5
drum bun, cireșari! • cireșarii
4
aripi de zăpadă • cireșarii
3
roata norocului • cireșarii
2
castelul fetei în alb • cireșarii
1
cavalerii florii de cireș • cireșarii

CIREŞARII

CAVALERII FLORII DE CIREŞ 1

CASTELUL FETEI ÎN ALB 2

ROATA NOROCULUI 3

ARIPI DE ZĂPADĂ 4

DRUM BUN, CIREŞARI ! 5

CONSTANTIN CHIRIŢĂ

CAVALERII FLORII DE CIREŞ

1

CARTEA ROMÂNEASCĂ

COPERTA DE *BACIU CONSTANTIN*

Lector : MIHAI GAFIȚA
Tehnoredactor : GHEORGHE CHIRU

Apărut 1976. Bun de tipar 17.VI.1976.
Tiraj 55 410 ex. Broșate 54 210, legate 1200.
Format 16/54×84. Coli editură 19,38. Coli tipar 22.
C.Z. pentru bibliotecile mari și mici 8R—31.

Comanda nr. 60 276
Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii",
București — Piața Scînteii nr. 1,
Republica Socialistă România

Copiilor mei :
Victor,
Diana și
Adrian

CAPITOLUL 1

1

De aproape cincizeci de ani, orologiul cel mare din turnul şcolii supraveghea cu cadranele sale cele patru puncte cardinale ; de aproape cincizeci de ani acele sale enorme indicau fără greşeală ora exactă. Rareori, iarna, în timpul viscolelor, zăpada cotropitoare oprea mersul lor pe cadranul dinspre soare răsare, iar primăvara, hulubii, sau ciorile, sau alte zburătoare, în zbenguiala lor grăbeau mersul vreunui minutar. Dar de fiecare dată, moş Timofte Păstrăvanu, paznicul şcolii, care-şi începuse meseria aceasta încă de pe vremea instalării marelui ornic, şi care, aşa cum spuneau elevii din clasele superioare, şi-o va încheia doar odată cu oprirea definitivă a ceasului, se urca în turn, scutura scripeţii uriaşi şi începea să învîrtească o manivelă cît oiştea carului. După ce asculta cîteva clipe tic-tacul tunător şi clătina din cap a încuviinţare, moş Timofte scotea de la brîu o cutie rotundă de metal, cîndva strălucitoare, o cutie mare cît o farfurie, o proptea pe genunchi şi o pocnea cu pumnul în creştet. Ca la comandă, cutia lepăda un capac pentru a dezveli un cadran de ceas cu aceleaşi disciplinate cifre romane care împodobeau feţele orologiului din turn. Paznicul scruta cu atenţie ora exactă şi potrivea întocmai acele „Gîngălăului", pentru că aşa numea dînsul ceasul din turn. Odată treaba terminată, închidea cu cîteva zdravene lovituri de pumn capacul „Ţîngălăului", pentru că aşa numea dînsul ceasul de brîu. E de prisos să amintim că lanţul care purta dihania aceea de metal ar fi putut struni un cogeamite dulău ciobănesc. Apoi în mers agale, bătrînul cobora scările, ieşea în curte, se oprea în mijlocul ei, citea cu voce tare ora exactă de pe ceasul din turn, şi dacă era în timpul lecţiilor făcea

iute o socoteală, tot cu voce tare, cam cît mai rămîne pînă la recreaţie. Şi chiar dacă mai rămîneau patruzeci de minute pînă cînd trebuia să sune clopoţelul, moş Timofte nu mai cerceta nici Gîngălăul, nici Ţîngălăul. Putea să fie împovărat de treburi, putea să fie asaltat de griji, la secunda exactă, clopoţelul suna, în mîna lui, sfîrşitul orei.

N-am spune însă adevărul întreg, aşa cum ne-am propus, dacă n-am adăuga că erau totuşi cîteva zile pe an în care moş Timofte nu mai respecta ora exactă. (O să ne ierte bătrînul această indiscreţie, mai ales că ea rotunjeşte adevărul ; şi pînă acum n-am întîlnit un al doilea om care să fie în relaţii atît de cinstite şi de fidele cu adevărul ca moş Timofte.) Prin urmare erau cîteva zile pe an în care paznicul şcolii se afla în conflict cu ora exactă. Erau zilele de dinaintea vacanţei, ultimele zile de şcoală. În acele zile, de cîte ori dădea semnalul de recreaţie, moş Timofte greşea cu regularitate. Suna clopoţelul cu cîteva minute înainte de ora obişnuită. Vreo cinci-şase directori foarte meticuloşi i-au făcut, la vremea lor, observaţii pentru această neregulă ciudată, dar moş Timofte s-a mulţumit să ridice din umeri şi să spună, cu o voce foarte calmă şi nepăsătoare, că în acele zile Gîngălăul şi Ţîngălăul nu se înţeleg şi pace : „Gîngălăul se grăbeşte, Ţîngălăul e cuprins de lenevie, mă străduiesc şi eu să-i împac după priceperea mea sărmană. Dacă găsiţi dumneavoastră alt chip de a-i împăca..." Aici, moş Timofte îşi isprăvea vorba. Directorii îl priveau nedumeriţi, încercau să-şi închipuie cam cine poate fi „Gîngălăul" şi cine poate fi „Ţîngălăul", şi mergînd din presupunere în presupunere ajungeau la cu totul alte idei, uitîndu-l, pînă una-alta, pe moş Timofte şi meteahna lui. Aşa se făcea că de cîte ori era numit un nou director, în clădirea cea mare, cu etaj, de pe colina din nordul oraşului, se discutau două lucruri de seamă. În adunarea generală a şcolii se vorbea mai ales despre vechimea liceului care străbătuse viteaz un veac întreg şi înainta la fel de viteaz prin altul, atingîndu-i sfertul, iar în cancelarie, între profesori şi noul director, se vorbea despre obiceiul neschimbat al lui moş Timofte de a dărui elevilor, în ultimele zile de şcoală, cîteva minute în plus la fiecare recreaţie. Profesorii îşi înclinau capul ca în faţa unui decret vechi şi

inviolabil, dar de fapt se gîndeau, sau chiar își aminteau agitația și nerăbdarea elevilor în acele zile... și îl lăsau pe moș Timofte în obiceiurile lui de demult.

Altminteri, moș Timofte era omul cel mai corect și mai cinstit care se pomenise pe acele meleaguri. În cei cincizeci de ani de cînd deretica prin școală nu lipsise și nu întîrziase niciodată de la slujba lui. De aceea pramatiile și chiulangiii nu-l aveau deloc la inimă. Pe cei care fugeau de la ore îi dibuia în orice ascunziș, oricît de iscusit ar fi fost ales, ceea ce nu era deloc ușor pentru că atît curtea, cît mai ales grădina școlii, nesfîrșită, ca orice spațiu al amintirilor din copilărie, și plină de pomi, de copaci uriași cu scorburi înfricoșătoare, de tufișuri, de tot felul de clădiri și ziduri cărora nu li se prea ghicea rostul, ofereau ascunzișuri cu duiumul. Îi dibuia oriunde pe chiulangii și-i scotea de chică la lumină, îi zgîlțîia rău și-i ocăra năprasnic cu vorbele. În acele momente puteai să afli de la dînsul toți oamenii de seamă pe care îi dăduse școala de-a lungul generațiilor, dascăli, profesori, scriitori, artiști, savanți, „oameni care au înțeles că școala este un cuib în care înveți să te înalți în văzduh, nu o mocirlă în care învață să se tîrască jigănii urîcioase". Și amintea numele de tristă celebritate ale unor borfași „care au început tot așa ca voi, înșelînd școala, ca apoi să-și înșele părinții, prietenii și țara". Burzuluit, moș Timofte își freca apoi barba ascuțită, scuipa chiștocul de multă vreme stins și-l apăsa furios cu călcîiul bocancului. Vocea parcă-i îngheța. Orele care urmau erau ore grele, de parcă s-ar fi abătut nu știu ce aspre necazuri asupra lui. Nu-și mai găsea locul, umbla fără rost și bombănea fără încetare, și nici chiar protejații lui nu puteau să-l îmbuneze. Numai dacă vreunul din chiulangiii scoși la lumină venea la el să-și ceară iertare, fără cea mai mică urmă de prefăcătorie, numai atunci se schimba moș Timofte. „Apoi de... bodogănea bătrînul, nu-i rău... dar numai vorbele nu ajung..." cam atît spunea el, și încă încruntat își găsea imediat ceva important de făcut. Inima însă îi bătea cu putere și nu rareori încruntătura privirilor lui ascundea lacrimi de bucurie. Se puneau pe socoteala lui moș Timofte nu puține întîmplări asemănătoare care avuseseră un rol binefăcător în viața unor oameni cu care se mîndrea școala.

Mare lucru era însă cînd ţinea moş Timofte la cineva. Erau elevi, protejaţii lui, cărora le-ar fi deschis la orice oră din zi şi din noapte sălile de clasă, de laborator, sala de gimnastică, chiar dacă ar fi trebuit să trudească apoi ore întregi pentru a rîndui lucrurile ca mai înainte. Cîteodată intervenea cu sfaturile sale foarte chibzuite chiar în conflictele tăcute dintre profesori şi elevi, mai ales atunci cînd anumiţi elevi timizi, speriaţi cădeau în dizgraţia vreunui profesor. Grozav se pricepea bătrînul să culeagă asemenea „cazuri" şi ştia ca nimeni altul să deschidă inima puştilor înfricoşaţi, şi la fel de bine ştia să se facă ascultat de profesorii în pricină, îndreptînd astfel, cu iscusinţa lui cinstită, situaţii care ar fi durat pînă la sfîrşitul şcolii. Mai circula printre elevi vorba că în anumite cazuri cererile de reexaminare la vreun obiect erau mai sigur aprobate dacă se adresau verbal lui moş Timofte decît în scris direcţiunii.

Dar pentru a te bucura de preţuirea şi ajutorul lui moş Timofte trebuia să fii un elev de „prima mînă", ce mai ! un model între modele. Şi dacă moşul te trecea printre protejaţii lui şi se întîmpla să ai vreun conflict cu pedagogii, îţi anticipa viitorul în faţa lor cu o siguranţă nemaipomenită. Era de ajuns să dea două, trei exemple de oameni mari care fuseseră cîndva în situaţii asemănătoare, cu acel belşug de amănunte al sincerităţii şi nădejdii, şi profesorii începeau să privească altfel lucrurile şi să-şi cam schimbe părerile. Pentru că bătrînul vorbea deschis, adevărat, privea drept în ochi şi se pare că nu greşise niciodată cînd luase apărarea cuiva.

În anul în care începe povestirea noastră, moş Timofte îşi avea ca întotdeauna protejaţi şi nesuferiţi. De bună seamă că numai întîmplarea hotărîse ca principalii săi favoriţi să fie nişte elevi dintr-a opta care locuiau cu toţii în cartierul Cireşului şi pe care se obişnuise să-i numească „Cireşarii". Şi tot întîmplarea făcuse ca printre „urîcioşi", poate chiar în fruntea lor să se afle doi şmecheri, tot dintr-a opta, pe care îi prinsese într-o dimineaţă ascunşi într-un şanţ acoperit de bălării, în timp ce colegii lor participau cu tot sufletul la ora de geologie. N-am spune însă adevărul întreg dacă n-am destăinui de la bun început că elevul pe care moş Timofte îl iubea cel mai mult, primul dintre favoriţii lui, era un prichindel dintr-a cincea, un şmecher fără seamăn în toată

școala, poate chiar în istoria școlii, dar căruia bătrînul nu-i arătase niciodată pe față dragostea. Mai degrabă îl mustruluia pentru năzbîtiile și șotiile sale ; niciodată nu-l alintase, nici măcar în glumă, cum făcea cu ceilalți elevi la care ținea. Dacă în cei cincizeci de ani de slujbă moș Timofte n-ar mai fi întîlnit un caz asemănător, dacă nu i s-ar mai fi întîmplat, cu vreo treizeci și cinci de ani în urmă, să-i ticăie inima pentru un puști nebunatic, care la fiecare pas făcea o năzdrăvănie, care în fiecare frază rostită strecura un ghimpe, și care acum era unul din oamenii de mare faimă ai țării, e mai mult ca sigur că prichindelul cel șmecher, blond și ciufulit, ar fi intrat în gloata nesuferiților. Dar cum moșneagul avea o memorie precisă a cazurilor și un simț al comparației și previziunii care nu dădea greș, s-a lăsat cu bună știință subjugat de apariția veselă și cuceritoare a lui Tic, trecîndu-l în rîndul favoriților. Adică i-a acordat în sinea lui un mare viitor.

Tic n-avea însă de unde să știe aceasta și de cîte ori trecea pe lîngă moș Timofte, dacă nu-și ducea mîna la nas pentru a flutura din degete, atunci trăgea după sine un dulău imaginar, prins de un lanț gros, pe care-l întreba chiar în clipa cînd trecea prin fața gheretei bătrînului paznic :

— Cuțu, cuțu, Tîngulică, ia spune-mi din coadă cît e ceasul ? !..

Elevii cei mici rîdeau de se prăpădeau, moș Timofte se încrunta și amenința teribil cu degetul, dar Tic, nedumerit, făcea sforțări cumplite (hm !) pentru a afla cauza veseliei din jur. Într-atîta se obișnuise Tic cu această șotie nevinovată, încît înscenase o a doua ceremonie de botez, adăugînd numele de Țîngulică lui Țombi, cățelul lui credincios pe care voia să-l facă celebru. Se chinuia ca un drac să-l învețe diviziunea timpului și citirea orelor după mersul soarelui. Dar pentru ca noul nume să nu rămînă o simplă adăugire sortită unei uitări timpurii, și pentru că se credea persecutat de moș Timofte, prichindelul a hotărît să folosească numele de Țîngulică atunci cînd cățelul trebuia certat, adică atunci cînd îl descoperea în roluri negative, și numele de Țombi cînd cățelul trebuia alintat, sau cînd merita să fie încurajat, adică atunci cînd interpreta roluri pozitive. A făcut Tic

multe repetiţii pînă să ajungă să spună automat fraze de genul acesta :

— Jigodie scîrboasă, mizerabile, Ţîngulică afurisit, unde mi-ai ascuns gheata ? Marş în cuşcă, Ţîngulică ! Marş !

— Bravo, Ţombi ! Bravo ! A doua oară să-i jupoi toată blana, numai coada să i-o laşi ca să am de ce să-l trag...

În ciuda acestor aparenţe, Tic ţinea la moş Timofte, ba în adîncul sufletului îl iubea foarte mult. Îl strîmba el, îi imita vocea şi strănutul, îi flutura mereu din degete, dar cine altul îi strecura în gheretă, pe neobservate, într-o anumită zi a săptămînii, o portocală învelită frumos în hîrtie roşie, mătăsoasă ? Printr-o întîmplare foarte norocoasă aflase puştiul că nimic nu-i place mai mult bătrînului paznic ca portocalele şi se făcea luntre şi punte pentru a avea întotdeauna un fruct portocaliu gata de sacrificiu.

După cum se vede, nici bătrînul, nici puştiul nu aveau curajul să-şi dea pe faţă dragostea pe care în adîncul sufletului şi-o purtau. Ceea ce li se întîmpla amîndurora cam pentru prima dată în viaţă.

2

Moş Timofte scutură îndelung clopoţelul. La drept vorbind, ceea ce se ascundea sub această denumire era o talangă cît toate zilele care n-ar fi făcut cine ştie ce notă discordantă în clopotniţa atît de cutreierată de elevi, lilieci şi cucuvele, a bisericii sfîntul Dumitru, de peste drum de şcoală. Nu era un simplu obicei, ci o adevărată plăcere pentru moş Timofte întîlnirea repetată, regulată şi sonoră cu obiectul care dădea semnalul de recreaţie, şi n-ar fi folosit pentru nimic în lume soneriile de multă vreme instalate în şcoală. Ţîrîitul lor impersonal, mecanic, uniform n-avea nici un farmec pentru bătrîn. Mai degrabă ar fi perindat coridoarele liceului sunînd la uşa fiecărei clase decît să apese butoanele acelea mărunte de lîngă

cancelarie, care nu puteau transmite niciodată emoţii sau cîntece, cum făcea clopoţelul în mîna lui. Şi mai era şi un ceas electric instalat chiar deasupra butoanelor care l-ar fi enervat crunt pe bătrîn dacă şi-ar fi însuşit acest stil modern de semnalizare a recreaţiilor. Ar fi avut impresia că se află sub controlul ceasului, el care de cincizeci de ani meşterea fără greş huiduma metalică din turn. De aceea nici după ce agită a doua oară clopoţelul nu-şi aruncă privirile spre ceasul electric. Dacă ar fi făcut însă altcineva gestul acesta ar fi descoperit cu uimire că mai erau aproape cinci minute pînă la pauză. Şi fiindcă era primul semnal de recreaţie mărită din acel an, însemna, în graiul original al lui moş Timofte, că pînă la vacanţa mare mai rămăseseră cîteva zile. „Da !“ îşi spuse bătrînul şi scutură pentru a treia şi ultima oară talanga împrăştiind un sunet curios, parcă străbătut de note duioase. După ce aşează clopoţelul la locul lui coborî pe scara largă de piatră care lega clădirea de curtea mare a şcolii. Ajuns pe ultima treaptă, se postă ca o santinelă lîngă leul de bronz din dreapta şi aşteptă cîteva clipe. Tresări la auzul uşii care se deschidea, îşi aţinti ochii într-acolo, urmări cu privirea mogîldeaţa care se prăvălea pe trepte, şi, cu un zîmbet de mulţumire, moşul făcu cale întoarsă, poposind undeva lîngă cancelarie. Nu se înşelase nici de astă dată. Primul elev care ajunsese în curte, primul elev care atacase recreaţia era bineînţeles Tic.

Da, da ! Tic fu primul care cu un chiot ascuţit străpunse tăcerea întinsă a curţii şi anunţă cavalcada sonoră a pauzei. Cîteva clipe mai tîrziu, curtea imensă, străjuită de plopi şi castani, cu şirurile lungi de bănci simple, fără spetează : sute de metri de bănci aşezate în soare — cu spaţii nesfîrşite care puteau adăposti zece meciuri simultane de fotbal, cu alte bănci, mici, izolate, făcute din bîrne groase prinse în cuie de lemn, răspîndite ici-colo, la umbra deasă a castanilor : teritoriu ocupat numai de elevii mari, curtea imensă a şcolii se lăsă cucerită, în numai cîteva clipe, de avalanşa ţipătoare şi colorată a elevilor. Se formară grupuri, se reluară jocurile întrerupte cu o zi înainte, sau începură altele noi, pe clase, pe grupe, pe şiruri de bănci, un talmeş-balmeş asurzitor, dar atît de sigur şi de precis împărţit, în care fiecare elev îşi avea locul : curse de cai, lapte gros, cincizeci de metri

plat, sărituri, oină, echilibristică, urmăriri, evadări, scîncete, rîsete, țipete, aplauze, strîmbături, lecții repetate, taine, fotbal, laude, rugăminți, sandvișuri, fotbal, ochiade, provocări, și iar fotbal. Dar erau și teritoriile ocupate de cei mari care repetau pentru examene, sau se plimbau preocupați, cu mîinile la spate, comentînd sezonul sportiv sau ultimele filme și manifestîndu-și din cînd în cînd disprețul față de cei mici, care le asurzeau urechile cu zgomotele și țopăiala lor. Puștii scoteau însă pe furiș limba după ei, fără să le treacă prin cap că după cîțiva ani vor face aceleași gesturi de ulmire și dispreț ; și neînchipuindu-și aceasta, și pentru a le face în ciudă celor mari, își împrospătau mereu joaca și zbenguiala cu alte torente de țipete, pe care le dirijau ca pe niște canonade spre teritoriile liniștite de la umbra castanilor.

Undeva în curte, pe unul din terenurile de fotbal improvizate la repezeală și delimitate de trupurile spectatorilor, se trăgea la o poartă. Își încercau pe rînd norocul fotbaliștii din clasele de mijloc. Șuturi plasate, sau bombe fulgerătoare, luau direcția porții făcută ca întotdeauna din haine, șepci, pietre și pulovere. Portarul, un elev dintr-a opta, nu lăsa nici o minge să treacă prin spațiul apărat de el. Chiar cînd Tic, singurul din cei mici care nu era privit ca un intrus acolo, din motive ce se vor descoperi mai tîrziu, se repezi ca un bolid spre minge, prefăcîndu-se că va trage cu toată puterea în stînga, dar de fapt împingînd-o plasat spre colțul din dreapta, la gaura de șoarece, portarul nu-și pierdu cumpătul și opri mingea, cum s-ar spune în termeni sportivi banali, chiar pe linia porții. Înciudat, nefericitul concurent scoase o limbă uriașă pe care i-o arătă în toată splendoarea ei portarului, și, bineînțeles, dezamăgit de insucces, își coti pașii iuți în altă direcție. După el se ținea, parcă urmărind o lecție vie, sau supunîndu-se unui obicei de mult statornicit, o droaie de puști.

— Bă, Tic, ce apără azi Sergiu ! Pun pariu, să mor eu, că nu-l găurești !

Tic îl privi de sus, cu dispreț nedeghizat, pe piciul îndrăzneț, și se hotărî să-l pună imediat la punct :

— Eu ? Pe Sergiu ? !... Ha ! Ha !... Te-aș lăsa gol, mă, auzi ? Te-aș lăsa ca planșa de la anatomie dacă mi-aș pune mintea cu tine. Și pielea ți-aș lua-o... Dacă n-aș fi elev aș juca astăzi în națională...

— Daaaa ! Las'că știu eu... Te lauzi. Află de la mine că azi nu-l găurește nimeni pe Sergiu. Ții pariul ?

— Ai tu noroc că mie nu-mi plac oamenii săraci, adică oamenii sărăciți... Altfel aș paria imediat.

Mîna lui Tic se îndrepta amenințătoare spre nasul bravului amator de pariuri, dar mișcarea se opri brusc în aer derutîndu-l și mai rău pe admiratorul lui Sergiu. Privirile lui Tic descoperiseră ceva în zona aparatelor de gimnastică, mai bine zis descoperiseră pe cineva acolo : un vlăjgan care se întrecea în acrobații. Temerarul solitar n-avea mai mult de șaisprezece ani, dar statura lui, și mai ales brațele sale goale care se prefăceau în zeci de mușchi impresionanți, ca niște coarde de oțel, la fiecare mișcare dovedeau o forță și o elasticitate puțin obișnuite. Droaia lui Tic își urmă cu fidelitate șeful, copiindu-i întocmai mersul și atitudinea. Mișcîndu-se lent, cu gîturile strîmbe și privirile fixate într-o singură direcție, prichindeii păreau că oficiază un ritual cu totul misterios și necunoscut. Mai era și cadența pașilor, și mai ales tăcerea uluitoare a celei mai guralive și mai nebunatice cete din școală.

Tăcerea era deplină și în zona aparatelor de gimnastică. Spectatorii, mari și mici, urmăreau cu sufletul la gură ceea ce se petrecea deasupra capetelor lor. Vlăjganul se cățărase pe o frînghie fără noduri, și fără ajutorul picioarelor, cum înregistră foarte prompt Tic, sus, pe bîrna de care erau prinse aparatele, și de acolo, printr-un salt ușor, o jumătate de salt mortal, în văzduh, cum notase Tic, se agățase de un cablu gros de sîrmă, care traversa, inutil, la cinci metri înălțime, toată curtea școlii. Apoi foarte liniștit și zîmbind cuiva din văzduh își găsi în cîteva secunde o poziție ideală de odihnă.

— Îl vedeți, mă ! se răsti Tic la prichindeii înfiorați din jur. Ăsta-i Ursu, colegul soră-mii și cel mai bun prieten al meu. Lucrăm amîndoi la bară. Dacă ne-ați vedea cum facem amîndoi gigantica, și salturile mortale... Asta-i un fleac...

— Ia nu te mai lăuda, mă pițigoiule, îl apostrofă pe neașteptate un slăbănog lung și deșirat, cu nasul ca o pătlăgică. Pînă la urmă te pomenești că ajungi și acrobat la circ.

Insulta slăbănogului rostită chiar în fața prichindeilor îl amuți pe Tic și-l lăsă o clipă cu gura căscată. Din feri-

cire slăbănogul porni imediat după alte victime pe care le culegea numai din cetele celor mici, aşa că nu-l auzi pe Tic cum îşi dăscălea însoţitorii :

— Bă, dacă vă întreabă la naturale cum se cheamă pasărea aceea tîmpită care dă tot timpul din coadă, să spuneţi că se numeşte codobatură sau pompilică...

Ciufuliciul nu reuşi să-şi ducă pînă la capăt răzbunarea verbală, cumplită în intenţia ei, din simplul motiv că prietenul lui cel mai bun, acel vlăjgan căruia îi spunea Ursu, începu o nouă mişcare, acolo sus, deasupra capetelor lor. Se lansase într-o cursă rapidă, a cărei ciudăţenie nu consta numai din faptul că se făcea pe un cablu, cu ajutorul mîinilor, ci mai ales pentru că fiecare mişcare de înaintare se făcea prin întoarceri, şi la fiecare întoarcere trupul se sprijinea într-o singură mînă, ceea ce, să recunoaştem, nu era chiar în puterea oricui. Cînd distanţa dintre cablu şi bîrna aparatelor ajunse la vreo patruzinci metri, vlăjganul făcu pe neaşteptate o semigigantică, adică o pendulare lungă, şi îşi dădu drumul în văzduh. Prin buzele deschise ale spectatorilor răzbătu un ţipăt, un început de ţipăt, pentru că fu retezat într-o clipită, atunci cînd braţele acrobatului se încolăciră sigure pe una din frînghiile de pe bîrnă, transformîndu-i trupul într-o pendulă ordonată.

— Ei, bă ! se repezi Tic la bravul amator de pariuri. Nu mai spui nimic ? Acum să te văd !... Arată-mi tu altul, în afară de mine şi de Ursu, care să facă figura asta. Nici nu ştii cum se cheamă figura, mă găgăuţă. Zborul Liliacului, auzi tu ? !

Piciul era însă atît de înspăimîntat de ceea ce văzuse, că nu tălmăci pe de-a-ntregul spusele lui Tic. Şi cum spaima are de multe ori o mare putere de convingere, piciul crezu cel puţin jumătate din lauda colegului său.

— Uite, dacă vrei, continuă Tic, într-o clipă sînt lîngă Ursu. Ce, crezi că mi-e frică ?

Nu într-o clipă, dar în cîteva clipe, Tic fu într-adevăr lîngă Ursu. Nu pentru ca să repete figura acestuia, ci pentru că un băiat brunet şi rotofei se apucase să zgîlţîie frînghia de care se agăţase Ursu şi-i făcuse semn să coboare. Vlăjganul alunecă spre pămînt cu atîta iuţeală, că aproape toţi spectatorii îşi imaginară un accident. Unul singur se lăsă condus de o inspiraţie subită şi se strecură ca o nevăstuică lîngă Ursu. Nu putea fi altcineva decît

Tic. Inspirația lui se dovedi și norocoasă. Ciufuliciul blond și cîrn mai avu timp să audă o parte din cuvintele pe care Dan, băiatul cel oacheș și rotofei, i le șopti tainic acrobatului victorios.

— ...Ne cheamă Victor. Sub castanul de lîngă cișmea. Tu du-te repede și anunță fetele.

Îndemnul lui Dan îl transformă pe Ursu într-un fulger, iar pe Tic într-un fel de fulgeraș, dacă se poate spune așa. Pe potecile deschise la iuțeală, printre spectatorii zăpăciți de goana de bolid a vlăjganului, se strecura triumfător și Tic. Iar cînd trecură amîndoi ca niște rachete prin mijlocul terenului de fotbal apărat de fenomenalul Sergiu, se întîmplă că mingea scăpată de cine știe cine venea chiar în întîmpinarea lui Tic. Prichindelul, în zodia celor mai bune inspirații, expedie în plină goană un șut năprasnic spre poartă, pe care Sergiu nici nu-l văzu. Doar îl auzi șuierîndu-i pe lîngă ureche. Și dintr-odată, dîndu-și seama de marea lui faptă, Tic se opri într-un urlet de bucurie, uitînd cu totul de Ursu. Aruncă mai întîi o privire dispreţuitoare spre Sergiu, apoi trecu în revistă întreaga asistență, absolut uluită de întîmplare, în căutarea bravului amator de pariuri. Tic era hotărît, dacă nu să-l dezbrace de tot pe îndrăzneţul prichindel, măcar ciorapii să i-i scoată din picioare. Ceea ce în limbajul său original însemna să-l descalțe și de pantofi, pentru că nu văd cine ar izbuti să-i scoată cuiva ciorapii fără să-i atingă și încălțămintea.

— Doamne, ce gol mare am băgat ! se pomeni Tic lăudîndu-se. Le-am cam rupt gura la toți. Ia zi-i, mă plansă de anatomie ! Tot mai crezi că mă laud ? Uită-te la Sergiu.

Înciudat și parcă ameţit de o lovitură primită în ceafă, Sergiu părăsea poarta. Așa își închipuia Tic, dar era numai jumătate din adevăr. Cealaltă jumătate consta în chemarea misterioasă pe care i-o adresase băietanul acela lung și deșirat căruia Tic îi scornise o nouă poreclă : codobatură.

— Iar se-adună cireșarii. Ce facem, Sergiule ?

Cel întrebat rămase doar o clipă în cumpănă. Îi răspunse imediat lui Pompilică :

— Eu mă învîrtesc pe aici, iar tu... Unde se-adună ?

— La locul lor, sub castan, lîngă cișmea.

— Formidabil !... Cum, tot n-ai înțeles ? Ei sub castan... iar tu în castan, blegule. Arde-o !

3

Ursu își opri goana brusc, printr-o frînare atît de hotărîtă, că era cît pe-aci să se dea de-a berbeleacul. În fața lui, pe o bancă retrasă la umbra castanilor, îl priveau cu ochi mari, uimiți, două fete. Una brunetă, aproape palidă, cu cozi lungi atîrnîndu-i pe piept, cu ochi visători și mișcări lente, desprinse parcă din vis ; cealaltă blondă, cu părul scurt, tuns băiețește, cu ochi iscoditori, cu mișcări scurte, sigure, care se vor foarte convingătoare, cu ceva aspru în voce și-n atitudine, spre deosebire de duioșia pe care o emana prietena ei. Fiecare părea contrastul celeilalte, aceasta la prima vedere.

Fata blondă, care răspundea la numele de Lucia, îl cercetă sever pe mesagerul tăcut :

— Parcă te-ar fi revărsat un ciclon din mările Japonici. Ce s-a întîmplat ?

Ursu îi evită privirea. Puțintel stingherit, bolborosi cîteva cuvinte :

— Dan mi-a spus că Victor are, în sfîrșit, harta.

Amîndouă fetele tresăriră în același timp. Maria, fata negricioasă, cu cozi lungi și lucioase, sări sprintenă de pe bancă, dar reverența care-i continua mișcarea și care n-avea nici o destinație părea lentă, obosită :

— Harta ! și cuvîntul o trezi din visul de o clipă. Lucia ! Îți dai seama ?

Lucia își schimbă dintr-odată atitudinea. Deveni rigidă, pedantă, ca o profesoară nesigură :

— Ascultați-mă o clipă și nu vă pierdeți cumpătul. Eu mă voi ocupa de terțiar. Singură și foarte repede îl voi pune la punct. Cuaternarul... dacă n-aveți nimic împotrivă... ar putea să fie copiat de Dan.

Nedumerită, Maria încercă un protest :

— Lucia ! Nu înțelegi că...

— Ba înțeleg foarte limpede. Eu cred că tu nu înțelegi. Îți pierzi prea repede firea. Uite, ca să scapi de orice teamă, îți făgăduiesc c-o să-l ajut eu pe Ursu, dacă va mai fi nevoie, bineînțeles. Harta cuaternarului e destul de bine reprodusă în manual. Sergiule ! N-ai manualul la tine ?

Rostind ultimele cuvinte, Lucia își întoarse, cu o mișcare firească, aproape leneșă, capul într-o anumită direcție. Acolo, pe un colț de bancă, ascuns privirilor de trunchiul unui plop nesfîrșit, Sergiu citea de zor dintr-o carte, sau, așa cum pricepură imediat cei trei cireșari, se prefăcea că e cufundat în lectură. Furios că fusese prea repede descoperit, spionul nenorocos se răsti la ei :

— N-am nici un manual și chiar dacă aș avea, nu vi l-aș da, tocilarilor. Asta-i !

Cînd silueta lui Sergiu dispăru într-un grup de elevi, Lucia începu să-și dojenească prietenii :

— Ne-am înțeles de atîtea ori să fim mai atenți cînd discutăm despre expediție. Nu v-ați dat seama că Sergiu și ceilalți din grupul lui ne urmăresc pas cu pas ? Dacă nu sîntem în stare să ne ferim de nătîngii ăștia, atunci mai bine să dăm planul pe față într-o adunare a clasei.

Ursu și Maria își plecară privirile ca doi vinovați. Mai mult pentru sine, Maria întrebă în șoaptă :

— Oare a auzit ceva ? Eu nu cred...

Nemulțumirea n-o părăsise încă pe Lucia. Ea avea un principiu cu care se străduia să-i obișnuiască și pe ceilalți : a păstra secretul unui lucru nu înseamnă a învălui acel lucru în mister. Procedînd astfel nu faci altceva decît să atragi atenția către ceva care are șanse să rămînă neobservat. Cel mai bun sistem de a păstra o taină, susținea Lucia, e acela de a nu da nici o importanță obiectivului care constituie taina, de a-l trata asemeni tuturor lucrurilor banale și cotidiene. De cîte ori discutau această problemă, și ocaziile de a o discuta nu erau foarte rare, ea amintea, fără să obosească, sau să se plictisească, o povestire a lui Poe, care o impresionase atît de mult încît îi sugerase principiul. Era vorba în acea povestire de dispariția unui document important, pe care poliția îl căuta cu tenacitate cumplită, mai ales că știa și camera în care se afla ascuns documentul. Și cu toate acestea, deși cercetase cu lupa, cu acul și sunetul fiecare centimetru pătrat al încăperii-ascunziș, nimeni nu reușea să descopere documentul. Pentru că se afla, în văzul tuturor, într-un plic, aruncat parcă la întîmplare, în cutia cu corespondență. Lucia dezvoltase ideea, susținînd că documentul ar fi fost la fel de bine păzit, poate chiar mai bine, dacă ar fi fost aruncat în coșul de hîrtii. Iată de unde și cum apăruse principiul, supranumit între cireșari „se-

cretul Luciei". care, rezumat în cîteva cuvinte, suna cam astfel : un secret are cele mai mari şanse să rămînă secret dacă nu e considerat secret.

Iată de ce Lucia crezu că e cazul să mai adauge cîteva cuvinte prietenilor ei :

— E de-ajuns să rosteşti cîteva vorbe în şoaptă, şi imediat cei din jur ciulesc urechile. Să discutăm planul nostru închipuindu-ne că am vorbi despre examene.

La îndemnul Luciei, Ursu luă o înfăţişare atît de voit nepăsătoare, apoi căută un zîmbet atît de caraghios, încît amîndouă fetele izbucniră în hohote de rîs.

— Ne întîlnim sub castanul nostru, spuse Ursu, hlizindu-se mai departe. Lîngă cişmea. Dispoziţie de la Victor.

Contrastul dintre schimonoseala feţii şi vorbele rostite de Ursu era absolut inimitabil. Petrecut pe o scenă, momentul ar fi provocat, prin rîs, zeci de fracturi ale maxilarelor, ale sternului şi nenumărate încurcături de intestine. Ceea ce o făcu pe Lucia să anunţe sentenţios :

— Teodoru Teodor — Ursu ! Nota doi !

Teodoru Teodor, vlăjganul poreclit pe bună dreptate Ursu, din cauza forţei sale care-i depăşea cu mult vîrsta, privi buimac spre cele două fete care porniseră, într-o conversaţie evident banală, spre locul de întîlnire a ciresarilor. În neputinţă de a afla pricina neaşteptatei lor transformări, nu găsi ceva mai bun de făcut decît să le urmeze, cu mîinile în buzunare şi cu privirile aţintite undeva pe cer, ceea ce îndemnă, într-o clipită, zeci de elevi să caute şi ei taina nevăzută de pe bolta albastră.

— Unde-i, mă ?

— Am pierdut-o...

— Ce-ai pierdut ?

— Nu ştiu...

— Uite-l ! Acolo, deasupra plopului. Iar s-a dus...

Zeci, sute de exclamaţii, de întrebări, sute de perechi de ochi iscodind cu înfocare şi tenacitate cupola albastră, imaculată, fără o dîră de dor. Doar întîmplarea atrase undeva un uliu pribeag pe care privirile îl descoperiră şi pe care vocile îl transformară în şoim, în vultur, în pajură. Ba se găsiră vreo cîţiva care se jurau că văzuseră cum vulturul scăpase un berbec din gheare. Trezit de tăcere şi exclamaţii, Ursu, după ce trase cu urechea în jur, începu şi el să cerceteze bolta.

4

Sub castanul de lîngă cişmea, un castan uriaş, un castan rege, cum era supranumit, care ar fi putut adăposti, singur, în ramurile lui, o şcoală întreagă, se afla un singur băiat, acel Victor care după spusele lui Dan făcuse rost de o hartă. Deşi aplecat deasupra unei foi de bloc, i se putea ghici lesne statura, înaltă, bine legată, şi, desigur, foarte suplă. Avea faţa lunguiaţă, ochii negri, adînci, părul închis la culoare, era asemeni multor tineri de vîrsta lui, la înfăţişare. La o cercetare mai atentă poate că i s-ar fi descoperit o notă de maturitate în trăsături, în gesturi, în atitudine. Dar nu asta îl deosebea pe Victor de ceilalţi. Tînărul aplecat asupra foii de bloc era un elev cu totul excepţional, şi în primul rînd un matematician care uimea prin logica şi puterea sa de demonstraţie. E de prisos să spunem că era cunoscut în întreaga şcoală, şi că rareori profesorii îşi puseseră speranţe mai mari într-un alt elev. În ciuda precocităţii sale, Victor era încă foarte copilăros, pasionat după visuri, expediţii şi aventuri.

Cufundat în cercetarea hărţii, tînărul nu observă o siluetă ascunsă după trunchiul castanului, şi nici nu auzi, cîteva secunde mai tîrziu, foşnetul slab al frunzelor care parcă sorbiseră între ele silueta elastică şi tăcută ca o fantomă. Numai cîteva clipe să fi întîrziat, şi intrusul, cocoţat acum în castan, ar fi fost descoperit de privirile iscoditoare ale lui Ursu, ale Luciei şi Mariei, care se apropiau, leneşi, de copac. Dar cum nimeni nu observase nimic, discuţia părea că începe sub semnul celei mai depline siguranţe.

— Zău, Victor, chiar ai făcut rost de hartă ? întrebă Maria. Ar fi fantastic...

— După cum vedeţi, răspunse Victor, descoperindu-le celor trei foaia mare de bloc.

Privirile se repeziră lacome asupra hărţii. Numai Victor, calm, întrebă ca pentru el :

— Ionel şi Dan de ce nu sînt aici ?

Tocmai în acea clipă îşi făcu apariţia, gîfîind, Dan.

— Nu vrea să vină... Măgarul ! L-am rugat, l-am amenințat, am făcut-o pe clovnul... Nu vrea ! Spune că trebuie să repete la geologie, măgarul... Ia să văd și eu harta!

Victor se uită la ceas. Pînă la semnalul clopoțelului mai rămăseseră vreo șapte minute.

— Ce facem ? întrebă el. Maria... Nu vrei să încerci tu să-l aduci pe Ionel ?

Se vedea lesne că invitația lui Victor nu-i făcea nici o plăcere Mariei, dar, cum nu prea avea obiceiul să-și contrazică prietenul, o acceptă, fără să uite însă să strîmbe de cîteva ori din nas. Dacă ar fi îmboldit-o altcineva s-ar fi iscat un tărăboi, sau măcar o ceartă pentru care n-ar fi ajuns o recreație întreagă. Dar fiindcă o invitase Victor... Își învinse repede senzația de neplăcere și porni chiar în goană spre clădirea școlii.

Ceilalți își găsiră iarăși de lucru cu harta. O țineau pe genunchi și o cercetau cu ochi de Argus.

— Dungile ăstea albastre ce sînt ? întrebă Dan.

— Tocmai tu să nu știi, tu, marele campion rebusist ! ? se miră Lucia. Ce-ar putea să fie ?

— Formidabil ! descoperi Dan într-o clipă de genialitate. Rîuri subterane ! Mamă dragă, peste tot numai rîuri... Dar deodată se simți cuprins de neliniște : Mamă dragă, dar cum le trecem ?

— Asta e, răspunse Victor. Asta-i problema numărul unu ! Cum trecem rîurile ? Despre adîncimea lor harta nu spune nimic, nu suflă nici un cuvînt ; să zicem că ar fi de ordinul centimetrilor... Dar uitați-vă la lacuri. S-ar putea ca lacurile să fie foarte adînci, și tare îmi vine să cred asta. Aici va fi cel mai greu. În orice caz nu ne vom lăsa opriți de lacuri. Dar cum ne vom descurca ?

Lucia lovi de cîteva ori, încet, cu pumnul în speteaza băncii :

— Două minute de gîndire pentru găsirea celei mai bune soluții, fiindcă sînt mai multe... Gata ! Începem !

Îndemnul Luciei, deși neașteptat și ciudat, fu totuși luat în seamă. Capul în mîini, ochii închiși, concentrare deplină. De acest răgaz nesperat profită Pompilică, slăbănogul, codobatura, cum îl poreclise nu cu mult timp înainte Tic. Ajunsese cu bine în spatele castanului, dar abia acum urma greul. Cu chiu, cu vai izbuti totuși să se cațere, nu fără să-și julească mîinile și să fie atacat chiar

pe ceafă de un întreg furnicar scos din treburile lui. Își găsi loc într-o crăcană și începu să se scuture de gîngănii, suferind tăcut și cumplit. Urechile îi stăteau însă ciulite, chiar în această situație de neinvidiat, gata să înregistreze cel mai tainic cuvînt. Din nefericire pentru el, momentul de tăcere impus de Lucia se prelungea. Iar cîteva furnici mai curioase izbutiseră să treacă de bariera cămășii și coborau înțepătoare spre burtă.

5

Dar Pompilică nu era singurul care simțea furnicături. Fără să fie atacați de furnici, mai erau doi tineri, undeva într-o clasă, care aveau cam aceleași senzații : Maria și Ionel. În mai puțin de două minute izbutiseră să se certe cît alții în trei zile, și asta pentru că Maria îl găsise pe Ionel singur în clasă, rezemat tacticos de pervazul ferestrei și privind undeva în neștire, afară.

— Ni s-a spus că junele Edison se pregătește la geologie, tăbărîse Maria asupra lui. Sau poate încearcă să-și imagineze cum arată jurasicul în curtea școlii...

— La urma urmei ce vrei, Cosînzeană vopsită ?

— Nesuferitule !

— Urîcioaso !

— Edison nevertebrat !

— Cum ?

— Așa cum ai auzit ! Nevertebratule ! Noi te așteptăm cu toții și tu îți dai ifose de ființă evoluată. Stai și numeri frunzele salcîmilor... Cel puțin dac-ai număra firele de iarbă...

— Ce am eu cu firele de iarbă ? întrebă nedumerit. Pentru ce... ?

— Ca să vezi dacă-ți ajung pentru desert...

— Ascultă, obraznico ! Dacă nu te cărăbănești imediat am impresia că o să-mi rătăcesc mîinile prin cozile tale...

— Nu mai spune ! se oțărî Maria. Cred că ții prea mult la obrăjorii matale ca să faci isprava asta. Ți-a mai spus cineva că ești un caraghios ?

Ionel părea mai degrabă dezgustat de insultele Mariei :

— Nici măcar nu eşti în stare să faci un spirit mai acătării. Probabil că te-ai molipsit de la frate-tău...

Maria era cît pe-aci să se năpustească asupra lui :

— Crezi că de spirite îmi arde mie acum ? Sînt înfuriată şi tu eşti un caraghios... foarte mare. Ştii doar că Victor a copiat harta, ştii că trebuie să luăm o sumedenie de hotărîri, ştii că avem întîlnire la castan... Ce aştepţi ? Să venim toţi şi să te implorăm ? Nu înţelegi că am făcut rost de hartă ?

— Ia mai lăsaţi-mă dracului cu harta asta. Parcă aţi fi făcut nu ştiu ce mare scofală. O hartă, şi gata. Cînd o să am timp o să mă uit pe ea... Dealtfel peste cîteva minute trebuie să sune...

— Foarte bine ! găsi Maria soluţia salvatoare. Dacă nu vrei să vii, nu veni ! Dar cred că eşti îndeajuns de cavaler ca să mă conduci pînă acolo...

— Asta ce şmecherie mai e ?

— Nu e nici o şmecherie, din păcate... Sergiu şi Pompilică...

— Să se ducă dracului amîndoi, şi tu să mă laşi în pace, auzi ?

Maria îi făcu o reverenţă :

— Să se ducă dracului, cum spui tu. N-am nimic împotrivă. Chiar poţi să-i ajuţi să ajungă mai repede acolo... dacă mă conduci pînă la castan. Mă aşteaptă amîndoi în curte şi mi-au spus şi ei că vor să-şi rătăcească mîinile prin cozile mele. Nu poţi să mă laşi în primejdie...

Dar spre surpriza Marici, Ionel nici nu se gîndi să se urnească. Dimpotrivă, simulînd o tresărire, deschise repede cartea şi îşi aţinti ochii pe nişte desene.

Maria lovi îndurerată cu călcîiul în podea :

— Laşule !

— Cară-te, scîrboaso ! Nu vezi că am treabă ? Şi la drept vorbind nu am nici un pic de simpatie pentru cozile tale. Hai, cară-te !

— Nu mă duc !

— N-ai decît... Va să zică, deosebirea dintre arhaic şi paleozoic...

— Era următoarea : Arhaicul era populat cu vietăţi primare, fără nici o însuşire, care puteau foarte bine să se numească Ioneli, iar paleozoicul...

— Avea o singură ființă, diformă, mincinoasă și nesuferită... se repezi băiatul.

— Un Ionel evoluat ! puse punct discuției Maria și se avîntă pe ușă, lăsîndu-și prietenul cu gura căscată.

6

Deși trecuseră minutele pentru gîndire, tinerii de sub castan se fereau să-și destăinuie soluțiile. De cîteva zile, de cînd găsise harta într-o arhivă uitată, în care de multă vreme nu mai umblase nimeni, Victor se gîndea zi și noapte la obiectul de care aveau nevoie. De bună seamă că și gînditorii de cîteva clipe, Lucia, Ursu, Dan, descoperiseră obiectul visat de Victor, dar li se părea atît de înfricoșător de departe încît nu îndrăzneau să-i rostească numele. Dan își luă în cele din urmă inima în dinți și începu să vorbească, însă cu o voce atît de jalnică, de parcă nu dezlegase o problemă, ci sesizase un obstacol de neînvins :

— O barcă, asta ne trebuie, mamă dragă...

Tonul lui Dan îi molipsi și pe ceilalți, care încuviințară încet din cap, prilej de a-și ascunde privirile triste și dezolate. Numai Ursu se împotrivi jalnicei uverturi :

— Ei și ! Mare lucru o barcă... Dacă...

Privirile uimite ale Luciei îi înghețară însă vorbele pe buze. Tocmai atunci apăru bosumflată și Maria.

— Nu vrea să vină cu nici un chip, anunță ea. Caraghiosul ! Și sînt sigură că numai din orgoliu.

Cine se mai gîndea însă la Ionel ! ? Toți uitaseră de el, altceva îi apăsa cu spaimă și răutate. Mirată că nu primește nici un răspuns, Maria se adresă indignată tuturor :

— Vă bateți joc de mine ? Sau poate vi s-a întîmplat ceva ? Spuneți ! Parcă vi s-au înecat corăbiile...

Un moment de tăcere, apoi un hohot de rîs, un rîs salvator urmă cuvintelor ei, ceea ce o zăpăci și mai mult. Nu mai înțelegea nimic, dar Dan, înțelegîndu-i starea, încercă s-o liniștească, în felul lui :

— Ehei !... Ce bine-ar fi fost, zău, Maria, ce bine ar fi fost să ni se fi înecat cîteva corăbii... Mamă dragă, tot am mai fi salvat noi una... Ce ? Tot mai crezi că glumim ? Numai la corăbii şi la bărci ne gîndim... La uită-te la hartă, uită-te : rîuri, lacuri... Cum le vom trece ?

În acea clipă, capul ascuţit al lui Pompilică ieşi dintre frunze, şi coborî încet, atît cît putea să coboare fără să-şi frîngă gîtul, şi ochii spionului, mari cît cepele, încercau să se zgîiască pe hartă. Dar la cîţiva metri deasupra lui, în acelaşi castan, o mînă subţire şi foarte dibace, după felul cum se mişca, străpunse crengile, se înălţă încet şi precaut, apoi coborî fulgerător, slobozind din pumn un fruct moale şi ţepos. Fructul urmă întocmai traiectoria hotărîtă de mîna subţire şi iscusită, adică lovi cu precizie milimetrică vîrtejul de pe creştetul lui Pompilică. Catastrofa nu mai putea fi evitată. Cel lovit în creştet îşi pierdu pentru o fracţiune de secundă echilibrul, şi aşa destul de precar, dar nu era nevoie de mai mult pentru ca nimeni şi nimic să nu-l mai poată salva de la prăbuşire. Într-un acompaniament fantastic de urlete, trosnituri, foşnete şi burduşeli, trupul lui Pompilică se prăvăli spre pămîntul pe care-l părăsise hoţeşte. Un ciot bătrîn şi uitat se înduioşă însă de coastele şi membrele sărmanului spion şi-şi strecură capătul în turul pantalonilor, oprindu-l astfel de la o cădere barbară, dar menţinîndu-l suspendat, la vreo doi metri deasupra pămîntului. Dacă n-ar fi scos urletele acelea de spaimă, oricine l-ar fi văzut pe Pompilică bălăbănindu-se în văzduh ar fi crezut că asistă la exerciţiile unuia care vrea să se familiarizeze cu imponderabilitatea.

Spectacolul neaşteptat, de un caraghioslîc desăvîrşit, stîrni un rîs cumplit în grupul cireşarilor. Numai Ursu, păstrîndu-şi întru totul cumpătul, cum i se întîmpla întotdeauna în situaţii neobişnuite, desprinse prizonierul din ciot şi, aşezîndu-l cu picioarele pe pămînt, se încruntă la el teribil de sonor :

— Măăă !

Groaza celor întîmplate, încruntătura lui Ursu, şi mai ales silaba care pocnise ca o detunătură îl determinară pe Pompilică să-şi încerce limita puterii de fugă. Cireşarii se jurau mai tîrziu că nici un cal pursînge, în alergarea derby a vieţii sale, nu ar fi putut ţine pasul cu Pompilică, în cursa lui nebunească spre clădirea şcolii. În ciuda sprin-

tului de arc ei mai avură totuşi putinţa să vadă în spaiele alergătorului, acolo unde se întîlnesc cracii pantalonului, o gaură respectabilă, prin care-i ieşea cămaşa ca o coadă albă. Dacă ar fi avut inspiraţia să-şi ridice pentru o clipă privirile spre vîrful castanului, cireşarii ar fi zărit un prichindel blond şi ciufulit atacat de un rîs atît de crîncen încît cu o mînă îşi ţinea gura şi cu cealaltă pîntecele. Puştiul nu era altul decît Tic. Ceea ce explică dintr-odată şi prăbuşirea lui Pompilică şi imposibilitatea ca puştiul să-şi piardă echilibrul, fie chiar în toiul unor crampe sfîşietoare de veselie.

Cireşarii nu mai avură timp să descopere scena comică, din vîrful castanului, pentru că la secunda precisă, moş Timofte apăru în capul scării de piatră şi începu să-şi agite talanga.

Iureşul era supt înapoi în clădire cu aceeaşi forţă cu care se revărsase. Moş Timofte nu se clinti însă de la locul său pînă ce nu văzu intrînd în şcoală ultimii elevi. Ultimii erau Sergiu şi Pompilică. Bătrînul privi îndelung după Pompilică, şi cînd îi zări fundul găurit dădu abătut din cap. În adîncul sufletului îi era milă de puşlamaua nefericită.

Sergiu, în schimb, îşi certa amarnic iscoada :

— Bine, mă dobitocule, nu eşti în stare să te ţii într-un copac ?

— Să-mi sară ochii, să nu te mai văd în faţa ochilor dacă nu mi-a făcut vînt Ursu.

— Păi ce, mă, Ursu era în copac ?

— Nu era... Adică...

Abia atunci descoperi Pompilică misterul prăbuşirii sale. Ursu fusese jos tot timpul. Dar cine dracu îl împinsese ? Cine îl pocnise ? Că doar îl pocnise cineva cu pumnul în creştet, deştrămîndu-i echilibrul şi provocîndu-i prăbuşirea.

Pe uşa cea mare a şcolii pătrunse în sfîrşit şi ultimul dintre ultimii. Moş Timofte se încruntă rău la el şi chiar tuşi de cîteva ori înfundat, mai mult ca să-l provoace pe întîrziat, pentru că arăta într-un hal fără de hal. Dar din cîteva mişcări prichindelul scăpă de orice urmă a ascensiunii şi coborîrii lui tainice şi temerare. Cămaşa în pantaloni, gulerul aranjat, ciorapii ridicaţi, hainele netezite, totul în cîteva secunde. Ba mai avu vreme să-i

facă un semn șmecheresc din ochi lui moș Timofte, și apoi să-și bage mîinile în buzunar și să privească. o clipă, fluierînd, fundul răvășit și prelungit al lui Pompilică.

Codobatura însă nu-l auzi și nu-l simți. Se întreba în continuare, fără să știe că porecla dată de Tic începea să i se potrivească :

— Oare cine dracu m-a îmbrîncit ?

Un hohot de rîs al unui drăcușor ciufulit care urca în goană scările spre etajul întîi fu singurul răspuns.

7

Moș Timofte agață clopotul la locul lui, într-un ungher ferit al coridorului, dar nu părăsi imediat clădirea școlii pentru a-și începe inspecția prin curte și grădină, cum făcea de obicei. Rămase în ungherul lui, pe coridor, preocupat să-și curețe și să-și umple luleaua, dar de fapt cu ochii și cu atenția fixată spre ușa cancelariei. Voia să schimbe o vorbă cu profesorul de geografie și naturale, dirigintele clasei a opta. Îl cunoștea bine, de pe vremea cînd tînăr și cu părul blond răzvrătit, cu mișcări de o rară agilitate și siguranță, cu priviri vesele și deschise, urcase pentru prima oară scările liceului pentru a-și începe apostolatul. Fusese prima călăuză a noului dascăl prin labirintul școlii. Era glumeț tînărul, nu pierdea nici un prilej de glumă, și se cățăra pe toate movilele, și se strecura prin toate gropile și șanțurile, și se interesa de fiecare pom și de fiecare arbore ; se simțea în el setea de a cunoaște, de a se familiariza cu noua sa țară, pentru că așa numise el școala și domeniile ei :

— O adevărată țară e școala asta, țară în care nu se poate să nu te simți bine...

— Cum s-ar spune, îi replicase paznicul, ați vrea să hălăduiți pe aici... Nu știu cine îmi spune mie că ar fi un lucru bun...

Profesorul tînăr și blond, cu mers sprinten și priviri vesele, nu-i răspunse imediat. Tăcuse o vreme, tăcere

grea, care consfinţea pesemne o hotărîre grea. Cînd se întoarse cu faţa spre paznic, avea un luciu straniu în priviri, care ascundea pesemne şi durerea unei mari despărţiri :

— Da... spusese el. Îmi voi arunca o rădăcină aici, sau o ancoră, nu ştiu nici eu. Dar nu ca să hălăduiesc. Şi fiindcă m-ai înduioşat cu *bun venitul* dumitale, îţi voi spune şi eu ce simt acum... Nu vreau altceva decît să am elevi cu priviri senine, care să înveţe, înainte de orice, să iubească ţara, lumea şi viaţa... Asta e ceea ce trebuie şi ceea ce vreau să predau aici...

Dar profesorul care ieşea pe uşa cancelariei trezindu-l din amintire pe moş Timofte era un omuleţ slab, puţintel încovoiat, cu capul pleşuv, doar două smocuri de păr, ca două corniţe albe, îi acopereau tîmplele, şi faţa lui uscată, plină de cute, ca o mască de pergament, era aceea a unui om care nu se întorsese cu spatele la viaţă, ci o înfruntase pieptiş. Mişcările îi erau obosite, bătrîneţea îi cam ameţise gleznele, nici glumele nu-l mai atrăgeau ca altădată ; ba se mai întîmpla uneori ca vreun elev fără minte şi inimă să încerce să-l tulbure în timpul lecţiilor, dar în întreg oraşul nu era un altul care să se bucure de mai multă stimă, şi nici un alt profesor nu fusese mai iubit şi mai ascultat ca dînsul, în aproape patru decenii de apostolat, şi nici un altul nu primea mai multe semne de recunoştinţă din partea foştilor elevi şi absolvenţi ai şcolii. Toate acestea pentru că vreme de patruzeci de ani rămăsese fidel unui legămînt tineresc făcut într-o zi oarecare de toamnă.

Moş Timofte porni încet pe urmele profesorului. Nu-i era teamă că nu-l va ajunge. Ştia că înainte de a intra în clasă se va opri în faţa uşii, şi cîteva clipe va sta nemişcat şi gînditor. Toţi îi cunoşteau obiceiul, dar nimeni nu cutezase să-l întrebe la ce se gîndeşte în acele clipe. Nici chiar moş Timofte, care-l surprinsese de nenumărate ori în această atitudine ; cu atît mai mult cu cît avea credinţa că profesorul era atît de preocupat de gîndurile lui încît nici nu-l zărea.

„A treia... a cincea... calculă moş Timofte urmărind mersul profesorului. A şasea... Acum e-acum... A opta..."

Profesorul se opri chiar în faţa uşii. Închise ochii şi văzu dintr-odată clasa, liniştită, cu fiecare elev la locul

lui, îi trecu pe toţi în revistă, îi mai privi o dată, zîmbi cîtorva care-l umpleau mereu de bucurii, dar brusc toate chipurile se dizolvară în întuneric, rămînînd unul singur : chipul unui elev speriat, nesigur, căutînd mereu în jurul său, parcă după ajutor. Profesorul deschise ochii şi clătină din cap nedecis. Oare ce se întîmpla cu acel elev ? Ce adevăr purta ? Îl speriase sau îl nedreptăţise cîndva cu o notă proastă, sau era un elev slab, neajutorat, un derbedeu oarecare ?

Tocmai cînd atinse clanţa cu mîna auzi vocea lui moş Timofte şi din primele accente cam înţelese ce vrea bătrînul.

— Zi-i pe şleau, moş Timofte. Vrei să intervii în favoarea cuiva...

— Cum vă închipuiţi aşa ceva ! se prefăcu bătrînul foarte amărît. Tocmai dumneavoastră ! Tocmai la dumneavoastră !

— Lasă, nu te mai necăji, îl linişti profesorul. Şi cînd intervii în sprijinul dreptăţii, tot se cheamă că intervii în favoarea cuiva...

— Aşa da ! acceptă bucuros moşneagul. E vorba de un băietan din clasa asta. Să nu vă închipuiţi că mi s-a plîns pe faţă. L-am simţit eu, mai bine zis l-am prins eu. Nu prea îl aveţi la inimă, sau, hai să zic, nu îl vedeţi cu ochi buni. Pesemne că aţi avut, cine ştie cînd, vreo neînţelegere cu el... Da' să ştiţi de la mine că învaţă toată ziua, sărmanul... şi eu, pre cît îl simt, sînt gata să pun mîna în foc că o să iasă om din el...

— Te gîndeşti, probabil, la Teodoru Teodor, spuse profesorul cu mîna pe clanţă.

Moş Timofte rămase cîteva clipe nedumerit. Ar fi vrut să spună că nu-i vorba de Teodoru Teodor, dar nu mai avu timp, pentru că profesorul, după ce-şi controlă ceasul, pătrunse în clasă. Aşa că bătrînul, cam supărat, îşi răsuci de cîteva ori luleaua, pînă cînd brusc se dezmetici :

— Apoi da, sigur că da ! spuse el de parcă i-ar fi vorbit profesorului. Dumneavoastră vă gîndiţi la Teodoru Teodor, iar eu la Ursu. Dar ştiţi, bată-l norocul...

Dîndu-şi însă seama că profesorul intrase în clasă, moş Timofte deschise uşa şi i se adresă vesel, din prag, chiar în clipa cînd se aşeza la catedră :

— La el mă gîndeam, domnule profesor, numai că-i uitasem numele adevărat... şi imediat închise uşa, lăsînd clasa uluită.

Profesorul zîmbi în urma lui moş Timofte, zîmbi în felul său, proptindu-şi bărbia în pumni şi clătinînd din cap. Un fluierat sacadat, imperceptibil îi acompania gestul. Dar nu rămase multă vreme astfel. Cu o mişcare leneşă îndepărtă catalogul, apoi se sculă de la catedră şi, plimbîndu-se prin faţa băncilor, se adresă cu voce caldă elevilor :

— M-am gîndit să facem astăzi o călătorie printr-o lume pe care o cunoaşteţi încă foarte puţin, o lume ascunsă, obscură, misterioasă, care se pare că-i interesează foarte mult pe unii dintre voi... Da... Să încercăm să pătrundem pentru cîtva timp în lumea peşterilor...

Victor se uită în jur. Toţi cireşarii îşi scoseseră caietele de note. Erau numai ochi şi urechi. Apoi îşi aruncă privirile spre profesor şi acesta i le întîlni şi îi răspunse cu un zîmbet părintesc, cald, aproape duios.

Călătoria îi purtă pe ascultători într-o lume fantastică, ispititoare, plină de miracole. Saloane uriaşe, adevărate palate de gală, încărcate cu podoabe de gheaţă şi calcar, cu atoli de marmură sau cu ghirlande de cristal, suprapunîndu-se altor saloane asemănătoare unor peisaje lunare, apoi îngheboşîndu-se şi prelungindu-se în nenumărate cotloane şi coridoare asuprite de întuneric şi mister, şi mereu panglica albastră a rîurilor subterane, şi lacuri limpezi, adînci şi reci, cu maluri dantelate, şi uneori crăpături îndrăzneţe spre lumină, şi alteori prăbuşiri rele, în cascade zgomotoase, şi din nou saloane şi labirinte în nelipsitul fir de apă al Ariadnei de gheaţă, toate, toate miracolele subterane îşi dezvăluiau înfricoşătoarele lor taine. Descrierile se sublimau uneori în noţiuni şi legi şi formule precise pe care elevii le primeau ca pe nişte leacuri tămăduitoare. Creioanele încremeniseră de multă vreme în mîini. Ultimele cuvinte fuseseră rostite, dar imaginile odată închipuite se repetau în mintea tuturor ca ecourile peşterilor.

În minutele de tăcere care urmară povestirii începură să circule bileţele între cireşari, dar nici unul nu era scris în alfabetul obişnuit. Literele erau înlocuite prin linii şi puncte. Cu alte cuvinte, cireşarii corespondau între ei cu ajutorul alfabetului Morse. Victor tocmai înjgheba

o asemenea misivă, cînd se pomeni cu un bileţel trimis de Lucia, care purta menţiunea : „*f. f. urgent*". Îl descifră cu o repeziciune uluitoare în gînd : „*Atenţiune ! În spatele tău, Sergiu copiază tot ce scrii. Să nu te sperii, că abia a început. Încă o dată : atenţiune ! Lucia.*"

Victor nu întoarse capul pentru a nu trăda semnalul de atenţiune primit de la Lucia. În schimb scoase din buzunar o oglinjoară, pe care o potrivi într-un loc anume, cu ajutorul unor cărţi, şi astfel văzu ce se petrece în spatele lui. Într-adevăr, Sergiu era pradă unei agitaţii teribile. Curiosul se străduia din răsputeri să nu scape nici o mişcare de-a lui Victor şi mai ales nici unul din semnele pe care acesta le trecea pe caiet sau pe vreun bileţel.

Cireşarul căzu cîteva clipe pe gînduri, dar, parcă trezit brusc de ascuţişul unei idei, întoarse o filă din caiet şi pe pagina albă care i se ivi în faţă începu să înşiruie, cu meticulozitate, linii şi puncte. Dacă s-ar fi uitat în oglindă l-ar fi văzut pe Sergiu preocupat să-i copieze întocmai semnele de pe caietul atît de neglijent aranjat. Lucia, căreia nu-i convenea rolul de martoră neputincioasă, îi trimise un nou bilet cu o menţiune şi mai nervoasă : „*f.f.f.f.f.f. urgent !*" Dar Victor era prea adîncit în gîndurile şi-n scrisul lui ca să mai dea atenţie biletului furios. Continuă să scrie, într-o poziţie neobişnuită şi incomodă, rezemat în cotul stîng şi aplecat spre stînga, parcă visînd sau amintindu-şi ceva, iar caietul cu linii şi puncte, rămas în dreapta, nu-i mai punea nici un obstacol lui Sergiu.

Înfuriată la culme de atitudinea şi imprudenţa lui Victor, Lucia renunţă să-i mai trimită un bilet, aşa cum avea de gînd, văzîndu-se nevoită, din cauză de forţă majoră, să recurgă la alt mijloc, mai sigur şi mai eficient. Se sculă încet din bancă, şi după ce-şi plimbă doar o clipă privirile prin clasă, porni spre banca lui Victor, şi cu cel mai firesc gest luă caietul pe care cireşarul tocmai se pregătea să-l închidă. Probabil că faptul se petrecuse prea tîrziu, pentru că, în spatele lui Victor, Sergiu luase, pentru prima dată în viaţa lui, înfăţişarea unui înger. Bucurie, mulţumire, nevinovăţie, mai ales nevinovăţie, se puteau citi pe chipul lui. Tot ceea ce scrisese Victor era copiat aidoma pe carneţelul său, şi pentru ca să

înlăture orice surpriză posibilă își strecurase carnețelul în sîn, simțindu-l la fiecare răsuflare.

Vocea profesorului destrămă dintr-odată îndeletnicirile tainice ale elevilor :

— Înainte de a ne spune „la revedere", aș vrea să vă pun la un fel de încercare. O încercare particulară, la care nimeni nu este obligat să participe. Dacă rezultatul va fi pozitiv, foarte bine ; dacă rezultatul va fi nesigur sau negativ, nimeni nu vă va face vreun reproș. Încercarea se adresează mai ales logicii voastre și nu jignesc pe nimeni dacă adaug că o propun celor mai buni dintre voi.

Emoția cuprinse aproape întreaga clasă. Era binecunoscut acest obicei al profesorului de a adresa, la fiecare sfîrșit de an, elevilor, o întrebare mai complexă, un fel de examen suplimentar, care nu putea fi trecut printr-un simplu apel la memorie, ci prin organizarea riguroasă și oportună a multiplelor date oferite de memorie. Obiceiul era binecunoscut și așteptat cu emoție, cu teamă și nerăbdare, pentru că de fiecare dată exercițiul, problema, încercarea date spre rezolvare erau altele. În cele aproape patru decenii de apostolat, profesorul nu suferise nici un eșec cu încercările sale, și acest lucru nu putea fi pus pe seama întîmplării, mai ales că în fiecare an profesorul își alegea singur atît clasa, cît și elevul sau elevii care urmau să treacă prin neobișnuitul examen.

Era și emoție, și nerăbdare și o undă de spaimă în clasă. Pînă și vocea profesorului părea puțintel tulburată :

— Bine... Pentru că unii au mai rămas cu imaginația, sau poate cu visele, în lumea de care abia ne-am despărțit, să ne mai întoarcem o dată în această lume și să încercăm s-o parcurgem pe alte căi, pe căile rațiunii. Foarte pe scurt : cum se explică formarea peșterilor cu saloane largi, spațioase, și a celorlalte cu cotloane înguste, înalte și lungi ? Să nu se uite un lucru esențial : de multe ori, de cele mai multe ori, găsim ambele fenomene în una și aceeași peșteră.

În clasă se așternu o tăcere deplină. Aproape că se auzeau bătăile inimilor. Profesorul se așeză încet la catedră și îmbrățișă cu privirile încăperea. Tăcerea se apropia de clipa care urma s-o preschimbe în erupție. De undeva țîșni nerăbdătoare, avidă mîna lui Ionel. Apoi încet, aproape indiferent, aproape convențional, se ridică

mîna lui Victor. Apoi Lucia, Dan, Maria ridicară la rîndul lor mîinile. În spatele lui Victor, Sergiu răsfoia de zor în manual, fără să se gîndească, măcar o clipă, că nu în manual se afla răspunsul. În altă parte, Pompilică îl înghiontea pe Dan :

— Spune, bă, şi mie. Ce eşti aşa egoist ?

Dan îi răspunse imediat, tot în şoaptă :

— Nu sîntem la matematică sau la istorie, nătărăule. Dar poţi să ridici mîna, că tot nu te întreabă.

— Aha... ! Ştiam eu că nici tu nu ştii...

Într-o bancă din fundul clasei, Ursu părea înconjurat de toate flăcările iadului. Faţa i se încinsese, era roşie ca para focului, mîinile îi ardeau pînă sub unghii, ba şi unghiile îl frigeau ca jarul. Pumnii se luptau aprig între ei, sub bancă, parcă voiau să-şi încerce puterea. Şi deşi ar fi fost în stare să facă banca ţăndări, nu izbutea nici unul să se ridice la jumătate de metru deasupra şi să-şi desfacă uşor degetele în acel semn veşnic al elevului care ştie.

Profesorul îl căută şi-l zări. Îi simţi prin antene nevăzute toată agitaţia. Şi poate pentru prima dată de cînd era profesor îl năpădi un val de spaimă odată cu hotărîrea care creştea într-însul. Nu se mai uită la mîinile întinse din primele bănci, la elevii care, în mod sigur, i-ar fi dat răspunsul bun. Emoţia băiatului din fundul clasei era prea mare ; suferinţa lui, grea şi tăcută, merita orice risc. Şi în timp ce cuvintele îi ieşeau de pe buze, profesorul avu deodată senzaţia că el e cel care trece printr-un examen decisiv :

— Să ne răspundă Teodoru Teodor...

Ursu se ridică în picioare parcă împins de altcineva, şi acel altcineva îi cuprinsese şi gîtul, cu gheare nevăzute, şi-l sugruma pînă la lacrimi. Bîlbîi cîteva sunete, apoi tăcu.

— Aşteptăm ! îl îndemnă profesorul, cu un ton sever, de catedră.

Ursu receptă unda care i se aruncase şi cu o mişcare energică îşi scutură emoţia care începea să-l învăluie ca un cearşaf. Răsuflă adînc şi vorbele lui începură să-şi facă loc tot mai sigure printr-o tăcere încărcată de uimire :

— Cred că e vorba de acţiunea apei... Adică, ştiţi, cum să vă spun... A fost vorba de acţiunea apei... Ştiţi... dacă apa lărgeşte crăpăturile pe direcţia straturilor cal-

caroase, peștera ia o formă largă... știți, formează un fel de saloane lungi și nu prea înalte... Și dacă apa lărgește crăpăturile... cele care cad... Cum să vă spun ?... Știți, așa...

Și în timp ce Ursu tăie cu o mișcare violentă aerul, profesorul, din ce în ce mai tulburat, îl ajută :

— ....Perpendicular...

— Da, da... perpendicular, se liniști Ursu, perpendicular pe direcția de stratificare, atunci se formează, adică așa se formează cotloanele înalte și înguste...

Parcă eliberat din niște chingi, Ursu își încordă mușchii pieptului inspirînd cu nesaț un val de aer proaspăt pe care îl simțea năvălind pe fereastră. Un zîmbet cam năting îi răsări pe față, mai ales că ducînd instinctiv mîna la frunte și-o descoperi udă și fierbinte, ceea ce i se părea de neînțeles.

Ca în fiecare an, profesorul se duse să strîngă mîna elevului ales, care nu putea să dea decît un singur răspuns, cel bun ; poate, de astă dată, strîngînd-o, sau strîngîndu-i-se cu mai multă putere. Sau, pentru a nu lăsa să se piardă un adevăr plăcut, de astă dată făcînd un tainic și necesar schimb de emoții cu elevul pe care-l alesese în ultima clipă și care-i transformase spaima dinaintea alegerii într-o bucurie mare, neașteptată.

Clopoțelul lui moș Timofte sunase de mult, dar nimeni nu-l auzise. Nici măcar pușlamalele clasei, care nu-și reveniseră încă din uimirea stîrnită de succesul lui Ursu.

Profesorul se întoarse la catedră, luă catalogul, și în drum spre ieșire mai zăbovi cîteva clipe pentru a-și lua rămas bun de la elevi :

— Da... Și în acest an mă despart de voi mulțumit. Poate chiar mai mulțumit decît în alți ani. Nu mă gîndesc numai la surpriza pe care mi-ați oferit-o acum, la sfîrșit, mă gîndesc la puterea întregii clase. Aș vrea să fiți primii, și chiar mi se pare că sînteți primii, cărora le spun, cu o foarte mică rezervă, care ține mai mult de viitor decît de trecut : iată cea mai frumoasă clasă cu care m-am întîlnit ! Sînt convins că unii dintre voi au făcut de pe acum legături trainice cu viitorul, dar nu vreau să vă forțez să săriți dincolo de vîrstă. Vreau să trăiți din plin, viu, agitat, nervos, liber acești ani neasemuiți, acești ani în care visul și fantezia nu țin seama de nici un obstacol, în care orice bătaie a inimii se dăruie

întregii lumi. Știu că multe din lucrurile și ființele care vă înconjoară vi se par învăluite de taine, chiar dacă pentru restul lumii sînt de o simplitate liniară, elementară. Poate că vedeți totul astfel dintr-un instinct de exagerare care aparține numai acestei vîrste, și care vrea să transforme în efort grav, aproape tragic, orice gest, oricît de simplu ar fi el ; e ceva frumos aici, pentru că totul se subordonează intenției sau dorinței de a dărui foarte mult. O clipă sau un gest pot concentra tot oțelul și toată credința din voi, chiar dacă gestul sau clipa aparțin unui vis, unei fantezii. Dar mie îmi place să cred că un adevăr mare, un adevăr suprem lucrează în voi atunci cînd vă descoperiți înconjurați de taine : *Orice lucru, orice vietate ascunde o minune...* Și vă doresc să deslușiți cît mai multe asemenea miracole în zilele libere care vă așteaptă...

Și într-o tăcere frumoasă, profesorul, slab, puțintel încovoiat, cu două smocuri de păr alb deasupra tîmplelor, părăsi cu pași obosiți clasa. Elevii se ridicară în picioare. Și mult timp după aceea, nici o mișcare, nici un sunet.

CAPITOLUL II

1

Era o cameră simplă, cu divan, birou şi bibliotecă, cu puţine cărţi, dar cu multe mape şi dosare, cu cîteva scaune aranjate la întîmplare, cu un dulap ascuns într-o nişă, cu pereţii neregulaţi şi aproape goi, doar cîteva fotografii înfăţişînd scene sportive erau agăţate deasupra bibliotecii, cu tavanul oblic zugrăvit într-un albastru ciudat, şi din cauza aceasta cineva o botezase : camera albastră. De cîteva zile însă căpătase o altă denumire, o denumire tainică, pe care n-o cunoşteau decît două fiinţe şi despre care aflase ceva foarte vag o a treia. Noua ei denumire ? *Observatorul !* Cele două fiinţe care o botezaseră ? *Sergiu şi Pompilică.* Cea de a treia fiinţă căreia îi trecuse cuvîntul pe lîngă ureche ? *Tic.*

Camera îi aparţinea lui Ştefan, fratele lui Pompilică, şi se afla la mansarda unei vile cu două etaje, în partea de răsărit a oraşului, la o răscruce de străzi. Una din străzile care se întretăiau acolo se numea Cireşului, şi din camera albastră se zărea ca-n palmă tot cartierul Cireşului. Ceea ce explică dintr-odată o mulţime de lucruri.

Musafirul, Sergiu, sosise înaintea „gazdei" la locul de întîlnire, în faţa vilei, şi aştepta de jumătate de oră. Aştepta e un fel de a spune. Pentru că se foia ca un vrăbioi, şi dacă ar fi avut pene i-ar fi stat tot timpul zbîrlite şi ţepoase. Sărmanul ! Parcă-şi plimba picioarele numai pe jar, iar gîtul parcă-i fusese deşurubat din umeri de atîta întors. Mîna stîngă i se încleşta furioasă la fiecare pas, iar cea dreaptă nu i se dezlipea de pe piept nici o clipă. Carnetul cu nepreţuita comoară îi frigea degetele, iar nerodul şi blestematul de Pompilică îşi pierdea timpul cine ştie pe unde. Oare ce scrisese

Victor ?... Întrebarea îl îmbolnăvea, nu-i ieșea nici o clipă din minte... Din cauza ei nici nu mîncase, iar blestematul de Pompilică...

Codobatura apăru brusc de după un colț, abia trăgîndu-și sufletul :

— Stai... lasă-mă oleacă, se rugă el. Aoleu... ! Credeam că s-a zis cu noi. N-a vrut Ștefan să-mi dea cheia... A spus că în loc să-i facem curățenie, îi murdărim camera. Am așteptat să plece ca să pot șterpeli cea de a doua cheie.

Sergiu simți deodată vată în glezne :

— Dacă ne prinde ?

— Nu ne prinde, că m-am interesat eu. L-am și urmărit. S-a dus la antrenament, la terenul de volei. N-am plecat de acolo pînă nu l-am văzut în tricou, pe teren...

— Și dacă vine ? tremură iarăși vocea lui Sergiu.

— Nu vine, mă ! Am auzit cu urechile mele cînd le-a spus antrenorul că pînă la șapte nu le dă drumul. Au duminică meci greu... Abia e patru. Trei ore ne ajung cu vîrf și îndesat...

Sergiu se mai liniști puțin, dar din entuziasmul cu care venise la întîlnire rămăseseră numai urme. Sus în observator se liniști însă de-a binelea. Pompilică era în mare formă, dar și el avea o surpriză...

— Bă Pompilică, n-am vrut să-ți spun pînă acum ; am făcut, bă, o captură grozavă...

— Lasă-mă cu aiurelile tale ; să-ți arăt eu ce-am făcut în ultimele zile... Ia vino încoa' !

Din spatele unor dosare, Pompilică scoase o foaie de bloc și începu s-o agite, triumfător, în fața lui Sergiu. Era o îngrămădire de linii și corpuri geometrice, unele încercuite în roșu, altele în albastru, unele purtînd cifre, altele litere.

— Ghici ce-i ? întrebă Pompilică.

— Habar n-am... Poate o fițuică la geometrie...

— E o hartă, bă, o hartă originală...

— Asta hartă ! ! ! se cruci Sergiu. Atunci pot' să zic și eu că nasturele ăsta e un castron cu supă...

— Iar ești tîmpit ! se enervă Pompilică. Ia vino-ncoace la fereastră. Vino și spune ce vezi în direcția asta !

Sergiu se supuse și privi în direcția indicată de mîna lui Pompilică :

— Acolo e strada Cireşului, mare scofală !

— Şi aici ce e ? întrebă Pompilică superior, lipind foaia de bloc de faţa lui Sergiu.

— Adică vrei să spui...

— Sigur că da, bă alifie. Chiorăşte-te ! Uite casa Mariei, pătratul ăsta cu cifra 3. Uite-o şi pe a lui Victor. Aici stă Ursu, dincoace idiotul de Dan, triunghiul ăsta cu litera D...

— Cercu ăsta cu I, se repezi Sergiu, e casa lui Ionel...

— Vezi, bă ! Vezi ce chestie mare am făcut ? Acum îi avem pe toţi cireşarii în mînă...

Sergiu fu cît pe-aci să-i dea dreptate lui Pompilică, dar un gînd neaşteptat şi răutăcios îl opri :

— Şi la ce foloseşte harta asta a ta ?

— Cum : *la ce foloseşte ?* Vrei să-ţi trag două labe ? Trei zile m-am chinuit s-o fac şi tu întrebi ca un tîmpit la ce foloseşte... Nu avem aici pe coală toate casele cireşarilor ?

— Dacă zici tu, ridică Sergiu din umeri. Dar să ştii că mai uşor se recunosc de la fereastră. Vezi ? Casa aia albă cu cerdac astupat de iederă şi cu chioşcul ăla rotund e casa Mariei. Şi dincolo, în fund...

— Ce, crezi că eu nu ştiu ? sé oţărî Pompilică. În fund se vede maghernița lui Ursu, aia din spatele movilei. Şi te rog să nu mai faci pe nebunu că te ating cît ai zice peşte. Ţi-e ciudă că eu am făcut harta şi tu n-ai făcut nimic...

— Zău ! ! spuse Sergiu uitîndu-se plin de dispreţ la prietenul şi duşmanul lui. Poftim !

Carnetul scos din sîn cu iuţeala unui scamator făcu o curbă prin aer şi căzu exact la picioarele lui Pompilică.

— Aiurea ! îi respinse Pompilică după ce auzi povestea lui Sergiu. Bagă-l din nou în sîn. Trebuie să fie rezumatul vreunei lecţii, şi la ora asta n-am timp de lecţii...

— Numai la ora asta... nu scăpă Sergiu prilejul.

— Bă ! se oţărî iarăşi Pompilică. Dacă mai scoţi o singură literă urîtă te fac ficat de post. Vii în casa mea şi în loc să zici săru-mîna...

— Da' tu cînd vii la mine, ce faci ? Bunica îşi pune vată în urechi ca să nu mai audă tîmpeniile tale...

— Să fie sănătoasă, că nu eu am învăţat-o să asculte la uşă...

— Bă idiotule ! își ieși Sergiu din pepeni. Dacă-i pe așa, atunci spune dacă în tot orașul mai există vreun altul cu urechi atît de blegi ca ale lui frate-tău !

Numai o minune mai putea opri încăierarea cruntă care era pe cale să înceapă. Și minunea se ivi ; trei bătăi în ușă, pauză, și din nou trei bătăi.

Cei doi cocoși deveniră niște mogîldețe de catifea din care se scurseseră tărîțele. Fiecare aștepta salvarea de la celălalt...

— Cine m-a pus să mă gîndesc la urechile blegi ale lui frate-tău... se căină în șoaptă Sergiu. Ce ne facem ?

— Nu-i el ! se lumină dintr-odată Pompilică fără să scape însă cu totul de tremurul care-i atacase încheieturile. El are cheie...

— Bă, să nu fi pierdut cheia. se îngrozi Sergiu.

— Sssst ! Cavou ! comandă Pompilică.

Bătăile reîncepură și se auzi o voce care avea în ea atîta limpezime și atîtea ondulații că era imposibil să n-o recunoști :

— Deschideți ! Eu sînt...

Trufașul care n-avea nevoie să-și rostească numele pentru a fi recunoscut nu era altul decît Tic.

— Fir-ar să fie de nasol ! îl înjură Pompilică tot în șoaptă. Ce i-aș mai dili una peste muie ! Zău că-i dau drumul și-l articulez...

— E prieten cu Ursu ! se sperie Sergiu.

— Hei ! N-auziți... ? răsună vocea de după ușă. V-am văzut pe amîndoi la fereastră.

— Ce facem ? întrebă Pompilică.

— Aoleu ! se lumină la rîndul lui Sergiu. Tu știi alfabetul Morse ?

— Habar n-am... N-o să ai curajul să-mi spui că-l știi tu... Înghit cartea de fizică fără s-o mestec...

— Să-l folosim pe nasol ! spuse Sergiu. El îl știe precis. Să-l punem să ne descifreze chestia aia a lui Victor.

Pompilică acceptă imediat, apoi întrebă ca de undeva de departe :

— Cine bate la ușă, la ora asta ?

— Aș fi venit mai devreme, răspunse Tic în timp ce intra pe ușă, dar nu mi-a dat voie... Țombi.

— Cine ți-a spus că sîntem aici ? îl luă la rost Pompilică.

— Nimeni... Dacă nu v-aș fi văzut la fereastră... Da' a cui e camera asta ?

— N-ai să ghicești niciodată ! decretă Sergiu

— Zăăăău ! zîmbi cel mai mic dintre cireșari uitîndu-se în jur. Și dacă aici stă... dacă aici stă...

Tic se uită la cele cîteva fotografii agățate deasupra bibliotecii, care înfățișau scene din meciuri de volei. Eroul fotografiilor era mereu același.

— Ai un frate grozav, îi făcu prichindelul un semn din ochi lui Pompilică. Eu n-aș lăsa pe mîna voastră o cameră ca asta...

— Venim și noi din cînd în cînd ca să facem curat, îi răspunse Pompilică întorcîndu-i semnul din ochi. Dar de ce n-ai lăsa o cameră ca asta pe mîna noastră ?

Întrebarea era cam arțăgoasă și lui Sergiu, care se gîndea mereu la carnet, nu-i prea convenea. Nici lui Tic.

— Ia zi-i ! repetă și mai insistent Pompilică. De ce n-ai lăsa-o ?

— Pentru că n-o am... rîse prichindelul.

— Ce vorbești, dom'le ! interveni Sergiu foarte prompt. Dacă ești așa de isteț precum vrei să arăți, ia spune ! Știi cine a inventat telegraful ?

„Oare ce vrea ăsta de la mine ?“ se întrebă Tic în sinea lui. Apoi cu voce tare :

— Sigur că știu...

— Știi și alfabetul ?

— Cu ochii închiși ! răspunse prichindelul.

— Alfabetul Morse ? Te lauzi, piciule...

— Pariem ? îl provocă Tic.

— Pariem ! acceptă Sergiu. Dar cu o condiție. Să-l scrii aici în fața noastră, uite ! pe hîrtia asta, în cel mult cinci minute !

Deși simțea un iz ciudat în toată povestea, Tic primi totuși pariul : dacă va izbuti să scrie alfabetul Morse în cinci minute, își va putea alege din bibliotecă orice carte, cu condiția ca ea să nu depășească 200 de pagini ; dacă nu va izbuti, se obliga să deseneze, în cel mult trei zile, toate hărțile din manualul de geografie al clasei a opta.

— Ahaaaa ! înțelese Tic. Vreți să vă lăudați cu un caiet mișto la examen... Numai că n-o să vi-l fac eu... Gata ?

— Pe cuvînt de onoare ! întări Sergiu pariul.

— Pe cuvînt de onoare ! răspunse solemn Tic.

Un singur lucru uitară toţi : să-şi potrivească şi să-şi verifice ceasurile. Dar cine se mai gîndea la asta ? În nici un caz Tic. Prichindelul se puse iute pe treabă şi în mai puţin de cinci minute reuşi să scrie alfabetul. Ba socotind că-i rămîne încă timp, mai adăugă o coloană după terminarea literelor, aşa că în clipa cînd îi înapoie lui Sergiu foaia de hîrtie, ceasul lui arăta exact scurgerea celor cinci minute.

— Ai pierdut ! strigă Sergiu după ce luă coala. Ai depăşit termenul cu... cu zece secunde.

— Ba nu-i adevărat ! se opuse Tic. Ţi-am dat-o la secundă, exact la secundă, după ceasul meu. Întreabă-l şi pe Pompilică !

— Nu ! N-ai depăşit termenul cu zece secunde, răspunse Pompilică uitîndu-se la ceas. Ci cu... treisprezce secunde.

— Pe cuvîntul meu de onoare, se rugă Tic. Puteam să vă dau alfabetul mai repede, fiindcă l-am terminat în patru minute, dar m-am gîndit să vă fac o surpriză, să scriu şi cifrele. Zău, uitaţi-vă la coloana de cifre... În cît timp puteam s-o scriu ? În cel puţin treizeci de secunde, nu ? Chiar dacă v-aţi lua după un ceas flămînd, tot am terminat la timp alfabetul...

— Să nu umbli cu scamatorii, se răţoi Pompilică, să nu cauţi să ne duci, că-ţi dau un picior în fund de nu te vezi. Ai depăşit termenul, gata !

Tic înţelese că partida era pierdută. Mai ales cînd îl auzi pe Sergiu întrebînd :

— La urma urmei pentru ce ai venit aici ?

— V-am văzut la fereastră şi m-am gîndit că poate găsesc la voi o carte mai veche, cu basme. Am întrebat peste tot...

— Umbli cu basme, va să zică ! îl ameninţă Pompilică.

— Zău că e-adevărat... Dacă voiam să vă mint găseam altceva mai deştept... Zău ! Trebuie să pregătim un basm, la română, pentru sfîrşitul anului, şi eu...

— Şi tu... îl întrerupse Sergiu, ar fi bine s-o ştergi imediat, pînă nu-ţi sărim noi în ajutor...

Încolţit din două părţi, cu drumul spre uşă tăiat, prichindelul caută altă cale de salvare :

— Mă duc singur... mă duc direct la Ştefan. Ştiu eu unde să-l găsesc...

Spaima lui Pompilică ţinu doar o clipă :

— Faci drumul de pomană. Azi nu mai are antrenament.

Micul cireşar fugise, la întîmplare şi aproape fără nădejde, după un prăpădit de iepuraş, şi iată-l înhăţînd dintr-odată doi, şi-ncă ce şoldani. Mai întîi aflase că „şmecherilor" le era teamă de Ştefan, şi apoi aflase şi locul unde, în mod sigur, îl putea găsi. Îşi făcu repede un plan de răzbunare care începea cu o tentativă de liniştire :

— Dar duminică, la meci, trebuie să vină...

— Ha, ha ! îi rîse Sergiu în nas. Duminică avem serbare de sfîrşit de an...

— Atunci cealaltă duminică... îl linişti Tic cu totul. Dar dacă-mi daţi şi mie o ţigară nu vă mai spun...

— Ţigară ! ? se miră Pompilică. Unde vezi tu ţigări...?

— Uite-le colo, în raft, după dosarul albastru.

Cireşarul porni cu mîna întinsă şi scoase din raft un pachet de ţigări „Carpaţi". Descoperirea lui Tic îi cam zăpăci pe cei doi şmecheri. Priveau pachetul de ţigări aşezat disciplinat pe masă, îşi aminteau rugămintea celui care-l găsise, dar nici o inspiraţie nu încolţea în capul lor.

Cireşărelul profită de moment pentru a se lipi de uşă, mai ales că şi raftul din care scosese pachetul era în apropierea uşii. Cînd cei doi se dezmeticiră nu mai văzură decît spatele lui Tic prin uşa deschisă, iar piciorul lui Sergiu, deşi pornise ca o săgeată, lovi în gol.

— Ce păcat că nu l-am atins ! se plînse Sergiu. Cred că l-aş fi scos prin tavan. Fir-ar să fie de vagabond ! Ai văzut ce ochi de spion ! Ţine-mă, că-mi vine să sar pe geam după el...

— Stai, stai... începu Pompilică să-l domolească. Adică de ce să ne pară rău, de ce să ne înfuriem ? De ce, mă neghiobule ? Ar trebui să rîdem cu hohote şi să ne decorăm. Ha ! Ha ! A venit la noi cu aere de motan şi l-am adus în stare de scrumbie. L-am pus să ne scrie alfabetul, l-am dus cu frate-meu, ne-am bătut joc de el, şi după toate astea ne-a făcut rost şi de ţigări... Cum dracu de le-a observat, spionul ! Noi am trecut de o sută de ori pe lîngă ele fără să le vedem... Dar pînă la urmă tot i-am venit de hac. Bă, ce l-am stors !

— Ai dreptate ! se înveseli Sergiu. Ai văzut ce-nseamnă să fii deştept ? Acum recunoaşte şi tu, Pompilică, ideea cu pariul şi alfabetul a fost grozavă...

— Bă, da' și ideea mea cu harta. Putem să notăm pe hartă toate mișcările lor... Dar hai mai bine să descifrăm textul !

După aproape o oră de chin și certuri, de cazne și oftaturi, Sergiu reuși, în sfîrșit, să adune următorul text :

«Cireșari ! Feriți-vă de Sergiu și Pompilică. Ei caută să afle locul expediției noastre și data plecării. Nimeni nu mai are voie să rostească vorbele : „Lacul Păstrăvilor", și data de 5 iulie. Victor».

— Formidabil ! răcni Pompilică. Am dat lovitura. Bă ! Ori îi avem în labă, ori nu ! Tot secretul cireșarilor e în mîinile noastre. Formidabil !

— Acum recunoști că sînt destul de genial ? îl pironi Sergiu. Fără hîrtia asta n-am fi știut nimic despre planurile cireșarilor, și nici...

— ...Și nici fără hartă nu ne-ar fi stat bine, perseveră Pompilică. Recunoaște și tu că nu se poate face nici o chestie mai interesantă fără hartă. Așa că aproape sîntem unu la unu. Nu zic că nu ai un mic avantaj... dar ca să te egalez de tot, vin și eu cu o idee mare : ce-ar fi să fumăm cîte o țigară, să vedem și noi cum e... ?

Sergiu privi nehotărît pachetul lăsat de Tic pe birou :

— Eu știu ?... Nu e prea nu știu cum... ?

— Adu-ți, bă, aminte din filme cum stau ăia în fotolii și fumează cînd au de gînd să facă o chestie mai a dracului. Țigara e semnul omului deștept... Ce zici de asta ?

Sergiu încă se codea :

— N-o să vadă frate-tău că lipsesc țigări din pachet ? Să nu iasă vreo crimă...

— N-o să vadă niciodată ! descoperi Pompilică după o clipă de ezitare. Fiindcă o să cumpărăm alt pachet și o să-l înlocuim pe ăsta început. Este că-s deștept ?

— Dar mi se pare că nu avem chibrituri... făcu Sergiu o ultimă încercare.

Într-adevăr nu se vedea nici o cutie de chibrituri la suprafață, și nici după vreun sfert de oră de căutări furioase prin adîncuri, adică prin sertare, prin rafturi, pe sub divan, prin dulapuri, prin toate spațiile ascunse ale încăperii, nu găsiră urmă de chibrit. Prin cameră parcă trecuseră cîteva hoarde de barbari, una mai crudă decît alta, dar tinerii șmecheri civilizați ai secolului 20 nu-și dădeau seama de nimic.

— Am găsit ! țipă Sergiu, cu atîta triumf în voce că nu se poate să nu fi neliniștit un anumit mormînt din Siracuza. Fierul de călcat !

— Adică... ? ceru lămuriri mai ample Pompilică.

— Încălzim fierul pînă la roșu !... Este ?

— Este... recunoscu Pompilică. Dar și harta mea...

Nu numai că încălziră fierul pînă la roșu, dar îl și uitară așa, în priză, în timp ce amîndoi, neavînd fotolii pe care să se tolăncească, se lungiră pe divan, sprijinindu-și picioarele pe două scaune răsturnate. Nu mai fumaseră pînă atunci, dar văzuseră mii de țigări aprinzîndu-se și fumîndu-se, așa că nu le fu greu să imite, cu o adevărată artă, atitudinea și ticurile unui fumător înveterat. Tusea și lacrimile le mai atacau entuziasmul, dar erau prea dîrji ca să se dea bătuți, mai ales că printre sughițuri puteau să-și slăvească isprăvile grozave din ziua aceea, începînd cu cele din recreație și terminînd cu ultima : fumatul. Și mereu își aduceau aminte de Tic și rîdeau cu atîta poftă de renghiul pe care i-l jucaseră că la un moment dat nu se mai puteau deosebi hohotele de rîs de accesele de tuse.

Așa îi găsi Ștefan cînd deschise ca o furtună ușa :

— Va să zică biletul pe care l-am primit la antrenament nu mințea ! Aoleu ! Ce-ați făcut aici, barbarilor, criminalilor, sinucigașilor ! ! ?

Din nefericire pentru cei doi, Ștefan nu rostise la întîmplare ultimul cuvînt. În timp ce palmele loveau sonor, autoritar, și mai ales cu iscusință, Pompilică, ghemuit ca un arici jumulit de țepi, încercă să se apere :

— Nu eu, pe cuvînt... să-mi sară ochii, el a găsit fierul de călcat...

— Cum ! ! ? ? urlă Ștefan, descoperind fierul de călcat într-un nor de fum. Aoleu !

Dar mai bine să întoarcem pagina.

CAPITOLUL III

I

Un altul în locul lui Tic ar fi urmărit felul cum se împlinește planul de răzbunare ; poate că s-ar fi postat sub ferestrele *Observatorului* și ar fi auzit destule jurăminte și țipete, și iar țipete și jurăminte pentru a pleca apoi mulțumit și chiar bucuros la treburile lui. Prichindelul însă nu era crud, ci mai degrabă leal și stăpînit de spiritul dreptății : la infamia care i se făcuse nu putea rămîne nepăsător, de aceea declanșase răzbunarea, mai întîi sacrificînd un pachet de țigări pe care i-l cumpărase unui vecin, și apoi ducîndu-se la arena de volei pentru a-i strecura un bilet alarmant lui Ștefan. E drept că, văzîndu-l cu cîtă putere și dibăcie lovește mingea, i s-a făcut o asemenea milă de cei doi, încît, dacă ar mai fi avut putința, ar fi oprit mesajul alarmant. Zarul fusese însă aruncat. Nu mai avea ce face. Biletul, cu conținutul său lapidar : *„Pompilică și Sergiu fumează în camera dumitale. Un cetățean"*, își făcu imediat efectul, asta și din cauză că destinatarul se lăsase de fumat de vreo trei zile și suferea ca un martir cînd vedea pe un altul cu țigara în gură. Tic însă n-avea de unde să știe toate acestea. El folosise ca mijloc de răzbunare primul lucru care-i căzuse în mînă, și pentru că avea mîinile în buzunare, dăduse peste pachetul de țigări cumpărat vecinului. Nici măcar nu se gîndise că șmecherii din *Observator* vor deschide pachetul și vor fi prinși în flagrant delict, ci își închipuise că vor fi găsiți cu pachetul, nedesfăcut, alături și că vor fi pedepsiți numai pentru intenție. Iar prichindelul știa, din proprie experiență, că intenția nu se pedepsește tot atît de dur ca fapta. Din fericire pentru el, așa gîndea tăticul, care era responsabil cu judecata ; mămica ar fi procedat

invers : ar fi pedepsit mai tare intenția. Avea ea un principiu : copilul trebuie bătut înainte de a sparge ulciorul, pentru că după ce-l sparge...

Prin urmare, Tic nu urmări împlinirea planului de răzbunare, mai întîi pentru că nu era crud, și apoi pentru că avea cîteva treburi foarte importante, mai ales două care-l apăsau ca niște greutăți zimțuite : cum să facă rost de un basm cu care să-și dea gata colegii și profesorul, mai ales profesorul, pentru că era în conflict cu el din cauza unor avioane neascultătoare care, în loc să iasă pe geam, cum li se hotărîse, aterizaseră pe catedră, chiar în clipa cînd profesorul urma să-i treacă un 10 uriaș în catalog ; și cum să afle locul și data expediției cireșarilor, asta nu numai din pricină că nu putea să sufere secrete și taine, bineînțeles : secretele și tainele altora, ci și pentru că voia să-și aranjeze și să-și împartă în timp plăcerile vacanței.

Grea dilemă... dar nu pentru Tic, care era înzestrat cu un simț practic nemaipomenit. Amintindu-și spontan zicala cu cei doi iepuri, cireșărelul uită, într-o clipă, de basm, de conflict și de avioane, și hotărî să facă pe dracul în patru pentru a dezlega taina cireșarilor. Nu-i trebui prea multă filozofie pentru a-și da seama că dacă taina expediției era asemeni unei ape circulînd printr-o conductă, existau, obligatoriu, și cîteva robinete prin care apa putea să ajungă pînă la el. Primul, și cel mai apropiat robinet, era... Maria, soră-sa. Bun... Dar asta încă nu însemna nimic. Cum putea el să se apropie și să deschidă robinetul ? Brrrrr ! Trebuia să fie foarte prudent... Maria nu se lăsa prea ușor dusă, și întotdeauna era plină de toane, și de multe ori nici nu-l lua în seamă, orice-ar fi făcut. Cum s-o ia ?...

Nici nu-și termină întrebarea mută, că sfetnicul lui cel fidel, sfetnicul de zile grele, își făcu apariția, gudurîndu-i-se docil la picioare.

— Ei, ce spui, Țombi, să începem atacul ?

Cățelușul mișcă foarte afirmativ din coadă.

— Și dacă nu reușim ?

Țombi mîrîi sălbatic, arătîndu-și colții.

— Nu fi fraier, Țîngulică. La Maria nu se prind amenințările. Altceva !

Cățelul se lungi pe burtă, își așeză labele de dinainte sub bot, își întoarse încetișor capul cu ochii pe jumătate

închiși, transformîndu-se în cel mai autentic monument al lingușirii. Mai ales că și coada i se mișca molatec, parcă ar fi mîngîiat pe cineva.

— Așa, hoțomanule ! Cred c-am nimerit-o cu metoda asta. Nu se poate să nu se prindă la fete. Va să zică ne-am înțeles. Dar bagă de seamă. Să nu cumva să sufli vreun scîncet...

Cățelul sări brusc în picioare, își înțepeni urechile, și, cum stătea cu botul întors și cu ochii răvășiți, părea cea mai ofensată ființă de pe fața pămîntului.

— Ei, lasă, n-o mai pune și tu la inimă. Parcă nu știi c-am glumit ?... Mi te cunosc eu, domnule sfetnic... Gata cu glumele ! La acțiune !

Tiptil, tiptil, fără să facă vreun zgomot, urmat de credinciosul lui sfetnic, Tic se furișă pe cerdacul acoperit de iederă. La capătul celălalt al cerdacului, pe un șezlong întins la orizontală, sub bătaia mișcătoare a unor proiectile de lumină scăpate prin frunziș, se odihnea Maria. Își acoperise ochii cu cozile și visa. În mîna ei, un caiet cu versuri își deschidea paginile. Una din poezii o însoțea, sau îi prilejuise călătoria imaginară în care plecase :

Iubesc cu-atîta patimă stejarii
Cu coapsele-mplîntate în pămînturi,
Cînd își încarcă brațele de soare
Sau cînd se-ncruntă seculari în vînturi,

Iubesc pădurea-naltă de mesteceni
Cînd zăbrelește-n alb sfios azurul.
Ah,vînt albastru, vino să mă legeni
Și dăruiește-mi vesel împrejurul...

Inspirația, sau poate sarcina de a ataca primul, o avu Țombi. Se așeză foarte tăcut alături de Maria, își lipi botul de labe, iar ochii i se ațintiră asupra versurilor. Primul gest al Mariei fu acela de a-l alunga, dar cînd îi deslușì expresia de inteligență și parcă de înțelegere, începu să-i mîngîie, blînd, căpșorul pătat cu buline negre. Cu o voce caldă, visătoare, ea recită primele versuri ale poeziei.

Cocoțat pe cerdac, dar parcă înfipt într-o țeapă. atît de nerăbdător era, Tic suportă cu greu poezia. Avu totuși pu-

terea de a o asculta pînă la capăt. Simţindu-şi stăpînul în apropiere, pentru că tot scăpase Tic cîteva icneli şi oftaturi, căţelul întoarse capul, dar la semnele poruncitoare ale celui descoperit şi-l aşează iarăşi pe lăbuţele-i subţiri. Un oftat prelungit, un oftat de admiraţie şi parcă de invidie, ieşi foarte gradat şi nuanţat din pieptul lui Tic :

— Oooofff !... Ştii ce frumos spui tu poeziile, Maria...

Surprinsă nu atît de apariţia neaşteptată a frăţiorului ei, cît de tonul neobişnuit cu care-i vorbise, Maria îl privi îndelung şi iscoditor.

— Zău, Maria... continuă Tic. Parcă m-ai umplut de furnici. Ai o voce atît de frumoasă !... Nu-i aşa că o să te faci artistă ?

— Ticuşor ! Ia spune de fapt ce vrei !

— Aş vrea să mă iubeşti !

— Asta-i bună ! Dar cine ţi-a spus că nu te mai iubesc ?

— Vreau să mă iubeşti mult, muuuult. Atît de mult, încît să nu te mai desparţi niciodată de mine.

Maria îl privi plină de duioşie :

— Păi te iubesc, nesuferitule. Dar cine ţi-a spus c-o să ne despărţim ?

— Las'că ştiu eu, se bosumflă Tic. Parcă văd c-o să petreci vacanţa fără mine.

Unda de duioşie dispăru din privirile Mariei făcînd loc unor luciri de neîncredere, de suspiciune şi uimire. Tot ce spunea Tic nu se potrivea cu felul lui de a fi. Şi în mintea ei se înfiripă o idee :

— Daaaaa ! ?... Tic ! Dacă eşti cuminte, mergem împreună... la ţară, la bunica.

— La bunica ? ! spuse cu dispreţ prichindelul. Mare scofală ! La bunica pot să merg şi singur...

— Atunci cum rămîne cu declaraţia ta de dragoste ? Parcă spuneai că nu vrei să ne despărţim nici o clipă...

Dar şi în mintea lui Tic se aprinse o idee care îl scoase din impas :

— Dacă mă duc singur la bunica, o să mi se facă şi mai mare dor de tine... Tu ai crezut altceva ?

Maria clătină gînditoare din cap :

— Tic, tu ştiai că eşti un băiat deştept ?

— Ehei ! De muuuult timp...

— Să-ţi spun drept, acum nu te mai iubesc chiar atît de mult, îi mărturisi Maria. Dar voi aplica şi eu metoda

ta. şi mă voi duce pentru cîteva zile undeva. Şi-o să mi se facă un dor de tine... !

— Ia-mă şi pe mine, Maria... Te rog...

— Păi atunci ar însemna că nu te iubesc foarte mult, şi că nici nu vreau să te iubesc foarte mult... după principiul tău...

— Ei, şi ! se avîntă Tic. Dacă mă iei e totuna.

— Stai, că nu te mai înţeleg, Ticuşor. La început spuneai că vrei să te iubesc, nu ?

— Vreau să mă iei cu tine !

— Chiar că nu te mai înţeleg deloc, îl zgîndări Maria.

— Spune ! Mă iei sau nu ?

— Tic ! Te rog foarte mult să mă crezi. Nu te iau cu mine pentru că te iubesc totuşi foarte mult.

Maria era într-adevăr înduioşată. Fantezia ei descoperea tot felul de ameninţări şi primejdii în calea expediţiei, şi nu putea să şi-l închipuie pe frăţiorul ei drag înfruntîndu-le.

— Tic ! O să petrecem toată vacanţa împreună, îţi spun din tot sufletul. Numai cîteva zile, la început...

— Vreau să ştiu sigur : Mă iei ?

— Dar de ce vrei să fii atît de sigur ?

— Spune ! se învolbură prichindelul. Mă iei sau nu ?

— Nu !

— Sigur ?

— Sigur !

Tic îşi strînse dinţii într-o ameninţare teribilă :

— Hai, Ţîngulică ! Ne pierdem timpul degeaba cu răutăcioasa asta. Nu eşti soră, eşti o... eşti o cloanţă !

— Tic !

— Şi dacă vrei să ştii, habar n-ai să spui poezii.

2

Supunîndu-se spiritului practic care domnea în el, Tic nu se tîngui prea multă vreme pentru înfrîngerea suferită. Se răsti de cîteva ori la Ţîngulică, transformîndu-l în jigodie, javră şi cauză principală a eşecului, apoi se hotărî

să-şi încerce norocul cu celălalt iepure, adică să plece în lume, ca într-un basm, în căutarea unui basm. Ca într-un basm, pentru că-i rămăsese prea puţin timp pînă a doua zi, cînd voia să se înfăţişeze cu basmul, şi umblînd aievea, ca tot omul, nu prea vedea el cum şi unde va găsi cartea cu poveşti. Era deci nevoit să renunţe la dezlegarea tainei cireşarilor... pînă a doua zi, cînd trebuia neapărat să-i vină de hac.

Împovărat, sau uşurat de aceste gînduri, se pomeni în faţa porţii. Spre surprinderea lui, poarta se deschise înainte ca s-o atingă el cu mîna... aşa că abia avu vreme să se ascundă după un pom salvator. Cu foarte mare părere de rău se văzu nevoit să facă din nou schimb de iepuri, adică să revină asupra hotărîrii luate, deoarece pe poartă intraseră, cu gesturi misterioase, trei dintre cireşari : Victor, Dan şi Ursu. Să-şi fi continuat acum fuga după iepurele cu basmul, ar fi însemnat să dea cu piciorul norocului, şi Tic, renumit pentru iuţeala cu care primea orice provocare şi orice ceartă, nu voia, în ruptul capului, să-şi facă din noroc un duşman. Practic, ca întotdeauna, îşi găsi imediat ceva de lucru prin curte, spre bucuria nestăpînită a lui Ţombi.

Maria ieşi nerăbdătoare înaintea băieţilor :

— Aţi găsit vreun şantier ?

Dan, care părea cel mai abătut dintre toţi, răspunse sec, monosilabic :

— Nu !

— Şi nu prea văd unde am putea găsi, reflectă Victor. Cine să aibă barcă în oraş ? Şi pentru ce să aibă ?

— Ghinionul nostru că ne-am născut aici, se înfurie Dan. Auzi, domle ! Cine a avut oare ideea să întemeieze oraşul ăsta pe marginea unui pîrîiaş lat cît o curea de ham şi adînc cît un degetar ?... Eu, dac-aş avea putere, l-aş muta pe malul mării, să mă satur de apă, de bărci şi de vapoare.

— Eu m-aş mulţumi cu o putere mai mică, îl temperă Maria. Să pot face rost de o barcă. O barcă uşoară cu pînze, sau una mică, zveltă, cu motor, sau...

Privirile Mariei se aţintiră involuntar asupra cişmelei şi vorbele i se topiră deodată pe buze. Acolo, la marginea unei băltoace, Tic, într-o vervă neobişnuită, arunca în apă corăbii după corăbii. Cel puţin zece bărci de hîrtie pluteau în băltoacă.

— ...Sau o barcă de hîrtie, completă Dan. După cum vedeți, e singurul lucru care stă în puterea noastră. Mamă dragă, sîntem osîndiți la drumuri grele... și mai ales la nepatință.

— Nu-i chiar așa, interveni Victor. Problema nu-i insolubilă, cum ți se pare ție, Dan. Ar fi fost simplu, de pildă, să construim o plută. Nu știu dacă pînă la urmă nu vom rămîne la soluția asta...

— Păi de ce nu începem s-o construim ? se repezi Ursu. Materiale, slavă Domnului, avem destule.

— Dacă te încumeți s-o duci tu în spate pînă acolo... rîse Victor.

Ursu era cît pe-aci să răspundă că ar fi gata să care două plute în spate, numai să reușească expediția, dar nu-i prea plăceau figurile de stil.

— Dar tu, Victor, cum te gîndești s-o transportăm ? întrebă Maria.

— Cît se poate de simplu. În rucsacuri.

— Arată-mi-o și pe asta, mamă dragă, și zău că mă fac gîscă, îl înfruntă Dan.

— Vrei să spui gînsac, îl corijă Maria.

— Mă rog, gîscă, gîn-sac, rață, tot ce vrei. Și coteț de păsări, dacă e nevoie. Ca să mă jumuliți de scînduri...

— Uite, dragă domnule palmiped, cum se poate transporta pluta, începu Victor să-l lămurească. Vom lua în rucsac : cuie, ciocane, cherpedine, funii, scoabe...

— Scînduri, leațuri, pari, bîrne, adăugă Dan.

— Nu ! îl opri Victor. N-avem nevoie să le luăm cu noi. Lemne vom găsi din belșug pe munte, ori poate ai uitat că munții... Cum se spunea în poezia aia, Maria ?

Maria răspunse imediat :

— *...Își potrivesc pe ceafă cușme de păduri...*

— Da, zîmbi Victor. Cușme cu lemne...

Dan, Maria, Ursu și chiar Tic, care trăgea fidel cu urechea, înțeleseră planul de compromis al lui Victor.

— Păi atunci problema e ca și rezolvată, spuse Maria.

— Nu-i chiar așa, chibzui Victor cu voce tare. Pluta are marile ei neajunsuri. Pe un lac, pe un rîu mare, pentru o persoană, două, e de mare folos. Dar acolo...

— Stai ! țipă Dan. Am găsit, mamă dragă !

Surprinși de energia și decizia cu care intervenise, băieții, mai ales, erau gata să tabere asupra lui Dan

pentru a-i smulge cuvintele care se lăsau prea așteptate, dar el se chinuia prin tot felul de semne și schimonoseli să-i facă pe ceilalți să înțeleagă că nu descoperise nimic altceva decît urechile ciulite ale lui Tic, care tot jucîndu-se cu cățelul se apropiase la cîțiva pași de ei, bineînțeles ascunzîndu-se cu artă după un butoi oarecare.

— Tic ! îl strigă Dan. Tot mai ai nevoie de basme ?

Prichindelul, preocupat să numere cele cîteva fire care alcătuiau mustățile cățelului, nu auzi chemarea lui Dan, decît doar a treia oară.

— Pe mine mă strigi ? întrebă el mirat.

— Dar ce, mai are cineva numele ăsta aici ?

— Dar ce, tu cînd spui „mamă dragă" îți chemî neapărat mama ? îi ripostă fără ezitare Tic.

Dan rămase cu gura căscată, ca și ceilalți dealtfel, nu atît pentru spiritul prichindelului, cît pentru ceea ce se subînțelegea din acel spirit. Va să zică, Tic înregistrase absolut tot ce vorbiseră ei. Nu-i scăpase nimic, nici măcar expresiile fiecăruia. Prin urmare, trebuia salvat ceca ce mai putea fi salvat.

— Tic ! se bucură Dan. Ți-am găsit basmul !

— Crezi că eu nu-mi dau seama, îi răspunse puștiul.

— Nu, mă, serios. Știu pe cineva de la care poți afla un basm pe cinste.

— Las'că pricep eu unde vrei să bați, spuse Tic.

— Pe cuvîntul meu, Ticușor ! se încăpățînă Dan. Ai încercat la moș Timofte ? E cel mai mare povestitor de basme din oraș, dacă nu din toată țara...

Ciufuliciul se pocni, fără voia lui, peste frunte. Gest pe jumătate sincer. E adevărat că nu se gîndise la moș Timofte, și era limpede că Dan nu inventase totul. Dar tot atît de adevărat era faptul că nu-i mai putea spiona pe cireșari fără să fie simțit. Așa că trebuia iarăși să schimbe iepurii, dar pentru ultima oară... hotărî el... pînă mîine dimineață. Cu această credință porni Tic spre poartă, dar nu înainte de a-i adresa cîteva vorbulițe lui Dan :

— Să nu-ți închipui cumva că m-ai dus, mamă dragă. Ce rîzi ca un prost ? Află că moș Timofte e mai interesant decît voi toți la un loc. Grrrrr !

Dar și de data asta poarta se deschise fără ca Tic s-o atingă. Chiar în clipa cînd ducea mîinile spre clanță, ca și prima oară, poarta se dădu în lături. Tic se retrase

cîțiva pași și începu să privească ostentativ cerul. Prin fața lui treceau Ionel și Lucia, sau mai bine zis pluteau niște pachete uriașe sub care se aflau Ionel și Lucia. Și cum Tic era un copil practic... de astă dată ieși într-adevăr pe poartă, fără măcar să apeleze la coada ochiului.

3

În sfîrșit, cireșarii erau toți la un loc. Nu lipsea nimeni, și, ceea ce era mai important, nu se afla nici un spion prin apropiere, nici un nechemat care ar fi putut să le dibuie tainele. E adevărat că Țîngulică le dădea mereu tircoale, dar se purta atît de cuminte, atît de lingușitor și de inofensiv, că nici Lucia, cea mai bănuitoare și mai prudentă dintre toți, nu-i acordă decît o privire trecătoare. Singurul care se ferea de dînsul era Ionel, dar nu teama că i-ar putea înțelege vorbele era cauza, ci grija pentru securitatea gambelor proprii.

Povestea cu barca imaterială îi necăjise și încă îi necăjea pe cireșari, dar pe cerul întunecat al preocupărilor lor apăru o oază de lumină odată cu sosirea ultimilor doi : Lucia și Ionel. Amîndoi erau veseli, adevărați mesageri ai bunei dispoziții. Lucia își uitase undeva masca de seriozitate, și chipul ei blond era atît de senin, încît Dan o asemănă imediat cu un înger, jurînd, tot în sinea lui, că niciodată n-o văzuse mai frumoasă. Era cît pe-aci să-și jure și altceva, un jurămînt tainic care se rostește numai în gînd, dar amintindu-și-o severă, distantă și rece, așa cum o suporta tot anul școlar, renunță vesel și ușurat la jurămînt. Ionel se umflase în pene ca un curcan și ar fi imitat și mersul rotit al orătăniei cu mărgele, dacă nu l-ar fi simțit pe Țîngulică prin apropiere. De aceea își alese o atitudine nemișcată și verticală, cu destinația nemărturisită : steaua polară. Își privea prietenii de la niște înălțimi la care nu cutezau nici cei mai viteji cosmonauți.

Veselia celor doi cireșari : seninătatea Luciei și saltul spre stele al lui Ionel nu erau nici prefăcătorie și nici poze fără motiv. La drept vorbind, Ionel era eroul zilei,

deşi Maria susţinea morţiş, în felul ei, că Lucia „avea exact acelaşi drept la slavă". Amîndoi tinerii izbutiseră, după aproape trei luni de îndrăzneli, încercări, eşecuri şi reuşite, după „atîta sudoare extraşcolară", cum glumea Dan, să construiască două aparate T.F.F., simple, portabile, pentru comunicări la mică distanţă, absolut necesare expediţiei. Fără aceste aparate expediţia cireşarilor era de neconceput. Dar ele ar fi rămas o simplă intenţie, dacă tinerii nu ar fi găsit un susţinător înfocat şi foarte generos în perosana lui moş Timofte. Deşi nu-l avea întru totul la inimă pe Ionel, bătrînul paznic nu scăpase nici un prilej de a-i ajuta pe cireşari ; le descuiase de zeci de ori, ca un complice mut, uşa laboratorului de fizică, făcuse întotdeauna ordine după ei, dar mai ales le adusese celor doi constructori tot felul de unelte şi de materiale uitate de-a lungul anilor prin magaziile liceului.

Copleşiţi de bunătatea lui, cireşarii îşi propuseseră în gînd să-i facă un dar mare cu care să-l dea gata. Moşneagul mirosise ceva şi prin cîteva întrebări meşteşugite aflase, de la Ursu, intenţia lor. E de prisos să amintim aici mîhnirea şi amărăciunea lui moş Timofte. Ba în adîncul sufletului se simţea jignit. Chipul lui nu-şi recăpătase strălucirea aceea de zăpadă, care aduna atîta cinste şi dragoste în preajmă-i, decît după ce-i strînsese pe toţi cireşarii în grădina şcolii, într-o seară, după amurg, şi le vorbise pe îndelete :

— Eu n-am copii, începuse dînsul, iar nepoţii mi s-au împărtăşit prin toată ţara şi le-am cam pierdut urma. Singura mea bucurie sînteţi voi şi ceilalţi ca voi. Nici nu vă puteţi închipui cum îmi creşte inima cînd dau peste şcolari care înţeleg de timpuriu ce hrană trebuincioasă e pentru om învăţătura. Iacă, eu spun că de aici începe bogăţia ţării şi bogăţia lumii... Şi mi s-a întîmplat mie să întîlnesc mereu asemenea şcolari şi să-i simt ca pe copiii mei. Cum m-or fi simţit ei ?... apoi aici nu-şi mai au rost vorbele mele, dar în dulapul ăsta sînt o groază de scrisori primite de la ei. Dacă aud că vreunul din ei a ajuns om mare, mă bucur cum se bucură, pesemne, un tată cînd aude isprăvi bune despre fiul lui. Poate că o să pară laudă ceea ce spun, dar nu e an în care să nu vină să mă vadă oameni de seamă, din cei cu care se sfătuiesc capii ţării. Nu zic că vin pentru mine. Vin să-şi vadă şcoala, dascălii, locurile copilăriei, dar nici unul, pînă

acum, n-a uitat să treacă și pe la mine, să zăbovească puțintel și în ghereta mea, sau să dea o raită cu mine prin curtea și grădina școlii... Iacă, asta e o parte din viața mea, partea cea mai sfîntă... Oricît aur mi s-ar da, eu nu l-aș primi în schimbul unor asemenea bucurii. Să fiți voi sănătoși și să nu-l uitați pe moș Timofte. Altceva nu-mi trebuie. Poate... cine știe ?... o da Dumnezeu ș-oi apuca anii cînd o să fiți și voi oameni în toată firea, cu nume și fapte de seamă. Moș Timofte o să fie bătrîn, dar o să țină minte numele fiecăruia, și dacă o să treceți pe la el și o să dați împreună o raită prin curtea școlii, o să vă amintească toate năzbîtiile pe care le-ați făcut în anii aceștia...

4

În fața cerdacului, pe o masă de lemn cu picioarele în formă de x împlîntate în pămînt, se aflau cele două aparate, și cu toate că șlefuiala dîrză și zeloasă nu îndepărtase toate urmele de vechime și de rugină de pe piese, cireșarii le priveau înfiorați și mîndri ca pe niște comori neprețuite. Numai Țombi părăsi cît se poate de discret locul său de pîndă de pe cerdac, furișîndu-se ca o umbră neînsemnată și obosită, dar în clipa cînd ajunse în punctul unde, după socoteala lui, nu putea fi zărit de cei care-i ignoraseră blana, preferînd scîndura putredă și fierul vechi, țîșni ca o năluca. Își opri goana undeva lîngă gard, în dreptul unei spărturi ascunse pe care, în afară de el, o mai cunoștea o singură ființă domestică. Cînd văzu acea ființă strecurîndu-se prin spărtură cu o agilitate care o întrecea pe a lui, Țombi își învinse invidia, aspiră o porție de îndrăzneală și făcu un salt mortal înapoi. Totul însă într-o tăcere desăvîrșită. Deși foarte zorit de uimirea statuară a tinerilor de lîngă cerdac, Tic nu uită totuși să strîngă lăbuța pe care i-o întindea cățelul și apoi să-i frece cu blîndețe sfîrcurile urechilor. Abia după ce termină ritualul de multă vreme convenit, prichindelul porni cu pași înceți spre ținta pe care și-o

alesese încă de după gard : butoiul din apropierea cerdacului. Cățelul îl urmă în culmea fericirii : stăpînul său fusese foarte generos, pentru că de obicei frecușul cu care culmina felicitarea îl primea o singură ureche ; de bucurie ar fi fost în stare să facă opt salturi mortale, în suită, dar mirosise el că trebuie să fie foarte liniștit. De aceea nu scoase nici un scîncet trădător, nici chiar atunci cînd îl văzu pe Tic dispărînd ca o umbră în butoi. Auzi el un clipocit răutăcios, dar se grăbi să-l acopere printr-un mîrîit antimotănesc.

Cu apa pînă la glezne și încă sub senzația de răceală pricinuită de stropii care se abătuseră asupra lui în momentul cînd atinsese cam energic fundul butoiului, Tic se opunea din răsputeri dîrdîitului care-l amenința cu cotropirea. Altul în locul lui ar fi blestemat de mama focului și ar fi părăsit ascunzișul. Dar el avea un sistem original de a scăpa de necazuri : în loc să se creadă persecutat de soartă și urmărit de ghinion, își închipuia, dimpotrivă, că este cel mai răsfățat copil al soartei și aproape mereu încălțat în papucii norocului. Pentru a preface un necaz în bucurie îi trebuiau doar cîteva clipe și cîteva întrebări. De pildă, în situația în care se afla : Dacă ar fi plouat în ajun ?... Dacă nu s-ar fi scos, cu două zile înainte, aproape toată apa din butoi pentru spălatul rufelor ?... Dacă în loc de apă ar fi fost cenușă, sau var, sau păcură ?... Dacă în locul butoiului ar fi fost lada de gunoi ?... Încetul cu încetul nu-și simți picioarele în apă, iar dîrdîitul îl părăsi. Era și timpul, pentru că la masa din fața cerdacului reîncepea animația.

— După cum vedeți, eu mi-am făcut datoria, spuse Ionel plimbîndu-și cam stingherit privirile pe cerul gol. La data la care ne-am înțeles am adus aparatele... Probabil că și voi ați rezolvat problema bărcii, care, în orice caz, n-a fost chiar atît de obositoare...

Mariei nu-i plăcură deloc spusele și mai ales tonul lui Ionel : *„Aha ! joacă teatru, scumpul nostru inventator... îi arăt eu imediat !“*, dar Dan îi dibui intenția ascuțită și se transformă imediat în pavăză :

— Cum să n-o rezolvăm ?... Victor a găsit soluția cea mai bună, exact înainte de termen. Nu-i așa ?... Ei, acum să te văd, Ionel ! Ia spune cu ce este egală o barcă ?... Nu-ți mai necinoroci creierii, mamă dragă. Îți spun eu : cu o plută !

Chipul lui Ionel se adumbri :

— Cu pluta ? ! Dar asta ar fi o imprudenţă, o nesocotinţă, o... o... o prostie, pur şi simplu. Ori mergem echipaţi cum trebuie, ori renunţăm la expediţie. Dacă în loc de aparate tefefe aş fi adus şi eu nişte goarne ?

Privirile tuturor se îndreptară spre Victor şi în ele se putea citi dorinţa unei replici tăioase. Dar Victor nu răspunse imediat. Pînă la un anumit punct era şi el cam de aceeaşi părere cu Ionel. Înţelesese de la bun început că pluta era o soluţie de ultim moment, poate nu chiar cea mai rea, dar care îi împingea pe calea unor riscuri, cel mai mare fiind acela de a împotmoli undeva expediţia. Greoaie. greu de manevrat, greu de oprit, greu de transportat prin locurile fără apă, greu de strecurat prin albii înguste, pluta putea să devină un chin pentru tineri, dar de aici pînă la a renunţa la o expediţie pregătită cu atîta migală şi dorită cu atîtea visuri era o cale imensă. Nu ! Un asemenea gînd nu trebuia să încolţească în mintea nimănui.

— Dacă nu găsim altă soluţie mai bună, vom fi nevoiţi s-o încercăm pe asta, se hotărî Victor. Cine ştie ?... Poate că acolo, la faţa locului, pluta va fi mai necesară decît o barcă.

— Victor are dreptate ! ţîşni Maria. La expediţie nici nu mă gîndesc să renunţ. Mă duc singură dacă voi nu vreţi !

Şi Dan, şi Ursu, şi Lucia răspunseră prin aceleaşi afirmaţii categorice. După o clipă de încruntare izbi şi Ionel aerul cu pumnul :

— Să vă spun drept, şi eu m-am gîndit la fel. Bineînţeles, nu vom fi atît de nesăbuiţi ca să ne băgăm în tot felul de capcane. Dealtminteri, nici cu o barcă n-am fi în cea mai deplină siguranţă...

— Dacă ne-am lua după tine, nu pierdu prilejul Maria, nici cu un submarin n-am fi în siguranţă... adică în cea mai deplină siguranţă. Nici cu un cuirasat...

— Ce ştii tu despre submarine şi cuirasate ? se enervă Ionel. Vezi-ţi de hîrţoagele tale cu inimi şi săgeţi... cu dor, şi amor, şi omor, şi...

Cearta era gata. În ochi licăre ascuţite, ca nişte fulgere prevestind nişte trăsnete... Dar Lucia deveni fără voia ei un miraculos paratrăsnet :

— Mi se pare că aveţi nevoie de o barcă, nu ?... O barcă uşoară, frumoasă, încăpătoare...

— Te-ai trezit şi tu, o privi Dan compătimitor.

— Cred că ai dreptate. M-am trezit. Dar numai cu m-am trezit, pentru că voi toţi dormiţi... Şi cum mai dormiţi !... Totuşi nu înţeleg cum de nu visaţi în somn... barca lui Petrăchescu... barca vînătorului...

Cireşarii făcură nişte ochi ca la iarmaroc. Dan îşi arse o palmă peste frunte de răsună toată curtea şi-l făcu pe Tic să scoată, intrigat, capul afară din butoi. Noroc că nu-l zări nimeni.

— Petrăchescu ! ţipă Dan. Sfîntul Petrăchescu ! Sfînta barcă de cauciuc a lui Petrăchescu ! Santa Lucia !... Cum de nu ţi-a trecut ţie prin minte, nesfîntule Dan !... Mamă dragă, ce barcă !... Uşoară ca un fulg şi încăpătoare ca un autobuz.

Dar cine nu cunoştea barca lui Petrăchescu ! Cine n-o admirase ! Petrăchescu o găsise cu ani în urmă într-una din peregrinările lui cinegetice. Fusese ascunsă într-o colibă pustie, în timpul războiului, nu se ştie de cine, şi uitată acolo. O barcă într-adevăr sfîntă, cum spusese Dan, adică exact ceea ce le trebuia cireşarilor pentru misterioasa lor expediţie.

— Oare-o să ne-o dea Petrăchescu ? se auzi vocea timidă, dar foarte realistă a lui Ursu. Toată lumea zice că vînătorul e cam într-o ureche...

Într-adevăr, tot oraşul îl bănuia pe Petrăchescu cam sucit la minte ; nimeni nu ştia cînd vorbeşte aiurea şi cînd serios. Şi pe deasupra mai era poreclit şi „maţe negre", ceea ce în limbajul oamenilor de prin acele locuri însemna zgîrcit fără pereche. Păcatul acesta ca şi sminteala lui erau puse pe seama războiului. Petrăchescu fusese ofiţer activ, dar o schijă de brand i se strecurase în ţeastă, întrerupîndu-i cariera militară. Încercase mai multe meserii, cam în van, pînă la urmă alegîndu-şi-o pe aceea de achiziţioner la o cooperativă. Umbla haihui prin sate şi peste coclauri, şi toţi ştiau că adevărata lui îndeletnicire e vînătoarea. Şi nu erau puţini acei care susţineau că vînător ca el nu se mai pomenise pe acele meleaguri. Niciodată, ziceau ei, nu-l văzuseră trăgînd un singur cartuş în vînt, şi mai ziceau că dacă-l apucau pandaliile începea să tragă în rîndunici şi-n lăstuni, doborînd cîte o păsăruică la fiecare foc.

— Oare-o să ne dea barca ? întrebă încă o dată Ursu ca pentru sine.

— Cum să nu ne-o dea ? se înfierbîntă Dan. Mergem cu toţii la el... Mamă dragă, ştiţi cum ?... Ne îmbrăcăm în haine la fel : bluze şi cămăşi albe, fuste şi pantaloni albaştri, ciorapi şi pantofi negri. În uniformă şi aliniaţi pe două rînduri. Îl dăm gata cît aţi zice peşte. Şi dacă face nazuri şi rezistenţă... Eu îmi pun la bătaie toate economiile, şi dacă va fi nevoie voi cere şi datoria de la Tic...

În butoi, datornicul scoase o limbă nesfîrşită, ba mai întinse şi cotul în direcţia lui Dan. Cireşarul însă habar n-avea de răspunsul dintre doage ; numai atitudinea lui Ţombi, care-l privea ameninţător, cu o ureche ciulită şi una atîrnîndu-i, cu un colţ scăpat în afară şi un altul ascuns, i se păru cam ciudată :

— Cu tine ce-i, mă potaie ? Ia şterge-o după haima... Adică, ia du-te dracului ! Auzi ?

Ţombi îşi ciuli imediat şi cealaltă ureche şi-şi scoase şi celălalt colţ, dar un hîrşîit pe care nici un alt auz nu l-ar fi putut recepta îi schimbă într-o clipită gîndul şi mişcarea. Se retrase încet spre butoi, dar Dan nu descoperi în retragerea surprinzătoare a căţelului împlinirea propriei sale porunci. Poate că şi cuvîntul rostit de Maria cu o voce ameţită de prea mult vis îl trezi din gîndurile lui noi, aşa cum îi trezi şi pe ceilalţi :

— Baaaaarcaaaaa...

— Vă mulţumesc pentru idee, spuse, cu un zîmbet cam îngheţat, Lucia. Cred că a sosit, în sfîrşit, timpul să ne ocupăm şi de aparate...

Cireşarii se descoperiră deodată posesorii a două bucurii, sau poate posedaţi de două bucurii : barca şi aparatele. Şi pentru că aparatele erau chiar lîngă ei, şi mai ales pentru că erau ale lor, se lăsară, docili, subjugaţi de ele. Ionel, de astă dată în largul lui, făcu un plan straşnic, la repezeală, pentru verificarea aparatelor. De cîtă vreme, şi cu cîtă emoţie aşteptau cireşarii marele moment ! Se formară două grupuri, fiecare avînd în sarcina lui un aparat. Un grup trebuia să rămînă chiar acolo, la masa din faţa cerdacului, celălalt urma să parcurgă un drum de vreo doi kilometri şi jumătate, care trecea prin grădina casei, apoi printr-o livadă care-şi căţărase prunii pe Dealul Cimitirului, apoi printr-o vie

care se înfunda într-un crînguşor cu străluciri şi fîlfîri de beteală, şi abia. la marginea crînguşorului. la semnul de recunoaştere : movila în formă de căciulă, trebuia să se oprească. Timpul se socoti cu multă zgîrcenie : jumătate de oră — drumul pînă la movilă. zece minute — pregătirea aparatelor, zece minute — schimbul de mesaje, adică verificarea propriu-zisă, zece minute — pauză, jumătate de oră — întoarcerea. În total un ceas şi jumătate. Grupul de pe cerdac era compus din Ionel, Maria şi Dan. Celălalt, din Lucia Victor şi Ursu.

5

Dintre cei rămaşi în curte, în preajma cerdacului, cea mai nesuferită jumătate de oră o petrecu... Tic. Prichindelul izbutise, după nişte sforţări crîncene, să împingă cepul butoiului afară. Îşi zdrelise degetele tot împingînd şi împingînd, dar cînd îşi potrivi ochiul în cerculeţul de lumină zări o sumedenie de lucruri şi fiinţe, numai masa din faţa cerdacului şi aparatul care, probabil, se desfăta pe ea nu intrau în raza privirilor lui. Dacă butoiul nu ar fi avut fund, l-ar fi potrivit la iuţeală cu ochiul de lumină spre masă, dar în situaţia în care se afla un singur lucru îi mai rămînea de făcut pentru a se înfrupta şi el din minunăţia din faţa cerdacului : să ridice din cînd în cînd căpul afară din butoi. Şi treaba asta era foarte riscantă din cauza neînţelegerii dintre Ionel şi Ţombi. Căţelul stătea nemişcat, cu botul pe labe, la jumătatea distanţei dintre butoi şi cerdac. Ionel, crezîndu-se ameninţat, pîndea cu coada ochiului fiecare mişcare a căţelului. Şi timpul se făcuse atît de leneş, că lui Tic îi venea să mănînce doagele.

Dar nici cireşarii de pe cerdac n-o duceau mai bine. Şi asupra lor se abătuseră frigurile, deşi nu stăteau cu picioarele în apă ca prichindelul ciufulit şi curios. Aşteptarea îi ucidea şi pe ei, şi poate că se simţeau chiar mai încarceraţi decît prizonierul din butoi.

În sfîrşit. Ionel îşi privi ceasul :

— Au trecut treizeci și cinci de minute... Ufff ! Greu au mai trecut...

Maria uită într-o clipă toate certurile pe care le avusese cu Ionel. Mai că-i venea să-i sară de gît, dar, atinsă de nu știu ce fior al amintirilor, se mulțumi doar să se apropie de el și să-i urmărească febril, cu sufletul la gură, toate mișcările. Tînărul fizician își mai privi o dată ceasul, răsuflă prelung, de parcă ar fi aruncat kilometri de văpaie din el, eliberă antena subțire și lungă, parcă fără de sfîrșit, apoi începu semnalizările. Emițătorul se supuse întocmai apăsării degetelor. Țăcănituri, mai puternice, sau mai slabe, se auzau distinct, semnaluri repetate, repetate, repetate... cu pauze între ele, cu pauze pentru răspuns, dar pauzele rămîneau goale, tăcute. Nici un răspuns...

Cuprins de îngrijorare, Ionel se uită iarăși la ceas. Își strînse pumnii și se repezi din nou asupra emițătorului. Semnale, semnale, semnale, și pauze la fel de mute. O expresie de spaimă și durere se întipări pe fața fizicianului. Și ca deveni aproape groază cînd se uită la Maria. Aștepta cuvinte rele, priviri crude, aștepta cîrlige reci în umeri și-n ceafă.

Alături de Dan, Maria trăia însă aceleași emoții și aceleași spaime ca Ionel :

— Nu se poate ! se răzvrăti ea. Nu se poate ! Mai încearcă o dată. Haide !

Ionel se supuse îndemnului, mai ales că-l văzu și pe Dan clătinînd energic din cap. Reîncepu semnalizările, dar emițătorul rămase în continuare mut și nemișcat.

Gîndurile care încolțeau în mintea celor trei cireșari se asemănau întocmai : sau erau prost făcute aparatele, sau se întîmplase ceva, sus, pe deal.

6

I

Într-adevăr, se întîmplase ceva sus pe deal. Chiar în clipa cînd Viorel și Lucia se pregăteau să instaleze antena aparatului în vîrful movilei, fuseseră opriți de vocea foarte convingătoare a lui Ursu :

— Stați ! porunci el. Ia uitați-vă colo pe muchia dealului... La o palmă de capătul crîngului, lîngă copacul acela îndoit... Vedeți ?... Chiar în dreptul copacului... Să nu pun mîna pe nici o barcă, toată viața mea, dacă arătarea aceea cu pălărioară țuguiată nu e chiar Petrăchescu !

Lucia și Victor își făcură mîinile streașină și priviră spre locul indicat de Ursu. Zăreau ei ceva ce aducea a om, dar nici vorbă să-i distingă capul și pălărioara. Silueta care se contura încetul cu încetul era însă prea ciudată pentru a fi a altcuiva.

— El e ! se convinse Victor. Ce facem ?

— Mai întîi ascundem aparatul în tufișul ăsta, spuse Lucia. Numai să nu ne înșelăm...

— Dacă vă spun eu ! se simți Ursu oarecum jignit.

— E sigur Petrăchescu, întări Victor, și cel mai bun lucru pe care-l avem de făcut e să ne ducem noi spre el, ca să nu vină el spre noi. Aparatul nu-l mai putem ascunde decît cu riscul de a-i atrage și mai mult atenția...

— Grozav ! Acceptă Lucia. Și poate că n-ar strica să ne prefacem că tocmai pe el îl căutăm...

Nu mai era nici o îndoială pentru nimeni. Individul care înainta cu pași neverosimil de lungi, înalt și deșirat și slab ca o prăjină, cu o pălărioară verde ca un coif de hîrtie, care purta o pană de cocoș chiar în vîrful țuguiului, cu pușca pe umăr, cu cizme lucitoare strînse pe gambe, nu era altul decît Petrăchescu, posesorul bărcii de cauciuc.

Lăsînd aparatul în paza nesigură a unor păsărele, cei trei porniră în goană spre vînător. Petrăchescu venea întins spre ei, dar își încetini mersul cînd descoperi că tocmai el era ținta celor trei tineri.

— Ce vi s-a întîmplat, cetățenilor ? îi întîmpină el cu o voce subțire, pițigăiată. Vă gonește din urmă vreo dihanie ?

Cetățenii îl salutară cu respect, toți. Dar de vorbit, numai Ursu putea să vorbească, Lucia și Victor nu-și puteau reține gîfîitul sonor și neprefăcut. Și Ursu își învinse timiditatea, aproape țipînd la vînător :

— Plecăm pentru cîteva zile într-o excursie...

— Nu trebuie să țipi, domnule, îi temperă vînătorul zelul. Am urechi destul de bune. Amîndouă, nu cum zice lumea.

Ursu se fîstîci dintr-odată :

— Ştiţi... Adică nu într-o excursie... Ne-am gîndit, noi... ştiţi... o expediţie ştiinţifică... Noi şi alţi prieteni... ştiţi... Poate că ne ajutaţi şi dumneavoastră...

— Aha ! pricepu vînătorul. Vreţi să vă ajut într-o excursie... Păi dacă-mi stă în putinţă, cu cea mai mare plăcere, pe cinstea mea... Arătaţi-mi un altul care cunoaşte mai bine decît mine regiunea !... Nu s-a născut încă, pe cinstea mea. Aţi nimerit exact unde trebuie, adică aţi bătut exact la uşa cea bună, pe cinstea mea... Şi cam ce vă doare ?

După o scurtă luptă cu sine însuşi, Ursu îndrăzni :

— V-am ruga din suflet să ne împrumutaţi cîteva zile... barca dumneavoastră de cauciuc !

Vînătorul îşi plimbă degetele pe sub pălăria ţuguiată, coborînd-o pînă la sprîncene. Barba, parcă despărţită de maxilar, i se roti de cîteva ori, oferind un spectacol de circ, care însă în loc să-i amuze îi sperie pe spectatori. Rîsul vînătorului suna forţat :

— Hm... Hm... Barca ! Lucru rar... Hm... Lucru foarte greu de găsit... Lucru imposibil de găsit, pe cinstea mea.

— Dacă... Nu ştiu cum să vă spunem... interveni Lucia. Ne-am gîndit la chirie... Adică ne-am gîndit că poate vreţi s-o vindeţi... Sîntem gata să renunţăm la toate economiile noastre...

Vînătorul se uită şi mai atent la cei trei tineri. Oferta făcută de ei nu-i displăcea de tot. Se gîndea mai ales la chirie, şi văzîndu-i îmbrăcaţi curat, Lucia chiar cu o anumită eleganţă, îşi închipui că economiile lor nu erau de lepădat. De aceea, după ce-şi mai scărpină o dată ceafa, se hotărî să le răspundă cu o promisiune :

— Hm... Văz că vă gîndiţi la chirie, că de vîndut, n-aş vinde barca, în mormînt de-aş fi, pe cinstea mea. N-aş vinde-o nici pentru cincisprezece mii, nici dacă mi s-ar da în loc un vapor... Da-n ce parte faceţi excursia ? La Poarta Dracului ?

Lucia îl atinse încet cu cotul pe Victor, şi tînărul, ca şi cum s-ar fi trezit atunci dintr-o lungă meditaţie, spuse :

— A, nu la Poarta Dracului. Poate mai tîrziu, dar pentru Poarta Dracului nu avem nevoie de barcă. Ne-am gîndit să mergem cîteva zile la Lacul Păstrăvilor...

Vînătorul se înnegură la faţă. Era cît pe-aci să spună ceva, chiar deschiscse gura, dar dintr-odată se răzgîndi.

— E o regiune foarte frumoasă, şi foarte puţin umblată, spuse cu un ton rugător Lucia. Am putea descoperi multe lucruri acolo...

— Ştiu... ştiiiiiiiu, îi răspunse vînătorul în zeflemea. Dar, din păcate. numai spre sfîrşitul lui august v-aş putea împrumuta barca. Pînă atunci absolut imposibil, pe cinstea mea.

— Numai pentru cîteva zile, se rugă Ursu.

Vînătorul îşi desprinse iarăşi bărbia de maxilar rotindu-şi-o însă de astă dată în direcţie contrară :

— Hm... Eu nu am obiceiul să vorbesc în vînt, pe cinstea mea. Vă convine în august ?... Bine !... Nu vă convine ?... Bună ziua ! Clar sau nu ?... Deşi, eu v-aş da un sfat părintesc : Mai bine v-aţi căuta altă regiune. Sînt prea multe primejdii acolo, pe cinstea mea.

După ce-şi puse pentru ultima dată la bătaie cinstea, vînătorul îşi scoase în semn de salut pălărioara cu pană mîndră de pe vîrful capului şi se depărtă cu aceiaşi paşi neverosimili de lungi.

Cireşarii se uitară unii la alţii întristaţi, dar dezolarea nu-i paraliză pentru multă vreme. Îşi amintiră toţi odată, ca la un semnal, de aparatul lăsat la poalele movilei şi porniră într-acolo hotărîţi parcă să doboare toate recordurile tuturor curselor cu obstacole. Primul care ajunse la movilă, lăsîndu-şi prietenii cam pe la jumătatea drumului, fu, bineînţeles, Ursu.

7

Pe cerdac lipseau numai acordurile unui marş funebru. Parcă fiecare îşi ducea la groapă prietenul, atîta jale era în priviri, atîta moleşeală şi amorţeală bolnavă în mişcări. Mai mult din inerţie, pentru că nu mai aveau nici măcar puterea de a-şi întrerupe mişcarea, degetele lui Ionel loveau din cînd în cînd în emiţător. Dar tocmai în mo-

mentul cînd absolut orice speranță părea pierdută, exact așa cum se întîmplă în foarte multe cărți, în aparat se auziră cîteva pocnituri. Trezit ca dintr-un vis rău, Ionel bătu automat semnalul convențional de recepție și-i făcu semn cu mîna lui Dan să înregistreze mesajul movilei. Și Maria, și Dan, ba chiar și Ionel, cu mîna stîngă, notau în carnete sumedenie de linii și puncte, și descifrarea lor era o joacă pentru fiecare :

„Eșec. Eșec total. Vînătorul refuză să ne dea barca. Venim imediat".

— Ce eșec ! ! țipă Ionel cuprins de o bucurie nebună. Să se ducă dracului barca, vînătorul și toate aiurelile ! Nu mă mai interesează nimic ! Merg aparatele ? Merg ! Ura !

— Bravo, Ionel ! se bucură Maria. Pe cuvîntul meu că-mi pare foarte bine.

— Și mie, spuse Dan cu o intonație ciudată în voce. Dar tare mă necăjește chestia cu barca. Să știi că ăilalți s-au întîlnit pe deal cu vînătorul. De-aceea au întîrziat. Oare de ce nu vrea să ne dea barca ?

— Dă-o-ncolo de barcă ! îl pironi Ionel. Tu nu-ți dai seama, mă, ce victorie am realizat ? Ar trebui să te dai peste cap de bucurie și să te lauzi la toți că-mi ești amic.

Maria se retrase repede dintr-o vrajă primejdioasă :

— Ce s-a întîmplat cu tine, Ionel ? Cum poți să spui că nu te mai interesează nimic altceva ?

Ionel i se proțăpi disprețuitor în față :

— Arată-mi tu pe altcineva care la vîrsta asta a construit un aparat tefefe !

Sclipiri de uimire și apoi de dușmănie fulgerară în ochii negricioasei cu cozi :

— Adică tu chiar nu știi ? Ori numai te faci că nu știi ?

Ionel era de-a dreptul surprins :

— Vrei să spui că E...

— Nu ! îl opri Maria cu cruzime. Nu E, și nici M, și nici alții din cei la care te gîndești tu. Vreau să spun că e cineva mai tînăr decît tine care a făcut această ispravă.

— Cine ! ? se holbă Ionel. Chiar m-ai făcut curios...

— Lucia !

— Lucia ! ! ! Apă de ploaie... Cu ea sau fără ea, același lucru, dacă vrei să fim drepți.

— Tocmai ca să fim drepți, mincinosule ! Dacă nu v-am fi văzut pe amîndoi, și dacă n-am fi văzut-o pe Lucia singură, și dacă n-am ști ce este în capul și în mîinile Luciei...

Ionel o alungă cu mîna, într-un gest aproape dezgustător :

— Întotdeauna ai fost o scîrboasă...

— Și tu un îngîmfat fără pereche... În privința asta întotdeauna o să fii cel dintîi și cel mai tînăr dintre toți lăudăroșii care există...

— Mizerabilo !

— Nerușinatule !

Tocmai în clipa aceea, Țombi își aduse aminte că ar trebui într-un fel să-l felicite pe Ionel pentru succesul său. Și se repezi spre dînsul cu această intenție veselă. Ionel însă, neînțelegînd-o, ba mai mult, interpretînd-o tocmai pe dos, se feri de Țombi, de parcă s-ar fi trezit la o vînătoare de lei, fără pușcă în mînă, atacat de cel mai fioros exemplar. Prin urmare, o luă la goană prin curte, în loc să încerce să se izoleze undeva pe cerdac. Acesta fu începutul ghinionului. În curte se afla o piatră oarecare, poate singura piatră din curte, dar tocmai în ea nimeri piciorul lui Ionel. Zelul ghinionului nu se mulțumi însă cu atît. În loc să cadă lat la pămînt și să rămînă acolo lîngă piatră, Ionel fu aruncat în sus, în cădere se încovoie, astfel că atinse pămîntul ca un colac azvîrlit cu putere de cineva. Ghinionul își făcu și ultima poftă : lovi mișelește. Colacul în care se prefăcuse Ionel porni de-a dura prin curte și nu găsi în tot spațiul acela imens alt obiect de care să se lovească decît butoiul, cel mai liniștit dintre toate. Ciocnirea dură și neașteptată răsturnă într-o clipă butoiul și opri rostogolirea sinucigașă a lui Ionel.

Cînd totul se liniști, apăru și minunea : nu un singur năpăstuit își ridică oasele din țărînă, ci doi. Ionel, prăfuit și zugrăvit de spaimă, și Tic, uluit și ud pînă la piele.

Parcă înțelegînd că singura cauză a nenorocirii era el, Țîngulică se gudură cu un entuziasm nemaipomenit la picioarele stăpînului său, hotărît să primească pe blana lui uscată toată apa care se scurgea, șiroaie, din îmbrăcămintea lui Tic.

— Vezi, Ticușor... ! îi spuse Dan cu duioșie. Nu era mai bine să te fi dus la moș Timofte ?

Tic se scutură de apă ca un cățel plouat, imitînd fără să vrea jigodia de la picioarele lui :

— Mă duc, zău că da, răspunse el. Numai să-mi schimb hainele.

Nimeni nu se mai îndoia de astă dată de sinceritatea prichindelului plouat.

CAPITOLUL IV

1

Moș Timofte cotrobăi multă vreme în scrin pînă găsi obiectul pe care-l căuta. Era o lulea, cea mai veche din colecția lui răspîndită prin toată odaia. O primise în dar, cu vreo treizeci de ani în urmă, de la unul din directorii liceului, un vestit culegător de poezii populare. Era o pipă frumoasă, zveltă, îndoită cu eleganță, pe care profesorul o găsise într-un vechi burg german, renumit pentru instituțiile și tradițiile sale folclorice ; i-o adusese lui moș Timofte, pe atunci nu prea moș, ca un fel de mulțumire pentru zelul cu care paznicul cotrobăise podurile clădirii in căutare de cărți și hîrțoage vechi. Moșul păstra luleaua ca pe un odor neprețuit și o folosea foarte rar. Ce i-o fi venit s-o aprindă în seara aceea, e greu de spus... Dar numai ce-l auzise pe Tic rostindu-și rugămintea și se simți cuprins de o bucurie cum rar mai trăise. Nu prea era bine ce se întîmpla. Prichindelul cel cîrn, cu părul veșnic ciufulit, mereu cu sacul doldora de pozne și năzbîtii îl cam frigea la inimă. Hm...

Cu mișcări lenețe, domoale, bătrînești, moș Timofte îndesă jumătate de pachet de tutun în lulea, o aprinse temeinic. pufăi de cîteva ori, apoi își îndreptă privirile și vorbele către Tic :

— Și zi-i așa... Nu-i alt bătrîn în oraș care să știe basme mai frumoase ca mine... Asta oare nu aduce olecuță a laudă ? Așa, cît negru sub unghie...

— Și mai puțin... mărturisi Tic.

— Ei, dacă-i mai puțin decît negru sub unghie, spuse moșul abia stăpînindu-și rîsul, atunci o să auzi o poveste veche, foarte veche, poate cea mai veche de prin părțile ăstea...

Bătrînul mai pufăi de cîteva ori din lulea, își roti alene privirile prin încăperea strîmtă, mobilată modest, dar sclipind de curățenie, și după ce îndepărtă cu palma valurile de fum din fața ochilor își pironi iarăși privirile asupra musafirului care-i urmărise aproape cu teamă ritualul :

— Așaaaa.... Mmmmda... Veche, veche poveste... Am auzit-o și eu cînd eram de-o șchioapă, de la un unchiaș foarte bătrîn, călător prin lume cu oile. Începe și se termină ca toate poveștile, dar tîlcul ei mustește de înțelepciune... Vezi mătăluță, oamenii n-au fost niciodată proști, au fost ei slabi sau lipsiți de putere, dar judecau cu multă glagorie rînduiala lumii... Și din gură în gură, prin vorbe și parabole, prin povești mai ales, își spuneau păsurile și zugrăveau chipul în care ar fi vrut ei să se orînduiască lumea... Nu eu am găsit adevărurile ăstea, mi le-a spus mai demult un bătrîn profesor, un om care e pomenit în cărțile voastre de școală, chiar acela care mi-a dăruit luleaua asta...

Tic privi o clipă luleaua, mai mult ca să-i facă plăcere bătrînului. Era nerăbdător prichindelul să audă basmul, așa că se îndesă și mai bine în scaun. Moș Timofte nici nu trebuia să-l privească pentru a ști ce se petrece cu el, și se hotărî să nu-i mai prelungească așteptarea :

— Așaaaa.... Apoi, cică a fost odată un împărat mare și vrednic cum nu mai fusese altul pe lume, iar faima puterii și bogăției sale ajunsese pînă la capătul pămîntului, ba cică trecuse și mai departe. Și avea acel împărat trei fete. Dar ce fete !... Frumoase ca primăvara, strălucitoare ca stelele cele mai strălucitoare de pe cerul iernii, și harnice ca albinele. Și-și iubea împăratul fetele mai dihai ca lumina ochilor, și le ținea numai în bunătăți și-n podoabe scumpe. Iar cine vedea odată fetele, nu le mai uita pînă la sfîrșitul zilelor lui... Și iată că într-o zi, cam spre asfințitul soarelui, împăratul își chemă fetele în fața tronului și le grăi cam așa :

„Eu, fetele mele, simt că îmbătrînesc, simt că mi se apropie sfîrșitul. Într-o bună zi falnica noastră împărăție va rămîne fără cap și atunci va trebui ca una din voi să poarte coroana și să legiuiască. Una singură, dragele mele fete, pentru că așa e legea și așa e bine ; deși voi știți că vă iubesc pe toate deopotrivă ; dar e mai bine pentru țara noastră să rămînă mare și puternică și în

mîna unui singur cîrmaci, decît s-o împărţim în trei ţărişoare asupra cărora s-ar putea năpusti duşmanii... Şi ca să vedem care dintre voi merită cinstea de a conduce ţara, eu o să vă pun la încercare..."

Şi la un semn al împăratului, uşile se dădură la o parte, şi printre şirurile de sfetnici care aşteptau cu capul plecat, îşi făcu loc un omuleţ tuciuriu şi tăcut, care purta în mîini un taler acoperit cu catifea neagră. Omuleţul aşează talerul în faţa tronului, apoi plecă la fel de tăcut precum intrase. Iarăşi se închiseră uşile şi iarăşi rămase împăratul singur cu fetele sale. Cînd dezveli el talerul, încăperea toată se lumină de parcă atunci răsărise soarele. Pasămite, pe taler se aflau trei pietre scumpe, fiecare mai mare decît un ou de porumbel, de o frumuseţe fără seamăn. Fetele se minunară foarte de mărimea şi strălucirea nestematelor, apoi îşi îndreptară ochii spre jilţul în care stătea mîndru tatăl lor, aşteptîndu-i glăsuirea.

„Iată, fetele mele, zise împăratul, fiecare din voi va lua o piatră şi fiecare va face cu ea ce va crede de cuviinţă. Iar poimîine, spre seară, veţi da socoteală, aici în faţa mea, de faptele voastre. E de prisos să vă spun că faptele vor fi judecate pe îndelete şi cu dreptate, şi măsura lor va arăta cui i se cuvine împărăţia."

Şi după ce spuse aceste vorbe, împăratul, sprijinindu-se în toiagul său de aur, bătut cu diamante, porni spre sfetnicii care-l aşteptau după uşi, lăsînd fetele să chibzuiască singure, singurele...

Moş Timofte se opri o clipă din povestit, ca să-şi aprindă luleaua stinsă de multă vreme şi să-şi privească pe sub sprîncene musafirul vrăjit. După ce trase un fum în adîncul pieptului, înnodă iarăşi firul basmului :

— Aşaaaa... Şi iată că a doua zi, dis-de-dimineaţă, fata cea mai mare a împăratului alergă la meşterul aurar, poruncindu-i să-i facă pînă la prînz o cutiuţă de aur şi un lănţişor tot de aur. Şi la prînz, ea se înfăţişă împăratului, arătîndu-i că piatra cea scumpă se află în cutiuţa care nu se va dezlipi de la pieptul ei niciodată.

Cu faţa plină de mulţumire, împăratul grăi astfel către fata lui cea mare :

„Iată o faptă înţeleaptă, fata mea ! Ai făcut un lucru demn de toată lauda. Te-ai gîndit că împărăţia e lucrul cel mai de preţ, de care nu trebuie să te desparţi nici-

odată, fiindcă soarta ei e și soarta noastră, și soarta noastră e și soarta ei. Ai arătat prin fapta ta că poți fi un bun cîrmaci al țării. Dar dreptatea ne cere să vedem ce-au făcut și surorile tale..."

Cea de a doua fată chemase de cu noapte cei mai buni meșteri zidari din impărăție, dîndu-le poruncă să înalțe numai într-o zi un turn urias, care să-și îmbrace capul în cușma norilor. Și numai ce-au terminat meșterii de zidit turnul cel semeț și fata a așezat în cămăruța cea mai de sus diamantul cel scump. Și împrăștia diamantul, de acolo de sus, o lumină atît de puternică, de parcă răsărise peste lume un al doilea soare. Și fata mai rîndui în jurul turnului o ceată grozavă de voinici înarmați pînă în dinți, că numai ce-i vedeai din depărtări și te cutremura groaza.

Iar împăratul, văzînd toate acestea, își învrednici iarăși cu un surîs de mulțumire și bucurie bătrîna-i față, și grăi astfel :

„Iată o faptă înțeleaptă, fata mea ! Ai făcut un lucru demn de toată lauda. Te-ai gîndit că fala țării noastre trebuie să strălucească, precum soarele, peste tot pămîntul. Și te-ai mai gîndit că țara trebuie să fie bine apărată de dușmanii care ar cuteza să-i știrbească puterea și strălucirea. Ai arătat prin fapta ta că poți fi un bun cîrmaci al țării. Dar dreptatea ne cere să vedem ce-a făcut și surioara ta."

În vremea asta, fata cea mai mică a împăratului, care ca toate fetele cele mai mici din basme era și cea mai frumoasă, cutreiera cîmpiile și pădurile din jurul palatului, frămîntîndu-și mintea amarnic : ce anume să facă ea cu piatra cea scumpă pe care i-o dăduse împăratul, pentru a da dovadă de înțelepciune și putere de cîrmuire. Noaptea coborîse de mult peste pămînt, dar fata cea mică încă nu ajunsese la vreun capăt cu gîndurile ei. Și hotărî să se întoarcă la palat pentru a mai cere o zi de păsuire de la tatăl ei. Și cum făcea ea cale întoarsă, apăsată de gînduri cum era, greși drumul. Și merse, și merse ea, și ar fi mers încă multă vreme dacă nu i s-ar fi părut că aude undeva un plînset. Se opri și ascultă pînă răsună din nou plînsetul. Miloasă din fire și încredințîndu-se că plînsetul nu era o simplă părere, porni spre locul de unde i se părea că vine. Și iată că se pomeni

în fața ochilor cu un bordei ascuns de niște copaci uriași, un bordei sărac și prăpădit, cum nu mai văzuse pînă atunci, și nici din citit sau din povestit nu aflase.

Uimită și neîncrezătoare... de, ca în fața unui lucru pe care-l vede pentru întîia oară... fata se uită înăuntru printr-o scobitură care ținea loc de fereastră și văzu o încăpere sărmană, luminată de o singură lumînare, și aceea pe sfîrșite. La o masă joasă, cu trei picioare, stăteau doi oameni necăjiți : un bărbat și o femeie, amîndoi îmbrăcați în zdrențe și amîndoi plîngînd cu hohote. Fata de împărat se miră foarte cînd văzu toate acestea, fiindcă niciodată pînă atunci nu întîlnise bordeie, și nici oameni în zdrențe, și nici nu văzuse oameni plîngînd decît la înmormîntări. În palatul împărătesc, toată lumea rîdea și era veselă. Și voind să afle numaidecît de ce plîng oamenii aceia cu atîta amărăciune, fata intră în bordei, uitînd să mai bată la ușă, și cu voce blîndă le spuse celor două ființe speriate de neașteptatul oaspete :

„Ce vi s-a întîmplat, oameni buni, și cu ce ați fost nedreptățiți de plîngeți atît de amarnic ?“

Bărbatul se întunecă la față și nu îndrăzni să spună nimic, fiindcă recunoscu în oaspetele neașteptat chiar pe fata împăratului cel mare, dar femeia, ca orice femeie, își dezlegă pe dată sufletul fetei care o asculta înmărmurită :

„Cum să nu plîngem, măritată prințesă, cînd se abat necazurile asupra bordeiului nostru ca mușteie pe stîrv. Șapte copii ne-a dat Dumnezeu și toți șapte sînt bolnavi și flămînzi de nu știm dacă mai apucă ziua de mîine. Banul fuge de casa noastră cum fuge căprioara de lup, pîinea e tot așa de rară în casa noastră ca necazul în casa bogatului. Leacuri tămăduitoare nu s-au pomenit nicicînd aici în bordei, așa cum nu s-au pomenit pînă acum bucurii. Singura lumină și bucurie care a cutezat să pătrundă aici ești chiar dumneata, preamărită și frumoasă prințesă“.

Fata împăratului se cutremură cumplit de cele auzite, dar și mai cumplit se cutremură cînd văzu cei șapte copii, galbeni ca șofranul și subțiri ca trestia, amuțiți de durere și foamete, pe niște paturi de lemn.

„Oameni buni, spuse ea cu o durere nestăpînită în glas, îi voi povesti împăratului despre tot ceea ce am văzut aici, și el o să vă ajute, că e nespus de puternic,

de bogat și drept. Dar pînă ce o să vi se facă dreptate, luați această piatră scumpă, duceți-vă cu ea la tîrg și spuneți negustorilor că eu v-am dat-o, cu porunca de a vi se schimba întocmai pe prețul ei. Altminteri va fi vai și amar de capul lor."

Și înainte ca oamenii aceia sărmani să aibă timpul să i se arunce la genunchi, fata așeză nestemata pe măsuța joasă cu trei picioare și părăsi în mare grabă berdeiul, și nu-și opri goana decît numai cînd ajunse în încăperea de giudeț a tatălui ei, împăratul. După ce se închină adînc în fața lui, așa cum i se cuvenea, spuse cu glasul tremurînd de bucurie :

„Slăvite părinte, tu ne-ai învățat întotdeauna că țara cu bogățiile ei sînt pentru viața și fericirea oamenilor care o locuiesc. Eu am dat piatra cea scumpă unor oameni sărmani, uitați de lume și de dreptate, pe cuprinsul împărăției tale. Cu ajutorul ei șapte ființe vor scăpa de la moarte și vor trăi pînă la capătul vieții în bucurie și îndestulare."

Și fata istorisi împăratului și sfetnicilor care se adunaseră în grabă întîmplarea din pădure.

Împăratul întîi se îngălbeni, apoi se înverzi de mînie, apoi se înroși ca sfecla cînd tună cu o voce care cutremură pereții palatului și făcu inima sfetnicilor cît un purice :

„Piei din ochii mei, nemernico, fată neroadă care ai fost în stare să-ți faci de rîs părintele și țara ! Piei din ochii mei, nebuno, care nu știi să păstrezi lucrul cel mai de preț ! Pleacă la cerșetorii tăi și să nu te arăți niciodată în preajmă ! Acum să pleci, nesocotito !"

Și spuse apoi curții cuprinsă de spaimă :

„Toată împărăția să știe că de azi înainte eu nu mai am decît două fete ; și cine va îndrăzni s-o găzduiască pe cea de a treia în casa lui, sau numai numele de i l-ar rosti, va fi azvîrlit în cele mai adînci și mai întunecoase temnițe, va fi supus la cele mai grele cazne și în vecii vecilor nu va mai ieși la lumină. Și să se afle în toată lumea că după moartea mea împărăția va fi cîrmuită de cele două fete care au dat dovadă de judecată și înțelepciune !"

Fata cea mică fugi chiar în acea noapte din palat, fără ca nimeni să îndrăznească să-i arunce o privire binevoitoare, sau să-i spună un singur cuvînt de duioșie. Pasămite, surorile ei îl învrăjbiseră pe împărat împo-

trivă-i, șoptindu-i la ureche, în timpul cruntei judecăți, că e cam zănatică și împotriva rînduielilor împărăției.

Și merse fata cea mică pe drumuri necunoscute, prin noaptea rece și dușmănoasă. Se opri din mers abia în zorii zilei, cînd pantofiorii ei de prințesă se făcuseră bucățele, rochia îi era numai zdrențe, o rochie frumoasă, de mătase purpurie. Picioarele i se însîngeraseră, iar foamea și oboseala o chinuiau cumplit, dar fiindcă fugise prin pădure, nu găsi nicăieri o așezare omenească, ori o poartă în care să bată. Dar cel mai mult o chinuia dorul după tatăl ei și după surorile ei. Și iată că în zori ajunse fata într-un luminiș cu iarbă deasă și mătăsoasă. Învinsă de oboseală, se prăbuși la rădăcina unui copac bătrîn și, scîncind ca un copil mic, adormi repede, repede...

Și cum moș Timofte începu să-și scuture luleaua, Tic profită de răgaz pentru a da glas unor gînduri care-l chinuiau :

— Cum a putut împăratul să-și alunge fata după ce făcuse o faptă atît de bună ?... Eu în locul lui aș fi lăsat fetei celei mici împărăția.

— Apoi. nu toți oamenii judecau la fel de bine pe vremea aceea. Și dacă așa vrea basmul, gata...

— Dar cum o chema pe fata cea mică ?

Moș Timofte ridică neputincios din umeri :

— Asta, să-ți spun drept, am uitat-o, sau poate că nu l-oi fi întrebat atunci pe unchiaș. Dar mi se pare mie că-i zicea Ileana, sau Maria, nu mai țin bine minte... Da' unde rămăsesem, că m-am luat cu vorba ?... întrebă bătrînul, mai mult ca să vadă dacă musafirul era atent la poveste, pentru că știa el foarte bine unde se oprise.

— Acolo, în luminiș, la poalele copacului...

— Așa, așa... Acolo... Daaaa... Și numai ce dormi fata o bucată de vreme, cînd deodată un zgomot o trezi din somn. Își încordă ea auzul și prinse direcția zgomotului : era foarte aproape, chiar la rădăcina copacului, lîngă ea. Deschizînd bine ochii, văzu, acolo printre rădăcini, un omuleț de-o șchioapă, un pitic bătrîn, cu barbă lungă ; pentru că nu există pe lume pitici de-adevăratelea, tineri sau fără barbă ; văzu ea un pitic care se căznea să care cîteva pietre într-o scorbură a copacului. Fata sări iute în picioare și-l ajută pe micul Barbă-Cot să-și ducă pietrele în scorbură. Și odată cu ultima piatră dispăru și

el în întunecime, dar nu pentru multă vreme, fiindcă apăru la lumină şi-i grăi astfel fetei de împărat :

„Preafrumoasă şi preabună prinţesă ! Eu cunosc soarta ta şi ştiu de ce tatăl tău, într-o clipă de strîmbă judecată, te-a gonit de acasă. Ai făcut o faptă bună acolo în bordei, care merita o cu totul altă răsplată, şi acum, prin ajutorul pe care mi l-ai dat, ai dovedit cu adevărat că ai un suflet bun, drept şi cinstit. Fără să-ţi fi făgăduit vreo răsplată, şi fără să te fi rugat măcar, mi-ai sărit în ajutor. Preabună şi preafrumoasă prinţesă ! Toată averea mea se află în această cutie pe care o vezi acum..."

Şi piticul îi arătă prinţesei o cutie mică, cenuşie, o cutie obişnuită, de metal, care abia strălucea.

„Cutia aceasta este tot ceea ce pot să-ţi dăruiesc, spuse mai departe piticul, dar bagă de seamă că e o cutie fermecată, înzestrată cu puteri nemaipomenite. Cînd o să fii tristă, să deschizi cutia şi să laşi lacrimile tale să cadă înăuntru, iar cînd vei fi în primejdie, strînge cutia la piept şi rosteşte de trei ori acest cuvînt vrăjit."

Şi piticul se apropie de prinţesă, şoptindu-i la ureche cuvîntul vrăjit. Apoi grăi mai departe, cu voce tare :

„Cutia şi cuvîntul vrăjit te vor scăpa din orice primejdie, oricît de mare ar fi ea. Dar fereşte-te, preascumpă prinţesă, să împărtăşeşti altcuiva cuvîntul vrăjit ! În aceeaşi clipă, cutia îşi va pierde toată puterea. Şi acum du-te sănătoasă şi încrezătoare în bunătatea inimii tale."

Şi înainte ca fata să-şi poată reveni din uimire, piticul dispăru. Îl căută ea, îl căută peste tot, măcar o vorbă de mulţumire să-i spună, dar nu-l găsi nicăieri. Atunci, fata luă cutia, o ascunse în sîn, şi porni la drum. Şi fiindcă foamea, oboseala şi tristeţea îi creşteau cu fiecare pas, se aşeză îndurerată pe o piatră şi începu să plîngă, aşa cum fac femeile ca să se liniştească. Sărmana prinţesă, amarnic mai plîngea !... Dar aducîndu-şi aminte de sfatul piticului, scoase cutia din sîn, o deschise şi lăsă lacrimile să cadă înăuntru. Mare, mare minune ! Fiecare lacrimă se prefăcea, chiar în clipa cînd atingea cutia, într-o piatră scumpă. Repede, repede, cutia se umplu de nestemate şi de strălucire. Auzind voci omeneşti apropiindu-se, fata închise cutia şi se pregăti să se ascundă, dar stătu imediat locului, pentru că în faţa ei trecea o ceată de tăietori de lemne, oameni obosiţi şi flămînzi care se întorceau de la muncă.

Văzînd-o în starea aceea groaznică, însîngerată, palidă și în zdrențe, tăietorilor li se umplu inima de milă. O luară cu ei și o adăpostiră în casele lor prăpădite, împărțind cu dînsa îmbucătura de pîine. Astfel avu fata putința să afle despre viața amară și necăjită a atîtor oameni de treabă. Dar înainte de a-i părăsi, înainte de a pleca la drum, fata nu uită să lase nevoiașilor care-o ajutaseră cu atîta grijă toate nestematele din cutia cenușie.

Și așa, fata de împărat, hulită de familie și alungată de la curte, cutreieră pe jos întreaga țară și de cîte ori priveliștea mizeriei și sărăciei o îndurera, lăsa lacrimile să-i cadă în cutia cea fermecată. Mulți, mulți oameni sărmani și nevoiași, fiindcă împărăția cea strălucitoare era plină de astfel de oameni, simțiră din plin ajutorul preafrumoasei prințese.

Dar iată că într-una din zile, cum mergea pe un drum larg care tăia împărăția în două, auzi în depărtare zgomot mare de surle și trîmbiți. Și grăbind pașii într-acolo, zări spre marea ei bucurie pe tatăl său, împreună cu cele două fiice ale lui, în fruntea unui convoi împărătesc. Fericită, fata uită toate nenorocirile care se abătuseră asupra ei, toate necazurile pe care le îndurase după cumplita poruncă a împăratului, și alergă în întîmpinarea celor pe care nici o clipă nu-i scosese din inima ei bună.

Dar împăratul, în loc s-o primească fericit și cu brațele deschise, numai ce o zări și se mînie crunt. Trăgînd paloșul de la brîu, ceru cu voce tare slujitorilor să lovească fără milă în ființa care i se aruncase la picioare. Fata cea mică, aducîndu-și aminte de povața piticului, strînse cutia la piept, și rosti repede, de trei ori, cuvîntul vrăjit. Și spre marea ei mirare îl auzi pe împărat, care era numai la doi pași de ea, strigînd ca un sălbatec :

„Unde e nemernica ? Unde a fugit nebuna care a îndrăznit să apară în fața mea ? Căutați-o și loviți-o fără milă !“

Dar ostașii împăratului treceau cu săbiile scoase pe lîngă fata care se ghemuise chiar la picioarele cailor și n-o zăreau. Pasămite, cutia avea darul de a face nevăzut pe cel care o purta și rostea cuvîntul vrăjit.

Tic tresări și-și ascuți auzul. Moș Timofte îi aruncă o privire blîndă, apoi reluă povestirea :

— Asta era ! Cutia avea darul de a face nevăzut pe cel care o purta și știa cuvîntul vrăjit. Așa că ostașii

căutară în van. Fata se furişă la marginea drumului, iar convoiul trecu mai departe. Şi după ce pieri ultimul ostaş din convoi, îşi urmă şi dînsa calea fără ţintă. Cutreieră mai departe toate drumurile împărăţiei, împărţind pîinea cu cei nevoiaşi, adăpostindu-se pe unde nimerea, şi mereu răsplătind bunătatea şi cinstea cu nestematele din cutia cenuşie. Şi dacă e să vorbim drept, cine altii decît nevoiaşii şi truditorii meritau acele bogăţii ?

Cînd o apuca dorul de casă, cînd simţea că n-ar mai putea trăi fără să-şi vadă părintele şi surorile, fata cea mică şoptea în cutie cuvîntul fermecat şi trecea, ziua sau noaptea, printre străji, deschidea, nevăzută, porţile şi uşile palatului împărătesc şi se oprea în odăile în care-şi petrecuse viaţa cu ani înainte. Nimeni n-o vedea, nimeni n-o auzea, dar ea auzea şi vedea totul, ba uneori, cînd surorile ei dormeau, le mîngîia în somn şi le şoptea cuvinte de dragoste. Şi apoi iarăşi colinda ţara, răscolind cele mai îndepărtate unghere şi petrecîndu-şi viaţa printre oamenii care prin bunătatea şi cinstea lor îi deveniseră tot atît de apropiaţi ca părinţii şi surorile.

Dar iată că în una din zile se iviră pe drumurile ţării soli de la curte care spuneau oamenilor că împărăţia se află în mare primejdie. Duşmanii de la miazănoapte strînseseră oştiri puternice şi se pregăteau să atace împărăţia din trei locuri deodată. Împăratul, cu toată truda sa, nu izbuti să-şi facă oştire pe măsura duşmanului. Oamenii erau nemulţumiţi de asprimea lui, de rînduiala nedreaptă pe care el o susţinea ; nu se înghesuiau să apere o ţară în care trăiau apăsaţi de necazuri şi de suferinţe.

Auzind toate acestea, fata cea mică porni la drum greu şi anevoios, colindă în lung şi-n lat împărăţia, bătu la uşile oamenilor pe care-i ajutase, le vorbi tuturor, cu patimă şi durere, despre primejdia care se apropia, iar oamenii, auzind cuvintele ei înţelepte şi simţindu-le adevărul, nu zăboviră prea mult. Îşi luară rămas bun de la casele lor şi porniră după prinţesă, înarmaţi cu de toate pentru cea mai cruntă bătălie.

Şi iată că, spre uimirea împăratului, străjile vestiră într-o bună zi că se apropie de capitala ţării, în nouri de colb care nu se mai termină, o oaste cumplită. Împăratul se cutremură la început de spaimă, dar iscoadele îi aduseră repede vestea cea bună, cum că oastea care se

apropie de palat nu e oaste străină, ci însăşi oastea împărăţiei. Cînd căpitanii oştirii se înfăţişară împăratului, îmbrăcaţi în zale şi cu paloşe scăpărătoare la şolduri, toată curtea îşi recăpătă liniştea, iar cînd împăratul îi întrebă din ce îndemn porniseră la luptă, ei au răspuns fără teamă şi fără ocol :

„Din îndemnul preamilostivei şi preaînţeleptei tale fiice pe care odinioară ai alungat-o de-acasă şi care înţelegîndu-ne suferinţele şi necazurile a fost toată vremea alături de noi."

Şi se apucară să-i istorisească împăratului isprăvile prinţesei celei mici.

Abia atunci împăratul pricepu că fata lui cea mai mică fusese cea mai înţeleaptă dintre toate, fiindcă ea arătase în chipul cel mai limpede care trebuie să fie soarta bogăţiilor împărăţiei. Şi împăratul îşi mai aminti că pietrele scumpe ale celorlalte fiice ale lui de mult se pierduseră : fata cea mare o scăpase în valuri pe cînd se scălda, iar piatra celei mijlocii fusese furată din vîrful turnului de o pasăre răpitoare...

Moş Timofte făcu o pauză pentru a-şi zgîndări luleaua şi a-şi iscodi musafirul, apoi mulţumit îşi reluă povestirea :

— Aşaaaaa... Cei care povestesc basmul spun mai departe că în faţa oştirii grozave, duşmanul nici n-a mai îndrăznit să atace împărăţia, ci a trimis soli de pace ; îşi dădea el seama că nu avea de luptat cu o oştire, ci cu un popor întreg. Şi povestitorii spun mai departe că după moartea împăratului fata cea mică a cîrmuit cum nu se poate mai bine împărăţia, niciodată nu s-a abătut de la dreptate, de la cinstę şi de la omenie. Şi mai spun povestitorii, cînd se sfîrşeşte basmul, că bine ar fi dacă şi alte ţări ar lua pilda împărăţiei aceleia...

Tic înţelese că moş Timofte terminase povestea, dar încă nu se îndura să plece. Scăpase de emoţiile care-l înţepeniseră, tăcut, acolo pe scaun ; îl urmărea un singur gînd şi tare mult voia să-l dezlege :

— Dar cutia aceea, cu care fata cea mică se făcea nevăzută, pe unde a rămas ?

— Apoi, de, răspunse moş Timofte, unii povestitori spun că s-a pierdut odată cu prinţesa, că aşa a lăsat ea cu limbă de moarte : să fie şi cutia îngropată odată cu ea, dar sînt alţii care zic că ar fi ajuns pînă la Ştefan

cel Mare, că el ar fi fost, cică, cel din urmă stăpîn al cutiei.

Prichindelul deveni din ce în ce mai treaz şi mai interesat :

— Şi pe urmă nu s-a mai aflat nimic despre ea ?

Moş Timofte nu răspunse imediat. Părea că-şi răscoleşte amintirile :

— Dacă nu mă înşel, se hotări el, unchiaşul care mi-a povestit basmul, călătorul acela prin lume cu oile, zicea că nu s-ar fi pierdut chiar cu totul cutia, că s-ar afla ascunsă pe undeva. Zicea el, pe-atunci, că ar fi îngropată de sute de ani într-o peşteră, în fundul pămîntului. Ei, dar toate astea-s poveşti, basme...

De astă dată, Tic nu mai era de aceeaşi părere cu moş Timofte. El era convins pe de-a-ntregul că acea cutie fermecată existase, şi o dată ce existase nu se putea pierde ca un lucru de nimic. Era prea preţioasă ca să fi fost lăsată uitării. Exista ea bine ascunsă undeva.

— Şi n-a spus unchiaşul acela, călător prin lume cu oile, în ce peşteră se află îngropată cutia ? îl iscodi iarăşi prichindelul pe moş Timofte.

— El spunea că ar putea să fie chiar pe aici prin munţii noştri, poate chiar în Peştera Neagră... Dar poţi să te iei după spusele oamenilor cînd e vorba de basme, de poveşti ?

Tic se hotărî în sinea lui să nu-l mai contrazică pe moş Timofte ca să-l poată iscodi mai bine :

— Dar cuvîntul vrăjit care-o fi fost, moş Timofte ?

— Ahaaaaa ! Cuvîntul vrăjit... se trezi moşneagul din alte gînduri. Mi-amintesc că şi eu l-am întrebat pe unchiaş după ce a terminat de istorisit basmul... Eram tocmai de vîrsta mătăluţă... Dar n-a ştiut nici el. Nimeni nu-l ştie... L-a dus cu ea prinţesa în mormînt...

— Nu se poate, moş Timofte ! se opuse Tic. Ştiu eu de la Maria, de la soră-mea, că fetele-s guralive. Nu se poate să nu-l fi spus ea cuiva.

Moş Timofte rîdea amarnic pe sub mustaţă auzind vorbele lui Tic şi mai ales tonul lui foarte serios şi convingător. De aceea îl întărîta cu bună-ştiinţă :

— L-o fi spus prinţesa cuiva, da-n basm nu e dezvăluit.

— Daaaaa... ? Eu cred mai degrabă că n-a vrut unchiaşul să-l spună. Dar tot îl aflu eu pînă la urmă !

— Poate c-o fi scris pe cutie, își dădu moș Timofte cu părerea.

— Asta-i greu ! Cine știe cum se scria pe atunci !

Bătrînul își scoase Țîngălăul și citi cu voce tare ora. Tic sări de pe scaun ca ars. De multă vreme nu mai întîrziase atît. Îi mulțumi din toată inima lui moș Timofte : „Îi fac praf pe toți !", apoi se pregăti de plecare. Dar moșul îl mai opri o clipă, atît cît îi trebuia pentru a scoate dintr-o firidă, acoperită cu grijă, o portocală învelită în hîrtie subțire, roșietică.

— Ține, îi spuse el. Știu eu cît vă plac portocalele.

Prichindelul n-avu încotro. Luă portocala și o zbughi pe ușă afară uitînd să mai spună „noapte bună". Îi era teamă să nu i se vadă lacrimile. Pe drum se jură să nu-i mai facă nici o poznă lui moș Timofte și să-i sfărîme pe toți cei care se vor purta urît cu el. Iar acasă, după ce adormi, visă că a ajuns în stăpînirea cutiei fermecate. Cum șoptea cuvîntul vrăjit, cum se făcea nevăzut. Îl trăgea de nas pe Ionel, îl înghiontea pe Pompilică, intra în cinematografe fără să plătească, auzea toate discuțiile tainice ale cireșarilor, citea notele din catalog. Nimeni nu-l vedea, nimeni. Șoptea cuvîntul magic și dintr-odată devenea nevăzut... Și ce mai de pozne născocea !...

Dar dimineață cînd se sculă, Tic își aminti absolut totul, totul, numai cuvîntul vrăjit îl uitase cu desăvîrșire.

CAPITOLUL V

I

De aproape jumătate de veac, de cînd liceul se mutase în clădirea aspră cu turn şi orologiu, care domina partea de nord a oraşului, marele amfiteatru de la parter nu se deschidea decît de trei ori pe an : la începutul anului şcolar, la mijlocul lunii martie cînd se sărbătorea aniversarea liceului, şi la sfîrşitul anului şcolar. Orice altă festivitate, oricît de importantă ar fi fost, se ţinea în alte locuri, de obicei în sala de gimnastică, sau în aula de la etaj. Nici un director nu se încumetase vreodată să se abată de la tradiţie. Amfiteatrul rămînea astfel locul cel mai rîvnit din şcoală, dar nu numai pentru că se deschidea rar, la date fixe, şi pentru că arhitectura lui severă, maiestuoasă, cu luciri de marmură, uimea privirile şi oprea răsuflările. Mirajul pe care amfiteatrul îl proiecta asupra elevilor avea şi altă cauză.

Amfiteatrul devenise cu timpul un fel de tezaur ; tot ceea ce primise şcoala de la foştii ei elevi se afla acolo în şirul de vitrine de cristal care dubla întreg zidul semicircular. Obiectele adunate şi expuse în vitrine nu constituiau podoabe prin ele însele, dar fiecare şi toate la un loc vorbeau despre înrîurirea hotărîtoare pe care o avusese şcoala asupra destinelor ; speranţele sau amintirile privitorilor transformau toate obiectele în valori inestimabile.

Ce nu se afla acolo ?... Titluri de ziare şi rafturi de cărţi, colecţii de roci şi de obiecte de ceramică găsite în ţară sau aiurea de geologi şi arheologi renumiţi, caiete de lucru ale unor scriitori şi savanţi cunoscuţi peste hotare, machetele unor mari construcţii, printre ele şi macheta liceului, diplome şi distincţii de vază, miniaturi reprezentînd invenţii sau aplicaţii tehnice de prestigiu ale unor

ingineri cu care se mîndrea politehnica românească, planșe, mape cu scrisori și telegrame, portrete și fotografii, hărțile unor ținuturi românești aproape uitate, alături de harta unei regiuni exotice întocmită de un grup de exploratori din care făcuse parte și un savant român, și multe alte obiecte, aparținînd toate foștilor elevi ai liceului. Fiecare, ajuns la apogeul carierei sale, simțea nevoia și datoria de a recunoaște printr-un gest poate simplu, dar de o sinceritate definitivă, rolul covîrșitor al școlii în viața lui. O singură piesă din acel tezaur atît de divers fusese luată chiar de pe banca unui elev și dusă de-a dreptul în amfiteatru. Era o foaie de hîrtie plină de cifre și simboluri algebrice, un „Extemporal la matematică". Autorul lui, elev în clasa a VII-a, descoperise cu trei decenii în urmă, la o problemă complicată, de algebră superioară, patru soluții diferite, ultima dintre ele, profund originală, provocase, după comunicarea ei, o adevărată senzație în lumea matematicienilor. Dezvoltată de maeștrii curbelor algebrice, ideea uluitoare a elevului de 17 ani devenise o teorie originală care întregea un capitol, pînă atunci infirm, al matematicii. Un accident stupid curmase viața tînărului chiar în primul an de facultate. Nu rămăsese în urma lui decît o sumedenie de foi albe, neîncepute și acel „Extemporal la matematică", păstrat cu sfințenie în amfiteatrul liceului.

În zilele cînd se deschidea amfiteatrul, intrarea elevilor și a părinților era permisă timp de douăsprezece ore : de la 8 dimineața la 8 seara, fără întrerupere. În acele zile, liceul primea, după-amiaza, vizita unor grupuri de elevi și profesori din comune și orașe învecinate, mai toate atrase de celebritatea amfiteatrului. Dimineața însă, amfiteatrul era deschis numai pentru elevii liceului.

Toate cele trei zile erau așteptate cu nerăbdare, cu emoție, cu teamă chiar, dar nici una nu era atît de dorită ca ziua în care se sărbătoarea sfîrșitul anului școlar. În afară de premiile obișnuite pretutindeni, cîte trei pentru fiecare clasă, tradiția liceului mai cerea ca în acea zi să se decerneze Premiul de Onoare celui mai bun elev din școală și Premiul Cancelariei unui elev desemnat de corpul pedagogic pe baza unor criterii care niciodată nu erau fixe sau limitate și pentru care nu se dădeau întotdeauna justificări. Tot cu această ocazie, respectîndu-se de asemenea tradiția școlii, se scoteau la iveală fapte care um-

breau prestigiul liceului și batjocoreau strădaniile celorlalți elevi.

Dacă premianții claselor erau cunoscuți cu multe zile înainte de sfîrșitul anului școlar, dacă premiantul de onoare era cunoscut înainte de începerea festivității, pentru că numele lui era scris, încă din ajun, cu litere de aur pe tabla de marmură din dreapta scenei, elevul căruia i se decerna Premiul Cancelariei nu era cunoscut decît în ultima clipă, adică atunci cînd i se rostea numele și i se înmîna premiul. Era singurul premiant fără diplomă, dar premiul care i se oferea nu era simbolic ; de cele mai multe ori era un premiu foarte valoros, de obicei în obiecte, și aproape de fiecare dată obiectul era altul.

E de la sine înțeles că acest Premiu al Cancelariei atîța multe fantezii. Zilele dintre încheierea anului școlar și serbarea de sfîrșit de an erau zile în care nu se discuta altceva decît Premiul Mare, cum mai era numit. Se făceau pronosticuri, pariuri, se rosteau zeci de nume, se descopereau cele mai fanteziste cadouri, se căutau cele mai năstrușnice evenimente care puteau să ofere eroi-candidați pentru premiul special.

E drept că în anumite pîlcuri mai retrase și mai puțin gălăgioase, în acele zile de liberă și nestăvilită gălăgie, se trăiau clipe de spaimă stîrnite de amintiri nu prea îndepărtate, dar care s-ar fi vrut foarte îndepărtate : oare care amintire chinuitoare va fi istorisită în fața întregii școli și va fi pedepsită cu tăcerea grea de gheață a tuturor ?

Dar nimic nu se putea compara cu magnetul Premiului Mare... Oare cine îl va primi ? Și pentru ce ? Și ce anume i se va da ?... Premiul Mare nu impunea nici o condiție prealabilă. Putea fi acordat oricui, uneori făcîndu-se chiar abstracție de situația școlară a elevului. Cu cîțiva ani în urmă fusese acordat unui elev foarte slab la învățătură care salvase un copil de la înec. Cel premiat era fiul unor oameni bogați. I se făcuse cadou o pereche de porumbei foarte scumpi, pentru că porumbeii erau pasiunea ascunsă a tînărului înotător. În alt an, premiul fusese decernat unui băiat de treisprezece ani, elev mediocru, liniștit, bolnăvicios, care nu se remarcase prin nimic tot timpul anului. Poate doar prin tăcerea și sfiala lui. Abia după cîțiva ani se aflase că elevul premiat, orfan de mamă, fusese părăsit de tatăl lui și vreme de două luni de zile trăise și se întreținuse singur, tăind lemne sau cărînd apă vecinilor,

fără să se plîngă nimănui. Alţi elevi fuseseră premiaţi pentru cîştigarea unor concursuri naţionale de literatură sau de ştiinţă, sau pentru lucrări excepţionale de laborator, sau pentru fapte de curaj, sau pentru gesturi şi atitudini mişcătoare faţă de colegi, faţă de profesori şi de părinţi, sau faţă de necunoscuţi. Premiul Cancelariei răsplătea mai ales aptitudinile deosebite şi calităţile sufleteşti deosebite ale elevilor.

Uneori numele fericitului se ghicea, dar asta nu însemna nimic. În şcoală circula o vorbă : „Dacă vrei să ţi se acorde Premiul Mare să nu te gîndeşti niciodată la el..." Întrebarea rămînea : Oare cine va fi fericitul în acest an ?

2

Amfiteatrul gemea de lume. Părinţi şi copii, poate mai mulţi părinţi decît copii, zgîriaţi de aceleaşi emoţii, se ascundeau după vorbe convenţionale şi totul se transforma într-un cor ciudat, nesupus vreunui ritm, din care nu se putea înţelege nimic. Se întreba şi se răspundea orice, discuţiile nu aveau nici o noimă ; dacă cineva ar fi spus cu pasiune Tatăl nostru, iar vecinul i-ar fi răspuns cu o filipică la adresa echipei de volei a oraşului, n-ar fi fost de mirare ca înflăcărarea celor doi să se termine cu o strîngere de mînă, fiecare fiind convins că a primit încuviinţarea celuilalt. Erau şi insule de linişte în această mare agitată, erau şi teribile înfruntări retorice, erau şi fiinţe cărora emoţia le bubuia în piept, sau pîlcuri săgetate din cînd în cînd de fiorii spaimei.

Cireşarii se întîlniseră lîngă vitrina cu hărţi, precum conveniseră. Erau avizi de noutăţi, dar multă vreme se mulţumiră cu gesturi tăcute, cu întrebări şi răspunsuri din priviri, sau cu şoapte îndrăzneţe. Sergiu şi Pompilică se lipiseră de ei ca două umbre. Nici nu mai încercau să se ascundă. Ba la un moment dat, Sergiu îi potrivi în ureche o pîlnie de hîrtie, bineînţeles ca s-o necăjească pe Maria,

care-i şoptea ceva lui Ursu. Noroc că Dan trecu printr-un moment de mare inspiraţie. Îşi apropie buzele de pîlnie şi şopti cu o convingere nestrămutată :

— Ai auzit bomba cea mică ? Doi elevi din clasa noastră vor fi băgaţi la exemple negative !... mamă dragă ! Am crezut că-i pîlnia lui Victor... Stai, mă Sergiule ! Stai, mă, că-i un banc...

Aş !... Putea să-i roage Dan în genunchi, putea să se jure pe toţi sfinţii... În cîteva clipe nu mai rămase urmă de Sergiu şi Pompilică în amfiteatru. Nici Ursu. cu privirea lui care nu dădea greş, nu izbuti să-i dibuiască.

— Pariez o barcă de cauciuc pe una de hîrtie că la ora asta s-au pitit cu tot cu merinde în vreun coteţ de găini, spuse cel care-i alungase.. Trei zile n-au să se mişte de-acolo.

Fuga celor doi spioni nu înveseli grupul. Dimpotrivă. Tăcerea coborî acolo ca un clopot, izolîndu-i pe cireşari de restul lumii. Se uitau toţi la vitrina cu hărţi, dar nu vedeau liniile, semnele şi culorile convenţionale care îşi dau întîlnire pe o hartă. Vedeau şi auzeau ape iuţi rostogolindu-se în cascade, vedeau creste şi adîncimi, poiene liniştite şi închisori de întuneric, poteci şi păduri, şi mai ales se vedeau pe ei străbătînd neobosiţi toate reliefurile care mai tîrziu vor deveni semne şi linii şi culori cuminţi pe o hartă.

— Dacă vom găsi ceva extraordinar, ceva ce nu s-a mai văzut ! şopti Maria. Poate vom avea şi noi harta noastră, aici...

Numai Victor îi auzi şoaptele şi privirile îi fugiră fără voie spre o vitrină alăturată în care se găsea o foaie îngălbenită de vreme : „Extemporal la matematică".

— Poate că vom găsi un diamant gigantic... visă mai departe Maria. Sau o comoară fantastică... Va sta în vitrină alături de extemporal. Din partea cireşarilor. Să nu trecem nici un nume. Atît : Cireşarii...

— De ce să nu trecem nici un nume ? întrebă tot în şoaptă Ionel. Extemporalul nu e iscălit ?

Şi deodată simţiră cu toţii vacarmul. Parcă atunci intraseră în amfiteatru. Primul se dezmetici Dan :

— Dacă nu renunţăm la şoapte, strigă el, riscăm să atragem atenţia asupra noastră. Eu îi dau dreptate lui Ionel. Să iscălim fiecare !

— Dacă am început de pe acum să vindem pielea ursului din pădure, îl amenință Lucia. Să nu găsim vreun Țîngulică în loc de urs...

— De ce să ne gîndim la urs, se supără Ionel, cînd purtăm în lanț un ditamai leu ? Eu sînt convins că vitrina cu Extemporalul se va îmbogăți chiar astăzi !

Era atîta siguranță în vorbele lui Ionel încît tăcerea coborî din nou pentru cîteva clipe pe insula cireșarilor.

— Ahaaaaa ! înțelese Maria. Știu la ce te gîndești...

— Și n-am dreptate ?

— Numai împreună cu Lucia ! se aprinse Maria.

Dan îl atinse cu cotul pe Ursu :

— Am impresia că se pregătește un eveniment formidabil. Nu simți nimic în aer ? Nu ți se pare că întîrzie începerea festivității ? Ce-ar fi să se deschidă vitrina !... Ba nu, mamă dragă ! Ar fi o nenorocire. Rămînem cu un singur aparat... Zău, Ionel... Mulțumește-te numai cu Premiul Bombă... Tu ce zici, Victor ? Rămînem fără aparat ?

Victor ridică din umeri. Părea cam stînjenit, dar parcă se simțea obligat să vorbească :

— Nu cred... Extemporalul e altceva, e o idee, teorie la care nu s-a gîndit nimeni pînă la el. Aparatele noastre sînt asemeni atîtor altora și mult mai rudimentare decît altele. Pentru noi sînt unice, bineînțeles, dar nu cred că asta ajunge.

Lucia îl aprobă imediat, dar Ionel se îngălbeni de ciudă. Și vocea îi tremura :

— Mi-am închipuit eu... Crăpați de invidie... Las' c-o să vedeți, o să vedeți voi. Eu o să-l aranjez în vitrină. Numai pe-al meu !

— Ahhhaaa ! îl prinse Maria. Acum recunoști că și Lucia a construit unul din aparate... Ia spune ! Cum poți să fii atît de îngîmfat și de egoist ? Extraordinar !

— Hopa ! se auzi vocea salvatoare a lui Dan. Bine că n-a ținut nimeni pariul, mamă dragă. Ia uitați-vă ! Acolo, în fund, lîngă moș Timofte... Sergiu și Pompilică... Cine i-o fi adus din coteț ? Singuri n-au venit ei în nici un caz...

Într-adevăr, cei doi anticireșari reapăruseră în sală. Iar Dan nu era departe de adevăr. Moș Timofte îi prinsese chiar în clipa cînd voiau să sară gardul școlii și-i mustruluise cumplit. Ca doi cățeluși pleoștiți trași de un lanț nevăzut îl urmaseră în amfiteatru. Încovoiați și muți așteptau amîndoi judecata de gheață.

Bătrînul uitase de ei. Atenția și interesul lui aveau altă direcție. Undeva, îl descoperise pe Tic ; și prichindelul cel neastîmpărat și cu argint viu în priviri era într-o stare jalnică. Doamne ! Ce mai fețe-fețe făcea ! Și cum căuta mereu să se ascundă în spatele vreunui elev mai mare !

Moș Timofte oftă. Era în grea cumpănă. Inima îl îmboldea să-i facă un semn prichindelului și să-l aducă lîngă el ; într-o clipă numai l-ar fi umplut de argint-viu. Dar ceva nu-l lăsa, e meteahnă bătrînească, oooffff... Asta era ! Trebuiau să sufere amîndoi... Altădată s-ar fi socotit înțelept pentru judecata lui dîrză... Acum îi zicea meteahnă bătrînească !

Bătrînul aflase din zece guri ce se întîmplase cu Tic în ultima zi de școală, la sfîrșitul ultimei ore, chiar înainte de a preda lucrarea la română, cu care, în sinea lui, rîvnea la Premiul Bombă : basmul cu fata cea mică de împărat. Părea o răzbunare pentru toate năzbîtiile pe care le făcuse în timpul anului. Numai că de astă dată era oarecum nevinovat. Tot ceea ce făcuse, făcuse în favoarea dreptății ; foarte, foarte puțin în favoarea și pentru plăcerea lui : așa se scuzase Tic față de tatăl său. Da... Mai avea de scris o frază de încheiere. Dar un diavol împielițat, cu care nu se putea înțelege niciodată, îl îndemnase ca tocmai în clipa aceea să-și rotească, triumfător, privirile prin clasă. O singură clipă, dar îndeajuns pentru ca privirile lui neastîmpărate să descopere dubla fraudă. Tic stătea în rîndul din mijloc, în ultima bancă. La stînga și la dreapta lui, mai în față, două pușlamale copiau de zor după niște fițuici legate cu elastic și trecute prin mîneci. Era prea mult ! Mai întîi îl îngrozise nedreptatea ; apoi simțise și o oarecare spaimă : Dacă una din pușlamale va face o lucrare mai bună decît a lui ? Adio cu Premiul Bombă ! Apoi simțise cum îl gîdilă ceva plăcut în palmă. Fără să mai stea pe gînduri. Tic își potrivise praștia mică, de clasă, pe degetele mîinii stîngi, apoi scosese dintr-un buzunar tainic două proiectile simple, de hîrtie, însă atît de bine răsucite că aveau o duritate de metal. Și într-o singură secundă realizase nemaipomenita performanță de a-i lovi în același loc în ceafă pe cei doi hoți. Atît de fulgerător fusese atacul lui, încît fiecare din cei atinși, întorcînd instantaneu capul, își închipuise că a fost lovit de celălalt. Ar fi urmat o bătaie crîncenă între cele două pușlamale, după sfîrșitul

orei, dacă la performanța lui Tic n-ar fi asistat un singur martor, și dacă acel unic martor n-ar fi fost chiar profesorul de română. Aproape zece minute, prichindelul a fost făcut cu ou și cu oțet în fața clasei și amenințat, la sfîrșit, cu o pedeapsă strașnică. Înainte de a-l fi poftit pe ușă afară, profesorul, într-un ultim acces de bunăvoință, l-a întrebat dacă a tras vreo învățătură din cele întîmplate. După cîteva clipe de tăcere, Tic a răspuns cu o voce tremurîndă, care parcă cerea iertare :

— Au dreptate cei mari : Dacă vrei să cîștigi Premiul Bombă nu trebuie să te gîndești niciodată la el... !

Oricît de ciudat ar părea, aceste vorbe uluitoare îl salvaseră pe Tic... pentru că profesorul, interpretîndu-le în fel și chip, descoperise pînă la urmă izvorul și sensul lor adevărat. Dar prichindelul nu știa nimic din toate acestea și, din păcate, nu știa nici că moș Timofte știe ceva, așa că în loc să se apropie de moșneag pentru a primi leacul binecuvîntat al spaimei, se ferea de el ca dracul de tămîie.

Afurisite clipe ! se tînguia în tăcere cireșărelul. Și amenințarea se apropia vertiginos... pentru că sus pe scenă directorul își începuse cuvîntarea tradițională. Liniștea pusese stăpînire pe întreg amfiteatrul. Din cînd în cînd aplauze, apoi iarăși liniște... Se citea numele premianților... Clasa a cincea... Auzindu-și numele în grupa celor cu premiul doi, Tic nu se învîrti într-un picior și nici nu sări în sus de bucurie, așa cum se temea moș Timofte. Rîvnise oare la premiul întîi ?... Nu ! Pentru că erau în clasă doi tocilari pe care nu i-ar fi putut întrece decît doar cu prețul renunțării la pauze și la incursiunile misterioase de după-amiază. Ori pentru el un asemenea preț era mai scump decît sîngele și decît lumina. Nu ! Nu se așteptase și nu se gîndise nici o clipă la premiul întîi. Nu din cauza asta întîrzia bucuria prichindelului, pentru că era vorba de o simplă întîrziere, nu de o renunțare. Îi era teamă să nu se bucure prea devreme ; sau mai bine zis pentru a-și trăi din plin bucuria făcu mai întîi un foarte scurt și necesar calcul : oare era cu putință să i se dea premiul doi și în același timp să fie făcut de rîs în fața întregului oraș ?... Imposibil !... Și ciufuliciul simți o bucurie plină, ca o răcoare plăcută după o arșiță îndelungată... Se trezi tîrziu cînd auzi numele cireșarilor : Victor, Ionel, Lucia, Maria, Dan... Unii premianți, alții citați pentru merite speciale... Nici unul nu fusese uitat... Dar deodată prichindelul

simți cum îl săgetează un fior rău, și toată bucuria i se topi. Nu auzise numele lui Ursu.

Liniștea nu mai era atotstăpînitoare în amfiteatru. În primele rînduri mai ales, adică acolo unde nu se afla nici un elev, începuseră comentariile. Unele foarte însufleţite, altele mai potolite, mai în șoaptă, gravitau toate în jurul odraslelor care erau chemate pe scenă pentru a fi felicitate și admirate. Cînd se rosti numele lui Ionel, o doamnă foarte elegantă și foarte ușor de remarcat din cauza pălăriei uriașe, în formă de talger, care părea anume aranjată pe ceafă pentru a-i necăji pe cei din spate, tresări violent și privi în jur cu intenţia vădită de a-și alege o victimă. Și pentru că în dreapta ei se afla un bărbat încă tînăr, care-o intrigase pînă atunci prin atitudinea lui aproape timidă, aproape indiferentă. nu mai-șovăi în alegerea sa :

— Ați auzit și dumneavoastră ? „Aptitudini tehnice excepţionale !“ Credeți că se poate spune mai mult despre un elev ?

Cel întrebat nu-și ascunse jena :

— Nu sînt pedagog... Nu cunosc criteriile...

— Pardon ! spuse cu uimire sinceră mama lui Ionel. Poate fi ceva mai superior decît „excepţional“ ? Sînt și eu intelectuală... Excepţional e excepţional !

Victima începu să-și șteargă sudoarea care-i invadase fruntea.:

— Sigur... Aveți dreptate... Eu mă gîndeam la alt sens. Adică la altă... la alt perimetru... Aptitudini tehnice... Aptitudini literare... Spirit științific... Toate pot fi excepţionale... Sînt convins că fiul dumneavoastră...

— Poate că vă surprinde altceva, îl întrerupse mama lui Ionel. Faptul că a luat numai premiul doi...

— N-am fost atent...

— Oricum n-ați fi înţeles nimic... fiindcă sînt niște dedesubturi. Dacă ar ști și el să se lingușească pe lîngă profesori, dacă le-ar ține și el paltonul și isonul, ar lua un premiu mai mare decît premiul întîi... Ghinionul lui că e coleg cu un asemenea specimen, vă spun asta cu toată discreţia...

Văzîndu-și fiul pe scenă, doamna renunță la conversaţie, pentru a se dedica aplauzelor și gesturilor de felicitare, dar nu înainte de a se debarasa de pălărie. Momentul de liberă privire pentru cei din spate fu însă foarte scurt. Odată cu coborîrea lui Ionel de pe scenă începu și aranjarea pălăriei pe ceafă. Cînd doamna își întoarse pri-

virile în dreapta, în locul bărbatului tînăr şi timid descoperi o băbuţă, îmbrăcată în negru ca o călugăriţă şi cu o broboadă vişinie pe cap. Noua vecină nu-i făcea prea mare plăcere, mai ales că o salută cu un zîmbet foarte familiar. Pentru a-i tăia orice poftă de conversaţie trecu imediat la atac :

— Parcă ai şi dumneata un băiat, coleg cu al meu... De ce nu ia exemplu de la Ionel ? N-o fi rămas cumva corijent ?

Băbuţa nu se fîstîci deloc :

— Apoi el, săracul, trebuie să ţină şi casa, că tată nu are... de vreo şapte ani... În de-ale casei îl învăţ eu... şcoala e treaba lui. S-o descurca şi el cum o putea...

— Să nu rămînă repetent, că-şi pierde prietenii. Ionel nu are voie să se...

Un val subit de tăcere îi opri cuvintele pe buze. Directorul se pregătea să decerneze Premiul de Onoare al şcolii, şi pentru prima dată era nevoit să facă o precizare mai amplă :

— Anul acesta, începu el, ne-am trezit cu doi candidaţi la Premiul de Onoare, amîndoi avînd exact aceeaşi medie, distingîndu-se amîndoi printr-o comportare ireproşabilă, şi printr-un spirit ştiinţific cu totul excepţional : un elev din clasa a opta, şi un altul din clasa a unsprezecea. Tradiţia şcolii nu acceptă însă decît un singur premiant. După o îndelungată chibzuinţă, alegerea noastră s-a fixat asupra acelui candidat care, dincolo de calităţile enumerate, a dat dovadă, atît în relaţiile de şcoală, cît şi în cele extraşcolare, de un înalt spirit de camaraderie. De asemenea, putem să adăugăm cu mîndrie că alegerea noastră a fost primită cu sinceră înţelegere de celălalt candidat, premiantul de onoare de anul trecut, care în plus ne-a rugat să-i acordăm plăcerea de a oferi el premiul.

Premiul de Onoare îi fusese acordat lui Victor.

Cînd cireşarul se urcă pe scenă, băbuţa din primul rînd, fulgerată de o veselie nemaipomenită, o atinse cu cotul pe doamna cu pălărie :

— Vai ce băiat cumsecade ! Vine des pe la noi, de multe ori şi doarme cu fiu-meu. Sînt cei mai buni prieteni.

— Te bucuri de parc-ai fi mama lui, spuse uimită doamna cu pălărie. Extraordinar !

— N-are mamă, săracul. Numai tată... Domnul acela înalt, care mi-a dat locul, domnul cu care ați vorbit adineaori...

Mama lui Ionel simți că i se învîrte pălăria pe cap, sau mai bine zis capul sub pălărie.

Premiul Bombă se acordă fără nici un comentariu : un costum de alpinist, de la baston pînă la bocanci, probabil cei mai frumoși bocanci care se văzuseră în orășel. Numele fericitului : Teodoru Teodor, mai pe scurt Ursu, cum i se spunea în școală și în afară. Timid, încurcat, transpirat, roșu ca para focului, Ursu coborî de pe scenă cu brațele încărcate. Bocancii îi atîrnau în mînă ca niște ghiulele. Cînd trecu prin fața șirurilor de scaune se auzi vocea emoționată a unei băbuțe :

— Ai grijă, mamă, să nu-i pierzi...

CAPITOLUL VI

1

Pe prispa unei case mici, ca o jucărie, încolăcită toată de viță-de-vie și iederă, Ursu, cu trupul pe jumătate gol, scrijelea pe pămînt, cu un briceag, contururile unei plute, fără să se sinchisească de dogoarea soarelui de vară și amiază. Nu departe de el, într-un petec de umbră, se odihneau bocancii de munte, obosiți de prea multe încercări și mîngîieri. Desenul pe care-l zgîria briceagul își pierdea contururile, liniile i se încîlceau și se îngropau tot mai adînc în pămînt. Ursu uitase de plută : amintiri vechi îl cutreierau și îi lăsau în gură un gust amar. Era în plină vară, era un soare de jar, dar amintirile il purtau prin anotimpuri reci, cu ploi și zăpezi, pe drumuri slinoase, sumbre. Parcă-și vedea picioarele înotînd greu prin zăpezi și noroaie, împotmolindu-i-se, și parcă simțea umezeala și gerul și glodul mușcîndu-l și udîndu-l prin încălțămintea peticită, căpătată de la cine știe cine. De cîte ori nu-și jurase cu mintea și sufletul lui de copil, în timp ce-și usca încălțările la sobă, să-și cumpere, cînd va fi mare, nenumărate perechi de pantofi, de ghete și de bocanci, să le aranjeze într-o vitrină uriașă și să-și schimbe în fiecare zi încălțămintea ! Își lipea degetele goale de sobă și le ținea crîncen așa, lipite, pînă începea să-i sfîrîie pielea. Ura iarna și ploile și zăpezile și întotdeauna apropierea ei îi producea spaimă și-i îmbolnăvea picioarele. Cît de mult rîvnise, cît de greu visase ziua în care va purta încălțăminte nouă !

Dar era cald, era vară, și picioarele se puteau tîrî dinadins prin iarba mătăsoasă a cîmpiilor, sau se puteau înveseli prin colbul pufos al cărărilor.

Ursu își întoarse fața răvășită de amintiri spre soare. O față osoasă, cu trăsături regulate, poate cam aspră sau

maturizată înainte de vreme, însă îmblînzită de ochi mari, limpezi, extraordinar de albaştri. Îşi feri privirile cu mîna, apoi şi le coborî spre petecul de umbră unde se aflau bocancii. Parcă-i vedea atunci pentru prima oară. Înveselit ca un copil, îşi puse la iuţeală ciorapii de lînă în picioare, îi netezi cu palmele lui uriaşe, apoi, cu mişcări domoale ca într-un film lent, începu să-şi încalţe bocancii.

La o fereastră în spatele lui apăru chipul palid şi plin de riduri al unei băbuţe. Femeia clătină alene din cap, oftă îndelung, dar privirile cu care-şi urmărea feciorul erau înţelegătoare şi materne. Şi vocea îi deveni duioasă :

— Mai lasă şi tu, Tudorele mamă, bocancii, că de alaltăieri nu mai faci altceva. Mai bine ai pune oleacă de ordine în magazie, că stau lucrurile vraişte acolo, ca alături la „aprozar".

Cu mişcări fulgerătoare, Ursu îşi scoase bocancii din picioare şi, fără să se întoarcă, îi azvîrli pe fereastra deschisă în casă. Dar nu la îndemnul maică-sii se petrecu metamorfoza lui Ursu, ci pentru că pe poartă apăruse fără veste Ionel.

— Ai mai adus ceva ? îl întîmpină cam stînjenit Ursu.

Ionel nu-i răspunse imediat la întrebare, ci îl privi ca un năuc clipind des din ochi. Îmbrăcămintea vlăjganului era prea ciudată : pantaloni scurţi, altceva nimic, numai în picioare ciorapi de lînă, pînă sub genunchi.

— Spune-mi şi mie ce s-a întîmplat cu tine, Ursule ?

— Nu s-a întîmplat nimic. Am făcut şi eu puţină gimnastică. Altceva, nu-mi aduc aminte...

— Gimnastică ? !

— Da !... De ce te miri ?... M-am antrenat la bară... O gimnastică specială cu întreruperi şi răsuciri...

— La bară, în ciorapi de lînă ?

Abia în clipa aceea Ursu înţelese de unde vine uimirea lui Ionel şi dintr-odată îşi simţi obrajii de pară. Noroc că i se aprinse în minte o idee salvatoare :

— Oho !... Nici nu poţi să-ţi închipui cît de bine se lucrează la bară în ciorapi de lînă, mai ales la antrenamente. Toţi campionii fac aşa, dar în secret...

Ionel fu nevoit să se mulţumească şi cu această explicaţie, mai ales că în viaţa lui nu făcuse un singur exerciţiu

la bară. De unde să cunoască el obiceiurile secrete ale acrobaților ?

— Ai mai adus ceva ? repetă Ursu prima întrebare.

Drept răspuns, Ionel îi arătă o servietă plină ca un burduf pe care o ținuse pînă atunci ascunsă la spate. Bucuros de-a binelea, Ursu îl luă de braț și porniră amîndoi spre o magazie de scîndură, rezemată de peretele casei. Trecînd prin dreptul ferestrei deschise îi întîmpină o voce îngrijorată :

— Ce ți-a venit să azvîrli bocancii, Tudorele mamă ? Nu de alta, dar erai să omori pisica, săraca...

Din fericire. Ionel nu dădu nici o atenție incidentului. Ardea de nerăbdare să-și uimească prietenul, mai ales că avea cu ce. Ținînd servieta la piept, ostentativ, cu amîndouă mîinile, ca un trofeu neasemuit, pătrunse pe urmele lui Ursu în magazie. Încăperea aceea strîmtă, de scînduri, cu pereții coșcoviți, cu acoperișul într-o rînă, cu pînze de păianjen pe la colțuri, era un adevărat tezaur. Nici unul din obiectele necesare unui turist, adică unui grup de turiști, nu lipsea de acolo. Cît de temeinic își pregătiseră cireșarii expediția ! Ce nu se afla în magazie ? ! Ranițe, bastoane, frînghii, securi, lopeți, ciocane, cuie, scoabe, foi de cort, pături, saci de dormit, cuțite, cărți, caiete, săculețe, cutii. Și cîte altele ! Văzînd toată adunătura aceea de lucruri nu se putea să nu-ți răsară în minte întrebarea : Oare uitaseră ceva tinerii cutezători ? Și-ți trebuia multă perspicacitate pentru a descoperi lipsa unui obiect fără de care nu se poate concepe o expediție. Era chiar obiectul din servieta lui Ionel.

Musafirul, foarte încîntat și măgulit de curiozitatea și nerăbdarea cu care îl privea Ursu, deschise, ca într-un ritual, servieta de piele și scoase din burduful ei... trei lanterne de toată frumusețea și vreo duzină de baterii cilindrice. Ursu își izbi necruțător pumnul drept în palma stîngă : Era gestul lui de supremă bucurie. Numai palma sa era în stare să primească șocul unei asemenea lovituri. Orice alt obstacol ar fi fost zdrelit. Era bucuros, nevoie mare, vlăjganul. De cîte ori nu se oprise în fața unei vitrine din centrul orașului pentru a admira asemenea lanterne, mari și groase ca brațul unui om ! Le admira suferind. Nu-și închipuia în acele clipe că, în

foarte scurt timp, lanternele vor ajunge în posesia cireşarilor, că vor poposi chiar în magazia lui.

Trei lanterne vînătoreşti ! De ce trei, cînd pentru o expediţie oarecare ar fi ajuns şi una singură, sau două, trei mai mici ?... Oare cireşarii urmau să călătorească şi noaptea ? Sau expediţia lor avea o asemenea destinaţie, încît nu puteau s-o întreprindă fără ajutorul lanternelor ?... Dar care era la urma urmei taina expediţiei cireşarilor ?

2

Mulţi se preocupau de taina cireşarilor, de enigma expediţiei lor, dar nimeni atît de aprig şi de primejdios ca Tic. Maria nu-l mai putea suporta, îi venea să-şi ia lumea-n cap. N-o lăsa nici o clipă în pace, o urmărea mereu cu ameninţări sau cu linguşiri, pe faţă sau pe furiş, voind probabil s-o dea gata prin tenacitate. Îşi făcuse un plan diabolic prichindelul : mereu în preajma Mariei şi mereu cu aceeaşi întrebare pe buze :

„Hai, spune-mi, unde plecaţi în expediţie ? Zău că nu scap nimănui vreo vorbă. Nici lui Ţombi..."

Şi mereu aşa, în fiecare secundă dacă se poate... imposibil să reziste, nesuferita. Pînă la urmă tot va răcni la el ca o apucată, dezvăluindu-i, cu o singură frază de răzbunare, totul :

„Da, idiotule, criminalule ! Plecăm *acolo*, na !"

Acolo, în planul lui Tic, însemna locul expediţiei, data, mă rog, totul.

Dar iată că negricioasa cu cozi şi cu privirile furate mereu de cerul zilei sau al nopţii era nemaipomenit de rezistentă. Nici ea nu-şi putea explica de unde avea atîta putere. Rîşniţa cu păr blond îi toca fără încetare, acelaşi scîrţîit rău trecea prin vată impungîndu-şi timpanele, nervii i se învrăjbiseră cumplit, dar ea îşi privea frăţiorul cu un aer absent, de parcă nici nu-l vedea. Dacă l-ar fi avut puţintel mai aproape şi-ar fi înfipt unghiile în urechile lui şi i-ar fi ţipat zece ceasuri încheiate ceea ce merita. Dar prichindelul nu făcea niciodată

pasul primejdios. Rotea placa de la distanţă, convins că victoria e cea mai bună prietenă a lui.

Cînd Maria îl văzu pe Victor la poartă, înţelese că va savura, în sfîrşit, cîteva momente de linişte. Tic simţea o teamă nelămurită în faţa lui Victor, o teamă pe care nu izbutea niciodată să şi-o înfrîngă sau să şi-o ascundă. De aceea Maria alergă veselă în întîmpinarea musafirului, mai ales după ce-şi văzuse frăţiorul furişîndu-se aiurea cu coada între picioare, urmat de un Ţombi cu coada în aer ca un semn de întrebare. Din păcate, Maria nu văzuse decît coada invizibilă a lui Tic. Scăpată de pacostea cu păr ciufulit, mai că se aruncă, de bucurie, în braţele lui Victor.

— Doamne ! Dac-am pleca odată ! Cred că nici cei traşi pe roată n-au suferit mai mult... Uffff ! Bine c-ai venit !

Victor cam bănuia ce se petrece între Maria şi frăţiorul ei. Ca s-o scape de obsesie, se prefăcu că nu-i aude vorbele, şi fără nici o introducere se apucă să-i povestească ultimele noutăţi... adică proslăvi apariţia celor trei lanterne vînătoreşti. Abia apoi îi destăinui şi scopul neaşteptatei vizite :

— Trebuie să copiez cifrul secret. S-ar putea să avem nevoie de mai multe exemplare.

— Pentru ce mai multe exemplare ? se miră Maria.

— Din cauza unui gînd care nu-mi dă pace, spuse Victor oarecum stînjenit. E ceva nebulos, fir-ar să fie, mai degrabă un presentiment, dar odată şi-odată tot se va limpezi. N-are nici un rost să vă chinuiţi şi voi, mai ales că aţi putea s-o faceţi pe degeaba, zău, Maria, şi lasă mutra asta de bocitoare. Tot ce pot să-ţi spun e că trebuie să luăm nişte măsuri de prevedere şi una dintre ele e copierea cifrului.

Maria nu avu nevoie de mai multe explicaţii. Îl cunoştea prea bine pe Victor, poate mai bine decît ceilalţi cireşari ; ştia mai ales că Victor nu pune niciodată întrebări de dragul întrebărilor şi că nu-i place să vorbească despre lucruri nesigure. Aşa că se grăbi să-i împlinească dorinţa. Fugi spre casă, sprintenă, cu cozile în vînt, iar Victor, în aşteptarea ei, urmări zbenguiala lui Ţombi.

Undeva în mijlocul curţii, căţelul părea cuprins de nebunie. Cînd îşi rotea botul, cînd îşi înălţa coada, cînd

făcea tumbe și salturi mortale, cînd se dădea de-a dura pe iarbă, sau alerga într-o viteză ametitoare în jurul unui centru invizibil. Și toate acestea pe un spațiu foarte mic, niciodată încălcat, de parcă l-ar fi dirijat cu neasemuită măiestrie un mare dresor.

Vocea iritată a Mariei întoarse privirile lui Victor de la extraordinarul spectacol din mijlocul curții :

— Fantastic ! Nu găsesc caietul ! Și doar l-am pus cu mîinile mele în raft, între două cărți.

— Poate că l-ai scos de acolo și l-ai pus în altă parte, fără să-ți dai seama. Se mai întîmplă din astea...

— Îmi amintesc perfect ! își strînse Maria pumnii. Nu m-am mai atins de el. Dar dacă tu crezi...

Maria răscolise întreaga încăpere și se duse iarăși să mai cotrobăiască. Căută încă o dată prin sertare, scoase fiecare carte din raft, se uită prin ziarele de după sobă, scotoci chiar și prin dosarele și sertarele tatălui ei. Nimic. Încercă să deschidă biblioteca masivă de stejar în care inginerul Florescu își ținea cărțile și lucrările. Biblioteca era încuiată. Dar știa bine că nu putea fi acolo caietul ei. Taică-său își păstra lucrările într-o ordine desăvîrșită ; de cîte ori apărea ceva străin printre lucrările sale, de-ar fi fost o simplă coală de hîrtie, nu numai că o înapoia Mariei sau lui Tic, dar indiferent cui îi aparținea, îi mustra întotdeauna pe amîndoi.

Nici un colțișor al încăperii nu rămase necercetat. Sub fotolii, sub birou, sub covoare, se uită peste tot, dar nicăieri nici urmă de caiet. Atîțată la culme și neputincioasă, Maria apăru iarăși în fața lui Victor :

— Nu-l găsesc ! M-am uitat peste tot... Îmi vine să urlu !

— Cînd ai umblat ultima dată cu el ?

— Alaltăieri, după serbare. Am trecut niște însemnări. L-am pus în raft, în locul în care-l țin de obicei, și de atunci n-am mai părăsit casa. Nici la Ionel n-am fost aseară. Mama e plecată din oraș și casa a rămas în seama mea. Dacă n-ar fi telegrafiat că sosește, nici nu m-ar fi lăsat tata să merg în *excursie*.

— Sosește sigur, sigur ? întrebă Victor îngrijorat.

— Absolut sigur... Dar chiar dacă n-ar sosi astăzi, tot nu s-ar schimba nimic. Dacă tata mi-a dat voie să plec, e sfînt. El nu-și întoarce niciodată cuvîntul.

— Nu m-am gîndit la asta... zîmbi Victor. Cine va rămîne cu Tic ?

— N-ai nici o grijă ! În primul rînd că mama va fi aici înainte de plecarea noastră... și în al doilea rînd știe foarte bine să se descurce singur, uriciosul... Poate că-i și place...

Discuția lor fu strident întreruptă de lătratul neobișnuit al lui Țombi. Scuturat de un acces de veselie sonoră cu sminteala, cățelul se dădea întruna peste cap și lătra nebunește la cer.

— Ce-o fi avînd oare jigodia ? se întrebă Maria. Țîngulică ! Bezmeticule ! Ia vino aici !

Dar cățelul ignoră cu desăvîrșire chemarea Mariei. El își continua și mai frenetic zbenguiala fără rost.

— L-or fi pocnit căldurile, rîse Victor. Păcat că nu sîntem și noi tot atît de veseli, deși de căldură nu ducem lipsă... Ce facem cu caietul ?... Mi-e teamă că va trebui, pînă la urmă, să născocim un nou cifru.

— Nu se poate ! se opuse Maria. Trebuie să-l găsesc ! N-o fi intrat în pămînt...

Maria nu greșea în presupunerile ei. Caietul nu intrase în pămînt. Adică nu coborîse. Ci se ridicase. Era undeva în înălțimi. Nu prea sus. Se afla deschis, fixat cu o piatră, pe acoperișul casei. Lîngă el se afla alt caiet, neînceput. Iar lîngă caietul neînceput se afla un prichindel blond, cîrn și ciufulit. În mîna prichindelului, un creion cu vîrful ascuțit. Dar după cîteva minute vîrful creionului se toci, iar caietul nu mai era neînceput. Pe prima pagină a caietului apăruseră niște fraze. Creionul își făcuse cu prisosință datoria ; avea deci dreptul la odihnă, în buzunar. Ceea ce se întîmplă imediat. Apoi prichindelul își găuri cu degetele părul blond și ciufulit și privi o clipă, hai să spunem : de la înălțime, cerul. Povestea se încheiase. Adică se descheiase. Sau mai bine zis, taina cireșarilor încetase, în sfîrșit, să mai fie o taină, pentru micul cutezător de pe acoperiș.

Semnele multiple de pe caietul Mariei deveniseră, pe celălalt caiet, litere obișnuite. În fața lui Tic se aflau toate particulele tainei, ba chiar și o copie după cifrul pe care urmau să-l folosească cireșarii în emisiunile T.F.F.... Se afla, mai ales, o însemnare pe prima pagină, o însemnare scurtă, dar de o importanță covîrșitoare pentru

detectivul fără stăpîn și fără obligații. Însemnarea era scrisă sub forma unui titlu :

EXPEDIȚIA ȘTIINȚIFICĂ DIN PEȘTERA NEAGRĂ

Și dedesubt, o altă însemnare, tot atît de importantă, dar și foarte crudă :

Plecarea joi, 5 iulie, ora 5 a. m.

Și mai erau și alte fraze copiate de Tic pe caietul cu cîteva minute înainte neînceput, dar toate i se păreau lipsite de orice interes. Cînd citi din nou titlul, ciufuliciul tresări prima oară. Peștera Neagră ! Locul unde se afla ascunsă cutia fermecată, care l-ar face nevăzut !... Fiuuuu ! Dacă ar fi posedat cutia ! Dacă ar poseda-o ! Ar putea să plece cu cireșarii, printre ei... Ce i-ar mai necăji, mai ales pe nesuferita de Maria ! Și pe Dan... pe toți... Și nimeni nu l-ar vedea !... Dar oare i-ar da voie tăticul să plece ?

Cînd reciti cealaltă însemnare, Tic tresări a doua oară. Abia atunci descoperi cruzimea ei :

„Plecarea joi, 5 iulie..." adică... da... Da !... Chiar mîine ! Și el n-avea nimic pregătit. Nici raniță, nici bocanci, nici frînghii, nici lanternă, nici... Nimic n-avea ! Cînd o să poată aduna totul ?... O să facă pe dracu în patru... Sigur că da ! N-o să doarmă. O să-i ajungă o noapte întreagă. O să caute un ac și de cîte ori i se va face somn o să se înțepe... Dar o să-i dea voie tăticul ?

Tic tresări a treia oară cînd își aruncă privirile în curte. Țîngulică făcea un asemenea tărăboi și-și zgîia cu atîta indiscreție ochii, că prichindelul nu înțelegea cum de nu fusese încă descoperit. „Las' că-ți arăt eu, mizerabile ! Îți înnod eu coada și-ți pun o fundă roșie în nod ca să te faci de rîs în tot neamul cîinesc..." Cînd puștiul auzi vocea Mariei chemîndu-l pe Țîngulică, tresări iarăși. Dar de astă dată atît de violent, încît mișcările membrelor evadară pentru o clipă din centrul de comandă care le ținea fixate și lipite pe acoperișul sinucigaș. Alunecînd undeva la întîmplare, brațul drept lovi caietul în care își trecuse însemnările. Cu această mișcare dezechilibrul sinucigaș încetă, dar nu și urmările lui. Caietul lovit

alunecă la rîndul lui pînă ce întîlni primul obstacol : caietul Mariei. O clipită rămase nemișcat... și Tic izbuti să-l atingă cu vîrful degetului, salvîndu-l de la cădere. Caietul Mariei însă nu mai avu în ce să se proptească și nici nu răsări degetul vreunui miracol pentru a-l opri. Aluneca încet, încet, la vale... Ce cruzime feroce ! Privirea lui Tic parcă urmărea cursa unei bombe, a unei ghiulele. Niciodată nu fusese prichindelul atît de neputincios... Caietul atinse streașina și de-acolo... Tic închise ochii și-și strînse orb pumnii de parcă în capul lui urma să se prăbușească îngrozitorul caiet, și nu în capul Mariei, care discuta liniștită cu Victor pe cerdac.

3

Cireșarii aveau întîlnire la Ursu, într-un loc ferit, în spatele magaziei—tezaur. Băieții sosiseră exact la ora fixată, fetele însă întîrziau. Maria avusese grijă să-și scuze prin Victor o eventuală întîrziere sau chiar absență. Cu Lucia însă era altă poveste. Ea nu trimisese nici un mesaj, nu spusese nimănui nimic. Dar nu asta îi intriga cel mai mult pe băieți. Lucia era întotdeauna foarte punctuală, la orice întîlnire sosea prima ; Dan o poreclise în stilul lui alambicat „regina politeței", și toți se temeau de limba ei ascuțită și de rolul ei de ceasornic infailibil și implacabil. Iată de ce întîrzierea Luciei era ceva de neînțeles.

— Santa Lucia ! se enervă Dan. În sfîrșit, s-a făcut și ea de ocară. Mamă dragă, ce de ardei pisat o să-i suflu în ochi, ha, ha !

— Să nu i se fi întîmplat ceva ! se îngrijoră Ursu.

— La asta mă gîndesc și eu, spuse Ionel. Ba chiar bănuiesc ce i s-a întîmplat... Cred că nu-i dă voie tatăl ei ! Nu uitați că e doctor și oamenii ăștia nu văd, nu gîndesc și nu visează altceva decît microbi, fracturi și hemoragii. Pentru ei, o excursie e un accident probabil... Așa că...

— Așa că... ar fi bine să mai așteptăm puțintel, propuse Victor. Să nu ne grăbim cu anticipările... Probabil că s-a întîmplat ceva, dar poate că nu e ceva foarte grav...

— Eu rămîn la părerea mea, se încăpățînă Ionel. O să vă convingeți și voi imediat. N-o lasă doctorul, și n-ar fi de mirare să ne pună și nouă bețe în roate... V-am spus eu ? !

Ionel arătă cu privirile poarta. Imediat se uitară și ceilalți într-acolo. Din locul în care se aflau, cireșarii puteau să vadă fără să fie văzuți. Lucia pătrunsese pe poartă, dar nu singură. O însoțea un bărbat scund, în floarea vîrstei, însă cu părul complet alb. Ochelarii cu rame de aur îi dădeau și mai multă distincție figurii. Numai zîmbetul pe care i-l cunoștea tot orașul parcă dispăruse de pe fața doctorului Istrate.

— Să vedeți acum tărăboi ! se sperie Ionel.

— Ia mai aruncă, mă, cucuveaua aia la dracu ! spuse Dan. De trei zile cobești întruna ca un cretin...

— Cretin ești tu, sau individul care se ascunde sub hainele pe care le porți, îi ripostă Ionel.

Insultele se schimbară în șoaptă și în mers, pentru că băieții se văzură nevoiți să iasă în întîmpinarea oaspeților.

Doctorul răspunse la salutul nu prea entuziast al băieților cu un zîmbet cam posac. Dădu mîna cu fiecare în parte, și cînd Lucia i-l prezentă pe Ursu, fața i se încruntă de-a binelea :

— Ah ! Dumneata ești Ursu, campionul de box. Am avut de furcă din cauza dumitale cu nasurile și arcadele unor tineri. Poți să lovești puțintel mai încet și caută mai ales plexul. E mai sigur și nu lasă urme... Cum s-ar spune, dumneata joci rolul de înger păzitor al grupului...

Intimidat, Ursu încercă să protesteze :

— Știți... eu... toți împreună, toți pentru unul...

— Știiiu... Cum să nu știu, răspunse doctorul foarte grav, dar cu un simplu gest își îndepărtă masca neobișnuit de severă, redevenind omul zîmbitor dintotdeauna. Dacă pleci și dumneata în expediție nu mai am nici o teamă...

Fără să vrea, Dan îl împinse cu cotul pe Ionel, dar vorbele lui erau adresate musafirului care zîmbea, în sfîrșit :

— Ne era teamă că n-o veți lăsa pe Lucia... și voiam să vă asigurăm, toți : eu, Ionel...

— De ce toți ? rîse doctorul. N-ați fi fost în cîștig. Eu, de pildă, nu sînt în relații bune cu cei care nu fac sport. Sînt mai fricoși și mai slabi decît sportivii... Nu mi-aș încredința fata unuia care în loc s-o împiedice să cadă în vreo groapă vicleană, s-ar prăbuși el mai înainte și agățîndu-se de piciorul ei și-ar mări șansele de a rămîne în fundul gropii. ...Va să zică dumneata ai luat Premiul Bombă !

Cu o singură întorsătură de frază, doctorul Istrate îi liniști pe băieți, dar nu și pe Ursu, care deveni și mai încurcat, și mai fîstîcit :

— Știți... nici nu mi-a venit să cred... Adică... Nu mi-a trecut nici o clipă prin cap...

— Foarte bine ! îl felicită doctorul. Dacă te-ai fi gîndit o singură clipă la el, îl lua altcineva. Exact ca pe vremea mea... Peste un an, doi vei afla și pentru ce ți s-a dat... Ați terminat toate pregătirile ?...

O altă întorsătură de frază, care, de astă dată, îl învioră pe Ursu. Amintindu-și că e gazdă, îl invită pe doctor, și bineînțeles și pe fiica lui, în magazia cu comori. Îi urmă și Victor : în curte rămăseseră numai Dan și Ionel, așa cum hotărîse cel care conducea în iad departamentul certurilor.

— Zi-i, cetățene ! se repezi Dan. Ți-au plăcut microbii, fracturile și hemoragiile doctorului ?

— Poate că-i doctor în vreo disciplină sportivă, se apără Ionel fără prea multă convingere.

— Mai bine recunoaște că-i doctor în drept... în dreptul de a te pune la punct...

— Bancurile tale seamănă cu mîța aceea stoarsă.

— Și aici ai greșit, replică imediat Dan. Seamănă cu tine, adică sînt tîmpite...

— Atunci puteau să împrumute numele tău... Și mai du-te dracului ! Și mai leapădă pupăza aia infamă care și-a făcut cuib în gura ta !

— Aoleu ! încremeni Dan. Vrei să mă ucizi cu propriile-mi arme. Îmi furi stilul și-mi dai la cap. Mișelule ! Cu ceea ce ai tu nici să mă zgîrii nu ești în stare...

Cearta primi un punct nedrept și neașteptat. Obiectul ei tocmai ieșea din magazie, urmat de Lucia, Victor și Ursu.

— Nu e rău... își rosti doctorul nota. Chiar îmi place. M-am convins că și copiii... pardon, tinerii, pot să fie uneori serioși. Îmi place, îmi place.

Ionel nu rezistă la felicitări :

— Dac-am fi plecat într-o simplă excursie, ar fi fost altceva. Nu știu dacă v-a spus Lucia... noi ne-am pregătit pentru o expediție științifică, nu pentru o simplă excursie...

— Lucia mi-a fluturat niște clopoței pe la ureche, o amenință doctorul. Mi-a rămas numai amintirea unor sunete vagi. Dar, mă rog, dacă nu sînt indiscret, aș putea să aflu și eu scopul expediției voastre ?

Ionel atîta aștepta :

— Vrem să facem o hartă precisă a regiunii, să retușăm erorile eventuale și s-o completăm pe cea veche. Harta pe care am găsit-o la muzeul orașului e plină de lacune... e cît se poate de sumară și de superficială...

— Nu e rău, acceptă doctorul. Îmi place, îmi place... În planurile voastre intră și harta peșterii ?

Din nou o întorsătură de frază care-i puse în derută pe toți cireșarii. Tinerii se înțeleseseră să nu le vorbească părinților prea multe despre peșteră, s-o înfățișeze ca pe o grotă oarecare, lipsită de interes, pe care o vor vizita în trecere. Întrebarea îi cam încolțise. Dan, profitînd de faptul că nu putea fi văzut de doctor, o îndemnă pe Lucia, din priviri, să dea un răspuns.

— Vom trece și prin peșteră, spuse ea. Dar te rog foarte mult, tăticule, să nu scapi vreun cuvînt. Avem noi niște gînduri grozave. Discreție totală !

— Te îndoiești de tatăl tău ? se prefăcu mirat și ofensat doctorul Istrate.

— Fiecare are planul lui, interveni Ionel. Eu, de pildă, aș vrea să dovedesc un adevăr științific important...

— Nu e rău... Îmi place...

Era un fel de invitație de a continua, și Ionel se supuse imediat :

— Știți... Formațiile de munți din regiunea noastră sînt foarte vechi, din vremea paleozoicului. Eu cred, însă, că și aceste formații sînt suprapuse, că există unele și mai vechi.

— Adică... profesorul nostru de naturalè crede acest lucru, precizà Dan. În penultima lecție...

— Mă rog... îl opri Ionel. Atunci vreau să dovedesc că formațiile paleozoice nu sînt cele mai vechi...

— Aha ! înțelese tatăl Luciei. Vreți să folosiți scobitura aceasta naturală, sonda aceasta care e peștera, pentru a descoperi cele mai vechi straturi...

— Exact ! se aprinse Ionel. Eu sînt absolut convins că vom da peste formații arhaice !

— În cel mai rău caz peste rămășițe de granit arhaic, spuse Victor.

— Să sperăm că veți avea noroc, zîmbi doctorul. Ei, și pentru că pînă la urmă ați fost sinceri, voi fi și eu. Pentru o simplă excursie n-aș fi lăsat-o pe Lucia. Dar cînd mi-am dat seamă că vă gîndiți la o expediție științifică în toată regula, m-am liniștit. Am fost convins că vă veți pregăti cu toată seriozitatea, și că veți legifera prudența... Acesta ar fi vrut, de fapt, să fie sfatul meu...

— N-o să-l uităm ! îl asigură Dan.

— Dar mi-ați luat-o înainte... continuă doctorul. Îmi place seriozitatea cu care v-ați pregătit... Deși... ați omis ceva, și nu ceva neimportant. Dimpotrivă !... Nu vă vorbesc ca medic, ci ca turist înveterat. Să nu plecați niciodată la drum, fie chiar într-o simplă excursie, fără o trusă medicală la voi. Să fie sfînt, da ?... Am întrebat-o pe Lucia, înainte de a porni spre voi, dacă aveți trusă și... în sfîrșit... mi-am permis să vă pregătesc eu o trusă completă. Din cauza aceasta am întîrziat, lucru pentru care vă cerem totuși scuze.

Doctorul le oferi trusa, le strînse bărbățește mîinile, urîndu-le succes deplin, și le mai făcu un semn de succes din pragul porții.

4

Seara începuse să-și lase voalurile negre asupra orașului. Umbrele erau încă subțiri, nesigure, tremurînde, dar purtau în ele sămînța misterelor care vor rodi în noapte. Felinarele se aprindeau leneș, apropiind noaptea și sporindu-i taina.

Cireșarii erau în parcul din centrul orașului, umbre mute în jurul unui copac uriaș. Îi chemase acolo Ursu, printr-un mesaj special, folosit numai în cazuri de extremă urgență. Erau toți ; și Maria se supuse chemării imperioase. Priveau toți într-o singură direcție, spre chioșcul fanfarei. Chiar în fața chioșcului, pe o bancă fără spetează, stătea drept și nemișcat, cu privirile fixate în zenit, Petrăchescu, vînătorul, posesorul bărcii de cauciuc.

— Oare e el ? întrebă Maria. Să nu fie vreun stîlp, sau trunchiul unui copac. Cum poate rămîne atîta vreme încremenit ?...

— O fi fantoma lui, încercă Dan să glumească.

— Eu zic să nu ne mai pierdem timpul, se hotărî Lucia. Să facem ceva ! Cine se duce la el ?

— Să mergem toți ! își aminti Dan o propunere mai veche. Poate că-l impresionăm și-l jumulim de barcă...

Cireșarii porniră în grup, doi cîte doi, tăcuți, abia atingînd pămîntul cu vîrfurile picioarelor. Mersul acesta de fantomă fusese hotărît inconștient de Maria și Dan care conduceau șirul. Cînd ajunse în apropierea chioșcului de lemn, grupul se desfăcu iute în evantai, înconjurînd banca pe care se afla Petrăchescu. Vînătorul sări în sus ca împins de un arc ascuțit, iar mîinile i se înfipseră fulgerător în buzunare :

— Ce-i ?... Ce-i ?... bîigui el.

— Bună seara ! îl salutară în cor cireșarii.

— Ce doriți dumneavoastră ? întrebă el încă nedumerit.

— Nu vă mai amintiți... ? începu Ursu. V-am întîlnit la Movilă, atunci cu barca...

Vînătorul îi privi cu atenție, la început cam neîncrezător, dar încetul cu încetul se dezmetici. Trei din cei care-l înconjurau nu-i erau necunoscuți. Ba chiar îi zîmbi unui al patrulea, lui Ionel. Răsuflă ușurat, apoi se așeză pe bancă :

— Ia uite, dom'le ! Vas'că voi erați ! Am crezut că vrea să mă atace cineva, și zău că nu i-ar fi mers bine, pe cinstea mea... Ei ! V-ați răzgîndit ?... Vă duceți în altă parte ? Stați, stați... că vreau să vă mai spun ceva : Nu-i frumos să vă țineți de coada omului. Nu-i frumos ! Pe cinstea mea !

— Treceam întîmplător prin parc, se scuză Victor. Și fiindcă v-am zărit...

— V-aș fi primit cu mai multă bucurie acasă... Aici, după cum vedeți, nu pot să fiu o gazdă prea bună, pe cinstea mea. Nu pot să vă ofer nimic... doar niște vorbe. Dar mai întîi așezați-vă pe bancă... Nu ! Nuuuu... Mai întîi domnișoarele, că așa e obiceiul, și dacă rămîne loc, și cavalerii...

Vorbăria vînătorului nu prea îi plăcea lui Victor. Părea un preludiu amenințător, primejdios. Tocmai cînd luase hotărîrea de a-i spune pe șleau pentru ce îndrăznise să-i tulbure visarea, Petrăchescu începu cu vocea lui pițigăiată :

— Da, dom'le... Sînt exact șase ! Extraordinar, pe cinstea mea !... Nemaipomenită coincidență... Acum vreo... da, dom'le ! exact cu patruzeci de ani în urmă... ca să vezi cum a trecut timpul, pe cinstea mea ! Extraordinar !... Da, dom'le ! Eram la Cerboaica, la Poiana Cerbilor... E un loc vestit acolo... lumea îi spune Cerboaica, pe cinstea mea ! Loc vestit... Tot șase eram, șase băieți ca voi, șase așa, dom'le, un caré și jumătate, șase așa îndrăzneți, puși numai pe excursii, veseli, dom'le, pe cinstea mea !

Înfricoșată că vînătorul e pus pe o poveste lungă, Lucia profită de prima pauză pentru a-l întrerupe :

— Nu vă supărați, dar n-am vrea să vă reținem. Poate că aveți treburi...

— Nu mă supăr, pe cinstea mea ! Chiar îmi face plăcere să stau cîteodată de vorbă cu tinerii...

Înfrîntă, Lucia își căută o ultimă consolare : să-numere în gînd de cîte ori va spune vînătorul „pe cinstea mea".

— Cum vă ziceam... Da, dom'le... Eram la Cerboaica, șase băieți ca voi, șase așa, puși numai pe excursii, veseli, dom'le, pe cinstea mea...

— Una ! greși cu voce tare Lucia.

— Poftim ? ! întrebă vînătorul, dar neprimind nici un răspuns se grăbi să continue : Eram la Cerboaica...

— Șase băieți ca noi, îl îngînă Maria, șase așa...

— Un caré și jumătate, adăugă imediat Dan.

— Exact, dom'le, pe cinstea mea ! Stăteam acolo pe un butuc... Acolo ne adunam, la trunchiul prăbușit, pe cinstea mea ! Șase așa eram, un caré și jumătate și toți în jurul unui țintaș faimos... Asul așilor, ce mai, dom'le, chintă roială, nu alta... Îl chema Dobrescu, pe cinstea mea... Stăteam în jurul lui la butuc, exact cum stați

voi acum în jurul meu... Extraordinar, dom'le ! Dacă m-aș numi Dobrescu, mi s-ar părea că sînt la Cerboaica, pe cinstea mea... Ba nu ! Fiindcă noi ne întîlneam mai pe întuneric, da, dom'le, spre miezul nopții... Dacă ar fi mai tîrziu, și dacă eu m-aș numi Dobrescu, și dacă am fi la Cerboaica, da, dom'le, extraordinar, pe cinstea mea...

— Poate că o să ajungem și noi la miezul nopții, spuse cu voce jalnică Dan.

— Asta ar fi grozav, dom'le, pe cinstea mea... Ar fi exact ca atunci... Adică, stați... Ar trebui să fim și la Cerboaica, la butuc...

— Și ar trebui să vă numiți Dobrescu, își aminti Maria.

— Da, dom'le... Uitasem, pe cinstea mea. Ar trebui mai întîi să mă numesc Dobrescu...

— Nu v-ați gîndit să vă schimbați numele ? întrebă Dan.

— M-am gîndit, dom'le, m-am gîndit acu' un minut, pe cinstea mea... Dar e prea multă pierdere de timp, și mie nu-mi place să-mi pierd timpul, pe cinstea mea... Da, dom'le... Era spre miezul nopții, sigur trecut de zece, poate chiar de unsprezece... și era cald, dom'le, nemaipomenit ! Ni se coceau creierii în cap, dom'le, pe cinstea mea... De unde dogoarea aceea ?... Nu știam... Parcă se ascunsese soarele în butuc, dom'le, așa frigea aerul... Cum ni se mai coceau creierii în cap, dom'le ! Dar eram și mari, pe cinstea mea ! Nu ne clinteam din jurul lui Dobrescu. Îl ascultam, dom'le, și el ne spunea isprăvi vînătorești, și noi îl ascultam, și era cald, dom'le, nemaipomenit, parcă ardea tot pămîntul, pe cinstea mea...

— Și cum de-ați rezistat ? întrebă Victor, gîndindu-se bineînțeles la cireșari, nu la vînător.

— Cum să nu rezistăm, dom'le, dacă era Dobrescu în mijlocul nostru, pe cinstea mea ? Țintaș, chintă roială, dom'le. Am fi rezistat oricît... Ehei ! Pentru voi e-o plăcere : seară, răcoare, pe cinstea mea... Și nici eu nu cred că-s mai prejos ca Dobrescu... Să-i dăm cezarului, nu ?... Sînt, dom'le, țintaș ca Dobrescu... Dacă v-ar frige acum căldura, dacă ați simți șiroaie de sudoare, ca noi atunci, mare lucru, dom'le, pe cinstea mea !

— Povestea bine Dobrescu ? întrebă Maria în vis.

— Ca la vînătoare, dom'le ! Povestea nemaipomenit, pe cinstea mea... De la el am învățat și eu să istorisesc...

Ehei ! întîmplările nu se povestesc așa, la întîmplare, dom'le...

Cireșarii răbdau îngrozitor, își sacrificau maxilarele și pumnii încordați. își sacrificau sîngele și părul care-i înțepa adînc cu fiecare fir, în speranța nebună că pînă la urmă vînătorul le va împrumuta barca de cauciuc. Meritau nu o barcă, ci o flotă întreagă pentru supliciul pe care-l îndurau.

— Da, dom'le, oftă vînătorul. Stăteam în jurul lui Dobrescu, toți șase, și povestea, dom'le, povestea ca în cărți, pe cinstea mea...

5

În timp ce cireșarii ascultau în parcul mohorît nemaipomenitele povestiri ale vînătorului, blestemîndu-și zilele și nopțile, și căpătînd o ură sălbatecă față de toate bărcile de cauciuc de pe pămînt, în altă parte a orașului, într-un cerdac acoperit de iederă, un prichindel cu nasul cîrn și cu părul numai vîrtejuri trăia clipe și mai nesuferite. Îl alungase pe Țîngulică undeva în curte și nici nu-i lua în seamă, sau poate nu-i auzea, scheunatul sfîșietor. Parcă era o pernă cu ace prichindelul. Se învîrtea fără nici un rost, se oprea, se clătina amețit, și iar se învîrtea, și mii de ace îl înțepau, sau îl amenințau cu înțepături. Uneori își lua inima în dinți, pornea neînfricat spre biroul luminat, dar în clipa cînd ajungea la ușă și-l vedea pe taică-său aplecat asupra planșelor, își simțea inima ca un purice și făcea cale întoarsă. Hotărît lucru ! Tic nu era în apele lui. Orice acuzație i se putea aduce prichindelului, dar nimeni nu putea să-l învinuiască de lipsă de curaj... Și cu toate acestea nu era în stare să pună mîna pe clanță și să treacă pragul ! El, care... Pentru a-și face curaj începu să-și amintească niște isprăvi care-i duseseră faima în toate locurile stăpînite de puștii orașului.

Odată, în timpul unei ore de matematică, după ce răspunse atît de inspirat și de îndrăzneț încît profesorul,

de obicei posac și zgircit la vorbe, făcuse din el un adevărat Gauss, profitînd de un moment de neatenție a dascălului, adică de momentul cînd îi trecea nota în catalog, deschise la repezeală geamul și, fără nici o ezitare, se aruncă în vid... adică se prinse cu mîinile de o creangă de arțar, pe care avusese grijă s-o studieze și s-o verifice la rezistență. Colegii nu știau însă de antrenamentul lui, dealtfel făcut în cea mai mare taină, știau doar că sala lor de clasă se află la etaj, la vreo nouă metri deasupra pămîntului. Se lăsase o asemenea tăcere disperată în clasă, încît rămase și profesorul înmărmurit. Un minut de moarte inexplicabilă, apoi se auziră ciocănituri în ușă, ciocănituri obișnuite, dar care în atmosfera aceea păreau explozii de bombe. Primul își reveni profesorul. În loc să-l invite pe cel care ciocănea, se duse el să deschidă ușa și în cadrul ei era... Tic ! Profesorul se dădu doi pași înapoi, își scoase ochelarii, suflă în ei, apoi și-i șterse cu batista. După ce și-i potrivi din nou pe nas, se apropie de ușă și cercetă pe îndelete apariția cu nas cîrn, nu fără să se uite din cînd în cînd spre o bancă goală de lîngă fereastră. În ciuda calculelor fulgerătoare pe care le făcu, profesorul, dealtfel renumit pentru rapiditatea neverosimilă cu care rezolva orice probleme, tot nu înțelese ce se întîmplase. Elevul pe care-l ascultase cu cîteva minute înainte, micul Gauss, nu fusese de fapt în clasă ! De ieșit nu avusese pe unde să iasă, pentru că sala avea o singură ușă și ea se afla la cîțiva pași de catedră... Se văzu nevoit să încerce rezolvarea problemei apelînd la absurd... Frecușul noduros pe care l-a primit Tic pentru această ispravă, la cancelarie și acasă, e altă poveste...

Altă dată, în miezul zilei și în plină stradă, oprise o mașină nouă, pe care pusese de multă vreme ochii, și care i se părea din cale afară de arogantă. Mașina trecea cu o viteză nebună, dar el izbuti s-o oprească, înțepenindu-se pur și simplu ca o cruce în mijlocul străzii. Șoferul amator, un tînăr cu barba neagră, ascuțită, o adevărată huidumă, îl întrebă îngrijorat dacă s-a întîmplat ceva.

— Vă rog să nu vă supărați, îi răspunse prompt prichindelul. Am pariat cu puștii ăia de peste drum că o să opresc mașina și că o să vă spun c-am oprit-o din cauza pariului...

Cele două domnișoare, un cavaler și bineînțeles șoferul, adică toți pasagerii mașinii, făcură mare haz auzind șotia prichindelului cu argint-viu în ochi.

— Și am mai pariat, continuă Tic, că dumneavoastră o să rîdeți ca proștii, că eu o să vă spun exact ce v-am spus, iar șoferul cu cioc o să fugă după mine...

Ca-n celebra baladă a duelului din „Cyrano", gesturile rivalilor erau cele comandate de Tic. Șoferul cu cioc sări din mașină, repezindu-se ca un ogar după originalul spadasinel. Startul prichindelului fusese însă perfect, așa că avansul era destul de mare pentru a-i da răgazul să-și întoarcă, în fugă, capul și să termine fraza :

— ...fără să mă prindă !

Într-adevăr, șoferul nu-l prinse pentru simplul motiv că înaintea celor doi alergători se ivi un gard uriaș, probabil cel mai înalt din oraș. Gardul avea o singură crăpătură, îngustă cît palma, dar Tic se strecură prin ea ca fulgerul. Șoferul rămase în partea cealaltă, doar cîțiva centimetri îl despărțeau de Tic, cei mai lungi centimetri pe care-i întîlnise în viața lui. Neputincios, se învîrti de cîteva ori în fața crăpăturii, mîrîind înjurături grele, nu de șofer, ci de birjar ; semăna cu un dulău furios că jevruța care-l jignise îi scăpase printre labe. Se întoarse spre mașină cu senzația că e îmbrăcat în urzici. dar pe drum îi zări pe puștii cu care pariase Tic, orbiți de lacrimile unui rîs fără sfîrșit, așa că făcu o scurtă escală printre ei : lacrimile deveniră și mai abundente, dar cauza lor, din păcate, se schimbase, lucru pe care Tic îl prevăzuse cu precizie și chiar îl dovedi cîteva minute mai tîrziu, cînd pericolul se îndepărtă cu 120 de kilometri pe oră. Prichindelul scotoci buzunarul unui păgubaș și scoase de acolo o hîrtiuță pe care era scris negru pe alb : *„Și dacă n-o să primiți o chelfăneală numărul unu, înseamnă că am pierdut pariul. Tic"*. Strecurase hîrtia în buzunarul străin în timp ce perfecta pariul... De fapt, ciufuliciul nu avea nimic cu mașina și cu pasagerii ei, ci cu puștii cu care pariaseră, niște derbedei care toată ziua nu făceau altceva decît să arunce cu pietre în mașini. Nu putea să-i lecuiască decît printr-o chelfăneală competentă. Cam așa se scuzase el acasă, în ora destăinuirilor. Chiar iertat pe jumătate, păcatul mărturisit îi atrase niște sancțiuni destul de sonore, pe care le primi însă

fără să crîcnească sau să clipească. Oare avea cineva dreptul să-l acuze de frică ?

Și iată că-i era teamă să apese clanța și să treacă pragul biroului pentru a-l ruga pe omul cel mai drag să-i dea voie să plece cu expediția cireșarilor. Încuviințarea cireșarilor nu-l interesa... La urma urmei puteau să se ducă dracului, pentru că nici unul nu-i vorbise despre expediție... Dacă i-ar da voie tăticul, ce mai surprize le-ar face !... Ideea acestor surprize-pedepse, pe care le meritau cireșarii, îl umplu de avînt pe prichindel. Se pomeni deodată că bate în ușă, sau poate că își auzea bătăile inimii, apoi fără să-și dea seama dacă i s-a răspuns, intră în birou.

— Ce s-a întîmplat, dom'șef ? îl întrebă inginerul. Mi s-a părut mie, sau chiar te învîrtești de cîtva timp prin fața ușii ?

— Chiar ! răspunse Tic.

— Atunci ar fi cazul să răspunzi la prima întrebare...

— Ce înseamnă, tăticule, *a me* ?

Inginerul îl privi fără să-l înțeleagă :

— Despre ce *a me* e vorba ? O nouă boacănă ?

— Nu, tăticule... Ce înseamnă *ora cinci a me* ?

— Asta ora ! se dumiri inginerul. Ora 5 a. m. ! Înseamnă ora cinci dimineața.

Primul succes îl repurtase ușor. Cu un curaj de zile mari trecu la cucerirea celui de al doilea :

— Tăticule... Vreau să merg și eu cu expediția Mariei.

— Nu ! răspunse inginerul, aplecîndu-și privirile în hîrtii.

Era un răspuns prea calm și Tic înțelese că totul e pierdut. Măcar dacă ar descoperi cînd și unde a făcut greșeala. Altceva ? Zadarnic ! Știa că n-are nici un rost să mai insiste. Tatăl său nu-și întorcea niciodată cuvîntul. Fir-ar să fie ! Oare cînd, oare unde greșise ?...

Prichindelul însă nu greșise. Orice-ar fi făcut, oricum s-ar fi prezentat în fața lui taică-său, oricînd s-ar fi înfățișat, ar fi primit același răspuns. Avu totuși puterea să părăsească biroul cu o mină indiferentă :

— Bine, tăticule... Noapte bună...

Dar cînd ajunse pe cerdac îl podidiră lacrimile.

Noapte bună... Inginerul Florescu avea mare nevoie de o asemenea urare, pentru că presimțea o noapte rea. De

cînd sosise acasă aştepta întrebarea lui Tic. Era mirat că n-o auzise mai demult. Ştia că Tic va suferi cu lacrimi şi cu convulsii, dar prefera să-l ştie acasă, suferind astfel, decît să şi-l închipuie prin locuri necunoscute pline de primejdii. Oare fusese crud ?.... Nu mai avea importanţă.

Tic era trist, foarte trist, abia îşi stăpînea plînsul. Dar nu-şi judeca tatăl. Mintea lui tot mai căuta spărturi prin zidul pe care îl ridicase răspunsul crud. Încă nu voia să se dea bătut. Căuta cu încăpăţînare îngeri salvatori. Îşi amintea rugăciuni, basme cu miracole de ultimă clipă, îşi aminti şi basmul cu fata cea mică de împărat, cutia fermecată... Dacă ar fi ştiut moş Timofte unde e ascunsă cutia fermecată... Dar la ce i-ar mai putea folosi cutia ? De ce să-l mai necăjească pe moş Timofte ?... Vizibil sau invizibil, totuna era. Răspunsul exista... Subit, îl fulgeră o idee, o idee nemaipomenită... Fără să mai piardă o secundă, zbură prin casă, deschise uşa biroului şi întrebă cu un aer oarecare :

— Tăticule, îmi dai voie în oraş pentru jumătate de oră ?

Cu acelaşi ton oarecare, inginerul îi răspunse :

— Poţi să te duci pentru jumătate de oră...

Tic închise uşa cu grijă, făcu trei paşi leneşi, apoi se desprinse ca o săgeată.

Nici Ţombi, uimit peste măsură, nu izbuti să ţină pasul cu goana ultimei speranţe.

6

În parc, cireşarii simţeau pentru prima dată, şi se rugau tuturor sfinţilor şi diavolilor să fie şi ultima, realitatea unui verb : a fi sleit. Erau sleiţi, toţi.

— Da, dom'le ! spunea vînătorul. Dobrescu era o adevărată chintă roială. La as, pe cinstea mea ! Ardea butucul lîngă noi, parcă era umplut cu jar, acolo la Cerboaica, şi noi eram şase, veseli, dom'le, şi-l ascultam ca pe un sfînt, şi ni se coceau creierii în cap, dar nu ne

mișcam de lîngă butuc, pe cinstea mea. Dacă ne-ar prinde și pe noi miezul nopții, și dacă am fi la Cerboaica...

— Și dacă v-ați numi Dobrescu... spuse Dan cu ultimele puteri.

— Da, dom'le ! Ar fi și mai exact, pe cinstea mea !

— O sută patruzeci și nouă, oftă Lucia cu o voce de muribund.

— Poftim ? ! Nu în patruzeci și nouă... V-am spus, pe cinstea mea ! Exact cu patruzeci de ani în urmă, dom'le !... Cum ne mai povestea Dobrescu ! Ehei ! Toți vînătorii mari trebuie să știe să povestească, dom'le, pe cinstea mea !

— Pe cinstea mea ! aproape că urlă Ursu. Nu vreți să ne împrumutați barca dumneavoastră pentru cîteva zile ?

Vînătorul îi trecu în revistă de parcă atunci ar fi apărut în fața lui :

— Barca mea ? Care barcă ?

— Barca dumneavoastră de cauciuc ! explodă și Lucia. V-o aducem înapoi intactă. Și ne-am gîndit și la chirie... Sau dacă vreți v-o cumpărăm...

— Vas'că tot plecați... Dom'le, zău !... Și tot la Lacul Păstrăvilor, pe cinstea mea ? Da ?...

Înțelegînd că tăcerea tinerilor însemna de fapt un răspuns, vînătorul se strădui să-și adune în vorbe toată puterea de convingere :

— Dom'le, eu v-am avertizat ! Să nu-mi spuneți pe urmă că nu v-am zis, pe cinstea mea ! Dom'le, acolo-i iad, dom'le, acolo-s primejdii, nu glumă. Pîndesc primejdiile ca lupii. Ba și lupi sînt acolo, pe cinstea mea. Iar lacul n-are fund. M-am chinuit de vreo zece ori să-i ating fundul, dom'le, pe cinstea mea, și nici dracul n-a putut...

— Poate că n-ați nimerit dumneavoastră dracul cel mai isteț, spuse Dan cu jumătate de glas.

— Dom'le, v-am spus ! Și dacă nu v-am spus, vă repet, pe cinstea mea... Să vă ferească Dumnezeu de vîrtejurile de pe Lacul Păstrăvilor. Și Dobrescu ne-a spus asta, pe patul de moarte, pe cinstea mea ! Sînt adevărate uragane, cataclisme...

— Dumneavoastră ați fost pe-acolo ?

— Am fost, dom'le ! Am fost de vreo două ori. Odată m-a prins un vîrtej și m-a izbit cu tot cu barcă de fund, că era să-mi crape țeasta, pe cinstea mea...

Cireşarii nu mai luau în seamă aiurelile din spusele vînătorului. Erau şi ei cuprinşi de un amoc special. Voiau cu orice preţ să-i smulgă barca.

— Nu se poate să nu reziste barca dumneavoastră ! încercă Maria să-l linguşească.

— Singura barcă, dom'le, singura care poate să reziste, pe cinstea mea. Altminteri sînt vîrtejuri... Şi mai sînt şi altele, mai rele şi mai cumplite ca vîrtejurile, pe cinstea mea. Dom'le, vă spun eu ! Pe lac umblă duhuri necurate. Toate grotele sînt pline de strigoi şi stafii... Duhuri adevărate, dom'le, nu vorbe şi născociri, pe cinstea mea...

— Le-aţi văzut şi dumneavoastră ? îl întrebă Ionel.

— Aşa cum vă văd aici, în jurul meu. Nişte stafii de doi metri. Şi urlau dom'le, de-ţi sfărîmau creierii. Cine le-a văzut o dată, n-a mai rămas om întreg, pe cinstea mea !

— Precis ! îl aprobă Victor..

— Da, da, dom'le ! Eu nu mă înşel. Eu am ochi buni. Şi Dobrescu la Cerboaica mi-a spus : „Băiete ! Ai ochi buni !" Lucru mare, dom'le, pe cinstea mea !

Maria nu mai putea răbda. Se strădui doar să întrebe cu un ton cu care se întreabă de obicei cît e ceasul, sau unde se află prima cutie poştală :

— Vă bateţi joc de noi sau şi-a bătut cineva joc de dumneavoastră ?

Vînătorul se ridică demn de pe bancă :

— Dom'le, nu-ţi permit ! Şi te rog să fii cuviincios ! Ştii dumneata cu cine vorbeşti ? Pe cinstea mea ! Chiar atunci, la Cerboaica, Dobrescu mi-a spus...

— Atunci te rugăm să ne spui şi dumneata nouă ! îl întrerupse Dan. Ne dai sau nu barca ?

Ultimatumul îl înfurie rău pe vînător :

— Dom'le, să vă fie ruşine ! Dacă n-ar fi aici băiatul lui dom' director, aş putea spune că sînteţi nişte măgari serioşi, pe cinstea mea !

Băiatul lui dom' director înţelese că e momentul să intervină :

— Vă rugăm foarte frumos să ne spuneţi măcar dacă puteţi sau nu puteţi să ne împrumutaţi barca.

Petrăchescu îşi plecă neputincios umerii în faţa lui Ionel :

— Dragă dom'le, asta nu se poate. Odată s-ar fi putut, dar acum nu se mai poate... Barca am vîndut-o de mult, pe cinstea mea !

Cireşarii simţiră cum crapă fierea în ei. Oare cine şi de ce îi pedepsise cu o asemenea tortură ?

Dan se repezi spre vînător ca un smintit. Noroc că-l opri Ursu în ultima clipă.

— Bine, dom'le, ţipă Dan. Nu puteai să ne spui asta înainte de a ne amesteca sîngele şi creierii cu tot felul de butuci şi Dobreşti şi Cerboaice şi atîţia alţi cretini ?

Vînătorul spumegă de furie. Cuvintele îi ieşiră din gură ca nişte proiectile :

— Dom'le ! Pe cinstea mea !

După care plecă scurt, milităreşte.

Ursu închise ochii şi se prăvăli ca un butuc pe bancă :

— Dom'le ! Dacă mai stătea un minut, smulgeam copacul ăsta şi i-l puneam în locul pălăriei, cu tot cu rădăcini. Pe cinstea mea !

Copacul cu pricină era cel mai mare din tot parcul.

7

Noaptea era în plină putere. Cu beznă groasă, cu zgomote neaşteptate, cu nenumărate taine. Şi cu o lună care-i încîlcea desişurile.

La un colţ de stradă, doi băieţi care se aliaseră cu duhurile rele ale nopţii se sfădeau pe şoptite :

— Du-te tu, bă caracatiţă anchilozată !

— De ce nu te duci tu ?

— Ţi-e frică, blegule ! Ţi-au rămas oasele în palton...

— Mie ? ! Nu vezi că tremuri ca o buleandră nespălată ?

— Dacă nu-ţi pui belciuge în fălci îţi dau limba la şmirghel, idiotule. Caută-te la pantaloni...

Ei erau : Sergiu şi Pompilică. Se îndemnau unul pe altul, în limbajul lor obişnuit. Puneau la cale o fărădelege, dar încă le lipsea curajul.

— Va să zică nu te duci ? Vreau să ştiu sigur !

— Ia n-o mai fă, bă, pe şeful. Cine eşti la urma urmei ? Un bou... Eu mă întorc...

— Stai, bă ! Mi-a venit o idee grozavă ! Ce-ar fi să mergem amîndoi ?

— Eu zic că ţine. Mergem amîndoi...

Le trebuise jumătate de oră ca să descopere soluţia cea mai simplă. În sfîrşit, porniră, dar numai după ce se zgîiră în toate direcţiile. Mergeau în vîrful picioarelor, lipiţi de garduri şi de umbre, ca doi oameni cu gînduri necurate... O stradă... altă stradă... O casă mare, cu lumini multe, în preajma căreia înţepeniră cîteva clipe.

— Casa lui Ionel, şopti Pompilică. Vezi ce bine mi-a prins harta ? Idiotule...

— Cine nu ştie că asta e casa lui Ionel, găgăuţă ?

Îşi continuară drumul, tot în umbra gardurilor, ferindu-se să facă vreun zgomot. Se opriră la un colţ, nu prea departe, în faţa unei porţi solide. Se uitară în curte. Nici o mişcare. Nici un zgomot nu tulbura liniştea nopţii. O căsuţă ca o jucărie, încolăcită toată de verdeaţă, se zărea vag în razele lunii. Una din ferestre era luminată.

— Dacă e acasă, îi cerem cu împrumut manualul de fizică, şopti Sergiu. Îi spunem că ne preparăm pentru corijenţă.

— Tu crezi că-i chiar atît de fraier ? Să nu miroasă ceva şi să iasă jale...

— Nu, mă ! Îl ducem uşor. Îi spunem că plecăm amîndoi, mîine dimineaţă, la ţară pentru toată vacanţa. Zicem şi o chestie cu pierderea cărţilor... Scăpăm...

— Scăpăm, acceptă Pompilică, dar adio cu planul...

— Poate că nu-i acasă... Dă, doamne !

Puşlamalele îşi făcură curaj şi intrară în curte. Pînă în faţa casei rezistară uşor. Acolo însă iar îi cuprinse dîrdîitul şi dispreţul reciproc.

— Hai, mă ! Ce-ai îngheţat ?... N-o să ne omoare pentru că am venit să-i împrumutăm cartea de fizică...

Sergiu îşi luă inima în dinţi şi bătu la uşă. Dinăuntru se auzi vocea unei bătrîne :

— Intră, mamă, intră, că-i descuiată uşa...

Se îmboldiră unul pe altul, dar intrară amîndoi odată. Abia încăpură pe uşa strîmtă.

— Bună seara ! Ursu nu-i acasă ?

— Nu-i și nici nu mi-a spus unde se duce, dar stați jos, mamă... Trebuie să vină, că mîine pleacă și mai are nevoie și de somn...

— Am venit să împrumutăm o carte de la el, spuse Sergiu. Plecăm și noi mîine...

— Dac-ați venit numai pentru asta și dacă plecați și dumneavoastră, atunci căutați cartea în odaia lui... E păcat să pierdeți timp așteptîndu-l...

Musafirii se grăbiră să-i mulțumească bătrînei, apoi intrară în camera lui Ursu. O încăpere mică, strălucind de curățenie, în care fiecare lucru își avea locul său. Cărțile de școală se găseau pe masă. Pompilică începu să caute prin ele. Sergiu în schimb umbla după altceva. În sfîrșit, găsi obiectul dorit : o haină subțire, ușoară, de excursie, făcută parcă numai din buzunare și buzunărele. Cu o iuțeală de scamator, deschise un buzunar și strecură înăuntru un obiect lucios, de lemn, un fel de cutiuță mai mică decît o tabacheră. Atît ! Apoi închise rapid buzunarul și din doi pași fu alături de Pompilică, tocmai cînd acesta găsi manualul de fizică printre celelalte cărți.

— S-a făcut ! îl înghionti Sergiu. Să ne grăbim !

Ieșiră din camera lui Ursu cu atîta bucurie în priviri și în gesturi de parcă se plimbau prin încăperile raiului. Pompilică ținea manualul ca un permis de liberă trecere. Mulțumiră foarte politicos bătrînei, care împletea cu andrelele o flanelă pentru băiatul ei, apoi își făcură vînt pe ușă. Cînd ajunseră în mijlocul curții, auziră poarta deschizîndu-se. Amîndoi simțiră în aceeași clipă cum li se moaie genunchii. Asta spre norocul lor. Pentru că se pomeniră lungiți în iarbă, fără să-și dea seama dacă s-au trîntit singuri sau dacă au căzut. Spre surprinderea și fericirea lor, silueta care alunecă pe lîngă ei și vocea pe care o auziră nu aparțineau lui Ursu.

— Madam Teodoru ! Madam Ursu ! se auzi vocea alarmată a unei femei.

În momentul cînd femeia cu voce de sfredel trecu pragul casei lui Ursu, două pete negre țîșniră din iarbă.

— Bă ! E mama lui Ionel ! S-o ușchim !

Dacă *a se ușchi* înseamnă a goni mai repede decît trenul, atunci Pompilică găsise într-adevăr cuvîntul cel mai nimerit.

Femeia mărunțică și slabă, îmbrăcată numai în negru și îmbătrînită înainte de vreme, deși nu fusese strigată niciodată pînă atunci : Madam Ursu, se simți la început foarte onorată de vizita cucoanei de peste drum. Dar văzînd-o cum e îmbrăcată, în rochie de casă și în papuci multicolori, și mai ales observîndu-i paloarea și agitația, înțelese că numai un lucru foarte grav o îndemnase să traverseze strada...

— Aoleu ! făcu bătrînica. Nu cumva băiatul dumitale se ține de pacostea aia care se cheamă *bosc* ?... Doaaaamne, Doamne, numai necazuri am din cauza asta... Mereu vine cîte-o mamă și se jeluiește că Ursu i-a stîlcit fecioru... Și să mă trăsnească Dumnezeu, cucoană, dacă nu se țin după el ca după urs, rugîndu-se cu ceasurile ca să-i bată... Așa ceva n-am mai văzut : să te rogi de om și să-l plătești ca să te bată. Poate n-o să mă crezi, cucoană, dar cu cît îi bate mai vîrtos, cu-atîta sînt mai mulțumiți... Zău, că s-a întors lumea pe dos...

Mama lui Ionel își revenise după efortul făcut :

— Nu, madam Ursu. Ionel nu face *box*... și accentuă ultimul cuvînt cu intenția generoasă de a-și învăța vecina să vorbească mai corect. Alta-i pacostea, madam Ursu...

Băbuța făcu ochii mari și ridică neștiutoare din umeri. Cucoana se lăsă pe un scaun, după ce se înveli bine, ca scuturată de friguri, în capotul de catifea roșie care atingea cu poalele podeaua.

— Alta-i pacostea, madam Ursu, repetă ea. Bărbatu-meu e plecat la București, la o ședință cu ministrul. Cred că știi și mata că fără el nu se poate face nimic... Și eu am rămas singură, madam Ursu, și dumneata ești singurul om de pe-aici cu care pot să mă sfătuiesc... Chiar adineauri a trecut pe la mine un funcționar, adică un fel de angajat de-al lui bărbatu-meu... trebuie să-l cunoști și dumneata... E vorba de Petrăchescu, vînătorul, maiorul Petrăchescu care-a avut înainte vreme casa aia cu lei la poartă, lîngă podul Pescăriei...

— Cum să nu-l știu ! Ăla de parcă-i un par șubred cu pălăria în vîrf, ca un cuib. Lumea zice că-i un vînător fără pereche...

— Da, da, madam Ursu, şi-i chiar cum zice lumea. Ştii şi mata că ne aduce în fiecare săptămînă vînat... Ei bine, madam Ursu, i-a părut foarte rău maiorului că nu l-a găsit pe bărbatu-meu acasă ca să-i spună ce primejdie îl paşte pe Ionel... Mi se pare că şi feciorul matale pleacă mîine...

— Păi da, se duce şi Tudorel... Pleacă mai mulţi în zori... Săracii ! De luni de zile numai la drumul ăsta se gîndesc...

— Vai, madam Ursu ! Cum poţi să vorbeşti aşa ?! Cică-s nişte primejdii nemaipomenite pe-acolo... Mi-a spus vînătorul. Cică-s numai prăpăstii, ape fără fund, tot felul de dihănii... şi cică mai sînt şi duhuri, madam Ursu... Auzi matale ? Cică ies noaptea strigoi şi stafii. Maiorul s-a jurat pe cinstea lui că a văzut tot felul de arătări acolo... Cică le-ar mai fi văzut şi unul Dobrescu, un om de vază... şi una Cerboaica, vreo boieroaică de pe timpuri, pesemne... Mi-a spus că el nu crede să se mai întoarcă cineva viu de tot de acolo... Zău, madam Ursu ! M-a rugat să nu-l las pe Ionel, şi m-a mai rugat să le spun şi celorlalţi părinţi... Iar mata, fiindcă eşti vecină...

Băbuţa ascultase totul, clătinînd mereu din cap. de parcă ar fi acceptat fiecare vorbă a cucoanei în capot roşu.

— Apoi nu zic că n-or fi primejdii şi fiare, spuse ea. Numai că primejdii întîlneşti oriunde, la tot pasul. Treci pe stradă, îţi cade o cărămidă în cap, sau te împiedici şi-ţi rupi un picior... Ba şi-n casă, poţi s-aluneci pe-o scară şi te duci de-a dura pînă-n mormînt, cum s-a întîmplat mai an cu madams aceea de-i zicea „tărăboanţa", madam Vasiliu. Dar şi fiare întîlneşti la tot pasul, unele de-adevăratelea, altele cu chip de om... Şi-aici la noi, pe coasta dealului sînt lupi, iarna. Ş-or fi şi vara. D-apoi în codri !... Dar duhuri şi strigoi şi arătări, astea-s basme, cucoană, astea-s scorneli bune pentru speriat copii de ţiţă.

Mama lui Ionel strîmbă puţintel din nas auzind cuvîntul vulgar folosit de madam Ursu. Dar asta îi trecu repede. Altceva o enerva la culme : bătrîna nu voia să dea crezare spuselor vînătorului.

— Adică mata nu crezi în duhuri, madam Ursu ? Doamne fereşte !

— Ce să fac, cucoană, dacă în cincizeci de ani n-am întîlnit nici un duh, nici bun, nici rău ? M-am obișnuit să-mi spun : Ferește-mă, Doamne, de oameni, că de duhuri mă păzesc singură !

— Adică mata crezi că n-o să se năpustească nici un duh asupra băiatului ?

— Să dea Domnul să fie asta singura primejdie, cucoană. În privința asta să nu-ți faci griji... Alte primejdii nu zic că n-or fi... Dar ca să-ți rupi o mînă, sau să te julești la un picior, astea și acasă se pot întîmpla. S-or feri ei ș-or scăpa. Și nu-i rău să se deprindă omul de mic ce de-ale vieții. Altfel ajunge la vîrsta de însurătoare fricos ca un iepure și neștiutor ca un pui de coțofană...

— De... știu eu, simți că se liniștește mama lui Ionel.

— Lasă-l, cucoană ! Lasă-l ! Dacă pleacă și fete la drum ! Ce, ele-s mai ferite de primejdii decît feciorul dumitale ? Să-l fi văzut pe doctorul Istrate cum își îmboldea fata...

Mama lui Ionel nu mai avea ce să spună. Uitase spaima care o făcuse să traverseze strada, în capot și-n papuci. Plecă spre casă cu alt suflet. În drum spre poartă chiar îi mulțumi băbuței pentru curajul pe care i-l dăduse.

— Așa-i șade bine omului, îi răspunse băbuța. Să se gîndească frumos la ziua de mîine, că dacă are numai gînduri negre în cap, viața nu se mai cheamă viață.

— E cam așa, madam Ursu...

— Ș-apoi să nu te temi... se gîndi băbuța s-o încurajeze deplin. Dacă feciorul dumitale și-o sparge capul sau și-o rupe vreun picior, scapă repede, că le-a dat doctorul Istrate o geantă plină cu scule și leacuri...

Mama lui Ionel simți că alunecă din capot.

9

La frizeria „Higiena", frizeria cea mai vestită din tot orașul, cei doi lucrători așteptau ora de închidere. Unul din ei, un bărbat înalt, atît de înalt că parcă natura își pierduse simțul lungimii la nașterea lui, dădea în fața celuilalt un spectacol gratuit de muzică din opere. Așa

făcea el întotdeauna cînd n-avea clienţi. Şi cum acest lucru se întîmpla destul de des, din cauza unor legi vechi, nescrise, care-i obliga pe cetăţenii oraşului să folosească numai briciul propriu şi să se tundă numai în ajunul marilor sărbători, înălţimea-sa devenise cu vremea un artist destul de reputat. E adevărat că auditoriul lui nu era prea numeros : un singur meloman, în persoana colegului său ; şi nici repertoriul lui nu era prea bogat : o singură arie, care nu putea fi alta decît nemuritoarea cavatină a strămoşului său de breaslă din Sevilla. Poate că nici aria nu era interpretată cu o fidelitate muzicală exagerată, uneori se mai confundau becarii şi bemolii între ei, se mai prelungeau nişte note, se mai uitau altele... În schimb, artistul punea un asemenea entuziasm şi folosea o asemenea gestică, încît nici Tito Gobbi sau Ricardo Stracciari nu s-ar fi putut măsura cu el. Îşi pregătea aria încovoindu-şi spatele ca un arc. Apoi îşi aşeza un prosop foarte curat pe braţul stîng. Cu mîna dreaptă lua briciul, apoi de acolo din mijlocul camerei îşi prelungea piciorul stîng pînă în pragul uşii. Mîna care ţinea briciul descria un semicerc uriaş care întotdeauna înspăimînta păianjenii refugiaţi în colţurile încăperii. Dar încă nu începea. Mai întîi zîmbea. Apoi rîdea. Apoi ajungea la hohote. Hohotele deveneau triluri. Începea aria : Hoo, ho, ho, ho, ho, ho, ho, ho, ho, ho, ho, ho, ho, ho ! Hoo !... Iar în timpul trilurilor care expulzau orice intenţie de cuvînt din arie, capul i se mişca multiplu, cu o rapiditate uluitoare : la dreapta, la stînga, în sus, în jos, în faţă, pe spate, oblic, cruciş, curb, frînt, rotat, paralel, şi cu o forţă care te băga în sperieţi. Dar nu numai capul participa la această gestică unică. Mîna cu prosopul, animată de forţa octavelor, alunga ultimul pui de muscă din prăvălie, iar cea cu briciul... nu rămînea milimetru cub din spaţiul încăperii care să nu fie ras simplu şi cu perdaf, de zeci de ori, în timpul unei singure reprezentaţii. Cînd artistul ajungea la fragmentul care tradus ar suna cam aşa : „Eu sînt bărbierul cel iscusit", demonstra un asemenea instinct al ariei bărbieritului, bineînţeles dacă există un asemenea instinct, încît în acele clipe oricine putea să înveţe, acolo, sublimul.

Gesturi frenetice, unice, născute din mișcare și dimensiune, iar cînd începeau piruetele îți venea să alergi afară ca să vezi dacă nu cumva capul transfigurat al artistului iese prin acoperiș ca un horn. Un picior se înfigea în mijlocul camerei, ca un vîrf de compas, iar celălalt croia cercuri, pe tavan, pieptul îi devenea o gigantică semilună, iar vocea... ei bine ! în acele momente, vocea căpăta puteri de canonadă. O cazarmă întreagă transformată în cor ar fi sunat alături de vocea lui precum căderea unui strop de apă lîngă o cascadă Finalul găsea interpretul în aceeași atitudine de la începutul ariei, doar figura lui mărturisea oboseala drumului spre măreție. Tot păcatul era că spectacolul avea loc înăuntru și nu în fața prăvăliei. N-ar mai fi dus frizeria „Higiena" lipsă de clienți.

În afară de această meteahnă, uriașul artist era un om : pîinea lui Dumnezeu. Meseriaș de mîna-ntîi, inimos, cinstit pînă la naivitate, de o bunătate care uimea lumea, politicos, prieten al tuturor : bogați și săraci, veseli sau necăjiți, și în afară de toate acestea era și cel mai harnic și mai vestit cititor al bibliotecii orașului. Aproape în fiecare zi se citea în frizerie un roman, aceasta și datorită sprijinului generos al cetățenilor care nu făceau niciodată coadă la tuns sau la ras. De aceea, dacă era în anumite toane, uriașul artist oprea pe stradă cîte un individ nebărbierit și-i dădea suprema rețetă :

— Vreți să scăpați pentru veșnicie de chinul rasului ?... Lăsați-vă barbă !

Artistul entuziast și necunoscut tocmai terminase de cîntat celebra arie și se hotărî să încheie concertul de noapte pentru că auditoriul, adică tovarășul lui, în ciuda acutelor și mediilor care zguduiseră încăperea, adormise în scaun. Ceasul arăta exact ora închiderii magazinului. Începu să facă ordine mișcîndu-și brațele kilometrice cu o îndemînare de necrezut. Chiar atunci intră pe ușă Dan... fiul lui. Cireșarul era obosit nevoie mare, abia își trăgea picioarele. Venise la frizerie pentru a pleca împreună cu tatăl lui acasă... dar și pentru a face o scurtă escală. Se lăsă ostenit pe un scaun și îi povesti lui taică-său, adică începu să-i povestească, ultimele pă-

ţanii. Frizerul îi făcu semn să tacă. Zărise, peste drum, o siluetă care venea glonţ spre prăvălie.

— Domnul Wilhelm Tell ! tresări dînsul. Te pomeneşti că vrea să se radă !

Contrariat, cireşarul se uită spre uşă... şi abia avu timp să se ascundă după un dulap. Domnul Wilhelm Tell nu era altcineva decît Petrăchescu, vînătorul ! Fără să rostească un singur cuvînt, clientul întîrziat îşi ocupă locul în faţa oglinzii şi făcu un semn cu mîna spre barbă. Artistul, cel mai înverşunat adversar al oamenilor tăcuţi, îl îmboldi la vorbă :

— Cînd mai plecaţi la vînătoare, maestre ?

După cîteva clipe de meditare gravă, Petrăchescu se hotărî să răspundă :

— Dom'le, de astăzi am intrat în concediu. Trei săptămîni nici nu mai dau prin oraş... Puşca şi vînatul şi coclaurile, pe cinstea mea !

— Vă abateţi şi pe la Cerboaica, maestre ?

— Dom'le... nu sînt foarte sigur, pe cinstea mea...

— Ce-o fi fost acolo, acum patruzeci de ani ! îl zgîndări frizerul... Dobrescu, butucul şi creierii, creierii, maestre !

— Auzi, dom'le ! explodă vînătorul. Nişte derbedei nişte măgari... Le-am vorbit despre Dobrescu, dom'le, şi despre Cerboaica, auzi, dom'le... Măgarii, pe cinstea mea...,

— Ce tot spuneţi ?! se miră Figaro. Cum ? Nu v-au ascultat în genunchi ?... Dar cine erau, maestre ?

— Nişte elevi, dom'le, nişte derbedei, prieteni cu băiatul lui dom' director, pe cinstea mea... Mi se pare că şi băiatul dumitale e coleg cu băiatul lui dom' director ?

— Mi se pare că da, răspunse Figaro diplomatic. Chiar astă-seară o să-l întreb, maestre.

Răspunsul frizerului fusese dirijat prin semne mute de cireşarul ascuns după dulap.

— Nu cumva pleacă şi fiul dumitale undeva aiurea ?

— Am cam auzit eu ceva despre o excursie, spuse Figaro după ce trase cu coada ochiului înspre fiu-său.

— Dom'le ! N-ai voie să-l laşi ! Acolo-i moarte, dom'le, e nenorocire, pe cinstea mea. Şi Dobrescu spunea...

— Dacă ziceţi dumneavoastră că-i foarte primejdios, nu-l las ! Gata !

— Da, dom'le ! Şi ar fi bine să le spui şi celorlalţi părinţi. Poate că par eu cam sucit, dom'le, pe cinstea mea, dar nu vreau altceva decît binele lor. Nu-i lăsaţi, dom'le...

Dan părăsise ascunzişul, dar nu ca să tragă mai bine cu urechea la ceea ce spunea Petrăchescu. Nu. Se îndeletnici cîteva clipe cu sculele şi pomezile frizeriei, Figaro îl săpuni vîrtos pe vînător, apoi cu un gest automat luă de pe masă un brici, exact cel pe care i-l împinsese Dan. Cu o rară delicateţe începu să-şi radă clientul, dar la fiecare alunecare a briciului vînătorul se zguduia şi scrîşnea din dinţi. Bravul frizer nu reuşea să înţeleagă ce se petrece cu clientul. Niciodată nu-l văzuse atît de nervos. Pînă ce vînătorul nu mai putu răbda :

— Schimbă, dom'le, briciul ! Vrei să mă distrugi ? Pe cinstea mea...

Cînd Figaro îşi privi mai atent unealta, constată cu uimire că are în mînă briciul de făcut aşchii pentru aţiţatul focului. Nici măcar nu avu putere să se scuze. Luă alt brici, verificat, şi mişcările lui deveniră şi mai elegante. Chipul vînătorului exprima o adevărată voluptate. După ce spălă faţa clientului, Figaro îl pudră cu generozitate pe obraji, pe gît, pe ceafă. Vînătorul plăti şi avu grijă, înainte de a pleca, să-i repete frizerului :

— Nu-l lăsa, dom'le, pe cinstea mea. Şi Dobrescu spu...

Dar nu-şi mai termină cuvîntul. Îşi coborî gîtul între umeri şi începu să şi-l frece, îşi zgîlţîi ceafa, îşi pipăi coastele, şira spinării, subsuorile, abdomenul, şi mereu îşi mişca umerii şi-şi cufunda capul, şi-şi zgîria ceafa, şi-şi freca gîtul. Parcă-l apucase o boală necunoscută, dacă nu ţinea cu orice chip să dea un spectacol nocturn de mimică.

Figaro privi îndelung şi uimit silueta deşirată care sărea şi se oprea din loc în loc, şi iar sărea şi iar se oprea.

În prăvălie, Dan, profitînd de singurătate, răsturnă repede conţinutul cutiei de pudră într-o pungă de hîrtie. În pungă se afla cel mai neastîmpărat praf de scărpinat din cîte se făcuseră vreodată.

19

Lumina încă ardea în biroul inginerului Florescu. Nu era ceva neobișnuit în cartier. Altceva era neobișnuit: vizita pe care o primise inginerul la acea oră tîrzie din noapte. Surprinderea sa nu ținu mult: o clipă, două, pentru că bucuria de a avea un asemenea oaspete birui repede. Moș Timofte era îmbrăcat în costumul lui de zile mari și ținea în mînă, ca un talisman, vestita lui pipă.

— Stai, moș Timofte! îl invită inginerul. Stai ca la dumneata acasă. Uite, aici pe fotoliu...

Bătrînul se așeză, își îndesă pipa, apoi pufăi leneș.

— Așaaaa... spuse el. Am căzut cam tîrziu, dar știam eu că-n odaia asta lumina nu se stinge prea devreme...

— Oricînd ești binevenit, moș Timofte, asta o știi matale bine...

Biroul inginerului era plin de dosare și hîrțoage și moșneagul văzîndu-le clătină admirativ din cap:

— Grea treabă ingineria asta... Da' și frumoasă, zic oamenii... Și cînd mă gîndesc că prin clasa a cincea voiai să te faci artist de circ...

De cîte ori își amintea întîmplarea, inginerul rîdea. Într-adevăr, la cincisprezece ani, după un mare eșec școlar, își pusese în gînd să fugă cu un circ și nimeni nu-i dibuise planul, nici cei mai buni prieteni. Se antrena toată ziua, făcea tot felul de acrobații și jonglerii, imagina numere extraordinare. Pe cei de la circ îi cucerise. Și-n ultima clipă a apărut moș Timofte, înainte de a le spune părinților... Rîdea cînd își amintea întîmplarea, dar cît de groaznice fuseseră atunci clipele! Oare cum îi dibuise gîndul? Niciodată nu l-a întrebat pe moș Timofte.

— Cum de-ai simțit atunci că vreau să fug cu circul, moș Timofte...

— Abia acum mă întrebi, zîmbi moșneagul. A trecut atîta amar de vreme că nici eu nu mai știu bine... Pesemne că te-am văzut prea des făcînd tumbe și dînd tîrcoale circului... M-am cam mirat și m-am dus la ei...

— Ai vorbit cu cei de la circ? întrebă inginerul uluit. La asta nu m-am gîndit...

— Păi altfel de unde-aș fi știut că vrei să pleci ?... I-am luat din scurt și mi-au spus totul... Ei, și fiindcă nu mai e nici un pericol, acum pot să-ți spun că tare puseseră ochii pe dumneata...

Rîse și inginerul. Cam în doi peri. Îl încolțeau sentimente și senzații nelămurite.

— Știi ce n-am înțeles eu, moș Timofte ?... Cum de nu i-ai spus nimic tatei...

Bătrînul se emoționase :

— Parcă mai știu... Dar mi se pare că mi-a fost teamă. Mi-a fost teamă că dacă se află ceva acasă o să fugi cu ait circ.

Și inginerul se emoționase :

— Cred că așa s-ar fi întîmplat... Dacă mi s-ar fi spus un singur cuvînt, dacă aș fi simțit un singur gest, aș fi luat-o razna în lume... Ăsta-i marele dumitale har, moș Timofte. Știi întotdeauna cînd și cum trebuie să îndrepți ceva.

— O fi cum spui dumneata, acceptă bătrînul cu modestie. Eu mă iau după inimă...

Luat cu vorba, inginerul uitase că este gazdă. Puse repede înaintea musafirului o fructieră plină cu portocale.

— Servește-te, moș Timofte... Ca la dumneata acasă...

Bătrînul privi cu luare-aminte portocalele învelite frumos în hîrtie roșie, mătăsoasă. Un gînd neașteptat i se înfiripa în minte.

— Da' unde găsiți dumneavoastră portocale învelite cu atîta grijă ? iscodi bătrînul.

— În casa inginerului Florescu ! răspunse rîzînd cel întrebat. Asta-i una din plăcerile lui Tic : să învelească portocalele, așa zice maică-sa... Eu mai degrabă cred că plăcerea lui reală e să descopere ascunzișul foițelor mele roșii. De fiecare dată îl schimb, și de fiecare dată îl găsește...

— Eu aș zice că mai degrabă îi place să le învelească, protestă cu blîndețe moș Timofte.

— Dacă spui matale așa, atunci așa e... Și chiar e așa, moș Timofte. Adineauri am glumit...

— Atunci nici eu n-aș vrea s-o mai lungim. Ai spus dumneata mai înainte că aș avea un har. Poate c-o fi adevărat.

— Da, moș Timofte : Știi întotdeauna cînd și cum trebuie să îndrepți ceva...

— Apoi... te-aș ruga tare mult să-ți lași feciorul să plece mîine cu ceilalți la peșteră.

Inginerul răspunse tără să-și ridice privirile spre bătrînul care-i aștepta palid răspunsul :

— Îl las, moș Timofte...

. . . . . .

Cînd ajunse în curte, moș Timofte se auzi strigat în șoaptă de la o fereastră :

— Plec, moș Timofte ?

— Pleci...

Prichindelul cîrn și ciufulit își lăsă, amețit, capul pe umărul lui moș Timofte. Și-l apăsă pînă la lacrimi.

Era o noapte groasă, așa că nimeni n-a putut susține vreodată că l-a văzut pe moș Timofte plîngînd.

CAPITOLUL VII

1

(în care autorul își ia, pentru o clipă, permisiunea de a se adresa direct cititorului)

Nopți dinaintea marilor plecări... Pînze albe, nesfîrșite, înălțate pe corabia unică a copilăriei... Te văd înfiorat, la țărmul unui ocean de neliniști și depărtări ; oricine ai fi, tu pentru mine porți drapelul pur al copilăriei ; și-ți simt toate spaimele, și mai ales spaima depărtării, și spaima țărmului de dincolo, care vine numai la tine pe toate valurile... Nopți dinaintea marilor plecări... Le-ai trăit și le-ai visat de atîtea ori, și dacă nu ți le amintești, mi s-au dăruit mie, și de aceea le aduc în clipa asta aici, ca să ți le dau înapoi... Mai întîi le-ai visat, multe zile, săptămîni, poate luni, zile multe în care ai învățat prețul timpului mic, al orei și al minutului. Zile multe în care te-ai dăruit tuturor mișcărilor, în care te-ai împrietenit cu toate gîndurile, în care ai fi vrut să închizi ochii și să-i spui timpului mare : du-te ! du-te mai repede ! Vreau să vină noaptea cea mare... Dar nu vine decît o noapte obișnuită, o noapte asemeni celorlalte, și atunci rogi somnul să-ți apropie pleoapele. Și pleoapele se închid, dar mintea e încă plină de fulgere și toate luminează clipite și spații ciudate din marea călătorie. Ai vrea să dormi, să te cufunzi în moartea efemeră a somnului, să părăsești timpul tău, să aluneci în timpul celălalt care înaintează fără tine, fără gîndurile tale, fără dorințele tale, fără nerăbdarea ta groaznică. Dar somnul nu vine, fulgerele nu s-au stins de tot, fiorii n-au părăsit toate clopotele trupului tău.

Încetul cu încetul, gîndurile tale trimise în cutreier îndepărtat se întîlnesc cu alte gînduri venite dintr-o

lume pe care n-o vei cunoaște și n-o vei stăpîni niciodată. Imaginile create de gîndurile tale sînt supte de imaginile grotești care năvălesc din neant și care se dilată și încep să stăpînească. Un dans halucinant, fără sens, îți sparge contururile. De unde vin atîția oaspeți negri, elastici, cu atîtea dimensiuni ? Cît de repede îți anulează vibrațiile ! Ești robul lor și ei există doar în acele clipe unice. Mai tîrziu nu va rămîne din ei nici măcar amintirea. Nimic, nimic, decît senzația că au fost. Au fost... au fost... Cine ?... Nu vei ști niciodată... Și cînd oaspeții se îngroașă, și te apasă, moi și cotropitori, și te învăluie, și te înfășoară în giulgiuri negre, în spirale, care urcă, urcă, urcă, atunci simți că pleoapele s-au îmbrățișat de mult, și știi, în sfîrșit, știi, într-o clipă subțire de lumină, că a venit somnul... Somnul... somnul... Ai adormit. Lumea care te înconjoară și te privește poate că învață atunci, prin tine, fericirea. Brațele somnului sînt calde și blînde, parcă ar fi brațele mamei din vremurile pe care nu poți să ți le amintești. Dormi... Numai fulgii de zăpadă, în zborul lor tăcut, îți seamănă. Fulgii aceia mari... liniștea lor... mersul lor despre care nu știu nimic... numele lor... silabele blînde, care-i alcătuiesc... ful-gii... șoptește-le ! : ful-gii....

Și mai tîrziu încep visurile, această lume ciudată, stranie, închisă totuși în tine, și care totuși singură se alege și se proclamă și care invadează spațiul și timpul somnului tău. Oaspeții noi sînt mai familiari, relieful lor e relieful posibil al lumii tale de toate zilele, ei pot fi întrecuți, pot fi re-creați de imaginația ta. Unii te mîngîie, alții te înțeapă sau te rănesc, alții mai răi vor să te ucidă... Dar înaintea marilor plecări vin alți oaspeți, mai îndepărtați, mai singuratici. Te iau de mînă și te duc în spații necunoscute, pe care poate că le-ai cutreierat odată, dar le-ai uitat ca pe o răsuflare. Sau poate n-ai fost niciodată în acele lumi, poate că le-ai găsit odată în cărți, sau într-o hartă îndepărtată și încîlcită a fanteziei, sau tot într-un vis. Fantastice lumi ! Coastele zvelte pe care chiar imaginația ta le-a înzestrat cîndva cu înfățișarea falnică din visul pe care-l trăiești, stînci ascuțite pe care ai poposit în basmele copilăriei și de pe care zbori, asemeni calului năzdrăvan din aceleași basme, ah ! atotputernice și generoase basme ale copilăriei !... dar sînt și mlaștini care bolborosesc și-ți caută picioarele, sînt și

păduri populate de ființe — lucruri, hidoase, care se furișează prin haine, în piele, și răzvrătirile tale sînt groaznice și neputincioase ; o neputință crudă, de plumb, îți condamnă toate mișcările și răzvrătirile. Și atunci somnul se înspăimîntă, și singura speranță rămîne speranța visului, dar cînd îți înfigi degetele în carne simți dureri și începi să plîngi că visul tău nu e vis... Dar întotdeauna, în ultima clipă, o mînă bună îți mîngîie pleoapele, și o adiere înceată îți liniștește respirația îngrozită... Vizitatorii din somn dispar, așa cum au apărut, într-o clipită. Dispar pentru totdeauna, niciodată nu se vor mai întoarce. Visurile nu se repetă niciodată... Și somnul va aluneca liniștit spre ziuă, va trece ca o culoare blîndă prin culorile amețitoare ale zorilor, va înfrunta molatec răsăritul, și va dispare încet și neștiut așa cum se dizolvă un nor albicios pe cerneala albastră a cerului. Zorii te mîngîie cu degete ușoare, prima răsuflare a soarelui care se trezește e o adiere pură, răcoroasă, naivă... Dacă ți-ar putea zugrăvi cineva chipul și tresăririle...

O, nopți, sublime și istovitoare nopți dinaintea marilor plecări...

: : : : : : : : : : : : : : :

Miezul nopții sosise tăcut, aprinzînd alte smocuri de stele pe cerul inundat. Parcă întreaga lume se înfășurase în giulgiul somnului. Orașul dormea liniștit sub bolta întesată de paznici de jar. Poate că mai șopteau uneori frunzele, împotrivindu-se adierilor uitate, poate că se mai speriau puii în cuiburi calde, poate că se mai auzea fîlfîitul unor aripi nevăzute, dar toate erau ale nopții, toate sporeau atotputernicia liniștei. Era noapte și liniște : noapte — liniște... Era noaptea dinaintea marii plecări...

Nici un cireșar nu adormise. Degete calde și degete reci, străine, înfiorau coardele subțiri ascunse în sufletul lor. Emoția îi asemăna pe toți, ca pe niște picături de apă, dar cît de felurit o trăiau ! Nu era numai emoție, erau și gînduri, și tresăriri, și visuri, și mai ales culori care treceau prin toate și care învăluiau totul și pe care nimeni nu le deosebea. Nimeni... ?

Dar undeva în lume există și cel care trebuie să cunoască întotdeauna și întocmai gîndurile și simțămintele unor eroi...

2

Dan alese cel mai sigur leac împotriva propriei emoţii : să trăiască emoţia altora. Adică să citească pînă cînd îi va cădea cartea din mînă, pînă cînd îi va cădea capul pe pernă, pînă cînd îi vor cădea, grele, pleoapele. Cartea îl duse în evul mediu, printre dueluri şi cavalcade ; era o carte pe care o mai citise de cîteva ori, era una din marile cărţi ale copilăriei, şi recitea cu disperare paginile cele mai frumoase, dar fără să-şi dea seama, şi fără să ştie cum şi cînd, se pomenea în grote înfricoşătoare, ameninţat de beznă şi gheaţă, şi trebuia să-şi strîngă pleoapele pînă la durere pentru a regăsi castelul cu oglinzi şi lumini ameţitoare.

Maică-sa, rănită de lumina care inunda odaia, îi ceru să se culce, taică-su îi luă apărarea :

— Crezi că îl poţi obliga pe un om să se culce, aşa cum l-ai obliga să-şi radă barba ?

— Eu ştiu că dacă-i întuneric, copilul doarme. Asta-i !

— Aici greşeşti. Dan nu mai este un copil...

— Treaba voastră... Dacă v-aţi înţeles amîndoi să-mi stricaţi noaptea...

Dan stinse lumina şi chiar în prima clipă de întuneric descoperi ideea jurnalului : un jurnal de călătorie, ţinut în cel mai strict secret, un jurnal cu întîmplări nostime, da... ! cu avînturile, cu certurile, cu neînţelegerile care se vor ivi, un jurnal original, fără altitudini şi longitudini, fără calcule şi măsurători, fără denumiri latine... Iar la sfîrşitul expediţiei, sau poate mai tîrziu, poate chiar mult mai tîrziu, îşi va aduna prietenii şi le va citi... Ochii lui Dan se închideau, şi în faţa lui se afla jurnalul, şi creionul din mîna lui începea să alerge pe pagini ; rînduri, rînduri despre spaime şi bucurii, despre surprize şi eşecuri, rînduri multe pe care întunericul grotei voia să le şteargă, rînduri încîlcite, pătate de întuneric, şuvoaie de cerneală neagră curgînd peste pagini... Nu cititul, cum crezuse el, ci scrisul acela ciudat îi închise pleoapele.

Şi Lucia descoperi, tîrziu, în prima ceaţă a somnului, ideea jurnalului. Parcă ar fi înţepat-o cineva, atît de iute se înălţă în capul oaselor. Mintea i se limpezi într-o clipă : cum de uitaseră lucrul cel mai important ?... Expediţia avea nevoie de un secretar, de cineva care să noteze toate datele culese cu voie sau fără voie... Cine ştie ? Poate că vor descoperi lucruri mult mai importante, alături de care harta peşterii va părea o copilărie... Şi cît de uşor se pot pierde, sau cît de simplu pot fi ignorate dacă nu sînt judecate ca nişte părţi posibile ale unui întreg posibil !

Lucia aprinse lumina. Tot chipul ei era un semn de întrebare zugrăvit din temeri şi naivităţi, din dorinţe şi tresăriri. Poate că niciodată lucrurile care o înconjurau şi care-i cunoşteau fiecare zvîcnet nu întîlniseră atîta puritate şi frumuseţe. Dar totul ţinu o clipă. Hotărîrea fermă îi înăspri trăsăturile, îi umbri strălucirile de aur. Sări din pat şi începu să caute prin sertare. Mişcări sigure, fără zgomot, fără ezitări. În sfîrşit, găsi tot ceea ce căuta : un caiet gros, cu scoarţe de piele şi un buchet de creioane colorate, culese cu chibzuinţă. Imediat împărţi caietul. Descoperise patru capitole mai importante : geologie... faună... floră... impresii personale. Fiecărui capitol îi atribui un număr egal de pagini. Şi pentru ca delimitarea să fie şi mai precisă şi orice eroare exclusă, repartiză şi creioanele : creionul roşu — geologie ; creionul albastru — fauna ; creionul verde — flora ; creionul negru — impresiile personale... Da ! Mai rămîneau mesajele T.F.F... Vor avea loc la ultimul capitol.

După ce puse totul într-un buzunar al rucsacului, Lucia stinse lumina şi se lungi pe pat. Somnul era undeva departe, şi poate pentru a-l atrage mai repede, pentru a-i arăta supunere, închise ochii. Dar gîndurile nu voiau să se liniştească. Caietul cu scoarţe de piele le aţîţa mereu. Creionul roşu se ridica în aer ca un semn de exclamare ! Apoi ca un stîlp de hotar. Straturile triasice şi jurasice, în dispută aprigă, voiau să-şi dovedească şi întîietatea. Se întîlniseră la vîrful creionului roşu, şi creionul alunecă

încet la orizontală, și straturile se înnodară la mijlocul lui, și totul se transformă într-o balanță. Care era mai greu ? Care era mai important ? Balansau, balansau, și Lucia fu absorbită de mișcarea lor și proiectată undeva în legănarea aceea lină, tocmai în clipa cînd simți că mai uitase ceva. Uitase ceva... Dar nu-și mai aminti ce uitase... Legănarea straturilor era lină, amețitoare.

4

Valea e plină de ferigi și palmieri, de cedri și eucalipți. Colibri și papagali. pinguini și vulturi pleșuvi și-au dat întîlnire pe marginea unei cascade albastre. Jeturi înalte, ca niște curcubeie verticale, țîșnesc din aisberguri crenelate. O frunză uriașă, sau o floare, sau o aripă pierdută, plutește peste ape, peste aburi și nori. Din înălțimile ei privește Maria fantastica vale. Doarme ? Visează ?... Nu știe... Aripa o înalță, o înalță mereu, și valea e o insulă, și insula e un punct, și punctul e o floare, o floare cu multe pleoape, un trandafir... O răsuflare întîrziată și ecranul gîndurilor s-a făcut alb, iar fata cu visuri și cozi speriate își apasă, fără să știe, pieptul înfiorat. Buzele se deschid, subțire, parcă ar vrea să cînte un cuvînt uitat... dar ecranul se tulbură, la început valuri și pete, apoi reliefuri, și culori, și contururi.

Întunericul e greu, e numai întuneric... Și totuși sînt cotloane, și grote, și caverne, și răcnete... Iată-i ! Pătrați, păroși, fără frunte, cu brațe lungi, pînă la glezne, apărîndu-se de monștri cenușii, cu colți cît brațele. Împing bolovani spre intrări, și poartă sub brațe prăjini cu vîrf ascuțit, de cremene, și unii duc bețe aprinse și cranii umplute cu jar. Stau față în față. Unii au puterea, cruzimea, numărul... Ceilalți au cranii umplute cu jar și bețe aprinse... Și fiarele sar... Și ea fuge, fuge prin scorburi întunecoase, prin cotloane, prin întuneric. Dar întunericul se face vîscos și o împotmolește. E într-o mlaș-

tină care vrea s-o înghită... Dacă ar putea să deschidă ochii, numai pentru o clipă, totul s-ar dizolva. Țipă și nu poate și nici țipătul nu i se aude, și mlaștina o absoarbe, fierbinte, vîscoasă, umedă... Nu poate...

Maria deschise ochii și se trezi sufocată, transpirată sub pătura care-o acoperise de tot. Azvîrli pătura și căută cu privirile un obiect, un colț familiar, orice lucru cunoscut care ar putea s-o scape de amintirea coșmarului. Chiar lîngă ea, pe noptieră, ticăia ceasul deșteptător. Fosforul cifrelor și acelor adunau o oră atît de tîrzie încît își dădu seama că începe să fie devreme. Cu mîinile sub cap, cu cozile desfăcute și torturate, se lăsă furată de somnul limpede dinspre dimineață.

5

Ursu dormea afară, pe prispă. Acolo își instala patul de vară : o saltea tare, de paie, cel mai sănătos pat pentru un sportiv, cum îl învățase un antrenor. Dar nu dormea. Își rezemase capul de o raniță uriașă, în care îndesase aproape tot depozitul expediției, și privea undeva în noapte. În tindă, lumina încă nu se stinsese. Se uitase de cîteva ori pe geam și o văzuse pe maică-sa tot cu andrelele în mînă, împletind, împletind mereu. Nu îndrăznise s-o tulbure. Dacă i-ar fi spus că n-are nevoie de puloverul la care se chinuia de atîta timp, ar fi mîhnit-o greu. De unde găsise bani ca să cumpere lînă ? Era un mister pentru Ursu. Cu zece zile în urmă, era îngrozit că va trebui să plece în expediție cu un pulover vechi, ros și decolorat, care ar fi plesnit pe el. Și iată c-o surprinde într-o seară pe maică-sa împletind de zor, cu vechiul pulover în fața ei. Împletea numai seara, pe furiș, ca să n-o vadă el. Pregătea cea mai frumoasă surpriză din viața ei. Cît de greu se stăpînise Ursu ! Îi venea să treacă prin ușă și să îngenuncheze în fața ei. Și iată-l, două zile mai tîrziu, cum i se încarcă brațele cu tot ceea

ce poate dori un tînăr care vrea să-şi petreacă vacanţa prin munţi. Absolut totul... şi un pulover cum nu mai era altul în oraş... Oare cînd va afla de ce i s-a dat premiul cel mare ?

Lumina se stinse în tindă. Ursu oftă. Alte gînduri îl sîcîiau. Expediţia era primejdioasă, sau putea să devină primejdioasă. Nimeni nu cunoştea regiunea, nimeni nu ştia de ce să se ferească şi cum să se ferească. Unii erau prudenţi, ca Ionel. Alţii antrenaţi, ca Victor. Dar ceilalţi ?... Mai ales fetele ? Oare vor rezista greutăţilor şi neprevăzutelor ?... Maria, da... Dar Lucia ? Nu era prea fragilă ?... Ba nu !... Mai multe pericole o pîndeau pe Maria. Era prea nepăsătoare şi îndrăzneala ei putea să se transforme în imprudenţă... Şi mai era Dan, mai ales Dan ! Moale, fără vlagă, la prima excursie din viaţa lui, incapabil să se descurce într-o situaţie grea... Da ! Maria şi Dan... Să nu-i scape nici o clipă din ochi, mai ales în locurile sălbatece şi ispititoare... Dar Lucia ?... Ursu ar fi vrut să-şi încordeze braţele, să-şi încerce puterea pe care presimţea că i-o va cere muntele, dar braţele îi alunecară şi somnul îl cotropi şi pe el.

6

De cînd se băgase în pat, Ionel se gîndea la un singur lucru : cine va fi conducătorul expediţiei ? Şi îşi făcea reproşuri amare că nu ceruse mai de mult răspuns la această întrebare. Nici măcar n-o căutase, ba chiar se ferise de ea... Pentru că aşteptase să se decerneze mai întîi Premiul Bombă ! Acesta era adevărul ! Dacă ar fi primit el premiul, poate că nici n-ar mai fi fost necesară întrebarea... Fusese prea sigur... Şi iată că acum se ridica ameninţătoare ! Cine putea fi conducătorul expediţiei ?... Ursu ? Nu ! Pentru multe motive, dar mai ales pentru că nu se gîndea la aşa ceva... Dan ? Nici atît... Fetele ? Nu aveau asemenea veleităţi, şi mai ales nu voiau să apară

ridicole... Victor ! Singurul rival... Știa asta de multă vreme, și mai ales știa că Victor va fi greu de înfrînt. De aceea se aliase cu speranța Premiului Bombă...

Ionel simți cum îl trec năduşelile. Clocotea. Nu putea să suporte pe altcineva deasupra lui. Și nu era numai atît. Ce făcuse Victor pentru expediție ? Căutase o hartă oarecare la un muzeu ? El se chinuise luni de zile, și duminica, și nopțile, ca să construiască aparatele T.F.F. Muncise ca un nebun. ca un bezmetic. Și toată puterea și frumusețea expediției... și mai ales toată *siguranța* expediției o constituiau aparatele T.F.F. Orice-ar spune Maria... Ar fi o nedreptate să conducă Victor expediția.

Ionel se dădu jos din pat și începu să se plimbe prin cameră. De cîteva ori se opri în fața diplomelor obținute la diferite concursuri : fizică, naturale, chimie... Dacă ar fi fost la altă școală, ar fi luat întotdeauna Premiul de Onoare. Totul era nedrept ! Cumplită neșansă !... Poate din cauza aceasta devenise mai retras, și mai invidios, și mai închis, și mai... Mereu al doilea... Nu ! De astă dată nu va mai accepta. El îmbogățise expediția cu aparatele, el trebuia s-o conducă...

Cînd se trînti din nou pe pat, Ionel scăpase de chinurile îndoielii. Știa ce trebuie să facă. Mai întîi s-o convingă pe Lucia, și pe urmă să discute cu Victor... Da ! Poate că Victor nici nu se gîndea la conducerea expediției. Poate că tocmai Victor îl va propune conducătorul expediției...

Ionel adormi imediat. Pe chipul lui se citeau visuri frumoase.

7

Victor încremenise la fereastră. Își trăsese acolo scaunul lui de veghe, și, sprijinit în coate, privea de ore întregi stelele, fără să le vadă. Încremenirea lui ascundea o violentă frămîntare. Totul plecase de la hartă. După ce o cercetase, poate a mia oară, inutil, pentru că o avea

mereu în fața ochilor, cu toate liniile ei, se simți deodată năpădit de o sumedenie de întrebări. Oare nu era prea mare cutezanța cireșarilor de a explora o peșteră de multă vreme neumblată și foarte puțin cunoscută în regiune ? Oare nu era o imprudență ?... Dar Victor ura această întrebare. O respingea mereu : Deocamdată totul era un gînd, o dorință, nu se putea vorbi de imprudență. Oare peștera rămăsese aceeași pe care o înfățișa harta, după atîta amar de vreme ?... aceasta era întrebarea cea mai chinuitoare. Căutase răspunsul în cărți, în părerile profesorului și aflase că în nici o peșteră procesul de eroziune nu se termină. El continuă în timp, de cele mai multe ori lent, uneori însă violent, se produc schimbări de straturi, prăbușiri, transformarea unor simple pîraie în lacuri și cascade subterane. Cine știe ce schimbări se petrecuseră în Peștera Neagră, după atîta timp ? Poate că harta nu mai corespundea noilor formații din peșteră. Dar acest lucru, tocmai acest lucru îi atrăgea pe cireșari în peșteră : să facă o hartă nouă, care să înfățișeze întocmai relieful peșterii. Relieful nou, schimbat, poate cu totul altul, pentru ca harta peșterii să fie Harta Cireșarilor.

Dar era o întrebare și mai chinuitoare : dacă procesul de transformare era în toi și peștera ar fi suferit o prăbușire de straturi chiar cînd cireșarii se aflau înăuntru ?... Dacă prăbușirea s-ar petrece în fața lor, n-ar fi nici o primejdie... Dar dacă se va petrece în spatele lor ?... Ar însemna să rămînă îngropați de vii în adîncul muntelui...

Acest gînd îl neliniștea pe Victor și acestui gînd îi găsise, în sfîrșit, un răspuns. Era unul singur, în puterea lor. Să se formeze două grupuri : unul să străbată peștera, iar celălalt, paralel, coasta muntelui. Unul înăuntru, altul afară, cu obligația unor comunicări telegrafice periodice, iar în caz de pericol : S.O.S. Grupul de pe coastă ar da alarma și astfel salvarea celor dinăuntru ar deveni certă.

Victor mulțumi, în gînd, lui Ionel și Luciei pentru marea lor realizare : aparatele T.F.F. Cu ele, cireșarii vor fi tot timpul împreună. Da ! Era foarte limpede : toată siguranța expediției stătea în formarea celor două grupuri. Și înainte de a adormi, Victor se gîndi că primul cu care trebuia să discute despărțirea era Ionel.

8

De pe birou dispare un creion. Creionul se ridică în aer, pluteşte, face cîteva rotaţii, apoi se aşază la locul lui. În clasă se deschide uşa, nu intră nimeni, dar pe catedră catalogul se deschide şi o voce îngroşată, pentru a nu fi recunoscută, rosteşte notele : „Apostolescu ! Româna patru... istoria doi !.... Doi ! Nu ţi-e ruşine, măgarule !"... Pompilică e înşfăcat zdravăn de păr. Se întoarce : nimeni... Bombeul unui pantof îl izbeşte în spate : tot nimeni. Un cîrlig îi prinde urît nasul : dar nu e nimeni în faţa lui, în spatele lui, în apropierea lui. Înspăimîntat, o ia la goană, se uşcheşte... Moş Timofte doarme. Pe geamul deschis nu pătrund decît razele lunii. Şi totuşi, pe masă, se mişcă o pipă. Din nevăzut curge în ea tutun. Cel mai fin tutun de pipă care există în lume. Pe o farfurioară goală poposesc, una după alta : patru, cinci, şase portocale învelite în hîrtie roşie, de mătase. În somn, bătrînul parcă ar simţi cum i se încălzesc sprîncenele... Deschide ochii : nimeni. Adoarme iarăşi...

Ciudate, nemaipomenite întîmplări !... Toate se petrec în capul unui prichindel care rîde, rîde tot timpul, mai ales cu ochii. Cutia fermecată a şi ajuns în buzunarul lui. Nu trebuie să spună decît trei cuvinte, să le sufle încet în cutie, şi gata ! Poate să facă orice vrea. Ce bine e să fii nevăzut ! Fiuuuuu ! Un singur cuvînt... Dar care-o fi cuvîntul vrăjit ?

Tic îşi chinuieşte mintea, şi caută, şi caută, dar în zadar. Cuvîntul... Care-o fi cuvîntul ?... Pleoapele i se apropie, ochii i se subţiază, i se închid... Dar cît de iute tresare ! Deschide ochii, îşi pişcă obrazul... poate c-ar trebui să caute un ac... N-are voie să doarmă ! În afară de tăticu, nimeni nu ştie că pleacă şi el în expediţie, nimeni. Şi nici nu trebuie să ştie... O să-i urmărească pe circşari pînă la ieşirea din oraş, şi încă puţin, o să ocolească pe un drum lăturalnic, îl cunoaşte el bine, o să iasă deodată în faţa lor ! Ce mai mutre vor face ! Mai ales urîcioasa, nesuferita, scîrboasa... Şi la început n-o să-i spuie că i-a dat voie tăticu... O să creadă c-a fugit de-acasă !... Cum de i-a dat voie tăticu ?...

Ce bun e moş Timofte ! Credea că nu mai vine... vine... vine... Nu ! Nu trebuie să adoarmă. Poate că era mai bine să caute un ac... N-are voie să adoarmă... Să nu piardă plecarea... Care-o fi cuvîntul vrăjit ?... Ce fel de cuvînt o fi ?... Întuneric ?... Somn ?... Moale ?... Clopoţei ?... Clopoţei ?... Da ! Clopoţei !... acesta e cuvîntul : clopoţei...

Ceasul deşteptător o trezi cu răutate pe Maria, o trezi din somnul cel mai dulce. Dar sări imediat din pat, stinse sunetul ceasului şi privi afară : zorile...

În camera de alături, Tic, prichindelul care se războise atît de cumplit cu somnul, era cel mai fericit om de pe pămînt. Descoperise cuvîntul vrăjit. Somnul şi visul îi zugrăvise pe chip fericirea neasemuită a descoperirii. Clopoţeii ceasului tăcuseră însă, şi nimeni, nimeni nu-i şopti la ureche că adormise. Doar o zînă frumoasă se aplecă şi-i sărută ochii. Dar zgomotul paşilor care fugeau spre zori nu-l mai auzi...

CAPITOLUL VIII

1

Toate străzile din oraş, oricît de întortocheate şi de încîlcite ar fi fost, de oriunde ar fi pornit, se strecurau toate spre şoseaua principală şi se revărsau toate în ea, transformînd-o astfel în singura cale de ieşire din tîrg spre munţii care se profilau în depărtări. Mai era şi o gîrlă prăpăstioasă care împiedeca celelalte străzi să părăsească oraşul de capul lor, o gîrlă care înconjura tîrgul ca un şanţ de cetate şi peste care nu se aruncase decît un singur pod, un pod mare, de piatră, la capătul dinspre nord. Locului unde se afla podul i se spunea : „la barieră". În preajma podului se înjghebaseră, de-a lungul anilor, cîteva căsuţe pipernicite şi nişte gherete de bîrne, toate roase de oftica vremurilor. Dacă în timpul nopţii bariera dormea somn greu, rareori tulburat de vreun scîrţîit de care, sau de claxonul vreunui camion, de cum se iveau zorii începea o forfotă care nu se mai termina pînă la asfinţit. Drumeţi, care cu boi, docare, biciclete, mai rar camioane, sau maşini de şosea, căruţe, mai ales căruţe cu coviltirul deasupra, se scurgeau, se scurgeau întruna spre oraş. Străini sau cunoscuţi, oamenii îşi dădeau bineţe într-un fel ciudat, care se împămîntenise în toată regiunea : întotdeauna îşi destăinuiau şi scopul colindei lor la oraş. Cam în felul acesta se salutau oamenii la barieră :

— Bună să-ţi fie ziua, cumetre ! Ia, m-a trimis nevasta cu nişte verdeţuri...

Celălalt, poate chiar cumătru, poate un străin, îi întorcea cuviincios vorba :

— Să te-audă Domnul ! Că azi o să cam fie belşug de păsări la tîrg...

Vreun altul poate că se cam grăbea cu răspunsul :

— Bună să fie ! Bună inima mătăluță. Deseară nu mă mai întorc în sat pe jos. Îmi iau bicicletă.

— Ei na ! Parcă nu tot picioarele, săracele, se chinuiesc la ea.

Oamenii se cunoșteau, mai schimbau noutăți, mai trăgeau o lulea, își mai făceau curaj, de... ca înainte de a intra într-un oraș. Iar dacă erau unii cărora li se potriveau mărfurile, nu uitau să statornicească prețurile cu care urmau să le vîndă, mai tîrziu, la piață. Fără acel bob de taifas de la barieră, oamenii n-ar fi intrat cu inima plină în oraș. Așa se obișnuiseră ei. Și dacă se pomenea vreun necunoscut, isteții se grăbeau să-l ghicească după mărfuri și după port.

— Ăsta-i de sub pădure, de la Țurlui... Ia caută-l la jambiere !

Și ca să se convingă, sau să-i convingă pe ceilalți, trebuia să scornească o singură întrebare :

— Din care ai ? Zarzăre sau caise ?

— Eu aș zice că din amîndouă...

— V-am spus eu că-i de sub pădure, de la Țurlui.

În dimineața plecării, isteții de la barieră fură puși în grea încurcătură.

— Cine-o fi, bre, bătrînul ?... Ia uită-te-l !

— Eu aș zice : drumeț, că-i ras de cu seară...

— Fugi, bre, încolo ! Nu vezi că poartă ghete ?

— O fi vreun controlor că prea se uită înapoi...

— Ei na, controlor ! Ăia-s mai diplomați. Se fac că n-au nici o treabă...

— Bre ! Eu aș zice că-i un președinte, sau cam așa ceva... Ia uite cum zgîiește ochii la cireșe !

— Te pricepi și tu la oameni cum se pricepe fiică-mea la prășit...

— Ei na ! Și asta-i de laudă la tine !

— Nici de laudă, nici de rușine, că fiică-mii abia i-au ieșit dințișorii...

Oamenii făcură haz. Cel cu fiica nu se dădu bătut :

— După port... pare orășan... Păcat că nu fumează. Că omul se cunoaște și după cum ține țigara...

— Bre ! Asta-i și mai și ! Uite-te-l ! Trage din lulea !

— Orășean e ! că-i prea nervos pentru bătrînețea lui. Aș zice că-i pensionar, sau vreun învățător... Luleaua...

— Ei na ! Sînt gata să pun mîna-n foc ! Din lulea trag numai dascălii. La noi în sat sînt doi : unuia-i zice Petecă... celuilalt Prohab. Şi-amîndoi trag din lulea.

— Bre ! Aici prea o potrivişi... Dac-o luăm aşa, atunci toţi cei cu baston sînt pompieri...

— Ei na ! Şi asta ce-ar vrea să mai spună ?

— Păi e unul la noi în sat care poartă baston, unu Scurtu. Un pompier... Şi-a zdrelit piciorul la un foc, pe deal, şi pînă şi-l lecuieşte...

Oamenii făcură iarăşi haz, dar tot nu izbutiră să afle meseria drumeţului neobişnuit de la barieră. Ba o bună bucată de vreme îl uitară rezemat de o baracă. Şi asta nu pentru că şi-ar fi aranjat marfa în căruţe sau şi-ar fi adăpat animalele însetate. Altceva le atrase interesul. Pe şosea apăruse o ceată de tineri cum nu prea văzuseră ei de multe ori, deşi erau aproape toţi oameni de sub munte.

— Bre ! Ia uite, bre, ce dihănii ! Parc-ar avea o sută de capete şi o sută de picioare... Numai pe creştete să mai ducă un ceaun şi de picioare să le atîrne nişte putini şi n-ai mai găsi alt loc de povară...

— Eu aş zice că-s nişte studenţi... Parc-ar avea şi lopeţi şi securi. Ia uite, minune ! Alea trebuie să fie aparate de filmat, sau poate ceva de găurit munţii...

— Ei na ! Studenţi !... Nu vezi că nici nu li s-a dus caşul de la gură şi nici n-are de gînd să le mijească tuleiele ? Nişte tinerei...

— Taci, bre, că nici tu nu te-ai pus cu zdrahonul ăla, care... uite-te-l !... duce-n spate o casă întreagă şi n-a uitat nici hambaru-n ogradă...

— Eu aş zice că-s puşi pe fapte mari... Prea se contrează la drum...

— Las' că mi-i cunosc eu. Am mai văzut din ăştia. După juma de kilometru încep să scoată limba şi se iau la bătaie că nu s-au dus cu trenu...

— Nu-i necaz... O să-i ajungem diseară la ăl'lalt pod şi-o să-i luăm cu căruţa. Cinci, şase kilometri or face ei...

— Bre... Numa să nu te rogi tu de ei să-ţi ia mîrţoaga-n spate...

— Eu aş zice că şeful nu pare a fi cel zdravăn...

— Ei na ! Atunci care e ?

— Ăla de merge cu lanterna la şale...

— Păi dacă toţi cei cu lanterne ar fi şefi, atunci fănaragiul nostru cel bîlbîit...

— Stai, bre ! Vezi-l cum merge cu mîinile-n buzunare... şi n-are decît un săculeţ în spate...

— Ei, na-ţi-o bună ! Sînt şi două fete-n ceată !

— Fugi de-aici !

— Să mă bată Dumnezeu ! Ei, nici acu' nu le vezi pletele ? Uite-te-le !

— Ce plete, bre omule ! ? Că aia bălană e tunsă curat ca băieţii. Ş-ai văzut, cumetre ? Amîndouă cu pantaloni !

— Eu aş zice că nu-i lucru de şagă. Nu se poate să nu aibe ei vreo treabă ! Îi încercăm ?

— Îi !... Dimineaţa bună, domnişorilor ! Da-ncotro ?

— Bună ! Bună ! Spre Peştera Neagră...

— D-apoi să vă ţină norocul ! Că-i drum lung pîn-acolo şi-năuntru nu prea se-ncumetă omul... Da' ce faceţi acolo ? Poze sau niscai esperenţe ?

— Facem ! Facem ! Şi rămîneţi cu bine !

— Şi'mneavoastră să vă-ntoarceţi sănătoşi... O luaţi tot înainte pînă la pod, la cel de-al doilea pod, tot de piatră ca ăsta... şi de-acolo o luaţi la stînga, pe-un drum pietruit, vreo paişp'ce kilometri pînă la Zănoaga, iar de la Zănoaga sînt două drumuri spre Negroaia, că noi aşa îi zicem peşterii... Cel din dreapta ocoleşte mult al dracului, dar e mai domol... Cel din stînga, mai pieptiş, duce în şapte, opt kilometri acolo...

— Dar cui îi vorbeşti tu, bre, ca să-l înspăimînţi, că oamenii au trecut de pod ?...

— Ei na, cui ?... Ce, n-am dreptul ? Cam cîţi erau cu toţii ?

— Cinci, aş zice eu...

— Taci, bre, că erau şase...

— Cinci, că doar n-am chiorît dintr-odată...

— Bre ! degeaba vrei să te betegeşti, da' erau şase. Unu ! Cel zdravăn cu hambaru-n spate, este ?

— Este ! Pe urmă, ăia, şeful cu mîinile-n buzunare... pe urmă aia bălană, care se uita la tine ca la un urs... pe urmă oacheşa cu cozile pe spate...

— Ei na ! Că parcă mai era una cu cozile pe piept...

— Stai, bre, că m-ai încurcat !... Vas'că patru pîn-acu, da ? Zdrahonul, şeful, fetele...

— Şi cu ăla care gîfîia, ăla grăsuliu, care-o să-şi dea sufletul pîn'la pod, sînt cinci ?

— Sînt !

— Şi mai era unul !

— Care ?... Da, bre ! Băiatul ăla care ţinea sprîncenele în sus de parcă mereu întreba ceva... Da ! Şase...

— Ia uite-te-l ! Luleaua a luat-o înapoi spre oraş ! Ce i s-o fi întîmplat de-şi forţează aşa de crunt bătrîneţile ? .

— Bre ! Dar voi ştiţi că ne-am cam întrecut cu vorba ? Ca babele de la Putinei care cînd n-au ce face cheamă coţofenele la taifas...

— Aşa-i la drum de cînd e lumea... Bunicul, fie-i ţărîna uşoară, îmi povestea el o istorie adevărată cu drumul şi călătorul... Dar v-oi spune-o sara, la întoarcere, pe şosea...

Ceilalţi răsuflară uşuraţi.

— Atunci, spre amurg, tot aici la barieră, oameni buni.

Apoi îşi îndemnară animalele, care cu bice, care cu strigăte, care cu o smucitură de hăţ, şi porniră spre oraş, parcă pe urmele moşului cu luleaua, pentru a-i afla îndeletnicirea.

Moşul era însă departe. Se grăbea amarnic pentru că văzuse numai şase tineri luînd calea muntelui. Ce se întîmplase cu al şaptelea, cel pe care-l aştepta el ?... Moşul se opri nehotărît în faţa unei case cu cerdacul acoperit de iederă.

2

Ursu era mereu în frunte, obligîndu-i şi pe ceilalţi să ţină pasul cu el. Ajunsese primul la pod. Toţi oamenii care-l întîlniseră pe drum îl priviseră cruciţi şi-i lăudară puterea : „Un flăcău ca ăsta n-ar strica deloc la casa omului", gîndea cîte unul. Încărcat cum era, părea de trei ori mai voinic.

Vlăjganul îşi rezemă raniţa înfricoşătoare de balustrada podului, şi astfel, uşurat de povară, aşteptă prietenii.

— Po... pas ! gemu Dan cu ultimele-i puteri.

Şi fără să aştepte încuviinţarea celorlalţi, se descălţă de poveri şi se întinse pe iarbă.

— Scoală, imprudentule ! îi ordonă Lucia. Iarba-i udă şi rece, iar corpul tău cald şi transpirat.... Cea mai bună combinaţie pentru o dublă pneumonie perfectă...

— Triplă, cvadruplă, sextuplă, infinituplă să fie şi tot nu mă scol !

Lucia nu se mulţumi, din fericire, numai cu îndemnul verbal. Îl însoţi imediat de o straşnică zgîlţîitură.

— Hai, nerodule ! Hai, că n-avem sanatorii în peşteră.

— Poate că s-au gîndit strămoşii... încercă Dan o glumă.

Dar Lucia n-avea chef de glume. Îl mai zgîlţîi o dată, apoi îl trase în sus... cu ajutorul Mariei, care-l apucase de cealaltă ureche.

Se apropiau de pod şi ultimii doi : Victor şi Ionel. Îşi încetiniseră dinadins mersul cînd îi văzuseră pe ceilalţi că se opresc. Victor era mulţumit că Ionel acceptase de la bun început ideea despărţirii grupului, considerînd-o şi el absolut necesară pentru securitatea expediţiei. Ionel, în schimb, părea cam necăjit, sau poate preocupat de un gînd căruia nu-i găsea capătul.

Popasul se făcu sub supravegherea foarte severă a Luciei : jumătate de oră, fără nici o prelungire ; nimeni să nu se lungească pe iarbă ; ceai fierbinte şi biscuiţi ; două mere de cap ; interzicerea discuţiilor triste. Punct !

Maria, fără să-şi dea seama, încălcă ultimul punct :

— Săracul Ticuşor ! Mai bine-l luam şi pe el...

— Atunci ar fi trebuit să aşteptăm ora deschiderii magazinelor, o întrerupse Ionel.

Maria nu înţelese unde bate Ionel.

— Ca să facem o provizie bună de biberoane...

— Zău ! schimbă Maria tonul. Eu cred că ţie ţi-ar fi ajutat foarte mult...

De data asta, Ionel nu ştia unde ţinteşte Maria :

— Biberoanele ?... întrebă el ofensat.

— Nuuuu... Tic ! El ţi-ar fi ajutat. După ce i-ai fi dat raniţa, poate că te-ar mai fi luat din cînd în cînd în spate.

— Ha, ha, ha ! făcu Ionel strîmbîndu-şi faţa. Ce spirit ! Păcat că n-a adus Dan cu el praful de scărpinat...

— Cine ţi-a spus că-i un spirit ?

Lucia, încredințată pe deplin că ultimul punct va trebui scos din orice program de popas, opri cearta tradițională printr-o veste, la urma urmei nu prea veselă :

— Mai aveți cinci minute !

— Numai cinci minute ? ! se prefăcu Dan foarte mirat. Astora nu le-ar ajunge nici cinci secole ca să-și termine sfada...

Pînă și Lucia schiță un zîmbet, dar nu uită să rectifice cu un aer sever :

— Cinci minute pînă la plecare ! Leneșilor !

— Poate că n-ar strica să le folosim mai bine, spuse Dan. De pildă... să mai îmbucăm ceva. Atîta drum în față...

— Trei bucățele de zahăr fiecăruia și...

Făcu o pauză forțată ca să-l ațîțe pe Dan.

— Și ? se interesă cam bănuitor cel flămînd.

— Și... calorii din sursă directă, îl potoli Lucia.

— Dragă Lucia, te-aș ruga să hrănești cu mai multă lumină un biet netot. Stau prost cu inteligența...

— Probabil... oftă ea. Lumină ai vrut, lumină vei avea. Poți să te tot saturi de razele soarelui. Și dac-ai fi asemeni Lycosséi de Narbona, nu te-ai hrăni decît cu soare...

— Dacă ar avea inima neagră... îndrăzni Dan.

— Nu ! îl opri Lucia. E o arahnidă celebră. Are pîntecele negru : tarantula cu pîntecele negru ! Nu inima...

— Mă gîndeam că ar fi putut semăna cu tine...

Lucia îl privea aproape admirativ, dar Dan n-o vedea ; își plimba privirile temătoare pe cîmpia largă.

Complet echipați, Ursu și Victor se apropiară de grupul certăreților.

— Ne-am interesat la un călător, îi înștiință Victor. O luăm pe drumul din stînga. Pînă la Zănoaga, calea e dreaptă. Acolo iar vom întreba.

— Cale dreaptă ? ! spuse Dan îngheboșat de greutatea raniței. Mamă dragă ! Dacă ar trece un tunel prin dealurile astea idioate, aș zice și eu că-i cale dreaptă. Și cam cît e pînă la Zănoaga ?

— Vreo cincisprezece kilometri, îl liniști Ursu, înainte de a păși în fruntea grupului.

— Cîîîît ! ? ! se înspăimîntă Dan, și căzu jos, frînt, de parcă străbătuse cei cincisprezece kilometri. Asta-i răsplată la lipsa mea de curaj ! Dacă aș fi avut curajul să-i dau eu primul, lui Ursu, poverile... așa cum mi-a trecut prin

cap la început... Acum m-am convins, Ionel... Ești foarte curajos !

— Haide, nu te mai tîngui ! îl îmboldi Maria. Pot să te mai ajut și eu. Ce vrei să-ți duc ?

— Asta mă apasă cel mai greu... răspunse Dan arătîndu-i un obiect. L-am uitat aseară în buzunar. E cel mai bun brici din frizerie. Mamă dragă, o singură scăpare mai am...

— Știu eu ce vrei să spui, îl imită Maria : „Să-l folosesc la gîtlejul meu“...

— Mamă dragă, ce perspicacitate ! N-ai nimerit-o ! Nu. Dacă pleacă Petrăchescu la vînătoare, rămîn viu...

— Adică vrei să înapoiezi briciul prin Petrăchescu ? îl luă Maria în serios.

— Tot n-ai nimerit-o... El e singurul client al frizerului. Dă, Doamne, să plece !

Dan și Maria încheiau șirul. Primul căuta din răsputeri să-și potrivească pasul după ritmul energic al fetei cu păr de cărbune. Și tocmai cînd reuși isprava, Maria se opri pentru a rîde în voie.

— Merită ! se înfurie Dan. La bancurile mele se rîde cu întîrziere... Nu vrei să mai faci ceva provizii ?

— Iartă-mă, Dan. Nu mă gîndeam la bancul tău. Mă gîndeam la Higiena. Mi-a povestit tata, într-o seară, despre Figaro. Îl simpatizează teribil...

— D-aia se rade acasă... Nu, Maria, nu rîde... De cîte ori nu i-am reproșat tatii că și-a ales meseria asta tîmpită. Și mereu mi-a răspuns că și-ar alege-o și a doua oară. Și-a făcut el un fel de filozofie. Zice că un om cînd se rade își leapădă o parte din tristețe sau de supărare, că măcar cîteva minute după ce-și rade barba se uită la lume mai senin și i se pare viața mai proaspătă. Așa spune el... Și își închipuie că e un fel de apostol al veseliei și-al bunei dispoziții... Dar eu cred că toată filozofia lui e o scuză în care a început să creadă...

Dan își potrivise temeinic pasul după Maria. Criza, care la un moment dat îl sufoca, dispăruse ca prin farmec. Amîndoi mergeau voinicește. Urcau niște dîmburi domoale. Calea trecea prin crînguri de alun cotropite de tot felul de păsăruici. Încetul cu încetul, uitară amîndoi gîndurile de-acasă. Îi subjugase melodia aceea a dimineții pe care o cînta tot crîngul. Maria închidea din cînd în

cînd ochii pentru a-şi imagina o orchestră ciudată, compusă din mii de instrumente : păsări şi frunze, care se supuneau unui dirijor nevăzut. Se vedea cum îşi mişcă, vioi, căpşoarele, toate odată : la stînga, la dreapta, sus, jos, mii de păsăruici în fracuri şi rochii de seară, ca rîndunelele şi graurii, şi milioane, milioane de frunze, vibrînd toate în acelaşi ritm. Dar de ce ţinută de seară ?... Era cristal şi dimineaţă...

Dan o ocoli pe Maria, tăcut, respectîndu-i visarea. Se simţea în formă. Chiar grăbi pasul şi-i ajunse din urmă pe Lucia şi pe Ionel.

— Ei, inventatorule ! Aha !... V-aţi pus capul la priză solară... ? Să nu nimeriţi în vreo pată... şi cu inferioarele în vreo groapă...

Şi trecu mai departe, tot cu capul ascuns între umeri, pentru a nu tulbura contactele inteligenţei.

Ionel şi Lucia îl priviră în treacăt. Îi preocupa prea mult o anumită problemă pentru a mai fi atenţi la ce se întîmplă în jurul lor.

— Zău, Lucia... reluă Ionel. M-au trecut năduşelile tot gîndindu-mă la eventualitatea asta, şi altă soluţie nu există ! E inutil să-ţi mai baţi şi tu capul. Absolut totul e pentru această soluţie !

— Cu Victor ai discutat ? întrebă Lucia îngrijorată.

— Am discutat, răspunse Ionel fără ezitare. Am vrut să vorbesc mai întîi cu tine, dar nu ştiu cum s-a făcut...

— Nu trebuie să te scuzi. Spune mai bine ce crede Victor. Sau vrei să-l întreb eu... ?

— Nu-i nevoie, Lucia. Victor are exact aceeaşi părere. Mi-a dat imediat dreptate...

— Şi eu cred că e singura soluţie, Ionel. Cu cît mă gîndesc cu atît mă conving mai tare. Ai dreptate ! Numai despărţindu-ne în două grupuri putem asigura succesul expediţiei, sau, în cel mai rău caz, întoarcerea tuturor acasă. Zău, Ionel ! Meriţi toate felicitările...

— Lasă, Lucia... se apără Ionel. Nu e cazul să faci caz de ideea asta. Oricine putea s-o descopere. În clipa de faţă, ideea nu mai este a mea. E a noastră, a tuturor :

— Totuşi....

— Nu. Lucia ! spuse Ionel sentenţios. E ideea tuturor, aşa cum aparatele au devenit ale noastre, ale tuturor. Gata ! Mai bine să ne gîndim la alte probleme, încă

nerezolvate. Cum să facem cu alegerea conducătorului expediției ?

— Ca să fiu sinceră, îi mărturisi Lucia, m-am gîndit foarte mult la Victor.

— Eu mă gîndeam că șeful expediției trebuie să fie... cineva cu preocupări științifice, cu...

— Exact ! întări Lucia. Și în plus, Victor are darul de a convinge și de a te face să te simți așa cum ești... Dar acum mă gîndesc că ai putea să fii și tu. Ideea asta a ta e extraordinară... Zău, Ionel ! Acum ni se pare simplă : în loc de un grup, două ; unul în peșteră, altul afară ; legătură permanentă prin telegraf... Oul lui Columb ! Dar eu cred că face mai mult decît o mie de aparate tefefe...

— Iar începi să exagerezi ? Te rog să faci abstracție de mine, ba chiar îți ordon !

— Stai, că încă nu ești șef, rîse Lucia. Și mai e ceva care îmi dă ghes să te propun. Zău, Ionel... Îmi place că nu-ți mai dai ifose. Uite, chiar acum mă duc să vorbesc cu Victor.

Protestele lui Ionel nu mai avură puterea s-o oprească pe Lucia. Ba chiar îi iuțiră pașii. În cîteva minute îl ajunse pe Victor. Deși obosită de alergătură, cu respirația cam neregulată, izbuti să țină pasul cu el. Își încetini și Ursu mersul, și deodată se pomeniră toți trei alături.

— Am o idee ! spuse brusc Lucia.

— Numai una ? se prefăcu Ursu posomorît.

— Una și bună ! accentuă Lucia. Ce-ați zice dacă l-aș propune pe Ionel șeful expediției ?

Ursu se pomeni că fluieră a uimire, și poate pentru prima dată în viața lui căută privirile Luciei :

— E o chestie de-a lui Dan... fără praful ăla ?

— N-am vreme de glume ! îl repezi Lucia. Am fost cît se poate de serioasă...

— Atunci mai bine l-am fi luat pe Tic cu noi ! se înfurie Ursu. Ca să fac o contrapropunere în același stil...

— Ți-am spus că nu glumesc !

— Adică aș putea să te propun și pe tine... își revărsă Ursu tot năduful.

— În orice caz nu un... *urs*, se enervă Lucia. Tare-mi stătea pe limbă alt cuvînt... Și de ce crezi dumneata că un om nu se poate schimba ?

— N-am spus așa ceva, se apără Ursu. Un om sigur că se poate schimba, dar Ionel e încă un copil. Copilul mamei...

Ca să-l potolească, sau pentru că nu mai putea răbda atîta împotrivire, Lucia explodă. Dar explozia ei, tunătoare și neîntreruptă, era totuși foarte logică : vorbi despre aparatele lui Ionel, despre ideea explorării peșterii în două grupuri, găsită de Ionel, despre modestia lui... „M-a obligat să nu spun nimănui că el a venit cu ideea despărțirii"... Și în concluzie :

— Eu cred că am putea să-l alegem șef... ca o răsplată, ca o încercare, ca o recunoaștere, termină ea într-o suflare.

Victor nu spuse nimic, nu-i scăpă nici măcar un gest, care ar fi putut să-i trădeze gîndurile. Numai cînd îl văzu pe Ursu încruntîndu-se și gata să urle, interveni categoric :

— Stai ! N-ai nici un drept să te amesteci !

— Ba am ! Am o mie de drepturi, nu unul ! Și nici nu e vorba de drept !

— Se poate, spuse Victor. De aceea : te *rog !*

Ursu nu mai zise nimic. Dar țîșni de lîngă ei și se lăsă purtat pînă în depărtare de pași furioși.

Lucia îi ceru lui Victor lămuriri, dar Victor îi răspunse ridicînd neputincios din umeri.

— Nu-l mai înțeleg pe Ursu, se plînse fata. De cînd s-a făcut atît de ranchiunos ?... Și de ce ?... Și nici pe tine nu prea te înțeleg, Victor. Altădată te-ar fi bucurat asemenea vești, mai ales atitudinea lui Ionel...

— N-aș fi sincer dacă ți-aș spune că sînt bucuros... dar sînt de acord să facem o încercare...

Lucia era și intrigată și nedumerită :

— Dumnezeu să vă înțeleagă... Totuși... îmi pare bine că ești sincer cu mine, Victor. Și mă obligi să fiu și eu la fel. Nu mi-aș fi închipuit că o problemă de șefie poate tulbura un om în asemenea hal...

— Nici eu nu mi-aș fi închipuit ! răspunse sec Victor.

Lucia încetini anume pasul pentru a-i da a înțelege lui Victor că i-a spus tot ceea ce avea să-i spună. Și cît de bucuroasă fusese cu cîtva timp înainte ! O durea inima, fizic. Tocmai Victor și Ursu ! Oamenii cei mai... Uuuuh !

Victor îl ajunse pe Ursu, sau poate Ursu se lăsase ajuns. Multă vreme merseră cot la cot, muți, fără să se

privească. Nu vedeau nimic, nici în dreapta, nici în stînga. Mergeau cu capul plecat, nu se uitau decît la drumul pe care călcau paşii lor. Tristeţea şi amărăciunea îi asemăna pe amîndoi. Şi deodată înţeleseră că se îndepărtaseră prea mult de ceilalţi. Nu se mai zărea nimeni în urma lor. Se opriră amîndoi şi abia atunci Ursu dădu frîu liber mîniei care clocotea în el :

— Cum poţi să tolerezi asta ? E o mişelie !

— Nu ştiu, Ursule, dar nu vreau să greşesc. Poate că Ionel crede sincer că e ideea lui...

— Ionel ! ! îşi reluă Ursu atacul. O mie de frunze dac-ai amesteca, şi printre ele şase de-ale noastre, Ionel ţi le-ar alege în trei secunde. Ştii tu bine ce crede... Ştii tu ce vrea...

— Ursule ! Ce se poate întîmpla cu cineva care ajunge conducător, fără să merite ? Eu cred că sînt două posibilităţi...

— Una singură ! se opuse Ursu. Să fie aruncat jos !

— Ce rău îmi pare că nu te-ai liniştit ! spuse Victor cu toată sinceritatea. Mi-ai fost de mare folos.

— Nu pot, Victor, dar... uite ! îţi jur că o să încerc.

— Ţi-am spus că sînt două posibilităţi, Ursule. Poate chiar trei : ori va ajunge să merite cu adevărat conducerea... ori îşi va da seama că n-o merită... ori vor înţelege alţii că n-o merită... Aşa cred eu...

— Adică tu accepţi ? ! se înspăimîntă Ursu.

— Da !

— Fă-mă să înţeleg mai bine, te rog. Mi s-a înnegrit capul... Nu ştiu ce am...

— Uite ce cred eu !... Ionel ţine morţiş să fie ales conducătorul expediţiei. Poate că asta îi va prinde bine, poate că-l va schimba, cum crede Lucia. De unde ştim noi că şefia asta pe care o doreşte atîta nu-l va deschide, nu-l va încălzi, nu-l va apropia de noi ?... S-ar putea să fie şi pe dos... dar eu cred că oricé s-ar întîmpla, va fi spre binele tuturor, nu numai al lui Ionel. Acum înţelegi ?

— Nu !

— Eu aş da dracului toată povestea asta, Ursule. Zău că luînd-o aşa ca problemă n-are absolut nici o importanţă. Oricum, vom veghea toţi la bunul mers al expediţiei. Şef, neşef, nu contează. Nimeni nu poate impune idioţenii...

Mă gîndesc numai la Ionel... Poate că-i va prinde foarte bine experiența...

— Adică tu nu-l urăști deloc ? Nici măcar nu-l dis...

— Nu ! Îți jur, Ursule... Doar simt că mă doare ceva. Atît. Aș vrea să fie un băiat bun, ca tine, sau ca Dan...

Ursu se înduioșă într-o clipă :

— Iartă-mă, Victor... Îți mulțumesc.

În fund se zărea Zănoaga.

CAPITOLUL IX

I

La podul de piatră, la cel de al doilea pod, stăteau abătute două ființe. Fiecare la un capăt al podului. Doamne ! cum li se mai asemăna soarta ! Amîndouă erau triste, nenorocite, izgonite... Țîngulică fusese gonit de nenumărate ori, cu răutate, de stăpînul lui. Și nu odată îi șuieraseră pe la ureche pietre veritabile. Bineînțeles, cățelul știa că dacă stăpînul lui ar fi vrut cu orice preț să-l ochească, nu i-ar fi scăpat nici vîrful cozii, nici cea de a treia bulină cafenie de pe urechea dreaptă. Cine cunoștea mai bine decît el tirul infailibil al marelui maestru !... Dar, oricum, să azvirle după el ! Asemenea insultă nu mai primise, ehehehei ! de cînd !

Iar Tic... Povestea lui e bine cunoscută. De fapt, cînd moș Timofte ajunsese la casa cu cerdac și iederă, prichindelul era sculat, îmbrăcat, înfuriat, distrus și nenorocit. Altruist din fire, căută imediat un țap ispășitor, și părîndu-i-se lui că Țîngulică seamănă întrucîtva cu animalul căutat, își revărsă năduful asupra lui : De ce n-a dat alarma ? De ce n-a fugărit cocoșul pe sub geamuri ca să-i audă cucurigul ? De ce n-a provocat motanul la bătaie, ca să iasă tărăboi chiar la ivirea zorilor ? De ce n-a avut curajul să sară pe geam și să-i latre la ureche, că doar geamul fusese deschis toată noaptea ? De ce a tăinuit plecarea Mariei ?... De ce ? De ce ?... Cățelul, săracul, nu mai știa ce să creadă. De cîte ori făcea asemenea fapte era pedepsit, fără milă, chiar de cel care-l jignea acum. Ce vină avea el dacă stăpînu-său răsturnase toate obiceiurile fără să-l înștiințeze ?

Prichindelul foarte ciufulit simțea protestele grave ale cățelului, dar nu voia deloc să le accepte. De-aceea trecu la pedepse și nu uită să-și laude indulgența, pentru că in loc de zece pedepse, cît ar fi meritat, cățelul primi

una singură : să rămînă acasă !... Mai bine moartea ! gîndi javra nenorocită, şi folosi un întreg cortegiu de sisteme, învăţate tot de la stăpînul lui, pentru a-l îndupleca : se tîngui, se linguşi, se gudură, se prefăcu nepăsător, vesel, temerar, se oţărî, se repezi la el. În zadar. Ba se alese şi cu cîteva insulte dureros de vulgare. Nu-i rămînea să facă altceva decît ceea ce făcuse şi stăpînul : se gudură pe lîngă moş Tîmofte, care apăruse în faţa casei. Şi primi drept răspuns un semn din ochi, un semn de complicitate care-l linişti într-o secundă. Se duse imediat în cuşcă şi se aşeză grav, cu botul pe labe. Iar cînd Tic se despărţi de moş Timofte şi porni în goană pe urmele cireşarilor, ieşi frumos din cuşcă, ieşi frumos pe poartă, adică îşi scoase numai capul, frumos, şi privi după stăpînul lui. Cînd crezu că a ajuns destul de departe : după el ! Prestó !

Prima greşeală a lui Ţîngulică fu aceea că, în loc să se strecoare pe lîngă garduri, mergea chiar prin mijlocul drumului. Tic îl zări imediat, îl batjocori bine şi-l alungă. A doua greşeală o făcu pe şosea. Deşi mergea prin şanţ, pentru că se învăţase minte, în momentul cînd auzi un zgomot neobişnuit, îşi înălţă curios capul şi-şi văzu stăpînul întins cît era de lung în praful drumului. Crezînd că s-a întîmplat ceva grav, alergă repede acolo spre ajutor. Tic se împiedecase de o piatră şi căzuse, el care putea să alerge prin cea mai deasă pădure fără să atingă creanga unui copac. Şi mai era şi un martor ! Chiar cu piatra care-l trîntise aruncă în Ţîngulică. A treia greşeală o făcu la barieră. Nişte jigodii scîrboase încercară să se grozăvească faţă de el, adică îl încolţiră cu gîndul de a-i găuri şi smulge blana, şi el n-avea altă apărare decît să bage zîzanie între ele. Şi începu o bătălie între javrele de la barieră cum nu se mai pomenise. Tic azvîrli cu pietre a doua oară, dar aici mai există o scuză : poate că ochise în luptători, nu în arbitru. Insultele îi erau însă adresate lui şi mai ales acel : „Huuuuuoooo ! javră mizerabilă ! Acasă, în cuşcă, măgarule !“ nu era pentru bătăuşi, pentru că bătăuşii, în mod sigur, nu aveau casă, sau dacă aveau casă nu aveau cuşcă... Şi i s-au mai întîmplat cîteva mizerii grele, dar tot a ajuns pînă la urmă la al doilea pod.

Aici tristeţea, jalea şi mila se năpustiră toate asupra prichindelului. Nu mai era nevoie de nici o vorbă, de nici

un gest. Cățelul îl simți imediat. Într-o clipită fu lîngă el. De astă dată, stăpînul lui se lăsă cotropit de altruismul cel bun :

— Ce facem acum, răule, încăpățînatule ? Pe unde-o apucăm ? La dreapta, la stînga ? Unde ?

Se uită și Țombi cu priviri nesigure spre un stîlp cam nesigur, care încremenise cu brațele întinse. Mișcă și el capul, a nedumerire, ca stăpînu-său. Țîngulică nu era chiar întruchiparea perfecțiunii pentru întreg neamul canin. Avea multe calități, mai ales inteligența lui, într-adevăr fără egal, în schimb îi lipsea aproape cu desăvîrșire mirosul ; nu și-l antrenase niciodată, considerîndu-l prea comun și prea specific cîinesc. Prichindelul îl acceptase însă așa, de la început, și nici nu-i reproșase defectul... aiurea ! defect !

— Ce ne facem, Țombi ? Nu vezi că nu-i nimeni să ne ajute ?

Țombi se deghiză totuși pentru cîteva clipe în cîine polițist, dar numai de formă, ca să nu se creadă că n-ar fi interesat în găsirea drumului bun, pentru că mirosul lui avea doar trei direcții : motanul, mîncarea și Tic.

— Ei ! Ai găsit ceva ? îl întrebă nerăbdător Tic.

Mutra cățelului era atît de dezolată, încît ciufuliciul nu mai insistă. Și cum stăteau amîndoi la capătul podului, abătuți și nenorociți ca niște cerșetori de multă vreme nemiluiți, deodată li se păru că se aude un zgomot în depărtare. Într-adevăr, în zare, se vedea ceva : un nor de praf. După vreo cinci minute de groaznică așteptare se zări și căruța, iar după alte cinci minute căruța se opri lîngă ei.

— Bună ziua ! spuse Tic, însoțindu-și vorbele cu un gest foarte politicos. Nu știți dumneavoastră ce drum duce la Peștera Neagră ?

— Nu cumva vrei să mergi acolo ? îl întrebă la rîndul său moșneagul din căruță. Păi acolo-i departe, bre. Hai, suie-te, suie aici, să te duc la oraș, că te-o fi căutînd mumă-ta cu toți vecinii. Hai, hai !

Puștiul o sfecli, timp de o clipă, pentru că imediat îi veni ideea salvatoare :

— Cum o să mă duc la peșteră ?... Nuuuuu ! Am pus rămășag cu fonfăitul de văru-meu, pe trei kile de caise și pe doi pumni. Eu am zis că-i drumul din dreapta, el zice că-i ăl din stînga...

— Ai cam cîştigat, spuse moşul destul de mirat de amănuntele pe care i le dădea prichindelul. Mă găinărelule ! Nu cumva...

— Nu, moşule ! se grăbi Tic. Da' de unde !... Vas'că o iau prin dreapta... Mulţumesc...

— Suie-te, bre, în căruţă, şi hai acasă, n-auzi ?

— Aud foarte bine ! îi răspunse Tic îndepărtîndu-se. Dar n-am să mă întorc de dragul matale în oraş. Ce, crezi că tata e atît de răutăcios ca matale ?

— Du-te sănătos, pezevenchiule ! îl afurisi moşul în felul lui, şi un zîmbet îi miji sub mustaţă.

— Dar o iau pe drumul din stînga ! îi mai spuse prichindelul şi apoi îi arătă limba.

Nu limba îl supără pe moşneag, ci faptul că puştiul îi mirosise minciuna.

— Da' cin' te-a făcut, bre, aşa de isteţ ? Ia uite, domnule !

— Apoi abia acum am aflat drumul adevărat, se crezu dator Tic să-i răspundă moşului şi-o luă pe drumul din stînga.

2

Zănoaga era o scobitură adîncă şi prăpăstioasă, ca o coajă de ou, înconjurată de stînci pleşuve şi cristaline, precum constatase Ionel. Iar după calculele Luciei, altitudinea buzelor stîncoase şi a platourilor din jur se apropia de 1200 de metri. Era altitudinea la care se întîlneau frăţeşte fagii şi brazii. Ca şi brazii, fagii din părţile Zănoagei erau înalţi şi drepţi şi cu crengile dispuse simetric. Numai culoarea albă a scoarţei, culoarea norilor de dimineaţă, şi frunzişul lat îi deosebeau de brazi.

Cireşarii poposiră într-un luminiş cu iarbă mătăsoasă. Acolo îşi lăsară poverile, acolo prînziseră, un prînz îmbelşugat, gătit la repezeală din alimente reci, dar pe care foamea şi iuţeala celor două gospodine îl ridicaseră la rangul de rafinament gastronomic. În apropiere se auzea susurul unui pîrîiaş ; termosurile se umplură re-

pede și se goliră și mai repede, și iar se umplură, dar de astă dată pentru a se filtra și a se degusta cu picătura de către Lucia și Ionel, care trăgeau îndărătnici elasticul unei savante dispute științifice. Fiecare trăgea, cît putea, de capătul său, așa că pînă la urmă apa deveni „feruginoasă — gazoasă", pentru a-i mulțumi pe amîndoi.

Încîntați de marea lor descoperire științifică, dar mai încîntați de atitudinea pe care-o avuseseră față de descoperire, o băuseră cu plăcere nebună, îndestulați, foarte obosiți, cireșarii se întinseră pe iarbă, după ce, bineînțeles, desfăcuseră și așezaseră păturile sub privirile de Argus ale Luciei. Odihna era absolut obligatorie, ca orice lucru foarte plăcut. Un ceas și jumătate nimeni n-avea voie să se miște de pe pătură, dar nici n-avea voie să mai rămînă o secundă după semnalul ceasului deșteptător... căruia Dar îi și pusese gînd rău. Nimeni nu crîcni împotriva programului... numai Ursu părea puțintel neliniștit. Aceasta era impresia Luciei, care hotărî în sinea ei să-l supravegheze foarte strict. Îi era teamă să nu părăsească pe furiș poiana. Din fericire, Ursu își așeză pătura chiar pe marginea Zănoagei, și astfel Lucia răsuflă ușurată. Ca să părăsească poiana ar fi trebuit să sară peste ceilalți, ceea ce, fără îndoială, ar fi atras atenția cuiva. Altă cale de evadare nu avea, pentru că în partea cealaltă păzea, neîndurătoare, prăpastia.

Mai tîrziu, Lucia se blestemă amarnic că nu urmărise niciodată acrobațiile lui Ursu, celebre în tot orașul. De unde să știe ea că două cluburi sportive trimiseseră, emisari în orășel pentru a-l „culege" pe campionul școlar de gimnastică ? Trecuseră doar cîteva minute de la semnalul de odihnă generală și obligatorie, și Lucia, hotărîndu-se să-i ceară un sfat oarecare lui Ursu, de fapt vrînd să se convingă că e la locul lui, nu mai văzu decît pătura pe buza prăpastiei. Spaima o paralizâ cîteva clipe.. Nu cumva ?... Această ezitare îi fu fatală. Cînd se duse apoi cu Victor la locul cu pricina pentru a privi împrejurimile și străfundurile, nu mai zări nimic, nici urmă de Ursu.

— Păcat... îi șopti Victor. Am fi asistat la un spectacol extraordinar...

— Ce vrei să spui ?

— Nu l-ai văzut niciodată pe Ursu făcînd exerciții la bară sau la trapez ?

— Nu ! Şi-mi pare foarte rău... dacă e aşa cum vrei să se subînţeleagă...

— Eu cred că Zănoaga asta n-a văzut de cînd e ea, nici pe vremea maimuţelor, dacă au existat vreodată pe aici, o mai grozavă demonstraţie de acrobaţie.

Lucia era cît pe-aci să caute dovezi sau argumente pro sau contra existenţei antropoidelor, dar îşi aminti că abia a început programul de odihnă obligatorie, şi mai ales că e responsabilă cu îndeplinirea programului.

Victor nu exagerase deloc cînd imaginase spectacolul acrobatic al lui Ursu. Vlăjganul îşi făcuse planul de evadare în timp ce-şi potrivea pătura şi nu căuta decît un moment de răgaz, pe care îl provocase el, aruncînd o pietricică undeva lîngă Lucia şi obligînd-o să caute mirată prin iarbă. Nu-i trebuia mai mult. Se împinsese, încet, fără zgomot spre buza prăpastiei, îşi încîrligase vîrful piciorului drept într-un ciot de pe margine şi... dispăruse în prăpastie. Exact în clipita cînd toată greutatea corpului se lăsase în vîrful agăţat de ciot, prinsese cu braţul stîng trunchiul unui brad, iar cînd piciorul drept se eliberase din ciot şi corpul începuse să coboare încet, atîrnat în puterea de cîteva clipe a braţului stîng, piciorul odihnit întîlnise sub talpă creanga pe care o căuta. Ursu răsuflase uşurat. Tot greul fusese trecut. Şi încă fără să se fi dat alarma ! Restul era un joc de copil. Îşi făcuse vînt şi se prinsese de creanga altui brad, sărise apoi în altul, apoi în altul, şi iarăşi, pînă ajunsese în partea cealaltă a Zănoagei, chiar în clipa cînd Lucia şi Victor se opriseră pe pătura lui. Nici unul nu văzuse semnalul de despărţire făcut de Ursu de pe marginea cealaltă a Zănoagei, pentru că numai acolo nu se uitau. Îl căutau pe muchia cea mare, printre brazii de pe coasta abruptă, printre ierburile şi bolovanii din vale, dar în faţa lor, peste prăpastie, la vreo treizeci de metri depărtare, nu-şi închipuiau că poate să fie.

După ce mai fîlfîi o dată din mînă spre locul de popas, Ursu porni în recunoaştere. Îşi luă mai întîi cîteva puncte de reper, ca să evite orice întîrziere la întoarcere, apoi dibui o cărăruie de multă vreme neumblată, precum dovedeau iarba şi florile care se lăfăiau în mijlocul ei. Foarte capricioasă şi nestatornică, potecuţa îl ameţi cu ocolurile ei. Cum întîlnea un fir de apă pe care şi un

copil l-ar fi sărit, cum făcea un ocol de vreo douăzeci, treizeci de metri ; la orice colţ de stîncă ieşit afară printre copaci alt ocol lăbărţat ; se întîlnea cu un dîmb care putea fi urcat din două, trei salturi, iar cotea speriată pe la poalele lui. Şi Dan ar fi dispreţuit o asemenea potecă. Argumentul părîndu-i-se hotărîtor, părăsi poteca mofturoasă luînd-o de-a dreptul la vale.

Drumul ales de Ursu, la început uşor, ca o suprapunere de mici platouri, un fel de trepte late şi blînde, deveni, pe măsură ce cobora, un adevărat chin. Arborii, bolovanii, suişurile şi coborîşurile neaşteptate, pîrîiaşele, crăpăturile nenumărate, toate deveneau obstacole sîcîitoare, care nu-l lăsau nici o clipă să răsufle în voie. Mai că începea să regrete abandonarea cărăruii.... Oare de cînd nu mai călcase picior de om prin acele locuri ?... Întrebarea îl trezi pe Ursu. Pînă atunci nu-l preocupase nimic altceva decît înaintarea lui, nu căutase nimic altceva decît locuri sigure în care să poată pune piciorul şi puncte de sprijin pentru braţe. Cînd îşi lăsă privirile să alerge în voie, se minună de frumuseţea şi bogăţia peisajului. Parcă era o întrecere între culorile şi mirezmele florilor, şi sub scoarţa de frunze uscate roiau tot felul de gîngănii multicolore. Fără să stea pe gînduri, culese cele mai frumoase şi mai neobişnuite flori, şi despărţi de frunzişul uscat cîteva gîngănii ciudate, cum nu mai văzuse pînă atunci. Mai ales o rădaşcă uriaşă, cu colţi cît degetul şi cu un corn în mijlocul lor. Tot culegînd „podoabele" cu care voia s-o îmbuneze pe Lucia, la întoarcere, Ursu se pomeni deodată în faţa unei cărări. Abia se deosebea printre ierburi şi bolovani. Era cărăruia pe care-o părăsise. Întîlnirea neaşteptată îl încălzi, îi strecură în suflet o undă de duioşie. Parcă ar fi regăsit un vechi prieten. Îşi continuă drumul pe cărăruie la vale, şi fusese inspirat apucînd noul drum, pentru că întîlni la un cot o aglomerare de stînci care-i furniză în cîteva minute o adevărată colecţie de roci. Gata ! Nu-i mai era teamă de Lucia ! Cu bogăţiile pe care le avea în buzunare şi-n mîini putea să-şi cumpere toate libertăţile... sau evadările. Mai rămînea să facă o ultimă recunoaştere de jur împrejurul regiunii şi pe urmă putea să se întoarcă la Zănoaga.

De multă vreme căuta Ursu copacul care să-i înlesnească recunoașterea. Îl găsi într-un luminiș, cam departe de locul de popas. Era un fag uriaș care-și întrecea toți frățînii dimprejur. Nici nu-și dădu seama cînd ajunse în vîrful lui. Își roti încet ochii : nu afla în toată regiunea un loc mai bun pentru recunoaștere. Apoi începu, meticulos, atent, încordat, fără grabă, să cerceteze punctele cardinale.

Spre nord se ridica bariera munților : stînci pleșuve, sau împădurite, colți ca niște crenele, gheburi încordate ale unor giganți plumburii. Undeva, la poalele unui con uriaș, trebuia să fie intrarea în peșteră. „Cel mult zece kilometri", gîndi Ursu. Retrăgîndu-și privirile din munți, descoperi, la vreo doi kilometri de locul unde se afla, o scobitură ca o corabie. Era Zănoaga. Locul de popas nu se deslușea bine din cauza arborilor care-l acopereau ca o pavăză. La dreapta și la stînga, pădurea era atît de deasă, încît nu se putea deosebi nimic. Numai copaci, copaci, copaci. Doar undeva în zare, spre dreapta, cercetașul ghici, urmărind nesiguranța reliefului, o vale adîncă și deci existența unei ape. Își întipări bine direcția, apoi îndreptă privirile spre vale, spre regiunea pe care o străbătuseră cireșarii. Valea se vedea ca-n palmă, pînă la al doilea pod de piatră, pe care mai degrabă îl ghici decît îl zări. Se vedea și panglica șerpuitoare a drumului, alături de panglica argintie a apei și cărarea care urca la Zănoaga...

Cercetașul își încordă subit privirile. Parcă zărise un punct pe drumul care urca la Zănoaga. Era un punct mișcător, parcă înainta o gînganie. „Un călător", gîndi el, dar nici nu-și termină gîndul că tresări din nou. În urma punctului mișcător parcă se mai zărea un punctuleț, tot mișcător. Simți cum se strecoară în el o neliniște stranie. Își încordă aprig privirile, fixîndu-le asupra celor două puncte. Mai bine de un minut nu-și dezlipi ochii de pe ele.

Poate că a sosit timpul să se afle că în privința vederii Ursu era un adevărat fenomen. Profesorul de astronomie i-o încercase într-o noapte, punîndu-l să descopere, așa cum fac arabii, vestita stea Alcoor, lîngă Mizar, la îndoitura oiștei Carului Mare. Numai respectul față de pedagog îl oprise pe Ursu să rîdă : steaua se vedea foarte limpede. Cea de a doua încercare se făcuse după un

adevărat ritual. Trebuia să descopere, în Crucea Nordului, la capătul unui cadrilater care o cuprindea și pe Deneb, cea mai frumoasă stea din Lebăda, o stea foarte mică, numită 61 — Lebăda, una din cele mai apropiate de sistemul solar. O deosebise și pe aceasta, fără nici o greutate. Încercarea se sfîrșise prin descoperirea unei alte celebrități a firmamentului, supermobila Mira Cetti, aflată atunci între poziția a șasea și a șaptea. Profesorul rămăsese de-a dreptul uluit : într-adevăr, vederea lui Ursu era cu totul ieșită din comun. Puțini muritori se puteau lăuda cu o astfel de vedere.

Cercetașul își obosi ochii pînă la lacrimi și ceea ce zări i se păru de o mie de ori mai grav și mai important decît faptul că descoperise într-o singură noapte cele mai celebre podoabe ale lumii stelare.

Gonit de descoperirea de ultimă clipă, Ursu ajunse într-o suflare la Zănoaga. Părăsiții se sculaseră doar de cîteva minute și se constituiseră imediat într-un tribunal imparțial și sever. O clipă să mai fi întîrziat și pedeapsa ar fi fost hotărîtă în contumacie. I se dădu dreptul la apărare... și Ursu începu să scoată din buzunare, din cutii și cutiuțe tot ceea ce adunase în cutreierul său. Nu rosti nici un cuvînt. Numai energia și îndărătnicia Luciei opri o aprigă încăierare în apropierea tezaurului adus de evadat. Spiritele se liniștiră repede, fuga lui Ursu fu uitată, sau poate trecută sub tăcere, ba se pomeni și cu cîteva elogii, hai să zicem : laude, și parcă recunoscuse și vocea Luciei... Atmosfera fiindu-i prielnică, Ursu îndrăzni să ceară o porție suplimentară de hrană.

— Nu mai poți răbda ? îl întrebă Lucia cu destulă bunăvoință în glas.

— Nici o secundă ! supralicită el. Dacă ai ști cît m-am chinuit pînă am găsit rocile ! Am scobit tunele, zău... Și floarea aia albastră ca un clopoțel... Eram să-mi rup gîtul...

Lucia se văzu nevoită să cedeze stăruințelor și-i scoase, din raniță pe care tot el o purta, un pachețel cu hrană rece. I-l dădu cu inima îndoită, dar i-l dădu...

— Poate mai găsești unul...

— Gata ! se încăpățînă Lucia.

Era un „gata !" definitiv și Ursu se retrase. Dar mai era Maria ! Tocmai se oprise în fața lui.

— Mie ce mi-ai adus ? îl judecă ea.

Era jale ! Nu oprise nimic pentru Maria. Tot ceea ce culesese se afla pe pătura din fața Luciei. Căută în buzunare, dar nu găsi nimic. Nici o pietricică, nici o frunzuliță...

— Nu mi-ai adus nimic... se întristă Maria.

Ursu reveni ca prin farmec. Chiar se învioră :

— Ți-am adus ceva !

— Ce ? Unde e ? Arată ! Dă-mi !

— Acum nu pot... îi făcu el cu ochiul. Așteaptă pînă deseară... Cam pe la asfințit...

— Ahaaaa ! Te-am priceput... Nu vrei să recunoști că m-ai uitat... și-ți închipui că pînă deseară o să găsești ceva în drum... Nu m-am așteptat la asta, nesuferitule !

— Zău, Maria... Dacă-ți spun... Crede-mă...

— Nu te cred ! Nu te mai cred !

— Atunci... Te rog să-mi dai ceva de mîncare... Poate ți-a mai rămas...

Maria rămase cu gura căscată. Era ultimul lucru la care s-ar fi așteptat :

— Ești nebun ? !... Sau poate n-ai mîncat ? Sau cine știe... ?

— Ai ghicit !... Sau : *cine știe...* ? Spune-mi ! Ai ?

— Am o coajă de pîine, dacă-ți ajunge... Și mi se pare că mai am o roșie... și niște brînză... Și un „adio"...

— Grozav ! Dar bucata de „adio" n-o vreau. O primesc deseară dacă ții cu orice chip...

Maria scotoci în rucsac și-i întinse lui Ursu rămășițele prînzului, refuzînd, ostentativ, să se mai uite la cel flămînd :

— Tot Luciei să-i mulțumești... Dacă nu ne obliga ea să păstrăm resturile...

— Vă mulțumesc la amîndouă... Sînteți fete cumsecade, gospodine, bune, ce mai...

— Ei ! Acuma-mi spui ? atacă brusc Maria.

— Ce să-ți spun ? ! se holbă Ursu.

— Aaaaaa ! Ai și uitat ?... În cazul ăsta... O să vezi !

— Zău, Maria... se rugă Ursu. Numai... deseară... sau puțintel mai tîrziu... Poate chiar înainte de asfințit... Acum însă nu pot, pe cinstea mea...

— Mi-e teamă că ai împrumutat și altele de la Petrăchescu... Foarte bine că nu vrei !

Ursu însă nu-i mai răspunse. Se încruntă, gonind-o pe Maria. Dar nu la ea se gîndea. Fața i se lumină repede și un licăr cald îi trecu prin priviri. O întrebare chinuitoare pierise. Rămăsese numai răspunsul, un răspuns duios.

Cînd cireșarii părăsiră Zănoaga, Ursu mai zăbovi cîteva clipe : ca să fixeze în altă parte centrul de greutate al uriașei raniţe. Dar cînd prietenii dispărură după un cot și ieșiră din raza vederii lui, sări ca un popîndău. Cotrobăi undeva într-o raniță, scoase ceva, și porni în goană, la vale, pe potecă. Se făcu repede nevăzut printre copaci. După numai două minute se întoarse cu un aer foarte mulțumit, își potrivi bagajele cu îndemînarea unui maestru și păși vesel, grăbit, pe urmele prietenilor săi.

Îi ajunse, gîfîind, chiar la locul unde poteca se despărțea în două brațe. Dar nu erau singuri. Două ființe neașteptate le tăiaseră calea : un cioban voinic, sprijinit într-o ghioagă groasă și noduroasă, și un ciobănel de vreo zece ani, probabil fecioru-său, sprijinit și el într-un ciomag. Păreau amîndoi, acolo pe costișă, înțepeniți, cine știe de cînd, în poziții oblice. În vale, o turmă își suna tălăngile.

— Și care ar fi cel mai bun drum ? îl întrebă Dan pe ciobanul cu ghioagă.

Fără să se clintească și să facă cel mai mic gest, fără să clipească măcar, cel întrebat răspunse domol :

— De... Asta-i după om... Poate că mătăluță ți-ar conveni cel din dreapta... Poate că 'mnealui, și arătă spre Victor, i-ar conveni celălalt.

Omul era greoi la vorbă, nu se destăinuia cu una, cu două. Lucia voia precizie :

— Drumul din dreapta-i mai lung ?

— De... Mai lung !... E un fel de-a spune... Vezi 'mneata ?... De aici și pînă la fagul ăla prăbușit de lîngă turmă e tot atîta cale ca de la fag și pîn-aici... Ori ziceți că nu-i așa ?

— Asta-i limpede ca lumina zilei... încercă Ionel să imite graiul ciobanului.

Tot fără să se clintească, nici măcar buzele nu i se vedeau mișcîndu-se, ciobanul răspunse :

— De... Ia du-te dumneata pînă-n vale la fag și uită-te 'mneata la ceas și vezi cît ai făcut... Ș-apoi vino 'napoi, și uită-te iar la ceas și vezi cît ai făcut... Nu mai e aceeași poveste... Ori ziceți că nu-i așa ?

Ionel, şi o dată cu el şi ceilalţi cireşari, se simţeau cam înghesuiţi. Era firoscos ciobanul, nu un rupe-vorbe cum crezuseră la început.

— Cam aşa e, cum spui dumneata, îi dădu Dan dreptate.

— Ei !... Acu' o să ştiţi şi 'mneavoastră de ce noi, haici, la munte, nu socotim drumurile după lungime, ci după ceasuri...

— Şi cam cît facem pînă acolo pe drumul din dreapta ? reluă Dan sub o formă nouă vechea întrebare.

— De... Dacă amu soarele-i spre prăvală, eu aş zice că pînă în amurg ajungeţi la Pietroaia... Dacă ţineţi pasul vîrstei 'mneavoastră, se înţelege...

— Şi pe drumul din stînga ? întrebă Maria.

— Pe istălalt ?... De... Dacă vă-ncumetaţi la drum... pînă-n amurg ajungeţi la Pietroaia...

— Atunci am putea s-o luăm pe oricare drum, descoperi Lucia. Totuna e...

— De... Cum să nu se poată ! Numa' că ăst din dreapta ocoleşte binişor...

— Şi ăst din stînga ? întrebă Ursu.

— De... istălalt e mai anevoios, că urcă mai de-a dreptul.

Cireşarii erau, în sfîrşit, lămuriţi pe deplin asupra caracteristicilor celor două drumuri care duceau la Pietroaia, la Peştera Neagră.

— Dumneata ce ne-ai sfătui ? căută Victor să-l intereseze pe cioban.

Abia atunci ciobanul făcu prima mişcare : îşi mută ghioaga la cealaltă subsuoară :

— De... Asta-i altă poveste... Cine vrea poveţe, să le ceară... Ş-aş zice s-o luaţi pe drumul cel paşnic...

— Nici vorbă că vom apuca pe el ! sări imediat Dan. Şi vă mulţumim foarte mult...

Dar ciobanul nu mai avu vreme să răspundă la mulţumiri. Se desprinse fulgerător din pămînt, cu tot cu ghioagă, şi alunecă la vale, pentru că oile, simţindu-se neobservate, o apucaseră razna şi ajunseseră la buza unei rîpi prăpăstioase. Exact cu aceleaşi gesturi se desprinse din pămînt şi puiul de cioban.

— Pe care drum apucăm ? întrebă Lucia.

— Parc-am hotărît odată ! se burzului Dan. Pe drumul cel paşnic, pe drumul din dreapta.

— La vot ! propuse Lucia. Cine merge pe drumul din dreapta, mîna sus !

Dan se grăbi să ridice mîna, dar constată cu uimire că nu mai avea nici un tovarăș.

Cireșarii își continuară drumul spre peșteră, cotind pe poteca din stînga. În frunte, Ursu, fluierînd vesel... La urmă, Dan, gîfîind și bolborosind cuvinte neînțelese... care aduceau a blesteme.

3

Lîngă trunchiul unui copac prăbușit, la Zănoaga, poposiseră două ființe foarte obosite. Nu trecuse prea multă vreme de cînd încetaseră să fie și foarte flămînde. Dar, așa cum numai în basme se întîmplă, Tic descoperise, aproape de intrarea corabiei de piatră, un pachet foarte insinuant. L-ar fi ocolit el cu grijă și cu respect, chiar cu ochii închiși, dacă nu l-ar fi intrigat poziția ciudată în care se afla și dacă n-ar fi presimțit o anumită înrudire între cățel și pachet. Țombi se prefăcuse într-o săgeată, nemișcată și verticală, cu botul și mai ales cu nările transformate în vîrf necruțător, chiar sub pachet... pentru că pachetul era agățat de creanga unui brad, și potrivit în așa fel ca să nu-i scape nici chiar unui orb care ar fi urcat poteca : tot s-ar fi ciocnit cu nasul de el. După acest raționament lăturalnic, prichindelul se apropie de pachet și văzu cu uimire că-i era adresat chiar lui ! Adresa scrisă cu litere mari de tipar era vizibilă de la o poștă : PENTRU TICUȘOR. Îi mai trebuia un băț cu crăcană la capăt. Îl găsi repede și astfel pachetul ajunse la destinație. Cine i-l trimisese ?... Anvelopa de hîrtie groasă nu spunea nimic, dar ciufuliciul bănuia pe cineva, știa el că prin codri sălășluiesc și zîne bune, nu numai numele pădurii... Oare anticipa el ceea ce se afla în pachet ? De ce se gîndea la o zînă bună și nu la muma pădurii ?... Trăsese cu coada ochiului la Țombi și după felul cum își mișca vîrful nasului, cerșetorul !, se convinse, fără urmă de îndoială, că în mîna lui norocoasă

se afla un pachet cu mîncare ! Îl desfăcu grijuliu, sub supravegherea neîndurătoare a cățelului, și pe hîrtia groasă în care era învelit, stăteau gata să se predea : trei bucăți de pîine, cîteva feliuțe de salam, două roșii, o fărîmă de brînză, trei biscuiți și un măr. Gusturile culinare moderne ale zînei bune nu-l preocupară nici o clipă. Tăbărî asupra bogățiilor noi, fără să uite să înjumătățească tot ceea ce se preta la înjumătățit cu bravul lui sfetnic, adică : pîinea, salamul, din păcate, și mai ales biscuiții...

Înfulecînd de zor, și imitat cu fidelitate de Țombi, Tic mulțumi din suflet zînei bune. Fără darul ei, cine știe ce s-ar fi întîmplat ! Doamne, cît îl mai chinuise foamea ! Cum îi mai mușcase stomacul și intestinele ! Și cîtă sfîrșeală îi scursese în trup, în picioare mai ales ! Ba la un moment dat începuse să vaibă vedenii. De cîteva ori, în urcușul spre Zănoaga, i se păruse că vede în frunzișul pădurii, legănîndu-se în bătaia vîntului, cîrnați și crenvurști, pulpe și găluște, și struguri negri, psssst ! ce mai bunătăți !... dar nu erau decît cioturi, sau crengi rupte, sau conuri de brad, sau frunze bolnave. Ce foame crîncenă îndurase ! își aminti prichindelul sorbind cu buze înfiorate roșiile. Ba la un moment dat se gîndise că ar putea să invoce zînele bune : să se preschimbe tot codrul într-o pădure tropicală cu palmieri și cocotieri... dar nu-și mai rostise rugăciunea de teamă că pădurea necunoscută ar putea să mișune de jivine scîrboase și rele.

Cele două ființe de lîngă trunchiul prăbușit ajunseră la ultima înghițitură. Amîndouă în aceeași clipă. Privirile li se întîlniră... dar prichindelul se împotrivi valului de duioșie care-l amenința. Soarele se cam rostogolea spre munți.

— Ei ! se adresă stăpînul sfetnicului cu urechi supuse. Acum e acum ! ajungem noi la Peștera Neagră ?

Coada lui Țombi răspunse foarte afirmativ, și ca să nu rămînă nici un dubiu și botul participă la răspuns.

— Păi dacă-i așa, îl luă la rost prichindelul, de ce mai zăbovești, leneșule ? La drum !

Și o întinseră amîndoi la drum, pe cărarea îngustă care ținea munții. Și merseră ei cît merseră, cum se spune în basme, dar nu prea mult, pentru că se văzură nevoiți să se oprească într-o poieniță dușmănoasă unde

poteca devenea asemeni limbii şarpelui, adică se bifurca. Tic parcă simţi o ţeapă în inimă.

Soarele se lăsa spre asfinţit şi de jur împrejur era numai pădure şi nici urmă de aşezare omenească. Numai pădure, şi copaci, şi desişuri ameninţătoare. Deodată, Ţombi ciuli urechile. O secundă mai tîrziu îşi încordă şi prichindelul auzul. Undeva, nu prea departe, parcă se auzeau voci. Fără zăbavă, dar cu precauţii teribile, prichindelul se strecură în direcţia din care veneau zgomotele. Se opri la buza văii. Jos se zăreau două siluete lăţoase, una mai mică, alta mai mare, rezemate oblic în nişte pari. Erau cei doi ciobani pe lîngă care vremea părea că trece fără să-i atingă. Tic îşi continuă totuşi coborîrea, dar amintirea păţaniei de dimineaţă : întîlnirea cu moşneagul răutăcios, îl obligă la o prudenţă întreită. Pe la jumătatea costişei se opri. Mai jos era primejdios. De acolo dădu bineţe celor doi mocani şi primind răspuns, dar mai ales părîndu-i-se amîndoi ziditi în pămînt, îndrăzni să întrebe :

— Nu ştiţi care drum duce la Peştera Neagră ?

Fără să se clintească, fără să facă un gest, şi parcă fără să mişte buzele, ciobănelul îi răspunse cu voce domoală :

— Apăi de... Vrei să spui la Pietroaia ?... De... Amîndouă ar cam duce acolo...

— Şi care-ar fi cel mai bun ? stărui prichindelul.

— De... Asta-i după om, îşi aminti puiul de cioban. Mătăluţă poate că ţi-ar conveni ăl din dreapta... iar... iar... 'mnealui i-ar conveni poate istălalt.

Tic era prea grăbit ca să se mai întrebe cine era „'mnealui". Altceva îl interesa :

— Care-i mai lung ?

— De... Mai lung !... E un fel de a spune... Vezi 'mneata... de-aici şi pînă la fagul din vale...

Dar fagul era atît de aproape de el încît ciobănelul făcu prima mişcare : întoarse capul spre tătîne-său rugîndu-se pesemne, din priviri, să-l scoată din încurcătură.

Ideea salvatoare poposi însă în mintea lui Tic :

— N-aţi văzut pe unde-au apucat-o băieţii care-au trecut înaintea... *noastră* ?

Tic folosise ultimul cuvînt din spirit de prevedere : să-l creadă ciobanii trimisul unui grup, care rămăsese

sus. Şi la drept vorbind nici nu minţise : nu erau doi cei care căutau drumul spre peşteră ?

Ciobănelul îşi mutase ciomagul la cealaltă subsuoară :

— Apăi de... Au apucat-o pe drumul cel paşnic...

— Drumul cel paşnic ! ? se miră Tic a întrebare.

— Drumul din dreapta...

După un „mulţumesc" rostit în fugă, şi după un îndemn energic adresat unui Ţîngulică prostit de nemişcarea celor doi ciobani, prichindelul porni iarăşi la drum. Şi nu-i trebui multă vreme pentru a tălmăci expresia ciobănelului : drum paşnic. Într-adevăr, poteca era domoală, liniştită, parcă voia să se strecoare neobservată printre obstacole şi zăgazuri, ocolindu-le întotdeauna. De voie, de nevoie, prichindelul suportă o bună bucată de timp cumînţenia cărăruii, dar cînd întîlni în cale o rîpă lată numai de zece metri şi adîncă numai de vreo doi, în faţa căreia poteca se speriase, nu mai reuşi să se stăpînească şi se hotărî să scurteze drumul. Şi după ce trecu de rîpă şi ajunse iarăşi în cărăruie făcu o socoteală care-l bucură grozav : cîştigase aproape jumătate de kilometru ! Adică o mulţime de minute. Încurajat de succes, mai scurtă drumul de cîteva ori şi de fiecare dată regăsi prietenoasa potecă. Pînă ce îi apăru la un cot, într-un desiş, o ridicătură ca o cocoaşă de cămilă. Aproape vesel, părăsi cărăruia cu gîndul că o va regăsi în scobitura dintre cele două cocoaşe. Urcă şi coborî şi iar urcă, dar nu dădu imediat peste poteca părăsită. Puţintel înfricoşat de discul soarelui, care nu mai dogorea şi nici nu mai lumina cu puterea lui de zi, prichindelul făcu marea greşeală de a începe să caute poteca numai înainte, în loc să se întoarcă foarte simplu înapoi, la poalele cocoaşei. Înainte !... Dar erau copaci, şi stînci, şi gropi, şi desişuri, şi toate trebuiau ocolite şi numai înainte nu mergea prichindelul. Cînd i se aprinse în minte gîndul cel bun, era prea tîrziu. Nici urmă de cocoaşe, nicăieri, nici măcar vreo ridicătură nu se mai vedea. Ba nici soarele nu-şi mai arăta decît o felie roşietică şi foarte grăbită. Prichindelul se întoarse iute cu faţa spre asfinţit ca să mai aibă timp să fixeze punctele cardinale. Dar la ce i-ar folosi oare punctele cardinale, dacă nu ştie precis unde se află peştera ? Şi de unde să aleagă puncte de reper pentru nord sau pentru sud cînd n-aveau în jur

decît copaci care se asemănau ca niște dușmani unii cu alții ? Și cum va mai stabili punctele cardinale după ce soarele își va retrage ultimele culori ?... Întrebările îl îmboldeau, rele și ascuțite ca niște lănci.

— Țombi dragă... începu el să se tînguie. Mi se pare că ne-am rătăcit prin pădure...

Și în clipa aceea prichindelul înțelese cît rău și-ar fi făcut dacă ar fi gonit cățelul acasă cu tot dinadinsul.

Țombi simți neliniștea stăpînului și i se gudură viu la picioare și începu să-și frece botișorul umed și cald de niște gambe reci. Înaintau încet printre copaci spre nord, și ciufuliciul izbuti să-și mențină curajul pînă cînd umbrele copacilor prinseră a se lungi, iar desișul pădurii deveni mai întunecos. Primul val de teamă îi încreți carnea, dar nu se lăsă doborît. Se înverșună la drum spre nordul lui halucinant și iluzoriu. Ceva îi spunea că peștera se află în direcția nordului, dar nimeni nu-i mai spunea în ce direcție se afla nordul. Nimeni, pentru că soarele nu se mai vedea, și nici culorile asfințitului nu mai ajungeau pe cerul îngustat al pădurii. Cînd primii lilieci își luară zborul din scorburile lor aținate de întuneric, prichindelul simți cum i se strecoară frica în oase. Gambele i se muiau, și dacă se oprea undeva, oriunde, în vreo oază întîrziată de lumină, începeau să-l încolțească ghearele ascuțite ale groazei.

Oare de ce nu putea să închidă ochii ?... Nu putea ! Și privirile lui descopereau pretutindeni în jur figuri și forme ciudate, pe care un vînt, venit iute la chemarea groazei, le agita amenințător. Și mai erau și țipetele stranii ale păsărilor de noapte, țipetele cu care se trezeau. Pădurea întreagă, pădurea cea bună și plină de culori, își scotea din văgăuni ascunse ființe de groază. Uriași cu zeci de brațe, babe deșirate, gheboase, cu părul plin de lighioane și cu unghii care zgîriiau pînă-n inimă, dihănii cu colți încovoiați și cu coame zburlite care-i înțepau pulpele, balauri cu zeci de capete, cu limbi șuierătoare care-i atingeau ochii și ceafa, se mișcau, și dansau, și hîrșîiau, și rînjeau mereu, din toate părțile.

Îngrozit, prichindelul luă cățelul în brațe și încercă să se apere de asediatorii încîlciți, diformi și mușcători, fugind, fără să știe unde, fără să se întrebe unde. Și dihăniile pădurii îi tăiau drumul, îi loveau fața cu cozi,

cu gheare și cu limbi scîrboase, îi încolăceau picioarele, îi zgîriau brațele. Cele două ființe bezmetice, ascunse parcă una în alta, trăiau din plin teroarea pădurilor întunecate. Un fîlfîit greu și cald se apropia de ei, și țipete sinistre ca niște bocete răsunară undeva aproape. O aripă moale lovi pieptul prichindelului și cîinele, schelălăind, îi scăpă din brațe și o luă la goană, aiurea.

Singur, fără nici un suflet bun alături, ciufuliciul, atît de vesel și de neastîmpărat altădată, închise ochii așteptînd ceva rău, și parcă devenea de piatră, și parcă începea să înghețe... Se răzvrăti cu ultimele puteri, cu ultimele dorințe, cu ceea ce mai rămăsese cald și lumină într-însul. Protejîndu-și mersul speriat cu mîinile, făcu pas după pas, pas, după pas... și deodată auzi, aproape, un scheunat prietenos și simți la glezne o răsuflare bună. Era o geană de lumină în aer, oare de unde ? și Țombi își lipise botul de un loc bătătorit, cu iarbă scurtă, răvășită. Regăsise poteca !... Dar încotro să apuce ? Unde era nordul ?... În dreapta !... În stînga ?... Lumina încă mai tremura pe potecă... Dar oare cît timp ? Dacă dihăniile pădurii vor sări din nou asupra lui ?... Iar simțea piatră și gheață în membre... Se uită în jur, se uită spre cerul care se zărea ca niște pete albastre, apoi porni încet, pe potecă, tîrîndu-și picioarele, tremurînd și așteptînd să i se înfigă în umeri gheare și ciocuri reci.

4

Cireșarii își aleseseră locul pentru popasul de noapte într-o poiană largă, aflată la vreo cinci sute de metri de intrarea în peșteră. Își instalaseră în grabă două corturi : unul mare pentru băieți, altul mai mic pentru fete. Masa de seară se servi repede, transformîndu-se printr-o hotărîre unanimă în cea mai îmbelșugată masă a zilei. Îndeletnicirea lor de moment, foarte domestică și comună, se petrecea într-un decor unic, de o rară sălbăticie și măreție. Parcă erau în fundul unei căldări, înconjurați de stînci uriașe, de dantele și zorzoane de piatră, și mai

erau arborii cu răcori înmirezmate, şi mai ales culorile amurgului ca nişte falduri blînde, binecuvîntîndu-i şi veghind deasupra capetelor lor.

Cutezătorii fuseseră harnici şi inimoşi : ajunseseră la peşteră o dată cu asfinţitul, îşi pregătiseră locul pentru popasul de noapte, erau toţi sănătoşi, nu mai erau flămînzi şi parcă şi oboseala pleca încet din ei... Da !... Ziua încă nu se terminase şi nici lumina nu se subţiase de tot, şi mai erau cîteva treburi de făcut, unele plăcute, poate chiar distractive, altele ceva mai grele, la care nu oricine putea să se încumete. Dar rolurile erau împărţite de multă vreme.

Astfel, în timp ce Ursu şi Victor, cu toporiştele în mîini, se repeziră spre marginea pădurii pentru a alege lemne de plută, Lucia şi Dan, manevrînd cam la întîmplare două lopeţi scurte, de excursie, rădeau iarba şi frunzişul dintr-un cerc trasat cu grijă între cele două corturi şi săpau chiar în mijlocul cercului o groapă ovală. Ionel şi Maria aduceau vreascuri, cu braţele, parcă ferindu-se unul de altul, fiecare făcîndu-şi depozitul propriu.

— Gata ! îi trezi Lucia din preocuparea lor oarbă şi îndărătnică. Cu ce aţi adus pînă acum, putem petrece aici o noapte polară...

Şi se pregăti să aprindă focul, dar Maria se înţepeni în faţa ei :

— Stai ! Încă n-ai voie să faci focul !

— De ce ? se miră Lucia.

— Oooofff ! Suflet rece de savant ! Nu înţelegi, nu simţi că focul n-are nici un farmec dacă nu-l aprinzi atunci cînd începe să te ia cu fiori întunericul, cînd încep să licărească stelele şi să arunce scîntei pentru aţîţat, cînd îl aşteaptă toţi cu ochii dornici de fum... !

— Sssstt ! opri Dan poezia Mariei. Lasă coţofana aia în pace şi mai bine ascultă mierla.

Dacă fata cu cozi negre şi vise albastre n-ar fi dorit de atîta vreme să asculte cîntecul mierlei, cîte săgeţi, şi poate chiar cîteva unghii nu s-ar fi năpustit asupra lui Dan !

De la marginea pădurii străbătea însă pînă la corturi cîntecul duios, cîntecul trist al mierlei. Maria uită orice altceva şi se pomeni că şopteşte :

— Pasăre galbenă-n cioc... Rău mi-ai cîntat de noroc... Şi deodată se răzvrăti : Nu vreau să cînte rău ! Şi nici nu cîntă rău ! Spune tu, Lucia !

— Suflet cald de artist ! îi răspunse Lucia. Nu înţelegi, nu simţi că nu cîntă mierla... ci mierloiul. Ea clocește ouăle în cuib şi el îi ţine tovărăşie cu cîntecul. Acolo, la marginea pădurii, se află un cuib...

— Stai ! Staaaai ! se rugă Dan. Zău, Lucia. Sau dacă ţii cu orice chip să ne omori, fă-ne descrierea ei. Dar te rog să nu uiţi să ne spui cam cîte grame de puf are pe burtă în prima săptămînă a lui iulie...

— Mie mi s-ar părea foarte interesantă descrierea mierlei... sări Ionel în apărarea Luciei.

— Aoleu, mamă dragă ! Zău, Ionele ! Am impresia că ai confundat buzunarele. În loc să scoţi o glumă, ai scos o piatră, un granit din ăla, arhaic. Nu mai da omului la cap !

— N-am făcut nici o glumă ! se enervă Ionel. Şi tu dacă ţi-ai confundat gura cu o rîşniţă du-te şi macină în altă parte. Poate găseşti o babă ştirbă care trăieşte numai cu cafea.

— Mai bine o babă ştirbă care trăieşte cu cafea, decît unul ca tine care trăieşte cu ifose şi cumpără laude... Să nu crezi că m-ai prins pe picior greşit. Cu tine nu mai fac glume !

Noroc că se întorceau din pădure, tîrînd după ei o groază de pari, Victor şi Ursu. Cine mai avea vreme de ceartă ? Parii trebuiau aranjaţi, şi făcură din ei un fel de metereze în faţa corturilor, focul trebuia făcut, şi aduseră cîteva braţe de vreascuri la marginea gropii, şi mai era şi Lucia :

— Şedinţă în mers ! anunţă ea. Fără vorbărie şi digresiuni. Exemplul îl voi da eu : Trei puncte la ordinea de zi ! Unu : Alegerea şefului... Doi : Hotărîri cu privire la siguranţa expediţiei... Trei : Urmările hotărîrii... Şi la sfîrşit, ştiţi ce ne aşteaptă : ceva care se numeşte somn.

— Dar focul ! ? protestă Maria.

— Focul ? ! Rămîne la decizia şefului. Gata ?... Atunci să ne pregătim pentru vot.

Ionel împărţi bileţelele, Lucia, creioanele... colorate ; Dan, urna, adică un pahar de campanie.

— Şi acum propuneri de şef ! ceru Lucia. Încep eu : îl propun pe Ionel ! Mai vrea cineva...

— Eu ! se repezi Maria. Îl propun pe Victor...

— Cine mai are propuneri ? întrebă Lucia cu un ton iritat. Ursu !... Vrei să spui ceva ?... Ce tot te-nvîrți așa ? Vino la scrutin ! Și dacă îți închipui că ne jucăm de-a formalitățile stupide...

Ursu era însă prea tulburat ca să mai aibă gînd de harță. Nici nu înțelesese ce vrea Lucia ; simțise parcă o provocare în vorbele ei, dar n-o acceptă. Se uită încă o dată spre creste : nu se mai vedea soarele, nici voalurile lui de lumină, și asta îl neliniștea cumplit. Se apropie de corturi împotriva inimii.

— Ai altă propunere ? îl întîmpină Lucia cu o voce care prevestea altă explozie.

— Tic ! șopti Ursu fără voia lui.

Lucia își aminti discuția pe care-o avusese, în cursul dimineții, cu Ursu și Victor :

— Foarte bine ! Dacă îți închipui că ne jucăm și vrei să strici un joc ar fi mai bine să te retragi din el. Dar eu cred că e altceva la mijloc. Și mai cred c-ar fi cazul să te punem la punct ! Imediat !

Nedreptatea, numai asta putea să-l înfurie pe Ursu și să-l facă să-și piardă capul :

— Și dumneata cu ce drept îți dai aere de șef ? Nici măcar n-ai fost propusă.

— Dacă-i vorba de asta, o propun eu ! sări Maria.

— Sssssst ! porunci Dan în prima secundă de tăcere. Am și eu o propunere : să ascultăm numai un minut mierla...

Toate pornirile de ceartă înghețară subit. Nu se auzea nici un cîntec, nici un zgomot, liniștea era groasă, grea, năucitoare. Se întîmpla exact ceea ce urmărise Dan : stingerea incendiilor printr-un minut de liniște.

— Cred c-am putea începe, spuse el. Poate că totul e un joc, dar mie mi se pare un joc frumos. Vorbesc în numele meu, bineînțeles. Dar de fapt...

— De fapt... îi luă Lucia vorba din gură, e un lucru cît se poate de serios. Cred că putem începe votarea.

— Dacă e un lucru serios, și este, spuse Dan, atunci resping acest creion. Cine mai are creion cafeniu ? Mi se pare că numai eu...

— Al meu e roșu ! descoperi Maria. Cine mai are creion roșu ? Va să zică nimeni !

— Al meu e albastru ! se miră Ionel.

— Aoleu ! se îngrozi Lucia. Creioanele mele ! Colecţia mea ! Daţi-mi-le înapoi imediat ! Fiecare să scrie cu creionul lui... Doamne ! Ce era să păţesc !

— Tu ! ? o cîntări Dan. Ce era să păţim noi... ! Am citit nu ştiu în ce carte despre nişte alegeri cu culori şi cretă şi răzbunări...

— Poate că ar fi mai bine să votăm cu mîna, la primul scrutin... spuse Maria.

— Nu-s de acord ! răsună vocea fermă a lui Ionel. Începe să pară totul o joacă... Gata ! •

Gata ! În cinci secunde bileţelele celor şase alegători poposiră în urnă. Lucia se văzu nevoită să aprindă lanterna pentru a le citi. Întunericul coborîse brusc.

— Victor trei... Ionel trei... anunţă Lucia.

Şi rezultatul o miră foarte tare. Nu putea să-şi închipuie cine-i acordase lui Ionel cel de al treilea vot. Mai că-i venea să regrete că alegătorii nu folosiseră colecţia ei de creioane colorate. Cine-i dăduse al treilea vot lui Ionel ?... Dan ? Maria ? Ursu ? Imposibil. Singurul la care nu se gîndea era Victor. Dar timpul se grăbea :

— Trebuie un al doilea scrutin... se grăbi şi ea.

De data asta răsună foarte dură şi categorică vocea lui Ursu :

— Nu ! Votul poate să mai aştepte. E ceva mult mai grav !

Toţi presimţiră apropierea unei ameninţări. Dar vocea lui Ursu deveni imediat calmă şi liniştitoare :

— Poate că nu-i chiar atît de grav... Mi se pare că s-a rătăcit cineva în pădure...

— Cine ? întrebă un cor uluit.

— Tic ! răspunse Ursu. L-am văzut de la Zănoaga şi i-am lăsat semne foarte sigure. Dacă n-a ajuns aici pînă acum... Şi din păcate s-a întunecat...

În cîteva clipe toţi cireşarii cunoşteau povestea lui Ursu.

Zguduită, Maria rosti întrebarea tuturor :

— Ce putem face ?

Umbrele serii se transformaseră în pîclă groasă.

— Mai întîi focul ! spuse Victor. Trebuie să facem un foc mare ca să se vadă de departe.

— Şi noi să rămînem de mămăligă lîngă foc ? spuse cu un ton de protest Ionel.

— Eu zic să facem două grupuri, îl liniști Ursu, și să intrăm în pădure pe două căi. Fiecare grup cu o lanternă. Cîte doi...

— Atunci să facem trei grupuri, socoti Lucia.

— Ursu are dreptate, interveni Ionel. Trebuie să facă cineva focul și să-l păzească.

— Ba putem face trei grupuri, pentru că avem trei lanterne, spuse Victor. Ursu, un grup, și alte două grupuri de cîte doi. Eu cu Maria...

Deodată se auziră vreascurile pîrîind și o limbă galbenă, uriașă țîșni spre cer. Ionel aprinsese focul.

— Și eu cu Dan ! spuse Lucia. Ionel să rămînă la foc. Gata ! Luați lanternele !

— O secundă ! ceru Victor. Să ne înțelegem asupra semnalelor. Fiecare își va striga numele ca să ne recunoaștem direcțiile. Din minut în minut, sau la jumătate de minut. Prin „A" se dă alarma, prin „IU" se anunță găsirea lui Tic.

— Plecarea ! strigă Ursu uitîndu-se în urmă.

Totul se petrecuse în cîteva minute. Focul de lîngă corturi devenise o vîlvătaie. Ionel arunca mereu vreascuri, și nici o primejdie nu amenința împrejurimile. Groapa fusese săpată după ce încercaseră roza vînturilor. Cercetașii nocturni pătrunseseră în pădure pe trei căi : Lucia și Dan pe potecă, Ursu în dreapta lor, Victor și Maria în stînga. Strigîndu-și la intervale regulate numele, înaintau spre inima pădurii, copleșiți de spaimă și de speranță.

5

Prichindelul avusese o licărire de luciditate în groaza lui. Amintindu-și că mușchiul copacilor arată cam întotdeauna nordul, își învinse spaima și pipăi cu mîinile scoarța cîtorva arbori. După ce simți pe alocuri, în vîrful degetelor, porțiuni mătăsoase, reveni apoi pe cărarea în care păzea ca o santinelă Țombi cel iarăși curajos, și astfel ghici direcția peșterii.

Rolurile celor doi nenorociți se inversară. Țombi trecu în frunte cu misiunea foarte strictă de a nu se abate cu un centimetru de la potecă. Poate că pentru prima dată, cățelul cu sînge albastru regretă că nu seamănă la miros cu javrele obișnuite, dar își scormoni cu atîta tenacitate amintirile ancestrale că parcă simți în nări niște odoruri cunoscute, sau poate numai unul cunoscut care-i deveni imediat chiar familiar. Tic nu putea să-l urmeze în întunericul tot mai gros decît slujindu-se de coada lui ca de o antecîrmă. Înaintarea amîndurora era însă extrem de prudentă. Un pas dura o veșnicie. Mai ales după ce Țombi ezită îndelung la o bifurcare neașteptată a potecii. Mirosuri cunoscute găsi pe ambele potecuțe... dar mirosul familiar parcă trecuse pe cea din dreapta.

Mergeau încet nenorociții, Țombi în frunte, prichindelul în urma lui ținîndu-i coada într-un gest prelung, nesfîrșit, de mîngîiere și recunoștință, amenințați de toate spaimele nopții, de toate dușmăniile pădurii, dar cu un mic bob de speranță în suflet... Un bobuleț care începu să se agite cînd ciufuliciul, multă vreme neciufulit de pieptenul fricii, zări, în depărtare, o tresărire luminoasă, și care explodă de-a binelea cînd auzi strigăte și nume cunoscute. Erau cireșarii ! Fiecare își rostea numele. Oare cînd și unde dispăruse spaima și groaza și gheața ? Oare existaseră vreodată ? Atras de jocul cireșarilor începu și el să strige, cît îl țineau puterile :

— Tic ! Tic !

— Ursu ! Ursu ! se auzea de undeva de departe.

— Lucia ! Dan ! răsuna undeva în fața lui.

— Victor ! Maria ! Maria ! Maria !

Era singura care-și repeta numele. Și într-o clipă uită toată mișelia ei. Dar din păcate uitarea ținu tot o clipă :

„Las' că-i arăt eu ! Din cauza ei..."

Dar strigătele și chemările răsunau prea frenetic și prea aproape. Acum, mai ales, ar trebui să se păzească. Să nu-i intre vreo creangă în ochi, sau să nu-l împungă vreun ciot. Dar hărmălaia îl ameți atît de rău că nu mai reuși să se stăpînească. Un singur lucru știa : lumina pe care-o văzuse tresărind și care creștea mereu era un foc. Parcă-i simțea și fumul în ochi. Acolo trebuia să ajungă. Strigîndu-și din cînd în cînd numele, porni în goană, cu Țombi după el, spre lumină. Și deodată se trezi în fața focului ! Vesel, curajos, ce mai : Tic ! Bine i-ar fi prins

curajul şi veselia, care-l cotropiseră definitiv, cu un ceas înainte în pădure ! Uitase totul prichindelul cîrn şi iarăşi ciufulit. Sosirea lui nu fusese simţită. Dar el vedea spatele cuiva şi vedea cum se reped vreascurile în vîlvătaie.

— Scuzaţi, vă rog... începu rebravul ciufulici. Aici a poposit expediţia cireşarilor ?

Ionel se întoarse uimit şi speriat şi năucit spre vocea nevăzută :

— Tic !

— În carne şi oase ! Ba chiar şi cu Ţombi lîngă el !

— Cum ai ajuns aici, prăpăditule ?... îîî... Răule !

— M-am luat după semnalul tău, după foc. Bravo !

— Mare isteţ mai eşti, îl alintă Ionel. Ai găsit pachetul cu mîncare ?... Te pomeneşti că ţi-o fi foame ?

Prichindelul era supraîncărcat de primirea lui Ionel. Se aşteptase la nişte muştruluieli şi la nişte ghionturi !

— Am găsit pachetul, cum să nu-l găsesc ! Şi eu care am crezut că mi l-a pus acolo zîna cea bună ! Va să zică tu mi l-ai pus !

— E un secret ! rîse Ionel. Cine l-a pus... nu mai contează. Bine că l-ai găsit. Ei ! Cum stai cu foamea ?

— Aoleu, ce foame mi-e ! Aş mînca şi foc !... Dar ceilalţi unde-s ? N-au terminat joaca ?

— Aoleu ! se văită Ionel la rîndul lui. Am uitat să dau semnalul. Şi ei te caută. Am organizat o expediţie în regulă ca să te găsim. Stai puţin...

Îşi făcu mîinile pîlnie şi începu să strige din toate puterile către toate direcţiile :

— Iuuuuu ! Ionel... Iuuuuu ! Ionel !... Iuuuuu ! Ionel ! Iuuuuu ! Ionel

Din pădure i se răspunse cu chiote. Toţi ştiau că prichindelul se afla la foc, lîngă Ionel. Dar chiotele nu încetară imediat, şi nici semnăturile orale ale cercetaşilor. Jocul se apropia însă de foc.

Ionel îi oferi cîrnului cu ochii numai neastîmpăr tot felul de bunătăţi şi-i povesti pe scurt, în timp ce ascultătorul înfuleca de zor, cum decursese prima zi a expediţiei. Tic dădea mereu din cap, dar nu uita să rupă în două tot ce ducea la gură şi să-l blagoslovească astfel pe Ţombi cu cel mai îmbelşugat ospăţ din viaţa lui... meritat cu prisosinţă.

— Grozavă friptură, Ţombişorule, nu ?... Lasă, nu te mai preface modest ! O meritam amîndoi.

— Poate vrei un ceai cald ? îl întrebă Ionel.

— Mai întrebi ? răspunse puștiul uitîndu-se însă cu ochi de pisică spre niște pete albe. Astea ce-s ?

— Am uitat să-ți spun ! tresări Ionel. Avem alegeri... Astea-s biletele de vot. Alegem șeful expediției... Ia stai puțin ! Tu te pricepi la Morse ?

Tic, în loc de răspuns, bătu de cîteva ori cu degetul în ceașca de ceai.

— S.O.S. ! descifră Ionel. Bravo, Ticușor ! Înseamnă că poți să mă înlocuiești din cînd în cînd la aparate.

De emoție și bucurie, Tic scăpă îmbucătura din gură :

— Zău, Ionel ? Pe cuvîntul tău ? Nu glumești ?

— Serios, Ticușor... Tot îmi trebuia un ajutor. Mai ales dacă voi fi ales șeful expediției. Lucia se va ocupa de aparatul ei.

Chiotele cireșarilor răsunau foarte aproape.

— Zău, Ionel ! ? Chiar mă lași la aparat ?

— Dă mîna'ncoa ! Dar cu o condiție : să ai grijă de el ca de ochii din cap ! Sfînt, Ticușor, auzi ? Și mai e ceva : să nu fii rău cu Maria și cu Victor dacă te vor certa, auzi ? O să aranjăm noi să nu te pedepsească prea rău... Asta-i o înțelegere tainică, Ticușor. Numai noi o știm. Dă mîna !

Întîlnirea mîinilor fu foarte scurtă, abia se atinseră, pentru că în poiana luminată pătrunseseră cireșarii. Tic îi privi de departe cu un aer mirat și naiv.

— Nesuferitule ! îl pironi Maria oprindu-se brusc la mijlocul drumului.

Și într-o singură clipă prichindelul uită toate blestemele, toate suferințele îndurate din cauza ei, toate jurămintele : că o va urî, că nu se va mai uita la ea, că îi va arăta el, și sări pe lîngă foc ca dintr-o explozie oprindu-se exact în brațele care-l așteptau deschise.

— Nesuferitule !

Spuseră și ceilalți cîte ceva, cuvinte pe jumătate dojenitoare, pe jumătate bune, unii își plimbară degetele prin părul lui, alții îi atinseră urechile, simțea că ajunsese erou.

— Cum ați crezut voi că o să plecați fără mine ? ! îi luă imediat la rost prichindelul. Și pe sub pămînt să fi mers și tot aș fi ajuns aici. Tocmai cu mine v-ați pus ?

— Nici chiar așa, Ticușor ! încercă Victor să-l potolească. Dacă n-ar fi noapte, te-aș trimite imediat acasă... ca să-ți ceri voie...

— Gata ! interveni Ionel. Zarurile s-au aruncat. Va trebui să-l luăm cu noi în expediție.

— Și cu biberoanele ce facem ? întrebă Dan.

Victor era nemulțumit de panta pe care alunecase discuția :

— Tic ! spuse el. Mai întîi trebuie să lămurim ceva. Nici unul din cei pe care i-ai găsit aici n-a fugit de acasă...

— De unde știți voi c-am fugit ?

— Nu vrei să spui că ți-a dat voie tăticul ? îl încolți Maria. L-am întrebat înainte de a mă culca...

— Eu am spus că n-am fugit ! se încăpățînă Tic.

— Aha ! îl dibui Dan. Vrei să spui că ai ieșit pe poartă, domol, ca orice om... Nu ?

— Da... Am plecat ca orice om... M-am grăbit eu, dar n-am fugit.

— Tic ! interveni iarăși Victor. Mi se pare că ne jucăm cu vorbele. Ai plecat cu voie sau fără voie ?

— Și ce dac-am plecat fără voie ?

— E rău și urît și vai de noi ! izbucni Maria. Un copil care-și înșală părinții...

— Și o soră care-și înșală frățiorul... o întrerupse Tic. Care a vrut să-l înșele... repară el imediat.

— Ticușor, de ce nu înțelegi ? îl dojeni Ursu. Maria te știa acasă... Gîndește-te la părinții tăi, ce e în sufletul lor acum ? Ce-și închipuie ?

— Îmi închipui foarte bine ce-și închipuie...

— Adică... îl îmboldi Maria. Ce-ți închipui, urîciosule ?

— Adică nu-mi închipui... Știu sigur ! Tăticu e foarte bucuros. Și-a dat seama ce greșeală era să facă dacă nu venea moș Timofte...

— Cîrnule ! sări Dan ca o fantomă. Ți-a dat voie !

— Da ! răspunse cîrnul pronunțînd un *da* nepăsător ; parcă ar fi răspuns la cea mai banală întrebare, de pildă : ai pantofi ?

Maria îi și cuprinsese capul :

— Răule ! Urîciosule ! Nesuferitule ! Mișelule !

— Dac-ai vorbi la feminin... mai izbuti el să îngîne, dar fu repede sufocat de îmbrățișarea caldă.

De undeva de lîngă foc, Ursu îi făcu, prietenește, din ochi, iar strengarul îi răspunse cu un zîmbet ascuns.

— Acum fii sincer, Ticușor, și spune ! îl îndemnă Victor. Nu era mai bine să ne anunți de-aseară ?

— Am vrut să vă fac o surpriză, pe cuvînt...

— Dacă ai ști prin ce emoții am trecut, mamă dragă...

— Voi ! ?

— Te pomenești că și ție ți-a venit surpriza de hac... îl zgîndări Lucia. Ia recunoaște !

— Aș ! respinse prichindelul provocarea. Dac-ați ști ce frumos și interesant e în pădure, seara !... Am văzut atîtea dihănii... Adică nu-i frumos, dar e interesant. Mai ales dacă nu-ți pierzi firea și te uiți la grozăviile din jur...

— Și cam ce-ai văzut ? îl iscodi Lucia.

— Psssst ! o groază de dihănii... Păcat că n-ați fost și voi. Și mai ales tu, Lucia. Am văzut un balaur cu vreo cincizeci de capete... și niște babe cu gheburi de cămilă, să mor eu... și niște jivine cu colți și gheare de un metru... Știți cum am trecut pe lîngă ele ?

— Chiar le-ai văzut ? perseveră Lucia.

— Așa cum vă văd pe voi. Și cînd închideam ochii...

— Și nu ți-a fost frică ? întrebă Dan.

— Frică ? ! !... Mie ! ! ?

— Tic !... îl potoli Lucia pe marele curajos. Știi tu cine dă drumul tuturor acestor dihănii ? Știi cine le face și le aduce în fața ochilor ?

— Cine, mă rog ?

— Frica, prostuțule ! Te-ai dat singur de gol !

— Ba nu ! Voi sînteți niște răutăcioși și niște invidioși. Vă pare rău c-am venit singur, noaptea, prin pădure. Las'că știu eu ! Și la urma urmei, mai mare spaimă ați tras voi !

— Asta e adevărat... îl mustră Ursu de lîngă foc.

Era un moment de pauză, și Ionel le aminti celorlalți că prima zi a expediției nu s-a încheiat :

— Ar fi bine să trecem la al doilea scrutin...

— Exact, la asta m-am gîndit și eu, spuse Lucia. Dar ce facem cu Tic ? Face sau nu parte din expediție ?

— Sigur că face, de vreme ce a plecat cu voie, răspunse Ionel. Eu sînt de părere să-i dăm și lui drept la

vot. Se pricepe destul de bine la Morse, are ochi buni, poate să ne ajute cu adevărat. Nu-i așa, Tic ?

Tic se grăbi să încuviințeze, iar Lucia, văzînd că spusele lui Ionel capătă aprobarea celorlalți, îi lămuri prichindelului situația. Dar Tic își dăduse de multă vreme votul.

Alte bilețele se împărțiră, iarăși se umplu urna, iarăși se răsturnă, iarăși se auzi vocea Luciei, mai mirată de astă dată, dar rezultatul nu mai era același, nici nu mai putea fi același :

— Victor, trei... Ionel, patru !

Ionel devenise conducătorul expediției ! Cînd celălalt candidat îi ură succes, Lucia înțelese, abia atunci, că nu Tic, ci Victor hotărîse rezultatul.

Ionel, molipsit de energia și dinamismul Luciei, își luă imediat în primire atribuțiile. O imita pe Lucia întocmai, fără să-și dea seama, bineînțeles : în felul cum vorbea, în rapiditatea pe care o impunea, chiar și în unele gesturi.

Strînși în jurul focului, fără neliniști rele, zgîndăriți din cînd în cînd de emoții plăcute, cireșarii își ascultau conducătorul, ales prin vot secret, unii cu uimire chiar, și toți aprobîndu-i spusele. Ionel argumenta necesitatea despărțirii expediției în două grupuri. Devenise foarte clar pentru toți : siguranța și reușita expediției depindeau de această măsură. Dar o dată cu această convingere creștea și altceva în sufletele cutezătorilor : o neliniște, o emoție, o durere. Tocmai pentru a atenua acest sentiment, interveni Victor :

— Despărțirea va dura foarte puțin : o zi, poate două zile, poate chiar mai puțin de o zi, pînă vom face prima explorare. Cînd ne vom hotărî să începem harta, numai unul din noi va rămîne cu schimbul la aparat, afară, ceilalți vor putea să colinde în voie peștera. Lanterne avem, baterii avem, timp avem destul... Pînă la urmă ne vom plictisi de peșteră și vom sta mai mult afară...

— Totuși... prima întîlnire, primii fiori... se auzi o voce cu triști și nostalgii.

Da ! Prima explorare, primele emoții, primele descoperiri ! Cui îi erau hărăzite ?... De aici izvora neliniștea dureroasă a cîtorva cireșari. Cine va intra în peșteră ?... Cine va rămîne afară ?

Ionel propuse ca grupurile să se alcătuiască în urma unor discuţii deschise, şi Victor îl susţinu din primul moment, dar toţi ceilalţi se opuseră ca nişte draci. Nici nu voiau să audă de discuţii şi aranjamente : „Las'că ştim noi", insinuase Dan făcîndu-i cu ochiul lui Tic. „Să se tragă la sorţi !" Măcar să aibă fiecare aceeaşi şansă. Nici o concesie ! Ori vor hotărî sorţii, ori... la revedere !

Ionel mai încercă o dată să-i convingă, dezvăluindu-le o teamă, care era şi a lui Victor, că sorţii ar putea, de pildă, să hotărască o asemenea componenţă : Maria, Lucia, Dan şi Tic în peşteră, pentru că peşterii îi erau repartizate patru locuri, ceilalţi afară. Exemplul lui Ionel dezlănţui un uragan acolo între corturi. Numai Ursu rămase tăcut. Ceilalţi, şi mai ales prichindelul fioros, făcură un tărăboi cumplit. Şi ca să nu se mai piardă timpul, şi ca să arate că sînt democraţi, mai ales că erau foarte siguri de rezultat, scandalagiii cerură să se pună la vot modalitatea alcătuirii grupurilor : prin vot sau prin discuţii ? Victor şi Ionel votară pentru discuţii, Lucia şi Ursu se abţinură, Maria, Dan şi Tic indicară sorţii şi cîştigară partida. Şi totuşi discuţiile, adică adepţii „discuţiilor" se aleseseră cu ceva : conducătorul expediţiei va face parte, de drept, din grupul peşterii. Şi mai obţinuseră ceva : dacă grupurile vor fi foarte neechilibrate, plenul va putea hotărî prin majoritate de voturi transferuri dintr-un grup în altul.

— Şi calificativul de neechilibrat cine-l va da ? întrebă Dan. Va trebui să-l punem la vot... Şi dreptul de a pune calificativul la vot, tot prin vot trebuie să-l obţinem... ca să vedeţi ce limpede şi sigură e democraţia...

Lucia îi făcu semn să tacă şi Dan se supuse. dar nu şi Tic care încercă, ingratul, să-l oblige şi pe conducătorul expediţiei să se înfrunte cu sorţii. Probabil pentru prima dată, prichindelul nu avea încredere în anturajul cu care se înţelesese atît de bine pînă atunci, chiar în situaţii foarte grele, aproape fără scăpare, anturajul Fortunei. Din păcate, argumentaţia lui fu respinsă fără cruţare, şi trebuia deci să se mulţumească doar cu trei şanse din şapte, nu cu patru, cum ar fi fost drept. „Cea de a patra şansă mă va nenoroci", îşi spuse foarte speriat prichindelul. Şi cu voce tare :

— Dacă ar fi patru locuri în peşteră, unul ar fi absolut sigur al meu...

Numai Dan îi dădu dreptate, mizînd însă şi el tot pe al patrulea bilet.

Lucia agită urna cu cele şase bileţele. Pe trei din ele scria : *peşteră*, pe celelalte trei : *afară*. Cîteva clipe, nimeni nu îndrăzni să-şi încerce, primul, şansa. Se uitau unii la alţii îndemnîndu-se, adică speriindu-se, cu privirile. Şi totuşi, zburlindu-se şi împungîndu-i pe ceilalţi, prichindelul cu păr de aur şi cu argint viu în priviri provocă sorţii. Scoase biletul, îl despături... şi deodată sări ca un apucat azvîrlindu-şi vocea pînă la capătul pădurii :

— Peştera ! Merg în peşteră ! Uitaţi-vă şi voi !

Şi plimbă, cu un gest de triumf, bileţelul aducător de fericire, oare numai fericire ? pe la nasul celorlalţi. De la primul bileţel, şansele se împuţinaseră, dar sporiseră în schimb emoţiile. Alte ezitări, pînă ce Victor băgă degetele în urnă şi spuse cu un uşor tremur în glas :

— În peşteră...

Apoi indiferenţa Luciei care nu era deloc simulată :

— Afară, pe munte...

Apoi, Dan, consolîndu-se cu un oftat şi cu :

— Soarele şi Lucia... Sau Lucia şi soarele...

Mai erau două bileţele în urnă. Unul dispăru în pumnul Mariei. Îl strînse aproape cu disperare, dar încă nu-l deschise. Ultimul se desfăcea în mîna lui Ursu. Dar nici el nu spuse vreun cuvînt. Se uită mai întîi la Maria şi-o văzu aruncînd hîrtia în flăcări, şi apoi privind, pînă la durere, pînă la lacrimi, jarul galben şi rău : Adio... primii fiori, prima întîlnire...

— Afară... spuse Ursu cu un glas incolor.

Maria tresări şi se uită nedumerită la vlăjganul care mototolea bileţelul. Ar fi vrut să i-l ceară, să citească şi ea cuvîntul care era scris pe el. Dar bileţelul zbură în flăcări şi ea înţelesese tot ce se întîmplase şi nu mai avu nici o urmă de îndoială cînd îl văzu pe Ursu ocolindu-i privirile care voiau să-i mulţumească.

Tăcerea era prea grea. Noroc că o spulberă prichindelul prin nişte aplauze pe care le adresa tuturor :

— Grozav ! spuse el. Fiuuuuu ! Ce grozav !

Dar oare ce s-ar fi întîmplat dacă mîna lui îndrăzneaţă ar fi nimerit alt bileţel ? Era întrebarea care-l

speriase pe Ursu. Şi cît de mult voise să-l împiedice pe prichindel să tragă primul ! Şi prichindelul înţelesese tocmai pe dos !

Ionel reconstitui grupurile :

— Eu, Victor, Maria şi Tic vom intra în peşteră. Lucia, Dan şi Ursu vor explora, paralel cu noi, coasta muntelui. Precum am convenit trebuie să întreb dacă vrea cineva să facă vreo observaţie cu privire la grupuri... dacă îşi închipuie că e necesar un transfer oarecare...

Toţi erau de părere că grupurile erau perfect echilibrate. Alte observaţii nu se auziră. Numai Tic se apropie de Ursu şi-l privi cu tristeţe sinceră. Ar fi vrut atît de mult să meargă împreună... dar numai în peşteră.

— Îmi pare foarte rău că ne despărţim, şopti el. Ce sorţi răutăcioşi ! Las'că...

Ursu îi acoperi blînd, cu palma, chica aurie şi răzvrătită, apoi îl trase încet spre pieptul său :

— Las'că ne înţelegem noi... prin aparat... Şi sînt sigur, Ticuşor, c-o să ne-ntîlnim repede...

Ionel anunţă programul zilei care urma :

— Scularea în zori... Despărţirea... La gura peşterii confecţionăm pluta... Aşa ! Peste cinci minute : stingerea. Somnul obligatoriu. Şi vă urez : Noapte bună !

Ursu se uită spre Lucia : Lucia se uită la Victor.

Somnul fiind obligatoriu, dar mai ales pentru că oboseala suia iarăşi prin membre, iar fantezia însăila o zi plină şi grea : ziua a doua, tinerii intrară repede în corturi. Somnul nu se mai furişă ca altă dată, ameţind mai înainte gîndurile, ci veni iute şi autoritar. În cortul băieţilor, doi cireşari îi mai rezistară cîteva clipe, clipele în care ar fi vrut să-şi spună, simultan, unul altuia : „Ai grijă de ceilalţi". Dar gîndurile lor se întîlniră înaintea şoaptelor, pecetluind acelaşi mesaj nerostit. Noaptea molatică pătrunse pe nesimţite şi în gîndurile lor.

Cerul era împroşcat cu jar. Stelele parcă se înţeleseseră să vegheze neostenite şi duioase pînă în zori visele acelor care peste cîteva ore îşi vor începe marele vis.

Cine le-a şoptit oare atît de blînd tinerilor cutezători : Noapte bună ! Poate chiar tu...

CAPITOLUL X

1

Unul din grupuri, cel pe care sorții, și duioșia lui Ursu, îl hărăziseră primei întîlniri, primilor fiori, ajunsese la intrarea peșterii. Celălalt abia se mai zărea undeva, departe, pe coasta muntelui. Cireșarii începeau să bată la poarta marelui vis...

Toți se sculaseră o dată cu zorii, fără să-i trezească cineva, își împărțiră merindele cu cîntarul infailibil al camaraderiei, apoi uneltele, și abia apoi se strînseseră în jurul feței de masă așternută pe iarbă de gospodinele amuțite. În timpul mesei se stabilise programul emisiunilor T.F.F., absolut obligatoriu, cea mai severă lege a expediției. Despărțirea se oficiase chiar acolo, pe platou, cu glume și încurajări, dar și cu o umbră de tristețe. Grupul Luciei luase imediat drumul muntelui, grupul lui Ionel se abătuse, pentru scurtă vreme, la o colibă de bîrne asuprită de uitare și ruină, de unde se aprovizionase cu cîteva scînduri, cam șubrede, dar care ar fi putut folosi la confecționarea plutei. Alte poveri, grele și sîcîitoare, apăsau umerii încărcați ai visătorilor. Noroc că Ursu tîra după el o cireadă întreagă de bîrne și pari, legată ingenios cu funiile de rezervă. O altă cireadă, asemănătoare, însă mai săracă, se hurduca și gemea în urma lui Victor. Abia cînd se opriseră în fața găurii întunecoase, ascunsă de arbori și bolovani, răsunaseră primele cuvinte, adică primele exclamații. Dar înainte de a sfredeli întunericul, se mai uitară odată în depărtări și brațele lor fluturaseră un semn de dragoste și durere unor mogîldețe care n-aveau dreptul la primii fiori ai visului.

Grota îi întîmpină binevoitoare și primele exclamații ale cutezătorilor fură exclamații de surpriză și plăcere.

Pătrunseseră înăuntru, printr-o crăpătură ca un triunghi de cărbune, încălziți și transpirați, și se pomeniseră deodată învăluiți în răcoare și liniște, iar lumina era discretă și odihnitoare. Dar senzația de plăcere nu dură multă vreme. După prima recunoaștere, un amestec de dezamăgire și deziluzie încerca să pună stăpînire pe ei. Antreul peșterii, camera de primire, era foarte sărac : o scobitură fără asperități, fără cotloane, fără podoabele de calcar pe care și le imaginaseră, fără urme și semne care să-i poarte cu fantezia în noaptea timpurilor. O scobitură oarecare, cu boltă joasă, îngustîndu-se spre fund. Înaintară cu prudență spre întuneric și chiar după primii pași avură senzația că sînt înghesuiți și amenințați cu strivirea. Bezna se îngroșa, iar fundul peșterii se îndepărta transformîndu-se într-un tunel din ce în ce mai îngust și mai scund.

În sfîrșit, Ionel dădu semnalul pe care-l așteptau toți : lumină ! Fiat lux ! cum îl corectă Maria. Patru lanterne puternice își împreunară razele într-un mănuchi orbitor. Tunelul în care intraseră era destul de larg și de primitor și mult mai generos decît antreul din urma lor. Pereții lui erau umezi, tavanul avea crăpături profunde, iar mai departe se zăreau ieșituri, văgăuni și bolovani răzleți.

Cel mai fericit era Tic. Parcă intrase într-o împărăție a minunilor. Nici nu mai voia să știe de ceilalți. Uneori rămînea în urma lor, alteori o lua înainte, și își plimba lanterna peste tot. Căuta și cerceta totul : firide, scobituri, crăpături, gropi, orice spațiu mai ciudat care putea fi un adăpost sau un ascunziș pentru cutia fermecată. Într-un cotlonaș cam zurliu la început, dar imediat cuminținduse și oprindu-se în barajul muntelui, Tic zări cîteva pietre, cîteva pietricele, care pe lîngă bolovanii uriași de pînă atunci păreau nepoftite în peșteră. Le ridică de jos, le cîntări, apoi strigă :

— Ionel ! Stai ! Am găsit ceva...

Prichindelul rămăsese în urmă și Ionel îl aștepta cîteva clipe, destul de nerăbdător, dar cînd zări pietrele din mîna lui, îl pufni rîsul.

— Pietre obișnuite, nătărăule... Le găsești în orice curte. Nici o scofală...

Cam împotriva inimii, prichindelul aruncă pietrele, dar nu-i trecu nici o clipă prin minte să renunțe la căutări. O luase înaintea tuturor, iscodind cu botul curios

al lanternei pereţii tunelului. Ţîngulică i se strecura printre picioare numai cînd nu trebuia şi asta îl cam necăjea pe ciufulici, dar nu într-atîta încît să uite cu cîtă iscusinţă îşi îndeplinise rolul de cîrmaci în ajun. Îl apostrofă de cîteva ori, chemîndu-l cu numele de momente rele şi astfel căţelul acceptă rolul de trenă. Lîngă un bolovan ca un cub, mai găsi cîteva pietre şi chiar se gîndi să transforme una din ele în piesă de colecţie, dar amintindu-şi dispreţul lui Ionel şi gîndindu-se că ar putea fi iarăşi batjocorit, renunţă, deşi cu inima îndoită. Îşi puse în cap să nu mai caute altceva decît ascunzişuri... Dar nu-şi termină gîndul pentru că îl înţepeni vocea lui Ionel :

— Staţi ! Victor ! Vino repede ! Uitaţi-vă şi voi ! Pun mîna-n foc că-s rămăşiţe de granit paleozoic...

Ionel avea în mînă chiar piatra pe care era s-o ia Tic. Amărît nevoie mare, puştiul se oţărî la el :

— Ei şi ! Mare scofală ! De cînd le-am văzut eu ! Dacă nu dădeam cu piciorul în ele nici tu nu le găseai !

— Mai bine puneai mîna, îl repezi Ionel. Tu ştii, mă găgăuţă, ce vîrstă au pietrele ăstea ?... Cam o mie două sute de milioane de ani...

— Ş-ale mele, ălea pe care le-ai aruncat ?... Ce, ălea n-aveau măcar vreo nouă sute de milioane ? Lasă...

Victor îi linişti pe toţi anunţîndu-i că nu mai este mult pînă la intrarea primului salon, bineînţeles dacă peştera nu se răzvrătise împotriva hărţii.

Din fericire peştera fusese cuminte. După numai cîteva minute, tinerii pătrunseră într-o încăpere largă, ca o sală de bal, luminată straniu de razele care se furişau iscusit prin nişte crăpături subţiri ca firul de aţă. Cînd lanternele incendiară cu lumina lor unită salonul, exclamaţii uluite îi salutară splendorile generoase. Zeci de ţurţuri albicioşi se spînzuraseră de cupola neagră, iar în mijloc, stalactitele şi stalagmitele aproape că-şi atingeau vîrfurile. Şi mai erau ciorchini de marmură lipiţi de vreun perete, şi firide tainice, şi statui ciudate, şi colţere suspendate, şi stînci singulare ca nişte vîrfuri de săgeţi, şi alte forme, şi reliefuri bizare, şi mereu spaţii negre, ca nişte stele ale întunericului, nenumărate podoabe cioplite şi finisate şi şlefuite de sute de milioane de ani meşteri. Tinerii se înfruptau din ele cu priviri şi fantezii

flămînde, şi exclamaţiile erau şoptite, sau tăcute pe buze fierbinţi. Iar Tic, refugiat în spaţiul anilor lui, înţelese, în sfîrşit, cît de înţelept fusese acel care alesese peştera drept ascunziş al cutiei fermecate. Iar Maria, fascinată, se străduia să-şi amintească visele şi imaginile cele mai îndrăzneţe ale viselor ei pentru a le compara cu miracolele care-o înconjurau.

Parcă simţind-o cum arde şi tremură în visele ei, Ionel încercă s-o trezească :

— Şi totul, de la spaţiu la relief, toate podoabele de aici se datorează apei şi bioxidului de carbon care transfor...

Maria îi fixă raza lanternei drept în ochi :

— Care transformă calcarul în bicarbonat de calciu, ţipă ea. Ştiu, domnule mare savant. Dacă ai reduce şi fiinţa ta nesuferită la elementele de bază : hidrogen, oxigen, fosfor, carbon, calciu etcetera, etcetera... n-ai mai fi în stare să faci observaţii ştiinţifice şi nici n-ai mai simţi regrete că te-ai legat de mine...

Faţa peşterii spusese totul într-o suflare. Ionel nici nu avu timp să deschidă gura, mai aleş că lanterna duşmană îi ardea toată faţa. Dar erau numai ei doi în locul acela. Victor şi Tic ajunseseră la capătul salonului, urmaţi de un Ţombi cam neliniştit.

— Atenţiune ! ajunse vocea lui Victor la urechile celor doi. Am dat de apă !

Vestea era prea gravă pentru a nu anula într-o clipită pornirile de ceartă. De fapt, Victor încă nu dăduse de apă, dar simţea umezeala în aer, şi parcă auzea şi un clipocit în apropiere, şi mai era şi harta din mîna lui care indica la capătul primului salon existenţa unui lac subteran. Din prevedere îl apucă pe Tic de mînă, dar prichindelul crezînd că e un gest de mîngîiere, răspunse prompt lipindu-se de el. Aşa îi găsi Maria şi Ionel. Şi tuspatru înaintară cu prudenţă exagerată, încet, cu paşi de plumb, dar nu numai prudenţa îi obliga la acest mers chinuitor, ci şi poverile care parcă se îngreuiaseră şi care erau mai greu de strecurat printre atîtea şi atîtea obstacole. Se opriră la marginea lacului. Malul celălalt nu se vedea. Numai apă, apă de cristal, ca o oglindă, spartă uneori de picurii care se prăvăleau invidioşi din întuneric.

Victor aruncă sfoara cu plumb, și ghemul începu să se desfășoare mereu, mereu, pînă ce rămase un mosor gol în mîna lui. Și tot nu atinsese fundul !

— Foarte adînc ! spuse el. Probabil o prăpastie umplută cu apă. Păcat că nu știm și cît de lat este...

— Brrrrr ! făcu Tic după ce-și plimbă o clipă degetele prin apa lacului. Rece ca gheața ! Nu l-aș trece înot...

— Nici nu-i nevoie, Ticușor, îl liniști Victor. Îl vom trece cu pluta. Numai că mai întîi trebuie s-o facem, și, și mai întîi trebuie să aducem materialele din antreu. Tot cu cireada...

— Dar și, și mai întîi, interveni Ionel, n-ar fi cazul să căutăm o cale de trecere terestră ?

Victor făcu un semn de neputință cu mîna, dar lanternele se împreunară iarăși spărgînd pe spații mari întunericul. Pretutindeni : apă, apă, numai apă.

— Da... recunoscu Ionel. E cazul și timpul să ne ocupăm de plută...

Cireada de bîrne și scînduri adusă destul de repede de Victor și Ionel fu depozitată la marginea lacului, în dreptul unei crăpături piezișe prin care pătrundea o fișie timidă de lumină solară. Locul se transformă imediat în șantier. Cele mai groase bîrne se întîlniră într-un patrulater închegat solid cu cîteva scoabe. Alte bîrne, mai subțiri fură fixate, paralel, în interiorul patrulaterului, iar deasupra scheletului, prins cu atîta strășnicie în cuie și scoabe că nici măcar nu scîrțîia, se așezară scîndurile fostei colibe, bătute și ele zdravăn în cuie și legate pentru mai multă siguranță cu sîrmă și funii. Estetica plutei cam lăsa de dorit, dar rezistența ei nu dădea nimănui dureri de cap.

— Cam rudimentară... spuse Victor. Dar în lipsă de altceva... Să sperăm că e destul de solidă...

— Oare ne ține ? se înfioră Maria. Cum făceai tu, Ticușorule ? Brrrrr ! Încăpem toți pe ea ?

— Brrrrr ! răspunse Victor în același stil. Cum poate să-ți treacă prin cap așa ceva ?... Cred că ne-am prăbuși înainte de-a ajunge în apă. E o plută de tranzit, un fel de bac, pentru o singură persoană. La mare nevoie ar încăpea și două... Vom trece pe rînd și vom trage pluta înapoi cu frînghia.

Imediat ce termină de vorbit, Victor scoase din rucsac doi colaci de frînghie pe care-i legă de bîrnele cele mai groase : fiecare la alt capăt al plutei. Unul urma să rămînă pe mal, celălalt călătorea cu pluta pînă la ţărmul nevăzut al lacului. Apoi pluta se transforma într-un bac original. Frînghia o trăgea sau înainte, sau înapoi, după nevoie. Sistemul descoperit de Victor era în acelaşi timp : simplu şi sigur. Numai primul călător, cel care urma să ducă funia pe malul celălalt, trebuia să înfrunte riscurile unei traversări neobişnuite şi nesigure.

— Gata ! anunţă Victor după ce controlă încă o dată nodurile celor două frînghii.

Chiar în clipa aceea, Ionel descoperi într-o firidă cîteva pietre curioase :

— Oare nu sînt urme de granit arhaic ? se întrebă el emoţionat şi iscoditor.

— Mi se pare că e tot piatra aia paleozoică, în care am dat cu piciorul, spuse Tic, care apăruse ca prin farmec lîngă el.

— Ionel ! strigă Maria. Începem trecerea.

— Imediat ! răspunse Ionel. Să văd numai dacă n-am dat marea lovitură. Voi puteţi să treceţi...

— Ba nu ! Tu trebuie să treci primul ! Aşa se cuvine ! Hai, că te aşteptăm !

Dar Victor se şi afla pe plută şi pluta se afla pe apă. Cum îl văzu, Ionel lăsă baltă granitul lui şi veni la plută :

— Stai, Victor ! Lasă-mă pe mine ! N-ai voie să...

— Atenţie ! strigă Victor. Prindeţi funia şi luminaţi drumul. Şi aveţi grijă de Tic...

Folosind o scîndură lată drept vîslă, Victor începu traversarea lacului. După cîţiva metri numai, îndreptînd raza lanternei sale în faţă, zări malul celălalt. Vîsli şi mai energic şi acostă fără nici o greutate. Malul nou părea mai primitor decît cel pe care-l părăsise. După ce debarcă, luînd cu el colacul de frînghie încă nedesfăşurat, îşi anunţă prietenii :

— Gata ! Am ajuns şi văd lumina lanternelor voastre. Totul e în ordine aici... Acum trageţi de funie, trageţi pluta ! Trimiteţi mai întîi bagajele şi căţelul... Gata ?

De pe malul celălalt i se răspunse afirmativ şi sistemul intră imediat în funcţiune. Ionel şi Maria traseră de funia lor, aducînd pluta acolo, în timp ce colacul lui Victor se desfăşura domol.

Toate bagajele fură încărcate la iuțeală, și, deasupra lor, Tic îl puse pe Țombi, ca o santinelă, dar Țîngulică se împotrivi teribil despărțirii inutile. Sări de pe plută drept la picioarele stăpînului ingrat, care însă înțelegîndu-l și acceptîndu-i pentru prima dată nesupunerea îl transformă iarăși în Țombi. E adevărat că șmecherul cu buline pe ureche avu grijă să-și dea obolul de lingușire lipindu-și și frecîndu-și blana caldă de gambele reci ale prichindelului.

Ionel anunță semnalul convenit și, de pe malul celălalt, Victor începu să tragă de frînghie. După trecerea bagajelor veni rîndul pasagerilor : Maria, apoi Tic și Țombi, și la urmă Ionel. Conducătorul expediției își puse imediat rucsacul în spate pentru a-i îndemna și pe ceilalți la drum :

— Mi se pare că sîntem în întîrziere...

— Plecăm imediat... îi răspunse Victor. Dar nu mai este nevoie să cari rucsacul. Avem un cărăuș grozav.

Ionel îl privi, o dată cu ceilalți, foarte mirat :

— Adică ?

— Pluta ! Cel mai neobosit cărăuș !

Într-adevăr, din lac pornea prin tunel un pîrîiaș subteran destul de lat și de adînc pentru ca pluta să poată naviga nestingherită. În cîteva clipe, ca într-o întrecere, toate bagajele poposiră pe plută.

— O vom trage cu funia ! spuse Ionel.

— Nu trebuie s-o tragem, îl corijă Victor. Trebuie s-o ținem. Pîrîiașul nu se varsă în lac, izvorăște din lac. Curge la vale și nu e deloc nărăvaș.

— Perfect ! spuse Ionel. Vom ține funia cu rîndul.

Cireșarii porniră în aval cu alte puteri în trupuri, parcă și cu altă dispoziție. Ideea lui Victor îi descotorosise de toate poverile și de multe griji. Parcă niciodată nu se simțiseră mai sprinteni, mai veseli, mai senini, deși se aflau în inima muntelui, despărțit de lumea luminii și culorilor prin zeci de milioane de tone de piatră.

Victor ținea funia de care era legată pluta. Dar pîrîiașul curgea cuminte și nu-i stingherea deloc mișcările.

— Mai avem de trecut un lac mai mărișor... spuse Victor, uitîndu-se pe hartă. Apoi cîteva saloane. Acuș ajungem la punctul terminus. Cred că pînă la prînz...

— Victor ! îl întrerupse de undeva din întuneric Maria. Unde s-a găsit scheletul mastodontului ?

Dar nu-i răspunse Victor, ci Ionel care de asemenea cerceta harta :

— În primul salon în care vom intra. Un salonaș, mai degrabă, dacă ar fi să ne luăm după hartă.

Tic, care pînă atunci rămăsese în urmă, se strecură ca o fantomă pe lîngă Victor și Ionel, o întrecu și pe Maria, dar nu și pe Țombi care provocase toată această schimbare de poziții.

— Stai, Tic ! încercă Victor să-l oprească. Atenție ! Auzi ? E o scobitură în dreapta !

— Tic ! țipă Maria. Înapoi, măgarule !

— Uraaaa ! se auzi răspunsul celui insultat. Alarmă ! Alarmă bună ! Veniți toți aici ! Uraaa ! Am găsit un os de mastodont !

Tustrei cei chemați alergară spre aureola pe care o lansa lanterna lui Tic... și-l găsiră pe norocosul prichindel instalat comod pe o platformă de grohotiș chiar în locul unde harta indica o scobitură primejdioasă. În mîna lui se afla un oscior care aproape îi fu smuls de către Maria. Cercetarea osului nu ținu prea mult. Ionel și Victor îl priviră neputincioși, dar Maria îi veni repede de hac :

— Chiar tu l-ai descoperit, Ticușor ?

— Aproape eu... răspunse ciufuliciul.

— Hmmm... îl amenință Maria. Să știi, Ticușor, că mastodontul tău s-a transformat de-a lungul erelor în vițel.

— În vițel ! ? Nu se poate ! În elefant !

— Nu, Ticușor... Chiar în vițel. E un antricot de vițel, foarte veritabil.

— Ce să caute viței aici ? o înfruntă prichindelul. Poate e de la un pui de mastodont, se rugă el.

Dar cel care aduse argumentul incontestabil fu Țombi. Ionel îl prinse în raza lanternei în timp ce rodea cu pasiune alt os.

— Cîini care să roadă oase de mastodont încă n-am văzut... spuse Ionel.

— Dar ce, nu-s tot oase ?

— Nu ! Mai mult seamănă cu pietrele...

— Zău ? Chiar nu-i de la un pui de mastodont ? se tîngui Tic. Și cum a ajuns vițelul aici ?

Era întrebarea care-l frămînta pe Victor, care-l speria pe Ionel, care-o neliniștea pe Maria. Pentru că întrebarea nu avea decît un singur răspuns : În peșteră mai fusese cineva. Și dacă osul era bun de ros... înseamnă că nu trecuse prea mult timp de cînd peștera fusese vizitată. Dar cine o vizitase ? Și în ce scop ? Și cînd ?... Toți gîndeau astfel...

— Fiuuuuuiuuu ! înțelese Tic. Să știți că sînt oase dintr-un pachet de mîncare...

— Ți-a venit mintea la cap, îl luă Maria la rost.

— Atunci, se înfurie prichindelul, înseamnă că a trecut altcineva prin peșteră înaintea noastră.

— Asta-i, piciule !

— Nu se poate ! Nu vreau ! Cine a avut un asemenea curaj ? Cine...

Își opri întrebarea, pentru că simți un obiect cam moale sub talpa piciorului. De fapt piciorul îi alunecase într-o groapă, la marginea pîrîiașului. Cînd abătu raza lanternei asupra obiectului cu pricina, Tic era cît pe-aci să se prăbușească de emoție. În groapa aceea nu se afla altceva decît o cutie ruginită. o cutie de metal lunguiață... O scoase la iuțeală din groapă, o băgă în sîn, și alergă imediat spre Maria :

— Am găsit cutia fermecată ! îi spuse el la ureche. Tu nu știi cuvîntul vrăjit ?

— Ce cutie, prostule ? Ce cuvînt vrăjit ?

Abia după ce-i arătă cutia, Tic își aminti că spre a-i menține farmecele n-avea voie să vorbească nimănui despre ea, și mai ales n-avea voie s-o arate nimănui. Era foarte înfuriat, și avea atîta ciudă pe *cineva*... încît îi venea să-și pocnească țeasta de pereții tunelului. Maria îl liniști repede, neliniștindu-i însă pe ceilalți :

— E tot atît de cutie fermecată tinicheaua asta, cum era antricotul ăla os de mastodont... Băieți ! Veniți repede ! Ia uitați-vă !

Cutia aceea ruginită îi uimi pe amîndoi ; și Ionel și Victor o întoarseră pe toate fețele. Concluzia lor se asemăna cu a Mariei :

— O cutie de sardele ! Unde ai găsit-o, Ticușor ?

Tic le arătă locul : o groapă oarecare. Probabil că fusese aruncată la întîmplare acolo, sau poate o adusese apa. Ba nu ! N-o adusese apa. În interiorul ei mai erau pete de ulei.

— Acum e sigur ! spuse Victor. A trecut cineva prin peșteră înaintea noastră... O persoană ?... Mai multe ?... Și nu e mult timp de cînd a trecut...

— Da... încuviință Ionel. Am văzut și eu urmele de ulei din cutie... Trebuie să ne încordăm atenția... și să nu ne îndepărtăm prea mult unii de alții... Auzi, Tic ?

— Cine ți-a spus că nu aud ? sări prichindelul. Aud mai bine decît tine, aud și ce nu vrei să spui. Știu eu că ți-e frică și dai din gură ca să rămînem lîngă tine...

— Din clipa asta îți interzic să mai atingi aparatul ! îl pedepsi Ionel. Și cum ieșim din peșteră, cum te trimit acasă !

— Asta ai vrea tu, acum ! nu se lăsă Tic bătut. Ce-ai mai vrea să fii afară sau acasă, fiuuuu !

Maria își înghionti frățiorul și-l *rugă* apoi, în șoaptă, să se lase de harță.

— Mi-e ciudă ! mărturisi el tot în șoaptă. Cine știe ce idioți au trecut pe-aici, inaintea noastră...

Și iarăși tinerii se simțiră apăsați de poveri, dar și mai apăsați de griji și neliniști. Uitară de expediție, uitară de hartă, deveniseră toți niște cercetași nervoși și tăcuți, mereu cu ochii în patru, iscodind cu lanternele toate spațiile, centimetru cu centimetru. Noroc că tunelul și salonașele erau anoste, cuminți, lipsite de podoabe, netede, plictisitoare. Mai găsiră un băț de chibrit și două mucuri de țigară. Altceva nimic. Dar nici nu trebuia mai mult : Un băț de chibrit și două mucuri de țigară. În jurul lor brodă Victor primul său raționament din acea suită uluitoare care va umple de faimă toți cireșarii.

— N-a trecut o singură persoană prin peșteră... începu el. Nu una singură, ci cel puțin două...

— Ce te face să crezi asta ? întrebă mirat Ionel.

— Cele două mucuri de țigară.

— Dar asta nu e o lege, Victor, spuse Maria. Nimeni nu e obligat să fumeze o singură țigară...

— Nu te grăbi ! o opri Victor. La ce depărtare am găsit mucurile ? Mi se pare că erau aproape unul de altul...

— La cîțiva pași, precizâ Ionel.

— Nu sare în ochi ? reluă Victor. Mai multe persoane, dar, hai să spunem: două persoane, pentru că două mucuri am găsit, deși poate au fost aruncate și alte mucuri în apă... două persoane și-au aprins în același timp țigările

și le-au și stins aproape în același timp... E imposibil ca un singur om să fi aprins și să fi fumat două țigări deodată. Prin urmare, au trecut prin peșteră, înaintea noastră, cel puțin două persoane. Asta ar fi prima concluzie.

Și ceilalți înclinau spre concluzia lui Victor. Nu aveau alte argumente, erau poate cîteva întrebări. La una din întrebări se gîndea Ionel :

— Dar dacă unul din mucuri a fost aruncat altădată ?

— Aproape cu neputință, spuse Victor. Nici unu la mie șansă. Să-l arunce în același loc, și pe urmă... uitați-vă... amîndouă mucurile au cam aceeași mărime... Imposibil, Ionel.

— Și eu cred că ai dreptate, interveni Maria. Dar adineauri ai vorbit de o primă concluzie... Mai e și alta ?

— A doua concluzie, zîmbi Victor, e încă în studiu de ipoteză... Persoanele care au trecut prin peșteră erau într-un fel familiarizate cu peștera. Cred că o cunoșteau...

„Ipoteza" lui Victor stîrni și mai mare uimire și atîță și niște licăre de teamă în sufletele celorlalți.

— Cum ai ajuns la concluzia asta... adică la ipoteza asta ? își aminti Ionel.

— Da... clătină Victor din cap. E mai bine s-o numim presupunere... Dar mai înainte de a răspunde, aș pune și eu o întrebare : cine dintre noi s-a gîndit măcar o clipă să înfulece ceva ?... Mie, cel puțin, nici nu mi-a trecut prin cap, și nici n-am simțit crampe de foame...

Maria, Ionel și chiar Tic nu-l contraziseră cu o iotă. Dar prichindelul ridică subit mîna ca la școală :

— Tombi ! Nu numai că i-a trecut prin minte, dar a și înfu... a și ros ceva...

— Hai să-l lăsăm pe Țombi, Ticușor... reluă Victor. De ce nu ne-am gîndit la mîncare ?... Însăși întrebarea pare idioată. Cînd să ne gîndim la mîncare și cum să ne gîndim la mîncare, cu atîtea minunății, cu atîtea podoabe nemaivăzute, cu atîtea surprize în jurul nostru, poate chiar cu amenințări... pentru că n-am fost mereu siguri că pasul nostru nu ne duce spre vreo capcană a naturii... Să te apuci să mănînci și pe urmă să fumezi într-o peșteră, pe care o vezi prima dată e prea din cale-afară... Vă amintiți unde am găsit chibritul ?... În singurul loc din tot tunelul unde curentul e foarte slab. Oare e o simplă coincidență că tocmai acolo a încercat cineva

să aprindă ţigara ? Şi mai e ceva : toate lucrurile pe care le-am găsit, le-am găsit pe malul stîng al pîrîiaşului, pe partea pe care mergem noi... Dar noi ştim că partea asta e accesibilă pentru că aşa ne arată harta. Dacă obiectele pe care le-am găsit ar fi fost aruncate la dreapta şi la stînga, ar fi însemnat că vizitatorii orbecăiau în căutarea unui drum accesibil, pentru că şi pe partea dreaptă sînt locuri accesibile.

— De ce să nu ne gîndim mai bine că aveau şi ei o hartă ? întrebă Ionel.

— Pentru că e imposibil, Ionel... Singura hartă a peşterii se află la muzeul oraşului şi dosarul din care am scos-o şi am copiat-o dovedea de la o poştă că nu fusese desfăcut de zeci de ani. Şi nu e numai atît... Să zicem că ar fi avut o altă hartă, de la o sursă misterioasă... o copie necunoscută a hărţii noastre. Atunci n-ar fi trebuit să ospăteze în locul unde Tic a găsit oasele şi cutia, ci s-ar fi ferit de locul acela, pentru că pe hartă e însemnat ca un loc primejdios : o scobitură în proces de eroziune... Deci nu după hartă cunoşteau cei doi vizitatori peştera, ci fiindcă au mai trecut prin peşteră şi, cine ştie ? poate că şi-au făcut o hartă proprie. Prin urmare avem de-a face cu nişte obişnuiţi ai peşterii...

— Mai ai şi altă surpriză ? încercă să-l provoace Maria.

— Nu ! Nu mai am nici o surpriză. Ceea ce urmează e limpede ca lumina zilei. Cei doi vizitatori erau fără îndoială orăşeni. Sută la sută !

— Poate că erau cei doi ciobani ! îşi aminti Tic.

— Ce ciobani ! spuse Victor. Orăşeni sută la sută, Ticuşor. Crezi tu că ţăranii, şi mai ales ciobanii, vin la munte cu cutii de sardele şi cu antricoate în desagă ? Brînză, slănină, ouă, ceapă, asta e mîncarea lor de drumeţie... Şi pe urmă mai sînt şi mucurile de ţigară. Amîndouă mucurile provin de la ţigări cu filtru, şi încă cu filtru fin, de nailon... În povestea asta cu fumatul, aş avea curajul să spun că numai unul din cei doi vizitatori era fumător, celălalt a fumat pentru că a fost servit cu o ţigară... E o presupunere şi se bazează pe faptul că nu e lege ca doi fumători să fumeze aceeaşi ţigară...

— Dar nici nu e lege care interzice să se fumeze aceeaşi ţigară, spuse Ionel.

— E adevărat... Șansele sînt jumătate. jumătate. Dar e totuși curios ca doi fumători să termine exact în aceeași clipă țigara. Unul fumează mai rar, altul mai iute, unul fumează pînă la capăt, altul pînă la jumătate. Eu aș zice, mai degrabă, că nefumătorul, văzîndu-l pe celălalt că aruncă țigara, a făcut și el la fel. adică i-a imitat întocmai gesturile. Adică a aruncat-o în același timp și cam în același loc, fără măcar să se gîndească s-o stingă, strivind-o cu piciorul, cum fac aproape toți fumătorii. Chiar amîndoi să nu strivească mucurile e puțintel cam curios... Și pe urmă chibriturile...

— Care chibrituri ? se miră Tic. N-am găsit decît un singur chibrit.

— Tocmai acest lucru mă face să cred și mai tare că avem de-a face cu doi orășeni, și că numai unul din ei e fumător. Cînd X, să spunem, a fost servit cu o țigară de Y, primul lui gest a fost acela de a scoate chibriturile, pentru că fără chibrituri nu intră nimeni într-o peșteră. A aprins primul băț, care însă s-a stins imediat, din cauza curentului, probabil. Uitați-vă și voi ! A ars numai fosforul, bățul nici n-a fost atins de flacără. Y l-a liniștit probabil aprinzînd primul țigara.

— Dar n-am găsit decît un singur chibrit ! insistă Tic. Și-am căutat și eu și Țombi și toți.

— Păi tocmai asta, Ticușor, ți-am mai spus, îmi întărește presupunerea : lipsa altor bețe de chibrituri. Cu un singur chibrit e imposibil să se aprindă două țigări într-o peșteră bîntuită de curente. Nu de la chibrit s-au aprins țigările, ci de la o brichetă, de la bricheta lui Y. Țăranii, și mai ales ciobanii, nu prea folosesc ei brichete cu benzină, cu pietre, cu fitil... și nici amnarul nu prea are șanse să se aprindă în atmosfera asta umedă... Și apoi țigări cu filtru de nailon și amnar... Nu prea merge combinația, zău, Ticușor...

— Cu alte cuvinte, recapitulă Maria, au trecut pe aici, înaintea noastră, două persoane, hai să zicem doi indivizi, amîndoi orășeni, unul din ei e fumător, altul nu, așa... și ceea ce e mai grav : nu erau la prima lor vizită în peșteră...

— Mai bine zis, precizează Victor, nu le era necunoscută peștera...

— E cam același lucru, interveni Ionel.

— Nu-i chiar același lucru, spuse Victor. Poți să te plimbi, de pildă, de zece ori printr-un loc, să zicem printr-o

sală cu tablouri, sau cu cărți, de zece ori, dar de ficcare dată cîte zece secunde și nu vei cunoaște nimic din sala aceea. Dar dacă stai multă vreme în ea, odată sau de două ori, poți să înveți totul pe dinafară... E mai bine să spunem că nu le era necunoscută peștera....

— Ai dreptate, acceptă Maria. Totul pare foarte simplu.

— Tocmai acest simplu, Maria, se preschimbă, dacă te uiți la el din alt unghi, în ceva foarte ciudat și complicat, în ceva care nu mai e simplu. Știi cîte probleme obscure se agită !

— Eu nu prea văd cine știe ce probleme obscure, spuse Ionel. Adică aș vrea să nu văd.

— Asta-i altceva, Ionel. Eu nu vreau să văd neapărat ceva. Problemele există. Hai să ne întrebăm : Din ce oraș veneau indivizii tăi, Maria ? Dintr-un singur oraș puteau să vină, de vreme ce am căzut de acord că sînt obișnuiți ai locurilor. Din orașul nostru !

— Într-adevăr !... șopti Maria înfiorată.

— Atunci cine sînt ? Iată prima întrebare obscură, Ionel. Oricît mă chinuiesc nu pot să-i găsesc răspuns. De bine, de rău cunoaștem aproape toți oamenii din oraș, mai ales pe acei care au preocupări mai neobișnuite. Dacă vreunul din aceștia, să spunem : profesorul nostru de naturale, ar fi fost vreodată în peșteră, n-am fi știut noi ? Atunci cine sînt acești vizitatori temeinici pe care noi nu-i cunoaștem ?

Nici ceilalți nu izbutiră să răspundă. Prinși de discuție, asaltați din cînd în cînd de fiorii unor spaime, cireșarii uitară să-și continue drumul. Se așezară pe niște bolovani paralelipipedici, la marginea ultimului salonaș, fără să știe, sau nevrînd încă să știe, că mai e foarte puțin pînă la punctul terminus al peșterii.

— Cine sînt indivizii, Maria ? continuă Victor întrebările. Iată primul mister. Și pentru ce au venit în peșteră ? Cu ce scop ? Doar cunoșteau peștera ?

— Poate că au venit să caute cutia fermecată ! spuse Tic atît de încet că nu i se înțeleseră cuvintele.

— Și atunci, reluă Victor, nu putem spune că de vreme ce cunoșteau peștera au venit aici cu alt scop decît acela de a o vizita ?

— Care ar fi scopul ? întrebă Ionel.

— Acesta e al doilea mister, răspunse Victor. A doua problemă obscură : de ce au venit cei doi indivizi aici ?

— Atunci... îndrăzni Maria, de ce au mîncat în peșteră?

— Exact ! o aprobă Victor. De ce au mîncat în peșteră? Aceasta e a treia și cea mai obscură întrebare ! Primele două întrebări sînt într-adevăr interesante ca probleme de rezolvat : Cine ? De ce ? Sînt întrebări... chiar atrăgătoare, și ar putea să aibă o rezolvare foarte simplă... dacă am cunoaște cîteva amănunte care ne scapă acum. Ultima întrebare însă e insolubilă ; oricît mi-aș bate capul nu pot să găsesc un răspuns. Prin logica de toate zilele nu se poate răspunde la ea. Poate că ar trebui să apelăm la absurd... Nu știu nici eu... De ce să mănînce în peșteră ? În întuneric ? În frig ? În umezeală ?... De ce ?... Dacă locul în care au mîncat ar fi foarte departe de intrarea în peșteră, adică de ieșirea la lumină, aș mai înțelege. Li s-a făcut foame și au mîncat... Dar nici foamea nu vine pe neașteptate, ca un junghi, și chiar dacă vine, cînd știi că după cîteva sute de metri poți să mănînci, ca omul, la lumină... E prea de tot ! Povestea asta cu mîncarea e prea ciudată, prea misterioasă. Celelalte mistere sînt mai... cum să spun ?... sînt ca niște probleme distractive... Cu o cheie oarecare le poți rezolva... Dar ăsta cu mîncarea nu poate fi rezolvat cu o cheie oarecare... Numai dacă-l forțăm prin absurd...

— Și ce înseamnă absurdul ăsta ? întrebă Maria. Dă-mi măcar o idee...

— Maria ! Orice om poate să intre într-o peșteră, printr-o întîmplare, sau voluntar, ca să vadă, să revadă, să răs-revadă... ceva... Oricît de ciudat ne-ar părea, oricît ne-ar durea pe noi care am vrut să fim primii vizitatori ai peșterii, prezența cuiva, chiar repetată, devine normală... Dacă am face abstracție de noi, vizitarea repetată a peșterii de X sau Y, sau de X și Y, mai pare ciudată ? Nu... Dar în clipa cînd X sau Y mănîncă în peșteră, la două palme de lumină, și nu mănîncă biscuiți, ci deschid o cutie de conserve, lucrul mai pare normal ? Iată de ce spun eu că numai prin absurd poate fi înțeles acest gest... pentru că numai un om anormal îl poate face... un om căruia nu-i place lumina, care urăște lumea și soarele, care se simte mai bine în întuneric...

Ionel se uită la ceas :

— E timpul să începem semnalizările... Să nu creadă cei de afară că ni s-a întîmplat ceva...

Victor și Ionel montară în grabă aparatul. Controlară bateriile și înălțară antena, strecurînd-o cu grijă printr-o crăpătură a peretelui care mijea a lumină. Ionel făcu semn că e pe cale să înceapă emisiunea. un semn de tăcere, fără să-și dea seama că e inutil, și toți se supuseră, așteptînd cu sufletul la gură veștile celor de la lumină.

„Ta-ta-ti-ti-ta-ta-ti-ti-ta-ta-ti-ti", bătu Ionel și aștepta semnalul de răspuns.

Nici un răspuns. Semnaliză din nou. Nimic. Își controlă ceasul : secundarul ajunse în dreptul cifrei 12. Imposibil ca Lucia, punctualitatea întruchipată, regina politeței, cum o denumise Dan, să întîrzie.

„Ta-ta-ti-ti-ta-ta-ti-ti-ta-ta-ti-ti", semnaliză Ionel cu încăpățînare.

Aparatul rămase mut. Mai încercă o dată. Apoi încă o dată. Nici un răspuns. Nimic.

— Imposibil ! spuse Maria. Lucia nu poate întîrzia. Mai încearcă... sau lasă-mă pe mine. Poate am mai mult noroc...

Exact în clipa cînd Maria își termină vorbele, aparatul începu să recepționeze. Încurajat de răspuns. Ionel transmise mesajul peșterii în cifrul unu, adică în cifrul cel mai simplu, așa cum se înțeleseseră telegrafiștii în cazul emisiunilor obișnuite. Îi anunța pe cei de afară că explorarea se desfășoară normal, că făcuseră pluta, că primele obstacole fuseseră trecute cu ușurință și că erau în apropierea punctului terminus.

— Spune-le că e o minunăție, un vis... îl rugă Maria pe Ionel. Sau mai bine lasă-mă pe mine.

Ionel făcu un semn de negație care o înfurie pe Maria. Dar cînd îl auzi repetînd primul mesaj, înțelese că iar s-a întîmplat ceva neplăcut. Într-adevăr, aparatul peșterii nu mai recepționa nimic.

— Nu mai înțeleg nimic... ridică Ionel din umeri. Nici primele semnale recepționate n-au fost prea clare...

Dar tocmai cînd nimeni nu se mai aștepta, aparatul mereu deschis începu să primească impulsuri. Victor și Ionel, cu creioanele de multă vreme pregătite, înregistrau cu emoție mesajul care li se transmitea de afară. Se transmitea repede, și amîndoi transcriau semnele, automat, fără să încerce să le tălmăcească. Recepția încetă

brusc, şi, după o clipă numai, Ionel holbă ochii cît cepele. Pe hîrtia din faţa lui se înşiruiau o sumedenie de cifre şi litere :

A 3 C D E 4 1 B I D V 6 S P O 5 D R G G L 1 2 A A I G 2 3 8 U V N L 5 3 F S M I I C A D 4 3 S 5 U O V M 1 3 S 1 1 B L C D 6.

— Ce s-a întîmplat cu mine ! ? întrebă el cu un aer nătîng. Am înnebunit ? Am uitat alfabetul ? Am uitat cifrul ?

Luă ca un năuc caietul lui Victor. Victor luă caietul lui. Semnele erau exact aceleaşi, în ambele caiete.

— Atunci nici unul dintre noi n-a greşit, spuse Victor. Ia mai încearcă o dată !

Ionel bătu iarăşi semnalul convenţional de începere a emisiunii, dar in zadar : nu răspunse nimeni.

— Nu mai înţeleg nimic... se înfurie el. Ori a înnebunit Lucia, ori eu...

— Nici eu nu înţeleg nimic... recunoscu Victor. Imposibil de descifrat.

— Ne-am înţeles să transmitem cu cifrul unu...

— Cunosc ambele cifruri pe de rost, îl linişti Victor. Mesajul Luciei n-are absolut nici un sens.

— Indescifrabil.

— Să nu se fi întîmplat ceva afară ? spuse Maria cuprinsă de nelinişte.

Se priviră unii pe alţii neputincioşi.

CAPITOLUL XI

1

Cercetașii de pe munte, cei trei cireșari pe care sorții îi hărăziseră soarelui, înaintau de-a lungul coastei, pe o potecă imaginară, trasată de ochiul lui Ursu și de calculele Luciei. Fata cu păr de lumină era ca întotdeauna activă și severă : îl transformase pe Ursu într-un hamal supraîncărcat, fără să se gîndească la limitele rezistenței umane, sau poate tocmai pentru că le calculase, oprindu-și doar o raniță ușoară, un caiet cu scoarțe de piele, și cele patru creioane care fuseseră la o clipă de a-și cîștiga o altă celebritate decît cea pe care și-o pregăteau acum. Ursu fusese transformat într-un hamal greoi... iar Dan în cea mai sprintenă victate a acelor locuri, dar nu pentru că aceasta ar fi fost suprema dorință a cireșarului cu gînduri ascunse de scriitor. Aș... Era voința de fier a Luciei care hotărîse pe rînd metamorfoza lui : cînd unitate de măsură, cînd binoclu, cînd mesager, cînd gînditor, cînd mașină electronică... și de cele mai multe ori paratrăsnet.

— Ia vezi ! îi ordona Lucia. Cîți pași sînt de-aici pînă la brad ? Și ai grijă să-i potrivești egali... altminteri te pun să măsori distanța cu pantoful, ca atunci cînd vă faceți porțile la fotbal...

Și Dan măsura, potrivindu-și pasul la centimetru, dar tot temîndu-se că va simți în ceafă vorbele de șmirghel ale Luciei.

— Nu ai impresia că stînca aia din vale seamănă cu un cal de șah ?

— Cal de șah ! ?... se mira el filologic, dar pentru că se temea de alte corvezi care l-ar fi purtat pînă în vale, aproba imediat cu entuziasm : Sigur că da ! Aidoma cu calul meu de șah...

— Cît fac paisprezece ori douăzeci și opt ?

Dan dorea din tot sufletul să poată face cît mai repede socoteala, dar numai sufletul nu-i ajungea. Capul însă îi era prea răvășit, de aceea apela la creion și hîrtie. Nu mai era nevoie. Vocea Luciei îi alinta cu același șmirghel credincios urechea :

— Trei sute nouăzeci și doi ! Și e cît se poate de simplu : paisprezece ori treizeci minus douăzeci ! Tot ți se mai pare complicat ?

— Ba nu, Lucia... E foarte simplu... și mai ales ar fi totul foarte simplu... dacă n-ai fi tu atît de complicată... De ce nu ești și tu mai simplă ?

— Ia lasă prostiile, încîlcitule !... Va să zică, suprafața aproximativă ar fi cam... Ursule ! Cam ce suprafață ar putea să aibă costișa asta ?

Amintindu-și de cei 14 ori 28 și vrînd să-și scutească prietenul de cine știe ce răzbunare topometrică a Luciei, Dan se pregătea să-i sufle. Dar nu mai era nevoie.

— Vreo patru sute de metri, aproape patru sute... rectifică el după ce mai privi o dată costișa cu pricina.

— Poftim ! se repezi Dan la Lucia. Tu îți pierzi o groază de timp, îmi scoți și mie limba de-un cot și-mi fierbi creierii mai rău decît soarele lui Petrăchescu, iar Ursu e capabil să rezolve totul în trei secunde. Asta înseamnă la tine simplu !

— O simplă coincidență... încercă Lucia să-și stăpînească uimirea. Și mai bine vezi să nu prinzi mucegai ! De la bradul ăsta începi să-ți numeri pașii pînă la bolovanul ăla rotund... Mai repede !

Dan se supuse, săracul, și cînd ajunse la bolovan își dădu, gîfîind, raportul :

— Două sute treizeci și patru de pași... foarte egali.

— Înmulțește-i cu optzeci ! Hai ! Mai repede ! Cît fac ?

Dan își înfipse mîinile în păr :

— Două sute de draci mi se zvîrcolesc în creier.

— Numai o sută optzeci și șapte, îl corectă Lucia imediat. Ursule ! Cam ce distanță să fie între brad și bolovan ?

O simplă ochire, apoi vlăjganul spuse fără să ezite :

— Ceva mai puțin de două sute de metri... Cu vreo zece metri mai puțin...

— N-ai auzit nimic ? îl întrebă suspicioasă Lucia. Nu ți-a șoptit Dan ceva ?

Ursu nici nu-i ascultă întrebarea, Dan în schimb se simți foarte ofensat :

— Înțeleg să mă bănuiești pe mine de fraudă... Dar să te legi și de Ursu, asta e prea de tot !

Ca întotdeauna, cireșarul cel cumsecade suferea pentru altul. Ursu îi făcu un semn de nepăsare.

— Scuzați... se înclină Lucia în direcția lui Dan, apoi se adresă lui Ursu : Te-aș ruga să-mi spui cam cîți metri sînt de la bolovan la brădet... Aproximativ...

— Cam circa aproximativ, exageră Dan pleonasmul.

Lucia nici nu-l privea. Se uita la Ursu, îi prindea orice mișcare, hotărîtă să rezolve problema coincidențelor. Vlăjganul își alergă o clipă ochii în direcția brădetului, mai privi o dată printre gene, apoi răspunse :

— Peste trei sute cincizeci, poate chiar peste trei sute șaizeci de metri... În jurul lui trei sute șaizeci...

În sfîrșit, Lucia putea să controleze ! Și pentru a îndepărta orice urmă de nesiguranță îl scuti pe Dan de măsurătoare, adică numără chiar ea, în pași, distanța. Cînd ajunse la capăt, spuse cu voce obosită :

— Cinci sute douăzeci și trei de pași ! Ia calculează tu, Dan !

Dan își pregătise hîrtia și creionul. Răspunse imediat :

— Patru sute optsprezece metri și patruzeci de centimetri.

— Nu se poate ! se opuse vlăjganul.

— Nici eu nu cred, se miră Lucia la rîndul ei.

— Atunci faceți voi socoteala ! se enervă Dan. Cît fac cincisute două zeci și trei ori optzeci ?

— De ce ori-optzeci ? întrebă Lucia.

— Păi pînă acum n-am calculat așa ? se miră Dan.

— Stai puțin... îl domoli Lucia. Eu n-am pasul tău. Pasul meu are numai șaptezeci de centimetri. Ia calculează din nou !

Răsuflînd parcă pentru ultima dată în viață, Dan refăcu, destul de iute, calculul, și terminîndu-l, își schimbă imediat mina :

— Formidabil ! Trei sute șaizeci și șase de metri ! Ursule, ești un geniu topometric ! Acu' ce mai spui, domnișoară ?

— Mă mir și eu, recunoscu Lucia cam în doi peri. Cum de le nimerești, Ursule ?

— Nu-i prea complicat... răspunse nepăsător vlăjganul. Mă gîndesc, adică îmi închipui cam prin ce loc se împlinește un kilometru și îl împart în zece, adică în sute. Și dacă ajung la sute, s-a simplificat totul : Una, două, trei sute, ajung la cea de a patra și o împart la zece... Și dacă am ajuns la decametri, îi împart : unu, doi, trei, patru, cinci... și la al șaselea obțin metrii, pe urmă împart metrii la zece : unu, doi, trei, patru, și la al cincilea pe care-l împart la zece...

La început, Lucia îl luase în serios. Cînd însă Ursu ajunse pe la a treia împărțire încercă să i se uite în ochi : nici urmă de ironie pe fața lui. Dan, în schimb, mocnea ca un berbec haiducesc pus pe jăratec într-o groapă. Și cînd îl ghici pe Ursu la centimetri explodă într-un hohot de rîs cumplit.

— Și pe urmă în milimetri... îngînă el. Ha, ha, ha ! și pe urmă în... Ha, ha, ha ! Ce vin după milimetri, Lucia ?...

Lucia se bosumflă puțintel. Nu atît gluma o necăjea, cît tonul foarte serios cu care Ursu o rostise.

— Drept pedeapsă, anunță ea, începînd chiar din clipa asta Ursu va face măsurătorile și Dan verificările !

— Pardon ! se răsti Dan. Sper că mă confunzi cu altă persoană care poartă numele ăsta. Mai lasă-mă dracului în pace ! M-am săturat de atîtea calcule și socoteli. Vreau să mai văd și eu priveliștea, vreau să mai zburd...

— De-aceea te-am pus să măsori, îi spuse Lucia. Ca să observi și ca să zburzi... Dacă te-ai gîndi puțintel...

— Nu vreau să mă gîndesc deloc ! se încăpățînă rebelul. Am chef să mă dau peste cap, na !

Nici nu termină bine ultimul cuvînt și simți cum se prăbușește, fără șanse de salvare, într-o scobitură pe care n-o observase. Lucia văzu cum îl înghite pămîntul, dar emoția și spaima o paralizară. Ursu, în schimb, își azvîrli cu o mișcare toate bagajele și dintr-un salt fulgerător ajunse la marginea crăpăturii, prinzîndu-l pe Dan de braț, chiar în clipa cînd dispăruse cu totul în prăpastie, adică în ultima clipă. Totul durase o fracțiune de secundă. Dar cînd îl ridică pe Dan la suprafață, Ursu văzu bagajele azvîrlite mai înainte rostogolindu-se spre vale, ca într-o cursă bezmetică și, dintre toate bagajele,

cel mai ambiţios era chiar aparatul T.F.F. Spaima Luciei se transformase în groază :

— Ursule ! ţipă ea. Aparatul ! Ce ne facem ?

Ursu nu mai auzise întrebarea. Pornise în goană după aparat şi-l ajunse cu cîţiva metri înainte de sfîrşitul cursei : un bolovan uriaş care ţinea locul firului de aţă. Deşi îl aduse înapoi cu mare grijă, tot nu se putu abţine să nu-l scuture de cîteva ori. Îi zornăiau înăuntru toate măruntaiele !

— Mare jale ! spuse el, lăsînd aparatul jos. Mi se pare că s-a cam dus dracului.

Lucia era palidă şi avea lacrimi în ochi :

— Doamne ! Mai bine...

— Mai bine îmi rupeam eu gîtul... spuse Dan foarte smerit şi foarte sincer. De ce nu m-ai lăsat, Ursule ?

Şi Ursu era posomorît, dar mai mult furios :

— Eu sînt de vină ! M-am pierdut ca un netot... Puteam foarte bine să-i dau drumul, nu să-l arunc...

Lucia desfăcuse cutia hodorogită şi privea înspăimîntată masacrul dinăuntru. Dar nu la aparat se gîndea, nu la aparatul ei se gîndea, se gîndea la celălalt aparat şi la cei care erau în jurul lui, şi la întunericul şi la primejdiile care poate îi apăsau şi-i încolţeau acolo, în noaptea de sub munte.

— Oare se mai poate face ceva ? se uită Dan spre Lucia. Săracul ! Parc-ar fi o ladă cu sîrme şi şuruburi vechi... Ufff !

— Lasă scîncelile ! îl săgetă Lucia. Pînă una-alta trebuie să găsim un loc de popas, şi pe urmă...

După o scurtă trecere în revistă a împrejurimilor, Ursu descoperi o pajişte verde, bogată în iarbă şi ferită de soare. Era chiar la poalele unei movilite stinghere de pe care se putea vedea toată regiunea peşterii. Acolo se făcu popasul, primul popas al zilei. Nimeni nu se gîndea la odihnă, la mîncare, la discuţii. Un popas trist, pe care nemişcarea şi gîndurile îl îmbolnăveau cu spaime şi nelinişti. Înainte de a lua orice hotărîre, cei trei urgisiţi se căţărară în vîrful movilei pentru a-şi da seama unde se află.

Masivul care adăpostea peştera se despărţise pe nesimţite de ei azvîrlindu-i pe o coamă paralelă, foarte asemănătoare. Jos, în vale, se zărea şi tăişul iscusit şi aprig

care despicase masivul : o apă argintie, cu luciri nevinovate. Nu se aflau, așa cum își închipuiseră tot timpul, deasupra peșterii !

Lucia se uită aproape rugător la Ursu :

— Cît ne ocupăm noi de aparat, n-ai putea să dai o raită pînă în vale ?... Și pentru noi e important, dar mă gîndesc și la cei din peșteră. Trebuie să ne apropiem unii de alții și trebuie să le spunem cum arată muntele... Ai putea, Ursule ?

— O joacă... răspunse vlăjganul. În jumătate de oră sînt înapoi... și dacă vrei dovezi, îți aduc bradul ăla strîmb de lîngă calul de șah... O joacă...

Nu era chiar o joacă, pentru că scobitura care-l supsese pe Dan era de fapt o crăpătură lungă, abruptă care izola locul de popas de restul coamei. Ca să ajungi la o sută de metri în față pentru a coborî spre calul de șah, trebuia să ocolești crăpătura pe o distanță de cîțiva kilometri și numai acest drum dura cel puțin jumătate de oră. Ursu se gîndi să-l scurteze, dar pentru că era prea abruptă crăpătura și deci n-o putea coborî, și prea lată ca s-o poată sări, singura cale de a o scurta era aceea de a arunca o punte. Fără să mai zăbovească, luă o funie lungă, o toporișcă, un ghem de sfoară... și în cîteva minute, folosind forța de aruncare și doi copaci curioși de pe marginile scobiturii, izbuti să înjghebe o punte de frînghie peste prăpastie. Se prinse apoi cu mîinile de ea și pluti cîteva clipe deasupra hăurilor ascuțite.

Înainte ca Ursu să-și dea drumul în gol, Dan se apropie de Lucia și începu să-i boscorodească la ureche :

— Am văzut la circ un accident groaznic... S-a prăbușit un zburător pentru că în momentul cel mai periculos o fată din lojă a țipat, iar el și-a pierdut echilibrul, săracul...

Lucia își duse mîna la gură pentru a-și opri țipătul prevestit de Dan : Ursu trecea prăpastia, agățat de puntea aceea fragilă și mișcătoare.

Obstacolele pe care vlăjganul le întîlni mai departe în cale i se păreau floare la ureche. Un bolovan, un șanț natural, o rîpă oarecare mai degrabă îl atîțau și ucideau monotonia vertiginoasei coborîri. Ursu avea un fenomenal simț al echilibrului. Nu-și baza mișcările numai pe gesturi reflexe, pe resorturi instinctive, nu și le încredința numai hazardului. Avea darul de a alege fulgerător, de

cele mai multe ori în plină mișcare, punctele de întîlnire, și de rezistență, punctele de trecere și de oprire. De fapt această era marea lui artă : de a deosebi, într-o singură clipă, punctele de trecere de cele de oprire, punctele de întîlnire de cele de rezistență. De a alege o anumită creangă ca simplu punct de trecere într-un salt : o clipă de întîrziere și creanga s-ar rupe ; de a alege un bolovan, sau o ieșitură ca simplu punct de întîlnire a corpului în cădere : o clipă de întîrziere și bolovanul s-ar desprinde, iar ieșitura ar ceda. Încă de copil își uimise prietenii cu căderile lui din copaci : de fapt nu cădea, ci cobora din creangă în creangă ; sau cu prăbușirile lui în rîpi abrupte și adînci : de fapt nu se prăbușea, ci aluneca folosind fulgerător asperități invizibile. Odată pusese rămășag cu mai mulți colegi că va ajunge în fundul unei adînciturii abrupte din cinci salturi. Toți voiau să-l oprească. Rîpa avea vreo treizeci de metri. Cînd își dăduse drumul în rîpă fiecare mișcare îi era cunoscută : prima cădere, primul salt drept în jos vreo opt metri ; al doilea lateral, vreo doi metri, pentru a evita coborîrea strict perpendiculară care l-ar fi dus într-un grohotiș ; al treilea salt oblic, spre o ieșitură de lut care se va prăbuși la o fracțiune de secundă după ce o va părăsi, catapultat ; și ultimele două salturi într-o perpendiculară perfectă cu o scurtă escală la mijloc, pe o excrescență sigură. Căderea lui fusese atît de rapidă și de precis calculată încît cei de sus o văzuseră neîntreruptă, iar el avusese senzația sublimă a zborului. Ursu era convins că ar fi putut să alerge chiar pe peretele unei prăpăstii înclinat spre 90 de grade dacă i s-ar fi dat un răgaz de cîteva clipe pentru a cerceta tot peretele și a alege punctele de siguranță și de trecere. Un singur accident avusese în toată cariera lui de acrobat, un accident ridicol, întîmplat pe la treisprezece ani. Sărise de pe o scară, de la o înălțime oarecare, în salt mortal, și-și rupsese mîna stîngă, pentru că înainte de a sări, cu o clipă înainte de a sări, se răstise la un copil, cu intenția de a și-l preface în admirator. În timpul căderii își dăduse seama că uitase ceva : nu-și mai amintea treapta de pe care sărise. Făcuse mișcarea de relans cu o fracțiune de secundă mai devreme. Pămîntul îl surprinsese ghemuit, necesitatea echilibrului îi încordase mîna stîngă și căderea nefiind atenuată, contactul violent îi rupsese brațul.

Tot felul de amintiri acrobatice însoţiră goana lui Ursu spre creasta calului de şah. Ajuns în vale făcu o scurtă oprire, mai ales pentru a-şi scălda capul în apa rece a pîrîiaşului şi pentru a sorbi cîteva înghiţituri. Apoi se căţără pe un bolovan de pe mal pentru a cerceta coasta muntelui care adăpostea peştera. Coasta era prăpăstioasă, cu porţiuni abrupte care nu puteau fi urcate fără funie. Pe alocuri se zăreau şuviţe negre, ca nişte dungi trase nehotărît cu cărbunele. Erau crăpături. Oare erau profunde ? Ajungeau pînă în interiorul masivului ? Ajungeau pînă în peşteră ?... Pentru a răspunde la întrebări i-ar fi trebuit zile întregi de ascensiuni şi coborîri. Se strădui să memoreze caracteristicele cele mai importante ale masivului care adăpostea peştera, apoi îşi aruncă privirile spre stînca aceea ciudată care şi de acolo de jos continua să semene cu un cal de şah. Capul şi coama calului se odihneau pe un soclu uriaş, un adevărat piept de munte. Ca să ajungă pînă acolo nu i-ar fi trebuit mai mult de cinci minute, parcurse în goană, bineînţeles. Erau cîteva obstacole, care puteau fi însă trecute fără prea mari eforturi. Tocmai punea în balanţă un „dacă" şi un „dar" în legătură cu drumul pînă la calul de şah, cînd o anumită mişcare petrecută la poalele stîncii îl făcu să tresară. Ochii încordaţi aveau puterea unor lentile : nu se înşelase. Mişcarea nu fusese o părere. La poalele stîncii se zărea silueta unui om. Uimirea îl fulgeră. De unde apăruse silueta ? Jur împrejurul ei nu se afla nici un bolovan, nici o groapă, nici o dezordine de relief care ar fi putut-o ascunde. Parcă ieşise din pămînt, sau de undeva din munte. Îşi aţinti iarăşi privirile asupra ciudatei apariţii şi după cîteva clipe de încordare izbuti s-o identifice. Uimirea lui Ursu nu mai avea margini : omul acela care apăruse ca din pămînt la poalele stîncii nu era altul decît... Petrăchescu, vînătorul !

Deşi clipele începeau să devină foarte preţioase, Ursu nu putea să renunţe la întîlnirea cu Petrăchescu. Porni spre stînca botezată de Lucia, fără să părăsească o clipă din ochi silueta de dedesubt. Pe la jumătatea drumului, îşi dădu seama că şi Petrăchescu îl zărise. Mai ales cînd îl văzu cum îşi duce mîna streaşină la ochi şi priveşte în direcţia lui. La un moment dat, Petrăchescu făcu stînga-mprejur, cu o iuţeală cazonă, apoi doi paşi, apoi se opri

brusc. Ridică ceva de jos și se întoarse din nou cu fața spre Ursu. Avea în mînă o armă de vînătoare. Apoi își duse mîna la brîu, dar și-o retrase imediat spre mijlocul armei.

Ursu înțelese ce se întîmplă. Petrăchescu își încărca arma. Nu pricepea însă de ce umblase cu arma descărcată. Sau poate schimbase cartușele ?... Sau poate trăsese în vreun vînat ?... Dar nu auzise nici un pocnet de armă... Un firicel de gheață zvîcni în ceafa lui Ursu. Petrăchescu își potrivise arma în șold. și țeava ei, ridicată la înălțimea pieptului, era îndreptată în direcția lui. O simplă apăsare pe trăgaci, involuntară... sau chiar o tresărire puternică, inconștientă... Nici un vînător n-avea voie să țină astfel arma, nici în toiul vînătorii ; era o lege ca arma să fie ținută mereu cu țeava în jos.

Cînd Ursu ajunse mai aproape de stîncă, la mai puțin de o sută de metri, Petrăchescu coborî țeava armei și clătină încet din cap, ca și cum i-ar fi dat a înțelege vizitatorului că-l recunoaște și că e bine venit. Ba mai mult : porni în întîmpinarea lui Ursu, dar nu făcu prea mulți pași. Auzi țipăt de păsări și începu să scruteze văzduhul. Ursu îl imită fără să vrea, așa cum i se întîmplă oricui cînd își vede semenul uitîndu-se spre cer, și descoperi un stol de păsări zbenguindu-se. Petrăchescu le urmări cu pușca ridicată, la un moment dat pușca țintea exact scăfîrlia lui Ursu, și vlăjganul simți iarăși firicelul de gheață zvîcnindu-i în ceafă. Un simplu strănut și... Dar amintindu-și faima lui Petrăchescu, se liniști.

— Bună ziua ! salută Ursu, oprindu-se la cîțiva metri în fața vînătorului.

— Dacă nu erai dumneata, răsturnam vreo două, trei becațe. pe cinstea mea...

— Norocul lor... zîmbi Ursu. Nu ne-am închipuit că o să vă întîlnim pe munte. Numai la asta nu ne-am așteptat, pe cinstea mea...

— Vas-că tot nu v-ați lăsat pînă la urmă ! se încruntă Petrăchescu. După tot ce v-am spus... Nu v-a fost teamă de duhuri și primejdii ?

— Duhuri ! ? Știți și dumneavoastră că nu există. Noi am crezut că vreți să ne speriați cu duhurile ca să ne feriți de celelalte primejdii adevărate...

— Ia uite, dom'le ! Vas-că nu credeți în duhuri ! Asta e rău, dom'le, pe cinstea mea... Să nu vă pună gînd rău duhurile, dom'le, că direct la azil ajungeți... Eu n-am glumit niciodată cu duhurile, și nici nu vreau să glumesc, și vă sfătuiesc și pe voi să le împăcați, pe cinstea mea...

— De unde să știm cum să le împăcăm ? întrebă Ursu destul de nedumerit. Nu știți, trebuie să facem jertfe ?

Vînătorul scormoni cu țeava puștii în iarbă :

— Dom'le, trebuie să le împăcați, eu asta știu, pe cinstea mea... Cealaltă chestie e treaba voastră. Eu nu m-am certat niciodată cu ele, ca să știu cum trebuie să le împac, pe cinstea mea. Poate că ar fi bine să nu le tulburați aici în sălașul lor, să vă duceți în altă parte...

— Nu știu cine zicea... adică un cioban ne-a spus mai ieri că duhurile s-au mutat de prin părțile ăstea, cică ar fi prea multe primejdii pe-aici...

— Zău, dom'le ? N-am auzit, pe cinstea mea... Da' să nu fie o cursă, dom'le, să nu fi fost ciobanul ăla un duh...

— Nu era duh, spuse foarte serios Ursu. Avea și un băiat și era și o turmă lîngă ei... Spunea că niște duhuri mai importante au avut accidente, că unul mai mare chiar și-a fracturat baza craniului. spunea el, și din cauza asta au șters-o în altă parte. Zicea el că spitalul duhurilor de-aici a cam rămas în paragină, și nu-l mai calcă stafiile rănite. Cică nici penicilină nu s-ar mai găsi... Ciobanul s-a jurat că nu minte...

— Minția, dom'le ! se enervă Petrăchescu. Pe cinstea mea. dom'le ! Și de unde știa el toate ?... Era duh. dom'le, și vrea să vă prindă în capcană ! Și de primejdii nu v-a vorbit ?

— Despre primejdii ! ? se miră Ursu. N-a suflat un cuvînt... Dar dacă spuneți dumneavoastră...

— Dumneata minți, dom'le, pe cinstea mea ! Cum n-a suflat nici un cuvînt despre primejdii ?... Păi nu v-a spus că duhurile și-au rupt gîtul ?... Și ăla cu baza craniului ? N-ai spus dumnea'a că v-a spus ciobanul că duhurile s-au speriat de primejdii și s au mutat în altă parte ?... Păi dacă și duhurile s-au speriat de primejdiile de pe-aici, îți dai seama, dumnea'a. pe cinstea mea ? !

— O să ne ferim, pe cinstea mea ! încercă Ursu să-l liniștească. Dar să știți, tot ciobanul ăla zicea, că unde nu-s primejdii nu se poate zidi școală. Cică numai așa învață omul...

— Cum s-ar zice, dom'le, umblați după primejdii cu lumînarea, pe cinstea mea...

— Nu chiar cu lumînarea... se retrase Ursu. Avem lanterne vînătorești...

— Bun ! Asta da ! Lanterne vînătorești, da ! Pe cinstea mea. Va să zică aveți lanterne... Da, dom'le... Nu ne împru... Nu aveți una de împrumut ?... Ba chiar v-aș cumpăra-o...

— Dacă ne-ați fi împrumutat și dumneavoastră barca...

— Iar, dom'le ? Iar ? V-am spus c-am pierdut-o... Nu i-am spus fetei doctorului ?... Aia brunetă, pe cinstea mea...

— Aia-i cealaltă, spuse Ursu. Dar sînt amîndouă cu noi.

— Aha ! se lumină vînătorul. Vas-c-ați adus și fete cu voi ! Păi de ce nu spui așa, dom'le. pe cinstea mea ! Acum înțeleg eu ce căutați voi pe-aici ! Locuri, dom'le, locuri căutați ! Locuri frumoase, pustii... aia-i, dom'le... Pe-aici puteți să mergeți o zi întreagă în pielea goală și nu întîlniți suflare de om, pe cinstea mea. Asta era, dom'le. Bravo ! Fete bune. fragede, dom'le... Ohohoho ! De la Dobrescu am învățat... Ia zi, dom'le, ca între bărbați ! E bine. dom'le, cald, așa... ?

Ursu avu marea putere să se stăpînească :

— Dacă-ar auzi fetele cum vorbiți despre ele nu știu ce vi s-ar întîmpla cu ochii. Credeți că-i ca pe vremea idiotului ăluia ?

— Lasă-mă, dom'le. pe cinstea mea. Ce mă prelucrezi, că nu-s tată de fată... ? Da' despre ce idiot vorbeai ?

— De Dobrescu ăla al dumneavoastră...

— Dom'le ! Pe cinstea mea ! De Dobrescu să nu te mai legi niciodată, că nu se iartă. Prima oară zic că n-ai știut, pe cinstea mea. Dar a doua oară nu se iartă, dom'le. Om ca el mai rar, dom'le. În tot orașul nu e unul să-i semene !

— Eu zic că este unul, spuse Ursu. Dumneavoastră...

— Dom'le... îți mulțumesc, dar e cam mult, dom'le, pe cinstea mea... Peste cîțiva ani, cine știe...

— Păcat că nu l-ați cunoscut pe Buridan... V-ați fi înțeles foarte bine cu el...

— Dom'le ! Numai dacă era vînător bun !

— Dac-ați fi fost mai tînăr poate că ați fi ajuns în slujba lui, că era foarte bun vînător... Înnoptați pe-aici ?

— Dom'le... sînt niște stîne... Încotro mergeți ? Spre lac, încolo ?

— Ne-am împărțit în două, răspunse Ursu. Unii spre lac, alții prin peșteră...

— Zău, dom'le ? ! Eu v-am spus... Dar măcar scoateți-vă pîrleala cu fetele. Sînt fragede, dom'le. Acum e nemaipomenit, pe cinstea mea !

— Și dumneavoastră nu uitați să întrebați de Buridan...

— Nici o grijă, dom'le. Cum ajung în oraș... poate chiar mai înainte... Pe cinstea mea...

Cu pușca în mînă și cu țeava la înălțimea pieptului, vînătorul îl urmări îndelung pe Ursu. Și nu se mișcă din poziția asta, pînă ce vlăjganul nu dispăru cu totul din raza vederii lui. Abia atunci se apropie de o crăpătură a stîncii, care nu se vedea decît dintr-un singur unghi, și începu să discute cu un personaj, mai bine zis cu vocea unui personaj, pentru că posesorul ei nu ieși nici o clipă la lumină.

— Era unul din băieții care mi-au cerut barca, spuse Petrăchescu. Aia de-alaltăseară și de înc-o dată...

— Ce vorbești, coane ? ! Asta am aflat-o singur... Alta !

— Alta e că-i un prost, pe cinstea mea...

— Să nu te-nșeli, coane !... Ți-a pus mereu capcane...

— Dom'le ! Fii serios ! E o găgăuță... Să nu-ți treacă prin cap vreo prostie...

— Și-a bătut mereu joc de dumneata. M-am amuzat tot timpul, coane, și mă mir cum de-am putut să-mi țin rîsul. Mai ales la urmă...

— Dom'le, te rog ! Pe cinstea mea ! A încercat el, dar pe urmă s-a făcut politicos. N-ai auzit chestia cu Buridan.

— Tocmai... Știi cine-i personajul ăla al lui Buridan cu care-a spus că semeni ?

— Aflu eu în oraș, dacă nu știi dumneata. Găsesc eu un coleg care știe... Dar mi-e totuna, dom'le... Ori aflu, ori nu. Mi-e indiferent, dom'le. Am libertatea asta... O să întreb în oraș...

— Să nu cumva să faci asta, coane ! Personajul lui Buridan e un măgar, un măgar celebru ! Stai, coane ! Ce spuneai că ți-e totuna, indiferent ?

— Nu mai știu, dom'le, pe cinstea mea. Am uitat... Va să zică m-a făcut măgar !

— Da, coane ! Măgarul lui Buridan ! E celebru în toată lumea. Te-a insultat rău ! Şi pe dumneata şi pe Dobrescu !

— Dom'le, îl împuşc, pe cinstea mea. Aşa ceva nu se iartă, dom'le. Îl împuşc...

— Lasă-te, coane, lasă prostiile. Dumneata l-ai provocat, la urma urmei... Dacă te pui la vorbă cu ei...

— Mie îmi plac copiii, dom'le, stau mereu de vorbă cu ei... Dar să nu mă facă măgar ! Pe cinstea mea ! Eu, măgar ! Asta nu se iartă, dom'le ! Numai să-mi intre în bătaia puştii...

— Ţi-am spus o dată să dai dracului idioţeniile...

— Ce idioţenii, dom'le ? ! Eu dacă nu iert, trag !

— Mai bine ai veni încoa'... Ia spune, coane ! Ce e cu fetele ălea ?... Parc-ai turnat jăratec şi gheaţă în mine...

— Dom'le, pe cinstea mea !

2

Ursu îşi găsi prietenii trebăluind la aparat, şi nu se bucură de o primire prea entuziastă, mai ales Lucia era bosumflată, din pricina întîrzierii sale „inadmisibile !" Dar cînd începu să le povestească întîlnirea neaşteptată cu vînătorul, interesul amîndurora, şi mai ales al Luciei, se transformă în foame şi spaimă. Nu trecu sub tăcere nimic, nici chiar insinuările de la sfîrşitul discuţiei, avînd însă grijă să le mai atenueze.

— Nu ştiu cum de mi-am stăpînit mîinile, spuse el în încheiere. Îmi venea să-i prind nasul între degete şi să i-l laminez... pînă l-aş fi făcut cît o foiţă de ţigară... Mare noroc a avut, măgarul !

— Poate c-ai avut tu mare noroc, se înfioră Lucia.

— Bună chestia cu măgarul lui Buridan ! îl felicită Dan. Grozavă ! Mai ales dac-o să se apuce să întrebe în oraş. Dar să ştii, Ursule, că măgarul în cauză era doar o ipoteză creată de doctorul Buridan prin secolul al paisprezecelea. Asta pentru a argumenta „libertatea indiferen-

ței". El dădea exemplul unui măgar deopotrivă de flămînd și de însetat care are în fața lui, ca la aceeași depărtare, și apă și mîncare. Cu ce va începe ? Libertatea indiferenței !

— Eu știam numai că se face caz de măgarul ăsta al lui Buridan, mărturisi Ursu, ș-am crezut că-i o întruchipare a timpeniei. Ei și ! Al lui Buridan sau nu, tot măgar rămîne !... Voi cum stați cu aparatul ?

Lucia, cu un Dan foarte binevoitor și entuziast alături, mai ales în laude, elogii și exclamații, izbutise să demonteze și apoi să monteze din nou aparatul. Lucrase ca un „roi de albine", precum spunea Dan. Iar degetele îi alergaseră și-i bîzîiseră ca niște „viespi". Din păcate, terminase montajul aparatului prea tîrziu. Nici nu se uitase la ceas pînă cînd nu înșurubase ultima piesă. Dar cînd ridicase antena pentru emisie și recepție descoperise cu groază că ora fixată pentru primul schimb de mesaje fusese depășită de mult.

— Aproape un ceas întîrziere, îl anunță ea pe Ursu. Nu știu nimic. Nici ce este în peșteră... și nici dacă aparatul s-a reparat. Mi-e teamă să nu se fi stricat vreo lampă... Uufffff !

— Uffff, eu ! se întristă Dan. Prăpastia aia nenorocită !... Nu putea să mă înghită mai repede, să nu mă mai vadă Ursu.

Apoi se duse lîngă aparat și începu să-l mîngîie :

— Hai, puișorule ! Hai, că ești nou-născut... Spune și tu ceva ! Uite, mămica ta...

Și aparatul răspunse ! Ba chiar foarte energic. De emoție Dan era cît pe-aci să-l scape a doua oară. Și Lucia și Ursu se repeziră spre el. Inventatoarea de 14 ani se înroși toată de bucurie și închise, nevăzută, ochii ca să strivească o usturime. Prea repede își ucidea frumusețea ! O clipă mai tîrziu, caietul se desfăcu exact la pagina de serviciu, un creion cu vîrful foarte ascuțit amenință aerul, iar vocea cu puțin metal rece în ea îi trezi pe ceilalți :

— Notați și voi ! Fiecare ! Să putem controla mesajul !

Notau toți cu înfrigurare sunetele sonore, distincte. Și deodată receptorul se stinse. Se terminase transmisia cireșarilor din beznă ? Cireșarii soarelui profitară de răgaz și încercară să descifreze mesajul. Dar după cîteva minute

se uitară năuciți unii la alții. Pe foile lor de hîrtie se tălmăciseră aceste cifre și litere ciudate :

A 3 C Đ E 4 1 B 1 D V 9 6 S P O I D T G S 1 1 2 A A A 1 G 2 3 8 U V N L 5 3 F S M 1 1 C A D 4 3 S 5 U O V M 1 3 S 1 1 B L C O 6.

— Nu cunosc cel de al doilea cifru, mărturisi Ursu.

— Nu corespunde nici unui cifru, spuse Lucia. E absolut indescifrabil. Oare s-a întîmplat ceva în peșteră...

— Oare nu s-a încurcat vreo sîrmă în aparat ? îndrăzni Dan. Vreo lampă, ceva...

— Dacă s-ar fi încurcat ceva, n-ar fi funcționat deloc, răspunse Lucia. Din moment ce funcționează...

— Mai încearcă o dată ! ceru Ursu. Cine știe !

Lucia mai încercă. Transmise iarăși semnalul convențional al primei emisiuni :

„Ta-ta-ti-ti-ta-ta-ti-ti-ta-ta-ti-ti."

O secundă... două... trei... patru... tăcere și deodată răsună foarte clar semnalul de răspuns :

„Ta-ta-ti-ti-ta-ta-ti-ti-ta-ta-ti-ti."

După zîmbetele lor, după strălucirile din ochi, își imaginau cum trebuie să arate în clipa aceea chipurile celor din peșteră. Cireșarii erau din nou împreună. Cu ajutorul celor două aparate, prin unde, își uneau gîndurile și sentimentele, și speranțele, și bucuriile și întrebările. Lucia începu să noteze. Dan și Ursu uitaseră că trebuiau să copieze și ei mesajul, Lucia nu uitase, dar își trecu peste inimă, se prefăcu că uitase, și-i lăsă pe cei doi să-și lumineze privirile cu vorbele pe care le citeau pe caietul ei :

„TOTUL MERGE BINE / AM TRECUT ȘI DE AL DOILEA LAC / NE APROPIEM DE ȚINTĂ / OBSERVAȚI CU ATENȚIE DESCHIZĂTURILE / EVENTUAL DIMENSIUNILE CU APROXIMAȚIE".

Lucia transmise la rîndul ei mesajul care anunța că și afară, pe munte, în soare, programul se desfășoară în general bine. În trei cuvinte, cu adevărat telegrafice, Lucia înștiință peștera despre întîlnirea lui Ursu cu Petrăchescu. Cîteva secunde de pauză, apoi din nou recepție și Lucia îi întinse cu mîna liberă o foaie de hîrtie lui Ursu, cu un conținut foarte scurt :

PETRĂCHESCU ERA SINGUR ?

Ursu clătină capul afirmativ și Lucia transmise. Aparatul tăcăni iarăși :

SIGUR ? SIGUR ? UNDE ?

Caietul ajunse iarăşi în mîinile lui Ursu, dar de astă dată vlăjganul nu mai putea răspunde printr-un simplu gest :

— N-aş putea spune cu siguranţă unde... Cum dracu să plasez locul ?... Cam la vreo patru kilometri de locul nostru. La poalele unei stînci, stînca ta, Lucia, Calul de şah... E lipită de muntele în care se află peştera. Era singur... deşi mi s-a părut foarte ciudată apariţia lui, şi foarte bruscă.

Lucia transmise imediat :

SINGUR DEŞI APARIŢIE BRUSCĂ, CIUDAŢĂ / LIPIT DE MUNTELE PEŞTERII.

Apoi recepţionă o nouă întrebare a peşterii :

A STAT MULT DE VORBĂ CU EL ? A FUMAT ?

Ursu răspunse prin două mişcări cu capul la întrebările puse. Una de afirmaţie şi una de negaţie. Lucia transmise.

Ultimele cuvinte schimbate între „beznă" şi „soare" erau salutul pe care-l adoptaseră cireşarii pentru expediţie :

NOROC BUN !

NOROC BUN !

Ultimele pocnituri, apoi tăcere, clipe de respiraţie înceată, clipe de emoţie, clipe de tristeţe... apoi privirile Luciei care scormoneau şi trezeau ascuţit.

Recitiră mesajul şi completările, dar nu închiseră imediat caietul. Întrebările din beznă nu erau foarte liniştitoare. De ce-i interesa pe cei din beznă dacă Petrăchescu era singur, sau dacă fuma, sau dacă era vorbăreţ ? Ce amănunte necunoscute posedau întunecaţii ? Ursu se uită la Dan, Dan se uită la Lucia, iar Lucia se mulţumi să ridice din umeri şi apoi să închidă aparatul.

Era umbră în locul acela, era răcoare, iarba plină de mătase, iar lumina blîndă şi parcă aducătoare de miresme.

CAPITOLUL XII

1

Cutezătorii din beznă trecuseră al doilea lac, așa cum îl trecuseră pe cel dinainte, slujindu-se de plută, de funii și de curajul lui Victor. Pluta îi dusese cu rîndul pe un mal sărac și zgîrcit, pe o fîșie îngustă de piatră, care îi surprinse pe toți, și mai ales pe Victor. Harta, în care Victor făcea mereu rectificări, indica un lăc mai mic decît primul, într-un salon mare, cu largi suprafețe de piatră. Lacul se mărise, spațiile de piatră fuseseră inundate și acoperite definitiv de apă, numai platforma pe care debarcaseră cireșarii rămăsese necotropită. Erau cele mai mari transformări pe care le întîlniseră pînă atunci în peșteră.

Pîrîul subteran își continua mersul spre o confluență necunoscută, sau spre punctul terminus al peșterii, după indicațiile hărții. Cireșarii îl folosiseră ca și pînă atunci : cărăuș cuminte, docil, un adevărat prieten în beznă aceea cu ecouri și întrebării amenințătoare. Dar fuseseră nevoiți să păsească pe celălalt mal, pe malul drept, singurul care devenea accesibil după al doilea lac. Harta era foarte fermă în această privință și, într-adevăr, la lumina lanternelor unite descoperiseră, pe o distanță destul de mare, un mal larg, mai ridicat, ferit de capriciile pîrîiașului, un mal cu podea netedă și cu pereți dezordonați.

Tot lui Tic îi fusese hărăzit să descopere, nu departe de marginea noului lac, la cîțiva pași de debarcader, în interiorul tunelului de scurgere, un al treilea muc de țigară identic cu celelalte. Dar la numai două bătăi de lanternă de debarcader, malul drept se îngusta brusc, devenind inaccesibil. Era inundat de apă. Pe hartă nu se vedea nimic. Altă schimbare gravă a reliefului. Cu ajutorul

plutei trecuseră pe malul stîng, pe care se putea merge înainte, deși mult mai anevoios ca pînă atunci.

Ionel devenise foarte tăcut. Nu mai dădea ordine și nici măcar comentarii nu mai făcea, decît foarte rar. Din cînd în cînd bolborosea cîte ceva, atunci cînd descoperea un sediment cu compoziție dubioasă, sau cînd credea că a găsit o mostră din acel granit arhaic care părea că-l obsedează cumplit. Victor și Tic, mereu în frunte, căutau și cercetau cu ardoare peste tot : pe mal, prin firide și șănțulețe, prin crăpături, pe după bolovani. Tic avea una și bună în cap : cutia vrăjită. De aceea, de cîte ori avea ocazia o lua înaintea tuturor, mereu cu Țombi după el. Ca să nu dea altora șansa de a găsi cutia. Și Victor umbla parcă după ceva anume, .și căutarea lui părea că are o destinație foarte precisă. Căuta ceva, cu atîta hotărîre căuta, încît aveai impresia că acel ceva fusese lăsat chiar de el în peșteră. Numai Maria, deși încolțită uneori de fiori reci, deși simțind uneori în ecouri amenințări, nu voia să caute și să găsească nimic, nu voia să se mai gîndească la întrebări rele ; ea mai visa sala de bal prin care trecuse, cu cavalerii de marmură spînzurați de cupolă, cu colierele și candelabrele stinse gata să se prăbușească, și mai visa o sală și mai mare, cu lumina violetă și albastră, cu podea de lespezi albe, și se vedea, frumoasă și caldă, făcînd piruete, piruete, piruete...

Dar o trezi vocea lui Victor, o voce înceată, fără acele accente imperceptibile de duritate, pe care numai ea i le cunoștea.

— În sfîrșit, am găsit...

Parcă vorbea unui străin, sau nimănui, dar toți îl auziră și se apropiară de el. Era o țigară fumată pe jumătate, poate mai mult. Dar de cînd o căuta Victor !

— Acum nu mai am nici o îndoială, spuse el. Indivizii care au trecut pe aici, înaintea noastră, cunoșteau foarte bine peștera. Și mai cred că fumătorul era nervos... E prea mică distanță dintre cele două mucuri ; parcă au fost aprinse una după alta țigările, poate chiar una de la alta... Știți ce mi se pare foarte ciudat la vizitatorul ăsta ?... Faptul că nu pare un vizitator ! Așa îmi face mie impresia : în loc să viziteze peștera, se ține de fumat. Cam mult patru țigări, Ticușorule... așa că nu mai e cazul să căutăm chiștoace...

— Ce te face să crezi că eu umblu după capete de țigări ? răspunse cam înțepat prichindelul.

— Scuză-mă... spuse Victor. Dacă vei găsi totuși, din întîmplare, vreunul...

— Asta o știu și singur... Mai bine i-ai spune lui Ionel, sau ăstuia care n-a găsit absolut nimic...

Cîtva timp vocile amuțiră. Toți știau că se apropie ultimul salon, punctul terminus al peșterei. Chiar la intrarea salonului, Maria zări un obiect lucitor, dar n-avu vreme nici măcar să-și anunțe descoperirea, necum să ajungă la ea, pentru că frățiorul ei cîrn se repezise ca un hultan asupra obiectului. Mare deziluzie pentru prichindel ! Era o simplă cutie de conserve, o cutie goală, care plutea într-un ochi de apă. Tic i-o dădu lui Victor, iar Victor după ce se uită la ea, fără prea mare interes, o dădu mai departe lui Ionel.

— Cutia asta complică foarte mult povestea, spuse Victor. De ce dracu a mai apărut și ea ? Fir-ar să fie... !

— Și tu de ce te enervezi ? încercă Ionel să-l domolească. Indivizii erau flămînzi și au mîncat... Mi se pare foarte simplu.

— Mie nu ! se încăpățînă Victor. Oare nu sînt prea flămînzi indivizii ăștia ? Doar au mîncat odată acolo lîngă intrare... Iar li s-a făcut foame ?...

— Poate că unul a mîncat acolo, iar celălalt aici, medită Ionel. I s-a făcut foame omu... individului...

— Dacă au fost împreună în peșteră, ceea ce e aproape sigur, spuse Victor, e greu de presupus că unul mînca iar celălalt privea. Ori ți-e foame și cînd îl vezi pe altul mîncînd te repezi și tu, ori nu ți-e foame deloc și-atunci vei aștepta să ieși afară ca să te ospătezi în regulă. Dar nici așa : X mănîncă pe săturate, antricoate și sardele, Y îl privește, iar după jumătate de oră, sau o oră, își amintește și el că-i este foame și se apucă să deschidă o cutie de conserve... Cornuri, biscuiți mai mergeau. Dar chiar conserve ! Prea din cale afară !

— Dar în fond tu ce crezi ? îl întrebă Maria. Pînă acum n-ai făcut altceva decît să ne respingi părerile...

— V-am spus : misterul celor doi antevizitatori se complică. Părerea mea e că unul din cei doi, unul singur, a făcut de mai multe ori drumul prin peșteră...

— Aoleu ! se sperie Maria. Vrei să spui că ne-a luat-o înainte... fiindcă nu văd de ce s-ar fi plimbat de mai multe ori prin peșteră, dar nu pentru a o cerceta foarte atent, adică... pentru a face harta peșterii !

— La asta nu m-am gîndit, spuse Victor, și nici nu cred că trebuie să ne gîndim. Imposibil ! Și noi am venit pentru hartă, și noi vom trece de mai multe ori prin peșteră, dar sînt absolut convins că n-o să transformăm peștera, sau vreunul din saloanele ei, în sufragerie. Tot afară, la aer și la lumină o să mîncăm. Nu, Maria, eu cred altceva, cred că unul din cei doi vizitatori a stat mai mult timp în peșteră...

— Mult de tot ? întrebă Tic. Un ceas, două, o jumătate de zi ? De dormit, brrrr ! nu cred c-a dormit aici...

— Nu știu, Ticușor. Nu se poate calcula în ore precise. Hai să zicem, ca să nu greșim, că a stat atîta timp cît îi trebuie unui om ca să mănînce de cîteva ori. Pînă acum știm că a mîncat de trei ori...

— E de necrezut ! se revoltă Ionel. Parcă nu s-ar întîmpla aievea toată povestea, parcă am citi dintr-o carte...

— Și mie mi-e teamă de asta, spuse repede Victor. Mi-e teamă să nu fim sub influența unor cărți. Poate că povestea e mult mai simplă, și o complicăm noi cu tot felul de presupuneri. Oare n-am uitat de ce am venit aici ?

— Oare n-ar fi bine să mai încercăm o dată să prindem legătura cu cei de-afară ? își aminti Maria.

Ca treziți din somn, cireșarii se repeziră asupra aparatului. Mesaje după mesaje, semnalizări după semnalizări, și cînd nimeni nu se mai aștepta : legătura. În timpul schimburilor de mesaje, Victor interveni cu întrebările cunoscute. Iar după ce prima întîlnire pe unde se termină, Ionel se grăbi să-și liniștească prietenii :

— Cred că misterul s-a limpezit : prin peșteră a trecut Petrăchescu. Cunoaște regiunea ca nimeni altul și însuși faptul că se află la doi pași de noi...

Victor îl întrerupse aproape brutal, ceea ce nu se potrivea firii sale :

— Nu, Ionel ! De ce să ne amăgim ?... Ai auzit ce l-am întrebat pe Ursu. Vînătorul n-a fumat cît a stat de vorbă cu el, și nici cînd ne-a ținut în parc, aproape toată noaptea, n-a fumat. Nu e fumător. Dar asta nu înseamnă

că n-a trecut prin peșteră. Sînt sigur că e unul din cei doi vizitatori. Dar în cazul acesta înseamnă că ne-a mințit. Înseamnă că n-a vîndut barca, pe cinstea mea...

— Poate că a avut celălalt individ o barcă, sau poate că și-au făcut și ei o plută ca noi. Asta trebuie să fie! Și-au făcut și ei plută!

Victor temperă imediat zelul lui Ionel :

— Și unde e pluta ?

— Cum unde ? se miră Ionel.

— Să nu-ți închipui că au luat-o cu ei afară, spuse Victor. Ar fi prea de tot. Noi o să luăm pluta afară sau o să fim fericiți că scăpăm de ea, acolo la lac ?... Cu o barcă de cauciuc e altceva... O dezumfli și o iei pe brat ca pe un palton. Dar asta înseamnă că vînătorul ne-a mințit, și...

— Și ? întrebă Maria cam neliniștită.

— Iar o presupunere cam hazardată, se retrase Victor.

Ionel mai avea însă o întrebare cu care încerca să-și susțină părerile :

— Și dacă barca sau pluta, adică ambarcația pe care au folosit-o se află aici ?

— Înțeleg la ce te gîndești, spuse Victor. Vrei să spui că unul din indi... că unul din vizitatori se află încă în peșteră, poate chiar lîngă noi, poate că e chiar martor la discuția noastră...

Ionel se cutremură. Nu la asta se gîndise, dar înțelese imediat că nu putea exista alt răspuns logic la întrebarea lui. Parcă-i zbîrnîia ceva în șira spinării.

— Dacă barca sau pluta e în peșteră, continuă Victor, nu poate fi altundeva decît pe malul acestui lac. Aici e punctul terminus. De aici încolo, apa și bicarbonatul de calciu nu s-au mai împăcat, n-au mai făcut casă... adică peșteră bună...

Încercarea lui de glumă nu avu însă nici un ecou. Oare erau toți sub apăsarea unor presimțiri întunecate, sau simțeau fîlfîirile molatece ale beznei ?

— Ce ne facem ? dădu Tic glas întrebării tuturor.

— Ce facem ?... îl corectă Victor. Am ajuns la capătul peșterii, Ticușorule, și trebuie să vedem și noi cum se termină peștera. Să dăm ordin lanternelor.

În aceeași clipă, lanternele își adunară razele într-un buchet luminos și răscolitor. Toate umbrele se topiră speriate. Farul se plimbă încet prin toate spațiile și în

toate direcțiile. În stînga, peretele muntelui era neted, mai ales la bază, doar cîteva asperități, cîțiva zgrunțuri de marmură, timizi, albicioși se cățăraseră spre cupolă. Drept înainte, apa lacului, nemișcată ca un disc uriaș de sticlă, nu-și lăsa descoperite țărmurile dinspre miazănoapte. Lumina lanternelor nu era în stare să spargă toată bezna nordului. Și acolo unde se termina parcă se răsculau uriașe spirale de întuneric. Peretele din dreapta era format numai din dantele și broderii. Sute de firide și scobituri, nenumărați ciorchini striviți în perete, o dezordine fantastică, o răscoală împotriva oricăror simetrii și intenții rectilinii.

— Fiuuuufiuuuu ! se minună Tic uitînd toate spaimele și neliștile. Ce mai de ascunzișuri !

— Să le cercetăm pe toate ar fi o nebunie, spuse Victor. Și nici nu văd ce s-ar putea ascunde în ele. Plute și bărci în nici un caz. Sînt prea mici, prea strîmte... depozite ideale pentru cutii de conserve...

Tic tresări cînd auzi ultimele cuvinte ale lui Victor ; ar fi vrut să spună că și alte cutii se pot ascunde acolo, mai ales alte cutii, dar își aduse aminte că n-are voie să rostească nici un cuvînt despre cutia fermecată. Îndreptă imediat cuvîntul scăpat printre buze :

— Și cutii... de sardele, nu ?

— Alea-s tot conserve, spuse Ionel.

— Și tu ce ești ? ripostă prichindelul.

— După cum vedeți, se auzi de undeva din întuneric vocea lui Victor, apropiindu-se, nici urmă de barcă sau de plută. Asta înseamnă că vizi... că indivizii ăia ciudați au ieșit la lumina zilei... Iar șansele ca unul din ei să fie Petrăchescu cresc și descresc în aceeași măsură. Păcat că nu l-am întrebat pe Ursu dacă nu i-a văzut barca !

— Ne-ar fi spus fără să-l întrebăm, îl liniști Maria.

— Sigur că da... acceptă imediat Victor. Cred că ni s-ar fi telegrafiat special pentru asta...

— Sînt prea multe cotloane aici, în dreapta, spuse Ionel. Oare unul din cotloane nu poate să fie o cale de ieșire afară, o cale încă necunoscută pe care o știe numai Petrăchescu ?

— Tot ce se poate, răspunse Victor. Dar ca să răspundem la întrebarea asta, ar însemna să trecem de la teorie la acțiune. Și noi n-am intrat pentru asta în peșteră. Misterul e interesant, adică întrebările sînt interesante :

cine a fost aici ? Cînd ? De ce ?... Dar nimeni nu ne obligă să răspundem foarte precis la ele. Altceva ne-a adus aici...

— Absolut de acord ! aproape silabisi Ionel. Şi aşa ne-am pierdut destulă vreme cu raţionamente gratuite. Ar fi trebuit să ne dăm seama mai din timp. Şi eu sînt cel mai vinovat că...

— De ce ? îl întrerupse Maria. Eu m-am simţit foarte bine, am privit, m-am distrat, am închis şi ochii... la ifosele tale.

— Eu n-am găsit nimic... se plînse Tic. Ţombi tot a găsit ceva. dar eu...

— Lasă, Ticuşor, că nu ne-am pierdut timpul, îl îmbărbătă Victor. Poate că dacă nu s-ar fi iscat povestea asta a vizitatorilor ciudaţi ne-am fi mulţumit cu o simplă trecere în revistă a locurilor. Aşa, tot căutînd şi răscolind prin toate ungherele, putem să ne lăudăm că am învăţat peştera pe dinafară chiar de la prima vizită. Erorile mari le-am şi îndreptat pe hartă...

— Ştiu, ştiu, se retrase Ionel. Dar poate că era mai bine să subordonăm toate căutările noastre unui scop principal...

— Asta-i dintr-o lecţie, îmi amintesc eu, spuse Maria. Ia să văd dacă eşti sincer ! Tu cu granitul tău idiot, care e un scop secundar, recunoaşte ! tot căutîndu-ţi-l, n-ai descoperit o mie de alte lucruri pe lîngă care, altminteri, ai fi trecut fără să le vezi ?

— Nu ştiu, răspunse Ionel. Poate că o fi aşa. Dar n-am venit aici pentru distracţii, cum te lauzi tu. La urma urmei, nici nu mă interesează ce ai tu în cap, şi cred că e timpul să ne întoarcem. Destul pentru prima vizită. Am ajuns la capăt. gata !

— Asta e ! mărturisi Victor. Oare am ajuns la capăt ? Lacul ăsta mă torturează de parcă aş sta în el îmbrăcat. Mă îngheaţă peste tot.

— Lacul ? ! întrebară ceilalţi.

— Da, lacul. Dar mai întîi aş vrea să mai cercetăm puţintel peretele din dreapta, să ne apropiem mai mult de el şi să-l batem cu lanternele. Poate ne spune ceva.

Înaintară toţi pe malul din dreapta pînă cînd îi opri apa. Acolo aprinseseră farul lor orbitor.

— Să coborîm cît mai jos ! ceru Victor. Acolo unde apa lacului se întîlneşte cu peretele, la gura cotloanelor.

Buchetul de raze se supuse întocmai. Gura fiecărui cotlon fu luminată cu dărnicie.

— Mi-am închipuit eu, murmură Victor. Cotloanele de aici sînt niște scobituri superficiale. Ați observat și voi ?

— Ce anume ?

— Apa lacului nu se scurge prin cotloane. Nici unul n-o suge. Nici urmă de învolburare, nici o dîră de spumă la gura cotloanelor.

— Și ? întrebă Maria înfiorată.

— Atunci unde se scurge apa ? întrebă Victor la rîndul lui. Peretele din stînga n-are nici o fisură...

— Într-adevăr ! se amestecă Ionel. Cum de nu ne-am gîndit pînă acum ?...

— Trebuie neapărat să se scurgă undeva ? spuse Maria cu un ton care mai mult afirma decît întreba.

— Neapărat ! accentuă Victor. Primul lac e un izvor, nu mai încape nici o îndoială. Apa lui e adusă de pîrîu aici, dar nu poate rămîne aici. Eu cred că lacul ăsta e un ghiol, nu un liman. Îți dai seama, Ionel ?...

Ionel încă nu înțelese tot gîndul lui Victor :

— Ce vrei să spui ?

— Că pîrîul merge mai departe... Și dacă pîrîul nu se termină aici...

— Vrei să spui că peștera... spuse Ionel cu glasul înghețat. Vrei să spui că peștera... dar tot nu avu tăria să-și ducă gîndul pînă la capăt.

— Da ! șopti Victor foarte emoționat. Sînt aproape sigur că *peștera nu se termină aici !* Ticușor ! Ia fă iute o barcă de hîrtie că te știu meșter în îndeletnicirea asta.

Bucuros că are, în sfîrșit, ocazia să ajute cu ceva expediția, pentru că Ionel nu-i mai dădea voie să se atingă de aparatul T.F.F., prichindelul confecționă în doi timpi și trei mișcări o barcă fără cusur.

— Să mai fac una ? întrebă el în timp ce i-o dădea lui Victor. Mai cunosc un sistem...

— Deocamdată luminați cu lanternele drumul bărcii, spuse Victor. Eu o să-i fac vînt spre mijlocul lacului.

Victor azvîrli barca pe apa de cristal a lacului, apoi mânevră cu mare atenție scîndura care-i ținuse loc de vîslă pentru a o împinge cît mai spre mijlocul apei. Unduirile stîrnite de vîsla lui Victor pieriseră, apa devenise iarăși ca sticla, fără nici o tresărire, fără nici un bob de spumă... Dar barca înainta domol, înainta mereu, punct

alb pe cristalul înghețat, punct mișcător, pînă ce întunericul o sorbi definitiv.

Lanternele se stinseră toate ca la un semnal, bezna era groasă și grea, iar vocea lui Victor tremura :

— Lacul se scurge... uuffff !... da !... Cred că sîntem pe cale să facem o descoperire extraordinară, la care nici unul dintre noi nu s-a gîndit... la care poate nimeni nu s-a mai gîndit pînă acum.

— Dar harta ? întrebară Ionel și Maria în același timp.

— Harta ?... E o hartă, nu e o lege. Cei care au făcut-o s-au oprit aici, cine știe din ce cauze. Au fost siguri că aici se termină grota.

— Și dacă greșești ? spuse Ionel. Dacă apa se scurge în adînc. printr-un fel de puț, printr-un canal natural care e sub nivelul lacului ?

— Nu se poate ! răspunse imediat Victor. Un asemenea tub de scurgere ar transforma tot lacul într-o pîlnie, într-un vîrtej. Și chiar dacă ar fi cum spui tu, asta nu înseamnă că peștera continuă printr-un etaj inferior ?

— Și dacă ? se opuse foarte tăios Ionel.

— Nu te grăbi ! Etajul inferior e o simplă idee la coada logicii. Eu cred că peștera continuă la același etaj.

— Și dacă ? atacă și mai vehement Ionel.

— Și... răspunse Victor surprinzător de calm, trebuie să înlocuim presupunerea cu... Trebuie să ne convingem !

— Nu ! reluă Ionel protestul. Nu-s de părerea ta. Cred că părerea ta e mai degrabă o dorință ! Uită-te la bolta peșterii ! e perfect curbă. Apa s-a izbit de rezistența unor roci mai puternice, a întîlnit formații granitice care au obligat-o să caute alt drum. Unde ? În scobitura asta calcaroasă... Aici a lucrat, aici a străpuns, aici a putut să străpungă, în rocile astea sfărîmicioase. Lacul ăsta e un tub de scurgere, un puț ! Nu zic că pîrîul nu continuă la un etaj inferior, dar etajul poate să fie și la zece metri și la o mie de metri sub noi...

— Eu cred altceva, Ionel, spuse Victor după vehementa demonstrație a șefului expediției. Eu cred că de-a lungul vremurilor s-a produs o prăbușire în masa calcarelor, care a acoperit tunelul și a despărțit peștera în două. Iar apa ridicîndu-și nivelul, la începutul primăverii, după dezgheț, a modelat și a netezit pereții. Nu vezi că de la un anumit nivel pereții sînt plini de asperități ?... Mai ales cel din dreapta...

— Imposibil !

— De ce imposibil ?... Mi se pare foarte firesc. Prăbuşirea s-a produs aici, iar tunelul...

— Nu-s de acord ! se îndîrji Ionel. Ce spui tu e o simplă ipoteză şi eu n-o accept. o refuz cu ochii închişi...

— Nici eu nu accept ipoteza ta ! Nu spun c-o resping cu ochii închişi. Dacă poţi să mă convingi...

— Şi tu poţi ? se răsti Ionel. Cum poţi să mă convingi ? Prin vot ?

— Nu ! Mult mai simplu şi mai sigur : *verificînd !*

— Punct ! deveni Ionel foarte autoritar. Cred că ne-am îndeplinit cu prisosinţă misiunea... pentru o primă explorare. Ne vom sfătui şi cu ceilalţi şi dacă va fi cazul.

Ros de gîndul că în spaţiile necunoscute, de dincolo, pe care le şi vedea în dimensiuni şi forme fantastice, ar putea fi ascunsă, dar mai ales ar putea fi găsită cutia fermecată, Tic i se adresă foarte duios conducătorului expediţiei :

— Zău, Ionel, de ce eşti aşa ?... Hai să vedem...

— Tu chiar vrei să ne întoarcem fără să ne convingem dacă peştera continuă sau se termină ? întrebă uimită Maria.

— Da ! răspunse Ionel fără cea mai mică ezitare. Ne-am propus să explorăm o peşteră oarecare, nu să scobim una nouă din dorinţi şi ambiţii. Punct. Am spus.

— Dar e o prostie, Ionel, reluă Maria. Dacă peştera nu se termină aici ? Şi eu îl cred pe Victor, nu pe tine... Şi nu înţeleg de ce te opui cu atîta vehemenţă ? Eu am mereu senzaţia că sîntem într-o casă, că am trecut prin cîteva camere, şi că ne-am oprit în faţa unei uşi. Cineva ne-a spus că la uşa la care ne-am oprit se termină casa. Şi noi, deşi auzim dincolo zgomote, şi vedem dîre de lumină sub uşă, ne întoarcem pentru că nu ştiu cine ne-a spus că la uşa a treia se termină casa.

— Şi ce vrei tu ?

— Să încercăm uşa ! Să vedem dacă mai e o cameră sau mai multe, precum susţine Victor, sau dacă uşa e zidită, precum susţii tu. De ce te încăpăţînezi ?

— Pentru că am o anumită răspundere, şi ştiu eu de ce ! Scurt ! Ne pregătim de întoarcere !

— Ce ştii tu ? insită Maria.

— Ştiu că nu trebuie să facem prostii !

— Şi dacă facem prostii tocmai crezînd că nu facem ? se înfierbîntă Maria. Asta-i culmea ! La primul obstacol s-o luăm la goană înapoi ! Ei bine, eu nu vreau !

— Nici eu nu vreau ! se auzi ca un ecou vocea lui Tic.

— Ştiţi ce cred eu ? Ca să fim sinceri... Cred că vă ameţeşte şi vă ia minţile dorinţa de glorie...

— De ce neapărat ne ameţeşte şi ne ia minţile ?... se înfurie Maria. Poftim : vreau glorie ! Şi chiar vreau ! N-am voie ? Spune-! Ţie nu ţi-ar place să descoperi ceva extraordinar ? Nu te-ai ridicat în toate slăvile cu aparatul tău idiot ? Aici ai devenit dintr-o dată foarte modest. Vorba lui Tic : Las' că ştiu eu ! Aici nu mai e Lucia care să te ducă în spate.

— Pentru că m-ai enervat şi m-ai înfuriat, poftim ! ne întoarcem imediat.

— Te întorci tu singur ! Auzi ? Singur !

— Staţi că v-aţi certat destul ! interveni Victor. Abia acum încep să-şi facă de cap ambiţiile... Ionel ! Maria are dreptate cînd spune că trebuie să încercăm uşa aceea... O voi încerca eu... şi sînt sigur că o să mă ajutaţi şi voi...

Se lăsă tăcere, dar Victor rosti ultimele vorbe cu atîta calm şi siguranţă, încît tăcerea care urmă părea un leac căutat de multă vreme şi apărut pe neaşteptate.

— Să nu credeţi că vreau să fac pe grozavul, continuă Victor cu acelaşi glas liniştit. Cît v-aţi certat voi, eu am gîndit planul explorării. Vom lega pluta de o frînghie lungă. Un capăt al frînghiei îl veţi ţine voi. Eu voi vîsli cu scîndura asta spre peretele din fund, care nu se vede în întuneric. Dacă drumul va deveni primejdios, sau dacă se va ivi ceva rău, voi striga sau voi scutura frînghia. Ăsta să fie semnalul ! Dacă frînghia se scutură în mîinile voastre, trageţi de ea, trageţi virtos ca să mă aduceţi înapoi. Nu e nici complicat, nici imprudent...

Nimeni nu spuse nimic. Victor vorbise cu atîta convingere, încît orice cuvînt ar fi sunat de prisos. Şi imediat trecu la acţiune. Înnodă una după alta toate frînghiile care se găseau în bagaje, cu noduri ingenioase pe care numai sabia şi gestul lui Alexandru cel Mare le-ar fi putut desface. Capătul nesfîrşitei frînghii înnodate ajunse în mîna Mariei şi a lui Ionel şi emoţia lor subită pecetlui parcă o înţelegere. Dar şi mîna lui Tic apăru de undeva din întuneric şi prinse capătul ca o gheară.

Înainte de a-și părăsi prietenii, Victor le aminti ce aveau de făcut, cu aceeași voce nepăsătoare și calmă, în care Maria simți o imperceptibilă undă de emoție :

— Luminați-mi drumul cît puteți și chiar după ce nu mai vedeți pluta lăsați lanternele aprinse. Dacă scutur...

Apoi păși cu atenție pe plută, dar nu plecă imediat. Întîrzie doar cîteva clipe parcă pentru a controla nodurile plutei. Maria văzu ce se întîmplă acolo pe plută și își impuse muțenie totală. Dar cînd Victor începu să vîslească și să se depărteze de mal, o năpădi spaima și remușcarea. Poate că trebuia, sau poate că ar fi trebuit să-l oprească. În cele cîteva clipe cît zăbovise înainte de a porni, Victor își legase picioarele de plută cu un capăt de funie. Maria citise undeva, că atunci cînd îi cuprinde vijelia în largul mării, pescarii din deltă se leagă de barcă, pentru ca trupurile lor, dacă vijelia va fi haină și ucigașă, să ajungă totuși la mal, la cei pe care i-au părăsit pentru totdeauna.

Frînghia pe care toți trei o țineau în mîini se deșira fără încetare. Metri după metri, zeci de metri după zeci de metri. O frînghie lungă, parcă nesfîrșită. Cînd văzură că se apropie capătul, înțepături de spaimă și neliniște urcară din brațele lor spre piept. Dar pe neobservate, frînghia se întinse, ajunse nemișcată și dreaptă ca o coardă. Se simțeau și ei ca niște prelungiri ale frînghiei, ca niște corzi țintuite de beznă și tăcere, și dacă umbra unei mîini le-ar fi atins, s-ar fi sfărîmat în vibrații cu mii de rezonanțe. Clipele se întindeau ca niște elastice grele, amenințînd cu explozii îngrozitoare.

Frînghia era însă nemiloasă, ca bezna, ca liniștea, ca aerul rece și rău, ca apa de sticlă, fără unduiri, fără culori, fără viață. Cînd așteptarea și încordarea atinseră clipa exploziei, frînghia începu să se miște în mîna lor, să lovească apa rea a lacului, să-i oblige la mișcare. Tot ce era viață în ei vibra în brațele care trăgeau funia. Ritm tăcut, înverșunat, răzbunător. O mînă părăsi funia și lumina unei lanterne spintecă bezna de deasupra apei. Pluta se lovi de lumină și o dată cu lumina se apropie de mal. Altă mînă scăpă frînghia și altă rază țîșni spre monstrul de lemn care se apropia. Cele două lumini împreunate nu se mai înșelau. Pluta se întorcea... goală !

În locul exploziei trăsni tăcerea, o tăcere mai rea decît explozia. Clipe de năucire și spaimă, apoi vocea nebună a lui Ionel :

— Aţi văzut ? ! Ucigaşilor ! Cum ne mai întoarcem ?

— La asta te gîndeşti ? ! şuieră Maria. Pleacă imediat în căutarea lui !

— Mă duc eu ! se înfipse prichindelul cu părul înţepat de groază. Eu sînt mai mic. Pe mine mă ţine pluta şi pot să mă strecor peste tot...

— Stai ! îl prinse Ionel de braţ. Smintitule !

— Stai ! porunci şi vocea Mariei. Mă duc eu !

— Unde vreţi să vă duceţi ! zbieră Ionel. Aţi înnebunit amîndoi ? La dracu să vă duceţi ! Voi, cu idioţeniile şi cu ambiţiile voastre sînteţi vinovaţi !

— Ţi-e frică, laşule ! şuieră iarăşi Maria.

— Şi ţie nu ţi-e frică ? Nu e o nebunie şi o prostie să rişti pentru...

— Taci ! strigă Maria. Uitaţi-vă la plută.

Pe un colţ al plutei, gata să se prăbuşească în apă, se afla un bolovan. Şi sub bolovan o pată albă, o foaie de hîrtie. Traseră încet şi cu grijă pluta spre mal. Tic se repezi primul, se lungi pe burtă şi luă hîrtia de sub bolovan. Ar fi vrut să dea el glas mesajului, dar Maria i-l smulse din mînă, îl puse sub lanternă şi citi cu voce tare :

— „Ura ! Peştera nu se termină ! E o minunăţie aici. Veniţi pe rînd, dar trimiteţi mai întîi echipamentul. Atenţiune ! Cotlonul e îngust ca un tunel de cîrtiţă. Neapărat să vă lungiţi pe burtă !".

— Ura ! exclamă Tic înnebunit de bucurie. Venim ! Venim imediat ! Ura !

Întunericul închise, undeva într-o celulă a lui, spaima şi durerea din privirea lui Ionel, şi mînia amestecată cu dispreţ din privirea Mariei.

— Să încărcăm bagajele ! luă Maria iniţiativa. Tic ! Tu luminează pluta. Să punem mai întîi ranitele şi păturile. Aparatul îl lăsăm la urmă. Cine merge cu bagajele ?

Tic era gata să se ofere, dar Maria zdrobi imediat pauza involuntară :

— Plec eu ! Pe urmă... hotărîţi între voi...

Pluta se despărţi de mal. Frînghia se deşiră iarăşi, pînă ajunse la nemişcare. Tic simţi scuturătura violentă care venea în valuri de la capătul de departe şi împreună cu Ionel trase cu toată puterea de funie. Al doilea se îmbarcă Ionel. Apoi veni şi rîndul lui şi al lui Ţombi. Legă aparatul de plută şi în mijlocul uriaşului colac de funii, ca într-o redută circulară, îşi ascunse căţelul. Vîsli pînă la mijlocul

lacului, domol, condus de lanterna fixată ca un far la botul plutei. Acolo făcu o primă escală, pentru a iscodi împrejurimile, dar nu văzu nimic altceva decît apă. Nici înaintea lui nu se zărea vreo dîră de lumină, sau gura vreunui cotlon. Tot căutînd tunelul de legătură, simţi că pluta merge singură şi chiar într-un ritm mai iute. Se lăsă dus de ea şi după cîteva clipe, drept înaintea lui, departe, parcă la capătul lumii, zări o semilună neagră ca o sprînceană : intrarea tunelului. Într-acolo îl ducea apa. Se lungi pe burtă cu mult înainte de a intra în tunel şi transformă vîsla în cîrmă pentru a potrivi pluta în deschizătură. Era atît de îngustă sprînceana de intrare şi atît de puţin arcuită încît îi era teamă că nici pluta şi nici el, aşa lungit cum era, nu vor putea trece prin ea. Într-adevăr, pluta atinse de cîteva ori pereţii tunelului, iar spatele lui aştepta, din clipă în clipă, izbitura rece a cupolei de piatră. Colacul în care se afla Ţombi fusese presat de plafon, aparatul puţintel hîrşit, dar prichindelul se făcu punte şi luntre ! pentru ca nepreţuitele comori să rămînă intacte. Birrrr ! Şi tunelul nu se mai sfîrşea ! Dacă n-ar fi fost sigur că îl aşteaptă dincolo cei care plecaseră înaintea lui, ar fi spus că a pornit în drumul spre iad. Puţintel iad tot îndură el în cotlonul nesfîrşit. Numai apă şi întuneric, apă şi întuneric. Deodată, lumina lanternei, pînă atunci înghesuită şi strivită, evadă în spaţii largi. Şi alte lumini, şi, în sfîrşit, vorbe şi răsuflări omeneşti îl primiră de undeva din dreapta. Ieşise, scăpase din căderea iadului. Se ridică în picioare, o văzu undeva pe Maria şi, fără să se mai gîndească la altceva, sări înspre braţele ei. Dar distanţa dintre plută şi ţărm era mai mare decît şi-o închipuise el, şi încă în aer prichindelul simţi răutatea apei care-l pîndea. Picioarele-i atinseră apa, se scufundau, braţele căutau sprijin în întuneric şi într-adevăr întîlniră două odgoane care-l săltară pe ţărm. Erau braţele lui Victor.

— Ai păţit ceva, Ticuşor ? îl întrebă Victor cu blîndeţe. N-ar fi trebuit să te lăsăm singur...

De mult îşi încolăcise Maria braţul de gîtul lui :

— Spune ce ai ! Nesu...

— M-am udat leoarcă... la picioare, rise cel cîrn.

— ...feritule ! îşi termină Maria alintarea. Măcar ai adus ciorapi de schimb ?

Prichindelul clipi din ochi, inutil, pentru că bezna nu accepta culori și gingășii.

Nu trecuseră decît cîteva clipe de la debarcarea nenorocoasă a ciufuliciului, cîteva clipe mici... Cine și-ar fi închipuit că puteau să fie atît de crude ! La drept vorbind, o singură clipă fusese crudă și răzbunătoare, aceea în care Tic sărise pe mal. Alte cîteva o imitară și cînd Victor simți în aer și în piept nenorocirea, era prea tîrziu.

— Pluta ! strigă el. Aparatul !

— Ţombi ! se sperie Tic. Doamne !

Pluta era departe și viteza ei se mărise. Victor abia îi mai prinse marginea cu raza lanternei. Dar porni după ea în goană de cîmp deschis. Noroc că Maria și Ionel înțeleseră ce se petrece și îi luminară fulgerător drumul. Victor încă mai ținea raza lanternei lipită de plută, chiar și după ce pîrîul subteran se desfăcu în două brațe. Pluta cotise spre stînga, pe brațul mai iute și mai învolburat, și Victor trecu prin apă spre malul stîng și își continuă urmărirea, mai repede, pe piatra netedă a malului. Oare o va prinde ?... Răspunsul i-l dete un zgomot îndepărtat, pe care goana demență îl transformă în asurzitor, apoi în vîrtej de tunete. O cascadă ! Nu erau mai mult de zece metri pînă la plută, dar nici de la plută pînă la cascadă nu erau mai mult de zece metri. Goana era atît de nebună încît cel dezlănțuit imploră cu mîna liberă bezna, pentru a se opri la timp. Dacă nu-l va opri o plasă de cauciuc, gîndi el... Dar îl opri, ca un recul neașteptat, tunetul asurzitor și spuma sfărîmată și rece a prăbușirii. Era la un pas de marginea cascadei. Se lipi de peretele ud, iar lumina lanternei se prăbuși în cataracta de sub pămînt. Aburi și zvîrcoliri și gemete și tunete. Altceva nimic. Pluta fusese înghițită de abis. Presimți o ameteală rea și se retrase repede cîțiva pași. Oboseala îi muia mijlocul. Capul îi vîjîia. Necunoscutul devenise dintr-odată atît de crud... necunoscutul de sub pămînt cu bezna și capcanele lui. Victor se îndesă în perete pînă la durere, pînă la trezire. Nu avea voie să-și piardă firea. Momentul era hotărîtor. Porni spre ieșirea tunelului, încet, pentru a-și aduna gîndurile. La bifurcarea pîrîului își întîlni prietenii și le anunță vestea cu un ton iritat, parc-ar fi anunțat o pagubă oarecare :

— S-a dus pluta ! Fir-ar să fie !

Ceilalţi păreau de gheaţă şi Victor simţi parcă pentru el nevoia unor vorbe tari :

— Sînt absolut sigur că ne vom descurca. Nu sîntem cireşari ? Bine c-am salvat bagajele...

— Eşti nebun ! ? ţipă Ionel ca un semnal de alarmă. Nu înţelegi că sîntem îngropaţi de vii ?... Cum vom scăpa de aici ? În faţă cascada, în spate cotlonul iadului...

Victor îi puse mîna pe umăr :

— Ştiu că e foarte grav, dar mult mai grav ar fi dacă ne-am pierde firea. Mergem pe braţul din dreapta. Poate că ne va duce undeva afară...

— Şi dacă ne pîndeşte altă cascadă ? întrebă Ionel.

Se apropiase şi Tic de Victor. Prichindelul, nenorocit şi întristat cum rareori fusese, cu nişte lacrimi de jar în ochi, care din fericire nu se vedeau, luă parte cu sughiţuri la lupta aceea pentru viaţă :

— Eu l-am prăpădit pe Ţombi... Of ! Doamne ! Şi uite, mă jur că n-o să plîng şi n-o să mă mai gîndesc la el pînă ieşim afară. Pe urmă o să fac eu ceva...

Se înduioşă şi Ionel. Vocea i se stingea :

— Mergem şi noi pe urmele lui Ţombi... În acelaşi mormînt am intrat...

— Dar sîntem vii, Ionel ! se revoltă Maria. Şi simt o asemenea furie că aş putea să sparg stînca !... Şi nu sîntem numai noi, mai sînt şi ceilalţi, afară. Dacă n-o să putem noi, ne vor salva ei ! Dacă am fi în locul lor, am face la fel !

— Şi cum îi anunţăm pe cei de afară ?... întrebă Ionel chinuindu-se. Cu ce aparat ? Cu ce semnale ? Pe ce unde ?

— Pe undele dinăuntru ! spuse Maria strivindu-şi pieptul. Ce-ai face dacă ai fi în locul lor şi dacă n-ai primi nici o veste din peşteră ? N-ai da alarma ? N-ai alerga ca să vezi ce s-a întîmplat ? N-ai chema ajutoare ?

— Da... spuse foarte încet Ionel. Numai că nimeni din lumea asta nu ştie şi nu poate şti dacă sîntem în peşteră, sau undeva afară, în vreo prăpastie... N-am lăsat nici un semn în urma noastră ! Nimic, nici măcar o bucată de hîrtie... Cui poate să-i treacă prin minte că peştera nu se termină acolo unde arată harta ? De ce să nu creadă că am ieşit afară ?

Glasul lui Ionel tremura şi şuiera şi pauza care urmă vorbelor lui era un moment umplut de spaime şi nelinişti.

— Un semn totuşi am lăsat ! se răzvrăti Victor.

— Nu, Victor, şopti prichindelul. Am luat şi bileţelul tău, ştii, mesajul tău cu descoperirea. E la mine în buzunar. Am vrut să-l ţin amintire... Ţi-a spus Maria că l-a pierdut ?... I l-am... i l-am împrumutat eu... fără să-şi dea seama...

— Va să zică tu ! îl trăsni Maria.

Victor prinse capul prichindelului şi-l strînse la piept, aproape cu cruzime :

— Nu, Ticuşorule... nu la semnul ăsta m-am gîndit. Am lăsat alt semn, Ticuşor. Pluta !...

— Dar pluta... ? îngînă Maria fără voia ei. S-a dus în cascadă... Crezi c-o să iasă undeva afară ?

— Nu... răspunse Victor. E altceva : absenţa plutei va fi cel mai sigur semn că s-a întîmplat ceva în peşteră, nu afară. Toţi se vor întreba unde e pluta... şi avem marea şansă să se descopere legătura cu noua peşteră.

— E o probabilitate, totuşi... spuse Maria.

— Ştiu... acceptă Victor. Dar iată că există o speranţă şi dincolo de noi, adică o cale de salvare... Dar nu putem să ne încredinţăm numai ei. Trebuie să ne bizuim în primul rînd pe noi. Începînd din clipa asta nu mai există expediţie, peşteră, hartă, nimic ! Există un singur scop : salvarea !... Încotro ?... Braţul stîng e închis. Nu ne interesează. Vom înainta pe braţul drept. Va trebui să facem economie la baterii. Vom aprinde o singură lanternă, cu schimbul. Şi vom merge în şir, unul după altul. Fără teamă... pentru că mergem spre viaţă, nu spre moarte...

— Dar înainte de a porni propun să alegem un alt şef ! spuse cu voce fermă Maria.

— Victor ! adăugă imediat Tic.

— N-avem timp pentru asta... se împotrivi Victor.

— Am avut timp... sună foarte stins glasul lui Ionel, pecetluind momentul care se scursese.

Şi tinerii porniră la drum prin bezna groasă şi necunoscută, pe care poate că n-o mai străbătuse pînă atunci nici o fiinţă omenească. Înaintau cu paşi prudenţi, cu auzul permanent încordat, pe fîşia de lumină care le tăia calea. Din loc în loc se opreau şi cercetau cu toate lanternele relieful. Orice neregularitate, orice scobitură, orice firidă era umplută de lumină. Şi la un semnal toate lanternele se stingeau pentru a obliga la destăinuire orice cale de ieşire ascunsă, orice cotlon care avea vreo legă-

tură cu lumea și cu lumina de-afară. Într-o firidă mai înaltă, pe unul din pereți, lanternele întîlniră cîteva semne ciudate, niște scrijelituri care păreau o aglomerare de linii, sau mai bine zis o întîlnire de linii drepte și curbe. Încrustațiile bizare fură cercetate mai îndeaproape. Maria frecă peretele cu o cîrpă și chiar își sacrifică periuța de dinți pentru a adînci scobiturile ispititoare. Vocea îi tremură de bucurie :

— Uitați-vă ! Priviți din unghiul ăsta ! Sînt gata să jur că e conturul unui mamut.

Imaginea odată creată căpătă imediat aprobarea și admirația tuturor, dar mai ales însuflețirea lui Victor :

— Da ! Am văzut într-un album reproduceri dintr-o peșteră... Seamănă exact cu reproducerile din albumul acela...

— Altamira ! spuse Maria. Îmi amintesc și eu...

— Și e chiar atît de frumos ? întrebă prichindelul cu voce nesigură. Eu...

— E foarte frumos, Ticușor ! îl mîngîie Victor. Și are o valoare extraordinară, mai ales pentru noi...

— Da' ce, putem lua mamutul de-acolo ? se miră Tic.

— Nu trebuie să-l luăm, spuse Victor. Important e că l-am găsit. Nu vezi că mamutul ăsta vorbește ? Și știi ce spune ? Ceva foarte frumos și foarte important, Ticușor : peștera a fost locuită. Și dacă a fost locuită înseamnă că odată, demult, a avut totuși o ieșire. De ce să nu ajungem și noi la ieșirea de demult ?

Însuflețirea lui Victor se transmise și celorlalți. Singurul care nu putea să participe cu tot sufletul la bucuria ce se năștea era Ionel. Tristețea și durerea îl scurmau fără încetare și-i înnegurau gîndurile. Uneori se simțea singur pe urma lanternei și i se părea că merge spre un abis din care nu se va mai putea întoarce. Privirile lui nu vedeau nimic, se lăsa purtat de gînduri pe drumuri de groază și speranțele cu care voia să le alunge erau ca niște scîntei care se stingeau la prima suflare a beznei. Mergea mecanic, jefuit de speranțe, pe un fir de lumină palid și chinuit. Stîncă, mereu stîncă, piatră umedă, alunecoasă, crăpături, bolovani, ochiuri de apă, pietre... Cîteva pietre, pierdute în ungherul unei nișe profunde, îi aprinseră scîntei în priviri. Lanterna Mariei trecuse nepăsătoare pe deasupra pietrelor, Tic căuta altceva, Victor

lumina drumul. Apăsă butonul lanternei și-l fixă asupra pietrelor. Luă cîteva în mînă, le frecă și le pipăi și le înconjură contururile cu degetul mare. O clipă rămase mut.

Nemaiauzindu-i pașii. Maria se opri și-l descoperi lîngă nișă cu pietrele în mînă :

— Ce s-a întîmplat ? De ce te-ai oprit ?

Se apropiară și Tic și Victor de ei. Razele lanternelor răscoleau încă o dată firida săracă.

— Ai găsit ceva ? întrebă Victor. Ce sînt alea ? Pietre ?

Fără nici o vorbă, Ionel întinse palma desfăcută, în care oprise cîteva pietre cenușii, unsuroase.

— Granit ? !... Și Maria era cît pe-aci să adauge cuvîntul care-l obsedase atîta vreme pe Ionel : „arhaic", dar vocea indiferentă a culegătorului de pietre o întrerupse :

— Nu... Paleozoic... Cred că sînt unelte... pietre șlefuite... unelte vechi de silex...

— Da ! Unelte de silex ! confirmă imediat Victor. Prin urmare ne aflăm pe drumul cel bun. Nu mai încape nici o îndoială, Ionel : Peștera a fost locuită ! Și trebuie să existe un drum de ieșire. Am ales brațul cel bun !

— Și dacă oamenii ăia vechi n-aveau nevoie să iasă din peșteră ? întrebă cu naivitate Tic.

— Prostule ! îl dojeni Maria fără răutate. Oamenii ăia vechi numai se adăposteau și se apărau în peșteri. Hrana și îmbrăcămintea și le luau de afară... Prin pereți nu puteau să iasă...

— Dă-mi și mie o piatră... se rugă Tic de Ionel.

— Ia-ți ! îi răspunse Ionel. E un depozit întreg acolo, dar dacă le vrei pe astea, poftim !

Dar Tic deja cotrobăia prin firidă. Își alese cele mai ciudate pietre, ca niște vîrfuri de suliță și de săgeți, își umplu buzunarele, apoi se alătură iute șirului indian.

În fruntea șirului. Victor văzu primul întinderea de cristal și coloanele de calcar de pe margine, care anunțau apropierea unui nou salon : primul salon din noua peșteră. Se opri la marginea lacului și-i așteptă și pe ceilalți. Cînd proiectorul se aprinse și-și începu colinda înceată prin spațiul necunoscut uimirea cireșarilor se stinse în șoapte și exclamații.

Noul salon era mult mai mare și mai înalt și mai bogat decît cele pe care le întîlniseră în vechea peșteră. Tavanul de pe margini era o aglomerare de bolți și arcade, iar

pereții de sub el plin de arabescuri și de dantelării își scurgeau picioare albicioase de calcar în apa foșnitoare a lacului. Stalactitele și stalagmitele atingeau lungimi și grosimi de vis. Și în apropierea pereților se înălțau colonade sau stilobați care așteptau poveri și podoabe. Și fiecare formă geometrică din salon era ornamentată și sculptată la filigran, cu o iscusință uluitoare. Iar apa care se scurgea lenește la marginea coloanelor ca trena albastră a unui miracol nevăzut împlinea grandoarea și rafinamentul salonului. Imaginea palatelor de cleștar din basmele și visurile copilăriei era îndepărtată și palidă și timidă și copleșită de splendoarea arhitecturii de marmură, ascunsă cu atîta furie și durere în străfundurile lumii, parcă pentru a învrednici cu priveliștea ei numai ochii celor mai îndrăzneți.

Fără să mai întrebe, fără să se mai întrebe, fiecare își luă libertatea de a cutreiera în voie și după placul său marea catedrală subterană. Unul din pereți se transformase de-a lungul erelor într-o orgă albă, imaculată, care cînta cu picurii de apă ai bolții și cu ecourile lor, și cu vînturile necunoscute și, în sfîrșit, cu vocile și exclamațiile unor tineri îndrăzneți, melodii de frumusețe și spaimă. Priveliștea miracolelor incremenite era o apă vie pentru cireșarii din beznă. Fiecare se întîlni cu sine însuși, cu anii și fanteziile lumii lui, cu vigoarea și siguranța libertății și nespaimei de altădată...

Iar prichindelul cel cîrn și ciufulit, și cu păr de grîu în lumină, și cu ochii iarăși argintați, simți în toate melodiile și tăcerile castelului de marmură un cîntec al căutărilor, și cînd nu mai erau melodii, auzea șoapte reci în ureche și totul și toate îi spuneau că aici și numai aici se află cutia cea fermecată. Și porni în căutarea ei, furișîndu-se și strecurîndu-se ca o rază de lumină printre colonade și stalagmite, printre turnuri și statui neterminate încă, peste șuvițe de apă, peste trepte stinghere, printre coliere și arcade gheboase, prăbușite, departe, spre peretele dantelat și misterios care alcătuia pavăza din dreapta a catedralei subterane. Acolo, în miile de crăpături, unele subțiri ca un fir de ață, altele largi cît palma, acolo, în noianul acela de gropi și scobituri ca niște cuiburi săpate de păsările altor ere, acolo trebuia să caute și mai ales acolo trebuia să găsească. Prichindelul începu să-și zgîiască ochii prin toate crăpăturile mai largi decît degetul, prin

toate gropițele în care i-ar fi încăput pumnul. Crăpăturile și gropile abia zgîriau muntele de calcar. Dar erau unele mai late prin care își plimba mîna și își strecura brațul pînă la umăr și care călătoreau departe în trupul muntelui, departe, dincolo de moartea luminii. Cum putea să ajungă pînă acolo, dacă nici privirile nu îndrăzneau ? Era aproape trist prichindelul, pentru că bănuia că la capătul unui asemenea ascunziș putea să fie cutia vrăjită. Unde să mai caute ?... Privirile lui întîlniră o scobitură piezișă, lată la început de două palme, dar care după cîțiva metri se lărgea ca o pîlnie lungă, nesfîrșită. Zgîndări ca un drac cu raza lanternei pereții crăpăturii, dar nu întîlni nimic, nici o firidă, și mai ales nici o strălucire de metal. Furios își trimise raza departe, spre buzele pîlniei, departe, la zeci de metri și deodată simți o săgeată izbindu-i inima, și era o săgeată ascuțită și blîndă, rece și caldă... Acolo la buzele pîlniei se afla...

— Victor ! țipă el ca un nebun, azvîrlind bubuituri în ecourile peșterii. Veniți aici ! Aici ! Am găsit barca !

Tic nu înnebunise. La buza pîlniei se afla o barcă !

Era o glumă ! Prichindelul voia să-i înveselească sau combinase o farsă... toți gîndeau astfel, dar nu rezistară chemării lansată de trompeta blondă și se apropiară de colțul minunii. Tic arătă cu degetul spre crăpătură și speranța zvîcni o dată cu degetele care apăsau butoanele lanternelor. Lumina ajunse departe, la capătul buzei de piatră, și tremurul pierdut al prichindelului renăscu în trupurile celorlalți și se înghesui iarăși în el. Da ! La capătul pîlniei era o barcă, dar nu o barcă oarecare, și nici o corabie de marmură eșuată acolo din ere neomenești, ci o barcă adevărată, de cauciuc : barca lui Petrăchescu.

Și ceea ce făcuse Tic pînă atunci — cercetarea peretelui scobit — repetară ceilalți, mai temeinic și cu alt scop. Dacă la zeci de metri se afla o barcă, poate că se afla și o cale de ieșire afară. Nici o scobitură, nici o crăpătură a peretelui nu scăpă căutării disperate a cireșarilor. Dar peretele era crud, neîndurător. Toate cotloanele erau strîmte, nici un șobolan nu s-ar fi putut strecura prin ele, și aproape toate crăpăturile se subțiau și își opreau tăișul după cîțiva metri. Numai crăpătura lui Tic învinsese calcarul și se afunda spre depărtări. Dar era atît de strîmtă la început, încît abia încăpea brațul lui Victor. După cîțiva metri se lărgea, generoasă, ca o cărare, ca un bulevard

al imaginației, dar pînă la cărarea lată de jumătate de metru, și pînă la bulevardul lat de un metru, poate chiar de doi spre gura lui, erau acei cîțiva pași de iad de la început, acel spațiu de tortură care ura lumea, care strangula speranțele și bucuriile.

Tinerii priveau neputincioși și fierbinți tăietura din fața lor. Cîțiva metri, poate numai trei metri de bunătate și calea raiului ar fi fost deschisă. Cîțiva centimetri, poate numai zece centimetri dacă s-ar îndupleca pereții pîlniei să se depărteze și din nou trupurile lor, și mai ales inimile lor ar simți fiorii calzi și neastîmpărați ai bucuriei.

— Dac-ai încerca tu, Ticușor ? spuse Maria ca o rugăciune inutilă. Măcar să punem mîna pe barcă...

De cînd se gîndea Tic la atacul pîlniei ! De multe minute capul și trupul lui fusese zgîriat și zdrelit de zimții calcarului. Știa că dacă i-ar încape capul...

Prichindelul se apropie aievea de crăpătură și încercă să-și strecoare capul. Numai trei, sau poate numai doi centimetri să fi fost mai largă și ar fi trecut în lumea de basm pe care o presimțea la buzele pîlniei. Maria iscodi cu lanterna mai sus și i se păru că într-un anumit loc crăpătura se mai deschidea cu cîțiva centimetri, dar imediat se strîmta. Din fericire, buchetul de raze rămase mai multe clipe acolo, și privirile flămînde de speranță, coborînd pieziș, din spațiul descoperit de Maria, deosebiră un fel de tub oblic, parcă mai lung decît începutul în linie dreaptă al pîlniei. Poate că totul era o iluzie optică, reflexul unei îngrozitoare dorințe. Dar era singurul sîmbure de speranță. Tic se uită la Victor și puse mîna pe umerii lui. Maria încercă să-și plimbe degetele prin părul lui ciufulit, dar prichindelul se apără. Și fără mîna Mariei îl usturau ochii.

Victor se îngheboșă și într-o clipită tălpile prichindelului erau pe umerii lui. După un fluierat scurt, Tic începu să-și împingă încet, încet, capul prin crăpătura luminată de lanterna Mariei. Cînd simți împunsături și zgîrieturi rele la ambele urechi îi veni să urle de bucurie. Capul îi intrase ! Cu mîinile înainte, se lăsă să alunece, pieziș, prin tubul care părea mai larg decît începutul de jos al crăpăturii. După ce se jupă cumplit pe față, pe nas, pe urechi, după ce simți cum îi trec umerii printr-un laminor, prichindelul răzbătu și ajunse cu tot corpul în

tub. Se tîrî înainte cu o voință turbată și deodată simți că alunecă și își opri căderea în mîini. Se întoarse și se lăsă în picioare în cel mai larg spațiu prin care trecuse vreodată, deși vîrful nasului și occipitalul erau apăsate de milioane de tone de piatră. După încă doi metri de potecuță zgîrcită, trecu într-o cărare de piatră, apoi într-un adevărat bulevard prin care putea merge cu brațele desfăcute, sau dacă nu cu brațele, atunci cu coatele. Vreo douăzeci, treizeci de metri înaintă pe bulevardul speranței pînă ajunse în sala bărcii de cauciuc. Era o încăpere de piatră, cam cît camera lui de acasă, care se prelungea în două tunele strîmte și parcă fără de sfîrșit. Dar nu se gîndi nici o clipă să pornească pe tunele mai departe. Rămase în sala bărcii, chiar lîngă comoara de cauciuc, care se tolănea leneșă și nesimțitoare, la poalele unui cub de piatră. În barcă se aflau cîteva pături puse una peste alta ca o saltea. În două secunde nu mai rămase nimic din patul improvizat. Păturile își găsiră alt loc, tot la baza cubului de piatră, iar barca începea să-și dea duhul, după ce prichindelul îi dibuise și-i răsucise supapele. Îi grăbi moartea tăvălindu-se pe ea și apăsînd-o cu piciorul. Cînd ajunse moale ca o cîrpă și subțire ca un covoraș, o înșfăcă și porni cu ea pe umeri spre cei care-o jinduiseră cu atîta patimă. Mai întîi azvîrli barca prin crăpătura care se îngusta, apoi, ducîndu-și mîinile la urechi, începu să înainteze. Dar îl opri vocea lui Victor :

— Nu facem nimic fără pompă, Ticușor. Dacă barca era umflată, trebuie să fie și pompă prin apropiere...

Nu foarte fericit, prichindelul se înapoie în fosta sală a bărcii și începu să caute pompa. Într-un ungher zări o firidă și în firidă parcă lucea ceva. Era o magazie de cartușe. Se ridică în vîrful picioarelor și reuși să pună mîna pe ea. Dar și vîrful picioarelor întîlni un obiect dur. Era tot o magazie de cartușe. Le cercetă curios pe amîndouă, apoi le puse la loc : una pe firidă, alta jos. Apoi căută pompa. O găsi chiar la intrarea unui tunel, lîngă un sac de dormit. După ce o înhăță avu inspirația să ridice raza lanternei... Ochii îi ieșiră din orbite, iar inima, inima prichindelului cîrn și inimos bătea atît de tare, încît de teamă că ar putea să-i spargă pieptul își duse mîna în dreptul ei și începu să apese cu toată puterea.

Într-o nișă cît palma, chiar lîngă scobitura care ducea la peșteră, se afla un obiect. Lunguieț, strălucitor ca un

diamant. Doamne ! Ce mai mănunchiuri de raze împrăştia ! În clipa cînd prichindelul ascunse obiectul în sîn, acolo unde apăsase cu o secundă înainte atît de tare, jură pe tot cerul şi pe tot pămîntul că nu va sufla nimănui nici o vorbă pentru a păstra întocmai nemaipomenitele vrăji ale cutiei. Abia după aceea, cu pompa în mînă, cu marele diamant vrăjit în sîn şi cu toată bucuria lumii adunată în ochii aceia dragi şi neastîmpăraţi, se strecură prin scobitură, suferind, fără să crîcnească, toată răutatea pereţilor de piatră cu zimţi, toţi colţii şi ghearele care-i căutau carnea. Ajunse în sala minunilor şi toţi îl primiră ca pe un erou, dar el se feri de îmbrăţişări de teamă să nu simtă şi alt piept cutia.

2

Poate chiar în clipa cînd Tic simţea suflarea caldă a Mariei pe fruntea lui, la capătul tunelului nesfîrşit care pornea din sala bărcii de cauciuc, afară, în soare, doi oameni discutau, rezemaţi de peretele unei stînci care semăna cu un cal de şah. Unul din ei era înalt, voinic, şi, deşi tînăr, avea o barbă neagră şi lungă ca a unui preot. Ochii lui clipeau des, uneori îşi strîngea pleoapele şi scutura nervos din cap. Era îmbrăcat într-o salopetă groasă şi foşnitoare, tăiată în toate direcţiile de fermoare. Celălalt era... Petrăchescu, vînătorul. Înalt, slab, cu nasul subţire azvîrlit înainte, cu pălăriuţa ţuguiată pe vîrful capului, aducea cu o paiaţă pierdută într-un iarmaroc. De cîte ori vorbea, se străduia să ia un ton grav, dar vocea lui piţigăiată nu-i servea :

— Dom'le, dacă cotrobăiesc prin peşteră ?

— N-au ce să caute în peşteră, coane, răspunse cel bărbos. Şi chiar dacă intră, cum vor trece de lacuri ?

— Dom'le, dar dacă trec ei într-un fel de lacuri ?

— Atunci din două, una ! se înfurie bărbosul. Ori se întorc şi se duc dracului acasă, ori descoperă tunelul nostru şi vin încoace. Vom vedea atunci ce-i de făcut...

— Dom'le, tot mă gîndesc, pe cinstea mea ! Dacă peştera nu se termină acolo ? Dacă merge mai departe ?

— Unde să meargă, coane ? Pe unde să meargă ?

— Acolo, dom'le... Prin fundul lacului...

— Of ! Dumnezeule ! Pînă la urmă o să mă omori cu întrebările astea. Dumneata de ce n-ai avut curajul să mergi pînă la marginea lacului ? Şi eu de ce m-am întors de pe la mijlocul lui ? Sintem oameni în toată firea şi nu ne-am încumetat, şi dumneata crezi că nişte copii or să se arunce în întunericul ăla de iad ? Ia să fim serioşi, coane, pe cinstea mea.

Argumentele bărbosului parcă-l mai liniştiră pe vînător. Dar nu într-atîta ca să-i abată cu totul gîndurile de la cireşari. Îşi amintea ce i se întîmplase mai adineauri :

— Dom'le, eu pe vlăjganul ăla tot îl împuşc, pe cinstea mea ! Auzi ! Să mă facă pe mine măgar ! ? Şi pe Dobrescu, dom'le ! Nu se iartă ! Şi dacă nu iert, trag !

— Iar începi, coane ? Dumitate cînd îţi intră ceva în cap, îţi rămîne acolo pentru toată viaţa. Cerboaica, Dobrescu, acum vlăjganul ! Coane, cum spunea cineva : ai puţine idei, dar fixe !... Eşti ca un dicţionar din care n-a mai rămas decît o singură pagină...

— Asta cine-a mai spus-o, dom'le ? Pe cinstea mea !

— Asta am spus-o eu, coane... Îmi mai vine şi mie cîte o idee...

Vînătorul îşi plimbă mîna pe ţeava armei, apoi amintindu-şi ceva, sări brusc în picioare :

— Dom'le ! Dar dacă ajung pînă la ultimul lac, la capătul peşterii, şi caută acolo, şi descoperă tunelul nostru, pe cinstea mea ?

Bărbosul simţi o clipă impulsul de a respinge ideea, dar uitîndu-se mai atent la Petrăchescu şi văzîndu-i aerul îngrijorat, făcu un gest de supunere :

— La urma urmei, putem astupa intrarea tunelului. Da, coane ! Nu strică uneori excesul de prudenţă... Numai să găsim bolovani prin apropiere...

— Vagoane, dom'le ! il linişti Petrăchescu. Trenuri întregi, pe cinstea mea.

Apoi făcu un ocol, ajunse în spatele stîncii ca un cal de şah şi se opri în faţa unei crăpături, aşteptîndu-l pe bărbos. Acesta îi făcu semn să intre primul, şi deşi lunguieţ şi slab, lui Petrăchescu îi trebui destulă caznă ca să-şi strecoare trupul prin crăpătură. Bărbosul, mai elastic

și mai priceput, se răsuci pe o coastă. își băgă mai întîi picioarele, apoi trunchiul, dar nu dispăru imediat. Se răsuci încet pînă ce-și eliberă mîinile și izbuti să apuce o lespede groasă, un fel de capac de piatră, pe care îl coborî și-l potrivi deasupra crăpăturii în așa fel, încît nici un ochi foarte exersat n-ar fi putut observa ascunzătoarea. Nimeni nu știa că în acel loc se află un drum de ieșire din Peștera Neagră. Nici chiar cireșarii, pentru că nici ei nu cercetaseră toate cotloanele și toate crăpăturile de pe țărmurile marelui lac de la punctul terminus.

Bărbosul își continuă drumul pe întuneric, fără să aprindă lanterna. Încăperea pe care abia o părăsise Tic era luminată de un felinar. La intrarea ei stătea Petrăchescu, încremenit, cu o mutră de cretin definitiv :

— Dom'le, ai ascuns mata barca ?

Bărbosul se uită cu milă la el și nici nu se gîndi să-i răspundă. În sinea lui își blestema soarta care-l osîndise să țină tovărășie unui asemenea exemplar uman. Încercă să intre în încăpere, dar vocea lui Petrăchescu îl opri :

— Dom'le, pe cinstea mea ! N-ai ascuns-o ? Barca de cauciuc, dom'le !

— Ce s-ascund, coane ? Te ții de goange ?

— Barca, dom'le ! Unde-i barca mea ?

— E jale, coane, dacă nici vederea nu ți-a rămas întreagă. Nu știu cum o s-o scoatem la capăt !

— Dom'le, nu-i ! Pe cinstea mea ! Dumneata ai rămas ultimul aici, dumneata ai ascuns-o, dom'le, dumneata răspunzi !

Petrăchescu se proțăpise în fața bărbosului și figura lui avea un aer crunt, amenințător. Bărbosul îl dădu însă la o parte și se îndreptă spre locul unde lăsase barca. În încăpere nici urmă de barcă. Numai păturile, foarte grijuliu aranjate, aminteau că în mijlocul hrubei barca se preschimbase în pat. Cu iuțeala unui scamator, bărbosul scoase dintr-un buzunar o lanternă mică și plată și-i plimbă raza orbitoare în interiorul altor două tunele cu care comunica încăperea. Nu se vedea nimic ! Ca un titirez se întoarse spre Petrăchescu :

— Unde ai ascuns-o, coane ? Ai profitat de faptul c-am rămas în urmă și-ai dosit-o ? La mine nu se prind pușlisme, nene ! Hai ! Scoate-o !

— Dom'le ! Pe cinstea mea ! Ori au luat-o duhurile, ori dumneata ai băgat-o undeva ! Asta nu se iartă, dom'le !

— Iar îi dai cu duhurile ? Nu te-ai lecuit ? Fir-ar...

— Nu le insulta, dom'le, că ele au luat-o ! Altcineva cine, dacă dumneata nu ? Nu insulta duhurile !

— La ce le-ar trebui duhurilor barca dumitale, coane ?

— Păi...

Dar vînătorul rămase cu „păi"-ul în gură. Nu știa ce să-i răspundă bărbosului...

— Poate și-o fi rupt vreun duh gîtul, răspunse tot bărbosul, și n-au avut cu ce să-l ducă la spital să-i facă o penicilină. D-aia ți-au luat barca...

Lanterna lui căută ceva într-o scobitură, și deodată rîsul care-i apăruse pe față se transformă în rînjet :

— Candela și grijania mă-sii ! Unde-i cutia, coane ?

Se uită și vînătorul spre firida goală și amuți. Sprîncenele i se întîlniră într-o singură dungă neagră și ochii i se închiseră încet, încet, transformîndu-i întreaga-i figură într-o mască sălbatică și neîndurătoare.

Bărbosul folosi raza lanternei pe toată lungimea ei. Dar nicăieri, în nici un tunel, în nici un cotlon, nu se zărea nimic. Nici oameni, nici obiecte.

— A fost cineva aici ! Cît am stat noi afară a intrat cineva aici ! spuse bărbosul.

Cu un efort îngrozitor, vînătorul deschise ochii și începu să trăiască din nou :

— Cine, dom'le ? Pe cinstea mea !

— Cineva care n-a putut să intre decît pe dinăuntru. Pe dinafară am păzit noi !

— Ei, dom'le, numai ei ! Tot umblau după barcă...

— Cristosul ei de barcă ! Nu puteai să le-o dai de la început ? Asta mă interesează acum ? Rîia aia de cauciuc ? Să se ducă dracului !

— Domnule ! Nu insulta, dom'le, pe cinstea mea ! Să nu te mai legi, dom'le, de barcă ! Auzi ?

Bărbosului îi reveni repede calmul :

— Lasă, coane, barca aia ! Las-o dracului ! spuse el cu alt ton, parcă de nepăsare. De ea ne arde nouă acum ?... Spune, coane ! Dacă-și dau seama pe ce au pus mîna ? Înțelegi ?

— Poate că n-o să-și dea seama, dom'le...

— Și dacă simt ceva ? Îți dai seama ce se întîmplă ?

— Fii serios, dom'le ! Niște copii, pe cinstea mea ! Ce să priceapă ei ? Ce să simtă ei ? Nici eu nu mi-aș da seama.

— Dumneata ! ? Dar ce-ţi închipui dumneata ? Crezi că eşti un etalon al inteligenţei ?

— După cîte îndur, spuse vînătorul, regăsindu-şi masca aceea de moarte rece şi crudă, îmi mai trebuie şi asta... ? Mama ei de viaţă ! Dumnezeii şi strămoşii dumnezeilor ! Nu-mi ajung atîtea ! Trebuie să mă feresc şi de derbedeii ăia ?... Dom'le. eu îl împuşc ! Îl împuşc ca pe-un iepure, dom'le, pe cinstea mea. Ca pe un lup, dom'le, că-i periculos !

— Lasă-mă, coane, cu împuşcăturile ! Un singur lucru contează acum : să nu-şi dea seama pe ce au pus mîna !

De data asta vînătorul încercă să-l liniştească pe găliganul cu barbă :

— Poate că nu-şi dau seama, poate că nici nu pot s-o deschidă cu butoanele alea încîlcite...

— Şi ce-am realizat din asta ? Şi ce dacă nu pot *ei* s-o deschidă ? Dac-au ajuns cu ea în lume, gata !

— Cum vine asta, dom'le, pe cinstea mea ?

— E chiar atît de greu de înţeles ? Dacă ajung în lume, orice om mai acătării vede ce au în mînă, şi s-a dus dracului totul. Tot n-ai înţeles ?

— Păi da, dom'le ! E crunt, dom'le, auzi ?... Păi, dom'le, pe cinstea mea ! Dumneata ai pierdut o chestie şi eu pierd totul, dom'le ! Asta nu ! Pe cinstea mea !

— Stai, coane ! Mai domol că nu s-a terminat istoria. Trebuie să chibzuim, să vedem ce se mai poate face...

— Păi ce se mai poate face, dom'le ? Numai aia, ştii dumneata care... Pe cinstea mea...

— Stai, coane ! Primul lucru e să le ieşim înainte.

— Păi de unde ştim noi pe unde-au intrat, dom'le ?

— Asta o aflăm noi numaidecît. Numai prin două locuri puteau să intre. Prin tunelele care duc la peşteră.

— Dar pe care din ele, dom'le ?

Bărbosul nu-i mai ascultă întrebarea. Îi dădu vînătorului o lanternă şi-i arătă tunelul pe care trebuie să-l cerceteze : tunelul din stînga. Pe cel din dreapta intrase el. Dar se mai întoarse o dată pentru a-l dăscăli pe Petrăchescu :

— Bagă de seamă, coane ! Să nu treci cu vederea nici cel mai mic semn. Orice pietricică desprinsă din perete poate să dea o indicaţie. Orice urmă, oricît de mică, chiar şi un fir de păr, coane, auzi ? Ochii mari, coane, ca nişte faruri !

Bărbosul se strecură apoi prin deschizătură, cercetînd cu atenţie fiecare centimetru pătrat al pereţilor. Găsi cîteva pietre răvăşite, dar nu se mulţumi cu atît. Îşi continuă căutarea cu migală şi tenacitate, pînă ajunse la locul unde se îngustau pereţii pîlniei. Nu mai putea înainta. Îşi plimbă lanterna şi raza ei descoperi cîteva pete întunecate pe unul din pereţi. Îşi muie un deget în gură şi apoi îl lipi de una din pete. Pata se şterse. Îşi retrase degetul, îl mirosi, îl gustă. Rămase un moment paralizat. Nu mai avea nici un dubiu. Petele pe care le zărise şi le gustase erau pete de sînge, sînge proaspăt. Cineva trecuse crăpătura aceea ! Stinse brusc lanterna şi îşi încordă auzul. Reuşi să perceapă un zgomot slab, îndepărtat. Încetul cu încetul se obişnui cu el şi-l distinse : era clipocitul apei. Dacă ar fi ajuns acolo numai cu cinci minute mai devreme, ar fi auzit vocea lui Victor poftindu-şi prietenii să se îmbarce. Tinerii erau departe. Nici un alt zgomot nu mai atinse urechea bărbosului. Barca de cauciuc, uşoară şi încăpătoare, îi scosese din marea catedrală subterană, purtîndu-i iute spre necunoscut. Bărbosul îşi dădu seama că nu mai are voie să piardă nici o clipă. Se întoarse iute în fosta sală a bărcii de cauciuc şi îşi chemă înapoi tovarăşul care căuta zadarnic prin celălalt tunel. Îl puse repede la curent cu descoperirea :

— S-a lămurit, coane ! Au pătruns pe-aici.

— Ia uite, dom'le ! Păi ce mai aşteptăm ? Să ne luăm numaidecît după ei, pe cinstea mea !

— Numai că pentru asta ne-ar trebui dinamită ca să ne facem loc de trecere. Aşa nu se poate trece dincolo. Imposibil !

— Atunci s-o luăm prin partea astălaltă, pe la lacul cel mare, pe cinstea mea.

— Nu că ne-ar trebui o barcă şi cam mult curaj...

— Stai, dom'le ! Ia stai puţin ! se trezi vînătorul. Dar cum au ajuns ei în partea asta ? Pe unde-au trecut, pe cinstea mea. Nu cumva...

— Asta-i culmea ! descoperi bărbosul. Numai pe-acolo au putut trece ! Cum s-au încumetat ei pe întuneric, şi cu ce ?... E o chestie, coane ! Cine i-o fi conducînd ? Nu-i şi vreun profesor, vreun tată cu ei ?

— Nu cred, dom'le, nu e ! Asta-i nehaipomenit ! Vas'că peştera nu se termină acolo !

— E cam lată istoria, coane... căzu bărbosul pe gînduri. Cum au trecut prin grozăvia aia şi cu ce ? Mult m-aş mira să nu fie şi cineva mare cu ei !

— Atunci n-avem altceva de făcut, dom'le. Trebuie să-i ajungem din urmă. Chit că-s cu unul mai mare sau nu, pe cinstea mea. Dom'le, să-i dăm drumul !

— De unde luăm dinamită ? întrebă bărbosul.

— Dom'le, dinamită n-avem, dar avem cartuşe...

— Pe cinstea mea ! spuse bărbosul. Poate dărîmăm ceva din crăpătura aia.

Vînătorul răsturnă în mare grabă, pe un ziar, toată pulberea pe care o avea la el, îşi goli apoi cartuşierele şi începu să desfacă fiecare cartuş. Adună peste un kilogram de pulbere pe care-o alătură celei vărsată din cutii. Umplu un săculeţ pe care-l potrivi cu îndemînare şi pricepere într-o scobitură de la baza crăpăturii. Mai păstrase un dram de pulbere pe care-l presără într-o şuviţă subţire, formînd un fitil rapid de la săculeţ la locul de adăpost.

— Cînd îi dai drumul ? întrebă bărbosul nerăbdător.

— Să-i lăsăm să se mai îndepărteze, dom'le, să nu audă prea aproape detunătura...

— Aşa, coane ! îl lăudă bărbosul. Aşa mai merge, coane. Nu-i rău să mai apelăm şi la cap că de-aia îl avem... Poate-i ajungem fără să ne simtă, şi atunci putem să punem mîna pe cutie, cu vreo capcană, coane. Şi dacă luăm cutia şi ei nu şi-au dat seama, pe cinstea mea, coane ! Ai spus că sînt şi nişte fete, nu ?

— Dom'le, pe mine fetele nu mă interesează. Pe mine mă interesează vlăjganul. Eu îl împuşc !

— Lasă, coane, neroziile ! De cîte ori să-ţi spun ?

— Ce nerozii, dom'le ? Care nerozii, pe cinstea mea ? Eu nu glumesc ! Ce, dumneata glumeşti cînd tot vorbeşti de fete ?

— O să vedem la faţa locului, spuse bărbosul. Acum ar fi bine să ne pregătim pentru explozie. Eu o să dau foc fitilului, iar dumneata n-ar strica să ieşi afară. Să vezi efectul exploziei şi mai cu seamă să vezi dacă nu sînt oameni prin împrejurimi...

— Da, dom'le, trebuie, pe cinstea mea ! Trebuie să luăm toate măsurile. Eu ies !

— Dacă nu-mi faci nici un semn în trei minute, dau foc fitilului, coane. Să fim înţeleşi.

Petrăchescu porni în grabă prin tunelul care-l ducea afară, la stînca botezată de Lucia, dar nu înainte de a băga în tocul unui pistol magazia de cartușe din firidă.

Bărbosul își privi ceasul, înaintarea secundarului pe cadran și minutarului din discul cronometrului. Trecură trei minute grele și nu auzi nici un semnal la ieșirea tunelului. Nu se grăbi. Cu gesturi aproape lenețe își scoase bricheta dintr-un buzunar, își aprinse mai întîi țigara care-i tremura în colțul buzelor, apoi lipi flacăra brichetei de firul de pulbere. Șarpele de foc înaintă ca un fulger și cînd ajunse la vîrful pîlniei declanșă o explozie formidabilă care îmbolnăvi urechile bărbosului. Încăperea se zgudui, dar nici o pietricică nu se prăbuși nicăieri. Doar la vîrful piramidei, acolo unde tunelul se revărsa în salon prin crăpătura lui Tic, se desprinseseră cîteva așchii din pereți. Cînd bărbosul ajunse acolo își mușcă de furie pumnii. Crăpătura rămăsese la fel de strîmtă. Explozia n-avusese nici un efect. Și ca un nebun izbi cu pumnul în stîncă. Durerea îl trezi, dar nu numai durerea. Colțul de calcar pe care-l izbise se prăbușise tîrînd după el alți bolovani. Deschizătura se lărgise cu cîțiva centimetri. Cu răbdare și ură s-ar fi putut trece pe acolo. Știa că-și va schilodi trupul, dar în momentul acela era supus unei singure legi și religii : să treacă dincolo !

CAPITOLUL XIII

1

De departe, povîrnişul pe care cireşarii soarelui îşi aleseseră al doilea loc de popas, semăna cu un ceaun uitat cu fundul în sus, despicat drept în două de o lovitură năprasnică. Crăpătura care despărţea povîrnişul era o adevărată prăpăstie, cu pereţi abrupţi, adîncă, parcă fără fund, plină de stînci ascuţite, cu vîrful în sus, ca nişte suliţi. Numai aruncîndu-ţi o clipă privirile spre fundul prăpastiei simţeai cum te cuprinde ameţeala. Pînă şi Ursu, deprins cu cele mai temerare escaladări, se văzu nevoit să se lungească pe burtă pentru a cerceta pereţii şi fundul crăpăturii. Povîrnişul, în punctul lui cel mai înalt, era pesemne cel mai bun post de observaţie din toată regiunea Peşterii. Nici o creastă, nici o stîncă izolată, nici un copac, nici un alt masiv care să împiedice vederea, loc ideal pentru a observa orice mişcare pe o rază de mulţi kilometri... dacă n-ar fi fost soarele arzător de iulie. Ras de obstacole, povîrnişul era ras şi de adăposturi. Nimic, nici măcar un copăcel, care să dea o palmă de umbră, şi Ursu nu se simţea niciodată bine şi în apele lui dacă nu-şi putea odihni privirile în coroana vreunui arbore. Dincolo de crăpătură, la o sută de metri era un fag de o rară frumuseţe, cu o coroană bogată şi cu multe crengi şi, probabil, cu nişte fotolii înnodate din ramuri în care ai fi putut să şi dormi. Dar Lucia hotărîse locul de popas în creştetul povirnişului şi cu încăpăţînarea ei nu se putea pune nimeni. Sătui de prea mult soare, cercetaşii muntelui înălţaseră cortul de campanie. Ursu şi Dan priveau cu jind fagul ispititor din vale, dar Lucia le interzisese orice îndepărtare de cort. Raza permisă fusese fixată la cincizeci de metri. Abia ajungeau la buza prăpastiei, singurul loc mai deosebit, dar care nu-l atrăgea

deloc pe Dan. Şi dincolo de prăpastie era un zmeuriş... ! Celelalte întîlniri ale razei cu circumferinţa erau goale şi rase de orice vegetaţie. La evadare nu se gîndea nici unul. Lucia îi consemnase în acea circumferinţă meschină pentru a fi alături de ea la cea de a doua comunicare cu cireşarii din beznă. De două ore aşteptau că pe ace semnalele aparatului. Nimic, nici măcar o pocnitură în receptor, absolut nimic. Şi Lucia emitea, emitea fără încetare. Nici nu-şi dezlipea degetul de emiţător.

— Nu ştiu ce să mai cred ? se plînse Lucia. Două ceasuri întîrziere, după ce ne-am înţeles atît de clar ?

— S-or fi holbînd la minunăţiile dinăuntru, spuse Dan cu un dram de invidie. Nu mai au ei timp şi pentru nişte prăpădiţi ca noi. Sîntem prea comuni : doi ochi, un nas, două urechi, două sprîncene, o barbă... dacă măcar i-am fi anunţat că ne-a mai crescut cîte o ureche, poate că s-ar mai fi interesat şi de noi... Aşa-i cînd te înghesuie prea multe frumuseţi...

— Ia lasă aiurelile ! îl repezi Lucia. Cine ştie ce s-o fi întîmplat acolo şi tu bîigui ca un neghiob.

— Şi ce vrei să fac ? Să mai încerc o dată să mă sinucid ? Iar o să mă prindă Ursu în ultima clipă... Mai bine să fac haz de necaz...

— Poate că sînt preocupaţi cu dezlegarea vreunui mister, îndrăzni Ursu. Îl ştiu eu pe Victor...

— Şi eu îl ştiu ! i-o întoarse Lucia. Îl ştiu şi pe Ionel, o ştiu şi pe Maria...

— Şi pe mine mă ştii cîteodată, încercă Dan s-o scoată din nelinişti. Nu mai fi pesimistă. Mai sînt şi neprevăzute...

— Ne-am înţeles foarte clar... Zău... Am jurat că nu mai întîrziem. Voi n-aţi auzit... Doar am făcut legămînt cu Ionel.

— Şi dacă li s-a stricat aparatul ? întrebă Dan. Dacă l-au scăpat în apă ? Noi cum eram s-o păţim ?... Fără geniul tău... Crezi că Ionel ar putea să-l repare ?

— De ce te prosteşti cu bună ştiinţă ? îl luă Lucia la rost. Tu ai putea să-l sari ?

— Aparatul ? se miră Dan.

— Să-l sari. Nu ştiu ce, nu ştiu cum, nu ştiu unde. Tot aşa mi-ai cerut să-ţi răspund şi eu. De unde să ştiu ce s-a stricat, de unde să ştiu dacă s-a stricat, de unde

să știu dacă Ionel nu-i bolnav... Zău, Dan, nu mă mai fierbe și tu.

— Să mai așteptăm, interveni Ursu împăciuitor. Tot n-avem ce face... Doar pentru asta sîntem aici, pe coasta muntelui. Ca să primim mesajele din peșteră...

— *Sau ca să nu le primim !* își spuse Lucia tot gîndul. Știți foarte bine că dacă s-a întîmplat ceva în peșteră nu vom mai primi mesaje. Dacă s-a întîmplat ceva foarte grav...

— Da ! șopti Dan emoționat. Ai dreptate, Lucia. Mai mult pentru asta sîntem aici... Dar, zău, că ar putea să fie și un fleac. Dacă nu ni s-ar fi întîmplat și nouă...

— Cînd ați stabilit viitoarea emisiune, cea de a treia ? întrebă Ursu.

— Dacă nu ies din peșteră, mîine dimineață la ora zece. Dar eu voi ține tot timpul aparatul deschis. Baterii avem, slavă Domnului... La noapte vom face cu schimbul.

— Eu zic să așteptăm pînă mîine dimineață, spuse Ursu. Și dacă, să zicem, pînă la ora zece dimineața, nu dau nici un semn de viață, vom lua o hotărîre...

— Să nu fie prea tîrziu, Ursule... se pierdu Lucia, dar imediat își reveni : poate că aveți dreptate : sînt cam pesimistă. Vom aștepta pînă mîine dimineață, deși... Bine ! Hai, duceți-vă ! Dar n-aveți voie să vă îndepărtați prea mult. Măcar să ne putem auzi...

— Bravo ! căută Dan s-o învioreze. Vreo cinci kilometri tot ne putem depărta... Ursule ! Pînă unde se aude vocea ta, dacă strigi din toți rărunchii ?

— Mai stați o clipă ! le ceru Lucia. Nu ne-am hotărît asupra locului de popas. Rămînem aici... sau înnoptăm la cabană ?

Dan se codi să răspundă, dar pe Lucia o interesa foarte puțin răspunsul lui. Specialistul popasurilor și cel care ducea greul transportului era Ursu. Și Ursu fu foarte prompt :

— Eu cred că n-are nici un rost să ne îndepărtăm de peșteră, adică de gura ei.

— Poate că totuși ar fi mai bine să ne apropiem de cabană, spuse Lucia.

— De ce ? întrebă Ursu nedumerit.

— Mă gîndesc tot la rău... răspunse Lucia. Dacă primim o veste rea ?... Am putea cere ajutor de la cabană.

Ursu se opuse :

— E mai bine aici, la jumătatea drumului. De aici putem să ne mișcăm mai iute în ambele direcții : spre peșteră și spre cabană. Dacă tot am ales locul ăsta...

— Zău, Lucia, interveni Dan. Tot sîntem aici... Iar să ne cărăm ! Mi s-au umflat picioarele...

— Nu te-am întrebat pe tine ! îl repezi Lucia furioasă. De dimineață te tîngui întruna... Pe tine te-ntreb, Ursule ! Unde ar fi mai bine să înnoptăm ?

— Parcă ți-am spus odată... Aici e locul cel mai bun.

— Pentru tine ? îl zgîndări Lucia.

— Și pentru mine, și pentru tine, pentru toți. Dacă ți-ai scoate odată negura de pe ochi...

— Și tu dacă ți-ai scoate lenea din oase ! La cei din peșteră de ce nu te gîndești ? Cum poți să fii atît de nepăsător ! ? L-ai molipsit și pe neghiobul ăsta ! Toată ziua n-ai făcut altceva decît grozăvenii. Mușchi ai cu carul, dar altceva n-ai !

Ursu se uită prostit spre Lucia ; niciodată n-o auzise vorbind astfel. Dar mai prostit se uită Dan. Tocmai Lucia să fie atît de nedreaptă ? Era ultimul om la care s-ar fi gîndit. Vlăjganul nu spuse nimic. Părăsi cortul fără să se mai uite înapoi. Dan însă tăbărî asupra Luciei și o făcu cu ou și cu oțet.

— Pleacă și tu de-aici ! se răsti Lucia.

— Ai înnebunit ? !

— Am înnebunit ! Hai, pleacă ! Voi vă gîndiți la tot felul de prostii, eu nu pot, nu înțelegi ?

— Tu te gîndești la prostii și ți-ai pierdut capul. Și să știi ceva ! Mie poți să-mi spui și să-mi faci orice, nici nu-mi pasă și probabil că merit orice. Dar de Ursu numai un mișel se poate lega !

Dan se duse glonț spre Ursu. Vlăjganul se oprise la marginea prăpastiei, așa că Dan se înțepeni la vreo cinci pași în spatele lui.

— Să nu-ți faci gînduri negre, Ursule ! A înnebunit idioata aia... Ar fi trebuit să-i zici una tare și s-o dai dracului.

— De ce ? spuse Ursu întorcîndu-se spre el.

— Păi, după cîte ți-a făcut... Chiar n-ai simțit cum ți se înfierbîntă palma. Dacă ar fi avut cozile Mariei aș fi încercat-o eu puțintel.

— Nici nu mi-a trecut prin cap, răspunse Ursu cu gîndurile în altă parte. Ba am simţit tocmai pe dos...

— Cum ! ! ? se scandalizâ Dan. Poate c-ai fi vrut s-o iei în braţe şi s-o săruţi ! ?

— Nu chiar atît de mult... spuse Ursu şi apoi oftă.

— Te-aş ruga ceva... Ai putea să mă faci şi pe mine să înţeleg. Măcar o geană de lumină...

Ursu ridică din umeri. Mergea pe marginea prăpastiei la vale, cu Dan lîngă el.

— Tot ce-a făcut Lucia a făcut din dragoste, din prietenie. Numai că şi-a pierdut capul. Îşi închipuie atîtea nenorociri dincolo, în peşteră, şi e atît de zbuciumată, că zău, Dan, îmi vine s-o string în braţe...

— Doamne ! se cruci Dan. Cît de încîlciţi sînteţi amîndoi !... Sau, cine ştie ? Poate că sînteţi cei mai simpli oameni din lume...

Merseră mai departe pe marginea prăpastiei. La vreo trei sute de metri depărtare de cort dădură peste o punte fragilă care lega, sau încerca să lege, cele două margini ale despicăturii. Primul se aventură Ursu. Fragilitatea punţii era o simplă aparenţă. Singura ei meteahnă era lipsa balustradelor. În clipa cînd Dan voi să pună piciorul pe punte, Ursu ridică mîna stîngă şi arătătorul şi-i spuse lui Dan să privească exact în vîrful arătătorului. Cireşarul se supuse şi trecu puntea fără să observe.

— În fond ce-ai vrut să-mi arăţi ? întrebă el cînd ajunse cu bine în partea cealaltă.

— Am vrut să nu te uiţi în prăpastie, atît. Ştii că unora le vine chef să se arunce cînd se uită într-o prăpastie. Ameţesc sau nu se mai pot stăpîni.

— Uhhhh ! se ghemui Dan. Cum s-ar spune m-ai salvat a doua oară de la moarte. Da' de ce-ai luat frînghia cu tine ?

— Ca să ne căţărăm în fagul ăla, răspunse Ursu cu cel mai firesc ton din lume.

— Să *ne*... ? întrebă Dan, ducîndu-şi mîinile pîlnie la urechi. Foloseşti pluralul seniorial. Noi. Ursu, gîndindu-ne de atîta amar de vreme, etcetera...

— Nu, nu... Vreau să te învăţ să faci un tur de recunoaştere. Fără să ştii asta n-ai ce căuta pe munte...

— Şi chestia asta nu se poate face de pe sol ?

— Din copac e mult mai precis și mai frumos, răspunse Ursu. Sînt convins că o să devii un as al recunoașterilor... superioare.

Ajunseseră la rădăcina uriașului fag. De la pămînt pînă la prima creangă erau vreo zece metri, dar pe jumătatea distanței ieșea din trunchi un ciot bătrîn cam cît brațul unui om, și cam gol pe dinăuntru.

Dan se așeză pe iarbă, se lungi și privi cu admirație podoaba naturii :

— Mie îmi place rolul de spectator. O singură dată am încercat, cu vreo cinci ani în urmă, să mă urc într-un vișin pe care nici măcar nu-mi crestasem numele. Și nu mă cheamă Constantin sau Alexandru, ci Dan. Am nume scurt. Și cu toate astea, mizerabilul ! și-a rupt o creangă numai ca să-mi rupă mie piciorul. De-atunci nu mai mănînc vișine. Tot de-atunci n-am mai încercat să mă cațăr în al doilea pom.

— Am un sistem foarte sigur și simplu, încercă Ursu să-l încurajeze. În doi timpi și trei mișcări ești sus.

— Te rog, Ursule, vorbește la persoana întîia. De ce să-mi dai emoții cînd pot să te admir din tot sufletul de aici de pe iarbă ? Mi se pare că ne pîndește și Lucia.

Distanța dintre fag și cort era foarte aproape, peste prăpastie. Mai puțin de o sută de metri. Vreo optzeci. Lucia ieșise într-adevăr din cort și privea spre locul unde se aflau cei doi cireșari.

Ursu se oprise sub fag și ochise prima creangă a copacului. Apoi își scoase de la brîu toporișca și o legă de un capăt al funiei. Se dădu cîțiva pași înapoi, ținti îndelung, apoi aruncă toporișca. Greutatea azvîrlită cu putere trase funia după ea trecînd-o peste prima creangă. Ursu începu apoi să unduiască funia, cu capătul lui, și toporișca se lăsă în jos aducînd celălalt capăt la pămînt. Vlăjganul scoase toporișca din laț și în locul ei își băgă piciorul drept. Apoi prinse cu mîinile celălalt capăt al funiei și începu să tragă încet. Corpul i se ridică de la pămînt, înălțîndu-se parcă fără nici un efort spre coroana fagului. După ce atinse cu mîinile creanga, se lăsă în jos, cu aceleași mișcări și coborî la fel de sigur și de domol precum urcase.

— Fii atent că repet figura ! Fii foarte atent.

Ursu repetă figura și Dan îl urmări ca un obiectiv fotografic. Nici o mișcare nu-i scăpă. Totul părea de o simpli-

tate copilărească și chiar era. Ursu nu mai avu nevoie să-și îndemne prietenul. Cu un curaj de zile mari, Dan fugi spre fag, străduindu-se să imite întocmai mișcările lui Ursu. Își introduse piciorul în laț, prinse cu mîinile capătul celălalt al frînghiei și începu să tragă în jos. Simți cum se ridică de la pămînt, se gîndi la simplitatea sistemului și la plăcerea înălțării, dar o clipă mai tîrziu avu senzația că se prăbușește în cap. Ceea ce s-ar fi întîmplat cu siguranță, dacă nu l-ar fi prins Ursu, pregătit, pare-se, pentru acest deznodămînt. Ca apucat, Dan încercă a doua oară, dar cu același rezultat.

— Imposibil ! Fir-ar să fie de sistem ! Fac exact ce ai făcut și tu. Tu te urci și eu cad. Mai încerc o dată.

Încercă și a treia oară, mai furios, și furia îl trînti și mai rău la pămînt.

— Asta-i culmea ! Nemaipomenit ! Mă las păgubaș, gata ! Nu sînt făcut pentru cățărat în copaci. Nu mă mai interesează asta. Mă interesează enigma. De ce tu poți și eu nu ?

Ursu îi lămuri repede tot misterul. Și tot misterul era un fleac : brațele trebuiau să înconjoare frînghia în care era piciorul, să facă un cerc în jurul ei, nu să rămînă în afara lor.

— Acum ai înțeles ? întrebă Ursu.

— Am înțeles, fir-ar să fie, dar m-am lecuit de acrobații... iarăși pentru cinci ani.

— Nu vrei să mai încerci ? îl îmboldi vlăjganul.

— Nici nu mă gîndesc. Gata ! Ce, eu n-am voie să fiu puțintel mai ciudat ? Mereu numai voi ?

— Eu mă urc în copac să văd cam ce se mai întîmplă prin jurul nostru...

— N-ai decît ! îl îmbărbătă Dan în felul lui. Mai bine mă duc să caut niște zmeură, mai la deal, că văd o groază de tufe acolo. Cel puțin voi fi în-siguranță.

Din cîteva mișcări, Ursu ajunse la prima creangă, se prinse cu mîinile de ea, se înălță în mușchi și dispăru printre frunze, nu înainte de a-i potrivi lui Dan frînghia. În cîteva clipe ajunse în vîrful copacului. N-avea nici un obstacol în calea privirilor. În partea unde cobora soarele spre apus, muncelul pe care se aflau ei era despărțit, după vreo trei kilometri, de o vale adîncă. Mai departe își ridicau coamele zbîrlite alți munți. Înspre nord, cîteva gheburi cenușii mascau orizontul, iar spre răsărit un singur

masiv : cel care adăpostea peștera. Undeva, înăuntrul cocoașei pleșuve, pătată ici-colo de insule de ienuperi, se aflau prietenii lui, prietenii lor : Maria, Victor, Tic și Ionel. Oare pînă unde înainta peștera în munte ? Trecea oare de stînca aceea ciudată, asemănătoare cu un cal de șah, la rădăcina căreia îl întîlnise pe Petrăchescu ? Stînca se afla cam în dreptul povîrnișului pe care poposiseră ei. Privită din coastă nu mai avea exact forma sesizată de Lucia prima dată. Spre vest, se vedea numai cortul, și Lucia care se depărta de cort și se apropia de marginea prăpastiei.

— Hei ! Dan ! strigă ea oprindu-se la cîțiva metri de prăpastie. Cum se poate ajunge la voi ?

Dan îi arătă cu mîna direcția unde se afla puntea :

— Mergi cam vreo trei sute de metri, la vale, și dai de o punte. Treci fără grijă.

Lucia porni în goană la vale. Din vîrful fagului, Ursu se adresă cu voce înceată cireșarului din zmeuriș :

— Spune-i să nu se uite in jos cînd trece puntea. Hai !

Dan țipă cît îl țineau puterile :

— Luciaaaaa ! Ursu zice să nu te uiți în jos cînd treci puntea ! Nu e voie, auzi ?

Lucia îi făcu semn cu mîna că auzise, iar Ursu, în vîrful fagului, simți cum îl năpădesc sudorile. Se uită furios spre Dan și abia îl deosebi în zmeuriș. Dan se legăna printre tufe și arbuști, atras de bogăția și mireasma fructelor. Erau roșii, puțintel acrișoare, exact cum îi plăceau lui... și nu numai lui. Nu simțise pînă atunci gustul adevărat al zmeurii și plăcerea de a le culege cu ochii închiși din rămurelele încărcate. Iarăși închise ochii, buzele și limba alergară în căutarea boabelor roșii. Simți un ciorchinel pe vîrful limbii, îl strivi între buze, apoi un al doilea, un al treilea, și înfiorat de plăcere deschise ochii... Mai tîrziu, de cîte ori își amintea pățania, lui Dan îi plăcea să spună că pentru prima dată în viața lui simțise răceala zero-ului absolut... În fața lui, la cîțiva metri, se afla un urs, mai amator de zmeură decît el, și din cauza asta închipuindu-și că e proprietarul tufelor. Ursul era foarte veritabil, și era brun, uriaș, probabil cel mai mare și mai fioros exemplar din neamul lui. Cînd îi auzi mormăitul și cînd îl văzu apoi mișcîndu-și laba, Dan înțelese că nu e prada unui vis, a unei halucinații, că nu se află în fața unui urs împăiat, sau a unei blănі de urs, transformată

în sperietoare. O tuli ca din puşcă, spre mirarea lui moş Martin. Şi pe drum avu nefericita inspiraţie să ridice o piatră şi s-o arunce în capul ursului, care se luase după el mai mult ca să-l sperie.

Singurul Dumnezeu al lui Dan, în acea clipă a morţii, se afla în copac. Spre el îşi înălţă ultima rugăciune :

— Ursule ! Ursu !

— Ce vrei ? îi răspunse din fag vocea vlăjganului.

— Ursuuuuu !

— Eşti nebun ?... Nu mă vezi... Nu mă auzi ?

— Ursu, Ursule !

Ursu dădu la o parte crengile şi rămurelele fagului şi deodată văzu toată scena. Dan fugea ca un iepure cu ursul după el.

— Urcă imediat în copac ! Funia e acolo. Şi nu te uita în spate ! Hai, urcă !

Dan se apropie de fag şi fără să se uite înapoi îşi bagă piciorul în laţ, prinse funia cu braţele şi începu să tragă. Dacă s-ar fi uitat înapoi şi ar fi văzut ursul fioros la cîţiva metri în spatele lui, n-ar mai fi avut tăria să încerce urcuşul. În clipa cînd trase prima dată de funie, Dan simţi că-l apucă nebunia. Dacă greşise ? Trase încă o dată şi încă o dată, cu toată înverşunarea. Cînd deschise ochii, văzu creanga fagului la cîţiva metri deasupra capului. Jos pe pămînt, departe, ursul se învîrtea furios. Închise ochii şi smuci din nou. Două braţe puternice îl prinseră şi-l traseră sus. Era salvat ! Putea să deschidă din nou ochii. Se agăţă de o ramură groasă şi se uită la Ursu. Vlăjganul, cu toporişca în mînă, se pregătea să întîmpine, dacă va fi nevoie, atacul fiarei în copac.

Animalul mormăia furios, învîrtindu-se în jurul copacului. Îşi agita mereu labele şi văzînd frînghia şerpuind în aer, o prinse cu ghearele şi o smuci în jos. Lumea toată parcă se liniştise, primejdia trecuse, dar chiar în clipa cînd culoarea unui zîmbet încerca să mijească pe feţele celor din copac, se auzi cristalină şi nevinovată vocea Luciei :

— Unde v-aţi ascuns ! Hei ! Unde sînteţi ?

Cînd văzu animalul fioros la zece metri în faţa ei, Lucia înţepeni. În aceeaşi secundă. Ursu îşi făcu planul. Strigă cu o forţă cumplită, care, singură, o împinse pe Lucia într-o goană nebună :

— Fugi, Lucia ! Fugi la vale !

Fiara se repezi spre prada cea ușoară, dar o opri o lovitură grea și tăioasă din spate : toporișca azvîrlită de Ursu. Furios, animalul căută în jur inamicul nevăzut. Atît îi trebuia vlăjganului : cîteva secunde de zăpăceală. Cu un salt calculat la milimetru, zbură din creangă în creangă, își prinse mîinile de ciotul fagului și, fulgerător, pentru ca nu cumva ciotul să se rupă din pricina greutății și izbiturii, sări în jos. Salturile fură executate cu atîta rapiditate, încît Dan, de sus, nu văzu decît o singură săritură. Ajuns pe pămînt, Ursu aruncă în ceafa animalului nehotărît un bolovan uriaș. Zguduit de lovitură, animalul nu mai avu în cap decît imaginea agresorului. Prada cea mai ușoară dispăruse pesemne din mintea lui de urs. Se repezi furios, ca un bolid, spre cel care-l atacase. Vlăjganul porni în goană spre povîrniș. O văzu departe, în vale, pe Lucia privind îngrozită scena și aproape simți în ceafă răsuflarea fierbinte a dihăniei înnebunite.

— Fugi, Lucia ! strigă el, continuîndu-și goana.

În secunda cînd o zărise pe Lucia la rădăcina fagului, Ursu făcuse un singur plan : acela al salvării Luciei. Pe pămînt, urmărit de dihania turbată încerca să-și facă și planul propriei salvări. Avea un avans de cîțiva metri asupra ursului, dar animalul era mai rezistent decît el, și peste cîtva timp cînd îl vor părăsi puterile... Ursu fugea, fugea ca un animal încolțit de un altul mai iute și mai puternic. Se gîndi într-o clipă absurdă că, poate alergînd în cerc în jurul fagului, ursul va ameți... Apoi altă clipă, la fel de absurdă, în care își închipuia că fugind în zigzag, ursul nu se va putea ține de el. Cînd o zări pe Lucia, dincolo de prăpastie, în apropierea cortului, îi veni în minte, în cea mai absurdă clipă, cel mai nebunesc gînd : să sară peste prăpastie. Își încordă ultimele puteri și alergă ca un fulger, cu ursul mereu la cîțiva metri în spatele lui. Crăpătura hidoasă se apropia vertiginos. Prinse bătaia pe muchia prăpastiei și-și azvîrli trupul în săritura morții. În aer își strînse picioarele, apoi și le împinse crud, transformîndu-și trupul în săgeată. Cînd tălpile atinseră muchia cealaltă, brațele îi făcură trupului ultimul avînt... În aceeași clipă îi căzu din buzunar un obiect pe care nu-l văzuse niciodată ; tabachera, de lemn, pe care Sergiu o strecurase în buzunarul hainei lui, în seara dinaintea plecării.

Vlăjganul se rostogoli ca o minge pe pămînt. Avusese inspirația să-și facă trupul colac. Cînd se ridică buimăcit în picioare, la cîțiva pași de el, Lucia se prăbușea ca o zdreanță în primul leșin din viața ei. Dincolo de prăpastie, animalul, înspăimîntat de tot ce i se întîmplase, hotărî brusc să-și caute un alt loc de zmeură, fără capcane și lovituri mișelești. Înfrînt și umilit, coborî repede la vale, dar în partea cealaltă, spre stînca vînjoasă, pe care se odihnea calul de șah.

Ursu o luă pe Lucia în brațe. Figura ei palidă îl înfioră. O privi mult și descoperi pe chipul ei alte înțelesuri care îl înecau. Fără să-și dea seama o strînse la piept și-i atinse cu fruntea obrajii fierbinți.

2

Lumea se liniștise. Cireșarii erau în cort : Ursu nu izbutea să ridice capul din pămînt, Dan căuta glume cu urși și vînători, Lucia lovea mereu cu degete fierbinți în emițător. Pocnete mici, imperceptibile. Poate că nici nu lovea emițătorul. Poate că tresăreau degetele înfiorate de furnicile spaimelor trecute. Obosiră și cuvintele, adică Dan. Se întîlni și el cu amintiri și cu imagini care-i mai răsuflau în ceafă. Prin cîte trecuse într-o singură zi ! Și ziua nici nu se terminase...

Din depărtări răzbătu pînă la ei o bubuitură înfundată. Un proiectil electric parcă trecu prin inimile lor. Ursu sărise în picioare ca un arc.

— Și eu care credeam că dormi... îl luă Dan în primire. Oare ce-a fost ?

Lucia se uita spre Ursu cu ochi care implorau, dar vocea voia să fie nepăsătoare :

— Probabil c-a tras cineva cu pușca... vînătorul...

Ursu negă mai întîi cu o mișcare a capului :

— Nu... N-a fost zgomot de pușcă... A fost un zgomot mai greu, mai din adîncuri...

Dan își duse mîinile la gură... dar după ce scăpase vorbele mocnite și ascunse ale tuturor :

— N-o fi fost oare zgomotul unei prăbușiri în peșteră? Nu mai sînt alte adîncuri...

Ursu voia să fie calm și liniștitor :

— Parcă a fost o explozie... Trebuie să fie pe undeva pe-aici vreo carieră de piatră...

Și iarăși se lăsă tăcerea, o tăcere grea prin care se strecura neostenit bîzîitul aparatului telegrafic deschis fără încetare. Dar undele erau neînduplecate.

3

Vînătorul mai așteptă cîteva minute după declanșarea exploziei. Se uită de jur împrejur, se rotea mereu, parcă era un manechin uitat într-un pustiu. Ecourile exploziei se topiseră. Nicăieri nici o mișcare : lumea rămăsese liniștită, nu presimțea crima care se pregătea. Încă o rotire, ultima, apoi se îndreptă spre intrarea tunelului : o crăpătură aproape orizontală, ascunsă printre bolovani și tufe de munte.

Petrăchescu știa că va trebui să intre în deschizătură așa cum intra bărbosul, pentru a avea mîinile libere și a astupa gaura cu lespedea de piatră de alături. Sprijinindu-se în mîini își lăsă trupul să alunece înăuntru, apoi făcu jumătate de rotire, ca un stinga-mprejur, susținut numai de mușchii brațelor, în timp ce vîrfurile picioarelor căutau treptele de susținere din interiorul tunelului. Semirotirea se termină cu bine, dar cînd își îndreptă privirile spre capacul de piatră, văzu, doar la cîțiva metri de lespede, un urs pentru care s-ar fi dat în vînt orice mare vînător, un urs rege, idealul oricărui as al aventurilor cinegetice... dacă s-ar fi găsit bineînțeles în altă situație decît în cea în care se afla el. După felul cum ținea capul, după mormăitul întretăiat și gros, dar mai ales după agitația și încordarea labelor, Petrăchescu înțelese, într-o clipă, că ursul era sau rănit, sau prădat de pui, și pus deci pe cruntă răzbunare. Groaza morții se întipări pe fața vînătorului. Cu riscul de a-și sfărîma oasele feței, se împinse cu toate puterile în deschizătură. Încă

un centimetru, încă o fracțiune de secundă... Dar chiar în clipa în care capul lui Petrăchescu dispăru în gaură, ursul își înfipse ghearele în plin. Laba animalului smuci fulgerător și capul vînătorului ieși afară pînă la bărbie, apoi alunecă înăuntru. În ghearele ursului rămăsese pălăriuța ţuguiată ca un con, iar din pălăriuță atîrna un smoc de păr cu rădăcini însîngerate. Dacă părul ar fi fost mai des și rădăcinile mai adînci... Furios cum nu mai fusese vreodată, ursul duse captura la nas, o mirosi, își strîmbă nările a greață, apoi o aruncă în deschizătură, după vînător. Pesemne că îl bătu o clipă gîndul să ia și el urmele omului fără păr, dar fie că deschizătura era prea strîmtă, fie că-i era teamă de alte ghinioane, fie că nu-i plăcea mirosul pălăriei și gustul mătreței, ceva îl făcu să-și schimbe gîndul. Și apoi soarele cam cobora : ora aventurilor se terminase. Ursoaica o să-l înțeleagă, iar puii n-aveau încă vîrsta care le-ar fi permis să-și ia părinții la rost. Astfel, animalul necăjit și resemnat porni fără grabă într-o direcție care nu mai interesează pe nimeni.

Bărbosul aplică pe creștetul însîngerat al vînătorului un pansament plat și dens pe care-l lipi în cruciș și-n diagonale cu fîșii de leucoplast.

— Un fleac, coane. Puțină usturime și trece... Ca să vezi, coane, cum viața omului atîrnă de un fir de păr. Dacă aveai cîteva în plus...

— Doare crunt, dom'le ! Pe cinstea mea ! Mi-a smuls și părul și pielea, dom'le... dar tot îl prind eu odată în bătaia puștii. Bine că i-am dibuit sălașul... Mi-a smuls tot părul, dom'le... Și doare că-mi vine să urlu, pe cinstea mea...

— Ți-am făcut un pansament, coane, cum n-ai mai văzut dumneata. Pansament fulger. În două ore trece totul, și rană și durere. Poate c-o să crească și părul la loc...

— Dom'le ! Așa să fie, cum spui dumneata. Dar eu nu-i iert, dom'le, auzi ? Nu-i iert. Toate-s din pricina lor, pe cinstea mea...

— Mai bine spune dacă te-ncumeți la drum, sau vrei să te mai întinzi vreun ceas... ?

— Cum poți să-ți închipui asta, dom'le, pe cinstea mea ! Avem noi timp de pierdut ? Uite, că mi-a trecut și durerea... Nu trebuie, dom'le, să ajungă în lume, știi și dumneata...

Bărbosul îi întinse vînătorului o pereche de cizme lungi, care aveau aceeași culoare și același foșnet ca salopeta lui tăiată de fermoare.

— Îmbracă-le dumneata, coane, și strînge-le bine la coapse. Eu nu mai am nevoie.

Cizmele erau făcute dintr-un material impermeabil dens și foarte elastic. Nici tălpile nu erau prea groase și șănțulețele care le întretăiau în toate sensurile asigurau o priză solidă pe orice terenuri. Petrăchescu le trase pe el cu vădită plăcere.

— Gata ? îl întrebă bărbosul, prinzîndu-l în raza lanternei și măsurîndu-l din cap pînă în picioare. Îți stă bine, coane, zău că te fac mai tînăr și mai inteligent. Gata ?

— Gata ! răspunse vînătorul după ce-și duse mîna la șold și controlă dacă pistolul e la locul lui.

Bărbosul începu să înainteze în tunelul prin care venise Tic. Prudent, luminînd fiecare ungher, fiecare crăpătură, fiecare piatră dezlipită de la locul ei. Petrăchescu era la cîțiva pași în urma lui, cu lanterna în mîna stîngă, cu mîna dreaptă lipită întruna de șold. Se opriră la locul exploziei. Spărtura parcă fusese calculată la milimetru : exact cît să încapă țeasta bărbosului. Ceea ce însemna că Tic scăpase mult mai ușor decît cei doi urmăritori. Iadul, cu mulți draci și cu multă smoală și cu multe scule zimțuite și fierbinți, se mută pentru cîtva timp în locul acela. Cînd ajunseră. în sfîrșit, în marea catedrală cu orgă și statui, fețele și brațele celor doi stîlciți ardeau de parcă stăteau încă pe frigare. Și cînd văzură apa aceea ca oglinda se repeziră spre ea, ca niște broscoi ținuți la uscat, pentru a-și răcori fețele. Își cufundară fețele în apă, dar și le retraseră fulgerător, scrîșnindu-și maxilarele. Apa era rece ca gheața, dar era mai ales sărată, mai sărată decît într-o ocnă de sare.

Fără să mai piardă vremea, rași de usturimi și cu pilpîiri de ură în suflet, porniră amîndoi pe marginea pîrîului subteran, pe drumul pe care credeau că apucaseră tinerii.

CAPITOLUL XIV

I

Într-adevăr, tinerii porniseră pe drumul acela. Stăteau înghesuiți în captura plutitoare de cauciuc, unul în spatele altuia. Victor în cap, la comandă, cu vîsla în mînă, în spatele său, Ionel, apoi Maria și la urmă Tic. Aaaa, da !... Cîțiva centimetri înaintea prichindelului, între el și Maria, se mai afla ceva, cel mai prețios odor din toate cîte existau pe pămînt, și era chiar la sînul lui, lipit de carnea lui : cutia vrăjită cu puterea ei fantastică. Dacă n-ar fi găsit cutia, tristețea l-ar fi înnebunit, l-ar fi sfîșiat. Chiar cu cutia la piept, nenorocirea lui Țombi îi înfipsese în inimă un sfredel, care de multe ori se învîrtea zgîriindu-l cu dureri pînă în ochi. Mai ales cînd își amintea un gînd care-l gîdilase atît de plăcut într-o seară nu prea îndepărtată : să-l tragă pe Țombi de coadă și de urechi cu o mînă invizibilă. Din cînd în cînd îl ataca o întrebare perfidă, răutăcioasă, brrrr ! ce întrebare rea ! se ascundea prichindelului. Închidea ochii, inutil în bezna aceea groasă, pentru a-și alunga întrebarea, dar ea îi irita urechile, și-i pompa atîta jale în suflet cîteodată, că parcă simțea cum i se topește ceva înăuntrul pieptului. Oare ce diavol împielițat o scornise ? Oare de ce nu-i era dat să trăiască măcar o singură oră de bucurie plină, o oră în care să știe, așa pe deasupra bucuriei, că la sfîrșitul ei nu vor fi pedepse, amenințări sau triștețe ? Acum avea cutia vrăjită la piept, adică toată bucuria lumii... De ce oare îl năpăstuia întrebarea aceea rea ? Ei da ! se zvîrcoli prichindelul, nemaiputînd să suporte. Da ! Oricînd aș schimba ! Și acum ! Dați-mi-l pe Țombi și vă dau cutia înapoi !... Ufff ! Ce întrebare urîtă...

Dar mai era cineva care trăia o dramă în alunecarea aceea moale spre necunoscut. O dramă cu întrebări grele

și cu răspunsuri simple, și mai ales o dramă a obrajilor roșii, care din fericire nu se vedeau, și din cînd în cînd a unor zvîcniri sfîșietoare care transformau bezna în aer și sufocau fără milă. Ionel nu mai suferea pentru ceea ce se întîmpla și pentru ceea ce i se întîmplase în peșteră, ci pentru ceea ce se petrecuse afară, în ultimele ore, în ultimele zile, în ultimele luni. Dacă ar fi fost undeva în soare ar fi rîs și s-ar fi pocnit cu pumnii în cap și ar fi strigat în gura mare că a fost sau că este un prost și un dobitoc fără pereche. Voise și făcuse tot felul de manevre ca să ajungă... Ce ? Conducătorul expediției... Pentru ce ?... Pentru ca în clipe foarte grele să-l topească frica și să nu fie în stare din cauza asta să rămînă lucid și să scape de negurile de pe ochi și să ia hotărîrea cea mai bună ?... Pentru ca să vadă și să simtă toți că e un... un ce ? Orice ! Dar în primul rînd cel care nu merită să conducă. Crezuse că totul va fi un joc în care va spune niște lucruri foarte ușor de spus : cînd să se scoale, cînd să se culce, ce să mănînce, ce să îmbrace, unde să poposească, unde să aprindă focul, Doamne ! ce idioțenie ! De ce trebuie pentru toate acestea un conducător ? Oricine le poate spune și le poate face. Și ce s-ar fi întîmplat dacă le-ar fi spus el ? S-ar fi schimbat culoarea soarelui ? S-ar fi mărit pămîntul ? Ar fi crescut el mai înalt, sau ar fi schimbat măcar cu o iotă părerea pe care Maria o avea despre dînsul ? Numai așa de dragul de a comanda să facă atîtea manevre, și să spună atîtea minciuni, și să-l șmecherească pe Tic !... Cît de bine își dădea seama acum că nu era el cel mai potrivit pentru a fi conducătorul expediției. La greu nu și-a păstrat cumpătul. L-a apucat frica și din cauza fricii s-a încăpățînat în a spune și a face prostii. Dar și mai grav era că atunci, sub teroarea spaimei, credea că adevărul e de partea lui. Iată unde poate duce frica !... Cu broboane de sudoare pe frunte și probabil cu obrajii ca focul, își spuse în gînd, și erau niște vorbe grele care dureau, că un conducător așa cum voise el să fie seamănă cu broasca aceea care se umflă fără să-și închipuie că ar putea să și plesnească... Așa trebuie să fie, își termină gîndul Ionel : cine vrea să conducă trebuie să fie hotărît ca atunci cînd e greu și foarte greu să dea el primul exemplu. Nu să spună,

frecîndu-se la ochi somnoros : sculaţi-vă, că e ora deşteptării... ci să se urce pe plută şi să treacă primul prin întunericul iadului... Dar oare ar fi gîndit la fel dacă nu ar fi trăit momentul cel greu ?... „Mi se pare ceva atît de frumos ceea ce se întîmplă acum, îşi spuse Ionel cu lacrimi în colţul ochilor, şi mai ales ceea ce mi se întîmplă mie acum, dar atîta ruşine mă cuprinde pentru ceea ce mi s-a întîmplat, încît n-o să spun gîndurile acestea nimănui, niciodată..."

Maria plutea în lumea ei, plutea aşa cum visase şi cum nu-şi închipuise că poate fi aievea. Trecuse totuşi aievea şi încă mai trecea printr-o lume altora necunoscută, cu castele şi catedrale fantastice, cu orgi şi colonade şi cupole şi coliere şi oglinzi albastre în care îşi privise chipul şi se mirase că e frumoasă. Uneori îşi mîngîia pleoapele cu vîrful cozilor pentru a simţi o atingere care să-i spună că e trează, că nu e un vis nici plutirea lină, nici amintirea sălilor de bal împietrite, nici bezna care se lasă străbătută, nici surprizele de marmură şi calcar care poate aşteaptă undeva o simplă rază de lumină pentru a se dărui privirilor vii. Era bogată, aşa se simţea Maria, parcă atîrnau pe ea bogăţiile asemenea unei trene nevăzute, ducea cu ea atitea imagini şi amintiri de gheaţă şi marmură şi mai ales amintirea unei oglinzi albastre mirate care-i înfiora pieptul, şi dacă s-ar fi ivit din loc în loc braţele unor candelabre de argint cu lumini palide, şi dacă barca cenuşie s-ar fi transformat într-o iolă albă şi ea şi-ar fi lăsat capul pe spate şi cozile i-ar fi atins apa, şi dacă undeva la capătul beznei o va aştepta un lac cu valuri şi unduiri line şi mai ales soare, soare mult, bulgări şi ploaie şi aer de soare... Maria tresări, dar încă nu voia să soarbă toată realitatea, mai avea nevoie de visul adevărat pe care în atîtea sute de nopţi îl visase şi pe care... Şi gîndul o purtă pentru o clipă într-o priveliştе solară, afară, unde erau prietenii ei ceilalţi, şi printre ei cel care-i deschisese calea spre visul adevărat. Dar clipa trecu, şi iarăşi se lăsă învăluită de beznă, şi îşi lăsa braţele să-i cadă, şi îşi lăsa degetele în apă, şi fiorii reci îi dădeau tot timpul certitudinea fantasticei realităţi.

Victor era treaz. Nici o imagine nouă, nici o amintire veche nu-l subjuga şi nu-i fura clipele. Vedea totul, pînă

în detalii de ață și sorbea totul și întuneca totul ca niște imagini pe un film care se va developa cîndva. Barca era bună și apa era încă bună, dar pînă cînd oare ? Curentul și rîul îi duceau oare spre lume, spre lumină, spre clipe pașnice cu soare și umbră, cu glumele lui Dan și acrobațiile lui Ursu, spre o noapte cu gîngănii și foșnete și cu stele deasupra capului și cu siguranța aceea caldă că în zori, sau mai tîrziu, cînd ochii se vor deschide leneși, pleoapele se vor speria de lumină și iarăși se vor închide pentru acea clipă lungă în care se scutură visele și ultimele pînze negre ale somnului... ? Oare unde-i ducea calea de apă și de întuneric ? Victor era asuprit de întrebări care se încrucișau violent și-l fulgerau de multe ori cu spaime și dureri. Poate că Ionel avusese dreptate cînd se opusese continuării călătoriei ?... Ce s-ar fi întîmplat dacă nu ar fi dat peste barca de cauciuc și dacă Tic n-ar fi încăput pe cărarea iadului ?... Și iarăși : oare unde ducea calea de apă ?... Peștera fusese locuită : încrustațiile și uneltele erau dovezi de netăgăduit. Calea de ieșire și de intrare a peșterii locuite nu era înapoi, spre catedrala de marmură, ci înainte pe drumul pe care pluteau ei. Nu era o dorință sau o speranță gîndul acesta, ci o certitudine. Grota locuită nu putea să aibă o altă ieșire spre lume. Calea era bună... gîndea Victor cu spaimă... Dar pînă cînd ? De ce nu fusese descoperită pînă acum peștera ?... Sau ieșirea ei era atît de bine ascunsă încît nimeni n-o bănuia în cine știe ce crăpătură astupată de tufe și bolovani... sau calcarul se răzvrătise și, cîndva, în negura timpurilor, prăvălise asupra ei lespezi gigantice de mormînt. Dacă peștera altădată locuită era închisă ? Dacă prăbușirile rocilor calcaroase transformaseră, undeva înainte, calea de apă într-o cascadă ? Victor nu vedea, nu voia să vadă, podoabele și tainele de marmură și calcar, nu auzea, nu voia să audă, melodiile și ecourile catedralelor și castelelor și grădinilor împietrite. Își păstra simțurile treze, crude, gata să dea alarma, pentru a nu se lăsa furat de acel „prea tîrziu" care poate că-i pîndea și-i aștepta undeva în beznă. Speranța era ca o ancoră dureroasă și Victor nu voia s-o arunce, o păstra pentru clipa cea mare, pentru țărmul solid, primitor și sincer, pentru țărmul cu soare.

2

Gîndurile tuturor se întrerupseră subit și brutal și parcă mii de cîrlige li se înfipseseră în spate. Pentru că în spatele lor răsunase zgomotul unei explozii cumplite, care umpluse cu nesfîrșite ecouri bolnave bezna peșterii. Victor își transformă vîsla în cîrmă și lipi barca de mal. Sări primul pe stîncă și după el ceilalți. Capătul de funie cu care legaseră barca se afla în mîna lui. Stăteau toți nemișcați, tăcuți, cu auzul încordat. Dar nici o altă bubuitură nu mai tulbură liniștea grotei, iar ecourile vechi se topiseră, toate, în beznă.

— Oare ce s-a întîmplat ? întrebă Maria. S-a prăbușit vreo stîncă, s-a sfărîmat ceva ?

— Parcă a fost o explozie... gîndi Victor cu voce sonoră. Mai tare decît o prăbușire.

— Explozie ! ! se miră Maria. Cine s-o facă ? Unde ? Și pentru ce ? O explozie în peștera noastră ?

— Într-adevăr... recunoscu Victor. Nici eu nu înțeleg cum s-ar fi putut produce o explozie. Dar dacă a fost zgomotul unei prăbușiri, atunci undeva în munte s-a întîmplat o adevărată catastrofă.

— Catedrala ! se înfioră Tic. Bolțile și orga...

— Poate că nu... se rugă Maria. Lacul meu cel albastru, își aminti ea clipa neașteptatei destăinuiri.

Ionel se hotărî să iasă din mutismul lui :

— Orice zgomot este amplificat la maximum de vibrații și ecouri... în orice peșteră...

— E adevărat, spuse Victor. Dar a fost un altfel de zgomot. Un zgomot rotund, greu... Parcă-mi amintesc nucleul lui, clipa lui fără ecouri. Nu pot să-l redau decît printr-o comparație, așa l-am și simțit : mi-a părut ca bubuitura unui tun față de un pocnet de pușcă.

— Nu știu... se retrase Ionel. Poate că ai dreptate. Ce-o fi fost o fi fost. Sigur e un singur lucru : prăbușirea sau explozia, adică zgomotul, a izbucnit aici în peșteră... Afară în nici un caz. Și acum mă dor urechile.

— Asta e ! se înfurie Victor. S-a întîmplat ceva în peșteră. O explozie, o prăbușire catastrofală ? Nu știm.

Şi mai ales nu ştim în ce măsură ne priveşte pe noi zgomotul, fir-ar să fie de zgomot !

— Poate că nu ne priveşte deloc, spuse Maria. Mai ales dacă s-a petrecut vreo prăbuşire în masa calcarelor, cum vă place vouă să spuneţi...

— Chiar dacă e o catastrofă ? întrebă Ionel.

— Ei şi ? întrebă la rîndul ei Maria. Să zicem că a fost o catastrofă. Ce ne priveşte pe noi ?

Ionel tăcu. Simţi broboane de sudoare pe frunte şi arsuri sub ochi. Îi era teamă că spusele lui vor fi interpretate altfel, ca o răzbunare, sau ca un ţipăt de cucuvea. Dar Victor îi simţi reţinerea :

— Ionel vrea să spună că o prăbuşire catastrofală... nu-i aşa, Ionel ?... ar fi ca o lespede pe un mormînt... în cazul cînd calea pe care mergem acum e închisă... Dacă rîul nu ne scoate la lumină, în cel mai rău caz ne-am putea întoarce pe drumul pe care am venit. Dar o prăbuşire catastrofală ar putea să ne închidă calea de întoarcere pentru totdeauna...

— Aha ! înţelese Maria. Tot cu gîndul la mormînt şi pe deasupra îmi mai ucizi şi amintirile... Atunci... mai bine să fi fost o explozie...

— Ar fi la fel de grav, spuse Victor. Dacă nu şi mai grav... Da ! Asta e nenorocirea : că şi una şi alta s-au petrecut în peşteră.

— Şi eu, îngînă Tic, parcă simt cum mă frige ceva în spate. Pînă acum îmi era frică numai de ce-ar putea să fie înaintea noastră, zău...

Vorbind astfel, fără să vrea, Tic îi uşurase pe toţi ceilalţi de povara unor vorbe şi gînduri grele. Toţi simţeau cum cresc nişte gheare în spatele lor. Iar înainte : oare ce era înaintea lor ? Ce li se pregătea ?... Maria încă mai avea speranţa catedralei cu apă albastră :

— Şi dacă a fost o explozie ? De ce e mai rău ?

— Pentru că a fost făcută de nişte oameni, răspunse Victor, şi oamenii nu fac exploziile fără scop... Şi nu văd ce scop ar putea să aibă acum o explozie în peşteră. Adică nu pot să-i găsesc un scop bun...

— Şi unul rău poţi să-i găseşti ? îl iscodi Maria.

— În orice caz e mult mai uşor de găsit... chiar dacă ne-am gîndi că un singur om ar fi putut să provoace

explozia... Dar eu zic că ar fi mai bine să luăm o hotărîre...

— Eu aș vrea totuși să mă lămuresc, se încăpățînă Maria. De ce te oprești la jumătatea gîndului ?

Și iarăși se auzi vocea salvatoare a lui Tic :

— Ne oprim aici ? Poposim aici ?

Maria parcă uitase întrebarea la care nu i se răspunsese, sau poate întîrzia voluntar răspunsul. Își plimbă raza lanternei prin tunelul sărac, cu maluri strîmte, fără nici o podoabă, fără coturi, fără firide. Părea nemulțumită :

— Poate găsim alt loc de popas mai bun, adică mai frumos... Sau nu mai am voie să mă gîndesc la frumos ?

Ionel simți că întrebarea i se adresase lui :

— Nu m-am gîndit la mormînt atunci cînd m-a speriat catastrofa. M-am gîndit, pe cuvîntul meu, la ceva frumos. Gata !

Nimeni nu mai spuse nimic. Se îmbarcară la repezeală lăsînd iarăși corabia în voia curentului. Înaintau destul de iute, cu visla lui Victor drept cîrmă. Trecură printr-un ghiol în care se văzură nevoiți să strunească viclenia curenților, apoi regăsiră tunelul, adică pîrîiașul bun, numai că devenise foarte capricios după întîlnirea lui cu ghiolul : malurile i se îngustaseră și mai rău, pereții erau borteliți de tot felul de scobituri și firide, și mai ales făcea tot felul de coturi, la dreapta, la stînga, nu se mai împăca deloc cu linia dreaptă.

„Aici trebuie să fie din belșug roci granitice", gîndi Ionel, dar hotărîse să nu-și mai rostească gîndurile cu glas tare, mai ales că nici nu interesa pe nimeni în acel moment granitul lui nenorocit.

Undeva, după un cot, în apropierea unei stalagmite retezată parcă de o lovitură de spadă, pe o întindere de piatră care putea oferi adăpost, barca se opri pentru un popas mai îndelungat. De multă vreme nu mîncaseră, și mai ales simțeau nevoia să se lungească undeva, chiar și pe piatră, să-și odihnească trupurile obosite, să-și odihnească pleoapele, să uite măcar pentru o clipă spaimele și neliniștile, durerile, bezna, chiar și speranțele. Atîta sete de lumină era în ei... și își doreau vise care să le-o amintească, care să-i învețe iarăși cu lumina.

Departe, în peșteră, prin cotloane prin care trecuse de multă vreme barca de cauciuc, două ființe nevăzute păşeau după lumina unei lanterne. Nu se vedea nimic altceva decît o fîşie de lumină străpungînd bezna. Mergeau anevoie pe maluri dezordonate, printre gropi şi bolovani, ferindu-se de alunecări şi de izbituri. Nu era mers, ci echilibristică înaintarea lor prin văgăună. Pînă ce unul din indivizi, ferindu-se de un bolovan se prăvăli în apă. Pîrîiaşul era lat şi iute şi privit de pe margine părea foarte adînc. Dar prăbuşindu-se în apă, vînătorul descoperi că adîncimea ei nu trece de genunchi, ba pe margine abia ajunge pînă la glezne. Înaintarea lor deveni mai rapidă. Bezna era străpunsă de două fîşii luminoase, uneori apropiate, alteori îndepărtate, uneori paralele, alteori una după alta.

Fiecare era apăsat de emoţii şi gînduri felurite, dar era ceva care-i asemăna pe amîndoi : ura. Amîndoi urau şi amîndoi se urau. Mergeau prin beznă şi apă, ca nişte jivine gonite din urmă. De ce ?... Se poticneau şi cădeau, stropii sărați le ațîțau durerile de pe față, bolovani vicleni le pîndeau picioarele, colțuri şi ieşituri ascuţite îi împungeau în drumul lor bezmetic. De ce ?... Poate pentru că erau împreună, şi ura creştea în ei odată cu frica unuia faţă de celălalt.

Bărbosul simţea o silă cumplită pentru tot ce se petrecea cu el, pentru tot ce i se întîmplase : traiul din grotă, tovărăşia vînătorului, spaima de lumină, primejdii din fiecare punct cardinal, speranţe zdrelite şi chinuite, şi acum hăituirea prin beznă. Oare cine erau cei urmăriţi ?... Dimineaţă, ieşise afară în lume şi se uitase în oglinda unui izvor, şi văzuse cu groază cum îl pîndeşte cineva, în spate, gata să se năpustească asupra lui. Era un om-fiară în spatele lui, cu ochi ieşiţi din orbite, cu faţă de ceară, cu părul zburlit şi înnodat, şi cu o barbă de catran. Se întorsese ca să se apere, dar nu zări pe nimeni în pustiul de piatră din jurul lui. Şi abia atunci înţelesese că omul care-l pîndea era chiar el, era chipul lui, chip necunoscut. Izbise cu pumnul în apa izvorului pentru a sfărîma oglinda, dar chipul rămînea ; nu putea

să nu-şi poarte propriul chip necunoscut... Oare cine erau cei urmăriţi ? Cine pe cine hăituia ! Dar îl apucau şi clipe de negură şi atunci pasul lui se grăbea, lovea stînca şi apa şi bezna şi fîşia bolnavă de lumină şi aerul şi mergea înainte cu capul aplecat, cu gîtul apăsat de dureri, tras de nişte coarde nemiloase de oţel spre undeva unde trebuia să strîngă şi să distrugă.

— Mai repede, horcăia el. Mai repede ! Undeva tot trebuie să ajungem.

Undeva... Pentru prima dată, în bezna aceea groasă şi bolnavă, cuvîntul îi spunea şi altceva, scăpa de teroarea unei singure direcţii, cuvîntul se bifurca.

Aproape tot timpul în spatele bărbosului, aproape tot timpul gemînd de ură şi bolborosind înjurături, vînătorul mergea ca un halucinat, fără să simtă apă, beznă, durere, lumină. Puterile îl părăsiseră de multă vreme, de cînd privise cu atîta siguranţă moartea la gura tunelului. Îl duceau înainte, şi-l ţineau în picioare instinctele. Ar fi putut merge aşa, fără lumină, fără mîncare, fără vorbele altora, fără răsuflarea altuia, pînă la capătul pămîntului. Viaţa lui se afla în stăpînirea inconştientă a unor fiinţe plăpînde închise şi ele în beznă şi groază. Fiinţele acelea erau undeva înaintea lui şi trebuia să le ajungă pentru a-şi lua înapoi dreptul de a trăi. Şi ura lui prefăcută faţă de acele fiinţe devenise ură adevărată şi creştea în el, creştea cu fiecare clipă, o simţea în oase. Mîinile lui strîngeau uneori bezna ca nişte gheare care strîng gîtul cuiva. Mergea fără să simtă, uneori se lovea de pereţii tunelului, sau de bolta joasă, sau se prăvălea în apă, dar mereu se încorda în linie dreaptă, în verticală, şi-şi purta mai departe paşii, şi-şi antrena mereu mîinile strangulînd întunericul.

— Îi omor pe toţi, îşi auzea vocea, o voce care nu mai avea în ea acele zgomote ridicole de tinichea. Îi omor pe toţi, dom'le. Altminteri va trebui să-mi zic adio, pe cinstea mea.

— Termină cu aiurelile ! îi răspundea celălalt. Trebuie să le smulgem prada. Eu asta vreau ! Înainte de orice ! Chiar înaintea fetelor, auzi ? Întîi cutia, auzi ?

— Şi dacă şi-au dat seama, dom'le ? Şi dacă au umblat la ea, dom'le... Pe cinstea mea.

— Asta n-o ştim. Încă n-o ştim. Mai întîi să vedem...

— Dom'le, și dacă... ?

— Termină odată, că mă innebunești ! Tot n-ai înțeles ? Mai intii trebuie să-i ajungem din urmă !

— Dom'le, pe cinstea mea ! Oare-i ajungem ? Știi cu ce ne întrec pe noi ? Știi cum se îndepărtează de noi ? Cu barca mea, dom'le ! Unde-a ajuns viața mea ?... Auzi, dom'le ! Cu barca mea !

— Grijania și candela și toți sfinții. Nu puteai să le dai barca !

— Dom'le ! Ți-am spus să nu insulți !... Dom'le, oare-i ajungem ? Pe cinstea mea...

— Doar n-or să meargă tot timpul fără să se odihnească. Asta e toată șansa noastră : să-i prindă oboseala și să poposească undeva. Numai așa îi putem ajunge...

Vînătorul înțelese că nu avea dreptul la nici o clipă de odihnă. Dar nici n-avea nevoie de odihnă. Ar fi mers pînă la capătul pămîntului, prin beznă și gheață. Își lipi mîna dreaptă de șold și se lăsă tras înainte de forțe neomenești.

4

Cireșarii hărăziți primilor fiori, primilor întîlniri, dar osîndiți apoi beznei neîndurătoare, se înveliseră în pături și în saci de dormit, așteptînd, cu gene de plumb și cu plumb în oase, somnul tămăduitor. Dar somnul întîrzia. Întii îl doriseră toți, pînă cînd începuseră să-i usture pleoapele, apoi se luptaseră împotriva lui, fără să-și dea seama. Fiecare se retrăsese în lumea lui, pregătindu-și visele, vise cu mult soare, cu lumină care să cadă peste ei în stropi, ca o ploaie.

Victor își camuflase lanterna sub pătură. Numai o șuviță răzbătea pe caietul lui de însemnări. Și mîna lui obosită tălmăcea în cuvinte de toate zilele gînduri grele, gînduri încîlcite, gînduri adînci.

„Nu pot să fiu sincer cu voi, scria Victor, aș vrea dar nu pot. Sînt sigur că spaima mă roade mai tare decît

pe voi, dar nu trebuie să se vadă nimic. Dacă v-aș spune ce gînduri îmi trec prin minte !... Dar voi nu trebuie să simțiți... Vă jur că nu mă gîndesc la mine... Știu că ne amenință primejdii, brrrrr ! cum face Ticușor. dar deasupra tuturor e ceva foarte frumos, ca o lumină... am obosit... o lumină... Toată călătoria noastră e o lumină... Oricine ar fi făcut ca noi... E ca o lumină pentru că aici, la noi, nimic nu poate fi mai frumos ca lumina... aici în bezna noastră... Toată călătoria noastră e o lumină... Ufffff..."

Victor închise carnetul și stinse lanterna. Somnul voia cu orice preț să-l biruie.

Cel mai aprig dușman al somnului era Tic. Se opunea somnului cu tot ce-i venea în minte : cu pișcături, cu degete ude și reci plimbate pe pleoape, dar mai ales pipăindu-și cu mîinile cutia lui de vrajă, și căutînd cu disperare, în mintea-i febrilă, cuvîntul magic. Rostise de cîteva ori cuvîntul : *clopoței*, apoi își luminase cu lanterna mîna sau piciorul, sau chiar fața. Dar de fiecare dată își văzuse părțile luminate ale trupului, și de fiecare dată ceilalți se uitaseră urît la el, poruncindu-i să stingă lumina. Deci îl vedeau și ei. Dacă nu l-ar fi văzut, s-ar fi mirat, ar fi spus altceva... Și deodată, Tic făcu descoperirea cea crudă : nu aflase cuvîntul vrăjit, cuvîntul adevărat ! Trebuia să fie altul, nu cel pe care-l visase el. De aceea atinse încet cu mîna, ca o mîngîiere, părul Mariei și o întrebă în șoapte abia auzite :

— Dormi ?

— Nu, Ticușorule. Dar tu de ce nu dormi ?

— Așa... Ca tine... Maria, tu știi cuvinte vrăjite ?

Maria ar fi vrut să-i pună mîna pe ochi și să-i spună cîteva vorbe mai rele, dar simțindu-l aievea, lîngă ea, auzindu-i răsuflarea și bătăile inimii, în noaptea aceea de beznă și spaime, deveni subit cea mai gingașă și mai bună soră din cîte cunoscuse și din cîte putea să-și închipuie prichindelul cîrn și cu păr de lumină.

— Ce fel de cuvinte, Ticușorule ?

— Cuvinte din basme... Știi tu !... Cuvinte cu care se fac vrăji, cuvinte cu care se deschid... știi tu...

— Aaaaaa ! se dumeri Maria. Se poate, Ticușor ? Îmi închipui ce-i cu tine. Te crezi în peștera lui Ali Baba și ai uitat formula magică ! Se poate, Ticușor ?

— Am uitat-o... se tîngui prichindelul, deşi nu avea ce să uite pentru că nu citise basmul. Spune-o !

— Sesam, deschide-te ! Asta-i formula !

Tic şopti în gînd cele două cuvinte şi apoi începu să se pipăie. De vreme ce se simţea nu erau bune cuvintele. Dar îşi adusese aminte că moş Timofte nu-i spusese nimic despre harul cutiei de a pulveriza fiinţele. Cutia avea o singură vrajă. De aceea aprinse lanterna, scoase limba şi-şi lumină faţa.

Maria se uită la el gata să-l muştruluiască, dar iarăşi îşi aminti unde se află, şi vocea îi răsună blîndă, duioasă :

— Tic ! Nu-i frumos să scoţi limba... Mai bine te-ai culca. Şi eu...

— Te rog, Maria... Spune-mi alt cuvînt vrăjit...

— Zău, Tic, ar trebui să te culci...

— Te rog mult, mult de tot, spune-mi...

— *Abracadabra...*

— Cum ? întrebă înfiorat posesorul cutiei magice.

— A-bra-ca-da-bra ! îi silabisi Maria pe şoptite.

— Abracadabra ! reţinu de astă dată, foarte precis, prichindelul. Şopti apoi cuvîntul pe înfundate, aprinse lanterna şi din nou scoase limba.

— Tic !... Mă supăr... Vrei să-i trezeşti pe ceilalţi ? Zău că aţipisem. Doamne...

Ştiind că este absolut nevinovat, prichindelul mai încercă o dată :

— Maria... Te rog... dar se răzgîndi înduioşat de oboseala ei.

— Ce vrei, Ticuşorule ? întrebă ea din somn.

— Noapte bună, Maria... şopti prichindelul.

Maria nu mai izbuti să-i răspundă, pentru că somnul o cuprinse într-o clipă în sacul moale şi odihnitor. Tic mai rămase o bucată de vreme cu gîndurile treze şi cu ochii deschişi în bezna care n-avea nevoie de licăririle lui. Mai întîi i se închiseră ochii, apoi i se încîlciră gîndurile.

— Abracada... mai şopti el şi capul îi alunecă blînd pe mînă, fără să-l poată reţine, şi mai ales fără să ştie.

Primul vis îl duse într-o lume fantastică, subpămînteană. Parcă era călăuzit de mîna unui uriaş nevăzut, care îl apăra de orice şi de oricine. Şi pe unde nu-l ducea!

Cîte minunăţii ! Castele şi coloane, şi arcade şi cupole, şi statui, şi oglinzi de apă albastră şi şiraguri de mărgele, mari, la gîtul unor fiinţe gigantice, care nu-i făceau nici un rău. Şi o catedrală ! Doamne ! Ce minune !... Cum străluceau tuburile orgii ! Şi cîte, cîte, cîte minunăţii ! Numai în vis se pot vedea !

Dacă bezna şi-ar fi deschis numai o clipă ochii, şi-ar fi întipărit pentru vecie, alăturîndu-l celor mai de preţ podoabe, zîmbetul unui prichindel blond şi ciufulit, care ajunsese după milioane de ani în ascunsa ei împărăţie.

5

Timpul nu se mai supunea convenţiilor şi nu mai avea valoare în noaptea nesfîrşită pe care o străbăteau cei doi urmăritori. Parcă trecuseră zile, luni, poate că trecuseră chiar vieţi de cînd părăsiseră lumina zilei. Cîndva înconjuraseră, căţărîndu-se pe ţărmuri şi stînci prăpăstioase un lac mare, apoi pătrunseseră într-un tunel plin de cotloane şi firide, care şerpuia fără încetare. Lampa bărbosului lumina drumul, oprindu-şi raza în stîncile fiecărui cot. Mergeau fără să scoată un cuvînt, fără să mai atingă apa, fără să facă vreun zgomot. Presimţeau că se apropie locul de popas al celor după care porniseră. De cîteva ori oboseala le întinsese lanţuri la picioare, dar izbutiseră să scape de ele, chemaţi de forţe mai tari.

Lumina lanternei se izbi pe neaşteptate de o barcă lungă de cauciuc şi atinse şi mîna unui copil, care-şi alunecase degetele în apă. Vînătorul era cît pe-aci să se repeadă înainte, prin apă, dar bărbosul îl opri, strîngîndu-i braţul, într-un cleşte de fier. Apoi, fără o vorbă, îl trase spre el şi îşi reluară amîndoi mersul, dar nu înainte ca pînă atunci, ci înapoi spre lac.

Vînătorul se supuse, dar cînd îşi închipui că se îndepărtase prea mult de locul unde zărise barca, se smulse din strînsoarea celuilalt, şoptind cu voce furioasă :

— Dom'le ! Eşti nebun ? Vrei să-i lăsăm să ne scape ? Pe cinstea mea ! Trebuie să punem mîna !

— Stai ! Nu te repezi ca un bolovan ! Mai apelează şi la chestia aia de pe umeri. Ce-ai vrea să faci ?

— Ştiu eu, dom'le, ce vreau ! Orice !

— Uite ce-i, coane ! Să ne înţelegem ! Primul lucru e să le luăm prada ! Al doilea e să le-o luăm fără să ne simtă. Şi pe urmă vin şi chestiile personale. Şi ale mele, şi ale dumitale, fiecare vrem cîte ceva.

— Dom'le !. În ce spui dumneata e ceva care nu-mi convine. Pe cinstea mea. Dacă le-o luăm fără să ne simtă, zici să ne dăm la o parte...

— Cam aşa... spuse bărbosul. Dacă nu ne simt şi dacă ne dăm seama că nu şi-au dat seama, atunci stăm de vorbă. Şi vedem ce facem şi cu chestiile personale. Poate că nu riscăm nimic...

— Dom'le, cam pricep eu... şi zic *da* !... Pînă cînd o să zic altfel, pe cinstea mea. Dar cum o luăm ?

— În aşa fel ca să nu simtă... sau dacă ne simt, să nu ne recunoască. Cu dibăcie, coane !

— Dom'le... Să nu se trezească vreunul. Dacă ne văd la chip, gata ! Pe cinstea mea : nu mai au scăpare !

— Uite ce e, coane ! Cea mai bună chestie ar fi să te prefaci în stafie şi să cauţi cu tăcerea unei stafii printre lucrurile lor...

Vînătorul tresări. Era singurul procedeu la care nu se gîndise şi care i se părea cel mai nimerit :

— Nici Dobrescu n-ar fi găsit ceva mai bun, dom'le, pe cinstea mea. Tot i-am speriat eu cu duhurile...

— Numărul unu, coane ! Chiar dacă te văd. sau înainte, sau după ce-ai luat cutia, nu mai contează ! Niciodată nu vor şti cine le-a luat-o cu adevărat...

— Este. dom'le, este ! Pe cinstea mea. Ce e. e !

Bărbosul scoase dintr-un rucsac o pînză lungă şi un cuţit. La lumina lanternei se vedea lama cuţitului spintecînd mătasea albă şi fină a unei paraşute. După ce găuri pînza în două locuri, o aşează pe capul vînătorului, potrivind cele două găuri în dreptul ochilor lui. Îi ceru să ţină lanterna aprinsă sub pînză, apoi se îndepărtă cîţiva paşi pentru a-şi privi opera. În bătaia lanternei se vedea o arătare albă, nedefinită, înfricoşătoare.

— Ca-n filme ! spuse bărbosul. Şi mie mi s-ar face frică, dacă m-aş întîlni cu aşa ceva, coane... Ai grijă să nu faci vreun zgomot. Apropie-te de barcă şi caută înăuntru. Dacă nu, pe mal, în bagaje. Şi lanterna, coane ! Doar o dîră de lumină...

Fără să mai răspundă, vînătorul porni spre locul unde zărise barca, fără zgomot, ca o stafie. Auzi şi ultimele şoapte :

— Să nu faci vreo prostie că ne-am dus amîndoi...

6

Tic trăia în somn alt vis. Se cufundase într-un lac de munte, un lac nesfîrşit, plin cu păstrăvi argintii. Înota pe sub apă după ei, dar păstrăvii se strecurau, uneori îi scăpau chiar din vîrful degetelor, şi ţuşti ! printre pietre, printre tufe şi bolovani. Fiuuuu ! îşi aminti pescarul îndrăcit. Cum de nu se gîndise să prindă păstrăvi cu cutia fermecată ! Se va apropia de ei şi-i va prinde cu mîna, cu trei degete, aşa cum prinzi o floare. Sări iute pe mal să ia cutia. Dar n-o găsi ! Dispăruse ! Se uită în alte locuri şi o zări lucind sub trupul unui rac mare şi hidos. Cum să-l gonească de pe cutie ? Şi începu să-l bombardeze cu bolovani. Şi racul, apărîndu-se cu mănuşi de box şi cu o pavăză medievală, fugi spre un colţ care se deschise imediat şi-l ascunse înăuntru. Tic luă repede cutia, o ascunse la sîn şi alergă într-un suflet spre lac. Era lumină, lumină albă, frumoasă, dar soarele încă nu răsărise ! Oare cum ? Numai cînd se cufundă în apă, zări departe, în spate, dar oare cum putea să vadă în spate ? prima rază strălucitoare a soarelui. Răceala apei îl cutremură...

Tic deschise ochii şi nu întîlni nimic, nu zări nimic, parcă era orb. Nici un firicel de lumină. Beznă, numai beznă ! Visase... Poate că undeva, afară în lume, zorii începeau să aprindă cerul şi să trezească toată suflarea

pămîntului la viață. Dar el nu știa nimic. De unde să știe ? Cine să-i spună ? Pentru el era încă miezul nopții ! ! ! Și îi încolți în minte o idee strașnică.

Aprinse cu grijă lanterna și-i feri raza cu mîna. Nu lăsă decît o șuviță subțire de lumină pe care o îndreptă spre una din ranițe. Cu mișcări neauzite, desfăcu raniță și scoase din ea o față de masă mare, albă. Fără să-i pese și să ezite, borteli pînza în două locuri cu briceagul de care nu se despărțea niciodată. Apoi se învălui cu pînza, potrivind găurile exact în dreptul ochilor. Era gata ! Un singur lucru îl întrista : că nu poate să se vadă și să se sperie și el puțin de stafia pe care o interpreta. Ce păcat că nu era prin apropiere o oglindă !

Puiul de stafie porni apoi fără zgomot, așa cum i se cuvenea unei arătări, în amonte, spre un cot al tunelului, unde ochise mai de mult o stalagmită groasă și retezată, probabil izbită cîndva de prăbușirea stalactitei de deasupra, din care nu mai rămăsese nici o urmă. Acolo trebuia să ajungă : în vîrful coloanei retezate. Doamne ! Ce mutră vor face toți ! Și cum or să le mai clănțănească dinții în gură ! se cățără cu grijă pe stalagmită, își potrivi bine picioarele pe discul zgrunțuros și așteptă cîteva clipe... Numai acum... se rugă fierbinte prichidelul... numai acum să nu înceapă cutia fermecată să-și împrăștie vrăjile. Pentru prima dată îi părea bine, sau, în orice caz, nu-i părea rău, că nu știe cuvîntul vrăjit.

În clipa cînd aprinse lanterna, auzi un zgomot în spatele lui : zgomotul unei înaintări prin apă. Urechea lui se obișnuise în peșteră cu asemenea zgomote. Se întoarse speriat și zări... zări o stafie venind spre el !

Cele două stafii se priviră o clipă în tăcere, apoi amîndouă, ca la un semnal, slobozîră țipete neomenești : un țipăt și un urlet pe care ecourile le prelungiră și le amplificară pînă la demență. Stafia din apă o luă la goană înapoi, căzu, se ridică și iar începu să alerge. Stafia uriașă se prăbuși de pe soclu, transformîndu-se într-o arătare de-o palmă cu viteză de ogar. Direcția ei era barca de cauciuc.

Urletul prelung, înspăimîntător, îi trezise pe cei de lîngă barcă. Parcă niște resorturi îi ridicaseră în picioare. Victor aprinse lanterna și-i îndreptă raza spre direcția

din care i se părea că venise urletul. Și văzură toți, uluiți, zburînd spre ei o mică arătare albă care țipa cu glasul lui Tic ! Și puiul de stafie căzu și se ridică și iar se împiedică și se pomeni în brațele lui Victor. Cînd izbuti să iasă din valurile de pînză albă și din brațele lui Victor, spectatorii de lîngă barcă văzură chipul unui puști ciufulit, care cu tot nasul lui cîrn trăda o spaimă nemaipomenită.

— Stafia ! țipă prichindelul. Am văzut stafia ! Zău ! Era albă și mare și avea fața luminată ca un glob electric.

— Ahaaa ! ai vrut să ne sperii ! îl dibui Maria. Și mi se pare că ți-ai venit singur de hac ! Te-ai uitat în apă, nu ?

— Nu ! bîțiia prichindelul. Zău ! Am văzut-o cu ochii mei. Venea drept la mine, prin aer, nu prin apă...

În loc să rîdă, Victor părea cuprins de neliniște. Povestea lui Tic nu era terminată.

— Tic ! întrebă el. Cine a urlat așa de tare ?

— Stafia ! răspunse fără ezitare prichindelul.

— Imediat îmbarcarea ! porunci Victor în șoaptă. Nu avem voie să pierdem nici o secundă. Pînă la trei !

Nimeni nu se gîndi să numere pînă la trei. Dar nu încape îndoială că, înainte de a se ajunge la această cifră atît de apropiată, ranițele, păturile, sacii de dormit și pasagerii erau în barcă. Victor nu mai lăsă înaintarea în puterile curentului. Adăugă și puterile lui vîslind temeinic cu bucata aceea de scîndură care devenise dintr-odată atît de prețioasă. După o vreme, Maria se hotărî să-l întrebe :

— Ce s-a întîmplat, Victor ? Ți-e frică de stafii... sau te-a necăjit vreun vis ?... De ce fugim ?

— Din cauza stafiilor, răspunse Victor. Ele nu există decît dacă vrea cineva... Așa cum a vrut Tic...

— Crezi că mai este cineva în peșteră ? întrebă Ionel.

— Nu cred... sînt sigur ! Și nu sînt niște copii care se joacă de-a stafiile, ca Tic. Ne-ar fi oprit, ar fi strigat după noi... E ceva rău în urma noastră...

Se lăsă iarăși tăcere. Nu se auzea decît scurgerea apei, și zgomotul vîslelor, și fiecare își auzea bătaia inimii : iute, bolnavă, pentru că asupra ei se năpusteau toate neliniștile, toate spaimele, toate cîrligele și ghearele beznei.

Bărbosul se cutremură cînd auzi urletul. Se lipi cu trupul de stîncă și așteptă. Numai vînătorul era în stare să scoată un asemenea urlet. Dar parcă auzise și-un țipăt subțire ? Oare ce se întîmplase ?... Cineva călca apa, șuierînd ; răsună și zgomotul unei căzături, și iarăși pași în apă care se apropiau. Își duse imediat mîna dreaptă la șold, iar cu stînga fixă lanterna spre direcția zgomotelor și apăsă butonul. Era vînătorul, cu chipul răvășit. În spatele lui, atîrna ca o coadă nesfîrșită îmbrăcămintea de fantomă.

— Stai ! îi porunci în șoaptă bărbosul.

Vînătorul se opri, greoi, abia trăgîndu-și sufletul :

— O stafie ! șopti el. O stafie adevărată. Eram cît pe-aci să mă ciocnesc de ea. Pe cinstea mea !

— Ești nebun ? ! îl zgîlțîi bărbosul. Trezește-te !

— Dom'le ! Am văzut-o cu ochii mei. Era albă, dom'le, și înaltă de două ori cît mine, dom'le, și luminată pe dinăuntru...

— Ai prostit de tot ! Ai dat în mintea copiilor ! La vîrsta dumitale să ai vedenii !

— Ce vedenii, dom'le ? N-ai auzit cum țipa ?

Un gînd neverosimil se aprinse în mintea bărbosului :

— Dobitocule ! Imbecilule !...

— Dom'le ! Ți-am spus să nu insulți ! A doua oară nu mai iert, dom'le, pe cinstea mea. Și dacă nu iert...

— Stai, coane ! încercă să-l domolească bărbosul... Și-au... Te-au dus, coane, te-au dus ușor de tot...

— Dom'le ! Am văzut-o cu ochii mei. Avea vreo trei metri.

— Unde-ai mai auzit, coane, stafii țipînd ? Nu zice toată lumea : mut ca o stafie ?

— Păi atunci de ce-a țipat, dom'le ? Cine-a țipat ?

— Dumneata n-ai urlat ?... Așa a țipat și ea ! Era la fel de fantomă ca dumneata. Te-au speriat niște copii, coane !

— Nu se poate, dom'le ! Eu pun mîna pe ei și-i prefac pe toți în fantome, dom'le. Îi amuțesc pentru toată viața...

— Cum și-au mai bătut joc de dumneata !

— Dom'le, ţi-am mai spus ! Uită. dom'le, nişte cuvinte ! Pe cinstea mea ! Dumneata ce-ai fi făcut dacă te-ai fi trezit cu o ditamai stafie în faţă ? Ai fi luat-o in braţe ? Ai fi rîs cu ea ?

Bărbosul nu-şi putu reţine un tremur închipuindu-şi scena şi vinătorul îi prinse chiar în acea clipă chipul în raza lanternei. Era o figură înspăimîntată.

— Păi vezi, dom'le ! Şi mai zici să nu-i omor...

— Singura noastră şansă, îşi reveni bărbosul, este să te fi luat drept stafie. Coane, dacă n-ai fi urlat... ! Fantomele care urlă nu mai sînt fantome, şi oamenii se feresc de ele...

— Păi atunci ce facem, dom'le ? Pe cinstea mea !

— Mai avem o şansă, coane. Să întîlnească un obstacol în drum, ceva care să-i oprească. Şi dacă-i ajungem...

— Dom'le ! Eu ştiu singur ce trebuie să fac dacă-i ajungem. Dumneata încearcă să mai taci, pe cinstea mea...

— Totuşi să ne dăm seama dacă şi-au dat seama...

— Lasă, dom'le, chestiile ! spuse vinătorul ameninţător. Mai am şi eu glas şi din altele, auzi ? La drum !

CAPITOLUL XV

1

Aurora se transformă într-un semn al groazei în dimineaţa aceea. Cerul se umplu de mînie şi trimise asupra pămîntului o vijelie înspăimîntătoare. Fulgerele despicau în trombă zările, iar tunetele cutremurau văzduhul. Cortul de pe povîrnişul care avea forma unui ceaun cu fundul în sus ar fi fost ridicat ca o frunză în văzduh, dacă Ursu, presimţind uraganul, n-ar fi împlîntat ancorele în pămînt pînă la funii. Bubuiturile parcă sudau încheieturile, iar fulgerele răneau şi îmbolnăveau ochii. Era o minune că rezista cortul atacului neîntrerupt al háurilor. Cînd vijelia se domoli cîteva clipe pentru a-şi reface şi reînnoi forţele, Ursu ieşi din cort. Munţii erau acoperiţi de cerneala cenuşie a ploii. Zarea se închidea într-un cerc foarte strîmt, cu centrul în vîrful povîrnişului, chiar unde se afla cortul. Vlăjganul simţi un fior zgîlţîindu-i inima cînd privi peste prăpastie spre fagul măreţ. Copacul fusese retezat de lampa aprinsă a unui trăsnet şi prefăcut în cărbune. Un trunchi jalnic, carbonizat, din care mai urcau dîre de fum, atît mai rămăsese din copacul care-i salvase şi-i îmbogăţise în ajun. Ursu nu mai pierdu nici o clipă. Intră imediat în cort :

— Trebuie să plecăm de aici numaidecît ! Am devenit singura ţintă a trăsnetelor pe tot povîrnişul.

Ieşiră şi ceilalţi afară, pentru a vedea ravagiile dureroase ale furtunii.

— Norii n-au de gînd să plece ! se înfurie Dan.

— Numai nori de ploaie şi de vijelie, spuse Lucia învăluind cu privirile zarea. Şi nici o geană de lumină, nici un sîmbure albastru...

— O întindem ? întrebă Dan cam speriat.

— Ursu are dreptate ! se hotărî Lucia. Cortul nostru a devenit singura țintă a trăsnetelor... Doamne ! Cît de ușor ne-am putea schimba compoziția chimică... Ai văzut fagul ?... Plecăm !

Cînd se întoarseră din călcîie, nu mai văzură cortul. Ursu smulsese ancorele, încolăcise funiile, împăturise pînza groasă, cazonă. Totul devenise un pachet care înconjura ca o potcoavă uriașa raniță din spatele vlăjganului. Aproape toate bagajele erau în ghebul lui diform, copleșitor.

— Nu mai putem pierde nici o secundă, se scuză el. Gata ! Plecăm ! Direcția : cabana ! După mine !

Lucia și Dan încercară să-l ușureze de cîteva greutăți. Nici nu voia să audă. Îi împinse cu forță pe cărare :

— Aș putea să mai car încă de două ori pe-atît. După... Ba nu ! Luați-o voi înainte. Goană ! Să batem recordurile !

Dan și Lucia porniră în goană spre puntea din vale. Oare mai exista puntea ? Ursu o văzuse, și cu voință turbată porni pe urmele prietenilor. Poverile îl zdrobeau, îi frîngeau șira spinării, îi îmbolnăveau picioarele. Un săculeț dacă i s-ar fi luat din spate, un termos gol, o batistă și tot ar fi simțit o ușurare. Dar știa, simțea că Lucia și Dan ar fi fost stingheriți, și-ar fi împleticit mersul și echilibrul, dacă ar fi dus cu ei cel mai mic obiect. Mai ales cînd va începe urcușul, și cînd urcușul se va întîlni cu vijelia... Dar oare el va rezista la urcuș ? Lucia și Dan treceau peste punte. Puntea rezistase, și sub ea nu se mai afla prăpastia, ci aburi albi și denși ca niște valuri de vată. Trecuseră amîndoi, începu să treacă și el puntea, clătinîndu-se ca un om beat, nu pentru că se gîndea la prăpastia ascunsă de sub el, ci la urcușul de groază care va începe în curînd. Dan și Lucia erau departe, abia se mai zăreau prin ceață, urcau coasta muntelui cu pași iuți, fără să se uite înapoi. Începu și el ascensiunea. Își încleștă maxilarele, răsuflă rar și adînc, își duse pașii cu înverșunare înainte, spre nori. Știa că mai tîrziu nu se va mai putea grăbi. Cînd vedea porțiuni rase și fără obstacole închidea ochii și trăgea. Se opri doar atunci cînd auzi glasul Luciei în spatele lui :

— Mai încet, că ne-a ieșit sufletul...

Nu știa cînd îi întrecuse, dar știa altceva : va rezista urcușului, va putea să reziste. Și n-o ascultă pe Lucia.

Pașii se supuneau unui ritm iute și regulat cu care se obișnuise corpul. N-avea voie să schimbe ritmul sau să se oprească.

Dar din cer se auzi clocotul amenințător al vijeliei. Și Ursu se văzu nevoit să-și schimbe ritmul, să și-l iuțească pînă la limita rezistenței, și să-i oblige și pe cei din spate să alerge, să alerge... Altfel nu-i putea salva... Și nici n-avea putere să se întoarcă și să urle la ei, să-i cheme, să-i dea dracului, să-i împingă sus... Nerozii ! Unde erau ? De ce nu treceau pe lîngă el, înainte ?... De ce nu înțelegeau că atîrnau în spatele lui ca niște greutăți de plumb, că-i trăgea și pe ei cu genunchii care i se muiau și cu mijlocul zdrelit de dureri, și cu horcăielile care-i aduceau vîlvătăi în gîtlej ?... De ce rămîneau în urmă, nerozii ?... Și deodată, zări departe, pe o coastă ocolită de ceață, o colibă de bîrne. De cînd aștepta un loc de adăpost : o casă, o colibă, o văgăună ?... Dar cînd zări coliba din depărtări, îl cuprinse furia. Cine-o cocoțase tocmai acolo, la mama dracului, la capătul iadului ? Nu putea s-o răstoarne mai în vale, la jumătatea drumului măcar ? Și își continuă blestemele întărîtîndu-și pașii. Blestema totul, și mai ales pe cei din spate care nu simțeau că trebuie să sară din rucsacul lui, și norii și cerul și blestemele, pentru că se apropia iadul...

Și atunci se porni vijelia !... Mai întîi trebuia să scape de plumbul din spate care-i lovea picioarele, care-i topea coapsele și gleznele. Se întoarse și îi văzu la doi pași în spatele lui, folosindu-l ca o pavăză împotriva furtunii. Răcni la ei din toate puterile ca să-l audă și ca să-i alunge :

— Fugiți înainte ! și vocea lui acoperi vijelia. Fugiți la colibă. De-a dura, cum puteți !

Lucia și Dan abia îi auziră cuvintele, dar simțiră pe fața lui puterea și chinul. Își încordară ultimele puteri și trecură în goană pe lîngă dînsul. Vedeau coliba și se prăvăleau spre ea. Dar vijelia îi oprea ca o cortină grea, nevăzută, îi răsucea și-i întărîta și parcă își făceau drum prin ea cu tot trupul.

Ursu, cu coroana lui de bagaje, atrăgea toată furia vînturilor. Dacă și-ar fi întins o singură dată mîinile și și-ar fi lăsat apoi corpul pe spate, ar fi rămas liber și ușor, iar bagajele s-ar fi împrăștiat în hăuri. Uită gîndul

și începu lupta cu infernul. Hăurile se dezlănțuiseră sonor și luminos cu tunete și fulgere. Furtuna îndóia copacii și azvîrlea crengi în văzduh. Muntele parcă se întoarse și se sprijinea pe spatele lui. Abia își mai urnea pașii, abia se mai ținea în picioare, încovoiat ca un cîrlig, trăsnit de greutăți și dureri. Dar prietenii lui erau înainte, îi vedea cum răzbat prin vijelie, îi vedea căzînd și apoi ridicîndu-se, și răsucindu-se și rostogolindu-se, și transformîndu-se și ei în cîrlige și mușcînd și ei cu dinții din vijelie și căutînd și ei cu ghearele sprijin în aburi și-n ploaie. Iar se rostogoli Lucia, dar se ridică și apoi Dan se prăbuși într-o groapă și Lucia îi întinse mîna și amîndoi dispărură în groapă, sau poate Dan îi întinsese mîna Luciei. Și iar îi văzu fugind și căzind spre coliba care se mărise.

Dar vîrtejele îl urmăreau și-l atacau mereu și unul îl prinse la mijloc, și-l răsuci, și-l lovi, și-l apăsă, și-l doborî în genunchi, hotărît să-l înfrîngă de tot. Era în genunchi, dar spatele i se apropia de pămînt și mai ales fruntea, și se împotrivea cu coardele gîtului și cu grumazul. Și parcă făcea o mătanie și se ruga cuiva să nu-i lase pe cei din față să se întoarcă și să-l vadă apăsat spre pămînt ; ar fi crezut că-i doborît. Nu el s-ar fi prăbușit, ci ei, iar cărarea era pe o creastă, mărginită la dreapta și la stînga de prăpăstii. Își propti genunchii în stîncă, și fruntea, și pumnii în pămînt, se opinti, se azvîrli în sus. Era din nou în picioare, șfichiuit și izbit, iar cei din față, încovoiați ca niște semne de întrebare, mergeau spre colibă... Iar coliba de bîrne... Un trăsnet îi trimise arsuri pe limbă și șfichiuiri de foc în creieri și-n ochi... Ploaia se prăvăli din înalturi ca un talaz nesfîrșit... Coliba... Un vîrtej îl prinse din nou în mijlocul lui, și-l răsuci sălbatic, dar nu se lăsă. Închise ochii, coarde de oțel îi plesneau în gît, și păși înainte ca un turbat în lanțuri.

Cînd deschise ochii nu mai văzu în față nimic. Nici nori, nici copaci, nici munte, nici cer. Coliba singură acoperea toată zarea. Cîțiva oameni alergau în întîmpinarea lui. Îi smulseră poverile, dar se prăbușiră ca niște nuiele sub greutatea lor încărcată de furtună.

Ursu mai văzu chipul Luciei aplecat deasupra lui, îi simți mîna rece plimbîndu-i-se pe frunte, prin păr. Apoi închise ochii.

2

La vreo zece kilometri de coliba în care poposiseră cireşarii hăituiţi de vijelie, pe lacul Păstrăvilor, se petrecea o altă dramă. O barcă pescărească, în care se aflau doi elevi, fusese prinsă de furtună chiar în mijlocul lacului. Ţipetele şi strigătele de ajutor ale pasagerilor adunaseră la ţărm o sumedenie de oameni.

Istoria nu începe însă cu drama din larg şi nici nu se sfîrşeşte cu ea...

Cu o zi înainte sosiseră la lacul Păstrăvilor doi elevi de la oraş. Nu le fusese greu să găsească sediul crescătoriei de păstrăvi, pentru că pe tot malul lacului nu se aflau decît patru case de bîrne, cam la zece metri una de alta. Erau foarte veseli cei doi vizitatori, îşi făceau mereu cu ochiul, îşi dădeau coate şi-l căutau pe „şeful de la păstrăvi". Şeful era la punctul silvic, adică la a treia casă. Îl găsiseră certîndu-se cu un alt şef de la pădure şi pentru că li se păruse un bătrîn cumsecade îi întinseseră un plic. În plic se afla un bilet scris la maşină, prin care tatăl unuia dintre elevi, inspector pe undeva, îl ruga pe şeful crescătorici să le dea elevilor o mînă de ajutor în cele trei zile pe care urmau să le petreacă la lac, pînă va veni şi el în inspecţie.

— Vas-că vacanţă ? întrebă comandantul păstrăvilor.

— Expediţie ! răspunse cu mîndrie unul din elevi, mai rotunjel la faţă şi cu priviri ca de iepure... Vrem să cunoaştem regiunea şi să ţinem o conferinţă la şcoală.

— Ei da ! Brava ! Păi să mergem la camera de oaspeţi ca să vă lăsaţi bulendrele...

— Avem puţine lucruri... spuse celălalt, cam înalt şi deşirat, poreclit în multe feluri, dar mai ales Codobatură în ultima vreme. Numai cărţi, caiete şi creioane...

Şeful de la păstrăvi îşi instală musafirii în camera de oaspeţi, se interesă cu cîteva întrebări iscusite despre predilecţiile domnului inspector şi ale feciorului său, apoi propuse o plimbare cu barca pe lac. Plimbarea ţinu aproape toată după-amiaza, pentru că făcură ocolul lacului şi lacul era mare şi cu ţărmuri neregulate ca nişte fiorduri. În unele locuri acostară, acolo unde era apa mică

şi numai bună de scaldă. Seara şi-o petrecură pe munte, la o colibă de tăietori, împreună cu alţi oameni, în jurul unui foc vesel, şi auziră cei doi musafiri o groază de snoave şi glume.

Şmecherii cu scrisoare de recomandaţie erau în culmea bucuriei. Sosiseră la lac înaintea cireşarilor, făcuseră deja o primă explorare, care nu-i costase nici un efort, dar îşi notaseră pe carnete şi în cap o sumedenie de amănunte, care pe cireşari îi vor costa săptămîni de eforturi. Ştiau tot ce se poate şti despre lacul Păstrăvilor, despre legendele care circulau în legătură cu el, despre flora şi fauna împrejurimilor, şi mai ales despre păstrăvi, lostriţe şi lipani, ştiau întîmplări despre oamenii de-acolo, ba aflaseră o mulţime de istorii şi despre Peştera Neagră, care se afla nu departe de lac.

Oboseala expediţiei îi adormise repede pe cei doi ghiftuiţi. Nu mai avură timp să recapituleze formidabilele lor cuceriri. Paturile moi şi primitoare din camera de oaspeţi şi aerul tare al nopţii îi duse repede în lumea viselor. Dar cînd se treziră a doua zi, nu chiar în zori, prima lor grijă, înainte de a se îmbrăca, înainte a se spăla şi de a sări din pat, a fost aceea de a se lua la harţă.

— Ba ! dacă nu recunoşti că iar sînt geniu eşti un bou, spuse Pompilică. Tu tăceai ca un fleţ. Noroc că l-am tras eu de limbă... Ca un ziarist l-am luat : cu carnet şi creion.

— Ha ! Ha ! îi urlă Sergiu la ureche. După ce ţi-am făcut de drum. Cine a avut ideea cu biletul ? Cine a scris biletul ?

— Ia mai rompţ ! Bă, diribelule ! Eu puteam să-l fac din partea lui Matei Corvin dacă voiam. Diribelule !

— Zău ! ?... Eu acuş te-ating peste ăla de la care ţi se trage numele, de rămîi fără fotografie...

— Ce s-atingi, bă chestie cu buric ?

— Nasul, bă nasolule fără garnitură...

Labele se întîlniră în aer, apoi se înfipseră în păr, apoi îşi căutară nasurile pe care le şi găsiră, nişte şuruburi, nişte scîncete, cîte doi pumni în cap de persoană, nişte genunchi în burtă, nişte atingeri sensibile cu „Aaaaaaa !"-uri cumplite azvîrlite din gîtlej. În aceeaşi clipă îşi întoarseră spatele cu gîndul de a nu mai schimba o vorbă toată ziua. Dar după două minute, cel care pornise harţa se ridică în capul oaselor :

— Bă Sergiule ! Dacă eu spun că eşti deştept, zici şi tu la fel despre mine ? Hai ! Amîndoi odată : Una... Două... Trei !

Se auzi un urlet.

— Aşa nu merge ! sări Sergiu. Eu am zis „eşti deştept" şi tu ai zis „eşti tîmpit".

— N-am zis, bă, să mor eu ! Am zis „eşti un fleţ" ca să se potrivească. Eşti deştept — eşti un fleţ... Merge, nu ?

— Facem pace ? Dar de-adevăratelea. Fără trădare.

— Bă, facem ! Dă laba şi gata !... Bă, tu ştii că azi trebuie să ajungă la lac ?

— Ce le spunem ? Să-i luăm aşa ca să le crape maiul !

— Să le spunem c-am bătut de-o săptămînă locurile !

— Stai, bă, că nici n-am luat vacanţă de-o săptămînă...

— Iar eşti bou !... Adică am uitat... Tu crezi că ei or să mai socotească ? Bă ! Cînd o să începem să le turnăm ! Bă ! Cum le-am mai lúat caimacul !

— Să le rîdem în faţă, aşa : Ha ! Ha ! Ha !... Şi cînd te gîndeşti că ştim totul fără să fi mers măcar o sută de metri pe jos ! Bă ! Zău că ai dreptate. Bine e să fii deştept !

— Ştii ceva ? Hai pe lac !

— Cu ce ? Moşul s-a dus la cabană. Aşa spunea aseară.

— Iar eşti... Păi ce, o să mergem cu moşul pe lac, să rîdă ei de noi ? Singuri în barcă, bă !

— Ai tu curaj ? Dacă urci tu, urc şi eu...

— Nu ne aiurim, bă. Ştii cum facem ? Stăm la mal. Şi cînd îi vedem, fuga în barcă şi ne prefacem că acostăm. Şi le spunem că venim din fundul lacului, din chestiile alea stîncoase...

— Grozav ! Dar ce-ar fi să le spunem că am înnoptat pe lac, în barcă ! Nu e şi mai ! O uşchim ?. Hai ! Că eu am văzut unde ascunde moşul cheia de la lanţul bărcii.

— Dar ăştia care aşteaptă inspecţia ce-or să zică ?

— Le spunem că ne-a dat voie moşul...

— Şi moşului ?

— Îi spunem că ne-a dat voie unul din ei. Unul înalt cu pălărie şi cu ţigara în gură. Zicem că ne-a poftit el.

Şi se potrivi că in clipa cînd ieşiră din casă, furtuna era în pauză, îşi pregătea alte forţe, mai turbate. Încurajaţi de liniştea şi pustietatea de pe lac şi de la marginea lacului, şmecherii se duseră într-un suflet la debarcader,

dibuiră cheia și dezlegară barca. Apa era atît de liniștită încît se urcară în barcă fără un pic de teamă.

— Bă ! Dar n-avem vîsle. Ce facem ? Ce le spunem ?

— Zicem că ne-a prins furtuna și le-am pierdut...

— Și cum am ajuns la mal, fără vîsle... ?

— Bă, iar ești cum am jurat că nu-ți mai spun... O să zicem c-am tras cu mîinile. Ce știu ei despre bărci ?

— Uite vîslele ! Sînt legate de barcă. Le tragem !

— Păi dacă-s acolo, să le lăsăm acolo. Ce să facem cu ele ? Aoleu ! Hai să ne stropim puțintel ca să pară că chiar am fost pe lac...

— Bă, și dacă nu vin și ne stropim degeaba ?

— Vin ! Dacă-ți spun eu ! Acuși trebuie să pice.

Deodată, un fulger despică văzduhul, deschizînd din nou drum liber vijeliei. Începutul uraganului fu atît de violent și de neașteptat, încît șmecherii deghizați în cutezători se priviră cîteva clipe înspăimîntați și nehotărîți. Cînd Pompilică vru să-l întrebe pe Sergiu ce să facă, sau invers, cînd Sergiu vru să-l întrebe pe Pompilică, dar asta nu mai are importanță, primele valuri desprinseseră deja barca de mal. Apoi mai trecură cîteva clipe în care își ascultară dinții clănțănindu-le, și cînd se uitară mai bine văzură că au ajuns în mijlocul lacului. Și nici unul din ei nu avea nevoie să se uite pe carnetele cu însemnări pentru a ști cît de adînc e lacul spre mijloc. Era un fund de prăpastie fără fund, așa le spusese moșul. Singura lor scăpare era tot cuvîntul, dar nu celebrele lor combinații de cuvinte, ci un singur cuvînt strigat cu toate puterile, din gît pînă-n tălpi

— Ajutooooooor !

— Ajutooooooooooooor !

Barca intrase cu totul în voia valurilor. Din fericire, era încă atacată din față, așa că mai avea pînă să se răstoarne. Sălta și cobora. Vijelia o purta ca o coajă de nucă pe întinsul mînios al lacului. Valurile își pierdură orice direcție și începură să lovească barca din față și din coastă, ba o trimiseră și unor vîrtejuri, care o răsuciră ca pe o frunză. Vitejii se lungiseră pe burtă. Nu mai aveau curaj nici să strige, nici să se uite unul la altul, le era chiar teamă să răsufle, sau poate că uitaseră, în spaima lor nemaipomenită, unde sînt, dacă trăiesc, dacă visează. Dar din păcate erau trăsnetele și tunetele și ful-

gerele şi şuvoaiele şi scîndurile de care se loveau şi scîncetele : tot ce le mai rămăsese din graiul atît de aparte altădată. Că barca încă nu se răsturnase ? la asta nu puteau să răspundă nici constructorii ei. Dar vijelia încă nu se terminase, ea nu avea nici o milă faţă de pasagerii bărcii, nu asculta nici rugăciunile, nici jurămintele lor. Doar îi amăgea din cînd în cînd. Îi lăsa să învie cu cîteva clipe de linişte, ca să-i omoare iarăşi, şi tot aşa îi tortura pentru toate fărădelegile lumii. Şi pentru că nu se vedeau unul pe altul, şi pentru că nu vedeau nimic, şi nici nu mai ştiau nimic altceva decît că îi aşteaptă moartea, pentru prima dată nu se mai războiră între ei, ci se războiră fiecare cu sine însuşi. Poate că nu vijelia îi izbea cu capul de perceţi, ci ei singuri se izbeau amintindu-şi multe.

Barca fusese totuşi zărită de un copilandru isteţ, care văzînd-o dezlegată de mînă omenească, nu de vijelie, dădu imediat alarma. Pădurarii şi pescarii se adunară la ţărm, dar la început îşi închipuiră că barca e goală. Noroc că lui Sergiu îi veni mintea cea de pe urmă. Nici nu-i trecea prin cap să se scoale în picioare, de teamă că l-ar lua vijelia ca pe-o frunză, dar văzînd printr-o gaură oamenii adunaţi la mal, îşi aruncă şapca, apoi batista, apoi carnetul cu însemnările din ajun. Cei de pe ţărm văzură obiectele zburînd şi înţeleseră.

Cîţiva flăcăi zdraveni, obişnuiţi cu furtunile, dezlegară altă barcă, mai mică, şi începură să vislească aprig spre sora mai mare din mijlocul lacului. Dar acolo în mijloc, valurile potriveau barca pentru a-i da lovitura fatală, pentru a o răsturna. O întorceau sigur cu coastele către ele. Înţelegînd pericolul care o păştea, pescarii salvatori începură să strige :

— Mă, cei din barcă ! La vîsle, mă !

Strigau să-şi rupă plămînii, strigau cu atîta putere că îndemnul lor ajunse şi la urechile celor doi.

— Mă, cei din barcă, mă ! Ţineţi barca de-a curmezişul ! Contraţi-o, mă !

Pînă la urmă. Sergiu şi Pompilică pricepură cam ce vor să însemne ţipetele pescarilor. Într-un moment de răgaz se uitară unul la altul şi în aceeaşi clipă luă fiecare cîte o vîslă în mînă. Unul în dreapta, altul în stînga, lăsară vîslele în apă. Nu ştiau decît să le ţină, habar n-aveau cum se manevrează, şi se agăţară de ele cu toată puterea care le rămăsese, convinşi că asta era tot ceea ce

trebuiau să facă : să se țină de ele. Dar barca era atît de violent scuturată încît vîslele lor înțepenite tot atingeau apa. În cîteva secunde îi ajunse barca salvatorilor. Doi vlăjgani își făcură vînt peste bord, sărind în barca celor doi naufragiați. Le smulseră vîslele din mîini și începură să tragă vîrtos spre țărm.

— Ce v-ați apucat de joacă pe furtună ? întrebă unul din ei. Mai întîi am crezut că nu știți să vîsliți. Lacul ăsta e rău al dracului pe timp de vijelie.

— Dacă nu potriveați la mare precizie vîrful bărcii pe talaz, cu cîngile vă scoteam din fundul lacului. Brava !

Sergiu nu mai avea putere și curaj să mintă :

— În viața noastră n-am pus mîna pe vîsle...

— Glumă... ! făcu unul dintre pescari uitîndu-se spre Pompilică. Mai rar așa dibăcie !

— Zău că n-am pus niciodată mîna pe vîsle, spuse la rîndul lui Pompilică.

Cei doi salvați erau prea galbeni și prea tremurau ca să le ardă de glume, înțeleseră pescarii. Și imaginea nenorocirii care putea să se întîmple cu băieții lui dom' inspector îi făcu să-și piardă pentru o clipă cumpătul. Îndeajuns ca un val să răsucească barca, iar celălalt s-o izbească în coastă, răsturnînd-o ca pe-o nucă. Din fericire țărmul era numai la vreo douăzeci de metri. Dacă ar fi sosit atunci, cireșarii ar fi văzut doi flăcăi vînjoși purtînd în spate, spre malul lacului, două ființe zgribulite care ar fi semănat cu Sergiu și Pompilică dacă ar fi fost mai vesele și mai gălăgioase. Dar cu mutrele lor nenorocite, plouate, înspăimîntate, aduceau mai degrabă cu doi șoricei trași afară, de coadă, dintr-o văgăună inundată.

CAPITOLUL XVI

1

Groaznica vijelie nu izbutise să cotropească şi lumea întunecată a grotei. Doar pe alocuri, prin unele cotloane şi crăpături întortocheate care rătăceau neobosite prin pîntecele muntelui pentru a-şi găsi căi firave de ieşire la lumină, răzbăteau din cînd în cînd slabe ecouri ale uraganului de afară. Dar şi apa pîriiaşului subteran, mai tulbure, mai iute şi mai multă mărturisea ceva despre zvîrcolirile şi prefacerile violente de undeva din lume. Schimbările pe care şi le închipuiau şi le simţeau în lumea de-afară îi îngrijorau prea puţin pe cireşarii din barca de cauciuc. Ei erau sub obsesia altor gînduri şi mai ales erau însetaţi de lumină. Voiau să scape cît mai repede de tentaculele beznei, de urmărirea acelor fiinţe necunoscute, care, cu fantomele şi tăcerile lor, nu puteau să dorească binele. Nu ! le spusese Victor şi simţiseră toţi. Oamenii din urma lor nu erau mînaţi de gînduri bune. Imaginea primejdiei din spate creştea mereu, şi parcă se apropia cu fiecare clipă care trecea, pentru că fiecare clipă scormonea jăraticul unei întrebări rele : de ce oamenii din spatele lor nu voiau să-şi arate chipul ? De ce după întîlnirea celor două fantome nu azvîrliseră nici un cuvînt înspre ei ? Cine era ? Cine erau ? Numai Petrăchescu ?... Sigur Petrăchescu, dar poate că nu era singur. Lui Victor i se părea nefiresc ca din pricina unei bărci Petrăchescu să pornească într-o asemenea urmărire primejdioasă. Şi dacă ar fi vrut să le ia barca oare n-ar fi putut să strige după ei ? Dar celălalt personaj al grotei ? Cel care petrecuse mai mult timp în prima peşteră, cel care locuise şi mîncase în peşteră, oare era şi el împreună cu vînătorul ? Cine era ? Ce căuta în peşteră ? De ce voise să-i sperie ? Şi de ce nu se spulbera odată tăcerea

aceea rea din spatele lor ? Oamenii care-i urmăreau nu aveau gînduri bune, nu puteau fi niște rătăciți care caută scăpare... Și-ar fi împreunat forțele... Atunci ?... Victor nu putea să dezlege enigma. Oricît se chinuia nu putea înțelege mobilul acelei urmăriri tăcute, rele, ca o tortură. Și Maria și Ionel gîndeau ca Victor și simțeau ca și el ceva înfricoșător, rece, nedefinit, ca niște tentacule gata să înșface, în tăcerea din urma lor.

Dar în față ?... Necunoscutul din față îl neliniștea și mai tare pe Victor. Se cutremura cînd se gîndea că orice piedică, orice obstacol, oricît de mic, i-ar fi apropiat pe urmăritori. Și cît de simplu era să li se ivească în cale o cascadă, un zăgaz de piatră, sau o prăbușire care să fi închis, cine știe de cînd ? ieșirea din grotă ! Era gîndul pe care Victor nu voia să-l destăinuiască și celorlalți, deși, în sinea lui, era convins că și pe ei îi obseda.

Și Tic era foarte necăjit, dar necazul lui avea alte pricini. Mai întîi îi era rușine că se speriase de o scamatorie, că dăduse bir cu fugiții văzînd o stafie tocmai cînd se prefăcuse și el în stafie. Dar mai ales era necăjit că avea la sînul lui o putere nemaipomenită, cu care ar fi putut stăvili orice primejdie, chiar și ghearele acelea care-l cotrobăiau uneori cu gheață din spate, dar pe care n-o putea folosi. De cîteva ori îi trecuse prin minte să le spună și celorlalți marele lui secret, pentru a căuta împreună cuvîntul vrăjit, dar își amintise tocmai la timp, că orice destăinuire ar fi rupt vraja cutiei.

— Maria ! își refăcu Tic curajul. Mai spune-mi niște cuvinte vrăjite.

— Iar îți trec prostii prin cap ? se supără Maria. Iar vrei să scoți limba ? Nu. Ticușor ! Fii cuminte !

— Am eu un secret, Maria... și am nevoie de cuvinte vrăjite. Te rog din tot sufletul...

— De ce ai nevoie de cuvinte vrăjite ?

— Doamne ! Ce rea te-ai făcut dintr-odată ! Dacă știi cuvinte vrăjite, de ce nu mi le spui. Zău, Maria ! Spune-mi ca și cum mi-ai răspunde la tabla înmulțirii...

— Uffff ! Ce cicălitor, uffff !

Tic știa că bătălia e cîștigată. Avea undele lui specifice care nu-l înșelau niciodată :

— Ești cea mai frumoasă soră din lume, știi ?

Maria tresări. Niciodată frățiorul ei n-o făcuse frumoasă. Oare ce-i trecuse prin minte ?

— Ce vorbești, frățior rău, urîcios și nesuferit și... foarte drag. Ticușorule.

Era beznă și neliniște și parcă avea nevoie de duioșii.

— Sssst ! se auzi semnalul șoptit al lui Victor.

— Hai, spune-mi ! se rugă Tic foarte în șoaptă la urechea Mariei.

— Bu hu hu !

— Cum ? Așa de simplu ?

— Da, Ticușor. Bu hu hu !

— Sssst ! se răsti Victor. Liniște. Se aude ceva...

Se făcu tăcere și parcă se auzea undeva înaintea lor un zgomot nedefinit.

— Lanternele ! porunci Victor tot în șoaptă. Toate ! Înainte !

Razele înmănuncheate și trimise înainte ca un proiectil nu zugrăviră cine știe ce spectacol neobișnuit privirilor celor din barcă. Tunelul. apa care curgea cu vălurele spumoase, cotloane, firide, bolovani, nimic altceva. Zgomotul însă se apropia. Pentru a preîntîmpina orice pericol, se hotărî debarcarea și continuarea drumului pe jos, prudent, fiecare ținîndu-se de celălalt. Primul obstacol apăruse ! Oare ce era ? O cascadă ?... Da ! Zgomotul care se apropia era cel făcut de o cădere de apă !

Victor luă din mîna lui Ionel funia de care era legată barca și începu s-o înfășoare pe braț lăsînd numai o distanță de doi metri între mîna lui și barcă. Pierderea bărcii ar fi însemnat o catastrofă. Încetul cu încetul, lumina unită a lanternelor descoperi obstacolul. Mai întîi aburi, apoi învolburare, apoi apa prăvălindu-se în șuvoaie înspumate. Era o cascadă... dar nu pe pîrîul pe care mergeau ei, ci pe un altul care venea de undeva din dreapta. Răsuflară toți ușurați, dar nu-și continuară imediat drumul, ci se abătură pe malul celuilalt pîrîu pentru a cerceta cataracta. Dacă tocmai de acolo pornea o cale de ieșire spre lume ? Dar nu reușiră să descopere nimic, nici un cotlon, nici o deschizătură. Numai căderea nebunească a apelor, pe unde nu puteau să treacă. Se întoarseră pe pîrîul lor, la barca legată de un colț de stîncă. Și iarăși porniră pe drumul de apă care părea că nu se va mai sfîrși niciodată, că nu-și va găsi niciodată limanul. Coturile rîului se înmulțiseră și-l obligau pe Victor să nu mai lase nici o clipă vîsla cîrmă din mînă. În spatele lui, Ionel lumina cu lanterna calea de apă.

— Atenţie ! strigă brusc Maria. Luminaţi toţi în stînga, în spate ! Am văzut ceva.

Trei lanterne luminară în acelaşi timp, în spate, malul stîng al pîrîului, descoperind obiectul zărit de Maria. Probabil că-l aruncase apa pe mal. Era o cutie de lemn, ca o tabachere lunguiaţă.

— Cutia ! ţipă Tic, uitînd consemnul ancestral. Cutia fermecată !

Noua descoperire îl azvîrli din barcă. Dar şi ceilalţi. Prichindelul se împiedică şi în ultima clipă se prinse de gambele lui Ionel. Nu căzu, nu-şi juli nasul cum crezuse că se va întîmpla, dar nu mai ajunse primul la cutie. O ridică Victor de jos, şi înainte de a o deschide propuse un scurt popas. Locul în care acostaseră nu era bun pentru popas. Apa era prea lacomă, îngustase ţărmul, iar coturile dese ale pîrîului nu le lăsau libertate de manevră în cazul unei primejdii din spate.

— Ar fi bine să trecem pe dreapta, spuse Victor. Mi se pare că se întîmplă ceva în stînga...

Victor lumină cu lanterna malul stîng şi văzu că într-adevăr se întîmplă ceva în stînga. Pîrîul subteran primea un alt afluent, mai liniştit însă decît cel cu cascada. După ce mai merseră vreo treizeci de metri de la confluenţă, ajunseră la o firidă încăpătoare, care putea fi folosită ca loc ideal de popas. Traseră barca la mal, încolăciră frînghia în jurul unui bolovan, apoi îşi amintiră despre cutia de lemn a Mariei.

— Cutia vrăjită ! se repezi iarăşi prichindelul tăiat în două de o dilemă cumplită. Dar nu se poate. Două cutii ? !

Care era cutia cea bună ? Cea de la sînul lui, sau cea din mîna lui Victor ? Uită orice şi smulse cutia din mîna lui Victor. Nimeni n-avu timp să-l împiedice.

— Tic ! Eşti nebun ? strigă Maria.

— Bu hu hu ! urlă el în loc de răspuns. Mă mai vedeţi ?

— Cum să te vedem în întunericul ăsta, nesuferitule ! Să dai imediat cutia înapoi !

Lumina lanternei înfuriate a Mariei descoperi în mîinile lui Tic nu o cutie, ci... două ! Maria i le smulse din mîini cu violenţă.

— De unde ai asta ? întrebă ea, arătînd spre cutia grea şi strălucitoare de metal.

— Ce te privește pe tine ? se încontră rău prichindelul. E cutia mea și să mi-o dai imediat înapoi !

— De unde-o ai ? Acuma să spui !

— Din peștera vînătorului ! răspunse prichindelul. Am găsit-o ascunsă într-o firidă. E cutia vrăjită. Dă-mi-o !

Dar Maria nu puse cutia în palma deschisă și fierbinte a frățiorului jefuit, ci i-o dădu lui Victor și Victor tresări atingînd-o.

— Ticușor — spuse el. Aprinde și tu lanterna. Ionel, ia uită-te aici !

Victor și Ionel pipăiră și întoarseră cutia pe toate fețele. Găsiră mai multe butoane, apăsară pe fiecare, dar cutia nu voia să se deschidă.

— Mi-ați furat vrăjile ! se tînguia Tic. Sînteți niște idioți... Numai eu vă puteam scăpa...

— Sssst ! îl înfruntă Victor. Nu mai mișca lanterna.

Din întîmplare, Ionel apăsă pe trei butoane odată și cutia se desfăcu zgomotos ca un aparat de fotografiat cu burduf. Ionel se uita la Victor și Victor la Ionel. Nici nu le trecea prin cap să-i facă vreun repros prichindelului care tremura de furie, de ciudă, de durere, de spaimă, de neputință.

— Ce este ? întrebă Maria.

— Un aparat tefefe extraordinar, ca o bijuterie, răspunse Ionel. Cred că poate să comunice și cu luna...

Maria se înfioră. Descoperirile din grotă, primul mesaj, atît de ciudat, stafiile, barca, toate căpătau parcă un înțeles. Cuvintele i se rostogoliră pe buze fără să vrea.

— Da... încuviință Victor. M-am gîndit mai de mult la toate acestea, dar nu puteam să cred, nu puteam... Mi se părea imposibil... Parcă era dintr-o carte...

— Ce facem ? întrebă Maria.

— Imediat îmbarcarea ! Primejdia e mai mare decît ne-am putea închipui. Și cred că nu ne amenință numai pe noi.

— Și cealaltă cutie ? îndrăzni Tic, care parcă se trezea într-un basm ca un pui de uriaș adormit multă vreme.

Victor o deschise și citi cu voce tare bilețelul pe care-l găsi înăuntru :

— „V-am luat-o înainte ! Sergiu și Pompilică. Sic !".

— Cum se poate asta ? se miră Maria. Cum, cînd, cu ce au trecut înaintea noastră ?

— Nu... meditã Victor. Imposibil ! Sau aproape... Gata ! Îmbarcarea ! N-avem voie să mai pierdem o clipă !

Ionel il opri pe neașteptate :

— Stai ! Nu putem renunța la cercetarea celuilalt pîrîu. Dacă tocmai celălalt braț e drumul de ieșire din peșteră ?

Victor ezită doar o secundă : Oare pîrîul acela să fie drumul de ieșire ?

— Nu cred ! spuse el. E un simplu pîrîiaș care se varsă într-al nostru. Gata ! Ne-am hotărît ! Mergem pe pîrîul nostru !

— E o prostie ! se aprinse Ionel. Pentru că am fost odată cum am fost nu vrei să mă asculți ? Dacă acolo e calea ? Nu-ți dai seama că pripeala ne poate distruge ?

— Nu pripeala ! se înfurie Victor. Nehotărîrea ! Orice minut contează. Singura cale de ieșire e asta ! Nu simți ?

— Ești nebun ? țipă Ionel. E viața noastră în joc și poate că dăm cu piciorul unicului mijloc de salvare... Eu mă duc.

Nu așteptă nici o încuviințare, nici o vorbă, nici un gest. Porni ca din pușcă spre confluența unde găsiseră cutia.

— Ionel, stai ! strigă Victor în urma lui.

— Mă întorc... se mai auzi vocea lui din beznă.

Victor era gata să pornească în goană pe urmele lui Ionel, dar alunecă și izbi bolovanul care ancora barca. Funia se descolăci ca un arc și barca eliberată fu luată de curent.

— Barca ! dădu Victor alarma și începu să alerge prin apă, nebunește, după ea.

Tic și Maria înțeleseră ce se întîmplă și porniră după el luminîndu-i drumul și eliberîndu-i astfel mișcările. Barca se îndepărta cu iuțeală, abia se mai zărea, dar apăru un cot salvator, cu bolovani și curenți care o opri cîteva clipe. Victor o ajunse în clipa din urmă, înșfăcă funia și o înfășură iarăși în jurul brațului. Erau salvați. Dacă n-ar fi fugit Ionel ca un neghiob !

— Repede după el ! spuse Victor și trăgînd barca împotriva curentului porni spre confluența celor două pîrîiașe.

Cînd ajunse la confluență, Ionel își dădu seama că făcuse un act de eroism gratuit. Voia din tot sufletul să-și ajute prietenii, voia să iasă dintr-o carapace care-l anchiloza, dar momentul pe care-l alesese nu era cel mai nimerit. Victor avea dreptate. În graba care se cerea, exista o singură cale de ieșire posibilă, și probabilă : pîrîul care-și continua neîntrerupt mersul. Numai în cazul cînd pîrîul care-i dusese cu atîta fidelitate pînă atunci s-ar fi vărsat într-un altul mai mare, numai atunci ar fi trebuit să-l părăsească. Pîrîiașul pe care Ionel începuse să-l exploreze se îngusta mereu, apoi se împărțea în niște șuvițe cu neputință de cercetat. Nu mai avea nici un rost să-și continue explorarea. Porni repede înapoi.

Cînd ajunse la confluență, urechea lui Ionel înregistră un zgomot ciudat, ca o răsuflare, ca un horcăit și simți cum îl cutremură groaza. Ar fi vrut să fugă și chiar se gîndi s-o ia de-a dreptul prin apă, dar zări la rădăcina unei stînci un obiect care semăna cu... Se aplecă să distingă mai bine : erau niște cizme cum nu mai văzuse... Și aici conștiința lui se opri. Două brațe puternice îl cuprinseră de după ceafă și de după umeri, capul îi fu strîns cu putere și presat în ceva moale și înăbușitor. Se zbătu, cîteva clipe, apoi mintea i se întunecă.

După un minut, vînătorul îl dezlipi de piept. Corpul celui înăbușit devenise inert. Bărbosul îl aruncă pe umăr ca pe un prosop și cu un ghiont îi porunci vînătorului să pornească înapoi, de-a dreptul prin apă. După ce făcură un cot și încă unul, dădură amîndoi drum liber razelor pînă atunci subțiate. Luminară fața prizonierului.

— Dom'le, băiatul directorului, pe cinstea mea !

— Fii atent, coane. Să nu te recunoască. Să nu-ți arăți fața, și caută să-ți schimbi vocea.

— Dom'le, pe mine nu m-ar mai interesa chestia asta...'

Bărbosul duse mîna spre șold și vînătorul se văzu nevoit să continue :

— ...dar dacă zici dumneata, bine, dom'le...

Mai merseră o bucată de drum înapoi, pînă socotiră că s-au îndepărtat îndeajuns de confluența celor două pîrîiașe. Bărbosul lăsă ostatecul jos, pe piatră, apoi îi

stropi fața cu apă rece din pîrîu. Și fiindcă victima nu făcu nici o mișcare îi trase capul spre pîrîu și i-l cufundă de cîteva ori în apă. Ionel se trezi, se scutură de cîteva ori, deschise ochii, dar îi închise la loc pentru că nu distingea nimic în bezna groasă.

— Nu-ți fie teamă, puștiule, auzi Ionel un glas necunoscut. Ești în mîna unor oameni buni.

Dar chiar în aceeași clipă vîrful unei cizme îl lovi cu sete în coaste. Și imediat altă lovitură în fluierul piciorului.

— Oameni buni, dom'le, foarte buni, prea buni... scrîșni o voce îngroșată, nefirească. Dacă spui, scapi, auzi ? Dacă nu spui, scrîști ! auzi ?

Și o altă lovitură îl izbi în fluierul piciorului, în același loc în care mai fusese lovit, sau poate că durerea îi îmbolnăvise tot osul.

— Stai, coane ! spuse bărbosul. Prea te grăbești...

— Dom'le pe... se întrerupse brusc vocea îngroșată. Trebuie să știe ce-l paște. Dacă spune totul, scapă. Asta-i toată legea. Auzi, mă ?

— Mi-e frică... se tîngui cel trîntit pe piatră.

— Cine-a luat barca ? se auzi vocea nefirească.

— Care barcă ? întrebă buimac Ionel.

Talpa care-i apăsa urechea și i-o freca parcă avea zimți. Simțea cum i se prelinge ceva cald pe ceafă.

— Cine-a luat, dom'le barca ? Pe cinstea mea !

— Cel mai mic dintre noi... răspunse Ionel. Numai el a încăput prin crăpătură.

— Și cutia ? întrebă vocea necunoscută. Cine-a luat cutia... Adică tot ăla mic a luat-o... Unde-i cutia ?

— Nu știu, răspunse Ionel. N-am văzut nici o cutie.

Piciorul intră iarăși în acțiune : lovea, apăsa și freca. Lovitura o primi după ureche.

— Nici acum nu știi, dom'le ?

— Am văzut o cutie de lemn, o tabachere... răspunse Ionel.

Vînătorul îl căută jos cu mîinile, îl ridică încet de guler, pînă îl potrivi în fața pumnului drept. Brațul se retrase, apoi lovi scurt, năprasnic. Prizonierul se prăbuși ca o cîrpă.

— Ce faci, cretinule ? șuieră bărbosul. Te arunci singur cu capul în jos în prăpastie ?

— Taci ! se zburli vînătorul. Mă arunc cu picioarele, nu cu capul. Şi să nu mai insulţi, dom'le, auzi ? E ultima dată, dom'le. Trebuie să ştie ce-l aşteaptă, dom'le. Să nu creadă că glumim, dobitocule !

Bărbosul încremeni de uimire. Parcă ar fi auzit vocea altcuiva. Şi mai ales înţelegea că vînătorul are dreptate.

— Poate c-ar fi bine să mai chibzuim, spuse cu alt glas bărbosul. Dar nici dumneata să nu mai insulţi...

— Dom'le, tot una e : libertatea indiferenţei, pe cinstea mea ! Eu mi-am făcut planul. Mai sînt şase. Ştiu pe ce-au pus mîna, nu ştiu pe ce-au pus mîna, tot una e, dom'le...

— Coane, eu zic să mai încercăm...

— Dom'le... încearcă dumneata, pe cinstea mea...

Bărbosul reuşi să-l aducă pe Ionel în simţiri, după multe strădanii.

— Te-ai trezit ?... întrebă el. Acum te-ai convins că nu glumim. Bucăţi te facem !

— Nu ştiu, se plînse Ionel. Nu ştiu. Doamne !

Dar piciorul vînătorului înainta şi căuta urechea.

— Dom'le, spui ?

Piciorul cu zimţi începuse s-apese urechea. Apoi s-o frece. Pocneau zgîrciurile ca varza.

— Spun... răcni Ionel.

3

Victor îl strigă pe Ionel, dar nimeni nu-i răspunse. Ajunsese în locul unde şuviţele acelea subţiri se revărsau în braţul care-l atrăsese pe Ionel. Terenul era accidentat, inaccesibil. Nu trecuse nici Ionel mai departe. Imposibil ! Teama de a i se fi întîmplat un accident îl părăsi repede, după cercetarea braţului inaccesibil pe toată porţiunea lui. Nu erau nici prăpăstii, nici cascade, numai înfundături sau crăpături verticale, prin care nu se putea strecura corpul unui om. Atunci unde era Ionel ?

Victor se întoarse la confluenţă. Tic şi Maria îl aşteptau neliniştiţi.

— Aprindeți lanternele ! șopti el. Să căutăm peste tot. Maria ! Tu să ții lumina lanternei numai înainte.

Căutară cu atenție pe mal dar nu găsiră nimic. nici o urmă, nici un semn, nici un indiciu care să explice dispariția bruscă și misterioasă a prietenului lor.

— Să căutăm și-n apă, spuse într-o doară Maria.

În apă... Și Tic zări în apă farul unei lanterne. Mîna se cufundă iute : era lanterna lui Ionel. O recunoscură toți. Numele lui era scrijelit pe metal.

— Aici n-avea ce să caute Ionel, spuse Victor. Numai dacă l-a atras ceva, dacă a zărit ceva neobișnuit... Dar ce putea să-l atragă aici ?

Căutară în porțiunea în care Ionel zărise cizma vînătorului. Terenul era umed și uns cu un mîl moale, slinos, ca o pastă cleioasă. Victor lumină centimetru cu centimetru fîșia de mîl de lîngă apă, cu speranța că va găsi urmele ghetelor lui Ionel. Urme erau din belșug, dar nu urmele cireșarului. Erau urme de cizme mari, bărbătești. Șănțulețele de pe tălpi îi ajutară să descopere numărul agresorilor, pentru că nu mai rămînea nici o îndoială : Ionel fusese atacat. Doi oameni pîndiseră acolo. Victor își destăinui gîndurile cu glas tare :

— Au fost doi indivizi care l-au pîndit aici pe Ionel. Și pentru că nu există nici o urmă de-a lui înseamnă că l-au luat pe sus. Direcția urmelor duce spre catedrală... Mai încolo urmele dispar : înseamnă c-au luat-o de-a dreptul prin apă.

Simțeau, în beznă, că se uită unii la alții și mai ales simțeau cum crește în ei același gînd.

— Poate că e-o nebunie ce facem, șopti Victor, dar alt gînd nu-mi trece prin cap. S-au schimbat rolurile : acum trebuie să urmărim noi... Pornim ? Gata !

— Luăm și barca ? întrebă Tic.

Funia bărcii era în mîna lui Victor.

— Trebuie, Ticușor, răspunse Victor. La început o să ne cam încurce, dar poate să ne fie de mare folos, mai tîrziu.

Tic cerù cu mîna funia bărcii și Victor i-o încredință strîngînd cu durere brațul prichindelului. Apoi trecu în frunte pentru a conduce înapoi, pe drumul pe care veniseră, grupul obosit și jefuit al cireșarilor. Victor lumina drept înainte calea, fîșie dreaptă, fără căutări, Maria iscodea malul drept, iar Tic malul stîng. Nici o pietricică

nu putea să scape luminii orbitoare. Lanternele băteau departe, preîntîmpinînd orice atac prin surprindere. De aceea la coturile pîrîului, cireşarii încetineau mersul. şi de fiecare dată cînd îl încetineau, prichindelul cel blond şi ciufulit îşi lipea cotul de mijloc pentru a simţi un obiect dur pe care şi-l agăţase la cingătoare : o toporişcă luată din rucsac. Îl văzuse pe Victor şi făcuse şi el la fel, dar Victor nu-l văzuse pe el. După un timp dispăru şi fîşia de mîl care trădase urmele agresorilor. Drumul continua tăcut, cu încordări şi emoţii, şi mai ales cu speranţe.

— Pssst ! dădu Tic semnalul convenit de alarmă. Am găsit o piatră, o pietrică...

Şi Maria şi Victor se pregăteau să-şi reia drumul cam nemulţumiţi de zelul exagerat al prichindelului. Dar Tic îi opri :

— E granit din ăla, paleozoic, pe care l-a găsit Ionel la intrare, cînd ne-am certat prima dată...

Victor luă piatra, apoi i-o arătă Mariei :

— Unde ai găsit-o, Ticuşor ? întrebă Victor.

— Aici ! Uite alta ! Şi încă una ! Trei la un loc ! Cum de le-a scăpat Ionel ?

— Unde le ţinea ? se interesă Maria.

— În buzunar la pantaloni, am văzut cu cînd le-a pus. Într-un buzunar cu fermoar... Am vrut eu să-i împrumut una şi ştiu...

După alţi cîţiva paşi, Tic mai descoperi o piatră şi lîngă ea încă două.

— Uneltele de silex, îl lămuri Victor.

— De ce tot trei ? întrebă numaidecît prichindelul.

Dar cînd Victor descoperi, doar după cîţiva paşi, alte trei pietre granitice, întrebarea lui Tic începu să-l chinuiască. Trei, trei, trei. De ce mereu cîte trei ? Era evident că fuseseră aruncate cu bună ştiinţă, nu pierdute. Dar de ce cîte trei ? Trei pietricele de granit, trei uneite...

— Ticuşor ! tresări Victor. Ia arată-mi pietrele aşa cum le-ai găsit pe mal. Înşiră-le !

— Poftim ! spuse prichindelul cam bosumflat.

— Nu te supăra, cîrnuleţule... Tu mi-ai dat ideea. Nu observi ? Trei pietre mici, trei pietre mari, trei pietre mici... Tot nu înţelegi ?

— Nu... recunoscu foarte trist ciufuliciul.

— Trei mici, trei mari, trei mici : trei puncte, trei linii, trei puncte !

— S.O.S. ! tresări puștiul. Salvați sufletele noastre !

— Doamne ! se îngrozi Maria. Oare ce i s-a întîmplat ?

— Tu nu simți cît de frumos e mesajul ăsta ? întrebă Victor cu tremur în glas. Ionel vrea să fie salvat, ne cheamă să-l salvăm, și ne mai spune că poate să fie salvat !

Își reluară drumul cu o hotărîre de neînfricat. Tic își pipăi securea. Era la locul ei și securea era un paloș de foc, și palașul nu putea fi mînuit decît de un Făt-frumos. Las'că...

4

Cei doi agresori și ostatecul lor mergeau împotriva curentului. Pe mal, prin apă, pe unde găseau loc. Ionel era la mijloc, între ei, fiecare îl ținea de o mînă. În dreptul unei scobituri, camuflată de un bolovan în formă de piramidă, se opriră. Îl lipiră pe prizonier de perete, se dădură cîțiva pași înapoi, apoi își proiectară brusc lanternele asupra lui.

— Acum gata, dom'le ! Ai mințit, dom'le ! S-a dus !

— N-am mințit... se rugă Ionel. Am spus tot ce știam. Poate-am uitat cîte ceva...

Vocea lui plîngea. Vînătorul îi făcu un semn cu cotul bărbosului. Una din lanterne se stinse și vocea bărbosului întrebă crunt :

— Ia zi-i ! Cîte fete sînt cu voi ? Aici în peșteră...

— Una... răspunse Ionel.

— Și cealaltă unde-i, dom'le ? Că erau două, pe cinstea mea. Va să zică minți...

— Nu mint... Cealaltă e afară, pe munte, cu băiatul ăla solid, cu Ursu...

— Da, dom'le, știu... Să nu minți, dom'le, că... scrîști !

— Și zi-i așa ! E o fată cu voi. Fragedă, nu ? De vîrsta dumitale, nu ?

În clipa aceea, Ionel făcu un pas, parcă ar fi vrut să se ferească de cineva, și se prăbuși dureros în apă.

Bărbosul îl ridică de piept. Prizonierul gemea și se scutura de durere.

— Ce s-a întîmplat, dom'le ? se interesă vînătorul.

— Piciorul... se jelui Ionel în sughițuri. Aoleu ! Mi-am rupt piciorul, la genunchi.

— Jale, dom'le, îi spuse vînătorul. Pe cinstea mea. Eu nu te iau în spate, dom'le. Și tot ai spus totul...

Vînătorul se apropie de cel căzut, îl primi din mîinile bărbosului și-l întoarse cu fața la perete. Apoi își scoase pistolul de la șold și-l lovi scurt și dur în ceafă.

— Știu eu un loc bun. dom'le... Pe oricine l-ai atinge acolo, adoarme cît ai zice pește, pentru cel puțin două ceasuri.

Ionel căzuse ca un cearșaf. Bărbosul îl tîrî în scobitura camuflată de piramida de piatră și-l acoperi cu pînza care fusese odată îmbrăcămintea unei fantome.

— Așa, dom'le ! aprobă vînătorul. Să stea acolo pînă ce ne întoarcem cu cutia. Și pe urmă vedem noi. Ori iese o chestie mai așa, ori scrîști ! Pe cinstea mea.

Cei doi porniră iarăși prin noaptea peșterii. Alergau ca niște bezmetici, prin apă, printre stînci și bolovani, cu nădejdea că undeva îi așteaptă libertatea și soarele.

5

Dacă Tic n-ar fi descoperit piatra aceea neînsemnată, o pietricică șlefuită gata să cadă într-o groapă cu apă, oare ce s-ar fi întîmplat în Peștera Neagră ?

Era ultima piatră care mai rămăsese în buzunarul lui Ionel și pe care prizonierul o aruncase înainte de a se prăbuși lîngă piramida de piatră, atunci cînd își rupsese piciorul. Dar Tic văzu piatra, era o unealtă veche de silex, învățase și el să le deosebească, și imediat dădu alarmă :

— Pssst ! O chestie de silex !

Și iată că piatra aceea murdară deveni cel mai prețios diamant : Ionel trăia, se afla pe undeva prin apropiere, și îi chema spre el. Căutară la început în jurul locului unde găsiseră piatra. Erau multe scobituri acolo și una

din ele era mascată de o piatră uriașă în formă de piramidă. Acolo se strecură Tic, acolo îl găsi pe Ionel sub pînza parașutei. Îl traseră afară din nișă și Maria se repezi să-i facă respirația artificială, dar Victor o opri :

— Mai întîi în barcă, apoi plecarea și pe urmă respirația ! Pînă la trei !

Înainte de trei, barca porni în aval. Tic în față, ghemuit, lumina calea cu lanterna. Victor în spatele lui trăgea din răsputeri la vîslă. Drumul îi era cunoscut : încă nu-i pîndea nici un pericol din față. Restul bărcii era ocupat de Ionel și de Maria, care ținea în poală capul bolnavului și încerca toate metodele sanitare și nesanitare ca să-l aducă în simțiri. Fața lui Ionel era plină de vînătăi și julituri, urechile la fel, iar în ceafă avea un cucui cît pumnul. În sfîrșit, cînd barca ajunse la confluența celor două pîrîiașe, Ionel scoase primele gemete și făcu primele mișcări. Imediat, Victor hotărî prima escală.

Tic, Maria, Victor îi șopteau, îi spuneau tot ce le trecea prin cap pentru a-l trezi mai repede și a-l face să înțeleagă de la început că a scăpat de agresori.

— Pe cinstea mea... se auzi vocea lui înceată. Nu-mi vine să cred că am scăpat.

— Nesuferitule ! izbucni Maria.

Îl lăsară să-și revină cu totul. Maria mai muie o dată batista în apă și începu să-i frece fruntea.

— Aoleu ! țipă Ionel ridicînd capul. Ustură ca dracul ! Sau ai vrut să mă trezești de-a binelea ?

Nerăbdător, Victor îl întrebă într-o suflare :

— Cîți sînt în total ? Ai recunoscut vreunul ?

— Sînt numai doi și mi se pare că nu prea se înțeleg. Unul e Petrăchescu. Celălalt nu știu cine e, nu i-am auzit niciodată vocea. Un individ cu barbă, foarte solid...

— Petrăchescu ! tresări Victor. Acum încep să se lămurească multe. Povestește-ne totul, în amănunte...

Ionel le spuse tot ce i se întîmplase. Mai ales nu uită să-și amintească metodele lui Petrăchescu : urechile, fața, fluierul piciorului, coastele, ceafa.

— Cum ai scăpat ? întrebă nerăbdătoare Maria.

— M-am prefăcut că mi-am rupt piciorul... Dar ce spaimă am tras ! Brrrrr ! vorba lui Tic. Am crezut c-o să mă împuște, bestia... Și să știți că am plîns... Uneori m-am prefăcut, alteori am plîns mai rău ca un crocodil...

— Și cutia ? întrebă Victor.

— Le-am spus că n-am putut s-o deschidem şi că am ascuns-o într-o firidă, chiar lîngă deschizătura lor, acolo la cărarea iadului. S-au dus după ea.

— Grozav ! se bucură Tic. Ce-o să se mai chinuiască !

— Chiar aşa grozav nu-i, Ticuşorule. Dacă se-ntorc şi dau de noi, cu voi nu ştiu ce-or să facă, dar cu mine ştiu... În bucăţele mă taie şi pun şi sare deasupra. că se găseşte...

— Cum te simţi ? îl întrebă Victor.

— Îmi vine să urlu de durere, Dumnezeule ! M-a tocat ca pe roată. Şi-n ceafă parcă mi-a băgat un fier roşu...

— Dacă te doare, e bine. spuse Maria.

— Zău că nu-i bine, se rugă Ionel. E cumplit...

— Ba e bine ! îl încurajă şi Victor. Avem o parte din trusa medicală la noi. Trebuie să plecăm imediat. Dacă dau a treia oară peste noi, nu mai scăpăm. Dacă ieşim noi nu mai scapă ei. Dac-aí putea, Ionel, să pui în funcţiune aparatul tefefe...

— O să încerc, spuse Ionel, cu voce bolnavă. Ceafa mă nenoroceşte, dracii şi smoala de-acolo... Vezi, Tic. Dacă punem cutia asta în funcţiune va fi de o mie de ori mai preţioasă decît cutia ta fermecată...

— Daaa... dar mie tot îmi pare rău, zău, Ionel...

Îi părea rău nu pentru cutie ci pentru că-şi pierduse basmele.

6

Undeva în peşteră, departe sau aproape, cine poate şti ? Beznă, ură, disperare.

— Dom'le, numai dumneata eşti de vină, pe cinstea mea. Trebuia să-l împuşc.

— Parcă ziceai, coane, că metodele dumitale nu dau greş. Şi ce foloseai dacă-l omorai ? Aflai ceva în plus ?

Cei doi agresori cotrobăiseră prin toate cotloanele şi firidele, prin toate scobiturile şi crăpăturile, dar nu găsiră nimic, absolut nimic.

— Asta-i, dom'le ! Așa-i cînd nu dai ascultare primului gînd. Pe cinstea mea !

— Ai dreptate, coane ! Ai spus o vorbă mare. Și eu trebuia să fac la fel. Să mă predau !

— Cum, dom'le ? Pe cinstea mea !

— Da, coane. Din prima zi mi-a trecut asta prin cap. De cînd am știut că voi intra în cavernă... Pe urmă... Ca un animal care nu știe ce să facă...

— Păi atunci de ce-ai venit, dom'le, aici ? Pe cinstea mea ! De ce n-ai rămas acolo ? Ai stricat o parașută, dom'le...

— Dar ce ești dumneata ? Procuror ? Comandant ?

— Dom'le ! Ai auzit de „Expresul negru" ?

— Am auzit, de cînd tot aud de el...

— Eu sînt, dom'le...

Bărbosul înlemni. Apoi începu să tremure din toate încheieturile. „Expresul negru" era unul din cei mai faimoși spioni, omul care nu greșise niciodată în anii unui sfert de secol. Dar nu se putea... Ba da !

— Dumneata ?

— Da, dom'le. Și acum pot să las la o parte mascarada, pe Dobrescu. Cerboaica, și pe toți ceilalți. Am dreptul, după atîția ani, măcar pentru jumătate de ceas... Am și uitat de mine, de gîndurile mele. Nici nu mai știu cine sînt în realitate. Petrăchescu sau...

— Dumneata „Expresul negru" ?

— De ce te miri ? Nu mi-am jucat bine rolul ? Toți mă cred un smintit, un inofensiv, pînă și copiii rîd de mine. Și dumneata, domnule, m-ai crezut...

— Și pentru ce faci toate ăstea ? se îngrozi bărbosul.

— Pentru ce ?... Pentru că asta mi-e meseria, domnule. Unii bat cuie, alții vopsesc, alții predau lecții. Mi-am ocupat și eu locul în viață. Nici nu mai știu cînd și pentru ce. La început cred c-am avut destule motive. Pe urmă... Îmi fac meseria, așa cum bat alții cuie... Gata...

Bărbosul își reveni din uimire și căută un plan de scăpare. Dar Petrăchescu îl simți :

— Stai, domnule ! nu mai fă nici o mișcare și să nu ieși din raza lanternei, că trag. Eu nu greșesc niciodată, domnule. Orice copil știe asta. Spuneai că vrei să te predai ? De ce, domnule ?

— Pentru că e o prostie... Ce caut eu aici ? Ce fac ? Oamenii clădesc și eu stric... De ce ? Am fugit cînd eram

tînăr și cînd erau ruine... Acum am ajuns eu ruină într-o lume tînără... De ce să mai stric ?

— Ghinionul dumitale că te-ai întîlnit cu mine... Altminteri puteai să te predai. Mie nu-mi pasă. Pot și fără dumneata. Dar dacă te predai eu nu mai exist. Și mie, domnule, îmi place viața. Nu renunț la ea pînă-n ultima clipă. E prima dată cînd îmi divulg secretul, înțelegi ? Stai, domnule, nu mișca. Ți-am spus că nu greșesc niciodată !

— Nu te trădez, pe viața mea, se rugă bărbosul presimțind groaznica sentință.

— Copilării ! Știu, domnule. Dac-ai avea pistolul în mînă, nu la șold, ai trage șapte gloanțe în mine. Și pe cel de pe țeavă l-ai trage. Știu, domnule, de-aceea trăiesc.

— Nu spun un cuvînt...

— Stai, domnule ! Am opt gloanțe în revolver. Ei sînt șapte. Am opt gloanțe, domnule, exact cîte trebuie...

— Adică... ? începu să priceapă bărbosul.

— Dom'le, ai fost trimis aici. Și ai fost ucis, ai dispărut. Crezi că interesează pe cineva de cine ai fost ucis ? Cei care te-au trimis vor pune o cruce în dreptul unei cifre și gata ! Eu știu, domnule, așa se întîmplă. Nimeni nu se mai interesează pe urmă de dumneata...

— Dar mama...

— Fleacuri, domnule, pe cinstea mea. Mama ! Un cuvînt, domnule. Așa cum spui masă, pistol, țigară... Mama ? Și ce dacă se spunea „lonă" sau „slagă" ? Un cuvînt, domnule... Eu n-am dreptul să pierd nici un cartuș. Șapte sînt ei, al optulea ești dumneata. Cu dumneata voi începe. Numai dacă bag fiecare cartuș într-o țeastă, pot să scap. Stai ! Întoarce-te ! Așa, domnule, cu spatele... Morții tac, dom'le... Știi cine-a spus primul asta ? Cezar, dom'le... Morții tac, dom'le, tac, pe cinstea mea. Și Petrăchescu va trăi, dom'le, va trăi cu Dobrescu, și cu Cerboaica, iar dumneata, dom'le, te-ai sinucis fiindc-ai omorît șapte copii... Da, dom'le... Ai omorît șapte copii și te-ai sinucis... Întoarce-te cu fața, cu tîmpla !

Vînătorul apăsă pe trăgaci. Bărbosul se prăbuși exact în dreptul deschizăturii.

— Primul cartuș, dom'le... Mai sînt șapte... În fiecare țeastă cîte unul, pe cinstea mea...

CAPITOLUL XVII

1

Ceasul lui Victor arăta ora patru. dar nici unul din cireşarii flămînzi de lumină nu era în stare să fixeze timpul : patru dimineaţa ? patru după amiaza ? Era atîta beznă în urma lor, şi atîtea întîmplări, şi atîtea emoţii, şi atîtea spaime, şi atîta marmură întortocheată, şi atîtea taine de calcar, şi atîtea întrebări, încît nimeni nu mai reţinuse numărul zilelor sau al săptămînilor trăite în grotă, nimeni nu mai simţise clapele convenţionale ale timpului. Patru dimineaţa ? Patru după amiaza ?... Şi deodată se îndrăgostiră toţi de cifra patru. Dacă ar fi fost ora unu sau două, dilema i-ar fi învrăjbit, poate chiar le-ar fi îngroşat neliniştile. Dar ora patru era bună prietenă : ori începea o zi, ori era plină zi... Peste un ceas, afară în lume, totul va fi mai viu şi mai treaz, pentru orice cinci al cadranului, oamenii ar putea să-i asculte... Numai dacă ar izbuti Ionel să aducă semnale şi pocnituri şi bîzîit în aparat ! În goana aceea prin apă şi beznă, întrebarea cea grea devenise o rugăciune : Va izbuti Ionel... ?

Barca trecuse fără să acosteze prin două saloane grandioase şi prin două lacuri albastre, încărcate toate cu minuni de marmură şi calcar. Erau orgi şi oglinzi acolo, şi milioane de boabe roşii, albastre, verzui şi albe împroşcate în arcade şi cupole, erau statui ciudate şi crestături pe lespezi prăbuşite, dar ei n-aveau voie să piardă nici o clipă, nu trebuiau să întărîte timpul. Tunelul parcă nu mai avea capăt, parcă voia să străbată tot lanţul de munţi ai lumii. Oare cît goniseră în veşnicia lor subpămînteană ? Cîte grade şi meridiane depăşiseră ? Oare-i va duce vreodată tunelul la lumină ?... Şi iarăşi cea mai grea şi mai repetată întrebare : va izbuti Ionel ?

Lanternele luminau fără încetare necunoscutul dinaintea lor. tubul de apă și beznă, în care reveniseră, după ere de tăcere și moarte, ființe omenești. Dar parcă ecourile și curenții crescuseră, iar tubul devenise drept ca un cilindru, iar picurii de apă se răriseră pe tavanul mai înalt.

— Să stingem lanternele... se auzi vocea emoționată a lui Victor.

Lanternele se stinseră, toate odată, și bezna le intră în ochi, moale, rea, usturătoare.

— Să nu se-ntîmple ceva chiar acum... șopti Maria cu emoțiile întinse spre un prag pătimaș al luminii.

— Numai cîteva secunde... cîteva clipe...

Întunericul... da ! Întunericul parcă se îmblînzise. Parcă era o noapte. cum sînt multe nopți in lumea obișnuită. o noapte fără lună, o noapte cu un luceafăr mare, viteaz, care vrea să deseneze umbre pămîntești. Întunericul fusese spart undeva. Unde ?

— Numai să nu fie o crăpătură sus, spre creștete, dar nu cred... nu se poate !

Era mai degrabă un protest decît o speranță, era poate gestul naufragiaților disperați, care simt, înainte de a vedea, coaja de pămînt de la orizont, și nu mai au putere s-o anunțe, nu mai au decît puterea protestului împotriva unei posibile torturi : tortura prin speranță. Totuși speranța creștea în sufletele lor ; fusese un licăr, o scînteie, dar totul putea deveni explozie. Oare ce forțe necunoscute clocoteau în pieptul lor ?...

Victor își întoarse capul spre Ionel :

— Ar fi bine să nu mai aprindem lanternele, să lăsăm ochii să ni se obișnuiască încetul cu încetul cu lumina... E un adevărat noroc că nu s-a făcut dintr-odată lumină. Am fi orbit.

Nu răspunse nimeni. Teama încă nu pierise de tot. Se rugau în tăcere. Victor îl căuta pe Ionel, dar bezna încă nu admitea contururi :

— Ionel... Cum să facem ca să te ocupi mai departe de aparat ?... Să-ți lumineze Tic cu o lanternă acoperită ?

— Nu-i nevoie... îl liniști Ionel. Am învățat aparatul pe dinafară. Îi cunosc fiecare șurub, fiecare resort, fiecare sîrmuliță. N-am nevoie de nici un pic de lumină... Într-adevăr e un mare noroc că nu ne-a trăsnit soarele...

După atîta vreme, după atîta veşnicie întunecoasă, cireşarii vorbeau din nou despre lumină şi despre soare... Şi abia acum cînd simţeau că lumea şi lumina se apropie, începea să-i doară apăsarea muntelui, oboseala, setea de odihnă şi de aer, de aer cald, uscat... Se gîndeau că poate va fi un cer albastru şi nori albi de sidef şi nişte întinderi verzi şi crestetele gri ale munţilor... Cît de departe erau culorile, culorile de toate zilele, culorile de odihnă şi de mers, culorile de casă, culorile în care închizi ochii şi spui :„Uffff ! Ce cald e astăzi !"

Barca înainta purtînd spre ţărmul luminii de toate zilele patru fiinţe pline de speranţă. Noaptea se transformase în seară, seara devenea o ceaţă groasă, apoi o negură dintr-o după-amiază de munte, apoi o ceaţă dinaintea zorilor. Şi după un col... undeva, departe, se vedea printr-o gaură mică, mică lumea. Lumea cea adevărată. Era o pată albă sau albastră acolo, un punct alb, îndepărtat. Dar acolo, în discul acela mic cît o unghie, cît un bob de mazăre, cît o perlă, acolo erau toate bogăţiile şi fericirile lumii : părinţi, prieteni, oameni, viaţă, lumină. Totul era acolo în bobul acela de lumină, care devenise cît un nasture, apoi cît podul palmei, apoi cît o farfurie, apoi...

Aerul era cald, uscat, lumina se apropia. Nu mai era o simplă spărtură rotundă şi albastră, ca un semn de speranţă al depărtărilor. Se vedea cerul cu norii albicioşi ai Mariei, se deosebeau culorile. Cireşarii nici nu simţiseră cînd ieşiseră din grotă şi pătrunseseră în lume. Deasupra lor era cer. O şuviţă subţire, albastră susţinută parcă de pereţii de piatră cu creste dantelate care mărgineau pîrîul. Barca plutea pe fundul unei prăpăstii hidoase. Soarele nu se vedea, dar cine se îndoia oare în acea clipă că potopul de lumină pe care-l revărsa nu era dăruit, tot, celor care ieşeau din tirania beznei.

Prăpastia era însă nemiloasă, crudă, rea, cu inimă de piatră. Pereţii tăiaţi cu spada şi şlefuiţi de ploile şi zăpezile mileniilor nu lăsaseră nici o pecingine, nici un colier să urce sau să coboare pe netezimile lor neverosimile. Nimeni nu s-ar fi putut căţăra pe ei spre lumină. Cînd priveau dîra albastră de deasupra capetelor şi înţelegeau cît de departe e cerul, pasagerii bărcii simţeau încă fiori

subpămînteni. fiori de beznă și închisoare. Tunelul descoperit și adînc. tunelul din fundul pămîntului, îi întîmpina cu o melodie gemută și înfundată, cîntată de o orchestră nevăzută peste care parcă se trăsese o cortină sferică. groasă. înăbușitoare. Parcă totul, tot cîntecul cu ecourile lui, urcă de undeva din fundul pămîntului... Dar mai putea fi oare și un alt fund al pămîntului ? Zgomotul era mai greu și uneori răzbăteau ecouri de alarmă, ale unor trîmbițe ascuțite, sau bubuiturile unor tobe gigantice. Era un cîntec care aducea neliniști, era un preludiu dureros. funebru...

Cireșarii se priveau cu tăceri. Presimțeau ce-i așteaptă la capătul drumului. Dar numai departe, în zare, munții își coborau gheburile spre pămînt. Poate că acolo... Cînd cîntecul lugubru se transformă în zgomot rău și apoi în răcnet asurzitor, cireșarii părăsiră barca și își continuară drumul pe malul drept al pîrîului. Natura era haină. Uitase cît îi chinuise cu bezna și spaimele ei, sau poate era furioasă că-i fuseseră văzute și mîngîiate podoabele din adîncuri și le pregătea o coroană a cruzimilor : închisoarea de la pragul lumii. după ce îi sîngerase cu neasemuita tortură a speranței.

Cascada era la cîțiva pași. Dintr-un loc ferit de vălmășagul apelor și de spuma prăbușirii, Victor privi în jos... Dacă l-ar fi văzut Ursu, l-ar fi împins înapoi numai cu puterea răcnetului. Cascada avea vreo zece metri. Lacul pe care-l făcea era înconjurat de lespezi de piatră netede ca parchetul sălilor de bal, dar și suliți groase cu vîrful treaz înălțat spre cer, parcă așteptînd căderea cuiva. După ce ieșea din lac, pîrîul cotea brusc după un colț de munte și nu se mai vedea. Victor se retrase de la marginea cascadei, pașii îi obosiseră, vorbele nu voiau să se destăinuie, dar nici nu mai era nevoie. Îi urmăreau toți privirile, și privirile lui căutau, rugătoare, un semn pe pereții șlefuiți, și nici o cută, nici un colț de piatră nu se lăsa înduplecat. Netezimea pereților era aspră și definitivă.

Numai Ionel nu participa la drama mută de lîngă cascadă. El nici nu știa ce se întîmplase, dar el scoase cuvintele încărcate de speranță :

— Gata... oftă el. L-am prins. Doamne, ce simplu !

Ceilalți nu-l înțelegeau. Nu puteau să sară dintr-o dată de la un capăt al lumii la altul.

— Ce vă uitați așa ?... Gata ! V-am spus... Aparatul funcționează...

— Sîntem salvați ! sări imediat fostul posesor al cutiei fermecate.

Maria și Victor se lipiseră de Ionel. Aparatul bîzîia. De cînd aștepta tresăririle unor degete bune !

— Ne poate auzi lumea... șopti Maria. Uffff !

— Da ! Sigur... Îi provocă prichindelul pe toți la adevăr. Cutia mea ! Ați văzut ?

— Cutia ta, Ticușorule... îi răspunse Ionel. Ei, acum vezi, Ticușorule ! Crezi că poate să existe în lumea asta, acum, o vrajă mai mare decît vraja din cutia ta ?...

Cireșarii se așezară pe o limbă uscată de piatră și începură să trimită prin degetele lui Ionel mesajul lor către lume. Linii și puncte, linii și puncte, dar mai întîi : trei puncte, trei linii, trei puncte...

Tic privea cerul, parcă-și lipise genele de albastrul îndepărtat. Dar cine ar putea să jure că prichindelul nu urmărea în văzduhul ocolit de nori zborul uluitor al unor linii și al unor puncte... ?

2

Vijelia care întîmpinase dimineața cu atîta spaimă și distrugere își pierduse aproape toate urmele. În vălmășagul vieții devenise ceva care a fost, iar pentru oamenii care o înfruntaseră o amintire urîtă, sau, cine știe ? o amintire frumoasă. Soarele ieșise biruitor din bătălia cu stihiile care voiseră să-l răpună încă înainte de a se trezi, și oamenii îl găsiră, după fuga norilor, exact acolo unde trebuia să fie în ziua și la ora aceea. Și își cheltui cu atîta dărnicie puterea sa de foc, încît foarte repede readuse pace și liniște pe pămînt. O păsăruică își făcu îndată curaj și diapazonul ei dădu semnal și deșteptare întregii naturi. Era cîntecul dintotdeauna al lumii. Pă-

mîntul își scutură amorțeala și se înzdrăveni, iarba suflă în aer podoaba grea a ploii, copacii își îndreptară brațele și își recuceriră spațiile furate, iar oamenii își reluară treburile întrerupte.

Cireșarii, cei iarăși ai soarelui, părăsiseră de multă vreme coliba de bîrne. Se despărțiseră de oamenii care-i găzduiseră acolo, după ce unul dintre ei, un bărbat zdravăn, uitîndu-se la Ursu, rosti ca pentru sine :

— Asta-i : nu există pe lume o ființă mai tare ca omul !

Plecaseră înviorați, și poate că ar fi trebuit să se predea bucuriilor după marea lor biruință asupra vijeliei. Dar nu scăpaseră și nu puteau scăpa de neliniști. Vijelia turbată împiedicase orice întîlnire pe unde. Lucia încercase de mai multe ori, emițînd zadarnic semnale care nu se auzeau nicăieri. Nu mai aveau nici o veste din peșteră, iar aparatul nu recepționa nimic. Încetul cu încetul fură năpădiți de gînduri negre în împărăția aceea atît de albă și de galbenă a soarelui de după amiază. Mergeau spre cabană cu privirile mereu întoarse spre masivul care adăpostea peștera. Oare ce se întîmplase acolo ?... Cînd cabana se zări în fața lor, la mai puțin de jumătate de kilometru, Lucia propuse un popas scurt care prevestea emoții.

— E aproape cinci, spuse ea. Oare n-ar fi cazul să mai încercăm o dată, înainte de a urca la cabană ?

— Dacă îți place atît de mult ora cinci fără opt minute și zece secunde... îi anunță Dan ora exactă.

Oare nu-și pierdeau iarăși timpul ? Oare nu era mai bine să alerge în cabană ?... Tustrei căzură însă de acord să mai facă o ultimă încercare înainte de... Aparatul intră în funcțiune și înainte ca Lucia să înceapă semnalizarea, auzi un țăcănit :

„Ta-ta-ti-ti-ta-ta-ti-ti-ta-ta..."

— Peștera ! spuse Ursu strîngînd brațul lui Dan ca un clește.

— Peștera ! gemu Dan care nu-și mai simțea brațul amorțit de strînsoare.

Lucia închise ochii și lovi automat cu degetele în emițător : voia să și-i imagineze pe cei cu care se întîlnea pe unde, voia să-i vadă înainte de a le primi mesajul,

măcar cu o clipă înainte. Aparatul o paraliză. Semnalele cădeau grele :

„Ti-ti-ti Ta-ta-ta Ti-ti-ti !"

Și din nou :

„Ti-ti-ti Ta-ta-ta Ti-ti-ti !

— S.O.S. ! se cutremură Lucia. S.O.S. !

Și începu să noteze, înfrigurată, mesajul acelora care răzbătuseră prin noaptea muntelui și scăpaseră pentru o vreme de mînia oamenilor din caverne :

SITUAȚIE APROAPE DISPERATĂ / AVEM NEVOIE DE AJUTOR / SÎNTEM URMĂRIȚI DE DUȘMANI PERICULOȘI / FOARTE PERICULOȘI / AM IEȘIT DIN PEȘTERĂ PRIN PĂRTEA CEALALTĂ / NU PUTEM DA NICI UN PUNCT DE REPER / SÎNTEM LA MARGINEA UNEI CASCADE / AM PARCURS UN DRUM FOARTE LUNG / NU PIERDEȚI NICI O CLIPĂ / UNUL DIN SPIONI E PETRĂCHESCU / TRANSMITEM CU UN APARAT CAPTURAT DE TIC DE LA EL / AL NOSTRU S-A DISTRUS DE MULT / VĂ VOM ȚINE LA CURENT / VĂ VOM SPUNE MULTE DACĂ VOM SCĂPA / NU MAI PIERDEȚI NICI O CLIPĂ / NOROC BUN —

— NOROC BUN, răspunse Lucia și adăugă : PORNIM IMEDIAT !

Și totuși cîteva clipe nimeni nu făcu nici o mișcare, nimeni nu fu capabil să miște buzele. Mesajul părea de necrezut. Dar ei nu trecuseră oare prin întîmplări aproape de necrezut ?... Și aparatul nou capturat de Tic... Și Petrăchescu care nu voise să le împrumute barca... Și apariția lui Petrăchescu la poalele stîncii ca un cal de șah... Ursu tresări. Dacă Petrăchescu era în peșteră, atunci pătrunsese pe acolo. Prin urmare, peștera nu se termina înainte de stînca aceea. Era primul punct de reper. Trebuia să caute după stînca aceea, dincolo de creasta masivului. Mai exista un punct de reper : La gura unei cascade !

Cei trei cireșari se uitară în aceeași clipă spre masivul în care se afla peștera. După stînca asemănătoare cu un cal de șah, masivul parcă își înălța crestele, apoi și le îngheboșa, se prăvălea parcă la pămint.

— Dacă ieșirea se află spre capătul masivului ? întrebă Lucia. Eu cred că numai acolo se află drumul de ieșire...

Își adăpostiră bagajele după niște tufe de ienupăr, apoi se pregătiră pentru plecare și căutare.

— Fiecare trebuie să cerceteze într-o anumită regiune, delimitată, spuse Lucia, ca să avem cît mai mult spor. Ursu la mijloc, Dan la stînga, eu la dreapta...

— Foarte bine ! o aprobă Ursu cu un ton ciudat. Voi faceți ce vreți. Eu, din clipa asta, gata ! sînt *eu* cu tot ceea ce am și cu tot ceea ce pot. Luați partea stîngă sau dreaptă, orice vreți. Eu iau totul. Gata !

Și acea ființă care se prăvălea prin văi și coclauri nu mai aducea cu nimic a om. Un animal înspăimîntat, o nălucă, un fulger. Acrobațiile nebunești ale copilăriei, săriturile și salturile rămășagurilor, exercițiile de înaltă clasă de prin săli erau un fleac pe lîngă grozăviile goanei spre cascadă. Ursu auzea în urma lui prăbușiri, rostogoliri de bolovani, crengile brazilor se rupeau sub greutatea trupului catapultat, prăpăstiile și rîpele își căscau întunecimi ascuțite, dar el era mereu, mereu cu o fracțiune de secundă înainte. Piciorul găsea întotdeauna locul cel mai potrivit, de trecere, sau de rezistență, brațele nimereau întotdeauna punctele de sprijin sau de avînt. Numai goana părea nebună, dar mișcările care o compuneau erau de o luciditate revoltătoare. Pasul lui trebuie să fie sigur și era, pentru că un picior rupt sau zdrelit, chiar dacă pentru el nu ar fi însemnat nimic, ar fi însemnat poate pentru alții totul. Cînd ajunse pe creasta masivului în care se afla peștera, își încordă auzul. Dar nici un zgomot de cascadă nu ajungea la urechile lui.

3

La gura cascadei, cireșarii care evadaseră din beznă trăiau clipele cele mai grele. Priveau întruna de-a lungul tunelului descoperit care ducea spre peșteră, sau își cățărau privirile pe pereții netezi de piatră, spre șuvița albastră de deasupra capului. Moartea sau viața puteau să se prefacă dintr-o clipă în alta în certitudine.

Victor tocmai își terminase de notat cîteva însemnări în caiet. Pe o pagină trecuse numele fiecăruia, vîrsta, adresa, iar pe alte cîteva istorisise pe scurt ceea ce se întîmplase : descoperirea noii peșteri, apariția celor doi dușmani, răpirea și salvarea lui Ionel, urmărirea, ieșirea din peșteră, bariera crudă de la cascadă. Ar fi vrut să mai spună și altele, gînduri care-l dureau sau care-i dureau pe ceilalți, legămintele pe care le făcuseră, hotărîrea lor de a-și păzi prietenia, dar timpul se grăbea. Făcu sul caietul și-l introduse într-un termos gol cu gîndul de a-l arunca în cascadă în cea mai grea clipă, în clipa fără ieșire.

— Oare nu putem face nimic ? întrebă Maria. Nu ne putem apăra ? Așteptăm așa cu mîinile la piept... ?

Nu era nici o scobitură în pereți în care s-ar fi putut refugia, nici o stîncă sau un bolovan după care s-ar fi putut adăposti, nimic, nimic...

— Să ridicăm o baricadă ! spuse Ionel. Din barcă, din bagaje, din ce avem. Și să ne apărăm cu pietre.

Era o idee absurdă. Cum puteau ei, în spatele unei baricade fragile, să oprească înaintarea unor oameni înarmați ? Nici n-ar fi văzut în cine să arunce, iar dacă s-ar fi uitat ar fi fost ochiți și fulgerați.

— Extraordinar ! se înfricoșă Maria. Știți ce facem noi acum ? Așteptăm să vină cineva ca să tragă în noi ! Nu ne putem apăra în nici un fel. Dacă Lucia și ceilalți nu ne găsesc înainte...

— Dar dacă am face două baricade ? sări Tic. Fiecare lipită de un perete. Așa facem noi la bătăile cu zăpadă. Niciodată nu știi din ce parte să te ferești. Vrei să ataci într-un loc și te atinge de dincolo. Zău, noi așa cîștigăm cu inamicii. Îi ținem în șah și tocmai cînd se așteaptă mai puțin, arde-i !

Lui Victor îi venea să rîdă de seriozitatea cu care vorbise prichindelul. Ar fi fost ca într-o bătaie cu zăpadă. Numai că unii se apărau cu bulgări, iar alții atacau cu gloanțe. Dar își aminti și disperarea Mariei. Acea așteptare neputincioasă era cumplită. Parcă se scurgea viața din ei, parcă se scurgea sîngele, picătură cu picătură, și se uitau unii la alții cum li se scurge și nu făceau nici un gest ca să-l oprească.

— Bravo, Ticuşor ! se pomeni Victor spunînd. Numai să găsim materiale pentru baricade.

Nu se temeau de un atac neprevăzut. Nici agresorii n-aveau cum şi unde să se ascundă. Şi se apucară, toţi, cu zelul disperării, să adune pietre şi bolovani din pîrîu sau de pe maluri, pietricele, orice găseau şi să le aranjeze în jurul rucsacurilor şi sacilor de dormit, să improvizeze nişte adăposturi, la început jalnice, înalte de jumătate de metru fiecare, dar care pînă la urmă ajunseră la un metru şi păreau destul de rezistente împotriva unui atac... dacă şi ei ar fi avut arme, sau dacă nici agresorii n-ar fi avut arme. Mai ales Tic era foarte mîndru de cele două baricade, de cele două redute, cum le numea el, şi avusese grijă prichindelul să-şi pună la îndemînă o toporişcă şi un uriaş morman de pietre care i-ar fi ajuns pentru două zile de bătălie neîntreruptă.

Umblînd după pietre, nu prea departe în amonte, Victor zărise o crăpătură, lungă, cu deschiderea spre cascadă şi invizibilă dinspre peşteră. Era un fel de firidă, săpată în malul stîng, sus, la vreo şase metri de suprafaţa apei. În firida aceea s-ar fi putut ascunde un om. De la firidă pînă la baricade erau vreo cincizeci de metri. Ideea lui Tic devenea dintr-odată redutabilă. Trei persoane s-ar fi putut adăposti după baricade, iar a patra, ascunsă în firidă, ar fi lăsat agresorii să treacă pentru a-i ataca din spate cu bolovani. Adică... nu pentru a-i ataca, ci pentru a-i doborî din numai două lovituri fulgerătoare. Altminteri n-ar mai fi fost nici o scăpare, nici pentru cel din firidă, nici pentru cei de după baricade.

Maria şi Ionel respinseră cu violenţă propunerea lui Victor. Nici nu voiau să audă de ea, dar nici Victor nu voia să cedeze.

— Altă cale de scăpare nu avem ! insistă Victor. Numai această apărare combinată. Şi nu înţeleg de ce nu înţelegeţi. Adăpostul din perete nu se vede deloc dinspre peşteră şi abia se zăreşte dinspre cascadă, şi numai dacă te uiţi anume. Agresorii nu-l vor descoperi. Ei vor vedea numai baricadele de la cascadă. Şi se vor apropia cu precauţie. Nu vor trage înainte de a ajunge la mai puţin de cincizeci de metri. Poate că se vor opri chiar sub mine... E de ajuns să lovesc din prima lovitură

pe unul din ei, și nu se poate să nu-l lovesc. Îi las bolovanul în cap, nu înțelegeți ? Și pe urmă arunc și în celălalt. Imposibil să nu-i dobor !

— Eu i-aș atinge sigur ! spuse Tic cu ură. Dar știu că nu vrei să mă lași acolo. Pe mine nu mă întrece nimeni din oraș în ochit. Zău, Victor.

Victor vorbise cu însuflețire, cu patimă, cu ură. Maria și Ionel erau impresionați de siguranța lui, dar încă nu acceptau, încă se codeau. Știau că în cazul unui eșec, primul care ar fi fost doborît, fără nici o putință de scăpare, era Victor.

— Dar nu înțelegeți, urlă Victor, mi-e absolut indiferent dacă mă împușcă acolo sau aici ! Acolo, cel puțin, am o șansă să scap și să scăpați. Aici, ne apărăm cu bulgări de zăpadă după baricade de zăpadă, împotriva gloanțelor... Nu te supăra, Ticușor, dar fără folosirea redutei din perete, baricadele tale nu fac două parale...

Maria își strînse pleoapele de durere cînd întrebă :

— Și cum ai să ajungi acolo, în firidă ?

— Eu pot să ajung ! se însufleți prichindelul. Și ochesc și mai bine decît tine. Facem o piramidă și ajung în firidă cît ai zice peșteș !

— Cam așa voi face și eu... îl întristă Victor pe Tic. O să mă urc pe umerii voștri și pe urmă văd eu... Sînt cîteva asperități sub firidă, niște crăpături, niște scobituri, cîteva ieșituri ; mi-am și imaginat o scară...

Cireșarii priviră în depărtări, spre gura peșterii. Nu se vedea nici o mișcare, nu se zărea nici o siluetă, nici un punct mișcător. Porniră apoi toți spre firida lui Victor. Conducătorul lor avusese dreptate. Numai privită anume crăpătura se zărea dinspre cascadă, iar dinspre peșteră era absolut invizibilă. Dar odată descoperită nu mai oferea nici un adăpost.

Înainte de a începe ascensiunea, Victor culese din apa rîului cîțiva bolovani, mari cît capul lui Tic, pe care-i aruncă, unul după altul, din primele lovituri, în firida pe care și-o alesese ca loc de atac. Siguranța cu care-i aruncase mai atenuase ceva din tristețea și durerea prichindelului cu toporîșca la brîu.

Ascensiunea deveni repede un chin ; mai întîi pentru umerii lui Ionel și ai Mariei, care, deși zdreliți de apă-

sare, rezistară, pînă ce Victor îi părăsi, pentru a rămîne suspendat ca un desen, ca un basorelief pe peretele prăpastiei. Apoi începu chinul lui Victor. Şi barba i se transformase în cîrlig. Dar basorelieful se ridica pe perete, centimetru cu centimetru, iar una din mîini apucă buza de jos a crăpăturii, apoi urmă un salt care-l minună pe Tic, o scurtă pendulare într-o mînă şi, în sfîrşit, cealaltă mînă se agăţă de muchia crăpăturii. O ridicare înceată şi chinuită în muşchi... şi Victor ajunse în firidă.

Îşi păstrase o speranţă absurdă : poate că firida era începutul unei grote în care s-ar fi putut adăposti toţi, şi în care ar fi putut rezista oricărui asediu, oricît de îndelungat. Generozitatea cu care crăpătura primise proiectilele îi născuse această speranţă. Şi era fericit că nu-şi destăinuise gîndul şi că nu-şi făcuse din el idol. Dezamăgirea ar fi fost cumplită. Firida abia îl putea adăposti. Nici nu ştia unde să plaseze bolovanii pentru a-i avea la îndemînă, pentru a nu-i stingheri mişcările cînd va trebui să arunce... Nu !... Cînd va trebui să ţintească, să lovească.

— Duceţi-vă la baricade ! îşi îndemnă Victor prietenii care nu voiau să se urnească de sub firidă. Întăriţi-le !

Se întoarseră împotriva inimii la cascadă. Viaţa lor atîrna de siguranţa cu care vor cădea nişte bolovani... asupra unor oameni înarmaţi şi cruzi, asupra unor oameni care ştiau că nu pot scăpa decît ucigînd. Uitaseră, sau poate că-şi ascunseseră undeva în cel mai ascuns ungher al sufletului o altă speranţă, speranţa cerului albastru, pe care îl cerceta cu atîta ardoare prichindelul cu părul iarăşi de aur.

Şi Victor, din firida lui oarbă, din firida lui cu un singur ochi : spre cascadă, privea şi cerceta cerul albastru al prichindelului. Odată cu Tic văzu mişcîndu-se ceva, sus, între cer şi munte, şi parcă era capul unui om acolo, ba nu, era...

— Ursu ! strigă prichindelul ca un apucat.

Ochii celor patru cireşari rugau pînă la lacrimi marginea cerului. Ursu dispăruse. Oare nu-i văzuse, oare nu-i auzise ?

4

Dintr-o singură privire, Ursu înțelese și mai ales simți drama cireșarilor de la marginea cascadei. Era o singură cale de salvare : să le arunce frînghia, iar ei să coboare pe rînd, pe lîngă cascadă, sau prin cascadă, jos, pe malul lacului. Să se cațere pe funie pînă la el, era imposibil. Nici ei n-ar fi rezistat, nici el n-ar fi rezistat. Se lăsă din nou pe burtă și-și arătă capul deasupra prăpastiei.

— Noroc bun ! își salută el prietenii după ce-și făcu planul de salvare. Un moment... O clipă...

Era zgîrcit cu bucuriile. Iarăși își retrase capul. Se mira singur de tăria din el. Nu ! N-avea nevoie de emoții, de bucurii, de nimic. Un singur gînd : cum să-i salveze ? Va coborî frînghia, o va lega de ceva, îi va îndemna să se prindă de ea și să coboare spre lacul cascadei. Și deodată, îl atacă spaima cea de la urmă : dacă nu va ajunge frînghia ? Pînă jos la gura cascadei erau vreo... patruzeci de metri... ba nu !... mai puțin... vreo... da ! treizeci și cinci de metri. Iar de la buza cascadei pînă la malul lacului, sau pînă în lac, mai erau vreo zece metri. În total patruzeci și cinci de metri... Fir-ar să fie ! Nu-i ajungea frînghia ! Îi venea să urle. Îi lipseau numai cinci metri. Atît. Frînghia care-i înconjura ca o centură pieptul nu avea mai mult de patruzeci de metri. Precis. Fir-ar să fie !

— Hei ! strigă el. Aveți vreo stîncă de care să prindeți frînghia ?

— Nimic ! răspunse Ionel. Absolut nimic.

— Păcat... Dar Victor unde-i ? După care baricadă ?

Victor îi răspunse din reduta lui și Ursu se minună, apoi se înfricoșă auzindu-i planul de apărare. Dar nu spuse nimic, nici măcar nu-i ceru lui Victor să coboare din adăpostul suspendat. Înțelegea și el că e singura apărare în cazul apariției imediate a agresorilor. De sus de unde era el nu avea șanse să-i lovească pe agresori de la primele aruncări, și odată surpriza trecută, cireșarii de după baricade erau sortiți morții.

— Mama ei de frînghie ! înjură Ursu cu voce tare.

— Ce-ai spus ? întrebă prichindelul cu urechile mereu ciulite.

— Trebuie să mai aşteptaţi... Puţin... Trimit imediat după frînghie.

— Pe cine ? se sperie Maria.

— Pe ceilalţi... Pe Lucia şi pe Dan. Eu în orice caz nu plec. Numai o clipă.

Dar clipa ţinu vreo zece minute. Şi atunci, abia îi auziră glasul :

— Duceţi-vă după frînghie ! La cabană ! Frînghie !

Era o voce slabă, ajungea ca un firicel la urechile ciresarilor adunaţi sub firida lui Victor. Dar niciodată în viaţa lui nu strigase cu atîta putere. Parcă vibrau şi se cremurau stîncile din jur. Alergase în întîmpinarea lui Dan şi a Luciei, şi văzîndu-i departe, în vale, începuse să strige :

— La cabană ! Frînghie ! Frînghie !

Îi văzuse apoi pe cei doi întorcîndu-se şi alergînd spre cabană. Abia după aceea simţi oboseala strigătului. Pămîntul începu să se învîrtească în jurul lui, cerul deveni dintr-odată cenuşiu. Închise ochii. răsuflă adînc de cîteva ori, apoi porni repede spre cascadă.

— Ursule ! îl strigă Victor chiar în clipa cînd îl zări. Avem şi noi un capăt de funie. Hai să-l înnodăm la funia ta. Poate ajunge.

Ursu coborî frînghia la care Ionel adăugă capătul luat de la barca de cauciuc. Apoi slobozi funiile înnodate pe lîngă cascadă. Abia îşi stăpîni o înjurătură. Frînghia aproape atingea apa lacului, dar pînă la cel mai apropiat copac de lîngă el, de care o putea lega, mai erau vreo trei metri. Încă trei metri de funie, şi Victor ar fi putut să coboare din reduta sinucigaşă, iar ceilalţi s-ar fi legănat şi s-ar fi lăsat lin pe marginea lacului.

— N-ajunge ! spuse el. Lipsesc vreo trei metri şi ceva. Dar trebuie să vină dintr-un moment în altul cei de la cabană. Nici o grijă...

— Ursule ! strigă Maria. Ce face Lucia ? Dar Dan ? Şi tu, ce faci, Ursule ?

Ce să răspundă ? se întrebă Ursu cu gîndul la cei care fugiseră spre cabană. Oare ce făceau ăia acolo ? Dacă măcar s-ar grăbi...

— Bine ! răspunse el fără să zîmbească măcar. Şi eu... foarte bine...

5

Cabana era plină de oaspeți. Unii care-și petreceau multe după-amiezi și seri acolo, la un pahar de vin și de vorbă, alții care-i trecuseră pentru prima dată pragul, și mai era un oaspete care, fără să mai fi fost văzut prin împrejurimi, fusese primit ca un inspector de către cabanier. Nu avea nici vîrstă și nici aer de inspector, pentru că era un bătrînel cu părul alb, cam obosit, dar cu ochii vioi și iscoditori, și care avea o mare plăcere să pufăie întruna dintr-o pipă cum iarăși nu se mai văzuse pe-acolo.

— Și zici că te cheamă Vasile... spuse moșneagul cabanierului. Bravo ! Ia spune, Vasile ! N-a poposit o ceată de tineri la dumneata ? Vreo șase, șapte, și unul din ei mai mic și cîrn, cu părul ca de oaie, și cam neastîmpărat...

— Nu, moș Timofte... îi răspunse întristat cabanierul. Zău că nu. Poate c-or veni mai tîrziu.

— Dar unde s-au dus băieții aceia ? se interesă imediat nevasta cabanierului, o femeie slabă, cu nas subțire și priviri speriate, și cu părul pus pe niște moațe veșnice.

— Apoi s-au dus la Peștera Neagră, cică ar avea ei...

— Vai de mine ! se cruci și-și scuipă de trei ori în sîn nevasta cabanierului. Cum s-au dus acolo, Doamne. Toată peștera e bîntuită de duhuri ! Doamne ferește ! Ptiuuuu !

— Iar începi ? ! o fulgeră cabanierul.

Ușa cabanei se deschise la timp, parcă anume pentru a opri încăierarea cu țipete și cu unghii dintre soți. Cei doi bărbați care intrară în cabană salutară din cap, căutară cu ochii pe cineva și negăsindu-l, unul din ei se adresă cabanierului :

— Nu cumva l-ați văzut pe-aici, zilele astea, pe Neculai Petrăchescu, vînătorul ?

— Pe vînătorul ăla cu nasul mare, ăl de ochește pasărea din zbor ? întrebă un cioban proptit într-o ghioagă uriașă și încremenit în fața tejghelii.

— L-ai văzut dumneata ?

— Ieri mi se pare, răspunse ciobanul. Ieri dimineață. Parcă mergea spre peșteră, singur cu arma lui, așa cum face mereu.

— Spre peșteră, spui ?

— Da, da... Pe poteca veche...

Cei doi schimbară cîteva cuvinte în șoaptă apoi părăsiră cabana. Păreau foarte grăbiți.

Moșneagul cu luleaua își aruncă ochii pe geam, dar nu mai zări decît o dîră de pulbere în urma unor călăreți. Clătină nedumerit din cap, apoi își reluă pufăitul. Nevasta cabanierului se apropie pe nesimțite de el și-i șopti misterios la ureche :

— Pe crucea mea, moș Timofte... toată peștera-i bîntuită de duhuri. Numai stafii și strigoi... Doamne ! Cite ne-a povestit dom' Petrăchescu despre arătările de-acolo, Doamne ferește ! Cum de ți-ai lăsat nepotul, moș Timofte ? Pe crucea mea !

Dar femeia descoperi niște priviri ascuțite sfredelind-o sălbatec și halba din mîna cabanierului gata să zboare spre ea. Își pipăi moațele, apoi o tuli în camera ei. Mai întîi se uită in oglindă ca să-și potrivească mai bine părul aurit de bigudiuri, apoi se uită pe geam. Era însă atît de subjugată de calitatea moațelor, încît nu observă la început două ființe harnice, care strîngeau în cea mai mare liniște rufele uscate sau ude de pe funia întinsă în spatele cabanei. Rufele cădeau pe iarbă, erau numai cearșafuri și fețe de mese, albe ca norii. Moțata zări mișcarea din spatele cabanei numai după ce Lucia și Dan o văzuseră la geam, adică după ce se ascunseseră în niște cearșafuri albe, foarte curate, singurele adăposturi pe care le puteau găsi cireșarii cei harnici și grăbiți.

Femeia de la geam, cu părul pe bigudiuri aurite, nu leșină cînd văzu stafiile alunecînd printre rufe și depărtîndu-se apoi spre niște tufișuri, numai ca să-i vină odată de hac bărbatului, să-i arate, să vadă cu ochii lui, necredinciosul, cum arată și cum se plimbă duhurile prin jurul cabanei. Veni la el într-un suflet și țipă cu atîta putere de parcă voia cu orice preț să-și rupă coardele vocale :

— Vasiiiileeee ! Vinoooo ! Vino să vezi stafiile cu ochii tăi, necredinciosule ! Vino pînă nu fug de tot !

Vasile îi aruncă însă o privire atît de furioasă și cele două halbe pe care le ținea în mîini aveau atîta dorință de zbor in ele, încît femeia își simți gleznele de cauciuc. Dar chiar dacă Vasile ar fi ascultat-o, tot n-ar mai fi

văzut nici o stafie. Lucia și Dan alergau pe dealuri, cu funia făcută ghem. Alergau cum nu alergaseră niciodată în viața lor, chinuiți de gîndul că s-ar putea să nu ajungă la timp.

6

Ursu zări de departe silueta vînătorului. Nu deosebea nici un contur, ci doar o pată mobilă, dar nu putea fi nimeni altcineva decît vînătorul... sau celălalt. Vlăjganul își încordă privirile pînă la durere. Era o singură pată mișcătoare, una singură, a doua nu se mai vedea. Și pata era subțire și lungă. Își întoarse apoi privirile spre cabană. Se vedeau și într-acolo, pe deal, două puncte mișcătoare : probabil Lucia și Dan. Făcu iute o socoteală și înțelese că dacă vînătorul nu va ajunge la cascadă înaintea celor care veneau cu frînghia, va ajunge, în cel mai rău caz, odată cu ei. Făcu și o altă socoteală cu același rezultat : dacă s-ar duce în întîmpinarea celor cu frînghia ar ajunge înapoi la cascadă tot cam în același timp cu vînătorul... Și în ambele calcule existența frînghiei era o certitudine. Dar dacă Lucia și Dan nu găsiseră frînghie ?... Știa că e o întrebare absurdă, dar n-avea voie să nu se gîndească, în absurdul în care se afla și în care se va afla și mai adînc acuși, la absolut orice. Dar mai era o soluție, ultima, o soluție nebunească, pe care o păstrase pentru cazul cînd agresorii ar apare înainte de a avea frînghia. Vînătorul apăruse, frînghia era departe...

— Gata ! urlă el. Pregătiți-vă ! A venit frînghia !

Legă un capăt al frînghiei într-un nod mobil, dar foarte sigur, de brațul drept, deasupra pumnului. Apoi aruncă funia spre cei de la marginea cascadei, apoi se lăsă pe burtă și își împinse capul, umărul drept și brațul drept deasupra prăpastiei. O treime a corpului era în văzduh și trebuia să se uite în jos, și îl apuca amețeala, dar era singura soluție, singura cale de salvare. Celălalt capăt al funiei aproape atingea apa lacului.

— Ai legat-o bine de copac ? întrebă Ionel încercînd rezistența funiei. Văd că ține.

— Ține ! Nici o grijă ! răspunse Ursu zgîlțîit și dezechilibrat de încercarea lui Ionel. E un brad solid.

— Doamne, Ursule ! se înfioră Maria. Nu te mai apleca!

— Eu zic să aruncați barca de-a dreptul în cascadă, ca să nu ne mai pierdem vremea și cu ea. Și primul care coboară s-o pescuiască. Da ?

Vînătorul se apropia. Ursu îi putea distinge silueta. Nu mai avea nici o îndoială. Era el.

— Cine începe ? întrebă Ursu. Ticușor !

Tic își băgă aparatul în sîn, dar nu ca să mai caute vrăji și farmece, apoi se repezi în salt asupra frînghiei, ca să-și transforme coborîrea în joacă. Nu-i era nici o frică. Știa că nu va scăpa frînghia din mîini.

Ursu în schimb se simți atras în abiș. N-avea nici un punct de susținere. Saltul neprevăzut al lui Tic îl prinsese visînd. Mîna stîngă căută ceva în alunecușul spre prăpastie. Întîlni o gaură, dar i se părea că degetele lui scobesc cu putere de fier stînca. Ghearele încordate ale mîinii stîngi îi opriră alunecarea, dar umerii îi atîrnau în gol. Își refăcu echilibrul, își stăpîni trupul și Tic ajunse jos, chiar pe spuma apei.

Vlăjganul se retrase cîțiva pași înapoi, răsuflă o dată adînc, apoi se lăsă iarăși pe burtă. după ce ochi ieșitura unei rădăcini in care își și înfipse vîrful bocancului.

— Maria ! strigă el.

Vînătorul se apropia. Îi distingea îmbrăcămintea și pălăriuța verzuie și țuguiată.

Maria se agăță cu mîinile de funie și se desprinse de pămînt. Rădăcina în care-și proptise Ursu vîrful bocancului se rupse ca un pai de trestie. Se simți atras cu iuțeală spre abis : mîna stîngă căuta zadarnic o susținere. Și-o roti de cîteva ori prin aer, apoi și-o înfipse în muchia prăpastiei, își azvîrli picioarele înapoi și găsi o poziție de echilibru de cîteva secunde. Greutatea însă îi aduse tot trunchiul în gol. Și aproape în cădere se încordă ca un arc și-și lăsă toată puterea în genunchi. Cînd simți greutatea și asprimea sîngelui în cap, pe față, în ochi, cînd se gîndi că prăbușirea nu va mai fi primejdioasă pentru Maria, brațul i se eliberă brusc.

— Ionel ! porunci Ursu înfricoșător.

Vînătorul zărise silueta de la marginea cascadei și deodată își transformă mersul în goană. Ursu îi vedea nasul ascuțit. Amîndoi se grăbeau.

— Ionel ! mai strigă o dată Ursu, apoi răcni din toate puterile : Victor ! Nu fă nici o mişcare. Ascunde-te !

Ionel întoarse capul şi-l văzu pe vînător alergînd cu pistolul în mînă. Se aruncă dintr-un salt asupra funiei. Exact în aceeaşi clipă se azvîrli înapoi şi Ursu pentru a contrabalansa smucitura mortală. Dar încetul cu încetul, secundă cu secundă, vlăjganul simţi alunecare definitivă spre prăpastie. Încercă totuşi să se împotrivească. Îşi simţi întîi capul, apoi pieptul, apoi mijlocul în gol, în văzduh. Printr-o răsucire fulgerătoare ajunse cu tot trupul pe muchia prăpastiei, paralel cu ea. Jumătate din corp era în abis, jumătate lipit încă de pămînt. Mîna stîngă căuta găuri în stîncă, mîna dreaptă căuta sprijin sub muchia prăpastiei. Şi trupul i se prăvălea, îi aluneca, greu, pentru că-l ţinea cu răsuflarea, cu bătăile inimii, dar îi aluneca, îi aluneca, sigur, în prăpastie. Îl văzu pe vînător sub el. Îşi înfipse dinţii într-un smoc de iarbă şi mai rezistă o secundă. Îşi turti faţa de stîncă şi mai rezistă o fracţiune de secundă.

Vînătorul ridica pistolul. Ţinta era aleasă. Dintr-un foc ţintit sus dobora doi. Şi pe cel agăţat de frînghie şi pe cel care ţinea frînghia.

Ursu se mai lipi o clipă de muchia prăpastiei. Mîna dreaptă se înfipse în aer... poate va mai rezista a zecea, a suta parte dintr-o secundă...

Auzi o detunătură cumplită şi întreg abisul era sub el. Dar simţi în aceeaşi clipă două braţe speriate oprindu-i căderea. I-ar fi ajuns şi un fir de păr.

7

Vînătorul coborî ţeava pistolului. Ştia că nu greşeşte niciodată. De cînd îşi amintea nu trăsese nici un foc în gol. Corpul celui ţintit nu se prăbuşi însă în prăpastie, ci se rostogoli în partea cealaltă. Se apropie de marginea cascadei, dar acolo jos nu mai zări decît umbra unei fiinţe care cotise după o stîncă. Se întoarse cu faţa spre beznă. Partida... Dar nu mai avu timp să-şi termine gîndul.

Zărise o mișcare pe unul din pereții prăpastiei. Porni într-acolo cu ochi neîndurători. Nu se înșelase. Era o crăpătură în perete, pe jumătate astupată de bolovani. Dar printre doi bolovani se zărea o pată albă, de carne. O pată cît podul palmei. Cel care se ascunsese în scobitură nu-și dădea seama că a fost văzut și că gîtul lui se zărea printre bolovani. Își căută un unghi de tragere care să trimită proiectilul pieziș, din gît în craniu. Nu se grăbi. Ținti atent, apoi apăsă pe trăgaci. Văzu tresărirea de după bolovani... Niciodată nu-și greșise ținta.

Partida era pierdută. Petrăchescu, „Expresul Negru", nu mai era un mister în lumea în care lovea. Niște copii vor da alarma, poate că au și dat-o, și Petrăchescu va trebui să dispară. Va pieri un nume, dar nu el ! Îi rămînea viața. Trebuia să și-o salveze. Oriunde să trăiască, oricum să trăiască, dar să trăiască. Și singura lui scăpare era fuga. Undeva în lume. Oriunde. Și porni în goană spre grotă. Ca un nebun. Alergă prin apă, pe stînci, sări peste bolovani, cădea, se ridica, iar cădea, gonea ca un nebun prin beznă după o fîșie de lumină pe care nu putea s-o întreacă. Era sub stăpînirea unui singur gînd : să nu se oprească din goană decît în fața deschizăturii unde zăcea hoitul bărbosului. Cînd va da cu ochii de cadavre va ști că libertatea și viața e la doi pași. Cîțiva pași prin cotloane și printre stînci și iarăși în lume.

Vînătorul n-avea de unde să știe că hoitul nu mai era acolo. Nu-l luase nimeni. Bărbosul se trezise, la cîteva minute după detunătură, își pipăise tîmpla și fruntea, își simțise fața plină de sînge, își găsi și rana, dar nu era rana unui glonte, era rana unei izbituri, era o simplă zgîrietură pe care o suferise în cădere. Vînătorul greșise ținta. De la doi pași nu-l nimerise. Nu glontele îl prăbușise pe bărbos, ci spaima și forța detunăturii. Vînătorul greșise ținta. Cu țeava pistolului la cîțiva centimetri de tîmplă, greșise ținta.

Cu ultimele puteri, bărbosul se îndreptase spre dechizătură, pătrunsese în cotlon și de acolo o luase pe tunelul care îl scotea afară din grotă, sub o stîncă asemănătoare cu un cal de șah. Știa ce trebuie să facă. Ieșise în lume cu mîinile ridicate, deși nu era nimeni în preajma lui. Merse mai departe, fără direcție, cu mîinile împreunate pe ceafă. Voia să întîlnească un om, orice om, chiar și un copil...

8

Brațele care-l atinseseră pe Ursu, oprindu-i căderea, erau brațele Luciei. O singură secundă să fi întîrziat și corpul lui s-ar fi prăvălit în prăpastie. Lucia prinsese umerii lui Ursu exact în clipa bubuiturii. Glontele vînătorului nu-l lovise. Vînătorul greșise ținta !

Lucia era lîngă Ursu. Tremura și tăcea. Dar brațele ei încă îl frigeau pe Ursu. Un zîmbet nătîng răsărit pe fața lui, palmele mari i se deschiseră ca aripile unor fluturi uriași care ar vrea să zboare. Apoi se închiseră la loc, zîmbetul i se topi într-o clipită, pentru că își aminti că mai auzise și o a doua detunătură. În cine trăsese vînătorul a doua oară ?... Oare ce se întîmplase cu Victor ?

Vlăjganul se zvîrli în sus, uluind-o pe Lucia încă fascinată de palmele lui uriașe și alergă ca un nebun, cu frînghia legată încă de braț, pe muchia prăpastiei și se opri exact acolo unde se afla, la treizeci de metri mai jos, firida lui Victor. În firidă se zărea un spate încovoiat și un cap căzut între genunchi. Ursu înlemni. Nici o mișcare, nici o tresărire în firida morții. Aruncă o pietricică în firidă, chiar în spatele încovoiat, dar nu răspunse nici o mișcare.

— Victor ! strigă el îngrozit. Lucia ! Vino aici !

Și atunci se întîmplă minunea. Capul din firidă se răsuci, fără să părăsească însă genunchii și fără să se înalțe cu un centimetru. Privirile lui Victor se cățărau spre el pe pereții abrupți.

Ursu înțelese ! Din firida în care se afla, Victor nu putea să vadă dacă vînătorul a plecat sau nu. Și își închipuia că vînătorul îl pîndește pentru a-l mai ținti o dată, definitiv. De aceea nu se mișca, de aceea stătea cu capul între genunchi, apărat de bolovani.

— Victor ! strigă Ursu cu alt glas, de parcă ar fi spart o trompetă a bucuriei. A plecat vînătorul ! Nici urmă nu se mai vede din el...

Abia atunci Victor se ridică în picioare, dar era cît pe-aci să se prăbușească în prăpastie. Tot corpul îi era anchilozat, îl dureau toate încheieturile și toate oasele,

și cele care nu-l dureau erau amorțite, de-aceea nu le simțea.

— Fir-ar să fie ! înjură Victor între ris și plîns. Știți ce-am așteptat pînă acum, fără să mă mișc ? Moartea ! Cel de al doilea glonte... Dar cum de nu m-a nimerit ? Va să zică, domnul Petrăchescu a greșit, o dată în viața lui, ținta ! Bine că n-a greșit cu un iepure...

— Și pe mine m-a ratat ! îi strigă Ursu de sus. N-a fost în zi bună, chiar în ultima lui zi...

După cîteva minute, coborînd pe o frînghie lungă, nesfîrșită, legată de un brad uriaș care se găsea la vreo cinci metri de prăpastie, Victor aterizează pe marginea lacului de sub cascadă. Prietenii din beznă, prietenii din soare, îi așteptau după un colț de stîncă.

Sus, lîngă bradul legat, apăruse Dan, gîfîind, plin de zgîrieturi, cu hainele făcute ferfeniță. Lucia se uită la Dan, apoi la Ursu și spuse înroșită de soare și de alte bucurii :

— El ți-a salvat viața. Ne-a înconjurat pe drum o haită de dulăi ciobănești. Trebuia să se sacrifice unul din noi. Dan s-a oferit și a luat-o la fugă cu dulăii după el. Eu am șters-o încet, apoi am luat-o la goană și am ajuns...

Aici, Lucia se întîlni din nou cu emoția și spaima. Dar mai era și Dan, din fericire :

— Mamă dragă, dar răi mai sînt ! Mă doborau cu labele și mă înconjurau. Apoi începeau să-și bage colții în haine. Se fereau ca dracii să-mi atingă carnea. Dar cum mă sculam, cum tăbărau asupra mea. Ce mai, m-au ținut prizonier pînă a venit mocanul. Noroc că mă cunoștea. Ăla cu ghioaga și cu fiu-său. I-a luat la niște înjurături, aoleu !, ce i-a mai înjurat !... Și acum puteți să-mi spuneți și mie ce s-a întîmplat pe aici. Dar numai dacă merită, că sînt sătul de fleacuri...

Dar pe măsură ce Ursu povestea, Dan holba niște ochi cît cepele. Cînd ajunse la episodul coborîrii cu frînghia, Lucia îl întrerupse :

— De care copac ai legat frînghia ?

Ursu arătă spre un copac din spatele lui, la vreo trei metri. Dar Lucia nu acceptă :

— Ia stai puţin ! Ia arată mîna ! Braţul, mai sus ! Ce făceai cu frînghia legată de braţ cînd te-am găsit eu ?

Ursu se uită undeva pe cer :

— Voiam s-o înfăşor ca s-o... ca să n-o pierd...

— Nu cumva ! se înspăimîntă Lucia. Dar, nu, nu se poate ! Aşa ceva nu există în legile fizicii !

Dan făcu un semn de negaţie indiferntă cu mîna :

— Nici pînă acum n-ai înţeles că la Ursu nu se pot aplica toate legile fizicii ?

Ursu se ridică de pe iarbă. Se lovi cu mîna peste frunte, apoi se acuză :

— Eu mai am de făcut două lucruri pe ziua de azi... Iar pe urmă...

— Pe urmă ? se interesă Lucia.

— Vreau să mă uit măcar două minute la stele, şi să răsuflu şi să închid ochii...

Mai înainte de toate Ursu se uită în ochii Luciei, se fîstîci, dar îl salvă goana.

9

Pasagerii bărcii de cauciuc, foştii cireşari ai beznei, erau în sfîrşit în soare, în soare mult, şi erau veseli şi nici o spaimă nu-i mai încolţea. Prăpastia îşi desfăcuse pereţii ca un evantai, îi primea o apă lată, cu verdeaţă pe margini, iar mai departe se vedea lacul.

Un gînd amărui tot mai ciocănea la porţile, sau la ferestrele bucuriei lor. Tic îi dădu drumul :

— Unde-i cutia lui Sergiu ?

— Să fi trecut ei prin peşteră înaintea noastră ? îşi aminti deodată Maria. Dar cum au aflat planul nostru, şi cum au intrat în peşteră, şi pe unde, şi cu ce au trecut ?

— Imposibil ! se înfurie Ionel. După ce am pătimit atîtea să vină derbedeii ăia...

— Ia staţi puţin, spuse Victor. Să găsim un fir în toată povestea asta... În prima peşteră n-au fost, pe unde-am intrat noi, n-au intrat. Prin partea lacului n-au

putut să intre din cauza cascadei. Deci în peșteră n-au fost. Dar cum a ajuns mesajul lor acolo ? Prin ce miracol ?

— Dacă ar mai fi fost cineva în peșteră, interveni Ionel, am putea spune că l-au rugat pe X-ul acela să ne azvîrle mesajul cînd ne-o fi lumea mai dragă...

— Dar vînătorul și bărbosul ? își aminti Maria.

— Exact ! spuse Ionel. Vînătorul ! El trebuie să fi fost mesagerul derbedeilor.

— Nu ! se opuse Victor. Unde am găsit noi mesajul nu mai fusese nimeni înaintea noastră. Dar îmi amintesc o istorie polițistă, în care un individ era purtătorul unor valori, fără să știe. Hoțul i le strecurase în servietă, iar el, mare demnitar, nu deschidea niciodată servieta și nici nu era controlat de nimeni. Valorile erau în cea mai deplină siguranță în servieta lui. Așa că...

— Așa că... ? întrebă Tic.

— Eu cred că tabacherea a ajuns în grotă adusă de unul din noi. Unul din noi a purtat-o fără să știe.

— Da, Victor, spuse Maria. Dar n-am găsit tabachera în urma noastră, ci înaintea noastră, în locuri pe unde n-am fost și unde nu putea fi pierdută de noi... nici unul dintre noi...

— Dar ceilalți ? îi aminti Victor. N-am pornit numai noi în expediție. Mai sînt și cei de-afară, care, înainte de a pleca, nu puteau ști că vor rămîne afară. Lucia, Ursu, Dan... Dacă sîntem de acord că Sergiu și Pompilică n-au fost în peșteră, rămîne o singură posibilitate : unul din cei de afară a purtat, inconștient, mesajul, și tot inconștient l-a pierdut. Eu știu ? L-a scăpat poate într-o apă, într-un pîrîu care l-a adus în peșteră... Mi se pare că l-am găsit lîngă o confluență...

— Dar dacă l-au aruncat chiar Sergiu sau Pompilică ? spuse Maria. Dacă l-au aruncat ei conștient într-un pîrîu ?

— Nu cred asta din două motive, răspunse Victor. Mai întîi, mesajul nu a fost întocmit pentru a fi aruncat undeva la întîmplare, ci ne-a fost adresat sigur, deci a fost ascuns la unul dintre noi. În al doilea rînd, dacă Sergiu și Pompilică ar fi apărut în preajma peșterii, ar fi fost descoperiți de grupul de afară, și în primul rînd de Ursu... Și în al treilea rînd, dacă vreți, Sergiu și Pompilică,

în cazul că ar fi venit spre munte, au venit cu trenul care nu are stație decît la lac...

Dar Tic puse brusc capăt discuției. Zărise un colț de stîncă, foarte ciudat, care ieșise furios în calea bărcii.

— Ia uitați-vă ! strigă el. Parcă ar fi un corn de rinocer !

Tic nici nu-și închipuia efectul pe care îl va avea descoperirea lui atît de întîmplătoare. Îndreptară barca spre cornul de rinocer și după cîteva clipe se dădu și verdictul cel mare :

— Granit arhaic, Ticușorule.

Și Victor și Ionel și Maria erau să se repeadă asupra lui, și prichindelul se făcu mic, dar nu uită să șoptească, mai ales pentru sora lui cu cozi și cu amintiri albastre :

— Daaaa ! Acum... Adu-ți aminte cît m-ai chinuit pe cerdac...

Și deodată... spațiile se lărgiră, parcă toată lumea voia să apară cu lumini și culori în fața privirilor lor. Era cer mult, și apă multă, și lumină blîndă de asfințit, și culori multe : înfiorate și speriate și crude și arogante, toate culorile amurgului, și mai erau munții, și undeva agățată de munți : cabana care-i aștepta, și mai aproape, pe lac, o barcă și în barcă doi vîslași : Sergiu și Pompilică.

Și în loc de salut îi luă în primire vocea lui Tic :

— Mă, șmecherilor ! Care din noi v-a purtat mesajul ?

Sergiu pufni în rîs :

— Aha ! Va să zică ați dat de el. I l-am pus lui Ursu, adică în haina lui Urșu, seara înainte de plecare... Dar voi de unde veniți ?

— Dac-ați ști prin ce-am trecut ! începu Tic să se laude. Și dac-ați ști pe ce-am pus mîna !

— Las'că și noi am trecut prin niște chestii ! spuse Pompilică scuturîndu-și capul ca după o boală. Și am făcut și noi o captură formidabilă : o plută și un cățel. Adineauri le-am găsit...

Dar nici nu mai era nevoie să spună. Pentru că din fundul bărcii șmecherilor, ceva se descotorosi din niște pînze și o săgeată neagră sări în barca de cauciuc, drept în brațele lui Tic.

— Țombi ! țipă prichindelul și de bucurie își pierdu echilibrul căzînd în apă cu cățelul în brațe.

Era limpede acum. Cireșarii se întorseseră în lume.

10

Cireşarii solari erau la cabană. În timp ce Lucia şi Dan aşezau rufele la loc pe frînghie, în spatele cabanei, Ursu vorbea la telefon înăuntru. Alături de el, moş Timofte clătina afirmativ din cap. După ce agăţă receptorul, vlăjganul poposi la masa lui moş Timofte şi se apucă să-i povestească întîmplările prin care trecuseră cireşarii. Cînd ajunse la Petrăchescu, moşneagul îl întrerupse :

— Aha ! Abia acum înţeleg de ce l-au căutat oamenii aceia acum cîteva ceasuri... Noroc c-au pornit pe urmele lui.

— Încotro au plecat ? întrebă Ursu.

— Cum încotro ? Au plecat la gura peşterii, acolo unde i-a îndrumat un cioban.

Moş Timofte încremeni pe scaun neştiind ce să creadă. Fără să fi spus un cuvînt, musafirul lui zburase de pe scaun ca o nălucă. Ba în drum spre uşă, în goana lui necuviincioasă, era cît pe-aci să trîntească vreo doi oameni foarte liniştiţi.

Vlăjganul se opri în spatele cabanei şi căută cu privirile un mijloc de locomoţie, cel mai rapid care putea să existe pe acele meleaguri. Şi îl descoperi sub înfăţişarea unui catîr care păşea leneş şi plictisit. Tocmai voia să alerge spre el, dar îl opriră nişte vorbe de tinichea, care se auzeau prin geamul deschis al cabanei :

— Ţi-am spus eu, Vasile ? N-ai vrut să mă crezi că rufele au zburat singure de pe frînghie. Poftim ! Uită-te ! Să nu mai zici că sînt nebună...

Ursu colindă curtea cu privirile, dar văzu că Lucia şi Dan refăcuseră decorul gospodăresc cu o fidelitate fără cusur. Toate rufele erau spînzurate exact cum fuseseră mai înainte. Fără îndoială că nici cabanierul nu văzu altceva. Se convinse definitiv cînd îi auzi vocea :

— Dacă te mai aud cu tîmpenii din ăstea, îmi iau lumea în cap şi mă fac strigoi şi vin în fiecare seară la tine în piele de măgar ! Poate te lecuieşti odată. Doamne, Doamne ! !

Apoi bubui o uşă trîntită şi se mai auziră, încet, scîncetele unei femei. Din doi paşi, Ursu ajunse în spina-

rea catîrului, fără îndoială cel mai încăpăţînat catîr din rasa lui.

— Stai, băieţaşul tatii ! răcni Ursu în urechea lui. Să nu cumva să te prind că fugi, băieţaşul tatii ! Stai, mă ! N-auzi ?... Să nu te prind c-alergi... N-auzi, mă ?

Bineînţeles că animalul se hotărî să-i dea o lecţie nemaipomenită de încăpăţînare celui din spate, şi porni într-o asemenea goană că nu i se mai deosebeau picioarele dinainte de cele dinapoi.

Şi tot nevestei cabanierului îi era sortit să vadă goana de fantomă a catîrului, care niciodată pînă atunci nu se mişcase mai repede decît un melc. Îngrozită, făcîndu-şi întruna cruce şi scuipîndu-şi în sîn, alergă mai repede decît catîrul fantomă spre sufrageria cabanei :

— Vasiiileeee ! Vasileeeeeeee ! A fugit catîrul cu un strigoi în spate. Doamneeeee !

Dacă n-ar fi avut cîte şase halbe în fiecare mînă... Nu se auzi decît un răcnet, însă atît de cumplit, încît nevasta cabanierului se lovi singură, în leşin, de o halbă de bere care stătea liniştită pe tejghea.

11

Vînătorul nu descoperi însă hoitul bărbosului la deschizătură. Nu-l găsi nicăieri. Dispăruse ! Cum ?... Oare să fi greşit ţinta ?... Imposibil ! Mîna lui nu greşise niciodată !

Tulburat, năucit, se strecură prin deschizătura de groază, prin cotlon, şi intră în încăperea de piatră care-i servea de adăpost. Unde era cadavrul bărbosului ?... Să fi greşit ţinta ? Imposibil ! Şi deodată, un gînd de iad îi fulgeră mintea. Îşi aruncă privirile spre firida mare şi zări jos, la muchia ei, magazia de cartuşe oarbe, pe care o aruncase acolo, cîndva. O luă în mînă şi văzu că e plină de cartuşe bune, cu cartuşe cu plumb în vîrf.

Atunci ?... Vînătorul scoase la iuţeală pistolul, desfăcu magazia şi cercetă cartuşele. Cartuşele din pistol erau şi fuseseră oarbe !... Mîna lui nu greşise ţinta... Dar cine

înlocuise magaziile ? Cine îl făcuse atît de inofensiv ? Se întreba ca un turbat : Cine ? În nici un caz bărbosul. Dacă el ar fi schimbat magaziile, în momentul execuţiei ar fi rîs, şi-ar fi scos pistolul şi ar fi tras. Ar fi devenit el călăul. Atunci cine schimbase magaziile ? Cine ?

Zadarnică întrebare ! Petrăchescu nu mai putea să intre în legendă ca singurul ţintaş care nu greşise niciodată. Nimeni nu va dezlega enigma lui, pentru că nici autorul faptei, prichindelul cel cîrn şi ciufulit, nu ştia că în joaca lui, atunci cînd pătrunsese prima dată în sala bărcii de cauciuc, înlocuise, printr-o simplă întîmplare, magaziile cu cartuşe. Pe cea cu cartuşe oarbe o pusese în locul celei cu cartuşe bune şi invers. Vînătorul nu mai controlase magazia atunci cînd îşi încărcase pistolul. Pornise pe drumul morţii cu o armă inofensivă.

Petrăchescu şi-ar fi băgat în trup, oriunde, un fier înroşit pentru a simţi durere. Dar mai putea oare să-l doară ceva ? Luă ultima hotărîre. Îşi încărcă arma, o băgă în buzunar, şi mai rămase o singură clipă în încăperea de piatră : Pe care drum să apuce ? Îşi adună apoi răsuflarea şi hotărî : Va ieşi în lume pe drumul cel mai scurt.

12

Ursu îşi îndemna catîrul ca un catîr :

— Stai, băieţaşul tatii ! hai, încet, băieţaşul tatii ! Stai, mă, că ne rupem oasele ! N-auzi ? Stai ! Şi ce mai rîdea catîrul în sinea lui ! Ce mai lecţii îi dădea, Doamne sau diavol al catîrilor ! Cum îi mai făcea în ciudă călăreţului necunoscut ! Alerga cum nu alergase niciodată, parcă voia să răscumpere lîncezeala şi nemişcarea tuturor anilor lui, a părinţilor şi a tuturor strămoşilor lui. Alerga pentru tot neamul lui la un loc, pentru lenea zilelor de muncă şi a zilelor de odihnă, trecute şi viitoare.

Cu toată iuţeala de necrezut a dihaniei urechiate, Ursu era totuşi neliniştit. Îi era teamă să nu ajungă prea tîrziu la ieşirea din peşteră, sub stînca botezată de Lucia.

— Da' mai stai odată, mă ! urlă el, neînchipuindu-şi însă că animalul cel încăpăţînat mai avea vreun arc în picioare.

Şi catîrul mai adăugă cîţiva kilometri, absolut ultimii, vitezei sale înspăimîntătoare. În acele momente ar fi întrecut cel mai rapid exemplar din rasa aristocratică şi arogantă a cailor. Poate că la urma urmei cam asta voia el să dovedească necunoscutului călăreţ.

Cînd ajunse în dreptul stîncii calului de şah, Ursu folosi exact acelaşi sistem :

— Acum să te văd. Dă-i drumul ! Aleargă, mă ! N-auzi ?

Şi catîrul se opri atît de brusc, că era să-şi azvîrle călăreţul chiar în gura cotlonului.

Fără să mai piardă o clipă, Ursu se repezi spre un bolovan uriaş, încremenit lîngă deschizătură. Era tocmai bolovanul cu care putea să astupe gaura. Dar bolovanul era încăpăţînat şi supus altor legi. Nu se clinti cu un milimetru, deşi Ursu îşi îmbolnăvise şalele tot împingînd. Trebuia să caute o pîrghie şi o găsi în coroana unui fag. Se agăţă de o creangă groasă şi trase de ea pînă cînd o auzi pîrîind şi o simţi desprinzîndu-se de trunchi. O desfrunzi repede şi se întoarse la deschizătură. Dar tocmai cînd o propti sub bolovan şi se pregătea să salte, zări capul vînătorului ieşind din deschizătură. Privirile li se întîlniră şi amîndoi gîndiră şi acţionară în aceeaşi clipă. Vînătorul îşi smulse din buzunar pistolul. Ursu se avîntă ca o săgeată în aer. Braţul se depărtă şi se repezi odată cu zborul corpului în văzduh. Pumnul izbi fruntea vînătorului cu puterea unui ciocan. Trupul celui lovit alunecă în peşteră.

Ursu reveni într-o clipă la pîrghia de sub bolovan şi apăsă cu toată puterea. Parul trosni, dar bolovanul se rostogoli oprindu-se exact deasupra deschizăturii. Drumul era închis. Rămînea o singură cale de ieşire, calea pe care o cunoştea toată lumea, calea pe care intraseră cireşarii.

Vlăjganul ciuli urechile. Se auzea tropot de cai. Îndată se iviră şi călăreţii de după stînci. Erau doi. Unul întrebă :

— Dumneata eşti Teodoru Teodor ?

Ursu îl privi mirat, dar călăreţul continuă zîmbind :

— Ne-a vorbit un moşneag, la cabană, nu e nici un mister. Îţi mulţumim şi dumitale şi celorlalţi cireşari..;

Ursu nu mai pierdu vremea. Le spuse în cîteva cuvinte ce se întîmplase la deschizătură. Mai rămînea o singură cale de ieşire.

Călăreţii porniră într-un galop nebun.

Cînd vînătorul ieşi la lumină, se pomeni într-o clipă înconjurat de un grup de călăreţi. Încercă să ducă mîna la armă, dar braţul altcuiva se dovedi mai iute.

— „Expresul negru" a încetat să mai circule ! spuse cel care-l dezarmase. Comunicaţi imediat.

Vînătorul se uită la călăreţii din jur, ridică din sprîncene nepulincios, apoi spuse cu glas obosit :

— Da !... Mi se pare că s-a cam sfîrşit. Pe cinstea mea.

CAPITOLUL XVIII

1

Umbrele serii, furişate din văgăunile munţilor, sau poate numai din peştera în care se ascundeau, înaintau domol, învăluind depărtările, apoi şi apropierile. Era o seară de vară, o seară blîndă, cu adieri, cu răcori şi miresme, cu acel cîntec încet, naiv, tremurător care prevesteşte o noapte calmă, paşnică. La marginea lacului, pescari şi pădurari, adunaţi în jurul focurilor molcome de vară, privegheau moartea dintotdeauna a zilei. Cîte un flăcău încerca melodii vesele sau alunga chiote colorate, apoi îşi pironea privirile în zările cenuşii care înecau pe nesimţite gheburile nemişcate ale munţilor. Aripile nopţii fîlfîiau tot mai aproape, prinzînd în răsuflarea lor neguroasă natura despletită şi fiinţele obosite de sprinteneala zilei. În curînd toate culorile îşi vor pierde undele intime, transformîndu-se în întuneric şi jar.

În cabană, oamenii se înveseleau cu vorbe, cu cîntece şi cu pahare. Cabanierul alerga de la un oaspete la altul, primea şi ducea veşti, glume şi halbe. Dar era cineva care încă nu putea să se amestece în veselia din jur. Nerăbdarea şi chiar cîrligul unei nelinişti îi transformase luleaua măreaţă într-un adevărat leac. Urechile moşneagului, pentru că era un moşneag posesorul acelei pipe nemaivăzute, auzeau în jur tot felul de vorbe despre nişte tinerei care, cică, străbătuseră toată peştera şi încă una pe care nimeni n-o cunoştea, şi ieşiseră teferi pe la cascada Mătrăgunei. Ba mai şi ajutaseră lumea să scape de nişte nelegiuiţi. Îi priau moşneagului învăluit în fum vorbele acelea de laudă. Ştia el cine erau tinerii, dar nu ştia cît

va crește cu anii, în toată lumea, faima lor de legendă. Dar parcă prea întîrziau, și încă nu aflase nici o veste despre cel mai mic dintre ei, nici măcar nu știa dacă fusese împreună cu ei. Tocmai cînd voise să-l întrebe pe cel mai mare dintre cireșari despre prichindelul cu păr de aur încîlcit... Așa ceva nu se cuvenea ! își spuse moș Timofte, amintindu-și plecarea din tun a lui Ursu. Măcar un cuvînt să fi spus, precum fac toți oamenii oameni... Nu atît plecarea neașteptată a lui Ursu îl sîcîia pe moș Timofte, cît faptul că nu-i dezlegase limba, că nu aflase de la el dacă și cel mai mic dintre cireșari îi însoțise peste coclauri...

Văzîndu-l îngîndurat, cabanierul trecu în fugă și pe la masa lui :

— Vin, moș Timofte, cum să nu vină ! Le-am și oprit camere... Și n-ai grijă că vine și nepoțelul cu ei...

Moșneagul se gîndi să caute prin cabană pe vreunul cu care să mai schimbe o vorbă, că aproape toți oaspeții îl salutaseră ca niște oameni care îl cunosc de multă vreme. Dar tocmai atunci o văzu intrînd în sală pe femeia cu moațe. Își scoase la repezeală jurnalul din buzunar și începu să citească, fără măcar să controleze dacă îl ține ca lumea sau pe dos.

Speriată de atîtea fețe necunoscute, și de ziarul larg deschis în locul unde fusese mai înainte un moșneag cu care s-ar fi putut înțelege, de bună seamă, femeia cu moațe nu avea altceva de făcut decît să se destăinuie tot bărbatului înconjurat de zeci de halbe :

— Vasile ! Să mă trăsnească ăl de sus dacă am înnebunit. Dar vino să vezi cu ochii tăi cum s-a dus Gîtlan, catîrul. Crezi, nu crezi c-a avut un strigoi în spate, măcar vino să vezi că nu mai este...

— L-o fi înghițit negura serii, îi răspunse bărbatul, milos și binevoitor.

— Doar știi cît de încăpățînat e Gîtlan, continuă ea să sfredelească. Nu se urnește din loc să dai cu parul...

— Ooooof, oooof ! Cine m-a pus să mă fac cabanier !

— Cine m-a pus pe mine să mă fac nevastă de cabanier ! Și nici măcar nu vrei să vezi cum l-au furat strigoii pe Gîtlan.

— Păi dacă l-au furat cum să-l mai văd ?

Dar femeia cu moaţe nu voia să oprească rîsniţa de tinichea :

— Hai măcar să vezi că nu mai este săracu Gîtlan !

Şi ieşi fără să se mai uite înapoi, încredinţată, aşa cum îi şopteau duhurile, că bărbatul o va urma. Ceea ce se şi întîmplă.

Chiar în clipa cînd cabanierul şi nevasta ieşeau din sufragerie, Ursu descăleca de pe catîr.

Niciodată urechile urechiatului n-au primit mîngîieri mai solide şi mai bărbăteşti.

— Bravo, mă ! Ai bătut toate recordurile. Şi cine spune că nu eşti un animal de treabă se aseamănă cu tine cînd eşti cum nu eşti...

Catîrul îşi plecă urechile a *da*, apoi se tolăni pe iarbă pentru o binemeritată odihnă.

Cînd Ursu îi văzu pe cei doi soţi ivindu-se la fereastră, se gîndi să le alunge înnegurarea prin cîteva laude :

— Frumos catîr aveţi ! Şi voinic, şi cumsecade... Şi mai înţelegător decît orice animal. Cum îl cheamă ?

Dar nu primi nici un răspuns. Pentru că femeia cu moaţe alunecă, moale, de la geam, iar Vasile părăsi încăperea scoţînd un urlet care n-avea nimic omenesc în el. Tînărul clătină nedumerit din cap, iar Gîtlan, presimţind ceva, se sculă în cele patru picioare obosite şi porni spre fereastră. Foarte intrigat de tăcerea care urmase răcnetului, îşi băgă capul pe geam. Cînd femeia deschise ochii şi văzu capul acela urechiat deasupra ei, mai întîi auzi cum i se ciocnesc bigudiurile în păr, apoi nu mai auzi nimic... pentru că închise ochii pentru mai multă vreme.

Din depărtări răsunau chiote care se rostogoleau prin ecouri în toate împrejurimile. Nu chiotele, ci vocile pe care le simţea adunate în chiote îl goniră pe Ursu spre vale. Cuprins de o veselie nebună, sări peste tufişuri şi bolovani, peste gropi şi alte obstacole lungite înfricoşător de umbrele nopţii, în întîmpinarea acelora care dăruiseră o fîşie din bezna lumii, luminii. Trebuia să-i ajungă cît mai repede, atîta timp cît braţele lui îşi mai puteau menţine tăria oţelului.

Ursu culesese din noapte cele cîteva clipe de stele și de întuneric blînd, pe care le visase cîndva, și cînd se întoarse o zări pe Lucia în spatele lui, și o luă de mînă și împreună intrară în cabană.

Toți cireșarii erau acolo. Cu ochi sclipitori, cu răsuflări nerăbdătoare, cu jurăminte și cucuie, și, Doamne! cu cîte visuri și cu cîte amintiri!

Își povestiseră totul, și iar își mai povesteau. Maria își prinsese cozile în colțul buzelor și se gîndea la oglinzile ei albastre. Dan își astupa cum putea și cu ce putea găurile și zdrențele hainelor și rîdea ca un nebun. Ionel își freca și-și mîngîia cucuiul care-l adormise și care-l trezise, Lucia îl privea pe Ursu, și-i privea palmele mari ca niște aripi, Ursu se uita cînd în podea și cînd în plafon, iar Victor își încovoia din cînd în cînd spatele, și tresărea, și răsufla apoi, parcă ar fi scăpat de niște văpăi. Și toți se descopereau în momente uluite de tăcere, privindu-se neîncrezători unii pe alții, dar iarăși li se aprindeau obrajii peste paloarea de-o clipă, și atunci știau și simțeau că vor mai fi împreună, că vor mai fi de multe ori împreună, prieteni ai tuturor frumuseților.

Iar Tic ?... Tic era undeva lîngă un moșneag, și rîdea și se lăuda și se uita în jur ca să vadă dacă i se ascultă vorbele, și iar rîdea și iar se lăuda, Doamne! cît de vesel era!

Moș Timofte închise ochii și-l văzu dintr-odată încolțit și atacat de spaime și de dureri și fugărit de tentaculele neîndurătoare ale beznei. Dar cînd deschise ochii îl zări pe prichindel cu privirile pline de argint și cu mîinile la nas, fluturîndu-le șiret înspre nevasta înspăimîntată a cabanierului.

Sfîrșit

CONSTANTIN CHIRIŢĂ

CASTELUL FETEI ÎN ALB

2

CARTEA ROMÂNEASCĂ

CAPITOLUL I

1

În orășel se aciuase liniștea zilelor de vară. Tinerii plecau dis-de-dimineață la scăldat, lăsînd curțile, străzile și mahalalele pustii, moleșite și tăcute. Spre seară se pornea un oarecare freamăt care se risipea însă la primele adieri ale nopții, cînd orășelul își așternea docil străzile la picioarele perechilor visătoare. Era vară și cald, era vacanță, era un oraș mic, era monotonie, lene, amorțeală, adică tot ceea ce nu se potrivește tinereții. Pentru că tinerii erau acei care sufereau cel mai mult în orășel. Și era cald și era moleșeală și nimic neobișnuit nu se profila încă în zarea vremii.

Un timp, toți tinerii, și nu numai ei, își obosiseră gura tot povestind și lăudînd isprava Cireșarilor în Peștera Neagră. Dar gloria, cu cît crește mai repede, cu atît dispare mai repede. Mai ales într-un orășel unde zgomotul unei ferestre sparte în centru se aude în același timp în toate mahalalele. S-au spus vrute și nevrute pe socoteala Cireșarilor, dar se știe că orice melodie cîntată prea des începe, după un timp, să obosească. Singurul care nu prea părea încîntat de cele spuse cîndva de un mare spirit al omenirii despre glorie era, bineînțeles, Tic. Pentru el gloria nu se asemăna cu acele cercuri pe care le stîrnește căderea unei pietre în apă, cercuri din ce în ce mai mari, tot mai mari, pînă ce dispar pe nesimțite în luciul apei. El continua să creadă în ea și de aceea, mai în fiecare zi, spre seară, alerga la frizeria „Higiena" în căutare de admiratori, dar cum frizeria nu prea era vizitată de clienți, strădania lui Tic era cam în van. Îndurerat în adîncul lui, prichindelul cel cîrn și ciufulit asculta întotdeauna înainte de plecare replica necruțătoare, mereu aceeași, pe care o rostea tatăl lui Dan :

— Domnule, oamenii din orașul nostru au două mari păcate : nu se rad și nu-și iubesc copiii.

Și Tic pleca puțintel mai înviorat spre casă.

Cireșarii sufereau cumplit din cauza căldurii, a moleșelii, a inactivității și mai ales din cauza unor despărțiri neprevăzute. Victor plecase pentru cîteva săptămîni undeva în străinătate, într-o tabără tinerească, iar Ionel își petrecea o parte din vacanță, departe, împreună cu familia. Ursu lua parte la tot felul de concursuri sportive, se pregătea mai ales pentru un meci amical de box cu campionul național de juniori, iar ceilalți, Maria, Dan, Lucia își petreceau timpul citind, scriind, visînd.

Și nimic neobișnuit nu se profila încă în zarea vremii.

Dacă Tic nu s-ar fi dus în ziua aceea la școală să-l caute pe moș Timofte poate că prietenii noștri Cireșarii ar mai fi lîncezit vreo cîteva zile. Și se mai poate, cine știe ? ca vizita aceasta întîmplătoare a lui Tic să însemne chiar mult mai mult decît un strigăt menit să zgîndăre și să atîțe pe candidații la lene și plictiseală.

Tic n-a văzut la început în curtea școlii decît un bărbat străin plimbîndu-se cu un moș Timofte foarte bucuros, ceea ce, bineînțeles, nu i-a stîrnit nici o exclamație, nici măcar o întrebare, cu toate că nu mai zărise personajul acela niciodată pînă atunci în oraș. Dar puțintel mai tîrziu, Tic a văzut altceva. Ceva care i-a furat toate privirile, emoțiile și preocupările. Toți cei care au copilărit în orașe mici de provincie vor înțelege atît de bine reacția prichindelului !

Lîngă cișmeaua din curtea școlii... era o fată ! O fată brunetă, cu părul scurt, ondulat, îmbrăcată într-o rochie foarte albă. Tic n-avea încă vîrsta aceluia care în fața unei asemenea arătări își duce mîinile la buze și-și șoptește : „Doamne, ce frumoasă !“ Băiatul cîrn și ciufulit, incarnație perfectă a tot ce e practic și concret, și-a pus o singură întrebare : „Cine e ?“

Pentru a nu fi descoperit și a nu fi silit să roșească, Cireșarul a calculat că nu are altceva mai bun de făcut în calitatea sa de iscoadă, — calitate pe care și-o asumase ad-hoc și fără consimțămîntul nimănui —, decît să se furișeze în curtea școlii și să-și aleagă cel mai sigur post de observație. Și pentru că nimeni nu cunoștea mai bine decît el labirintul vizibil și invizibil al școlii, precum și căile de intrare și de ieșire din labirint, în mai puțin de

un minut, după ce sărise gardul la adăpostul unui trunchi de copac, şi se strecurase ca un şarpe printre tufe şi tarlale de flori, işi fixă postul sub scara mare de piatră într-o firidă triunghiulară. De acolo, din întuneric, urmări cu privirile, cu tresăririle şi cu auzul uimitoarea apariţie albă.

Fata cu păr negru, ondulat rămăsese nemişcată, încremenită, tot acolo lîngă cişmea, cu privirile furate de zarea albastră. Atitudinea ei i-a inspirat puştiului prima remarcă : „Asta seamănă cu soră-mea : pesemne că spune în gînd poezii". Iar cînd fata în alb a început să-şi scuture capul şi să taie cu un gest iute aerul, Tic a făcut o remarcă mai puţin amabilă, pe care însă a atenuat-o imediat : „Asta pare şi puţintel zănate... sau poate că o fi atacat-o vreo viespe". Numai atunci cînd, trecînd pe lîngă scara de piatră, fata în alb a rostit cu voce rea şi sigur înţepătoare : „Ce proşti sînt spionii în oraşul ăsta !", lui Tic i-au îngheţat toate gîndurile, ba chiar şi buzele puţintel deschise, nemaifiind în stare, pentru un moment, să facă altă remarcă. Şi-a revenit însă după cîteva clipe şi, ca să nu se dea bătut cu una cu două, a scos o limbă strașnică în direcţia fetei, după care a adăugat ameninţător : „Las-c-o să vezi tu, deşteapto !"

Nu se poate şti foarte precis ce planuri i-au trecut atunci prin cap lui Tic. Prichindelul avea însă în mîinile lui o tobă de veşti cu care trebuia să scoale şi morţii din morminte. Ceea ce însemna la urma urmei o victorie.

Iată cum întîmplarea l-a adus pe băiatul cîrn şi cu părul de aur în situaţia de a semnala, primul, faptul neobişnuit care apăruse în orăşel sub înfăţişarea unei fete negricioase, visătoare, isteţe, îmbrăcată într-o rochie foarte albă.

2

Tic avea nevoie de un prim confident şi în două clipe îl şi alese. Dan. Era o alegere... obligatorie pentru că avusese grijă dis-de-dimineaţă să se certe cu soră-sa din pricina

unei flori ; adică fără încuviințarea Mariei rupsese cele mai frumoase flori din grădină ca să-și întocmească un ierbar, nemaipomenit, și la mustrările ei, o confundase mai întîi cu o soră invidioasă, apoi pe măsură ce ea ridica glasul el se cufunda în tăcere, pentru că fața și limba lui colaborau de minune la nașterea unor strîmbături și măști atît de caraghioase că orice caricaturist și actor ar fi crăpat de invidie. Cu Ursu nu se certase, dar nu știa de unde să-l ia pentru că în fiecare dimineață se antrena în secret, undeva departe pe malul rîului.

Dan citea de zor la umbra unui nuc bătrîn în spatele casei. Tic îl găsi, își băgă mîinile în buzunare și tușind boierește trecu de cîteva ori prin fața lui. Dar era atît de cucerit de lectură încît își uită obligațiile de gazdă. Prichindelul dădu însă altă interpretare purtării sale și se gîndi imediat la răzbunare. Cu cel mai senin aer din lume rosti ca pentru sine :

— Zău că era foarte simpatic, păcat de el.

Zadarnic. Dan întoarse liniștit fila.

— Poate că n-o să-i taie piciorul. Sau poate c-o să i-l taie numai de la genunchi. Tot ar fi ceva.

Imperturbabil, lectorul se întoarse pe partea cealaltă.

— Și totuși e cel mai bun frizer din oraș...

De astă dată Dan sări în sus ca un resort :

— Cine, mă ? Ce s-a întîmplat ? și azvîrli cartea aiurea.

— A, aici erai ? Nu te văzusem... Știi...

— Ce-i cu piciorul, mă ? Care frizer ? Ce s-a întîmplat ?

— Care picior de frizer ? întrebă Tic cu o uimire provocatoare.

— Păi n-ai spus că o să-i taie piciorul celui mai bun frizer din oraș. Îți bați joc de mine, mă cîrnule ?

— Eu ? Am spus așa ? Poate-ai visat, mă necîrnule. Eu mă gîndeam la cățelușul lui Ifrim. Și-a rupt săracul piciorul, și știi era atît de simpatic, cățelușul...

— Și cu frizerul ? N-ai spus tu că frizerul... ? Cînd ți-oi trage un picior...

— Mai întîi — îl întrerupse Tic — încă nu s-a născut derbedeul care să-mi poată trage mie un picior. Și apoi cînd am văzut că nici nu-ți pasă de sărmanul cățeluș, m-am întrebat : cum se poate ca un asemenea băiat nemilos să fie fiul celui mai bun frizer din oraș ?... Eu cred

că ai tu ceva cu mine dacă mereu îmi iei pe dos spusele și te răsteşti la mine de parcă... Şi te-aş ruga să nu mă mai faci cîrn. Eu dacă aş fi în locul tău și aș vrea să insult un cîrn aş găsi ceva mai deştept. Mopsule... sau măgarule !...

— Dar ce, măgarul e cîrn ?

— Dar ce, tu eşti cîrn ?

Dan intrase bine în cursa lui Tic. Fusese întrerupt din lectură. fusese îndepărtat pe nesimţite şi cu artă de la istoria cu tăierea piciorului și cu frizerul cel mai bun din oraș, ba mai primise, la urmă, şi o insultă straşnică. Să continue conflictul, era fără speranţă. De aceea îşi schimbă atitudinea :

— N-ai venit tu degeaba aici, cîrnule. Trebuie să ai ceva în cap.

De astă dată Tic înţelese porecla ca o manifestare de simpatie, aşa cum era în realitate, şi socoti încheiată răzbunarea împotriva lui Dan. Era cazul şi momentul să înceapă atacul adevărat :

— Care-i femininul de la Harap alb ?

Dan îl privi zăpăcit. Va să zică musafirul continua să-l batjocorească.

— Dacă-i vorba pe-aşa, zise el supărat, eu ţin să te-anunţ că n-am terminat cartea.

— Pe cinstea mea că nu glumesc. Mă interesează feminin de la Harap alb.

Vocea lui Tic, intonaţia, aerul feţei exprimau atîta seninătate încît Dan se lăsă convins.

— Dar ce. tu nu ştii ?

— Nu ştiu cum să zic : hărăpiţă sau hărăpoaică ?

— Cred că-i mai bine hărăpoaică...

— Nu se poate ! Sună urît. Nu-i aşa ?

— Atunci zi hărăpiţă !

— Nu cred că merge. Sună cam alintat. Alt feminin nu există ?

— Dar ce ai tu la urma urmei cu acest feminin ? îl întrebă Dan la capătul răbdării. Altul, eu în capul meu nu găsesc.

— Hărăpoaică nu merge că nu-i urîtă. Hărăpiţă, la fel nu merge că-i antipatică... Oare să-i zic Hărăpina albă ?

— Zi cum vrei. Poţi să zici şi hărăpină şi hărăpelă şi hărăpoaie, ce mă-ntrebi pe mine ? Dar stai, stai... despre cine-i vorba ? Ce hărăpină ?

— Aha ! te-ai trezit. Am întîlnit-o în curtea şcolii. Adică n-am întîlnit-o. Cum să-ţi spun ?... Ne-am observat reciproc pe furiş. Dar am crezut că numai eu stau la pîndă.

— Spune o dată ! Despre cine e vorba ?

— Dac-aş şti... şi Tic se apucă să-i istorisească întîlnirea neaşteptată din curtea şcolii.

Dan îl ascultă cu ochii mari, fără să-l întrerupă, deşi curiozitatea îi era aţîţată la culme.

— Eşti sigur că nu-i din oraşul nostru ? Sigur, sigur ?

— La fel de sigur cum ştiu că soră-mea e din oraşul nostru şi că e o scîrboasă... Ca şi celelalte. De altfel şi seamănă, continuă Tic amintindu-şi povestea cu florile, sînt amîndouă nişte hărăpoaice şi-s amîndouă împotriva mea. Mai bine să-i zic hărăpoaica albă...

— De ce să-i zici şi albă ?

— Dac-ai vedea ce rochie albă are... Ca zăpada...

— Ţi s-a părut ţie, pesemne pentru că ea e negricioasă.

— Ei şi ! Eu tot Hărăpina albă o să-i zic.

— De cît timp e în oraş ?

— Nu ştiu sigur, dar bănuiesc că de cîteva zile...

— Ce te face să crezi asta ?

— După felul cum calcă prin curtea şcolii şi pe stradă. Se vede că nu merge pentru prima oară.

— Aha ! Va să zică e de cîteva zile aici şi nici nu s-a gîndit să ne cunoască, descoperi Dan imediat. Trebuie să aibă ea ceva fumuri în cap.

— Ba a şi încercat să-şi bată joc de noi cînd a spus că în oraşul nostru spionii sînt proşti.

— Ceea ce înseamnă că te-a observat, că a auzit despre noi şi într-adevăr a vrut să-şi şi bată joc de tine, făcîndu-te iscoadă nătîngă. Vorbeşte cu două înţelesuri. Ceea ce înseamnă că nu e proastă.

— Ba e proastă şi-i arăt eu ! se înfurie Tic.

— Ce să-i arăţi ? Trebuie să procedăm diplomatic, s-o punem uşurel la punct şi dacă-i fată de treabă...

— E-o îngîmfată fără pereche, am văzut eu, se înfurie prichindelul, dar imediat se domoli. Şi cum am putea oare să ne batem puţintel joc de dînsa ?

— Hai să-i facem o scrisoare, propuse Dan. Dar cine i-o dă ? Cine face pe factorul nevăzut ?

— Cine altul ? Eu ! Mă deghizez în oficiu petete dacă vrei.

— Știi unde stă ?

— Aflu eu înainte ca tu să termini scrisoarea.

Dan primi fără mofturi invitația subînțeleasă de a compune scrisoarea, iar Tic își asumă imediat sarcina de detectiv.

3

Așa se face că în faptul serii o arătare ciudată, un băiat îmbrăcat în niște haine rupte, cu un bandaj alb peste un ochi, cu un basc țuguiat pe cap și cu un băț gros în mînă, mergea șchiopătînd pe străzile din preajma liceului, cercetînd cu ochiul liber fiecare curte, fiecare cerdac, fiecare grădină. Rănitul se așeză, în sfîrșit, obosit pe bordura unui trotuar și începu să mănînce semințe iscodind cu amîndoi ochii, bineînțeles după ce-și ridicase o idee bandajul, ceea ce se petrecea pe cerdacul casei din fața lui.

Acolo, pe cerdac, o fată negricioasă îmbrăcată într-o rochie foarte albă, vorbea cu o bătrînă înaltă și uscată. Rănitul care mînca de zor semințe înțelese destul de repede, mai ales din gesturile fetei că discuția de pe cerdac nu era amicală. Dar pentru că nu auzea nici o vorbă, și murea de curiozitate să audă totul, își trase din nou bandajul peste ochi și șchiopătînd cumplit traversă strada. Se așeză fără zgomot pe bordura trotuarului din față. Apoi își reluă la iuțeală ocupația de mîncător de semințe, ciulindu-și teribil urechile. Și înregistră totul ca pe bandă de magnetofon.

— Ți-am mai spus, Laura ! amenința cu voce aspră bătrîna. N-ai ce căuta printre haimanalele de aici... Înțelege o dată pentru totdeauna !

„Ce bătrînă scîrboasă", reflecta rănitul în sinea lui.

— Bunicuțo, dar te rog, te rog foarte mult... răsună o voce făcută parcă din clinchete de clopoței.

— Poți să te plimbi unde vrei, continuă bătrîna cu o voce obișnuită dar pe care rănitul o califică imediat urîcioasă și scîrțîită, dar nu-ți dau voie să faci cunoștințe.

Taică-tău te-a lăsat în seama mea... Eu hotărăsc, Laura. Eu nu rog și nu sfătuiesc.

— Dar tăticul spunea...

— Lasă-l în pace pe tăticul. Știu eu mai bine cum se cresc copiii. Eu l-am făcut și pe dînsul om... Deși ar putea să-i fie rușine... N-a mai dat pe la mine de cînd erai atîtica...

Rănitul nu văzu gestul bătrînei, dar auzi în schimb vocea fetei în alb : aceeași voce de clopoței.

— Zău, bunicuțo, gîndește-te, singură, atîta timp. Asta e o tortură. Mai bine mă duceam cu tăticul...

— Dar eu cum stau de atîta timp singură și nu mă vaiet. Și să nu-mi mai spui că era mai bine să te duci cu tăticul, că mă supăr rău... Știi foarte bine unde e el.

— Bunicuțo, iartă-mă, n-am vrut să te jignesc, zău, bunicuțo... Ți-am spus fiindcă tăticul m-a învățat să fiu sinceră...

„Asta, bunicuță ! reflectă din nou rănitul. Buniloaie sau mai bine babă împelițată..."

Băiatul cel atît de nenorocit de soartă, lovit la ochi și la picior, nu mai auzi o bucată de vreme nimic. Dar nici nu întoarse capul, așa că nu văzu privirea iscoditoare a fetei în alb cercetîndu-l. Oare ce-o fi acolo ? se întrebă dînsul dar nu mai avu timp să-și dea răspunsul pentru că o javră cîrnă și crudă, ieși din curte, se postă în fața lui și începu să-l latre și să-l amenințe cu colții fără să-i pese cîtuși de puțin de starea lui jalnică. Schilodul se blestemă groaznic, în gînd, că din anumite motive nu poate să-i altoiască javrei vreo cîteva ciomege bune pe spinare.

Vocea fetei in alb îl scoase din gîndurile lui războinice.

— Bunicuțo, n-ai o bucată de pîine, că văd un pui de cerșetor în fața casei. Săracul e orb și olog, și cred că e și idiot...

Rănitul era pe drept cuvînt nenorocit. Javra îl lătra fără întrerupere,. fata în alb îi remarcase prezența... Așa că procedă cum ar fi procedat orice alt băiat foarte deștept aflat în situația lui. Se sculă încet, făcu doi pași șchiopătînd pe trotuar, apoi atinse cu o lovitură fulgerătoare javra cîrnă și antipatică. Îi mai arse una cu piciorul și abia după ce javra începu să schelălăie amarnic se azvîrli într-o goană atît de năpraznică, încît nici sănătoasă și cu curajul intreg jigodia urlătoare nu l-ar fi putut ajunge.

Singura lui părere de rău era că nu mai putea să înceapă discuţia cu Dan amintind despre un cîine simpatic căruia, cine ştie, va trebui să i se taie piciorul de la genunchi. Mai întîi pentru că javra nu era simpatică. Apoi pentru că nici Dan n-ar mai fi crezut povestea spusă a doua oară şi, în sfîrşit, pentru că nu pocnise cîinele la picior, ci undeva mai sus, într-un loc mai puţin fragil, dar în schimb foarte dureros.

4

Tic se pomeni atît de repede în faţa casei lui Dan încît n-avu vreme, sau poate uită să-şi scoată bandajul de pe ochi şi să-şi reia înfăţişarea de toate zilele.

— Ce cauţi aici, haimana ? îl întîmpină în poartă vocea mamei lui Dan. Vrei să asmut cîinii după tine... ?

— Lasă, mamă, ştii... interveni Dan cam cu întîrziere, descoperind abia după cîteva clipe de uimire identitatea vagabondului care pătrundea atît de nestingherit pe poartă.

— Ce să las ! Te-ai înhăitat cu derbedeii ! Ieşi afară, golane ! Grivei ? Azor ? Ia luaţi-l !

Tic n-avea ce face. Se retrase, deşi ştia că dulăii chemaţi sînt imaginari, dar după cîteva clipe era din nou în curtea pe care o părăsise, pe undeva prin spatele casei, fără bandaj, în schimb cu gaura de la pantaloni mărită din pricina unui ciot pe care nu-l observase cînd sărise gardul. Dan îi ascultă păţania cu baba şi javra, îl consolă pentru ghinionul care se ţinea scai de capul lui cînd îşi asuma rolul de detectiv, apoi îi citi cu voce înflăcărată, deşi se făcuse destul de întuneric, scrisoarea la care lucrase toată după-amiaza :

— *Stimată necunoscută. Dacă aş fi poet scrisoarea aceasta ar fi compusă toată în versuri. Iartă-mă deci pentru faptul că natura nu m-a înzestrat cu acest dar. Îţi ofer, în schimb, toate celelalte daruri cu care poate fi înzestrat un tînăr. Chipul tău nu mă părăseşte nici o clipă...*

— Doamne, dar mare mincinos mai eşti, îl întrerupse Tic. N-ai văzut-o niciodată...

— Nu înțelegi că-i vorba de o scrisoare. Ascultă mai departe... *În visuri îmi apari ca o zînă albă.*

— Nu ți-am spus că-i negricioasă ?...

— Sssst... *plutind în lumi ireale și adunînd în jurul tău feți frumoși neînfricați cu care mă lupt pînă la istovire pentru a avea eu singur fericirea să te văd, fericirea să mîngîi urmele pașilor tăi, să sărut florile care ți-au alintat obrajii și părul de aur...*

— Ce păr de aur ? Nu ți-am spus că are un păr ca smoala...

— Da, ai dreptate, trebuie schimbat, admise Dan. Păr ca smoala însă nu merge. Nu-i poetic. Să găsim altceva.

— Negru, negru, negru — se gîndi Tic. Cioară !... Nu ! E jignitor... Ce mai este negru ?... Coada lui Țombi... Cerneala ! Tușul lui tăticu ! Negru ca tușul... Ce zici ?

— Nu, nu sună, spuse Dan. Ca tăciunele...

— Zău că nu-mi place !... Cum dracu' de nu găsim noi ceva negru ?

— Știi ce ? Facem ca poeții. Cînd nu găsim cuvîntul care trebuie punem ceva care merge ca un șperaclu oriunde și oricînd, un șperaclu poetic. De pildă : *minunat...* sau *fantastic. „Părul tău fantastic"*. Merge fantastic ! Mai departe... *Dar sosirea dimineții care pe alții îi fericește, pe mine mă duce într-o lume tristă, adică în lumea adevărată, care-mi ascunde chipul tău, care-mi oprește îndrăzneala și-mi amplifică tristețile.*

— Stai oleacă. Nu ți se pare că *„amplifică"* sună puțin a megafon... zău, Dan, nu te supăra...

— Ssst... *Cred că ești o ființă generoasă, nobilă, cu sufletul încărcat de sentimente înălțătoare și calde. Gata oricînd să alini marile suferințe... Aruncă deci o privire încîntătoare tînărului enigmatic care tresare cînd îți aude pașii...* asta e inspirat din Eminescu, știi ?

— Nu ! luă Tic întrebarea în serios. Dar chestia cu enigmatic...

— Sssst ! *redă-i veselia care înainte nu-l părăsea nici o clipă, insuflă-i mai ales nădejdea că poate zbura spre cuibul inimii tale. Iar dacă dorințele mele ți se par prea îndrăznețe oferă-i măcar putința să-ți atingă o dată mîna, să te audă șoptindu-ți numele cu clopoței din glasul tău...*

— De unde știi tu că-i sună vocea cum sună clopoțeii ? Zău, că-i adevărat...

— Suflet de poet, ce vrei...

— Daaaa... se îndoi Tic. Cînd a fost vorba de păr n-ai mai avut suflet de poet...

— Lasă şi tu critica şi mai bine ascultă... *şi să se despartă cu icoana fiinţei tale pentru totdeauna păstrată în inima sa mare şi bună. Iar atunci cînd vei voi, peste un an, peste zece, sau mai tîrziu să vii din nou în faţa mea...*

— Mi-e teamă că atunci o să semene cu bunică-sa, spuse Tic în sinea lui.

— *...mă vei găsi în acea veşnică aşteptare pe care un singur sentiment e în stare s-o păstreze. Încîntătoare necunoscută, acceptă te rog propunerea de întîlnire pe care cu atîta teamă şi speranţă ţi-o fac şi vino mîine la orele 6 după-amiază, în grădina publică, pe banca din faţa statuii aceluia care a cîntat ca nimeni altul dragostea, marele Eminescu.* Ce zici, Tic ? Spune ! Cu scrisoarea asta atrag la întîlnire şi... arborii...

— Asta nu mai cred.

— De ce, cîrnule ?

— Pentru că arborele e de genul masculin. Poate sălciile, că sînt feminine şi plîng. Cunosc însă o fată pe care scrisoarea ar lăsa-o, sigur, indiferentă şi rece.

— O fată ? ! se miră Dan. Crezi că există o fată care ar rezista la scrisoarea asta ?

— Lucia. Aia ţi-ar face o demonstraţie că inima n-are cuib, că în gură nu pot să existe clopoţei, decît poate la bîlci, că nu se pot săruta toate florile, pentru că unele-s amare, ca să nu mai vorbim de urzici şi altele. O cunosc eu bine.

— Hărăpina ta vine la sigur, Ticuşor. Gîndeşte-te şi tu, singură aici şi-i soseşte o scrisoare, dar ce scrisoare !... Vine sigur ! Cum i-o trimitem ?

— Asta-i treaba mea. Cînd mi-o dai ?

— Dacă mă aştepţi, şi-acum. Dacă nu, mîine dimineaţă. Dar vezi să nu afle de la cine e. Să i-o dai în mare secret.

— Şi dacă vine, cum scoatem cămaşa ? Adică înţelegi tu...

— Dacă vine ? Ştii ce facem ? Ne ascundem în stejarul ăla gros din spatele statuii. Şi-i pregătim un bileţel. După ce-o lăsăm să aştepte vreo jumătate de oră îi aruncăm bileţelul drept în poală.

— Şi ce vrei să-i scriem în bileţel ?

— Ceva cam aşa : *...Urîcioasă şi îngîmfată necunoscută. Am vrut să ne batem joc de tine ca să-ţi mai scadă puţin nasul şi să-ţi mai iasă ceva fumuri din cap. Dacă vrei, însă, te primim în cercul nostru. Doi Cireşari.* Ce zici ?

— Grozav !... Să-ţi spun ceva, Dan. Odată mi-a trecut prin cap că eşti, ştii tu, aşa cum zice profesorul de chimie despre tîmpiţii ăia... cam neajutorat, dar acum îmi dau seama că în fond eşti un băiat deştept. Mîine dimineaţă sînt la tine.

Dan ascultă cu gura căscată spusele lui Tic. N-o fi vrut cumva puştiul să-şi bată joc de el ? Dar vorbise cu atîta naivitate...

5

Tic avu grijă să nu intre în casă decît după ce-şi lepădă zdrenţele aşa că ţinuta lui nu atrase nici o atenţie deosebită şi mai ales nici un reproş din partea părinţilor. Răspunse în doi peri maică-si la întrebarea pe unde hoinărise, iar atunci cînd taică-său îi spuse că Maria are oaspeţi, puştiul se îndreptă cu un tremur în inimă spre camera albastră, cu ferestre mari şi pian. Dar pentru că nu văzu înăuntru nici o fată cu rochia foarte albă, aşa cum îl fulgerase un gînd de o clipă, dădu un „bună seara" morocănos, şi strîmbă plictisit din nas, gest care lăsă indiferente pe Maria şi Lucia, dar care nelinişti oarecum pe Ursu.

— Ce-i cu tine, Ticuşor ? îl întrebă vlăjganul. Aţi luat bătaie la fotbal ?

Întrebarea lui Ursu îl desmetici pe Tic şi-i readuse într-o secundă vioiciunea.

— Ce ? ! Aoleu ! I-am bătut de i-am rupt. Am băgat trei goluri în cinci minute. Şapte la doi, şi-ncă s-a-ntrerupt meciul din cauza întunericului.

— Te pomeneşti c-ai băgat două goluri dintr-un şut ! îl înţepă Lucia.

. — Nu, că mi-a fost milă de tine. În poartă apăra pîrlitul ăla de văru-tău, ştii tu care : ăla cu ventuză sub barbă.

— Pîrlitul de văru-meu a plecat de ieri la băi. L-ai confundat poate cu vărul tău care e plecat la munte.

— Ia spune drept, Tic, pe unde-ai fost ? îl luă din scurt Maria.

— După plante, pentru herbar... Cioboţica pupezii, ferigi, ciuperci, urzici de baltă...

— Şi unde-s plantele ? Măcar urzicile, o ferigă...

— Unde-s ? Tic se gîndi la numele unui coleg dar amintindu-şi ce i se întîmplase cu vărul Luciei găsi un alt răspuns : M-am întîlnit pe drum cu un miel şi cum era flămînd, săracul, i le-am dat să le mănînce. Să-l fi văzut mititelul... De-abia se născuse...

— Grozavă oaie trebuie să fie maică-sa dacă l-a făcut acum în iulie — interveni Lucia. Tu nu ştii că mieii zburdă cam pe la începutul primăverii.

— La urma urmei ce tot îmi cereţi socoteală. Le-am mîncat eu şi erau bune, mai ales urzicile, şi n-am nimic, ca să terminaţi o dată cu întrebările.

Ceilalţi, într-adevăr nu-l mai întrebară pe Tic, dar cam toţi pricepură că prichindelul le ascunde ceva. Cîrnul cu ochii sărăciţi de argint înţelese că făcuse o greşeală la început şi căuta să schimbe vorba.

— Dar voi de ce v-aţi adunat aici ? E ziua lui Ţombi ?

— Am primit o scrisoare de la Victor, din Salzburg. îi răspunse Ursu. Adică Maria a primit-o. Îţi trimite şi ţie salutări şi spune că ţi-a cumpărat o lanternă grozavă.

Tic smulse scrisoarea din mîna Mariei, o citi pe nerăsuflate şi cînd ajunse la lanternă îi veni să sară în sus :

— Psst ! O să vedeţi voi. Cu lanterna asta îţi fac şi ţie faţa albă... i se adresă Mariei şi atunci îşi aminti o altă fată negricioasă îmbrăcată în alb. Şi chiar... Dar vocea i se rupse la timp.

Nu mai era o simplă impresie ; purtarea lui Tic devenea de-a dreptul ciudată. Ursu se repezi să-l scoată din încurcătură.

— Vii mîine după-amiază la şase, la ultimul antrenament ? Poimîine am meci, Ticuşor, cred că ştii...

— Şi de ce-ţi mai trebuie antrenament ? primi Tic ajutorul. Parcă ai tu cu cine să te baţi ?

Într-adevăr, aşa cum era îmbrăcat în maio, cu umerii goi, cu pielea bronzată, Ursu părea întruchiparea forţei şi supleţei. La cea mai mică mişcare muşchii i se zvîrcoleau ca o îngrămădire de şerpi.

— Nu fi chiar atît de optimist, răspunse Ursu prichindelului. Individul ăla e şi mai înalt şi mai greu decît mine. De doi ani e campion la juniori.

— L-ai văzut ?

— L-am văzut anul trecut. În repriza a doua şi-a făcut adversarul knock-out. Are un pumn cumplit. Pocneşte ca un ciocan, şi se mişcă foarte iute, Ticuşor.

— Chiar eşti obligat să-l înfrunţi ? se interesă Lucia. Ştiam că sînt nişte categorii după greutate...

— Nu-ţi fie frică, încercă Tic s-o consoleze. Îi vine Ursu de hac. Croşeul lui de dreapta ! Cred că nu-i om pe lume să-i reziste. Te-am văzut eu la sacul de nisip. Brrrr ! Ştii, Ursule... simulezi lovitura cu stînga, te deplasezi un pas spre stînga, te roteşti cu tot corpul şi-ţi trimiţi dreapta. Exact cum te învăţa antrenorul. Eu pun rămăşag...

— Antrenorul lui crede că-i viitorul campion naţional la grea... spuse Ursu cu un glas cam nesigur.

— Dacă te vedea pe tine spunea că e fostul viitor campion naţional. Tu să-l atingi cu dreapta şi-şi schimbă el cariera şi cîţiva dinţi.

— Atunci, vii mîine !

Tic se frămîntă un moment, apoi avu impresia că spune prima minciună din viaţa lui :

— Vin ! Şi minţi cu atît mai mult cu cît spuse un „vin" categoric.

Puştiul ieşi din camera Mariei o dată cu Lucia şi cu Ursu, dar nu mai avu putere să-şi conducă oaspeţii, lăsîndu-i în grija soră-si. Se duse direct în camera lui, se trînti pe pat şi începu să mediteze asupra tuturor faptelor rele şi minciunilor pe care le făcuse şi le scornise în ziua aceea. Cînd maică-sa îl chemă la masă, se grăbi să răspundă că mîncase nişte prăjituri la Dan, cu un ceas înainte, ceea ce îi aduse cîteva reproşuri de ordin medical, cum că nu e bine să mănînci dulciuri înainte de masă,

pentru că piere pofta de mîncare şi se deranjează stomacul, şi...

— Lasă, mămico, tu şi acasă vorbeşti ca un medic, dar ştii, copiii...

În faţa acestui răspuns ea nu găsi altceva de făcut decît să zîmbească şi să dea îngăduitor din cap. Gest care-i stîrni mare plăcere prichindelului, îi readuse liniştea, sau dacă e să vorbim drept neliniştea unor gînduri şi apoi a unor visuri foarte agitate cu boxeri, emoţii, spectatori urlînd, cu nişte babe urîcioase şi cu o fată în alb.

CAPITOLUL II

1

Ursu se sculă iarăşi o dată cu zorii, răsuflă adînc de cîteva ori şi se dădu jos de pe prispă. Dormise ca întotdeauna în timpul verii, afară. Patul făcut din scînduri solide, cu cîteva pături deasupra, un pat tare, cazon, îi asigura trupului o odihnă desăvîrşită în timpul somnului. Nu departe, în spatele casei, Ursu îşi instalase un duş original. Doi pari puternici prindeau ca un cleşte un butoi, sau mai bine zis o putină, la gura căreia aplicase un acoperiş de tablă perforat în sute de locuri. După ce turna trei căldări de apă în putină, printr-o simplă smucitură de sfoară, Ursu o prăvălea cu gura în jos. Cîteva minute se încingea în locul acela o adevărată ploaie artificială. Întotdeauna înainte de a se culca şi imediat ce se scula, Ursu se băga sub duş.

Apa rece, apă de fîntînă adîncă, îl trezi de-a binelea pe Ursu. Se agită sub duş ca un drac iar cînd putina îşi goli conţinutul, se scutură de apă, făcu de cîteva ori înconjurul casei, apoi se opri sub bara fixă. Cîteva ridicări gigantice în faţă şi pe spate, alte ridicări, flexiuni, apoi din nou de cîteva ori înconjurul casei şi Ursu era gata pentru datoriile şi întîmplările neprevăzute ale zilei. Se îmbrăcă sumar : pantaloni scurţi, maio, tenişi, îşi luă de pe o grindă pachetul cu mîncare agăţat încă seara de maică-sa, apoi porni cu paşi mari şi sprinteni pe străzile încă pustii ale orăşelului. De cîteva săptămîni Ursu făcea cu regularitate acest drum. Antrenamentele pe cîmp i se păreau cele mai pline şi mai frumoase. Acolo nu-l tulbura nimeni, nu-l urmărea nimeni, se simţea liber, nestingherit.

Cînd ajunse pe cîmp, soarele se ridicase cu cîteva palme deasupra orizontului. Îşi prinse pachetul de mîncare de creanga unui copac, tot de o creangă îşi agăţă pantalonii

şi maioul şi îşi începu goana obişnuită. Oricine l-ar fi văzut alergînd aşa, în neştire, l-ar fi luat poate drept un zănatec. El însă simţise şi apoi înţelesese că această goană, care uneori ţinea două şi trei ore, era cel mai bun antrenament pentru un atlet şi pentru un boxer. Mai ales pentru un boxer. Fuga tenace, dură şi dezordonată pe o cîmpie plină de gropi şi povîrnişuri, cerea corpului forţă şi rezistenţă, mişcări spontane, neregulate, îl obliga la reflexe. la eforturi subite, îl trecea printr-o adevărată scară a eforturilor, adică obişnuia corpul cu cele mai variate şi mai nefireşti mişcări. Suflul se adapta astfel efortului brusc şi Ursu ştia că nimic nu e mai necesar unui boxer decît menţinerea respiraţiei, a suflului în acel haos de mişcări violente şi neregulate care este un meci de box.

Ursu îşi cunoştea adversarul, îi cunoştea calităţile : forţa, rezistenţa, iuţeala şi ştia că nu poate să-l învingă, aşteptîndu-l cu o lovitură puternică, pentru că tot atît de bine putea el să primească lovitura pe care voia s-o dea, ci opunîndu-i aceleaşi calităţi la un nivel superior.

Goana neregulată îi plăcea lui Ursu şi pentru că-i încerca reflexele, pentru că, aşa avea el senzaţia, îi obliga corpul să gîndească. Sărea peste o groapă şi i se ivea în faţă o tufă de scaeţi. Sărea peste ea şi după cîţiva metri de teren neted se înălţa o movilă. O urca şi o cobora în goană apoi se îndrepta spre o adunătură de copaci, trecînd fulgerător printre ei, în cele mai ciudate figuri geometrice, ca liliecii, noaptea, fără să-şi atingă, fără să-şi lovească braţele sau corpul. Uneori se agăţa cu mîinile de creanga vreunui copac şi se arunca la cîţiva metri mai departe. Acesta era secretul forţei lui Ursu, secretul supleţei sale, a fenomenalei sale rezistenţe.

După două ore de goană, Ursu se aşeză undeva la umbră, îşi deschise pachetul cu mîncare, sorbi aproape dintr-o înghiţitură ceaiul din termos şi începu să înfulece de zor. Imaginea adversarului nu-l părăsea nici o clipă. Era înalt, puternic, foarte mobil şi mai ales avea rutină şi aceasta îi dădea siguranţă şi încredere în sine. Nu era genul bătăuşului orb, pe care l-ar fi liniştit foarte repede. Ca să-l învingă, se gîndea Ursu, trebuia să atace în permanenţă, să nu-i dea posibilitatea să-şi pună în aplicare nici un plan de atac, să-l forţeze să fie mereu în apărare şi în repriza a doua sau a treia să încerce lovitura lui secretă, cea pe care o amintise Tic : simularea atacului de

stînga cu acea întoarcere și înaintare laterală care făcea din croșeul său, după spusele antrenorului „cea mai formidabilă lovitură pe care o văzuse în viața lui !" Ursu exersase îndelung mișcarea și lovitura, antrenorul le perfecționase și se convinsese de eficacitatea croșeului pe pielea lui, la un antrenament, cînd îndemnîndu-și elevul să-l pună în practică și pregătindu-se să-l eschiveze îl primise, din cauza fulgerătoarei aplicări în plină figură, ceea ce avu ca rezultat un knock-out discret și mai îndelungat.

Dar dacă și adversarul va folosi aceeași tactică ? Dacă va ataca și el mereu ? Atunci va hotărî numai rezistența. De aceea Ursu se sculă din nou, își desmorți membrele, apoi își reluă goana sa fără țintă.

2

Tic se înființă dis-de-dimineață la Dan, recitiră scrisoarea, compuseră bilețelul de răspuns exact așa cum îl „sugerase" Dan cu o seară mai înainte, și porniră amîndoi, în recunoaștere, spre grădina publică. În spatele statuii lui Eminescu, la vreo douăzeci de metri, se afla un stejar mare, stufos, care putea deveni la nevoie un post ideal de observație. Lui Dan nu prea-i convenea să cucerească arborele apelînd numai la mijloacele riscante ale omului primitiv : mîinile și picioarele, dar negăsind altă soluție problemei numărul unu a zilei : a observa fără să fii observat se străduí să-și caute însușiri ancestrale. Urmări atent încercările pline de reușită ale lui Tic și se hotărî, după mari confruntări cu sine însuși, să treacă și el la atac. Tic deveni stat major și Dan se mulțumi doar să-i urmeze ordinele : adică se prinse mai întîi de o cracă, apoi băgă piciorul într-o scobitură, apoi se agăță de altă cracă, apoi își sprijini genunchiul într-un ciot și în sfîrșit ajunse în mijlocul coroanei. E drept, puțin cam julit, răsuflînd greu, dar oricum era sus în postură de cuceritor.

— Să știi că mă fac acrobat. Tii, dar bine se mai vede !

Într-adevăr, la adăpostul coroanei stufoase, puteau să vadă ca-n palmă aproape tot parcul, adică jumătatea din

fața lor. Mai ales banca de lîngă statuie, care căpătase rol de complice, li se părea, de-acolo din înălțimi, la doi pași de ei.

— Grozav ! se bucură Tic. O lăsăm jumătate de oră s-aștepte și pe urmă îi trimit cu paraşuta, bileţelul. Dacă vrei i-l plasez chiar în poală. Zău, Dan, în tirul ăsta cu praștia nu mă întrece nimeni.

Dan încuviință vesel și după ce puseră la punct ultimele amănunte cei doi strategi coborîră din stejar și se despărțiră, fiecare cu gîndul la treburile lui. Adică Dan urma să-și continue lectura, ceea ce era un lucru plăcut, iar Tic trebuia să facă pe dracul în patru pentru ca o anumită scrisoare să ajungă la o anumită destinație... în alb, ceea ce era, discret vorbind, și mai plăcut.

Puștiul se duse mai întîi la „Alimentara" de pe strada Babei împelițate, cu gîndul de a culege noutăți despre evenimentele din cartier, cel mai de seamă fiind, fără îndoială, apariția fetei în alb. Cu o mișcare șmecherească din ochi, îl scoase afară pe vînzătorul lui preferat, sau mai bine zis pe vînzătorul al cărui client preferat era el, și cum nu se prea îmbulzeau cumpărătorii în dimineața aceea, avu vreme să sporovăiască mai pe îndelete cu dînsul. Bineînțeles că prichindelul își începu noul asalt prin cîteva manevre ocolite ; întrebă mai întîi ce mărfuri noi sînt pe cale să sosească, vorbi apoi despre ingratitudinea și mojicia unor clienți, mai ales a unor babe uscate și scîrțîite, apoi despre obrăznicia unor fete „care mai au și tupeul să se îmbrace în alb", dar crezînd că spusese prea mult, și că într-un fel își trădase intențiile, făcu greșeala să amintească în treacăt și despre gala de box de a doua zi. Își închipuise că o să poată reveni imediat la subiectul în alb. Cînd auzi însă de box, vînzătorul, un băiat de vreo șaisprezece ani, își transformă gura într-o asemenea moară de pronosticuri, aprecieri, subtilități tehnice și previziuni tactice încît ai fi crezut că el o să boxeze în locul lui Ursu. Tic îi întrerupse elanul de specialist sportiv propunîndu-i un rămășag : o ciocolată contra cinci sticle de bere că Ursu cîștigă prin knock-out în repriza I-a. Vînzătorul susținea că în cel mai bun caz Ursu poate să bată la puncte, dar de fapt era absolut sigur că va fi învins. Spre a nu-și periclita pariul, Tic propuse un al doilea rămășag : două ciocolate contra zece sticle de bere că Ursu învinge. Celălalt primi cu

plăcere gîndindu-se că-l va aduce la ruină pe Tic, dar fără să-i treacă prin cap că și prichindelul are aceleași șanse.

— Va să zică două ciocolate contra zece sticle de bere. Să-mi sară ochii că țin ! se bucură vînzătorul.

— Să-ți spun drept, căută Tic un pretext, nici nu știu ce-o să fac cu atîta ciocolată. Dac-aș cunoaște vreo sgripțuroaică uscată și înaltă i-aș da-o ei, că babelor le cam place să morfolească dulciuri. Dar parcă fetelor îmbrăcate în alb nu le place și mai mult ciocolata... Ce zici ?

— Stai, stai puțin, se rugă vînzătorul căruia Tic îi desconsidera, și nu chiar pe nedrept, inteligența. Avem noi aici pe stradă o sgripțoroaică înaltă și uscată la care stă de cîteva zile o fată îmbrăcată în alb. Să-mi sară ochii.

— Zău ?

— Zău ! Cică baba are niște băieți, oameni mari. Din ăia care fac chestii cu cărți și cu un fel de icoane. Da-i tare a dracului bătrîna. Am auzit-o spunîndu-i fetei că n-are voie să-și facă prieteni aici, în oraș la noi. Fata-i din București, o cheamă Laura, mi se pare că mai are doi sau trei ani pînă termină liceul. Chiar pe la ora asta vine bătrîna după tîrguieli la noi. Să-mi sară ochii. Vrei să le dai lor ciocolata ?

— Care ciocolată ?

— Păi n-ai spus că...

— Dar tu cînd spui „să-mi sară ochii" chiar te gîndești să-ți sară ?

Vînzătorul nu mai avu timp să răspundă, pentru că îl chemă șeful înăuntru. Tocmai în acel moment Tic zări venind spre „Alimentara" o bătrînă înaltă și uscată cu un paner în mînă. Fără să se intimideze, puștiul o lăsă să intre în magazin și în timp ce ea își făcea cumpărăturile, care prevesteau vreme lungă pentru că era mereu nemulțumită, se gîndi cum să se prefacă în poștă clandestină. Să trimită pe cineva cu scrisoarea ? Tic n-avea încredere în necunoscuți, iar prichindeilor din ceata lui nu avea voie să le încredințeze un secret. „Ăia-s mult mai curioși decît fetele, n-aș mai scăpa de ei în vecii vecilor". Să strecoare scrisoarea în panerul bătrînei ar fi însemnat o imprudență de neiertat, deoarece bătrîna își va controla măcar de cîteva ori, în drumul spre casă, mărfurile și va da peste ea, ceea ce va declanșa o catastrofă generală. Atunci ! ? Abia își reținu un strigăt de bucurie. Băiatul cu păr blond și ciufulit simțea că zboară. Găsise în sfîrșit dezlegarea. Intră glonț

în magazin, trecu înaintea celorlalţi clienţi şi ceru de un leu ace cu gămălie.

Bineînţeles că obrăznicia şi necuviinţa lui atraseră imediat curiozitatea, nemulţumirea, uimirea şi mînia cumpărătorilor şi vînzătorilor.

— Dar ce, ne-am mutat în junglă, ne-am reîntors în codru ? răsună vocea scîrţiită a bătrînei. Auzi, domnule ! Am avut şi eu copii, slavă Domnului, îmi mai trăiesc şi astăzi, sînt oameni mari, dar...

Tic încercă s-o îmbuneze rostind cu multă înţelegere :

— Parcă nu ştiţi cum sînt copiii... Dar să ştiţi că ajung toţi oameni mari...

— Asta-i culmea ! E nemaipomenit ! Auzi, tupeu, madam ! ?

— Ieşi afară ! Că nu-i prăvălia lui tac-tu ! Ieşi, derbedeule !

— Dac-ar fi asta prăvălia lui tăticu, nu m-aţi mai certa acum pe mine. Ştiu eu...

— N-avem bolduri ! La ferometal. În centru, sub cinematograf.

— Dar pentru ce-ţi trebuiesc bolduri, nătărăule ?

— Mi-au intrat nişte ghimpi în picior şi n-am cu ce să-i scot. De cînd mă chinuiesc...

— Sărmanul băieţaş. Şi noi îl ocărîm.

— Săracul ! Ia căutaţi un bold. Sau chiar un ac de siguranţă...

— Na, ţine un ac, băieţaşule... E mai bun ca boldul la aşchii...

— Săru-mîna, mătuşico — mulţumi Tic. Să vă trăiască nepoţii... şi oamenii mari...

— Să te-audă Dumnezeu ! Da-n care picior ţi-a intrat ?

Tic însă o zbughise pe uşă. Şi abia atunci bătrînele îşi dădură seama că era ferecat la picioare.

— Ne-o fi amăgit puşlamaua... Ai văzut, madam ! ?

— Am mai întîlnit eu derbedei din ăştia... Ştiu eu ce le trebuie !

— Ferească Dumnezeu, unii îţi bagă mîinile în buzunare... Şi nu ca să şi le încălzească...

— Aoleu unde mi-i punga cu bani ? Săriţi, mi-a furat-o hoţul. Mînca-l-ar focul ! Ăla micul cu boldul...

— Auzi prefăcutul ! Chemaţi sergentul !

— Da' a cui e punga asta ? Asta de lîngă tejghea ?

— Mulţumescu-ţi Doamne, e-a mea. Şi l-am blestemat săracul degeaba. Ptiu, ptiu... Iartă-mă, Doamne...

— Te pomeneşti că chiar i-or fi intrat nişte ghimpi în picior. Şi băiatul meu, mai acu' vreo treizeci de ani...

— Şi de ce să nu-i intre ? S-o fi încălţat pe urmă şi l-au apucat durerile...

— Săracul băieţaş, n-aţi văzut ce respectuos era...

Tic nu auzea însă nimic din sporovăiala nestatornică... El se ascunsese după un colţ de stradă, nu departe de casa în care locuiau bătrîna şi fata în alb. Pîndi la colţ şi o zări pe sgripţoroaică apropiindu-se. O lăsă să treacă şi cînd o văzu oprindu-se în apropierea porţii fugi repede spre ea, o înghionti parcă fără să vrea, îşi ceru iertare, dar totul se întîmplă fără să-şi potolească o clipă goana.

— Besmeticule ! îl afurisi bătrîna. Ce, n-ai alt loc de fugă decît pe trotuar ? Dumnezeule ! Parcă-ar fi tot derbedeul ăla. Te pomeneşti că mi-a furat ceva !

Se convinse însă repede că nu-i lipseşte nimic. Dar nici nu-i trecu prin cap gîndul că ar putea să aibă ceva în plus. Cine ştie ? atunci poate că ar fi descoperit agăţat de fusta ei un plic pe care se putea citi : „Prizonierei în alb". Plicul nu rămase însă multă vreme agăţat de fustă, pentru că o mînă subţire, delicată, îl desprinse fără zgomot şi-l purtă către sîn. Prizoniera în alb primise mesajul.

3

Exact la ora 5, Ursu sosi în sala de antrenament. Ştia că maestrul său ţine foarte mult la punctualitate. Antrenorul, un bărbat trecut de 50 de ani, cu o statură impunătoare, cu umeri largi şi ceafă puternică, îşi primi ca întotdeauna zîmbind elevul său preferat. Deşi se putea lăuda cu o carieră îndelungată în ring, figura lui nu prea aducea a boxer. Părea mai degrabă a unui om obişnuit, a unui intelectual deprins cu mişcarea şi sportul, decît a unui fost as al categoriei grele. De altminteri întreaga sa concepţie despre box era foarte mult diferită de a altor maeştri ai sportului cu mănuşi, mai ales de cei care susţineau că boxul este prin

definiție și exclusiv un sport al forței și rezistenței. Antrenorul lui Ursu nu nega valoarea calităților fizice dar predica fără încetare elevilor lui ideea că în lupta cu pumnii contează cel puțin în aceeași măsură inteligența și psihologia. Adversarul trebuie cîntărit, judecat, susținea el, stilul său trebuie studiat cu atenție, de asemenea și loviturile sale specifice și, în raport cu rezultatul acestui studiu, boxerul angajat trebuia să-și organizeze lupta. El nu propovăduia o singură tactică de luptă dusă pînă la desăvîrșire de un boxer, ci o multitudine de tactici, fiecare prilejuită de adversarul dat, de specificul boxului său. Uneori își îndemna elevii să-și schimbe nu la fiecare repriză, ci la fiecare minut tactica în ring : atac sau dans în jurul adversarului, corp la corp sau lovituri de la distanță, apărare simulată cu contre dure și oportune, retragere directă care să faciliteze plasarea unei lovituri decisive. Luptătorul trebuia să judece tot timpul, să simtă momentele adversarului, să-l enerveze sau să-l calmeze, să-l înghesuie sau să-i dea satisfacția unor succese ușoare. Clipele decisive, fie pentru acumulare de puncte, fie pentru plasarea unor lovituri puternice, trebuiau alese fără greșeală. Provocarea unui asemenea moment și fructificarea lui era, la urma urmei, o problemă de psihologie și de inteligență.

Antrenorul îi aminti lui Ursu toate aceste idei însoțindu-le cu exemple multiple din cariera lui și din cariera altor boxeri care făcuseră faimă sportului cu mănuși.

— Ce știm despre adversarul tău ? îl întrebă antrenorul pe Ursu. Că e puternic, mai puternic decît tine, că e tot atît de agil ca tine, că are mai multă experiență decît tine. Două plusuri și un egal în fișa lui, două minusuri și un egal în fișa ta. Rațional și psihologic, aceasta duce la o anumită concluzie : siguranța. Adversarul e sigur de el. Adversarul e sigur de victorie. Nu se îndoiește nici o clipă că va obține victoria. Ei, eu cred că aici trebuie să căutăm ceva, aici trebuie să acționăm noi. Adică, în raport cu această încredere în el, cu această siguranță a victoriei să ne făurim tactica de luptă, toată concepția noastră de luptă. Înțelegi, Ursule ?

Ursu prinsese tîlcul celor spuse dar i se părea că ideea antrenorului nu se potrivea cu ideea pe care și-o făcuse el despre meciul de a doua zi. De aceea se mulțumi să

clatine din cap, dar gestul lui aducea mai degrabă a nedumerire.

— Adversarul e sigur pe el. Întărește-i siguranța. Acordă-i cîteva succese ușoare. Fă-l să se autolinistească, să te desconsidere, atrage-l în atac, apără-te mereu cu șovăieli, și în repriza a doua cînd va încerca, sigur, să pună capăt luptei plasează-i croșeul de dreapta. Te asigur că-l faci knock-out ! Fără discuție !

Ursu își privi foarte gînditor profesorul. Tactica pe care acesta i-o predica era într-un fel opusă celei la care reflectase el. Logica profesorului i se părea însă cu neputință de atacat. Maestrul nu-l lăsă prea multă vreme să mediteze ; era vremea să înceapă antrenamentul. Frămîntările și întrebările lui Ursu nu dispăruseră, nici măcar nu se atenuaseră. Simțea nevoia să se destăinuie cuiva. De aceea îl și chemase pe Tic la antrenament. Voia să-i vorbească puștiului ca unui prieten, să se ușureze măcar, pentru că la alt sprijin nu se putea aștepta de la el. Și nu înțelegea ce se petrece cu Tic de întîrzie atît de mult.

Mai era însă cineva căruia Ursu putea să i se destăinuie, dar la care nu îndrăznea să se gîndească : Lucia. După întîmplările din Peștera Neagră, prietenia dintre cei doi se răcise. Dacă acolo, pe munte, în mijlocul primejdiilor, firile lor deosebite se întîlniseră și se atinseseră plăcut, dacă în noianul de spaime și emoții își trimiseră unul altuia unde calde, duioase, necesare, uneori aproape imperceptibile, reîntorși în liniștea și monotonia orășelului, simțiseră amîndoi un fel de teamă și apoi niște valuri de gheață peste ceva ce fusese blînd și cald. Ursu își amintea cu un tremur care-i zguduia tot trupul clipele cînd o purtase, leșinată, în brațe, cînd își lipise obrazul de părul ei, cînd îi antinsese cu fruntea fața și buzele. Sentimentul că făptuise un sacrilegiu nu-l părăsea nici un moment. Timiditatea lui față de Lucia se accentuase, se amestecase cu un sentiment de teamă și rușine. Din cauza aceasta uneori se purta prea băiețește cu dînsa. Atitudinea lui Ursu, atît de diferită de cea pe care o avusese pe munte, o readusese pe Lucia în starea veche de superluciditate, de răceală și indiferență, fără să-și dea seama că ascunde în carapacea ei voluntară durerea unei adolescente care ar dori să privească altfel florile și culorile. Nu-l înțelegea pe Ursu sau poate fiorii aceia necunoscuți care reînviau o dată cu amintirile o obligau să nu încerce să-l înțeleagă.

Ursu se simți trăznit cînd o văzu pe Lucia pătrunzînd pe ușa sălii de antrenament. Nici nu-i trecea prin cap că apariția neașteptată fusese determinată de zvîcnetul unui al șaselea simț feminin care-o făcuse pe Lucia să intuiască, să descopere că Ursu are nevoie de un confident înaintea întîlnirii de mîine. Fata simțise că prezența ei în preajma lui Ursu îl va liniști, îi va spori încrederea în propriile forțe. Simțise totul ?... Nu, judecase totul și ajunsese la această concluzie, sesizase cu nevinovăție. fata.

Apariția Luciei declanșă însă în Ursu un noian de gînduri și întrebări și emoții... Muntele, peștera, prăpastia... Și dintr-o dată nu mai văzu în fața ochilor decît chipul acela blond, cu ochii puțin oblici, cu buze subțiri, cu obrajii pudrați de o ușoară paloare. Alergă spre Lucia, o prinse de umeri cu mîinile sale diformate groaznic din cauza mănușilor și aproape o sfărîmă la pieptul său. Lucia deveni lividă... Se uită în ochii agresorului cu priviri speriate... Ursu își retrase mîinile. Se îngrozi. Se dădu un pas înapoi și Lucia, speriată și ea, și cu convulsii în piept, fugi pe străzi fără să mai vrea să se gîndească la ceva.

4

Tot cam pe la ora aceea, alți doi cireșari cocoțați în stejarul din spatele statuii lui Eminescu trăiau clipe grele și-ncepeau să simtă gustul amar al înfrîngerii. Se urcaseră în stejar pe la cinci și un sfert. Așteptaseră în liniște jumătate de oră, dar minutele care urmară erau pline de emoții. Unul din ei întrebă cu frică :

— E șase ?

— Fix. Să știi că nu vine. Eu în locul ei eram aici înainte de șase. Hărăpina dracului.

— Ssst ! Vine cineva din dreapta.

Se lăsă din nou liniște în stejar. De pe o alee din dreapta veneau doi îndrăgostiți. O pereche din familia celor care fac senzație pe la baluri. Mergeau dansînd și frecîndu-și obrajii, dar deodată se opriră și se așezară pe banca din fața statuii. Cîteva clipe de ritm din umeri și călcîie apoi începură să ciripească.

— Ce le-a venit ăstora să se aşeze tocmai pe banca noastră ? întrebă înfuriat Dan.

— Tu eşti de vină, răspunse Tic. Trebuia să lipeşti un bileţel „ocupat" pe bancă. La asta de ce nu te-ai mai gîndit ?

— Dar ce crezi că sîntem la teatru ?

— Eu îi scol de pe bancă, se înfurie brusc prichindelul.

— Cum ? Vrei să ţipi la ei şi să trădezi ascunzişul ?

— Aiurea !... cu praştia ! în mai puţin de un minut.

Tic scoase praştia, puse în aruncătoarea de piele o ghindă, întinse elasticul şi ţinti spre bancă. Nu slobozi însă imediat proiectilul. Aşteptă. Pe bancă tînărul cu plete feminine savura tacticos o ţigară. Cu un gest larg îşi sprijini mîna cu ţigara de speteaza băncii. Dar numai după o clipă sări ca ars. Ţigara îi fusese pur şi simplu smulsă din mînă.

— Ce s-a întîmplat, greieraşule ? îl întrebă speriată fata cu buze foarte roşii şi cu sprîncene de catran.

— Nu, nimic, se încurajă greieraşul, mă uitam, ştii, nişte fluturi formidabili.

Tic pregăti o a doua aruncătură. „Greieraşul" îşi căuta o poziţie cît mai comodă. Stătea picior peste picior însă cu spatele atît de lăsat, că parcă stătea cu picioarele în sus. Cireşarului ţintaş i se păru prea indecentă poziţia, aşa că a doua lovitură i-o trimise în talpa pantofului. Pocnitura se auzi bine în jur. „Greieraşul" sări de pe bancă atît de iute şi o luă atît de cavalereşte din loc, că însoţitoarea cu buze roşii se văzu nevoită să alerge după el pentru a-l ajunge.

După cîteva minute de la retragerea greieraşilor îşi făcu apariţia, de astă dată din stînga, un nou cuplu : o bătrînică grasă şi scundă şi un băieţaş molîu cu ochelari. Tic îşi pregăti din nou praştia :

— Dacă se aşează pe bancă, îl transform pe molîul ăla cu patru ochi în campion de fugă cu obstacole. Ia uite, tîmpitul !

Într-adevăr, molîul se împiedicase chiar în faţa băncii şi era cît pe-aci să-şi întindă oasele pe jos. Noroc că se prinsese de bancă.

— Aoleu, maică ! Ţi s-a întîmplat ceva ? auziră cei doi vocea bătrînei.

— Dă, Doamne, să se aşeze ! se ruga Tic, cu praştia pregătită. Zău că-l prefac în popîndău.

Cireşarul cel blond era înfuriat. Simţea nevoia să se descarce, să tabere asupra cuiva. Dar pentru că bătrînica

se cărăbăni trăgîndu-şi molîul de mînă, îşi amînă explozia. Mai trecură pe alee doi oameni serioşi, apoi un ofiţer, apoi două ţărănci, un popă, un lungan cu nişte mîini pînă la genunchi şi cu un nas de Pinochio, căruia Tic îi pusese gînd rău, mai ales vîrfului roz, o fetişcană înaltă cît o prăjină, ţinînd de mînă două fetiţe care urlau după maică-sa, acelaşi ofiţer, doi colegi de-ai lui Tic, dintre care unul fu gratulat cu un proiectil, într-un loc cărnos şi usturător, o bătrînă cu părul alb ca zăpada, aplecată deasupra unui cărucior, şi şoptind fără încetare : „Ţuguloi, ţuguloi, ţuguloi, ţuguloi", o servitoare oacheşă cu un borcan în mînă, din nou ofiţerul...

— E şase şi jumătate, spuse Dan. Ce facem ? Mi se pare că n-a ajuns scrisoarea la destinaţie. Sau o fi pus bătrîna mîna pe ea.

— Dac-o fi enervat-o scrisoarea şi-o fi citit-o numai pînă la jumătate ?

— Imposibil ! N-a citit ceva asemănător în viaţa ei.

— Poate că ai şi tu dreptate... spuse rar şi cu subînţeles Tic.

— Adică ce vrei să zici ? Că n-oi fi scris aşa la înălţime ?

— Mai stăm ? îl întrerupse mînios ţintaşul.

— Eu unul nu mai stau. Dacă tu vrei...

— Nici eu ! M-am săturat. Gata ! Las'că...

Tic sări repede jos, iar Dan şi mai repede... pentru că-şi pierduse echilibrul. Arătau amîndoi ca nişte învinşi. O oră şi mai bine stătuseră cocoţaţi în stejar, de pomană.

— Hărăpina ta e-o fricoasă fără pereche, încercă Dan să se consoleze. Şi n-are nici un pic de romantism în ea. Dacă nu acceptă dînsa riscul şi surpriza unei întîlniri...

— Numai sgripţoroaica e de vină. Ştiu eu. Cred că o ţine legată în lanţuri. La mîini şi la picioare.

Cei doi învinşi se apropiară de bancă. Lui Dan îi veni ideea să se aşeze. Dar nici n-apucă să atingă speteaza de lemn, că se azvîrli în sus de parcă îi intrase un cui în spate :

— Ia uită-te, Tic ! Ce-i asta ? Cine-a adus-o ? Cînd ?

Tic se uită spre mîna lui Dan. Pe speteaza băncii, la mijloc, era lipit un bilet. Îl smulse într-o clipită şi-l citi cu voce tare :

— *...Stimaţi copilaşi ! Am primit mesajul vostru care mi-a declanşat într-adevăr un sentiment... de milă faţă*

de voi. V-am făcut și cinstea de a vă arunca o privire încîntătoare, plină de admirație cînd am văzut cu cîtă ușurință v-ați cățărat în copac. Îmi pare totuși rău că nu veți putea mîngîia urmele pașilor mei și mi-e teamă că din această cauză veți crede că sînt o zînă, ceea ce pentru vîrsta pe care presupun c-o aveți n-ar fi de loc de mirare. Sfatul meu este să vă găsiți preocupări mai apropiate de vîrsta și posibilitățile voastre. Ce-ați zice să participați la un concurs de trotinete sau triciclete ? Dacă nu-l veți cîștiga ființa mea generoasă se va strădui să aline marile voastre suferințe. Acesta este răspunsul. „Prizonierei în alb". P.S. Pariez că veți sta în copac cel puțin pînă la șase și jumătate și că veți face niște mutre cînd veți citi aceste rînduri..."

Fata în alb nu greșise cu nimic în ultimele presupuneri. Mutrele celor doi erau jalnice. Niciodată un cireșar nu primise o insultă asemănătoare. Se uitau unul la altul și nu știau cu ce să înceapă. Dan era înfuriat că ideea lui cu scrisoarea fusese falimentară și că îl luase în derîdere o ființă pe care nici n-o cunoștea și care după spusele lui Tic nu depășea vîrsta Mariei și Luciei. Pe Tic îl scoteau din sărite întrebări mult mai concrete. „Cine și cînd lipise biletul pe bancă ?" Îi venea să plîngă de ciudă că fusese dus de nas ca un țînc. Ca să nu mai vorbim de chestia cu trotinetele și tricicletele.

— Numai băboaica e de vină ! scrîșni pușțiu. Dac-aș putea să aranjez să i se plimbe un șoarece pe spate... Las-că tot i-o fac eu !

Dan nu înțelese care putea fi rolul babei în lovitura pe care o primiseră. Și dacă e să vorbim drept nici Tic nu știa ce rol jucase bunica în piesa care-i ridiculizase, ci vorbise, așa, ca să-și reverse mînia asupra cuiva. Istețimea fetei, deși îl enerva la culme, îi stîrnea parcă un anumit sentiment de respect și de admirație, pe care bineînțeles îl ascundea cît putea mai bine. Astfel se explică de ce paratrăsnetul descărcărilor lui îl constituia bătrîna.

— Și totuși cum a ajuns biletul aici ? întrebă Tic. Cine și cînd l-a adus ? E nemaipomenit !

— În orice caz nu înainte de venirea noastră în parc, pentru că l-am fi găsit atunci. Ticușor ! Sînt sigur că bilețelul a fost scris după ora cinci și jumătate. Adică în loc s-o observăm noi pe ea, ne-a observat ea pe noi. Și

să-şi bată joc în aşa hal de scrisoarea mea ! N-o iert toată viaţa !

— Ia să ne gîndim cine a trecut pe alee şi cine a stat pe bancă, reveni la concret fostul ţintaş.

— „Greierașul" ! Imposibil !

— Baba cu molîul ăla cu ochelari şi mai imposibil!

— Păi alţii nici nu s-au mai aşezat pe bancă.

— Atunci cine dracu' a lipit biletul ? Cu praştia n-a fost asvîrlit.

Dacă Tic ar fi avut inspiraţia să iscodească în acel moment casa în care locuia fata în alb, ar fi dezlegat repede enigma. Bătrîna înaltă şi uscată îşi căuta de zor ochelarii pe cerdac în timp ce într-o cameră în fund, o fată negricioasă şi obosită îşi aranja în faţa oglinzii rochia cea albă. Pe un scaun, alături, zăceau aruncate : o pereche de pantaloni scurţi de excursie, o bluză groasă băieţească, şi un basc decolorat, caraghios. Costumată în vestmintele de pe scaun şi mascată cu ochelarii pe care-i căuta bunica, luase înfăţişarea unui băiat molîu şi prostuţ, într-atît de molîu încît reuşise să convingă o babă fără ocupaţie să-i arate ieşirea din grădina publică şi chiar s-o conducă pînă la poartă. Dar pentru că Tic nu avu această inspiraţie, rămase mai departe cu întrebarea pe buze şi mai ales cu sentimentul unei înfrîngeri cum nu se poate mai ruşinoase.

Cei doi cireşari descoperiseră totuşi ceva foarte important şi anume că au avut de-a face cu un adversar greu de bătut. Înfrîngerea le aduse mintea la cap şi astfel într-un moment de luciditate căzură de acord să discute despre fata în alb şi cu ceilalţi cireşari. Chiar în cursul serii. De aceea plecară amîndoi în căutarea prietenilor : Tic spre Ursu, mai ales că trebuia să-şi ceară scuze pentru întîrziere, iar Dan spre Lucia şi Maria. O bună bucată de drum merseră împreună, tăcuţi, numai cînd ajunseră pe strada pe care locuia fata în alb, amîndoi parcă se treziră. Aceasta cu atît mai mult cu cît chiar în apropierea locuinţei inamicului, cam pe la centrul străzii, acolo unde Tic prinsese mesajul pentru prizonieră de fusta bătrînei, se afla chiar fiinţa pe care în acea clipă cei doi cireşari doreau cel mai puţin s-o întîlnească.

Hărăpina lui Tic discuta veselă, mişcîndu-şi braţele ca o balerină, cu un tînăr impunător, foarte înalt şi solid. Şi Dan şi Tic fură năpădiţi de emoţie, dar imediat îi trăzni

uimirea pe amîndoi, pentru că descoperiră în însoţitorul fetei un alt redutabil inamic : adversarul lui Ursu, cel care de doi ani deţinea titlul de campion de juniori.

— Mă, da frumoasă-i ! se minună totuşi Dan.

Tic nu dădu nici o atenţie vorbelor scăpate de prietenul lui. Pe el îl chinuiau amarnic, ca întotdeauna, întrebările concrete : De unde cunoaşte vlăjganul pe fata în alb ? De ce dacă voia şi putea să aibă prieteni, fata în alb în loc să-i caute pe cireşari se împrietenise cu „individul ăsta urît" care nici măcar nu era din oraşul lor ? Şi cum de i-a dat voie baborniţa să se întîlnească seara cu el ?

— Zău, Dan, dacă mai înţeleg ceva ! se plînse Tic.

— Nici eu. Doar atît : că are o gardă personală cumplită.

Amîndoi se opriseră în mijlocul străzii. Fără să se destăinuie unul altuia, amîndoi încercară aceeaşi manevră : să se întoarcă din drum pentru a nu da cu ochii de inamicii lor. Tocmai cînd să-şi pună în aplicare gîndul, fata în alb îşi întoarse fără voie capul şi-i zări. Tic avu fericita inspiraţie să se aplece şi să-şi deslege şiretul pentru ca să aibă motiv să-l lege la loc. Fără această inspiraţie, îşi imaginä el, s-ar fi făcut de rîs ! Dan nu înţelese imediat şi-l întrebă :

— Ce-ai păţit ? Cînd te-ai lovit ?

— Vrei să-şi închipuie că sîntem laşi ? întrebă la rîndul său Tic. Scapă ceva jos şi apleacă-te să-l iei.

Dan scăpă o batistă scoasă în fugă din buzunar şi abia pe urmă se simţi caraghios.

— Nu cumva ai de gînd ?... Ne-am făcut de rîs !

— Ne-a zărit ! Sînt sigur că acum îşi bate joc de noi.

— Bineînţeles ! mormăi Dan. Dacă facem mătănii în mijlocul străzii ca doi caraghioşi.

— Hai să mergem chiar pe partea lor ! se îmbăţoşă subit prichindelul.

Înţeleşi parcă, amîndoi luară un aer cît se poate de senin şi de nepăsător şi se îndreptară cu paşi foarte obişnuiţi spre cei doi inamici. Dan îşi aţinti privirile asupra fetei în alb şi observă că e puţintel cîrnă şi are ochi verzi, foarte mari, iar Tic îl privi pe vlăjgan cu fulgere în ochi. Fata rîdea cu toată faţa. Îi povestea ceva vesel însoţitorului ei. Cu toate străduaniile sale, Tic nu prinse decît o frază :

— ...niște copilași ! le place să joace roluri de cerșetori, de spioni, de prostănaci..."
care-l înfurie atît de cumplit, mai ales cînd auzi hohotele de rîs ale lunganului și remarca lui idioată : „ce tîmpiți", încît aproape că răcni la Dan :

— Ah, dacă i-ar muta Ursul nasul, măcar cu cîțiva centimetri mai sus...

— Mă hahaleră ! auzi Tic o voce groasă și rea în spatele său.

Spre surprinderea lui Dan, Tic se deslipi de lîngă el și se îndreptă spre vlăjgan. Își înfipse mîinile în buzunare cînd ajunse în dreptul acestuia și-l măsură din cap pînă-n picioare :

— Ce doriți, mă rog ?

Întrebarea și aerul lui Tic îl uluiră pe vlăjgan. Chiar și fata în alb rămase descumpănită. Cireșarul profită de aceste clipe de uluire și porni atacul :

— Spuneți-i, vă rog, domnișoarei că atunci cînd vom avea nevoie de roluri de măgari, ne vom adresa dumneavoastră...

După care se întoarse, merse liniștit cîțiva pași, apoi se lansă într-o goană nebună. Cireșarul calculase exact. Abia în clipa cînd Tic își începu goana, vlăjganul înțelese că insulta îi fusese adresată și vru să se ia pe urmele lui, dar fata în alb îl opri reținîndu-și o furtună de hohote de rîs. Vlăjganul agită pumnul și răcni după Tic :

— Golan !

Puștiul se opri undeva în mijlocul străzii, făcu și el un semn cu mîna, apoi rosti cu voce tare :

— Iar eu mă numesc Tic ! Încîntat de cunoștință.

De astă dată fata în alb nu mai izbuti să-și stăpînească rîsul. O adevărată cascadă. Tic, în schimb, căuta să-l convingă pe Dan că se așteptase dinainte la insulta adversarului său și-și pregătise replica.

— Zău, Ticușor ? Dar dacă accentua, dacă spunea : golanule ? ! întrebă Dan.

— Atunci îl puneam în conflict cu un cetățean de pe stradă. De pildă cu bătrînul ăsta. Îi spuneam : Domnule, auziți, derbedeul ăla vă face golan... Era și mai grav.

Istețului îi scăpase însă ceva. Nu se gîndise că vlăjganul nu va primi cu aceeași indiferență și cea de a doua insultă, și nici nu-și închipuise că fata în alb va rîde cu atîta poftă încît nu va mai avea timp să-și domolească

prietenul. De aceea nu se mai uită în spate și nu-l văzu pe vlăjgan pornind în goană spre el. Cînd întoarse capul era prea tîrziu. Vlăjganul se afla la doi metri de el. E drept că startul lui Tic putea fi invidiat de orice campion de 100 metri plat. Și numai acest start de săgeată îl scăpă de-o chelfăneală cruntă. Totuși piciorul vlăjganului întins pînă la limită atinse cu vîrful bombeului fundul cireșarului grăbit.

După vreo sută de metri de goană inutilă, pentru că vlăjganul satisfăcut se întorsese de mult la locul de unde plecase, Tic se opri, îl aștepta pe Dan, și cînd acesta ajunse lîngă el îi spuse cu un calm năucitor :

— Ai văzut cum m-a atins ?

Dan, cu toată mila pe care o simțea față de prietenul lui, nu reuși să-și rețină rîsul :

— Parcă spuneai că încă nu s-a născut omul care să-ți dea ție un picior în spate.

Tic îl privi oarecum disprețuitor pe Dan :

— Mai întîi că abia. abia m-a atins cu vîrful piciorului, ca să știi. Și în al doilea rînd îți jur că pentru această „încercare", îl fac knock-out. chiar dacă-ar trebui să mă antrenez zece ani la sacul cu nisip și să-mi schimb cariera de băiat deștept în cea de boxer.

Puștiul vorbea cu atîta calm și cu atîta siguranță, că Dan îl ascultă cu gura căscată. Și culmea e că nu avu nevoie să se antreneze zece ani și nici să-și schimbe cariera pentru a-și duce la capăt teribila răzbunare.

5

În sala de antrenament, Tic îl găsi pe Ursu singur și foarte abătut și parcă ascuns într-un colț. Purtat de elicea răzbunării, ciufuliciul se miră enorm de starea în care era Ursu. De unde să știe el că Lucia fusese pe-acolo cu aproape o oră înainte și că se petrecuse o scenă care ar fi avut altă desfășurare și alt desnodămînt dacă el n-ar fi întîrziat ? Ursu se simțea distrus. Aproape un ceas rămase nemișcat în colțul în care-l găsi Tic, sub povara unor gînduri și sentimente sfîșietoare.

— Ce-i cu tine, Ursule ? îl întrebă Tic. Nu cumva ţi-e frică ? Sau te-a pocnit şi pe tine cineva cu piciorul în spate ?

Cel întrebat nici măcar nu îndrăzni să-i arunce o privire lui Tic. Ciufuliciul deveni dintr-o dată înflăcărat :

— Ursule, zău să-l baţi ! Dar ştii... aşa... să nu-i mai ardă toată viaţa de box. Dac-ai şti ce mi-a făcut... !

Şi se apucă să-i povestească ceea ce i se întîmplase pe strada fetei în alb. Ursu însă nu auzea şi nu înţelegea nimic. Se gîndea mereu la ceea ce se petrecuse între el şi Lucia, îl scăpărau emoţiile cu duiumul, iar pe spate parcă i se urcau reptile. Ce mai, era nenorocit ! Tic îşi isprăvi istorisirea cu un of ! greu şi ameninţător apoi aducîndu-şi aminte că întîrziase îi ceru iertare lui Ursu. Abia atunci îşi auzi prietenul rostind primele cuvinte :

— Ah, Ticuşor, dacă n-ai fi întîrziat ! Uf ! Doamne ! De ce-ai întîrziat ?

— Zău, iartă-mă, te rog din tot sufletul să mă ierţi... Te rog să mă ierţi şi pentru altceva... Ceva mult mai grav... Ţi-am ascuns un lucru...

— Ticuşor dragă... am... am jignit-o groaznic pe Lucia, se destăinui pe neaşteptate şi fără să vrea Ursu.

— Şi de-aceea eşti trist ? Nu cred...

— Da... nici nu poţi... Nici nu poate să-ţi treacă prin cap ! Mai bine să tac.

Tic se porni pe un rîs nebun .

— Ha, ha, ha ! Lucia jignită ! Eşti un prost ! N-o cunoşti. Pe Lucia poţi s-o baţi cu varga la spate o zi întreagă şi nu se simte jignită. O face pe nebuna.

— Nu, Tic, nu poţi să înţelegi... e altceva.

Tocmai atunci pătrunse pe uşă antrenorul :

— Ei, cum a mers ? Bagă de seamă, Ursule ! Tactica e clară. Întăreşte-i adversarului siguranţa. Acordă-i cîteva succese uşoare. Fă-l să te desconsidere, să se autolinişteasscă, atrage-l în atac, apără-te mereu, fă-l să creadă că ţi-e frică şi în repriza a doua cînd va căuta să-ţi plaseze lovitura decisivă, azvîrle croşeul. N-are nici un rost să fii abătut. Dacă nu-l faci knock-out, îmi dau cuvîntul de onoare că mă retrag din box. Înseamnă că habar n-am ce-i boxul. Haide, nu mai fi abătut ! Niciodată în viaţa mea n-am fost mai sigur de o victorie. Ai tot ce-ţi trebuie pentru victorie şi în primul rînd tactica !

— Da, da, rosti Ursu cu o voce foarte puțin convingătoare.

— Îmbracă-te repede că trebuie să lăsăm sala liberă pentru adversarul tău.

Ursu urmă sfatul antrenorului, se îmbrăcă și ieși din sală împreună cu Tic. După cîțiva pași se opri rușinat :

— Tic, nu te supăra, dar...

— Aaaa ! descoperi puștiul. Vrei să fii singur. Tocmai mă gîndeam cum să fac ca să nu te superi... Știi, vreau să mai rămîn puțin, să-ți văd adversarul. Aoleu ! Era să uit. Am hotărît să ne-ntîlnim la opt la mine să discutăm ceva... extraordinar. Toți cireșarii...

Ursu dădu din cap, afirmativ, iar Tic se întoarse cu pași tăcuți, spre sală. Pătrunse cu băgare de seamă înăuntru, se ascunse lîngă ușă, după niște bănci, și rămase în așteptare.

Cînd găliganul păși pragul ușii, Tic simți un fior de spaimă în ceafă. În costumul său sumar de sportiv vlăjganul era și mai fioros. Înalt, cu umeri lați, cu mîini lungi, musculoase, cu gît puternic, cu figură specifică de boxer, părea că-și petrecuse toată viața în ring. Antrenorul îi indica mișcările, îl îndruma ca pe un copil :

— Va să zică mîna stîngă în sus cu pumnul strîns înseamnă să te bagi în corp la corp. Mîna dreaptă în sus cu pumnul strîns înseamnă retragere. Palma stîngă deschisă înseamnă atac furios. Palma dreaptă deschisă înseamnă contrare. Amîndouă mîinile în sus cu pumnii strînși înseamnă eschivă. Amîndouă mîinile în sus cu palmele deschise înseamnă plasarea loviturii decisive. Ia să încercăm.

Și astfel Tic avu prilejul să asiste la cea mai perfectă dirijare a unei lupte pe care ar fi putut s-o vadă vreodată în viața lui. Elevul realiza aproape instantaneu semnalele maestrului său. Uneori aplica două indicații în mai puțin de-o secundă : eschivă-contrare sau atac furios-retragere. Era o plăcere să vezi cum un simplu semn cu mîna declanșa o imagine de corp la corp cu zeci de lovituri în cîteva secunde, sau cum un alt semn transforma dreapta găliganului într-un piston formidabil.

— Perfect ! spuse antrenorul. Sînt mai sigur de victoria ta decît de faptul că exist. Aici greșesc, dragul meu, o mulțime de antrenori. Ei își închipuie că în toiul luptei un boxer mai poate să-și păstreze luciditatea și judecata.

Ei uită că nimeni nu e în stare să aprecieze mai bine lupta decît cel din afara ringului. Numai cel din afară vede ceea ce nu văd boxerii şi simte ceea ce ei nu simt. Totul este să ştii să-ţi conduci luptătorul ! Ei, şi-acum treci la sacul de nisip ! Adversarul tău e puternic. Trebuie lovit tare ca să cadă.

Antrenorul părăsi sala cu chipul scăldat într-un zîmbet de mulţumire, iar elevul său începu atacul sacului de nisip. Lui Tic i se încrîncenă carnea cînd văzu cu cîtă forţă izbeşte în sac. Unei asemenea lovituri nu-i poate rezista nimeni, gîndi ciufuliciul. La fiecare lovitură sacul de nisip făcea un arc de aproape 90 de grade. Se mişca sacul de nisip ca un pendul besmetic, parc-ar fi fost umplut cu puf, „Doamne, zău că mi-e frică de Ursu !" Găliganul lovea din ce în ce mai cu sete, mai vîrtos. Oscilaţia sacului creştea. Şi în mintea lui Tic se aprinse ca un fulger marea idee. Îşi reţinu cu greu o cumplită exclamaţie de bucurie. Scoase încet capul de după bancă, se apropie cu paşi neauziţi de uşă, aşteptă cîteva clipe...

Vlăjganul trimise un pumn ucigător în sacul cu nisip. În aceeaşi clipă acţionă şi Tic. Scoase un ţipăt, scurt : „Aaaa !" Surprins boxerul întoarse capul în direcţia sunetului. Dar nu mai apucă să vadă cine strigase. Pentru că revenind din oscilaţie sacul îl pocni năpraznic în falcă. Găliganul se prăbuşi ca o şubă grea în primul knock-out din viaţa lui. Cireşarul îşi respectase întocmai cuvîntul.

6

În camera albastră, cu ferestre mari şi pian, Maria îl iscodea pe Dan :

— Nesuferitule, spune odată ! Nu-ţi dai seama că m-ai făcut curioasă ?

— Numai cînd o să vină Tic şi Ursu. Ai puţintică răbdare...

— Dac-ai şti cît de urîcioşi îmi sînt băieţii care se prefac discreţi. Vor să-şi dea şi ei aere de bărbaţi. Să-ţi spun un secret, Dănel. Cu fetele nu-i bine să fii discret. Între băieţi mai merge...

— Şi de ce nu e bine să fii discret cu fetele ?

— Pentru că pînă la urmă tot nu poţi rezista insistenţelor lor şi devii cu atît mai mult un caraghios... şi pentru că... fetele ştiu aproape întotdeauna care e obiectul „marii discreţii".

— Eu sînt sigur, de pildă, că nici nu poate să-ţi treacă prin cap despre ce e vorba !

— Vrei să încercăm ? Eu îţi pun întrebări şi tu răspunzi prin da sau nu. Atît : *da* sau *nu*. Nimic altceva.

Dan se codi o clipă, apoi i se păru nostim jocul.

— Hai ! M-ai făcut şi tu pe mine curios.

— Bine ! 'ncep... E vorba de o fată...

— Asta-i culmea ! De unde ştii ? Aha ! Cam înţeleg eu : ţi-a spus Tic ?

Maria pusese întrebarea numai pentru încercare. Dacă i s-ar fi răspuns simplu, cum era jocul, prin *da* sau *nu* ar fi fost în mai mare încurcătură. Răspunsul întrebător al lui Dan îi dădu însă certitudinea. Şi încercă să-l imite pe Victor : „E deci vorba de o altă fată decît Lucia. E deci vorba de o fată cu care nu pot veni în contact. Altfel nu s-ar putea explica uimirea lui Dan. Şi nu pot veni în contact decît cu o fată pe care n-o cunosc... Acesta trebuie să fie al doilea salt."

— Tic ? Nu mi-a spus nici un cuvînt. Dar să continuăm.

Şi Maria continuă cu un ton în care plutea oarecare siguranţă şi încredere, chiar puţină zeflemea :

— Nu-i aşa că n-o cunosc ?

Dan o privi cu ochii mari :

— Să nu mă minţi ! Ţi-a spus Tic. Fir-ar să fie de guraliv ! Las-că-i arăt eu !

Maria, cu o mască zîmbitoare, îşi continuă raţionamentul : „Nu-i deci vorba de o prietenă, nu-i vorba de o colegă, dar trebuie să fie o fată de vîrsta mea, altfel n-am discuta despre dînsa. Şi eu n-o cunosc !... Dar pe care fată din oraş n-o cunosc eu ? Deci nu e o fată din oraşul nostru ! Sigur !"

— Ţi-am mai spus o dată că n-am aflat nimic de la Tic... îi răspunse Maria cu un ton ciudat în voce, pentru a-i strecura îndoiala că ar fi putut afla anumite amănunte de la altcineva : Nu-i aşa că nu-i din oraşul nostru ?

— Tu îţi baţi joc de mine, Maria. Cine ţi-a spus ? Ea ?

„Va să zică nu-i din orașul nostru, gîndi Maria, fără să ia în seamă întrebarea lui Dan : Atunci cum de n-am aflat despre dînsa ? înseamnă că e de puțin timp în oraș. Precis !

— Nu-i așa că a sosit numai de cîteva zile în oraș ?

Dan răspunse de astă dată sec :

— Da !

Maria își ascunse nemulțumirea față de răspunsul zgîrcit al lui Dan sub masca unui zîmbet atotștiutor. „Dacă a sosit totuși de cîteva zile și eu n-am aflat de ea, înseamnă : a) că stă în altă parte a orașului ; b) că stă toată ziua în casă ; c) că nu are nici un prieten ; d) că familia unde stă nu e numeroasă, dacă n-a putut răzbate în rîndul fetelor din oraș vestea sosirii unei străine". Îl privi scrutător pe Dan și spuse cu voce sigură :

— Să-mi răspunzi prin *da* sau *nu* cum ne-am înțeles. Dar repede, fără ezitări : Stă în cealaltă parte a orașului ?

— Da !

— Stă toată ziua în casă ?

— Da ! răspunse Dan din ce în ce mai uluit.

— Nu-i așa că n-are nici un prieten în oraș ?

— N-are !

— Fiindcă o ține de scurt, acasă, nu ?

— Da.

Maria puse atunci întrebarea cea mai primejdioasă, întrebarea de care atîrna tot succesul „jocului" ei.

— Crezi că e cazul să mai continuăm întrebările ? Și după o pauză cu subînțeles : Îmi închipui că te-ai convins...

— Da de unde dracu' știi ? se prinse Dan. Cine a putut să-ți vorbească despre fata în alb ? Cine altul decît Tic ?

— Tu !

— Eu ? Îți bați joc de mine ? N-am obiceiul să vorbesc în vis și chiar în cazul ăsta nu prea văd cum ai putea tu să-mi supraveghezi visele.

— Tu mi-ai spus !

— Cînd ?

— Acum !

— Știi ceva, Maria... dar cuprins de o bănuială, nu-și mai duse la capăt insinuarea. Zici că eu ți-am spus ? Chiar acum ? Adică...

— Da ! Și te-am avertizat că n-o să poți ține secretul. N-am procedat ca alte fete cu lingușiri, cu promisiuni,

cu desmierdări sau cu amenințări. Am jucat corect. Și tu te-ai lăsat prins în joc. Tot nu înțelegi ?

— Explică-mi mai clar. Știi tu că m-am născut cu o anumită debilitate în chestia asta care-mi stă pe umeri.

Maria îi explică lui Dan tot raționamentul. Autoindiscretul se cam înfurie la început, apoi se lăsă prins de frumusețea jocului, deveni chiar cavaler și o felicită pe Maria. Bineînțeles în felul lui :

— Ești o drăcoaică și jumătate și... vorba lui Tic, am impresia că te-am subestimat pînă acum. Dac-aș fi știut... ai fi avut șanse mari să mă îndrăgostesc turtă de tine. Păcat...

Astfel se face că atunci cînd Tic pătrunse bosumflat în cameră, Maria cunoștea în toate amănuntele misterul fetei în alb. După ce se înseninâ puțin istorisind povestea knock-out-ului, Tic le mărturisi celor doi că Ursu nu vine la sfat și că-l lăsase la despărțire cam abătut, „probabil din cauza meciului, deși el a vrut să mă convingă că ar fi altă cauză la mijloc".

— Am trecut pe la el pe acasă, să-l iau, după ce l-am făcut pe ăla knock-out, dar nu vrea în ruptul capului, spuse Tic nu fără părere de rău.

— Nici Lucia nu vrea să vină, anunță Dan. Și, știți voi, ea cînd spune ceva...

— Nici Lucia ! se miră Tic. Ce dracu i-o fi apucat pe amîndoi ? Să vezi că din cauza lor rămîne hărăpina albă nepedepsită. Dar eu tot nu mă las.

— Ați putea să-mi spuneți și mie de ce vreți s-o pedepsiți ? întrebă Maria.

— Urîcioasa ! Scîrboasa ! Spioana ! Parcă nu știi ce ne-a făcut ? sări ca fript prichindelul. Și-a bătut joc de noi !...

— Și pentru asta vreți s-o pedepsiți ? continuă Maria. Voi de ce n-ați reușit să vă bateți joc de ea ? Sau poate că nici nu v-a trecut prin cap s-o ridiculizați ?

— Nu cumva îi iei apărarea ? se miră Dan. Maria ! Mi se pare că pînă la urmă tot ai făcut cunoștință cu ea...

— N-o cunosc de loc ! O cunosc numai din spusele voastre și oricît ați căuta voi s-o înnegriți nu reușiți decît s-o faceți și mai albă. Știți cum vă purtați voi ? Ca un coleg de-al nostru, Pompilică sau Sergiu care vorbește cam așa despre Ionel sau despre Victor : „Mă ce tîmpit e, mă ; știe toate rîurile la geografie parcă s-ar găsi pe moșia lui.

Și la istorie, mă, să-l vezi, tocilarul, știe toate datele și toți domnii, mă, auzi ce bou, dacă pînă și la botanică, unde toți îl copiază pe profesor, învață pentru teză de-i ies ochii din cap. Spune și tu, mă, nu-i un tîmpit ?" Ei, acu, spuneți și voi care-i de fapt tîmpitul ?

— Adică vrei să insinuezi că noi sîntem tîmpiți ? se ofensă frățiorul cu cîrlionții zburliți.

— Nu fi chiar atît de categoric. Dar niște prostuți... ați cam fost... Niște neajutorați...

Tic se uită la soră-sa, apoi la Dan. N-avea nici un rost să se mai ascundă. Simțea și el că ar fi momentul să înceteze jocul :

— Dan poate c-a fost un prostuț. Dar eu am fost tîmpit mare. Auzi ! să mă ducă de nas o fată !... Dar eu tot îi fac baborniței ceva ! O prind eu pe stradă o dată, o opresc și-i spun : Sărut mîna. Nu vă supărați, vă rog, dar am impresia că sînteți surdă... Sau tot îi fac eu rost de un șoarece frumușel care știe să umble pe spate.

Și Dan și Maria rîseră cu poftă la gluma serioasă a lui Tic. Cam mirat, prichindelul îi lăsă să-și termine rîsul, apoi întrebă nevinovat :

— Și cu fata în alb cum rămîne ? Chiar să n-o pedepsim de loc ?

— Eu zic că după faptele ei merită s-o atragem în cercul nostru... își spuse Maria părerea. Cred că și Ursu ar fi de acord. Și Lucia...

— Lucia ? ! oftă Tic. Aia pînă nu-i pipăie toate încheieturile, pînă nu-i află toate notele, la toate obiectele, în toți anii de școală prin care a trecut, nici n-o să vrea să audă de ea. Las-c-o știu eu... Exact că babornița o să arate și Lucia cînd o să fie bătrînă.

Tic era într-unul din momentele sale de exagerare. Era înfuriat pe Lucia pentru că o bănuia vinovată de tristețea și nepăsarea lui Ursu chiar înaintea meciului. Nu că se gîndea la pariu „cîțiva lei acolo", dar înfrîngerea lui Ursu ar fi dărîmat toată autoritatea lui în materie de sport și de pronosticuri sportive. Și de cînd vrînd să-și bată joc de un terchea-berchea care-i ceruse părerea la întocmirea unui buletin pronosport indicîndu-i cele mai aiurite pronosticuri, buletinul respectiv obținuse singur 12 rezultate exacte. Tic devenise un adevărat rege al pronosticurilor în oraș. O să întrebați : dar ce s-a întîmplat cu buletinul acela ? Dacă vreți să aflați duceți-vă

în piața orășelului, lîngă biserica Sf. Ilie, e acolo o dugheană cu mărunțișuri, cereți de un leu nasturi. unui individ scurt, gros, cu niște urechi mari, blegi, care-i atîrnă ca urechile unui elefant, și o să-l auziți spunînd : Să vă dau de doi lei... Cine știe, poate mai pierdeți unul... Să vă dau și de un leu agrafe ? Cine știe, poate vă cade nasturele pe stradă și n-aveți cu ce să vă prindeți imediat pantalonii.... Decît să-i țineți cu mîna... Să vă dau și niște șireturi ? Cine știe, poate sînteți c-o fată, vi se rupe șiretul... V-aș sfătui să luați și-un stilou. Un stilou modest dar garantat... Costă nouăsprezece lei... Nu ! ! ! ? Păcat ! Eu din cauza unui stilou am ajuns nenorocit, vînzător de mărunțișuri. Nu rîdeți, un stilou m-a nenorocit. Ah, Doamne... dac-aș fi întîlnit în ziua aceea un vînzător, așa cum ați întîlnit dumneavoastră azi, care să-mi ofere un stilou !... Oooof... Știți ! Jucam la „Pronosport"... Am făcut un buletin... Uitați-l ! 1—1—X—2—1—X—2—2—2 X—X—2... Concursul 27, uitați-vă bine... Asta s-a întîmplat duminică dimineața. M-am dus la agenție... Știți, pe strada principală, unde-a fost înainte bodegă... Era o lume, mai ceva ca la circ... Și nici un loc liber... Ce să fac ? Mă uit la buletin. Zic : dă-l dracului. E prea aiurit. Un copil mi-l dictase : Tic, băiatul inginerului Florescu. Un pezevenghi fără pereche... Am băgat buletinul în buzunar. Mai jucasem zece. Am zis : Unul în plus sau în minus ce contează ? Of, Doamne... Dacă aș fi avut un stilou la mine, l-aș fi completat repede și l-aș fi dat. Doi lei ? Ce contează ! Seara am auzit la radio : 1—1—X—2—1—X—2 2—2—X—X—2. Poftiți și ziarul. Vedeți ? Concursul douăzeci și șapte. Nici un buletin cu douăsprezece rezultate... Mi-am luat la bătaie nevasta. Și i-am dat pîn-a-nceput să zică fără-ncetare : unu, unu, ics, doi, unu, ics, doi, doi... M-am dus la Iacob, vînzătorul de stilouri, criminalul !, i-am spart vitrina, i-am rupt coastele și nu l-am lăsat pînă ce n-a spus : unu, unu, ics, doi, unu, ics, doi, doi, ics, ics, doi... tot buletinul, off !... M-am dus la Pronosport... am spart toate călimările și-am urlat la neghiobii ăia că dacă nu aduc pînă într-o oră o sută de tocuri, și de călimări îi omor pe toți... M-am dus acasă și m-am băgat sub pat cu gîndul să mor acolo... Ca să vezi ! Nici un buletin cu douăsprezece rezultate. Of, Doamne ! Cel puțin douăsute de mii de lei... Ce să mai fac ?... M-am apucat să vînd mărunțișuri... stilouri... stilouri... zău luați un stilou.

Optsprezece lei... Poftim ! Nu doriți și-o pereche de papuci de casă ?... Ieftini, buni... ca la comandă"...

Și cum nu era om în orășel și în împrejurimi căruia vînzătorul cu urechile de elefant să nu-i fi istorisit pățania e lesne de închipuit ce popularitate și autoritate avea Tic în domeniul pronosticurilor sportive. Tocmai această autoritate nu voia să și-o piardă prichindelul. În afară. bineînțeles, de faptul că înfrîngerea lui Ursu ar fi însemnat pentru dînsul o durere căreia nu i-ar fi putut găsi niciodată leacul.

— Atunci, încercă Maria să clarifice situația. chiar dacă Lucia ar fi împotrivă. tot am avea majoritatea. În cel mai rău caz, trei voturi *pentru* și două *contra*, deși nu-mi închipui că Ursu ar fi contra.

— Și cum crezi c-am putea s-o atragem spre noi ? se interesă Dan. Cam ce metodă ar prinde ?

— Cea mai simplă, răspunse Maria. Discutînd cu ea totul pe față.

— Cine să discute ? se sperie Tic.

— În nici un caz voi. Voi v-ați compromis în ochii ei. Va trebui să încerc eu !

— Cum ?

— Mîine dimineață îi voi face o vizită...

CAPITOLUL III

1

A doua zi dimineața, Maria se duse într-adevăr la locuința fetei în alb. Era o zi frumoasă de vară, bîntuită de o adiere răcoroasă. Maria bătu de cîteva ori în poartă, îmbinzi cu un „cuțu", „cuțu" javra care nu descoperise în ea pe sora celui care-i ciomăgise spatele, și aşteptă cu o undă de emoție apariția necunoscutei. După cîteva momente de liniște, ieși pe cerdac o bătrînă înaltă și uscată. Apariția nedorită o cam puse în încurcătură pe Maria.

— Pe cine cauți dumneata ? întrebă bătrîna cu voce supărată, și mai ales indignată că fata din fața ei nu rostise nici un cuvînt de salut.

Maria descoperi însă repede greșeala comisă și căută s-o îndrepte :

— Sărut mîna, nu vă supărați că vă deranjez... Aș vrea să împrumut o carte...

Bătrîna își puse ochelarii pe nas, o măsură cu atenție și-i spuse cu voce posacă :

— Nu cred că te pot interesa pe dumneata cărțile mele. Cunoști alfabetul chirilic ?

Neprevăzutul răspunsului și al întrebării o fîstîci din nou pe Maria. În sinea ei încerca să-i dea dreptate lui Tic sau mai bine zis începea să înțeleagă pornirea lui împotriva bătrînei. Deodată Maria văzu la una din ferestre cum se mișcă o perdea și o clipă mai tîrziu zări chipul unei fete negricioase și ochii ei mari, uimiți, privind-o. Încurajată parcă răspunse fără ezitare bătrînei :

— Poate că are Laura cartea de care am nevoie...

— Dar de unde o cunoști dumneata pe Laura ?

În clipa aceea ușa casei bătrînești se deschise și cerdacul umbrit se lumină la erupția fetei îmbrăcată într-o rochie albă ca zăpada. Apariția albă o privi pe Maria fără

să clipească, dar în afară de curiozitate și o urmă de uimire, fața ei nu exprima nimic altceva.

— Ne cunoaștem de la București... mi se pare de la un concurs... minți înroșindu-se Maria.

Bătrîna se uită cercetătoare la Laura. Fata în alb se uită iarăși uimită la Maria :

— La ce concurs ne-am întîlnit ?

Maria își învinse cu ultimul dram de rezistență emoția pe care o simțea în gît, și astfel răspunsul născocit se auzi :

— La concursul de literatură... anul trecut.

Fata în alb tresări și se uită iarăși fix la Maria. Pe fața ei apăru mai întîi un val de roșeață, apoi o paloare dureroasă. Parcă își amintea ceva, vag... O masă mare îmbrăcată în roșu... În sală elevi și eleve, și teamă și emoții și speranțe... Auzea parcă vocea aceea groasă anunțînd : ...„Premiul întîi pentru compoziție“... Și parcă vedea înaintînd lin prin sală o fată negricioasă, cu cozi, cu sîngele în obraji...

— Dumneata ești Maria Florescu ? întrebă de-a dreptul tulburată fata în alb.

— Da ! răspunse Maria tulburată și ea.

Fata în alb se lăsă din nou năpădită de amintiri. Abia ieșise de cîteva zile din spital : meningita o ținuse în pat aproape două luni. Era slăbită... capul o mai durea uneori... Venise totuși la concurs... îl aștepta de un an de zile... O sală mare... Băncile pline cu fete și băieți... Într-o bancă stătea ea... Scria... scria... Despre păduri și castele... despre săli mari, întunecoase... despre o fată îmbrăcată în alb care se plimba maiestoasă pe lespezi de marmoră... Auzea parcă zbîrniitul unei sonerii... Auzea foșnetele caietelor care se închid... O profesoară bătrînă, cu părul alb, lipită de banca ei... Dar ea continua să scrie... Profesoara îi cerea caietul... I-l întindea cu mîna tremurîndă... Apoi din nou amfiteatrul acela... O voce groasă : „...Premiul doi, pentru o lucrare excepțională, din nefericire neterminată...“ Dar în sală nici o mișcare... Din nou vocea aceea groasă strigînd un nume... Dar nimeni nu răspundea... Ea plîngea undeva într-un colț, plîngea adînc, fără zgomot... Era prima înfrîngere din viața ei...

— Dumneata ești Maria Florescu ? Dar nu ne-am cunoscut niciodată...

Speriată, Maria își duse mîna la piept. Bătrîna părăsi imediat starea de muțenie și așteptare la care o condamnase convorbirea nesigură :

— Atunci ce cauți dumneata aici ?... Și cum poți să minți în asemenea hal ?... Te rog să pleci imediat !

Vorbele grele ale bătrînei trecură pe lîngă Maria fără s-o atingă. Toate gîndurile, toate simțirile ei învrăjbite țînteau numai apariția albă uimită, speriată și palidă. Se uită drept în ochii Laurei și-i spuse tăios :

— Ești rea ! Ești fricoasă ! Cîtă lașitate !

Maria nu mai privi în urmă. Plecă iute, aproape fugind, aproape plîngînd.

2

Fata în alb veni totuși la meci. Se așeză într-un rînd de scaune care i se păru mai liber, nu departe de ring, și își roti ochii prin sală, căutînd parcă o anumită persoană. O descoperi undeva pe Maria și-și ațintì privirile asupra ei, ba simți și impulsul de a fugi spre ea. Dar privirile Mariei erau prea disprețuitoare. Își reteză mișcarea. O clipă căzu pe gînduri, dar deodată își scutură capul și alungă ceva cu mîna, parcă ar fi alungat o viespe.

Tic și Dan aflaseră ce se întîmplase, dimineața, pe cerdacul baborniței, dar erau amîndoi atît de frămîntați de starea lui Ursu, încît se mulțumiseră doar să ridice din umeri neputincioși și să amîne pentru a doua zi discutarea „cazului fetei în alb".

Tic, mai ales, era foarte neliniștit, și simțise prichindelul că și antrenorul lui Ursu se scaldă în ape străine. Îl auzise de prea multe ori dăscălindu-și elevul :

„Nu-ți fie teamă, Ursule ! Gîndește-te la ce ți-am spus. Victoria e în mîna ta, în tactica ta și în croșeul tău".

Iar Ursu răspundea prea stereotip, înclinîndu-și capul și refuzînd să scoată o singură vorbă. Mișcarea lui din cap, și mutismul care o însoțea numai convingere nu însemna.

Antrenorul repeta întruna aceleași vorbe, Ursu răspundea cu același gest... Nu prea-i convenea lui Tic ce se petrecea în cabină.

Prichindelul se convinse că lui Ursu i se întîmplase ceva neobișnuit. Îl cunoștea bine, știa cu cîtă nerăbdare așteptase întîlnirea, știa cît de minuțios se pregătise pentru ea, și iată că numai cu un ceas înaintea meciului înfățișa tuturor o mutră de înmormîntare, nu emoția și nerăbdarea omului care se pregătește să urce o mare treaptă în viața lui.

O clipă lui Tic îi flutură în minte ideea de a-i destăinui lui Ursu ceea ce aflase la antrenament : semnalele cu care antrenorul celălalt își va dirija elevul. Ursu ar fi cunoscut astfel în orice clipă intențiile adversarului, pentru că prichindelul reținuse absolut totul, poate chiar mai bine decît găliganul cel antipatic. Dar era un gînd de o clipă, un gînd speriat. Cu toate năzbîtiile și șotiile sale, Tic era un spirit loial, un adevărat spirit de sportiv. Ar fi fost o faptă josnică, pentru că ar fi strecurat unuia din luptători o armă în plus, o armă mișelească. Ce deosebire între a-i destăinui lui Ursu semnalele de luptă ale adversarului sau a-i ascunde o bucată de plumb în mănușă ?... Dar totul nu s-ar fi oprit numai aici. Ursu l-ar fi refuzat fără nici o ezitare, și l-ar fi privit apoi toată viața cu dispreț.

Tic se mai duse o dată în cabină. Antrenorul își masa elevul fără să-i vadă fața, dar Tic o vedea și fața lui Ursu exprima aceeași stare jalnică, ba parcă mai agravată. Încercă să facă o glumă ; spuse, clipind din ochi, că găliganul se laudă în toate părțile că-l va face knock-out înainte de începerea meciului, dar Ursu nu schiță nici un zîmbet, nici măcar o strîmbătură de desgust. Abia după ce antrenorul părăsi cabina pentru a pune la punct cîteva detalii tehnice, Ursu scăpă, în sfîrșit, primele vorbe :

— Lucia a venit ?...

Tic răspunse bineînțeles cu o glumă, închipuindu-și că e cel mai bun moment pentru a-și înveseli prietenul :

— Aia să vină ? !... Eu pun pariu că în momentul ăsta Lucia calculează în ce ritm se schimbă conformația oaselor feței la un boxer care are douăzeci de întîlniri pe an și patru înfrîngeri prin abandon... Parcă n-o știi !

— Chiar n-a venit ?...

— Ce tot te gîndeşti la ea ? ! se enervă prichindelul. Dacă ţi-a făcut ceva, uite, mă jur că o oblig să înveţe boxul sau luptele pentru a se apăra de răzbunarea mea...

— Zău, Ticuşor... E ceva foarte serios...

— Zău, Ursule, că tu nu eşti serios dacă îţi închipui că poate fi ceva serios...

— Nu, Ticuşor... Nu poţi să înţelegi... Am jignit-o...

— Ei, na ! Dă-o dracului ! Las-c-o ştiu eu...

Din păcate, Tic nu mai avu timp să-şi liniştească prietenul. Antrenorul se înapoie în cabină pentru a anunţa că în cîteva minute va începe meciul :

— Ursule, ne-am înţeles ! Întăreşte-i încrederea ! Fă-l să-şi piardă orice teamă... Lasă-i cîteva succese uşoare, atrage-l... Şi cînd l-ai plasat în zonă deschisă, azvîrle croşeul...

Altceva prichindelul nu auzi. Pentru că se grăbi să părăsească mica încăpere, spre a-şi ocupa locul din spatele fetei în alb. Avusese el grijă să lase pe scaun un bileţel pe care scrisese cu litere mari un nume scurt : TIC. Înainte de a se aşeza pe scaun, avu grijă să-i facă un semn energic de încurajare lui Ursu. Cireşarul din ring parcă se mai trezise puţin. Îl auzea pe antrenor vorbind şi se străduia să priceapă tîlcul spuselor lui. Vorbea de raţionament, de logică, de tactică, de psihologie... Ursu, într-o clipă de încordare, îşi dădu răspunsul : „Tactica asta e foarte logică, dar nu poate duce decît la înfrîngere. Mă voi supune..." Cu această concluzie îngrozitoare se urcă Ursu pe ring.

Apariţia celor doi boxeri stîrni o larmă de nedescris în sala tixită de tineri, mai ales elevi şi studenţi. Chiar în jurul lui Tic, vreo douăzeci, treizeci de puşti alcătuiau o galerie formidabilă, condusă cu o energie neobosită de cireşarul cîrn şi ciufulit.

„Ur-su !... Ur-su !... Ur-su !... răsunau ca nişte bubuituri vocile adunate ale puştilor.

Tic, bineînţeles, striga mai tare decît toţi, şi de cîte ori se simţea în formă supremă, îşi apropia, ca din greşeală, buzele de urechile fetei în alb. Dar Laura parcă era de marmură. Nu scăpă nici un gest, nici o mişcare. Avea în mînă o pungă cu bomboane de care nici nu se atinsese. Calmul şi nemişcarea ei îl cam enervau pe prichindel. Într-o clipă de mare curaj atinse uşor cu mîna umărul

fetei și cînd ea se întoarse îi spuse cu o voce care provoca și amenința în același timp :

— Ați cîștigat un pariu... Știți, cel cu copacul... De fapt din pricina unui prieten de-al meu cam neajutorat... Nu vreți să-mi acordați posibilitatea unei revanșe, chiar acum...

— Nu pariez decît la concursuri de trotinete, răspunse ea prompt.

— Păcat că nu pariați și la concursuri de înfrumusețare, nu se lăsă Tic mai prejos. Sînt sigur că prietenul dumneavoastră va arăta mult mai frumos după meci...

Dar fata în alb se prefăcu că nu mai aude vorbele care-i zbîrnîiau la ureche. Și Tic se răzbună trimițînd o nouă salvă spre timpanele rezistente :

— Ur-su Ur-su ! Ur-su !

Galeria puștilor confundînd gestul lui de răzbunare cu semnalul convenit declanșă canonada :

— Ur-su !... Ur-su !... Ursu !

De pe ring, Ursu făcu un semn cu mîna spre galeria înfierbîntată, ba chiar își schimonosi fața într-un zîmbet. Fericiți că fuseseră descoperiți, barbăcoții se umflară în pene și începură să se sfădească între ei, fiecare considerîndu-se destinatarul salutului și zîmbetului viitorului învingător.

Ursu îi uită repede. Își roti ochii prin toată sala căutînd cu disperare ceva. Dar nu găsi ceea ce căuta. Pentru că privirile care se opriră o clipă asupra lui Tic erau triste și abătute. Prichindelul se simți învăluit de neliniște și neliniștea lui aduse liniște în întreaga sală. Puștii cu blazonul lui Ursu pe revere, un blazon simplu : desenul unui urs cu mănuși de box în labe, aveau un consemn foarte strict : să nu facă galerie decît la semnalele dirijorului cu părul încîlcit. Și cum ei erau cei care dădeau tonul și iscau tumult în sală...

Liniștea continuă... Și deodată o voce amplificată anunță numele boxerilor, categoria, greutatea, durata meciului, numele antrenorilor, poziția în ring...

Iar liniște... Apoi gongul !

Găligănul porni fulgerător la atac. Ursu se retrase, eschivă cu măiestrie primele lovituri, ceea ce îl făcu pe Tic să se învioreze și să dea semnalul convenit. Vocea galeriei însuflețite sparse pereții sălii. Conducătorul nucleului gălăgios privi spre antrenorul găliganului și-l văzu

ridicînd mîna stîngă în sus, cu pumnul strîns. „Corp la corp", șopti el. Schimbarea tacticei, cu totul neașteptată, îl surprinse pe Ursu. Pumnii găliganului nu mai loveau umbrele și aerul. Ursu se străduia să iasă din înghesuială cu o retragere mascată, urmată de un atac fulgerător. Dar antrenorul găliganului parcă-i ghicise gîndurile. Ridică mîna dreaptă cu pumnul strîns : elevul său se retrase imediat, anihilînd intenția dură de atac a lui Ursu. Apoi ridică mîna dreaptă cu palma deschisă. Ca un automat, găliganul împinse o contră de stînga care-l nimeri pe Ursu în plină bărbie.

Tic închise ochii și scrîșni din dinți. Parcă în falca lui se oprise cumplita lovitură. Cînd deschise ochii văzu mîna stîngă a antrenorului cu palma deschisă : atac furibund ! Și nu se mai putu stăpîni :

— Ferește-te, Ursule ! țipă el din toate puterile.

Dar cine-l putea auzi în vacarmul de nedescris al sălii ? Mai ales că înainte de a-și termina fraza găliganul deslănțuise atacul comandat. Ursu se retrăgea mereu, eschiva, para, bloca, făcea adevărate minuni, se lăsa foarte greu nimerit de o lovitură mai puternică, dar adversarul era mereu peste el, ca o mașină care nu poate obosi niciodată.

În colțul albastru, antrenorul lui Ursu nu părea de loc speriat sau neliniștit. Elevul îi urma întocmai indicațiile. Îi întărea adversarului siguranța victoriei și încrederea în sine, îi oferea succese ușoare, îl ducea spre autoliniștire, spre calm, spre momentul cînd își va pregăti o lovitură îngrozitoare. Dar pînă atunci, pînă la lovitura aceea de final, va țîșni surprinzătoare și cumplită reacția lui Ursu...

În retragerea sa, în rolul său de luptător care se apără, Ursu simțea din ce în ce mai sigur că tactica pe care i-o indicase antrenorul îl va duce la înfrîngere. Dar nimic din el, nici un gînd, nici un simțămînt, nici un reflex nu se împotrivea presimțirii rele și colțuroase. Bloca, para, eschiva, se apăra cu îndîrjire... Încerca uneori să simuleze lovituri cu stînga, sau cu dreapta, dar întotdeauna adversarul lui era pregătit pentru eschivă.

Sus, în lumea galeriei, în mijlocul ei, Tic urmărea cu sufletul la gură nenorocirea din ring, pentru că îl înțepa mereu gîndul unei nenorociri. Și deodată observă semnalul antrenorului dirijor și groaza îi strangulă vocea. Văzuse două brațe ridicate cu palmele deschise. În aceeași clipă, găliganul îl fulgeră pe Ursu la bărbie. O lovitură cumplită,

o lovitură în plin, o lovitură sonoră care amuți sala. Ursu se clătină, se îndoi, se sprijini în genunchi... Arbitrul începu să numere. Antrenorul găliganului ținea mereu amîndouă mîinile ridicate cu palmele deschise. Elevul lui aștepta în colț, cu mîna dreaptă încordată, ca de oțel, plasarea celei de a doua lovituri de ciocan. Descifrase întocmai semnalele maestrului său : lovitură după lovitură, fiecare cu toate puterile. La „opt", Ursu se ridică. Găliganul porni ca o săgeată spre el și-și azvîrli dreapta. Ursu, încă buimăcit, mai avu totuși puterea să eschiveze scurt. Pumnul de oțel aproape că-i șterse fața. Forța loviturii, dar mai ales eschiva de miracol îl răsuciră pe găligan, îi transmiseră chiar o spaimă de cîteva clipe. Antrenorul nu-și coborîse însă brațele și nici nu-și închisese palmele.

Ursu resimțea încă lovitura. Nu-și revenise pe de-a întregul. Direcția adversarului fusese îngrozitoare, ca un ciocan de fier încins la roșu. Și fața îi ardea. Pe un altul l-ar fi aruncat dincolo de corzi. Împins de disperare încercă un corp la corp salvator, un paleativ de moment care ar fi întîrziat poate deznodămîntul. Antrenorul dirijor îi ghici iarăși gîndul și ridicase mîna dreaptă cu pumnul strîns, adică îi ordona elevului retragere grabnică. În plină retragere mai primi o indicație : palma stîngă deschisă, și aproape în aceeași clipă alta : își deschisese și palma dreaptă : atac furios încheiat cu lovitura decisivă !

Ursu primi un upercut de stînga care-l trimise în corzi. Antrenorul găliganului răsuflă ușurat și-și desfăcu brațele într-un gest de triumf : era sfîrșitul ! Nu exista om care să poată rezista la o asemenea lovitură. Dar mai era și gongul... Răsună puternic în liniștea sălii, în clipa cînd Ursu se sprijini pentru a doua oară în genunchi. Dar auzind vibrațiile gongului, mai avu putere să se ridice și să pășească năucit, amețit spre scaunul lui. Căzu pe scaun și închise ochii.

În colțul ringului, alături de el, antrenorul îl masa, îl înviora, sau încerca să-l învioreze, dar parcă în neștire. Era și el neliniștit. Simțea că-i scăpase ceva, dar nu descoperea ce anume. În timpul primei reprize își revăzuse întreaga tactică dar parcă nu-i găsea nici o fisură. Și cu toate acestea undeva se strecurase ceva șubred.

După cîteva secunde, sub efectul unei salve de apă rece ca gheața, Ursu se trezi. Răsuflă adînc, clipi de cîteva ori din ochi, apoi își roti privirile prin sală. Nu întîlni

decît figuri triste. Îl zări și pe Tic și-i făcu un semn moale din ochi. Cele două lovituri fuseseră cumplite... Nu-și închipuise că un om poate lovi cu atîta forță. Își mai aruncă o dată privirile în sală, și iarăși toată jalea lumii se adună în ochii lui.

Minunea se petrecu în galerie, în mijlocul ei, acolo unde se găsea conducătorul. Tic se uită la ceas. Mai erau treizeci de secunde pînă la începerea reprizei. Cel de al doilea ocol pe care îl făcuseră privirile lui Ursu îl lămuriseră definitiv. Scoase iute carnetul, creionul, scrise cîteva cuvinte pe o foaie ruptă cu violență, dar pe care o împături cu grijă. Mai rămăseseră 20 de secunde. Nu mai avea timp să ajungă în colțul lui Ursu. Avea prea multe obstacole în față și trebuia să mai înconjoare și ringul. Scoase praștia din buzunar. Mai rămăseseră 15 secunde. O întrebare rea îi opri răsuflarea : Cu ce ?... În fața lui, fata în alb, cu punga de bomboane neatinsă, privea absentă ringul. Tic tresări. Găsise. Se aplecă spre Laura și își băgă mîna în pungă, spunînd cu voce grăbită :

— Nu vă supărați... Am nevoie de o bomboană...

— Cu plăcere... i se răspunse foarte prompt. Sînt cu lapte...

Tic lăsă ofensa fără replică. N-avea timp. Înfășură bomboana în hîrtia pe care scrisese cele cîteva cuvinte misterioase, pregăti praștia, puse ghemotocul în aruncător și întinse. Mai erau șapte secunde. Multe, multe ținte extraordinare ochise prichindelul în cariera lui de campion al praștiei începînd cu vrăbii și terminînd cu țigările de pe buzele unor tinerei care făceau pe emancipații. Odată, încheiase un pariu fabulos cu zece colegi : va sparge un bec într-o cameră fără să spargă geamul ! Pentru că geamul în cauză avea o crăpătură lată cît unghia. Fusese cea mai mare victorie din cariera lui, prin ea își cîștigase titlul de zeu al praștiei... și pariul : o minge de fotbal, o minge adevărată. Dar niciodată nu dorise mai fierbinte ca în acea clipă să nu greșească ținta. Întindea elasticul rugîndu-se. Mai erau 6 secunde. Tic ținti. Își opri răsuflarea și slobozi proiectilul neobișnuit.

Ghemotocul îl lovi pe Ursu drept în piept. Prichindelul întinsese elasticul pînă la limită. Ursu tresări de usturime. Ghemotocul căzu la picioarele lui. Se uită în sală, aiurit, și văzu semnele disperate ale lui Tic, și mai ales îi văzu praștia în mînă. Înțelese. Mai erau 3 secunde. Desfăcu

hîrtia, o netezi și citi : „Trebuie să învingi ! Lucia". Mai era o secundă...

Exact în acea clipă antrenorul lui Ursu se repezi asupra elevului, voind parcă să-l rețină, să-i spună că întreg raționamentul lui se baza pe o eroare profundă, că trebuie totul schimbat, dar gongul îi azvîrli elevul de pe scaun. Ursu hotărîse să înceapă și să termine noua repriză cu altă tactică, cea la care se gîndise de mult timp.

Și porni la atac o dată cu sunetul, o dată cu ultimele lui vibrații, întocmai ca adversarul său care-l credea încă buimăcit. Înfruntarea trează și dură iscă momente de o frumusețe fără egal. Lovituri, eschive, contre, blocaje, simulări, reveniri, dans, forță, suplețe, eleganță. Un timp antrenorul găliganului mai avu putința să-și dirijeze elevul. Iuțeala luptei, dar mai ales surprizele în lanț pe care le născocea Ursu îl lăsau în întîrziere. Mai mult asuda el, acolo, afară, decît elevul din ring.

Atacul lui Ursu îl surprinse pe campion. Îl crezuse sfărîmat și deodată... Ursu dansa mereu în jurul lui. Și trimitea la momentul oportun lovituri seci la corp și la figură, eschiva orice contră, lansa upercuturi dure, și refuza prin fente uluitoare orice încercare de corp la corp. Era un dans de o eleganță și într-un ritm cum nu se mai văzuseră pe un ring de box. Sala se trezise. Galeria puștilor parcă fusese împroșcată cu apă vie. Strigătele și exclamațiile nu mai conteneau. Nu le mai dirija nimeni, pentru că nici Tic nu mai știa ce se întîmplă cu el. Aproape că-și smulgea părul de bucurie. La un moment dat îl văzu pe Ursu pregătindu-se să atace cu stînga. Văzu rotirea corpului, deplasarea laterală spre stînga, răsucirea trunchiului, aplecarea umărului spre dreapta, înainte. îi simți brațul drept încordat și de oțel, și stîngul ridicîndu-se amenințător. Găliganul își duse ambele mănuși pentru a para o lovitură pe care o simțea cumplită în partea dreaptă a feței. Dar nu acolo urma să fie lovit. Celebra simulare a lui Ursu... Și cînd văzu brațul drept smucindu-se scurt, înapoi, apoi plecînd ca un fulger, prichindelul închise ochii. Zgomotul loviturii se auzi pînă la el. Cînd deschise ochii, Tic nu mai văzu în picioare decît un singur luptător. Celălalt zăcea, pe podea, nemișcat.

Arbitrul numără rar și inutil, apoi ridică brațul lui Ursu. Învingătorul coborî treptele ringului în urale care nu mai conteneau. Adversarul începea să se miște, dar

cine se mai uita la el ! Toate privirile şi toate vorbele şi toate respiraţiile erau ale lui Ursu. Antrenorul îşi felicita elevul cu un aer de vinovăţie pe faţă :

— Ursule, cum de m-ai înţeles ?... N-am mai avut vreme să-ţi spun că trebuie să schimbi tactica. Chiar cînd am vrut...

Ursu îi răspunse cu capul plecat :

— Mi-aţi spus, mi-aţi spus altădată... M-aţi învăţat că psihologia contează enorm la un boxer. De la asta am plecat. Raţionamentul dumneavoastră pornea de la certitudinea adversarului în victorie. Şi al meu pleca tot de aici. Dar dumneavoastră spuneaţi să-i acord cîteva succese uşoare ca să-i întăresc siguranţa şi să-l duc la autolinişţire. Dar dacă în loc să-l ducă la autolinişţire această tactică l-ar fi dus la hotărîrea de a termina cît mai repede cu mine ? Mai ales cînd va vedea că totul îi merge uşor... De ce să nu evite de la început orice surpriză, orice pumn norocos ? Eu am simţit tot timpul că raţionamentul dumneavoastră şi aplicarea lui va obliga adversarul la această reacţie, nu la autolinişţire.

— Şi raţionamentul tău ? întrebă uimit antrenorul.

— Pleca tot de la certitudinea adversarului în victorie. Numai că-l continuam altfel. Mi-am spus că dacă aş ataca de la început, i-aş zdruncina certitudinea, i-aş inspira teama că ar putea să piardă meciul. Şi cred că asta ar fi dus la un anumit dezechilibru, cred că adversarul, cu teama şi nesiguranţa în el, ar fi rămas la discreţia mea. Aşa cum s-a întîmplat în repriza a doua. Vă mulţumesc pentru că m-aţi învăţat să gîndesc... dar să ştiţi că a mai fost un *factor* care a contribuit la victoria mea...

Celălalt factor intră tocmai atunci în cabina lui Ursu sub înfăţişarea unui băiat blond, cîrn, cu părul de aur răvăşit, care se prinse dintr-un singur salt de gîtul învingătorului. Aproape plîngea de bucurie :

— Iartă-mă, Ursule, dar nu ştiu cum ai cîştigat. Cînd am văzut cum îţi pleacă dreapta am închis ochii. Mi-era milă să-l văd a doua oară knock-out.

— Unde-i Lucia ? întrebă imediat Ursu.

— Care Lucia ? se miră Tic cu un aer foarte sincer.

— Păi biletul... biletul pe care l-ai... ?

— Aaaaa ! Biletul ! L-am scris eu ! Crezi că eram nebun să te las să pierzi meciul din cauza ei ? Dar ce-i cu tine ?

Ursu se lăsă moale pe canapea. Ar fi dorit din tot sufletul să mai primească o lovitură cruntă de la găligan, cea de a treia, iar Lucia să fie de față.

3

Fata în alb încremenise în cadrul ferestrei. Pe strada slab luminată trecătorii erau rari. În casă se lăsase de multă vreme liniștea. Gîndurile ei puteau să zboare libere. Se simțea singură, prea singură, revoltător de singură. Cînd tatăl ei îi spusese că-și va petrece vacanța la bunica, sărise în sus de bucurie. Orășelul pierdut undeva pe harta țării o atrăgea ca un magnet. Amintirile unei copilării vesele, cam nebuloase ele și foarte îndepărtate, chipul bunicii, casa mare, cu cerdac, ograda fără sfîrșit cu iarba aceea mătăsoasă care-i alinta picioarele, cînd bunica o lăsa să umble desculță, toată vraja unor zile însorite, de demult, îi suna în urechi ca o melodie luminoasă, albastră. Dar în afară de toate amintirile, orășelul o chema și o ispitea și prin cireșarii lui. Ascultase multe istorisiri despre cireșari, dar cea mai bogată și cea mai adevărată o auzise chiar din gura unuia dintre ei.

...Nici nu-i trecuse prin minte, la început, că băiatul acela slăbuț și stîngaci, pe care-l întîlnise cu cîteva săptămîni înainte în biroul tatălui ei, era unul dintre cireșari. Îl găsise cam stingherit, plimbîndu-și ochii peste cărțile care se înșiruiau cu miile în rafturile bibliotecii, în timp ce tatăl ei discuta aprins cu un bărbat înalt și blond, un fost coleg de liceu. Cînd în sfîrșit, se făcuseră prezentările, tînărul roșise pînă în vîrful urechilor, ceea ce adusese un zîmbet superior pe fața ei.

Mai mult din politețe, și fără îndoială sub influența cărților din rafturi, tînărul o întrebase, timid, dacă-i plac călătoriile. Ea afirmase cu o mișcare a capului, și-i aruncase, repezit și indiferent, aceeași întrebare. El răspunse la fel : clătinîndu-și capul, pentru a se retrage apoi în

mutenia în care îl găsise. Rămăseseră singuri în bibliotecă. Părinții lor ieșiseră în grădină. Îl întrebase brusc :

— Ți-e frică de mine ?

Întrebarea, prin cruzimea ei, îl scosese pe tînărul musafir din carapacea în care prefera să stea. O privise în ochi. încruntase din sprîncene a dojană, dar dintr-o dată lovise fără ocol :

— Îți place să faci pe emancipata ? ! Să știi că nu-ți stă bine. Caută-ți alte roluri care nu se bizuie pe ifose și pe dorinți, ci pe inteligență, pe sinceritate...

— Nici ție nu-ți stă bine ca psiholog. Vrei să-ți spun cine ești ?... Ești un timid, înțepat de spaime. Eu, să fi fost în locul tău, de multă vreme aș fi știut cu cine stau de vorbă...

— Aaaaa, sigur... Dacă în locul tău ar fi fost o fată mai... în sfîrșit...

Negăsind cuvîntul potrivit, sau prefăcîndu-se că-l caută, se mulțumise să țuguiască buzele.

— Eu sînt Laura...

— Eu aș fi Ionel...

— Mie-mi place să călătoresc, să fiu singură și regină, îmi plac munții, castelele, pădurile, îmi place să beau apă din izvoare, și să fiu mai deșteaptă decît toți !... Și să scriu... îmi place să scriu, să scriu, să scriu despre orice... despre păduri, despre castele...

— Teribilă mai ești ! se mirase Ionel, propunîndu-și s-o scoată pe Laura din reverie. Dar peșterile de ce nu-ți plac ?

— Nu-mi plac peșterile ? Cine ți-a spus ? Ba îmi plac !

— Dacă erai simpatică aș fi putut să-ți povestesc o întîmplare adevărată petrecută într-o peșteră fantastică...

— Aaaaa ! despre cireșari ! Am auzit-o ! Nu mai țin minte de cîte ori am auzit-o și de la cine am auzit-o. Știu totul ! Victor, Ursu, Maria, Lucia, Tic, Ionel, Dan... De ce ai roșit ?

— Nu !... N-am roșit... Adică... Ei bine ! Nu știi nimic ! În primul rînd nu știi cine sînt eu. Eu sînt Ionel ! De ce ai roșit ?

— Tu ? ! Ionel ?... Ești cireșar ?... De ce nu mi-ai spus de la început ?... Să nu te lauzi, că...

Ionel îi răspunsese cu un zîmbet. Apoi își dusese mîna dreaptă undeva la ceafă și o chemase lîngă el.

— Dacă vrei să te convingi, pune mîna aici. Aici m-a pocnit Petrăchescu cu tocul pistolului. Aoleu ! Cît m-a mai durut ! Dacă nu era Maria...

— Știi ceva ?... Haidem în grădină, într-un colț cu iarbă și povestește-mi totul. Dar dacă uiți ceva, îți las și eu un semn...

Și fugiseră amîndoi în grădină, și acolo, la umbra gutuiului, Ionel îi povestise din fir în păr extraordinara expediție a cireșarilor din Peștera Neagră. Îi făcuse portretul fiecăruia, îi vorbise despre curajul și forța neasemuită a lui Ursu, despre energia și clarviziunea lui Victor. Mai ales despre Victor, față de care încă se simțea vinovat, îi vorbise în culorile cele mai frumoase. Uimirea și admirația pătrunseseră pe nesimțite în sufletul ei.

Seara, se despărțiseră amîndoi ca niște prieteni vechi și foarte buni. Își făgăduiseră să-și scrie, să se viziteze, să-și cunoască prietenii. Și se simțise dintr-o dată atît de apropiată de cireșari, încît făcuse o groază de încercări pe lîngă tatăl ei, să-și petreacă o parte din vacanță la bunica ei, în orășelul cireșarilor. La început, tatăl ei nici nu voise să audă : va veni cu el, ca și în alte vacanțe. Dar pînă la urmă, rugămințile și rugăciunile ei învinseseră...

Încremenită în cadrul ferestrei, Laura își aduna amintirile. Venise în orășel cu gîndul să-și caute prietenii pe care îi visa de atîta vreme, dar bunica o ferea din calea oricui, o obliga să stea mereu în casă, sau să se plimbe numai cu dînsa... Și Laura se simțea și era singură, prea singură, revoltător de singură.

Un zgomot de pași apăsați pe caldarîm o trezi din gînduri. Pe strada pustie zări o siluetă înaltă. Parcă venea spre dînsa. Cînd ajunse în dreptul felinarului, silueta căpătă o identitate care o bucură pe Laura. Era Ursu. Și parcă o cuprinse un vîrtej. Zeci de gînduri și simțăminte o încolțeau și mai ales unul : să vorbească imediat cu Ursu, să-și ceară iertare pentru întîlnirea cu Maria, care-i aprinsese o amintire foarte dureroasă, să-i spună fără ocol că vrea să se împrietenească și să se alăture cireșarilor, să le propună o mare, o extraordinară aventură...

Într-o clipă de înflăcărare, Laura sări geamul chiar cînd Ursu ajunse în dreptul casei.

Vlăjganul rămase nemișcat ca un stîlp în fața arătării albe. Nu putea să înțeleagă ce se întîmplă Chiar făcu un pas înapoi. Și auzi o voce șoptită :

— Eşti Ursu, nu ? Eu sînt Laura...

Ursu mai făcu un pas înapoi, dar arătarea albă se apropie şi mai mult de el :

— Nu te supăra şi nu-ţi fie teamă... vorbi ea cu şoapte tremurînde. Vreau să-ţi spun ceva foarte important...

Dar chiar în aceeaşi clipă becul de pe cerdac se aprinse împrăştiind o lumină orbitoare, se auzi zgomotul unei chei care se învîrteşte în broască, şi în deschizătura uşii apăru chipul îngrozit al bătrînei. Cînd îi zări pe cei doi tineri faţă în faţă, aproape atingîndu-se, bătrîna din cadrul uşii abia mai avu putere să se rezeme de pervaz şi să îngîne un singur cuvînt :

— Intră...

Laura se supuse ca hipnotizată.

Ursu mai auzi uşa închizîndu-se, cheia răsucindu-se furioasă, în broască şi, încă uimit, îşi îndreptă paşii spre casă.

Bătrînei îi trecuse uimirea. O cuprinsese spaima şi furia. Ochii ei scăpărau fulgere.

— Cum se poate asta ? La vîrsta ta ? Să sari geamul ?

Laura nu izbuti să-i explice nimic. De cîte ori deschidea gura, bătrîna o oprea după primele cuvinte, pentru a tăbărî asupra ei :

— E nemaipomenit ! O ruşine ! O oroare ! De mîine nu mai ai voie să ieşi din casă. Gata !

— O să fug !... se încăpăţînă Laura şi o podidi un plîns amarnic, care lăsa să se audă printre sughiţuri aceleaşi cuvinte : o să fug !... o să fug !...

— De mîine nu mai ai voie să ieşi din casă. Te voi încuia cu cheia !

— Bunico ! sări Laura. De ce nu vrei să mă asculţi ? Măcar ascultă-mă dacă nu vrei să mă înţelegi !

Bătrîna părăsi însă încăperea fără să se mai uite la nepoata ei. Laura se aruncă pe pat şi în timpul plînsului liniştitor îşi făcu un plan temerar.

CAPITOLUL IV

1

Nu există elev, şi poate că nu există om în tot orăşelul, căruia un costum să-i poată schimba atît de mult înfăţişarea, cum se întîmpla cu Ţic atunci cînd îşi îmbrăca hainele de sărbătoare. Cămaşa albă ca zăpada, cravata maron cu dungi negre, hainele călcate cu migală, pantofii lustruiţi, ca oglinda, un vîrf timid şi alb de batistă în buzunarul de deasupra inimii îi dădeau celui mai nebunatic băieţaş de pe acele meleaguri o înfăţişare îngerească. Prichindelul ştia bine acest lucru ; de aceea îşi păstra costumul de sărbătoare numai pentru cazuri excepţionale. De fapt nici nu prea îl îmbrăca sărbătoarea.

Întotdeauna cînd comitea vreo şotie cu răsunet şi trebuia să apară în faţa unui judecător sever din afara familiei, prima apărare a lui Ţic era costumul de sărbătoare.

Într-o zi, la ora de geografie, venise un suplinitor care, după ce se bîlbîise amarnic şi absolut inutil încercînd să predea lecţia viitoare, chemase cîţiva elevi pentru examinare. Printre ei şi pe Ţic... pentru că-l zărise făcînd nişte scamatorii în bancă. Prichindelul răspunsese corect la început, dar cînd suplinitorul întrebase : „Unde se află vulcanul Popocatepelt ?“ nu mai putu să rabde. Şi pînă atunci suferise. Suplinitorul mutase Aconcagua în Peru, dar pentru că era o epocă de revoluţie în America Latină, tăcuse. Cine ştie ? Poate că se modificaseră graniţele. Apoi schimbase cursul lui Mississippi, făcîndu-l să treacă prin Colorado. Iarăşi nu zise nimic. Poate că se săpase în ultimul timp vreun canal de care el nu aflase. Îl auzise apoi pe suplinitor plasînd Huronul înaintea Michiganului. Îşi duse repede mîna la gură. Poate că avea el un sistem original de a parcurge apele de la vărsare spre izvor. Dar cînd îl auzi

mutilînd numele unuia din cei mai mari vulcani de pe glob, nu mai putu să rabde :

— Vreţi să spuneţi Popocatepetl...

Suplinitorul îl privi cam cu mînie :

— Ei ! Răspunde unde se afla Popocatepeltul !

— Vreţi să spuneţi Popocatepetlul...

— Să ieşi imediat afară, obraznicule ! se înfurie de-a binelea pedagogul.

Tic se supuse ordinului categoric, dar în uşă se opri şi spuse cu un ton naiv şi rugător :

— Dacă ar fi fost un pîrlit de vulcan, aş fi tăcut ca un melc. Dar gîndiţi-vă şi dumneavoastră... Unul din cei mai mari vulcani de pe glob...:

— Nota doi ! decretă suplinitorul.

Nedreptatea era prea din cale afară. Şi asta îl făcu pe Tic să-şi piardă cumpătul :

— Vreau să vă spun, adică să le spun lor, că Aconcagua se află în Chile, că Mississippi nu trece prin Colorado, că Michiganul n-are nici o vină că e înaintea Huronului şi că în America nu există lei decît la circ, sau la grădinile zoologice... Şi că Parisul e capitala Franţei nu a Japoniei... Asta v-o spun dumneavoastră...

Ultima remarcă era bineînţeles opera lui Tic. Prichindelul se auzi chemat la cancelarie imediat. Dar întîrzie un ceas, atît cît îi trebuise ca să ajungă acasă, să-şi îmbrace costumul de sărbătoare, şi să se înapoieze la şcoală. Directorul, suplinitorul, dirigintele şi încă vreo cîţiva profesori îl aşteptau în cancelarie. Mai întîi îşi băgase capul pe uşă şi simţise dintr-o privire cît de ostilă era atmosfera. Suplinitorul fierbea, iar dirigintele şi directorul aşteptau încruntaţi, unul plimbîndu-se cu mîinile la spate, altul sprijinindu-şi capul în pumni. I se făcu semn să intre. O secundă în care-şi insuflă curaj şi-şi mai potrivi o dată cutele pantalonilor, apoi pătrunse în încăperea de judecată.

Apariţia lui cu înfăţişarea aceea îngerească îi puse în mare încurcătură pe judecători. Mai mult ca să spună ceva, dirigintele îl privi încruntat de sus :

— De ce ai întîrziat atîta ?

— Nu puteam să mă prezint în faţa dumneavoastră...

— Bine, bine... interveni directorul. Nu despre întîrziere e vorba. Cred că-ţi aminteşti.

Făcu un semn către suplinitor, ca și cum ar fi invitat procurorul să-și înceapă rechizitoriul. Dar și procurorul se simțea puțintel cam încurcat :

— Știi foarte bine... începu el. Știi că nu e frumos ca un elev care... care nu e un elev rău...

— Nu vă supărați... spuse Tic cu voce mieroasă. Numai din cauza Popocatepetlului... Dacă n-ar fi unul din cei mai mari vulcani de pe glob...

— Cum vine asta ? se interesă directorul.

Tic își spuse încă o dată pasul, și directorul pricepu imediat totul. Îi administră însă o mustrare foarte severă prichindelului sub formă de înger.

— Dacă n-ar fi fost Popocatepetlul... se apără el.

— Dar chestia cu Parisul ? sări din altă boxă și foarte aspru dirigintele.

— E vina mea... dar, știți... tot din cauza Popocatepetlului. Dacă n-ar fi unul din cei mai mari vulcani de pe glob...

Directorul îl invită pe Tic, cu un gest oarecare, să părăsească încăperea. Dar prichindelul trase o clipă cu urechea la ușă, așa că izbuti să-l mai audă pe director spunîndu-i suplinitorului :

— Bine, domnule, tocmai Popocatepetlul să-l mutilezi ? N-ai găsit și dumneata în toată America alt vulcan, mai mic...

2

Tic era îmbrăcat în costumul de sărbătoare, ceea ce însemna că se întîmplase ceva deosebit. De fapt, fata în alb era cauza neașteptatei lui transformări.

Imediat după victoria lui Ursu, Maria se dezmeticise. Într-o singură clipă înțelese că se purtase urît cu Laura. Vorbele care o înfuriaseră pe ea : „dar nu ne-am cunoscut niciodată" conțineau mai degrabă o undă de uimire. Nu sunau nici pe departe a reproș sau a fugă... Maria se frămîntase toată noaptea, mai ales după ce-și descoperise greșeala, și îl sculă pe Tic o dată cu zorii spre a i se destăinui.

Tic o înțelese, dar nu uită s-o facă urîcioasă, apoi primi fără șovăire rugămintea ei de a se duce la locuința fetei în alb, de a o scoate afară din casă cu un pretext oarecare, pentru a-i oferi scuzele Mariei și propunerea unei întîlniri. Pentru a nu da greș și de astă dată, frățiorul își îmbrăcă hainele de sărbătoare.

Pînă să ajungă la casa fetei în alb, Tic mai făcu vreo cîteva escale în oraș. Trecu prin parc pentru a-și felicita galeria, poposi apoi în fața „Alimentarei" pentru a-și primi și a-și consuma rapid pariul, se opri și pe la ghereta lui moș Timofte dar i se spuse că bătrînul e plecat undeva la țară. Așa se face că ajunse la locuința fetei în alb către prînz.

Înfățișarea lui Tic era atît de distinsă că nici javra nu mai recunoscu în el pe ciomăgarul de mai ieri. Dar nici Tic nu-și pierdu cumpătul văzînd bătrîna pe cerdac. Porni la atac cu o voce suavă, foarte potrivită înfățișării sale :

— Sărut mîna... Aș vrea să dau o veste...

Prichindelul își opri vorbele în gîtlej. Bătrîna plîngea. Încercă să se retragă, dar apariția lui făcuse, pesemne, o asemenea impresie că auzi o voce slabă, aproape rugîndu-l :

— Intră, intră ! Pe cine cauți ?

Tic se supuse chemării, urcă pe cerdac, sărută politicos mîna bătrînei și după aceea răspunse :

— Pe fata... adică pe Laura...

La auzul numelui bătrîna își duse din nou batista la ochi. Plîngea cu lacrimi adevărate.

— Am pierdut-o și pe ea... A plecat... a fugit... Am rămas iarăși singură... N-am înțeles-o și nu m-a înțeles.

Lui Tic i se opri inima în piept. Dar nu îndrăzni să dea crezare vorbelor pe care le auzea.

— Soră-mea ar fi vrut... îngînă el.

— A plecat, oftă bătrîna. A fugit... Mi-a lăsat o scrisoare...

Niște firicele de spaimă atingeau inima prichindelului. Dacă tot ce auzea era adevărat ?

— Parcă e blestemată familia asta... Nu-și găsește sălaș și odihnă decît prin munți, printre ruine și sălbăticiuni. Doamne Dumnezeule !... La vîrsta ei să plece singură... Și voiam atît de tare să am și eu un suflet lîngă mine... De aceea o țineam în casă, mereu, în preajma mea...

Bătrîna era prea nenorocită pentru a-și da seama cui i se jeluiește. Înfățișarea îngerească a micului oaspete îi

muiase şi-i deschisese inima. Despături o foaie de hîrtie şi începu să citească încet, şuşotit, ca pentru ea :

— „...*Iartă-mă, bunicuţo... ai încredere în mine... nu vreau să ne chinuim amîndouă... mă duc la munţii mei, mă duc în castelele mele... printre coloanele mele înalte... Mă cheamă, bunicuţo, toate, totul mă cheamă... Şi plec pentru că te iubesc...*"

Plînsul cutremură din nou trupul uscat al bunicii părăsite, iar Tic se retrase încet, fără zgomot, cu sufletul sfîşiat de spaime şi întrebări.

3

Printr-un defileu îngust, sălbatic, născut din încăpăţînarea unei ape firave, urca un trenuleţ forestier. Pe platformele neacoperite oamenii îşi întinseseră trupurile obosite. Erau bătrîni răzimaţi de desagi încărcaţi, erau femei cu prunci de-o şchioapă în braţe, erau bărbaţi cu toporiştile lîngă ei, erau tineri cu poftă de chiuituri în glas, erau copilandri cu priviri mereu iscoditoare, era şi o fată negricioasă, puţintel cîrnă, îmbrăcată într-o rochie care cu o zi înainte fusese foarte albă. Un rucsac, înnegrit şi el de funinginea locomotivei, purta toată averea fetei. Fata tăcea.. Nimic nu-i întorcea privirile de la cerul care i le furase şi căruia nici un nor nu îndrăznea să-i ameţească albastrul. Fata în alb îşi căuta cetăţile şi castelele şi numai cerul fără nori, fără culori, şi relief, i le putea dărui.

În jurul ei, oamenii vorbeau. Erau oameni de munte, atît de obişnuiţi cu ciudăţeniile că nu dădeau nici o atenţie străinilor. Oamenii vorbeau vrute şi nevrute.

— Tot la Brazi mergi ?

— Tot !

— La pădure sau treci dincolo la uzină ?

— Apoi oi vedea şi eu. Cine dă plată mai bună şi cum se poartă omul. Altă lege mai bună nu-i.

— Da' ai auzit ? Cică iar iese aur... Amu vreo trei, patru luni, la dezgheţ, cic-o prins unul nişte bani de aur cu plasa.

— Ei na ! Poveşti pentru copchii... Am mai auzit eu...

— Dacă-ţi spun... Aici e aur mult, măi băiete, aur greu... E pe undeva o comoară... Cic-aşa scrie în cărţile vechi...

— Da cîţi ani ai, moşule ?

— Apoi dumneata cît mi-i da ? Ia-n s-te văd ?

— Şaptezeci ! aş zice eu, da' cu curaj.

— Mai ! Că nu mi-s muiere.

— Şi cinci, dacă nu m-oi fi grăbit.

— Mai !

— Ei na ! Optzeci ?

— Şi-ncă patru.

— Ei na ! Da' te ţii ca un flăcău. De-aceea-ţi dau fetele ocol.

— Apăi la noi e unul în sat, îi zice Costache Titirează. Să-l vezi pe ăla cum aleargă după orătănii. Şi-are opt peste-o sută.

— Ei na ! Da' din ce sat eşti dumneata ?

— De dincolo, din Tărtăcuţa. Apoi să-ţi spună Titirează cîte-o pătimit el din cauza aurului de pe-aici. Că el viaţa şi-a petrecut-o prin locurile aistea. A fost pîndar. Nu era noaptea să nu vină oamenii, acolo sus la cetăţuie. Răsuna toată noaptea pădurea de bocăniturile lor. Dar el ce putea face ? L-ar fi tăiat în bucăţi.

— Şi-au găsit ceva ?

— Titirează zicea că taina comorii n-o poate afla nimeni. Numai cînd vrea Dumnezeu sloboade cîte ceva din comoară în apele primăverii. Da' oamenii... ţi-ai găsit. Ei au spart zidurile, au sfărîmat bunătate de podoabe... Unii au dibuit cîte ceva. Acum vreo cinci-şase ani, unul a dus la tîrg, în Bucureşti, acolo la muzău nişte bazaconii de metal. Nu ştiu cîte mii de lei i-au dat pentru ele... Şi de-atunci iar mişună hoţii pe-aici.

— Ia uită-te, domnule, ca să vezi !

— Da, mişună ca iepurii toamna. Mai anul trecut au prins o bandă, vreo patru tîlhari care atacau prin sate şi mai ţineau şi calea oamenilor. Cică i-a pedepsit tare rău. Da eu zic că trebuie să-i spînzure în faţa oamenilor. C-aşa le trebuie la toţi tîlharii. Ce, ei dacă te prind, crezi că te iartă ?

— Tare mi se pare mie toate aestea nişte scorniri, moşule...

— Apoi dacă te-ndoieşti de spusele unui moşneag... înţeleg dac-aş vorbi de muieri sau de alte bazaconii... Poţi să-ntrebi pe orice copilandru şi-o să-ţi spună la fel.

Oamenii continuau să vorbească. Dar fata în alb nu se despărţise nici o clipă de castelele şi cetăţile ei. de visurile ei, de cerul ei cel albastru. Nu auzise nimic din înfricoşătoarele vorbe care se roştiseră în jurul ei. Îşi urma senină visurile, cu certitudinea că vor deveni repede, repede tot atît de reale ca norii aceia îndrăzneţi care începuseră să ia cu asalt albastrul cerului.

4

În aer se simţea apropierea înserării. În spatele casei lui Dan, sub acelaşi nuc stufos, deşi nimeni nu mai avea nevoie de umbra lui, în pragul serii, stăteau muţi, nemişcaţi trei dintre cireşari : Tic, Dan şi Maria. Asediaţi de atîtea evenimente neprevăzute tustrei se simţeau incapabili să ia o măsură mai acătării. Fără să spună nimănui nimic, Ursu îşi luase cortul în spinare şi se aciuase undeva pe cîmp ; Lucia nu voia să iasă din casă, şi nici nu-i trecea prin cap să dea explicaţii. Fata în alb fugise, dispăruse fără să ştie nimeni unde.

Cel mai trist dintre toţi era Tic. Dispariţia fetei în alb devenise o sursă nesfîrşită de emoţii pentru el. Dar mai era ceva : prichindelului îi părea teribil de rău că îndrăznise cîndva să se gîndească necuviincios la bătrîna înaltă cu ochelari, pe care o găsise şi o lăsase plîngînd pe cerdac. Şi mai era ceva : plecarea lui Ursu, fără să-i spună un cuvînt, absolut de necrezut şi groaznic de dureros. Tic îşi dădea seama şi mai ales simţea că asistă la cîteva evenimente neobişnuite, care nu se vor lămuri prea repede. Şi pentru că nu-i plăcea să stea ca un monument se lăsă ispitit de o idee : Să pornească în căutarea fetei în alb. Dar cine l-ar fi luat în serios ? Maria ? Maria simţea doar regretul că nu se împrietenise cu o fată deşteaptă, demnă de grupul cireşarilor. Nu ştia cine e fata, n-o cunoştea şi în adîncul ei nu dădea crezare scrisorii pe care Tic o înregistrase literă cu literă în memorie... Dan ? Dan declarase imediat că e vorba de o nouă farsă a fetei în alb.

— Precis că e o cursă ! spuse el. Și-a închipuit că o să ne ducem din nou la ea și a ticluit scrisoarea.

— Bine, dar bătrîna ? îl înfruntă Tic.

— Bătrîna ? ! Ha ! O șmecheră ca Laura ar fi în stare să scoată orice babă din groapă și să o pună să joace rol de capră sau de moșneag viu, darămite s-o învețe pe bunică-sa să plîngă. Nu uita cum ne-a dus !

— Ești nebun ? se aprinse Tic. Dacă mergi așa, n-o să mă mir cînd o să-mi spui că l-oi fi îndemnat și pe vlăjgan să ia bătaie de la Ursu.

— Ei și, crezi că nu se poate ?

Tic se înfurie de-a binelea. I-ar fi ars una în coaste lui Dan, dar știa sigur că nu va primi nici o ripostă și că nu va ieși motiv de bătaie mai rea.

— Am impresia că te-ai prostit, căută Tic alt mijloc de răzbunare.

— De cînd umblu cu tine, replică celălalt.

— Da, pentru că înainte erai idiot... poate chiar bou !

— Tic ! interveni Maria. N-ai voie să vorbești astfel !

— Nici tu să-mi poruncești ! De ce nu mă aperi pe mine ?

— Pentru că eşti un nesuferit. Cînd o să-ţi iasă neroziile din cap ?

— Cînd o să fac bucăţele şi ultimele trei flori care-au mai rămas în grădină...

Era rîndul lui Dan să intervină cu intenţii de împăcare :

— Ho ! Potoliţi-vă ! Ce v-a apucat ?

— N-o vezi ? După ce că din cauza ei a fugit fata din oraş, mai are şi curajul...

— Aaa ! Asta te doare ? ! înţelese Maria. Nu cumva, domnișorule...

Tic simţi cuvîntul roşu pe care voia să-l arunce Maria şi i-o luă înainte :

— Vă potriviţi ca două picături de apă. La fel de rele şi de urîcioase. Şi la ce să-mi bat eu capul cu voi ? De-ai pleca şi tu în vreun castel... De ce nu pleci ?

— Ai dori dumneata, şi să nu crezi că nu te-am ghicit... Află, Ticușorule...

— Mie să-mi zici măgăruş !

— De ce ? întrebă surprinsă Maria.

— Pentru că-mi eşti soră mai mare.

— Obraznicule ! O să-ţi rup urechile ! Îţi arăt eu !

— Ai mai încercat tu o dată... şi ţi-ai potrivit atît de bine urechile tale urîte în mîinile mele...

— Hi ! strigă Dan. Luaţi-vă oriunde la bătaie, dar nu aici. Staţi ! Am găsit ! Număraţi pînă la trei. Unu... doi...

În loc de trei se auzi vocea lui Tic :

— Prostule ! Adică eşti mai rău decît un prost. Eşti un...

Tic ar fi vrut să spună : „laş" dar îi era frică să nu se trădeze. De aceea, înlocui cuvîntul cu un gest care ascundea ceva foarte dispreţuitor. După care plecă, trist, bosumflat şi mai ales dezamăgit.

Hotărît lucru, cireşarii erau în zodie proastă. Nimic nu le izbutea. Totul le ieşea pe dos. Începuseră şi certurile. Nici nu le trecea prin cap că undeva, departe în munţi, se întîmpla ceva care va influenţa enorm viaţa lor.

5

Oamenii numiseră muntele acela „Găleata". Şi nu greşiseră cu nimic botezîndu-l astfel. Un lanţ muntos, circular, cu pereţi abrupţi întinzîndu-se pe zeci de kilometri care închidea în interiorul lui o văgăună uriaşă cu neputinţă de explorat. În mijlocul văgăunii se mai înălţau cîteva stînci semeţe, dar nimeni nu reuşise să ajungă pînă la ele. Singura cale de acces spre Găleată era cea numită a Cetăţuiei. O coamă stîncoasă îndrăznise să-şi suie capătul spre Găleata, oferind oamenilor un drum de trecere. În locul unde spinarea se întîlnea cu Găleata, la Cetăţuie, se găseau ruinele unei cetăţi foarte vechi. Istoricii dovediseră la început că se află acolo ruinele unei cetăţi romane din secolul al III-lea al erei noastre. Mai tîrziu însă descoperiseră, sub ruinele romane, altele mai vechi care atestau fără dram de îndoială că în locul acela se înălţase prin secolul I o cetate dacică. Zidurile fără mortar şi alte dovezi de metal şi ceramică sprijineau afirmaţiile arheologilor.

Regiunea era sălbatică, greu de străbătut, drumurile erau presărate la tot pasul de primejdii. Viperele mai ales ofereau acolo exemplare rare. Exista o specie cu corn a cărei muşcătură ucidea un adult în mai puţin de două ore.

Oamenii de prin partea locului, dar mai cu seamă păstorii care uneori îndrăzneau să urce pînă la Cetăţuie, vorbeau şi despre alte primejdii. Urşii nu se sfiau să atace omul, lupii pîndeau în haite, rîşii se azvîrleau asupra oricărei vietăţi. Şi mai spuneau păstorii că legenda unor comori ascunse în ruine atrăgea deseori prin văgăunile de la Cetăţuie tot felul de oameni şi nu arareori cete de hoţi. Cel mai apropiat sat, Strîmba, era la vreo doisprezece kilometri, la capătul dinspre nord al coamei muntoase. Alt sat, Şoimenii, se găsea tocmai în partea cealaltă a masivului Găleata, la poalele lui.

Liniştea era atît de adîncă în părţile acelea de parcă nici un picior de om sau de fiară nu-şi mai făcuse sălaş. Totuşi, nu departe de Cetăţuie, la o aruncătură de piatră de înălţimile jalnice ale unor ruine, stăteau de vorbă cîţiva oameni. Locul pe care şi-l aleseseră pentru sfat le dădea posibilitatea să observe pînă departe singurul drum care urca spre Cetăţuie. Erau patru inşi, cu toţii, acolo. Trei din ei păreau orăşeni, îmbrăcaţi aproape la fel, în haine rezistente de bumbac, cu cizme în picioare, cu şepci de doc pe cap. Fiecare purta la brîu o toporişcă ascuţită, lucitoare, cu coada foarte lungă. Unul din ei mai în vîrstă, mai înalt, puţin adus din spate, cu umeri largi şi braţe puternice părea a fi un fel de şef. Figura lui tăiată de cute părea veşnic încruntată. Era greu să-ţi închipui că pe faţa aceea apăruse vreodată un zîmbet. O cicatrice adîncă pornea de sub ochiul stîng şi aproape se întîlnea cu colţul buzei înăsprindu-i şi mai mult chipul. În stînga omului cu cicatrice, rezemat de un copac îşi bălăbănea mîinile un personaj scund şi slab, foarte palid la faţă, ras pe cap şi atît de supt că întîlnindu-l noaptea în vreun loc pustiu te apuca spaimă de cimitir. Mîinile, neobişnuit de lungi, aproape că-i atingeau genunchii şi trădau o forţă neobişnuită. Cel de-al treilea personaj îmbrăcat în straie de oraş, era mai mult gras decît voinic, tot tînăr, cu nişte ochi de viezure ascunşi în fundul capului, cu buze mari, cărnoase ieşite mult în afară, cu un aer de om lacom şi hrăpăreţ.

Cam aşa îi vedea şi-i judeca pe cei trei orăşeni aciuaţi la Cetăţuie, cel de-al patrulea personaj, un cioban în floarea vîrstei, sprijinit în faţa lor într-o ghioagă uriaşă. Statura lui mai că o întrecea pe cea a omului cu cicatrice. Un nas foarte lung şi ascuţit strica însă armonia contururilor sale. Ciobanul părea că posedă în el puterea şi curajul omului

în stare să se ia la trîntă cu ursul. Era unul din puținii oameni din regiune care în fiecare an făcea de cîteva ori drumul spre Cetățuie. Cunoștea, poate ca nimeni altul, tainele locurilor de la Găleata și putea astfel să ocolească și să preîntîmpine primejdiile care pe alții îi îndepărtau.

Omul cu cicatrice îi arătă ciobanului o creastă stîncoasă, pleșuvă de pe Găleata, și-l întrebă c-o voce groasă pătrunzătoare :

— Pe-acolo ai fost ?

— Ehei ! Acolo numai caprele negre ajung. Au încercat odată unii, niște flăcăi, că se spune că acolo ar fi îngropate comorile, dar nici n-au ajuns la jumătatea drumului, că pe unul l-au mușcat viperele și dus a fost, iară altul s-a rostogolit într-un hău, că l-au scos de-acolo cu picioarele zdrelite.

Omul cu cicatrice clătină din cap și-și continuă întrebările. Părea cineva sigur pe el, obișnuit să întrebe scurt și să i se răspundă prompt :

— În timpul verii mai urcă cineva pe-aici ?

— Apoi, pînă pe-aici mai vin oameni. Așa în cete. Ș-o dată pe lună mai vin și ostași... Tot cîte trei, patru, că de unul singur, nu prea vine nimeni.

Individul cu ochii de viezure îl acostă cu vocea sa piți-găiată pe cioban :

— Cînd au fost ultima dată ostașii ?

— Apoi că n-au trecut nici zece zile. Ba chiar două duminici și două zile.

— Da, bun... spuse ca pentru el individul cel foarte slab și cu mîinile lungi.

Tot el scoase dintr-un buzunar de la pantaloni un pachet de țigări „Carpați" și după ce luă una îl îndemnă și pe cioban să se servească :

— Ia, ia te rog, că uneori prinde bine o țigară... Și de ce vin ostașii pe-aici ? întrebă el așa într-o doară.

— Apoi cică așa au poruncă de sus. Cică să păzească pe-aici locurile de hoți... Că mulți tîlhari au atras comorile de-aici... Că se și spune prin lume : cuib mai bun pentru hoți ca la Cetățuie nu se află în toată țara.

Omul cu ochii de viezure se apropie de cioban. Pășea încet, sprijinit în toporișcă. Se uită drept în ochii ciobanului :

— Dumneata cobori acum spre sat ? Sau urci dinspre sat ?

— Da' pentru ce mă-ntrebați ?

— Am avea nevoie să ne aduci ceva din sat, interveni omul cu cicatrice.

— Apoi cu părere de rău n-o să vă pot sluji, că o iau tocmai pe drumul dimpotrivă...

— Te-ntorci tot pe-aici ?

— Altă cale nici sălbăticiunile nu știu... Sau dacă știu sălbăticiunile nu poate omul...

— Și cam pe cînd ești înapoi ? întrebă slăbănogul.

— Apoi după vreo trei amurguri... Da-mi pare mie că m-am luat cu vorba... Și oricît ai cunoaște drumul nu-i bine să te prindă noaptea pe-aici...

Ciobanul își îndreptă trupul, apoi își ridică ghioaga pe umăr. Omul cu cicatrice îi urmări mișcările și apropiindu-se de el spuse cu glas de laudă :

— Bună bîtă. Cu asta te-ncumeți la drum și noaptea.

— Pînă-acum opt lupi am ucis cu dînsa și-o ursoaică și-un urs... Și șerpi nu mai țin minte. Ia-n vedeți și dumneavoastră...

Ciobanul întinse ciomagul omului pe care și-l închipuia șef. Și spre marea lui mirare văzu cum îl ridică deasupra capului și cum îl rotește de cîteva ori.

— Apoi nu mi te credeam atît de voinic ! spuse ciobanul foarte a laudă. Ghioaga asta n-o mînuie ușor orișicine. Dumneata trebuie să fi fost odată cioban... Aș pune rămășag.

Omul cu cicatrice îi înapoie mocanului ghioaga fără să ia în seamă încercarea de rămășag :

— Să nu uiți, omule. să dai pe la noi cînd te-ntorci. Sau poate ți-om aține noi calea... Drum bun.

După un „rămas bun" cuviincios. ciobanul se îndreptă cu pași mari spre o potecă ce părea că înconjoară muntele.

— Oare nu se duce spre sat ? întrebă omul cu ochii de viezure.

— Nu cred ! răsună vocea groasă și autoritară a omului cu cicatrice. Sculele-s pregătite ?

La răspunsul afirmativ al omului cu ochii de viezure, își îndreptă privirile spre celălalt :

— Bagă de seamă la provizia de baterii ! Să nu ne pomenim că rămînem fără lumină...

— Nici o grijă, răspunse cel întrebat. Sînt la loc sigur.

Omul cu cicatrice își aruncă privirile în vale. Tresări.

— Dați-mi binoclul !

Cel cu ochii de viezure se repezi să i-l aducă de undeva de după o stîncă. Şeful duse binoclul la ochi, fixîndu-l într-o anumită direcţie. Ceilalţi doi îi urmăriră mişcările cu oarecare teamă. Simţeau că şeful descoperise ceva. Într-adevăr în cîmpul binoclului apăruse ceva mişcător... Acum se putea distinge bine... Pe poteca de piatră venea... o fată îmbrăcată într-o rochie albă, cu un rucsac în spate. Faţa omului cu cicatrice deveni brusc teribil de încruntată. Înmînă ocheanul celor de lîngă el şi le spuse poruncitor :

— Pregătiţi pentru noapte ! Avem un musafir nedorit şi neaşteptat.

După care se afundă în pădure, dar nu pe potecă ci paralel cu ea. prin desişuri, printre brazi, ferindu-se să facă cel mai mic zgomot.

6

Oprit pe o movilă ascunsă de o îngrămădire de puieţi, ciobanul scrută cu ochi ageri drumul spre Cetăţuie. Îl zări pe omul cu cicatrice mergînd prin pădure, paralel cu poteca, şi mai zări o siluetă albă, parcă o fetişcană îmbrăcată în rochie albă, urcînd spre ruine. Cercetaşul nevăzut înţelese că undeva, în pădure, cele două fiinţe care mergeau una către alta vor trebui să se întîlnească. Spre mirarea lui, omul cu cicatrice făcu însă un ocol mare, evitînd întîlnirea. După cîteva clipe, silueta albă dispăru într-un desiş. Un minut mai tîrziu fetişcana ieşi din nou la vedere, în schimb dispăru omul cu cicatrice, parcă înghiţit de pămînt. Reapăru şi el, mai tîrziu, însă în spatele fetei în alb. Omul cu cicatrice făcuse ocolul pentru a ajunge în spatele siluetei albe fără să fie zărit.

Ciobanul îl văzu apoi urmărind fata, cu paşi de lup. Cînd silueta albă ajunse în luminişul Cetăţuiei, omul cu cicatrice grăbi pasul. o ajunse, o prinse de umeri, şi-o răsuci spre el. Ciobanul auzi ţipătul fetei, o văzu clătinîndu-se şi apoi agăţîndu-se cu mîinile de cel care-o ajunsese din urmă. Printr-o mişcare rapidă, omul cu cicatrice o ridică pe umeri,

apoi se îndreptă cu povara vie spre ruine. Cîteva clipe mai tîrziu pieri după stînci.

Sprijinit în ghioaga sa uriașă, ciobanul chibzuia asupra hotărîrii pe care urma s-o ia. Și parcă se hotărî împotriva inimii. Își continuă agale drumul. În luminișul Cetățuiei apăruse omul cu ochii de viezure... Ciobanul își continuă liniștit drumul spre crestele pustii din depărtări. Undeva însă coti pe nevăzute la dreapta. Cu pași mari, parcă l-ar fi gonit cineva, înaintă prin pădure, pe un drum știut numai de el, un drum primejdios, care îl ducea însă într-un timp foarte scurt înapoi în sat.

7

Omul cu cicatrice lumina cu o lanternă puternică spațiile întunecoase dintre ruine. La doi pași în fața lui mergea fata în alb. Vocea lui era poruncitoare și nu admitea replică :

— Să nu te abați nici un pas din raza lanternei !

Fata în alb încercă să îngîne ceva :

— Nici un cuvînt ! șuieră însoțitorul ei.

Drumul ducea către peretele muntelui. Acolo se opreau ruinele cetății vechi. După cîteva ocolișuri strîmte și întortochiate printre stînci, drumul părea că se termină. Dar într-un anumit loc se zărea o gaură în munte, o deschizătură făcută parcă de mînă omenească și după toate urmele și semnele din jur de foarte puțină vreme descoperită. Fata în alb își întoarse privirile speriate spre omul din spatele ei.

— Apleacă-te și intră înăuntru ! comandă el.

Fata se supuse și se pomeni într-un coridor lung căptușit cu plăci de marmură. Uimirea îi aduse pe buzele palide o exclamație șoptită. Atîtată de lumina lanternei marmura arunca sclipiri ciudate. Vocea groasă porunci din nou :

— Drept înainte !

Fata în alb se desmeticise. Mergea nu printre ruinele unei cetăți vechi ci prin încăperile unui castel prin care,

cine știe de cîtă vreme nu mai pătrunsese nimeni. Emoția neașteptatei întîlniri era mai tare decît orice alte sentimente care încercau s-o domine. Din loc în loc, coloane vechi, solide, de granit, îmbrăcate în marmură, susțineau tavanul lucios.

— La dreapta !

Ajunsese la o răscruce, la o adevărată răscruce ; alte trei brațe de marmură se întîlneau acolo. O apucă în direcția indicată. La dreapta și la stînga coridorului față în față se zăreau două uși mari de metal. Fata în alb înregistră în memorie fiecare amănunt al drumului, fiecare coloană, fiecare treaptă pe care o urca sau o cobora, fiecare ușă pe care o întîlnea.

— Am ajuns !

Se oprise în fața ușii de fier din dreapta. Ușa uriașă era acoperită de rugină. Omul cu cicatrice își încordă forțele, împinse cu umărul. Ușa se deschise. Fata în alb observase că ușa de fier avea un dispozitiv simplu cu care putea fi încuiată pe dinafară. Același dispozitiv se afla și înăuntru. Încăperea în care intrase părea imensă. Ultimele zvîrcoliri ale amurgului pătrundeau pe undeva pe sus împroșcînd cu voaluri colorate pereții camerei. Își ridică încet privirile. Tavanul boltit era departe, sus. Parcă se afla sub cupola unei catedrale înalte. O coloană groasă își urca trupul lucitor, spre tavan. Camera era goală și avea ziduri reci, drepte. Podeaua de marmură își păstrase întocmai netezimea de odinioară. Cîteva firide spărgeau pe-alocuri zidurile. Într-una se afla o lanternă. Într-alta un ulcior și un cuțit. Omul cu cicatrice observă privirea fetei... Ea continua să-și rotească ochii prin încăpere. Într-un colț se afla un pat. Un pat simplu, de campanie. Era singura mobilă din spațiul înconjurat de marmură. În lumina amurgului, în răceala zidurilor, lovit de umbra trufașă a coloanei, patul părea o încercare și un început de profanare. Cînd își întoarse privirile spre firidă, fata nu mai văzu luciul cuțitului.

Omul cu cicatrice se îndreptă spre ușă. Trezindu-se parcă din vis, fata în alb înțelese gîndul lui. Se repezi la el, spre ușa care se deschidea, dar vocea poruncitoare o țintui locului :

— Nu-mi plac bocetele și țipetele. Scurt ! Vei rămîne deocamdată aici !...

Ușa se închise în urma lui. Fata în alb auzi zgomotul rângii de fier care transforma încăperea de marmură în închisoare. Într-un gest de disperare alergă spre ușă și lovi cu pumnii mici și bolnavi în metalul rece. Durerea loviturilor o dezmetici. Se afla prizonieră într-un castel necunoscut ! Aproape fără voia ei așeză drugul de fier de-a lungul ușii. Nu putea să iasă... Dar nici nu putea să pătrundă nimeni în încăperea ei. Obosită, copleșită de emoții, fata în alb își întinse trupul pe patul de campanie... Deodată o trecu un fior rece... Ceva se mișca în spatele ei... Groaza o paraliză. Auzi și un zgomot... Văzu o formă mică întunecată... Apoi închise liniștită ochii... Nu mai era singură în închisoarea albă de marmură... Ființa aceea mică și întunecată se lipi de dînsa, alunecă spre capătul patului. apoi își frecă urechile de umărul ei. Fata în alb începu să mîngîie motanul acela prietenos, uitat parcă acolo de sute de ani, apoi rosti primul nume care-i veni în minte :

— Philippe ! Dragul meu. Sîntem prizonieri, știi ? Nu te speria ! Dar încă avem noroc, Philippe. Să fim cuminți, să așteptăm și... să pregătim în taină un plan de evadare...

Apariția felinei blînde și alintătoare parcă o umplea de speranțe. Iar Philippe, înțelegînd-o, simțindu-i tresăririle, începu să-i toarcă lin și monoton o poveste veche care o adormi repede pentru a i se înfățișa apoi în chipuri și culori fantastice.

CAPITOLUL V

1

Dintre toţi cireşarii, Dan era cel mai puţin irascibil şi îşi înmormînta cel mai repede supărările. Ba, aşa cum spunea Ionel, purta veşnic cu dînsul pipa păcii. Dacă se ivea undeva vreo neînţelegere, el era gata să înceapă manevrele de împăcare ajungînd deseori, aşa cum descoperise cu uimire nevinovată Lucia, să devină paratrăznetul descărcărilor, mai mult sau mai puţin electrice, ale celor în cauză. Dar nu-şi blestema nici o clipă acest rol. Dimpotrivă, îi plăcea foarte mult, ba cu timpul chiar uita să-i mai placă, atît de firesc i se potrivea. Victor îi spusese cîndva, într-o perioadă mai moartă, că fără el grupul cireşarilor ar fi de neconceput. Dar nu luase prea în serios remarca lui Victor, o considerase un fel de vorbă bună. Şi fără el cireşarii puteau foarte bine să constituie un grup. Pe cînd fără Victor, sau fără Lucia, sau fără Ursu, sau fără oricare altul, ca să nu mai vorbim de Tic, nu se putea gîndi la cireşari. Dan era foarte sincer cînd reflecta astfel. Era convins că nu aduce grupului nici prea mare pricepere, nici cine ştie ce energie, nici prea multă îndrăzneală. În cele mai optimiste momente se închipuise ca un fel de greutate infimă necesară unei balanţe pentru realizarea şi păstrarea echilibrului. Aceasta era menirea lui în grupul cireşarilor : o piesă de echilibru.

De aceea cînd simţi primii nori ai furtunii care ameninţa cireşarii : certurile, izolările, hotărîrile de unul singur, supărările, Dan crezu că e momentul să asalteze balanţa. Îi trebuia un aliat. Dar aliatul necesar îi stătea oricînd la dispoziţie : Tic. Astfel porniră amîndoi în misiune de recunoaştere şi reconciliere pe la ceilalţi cireşari. Se gîndeau amîndoi numai la unitate şi armonie.

Tic își începu îndată misiunea cu soră-sa. Prin mijloace greu de destăinuit reuși să facă rost de niște răsaduri extraordinare, se sculă dis-de-dimineață, cam o dată cu cocoșii, îl chemă pe Țombi și-i ordonă discret s-o trezească și pe Maria. Cățelul primi cu bucurie porunca, iar prichindelul, cu ochii la geam, aștepta numai apariția unui chip negricios, cu ochii încă legați de somn, cu cozi despletite, pentru a începe să planteze rădăcini și să îmbuneze inimi.

Țombi sări cu multă atenție geamul în camera Mariei, se cocoță pe un scaun dar îl fermecă atît de tare gingășia fetei care visa încît uită să execute ordinul. Tic închipuindu-și că Maria îl privește din dosul perdelelor, pentru că avea încredere oarbă în sfetnicul și supusul său, începu foarte energic să implînte răsadurile în pămînt. Convins că i se urmărește fiecare gest, puștiul transformă mica îndeletnicire horticolă într-o adevărată conspirație, într-un ritual tainic ; după ce termină răsadurile se uită în toate direcțiile și numai după ce se convinse că nu fusese văzut de nimeni, răsuflă ușurat și plecă în altă parte a grădinii... dar cu coada ochiului la geam.

Abia mai tîrziu, cînd Maria își mișcă întîmplător brațul în somn, Țombi își aduse aminte despre misiunea sa. Sub teroarea unor presimțiri negre, cățelul făcu un asemenea tărăboi încît Maria nu numai că se trezi, dar mai și trimise doi papuci pe urmele lui și vreo cîteva epitete dintre care cel de „jigodie scîrboasă" îl jigni cel mai mult.

Bănuind însă cine a pus la cale manevra acelei treziri prea brutale și prea matinale, Maria se îmbrăcă repede și porni furioasă în căutarea lui Tic. Frățiorul o întîmpină cu cea mai senină și mai nevinovată mutră din ultimele săptămîni, ceea ce mări furia Mariei.

— Nesuferitule ! Să-ți fie rușine ! Dacă-ți mai prind o dată jigodia îi tai coada și ți-o lipesc ție la spate...

Provocarea Mariei era prea puternică și prea plină de „posibilități" ca să-și mai respecte făgăduiala luată în fața lui Dan. Îi spuse lui Țombi cu calmul său de zile mari :

— Am avut odată o soră... Dar s-a dus repede la dracu !... Hai, Țombi !

— Mișelule !

— Ciumafaie !

— Ingratule !

— Coțofano !

— Stereotipule !

— Burbalabando !

— Ce-ai spus ?

— Ce te interesează ? Tu nu m-ai făcut stereotip ? Am și eu dreptul să spun ce-mi trece prin gînd. Hai, Ţombi !

Așa se face că numai la cîteva minute după ce se înapoie în cameră, Maria se pomeni cu o ploaie de răsaduri, pline de pămînt, în cap. Și auzi de afară vocea frățiorului furios :

— Dacă te-ai fi zburlit mai de dimineață le-ai fi primit tot în cap, dar fără pămînt. M-am chinuit să le scot din grădină...

Ţombi zburda vesel că totul s-a terminat cu bine, în ceea ce-l privește. Era chiar prea vesel, ceea ce-l făcu pe Tic să-i ardă un picior energic în dos.

2

Nici „operațiunea Ursu" pe care o manevra Dan nu se efectuă mai ușor. Mai întîi pentru că Dan nu-l găsi pe Ursu acasă. Și astfel se văzu nevoit să pornească solitar, pe cîmp, în căutarea bolnavului de solitudine. Se întîmplă uneori să ascunzi o hîrtie oarecare, poate chiar o scrisoare de dragoste, într-o carte și să uiți în ce carte ai ascuns-o. Ai nevoie de ea și începi să cauți. Iei carte după carte din raft, răsfoiești filă după filă și pînă la urmă găsești hîrtia în primul volum dacă ai început cu ultimul, și în ultimul dacă ai început cu primul. Sau o găsești în buzunar. Cam așa se întîmplă și cu Dan. Îl căută pe Ursu prin toate coclaurile, înconjură orașul, trecu prin bălțoace, enervă oamenii cu tot felul de întrebări și cînd se întoarse în sfîrșit acasă obosit, murdar, prăfuit, moleșit, îl găsi pe Ursu în grădină, sub nucul acela stufos. Lui Dan îi venea să-și ia lumea-n cap.

— De cînd m-aștepți ? întrebă el cu ultimele puteri.

— De dimineață. La fiecare jumătate de oră mă gîndeam : în jumătate de oră vine, cu siguranță. Pînă la urmă tot ai venit. Dar după cite jumătăți de oră, Dumnezeule ! Tu unde-ai fost ?

— Te-am căutat !

— Unde m-ai căutat ?

— Vrei să spui : unde nu te-am căutat ? Numai aici nu te-am căutat. Încolo, în tot orașul, și de jur împrejurul orașului...

— Și pentru ce te-ai obosit atît ? întrebă cu teamă Ursu.

— Dar tu pentru ce m-aștepți de-atîta timp ?

Amîndoi tăcură... Ursu înțelese că tăcerea îl stingherește și mai rău :

— A mai scris Victor ? Cînd se-ntoarce ?

— Ai mai văzut-o pe Lucia ?

Vlăjganul simți că se înroșește pînă în vîrful urechilor :

— De ce mă-ntrebi ? Ce ți-a venit ?

— Pentru că te caută... ! minți Dan.

Ursu se trezi ca dintr-un somn rău. Îl prinse pe Dan de umăr și-l strînse cu atîta putere, că sărmanul mincinos se simți pedepsit de un iad întreg.

— M-a căutat ? Zău ? E-adevărat ?

— Nu te-a căutat ! își reveni Dan. Dar ce dracu' s-a-ntîmplat între voi ? Ați înnebunit ? Parcă nu mi-ar ajunge certurile dintre Tic și soră-sa ! Azi, în loc să se împace, s-au luat și mai rău la harță. Dar de bine de rău, ei se cearță ca oamenii. Nu ca voi... Voi o luați razna, nu vă mai uitați nici în dreapta, nici în stînga... Dacă nu te duci acum la Lucia...

Tocmai în clipa aceea se iviră de după colțul casei... Maria și... Lucia. Apariția neverosimilă a Luciei produse asupra lui Ursu un efect uluitor. Vlăjganul se desprinse de lîngă Dan și porni în goană către gard. Dan își duse palma la gură ca să-și oprească un răcnet cumplit. Ursu zbură însă peste gard fără să-l atingă și fără să se sprijine în ceva. Dan alergă după el pînă la gard și mai făcu o încercare de salvare :

— Gata, Ursule ! Ai cîștigat pariul ! L-ai sărit fără să-l atingi.

Gardul era aproape cît Dan de înalt. Dar din Ursu nici urmă nu se mai vedea.

Cam la fel reacționă și Lucia care, trezindu-se față în față cu Ursu, se retrase și ea, în alt ritm, bineînțeles, primul obstacol întîlnindu-l la poartă, întruchipat de Ursu care ocolise în goană colțul străzii. Cei doi se opriră ca trăzniți. Lucia își învinse atunci toate emoțiile și în-

dreptîndu-se spre Ursu cu îndrăzneala disperatului îi spuse :

— Și la urma urmei ce-a fost ? Poftim !

Și-l sărută pe Ursu chiar acolo în fața porții.

Din fericire scena nu avu decît un singur spectator, pe Tic. Prichindelul întoarse rușinat capul și se uită undeva spre munți. Sosise tocmai atunci la Dan și fără să vrea fusese martorul primului sărut înfiorat al Luciei. Inima i se strînse și gîndurile îi zburau stol spre o fată negricioasă, cu nasul puțintel cîrn, îmbrăcată într-o rochie foarte albă.

CAPITOLUL VI

1

Prin cupola largă, spartă în zeci de locuri de ferestruici adînci se strecura din ce în ce mai îndrăzneață lumina zilei. Repede, repede, întreaga încăpere se lăsă cucerită de lumină. Fata în alb deschise ochii și privirile sale încă amețite se loviră de cupola spartă de simetrii. Oare visa ? Amintirile începeau să se adune, să se apropie, să-i lumineze realitatea. Era prizonieră !... Era închisă într-unul din castelele pe care nici prin vis nu le străbătuse... își amintea cu limpezime toate clipele prin care trecuse, își amintea fiecare amănunt... Tresări și căută cu privirile cotoiul care-i ținuse tovărășie toată noaptea.

— Philippe ! Philippe ! chemă ea cu voce înceată.

Dintr-o firidă se desprinse într-un salt prelung motanul alb cu pete gri și începu să-și frece trupul moale, alunecos de gleznele ei. În firida pe care o părăsise motanul se afla o cutie mare de carton. Înainte de a se culca, își amintea ea foarte precis, firida fusese goală. Fata în alb se cutremură. Drugul de fier rămăsese nemișcat de-a latul ușii. Nimeni nu putuse să pătrundă pe-acolo în cameră...

Intrigată prizoniera începu să cerceteze cu atenție încăperea. Era o cameră mare. perfect pătrată. cu latura de zece metri și cu înălțimea tot cam de zece metri. Se afla deci în interiorul unui cub a cărui suprafață de deasupra era însă boltită și presărată cu ferestruici. Coloana din mijloc era groasă, cît trunchiul unui stejar secular, și se lipea chiar de centrul cupolei. Bolta și coloana formau împreună o ciupercă uriașă. Zidurile și coloana erau acoperite peste tot cu plăci mari de marmură albă. Nicăieri însă nu se vedea altă ușă. Și totuși cineva pă-

trunsese în cameră în timp ce ea dormea. Cutia de carton nu era o simplă dovadă, ci de-a dreptul o provocare.

În cutie se găseau de-ale gurii. Mîncare rece, aspră. Pîine, brînză, ouă. Prizoniera împărți totul cu Philippe și înfulecă partea ei cu poftă zdravănă. Sorbi cîteva înghițituri de apă din urcior și abia atunci își dădu seama că și urciorul fusese mutat din loc. Rucsacul îi era deschis... I se cotrobăise prin el. Nu i se luase nimic ?... Nu ! Ba da ! I se smulseseră cîteva foi din caiet. Se vedeau chiar urmele foilor smulse de la jumătatea caietului. Enigma vizitei îi atrase toate preocupările. Se hotărî să cerceteze camera, metru cu metru, metodic și calculat. Începu cu podeaua. Podeaua era acoperită cu plăci de marmură : niște pătrate cu latura de un metru. Erau în total o sută de plăci. Lovi cu piciorul în fiecare placă în parte dar nici una nu scoase sunetul acela prin care se recunoaște un gol dedesubt. Își scoase pantofii și ciocăni cu ei în coloana din mijloc, pînă unde putea să ajungă dar îi răspunse același zgomot greu, înfundat. Se gîndi cîtva timp că ușa secretă ar putea fi ascunsă în firide dar nici acolo nu descoperi nimic. Era vremea să treacă la cercetarea amănunțită a celor patru pereți. Fiecare părea aidoma podelei : construiți din același material, înveliți cu același număr de plăci. Încăperea era o veritabilă închisoare. cu neputință de părăsit.

În peretele din dreapta ușii nu descoperi nimic. Pipăi suprafețele de marmură, ciocăni în ele. Același răspuns fără speranță. Continuă cercetarea la peretele din fața ușii. Întîia, a doua. a treia placă... Nici o ușă secretă. Ciocăni mai departe și deodată tresări. Ciocăni din nou. Placa lovită răspundea altfel. Un zgomot desfundat. Ultima placă din cel de al doilea șir. Prizoniera reflectă o clipă. Apoi se hotărî. Își continuă cercetările, pipăi cu degetele muchiile plăcii de marmură. N-ajungea pînă sus. Trase repede patul în colțul speranțelor și se urcă pe el. Își strecură apoi degetele prin șănțulețele care despărțeau plăcile. Philippe. curios, o privea dintr-un ungher întunecat cu pupilele dilatate. Sus, chiar la întîlnirea cu cea de a treia placă, degetele fetei pătrunseră într-o crăpătură subțire care nu putea fi observată de jos, sub reflexele marmurii. Își afundă degetele, prinse marginea plăcii și trase. Placa începu să se miște. Se deslipea de zid, se deschidea ca o ușă obișnuită. Prin spațiul albastru care se mărea fata vedea cerul, simțea libertatea.

Philippe sări înaintea ei afară. Ea îl urmă coborînd prudent fără zgomot. Închise încet ușa secretă, apoi se întoarse tot în vîrful picioarelor și-și plimbă privirile în lumea în care evadase. Bucuria i se transformă repede în furie. Lumea în care evadase era tot o închisoare !

Prizoniera se afla în mijlocul unei imense curți interioare înconjurată de ziduri înalte, abrupte, împroșcate cu insulițe de mușchi. Zidurile erau săpate direct în munte, dar cu atîta grijă și iscusință fuseseră netezite și întărite încît chiar după secole rămîneau reci și inaccesibile. Fata zări în zidul din dreapta o ușă mare de metal. Parcă și-o amintea. Da, era sigură... O văzuse cu o zi înainte... Îi văzuse însă cealaltă față, pe coridor, în timp ce pășea înaintea celui care o făcuse prizonieră. Alergă imediat la ușă și înțelese dintr-o privire că era încuiată. Dar chiar dacă ar fi fost descuiată oare ar fi avut ea puteri pentru a o desprinde din sudura ruginei ? N-avea ce face. Trebuia să accepte închisoarea cu cer. Dar mai întîi s-o cerceteze.

Se învîrti fără grabă prin curtea de stîncă. Goliciunea și răceala ei o oboseau, o speriau, o alungau parcă înăuntru, în închisoarea fără cer. Dar trebuia să vadă totul... Cine știe ?... Zidul din față avea niște deschizături în creastă care semănau perfect cu niște crenele. Dar cum se putea ajunge acolo, la o înălțime de aproape zece metri ? În zidul din stînga descoperi cîteva scobituri afunde, ca niște cotlonașe, iar spre capătul lui un izvor tras parcă de mîna omului acolo. Apa rece, cristalină, o învioră, îi șterse încruntarea și teama. Prizoniera își ațintì din nou privirile asupra zidului și crenelelor. O idee îi fulgeră mintea. Dacă scobiturile de pe creastă erau niște crenele, înseamnă că existase cîndva și o cale care ducea la ele. Atîtată și nervoasă și nerăbdătoare se îndreptă spre zidul cu pricina și începu să-l cerceteze centimetru cu centimetru.

Într-adevăr, undeva, la baza zidului se afla o scobitură abia vizibilă. Scobitura foarte strîmtă era umplută cu mușchi. Fata își înfipse degetele în catifeaua verde, adînc, fără să întîlnească vreun obstacol. Scoase mușchii afară și scobitura deveni o gaură ovală, șlefuită în care i-ar fi încăput ușor picioarele sau mîinile. Își continuă căutările cu febrilitate. Zidul era presărat cu insulițe de pluș verde, unele mai mari, altele mai mici, unele supte de stîncă, altele ca niște excrescențe. Dacă erau toate, asemenea primei insulițe, scobite de mîna omului ? Le urmări cu

atenție, le ordonă după un plan, care i se ivise în minte și deodată totul căpătă altă semnificație. Insulițele de mușchi nu erau altceva decît o scară săpată în piatră, o scară dublă și pentru mîini și pentru picioare. Fără să mai șovăie începu escaladarea zidului. Dorința de a ajunge cît mai repede pe creastă, la crenele, îi învinse teama și-i mări îndrăzneala. Se cățără cu o siguranță uimitoare. Pe măsură ce urca scobiturile pentru picioare deveneau mai largi, iar în cele pentru mîini descoperi inele de fier. Prinzîndu-se cu mîinile de inele, urcușul deveni o jucărie. Încă o treaptă.. încă una... ultima.

Prizoniera ajunse teafără și veselă chiar în scobitura mare din mijlocul crestei. Era un veritabil crenel. Din interiorul lui se vedea o mare parte din regiunea Cetățuiei. Plecîndu-și însă privirile se simți atacată de un val rău care o ameți. O prăpastie hidoasă, înspăimîntătoare își căsca gura. Era imposibil ca o ființă să poată urca sau coborî pe acolo. Își învinse amețeala și privi mult, pînă simți că se satură, peisajul sălbatic al Cetățuiei. Cîteva clipe rămase cu ochii închiși, încredințîndu-se unui vis, apoi, prudentă începu să coboare. Iar cînd ajunse jos luă motanul în brațe și mîngîindu-i blana moale îi spuse :

— Dragă Philippe, n-avem ce face ! Trebuie să rămînem niște prizonieri cuminți. Ce frumos ar fi totul dacă am fi liberi !

Philippe o privi cu atîta tristețe că fetei i se sfîșie inima. Încercă să-l liniștească :

— Nu dispera, prostuțule, de evadat tot evadăm noi pînă la urmă. Fii mulțumit că nu ni s-a întîmplat ceva și mai rău. Să vezi cît de repede ne recucerim libertatea...

Și tăcu. Numai mîinile i se lăsau topite și alintate de blana moale, plină de tresăriri. Un vîrtej de gînduri o cuprinse, dar vîrtejul se liniști. Era foarte trează. Își aduse, caietul, stiloul, se așeză pe un bolovan și încercă să-și imagineze planul castelului. Încă de la început o frapase simetria desăvîrșită a camerei de marmură. Arhitectul castelului fusese pesemne obsedat de legea simetriei. Fiecare perete era pătrat și era suma unor pătrate, iar ușile și coloana se încadrau perfect în simetria camerei. Fata în alb socoti latura pătratului de bază din care se compuneau celelalte pătrate cam de un metru. Și folosi această convenție în planul ei, deși știa că pe vremea construcției castelului nu exista sistemul metric.

Dacă întreaga concepție arhitectonică pornea de la un pătrat de bază și continua spre pătrate mai mari, spre cuburi cum era camera ei, era foarte posibil ca tot castelul să aibă forma unui pătrat uriaș, format din patru mari încăperi despărțite de un coridor în formă de cruce. Și schiță pe hîrtie planul castelului, adăugînd detaliile pe care le observase în camera ei, și celorlalte trei camere. Cu schița în față planul castelului i se părea de o simplitate uimitoare. Cele patru camere, coridorul în formă de cruce... în formă de cruce... în formă de cruce...

— Philippe ! țipă fata ca ieșită din minți. Philippe ! Prostule ! Știi tu unde ne aflăm ? Prostuțule ! dac-ai ști !... E castelul meu ! Castelul meu, Philippe ! De cînd îl visez !... Am fost în el o singură dată, în spital... dar atunci era un vis... Și-am mai fost o dată... la un concurs, am scris despre el... dar era altfel...

Fata în alb părea cuprinsă de febră. Ochii îi luceau ca sticla.

— E castelul meu, Philippe ! șopti ea. Castelul din visele mele. Îmi voi pune cea mai frumoasă rochie albă pentru a-mi primi invitații...

Tăcu brusc și deschise caietul. Amețită de vis și de exaltare, nu observase chipul omului cu cicatrice și mai ales expresia feței lui în clipele cînd îi vorbise motanului. Omul cu cicatrice o privise prin deschizătura ușii de metal. Cînd prizoniera începu să scrie își retrase capul și închise fără zgomot ușa.

Fata în alb scria fără să se oprească. La picioarele ei Philippe torcea monoton.

2

În altă încăpere a castelului care semăna în toate detaliile cu cea a prizonierei în alb, omul cu cicatrice ajutat de individul foarte slab și cu mîini neobișnuit de lungi se îndeletnicea cu o treabă foarte ciudată. Amîndoi erau cocoțați pe scări înalte de lemn și loveau metodic și atent în plăcile de marmură cu un ciocan înfășurat în cîrpe.

După un număr fix de lovituri se opreau și schimbau păreri.

— Nimic... Nici un gol. Numai rezistență.

— Nici eu n-am izbutit...

— Înseamnă locul cu o cruciuliță roșie.

— Nici o grijă. Fiecare placă.

Și iar începură ciocănelile. Cercetau amîndoi același zid. Dar toată truda lor acrobatică părea zadarnică. Coborîră în același timp de pe scările subțiri și fragile și amîndoi erau osteniți și mînioși.

— Nu se poate să nu mai găsim ! spuse omul cu cicatrice. Să mai controlăm o dată firidele.

Se opri în fața unei firide, își băgă degetele într-o scobitură, deschizînd prin simplă apăsare o ușiță secretă. În gaura strîmtă, căptușită cu marmură, se afla un vas mic de pămînt. Răsturnă conținutul vasului pe placa albă a firidei. Sunetul care se împrăștie în cameră, deși strident, metalic, ascuțit, părea că place mult auzului celor doi. Pe suprafața de marmură se împrăștiară o mulțime de monezi galbene-arămii. Razele care ajungeau pînă acolo și reușeau să atingă cu vîrfurile lor luminoase monezile precum și sunetul rostogolirii nu mai lăsau nici un dubiu nimănui.

— Aur, aur, aur pur ! O avere... o bogăție, rosti slăbănogul.

Omul cu cicatrice îl întrerupse :

— Le lăsăm tot acolo. E cel mai sigur ascunziș. Să cercetăm și cealaltă firidă... deși am mai căutat o dată... Oare unde s-au mai putut ascunde ?

Pe fața lui mereu încruntată, apăru o lumină.

— Stai ! S-ar putea...

Celălalt se întoarse și-l urmări mirat. Omul cu cicatrice se oprise în fața firidei părăsite, deschise din nou ușița secretă, apoi scoase vasul cu monezile de aur. Privea țintă interiorul gol. Cu mișcări lente scoase din buzunar un ciocănel și începu să lovească în pereții din interiorul tainiței. Din fund se auzi un zgomot înfundat, pereții laterali răspunseră la fel, cel de jos la fel.

— Acum e-acum ! spuse dînsul.

Și lovi cu teamă, poate că nici nu lovea ci îi tremura ciocanul în mînă. Lovi în peretele de sus. Slăbănogul se repezi spre el cu ochii mari, ieșiți din orbite :

— E gol ! Oare ?...

Degetele celuilalt căutau marginea. Haca de sus se deschise ca un chepeng. Își bagă mîna înăuntru pînă la cot și scoase cu degetele tremurînde un vas de lut. Mai bagă o dată mîna și scoase al doilea vas. A treia oară nu mai găsi nimic. Deșertă conținutul vasului pe marmură parcă numai pentru a auzi zgomotul monezilor rostogolindu-se.

— Tot douăzeci ?

— Tot.

— Adică în total șaizeci.

Amîndoi se aplecară asupra comorii împrăștiate. Fiecare luă în mînă cîteva monezi ; omul cu cicatrice le privi pe rînd cu ochi semideschiși, slăbănogul le încerca în dinți.

— Aceleași ? ! Exact aceleași !

— S-ar putea oare... dar slăbănogul nu mai avu vreme să-și termine fraza.

Ușa secretă din fundul camerei se deschise și omul cu ochi de viezure pătrunse înăuntru.

— Ați mai găsit ceva ?... Îl văzui urcînd încoa pe cioban...

Omul cu cicatrice se întoarse brusc :

— Vine dinspre sat ?

— Da ! Deși ieri ne-a spus că se duce în partea cealaltă...

— Rămîi aici ! porunci omul cu cicatrice celui care adusese vestea proastă. Am mai găsit două vase cu monezi...

Apoi îl invită pe slăbănog cu dînsul și părăsiră împreună încăperea de marmură.

Abia ieșiră cei doi, că omul cu ochi de viezure alergă spre firidă. Monezile erau răspîndite în toată firida. Le numără una cîte una cu voce tare. „Șaizeci". Le împărți apoi în trei grupuri de cîte douăzeci și-și plimbă satisfăcut degetele pe bărbie. Se uită îndelung și la vasele de lut, le pipăi, le scutură, apoi le găsi un loc anume într-un colț al încăperii. Se întoarse la firida cu aur. Parcă nu-i venea să se despartă de monezi. Mai luă cîteva, le pipăi pe îndelete, le mîngîie. Ochii îi ardeau ca jarul. Apoi le puse la loc... Dar nu chiar pe toate. În mîna lui mai rămăsese o monedă. O bagă în buzunar, tuși fără rost, poate a satisfacție. Apoi ieși din încăpere pe ușa de metal. Păși cu

siguranță pe coridor, fără să mai aibă nevoie de lumina lanternei. Înainte de a ieși prin deschizătura mascată de lîngă ruine, își scoase prudent capul. Și iscodi cu atenție în toate părțile. Abia cînd se convinse că nu-l vede nici un ochi străin, ieși cu totul afară. Merse o bucată de vreme printr-un labirint de stînci și ocolișuri care-l scoase în plin luminiș. Prietenii lui stăteau de vorbă cu ciobanul pe o moviliță.

Ciobanul era gata de plecare. Își pusese ghioaga pe umăr și dăsaga în spate. Omul cu cicatrice îl amenință cu degetul :

— La înapoiere să dai musai pe-aici. Cred că ne-am înțeles ? Nu ? În toate privințele...

— Musai, da' o să cam treacă vreme, că eu numai peste vreo zece zile mă-ntorc... Rămîneți cu bine !

— Drum bun !

O dată cu ciobanul porniră și cei trei spre munte. Dar fără să se grăbească. Omul cu ochii de viezure se interesă :

— Ce spune mocanul ?

— Cam neghiob... îl caracteriză omul cu cicatrice. Deși cred că ne-am putea înțelege cu dînsul.

— Mie mi se pare isteț, se amestecă slăbănogul. M-aș mira să mai facă vreo boacănă...

— Mai sînt oare monezi ? schimbă vorba viezurele. Trecem în cealaltă cameră ? Sau...

— Să nu ne pripim, recomandă șeful. Pînă nu căutăm de zece ori prin fiecare loc, nu părăsim nimic.

Ceilalți încuviințară fără vorbe. Șeful părea să aibă mare autoritate asupra lor. Nu-l contraziceau niciodată. Omul cu ochii de viezure îi înțelese semnul tăcut, se întoarse și porni către movilă. După cîteva clipe de liniște slăbănogul întrebă :

— Ce facem cu fata ?

— Deocamdată e în siguranță acolo. Are Boroș grijă de dînsa și cred că nu-i trece prin cap c-o supraveghează. Și-i foarte bine așa !

— Asta ziceam și eu, spuse slăbănogul. Cu Boroș în preajma ei nu-i nici o primejdie.

— Se mai vede ciobanul ? întrebă șeful cînd se întoarse omul cu ochii de viezure.

Cercetașul mai aruncă o privire în vale apoi răspunse cu voce sigură :

— În orice caz nu ne poate vedea.

— Atunci să intrăm ! se auzi ca o poruncă glasul omului cu cicatrice.

Și toți trei dispărură fără zgomot în interiorul muntelui.

3

În aceeași stare de exaltare, fata în alb recitea cu voce tare paginile pe care le umpluse cu un scris frumos, rotund. La picioarele ei, lungit pe burtă, cu capul întors ostentativ către dînsa, Philippe părea că ascultă scrisoarea, care-l obligase, atîta amar de vreme, să stea cuminte într-un colț și să toarcă în neștire. Motanul nu pricepea o iotă din ce auzea dar interesul lui simulat părea că-i face plăcere autoarei.

„Dragi cireșari — începea scrisoarea — *sînt atît de fericită încît aș vrea să uitați și voi toate neînțelegerile și supărările noastre. Nu vreau să mă mai gîndesc. Nu vă mai gîndiți nici voi. Am vrut să ne cunoaștem din prima zi, dar, iertați-mă, azi, acum, nu pot să vă vorbesc urît despre nimeni, nu vreau să jignesc pe nimeni.*

Astăzi, cu cîteva clipe înainte de a începe scrisoarea, am descoperit castelul pe care-l visez și pe care-l caut de zece ani, castelul care mi-a îmbogățit și mi-a uimit copilăria. „Castelul celor două cruci"... Am vrut să vă vorbesc despre el, să vă chem alături de mine ca să-l descoperim împreună, să pătrundem împreună pe sălile lui îmbrăcate în marmură albă. Am vrut să-l colindăm împreună, să-i aflăm împreună tainele și bogățiile, să devenim pentru o vreme stăpînii săi veseli și mîndri.

Vă mărturisesc cu toată sinceritatea că n-am crezut niciodată cu certitudine în existența lui. Chiar acum cînd îmi port pașii pe lespezile sale de marmură, cînd îi pipăi cu mîinile mele pereții reci și strălucitori, cînd îi aflu intrările secrete și-i admir frumusețea severă, maiestoasă, și simetrică, mă mai cuprinde încă teama că totul ar putea să fie un vis. Goliciunea și tăcerea lui așteaptă parcă de secole vocile și pașii voștri.

Voi n-aţi auzit niciodată despre el? Castelul celor două cruci din Cetatea Vulturilor... Atîtea documente vorbesc despre el fără să-l numească! Amintiţi-vă hrisoavele vechi în care se povesteşte despre locurile de refugiu ale familiilor domneşti în timpul luptelor cu duşmanii, despre locurile unde se adăposteau bogăţiile domnitorilor noştri în vremuri de bejenie. Dar în multe din ele nu se pomeneşte numele cetăţilor tainice. Într-unul singur, un cronicar bătrîn amintea despre Cetatea Vulturilor şi despre Castelul celor două cruci, dar documentul acela s-a pierdut şi-a rămas numai amintirea altor cronicari despre el. Oamenii au transformat acea amintire în legendă şi legenda înfruntă de mulţi veacurile.

Am auzit şi eu legenda, uneori m-am îndoit asupra adevărului ei, dar imaginea castelului n-a putut niciodată să-mi iasă din amintire. Poate că această îndărătnicie, această credinţă mi-a purtat paşii aici, m-a adus spre locurile acestea sălbatice şi jalnice care ascund intrarea în castelul meu. Deşi sînt prizonieră aici, deşi am fost închisă fără putinţă de scăpare într-o aripă a castelului, deşi n-am alături de mine decît o singură fiinţă, o fiinţă tăcută şi prea liniştită, un motan pe care l-am botezat Philippe, mă simt totuşi fericită că am ajuns în împărăţia visurilor mele. Singura tristeţe mai mare mi-o pricinuieşte lipsa voastră.

Vă invit pe toţi în castelul meu pentru a ne bucura împreună de frumuseţile şi bogăţiile lui, pentru a mă salva din tristeţe şi mai ales din singurătate, pentru a mă scoate din închisoarea care-mi îmbolnăveşte toate bucuriile.

Voi face totul pentru ca această scrisoare să ajungă în oraşul vostru, în mîinile voastre. Trăiesc cu speranţa, cu încrederea, cu certitudinea că veţi veni. De aceea vă spun un nerăbdător „la revedere".

Cu adevărat „Prizoniera în alb"

După ce termină de citit scrisoarea, fata în alb începu să-l mîngîie pe Philippe şi să-i şoptească rar cu voce blîndă :

— Nu fi trist Philippe, prostuţule ! Vor sosi în curînd oaspeţi... Şi o să fim liberi... Şi o să cîntăm, Philippe,

prostuţule... Auzi ? Acum avem alte treburi... Scrisoarea asta trebuie s-ajungă departe. la prietenii noştri...

Motanul se scutură brusc din toropeală. Mişcarea lui o trezi din gînduri şi pe fata în alb. Simţea că trebuie să încerce ceva. Fără mişcarea bruscă, de semnal a motanului nu se ştie unde s-ar fi încheiat povestea aceasta. Prizoniera îşi ridică privirile spre crenelele zidului. Acolo îi era toată speranţa. Smulse două foi din caiet. culese de jos un colţ de marmură albă căzută. cine ştie de cîtă vreme, din vreo lespede a castelului ei, înfăşură cu scrisoarea bucata de marmură şi totul se transformă într-un pachetel greu care fu învelit la rîndul lui în cele două foi albe. smulse din caiet. Pe suprafaţa netedă de hîrtie scrise cu litere mari oraşul de destinaţie, apoi cu litere mai mici : „Frizeria Higiena — pentru Cireşari". Legă totul bine, cu o sfoară subţire. Mesajul era gata. Îl ascunse în sîn. Apoi, cu mîinile libere, începu escaladarea zidului de piatră fixîndu-şi aceeaşi ţintă : crenelul din mijloc.

Prizoniera ajunse în crenel, exact în clipa cînd pe poteca de la marginea cealaltă a prăpastiei păşea cu mers sigur şi rapid un cioban cu o ghioagă uriaşă pe umăr. Norocul era aiături de ea.

— Hei ! strigă fata, cu mîinile aduse pîlnie la gură. Hei!

Ciobanul se opri mirat şi începu să caute cu privirile fiinţa care strigase. Fata în alb agită braţele. Abia atunci ciobanul descoperi sus pe creasta peretelui abrupt o mogîldeaţă în alb care nu-i părea întrutotul necunoscută. Îi făcu un semn prietenesc cu mîna. Încurajată de semnul ciobanului fata în alb lùă hotărîrea la care se gîndise mai de mult. Duse mîna la gură în semn de tăcere. Îi era teamă să nu fie descoperită de cei care o făcuseră prizonieră. Scoase apoi din sîn pachetelul preţios şi calculă distanţa. O cuprinse teama că n-o să aibă putere să arunce greutatea dincolo de prăpastie. Trebuia să-şi facă, vînt, să arunce cu toate puterile.

Ciobanul nu prea înţelese la început ce vrea fata. Îi urmări însă atent toate mişcările şi în sfîrşit pricepu că vrea să-i arunce ceva. Şi de astă dată fata în alb avu noroc. Temîndu-se că obiectul care urma să fie aruncat s-ar putea strica în cădere, ciobanul se pregăti să-l prindă. Aruncă ghioaga jos şi îşi întinse, în aşteptare, mîinile sale mari, puternice, transformate în căuş.

Fata în alb își făcu vînt, aruncă și se opri din mișcare chiar la muchia prăpastiei. Dar nu întîlnirea crudă și subită cu hăurile fără fund o făcu să-i înghețe sîngele în vine. Văzu, înțelese, simți că pachetul n-o s-ajungă dincolo la cioban.

Dar și ciobanul simți primejdia. Dintr-un salt ajunse la marginea prăpăstiei, întinse mîna dreaptă în gol... Totul se petrecu într-o clipită. Ciobanul ținea în mînă mesajul adresat de prizoniera în alb Cireșarilor ! Cu un gest larg făcut cu amîndouă brațele ciobanul îi dădu a înțelege fetei că poate fi liniștită, că poate fi fără grijă. Era și un semn de despărțire, de rămas bun.

Fata coborî sprintenă și veselă scara săpată în piatră și se îndreptă spre cotoiul uimit, în rotîri de dans. I se destăinui ca într-un cîntec :

— Sîntem salvați, Philippe. Dar să nu cumva să scoți vreun cuvînt... Acuși o să ne pomenim cu Cireșarii aici...

Cotoiul o privea liniștit, părea că-i pricepe cuvintele. Dar mintea lui de cotoi nu mai înțelese nimic, mai ales atunci cînd văzu că stăpîna lui se îngălbenește și aleargă spre scara de piatră și o urcă nebunește, cu o iuțeală pe care și dînsul i-o putea invidia.

Dar cînd ajunse sus, prizoniera nu mai văzu nici urmă de cioban. Coborî jos încet, încet și se așeză învinsă lîngă Philippe :

— Doamne, cum am uitat ! oftă dînsa. Singurul lucru pe care n-aveam voie să-l uit, Philippe.

Din ochii fetei în alb curgeau lacrimi mari. fierbinți. Mesajul către cireșari conținea totul, totul. Lipsea un singur amănunt : nu spunea locul unde se afla castelul ei : Castelul celor două cruci. Și greșeala deveni ireparabilă, pentru că chiar în cursul acelei nopți fata în alb fu mutată în altă încăpere, aidoma cu a ei, cu aceeași curte interioară, cu aceleași ziduri reci, solide, care însă nu mai comunicau cu lumea din afară ci cu interiorul muntelui. Noile ziduri nu aveau crenele, nu aveau scări de piatră care să urce spre creste.

Cei trei cercetau încăpere după încăpere, ciocăneau zi și noapte în ziduri.

Fata în alb cu tristețea și disperarea în suflet aștepta totuși o minune.

CAPITOLUL VII

1

Mesajul fetei în alb deveni un fel de ştafetă. Ciobanul întîlnindu-se cu un tăietor de lemne din Strîmba i-l înmînă cu rugămintea de a-l da cuiva care pleacă spre orăşel.

— Găseşti dumneata pe cineva care coboară cu trenul.

— Da' ce are înăuntru, bade ?

— Dumnezeu ştie, că eu n-am obiceiul să m-ating de lucruri străine. Numai muierile au ăst obicei urît, ştii povestea cu inelul şi broasca.

— Cine n-o ştie ! minţi tăietorul care era, pare-se, grăbit.

— Păi de unde o ştii că aia mi s-a întîmplat mie acum vreo două, trei zile ?

Tăietorul înghiţi în sec dar ciobanul îl iertă :

— Eu te-oi ruga numai să ai grijă să nu se piardă pachetul...

Tăietorul înmînă la rîndul lui pachetul unui bătrîn cu buza de sus despicată, care mergea la o noră în Şoimeni. Bătrînul întîlni chiar la intrarea în sat un învăţător cam cu chef care mergea trei sate mai la vale şi-l rugă să dea pachetul mai departe. Învăţătorul care de fapt se ducea la un botez întîrziat, uită un timp de pachet. După mai multe pahare de vin descoperi, din fericire, un prieten pe care nu-l mai văzuse de vreo zece ani şi aflînd că pleacă în orăşel îşi aminti de mesaj.

— Păi dă-mi-l, că plec chiar acum ! Dacă mai iau două pahare mai rămîn vreo trei zile pe-aici.

Nu bău decît un singur pahar ceea ce-l făcu să-şi amintească pe drum că trebuie să ajungă în orăşel tocmai luni. Întrebă un ţăran care umbla în plină vară cu căciula pe cap, dacă e sîmbătă sau duminică. Cînd auzi că-i numai

sîmbătă, se mai trezi puțin și se hotărî să se întoarcă la botez ca să mai uite o dată în ce zi se află. Noroc că înainte de a lua calea înapoi, țăranul îl întrebă așa într-o doară :

— Da-ncotro te duceai ?

— Nu cumva mergi în oraș ? își aminti ceva cel cu paharele de vin.

— Ba ! spuse sec țăranul cu căciulă și înalt cît Ceahlăul.

— Da' dacă tot mergi undeva poate găsești pe drum vreun călător să-i dai să ducă pachetul ăsta la oraș. Că eu mă-ntorc și dacă mai beau un pahar rămîn înc-o săptămînă.

Țăranul îl luă și peste cîțiva kilometri îl dădu unei moașe care fusese chemată în grabă la o naștere. După ce călători o vreme cu brișca, ajunse în sînul unei precupețe care se ducea într-un sat vecin să vadă dacă n-au mai scăzut oamenii din prețul găinilor. Aici ajunse în mîna unui popă care trecea dealul la un priveghi, pe urmă în șareta unui factor care probabil nu cunoștea legea poștelor, pe urmă în mîna unui flăcău de țară care-și cumpărase de puțin timp bicicletă și în fiecare zi avea obiceiul să se ducă în celălalt sat spre a-i face în ciudă unui cunoscut cu care avea el ceva de la o fată ; pe urmă ajunse în cabina unui șofer care-l duse pînă la cîțiva kilometri de oraș. Aici însă autocamionul suferi o pană grea de motor. Înfuriat de pacostea care-l pocnise la cîțiva kilometri de casă, șoferul dădu mesajul unui moșneag înalt și rebegit, singurul om pe care-l întîlni pe drum la ora aceea, spunîndu-i cam așa :

— Du și dumneata pachetul ăsta, moșule... pămătuful mamii lui de radiator...

Moșneagul rămase cu gura căscată :

— Păi cui să i-l dau, omule ?

— Și magnetoul ! fir-ar să fie ! Dă-l și dumneata acolo... Haramul, cristelnița și prescura... cui l-a făcut !

— Păi eu mă duc la Vulturești. Și cine știe cînd oi ajunge acolo...

— Și carburatorul !... Anafura și grijania și soarele...

— Eu îl duc la primărie.

Dar șoferul mai descoperi și alt defect la motor pentru că se uită la moșneag ca la o arătare de pe altă lume și începu s-o ia de la cap cu sudălmile...

Așa se face că pachetul, în loc să ajungă imediat în orășelul care se afla la cîțiva kilometri, poposi la primăria din Vulturești care era la vreo douăzeci de kilometri de oraș. De-acolo însă, ajunse fără alte preluări, prin intermediul unei singure persoane, luni la prînz, în localul frizeriei „Higiena". Tot drumul întortocheat durase... două zile!

O oră mai tîrziu pachetul se afla în mîna lui Dan. Tatăl său nu reuși să-i dea altă explicație decît aceea că pachetul îi fusese predat de un țăran din Vulturești.

— Și chiar n-a zis nimic țăranul?

— Ba da, a spus că nici el nu știe de unde-i.

Răspunsul îl încurcă și mai mult pe Dan. Pachetul fiind adresat cireșarilor, fără să se indice vreun nume precis, și mai ales pentru că ajunsese la destinație într-un mod atît de ciudat și de misterios, Dan crezu de cuviință că e cazul să-și cheme prietenii.

2

Cireșarii se adunară și de astă dată sub nucul din spatele casei lui Dan. Nu lipsea nimeni în afară de Victor și Ionel. Chiar și Țombi își găsise un loc discret în adunare. (Pentru a-și răscumpăra greșeala nemărturisită pe care o comisese nu de mult față de stăpînul său, cățelul se ținea scai de el, lingușindu-l și încurcîndu-l.) Povestea pachetului îi surprinse pe toți. Deși ardea în ei nerăbdarea și curiozitatea, voiau să mai amîne puțintel dezlegarea tainei.

— Ce-ar putea să conțină? întrebă Ursu care continua să stea departe de Lucia și se ferea să-i întîlnească privirile.

— Dac-ar fi Victor aici, spuse Dan, am fi știut acum și ce este în pachet și cine ni l-a trimis și în ce scop, și în ce zi, și cum a ajuns la noi...

— ...Și ce marcă de pantofi poartă bunicul trimițătorului... continuă în zeflemea Lucia.

Era însă printre cireșari unul care ar fi putut spune cu precizie cine e trimițătorul ciudatului pachet, dar simțea un asemenea vîrtej de emoții în pieptul lui cînd se gîndea

la ființa care-l expediase, încît preferă să nu scoată nici un cuvînt. Cînd Dan începu, cu mișcări foarte încete, ritualul despachetării toți se strînseră în jurul lui.

— O bucată de marmură albă ! șopti Tic.

— Și o scrisoare ! completă Dan. O citesc eu.

Fără să se uite la semnătura celei care trimisese scrisoarea, nu atît pentru că recunoscuse imediat scrisul, cît pentru a păstra vie curiozitatea cireșarilor, Dan începu să citească mesajul fetei în alb... În tot timpul lecturii nimeni nu scoase un cuvînt, dar imediat ce citi semnătura : „Cu adevărat prizoniera în alb", se porni o adevărată furtună de comentarii.

— E o farsă ! strigă Lucia.

— Pe mine mă uimesc o groază de amănunte și mai ales tonul scrisorii, căzu Maria în reverie.

— Mi se pare totuși ceva necurat la mijloc ! spuse Dan. Tu, Ursule, ce crezi ?

— Eu habar n-am cine-i fata. Am văzut-o două secunde într-o noapte și i-am auzit două vorbe. Nu pot să spun nimic.

— Dar marmura ? îndrăzni Tic.

— E un calcar zaharoid ! îi puse la punct Lucia. Într-adevăr foarte frumos, dar pînă mîine pot face și eu rost de-o bucată...

— Dar dacă totuși ceva e adevărat ? se înfioră Maria. Ia gîndiți-vă și voi...

— Nu vezi că vrea să-și bată joc de noi ? se opuse Lucia. Castelul meu... Coloanele mele...

— Tocmai chestiile astea îmi dau mie de gîndit, o întrerupse Dan. Dar invers de cum presupui tu. Dacă voia să-și bată joc de noi, putea să creeze o atmosferă mai obscură, mai misterioasă, că fata, trebuie să recunoaștem, are stil...

— Iar tu cam ai dreptate ! întări Maria.

— Știi, am pus mîna pe niște răsaduri foarte frumoase... își apropie Tic buzele de urechea Mariei.

Lucia nu se lăsă bătută :

— Parc-ați fi niște copii ! judecați mai serios, ce dracu' ! Castelul celor două cruci... Cetatea vulturilor... S-a gîndit ea bine. Nume care ne vor atrage. Mai e și-o legendă... Nu e proastă de loc...

Maria se chinuia să-şi amintească ceva... Deodată îşi duse mîna pe obraji şi scoase o exclamaţie dureroasă :

— Aaaa ! Lucia ! Băieţi ! Ştiu cine-i fata... Cum de-am putut fi atît de idioată şi atît de rea ! Mi-amintesc totul, totul. Dar vă jur că n-am văzut-o niciodată... Castelul celor două cruci ! Ea e ! Ea ! Laura ! Ce idioată am fost, Doamne !

Toţi o priveau pe Maria cu ochii mari. Nu înţelegeau nimic din spusele ei.

— N-am să mi-o iert niciodată. Dar cum de nu mi-am dat seama atunci cînd mi-a spus... ? Săraca ! Sigur că era speriată şi surprinsă. Ştiţi ce mi-a spus ? „Dar nu ne-am cunoscut niciodată..." Exact cum am spus eu adineaori. Pentru că într-adevăr nu ne-am cunoscut !

— Dar spune o dată ! Cine e ? Ce e ? ţipă Lucia.

Maria îşi reveni. Răsuflă adînc de cîteva ori înainte de a vorbi din nou.

— Ne-am întîlnit, adică nu ne-am întîlnit, am luat parte, amîndouă, anul trecut la Bucureşti, la concursul de compoziţii literare. Eram atît de emoţionată ! Mai ales în ziua cînd s-a dat rezultatul şi s-au împărţit premiile. Nu mai auzeam şi nu mai vedeam nimic. Dacă nu s-ar fi întîmplat lucrul acela extraordinar, nici azi n-aş şti... Cînd s-a strigat numele celei care obţinuse premiul al doilea, nu s-a prezentat nimeni în faţa juriului. Iată ce a trezit toată sala şi pe mine m-a trezit şi m-a intrigat. Probabil că s-a repetat anunţul, pentru că am memorat cuvînt cu cuvînt fraza asta, fără început... „...Laura, pentru excepţionala compoziţie literară „Castelul celor două cruci", care prin originalitatea şi stilul în care a fost scrisă, ar fi meritat cu prisosinţă premiul I, însă din păcate lucrarea a fost predată neterminată..." Acum îmi amintesc perfect. Nu s-a prezentat nimeni în faţa juriului. O voce, pesemne a unei colege, a răsunat în tăcerea sălii : „A fost bolnavă de meningită. Abia a ieşit din spital de cîteva zile. Poate i s-a făcut rău..." Dar cum am uitat totul ? Eu sînt aceea care, cine ştie ?, i-am luat pe nedrept premiul. Ea e... Laura... Castelul celor două cruci...

Povestea Mariei îi impresionă pe toţi. Pînă şi Lucia îşi potoli într-un fel spiritul de contrazicere :

— Şi tu crezi că tot ce ne-a scris e adevărat ? întrebă ea cu un ton blînd. Nu ştiu de ce am impresia că seamănă

puţin a compoziţie. Poate că a transcris compoziţia de anul trecut...

— Aici greşeşti rău, Lucia ! interveni Dan. Nu e în scrisoare nici cel mai mic grăunte de compoziţie gîndită sau transcrisă. Scrisoarea seamănă cu o destăinuire, cu o erupţie.

— Zău, Lucia, se amestecă Tic emoţionat, remarcînd marele obstacol, gîndeşte-te, dac-ai fi tu în situaţia ei, nu te-ar durea să ştii că prietenii tăi discută în loc să pornească...

— Eu ? se miră Lucia. Să fiu în situaţia ei ? De ce ? Nu-mi place să alerg pe cîmpuri, aiurea... Ce să caut acolo ?

Ar fi vrut şi Ursu să spună ceva, dar îi era teamă să nu supere fie pe Lucia, fie pe Tic şi Maria, pentru că sentimental era alături de Tic, iar raţional îi dădea dreptate Luciei.

— Eu zic să nu ne pripim cu vreo hotărîre nesăbuită, spuse Dan şi simţi privirea rugătoare a lui Tic. Să mai reflectăm...

— Bine, dar e închisă acolo, se înduioşă prichindelul.

— Asta, Ticuşorule, n-o mai cred. Poate c-a dat ea peste vreo ruină sau, cine ştie, poate chiar peste vreun castel, dar chestia cu prizonierul şi cu Philippe sună puţintel a... a... cum să-ţi spun... a compoziţie literară.

— Vezi să nu te contrazici ! îl ajută Tic. De ce să nu fie adevărat ? Noi n-am trecut prin nişte istorii... parcă ai fi uitat...

— Totuşi să nu ne pripim... Ce-ar fi...

Dan nu-şi termină fraza plină de promisiuni, pentru că Lucia, care pînă atunci părea pe jumătate convinsă de adevărul scrisorii, rosti deodată cu o voce foarte hotărîtă :

— Imposibil ! E o farsă ! Cetatea Vulturilor... Castelul celor două cruci... Dac-a ajuns acolo şi e acolo, dacă e prizonieră şi vrea s-o salvăm, să ne fi spus măcar... *unde putem s-o găsim !*

Descoperirea Luciei avu efectul unui trăznet în adunarea cireşarilor. Singurul care nu simţi arsuri şi teamă era Tic. Ceilalţi însă începeau să dea înapoi : nu mai puteau opri valul de îndoieli.

— Cînd se-ntoarce Victor ? întrebă prichindelul agăţîndu-se de ultimul colac de salvare.

— Spre sfîrșitul săptămînii, răspunse Lucia.

— De ce ?... Adică... se bîlbîi prichindelul. Dar dacă fata a uitat ?

— S-ar putea și asta, Ticușor. dar vezi tu, Lucia are și ea dreptate... Închipuie-ți că primești o telegramă : „Tic, vino ! Salvează-mă. Pompilică". Ce-ai face dacă nu spune unde să vii ?

— Mai întîi aș crede că era atît de îngrozit încît a uitat adresa... apoi m-aș uita foarte simplu să văd de unde e expediată telegrama ! răspunse puștiul prompt.

Spusele mezinului aproape că stîrniră aceeași senzație ca descoperirea Luciei. Spre mirarea tuturor, Lucia îi adresă prima remarcă elogioasă :

— Foarte logic, Tic ! Noi ne complicăm în tot felul de probleme și adevărul e lîngă noi. De unde vine mesajul ?

— L-a adus cineva din Vulturești, răspunse Dan. Dar mai multe n-a putut scoate tata de la el.

— Să dibuim pe aducătorul mesajului ! propuse Lucia. Chiar dacă a mai trecut mesajul printr-o mînă n-o să fie greu să-l aflăm pe primul mesager. Și atunci toată enigma va fi ușor de rezolvat. Ticușor, meriți toate felicitările. Cine pornește în căutarea mesagerului ? Unul sau doi, ajung...

Unul sau doi ? Toți se repeziră, dar aleșii cei mai nimeriți erau Tic și Dan... și Ursu care nu voi să-și lase prietenii singuri.

— Să nu uitați esențialul ! sublinie Lucia. Ne interesează mesagerul inițial, primul !

Tic o privi cu un zîmbet superior :

— Chiar dacă mesajul a trecut prin trei sau patru mîini într-o zi, cel mult două, dăm de prima mînă care l-a luat.

Cine-și închipuia că mesajul fusese purtat de o groază de oameni ? ! Trecuse din mîinile ciobanului într-ale tăietorului, de la tăietor la bătrînul cu buza despicată, de la acesta la un învățător care mergea la un botez, de la învățător la un cetățean care nu știa dacă-i sîmbătă sau duminică, de la chefliu la un țăran cu căciulă, apoi la o moașă, apoi la o precupeață, apoi la un popă, apoi la un factor ; mai trecuse prin mîinile unui flăcău cu bicicletă, ale unui șofer care înjura ca un birjar, ale unui moșneag dărăpănat, ale secretarului primăriei din Vulturești și în

sfîrșit poposise în mîinile țăranului care-l adusese la frizerie ! Cine-și închipuia toate acestea !

Plecarea fu hotărîtă pentru a doua zi în zori. Cei trei băieți se înțeleseră să se întîlnească după-amiază, la Ursu, pentru a face preparativele și a întocmi un plan de căutare.

3

Tic ajunse înaintea lui Dan la Ursu. Vlăjganul, lungit pe iarbă citea un celebru roman de aventuri. Era tocmai la pasajul cînd eroul principal, un om cu o forță neobișnuită, cu brațe distrugătoare, lupta singur, numai cu cuțitul împotriva unui urs Grizzly. Tot abătut, puștiul se așează pe iarbă lîngă cititor. Ursu deși ținut cu sufletul la gură de paginile acelea trepidante, văzînd mutra jalnică a prichindelului, închise cartea și-l întrebă :

— Dar ce ți s-a mai întîmplat, Ticușor ?

— Crezi tu, Ursule, c-o să dăm așa de ușor de omul care-a pus, primul, mîna pe mesaj ?

— Ți-e teamă că n-o să reziști la drum ?

— Nu-i vorba de asta. Dar dacă l-o fi găsit cineva aiurea și din întîmplare ?

— Tot trebuie să-l fi găsit undeva. Și-atunci o să ne gîndim și noi cum a ajuns în locul acela. Poate că a fost aruncat de undeva și-atunci înseamnă că nu-i prea departe castelul. Dac-o fi vreun castel... Ca să-ți spun drept, Ticușorule, povestea cu castelul pare cam ticluită... Asta știi, între noi.

— Zău, Ursule, voi prea încurcați lucrurile. Așa face și mama. Dacă-i spun c-am tras de urechi o puștoaică fiindcă-și bătea surioara, ca să nu mai țipe, iar ea țipa din cauză că el îi trăsese o palmă peste bot. mama se uită pe sub sprîncene la mine și-mi dă a înțelege că nu mă crede. Dar dacă-i spun că l-am chelfănit fiindcă a dat cu o piatră după mine, atunci mă crede. I se pare mai simplu și abia a doua oară am mințit-o. Îți închipui tu că îndrăznește vreo puștoaică să arunce cu pietre după mine ?

— Ce vrei să spui cu asta ? întrebă Dan care se apropiase pe nesimțite de ei. Nu prea se potrivește...

— Parcă trebuie neapărat să se potrivească !... Voi credeți că „ea" dacă ar fi vrut să ne facă o farsă ne trimitea o astfel de scrisoare ? Ne chema într-un loc precis ca să-și bată joc de noi, să rîdă în gura mare și noi s-o auzim !

— Păi asta-i și părerea Luciei, prostuțule, îl încurajă Dan. Am trecut pe la ea și am găsit-o foarte frămîntată. Ajunsese la concluzia că lipsa adresei întărește cu cincizeci la sută presupunerea că istoriile din scrisoare sînt adevărate. Făcea ea o teorie a echilibrului...

— Atunci de ce m-ai făcut prostuț ?

— Cînd ?... Nici nu mi-am dat seama. Poate ca să te-alint...

Lui Tic îi revenise culoarea de toate zilele în obraji :

— Și ce mai spunea Lucia ? Mi-am dat eu seama de mult că are o minte foarte ageră, cum spune profesoara de franceză.

— Spunea că nu-nțelege de ce te preocupă atîta scrisoarea. Făcea ea o teorie că într-un fel nici tu nu ești prea îndepărtat de povestea scrisorii...

— ...Dar nu pot să pricep, continuă mezinul, ca și cum nu l-ar fi auzit pe Dan, de ce poate fi uneori atît de nesuferită... și de...

— Hai, nu te-nfuria pe ea, c-am vrut să te-ncerc. N-a zis nimic despre tine, decît doar că ești un băiat deștept...

— Despre tine n-a zis nimic ?

— Ce să zică ? se miră Dan.

— N-a zis că ești un urîcios și un papă apă de ploaie... Las-că-ți arăt eu...

Amenințarea lui Tic era rostită într-o doară. Nici Dan n-o luă în serios. Ursu profitase de schimbul de cuvinte dintre cei doi și terminase pasajul captivant. Se reaprinse în el spiritul de aventură.

— Grozav ! visa el. Nici eu nu m-aș da în lături. O mișcare fulgerătoare...

Ceilalți doi îl priveau fără să-l înțeleagă :

— Ce s-a întîmplat ! se înfricoșă Dan care punea în legătură spusele lui Ursu cu amenințarea lui Tic. Ce mișcare fulgerătoare ? Nu uita că ești de două ori mai greu decît mine... Sau îl înveți pe Tic cum să sară la bătaie ?

— Ar fi o fală nemaipomenită să-şi pună Ursu mintea cu tine, se răzbună totuşi Tic. Numai să te ameninţe, fără să-ţi scape vreo labă, şi-ai căpătat cel puţin o săptămînă un respect şi o preţuire în oraş cum n-ai avut niciodată în viaţa ta...

Cel care făcu cel mai mare haz la gluma lui Tic era chiar Dan.

— Uite, mă jur că evit de azi încolo timp de o săptămînă orice conflict cu tine. Întotdeauna mă prinzi pe picior greşit !

— Şi după o săptămînă ?

— Am eu timp pînă atunci să-mi antrenez ambele picioare. Chiar de mîine încep. Pînă la Vultureşti sînt vreo douăzeci de kilometri. Cînd mă gîndesc...

— Cred c-ar fi mai bine să plecăm cu trenul, spuse Ursu. Ne lasă la Brînceni la vreo şapte kilometri. Mai ales că de la Brînceni la Vultureşti mergem numai prin pădure. Ce spuneţi ?

Şi Dan şi Tic acceptară fără rezerve propunerea lui Ursu.

— Cred că n-are rost să ne pregătim pentru un popas lung. Într-o zi, două, dăm de capătul firului. Putem merge cu mîinile în buzunar, fluierînd...

Şi această nouă propunere primi aprobarea celorlalţi. Fără rucsacuri, fără bocanci, fără orice alte poveri, e mult mai frumos drumul. Dar din păcate trebuiră să renunţe repede la acest gînd frumos. În poartă apăruse Lucia gîfîind. Şi Lucia nu era fiinţa care să se agite în van, şi mai ales să alerge fără un motiv foarte serios. Cînd o văzu în starea aceea, Tic simţi că i se moaie picioarele.

— Ce-i cu tine ? o întîmpină Dan.

— A fost cineva dintre voi la Vultureşti ?

— Am fost eu odată, răspunse Ursu. Adică am trecut pe la marginea satului, nu m-am oprit. Dar drumul îl cunosc bine, adică drumul de la Brînceni pînă la Vultureşti.

— Atunci n-ai văzut ruinele ?

Toţi băieţii se repeziră spre Lucia.

— Ce ruine ?

— Acum am aflat şi eu, spuse Lucia. Vin chiar de la muzeu. Mi-am amintit ceva în legătură cu legenda Castelului celor două cruci şi a Cetăţii Vulturilor. Şi m-am dus la muzeu...

— Vultureşti ! descoperi Tic. Şi nimeni dintre noi nu s-a gîndit.

— Stai, Tic, nu te grăbi ! La muzeu am aflat o mulţime de lucruri care ne interesează pe toţi.

Lucia le povesti băieţilor că la muzeu există un fel de culegere de texte cu privire la istoria Vultureştilor. Cu sute de ani în urmă, la marginea dinspre nord a satului, se înălţa o cetate din care n-au mai rămas decît nişte ziduri în paragină. Unii istorici au încercat pe baza asemănărilor de nume să identifice în ruinele de la Vultureşti misterioasa Cetate a Vulturilor sau Castelul celor două cruci, care, precum spune legenda ar fi slujit ca loc de refugiu pentru familiile domneşti şi ca loc de adăpost pentru comorile ţării. Dar în ciuda cercetărilor făcute, savanţii n-au descoperit nimic pe acele meleaguri. Mai mult, ruinele, compoziţia şi conformaţia lor dovedeau că, la vremea ei, cetatea din Vultureşti fusese mai degrabă o întăritură zidită cu dibăcie, un fel de cazarmă a ostaşilor aflaţi sub porunca vornicului care stăpînea acel ţinut. Ba nici nu era trecută pe hărţile vremii şi nici consemnată prea des în documente ca o cetate de seamă. Pesemne că din cauza asta fusese lăsată cu timpul în paragină.

— Tocmai paragina asta, spuse în concluzie Lucia, îmi dă de gîndit. Nu vi se pare şi vouă cam misterioasă ? Poate că în mod intenţionat cetatea a fost lăsată uitării, şi a fost „dispreţuită" de documente. Ca să nu dea de bănuit cuiva. Ce spuneţi ?

— Că povestea începe să devină pasionantă ! răspunse Dan.

— Dar în aceeaşi măsură creşte posibilitatea ca scrisoarea să fie o farsă, aminti Lucia.

Pe Tic începea să-l enerveze instabilitatea Luciei. Îşi schimba părerile de la un minut la altul. O întrebă direct :

— Şi ce te face să ajungi la părerea asta ?

— Pentru că apare posibilitatea unei explicaţii în enigma adresei uitate. Fata putea să-şi închipuie că, în clipa cînd vom primi mesajul ei, ne vom gîndi imediat la Vultureşti. Adresa ei era subînţeleasă. Şi apoi cel care ne-a adus mesajul nu e şi el din Vultureşti ? Iată dintr-o dată două indicaţii care ne pot duce exact în locul unde vrea ea... să-şi bată joc de noi.

— Şi nu s-ar putea oare să se găsească în preajma Vultureştilor Castelul celor două cruci ? întrebă Dan. Umdeva pe-acolo prin munţi.

— Nu-s munţi. îl temperă Ursu. Numai nişte dealuri. Şi păduri cît vezi cu ochii.

— Dac-o fi în pădure castelul ? întrebă Tic cam arţăgos. Ce, nu se poate ?

— Nimic nu e imposibil, spuse Lucia. Dar mă cam îndoiesc. Am căutat atîtea documente. Nici un cuvînt. Chiar să se înşele toţi istoricii ?... Şi apoi un castel în pădure ? Nu văd cum a putut rămîne nedescoperit atîtea sute de ani. Sub pămînt ? Atunci nu mai e castel... e o văgăună. Nu într-o văgăună se ascundeau familiile domneşti. Cum credeţi şi voi. În orice caz ruinele trebuie văzute.

— Vii şi tu cu noi ? se repezi Tic pentru a o obliga pe Lucia la un răspuns şi mai ales pentru a nu pierde momentul care i se părea foarte favorabil.

— N-are nici un rost să mergem atîţia. Voi trei sînteţi destui. Numai să nu vă pierdeţi degeaba timpul pe-acolo. Dacă vedeţi că nu-i nimic... n-o lăsaţi pe „prizoniera în alb" să-şi bată prea multă vreme joc de voi. Întoarceţi-vă. Dacă găsiţi ceva, aveţi mijloace de comunicaţie.

Deşi lui Tic nu prea-i plăcea tonul poruncitor al Luciei, o lăsă nepedepsită de teamă să nu-i treacă prin cap altă teorie. Se mulţumi cu o simplă întrebare :

— Şi cu mesagerul ce facem ?

— Eu cred că o să fie foarte uşor. Sînt aproape sigură că nici nu va mai fi nevoie să-l căutaţi, sau în cel mai rău caz, o să-l găsiţi acolo în sat. Aş fi gata să pariez.

— Deci tu continui să crezi că la mijloc e o...

Dan refuză să rostească ultimul cuvînt din pricina privirilor ucigătoare ale lui Tic. „Că e de datoria noastră să ne convingem care-i adevărul", sublinie Lucia.

— Foarte bine ! zise Ursu care preferase să tacă pînă la concluzia finală. Mîine în zori plecăm. Cum aflăm ceva, vă comunicăm...

Tic răsuflă uşurat. Acum era sigur. Pînă la plecare mai rămăsese puţin. Se codea dacă să-l ia sau nu pe Ţombi. Deocamdată... Nu !... Dar...

— Nu mai putem merge cu mîinile în buzunar ! descoperi prichindelul.

— De ce ? întrebă Dan.

— Cum o să cercetăm ruinele ? Cu palmele ?

Ursu îl liniști :

— Prea multe nu ne trebuie. Două lopeți mici. Un tîrnăcop scurt. O secure. Frînghii. Cîțiva țăruși... dar țărușii îi facem acolo, la fața locului. Și dacă-i vorba să stăm la ruine, atunci trebuie să luăm și cortul. Și niște provizii...

— Și o trusă ! îi aminti Lucia.

— Și echipament de excursie ! adăugă Ursu. Nu știu dacă ne trebuie neapărat bocanci, dar nici nu ne putem aventura numai cu pantofi de basket.

— Și lanterne ! strigă vesel prichindelul, care începea să simtă freamătul și neprevăzutul unor extraordinare întîmplări.

CAPITOLUL VIII

1

Patru persoane coborîră din tren la halta Brînceni, în dimineața aceea. Cei trei cireșari și o fetișcană de vreo optsprezece ani cu niște cozi negre, ca pana corbului și lungi pînă la coapse. De la haltă porneau două drumuri, unul ducea în sat, celălalt ocolea satul și intra în pădurea deasă care acoperea toate dealurile din jur. Fetișcana, după ce aruncă o privire curioasă și veselă cireșarilor, porni în pas sprinten pe drumul care ducea spre sat. Cireșarii apucară cealaltă cale. La intrarea în pădure întîlniră spre surprinderea lor aceeași fată care parcă se oprise să-i aștepte.

— Păi de ce n-ați spus că mergeți prin pădure. Că porneam împreună.

— Tot spre Vulturești ? întrebă la rîndul său Dan.

— Tot. Văs-că și-mneavoastră. Dar nu v-am mai văzut pe-acolo. Parc-ați fi cam nouți pe la noi...

Mergeau împreună pe drumul larg care tăia în două pădurea.

— Nici n-am mai fost ! răspunse Ursu mirat de vorbăria fetei.

— Asta-i bună. Dar ce căutați la noi cu atîtea bagaje ? Nu cumva mergeți la ruine ? De vreo trei ani n-a mai fost niméni pe-acolo.

— De ce să nu mergem ? făcu Dan pe miratul. Nu e voie ?

— Ba cum nu. Da' nu știu ce-ți mai putea vedea. Că tot ce au lăsat oamenii au sfărîmat învățații aceia. Nu-ș ce căutau că nu scoteau o vorbă. Oamenii ziceau că umblă după niște oase, da' parcă poți să crezi.

— S-au găsit oase pe-acolo ?

— Așa zic oamenii. Dar asta de mult. Din vremea cînd luau de-acolo cărămizi și pietre ca să-și ridice case.

— Cum ? întrebă Tic uimit. Au stricat ruinele ?

— Apoi tot satu-i făcut din piatră de-acolo. Și la drept vorbind la ce mai puteau să folosească ruinele ? Oamenii noștri-s gospodari și isteți. Mă miră că n-ați auzit de satul nostru. Gurile rele au scornit și-o zicătoare : „cică la Vulturești dacă-ți dă unul o prună se ține după tine pînă lepezi sîmburele ca să-l ia înapoi !" Da-s numai vorbe de ocară. Odată chiar, cînd umblau prin preajmă hoții, că la noi în sat se fereau să intre, le era frică, oamenii au pus un fel de momeală, cic-au lăsat slobode niște vite într-o curte pustie fără cîini. Abia a treia zi s-au încumetat hoții. Și i-au prins oamenii, le-au descoperit sălașul, ș-au împărțit între ei toate bogățiile pe care le-au găsit în sălașul hoților. Și erau destule. Da' asta de mult, de pe vremea mamei.

— Văd c-aveți cu ce vă lăuda... încercă Dan s-o ia peste picior.

— Parcă numa-atît ? ! continuă fetișcana. Tot pe vremea mamii, spun oamenii, se zvonise în sat că vin orășeni și cată lucruri vechi. Oale. țiglă încrustată, iatagane și tot felul de bazaconii... Numai vechi să fie. Se zicea c-ar da bani buni pe vechituri din acelea. Au început oamenii să scotocească prin casă, să-și ruginească lucrurile, să le scrijălească, ce mai, spunea mama că toate oalele din casă păreau de pe vremea lui Noe. iar răzbunicul tocise într-atît armele de la '77 că parcă le lepădase chiar Decebal. Unii au făcut și mai și. Au scos bucăți de țiglă de pe casă. le-au fiert în zamă de cărbune și-au încrustat pe ele semne, așa cum le venea lor în cap. A mers bine treaba... Cică s-a vîndut !... Mii de lucruri s-au vîndut, mai ales unor cocoane înalte și slabe. Da unu a vrut s-o facă și mai și, ș-o scris pe trei bucăți de țiglă învechite trei nume : Decebal, Traian și Mararu. La-nceput cocoanele au țipat de bucurie. S-au întrebat apoi între ele, așa spunea mama, că era și ea în preajma lor : „cine o fi oare Mararu". Ele schimonoseau cuvîntul. Da' cel care făcea țiglele n-a putut să tacă. prostu'. Le-a zis că trebuie să fie strămoșul popii Măraru de sus de la schit. Și-atunci ăia care cumpăraseră cică erau să leșine. Au început să țipe, să ne facă tîlhari... Da' oamenii noștri nu-s săraci la minte. Le-ați cumpărat o dată — gata !

Ce, am spus noi că-s de pe vremea lui Noe ? Voi aţi venit în casă şi mai că ni le-aţi smuls din mînă. Şi să nu ne întîlhăriţi că punem mîna pe ciomege... Ş-au plecat cucoanele fără măcar să se mai uite înapoi.

Tic, în ciuda emoţiei pe care i-o stîrnea drumul spre ruine, rîse cu o poftă nebună la istorisirea fetei.

— Doamne ! Ce şmecheri ! Strămoşul popii Măraru !

— Şi-au mai fost şi altele, continuă fata cu cozi. Tot pe vremea mamii. Cic-a venit un panglicar din aceia care umblă prin iarmaroace cu „uite popa, nu e popa". Jăcmănise vreo opt sate pînă atunci. Venise cu vreo patru, cinci hăidăi, fiecare cu altă şmechereală. Oamenii au zis că ce să se bage ei la jocurile ălea, că toţi îs nişte pungaşi. Dar ei îi îmbiau mereu. Nene, ziceau, încearcă, nene, că nu costă. Dar nenea îşi vedea de treabă. Hai, moşule, că-i pe gratis. Moşul se uita, da' nu îndrăznea. Pe unul l-a pus dracu' să joace „Uite popa, nu e popa". Cu trei cărţi. Ş-a deşărtat ăla tot chimirul. Da' pungaşii nu se lăsau. Iei doi poli pe chimir ? Omul, ce să facă, l-a dat cu doi poli. Da a-nceput să cîştige. Şi-a scos banii. Pungaşul zice : Ia mai încearcă, nene. Da' pe toţi banii, i-a răspuns nenea. Pe toţi. Ş-a cîştigat. Pungaşii se înfuriaseră şi ei. Îl îndemnau mereu să joace. Şi el cîştiga mereu. Ştiţi, cum îs tîlharii, ei nu-şi pierd nădejdea pînă-n ultima clipă. Mai ? îl îndemnau. Hai, acum, după ce-ai cîştigat atîta !... Omul ce să facă, juca. Cîştiga. Pungaşii tremurau de furie. Da' n-aveau ce face că era tot satul strîns în jurul lor. Şi tot ei, ca să vezi, îl îndemnau să joace. „Uite popa, nu e popa, care şi unde este popa". Am văzut şi eu prin iarmaroace da' nu eram nebună să mă bag. Şi tîlharii mereu : Da' mai joacă, ce te grăbeşti aşa ? Pîn-au început să se roage de oameni : Dau haină nouă pe doi poli. Oamenii, de, chilipir, le-au cumpărat şi hainele, pe urmă şi încălţămintea şi nu mai ştiu ce. Pe urmă s-au rugat de om să le dea un pol măcar să aibă cu ce bea cîteva garafe cu vin. Omul le-a dat dar l-au pierdut şi pe ăla. Au ieşit pungaşii din sat doar în izmene şi-n cămăşi, cu cînii după ei. Iar ăla de-şi pierduse la început chimirul se îmbogăţise. Dar pe urmă oamenii au aflat că numai jumătate din ce luase era al lui. Fiin-că se înţelesese mai dinainte cu unul din pungaşi ca să-i însemne cartea. A-mpărţit cu el pe din două da' tot s-a

ales cu o groază de bani. Nu-ş cîţi boi şi cai şi-a cumpărat...

— Mi-e teamă ca nu cumva să ne-ntoarcem şi noi ca pungaşii ăia, se sperie Dan.

— Apoi una şi mai şi, se aprinse fata. Tot de pe vremea mamii. Cică venise un jandar nou în sat, unul tare al dracului. Schimbase opt sate pînă atunci şi-şi făcuse opt rînduri de case în opt tîrguri unde-şi avea fetele şi nepoatele. Un pîrlit de jandar, majur din ăla... Cînd a ajuns în satul nostru a spus că mai are două nepoate... Şi după ce le măritã şi pe ele îşi cere pensia. Dădea a-nţelege adică... Oamenii dacă vor pot să scape lesne de dînsul... Da' oamenii noştri îs chivernisiţi. Nu dau ei banu' pe te miri ce. Ş-a-nceput să se lege jandarul de oameni. Procese, amenzi, pe-atunci era uşor să-şi facă unul ca el de cap. Oamenii s-au dus la mai marii lui, da' ei le-au spus că l-au mutat de opt ori pînă atunci, că n-au ce mai face cu dînsul. Oamenii cum să răspundă ? Îndurau. Dar el mai cu foc pe capul lor. Ca s-o scurtez, că văd că s-apropie satul, într-o zi numai ce aleargă de la oficiu la el, factorul cu opt telegrame. Opt telegrame !... Jandarmului i s-a albit părul cînd le-a văzut. Da' cum le-a citit mai să-i treacă supărarea. În telegrame, nepoatele şi fetele îl vesteau că sosesc la el.

Jandarmul s-a gîndit că poate or fi crezînd ele că-i ziua lui, ba pînă la urmă se zăpăcise într-atît încît chiar crezu că-i ziua lui. Ş-au venit fetele şi nepoatele lui toate o dată, parcă s-ar fi înţeles. Tată-său cu trei căruţe la gară. Ele sar din tren şi vin plîngînd spre dînsul : „Am venit, tătuţă, am venit". Jandarul să leşine nu alta. Da' de ce-aţi venit ? Păi nu ne-ai chemat tu ? boceau ele. Ce se petrecuse ? Fetele primiseră telegrame ca din partea tatălui lor să vîndă imediat casele, oricui, cu oricît şi să vină la el că-i un lucru foarte grav. Fetele care ştiau cum se făcuseră casele le-au vîndut mai pe nimic. Le era frică, de, ştiţi doar ce frică bagă telegrama-n om, ş-au venit. Jandarul parcă înnebunise. A fugit peste dealuri, a ajuns în sat ş-a-nceput să urle. M-aţi calicit, tîlharilor. Vă-mpuşc, vă-mpuşc. Da' l-au luat cîinii la goană. Nici pînă astăzi nu se ştie cine a trimis telegramele, da' trebuie să fi fost unul deştept. Nimeni n-a putut să afle. Că-n ziua cînd s-au dat telegramele, fusese zi de tîrg şi tot satul era în oraş. Noaptea, jandarul cică iar a început s-alerge prin mijlocul satului şi să spună că l-au calicit

vulturenii. Na ! na ! urla jandarul şi cică-şi arunca boarfele de pe el prin curţile oamenilor. Şi oamenii le luau, de, cum să dea cu piciorul chilipirului ? Pe urmă s-a dus jandarul la post, era aşa cum îl făcuse mă-sa, ş-a-nceput să dea telefoane prin toate oraşele, pe la mai marii lui, cică şi la Bucureşti a dat, ş-aşa zic oamenii că spunea la telefon : Să trăiţi dom' colonel, eu plutonierul majur Ion Sglimbea vă raportez c-am ajuns în chelea goală..." Cică închidea telefonul, cerea alt oraş şi mereu aşa. Pîn-au venit după el... Aşa-i cu oamenii din satul nostru ! Nu-i bine să te pui rău cu dînşii.

Fata se despărţi de cei trei cireşari după ce le arătă drumul cel mai scurt spre ruine.

2

Ruinele erau într-adevăr într-o stare jalnică. Fosta cetate fusese aşezată la poalele unui deal abrupt. Cîndva zidul din spatele ei făcuse joncţiune cu dealul. Dar zidul acela dispăruse aproape în întregime. Doar cîteva rămăşiţe roase de vremuri şi sparte de mîna omului mai apăreau pe ici, colo. Din pereţii laterali rămăseseră bucăţi mai mari care se înfundau în pămînt printre nişte gropi şi şanţuri. Din zidul din faţă, nimic. Oamenii îl dărîmaseră pînă în temelie, îl căraseră în sat şi-l transformaseră în fundaţii pentru locuinţe. Locul în care fusese temelia zidului devenise un şanţ adînc, care uneori se înfunda sub pămînt, alcătuind nişte pivniţe. Găurile de sub pămînt însă erau mocirloase, rău mirositoare, întunecoase.

Atîta mai rămăsese din Cetatea Vulturilor de odinioară.

Cei trei cireşari îşi instalaseră cortul deasupra zidului de reazem, sau mai bine zis deasupra locului unde fusese zidul din spatele cetăţii. Locul acela fiind mai înalt, puteau observa de-acolo toată regiunea pe care o ocupase întărîtura, aveau vedere liberă în faţă, iar în spate erau apăraţi de dealul abrupt, pietros.

Prima explorare nu produse asupra cireşarilor decît o impresie de jale şi de tristeţe. La început Dan voise să

schițeze pe un caiet planul fostei cetăți dar pe parcurs își abandonă gîndul. Era cu neputință, își spuse el, ca în ruinele acelea jalnice, scotocite în toate ungherele, să mai fi rămas ceva care să merite cel mai mic interes. Darămite un castel de marmură albă făcut anume pentru refugii domnești. Scotoceau cam fără convingere, dar nu și fără atenție. Și cel mai atent explorator era Tic. Dar și pe el îl cuprinsese teama. Oare vulturenii, gîndea el, oameni dați dracului, după cum îi descrisese fata aceea cu cozi, ar fi lăsat ei în stare atît de jalnică ruinele dacă n-ar fi fost siguri că nu mai pot folosi la nimic altceva decît la construirea propriilor locuințe ? Nici nu încăpea îndoială că le cotrobăiseră și că trecuseră cu sapa, cu grebla sau cu mîna și dincolo de zidurile cetății. Totuși, cine știe... Citise despre atîtea ganguri și intrări secrete, despre atîtea locuințe subpămîntene... Ruinele mai aveau șanțuri înfundate, ziduri întregi, pivnițe și gropi care poate...

— Dan ! strigă Ursu. Cred, totuși, că ar fi bine să întocmim un plan al cetății. Mai mult ca să vedem cum arăta cu trei sau patru secole în urmă. Ți se pare greu ?

— Da de unde ! Eu am impresia că avea forma unui trapez, cu baza mare lipită de deal. Ce zici, Ursule ?

— Trapez spui ? Eu cred că mai degrabă un triunghi cu baza în deal.

— Un triunghi ? se miră Dan. Dar zidul mare din față ?

— Zidul mare din față nu mi se pare că face parte din cetatea propriu-zisă. Seamănă mai degrabă cu un evantai, cu un semicerc lăsat în afara cetății, un meterez înaintat, cu menirea de a apăra.

— Crezi că merge pînă-n deal ? Atunci înseamnă că spațiul ăsta pe care-l numim cetate, adică locul unde ne găsim, este un fel de donjon. Dar cine-a mai văzut donjon în formă de triunghi ?

— În orice caz, sînt sigur că parapetul din față nu se leagă ceva zidit de ruinele pe care ne aflăm noi, spuse Ursu. Poate că aceste ruine nici nu sînt ale unei cetăți ci ale unui castel.

— Ce te face să crezi asta ? întrebă Tic.

— Deosebirea prea netă dintre zidul din față și zidurile pe care stăm noi. Am văzut cîteva pietre și cărămizi care-au mai rămas de la zidul din față. le-ați văzut și voi...

— Da, își aminti Dan, dar nu înțeleg.

— Sînt din alt material. Cred că asta și explică de ce zidul a fost exploatat ca o adevărată carieră de piatră, de ce n-a mai rămas nimic din el. Era făcut dintr-un material mai bun, mai rezistent.

— Și ce deduci din asta ? întrebă Dan.

— Știu și eu ? ! Nu-s specialist în materie de construcție, deși cu vreo doi ani în urmă îl ajutam, vara, la lucru, pe un unchi, zidar. Cîte ceva mi-a mai rămas de la el... S-ar putea ca zidul din față să fi fost mai vechi...

— Eu credeam că-i tocmai pe dos ! se miră Tic.

— S-ar putea și asta, deși dacă ne gîndim mai bine...

— Ba eu cred că ai dreptate ! interveni Dan. Zidul din față, ca zid înaintat de apărare, înfrunta tot greul unui atac și trebuia să fie făcut în orice caz dintr-un material mai solid decît cel din care sînt făcute locuințele și turnurile din interior.

— La asta mă gîndeam și eu, zise Ursu. Vezi de ce, Ticușor, mi s-a năzărit ideea că avem aici în fața noastră ruinele unei cetăți-castel ?

— Nu se poate ! se opuse Tic cu vehemență. Cum putea să fie răpciuga asta un castel ? ! Și încă ce castel ! Eu nu cred asta în ruptul capului.

— Stai, Tic, nu te pripi ! îl opri Dan. Crezi că e obligatoriu, absolut obligatoriu ca aici să se fi înălțat Castelul celor două cruci ?... E adevărat că prea multe concordă... Și numele, s-ar părea că și arhitectura...

— Dar istoricii oare de ce n-au găsit nimic ? întrebă Ursu. Ei au ajuns în mod sigur la o concluzie. La ce concluzie ?

— Asta o știe toată lumea, spuse Dan. Din moment ce nu se vorbește despre descoperirea Cetății Vulturilor și a Castelului celor două cruci, înseamnă că nu s-a găsit urmă din ele aici.

— Ar fi totuși bine, să ne băgăm puțintel prin subsolurile ruinelor, propuse Ursu. N-avem voie să lăsăm tocmai asemenea locuri necercetate. Ce zici, Ticule ?

Tic era gata. Și Dan. Amîndoi coborîră cam cu silă, pe urmele lui Ursu, într-o văgăună care părea mai mare și mai curioasă. Într-adevăr după ce păși cîțiva metri pe pămînt moale, noroios, simțiră sub tălpi o masă tare,

parcă de piatră. Aţîţaţi, cei trei cercetaşi aprinseră lanternele. Se aflau la intrarea unui gang subteran căptuşit cu piatră. Descoperirea li se părea importantă. Înaintară cu prudenţă, luminîndu-şi bine drumul. La stînga şi la dreapta coridorului subteran se vedeau două găuri întunecoase. În lumina lanternelor cele două găuri luară forma unor încăperi pustii şi părăsite.

Le cercetară pe rînd, toţi pereţii, podeaua, dar nu mai descoperiră nici o altă cale de comunicare directă sau secretă. Se pregăteau să facă drumul înapoi. Dan spuse atunci la inspiraţie :

— Dar n-am cercetat tavanele !...

În camera din dreapta descoperiră într-un colţ al tavanului o deschizătură în formă pătrată. Cireşarii se uitară uimiţi unii la alţii. Cetatea începea să devină interesantă. Tic începea parcă să vadă marmura albă a unor încăperi misterioase şi înăuntru, într-o rochie lungă, foarte albă... Îi ceru voie lui Ursu să pătrundă el primul prin chepengul de sus...

3

Fata în alb fusese readusă în încăperea în care făcuse prima dată cunoştinţă cu castelul. Liniştea şi lucirea veşnică a marmurii redeveniseră iarăşi stăpîne în cameră după zile aspre de cercetări şi bocănituri şi zgomote rele. Cei trei căutători nu descoperiseră nimic în încăperea prizonierei. Îşi continuau cercetările în celelalte camere.

Prizoniera se refugiase împreună cu Philippe în curtea mare, interioară. Noi emoţii îi învăluiră sufletul. Dimineaţa, găsise în apropierea uşii secrete o hîrtie în care cineva înfăşurase o monedă mare, de aur. Privi din nou moneda în lumina puternică a zilei. Era o monedă veche, romană. Fusese păstrată atît de bine încît părea bătută de curînd. Oare cîte kilograme de aur valora ? Ambele efigii erau ale unui împărat roman. Fata tresări cînd descifră numele împăratului... Caligula... Despotul, crudul

împărat care-l făcuse consul pe Incitatus... care-şi înnobilase calul ! Moneda avea deci o vechime de aproape douăzeci de secole...

Fata în alb despături hîrtia în care găsise moneda şi citi uimită un misterios şi laconic mesaj : „*Nu-ţi fie teamă ! Nu eşti singură ! Primeşte ca semn de prietenie moneda. N-o pierde ! Un prieten*". Cine putea să fie cel care se ascundea sub această denumire ? Ce voia să spună prin „nu eşti singură" ? De ce-i dăduse o monedă atît de valoroasă „în semn de prietenie ?"

Din păcate, un lucru era sigur. Chiar dacă primiseră mesajul ei, cireşarii nu avuseseră timp să ajungă pînă la cetate. Dar vor putea ajunge vreodată ? Scrisese un nou mesaj pentru ei în care le dădea toate indicaţiile, schiţase chiar şi un plan al drumului către cetăţuie şi un altul care-i putea duce pe cireşari la intrarea în castel. Memorase puncte sigure de reper în labirintul acela de movile, şanţuri şi bolovani. Ar fi putut intra cu ochii închişi. Şi mesajul nou şi planurile erau gata, dar vor ajunge ele vreodată în mîinile cireşarilor ? Cum ? Prin cine ?

— Philippe, prostuţule ! Ştii tu cît sîntem de singuri ? Nu mai vreau singurătate, Philippe ! Vreau libertate ! Vreau lume multă ! Vreau prieteni, Philippe !

Prizoniera luă din nou hotărîrea de a escalada zidul cu crenele. Iarăşi înţepeni sus, la marginea prăpăstiei, iarăşi privi cu febră şi speranţă poteca pe care o pornise ciobanul cu primul ei mesaj. Şi iarăşi, ca de atîtea ori, poteca era goală. Coborî cu inima plină de tristeţe şi cu arsuri în colţul ochilor.

— Ce crezi, Philippe, oare să-i încredinţăm aceluia care spune că ne e prieten mesajul nostru către cireşari ?

Fata în alb repeta o întrebare mai veche la care, singură, nu ştia cum să răspundă. Oare cel care-i dăruise moneda era într-adevăr un prieten ?

— Ce crezi, Philippe ? se înfurie ea. Avem un prieten în închisoarea asta ?

Philippe n-o asculta. Devenise tot o coardă. Făcu un salt în aer şi se ascunse după un bolovan. Fata în alb căuta pricina agitaţiei lui Philippe. Pe masa de piatră care-i servise de bancă, zări ceva negru mişcîndu-se... Spaima o paralizâ... Reptila lucioasă, vînătă, cu o umflă-

tură pe bot își strînsese toate vertebrele... Părea un arc negru gata să se desfacă ! Țîșni în aer ca un fulger negru...

În aceeași clipă, din stînga fetei în alb se desprinse o altă vietate mai iute ca un fulger. Cele două corpuri se întîlniră în aer lîngă coapsa fetei în alb. Coada viperei atinse în cădere rochia Laurei.

Reptila nu mai avu vreme să se apere. Colții lui Philippe o decapitară într-o clipită. Apoi leneș, motanul își reluă locul la picioarele fetei, alintîndu-și blana moale de gleznele ei. Încetul cu încetul fata își alungă spaima care o pietrificase. Încercă să-și adune gîndurile. Trebuia să se stăpînească, să-și învingă emoțiile, să acționeze. Mîngîierile blînde ale lui Philippe îi readuseră calmul.

Cu ajutorul unui băț aruncă într-o groapă trupul încă în convulsii al reptilei. Făcu la fel cu capul mic și scîrbos și doar atunci cînd îl rostogoli în groapă îi descoperi cornul înspăimîntător. Un fior rece îi trecu prin șira spinării. Philippe o privea cu ochi blînzi, adormiți. Fata în alb se aplecă și începu să-i mîngîie lin capul și gîtul. Motanul îi primi ca un copil mîngîierile, își lăsă pleoapele să cadă și începu să toarcă monoton.

— Oh, Philippe, dragul meu Philippe, șoptea fata cu vocea plină de căldură și recunoștință.

Peste castel se lăsă înserarea. Prizoniera se îndreptă spre camera ei. În ochi i se iviră lacrimi mari, grele :

— Ce cruzime, Philippe ! Cît de crud poate să fie !

În mintea ei apăruse imaginea omului cu cicatrice.

4

În încăperea pe care și-o aleseseră drept sediu stăteau pe un pat de campanie două umbre. Lumina slabă nu lăsa să li se distingă fețele.

— E supărat șeful astăzi, se auzi vocea slăbănogului.

— L-am simțit și eu. Pesemne că nu-i iese ceva la socoteală...

— Crezi că din pricina ciobanului ?

— Oricum și din pricina asta... Dar mai sînt și altele...

— Mi s-a părut totuși, că pînă la urmă s-a înțeles cu dînsul...

— Într-un fel da... Dar parcă poți să fii sigur ? Dacă a scăpat ceva, dacă a vorbit cuiva ?

— Neghiobul ! Nu putea să stea de vorbă cu noi mai înainte !...

— El totuși se jură că n-a scos un cuvînt în altă parte...

— Nu mai știi cînd să-l crezi ! Trebuie să ne ferim...

— Crezi că mai găsim ceva ?

— Sînt sigur ! Șeful spune că nu se sfîrșește totul aici. I-a intrat asta în cap ca o idee fixă...

— Mi-e teamă să nu facă vreo imprudență. Nu crezi că în chestia cu fata ?...

— Eu am toată încrederea în el. Nu uita că nu sîntem la prima încercare. Nu-ți mai aduci aminte ? Întotdeauna am reușit.

— Aici însă mi se pare foarte primejdios. În fiecare moment, la fiecare pas...

— Ssst ! Mi se pare că vine..., anunță omul cu ochii de viezure.

— Ți s-a părut... Trebuie să fie prin camera...

— Nici acum n-auzi ? Sssst ! Tot n-auzi ?

— Ba da !

Ușa secretă se deschise și în cadrul ei apăru silueta masivă a omului cu cicatrice :

— Să vină cineva c-o lanternă. Repede !

Slăbănogul sări de pe pat, luă o lanternă dintr-o firidă și alergă pe urmele omului cu cicatrice. Viezurele rămase singur în încăpere. Cu pași înceți se îndreptă spre firida cu tainițe. Deschise ușița secretă și-și băgă mîna înăuntru. Scoase afară un pumn de monezi lucitoare, de aur. Contactul cu piesele acelea arămii și strălucitoare îi produceau o plăcere fizică. Auzul lui ascuțit sesiză un zgomot îndepărtat. Puse în grabă monezile la loc, închise ușa tainiței, și se azvîrli pe patul de campanie.

Ceilalți se întorceau. Slăbănogul anunță sec :

— Nimic !

Apoi încăperea intră în stăpînirea tăcerii.

5

În cealaltă cameră, în aripa cealaltă a castelului, fata în alb visa...

...Era într-un salon mare alb, cu pereți de marmură, cu o coloană uriașă în mijloc... Trena rochiei albe i se prelungea pe lespezile de marmură. Ușa mare de fier era larg deschisă. Un valet, îmbrăcat în livrea cu fireturi de aur, o privea supus, cu niște ochi mici de viezure. Într-un ungher, un bărbat înalt, cu o cicatrice care pornea de sub ochiul stîng și se oprea în colțul buzei, își plecase capul, învins. Ropot de pași, pinteni și clinchete de voci pătrundeau prin ușa deschisă. Valetul cu ochii de viezure își îndoi spinarea și anunță cu voce înceată :

— Excelență, sosesc cireșarii !

Castelana în alb își uită pentru o clipă ținuta și gradul și alergă spre ușă în întîmpinarea oaspeților. În grup vesel pătrundeau pe ușă cireșarii... O fată mirată și negricioasă, cu cozi... un tînăr înalt, puternic, un adevărat Hercule... un băiat scund și rotofei pe care nu se potrivea de loc fracul albastru și lung pînă la călcîie... apoi o altă fată pe care n-o cunoștea... un băiat slăbuț, elegant cu trupul parcă făcut anume pentru a îmbrăca haine de gală... apoi Victor... Victor care nu-și mai deslipea privirile din privirile emoționate ale castelanei... apoi un puști cîrn, cu părul ciufulit, cu un ochi acoperit de o fîșie de mătase neagră...

— Îngăduiți, excelență... spuse valetul și făcu un semn spre omul cu cicatrice.

Fericită, castelana oferi cu un gest larg libertatea bărbatului învins și cu capul plecat ascuns într-un ungher al salonului. Apoi își privi oaspeții... dar deodată inima începu să-i bată cu putere. Pe marmura podelei o panglică neagră înainta fără zgomot... Castelana scoase un țipăt...

Omul cu ochii de viezure își opri pașii la auzul scîncetului. Din patul de campanie îl priveau aprinși ochii motanului. Se ascunse după coloană și așteptă... După cîteva clipe își reluă mersul. Lumina lanternei sale parcurse golul unei firide... Descoperi într-un colț un pachețel de hîrtie. Își abătu raza de lumină asupra lui. Citi cuvintele scrise cu litere mari !... „Frizeria Higiena — pentru

Cireşari". Omul luă pachetelul, îl pipăi, şi tresări. Înăuntru se afla o monedă. Stinse lanterna şi băgă pachetelul în buzunar. Se apropie apoi de patul de campanie. Privirile motanului nu-l părăseau nici o clipă. Se opri la un pas de trupul nemişcat şi încordat ca un arc al vietăţii cu jar în ochi. Îşi aplecă privirile spre patul în care dormea şi visa fata în alb. Întinse mîna... Philippe zbură în aer şi-şi opri ghearele în mîna care se retrase speriată înapoi. Repede, fără zgomot, omul cu ochii de viezure părăsi camera prin uşa secretă.

Fata în alb visa... Philippe se năpustise asupra panglicii negre, scîrboase şi-i despărţise capul de trup...

— Philippe ! şopti ea în vis şi motanul se ghemui fericit la picioarele ei.

6

Putea să fie miezul nopţii. În cortul de deasupra ruinelor nici unul din cei trei cireşari nu izbutea să adoarmă. Dar nici unul nu îndrăznea să tulbure liniştea celorlalţi. Se gîndeau toţi la evenimentele zilei. Chepengul acela ascuns sus în plafon nu-i duseră. cum îşi închipuiseră sau cum doriseră, la cine ştie ce descoperire senzaţională. Dăduseră acolo peste o cămăruţă strîmtă, murdară, un fel de pod, pe pereţii căruia abundau tot felul de inscripţii şi semnături şi mai ales date. care de care mai recente. Copiii satului îşi făcuseră, pesemne. un obicei din a se juca pe-acolo. de-a ascunselea, în zilele de sărbătoare. Cercetară apoi şi alte gropi şi alte pivniţe, dar toate erau murdare, înfundate şi ţipau de la prima privire, că nu pot ascunde intrări secrete sau cine ştie ce taine care i-ar fi interesat pe ei. Totuşi hotărîră să-şi continue cercetările şi a doua zi, cu mai multă atenţie.

Ursu simţi că prietenii lui nu au adormit încă. Îl preocupa un gînd. Întrebă cu voce cît se poate de şoptită:

— Dormiţi ?

I se răspunse la fel de încet :

— Nu !...

— Eu cred că trebuie să ne mișcăm mai iute, spuse el. Să nu ne irosim tot timpul scotocind ruinele. Ce zice, Ticușor ?

Puștiul înțelese rostul întrebării lui Ursu. Ar fi vrut să rămînă mai departe la explorarea ruinelor. Dacă, totuși, pînă la urmă va sări un iepure de undeva ? Dacă vor găsi un indiciu cine știe sub ce camuflaj ? El să nu fie acolo ? Dar dacă nu se va găsi nimic ? Atunci într-adevăr își irosiseră timpul zadarnic. De aceea răspunse fără echivoc :

— Ai dreptate ! Trebuie să ne mișcăm și dincolo...

— Vrei să mergem pe urmele mesagerului ? întrebă Dan.

— Tic singur ajunge, șopti Ursu. Nu cred c-o să fie prea greu. Zău că trebuie să lămurim cît mai repede toată povestea asta a castelului și a prizonierei. Pînă mîine la prînz trebuie să ajungem la o concluzie, sau măcar să ne facem o părere. Ce spuneți ?

— Eu pornesc, dacă vreți, și-acum... răspunse mezinul. Pînă mîine la prînz dau eu peste cel care a pus primul mîna pe mesaj, chiar de-ar fi să intru în fiecare casă...

— Dacă treaba s-a aranjat, hai să încercăm să ne culcăm. spuse Dan moțăind. Fiecare o să avem mîine bătaie de cap. Noapte bună !

Se lăsă din nou tăcerea în cort. O tăcere grea, forțată. Dar tinerii nu-și obosiseră într-atît gîndurile încît să se lase amețiți și furați de somnul care întîrzia pe undeva.

Timpul se scurgea încet. Minute lungi, nesfîrșite. Toți trei auziră șuieratul. Un șuierat lung, estompat, din acelea care se scot cu limba nemișcată. După cîteva clipe răsună un al doilea. Parcă și mai aproape. Erau ca un fel de semnale. Pe urmă un al treilea.

Toți trei se ridicară în capul oaselor.

— Ssst !... porunci Ursu și le făcu semn să se uite o dată cu el printr-o deschizătură a cortului.

Noaptea era întunecoasă. O îngrămădire de nori negri acoperise luna și stelele. Ochii lor nu deosebiră la început nici o mișcare în beznă. Dar după un timp zăriră lipite de un zid trei pete mari albe. Răsună un nou șuierat. Venea din direcția petelor albe. Păreau trei fantome și înaintau toate trei, fără alt zgomot spre cort. Ursu își liniști prietenii cu un gest.

— Sssst... de-abia auziră Tic și Dan. Rămîneți aici...

Își încălță pe neauzite pantofii și ieși afară prin cealaltă parte a cortului.

Umbrele albe înaintau fără zgomot sîsîind mai încet sau mai tare. Se depărtaseră unele de altele, vrînd parcă să asalteze cortul din trei direcții. Umbra din dreapta se prăbuși dintr-o dată fără să scoată un scîncet. Un braț puternic îi cuprinsese mijlocul, iar o palmă îi astupase gura. Totul se întîmplase într-o fulgerare de secundă. Încercase să se împotrivească dar o chingă de fier o strîngea atît de tare că i se opri răsuflarea. Forma albă fu ridicată apoi în aer... În aceeași clipă, fantoma din mijloc, parcă simțind că se întîmplă ceva, întrebă cu voce aspră :

— Hei ? Ce-i acolo ? și aruncîndu-și cearșaful alergă în dreapta, unde vedea că se zbate în aer o formă albă.

Cînd își dădu seama despre ce e vorba era prea tîrziu. Brațul său fu prins ca într-un clește de un braț străin și sucit pînă la țipăt. Cele două suporturi de cearșafuri, fostele fantome, erau la discreția lui Ursu. Amîndouă, cu brațele răsucite pînă la limită, se supuneau fără să crîcnească.

— Nici o mișcare, porunci Ursu. Altminteri vă rup brațele. Chemați-l și pe celălalt... Dan, Tic. ieșiți ! își strigă Ursu prietenii. Avem niște oaspeți ciudați...

Cei doi indivizi prinși de Ursu nu îndrăzneau să se miște nici cu un centimetru. Durerea și groaza unei dureri și mai cumplite îi paralizâ.

Amîndoi strigară în același timp :

— Fă Catrino ! Vino-ncoace !

Dar nimeni nu răspunse și nu se mișcă.

— Vino fir-ai a dracului ! Ai vrut să-ți rîzi de noi...

Apoi se rugară de Ursu :

— Da' mai sloboade-ne oleacă, văleu, că mîine avem coasă.

Tic și Dan ieșiră din cort cu lanternele aprinse. În lumina lanternelor văzură toată scena. Doi flăcăi groși și înalți, dintre care unul cu un cearșaf pe umeri, stăteau nemișcați ca niște stîlpi. Amîndoi aveau cîte un braț întors la spate.

— Vino, fă, o dată ! rupeți-s-ar rochia de mireasă la altar. Vino, că nu ne mai simțim mîinile.

De după un zid se desprinse o formă albă și o voce foarte cunoscută răsună în urechile cireșarilor :

— Ptiu, fir-ați voi să fiți ! Și vă lăudați că sînteți cei mai voinici și mai îndrăzneți din sat !... Halal ! Nu mă mai jucați voi la horă cîte zile veți trăi...

Pe Tic și pe Dan îi pufni un rîs de le era teamă să nu le crape burțile...

— N-am venit cu gînduri rele, continuă fata cu cozi, am vrut numai să vă speriem puțin și pe urmă să vă povestesc una, pe care am uitat să v-o spun, tot de pe vremea mamii... Da' dați-le drumul că le-ați băgat de tot frica și durerea-n oase.

Ursu îi liberă pe cei doi amatori de fantome și amîndoi își frecau brațele de zor. Unul din ei începu să se jeluiască :

— Valeu, domnule, m-ai zdrelit. Da' unde-ai învățat să strîngi așa ? C-avem noi unul în sat, un mocan, îi zice Chișleag, care se laudă că bate doi și chiar o face, da' cu noi nu i-a mers niciodată... Dac-am fi știut noi asta... de mult dormeam... Văleu...

— Trece, zise Ursu. E un fel de a suci brațul care nu face decît durere. Și cum ai dat drumul, cum trece durerea.

— Chiar așa-i ! se miră celălalt flăcău. Iaca chiar că nu mai simt nimic. Da' dumneata văd că ești tare priceput la d-alde astea...

— Ba sînteți voi niște molîi ! îi întărîtă fata cu cozi.

— Ia mai du-te dracului, că ți-o facem noi. Și zi-i, domnule, cum prinzi brațul.

Ursu îi arătă. Celălalt prinse toată șmecheria și toată amărăciunea i se preschimbă în bucurie :

— Ahaa ! Ia-n să văd dacă-mi merge cu dumneata.

Flăcăul era voinic nu glumă. Dar nu reuși să îndoaie brațul lui Ursu. Atunci se înfurie și-l prinse cu amîndouă mîinile. Își încordă toate puterile : tot nu izbuti.

— Apoi dumneata nu ești om, *f'er* sau știu eu ce mai ești. Iaca, asta nu mi s-a întîmplat niciodată. Bă Ioane, eu cred că nici amîndoi n-am fi în stare... Iac-am văzut și eu minune la viața mea. Da' de ce nu mergi dumneata la circ ? Ori ai face parale acolo, ori nu.

— Păi să vedeți ce s-a întîmplat, odată pe vremea mamei, cu un circ, începu Catrina. Cică era unu' la noi în sat, nu-ș cum îl chema, pare-mi-se Cristofor, sau cam așa ceva. Da' era cică un șugubăț fără pereche.

Toată ziua se ținea de năzdrăvănii. Odată, taman cînd făcea boierul plata la oameni, nu-ș cum a aranjat el, că era tare dibaci, și-a băgat ceva în buzunarul hainii boierului care atîrna de-o creangă. Cînd a îmbrăcat boierul tunica, după ce gătise cu plata, și și-a dus mîna la buzunar numa' ce-a înlemnit. Au trebuit să sară oamenii că era să dea în boala copiilor. Nebunul de Cristofor îi băgase-năuntru un șarpe, da-i scosese înainte dinții. Altă dată s-a îmbrăcat în haine de popă ; de unde a făcut el rost, dracu' știe ? Își pusese barbă, mustață, nici mă-sa nu l-a cunoscut. Ș-așa fonfăind pe nas a trecut din casă în casă, zicînd că vine de la mitropolie ca să vadă cum se poartă boierul cu dreptcredincioșii. Oamenii i se jăluiau ca unui trimis al cerului. El mereu : „Dar va veni repede pacea și blagoslovirea". Vorbea pe nas așa cum am făcut eu. Adică el ca om vorbea bine, dar o făcea pe fonfăitul. Zvonul a ajuns la boier. Și se spune că boierul avea ceva necazuri cu mitropolia. Un taur de-al boierului cică-și băgase cornu-ntr-un popă, preoteasa, furioasă că i se betegise bărbatul, pîndise o lună taurul pînă-i înfipse în dos un șomoiog de catran și paie aprinse, taurul o luă razna prin curtea boierului de sparse nu-ș cîte vaci și hambare, boierul de ciudă dădu drumul cirezii de boi în curtea bisericii, că un bivol chiar pătrunse înăuntru în biserică în sfînta zi de duminică, tocmai cînd popa cădelnița cu spatele-ndoit încă de rană. Da' popa crezînd că-i taurul care vine la răzbunare numai ce-o luă la goană și nu se mai opri decît în amvon. Iar oamenii crezînd că popa citește evanghelia se lăsară în genunchi să-l asculte. Încurcătură mare. Și cum auzi boierul că-i un popă de la mitropolie în sat, făcu mari pregătiri și-l chemă pe popă la el. Popa se duse, ce să facă ? Și erau toți stîlpii satului acolo și toți spuneau că om mai bun la inimă ca boierul, nu-i pe lume. Și popa mereu fonfăia : „Da va veni repede pacea și blagoslovirea". Apoi s-au pus la chef. Ș-a băut popa pînă-a-nceput să-i ia la rînd : „Dar va veni repede pacea și blagoslovirea, boierule, cristelnița și anafura cui te-a făcut"... Și ție jandarule, dumnezeii și paștile și toate sfintele taine, și ție cuconiță, buricul și moaștele sfintei Paraschiva... că toți se-ngroziră... Ba popa blagoslovind nevasta boierului cică-ncepuse să-i facă

pe față nu-ș ce... Nevasta boierului îi zicea mereu la ureche : „Părinte, ai grijă, toate la vremea lor". Și cică era un chef acolo... Și au început să vadă cei de la mașă că parcă popa se schimbase la față... Da' au crezut pesemne că-s dînșii beți... Mai după un timp au văzut că-i și mai schimbat popa. Și nu-ș dădeau seama de ce. Unu' mai treaz oleacă îi zise : „părinte, da' parc-aveai mustață"... Popa de colo : „Dar va veni pacea și blagoslovirea... și mustățile se vor ridica la ceruri..." Ăla se ținea scai de el : „părinte, da' parcă la-nceput ai avut barbă". Popa de colo : „Dar va veni pacea și blagoslovirea... și bărbile vor învia a treia zi după scripturi"... Oamenii se jură c-așa zicea nebunul ăla de Cristofor... Pînă la urmă a trebuit să sară pe geam că-l dibuiseră oamenii și se trezise și el oleacă. Da-n sat n-a mai putut să stea. Cică s-a dus c-un circ ș-a ajuns nu-ș cum le zice la ăștia... Da' nu-și mai spunea Cristofor... își zicea, nu-ș cum, parcă Trio Ben Kalik și purta fes roșu. Dar de ce și-o fi spus și calic nu știe nimeni...

Toți rîseră cu poftă, iar unul din flăcăi aruncă trăznetul :

— Că bine le mai scornești tu, fă Catrino. Nici dracu nu te-ntrece !

— Adică istoriile ăstea nu-s adevărate ? ! întrebă Dan mai uimit ca niciodată. Nu se poate !

— Dar ce, dumneavoastră ați crezut vreo iotă ? rîse flăcăul. Toată ziua nu face altceva decît să scornească snoave din ăstea. Păi să vezi ce se îmboldesc în timpul lucrului oamenii pe lîngă ea. Cu snoavele ei nici nu știi cînd trece timpul... Cine-o lua-o o să aibă ce rîde-n casă.

— Pe cine l-oi lua eu, vrei să spui, mă nătîngule !

— Prea ne-am lungit cu vorba și avem mult de lucru la cîmp. Da-n ce parte te duci tu mîine, fă Catrino ?

— Mîine nu știu un' m-oi duce. Da' astăzi merg la grădină...

Fostele stafii înțeleseră că se cam petrecuse vremea și se despărțiră de tineri la mare prietenie.

— Dacă dumneata vrei să dai o reprezentație în sat, îi spuse fata lui Ursu, noi nu ne-am da în lături. Am scoate o groază de parale că oamenii noștri-s curioși, și rezistă bine la bușiri...

Rămaşi singuri cireşarii făcură mare haz de toată întîmplarea, iar Tic nu mai putea de admiraţie :

— A dracului fată... cu asta nu poţi fi trist niciodată...

Apoi intrară toţi în cort şi intră şi somnul o dată cu ei, dar pe Tic îl atacară repede gînduri triste...

7

Pesemne că somnul prichindelului fusese totuşi presărat cu vise frumoase, deoarece zorii îl găsiră sprinten, vioi, gata să pornească la drum. Un timp mai zăbovi alături de Dan şi Ursu în exploatarea ruinelor, dar cînd crezu că soarele se ridicase destul de sus pentru a nu risca să găsească satul neînsufleţit se despărţi de prietenii lui care tocmai cociobăiau într-o pivniţă umedă.

Tic găsi totuşi satul neînsufleţit. Pentru că oamenii plecaseră înaintea zorilor la munca lor de toate zilele... de vară. La primărie nu găsi decît un moşneag care o făcea cînd pe paznicul cînd pe curierul, după cum se potrivea : era sau nu mai era altcineva în clădire ?

— Bună dimineaţa ! salută Tic. Dar nu-i nimeni pe-aici ?

Moşul îl privi lung pe sub sprîncene :

— Păi de ce să nu fie nimeni ? Eu ce-s ?

Tic înghiţi în sec. Păşise cu stîngul şi căută s-o dreagă :

— Ştiţi, întrebam dacă nu-i nimeni de la primărie... dar îşi dădu seama că o încurcase şi mai rău.

— Mă, bucăţică, tu crezi că merge ceva aci la noi fără mine ? Ai auzit de Plăcintă ?...

— Cum să n-aud ? ! minţi Tic. Tot tîrgul ştie...

— Şi de la cine, mă rog, ai auzit ? îl întrebă moşneagul neîncrezător.

— De la... Catrina ! găsi Tic ideea salvatoare. Spunea că nimeni nu-i ca Plăcintă în sat...

— A spus hoţomana aceea aşa ?

— Zău c-a spus.

— Nu cumva a spus-o aşa cu tîlc, pe de-a-ndoaselea, hî ?

— Nu ! rosti prichindelul cu toată siguranța. Spunea : „să-l vezi pe moș Plăcintă, cîtu-i el de bătrîn și cît de bine se ține, ș-apoi dacă te-apuci cu el la vorbă rîzi două zile și două nopți de-ți crapă burta... Cică pe vremea mamii făcea niște bazaconii...“

— Chiar așa a zis, mă bucățică ?

— Chiar așa !

— Ei iacă să știi că Plăcintă mi-e ginere și e secretarul primăriei.

Tic făcu o mutră așa de nenorocită, că moșul nu se putu abține :

— Ai văzut cum te-am prins ! Eu mi-s Plăcintă. Și pe secretar îl cheamă Ilie. Ilie Dalbă. Nu era bine să vorbești drept de la început ?

— Păi dacă m-ai luat și matale așa. Eu am vrut să-ți fac o bucurie, zău. Se vede de la o poștă că matale ești un bătrîn de treabă. Știu eu.

Noua tactică frînse repede rezistența moșneagului.

— Să știi că-mi placi, fiindcă ești isteț și mai ales finc-ai strîmbat-o pe Catrina cum nu poate nimeni în sat. Hoțomana aceea e fiică-mea. Știi tu, mă bucățică mă, cum umblă flăcăii după ea ? Să-ți spun eu drept, da-ntre noi, din cauza ei merg în sat la noi așa de bine treburile. Orice vrea ea se face. Chiar asară a luat vreo doi flăcăi și i-a dus la ruine să sperie niște musafiri nepoftiți...

Tic tăcu mîlc. Moșneagul îl întrebă dintr-o dată :

— Da ce-ai tu cu Ilie Dalbă ?

— Numai să-l întreb ceva.

— Și nu mi-ai putea spune și mie. Că chiar dacă-l întrebi pe el, el tot la mine o să se uite ca să-ți poată da răspunsul. Ei, zici ?

— Aș zice eu, dar vezi matale !...

— Ce tot te codești ca o mireasă ? Că secretarul e plecat la tîrg.

— Adineaori parcă spuneai că tot pe matale o să te-ntrebe...

— Ia uite, bucățica ! Da' cum pui tu la îndoială vorbele oamenilor bătrîni. Să știi că mă mîniі.

Tic nu voia să se mai neînțeleagă o dată cu bătrînul :

— N-a adus acum cîteva zile aici la primărie cineva un pachet mic legat cu sfoară ?

— Ba cum să nu ! Unu' Grigore Beteală. Oamenii îi zic Șandramaua... Da' ce-ai cu el ?

— Aș vrea să-l întreb ceva.

— Pe Șandramaua ? Să nu fi plecat, că el nu-i de-aici. E tocmai din Zogreni. Asară încă era în sat. Da' spunea că pleacă dis-de-dimineață.

— Poate că n-a plecat... speră prichindelul care știa că Zogrenii sînt la vreo șase kilometri de oraș, în partea cealaltă.

— Poate ! Dacă vrei să-ncerci ți-oi spune eu unde. Pe uliță înainte, cînd treci de fîntînă, întreabă un copchil, că se zbenguiesc o grămadă pe-acolo, toată ziua. Întreabă unde-i casa lui Bolgîndă. O să-ți arate, că-i puțin mai sus. Acolo a tras Șandramaua.

Tic îi mulțumi moșneagului și-aproape c-o luă la fugă pe uliță, spre fîntîna care se zărea în vale. Dacă ar fi pornit mai de dimineață și dacă nu l-ar fi ținut cu vorba moș Plăcintă...

— Mă țîncule ! îl întrebă pe un copil cu pantaloni de pînză roșie care se juca pe lîngă fîntînă. Unde-i casa lui Bolgîndă ?

— Da' ce-ai cu el ?

— Zi-i, mă bucățică, ce te zgîiești așa.

— Nu vreau !

— Hai că-ți dau un nasture !

— Daaa ? se-ndoi țîncul.

Tic fu nevoit să-și rupă un nasture și să i-l întindă puștiului. Fata cu cozi avusese dreptate. În satul acela și copiii știau să exploateze o situație.

— Uite-o colo, unde-i agudul acela. Chiar în față. Da' nu-i nimeni acasă.

Tic nu mai luă în seamă ultimele cuvinte și goni spre casa arătată. Bătu cu putere la poartă, că se apucară să latre toți cîinii din sat, dar în ograda lui Bolgîndă nu se mișca nimic. Într-un tîrziu se ivi la fereastra unei case din apropiere capul unei babe :

— Da pe cine cauți, mă, de răstorni satul ? Nu-i nimeni la alde Bolgîndă.

— Da' unde-i, unde-a plecat ? întrebă Tic într-un moment de nechibzuință.

— Dar ce ți-i închipui tu, mă găinarule, că oamenii n-au ce face ? Sau crezi c-ai dat peste un sat de puturoși ? Ia cărăbănește-te că asmut cîinii la tine.

— Zău, mătușă, sărut mîna, se plînse disperat prichindelul. Aș vrea să vorbesc cu cineva de-a lui Bolgîndă. N-am vrut să te necăjesc, zău...

Tic știa uneori să ia niște mutre și să scoată niște intonații...

— Păi de ce n-ai spus așa ? Vezi, c-a rămas golanul cel mic acasă. Trebuie să fie la fîntînă. Un jigărit cu pantaloni roșii...

— Sărut mîna ! strigă prichindelul cu un glas atît de furios că bătrîna fu cît p-aci s-asmută cîinii pe urmele lui.

Cînd ajunse la fîntînă cireșarul îl luă de o parte pe țîncul cu pantaloni roșii :

— Vrei să mai capeți un nasture ? Unul și mai frumos...

— Daaa ? se îndoi țîneul. Ala care ți-a rămas e urît...

— Am eu altul grozav, numai să nu spui minciuni.

— Nu spun, să mor eu, numai să mai ai matale nasturi...

— Unde-i moș Beteală ?

— Care Beteală ?

— Șandramaua, mă, unde-i ?

— Aaa ! Șandramaua. Păi a plecat dinainte de cîntatul cocoșului...

— Unde-a plecat ?

— Acasă la Zogreni. Că el nu vine la noi decît o dată pe an... De-amu numai la anu' mai vine.

— Mă, chiar a plecat ?

— Să mor eu.

— Ia dă puțin nasturele să văd care-i mai mare. Așa ! Acum pleacă !

— Păi ai spus că-mi mai dai un nasture și mi l-ai luat și pe ăla pe care l-ai rupt.

— Hai, cară-te ! N-auzi ?

— Să-mi dai nasturele, ce crezi ! Las-că te spun eu lui tata.

— De ce l-ai lăsat pe Șandramaua să plece ? Îți dădeam zece nasturi. Hai, ține un leu și nu mai scînci.

Cînd auzi de leu țîncul sări în sus ca un vrăbioi. Luă leul, îl băgă în buzunar și abia pe urmă îi spuse lui Tic :

— Șandramaua nu s-a dus chiar la Zogreni. Spunea că are o zi treabă la Papura.

La auzul neașteptatei știri, Tic îi dădu țîncului și cei doi nasturi. Puștiul puse mîna pe ei și pînă în fața casei nu se mai opri din goană. Înainte de a lua o hotărîre, Tic mai făcu o escală la primărie, în fața lui moș Plăcintă :

— Cam pe unde vine Papura, moș Plăcintă ?

— Papura ? Apoi de la Zogreni mai sînt vreo cinci kilometri în jos spre Văleni. Dar de-a dreptul pe potecă îs numai vreo patru. Da'ce ai pe-acolo ?

Veselia lui Tic se topi într-o secundă. Își închipuise că Papura e undeva pe lîngă Vultureşti.

— Am vrut numai să știu... îi răspunse fără nici o tragere de inimă moșului.

Tic își începuse căutarea cam cu ghinion.

8

Ursu și Dan nu descoperiseră nimic în cea de a doua pivniță umedă. Singurul rezultat al explorării lor migăloase și îndărătnice era acela că-și murdăriseră hainele, că li se umpluseră pantofii cu apă și noroi. Se duseseră la un izvor, se desbrăcaseră aproape pînă la piele și-și spălaseră rufele. Tic îi găsi în timp ce se uscau la soare.

— Aha ! îi dojeni prichindelul. V-ați amintit că sîntem în vacanță...

— Vai de capul nostru, se jelui Ursu. Sînt tot mai sigur că nu se află nici măcar o așchie de marmură în ruinele astea...

Își povestiră pe rînd pățaniile.

— Noi mai avem de cercetat numai zidurile din partea dreaptă. spuse Dan. Sînt cîteva hrube murdare acolo. Cred că pînă seara terminăm. E și o intrare de piatră care cine știe. poate duce undeva. Am o presimțire...

— Dac-am ajuns să ne luăm după presimțiri, îl întrerupse Ursu. Dar tu, Ticușor, ce ai de gînd să faci ?

— Eu mă duc după Șandramaua !

— Cu ce ?

— Găsesc eu vreo ocazie.

— Nu vrei să ne aștepți și pe noi ? Putem pleca împreună.

— Ce să mai pierdem timpul ! spuse Tic hotărît. Plec singur ! Pînă seara dau eu de Șandramaua. Și de-acolo din Papura pînă-n oraș, sînt vreo zece kilometri...

— Atunci te duci direct acasă ! îl îndemnă Ursu. Noi, dacă găsim ceva, trimitem telegramă. Dar nu prea cred.

— Oare să iau rucsacul mic ? întrebă Tic.

— Nu strică să-l ai cu tine. Cînd pleci ?

— Acum !

— Mai stai, măcar jumătate de ceas.

Tic își pusese rucsacul în spate. Era gata. Ursu și Dan îi strînseră mîinile, dorindu-i din toată inima succes în investigațiile sale solitare.

— Dacă se întîmplă să afli pînă diseară ceva, mai spuse în urma lui Ursu, dă o telegramă la Primărie. Să nu găsim pe-aici vreo drăcie care să ne mai țină degeaba o noapte.

— Nici o grijă, îi răspunse Tic.

Prichindelul se încontră rău la drum. Pașii lui nici mușcau cu sete din distanța cea lungă. Nu bănuia nici pe departe cîte drumuri îl mai așteaptă, cîte necazuri, cîte ghinioane, cîte spaime, cîte supărări. Nu-și închipuia cît de întortocheat și cît de greu de descîlcit era firul pe care alunecase și ajunsese pînă la cireșari mesajul fetei în alb.

CAPITOLUL IX

1

Tic mergea de aproape un ceas pe drumul care ducea spre oraș. În tot acest răstimp nu trecuse pe lîngă el nici o ocazie. Nici măcar un drumeț cu piciorul nu se vedea în urma lui. L-ar fi așteptat și s-ar fi alăturat, pentru că în doi calea pare mai scurtă. Doar cîteva babe îi încrucișară drumul. Se apropia ora prînzului și duceau mîncare la cîmp. Le dăduse „bună ziua", ele îl iscodiseră apoi îi răspunseră așa cum se obișnuia prin părțile acelea : „bună să fie ș-a-mnetale".

Soarele îl bătea pe prichindel drept în creștet și era o căldură ! Și nici un hodorogit de căruță nu se auzea în urma lui. N-avea ce face. Se opri la o fîntînă sub un stejar mare, scoase o găleată de apă, sorbi cîteva înghițituri și restul și-l turnă pe cap. Firișoare reci i se prelinseră din păr și-i ajunseră pînă la brîu. Cu provizia nouă de răcoreală își închipuia că va rezista mai ușor. Își iuți pașii. Tocmai găsise o cărăruie moale dincolo de șanțul șoselei. Ca să-i treacă timpul începu să numere în gînd cîți pași face între doi stîlpi de telegraf. Unu', doi, trei, patru, cinci, șase... Tic se opri, nu numai din numărat. Se opri de tot. În spate se auzea un vuiet de motor și chiar zări, departe, un nor de praf. Un camion.

Cînd norul de praf se apropie, pușiul se întristă. Se zărea nu un camion, ci o mașină mică, un autoturism. Nici nu se gîndea să-și încerce norocul. Cu un camion era altceva. Mașina trecu în viteză pe lîngă el. În afară de șofer se mai afla în mașină o singură persoană. Un bărbat în cămașă de vară cu o șapcă albă pe cap. Cetățeanul cu șapca întoarse capul după Tic. Dar și prichindelul întoarse capul pentru că auzise în spate un zgomot de căruță. De aceea nu-și dădu seama că mașina se oprise

la vreo sută de metri de el, lîngă niște salcîmi, la o încrucișare de drumuri.

— Hei, flăcăule ! auzi Tic o voce înaintea lui.

Omul cu șapcă se dăduse jos din mașină și-i făcea semn cu mîna.

— „Ăsta precis nu știe drumul spre oraș și vrea să-l afle de la mine", își zise în sinea lui „flăcăul", îndreptîndu-se cu pași iuți spre mașina oprită.

— Mergi spre oraș ? îl întîmpină omul cu șapcă.

— Cum să vă spun... nu chiar în oraș dar pe aproape... la Zogreni. Adică de fapt în Papura.

— Ai noroc că și noi mergem la Zogreni. Urcă-te.

Tic primi cu atîta bucurie invitația că din doi pași fu în mașină lîngă șofer.

— Nu vrei să stai lîngă mine ? îl întrebă omul cu șapcă. Să mai schimbăm o vorbă, două.

Tic se mută oarecum surprins lîngă cetățeanul cu chef de vorbă. Mașina porni cu viteză bună. Omul cu șapcă scoase un pachet cu țigări, își aprinse una, apoi întrebă din obișnuință :

— Fumezi ? și-i întinse pachetul.

Tic îl privi nedumerit. Omul cu șapcă începu să rîdă :

— Ha, ha, ha ! Uitasem că ești prea tînăr. Dar chiar n-ai tras nici un fum, în timpul recreației, la școală, în closet, sau vara la scăldat ? Nu cred eu...

— Ba, am tras odată un fum, chiar la scăldat... De unde știți ?

— Ai tras adînc în plămîni și te-au învățat să zici : „A popa !" Nu ?

Tic își privi mai cu interes însoțitorul cel guraliv. De unde știa el atît de bine ?

— Chiar așa. Dar ce-am tușit, mamă... Dar dumneavoastră de unde știți ?

— Asta-i meseria mea : să știu... Ia spune ! Tot istoria îți place cel mai mult ? Sau geografia ? Sau amîndouă ?

— Amîndouă.

— Și mai știi care-i al doilea vîrf din lume ? Davalghiri sau Kintschindschinga ?

— Godwin Austen ! răspunse prompt Tic. Opt mii șase sute unsprezece metri.

— Și Everestul ?

— Asta o știe oricine ! se ofensă prichindelul, opt mii opt sute patruzeci și cinci de metri.

— Vezi că n-o știe oricine ? Opt mii opt sute optzeci și doi de metri.

— Nu-i adevărat !

— Pui rămășag ?

— Îmi pun și cămașa ! Și... orice vreți : opt mii opt sute patruzeci și cinci !

— Opt mii opt sute optzeci și doi ! Uite ce-i. Să lăsăm la o parte rămășagul. Are opt mii opt sute optzeci și doi. După ultimele măsurători. Acum vreo... foarte precis nu știu... în orice caz nu de mult timp. Dar se vede că ați cam rămas în urmă la geografie...

Înfrîngerea îl cam supără pe Tic, mai ales că nu era vinovat. Dar îi pregătí și el una învingătorului :

— Dacă știți atîtea, ia spuneți ce vulcan are cinci mii patru sute cincizeci și doi de metri ?

— Da' șmecher mai ești ? Dacă te iau și eu așa și te întreb, ce munte are șase mii trei sute zece metri, ia să te văd ce faci ? Îți convine ?

— Îmi convine ! Chimborozo din Antile ! E bine ? Acum răspundeți și dumneavoastră...

Tic îi pusese întrebarea cu vulcanul de 5 452 de metri pentru că avea două șanse : sau nu i se răspundea, sau se stîlcea numele vulcanului. De aceea își ciuli tare urechile cînd i se răspunse :

— Popocatepetl !

Și rămase cu gura căscată. Se uită apoi cu atenție la însoțitor. Acesta zîmbea pe sub mustață și se făcea că nu observă privirea prichindelului cu nas obraznic.

— Dumneavoastră sînteți profesor, nu ? îl întrebă Tic.

— Nu, nu prea... se apără omul cu șapcă.

— Daaa ? ! îngînă cu subînțeles ciufuliciul. Vreți să vă spun o ghicitoare ?

— Numai dacă-i foarte deșteaptă...

— Dar să fiți atent că nu-i ușoară. Să-mi spuneți în ce țară s-a putut petrece un asemenea fapt. Asta-i ghicitoarea. Încep ! În ce țară, cînd buletinul *meteorologic* arată ploaie, e secetă, *arachnidele* dau mai multe fructe în timpul iernii și *boababii* ajung pînă la o sută metri înălțime ? Ca să vă dau un ajutor, primul om alb care a debarcat acolo a fost Magellan, în anul o mie cinci sute patruzeci din ordinul lui Filip al treilea, regele Spaniei.

Omul cu șapcă îl privi pe Tic foarte atent.

— Cine a făcut ghicitoarea asta ? Dar spune drept !

— Eu...
— Cînd ?
— Chiar acum.
— Și chestia aia cu Magellan tot tu și tot acum ai făcut-o ?
— Da... aia-i foarte simplă.
— Ce vorbești, dom'le ! Da unde-nveți ?
— La liceu în oraș. Dar de ce nu răspundeți la ghicitoare ? Vreți să v-o repet... sau să vă ajut cu ceva ?
— Va să zică dacă nu opream mașina nu știam că la liceul vostru se învață așa...
— Dac-o luați așa... Eu v-am pus o ghicitoare...
— Cu *meteorologie* stricată, cu arachnide care fac alune, cu baobabi care-și schimbă ordinea vocalelor și se dau drept eucalipți sau Secvoia Gigantica. Și după toate mai dai și indicii !... Îi prelungești viața lui Magellan și-l faci spaniol. Cu Filip al treilea să-ți spun drept nu prea știu ce-ai vrut să încerci. A domnit mai devreme sau mai tîrziu ?
— A murit exact la o sută de ani după moartea lui Magellan... răspunse Tic îndurerat că tot planul lui ingenios fusese dejucat.
— Ești premiant ?
— Uneori, răspunse Tic cam în doi peri.
— Nu-ți plac celelalte materii, sau de ce ?
— Nu, că nu mă-ntrece nimeni în clasă la nici o materie. Mai ales cînd vreau eu...
— Aaaa ! Acum încep să pricep ! Îți place să mai bați mingea pe maidane, să mai spargi cîte-un geam, să mai tragi de urechi pe cîte unul, bineînțeles atunci cînd te-njură...
— Nu ! că nimeni n-are curajul să mă-njure...
— Ce vorbești, domnule ? Și după toate cîte le faci nici măcar nu te premiază, hm, ciudat...
— Ce vreți, mai greșesc și profesorii... Unii zic că-s obraznic. M-au făcut și pușlama, zău...
— Zic ei așa ? Care din ei ? Bătrînii sau tinerii ? Nu-i așa că mai ales tinerii ?
— Tinerii ! Dar de unde știți dumneavoastră ?
— Pentru că bătrînii cunosc mai mulți copii decît tinerii. Să-ți spun drept : eu ți-aș da premiul întîi mereu, însă cu două condiții : Una : Să înveți la fel. Doi : Să nu-ți schimbi purtarea.

— Adică să rămîn obraznic ?

— Exact ! Adică să nu te văd tocind cărţile între patru ziduri. Mai bine să mai spargi din cînd în cînd cîte-un geam decît să te-ngălbeneşti în casă. Eu nu zic că dacă nu spargi geamul nu-i şi mai bine, dar...

— Dacă ştiţi atîtea de ce nu vă ocupaţi de liceul nostru, sau de altele ? Sînt sigur că la dumneavoastră nici unul n-ar trage chiulul. Şi nu i-aţi mai lăsa să mă facă puşlama... Şi vă mai garantez că ne-am împrieteni la toartă...

— Să ştii că chiar o să încep să mă ocup...

— Chiar veniţi la noi la liceu ? întrebă Tic. Avem un director grozav ! Sînt sigur c-o să se bucure.

— Ştiu eu c-aveţi un director bun. O să mă ocup eu într-altfel. Ziceai că vrei să mergi la Papura, nu ? schimbă vorba omul cu şapcă cînd maşina îşi făcu intrarea în Zogreni.

— Da ! răspunse Tic. Mă dau jos chiar aici. Am avut un noroc...

— Şi stai mult acolo ?

— Caut pe cineva. Dacă-l găsesc, în zece minute sînt gata.

— Ce zici, Sandule ? se adresă omul cu şapcă şoferului. Mergem la Papura, că de mult n-am mai trecut pe-acolo ?

— Chiar voiam să vă propun, răspunse şoferul care trăsese tot timpul cu urechea la convorbirea pasagerilor din spate şi admirase grozav isteţimea lui Tic.

Maşina ajunse în cîteva minute în Papura. Tic se dădu jos la capătul satului şi mulţumi foarte politicos omului cu şapcă. Acesta îi spuse parcă într-o doară, înainte de-a porni maşina :

— Dacă termini pînă-ntr-un ceas, ne găseşti în faţa primăriei.

Dorinţa de a nu pierde ocazia motorizată îl îndemnă pe prichindel la acţiune grabnică. Întrebă pe primul om pe care-l întîlni în cale :

— Nu l-aţi văzut pe moş Grigorie Beteală ?

— Vrei să zici pe moş Şandramaua. Păi numai ce sosi în sat. E la văr-său, la Clondiraş. Uite în casa aceea cu hoceagul dărîmat.

Tic alergă într-un suflet acolo. Zări pe o prispă doi moşnegi. Unul din ei slab şi prăpădit de credeai că n-o

să se mai poată scula de pe prispă în vecii vecilor. Puștiul se duse întins la el :

— Bună ziua, moș Grigorie !

Bătrînul se uită la el și mormăi :

— Hî ? Da' pe cine cauți tu ?

— Pe moș Grigorie Beteală.

— Zi, mă cîrnule, moș Șandramaua, nu te sfii. Eu îs. Și ce vrei mătăluță ?

— E vorba de un pachet pe care l-ai lăsat matale la primărie în Vulturești...

— Da ! Și ?

— Nu mai știți cine vi l-a dat ?

— Cum nu ! Un șofer, un sudălău... Pe-o hodoroagă cît casa...

— Îl cunoașteți ?

— Na, că n-o să cunosc toți oamenii din lume. Știu eu cine dracu-o fi... Atunci l-am văzut prima dată. Se necăjea în mijlocul drumului că-l lăsase mașina, tocmai ca o iapă după ce-o sug mînjii. Suduia mereu și trosc-pleosc mi-a dat pachetul. Eu am crezut la început că-i zîrghit. Dar de ce te interesează pe mătăluță treaba asta ? N-o fi cumva pachetul tău ?

— Ba da ! Și-aș vrea să știu cine i l-a dat ?

— Mai mult n-am ce-ți spune...

— N-ați observat cumva numărul mașinii ?

— Nu prea cred eu, se amestecă în vorbă celălalt moșneag.

— Da de unde ? Ce să am eu cu numărul mașinii ? adăugă Șandramaua.

— Și nici măcar n-avea ceva scris pe mașină ?

— Stai olecuță... Ba da ! Chiar avea ceva scris, cu litere mari.

Lui Tic îi veni inima la loc. Era salvat :

— Vă mai amintiți ce scria ?

— Nu prea cred eu, interveni iarăși celălalt moșneag. Cum să-și amintească ?

Tic era înfuriat pe intervențiile celuilalt bătrîn. Parcă voia să-i facă în ciudă :

— Poate totuși vă amintiți ?

— Mi-aș aminti eu dac-aș fi citit, răspunse Șandramaua. Da' vezi mătăluță, eu carte nu știu. Ce-o fi fost scris acolo ?...

Prichindelul era aproape nenorocit. Mai făcu o încercare :

— Nu v-a spus dacă-i din oraș, ori poate unde lucrează ?

— Ce să spună. că suduia mereu. Da' eu cred că era din oraș. Așa părea.

Prichindelului îi veni totuși o idee :

— Nu vă amintiți cum înjura ?

— Păi numai de anafură. grijanie, prescură, cristelniță, soare, haram...

Tic își notă bine în cap înjurăturile. Erau singurele amănunte pe care i le putea da Șandramaua cu privire la șofer. Oare va reuși el să descopere șoferul folosindu-se de cele cîteva înjurături memorate ?

Îi părăsi pe cei doi moșnegi și se duse spre primărie. Mașina era goală. Se urcă pe banca din spate și aștepta. Cîțiva oameni îl salutară. Ba unul se apropie de el și-i șopti :

— N-ai putea. dragul moșului, să pui o vorbă bună și pentru mine ? O poveste cam rea cu o vită. Mi-au prins-o pe imașul ăllalt și-mi cere să-i despăgubesc cu o groază de bani. Dac-aș avea trei vaci și doi boi și-aș vinde totul, încă n-aș scoate-o la capăt.

— De ce nu te duci dumneata singur ? îl îndemnă puștiul care nu prea înțelegea cum vine cu vorba bună.

— Crezi că să mă duc ? Da' i-oi spune c-am vorbit mai întîi cu mătăluță.

Tic nu mai era atent la ce-i zicea moșul. Îi venise o idee strașnică în minte cu ajutorul căreia avea mari șanse să descopere șoferul.

2

Dan și Ursu nu găsiseră nimic nici în hrubele de sub zidul din dreapta, în afară de urme, cu duiumul, care mărturiseau că și pe-acolo cotrobăiseră oamenii.

— Ne-am pierdut vremea degeaba, spuse Dan. Aproape două zile. Ne-ntoarcem ?

— Eu nu cred să fi rămas o singură palmă din ruinele ăstea necercetată, gîndi Ursu. Tu ce crezi ? Am putut scăpa ceva ?

— Imposibil ! Eu cred că n-a rămas centimetru...

— Atunci să-i dăm drumul. Pînă deseară cred c-ajungem în oraş. Dacă avem noroc ne agăţăm de un tren de marfă. Ce spui ?

— Mai întrebi ? Mi s-a urît cu mlaştinile şi cu miasmele de-aici.

Ursu mai ocoli o dată cu privirile fosta cetate. Întîmplător îşi aruncă ochii în sus pe coasta dealului. Dealul era abrupt. Ici, colo, cîte un copac îndrăznise să se agaţe de coastă. Cîteva tufişuri se aciuaseră şi ele pe lîngă copaci. Privirile vulturești ale lui Ursu descoperiseră însă ceva într-un tufiş.

— Dan ! Ia uită-te colo, între cei doi copaci. Vezi un tufiş ?

— Unde ?... Da, da... Se vede.

— Şi nu vezi nimic altceva ? În mijlocul tufişului.

— Parc-ar fi un bolovan...

— Crezi că-i bolovan ? întrebă Ursu.

— Ce-ar putea să fie ? Nu vezi că tot dealul e plin de ieşituri de piatră.

— Mie nu-mi pare a fi un bolovan, seamănă a ceva lucrat, spuse vlăjganul şi vreme de cîteva secunde nu-şi dezlipi ochii de tufiş. Precis că sînt şi nişte cărămizi acolo. Eu mă urc să văd.

— Eşti nebun ? Ce să caute-acolo cărămizi ?

— Asta-i lucrul care mă enervează şi pe mine. Tu dac-ai fi sigur că-s cărămizi ce-ai face ?

— Ce să fac ? Le-aş cerceta. Nu prea au ce căuta acolo.

— Eu pun mîna-n foc că sînt şi nişte cărămizi în tufişul ăla.

— Şi-ai să poţi urca ? întrebă Dan mai mult ca să se afle în treabă.

Deşi dealul nu oferea căi uşoare de urcat, Ursu nu-şi pierdu prea mult timp ca să ajungă acolo la tufiş. Dintre ierburi, şi rădăcini ieşise la iveală, pesemne în urma unor ploi şi a unor recente alunecări de teren, un colţ de piatră. Ursu învîrti de cîteva ori lopata, dezgropînd şi mai mult colţul ferit atîta amar de vreme de lumină. Nu era o ieşitură stîncoasă ci un colţ de zid ridicat acolo de mîna omului ! Se prinse cu o mînă de nişte rădăcini şi începu

să sape vîrtos cu lopata. Dan îl privea neputincios de jos din vale.

— Ce e ? îl întrebă pe Ursu.

— Un zid : şi-ncă un zid misterios.

După jumătate de oră, Ursu reuşise să-şi facă în deal o treaptă de pe care putea să-şi continue săpăturile în jurul zidului. Coborî jos, luă o frînghie şi-l chemă pe Dan lîngă el, aruncă un capăt al funiei şi astfel, urcînd îl ajută şi pe Dan să se ţină după dînsul. Urcuşul îi obosi pe amîndoi. Se odihniră cîteva clipe pe treapta săpată de Ursu, mirîndu-se amîndoi de ciudăţenia zidului.

— Ce-ar putea fi ? întrebă Dan. Se vede limpede că-i ridicat de mîna omului.

Tufişul îi ferea pe cei doi cireşari de orice priviri indiscrete. Începură să sape cu mînie în jurul ieşiturii de piatră. Dan făcu repede bătături. Dar curiozitatea îl aţîţă atît de mult că nu lăsă lopata din mînă decît atunci cînd Ursu îi văzu palmele însîngerate şi-l obligă să nu mai sape. Zidul înainta adînc în deal.

Amîndoi erau uimiţi de descoperirea făcută. Tocmai cînd se hotărîseră să plece... Fără privirea de ultimă clipă a lui Ursu...

— Dan ! şopti Ursu. Ia vino încoace !

Rănitul se apropie de Ursu pentru a face cunoştinţă cu o nouă descoperire. Zidul se prelungea printr-o placă de metal.

— Trebuie să fie o uşă, îşi dădu Dan cu părerea.

Într-adevăr, pe măsură ce Ursu continua săpăturile placa de metal se transforma tot mai evident în uşă. Erau la marginea de sus a uşii. Şi căzură de acord să sape numai în jos, să facă un fel de puţ cu scopul de a elibera uşa. Săpatul era greu, mai ales din cauza pietrelor şi bolovanilor care umpleau dealul. Cu toată dorinţa pe care o aveau de a dezlega cît mai repede enigma misterioasei construcţii ascunse în creasta dealului, amîndoi cireşarii pricepură că mai au mult de săpat pentru a elibera uşa de fier. Şi pentru că erau obosiţi şi răniţi se înţeleseră să-şi menajeze forţele şi să continue a doua zi dimineaţa săpăturile.

După ce coborîră dealul şi ajunseră la cort le veni în minte ideea să se ducă la izvor pentru a-şi răcori feţele şi trupurile înfierbîntate. Miraculoasă idee. Se bălăciră

din belşug cu apa rece şi se simţiră mai limpezi ca dimineaţa. Amîndoi trăiau tensiunea unei mari descoperiri. Presimţeau că acolo, sus, în construcţia aceea ascunsă cu atîta grijă vor găsi dezlegarea unei extraordinare taine.

În timp ce Ursu pregătea masa, Dan dădu o fugă la oficiul poştal, pentru a transmite o telegramă cu următorul conţinut : *„Întîrziem cu o zi stop Descoperiri foarte interesante stop Ursu Dan"*. Dar văzînd privirile curioase ale fetei de la ghişeu, Dan ceru un alt formular cu care se purtă mai zgîrcit : *„Mai întîrziem o zi stop Dan Ursu"*.

3

Cînd Tic ajunse acasă, o găsi în grădină şi pe Lucia cu telegrama celor de la Vultureşti în mînă. Sosise chiar atunci. Conţinutul telegramei îl lăsă rece pe prichindel.

— Iar or fi dat peste vreo hrubă nenorocită... Dac-aţi şti ce murdărie e acolo ! Doamne !

Şi se apucă să le povestească fetelor toate peripeţiile prin care trecuseră de cînd plecaseră din oraş. Despre ceea ce i se întîmplase lui vorbi cu mai puţine amănunţe deoarece era foarte grăbit. Se mulţumi să le spună că primul mesager trebuie să fie un şofer pe care pînă seara îl va dibui.

Pentru a-şi pune în aplicare ideea lui grozavă, se văzu nevoit să apeleze la cei mai isteţi şi mai devotaţi puşti din ceata lui de candidaţi de cireşari. Îi chemă pe toţi, prin semnale misterioase şi grabnice, la el, în fundul grădinii, întări atmosfera enigmatică prin cîteva cuvinte bine pregătite, şi abia pe urmă le vorbi despre misiunile lor tainice şi urgente : să afle pînă „deseară" care şofer de camion din oraş înjură de „anafură", „cristelniţă", „grijanie", „soare", „haram", şi „prescură". Indică fiecărui puşti în parte planul şi sectorul în limitele căruia trebuia să caute, ceru discreţie definitivă însoţită de jurăminte solemne, aşa că în momentul cînd se pregătea să dea semnalul de plecare întreaga ceată era transfigurată şi fiecare puşti ajunsese la marginea celui de-al nouălea cer.

— Seara la ora şapte, raportul ! încheie Tic. Tot în acelaşi loc. Parola : ŢOMBI !

Astfel se explică de ce în după-amiaza aceea în oraş se petrecură cîteva scene foarte curioase mai ales pe străzile pe care mergeau sau opreau camioanele.

Pe o stradă laterală un şofer tocmai dădea drumul motorului.

— Mă iei şi pe mine, nene ?

— Cît dai ?

— Ce să dau ?

— N-oi fi vrînd să te plătesc eu ? se înfurie şoferul.

— Cu rabla asta... spuse puştiul îndepărtîndu-se.

Primi bineînţeles o „anafură" şi puştiul, fericit, notă numărul maşinii.

Pe altă stradă un camion trecea cu viteză redusă. Un puşti de pe trotuar îi făcu semn şoferului să oprească, apoi spuse :

— Ce mai faci, nene ?

— Ce vrei, mă ?

— Se-nvîrte roata...

— Ba se-nvîrte capul tău, nerodule, grijania...

Puştiul notă imediat numărul maşinii.

Pe altă stradă în faţa unei crîşme poposise un camion. Un puşti intră înăuntru şi se duse direct la şofer :

— Nene, ia înjură-mă !

— Ce, mă ? Soarele şi...

Curajosului îi sfîrîiră imediat picioarele.

Un alt puşti traversa agale strada principală tocmai cînd venea în viteză un camion mare. Şoferul încetini într-adins viteza pentru a-i spune puştiului ceva în legătură cu o „cristelniţă". Numai cînd îl văzu pe prichindel notînd numărul camionului îl bătu gîndul că puştiul ar putea fi băiatul vreunui ofiţer de la circulaţie.

Pe altă stradă, unul din candidaţi nici nu mai trebui să-l provoace pe şoferul care se chinuia să schimbe un cauciuc explodat. Şi bineînţeles se încuraja din cînd în cînd cu cîte-un „haram" şi cu cîte-un „pămătuf". Puştiul notă imediat „haramul" şi numărul camionului, gîndin-

du-se cu bucurie la cuvintele de laudă pe care i le va spune Tic.

Al şaselea puşti procedă cel mai simplu. Taică-său fiind şofer şi mînuitor al „prescurii" nu făcu altceva decît să-l întrebe numărul camionului, pentru că acest lucru îi ceruse Tic.

La ora 7 fix, şase puşti îmbujoraţi de emoţie se întîlniră la poarta lui Tic. Şeful, foarte grav, ceru fiecăruia în parte parola şi cu o aprobare discretă din ochi îi trimise pe rînd în fundul grădinii. Pînă la sosirea lui Tic nici unul nu scoase un cuvînt. Dar cînd şeful ajunse în mijlocul lor şi întrebă cu glas poruncitor :

— Ei ?

Toţi se repeziră cu carnetele întinse, ţipînd fiecare :

— Eu ! eu ! eu ! eu ! eu ! eu !

Fericit, prichindelul primi rapoartele scrise ale celor şase detectivi. Fiecare raport conţinea un alt număr de camion şi una din înjurăturile desprinse din catalogul pe care îl indicase Tic.

Şeful cel mic şi cîrn şi cu părul încîlcit îi privi la-nceput năuc, apoi deodată se întristă atît de tare că puştii din jurul lui se simţiră apucaţi de tremurici. Cum va putea el totuşi să dea de şoferul care adusese mesajul ?

Prichindelul se convinse în sinea lui că nu aflase tot ceea ce putea afla de la Şandramaua. Nu-i rămînea altceva de făcut decît să se mai ducă o dată la moşneag. Şi hotărî să plece spre Zogreni chiar a doua zi în zori.

4

Poate chiar în clipa cînd Tic, însoţit de Ţombi, ieşea pe poartă cu direcţia Zogreni, Ursu şi Dan îşi reluară săpăturile sus, pe creasta dealului, acolo unde se ascundea acea construcţie ciudată. Noaptea îi ţinuse pe amîndoi într-un somn de plumb, îi odihnise, iar spre dimineaţă îi aţîţaseră vise pline de taine. Din nefericire palmele lui Dan erau numai băşici, fiecare mişcare cu lopata îi

provoca usturimi şi arsuri insuportabile. Ursu se zburlise la el, interzicîndu-i orice mişcare cu braţele. Dan îşi scoase însă din trusa medicală un sul de tifon, îşi bandajă palmele şi continuă să mînuie lopata, pînă ce Ursu îi văzu bandajul înroşit. Vlăjganul se răsti cu atîta hotărîre că Dan scăpă lopata din mînă :

— Dacă nu laşi imediat lopata, te azvîrl jos ! Mai bine uită-te în jur şi vezi dacă nu ne iscodeşte vreun curios !

Bucuros că totuşi poate să aducă un folos, aşa schilod cum era, Dan îşi luă noua misiune în primire cu toată seriozitatea. Din fericire pentru dînşii, regiunea era într-un teren mlăştinos nelucrat, departe de comună, aşa că nimeni nu prea trecea prin părţile acelea. Ţăranii plecaseră şi ei cu dimineaţa în cap pe ogoare, în cealaltă parte a satului. Nimeni nu tulbură liniştea de la ruine.

Cu cît se adîncea puţul de eliberare, cu atît munca lui Ursu devenea mai anevoioasă. După o pojghiţă de pămînt moale, nu prea groasă, lopata întîlni şisturi pietroase, greu de străpuns. Ursu era nevoit să lucreze numai cu tîrnăcopul la adîncire, lopata folosind-o numai la degajarea gropii. Tîrnăcopul fiind mic, munca nu era prea spornică, deşi vlăjganul lovea tot mai vîrtos în pămîntul îndărătnic. Apăruse cam jumătate de metru din uşa de fier, cînd tîrnăcopul deveni neputincios. Ceea ce crezuse Ursu la început, că e o porţiune de şisturi stîncoase, se dovedi mai tîrziu un zid înălţat cu scopul de a acoperi uşa de metal. Era cu neputinţă ca mica lui cazma să poată frînge rezistenţa zidului vechi.

— Aici, numai cu dinamită putem să răzbim, se plînse el lui Dan.

— Atît ne-ar trebui... se înfricoşă Dan. Poate găsim un alt mijloc mai la îndemînă.

— Mă-nfurie grozav toată drăcia asta !

— Să-ţi spun drept, Ursule, pe mine mă bucură grozav.

Ursu se uită la Dan cu o privire nu prea amicală. Şi Dan se grăbi să înlăture echivocul şi să-şi aducă prietenul pe calea cea bună.

— Nu, nu-i vorba de, cum să-ţi spun, de blindajul ăsta nenorocit, ci de toată descoperirea noastră. Cu cît lucrurile se complică cu atîta cresc şansele noastre de a da peste ceva grozav, Ursule.

— Aaa ! pricepu vlăjganul. Sigur că da, numai că nu știu cum o să trecem noi de obstacolul ăsta cumplit. N-avem nici unelte, nici zgomot prea mare nu putem face. Mă gîndeam să trag cu tirnăcopul în ușă, cine știe poate reușim s-o bortelim. Dar gîndește-te și tu la zgomot... Ar alerga tot satul aici... Doar știi de la Catrina cu ce oameni avem de-a face.

— Am o idee ! Ce-ar fi să lovești de cîteva ori tare, pe urmă să întrerupi loviturile vreo jumătate de oră și pe urmă iar să trăznești de cîteva ori.

— Și-a treia oară ? Sau îți închipui că oamenii din sat or să rămînă nepăsători...

— Tic spunea că ieri nu era țipenie de om în sat... Doar cîteva babe și niște țînci...

— O să facem și-așa că nu e altă cale. Dac-am avea niște carbid la noi !...

Dan nu înțelegea ce are Ursu cu carbidul :

— Carbid ? ! Ce să faci cu el ?

— Nu te-ai jucat niciodată cu carbid și cutii de conserve ? Pui cutia de conserve într-o băltoacă, bagi o bucată de carbid dedesubt, știi tu de la chimie. Carbidul face explozie și aruncă în sus cutia.

— Știu, dar nu înțeleg la ce ți-ar folosi chestia asta ? Crezi, c-o să poți să arunci în aer ușa cu cîteva bucăți de carbid ?

— Nu să arunc în aer ușa, dar aș putea s-o deschid fără ca babele din sat să devină prea curioase.

— Nu înțeleg... Explică-mi.

— E simplu ! Tu te-ai duce în sat și-ai face cîteva experiențe cu carbid, acolo la fîntînă printre țînci. Cutii de conserve avem. Ne-am potrivi ceasurile și ne-am înțelege asupra secundei precise...

— Aaaa ! se dumeri Dan. Vrei să te maschez, să ne sincronizăm mișcările pentru ca bubuiturile să se audă cam în același timp. Grozavă idee ! Dar ce folos dacă n-avem carbid.

— Oare nu s-o găsi la cooperativă ?

— Eu încerc. Dacă găsesc... Iau și cutiile de conserve cu mine.

Ursu și Dan își potriviră întocmai ceasurile. Numai cînd secundarele arătară la fel se declarară mulțumiți. Apoi se înțeleseră ca prima explozie să aibă loc la o anumită oră

și ea să fie semnalul că s-a găsit carbid. După două minute va urma cea de a doua explozie. Apoi din trei în trei minute alte explozii. Ursu va lovi la secunda fixată în ușa de fier.

— Bagă de seamă ! îi spuse Ursu lui Dan. Ia mai multe cutii că nu poți ști pe unde ți se pierde vreuna. Și pune-i pe puști să le caute după fiecare explozie, ca să fii mereu aprovizionat cu cutii.

— Nici o grijă. din trei în trei minute !

— Și mai e ceva. adăugă Ursu. Groapa cu apă să fie mică. Și imediat ce pui carbidul sub cutie, aruncă-te într-o parte pe burtă. Eu am văzut odată un individ aproape scalpat de explozia unei cutii cu carbid. Țîncii să stea la mama dracului.

Dan plecă în goană către sat, în timp ce Ursu începu să lărgească platforma de lîngă ușa de metal pentru a avea putința să-și facă vînt și să lovească cu toată puterea în ușă. Nu se gîndise însă la un amănunt. Era prea preocupat cu lărgirea platformei. Cînd termină își făcu planul loviturilor. Urcat deasupra zidului, va pendula cazmaua cu ambele mîini, își va pune ceasul alături, la vedere, și la secunda exactă va lovi cu toată puterea. Cine știe, poate că fierul ruginit nu va opune prea mare rezistență. Se întinse apoi pe iarbă. cu fața în sus. cu mîinile și picioarele desfăcute pentru a-și odihni forțele. Timpul trecea încet. Începeau să-l asalteze gîndurile și îndoielile. Pe unde-o fi Dan ? Va găsi oare carbid ? Va putea să-și facă experiențele ? Dacă nu merg la fel ceasurile ? Tocmai în clipa cînd își dădu seama că trecuse peste un amănunt foarte important auzi zgomotul unei explozii. Dan găsise deci carbid și-l anunța prin semnalul convenit începerea „jocului".

Fără să se mai gîndească la altceva, Ursu își luă în primire locul și postul. Se urcă pe muchia de sus a zidului, își desfăcu picioarele, apucă în mînă cazmaua, începu s-o penduleze, cu ochii țintă la ceas. Mai rămăseseră trei... două secunde... Una singură.

Vlăjganul lovi cu o forță cumplită. Nu auzi decît un singur zgomot, cel făcut de lovitura lui, la fel ca și Dan, care, înconjurat de o ceată de țînci, lîngă fîntînă, nu auzi decît zgomotul exploziei sale. Ursu așteptă, încordat, în-

cremenit în aceeaşi poziţie. Cînd din cele trei minute convenţionale nu mai rămăseseră decît vreo cîteva secunde, începu iarăşi pendularea braţelor. Secundarul se apropia... Înţelese înainte ca tîrnăcopul să atingă uşa de fier că noua lovitură va fi şi mai năpraznică... Atît de puternică încît coada cazmalei se frînse în două. La acest amănunt nu se gîndise Ursu. Dar nu mai era vreme de pierdut. În trei minute greşeala trebuia reparată... N-avea voie să rateze nici o explozie pentru că n-avea de unde să ştie cîtă vreme va mai putea continua Dan „jocul".

Ursu coborî dealul în stilul său nebunesc care întindea siguranţa mişcărilor pînă la limita nenorocirii. Cu toate că de la uşa de metal pînă la locul pe care-l ochise Ursu, jos, erau cel puţin treizeci şi cinci de metri, vlăjganul făcu această coborîre înfigîndu-şi doar de cîteva ori călcîiele în coasta dealului. Ajuns acolo, Ursu se aplecă asupra unui bolovan care ar fi pus pe gînduri un bărbat voinic, îl prinse cu amîndouă mîinile şi-l ridică la înălţimea pieptului. Cu această povară în braţe, care-i împletici trupul încă înainte de a ajunge la coasta abruptă, începu urcuşul. Hotărîrea de a ajunge la timp îl făcu să parcurgă aproape o treime din drum fără să se oprească o secundă. Îşi luase ca punct de reper un brăduleţ şi o rădăcină ieşită afară. Dar cînd ajunse acolo, rădăcina în care-şi proptise genunchiul cedă. Cu bolovanul în braţe se rostogoli la vale.

În căderea crudă şi neprevăzută, Ursu avu totuşi inspiraţia să dea imediat drumul bolovanului. Îşi restabili echilibrul, înainte de a ajunge jos. Cînd luă a doua oară bolovanul în braţe, îşi propuse la început să urce cu mai multă grijă, dar nu-i trebui mult pentru a-şi da seama că acest stil de ascensiune îi destramă iute forţele. De aceea urcă în mici asalturi întrerupte de momente de pauză. Îşi lua mereu ţinte, un copac, un smoc de iarbă, o piatră, o gînganie, orice, străduindu-se să le atingă fără să răsufle, să se odihnească o secundă şi să continue. Mergea mai mult pe coaste, cu capul lipit de pămînt, căci bărbia era aceea care, înfigîndu-se în scoarţa dealului, ducea greul urcuşului. Bolovanul îl trăgea în jos, genunchii i se încordau cu disperare, vinele gîtului îi plesneau. Un timp crezu

că va urca mai uşor dacă se va lipi cu spatele de munte. Greutatea bolovanului îl trase însă repede în jos. Numai cu cîteva grade să fi fost mai puţin înclinat dealul şi urcuşul pe spate ar fi devenit o jucărie.

Ultima ţintă pe care Ursu o ochise era coada cazmalei, chiar la începutul platformei. Abia cînd ajunse acolo, îşi dădu seama că încordarea care-i împinsese toate simţurile spre o singură ţintă : cazemata, îl împiedicase să audă zgomotul exploziilor lui Dan. Se uită la ceas. Îl interesa numai secundarul. Nici nu observă celelalte ace. Îi era teamă să se uite în starea în care era. Nu-i rămînea să mizeze decît pe o singură şansă : că nu avusese loc decît o singură explozie şi că trecuseră de-atunci numai două din cele trei minute. Înţelese într-o clipă scurtă de luciditate cît de nebuneşti sînt calculele pe care le face. Mai erau cinci secunde şi acul urma să-şi încheie, apoi să înceapă un alt tur pe cadran. Ursu ridică bolovanul, îşi întinse braţele înaintea pieptului, îşi aplecă trunchiul, pendulă o singură dată, scurt, apoi prăvăli povara într-un efort suprem.

5

Dan era pe cale să declanşeze cea de-a patra explozie, cînd văzu cîrdul de babe alergînd spre fîntînă. Din nenorocire nu putea să se grăbească. Mai rămăseseră cîteva secunde. Ţipă spre babele care se apropiau oţărîte.

— Feriţi-vă ! Înapoi !

Apoi băgă carbidul sub cutie. Şi de astă dată explozia avu loc la secunda hotărîtă. Ţîncii chiuiră de bucurie în jurul lui. Ţopăiau ca nişte diavoli şi strigau mereu :

— Mai fă, nene, o bubuitură, că-i straşnic !

Babele erau însă lîngă el, cu gurile gata să reverse blesteme, ca nişte puhoaie distrugătoare.

— Golanule ! Lua-te-ar dracii de gît şi de subsuori, şi de altele ! Vrei să beleşti satul ?

— Lasă, bunico...

— Taci, găinarule! mînca-te-ar ciinii și viermii! Da' ce, am ajuns la cheremul vagabonților?...

— Ia-n dă, țață Leano, varga aceea, să-i arătăm noi.

Bătrînele îl înconjuraseră pe Dan. Erau mînioase foc. Bravul cireșar nu vedea nici un loc printre fustele lor care să-i asigure o retragere nevătămată.

— Cu parul ar trebui să-i frecăm schinarea.

— Ce mai aștepți, Floareo? Dă-i stîrchiturei, să-l învățăm minte! Să nu mai sperie satul și să ne strice plozii!

— Pungașule! se repezi una din bătrîne cu pumnii la dînsul. Barbarule!

Dan își băgă capul în piept oferindu-și spatele... Aștepta tremurînd dar lovitura nu-l atinse pentru că o voce groasă, pe care Tic ar fi identificat-o imediat, opri gestul bătrînei.

— Ho! babornițelor! Ce-aveți cu băiatul? După ce vă înveselește nepoții vă mai și repeziți asupra lui. De ce nu-i întrebați pe copchii?

— Și tu ce te-amesteci, hodoroagă? se otărî o babă. Dac-ar fi după tine l-ai angaja la primărie ca să bubuie toată ziua satul.

— Eu, hodoroagă?!! Auziți, oameni buni! se prefăcu moșul jignit și-i făcu semn cu ochiul lui Dan s-o șteargă. Mai bine v-ați uita la chipurile și făpturile voastre. Nu vedeți că vă curg oasele?

— Ba ai putea să-ți legi gura! interveni o babă cu nasul ca un ardei.

— Și să-ți mai strunești fata că prea-și bate joc de flăcăi! adăugă alta.

— Ia uită-te, babele! Babornițele! Ho! N-aveți de cine să vă legați?

Dan nu mai apucă deznodămintul conflictului, care începuse la fîntînă, pentru simplul motiv că se strecură printre două bătrînele ametite de insulta lui moș Plăcintă și se lansă într-o goană nebună pînă a nu simți babele evadarea lui. Nu-și opri fuga decît la ruine. Acolo, se prinse cu ultimele eforturi de frînghia pe care i-o aruncă Ursu. Noroc că vlăjganul, observînd oboseala lui Dan, trase el de frînghie așa că mînuitorul carbidului și al cutiilor de conserve ajunse sus fără să mai facă vreun efort. Se trînti mort pe iarbă, jeluindu-se prietenului său:

— Erau să mă omoare babele. Dacă nu apărea un moșneag cumsecade mi-ai fi cules oasele de la fîntînă. Mamă dragă, să fi văzut cum mă înconjuraseră și cum se repeziseră la mine ?

— S-a auzit zgomotul loviturii ?

— Ce lovitură ? întrebă Dan cu ultimele eforturi.

— De cîte ori ai explodat ?

— Păi... de patru ori.

— Cum ? Atunci înseamnă că nu s-a auzit nimic, n-am pierdut nici o explozie !

— Eu nici n-am auzit altceva decît zgomotul exploziilor mele. Păcat că nu ne-a reușit planul, dar dacă le-ai fi văzut și tu cum se pregăteau să mă atingă.

— Dă-le-ncolo de babe. Asta contează acum ?

Dan observă tîrnăcopul și sări în sus întrerupînd fraza lui Ursu :

— Ce ! ? Ți s-a rupt tîrnăcopul ? Cînd ?

— La a doua lovitură !

— Și ce-ai făcut ? Adică ai reușit ?

Ursu îi arătă lui Dan bolovanul. Dan, uluit, se uită la vlăjgan :

— Unde l-ai găsit ?

— Aici ! Hai să-ți arăt !

Se aplecară amîndoi asupra ușii de metal. Bolovanul sfărîmase partea de sus a ușii făcînd o crăpătură prin care putea pătrunde pumnul unui om.

— Dacă mai era o explozie, băgam sigur bolovanul înăuntru. Parcă am presimțit ceva. M-am oprit în ultimul moment.

— Acum n-ai putea ? Babele o să creadă că m-am oprit undeva la marginea satului și continui jocul. Ce zici ? Riscăm foarte puțin.

Dar nu mai era cazul să riște. Auziră zgomotul unei explozii din direcția satului. Puștii prinseseră „tehnica jocului" și sub oblăduirea lui moș Plăcintă începură să se distreze singuri. Cei doi cireșari înțeleseră că nu mai era nici un obstacol în calea lor. Ursu ridică bolovanul, își încordă năpraznic brațele și-l prăvăli din nou asupra ușii. Dan care era în partea cealaltă scoase un strigăt de triumf :

— Gata ! Ura !

Bolovanul trecuse prin ușa de metal căscînd o deschizătură prin care se putea lesne strecura trupul unui om.

6

Detectivul cu păr de aur și cu Țombi după el ajunsese destul de repede la Zogreni. Întîlnise o căruță în drum și țăranul se bucurase că are cine să-i țină tovărășie. Un țînc de treabă îl dusese pînă la locuința lui moș Beteală. Șandramaua era chiar în mijlocul curții înconjurat de niște orătănii. Le arunca din cînd în cînd cîte o mînă de grăunțe. Dacă pe Tic l-ar fi preocupat porecla moșului, ar fi dezlegat-o imediat. În picioare, moș Grigorie Beteală avea înfățișarea unui par fără de sfîrșit, format parcă din doi de S. Capul i se bălăbănea înainte, ghebul din spate parcă voia să i-l tragă înapoi, burta încerca să readucă echilibrul corpului, dar imediat fundul se grăbea să-i asigure ciudățenia, pentru ca genunchii să facă un ultim efort de restaurare a trupului. Această neînțelegere dintre atîtea părți ale corpului dăduseră naștere siluetei formată din doi S, unul continuîndu-se prin altul și aspectului jalnic de șandrama gata să se prăbușească.

Șandramaua îl identifică pe Tic imediat ce-i auzi „bună ziua", și-l scrută cu privirea cîteva clipe.

— Aaaa ! tot mătăluță. Da' ce te-o mai fi aducînd pe-aici ?

— Tot cu șoferul acela, moș Șandramaua.

— Bată-l să-l bată pe sudălău, ca să vezi cum poartă copchiii pe drumuri.

— Poate vă mai aduceți aminte de ceva. Era gras ?

— Nu-mi păru de loc gras...

— Era slab ? Înalt ? Ghebos ?

— Așa, ca omul de toate zilele, pe care-l uiți cum îl vezi.

— Nu cumva șchiopăta, sau poate că avea ceva pe față, vreo cicatrice ?

— Cica... Ce-i aia ?

— Vreo urmă de rană, știți cînd se taie cineva...

— Aaaa ! Vrei să întrebi dacă nu cumva era însemnat ? Nu mi s-a părut. Ia stai !... Ba nu... Era doar murdar de funingine de mașină, nu-ș cum îi zice. Avea urme de degete pe obraji.

— Nu vă amintiți cum era îmbrăcat ?

— Ba cum nu. Cu haine din cele de umblă tractoriștii. Le zice „salopente". Dar el își dăduse jos haina, rămăsese într-o cămașă de bumbac subțire, fără mîneci. Ș-avea omul brațele tari, se cunoștea.

— N-avea pe braţe vreun tatuaj ?

— Cum ? Ce-i aia ? Că eu ţi-am spus că n-am umblat la şcoală... Tatu ... ?

— Ştiţi, cum fac marinarii. Îşi scriu ceva pe braţe, parcă şi le-ar desena cu cerneală albastră. Inimi, chipuri de femei...

— Aaaa ! se dumiri Șandramaua. Da' n-avea nici o bazaconie pe braţe. I se vedeau numai vinele umflate.

Tic era deznădăjduit. Ce şofer idiot şi anost ! Fără cicatrice, fără tatuaj. Dacă măcar şi-ar fi rupt un picior, sau i-ar fi tăiat cineva o ureche într-o încăierare...

— N-avea chiar nimic, nimic ? Nici măcar nasul nu i-l turtise cineva ?

— Eu dacă l-aș vedea poate că l-aș cunoaşte, dar aşa să aibă ceva aparte nu-mi aduc aminte. Da' ce ai mătăluţă cu el de vrei neapărat să-l vezi ?

Prichindelul nu mai avu ocazie să răspundă la întrebarea moşului. Ţombi, bănuind probabil că stăpînul lui se află în încurcătură. se luă brusc la harţă cu o javră lăţoasă care-l privea înfricoşată dintr-un ungher al ogrăzii. În ajutorul javrei sări însă şi un dulău vecin aşa că lupta tindea să ia proporţii egale dacă n-ar fi intervenit inteligenţa şi şmecheriile lui Ţombi. Printr-o figură abilă musafirul cu colţi reuşise să aducă javra lăţoasă în stare de schelălăială şi părea a-i spune dulăului vecin, care era totuşi ceva mai mare decît el şi mult mai fioros, că-l aşteaptă aceeaşi soartă dacă nu-şi caută de treabă. Şandramaua, neştiind care-i situaţia adevărată pe frontul de luptă cîinesc, luă o joardă şi o azvîrli drept în capul dulăului de sacrificiu.

— Ieşi afară din ogradă, pămătuful şi haramul... ! înjură el, apoi întorcîndu-se spre Tic îşi ceru parcă scuze : Sudălăul acela de şofer... Înjura atîta că m-a năucit şi pe mine, om bătrîn. Da' ce-o fi pămătuful ?

— Un fel de pensulă de ras... răspunse indiferent prichindelul.

— Aha ! Şi ce-avea şoferul cu pensula de bărbierit ca s-o suduie ?

— Înjura de pământuf ? sări Tic ca un greier.

— Păi cum îți spusei. În viața mea n-am mai auzit pe cineva suduind de pământuf, și slavă Domnului, n-am auzit puține sudalme. Da' ca șoferul ăla și ca alți șoferi mai rar.

Va să zică prichindelul nu făcuse drumul degeaba. Tot aflase ceva. Poate că pînă la urmă va descoperi șoferul chiar cu ultimul amănunt. cu pământuful de care-și amintea Șandramaua. Deși grăbit nu uită să-i lase moșului un „sărut mîna" recunoscător și o zbughi pe poartă.

— Hai, Țombi ! își chemă el cîinele. Trebuie să descoperim omul care înjură de pământuf în orașul nostru. Știm atîta : e șofer.

Se vede că norocul începea să-i dea tîrcoale cireșarului cu nasul cîrn. Abia ieșise din sat că-l prinse din urmă o șaretă. Vizitiul îl pofti să se urce așa că Țombi fu nevoit să facă uz de toată rezistența lui pentru a ține pasul cu trapul iute și mărunt al calului. Cum ajunse în oraș, Tic convocă în grabă ceata de puști și anunță misterios și încruntat că misiunea trebuie repetată. Apoi schimbă planurile și zonele candidaților în așa fel ca nici unul să nu mai provoace înjurăturile cu aceeași metodă la același șofer.

— Schimbăm și parola. spuse Tic : IBMOȚ !

Îl puse pe fiecare să repete și cînd se convinse că nici unul nu se bîlbîie. le destăinui misiunea.

— Trebuie să aflați care șofer din orașul nostru înjură de pământuf. Băgați de seamă : PĂMĂTUF ! Știți ce-i pământuful ? Pensula de bărbierit.

Din ceață se auzi vocea timidă a unui puști :

— Păi eu știu cine înjură ! Dacă mi-ai fi spus atunci ! Întîi a înjurat de „haram". Pe urmă l-am auzit înjurînd și de pământuf. dar am crezut că-i vreo piesă de mașină, vreun șurub.

— Cum ? ! sări în sus maestrul de ceremonie. I-ai notat numărul ?

— Ți l-am dat atunci.

Tic își cotrobăi cu înfrigurare buzunarele, dădu peste rapoartele puștilor, și alese unul din ele :

— Asta-i ? Raportul numărul cinci, zona E ?

— Da !

— Mă țînculică ! Pentru asta ai merita să-ți spun cireșar.

Ceilalți puști erau trişti nevoie mare că li se terminase misiunea înainte de a o începe. Vice cireşarul în schimb era în al nouălea cer. Ştia că fiind protejatul lui Tic, nici un puşti din cartier nu va mai îndrăzni să-l înjure sau să-l provoace la bătaie. Emoţia îl tulburase într-atît încît chiar îndrăzni să-i facă o propunere şefului :

— Ce-ar fi să căutăm maşina ? !

Propunerea lui fu acceptată fără rezervă de Tic şi cu mare entuziasm de ceilalți candidați de cireşari. Unul din ei avea iarăşi şansa de a obţine felicitările şi favorurile şefului. Plecară toţi în goană repetînd în gînd numărul maşinii şi ciudata parolă.

Şi după o oră unul din ei se întoarse gîfiind :

— IBM... hî, hî, hî. IBMO... hî, hî, hî,... IB...

— MOŢ ! completă Tic. Ce s-a întîmplat ?

— Pe Dom... hî, hî, hî, pe Domnească... maşina, şoferul, în pană de motor.

— Mă ! ţipă Tic. Eşti sigur ?

— Dacă m-a înjurat şi pe mine de pămătuf. „Ce zgîieşti, mă, ochii ? mi-a zis. Pămătuful tău de vagabond !...“

— Unde l-ai lăsat ?

— Pe Domnească... Cam prin faţa Ferometalului.

Deşi se grăbea. Tic nu voia să strice marile ritualuri ale cetei sale. Luă o poziţie de drepţi şi-i întinse mîna puştiului. Neaşteptîndu-se chiar la o asemenea cinste, puştiul fu cuprins de tremur.

— Îi vei aştepta pe ceilalți şi le vei spune că eşti însărcinat de mine să primeşti rapoartele. Dar să nu uiţi să le ceri parola. IBMOŢ !

Tic plecă apoi în goană, iar puştiul începu să-şi chinuie capul cu o sumedenie de întrebări. Cu ce ton să le vorbească celorlalți ? Dacă n-ar fi bine să le ceară rapoarte scrise ? Cam ce observaţii să le facă ? Mai ales ăluia care avusese norocul să dea primul peste şofer. Ăluia, Tic nu-i întinsese mîna.

Prichindelul cîrn şi ciufulit nu se mai gîndea însă la dramele prin care va trece ceata lui de puşti în urma acestor întîmplări. El alerga spre calea Domnească, stîrnind prin goana lui uimirea cetăţenilor. Îi era teamă ca nu cumva şoferul să repare motorul şi să dispară.

Teama lui Tic nu era însă întemeiată. Şoferul, ca întotdeauna, avea mult de lucru pentru a-şi aduce motorul în stare de funcţiune. Tic îl găsi în locul în care-l lăsase puştiul cel fericit, poate chiar mai furios decît îl lăsase puştiul. Încă înainte de a ajunge lîngă el auzi cuvîntul „pămătuf" scrîşnit în dinţi. Ca să nu atragă mînia şoferului asupra sa, prichindelul căută un prilej mai puţin obişnuit de a intra în vorbă cu el. Se strădui să nu fie observat de şofer şi atunci cînd îl văzu scăpînd jos o piuliţă se repezi, o ridică şi i-o întinse în mare grabă :

— Poftim ! Era cît p-aci să cadă-n canal.

Surprins de gestul şi de vorbele politicoase ale lui Tic şoferul nu se mai gîndi să se uite în jur pentru a descoperi că nu era nici urmă de gură de canal. Cireşarul riscase. dar cu folos.

— Mulţumesc, răspunse şoferul cu voce încă moroc㎠noasă. Dacă o pierdeam iar mai întîrziam jumătate de oră.

Şoferului începuse să-i vină inima la loc. Reuşise reparaţia... Dădu drumul la motor şi-i făcu semn lui Tic :

— Ei, nu vrei să te plimbi puţin ?

Prichindelul nici nu visase că va ajunge atît de repede atît de departe. Se urcă imediat în cabină alături de şofer şi începu să-l descoase cu multă artă :

— Mergeţi şi-afară din oraş, prin sate ?

— Aproape numai afară. De-aceea s-a şi hodorogit camionul. Nişte drumuri, pămătuful şi haramul celor care nu le îngrijesc ! Uff ! Numai pene. Una după alta. Cînd merge motorul, explodează cauciucul. Cînd merge cauciucul, se strică motorul.

— Şi nu găsiţi pe nimeni ca să v-ajute ? Am văzut chiar azi la Zogreni o maşină în pană. Dar s-a găsit un moşneag, unul Şandramaua, înalt şi deşirat care l-a ajutat pe şofer.

— Un moşneag cu trupul şui ? întrebă şoferul.

— Da... Avea trupul ca un fel de S dublu.

— I-auzi, domnule ! L-am întîlnit şi eu, acum vreo două zile. Ştiu că i-am dat un pacheţel. Oare l-o fi dus ?

— Era pacheţelul dumneavoastră ? puse Tic întrebarea cheie.

— Nu ! Mi-l dăduse un ţăran, un flăcău, din Bozieni care se tot plimbă cu bicicleta. M-a rugat să-l duc la tîrg.

— Nu-l cunoașteți pe flăcău ? Nu știți cum îl cheamă ?

— Nu ! L-am văzut de vreo două ori cînd am trecut pe la Bozieni și Movila. Umblă toată ziua pe bicicletă. Dar de ce te interesează ?

Tic tocmai se pregătea să scornească un motiv, cînd o bubuitură groaznică cutremură camionul. Soferul frînă și-și duse mîinile la cap :

— Pămătuful și haramul ei de mașină. Ai văzut ! Cauciucul ! Ufufuf !

Tic nu mai auzi cel de-al doilea pămătuf. Sări din mașină și cu toată viteza o apucă spre casă. Voia să ajungă chiar în acea zi la Bozieni și să dea peste aducătorul mesajului. O puse repede la curent pe Maria cu cercetările sale și o îndemnă să spună părinților că s-a dus în vizită la un coleg din Bozieni. Apoi îl chemă pe Țombi după el și porni pentru a doua oară în aceeași zi pe drumul pe care îl cunoștea în toate amănuntele.

7

Ursu își introdusese mai întîi brațul, apoi capul în gaura pe care o făcuse bolovanul în ușa de metal. Aprinse lanterna și începu să-i plimbe raza. Bolovanul se prăvălise într-o încăpere strîmtă care exala un miros puternic de mucegai. Încăperea avea o formă pătrată cu latura de vreo trei metri. Proiectă raza lanternei de-a lungul pereților dar nu descoperi în ziduri nici o ușă, nici o deschizătură. Își scoase cu multă băgare de seamă capul și brațul afară și-i descrise apoi lui Dan ceea ce-i destăinuise lanterna.

— Să nu fie gura unui puț, se cam înfricoșă Dan.

— O să cercetăm podeaua. Deocamdată nu cred că e vreo primejdie.

— Ai văzut tu podeaua ? Ești sigur ?

— Dacă bolovanul e înăuntru înseamnă că încăperea are o podea, răspunse Ursu. Cobor eu primul. Tu să-ți bagi întîi capul și pe urmă te lași în seama mea. Ia o lanternă.

Ursu își strecură cu dibăcie capul prin gaură, mai întîi picioarele, apoi din cîteva mișcări elastice, răsucite și restul trupului. Își dădu drumul jos. Simți sub tălpile sale o podea dură, acoperită de o pojghiță subțire de pămînt. Îl ajută și pe Dan să coboare. Aprinseră amîndoi lanternele și începură să studieze cu atenție interiorul de cub în care pătrunseseră.

Încăperea părea o construcție simplă, dar solidă, cu ziduri groase. Cei doi cireșari organizară un control temeinic și metodic, căutînd ieșirea secretă pe care erau siguri că încăperea o posedă. Ursul bocăni cu tîrnăcopul în fiecare zid în afară de cel în care era ușa și care era astupat din afară. Nu lăsă nici o palmă de zid necercetată dar nu găsi nici urmă de ușă.

— Imposibil ! se încăpățînă Dan. Camera trebuie să aibă un rost. Și singurul pe care-l poate avea este acela de a tăinui o intrare secretă. Vezi tu un altul ? Eu oricît mă chinui nu-i găsesc altul.

— Mai știu și eu ce să cred ? Fiecare descoperire pare plină de speranțe și de promisiuni... știi doar, și-n ruine, în hrubele acelea... dar nici n-apuci să răsufli bine după eforturile făcute, ori să strigi „Ura" ! ca să-ți dai seama că descoperirea e o aiureală care duce nicăieri, sau că au mai fost și alții înainte, pe-acolo.

— Nu uita, Ursule, că aici, de cînd a fost îngropată încăperea, cine știe de cîte sute de ani, nimeni în afară de noi nu i-a pășit pragul.

— Asta-i adevărat. Locul ăsta n-a fost descoperit de nimeni înaintea noastră.

— Vezi ? Eu cred că încăperea asta tăinuiește ceva.

— Să cercetăm podeaua ! De-aceea am lăsat-o la urmă. Întotdeauna intrările secrete se află în podea.

— Hai ! Și-aș îndrăzni să spun : Cu noroc !

Ursu avusese inspirația să-și arunce, înainte de a coborî, uneltele înăuntru. Zgîrie cu ajutorul cazmalei două diagonale. Apoi împărți podeaua încăperii în patru părți egale, tot prin linii făcute de vîrful tîrnăcopului. Luă apoi la cercetare fiecare parte a podelei. Rase cu lopata pojghița de pămînt de la suprafață pînă ajunse la zid. Cînd podeaua fu astfel curățită plimbă cu atenție lumina lanternei din ungher în ungher. Într-un colț, spre zidul

din fund, zări un cerc de pămînt cît jumătate de palmă. Își dădu imediat seama că trebuie să se afle o gaură acolo. Poate chiar mai mult.

Dan urmări cu atenție mișcările lui Ursu. Îl văzu luînd partea de fier a cazmalei, introducîndu-i colțul în insulița aceea de pămînt și răsucind. Auzi și el clinchetul metalic pe care-l scoase vîrful tîrnăcopului.

— Un inel ! șopti Ursu înfiorat. Asta am vrut !

Abia atunci, fixînd razele lanternelor acolo observară în jurul inelului patru tăieturi subțiri, patru șănțulețe, alcătuind un pătrat cu latura de aproape jumătate de metru.

— Un chepeng ! tremură Dan de emoție. Ai văzut, Ursule ?

În loc de răspuns, Ursu băgă vîrful cazmalei în inel și începu să tragă cu toată puterea de coada de lemn care mai rămăsese. Trase pînă simți că-i pleznesc vinele.

— Nu vrea să cedeze ? întrebă Dan. Să facem o pîrghie din coada lopeții.

— N-o să reziste dar altceva n-avem ce face.

Într-adevăr coada lopeții se frînse, dar lui Ursu i se păru că chepengul se clintise. Băgă din nou vîrful cazmalei și trase... trase pînă avu senzația că-i pocnesc și venele și tîmplele. Chepengul se mișca. Se ridicase cu cîțiva milimetri. Mai trase o dată din răsputeri. Una din muchii depășise podeaua. Scoase tîrnăcopul din inel și din cîteva mișcări forțate ridică tot capacul de piatră, despărțindu-l de podea.

În fața ochilor celor doi cireșari apăruse o scobitură. În interiorul scobiturii era o ladă de metal. Scoaseră lada afară. Scobitura se termina foarte aproape de suprafață. Ursu bocăni cu vîrful tîrnăcopului dar zgomotul era înfundat. Nu mai încăpea nici o îndoială. Scobitura nu continua printr-un gang secret.

În sfîrșit, se puteau ocupa de obiectul găsit. Lada nu avea lacăte și era numai rugină. Deschiseră capacul și spre surprinderea lor văzură o altă lădiță de lemn. Putrezită. Dar și această lădiță adăpostea o altă ladă de metal mai puțin atinsă de rugină și încuiată.

— Ladă după ladă ! se miră Ursu. Ce taină o mai fi și aici ?

— Dacă-i o comoară ? Altceva nu văd ce-ar putea fi.

— S-o deschidem ?

— Poți ?

Ursu manevră cu lopata. Capacul de metal nu rezistă prea mult. Sări în lături dar înăuntru se afla o altă lădiță de lemn foarte bine păstrată. Lemn dur, fără moarte.

— Asta-i culmea ! spuse Dan uimit. Ce comori s-or fi aflînd înăuntru ?

Scoaseră amîndoi cu grijă lada de lemn din interiorul celorlalte lăzi. Capacul era bătut în cuie.

— Ieșim afară ? propuse Ursu. Că nu cred să mai fie altceva în camera asta.

— Hai ! Că mi s-a făcut și mie rău de atîta praf și mucegai.

Întîi aruncară uneltele, apoi ieși Ursu. Dan îi întinse lada enigmatică, apoi își scoase și el capul pe gaură. Ursu îl trase în sus fără nici o greutate.

— E mai bine la lumina zilei, spuse Dan inspirînd cu nesaț aerul curat și răcoros. Tare sînt curios să știu ce conține lada. Hai s-o deschidem !

Pentru Ursu, înarmat cu tîrnăcopul, deschiderea lăzii era un fleac. Totuși mînui vîrful cazmalei cu multă atenție ca să nu distrugă lădița. O dată capacul în lături cei doi își aruncară privirile în interiorul lăzii. Altă lădiță ? Sau... Se așteptau să vadă luciul comorii, monezi, giuvaeruri. Nimic strălucitor, nici o fărîmă de metal. Niște cîrpe putrezite și niște scoarțe vechi. Atît ! Acesta era tot conținutul lăzii. O răsturnară cu fundul în sus, o întoarseră pe o parte și alta. În zadar. Lada nu mai conținea nimic altceva. Dan tocmai era pe cale să scoată o înjurătură, cînd Ursu cu un gest rapid desfăcu scoarțele. În interiorul scoarțelor se aflau niște coli de hîrtie. Două coli de hîrtie. Dan se repezi asupra lor.

— Ce-ar putea să fie ! ?

Colile erau umplute cu un scris mărunt de mînă. Erau scrise cu litere chirilice. Dan se uită la Ursu. Vlăjganul se scuză cam încurcat :

— Eu, din păcate, habar n-am ! Poate cunoști tu alfabetul chirilic ?

— Nu cunosc decît cifrele... Stai că parcă descifrez ceva... Pssst ! ce rău îmi pare că nu cunosc alfabetul ! la notează Ursule : ... ? ...1 ...4 ...1. Ce-ar putea să însemne aceasta. Uite aici în josul colii, 7141...

— N-o fi anul ? își dădu cu părerea Ursu.

— Ai dreptate, Ursule ! Anul șapte mii o sută patruzeci și unu. Ia scade din el cinci mii cinci sute opt.

— O mie șase sute treizeci și trei ! răspunse Ursu prompt. Anul o mie șase sute treizeci și trei. De-atunci trebuie să fie documentul.

— Cred c-am descoperit ceva grozav, Ursule. Ia gîndește-te la vechime. Și mai ales la grija cu care a fost ascuns și păstrat documentul. Te pomenești că toată zidirea asta s-a făcut pentru el !

— Știu și eu ce să zic ? Ți-am spus că mi s-a făcut teamă. De cîte ori credem c-am dat peste ceva...

— Nu mai fi și tu pesimist. Sînt convins că-i ceva grozav ! Și tot meritul e al tău. Ursule. Dacă n-ai fi observat colțul ăsta de zid, ne-am fi întors acasă cu buzele umflate.

— Las-o și tu mai moale. Ai cel puțin același merit ca mine. Ce facem ?

— Ne-ntoarcem imediat ! Și Maria și Lucia cunosc bine alfabetul chirilic. De altfel, îți dau cuvîntul meu de onoare, că pînă mîine la prînz îl descifrez singur, numai să fie scris în românește.

— Uite, la treaba asta mă bag și eu, spuse Ursu cu fermitate.

— Cu gaura ce facem ? întrebă Dan. O lăsăm așa, sau o astupăm ?

— N-ai nici o grijă. Mai trec multe săptămîni pînă să fie observată. Cine să umble pe-aici ? Poate numai din întîmplare.

— Și de altfel nici nu cred că mai avem ce căuta aici, adăugă Dan.

Dar în privința asta, Dan se înșela.

Ursu strînse repede cortul și îndesă totul în ranița cea mare. Puteau să plece. Cu o nuanță de tristețe în glas, Dan îi spuse prietenului său :

— Ce rău îmi pare că n-a asistat și Tic la descoperirea noastră. Cît s-ar fi bucurat ! Săracul, Țicușor. Cine știe pe unde-o fi ?

Ursu și Dan își mai aruncară o dată privirile asupra ruinelor, apoi porniră cu pași inimoși spre gară. Soarele mai avea cîteva ore pînă la asfințit.

8

Nici unul din cei trei băieți nu-și atinse însă ținta în cursul acelei zile. Dan și Ursu sosiră atît de tîrziu în oraș, încît nu mai avură curaj să-și scoale prietenii și să le anunțe marea descoperire. Amînară totul pentru a doua zi dimineața. Iar prichindelul, nevoit să parcurgă tot drumul pînă la Bozieni pe jos, ajunse în sat o dată cu înserarea. Din fericire, n-o minți pe Maria cînd îi spusese că are un coleg acolo în sat, așa că trase chiar la dînsul. Iscodindu-l, pe departe, Tic află de la el că există într-adevăr un flăcău care face de cîteva ori pe zi, cu bicicleta, drumul între Bozieni și Movila, dar care nu locuiește în Bozieni, ci în Movila.

— Să-l vezi ce țanțoș e pe bicicletă ! adăugase colegul. Mamă, mamă ! o să rîzi să te prăpădești. Parcă ar călări un armăsar. Dacă ne sculăm mîine mai dimineață, îl vedem.

Tic îi lăudă colegului spiritul de observație, îi făcu chiar cîteva complimente dîndu-i a înțelege că are talent la română („să știi, mă, că te persecută profesorul de română") și se arătă foarte curios să-l vadă pe biciclist pentru a se convinge dacă portretul făcut îi corespunde într-adevăr. Năpădit de atîtea atenții și bucurii, colegul se jură, cu cele mai sfinte cuvinte, că îi va arăta mîine dimineață biciclistul, chiar dacă ar trebui pentru asta să nu doarmă toată noaptea.

CAPITOLUL X

1

Lucia, Maria, Ursu şi Dan îşi consacrară toată dimineaţa descifrării documentului. Truda lor era chinuitoare şi complicată din caúza caracterelor vechi în care fuseseră scrise paginile descoperite în lăzile încăperii tăinuite. Cei doi eroi. regele carbidului şi sfărmătorul de uşi, îşi ţinuseră întocmai cuvîntul. Reuşiră să înveţe alfabetul chirilic pînă la prînz. O oră mai tîrziu, cireşarii izbutiră să transcrie întreg documentul. Lectura le umplea sufletele de emoţii cum rar mai trăiseră şi le aprinse toate fanteziile şi îndrăznelile atîta vreme amorţite.

Iată ce glăsuiau paginile acelea vechi, care răzbătuseră la ei după 300 de ani :

„Eu, logofătul Cristache Zogreanu, umbra plecată a măriei sale, primind prea înaltă poruncă din chiar gura domnului nostru care asemeni stejarului stufos şi nestrîmb, umbreşte cu mila lui ograda ţării, m-am căznit din greu, aici în Şoimeni, în casa domnească, de multe ori apucîndu-mă zorii, să zăvoresc în slove cu neputinţă de deslusit taina Cetăţii Vulturilor căreia i se mai spune şi Curtea celor două cruci. Păzită cu grijă de însăşi firea, oamenii istorisesc că cetatea numai la lumina lunii a fost zidită, în a opta domnie a Muşatinilor şi că nimeni nu ştie a-i arăta astăzi drumul. În cetatea cea veche după cum zic unii întîia grijă este păzirea în vremi de cumplită bejenie a odoarelor scumpe ale ţării, ce fac culme neamului nostru, şi a odraslelor domneşti la picioarele cărora îngenunchiem cu toţii. Căci precum la adăpostul stîncii de creinene ne ferim de săgeata duşmanului azvîrlită împotrivă-ne, tot aşa ne fereşte în vremi de amar ca un soare binefăcător domnul pămîntului nostru. Şi truda mea nu a fost în van căci nu văd unde se găseşte acea minte iscusită

care să prindă cheia ce-i dă dezlegarea tainei, și deci intrarea în cetate. Numai cel ce pogoară din os domnesc și cel ce urcă în domnie poate să știe taina, locul și drumul cetății Vulturilor. La fel și eu cunosc taina, dară apoi din înaltă poruncă și drept județ, oi uita-o eu însumi, căci chiar Măria sa spus-a că numai această uitare mă poate duce la moarte bătrînească și senină și-i va feri pe urmașii mei de primejdii grele domnești și nu-i va duce la osînda cruntă pe care fiece nelegiuit toată viața o poartă.

Scris-am eu, tretilogofătul Cristache Zogreanu, hrisovul tainic de mai gios în cea de a doua domnie a Măriei Sale Moisei Movilă și în cel de al patruzeci și unulea an al vieții mele, care, dețe Domnul, cel din urmă să nu fie".

După această introducere pe o pagină, urma o altă coală, scrisă tot numai pe o pagină cu alt conținut.

Era documentul propriu-zis :

„Mai întîi de oriunde ai lua-o același lucru îl afli ; apoi drumul te duce la o cetate veche zisă a Vulturilor în care nu cred ceva să găsești ; apoi din cele zece porunci pe a cincea și pe a noua le alegi ; apoi ca racul mergi cîțiva stînjeni, chiar patru ; apoi faci repede doi pași înainte și numai la urmă te mai oprești ; apoi oleacă răsufli că oboseala te-a ajuns și drumul nu-i ferit de primejdii ; apoi nici dedesubt nu-i altceva decît numai van ; apoi te-ncumeți la drum cu toate evangheliile și nu-i rău să mai scornești două porunci ; apoi zece fără de unu și zece cu unu îți poartă pașii ; apoi îți ajută întîia călătorie și nu chiar și cea din urmă ; apoi urci cu trudă pînă la capătul satului ; apoi părăsești capătul și în ultimele ogrăzi te așezi la umbra streașinei ; apoi te oprești în cele trei zile de Paști ; apoi după un hop îți propteșți piciorul în pămînt și după un alt hop la fel faci ; apoi numai dacă pornește luni și duminică poți războ ; apoi numeri bine treptele, dară nu chiar la cea din urmă te oprești ; apoi rătăcești în voie printr-o pădure plină de bozii ; apoi oprindu-se la izvor și la sfînta duminică împărăchiezi doi de unu și numeri trei brazi ; apoi te rogi Domnului și nu mai cauți decît mai apoi ; apoi treci o creastă, răsufli de două ori și chiar și de nouă ; apoi bați la prima poartă ; apoi deschizi al șaptelea lacăt și o să vezi puieții de la capătul ogrăzii ; apoi după a treia vine

a patra precum după a opta vine a noua ; apoi trei și opt se risipesc ; apoi ajungi la sfîrșitul sfîrșitului ; căci nimic nu mai este : nimic ; nimic."

La capătul acestui document, o altă mînă, cu o altă pană, cu alt scris și cu altă culoare de cerneală adăugase :

„*Răposat-a, de moarte cu neputință a destăinui, logofătul de divan Cristache Zogreanu în luna șasea a anului 7141 de la facerea lumii*".

Cu această frază dureroasă se încheiau slovele scrise pe hîrtiile descoperite de cei doi cireșari în încăperea de taină.

După a doua citire a documentului de către Lucia, în cameră se lăsă o liniște mormîntală. Mult timp, nici unul dintre cireșari nu îndrăzni să tulbure tăcerea grea, de marmură. Gîndurile fiecăruia zburau încîlcite. Toți își dădeau seama că mesajul fetei în alb nu era o farsă ci o chemare adevărată. Dar dincolo de acest mesaj, cireșarii își închipuiau o dramă sîngeroasă petrecută cu mai bine de trei sute de ani în urmă. Sărmanul logofăt de divan, după ce zăvorîse în slove „cu neputință de deslușit" taina Cetății Vulturilor, fusese ucis pentru ca nimeni să n-o poată afla vreodată din gura lui.

Simțul datoriei îi trezi pe cireșari din vise și amintiri. Lucia se hotărî, prima, să rupă tăcerea :

— Documentul lămurește multe enigme, dar mai ales risipește o mare îndoială. Înseamnă că a existat cîndva un loc de refugiu numit Cetatea Vulturilor. Și s-ar putea ca fata în alb să fi dat într-adevăr de el.

— Deci crezi în adevărul mesajului ! încercă Dan s-o oblige la un răspuns precis.

— Nu știu unde se termină în mesaj realitatea și unde începe fantezia. De pildă povestea cu prizonieratul mi se pare scornită. Dar posibilitatea ca „fata în alb", cum îi spuneți voi și cum îi place și ei să-și spună, să fi ajuns într-un castel sau în cetatea de refugiu începe să se transforme în probabilitate, dacă nu chiar în certitudine.

— Eu sînt convinsă ! spuse Maria. Prea multe fapte coincid. Și-mi amintesc și tonul scrisorii ei. Cred că nu ți se mai pare nesincer, Lucia ?

— Nu ! recunoscu fără ezitare conducătoarea de moment a cireșarilor.

— Eu cred chiar și în posibilitatea ca ea să fi fost făcută prizonieră... spuse visătoare Maria.

— De către cine şi în ce scop ? întrebă Lucia. Şi dacă s-a întîmplat asta, tu crezi că indivizii care o ţin prizonieră şi care nu pot fi decît oameni răi sau cu intenţii rele, ar fi lăsat-o să scrie şi să trimită un asemenea mesaj ? Un astfel de lucru nu se face in doi timpi şi trei mişcări. Gîndeşte-te şi tu, Maria !

— Dar dacă o ajută cineva... chiar unul din cei care o ţin prizonieră ?

— Mi se pare prea complicat. Hai, să fim serioşi ! Tu crezi că într-un castel misterios şi singuratec o fată de vîrsta ei poate rămîne mult timp nevăzută. Dacă ar fi adevărată povestea ei, cei care o ţin prizonieră nu pot fi decît hoţi, sau căutători de comori, sau alţi nelegiuiţi. Crezi că ar putea trăi atît de simplu printre ei ? Eu zic să lăsăm gîndul ăsta la o parte. Să ne preocupăm deocamdată numai de enigma castelului !

— Sînt de acord cu Lucia, interveni Dan. Enigma fetei în alb se poate dezlega numai o dată cu enigma castelului sau a cetăţii.

— Aaaa ! Sigur că da ! spuse Maria. Cu ideea asta sînt absolut de acord !

— Şi eu ! spuse Ursu cu voce calmă.

Toţi erau conştienţi de însemnătatea afirmaţiilor făcute, toţi ştiau la ce urmări îi obligau afirmaţiile. Adevărul e că doreau toţi acţiunea.

— Primul lucru pe care trebuie să-l facem, cred că e descifrarea documentului, propuse Maria.

— Ce descifrare ? întrebă Dan cu naivitate.

— Vrei să spui că documentul nu mai are nevoie de interpretare ? sări Lucia.

— Poate că pe vremea lui o fi fost greu de interpretat, răspunse Dan. Mie însă mi se pare foarte simplu. Fii atent, Ursule ! Lucia, dă-mi puţin transcrierea documentului. Aşa ! Auziţi ! Dar mai întîi trec peste frazele fără nici un rost.

— De unde ştii care sînt frazele fără nici un rost ? întrebă surprinsă Lucia.

— Ce-ar putea să însemne de pildă prima frază ? continuă Dan. *„Mai întîi de unde ai lua-o acelaşi lucru îl afli ?“* Nu ţi se pare simplu ? Adică tot acolo ajungi, unde spune el în cealaltă frază : *„apoi drumul duce la o cetate veche zisă a Vulturilor“*... apoi spune că dedesubtul cetăţii

nu găsești nimic, ci dacă mergi înapoi ca racul patru stînjeni, cît... cît are un stînjen, Lucia ?

— Cam doi metri...

— Nu *cam !* Spune precis !

— Un metru nouă sute nouăzeci și șase.

— Bine, bine !... Va să zică dacă mergi înapoi vreo opt metri, documentul zice *„chiar patru"*, deci un metru nouă sute nouăzeci și șase ori patru, pe urmă mai faci doi pași înainte.

— Dar de ce treci peste fraza cu oboseala și răsuflarea ? întrebă Maria care luase și ea una din transcrieri.

— Pentru că dacă mergi și tu acolo o să vezi cum o să răsufli ! Tot nu vă dați seama ? E cît se poate de copilăros documentul. Pe urmă vine *„zece cu unu"* adică unsprezece pași, apoi *„zece fără unu"*, adică nouă pași, apoi *„urci cu trudă"*, mamă dragă, ce adevărat e ! Apoi încă vreo cîțiva pași și pe urmă probabil dai de intrare. Documentul spune : *„numeri bine treptele, dară nu chiar la cea din urmă te oprești"*, pesemne că e o intrare laterală, la dreapta sau la stînga care duce în castel, pe urmă vine povestea cu cel de al șaptelea lacăt, ceea ce înseamnă că dai propriu-zis peste poarta de intrare în castel...

— Totuși ai trecut peste o serie de fraze, îl întrerupse Lucia pe Dan. Ce rost au aceste fraze, Dan ? Pentru ce au fost scrise ?

— Cred că întrebarea ta e cel mai bun răspuns ! răspunse Dan în mare vervă. Pentru ca să încurce cititorul, să-l zăpăcească și în această privință, tretilogofătul a fost cît se poate de ingenios. Asta se vede cel mai bine din stilul în care e scris documentul, un stil misterios, religios. Nu uita, Lucia, că pe-atunci oamenii erau foarte temători în credință. Dacă unul ar fi dat atunci peste document, ar fi fost foarte impresionat de chestiile religioase, cu poruncile, înțelegi, nu ? Să nu furi, să nu rîvnești bunul altuia, sau de pildă cu evangheliile, cu sfînta duminică ; ar fi fost atît de impresionat că adevărul i-ar fi scăpat printre degete. Gîndește-te la epocă, gîndiți-vă la epocă... zău, pentru vremea de-atunci logofătul pare într-adevăr foarte isteț, dar pentru noi...

— Cu alte cuvinte, îi întrerupse Maria zelul, tu crezi că dezlegarea enigmei se află...

— Se află totuși la Vulturești ! adăugă Dan foarte ferm.

— Dar unde ? întrebă Ursu. Că doar am colindat toate coclaurile pe-acolo.

— Și eu am crezut la început ca tine, Ursule, dar o frază din document mi-a deschis ochii : *„apoi ca racul mergi cîțiva stînjeni"*, adică înapoi...

— Unde dracu' să mai mergi ? se înfurie Ursu. Înapoi e numai deal.

— Dar noi unde-am descoperit documentul ? În vale ?

— Aa ! exclamă Ursu. Vrei să spui că în deal, chiar dincolo...

— Da ! Cred că cetatea se află în deal. O fi avînd ea poate și alte intrări dar aceea pe care ne-o indică documentul se află în deal.

— Dar cum s-a putut și oare cînd s-a putut ridica totul ? întrebă Maria.

— Păi nu spune în predoslovie că s-a lucrat numai la lumina lunii ? răspunse tot Dan. Și apoi cum s-a procedat cu logofătul Zogreanu s-a putut proceda și cu alții : Crîști ! Jos capul !... Și oare de ce dealul de pămînt să nu fi fost dinadins tăiat și făcut abrupt ? Pare prea curios dealul... Acum mi se explică multe, Ursule. Dac-am fi știut ! Trebuia să cercetăm nu ruinele ci dealul...

— Atunci ce reprezintă ruinele acelea nenorocite ? întrebă Lucia.

— Ce-ar putea să reprezinte decît fortificațiile de apărare a castelului ? Castelul era tăinuit, dar pentru orice eventualitate trebuia și apărat. Însă în mod discret. O cetate mare ar fi atras atenția. Dar una mică... trece mai neobservată, nu atîță curiozitatea nimănui. Castelul se află în deal. Dacă ați avea și voi în minte ruinele și dealul și locul în care am găsit documentul sînt sigur că nu v-ați îndoi nici voi.

— Eu cred că Dan are în mare măsură dreptate ! încuviință. Lucia. Vultureștii trebuie cercetați metru cu metru. Și totuși !... Fata voastră în alb vorbește despre un castel de marmură, nu pomenește nicăieri despre camere întunecate, despre lipsa soarelui... Asta cum se explică ? Scrisoarea fetei să fie totuși o farsă ?

— S-ar putea ca în deal să se afle doar intrarea la Castel, spuse Dan.

— Dar Castelul unde să fie ? întrebă Maria.

— Undeva în spatele dealului, în pădure, prin vreo rîpă neumblată, sau chiar mai departe undeva. Sînt tuneluri subterane lungi de kilometri... Dacă ne luăm după document, la Vultureşti, nu în ruine, ci în spatele lor, se află ceva în legătură cu castelul. Eu cred că o intrare, sau vreun tunel subteran.

— Atunci n-ar fi mai bine să ne despărţim în două grupuri ? propuse Lucia. Unul să cerceteze dealul, celălalt împrejurimile. Am înainta mai repede.

Ceilalţi acceptară.

— Dar cu Tic ce facem ? întrebă Ursu. Cine ştie pe unde umblă săracul...

Într-adevăr, toţi uitaseră de prichindel în emoţia ultimelor descoperiri.

— Să-i dăm o telegramă să vină imediat la Vultureşti ! sugeră Dan.

— De ce ? întrebă Lucia. Dintr-un anumit punct de vedere acţiunea lui e foarte utilă. Ea nu poate decît să ajute la dezlegarea enigmei castelului şi... a fetei în alb. Mai ales a prizonierei din castel. Tic nu mai poate întîrzia mult timp. Îi laşi tu, Maria, răspuns acasă că am plecat la Vultureşti.

— Cînd vreţi să plecăm ? întrebă Ursu.

— Miine dimineaţă în zori ! Avem tren ! anunţă Dan. Ne lasă la şapte kilometri de sat.

— Mai bine să mergem cu autobuzul, spuse Ursu. Azi am aflat că merge un autobuz în direcţia aceea. Plecăm tot în zori.

— Atunci cu atît mai bine ! Ne lasă şi mai aproape de ruine. Deci miine la staţie, în centru. Tuturor le spunem că mergem într-o excursie. Şi prietenilor şi părinţilor... O excursie într-o pădure. Iar lui Tic îi lăsăm răspuns să vină după noi...

— Şi dacă întîrziem mai multe zile ? se îngrijoră Maria.

— Şi ? ! se miră Dan.

— Peste două zile trebuie să sosească Victor...

— Aoleu ! Uitasem... Îi lăsăm şi lui un răvaş... Chiar eu îl scriu. Tu, Maria, scrie pentru Tic.

Cireşarii se despărţiră pentru a-şi face din timp pregătirile. Dan căpătase strălucirea unui zeu. Era prima dată cînd simţea dorinţa de a fi conducător.

2

Elevul cu talent la română își ținuse cuvîntul. Se sculase cu noaptea-n cap și cînd simți că se ivesc zorile îl trezi și pe Tic. Ciufuliciul se încredințase fără grijă somnului și dormise grozav. Anticipase cu siguranță infailibilă plăcerea colegului său de a-l trezi.

— O să vezi acu, ce țanțoș trece ! Grozav de țanțoș.

Tic se îmbrăcă la repezeală și ieși la poartă. Soarele răsărea. Oamenii plecau în cîrduri prin ogoare. Departe, pe șosea se vedea parcă un biciclist.

— El e ! Țanțoșul ! se bucură colegul. Să-l vezi ce țanțoș ! (îi plăcea teribil cuvîntul).

Cînd biciclistul se apropie. Tic făcu cîțiva pași spre mijlocul drumului și se postă acolo ca un stîlp. Biciclistul se opri destul de surprins.

— Foarte frumoasă bicicletă ! spuse prichindelul în loc de „bună dimineața", cu convingerea că țanțoșul îi va primi lauda cu mare plăcere. Dar v-aș ruga ceva. N-ați dat dumneavoastră acum cîteva zile un pachețel unui șofer ? Nu știți de la cine l-ați primit ?

Biciclistul îl măsură pe Tic de sus pînă jos, dar făcu greșeala ca mai întîi să-i răspundă și pe urmă să întrebe :

— Factorul de la Brusturi mi l-a dat. Dar ce te interesează pe tine, bă țîncule ?

— Am pus un pariu cu pușfiul ăla din poartă.

— Aaa ! aprobă fericit biciclistul, dar după cîteva clipe își reveni : Ce fel de pariu și pentru ce ?

— Asta-i treaba noastră !

Din fericire, la poarta unei case apăru o fetișcană frumușică și zveltă, și văzînd-o biciclistul cel țanțoș sări pe șa ca un campion, dar nu apăsă pedala înainte de a-i spune lui Tic :

— Ziceai că-i grozavă bicicleta, hî ? Da, e foarte bună ! Cea mai bună bicicletă din cîte se există, cea mai simultană...

Și trecu prin dreptul fetei, cu capul sus, și drept în șa, ca un motociclist.

— Adevărat că-i țanțoș, își felicită Tic colegul. Și zici că-i din Movila ? Dar Brusturi unde vine ?

— Brusturi ? Păi de la Movila nu-i mult. Vreo cinci kilometri, în sus, spre munte.

— Și pînă la Movila ?

— Numai trei kilometri. Dar de ce întrebi ?

— Mă gîndesc să dau o raită pînă la Brusturi, la o prietenă de-a Mariei, la o colegă a soră-mi.

— Hai că merg și eu ! Numa' să mă schimb.

— Stai ! Stai că nu sînt sigur... Zău...

— Chiar vrei să pleci ? Hai, nu pleca ! Acuș vin băieți pe teren, la fotbal... Ardem un meci...

— Da ? ! se prefăcu Tic foarte interesat. Să știi că vin. Mă duc numai pînă la Movila. Am puțină treabă acolo. Pînă mă-ntorc, tu poți să alegi formațiile... Eu joc pe postul de căpitan... Și la toamnă să știi că te bag în echipa clasei.

Tic era sigur că va pleca singur. Nu chiar singur de tot pentru că îl avea și pe Țombi cu el. Spre Brusturi, băiete !

Dar din pricina promisiunii sale, puștii din Bozieni n-au jucat fotbal în dimineața aceea. L-au așteptat cu o încredere nețărmurită pe cel mai bun pitic din oraș, adică ce din oraș, din toată țara", l-au așteptat pînă li s-a făcut foame rea și s-au cărăbănit pe la casele lor, hămesiți și nenorociți. Dar nici Tic nu era prea vesel. Factorul din Brusturi îi spusese că primise pachetul de la preotul Gîrbaciu din Stăncuța. Iar Stăncuța se afla la vreo cinci kilometri de Brusturi. Deși prichindelul se grăbise nevoie mare să ajungă cît mai repede la Stăncuța, nu mai reuși, din păcate, să dea imediat de firul mesajului. Preotul Gîrbaciu, mare iubitor al celor pămîntești, fusese seara la o petrecere în capul satului de la care nu se întorsese decît spre zori. Micul cutezător îl găsi dormind și sforăind vîrtos într-o balie uriașă, care-i slujea de pat pe cerdac. O îngrijitoare bătrînă, cu fața plină de cute și cu vederea slabă, îl întîmpină destul de bucuroasă pe îngerul blond din pragul porții :

— Bine-ai venit, domnișorule ! Da' conița ce face ? Sănătoasă, voinică ?

— Îl căutam pe părintele, îngînă Tic.

— Ce spui ? ! se miră îngrijitoarea care după cum se vede era și olecuță surdă. Și cînd vine încoace ? Să-i pregătesc eu o oală de sarmale că tare-i mai plac... Ei, nepoții, nepoții...

— Nu sînt nepot... încercă Tic să nu se pună rău cu biserica.

— Sîmbătă ? îl întrerupse slujnica. Numai bine... Dar matale n-ai vrea să mănînci ceva, că ţi-o fi foame... De la Bătrîna pîn-aici e drum, nu glumă... Şi prea cuviosul doarme săracul... O avut de lucru az'noapte. Numa-n zori a venit... Noroc că s-o lăsat de vin... Acum numai ţuica-i mai place... Şi totul din pricina viilor, că ei îl îmboldesc.

Tic se gîndi din nou să se împotrivească, să-i spună bătrînei că nu-i nepotul popei şi că nu-i din Bătrîna. Tocmai se pregătea să-şi ascută vocea, cînd părintele făcu prin somn o mişcare.

— Părinte ! îi ţipă slujnica la ureche. Ian scoal' oleacă, părinte, că ţi-o venit nepotul de la Bătrîna !

Preotul deschise ochii, cercă să se ridice în capul oaselor, dar pe la jumătatea drumului se răzgîndi.

— Dar ce vrei, mă Ioneluş ? întrebă dînsul.

Tic se hotărî să profite de acest scurt moment de luciditate :

— Sărut mîna... Cine v-a dat pachetul acela mic învelit în hîrtie ?

Popa holbă ochii înceţoşaţi :

— Care pachet, mă Aghiuţă ? Ce, crezi că-s beat ? Vezi că acuş pogor iadul asupra ta.

— Nu, sărut mîna. Pachetul' acela pe care l-aţi dat unui biciclist acum vreo două zile...

— Ce biciclist, mă, ce pachet ? Ce două zile ?

— Un pachet mic, tare, legat cu sfoară, cu adresa frizeria Higiena.

— Cum... Higiena ? ! şi popa se rezemă în cot căutînd să-şi amintească. Frizeria... frizeria... Ceva cu cireşe, nu ?

— Da. da ! strigă îngerul travestit, bucuros că preotul îşi amintise.

— Şi ce vrei cu el ? Că eu ştiu că l-am dat unui neghiob, unui fudul...

— Cine vi l-a dat dumneavoastră ?

— Cine mi l-a dat ? Dar parcă mai ţin eu minte ! Pare-mi-se că Pupăza... Da ! chiar Pupăza...

— Pupăza ? !

— Fleandura aceea de precupeaţă din Prisaca, mînca-o-ar focul iadului s-o mănînce şi mărita-s-ar cu Scaraoţchi, că mi-a plătit pe cinci găini şaizeci de lei şi-am

auzit că-n tîrg se vinde cu treizeci de lei bucata. Şi nici măcar bani nu mi-a dat, pungăşoaica, crăpa-i-ar măselele, mi-a adus patru sticle de ţuică îndoită cu apă.. Da' n-o să pun eu mîna pe ea ! Zicea că o costă douăzeci de lei sticla, dar mi-o dă mie cu cinspe lei ca să se pună bine cu Dumnezeu... Şi s-o fi văzut cum se prefăcea, străpezita. Ce-o s-o chelfănesc. O fi cumpărat şi ea două sticle de ţuică, cu doişpe lei kilu, a făcut din ele patru şi m-a înşelat, hoţoaica. Am dat cu cinci lei găina. Auzi, Doamne? Oare-oi fi fost beat ? Sau poate m-oi fi zmintit... mai ştiu eu... Da' nu pun eu mîna pe ea ? Întîi o bat şi pe urmă o afurisesc...

Tic o şterse pe nevăzute lăsînd preotul să-şi facă singur, mai departe, autocritica şi planurile de răzbunare. Trebuia s-ajungă la Prisaca, să dea peste precupeaţă. Era obosit prichindelul, dar nădejdea că noul mesager va fi poate ultimul, adică primul, îl făcea să scape de cauciucul care i se strecura în glezne. Dacă ar şti fata în alb cîte pătimeşte el, pentru a dovedi prietenilor că mesajul e adevărat, că există şi castelul, dar mai ales că în castel se află prizonieră ea !... Dac-ar şti fata în alb !...

Cu aceste gînduri, care-i înţepau pieptul şi spatele, şi cu altele care-i opreau răsuflarea, fostul nepot al popii din Brusturi străbătu, parcă fără să-şi dea seama, calea de arşiţă pînă la Prisaca.

În sat părea că nu e ţipenie de om. Era pe la miezul zilei, zăpuşeala ardea plămînii, şi nici o boare de vînt rece nu se îndura să-l învăluie, măcar pentru o clipă pe micul şi grăbitul călător. Tic văzu pe uliţa principală firma cooperativei şi se duse întins acolo. Dădu bună ziua cu glas smerit. Înăuntru se aflau vreo trei bărbaţi şi o femeie înaltă, încă tînără, cu nişte priviri focoase. Bănui imediat care-i vînzătorul şi-l întrebă politicos :

— Nu vă supăraţi, dar nu ştiţi unde aş putea-o găsi pe mătuşa Pupăza ?

Hohotul de rîs pe care-l stîrnise întrebarea lui era atît de cumplit că Tic se pomeni cuprins de un tremurici prevestitor de rele.

— Care mătuşă, mă prăpăditule ? Şi care pupăză, mă jigodie ?

Vocea aceea foarte arţăgoasă aparţinea femeii şi Tic o sfecli : „N-o fi cumva fiica pupăzii ?"

— Nu vă supărați dar...

— Cum să nu mă supăr, mă chistocule ? Ce te-apuci să batjocorești oamenii, dîrdîitură ce ești ? !

— N-am știut că sînteți rudă...

— Ce rudă, mă cioflingarule ! Cînd ți-oi azvîrli una peste bot, golanule !...

Ultima insultă era prea din cale afară și Tic n-o mai putu suporta. Mai ales cînd vînzătorul îi dădu a înțelege prin mișcări discrete și cuvinte mute că „pupăza" e chiar femeia care-l amenința.

— Daaaa ! ? se supără Tic. Atunci : bună ziua !

Prichindelul ieși imediat din cooperativă, bineînțeles după ce făcu o mutră de om jignit și pus pe răzbunare. Parcă tot spatele i se prefăcuse într-o ureche care aștepta strigătul salvator. Și strigătul nu întîrzie :

— Mă băiețaș, mă domnișorule ! Ian stai puțin ! Ce te mîniași așa. Stai că mai am o vorbuliță bună...

Tic își încetini pasul, dar nu se opri. Femeia îl ajunse din urmă :

— Stai o dată, că ne-om înțelege noi... Sîntem doar oameni. Dacă ar veni cineva din senin la maică-ta și-ar întreba : dar nu știți pe unde stă nebuna aia de mama lui... cum îți zice ?... te-ai simți bine, ia spune !

Prichindelul părea mai puțin încruntat dar încă nu se lăsa bătut.

— Hai, hai, că ți-oi găsi eu ceva la oraș, minți Pupăza. N-o mai fă pe bosumflatul și spune o dată pentru ce mă cauți.

— Nu vreau ! Fin-că știi matale...

— Hai, domnișorule, de, oamenii, așa-s ei, se mai ceartă, se mai împacă, chiar cînd spun o vorbă rea n-o fac din răutate ; eu am vrut doar să glumesc, așa-s eu din firea mea ; și dacă ne-am lua după glume nu știu unde am ajunge. Ce voiai matale de la mine ?

— Voiam eu să vă spun o vorbă, adică nu eu, cineva m-a rugat să vă caut și să vă spun ceva din partea lui. În legătură cu niște găini.

Figura pupezei deveni și mai binevoitoare, iar vocea nespus de mieroasă...

— Am văzut eu de la-nceput că ești un domnișor isteț și frumușel. Și ce cățeluș frumos ai ! Cum îi zice, Azorică, Grivei ?

— Țombi sau Țîngulică... Depinde de felul cum se poartă.

— Țombi și Țîngulică ! se miră femeia. Vai, ce nume frumoase ! Și cum i se potrivesc ! Și ce frumos sună ! Nu-i așa că matale i l-ai dat ? Se vede de la o poștă. Și dacă nu te superi ce voiai să-mi spui cu găinile ?

— Părintele Gîrbaciu m-a rugat să vă spun c-ar mai dori cîteva sticle cu țuică, tot vreo patru... Dar spunea că neapărat să fie tot din aceea.

— N-a spus și cît dă pe sticlă ?

— Nu ! A spus că știe Pupăza. Cum ne-am înțeles data trecută, parcă așa zicea...

— Apoi să-ți dea Dumnezeu sănătate și să știi că-ți aduc eu ceva de la tîrg, nu te uit. Uite chiar acuma plec cu țuica la părintele. Și să știi că nu te uit. Pupăza cînd spune ceva apoi e vorbă...

Bineînțeles că nu-l întrebă pe Țic nici cum îl cheamă, nici de unde-i, ca să-i poată da acel „ceva" pe care i-l va cumpăra de la tîrg.

— Și-a mai zis părintele să nu uitați să-i spuneți și cine v-a dat pachețelul acela...

— Pachețelul ? ! Care ? Aaa ! Da, da ! Cum să nu-i spun ? Că doar mi l-a dat moașa din Bătrîna, grăsana ceea. Parușoaica... ! Iaca eu chiar acuma mă duc să-i fac rost de țuică. Și tot din aceea. Dac-ar ști sfinția sa cît mă chinuiesc pîn-o găsesc... Da' matale ești vreun neam cu părintele ?

— Nu ! Dar treceam prin sat și aflînd...

Țic tocmai voia să-i spună Pupezei că totul fusese o glumă și că popa, înfuriat nevoie mare, abia așteaptă să pună mîna pe ea, cînd deodată înfățișarea și vorbele și tonul Pupezei se schimbară ca prin farmec :

— Adică nu ești neam ?

— Nu !

— Atunci, mă golane, cum de-ai îndrăznit să mă faci Pupăză, mă. Mînca-te-ar ciorile ! Ce ți-aș mai trage eu două după ceafă ; jigodie afurisită...

Cuvîntul nefiindu-i străin lui Țombi, dar auzindu-l din gura femeii, îl trezi brusc din lîncezeală : luă o căutătură fioroasă și scoase un mîrîit atît de amenințător că Pupăza se retrase înfricoșată cîțiva pași înapoi. Țic își liniști cîinele dar nu-i mai spuse nimic altceva femeii decît „bună ziua". Iar după ce rosti cuvintele, din fericire,

sau din păcate, simți un val de milă. Își amintea cît de înfuriat îl lăsase pe prcot și mai ales se gîndea de cîte ori îi va spori furia cînd o va vedea pe Pupăză oferindu-i din nou patru sticle de țuică pe cinci găini. Dacă ar fi știut prichindelul că Pupăza își pusese în cap să-i ceară popii șase găini în loc de cinci...

3

La Vultureşti, cireşarii se despărțiseră în două grupe, Dan și Lucia rămăseseră la ruine, iar Ursu și Maria apucaseră calea pădurii.

Pădurea era deasă, întinsă, părea fără început și fără sfîrșit. Maria nu înțelegea cum vor putea răzbi prin ea și mai ales nu vedea cum își vor putea face cercetările. Ursu era mai optimist. Se urcase în vîrful unei movile și zărise undeva în interiorul pădurii un fag uriaș care-și înălța cu mult creștetul deasupra tuturor copacilor din împrejurimi. Își aleseră ca primă țintă acel arbore gigantic al pădurii.

Maria cercetă busola și fixă direcția fagului. Ursu rîzînd îi spuse că o duce la fag fără să mai fie nevoie de ajutorul busolei.

— Imposibil ! se împotrivi Maria. În pădure nu poți să-ți iei puncte de reper. O să ne rătăcim și atîta ne mai trebuie.

— Atunci facem altceva, propusé Ursu. Tu mergi în urma mea și dacă mă abat o singură dată de la direcția pe care ți-o indică busola, îți dau ție conducerea.

Cei doi porniră. Ursu, înainte, se străduia să-i facă Mariei drumul cît mai ușor. Alegea dintr-o privire locurile accesibile, evita tufișurile dese, rîpile, urcușurile abrupte. Simțul lui de orientare îl ducea cu o precizie de busolă în direcția fagului. La cîteva ocolișuri Maria era cît p-aci să-i atragă atenția că se abate din calea pe care i-o arăta busola, dar își dădu repede seama că abaterile erau dictate de terenul accidentat. Căpătă atîta încredere încît, cu timpul nu se mai obosi să privească busola.

Deși mergeau repede și cu spor, arborele întîrzia să le iasă în cale. Timpul trecea... Oare nu rătăciseră dru-

mul ? Maria tocmai voia să-şi controleze busola, dar văzu semnul lui Ursu apoi privirile ei evadară într-o poiană luminoasă, şi în mijlocul poienei trona, fără rivali, uriaşul arbore.

— Acum spune-mi şi mie pentru ce ai vrut să ajungi aici ? întrebă Maria. Nu crezi că ne-am afundat cam mult în pădure ?

— Ce ne-am fi făcut dacă n-am fi ajuns aici ?! De bine de rău avem acum la dispoziţia noastră un punct de observaţie formidabil, care ne va uşura mult cercetarea.

— Vrei să te urci în fag ?

— Trebuie.

Ursu îşi scoase bocancii, mai privi o dată trunchiul arborelui, drept şi lucios, apoi începu urcuşul. Cu mişcări sigure de pisică ajunse aproape de vîrf. Maria se înfricoşă cînd îl văzu ca o mogîldeaţă printre crengile din creştetul copacului. Ursu continuă să urce, pînă îşi dădu seama că din locul în care ajunsese privirile nu mai întîlneau nici un obstacol şi că orice centimetru mai sus putea fi fatal.

De la fag spre Vulturești, pădurea se vedea ca-n palmă. Părea că se întinde pe un podiş neted, tăiat cam pe la jumătatea lui de o apă care, de-acolo de sus, lui Ursu îi apărea ca o panglică subţire de argint, ca un fir de beteală. Tăietura nu era dreaptă, ci forma un semicerc, dar era atît de adîncă încît despărţea pădurea în două. Ursu descoperise tot ce voia să descopere, tot ce-şi închipuise că va descoperi. Coborî repede din copac, şi era atît de nerăbdător, că de pe la vreo şase metri sări de-a dreptul jos sub privirile speriate ale Mariei.

— Sîntem salvaţi ! spuse el. Fără fagul ăsta bun nu ştiu ce-am fi făcut.

— Ai descoperit castelul ?!

— Încă nu, dar dacă se află aici, în zona noastră, avem toate şansele să-l descoperim pînă deseară. Cel mult pînă mîine la prînz. Asta depinde numai de tine.

— Nu te înţeleg.

Ursu îi explică Mariei că pădurea se află pe un podiş al cărui capăt îl constituie dealul abrupt la poalele căruia se află ruinele. Din fericire, nu departe de muchia dealului se află o apă care taie adînc podişul.

— Cum să-ţi spun eu... căută Ursu. Imaginează-ţi pădurea în forma unui cerc, ca o lună plină. Exact aşa, ca o lună plină. Vine o eclipsă şi fură o parte din lună.

Înțelegi ? Așa face și apa noastră. Fură o parte din pădure, adică o desparte definitiv de restul pădurii. Și tocmai partea de la început.

— Acum înțeleg. Vrei să spui că n-avem de cercetat decît partea aceea.

— Exact ! Dacă se află în pădure, castelul numai acolo se poate afla. Și cred că nici nu se putea găsi un loc mai nimerit.

— Atunci e cazul să mergem pe firul apei... sesiză Maria.

— Primul lucru pe care trebuie să-l facem ! Dacă e o ieșire sau o intrare secretă cred că numai pe malul apei poate să fie. Avem și norocul că malul e cam chel. Și dacă nu găsim nimic pe mal, cercetăm în colțul de pădure...

— Altceva n-ai zărit ? Ceva care să sugereze o construcție, o locuință ?

— Mi s-a părut că s-ar afla ceva într-un luminiș, într-o poiană... Parc-am zărit un acoperiș, dar nu sînt sigur...

— N-ar fi mai bine să mergem întîi acolo ?

— Dacă n-ar fi fost într-un luminiș... Nu ! mai bine să mergem la început pe firul apei și dacă nu găsim nimic...

— Dar spui că ai văzut ceva acolo în poiană...

— Gîndește-te, Maria, acolo în poiană ar putea să fie o cabană, sau o locuință oarecare, și-atunci înseamnă că nu există nici un castel în părțile astea...

— Ai dreptate ! Dacă au ajuns oamenii acolo, nu văd de ce n-ar fi descoperit castelul. Să lăsăm pentru la urmă această speranță. Bine... Mergem pe firul apei !

Ursu și Maria porniră spre valea aceea adîncă și plesuvă, parcă anume făcută ca să le ușureze cercetările. Ursu înainte, Maria după el. Pășeau cu emoție, dar și cu teamă. Îi încolțise pe amîndoi teama zădărniciei.

4

La poalele dealului, deasupra ruinelor, Dan și Lucia, mai ales primul, se agitau și se frămîntau fără întrerupere. Dan se cățărase pe deal și de-acolo își descărca furia :

— Fir-ar să fie de document ! Merg eu ca racul patru stînjeni, dar de unde pornesc ?

— Ziceai că-i o copilărie documentul ! îi aminti Lucia. Eu cred mai departe că fiecare frază are o semnificaţie.

Dan scoase din buzunar copia documentului şi citi fraza dinaintea indicaţiei cu cei patru stînjeni :

— „*Apoi din cele zece porunci pe a cincea şi pe a noua le alegi*". Care-i porunca a cincea ?

— Să nu ucizi !

— Şi a noua ?

— Să nu rîvneşti femeia altuia...

— Asta-i culmea ! Ce legătură pot să aibă poruncile astea cu ruinele de aici şi cu cetatea Vulturilor. Nu, nu ! Eu continui să cred că-i pusă numai aşa, să încurce.

— Sînt şi eu năucită... recunoscu Lucia.

— Dacă o fi în legătură... ? Stai ! Fata aia, şmechera aia, Catrina, spunea că s-au găsit oase pe-aici. Dacă o fi fost îngropat aici vreunul care a rîvnit nevasta altuia şi-a fost ucis ?

— Eşti nebun ? Cum de-ţi poate trece aşa ceva prin minte ?

— De ce nu ? Poate că de la mormîntul ăluia care-a rîvnit la nevasta altuia trebuie să faci patru stînjeni ca racul...

— Mai întîi că n-o să ştim niciodată unde-a fost înmormîntat individul tău, dacă am da crezare bîiguielilor tale, şi apoi cred că n-ai altceva mai bun de făcut decît să-ţi fixezi în cap distanţa de patru stînjeni, să tragi o linie imaginară de-a lungul dealului şi să cauţi pe linia asta.

— Of ! Cred că documentul ăsta a fost predestinat să-mi fie călău, oftă Dan gîndindu-se la acrobaţiile şi chinurile care-l aşteptau pe linia imaginară propusă de Lucia.

— Să împărţim dealul în două, îl învie Lucia. La dreapta tu, la stînga eu.

— Mai bine tu la dreapta, că eu am mai fost pe-acolo.

Lucia acceptă contrapropunerea fără să-i treacă prin cap că Dan o făcuse numai pentru că porţiunea din stînga i se părea mai accesibilă. Porniră amîndoi, unul într-o parte, altul într-alta pe brînci, pe vîrfuri, pe spate, cu capul în jos, căutînd cu privirile şi pipăind cu braţele fiecare palmă de pămînt. Parcă totul fusese aranjat. La

înălțimea aceea de 8 metri, dealul era complet neted, nici un tufiș, nici o piatră, nici o groapă nu-și aflase sălașul. Se întoarseră amîndoi după ce-și dădură seama că depășiseră limitele ruinelor și se mai uitară o dată deasupra și dedesubtul liniei imaginare. Dar nimic, nimic nu le reținu atenția.

— Dar în fond ce căutăm noi ? întrebă Lucia.

— Cum ce căutăm ? întrebă la rîndul său Dan. Căutăm o intrare în castel.

— Dar acum, aici la înălțimea asta de patru stînjeni ce am putea să descoperim ?

Dan rămase cu gura căscată. La așa ceva nu se gîndise.

— Dacă-am ști de unde trebuie să pornim, continuă Lucia, am putea folosi combinațiile tale. Ne-am opri la un punct imaginar și de-acolo am face cei doi pași înainte și pe urmă zece cu unu și zece fără unu. Dar dacă nu știm de unde să pornim...

— Eu încă nu mi-am scos din cap chestia cu mormîntul.

— Adică tu chiar crezi în aiureala cu ăla care-a fost ucis ?

— De ce nu ? E o idee ingenioasă. Nu-i vorba de mine. Ci de tretilogofăt...

— Atunci înseamnă că n-avem ce căuta aici la Vultureşti.

— De unde-ai scos-o și pe asta ?

— Din deducțiile tale. Nu tu spuneai că nu trebuie să dăm crezare fiecărei fraze ? Acum văd că ți-ai schimbat părerea...

— Ei și ! De la asta pînă a nu veni la Vultureşti e cale lungă...

— Ia citește cea de a doua frază din document !

— Poftim : *„apoi drumul te duce la o cetate veche zisă a Vulturilor în care nu cred ceva să găsești"*... Adică, vrei să spui...

— Da ! Adică vreau să spun că dacă dăm crezare fiecărei fraze nu la Vultureşti se află taina.

— Bine, dar e absurd, protestă Dan.

— E într-adevăr absurd. Și nu știu ce să mai cred ! Înseamnă că documentul tainic dă din capul locului o indicație și anume aceea că nu la Vultureşti se află taina

Cetății Vulturilor. Eu nu cred că un tăinuitor ar face această greșeală.

— Cam așta începe să fie și părerea mea, zău, Lucia.

— Prin urmare, stimate logician, interpretarea cuvîntului Vultureşti în sens pozitiv ar însemna de asemeni o indicație foarte prețioasă. Recunoaște !

— Recunosc... de ce să nu recunosc ? Dar care-i misterul ?

— Că documentul e mult mai greu de descifrat... se bosumflă Lucia.

— Bine, să admitem asta, spuse Dan. Să ne mai uităm o dată pe document. Singurul cuvînt concret de aici e cuvîntul Vultureşti. Recunoaște și tu !

— Recunosc ! Și din cauza asta am atîtea rețineri. Este totuși imposibil ca într-un asemenea document să se omită lucrul cel mai important și anume locul unde se află cetatea. De-aceea am crezut la început și mai cred și acum că aici trebuie să înceapă dezlegarea enigmei.

— Ar mai putea fi ceva, Lucia, mărturisi Dan cu oarecare regret. Dacă tretilogofătul a avut în cap alt Vultureşti ? Mă înțelegi ? Dacă există un Vultureşti, cum să-ți spun eu, mai veritabil decît ăsta al nostru.

— Imposibil ! Nu poate fi altul !

— De ce ? În țara noastră sînt precis mai mulți Vultureşti. Poate chiar în regiunea noastră.

— Nu cred că e vorba de alt Vultureşti. Din două motive, la fel de importante amîndouă : că există, totuși aici ruinele unei cetăți și că... aici ați găsit documentul.

— Da ! se văzu silit Dan să recunoască. Fir-ar să fie ! Dar care-i atunci misterul ?

— Poate l-au dezlegat Ursu și Maria, că-i văd venind.

Frînți de oboseală și tîrîndu-și picioarele cei doi se apropiau.

— Voi ați găsit ceva ? întrebă Maria la capătul puterilor.

— Cum s-ar spune nici voi n-ați găsit ! descoperi Lucia.

— Prin urmare ne-am lămurit... spuse Maria. Noi totuși am descoperit ceva...

— Ce ? sări Dan.

— Un adevăr, o certitudine, îl liniști Ursu.

— Care ?

— Că în partea aia nu poate fi vorba de nici un castel, de nici o intrare, continuă Ursu.

— De ce ? De unde ești atît de sigur ? atacă Dan mai departe.

— Pentru că unde-ar fi putut să fie nu este, răspunse Maria în locul lui Ursu, iar unde ar fi putut fi mai greu este ceva care arată că nu poate fi în nici un caz.

— Lasă jocurile de cuvinte ! Spune mai clar ! insistă Dan.

— Valea e pleșuvă și nu pare să ascundă nici un mister. Iar în zona de pădure se află o cabană veche, cu urme proaspete de locuit, ceea ce înseamnă că au trecut prea des oameni pe-acolo, ca să nu fi descoperit vreo urmă, dacă ar fi existat vreun castel. Deci e clar.

— S-ar mai putea ceva, nu zic nu, adăugă Ursu. Dacă ajungem la concluzia că refugiul ăla, castelul ăla e sub pămînt, atunci ar putea să existe oriunde, numai că trebuie să dezvelim tot dealul.

— Sau să n-o credem pe prizoniera în alb ! încheie Maria. Voi ce-ați găsit ?

— Ca și voi...

— Adică aveți și voi o certitudine ? întrebă Maria.

— Din păcate nu ! răspunse Lucia. Singura concluzie la care am ajuns amîndoi se referă la document : acum mi se pare mult mai misterios și mai enigmatic, nu atît de copilăros cum am crezut la început.

— Cum am crezut eu la început, sublinie Dan.

— Și ce-i de făcut ? întrebă Ursu.

— Nimic altceva decît să studiem mai bine documentul. Deocamdată.

Fiecare cu cîte o copie în mînă începu să citească de la cap la coadă și de la coadă la cap documentul tainic al logofătului de divan Cristache Zogreanu. Și cu cît îl citeau mai des și mai pe îndelete, cu atît erau siliți să recunoască, în sinea lor, că răposatul logofăt zăvorîse în slove „*cu neputință de deslușit*" taina cetății Vulturilor.

Norocul lor era că mezinul cu păr de aur și ochi triști înainta cu o perseverență extraordinară pe urmele mesajului fetei în alb, și că se apropia și un alt eveniment de seamă, un eveniment salutar pentru situația în care se aflau cireșarii.

5

Tic n-o găsi acasă pe moașă. I se spuse că e la maternitate. Clădirea cu scîncete se afla chiar în mijlocul satului, o clădire nouă, curată din care răzbătea un concert ascuțit. Prichindelul, surprins parcă de înserarea care apăruse în aer, întrebă de moașă, și trebui să aștepte aproape jumătate de oră pînă ce se ivi în sala de așteptare o femeie îmbrăcată în alb, și atît de grasă că nu mai văzuse niciodată pînă atunci o altă femeie care să-i semene. Înainte ca el să deschidă gura, sări în fața moașei un bărbat de vreo 40 de ani :

— Ce e, ce e ? întrebă el răvășit de emoție.

— Na ! parcă-ai fi la primul copchil. Ce te repezi așa ? Nevastă-ta cică s-o cheme Aurora.

— Tot fată ?

— Dar ce-i fi vrînd să rămîi cu cinci fete ? Acum că ai șase, al șaptelea copil poate să fie băiat.

— Așa spuneai și data trecută..

— Nu cumva ăi fi supărat ?

— Nu, că parcă e mai frumos un număr cu soț. Dar știi și dumneata, ca tot bărbatul...

— N-ai nici o grijă. O să fie și-un băiat.

Moașa îl zări pe Tic și se duse imediat la el.

— E urgent, urgent, sau se mai poate aștepta ?

— Urgent ! răspunse Tic fără să se gîndească, sau mai bine zis obsedat de gîndurile lui.

— Anico ! țipă moașa. Pregătește-te. Va să zică e al cincilea pe ziua de azi. Nu-i nimic. Să crească ei sănătoși. Și zi-i ! Ce-ai vrea să ai, soră sau frate ?

Tic se dezmetici și încercă să înlăture confuzia :

— Nu că nu-i vorba de naștere, spuse el. Altceva.

— Iaca n-am avut noroc. Cînd să bat și eu recordul. Dar despre ce-i vorba ?

— O chestiune personală.

— Personală ? Da' ce chestiune personală ai putea să ai tu, mă sfîrlează ?

— Cu un pachet. Adică un pachețel...

— Ce pachet ? Adică ce pachețel ?

— Un pachet pe care l-ați dat Pupezei...

— Ia te uită, domnule ! Și ce-i fi vrînd cu pachetul ?

— Să-mi spuneți cine vi l-a dat ?

— Dar curios mai ești, mă sfîrlează. Și dacă te-aș întreba și eu ceva ?

Tic o sfecli. Tonul moașei era prea autoritar :

— De unde vii, și unde te duci ?

— Din oraș și mă-ntorc ! răspunse în aceeași manieră prichindelul.

— Și cînd vrei să te-ntorci ?

— Acum ! Adică după ce-mi spuneți cine v-a dat pachetul.

— Așa ! Și te interesează mult să afli cine mi-a dat pachetul ?

— Foarte mult... chiar foarte mult... se rugă Tic.

Moașa îl privi de sus :

— Trebuie să ai tu un interes mare, mă sfîrlează, dacă ai venit pînă aici pentru asta. Uite ce-i ! Eu îți spun cine mi l-a dat, dar vreau să te mai întreb ceva. Cu ce vrei să te întorci noaptea în oraș ?

— Găsesc eu o ocazie... Cînd am venit, ehehei ! cîte erau !

— Și dacă nu găsești nici o ocazie ?

— De... M-oi descurca eu...

— Ia ascultă, sfîrlează ! Ai pe cineva în sat ?

— Am... un verișor... minți Tic.

— Cum îl cheamă ?

Istețul o sfecli o clipă, apoi răspunse foarte degajat :

— Iliuță... Un coleg cu nasul ca o pătlăgică...

— Iliuță ? ! se miră moașa. Ia uită-te ! Păi stă chiar lîngă mine. Anico ! Lasă pregătirile că deocamdată n-avem naștere. Dacă-i ceva mă găsești acasă. Atunci mergi la Iliuță, te odihnești, dormi bine și mîine dimineață îți spun.

— Da, dar vedeți, mi se pare...

— Ce ți se pare ?... Ești gata ? vezi, mă sfîrlează, să nu mă răzgîndesc.

Tic n-avu ce face. O luă pe urmele moașei străduindu-se în fel și chip să găsească ceva care să-l salveze din situația jalnică în care se afla. Moașa însă se oprise în fața unei case mari, frumoase, cu multă verdeață în jur.

— Intră tu întîi, mă sfîrlează.

— Știți... dar Iliuță nu știu dacă mă cunoaște...

— Cum să nu te cunoască dacă ți-i verișor și coleg și are nasul ca o pătlăgică ?

Moașa mai mult îl împinse în casă pe nenorocitul de Tic. Țombi rămase afară, pe cerdac. Înăuntru, prichindelul dădu cu ochii de un băiat cam de seama lui pe care nu-l văzuse însă niciodată, nici măcar în vreo fotografie.

— Uite-l pe Iliuță al tău. Noi îi cam spunem Petrică.

— Ca să fiu drept, se hotărî Tic, n-am spus chiar adevărul întreg.

— Ia uite ! dar ce-ai crezut vreo clipă că s-a prins minciuna ? Dar deștept te mai crezi ? Dac-ai fi știut că în valea asta sînt cel puțin o mie de copii de seama ta cărora cu le-am auzit primul scîncet, n-ai mai fi îndrăznit... Mamo ! Vezi că avem musafiri în noaptea asta ! Așa-i ! O să te joci cu Petrică, vă împrieteniți voi repede, o să mîncați și pe urmă : culcarea. Mîine dimineață o să afli ce vrei. Nu-ți fie teamă că nu-mi place să mă bag în poveștile străinilor. Ești mulțumit ?

Tic nu știa ce să răspundă. Moașa auzi doar scîrțîitul porții. Se repezi la ușă :

— Ce-i, Anico ?

— Peste deal la Turturele. Acum a venit cu brișca un flăcău. Zice că-i moare gravida de durere. Plînge ca o muiere...

— Ha, hă, ha ! rîse moașa... Abia învață să fie tată... Vas-că tot avem zi de record. Mamo ! Da, pregătește-i o dată băiatului că-i flămînd. Și voi ce vă uitați așa unul la altul, parcă n-ați fi amîndoi băieți. Ia dați-vă frumos mîna și... găsiți voi pe urmă ce să faceți.

Abia termină de spus aceste cuvinte și femeia cea mai grasă pe care Tic o văzuse vreodată coborî cu pași nemaipomenit de sprinteni treptele casei.

— Dar strașnică mamă ai, măi Petrică ! rosti Tic cu toată sinceritatea.

— Stai să vezi ! răspunse celălalt și se apucă să-i povestească musafirului neașteptat o sumedenie de întîmplări extraordinare cu maică-sa.

CAPITOLUL XI

1

În domeniile castelului de marmură părea că nimic nu se schimbase. Aceeași tăcere grea, aceleași mișcări furișate, ca niște alunecări, aceeași pîclă de taină care nu lăsa nici o rază limpede luminii de afară. Dar dincolo de pîclă, în spațiile de marmură albă, nu mai erau toate aceleași. Cei trei păreau mai agitați, mai neliniștiți. Mai ales omul cu cicatrice. Nu le ieșeau multe la socoteală. Răscoliseră cu ochi de lup și cu încăpățînare de cîrtiță tot castelul dar nu descoperiseră nimic altceva. Și nici unul din cei trei călători tăcuți și alunecoși nu se putea împăca de loc cu gîndul că în castel nu se mai află nimic.

Și mai era ceva care tulbura liniștea și rosturile tainice ale domeniului de marmură : o patrulă militară poposise în preajma Cetățuiei. Slăbănogul tocmai le anunța celorlalți vestea :

— I-am auzit spunînd că vor veni aproape în fiecare zi încoace.

Ceilalți doi se uitară la el parcă neîncrezători. Viezurele clipi din ochi :

— Mi se pare că se cam îngroașă povestea. Ar trebui să luăm și noi măsuri.

— Am luat ! anunță sec omul cu cicatrice. Începînd de mîine se astupă intrarea și nimeni nu mai iese în pădure fără să știu eu.

Ceilalți doi încuviințară în tăcere. Îl cunoșteau de mult timp și știau că hotărîrile lui sînt bine chibzuite. Omul cu ochii de viezure întrebă :

— Oare nu este și o altă ieșire ? Tot pentru caz de primejdie... Să nu se fi gîndit nimeni la o asemenea eventualitate ?

— Nu se poate să nu fie ! se răsti omul cu cicatrice. Dar n-o găsim noi, așa cum nu găsim multe altele. Timpul însă nu ne mai este prielnic. Trebuie să ne grăbim, să nu mai pierdem nici un minut.

— Unde să mai căutăm ? întrebă slăbănogul. În ce cameră ?

— Peste tot ! Încă o dată și încă o dată. Și iar de la capăt !

Vocea șefului era fermă și dură :

— Fiecare să cerceteze o cameră ! continuă el. Cu vîrful cuțitului și cu acul...

— Și fata ? întrebă cel cu ochii de viezure.

Omul cu cicatrice îl săgetă cu privirea. Parcă-i așteptase întrebarea. Și întrebarea îl mînia și-i amintea o descoperire întîmplătoare făcută cu cîteva minute mai înainte. Sosise momentul izbiturii. Scoase din buzunar un obiect pe care-l ținu ascuns în pumnul său uriaș :

— Pare-am luat cîndva o hotărîre cu fata ! Am căzut toți de acord s-o ținem închisă și sub pază sigură. A fost vorba că nimeni nu va călca hotărîrea. Atunci ce-nseamnă asta ?

Deschise brusc pumnul și plimbă sub nasul celor doi un pachețel de hîrtie. Parcă un obiect tare fusese înfășurat în hîrtie. Omul cu ochii de viezure se cutremură. Știa că pierduse pachețelul. Dar nu știa în mîinile cui se afla.

— Nu... dar... începu el să se bîlbîie.

Vocea șefului deveni dinadins aspră și tăioasă :

— Am luat sau nu o hotărîre ?

— Da !... recunoscu cel căruia i se adresase întrebarea.

Vocea și mai ales atitudinea lui erau supuse, speriate și asta îl mai înmuie pe omul cu cicatrice :

— Fiecare lucru la timpul lui. De ce vă grăbiți ? Vreți să stricăm totul ? Orice gest nesăbuit poate duce la consecințe crunte. Scurt : N-am nevoie de tulburări ! În privința asta nu admit nici o încălcare !

Aruncă apoi pachetul pe un pat de campanie lîngă omul cu ochii de viezure. Vinovatul nu-i suportă privirea grea. Dar vorbele pe care le auzi parcă îl mai liniștiră :

— Nu mă interesează al cui e pachetul, nici ce conține. N-am obiceiul să suspectez pe nimeni. Dar atunci cînd simt că se întrece măsura... Cred că mă cunoașteți...

Amenințarea îi înfioră pe ceilalți. Iar omul cu ochii de vlezure simți șiroaie de sudoare pe spate auzind din nou vocea șefului :

— Sper că toate monezile sînt la loc. Ia să facem un control !

Din doi pași ajunse la firidă. Cu o mînă scotea fișicurile din tainiță, iar cu cealaltă rupea în buzunar hîrtiile care înfășurau moneda de aur, hîrtiile care erau destinate cireșarilor ; le rupse cu puterea unor gheare și nu-și reveni din emoție decît în clipa cînd simți metalul în palmă. Porni apoi spre șef cu mîinile împreunate ca un căuș. Omul cu cicatrice luă, una cîte una, monezile din căuș, le mai numără o dată, apoi se uită țintă în ochii celui care i le adusese :

— Bine ! Șaizeci ! Pune-le la loc. Trebuie să le găsim pe celelalte, trebuie să găsim alte bogății pe lîngă care monezile vor fi niște fleacuri. Gata ! Începem !

După cîteva clipe cei trei căutători ieșiră din bîrlogul lor, fiecare înarmat cu ciocane, vergele de fier, cuțitașe și toporiști.

2

Dar și prizoniera în alb era chinuită de neliniști și frămîntări. Întîrzierea cireșarilor n-o mai întrista. Era ca amintirea unui gînd frumos. Alte spaime îi fulgerau clipele vii și visele : cireșarii nu vor mai sosi niciodată în castelul ei, sau vor poposi în apropierea lui atunci cînd va fi prea tîrziu. Ultima ei întîlnire cu omul cu cicatrice îi lăsase această convingere neagră, bolnavă. Dacă n-ar exista în lume acest : „prea tîrziu" ! Ploua cu tristeți în camera ei cu străluciri albe.

Ca să-și învingă tristețea încercă să-și găsească preocupări care să-i absoarbă toate gîndurile, care s-o chinuie cu întrebări îndepărtate, incolore, gratuite. Începuse să-și scrie jurnalul ; primele cuvinte le scrisese în ziua cînd Philippe îi salvase viața, în ziua cînd se plînsese lui Philippe de cruzimea omului cu cicatrice. Și dăruia ore în-

tregi jurnalului ca unui prieten intim care-i primea docil toate gîndurile și tresăririle. Dar paginile începeau să se umple tot mai greu. Fata în alb nu mai visa. Și ceea ce nu se visează e atît de greu de așternut pe hîrtie !

Prizoniera știa tot ce se întîmplă cu cei trei călători, tot ce fac și tot ce găsesc. Castelul nu mai avea taine pentru ea. Știa că găsiseră monezi de aur, știa unde se găsiseră. Bănuia că în încăperile castelului se mai află locuri tainice pe care le căutau cu disperare cei trei. De ce să nu caute și ea ? Oare putea să existe preocupare mai obsedantă decît aceea de a căuta și a descoperi locuri și lucruri tainice ?

Calea spre firidă îi era divulgată de urmele unor degete lungi pe praful marmurei. Cei trei, disperați, uitaseră în graba lor să șteargă urmele. Prizoniera se cocoță în firidă și începu să bată cu un creion în pătrățelele mici de marmură care căptușeau interiorul întunecos. Una din plăcuțe scoase un sunet deosebit și fata în alb descoperi astfel mica tainiță... din nefericire goală și umblată. Își continuă cercetările și în alte spații și pe alte suprafețe ale camerei. Dar cu toate strădaniile ei nu mai găsi nici o ascunzătoare. Reveni iarăși în firidă, încă o dată și încă o dată și pînă la urmă descoperi și cea de a doua tainiță. Tot goală ca și prima.

Prizoniera, înfierbîntată de fantezii renăscute, nu căuta numai monezi sau numai intrări secrete. Căuta și documente vechi prăfuite, care să mărturisească vechimea și istoria Castelului celor două cruci. Acest gînd o făcea să observe și să cerceteze spațiile neînsemnate, cele mai mici crăpături, și mai ales plăcuțele de marmură din firidă. Își petrecea o parte din vreme în fața nișei cu două tainițe. Și gîndurile, gîndurile cele mai îndrăznețe o bîntuiau. Ambele cuburi erau goale... Dar ușițele care închideau cuburile ? În cea de a doua ușiță, în grosimea ei care dintr-o dată deveni ciudată descoperi, între două scoarțe galbene și roase, o foaie de pergament, și ea rănită de vreme. Despicătura din ușiță fusese lucrată cu multă finețe. Foile de pergament aveau parcă rolul să umple cu precizie golurile. Foaia din mijloc era plină de litere chirilice. Dar prizoniera cunoștea atît de bine alfabetul chirilic...

Sări jos din firidă cu foile de hîrtie în mînă și, țopăind de bucurie, începu să i se destăinuie lui Philippe :

— Philippe, dragul meu ! Cine știe peste ce comori nemaipomenite am dat aici ? Vrei să ne apucăm cuminți de lucru ? Încetul cu încetul...

Și prizoniera se apucă să traducă vechiul manuscris. Uitase de odihnă, de somn, de mîncare. Nu știa decît de manuscris. Cel care-l scrisese parcă n-ar fi știut bine limba... sau... Fata în alb înțelese că documentul era cifrat. Îl traduse cuvînt cu cuvînt dar sensul traducerii i se păru obscur și neinteligibil.

— Philippe ! prostuțule... Ce taină se ascunde în această hîrtie ? Ah, dac-ai putea să mă ajuți ! Philippe, Philippe...

Prizoniera înțelese mult mai tîrziu că textul peste care dăduse era compus din cuvinte de bază și din cuvinte fără nici un rost. Toată strădania ei era să le deosebească pe unele de altele. În forma în care-l găsise documentul părea absurd. Era o încîlcire supărătoare de fraze religioase.

Iată transcrierea corectă pe care o făcuse fata în alb :

„Taina cea mare și marea nenorocire abătută pe capetele noastre ne fac să ne gîndim la comoara pe care-o ascunde cine oare decît sufletul prăpădit al nostru. Căci dacă ne ducem în cea veche cetate-a Vulturilor zisă și ne rugăm cumplit, vor spune oamenii că mîntuirea se află ascunsă în crucea cea mare. Iar cînd vom fi și mai nenorociți, doar crucea cea mare în stare-i să poată trimite pe capetele noastre o izbăvire și cu ea solii cei tainici în crucea cea mică și toți să-și facă această cruce. Și încă una și iar și iar, iar asta din urmă va fi iarăși cea dintîi. Iar cine va sudui în veci fapta asta nu fi-va în stare să și-o răscumpere. Și iar a doua oară cu gîndui măcar s-o gîndească nu va fi în stare. Căci în împărăția cerului intrarea cea mare și dînsa precum zic unii se află ascunsă și nimeni nu știe și-n vecii vecilor nu va ști. Iară pe fiara fioroasă pe-afară prin care coclauri s-o caute cu trudă aprinsă-n făptură ? În van totul, în van, în van. Vom găsi totul nu aiurea și doară documentul cel tainic din cartea sfîntă ni-l va arăta. Și el se află în acel vechi ceaslov al prea iscusitului nostru Cristache Zogreanu sărman logofăt de cea de a treia putere. Dar numai în credință i se arată intrarea cea mare aceluia care din toți muritorii o merită. Căci acela care cu agera-i minte va prinde înțelepciunea ce-

rească, va putea scoate din carte și din slovele tainice cheia fericirii noastre a tuturor".

Cu cît fata în alb îl citea mai des, cu atît absurdul textului devenea mai evident. Făcu fel de fel de încercări, eliminînd cuvinte, adăugînd altele, schimbînd ordinea rîndurilor, a cuvintelor, dar nu ajunse la nici un rezultat. Atunci care putea fi cheia lui ? Trebuia să aibă o cheie. Disperată începu să-l citească rar și cu voce tare lui Philippe :

— Ajută-mă, prostuțule, nu știu cum să mă descurc...

„Taina cea mare și marea nenorocire abătută pe capetele noastre ne fac să ne gîndim la comoara pe care-o ascunde cine oare decît Sufletul prăpădit al nostru. Căci dacă ne ducem în cea veche cetate-a Vulturilor zisă..."

Fata în alb avu inspirația salutară să-i citească lui Philippe textul cu glas tare, parcă pentru a-și auzi și ea vocea. Philippe, smerit, o asculta cu atenție. După primele trei rînduri, prizoniera tresări... O luă de la capăt, și încă o dată, apoi sări în sus de bucurie :

— Philippe, dragul meu, am găsit ! Ce simplu, ce copilăresc !

Dar Philippe nu cunoștea nici o altă limbă decît limba pisoilor, așa că nu află imediat taina fetei în alb. Un singur lucru era în puterea lui : să-și ciulească urechile. Și ascultă cucernic vocea fetei în alb și i se păru pisoiului că nu mai suna ca înainte, ci parcă altfel. Vorbirea fetei se asemăna într-un fel cu torsul său.

3

Tic se sculă vesel și odihnit. Dimineața era frumoasă și senină, adia un vînt răcoros care nu putea decît să sporească hotărîrea prichindelului de a porni imediat în căutarea noului mesager. Îl lăsă pe Petrică să doarmă și ieși afară, pentru a vedea, chipurile, cum se odihnise Țombi. Moașa îi pricepu manevra și veni în întîmpinarea lui :

— Cam devreme, mă sfîrlează, și cum de-ai avut inima să-l lași pe Iliuță să doarmă...

— L-am ținut atîta cu vorba aseară...

— Aha ! Și acum ce gînduri ai ? Chiar vrei să pleci spre Călțunu ? Dis-de-dimineață... ?

— Călțunu ?

— Da ! Păi nu acolo vrei să te duci ?

— Aha ! exclamă Tic la rîndul său. De acolo ați primit pacheţelul ?

— Nu de-acolo, dar mi l-a dat un om de-acolo.

— Și nu vreți să-mi spuneți cum îl cheamă...

— Dacă ții morțiș, îți spun. Dar mai întîi trebuie să mănînci și pe urmă...

Tic se uită speriat spre femeie. Cine știe ce i-a mai trăznit prin cap ? se îngrozi el.

— Pe urmă trebuie să-mi făgăduiești ceva. Dacă te-apucă iar noaptea pe-aici nu-l mai cauți pe Iliuță ci vii de-a dreptul la Petrișor. Da ?

— Da ! răsuflă prichindelul ușurat. Acum îmi spuneți ?

— Oleacă de zăbavă. Mamo ! Gata laptele ? Că e pe cale să plece musafirul și n-aș vrea de loc să plece flămînd.

— Gata ! ! se auzi o voce din casă. Numai să poftească...

— Atunci hai să mîncăm ! îl invită moașa cea grasă.

Tic mîncă în tăcere, cu poftă. După masă, bătrîna aduse o bucătoaică de caș, un braț de ceapă verde, vreo cinci ouă, vreo cinci roșii, mari cum nu văzuse nici la expoziție în oraș, un cîrnat de vreo doi metri și o halcă de pîine cu care s-ar fi putut sătura jumătate de sat.

— Să le pui, mămucă, în traistă că pînă la Călțunu e drum lung și te-o apuca foamea...

Speriat că noul sat o fi pe undeva pe la capătul țării, Tic se și repezi cu întrebarea :

— Da-i mult pînă la Călțunu ?

— Păi sînt poate mai bine de cinci kilometri... răspunse băbuța în timp ce aranja gospodărește bucatele în raniță lui Tic.

Moașa se îndeletnicea cu a urmări schimbările la față ale musafirului, dar miloasă cum era nu-i mai lungi nerăbdarea.

— Atunci să ne-nțelegem. Întrebi la Călțunu de Ghiță Saftu. Vezi că-i om cam sălbatic. El mi-a dat pachetul. Dacă nu se poartă ca omul îi spui că te-am trimis eu. Zici

așa cum îți spun eu : „Moș Saftule, Parușoaica m-a trimis la matale". Așa să-i strîgi, dacă îți lasă răgaz.

— Și dacă...

— Dacă-i spui așa afli ce vrei. Acum : drum bun că trebuie să fug la dispensar. Și să nu uiți să treci la înapoiere pe la Petrică. Nu, nu. Lasă-l să doarmă... Lasă-l...

— Sărut mîna și nu știu cum să vă mulțumesc...

— Ia uită-te, sfîrleaza ! Nici n-a apucat bine să intre în casa mea și se și gîndește la mulțumiri ! La drum !

Tic își puse ranița pe spate, îi făcu semn lui Țombi și ieși totuși cu pași grăbiți din casa cea mare și primitoare. Cine știe ce-l mai aștepta și acolo, la Călțunu ? ! Firul mesajului părea că nu se mai termină niciodată. Fata în alb îl chema însă cu atîta putere că prichindelul ar fi fost în stare să meargă pînă la capătul lumii pentru a-i afla castelul în care era ținută prizonieră.

Imaginea fetei în alb îl însoți pe micul cutezător tot timpul drumului. Nici nu încerca să se despartă de ea. Era lîngă el, aproape de el, la fel de aproape ca în seara aceea la meci cînd îi țipase în ureche cu atîta răutate. Era tăcută atunci, și fața i se făcuse de ceară, dar parcă văzuse și un licăr ciudat în ochii ei. Cum de-și amintea totul atît de limpede ?... Oare o durea ceva, sau o încolțise vreo spaimă așa cum începea să-l încolțească pe el ?... Și Tic își iuți pașii gîndindu-se că poate merge pentru a însenina un chip foarte trist.

Satul în care pătrunse era mic, azvîrlit într-o vale răcoroasă și pierdut parcă într-o pădure de pomi fructiferi. Cineva îi arătă casa lui Ghiță Saftu și-l urmări curios cu privirea. Tic bătu la poartă cu oarecare sfială. De după o șură se ivi un bărbat a cărui înfățișare îl zăpăci pe cireșar. Deși era un uriaș omul părea scund din cauza umerilor care i se lățeau la nesfîrșit. Prichindelul avea impresia că omul din fața lui e cel puțin la fel de lat în spate pe cît e de înalt. Nu mai văzuse niciodată un altul mai voinic. Purta pe cap o căciulă uriașă care i se lăsase pînă la sprîncene, niște sprîncene, negre și arcuite, dar mai ales încruntate :

— Ce vrei, mă bîrzoiule, la casa omului ? îl întîmpină o voce groasă și de loc prietenoasă. Mi-ai speriat orătăniile !

— M-a trimis...

— Cine te-a trimis, mă, la mine ! Ia-ți tălpășița, mă, pînă nu strănut. M-auzi ?

Ultima vorbă o rosti cu atîta putere că zornăiră ferestrele casei și cîțiva țînci care se jucau pe uliță o tuliră repede în ogrăzi.

— Moș Saftule... se grăbi Tic să recite fraza magică, dar colosul nu-i lăsă timp :

— Ce moș, mă tontule ? Mă !

În clipa aceea colosul ajunse la poartă. Dar și Tic explodă :

— Parușoaica m-a trimis la matale !

Într-adevăr : vorbe magice. Chipul colosului se înseninâ într-o clipită :

— Aha ! Păi de ce n-ai spus de la-nceput ? Hai vino-năuntru. Și zi-i așa. te-a trimis Parușoaica. Și cam ce-ai vrea tu ?

— Să-mi spuneți de la cine ați primit pachetul acela pe care i l-ați dat ei.

— Aha ! Păi pe bețivul ăla nu l-am văzut niciodată în viața mea. Nu știa măcar în ce zi se află. M-a întrebat pe mine dacă-i sîmbătă sau duminică. Și cînd a aflat că-i sîmbătă a spus că se întoarce din nou la botez. Atunci mi-a dat pachetul.

Moș Saftu vorbea cu voce atît de blîndă că parcă ungea auzul.

— Și chiar nu l-ați văzut niciodată ?

— Da' să-l ia dracu' de bețiv ! Un' să-l văd ? Că eu la crîșmă nu m-am dus în viața mea. Eu beau acasă. Ce mi-ar ajunge mie o crîșmă ! ?... Da' poate l-o fi cunoscut vreunul cu care a băut la botez.

— Poate vă amintiți cum arăta...

— Ca un nătărău. Parcă-i mutase cineva falca din loc. Sau poate așa avea el obiceiul să rînjească. Nu arăta a fi din sat și nici măcar din satele megieșe. Asta fără doar și poate... Stai, stai, stai, flăcăuașule. Purta el niște pantofi roșii, dar roșii ca ouăle de paști. Așa ceva n-am mai văzut în viața mea. O haimana fără rost... Altceva... ? ce să-ți mai spun ? Te pomenești că pachetul o fi fost de furat.

— Nu ! se opuse Tic. Dar trebuie neapărat să aflu cine i l-a dat.

— Dacă asta-ți trebuie, atunci te-nvăț eu ce să faci. Mergi la baba Aglaia. peste drum de biserică, ș-o-ntrebi pe aia. Că aia știe și de cîte ori am strănutat eu azi-noapte, și cîtă apă a băut de dimineață pîn-acum taurul comunal, și

cîţi pui au scos capul din găoace acum un ceas sub cloşca Cîrnăţoaiei.

— Nu-i rea ? se interesă practic micul păţit.

— O să-ncerce ca să te descoase dar tu să-i spui că moş Saftu vrea să ştie... şi-i spui ceea ce vrei tu să ştii...

— Dacă n-o să vrea ? C-am mai dat peste una...

Moş Saftu se uită la Tic, apoi îşi întoarse faţa spre răsărit şi prichindelul îi auzi vorbele bubuind ca nişte tunete prăvălite din văzduh :

— Fă Aglaio ! Vezi că trimit un băietan la tine cu o vorbă... Acum poţi să te duci fără teamă, îşi linişti el musafirul.

Tic îi mulţumi şi porni către biserică. Baba Aglaia însă nu era acasă. Era undeva la capătul satului, dar auzise vocea lui moş Saftu şi se îndrepta cu paşi de struţ spre casă. Prichindelul profită de absenţa babei şi se duse pînă la oficiul poştal de unde expedie pe adresa lui Dan o telegramă cu următorul conţinut : *„Încă nu am dat de capătul firului dar nu cred să mai fie mult stop Vă ţin la curent. Tic"*.

4

La Vultureşti, cireşarii, în clipele lor de răgaz, aşteptau cu înfrigurare apariţia lui Tic sau măcar un semn oarecare de la el. Dar clipele de răgaz erau atît de puţine ! Tot timpul şi toate preocupările lor erau dedicate descifrării documentului. O vreme întreprinseră cercetări în jurul izvorului. Era în textul vechi o frază care suna astfel : *„apoi oprindu-te la izvor şi la sfînta duminică împerechezi doi de unu şi numeri trei brazi"*... Căutară peste tot în jurul izvorului dar nu găsiră nimic, nici măcar un bolovan aruncat la întîmplare. Lucia încercă, la un moment dat, să interpreteze numeric textul.

— Ia să scoatem toate cifrele concrete pe care le conţine textul ! spuse ea.

— Mai întîi avem cei patru stînjeni, îşi aminti Dan la iuţeală. Îi transformăm în paşi, în metri, în ce ?

— Stai, stai, Dan ! îl opri Maria. Înaintea stînjenilor avem cele zece porunci şi cifrele a cincea şi a noua. Şi după stînjeni cele patru evanghelii. Nu zice într-un loc *„te-ncumeţi la drum cu toate evangheliile“ ?*

— Şi pe urmă zece cu unu şi zece fără unu, adică douăzeci, spuse Lucia care cunoştea documentul pe de rost. Dar mi se pare că Dan a cam nimerit-o. Ce facem cu cifrele astea ? Ce reprezintă ele ? Distanţe ?

— Dar dacă reprezintă litere ? îşi dădu cu părerea Ursu.

— Litere ? ! se miră Lucia. Să-ncercăm ! Să luăm frază cu frază.

— În prima n-avem nici o indicaţie de cifră — începu Maria. Nici într-a doua, nici într-a treia. Va să zică într-a patra... Notează, Dan : 10, 5, 9... Apoi 4, apoi 2, apoi 4, apoi 2.

— Care 2 ? întrebă Dan.

— Cele două porunci din fraza a şasea...

— Aha ! Apoi 10 şi 1 şi 10 fără 1. Cum le interpretăm ? 11 şi 9 sau 10, 1, 10, 1.

— Şi aşa şi aşa ! propuse Lucia. Să iasă ceva cu sens şi vedem noi. Măcar să reuşim să le transformăm în ceva...

În cîteva minute scoaseră toate cifrele din text. Dan se repezi să le interpreteze după alfabet. Va să zică 10 este J, 5 este E, 9 e I...

— În ce alfabet ? întrebă Lucia...

— Cum în ce alfabet ? Aoleu, mamă dragă, descoperi Dan. Trebuie să găsim corespondenţele cifrelor în alfabetul chirilic. Cine-l ştie ?

— E o prostie ! se opuse Maria. E o pierdere de timp idioată. Nu poţi să scrii o taină cu primele zece litere ale alfabetului. Fiindcă nici o cifră nu trece de zece.

După o clipă de surpriză, acceptară toţi, fără rezerve, remarca făcută de Maria.

— Ce vulpoi o fi fost la vremea lui tretilogofătul ! recunoscu Dan. Oare nu cumva o fi vrut să-şi bată joc de oameni ?

— Numai asta nu ! demonstră Lucia. N-ar fi fost ascuns cu atîta grijă documentul. Staţi ! Voi aţi cercetat bine încăperea în care l-aţi găsit ?

— Podeaua, pereţii, toate ungherele, palmă cu palmă, răspunse Dan. L-am căutat şi la cub, nu numai la pătrat, adică şi-n relief nu numai la suprafaţă...

— Dar plafonul ? întrebă Lucia.

— Plafonul ! ? se miră Ursu. Nu, şi nici zidul unde-i uşa. Dar nu văd unde-ar putea să ducă... Zidul cu uşa e închis, e zid şi pe dinafară, iar plafonul se mărgineşte cu coasta dealului... Ştiu eu ? Poate că ar fi bine să mai scotocim puţintel pe-acolo. Mă gîndesc şi eu acum la plafon... Dealul face un unghi destul de curios... Mergem ?

Cireşarii îşi puseră de data aceasta toată nădejdea în încăperea aceea mică şi întunecoasă. Toţi intrară în ea şi o luminară cu toate lanternele. Izbiră cu cazmaua în plafon, peste tot locul dar zadarnic. Izbiră şi în zidul în care se afla uşa. În dreapta nimic, dar în stînga...

— Sună a gol ! ! ! ţipă Dan. Ursule ! Intrarea !

Ursu lovi în continuare cu colţul tîrnăcopului, încet şi meticulos, şi în cîteva secunde reuşi să stabilească foarte precis contururile suprafeţei care răsuna a gol. Ceilalţi urmăreau cu inima la gură mişcările lui Ursu. Conturul zgîriat pe zid era destul de mare şi de forma unui pătrat cu latura cam de trei sferturi de metru.

— E precis o intrare ! anunţă Ursu. Nu cred să fi fost secretă la vremea ei, şi nu pot să înţeleg de ce a fost zidită...

— Putem sparge zidul ? întrebă Maria.

— Cred că e o coajă foarte subţire de zid, o linişti Ursu. Răsună prea puternic a gol. Daţi-vă la o parte.

Ursu începu să lovească uşor cu ciocul de fier al tîrnăcopului. Dar el însuşi fu uimit cînd, după o pojghiţă subţire de mortar, cazmaua întîlni în cale metal.

— Prin urmare e tot o intrare secretă, Ursule ! se bucură Dan.

Noua descoperire nu îngreună munca lui Ursu ci mai degrabă i-o uşură. Găsi o crăpătură între zid şi metal, vîrî acolo colţul cazmalei şi trase cu putere. Capacul de fier se desprinse din zid oferind privirilor nu o scobitură laterală cum se aşteptau toţi ci una în adîncime. Aveau de fapt în faţa lor o intrare sub formă de puţ.

— Formidabil ! strigă Dan. Aţi văzut ? Tot aici la Vultureşti e misterul. Lucia ! Meriţi un sărut de la cine ştiu eu...

Lucia nu luă în seamă ultimele cuvinte ale lui Dan şi nici nu-l văzu pe Ursu înroşindu-se deoarece vlăjganul îşi coborîse capul în puţ căutînd să distingă ceva în adîncimi.

— Are trepte de fier adică... adică niște mînere, spuse el, după ce își scoase capul înroșit de aplecare din deschizătură. Eu cobor.

— Stai ! îl opri Lucia cu cel mai poruncitor ton din lume. Cum o să cobori așa ? Dacă vreo treaptă... și închise ochii pentru a-și alunga gîndul. Nu ! Te legăm cu frînghia.

Ursu se supuse întocmai poruncii primei dintre egali, care devenise între timp hotărîre prin aprobarea mutuală a celorlalți. Se lăsă legat imediat sub brațe printr-un nod pe care tot el și-l pregăti, un nod care nu-i stingherea mișcările și care se strîngea numai atunci cînd îl trăgea o greutate. Își luă cu dînsul lanterna, un ciocănel, o vergea de fier, o secure și un cuțitaș. Frînghia avea vreo 20 de metri și asta îi liniști pe toți.

Ursu începu coborîrea... Cei de sus dădeau drumul la frînghie cu mare grijă. După primii metri de coborîș, după ce-și lăsă raza lanternei în jos, Ursu înțelese că nu-i va ajunge frînghia. Puțul era mai adînc de 20 de metri. Se oprea la fiecare treaptă pentru a cerceta zidul puțului, adică întreaga suprafață cilindrică din jurul lui, cu lanterna, cu ciocănelul și cu vergeaua. Voia să se convingă definitiv că nesfîrșitul cilindru de piatră nu ascunde altă intrare secretă, capătul vreunui gang, sau cine știe ce altceva. Zidul însă părea că nu are nici o taină. Treaptă după treaptă, Ursu repetă migăloasele lui cercetări. Aerul se împuținase. Ajunsese în locul unde, după calculele lui, nu mai era mult pînă să se termine frînghia. Lumina lanternei arăta parcă o cotitură a puțului. Mînerele de fier, deși pe alocuri se clătinau, dovedeau însă rezistență... Își desprinse cu mișcări lente frînghia din jurul trunchiului, o legă de un mîner și fără să mai aștepte își puse în aplicare gîndul temerar care-i venise mai de mult în minte.

Coborî cu cea mai mare băgare de seamă și se opri la fiecare treaptă pentru a studia în continuare zidul puțului. Nimic... Ajunse și în locul unde i se păruse că zidul face o cotitură. Nu era decît o scobitură în zid. Acolo se terminau mînerele de fier, iar cîțiva metri mai jos se termina și puțul. Ursu nu mai avea nici o îndoială : ceea ce credeau toți că e o intrare secretă nu era decît un puț veritabil. Adică fusese, la vremea lui, un puț. Poate chiar o fîntînă tăinuită pentru aprovizionarea cetății în caz de primejdii. Urmele de eroziune de pe pereți,

și puzderia de cioburi din fundul puțului erau dovezi de netăgăduit.

Vlăjganul se chinui să scoată o piatră mare din zid și după ce izbuti o azvîrli cu putere în jos. Voia să se convingă că fundul puțului nu e înșelător. Bolovanul scoase un zgomot greoi, înfundat și foarte apropiat. După ce mai lumină o dată cu lanterna fundul puțului pentru a calcula distanța precisă și a determina locul precis unde se afla bolovanul, Ursu băgă lanterna în buzunar, își eliberă mîinile și sări în gol pe întuneric.

Calculul pe care-l făcuse Ursu fusese de o precizie salutară. Atingerea pămîntului și flexiunea se produseră în același timp. După ce își restabili echilibrul și aprinse lanterna, vlăjganul își descoperi piciorul stîng la cîțiva milimetri de bolovan. Cîțiva milimetri mai la stînga și căzătura, cu toate urmările ei nenorocite, ar fi fost inevitabilă. Ursu mai sărise o dată pe întuneric, de la o înălțime mult mai mică și cunoștea foarte bine senzațiile și urmările unei astfel de sărituri. Puțul nu avea însă nici un secret înăuntrul lui, de la gură și pînă în fund. Secretul era însuși el, existența lui acolo, deasupra cetății, existența lui tăinuită. Era un puț foarte adînc secat în întregime și care, fără îndoială, nu slujise la altceva decît la aprovizionarea cu apă a cetății. Ursu oftă. N-avea nici un rost să-și mai piardă timpul acolo. Săpă cu ajutorul ciocănașului cîteva găuri în pereții tari ai cilindrului de piatră, își fixă vîrfurile picioarelor în ele, mai făcu un rînd de găuri și ajunse cu mîinile la mînerele de fier. Se cățără cu dibăcie pînă la frînghie, și-o prinse de trunchi și începu urcușul cel permis. Nevoia de aer proaspăt îl amuți cîteva clipe, acolo sus, ba chiar îl obligă să părăsească, fără regrete, încăperea tăinuită. Se întinse cît era de lung, cu spatele pe iarbă. Și abia după ce trase cîteva guri de aer proaspăt, anunță rezultatul explorării :

— Nimic, dar nimic din ăla solid.

— Nu cred ! se îndoi Dan. Vrei să ne faci o surpriză...

— Aș vrea și eu, spuse Ursu rîzînd, dar din păcate intrarea noastră secretă nu-i decît un puț secret, un puț cît se poate de veritabil.

— Ai cercetat bine pereții ? La fiecare treaptă ?

— Da ! răspunse vlăjganul fără șovăială.

— Și fundul ? sări Maria.

— Şi fundul !

— Ce adîncime are ? întrebă Dan.

— Cam 30 de metri...

— Cît ? sări Lucia. Parcă n-am auzit bine...

— Trei-zeci ! silabisi Ursu. Dar abia după ce răspunse a doua oară înţelese ce anume o făcuse pe Lucia să repete întrebarea : Adică... douăzeci plus zece. 20 şi 10, cum ar spune documentul, încercă el să glumească.

— Atunci de ce te-ai lăudat c-ai cercetat şi fundul ? îl luă Dan la rost.

— Am coborît şi pe trepte, fără frînghie. Erau solide, rezistente, ce mai.

— Pînă unde mergeau treptele ? azvîrli Lucia o nouă întrebare răutăcioasă.

— Pînă-n fund ! răspunse Ursu prompt.

— Atunci nu-mi ies calculele... spuse Lucia cam cu părere de rău.

— Care calcule ? întrebă la rîndul său Ursu.

— Nişte cifre din document...

Ceilalţi făcură ochii mari. O frază din document spunea : *„Apoi numeri bine treptele dară nu chiar la cea din urmă te opreşti"*... Dar Lucia nu se gîndise la fraza aceea. Încerca o manevră cu un scop meschin.

— De fapt nu erau chiar treizeci, ci numai 25, preciză Ursu.

— Şi la ce distanţă una de alta ? muşcă din nou Lucia.

— Cam la un metru...

— Ura ! exclamă Dan. Atunci mai avem şanse, Ursule ! De ce-ai spus c-ai cercetat şi fundul puţului. Tu crezi că se vede chiar totul cu lanterna ? Dacă găsim acolo capătul unui coridor subteran ?

— Nu-i nici un capăt ! răspunse Ursu sec. Am ajuns pînă-n fund. Puţul e puţ şi gata ! Poftim o bucată de ceramică, de la o oală spartă, de pe fund.

— Cum ai ajuns acolo ? se miră Maria.

— Erau... am săpat nişte găuri în zid, pe cuvîntul meu...

— Am găsit ! îl salvă Dan fără să vrea. Puţul trebuie să fie izvorul despre care vorbeşte documentul. După fraza cu treptele nu vine fraza cu izvorul ? *„Oprindu-te apoi la izvor..."*

— Nu ! îl temperă Maria. Dar poate c-a văzut Ursu vreo pădure de bozii înainte de a ajunge în fundul

puțului, adică la izvor. După trepte nu vine fraza : *„apoi rătăcești în voie printr-o pădure plină de bozii...“* ? Unde-i pădurea ? La mijlocul fîntînii !

— Poate că de-aceea l-au ucis pe tretilogofăt... se răzbună Dan. Pentru că a încîlcit prea tare documentul... Eu unul mă dau bătut, îmi plezneşte capul, nu mai pot...

— Bravo !

Exclamaţia aceasta, puţin dojenitoare, puţin veselă, n-o scosese nici unul din cei patru cireşari cocoţaţi pe coasta dealului. Tresărind, coborîră toţi privirile şi ochii lor uimiţi întîlniră o fiinţă de care poate nu avuseseră niciodată mai multă nevoie. De jos, de la poalele dealului, îi privea rîzînd, cu mîinile în şolduri, un băiat înalt, cu figura bronzată, cu cămaşa în mînă, şi cu maioul de pe el leoarcă de sudoare. Victor !

5

La Călţunu, în căsuţa strîmbă de peste drum de biserică, Tic asculta spusele unei bătrîne cu faţa plină de zbîrcituri, cu nasul ca un cioc de uliu şi cu nişte ochi care-i jucau în cap ca nişte mărgele.

— Şi ce vrea bivolu acela de Saftu, măiculiţă ?

— Să aflaţi cine-i beţivanul necunoscut care i-a dat pachețelul...

— Scîrba aia care nu ştia dacă-i sîmbătă sau duminică ?

— Întocmai ! spuse Tic fără să se mai mire.

— Mare lucru ! Apoi prăpăditul ăla cu pantofi ca zgorghina nu-i de pe-aici, adică o fi fost el pe-aici o dată, da'amu-i la Bucureşti. Face pungăşii prin obor. Un terchea-berchea, doi lei părechea... Păscuţă Gîtlan îi zice.

— A plecat ? întrebă Tic înspăimîntîndu-se.

— Nu l-a mai văzut nimeni de-atunci. Ba a trimis şi-o epistolă din Bucureşti prin care cere nişte acte de la primărie.

— Aoleu ! se văită prichindelul. Dar cine o fi putut să-i dea pachetul ?

— Păi să vedem cu cine-a băut, se cufundă baba în amintiri. Dimineața a băut la cooperativă cu băieții lui Todiriță Dascălu. Cu crăcănatul ăla de Maftei și fonfăitul ăla de Stăniță. Pînă pe la vreo două-ș-pe. P-ormă a trecut pe la Iordache, sfrijitul ăla de lingă cimitir, ș-a mai supt ș-acolo vreun sfert de rachiu, că mai mult nu scoate sfrijitul pe degeaba ; apoi a prînzit la Scălămbău, așa-i zicem noi lu Niță a lui Trutu ; acolo să fi băut vreo trei, patru kile de terază ; p-ormă a trecut pe la Anița, văduva lui Nichifor crîșmarul, cucuiata aia, n-ar mai ține-o pămîntul și alții, dar n-a găsit-o acasă, așa că s-a dus iar la cooperativă unde s-a-nhăitat vreo două ceasuri la bere cu hîrșiitul de Stelian, finul lui Bucă Preda, învățătorul. Cic-au băut vreo opt-șp-ee sticle. da' i-o mai fi înșelat și vînzătorul, că se pricepe, hoțul ; apoi s-a dus de-a deschis botezul. El a fost primul. A băut întîi cu lăutarii, cocostîrcii aceia ai lui Stiulete Baniță de peste deal ; cică-i spune baniță lui taică-său pentru c-o dată la un iarmaroc a șterpelit o cogeamite baniță fără să-l vadă negustorul ; p-ormă a băut cu un învățător din Șoimeni, încrezutul ăla de Papucea, pe care nu-l mai văzuse de zece ani, că au fost același leat în același regiment. Apoi a vrut să plece dar pe la jumătatea drumului s-a-ntors, după ce s-a-ntîlnit cu huiduma de Saftu și l-a-ntrebat de-i sîmbătă sau duminică. Ș-o băut iar cu...

— Nu mai avea pachetul la el. I-l dăduse cineva înainte, o întrerupse Tic- îngrozindu-se la gîndul unui nou pomelnic...

— Da, da, da ! recunoscu baba Aglaia. Cine putea să i-l deie ? Fonfăiții lui Dascălu ?... Nu cred, că toată săptămîna au fost la tîrg. Sfrijitul de Iordache nu iese din casă de zece ani. Vinde rachiu pe sub mînă pungașul, da'are un rachiu, Doamne ! Scălămbăul, nu cred fiindcă s-a dus el la tîrg a doua zi ; hîrșiitul de Stelian poate, sau dacă nu cocostîrcii lui Baniță, ori fudulul acela de învățător din Șoimeni. Alții nu cred. Ei, dar amu n-ai putea să-mi spui și mie la ce-ți trebuie să știi toate astea ?

— Moș Saftu vrea să știe...

— Ei, apoi vezi... Să nu-mi umbli mie cu șmecheșuguri, ori poate n-ai auzit încă de baba Aglaia. Parcă eu nu știu că te-a trimis elefanta aceia de Parușoaia... după ce-ai dormit noaptea cu Petrică al ei într-o cameră ?... N-o fi

fost vreun lucru de furat în pachet ? Că tot umblă fel de fel de vorbe pe-aici...

Tic înțelese că singura șansă de a scăpá de întrebările babei era aceea de a o face să vorbească.

— Dar ce fel de vorbe umblă ? făcu prichindelul pe miratul. Fură cineva ?

— Cic-ar fi niște hoți prin părțile noastre care caută comori și jefuiesc oamenii dacă-i prind seara răzleți pe drum. Ba un mocan cu nasul ca o mistrie zicea c-au luat zălog...

— Umblă hoții pe-aici ? se repezi Tic.

— Nu chiar pe-aici, dar nici prea departe... Dincolo de munte, sînt niște coclauri pe-acolo ! De la Șoimeni nu-i mult.

— Nu-i și-un castel alb de marmură ?

— Asta n-am mai aflat-o ! Și dacă n-am aflat-o eu... Sînt numai niște văgăuni vechi, da' mai departe, dincolo de Brazi, cică-s de pe vremea strămoșilor.

— Și ce caută hoții ?

— Ce caută toți hoții... să jefuiască oamenii. Numai că pe la noi umblă și după comori. De cînd mă știu eu, au prins patru cete de tîlhari pe meleagurile noastre. Una din ele, a lui Dușan, mai și căsăpea oamenii după ce-i jefuia și-i dezbrăca pînă la chele. Da pînă acum n-am auzit să fure și fete...

— Cînd au furat fete ? întrebă într-o doară Tic.

— Păi așa zicea mocanul acela cu nasul ca mistria. Pe urmă a-ntors-o el că nu-i adevărat, da la-nceput i-a spus cuiva în mare taină c-a văzut cu ochii lui cum au luat niște oameni zălog o fată sus pe munte.

— Cînd ?

— Păi nu e chiar așa de mult. Nici o săptămînă. Da' ce te-ai îngălbenit ?

— Eu ? se stăpîni Tic din răsputeri. Poate din cauza plămînilor. Sînt cam bolnav. Și-i chiar adevărată povestea cu fata ?

— Așa umblă vorba. Da' ciobanul pe urmă s-a jurat omului căruia-i spusese taina că nu-i adevărat, că s-a-nșelat. Și eu mai că l-aș crede. Dacă era adevărat cu fata, știam eu înaintea ciobanului... I s-a părut și lui, cine știe. Sau o fi avut vreo vedenie. Mai ales că zicea că fata era îmbrăcată într-o rochie albă. Așa apar vedeniile,

în alb... Da' ce ai, dragul măicuții, de ți-ai schimbat iar culparca ? Să-ți dau olecuță de rachiu ? Face bine...

— Nu, sărut-mîna, că nu-i bun pentru plămîni.

— Atunci poate-ai vrea o cană de chișleag ? Stai numa' oleacă...

— Nu, săru-mîna, nu mi-i foame...

— Ei ! Acuma ai vrea să-mi spui și mie ce vrea Parușoaia cu pachetul ? Ce vrea elefanta ! Că tot aflu eu pînă la urmă.

Tic se agață imediat de ideea băbuței :

— Nici mie n-a vrut să-mi spună. A aflat că vin încoace și mi-a spus să-l întreb pe moș Saftu cine i-a dat pachetul.

— Da-ncotro ziceai că te duci ?

— La... Șoimeni... răspunse prichindelul gîndindu-se că oricum va trebui să-l întîlnească pe învățătorul de-acolo.

— La Șoimeni ? Tocmai unde s-a stîrnit zvonul cu hoții ? Da' pe cine ai mătăluță acolo, că de prin părțile noastre nu pari a fi ?

Tic se gîndi la cel mai frecvent nume care putea să fie în Șoimeni și răspunse imediat :

— Am un coleg acolo, unul Șoimu.

— Șoimu ? Trebuie să fie al fierarului că ăla are băieți la școală. Vezi-că tot am aflat că înveți la școala tehnică ?

Prichindelul nu protestă. Despărțirea îi fu ușurată de apariția cîtorva babornițe în pragul casei. Pesemne, iscoadele babei Aglaia. Se duse în goană la poștă pentru a expedia o altă telegramă către frizeria „Higiena" însă cu un conținut foarte diferit de cel al primei depeșe : *„Veniți la Șoimeni, stop Mesajul e adevărat. Tic"*.

Din nefericire, mesajul nu putea să ajungă imediat sub ochii cireșarilor. Erau toți la Vulturești. Prichindelul n-avea însă de unde să știe ce se întîmplase la ruine. Și totuși tremura la gîndul că ar putea ajunge prea tîrziu la castelul fetei în alb.

CAPITOLUL XII

1

Prizoniera în alb descifrase mesajul. Își dăduse seama că toată rezolvarea lui stătea în despărțirea și selecționarea unor anumite cuvinte. N-avea însă cheia. Citindu-l cu voce tare lui Philippe simțise că unele cuvinte au o anumită rezonanță, detașîndu-se singure de celelalte. Sesizase un anumit ritm pe care-l impuneau anumite cuvinte. I se păruse că ritmul care cuprindea aceste cuvinte era foarte asemănător cu ritmul epopeilor homerice. Se gîndea la dactilii și hexametrii lui Homer :
„*Cîn*-tă ze-*i*-ță mî-*ni*-a ce-a-*prin*-se-pe-A-*hil*. Pe-le-*ia*-nul". Iar în document primele cuvinte sunau la fel : *Tái*-na cea *ma*-re și *ma*-rea...

Se apucă să copieze textul documentului, cu toată fidelitatea, și după ce termină de copiat se gîndi să sublinieze cu creionul cuvintele care impuneau și care se încadrau în ritmul homeric :

„*Taina cea mare și marea* nenorocire abătută pe capetele noastre ne fac să ne gîndim la *comoara pe care-o ascunde* cine oare decît sufletul prăpădit al nostru. Căci dacă ne ducem în *cea veche cetate-a Vulturilor zisă* și ne rugăm cumplit, vor spune oamenii că mărturisirea *se află ascunsă în crucea cea mare*. Iar cînd vom fi și mai nenorociți *doar crucea cea mare în stare-i să poată trimite* pe capetele noastre o izbăvire și cu ea *solii cei tainici în crucea cea mică* și toți să-și facă această cruce. Și încă una și iar și iar, *iar asta din urmă* va fi iarăși cea dintîi. Iar cine va sudui *în veci fapta asta nu fi-va în stare* să și-o răscumpere. Și iar a doua oară *cu gîndul măcar s-o gîndească* nu va fi în stare. Căci în împărăția cerului *intrarea cea mare și dînsa* precum zic unii *se află ascunsă și nimeni nu știe* și-n vecii vecilor nu va ști.

fără pe fiara fioroasă, *pe-afară prin care coclauri s-o caute cu truda aprinsă-n făptură.* În van totul, în van, în van. Vom găsi totul nu aiurea ci *doar hrisovul cel tainic* din cartea sfîntă ni-l va arăta. Şi el se află în acel vechi ceaslov *al prea iscusitului nostru Cristache Zogreanu, sărman logofăt de cea de a treia putere.* Dar numai în credinţă i se *arată intrarea cea mare aceluia care din toţi muritorii* o meritä. Căci acela care *cu-agera-i minte va prinde* înţelepciunea cerească, va putea scoate din carte şi *din slovele tainice cheia* fericirii noastre a tuturor".

Fata în alb adună şi împărţi apoi în hexametri şi septametri cuvintele subliniate şi se pomeni cu următorul text :

„Taina cea mare şi marea comoară pe care-o ascunde
cea veche cetate-a Vulturilor zisă se află ascunsă
în crucea cea mare. Doar crucea cea mare în stare-i să
poată trimite
solii cei tainici în crucea cea mică iar asta din urmă
în veci fapta asta nu fi-va în stare cu gîndul măcar s-o
gîndească
Intrarea cea mare şi dînsa se află ascunsă şi nimeni nu ştie
pe-afară prin care coclauri s-o caute cu trudă aprinsă-n
făptură
ci doară hrisovul, cel tainic al prea iscusitului nostru
Cristache Zogreanu sărman logofăt de cea de a treia
putere
arată intrarea cea mare aceluia care din toţi muritorii
cu agera-i minte va prinde din slovele tainice cheia."

Fata în alb citi din nou de la un capăt la altul cele douăsprezece versuri trisilabice. Îşi mai aruncă o dată ochii pe textul vechi, apoi puse toate hîrtiile pe pat şi începu să se plimbe îngîndurată prin cameră. Cu toată sgîrcenia celor unsprezece versuri, textul vechi destăinuia cîteva amănunte de o însemnătate excepţională. Mai întîi lămurea taina castelului celor două cruci. Castelul era împărţit în două aripi, una *mare* şi una *mică.* În care parte se afla ea şi în care cei trei oameni ? În care parte se afla ea ? În crucea cea mică sau în crucea cea mare ? Dacă se afla în crucea cea mică, textul desvăluia o a doua taină şi anume că din partea asta niciodată nu se va putea trece în partea cealaltă a castelului, adică acolo unde se

aflau cei trei căutători. Dacă se afla în partea cea „mare" a castelului, atunci trebuia să găsească o comoară de preţ şi o comunicare secretă cu cealaltă aripă a castelului prin care *să poată trimite sohii cei tainici.* Iar cea de a treia taină pe care o dezvăluia documentul era că *intrarea cea mare se află ascunsă pe-afară prin cine ştie ce coclauri* şi că numai un alt text al unui tretilogofăt, pe nume Cristache Zogreanu, dezvăluie taina acelei intrări.

Fata în alb revăzu în minte planul castelului dar nu descoperi nici un indiciu care să ateste că se află fie în aripa cea mare, fie în aripa cea mică. Marea intrare ? Oare nu era vorba despre intrarea pe care ajunsese şi ea în castel ? Şi această intrare fusese tăinuită şi încă atît de bine că nimeni nu reuşise s-o descopere pînă la cei trei oameni.

Cu aceste gînduri prizoniera ieşi în curtea interioară. Absorbită de gînduri şi întrebări, nu dădu nici o atenţie lui Philippe, care după ce decapitase o altă viperă cu corn îi împingea leşul într-o scobitură. Fata în alb se întreba dacă şi cei trei căutători cumpliţi ştiu că vechea cetate a Vulturilor ascunde o comoară şi ganguri secrete. Şi găsi un răspuns afirmativ la întrebare, sau mai bine zis datele unui răspuns afirmativ. De aceea scotoceau ei prin toate încăperile. Dar pesemne că nici ei nu ştiau în ce aripă se află. Cercetările lor puteau să însemne atît căutarea comorii cît şi căutarea unei comunicări. Dar cum ar putea să existe o comunicare între două încăperi, de pildă, care să folosească numai uneia dintre încăperi ?

Fata în alb se gîndi la cea mai simplă comunicare, la uşă. Cum ar putea să se folosească de uşă numai o singură parte ? Chiar dacă uşa ar fi la capătul unui gang subteran, asta nu înseamnă oare că ar putea fi folosită şi dintr-o parte şi din alta ? Numai dacă ar fi foarte primejdioasă, sau dacă... dar nu, nu-şi putea explica lămurit o intrare tăinuită care să poată fi folosită dintr-o singură direcţie... Trecînd pe lîngă uşa grea de fier care asigura comunicarea curţii interioare direct cu coridorul, prizoniera fu izbită de un adevăr de o simplitate uluitoare.

— Philippe ! îşi strigă ea cotoiul. Cît e de simplu ! Uită-te la uşa asta ! Nu e ea o comunicare între două părţi. Dar există o parte, Philippe, care n-o poate folosi. Partea

noastră. Pentru că e încuiată pe dinafară. Acum înţelegi, Philippe ?

Fata în alb se convinse că nu poate fi alt adevăr. Intrarea era încuiată în permanenţă printr-o parte şi era atît de bine ascunsă că nimeni nu era *„în stare cu gîndul măcar s-o gîndească"*. Chiar ea, în încăperea ei, şi ceilalţi trei locuitori ai castelului nu cercetaseră peste tot fără să dea de intrarea secretă ? Dar de unde putea ea să ştie cu certitudine că oamenii din partea cealaltă nu descoperiseră intrarea ? Intrarea sau ieşirea ? Iar i se încîlciră gîndurile. Se strădui să şi le limpezească. Intrare sau ieşire... Oricum s-ar fi numit trebuie să se găsească undeva în castel. Unde ? În curte ? Dar dacă s-ar afla în curte ? Iată la ce nu se gîndise, poate, nimeni pînă atunci !...

Îşi aruncă ochii prin curte, de-a lungul zidurilor înalte. Erau atît de roase de ploi şi furtuni. Erau pline de muşchi. În afara scăriţei care ducea la crenele părea că nu mai ascund nici o altă taină. Iar spaţiul de la picioarele ei era din piatră naturală... Nu, în nici un caz în curte ! Ar fi fost lipsit de romantism. Ar fi fost mai prejos de înfăţişarea maiestoasă şi severă a castelului, ar fi stricat toată simetria, i-ar fi stricat visul.

Dacă intrarea secretă se afla chiar în camera ei ?

— Philippe ! îşi chemă fata în alb prietenul şi alergă în celula mare de marmură.

Dar cînd pătrunse înăuntru primul lucru care o izbi fu sărăcia patului. Pe patul atît de bogat la ieşirea ei în curte nu se mai afla nimic. Textul, descifrarea şi copia lui dispăruseră toate, de parcă le înghiţise pămîntul.

2

Lucia îi istorisi lui Victor din fir în păr, şi într-o succesiune foarte precisă toate întîmplările care se petrecuseră de la plecarea lui în Austria. Dan nu se putu abţine la sfîrşitul extraordinarei relatări

— Deși ai uitat un singur amănunt, trebuie să recunosc, Lucia, că ești un geniu în materie de istorie obiectivă.

— Ce-am uitat ? întrebă surprinsă Lucia.

— Ai uitat să-i spui că eu am fost acela care cuprins de o vervă nebună v-am adus pe această pistă greșită, fir-ar să fie de tretilogofăt...

— Cred că și eu aș fi făcut la fel ca tine, îl liniști Victor. Atîtea coincidențe. Numele, locul unde ați găsit documentul, ruinele... Nu, Dan, n-ai absolut nici o vină. Mai bine spuneți-mi dacă aveți vreo veste de la Tic ?

Întrebarea lui Victor îi trezi pe ceilalți cireșari dintr-un somn foarte vinovat.

— Fiindcă mi se pare, continuă Victor, tot din spusele Luciei, că Tic a plecat pe urmele mesajului fără să știe precis unde vă aflați, sau crezînd că sînteți în oraș.

— Da, recunoscu Ursu. I-am spus în ziua în care a plecat că pînă seara sîntem în oraș.

— Unde-ar putea fi ? se îngrijoră Maria.

— Unde în altă parte decît pe urmele mesajului ? Dar cine știe pe unde-l poartă aceste urme. Și cine știe cîte telegrame ne-or fi așteptînd acasă.

— De ce telegrame ?

— Pentru că dacă s-ar fi întors, ar fi venit el încoace. Într-un fel trebuia să vă țină la curent cu investigațiile lui. De aceea cred că a trimis măcar o telegramă. Dar n-are nici un rost să vă îngrijorați. Tic e destul de descurcăreț și de dibaci.

— De ce întîrzie atunci atît de mult ? întrebă Dan.

— Ar fi o singură explicație, răspunse Victor. Că firul mesajului e foarte încîlcit.

— Vrei să spui că e foarte lung ! sublinie Maria.

— Nu ! Foarte încîlcit. E cu totul altceva. Dac-ar fi fost foarte lung... să zicem, de pildă, că șoferul i-ar fi spus că a primit mesajul de undeva dintr-un oraș de la o sută de kilometri depărtare de orașul nostru. Ce-ar fi făcut Tic ? V-ar fi pus imediat la curent cu descoperirea lui și mai cred că ar fi cerut și ajutorul unuia dintre voi.

— Tot nu înțeleg, mărturisi Ursu.

— Eu cred că mesajul a trecut prin multe mîini, chiar prin foarte multe mîini, continuă Victor. Aș îndrăzni să spun că din locul inițial a trecut din sat în sat. De aici

vine întîrzierea lui Tic. De cîte ori dă peste un nou mesager, care probabil nu e prea departe, i se pare că e ultimul. Şi merge, şi merge înainte fără să simtă, săracul, cîtă distanţă parcurge.

— Atunci tu crezi în adevărul mesajului ? îl întrebă Lucia.

— În măsura în care cred în existenţa castelului. Şi cred că de această existenţă nici unul dintre voi nu se îndoieşte.

— De ce să nu fi făcut „fata în alb" o glumă cu noi ? Ne ştie întreprinzători, curioşi...

Lucia voia să se convingă o dată pentru totdeauna că nu greşise cînd începuse să dea crezare mesajului. De aceea îl aţîţa pe Victor.

— Sînt prea multe date care pledează împotriva farsei, Lucia. Mai întîi dispariţia fetei. Care este o realitate şi încă una crudă. O fată cu isteţimea şi educaţia ei nu-şi părăseşte bunica pentru a ne face nouă o farsă...

— Asta ziceam şi eu ! îl întrerupse Dan.

— Pe urmă, continuă Victor, printr-o farsă, cineva vrea să-şi bată joc de altcineva, nu să se autoridiculizeze.

— Ce vrei să spui ? întrebă Maria.

— După cîte mi-ai spus chiar tu şi după tonul pe care-l dovedeşte mesajul fetei, Castelul celor două Cruci era visul ei, idealul ei. Or, tu Maria, ai ajunge pînă acolo ca de dragul unei farse, oricît ar fi ea de ingenioasă, să-ţi dezvălui visul sau idealul şi să faci din el subiect de rîs ?

— Nu ! recunoscu Maria. Ai dreptate.

— Şi mai e un lucru, nu lipsit de importanţă, ba destul de serios. Firul mesajului. E prea încîlcit ca să fie voit. Cînd vrei să faci o farsă, să spunem cu ajutorul unui mesaj, primul lucru este acela de a te asigura că mesajul va ajunge repede şi sigur la ţintă. Poţi risca să-l dai chiar cu propria ta mînă numai ca să fii sigur că a ajuns la ţintă, şi ca să-ţi aranjezi apoi amănuntele farsei. Încîlcirea firului, de care sînt sigur, arată : sau că mesajul a fost găsit din întîmplare, deci a fost aruncat de undeva, sau a fost dat iniţial unei persoane... cum să vă spun, care n-a înţeles situaţia fetei, sau n-a vrut s-o înţeleagă, ceea ce mi s-ar părea foarte curios.

— Atunci tu crezi că ea e prizonieră în castel ? întrebă Lucia surprinsă.

— Lucia ! Cum să-ţi spun ? Cred ! Dar am totuşi un mare dubiu !

— Ce te face să ai acest mare dubiu ? se interesă Maria.

— Tonul mesajului ! E prea chemător, parcă prea senin. Numai dacă n-o fi o exaltată. Încă nu pot să ajung pînă la capăt. N-o cunosc de loc. Nimeni n-o cunoaşte. Numai Maria a schimbat cîteva vorbe cu ea. Dar şi Maria...

— Stai, Victor ! îl întrerupse Maria. E ceva dureros... am uitat să-ţi spun, adică n-am avut cînd să-ţi spun. Laura a fost bolnavă de meningită...

Acest amănunt îl făcu pe Victor să tresară :

— Atunci... atunci lucrurile se schimbă. Sau totul e o nebunie sau totul e adevărat. Tot ce spune fata. Şi cum prima ipoteză e exclusă... înseamnă că tot conţinutul mesajului e adevărat. Fata e într-adevăr prizonieră. Dar un anumit lucru o împiedică să fie pesimistă. Ce anume ? Sau subestimarea unei primejdii... sau o anumită stare de vis care n-o părăseşte niciodată şi care ar putea să-şi aibă cauza în ceea ce spunea Maria. Cred că povestea captivităţii e poate lucrul cel mai adevărat din mesaj... Dar cum poate subestima o primejdie atît de gravă ?

— Atunci... descoperi Ursu, înseamnă că am întîrziat foarte mult.

Victor nu răspunse direct la întrebarea lui Ursu :

— Ar trebui să acţionăm imediat. Deşi sîntem legaţi de mîini şi de picioare.

— Avem totuşi două şanse, spuse Lucia. Prima : ca Tic să fi dat peste ceva...

— Şi a doua ? întrebă Victor.

— Ca tu să descifrezi mesajul !

— Numai din prima lectură şi mi se pare al dracului de încîlcit.

— Las-că următoarele... îl consolă Dan.

— Următoarele îl vor încîlci şi mai rău, rîse Victor. Parcă tu nu ştii că aşa se întîmplă întotdeauna în romane cu mesajele cifrate.

— Al nostru însă, din fericire sau din nefericire, există cu adevărat.

— Şi nu face decît să dea dreptate autorilor... Totuşi n-avem dreptul să ne despărţim de ruine şi de împrejurimi

pînă ce nu sîntem siguri că nu părăsim nici cea mai neînsemnată șansă. Să nu ne scape nici cel mai mic indiciu.

— Nu știu dacă ne-a rămas ceva nepipăit, se grăbi Dan. Cred că nici o pietricică, nici un smoc de iarbă.

— Siguranța nu ne-o poate da decît dezvelirea locului, spuse Lucia. Adică numai dac-am da la o parte ca pe o coajă groasă de un metru tot pămîntul de pe-aici.

— Tu ce crezi, Ursule ? întrebă Victor.

Ursu se gîndi, cumpăni în minte, apoi după cîteva clipe răspunse cu un ton înfricoșător de sigur :

— Nu e nimic aici !

— Nu crezi sau ești convins ? insistă Victor.

— Sînt convins !

Victor era mulțumit de răspunsul lui Ursu pe care-l judeca mai mult după criterii psihologice, dar Lucia, spirit prea științific, sări în sus :

— Cum poți să fii atît de convins. Ai tu în ochi raze speciale care îți dau posibilitatea să vezi și sub pămînt ? De ce nu le brevetezi ?

— Lucia ! o opri Victor cam tîrziu. Nu uita că noi căutăm un castel într-o regiune totuși umblată. Dac-ar fi vorba de o intrare oarecare, sau de o locuință simplă... Dar planul pe care ni-l trimite fata arată o construcție grandioasă. Unde ar putea să fie aici, în mocirlele astea, sau în pădurea asta bătută fără încetare ?

— Știu, totuși... Ba da ! Ai dreptate, Victor. Iartă-mă, Ursule, dar m-au înfuriat atît de mult căutările astea inutile și idioate.

— Nu, Lucia ! N-ai voie să închizi ochii ! reveni Victor. Dacă ți se pare că trecem peste cel mai mic indiciu, ai dreptul, ba chiar obligația să ne oprești.

— Puțul ! Oare nu ascunde nimic ? se întrebă Lucia.

Ursu răspunse cu atîtă dezinteres că toți îl priviră curioși.

— Aaaa. Puțul... Nuuu... E cea mai pură fîntînă...

Tonul lui nepăsător o convinse pe Lucia, dar pe Victor îl cam puse pe gînduri :

— Ia spune Ursule, ți-a trecut prin cap ceva, nu ? Ceva ca un fir de nisip. Orice-ar fi, spune !

— Mă gîndeam c-ar fi bine să vezi și tu ruinele. Nu că ar fi acolo castelul. Dar să nu fi scăpat ceva din vedere. Și eu și Dan, chiar și Tic le-am privit cam cu dispreț

la început. Prin cîteva hrube prea murdare nici nu ne-am aventurat.

— N-am nimic împotrivă. Să mai dăm o raită pe-acolo, dar dacă nu ne ispiteşte nimic n-are nici un rost să ne murdărim degeaba.

Porniră cu toţii spre ruine, le făcură ocolul, se opriră în cîteva locuri. Victor îl întrebă pe Ursu :

— Unde spui că nu v-aţi aventurat ?

Ursu îi arătă un loc spre zidul din stînga. Chiar sub zidul unde se căscau cîteva gropi pline cu apă şi noroi.

— În băltoacele acelea... ? E prea scîrbos, se împotrivi Victor.

— Şi crezi tu că acolo... ar putea fi ceva ? strîmbă Maria din nas.

— Nu, dar nu prea m-am uitat pe acolo...

— Alea-s nişte gropi, spuse Victor, probabil săpate de curînd.

— Ştiu, dar o să merg puţintel sub zid. Cîţiva metri...

— Fii serios, Ursule ! E o copilărie.

— Zău, Victor, sînt convins că nu poate fi nimic acolo. Dar m-ai întrebat în aşa fel că a trebuit să mă gîndesc la toate zonele de pe-aici. Şi mi-am amintit că gropile astea sînt singurele locuri pe care le-am dispreţuit...

— Dacă-i aşa, se înveseli Victor, atunci nu mai am nici o grijă, Ursule. Precis că Vultureştii nu ne mai ascund nici o taină... Şi chiar dacă ar mai fi vreuna nu ne mai interesează acum. Mi se pare că trebuie să ne grăbim...

Şi ceilalţi răsuflară uşuraţi. Simţeau că le-a venit conducătorul, că de-acum înainte nu-şi vor mai irosi, inutil, puterile şi timpul.

— Atunci plecăm imediat ! sugeră Maria.

— Ar fi bine dac-am putea pleca imediat. Dar autobuzul, îmi spunea şoferul, se întoarce abia seara. Aşa că... am putea să nu ne pierdem timpul...

— Vrei să... ? dar Lucia parcă se temea să-şi termine întrebarea.

— Da ! să începem o studiere sistematică a documentului. Cine îmi dă o copie ?

Maria îi întinse copia ei şi Victor începu să citească cu voce tare textul cel vechi, atît de cunoscut celorlalţi cireşari.

3

Înainte de a porni spre Şoimeni, Tic trecu şi pe la „hîrşîitul" de Stelian, şi pe la Baniţă care deşi nu-şi avea „cocostîrcii" în curte, îi spuse, ca şi Stelian, că nu auzise nici un cuvînt despre vreun pachet care să fi trecut prin mîinile lor. Deci singurul om care după socotelile babei Aglaia ar fi putut să-i înmîneze lui Păscuţă Gîtlan mesajul nu putea fi decît învăţătorul din Şoimeni, „încrezutul ăla de Papucea".

Ţombi primi un nou îndemn la drum, aşa că se văzu nevoit să renunţe la reprezentaţia de salturi acrobatice pe care o începuse în curtea lui Baniţă sub privirile incredule a vreo două duzini de căţei şi dulăi de ţară, şi porni pe urmele neobositului său stăpîn. Pe la jumătatea drumului, Tic poposi la umbra unui agud şi pregăti din bucatele pe care i le dăduse bătrîna Paruşoaia o masă foarte abundentă şi gustoasă. Oboseala îl făcu să mai prelungească olecuţă prînzul, prilej de a recapitula evenimentele prin care trecuse şi de a presimţi altele care fîlfîiau la orizont. Mai ales cele care trimiteau fiori şi sudoare rece, de undeva, din depărtări ascunse de voaluri negre, îl nelinişteau pe cutezătorul cu păr de aur şi cu ochi umbriţi.

Prichindelul simţea că se apropie de castelul fetei în alb şi mai simţea, cu nişte antene care se încolăceau în piept, că fata se află într-o mare primejdie. Dar ce putea face el singur ?... Se hotărî să mai dea o telegramă cireşarilor după ce va vorbi cu ultimul purtător al mesajului, cu învăţătorul. Dar de cîte ori nu crezuse pînă atunci că omul pe care-l căuta era ultimul purtător al mesajului ?... Îşi făcu iarăşi un plan : cum să-l iscodească pe învăţător ca să nu-i strecoare vreo bănuială, şi se încontră iarăşi la drum.

Pe la vreun kilometru de sat zări un puşti cam de vîrsta lui chinuindu-se, nevoie mare, să smulgă dintr-un tufiş nişte porumbe.

— Măi bucăţică ! îl strigă Tic. Ia spune ! Casa învăţătorului Papucea e departe ?

Cînd se auzi astfel strigat, puştiul uită de porumbe şi se duse drept în întîmpinarea curajosului necunoscut. Îl măsură din cap pînă în picioare apoi îi spuse cu oarecare dispreţ :

— Bă chiştocule, crezi că dacă ai javra lîngă tine, poţi să faci pe nebunu' ? Dac-ai şti pe cîţi d-alde tine i-am dat cu fundul de pămînt...

Tic îşi dădu seama că se înşelase imediat ce-l văzuse pe „bucăţică" ieşind din tufa de porumbe. Mîniosul era chiar mai înalt decît el şi nu părea de loc lipsit de vlagă şi de curaj. Dar nu de teamă se grăbi Tic să liniştească apele :

— Hai să facem pace ! Vrei ? Dă mîna !

— După ce ne măsurăm forţele, bă, crăcănatule. Ori ţi s-a făcut frică în pantaloni ?

Tic nu mai putea răbda insulta şi insinuarea :

— Dacă te juri că n-o să scînceşti şi că n-o să mă spui maică-ti sau soră-ti...

— Cu pumnii sau la trîntă ? întrebă celălalt direct.

— Alege tu, că eu oricum te bat de te sting...

— Las-că te văd eu cum te mai lauzi după ce te dau jos...

— Dăi a înţelege că vrei trînta ? ceru Tic precizare.

— La trîntă !

Călătorul cel obosit şi prăfuit îşi dădu jos rucsacul şi înainte de a începe lupta îşi întrebă adversarul :

— Şmecherii ? Capcane ? Piedică ?

— De toate ! Tot ce ştii tu şi taică-tău...

— Bine. Cine-i întîi cu umerii la pămînt e bătut.

— Hai !

— Hai tu !

Porniră amîndoi. Îşi prinseră mijlocul şi începură să ţopăie pe cîmp stîrnind o nespusă uimire căţelului care nu înţelegea cum pot doi oameni să se ia din senin la harţă fără măcar să se certe unul cu altul. Tic simţi de la primele încleştări că puştiul e voinic şi dibaci. Nu putea să-l înfrîngă decît cu o şmecherie... pentru că n-avea timp. Dar şi adversarul încercă tot felul de şiretenii. Lupta era însă de multă vreme terminată, de cînd călătorul cel paşnic se gîndise la cele cîteva figuri fără scăpare pe care le învăţase de la Ursu. Greutatea era să aleagă una mai spectaculoasă. O alese fără zăbavă. Se lăsă în genunchi

își trase și rivalul după el, se lăsă apoi în patru labe și apucă brusc adversarul de mijloc și se rostogoli cu el peste cap. Tic ajunse în mai puțin de o secundă deasupra inamicului său, care nici nu mai mișca de uimire. Îi lipi umerii de iarbă, apoi sări în sus.

— Gata ! Ești bătut !

— Încă o dată ! ceru adversarul după ce-i strînse mîna lui Tic. Să văd dacă mai poți repeta figura.

Tic n-o mai repetă din pricină că folosi altă șmecherie. Îndoi adversarul de mijloc, îl prinse repede cu mîinile pe sub burtă și-l azvîrli dintr-o singură mișcare pe umărul drept. Se roti de cîteva ori cu el, îl ameți, apoi îl așeză ca pe un mielușel cu umerii la pămînt.

— Mai vrei ? îl întrebă învingătorul după ce-și potrivise mîinile în șolduri.

— Mai vreau ! răspunse sec puștiul, și-i întinse iarăși mîna.

— Nu mai vreau eu. Mă grăbesc.

— Trebuie să mă-nveți și pe mine cum faci. Sînt bătut dar trebuie să mă-nveți. Dar lui tata tot o să-i spun.

— Parcă ne-am înțeles să fie secret...

— O să-i spun cum m-ai bătut. Și dacă n-o să-ți... strîngă mîna o să vezi.

Tic n-avu ce face și-l învăță pe învinsul cel plin de entuziasm figurile.

— Gata ! De-acum nu mă mai bate nimeni în sat. Bă, da'ești hoț al dracului !... Hai că merg și eu cu tine în sat. Dar ce ai cu Papucea ?

Lui Tic îi plăcea puștiul. Felul lui cavaleresc de a se bate și de a primi înfrîngerea îl cucerise imediat. Nu într-atît însă ca să-i destăinuie secretele.

— Vreau să m-ajute să fac o problemă...

— Aha ! Dar de unde ești tu ?

— Dar tu ?

Se întrebară, își răspunseră, se împrieteniră la toartă. Tic îi destăinui totuși un secret de consolare și de năucire, anume că trece prin Șoimeni pentru a vedea dacă nu se poate face o excursie.

— De ce n-ai venit cu trenul forestier ? se zăpăci puștiul.

— Am avut o ocazie care m-a adus pînă la Călțunu. O mașină aproape nouă. Era păcat s-o las.

— Aha ! Păi să vezi ce excursii se pot face aici la noi. Psst ! Nu ştiu oamenii. Dar sînt şi locuri prin care n-a ajuns pînă acum picior de om.

— Zău ? ! Dar de ce nu s-a ajuns acolo ?

— Prăpăstii grozave... şi... hai să-ţi spun o taină mare de tot. Sînt şi hoţi pe-aici...

— Nu cred... se prefăcu Tic.

— Dacă-ţi spun eu. Tata e şef aici, la post. Am tras cu urechea şi-am auzit. Cică ar fi nişte hoţi colo sus, pe la Brazi.

— Nu cred... îl aţîţă iarăşi prichindelul înfiorat.

— Dar ce crezi, că degeaba se duce el aproape în fiecare zi cu patrula în munţi ? Dacă-ţi spun eu. Dar tu cînd te-ntorci în oraş, c-ai pierdut trenul ?...

— Poate găsesc o ocazie !

— Ştii ce, haide la mine să dormi. Cînd o auzi tata c-ai reuşit să mă baţi, n-o să ştie ce să-ţi mai facă. El mereu îmi zice aşa : „mă, bagă de seamă să nu te bată nimeni, dar cînd cineva te bate, să-i strîngi mîna".

— Bine... o să vin. Da-ntîi să mă duci la Papucea.

— Stă chiar lîngă noi. Pînă-ţi face el problema eu vorbesc cu mama.

Traian, feciorul şefului de post, îi arătă casa lui Papucea şi se duse într-o fugă acasă. Tic bătu la poartă şi cînd îi apăru în faţă învăţătorul îl rugă cu o voce foarte mieroasă :

— Domnu-nvăţător nu aveţi timp să mă ajutaţi la o problemă ?

Învăţătorul, un tinerel lung şi deşirat, puţintel miop, îl privi cam neîncrezător pe solicitant.

— Dar ce ai tu acum, vara, cu problemele ?

— Învăţ pentru corijenţă, ştiţi, şi am o mulţime...

— Aha ! se dumiri Papucea. Intră ! Şi ce problemă ai ?

— Una cu o ştafetă. Zece oameni duc un pachet pe o distanţă de cincizeci de kilometri...

— Mare scofală ! Fiecare cîte 5 kilometri.

— Nu ! spuse Tic. Unul din ei se îmbată şi face distanţa într-un timp dublu.

— Aha ! Şi ?

— Altul şchioapătă şi face drumul într-un timp de trei ori mai mare. Un al treilea pierde pachetul la jumă-

tatea drumului și de-abia cînd ajunge la țintă își dă seama că nu-l mai are, se duce înapoi, îl caută, îl găsește, îl aduce și-l predă.

— Și ce vrea problema ?

— La ce oră a luat primul om pachetul ?

— Aha ! ? Păi e simplu : la ora cinci și cinci minute.

— Cum ați calculat așa de repede.

— Așa cred eu !...

— Bine, dar știți... ora la care a luat pachetul...

— Asta-i părerea mea, bă... La ora 5 și 5 minute, maximum la 5 și 10 minute.

— Păi nu v-am spus niște cifre... Cît a făcut fiecare, cît a întîrziat cel cu...

— Ei și ! Dacă eu îți spun că la 5 și 5. Știința se învață din experiență, bă. Eu am primit un asemenea pachet acum cîteva zile de la un țăran, de la unul Iepure din Brazi. L-am primit la ora 5 și 5 minute maximum la 5 și 10. De ce să nu se predea pachetul și în problemă la aceeași oră ? De ce să mai faci calcule ?

Era atît de absurd totul și atît de frumos că Tic ar fi sărit de gîtul învățătorului... dacă gestul nu i s-ar fi părut prea simplu. Nici o clipă nu-i trecuse prin cap că va putea afla atît de lesne răspunsul care-l tortura. Văzîndu-l pe Traian în poartă, Tic îl salută respectuos pe învățător :

— Vă mulțumesc din toată inima. Mi-ați luat o piatră de pe ea.

Măgulit de compliment, învățătorul îi făcu imediat un semn de nepăsare superioară :

— Dacă mai ai vreo problemă, poți să mă deranjezi. Numai să nu vii cu fleacuri. Tot cu chestii din ăstea complicate.

Cînd ajunse destul de departe ca să nu-l mai poată auzi învățătorul, Tic îi spuse, la ureche, lui Traian :

— Mă Traiane, mă, dar aveți un învățător... !

— Ce ? ! Ăsta numai de școală nu se ține. Face gimnastică și popice și pălării împletite...

— Dar, în orice caz are îndrăzneală...

— Mai ales la popice și la fete, completă pușiul.

— Hai ! Mergi cu mine să dau o telegramă prietenilor ? Le spun să vină imediat, că-s locuri grozave pe-aici...

Și cei doi băieți se îndreptară spre oficiul poștal.

Cireşarii îşi făcuseră de multă vreme bagajele şi se opriseră pe marginea şoselei în aşteptarea autobuzului sau a unei ocazii mai vrednice. Cum nu se vedea nimic în zare, se aşezară în cerc pe iarbă, cu gîndurile furate de textul cel vechi al logofătului de divan Cristache Zogreanu.

Victor vorbea încet şi rar şi parcă fără ţintă :

— Ce ştim concret din lectura documentului ? Nimic. Nu putem să punem bază pe nici un nume. Doar în introducerea aceea ca o provocare mai găsim ceva. Dar documentul propriu-zis ? Cu cît îl recitesc cu atît simt că-mi plesneşte mai rău capul.

— Vezi ? se consolă Dan. Mie îmi vine să urlu la cer. Dac-aş şti unde-i mormîntul tretilogofătului, zău că l-aş scula din groapă...

— Mormîntul ar putea să fie la Zogreni, spuse în loc de orice altceva Victor.

— La Zogreni ! se miră Maria. Crezi că satul îşi trage numele de la logofăt...

— Cam aşa s-a întîmplat cu multe sate... Dar să lăsăm asta că nu ne ajută cu nimic la dezlegarea misterului. Unde trebuie aplicate toate indicaţiile documentului ? Asta-i problema !

— Tu chiar crezi că ar trebui aplicate undeva ! întrebă într-o doară Lucia.

— Sigur că da ! Altminteri nu le văd rostul.

— Dar atunci cum îţi explici enumerarea haotică a atîtor indicaţii : unele foarte concrete, altele foarte misterioase ? E un talmeş-balmeş din care nu se poate înţelege nimic, răsuflă Lucia.

— Eu iarăşi cred că unele-s puse ca să încurce, îşi aminti Dan. Tot stilul ăsta religios...

— Dac-am putea, dac-am avea o cheie cu care să selecţionăm frazele necesare de cele de umplutură, meditä Maria.

— Cum ? Ce cheie ? întrebă Ursu. Mereu, la fiecare frază „apoi" „apoi", „apoi". Dacă n-ar fi o dată „apoi" am şti că fraza aceea nu-i bună, adică nu-i necesară, cum se întîmplă la sfîrşit cu „nimicul". Dar de fapt, de ce-a

trebuit să spună de-atîtea ori „nimic“ ? Nu ajungea o singură dată.

Victor îl privi pe Ursu puțintel cam mirat. Întrebarea lui Ursu era exact întrebarea care-l enerva și pe el. Remarcase, la fel ca Ursu, abundența „apoi“-ului, și repetarea „nimic“-ului.

— De ce ? se pomeni Victor întrebîndu-se cu voce tare.

— Și cu poruncile... adăugă Dan.

— Și cu scornirea altor porunci... completă la rîndul ei Maria.

— Și cu sfînta duminică și cu pădurea de bozii și cu trei brazi și cu marile adevăruri că după a treia vine a patra și după a opta vine a noua ! se răsti Lucia. Un haos și un nonsens general.

— Și totuși există un sens ! se încăpățînă Victor.

— Gata ? Ai și început să-l vezi ! se entuziasmă Dan.

— Nu ! răspunse Victor dezolat. Dac-ar fi așa... Dar în principiu trebuie să existe un sens și încă unul foarte precis.

— Din asemenea ilogisme ! spuse Lucia cu un ton oarecum de reproș.

— Din asemenea ilogisme ! spuse Victor cu un ton oarecum de admirație.

— Eu nu cred c-o să apuc vreodată vremea ca să mi se arate în această încîlceală de fraze vreo limpezime. Imposibil ! Mă conving pe minut ce trece.

Era vocea lui Dan. Nu mai era mînioasă, ci calmă și fermă.

— S-o luăm de la coadă... propuse Maria. Să începem cu „nimic“-ul...

— Ca să ajungem imediat la sfîrșitul sfîrșitului ! spuse enervată Lucia.

— Și asta nu înseamnă că undeva este, totuși, o logică ? întrebă Victor.

— Lucia nu se lăsă însă cu una cu două :

— Spune-mi te rog ce logică e în fraza asta, Victór : „*apoi deschizi al șaptelea lacăt și o să vezi puieții de la capătul ogrăzii*“. Poți ?

— Nu pot, recunoscu Victor. Dar trebuie să aibă una.

— Sau astalaltă, continuă Lucia : „*Apoi îți ajută întîia călătorie și nu chiar și cea din urmă*“ ? Care e

„întîia călătorie" și care este, mai ales, *„nu chiar și cea din urmă"* ?

— Nu știu ! De unde să știu !

— Sau alta : *„apoi te rogi domnului să nu mă mai cauți decît mai apoi"*.

— Lucia ! Textul trebuie să aibă pînă la urmă un rost. Nu posedăm cheia. Asta e ! Dacă am poseda-o totul ni s-ar părea foarte simplu.

Lui Dan îi veni pe neașteptate o idee :

— De ce l-o fi ucis domnitorul pe Cristache Zogreanu ?

— Ca să rămînă zăvorît secretul ! răspunde Maria.

— Dar dacă l-a ucis fiindcă n-a reușit să cifreze documentul sau pentru că și-a bătut pur și simplu joc de *„înalta poruncă"* scriind grozăvia asta. Zău că vorbesc serios.

— Atunci n-avea nici un rost să se păstreze documentul, și-ncă atît de bine, îl temperă Victor. Ar fi fost rupt imediat, în bucățele. Ești convins ?

— Da ! Totuși... s-ar mai putea ceva : dacă acest document este un fals și a fost pus dinadins în loc tainic, ca un fel de capcană iscusită, iar adevăratul document...

— Asta s-ar putea... aprobă Victor cam împotriva inimii, după o clipă de gîndire. Dar nu putem admite ipoteza asta pînă nu avem documentul veritabil sau pînă nu ne convingem definitiv că textul pe care îl avem noi e absolut indescifrabil... din cauză că e fals.

— Eu zic că ultima ipoteză a devenit sau va deveni certitudine ! se apără Dan.

— Eu nu ! spuse Victor. O capcană atît de iscusită trebuie să dea cîteva indicații celor care intră în ea, ca să-i *ducă*, așa cum ar spune Tic.

— Și eu cred la fel, sări sora celui amintit de Victor.

Și Lucia recunoscu destul de sincer că deși toate aparențele ar pleda pentru un document absurd, nu poate să ia în serios ipoteza lui Dan.

— Cred că nu s-au epuizat toate posibilitățile de a-l descifra, asta e !

Ursu era de mult alături de Victor.

— Iarăși mă bate un gînd, reveni Victor. Ați copiat oare foarte exact textul original ? Nu v-a scăpat nimic la transcriere ?

— Absolut nimic ! îl asigură Lucia. De altfel ar fi bine să vezi şi tu originalul.

Scoase din rucsac un dosar gros, îl deschise şi-i întinse lui Victor cele două coli îngălbenite de vreme. Victor le luă şi-şi concentră toată atenţia asupra lor. Cunoştea destul de bine alfabetul chirilic pentru a citi direct originalul. Îl citi o dată, îl reciti, apoi recunoscu :

— Nu v-a scăpat nimic, îl cunosc pe de rost... Staţi ! Totuşi v-a scăpat ceva. N-aţi transcris frazele în ordinea în care sînt în document. Trebuia să-l copiaţi exact cum e în original. Ia să facem acum operaţia asta, că mai avem ceva timp pînă vine autobuzul.

— Dar e stupid ! se încăpăţînă Dan. Tocmai cînd credeam că am scăpat de chinuri...

Maria îl privi furioasă :

— Nu te-a rugat nimeni să-l copiezi. Mai bine recunoaşte că te-a cuprins lenea.

— Aiurea ! Nu de lene e vorba. Mi-e ciudă. Am suferit prea mult din cauza hîrţoagelor ăstora. M-am îmbolnăvit...

— Şi-acum vrei să ne molipseşti şi pe noi ! îl luă la rost Lucia. Mai bine ai pune mîna pe o coală...

— Bineînţeles ! acceptă Dan. Pot să pun mîna pe amîndouă hîrţoagele, dacă vrei. Dar mă jur pe toţi dracii că nu copiez o literă. La foc cu el !

— Tocmai tu ! îl apostrofă Maria.

— Şi de ce tocmai eu să n-am vòie să spun prostii sau să fac glume ? De ce să fiu tocmai eu cel mai serios dintre toţi ?

— Pentru că nu eşti niciodată. Scurt ! spuse Lucia. Şi la urma urmei n-avem nevoie de ajutorul tău... în clipa asta.

Deşi nu dădea în sinea ei prea mare importanţă aranjamentului frazelor, Lucia copie textul unei pagini, transcriindu-l exact cum era în original în timp ce Victor făcea aceeaşi treabă cu cealaltă pagină.

Iată cum arătau transcrierile lor, respectînd întocmai textul original :

„Eu logofătul Cristache Zogreanu, umbra plecată a Măriei Sale primind prea înaltă poruncă din chiar gura

Domnului nostru care asemeni stejarului stufos și ne strîmb, umbrește
cu mila lui ograda țării, m-am căznit din greu, aici în
Șoimeni, în casa domnească, de multe ori apucîndu-mă zorii
să zăvorăsc în slove cu neputință de deslușit taina Cetății
Vulturilor căreia îi mai zic

unii Curtea celor două cruci. Păzită cu grijă de însăși firea, oamenii istorisesc că cetatea
numai la lumina lunii a fost zidită, de mult, în a opta domnie

a Mușatinilor și că nimeni nu știe cum arată astăzi drumul.
În cetatea cea veche, după cum zic unii, întîia grijă este păzirea
în vremi de cumplită bejenie a odoarelor scumpe ale țării ce fac culme
neamului nostru și a odraslelor domnești la picioarele cărora
îngenunchiem cu toții. Căci precum la adăpostul stîncii de cremene ne ferim
de săgeata dușmanului azvîrlită împotrivă-ne, tocmai așa ne ferește
în vremi de amar ca un soare binefăcător Domnul pămîntului nostru.
Și truda mea nu a fost în van căci nu văd unde se găsește acea
minte iscusită care să prindă cheia ce-i dă dezlegarea tainei și deci
intrarea în cetate. Numai cel ce pogoară din os domnesc și cel ce urcă

în domnie poate să știe taina, locul și drumul Cetății
Vulturilor. La fel și eu cunosc taina, dară apoi din înaltă poruncă și
drept giudeț oi uita-o eu însumi, căci chiar Măria Sa spus-a
că numai această uitare mă poate duce la moarte bătrînească și senină, și va fei pe urmașii mei de primejdii grele domnești și
nu-i va duce la osînda cruntă pe care fiece nelegiuit toată viața
o poartă.

Scris-am eu, tretilogofătul de divan Cristache Zogreanu, hrisovul tainic de mai gios în cea de a doua domnie a Măriei Sale Moisei Movilă și în cel de al patruzeci și unulea an al vieții mele, care, deie Domnul, cel din urmă să nu fie."
„RĂPOSAT-A DE MOARTE CU NEPUTINȚĂ A DESTĂINUI
LOGOFĂTUL

„Mai întîi de ori unde ai lua-o același lucru îl afli:
apoi drumul te duce într-o Cetate veche zisă a Vulturilor, în care nu cred ceva să găsești ;
apoi din cele zece porunci pe a cincea și pe a noua le alegi !
apoi ca racul mergi cîțiva stînjeni, chiar patru ;
apoi faci repede doi pași înainte și numai la urmă te mai oprești ;
apoi oleacă răsufli că oboseala te-a ajuns și drumul nu-i ferit de primejdii ;

apoi nici dedesubt nu-i altceva decît numai van ;

apoi te-ncumeți la drum cu toate evangheliile și nu-i rău să mai scornești două porunci ;
apoi zece fără unu și zece cu unu îți poartă pașii ;
apoi îți ajută întîia călătorie și nu chiar și cea din urmă ;
apoi urci cu trudă pînă la capătul satului ;
apoi părăsești capătul și în ultimele ogrăzi te așezi la umbra streașinei ;
apoi te oprești în cele trei zile de Paști ;
apoi după un hop îți propteșți piciorul în pămînt și după un alt hop la fel faci ;
apoi numai dacă pornești luni și Duminica poți răzbi ;
apoi numeri bine treptele dară nu chiar la cea din urmă te oprești,
apoi rătăcești în voie printr-o pădure plină de bozii ;
apoi oprindu-te la izvor și la Sfînta Duminică împărăchiezi doi de unu și numeri trei brazi;

apoi te rogi Domnului și nu mai cauți decît mai apoi ;
apoi treci o creastă, răsufli de două ori și chiar de nouă ;
apoi bați la prima poartă ;
apoi deschizi al șaptelea lacăt și o să vezi puieții de la capătul ogrăzii ;
apoi după a treia vine a patra precum după a opta vine a noua ;
apoi trei și opt se risipesc ;
apoi ajungi la sfîrșitul sfîrșitului ;
căci nimic nu mai este ;
nimic ;
nimic".
DE DIVAN CRISTACHE ZOGREANU ÎN LUNA A ȘASEA A ANULUI 7141 DE LA FACEREA LUMII."

— Acum putem spune că avem într-adevăr documentele originale în fața noastră, se liniști Victor. Ar mai rămîne o singură întrebare. Dacă nu s-a pierdut... adică, dacă n-ați pierdut voi o coală ?

— Noi ? făcu Dan pe ofensatul. Noi n-am pierdut nici un fir de praf. Poate că o fi lipsit o foaie de la începutul începutului de cînd s-a îngropat documentul.

— Nu ! spuse Victor. E un sigiliu pe document care dovedește că nu s-a pierdut nici o foaie.

— Unde vezi tu un sigiliu ? întrebă Maria.

— Fraza prin care se anunță moartea tretilogofătului, în felul cum a fost adăugată, face impresia unui sigiliu. Dacă hrisovul ar fi avut trei coli, fraza adăugată s-ar fi lungit pe toate trei. Voi nu simțiți în ea un fel de autentificare ?

Și ceilalți înclinară spre părerea lui Victor.

— Prin urmare tu ești convins că întreg documentul se află în mîinile noastre, spuse Lucia.

— Da ! Sînt sigur. Avem documentul... dar care-o fi cheia ?

— Autobuzul ! anunță Dan. Tot un fel de cheie...

Într-adevăr se vedea autobuzul. Cireșarii se urcară. Ultimii rămaseră Ursu și Victor în rolul lor temporar de hamali.

— Ursule, nu vrei să vii la mine în noaptea asta ? întrebă Victor. Tata a plecat și ne-am putea ocupa în liniște de descifrarea documentului. Nu mă culc pînă nu-l dezleg, chiar dac-ar trebui să nu dorm o lună.

Ursu încuviință din cap.

Tot drumul spre oraș cireșarii se gîndiră numai la documentul cifrat. Care putea fi cheia ?

CAPITOLUL XIII

1

Era tîrziu. Somnul cucerise ființele. Dormea orașul, dormeau satele, dormea natura. Castelul de marmură își pierduse umbrele și strălucirile în noaptea întunecoasă. Din cei trei bărbați care-l stăpîneau, numai unul din ei nu dormea : omul cu cicatrice. Își aprindea țigară de la țigară și-i colinda fără încetare spațiile. Fata în alb își trimisese mai întîi gîndurile și apoi visele spre cireșari. La picioarele ei Philippe supraveghea întunericul cu ochi de jar. La Șoimeni, Tic și noul său prieten Traian se împotriviră multă vreme cu amintiri ascuțite plumbului care li se scurgea în pleoape. Apoi unul din ei tresări în somn, mîngîiat de fîlfîiri albe.

Cireșarii sosiseră tîrziu în oraș. Oboseala îi trimisese repede în paturi. Lucia dormea ; invocase un somn de piatră, odihnitor care să-i limpezească pînă dimineața toate încîlcelile. Maria adormise cu gîndul la fratele ei pierdut undeva în lume, dar îl regăsi repede în vise duioase. Dan sosise prea tîrziu ca să se mai abată pe la frizerie, iar tatăl său avea, ca niciodată, în seara aceea clienți. Cînd se întorsese acasă cu cele trei telegrame urgente trimise de Tic, își găsi feciorul războindu-se cu convulsii și răsuflări împotriva unor vise dușmane. Nu-l mai trezi.

Numai Victor și Ursu își păstraseră toate simțurile treze. Trecuseră amîndoi pe sub dușuri de gheață, îmbogățiseră camera cu lumină vie, orbitoare, apoi se așezaseră, unul în fața altuia, la masa pe care se odihneau cele două foi îngălbenite. Victor se hotărî, în sfîrșit, să rupă tăcerea în acea noapte de neuitat pentru toți cireșarii și pentru toți prietenii cireșarilor :

— Ursule, dacă am face abstracție de orice sens al documentului, dacă am ajunge să zicem la concluzia că frazele n-au nici un rost, ce elemente concrete am avea ?

— Vrei să spui că tot ce e scris...

— Nu, nu vreau să spun că frazele sînt scrise fără rost, dar dacă ar fi scrise, să zicem, într-un alfabet secret absurd în care i este egal cu 1, a cu 7, s cu 3, ce-am face ?

— Te înțeleg, Victor ! Ce-am face ? Am vedea...

— Care sînt elementele cele mai concrete, nu ? Hîrtia, paginile, rîndurile, schimbarea cernelei, a scrisului, data. Nu ?

— Exact ! se bucură Ursu. Cred că de aici ar trebui să începem.

— Să recapitulăm. Avem două foi de hîrtie, autentice, vechi. Aici nu mai încape nici o îndoială. Scrise fiecare pe cîte o față. Una e explicația, introducerea logofătului, cealaltă conține documentul propriu-zis.

— Scrise amîndouă de aceeași mînă, aminti vlăjganul.

— Da ! Nici în privința asta nu există cel mai mic dubiu. Mai departe : Rîndurile. Documentul conține 29 de rînduri. Data e vagă, dar sigură. A doua domnie a lui Moisei Movilă coincide întocmai cu data morții lui Zogreanu : 1633. M-am uitat în enciclopedie. Singurul lucru care iese din comun e fraza scrisă de altă mînă, cu altă cerneală.

— De ce iese din comun ? Mi se pare foarte firească.

— Nu ! Mie nu mi se pare chiar foarte firească.

— Adică tu nu crezi în ea, Victor ? Te îndoiești de autenticitatea ei ? Parcă spuneai că e un fel de sigiliu...

— Nu, Ursule. Nu mi-am schimbat părerea. Dimpotrivă.

— Atunci ?

— De ce e scrisă pe ambele pagini ? Începea numai pe una singură.

— Mie nu mi se pare o problemă. Așa i-a venit celui care a scris-o. Zău, Victor pare cam complicată ideea ta.

— Nu, că n-am nici o idee. Atît numai : consemnează acest lucru, singurul care pînă acum iese din comun. Să revenim. Mă gîndesc mai întîi la discuția dintre Maria și Lucia. Va să zică făcînd abstracție de text nu avem nici un element concret în document. Nume, localitate...

— E normal ! zîmbi Ursu. Dacă facem abstracție de text !...

— Nu e normal de loc !

— De ce ?

— Pentru că nici în text nu avem elemente concrete : nume, localitate şi altele. Undeva totuşi ar trebui să existe !

— Victor, dar nu uita că textul e cifrat !

— Asta e clar. Dar nu e cifrat într-un stil obişnuit : l=3, a=p, t=8... adică într-un stil copilăresc şi foarte uzitat. E cifrat în ceea ce priveşte sensul frazelor, în ceea ce priveşte indicaţiile... Nu-s cifrate literele. Dac-ar fi aşa l-am rezolva în jumătate de oră, fără nici o greutate. Sînt cifrate cuvintele sau frazele... Înţelegi, Ursule ? Atunci unde-s denumirile concrete ?

— Poate că Dan avea dreptate cu ideea lui despre cele zece porunci. El spunea că fraza a treia poate să indice un loc : mormîntul unuia care a fost ucis pentru că rîvnise la femeia altuia...

— E o copilărie, Ursule. Documentul n-a fost făcut pentru locuitorii unui sat care reţin asemenea amănunte şi nici pentru o perioadă de cîţiva ani. A fost făcut pentru posteritate...

— Ai dreptate în cazul ăsta. Dar, de pildă, în rîndul 18, acei „trei brazi“ de la sfîrşitul frazei n-ar putea să indice un loc ?

— Aceeaşi poveste ! Nu cred ! Deci nu avem indicaţii concrete de nume şi localităţi. Acesta e lucrul care mă supără cel mai mult. Dacă e aşa cum gîndesc eu, atunci nu vom putea dezlega niciodată textul.

— Cum aşa ? se înspăimîntă vlăjganul.

— Înseamnă că s-a pierdut totuşi o parte din text ! O altă pagină.

— Păi nu spuneai tu singur, Victor, că fraza aceea adăugată...

— Da, dar m-am uitat adineauri pe hronicul lui Miron Costin... Uită-te şi tu... Ai observat ?

— Ce anume ?

— Întîi se trece anul de la facerea lumii şi pe urmă anul de la naşterea lui Isus Cristos.

— Prin urmare tu crezi totuşi...

— Nu cred cu ochii închişi. E o simplă ipoteză. S-ar putea să lipsească foaia de hîrtie pe care e continuată însemnarea *„iară de la naşterea mîntuitorului lumii Isus Hristos 1633“*.

— Atunci, adăugă Ursu cu teamă, totul e în van, vorba documentului.

— Nu, e numai o ipoteză, ţi-am spus. Dar n-avem dreptul să scăpăm nimic din vedere. Chiar cînd găsim lucruri care ne îmbolnăvesc.

— Mare adunătură de microbi e pe foile astea...

— Încă o dată, Ursule. Documentul nu cuprinde denumiri concrete ! Acesta e al doilea lucru de care sîntem siguri. Întîi fraza care autentifică documentul, *ciudată*, al doilea, lipsa denumirilor concrete, *la fel de ciudată*. Numai ciudăţenii.

— Chiar să n-aibă nimic netăinuit textul lui Zogreanu ?

— Vom vedea ; chiar cred că e timpul să trecem la text.

— Aoleu ! se tîngui Ursu. Ce să mai trecem că-l ştim pe de rost. Avem 29 de rînduri...

— Nu ! Avem 29 de rînduri-fraze. Fiecare rînd e o frază ! Ceea ce mi se pare iarăşi foarte ciudat !

— De ce ?

— Am impresia, Ursule, că rîndurile s-au scris intenţionat aşa, ca să cuprindă fiecare o frază. Nu te uita la documentul din capul tău. Uită-te la hîrtie. Fraze lungi, fraze scurte. Cine l-a putut obliga pe logofăt să facă din fiecare rînd o frază sau din fiecare frază un rînd ? În orice caz nu spaţiul şi mai ales nu obişnuinţa. Pe vremea lui unii cărturari scriau fraze care se întindeau nu pe rînduri ci pe pagini. Nu ţi se pare ciudat ?

— Acum... da ! recunoscu vlăjganul. Atunci şi acest „*apoi*", care mi-a ucis nervii...

— Spune ! Nu te sfii ! îl încurajă Victor.

— Are un fel de rol între fraze... fir-ar să fie !

— Da ! întăreşte despărţirea frazelor. Eu chiar aş îndrăzni să spun că rupe intenţionat frazele una de alta. Îi dă într-un fel fiecărei fraze un înţeles al ei, singular.

— Brrr ! se sperie Ursu cu exclamaţia lui Tic. Ce complicat !

— Foarte ! Pentru că în cazul acesta înseamnă că totuşi fiecare frază are un sens, chiar dacă întreg textul, totalitatea frazelor, nu are un sens general.

— Iar „nimicul" de la sfîrşit ? întrebă Ursu.

— Altă ciudăţenie. De ce spune de trei ori „nimic". Ia să mai vedem o dată. Notează ! 29 de rînduri-fraze ; fiecare frază are un înţeles al ei rupt de sensul general al textului... Stai ! Atunci înseamnă că nu putem vorbi

de un sens general al textului... Dar ce poate fi ? Ce dracu poate fi ? Să nu pierd șirul... Și repetarea „nimicului", de la sfîrșit. Din nou rămînem fără nici o lumină... Ce-ar putea să cifreze frazele ? Cuvinte ? Litere ? Să facem o încercare... Dă-mi numărul unei fraze, Ursule !

— Unsprezece sau optsprezece, care vrei tu...

— Unsprezece ! *„Apoi urci cu trudă pînă la capătul satului"*. Ce poate să conțină această frază ? Unde urci ? La capătul cărui sat ? Nici măcar nu avem o indicație numerică... Să vedem optsprezece... *„Apoi oprindu-te la izvor și la Sfînta Duminică împărăchezi doi de unu și numeri trei brazi..."* Aici avem cîteva indicații numerice... Doi de unu... Unsprezece sau doi ? Și trei... Ce reprezintă ? Litere ?... Nu ! Fiindcă nu e alfabet pe lume care să fie format din 10 litere. Cuvinte ? Ce cuvinte ? De unde cuvinte ?

— Și dacă unele fraze sînt fără rost ? îl întrerupse Ursu pe Victor. De pildă *„nimicul"* de la sfîrșit.

— Nu poate fi nici o frază fără rost, Ursule !

— De ce ?

— Pentru că n-ar fi fost trecută în text. Frazele sînt de sine stătătoare. Nu era nevoie de ele, nu erau trecute în text. E clar ?

— Totuși ultimele fraze nu conțin nimic altceva decît *„nimic"*. Și ele au un rost ?

— Eu cred că da, Ursule ! De aici trebuie să vină fulgerul !

— Atunci nu mai înțeleg. Dacă și cuvîntul *„nimic"* poate să însemne ceva, ce fel de document mai e și ăsta ?

— Asta mă întreb și eu, Ursule, rosti Victor cu o licărire ciudată în ochi. Oare avem noi în fața noastră documentul ?

— Cum ? sări Ursu. Eu spuneam numai așa...

— Eu nu spun numai așa. E absolut sigur ! Și totuși logofătul de divan a făcut o greșeală... Sau poate că a voit s-o facă...

— Ce greșeală ? spuse Ursu simțindu-și spatele plin de furnici.

— Despărțirea prea netă a frazelor, transformarea lor în fraze de sine stătătoare, fără nici o legătură între ele... Asta arată că nu avem în fața noastră, sau că nu putem avea, Ursule, în fața noastră un sens general. Și dacă

lipseşte sensul general înseamnă că nu avem în faţa noastră documentul !

Şi Victor şi Ursu se ridicară în aceeaşi clipă de pe scaune. Vlăjganul părea ameţit, năucit :

— Dar ce-i ăsta, foaia asta care mi-a umplut pieptul cu untdelemn clocotit ?

— Cred că-i cheia ! În faţa noastră nu se află documentul, Ursule, ci cheia cu care se descifrează documentul...

— Dar atunci documentul unde-i ?

— Ori s-a pierdut... ori e aici !

— Unde ? Eşti nebun ! ? spuse Ursu ducîndu-şi mîinile la tîmple.

— Nu ! Am fost nebun, toţi am fost nebuni, zăpăciţi, aiuriţi... Extraordinar ! Oare chiar s-a pierdut ?

Victor îşi lipise fruntea de sticla geamului şi atîrna acolo, lîngă fereastră, fără nici o vlagă în trup.

— Oare chiar s-a pierdut, Ursule ? îşi reveni el după cîteva momente de gîndire. Oare chiar s-a pierdut ?... Mi-e şi teamă să încerc.

— Dacă tu crezi că documentul nu-i decît o cheie, atunci s-a mai pierdut o pagină.

Victor nu luă în seamă ceea ce spusese Ursu, părăsise geamul parcă mai înviorat. Se plimba prin cameră :

— Pur şi simplu mi-e teamă să încerc. Niciodată n-am trăit o asemenea emoţie. Ursule ! Eu nici nu mă uit, nici nu mă gîndesc, fă tu totul...

— Ce să fac ?

— Numără rîndurile din introducere...

— Introducerea ! urlă Ursu.

— Nu, nu... Te rog nu scoate nici o vorbă. Numără rîndurile... Atît ! Cum vrei tu : tare, încet...

— Douăzeci şi nouă ! şopti Ursu, uluit şi el de descoperire. Douăzeci şi nouă, adică...

Victor căzu moale pe pat.

— Ce s-a întîmplat ? se repezi vlăjganul.

Victor răspunse cu voce stinsă, tremurătoare :

— Am descoperit documentul !...

— Cum ? ! Da... da !... şi vocea lui Ursu cutremură pereţii camerei : Au ! Introducerea ! Bine, dar... numai după numărul rîndurilor ?...

— Nu, Ursule ! După toate. După *„apoi"* şi după *„nimic"* şi mai ales după fraza adăugată. Ne mai lipsea un singur amănunt. Numărul rîndurilor. Acum nu mai am nici o îndoială !

— Eu nu văd decît asemănarea de rînduri...

— Care e accentuată de frazele-rînduri. Adică pînă la urmă, de acel mic şi neînsemnat *„apoi"*.

— Şi *„nimicul"* ?

— Şi mai important ! Ia citeşte ultimele trei rînduri scrise de logofăt.

Ursu începu să citească.

— „Scris-am eu...

— Stai ! îl întrerupse Victor. Mai întîi ia seama că numai din acest loc tretilogofătul începe un nou aliniat... E foarte important. Citeşte !

— *Scris-am eu tretilogofătul de divan Cristache Zogreanu, hrisovul tainic de...* acum începe un nou rînd... *mai gios, în cea de a doua domnie a Măriei sale Moisei Movilă şi în cel de al...* începe alt rînd, ultimul... *patruzeci şi unulea an al vieţii mele, care, deie domnul, cel din urmă să nu fie"*. Să citesc şi fraza ?...

— Nu !... Acum nu ţi se pare totul limpede ? Aceste fraze conţin *„nimicul"*.

— Păi, cu atîtea date într-însele... ?

— Dar nu date care interesează documentul. Aceste fraze înseamnă pentru document *„nimic"*.

— Prin urmare, celelalte fraze din introducere... ?

— Da ! Celelalte fraze constituie documentul !...

— Şi fraza adăugată ?

— O idee genială, Ursule ! Genială ! Ca de altfel întregul document. Cel care a adăugat fraza cunoştea taina documentului ! Lungind-o astfel, pe două coli, pe ambele pagini scrise de logofătul Zogreanu, a dat cel mai însemnat indiciu. Că există o legătură indisolubilă între cele două pagini, că nu pot fi despărţite una de alta, că amîndouă împreună constituie documentul ! Asta-i !

— Şi noi care n-am dat nici o atenţie introducerii !...

— Grozav de deştept cărturar. Dacă nu era ucis ajungea sigur vel logofăt. Cine ştie cît a pierdut cultura şi istoria prin uciderea lui... ?

— Dar eu tot nu înţeleg unde-i documentul ! Ce conţine ?

— Nici eu nu-l știu. Trebuie să-l descifrăm. Avem cheia. Fiecărui rînd din introducere îi corespunde o frază din cheie. Asta-i tot ce știm. Dar e enorm ! O să ne chinuim noi o mulțime, dar merită. Începem ?

Ursu era gata. Victor luă în față ambele coli :

— Taina fiecărei fraze din document, din introducere, e strîns legată de sora ei, adică de fraza respectivă din cheie. Cu asta pornim la drum. Prima frază din cheie : *Mai întîi de oriunde ai lua-o același lucru îl afli.* Ce poate să însemne asta ? Mă gîndeam la o indicație numerică, la ceva care să ne ajute la selecționarea cuvintelor. Stai ! Păi avem o indicație Ursule ! Cînd ajungi în același loc, în același punct, de oriunde ai porni ?

Cînd punctul este un centru, cînd e undeva la mijloc...

— Cîte cuvinte are primul rînd din introducere ?

— 9 ! Mijlocul e deci 5... Merge...

— Exact ! Subliniază cuvîntul Ursule. Eu îl notez separat. Mai departe... *Apoi drumul te duce la o cetate veche zisă a Vulturilor în care nu cred ceva să găsești...* Deocamdată să considerăm că în rîndul respectiv din introducere nu se află nici un cuvînt care ar putea interesa taina... Mai departe : *Apoi din cele zece porunci pe a cincea și pe a noua le alegi...*

— Am subliniat cuvintele 5 și 9 din rîndul 3 anunță Ursu. Gata ! S-a zis cu teoria lui Dan.

— *Apoi ca racul mergi cîțiva stînjeni, chiar patru,* — continuă Victor. Ca racul... deci înapoi, deci numărăm al patrulea cuvînt de la coadă, la rîndul 4 ; *Apoi faci repede doi pași înainte și numai la urmă te mai oprești.* Deci ar fi vorba de primul și de al doilea cuvînt și de ultimul. Ai subliniat Ursule ?

— Am subliniat ! Dar să știi că n-am curajul să leg între ele cuvintele pe care le-am subliniat pînă acum.

— Și eu vreau să-mi las surpriza la urmă. Hai să jurăm, Ursule, că pînă ce nu terminăm, nici unul dintre noi să nu lege cuvintele între ele ! Bravo ! Atunci să continuăm : *Apoi oleacă răsufli, că oboseala te-a ajuns și drumul nu-i ferit de primejdii.* Deci nici aici nu avem ceva de găsit. *Apoi nici dedesubt nu-i altceva decît numai van.* Deci nici rîndul acesta. Deștept logofătul ! Știa să țină bine condeiul în mînă. *Apoi te-ncumeți la drum cu toate evangheliile și nu-i rău să mai scornești două porunci.*

— Toate evangheliile... Oare să însemneze patru ? sau : 1,2,3,4... ?

— Cred că 4. Dar ce-o fi însemnînd să *mai scornești două porunci* ? Aici e cam încîlcit...

— De ce ? Mi se pare foarte simplu : 2, adică al doilea cuvînt.

— Atunci ar fi fost firesc să indice mai întîi al doilea cuvînt și pe urmă pe cel de-al patrulea. Nu ? În privința asta logofătul e foarte precis. Pînă acum toate numerele au fost luate în ordinea lor firească.

— Atunci care să fie cele două noi porunci ?

— Cele care vin după zece ! descoperi Victor. Adică a 11-a și a 12-a. Extraordinar ! Mă năucește istețimea minții lui ! Ai subliniat ? Ia să vedem mai departe : *Apoi 10 fără 1 și 10 cu 1 îți poartă pașii...* Adică 9 și 11, prea iscusite logofăt... *Apoi îți ajută întîia călătorie și nu chiar și cea din urmă.* Prima călătorie !

— Adică prima frază, sau primul cuvînt... căută Ursu.

— Sau primul număr, Ursule, nu ? Parcă a fost 5, nu ? Ia subliniază *și nu chiar și cea din urmă.* Adică cea dinaintea celei din urmă... penultima... 9 era. Nu ? Ai subliniat *Apoi urci cu trudă pînă la capătul satului...*

— Asta trebuie să fie ultimul cuvînt din rînd. L-am subliniat. Altul n-ar putea fi.

— *Apoi părăsești capătul și în ultimele ogrăzi te așezi la umbra streașinei...*

— Adică ultimul și penultimul... se grăbi vlăjganul.

— Nu, nu ! îl opri Victor să sublinieze. Nu uita că fiecare frază e de sine stătătoare. Nu părăsești capătul din fraza trecută, așa cum s-ar putea înțelege. Nu ! Fraza începe exact cum trebuie. Ia să ne uităm la fraza din introducere.

Fraza arăta astfel :

neamului nostru și a odraslelor domnești la picioarele cărora îngenun-

— Care e capătul frazei ? *îngenun* sau *cărora* ? Logofătul e prea precis ca să considere capăt un cuvînt neterminat. Deci capătul e *cărora.* Ultimul și penultimul începînd de la *cărora* sînt *picioarele* și *la,* deci *la picioarele.* Acestea trebuie subliniate !

Ursu le sublinie și ascultă în continuare vocea lui Victor :

— *Apoi te oprești în cele trei zile de paști...* În orice caz nu 1,2,3,... pentru că ar fi indicat zilele de la începutul săptămînii. Cuvîntul paști are deci o semnificație. Care-i prima zi de paști ?

— Duminica ! răspunse prompt Ursu.

— Adică ziua a șaptea... Da ! Asta-i ! A șaptea, a opta, a noua ! Duminică, luni, marți. Extraordinar de ingenios ! Formidabil ! Dacă spunea duminică, luni, marți, însemna 7, 1, 2, ! Dar adăugînd paștele, a dat numerelor altă semnificație : 7, 8, 9. Subliniază-le ! Ce surpriză ne-o mai rezerva oare logofătul ? Ia să vedem ! *Apoi după un hop îți propteşti piciorul în pămînt și după un alt hop la fel faci.*

— Asta-i simplă ! spuse Ursu. La hop sari. Deci sari primul și al treilea cuvînt. Și astfel rămîn 2 și 4.

— Cred că da ! zise Victor. *Apoi numai dacă porneşti luni și duminică poți răzbi.* 1 și 7. Foarte simplu !

— Și cît le-a înfuriat pe fete fraza asta !

— *Apoi numeri bine treptele dacă nu chiar la cea din urmă te oprești...*

— Treptele lui Dan și ale Luciei ! Puțul era izvorul... Deci subliniez penultimul cuvînt.

— *Apoi rătăcești în voie printr-o pădure plină de bozii.* Bozii ? *Pădure de bozii !* Aaaa ! Dacă-i vorba să rătăcești în voie și-ncă printre bozii, nu găsești nimic ! *Apoi oprindu-te la izvor și la sfînta duminică împărăchezi doi de unu și numeri trei brazi.* Cam complicat. Izvorul e 1. Subliniază. Iar sfînta duminică 7. Iar doi de unu împărăchiați nu pot căpăta decît valoarea de 11. Nu poate să mai fie decît 11 plus 3 ! Sînt paisprezece cuvinte în frază Ursule ?

— Exact 14 !

— Atunci subliniază și ultimul cuvînt. *Apoi te rogi domnului și nu mă cauți decît mai apoi...* Adică n-avem ce căuta în rîndul acesta... *Apoi treci o creastă, răsufli de două ori și chiar de nouă.*

— Am subliniat ! anunță Ursu.

— *Apoi bați la prima poartă...*

— S-a deschis ! rîse Ursu. Cam tîrziu, dar s-a deschis pînă la urmă !

— *Apoi deschizi al șaptelea lacăt și o să vezi puieții de la capătul ogrăzii.*

— 7 e clar, dar puieţii ?

— Vrei să spui *puieţii de la capătul* rîndului ? Dacă nu-i unul, un puiet, ci-s puieţii, nu pot fi decît doi. Ultimele două cuvinte Ursule...

— E cam complicat ! Care să fie ?

Se uită şi Victor. Ultimele două cuvinte erau *bătrînească şi se-*

— Cred că *şi se-*, se hotărî Victor.

— De ce ? De ce nu *bătrînească* şi *şi*

— Pentru că vorbeşte de puieţi. Şi zău că seamănă cu nişte puieţi *şi*-ul şi *se*-ul. Sînt atît de mici !... *Apoi după a treia vine a patra şi după a opta vine a noua.* Deci 3,4,8,9 !

— Gata ! S-au subliniat !

— *Apoi trei şi opt se risipesc*... rosti Victor încet cu vocea încărcată de emoţii.

— Şi mai rămîn 4 şi 9. Le-am subliniat !

— *Apoi ajungi la sfîrşitul sfîrşitului.* Care nu poate fi decît ultimul cuvînt. *Căci nimic nu mai este, nimic, nimic.*

Victor şi Ursu priviră copia documentului subliniată ici şi colo de creionul vlăjganului.

— Tu ai putea, Ursule, să extragi cuvintele subliniate şi să le scrii în ordinea lor, fără să te gîndeşti, fără să simţi fără să vezi sensul frazei care se aşterne pe hîrtie ? Eu n-aş putea. Poate izbuteşti tu...

— Eu pot ! spuse Ursu cu toată hotărîrea şi se apucă să extragă şi să transcrie cuvînt după cuvînt străduindu-se din răsputeri să nu le perceapă sensul, să nu intuiască fraza. Scria şi număra în gînd de la 134 în jos din 7 în 7... 134... 127, 121, 114, 107. Apoi din 8 în 8, din 3 în 3... pînă ce termină de aşezat pe coala de hîrtie ultimul cuvînt.

— Să facem următoarea convenţie, Ursule. După ce citeşti, indiferent de sensul pe care-l conţin frazele extrase, ne trîntim în pat şi ne culcăm fără să scoatem un cuvînt. Chiar dacă aflăm dezlegarea unei taine nemaipomenite, chiar dacă auzim cine ştie ce absurdităţi cumplite, sau cine ştie ce nonsens... De acord ?

De fapt, nu mai rămăsese mult pînă la răsăritul soarelui. Dar Ursu înţelegea că prietenul lui vrea să scape măcar de gîndul emoţiilor de după lectură.

— Primesc, anunţă Ursu.

— Citeşte !

Înainte de a auzi primele cuvinte ale lui Ursu, Victor simţi fiori şi dureri şi ameţeală. Se sprijini ca să nu cadă. Dar şi lui Ursu îi tremura vocea.

— *„Umbra stejarului strîmb din Şoimeni în zorii lunii a opta arată drumul. După întîia culme la picioarele stîncii de cremene săgeata azvîrlită în soare găseşte intrarea. Pogoară şi urcă la fel apoi drept duce. Şi se va feri de primejdii la fiece poartă“.*

Cei doi cireşari se aruncară pe pat cu faţa în jos. Nu scoaseră nici un cuvînt, dar somnul îi prinse pe amîndoi plîngînd de emoţie şi bucurie.

CAPITOLUL XIV

1

Pe Dan îl trezi din somn un vis urît... Trăia într-o epocă veche, încîlcită, sau chiar în mai multe epoci. Pentru că făcea, ca un veritabil peripatetician, expunerea ideilor lui Copernic pe străzile unui oraș medieval, deși nu împlinise doisprezece ani. Îi trimisese unui prieten, care avea aceeași vîrstă ca dînsul și se numea Pascal, o telegramă, felicitîndu-l pentru descoperirea elementelor geometriei euclidiene. Asta se întîmpla la Modena. Dar abia ieși de la poștă și văzu lume adunată în jurul unui turn înalt, aplecat. Ajunsese oare la Pisa ? La o fereastră a turnului un bărbat tînăr, cu ochi negri și nasul acvilin, striga mulțimii că poate să vorbească *de omni re scibili* și așteaptă *ergo* orice întrebări. Profesorul jignit de curajul necunoscutului se urcă într-un stejar gros din fața statuii lui Dante și începu să țipe celor adunați că el se angajează să vorbească mulțimii nu numai de *omni re scibili* dar *et quibusdam aliis*. Cineva îl întrebă dacă pămîntul se învîrtește. Descoperi în omul acela pe conducătorul mascat al unei gărzi a inchiziției. Se văzu înconjurat de zeci de ostași cu arme lucitoare dar avu curajul să urle : *Eppur si muove*. Fu ridicat pe sus și dus direct la eșafod. Acolo un preot bătrîn îi dădu o carte veche, spunîndu-i că dacă va reuși să citească din ea va fi salvat. Dar fiindcă nu reuși în nici un chip să descifreze scrierea etruscă în care era copiată cartea, se dădu foc rugului. Înconjurat de flăcări își duse mîna la cap și începu să strige mulțimii adunate în jur : *J'avais, pourtant, quelque chose là !* Dar nici ghilotina care apăruse din senin, nici flăcările care începeau să-i ardă fața nu erau sortite să-l ucidă pe de-a-ntregul. Pentru că Dan deschise ochii și sări înfricoșat din pat. În jurul lui nu se afla însă nici un obiect de tortură

sau de execuție ci doar razele soarelui, foarte fierbinți și strălucitoare. Se spălă și se îmbrăcă în goană, deschise fereastra, își aruncă ochii pe masă și abia atunci descoperi obiectele de tortură...

Pe masă se aflau trei telegrame. Telegramele lui Tic... Dan le citi, cîteva clipe rămase fără răsuflare. apoi porni ca un besmetic, într-o goană care l-ar fi făcut invidios pe cel mai rapid alergător din oraș. Cînd ajunse în apropierea casei lui Victor se gîndi că e cazul să se oprească o clipă pentru a-și reface respirația. Numai doi cireșari nu se aflau în curte : cel care expediase telegramele și cel care le primise. Fetele sosiseră înainte. Ei și ! Tot el era acela care aducea marea veste. Trecu triumfător pragul porții și anunță cu voce poruncitoare :

— Pregătiți-vă de plecare. Imediat !

Cei din curte întoarseră surprinși capetele.

— Dar tu te-ai pregătit ? îl întrebă Lucia.

— De ce să mă pregătesc ? Aaaa ! Sigur că mă voi pregăti și eu.

— Dar tu de unde ai aflat că plecăm la Șoimeni ? îl întrebă Maria.

— Șoimeni ! Dar voi de unde știți ? Nu se poate ! V-a telegrafiat și vouă Tic ?

Victor rămase și mai uimit decît Maria după ce auzi cuvintele lui Dan.

— Ți-a telegrafiat Tic din Șoimeni ? !

Dan nu răspunse și nici nu arătă telegramele. Se uită la ei cu niște priviri rătăcite :

— Voi vreți să vă bateți joc de mine ? ! Dacă nu v-a telegrafiat Tic, de unde știți de Șoimeni ?

— Din document, întîrziatule ! îl informă Maria. Victor și Ursu au descifrat documentul.

— Cum ? ! ? ! Ați descifrat voi etrusca aia ucigașă ?

— Ce etruscă ? ! se înfurie Lucia. Află că adevăratul document se afla în introducere și ceea ce consideram noi document nu era decît cheia.

— Ce-mi tot sporovăiți la cap ! Dați-mi documentul !

— Dă și tu telegramele !

Imediat schimbară între ei hîrtiile și uimirea fu la fel de mare pentru ambele părți.

— Ce s-o fi întîmplat cu Tic ? întrebă Maria uitîndu-se în ochii lui Victor. De ce-a expediat trei telegrame, dintre care două cu același conținut ?

Victor încercă s-o lămurească :

— Cînd a expediat prima telegramă încă nu dăduse peste ultimul mesager.

— Asta e clar ! Dar celelalte ?

— Celelalte... continuă Victor. Cea de a doua dovedește că a aflat ceva în legătură cu mesajul înainte de a ajunge la Șoimeni.

— Adică a dat de primul mesager, sugeră Lucia.

— Nu cred...

— De ce ?

— Pentru că ar fi telegrafiat chiar despre marele eveniment. El spune însă altceva în prima telegramă : *Veniți la Șoimeni, mesajul e adevărat.* Nu spune : *Am ajuns la capăt* sau *Ura ! am găsit !* Îl știm noi pe Tic... Mai ales după atîta căutare...

— Și ce crezi tu ? întrebă Maria.

— Că mergînd pe urmele mesajului a aflat o serie de amănunte în legătură cu conținutul lui care i-au dat siguranța că mesajul e adevărat. Dar nu acest lucru mă intrigă... De ce ne cheamă atît de categoric la Șoimeni, înainte de a fi ajuns el acolo ?

— Poate o fi aflat că acolo se află primul mesager, interveni Ursu.

— Poate. Dar asta nu justifică tonul chemării lui și nici chemarea. Eu cred că a aflat și altceva. Ceva care i-a cerut acțiune grabnică.

— Ceva în legătură cu castelul, nu ? sesiză Maria.

— Da ! Ar putea să fie și asta... Sau ceva în legătură cu fata...

— Ceva grav ? întrebă Lucia.

— Și da și nu. Chemîndu-ne, înseamnă că e sigur de ceva ! De castel, să zicem. Dar el ne chema înainte de a descoperi primul mesager. Atunci nu e vorba de castel. Ci mai degrabă de fată...

— Cum asta ?

— În telegrame, Tic nu pomenește niciodată cuvîntul *castel* ci numai cuvîntul *mesaj*.

— Tot nu înțeleg, mărturisi Maria.

— Înseamnă că acolo în regiunea Șoimenilor, unde noi știm că se află castelul, oamenii din regiune habar n-au de așa ceva. Dacă Tic ar fi aflat de la ei vreun amănunt sau vreo poveste cu privire la castel, misterul nemaifiind un

mister, ar fi folosit cuvîntul *castel* în mesaj. Acum e clar ? Deci n-a aflat nimic despre Castelul celor două cruci...

— Ci despre „fata în alb" ! completă Lucia.

— Da ! reluă Victor. Mai ales dacă ne uităm la ultima telegramă : *Veniţi imediat la Şoimeni.* Tic se fereşte să spună orice altceva. Probabil ca să nu dea cuiva de bănuit. Deci nimeni nu ştie nimic despre castel, acolo în regiune. Dar trebuie să se fi petrecut un anumit eveniment în împrejurimi care l-a determinat să creadă în autenticitatea mesajului fiindcă fără să fie sigur de adevărul mesajului Tic nu ne-ar fi chemat acolo.

— Atunci de ce nu crezi că a dat peste primul mesager ? insistă Lucia.

— Pentru că nu putea să dea peste el : Pentru că dacă ar fi dat peste el Tic ar fi expediat următoarea telegramă : *Am ajuns la capăt, am descoperit locul. Veniţi în cutare punct.*

— Ce legătură ar avea o astfel de telegramă cu primul mesager ! se miră la rîndul ei Maria.

— Pentru că descoperind pe primul mesager Tic ar fi descoperit şi castelul.

— Crezi că primul mesager a luat pachetul chiar de la castel ? întrebă Ursu.

— Da !

— Atunci cum de nu e cunoscut castelul în regiune ? interveni iarăşi Lucia.

— Nu ştiu. Cu primul mesager e o enigmă. Purtarea lui e foarte ciudată. Primeşte mesajul de la castel sau de la cetate şi totuşi nu spune nimic despre cetate. Vă închipuiţi ce vîlvă ar fi făcut un asemenea zvon. Să fie cineva din castel ? Să aibă mesagerul un anumit interes ca să rămînă totul sub tăcere ?...

— Sau să fie castelul ceva foarte, foarte cunoscut. De pildă o casă veche, sau ceva... Ceva... căreia oamenii, neştiindu-i istoria, nu i-au dat nici un fel de importanţă pînă acum.

— E interesant ce spui tu, Lucia, îi răspunse Victor. Dar Tic nu este de acord cu ipoteza asta. El evită în mod intenţionat să folosească cea mai mică aluzie la *castel* sau la *cetate* în telegrame. Şi totuşi ne cheamă la Şoimeni într-un mod imperativ. Pentru nişte ruine vechi, sau pentru nişte lucruri lipsite de importanţă n-ar face-o.

— Ai dreptate ! recunoscu Lucia. Atunci tot ceva în legătură cu *fata în alb* l-a determinat pe Tic să ne cheme acolo.

— Crezi că e ceva grav cu fata ? se îngrijoră Maria.

— Mai degrabă s-ar putea asta... reflectă Victor. S-a întîlnit cu ea sau... sau a dat în mod sigur de urmele ei... Dar nu de urmele ei obișnuite... ci de urmele ei de castelană... sau de urmele ei de prizonieră...

— Crezi că e ceva cu fata ? se îngrijoră Maria.

— Deocamdată și acest lucru e o enigmă... povestea cu prizonieratul ei... Dar s-o lăsăm la o parte... Problema e alta. Chemarea lui Tic, telegramele lui, Șoimenii lui coincid cu documentul nostru, cu Șoimenii noștri. Ne aflăm deci în mod cert pe drumul cel bun. Nu ne mai poate reține nici o îndoială. Ce părere aveți ?

Toți încuviințară. Și Dan, care se retrăsese pînă atunci într-un colț al grădinii pentru a studia documentul :

— Ne-am întîlnit pe drum cu Tic ! fură primele lui cuvinte cînd reveni în grup. Mamă dragă, dar m-a zăpăcit documentul... Și eu care credeam că e o bazaconie. Formidabil logofăt ! Eu l-aș fi făcut, nu știu ce, dar ceva foarte mare. Formidabil. Cum de i-a venit ideea asta năstrușnică cu introducerea ?

— Numai asta ? se aprinse Lucia. Dar cheia ? și fraza aceea cu zilele de paști, care mă uluiește... Și cu puieții. Și cu scornirea altor două porunci. Ia spune drept, Victor ! Cînd ai început să simți prima dată că textul nu-i decît o cheie ?

— M-a pocnit ca un trăznet. S-au adunat parcă o groază de nori în capul meu. Dar prima ciudățenie mi-a scos-o la iveală discuția ta cu Maria despre lipsa denumirilor concrete... De aici am plecat. Dar să lăsăm asta. Trebuie să ne hotărîm imediat. Te-ai interesat Ursule ?

— Da ! răspunse vlăjganul. Către prînz pleacă un tren forestier spre Șoimeni. Ajunge pe la 4 sau pe la 5 după amiază. E urcuș și drumul nu e sigur.

— Am pierdut o zi ! se întristă Dan. Din cauza mea. Dacă nu adormeam și-l așteptam pe tata, veneam încă noaptea cu telegramele la voi și în zori eram plecați.

— Tot n-aveam ce face acolo astăzi ! îl potoli Lucia.

— Cum n-aveam ce face ?

— N-ai citit documentul ! *Umbra stejarului strîmb din Șoimeni în zorii lunii a opta...*

— De ce trebuie să vedem umbra stejarului în zori ? Staţi oleacă... Păi de cînd s-a scris documentul sînt mai bine de 300 de ani. O mai fi existînd oare stejarul strîmb ?

Nimănui nu-i trecuse pînă atunci prin cap gîndul acesta, întrebarea aceasta, cea mai simplă, şi mai rea dintre toate. De aceea se uitară la Dan cam furioşi.

— O mai fi existînd oare stejarul strîmb ? repetă Maria ca un ecou nesigur întrebarea.

Victor se gîndi să-i scoată din starea aceea de îndoială :

— N-are rost să ne pierdem timpul. Ne pregătim ca pentru o excursie de durată. La ora douăsprezece fix ne întîlnim la gară.

Vocea lui voia să fie liniştitoare. Dar întrebarea lui Dan nu-i ieşea din minte nici o clipă. Ce se va întîmpla dacă nu vor mai găsi stejarul strîmb în Şoimeni ?

2

Traian ţinuse morţiş să-l însoţească pe Tic la gară. Se sculaseră amîndoi odihniţi şi plini de voie bună. Mama lui Traian le pregătise două porţii zdravene de brînză cu smîntînă, o mămăliguţă caldă, aburindă, şi-i invitase pe amîndoi afară, într-un chioşc. În timpul mesei, Tic îi spusese lui Traian că trebuie să se ducă la gară în întîmpinarea prietenilor „care precis vor sosi cu trenul de dimineaţă", Traian se oferise numaidecît să-l conducă pe Tic, dar prichindelul cel blond şi nerăbdător căutase prin tot felul de manevre să-l facă să renunţe la marea şi inutila dovadă de prietenie. Dar şi Traian era încăpăţînat nevoie mare, aşa că porniseră amîndoi spre mica gară forestieră. Pe drum, Traian, cam oţărît şi cam bosumflat, îi mărturisi lui Tic că ar fi vrut să meargă şi el în excursie, dar că maică-sa nici nu voise să-i asculte rugămintea.

— Dac-ai şti ce mamă am ! Nu că e rea. Dar mă fereşte pînă şi de gîndaci. Ca să pot s-o şterg cu prietenii undeva pe cîmp, trebuie neapărat să-i spun că merge şi învăţătorul cu noi, sau cineva mai mare. Ea mă obligă să mint. Tata e altfel. Dar el stă foarte puţin acasă... Şi cînd vrea

să mă ia cu el prin munți iar sare mama cu gura și cu puterea...

Tic, deși nu putea, în ruptul capului, să fie de acord cu atitudinea unei astfel de mame, recunoscu, în sinea lui, că nelăsîndu-l pe Traian în *excursie*, maică-sa îl scăpase pe el de o povară grea. De aceea se gîndi să-și potolească prietenul :

— Așa sînt mamele ! Săracele... trebuie să le înțelegem. S-au chinuit atîta cu noi...

Puștiul cu nume glorios nu luă însă în seamă bunăvoința și înțelegerea lui Tic :

— Dar pe tine de ce te lasă ? Și-ncă singur... Dac-ar avea mai multă încredere în mine...

Lui Tic nu-i convenea de loc că discuția alunecase pe un asemenea făgaș. Încercă să schimbe vorba :

— Am uitat să-ți spun despre meciul lui Ursu...

— Ba mi-ai spus ! Croșeul acela de dreapta, știu... O deplasare laterală la stînga, simularea loviturii cu stînga, o scurtă rotire spre dreapta și avîntul întregului corp o dată cu pornirea loviturii de dreapta. Mi-am băgat-o bine în cap. Eu mă gîndesc cui să i-o aplic mai întîi. Trebuie să fie grozavă. Și spui că l-a aruncat dintr-un pumn peste ring ? Nu-mi vine să cred.

— Las-c-o să-l vezi. Ți-am spus că nu există pe pămînt om care să-l poate bate pe Ursu...

În apropierea gării, drumeții întîlniră o apă, un rîuleț cu maluri adînci. Ca să-l treacă așa cum s-ar fi cuvenit, ca oamenii, trebuiau să facă un ocol de cîteva sute de metri pînă la o punte.

— Eu nu pot să suport nedreptatea asta ! se răzvrăti prichindelul cel blond. Gara-i la doi pași și din pricina unui pîrlit de pîrîu să înconjur jumătate de kilometru ? Nu ! Eu sar !

Albia pîrîului n-avea mai mult de trei metri. Tic își luă avînt și ateriză fără nici o dificultate pe malul celălalt al gîrlei.

— Hai, Traian ! își îndemnă apoi prietenul.

Traian se cam codi. Privi apa, lățimea albiei. În sfîrșit se pregăti să sară.

— Sări o dată ! Ce te codești atîta ? Nici trei metri nu are. Nu ți-o fi frică...

— Nu... dar să nu-mi rup vreun picior că mă omoară mama...

Traian sări cu bine, dar Tic nu mai avu vreme să-l felicite. Se auzea pufăitul locomotivei. Alergară amîndoi și ajunseră o dată cu trenul în gară. De pe platforma vagoanelor și din micul vagon acoperit coborîră destui călători. Dar printre dînșii Tic nu descoperi figura nici unui cireșar.

— Nu înțeleg de ce n-au venit... se jelui Tic prietenului său. Să fi pornit cu o ocazie ! Sau vin cu alt tren ?

Îl întrebă pe un cetățean cu chipiu cînd sosește al doilea tren și i se răspunse că „pe la patru după masă, dacă nu se încăpățînează locomotiva". Tic se întristă. Siguranța că va porni imediat în căutarea castelului și a fetei în alb îl făcuse să uite sau să lase uitării o groază de gînduri și presimțiri negre. Și dintr-o dată se năpustiră, toate, buluc, asupra lui.

— De ce te-ai supărat ? îl întrebă Traian. Eu știam de aseară că n-au să vină cu trenul de dimineață. Pînă ajunge telegrama, pînă află toți, pînă își fac pregătirile... ehei ! e nevoie de timp. Eu cred că nici mîine nu vin.

— Nu-i adevărat ! se mînie Tic. Vin sigur cu trenul de patru !

— Hai mai bine să-ți arăt satul. Avem niște locuri grozave.

Tic se luă pe urmele lui Traian săgetat mereu de fiori și gînduri negre, rareori tulburate de viziuni albe. Nici nu-și dădu seama că trecuseră puntea și nu înțelegea nimic din ce-i spunea însoțitorul lui. Prichindelul nu-și putea lămuri pricina întîrzierii cireșarilor, mai ales, cînd, precum socotise el, trebuia să se fi întors și Victor. Oare să se fi opus Victor plecării ? Să creadă Victor că totul e o farsă ? Nu se poate ! Dacă ar fi fost așa, venea cineva cu trenul de dimineață pentru a lămuri cum stau lucrurile și a-l chema acasă. Precis !... Cireșarii întîrziaseră, sau pierduseră trenul, sau făceau pregătiri pentru o expediție mai lungă... Altă explicație nu era. Nu puteau să-l lase fără nici un semn după chemările lui atît de categorice. Prin urmare vor sosi precis cu trenul de după masă.

Micul cutezător parcă se mai lumină la față. Abia atunci văzu că ajunseseră la marginea satului.

— Uită-te ! îi spunea Traian. Toată partea de la apus e străjuită de munți. Parcă-ar fi un zid.

Într-adevăr spre apus se vedea un lanț muntos, înalt, sălbatic, înfricoșător. Lanțul era format dintr-o sumedenie de creste. Părea o bucată de fierăstrău cu zimți ascuțiți.

Numai culmi pleșuve. Lanțul cădea spre sat. prelungindu-se printr-o sumedenie de coline muntoase, care deși mult mai scunde și mai tocite, păreau repetarea redusă a masivului din fund.

— Ăștia-s zimții cei mici, zimții tociți, îi botează. Tic.

— Noi le spunem „Turma". Și chiar seamănă c-o turmă.

Puștiul avea dreptate. Dacă te uitai cu ochii întredeschiși, colinele păreau o turmă încremenită în depărtări.

— Acum hai să-ți arăt lucrul cel mai grozav din satul nostru, se îmbățoșă Traian. Fala noastră !...

Și-l urcă pe Tic pe o colină, chiar în mijlocul satului, pe creștetul căreia se afla o biserică înaltă cu înfățișare ciudată.

— Ce-i cu asta ? întrebă cireșarul surprins.

— Nu ți se pare că turnul nu e chiar la mijlocul bisericii ? Chiar nu e. E pus într-adins cîțiva metri mai la o parte.

— Parcă-i strîmb !...

— Așa i se și spune la noi : biserica strîmbă. E o legendă care zice că biserica s-a ridicat cu multe sute de ani în urmă, la porunca lui Vasile Lupu. Și se mai zice că s-a ridicat întocmai după voia și porunca domnitorului : strîmbă.

— De ce ? se miră Tic. Nu putea să fie ca toate bisericile ?

— Stai să vezi. În legendă se spune că chiar în locul unde-i biserica se afla cel mai bătrîn stejar din țara noastră... chiar de pe timpul lui Decebal. Din cauza bătrîneții stejarul se îndoise, ajunsese strîmb. I se spunea stejarul strîmb, și-l știa toată țara. Cică veneau români de pe toate meleagurile să se închine la rădăcina lui. Dar cică-ntr-o noapte s-a auzit un bubuit năpraznic. S-a auzit bubuitul în toată țara, pînă la apele cele adevărate care o împrejmuiau. Se prăbușise stejarul. Și-atunci domnul a dat poruncă grea ca chiar pe locul nenorocirii să se înalțe o biserică așa cum fusese stejarul. Cică chiar atît de înalt și de gros a fost cît biserica. Și la fel de strîmb.

— Săracul stejar ! se întristă Tic. Dar să știi Traiane, că n-o fi fost el chiar de pe vremea lui Decebal. Cel mai bătrîn stejar din țară are vreo opt sute de ani. Atît trebuie să fi avut și stejarul strîmb. Poate să fi avut și o mie de ani, cine știe...

Cei doi puşti făcură un ocol în jurul bisericii obosite, apoi se urcară în clopotniţă, pentru că în interiorul lăcaşului sfînt nu puteau să pătrundă. Uşa mare era încuiată şi preotul nu venea acolo decît în zilele de sărbătoare. Traian îl mai duse pe Tic la capătul satului ca să-i arate o mică hidrocentrală o „microcentrală făcută de oamenii noştri, fără nici un ajutor. Numai într-o vacanţă cînd au venit acasă studenţii. Ei au făcut planurile, au supravegheat lucrările, au făcut cărămizi, ciment, de toate... Să fi văzut..." Îl duse apoi într-o livadă dar nu peste gard ci chiar pe poartă. Livada era a satului şi printre cei care o îngrijeau se afla şi o soră mai mare de-a lui Traian. Au mîncat amîndoi atîtea poame că acasă nu prea s-au atins de bunătăţile care-i aşteptau aburinde, ceea ce a cam atras supărarea şi mirarea mamei.

Se făcuse ceasul trei, iar Tic îşi pusese în gînd să pornească spre gară de unul singur. De aceea, cînd o văzu pe mama lui Traian că se apropie, îi spuse puştiului cu o voce de taină :

— De data asta nu mai înconjurăm pe punte. Sărim amîndoi gîrla. Eu, de cînd mi-am rupt o dată un picior, am prins şpilul...

Bineînţeles că Traian nu mai fu lăsat să plece.

„Săracul Traian, îl compătimi Tic pe drum, ar fi devenit atît de curios şi i-ar fi părut atît de rău cînd ar fi văzut că plecăm direct în excursie !... Mai bine că n-a venit..."

Cînd Tic ajunse la gară, trenul încă nu sosise, dar, aşa vorbeau oamenii, în cel mult cinci minute i se va auzi chiuitul.

Aşteptînd să treacă cele cinci minute, care păreau că se transformă în cincizeci, Tic îşi ridică privirile înspre munţi. De la gară păreau şi mai înfricoşători. Se apropie de un ţăran cu buza despicată, un straşnic fumător de lulea, şi-l întrebă :

— Cum li se zice, moşule, la munţii din zare ?

— Aia de după Turmă ?

— Da, ăia ca nişte zimţi.

— Apoi cum *nu* li se zice ! Unii le zic Munţii Vulturilor. Cei bătrîni. Alţii le zic Crestele pustii ! Ai noştri le zic Urieşii. Eu le spun Afurisiţii. Da-n cărţi sînt trecuţi Găleata sau Căldarea, nu mai ştiu nici eu.

— Şi-s greu de urcat ?

— Da ! ce crezi mătăluță c-a ajuns cineva prin partea asta de la noi pînă-n vîrful lor ? Dar nici pe dincolo pe la Brazi, sau pe la Cetățuie nu-i chip. Munți sălbatici, afurisiți. Cine-a-ncercat să-i urce sau nu s-a-ntors, sau s-a-ntors beteag pentru toată viața. Stau degeaba acolo. Ba ne mai opresc și ploile, afurisiții...

Tic auzi țipătul unei sirene și după cîteva clipe pufăitul locomotivei. Gîfîind obosită, locomotiva mică și îndrăzneață, intra în gară. Emoționat, prichindelul închise ochii și numără pînă la opt. Cînd îi deschise zări în partea cealaltă a gării...

Se repezi ca un bolid în brațele Mariei.

— Nesuferitule ! îl întîmpină soră-sa. Nu puteai și tu...

Dar neștiind ce-ar fi putut să poată frățiorul ei, își opri cuvintele într-o îmbrățișare salvatoare. Apoi cîrnul cu ochi usturători trecu prin brațele celorlalți. Lucia, Dan, Ursu, Victor. N-avu vreme să-l mai întrebe pe Victor cînd s-a întors, pentru că Victor slobozi prima întrebare :

— Tic, n-ai zărit cumva în sat un stejar bătrîn, un stejar cam strîmb ?

— Ce-aveți voi cu stejarul ? se trezi puștiul. S-a prăbușit încă de pe timpul lui Vasile Lupu.

— Și n-a mai rămas nimic din el, nimic, nimic ? întrebă Lucia speriată.

— S-a ridicat în locul stejarului o biserică. Chiar în locul și după înfățișarea lui. Uite-o ! Pe colina aceea din mijlocul satului. Dar ce-aveți voi cu stejarul ! Eu credeam că vi se făcuse dor de mine, sau de...

Tic văzu cum se schimbă într-o clipă fețele cireșarilor, cum se umplu de luciri stranii. Ce era cu ei ?

— Ursule ! șpuse Victor. Putem monta corturile. Cred că-i bine să le montăm cît mai departe de sat. Și-acum, dragă Ticușor,... avem atîtea să ne spunem.

Își povestiră unii altora întîmplările pînă tîrziu după miezul nopții. Așteptau cu înfrigurare zorii, pentru că erau în luna a opta și pentru că umbra bisericii strîmbe din Șoimeni urma să le arate o cale pe care, poate, de sute de ani nimeni nu mai umblase.

CAPITOLUL XV

1

Ursu îşi trezi prietenii înainte de răsăritul soarelui, cînd zări pe cer, la orizont, acele culori de bucurie şi spaimă care vestesc aurora. Cireşarii îşi ridicaseră corturile chiar la marginea pîrîului ; apa era rece ca gheaţa şi avea puterea de a trezi pe cel mai leneş dintre leneşi. Stabiliseră de cu seară că nu se vor duce toţi în sat, la biserica Strîmbă, ci numai Victor şi Tic, ceilalţi urmînd să strîngă corturile şi să pregătească bagajele pentru plecare.

Victor şi Ticu luară un start rapid în direcţia satului a nu-i surprinde răsăritul în afara colinei pe care se afla biserica. Străbătură repede uliţele neînsufleţite şi ajunseră pe movilă, înainte ca să apară, la orizont, discul roşietic al soarelui. Cînd văzu turma de coline de la apus, Victor nu se putu reţine :

— Să ştii Tic, băiete, că dacă biserica n-a fost zidită chiar pe locul stejarului şi chiar după înfăţişarea lui, nu cred să mai dăm noi vreodată de intrare.

— Zău Victor, e chiar atît de important ?

— Foarte. Documentul spune să mergem pe calea pe care-o arată umbra stejarului strîmb în zorii lunii a opta. Umbra trebuie să indice o culme. De altfel şi textul spune asta : *„După întîia culme"*... Acum înţelegi... ?

— Crezi c-ar putea să arate o altă culme ?

— De asta mi-e frică. Pesemne că trunchiul strîmb al stejarului, adică umbra lui se prelungea spre o anumită culme pe lîngă care, sau peste care, sau sub care, sau prin care trecea domnul spre intrarea secretă. Dacă biserica n-a luat întocmai locul stejarului, umbra ei ar putea să ne arate o altă culme şi... Îţi dai seama... ?

Cuvintele lui Victor îl neliniștiră pe Tic. Dar cînd mezinul văzu ieșind încet, încet, parcă din pămînt, discul soarelui își recăpătă entuziasmul.

— Eu nu cred Victor... Dacă există și o legendă despre stejarul strîmb și despre biserica asta care i-a luat locul...

— Asta mă liniștește și pe mine... Poate că biserica a fost zidită în locul stejarului, tocmai în scopul de a arăta drumul. De aceea a și fost zidită cu turnul strîmb. Nu s-ar fi născut din senin legenda. Să fim atenți, Ticușor... Soarele începe să urce... Da, dar de unde putem observa umbra ? La asta nu m-am gîndit... Fir-ar să fie !

— Eu am o idee. M-am urcat ieri în clopotniță. Știi ce bine se vede de-acolo .totul. Ce zici, să nu încercăm să ne suim în clopotniță ?

Clopotnița era chiar în fața ușii de intrare a bisericii, la cîțiva metri. Nu era prea înaltă, așa că umbra ei era înghițită de umbra bisericii. Cei doi se urcară repede în clopotniță oprindu-se la fereastra din vîrf. Umbra bisericii se alungise în direcția colinelor. Dacă trăgeai o linie imaginară de la capătul umbrei, linia se oprea la poalele unei culmi.

— A treia din stînga, Tic !

— Aceia cu trei copaci care parcă-s capetele unui triunghi ?

— Da, da. Ia să mai așteptăm puțin... Dar n-are nici un rost. Va să zică trebuie să trecem peste cea de a treia culme... Ne-ntoarcem !

Victor și Tic părăsiră colina. Pe drum Victor i se destăinui prichindelului :

— Nu înțeleg totuși cum o să ajungem de la culme la picioarele stîncii de cremene. De la colină pînă la munți mi se pare că mai e cale bună...

— Poate că e vreo stîncă înainte de munți, sugeră Tic...

— Poate, deși nu-mi vine să cred. În orice caz documentul trebuie să se bizuie pe niște puncte de reper foarte solide... Ticușor dragă, pînă deseară, dacă avem noroc, putem ajunge la Castelul celor două cruci, sau cum îl numiți voi „Castelul fetei în alb"...

Pînă atunci, lui Tic îi venise peste mînă să-l întrebe pe Victor ce crede despre fata în alb. Dar auzindu-i vorbele își învinse teama :

— Victor, tu ce crezi despre „fata în alb" ?

Victor îi răspunse din mers, zîmbind :

— Cred că e în castel... Poate chiar în camera pe care ne-o indică în planul trimis...

— Dar cum a putut ea să dea peste castel ?

— Miroase puțin a enigmă, Ticușor...

— Nu crezi că a fost făcută prizonieră și închisă în castel ?

— De ce ? Cine și de ce s-o facă prizonieră și de ce s-o închidă tocmai în castel ?

— Tu nu crezi că e prizonieră ?

— Să-ți spun drept Tic, eu nu cred chiar cu toată convingerea...

— Dar nu scrie în mesaj că e prizonieră ? Și tu parcă nu te îndoiești de mesajul ei. Și toată povestea care circulă în regiune... Din senin nu s-a stîrnit...

— Adevărat... sînt lucruri pe care nu le înțeleg și care-mi dau mult de gîndit... Uneori aproape sînt convins că o paște o mare primejdie, alteori, cum să-ți spun, am impresia că totul nu e decît o glumă... Nu povestea castelului, ci povestea fetei în alb...

— Eu sînt convins că o paște o mare primejdie... ba mi-e frică să nu ajungem prea tîrziu...

Tic vorbise cu atîta durere, că și Victor simți niște cîrlige de spaimă. Încercă să-și alunge presimțirile întunecate și să-l liniștească pe prichindel :

— Caută să vezi totul mai dinafară, Ticușor... De ce să ajungem prea tîrziu ?

— Să-ți spun drept mi-e frică să nu fi pus mîna pe ea niște hoți...

— Niște hoți ! Dar cum de ți-a venit asta în minte ? încercă Victor să facă pe miratul.

Tic însă schimbă imediat vorba pentru că îi zărise pe ceilalți cireșari zburînd către ei :

— Să nu uităm colina, Victor. A treia din stînga, colina cu cei trei copaci.

Ultimele cuvinte le spuse cu voce tare ca să audă și ceilalți.

— A treia ? îi întîmpină Lucia. A treia din stînga... Cîți kilometri să fie pînă acolo ?

— Șase kilometri și jumătate, socoti iute geniul lor topometric. Nu mai mult... poate o sută, două sute de metri mai puțin... Dacă-l descotorosim pe Dan de bagaje, în mai puțin de două ore sîntem în vîrful ei.

— Chiar atît de mult să facem pînă acolo ! se miră Maria.

— Ce ţi se pare mult ? căută Dan s-o tempereze. Eu credeam că abia la prînz vom fi acolo... Zău, Ursule, poate că te-ai înşelat... Aşa cu vreo doi kilometri... Două ore şi jumătate, trei fără un sfert...

— Nu te speria ! În două ore fără zece minute sîntem acolo. La poalele ei ajungem într-o oră. Urcuşul o să fie mai greu. E cam direct...

— Şi de acolo din vîrful colinei la picioarele munţilor cam cîţi kilometri mai sînt Ursule ? îl întrebă Victor.

— Cam greu de răspuns... În linie dreaptă... vreo cinci kilometri. Nu ştiu însă dacă drumul urcă sau coboară... Cînd ajungem în vîrful colinei vă spun sigur.

— Să nu mai pierdem timpul ! decretă Lucia spre bucuria lui Tic. Cred că e timpul să pornim ! Gata ! Nu ne oprim decît în vîrful colinei la umbra copacului din dreapta.

— Aoleu ! se prefăcu Dan.

— Şi pentru mai multă siguranţă, am hotărît, eu şi Maria, să servim acolo masa de dimineaţă.

— Cu cu drept luaţi hotărîri în doi ? se indignă Dan.

— În două ! îl puse Maria la punct. Adică în unanimitate. Sau dacă vrei să fie numai majoritate te primim şi pe tine în rîndul gospodinelor...

— Bine... ! le ameninţă Dan. Bine ! Sînt gata de plecare.

Şi chiar porni cu un pas iute, îndărătnic care îl uimi pînă şi pe Ursu. Dan era atît de hotărît să se răzbune pe gospodine şi, mai ales, să-şi şteargă faima de leneş şi de lipsit de vlagă încît îl prinse repede acea stare de sufocare binecunoscută sportivilor care fac eforturi peste limita rezistenţei. Momentul de criză îl pocni după vreo doi kilometri. Ca un trăznet. Mergea spre iad, spre o mocirlă cu smoală în clocot. Simţea, nu că se va prăbuşi, ci că îşi va da sufletul. Tic însă era lîngă el. Magnetul castelului şi mai ales al fetei în alb îl transformase multă vreme pe prichindel într-o fiinţă neobosită, într-un miracol blond şi cu ochi trişti. Bănuia prin ce trece Dan şi tocmai în clipa cînd comandantul se pregătea să horcăie : „Tic, mor ! Spune-i lui tata c-am murit ca un erou...", puştiul i-o luă înainte :

— Lucia zicea la plecare că îşi închide hohotele de rîs pînă la kilometrul trei...

— De ce ? abia izbuti să şuiere Dan.

— Ca să rîdă de tine c-ai pornit ca un viteaz şi te-ai prăbuşit ca un salam... Zău, că ea spunea... Dar Maria e mai bună. Ea zicea c-o să rîdă pe drum ca să se poată ocupa de tine cînd o să cazi.

— Da ? ! răsuflă Dan şi îşi iuţi paşii.

Se întîmplase cu el acea minune simplă şi frecventă în lumea sportivilor. Reuşise să depăşească punctul de criză... Simţi cum i se ridică greutăţile sufocante de pe piept, cum i se topeşte moleşeala, cum i se limpezeşte capul. Mergea fără să se uite înapoi. La un moment dat îi spuse lui Tic :

— Te rog du-te şi cere rucsacul Luciei. Eu nu pot să dau ochii cu ea. Mi-e frică să nu mă opresc.

Tic îi aduse lui Dan un rucsac dar nu pe al Luciei care, încăpăţînată, nu l-ar fi dat nici pentru un popas de două ore, ci pe al Mariei, bucuroasă că poate să scape de povară în mersul impus de Dan. Numai Tic şi Ţombi cel fidel erau foarte bucuroşi de alergătura matinală.

Nici cînd începu urcuşul, Dan nu lăsă pe nimeni să-l întreacă. Ce de puteri zăceau în el ! Cu Tic şi Ţombi alături, înfruntă curajos cruzimea colinei şi ajunse în vîrf fără să se simtă prea obosit. Se opri chiar sub copacul uriaş indicat de Lucia şi aşteptă, în picioare, cu mîinile în şolduri, cu aerul unui om sătul de triumf şi plin de dispreţ chiar faţă de fapta lui, sosirea celorlalţi, mai precis a celor două gospodine. Cînd fetele îşi făcură, în sfîrşit, apariţia, le privi tăcut cîteva clipe, de fapt le lăsă să-i vadă mimica, apoi se adresă, aşa într-o doară, lui Victor :

— M-am sfătuit cu Tic să luăm masa de dimineaţă la picioarele stîncii de cremene.

Cel care rîse cel mai aprig fu Ursu :

— Ha-ha-ha ! Ha ! Dan eşti un erou ! Îţi făgăduiesc că te fac campion la maraton. Dac-ai reuşit să treci de punctul de criză înseamnă că ai calităţi de sportiv. Dar să-ţi spun drept, eu aş fi preferat să nu treci de punctul de criză.

— De ce ? se înfurie Dan. Aha ! Invidia...

— Pentru că eu o să fiu acela care o să te duc în spate. Să nu-ţi închipui că o să scapi de oboseală. Deseară o să începă, iar mîine o s-avem nevoie de o targă. Oricît de încăpăţînat o să fii, oricît o să te zbaţi, mîine nu mai eşti bun de nimic. Sau în cel mai fericit caz, chiar astăzi, spre seară.

— Vom vedea ! îi răspunse Dan dîrz.

Dar spusele lui Ursu îi domoliră puţintel entuziasmul. Acceptă masa de dimineaţă care avu loc jumătate de oră mai devreme din cauza performanţei la care-i forţase pe ceilalţi. Generos şi cavaler le scuti pe Lucia şi pe Maria de contraţepii care li se cuveneau, mulţumindu-se doar să le ameninţe prieteneşte :

— Dacă mă mai puneţi a doua oară la încercare... vă duc de-a dreptul în iad. Zău !

Ursu se urcase în vîrful copacului pentru a cerceta împrejurimile. Colina pe care poposiseră cobora vijelios spre rădăcina munţilor. La poalele ei, în depărtare, se zărea albia unui pîrîiaş, care cobora din munţi printr-un defileu. Ursu urmări drumul pîrîului şi descoperi repede că albia lui era singûra cale accesibilă spre munţi. Imediat îşi strigă raportul din vîrful copacului, apoi îl auzi pe Victor răspunzîndu-i :

— Am fost sigur de asta. Trebuia să fie ceva, un drum, sau o cale naturală, care să-l ferească pe cel în cauză de greşeli şi abateri. Logofătul indică foarte sigur drumul.

Ursu coborî din copac, se înfruptă la rîndul lui cu poftă grozavă din bucatele pe care le scoseseră fetele din rucsac şi stabili cu Victor un plan de bătaie, după ce socoti că pînă la poalele munţilor nu sînt mai mult de 5 kilometri. Deşi ritmul impus de Dan ceruse eforturi din partea fiecăruia, nimeni nu se gîndi să prelungească odihna. Ceasul încă nu arăta 8 dimineaţa cînd cireşarii începură coborîşul colinei spre rădăcina munţilor. Era o singură cale de coborîre a colinei, printre prăpăstii, care ducea chiar la începutul defileului.

Ajungînd la malul pîrîului, simţiră toţi, poate în aceeaşi clipă, că au intrat în altă lume, că aparţin altor forţe.

Munţii, care de sus de pe culme păreau nişte înălţimi obişnuite cu creste pleşuve, ascuţite, îşi arătau acum toată puterea şi sălbăticia lor. Semănau mai degrabă cu nişte ziduri drepte, grele, nepăsătoare, tocite şi netezite pe coaste, despicate ici-colo în fîşii prăpăstioase, înfricoşătoare. Era o regiune sălbatică, aspră, care apăsa mereu, care ameninţa rău, care sugera cruzimi, o regiune cum nu mai întîlniseră cireşarii în plecările lor.

Defileul deşi era mărginit la început de dealuri stîncoase, nu prea înalte şi nici abrupte, îi puse la grele încercări. Nu izbutiseră să găsească un drum umblat, nici nu văzuseră

urmă de potecă. Apa înghesuită de stînci oferea căi de acces nesigure și capricioase. Mai erau și bolovani, și rîpe și copaci și mai ales coturile nesfîrșite ale pîrîului care-i obliga, la fiecare zece metri, să schimbe malul și direcția, ceea ce îl făcu pe Dan să se urce pe un bolovan și să țină un scurt discurs :

— Zău că drumul ăsta seamănă cu un meci de box. Atacă din dreapta, eschivează în stînga, croșeuri, directe, svinguri, jaburi, upercuturi și nici un mal nu rămîne knock-out mai mult de zece secunde... Nu turist ci arbitru de box trebuie să fii ca să te descurci aici...

Apoi Dan sări de pe bolovan... Și iarăși atacuri și eschive și simulări...

Tinerii ajunseră la poalele munților dar nu se opriră. Pentru că nici pîrîul nu se oprea, și pîrîul era singurul drum sigur, și nici coastele calcaroase care se dezveleau din cînd în cînd nu prevesteau în jur stînci de granit. După vreun kilometru de mers printre stînci tot mai colțuroase și mai amenințătoare se pomeniră brusc într-un platou rotund și întunecat. De jur-împrejur se ridicau pereți abrupți de piatră atît de deși și de adînci și de arcuiți că parcă alcătuiau o pădure de suliți amenințînd cerul. Una din acele suliți războinice parcă se deosebea la culoare și la formă de celelalte. Spre ea mergeau cireșarii, pentru că nu era o stîncă de calcar, ci o stîncă de granit, supraviețuitoare stingheră a cine știe cărui cataclism geologic.

— Stînca de cremene ! spuse Ursu.

Numai cînd ajunseră la picioarele ei, tinerii se opriră și-și lepădară poverile. Ursu începu să se cațere ca o maimuță pe stînca abruptă, pînă găsi un loc de unde putea să observe mai bine regiunea. Dincolo de sulițele și stîncile care alcătuiau pereții micului fund de căldare în care se aflau ei, după cîteva răsuciri și noduri stîncoase, se ridicau ca o barieră nemiloasă Munții Crestelor Pustii. Parcă-i tăiase cineva cu o singură lovitură de spadă, atît de netezi erau pereții lor. Numai păsările cerului puteau poposi pe crestele lor. Părea cu neputință ca o ființă omenească să ajungă acolo.

— Sîntem perfect închiși ! se grăbi Ursu să-și anunțe prietenii după ce coborî. Nu știu unde o fi intrarea în castel, că nu se vede nimic ce ar putea arăta a castel, dar de urcat munții spre vîrf e absolut imposibil !

— Nu e nici o crăpătură, nici o vale care se strecoară prin munți ?... întrebă Lucia.

— Vale ? ! Știi cum arăta zidul unei cetăți ? Exact așa arată și munții. Parcă i-a făcut omul, nu natura. Numai spre vîrf se mai dantelează. Bineînțeles nu ca să ușureze vreun urcuș ci ca să-ți taie orice chef de a-i escalada. Numai dacă n-o fi castelul undeva în spatele acestor stînci colțuroase.

— Nu cred ! spuse Victor. Ar fi fost descoperit imediat.

— Poate c-o fi chiar în interiorul vreunei stînci, sugeră Maria.

— Și atunci ar fi fost simplu de dibuit, o dezamăgi Ursu.

— Să vedem unde-o să ne ducă documentul logofătului, se amestecă Lucia. N-are nici un rost să facem presupuneri. El nu vorbește de castel ci de intrare. Și în harababura asta de stînci pot să se ascundă o sută de intrări, nu una.

— Va să zică, își aminti Maria, o săgeată azvîrlită în soare găsește intrarea. Ceea ce înseamnă că la distanță de o aruncătură de săgeată se află intrarea...

— În soare ! precizează Dan. Dar ce înseamnă acest *„în soare"* ? Nici nu se vede soarele de aici, din fundătura asta.

— Nu se vede, spuse Victor cu oarecare insinuare în voce, dar se știe din ce direcție răsare, nu ?

— Aaaa ! se dezmetici Maria. Săgeata azvîrlită spre răsărit. Bravooo ! Unde-i răsăritul ?

Lucia scoase busola, o fixă în palmă și după cîteva clipe arătă direcția precisă a acelui punct cardinal dintr-o dată atît de necesar cireșarilor :

— Poftiți ! Aveți în fața dumneavoastră Estul. Ne mai trebuie un arc și o săgeată.

— Cam ce distanță putea să facă o săgeată, Victor ? întrebă Maria.

— O săgeată bine zvîrlită nu cred că trecea de o sută de metri. Tu ce crezi, Ursule ?

— Eu cred că trecea... Dar nu cu foarte mult. Deci, dincolo de stînci... Pînă la prima stîncă dinspre est sînt vreo 60 de metri. Dincolo de stînci... Acolo e o îngrămădire destul de curioasă... de sus părea un adevărat labirint de stînci... Numai că nu-i spre inima muntelui, ci spre poalele lui. Ce să caute acolo o intrare ?

— Asta n-are nici o importanță, spuse Victor. Noi nu știm nimic decît că în acea direcție se află o intrare secretă

spre castelul celor două cruci. Şi mai ştim că drumul spre castel e un drum subteran deoarece textul spune *„pogoară şi urcă la fel apoi drept duce“ !*

— Trebuie să fie neapărat un drum subteran ? întrebă Lucia.

— Cam aşa ar trebui după text. Dacă spunea : *„urcă şi pogoară la fel“*, era altceva. Altă interpretare nu pot să dau frazei din text. Mai ales că vorbeşte şi despre *„poartă“*. Unde vezi aici porţi ?

— Poate că e o vale ascunsă, undeva... se încăpăţînă Lucia.

— Vale nu poate fi în pereţii ăştia, zău, Lucia, îi spuse Ursu cam cu regret.

— În orice caz un rîu a trecut o dată pe aici, Ursule. Toate scobiturile de aici, fundul acesta de căldare, pîrîul pe care am venit noi nu s-au născut la porunca unui demiurg.

Remarca Luciei îl puse oarecum în derută pe Victor. Îşi roti ochii peste tot apoi se adresă Luciei cu un ton cît se poate de domol :

— În privinţa rîului ai dreptate. Totuşi nu cred că rîul venea dinspre Est ci mai degrabă dinspre Apus. Tu ce părere ai ?

— Şi eu cred că venea dinspre Apus. Deci într-acolo ar putea să fie o vale...

— Da, o întrerupse Victor, numai că textul spune foarte clar să azvîrlim săgeata în soare, adică spre răsărit. Eu cred că tot despre o intrare şi despre un drum subteran e vorba. Începem cercetările ?

Toti căzură de acord să se înceapă imediat cercetările. Dar cînd ajunseră în apropierea stîncilor înţeleseră că nu se vor descurca prea uşor, aşa cum crezuseră la început. Ursu avusese dreptate. Un adevărat labirint de stînci de toate formele şi mărimile se vedea în faţa lor. O mulţime de stînci şi de ridicături, mai ales cele din partea stîngă a labirintului, erau acoperite de arbori, partea cealaltă, în schimb, era aproape goală, pleşuvă.

Pentru a se uşura şi a se grăbi cercetările, căutătorii se împărţiră în două grupe. Una formată din Tic, Ursu şi Maria, alta din Victor. Dan şi Lucia. Grupul lui Ursu urma să cerceteze partea împădurită, grupul lui Victor partea pleşuvă. După ce îşi înveliră bagajele într-o foaie de cort pe care o fixară apoi cu cîţiva bolovani, şi după ce Tic îi dădu dispoziţii căţelului să-şi asume rolul de cerber,

tinerii, înarmaţi cu unelte de turişti, începură ascensiunea şi căutarea.

— Mare atenţie ! ceru Victor înainte de despărţire. Fiecare metru patrat poate să ascundă intrarea. Indiferent de rezultat la ora două ne întîlnim toţi la bagaje.

2

Victor, Lucia şi Dan se înţeleseră să facă mai întîi un drum de recunoaştere în toată zona lor şi să noteze pe o schiţă locurile cele mai ciudate, cele mai neobişnuite, cele care ar fi putut să constituie, cîndva, un ascunziş pentru intrarea tăinuită. După prima raită care dură peste un ceas şi scoase multă sudoare din ei, Lucia recapitulă, într-un moment de răgaz, însemnările făcute :

— Stînci calcaroase, atacate de intemperii, cu multe sinuozităţi şi scobituri. Scobiturile superficiale, în general. Două din ele se prezintă sub forma unor începuturi de grote. De asemenea una din stînci, cu pereţi netezi, *imposibil de escaladat*, prezintă spre vîrf o scobitură ciudată.

— Va să zică trei locuri care ar putea să tăinuiască intrarea în castel, rezumă Dan. Bineînţeles, dacă sînteţi şi voi optimişti...

— Nici eu nu cred că restul ne poate interesa, spuse Victor. Cu ce să începem ?

— Cu ceea ce stă în puterile noastre, răspunse Lucia. Stînca e cu neputinţă de escaladat.

— Atunci, haidem la văgăuni ! sugeră Dan. Dar să nu uităm lanternele.

Fiecare luă cîte o lanternă puternică, vînătorească. Porniră spre grote cu speranţe şi emoţii.

— Eu cred că una din văgăuni ascunde intrarea... îşi mărturisi Dan dorinţa. E mai simplă, mai uşor de...

— Eu mă cam îndoiesc, spuse Lucia. Văgăunile sînt prea ispititoare, şi prea la îndemîna oricui. Mai degrabă scobitura aceea din vîrful stîncii...

— În orice caz, medită Victor, scobitura are mult mai multe şanse decît văgăunile, tocmai fiindcă pare inaccesibilă.

— Dar nu se potriveşte cu indicaţiile logofătului, sesiză Dan. Nu spune logofătul : *„pogoară şi urcă la fel"* ? Chiar tu, Victor, ai demonstrat adineauri...

— Ba e chiar după indicaţiile logofătului... El nu spune fraza asta înainte de a vorbi despre intrare ci după aceea. Săgeata găseşte intrarea, şi săgeata poate să-şi aleagă foarte bine ca ţintă scobitura din vîrful stîncii... Şi de-acolo se pogoară, nu ?

— Da, da, da, da... îmi amintesc. Da...

Cireşarii ajunseră la una din văgăuni. Intrarea era strîmtă dar destul de primitoare pentru un corp elastic. Înainte de a se strecura înăuntru, Victor ceru celorlalţi să-şi caute un loc de refugiu. El se căţără pe o ieşitură deasupra intrării, trimise raza lanternei înlăuntrul văgăunii şi începu să facă zgomot, să fluiere, să ţipe, să arunce cu bolovani. Din văgăună nu răspunse însă nimeni. Deci nu-şi făcuse sălaş vreo vietate care avea tot dreptul să se înfurie şi să se apere împotriva unor nepoftiţi.

— Intru eu întîi, se hotărî Victor şi dacă e nevoie, vă chem.

Victor se strecură înăuntru, aprinse lanterna care îşi izbi repede razele de pereţii stîncoşi. Scobitura era destul de superficială, un fel de scorbură întunecată şi hîdă. Lîngă intrare, descoperi pe pereţi pete negre de fum, iar pe pămînt resturi de lemn ars. Iată de ce animalele evită această vizuină naturală, gîndi Victor. Văgăuna era folosită, pesemne, ca loc de refugiu de cine ştie ce vînători sau ciobani. Nu mai avea ce să caute înăuntru.

— Nimic ! îşi anunţă prietenii cînd ieşi afară. Au stat oameni înăuntru. E un loc de refugiu. Tare mi-e teamă că şi cealaltă văgăună are aceeaşi menire. Păcat !

Lucia şi Dan îl imitaseră pe Victor, în timpul scurtei sale dispariţii în grotă, încercînd să sperie şi să alunge eventualele vietăţi primejdioase din cealaltă văgăună.

— Animale nu-s înăuntru ! îl puse Lucia la curent pe Victor.

— Atunci cu atît mai mult n-o să găsim nimic...

Victor pătrunse şi în cealaltă văgăună şi zări chiar de la primii paşi urme de refugiu : cutii de conserve goale, hîrtii şi ziare, pete de fum şi resturi de lemn ars. Deşi un

pic mai mare decît sora ei, nici noua grotă nu părea să ascundă vreun mister. Pereții erau pietroși, netezi, nescobiți, doar într-un ungher un ochi de apă limpede se aciuase în taină și se străduia să nu facă vreun zgomot pentru a nu atrage atenția asupra lui. Victor luă hîrtiile și cutiile goale și ieși afară.

— Asta-i tot ce conține grota, în afară de un izvor pe care nu l-am putut aduce. Dacă vi-i sete... Ia să vedem cine și cînd a fost înăuntru... mai multe ziare... și pare-se nu din aceeași zi... ba nici măcar din același an. Lucia, tu mai ții minte cînd a apărut ediția a treia din Tom Sawyer ?

— De ce ?

— Păi scrie aici în coloana din mijloc despre cărțile noi apărute și printre ele e și Tom ediția a treia.

— Anul trecut... în... în... iunie, își aminti Dan.

— Iar alt ziar e chiar din anul ăsta... tot din iunie. Cine să fie ? Turiști ? Vînători ? Iunie... Iunie... Nu cumva e sezon de vînat ? S-ar putea să fi fost niște vînători... Dar să lăsăm asta pentru mai tîrziu... Să vedem ce e cu scobitura din vîrful stîncii...

Stînca semăna cu vîrful unei biserici și avea vreo 30 de metri înălțime. Pereții erau cu totul inaccesibili. Cel puțin pînă la înălțimea de 20 de metri, de unde stînca se îngusta ca un vîrf de piramidă zimțuit. Scobitura era cam la vreo cinci metri sub vîrf. Victor înconjură stînca din toate părțile pentru a ochi o cale de acces.

— Victor ! Nici nu te gîndi ! îl opri Lucia. În cel mai bun caz poți să urci cîțiva metri. Pe urmă e imposibil să mai faci un pas și orice mișcare greșită... Să căutăm alt mijloc...

— N-avem altul, Lucia, degeaba... ori ne uităm cu ochii noștri înăuntru ori renunțăm.

— Dar nu se poate ! E o absurditate numai să te gîndești la ascensiune.

Pe Victor nu-l puteau opri cuvintele Luciei. Descoperise cîteva găuri în stîncă. Băgă piciorul în una din ele, se prinse cu o mînă de un colț și astfel încet, încet, cu multă prudență și cu multă sudoare urcă vreo trei metri. Se cățăra ca o pisică pe scoarța unui copac. Poziția în care se afla și netezimea de gheață a peretelui îi topiră însă toată rezistența și încăpățînarea. De înaintat nu mai putea înainta nici un centimetru. Dar din nefericire nici de coborît, în stilul în care urcase, nu mai putea. Și nici nu

avea spațiul și posibilitatea să-și dea drumul jos sărind. Atunci îi veni ideea să-și elibereze mîinile. Parcă l-ar fi scăpat altcineva, atît de neașteptată i se păru prăbușirea. În cădere făcu o mișcare de redresare, însă prea bruscă, așa că atinse pămîntul nu cu picioarele cum calculase el, ci cu mîinile.

Lucia și Dan se repeziră în același timp spre dînsul, dar îl văzură ridicîndu-se de jos ca un popîndău. Nu pățise nimic, dar palmele i se juliseră în atingerea neprevăzută cu pămîntul pietros.

— Imposibil Lucia ! răsuflă el. Ai avut dreptate. Nu se poate urca. Dar cum o să explorăm scobitura ? Cum dracu' !

— Ce-ar fi să aruncăm cu pietre înăuntru ? propuse Dan.

— E un fel de „hai să facem ceva ca să nu stăm degeaba", se resemnă Victor.

Era tot ce le stătea în putință : să arunce în scobitură cu pietre. Dar era, de fapt, un gest al neputinței. Pietrele aruncate de Dan nu ajungeau însă pînă la scobitură. Încercă și Victor după ce Lucia, foarte severă și incoruptibilă, îi dezinfectă palmele. Și reuși să introducă în scobitură cea de a treia piatră. Aproape în aceeași clipă ieși dinăuntru o dihanie uriașă care se înălță ca o săgeată în văzduh.

— Un vultur ! spuse Lucia. O fi vreun cuib de vulturi...

— Asta înseamnă că nimeni n-a ajuns pînă acolo... se bucură Victor... Ce facem ?

— Să ne sfătuim și cu ceilalți, răspunse Lucia. De altfel se apropie ora două.

Tustrei porniră cu pași repezi spre locul de întîlnire.

3

Înainte de a începe cercetările, Ursu, Maria și Tic se suiră pe o înălțime izolată pentru a trece în revistă întreaga zonă împădurită pe care urmau s-o exploreze. Se vedea ca-n palmă toată zona. Era o pădurice tînără cu suișuri și coborîșuri, dar fără deosebiri de relief prea ac-

centuate. Doar undeva, la un capăt, se zărea o adunătură de stînci ca ruinele unei cetăţi. După ce-şi însemnară bine în minte locurile, cei trei cireşari coborîră pentru a stabili planul explorării.

— Cred că n-avem decît un singur loc de cercetare, spuse Ursu. Adunătura aceea ciudată de stînci.

—Seamănă atît de bine cu o cetate în ruină, se repezi Tic. Oare n-o fi acolo Cetatea Vulturilor ?

— Dacă ar fi fost acolo, de mult era descoperită, Ticuşorule, îl potoli Maria. Şi nici nu corespunde indicaţiilor din document. Noi căutăm aici intrarea, nu castelul. Cine ştie pe unde o fi cetatea...

— Să mergem într-acolo ! propuse Ursu.

— Şi restul ! întrebă Maria. Cînd cercetăm restul ?

— După părerea mea, în rest n-avem ce găsi. Pădurea e prea tînără, ceea ce înseamnă că porţiunea a fost goală, sau tăiată şi răvăşită. Şi pe urmă pare destul de umblată. S-au tăiat atîţia copaci în ultimul timp că nu văd cum putea rămîne nedescoperită o intrare, oricît de tăinuită ar fi fost ea...

Tinerii se apropiară de îngrămădirea de stînci. De fapt, ceea ce părea o îngrămădire de departe, nu era decît un bolovan uriaş, o singură stîncă sfîrtecată în zeci de locuri de ploi şi furtuni. Unele tăieturi intrau profund în trupul stîncii ca nişte cotloane. După ce înconjură uriaşul bolovan de cîteva ori, Ursu reveni cam dezamăgit :

— În afară de cîteva hrube mici, neînsemnate, sînt două găuri mai mari, două tăieturi care intră adînc în bolovan. Am impresia că sînt cioplite pe alocuri de mîna omenească...

— Intrarea ! se entuziasmă Tic.

— Nu-mi vine a crede, îl temperă Maria. Prea e la vederea tuturor, şi prea e la cheremul oricui, stînca asta. Nu e un loc prea bine ales pentru a tăinui o intrare...

— De ce ? se încăpăţînă puştiul. De unde ştii tu cum arătau locurile astea cu 300 de ani în urmă. Poate că era un codru aici pe care nimeni nu se gîndea să-l răzbată.

— Poate... spuse Ursu. Decît să pălăvrăgim, mai bine să intrăm înăuntru prin partea asta...

— Să nu fie vreun animal în văgăună, se înfioră Maria.

— Nici o grijă. Şi chiar dacă e vreun lup sau vreo vulpe ies pe partea cealaltă.

Ursu porni înainte cu lanterna într-o mînă şi cu un baston-secure în cealaltă mînă. Cotlonul nu era prea întunecos. Mai exista undeva o sursă de lumină. Pereţii micului coridor nu păreau că ascund vreo taină. Pe la mijlocul bolovanului, coridorul se revărsa într-o scobitură mai spaţioasă, un fel de încăpere, în care, după toate semnele, se aciuaseră cîndva oameni. După ce cotrobăiră prin toată acea încăpere naturală, tinerii îşi continuară drumul pe coridor pînă se pomeniră afară în partea opusă intrării.

— Nimic ! se întristă Tic. Oare n-o fi vreo altă scobitură la etaj ?

Bolovanul nu era prea greu de urcat. Se căţărară tustrei pe coasta lui, îi atinseră creasta, dar în zadar. Nici urmă de intrare secretă nu se zărea pe suprafaţa lui. Se odihniră cîteva minute pe creştetul bolovanului, observînd încă o dată împrejurimile.

— Ursule ! se învioră Tic. Ia uită-te în rîpa aceea... O vezi ? Acolo ! Nu ţi se pare că în fundul ei e o pată neagră ?

— Nu-i nici o pată, răspunse Ursu. E o gaură, o gaură strîmtă, cred că o vizuină. Dacă ţii morţiş, hai s-o cercetăm.

Exploratorii porniră spre pata lui Tic fără prea mare tragere de inimă. Cînd ajunseră la marginea rîpei, Ursu îl întrebă pe mezin :

— Ai văzut vreodată un viezure ?

— Nu ! răspunse Maria în locul prichindelului. Bursucul... ?

— O să vedeţi acum. Să nu vă fie teamă că-i cel mai paşnic dintre animale, cel mai curat dar şi cel mai leneş. Nu strică să-l mai trezim puţin.

Cu un băţ lung, Ursu începu să scormonească în vizuina bursucului, dar în zadar. Animalul nu se sinchisi nici de foşniturile frunzelor şi nici de fluierăturile lui Ursu. Înfuriat, vlăjganul se lăsă pe burtă şi îşi băgă braţele în vizuină. Bursucul ţîşni pe lîngă el şi o luă la sănătoasa, lovind caraghios pămîntul cu picioarele lui scurte şi neobişnuite cu goana.

— După cum vezi, Ticule, gaura asta duce cel mult la Castelul Bursucilor, glumi Ursu. Eu zic să mai ocolim o dată bolovanul, dar nu de dragul lui ; să vedem cam ce e în jurul lui : ar fi păcat să scăpăm ceva. Apoi să

coborîm spre locul de întîlnire, fiecare pe o potecă a lui ca să nu zicem că n-am cercetat întreaga porțiune.

Cei trei nenorocoși, aproape nenorociți, invocară iarăși grațiile Fortunei, dar zeița nu li se arătă nici de astă dată. Dezolați, coborîră spre locul de întîlnire și ajunseră acolo aproape în același timp cu grupul lui Victor.

După ce făcură schimb de informații, de necazuri și speranțe, cireșarii hotărîră în unanimitate și cu mare înflăcărare cîteva ore de odihnă în care intra bineînțeles și mult dorita masă de prînz. Toți fără excepție erau obosiți și înfometați. După masă se înțeleseră să înalțe corturile. Numai Tic, foarte surprins de hotărîrile luate, se repezi la Victor.

— Nu plecăm astăzi spre castel ?

— Astăzi ? Păi nici n-am descoperit intrarea, Ticușor.

— Nu poate fi în altă parte decît în scobitura aceea din vîrful stîncii, insistă prichindelul.

— Asta-i și părerea mea, îl liniști Victor, dar e numai o părere, Ticușor. Pînă la certitudine mai este. Dar chiar dacă ar fi acolo abia se complică povestea. Cum reușim să ajungem la intrare ? Ursule, ai tu vreo idee ?

La întrebarea lui Victor nu răspunse nimeni. Ursu dispăruse. Profitase de neatenția celorlalți și plecase iute, pe furiș, spre stînca găurită. Nu avu nevoie de prea mult timp spre a se convinge că stînca nu poate fi escaladată... cu una cu două. Trebuia găsit un mijloc anume... și mijlocul exista ! Vlăjganul se întoarse repede la corturi și ajunse tocmai cînd Victor repeta întrebarea :

— Ce crezi, Ursule, poate fi escaladată stînca ?

— Da ! răspunse el foarte liniștit.

Deși simțeau cauciuc în glezne și plumb în tălpi și Lucia și Victor se ridicară de jos ca împinși de niște resorturi.

— Poți să ajungi la scobitură ? întrebă Lucia cu un ton de reproș și amenințare.

— Nu te neliniști Lucia, încercă Victor s-o liniștească. Dacă Ursu a ajuns la concluzia asta înseamnă că nu e nici un pericol.

— N-o să fie ușor, o liniști și mai mult Ursu, dar n-o să fie primejdios. Pentru voi o să fie mai greu, dacă bineînțeles e acolo intrarea. Dar am găsit eu o soluție și pentru eventualitatea asta.

— Ce soluţie ? întrebă Dan destul de îngrijorat.

— O să învăţaţi de la mine, dar înainte de a urca o să trebuiască să faceţi cîteva antrenamente... De aceea cred şi eu, ca Victor, că nu putem porni spre castel decît mîine.

Dan se uită iarăşi la Ursu, de astă dată însă cu priviri înfricoşate :

— Mîine ? Crezi că-mi trece prin minte ?

— Gata, te-a şi apucat oboseala ? întrebară amîndouă fetele deodată.

— Ce oboseală ? Moartea m-a apucat ! se tîngui Dan. Sînt sleit şi mă dor picioarele, mamă dragă. N-am ştiut pînă acum că şi plumbul poate avea dureri.

— Atunci se complică lucrurile, spuse Ursu. Trebuie să stai liniştit, să nu faci nici o mişcare, deseară îţi ard eu un masaj pe cinste şi poate că mîine o să-ţi revii puţin, aşa ca să poţi încerca ascensiunea.

— Nu cumva vrei să-mi masezi picioarele ?

— Numai picioarele !

— Aoleu ! Poate îţi dă altcineva picioarele la masaj în locul meu, Ursule. Eu n-o să pot rezista, zău...

Maria pufni într-un hohot de rîs care-i contamină repede şi pe ceilalţi. Tic se gîndi să-l felicite pe bolnav :

— Faci şi tu uneori cîte un banc, mamă dragă...

— Ce banc am făcut ? ! se oţărî Dan. Ce banc ? Dacă aţi fi voi în locul meu...

— Odihnă ! decretă Lucia. Lăsaţi pălăvrăgeala că o să aveţi nevoie de ea mai tîrziu.

Cu toate acestea, chiar Lucia fu aceea care, cîteva minute mai tîrziu, se adresă lui Victor :

— Tu crezi că acolo în stîncă e intrarea ?

— În orice caz, Lucia, cuibul vulturilor spre singurul loc inaccesibil de la estul stîncii de creniene. Şi nu numai atît. E şi la o distanţă egală cu o azvîrlitură de săgeată, şi, în sfîrşit, e un loc foarte sigur.

— Totuşi nu văd cum ar putea comunica stînca aceea cu un castel care nu se vede pe o rază de kilometri ?

— Asta-i cu totul altceva. Nici nu trebuie să ne preocupe. Ne interesează intrarea, deocamdată. Atît. Asta ne spune logofătul ; şi abia acum îmi dau seama cît de sigur o indică. Trebuia să ne gîndim de la început, să nu mai pierdem atîta timp cu cercetările.

— Ce vrei să spui ? întrebă curioasă Maria.

— De la picioarele stîncii de cremene, răspunse Victor, nu e decît o singură ţintă spre răsărit. Gaura aceea din vîrful stîncii. Un arcaş dacă ar vrea să ia ceva la ochi ar întîlni aproape fără să vrea acea ţintă, care niciodată nu poate să dispară. Dacă raţionam aşa de la început poate că eram acum la porţile cetăţii...

— Dacă am fi chemat şi pompierii din oraş cu scara mare, glumi Lucia nu fără oarecare răutate.

Ursu, simţind teama Luciei, nu consideră că e momentul cel mai potrivit pentru a-şi destăinui planul de escaladare a stîncii. Evită privirile lui Tic şi ale lui Victor prefăcîndu-se preocupat de altceva.

— Odihnă ! porunci deodată Maria, tocmai în clipa cînd Lucia deschidea buzele cu un nou buchet de întrebări pe limbă.

Cireşarii intrară în corturi şi nu mai fu nevoie de nici un îndemn pentru a se lăsa în voia somnului. Oboseala le smulse repede orice urmă de împotrivire. Doar Ţombi, afară, veghea somnul lor.

4

Nemişcarea şi somnul îi înzdrăveni pe toţi. Numai Dan, respectînd întocmai indicaţiile lui Ursu, nu făcu nici o mişcare. Încercă el să se ridice în picioare dar se pomeni cu un urlet în gîtlej pe care nu şi-l putu stăpîni :

— Auuuu !

— Ce s-a întîmplat ? alergă Maria spre dînsul.

— Auuuu ! se prefăcu Dan. De ce mă lăsaţi singur. Vreau să merg şi eu cu voi.

— Tu să rămîi nemişcat ! îi porunci Ursu cu un ton nemaipomenit de sever. Trebuie să păzească cineva bagajele ! Numai cîinele nu ajunge...

— Dacă-i aşa treaba, sigur că rămîn ! acceptă Dan. Dar să nu cumva să plecaţi fără mine la castel, că... Vă jur că ajung înaintea voastră. Nu uitaţi povestea de azi dimineaţă.

După ce Maria îl convinse pe Dan că fără el intrarea în castel n-ar avea nici un farmec, cireşarii cei teferi porniră spre stînca găurită, lăsînd paza bagajelor în sarcina celui mai nefericit dintre muritori.

Cînd ajunseră la poalele stîncii, Ursu le înfăţişă planul ascensiunii. La vreo doi metri mai jos de scobitură, se afla un colţ ascuţit de piatră.

— Colţul acela e toată salvarea noastră ! arătă Ursu.

— Adică ? se interesă Tic.

— Adică, facem un lasou cu care prindem colţul !

— Vrei să te caţeri ţinîndu-te numai de frînghie ? se înfricoşă Lucia.

— E o jucărie ! rîse vlăjganul. Cît ai bate din palme am ajuns sus.

— Şi de la colţ cum ajungi la scobitură ?...

Ursu tuşi de cîteva ori, se prefăcu că rîde şi mai vîrtos pînă prinse ideea :

— Nu vedeţi acolo nişte crăpături mici ? Sînt parcă făcute anume ca să poţi ajunge la scobitură...

Nimeni nu zări vreo crăpătură dar se încrezură toţi în agerimea vederii sale.

— Şi frînghia ? descoperi Lucia. O să pierdem o bunătate de frînghie.

— Nu pierdem nici o frînghie, o linişti Ursu.

— Totuşi nu văd cum o s-o scoţi de-acolo, spuse Maria.

— O să vedeţi. Puţină răbdare.

Vlăjganul pregăti un laţ, se depărtă de stîncă, roti de cîteva ori laţul deasupra capului şi-l aruncă spre colţul de piatră de sub scobitură. Frînghia se desfăşură în aer, laţul se căscă pe toată circumferinţa lui şi prinse în cădere colţul stîncii. Ursu trase tare spre el pentru a înnoda bine frînghia în jurul colţului, apoi îi dădu drumul. Frînghia alunecă de-a lungul stîncii, oprindu-şi capătul la picioarele tinerilor.

— Eu sînt gata ! îi anunţă Ursu. Să nu vă fie teamă, că nu-i nici o primejdie.

Cu toată asigurarea lui Ursu, spectatorii simţeau un fior rece strecurîndu-li-se în inimi.

Vlăjganul se înălţă în vîrful picioarelor şi prinse funia în locul unde-i ajungeau mîinile, apoi se ridică în muşchi şi se depărtă de stîncă printr-o scurtă răsucire din trunchi. Brusc îşi împinse ambele picioare spre peretele abrupt rămînînd suspendat în aer. Cu mişcări calculate, sigure,

încete, începu apoi să se cațere pe stîncă. Peretele însă era atît de neted și de lipsit de asperități, încît nu-și putea continua ascensiunea decît luînd o poziție orizontală, o poziție incomodă, obositoare și primejdioasă. Îl dureau toți mușchii, dar mai ales cei ai umărului care asigurau poziția orizontală. Totul era însă o joacă, un exercițiu oarecare. Greul venea după ce ajungea la colțul de piatră. Pentru că în afara acelui ciot nu mai era nici un punct de sprijin, nici o gaură, nici o crăpătură în care să-și prindă mîinile.

Ursu ajunse la colțul de piatră. Își încolăci brațul stîng în jurul ciotului și dădu drumul frînghiei. Picioarele căutară în zadar o scobitură, o ieșitură în peretele muntelui. Își încolăci celălalt braț în jurul ciotului : toată greutatea corpului stătea în mîini. Și trebuia să se grăbească, să nu piardă nici o clipă, să-i mai rămînă forțe pentru momentul suprem. Fiindcă își făcuse un plan nebunesc, singurul care-l putea urca în cuibul vulturilor.

Cei de jos îl văzură cum își ridică încet palmele spre vîrful colțului, cum se prinde de vîrf, cum își destinde corpul. Apoi asistară la cea mai uluitoare demonstrație de acrobație din viața lor. Prins cu mîinile de vîrful stîncii, Ursu își azvîrli cu un salt brusc picioarele în sus. Atinse poziția de lumînare, apoi își întinse brațele la limită. Parcă își menținea tot echilibrul și-și susținea toată greutatea corpului în vîrful degetelor. Mișcarea se petrecu în cîteva secunde. Vlăjganul devenise un corp paralel cu peretele de stîncă numai că era cu capul în jos și cu picioarele în sus. Vîrfurile picioarelor căutară și întîlniră muchia scobiturii. Se agățară de ea. Prima primejdie trecuse. Era în siguranță. Răsuflă cîteva clipe apoi începu mișcarea cea mai imprudentă pe care o făcuse vreodată.

Agățat cu vîrfurile picioarelor de muchia netedă a scobiturii Ursu își făcu vînt cu mîinile, se desprinse de colțul de piatră și se îndoi ca un arc de oțel. Cei de jos văzură la un moment dat un corp încovrigat în aer... Fără nici o susținere fără nici un sprijin... Fetele închiseră ochii așteptînd groaznica prăbușire. Dar parcă sfidînd toate legile gravitației, trupul lui Ursu în loc să se prăbușească se roti în sus, o zvîcnire cumplită din umeri îl aduse pînă la baza scobiturii, iar picioarele părăsiră golul găurii exact în clipa cînd mîinile atinseră muchia.

Se înălță încet în mușchi, se mai roti o dată și se așeză apoi pe muchia scobiturii ca pe cea mai confortabilă bancă. Le făcu, rîzînd, un semn de salut celor de jos și așteptă cîteva clipe, pentru a-și reface răsuflarea, pentru a se elibera din chingile unor emoții și spaime care abia începeau să-l atace.

Așa cum se întîmplă însă întotdeauna la demonstrațiile de acrobație, emoțiile spectatorilor fuseseră cu mult mai mari decît cele ale acrobatului. Maria și Lucia își țineau încă mîinile în dreptul inimii, iar Victor și Tic își scuturau capul parcă pentru a-și alunga, fizic, gîndurile care-i paralizaseră. Acolo, sus, Ursu stătea foarte liniștit și nepăsător, așa li se părea, dar fiecare căuta cuvinte aspre pentru actul său nebunesc. Numai Tic, nelipsit la marile exerciții de bară și de trapez ale lui Ursu, își păstrase un oarecare calm, dacă emoția aceea care îl cutremurase spre sfîrșit putea fi numită calm. El îi aruncă marelui învingător primele cuvinte :

— I-ai băgat în buzunar pe toți acrobații, Ursule. Ce păcat că n-am avut un aparat de fotografiat !

Vlăjganul îi făcu un semn cu mîna de-acolo, din înălțimi cucerite, apoi se strecură în scobitură.

Văgăuna nu era adîncă. Ursu reuși s-o cerceteze în voie fără să mai aibă nevoie de lanternă. Pipăi fiecare perete în parte, fiecare gaură și fiecare umflătură, cercetă podeaua destul de netedă și cupola neregulată. Nicăieri nici o taină, nici o ispită. Doar undeva într-un ungher zări o crăpătură boltită. Scoase lanterna și proiectă raza spre acel spațiu și relief ciudat și parcă mișcător. Ceea ce văzu acolo îi scoase o exclamație de uimire...

5

După ce zăcuse pe iarbă, gemînd din cînd în cînd și alimentîndu-se cu tot felul de idei, Dan se gîndi că totuși nu i-ar strica puțintică mișcare. Reuși cu chiu cu vai să se ridice în picioare și să înainteze cîțiva pași. Îl durea tot corpul dar mai ales picioarele. La fiecare pas

simţea zeci de locuri dureroase atacate de burghie şi jar de la tălpi pînă la abdomen.

Corturile erau aşezate în spatele unor stînci într-o oază ferită şi răcoroasă. Chiar prea răcoroasă pentru nemişcarea lui Dan. Ţombi nu se mulţumise cu răcoarea oazei. El descoperise o rază de soare undeva pe platou şi se dusese acolo să-şi pîrlească blana. Zărindu-l incendiat, Dan porni spre el cu mişcări de om beat. Chiar cînd atinse cu piciorul fîşia de lumină solară, simţi cum îl lasă puterile. Căzu zdrobit în spatele unui tufiş. Încredinţat că nu se va putea mişca din acel loc, se întinse cît era de lung şi se lăsă, la rîndul lui, ars şi aureolat de raza pribeagă. Dar foarte repede fîşia de lumină dispăru şi răcoarea deveni stăpîna micului fund de căldare.

Nefericitul tînăr închise ochii şi nu se mai gîndi la altceva decît la sosirea prietenilor cu ajutorul cărora va ajunge, poate, din nou la corturi. Era o linişte de piatră în locul acela... Dar dintr-o dată Dan auzi zvon de glasuri şi îşi ciuli urechile instinctiv, întocmai ca Ţombi. Glasurile se apropiau. Nu erau însă ale prietenilor lui, erau glasuri străine. Îşi aminti că tufişul în spatele căruia se prăbuşise era pe buza unei văi adînci. Dar cine putea să coboare pe valea aceea ? Cine oare ? Glasurile se apropiau. După ce îi făcu semn căţelului să tacă, luă o hotărîre eroică. Se întoarse pe burtă, oprindu-şi în gîtlej urletele de durere şi îşi împinse capul în tufiş pînă ce întîlni cu privirea fundul văii. Din stînga coborau doi oameni : un mocan înalt şi zdravăn cu nasul proeminent şi ascuţit, şi un omuleţ slab şi sfrijit, pesemne un tăietor de lemne. Omuleţul se opri pe neaşteptate, proptindu-se în faţa ciobanului :

— Hai, mă Cîrlane, ce dracu'te fereşti ? Eu tac chitic. Ai auzit tu ieşind ceva din gura mea ? Hai, zi-i ce-i cu fata aceia ? Chiar au pus mîna pe ea ?

— Mă, dar netot mai eşti ! îi răspunse ciobanul, obligîndu-l s-o ia din loc. De două zile nu aud din gura ta altceva. Ţi-am spus o dată că nu-i nimic, ce dracu' mai vrei ?

— Păi nu ziceai tu că o fată îmbrăcată în rochie albă...

— Mă, o să mă aduci în stare să te strîng de gît. Cînd ţi-am spus, mă ? răcni ciobanul. Şi ce dacă ţi-am spus ! ?

Brebenelul cui te-a făcut ! Vrei să mă bagi la belea cruntă ?

— Ei na, gata, acuma trebuie să te mînii, se înfricoşă tăietorul. Aşa zice lumea. Şi aşa ai spus prima dată...

— Mă, eu îţi mai spun o dată că nu-i nimic ! Uită-te la mine ! Dacă aflu că sufli o vorbă despre povestea asta...

Cu toate strădaniile sale, Dan nu auzi mai mult. Cei doi se depărtară, lăsîndu-l pe cireşar cu gura căscată şi ochii holbaţi de spaimă. Aşteptă cîteva minute şi cînd îşi închipui că au ajuns destul de departe ca să nu-l mai audă se ridică anevoie în picioare şi porni spre stînca găurită, în goană, bineînţeles dacă un mers şchiopătat, nenorocit, întrerupt de popasuri la fiecare metru, poate fi numit goană. Pentru Dan era însă cea mai costisitoare goană din viaţa lui.

6

Ursu ieşi din scobitură cu faţa zîmbitoare. Se prinse cu mîinile de muchia găurii şi-şi lăsă încet, încet picioarele în jos pînă atinse cu vîrful lor vîrful pietrei. Îşi făcuse planul de coborîre dinainte, de cînd urcase... Îşi sprijini un picior în vîrful pietrei, îşi dădu drumul mîinilor şi cu un scurt avînt sări în gol. În clipa cînd capul îi ajunse în dreptul colţului întinse mîinile şi se agăţă de ciot. Tot greul trecuse. Nu-i rămînea decît să salveze frînghia. Scoase din buzunar un ghem de sfoară, îl desfăşură şi legă un capăt al sforii de laţ. Aruncă apoi ghemul peste vîrful stîncii în cealaltă parte. Oricine de jos putea dintr-o singură smucitură să scoată laţul din colţ şi să elibereze frînghia.

Vlăjganul coborî uşor, parcă aluneca. Cînd puse piciorul pe pămînt, răsuflă totuşi uşurat :

— A fost cam greu ! Ei, dar a trecut cu bine...

— Sinucigaşule ! îl apostrofă Lucia. Măcar spune-ne dacă ai găsit ceva sus.

— Am găsit, răspunse Ursu misterios. Dar mai întîi să scoatem laţul.

— Ceea ce înseamnă că nu prea ai descoperit mare lucru în văgăună ! se resemnă Victor.

— Ba da ! Un cuib de vulturi. Erau niște puișori acolo, dar jerpeliți și jumuliți săracii...

— Dar intrarea ? sări prichindelul.

— Nici urmă... o simplă scobitură în piatră. Atît.

— Și ți-ai mai periclitat și viața, pentru nimic, îl dojeni Maria.

— Cum pentru nimic ? Nu văzusem niciodată pînă acum pui de vultur. Așa jumuliți cum erau voiau să se repeadă la mine. Și părinți atît de lași ca ai lor, mai rar. Să nu vină ei în apărarea odraslelor...

Victor era trist. Toată ascensiunea lui Ursu, atît de periculoasă, se făcuse numai în urma ideii și îndemnului său.

— Nu mai înțeleg nimic, mărturisi Victor. Unde poate fi intrarea ?

— Poate-i mai departe, răspunse Ursu. S-o fi gîndit logofătul la vreun arcaș de soi...

— Nu cred. Aici e un mister. El nu putea să indice decît un loc foarte sigur, foarte precis și în harababura asta de bolovani, singurul punct foarte precis pare scobitura din vîrful stîncii. Orice alt loc pare nesigur și întîmplător.

Tocmai atunci sosi Dan. Era sfîrșit, mort. Se clătina ca o nuia.

— N-ați găsit intrarea ? întrebă el. Ce păcat Am fi avut mare nevoie de ea.

— Și pentru ca să ne spui asta ai venit aici ?

— Nu. Pentru altceva. Dar mai întîi să mă țină cineva să nu cad.

Ursu sări în ajutorul lui :

— Ți-am spus să stai nemișcat. O doză suplimentară de masaj !

Dan se uită o clipă rugător la Ursu, apoi începu să le povestească celor cinci exploratori nenorocoși tot ce a auzit un bolnav nefericit, „în urma unor străduințe și chinuri supraomenești care ar putea măcar să-l scutească de masaj".

Istorisirea lui Dan îl tulbură cumplit pe Tic. Îi reapăru în fața ochilor chipul fetei în alb, îi simți parcă părul negru atingîndu-i obrazul, ca atunci în sala mare. Și privirea aceea care parcă-i vorbea despre ceva tainic...

O văzu retrasă într-un colţ al castelului, tremurînd, frîngîndu-şi mîinile în faţa unor oameni răi, fioroşi.

— De ce n-o salvăm ? explodă ca un ţipăt vocea prichindelului.

Cireşarii îl priviră surprinşi. Tic îşi dădu seama într-o clipă că se întîmplase ceva groaznic şi căută iute pavăza unei glume :

— Ce vă uitaţi aşa ? Nu vă daţi seama c-a trecut ocazia pe lîngă noi ? Aoleu ! Dac-aş fi fost eu în locul lui Dan, îl aduceam pe cioban legat aici. L-aş fi torturat, l-aş fi zmucit de nas, pînă ne-ar fi spus cum se ajunge la castel. De ce n-am căpătat eu febra ta, mamă dragă ?...

— Să-l fi văzut ce urs era ! Şi avea un nas !... zău, Ticuşor. Ca un vîrf de lance. Sînt sigur că-l poartă ca armă de atac...

— Ce-i cu ciobanul ăsta ? se întrebă Victor. Păcat că n-am putut sta de vorbă cu el.

— Poate-l mai ajungem ! interveni Maria.

— Ce să-l ajungem că mergea cu o viteză... Zău că ăllalt alerga ca să-i poată ţine pasul. Şi numai cît am făcut eu pînă aici, aproape un ceas.... Dar ce ne facem fără intrare ?

— Să mai răscolim mîine din nou coclaurile... spuse Maria. Oare n-o fi fost stricată busola ?

— În nici un caz ! o asigură Lucia. Eu zic să mai repetăm o dată fraza. Poate că se interpretează în alt fel : *„Săgeata azvîrlită în soare arată intrarea"*...

— Inutil, Lucia, spuse Victor. Ce altă interpretare putem să-i dăm ? Ce poate să indice cuvîntul soare decît răsăritul ? Soarele nici nu pătrunde în fundul ăsta de căldare. N-am văzut toată ziua o palmă de lumină.

— Au ! Auuuu ! răcni Dan de răsunară toate ecourile văii.

Toţi se repeziră spre el.

— Nu ! Nu spun nimic. Numai dacă mă absolviţi de masaj...

— Ai înnebunit ? Nesuferitule ! îl luă din scurt Maria. Ce tot îţi baţi joc de noi ?

— Vreau să vă fac o mărturisire. Azi dimineaţă mi-am dat seama că sînt un geniu, mai ceva decît Oedip. De aceea v-am forţat la marş. Ca să fac o febră musculară... Am calculat grozav... Pe la 5 mă apucă febra, voi plecaţi

fără mine în explorare. Eu rămîn pe platou cu Ţombi. Ştiam că vine ciobanul...

Pe Lucia o impresionă debitul verbal fără noimă al lui Dan. Îi puse mîna pe frunte :

— Mi se pare că ai febră generală. Precis peste 40 de grade.

— Dacă-i vorba pe-aşa, se-nfurie Dan, de ce să nu vă fac eu vouă febră. Aflaţi, dragii mei, că la ora 6 şi 35 de minute precis, pe fundul căldării, o rază de soare s-a odihnit 5 minute.

Niciodată nu văzuse Dan în privirile prietenilor lui mai multă uimire. O uimire care şi implora.

— Da ! Nesuferiţilor ! se milostivi el. E drept că Ţombi a descoperit raza de soare. Dar el nu vă putea anunţa descoperirea... Eu sînt eroul ! Dacă nu mă duceam pe urmele razei de soare, nu-l auzeam nici pe cioban.

Dan nu greşise. Prietenii lui păreau cuprinşi de delir. Se năpustiră asupra lui, îl zgîlţîiră, îi răcniră în urechi, pînă ce sărmanul căzu moale în braţele lui Ursu :

— Du-mă, Ursule ! M-au nenorocit, mişeii. Un om bolnav...

Ursu îl puse pe umăr ca pe un pardesiu.

— Unde-ai văzut soarele ? răcni Lucia în urechile lui.

— La tufiş, Ursule ! Şi mai repede că în urechi nu-mi mai poţi face masaj.

Dan le arătă locul precis în care se tăvălise îmbrăcat în raza de soare. Îşi aruncară toţi privirile spre apus. Soarele apăruse, pesemne, printre zimţii muntelui. Dar care erau zimţii prin care îşi arătase discul ? Dacă nu descopereau direcţia razei prin calcule şi deducţii trebuiau să mai piardă o zi, adică să pornească spre castel doar a treia zi dimineaţă.

— Cum era fîşia de lumină ? îl întrebă Victor pe Dan. Era paralelă cu buza văii, sau venea pieziş ?

— Parcă puţintel pieziş, dar nu pot fi sigur.

— Geniu ce eşti ! îl zgîndări Lucia. Nici atîta lucru n-ai fost în stare să reţii. Dar de fapt, Victor, soarele nu s-ar fi putut vedea decît printre zimţii cei mai înalţi.

— Sau printre cei mai adînci, spuse Victor. Asta-i !

Ursu privea intens spre crestele masivului, trăgînd cu multă fineţe o linie imaginară de la zimţi pînă la tufiş, apoi invers. Victor şi Lucia nu mai priveau spre munte, ci

spre ochii lui Ursu. Vlăjganul, după cîteva clipe de cumpănă, spuse cu vocea lui de momente grave :

— Foarte curios ! Linia mea merge într-un loc, unde se întîlnesc doi zimți mari, cu doi zimți mici. Uitați-vă și voi ! Printr-una din aceste scobituri a trecut discul soarelui cînd a pătruns raza lui pînă la tufiș.

Toți ceilalți căutară linia imaginară de la ei spre zidul uriaș de piatră, dar nu mai reușiră să deosebească contururile crestelor dințate. Înserarea se lăsase brusc, așa cum se întîmplă la munte.

— Mi-am luat toate punctele de reper, îi liniști Ursu. Mîine putem porni cercetările. Chiar dacă mergem spre amîndouă scobiturile, fîșia de teren nu va fi prea largă.

— Numai să nu ne pască o nouă eroare, îi avertiză Lucia.

— Nu, Lucia ! De astă dată, nu ! Logofătul a dat cu cea mai mare precizie și această indicație... Eu sînt de vină că nu i-am căutat înțelesul precis ci un înțeles general : răsăritul. Dacă m-aș fi gîndit la precizia cu care a dat celelalte indicații, n-am fi pierdut o zi...

— Aici nu-s de părerea ta ! se supără Lucia. Tot ar fi trebuit să așteptăm pînă la apusul soarelui.

— Da... dar ne-am fi păstrat forțele...

— Atunci ar fi bine să ni le refacem cît mai iute, spuse Lucia. Adică să începem imediat refacerea...

Se supuseră întocmai îndemnului Luciei, aprinseră un mic foc de vară, se strînseră împrejurul lui și ospătară în tăcere subjugați de poezia întunericului, dar și încălziți de emoții și zgîndăriți de neliniști. Iar unul din ei, cel mai mic și poate cel mai grav, amuțise sub amenințarea unor spaime albe.

CAPITOLUL XVI

1

Lumina zorilor o trezi cu blîndeţea de toate zilele pe fata în alb. În camera mare cu reflexe şi oglinzi timide era răcoare. Prizoniera în alb îşi înfăşură pătura în jurul trupului, scoase de sub pernă caietul şi sprijinindu-l pe genunchi, începu să întoarcă foile, să recitească pagini, frînturi, fraze din jurnalul ei. Simţind-o trează, Philippe veni dintr-un salt lîngă ea, îşi lipi capul de tălpile sale, apoi îşi reluă torsul lui monoton.

Fata în alb îşi destăinuia din nou gîndurile caietului cu scoarţe de piele. Primele fraze le rosti cu voce tare :

— *„Orice speranţă s-a destrămat. Cireşarii nu mai pot ajunge la timp, sau poate nu vor mai veni niciodată aici, sau vor veni cînd eu nu voi mai fi... Au mai rămas zile puţine... foarte puţine... Totul se aseamănă cu o inimă bolnavă, cu un trup înfierbîntat, zguduit de loviturile rele... În aer pluteşte ceva... Oamenii din jurul meu sînt neliniştiţi...“*

Creionul aluneca mai departe pe hîrtie, dar buzele fetei nu mai scoaseră nici un sunet. Într-un tîrziu, creionul îi scăpă din mînă... Ultima frază, prizoniera o rosti din nou cu voce tare :

— *„Am greşit... Eu sînt marea vinovată pentru tot ce s-a întîmplat, pentru tot ce mi s-a întîmplat. Dacă v-aş fi destăinuit încă atunci, în seara aceea, gîndurile mele, planurile mele, dragii mei prieteni de departe...“*

Sări apoi din pat, respiră adînc de cîteva ori, şi, cu Philippe pe urmele ei, părăsi încăperea de marmură ducîndu-şi paşii înfrigurați spre izvorul cu apă vie. Stropii reci şi bolboroseala lor o trezeau din visuri, şi-i alungau, ca un descîntec, gîndurile negre, şi parcă-i culegeau şoaptele unor speranţe...

— Philippe, dragul meu. Aş vrea să cînt, să dansez, pe lespezi de marmură... dar nu simţi şi tu, Philippe, că au mai rămas foarte puţine zile ! Eu singură mi-am distrus Philippe visul, cel mai frumos vis, Philippe...

Dar se întoarse într-un suflet în încăperea rece de marmură, îşi îmbrăcă cea mai frumoasă rochie albă, o rochie lungă, cu poale largi, vaporoase, cu mîneci ca o cascadă de dantelă, şi cu dantele pe piept, parcă pentru a-şi ascunde primele rotunjimi şi zvîcnete. Şi faţa i se îmbujorase şi părul îi devenise negru, strălucitor. Îşi puse deasupra o jachetă largă de lînă, albă ca zăpada. Se plimbă apoi prin încăpere cu paşi mici, neauziţi, cu mişcări line, alunecînd ca un vis pe lespezile de marmură.

— Nu, Philippe, nu trebuie să fiu veselă ! se opuse deodată. N-am voie să fiu veselă. Sînt prea singură. Ar trebui să fiu tristă, să îmbrac o rochie neagră şi să plîng. Ştii tu, Philippe, cît de bun e plînsul ?... Să stai culcată pe pat, în linişte, într-o linişte mare, şi să simţi cum îţi curg lacrimi fierbinţi pe obraji... Ar trebui să plîng... să-mi simt lacrimile, Philippe...

Fata în alb închise ochii şi încercă să-şi adune tristeţile... Era singură în castelul ei... cu Philippe cel bun şi blînd, dar care nu voia să scoată nici un cuvînt, cu ziduri de marmură rece şi implacabilă... cu zile mari de singurătate şi monotonie... cu aceleaşi dimineţi... cu aceleaşi amurguri... cu aceleaşi tăceri pe care nici o trompetă nu le sfîşia... prin care nici un alt glas tînăr nu aluneca... iar acum... acum... cu aceste imagini triste... cu ore numărate care îşi bat secundele ca bătăile unei inimi, şi inima e tînără, dar e bolnavă şi grăbită... să se ducă unde... unde... unde... ?

— Nu, Philippe, nu trebuie să plîng. N-am voie să fiu tristă. Şi condamnaţii la moarte speră pînă în ultima clipă. Şi clipele mele încă nu s-au terminat, încă nu mi s-au oprit orele... Sînt grăbite pentru marea întîlnire... pentru marea recepţie de la castelul de marmură... De ce să plîngem, Philippe ? Poate vom auzi, curînd, zgomot de paşi... şi glasuri, glasurile pe care le aştept... Ei sînt !... prietenii mei... Fără să-i cunosc, fără să mă cunoască... sînt cei mai buni prieteni ai mei... să-i aşteptăm pînă

în ultima clipă... Trebuie să-mi apăr toate visele, dragul meu Philippe.

Fata în alb își reluă plimbarea prin marea încăpere de marmură, mîngîind lespezile cu pași mici, neauziți, alunecînd parcă prin spațiile albe și albastre ale unui vis.

2

În cealaltă încăpere locuită a castelului nu ajunsese însă liniștea din camera fetei în alb. Oamenii erau agitați, posomorîți, se plimbau nervoși de la un capăt la altul al încăperii, își aruncau priviri reci, scrutătoare. Singurul care se străduia să-și ascundă neliniștea și să-și păstreze înfățișarea de toate zilele era omul cu cicatrice. Vocea lui era ca întotdeauna poruncitoare, mișcările stăpînite și sigure, privirile îi luceau ca oțelul.

— Azi nu e voie să se facă nici o mișcare în afara cetății ! decretă el.

— Am văzut patrula încă înainte de răsăritul soarelui, îl informă omul cu ochii de viezure.

— Intrarea în cetate e închisă perfect ? îl întrebă șeful pe slăbănog.

— Am dezgolit și prăpastia din fața intrării...

— Ați blocat drumul cu bolovani ? întrebă din nou șeful.

— Da ! răspunseră cei doi într-un glas.

— Și pe dinăuntru ? Ați pus și proptelile ?

— Da !

— Mă duc să controlez. Rămîneți aici !

Omul cu cicatrice părăsi încăperea. Cel cu ochii de viezure așteptă o clipă să se îndepărteze apoi se adresă slăbănogului :

— Se stăpînește grozav, dar tot i se simte neliniștea...

— Te cred și eu. Tu ce-ai face dacă ai fi în locul lui ?

— Ție chiar nu ți-e frică de loc, sau te prefaci ?

— De ce să-mi fie frică ?... Sîntem în siguranță deplină. Nimeni nu poate pătrunde aici.

— Dar pe cealaltă intrare ? se înfioră viezurele.

— Nu cred că mai există o intrare. E o legendă.

— Adică nu vrei să ţii seama de documentul pe care l-a descifrat fata ? Chiar de loc ?

— Ştiu şi eu... Zău că pare totul cam nefiresc...

— Şi dacă ne pomenim peste noapte cu cine ştie ce musafiri în cameră ? se cutremură omul cu ochii de viezure.

— Imposibil ! încercă celălalt să-l liniştească. Unde ar putea să fie intrarea ?

— Eu voi sta totuşi mereu cu *armele* lîngă mine...

Cîteva clipe de tăcere. Apoi slăbănogul se adresă celui cu ochii de viezure :

— Despre fată n-a mai vorbit nimic ?

— E foarte mînios. Nu ştiu ce-o să iasă pînă la urmă...

— N-o scapă o clipă din ochi. Oare ce are de gînd cu ea ?

— Acum e prea tîrziu... Nu e decît o singură soluţie...

— Numai dacă nu şi-o schimba peste noapte gîndul... Acum două zile voia s-o...

— Nu cred că şi-l mai schimbă, îl întrerupse viezurele pe slăbănog. Îl forţează împrejurările.

— Ia spune drept ! răbufni slăbănogul după o clipă de tăcere. Îţi pare rău c-am poposit aici ? Parcă te simt altfel...

— Cred şi eu... răspunse omul cu ochi de viezure. Dacă n-ar fi fost povestea asta cu ciobanul, şi cu patrula, şi cu fata, şi atîta nesiguranţă... Dar tu ?

— Aiureli ! Mie-mi pare rău că n-am găsit toată comoara... Am fi uitat totul, sau poate s-ar fi schimbat totul...

— Crezi prea mult în legenda comorii... Eu...

— De ce să nu cred ? Intrarea e altă poveste. Dar comoara există. Am şi găsit o parte din ea. Şi dacă am avea răgaz am găsi şi restul. Dar e prea mare agitaţia pe-afară...

— Asta e ! Mi-e teamă să nu pătrundă aici...

— Sssst ! Vine ! şopti slăbănogul.

Se lăsă iarăşi tăcere în cameră. Omul cu cicatrice pătrunse înăuntru parcă mai liniştit.

— E în ordine, spuse el. Pe intrarea noastră nu se poate pătrunde în castel. Am adăugat şi eu un baraj. Rămîne cealaltă intrare.

— Oare există... ! şopti ca pentru sine slăbănogul.

— Există ! se hotărî omul cu cicatrice. Şi trebuie s-o găsim ! Şi chiar acum vom porni ! Luaţi-vă uneltele !

Îşi luară lanternele, securile, vergelele de fier, ciocănaşele şi părăsiră tustrei încăperea în cea mai mare linişte.

Deasupra castelului de marmură parcă pluteau norii unor mari primejdii.

3

Cireşarii se sculaseră iarăşi o dată cu zorii. Ursu, care-şi fixase de cu seară puncte de reper, le arătă celorlalţi zimţii şi adînciturile în care soarele putea să rămînă cîteva minute ţintă pentru un arcaş al amurgului. Îşi imagină un triunghi cu vîrful în locul de popas şi cu baza în zimţii de cremene din depărtări. Laturile triunghiului imaginar nu se depărtau una de alta mai mult de şaizeci de metri în locul unde putea să ajungă o săgeată bine azvîrlită. Prin urmare aveau de cercetat o porţiune lungă de o sută şi ceva de metri şi largă de vreo şaizeci-şaptezeci de metri, spre baza terminus. Zona se întindea la dreapta şi la stînga unei coame stîncoase, pe fundurile unor văi prăpăstioase, foarte greu de explorat. Cireşarii se împărţiră iarăşi în două grupe. Grupul lui Victor luă în cercetare valea din stînga coamei, grupul lui Ursu valea din dreapta. Iar Ţombi rămînea mai departe cerber la bagaje.

Victor se înţelese cu Lucia şi cu Dan să meargă cam 150 de metri înainte pe firul văii, cercetînd toţi o singură coastă, iar întoarcerea s-o facă pe cealaltă coastă.

Valea nu se lăsa uşor cutreierată. Deşi nu se vedea nici un strop de apă pe fundul ei, tinerii înţeleseră că era calea de scurgere a unui torent ucigaş şi se adaptase întocmai furiei lui. La tot pasul bolovani uriaşi rupţi din stînci barau trecerea şi-i obligau pe cei trei cercetaşi la eforturi şi acrobaţii grele. Dan, deşi se tînguise amarnic, seara, după ce-i făcuse Ursu un masaj zdravăn, începea deja să-i mulţumească din suflet vlăjganului. Nu-i trecuseră chiar de tot durerile şi acele de la încheieturi şi din muşchi, dar iată că era în stare să înainteze pe dru-

mul acela plin de ură fără să aibă senzaţia că-şi va da la fiecare pas sufletul.

— Ursu m-a salvat ! se lăuda el mereu. Fără duşmănia lui mă tăvăleam acum în faţa cortului.

— Oare n-ar fi cazul să-ţi mai odihneşti puţintel coardele vocale şi să-ţi antrenezi ochişorii cu coasta din dreapta ? îl înţepă Lucia.

Din fericire, coasta din dreapta era destul de netedă şi de pleşuvă pentru a adăposti şi a feri de priviri iscoditoare o intrare secretă. Pe alocuri doar cîte un brad mai tînăr îşi ridica trupul semeţ spre cer, învingînd parcă legile naturii.

— Şi totuşi valea e umblată ! descoperi Victor. Nu prea îmi vine mie să cred că vom găsi ceva pe-aici.

— Eşti sigur că e umblată ? întrebă Dan.

— Am zărit cîteva urme care nu pot înşela. Nişte ramuri de brad tăiate de secure, cîteva locuri de trecere bătătorite... Am impresia că mergem pe o potecă de piatră destul de umblată.

— Crezi c-am greşit direcţia ? se interesă Lucia.

— Nu ştiu ce să-ţi răspund... Colindăm o zonă relativă, trasată de Ursu. E adevărat că Ursu e ultimul om care s-ar putea înşela în privinţa distanţelor şi măsurătorilor. Totul depinde de locul pe care i l-a arătat Dan şi de direcţia razei.

— I-am arătat chiar locul unde m-am scăldat în soare, se scuză Dan.

— Şi i-ai mai spus că raza nu era paralelă cu buza văii, ci cam piezişă, îi aminti Victor. Pe baza acestor spuse ale tale a trasat Ursu zonele.

— Şi dac-aţi fi văzut voi soarele ? întrebă Dan.

— Atunci se schimba povestea... Dar mai întîi trebuia să prindem indicaţia logofătului. După aceea... nu cred că mai era vreo greutate. Dacă logofătul vorbeşte de *săgeată azvîrlită în soare*... cît de limpede pare totul acum !... înseamnă că soarele se vede o singură dată de la picioarele stîncii de cremene şi pentru foarte puţin timp. Tragi cu săgeata în direcţia lui şi locul unde se opreşte săgeata e intrarea tăinuită spre castel.

— Foarte ingenios şi foarte frumos ! recunoscu Dan.

— Şi foarte precis, şi foarte sigur...

— Victor ! le întrerupse Lucia convorbirea. Ai văzut despicătura aceea de lîngă brad ?

— Prea strîmtă, Lucia. Și pare prea recentă. E mai degrabă o prăbușire de roci, probabil sub acțiunea unui torent puternic.

— Voi nu credeți, reveni imediat Lucia, că am depășit cei 150 metri ? Eu am vrut să-mi număr pașii, dar cu atîtea cotituri și ocolișuri mi-am dat seama că-i imposibil sau inutil.

— Să mai mergem puțin, propuse Dan. Un arcaș bun putea să trimită săgeata și mai departe.

Dar nu găsiră nici *mai departe* ceva care le-ar fi putut sugera o intrare secretă. Coastele din dreapta văii, spălată și netezită cu grijă de ape, nu ispiteau cu nimic privirile. Cînd înțeleseră că au ajuns prea departe ca să-i mai ajungă săgeata oricărui mare arcaș, făcură cale întoarsă, ațintindu-și de astă dată privirile pe cealaltă coastă a văii.

— Asta-i și mai necuviincioasă, glumi Dan. De-a dreptul impudică. N-are nimic pe dînsa.

Într-adevăr, noua coastă, mai abruptă și mai înaltă decît prima, era lipsită de orice urmă de vegetație. Parcă fusese rasă cu un brici necruțător. Nici un smoc de iarbă nu se cățărase pe peretele stîncos.

— Tare mă bate gîndul că n-o să găsim nici în partea asta intrarea, se înnegură Lucia. Dacă și ceilalți au același noroc...

4

Ursu propuse un alt plan de explorare : Maria și Tic să cerceteze fundul văii și partea din stînga, iar el, paralel cu cei de jos, partea din dreapta care i se părea mai răutăcioasă și mai arogantă. O bună bucată de drum, Ursu se strecură printre brazi și bălării cu „mîinile în buzunare", împăcîndu-se de minune cu micile capricii ale coastei. Și pentru că înainta prea comod avea timp și grijă să mai dirijeze, din cînd în cînd, și căutările celor doi Florești. Vegetația tînără și timidă precum și blîndețea coastei începeau să-l enerveze. Totul semăna cu o carte prea deschisă

și prea ușor de citit : intrarea nu se putea afla în zona aceea.

Tic și Maria mai mult se distrau, jos în vale. Drumul li se părea floare la ureche, obstacolele erau foarte rare iar ciudățeniile nu prea dădeau ghes. Amîndoi erau însă cu ochii în patru ; nu pentru că și-ar fi făcut cine știe ce iluzii, mai ales Maria, ci pentru că se supuneau acelei corectitudini atît de comună cireșarilor. Prichindelul era, în sfîrșit, optimist. Avea siguranța că de astă dată porniseră pe drumul cel bun. De aceea fluiera neobosit și vesel stîrnind cu trilurile lui curiozitatea păsăruicilor. În curînd va ajunge la castel... se va întîlni cu... Trilul care zbură de pe buzele lui era atît de gingaș și de duios și de înfiorat și de sfîșietor încît Ursu, auzindu-l în toate nuanțele și parcă descifrîndu-i taina, coborî privirile spre prichindel. Acel tril suav a fost salvarea ciufuliciului cu păr de aur și ochi iarăși calzi.

Un rîs, mare, aproape cît Țombi, urmărise cu alunecări neauzite bucuria blondă care fluiera și setea de sînge îl îndemnă să atace. Ursu îl zări tocmai cînd se pregătea să sară spre gîtul lui Tic. Vlăjganul știa ce înseamnă mușcătura fulgerătoare a unui rîs. Carotida despicată... Moartea... Rîsul era la cîțiva metri în spatele prichindelului. Maria era la cîțiva metri înaintea lui. Cam în dreptul ei era și Ursu, dar sus pe coasta de piatră, la vreo cinci metri înălțime. Maria tocmai întorsese capul să-i spună ceva lui Ursu. Îl văzu sărind în gol.

Ursu nu mai avusese vreme să-l anunțe pe Tic și să-și calculeze saltul ci acționase instantaneu. Și el și rîsul săriră în aceeași clipă. Saltul lui Ursu fu mai lung. Cele două corpuri se întîlniră în aer. Ursu avea mîinile pregătite. Rîsul nu-și mai putea opri săritura. Se izbi de pieptul lui Ursu, dar în aceeași clipită degetele de oțel ale vlăjganului îi prinseră gîtul. Laba rîsului se înfipse în buza lui Ursu, dar sufocarea și moartea i-o prefăcură în cîrpă. Vlăjganul strîngea gîtul sălbăticiunii ca-ntr-o menghine. Cînd Ursu atinse pămîntul în locul pe care și-l fixase, rîsul atîrna ca o zdreanță în mîinile lui. Roti de cîteva ori animalul amețit apoi îl azvîrli cu toată puterea într-un bolovan uriaș. Acolo rămase, acolo îl găsiră corbii uimiți de moartea misterioasă și neașteptată a celui mai feroce tiran al pădurii.

Tic și Maria asistaseră neputincioși la ciocnirea ucigașă dintre cele două ființe. Nici unul nu știa ce se întîmplase. Totul se petrecuse atît de fulgerător încît nu văzuseră încotro își îndreptase rîsul atacul. De aceea Tic se apucă să-l mustre pe Ursu :

— De ce l-ai omorît ? Era atît de frumos !

Și rămase foarte mirat cînd Ursu îi înconjură umerii și cînd simți degetele uriașe plimbîndu-i-se prin păr.

Vlăjganul nici nu voia să se gîndească la ce s-ar fi întîmplat dacă ar fi întîrziat numai o fracțiune de secundă... Începu să tremure.

— Ursule ! țipă Maria. Ești rănit !

Din buza lui Ursu se prelingea un firicel de sînge.

— Nu-i nimic ! Mi-am mușcat limba.

Se șterse cu dosul palmei și supse adînc sîngele care-i năvălea prin cele cîteva găuri făcute de ghearele rîsului în buză. Se întoarse, scuipă de cîteva ori, apoi se uită la prichindelul care privea cu milă ucigașul ucis și atunci îi trecu prin minte că-i iubește pe toți cireșarii atît de mult încît și-ar da oricînd viața pentru a-i salva. Dar erau printre ei două ființe, pentru care... pentru care... Nu găsi nimic comparabil, numai sfîșieri și neant.

— Gata ! își învinse Ursu slăbiciunea cu clocote. Reluăm cercetările.

Valea pe care mergeau cei trei cercetași își schimbă brusc aspectul. Peretele, pînă atunci blînd și accesibil al coamei de piatră. deveni dintr-o dată înalt și abrupt. Părea imposibil de escaladat. Ursu se văzu nevoit să-și pună în joc toate virtuțile sale de acrobat pentru a ajunge pe muchia crestei. Muchia era însă atît de subțire și de jur împrejur atîta gol că Ursu își menținu cu greutate echilibrul. Înainta greu, în patru labe, uneori susținîndu-se numai în mușchii brațelor, alteori făcînd adevărate salturi mortale și răsuciri sinucigașe pentru a depăși crăpături și prăpăstii înspăimîntătoare. După vreo 30 de metri de chin și demență întîlni, în sfîrșit, un platou strîmt în formă de romb alungit pe care se trînti parcă aruncat de altcineva. Era mort. Abia după un timp izbuti să-și vină în fire și să se uite în jur. În stînga, jos, în fundul văii, reapăruseră, chiar în dreptul lui : Tic și Maria. Din dreapta, tot pe fundul văii, veneau spre el, fără să-l observe, Victor, Lucia și Dan.

— Hei ! strigă Ursu. Aţi descoperit ceva ?

Dar înainte de a termina întrebarea, ochii lui Ursu fixară un punct anumit din mijlocul micului platou. Îşi zgîi ochii cîteva clipe acolo, apoi îşi căută prietenii. Toţi îl observaseră.

— Imposibil să descoperiţi ceva acolo ! Uitaţi-vă toţi la ceas.

— Iar vrei să te sinucizi ? ! strigă Lucia mînioasă.

— 8 şi 3 minute ! răcni Dan.

— Şi patru minute ! auzi Ursu vocea lui Victor.

— Şi patru minute ! repetă ca un ecou Maria.

— La ora 8 şi 4 minute, anunţă Ursu, cireşarii au ajuns la intrarea Castelului. Aduceţi iute bagajele şi frînghiile. E loc pentru toţi, aici, pe platou.

5

Exact în mijlocul platoului pe care se oprise, după acea cumplită trecere prin infern, Ursu zărise o crăpătură mică în formă de romb. Marginile crăpăturii erau atît de drepte şi forma de romb atît de perfectă încît tînărul nu mai avea îndoieli. Ori era o gaură făcută de mîna omului, ori era desăvîrşită de om. La altceva nu se gîndi pentru că nu voia să se bucure singur de descoperirea făcută. Aşteptă sosirea celorlalţi cireşari fără măcar să se mai uite la rombul săpat în stîncă, prinse frînghia pe care Victor i-o aruncă, apoi îşi trase prietenii, unul cîte unul, sus, pe platou, lîngă el. Întîi Tic, care se agăţase prin salt, ca un rîs, de funia coborîtă de Ursu, apoi Maria, apoi Lucia, apoi Dan şi la urmă Victor.

— Dă, Doamne, să nu-i fi urcat aici degeaba ! îi întîmpină Ursu. Eu unul cred că gaura asta e intrarea !

Cu mare prudenţă sau poate cu mare emoţie, cireşarii păşiră ca într-un ritual spre rombul din mijlocul platoului. Nu era nici un pic de vegetaţie pe platou. Gaura se deschidea întunecoasă şi înfricoşătoare. Ursu se aplecă şi privi în adînc. Profunzimea crăpăturii sărea în ochi.

— Un puţ adînc, spuse Ursu, şlefuit de mîna omului. Daţi-mi o lanternă.

Cu ajutorul lanternei Ursu reuşi să vadă în pereţii drepţi ai puţului mînere de fier alcătuind o scară care ducea spre profunzimi. Ceru apoi o piatră pe care o aruncă numai în clipa cînd îşi apropie urechea de gura puţului. Numără în gînd pînă ce auzi un plescăit.

— Cam la 30 de metri adîncime e apă, anunţă vlăjganul. E cazul să încep coborîrea.

Victor şi Lucia îl legară cu frînghii de mijloc, şi stabiliră un cod obligatoriu de semnale convenţionale. Apoi Ursu începu coborîrea. Mînerele solide de fier înfipte în zidul de piatră duceau pînă la suprafaţa apei. Băgă mîna în apă şi căută. Cînd apa îi ajunse pînă la cot, degetele lui întîlniră alt inel. Oare scara continua mult în jos ? Atunci intrarea ?... Dar dacă fusese acoperită de apa ploilor şi zăpezilor ?... Imposibil... Ploi şi zăpezi au existat întotdeauna... Prin urmare intrarea nu putea fi sub nivelul apei, ci mai sus, unde n-o putea ajunge apa.

Ursu începu să urce căutînd cu lanterna o scobitură sau o crăpătură în pereţii puţului. O descoperi la vreo cincisprezece metri mai sus, adică la jumătatea drumului, în zidul din faţa mînerelor de fier. Crăpătura se deosebea greu pentru că era piezişă, nu se căsca direct în zid. La prima vedere putea fi luată drept o pată sau o umbră lunguiaţă. Deşi era foarte îngustă, Ursu reuşi să se strecoare prin ea, făcu un pas, al doilea pas, văzu crăpătura lărgindu-se, transformîndu-se într-un coridor subteran, mai văzu o despicătură în dreapta, care parcă tăia zidul în sus. Făcu al treilea pas pe coridorul subteran şi în aceeaşi clipă simţi ceva mişcător, nesigur, sub tălpi. Instinctiv şi fulgerător se dădu înapoi. Exact la timp. Un bolovan mare, colţuros se prăbuşi cu zgomot asurzitor la picioarele lui. Bolovanul era destinat să zdrobească ţeasta musafirului nepoftit. Deşi fusese la un pas de moarte, Ursu scoase o exclamaţie de bucurie. Căpătase certitudinea ! Se afla pe drumul spre castel. Nu spunea iscusitul logofăt la sfîrşitul ingeniosului său document : *şi se va feri de primejdii la fiece poartă* ? Iată că ajunsese la prima poartă a Castelului celor două cruci !

Revăzînd în memorie textul vechi, Ursu îşi mai aminti o indicaţie : *Pogoară şi urcă la fel, apoi drept duce.* Aşa îndemna logofătul după ce săgeata va găsi intrarea. Deci drumul pe care apucase el nu era drumul cel bun. Era o capcană, anume pusă pentru a-l amuţi pe vecie pe cel care nu cunoştea întocmai taina. Adevăratul drum nu putea fi decît prin scobitura din dreapta care ducea sus... Nu stătu mult timp pe gînduri. Îşi scoase iarăşi, ca la Vultureşti, frînghia din jurul trunchiului şi porni, tîrîndu-şi paşii pe pardoseala de piatră, prin cotlonul suitor din dreapta. Dar numai după cîţiva metri se opri îngrozit. Se afla pe o platformă de piatră suspendată. De jur-împrejur numai gol. Platforma era ca o trambulină deasupra unei prăpăstii. Piatra pe care o lăsă să-i cadă din mînă atinse după multe secunde primul obstacol. Brrr ! Îşi întoarse raza lanternei şi nu departe de intrarea în scobitură zări o scară de fier, soră geamănă cu cea pe care călcase în puţ. Aceleaşi mînere, aceleaşi distanţe. Scara urca parcă spre creasta platoului, dar nu drept ci cu o uşoară înclinaţie. Era şi mai limpede ! Drumul subteran ducea spre munţi prin coama de piatră pe care o escaladase el. Ca să se convingă de tot, se căţără pe mînerele de fier, şi după vreo zece, doisprezece metri se pomeni într-o încăpere largă, la capătul căreia se deschidea un gang. Încăperea era mobilată cu bănci de piatră, cioplite rudimentar chiar în peretele stîncii. Îşi imagină o veche cameră de aşteptare...

Ursu nu mai pierdu timpul. Făcu cale întoarsă evitînd cu uşurinţă primejdiile, îşi prinse din nou frînghia de mijloc şi urcă la suprafaţă. Cireşarii îl aşteptau tremurînd toţi de nerăbdare şi emoţie. Îi puse repede la curent cu descoperirile de sub pămînt şi făcu o schiţă foarte precisă a intrării, însemnînd locurile primejdioase, obstacolele posibile, şi indicînd aproape la centimetru distanţele. Era un moment mare, era linişte, se auzea numai vocea lui Ursu care cerea ca Victor să ia imediat conducerea expediţiei, iar lui să i se încredinţeze ariergarda. Vlăjganul ştia cel mai bine cîtă vitejie, cîtă dăruire faţă de grup, cîtă răspundere şi cîtă siguranţă şi decizie se ascundeau sub înfăţişarea modestă, uneori timidă, alteori însufleţită a cireşarului pe care-l propusese conducător. Nu era unanimitate, ci bucurie, o bucurie mută care urca din adîncimi. Cireşarii porneau spre Castel !

Indicațiile lui Ursu, foarte precise, îi ajutară pe tinerii cutezători să ajungă în camera de așteptare fără să se întîmple vreun incident. Victor, la gura puțului, și Ursu, la intrarea de la mijlocul puțului, supravegheară coborîrea fiecăruia folosindu-se de un sistem dublu de frînghii care înlătura orice primejdie posibilă. Și pentru că Victor avea oroare de întîmplarea rea îi ceruse lui Ursu să conducă pe fiecare în camera de așteptare. Ultimul coborîse el, cu ultimele bagaje.

Imediat ce apăru în încăperea largă, de piatră, Victor ceru să se aprindă toate lanternele. Lumina puternică, orbitoare, îi familiariză cu toate ungherele încăperii. După cîteva minute de cercetare Victor stinse lanterna iar ceilalți îi urmară exemplul.

— Avem baterii de rezervă ? întrebă el.

— Cred că mai avem... douăsprezece bucăți, răspunse Lucia. Cîte un schimb de fiecare lanternă.

Lanternele vînătorești înghițeau în corpul lor cîte două baterii mari, rotunde.

— Ți-e teamă că nu ne ajung ? se interesă Dan.

— Nu pot să-mi dau seama cît ține tunelul subteran, răspunse Victor. S-ar putea să fie foarte lung. Mă bate gîndul că tunelul sfredelește munții. În altă parte nu poate să fie castelul decît dincolo de munți.

— Aoleu ! se înfioră Dan. Dar cine dracu' l-a făcut atît de lung ? Cine ? Cum ?

— Apa, dragul meu, îl lămuri Lucia. Amintește-ți de Peștera Neagră *. Tunelul nu e altceva decît albia unui pîrîu subteran. Cineva l-a secat sus, la izvor și l-a transformat în cale de comunicație. Asta-i tot misterul !

— Asta-i tot misterul ! repetă Victor foarte rar, aproape silabisind. Ai avut dreptate, Lucia, cînd ai spus că drumul spre castel nu poate merge decît printr-o vale, prin albia unui rîu. Numai că nu ne-am gîndit nici o clipă la o albie subterană.

— Cum a putut pătrunde pe-aici fata în alb ? întrebă Tic. De unde a aflat ea despre această intrare ? Nu mai înțeleg...

— Pe intrarea asta n-a pătruns nimeni, probabil de sute de ani, spuse Victor. Nu e nici o urmă recentă de trecere. Nu pe aici a trecut fata în alb.

---

* Vezi cartea întîi a Cireșarilor : „Cavalerii florii de cireș".

— Atunci înseamnă că mai este o cale de intrare în castel, descoperi Maria.

— E absolut sigur ! întări Victor. Mai este o intrare, descoperită, cred, tot în ultima vreme. Pe acolo a pătruns fata în alb în castel. Cine a putut oare să descopere intrarea aceea ? Şi de ce se ţine ascuns secretul ? E destul de ciudată toată povestea... Ar fi o explicaţie...

— Care ? sări Tic, nerăbdător.

— Încă nu sînt sigur. Doar o bănuială, Ticuşor. Dacă se adevereşte... Poate că o să ne lămurim mai bine pe drum. Să fim cu ochii în patru !

Ultimele vorbe ale lui Victor erau un semnal de plecare. Cireşarii se pregătiră, îşi verificară lanternele, se ridicară de pe bănci. Erau gata ! Şirul se alcătui de la sine. După Victor venea Tic şi Ţombi, cuminte nevoie mare, probabil sub povara unor amintiri mai vechi, în urma lor Maria, apoi Dan şi după Dan, Lucia. La urmă Ursu cu un rucsac uriaş în spate.

Victor pătrunse în coridorul subteran alungînd raza lanternei drept în faţă. Coridorul era drept, destul de înalt şi nu prea strîmt. Puteau merge prin el fără să se încovoaie şi fără să-şi strîngă umerii.

Singurul lucru cu care se împăcau mai greu cireşarii era curentul din tunel, un curent rece şi foarte îndărătnic. Înaintau împotriva lui, cu paşi apăsaţi, cu gîndurile încordate. După o vreme, un zgomot neobişnuit ajunse la urechile celor şase cavaleri ai eliberării.

— Parc-ar fi o furtună undeva în apropiere, spuse Victor.

— Sau o cascadă ! se înfioră Maria.

După cîteva minute de mers zgomotul deveni mai distinct. Părea un şuierat metalic, ascuţit, uneori asurzitor, scos parcă de gura unui monstru.

— Atenţiune ! rosti Victor. Cred că se apropie o uşă... nu ! O poartă ! îşi aminti el. Asta trebuie să fie cauza zgomotului...

Într-adevăr, după alte cîteva minute de mers, raza lanternei se izbi de o poartă de metal, spartă la mijloc, care bara drumul. Şuieratul era produs de năvala aerului prin gaura din mijlocul porţii. Oare fusese anume pregătit monstrul de metal pentru a înspăimînta nepoftiţii ? Era una din primejdiile, de astă dată psihologice, de care amintea logofătul ?

— Să ne ferim de primejdii la fiece poartă ! avertiză inutil Lucia.

Ursu veni imediat lîngă Victor. Își scoase bastonul și împinse. Dar ușa nici nu se clinti.

— Să fie încuiată ? întrebă Ursu.

— Nu cred ! răspunse Victor. Atunci logofătul n-ar cere să ne ferim de primejdii. E numai închisă, așa îmi închipui eu, și dacă e încuiată într-un fel, e încuiată de curentul de aer.

— Să forțăm ! propuse vlăjganul.

— Dar cu grijă, Ursule ! Cine știe ce e dincolo de poartă ?...

Ursu nu împinse ușa nici cu bățul nici cu umărul. Își propti spatele în zid și-și repezi talpa piciorului în ușă. Ușa se crăpă, se deschise aproape pînă la jumătate, dar curentul o repezi cu zgomot la loc. Victor avu inspirația să țină lanterna aprinsă și să-i strecoare raza prin deschizătura de-o clipă. Văzuse tunelul, prelungindu-se, la fel de drept, dar parcă mai zărise, chiar sub pragul ușii și o idee mai departe, căscîndu-se un gol.

— Victor ! spuse vlăjganul. Eu o să bag cîțiva draci în ușă ca s-o deschid, iar tu să privești cu atenție prin deschizătură. Aprindeți toți lanternele !

Toți erau cu lanternele aprinse în spatele lui Ursu. Vlăjganul își încordă mușchii și începu să împingă ușa. Deschizătura se mărea mereu. Cireșarii descoperiră capcana. De la pragul ușii pe o distanță de vreo doi metri, tunelul nu avea podea...

— Ursule, mai poți ține deschisă ușa cîteva secunde ? întrebă Victor.

— Și mai mult ! răspunse vlăjganul, opintindu-se din răsputeri.

Victor nu mai ezită. Fără să spună un cuvînt celorlalți își făcu vînt și sări prin deschizătură. Ajunse cu bine dincolo înainte ca prietenii lui să-și revină din uimire. Aprinse lanterna și găsi lîngă mînerul interior al ușii un alt mîner în zid. Prinse iute cu o funie mînerul ușii, trecu funia prin celălalt mîner și începu să tragă. Cînd ușa se lipi de zid înnodă funia. Intrarea era liberă. Scăpat de povară, Ursu își reveni din amețeală. Îndreptă în același timp cu Victor lumina lanternei în jos.

Golul nu era prea adînc. Doar vreo cinci, șase metri. Dar din fundul gropii țîșneau în sus vîrfuri ascuțite : arme și pietre. Deși unele erau ruginite și altele tocite, ar fi străpuns încă ușor orice corp prăbușit în capcană.

— Brrr ! se îngrozi Maria. Dar cruzi mai erau castelanii. Nu-ți lăsau nici o șansă de scăpare. Noi cum trecem ?

Tic nu mai așteptă nici o invitație. Sări ca o pisică dincolo. Țombi imediat după el. Trecu și Ursu în partea cealaltă pentru a preîntîmpina vreo săritură neizbutită. Sări și Lucia, apoi Maria... Rămase Dan căruia în viața lui nu-i izbutise o săritură mai lungă de un metru, și pe care nu atît sulițele din fundul gropii, cît mușchii și încheieturile picioarelor, pline de alte suliți, îl obligau să fie nehotărît.

— N-aveți ce face ! glumi el cam încurcat. Trebuie să ne despărțim. Nu văd cum s-ar putea înjgheba o punte...

— Cel mai simplu lucru ! îi răspunse Ursu. Victor aruncă-i o frînghie.

Ceilalți nu bănuiau ce urmărește Ursu. Vlăjganul își propti picioarele pe gura micii prăpăstii apoi își lăsă trupul în cădere. Mîinile lui prinseră muchia cealaltă a gropii. Trupul coborî încet sprijinit în mîini și în picioare pînă ce atinse o poziție perfect orizontală. Puntea era gata !

— Treci mai repede ! răcni Victor la Dan, care privea cu ochi increduli toată scena. Bolnavul se dezmetici, puse repede piciorul pe ceafa lui Ursu și ținîndu-se cu mîinile de frînghia aruncată de Victor își păstră echilibrul pînă ajunse în partea cealaltă. Acolo se lăsă moale în brațele lui Victor.

— Dacă n-ai fi răcnit la mine, n-aș fi participat niciodată la un asemenea asasinat. Ești un monstru ! Și tu și celălalt !

Ursu apăruse lîngă el și deși nu i se vedea fața, toți înțeleseră că-i vesel :

— Iar tu ești ușor ca un fulg. Nici nu te-am simțit. Cînd ai slăbit ?

— În timp ce treceam, se răzbună Dan în felul lui.

Într-adevăr, pentru Ursu puntea aceea vie fusese un fleac. Victor desfăcu frînghia și ușa se închise cu zgomot.

— Pornim !

Tunelul părea fără de sfîrșit. Nici o geană de lumină nu se vedea în întuneric. Nimic nu prevestea apropierea

celuilalt capăt. Curentul de aer continua să fie rece și răscolitor. Cireșarii îl înfruntau senini. Pentru că nu mergeau pe apă, ca altădată, cu gheare de foc în urma lor, mergeau pe drum tare, de piatră, spre un castel alb, de marmură, care-i atrăgea ca un magnet cu enigmele și fiorii lui necunoscuți. Mai ales pe cel mai tînăr dintre ei, un băiat cîrn și blond, cu ochi sticloși și cu inima încălzită de apropierea unei revederi.

În cîteva locuri tunelul se bifurca. Victor înaintă cu precauție pe unul din brațe, și se pomeni la marginea unei prăpăstii hidoase. *„Pogoară și urcă apoi drept duce"* scrisese iscusitul logofăt în vechiul document. N-aveau voie să se abată de la drumul drept. Se întoarse, și cavalerii luminii își continuară drumul drept înainte. O altă poartă, asemănătoare cu prima, se ivi în raza lanternelor. Ce mare primejdie se afla oare îndărătul ei ? Dacă nu i-ar fi avertizat milostivul logofăt...

Abia împinse Victor ușa cu piciorul că o avalanșă de bolovani se prăbuși în cealaltă parte a coridorului subteran. Cînd totul se liniști, Victor deschise din nou ușa. Chiar sub pragul ei se afla o groapă aproape umplută cu bolovani. O capcană dublă cum fusese și prima. Pentru cel care ar fi căzut acolo, groapa devenea mormînt.

După ce trecură cu bine obstacolul, tinerii descoperiră și mecanismul care elibera avalanșa. Bolovanii se aflau într-o scobitură deasupra ușii. Unul din ei se sprijinea pe o platformă de metal. Deschiderea ușii îndepărta platforma și bolovanul de la bază se rostogolea, atrăgînd după el ceilalți bolovani. Avalanșa !...

— Capcana asta e un fel de document sigilat, spuse Victor. Nimeni n-a mai trecut pe-aici de multă vreme. Nici măcar cineva care cunoștea tainele castelului. La prima-poartă capcana putea fi deci evitată ca și prăbușirea bolovanului, dar aici, oricine și de oriunde ar fi deschis poarta, bolovanii trebuiau să cadă. Ultimul om care a trecut pe aici a intrat, nu a ieșit...

— Oare prin ce secol s-a plimbat pe-aici ultimul castelan ? visă Maria. Și cum era îmbrăcat ?

— Ca să aflăm, o trezi Dan, trebuie să ajungem întîi la castel ! Zău...

Și cireșarii porniră din nou prin gangul întunecos care părea că nu se mai sfîrșește.

6

Fata în alb iscodea prin ușa întredeschisă a camerei sale ceea ce se petrecea în curtea interioară a castelului. Cei trei oameni se plimbau neliniștiți de la un capăt la altul al curții. Omul cu cicatrice fuma țigară după țigară. El era singurul care vorbea. Gesticula și își strîngea pumnii, parcă își revărsa furia asupra cuiva. Cînd trecură pe lîngă ușă, fata în alb izbuti să-i fure cîteva cuvinte.

...„fir-ar să fie !... Tocmai acum cînd avem mai multă nevoie... cînd am fi descoperit în mod sigur..."

Mai mult nu auzi. Pașii se îndepărtaseră. Se așeză iarăși la pîndă. Omul cu cicatrice gesticula. Ceilalți doi nu scoteau un cuvînt. Îl ascultau și-l aprobau uneori cu mișcări din cap.

La un moment dat se opriră toți trei lîngă zidul cu crenele. Omul cu cicatrice părea că-i spune ceva grav celui cu ochii de viezure. Mîna lui indica sinuozitățile scării care ducea la crenele, apoi izbea aerul cu putere. Cel cu ochii de viezure își înclină capul, ba chiar spuse cîteva cuvinte. Imediat i se alătură și slăbănogul.

— Ssst Philippe... Tăcere ! șopti fata în alb. Uită-te pe furiș. Trebuie să se fi întîmplat ceva grav...

Omul cu ochii de viezure începu să escaladeze zidul. Se vedea de la primele mișcări că nu este obișnuit cu asemenea îndeletniciri. Urcușul era un chin pentru el. Prizoniera asista la un spectacol de acrobație comică și abia își stăpînea rîsul. Mîinile, picioarele și trupul erau mereu în conflict, transformînd ascensiunea viezurelui într-o scenă caraghioasă, grotescă, dar și primejdioasă, pentru că în apropierea crenelelor, o mișcare bruscă îl dezechilibră, lăsîndu-l cîteva clipe agățat într-o singură mînă.

Cînd ajunse în vîrf, omul cu ochii de viezure se culcă mai întîi pe spate și răsuflă adînc și prelungit : parcă se aproviziona cu aer.

Încerca să-și refacă puterile și mai ales să-și alunge spaimele.

În sfîrșit se ridică în genunchi, își făcu semnul crucii și începu să înainteze, în brînci, pe marginea zidului. Ajuns într-una din despărțituri, le adresă un semn cu

mîna celor de jos, apoi se așeză, în spatele unei piramide de piatră, în rol evident de iscoadă.

Omul cu cicatrice îi mai spuse cîteva vorbe, apoi il părăsi îndreptîndu-se, urmat de slăbănog, spre izvorul de la celălalt capăt al curții. După ce cercetă cu atenție zidul din spatele izvorului și schimbă cîteva cuvinte cu slăbănogul își întoarse brusc privirile spre ușa secretă dindărătul căreia îl spiona fata în alb.

Prizoniera tresări. Avea impresia că privirile li se întîlniseră. Închise fără zgomot ușa și se retrase pe pat împreună cu Philippe.

— Ssst ! Să ne facem că nu știm nimic, Philippe. Oare ne-a observat ?

Clipele treceau încet. Ușa însă nu se deschise. După o așteptare lungă și plină de emoții fata coborî din pat și se duse în vîrful picioarelor spre ușa secretă. Își lipi urechea de ușă, dar nu auzi nimic. Aștepta cîteva minute într-o încremenire de piatră, apoi își ridică mîinile spre crăpătura ușii. Prinse cu degetele marginea și trase ușor. Ușa nu se mișcă. Trase mai tare. Nimic... Zmuci cu toată puterea... ușa rămînea imobilă.

— Ne-au închis ! țipă fata în alb.

Și alergă spre ușa grea de metal din mijlocul peretelui de marmură. Ca întotdeauna, și de astă dată, era încuiată. Alte cîteva minute de împietrire. Apoi își îndreptă cu o mișcare energică trupul. Luă o atitudine nepăsătoare, aristocratică. Începu să se plimbe cu mers lin, elegant. Dar pe obraji i se prelingeau lacrimi mari, calde...

7

Cireșarii mergeau înainte prin tunelul întunecos. Nici o poartă nu li se mai ivise în cale. Undeva, tunelul se înălța cu cîteva trepte. Victor le numără. Erau șapte în total. Puse piciorul pe prima treaptă, dar imediat și-l retrase. Oare aceste trepte nu constituiau și ele o poartă ? Fără îndoială că da. Ciocăni cu bastonul de alpinist în prima treaptă. Zgomot dur, greu. A doua la fel. A treia la

fel. A patra suna altfel. La fel şi a cincea. Şi a şasea. Ultima sună din nou dur, înfundat. Deosebirea de zgomote nu putea fi întîmplătoare.

— O nouă capcană ? întrebă Tic.

În loc de răspuns, Victor izbi cu călcîiul în treapta a patra. Simţi cum călcîiul i se duce în gol şi chiar se formă un gol în locul celor trei trepte, care-şi trădaseră menirea la ciocăniturile lui.

Gaura pe care o dezveliră treptele prăbuşite era profundă. O adevărată prăpastie. Ca şi celelalte capcane era o condamnare sigură la moarte !

— Brrr ! Ce cumplit ! se înfioră Victor. Castelul era atît de bine tăinuit că nu mai avea nevoie de paznici. Dacă vreun oştean indiscret sau vreun călător oarecare găsea intrarea şi voia să pătrundă taina, aici îi rămîneau oasele. Chiar dacă ar fi scăpat de prima capcană, cred că atîta spaimă i-ar fi intrat în oase că nu ştia cum să se mai întoarcă afară. Nu-i mai ardea lui de taine.

— Gaura nu e largă, anunţă Ursu. Se poate sări uşor.

Cu toate acestea, vlăjganul se postă deasupra deschizăturii, gata să intervină la orice mişcare greşită, şi pentru a da o mînă de ajutor fetelor şi lui Dan.

Gangul continua tot în linie dreaptă. Dar undeva în fund se zărea parcă o gaură mică, albastră. Cireşarii îşi iuţiră paşii, încrezători în indicaţiile fără greş ale logofătului de divan Cristache Zogreanu. Pata aceea albastră se apropia văzînd cu ochii. Era capătul tunelului. Ursu ieşi înaintea lui Victor afară. Îl împinsese obiceiul său de a face recunoaşteri rapide. Din fericire se grăbise. De aceea, lovitura în loc s-o primească în cap sau în gît, o primi în rucsac. Surprins se întoarse înapoi, tocmai pentru a mai apuca să vadă căderea unei săbii uriaşe, mîncate de rugină. După cîteva sute de ani poate că lama ei nu mai era în stare să taie. Cîndva însă, căderea ei ar fi despărţit capul de trunchi într-o clipită.

Păţania lui Ursu cu deznodămîntul ei comic aduse buna dispoziţie în rîndurile cireşarilor.

— Dacă nu ne-am gîndit că şi ieşirea e o poartă ! spuse Victor, jumătate vesel, jumătate serios. Şi era doar la mintea oricui... Oare cît de lung să fie tunelul ?

— 11349 ! răsuflă Lucia.

Ceilalţi o priviră uimiţi. Numai Ursu o luă în serios :

— Nu se poate. Nu are mai mult de 8 kilometri...

— 11349 de pași ! trăsni Lucia.

— Ești nebună ? se zgîi Maria la ea. Nu cumva ai numărat ?

— Ce să fac ! Mi s-a părut atît de stupidă pălăvrăgeala voastră încît m-am gîndit că-i mai bine să fac o treabă utilă. Mi-am numărat pașii. Vă rog deci să mă iertați că n-am participat la discuție. 11349 de pași ori... ori... 70 de centimetri... Cît face, Ursule ?

— Șapte mii nouă sute și vreo cinci zeci de metri... Numai o clipă... Exact : 7944 de metri. Aproape 8 kilometri.

— Uff ! Răssanta Lucia ! ! o blagoslovi Dan. N-ai învățat nimic din toate plimbările noastre. De ce te apuci să calculezi distanțele dacă-l ai pe Ursu lîngă tine ? Cînd o să te lecuiești ?

Cireșarii ieșiră cu totul la lumină. Mai urcară cîteva trepte apoi se pomeniră pe un platou stîncos, așezat la capătul unei coame cu pereți abrupți, prăpăstioși, care atingeau pămîntul la sute de metri mai jos. Coama ducea spre o îngrămădire uriașă de stînci ascuțite. Se aflau într-un fund de căldare, înconjurați din toate părțile de munți uriași, inaccesibili, mai degrabă într-un fund de prăpastie pe unde nu cutezau decît vulturii. În mijlocul platoului suspendat se înălța îngrămădirea aceea de stînci semețe, ascuțite, amenințătoare...

— Cetatea Vulturilor ! rosti prichindelul cu toată emoția lumii în priviri.

Și chiar în clipa cînd Tic o numi, insula de piatră din mijlocul prăpastiei se transformă în fața privirilor avertizate într-o fantastică și inexpugnabilă cetate naturală. Și tot atunci, din seninul cerului, un vultur începu să plutească deasupra înfricoșătoarelor stînci, ca pecetea regăsită a unor secole trecute.

Era vremea prînzului. Uriașa văgăună se umpluse de soare. Cineva aminti de odihnă. Altcineva, cu ochi și cozi negre, se rugă de toți ceilalți să nu se oprească pînă la intrarea în cetate, la poarta Castelului.

Creasta pe care porniră cireșarii era lărgită de mîna omului, și forma o adevărată punte de legătură între tunel și cetate. Aproape trei kilometri ținu drumul de piatră și soare pînă cînd ajunseră la porțile Cetății. Îngrămădirea de stînci era despicată drept în mijloc. Acea despărțitură falnică trebuia să fie poarta de in-

trare în cetate. Dar nu se vedea nicăieri nici un castel, nici o coloană, nici o arcadă, nici o revărsare de eleganţă şi fast domnesc. Totul era tăcut şi brutal şi sălbatec, aşa cum hotărîse natura.

Cireşarii se opriră pe un platou îngust, îşi lepădară bagajele, şi cu umerii liberi ca nişte aripi, cu privirile limpezi şi purificate de atîta cer, stăteau în faţa cetăţii gîndindu-se nu la o năvală zgomotoasă şi haotică, ci la un marş senin, cum se potrivea unor cercetători.

— Întîi un popas pentru refacerea forţelor, pentru aranjarea ţinutei... spuse Lucia.

— Apoi ne facem intrarea triumfală în cetate !... se bucură Dan.

— Poate că vom găsi şi castelul... îşi destăinui Maria visul şi dorinţa.

De departe, se auziră cîteva bubuituri înfundate ca nişte salve de salut. Tinerii însă nu le aşteptau. Oare ce însemnau acele bubuituri ? În locul veseliei se urca încet, încet în sufletele lor neliniştea.

CAPITOLUL XVII

1

Soarele trecuse de zenit. Razele grele, pline de aur incendiau cetatea mută. Cireşarii porniseră în marş triumfal spre poarta cetăţii. Truda, şi chinul, şi emoţiile, şi încleştările, şi visele lor erau răsplătite. Pătrundeau, după veacuri de linişte netulburată, în cea mai tainică şi mai ascunsă cetate dintre toate cetăţile ţării.

Nici un glas însă nu-i întîmpină, nici o trompetă speriată nu anunţă temerara lor apariţie. Nici un cavaler îmbrăcat în haine de epocă nu-şi duse mîna dreaptă la piept, pentru a face plecăciunea şi chemarea cuvenită : „Sosesc excelenţele lor... Cireşarii..." Şi totuşi, tinerii pătrundeau pe poarta cea mare a cetăţii, îşi purtau paşii înfioraţi pe lespezi de granit, treceau printre coloane şi arcade naturale de piatră. Înaintau spre intrarea castelului. Două stînci îşi apropiau crestele, parcă atingîndu-şi-le, alcătuind o poartă ciudată, ca un triunghi isoscel. Abia cînd trecură pragul invizibil al porţii de cremene, ochii lor întîlniră primele străluciri ale castelului.

Ajunseseră într-un uriaş amfiteatru descoperit, cu pereţii rotunzi căptuşiţi în marmură. Podeaua amfiteatrului pardosită cu lespezi de granit era tăiată în mijloc de un drum îngust bătut din plăci albe de marmură. Drumul alb şi strălucitor lega poarta triunghiulară de cremene de altă poartă care se zărea ca o arcadă de gheaţă sclipitoare, ca o provocare şi o răzvrătire a naturii. Intrarea în castel ! Capetele ascuţite ale stîncilor nu lăsau să se vadă turnurile şi cupolele castelului. Dar în sufletele cuceritorilor nu mai era loc pentru îndoieli şi spaime. Erau atît de siguri că se află în vechea curte domnească în care se adăpostiseră în vremuri de cumplită bejenie, familia domnească şi averile ţării !

De-a lungul zidurilor rotunde se ridicau din loc în loc cuburi de piatră folosite cîndva ca jeţuri şi bănci de către castelani. Două havuzuri secate găureau podeaua de cremene, la dreapta şi la stînga punţii de marmură. Lîngă unul din bazine încremenise de veacuri o amforă veche. sveltă şi intactă, acoperită cu lac negru şi încrustaţii albe.

Privirile cireşarilor alergau uimite prin marele amfiteatru descoperit. Reflexele marmurii le frigeau ochii. Se uitau, nemişcaţi şi tăcuţi, şi priveau totul cu tresăriri şi respiraţii nesigure. Într-un tîrziu, Victor rupse tăcerea :

— Castelul e pustiu ! Nimeni n-a trecut pe-aici !

Într-adevăr, în pulberea care acoperise granitul şi marmura ca un voal nu se zărea nici o urmă, nici o călcătură.

— Şi totuşi, descoperi Lucia, sînt urme... Cineva a umblat pe-aici.

Ochii ei zăriseră nişte semne ciudate undeva pe pardoseala de granit. Parcă trăsese cineva prin pulbere o linie subţire, sinuoasă care ducea spre havuzul din stînga. Lucia urmări curioasă linia pînă la marginea bazinului.

— Nu înţeleg ce poate fi ? Oare...

Dar nu reuşi să-şi termine fraza. Simţise ceva mişcîndu-se la picioarele ei şi cînd coborî privirile... Groaza o paralizâ... Ultima imagine pe care o reţinu fu aceea a reptilei gata să sară... O dungă vînătă, cu capul triunghiular cu o umflătură în vîrful botului... Nu mai simţi înţepătura viperei... se prăbuşi lin pe lespezile de granit...

În aceeaşi clipă sări şi Ţombi. Observase mişcarea tîrîtoarei şi-o decapită încă în aer. Din nefericire, după ce colţii subţiri ca nişte ace îşi injectaseră veninul în gamba Luciei. Ţombi lepădă capul viperei undeva în havuz şi se azvîrli apoi asupra panglicii vinete cutremurată de convulsii, care parcă voia să-şi caute capul. Nu mai putea face însă rău nimănui.

Totul se petrecuse în cîteva secunde. Cînd Ursu se repezi spre bazin, Lucia cădea moale pe lespezile de cremene. O luă în braţe, şi o întinse pe un cub de piatră. Victor apăru lîngă el, palid, străveziu :

— O viperă cu corn, Ursule.

Vlăjganul nici nu-i mai auzi cuvintele de groază. Cînd îl văzuse pe Ţombi lepădînd capul reptilei parcă simţise prăvălindu-se asupra lui un trăznet negru, al morţii. Şi

ca întotdeauna în clipele supreme, se răzvrăti totul în el și deveni de o luciditate crudă. Pe cubul de piatră nu se afla numai un muribund, se afla Lucia, se aflau toți prietenii lui. Se repeta parcă scena trăită o dată, de mult, la Peștera Neagră, cînd o salvase pe Lucia din ghearele ursului. Ca și atunci timpul trebuia simțit și cules în sutimi și zecimi de secundă.

Îi îndepărtă brutal, cu mîinile pe toți ceilalți. Avea nevoie de lumină. Trebuia să găsească mușcătura reptilei... dacă o mușcase... Oare o mușcase ?... Oare nu leșinase Lucia numai văzînd-o cum țîșnește, numai auzindu-i șuieratul ? Mușcătura nu putea fi decît sub genunchi... Mai sus nu putea ajunge capul tîrîtoarei. Cercetă gambele Luciei cu fixitatea și puterea unor lentile. Poate că niciodată nu-și încordase atît de cumplit privirile... Și zări pe piciorul drept, la mijlocul gambei, două înțepături fine, două punctișoare roșii. Trecuseră doar cîteva secunde !

Degetele lui Ursu se încleștară cu putere de oțel în gamba Luciei. Prin cele două puncte începu să picure sînge. Era tot ceea ce dorise el ; toată rugăciunea lui era să vadă țîșnind sîngele. Apoi își lipi buzele de pata roșie și începu să sugă pînă ce simți că i se umple gura de sînge. Cleștele degetelor se desfăcu. Lucia era salvată ! Nu era o dorință, era tot adevărul vieții lui în gîndurile acelea... Scuipă sîngele otrăvit în bazin, apoi răcni :

— Spirt ! Alcool !

Victor îl aștepta cu sticla de spirt pregătită. Făcuse deja un tampon de vată îmbibat cu alcool pe care-l aplică pe gamba Luciei. Ursu îi smulse sticla din mînă, scuipă de cîteva ori, apoi o duse la gură și începu să bea. Sticla era plină cu alcool pur, de 95 de grade. Cînd i-o înapoie lui Victor, lichidul de foc coborîse la jumătate.

Toți se uitară la el uluiți. Nu înțelegeau nimic. Pînă cînd auziră țipătul dement al Mariei :

— Aaaa ! Doamne ! E rănit în gură ! Azi dimineață !... Rîsul !

Se repezi spre el. Vlăjganul se așezase pe cubul de piatră lîngă Lucia. Își simțea gîtul ars. Sîngele îi frigea carnea. În cap parcă i se zvîrcoleau milioane de vipere. Expiră îndelung de cîteva ori, ca să-și alunge incendiul dinăuntru, apoi se întinse pe piatră și închise ochii. Exact în clipa cînd, lîngă el, Lucia făcu prima mișcare

și-și trimise privirile amețite, nebuloase, spre prietenii din jur.

Vreme de cîteva ore organismul vlăjganului duse o luptă crîncenă cu veninul viperei. Alcoolul acceleră și întări împotrivirea sîngelui. Cireșarii priveau neputincioși zvîrcolirile prietenului lor. Șiroaie de sudoare îi curgeau de pe față, maioul era numai apă, parcă se lichetia. Îmbibat de alcool și amețit de otravă, Ursu își pierduse de mult cunoștința. Trupul lui de oțel respingea atacul nemilos al otrăvii ; sîngele, celulele, forțele de miracol ale organismului izgoneau veninul cumplit care ucidea orice vietate în mai puțin de două ore. Tic și Lucia și toți ceilalți nu se mișcară o clipă de la căpătîiul lui. Degetele Luciei se plimbau neîncetat prin părul lui Ursu, în timp ce mîinile prichindelului îi cuprinseseră brațul drept și i-l strîngea dureros, parcă voiau să transmită sînge, viață, căldură, tot ceea ce puteau da.

Maria, Dan, Victor stăteau ca niște statui în jurul cubului de piatră, urmărind tăcuți și asupriți de spaime și speranțe convulsiile inconștiente ale prietenului lor. Numai după ce se scurseseră două ore de la autoleșinul lui Ursu, Victor aruncă primele ancore ale speranței :

— Două ore ! Scapă ! Sigur ! Absolut sigur !

Era atîta convingere disperată în vorbele lui, că ele singure ar fi avut puterea să-l salveze pe Ursu. Fețele cireșarilor se mai luminară. Tic și Lucia mai ales se uitau la Victor cu ochii plini de lacrimi și de lumini. Spasmele și convulsiile parcă se domoleau și se răreau. Dar valurile de sudoare erau și mai abundente. Cîteva zvîrcoliri sălbatice atraseră iarăși sfredele în inimile tinerilor. O răsuflare profundă... apoi trupul lui Ursu rămase nemișcat. Tic simți cum brațul pe care-l ține în mîini își pierde încordarea și se înmoaie. Era cît pe-aici să țipe, dar auzi glasul lui Victor :

— Gata ! A trecut orice pericol... Doamne, ce frică mi-a fost !... Nu știu dacă alt om pe lume ar fi rezistat la veninul ăsta... Și-ncă atît de aproape de inimă...

Respirația lui Ursu devenise iarăși normală. Trăsăturile feței i se destinseră. Trăia. Organismul biruise în lupta cu otrava necruțătoare.

— Nici un medic n-o să creadă povestea asta, continuă Victor. Vipera cu corn este cea mai ucigătoare reptilă din toată specia asta scîrboasă.

Bolnavul de pe cubul de piatră făcu o mișcare cu mîna. Toți își ațintiră privirile asupra lui. Se trezise. Dar nu deschise ochii. Așteptă să-și revină din ameteală. Îl durea groaznic capul și mai simțea încă arsuri în gît. Dar gîndurile i se limpezeau și își amintea toate amănuntele... degetele care strîngeau gamba... cum sugea sîngele Luciei și o dată cu el veninul reptilei... Cum golea sticla cu alcool... Ultima imagine pe care și-o amintea era mișcarea vie a Luciei... apoi o ceață caldă, blîndă care-l dobora... Mai așteptă cîteva clipe... Simți cum îi revin puterile, cum îi piere durerea, cum aude toate foșnetele și parcă și multe bătăi de inimă...

Deschise ochii și sări în picioare ca un arc. Își privi prietenii zîmbind. Îi era teamă de cuvinte multe și-l speriau mîngîierîle. Trebuia să oprească totul ! De aceea glumi :

— Nu cumva v-ați speriat ! ? Cînd am văzut sticla cu alcool în mîna lui Victor m-a apucat pofta să beau și să mă îmbăt ! Dar a fost prea tare. Ce-aș mai trage o dușcă ! Zău, Victor, o dușculiță...

— Ursule ! îl dojeni Maria. Ce tot palavragești ?

— Ce palavre ! Dacă-i vorba pe-așa, mă jur să nu mai pun toată viața în gură alcool... curat ! Și vă sfătuiesc și pe voi să faceți la fel, brrr... tare mai e... face explozie în gură.

Victor cam înțelegea ce se întîmplă cu Ursu și se hotărî să-i vină în ajutor :

— Ca să vezi ! Și noi ne-am închipuit alte drăcii... A doua oară nu mai vezi tu alcool de la mine, chiar de te-ar mușca o sută de vipere cu corn. Nu ție îți trebuia alcool, ci viperelor, săracele. Sînt sigure că mor la jumătate de oră după ce te mușcă.

Înfloreau iarăși zîmbete pe fețele cireșarilor. Trecuseră prin clipe de iad cum poate nu mai trecuseră pînă atunci. Vlăjganul îi întrebă brusc :

— Ei, cum arată castelul ? Nu cumva mi-ați vegheat somnul de beție ?... Eu să fi fost în locul vostru, chei, vă prezentam pînă acum fetei în alb.

Cuvintele lui Ursu readuseră seninătatea și veselia. O singură ființă schimbase o durere cu alta. Tic. Cîteva ore o uitase pe fata în alb. Dar începea iarăși să și-o amintească și de cîte ori și-o închipuia undeva, aproape, simțea ceva sfîșietor în inimă.

— Sînteţi gata toţi ! ? întrebă Victor cu prefăcută severitate. Cine ştie ce ne aşteaptă de aici înainte... ? Lucia, cum stai cu piciorul ?

Lucia nu simţea nici o durere în locul muşcăturii. Atît de iute îi fusese supt sîngele otrăvit că nici măcar nu i se umflase piciorul. O durea în jur, acolo unde degetele lui Ursu lăsaseră urme vinete.

— Ei ! Cum stai cu piciorul ?

— Parcă nu l-aş avea, glumi, în sfîrşit şi Lucia.

— Tu, cum îţi simţi capul, Ursule ?

— Tot parcă nu l-aş avea...

— Să nu ţi-l pierzi de tot... adăugă Dan cu aer nevinovat, dar văzîndu-l pe Ursu roşind se grăbi să adauge : Mai de dimineaţă era să ţi-l taie iataganul... mai adineauri Lucia... adică... Gata !

— Vezi să nu ţi-l ţuguiez eu pe al tău, îi şopti Tic la ureche lui Dan.

— Cum ? ! se aplecă Dan uimit spre urechea care i se întindea.

— Foarte simplu ! Cu un pumn ! preciză puştiul, bineînţeles tot pe şoptite.

Dar nimeni nu luă în seamă schimbul şoptit de cuvinte dintre cei doi cireşari.

— Luăm bagajele cu noi ? întrebă Maria.

— Cum vrea fiecare, răspunse Victor. Dar poate că ar fi mai bine să le luăm. Gata ? atunci să intrăm în castel o dată cu amurgul.

Porniră spre intrarea arcuită, pe drumul de marmură. Lucia şi Ursu rămaseră la urmă. Ea îşi lipi capul de pieptul lui, şi în clipa cînd îi simţi palmele alintîndu-i părul, se desprinse, îl apucă de mînă şi-l trase după ea ţipînd şi înveselindu-se aşa cum nu i se mai întîmplase niciodată :

— Hai, Ursule ! Hai să încălzim castelul ăsta rece şi răutăcios ! Hai să-i aprindem marmura !...

Vlăjganul fu nevoit să alerge după ea. Şi trupul ei era atît de zvelt şi mişcările atît de sprintene încît îi venea s-o apuce de mijloc şi s-o azvîrle spre cer şi s-o prindă în braţe şi iar s-o azvîrle. Şi Lucia îl trăgea de mînă, repezindu-şi paşii pe lespezile de marmură...

Cei doi nici nu-l văzură pe Tic rezemat de arcada intrării de gheaţă. Trecură pe lîngă el în goană, aprinşi

de emoţii, fericiţi. Prichindelul închise o clipă ochii pentru a zăvorî în el imaginea unei fete negricioase, îmbrăcată în alb, care trăgea veselă de mînă un băiat speriat, neîncrezător, dar atît de fericit şi de cald în adîncurile lui.

2

Omul cu ochii de viezure stătea de cîteva ore în crăpătura de piatră iscodind fără încetare zona ceţăţuiei. Un timp nu zări totuşi nimic. Nici o fiinţă nu voia să tulbure liniştea pădurii. Îl mustră în gînd pe omul cu cicatrice pentru veghea inutilă, caraghioasă şi incomodă la care-l condamnase. I se părea atît de tăinuită şi de invulnerabilă cetatea, încît rolul lui de iscoadă acolo la crenele nu avea nici un rost.

Tocmai se gîndea că ar fi cazul să coboare, cînd privirile lui deosebiră o mişcare în desişul pădurii. Pe cărăruia de legătură cu lumea urca o patrulă de oşteni. Oamenii mergeau agale, cu armele pe umăr, unii iscodind desişurile, alţii privind spre cetăţuie. Cînd ajunseră într-un luminiş, în mijlocul căruia se afla o movilă, se opriră. Apoi se urcară toţi pe movilă şi trecură în revistă regiunea. Unul dintre ei descoperi pesemne ceva, pentru că arătă cu mîna într-o anumită direcţie. Porniră toţi într-acolo şi ocoliră stînca, parcă pentru a dispare din raza vederii celui care pîndea la crenele, dar reapărură foarte repede, în formaţie ciudată. Mergeau în şir, retrăgîndu-se parcă din faţa unui inamic. Mergeau cu spatele şi cu armele pregătite să tragă.

După cîteva clipe, omul cu ochii de viezure văzu şi inamicul care-i forţase să se retragă. Era o ursoaică brună, înaltă şi puternică. Părea foarte agitată şi mînioasă. Pesemne că fusese tulburată în timp ce se hîrjonea cu ursuleţii. Sălbătăciunea înainta ameninţător spre oşteni. Omul cu ochii de viezure îi văzu ridicînd armele şi imediat auzi şi bubuiturile. Speriată de trăznetele care-i spărseseră auzul şi de gloanţele care-i vîjîiseră pe la

ureche, ursoaica se trezi din furia inutilă şi făcu repede cale întoarsă.

Patrula mai zăbovi puţintel apoi îşi continuă drumul spre cetăţuie. Omul cu ochii de viezure îi văzu pe oşteni oprindu-se într-un luminiş ca pentru popas. Pentru că se aşezaseră pe iarbă, unul scoase din raniţă un şervet şi cîteva pachete, altul o sticlă, altul îşi aprinse o ţigară.

Viezurele se pregătea iarăşi să coboare dar îi ajunse la ureche un fluierat sacadat, care părea că vine din cealaltă parte, de peste cetăţuie, din zona sălbatecă şi inaccesibilă. Îşi întoarse privirile într-acolo şi zări în depărtare silueta ciobanului. El fluiera, ca să sperie, pesemne, fiarele pădurii, sau ca să-şi îndemne paşii la mers vîrtos. Cu desaga în spate, cu ciomagul în mînă mergea fără să-i pese de nimic. Trecu prin dreptul crenelelor şi chiar privi spre o anumită despicătură, dar nu prea încordat şi nu prea multă vreme pentru că auzise zgomote în vale şi descoperise oşteni în luminiş. Şi îşi grăbi paşii, parcă se lua la întrecere cu cineva, iar cînd ajunse în luminiş îşi lepădă desaga şi se aşeză pe iarbă alături de oşteni.

Omul cu ochii de viezure urmărise totul, ca un aparat de fotografiat. Nu mai ezită nici o clipă : trebuia să coboare. Şi chinul reîncepu. La fiecare treaptă se oprea şi-şi blestema zilele. Era atît de preocupat cu blestemele şi coborîşul de iad încît nu-şi observă tovarăşii apropiindu-se de zidul cu crenele şi oprindu-se la poalele lui. Şi se înecă chiar la mal. Piciorul îi alunecă din ultimul mîner... şi se pomeni în braţele omului cu cicatrice.

— Ce s-a întîmplat ? întrebă şeful după ce-l repuse energic în poziţie verticală.

— Nu... Nimic ! dar... se bîlbîi încă năucit viezurele.

— A sosit patrula ? îl luă la rost omul cu cicatrice.

— Da ! I-a atacat ursoaica...

— Te pomeneşti c-au tras în ea ?

— Nu... numai au speriat-o...

— Aha ! Va să zică de acolo veneau împuşcăturile ! descoperi slăbănogul.

— Da... dar am mai văzut pe cineva.

Omul cu cicatrice îşi duse degetul la frunte :

— Pe cine ?

— Pe cioban ! S-a întors. Şi stă de vorbă cu oştenii...

— Unde ?

— Chiar aici, în fața cetății, în luminiș.

— Da... da... În sfîrșit ! Acum e acum. Știți ce aveți de făcut ?

Cei doi își priviră șeful întrebător.

— Fiecare cîte o cameră. Trebuie să găsim neapărat cealaltă ieșire... Nu mai avem voie să pierdem nici un minut.

Nu îndrăzniră să-l contrazică. Numai slăbănogul adăugă :

— Dac-am avea o scară mai înaltă...

— Nu cred că-i nevoie... Nu scară ne trebuie... Ci...

Omul cu cicatrice își duse degetul la frunte :

— Cap... asta ne trebuie...

Apoi plecă, lăsîndu-i pe cei doi nehotărîți și uimiți.

— Măcar recunoaște că n-are nici el, murmură slăbănogul.

— Mai bine ți-ai vedea de treabă, îi atrase celălalt atenția. Nu-mi plac de loc chestiile astea. Ai ceva împotriva lui, spune-i.

Slăbănogul tresări și se uită speriat spre tovarășul lui:

— Nu cumva ai de gînd...

Omul cu ochii de viezure îl privi cam disprețuitor :

— Zău c-ai merita !... Dar n-are nici un rost să ne pierdem timpul. Dacă nu descoperim în cel mai scurt timp ieșirea secretă... ne putem aștepta la orice deznodămînt.

Fără să mai zăbovească, pătrunseră în castel.

3

Fata în alb stătea întinsă pe pat cu Philippe la picioarele ei. Ținea ochii închiși, iar brațele ei albe băteau aerul ca niște aripi. Un singur gînd o obseda și încă n-avea puteri să-l treacă în caietul cu scoarțe de piele : *„...ziua de azi sau ziua de mîine va fi și pentru mine ziua hotărîtoare... Aș avea o singură dorință... implor atît de mult clipele să mi-o înfăptuiască... aș dori atît de mult... n-am nici*

măcar curajul s-o aștern pe hîrtie... i-o voi șopti încet, la ureche, lui Philippe...".

Așa că nimeni nu auzi dorința fetei în alb. Dar cine nu i-o cunoștea în camera aceea mare și albă de marmură? De cîte ori n-o șoptise cupolei înalte și lespezilor supuse de la picioarele ei și firidelor lucitoare și pereților reci ?

Fata în alb tresări :

— N-ai auzit nimic, Philippe ? întrebă ea cu teamă.

Își încordă din nou auzul și așteptă în nemișcare. Clipele se scurgeau mute, se scurgeau încet. Philippe sări din pat și se îndreptă cu mișcări mlădioase spre ușa acoperită, postîndu-se ca un ghem în fața ei. Molipsindu-se parcă de la alunecarea felină a lui Philippe, fata în alb porni după el. Cînd ajunse în fața ușii se opri :

— Sssst ! șopti ea. E cineva în partea cealaltă...

Motanul i se lipi de picioare așa cum făcea numai cînd voia s-o liniștească.

Fata în alb își alunecă mîna spre pătratul de marmură, își purtă fără zgomot degetele pe muchia nevăzută, prinse marginea ușii și trase brusc.

În deschizătura ușii se ivi chipul omului cu cicatrice.

4

După coridorul în formă de cruce, Victor înțelese că se află în castelul pe care-l descrisese fata în alb. Cireșarii ajunseseră la punctul unde se întretăiau cele două coridoare pardosite cu lespezi de marmură. Prizoniera le trimisese un plan foarte fidel. Fiecare ușă era trecută, distanțele erau surprinzător de precise, pînă și numărul lespezilor de marmură corespundea. Și cu toate acestea nici un semn, nici un zgomot, nici o urmă, nicăieri. Parcă de sute de ani nu mai trecuse nimeni pragul castelului. Era halucinant, totul. Enigma castelului și a fetei în alb începea iarăși să-i obsedeze, să-i îmbolnăvească pe cireșari. Crezuseră că ajungînd în castel totul se va lămuri, misterele se vor spulbera precum colbul de pe supra-

feţele de marmură. Şi iată că, dimpotrivă, totul se întuneca, enigmele se îngroşau.

— Deocamdată să nu ne grăbim cu nici o concluzie, spuse Victor. Mai întîi să cercetăm încăperile castelului. Să începem la inspiraţie.

Revenind de la capătul coridorului în formă de cruce, cireşarii se opriseră chiar între primele două uşi din apropierea intrării : la dreapta sau la stînga ?

— În care vrei, Ticuşor, mai întîi ? întrebă Ursu.

Tic rămase cîteva clipe în cumpănă. Apoi se hotărî:

— În dreapta.

Uşa mare, de metal, era acoperită cu un strat gros de rugină. Ursu împinse cu toate puterile şi reuşi s-o deschidă. Mîinile i se făcuseră roşii, iar izbitura brutală împrăştie pe marmura albă o pulbere ruginie.

— În camera asta n-a intrat nimeni, spuse Victor înainte de a-i trece pragul. Sau cel puţin, pe uşa asta n-a intrat nimeni de cîteva secole.

Cireşarii pătrunseră în încăpere : Un cub imens, alb, luminos, dar trist. Recunoşteau camera după planul fetei în alb. Aceleaşi dimensiuni, aceleaşi firide săpate în perete, aceeaşi coloană ciudată, de marmură, în mijlocul încăperii. Cu singura deosebire că încăperea lor era mobilată, sau fusese mobilată cîndva, la vremea ei. Cîteva jeţuri roase amarnic de vreme erau aşezate ca un evantai în preajma unui baldachin din care nu mai rămăseseră decît coloanele subţiri şi împletite, de bronz, şi scheletul acoperămîntului, iar dedesubt ruinele unui pat domnesc. Tot ce fusese cîndva stofă, pînză, piele, suprafaţă, culoare devenise pulbere. Mai atîrnau doar cîteva zdrenţe cenuşii, uscate şi cîţiva ciucuri arămii, pe care vremea şi păsările răpitoare încă nu-i destrămaseră. În apropierea unei firide, o masă de marmură neagră, cu picioarele curbate de metal îşi păstrase încă înfăţişarea domnească. Pe masă adormise o amforă ciudată de argint înconjurată de zece cupe aurite, toate zvelte, toate într-un picior ca nişte paznici. Într-o firidă se odihneau sub pulberea vînătă vase de argilă smălţuite şi puzderie de tacîmuri aurite.

Nimic, nici o urmă, nici o dîră în pulbere nu arăta că pătrunsese altcineva în încăpere. Cireşarii priveau cu emoţie, cu fiori, cu tăcere plecată acea pagină încremenită a istoriei. Numai gîndurile clocoteau în capul lor, gînduri

multiple, şi mai ales întrebări la care nu puteau încă să răspundă. Victor i se adresă lui Ursu în şoaptă :

— Încearcă tu să deschizi uşa de fier. Eu caut uşa secretă.

În timp ce Victor şi Ursu se străduiau să deschidă cele două uşi, ceilalţi îşi apropiau privirile timide şi încredule de lucrurile răspîndite în încăpere. Mai văzuseră pînă atunci în muzee obiecte asemănătoare, dar toate erau lustruite, curate, păzite de geamuri de cristal. Lucrurile lor păstrau însă colbul sfînt al istoriei pe ele, toate erau pline şi învelite de răsuflarea secolelor. Oare ce mînă apropiase ultima dată gura amforei de cupele aurite şi în sănătatea cui se închinase ?

Glasul lui Victor îi trezi pe ceilalţi din visul vechi cu colb şi mucegai, cu fiori şi enigme :

— Veniţi în curte !

Victor reuşise să deschidă uşa secretă, aproape în aceeaşi clipă în care Ursu deschisese uşa de metal. Cireşarii ieşiră întîi în curtea interioară. Era aidoma celei pe care le-o descrisese fata în alb. Goală, pustie, înconjurată de ziduri înalte, cu neputinţă de escaladat. O colindară de la un capăt la altul, dar nu găsiră nimic altceva decît un bolovan scobit şi cioplit pe margini care semăna cu o bancă.

Tinerii se întoarseră, închiseră fără zgomot uşile şi reveniră tăcuţi pe coridorul de marmură. Urmau să pătrundă în încăperea vecină, din stînga.

Noua cameră nu se deosebea de cea pe care abia o părăsiseră. Aceeaşi mobilă veche roasă de vreme, acelaşi colb, des, vînăt, aceeaşi atmosferă tristă, apăsătoare. Pînă şi în distrugere şi ruină se asemănau cele două încăperi. Oare cine hotărîse toată acea moarte jalnică pînă la amănunt ? Amfora de argint era şi aici răsturnată pe masa cu picioare curbe de fier. Uşa secretă dădea şi aici într-o curte interioară în care nici cireşarii, nici Ţombi nu găsiră, cu tot zelul lor, nimic altceva decît banca masivă de piatră. Şi aici ca şi în cealaltă curte zidurile şi lespezile neatinse spuneau fără echivoc că nimeni înaintea lor nu pătrunsese în castelul de marmură.

Mai rămînea de vizitat aripa de nord a castelului. Acolo mai puteau să dezlege enigma cetăţii şi a fetei în alb. Înainte de a intra în cele două încăperi, cireşarii cercetară cu atenţie şi migală coridoarele interioare. Crucea

albă de marmură care despărţea în patru părţi egale castelul nu avea decît o singură intrare, aceea pe care veniseră ei. O altă intrare sau ieşire nu izbutiseră să găsească la celelalte trei capete ale crucii. Ciocăniseră în ziduri dar în zadar. Le răspunsese un zgomot greu, dur care nu lăsa nici o speranţă.

Cireşarii erau gata pentru marele asalt. Ursu deschise uşa... Tic îşi acoperi ochii cu palma. Intrau în camera fetei în alb. Prichindelul îşi amintea în toate detaliile planul din mesajul prizonierei... Dar încăperea era goală, pustie. Nimic, absolut nimic nu se afla înăuntru. Nici măcar un scaun, o urmă în pulberea deasă, nici măcar o undă invizibilă care să le dea senzaţia stranie că trecuse altcineva înaintea lor pe acolo. Ieşiră în curtea interioară dar şi acolo îi aştepta pustietatea. Doar un bolovan, undeva într-un colţ şi o grotă în care picura un izvor. Zidurile erau inaccesibile. În creasta unuia se zăreau cîteva scobituri ca nişte crenele.

Le mai rămînea o ultimă speranţă. În aer plutea înserarea. Ameninţarea întunericului îi grăbi. Ultima cameră, cea din dreapta. Ursu deschise uşa... dar făcu repede, speriat, un pas înapoi. Văzuseră şi ceilalţi, chiar în apropierea uşii, două siluete uriaşe cu armele gata să lovească. Războinicii rămaseră însă nemişcaţi. Numai armele lor sclipeau ameninţătoare...

Ursu şi Victor aprinseră brusc lanternele cu intenţia de a-şi orbi agresorii. Siluetele nu se clintiră nici de astă dată. Încremenirea lor dura de veacuri... Erau două armuri medievale reprezentînd doi cavaleri în poziţie de luptă. Cireşarii pătrunseră încet în încăpere, cu toate lanternele aprinse. Era un incendiu, cu văpăi şi reflexe, cu puncte de jar, cu luciri reci, ameninţătoare, era cel mai tulburător spectacol la care asistaseră vreodată.

Se aflau în camera armelor. Panoplii ciudate împodobeau pereţii. Arme de toate mărimile şi din toate timpurile sclipeau în raza lanternelor. Erau acolo buzdugane, ghioage ţintuite, arcuri, arbalete, săbii, spade, iatagane, hangere, suliţi, lănci, pumnale, halebarde, unele ruinate de rugină, altele păstrîndu-şi încă rezistenţa şi strălucirea. Sute şi sute de arme acopereau pereţii de marmură, împrăştiind umbre şi luciri stranii în lumina lanternelor. O a treia armură mai veche decît celelalte două se înălţa dreaptă în apropierea coloanei de marmură

străpungînd aerul cu o suliță lungă, ruginită. Cu viziera ridicată, cavalerul părea că se opune intrării străinilor și sulița lui părea gata să se înfigă în pieptul îndrăznețului. În firide se aflau tolbe pline cu săgeți, unele de lemn cu vîrf de metal, altele de bronz sau fier, alături de căști și coifuri, de platoșe și scuturi, care cîndva fuseseră stropite cu aur și argint și încrustate cu pietre prețioase.

Era o altă pagină de istorie acolo, încremenită și ea de secole ; nimeni nu tulburase liniștea războinică a încăperii, nimeni nu locuise și nu locuia acolo decît doar cavalerii de fier nemișcați și tăcuți. Oare nu era totul un vis, o părere ? Sau se puteau atinge și pipăi reliefurile acelea de vis ? Tic încercă să ridice un buzdugan și numai cu mare greutate izbuti să-l miște din loc. Degetele lui își lăsară tiparele în pulberea de pe mînerul buzduganului. Era prima urmă omenească după atîtea secole. Tot el descoperi într-un perete o firidă tăinuită care, deschizîndu-se, adună privirile și exclamațiile tuturor. Era o panoplie numai cu pumnale și hangere, o colecție cu sute de piese, poate locul cel mai prețios din întreaga încăpere. Fiecare mîner era bătut cu pietre scumpe, îmbrăcat în aur și argint, ori împodobit cu încrustații de fildeș și alabastru, de jad și de chihlimbar. Unul din hangere, încovoiat ca un cosor, purta pe mîner semnele înaurite ale dinastiei selgiucizilor.

Cireșarii priveau totul cu ochi beți, dar erau atît de multe obiecte acolo, atîtea comori în marele tezaur al armelor, atîtea străluciri și atîția fiori, încît obosiră repede. Victor deschise ușa secretă și ieșiră cu toții într-o curte care nu se deosebea la prima vedere cu nimic de celelalte. Lanterna unuia dintre tineri descoperi totuși o scobitură într-unul din zidurile înalte ale curții. Ursu și Victor se îndreptară într-acolo cu lanternele aprinse. Scobitura se lărgea în zid, în stîncă, transformîndu-se într-o încăpere largă și scundă. De-a lungul pereților se afla un șir de bănci masive, de piatră, ca un inel rupt într-un singur loc, la intrare.

— Aici a fost, pesemne, camera de gardă, șopti Victor.

Era noapte, și o dată cu întunericul coborîse parcă și oboseala și neliniștile și pocneau în sufletul fiecăruia și emoțiile atîta vreme închise. Simțeau nevoia odihnei, dar mai întîi nevoia unor vorbe care să liniștească și să umple pînzele speranței. Își aleseră camera de gardă ca

loc de popas pentru noapte. Acolo îşi duseră bagajele. Din corturi şi pături făcură saltele cu care acoperiră băncile de piatră. Urmau să petreacă prima noapte a victoriei, ca nişte ostaşi adevăraţi, bravi şi viguroşi, în camera de gardă a castelului, pe blocurile dure de piatră. Dar şi oboseala şi somnul erau departe. Simţindu-se iarăşi alături, cu unde care treceau direct de la unul la altul, fără obstacolele marmurii şi ale surprizelor şi ale metalelor ameninţătoare, cireşarii se pomeniră apăsaţi de întrebări chinuitoare :

— Nu mai înţeleg nimic, mărturisi Dan fără ocol. Ori sîntem într-un castel fantomă ori fata în alb nu e altceva decît o fantomă. Voi ce credeţi ?

— Sînt două fapte care se bat cap în cap, spuse Lucia. Unul, e planul castelului pe care ni l-a trimis fata în alb şi care nu putea fi făcut decît de un cunoscător al castelului. De cineva care a trecut prin castel. La început n-am crezut în plan, dar acum după ce am colindat castelul am certitudinea că fata în alb n-a putut face planul decît după ce a văzut castelul. Atîtea amănunte nu puteau fi nici imaginate, nici reţinute dintr-o povestire. Mă gîndesc mai ales la amănuntele de distanţe, de dimensiuni, la detaliile arhitecturale. Cine putea să-i povestească asemenea amănunte ? Şi al doilea fapt, la fel de sigur, e acela că nimeni nu a trecut prin castel înaintea noastră. Nu am găsit nici o urmă de urmă. Cum se împacă unul cu altul ?

— Nu se împacă de loc, recunoscu Victor. Şi mai ales se duce şi singura ipoteză mai plauzibilă, şi anume aceea că o anumită persoană i-ar fi povestit fetei despre castel. Cine şi cum putea să-i povestească atîtea amănunte cînd prin castel n-a trecut nimeni ?

— Dar dacă fata în alb, sugeră Maria, a dat peste un plan al castelului, cine ştie prin ce întîmplare, l-a copiat şi ni l-a trimis nouă ?

— În orice caz, presupunerea ta este cea mai logică dintre toate, spuse Victor. Poate chiar singura care ar părea că explică totul. Indicaţiile sînt atît de precise, vorbesc de indicaţiile pe care le dă fata în plan, încît te îndreptăţesc să te gîndeşti la o asemenea concluzie : că au fost copiate după un document vechi.

— Nu se poate ! se răzvrăti Tic. Atunci de ce circulă în regiune zvonul că fata ?...

— Ei, tocmai acest lucru dacă nu spulberă, clatină foarte serios ipoteza ta, Maria. N-ar fi altă ieşire decît aceea de a admite că fata singură a lansat zvonul cu răpirea. Dar pentru ce ? Ca să ne atragă pe noi aici ? Să zicem că ar fi aşa. Mergem la absurd. Bineînţeles făcînd abstracţie de documentul lui Zogreanu. Unde putea să ne atragă mesajul fetei şi zvonul lansat de ea ? Unde a ajuns Tic pe urmele mesajului ? La Şoimeni ; şi dacă ar fi continuat, unde oare ar fi ajuns ?

— Totuşi la castel nu putea să ajungă ! se împotrivi Maria pentru că, după cum se vede, nici fata n-a ajuns la castel.

— Eşti sigură ?

— Victor, se amestecă Lucia, totuşi fata n-a intrat în castel şi nici altcineva. E un fapt sigur.

— Sînteţi foarte, foarte sigure ?

— Tu singur ai recunoscut, răspunse Maria, că nimeni n-a pătruns poate de sute de ani în acest castel. N-ai spus asta ?

— Ba da !

— Atunci, iartă-mă, dar nu te mai înţeleg.

— Să recapitulăm — spuse Victor foarte calm. Primim un mesaj, de la o anumită persoană, care ne cheamă într-o cetate veche necunoscută pînă acum. O dată cu mesajul primim şi un plan foarte amănunţit al castelului. Dar persoana respectivă uită să ne spună locul unde se află castelul.

— De ce uită ? sări Lucia. Oare nu pentru că nu-l cunoaşte nici ea ?

— Să lăsăm deocamdată răspunsul la această întrebare pentru mai tîrziu. Eu aş avea curajul să afirm că dacă nu uita să ne spună locul unde se află cetatea, poate că n-am fi dat niciodată peste castel şi n-am fi acum aici.

— Mi se pare ilogică afirmaţia ta ! i se împotrivi Maria.

— Staţi să nu pierd şirul. Va să zică uită să spună în ce loc se află cetatea. Cineva dintre noi crede în sinceritatea mesajului şi astfel începe cercetările. Una din căi este firul mesajului. Pe această cale merge Tic şi ajunge la Şoimeni fără să dea însă de capătul firului. O a doua cale, greşită, cea a cercetării ruinelor de la Vultureşti, duce întîmplător la descoperirea documentului scris cu mai bine de trei sute de ani în urmă de logofătul Zogreanu.

Pe această cale a documentului mergem noi și ajungem tot la Șoimeni.

— E foarte ciudat dar e posibil, spuse Dan, care începea să dea dreptate fetelor.

— Sau mai bine-zis : e foarte posibil dar e ciudat, îl corectă Victor. Sau și mai bine-zis : e ciudat, dar e foarte posibil.

— Accept ! spuse Dan.

— Atunci, haideți să mergem la cel mai strict raționament. O persoană, A, găsește un document unic care spune că în locul X se află cutare lucru. În același timp o altă persoană, B, primește un mesaj care spune că în locul X se află cutare lucru. Cele două persoane A și B se întîlnesc la punctul Y și se duc astfel împreună în locul X unde găsesc acel lucru. Ce rezultă din toată această poveste ? Existența în timp a altor două persoane: autorul documentului și autorul mesajului, C și D. Putem foarte bine să raportăm această problemă la cazul nostru. Documentul și mesajul sînt două lucruri perfect distincte. Și totuși ele duc la locul X.

— Dar nu duc amîndouă la locul X, îl întrerupse Lucia. Persoana B nu a ajuns la locul X.

— Pentru că nu a mers pînă la capăt, răspunse Victor. Dar să considerăm că a mers pînă la capăt.

— Cu logica mea nu pot accepta raționamentul ăsta ! se opuse Lucia. Dar... poftim ! să mergem la absurd ! Persoana B parcurge firul pînă la capăt. Ajunge ea oare la locul X ?

— Foarte logică întrebarea, Lucia. Aici se oprește și raționamentul meu : ajunge oare persoana B la locul X dacă nu trece prin punctul Y ? Iată deci că elementul Y începe să devină un element de primă importanță. Devine poarta de intrare în locul X. Dar... nu numai pentru persoana A, ci și pentru persoana B. Existența acestui Y extrem de important nu justifică oare și existența persoanei D ?

— Da ! răspunse Lucia. Dar nu neapărat existența ei în locul X.

— Ba da. Dacă punctul Y ar fi fost indicat în mesaj, existența persoanei D în locul X putea fi pusă la îndoială. Dar în momentul cînd punctul Y apare drept rezultatul unei ecuații matematice, transformîndu-se din necunoscută în cunoscută, nu mai poți pune la îndoială existența

persoanei D în locul X. Fără D și X nu mai poate exista problema, nu mai poate exista Y. Numai alături de D și X poate exista Y. Sînt indispensabile în ecuație. Și în clipa cînd Y devine cunoscută, înseamnă că întreaga ecuație e valabilă deci și D și X.

— Cred că raționamentul tău e cam sofistic. Pare logic dar...

— Dar ce ? Judecă. Dacă A+C+Y=X și B+D+Y=X, asta în mod matematic, nu ne rămîne decît să confruntăm X-urile. X-ul nostru, adică cel obținut de noi prin C, prin logofătul Zogreanu, e X pur, adică e rezultatul numai al acestei ecuații.

— Exact ! sări Lucia. X-ul acesta e numai al nostru. În castelul nostru n-a pătruns nimeni altcineva decît noi, bineînțeles în ultimele sute de ani.

— Dar acest rezultat trebuie neapărat să distrugă cealaltă ecuație ? S-ar putea ca și X-ul obținut prin D să fie pur.

— Asta nu, în nici un caz ! se împotrivi Maria. Nu poate fi pur decît un singur X. Acesta pe care pășim noi.

— Ecuația cealaltă, glumi Dan, să fie sănătoasă. O fi ea valabilă dar nu poate să dea același X.

— Atunci, spuse Victor cu un ton foarte ciudat, singura problemă e problema X-ului. Ca să împăcăm ecuațiile pe care voi le-ați recunoscut valabile, și *le-ați recunoscut valabile pe amîndouă,* nu avem altceva de făcut decît să-i dăm uneia, să zicem primei ecuații, drept rezultat X^1 iar celeilalte X^2..., pentru că amîndouă au nevoie de un X.

— Doi de X ? ! se miră Lucia. Ori X ori altceva.

— Nu doi de X, ci X^1 și X^2, accentuă Victor. Doi de X, însă doi de X gemeni.

— Nu mi s-a întîmplat asta în matematică, se împotrivi iarăși Lucia. Unde ajungem cu asta ? La a admite existența ambilor X.

— Și dacă X înseamnă castel ? întrebă Victor.

— La existența a două castele ? rîse Dan.

— Sau ca să terminăm, spuse Victor cu o voce foarte sigură, la existența Castelului celor două cruci. Așa spune Zogreanu. Curtea celor două cruci.

— Cum ? întrebă Dan năucit.

— Algebra e de vină, se scuză Victor. Un singur X mare format din doi gemeni mai mici. Un singur castel format din două cruci.

Tinerii erau uluiți. Enigma castelului celor două cruci le fusese dezvăluită fără pic de dubiu. Totul părea acum atît de simplu și atît de clar.

— Formidabil ! răcni Dan. Două castele identice. De fapt un singur castel format din două pătrate asemănătoare... Cînd ai ajuns la descoperirea asta ?

— În timpul discuției, recunoscu Victor. Fără opoziția voastră teribil de logică, nici nu mi-ar fi putut trece prin cap. Și acum pare atît de simplu. Oul lui Columb !

— Dar asta înseamnă că mai există o intrare în afară de cea pe care am venit noi ! descoperi Lucia. Intrarea pe care a ajuns fata în castel.

— Fără îndoială ! spuse Victor. Dar cu asta nu s-a terminat enigma castelului. Să nu uităm că e un singur castel, format din două părți, din două cruci. E deci absolut necesar ca o parte să comunice cu cealaltă. Unde e comunicarea ?

— Dacă există două intrări în castel, interveni Maria, atunci cele două cruci nu pot să fie despărțite una de alta ?

— Mi se pare imposibil ! răspunse Victor. Un loc de refugiu trebuie neapărat să aibă și intrare și ieșire... Ceea ce, de fapt, se întîmplă cu castelul nostru. Din moment ce logofătul Zogreanu indică drumul pe care am venit noi drept intrarea în cetate, înseamnă că drumul pe care a pătruns fata în alb este ieșirea din cetate. Putem, cu asemenea date, să admitem că nu există un drum de legătură între intrare și ieșire ? Ar fi absurd. Castelele comunică unul cu altul. Sigur !

— Dar pe unde ! întrebă Dan. Tot castelul e atît de simetric, e atît de lipsit de fantezie. Nu-i ca acele castele din romane, cu mobile, cu fel de fel de arcade și șemineuri, cu ganguri și coridoare, cu bolți de piatră și tapiserii. Ce intrare secretă poți să ascunzi în zidurile acestea netede de marmură ?

— Asta mă înnebunește și pe mine, mărturisi Victor. Unde să fie intrarea ? Unde ar putea fi ? Să începem prin eliminare...

— În coridoare sigur nu e ! spuse Ursu. Zidurile sînt groase și dure ca stînca.

— Dar nici în curţile interioare nu poate fi, adăugă Maria. Aici, cel puţin zidurile sînt de-a dreptul stînci.

— Atunci nu rămîn decît încăperile ! conchise Lucia. Într-una din cele 4 camere. În care ?

— În care ? repetă Victor.

— O să vedem la faţa locului, se rugă Dan cuprins de oboseală.

Cireşarii acceptară fără cuvinte rugămintea timidă a lui Dan. Aveau şi ei nevoie de odihnă pentru eforturile pe care le făcuseră dar mai ales pentru cele pe care nu le făcuseră.

CAPITOLUL XVIII

1

Omul cu cicatrice se sculase cu noaptea în cap. Dormise profund, odihnitor. Abia după ce se bărbieri îi trezi şi pe ceilalţi. Părăsi apoi încăperea luînd cu sine uneltele de care nu se lipsea aproape niciodată. Slăbănogul şi viezurele nu se grăbiră să sară din pat. Îşi aprinseră cîte o ţigară, apoi îi cuprinse chef de vorbă, şi începură o discuţie pe şoptite, aşa cum se obişnuiseră.

— Nu ţi se pare oarecum schimbat ? întrebă slăbănogul.

— Ba da ! Parcă i-ar fi venit inima la loc.

— Ufff ! Poate-o să mai răsuflăm şi noi puţin. Să-ţi spun drept : mă cam săturasem.

— Poate... Numai să nu se mai ivească vreo chestie...

— Ai vorbit şi tu cu ciobanul ? Mare rău era să ne facă... În ultima clipă s-a salvat totul...

— Şeful zicea că patrula nu se mai întoarce, anunţă cel cu ochii de viezure. Şi chiar dacă se mai întoarce nu ne mai prinde pe noi aici. El intrase serios la griji. Mai ales din cauza fetei...

— Te cred şi eu, spuse slăbănogul. Fata era cel mai grav lucru în toată povestea asta... Oare ce-o să se întîmple cu ea acum ?

— Cu toanele lui nu poţi fi niciodată sigur...

— Ascară a stat o mulţime în preajma fetei, reluă slăbănogul. Ba mi se pare că a şi intrat în camera ei în timp ce dormea...

— Ce vorbeşti ? ! Crezi că... ? Eu, în orice caz, nu mă mai bag în povestea asta. N-ai văzut ce era să mi se întîmple atunci cînd cu moneda ?... Zău c-am avut noroc... şi inspiraţie.

— Tu chiar crezi că nu te-a simţit ? Eu am avut altă impresie. S-a prefăcut...

— Fugi de-aici ! Dacă mă simţea, cu toanele lui de-atunci, era mare jale...

— Să nu vină ! tresări slăbănogul. Hai să ne sculăm !

Săriră amîndoi odată din pat, se îmbrăcară la iuțeală, apoi alergară către izvor cu prosoapele pe braț. Cînd se întoarseră, îl găsiră înăuntru pe omul cu cicatrice. Amîndoi înțeleseră dintr-o privire că s-a mai înseninat la față, fără să i se fi atenuat însă veșnica lui încruntare.

— Am dat drumul la ieșire, dar nu e cazul să devenim dintr-o dată prea imprudenți, îi anunță el. Rar și cu ochii în patru...

— A plecat și ciobanul ? întrebă omul cu ochii de viezure. Parcă a înnoptat pe aici...

— A plecat. Adineauri. L-am frecat nițeluș, că merita.

— Nu cred c-o să mai aibă chef de pălăvrăgeală, după atîtea șuruburi, din atîtea părți, rîse slăbănogul.

— Da ! spuse omul cu cicatrice. Mi-a jurat cu mîna pe inimă că s-a lecuit. Și chiar îl cred.

— Și patrula ? se interesă viezurele.

— S-a liniștit. Prin urmare o să avem și noi liniște. Și-i păcat să n-o folosim. V-ați mai gîndit ?

— La intrare ? ! se prefăcu mirat slăbănogul. Toată noaptea. N-am visat decît intrări.

— Și... ? continuă întrebarea cu o notă de dispreț în voce. Nimic ?... Ei, ce-ați spune dacă intrarea ar fi chiar în camera asta ?

— Aici ! ? întrebară cei doi în același timp.

— Da !... Uitați-vă și voi în jur. Unde-ar putea să fie ?

Omul cu cicatrice făcu un gest prin care părea că le dăruiește pentru vecie încăperea de marmură :

— Nimic nu vi se pare ciudat în camera asta ? Hai ! Uitați-vă și gîndiți-vă !

Cei doi se uitau prin cameră ca doi nătîngi. Cunoșteau totul, fiecare plăcuță de marmură, fiecare centimetru al fiecărei plăcuțe. Ridicară din umeri neputincioși.

— Ați mai văzut vreodată o singură coloană într-o cameră ? întrebă omul cu cicatrice. Și-ncă una fără nici un rost ?

— În coloană ? bîigui slăbănogul.

— Am bănuit mai de mult... dar m-au ținut în loc ultimele întîmplări... Puneți scara !

Slăbănogul aduse dintr-un ungher al încăperii o scară metalică, ușoară, pe care o rezemă de coloană. Înarmat cu un ciocănel, omul cu cicatrice se urcă pe scară cu mișcări sigure și elastice. Cam pe la mijlocul scării se opri :

— Nici măcar nu-i atît de sus. Ia ascultați !

Bătu încet cu ciocănelul în coloană. Lovea pe rînd numai în două plăci de marmură, lipite una de alta. După fiecare lovitură, aștepta. Apoi începu să lovească de cîte două ori și de cîte trei ori în fiecare placă. Cei de jos nu auzeau însă nici o deosebire în răspunsul dat de plăcile de marmură.

— Tot nu auziți ?... Ce vă holbați așa ? Mai bine ați ciuli urechile.

Reîncepu loviturile și iată că ascultătorii parcă distingeau niște nuanțe în zgomotele făcute de cele două plăci. Una din plăci scotea parcă un sunet mai desfundat.

— Țineți minte placa ! Și în camera de vizavi, aceeași placă dă același sunet. Nu-i mare diferența de grosime. Cîțiva centimetri. O placă poate să aibă 25 de centimetri, cealaltă 15 sau chiar 20. Dar prea mare e coincidența : chiar aceleași plăci !

— Oare s-ar putea deschide ?

— Asta-i păcatul. Numai prin interiorul coloanei s-ar putea deschide. Probabil că e un mecanism. Pe aici numai dacă s-ar arunca în aer coloanele... Sînt prea groase... Sssst !

Era un ordin. De undeva răsuna un zgomot înfundat. Nu era o părere, ci bocănituri în zid, foarte distincte. Într-o clipită, toți trei aveau în mînă securile acelea cu coadă lungă.

— Închideți imediat intrarea ! le porunci celor doi.

Și se duse după ei pentru a-i supraveghea. Numai cînd îi văzu că nu sînt în stare să împingă un bolovan uriaș, plasat într-un sistem de pîrghii, apăru lîngă ei și puse umărul. Bolovanul se urni și acoperi ca pentru veșnicie orice cale de comunicare cu lumea de afară.

— Controlați încăperile cu cea mai mare atenție ! Stînga ! Dreapta !

Cei doi înțeleseră. Slăbănogul urma să controleze încăperea din stînga, omul cu ochii de viezure pe cea din dreapta. Porniră amîndoi în goană, cu toporiștile la brîu.

Cînd ajunse în fața ușii care dădea în camera fetei în alb, omul cu ochi de viezure începu să-și controleze fiecare mișcare. Desfăcu mecanismul și descuie, fără zgomot, ușa. În cameră nu se afla nimeni. Închise ușa la loc, puse drugul de siguranță și se întoarse pe celălalt coridor. Așteptă cîteva clipe, apoi pătrunse în curtea interioară, dar

nu zări pe nimeni, nicăieri. Parcă-l pocnise trăznetul. Unde putea fi fata ? Dar parcă simţi o fluturare undeva. Îşi ridică privirile. O zări sus, pe zid, la crenele. Dar şi fata în alb îl văzu. Şi începu să coboare, neliniştită...

2

În celălalt castel, cireşarii căutau de zor uşa secretă prin încăperile de marmură. Bocăneau în fiecare bloc, în fiecare lespede, în fiecare perete. Înjghebaseră o scară rudimentară pe care se urcau cu schimbul, şi băteau in fiecare pătrat şi apoi îi pipăiau cu degetele perîmetrul şi şănţuleţele de legătură.

Prima căutare nu duse la nici un rezultat. De undeva parcă îi pîndea ceaţa resemnării.

— Totuşi o comunicare trebuie să fie ! se încăpăţînă Victor. Unde ? Unde ? Fir-ar să fie !

— Eu cred că facem o greşeală, spuse Maria.

— Iar te îndoieşti de existenţa celor două castele ? o înfruntă Dan care, fluctuant ca întotdeauna, devenise adeptul cel mai fidel al teoriei lui Victor.

— Nu e vorba de asta, se apără sora lui Tic. Să ne gîndim la documentul logofătului, la intrarea în castel, la porţile păzite cu atîta cruzime şi iscusinţă, fără să fie nevoie de vreun paznic, la ideea asta generală a construirii unei cetăţi cu două castele surori...

— Ei bine, eu mă gîndesc, o persiflă Dan, şi nu văd unde vrei să ajungi.

— Vreau să ajung aici ! se înfurie Maria. Vreau să vă scot din cap că intrarea ar putea să fie o simplă uşă în perete. Eu cred că-i mult mai ingenios concepută...

— Ai dreptate, Maria ! încuviinţă Victor. Dar toată această simetrie severă a castelului ne obligă la cercetări banale, obişnuite. Ce să facem altceva ?

— Ce-ar fi să vedem totul prin prizma simetriei ? dădu Lucia glas primei inspiraţii.

— E o idee ! se înveseli Victor. Dar necunoscînd intrarea ce alte mijloace să folosim pentru a o descoperi ?

— Să ne gîndim mai întîi ! propuse Maria.

— Toată noaptea n-am făcut altceva, se destăinui Victor. Caut mereu ideea comunicării... Caut să mă pun în pielea constructorilor... dar... vorba lui Dan, dacă ar fi măcar niște șemineuri, niște statui, niște ganguri și cămăruțe... Dar aici totul e mare, imens și descoperit. Nimic nu arată că s-ar putea ascunde o taină. De aceea sîntem nevoiți să ciocănim în pereți.

— Și dacă ușa secretă e la fel de groasă ca peretele, sau aproape la fel de groasă ? întrebă Lucia.

— Asta ar însemna eșecul cercetărilor noastre, răspunse Victor. Eu sînt de acord să luăm de la capăt încăperile și să căutăm locurile simetrice. Poate că reușim ceva. Să vedem unde nu corespunde numărul lespezilor, al plăcilor de marmură, să comparăm camerele între ele pe dimensiuni și cifre, cine știe...

— Atunci n-ar fi bine să facem mai întîi un plan al castelului ? spuse Lucia. Facem prototipul camerei, pe hîrtie, și-l comparăm cu fiecare încăpere în parte. Sînt sigură că o să meargă mai ușor.

— Un fel de pat al lui Procust ! descoperi Dan. Să-i dăm drumul.

Lucia schiță pe o foaie de hîrtie camera-prototip. Un cub cu latura convențională de 10 metri alcătuit din cinci suprafețe drepte, pereții și podeaua și ușa boltită care însă nu intra în sfera cercetărilor. Fiecare suprafață era formată din 100 de plăci de marmură cam de cîte un metru pătrat fiecare. Patru pătrate de cîte un metru, în mijlocul podelei, constituiau baza coloanei, iar trei dreptunghiuri fiecare de cîte doi metri pătrați constituiau ușa de intrare și cele două firide. Astfel arăta prototipul unei camere.

Cireșarii tocmai erau pe cale să plece, cînd Ursu veni cu o altă propunere :

— Eu totuși cred că nu-i bine să excludem din principiu ideea că ogrăzile interioare nu ar putea să ascundă o comunicare secretă cu cealaltă parte a castelului...

— Te gîndești la ceva anume ? îl întrebă Maria.

— Mă gîndeam că în timp ce voi cercetați încăperile, eu și Tic am putea să facem același lucru în curțile interioare.

Ideea lui Ursu căpătă aprobarea tuturor și însuflețirea prichindelului. Tic nici nu se mai uită la ceilalți. Se lipi de Ursu și amîndoi cu Țombi după ei, ieșiră în prima

curte din stînga în timp ce cireşarii de salon, în frunte cu Victor, intrau în încăperea din dreapta. Încăperea însă corespundea întrutotul planului Luciei. Nici o placă în plus sau în minus, nici o lespede stingheră. Rămîneau cele două firide. În locul plăcilor de marmură de un metru pătrat, firidele erau alcătuite din bucăţele mici de un decimetru pătrat. Ciocăniră cu bastoanele în fiecare plăcuţă dar nici un sunet nu trăda prezenţa vreunui gol.

— Cred că în camera asta nu mai avem ce căuta, spuse Dan. S-o controlăm şi pe soră-sa de vizavi.

Lucia mai zăbovi cîteva clipe pentru a încerca o lespede de marmură din podea, care părea puţintel urnită de la locul ei. Dar ciocăniturile înfundate o lămuriră repede.

Cealaltă încăpere era şi ea aidoma prototipului. Nici aici căutările nu duseră la altceva decît la enervări şi blesteme. Simetria era fără cusur. În firide ascultară acelaşi zgomot înfundat. Părăsiră camera cam dezolaţi. Şansele de a descoperi intrarea li se reduseseră la jumătate.

— E absolut obligatoriu, spuse Lucia, ca în una din cele două camere care au mai rămas să se afle comunicarea secretă.

— Şi dacă găsim şi acolo aceeaşi simetrie ? întrebă Dan.

— Atunci ori nu există intrare secretă, ori nu ţine de legile simetriei, ori există o anumită asimetrie pe care noi nu izbutim s-o observăm.

Maria se uită la Victor dar nu descoperi pe faţa lui nimic altceva decît o expresie chinuită. Îşi muşca buzele de ciudă.

3

Ursu şi Tic trecuseră prin toate curţile interioare, şi la fiecare schimbare de prag simţeau că li se umflă şi mai rău buzele. Numai ziduri nemiloase, stînci naturale, fără scorburi şi cotloane, ziduri groase cît muntele în care nu

mai era nevoie să ciocănești. Se așezară, obosiți, pe banca de piatră din camera de gardă și meditau. Ursu sesizase o anumită schimbare în purtarea lui Tic și nu putea să-și explice cauza ei. Încă nu putea. Prichindelul nu mai era același. Istețimea și veselia care-i aduceau atîta argint viu în ochi și-atîta dibăcie în mișcări pieriseră, parcă deveniseră neliniște și amărăciune. O tăcere speriată înlocuise verva lui neobosită, iar privirile acelea neastîmpărate, duioase, scăpărătoare, încărcate mereu de alte nuanțe aveau parcă o singură culoare : se întunecaseră. El, Tic, neobositul, veveriță, rămînea uneori cu privirea pierdută, parcă nici nu știa ce se întîmplă în jurul lui, unde se află, cu cine este. Enorm se schimbase prichindelul și se simțea bine numai alături de Ursu, sau poate că alături de el se simțea mai liniștit. Ursu era atît de bun. Ar fi fost în stare să-și riște viața numai pentru a aduce zîmbet pe fața cuiva. Lui Ursu i-ar fi putut spune tot ce simțea. Dar îl ținea ceva ca un clește fierbinte. I se părea că dacă ar fi spus un cuvînt cleștele l-ar fi prins rău înăuntru. Întrebă, aproape fără voia lui :

— Ursule, tu ai văzut-o pe fata în alb ? Era în fața mea la meci. Și atunci noaptea, în poarta casei...

— Îmi amintesc... răspunse vlăjganul, mai mult ca să se afle în vorbă. Da... Mi s-a părut frumoasă...

— Foarte frumoasă, Ursule... oftă Tic. Nu știu cine dracu m-a pus să-i fac mereu în ciudă. Oare de ce am ofticat-o mereu ? Tu nu crezi că din cauza mea a fugit ?... așa mă gîndesc cîteodată... Și-n loc să-mi pară rău, îmi pare bine...

— De ce, Ticușorule ?

— Dac-a fugit din cauza mea... știi... și eu aș fi fugit din cauza ei... Cînd mă gîndesc c-am s-o văd, Ursule...

Lui Ursu i se strînse inima. Va să zică asta era pricina cea mare ! Cu ghimpi în inimă, luă prichindelul de după gît și-l apropie blînd de pieptul lui. Tic se lăsă furat de mîngîiere. Închise ochii și se gîndi la fata în alb... Vlăjganul nu îndrăzni să-i spună un cuvînt ; neliniștea și durerea îl sugrumau. Dacă ar fi avut o bucată de gheață la îndemînă i-ar fi topit-o pe frunte și abia apoi i-ar fi spus cîteva cuvinte rele, care să trezească. Tot Tic își reveni primul :

— Ursule, nu crezi că prin scobiturile ălea din zid s-ar putea vedea ceva ?

Ursu își aminti că într-una din curțile interioare se afla un zid înalt și neted ca un perete, cu niște deschizături în creastă, ca niște crenele. A încerca escaladarea lui era o nebunie. Dar puștiul pusese atîta nădejde în întrebarea lui.

— Să încercăm, Ticușorule, poate cu o frînghie reușesc să ajung în creastă.

— Nu, nu ! mă urc eu.

Vocea lui Ursu se făcu dintr-o dată rea :

— Tic ! E un lucru prea serios ca să glumim. Adă o frînghie !

Prichindelul se supuse fără să crîcnească și plecă în căutarea frînghiei. Ursu pătrunse în curtea interioară și se opri furios în fața zidului cu crenele. Zidul avea vreo cincisprezece metri înălțime și era drept, parcă tăiat cu barda, dintr-o lovitură. Zări la mijlocul zidului un colțișor de piatră și mai sus, cîteva mici crăpături. Coborîșul de sus de la crenele în curte, Ursu îl avea în cap, foarte precis, în toate amănuntele lui. Urcușul, în schimb, era încă o mare întrebare.

Tic sosi cu un colac de frînghie :

— Îți ajunge ?

Fără să se uite la frînghie, Ursu răspunse :

— Berechet ! Va să zică... poate reușesc s-o strecor pe acolo... Colțul cred că ține. Dă-mi funia !

Tic i-o întinse. Ursu desfășura frînghia pe toată lungimea ei.

— Nu merge cu lațul. Vezi, Ticușorule ? Colțul e prea mic și prea triunghiular. Lațul ar ieși din el imediat. Sau, măcar de-ar ieși imediat. Ar fi bine. Să nu iasă pe la mijloc...

— Atunci, mai bine să lăsăm... Poate că descoperă Victor intrarea...

Ursu simți toată disperarea mascată din vocea prichindelului :

— Nu ! Ar mai fi o soluție, dar o să ai și tu de furcă.

Tic era de-a dreptul bucuros :

— Fac orice... orice... Dacă-mi dai voie...

Dar n-avu curajul să termine fraza. Îi era teamă că-l va mînia iarăși pe Ursu dacă-i va spune că ar putea să

încerce ascensiunea deşi nu prea vedea cum i-ar reuşi isprava.

— N-o să-ţi fie prea greu, dar nici prea uşor, mai spuse Ursu.

Vlăjganul aruncă funia în aşa fel că mijlocul ei se opri între colţul mic de piatră şi zid. Smuci cu putere. Colţul rezista. Înnodă un capăt al funiei de un bolovan mare de la baza peretelui iar un capăt rămase liber. Îi arătă şi lui Tic ce are de făcut : să se străduiască şi să ţină lipită frînghia de zid, pentru că depărtîndu-se ar putea să iasă de după colţul de piatră şi atunci... Puştiul înţelese cît de grea era ascensiunea lui Ursu şi deodată simţi că trebuie să-l roage să nu mai urce. Dar nu avu curajul.

Ursu începu căţăratul cu o prudenţă care părea frică. Ştia că dacă nu forţează frînghia, dacă nu face mişcări neregulate, s-ar putea ca ea să se înţepenească între colţ şi zid, oferindu-i sprijin pentru ascensiune. Era poate unica şansă ca să ajungă la colţul de piatră. Şi presupunerea lui sau dorinţa lui se adeverea. Frînghia înţepenise. Trebuia să facă eforturi duble, dar cîştiga, în schimb, siguranţă. Ajunsese destul de repede la colţul de piatră. Aici însă...

Tic îl văzu lipindu-se de zid, apucînd cu mîna stîngă colţul de piatră şi înfăşurîndu-şi vîrful unui picior în funie. Susţinîndu-se astfel se împinse încet pe zid cu mîna dreaptă întinsă spre o crăpătură neînsemnată. Degetele intrară în crăpătură ca nişte gheare, iar piciorul stîng se propti în colţul de piatră. Ursu făcu un laţ cu mîna stîngă prinzîndu-şi în el piciorul stîng. Laţul era atît de ingenios, că trăgea în sus frînghia după piciorul lui Ursu. Tic nu înţelese la început rostul acelui laţ, dar cînd îşi văzu prietenul deplasîndu-se în direcţie opusă, îi trecu în minte ca un fulger descoperirea. Ursu îşi legase funia de picior, pentru ca în cazul unei căderi neaşteptate, să rămînă suspendat undeva, de-a lungul zidului... O fracţiune de secundă numai să fie oprit în cădere, pentru a avea posibilitatea să-şi refacă echilibrul...

Ascensiunea lui Ursu deveni un chin cumplit pentru Tic. Cele mai neînsemnate asperităţi ale zidului ajungeau prin încăpăţînare feroce puncte de sprijin sigure şi rezistente. Spectacolul era unic. Pe un zid înalt, neted ca o placă de marmură, o fiinţă omenească, sfidînd orice legi

ale echilibrului, se cățăra. Era imaginea unui înotător pe suprafața unei ape line, ca oglinda, înaintînd rar, cu încetinitorul, numai că apa era verticală. Și ființa înota încet, neverosimil... Tic avea mereu imaginea apei verticale în fața ochilor întredeschiși... Îl văzu pe Ursu apucîndu-se cu mîinile de o balustradă, înălțîndu-l în mușchi, parcă ieșind dintr-un bazin.

Vlăjganul ajunsese pe creastă ! răsuflă de cîteva ori, jurîndu-se să nu mai facă a doua oară în viață o asemenea ascensiune. N-ar mai fi reușit. Era sigur. Își dezlegă imediat frînghia de la picior, trecînd-o după un colț mare și puternic de la capătul crestei. Coborîrea era o jucărie. Dispăru apoi într-o deschizătură, se lăsă pe burtă și se tîrî spre capătul ei. Privirile i se rostogoliră brusc și fără voie într-o curte interioară, aidoma celei pe care o părăsise, cu același bolovan în mijlocul ei, cu aceleași ziduri. Vlăjganul își opri printr-un miracol o exclamație de uimire.

Chiar lîngă bolovan se afla o fată în alb... Mergea cu capul aplecat. Un bărbat înalt, gros și puternic, o trăgea de braț. Fata în alb nu opunea nici o rezistență. Se lăsa dusă spre intrarea secretă. Dar în clipa cînd trecu pragul, Ursu își înălță capul iar fata își întoarse privirile. Totul se petrecu într-o fracțiune de secundă. Se zăriseră.

Fulgerător Ursu se retrase. Tocmaî la timp pentru a nu fi descoperit de privirile iscoditoare ale omului cu cicatrice. Cînd privi a doua oară în curte, dintr-o poziție invizibilă îl văzu pe omul cel voinic ferecînd ușa secretă. Vlăjganul își trase trupul înapoi, se împinse pe marginea zidului, apucă frînghia în mîini și începu să alunece cu o viteză uluitoare. Tic avu senzația că Ursu se prăbușește...

4

Exploratorii din interiorul castelului terminaseră de cercetat și ultima cameră, și erau cît pe-aci să dea drumul unui nou potop de blesteme, dar îi opri altă vijelie

apariția lui Ursu și Tic cu vestea cea mare. La început luară totul drept o glumă pusă la cale de Tic. Nu puteau să-și închipuie, nici în ruptul capului, că zidul de sticlă putea fi escaladat, dar cînd văzură fețele celor doi și mai ales cînd observară hainele lui Ursu roase și prăfuite, simțiră cum trăznește în preajma lor. Erau atît de năuciți de ambele întîmplări, de nebunia lui Ursu și de scena văzută de Ursu, dincolo, încît le trebui destulă vreme ca să se reculeagă.

— Știi ce meriți, Ursule ? își dădu, în sfîrșit, drumul mîniei Lucia.

— Fiindcă totul s-a terminat cum s-a terminat, interveni prompt Victor spre a o calma, merită, nici nu știu ce ar putea să merite. Dac-aș fi în locul tău aș cere tuturor să închidă ochii...

— Eu i-am închis, anunță Dan, și-mi astup și urechile !

Gluma lui Dan suna ca un clopoțel miraculos : înseninarea. Lucia se împurpură, Ursu începu să-și șteargă praful de pe haine cu un asemenea zel că timp de cîteva minute nimeni nu-i mai văzu fața. Iar cînd reveni în poziție obișnuită, bineînțeles că fața îi era congestionată.

Cireșarii, de la primul pînă la ultimul, erau sub impresia unui singur gînd : să acționeze imediat. Și Victor, care ar fi vrut mai întîi să dezlege enigma din celălalt castel, lăsă la o parte supozițiile și ipotezele :

— Trebuie să descoperim intrarea ! Există aici, undeva și trebuie s-o găsim imediat ! Am avea un atu extraordinar în mînă. Vă dați seama ?

— Da ! spuse Lucia înfierbîntată. Da ! Da ! Știm cu toții ce-ar însemna să găsim intrarea. Am fi stăpînii castelului, feriți de orice primejdie, am putea să salvăm fata, să dezlegăm toate enigmele de dincolo... Dar unde-i,unde-i afurisita asta de comunicare ?

— În curte nu-i, sigur ! anunță Ursu.

— Nici în camere ! adăugă Dan.

— Nici pe coridor ! completă Maria. În văzduh nu poate fi. Atunci unde-i ?

— O să mă omoare simetria asta scîrboasă a castelului, se tîngui Lucia. Poftim ! Ce-i asimetric în această încăpere ? Spuneți și voi. Zidurile perfect asemănătoare,

coloana drept în mijloc. firidele și ușa exact la locul lor... Simetria nu ne duce nicăieri.

— Atunci jos cu simetria ! se răzvrăti Dan. Să căutăm altă lege.

— Care lege ? întrebă Maria. Dacă ar fi ceva ciudat aici am aplica o lege a ciudățeniei ! Dacă ar fi ceva inutil am aplica o lege a utilității. Nu văd nimic...

— Stai ! o întrerupse Victor. Maria ! Ai spus un lucru mare. Totul pare util. Dacă-i așa, ia să privim totul prin această prismă, prin această lege a utilității. Lucia ! Dă-mi prototipul camerei.

— Ce să ți-l mai dau ! Îl știu pe de rost. Cinci suprafețe, fiecare de o sută de metri patrați...

— Nu, nu, nu ! Ce nu este util ? întrebă Victor.

— Firidele, lespezile de marmură, ușa secretă, coloana... enumeră Dan. E atît de sărac totul... Poate marmura... ce nevoie aveau de atîta marmură ?...

— Firidele erau necesare, reluă Victor. Lespezile de marmură, nici nu mai discutăm ; ușa secretă leagă fiecare cameră de o curte interioară... Coloana...

— Dar coloana la ce servește ? întrebă deodată Maria.

— Dac-ar fi una singură... spuse Dan.

— Într-adevăr la ce servește ? repetă Victor. O coloană... și drept în mijlocul încăperii !... Maria ! E oare utilă coloana asta în cameră ?

— Nu văd la ce-ar putea să fie utilă...

— Și totuși castelul acesta nu are nimic inutil. nici măcar un bolovan. Atunci ce rost au coloanele ?

— Sînt inutile ! accentuă Maria.

— Atunci ce caută aici ? Trebuie să aibă un rol în această simetrie și sărăcie utilă. Din moment ce nu susțin nimic, din moment ce nici măcar nu înfrumusețează camerele, nu pot avea decît rolul de a servi ca mijloace de comunicare.

— Cum de nu ne-am gîndit pînă acum ? întrebă Lucia și mirată și mînioasă.

— Pentru că erau prea simetrice și prea uriașe ! răspunse. Vorba lui Dan : dacă era una singură, ne și năpusteam asupra ei, dar, așa în fiecare cameră cîte una... Dacă nu venea Maria cu ideea utilului, nu știu cînd le-am mai fi descoperit. S-aducem scara !

Ursu tocmai venea cu scara. O rezemă de coloană, se căţără pe ea şi începu să ciocănească. Înfundat, înfundat... Tic... Tic... Tic... Tec... Tec... Tec...

— Aici parcă-i o mică deosebire, sesiză Ursu, Auziţi ?

— Tic... Tec... Tic... Tec... Tic... Tec... Una din plăcile de marmură scotea un zgomot care se deosebea, vag, de zgomotul scos de celelalte plăci lovite. Ursu o pipăi la toate marginile, reuşi să-şi bage degetele într-o crăpătură şi trase. Placa nu se mişca. Trase cu toată puterea ! Nimic. Atunci îi veni ideea să împingă. Placa de marmură se roti în jurul unui ax deschizînd o intrare prin care putea să pătrundă cu uşurinţă corpul unui om.

— Închide la loc, Ursule ! spuse Victor. Acum trebuie să aplicăm legile simetriei !

— Crezi că şi în celelalte coloane există asemenea căi de comunicare ? întrebă Dan.

— Dacă aplicăm legile ciudăţeniei, da ! răspunse Victor. E cam ciudat să descoperim comunicarea chiar în prima coloană pe care-o cercetăm. Să vedem şi în celelalte camere.

În încăperea vecină, care adăpostea sala de arme, cireşarii dibuiră cea de a doua intrare. Dar în celelalte două încăperi, cu tot zelul şi meticulozitatea lor, coloanele nu dezvăluiră nici un secret, nu-şi clintiră nici o placă de marmură.

— Asta-i, trase Victor concluzia. Castelul are două căi de comunicare. Şi mi se pare că le-am descoperit pe amîndouă, nu ?

— Cu alte cuvinte, sesiză Maria gîndul lui Victor, am devenit stăpînii castelului !

Tic îl trase de o parte pe Ursu. Ceilalţi porniseră spre cele două încăperi cu toate secretele dezvăluite. Prichindelul îşi apropie buzele de urechea vlăjganului :

— Ursule... te rog mult... lasă-mă pe mine într-o coloană... zi... că te-ai lovit la picior... la genunchi...

Mai mult nu reuşi să-i spună pentru că Victor tocmai venea.

— Ursule ! Pornim amîndoi în recunoaştere ! Să nu mai pierdem nici o clipă.

Vlăjganul îşi privea cu disperare genunchii. Parcă se uita cum şi-i freacă. Răspunse fără să-şi ridice privirile :

— Nu știu ce am... Parcă mi-a anchilozat piciorul... Cînd am coborît de pe zid...

Victor nu mai avu răgaz pentru întrebări, tresăriri și spaime. Prichindelul sări ca o nevăstuică în fața lui. Privirile îi ardeau ca jarul, deși vorbea cu o nepăsare uluitoare :

— N-are nici un rost să știe Lucia, Victor. Fă-te și tu că ți-ai schimbat părerea și spune că merg eu în locul lui Ursu. Sînt mai subțire, trec mai ușor prin gang, o convingi tu, ca să nu o necăjim, săraca...

— Ursule, Ursule !... spuse Victor și mai uimit.

Dar nimeni nu mai avea timp să încerce să afle la ce s-a gîndit Victor cînd a repetat numele vlăjganului. Se găseau toți cireșarii într-o încăpere albă cu o coloană la mijloc, dar Tic parcă rătăcea prin ceață și vocea care anunța că la prima recunoaștere va participa și el, o auzea parcă din depărtări.

Și deodată îl trezi o voce rea, care-i zbîrnîia la ureche și care se împotrivea alegerii lui. Era Lucia, dar, din păcate, nu rămase singură. Sări și Dan și mai sări și nesuferita și mincinoasa care spunea că-l iubește.

— Să plece Ursu, spunea Maria. Eu nu-i dau voie lui Tic !

Prichindelul, totuși zăpăcit, și nu de tot în apele lui sprintene, se mulțumi să ia o mutră foarte jignită și nedreptățită. Îl chemă pe Țombi cu un gest scurt apoi spuse cu înverșunare :

— Dacă nici pentru o recunoaștere nu-s bun, o să vă dovedesc puțin că știu să mă întorc fără ajutorul vostru acasă. Hai, Țombi ! Și tu, tîmpito, o să vezi...

— Stai ! îl opri Lucia. Parcă ai fi un copil. Nu înțelegi... ?

— Stai și tu ! se încruntă Tic. Parcă ai fi o dădacă. Tu de ce nu înțelegi ? Și să nu-ți închipui că am vrut să plec de-adevăratelea. Am vrut să-ți arăt că te poți înșela. Ca și în chestia cu *recunoașterea*...

— Nici nu te gîndi ! țipă Maria. M-ai făcut și tîmpită... O să te urci ultimul în coloană...

Tic începu să se gudure pe lîngă Maria :

— Hai, zău, Maria... De cîte ori nu te-am făcut și idioată și tot ți-a trecut supărarea. Tîmpită e mai puțin decît idioată... Lui Dan îi spun mereu.

— Și dacă mă opun și mai tare ? se repezi Dan.

Cireșarii erau în camera goală. Tic privi îndurerat pereții de marmură, coloana... oftă lung, lung de tot.

— Dacă vă opuneți toți... n-am ce face. Măcar să văd cum arată intrarea...

Cu expresia cea mai jalnică pe figură, cu mersul unui om obosit, se urcă pe scară și se uită prin deschizătură. Deodată vocea i se schimbă. Și înfățișarea :

— Pssst ! Ia uite o carte ! Cum de n-ați văzut-o ?

Toți făcuseră cerc în jurul coloanei. Tremurau de nerăbdare. Ursu îl ajută pe Tic să intre în interiorul coloanei pentru a aduce cartea. Prichindelul dispăru doar cîteva clipe. Capul care se ivi apoi în deschizătură era al altcuiva. Al unui învingător foarte tînăr și blond, cu un nas cîrn și cu argint viu în ochi :

— Cartea e grozavă, spuse el. Știți ce scrie în ea ? Dacă Tic vrea ceva, gata ! S-a terminat. Atît scrie. Auzi ? Timpito și idioato ! Parcă nu m-ai cunoaște ! Ai tu noroc că țin la tine...

— În fața unui fapt împlinit, ridică Victor din umeri, nu mai avem ce face, decît doar să ne închipuim că și noi am vrut așa. Ursule, rămîi tu aici pentru legătura cu Tic, iar Lucia ține legătura cu mine. Tic, la semnul Mariei pornim amîndoi.

Peste cîteva minute Maria dădu semnalul de plecare. Cei doi cireșari porniră în același timp pe drumul subteran care trebuia să facă legătura cu castelul fetei în alb. Amîndoi își imaginau că drumul va fi greu, întortocheat, plin de obstacole și surprize. Căile subterane erau însă tot ce poate fi mai simplu. După ce coborau sub nivelul podelei, înainta fiecare drept, ca un tunel. Numai cînd ajungeau sub încăperile celuilalt castel urcau cîțiva metri în interiorul coloanelor de-acolo. Constructorii căilor de comunicație secretă se îngrijiseră de un singur lucru : să împiedice intrarea în castelul în care se afla camera de arme și în care locuia familia domnească. De aceea ușile de comunicație prin coloanele celuilalt castel aveau un dispozitiv, în interior, care le închidea automat, după ce solul tainic părăsea intrarea. Se putea ieși prin ele, dar de intrat nu se mai putea intra ; numai dacă un paznic de casă, aflat în interiorul coloanelor, deschidea ușile la un

semnal convenit. Familia domnească avea deci o a doua ieşire în caz de primejdie. Dar prin acea ieşire nimeni nu putea pătrunde în crucea cea mare.

Tic şi Victor n-aveau însă de unde să ştie această taină. Ei înaintau ca nişte melci, luminînd drumul de jur-împrejur, oprindu-se la fiecare pas şi ascultînd. Dar se convinseră amîndoi că nimeni nu mai folosise, de foarte multă vreme, acele căi misterioase. Erau deci în deplină siguranţă. Raza lanternei arăta fiecăruia un drum drept, liber, fără nici un obstacol. Drumul urca brusc pe o scară cu mînere de fier, într-un cilindru înalt de piatră, care nu putea să fie decît interiorul unei coloane.

5

Fata în alb fusese iarăşi închisă în camera ei. Era din nou prizonieră, împreună cu Philippe, în spaţiul uriaş şi tăcut ca un mormînt de gheaţă. Altă dată ar fi plîns, ar fi izbit cu pumnii în uşa de metal, i-ar fi plîns lui Philippe tristeţea care o sfîşia. Deşi omul cu cicatricea nu fusese niciodată mai sever şi mai neînduplecat, fata în alb uitase toate tristeţile, toate spaimele, toate amintirile negre. O bucurie mare, caldă îi apăsa în valuri pieptul şi-i înfiora inima. Caietul cu scoarţe de piele cunoştea pricina marii bucurii. Prizoniera i-o destăinuise : Nimeni altcineva n-o aflase...

Minunea pe care o aştepta fata în alb se ivise. Chiar în ultima clipă, cînd îşi pierduse orice nădejde, cînd intra din nou în închisoarea de marmură, chiar cînd îi păşise pragul privirile ei descoperiseră pe creasta zidului chipul unuia din cei pe care îi aştepta cu atîta înfrigurare. Era chipul lui Ursu. Nu era părere, nu se înşelase !

Cireşarii sosiseră ! Nu se întreba cum şi cînd. Sosiseră ! În ultima clipă !

— Ţi-aduci aminte, Philippe ? „*Şi condamnaţii la moarte mai speră pînă-n ultima clipă*". Am învăţat ceva, Philippe. N-avem voie să părăsim speranţele ! Pînă în ultima clipă.

Omul cu cicatrice, ferm și dur ca întotdeauna, nu observase tresăririle și apoi strălucirile din privirile fetei. Nici n-avusese timp să se uite la ea. Fata în alb aștepta în liniște. Cireșarii știau că e aici, știau că e prizonieră. Și afară era cald, frumos și castelul avea nevoie de voci, de pași sprinteni, de o nemaipomenită recepție.

Fata în alb se lăsă furată de vîrtejul unui vals imaginar. Dansa în cercuri largi, tăcute. Nu se auzea nimic. Pașii nu făceau zgomot, nici mîinile care alintau aerul, nici faldurile rochiei albe. Marmura era obișnuită cu tăcerea, era stăpînă întregii tăceri, nu cuvînta niciodată altfel decît prin sclipiri reci, mute. Dar bătăile inimii deveniseră prea puternice, amenințînd liniștea incoruptibilă. Fata în alb își opri dansul și încercă să-și liniștească gîndurile pornite într-un cutreier prea luminos.

Lipit de baza coloanei, Philippe se transformase într-un arc. Fata tresări și urmări privirile de foc. Coloana ! De-acolo veneau zgomote abia perceptibile. Dar zgomotele veneau din interiorul coloanei... și una din plăci începu deodată să alunece fără zgomot.

O față bronzată cu priviri adînci, cu întrebări în sprîncene, cu trăsături aproape bărbătești se ivi în deschizătură. Privirile de sus și de jos se întîlniră instantaneu. Ale fetei : speriate, cu luciri de vis și avînt ; ale băiatului : surprinse, uimite, strălucitoare. Băiatul își duse tăcut degetul la buze, chiar în clipa cînd fata în alb voia să spună ceva. Cerea tăcere... Capul tînărului dispăru pentru cîteva clipe, apoi ieși din nou la iveală.

— Bine c-am observat la timp, spuse el în șoaptă. Nu pot să cobor. Ușa se închide automat. Poți să urci pe frînghie ?

— Cine ești ? întrebă tot în șoaptă fata în alb. Victor ?

— Victor !

— Victor ? ! Ați venit toți ? Și fetele ?

— Toți ! Îți arunc frînghia. Prinde-te bine ! Te trag eu.

Fata ezită o clipă. Deși-i aștepta pe cireșari, apariția bruscă a lui Victor o surprinsese. Știa că mai are ceva de făcut, dar se agăță fulgerător de frînghie și începu să se cațere ca o pisică. Auzise pe cineva umblînd la ușa de metal.

Victor o prinse în brațe și o trase în deschizătură. Zmuci și frînghia de care Philippe nu mai avu vreme să

se agațe. Apoi împinse fără zgomot placa de marmură, care se lipi de celelalte exact în clipa cînd pătrunse în încăperea pustie omul cu ochii de viezure.

6

Și Tic ajunsese în interiorul coloanei. Urcă fără zgomot scările de fier și se opri în dreptul plăcii care alcătuia ușa. Inima prichindelului bătea cu putere. O va vedea în sfîrșit pe fata în alb. Cît îl invidiase pe Ursu cînd îi spusese că o zărise în curte ! Visase și dorise atît de mult ca el să fie primul care s-o vadă ! Acum însă va trebui s-o salveze. Chiar dacă va fi nevoie să înfrunte cele mai mari pericole. Nu se va întoarce dincolo fără fata în alb.

Însufleţit de gînduri eroice, Tic încercă să manevreze dispozitivul ușii. Mecanismul era vechi și făcea zgomot. De aceea își împărți operația de deschidere în etape scurte cu pauze între ele. Placa de marmură începu să se îndepărteze de celelalte, să se rotească încet, fără zgomot. Tic scoase capul prin deschizătură și privi în încăpere. Zări trei paturi de campanie, cîteva geamantane, rucsacuri, cîteva sfeșnice înalte, cu lumînări groase, arse pe jumătate ; într-o firidă văzu trei fișicuri de monezi scînteietoare de aur. Zări chiar lîngă coloană o masă plină cu pachete, cu hîrtii, cu pahare și termosuri. În altă firidă văzu o puzderie de obiecte, accesorii de alpinism, bastoane, ciocane, cuțite, vergele de fier, lanterne, baterii, securi, toate însă într-o rînduială perfectă.

Prichindelul luă o hotărîre temerară : își va da drumul în cameră. Cunoștea tot planul castelului, cunoștea amplasamentul încăperilor, specificul fiecărei camere, ușile secrete și mai ales cunoștea calea de comunicație secretă. Se uită încă o dată înăuntru, dar nu zări pe nimeni, nu auzi nici un zgomot. Din nefericire, Tic nu putea să vadă și în spatele coloanei. L-ar fi descoperit ascuns acolo, cu o secure în mînă, abia ținîndu-și răsuflarea, pe omul cu cicatrice. Tic nu-l văzu. De aceea își scoase tot trupul

afară, se prinse cu mîinile de marginea deschizăturii și își dădu drumul, alunecînd pe coloană.

În clipa cînd atinse podeaua Tic auzi ușa secretă pe care o părăsise închizîndu-se cu zgomot rău și simți două mîini de fier prinzîndu-l și răsucindu-i brațele.

7

Omul cu ochii de viezure pătrunse în camera fetei în alb. Intrase zîmbitor, cu gîndul că va face impresie. Dar nu zări pe nimeni nicăieri. Numai motanul îl privea dușmănos dintr-un ungher. Camera era goală, ușa secretă era închisă pe dinafară... Și totuși fata dispăruse. Cînd se convinse că dispariția fetei era tot atît de reală pe cît era de enigmatică se simți năpădit de spaimă. Părăsi repede încăperea, dar nu se duse direct la șef. Îl căută mai întîi pe slăbănog, într-o curte interioară unde-l lăsase la pîndă.

— A dispărut fata ! îl anunță el îngrozit.

Pîndarul făcu o mișcare de negație și teamă :

— El știe ? I-ai spus ?

— Nu ! Și nu știu ce să fac ! Dacă află...

— De unde a dispărut ! îl zgîlțîi slăbănogul.

— Din camera ei... cu ușile încuiate pe dinafară...

— Atunci și coloana de acolo are o intrare secretă. Hai să-i spunem ! Imediat !

Alergară amîndoi spre camera cu paturi de campanie și cînd intrară înăuntru îl văzură pe șeful lor răsucind brațele unui omuleț cu păr blond, care se zvîrcolea sălbatec.

— E mic dar neastîmpărat ca o zvîrlugă, dumnealui, îi întîmpină omul cu cicatrice.

Își împinse prizonierul într-un colț mai luminos și-i cercetă fața. Își îngroșă vocea și răcni, parcă s-ar fi prăvălit o sută de tunete asupra încăperii :

— Ce cauți aici, tîlharule ?

Imperturbabil, Tic nu scoase nici un cuvînt. Omul cu cicatrice se apropie mai amenințător. Ridică mîna în aer parcă pentru a-l lovi :

— Răspunde, pungaşule ! N-auzi ?

Tic se uită ţintă în ochii lui dar nu răspunse.

— O să văd eu dacă după douăzeci şi cinci de curele pe spatele gol te mai ţine curajul. Spune, mă, cine te-a trimis aici şi de unde vii ?

Prichindelul luă o mutră nepăsătoare şi parcă dispreţuitoare, ceea ce mări furia omului cu cicatrice. Întorcîndu-se spre cei doi pe care scena neaşteptată îi amuţise şi văzîndu-i cum stau nemişcaţi lîngă uşă, strigă la ei :

— Ce-i cu voi ? Ce-aţi încremenit acolo ? Numai statui mai lipseau în camera asta.

— Fata... îndrăzni viezurele.

— Ce-i cu ea ? Ce s-a întîmplat ?

— A dispărut !...

— Cum ? urlă omul cu cicatrice. Şi mai staţi aici şi vă holbaţi la mine ? !

Uitînd de prizonier, luă la repezeală o secure în mînă şi se avîntă pe uşă cu cei doi după el. Slăbănogul însă nu-şi pierdu firea cu totul şi încuie uşa.

Rămas singur, Tic sări ca o veveriţă spre uşa secretă. Împinse cu toate puterile. Zadarnic. Uşa era închisă pe dinafară. Alt mijloc de scăpare nu avea. Prizonierul cîntări situaţia. Trebuia să facă neapărat ceva, să profite de absenţa celor trei. Deşi dorise atît de mult să dea el primul peste fata în alb, era totuşi bucuros că fata scăpase. O grijă i se luase de pe inimă... Dar ce putea să facă acum în situaţia în care se afla ? Să stea cu mîinile în sîn ? Nu !

Ochii lui cotrobăiau avizi încăperea şi se aţintiră asupra firidei cu fişicurile de monezi. O idee mare îi trecu prin minte. Alergă spre firidă, privi o clipă monezile, apoi îşi roti ochii prin cameră, căutînd ceva. Şi deodată ochii i se umplură de strălucire.

Acţiunea lui nu dură mai mult de două minute. Abia revenise în colţul în care fusese lăsat, că uşa de fier se deschise şi cei trei îi păşiră pragul. Omul cu cicatricea era congestionat la faţă. Se repezi la prichindel gata să-l zdrobească :

— Tot nu vrei să spui, pungaşule ?

Cu o sforţare supremă reuşi totuşi să se stăpînească. Înţelese că trebuie să procedeze repede şi calculat. Se adresă celor doi cu voce tot mai calmă :

— Lanţurile ! Şi încuietoarea de siguranţă !

Slăbănogul scoase dintr-un rucsac un lanţ gros la capătul căruia atîrna un lacăt mare şi solid :

— Scara ! îi porunci celui cu ochii de viezure.

I se aduse la repezeală scara. O rezemă de coloană, urcă pînă la mijlocul ei, apoi înconjură de cîteva ori cu lanţul porţiunea de coloană în care descoperise uşa secretă. Strînse lanţul cu ajutorul încuietorii de siguranţă, în aşa fel că uşa secretă nu se mai putea clinti.

— Lanternele şi lanţul celălalt ! porunci iarăşi, după ce coborî de pe scară.

Tic îi văzu luîndu-şi lanternele de pe o măsuţă de piatră, apoi scoţînd din rucsac un al doilea lanţ, şi îndreptîndu-se spre uşa de fier. Înainte de a părăsi încăperea omul cu cicatrice îl fixă cu degetul :

— Stai liniştit, că totul e în zadar. Eşti un zălog foarte preţios ! Aflu eu ce-i cu tine şi cu cine eşti...

Puştiul auzi distinct cum se fixează drugul de siguranţă. Era prizonier... Ştia însă că prietenii lui îl vor salva şi mai ştia că oamenii care-l făcuseră prizonier nu vor mai găsi monezile de aur cînd se vor întoarce. Într-adevăr, în firida de marmură nu se mai afla nici urmă de monedă.

8

Victor o lăsase pe fata în alb să coboare înaintea lui pe scara cu mînere de fier. Îi luminase drumul cu lanterna şi cînd fata ajunsese în gang începuse şi el coborîşul.

— Pot să vină după noi ? îl întrebă fata cînd îl simţi aproape.

Victor aprinse lanterna şi lumină drumul pînă departe. Apoi îi răspunse liniştitor :

— Numai dacă sparg coloana. Uşa nu se deschide decît pe dinăuntru.

Fata îl apucă pe Victor de braţ şi-i spuse cu o voce tremurătoare :

— Nu se poate ! Trebuie să mă întorc neapărat... Măcar pentru cîteva clipe. Am uitat ceva...

— Calmează-te ! o întrerupse Victor. Dacă de-acolo nimeni nu poate veni după noi... în schimb noi putem pătrunde oricînd acolo. Castelul a fost special construit ca numai din aripa noastră...

Dar nici fata în alb nu-l lăsă să-şi termine fraza :

— Eram sigură că mai există o aripă ! E mai mare decît a noastră ?

— Exact la fel ! Seamănă cu planul tău ca două picături de apă.

— Aţi găsit şi comoara ?

— Comoara ! ? A, da ! E o sală de arme cu obiecte de mare preţ. Dar de unde ştii toate astea ?

— Am dat peste un document vechi, ascuns în camera mea. Dar voi cum aţi reuşit să ajungeţi aici ? Am uitat să vă spun în mesaj...

— Am dat şi noi peste un document vechi care ne-a dus însă la altă intrare... O să-ţi povestim.

Amîndoi mergeau cu paşi prudenţi pe lespezile de piatră ale gangului subteran.

— Cine sînt oamenii care te-au făcut prizonieră ? o întrebă brusc Victor.

— Voi n-aţi aflat ?

— Încă n-am aflat, dar am o bănuială...

Cei doi tineri ajunseseră la mijlocul tunelului. Fata în alb făcu un pas înainte pentru a merge cot la cot cu Victor.

— Ce bănuială ai ? îl întrebă ea cu subînţeles.

Victor o prinse de braţ cu mîna liberă. Dar nici n-apucă să deschidă gura că îl trăzni fulgerul unei presimţiri negre. Era prima reacţie la atacul mişelesc. Pămîntul îi fugi de sub picioare. Fata în alb se agăţă de gîtul lui într-un gest instinctiv de salvare. Amîndoi se prăbuşiră în gol îmbrăţişaţi, lipiţi unul de altul, cu spaima morţii în suflet.

9

În camera de arme, Lucia se plimba nervoasă printre armurile ameninţătoare. Trecuse prea mult timp pentru o recunoaştere. Victor n-avea obiceiul să forţeze lucrurile şi

mai ales nu-i plăcea să lase în urma şi în absenţa lui nelinişti. Întîrzierea i se părea prea mare Luciei, pentru a mai aştepta cu braţele încrucişate întoarcerea celor două iscoade. Ieşi pe coridor şi-i chemă pe ceilalţi.

Ursu părea la fel de frămîntat. Îl rodeau remuşcările că-l lăsase pe Tic să plece în locul lui. Cine ştie ce i se întîmplase prichindelului ? Încercă totuşi să-şi liniştească prietenii :

— Nu vă alarmaţi. Cine ştie ce obstacole li s-au ivit în cale ? Dacă vreţi, eu pornesc pe urmele lui Tic.

I se răspunse din ochi, mai ales ochii celei atît de jignită de întîrziatul cel blond şi nesuferit răspundeau cu lacrimi. Vlăjganul se căţără la iuţeală pe coloană şi dispăru prin uşa secretă. Ajunse repede în gang şi de acolo înaintă cu prudenţă luminînd şi cercetînd fiecare perete şi fiecare lespede de piatră în parte. Trecu de mijlocul tunelului fără să i se întîmple nimic. Capcana era în aşa fel construită că nu se deschidea decît atunci cînd cineva din castelul celălalt încerca să intre în castelul domnesc. Era o dublă măsură de siguranţă împotriva oricărui străin şi nechemat care ar fi rîvnit spre castelul domnesc.

Ursu ajunse în interiorul coloanei, dădu peste uşa secretă şi se chinui s-o deschidă fără zgomot. Mecanismul se supuse, dar uşa nu se clinti din loc cu toate opintelile lui. Nu mai era nici o enigmă. Vlăjganul înţelese că uşa fusese baricadată pe dinăuntru. Prin urmare, Tic căzuse în mîinile oamenilor de acolo. Ceea ce nu-şi putea închipui Ursu, era faptul că, umblînd la mecanismul uşii, declanşase instantaneu un dispozitiv de pîrghii care punea în funcţiune trapa de la mijlocul tunelului. Nu mai avea timp de pierdut. Trebuia să se întoarcă imediat, să-l cheme şi pe Victor şi să facă împreună un plan pentru salvarea prichindelului din mîinile necunoscuţilor.

Vlăjganul porni cu paşi repezi înapoi. Gîndul că Tic e în pericol îi provocă dureri fizice. Cum se putea apăra prichindelul, cum putea să reziste împotriva unor nelegiuiţi ? Trebuia să-l salveze imediat şi ştia cum. Va trece în castelul celălalt, escaladînd încă o dată zidul cu crenele. Lumea îl va ierta că pentru salvarea lui Ticuşor îşi călcase jurămîntul. Va fi pentru prima şi ultima oară în viaţa lui.

În clipa cînd ideea salvării lui Tic îl cotropise de tot, cînd se hotărî s-o aplice fără zăbavă, vlăjganul simţi

căscîndu-se un gol la picioarele lui. Se răsuci instinctiv în aer, încercînd să prindă ceva. Nu reuși decît să-și recapete echilibrul, ceea ce însemna însă foarte mult în prăbușirea crudă și neașteptată.

10

Castelul nelocuit de aproape 300 de ani deveni dintr-odată teatrul unor evenimente nemaipomenite.

În partea nordică, în aripa fetei în alb, trei oameni mai mult deznădăjduiți decît furioși se învîrteau în jurul unui tinerel cu nasul cîrn și părul ciufulit care la toate amenințările lor răspundea printr-o muțenie definitivă.

În aripa domnească, trei cireșari trăiau clipe unice prin cruzimea lor. Cei mai buni dintre ei dispăruseră fără urme. Dispăruse Victor, singurul care ar fi putut să despice cu mintea lui întunecimile, dispăruse Ursu, singurul care ar fi putut duce la capăt cel mai absurd plan de salvare, dispăruse prichindelul cîrn și ciufulit, singurul care le sfîșia tuturor inimile.

Singurele ființe care ar fi putut aduce liniște, seninătate și poate chiar veselie în castelul rece de marmură se zbăteau neputincioase în două hrube adînci și întunecoase de unde nu putea răzbate în afară nici un strigăt de încurajare sau de ajutor. Ingenioasele capcane nu-și pierduseră memoria mecanică nici după secole de așteptare. Făcuseră prizonieri, așa cum le era menirea.

Deasupra cetății celor două cruci, începea să fîlfîie pasărea nopții cu aripile sale negre, înfricoșătoare, cu răsuflările sale de spaimă.

CAPITOLUL XIX

1

Omul cu cicatrice își recăpătase stăpînirea de sine.

— Avem un zălog la fel de prețios, le spuse tovarășilor lui. Sînt sigur că „ăilalți" vor propune schimbul. Umblă sigur după comoară. Trebuie să mai așteptăm.

— Numai să fie legată apariția intrusului ăluia mut de dispariția fetei... îndrăzni omul cu ochii de viezure.

— Prea s-au petrecut în același timp, ca să nu fie legate între ele.

Cei doi tineri erau impresionați de tăria „șefului". Slăbănogul i se adresă după cîteva clipe :

— Ce facem cu mormolocul ?

— Îl închidem în camera fetei ! răspunse sec omul cu cicatrice.

Cînd pătrunseră în încăperea închisoare, îl găsiră pe Tic încremenit în ungherul lui de pedeapsă. Slăbănogul se postă în fața lui și-l fulgeră cu privirea :

— Dacă pînă mîine dimineață nu spui totul, te...

Gestul pe care-l făcu era foarte crud și hotărît.

Tic își ridică ochii spre individul din fața lui, îl măsură din picioare pînă în cap și fața lui ca de mort îl cutremură scurt. Se feri repede coborînd privirile.

— Duceți-l, porunci șeful. Ai timp să te gîndești toată noaptea. Ai auzit, pungașule ?

Slăbănogul îl zmuci pe Tic, inutil, pentru că prichindelul nu făcu nici o încercare de rezistență. Tocmai cînd ajunsese la ușă, vocea îngrozită a omului cu ochii de viezure umplu încăperea :

— Monezile ! Au dispărut monezile ! Hoțul !... Stați !

Parcă-l cuprinsese demența. Ochii îi ieșiseră din orbite, vocea îi tremura :

— Unde-s monezile ? răcni el şi se repezi cu pumnii strînşi spre prichindelul înghesuit dar foarte indiferent.

— Stai ! îl opri şeful. Nu pot să fie decît aici în cameră. Mai întîi controlaţi-l pe dumnealui pînă la piele.

Amîndoi se năpustiră asupra lui Tic, îi scotociră veşmintele, îl pipăiră peste tot, dar nu găsiră nimic. Repetară de cîteva ori percheziţia pînă ce omul cu ochii de viezure se convinse :

— Nimic ! N-are absolut nimic la dînsul. De înghiţit nu putea să le înghită.

— Atunci, duceţi-l ! Imediat !

Fiecare îl luă pe Tic de cîte un braţ şi-l transportară în camera fetei în alb. Nu părăsiră însă încăperea înainte de a-l ameninţa :

— Dacă pînă mîine dimineaţă nu spui totul, te facem bucăţi !

Tic îi salută politicos, înclinîndu-şi capul, apoi se trînti pe pat pentru a-şi aduna gîndurile.

Cei doi baricadară uşa dar nu se înapoiară pînă ce nu verificară şi siguranţa uşii secrete care dădea din camera lui Tic în curtea interioară.

Era întuneric de-a binelea. Mergeau amîndoi cu lanternele aprinse.

— Unde-a pus pungaşul ăla monezile ? întrebă omul cu ochii de viezure.

— Le-o fi ascuns undeva în cameră, răspunse celălalt. Nu ăsta-i baiul. Ce-o fi cu el şi mai ales ce-o fi cu fata ?

— Şeful parcă s-a calmat.

— Aşa e el întotdeauna cînd e distrus. Chiar mă nelinişteşte starea lui. Cînd e nervos nu-i nimic grav, dar cînd pare liniştit... Să nu facă vreo gafă.

— Nici o grijă, îl asigură celălalt.

Cînd se înapoiară la sediul lor găsiră lumînările aprinse. Omul cu cicatrice încremenise, gînditor, lîngă firidă.

— Voi căutaţi monezile ! se trezi el. Oare unde le-o fi ascuns pungaşul ? Căutaţi bine ! Iar eu o să dau o raită prin castel.

— Trebuie să răscolim totul ! spuse viezurele.

— Poate că nu, se îndoi slăbănogul. Să ne gîndim cam unde ar fi putut să le ascundă... Camera o cunoaştem cum ne cunoaştem palma... Nu există altă ascunzătoare secretă decît acolo în firidă.

— Dar dacă le-a dat cuiva prin ușa secretă din coloană ? tremură omul cu ochii de viezure.

Șeful se uită la el cu o nuanță de dispreț :

— În loc să i le fi dat cuiva, prin ușa din coloană, nu crezi că era mai simplu să le fi băgat în buzunar și să fi plecat apoi cu buzunarele pline pe-acolo ?

Cel întrebat își aplecă privirile, rușinat, prefăcîndu-se că începe să caute monezile.

— Ce-ar fi să ne uităm întîi prin bagaje ? își dădu cu părerea slăbănogul.

Și pentru că nu-i răspunse nimeni se apucă să cotrobăiască prin bagaje. Răsturnă prima raniță pe patul de campanie.

2

Prăbușirea lui Victor și a fetei în alb fusese atenuată de închiderea mecanismului. Lespedea de piatră care avea rolul de trapă îi aruncase pe amîndoi în hrubă ca un tobogan. Contactul cu pămîntul îi zdruncinase rău, mai ales pe Victor, care printr-un gest reflex o ridicase în brațe pe fata în alb, chiar în clipa atingerii, pentru a o feri de izbitură. Leșinul stîrnit de ciocnirea dintre oase și abdomen nu durase însă prea mult. Victor se trezise cu capul în poalele fetei în alb, cu fruntea și tîmplele lipite de palmele ei. După ce-și revenise în simțiri, primul lui gînd fusese să caute lanterna. Dar mîna lui nu întîlni pe podea decît cioburi și așchii de ebonită și sticlă și degetele fierbinți ale fetei în alb.

În hrubă era întuneric beznă, întuneric de mormînt, iar prizonierii nu aveau la ei nici o sursă de lumină, nici măcar bețele uscate ale omului primitiv. Și nu le trebuia decît o clipă de lumină ca să vadă locul în care se află. Cumplită situație ! Nu știau dacă sînt pe marginea unei prăpăstii, sau înconjurați de tăișuri de fier, sau amenințați de prăbușirea unor bolovani, sau suspendați pe vreo platformă îngustă deasupra abisului. Ca s-o încurajeze pe fata în alb, Victor începu să-i povestească peripețiile prin

care trecuseră cireşarii în drumul lor spre cetate. Timpul se scurgea şi Victor era convins că Lucia şi Ursu şi ceilalţi vor porni în căutarea lui. Fata îl asculta fără să-l întrerupă. Numai cînd Victor îi spuse cu voce timidă şi cam nesigură ce credea el despre mesaj, despre castel, despre oamenii care-o făcuseră prizonieră, fata îi aprobă spusele prin exclamaţii uimite şi tresăriri speriate.

— De-acum înainte n-o să te mai numesc fata în alb, îi spuse Victor. Te voi numi Laura.

După ce simţi că Laura îşi recăpătase calmul, Victor o invită la o explorare temerară prin beznă.

— Eu merg înainte, iar tu mă ţii de mînă, o dăscăli el. Îmi trebuie neapărat un punct de sprijin, sau mai degrabă ideea că există cineva lîngă mine care mă poate ajuta în cazul unui accident neprevăzut, al unei alunecări, al unei ezitări.

Laura înţelese totul şi în loc de orice răspuns îi căută mîna. Astfel porniră amîndoi la o explorare, care, cel puţin pentru Victor, deveni o sursă de senzaţii stranii, netrăite, unice. Parcă era înconjurat de toate ameninţările lumii, parcă-l aşteptau pretutindeni tăişuri şi zimţi şi goluri şi gheare şi tentacule, dar mîna aceea mică plină de zvîcnete, care se înghesuise în mîna lui, şi şoaptele care-i mîngîiau şi-i călăuzeau ceafa şi obrajii şi toată fierbinţeala din spatele lui, care intra în el ca nişte unde, şi apropierile, şi fiorii îl făceau să uite spaimele rele... dar îl încolţeau altele pe care nu le cunoştea.

Cutreierul celor doi prin beznă ţinu multă vreme. Victor înainta încet, cu pauze după fiecare pas, căutînd reazem sau obstacole în întunericul misterios. În ciuda prudenţei exagerate, cireşarul se împiedică de două ori. Prima dată cînd întîlni un gol lăsat de alunecarea unei lespezi, şi la tresărirea lui speriată simţi un braţ cald încolăcindu-i-se de gît şi trăgîndu-l înapoi. A doua oară se împiedică mai rău, chiar în mijlocul hrubei şi se prinse el de gîtul fetei, iar fata i se cuibări înfricoşată la piept. Dar acolo nu se afla nici un obstacol, nici un gol, nici un ascuţiş din afară. Erau alte spaime, care-i ţinură îmbrăţişaţi şi tremurînd multe clipe. Se treziră amîndoi şi se îndepărtară unul de altul fără să-şi deznoade mîinile. Şi tîrziu, după ce liniştea şi calmul se întoarseră în cubul de întuneric, se auzi vocea lui Victor :

— Sîntem într-o hrubă, un fel de închisoare, supusă și ea legii pătratului. Latura cred că e de vreo patru metri. În zidul din stînga noastră e o gaură de aerisire, însă mult prea sus. Înălțimea hrubei cred că e de vreo trei metri, poate trei metri și jumătate.

— Și podeaua ? întrebă fata. E accidentată ?

— Într-un singur loc a alunecat o lespede, răspunse Victor.

— Și eu am simțit la fel : într-un singur loc... tremură vocea Laurei.

Victor înțelese tîlcul întrebării și închise ochii, deși întunericul era gros, parcă se simțea în mîini. Încercă să-și oprească bătăile inimii, dar îl înfioră și mai tare adierea unor degete pe brațul lui. Și brațul înfiorat caută umerii fetei și-i apropie încet de pieptul lui.

— E atît de frig aici, Laura... dar ce s-ar fi întîmplat dacă n-am fi căzut aici ?

Și fata în alb ținea ochii închiși :

— Nu, Victor ! Trebuia să ne prăbușim aici...

Dar simți dintr-odată că visase prea mult și i se făcu teamă de răzbunarea zeilor. Se retrase din îmbrățișarea lui, apoi șopti :

— Dar trebuie să și ieșim, Victor ! Cine ne poate auzi ?

— Nu trebuie să ne audă nimeni. Cred că de multă vreme ne caută cineva... Tu nu-l știi pe Ursu, Laura... Nu se poate să nu ne găsească.

Amîndoi își trimiteau speranțele după ajutor. Amîndoi voiau lumină, voiau soare, voiau să se privească mult, fără să clipească, fără să cuvînte...

3

Ființa spre care zburau speranțele celor doi prizonieri era la fel de neputincioasă ca și ei, închisă și ea într-un cub de întuneric. Trapa îl azvîrlise pe Ursu în gol, fără nici un avertisment. Printr-o scurtă răsucire vlăjganul își recăpătase însă echilibrul. Raza lanternei sale coborîse luminînd podeaua. Își calculase cu precizie flexiunea, aterizase perfect, parcă pentru a sări imediat. Dar trapa se

închisese prea repede. Nu mai avu timp să se prindă cu mîinile de ea. Ajunsese prizonier într-o încăpere strîmtă și adîncă. Plafonul era la aproape trei metri și jumătate înălțime. Ursu îl cercetase cu lanterna și înțelesese că trapa, deși era foarte groasă, s-ar putea deschide printr-o simplă împingere.

Mica văgăună era complet pustie. Nu zărise nici măcar un bolovan care l-ar fi putut înălța cu cîțiva centimetri. Trapa era prea groasă și se lipise prea bine de plafon, pentru a lăsa să se audă afară vreun sunet. Măcar o piatră să fi găsit... Ar fi aruncat cu ea în plafon și poate că ar fi fost auzit de cei de sus. Ursu mai descoperi într-un ungher al carcerei o gaură care servea pesemne la aerisire. Gaura era sus, în colțul opus trapei, nu departe de plafon și părea destul de largă pentru a se putea strecura în ea. Din fericire, vlăjganul avea la el un cuțit de excursie. Lovi cu el în zid, în colțul în care se afla gaura de aerisire, pînă făcu o mică scobitură în care-și putea sprijini vîrful piciorului. Își înfipse bine bombeul în mica scobitură, apoi făcu un salt disperat în întuneric și izbuti să-și agațe degetele de marginea găurii de aerisire. Se înălță în mușchi, își lăsă greutatea corpului într-o singură mînă, apoi scoase lanterna din buzunar. Raza lanternei îi descoperi un tunel îngust și drept care se oprea undeva într-un zid.

Ursu se împinse înăuntru și începu să înainteze prin tunel ca o reptilă. Numără în gînd cam vreo șapte metri, pînă cînd atinse cu fruntea capătul tunelului. Cotlonul era oprit de un zid artificial făcut din cărămizi și mortar, dar continua în sus printr-un cotlon strîmt prin care abia îi intra mîna : gaura de aerisire. Zidul de cărămidă îl atrăgea cel mai mult pe Ursu. Care era rostul lui acolo dacă nu acela de a bara o cale de comunicare ? Barajul acela asimetric și arogant nu numai că-l enerva pe vlăjgan, dar parcă îl și provoca, îi aținea degetele.

...Nu-și mai dădea seama de cîte ore se chinuia la demolarea zidului. Cuțitașul nu putea face mare treabă. Cuțitașul sfărîma mortarul, iar mîinile lui Ursu smulgeau ca un clește cărămizile din zid. Truda lui putea fi invidiată de toți stăpînii iadului. Numai ca să se debaraseze de o cărămidă smulsă trebuia să se învîrtească și să se răsucească, să-și transforme tot corpul, pînă la vîrfurile picioarelor, în bandă de expulzare. Împingea și cu nasul, și cu bărbia, și cu răsuflarea. Zidul era gros, solid, temeinic,

cum era totul în castel. Parcă devenise el întreg, un burghiu atît de chinuitor înainta. Deși praful de mortar și de cărămidă îi umpluse gura și gîtlejul, nu încetă nici o secundă sfredelirea. Lovea mereu, smulgea cărămidă după cărămidă, colț după colț din zidul tuturor iadurilor.

Deodată, cuțitașul, sau ce mai rămăsese din el, începu să scoată zgomote seci. Ursu ajunsese la capătul puterilor. Fără acel zgomot al speranței s-ar fi înăbușit acolo, pentru că de întors nu mai avea pe unde. Își adună toată energia își împinse mîna și mîna alunecă o dată cu zidul, sau cu ce mai rămăsese din el, în gol. Sfredelise bariera de piatră. Își strecură corpul prin gaura spartă de mîinile lui și se pomeni într-un tunel identic cu cel pe care venise el.

Vlăjganul își opri tîrîșul prudent. Auzise parcă niște sunete... Înaintarea deveni tăcută ca o alunecare în apă... pînă ce mîinile lui pipăiră o muchie : ieșirea din tunel. Scoase cu gesturi neauzite lanterna din buzunar, întinse mîna în gol căutînd cu farul lanternei o direcție precisă. I se părea că aude un foșnet, undeva, jos, în stînga lui. Îndreptă într-acolo farul și apăsă brusc butonul împrăștiind o explozie de lumină.

4

În camera de arme, Lucia, Maria și Dan se străduiau de ore întregi să găsească un mijloc oarecare pentru a da de cei dispăruți, pentru a afla care e soarta lor. Lucia oprise orice coborîre prin coloană. Înțelese că intrarea e primejdioasă, că de acolo vin toate relele. Aștepta din moment în moment o apariție înfricoșătoare în cadrul ușii secrete. Spaima și tensiunea prin care treceau erau atît de mari, că multă vreme nici unul din cei trei abandonați nu izbuti să închege o idee mai ca lumea.

Dan nu putea să-și imagineze că Victor încăpuse atît de ușor pe mîna necunoscuților, că nu fusese în stare să le dea măcar un semn de alarmă. Niciodată Victor nu fă-

cuse un act nesăbuit, hazardat. Şi mai ales nu înfrunta un pericol fără să-şi avertizeze prietenii.

Lucia nu-şi putea lua gîndul de la Ursu... îl cunoştea prea bine, îi cunoştea gîndurile, îi cunoştea capacitatea unică de a acţiona şi de a se orienta fulgerător în clipele cele mai grele, şi mai ales ştia ce forţă putea să declanşeze Ursu dacă era în joc viaţa cuiva.

Iar Maria... Imaginea lui Tic în mîinile unor necunoscuţi, care nu puteau fi decît nişte oameni răi şi fioroşi... parcă le vedea mutrele crude, hidoase, neînduplecate... îi străpungea cu mii de ace inima. Şi nu mai era în stare să se gîndească la altceva. Dacă ar auzi un glas care ar face-o idioată, nebună, orice, cît de fericită ar fi lumea !

Şi mai era Ţombi, credinciosul căţel, pe care neaşteptata dispariţie a stăpînului îl adusese într-o stare jalnică.

Lucia îşi revenise prima. Încercă să-şi liniştească prietenii, sau poate să se autolinişteasică, să-şi alunge disperările :

— Nu se poate să fie ceva grav, Maria. Mintea mea nu vrea să accepte aşa ceva...

— Oare mintea, Lucia ? îndrăzni Dan s-o întrerupă. Sau poate...

— Nu, Dan... ştiu la ce te gîndeşti. Sigur că mă doare şi sufăr... Dar judecaţi şi voi. Dacă prietenii noştri ar fi ajuns în mîna necunoscuţilor credeţi că ăia s-ar fi mulţumit numai cu atît ? Chiar dacă n-ar fi scos un cuvînt de la ai noştri, dacă n-ar şti că sîntem aici, oare n-ar fi venit ei încoace să se convingă că nu mai este nimeni ?

— Poate că se tem, spuse Dan, fără convingere.

— Dacă sînt în stare să pună mîna pe Ursu, crezi că sînt oameni care se mai tem de ceva în lume ?

— Atunci ce crezi tu ? o întrebă Maria.

— Cred că s-a întîmplat ceva neprevăzut, că au căzut într-o capcană care nu are nici o legătură cu necunoscuţii... Cine ştie ! Camerele în care au pătruns poate că sînt închise...

— Atunci de ce nu se întorc ?

— Poate că s-a stricat mecanismul uşilor, sau...

— Sau ce ? se interesă Dan. Atunci n-avem altceva de făcut decît să pornim pe urmele lor prin comunicarea secretă.

— Nu ! se opuse Lucia din răsputeri. Primejdia e aici, în coloanele astea nenorocite. Numai dacă n-o să

găsim nici o altă cale vom încerca să trecem prin ele legaţi de frînghii... Pînă atunci...

Lumina zorilor pătrundea pe nesimţite în castel. Întunericul se topea şi parcă renăşteau speranţele în inimile cireşarilor abandonaţi.

— Maria, Lucia ! descoperi Dan. Mai este o cale de comunicare cu castelul celălalt... Zidul pe care s-a urcat ieri Ursu.

— Eşti nebun ? tresări Lucia. Calea aceea este inaccesibilă !

— Dacă Ursu a ajuns acolo... se încăpăţînă Dan.

Totuşi tinerii se îndreptară spre curtea interioară. Ajunseseră în situaţia înecatului pentru care şi un pai e o speranţă de salvare. Era o speranţă absurdă, dementă, şi iată că acest crez absurd le oferi marea şansă. Pentru că, ajungînd în curte, văzură miracolul : de sus de pe creastă, atîrna o frînghie. În graba lor, Ursu şi Tic uitaseră, cu o seară înainte, să tragă frînghia jos.

Bucuria descoperirii îl amuţi pe Dan. Uită că e grăsun, că încă nu i-a trecut febra musculară, că n-a făcut acrobaţii în viaţa lui, că poate să-şi rupă picioarele şi mîinile, că poate să-şi spargă capul. Simţea asemenea fiori de vitejie în el că nu voia să mai audă nimic :

— Eu urc, fetelor. Fie ce-o fi ! Dacă Ursu a ajuns fără frînghie, eu de ce să nu reuşesc cu frînghia ?

Fetele se uitară la el ca la un necunoscut. Niciodată nu-l văzuseră atît de hotărît. Dan era gata să-şi înceapă temerara ascensiune.

5

În aceeaşi clipă în care aprinsese lanterna cu farul îndreptat în direcţia în care auzise foşnetele, Ursu răcni cu o voce îngroşată care ar fi paralizat pe oricine numai prin puterea ei :

— Stai !

Dar cuvintele continuară printr-un hohot de rîs care cutremură pereţii de piatră. Chiar în bătaia lanternei,

stăteau, ţinîndu-se de mînă, încremenite, lipite de zid, cu ochii măriţi de spaimă, două fiinţe... Dacă ar fi întîlnit un crocodil sau un urangutan în hruba aceea, uimirea vlăjganului n-ar fi fost atît de mare. Numai pe Victor şi pe fata în alb nu se aştepta să-i găsească acolo !

Victor care recunoscuse autorul cumplitului hohot, pentru că un singur om pe lume era în stare să rîdă astfel, răsuflă uşurat :

— Doamne ! Ce spaimă am tras ! Credeam că s-a terminat cu noi. Nu puteai şi tu să răcneşti mai altfel, Ursule !...

— Ursu ! se bucură fata în alb, o dată cu Victor. Cum ai dat peste noi ?

— Am spart un zid atît de gros că tare mi-e teamă să nu se prăbuşească temeliile castelului.

— Şi cum ai descoperit intrarea asta ? întrebă Victor.

— Care intrare ?

— Asta care te-a adus la noi... Doar n-ai venit numai prin zid.

— Aaaaa ! O blestemată de trapă...

— Nu cumva eşti şi tu prizonier ?

— Ba da ! Întocmai ca voi. Tic e în mîna ălora, noi sîntem îngropaţi de vii... Nu ştiu ce-o fi cu ceilalţi... Trebuie să se fi întîmplat şi pe-acolo ceva... S-or fi năpustit armurile asupra lor. Vreun ienicer sau vreun tătar întîrziat...

Lui Victor i se părea cam ciudată veselia lui Ursu, mai ales după ce-i văzu faţa şi mîinile înroşite de cărămidă şi sînge.

— Ia spune drept, Ursule ! Ai descoperit vreo posibilitate de ieşire ?... Mai bine aruncă-ne frînghia că tremurăm de frig.

— Şi cum o să vă încălziţi cu frînghia ? glumi iarăşi Ursu. M-ar interesa şi pe mine... pentru altă ocazie fiindcă acum n-am frînghie.

— Dacă ai fi stat atîta timp ca noi, în hruba asta, se plînse fata în alb.

— Adevărat ! Eu n-am stat prea mult timp. Am spart zidurile castelului... Dar dacă nu le-aş fi spart poate că ne-ar fi rămas oasele aici.

— Ai găsit vreo ieşire pe drum ? îl întrebă din nou Victor.

— Pe drum, nu. Aici la voi. Dar mai întîi trebuie să cobor.

Coborîrea li se părea tuturor o tentativă de sinucidere. Ursu era cu capul înainte, spaţiu ca să se întoarcă nu avea nici cît negru sub unghie, iar pînă jos erau cam vreo trei metri şi jumătate. Dacă podeaua ar fi fost de pămînt s-ar fi aruncat pur şi simplu cu capul în jos.

— Victor ! Ia vino aici sub gaură şi ţine-te bine. O să-ţi apăs puţintel umerii. Dar altfel nu pot să cobor.

Vlăjganul se lăsă încet cu capul în jos, reuşi să-şi oprească prăbuşirea prinzînd muchia tunelului cu vîrfurile picioarelor. Îşi lăsă apoi mîinile în jos şi atinse cu degetele umerii lui Victor. În clipa aceea i se desprinseră şi picioarele de margine... Era însă în plin salt, un salt mortal, nemaipomenit, în întuneric, pe care-l execută însă fără greş.

Imediat ce atinse podeaua, Ursu aprinse lanterna şi se lăsă jos pe piatră. Se întinse cît era de lung.

— Ce-i cu tine ? se sperie Victor.

— Sînt frînt ! Mor ! Dacă-ţi spun că am bortelit un zid de vreo doi metri.

— Unde ai văzut ieşirea aici ? îl întrebă fata în alb.

Ursu lumină trapa de sus :

— E aceeaşi pe care aţi intrat. Trebuie împinsă puţin şi sîntem liberi.

— Cine s-o împingă ? se miră fata în alb.

— Cred că însăşi persoana care întreabă ! răspunse Ursu vesel. Facem o piramidă. Eu baza, Victor mijlocul, iar... dumneata... vîrful. Dar să mă mai odihnesc puţin...

6

În castelul celălalt lumina zorilor surprinse aceeaşi agitaţie şi tensiune. Cei trei bărbaţi întorseseră camera cu fundul în sus, răscoliseră şi cotrobăiseră peste tot şi prin locuri în care nu şaizeci de monezi dar nici măcar jumătate de monedă n-ar fi putut să încapă. Şi cu toate acestea nu găsiră nimic. Ciocăniseră din nou în pereţi

crezînd că poate descoperise puștiul vreo ascunzătoare secretă de care ei încă nu dăduseră, dar pereții erau reci și indiferenți. Toată noaptea lanternele lor luminaseră colțuri și crăpături, interioare de valize și de rucsac, pantofi, cutii de conserve, lanțul de pe coloană, dar în zadar.

— Și totuși la el nu sînt ! țipă omul cu ochii de viezure.

— L-ați căutat și-n încălțări ? întrebă șeful.

— Și-n gură l-am căutat, și-n mîini, și-n căptușeala hainei, numai dacă nu le-a înghițit.

— Atunci tot aici sînt, în camera asta ! hotărî șeful.

— Dar n-a rămas nici un colțișor necercetat, îndrăzni să-l contrazică slăbănogul.

— Dacă le-o fi pus înapoi în ascunzătoare ? sări viezurele.

Iată la ce nu se gîndise nici unul. Tustrei își ațintiră privirile spre firidă. Omul cu ochii de viezure se apropie de ascunzătoare, desfăcu prima placă de marmură, apoi pe a doua și-și băgă mîinile înăuntru. Și le retrase însă repede înapoi. Mîinile îi tremurau ca varga. Ultima speranță fusese distrusă.

— Nu-s !

— Atunci unde dracu le-a ascuns ? se înfurie șeful. Un pungaș, un mucos își bate joc de noi.

— Numai o explicație rămîne. Să le fi aruncat pe coloană !

Omul cu cicatrice îl privi mînios pe slăbănog, dar se strădui să păstreze un ton calm :

— V-am mai spus o dată ! Ca să le arunce pe coloană, trebuia mai întîi să se deschidă ușa secretă. Ca să se deschidă ușa, trebuia să fie acolo, în coloană, o ființă omenească... Această ființă nu putea veni decît pentru a-l salva pe pungaș. Și cred că mult mai ușor puteau ajunge monezile în coloană prin buzunarele pungașului cel mic, decît aruncate.

— Și totuși...

— Aici sînt monezile în camera asta, accentuă șeful. Cîrnul ăsta trebuie să fie ori fiul celui mai mare hoț de buzunare, ori al vreunui scamator celebru. Cît am lipsit din încăperea asta prima dată ?

— Fix trei minute ! anunță slăbănogul.

— În aceste trei minute le-a ascuns. Asta-i culmea ! Să ne punem în pielea lui. Unde le-ar fi putut ascunde în trei minute ?

— Eu zic să-l aducem mai bine aici ! îndrăzni viezurele. Să-l amenințăm cu tortura. Pînă la urmă va spune el.

Omul cu cicatrice alungă propunerea viezurelui cu o mișcare de dispreț.

7

Și pentru Tic noaptea fusese rea și cu chinuri. Singur, în camera imensă și tăcută, fără nici un semn de la prietenii lui, căzuse pradă unor gînduri negre. La un moment dat auzise niște foșnete în cameră și zărise undeva într-un colț două puncte de foc. Un fior îi trecuse prin șira spinării. Dar dezlegase repede enigma punctelor de jar, și-l strigase cu voce blîndă pe Philippe. Motanul, simțind parcă în prichindel un prieten, se aciuase lîngă el, pe pat. Torsul monoton și blana moale, de catifea îl mai liniștiră puțintel pe prizonier.

Tic nu putea să-și răspundă la o întrebare teribilă. Pentru că o dată cu liniștea apăruse și o întrebare, care se transformase repede în obsesie chinuitoare : unde-l mai văzuse pe omul cu cicatrice ? Figura lui încruntată, statura lui vînjoasă și parcă și vocea lui groasă, nu-i erau străine. Îl mai văzuse sigur undeva și nu de mult... Dar cu toate strădaniile sale prizonierul nu izbutea să-și amintească. Unde ? Unde ? Unde ?

Somnul nu voia să i se strecoare în pleoape și nici nu-l dorea. Și cum stătea lungit pe pat cu ochii închiși, un gînd neașteptat îl făcu să tresară... În patul în care stătea el, dormise atîta timp fata în alb. Motanul de la picioarele lui primise mîngîierile ei. Marmura albă și tăcută o urmărise cu toate strălucirile ei. Tic începea să se simtă într-o închisoare de vis. O moleșeală caldă pătrunse în gîndurile lui. Îl luă pe Philippe în brațe ca să-l mîngîie și să-l alinte. Parcă simțea pe blana lui moale

urmele altor mîini pe care ar fi vrut atît de mult să le atingă... Încet... uşor...

Cu gîndul la fata cea dragă, în alb, cel mai tînăr dintre cireşari adormi blînd, poate chiar în clipa cînd într-o hrubă mică şi întunecoasă de sub castel, mîinile fetei din vis primeau mîngîierea altor mîini. Şi acele mîini care mîngîiau erau ale unei fiinţe pe care Tic o iubea cum iubea puţini oameni pe lume.

...Lumina zorilor îl trezi pe ciufulici dintr-un somn adînc cu vise calde. Tic îşi regăsi gîndurile, îşi aminti întîmplările prin care trecuse... Era prizonier, era în mîinile unor oameni... Sări din pat cu iuţeala unui fulger... Trebuia să se salveze ! Nu mai putea suporta captivitatea. Saltul lui brusc răscoli perna şi salteaua patului şi descoperi undeva un caiet cu scoarţe de piele. Jurnalul fetei în alb... Tic îl deschise, şi imediat ce citi primele rînduri, bineînţeles, fără să vrea, uită de orice obligaţie de pudoare şi discreţie. Începu să citească cu pasiune. Cînd îşi dădu seama că pătrunsese taine nepermise era prea tîrziu. De aceea reciti încă o dată jurnalul cu intenţia de a găsi ceva anume.

Însemnările din jurnalul fetei în alb fiind foarte necesare pentru înţelegerea unor taine, iată că indiscreţia lui Tic devine indiscreţia tuturor :

„Sînt tristă, îşi începea fata în alb jurnalul. Deşi mă aflu în castelul pe care-l visez de zece ani, pe care l-am căutat cu atîta înfrigurare în zilele şi nopţile mele libere, trebuie să stau închisă, prizonieră, mută, înconjurată de oameni la fel de tăcuţi ca pereţii de marmură. Poate că-mi merit soarta, dar nu mai puteam rămîne închisă într-un orăşel gălăgios în care orice prieten ar fi însemnat o durere pentru bunica... Nu pot s-o condamn, o înţeleg şi o voi ruga mult, mult, să-mi ierte gestul... Dragă bunicuţo, o să-ţi treacă tristeţea dacă îmi voi culca capul încet în poala ta şi-ţi voi povesti despre castelul meu... îţi voi povesti mult iar tu vei fi fericită cînd îmi vei cunoaşte şi prietenii... Sînt mult mai aproape de tine, bunicuţo, cînd nu stau tristă lîngă tine... Poate chiar acum cînd sînt departe, prizonieră într-un castel rece... te simt atît de aproape... Nu-i aşa că mă vei ierta şi mă vei înţelege ?

. . . . . .

Cînd îmi amintesc spaima pe care am tras-o în prima zi !... Știam cum să ajung la Cetățuie, aveam planul precis al drumului de la gară la ruine, știam că o să-i găsesc acolo, dar cînd l-am simțit lîngă mine... și cînd... i-am văzut fața, am știut că nu mă va ierta. Ca să-l înduplec m-am prefăcut că leșin... L-am auzit cînd și-a trimis asistenții să-mi pregătească patul, l-am văzut cum caută în trusa de medicamente, și cînd am zărit siringa în mîna lui m-am prefăcut că mă trezesc.

— Știam că te prefaci ! mi-a spus dînsul. De ce-ai fugit din oraș ?

N-a vrut să țină seama de nici un motiv, nu mi-a ascultat nici cea mai mică rugăminte. Era neînduplecat, așa cum e întotdeauna cînd nu i se dă ascultare. Cînd i-am auzit vocea calmă, liniștită, mi-am dat seama că sînt pierdută.

— Vei sta închisă ! N-ai voie să ieși decît în curte și cît mai rar. De altfel nici nu vei putea ieși, oricît te vei zbate. Totul e închis în jurul tău.

Am încercat să protestez. Știam că e în zadar. Vorbea prea liniștit pentru a-mi lăsa cea mai mică speranță. Mi-a spus doar atît : că nu vrea să mă expună la primejdii... și că mă va trimite acasă cu prima ocazie. Dar nu mi-am putut da seama imediat ce primejdii pot fi în castelul acesta vechi și liniștit... Și dac-ar da Dumnezeu să mai întîrzie prima ocazie !

El a vrut să luptăm unul împotriva altuia ! Mă gîndesc la un plan de acțiune.

. . . . . .

Chiar a doua zi am făcut marea descoperire ! Mă aflam în Castelul celor două cruci. Amîndoi îl căutam și îl visam. Cîte documente prăfuite n-am citit despre acest castel. Devenise țelul lui. De aproape 20 de ani îl căuta. Și în ultimii ani mă lua mereu cu el. Oare de ce nu m-a luat și în vacanța asta ? Ce stupidă sînt ! Eu n-am vrut !... Vorbește mereu de primejdii. Ce primejdii pot fi aici ?

Dar n-am descoperit numai castelul meu în această zi. Am descoperit și ideea care mă va salva. Care va elibera pe prizoniera în alb. Le voi scrie cireșarilor, le voi vorbi despre castelul meu. Vor veni sigur. Și dacă vor veni și ei, atunci ne va lăsa să cutreierăm în voie castelul...

. . . . . .

Sînt foarte, foarte tristă... Sărmanul Philippe... Se gudură la picioarele mele... Parcă m-ar înțelege și ar vrea să mă liniștească... Le-am scris cireșarilor... Oare v-a ajunge mesajul meu pînă la ei ? I l-am dat unui cioban cu nasul ascuțit. Ce-o fi crezut oare despre mine cînd m-a văzut cocoțată deasupra prăpastiei și aruncîndu-i pachetul ?... Și chiar dacă va ajunge mesajul, vor veni oare vreodată cireșarii aici ? Cum de-am uitat ? Lucrul cel mai de seamă l-am uitat. Sînt sigură că nu vor crede în mesajul meu... Vor crede că e o farsă... Îi chem la un castel necunoscut, fără să le spun unde se află castelul ! Nu pot să înțeleg cum de-am uitat cel mai important lucru ! Dacă măcar s-ar duce ciobanul cu mesajul în oraș... Să nu-l pună la poștă, sau să-l dea altuia și altuia... Am avut în mînă colacul de salvare... Oare voi mai avea și un al doilea ?... Oricum trebuie să fiu pregătită... Cineva... mi se pare... Pasteur, spunea că întîmplarea cea fericită nu vine decît la oamenii pregătiți...

. . . . . .

Abia a plecat din camera mea. E foarte încruntat. Mi-a spus că un cioban nătîng care l-a văzut cînd m-a luat în brațe (atunci cînd m-am prefăcut leșinată) s-a dus la post în sat și a povestit toată întîmplarea... Mă gîndesc la mutra pe care-au făcut-o cei de acolo cînd ciobanul le-a povestit întîmplarea. Pe mine m-a pufnit rîsul. Trebuie să fie ciobanul căruia i-am încredințat mesajul !

— De ce rîzi ? s-a răstit el. Dacă s-a apucat să povestească și altcuiva ? O să se scornească în regiune că s-au aciuat aici, la Cetățuie, tîlhari și hoți de copii. Ce dobitoc ! Nu putea să vorbească mai întîi cu noi ?

A plecat furios din cameră. M-a anunțat însă că are de făcut cercetări aici și că o să mă mute pentru un timp în altă încăpere „Tot închisă" ! m-a avertizat el.

. . . . . .

Ce zi groaznică !... Și începuse atît de frumos... Unul din asistenți, probabil numismatul, mi-a trimis un bilețel de încurajare și o monedă. Dacă ar ști el că se amestecă... Nu știu ce i-ar face, deși ține foarte mult la asistent și la fetița lui, blondă ca o păpușă.

El trebuie să-mi fi trimis biletelul. Și moneda cu chipul lui Caligula pe dînsa... Oare a trimis-o din întîmplare? Caligula a fost un tiran, un despot... Cred c-a vrut să facă o aluzie. E inteligent și simpatic... Și e înnebunit după monezi.

Începuse frumos ziua... Tocmai priveam moneda, cînd l-am zărit pe Philippe și apoi vipera... Am înghețat... Urăsc cu cea mai mare ură din lume șerpii... Dar cînd am văzut că-i viperă... Dragul meu Philippe... Mi-a salvat viața! Fără el nu mai apucam să scriu aceste rînduri... Pînă să dea peste mine, veninul și-ar fi făcut efectul. De ce mă ține închisă? Cum poate să fie atît de crud? Dacă mă mușca vipera nu puteam să ajung la medicamentele lui. De ce e atît de crud? De ce mă ține închisă? Îi voi spune în față cu răutate. Vreau să-l doară! Poate că era mai bine să mă înțepe vipera... Ba nu! Nu!

. . . . . .

Am fost atît de nedreaptă cu el! L-am întristat și-mi pare foarte rău. Mi-a spus că tocmai din cauza asta mă ține închisă. Regiunea e plină de vipere. Sînt și exemplare rare de viperă cu corn a cărei mușcătură omoară în mai puțin de o oră. De aceea poartă cizme și umblă mereu cu securi la ei. Mi-a spus că au fost atacați de multe ori. Și mi-a mai destăinuit un secret. Pe Philippe îl cheamă Boroș... E un motan din regiune. Oamenii spun că-i cel mai vestit omorîtor de vipere din părțile acestea. L-au dresat de mic niște vînători. Cu mare greutate l-a obținut pentru timpul cît stă la Cetățuie. De aceea l-a lăsat cu mine. M-a convins să nu-mi mai fie frică de șerpi cînd e Boroș cu mine. Boroș! Nu-mi place numele. Eu îi voi spune tot Philippe. Și ei au început să-l numească așa.

Cu toate acestea încă nu vrea să-mi lase libertatea. Poate mai tîrziu, mi-a promis el. Am aflat, tot de la dînsul, că l-a mustrat pe numismat pentru că s-a amestecat în povestea mea.

— Ți-a trimis o monedă? m-a întrebat dînsul.

L-am mințit, i-am spus că nu. Dar sînt sigură că nu mă crede. N-aș vrea să fiu în pielea numismatului. Oare de ce e atît de sever cu asistenții? Eu știu foarte bine cît de mult ține la ei și cît îi apreciază!

. . . . . .

Azi am făcut o descoperire grozavă. Am găsit un document vechi scris în litere chirilice. Mi-a plăcut mult ingeniozitatea cheii. Dacă n-ar fi fost Philippe lîngă mine, nu m-aș fi gîndit niciodată că se poate descifra numai prin scandare. Mi l-a luat în timp ce eram în curte. Seara mi-a spus că-i va fi de mare folos în cercetările lui... De ce nu-s cireșarii aici? Am întreprinde atîtea cercetări. Sînt sigură, sigură că acest castel e plin de taine... Dacă mă gîndesc mai mult încep să mă conving că cireșarii nu vor mai sosi aici niciodată.

. . . . . : : : : : :

Sînt fericită, fericită, fericită... Adineauri am smuls de la el o promisiune. Mai am o zi și-o noapte. De mîine la prînz... sînt liberă. Voi fi stăpîna castelului! Mi s-a pus o singură condiție. Să fie mereu Boroș (ce urît nume!) cu mine. Dar eu l-am îndrăgit atîta pe Philippe că nu mă mai pot despărți de el. (Oare o să vrea să-l luăm acasă pe Philippe?) De mîine, Philippe...

Și cu toate acestea mă cuprinde din cînd în cînd cîte un val de tristețe. Dacă ar fi și cireșarii aici... cîte n-am face! Dar cum să creadă ei într-un mesaj fără adresă... și cum să ajungă aici cînd nimeni nu știe despre Castelul nostru și cînd e atît de departe...!

. . . . . : : : : : :

Orice speranță s-a destrămat. Cireșarii nu mai pot ajunge la timp. Sau poate nu vor mai veni niciodată aici, sau vor veni cînd eu nu voi mai fi... Au mai rămas zile puține... foarte puține... Totul se aseamănă cu o inimă bolnavă, cu un trup înfierbîntat zguduit de lovituri rele... În aer plutește ceva... Oamenii din jurul meu sînt neliniștiți...

Toți sînt disperați. Și ei și-au pierdut calmul. Patrula l-a anunțat, azi dimineață, că se zvonește despre o bandă de tîlhari în preajma Cetățuii. I-au spus că regiunea începe să devină primejdioasă, că s-au mai aciuat și altă dată cete de tîlhari prin părțile astea... Cred că numai din cauză că țin foarte mult la el, au acceptat să mai rămînă aici cîteva zile, însă cu condiția fermă ca intrarea în castel să fie închisă în așa fel ca nici musca să nu pătrundă înăuntru.

. . . . . : : : : : :

S-a sfîrșit cu visul meu de libertate... Aproape că sînt ferecată în cameră... N-am voie să ies de-aici fără știrea lor. Și el și asistenții nu scapă nici o clipă din ochi camera și curtea mea. Oare de ce le e atîta teamă ?... Din cauza mea ?... Poate că totuși le-am adus multe neplăceri... Dar cum aș fi putut renunța să-mi vizitez castelul ?... Atîtea zile pierdute ! Nici o zi nu m-am plimbat liberă prin încăperile castelului meu... Dacă i-aș fi chemat de la început pe cireșari, sau dacă n-aș fi uitat să trec în mesaj locul castelului...

Am greșit... Eu sînt marea vinovată pentru tot ce s-a întîmplat, pentru tot ce mi s-a întîmplat. Dacă v-aș fi destăinuit încă atunci, în seara aceea gîndurile mele, planurile mele, dragii mei prieteni de departe...

Stau închisă cu Philippe. N-avem voie să ieșim în curte. Patrula cercetează pas cu pas regiunea. Trebuie să fie ceva foarte grav. Le-a vorbit despre comoară și de atunci vin în fiecare zi la cetățuie. I-au spus să se pregătească de plecare. El e nervos. Nu-și poate continua cercetările. E convins că povestea cu hoții e un zvon lansat inconștient de cioban. De aceea e furios... Stau singură și camera pare că nu mai are nici un secret... Mereu mă gîndesc că s-ar putea să fie ultima zi... N-am gustat nici o zi plină de libertate, nici o clipă de libertate, în castelul meu... Aș putea oare să plîng ?

. . . . . .

Aceeași neliniște... Philippe a mai ucis o viperă... Am asistat la întreaga scenă. Vipera se tîra pe piatră... Philippe a sărit asupra ei. Întîi a imobilizat-o. I-a pus o labă pe cap și alta pe trup. Pe urmă i-a băgat colții după cap. A decapitat-o foarte repede. Ah ! ce scîrboase reptile ! Și ce noroc cu Philippe...

Și-a făcut un post de observație la crenele... Cred că și-au pierdut prea ușor cumpătul. Cine ar putea să pătrundă în castel ? Mai bine s-ar ocupa de cercetări... Dacă mîine ni se va cere să părăsim regiunea ?... Nu ! Trebuie să-mi păstrez speranța. Pînă în ultima clipă.

. . . . . .

Și totuși el a avut dreptate ! S-a întors ciobanul și cînd l-au luat oștenii la rost a mărturisit că i-a mai po-

vestit unuia despre răpirea mea și despre tîlharii de la cetățuie. Cît de repede s-a răspîndit zvonul !

Sînt din nou fericită ! Mi s-a dat în sfîrșit libertate. Pot să merg oriunde în castel, numai afară din castel n-am voie să ies. Bineînțeles, cu Philippe. Avem încă multe zile în față. Bucuria libertății îmi reînvie o speranță veche... Poate că totuși vor veni cireșarii... Atîtea minuni se întîmplă ! De ce oare n-ar putea să dea peste castel... Dacă vor crede în mesaj ar putea merge pe urmele lui și ar ajunge aici...

Dragul meu caiet, te voi umple de azi înainte cu lucruri vesele, cu povestiri și istorii... Dacă îl voi putea convinge pe el să povestească !... Știi tu ce frumos povestește ?... Parcă vezi totul în culori, simți vremea cu toate legile, obiceiurile și oglinzile ei, vezi mișcări uriașe de oameni. N-am auzit pe nimeni să povestească atît de frumos. Și a trecut prin atîtea cetăți și castele... Știi tu cît de mult îl iubesc ? Îl iubesc, îl iubesc...

. . . . . .

Oare chiar niciodată n-o să-mi pot vizita castelul ? Sînt aici de atîta timp și totuși mereu prizonieră. Întotdeauna mă aflu la cîțiva pași de libertate dar niciodată nu-i pot trece pragul. A venit la mine cu o figură atît de încruntată. Niciodată nu l-am văzut atît de nervos. Mi-a spus că a auzit zgomote străine în castel... Crede că sînt hoți... Iarăși mi-a limitat granițele... N-am voie să părăsesc încăperea și curtea...

Oare ce s-a întîmplat ? Cine a putut să fie ? Ce-ar fi să încerc și eu să le dau o mînă de ajutor. Îmi voi lua în primire postul de observație de la crenele...

. . . . . .

Sînt din nou închisă în camera mea, sînt ferecată, parcă aș fi în lanțuri. Dar sînt atît de fericită ! L-am văzut pe Ursu sus, pe creasta zidului. L-am văzut și m-a văzut. Au venit cireșarii ! Au venit dragii mei prieteni ! În ultima clipă. Am sperat pînă în ultima clipă... Cred că eu i-am adus aici, cu speranțele mele. Sînt salvată ! Sînt liberă :

Au venit cireșarii... Vă aștept dragii mei...“

Aici se termina jurnalul fetei în alb. Tic îl închise şi devenit trist şi gînditor. Dorise atît de mult ca fata să-şi fi amintit de dînsul. Ar fi vrut s-o salveze din ghearele unor oameni răi... S-o ia de mînă şi s-o poarte prin ganguri şi încăperi secrete... Unde o fi acum fata în alb? Probabil că era în mijlocul celorlalţi. Trebuia şi el să scape din închisoarea asta rea... dar şi caldă... în care petrecuse atîta timp fata în alb...

Prichindelul îşi amintea şi unde-l zărise pe omul cu cicatrice. Îl zărise în curtea şcolii, alături de moş Timofte în ziua cînd o întîlnise, prima dată, pe fata în alb. Şi moş Timofte era atît de bucuros lîngă dînsul încît Tic îşi închipui că trebuie să fie unul din cei mai de seamă oameni pe care-i dăduse şcoala.

Tocmai în momentul cînd Tic îşi amintea, parcă întristat, tainele, uşa de fier a camerei sale se deschise cu zgomot, lăsînd să intre înăuntru trei oameni furioşi. Omul cu cicatrice se uită fix în ochii lui Tic şi-l întrebă cu voce copleşitoare :

— Spui ?

— Spun ! răspunse prichindelul rîzînd. Dar cu condiţia ca să desferecaţi coloanele...

Prichindelul nu destăinui însă locul unde ascunsese monezile ci cu totul altceva. Spusele lui îi lăsară năuci pe cei doi asistenţi şi îl făcu pe omul cu cicatrice să explodeze într-un asemenea hohot de rîs cum de mult nu i se mai întîmplase.

8

Întregul castel trăia evenimente neobişnuite.

După eforturi groaznice Dan, Maria şi Lucia reuşiseră să ajungă pe creasta cu crenele a zidului de piatră. Escaladarea îi obosise. Se aşezaseră pe zid pentru a răsufla cîteva clipe. Ultima urcase Lucia. Trăsese frînghia după ea şi se aşeză alături de ceilalţi.

9

Piramida înălțată de Ursu în hruba de sub castel își împlinise întocmai menirea. Ursu o dăscălise pe Laura să-și lipească palmele de zid pentru a menține echilibrul întregii piramide. Îi spusese, de asemenea, ca imediat ce va împinge trapa să caute să se agațe cu mîinile de marginea deschizăturii. Cînd piramida ajunse sub trapă, Ursu îl apucă pe Victor de tălpi și-l ridică spre plafon. Fata în alb reuși astfel să împingă trapa și să se agațe de marginea deschizăturii. Ursu și Victor se cățărară pe trapă. Ajunseră, în sfîrșit, sus în gangul subteran după o noapte de temniță.

Dezorientați, cei trei evadați porniră nu spre castelul domnesc ci spre crucea cea mică. Lanțurile fiind coborîte de pe coloane pătrunseră la repezeală... în camera fetei în alb.

Așa se face că în clipa cînd sus pe creastă, Dan, Lucia și Maria își luară în primire posturile de observație de la crenele și își aruncară privirile în curte asistară la un spectacol care pur și simplu le produse amețeală.

Două grupuri de oameni pătrundeau în curtea interioară pe două intrări deosebite. Unul era format din Ursu, Victor și fata în alb, celălalt din Tic, omul cu cicatrice și asistenții lui. Scena era atît de năucitoare și atît de neașteptată, mai ales din cauza veseliei care-i cuprinsese pe cei din curte, încît Dan își duse mîinile la gură și începu să strige :

— Hei ! Nu uitați galeria !

Dar și pe cei din curte, mai ales pe Tic și pe Ursu care nu-și mai aminteau nimic despre frînghie, îi apucă amețeala la vederea înspăimîntătoarei galerii.

CAPITOLUL XX

Era dimineață. O dimineață caldă și strălucitoare care va rămîne neștearsă în amintirea cireșarilor. Maria și Lucia coborîseră în curtea interioară. Mai rămăsese Dan, sus, pe creastă, la crenele. Ursu îi ținea frînghia întinsă ca să-i ajute coborîrea. Dar nici n-apucă să facă prima mișcare, cînd Victor îl opri :

— Stai ! trebuie să deschizi ușile din coloane. Au rămas închise amîndouă.

Acesta era adevărul. În graba și dezorientarea lor, Ursu, Victor și Laura uitaseră să lase ușile deschise. Comunicarea cu castelul domnesc era tăiată. Dan n-avea ce face, trebuia să primească misiunea. Își dădu drumul pe frînghie, viteaz și grăbit, dar din nefericire în cealaltă curte interioară, în Crucea cea mare. Fără vina lui, întîrzia la întîlnirea din curtea fetei în alb, tocmai în momentul cînd se dezvăluiau toate tainele. Și iată că această absență atît de motivată, poate chiar lăudată și elogiată, avu niște repercusiuni, dacă nu dramatice, cel puțin comice, și în orice caz neplăcute, pentru Dan. În formă de zile mari, bravul cireșar nu se mulțumi să deschidă mecanismul la o singură ușă, ci alergă să elibereze și cealaltă intrare. Ajunsese tocmai la jumătatea drumului. Cînd păși pe lespedea uriașă din mijloc, auzi în spatele lui răcnetul lui Ursu :

— Stai ! Stai ! E o cap...

Atîta auzi Dan. Restul cuvîntului se pierdu undeva în lume. El ajunse sub pămînt, trimis de tobogan drept în fundul hrubei. Căderea bruscă îi produse mai multă spaimă decît durere. Numai abdomenul era foarte revoltat, și, pentru a-l împăca bravul cireșar se tăvăli cîteva clipe pe podeaua de piatră.

— Şi eu care credeam că mi-au încredinţat o misiune de seamă... se tîngui Dan în timp ce-şi căuta juliturile. Ce mişei ! Ce ingratitudine !

Ursu ajunsese la trapă, izbuti s-o deschidă, şi pentru că n-avea lanternă la el se mulţumi să întrebe :

— Hei, Dan ! Eşti rănit ?

Dar nici un răspuns nu veni din hruba rece şi întunecoasă. Vlăjganul îşi simţi inima săgetată. Strigă din toate puterile :

— Daaaaan ! Hei Daaan !

— Ho ! c-o să-mi spargi urechile ! Ce păcat că eşti singur ! Aş fi vrut să-i bag în sperieţi pe toţi... Va să zică aşa : m-aţi trimis la moarte... Mi-am rupt numai piciorul drept şi două coaste. Şi o claviculă...

Ursu ştia că Dan nu e omul care putea să facă glume cu oasele rupte :

— Atunci te mai las puţintel acolo, pînă te vindeci de oase şi de glume proaste...

— Stai ! Stai că n-am nimic. Şi scoate-mă că am trecut printr-o spaimă soră cu moartea.

Tocmai sosise Victor cu frînghia. Ursu aruncă un capăt în hrubă, Dan îl prinse, şi se simţi ridicat în aer ca o păpuşă.

—Dar tot eu mă duc să deschid intrarea cealaltă ! spuse el, şi într-adevăr fugi spre capătul coloanei ca un Hermes.

— Stai ! îl opri Victor. Şi capcana de dincolo e deschisă. Pe-acolo am ieşit noi.

Dan consideră însă totul o glumă şi-şi continuă fuga. Ursu îl prinse de umeri tocmai cînd se prăbuşea în gol. Aşa că ajunse la timp în curtea întîlnirilor, la timp pentru a-l auzi pe Tic dezvăluind omului cu cicatrice enigma celor 60 de monede de aur. Toţi erau ochi şi urechi.

Tic trase mai întîi cu coada ochiului undeva, apoi se uită destul de obraznic, adică puţintel cam superior, spre cei trei bărbaţi care abia îi aşteptau cuvintele :

— Sînt chiar la dumneavoastră ! spuse el.

Toţi făcură acelaşi gest reflex : îşi duseră mîinile la buzunare. Dar nu găsiră nici o monedă. Bricege, ciocănele, lanterne, pachete cu ţigări, tot felul de lucruri obişnuite. Asistentul cu ochi de viezure îl mustră prietenește pe Tic ;

— Acum nu mai merg glumele. Ne-am făcut oameni serioși.

— Dar v-am spus foarte serios ! se prefăcu ofensat prichindelul și iar trase cu coada ochiului undeva și cineva în alb nu părea că-și drămuiește uimirea și zîmbetele.

Privirile fetei parcă-l căutau pe Tic, și parcă-i trimiseseră și un semn de încurajare, așa că emoția îl obligă să dezvăluie enigma mai repede decît ar fi vrut el, fără pariuri și promisiuni. chei ! își făcuse un plan grozav.

— În lanterne.... își recunoscu ciufuliciul vocea.

Neîncrezător, numismatul cu ochii de viezure desfăcu lanterna și văzu înăuntru bateria. Dar cînd răsturnă lanterna, o dată cu bateria alunecară și monedele. Fusese o adevărată lovitură de teatru ! Arheologii își explicau, în sfîrșit, ce se întîmplase. În cele trei minute cît lipsiseră prima dată din cameră, prizonierul desfăcuse lanternele, scoase una din cele două baterii și pusese în locul ei monezi, cîte douăzeci de fiecare lanternă. Arcul de la capătul lămpii ajutase la sudarea perfectă dintre monezi și baterie. Apoi aruncase bateriile scoase în colțul unde se aflau bateriile de rezervă, și-și reluase, liniștit și tăcut, locul în ungherul lui. Intrînd înăuntru, arheologii nu observară imediat lipsa monezilor. Erau prea grăbiți să pornească în căutarea fetei. Baricadaseră intrarea din coloană, își luaseră lanternele și uneltele de cercetare și părăsiseră încăperea ferecată. Astfel, obiectele care se transformaseră în ascunzișuri și tainițe se aflau în mîinile lor, și mai ales, erau convinși că le avuseseră tot timpul asupra lor. Cu lanternele pline de monezi, căutaseră toată noaptea, prin toate crăpăturile, monezile !

— Dar tot mi-a fost teamă de ceva... mărturisi curajos cireșarul. Mi-a fost teamă să nu vi se consume bateriile...

Hazul îi molipsi pe toți. Șeful, mai ales, își pierduse orice urmă de încruntare de pe față auzind ultimele cuvinte ale „pungașului cîrn". N-avea ce face. Trebuia să-i înconjoare umerii și chiar să-l apropie puțin de pieptul lui. Și bineînțeles să surîdă, și chiar să rîdă de-a binelea.

Pe Tic îl interesau însă mult mai mult reacțiile fetei în alb. O văzu veselă, rîzînd nestăpînită, și privindu-l mirată, sau poate chiar speriată, cu ochi mari care-l furnicau și-i tăiau respirația. Trecu întîmplător pe lîngă ea și descoperi cu bucurie că e aproape tot atît de înalt, și mai văzu

că e îmbujorată, și își duce uneori mîna la piept, așa cum ar fi vrut și el, dacă nu i-ar fi fost teamă că îl vor observa toți.

Tînăra castelană nici nu-l vedea pe Tic. Făcu o plecăciune în fața tuturor, apoi își desfăcu brațele ca două aripi albe și spuse cu vocea ei de clopoței :

— Urmează recepția ! Vă invit pe toți în sala de arme !

— Iar eu... se repezi Dan... bineînțeles dacă mi se permite, voi pleca înainte, pentru a anunța ca un veritabil mare postelnic sosirea înalților oaspeți.

Dan fugi înaintea tuturor, și numai după ce pătrunse în coloană întoarse capul pentru a-i liniști pe cei care veneau pe urmele lui :

— De data asta nu mai cad ! Feriți-vă dumneavoastră.

Apoi dispăru în interiorul coloanei.

Fata în alb sosi înaintea celorlalți în sala armelor. Dan o întîmpină cu o plecăciune adîncă, anunțînd cu voce gravă, parcă pentru a impresiona și clinti armurile :

— Excelența sa, Castelana în alb !

Apoi o rugă cu voce foarte înceată :

— Te rog să-mi șoptești numele celorlalți, că habar n-am cum îi cheamă.

Castelana îi făcu un semn din ochi, iar Dan își reluă poziția solemnă. Venea omul cu cicatrice.

— Sosește... excelența sa... spune ! o rugă el în șoaptă. Excelența sa... tatăl castelanei în alb !

După ce-i aruncă o privire fioroasă Laurei, continuă :

— Excelența sa... Iuliu Vernescu ! Marele vistiernic al castelului... Excelența sa... Adrian Filip... marele armurier al castelului...

Cînd îi zări pe cireșari, Dan făcu anunțurile pe cont propriu, obligîndu-și prietenii să intre într-o anumită ordine :

— Sosesc excelențele lor... *Ci-re-șa-rii !* Victor ! vel logofătul cireșarilor (Nu prea merge *excelență* cu *vel logofăt,* își spuse Dan, dar treacă de la mine)... Maria ! prietena cea mai dragă a marelui postelnic, îi găsi, în sfîrșit, un titlu... Lucia ! marele vistiernic al cireșarilor !... Ursu ! prea marele spătar !... Tic ! Micul mare ispravnic !... și Dan ! marele postelnic !...

Pătrunse pe ușă într-o atitudine demnă chiar de rangul de vel vornic.

Și începu veselia !...

Dar mai întîi arheologii se văzură nevoiți să sature foamea de cunoștințe a tinerilor. Erau atîtea bogății acolo, atîtea obiecte și documente necunoscute, atîtea mărturii istorice, dar mai ales atîta emoție și fiori și evlavie și plecăciune... și în sfîrșit acel pocnet necesar al tinereții și veseliei.

— Dacă nu găseați documentul lui Zogreanu, nu știu ce s-ar fi întîmplat... le spuse cireșarilor excelența sa, tatăl castelanei în alb, celebrul profesor de arheologie. Probabil că ar fi trebuit să spargem coloanele...

— Și să faceți cunoștință cu lemnițele ! își aminti Dan, cuprins de-o vervă de zile mari. De capcane tot nu scăpați...

Dar cine nu era în vervă în ziua aceea ! ? Cea de a doua expediție a cireșarilor se terminase cu bine Îi întrista doar absența lui Ionel. Ei nu aveau de unde să știe că poate chiar în acele momente prietenul lor de pe malul mării era pe urma unor taine, care cîndva îi vor atrage acolo pentru a le încerca ultimele energii și a-i încărca de faimă.

Cireșarii se bucurau de coroana expediției lor și se dăruiau, fără zgîrcenie, cu toate emoțiile și melodiile din suflet alcătuirii de marmură.

— Dacă nu era ciobanul, spuse Lucia, nu știu dacă ar mai fi avut loc expediția noastră...

— Multă bătaie de cap și multe necazuri ne-a dat cu gura lui de muiere ! își aminti tatăl castelanei în alb. Tare aș fi vrut să-i prind nasul între degete și să i-l strîng puțintel...

Asistenții rămăseseră pedagogi. Mai rîdeau ei uneori la glumele lui Dan, dar rîsul li se prefăcea în tuse dacă observau privirile profesorului căutîndu-i sau dacă-i auzeau glasul undeva în preajmă.

Omul cu cicatrice se apropie de ei :

— Asta e cea mai sinceră și mai generoasă vîrstă a vieții... Dacă oamenii ar rămîne măcar cu amintirea ei... Oare prin ce constelații și-ar căuta pasiunile ?

Tinerețea pocnea pretutindeni. Chiar armurile, cu toată răceala și nemișcarea lor disprețuitoare, începeau să-și găsească locul în acel iureș cald. Cavalerii de fier erau, de fapt, singurii martori verticali care puteau să jure că în nici o altă zi a veacurilor trecute castelul nu trăise o veselie mai pură. Dacă tinerii s-ar fi uitat la ei, din unghiuri neobservate, cu ochii întredeschiși, ar fi zărit poate

în vizierele trase reflexe ciudate. Cu siguranță însă că Lucia ar fi explicat totul prin legi fizice stricte, ca un schimb de lumini între soare, marmură și metal.

Fata în alb, castelana care își găsise cetatea și prietenii, își ducea mereu mîinile la piept parcă pentru a-și opri erupții și clocote. Ea îl căuta cu privirile pe Victor, și Victor îi căuta mereu privirile, și se apropiau mereu pentru a-și atinge mîinile sau umerii, și iar se depărtau, și iar își întîlneau privirile, și iar se apropiau.

Dar mai era o ființă în camera veselă cu pereții reci de marmură care n-o pierdea din ochi pe castelană. Îi urmărea fiecare mișcare, dorea să-i întîlnească măcar o dată privirile. Fața în alb era însă lîngă Victor, mereu lîngă el, numai lîngă el, și ființa care n-o slăbea din ochi înțelese totul.

Niciodată sala armelor și Castelul vulturilor nu trăiseră asemenea clipe de veselie senină. Doar într-un ungher, ascuns după o armură, un băiat cîrn, cu părul de aur încîlcit, uitat de toți ceilalți, se lupta cu disperarea. Ursu îl zări și-l chemă cu toată dragostea lui :

— Ticușorule... !

Dar Ticușor nu răspunse. Își pierduse copilăria. Intrase în adolescență. Și, ca aproape toți copiii, pătrunsese pe porțile largi ale dragostei. Iar întîmplarea hotărîse ca prima lui dragoste să fie tristă și deznădăjduită.

Sfîrșit

CONSTANTIN CHIRIȚĂ

ROATA NOROCULUI

3

CARTEA ROMÂNEASCĂ

CUVÎNTUL AUTORULUI

De fapt nu e cuvîntul autorului, ci scrisoarea unui tînăr cititor pe care mă văd obligat s-o redau aici, înainte de începerea cărții :

Dragul nostru prieten drag,

Am auzit în cîteva locuri că unii cititori, foarte puțini dealtfel, pun sub semnul îndoielii cele ce se povestesc în această carte. Eu sînt elev la liceul din orașul în care se petrec toate isprăvile descrise de dumneavoastră în „Roata Norocului". Probabil că ați văzut orășelul nostru. Nu are nimic interesant decît acele statuete de Tanagra din muzeu. Dar așa cum nu se poate vorbi de Pisa fără să ai imaginea celebrului turn înclinat, așa cum nu se poate vorbi de Paris fără să te gîndești la Louvre, sau de Roma fără să ai imaginea Colosseului, sau de Londra fără să-ți apară imediat Westminsterul în fața ochilor, tot așa nu se poate vorbi de orășelul nostru fără să te gîndești imediat la statuetele de Tanagra. Oricărui oraș al planetei aceste statuete i-ar face faimă. Sînt cele mai frumoase din lume și cele mai bine păstrate, așa spun toți cei care le-au văzut și le-au comparat cu altele din muzeele cu nume celebre. Cum au ajuns ele aici la noi ? se va răspunde în această carte. Cum vin din toată lumea oameni ca să le vadă și să le admire ? Asta din păcate nu se știe prea bine. Dar dacă aș da cîteva nume luate din cartea de onoare a muzeului, cred că mulți custozi ai multor celebre galerii de artă ar face ochii mari. Marele nostru sculptor Brâncuși a venit special de cîteva ori, incognito, de la Paris, ca să

le vadă. Ore și zile întregi stătea și le privea la fel de nemișcat ca ele.

Se mai spune că au poposit aici, tot incognito : Picasso, Matisse, Dali, Moore și alții. S-au oferit sume fabuloase pentru ele, s-au oferit schimburi : opere de Michelangelo și Rodin, dar toate tanagralele noastre fac parte dintr-o donație de care nimeni nu se poate atinge. Ele constituie toată mîndria și gloria orășelului nostru. Sînt exemplare unice, fără egal în frumusețe și grație, sînt adevărate bijuterii. Poate că n-o să mă credeți, dar de multe ori, unii oameni, mai triști sau mai necăjiți, vin la muzeu să le privească. Frumusețea și eleganța statuetelor devin un fel de leac care liniștește și înseninează. De aceea mai că le privim ca pe niște ființe, prietene ale noastre de toate zilele.

Acum închipuiți-vă ce lovitură cumplită pentru orașul nostru, și nu numai pentru el, ar fi fost dispariția pentru totdeauna a acestor statuete. Pentru că asta ar fi fost soarta tanagralelor noastre, dacă din întîmplare cireșarii n-ar fi fost în perioada aceea blestemată aici la noi. Fără ei orășelul nostru vesel și cald ar fi devenit trist, ca un mormînt părăsit.

Eu sînt unul dintre acei care știu cel mai bine ce s-a întîmplat cu statuetele noastre de Tanagra și care a fost rolul cireșarilor în salvarea lor. De aceea spun tuturor că toate întîmplările povestite aici sînt absolut autentice. Nimic nu s-a inventat. Ba cred că au mai existat o mulțime de amănunte despre care nici nu s-a amintit.

Asta am vrut să vă spun, dragii mei prieteni cititori. Nu semnez scrisoarea pentru că s-ar putea crede că am scris-o anume ca să mă pun bine cu cireșarii. Da poate că exist și eu în această carte... Vă urez lectură plăcută.

Un cititor tînăr ca și voi

MUZEUL CU TANAGRALE

Locurile unde se aflau vizitatorii înainte de ora închiderii, în clipa cînd s-a uitat bunica în aripa dreaptă.

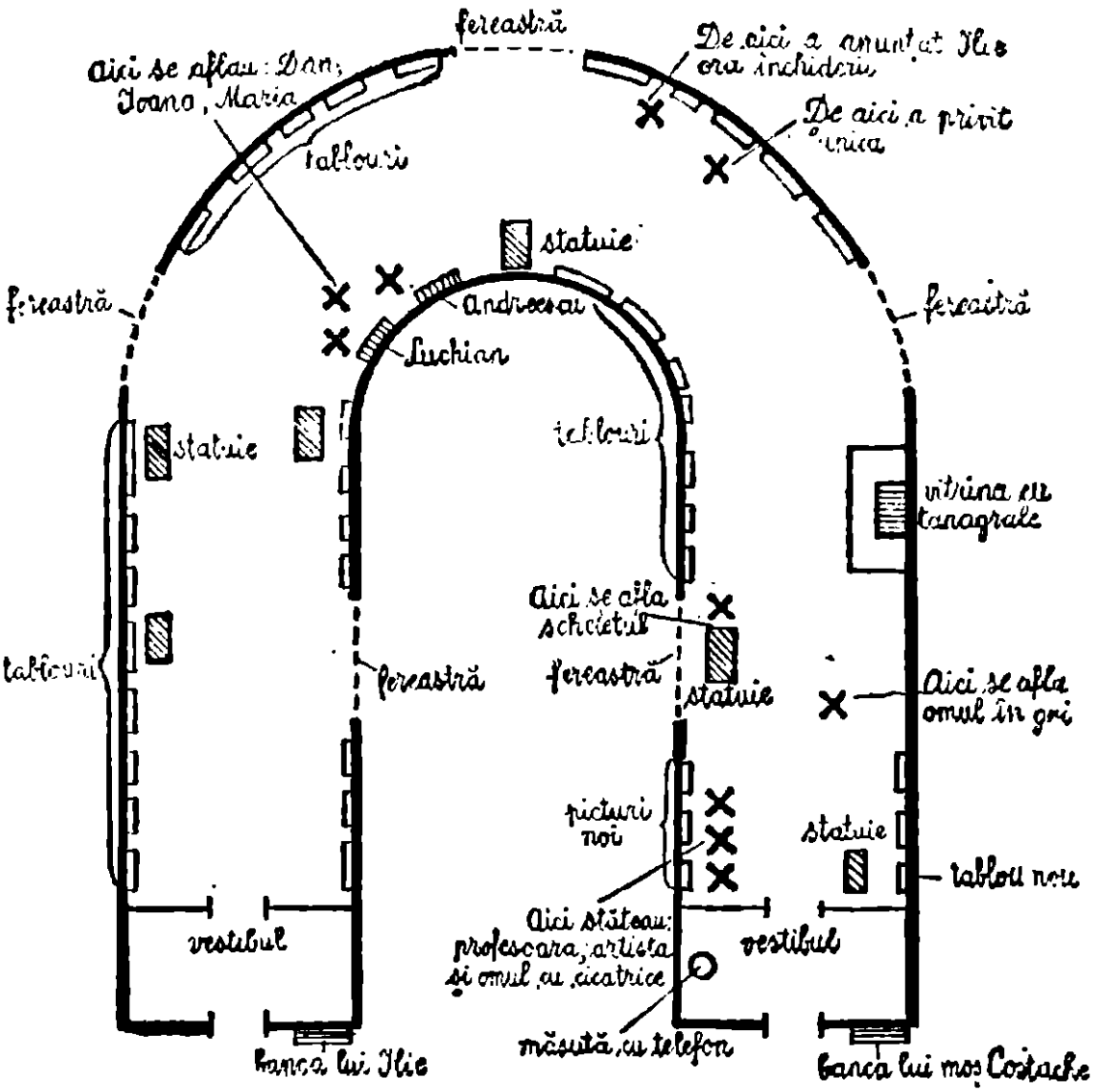

CAPITOLUL I

1

Cum ajunseseră cireşarii în orăşelul D. ?... Nu e foarte greu de răspuns. Mai întîi orăşelul nu era foarte departe de fratele lui, destul de geamăn, în care trăiau cireşarii. Apoi, aşa cum se întîmplă deseori, unul dintre locuitorii orăşelului D. avea rude în orăşelul cireşarilor. Apoi, cel care avea rude avea şi o fată care se numea Ioana. dar asta n-ar fi însemnat nimic, dacă Ioana n-ar fi fost verişoara lui Dan şi dacă, în sfîrşit, Dan n-ar fi primit o scrisoare de la ea prin care era invitat împreună cu prietenii lui *„oriciţi ar fi, chiar douăzeci"*, deşi ştia ea bine că sînt numai şase, pentru cîteva zile, spre sfîrşitul vacanţei, în orăşel. De ce spre sfîrşitul vacanţei ? Pentru că se deschidea bîlciul de pe malurile Căprioarei, care *„nu-şi are pereche în ţară"* şi pentru că se puteau face plimbări frumoase într-o poiană tăinuită în care *„se bănuieşte că ar exista nişte ruine misterioase, chiar de pe timpul..."* — dar urma o scuză pentru că *„nimeni n-a reuşit să stabilească vechimea lor cu precizie"*.

Cireşarii ceilalţi, cu excepţia lui Tic pe care-l atrăgea grozav bîlciul, într-adevăr celebru, nici nu voiră să audă despre invitaţia Ioanei. Maria însă nu-şi putea lăsa dragul ei frăţior singur, aşa că porniră toţi trei spre orăşelul D., unde ajunseră noaptea tîrziu. Îi aşteptau : o fată mirată, zveltă şi foarte frumoasă, doi bunici severi ca nişte profesori în preajma examenelor şi două camere : una pentru Ioana şi Maria, alta pentru Tic şi Dan. Cam după jumătate de oră fetele dormeau, iar băieţii săreau geamul (ca să nu deranjeze anumite persoane mai în vîrstă care aveau alte concepţii despre tinereţe, şcoală şi iarmaroc), şi porneau grăbiţi undeva.

2

Ce forfotă era în bîlci la ora aceea ! Şi în dreapta. şi în stînga Căprioarei. Eroii noştri nu zăboviră decît cîteva minute în partea dreaptă. Se înfruptară repede cu nişte gogoşi cît pălăriile de mari, îşi răcoriră gîtlejurile cu îngheţata de zmeură : „mamă, mamă !“, şi apoi, ca vîntul, peste un podeţ împodobit cu panglici de hîrtie de toate culorile, poposiră în partea stîngă, acolo unde-i chemau inimile. Nu ştiau încotro să se ducă, nu ştiau încotro să se uite. Totul se mişca ameţitor în jurul lor. Jocuri, oameni, lumini. Şi nu mai era nimeni care să-i tragă de mînecă sau să le amintească sever despre şcoală, despre importanţa gramaticii, despre oameni care au ajuns mari, fără să se plimbe prin iarmaroace. („Parcă altminteri, gîndise Tic atunci, ar fi rămas mici, ca piticii de la panorama de vizavi !“) Erau liberi şi voiau să vadă cît mai multe, şi se gîndeau cu plăcere că părăsiseră casa sărind de pe fereastră într-un nuc care-şi aranjase parcă anume crengile pentru acţiunea lor. Se auzeau mereu acorduri de fanfară, cînd repezite, cînd lăbărţate, explodînd fals, dar cu un entuziasm cumplit, aşa cum numai la bîlci se pot auzi. Goarne, trompete, clarinete, tromboane, tobe îşi împreunau sunetele în cîntece uluitoare — o armonie fantastică a stridenţelor — în care se recunoştea vag fie un marş şovăitor, cu alternanţe de tango, fie un vals răguşit, cu improvizaţii periodice de sîrbă oltenească. Fundalul acesta muzical pătrundea pe nesimţite în memorie, căutînd un ascunziş definitiv, care va apare mai tîrziu în amintire : neverosimil, unic şi, mai ales, fermecător.

Cei doi prieteni holbau ochii la estradele suspendate, pe care oameni îmbrăcaţi în costume extravagante — o învălmăşire de culori indescriptibile — se agitau şi răcneau pînă le ieşeau ochii din cap. Unii scoteau panglici, cutii, şerpi şi cranii din jobene găurite, alţii sfărîmau lanţuri şi împrăştiau flăcări orbitoare din degete sau din gură, alţii se îndoiau pînă nu le mai deosebeai mîinile de picioare, alţii ţopăiau ca nişte popîndăi şi făceau salturi mortale, cu uşurinţa unui pisoi, alţii mergeau cu capul în jos, în mîini, în timp ce în jurul fiecărui picior se învîrteau cercuri colorate, alţii pur şi simplu strigau şi gesticulau,

anunțînd numere senzaționale, nemaivăzute, nemaiauzite, nemaipomenite, nemaiîntîlnite. Și peste tot se ofereau reduceri unice, și se promiteau premii pentru curaj și perspicacitate, și se declara că nemulțumitul va primi de zece ori suma plătită, și se vorbea direct cu spectatorul :

— Intră, intră, nea Costică ! Vino-ncoace, nea Mitică ! Program mare, astă-seară, pentru mata, coană mare ! Ia-ți băieții și nepoții și intrați, intrați cu toții... Hai, grăbiți ! Luați bilete, pentru militari și fete ! Dați semnalul din trompete.

— Slab, slab ! șoptea Tic la urechea lui Dan.

— Mie totuși îmi place, Ticușorule. Nu ceea ce se întîmplă acolo. Toată atmosfera asta. E ca un rotocol făcut din tot felul de sfori colorate, un ghem pe care nu ai de unde să-l începi. Știi ? Eu nu mă uit atît la ăia de sus care țipă și se agită. Mă uit mai mult la cei care se uită la ei. Ia privește-l pe cel de lîngă roata norocului ! Acolo ! Îl vezi ? I-a căzut pălăria din cap de atita rîs. Și nici nu-și dă seama că i-a căzut.

Tic parcă-și aduse aminte de ceva :

— Hai repede acolo ! Mi-am pus eu ceva în cap cu roata norocului. Vreau să-i prind șmecheria.

Un cerc uriaș de oameni era în jurul roții. Cireșarii abia își găsiră un loc de unde să poată privi. Mișcarea necontenită îi strivea. Se prinseră de mîini și își înțepeniră picioarele în pămînt, pentru a rezista intrucîtva.

Roata țăcănea ca o mitralieră. Aproape fără întrerupere. Dacă nu-și încerca nimeni norocul, atunci cel care o avea în seamă împingea cu putere șipca și striga cît îl ținea gura :

— Incercați-vă norocul ! Fiecare număr cîștigător ! Nimeni nu pierde ! Toată lumea cîștigă ! Vaze, lighene, oale, crătiți ! Încercați-vă norocul ! Paguba e numai a noastră ! Statui ! Celebrul cap de negru al lui Fradaburidi ! Priviți și nu mai uitați ! Glastra în care Frederic al șaselea a oferit flori Giocondei ! Originală de două mii de ani ! Atletul cu discul, bust artistic de la ultima olimpiadă ! Găleți smălțuite cu smalț din Othelo ! Toată lumea cîștigă ! Și numeroase obiecte pentru casă și petrecere. Poftiți ! Poftiți ! Cine ia oala cea mare ? Încap opt sute nouăzeci și trei de sarmale ! Poftiți !

Oamenii nu rezistau chemării. Roata se învîrtea mereu. Nici un număr nu pierdea. Cei mai norocoși cîștigau o

solniță sau o ceșcuță de lut, care costau cam a treia parte din suma plătită pentru o tragere. De obicei însă ieșeau numai bucățele de ghips modelate și vopsite rudimentar. Își încercă și Tic de trei ori norocul și de fiecare dată cîștigă aceleași obiecte. Un fel de lulea de ghips, care nici măcar nu era găurită.

— Nu se poate, îi șopti el lui Dan. Am numărat de cîte ori s-a tras de cînd sîntem noi aici. Știi de cîte ori ? De treizeci și opt de ori ! Și, cu toate acestea, nimeni n-a cîștigat un obiect mai mare... E o șmecherie la mijloc. În total sînt o sută douăzeci de numere. Fă și tu o socoteală...

O dată cu Dan mai auzi cineva vorbele lui Tic. Un tînăr înalt, puternic, cu aer de atlet, îmbrăcat într-un costum lejer de sportiv. Abia își ținea rîsul. Și el stătea de multă vreme acolo, urmărind împreună cu cireșarii ce se petrecea la roata norocului. Cînd Tic termină de vorbit, clătină din cap, parcă a aprobare.

Și deodată răsună vocea gîjîită a proprietarului :

— Încercați-vă norocul ! Vine, vine norocul ! Încercați-l ! Curaj ! Curaj ! Nimeni nu pierde ! Vine, vine norocul !

Supunîndu-se parcă acestui îndemn, un tinerel de vreo 14—15 ani se îndreptă șovăitor spre roată. Stătu în cumpănă o secundă, își făcu apoi curaj și împinse șipca. Nu prea tare. Țăcănitul metalului lovit deveni tot mai rar. Tinerelul aștepta indiferent. Vocea gîjîită îl trezi :

— A luat-o ! A luat-o ! Uite cum a luat-o !

Vesel de parc-ar fi cîștigat el, proprietarul își agita într-o mînă pălăria de paie cu boruri mari, iar în cealaltă o găleată roșie, frumos smălțuită. Oamenii se îmbulziră ca la nuntă. Băiatul luă repede găleata în mînă și, parcă pentru a nu-i da timp omului cu pălărie de paie să se răzgîndească, o și tuli printre rînduri, urmărit de o sumedenie de priviri invidioase.

Imediat își încercară norocul și alții. Printre ei și Tic. Tînărul puternic din spatele lui făcu un gest cu mîna, pentru a-l opri. Era însă prea tîrziu. Tic împinsese șipca. La fel ca norocoșii dinaintea lui, cîștigă aceeași lulea, inutilă, scîrboasă. Două minute mai tîrziu, mîna lui Tic împinse din nou șipca. De astă dată nu mai cîștigă luleaua, ci un obiect inform, colorat strident, care putea să reprezinte orice : de la papagal pînă la pantof. Se uită la Dan cu privirile unui om pus pe bătaie :

— Fir-ar să fie ! Îmi vine să... O să arunc cu un bolovan în taraba asta ! Mai zi că nu-i șmecherie ! Dar tot nu mă las.

Tînărul atlet din spatele lui clătină iarăși din cap, în semn de aprobare. Izbuti să-l oprească la timp pe Tic. Se aplecă și-i spuse în șoaptă :

— Dacă-i șmecherie, de ce joci ? Mi se pare că e a șaptea oară, nu ?

Tic se uită plin de curiozitate la interlocutorul neașteptat. Nu descoperi dojană pe fața acestuia, ci mai degrabă veselie și complicitate.

— Dar dumneavoastră... începu Tic, însă nu mai avu vreme să termine întrebarea, pentru că vocea gîjîită a omului cu pălărie de paie răsuna desperată :

— Încercați-vă norocul ! Vine, vine norocul ! Încercați-l ! Curaj ! Curaj ! Vine, vine norocul !

Din mulțimea de spectatori se desprinse un bărbat între două vîrste, îmbrăcat destul de modest. Stătu și el în cumpănă o clipă. Parcă nu știa cum să împingă șipca. Mai tare sau mai încet. Pînă la urmă se hotărî. Împinse.

— A luat-o ! A luat-o ! țipă din nou gîjîitul.

Numărul la care se oprise coarda de oțel — 72 — oferea drept cîștig un serviciu de ceai pentru șase persoane.

Tic se uită întrebător spre cel care-l împiedicase să-și încerce pentru a șaptea oară norocul.

— Asta nu înseamnă nimic, îi șopti atletul. Ai socotit singur și ai ajuns la o anumită... idee. Toți sînt niște șmecheri. Și aici, și dincolo, la zaruri... și dincolo, la ceasuri... Ai prea mulți bani de pierdut ?

— Sînteți chiar atît de sigur ? întrebă Dan.

Atletul clătină din cap, aproape plictisit. Gestul lui arăta că nu mai are nici o îndoială. Ar fi vrut și Tic să întrebe ceva, dar îl opri din nou vocea omului cu pălărie de paie :

— Vine, vine norocul ! Încercați-l !

Tînărul cu înfățișare simpatică de atlet se posomorî.

— Niște dobitoci, niște pungași ! șopti el printre dinți.

Nu-și termină însă bine vorbele, că o femeie blondă și durdulie se văzu posesoarea unei crătiți care reprezenta cel puțin de treizeci de ori valoarea taxei de participare la roata norocului.

— Acum ce mai spuneți ? întrebă Tic triumfător, de parc-ar fi cîștigat el obiectul. În ultimele douăsprezece trageri au ieșit trei premii mari. Am văzut cu ochii mei !

Atletul nu părea deloc convins. Își menținea în continuare părerea, pe care o exprima însă tot în șoaptă :

— E o șarlatanie ! Dar dacă dumneata nu vrei să crezi...

Tic nu putea să creadă. Așa că mai cîștigă două lulele și o pasăre neidentificabilă, cît degetul de mare. Ba îl îndemnă și pe Dan să-și încerce norocul de trei ori la rînd, dar și acesta nu se alese cu nimic altceva decît cu două ceșcuțe și cu o lulea negăurită.

— La urma urmei, ce vrei tu aici ? îl întrebă Dan iritat. Nu vezi că nu avem noroc ?

— Aș vrea să cîștig atletul acela cu discul, îi răspunse trist Tic. Are numărul optzeci și nouă. O dată mi-a ieșit optzeci și patru, altă dată optzeci și cinci. Nu vezi ce aproape am fost de el ?

Dan holbă ochii. Era uimit. Cuvintele lui Tic ascundeau niște mistere.

— Întîmplător te-ai apropiat... sau ... ?

— Nu, Dan, îi răspunse Tic. Nu întîmplător. Am calculat și eu. N-ai văzut că trăgeam după ce șipca rămînea într-un anumit loc ? La început m-am antrenat. Am vrut să mă obișnuiesc cu rezistența cuielor. Cînd am încercat cu adevărat, m-am apropiat de număr. Și dac-ai ști cît îmi place statuia aceea !

Dan trecu de la admirație la duioșie. Privi și el atletul cu discul și într-adevăr i se păru deosebit față de celelalte obiecte. Avea o anumită finețe și o mișcare grațioasă, care nu-i ascundea însă forța, și niște detalii care surprindeau prin autenticul lor.

— Într-adevăr, e foarte frumos, Tic. Nu știu cum a ajuns aici printre atîtea crătiți și lighene...

Abia în acel moment începu Dan să cerceteze lucrurile care se înălțau în piramida din interiorul roții. Nu mai privi ca pînă atunci crătițile, gălețile, serviciile de ceai și de cafea, farfuriile colorate, castroanele și celelalte obiecte care încîntă ochiul gospodinelor sau îi obligă pe cetățenii întîrziați să-și încerce norocul, cu gîndul de a-și împăca nevestele bosumflate. Privea vălmășagul de culori și străluciri cu ochi de artist. De aceea descoperi cîteva obiecte care păreau stridente în piramidă. Investigația lui superioară era ajutată de semnele foarte precise ale lui

Tic. Lucru ciudat, de astă dată gusturile celor doi cireşari se asemănau, se identificau. Şi unul şi altul căzură de acord că singurele obiecte care meritau atenţia lor, care, eventual, puteau să intre în posesia lor — în afară de aruncătorul de disc — erau următoarele : o vază mare, lăcuită în culori închise şi brăzdată neregulat de vinişoare aurii, probabil o imitaţie chinezească ; un cuplu de dansatori sugerînd o piruetă îndrăzneaţă, sculptat în marmură şi aşezat pe un soclu mare de granit ; un cap în mărime naturală (Dan susţinea că-l reprezintă pe Apolo) vopsit urît în bronz, fără să i se fi alterat însă frumuseţea trăsăturilor ; un negru bizar, îmbrăcat într-un costum alb colonial, cu caschetă pe cap şi cu arme prinse la centură. Celelalte statuete erau banale sau erau atît de prost executate, încît făceau rău privirilor.

— Ei, ce crezi, avem vreo şansă ? îl întrebă Tic pe Dan.

Dan nu avu vreme să-i răspundă, sau poate că Tic se dezinteresă pentru un moment de răspunsul prietenului său. Cireşarul cel ciufulit se uita pe furiş la un personaj ciudat, care apăruse ca din pămînt lîngă roata norocului. Era un om înalt şi slab, adus din spate, îmbrăcat într-un pardesiu lung, cenuşiu, cu o pălărie de aceeaşi culoare şi cam ponosită, pe cap. Într-o mînă ţinea o umbrelă bine strînsă, care-i servea şi de baston. Şi umbrela era tot gri. Şi batista cu care-şi acoperea nasul şi gura, parcă pentru a se apăra de praf, era gri. Nişte ochelari cu rame groase şi lentile întunecate îi ascundeau ochii.

— Pariezi cu mine că are mustăţi ? spuse pe neaşteptate şi cu multă siguranţă Tic.

— Le-ai văzut înainte de a şi le acoperi cu batista ? întrebă la rîndul său Dan.

— Nu. Dar dacă te uiţi mai bine, ai să vezi la marginea de jos a batistei capătul unei bărbi. O barbă sură.

— Aha ! se dumeri Dan. Logică „ticiană" : Cine are barbă nu se poate să nu aibă şi mustăţi... Dar să ştii că nu e regulă absolută.

— Sssst ! făcu Tic, ducînd mîna la gură. Hai să ne apropiem de el. Dar mai întîi urmăreşte-i privirile...

Cireşarii îşi croiră drum prin mulţime. Apropiindu-se de „omul în gri", Dan avu timp să-l observe. Din locul unde se afla, omul în gri trebuia să-şi îndoaie gîtul pentru a avea în raza privirilor lui un anumit obiect din piramida roţii norocului. De aceea, ochelarii nu-i puteau ascunde

intenția. Cireșarii îl supravegheau. Obiectul cu pricina era aruncătorul de disc.

În cîteva clipe, Tic și Dan ajunseră în spatele ciudatului personaj. Tocmai la timp pentru a-i auzi vocea — o voce pițigăiată, nervoasă — cu care se adresa omului cu pălărie de paie :

— Nu vindeți cumva aruncătorul de disc ? E singurul obiect care mă interesează...

Proprietarul tarabei rămase un moment nehotărît. Voia să spună ceva, dar parcă buzele nu aveau curajul să se deschidă.

În clipa aceea, Tic îl zări alături pe tînărul cu înfățișare de atlet. Părea și el foarte interesat de ceea ce se întîmplă în fața lui. Dintr-un exces de simpatie, cireșarul îl lovi cu cotul, dar imediat se rușină. Atletul însă îi răspunse cu același gest, îi făcu complice din ochi, apoi îi indică printr-o privire scurtă personajul în gri.

— Îl vindeți sau nu ? întrebă pentru a doua oară acesta.

Omul cu pălărie de paie redeveni subit oratorul dezinvolt, cu voce gîjîită :

— Încercați-vă norocul ! Statuia lui Fradaburidi !

— Fradaburidi ? repetă uimită o voce pițigăiată.

Apoi, cu un gest furios, omul în gri împinse șipca de lemn, după care dispăru în mulțime.

— Optzeci și nouă ! țipă ca un apucat proprietarul tarabei. Optzeci și nouă !

Dan simți degetele lui Tic înfigîndu-i-se în braț ca niște cîrlige. Își smuci mîna, dar într-o clipă se pomeni că repetă și mai violent gestul lui Tic :

— Aruncătorul de disc ! Dacă n-ar fi plecat...

Numai atletul de lîngă ei părea sceptic :

— Nu cred eu că va cîștiga vreodată cineva aruncătorul lui Fradaburidi.

Tic nu era însă de acord cu această părere :

— Păi n-ați văzut că l-a cîștigat ? În fața noastră. Dac-ar fi jucat cu adevărat...

— I-ar fi ieșit o lulea sau o pasăre ca acelea pe care le ai dumneata în mînă... Ți-am spus că-s toți niște șarlatani...

Clătină din cap înfuriat, apoi își făcu loc cu coatele printre spectatori. Tic îi urmări multă vreme cu privirea silueta. Era aproape cu un cap mai înalt decît oamenii pe lîngă care trecea. „Oare cine-o fi ?“ își spunea în gînd

cireșarul. „Și de ce-o fi atît de înfuriat pe... ?“ Dar nu mai avu timp să-și termine gîndul. O voce binecunoscută se ridică deasupra tumultului :

— A luat-o ! Uite cum a luat-o !

Un fior săgetă inima lui Tic. Întoarse capul iute ca un cățel. Se liniști însă repede. Aruncătorul de disc se afla la locul lui. În schimb, pe palma întinsă a omului cu pălărie de paie se odihnea strălucitor un castron de supă. Cîștigătorul nu-i era necunoscut. Parcă-l mai zărise undeva, și nu de multă vreme. Își aminti imediat. Era același tinerel care cîștigase cu vreun ceas înainte o găleată roșie smălțuită. Numai că de astă dată purta pe cap o șapcă albastră, cu cozoroc de țiplă. De aceea nu-l recunoscuse imediat. Și simțea cum îl roade invidia.

— Oare de ce unii oameni sînt atît de norocoși ? îl întrebă el pe Dan. Eu am tras de zece ori și m-am ales cu niște...

Nu mai rosti cuvîntul. Se mulțumi să scape din mînă obiectele cîștigate. Îl imită și Dan.

— Cu banii pe care i-am pierdut aici, Ticușorule...

— Adică tu îți închipui că n-o să cîștig eu aruncătorul de disc ! Chiar de-ar trebui să-mi risipesc toate economiile... Nu mă las. Și-mi pare bine că n-am uitat carnetul C.E.C.

Dan nu părea prea convins de ceea ce auzea.

— Eu nu zic că n-ai putea să-l cîștigi... Dar mai este un lucru la care ar trebui să te gîndești. Șansa aceasta o are oricine. S-ar putea ca mîine dimineață să nu-l mai vedem acolo...

— Înțeleg, răspunse Tic nu tocmai mulțumit. Vrei să plecăm și să ne întoarcem mîine dimineață... Fir-ar să fie ! Nu mi-e necaz că plecăm. Mi s-a făcut și mie somn. Mi-e teamă să nu-l cîștige altcineva. Asta e ! Ce zici ? Să mai încerc o dată ?

— Treaba ta, răspunse Dan. Nu zic nici da, nici nu. Știi tu ce se întîmplă în asemenea cazuri... N-am acum nevoie de tunete. Am nevoie de liniște, pentru că mi-e un somn cumplit.

Tic stătea la îndoială. Să mai încerce sau nu ? Avea nevoie de un îndemn. Afirmativ sau negativ. Răspunsul lui Dan, neutru, îl țintuia locului... Ce să facă ? Noroc că-l zări în mulțime pe tînărul cu înfățișare de atlet. Venea

spre ei, spre roata norocului. Prin urmare nu va mai juca... pînă mîine dimineaţă.

— Atunci hai să mergem ! îi spuse el lui Dan. Poate că pînă mîine dimineaţă n-o să se cîştige... Şi poate că pînă atunci vom descoperi o metodă care să ni-l aducă mai sigur în mîinile noastre.

Tic îşi făcea curaj, pentru că în sinea lui era trist. Cheltuise o groază de bani, îi risipise în vînt şi mai ales simţea că n-o să se poată stăpîni şi va mai pierde încă mulţi.

— Nu ! se hotărî el. Numai mîine ! Nu se poate să nu-l cîştig. Uite, aş fi în stare să-ţi jur, dar încă n-o fac. Şi nu înţeleg cum poţi să fii tu atît de nepăsător ?

— Nici eu nu ştiu ce e cu tine, îi răspunse Dan. Oare te atrage aruncătorul de disc sau jocul în sine ?

Apariţia atletului le întrerupse convorbirea.

— Ei, v-aţi lecuit ? îi întrebă acesta. Mai bine duceţi-vă acasă... Nu se termină bîlciul într-o zi !

Şi iarăşi îi făcu un semn de complicitate cu ochiul lui Tic. Cînd se uită însă spre roata norocului, privirile i se încruntară.

Cireşarii mai zăboviră un timp în iarmaroc, însă nu la roata norocului. Undeva, în apropiere. Se ascunseseră în umbra unei tarabe închise şi de acolo îl urmăreau pe atletul încruntat. Îl vedeau nemişcat, cu mîinile în buzunare, cu privirile întunecate. Din cînd în cînd clătina din cap, de parc-ar fi dibuit rostul sau înţelesul unor enigme.

— Oare cine-o fi şi ce-o fi cu el ? întrebă Dan. Nici nu vorbeşte, nici nu joacă, nici măcar nu se înveseleşte...

Tic nu ştia nici el ce să răspundă. Mintea lui făurea fel de fel de planuri legate de aruncătorul de disc.

3

Cireşarii intrară în cameră pe drumul pe care ieşiseră. Adică pe fereastră, slujindu-se de acelaşi nuc docil şi prietenos. Ora era destul de tîrzie. Se apropia miezul nopţii. Aprinseră lumina cu multă precauţie — de altfel

inutilă — se mișcară în vîrful picioarelor, cu ochii întredeschiși, pentru a suporta mai ușor strălucirea becurilor. Tocmai în clipa cînd se pregăteau să-și facă un semn de mulțumire cu cotul, privirile lor întîlniră o coală de hîrtie, fixată probabil cu o pioneză sus, în ușa care ducea spre balcon. Poate că n-ar fi observat imediat coala, dacă n-ar fi fost tăiată în diagonală de o săgeată groasă, făcută din tuș negru. Bineînțeles că săgeata era doar un semnal de atenție. Cînd se apropiară ca hipnotizați de ușă, cireșarii descoperiră în dreapta și în stînga săgeții cîteva rînduri scrise de mîini diferite.

— Asta e scrisul Mariei, spuse Tic, arătînd spre rîndurile din dreapta. Dacă nu-l mai cunosc eu...

— Iar ăsta, descoperi la rîndul său Dan, indicînd cu degetul rîndurile din stînga săgeții, e scrisul scumpei mele verișoare. Numai ea are obiceiul să folosească atîtea bucle și să-și încline literele spre stînga.

Preocuparea lor era prea formală pentru situația în care se aflau. Se agățau dinadins de idei colaterale, pentru a întîrzia un lucru pe care-l simțeau neplăcut. Bănuiau ei că au comis pe undeva o trădare. De aceea își relatau descoperirile, plimbîndu-și privirile pe tavan, cu un glas care trăda o indiferență prea sigură pentru a fi reală. Nu puteau însă evita pentru prea multă vreme contactul cu literele care deja le ardeau ochii. Tic — pe care-l cunoaștem cu toții ca pe o persoană înzestrată din plin cu simț practic — își făcu, primul, curaj și citi cu voce surprinsă — fără îndoială prefăcută — rîndurile Mariei :

— Ți-am spus eu că e ea, începu el, se cunoaște de la primele cuvinte : „Să vă fie rușine ---------" (Prea multe liniuțe și dacă le număr... da ! ne aseamănă cu animalele acelea cu urechi lungi, de care rîde toată lumea. În fond e o proastă, pentru că fapta noastră nu are nimic de rîs în ea.) Așa ! Mai departe : „Ați plecat, bineînțeles, la iarmaroc, întîi ați mîncat gogoși, pe dreapta, ca să ni le turnați nouă, mîine dimineață, sub forma unui somn lung și a unor vise încîlcite..." (Îi place s-o facă pe deșteapta. De unde știe ea ce i-am fi spus mîine dimineață ?)

— Ba mie mi se pare, recunoscu Dan, că i-aș fi vorbit chiar așa despre prima noapte petrecută aici...

— Tu ! Ei bine, află că eu i-aș fi spus că am citit o carte pînă la miezul nopții și că pe urmă m-am gîndit

la ce ni s-a întîmplat nouă, vara trecută, la Castelul celor două cruci. Lasă, lasă, n-o mai apăra. Mai bine să citesc mai departe : ..Pe urmă v-aţi dus în partea stîngă, aţi holbat ochii ca nişte nătărăi la panoramele groteşti de acolo... (Las' că-i arăt eu mîine dimineaţă. Îşi dă aere de detectiv !) apoi cîrnul şi-a consumat un sfert din economii jucînd la roata norocului... (Nu-i adevărat ! N-am cheltuit decît... decît a cincea parte, o cincime şi jumătate !) şi a cîştigat : un păun, o privighetoare, o ciocîrlie, o vrabie, un crocodil, o găină etc. şi un măgăruş mai mic decît el... (Nu-i adevărat ! Mi se pare că am cîştigat şi nişte lulele.) Încă o dată să vă fie ruşine, pentru că nu ne-aţi invitat şi pe noi. Ne-am fi întors mai devreme acasă şi am fi redus la un sfert cheltuielile, chiar dacă ne-aţi fi oferit cîte două gogoşi. Acum e trecut de zece, ne ducem la culcare şi ne gîndim că Dan devine pe zi ce trece mai nesuferit şi mai urîcios. Celălalt... (probabil că e vorba de mine) e un ingrat şi un ----- mare ?..." (Ce lipsă de fantezie ! Foloseşte acelaşi cuvînt, în locul liniuţelor, la singular...)

În sinea lui, Tic era amărît. Îşi disimulă însă starea, luînd masca unui om plictisit şi jignit pe nedrept.

— Degeaba, Tic, spuse Dan cu blîndeţe, Maria are dreptate. Nu crezi tu că meritäm epitetele acelea înlocuite cu liniuţe ?

— Se putea să nu-i iei tu apărarea... ripostă cireşarul cel cîrn şi ciufulit. Să ştii că n-ai nici un folos din asta. Nu-i pasă niciodată de tine. Dar mai bine citeşte ce scrie ailaltă, care-şi potriveşte scrisul după forma părului.

Dan se supuse imediat cererii lui Tic, pentru a scăpa de un sentiment neplăcut de jenă :

— Ioana ! Pare mult mai zgîrcită decît Maria. Sau poate e mai timidă. În sfîrşit... Să descifrăm buclele ei. Da : „Nu era nevoie să săriţi pe geam şi să coborîţi pe nuc. Am avut grijă să vă las toate uşile deschise, pentru că aşa e obiceiul la noi şi pentru că voiam să vă facem o vizită. Nu vreţi să întocmim mîine dimineaţă un plan, un program de distracţie ?"

Tic reţinu un singur lucru din rîndurile fetei cu bucle :

— De unde a ştiut ea că am plecat pe geam ? Doar n-am lăsat nici un semn. Sau...

Renunță însă la vorbe, cel puțin pentru cîteva clipe, și alergă la geam, unde întreprinse niște cercetări meticuloase, care l-ar fi făcut invidios și pe Sherlock Holmes.

— Da ! se dezmetici el. Mai întîi am lăsat deschis chiar geamul ăsta atît de puțin folosit, care dă spre nuc. Pe urmă am uitat aici scaunul pe care ne-am cățărat. Și mi se pare că am julit puțintel și peretele cu vîrful pantofilor. Ne-am purtat ca niște proști...

— Știu eu, Ticușor. Eu cred mai degrabă că nici Maria, nici Ioana nu sînt chiar atît de naive... Pe Maria o cunosc eu bine...

— Eu o cunosc și mai bine ! se burzului Tic. Știu eu cîte parale face. Dacă n-aș fi eu...

Dan căscă de cîteva ori, fără să se mai ascundă, ducîndu-și mîna la gură. Începu chiar să se dezbrace, lîngă patul comod, pentru a nu-i mai da lui Tic posibilitatea să înceapă o nouă conversație pe care capul lui buimac n-ar mai fi putut-o suporta.

— E aproape miezul nopții, se tîngui el. Și mi s-au făcut pleoapele de plumb, Ticușorule. Noapte bună !

Mai mult din spirit de imitație, ceea ce nu prea era în obiceiul lui, Tic se dezbrăcă și se întinse, fără prea multă convingere, pe patul de campanie. Plăcerea contactului cu somiera elastică și confortabilă nu ținu prea multă vreme. Îl năpădeau roiuri de gînduri, iar imaginile care colorau aceste gînduri încă nu voiau să se înfiripească, în ciuda întunericului care învăluise camera.

— Hm ! spuse el rîzînd. Ce caraghios era ăla cu pălărie de paie ! Ai văzut ? Cînd își scotea pălăria, parcă descoperea o sfeclă roșie, nespălată. Și cînd țipa, i se umflau ochii... parcă îi sufla cineva în ceafă.

— Da... mormăi Dan ca prin vis. Cineva în ceafă... O pompă. O pompă de bicicletă.

— Nu-i adevărat ! Mie mi se părea că-i suflă cineva în ceafă, într-o gaură. Da... Și puștiul ăla... ăla cu cozoroc de țiplă. Stătea ca un bleg acolo, învîrtea fără să se uite... Ia spune ! De ce toți blegii au noroc ? De ce a cîștigat de două ori ? De două ori a tras și de două ori a cîștigat obiecte mari... Eu am tras... Știi de cîte ori am tras eu ? De treisprezece ori ! Pssst ! Maria are dreptate ! Dacă mai pun la socoteală și costul gogoșilor, am cheltuit într-adevăr

un sfert din economii... De treisprezece ori ! Şi ce-am cîştigat ? Nişte lulele şi nişte orătănii cu fulgi în coadă. Şi eu am calculat de fiecare dată... Nu-i aşa că are dreptate Maria ?

— Maria... Maria... şopti Dan pe jumătate adormit.

— Parc-ai spune poezii, aşa îi rosteşti numele... Hei ! Nu cumva ai adormit ?

— Cum ? tresări Dan speriat. Cine-a adormit ?

— Tu ! Şopteai numele Mariei ca într-o poezie, ca într-un cîntec. Nesuferita...

— Eu ? Poate am visat, Ticuşorule, se scuză Dan ruşinat. Mi se încîlcesc toate gîndurile. Zău, lasă-mă să dorm...

Tic îşi scoase limba pe întuneric, în direcţia lui Dan. Apoi se ridică într-un cot şi spuse cu glasul unei bunici :

— Dormi, dormi, copilaşule... Nani, nani... La urma urmei, pot să gîndesc şi singur. Şi la altă urma urmei, ai tot dreptul să dormi, să visezi...

— Zău, Ticuşorule, am şi eu dreptul să dorm...

— Dar şi eu am dreptul să gîndesc cu voce tare. Dacă nu-mi închipui că mă ascultă cineva, mi se înceţoşează ideile...

— Nu te ascultă nimeni, Ticuşorule. Eu am adormit. Nu ai nevoie decît de un sfert de metru pătrat de ceaţă, un decimetru cub... un degetar...

Tic nu-l mai asculta. Alte imagini îi apăreau în minte. La început confuze, dilatate, nesigure, dar se concentra atît de mult să le prindă, să le reţină, încît izbutea să le clarifice, să risipească negura care le învăluia. Uneori chiar se pomenea că suflă cu buzele ţuguiate parcă pentru a împrăştia, pentru a alunga un val de fum răutăcios.

— Şi omul în gri !... Ce om ciudat ! Totul în gri. Parcă era scos din cenuşă... Oare de ce îşi acoperea faţa ? Şi de ce purta ochelari întunecaţi noaptea ? Tu crezi că era atît de bătrîn pe cît părea ? De ce-şi ascundea barba... şi mustăţile ?

Un nou val de ceaţă îl înfăşură pe Tic. O clipă, gîndurile i se încîlciră. Tresări însă repede ca un automat şi se feri, inutil, de parc-ar fi fost prins asupra unui fapt urît :

— Dan ! Ai adormit ? întrebă el. Hei, Dan !

Da... da... bolborosi Dan prin somn.

— Tu crezi că bătrînul acela în gri era chiar atît de bătrîn ? Știi ? Ala cu batista, cu mustățile nevăzute...

— Da... da... ii răspunse Dan.

— Eu nu cred ! E ceva necurat la mijloc. Și aruncătorul de disc. De ce voia tocmai aruncătorul de disc ? Ce-i trebuie unui bătrîn atletul acela frumos ? Spune și tu !

— Da... da... repeta Dan.

Tic se ridică iarăși intr-un cot, cu gîndurile aprinse de altă imagine :

— Și atletul acela... Nu, nu aruncătorul... Ala din spatele nostru. Ala cu părul tuns scurt. Zău că era foarte simpatic. Ce căuta el acolo ? Tu știi că n-a jucat niciodată ? Zău că da ! Și se uita mereu, parcă nu voia să-i scape nimic. Dacă l-aș fi ascultat pe el... Am mai tras pe urmă de... Oare de cîte ori am tras ? De patru... de cinci ori ? Oare de cîte ori am tras ?

Tic se lupta cu somnul. Nu voia să se lase doborît. Își schimonosea fața, își scutura mereu capul, uneori își înfigea unghiile în frunte. Imaginile se pierdeau, se topeau într-o ceață, pe care n-o mai putea alunga cu forțele lui slăbite. Valurile erau tot mai dese, mai groase, auzul își punea paveze prin care răzbăteau vag acorduri ciudate, lăbărțate, stranii, de fanfare. Tot ce mai rămăsese treaz, conștient, se condensa într-o dorință moale, grea, care-l înecа încet ca o apă cleioasă, ca un nămol. Aruncătorul de disc. Îl dorea ca pe o ființă vie, ca pe o călătorie, ca pe o poveste din vremea însetată a copilăriei, ca pe albul unei fete întîlnită de mult, într-un cuib al munților.

Un fulger de luciditate, de trezie îl răscoli, fără să-l scoată însă din starea de toropeală care-i îngreuna trupul și membrele.

„Trebuie să dorm, își spuse el în gînd. Trebuie să dorm, și mîine să fiu limpede, și mîine... Ce este mîine ? Ce trebuie să fac mîine ?... Unde ?“

O roată uriașă se învîrtea ametitor. Se învîrtea, se învîrtea și coarda de oțel care lovea cuiele nu mai scotea zgomote. Cuiele erau de lemn și coarda, o vergea de pluș care nu scotea zgomote, ci trimitea niște valuri calde de ceață, niște valuri care legănau, care ungeau pleoapele cu

catifea, care se strecurau în urechi pînă la timpane, care obligau răsuflarea să fie tot mai lentă și mai regulată.

Era miezul nopții, era ora somnului naiv, dulce, generos, pe care-l merită copilăria.

Și deodată, ca o trompetă semeață, unică, arogantă, răsună cîntecul unui cocoș. Și Tic și Dan se treziră speriați. Parcă le țipase cineva în ureche printr-o pîlnie. La început nu înțeleseră ce s-a întîmplat. Abia după cîteva minute, cînd răsună al doilea „cucurigu !" la fel de falnic și de entuziast, amîndoi pricepură cine i-a trezit. Dan se tîngui neputincios. Tic însă, mai practic, alergă la geamuri și le închise fără șovăială. Nici unul nu se trezise de-a binelea. Acționau ca niște somnambuli. Adormiră repede, dar nu scăpară de atenția cocoșului. Acutele lui disperate străpungeau pereții și ferestrele ca pe niște țesături de mătase. Tic se uită la ceasul lui fosforescent. Era ora unu.

— Poate că de la ora asta se va potoli, îi spuse în șoaptă lui Dan. A anunțat miezul nopții pentru noi, apoi pentru Europa centrală. Cred că nu-l interesează și țările din preajma primului meridian.

— Nu știu de ce vorbești în șoaptă ? îl întrebă Dan. Ți-e teamă să nu te audă ?

— Mi-e teamă să nu mă trezesc, răspunse Tic bosumflat.

Somnul le dădea tîrcoale și nici unul nu i se împotrivea. Imagini confuze începeau să se transforme în visuri. Poate că pe fețele lor răsărea zîmbetul duios și liniștit al destinderii, al trecerii spre somn. Primele tresăriri, primele neguri și încîlceli...

Și iarăși strigătul victorios de trompetă !

Cu mîinile la urechi, Dan începu să se tînguie și să se roage :

— Fă ceva, Ticușorule ! Altfel mă sinucid. Îmi dau cu ceva în cap... sau mai bine dă-mi tu cu ceva în cap, ca să nu mai aud asasinul.

Tic nu se lăsă prea mult rugat. Dibui un obiect undeva pe o ladă de lîngă patul lui și-l aruncă drept în capul lui Dan.

— Pune-ți perna pe cap, poate că nu-l mai auzi ! Eu o să-mi sacrific un pantof. Deocamdată e ora unu și un sfert...

— Crezi că pantoful e mai bun decît o pernă ? întrebă Dan.

Tic nu-i răspunse. Deschise geamul și așteptă cu răsuflarea tăiată. Aproape un sfert de oră rămase acolo, tremurînd. cu pantoful în mînă. Abia la unu și jumătate, un cucurigu“ viteaz îi indică locul unde se află cocoșul. Bănuia că e cocoțat pe o creangă laterală a nucului. Azvîrli pantoful cu precizie în direcția aceea și niște cîrîieli speriate îl anunțară că nu greșise ținta. Se auzi și un zgomot de crengi lovite, parcă provocate de căderea unui corp.

— Cred că l-am pregătit pentru ciulama, spuse Tic în șoaptă. Dacă nu i-am spart capul, atunci și-a rupt gîtul în cădere.

Tic era optimist. Exact din același loc. un sfert de oră mai tîrziu, cocoșul își azvîrli în văzduh și în camera celor doi cireșari proiectilul sonor. Tic îi trimise în schimb, drept cadou, celălalt pantof, ceea ce stîrni ca și mai înainte critici și refuzuri cîrîitoare, fîlfîit de aripi și lovituri de crengi. Un vaiet prelungit și exprimat în limbaj păsăresc umplu de bucurie inima somnorosului cireșar.

— Tu nu simți mirosul pulpelor prăjite ? Eu simt și aroma garniturii de cartofi, și gustul verzii călite. Noapte bună ! O să visez o friptură...

Cireșarii nu apucară să intre în relații de armonie cu visul. Nici măcar cu somnul. Exact peste un sfet de oră, nemuritorul cocoș era la datorie cu trompeta și mai strălucitoare, și mai sonoră.

Spiritul practic iarăși birui în Tic :

— Cel puțin acum îi cunosc programul. Își începe concertul la douăsprezece, la miezul nopții, și-l repetă la fiecare sfert de oră. Îmi pare rău că nu mi-am adus prăștia. Nu mai scăpa el de pilaf. Cu foi de dafin, așa cum îl face Zînica, în partea dreaptă a Căprioarei. Dacă ești drăguț, dă-mi pantoful stîng !

Eforturile cireșarilor fură zadarnice. Nici pantofii lui Dan nu izbutiră să vicieze fidelitatea și precizia cocoșului. Se uitau amîndoi la ceas, așteptînd să se scurgă sfertul de oră dintre un cîntat și altul. E adevărat că se prefăceau adormiți, își îndesau pernele pe cap, își propuneau visuri,

dar totul zadarnic. Obsesia era mai puternică decît voința lor. Mureau de somn, dar nu puteau să adoarmă. Se va scurge oare un sfert de oră fără să cînte cocoșul ? Așa treceau orele, împărțite în sferturi precise și toate semnalate de ceasornicul cu pene, pinteni și creastă. Abia în zori, oboseala îi doborî în niște tenebre din care nu-i mai puteau scoate tunuri și canonade și divizii întregi de cocoși înfumurați.

Dar două cuvinte rostite în șoaptă ?

CAPITOLUL II

1

— Sus, leneşilor ! răzbătură şoaptele Mariei prin uşa întredeschisă.

Dan sări ca o lăcustă în mijlocul camerei. Tic îşi ascunse şi mai aprig capul între perne, fără să uite să mormăie mai întîi cîteva cuvinte :

— Huo ! Nu vreau să mă scol o dată cu cocoşii !

— Dac-ai şti tu de cînd s-a trezit cocoşul ! încercă să-l consoleze Maria.

Din patul lui Tic, o pernă îşi luă zborul cu precizia unui cîntec de cocoş. Poposi exact în spaţiul dintre uşă şi pervaz, unde cu o clipită înainte se aflase capul Mariei. Şi asta fără ca frăţiorul să fi deschis ochii.

— Lasă-mă în pace ! se răsti el. Şi dacă vrei să ştii, criminalul cu pinteni s-a trezit exact la miezul nopţii cu hotărîrea mizerabilă de a-i trezi şi pe cei din jur.

— Pe cei care şi-au ales atunci ora de culcare, adăugă cu un ton de admonestare Maria.

— Ce oră de culcare ? întrebă Dan încă buimac. Dormeam ca nişte îngeraşi cu aripile moleşite.

— Adică n-aţi aprins lumina, cînd v-aţi întors ? N-aţi citit răvaşele noastre de dragoste ? Nu v-aţi smuls părul din cap de ruşine ? Sau sînteţi nişte diavoli mincinoşi ?

— Aaaa ! îşi aminti Dan. Am făcut o plimbare prin împrejurimi. Sufăr de o insomnie congenitală, ştii tu...

— Hm, nu suferi de insomnie... spuse Maria de după uşă. Suferi de minciună congenitală, nesuferitule ! Întocmai ca haimanaua aia cîrnă, care-şi dă aere de frăţior precoce. Să vă fie ruşine !

Tic bîţîia de nerăbdare. Voia să-i dea Mariei o replică usturătoare, dar capul lui era încă pe jumătate ameţit. Putea să se schimonosească, să scoată limba, să-şi pre-

lungească nasul. batjocoritor, cu ajutorul palmei. Dar ce folos ? Ascunsă după uşă, surioara lui nu ar fi văzut nimic. Spuse ce-i veni în minte atunci :

— Şi ţie. mă rog, de ce să nu-ţi fie ruşine ? Repeţi nişte cuvinte urîte ca o papagaloaică. Altceva nu poate să intre în capul tău strîmt şi negricios, fără bucle... Mi-e somn şi dacă mi-ai vedea limba...

— Bine ! se retrase Maria îmbufnată. Să ştiţi că nucul e pus acolo pentru umbră. Aşa că dacă v-aţi fi uitat la ceas şi nu la fereastra pe care aţi sărit ca nişte nătărăi... Noi ne ducem la plimbare. Într-o poiană fără nume. Adio şi să mai ştiţi că nu v-am trezit pînă acum... din milă.

Nu era o ameninţare vană. Maria cobora într-adevăr treptele. Şi încă foarte repede.

— Tu chiar crezi că ne lasă singuri cu profesorii ăia pensionari ? întrebă Tic speriat. Trebuie să-mi lustruiesc pantofii, să-mi fac cîte două funde la şireturi şi să-mi pun şi o şapcă pe cap. Ştii, cu părul meu o să creadă că nu m-am pieptănat. Numai nasul nu văd cum să mi-l aranjez. O să spună că-l ţin aşa într-adins.

Dan se înveseli la început, dar cînd se uită la ceas se pomeni că-şi trage o palmă, pentru a se trezi mai bine.

— E trecut de zece, Ticuşorule ! Ce ne facem ?

— Dacă mai ai nevoie de palme, răspunse Tic repede, pot să-ţi împrumut o curea. Odată a fost şi ea piele vie.

— Mai bine împrumută-mi o pereche de pantofi de piele, se rugă Dan, uitîndu-se stăruitor pe fereastră. Nu văd nici măcar un centimetru de şiret.

Imediat apăru şi capul lui Tic în cadrul ferestrei. Ochii lui iscodiră cu puterea unui binoclu toată porţiunea de sub nuc, dar zadarnic ! Nici urmă de pantofi !

— Dacă ni i-au luat ei ? întrebă Tic agitat. Aoleu ! Să vezi ce morală şi ce exemple din antichitate şi din cartierul ăsta, de acum treizeci de ani !

— O să spunem că aşa e tradiţia în oraşul nostru, zise Dan. În loc să se lase pantofii, ca la hotel, în faţa uşii, se lasă în curte, pe cerdac, sau pe trepte...

— Tu crezi că eu, cînd am aruncat cu pantofii, am calculat în aşa fel ca să cadă unul lîngă altul pe cerdac ?

— Dacă n-au închis poarta, aseară ! rise Dan. A intrat un cîine străin, sau o pisică şi a tîrît pantofii. Bine că n-a fugit cu ei în stradă. Gata !

Tinerii făcură un duș zdravăn și se îmbrăcară la iuțeală. Jos, în hol, îi aștepta masa. Dulceață, unt, cașcaval, ceai. Ceaiul se cam răcise. Pășeau incet și cu teamă pe covor, parcă pentru a-l feri de uzură. Auzind un zgomot îndepărtat se așezară repede pe scaune, pentru a nu li se vedea picioarele goale. Noroc că fața de masă era lungă. Gestul lor fu atît de iute, încît simțiră din plin contactul cu niște obiecte dure, nemiloase, pe care nu le observaseră pe scaune. N-avură vreme să încerce vreo manevră, pentru că ușa din dreapta se deschise. Bunica, înaltă și severă, își făcu apariția și-i iscodi îndelung și fără jenă din pragul ușii. Dan suportă ca un stoic durerea care-i stîlcea fundul, cu gîndul că merită o asemenea pedeapsă pentru faptele comise în timpul nopții. Tic se simțea însă nedreptățit. Căuta un pretext care să-i salveze pulpele de acțiunea tenace și neîndurătoare a cioturilor de sub el.

— Aseară parcă erați mai mici, răsună vocea bătrînei. Sau poate păreați așa, din cauza luminii electrice.

Cei doi rămîneau muți și nemișcați. Numai Dan, văzînd cum tremură buzele prietenului său, înțelese cîte replici usturătoare erau spuse în gînd.

— Vă lipsește ceva ? întrebă parcă mai îngăduitoare bunica.

— Puțin unt, spuse Tic, cu un curaj nemaipomenit.

— Extraordinar ! se supără gazda. Nu trebuia să le las pe ele să pregătească masa. Tocmai untul să-l uite ! Oare pe unde le umblă gîndurile ? Cînd aveam vîrsta lor, ehei... mi-aduc aminte, la onomastica unei mătuși... Da, da, era ziua mătușii Smărăndița, și mi se dăduse mie în grijă pregătirea mesei.

— Și puțină sare, vă rog, se milogi Tic, nemaiputînd suporta durerea. Și dacă aveți, și puțină lămîie...

Bătrîna se uita la el, din pragul ușii, ca la o arătare. Nu-și putea crede urechilor. Sentimentul de gazdă birui însă în ea :

— Sigur că da ! Mie nu mi-ar fi scăpat nimic. Oare pe unde le umblă mintea ?

Și părăsi, în sfîrșit, camera. Cam neconvinsă, cam nesigură, încă nehotărîtă. Nu știa ce să admonesteze mai întîi : vina și superficialitatea fetelor sau obrăznicia naivă a ciufuliciului ?

— Untul ! țipă Tic, imediat ce bunica dispăru. Ascunde-l undeva, sub masă, unde știi ! Sarea o răstorn eu în buzunar, iar lămîia... Unde să ascund lămîia ?

Amîndoi săriseră în picioare, descoperind în același timp pe scaune obiectele care-i torturaseră pînă atunci : pantofii. Bineînțeles, fiecare se așezase pe pantofii celuilalt.

— Nu puteau să ne indice locurile cu o carte de vizită, mormăi Dan înfuriat.

Schimbară la repezeală încălțămintea și în mai puțin de o secundă erau amîndoi cu pantofii în picioare. Nu se gîndiră să-și înnoade șireturile. Voiau mai întîi să citească un bilețel strecurat în pantoful lui Dan.

— „Altă dată, imită Țic vocea Mariei, să nu vă mai lăsați pantofii sub nuc. Puteți să vă cățărați cu ei în picioare. O oră întreagă ne-am chinuit să-i curățăm. Toate orătăniile din curte și-au găsit de lucru în preajma lor..." Of ! Bine că n-au dat peste ei bunicii. Sînt convins c-am fi umblat toată ziua în ciorapi prin cameră...

Nu mai avu timp să-și continue atacurile, pentru că bunica pătrunse în sufragerie, cu o tavă încărcată.

— Lămîia am găsit-o, o întîmpină Tic foarte îndatoritor. Era după ceainic.

— Și untul, completă Dan, zîmbind oarecum vinovat. Era după coșul cu pîine.

Dacă fetele uitaseră ceva, acel ceva era coșul cu pîine la care se referise Dan și care se afla plin, cu o piramidă de felii prăjite, pe tava bunicii severe.

Bătrîna, pe nedrept numită astfel, pentru că era încă viguroasă, dreaptă, doar cu cîteva fire albe în păr, răspunse cu siguranța care o caracteriza, fără să ia în seamă, sau poate fără să observe, fîstîceala celor doi cireșari :

— Nu era chiar după coșul de pîine, și asta spre norocul Ioanei. A avut grijă să-l lase în frigider. Îmi pare bine că au mîncat jumătatea de pachet, care a rămas de aseară. Îi place atît de mult untul surioarei matale ?

Tic tresări brusc și se uită speriat pe geam. Gestul neașteptat al cireșarului, un gest de spaimă, de surpriză neplăcută, era cît pe-aci să răstoarne tava din mîinile bunicii. Nu pentru că Tic ar fi trimis un proiectil nevăzut drept în brațele care țineau tava, ci din simplul motiv că bătrîna îl imită pe cireșarul cel cîrn. Tresări și ea și

se uită spre geam, parcă pentru a preîntîmpina o primejdie, dîndu-i astfel răgaz lui Tic să dosească jumătatea de pachet de unt sub niște șervețele.

— Mi s-a părut că văd un uliu, spuse el, după ce-și îndeplini cu succes misiunea. Dar nu era decît un cocoș...

Micul dejun începu și continuă fără alt incident. Rezemată de fereastră, bunica îi supraveghea și-i îndemna din cînd în cînd cu privirile, sau chiar cu vorbele, să se ospăteze din belșug. La terminarea mesei mulțumiră politicos amîndoi, prezentîndu-se în fața ei ca niște nepoți care cer voie să se joace.

— Să vă fie de bine, le ură ea. Și să vă înnodați șireturile.

2

Exista o poiană fără nume într-una din pădurile care împrejmuiau orășelul, botezată astfel, pesemne, de un cetățean aflat în conflict temporar cu fantezia. Cei doi cireșari, crezînd că Maria le oferise spre dezlegare o enigmă, nu întrebară unde se află Poiana fără nume, ci căutară să și-o imagineze privind, cel puțin cîteva minute, cu asiduitate, ochiurile de verdeață care se zăreau, ici-colo, pe dealurile împădurite. Investigația îi obosi repede. Ajungînd la concluzia leneșă, dar foarte argumentată, că e imposibil să descopere poiana în care s-au dus fetele („niște scîrboase, niște nesuferite care au vrut să scape de noi"), porniră bineînțeles cu pași chinuiți și cu niște mutre de martiri spre iarmaroc. Autoflagelarea ținu doar două-trei minute. Așa că după cîteva sute de metri alergau veseli, fără să se uite însă unul la altul, spre locul unde Căprioara împarte cetățenii orășelului în două categorii : în gurmanzi și în amatori de distracții ieftine... sau costisitoare.

Ioana și Maria așteptau nerăbdătoare în poiana amintită sosirea întîrziaților. E adevărat că o bună bucată de vreme, preocupate să citească două romane de aventuri, n-au simțit scurgerea timpului. Pînă cînd s-au uitat la

ceas, amîndouă odată, apoi una la alta, apoi tot mai insistent pe cărarea care urca domol spre poiană.

— Poate că dacă ar fi fost Victor, sau Ursu... încercă Ioana, foarte timidă, să deschidă conversaţia.

Maria înţelese gîndul neterminat al noii sale prietene. Ioana îşi închipuia că Dan şi Tic nu vor fi în stare, sau cine ştie ?... vor descoperi cu întîrziere poiana în care se aciuiaseră ele.

— Imposibil ! spuse ea. Trebuie să apară dintr-un moment în altul. Am trecut doar prin atîtea întîmplări ! Îi cunosc. E un fleac pentru ei să afle unde e poiana... Ţi-a plăcut cartea ?

— Şi da, şi nu, răspunse fără prea mare plăcere Ioana. Nu pot să înţeleg un lucru. De ce aproape toate romanele de aventuri, romane care se adresează mai ales tinereţului, au ca eroi principali oameni maturi ? Eu aş vrea să fie toţi tineri, să aibă vîrsta noastră. Nu crezi că ne-am identifica mai uşor cu eroii cărţilor ?

— Asta e şi părerea mea, zîmbi Maria. Dar noi n-avem nici o putere. Totul depinde de părerea autorilor. Şi ei, aşa cum ai spus, au predilecţie pentru...

— Iartă-mă că te întrerup. De ce spui că noi n-avem nici o putere ? Eu mă gîndesc de multă vreme la voi, de altfel de aceea v-am şi invitat aici şi-mi pare rău că n-au venit toţi. Voi n-aţi oferit cu peripeţiile voastre subiecte pentru autori ? Şi crezi că nu mai sînt şi alţi tineri care au trăit întîmplări asemănătoare ?

Maria simţea o anumită jenă. Ioana începea să-i placă, deşi îşi dădea seama că nu-i dibuise toate ascunzişurile, că se putea aştepta din partea ei la surprize, care, ca toate surprizele, pot fi calificate şi cu plus, dar şi cu minus. Era o fată inteligentă, poate puţin cam timidă, cam leneşă în iniţiative. Sau poate sărise fără voia ei, ori fără să-şi dea seama, puntea subţire, îngustă, pe care o constituie vîrsta romantismului. Dar dacă educaţia şi structura ei se opuneau visului, fanteziei, romantismului ?

Răspunsul la ultima întrebare veni imediat :

— Uneori simt în mine nişte valuri... nu ştiu cum să-ţi spun... sau parcă mă cheamă nişte valuri albastre, îndepărtate... Nu ! Nu m-am exprimat bine. Nu ştiu dacă sînt albastre, pentru că îmi apar nedefinite, şi nici nu ştiu dacă sînt valuri. Poate sînt nişte nori care se topesc înainte de a le putea reţine imaginea... Dar aici, în orăşelul

nostru, e atîta monotonie, atîta uniformitate... Nimic interesant nu se poate întîmpla... Nu zîmbi ! Aici şi rîsul mi se pare planificat, minutul, secunda lui sînt dinainte cunoscute... Şi emoţia, şi ea ţine de evenimente precise, de sărbători, de aniversări, de onomastici... Uite, eu ştiu precis ce cadou mi se va face de Anul nou ; niciodată nu mă înşel. Ştiu, cînd voi lua o notă bună, cum vor reacţiona părinţii şi bunicii ; zău, uneori mi se pare că se ştie şi ziua în care eu sau altcineva îşi va scrînti piciorul. E o monotonie sigură, fatală, definitivă. De aceea v-am chemat. Ca să inventăm ceva, dar îmi dau seama că nu se poate întîmpla nimic aici. Aici nu se poate zbura decît cu avionul. Şi tare aş vrea...

Ioana vorbise cu capul în pămînt. Dacă s-ar fi uitat în ochii Mariei, ar fi văzut luciri duioase, umezi. Privirile ei erau triste, vocea i se îneca ; de aceea nu-şi termină fraza.

— Adineauri simţeam o oarecare jenă, îi răspunse Maria, cucerită de francheţea Ioanei. Îţi bănuiam calităţi frumoase şi mi se părea ridicol să te uiţi la mine ca la o eroină. Acum sînt şi mai încurcată... Poate nici n-ar fi trebuit să-ţi vorbesc. Poate că tu în locul meu...

— Nu ! se opuse Ioana cu îndîrjire. Te cunosc bine, şi dacă nu te cunosc, te simt. Ştiu ce-aţi făcut, ştiu ce-ai făcut tu. Cum poţi să încerci o comparaţie ? Ce ştii despre mine ? Sînt o elevă-model, o fată ascultătoare, cuminte, care nu iese din vorba părinţilor sau profesorilor, care zîmbeşte cînd i se aduc laude... Nici nu ştiu dacă m-a certat cineva pînă acum. Poate bunicii, dar ei... Iar pe întuneric îmi vine să plîng, mi se pare că sînt falsă, că nu fac ceea ce aş vrea şi aş putea eu să fac... Na ! Sînt o idioată cu pretenţii. Rebeliunile mele provin, pesemne, din lectură şi din visuri întotdeauna întrerupte... Îţi fac o mărturisire foarte sinceră. Nici un vis frumos nu ajunge pînă la capăt. Spre sfîrşit se întrerupe. Sau poate nu sînt eu capabilă să-mi amintesc sfîrşitul. În orice caz, dacă zbor, sau dacă sînt undeva unde simt apropierea unei mîngîieri, visul se întrerupe. Mă trezesc dimineaţa goală şi tristă. Nu pot să-mi continui visul şi am o ură pe somn ! Dacă aş putea, n-aş dormi nici o clipă...

Maria o înţelegea foarte bine. Trecuse şi ea prin clipe asemănătoare, cu visuri întrerupte, cu somn duşmănos, cu tristeţi şi amărăciuni matinale. Mărturisirea spontană,

făcută cu atîta convingere, în loc s-o îndurereze, îi strecură o undă de veselie duioasă în suflet.

— De cîtă vreme treci prin stările acestea ? întrebă ea şi se strădui să-şi ascundă veselia.

Ioana slobozi primele cuvinte, fără să se gîndească. Era mai degrabă încruntată decît tristă :

— Dintotdeauna... adică de cîteva luni : adică, ştiu eu ? poate de un an de zile... Dar timpul nici nu contează. Adevărul e cel pe care ţi l-am spus. E monotonie şi moleşeală şi-mi vine să strig în gura mare tuturor că sînt nişte... Îţi imaginezi ce cuvînt am vrut să folosesc. Poate că mi s-ar potrivi mai bine mie. Dac-aş fi acum într-o barcă, pe o mare albastră !... Nu ! nu albastră ! o mare violetă, cu reflexe aurii la orizont... Sau pe vîrful unui munte înalt, înalt, deasupra lumii, să stau ca un steag acolo şi să privesc departe, şi să se împrăştie din mine culori... Oh ! Oare cine a aşezat oraşul nostru aici, în decorul ăsta banal ?

Maria rîse şi rîsul ei o molipsi şi pe cealaltă. Numai că în ochii Ioanei apăruseră lacrimi de ciudă. Smulse cu mîna înfierbîntată cîteva smocuri de iarbă, cărora apoi le rupse vîrfurile cu dinţii. Nu-şi dezlipi privirile din pămînt.

— M-am gîndit şi eu de multe ori la cele ce-mi spui, începu Maria. Am blestemat şi eu orăşelul nostru, poate că nici acum nu-l iubesc prea mult. Cîte insulte nu i-am aruncat ! Şi de cîte ori nu mi se părea că toţi oamenii pe care îi întîlneam îmi sînt duşmani, că nu mă înţeleg, că nu vor să mă înţeleagă, că mă disprețuiesc şi-mi aruncă pe furiş priviri batjocoritoare. Erau momente cînd chiar îi înzestram eu cu asemenea priviri. De fapt, îi nedreptăţeam, dar pe atunci nu-mi dădeam seama. Cine ştie ce-şi aminteau ei, sau cine ştie ce vedeau, poate chiar felul cum îmi purtam eu servieta, şi zîmbeau. Mi-i închipuiam însă ironici sau disprețuitori. Nici acum n-am scăpat de asemenea metehne şi nu ştiu cum de m-a apucat acest moment de luciditate. Parcă mi-aş aminti o altă lume prin care n-am trecut cu fiinţa mea vie... Brrrr ! vorba lui Tic. Mi se pare că exagerăm, că ne dăm prea mare importanţă şi, de fapt, cine şi ce sîntem ? Mi se pare că n-am trecut încă de copilărie. Eu, chiar cînd mă răzvrătesc, simt în adîncul meu nevoia unui impuls dinafară... Mă prefac tristă, îndurerată, dar abia aştept vorbele

mamei, întîi ca să le contrazic, apoi ca să mi le amintesc și apoi — îți mărturisesc foarte sincer — ca să le ascult...

— N-ai dreptate ! se îndîrji Ioana. N-ai, n-ai ! Tu te-ai plimbat prin toate fanteziile. Singură sau cu prietenii tăi, probabil că și visurile tale au un sfîrșit... Dar eu... Eu ruginesc, mă ofilesc și nimeni nu-mi udă rădăcinile. Nici măcar de urechi nu mă trage nimeni, pentru că sînt prea cuminte. Așa !... Și să nu te înspăimînți, pentru că o să-mi treacă imediat. Dar mai întîi să recunoști că orașul nostru nu oferă nimănui nici o posibilitate de... Uită-te și tu ! Aceleași vile, cred că și boabele de grîu se deosebesc mai mult între ele. O să-mi spui imediat : dar pădurile, dar poienile ? Vrei să știi ceva ? Toți copacii sînt numărați aici, și puieții. Iar poenile... Ei bine, să știi că se cunoaște suprafața fiecăreia pînă la centimetru pătrat. Ah !

Iar o cuprinse rîsul pe Maria. Și înțelese din vorbele prietenei sale că aceasta trece prin ultima criză de furie. Ultima erupție, apoi se va liniști. Și se gîndi să aducă ea cu un minut mai devreme liniștea. Mai ales că era și timpul.

— Ne-am luat cu vorba și, precum vezi, n-a venit nimeni după noi. Oare nu li s-au confiscat pantofii ?

— Eu aș fi alergat și cu picioarele goale, numai să mă fi chemat cineva, răspunse Ioana cu ultimele rămășițe de revoltă. Dar nu cred în ideea ta cu pantofii. Știu, am niște bunici pe care încă nu i-a moleșit și încălzit vîrsta. Sînt cam ciudați, dar au un suflet bun... Oare ce mi-a venit să-i apăr ? Pentru că fără să fie bătrîni, sînt cam învechiți...

— Doamne ! rîse Maria. Cu cîtă ușurință îi judecăm pe cei mari ! Nu spun asta pentru tine. O spun mai ales pentru mine, pentru că și eu trec prin momente asemănătoare. Atunci cînd mă consider neînțeleasă... și poate că și sînt uneori... Ne place să ne alintăm.

— Dacă nu face altcineva lucrul acesta ?

Maria pricepu că e pe cale să deschidă o nouă discuție, mult mai complicată decît prima, și se simțea prea nesigură pentru a o duce la capăt. Reveni, de parcă n-ar fi auzit întrebarea, la preocuparea de mai înainte :

— Și dacă n-au să mai vină după noi ? Și-i așteptăm aici ca proastele, de parc-ar fi cine știe cine. Știi de cît timp îi așteptăm ? Mai bine de două ore ! Sînt sigură că au

găsit un pretext și în loc să vină aici, s-au dus... acolo unde au fost și aseară...

— La iarmaroc ? întrebă Ioana. Nu știu ce pot să găsească interesant acolo... Praf, praf, praf... și țipete, și cele mai zănatice culori. Să-ți spun drept, mie mi se pare că și bilciul ăsta, atît de așteptat, se potrivește monotoniei orașului nostru. N-ai văzut ? Aceleași risete caraghioase, parcă s-ar multiplica o fotografie. Îmbrăcămintea și încălțămintea la fel, adică gri, plină de praf. Și mereu aceleași și aceleași voci, rostind aceleași și aceleași cuvinte. Toate răgușite și parcă s-ar învîrti la nesfîrșit o singură placă, veche, crăpată, din alt secol... Brrrr ! vorba fratelui tău... care nu cred că mai vine...

— Nu vrei să mergem după ei la iarmaroc ? întrebă Maria. Eu nu cred că m-aș plictisi.

— Și dacă nu-i găsim acolo ? Dacă umblă după noi prin cine știe ce coclauri ?

— Asta n-o mai cred ! răspunse Maria foarte sigură. Că ne-au abandonat, invocînd un pretext oarecare, da. Dar că ne caută prin alte locuri, în nici un caz. Cine știe pe unde cască gura acum !

Mai mult din politețe, Ioana acceptă propunerea.

— Dacă tu crezi... Bine ! De altfel nici n-avem ce face altceva. Nu mai e nimic interesant în oraș... Poate muzeul. Sînt cîteva obiecte foarte, foarte prețioase acolo... Unice în lume. Dar nu știu dacă le mai putem vedea. Mi se pare că, începînd de azi sau de mîine, muzeul se închide. Ce ghinion ! Extraordinar !

3

Tic și Dan se înfipseseră de multă vreme, ca niște pari, lîngă roata norocului. Parcă făceau parte din decorul bîlciului. Nimic nu-i mișca din gropile lor. Cel puțin Tic nu mai vedea și nu mai auzea altceva decît roata de lemn cu piramida ei strălucitoare de obiecte și strigătele de îndemn și de bucurie ale omului cu pălărie de paie. Dan paralizase lîngă el, mai mult din solidaritate. Privirile

lui alunecau din cînd în cînd pe lîngă cele cinci obiecte care rămîneau nemişcate la locurile lor. Gîndurile însă îi fugeau în altă parte. Ar fi preferat decît să stea acolo în soarele dogoritor, în mijlocul norilor leneşi de praf, cu picioarele chinuite de durere, să se tolănească undeva într-o poiană răcoroasă, pe un covor moale şi mătăsos de iarbă şi să audă, în locul reclamelor răguşite, vorbele usturătoare ale Mariei sau lamentările verişoarei lui. Din păcate, în afara ripostelor pur verbale, îi venea foarte greu să i se opună lui Tic. Mai ales cînd vedea cît de fascinat se uită la cele cinci obiecte ciudate şi cu cîtă atenţie calculează mişcările şi opririle corzii de oţel. Îndura nemişcarea şi mai ales muţenia ca o tortură. Şi în anumite clipe se pomenea blestemîndu-se că acceptase cu atîta uşurinţă ideea sinuoasă a lui Tic de a porni spre bîlci şi nu spre pădure. Dar cînd îşi vedea prietenul concentrat, mut, crispat, chinuit de neputinţă, revenea la sentimentul de solidaritate care-l pironise acolo.

Era puţină lume în jurul roţii, pentru că era puţină lume în iarmaroc. Foarte rar îşi încerca vreun plimbăreţ norocul. Mai ales oameni de la ţară, atraşi de îndemnurile repetate, aproape personale ale omului cu pălărie de paie. Împingeau cu teamă şipca de lemn şi aşteptau neîncrezători rezultatul, cam întotdeauna acelaşi : o lulea, sau o pasăre cu pene colorate în coadă, sau un iepuraş mic cît degetul, sau cine ştie ce altă statuetă de ghips fără nici o valoare. Uneori, coarda de oţel se oprea în apropierea numerelor mari şi oscilaţiile ei făceau să tremure inima cireşarului cîrn şi ciufulit. Dar, ca prin miracol, sau poate din cauza rugăminţilor mute şi fierbinţi ale lui Tic, coarda de oţel depăşea sau se oprea la cîteva cuie înaintea numărului cîştigător.

Foarte tîrziu, Tic observă printre spectatori un personaj preacunoscut pentru a scăpa atenţiei sale. Era tinerelul care, noaptea trecută, cîştigase cele două obiecte gospodăreşti. Nu-l remarcase pînă atunci, pentru că stătea aproape ascuns în spatele unei tarabe la care se vindeau fesuri. Purta, ca şi ultima dată cînd îl văzuse, şapca aceea albastră cu cozoroc de ţiplă.

Tic îi făcu semn lui Dan cu cotul şi prin cîteva cuvinte şi gesturi meşteşugite îi dezvălui prezenţa şi locul unde se afla cozorocul. (Hotărîseră amîndoi să-i dea această denumire.) Dan nu acordă prea mare atenţie senzaţionalei

descoperiri ; Tic, în schimb, trecu imediat la o supraveghere foarte atentă şi la nişte calcule foarte complicate în felul lor. Acestea surveniră însă mai tîrziu. Cireşarul urmărea fiecare gest al cozorocului, îi urmărea mai ales privirile şi pentru a nu i le întîlni, recurgea la cele mai abile subterfugii. Nu voia cu nici un chip ca tinerelul să se simtă supravegheat. De aceea, în anumite clipe, norii foarte rari de pe cer, păsările mai îndrăzneţe şi gîzele pe care păsările le vînau, sau vreun spectator oarecare, deveneau ţinte de un interes extraordinar pentru poetul sau pentru căutătorul de fizionomii în care se întrupa — de la caz la caz — cireşarul cel cîrn. Astfel evita să i se încrucişeze privirile cu cele ale cozorocului.

Atitudinea cozorocului i se părea puţintel cam stranie lui Tic. Şi prin faptul că stătea nemişcat şi ascuns ; şi prin faptul că privea aproape fără contenire ceea ce se întîmpla la roata norocului ; dar mai ales prin faptul că erau clipe cînd tresărea, cînd parc-ar fi vrut să sară de la locul lui, dar se reţinea în ultimul moment. Aceste clipe îl înciudau pe Tic, pentru că nu izbutea să le descopere cauza. Tresăririle şi impulsurile cozorocului se repetau parcă la anumite intervale ; nu erau neregulate, cu toată spontaneitatea lor ; păreau în relaţie strînsă cu *ceva*. Acest *ceva* îi scăpa lui Tic. Ceasul nu-i fu de nici un ajutor cireşarului, Dan îi şoptise la ureche să controleze tresăririle cozorocului cu ajutorul ceasului. Tic se supusese fără prea multă convingere şi instinctul îi dăduse dreptate. (Instinctul sau poate bunul simţ.) Gesturile ciudate ale tinerelului de după taraba cu fesuri nu se repetau la perioade precise. Uneori la două minute, alteori la cinci minute, alteori la şapte sau zece minute. Nu era nici o relaţie de timp între ele. Atunci ?

La un moment dat, Tic zări în mulţimea spectatorilor (se adunaseră dintr-o dată şi fără motiv aparent o grămadă de oameni în jurul roţii) şi pe atletul care-i strecurase în suflet o anumită simpatie. Avu chiar impresia că-i zîmbeşte şi că-l salută strengăreşte, clătinînd capul, aşa cum îi era obiceiul. Din păcate, îl pierdu repede din vedere, sau poate plecase el din cercul acela gălăgios ; Tic n-avu vreme să se gîndească prea mult, din cauza altor evenimente la care era obligat să participe.

Omul cu pălărie de paie începu să strige parcă mai tare ca de obicei :

— Încercați-vă norocul ! Vine, vine norocul ! Care mai trage ? Statuia lui Fradaburidi !

Tic cunoștea pe dinafară repertoriul sărac al omului cu pălărie de paie, pentru a mai lua în seamă vorbele lui. Toată atenția sa era concentrată asupra cozorocului. Băiatul părea că e prada unei agitații neobișnuite. Tresări parcă mai puternic ca altă dată (ceea ce îl îndemnă pe Tic să-i facă semn cu cotul lui Dan) și porni subit, ca minat de un imbold cu neputință de evitat, spre roata norocului. Plăti cu un gest cam timid taxa de tragere, apoi împinse șipca. Coarda de oțel se învîrti cam de două ori în jurul cuielor, dar tocmai cînd își încetini mersul, pentru a poposi în dreptul unui număr, între coardă și privirea lui Tic se interpuse trupul gras al omului cu pălărie de paie. Strigătul acestuia răni urechile cireșarilor :

— A luat-o ! Uite cum a luat-o ! Vaza ! Vaza ! Cristalul din Veneția ! Uite cum a luat-o ! Cu trei lei a luat-o !

Vaza nu prea era ea dintr-un cristal celebru și mai ales nu era aceea pe care o remarcaseră cireșarii. Totuși era frumos lucrată, dintr-o sticlă limpede, strălucitoare și valoarea ei depășea cu mult suma de trei lei.

Îndîrjit și bucuros în același timp, tinerelul mai trase o dată, și încă o dată, dar norocul nu mai fu de partea lui. De aceea renunță să mai joace. Își croi drum prin mulțimea care îl privea cu invidie și, cînd găsi spațiu mai liber, pașii lui deveniră sprinteni, poate chiar prea sprinteni. Parc-ar fi vrut să scape de amenințarea unei primejdii.

Privitorii căpătară curaj. Se îmbulzeau tot mai mulți spre locul unde se afla șipca de lemn. Într-o singură clipă, Tic luă o hotărîre eroică :

— Rămîi tu aici ! îi spuse lui Dan. Eu mă duc să văd ce se întîmplă cu cozorocul.

Nici el nu știa de ce luase acea hotărîre, dar nici nu voia să se gîndească la motivul care o determinase. Auzi în spatele lui țăcănitul ca de mitralieră al corzii de oțel și o zbughi imediat în direcția în care plecase fericitul cîștigător. Îi zărea șapca albastră la vreo douăzeci de metri înaintea lui și era fericit că are un asemenea minunat punct de reper. În clipa cînd cozorocul coti după o tarabă care deschidea un fel de uliță în bîlci, Tic își iuți pașii, sau, ca să spunem adevărul adevărat, începu să fugă în toată regula. Îi era teamă să nu-l piardă pe undeva printre tarabe și ulicioare. Cînd ajunse la locul unde tinerelul cotise,

cireșarul abia avu timp să-i mai zărească pentru o clipă șapca albastră dispărînd după alt coi. Ezită o fracțiune de secundă, parcă pentru a-și întipări mai bine locul în memorie, dar chiar în clipa cînd își simți mușchii picioarelor în stare de alarmă, gata pentru start, o voce fermă îl țintui locului :

— Stai !

Tic închise ochii pentru o secundă, așteptînd docil o lovitură cumplită pe ceafă. Sentimentul de culpabilitate îi dispăru însă în clipa cînd deschise ochii, lăsînd loc unei stări de revoltă, atît de aprigă încît simți vibrații de oțel în pumnii strînși. Și vocea cîștigă subit un accent de violență :

— De ce ? Cu ce drept ?

Dar îl pufni dintr-o dată rîsul, pentru că, întorcînd capul, zări chipul vesel și clipirea strengărească a atletului. Pentru prima dată, Tic îl vedea în plină lumină și foarte aproape. Atletul nu era chiar atît de tînăr cum i se păruse la prima vedere. Și asta din cauza unor cute groase care-i brăzdau fruntea, din cauza ochilor care păreau obosiți. Sclipirile lor erau vioaie, ironice, strengărești, dar cutele subțiri de la colțuri, cearcănele evidente și o paloare vagă, stranie, mărturiseau veghe, așteptare, efort, neliniște. Un zimbet plin, spontan, îi șterse ca prin farmec oboseala, îi lumină și-i întineri figura.

— Cred că e timpul să ne cunoaștem, spuse el și-i întinse mîna cireșarului. Măcar cu numele mic. Al meu e Terențiu.

— Dacă e vorba de numele mic... al meu e într-adevăr mic... O singură silabă : Tic. Și-mi pare foarte bine, deși din cauza... din cauza acestei cunoștințe neașteptate am pierdut un lucru foarte important. Adică nu un lucru, ci o ființă care ducea cu ea un lucru și un mister încă nedezlegat.

Cutele de pe fruntea lui Terențiu se adînciră.

— Bănuiesc despre ce este vorba. Hm... Nu crezi că ești prea tînăr, pentru a te ocupa de asemenea mistere ?

— Ha ! rise Tic, trimițîndu-și gîndurile ca niște fulgere prin amintiri nu prea îndepărtate. Dacă nu mă opreați dumneavoastră, o anumită parte din mister, măcar cinci sau zece la sută ar fi fost, în mod sigur, clarificată. V-am spus doar cum mă cheamă...

Atletul își prinse șoldurile în mîini. adăugînd un aer de ironie atenției cu care-l privea pe micul său interlocutor.

— Va să zică ai devenit celebru din naștere ! Mă mir cum de n-am auzit pînă acum de dumneata.

— Chiar n-ați auzit ? se întristă Tic pentru un moment.

— Hai să lăsăm asta ! se hotărî brusc Terențiu. Ești un tinerel simpatic, chiar foarte simpatic, de aceea vreau să te feresc de copilării sau de imprudențe. Spune-mi imediat ce vrei să știi !

Tonul cu care i se făcuse invitația era categoric. Și Tic suporta foarte greu asemenea porunci. Mai ales că-l invadaseră niște gînduri confuze în clipa aceea. Bîlbîiala lui nu era prefăcută, așa cum obișnuia el cînd voia să cîștige timp, dar aceasta nu-l împiedică să ajungă la același rezultat :

— De ce... ? Adică... Știți... Am și eu o dorință... Adică... Brrr ! Vreau să-mi explic un anumit lucru... și mai ales vreau să obțin un anumit lucru...

— Cu ce se ocupă părinții dumitale ? întrebă dintr-o dată Terențiu, cu un vădit accent de nemulțumire. Locuiești aici în oraș ?

Întrebările și răspunsurile directe îi erau nesuferite lui Tic. Îl cuprinse un val de revoltă.

— Nu pot să răspund din obligație. Eu cînd îl întreb ceva pe cineva, care mi-a spus mai înainte că-mi este foarte simpatic... Știți... Eu de ce nu v-am întrebat nimic ? Și nici n-o să vă întreb... așa cum cred eu că face un judecător...

— Aha ! pricepu atletul, reluindu-și aerul vesel. Va să zică simpatia e reciprocă. Atunci se schimbă situația și e cazul să-ți spun cîteva vorbe... Nu ! Nu vreau să-ți dau sfaturi. Doamne ferește ! Te-am văzut pierzîndu-ți timpul pe la roata norocului și... m-am gîndit că ai putea să-ți pierzi și banii acolo. fără nici un folos. Dacă ești atît de deștept pe cît pari, sau pe cît vrei să dai a înțelege... nu crezi că e un păcat să te amesteci printre șmecherii aceia ?

— Păcat nu cred eu că este. răspunse Tic, însoțindu-și vorbele cu un surîs viclean. Și să știți că pînă la urmă tot voi dibui șmecheria și voi deveni proprietarul unui anumit obiect de acolo... Dacă Tic își pune ceva în gînd...

Involuntar, atletul își plimbă degetele prin părul ciufuliciului. Era un gest de alintare cam dur, ca al unui

părinte sau al unui frate mai mare care vrea în același timp să-și dojenească odrasla sau frățiorul neascultător.

— Oh ! Oh ! zîmbi el. Ești pus pe fapte mari și, ți-am mai spus o dată, cam primejdioase. Ascultă bine ! Nu e ușor să descurci ițele pe aici. Sînt prea încîlcite și ai putea să te lovești de niște piedici cam colțuroase, care pot lăsa urme și dureri... Lasă-i pe alții să se ocupe de treburile astea. Au și mai multă experiență și... sînt mai chemați decît dumneata...

— Aha ! înțelese cireșarul. Prin urmare, dumneavoastră...

Terențiu duse repede degetul la buze, indicînd formă tăcere :

— Stai ! Nu te grăbi ! Nu-ți împuia capul cu asemenea gînduri. Mai bine te-ai plimba prin bîlci, împreună cu prietenul dumitale, ca doi băieți cuminți care vor să se distreze... Mai mult ziua și mai puțin noaptea. Nu mi-ai spus ce sînt părinții dumitale, dar eu nu cred că ar fi bucuroși să-și știe copiii prin bîlci, în toiul nopții, aruncîndu-și banii unor vagabonzi. Nu-i așa că ai plecat de acasă, aseară, sărind pe fereastră ?

— Da... răspunse Tic, înroșindu-se. Numai că am plecat din altă casă. Nu locuiesc aici. Sîntem invitați la niște rude... așa că e mai... e mai ușor de folosit fereastra...

Terențiu rîse cu toată fața. Îi pierise orice urmă de severitate. Iarăși își plimbă degetele prin părul ciufulit ciului ; de astă dată însă fără duritate.

— Și cam ce obiect te interesează acolo ?

— Atletul ! Atletul cu discul ! răspunse Tic fără ezitare.

— Fiuu ! fluieră Terențiu. Statuia lui Fradaburidi ? Îmi pare rău că te întristez, dar nu cred că vei putea s-o cîștigi.

— De ce ? întrebă Tic nedumerit. Am aceleași șanse ca oricare altul. Nu-mi trebuie decît mai multă stăruință. Și în privința asta, vă rog să mă credeți...

— Nu-i vorba de șanse și de stăruință, începu să-l lămurească atletul. Pot să pariez cu dumneata că, oricît ai juca, nu-l vei cîștiga niciodată. Numai în cazul cînd e de acord borțosul...

— Borțosul ! se miră Tic. Aaaa ! Ăla cu pălărie de paie ? Într-adevăr, i se potrivește bine porecla. Dar nu văd de ce trebuie să fie el de acord ? Să știți că am

urmărit fiecare tragere, bineînțeles cînd eram de față, și am ajuns la niște calcule pe care, dacă le-aș folosi cum trebuie și cînd trebuie...

Terențiu surîse compătimitor.

— Acolo nu se cîștigă cu calcule, dragul meu ..

— Nu-s de acord cu dumneavoastră, răspunse Tic foarte prompt. De cînd supraveghez roata norocului, cozorocul a cîștigat de trei ori. Și de fiecare dată cîte un obiect important. Și am mai văzut că nu trage la întîmplare. Calculează și el ca și mine. Numai că nu știu cum izbutește să-și aleagă momentul cel mai favorabil.

— Cine-i cozorocul ? întrebă atletul.

— Băiatul acela cu șapcă albastră și cu cozoroc de țiplă. I-am dat noi această denumire convențională, așa cum dumneavoastră l-ați numit pe ăla borțosul. Și dacă nu mă opreați, îl urmăream mai departe, fără să simtă el, și cine știe ce noutăți aș mai fi aflat. Dar să știți că nu-l las, chiar dac-ar trebui pentru asta să mă transform în copoi.

Chipul lui Terențiu deveni sever. Prinse cu mîinile umerii lui Tic și-i strînse pînă ce cireșarul simți durerea în oase.

— Lasă la o parte orice calcule și urmăriri ! Prin bîlci nu umblă numai oameni de treabă. Mai sînt destui pungași, derbedei, vagabonzi, pe care n-ar fi bine să-i cunoști sub înfățișarea lor adevărată. E mai mult decît un sfat ceea ce-ți spun. Poate că sînt alții care au menirea să descurce aceste ițe. Și în nici un caz niște copii. Și să nu uiți ce ți-am spus la început. Ești un băiat simpatic și probabil deștept. E bine să te știi simpatic, dar nu e prea bine să-ți închipui că ești foarte deștept.

Atletul îl lăsă pe Tic năucit. Cireșarul nu știa ce să creadă. Un vălmășag de sentimente, un vălmășag de gînduri cutreierau ființa lui. Nu știa dacă trebuie să se ferească, să se apere, să acționeze, să lase totul baltă, să fie perseverent sau nepăsător. I se părea că e înconjurat din toate părțile de enigme și acest lucru îl irita. Îi pierise pentru un timp acel surîs cuceritor care-i deschidea peste tot porțile.

„Fir-ar să fie ! își spuse el în gînd. O să las totul baltă și o să fug spre casă. Poate o să născocim ceva în orașul nostru. Brrr ! Ce vacanță ingrată !"

4

Cu aceste gînduri ajunse Tic la roata norocului. Primul personaj pe care-l zări acolo fu omul în gri. Arăta la fel ca în seara trecută. Nu mai depășise însă rîndul spectatorilor încă nedecișI. Stătea retras undeva, ferindu-se parcă să fie băgat în seamă, și privea țintă un singur punct al piramidei cu obiecte strălucitoare. Cireșarul descoperi imediat obiectul care-l fascina pe omul în gri. Era același de care se îndrăgostise și el : atletul cu discul. Bătrînul nu rămase prea multă vreme acolo sau poate sosind cu mult înaintea lui Tic se săturase tot privind statuia. Nu plecă însă fără să bolborosească niște cuvinte pe care urechile ciulite și pregătite pentru orice eventualitate ale celui mai tînăr dintre cireșari le prinse și le descifră fără greș :

— Hm... Hm... Statuia lui Fradaburidi ! Fradaburidi ! !

Tic ar fi pornit fără șovăire și pe urmele acestui personaj ciudat, dacă n-ar fi zărit la vechiul post de observație chipul năucit și roșu ca sfecla al lui Dan. Iar la doi pași de el, două fete, ținîndu-se de mînă, zîmbeau batjocoritor : Maria și Ioana.

Nu mai era nici o îndoială. Dan pierduse bătălia... dacă avusese loc vreo bătălie... Cine știe ? poate că se predase fără nici o rezistență. Probabil că nici o mișcare, nici un gînd, nici un gest pe care îl făcuseră cei doi cireșari nu rămăsese nedezvăluit.

— Da ! spuse Tic furios, oprindu-se sfidător în fața Mariei. Tot ce ți-a spus dumnealui e adevărat. N-a exagerat cu nimic și n-a ascuns nimic. Cred că nu e nevoie să-ți mai repet, cum faci tu cînd îți înveți lecțiile de fizică...

— Sau cum faci tu cînd spui o minciună gogonată, îi replică Maria. Mai întîi află că abia am sosit și, în al doilea rînd, sînt situații ca aceasta cînd nu se vorbește la singular. Ca să știm cum stăm și cu politețea. Și în al treilea rînd, dacă am aflat ceva, atunci tu ești cel care ne-ai spus și nu prietenul care s-a transformat în sfinx de culoare roșie.

Tic trăi un moment penibil. Și pentru că-l jignise pe Dan pe nedrept (dar asta nu se întîmpla pentru prima

dată) ; și pentru că o jignise pe Ioana, ignorîndu-i prezența (deși, prin felul în care se comportase, voise s-o scoată din cauză), mai puțin pentru că-și jignise sora ; mai mult însă pentru că se autojignise, transformîndu-se într-un mic imbecil. Acest ultim lucru îl scotea din sărite. Prin felul cum se purtase dăduse un răspuns general afirmativ gîndurilor și întrebărilor cu siguranță batjocoritoare și dușmănoase ale celor două domnișoare, care se țineau prietenește de mînă.

— Va să zică v-ați împrietenit... la toartă, spuse el, în loc de orice altceva. Mîine-poimîine o să faceți schimb de nume, iar eu, începînd din această clipă...

— Nu începînd din această clipă. Ticușorule, îi spuse Maria aproape plictisită. De multă vreme ești urîcios și nesuferit, mai ales cînd te încăpățînezi în prostii. Într-adevăr, în ultimul timp frecvența lor... mă cam înspăimîntă.

— Lasă-mă-n pace ! se opuse el cu iuțeală. Fără prostiile mele...Bine ! O să vedeți voi ! M-am gîndit eu ce-o să fac. Și mîine, împreună cu Ursu, și cu Victor, și cu... fără voi... Las' că știu eu... Nu-i așa, Dan ?... Fradaburidi !...

— Fradaburidi ? întrebă Dan inocent și cu voce tare.

Fetele dădură un alt înțeles întrebării lui Dan.

— Ce-i cu Fradaburidi ? întrebară la rîndul lor. Cine e acest Fradaburidi ? Iarăși o scorneală de-a ta ?

Ultima întrebare îi aparținea Mariei, care se uita curioasă cînd la Dan, cînd la Tic. Primul își ținea privirile ascunse în pămînt, celălalt privea foarte atent o gheretă la care se vindeau mingi colorate, cu coadă de cauciuc. Rîsul abia stăpînit nu i-l stîrnise însă ceea ce se întîmpla acolo, ci curiozitatea incipientă a celor două prietene.

— Aha ! pricepu Maria. Vrei să scapi din încurcătură, folosind metodele tale vechi... Știi, dragă Ioana, cum face dumnealui cînd e într-o încurcătură ? Scornește un nume ciudat ca acest Fradaburidi, cei care îl ascultă se apucă să-i găsească un înțeles și astfel dumnealui cîștigă timp pentru a inventa altă poveste.

— Bine ! acceptă Tic. Dacă nu vă mulțumiți cu Fradaburidi, atunci o să scornesc alt nume... De pildă... Piro... Pio... Da ! Piroboridava !

— Piroboridava ! ? tresări Ioana. Asta nu-i un nume scornit. Nu-ţi aminteşti ? se adresă ea Mariei. Nu-i numele unui oraş dac din părţile Tecuciului ?

— Da ! răspunse Maria. E o cetate dacică descoperită în apropierea Siretului. Îmi amintesc. Pînă la descoperirea aşezărilor din munţii Grădiştei era cea mai importantă cetate dacică dezgropată la noi...

— Nu-s chiar atît de sigur, interveni Dan.

— Aaaa ! Prin urmare, tu i-ai sugerat acest nume, se dezmetici Maria. De la cine altcineva putea să-l afle ? Şi celălalt... îîî... Bra... Fra... Bra... Fradaburidi ? Tot opera ta e ?

— Nu ! se dezvinovăţi Dan. N-am nimic cu Fradaburidi. L-am auzit şi eu, cum l-aţi auzit şi voi.

— Poate că face parte din metodă, rîse Ioana. Întîi un nume straniu, inventat, apoi altul la fel de straniu, însă real, pentru a da o anumită autenticitate şi primului... Trebuie să recunosc că e o metodă inteligentă...

— Mulţumesc, răspunse Tic, în urma unei clipe de meditaţie, care-l îndemnase să nu piardă măcar acest compliment rostit cu un accent atît de sincer.

Tinerii se îndepărtaseră de roata norocului. Porniseră pe cîmp, spre un pod îndepărtat, care scurta însă drumul. Foamea le dădea tîrcoale şi gîndurile lor începeau să graviteze tot mai des în jurul unei mese încărcate cu bunătăţi. Cîmpul era pustiu. În depărtare doar, se zărea o siluetă mişcătoare, dar nimeni nu-o luă în seamă. Oarecare plictiseală se strecurase în sufletele lor. Dan îşi controla în gînd biblioteca, alegînd cărţi pe care nu le citise sau le pusese la loc după ce citise, nemulţumit, un capitol sau două. Ioana blestema cu ochii închişi monotonia şi uniformitatea oraşului, pentru că nu oferea nici o atracţie deosebită, misterioasă, pentru că nu-i îndemna la acţiuni nemaipomenite pe noii ei prieteni ; blestema şi se gîndea că foarte repede va rămîne iarăşi singură, cu acea senzaţie dureroasă, că în fiecare noapte i se taie aripile înălţate spre zbor. Maria încerca să se obişnuiască într-un fel cu ideea că va petrece o vacanţă plictisitoare, o oarecare vacanţă, fără acele tentaţii, enigme şi emoţii pe care le trăise în Peştera Neagră sau în Cetatea Vulturilor. Ştia că repede-repede se va lăsa pradă unor visuri care îi vor înfăţişa fantastice aventuri.

Iar Tic... Ticuşor îşi făcea planurile de plecare neîntîrziată, convins că alături de Victor şi de Ursu... da, şi de Dan, şi de Lucia, şi de nesuferita lui soră, va da peste un lucru extraordinar. „Nu se poate să rămînem ca nişte copaci, nemişcaţi şi tîmpiţi" îşi spunea el în gînd. E adevărat că nu putea să scape de nişte imagini care îi apăreau ca nişte fulgere ; şi prin ele întrezărea oameni ciudaţi, obiecte strălucitoare, un discobol în plin efort, şi auzea în permanenţă un ţăcănit ca de mitralieră. Oare mîine toate acestea vor fi nişte simple amintiri ? se emoţionă Tic o clipă. Încetini pasul. Fetele erau înainte, mergeau tăcute, cu capul în pămînt. Dan îşi potrivi mersul după cel al lui Tic, aşa că după cîteva secunde amîndoi erau la vreo douăzeci de metri în urma fetelor. Puteau vorbi în şoaptă.

— Tu ce zici ? întrebă Tic. Să mai facem o încercare după-masă ? Dacă nu reuşim, ne luăm calabalîcul şi...

— Va să zică te-ai resemnat...

Dan răspunse fără să se gîndească şi mai ales fără să-şi închipuie că vorbele sale, aruncate la întîmplare, cu o voce obosită, vor avea efectul unei explozii. Pumnul lui Tic îl lovi cu atîta putere în spate, încît simţi că i se taie răsuflarea. Durerea îi încheie trupul, dar îl părăsi repede cînd îl zări pe Tic uitîndu-se sus, spre orizont, şi izbind furios cu piciorul în pămînt.

— Ce te-a apucat ? Şi de ce-ai dat în mine ?

— În tine ? ! tresări Tic. Cînd ? Aaa ! Nici nu mi-am dat seama... Oraşul ăsta mi-a învineţit oasele. După-masă voi pune mîna pe discobol. Dacă nu-l cîştig, îl iau. Îl iau şi fug. N-o să mă prindă borţosul...

— Eşti nebun ? ! Nici n-o să ai vreme să te mişti. Nu din cauza borţosului. Oamenii din jur. Nimeni nu suferă hoţii.

— Pssst ! se înveseli Tic. Am o idee, o idee grozavă. Poţi să-i pui cruce discobolului. Nu-i aşa că stă chiar în vîrful piramidei ? În orice caz, cam pe-acolo. Gata ! E grozav ! Dar trebuie să aşteptăm pînă se înnoptează. Am nevoie de întuneric. Grozav !

Fetele se treziră dintr-o dată singure. Simţiră aceasta cînd, cotind printr-o pădurice, se pomeniră în faţa unui personaj ciudat, un bătrîn înalt şi uscăţiv, îmbrăcat în gri, care privea soarele prin ochelarii lui întunecaţi şi bolborosea cuvinte nedesluşite. Atitudinea personajului

li se părea prefăcută și o ușoară spaimă le încolți pe neașteptate. Pașii li se încetiniră, dar tot nu reușiră să evite întîlnirea cu personajul, înainte de apariția băieților, din simplul motiv că bătrînul, săturîndu-se probabil să se uite la soare, evadă din starea de paralizie și porni cu atîta iuțeală pe cărare de parcă l-ar fi împins cineva de la spate. Fetele abia avură timp să se ferească din calea lui ; mergea ca un orb sau se prefăcea că nu vede nimic ? Din bodogăneala lui neîntreruptă reușiră totuși să deslușească un cuvînt : „Fradaburidi"...

— Ai auzit ? se întrebară fetele în același timp. Fradaburidi ! Deci nu e o scorneală a ălora.

Maria arăta cu mîna locul unde se opriseră Tic și Dan, chiar la capătul pădurii. Cei doi nu se sinchiseau însă de ele. Se uitau cu cefele înțepenite într-o anumită direcție, spre o anumită țintă, pe care fetele n-o puteau vedea din cauza pădurii, dar pe care o ghiceau : omul în gri.

5

Somnul de după-masă era obligatoriu în vila Ioanei. Sentința fu primită fără nici o crîcneală de către băieți. Fetele încercară să protesteze nu atît prin vorbe, cît prin gesturi și priviri ; destul de timide și acestea. Ioana știa că împotrivirea e zadarnică, dar i se părea că bosumflarea face parte din personalitatea ei. Bunica nu i se adresă direct ; vorbea cu băieții :

— O să vă prindă foarte bine somnul ! Să știți de la mine : somnul de după-amiază te obișnuiește să fii cuminte, ordonat, ascultător. Te pregătește pentru viață.

— Eu voi fi foarte cuminte în viață, răspunse Tic.

— Dar în timpul școlii ? întrebă Ioana.

— De-aceea aveți vacanță, spuse nestingherită bunica. Vă odihniți. vă pregătiți pentru zilele de școală. Da, da ! De la o vreme, băieții încep să aibă mai multă minte decît fetele.

— Mai ales cînd sînt obosiți, adăugă Maria în șoaptă.

Tic și Dan porniseră spre camera cu balcon. Era cald, o căldură grea, obositoare, care înnămolea orice fantezie.

— Eu îi dau dreptate, de astă dată, bunicii, spuse Tic. După o masă atît de bogată, după noaptea nenorocită cu cocoșul... Of ! Știi ce somn mi s-a făcut ?

— Nu știu ce-o să spui mîine sau poimîine... Dar povestea aia cu cumințenia... Ce ți-a venit să faci declarația?

— Ei, na ! Parcă tu nu știi ! Așa-s eu ! Dacă am prilejul să mulțumesc pe cineva. Hai mai bine să dormim pînă la cinci... sau pînă la patru și jumătate. Îmi trebuie neapărat o oră pentru antrenament. E grozav ! Grozav ! Bine că aruncă discul...

Dan încercă de cîteva ori să obțină mai multe lămuriri de la Tic. Ciufuliciul se dăruia însă cu toată ardoarea somnului. În loc de vorbe răspundea prin chicoteli ; parcă-și pregătea visele. Dan oftă, înfuriat că nu are partener de conversație. Își aminti cît îl chinuise Tic noaptea trecută. Se revoltă, pentru că își închipuia că are gust de vorbă. dar adormi înaintea lui Tic.

Fetele își blestemau soarta, inventau fraze, cuvinte și formule care să cristalizeze cît mai sugestiv disprețul lor pentru cei doi somnoroși. Dar nu simțeau nici o satisfacție. Ele stăteau ca pe ghimpi, iar ei dormeau nepăsători ca niște pisoi.

— Asta nu se poate ! se înfurie Maria. Eu zic să-i sculăm.

— Imposibil ! Trebuie să trecem prin hol.

— Aș trece și prin zid...

— Ar fi mai ușor, zise Ioana. În hol croșetează bunica. În fiecare după-amiază, de cînd îmi amintesc eu, de cînd eram atîtica, stă acolo și croșetează. Trebuie să răbdăm pînă la cinci.

— N-ai o enciclopedie ? Un Larousse sau altceva ?

— Pentru ce ? Adică... Iartă-mă, se scuză Ioana. Nu știu ce mi-a venit să te întreb pentru ce ai nevoie. De obicei sînt discretă... Avem o enciclopedie mare... din păcate, în biblioteca din hol. Dar am un Larousse aici... Uite ! Acolo, după sticlă. Stai, că ți-l aduc eu.

Nu mai era nevoie. Maria îl găsi repede și începu să-l răsfoiască.

— Nu dau peste nici un Fradaburidi, spuse ea necăjită.

— De Fradaburidi era vorba ? Poate că îl găsim în enciclopedie. Mă întreb şi eu cine-o fi ? Şi *ei* de ce nu vor să ne spună ?

— Pentru că n-am insistat noi, îi răspunse Maria. E mai plăcut cînd descifrezi singur o enigmă.

Pe Ioana o atacă subit un gînd :

— Ce te face să crezi că Fradaburidi e ceva celebru ?

— Rezonanţa... Ca la Epaminonda, ca la Vercingetorix...

— Eu mi-am închipuit mai degrabă că e numele unui oraş sau al unei regiuni. L-am legat mai mult de geografie, nu de istorie.

— Hai să facem pronosticuri cu privire la Fradaburidi! propuse Maria. Va trece mai repede timpul.

Stăteau tolănite, fiecare pe patul ei. Începu un joc original de născociri, de presupuneri şi invenţii. Fantezia le duse pe amîndouă atît de departe, încît căzură foarte uşor în apele somnului.

6

Cu cîteva minute înainte de ora cinci se treziră toţi. Li se părea că rătăcesc prin infern. Pentru că era întuneric ca noaptea, fulgerele adunau fiori electrici pe limbă, iar tunetele cutremurau pereţii.

Fetele alergară la ferestre, dar nu ca să le închidă, ci să se împotrivească fierbinţi rafalelor reci şi puternice. Ghemuite, cu mîinile înfipte în pervaz abia puteau să reziste vijeliei. Erau atît de ameţite, că nu simţiră imediat declanşarea potopului. Cînd izbutiră, cu chiu cu vai, să închidă geamurile, apa curgea din părul lor ca dintr-o cişmea. Erau însă atît de fericite, că se pomeniră amîndouă dansînd în mijlocul camerei.

— Fantastic ! spuse Ioana, avîntîndu-se într-o piruetă. Nici nu ştiu ce e pe faţa mea. Apă, lacrimi ?... Niciodată n-am pomenit o asemenea furtună. Îmi vine să mă urc în vîrful nucului şi să stau acolo pînă se termină totul...

— E o prostie, îi răspunse Maria. Emoţiile n-au întotdeauna nevoie de vijelii. Ah ! Cîte furtuni n-am trăit noi în mijlocul celui mai nepăsător decor !

— Voi ! Eu vreau furtuni, vreau să mă rostogolesc o dată cu apele unui torent, vreau să ajung... Oare unde vreau să ajung ?

— În baie ! se auzi o voce severă. Imediat în baie !

Bunica stătea încruntată în pragul uşii, cu două halate în mînă. Fetele se supuseră, fără să scoată o vorbă.

În camera băieţilor era o linişte neverosimilă. Pe pat, în capul oaselor, cu spatele rezemat de perete, Dan rătăcea prin alte lumi. Nu auzea şi nu vedea nimic. Îşi acoperise capul cu o pernă uriaşă. Numai nasul şi gura i se vedeau. Respira regulat ; parcă se supunea unui exerciţiu precis.

— De ce să mă consum degeaba ? spuse el într-un tîrziu. Mai bine să-mi păstrez nervii pentru altceva...

Tic îşi lipise faţa de sticla geamului. Văzut de afară, era hidos. Dar cine avea asemenea preocupări ? Clipea des din ochi ; adică se ferea inconştient de luminile orbitoare ale fulgerelor.

— Pentru ce să-ţi păstrezi nervii ? întrebă el furios că fusese nevoit să-şi desprindă gura de geam. Şi parcă tu ai nervi !

Nu primi nici un răspuns, pentru că nimeni nu putea să-i audă vorbele. Şi nici n-avea nevoie de vreun răspuns. Se retrase cu un pas de la fereastră, rămase cîteva secunde în cumpănă, apoi se prăvăli pe patul de campanie. Supraevaluase rezistenţa patului. Căzu pe podea cu patul peste el. Furia îl făcu neputincios. Nu se mişcă. Stătea pe podea, rezemat în coate şi-n bărbie, ca un paralitic, cu patul odihnindu-se deasupra lui.

„Măcar de-aş adormi !" îşi spuse el în gînd.

Şi Dan, cu capul ascuns în pernă, gîndea cam la fel.

Dar gîndurile lor nu se împliniră. Ioana şi Maria dădură buzna în camera lor. Se opriră însă în prag, săgetate de spaimă. O clipă numai. Ca slobozite dintr-o praştie, alergară amîndouă. Maria spre Tic, Ioana spre Dan. Probabil că amîndouă au rostit întrebarea în acelaşi timp :

— Ce s-a întîmplat ?

Dan răspunse cu ochii închişi şi profund fericit :

— Visez... Am ajuns undeva, la mare, poate chiar la Veneţia, şi mă plimb cu o gondolă...

Tic nici nu simți că i se ia greutatea de pe spate. (E drept că patul era foarte ușor.) Rămase în aceeași poziție.

— Sînt distrus...

— Ți-ai rupt ceva ? se înfioră Maria. Spune repede !

— M-a distrus vijelia. Mi-a ucis toate planurile. S-a dus dracului Fradaburidi. Oare ce-o fi acum în iarmaroc ?

— La asta te gîndești tu ? Dacă vrei să faci băi de nămol, n-ai decît... Du-te !

— Sînteți niște proști ! se auzi vocea lui Dan. Ați venit aici cu gînduri extraordinare și acum ați căzut în letargie. Eu încerc să mă adaptez mediului și reușesc de minune. Am făcut niște călătorii grozave, dar cîte n-am făcut !

— Asta nu-i adaptare la mediu, spuse Ioana. Pentru că nu trăiești aici. Evadezi. Și ai norocul că-ți duci visurile pînă la capăt...

— Aiureli ! se enervă Dan. N-ajung niciodată pînă la capăt. Trec din vis în vis. Asta-i frumusețea ! Dacă vreți, pot să vă povestesc unul din ele...

— Nu ! se opuse Tic cu vehemență. N-am nevoie acum de visurile tale. Mai bine mă duc afară, în ploaie...

— N-ai decît, îi răspunse Dan. Eu am vrut să vă mai înveselesc puțin. Nu m-am gîndit la mine, ci la voi.

Tăcerea se lăsă ca o cortină în camera de lîngă turn. Nimeni n-avea chef de vorbă. Parcă ascultau cu toții răpăitul sacadat al ploii. De multă vreme nu trăiseră cireșarii o asemenea stare de somnolență. Se simțeau străini, stingheri, îi încolțeau gînduri dușmănoase. Cel mai mult dintre toți suferea Tic. Planul său genial — așa îl calificase el într-un moment de entuziasm — de capturare a discobolului fusese lichidat și înghițit de furtuna neprevăzută. E adevărat că și acest plan era un paleativ ; izvorîse din necesitatea de a face ceva în acest orășel pe care începuse să-l urască. Ciufuliciul nu se împăca deloc cu inacțiunea și, în lipsă de altceva, se hotărîse să treacă discobolul în proprietatea lui. Totul era pus la punct. La un singur lucru nu se gîndise. Dar cine și-ar fi închipuit că se va revărsa un potop asupra orașului, care va scoate bîlciul din circulație ? Sau, mai bine zis, care va opri circulația în bîlci ? Un lucru era însă sigur : nu va aștepta pînă se va usca pămîntul. Mai bine învins, rușinat, dar acasă. Fir-ar să fie de ploaie neghioabă ! Nu putea să mai aștepte o zi !

Totuşi ploaia se opri. Dintr-o dată. Norii se topiră ca prin farmec şi soarele, coborînd spre asfinţit, luă din nou în stăpînire pămîntul. Cam timid, cam obosit, cam morocănos, dar totuşi soare. Camera în care stăteau tinerii se umplu de lumină. Feţele lor însă nu acceptară darul acela neaşteptat. Rămîneau în continuare plictisite şi rebegite. Ce folos ? Acum, la spartul tîrgului ! La drept vorbind, lumina îi indispunea. Pînă atunci îşi ascunseseră tristeţile în întuneric. Şi iată că lumina îi trăda.

— Acum da ! încercă Dan o diversiune. Cele mai frumoase plimbări, cele mai plăcute, cele mai interesante... sînt cele de după ploaie.

— Dacă mergi cu picioarele goale pe cîmp, prin iarbă... îl completă Maria.

— Duceţi-vă voi ! ii îndemnă Tic furios. Eu o să stau sub nuc, fiindcă îmi place ploaia. Vreau să simt picurii pe gît.

— Şi eu vreau să te ştiu în toate minţile...

Maria n-avu vreme să-şi termine fraza. Bunica apăruse în prag. Vocea îi suna ca o poruncă :

— Peste jumătate de oră mergem la muzeu !

Invitaţia aceea nu inveseli pe nimeni. Dac-ar fi fost făcută pe un ton mai nesigur, nimeni n-ar fi ascultat-o. A doua zi dimineaţa, cireşarii ar fi plecat acasă. Ioana ar fi rămas mai departe roaba viselor sale întrerupte, iar orăşelul şi-ar fi continuat existenţa sa obişnuită, monotonă. Din fericire, bunica fusese fermă şi autoritară.

7

Paznicul nu se clinti din uşa muzeului :

— Aţi venit prea tîrziu. La ora asta nu mai intră nimeni.

Era înalt şi lat cît uşa. Pe capul strălucitor şi roşu nu descopereai nici un fir de păr. Vocea groasă, de bas, făcea să zbîrnîie geamurile din jur. Văzîndu-l, te gîndeai imediat la huidumele de prin circuri care stopează pe ceafă bile şi

ghiulele de oțel azvîrlite din public și le prind pe ceafă. Privirile sașii îl făceau și mai fioros.

Cu toate acestea, bunica nici nu-l luă în seamă :

— Intrați ! le spuse ea tinerilor. Mai e o jumătate de oră pînă la închidere.

Paznicul rămase în același loc. Ba își potrivi în așa fel trupul, ca să nu lase loc de intrare nici pentru o muscă.

— Azi e program special, explică el. Închidem cu o jumătate de oră mai devreme, fiindcă de mîine se închide muzeul.

— În cazul acesta, interveni Dan, ar trebui să închideți cu o jumătate de oră mai tîrziu. Cel puțin cu o jumătate de oră.

Paznicul ridică din umeri, iar bunica se uită cu neplăcere vădită la cireșarul cel vorbăreț. N-avea nevoie de ajutorul lui.

— Din moment ce nu s-a scris în ziare, te rog să ne dai drumul. Imediat !

Tic nu auzise niciodată o poruncă rostită cu atîta siguranță. Acel „imediat" îl dădu pe paznic la o parte, ca pe o gînganie. Ba îl făcu să-și încline și capul, speriat, ca în fața unui personaj foarte important. Succesul acesta îl scoase pe cireșar din toropeală și-i strecură în suflet un sentiment de stimă pentru bunica Ioanei.

Interiorul muzeului avea forma unei potcoave. Pe pereți și pe piedestale speciale se aflau o sumedenie de statui și de tablouri. Tinerii erau obligați de însoțitorul lor sever — bunica — să privească fiecare obiect cel puțin un minut. După victoria repurtată asupra pazniculuí, nimeni nu mai îndrăznea să se opună voinței ei. Se aflau acolo și pînze, și statui frumoase, semnate de nume cunoscute, dar și foarte multă umplutură. Cireșarii și Ioana cam strîmbau din nas și, parcă înțeleși, scoteau exclamații încete de admirație tocmai în fața obiectelor de duzină. Numai Tic nu lua parte la acest joc. Căuta ceva deosebit și nu găsea. Această căutare îi duse privirile spre centrul potcoavei. Și deodată tresări. Îl trase de mînecă pe Dan și-i șopti ceva la ureche. Dan se adresă imediat bunicii, cerînd o explicație oarecare despre un tablou pe care îl văzuseră. Bunica și tot cortegiul se zgîiau iarăși la tabloul cu pricina, iar Tic o tuli fără zgomot, dar destul de iute, spre centrul sălii. Încă doi pași și dispăru din raza vederii celorlalți.

În aripa în care pătrunsese Tic mai erau cîteva persoane, iar obiectele păreau mai mari, mai impunătoare. Se aflau cîteva statui în mărime naturală, pe socluri înalte, şi undeva, pe la mijloc, o vitrină uriaşă, care părea centrul de interes al muzeului. În faţa ei stăteau toate celelalte persoane şi printre ele omul în gri.

Cireşarul înaintă cu precauţie, în vîrful picioarelor. Nu se amestecă imediat printre ceilalţi vizitatori, ci se furişă în spatele unei statui. Vitrina era la cîţiva metri în faţa lui, dar nu putea să distingă obiectele din interior, din cauza barierei pe care o constituiau vizitatorii. Nici omul în gri nu era în primul rînd al curioşilor. Stătea în spatele lor, sprijinindu-se cu mîna de soclul unei statui. Era înalt, aşa că putea vedea foarte bine podoabele din vitrină. Tic înţelese însă că straniul personaj nu privea vitrina. Era prea absent şi era prea multă nemişcare în atitudinea lui. Tic ar fi pariat cu oricine că omul în gri îşi ţinea ochii închişi. Nemişcarea lui nu dură însă prea multă vreme. Se uită la ceas, un ceas mare, strălucitor, pe care-l ţinea într-unul din buzunarele vestei, apoi porni cu paşi lenţi spre centrul potcoavei, şi nu spre ieşire, aşa cum se aştepta Tic.

Cireşarul se ascunse şi mai bine, aproape lipindu-se de statuie. Omul în gri trecu pe lîngă el, mai că-l atinse cu mîna, dar Tic avu convingerea fermă că nu fusese văzut. Ar fi vrut să întoarcă încet capul, pentru a-l urmări pe ciudatul vizitator, dar spaima îl menţinea încă într-o stare de paralizie. Numai ochii îi alergau fără voie pe o rază scurtă. Exact în clipa cînd se hotărî să pornească după omul în gri, privirile lui întîlniră într-un colţ al sălii, într-un ungher întunecos, pe tînărul cu înfăţişare de atlet. Figura lui nu mai era zîmbitoare. Părea foarte preocupat, neliniştit, nervos.

„Cu ăsta ce-o mai fi aici ?" se întrebă cireşarul în gînd.

Atletul se desprinse din ungherul întunecos şi se apropie de vitrină, oprindu-se — după părerea lui Tic — exact în locul în care stătuse omul în gri. Nu zăbovi însă nici el prea multă vreme. După cîteva minute părăsi vitrina şi se îndreptă spre ieşire, dar, mai întîi, aruncă o privire spre centrul potcoavei. Tic n-avu timp să-l vadă ieşind, pentru că, urmărind privirile atletului, zărise în centrul sălii statura uriaşă a paznicului. Din trei paşi, se alătură

grupului de vizitatori, ocupînd un loc în extrema dreaptă, pentru a fi mai aproape de ieșire.

Vitrina avea cîteva compartimente căptușite cu catifea în care se aflau tot felul de obiecte vechi, mai ales ceramică, monede, unelte de bronz și podoabe de argint. Compartimentul central adăpostea cinci statuete cam veștejite de vreme, dar toate lucrate cu o gingășie și zugrăvite în niște culori cum nu mai văzuse niciodată Tic pînă atunci. Îi venea să fluiere de admirație. Era o anumită asemănare între acele statuete și discobolul lui Fradaburidi. Pe o etichetă mare, lipită de peretele din fund al compartimentului, se aflau scrise cîteva cuvinte, pe care Tic le citi imediat :

„*TANAGRALE ORIGINALE DIN BEOTIA — donație profesorul Neștian*".

Toate statuetele reprezentau femei. Erau mici de-o șchioapă, dar autorii lor nu uitaseră nici un detaliu. Două din ele erau îmbrăcate în voaluri ; sute și mii de cute, de crețuri era toată îmbrăcămintea. Alta era surprinsă dansînd, și așteptai, văzînd-o, să-și termine pirueta. Alta purta un obiect mutilat, probabil o amforă. Mîna cealaltă, corpul, mișcarea picioarelor, intenția mișcării realizau un extraordinar echilibru. Ultima, fără mîini, stînd pe un jilț înalt, reprezenta o zeiță. Figura ei împrăștia un aer de siguranță și demnitate, de finețe și severitate.

Tic le-ar fi privit multă vreme, dacă n-ar fi simțit paznicul în spatele său și dacă n-ar fi ghicit, în uitătura încruntată a acestuia, intenții nu prea blajine. Căută la repezeală un mijloc de salvare. Trebuia să se agațe de unul din vizitatori și-i trecu iute în revistă pe toți. Erau patru persoane, atîtea mai rămăseseră în fața vitrinei : două femei, una foarte tînără, alta cam bătrîioară, și doi bărbați, unul în floarea vîrstei, altul slab și galben ca un schelet, dintre aceia cărora nu le poți ghici vîrsta.

„Băbuța ! se hotărî Tic. Pe ea o cuceresc repede."

Mai întîi se uită însă la ceas, cu un gest plictisit, ca și cum ora i-ar fi amintit un lucru pe care-l uitase, tresări și încercă să se îndrepte spre persoana pe care o transformase în bunică. Paznicul îi aținu însă calea și cu un gest categoric îi indică ieșirea.

— Poftim ? căută Tic să se împotrivească.

Paznicul îi răspunse tot fără vorbe, mișcînd de cîteva ori un deget gros cît brațul unui copil. Manevra aceasta

tăcută îl zăpăci pe cireșar. Porni spre ieșire ca un cățel zgribulit. Abia pe la jumătatea drumului înțelese că se comportase ca un nerod și mai înțelese că partida era definitiv pierdută. După ce se dovedise atît de slab, nu mai avea nici o șansă să reînceapă disputa cu paznicul. Nu-i rămînea decît să se strîmbe la el, ceea ce și făcu, bineînțeles cînd ajunse la doi metri de ușă. Coborî destul de repede treptele și se ascunse în umbra unui copac. Inima însă i se făcu cît un purice, pentru că namila cu capul chel apăru în ușă și, după ce-i spuse cîteva cuvinte celuilalt paznic de la ieșire, coborî treptele venind parcă pe urmele lui. Din fericire, pașii namilei își continuară drumul pe aleea asfaltată — probabil era interzisă călcarea ierbii — iar Tic se lipi cît putu de trunchiul copacului. Rămase acolo și după ce-l văzu pe „urmăritor" luîndu-și postul în primire, la intrarea în muzeu.

Tic ar fi părăsit fără îndoială locul în care se afla, dacă n-ar fi zărit, din întîmplare, la cîțiva pași în spatele lui, o bancă îngustă, fără spetează, cam incomodă, totuși o bancă. Și, pe deasupra, se găsea în umbră, la adăpostul oricăror priviri indiscrete. Imediat se așeză pe ea, pentru a aștepta acolo ieșirea celorlalți. Banca era un post ideal de observație. Îi dădea prilejul să vadă și intrarea și ieșirea din muzeu.

Primele minute de așteptare se scurseră fără nici un incident. Cei doi paznici stăteau neclintiți la posturile lor. Exact în același moment, ca și cum s-ar fi înțeles între ei, își aprinseră cîte o țigară.

„Hm !" zîmbi cireșarul, dar n-avu vreme să-și ducă pînă la capăt comentariul — inițial răutăcios — pentru că atenția îi fu captată de un bărbat înalt, care se îndrepta cu pași repezi spre ieșirea muzeului. Paznicul îl salută politicos și-i lăsă cale liberă. Apoi își reluă liniștit fumatul.

Tic se uită la ceas, mai degrabă din plictiseală. Și tot din aceeași cauză se uită și mai tîrziu, cînd personajul, atît de politicos salutat de către paznic, ieși pe aceeași ușă pe care intrase. De astă dată însă nu se mai înapoie pe drumul pe care venise. Trecu pe lîngă Tic și se opri cîteva clipe în fața paznicului de la intrare. Probabil îi spunea ceva, pentru că huiduma clătina docilă din cap.

— Am înțeles, tovarășe director, răzbătu pînă la Tic o voce groasă de bas.

„Eram sigur, își spuse cireșarul. Puteam să pariez cu orișicine că e directorul muzeului. Dar nici nu e mare scofală..."

Paznicul scoase o cheie uriașă, descuie ușa și dispăru în muzeu. Tic se uită iarăși la ceas, apoi își îndreptă privirile spre ieșire.

„Dacă nu s-a dus să-i dea afară, să-mi ziceți cuțu ! se adresă cireșarul copacilor din jur. În mai puțin de trei minute, toți vor părăsi muzeul."

Prevederile lui se adeveriră. După numai două minute ieși primul grup de vizitatori, dar nu acela la care se gîndise el. De data aceasta, Tic ar fi pierdut totul, pentru că ar fi pariat pe orice. Primul grup care părăsea muzeul îl constituiau bunica și cei trei sateliți. Coborau scările ca o avalanșă.

„Așa fac și eu cînd mă supără cineva, rîse Tic. Plec din casa lui, convins că gestul meu îl va ofensa. Numai că m-am gîndit prea tîrziu la asemenea posibilitate."

Meditația spontană nu împiedică oaia rătăcită să se furișeze, tiptil și pe nevăzute, înapoi în turmă. Dan îi dădu a înțelege că nu i se remarcase lipsa. Tinerii însă nu mergeau, ci fugeau de-a binelea, ca să țină pasul cu bunica înfuriată. Pînă la urmă, însă, obosi și ea, sau poate vederea unei bănci goale la capătul parcului îi provocă oboseala.

— Dumneata pe unde-ai fost ? se răsti ea la Tic, după ce se așeză pe bancă. De ce-ai rămas mereu în urmă ?

— Tanagralele... răspunse Tic, fericit că nu-l întrebase de ce-o luase înainte.

— Care tanagrale ? întrebară Ioana și Maria în același timp.

Dan le făcu semn cu cotul (stătea între ele, la mijloc), și ele se grăbiră să repare gafa :

— Aaa ! Tanagralele... Sigur că da...

— Care tanagrale ? întrebă bunica la rîndul ei. Pe unde ai umblat dumneata ?

Tot Dan încercă să-l scoată pe Tic din încurcătură printr-o diversiune :

— Știți ? L-a luat la rost paznicul, pentru că a rămas în urma noastră. Ala chel, cu capul roșu, care n-a știut cum să se poarte cu dumneavoastră.

— Îl voi reclama la director, la primar, la minister ! explodă bătrîna. Neobrăzatul ! De la dumneata ce-a vrut ?

— M-a cam înghiontit, răspunse Tic. Dar m-am strîmbat şi eu la el... cînd am ajuns la uşă.

— Foarte bine ! Ba nu ! se răzgîndi bunica. Nu-i frumos să te strîmbi !

— Dar şi el are o mutră, de parcă se strîmbă tot timpul, căută Tic o cale de retragere. L-am imitat puţin.

Ceilalţi erau să izbucnească în rîs. Din fericire, bunica se sculă brusc, obligîndu-i să pornească spre casă.

— Repede ! Să nu întîrziem la cină ! îi invită ea.

Bineînţeles că nu se putea întîrzia la cină, pentru că ea era aceea care o pregătea.

Dan rămase iarăşi în urmă, cu Tic.

— Ce s-a întîmplat ? întrebă ciufuliciul. V-a dat afară din muzeu ? Eu ştiam că se apropie ora de închidere.

— S-a repetat scena de la intrare, răspunse Dan. Tocmai ajunseserăm în centrul potcoavei, cînd ne-am pomenit cu namila lîngă noi. A întins un braţ cît un stîlp de telegraf, arătînd spre uşă. „Ora de închidere", a spus tare, pentru toţi. „Imediat !" i-a spus încet, dar foarte ferm bunicii. Ea a pornit ca din puşcă. Şi noi după ea.

— Prin urmare, se întristă Tic, n-aţi văzut tanagralele.

— Eşti nebun ? Ce tanagrale ? Aiurezi ?

Tăcură brusc amîndoi. Ajunseseră acasă.

CAPITOLUL III

1

La ora zece se termină cina. Băieții, fetele și bunicii se despărțiră, urîndu-și unii altora „noapte bună !“ La ora zece și jumătate, pe baza înțelegerii conspirative din timpul mesei, tinerii se întîlniră în camera de lîngă turn. Pînă atunci, Dan refuză categoric orice conversație cu Tic. Își trecuse niște însemnări în jurnal. De ce hotărîseră ei să se întîlnească la zece și jumătate, nimeni nu poate ști ! Fapt este că se aflau toți laolaltă, gata să-și depene întîmplările zilei.

— Acum poți să-mi spui de ce m-ai făcut nebun ? îl întrebă Tic pe Dan. Cred c-am răbdat destul. Mai mult de un ceas.

— Asta-i o manieră de a începe discuția ? îșI admonestă Maria frățiorul.

— Mai întîi să răspundă dumnealui, se apără Tic.

Dan, băiatul atît de calm și de potolit, se înfurie :

— Nu știu dacă ești nebun, dar în conflict cu inteligența ești, în orice caz. Ce tot îi dai cu tanagralele ? N-ai văzut cu cîte riscuri te-am scos din încurcătură ?

Tic îl privi uluit, ba se uită și la ceilalți, parcă pentru a cere o mînă de ajutor.

— Știi cu ce ți-aș da în cap ? Cu o statuetă din acelea. Chiar cu riscul s-o distrug.

Ioana încercă să-i tempereze pe cei doi cocoșei :

— Nu puteți să ne spuneți și nouă de ce vă certați ? Sau dacă e un secret de-al vostru... eu sînt gata să mă retrag.

— L-am întrebat dacă a văzut statuetele, tanagralele răspunse Tic, și dumnealui m-a făcut nebun. Ba mi se pare...

— Da ! îl întrerupse Dan. Ți-am spus că aiurezi.

— Nu-i adevărat ! M-ai întrebat. Dacă mi-ai fi spus că aiurez, ţi-ai fi schimbat hainele în timpul mesei.

— Asta cum vine ? întrebă Maria nedumerită.

— Foarte simplu. I-aş fi răsturnat farfuria în aşa fel, ca să se creadă că el a făcut-o. Mă pricep eu...

— Tot nu înţeleg pentru ce vă certaţi, zise Ioana. Despre ce tanagrale e vorba ?

Tic se credea victima unui complot. Sau a unei farse. Se uită fără sfială la ceilalţi, dar nu descoperi nici o urmă de zîmbet pe feţele lor.

— Aaaa ! se dumeri el. N-aţi mai avut timp să vedeţi vitrina. Aţi şters-o prea repede ! Păcat ! Eu, în locul vostru...

— Ce-ai fi făcut în locul nostru ? îl întrebă Dan. Monede, şi ceramică, şi unelte, şi inele am văzut cu sutele in alte părţi, în alte muzee. Şi mai vechi, şi mai interesante.

— Nu ţi-e ruşine să ne insulţi muzeul ? se bosumflă Ioana. Ce, al vostru e mai bogat ?

Tic se uită iarăşi la ei cu priviri curioase.

— Va să zică tot aţi văzut vitrina.

Maria făcu un gest de plictiseală :

— Cîteva secunde. Nici măcar un minut. Dar, vorba lui Dan, tot n-aveam ce vedea...

— Şi tanagralele ? ţipă Tic. Tanagralele nu le-aţi văzut ? V-aţi uitat peste tot şi numai în mijlocul vitrinei nu v-aţi uitat ? Sau vă bateţi joc de mine ?

— Sau îţi baţi tu joc de noi ? îi răspunse Dan. Ne-am uitat şi în compartimentul din mijloc, dar în afară de o etichetă nu era nimic altceva.

— Nici tu n-ai văzut cele cinci statuete ? o întrebă Tic pe Maria. Cinci femei. Două înfăşurate în voaluri, una pe tron. una dansînd şi una ducînd o amforă.

— Niciodată n-ai suferit de lipsă de fantezie, Ticuşorule !

— Las' că suferi tu de altceva ! Te-ai molipsit de la ăla...

— Staţi ! interveni Ioana. E o neînţelegere la mijloc.

— Să nu fie o farsă...

— Nu, nu ! E o neînţelegere. Ai văzut într-adevăr cele cinci statuete ? Şi eu le-am văzut... de mai multe ori, ultima dată acum cîteva luni. Sînt exact aşa cum le-ai descris.

— Da ! se avîntă Tic. Una purta un voal albastru, cealaltă un voal roz. Cucoana de pe tron n-avea mîini, iar cea care dansa avea fața julită. Iar aia care purta amfora... aia... era aplecată în stînga, din cauza greutății... Și amfora era mutilată. Nici nu știu dacă ținea o amforă...

— Da ! încuviință Ioana, cu ochii holbați. Într-adevăr, sînt exact așa. Ai mai vizitat vreodată muzeul ?

— Nu ! răspunse Dan în locul lui Tic. Și nici nu văd de unde a aflat atîtea detalii. Par prea proaspete... Spune drept, Ticușorule ! Te-a informat cineva, sau le-ai văzut cu ochii tăi ?

Dacă întrebarea ar fi fost rostită cu alt ton și nu ca o rugăminte, cum o exprimase Dan, Tic ar fi sărit în gîtul lui. Se mulțumi să se așeze pe pat și rămase acolo, cu coatele pe genunchi, fără a scoate o vorbă.

— Cred c-ar fi bine să recapitulăm, propuse Maria. Și ca să evităm orice neînțelegeri, și ca să terminăm odată cu babilonia asta, la orice întrebare care se iscă să se răspundă scurt, prin da sau nu, fără să se dea alte amănunte.

Tăcerea celorlalți suna ca un acord.

— Bine, continuă ea. De mai multe ori, dar nu astă-seară, Ioana a văzut în muzeu tanagralele.

— Da ! afirmă Ioana. Dacă e nevoie, pot să precizez data.

— Aceleași statuete au fost văzute și astă-seară de Tic.

— Îhî ! afirmă, în raport cu personalitatea lui, ciufuliciul.

— Noi, însă, noi : Ioana, Maria și Dan... și bunica... nu le-am văzut. Și cum nimeni nu minte... Ia spune drept, Ticușorule, nu cumva ți s-a părut ?

Tic se pregătea să sară ca o panteră ; noroc că-l opri Ioana :

— Te rog... Nu căuta alt înțeles întrebării... Ni se pare atît de ciudat totul nouă, ăstora care am văzut cu ochii noștri vitrina goală, încît... încît, fiind trei, avem dreptul să cerem celui care a văzut altceva, el fiind singurul care a văzut altceva...

Tic înțelese tot gîndul Ioanei și se calmă imediat.

— V-am spus doar. V-am dat și amănunte și pot să vă mai dau încă o sută... Cînd scornesc ceva... nu vă dau prilejul să vă îndoiți. Știu eu cum să fabric de-alde astea...

— Prin urmare, reluă Maria, Tic a văzut tanagralele, iar noi nu le-am văzut.

— Asta-i concluzia ta ? întrebă Dan. Ce mai încolo-n-coace ! Tanagralele au dispărut. Probabil că s-a răzbunat paznicul pe noi. Le-a scos ca să nu le vedem.

— Imposibil ! spuse Tic. Paznicul m-a dat pe mine afară. M-a luat din faţa vitrinei şi a ieşit imediat după mine pe uşă. Pe urmă n-a mai intrat în muzeu decît ca să vă dea pe voi afară.

— De unde ştii tu ? întrebă Maria. L-ai urmărit în permanenţă ? Dacă a mai intrat fără să-l vezi ? Sau dacă a intrat celălalt paznic ?

— Dacă vă spun eu ! Nu i-am scăpat nici o clipă din ochi.

— Atunci ? se înfioră Ioana.

— La un moment dat a intrat directorul în muzeu, continuă Tic. A intrat pe uşa de la ieşire şi a ieşit tot pe acolo.

— Ce păcat ! se întristă Ioana.

— De ce păcat ? ! se miră Dan.

— Înseamnă că le-a luat el...

— Şi ăsta e un păcat ? ! se miră iarăşi Dan. Nu cumva îţi zburdă imaginaţia şi te gîndeşti la cine ştie ce ?

— Staţi o clipă ! încercă Tic să-i potolească. Directorul a ieşit aşa cum a intrat. Nu ducea nimic cu el. L-am văzut la lumină. N-avea unde să pună statuetele. Nici măcar haină nu purta.

— Altcineva n-a mai intrat ? întrebă Maria. Sau poate că a ieşit altcineva între timp ?

— Pînă la plecarea voastră, n-a mai intrat şi n-a mai ieşit nimeni din muzeu. Dar voi l-aţi văzut pe director ?

— Nu ! răspunse Ioana. Eu îl cunosc bine. E profesorul nostru de istorie. Nu l-am văzut. V-aş fi spus imediat.

— Şi totuşi numai apariţia lui poate explica dispariţia tanagralelor, zise Dan. Păcat că nu ştim cu precizie orele...

— Ba eu le ştiu ! strigă Tic.

— De ce avem nevoie de ore ? rîse Maria. Mie mi se pare totul foarte limpede. Dintr-un motiv sau altul, directorul a scos statuetele din vitrină. Numai că, în loc să le ducă în afara muzeului, le-a pus în altă parte, în interiorul muzeului.

— Motive ar fi, spuse Ioana. De mîine încep reparații în muzeu. Nu știu ce anume. Poate se repară numai exteriorul.

— Vedeți ?

— Stați, că n-am terminat ! continuă Ioana. Eu cunosc foarte bine muzeul. Am fost de zeci de ori în el. Nu există nici o altă cameră, nici o altă cale de comunicare decît cele două uși de la capetele potcoavei. Birourile sînt în față, în scobitura potcoavei, dar ele nu comunică direct cu muzeul.

— Poate c-o fi undeva, în perete, vreo ascunzătoare secretă, își dădu Dan cu părerea.

— Vorbe ! îi replică Maria. Și s-a apucat să ascundă statuetele în văzul tuturor... E o prezumție slabă, Dan.

— Voi l-ați văzut pe director ? întrebă Tic. Nu ! Înseamnă că a rămas tot timpul în aripa dreaptă. Dac-am ști ce-a căutat acolo !

— Poate că nici n-a intrat înăuntru, spuse Ioana. Dac-a stat tot timpul în hol ? În holul de la ieșire... E un telefon acolo. Poate c-a telefonat undeva, în oraș.

— Sau poate că s-a întîlnit cu cineva în muzeu...

— Atunci de ce acel cineva n-a ieșit o dată cu directorul ? Ești sigur, Tic, că n-a ieșit nimeni o dată cu el sau după el ?

— Doar v-am mai spus ! N-a intrat decît el în muzeu și a ieșit cu mîinile goale, după... după cîteva minute...

— Tocmai atît cît ar fi durat o convorbire telefonică.

— Poate c-ar fi totuși bine să încercăm să precizăm orele.

Tic făcuse deja cîteva însemnări pe o foaie de hîrtie :

— Eu am ieșit... adică a trebuit să ies afară la ora nouă fără douăzeci. Nu știu de ce m-am uitat la ceas, dar bine că m-am uitat. La nouă fără un sfert a apărut directorul...

— Stai puțin ! îl întrerupse Maria. Înseamnă că la ora nouă fără douăzeci, tanagralele erau în vitrină. Mai departe, Ticușorule !

— La ora nouă fără un sfert a apărut directorul, adică a intrat în muzeu, după ce l-a salutat foarte politicos paznicul. Așa ! Mă uitam mereu la ceas, din plictiseală. De aceea am reținut orele. La ora nouă fără șapte minute, directorul a ieșit. Cel mult un minut a durat drumul de la ieșire la cealaltă poartă. Deci la nouă fără șase minute s-a oprit în fața huidumei.

— Stai ! interveni iarăși Maria. Dac-a ieșit cu mîinile goale, dacă n-a ieșit nimeni după el, dacă nu se află nici o altă cale de comunicare între muzeu și birouri, înseamnă că la ora nouă fără șapte minute tanagralele erau încă în vitrină.

— Cum ai ajuns la deducția asta ? o întrebă Dan.

— Dacă tanagralele n-ar fi fost la locul lor, directorul ar fi dat imediat alarma.

— Dar dacă n-a intrat deloc în muzeu ? Dac-a vorbit pur și simplu la telefon, de acolo, din hol ? o interogă Ioana.

— Mi se pare nefiresc. Chiar dac-a vorbit la telefon, măcar pentru un minut-două tot ar fi trebuit să intre în muzeu.

— Ei, asta-i ! se opuse Dan. Poate că i s-au spus lucruri atît de importante la telefon, încît nici nu i-a mai trecut prin cap să intre în muzeu.

Privirile tuturor se îndreptară spre Tic. Ciufuliciul nu părea deloc intimidat. Răspunse foarte sigur :

— Nu mi s-a părut deloc că se grăbește. A stat de vorbă și cu celălalt paznic. Cred că vreo două minute. Deci la nouă fără patru minute, huiduma a intrat în muzeu. La nouă fără două minute ați ieșit voi.

— Ești sigur, Ticușor ?

— Foarte sigur. Nu știu dacă e potrivit ceasul meu după ora exactă.

— Asta n-are nici o importanță, îl liniști Dan. Un minut-două înainte sau în urmă nu contează. Importante sînt intervalurile de timp. Durata lor contează. Și aici se pare că nu greșești... Ar fi bine să mai repeți o dată...

Tic se supuse imediat :

— La nouă fără douăzeci am ieșit eu. La nouă fără un sfert a intrat directorul. La nouă fără opt minute a ieșit directorul, la nouă fără șase minute, directorul s-a despărțit de paznicul de la intrare și tot la aceeași oră paznicul a intrat în muzeu. Cînd s-au furat tanagralele ?

Tic nu făcuse altceva decît să dea glas, la modul cel mai brutal, întrebării care stătea pe buzele tuturor.

— Da ! Cînd s-au furat ? se repezi Ioana.

Dan și Maria făcură o vajnică opoziție de circumstanță, pentru că, în sinea lor, erau la fel de convinși că statuetele fuseseră furate. De ce-i preocupa pe ei ora la care s-au furat e o altă problemă.

— Dacă-l excludem pe director, spuse Maria, înseamnă că statuetele s-au furat între ora nouă fără opt minute și ora nouă fără trei minute, cînd ne-am oprit noi în dreptul vitrinei și nu le-am mai văzut.

— Ești prea sigură ! îi ripostă Dan. Dacă directorul n-a intrat deloc în muzeu ?

— Eu sînt convinsă că a intrat ! se încăpățînă Maria. Dar nu-s deloc împotriva lămuririi acestei probleme. Trebuie să aflăm cît mai repede dacă directorul a telefonat sau nu de acolo, din hol.

Privirile tuturor se îndreptară spre Tic.

— Nu știu, răspunse ciufuliciul. Din locul unde eram, nu puteam să văd tot holul. De ce să vă mint ? Lăsați-mă pînă mîine dimineață. În două minute aflu și cu cine a vorbit la telefon... dacă a vorbit, bineînțeles.

— Oare chiar s-au furat ? întrebă cineva.

— Sigur, sigur ! se înfierbîntă Ioana. Brr ! S-au furat tanagralele ! O să vuiască orașul ! Toată faima orașului nostru erau aceste tanagrale ! Ce-o să fie, Doamne, ce-o să fie ! În sfîrșit, s-a întîmplat și aici, la noi, ceva deosebit !

— Nu te grăbi ! o temperă Dan. Noi facem aici simple supoziții. Cine știe unde o fi adevărul ? Și mai ales, nu trăncăni. Nu vrem, din cauza unor vorbe aruncate în vînt, să ajungem de rîsul lumii. Înțelegi, Ioana ?

— Cum vă închipuiți așa ceva ? O să tac ca o moluscă. Nu spun nimănui nimic. Îmi ajunge că sînt împreună cu voi. Dac-ați ști la ce mă gîndesc acum...

— Eu știu, îi răspunse Maria. Nu te gîndești la nimic. Te rogi. Se cunoaște după fața ta...

Ioana se înroși. Își plecă privirile în pămînt. Pumnii însă nu și-i desfăcu.

— Și din străinătate veneau oameni ca să le vadă, șopti ea. Toată faima orașului... Extraordinar !

— Prin urmare, așteptăm pînă mîine dimineață, concluse Maria. Să vedem ce vești noi o să ne aducă Tic.

Fetele se pregăteau de plecare. Nu prea se îndurau ele, dar ora era prea tîrzie. Sufletele tuturor erau scurmate de neliniște. Oare urmau să trăiască o nouă aventură ? Sau le dădea ghes dorința ? Asta era teama Mariei. Poate că dorința lor complica sau denatura o întîmplare, o întîmplare cît se poate de simplă. În raționamentul lor verbal era ceva nesigur, ceva forțat. Dac-ar fi fost Victor lîngă ei, cît de clare le-ar fi apărut lucrurile !

Tic își mutase patul de campanie lîngă cel al lui Dan.

— Știi ce încerc eu acum ? spuse el. Încerc să mă pun în pielea lui Victor. Mă întreb cum ar proceda el ?

— E foarte greu, Ticușorule. Și să nu crezi că prin asta vreau să te subestimez... Mă gîndesc și eu la Victor, și sînt convins că și Maria, ba și zănatica aia de verișoară-mea fac același lucru. Și cu toate acestea ni se încîlcesc gîndurile, nu găsim firul care să le lege, nu găsim premiza de la care să pornim...

— Tu ce crezi, Dan ? S-au furat sau nu tanagralele ?

Dan stătu o clipă pe gînduri :

— În fond, tu ai dreptate. Să ne punem în pielea lui Victor. Nu știu de ce am impresia că el nu ar da imediat un verdict. Ar cumpăni mai pe îndelete faptele. El ar porni în raționament de la o certitudine.

— Și noi nu putem să găsim una de asta, cum spui tu... o certitudine ?

— Ba da ! se hotărî Dan, după o scurtă chibzuială. O certitudine este : dispariția tanagralelor. Nu știm dacă s-au furat sau nu. Știm însă în mod sigur că au dispărut. Cum ? Cînd ? Cine ?... Iată întrebările la care ar trebui să răspundem. Și la fiecare întrebare, cîte presupuneri nu se pot face ? !

— Dac-am putea elimina măcar o întrebare, șușoti ciufuliciul cu vocea tremurîndă. Măcar una...

— Cu oarecare bunăvoință s-ar putea face lucrul acesta, medită Dan. De fapt, ne-am și ocupat de această întrebare : cînd au dispărut tanagralele ? Am gravitat mereu în jurul ei. Și să-ți spun drept, dragă Tic, nu mi se pare deloc cea mai importantă. Cu ce ne-ar putea ajuta dacă am găsi răspunsul ?

Pesimismul lui Dan nu-l mulțumea deloc pe Tic :

— De unde știi tu că nu e întrebarea cea mai importantă ? Eu am scăpat odată de o chelfăneală cruntă, datorită unei întîmplări cu ceasul. În drumul de la școală acasă m-a provocat un derbedeu. Nu știu dacă eram chiar nevinovat, în orice caz el a sărit la bătaie. Tocmai mă învățase cu o zi înainte Ursu niște figuri de judo. Așa că mi-au reușit grozav. Se tăvălea ca dracu' de durere. L-am văzut însă

pe fratele lui, alt derbedeu, dar mai mare decît el, şi ce să fac ? Am luat-o la goană. M-am oprit acasă. Mama era în bibliotecă şi i s-a părut că am sosit prea devreme. S-a uitat la ceas. Pendula din biroul tatii arăta ora două. Am mîncat, mi-am făcut lecţiile, am bătut vreo oră mingea... Pe la şase a sosit şi tata acasă. M-a chemat imediat : „Ia să-mi spui cu ce te ocupai la ora două şi jumătate ?"... Tu nu ştii cum întreabă tata cînd vrea să scoată ceva de la mine... Eram cît pe-aci să spun totul. Şi deodată o aud pe mama în spatele meu : „Ce putea să facă la ora două şi jumătate, dacă a sosit de la ora două acasă ? Mînca..." Am tăcut mîlc. Tata însă nu : „Eşti sigură că la ora două şi jumătate era acasă ?" Mama i-a răspuns foarte calm, în momentul acela era foarte sinceră : „Azi a venit mai devreme. M-am uitat la ceas cînd a sosit. Era două fix..." Tata a ridicat din umeri şi a mormăit cam aşa : „Înseamnă că m-am înşelat eu"... Prin urmare mă văzuse în plină încăierare cu derbedeul acela... dar nu era sigur că fusesem eu. A tăcut şi el. Apoi a ieşit afară, nu ştiu pentru ce treburi. Şi deodată o văd pe mama îngălbenindu-se. Nici nu s-a uitat la mine. I-am urmărit privirile. Pendula din biroul tatii arăta tot ora două. Mi-a făcut un semn cu mîna şi m-am supus... adică am potrivit pendula şi-am învîrtit arcul... Şi tu mai spui că nu e întrebarea cea mai importantă ! Crezi că m-ar mai fi întrebat tata cum m-am bătut şi cine era ăla cu care m-am bătut ?

Dan rîdea cu hohote :

— La urma urmei, cine te-a salvat ? Pendula sau mama ?

— De ce rîzi ca un prost ? Nu la urma urmei, ci cine m-a salvat mai întîi ? Aşa trebuie să întrebi. Ceasul m-a salvat... adică el a ajutat-o pe mama să mă salveze, la urma urmei.

— O fărîmă de adevăr este în ceea ce spui tu, Ticuşor. Dar e prea firavă şi nu ştiu unde s-o plasez. Încă nu-mi poate intra în cap : ce folos avem noi, dacă ştim ora precisă cînd au dispărut tanagralele ?

— Păi n-ai spus tu adineauri că trebuie să pornim de la nişte certitudini ? Ştim deocamdată că statuetele au dispărut...

— În împrejurări ciudate, să nu uităm, adăugă Dan.

— Şi apoi ştim aproape sigur şi ora cînd au dispărut, dacă ne luăm după Maria : între nouă fără opt minute şi nouă fără trei minute.

Dan se ridică brusc în capul oaselor :

— Putem să ne luăm după raţionamentul Mariei ?

— Parcă am mai discutat lucrul ăsta...

— Da, da ! recunoscu Dan. Ne învîrtim într-un cerc vicios. Dac-am şti ce-a făcut directorul în cele şapte minute cît a stat în muzeu ! Eu încep să cred tot mai mult că el a luat statuetele şi le-a depozitat undeva... undeva în interiorul muzeului.

— De ce ? întrebă Tic.

— De ce ? Ca să le pună la adăpost. Nu spunea Ioana, nu spuneau şi paznicii, că de mîine încep reparaţiile ? Asta-i !

— Brrr ! se înfurie Tic. Am rămas de unde am plecat. De ce nu-ţi vine şi ţie o idee mai ca lumea ?

— Ideea e simplă, ţi-am spus-o : statuetele au fost puse la adăpost. E clar, nu ?

— Ei, acum vezi, se răzbună Tic, cît de important ar fi să ştim ora exactă la care au dispărut tanagralele ? Dac-au dispărut între nouă fără un sfert şi nouă fără opt minute, înseamnă, după teoria ta, că au fost depozitate de director.

— Şi dac-au dispărut între nouă fără opt minute şi nouă fără trei minute, înţelese Dan, înseamnă că au fost furate. Da, Ticuşorule, ai mare dreptate. Dar cum dracu să stabilim ora precisă ?

3

În camera lor, fetele discutau exact aceeaşi problemă.

— Aici e toată cheia ! spunea Maria. Cînd au dispărut tanagralele ? Cînd vom răspunde la întrebarea asta, vom şti dacă statuetele au fost furate, sau dacă au fost depozitate undeva.

— Dar nu spuneai tu că directorul... încercă să protesteze Ioana.

— Nu știu ce-am spus atunci și chiar dacă știu, n-are nici o importanță. În cazurile acestea trebuie să păstrăm numai gîndurile cele mai lucide, cele mai limpezi.

— Eu nu-s de acord cu tine. Tu parc-ai vrea să impui anumite reguli care ție ți se par clare. Eu cred că trebuie să dăm frîu liber oricărui gînd. Cine știe de unde iese adevărul ?

Maria clătină nedecisă din cap :

— Ai și nu ai dreptate ! Nu strică să adunăm cît mai multe presupuneri, dar mi-e teamă să nu le alegem decît pe cele care ne convin, să nu confundăm presupunerile cu dorințele noastre.

Ioana se întristă. I se părea că un nou vis, în care-și ancorase toate speranțele, e pe cale să se întrerupă. Ar fi vrut să se opună cu toate puterile, dar logica o îndemna să-i dea dreptate Mariei.

— Dac-am ști ce-a făcut directorul acolo ? spuse ea.

Maria îi răspunse zîmbind :

— A vrut să vadă ceva, să spună ceva paznicilor, să facă o inspecție... Avea o mie de motive ca să vină la muzeu. Sau a venit pur și simplu să depoziteze undeva tanagralele. De ce să nu presupunem că se află într-un anumit loc în perete o ascunzătoare secretă ? Cunoști tu atît de bine muzeul ?

— Cunosc însă foarte bine obiceiurile de la noi. Nici o casă nu se deosebește de alta. Uite, eu pun mîna în foc că nu există în muzeu nici o ascúnzătoare secretă. La noi, totul e uniform...

— Dac-ai fi trecut prin ce-am trecut noi, spuse Maria, n-ai vorbi cu atîta siguranță. Cîte ascunzători secrete n-am găsit noi acolo unde nici prin gînd nu ți-ar fi trecut !

Ioana n-o asculta. O idee neașteptată îi fulgeră mintea :

— Să zicem c-ar exista o ascunzătoare secretă în muzeu, deși nu cred. Pentru ce să se depoziteze statuetele acolo ?

— Pentru ce ? ! întrebă uimită Maria. Te contrazici singură. N-ai spus tu mai înainte că se vor face reparații la muzeu ? Ca să fie ferite de accidente...

— Mie mi se pare că vitrina e cel mai bun adăpost. De ce să le scoată de acolo și să le ducă în altă parte ? Dacă s-ar face reparații în interiorul muzeului, atunci cele mai primejduite obiecte n-ar fi cele din vitrină, ci cele de pe

pereți... Avem cîteva tablouri de Grigorescu, două de Luchian și, așa se spune, cel mai prețios și mai frumos tablou al lui Andreescu. Și bustul acela de Paciurea, de care nu mai voiai să te desparți... N-ar fi fost firesc să se adăpostească mai întîi acestea, dacă se fac reparații în interior ? În cazul cînd ar exista o ascunzătoare secretă...

Încă înainte de a termina de vorbit Ioana, Maria se convinsese de adevărul spuselor ei. Într-adevăr, nimic nu justifica scoaterea statuetelor din vitrină. Ele erau cele mai puțin periclitate din toate obiectele din muzeu...

— Ai dreptate, Ioana. Dispariția lor e ilogică... Și totuși, Tic le-a văzut în vitrină, cu un sfert de oră înainte de a ajunge noi acolo... Atunci ce s-a întîmplat cu ele ? Crede-mă ! Nu mai înțeleg nimic. Absolut nimic.

— Tot mai crezi că exagerez dacă susțin că singura concluzie logică e aceea că s-au furat ? Și dacă ai înțelege ce însemnau aceste tanagrale pentru orașul nostru ! Doamne ! Ce-o să fie ! Se zice că valorează de mii de ori greutatea lor în aur. Ce-o să fie !

— Cine să le fure ? Cine ?

Fetele se priveau năucite, rostind în neștire aceeași întrebare : „Cine ?"

Dac-ar fi fost acolo Victor, ar fi apelat la altă întrebare, la fel de simplă, care ar fi dus mult mai repede la adevăr.

După peregrinări absurde cu ajutorul fanteziei, după dispute verbale cumplite dar inutile, obosiți, Tic și Dan ajunseseră la aceeași întrebare : „Cine ?"

— Tu mai ții minte, Ticușor, cîte persoane erau în muzeu, acolo, în aripa dreaptă, în momentul cînd te-a dat paznicul afară ?

— Fir-ar să fie de huidumă ! se burzului Tic. Dacă nu m-ar fi dat afară, poate nu s-ar fi furat tanagralele... Stai ! Stai ! Cînd a venit paznicul să vă dea pe voi afară, unde erați ?

— Încă nu trecuserăm de centrul potcoavei, răspunse Dan.

— Prin urmare, pînă atunci n-ați văzut nici o clipă ce se petrece în aripa dreaptă. Sigur că da ! Dacă toate cele cinci persoane au fost complici ?

— Acum stai și tu ! îl potoli Dan. Nu te avînta prea departe. S-o luăm cu încetul. *Ergo* : au fost cinci persoane în muzeu, în afară de noi.

— Ce-nseamnă *ergo* ? întrebă Tic.

— Înseamnă : *prin urmare*. Ești sigur că erau numai cinci persoane ? Poate că mai era cineva ascuns pe după vreo statuie.

Tic se lumină dintr-o dată la față. Dar numai pentru o clipă.

— Da, mai era cineva. Dar a plecat înaintea mea. Nu știu cum de am uitat să-ți spun. Știi cine era ?... Atletul de la roata norocului...

— Atletul ? ! se miră Dan. Ce căuta el acolo ?

— Nu știu ce căuta acolo, dar îmi închipui că n-avea ce să caute în bîlci. Din cauza ploii, bîlciul a fost închis. Dacă urmărea pe cineva ? Atunci de ce-a plecat înainte de închiderea muzeului ? Hopa ! Se încîlcesc și mai rău ițele...

— Ești sigur că a plecat înaintea ta ? Poate că numai ți s-a părut, poate că s-a ascuns după o statuie.

Tic rămase un moment nedecis.

— Nu l-am văzut cînd a ieșit ; l-am văzut pornind spre ieșire. Nu ! Sigur n-a rămas acolo ! L-aș fi zărit în timp ce plecam. Și nici n-avea unde să se ascundă. O să-l întreb mîine...

— Mîine ? zîmbi Dan, uitîndu-se la ceas. O să-l întrebi tu azi... Dar să trecem peste asta. Să-l excludem pe atlet, de vreme ce l-ai văzut ieșind... Să ne oprim la cele cinci persoane. Dacă statuetele s-au furat, una din cele cinci persoane e hoțul. Asta în mod sigur. Le mai ții minte ?

— Parcă i-am fotografiat, spuse Tic, sărind de pe pat. Măcar cu asta m-am ales. Am clișeele lor aici (arătă cu mîna la cap). Oricînd și oriunde i-aș vedea, i-aș recunoaște. Dintr-o mie. Știi ce s-a întîmplat ? Am simțit că paznicul vrea să mă izgonească și atunci mi-am căutat un salvator... pe care l-am găsit în persoana unei bunici. Dar pînă m-am hotărît, i-am fotografiat pe toți ceilalți, ca să-l aleg pe cel mai bun.

Dan nu pierdu prilejul să-și felicite prietenul :

— Bravo ! Datorită ție n-o să plecăm de la zero. Și ce părere ți-ai făcut despre ei ? Poți să developezi clișeele ?

Tic își adună amintirile :

— Mai întîi, bunica. Era îmbrăcată într-o rochie lungă, de catifea... Stai ! Îmbrăcămintea nu contează. Mîine poate s-o schimbe. Purta o pălărie înaltă și neagră, ca un joben...

— Perfect ! rise Dan. Cu pălăria asta o identificăm ușor.

— Aoleu ! se tîngui Tic. Cealaltă, cea tînără, nu purta pălărie. În schimb avea mănuși... lungi pînă la cot, mi se pare albastre, cam de culoarea cerului... Aș recunoaște-o imediat. Era foarte frumoasă, Dan. Parcă o pictase cineva... Și pe urmă doi bărbați. Unul probabil că ieșise atunci din mormînt. Era ca un schelet, numai oase. Nici nu se putea ține bine pe picioare. Se clătina mereu. Cred că i se desfăcuseră oasele. Celălalt ? Prea mare lucru n-am observat la el. Îi străluceau ochii cînd se uita la statui, ba îi tremurau și mîinile... Zău că nu glumesc... Oare n-o fi el hoțul ? Și tocmai pe el nu mi-l amintesc bine... Ba da ! Ba da ! Avea o rană roșie, o cicatrice, ceva ca un semicerc sub buza de jos. Pe al cincilea îl cunoști și tu. Omul în gri... Oare cine-o fi hoțul ?

Dan ridică din umeri neputincios :

— Nu știu. N-am curajul să spun că e unul sau altul. În clipa cînd mă gîndesc la o persoană anume, am impresia că batjocoresc sau condamn pe cineva fără motiv. Nu uita ! Nici nu știm sigur dacă statuetele s-au furat. Facem simple prezumții.

— Atunci de ce m-ai lăsat pe mine să-i condamn ? se înfurie ciufuliciul.

— Mai domol, Ticușorule ! Parcă eu nu i-am insultat !... Unul din ei tot trebuie să fi șterpelit tanagralele. Și fără tine nu se poate ști dacă ar fi fost vreodată dibuit. Pentru că i-ai fotografiat fără greș. Bravo !

Complimentul lui Dan îi făcu plăcere ciufuliciului. Neștiind ce să răspundă, întrebă cît e ora. Și se îngroziră amîndoi cînd se uitară la ceas.

— Iar o să dormim patru ore ! se plînse Dan. Stingerea !

Tic își duse patul la loc, lîngă fereastră, apoi stinse lumina. Își urară amîndoi odată : „Noapte bună !" Parc-ar fi presimțit un pericol.

Preocupați cu descurcarea și încurcarea — mai ales — a unor enigme, pînă atunci nu auziseră atacurile nemiloase ale cocoșului. În momentul cînd pleoapele li se lipiră, iar gîndurile li se întunecară, trompeta semeață le sună la amîndoi în ureche.

— Iar ? se înspăimîntă Tic. Unde-s pantofii ?

Era o amenințare pur verbală, de care criminalul cu pinteni nu ținu seamă. Și nici cireșarii n-o mai puseră în aplicare, convinși deja de ineficacitatea ei. Se mulțumiră să-l blesteme crunt în clipa cînd tresăreau în somn.

— Ce ne facem ? întrebă Tic. Mîine nu-mi mai scapă...

— Nici tu nu dormi ? se văietă Dan. Sînt distrus.

Abia în zori, cînd cocoșul părăsi nucul, izbutiră să adoarmă. Cîteva ore de somn greu, fără vise.

CAPITOLUL IV

1

Se sculară toți indispuși. La masă, nimeni nu scoase o vorbă. Numai Tic, la sfîrșit, arătînd cu degetul spre ușa pe care tocmai dispăruse bunica, întrebă bosumflat :

— Dimineața ni se face program ?

Ioana — pentru că, în ultimă instanță, ei îi era adresată întrebarea — își plecă privirile în pămînt și mormăi ceva nedeslușit. Profitînd de faptul că nu era văzută, Maria își dojeni frățiorul cu mîna. Tic înțelese, tăcu și înghiți în sec. Era surprinzătoare docilitatea lui. Prin urmare, Tic nu se afla în zi bună — gîndi Dan — și toate speranțele erau îndreptate spre el. Ca să nu se ivească noi conflicte, Dan crezu că e momentul să-și destăinuiască unii altora rezultatele raționamentelor din timpul nopții. Atmosfera parcă se mai învioră cu ocazia discuțiilor. Concluzia fetelor că nimic nu justifica scoaterea statuetelor din vitrină îi convinse foarte repede pe băieți.

— Asta da ! le felicită Dan. Nouă nu ne-a trecut prin cap. Noi ne-am gîndit la făptaș.

— Noi abia am ajuns la întrebarea asta, spuse Maria. Bineînțeles dacă îl scoatem din cauză pe director.

Tic era sătul de vorbărie. Bănuia că iar se vor face presupuneri, că iar se vor învîrti cu întrebările în jurul aceluiași punct. Era sătul pînă în gît. Aceleași întrebări puse sub altă formă, aceleași probleme văzute din alt unghi... Nu mai putea suporta. Și mai ales — își dădu el seama — era dator să vină cu o clarificare, cu un amănunt care ar fi spulberat multe întrebări. Simți această înainte de a observa privirile întrebătoare ale tuturor îndreptate asupra lui.

— Eu plec, spuse el. Am niște treburi în oraș.

Pe măsură ce se apropia de muzeu, Tic simțea cum se trezește, cum îl părăsește lîncezeala. Ceața care-l înfășurase pînă atunci se rarefia. Își aminti că în ajun plouase și descoperi că urmele ploii abia se mai zăreau ici-colo. Vîntul nopții zvîntase pămîntul. Răcoarea era plăcută. Soarele împrăștia o lumină blîndă, vîntul n-avea nici măcar puterea să prăvălească boabele de rouă.

Întîlnirea aceasta neașteptată cu natura binevoitoare îl învioră și-l limpezi pe Tic. Regretă cele cîteva vorbe spuse cu răutate în timpul mesei și căută imediat un vinovat: somnul. Un somn greu și foarte scurt. Și cine era vinovat de acest somn? Cocoșul! Ceea ce îl făcu pe cireșar să intre pentru două minute într-un anumit magazin din centrul orașului și să iasă de acolo cu un pachețel — nu prea în armonie cu diminutivul — care totuși intră lesne în buzunarul său. După aceea pătrunse în parcul orășelului, cu aerul unui băiat care-și amintește, cu bucurie, cele mai grele lecții din timpul anului școlar. (Numai algebră și fizică.) După o scurtă dar ageră recunoaștere, își alese o bancă, de astă dată cu spetează, în umbra unui boschet. Era ferit de soare, de privirile unor cerberi uriași, pe care-i zărise din prima clipă, nu fără să-i tresară inima. Și în loc de fizică începu să se gîndească la chimie, adică la anumite combinații, la multiple combinații care ar putea provoca o reacție pozitivă la unul din cerberi. Huiduma era exclusă din principiu și de altfel nici nu putea să-i fie de vreun ajutor, deși — își aminti cireșarul — directorul își pierduse două minute cu ea.

Tic nu-și dezlipea ochii de la muzeu. Și mai ales nu scăpa nici o mișcare, nici un gest al cerberului din partea dreaptă. Părea un om în vîrstă, aproape un moșneag („Dă, Doamne, să fie cît mai bătrîn!" se ruga el), avea părul alb și niște mustăți lungi, albe și era adus de spate. De la distanța aceea nu putea, din păcate, să-i observe trăsăturile feței, ca să știe dacă va avea de-a face cu un om hain sau cu un bătrîn cumsecade, pentru a-și potrivi metoda cea mai bună de atac. Mintea lui scornea fel de fel de planuri. La început, fiecare i se părea interesant, dar după o clipă numai îl respingea ca absurd și ineficient. Dacă cerberul cel chel și crud ar fi dispărut undeva, și-ar fi luat inima în dinți și s-ar fi apropiat de celălalt paznic. Huiduma rămînea însă nemișcată la postul ei, adică pe o

bancă de lemn, solidă (e absolut necesar adjectivul, dacă ne gîndim la proporţiile paznicului), aşezată în rînd cu treptele care urcau spre intrarea în muzeu.

O voce de copil îl făcu pe Tic să tresară :

— Bună dimineaţa ! Nu ştiţi cît e ceasul ?

Descoperi în faţa lui un băiat de vreo zece-unsprezece ani, slăbuţ, timid şi cam nătîng. I se adresase însă atît de politicos, încît se simţi obligat să răspundă. Puştiul mulţumi la fel de politicos, apoi se aşeză pe un colţ al băncii.

— Ai întîlnire la vîrsta asta ? îl întrebă Tic cu un ton de plictiseală şi de dispreţ.

— Nu chiar la ora asta, îi răspunse prichindelul. Puţin mai tîrziu, spre prînz.

Tic îşi cercetă „oaspetele" mai pe îndelete. Oare nu auzise bine întrebarea, sau o făcea pe isteţul ?

O explozie de zgomote brutale îi aduse aminte cireşarului că are altceva de făcut, nu să-şi piardă vremea cu un puşti pretenţios. Şi se mînie cînd văzu forfota din faţa muzeului. Staţionau acolo trei camioane şi din ele se descărcau tot felul de lucruri : pari, scînduri, vergele de fier, lăzi, butoaie, unelte. După îmbrăcăminte, cei care descărcau păreau zidari.

— Hai ! Cară-te de-aici ! se enervă Tic. Caută-ţi alt loc de întîlnire ! Şterge-o !

Parcă-l trăsnise cineva în creştetul capului pe prichindel. Suferea. Îi venea să plîngă. Abia reuşi să îngîne cu o voce cetoasă :

— Eu v-am răspuns frumos... De ce vă purtaţi aşa ?

Cu toată duioşia care-l cuprinse, cireşarul, din păcate, n-avea timp nici de scuze, nici de explicaţii. Scoase un leu din buzunar şi i-l întinse puştiului :

— Poftim ! Ia-ţi îngheţată de la taraba din faţa parcului. Hai ! Hai ! Repede !

Nu se putea o mai mare ofensă ca aceasta. Prichindelul se întoarse scurt din călcîie şi porni fără să spună „bună ziua", ceea ce în concepţia şi în obiceiurile lui era o jignire nemaipomenită. Mergea drept şi iute, fără să se mai uite înapoi.

Chiar dacă s-ar fi uitat, nu l-ar mai fi zărit pe Tic. Cireşarul se amestecase în mulţimea de curioşi din faţa muzeului. Pentru că huiduma se transformase din cerber în

cărăuș, iar paznicul de la ieșire se înfipsese undeva, în față, cam pe la mijlocul clădirii. Răspundea fără încetare întrebărilor pe care i le puneau trecătorii atrași de hărmălaie.

„Acum e momentul ! își spuse Tic. La atac !"

Cel puțin douăzeci de oameni erau în jurul paznicului. Mai tineri, mai bătrîni, gospodine, studente, militari, trecători de toate zilele.

— Cît durează reparațiile ?

— Apoi... cam o săptămînă.

— Se repară și pe dinăuntru sau numai exteriorul ?

— Apoi... numai pe dinafară, așa cum se vopsesc cucoanele...

— În ce culoare ?

Paznicul nu răspunse la întrebarea lui Tic. Clătină capul a mustrare. Noroc că tînărul își ascunsese mutra.

— Gri deschis sau închis ? completă cineva întrebarea lui Tic.

— Apoi... așa cam pe la juma'.

— Se repară și olanele ? Și turnulețul ?

— Mi se pare că i s-a stricat acoperișul...

— De unde s-au adus materialele ? Aș avea și eu nevoie de niște ciment și de niște pietriș.

— Apoi...

— S-au mai achiziționat ceva tablouri ? Parcă era vorba...

— De ce nu mutați statuia aceea, cu caporalul, în centru ?

— De ce în centru ? Mai bine în aripa dreaptă...

— Apoi...

— Alaltăieri era un praf cît degetul pe vitrină.

— Cînd încep reparațiile ?

— Apoi, nu vedeți ? Chiar în dimineața asta.

— Și nu puteați să le începeți mîine ?

— De ce mîine ? Foarte bine puteau să înceapă ieri !

— Și dacă s-ar fi amînat cu o săptămînă, ce se întîmpla ?

— De unde ai luat roșiile ? Splendide ! Splendide !

— Crezi dumneata că zidarii ăștia or să facă treabă ?

— Apoi... lucrează în acord. Treaba lor.

— Cît îi plătiți ? Anul trecut, cînd s-a vopsit școala...

— De ce nu se angajează un ghid ? Sînt atîția studenți...

— Apoi... asta nu-i treaba mea.

— Urmezi Artele plastice ?

— Directorul n-a plecat în concediu ?

— Apoi... peste vreo două-trei zile pleacă la Herculane...

— *A telefonat aseară de la muzeu ?*

— Apoi da... așa, mai spre seară...

— Ați adus și...

— *Cam pe la ce oră ?*

— Apoi... nu mai înțeleg nimic. Eu știu despre ce oră întrebați dumneavoastră ? Și ce să aducă ?

Tic își pregătise cu cea mai mare grijă cele două întrebări. Știa că i se va răspunde mecanic. Din nefericire, după ce i se răspunsese la prima, cineva i-o luase înainte cu jumătate de întrebare. Era riscant să încerce și a doua oară. Mai ales că rămăseseră foarte puțini curioși, iar întrebările erau mult mai concrete. Se întreba numai despre reparații. Era cît pe-aci să plece, îl reținu însă o întrebare care-i oferea iarăși perspective de acțiune.

— Nu știți, directorul e acasă ?

„Acum e acum ! își spuse Tic. Nu trebuie cu nici un chip să pierd prilejul ăsta."

Paznicul răspunse mai greu.

— Apoi... de unde să știu eu ? Mai bine întrebați-l pe feciorul lui dom' director. Acolo, sub castan...

Tic simți cum îi bagă cineva un cuțit în spate. Înainte de a întoarce capul, știa pe cine va zări „acolo, sub castan". Nu era o presimțire, ci o certitudine.

Într-adevăr, sub castan, cu brațele încrucișate, cu figura împietrită într-o grimasă de plictiseală, se afla prichindelul pe care-l gonise, nu de mult, cu atîta autoritate.

Tic nu se pierdu însă în lamentări. Simțul practic birui iarăși într-însul. Mai întîi se hotărî să ocolească parcul, pentru a-l surprinde pe puști nu din față, ci pe neașteptate, din spate. Între timp își va făuri el un plan de acțiune.

Tot timpul cît înconjură parcul, nu se gîndi decît la acest lucru : Cum să-l împace pe prichindel ? Cu vorbe ? Imposibil. Nu-și făcea iluzii. Îl insultase prea grav, pentru a-l atrage cu cîteva vorbe, oricît de abile ar fi fost ele. Știa cireșarul, din proprie experiență, că mai greu se recucerește, decît se cucerește cineva. Metoda de a proceda încet și pe îndelete nu-i surîdea deloc. Nici nu credea în eficiența ei și nici nu avea timp pentru asta. Ar fi însemnat să-și piardă ore întregi, cu riscul de a suferi un eșec. S-o facă în continuare pe nepăsătorul, pe preocupatul, pentru

a-l întărîta ? Își aminti pe loc versurile unui poet la care ținea foarte mult :

Ispitele ușoare și blajine
N-au fost și nu sînt pentru mine.

Oare îl va întărîta, oare îl va atrage pe prichindel prin atitudinea lui de nepăsare morocănoasă ? Erau șanse. Dar cît va trebui să joace acest rol ? După cîte ore puștiul se va apropia de el ? Altceva... Altceva...

Tic ajunsese din nou la banca umbrită de boschet. Zărea printre crengi silueta puștiului, la vreo zece metri de el. Rămăsese în același loc în care-l zărise ultima dată și parcă în aceeași atitudine. Prin urmare, prichindelul avea voință, ambiție și tenacitate. Nu era ușor de luptat cu dînsul, mai ales după gafa grosolană pe care o comisese.

Șansa cea mai sigură și mai rapidă era o acțiune bruscă, dură, brutală. Ceva care să-l năucească, să-l uimească și în același timp să-l atragă, să-i facă plăcere.

Obosit, probabil de nemișcare, puștiul se îndreptă spre banca unde-și instalase Tic postul de observație noaptea trecută. Se așeză pe ea și începu să se joace cu cîteva pietre. Încerca să jongleze, dar nu-i reușeau decît trei-patru mișcări. Mai multe nu izbutea. Scăpa întotdeauna o piatră din mînă.

Exercițiul acela copilăresc îi aminti cireșarului un plan mai vechi, pentru realizarea căruia vizitase cu cîtva timp înainte un magazin. Fața lui se lumină subit. Gata : Descoperise procedeul cu care să-l recucerească pe prichindel ! Pachetul pe care Tic îl băgase în buzunar conținea printre altele o funie nu prea groasă, în schimb foarte solidă. În două minute, Tic transformă funia într-un lassou, pe care l-ar fi invidiat orice cowboy. Prima țintă fu vîrful unui arbust. Era la vreo șase metri depărtare de bancă. Lațul se înfășură în jurul vîrfului chiar de la prima aruncare. Și pentru că mai izbuti de cîteva ori, își căută altă țintă mai îndepărtată : creanga unui copac. (Semăna atît de mult cu brațul unui om !) Primele două încercări constituiră tot atîtea eșecuri. Lațul atinsese creanga, în ambele rînduri, cu partea exterioară. A treia oară însă, ramura rebelă, ciotul acela care semăna cu brațul unui om, nu mai scăpă abilității cireșarului. Nici a patra oară, nici a cincea oară. Distanța dintre aruncător și ciot era

aproape identică, după părerea lui Tic, cu distanța dintre el și prichindel. Acum venea greul. Dacă nu reușea de la prima încercare, putea să lase totul baltă. Planul său se baza în primul rînd pe surpriză.

Prichindelul continua să jongleze cu cele trei pietre ale lui. Nu progresase însă cu nimic în răstimpul în care Tic se ocupase de altceva. Tot trei-patru mișcări reușea. Dacă mîinile i-ar fi rămas înțepenite cum era ciotul la care se antrenase Tic, lassoul s-ar fi înfășurat, în mod sigur, în jurul unui braț. Din păcate, mîinile puștiului erau în continuă mișcare. Cireșarul era nevoit să calculeze aruncarea în raport cu mișcarea mîinilor celuilalt. Calculul, oricît de exact ar fi fost, nu elimina însă toate riscurile. Unul mai rămînea. Și evitarea lui nu ținea de aruncător. Era o simplă chestie de noroc. Dacă jonglerul scăpa piatra, nu la a treia sau la a patra mișcare, ci la prima sau la a doua, mîna lui, în loc să stea ridicată, ar fi coborît după piatră, iar lassoul ar fi scăpat ținta. De aceea, Tic nu se grăbi. Mai așteptă un timp, pînă ce sesiză o anumită regularitate, un oarecare ritm în mișcările puștiului. Profitînd de acest răgaz, își alese și un loc mai bun de aruncare, un loc care-i oferea spațiul necesar și nu-i punea în față nici un obstacol. Era o cale perfect liberă între aruncător și ținta mobilă.

În sfîrșit, consideră că momentul prielnic a sosit. Își ținu răsuflarea, învîrti de cîteva ori lassoul deasupra capului (prichindelul era la prima mișcare) și aruncă. Lassoul se înfășură în jurul brațului, cînd puștiul ajunse la a treia mișcare. Tic trase cu putere. Întîi se auzi un țipăt scurt, de surpriză, apoi jonglerul își pierdu echilibrul. Se prăbuși în iarbă, cu picioarele în sus.

„Mai mult decît mi-am dorit" își spuse Tic triumfător.

2

Tudorel, prichindelul, își găsise în sfîrșit idolul. În jumătate de oră învățase tot felul de scamatorii, jonglerii, acrobații și figuri de judo, rezolvase o sumedenie de

probleme distractive de matematică, răspunsese la o seamă de întrebări care-l purtaseră cu gîndul prin toate cele cinci continente și Antarctica. Fiecare succes îl făcea să țopăie ca un popîndău.

— Ei, acum să ne odihnim puțin, propuse Tic, cînd îl văzu cum îi curge apa pe față. Stai aci, lîngă mine.

Tudorel se supuse imediat, de parcă odihna ar fi însemnat un nou exercițiu.

— Te culci tîrziu ? îl întrebă cireșarul.

— De obicei pe la zece... dacă nu se întîmplă ceva special.

— Probabil că între nouă și zece îți completezi jurnalul ?

Perspicacitatea lui Tic nu mai era o noutate pentru prichindel. De aceea nu se miră cîtuși de puțin cînd îi auzi întrebarea.

— Exact ! răspunse el. Dar sînt zile banale cînd termin însemnările în cinci minute.

— Ziua de ieri cum a fost ? Excepțională... sau banală ?

— Foarte banală... pînă spre seară, cînd am aflat că tata pleacă la București. Aproape o oră m-am chinuit gîndindu-mă ce să-i spun să-mi aducă.

— Aaa ! pricepu Tic. Va să zică nu știai că pleacă...

— Nici el nu știa. A aflat foarte tîrziu... I-a sosit o telegramă la școală... Și dădea mereu telefon acasă, să vadă dacă n-a venit mama... Ea e inginer agronom și e toată ziua pe teren.

Tic rîse misterios și făcu niște semne cabalistice cu mîna :

— Nu-i așa că a dat telefon de la muzeu pe la... pe la nouă fără zece... Stai puțin ! Fix la nouă fără paisprezece minute, nu ?

— Da ! se miră Tudorel. La nouă fără un sfert. Țin minte pentru că m-a întrebat cît arată ceasul din birou. Și a mai dat din nou telefon peste cinci minute, dar mama încă nu sosise... Adică am văzut-o pe stradă și i-am spus că vine.

Tic își făcu la iuțeală un nou plan.

— Prin urmare, ziua de ieri nu a fost o zi banală. Îmi închipui că l-ai condus pe tăticul la gară...

— Da, împreună cu mama.

— Mai ţii minte numărul locomotivei ? Ia să văd
— 231.058. Sistem „Pacific".
— Construită la Reşiţa, în 1939, şi revizuită la Bucureşti, în anul... în anul 1948 !
— Exact ! Mi-am notat şi eu. Dar dumneavoastră de unde ştiţi ? Aţi fost în gară ?

Ca să fim sinceri, lui Tic îi plăcea atitudinea reverenţioasă a lui Tudorel. Chiar o încuraja.

— Nu ! N-am fost în gară, răspunse cireşarul. Cunosc însă orice tip de locomotivă, cunosc o mulţime de numere Îmi place să le memorez. Ai făcut vreodată exerciţii de memorie ?

— Exerciţii ? întrebă Tudorel. Nu ştiu... Nu ştiu la ce fel de exerciţii vă referiţi. Dacă mă izbesc într-o zi de prea multe numere şi amănunte... importante, le trec seara în jurnal.

— M-am gîndit la altceva. Ştiu eu un exerciţiu foarte util. De pildă... De pildă, ia caută să-ţi aminteşti ce-ai făcut între... La ce oră a plecat trenul ?

Prichindelul răspunse vesel şi prompt :

— La unsprezece şi două minute... Ora de plecare e însă unsprezece şi un minut.

— Aşa... continuă cireşarul. Caută să-ţi aminteşti ce ai făcut între ora nouă şi unsprezece fără un minut... fără un minut, nu fără două minute. Ai să poţi ?

— Fără două minute ? Pardon ! Fără un minut ? Ce am făcut eu ?... Sigur că pot !

Se întîmplase aşa cum calculase şi prevăzuse Tic. Încurcat la început de acea diferenţă dintre un minut şi două minute, prichindelul trecuse imediat la răspuns, fără să se mai gîndească la fondul întrebării.

— Păi, la ora nouă fără ceva a sosit mama, iar după cîteva minute... cred că pe la nouă şi cinci... a venit şi tata. Pe urmă... pe urmă ne-a spus că pleacă la Bucureşti...

— Stai puţin ! îl întrerupse Tic. Am spus că facem un exerciţiu de memorie. Trebuie să-ţi aminteşti toate amănuntele. De pildă, cum era îmbrăcat tăticul, ce avea în mînă, cuvintele pe care le-a spus cînd a deschis uşa... Înţelegi ?

— Acum sigur că înţeleg, se lămuri prichindelul. N-am făcut pînă azi asemenea exerciţii de memorie... Sigur că da !... Să spun cum era îmbrăcat tăticul... Avea panta-

loni gri de tergal și o bluză cu mîneci, tot gri, un gri mai închis. I-a făcut-o mama cadou de ziua lui. N-avea nimic în mînă... Adică nu ! Își cumpărase două pachete de țigări „Virginia" și le ținea în mînă. Nu le bagă în buzunar, pentru că i se umflă... așa spune mama.

— Nu avea și alt pachet la el ? Ia încearcă să-ți amintești ! Poate cînd a intrat în casă...

— Nu ! N-avea nici un alt pachet. L-am văzut doar de la geam. Și cu și mama. Și i-am ieșit în întîmpinare pe scări. Eu mai în față, mama la... cred că la doi pași în urma mea. Ea era îmbrăcată...

— Va să zică, tăticul v-a spus că pleacă la București... V-a spus asta după ce-a intrat în casă sau chiar pe scări ?

Întrebarea precisă îl făcu pe Tudorel să uite că începuse să dea amănunte despre îmbrăcămintea mamei sale.

— Ne-a luat pe amîndoi de umeri, continuă el. Eu eram în dreapta, mama în stînga. Am intrat în casă. Tata... adică tăticul, așa cum spuneți dumneavoastră, a închis ușa cu piciorul, apoi ne-a spus că trebuie să plece urgent la București, la minister. Pe mine m-a trimis să-i aduc un pahar cu apă. Am înțeles că vrea să-i spună mamei ceva... ceva...

— Confidențial... îl ajută Tic.

— Da... Așa că am întîrziat puțin, ca să-i las să termine. Poate c-aș mai fi stat cîteva minute, dar am auzit soneria. M-am dus eu să deschid. Era paznicul muzeului. Adusese cheile...

— Iar ai greșit, îl admonestă Tic cu un zîmbet. Care dintre paznici era ? Și ce i-a mai adus în afară de chei ?

— Adevărat... recunoscu Tudorel. Era Ilie, un paznic mai nou... Se spune că în tinerețe a fost luptător la circ. N-a adus decît cheile, altceva nimic. Și ta... tăticul i-a spus să supravegheze reparațiile și să mai pună un anunț... adică i-a spus să scrie pe anunț că muzeul e închis temporar pentru reparații... Pe urmă, mama a început să facă bagajele. Tăticul a zis că are nevoie numai de o servietă, cu o pijama și cîteva cărți, dar mama n-a fost de acord. Tăticu iar a...

— Și te-a trimis să-i mai aduci un pahar de apă...

— Da, încuviință surprins prichindelul. De fapt uitasem să-i aduc paharul cu apă, dar și el uitase că uitasem să i-l aduc... Cînd am intrat cu apa, am ghicit după fața mamei că tăticul va pleca la București numai cu servieta.

Dar în timp ce el vorbea la telefon, tot i-a strecurat mama în servietă un pachețel cu mîncare...

- Ei ! Acum vreau să văd dacă îți mai amintești ce-a vorbit tăticul la telefon ? îl întrebă Tic.

Tudorel căzu pe gînduri. Părea nedecis. Tic sesiză un oarecare pericol, sau mai bine zis, pentru a preîntîmpina orice pericol, se grăbi să sară în „ajutorul" puștiului :

— Eu am pierdut odată un concurs de memorie, pentru că n-am izbutit să-mi amintesc o convorbire telefonică... Acum tu nu ai ce pierde, dar eu, atunci... Premiul întîi era o minge de fotbal... formidabilă... o minge de import, cu semnătura lui Pele pe ea. Bineînțeles că semnătura nu era autentică... Oricum însă... Lasă, lasă... Dacă nu-ți amintești, nu pierzi prea multe puncte... Vreo șase...

— Cum să nu-mi amintesc ? se repezi Tudorel. Din păcate, l-am auzit vorbind numai pe tata. Și el nu spunea decît „da, da", sau „foarte bine". O dată a spus : „N-aveți nici o grijă, domnule profesor..." Și a mai spus că pleacă la București „probabil pentru două-trei zile, așa că va trebui să-mi amîn cu o săptămînă concediul", și a mai spus... Ce-a mai spus ?... Aha ! Da ! A spus că muzeul se redeschide peste o săptămînă, „cel mult zece zile". Pe urmă a zis „mulțumesc și vă urez succes, în loc de noapte bună", și a închis telefonul.

Cîte speranțe își pusese Tic în acea convorbire și de fapt cît de banală și de neinteresantă i se părea ! Era trist, însă spiritul de sportivitate îl obligă să-l felicite pe Tudorel pentru extraordinara sa memorie :

— Bravo ! Ai cîștigat șase puncte în plus ! Și ai merita să te trec în rîndul candidaților de cireșari... Numai că...

Emoția îl făcu nepoliticos pe prichindel. Nici nu-și dădu seama că-l întrerupe pe Tic :

— Dumneavoastră îi cunoașteți pe cireșari ? Le-am citit și eu aventurile și m-am îndrăgostit mai ales de...

— Tic ! fu întrerupt prichindelul la rîndul său.

— Și de Tic. Dar parcă mai mult de Ursu și de Victor...

— Bine, bine, spuse neîncoronatul cireșar. Mi se pare că n-am terminat exercițiul... Ce-a mai făcut pe urmă tăticul ? Ați plecat imediat la gară, sau mai întîi ați luat masa ?

Tic se grăbea. I se părea că aflase tot ceea ce îl putea interesa pe el și pe ceilalți cireșari. Voia să scurteze

exercițiul. Ultima lui întrebare îl obligă însă pe Tudorel să uite un amănunt — cîteva vorbe pe care tăticul i le spusese mămicăi, încă bosumflate, imediat ce așezase telefonul în furcă — care i-ar fi scutit pe cireșari de multe chinuri, eșecuri și eforturi. Dar erau atît de banale acele vorbe, încît nu se poate ști dacă prichindelul și le-ar fi amintit în acea clipă. Și nu făcu altceva decît să se conformeze prescripțiilor lui Tic.

— Da ! Mai întîi am luat masa... Mi s-a făcut observație că țin furculița prea de jos... Eu știu cum se ține furculița, dar am apucat-o anume mai de jos, ca să nu mai stea nimeni cu ochii în farfurie și să aibă pe cine să critice. În tot timpul mesei mi s-a făcut morală, cînd din stînga, cînd din dreapta, dar cînd ne-am sculat de la masă, ta... tăticul și mămica se împăcaseră... Așa că mi-a reușit planul...

„Dacă n-aș fi folosit metoda cu lassoul, își spuse Tic în gînd, nu l-aș mai fi recucerit în vecii vecilor pe istețul ăsta."

— Va să zică așa ! spuse Tic cu voce tare. Acum fii foarte atent. Exercițiul se termină printr-o suită de întrebări, la care trebuie să se răspundă imediat prin : *da* sau *nu*. Dacă nu poți să dai un răspuns precis, ridici mîna. Nu se aprobă nici o ezitare, nici măcar o fracțiune de secundă. Ai înțeles ?

— Dacă nu pot să răspund imediat prin da sau nu, trebuie să ridic mîna. Care mînă ? Dreapta se ridică mai ușor.

— Mîna dreaptă, acceptă cireșarul. Și acum : atenție ! Încep întrebările !... Așa !... A mai venit cineva în vizită pînă ați plecat la gară ?

— Nu ! răspunse foarte prompt prichindelul.

— A mai telefonat cineva ?

— Da !

— Cine ? se repezi Tic cu întrebarea.

— Inginerul agronom de la Poienești.

— Altcineva ? întrebă Tic nemulțumit.

— Nu !

— Ați plecat la gară cu automobilul ?

— Nu !

— Pe jos ?

— Da ! Stăm destul de aproape de gară. În cinci minute...

— Doar ne-am înțeles cum să răspunzi, îl apostrofă Tic. Fără amănunte. Prin da sau nu.

— Dar atunci cînd m-ați întrebat cine a telefonat, cum puteam să răspund ?

— Întrebarea asta intră în categoria Piroboridava. O să înțelegi mai tîrziu ce importanță are această categorie...

Prichindelul făcu o mutră mirată :

— Piroboridava ? Mi se pare că tăticul a lucrat acolo. Avem și niște cărți.

— Cu atît mai bine, îl încurajă Tic, luînd un aer misterios. Te las să faci singur relația... Așa !... Continuăm !... V-ați întîlnit cu cineva pe drum ?

— Da !

Tic era în încurcătură. Ca să mențină regula jocului, trebuia să obțină răspunsul folosind întrebări colaterale :

— V-a dat cineva vreun comision ?

— Nu !

— Ați vorbit cu cineva ?

Prichindelul ridică mîna dreaptă. Tic înțelese :

— V-ați salutat numai ? Nu ?

— Da !

— Ați stat pe peron pînă la plecarea trenului ?

— Da ! Am ajuns cu trei minute înainte de plecarea trenului. Tăticul nu vrea să-și piardă vremea pe peron. Mămica, în schimb, stă pe peron cîte o jumătate de oră. Odată...

— Iar ai uitat regulile jocului...

— Păi dacă mă întrebați atît de ușor ?

— Cîte vagoane de clasa a doua avea trenul ? încercă Tic să repare. Unsprezece ?

— Nu !

— Nouă ?

— Nu !

— Opt ?

— Nu !

— Zece ?

— Nu !

— Șapte ?

— Nu !

— Cinci ?

— Nu !

— Șase ?

— Nu !

— Două ? se răsti exasperat cireșarul.

— Da !

„Idiot ce sînt ! își spuse Tic. Doar știam că pe linia asta circulă un autorapid !"

— Atunci de ce mi-ai spus mai adineauri numărul locomotivei ? Cum vine asta ? Autorapid cu locomotivă „Pacific" ?

— Atunci m-ați întrebat ce număr avea locomotiva. În gară era o singură locomotivă, la celălalt tren, care face cruce cu autorapidul.

— În afară de rămas bun a mai spus tăticul și altceva ?

— Da !

— Ți-a spus să fii cuminte ?

— Da !

— Și să ții furculița cum trebuie ?

— Da !

— Ce constelație ai văzut deasupra trenului ? Carul Mare ?

Pușțiul ridică mîna.

— Nu era chiar deasupra. Era mai spre dreapta ?

— Da !

— S-a mai urcat cineva cu tăticul în compartiment ?

— Da !

— Știi cine era ?

— Da !

— Cine ?

— Profesorul de matematică.

— Acum aplicăm metoda Fradaburidi ! Fii atent ! Cîte geamuri avea primul vagon ? Cinci secunde de gîndire !

— Opt !

Tudorel ezitase doar o secundă și faptul acesta îl puse pe gînduri pe Tic :

— Ești sigur sau știi că nu te pot controla ?

— Ultima... răspunse prichindelul cam amărît.

— Aha ! Bine... Acum îți voi înșira zece cuvinte. Fii atent. Trebuie să-mi spui care dintre ele au fost rostite de tăticul tău, din clipa cînd ați pornit de acasă și pînă a plecat trenul. Încep ! Voi vorbi rar, ca să-ți dau răgaz de gîndire. Gata ! Încep : Radio... Ilie... Telefon... Ziar... Statuetă... Concediu... Muncă... Adăpost... Muzeu... Vitrină... Prudență...

— Ați rostit unsprezece !

— Primul punct l-ai cîştigat, îl felicită Tic. Bravo ! Acum să văd ce faci cu celelalte !

— De acasă pînă la plecarea trenului, zise prichindelul, ca pentru sine. Şi cum mă puteţi controla ?

— Mai întîi îţi voi cere să fii sincer şi apoi... am eu metodele mele. Răgaz de gîndire : două minute.

Tudorel închise ochii şi se concentră cumplit. Şi pumnii i se strînseseră. Tic se uita cînd la el, cînd la ceas :

— Atenţie ! Încă un minut... Încă treizeci de secunde... Zece secunde... Gata !

Puştiul deschise ochii. Probabil că-şi ţinuse şi respiraţia, pentru că răsufla de parcă abia terminase o probă de fugă.

— Din cele... unsprezece cuvinte îmi amintesc că a rostit... Telefon... Concediu... Muzeu... Muncă... Adică a folosit verbul a munci... Altele nu-mi mai amintesc... Ba da ! Ziar ! Din păcate mi-a venit în minte prea tîrziu...

— Vom vedea noi dac-ai pierdut sau nu punctul, spuse cireşarul pe un ton încă sever. Urmează controlul ! În ce împrejurări a rostit cuvîntul... cuvîntul... „muzeu" ?

— I-a spus pe drum mamei : „Tocmai acuma plec, cînd se fac reparaţii la muzeu. Aştia trebuie supravegheaţi îndeaproape..."

— Plauzibil... acceptă Tic. Dar cuvîntul „telefon", în ce împrejurări l-a rostit ?

— Aaaa ! L-a rostit de mai multe ori. Întîi a spus că-i va da telefon mamei mîine seară, adică azi... Pe urmă a spus că a dat de vreo zece ori telefon acasă, pentru a-i anunţa mamei plecarea... De fapt n-a dat decît de şapte ori... Pe urmă... a spus că ar fi trebuit să mai dea un telefon...

— Ajunge ! îl opri Tic, comiţînd o nouă greşeală. Nu e nevoie să controlez mai departe. *Ergo* : ai cîştigat toate punctele !

— Ce înseamnă *ergo* ? întrebă la rîndul său prichindelul.

— Prin urmare... deci... răspunse Tic, mai inspirat decît Dan.

Tudorel nu înţelese.

— E un titlu ? Un epitet ?

Confuzia se risipi repede. Cireşarul continuă cu un ton foarte patetic :

— Ergo... știi ? asta face parte din ritual... ai obținut punctajul maxim minus două. Și eu am obținut prima dată același punctaj, deși aș fi meritat „minus unu"... Așa ! Mi se pare că peste zece minute am o întîlnire, nu în parc, în altă parte...

Prichindelul se întristă imediat și era atît de sinceră întristarea lui, încît Tic se emoționă și spuse la repezeală ceea ce crezu el că va fi o minciună :

— N-ai nici o grijă ! Ne mai întîlnim noi. Poate chiar în dimineața asta. Tot aici. în parc. pe banca asta.

Cuvintele lui Tic, din fericire rostite fără duioșie (știa cireșarul cum să se poarte cu puștii), readuseră pe fața lui Tudorel speranța și buna dispoziție. Ba avu chiar curajul prichindelul să-i pună lui Tic o întrebare care-l frămînta de multă vreme :

— Puteți să-mi spuneți de ce în exercițiul de memorie nu m-ați întrebat nimic despre ma... despre mămica ? E o regulă a jocului ?

Pe Tic îl pufni rîsul, dar ca să nu strice relația nou înfiripată, ca să nu alunece, să nu nimicească mirajul despre care vorbeau cu atîta pasiune ochii prichindelului, își termină rîsul printr-o grimasă de durere, ca și cum un gîdilici s-a transformat brusc într-un junghi. Chiar își duse mîinile spre gamba dreaptă și începu s-o frece.

— Nu ! Nu-i o regulă, răspunse el. Este o premiză spontană. Nu l-ai condus la gară pe tăticul ?

— A, da ! răspunse puștiul automat, gîndindu-se că va trebui să găsească mai tîrziu tîlcul frazei lui Tic.

Era exact ceea ce urmărise cireșarul.

3

Ascunși într-un foișor umbros din mijlocul grădinii, Maria, Dan și Ioana își băteau de aproape două ceasuri capul, încercînd să dea un răspuns la aceeași întrebare care-i frămîntase și în timpul nopții : „Cine ?" Dan relatase întocmai, parcă citise dintr-o carte, înfățișarea celor cinci personaje descrise cu atîta precizie de cireșarul

cel cîrn și ciufulit. Vai ! Ce repede li se aprinsese fantezia ! Fiecare își căuta un suspect. La început se repeziseră toți asupra omului în gri. Mai ales că Ioana nu-și amintea să-l fi văzut vreodată în oraș. Întrebările curgeau lanț : Cine era acest ciudat personaj ? De unde venea ? Ce căuta în oraș ? Ce căuta în bîlci ? Ce căuta la muzeu ? Ce legătură era între el și acel enigmatic Fradaburidi căruia i se rostea numele ca un trofeu la roata norocului ? De ce întrebase dacă e de vînzare discobolul ?

— Gata ! strigase Ioana. El e făptașul ! El e ! Se interesează peste tot de statui... Oare s-a dus la muzeu numai ca să vadă, pur și simplu, tanagralele ?

Maria și Dan erau mai temperați. Personajul în gri le apărea și lor la fel de ciudat ; cu toate acestea nu aveau curajul să-l declare suspectul numărul unu. Îi reținea pe amîndoi ceva nedefinit.

— Și scheletul ? întrebase Maria. Asta ce cusur are ? Ce căuta el la muzeu ? Cine-l cunoaște ? Oare s-a dus la muzeu numai ca să vadă, pur și simplu, tanagralele ?

Repetiția era o săgeată la adresa Ioanei. Dan simțise pericolul unei înfruntări care va depăși repede subiectul discuției și, în căutarea unui colac de salvare, descoperise o idee cît se poate de prețioasă. O comunicase repede fetelor :

— Așa nu mai merge ! spusese el, prefăcîndu-se furios. O să ajungem la certuri... tangențiale sau chiar externe preocupărilor noastre. De ce nu procedăm metodic ? Să ne gîndim la toate personajele în bloc... Adică să le vedem în grup. Și să folosim metoda eliminării. Să nu pornim de la cine ar putea să fie făptașul. Să pornim de la cine n-ar putea să fie.

Ioana acceptase imediat ideea lui Dan. Maria încă se codea.

— Pe cine să excludem ? întrebase ea cu voce înceată, ca și cum și-ar fi vorbit sieși.

— Pe fata cu mănuși ! se repezi Dan. După descrierea lui Tic este exact tipul de vizitatoare.

— Și pe tînărul cu cicatrice ! sărise Ioana. Cel căruia-i sticleau ochii de admirație.

Maria intervenise ironică :

— Atunci ar fi cazul să-i arătăm aceeași bunăvoință și politețe și doamnei cu joben. O cucoană în vîrstă cu rochie de catifea... Poate are pasiunea muzeelor...

Ioana era în cumpănă. Dan, în schimb, jubila :

— Imposibil ! N-o putem exclude. Ori e făptaşa principală, ori e complice. Precis ! Îmi pun gîtul !

— De unde atîta siguranţă ? Ştii tu ceva în plus ?

— Nu ! se apărase Dan. Ştiu tot atît cît voi. Folosesc aceleaşi date ca voi... dar am o intuiţie de detectiv. Recunoaşteţi şi voi ! Pînă în momentul acesta, cucoana cu rochia de catifea e singura persoană care ar fi putut să scoată, fără să atragă atenţia nimănui, statuetele din muzeu... Repet încă o dată... Bazîndu-ne pe datele pe care le avem.

— De ce ea şi nu altcineva ? întrebase Ioana.

— Pentru că, după cîte ştim pînă acum din relatările lui Tic, numai ea avea *cu* ce să scoată afară tanagralele. Ticuşor nu ne-a spus că a văzut la celelalte persoane serviete sau alte mijloace de cărat.

— Înseamnă că ai ascuns, sau ai omis să ne spui un amănunt.

— Of, Doamne ! De cîte ori să repet ? Nu v-am ascuns nimic. Mă folosesc de aceleaşi date... Şi tot voi îmi interziceţi dreptul de a mă califica după merit. Unde se puteau ascunde cel mai uşor statuetele ? Cum puteau să iasă afară din muzeu, fără să atragă atenţia cuiva ? Nu în pălărie ? Nu cu ajutorul pălăriei ?

Ideea lui Dan stîrnise şi haz şi surpriză. Pornit pe ofensivă, cireşarul continuă :

— Prin urmare, n-o putem scoate din rîndul suspecţilor. În orice caz, mai greu decît pe cei doi tineri.

Ioana îşi făcuse în sfîrşit curaj :

— După descrierea pe care mi-aţi făcut-o... mă refer la îmbrăcăminte... cucoana cu joben s-ar putea să fie o persoană pe care o cunosc... profesoara de pian Magda Prosano. Ştiu că ea are obiceiul să poarte pălării mai bizare.

— Ei şi ! îi răspunse Dan. Orice răufăcător e cunoscut de cineva sau de un grup de oameni. Şi ce dacă o cunoşti ? Asta o absolvă de orice păcate ?... Dac-ar fi aşa, nu m-aş mai dezlipi de tine.

Maria rîdea de-a binelea. Dan devenise cel de toate zilele. Adică sărea de la o extremă la alta, confunda glumele cu lucrurile serioase, se umfla, se dezumfla şi făcea totul cu o inocenţă cuceritoare.

Ioana nu înţelegea ce se petrece. Credea că e batjocorită pentru vreo prostie pe care o spusese fără să-şi dea seama şi-i venea să plîngă de ciudă :

— Ce-aveţi cu mine ? se răzvrătise ea. V-am spus că s-ar putea s-o cunosc. Nici măcar n-am afirmat categoric. La urma urmei, e singura persoană identificată din cele cinci care se aflau în muzeu în momentul dispariţiei tanagralelor.

Ioana rostise un adevăr care risipi pentru un moment veselia. O oarecare undă de gravitate plutea în aer. Ce folos că se ştiau cîteva detalii din înfăţişarea celor cinci personaje ! Principalul era ca ele să fie identificate. Şi Ioana. poate fără să-şi dea seama, îndreptase investigaţiile lor din domeniul teoretic în cel practic. O nouă problemă se ridica în faţa tinerilor.

— Da ! E o chestie. spusese Dan. Trebuie să ne gîndim la identificarea personajelor, dar pînă atunci n-ar strica totuşi să terminăm lista suspecţilor. Eu îmi menţin punctul de vedere. Cucoana cu joben e cel puţin suspecta numărul doi. Sau unu şi doi la un loc... E cazul să recunoaşteţi şi voi. Între ea şi fata cu mănuşi, sau între ea şi tînărul cu cicatrice, dac-ar fi de ales... eu cred că la ea v-aţi opri... Dar nu vreau prin asta să atac orgoliul nimănui. Ei ! De acord să încheiem lista ?... Adică eu vă fac o propunere. Suspectul numărul unu : cucoana !

— Veto ! strigase Ioana. Suspectul numărul unu : omul în gri ! Între el şi statuete...

— Dă-mi voie să termin lista. Amendamentele, după aceea. Ergo : suspectul numărul unu : cucoana !... Suspectul numărul doi : omul în gri !... suspectul numărul trei : scheletul !... E mai uşor să identificăm trei oameni decît cinci.

— Mie nu-mi dă pace un gînd. În aproape toate cărţile poliţiste pe care le-am citit, făptaşul era persoana cea mai puţin suspectă... Putem să dăm la o parte această posibilitate ?... Ce ştim noi despre cele cinci persoane ? Ioana are dreptate. Cunoaştem doar cîteva detalii fizice, sau de îmbrăcăminte, pe care ni le-a relatat Ticuşor. Ba şi acestea datorită unei întîmplări. Dacă nu s-ar fi gîndit să-şi aleagă un salvator, pentru a se apăra de paznic, n-am fi ştiut absolut nimic...

— Eu zic să fii mai puţin modestă, o întrerupse Dan. Frăţiorul tău s-a născut cu darul observaţiei, aşa că...

— Așa că... nu posedăm aproape nimic, continuase Maria. Nu putem să ne lăsăm frapați și atrași de nu știu ce extravaganțe în îmbrăcăminte sau de niște detalii fizice ieșite din comun... Eu știu ?... Mi-e teamă să nu greșim... Să nu ne spargem capul alergînd după unii și să-i lăsăm pe alții să alerge fără grijă... V-am spus... Cei pe care-i suspectezi mai puțin îți oferă cele mai mari surprize. Acum, dacă îmi cade în mînă o carte polițistă, toate bănuielile mele se îndreaptă spre cei care par cei mai inocenți. Și mereu am satisfacții...

Dan strîmbase din nas :

— N-ai nici un merit pentru că aplici o regulă, nu urmezi un fir logic. Eu, dac-aș fi autor, aș îndrepta toate bănuielile spre cel mai suspect personaj, dar în așa hal ca să creadă cititorii că vreau să-mi bat joc de ei într-un mod grosolan. Ar spune că e un truc și ar face niște calcule și niște supoziții în legătură cu alte personaje, anume le-aș plimba aiurea prin carte, pînă la saturație. Vor bănui fiecare personaj pe rînd... În fond, cîte nedreptăți nu suferă autorul ! Dacă le bănuiești pe fiecare pe rînd, cum să n-ai satisfacții la urmă ? Unul din cei bănuiți tot va fi făptașul. Atunci de ce să te lauzi că l-ai dibuit de la pagina cutare ? Eu însă l-aș face făptaș pe cel mai grotesc, pe cel care-a fost prins cu arma în mînă, fumegînd, în pagina a treia a cărții... La urma urmei, jocul contează, nu ?... Of... m-am luat cu teoria...

— Mai bine răspunde precis ! îl încolțise Maria. Poți să elimini de pe lista suspecților cele două personaje care, după descrierea lui Tic, par cele mai inocente ?

— De cîteva minute nu mai am acest curaj, Maria. Dac-ar fi fost vorba de un joc literar, despre o carte... de, mai treacă-meargă... Dar în condițiile astea reale nu ne putem permite să omitem nici o posibilitate. Sînt pentru includerea celor doi tineri pe lista suspecților...

— Și eu sînt pentru, spusese Ioana. Dacă-i trecem pe locurile patru și cinci...

Maria nici nu se sinchisea :

— Ordinea reală n-o pot stabili decît faptele. După cîteva ore s-ar putea ca suspectul numărul unu să treacă pe locul cinci, iar acesta pe locul unu.

— Te asigur, însă, o întrerupse Dan, că numărul unu al meu nu-i va ceda niciodată locul numărului doi al dumneaei. Fac pe dracu-n patru și tot dovedesc pînă la urmă

că statuetele au fost scoase afară prin intermediul jobenului. Chiar dacă... Aoleu ! Dacă i s-a furat mai întîi cucoanei pălăria, acolo în muzeu, şi pe urmă ăla a pus statuetele în ea ? „Bună seara ! Ce mai faceţi ? Vai, ce frumos tablou ! Vedeţi ?" Apoi un ghiont uşor şi ţac ! i-a luat pălăria de pe cap. Eu nu l-am văzut pe unul la bîlci căzîndu-i pălăria şi el rîdea mai departe, fără să-şi dea seama ? I l-am arătat şi lui Tic. Foarte uşor se poate şterpeli o pălărie...

Peroraţia lui Dan despre pălărie avusese darul să le descopere o nouă întrebare, la care nimeni nu se gîndise pînă atunci : Cum au fost furate tanagralele ? Şi era firesc ca, punîndu-se această întrebare, să se ceară răspunsul la o alta mai veche, pe care o escamotaseră mai toţi prin teorii şi presupuneri, legînd-o de necesităţi oportune şi supunînd-o pragmatismului : S-au furat sau nu tanagralele ? La stadiul la care ajunsese discuţia, răspunsul era imperios necesar. De aceea aşteptau toţi, cu sufletul la gură, întoarcerea lui Tic.

— Cum s-au furat tanagralele ?

Exact în clipa cînd Dan repeta această întrebare, apăru la poarta grădinii Tic.

4

— Cu alte cuvinte, spuse Maria, după ce Tic îşi termină relatarea, fără să piardă din vedere nici cel mai mic amănunt, directorul, cum a ajuns la muzeu, a dat un telefon acasă, din hol, apoi a intrat înăuntru, a stat cinci minute, n-a observat nici o neregulă şi s-a întors din nou în hol, pentru a telefona acasă. Băiatul l-a anunţat că vine maică-sa şi atunci directorul s-a îndreptat spre casă.

— Stai ! se repezi Dan. Nu s-a întors imediat acasă. Mai întîi a stat de vorbă cu celălalt portar. De ce ?

— Deducţia e simplă, răspunse Maria. I-a spus să închidă muzeul şi să-i aducă pe urmă cheile acasă. Toată atitudinea lui dovedeşte foarte limpede un lucru : n-a

observat nici o neregulă în muzeu. Deci, în timpul inspecției sale, statuetele erau la locul lor.

— Tu crezi că a făcut o inspecție ? întrebă Ioana.

— Nu o inspecție specială. A trecut prin muzeu ca orișice director. Mai ales că trebuia să plece la București. Era obligat să vadă ce se petrece în muzeu înainte de plecarea lui și înainte de a începe reparațiile.

— Atunci de ce n-a trecut, de ce n-a vizitat și aripa în care ne aflam noi ? Doar și acolo sînt lucruri prețioase.

— Nu știu, Dan. De unde să știu ? Poate c-a venit pînă într-un anumit punct, s-a uitat în treacăt și s-a întors înapoi în aripa dreaptă. A văzut că sîntem cu bunica... Ia spune, Ioana ! Directorul o cunoaște pe bunica-ta ?

— Cum să n-o cunoască ! Nu e om în oraș care să n-o cunoască ! Poate numai cei nou veniți...

— Și noi cum de nu l-am văzut ? întrebă Dan. Ia să ne gîndim cam pe unde eram noi la ora aceea ? Între nouă fără un sfert și nouă fără opt minute... Cine își mai amintește ? Paznicul ne-a smuls de lîngă un Grigorescu, nu ? Peisajul acela din perioada albă.

— Eu știu unde eram, zise Ioana. Eram în locul acela în care se află bustul lui Paciurea și tabloul lui Andreescu. Am stat o mulțime acolo...

— Exact ! aprobă Dan. Îmi amintesc și eu. Și mi se pare că eram cu spatele la centrul potcoavei. Prin urmare, nu e nici o enigmă faptul că nu l-am văzut pe director.

— Și în restul timpului ? întrebă Maria. Directorul a zăbovit cel puțin cinci minute în muzeu ; intervalul în care a dat cele două telefoane. Ce-a făcut în tot acest timp ?

— S-a plimbat... își dădu Tic cu părerea.

Maria nu era prea încîntată de răspunsul frățiorului ei.

— S-a plimbat ! E ușor de spus. Nu-i trebuia mai mult de două minute pentru a trece în revistă muzeul. Restul timpului ?

Tot Tic răspunse:

— S-a plimbat, așteptînd să dea celălalt telefon. Nu uita : a fost chemat urgent la București, cei de acasă nu știau ; pesemne voia să-i anunțe cu cîteva minute mai devreme...

— Așa și așa ! zise Dan. Argumentul e mai degrabă psihologic. Nu zic că nu-l putem lua în considerație. La o analiză mai atentă însă... se cam prăbușește.

— Bine că rezistă argumentele tale ! Le-ai făcut din beton armat. De cîte ori cade unul, îţi face un cucui, ca să ai o scuză pentru toate teoriile tale neroade.

— Dac-am şti ce-a făcut directorul în cele cinci minute ! reveni Maria la vechea întrebare.

— Vezi ? nu pierdu Dan prilejul. Dacă nici familia nu e de acord... Zău. Ticuşorule...

— Zău, Nedănuţule...

— Poate că directorul a stat de vorbă cu cineva, cu o persoană din cele cinci, se auzi vocea Ioanei. Imposibil ca una din cele cinci persoane să nu-l fi cunoscut, sau să nu fi fost cunoscută. Profesoara de pian, în mod sigur !

— Care profesoară de pian ? întrebă Tic.

— Aia cu jobenul, Ticuşorule, îi răspunse Dan. Pe aia am identificat-o, cu ajutorul Ioanei. Şi-am mai identificat şi arma crimei... mijlocul cu care s-au scos statuetele din muzeu. Ţine-te bine, Tic ! Jobenul cucoanei !

Ciufuliciul căzu o clipă pe gînduri :

— Eu ştiu ? Adică da ! Cred că încăpeau toate cele cinci tanagrale în pălăria aceea uriaşă. Da' tu chiar crezi că ea a...

— Complice, în orice caz ! decretă Dan. Dacă n-ai văzut tu altă persoană cu vreo sacoşă în mînă...

— Nu ştiu, Dan. Nu-mi amintesc. Cînd m-am uitat la cele patru persoane, ca să-mi aleg salvatorul...

— Care patru ? întrebă Maria. Pînă acum ai susţinut că erau cinci persoane în muzeu !

— Aaaa ! Omul în gri ! îşi aminti Tic. El a plecat din faţa vitrinei înainte de a ajunge eu acolo...

— Ciudat ! murmură Ioana. De ce-a plecat ?

— Ei, asta-i ! se enervă Dan. Ai tu ce ai cu „omul în gri" ! De ce-a plecat ? De ce-am plecat noi din faţa lui Luchian, din cauza asta a plecat...

— De fapt, nici n-a stat în faţa vitrinei, adică n-a stat aproape de vitrină. Se uita mai de departe, peste capetele celorlalţi. Şi mi s-a părut că nici nu se uită la statuete.

— Poate că se uita la pălăria cucoanei şi se gîndea cum s-o şterpelească...

— Eu mai degrabă cred că se uita, spuse Tic foarte serios, la locul în care, peste zece minute, se va opri un bleg...

— Ha-ha ! rîse Dan. De astă dată nu ţi-a mers ! În aripa dreaptă nu m-am oprit nicăieri, aşa că...

— Așa că, spuse Tic întristat, ai acceptat epitetul, fără să te mai oprești în aripa dreaptă.

— Terminați odată ! se răţoi Maria la ei. Mereu pierdem firul logic al discuţiei...

— Dacă tu-ţi închipui că firul nostru are ceva comun cu logica... mormăi Dan, destul de încet ca să nu fie auzit de Maria.

— Putem presupune, continuă ea, că directorul a vorbit în intervalul celor cinci minute cu o anumită persoană, așa ca să treacă timpul... dacă renunțăm la gîndul c-ar fi ascuns undeva tanagralele... într-o încăpere secretă.

— Sînt atît de sigură, explodă Ioana, că nu s-au ascuns tanagralele și că nu există încăpere secretă în muzeu, încît dacă mi s-ar dovedi contrariul, aș fi în stare să-mi smulg singură tot părul din cap, fir cu fir...

Toţi se uitară ca la o comandă la părul ei sclipitor și ondulat și o licărire de teamă și compătimire li se strecură în priviri. N-aveau de unde să știe cît adevăr conţineau vorbele ei. Îi impresiona mai puţin explozia ei sentimentală, decît raţionamentul Mariei.

— Ce concluzie putem trage ? își reluă Maria raţionamentul. Atîta vreme cît directorul a rămas în muzeu, tanagralele erau la locul lor. În cele cinci minute era imposibil să nu observe dispariţia lor, mai ales că a stat aproape tot timpul în aripa dreaptă. Deci tanagralele au dispărut după ce-a plecat directorul... Deci...

— ...Tanagralele au fost furate ! conchise Ioana.

Timp de o secundă, Tic se văzu în muzeu, în faţa vitrinei, strecurat în pielea unuia care ar vrea să fure statuetele :

— Imposibil ! spuse el. Cum dracu' să le furi așa, dintr-o dată, fără să te vadă nimeni ? Cum să le scoţi din vitrină ? Cu ce ? De unde cheie ?

— Poate c-au spart sticla, se gîndi Maria.

— Ce sticlă ? Geamurile erau de „sekurit". Am văzut eu. Nici cu toporul nu le poţi sparge...

— La asta nu ne-am gîndit, se tîngui Dan. Și mi se pare întrebarea cea mai importantă. Cum s-au scos statuetele din vitrină ? Ești sigur că vitrina era încuiată, Ticușorule ?

— Ești sigur că mi-ai pus această întrebare ?... Spuneţi și voi ! Oare cum s-au scos statuetele de acolo ?

— În trei minute... adăugă Maria. Înseamnă că nu s-au putut scoate decît folosindu-se cheia vitrinei. Oare în trei minute, dacă ai cheia...

— Ce trei minute ! ripostă Tic. Eu, dacă am cheia vitrinei, le scot în mai puţin de zece secunde...

— Aşa cum ai deschis şi uşa cu borcane de dulceaţă la trei ani, se grăbi Dan să folosească minunatul prilej de înţepătură.

— Aia era deschisă...

— Şi dacă era deschisă şi uşa vitrinei ? întrebă Dan.

— Imposibil ! se alarmă Tic. Şi totuşi... Dacă uşa vitrinei era descuiată ?

— Atunci pe ce cale mergem ? se îngrozi Maria. A fost un furt spontan sau premeditat ? Şi-a fabricat cineva o cheie sau a găsit uşa vitrinei deschisă ? Cum rezolvăm dilema asta ?

Căzură toţi pe gînduri. Întrebările nu se mai terminau. Apăreau mereu altele noi, parcă mai importante. Zeci şi zeci de întrebări. Era de neînchipuit că nu descopereau tocmai întrebarea hotărîtoare... Căutau răspunsuri. Parcă stăteau pe jeratic. Şi rămîneau încă pe jeratic. Uitau să sară din el. Nu toţi. Adică nu aproape toţi... În tăcerea aceea gravă se auzi deodată vocea lui Tic :

— Trebuie să mă întorc în parc. Mai am puţină treabă... şi o obligaţie de onoare... Mă aşteaptă cineva acolo şi e un personaj foarte important pentru situaţia în care ne aflăm...

5

Nu atît din recunoştinţă, cît mai mult din simpatie, Tic se hotărî să-i facă o surpriză prichindelului. Era convins că Tudorel îl aşteaptă pe bancă („Săracul ! gîndi Tic. Ar putea să mă aştepte acolo pînă seara, pînă cînd i se întoarce mămica de pe teren") şi voia să-l atace din nou pe neaşteptate, cu ajutorul lassoului. De aceea intră în parc pe altă poartă şi alese o altă alee care-l ducea exact în spatele băncii. Era acolo un arbore cu coroană

bogată, în care se putea urca fără nici un efort. Un post ideal de atac prin surprindere. Acestea erau intenţiile cireşarului. Dar ele nu se realizară întocmai. Din simplul motiv că Tudorel nu era singur. Tic n-avu nevoie să se urce în copac pentru a face această constatare. Chiar din locul în care se oprise, sub arbore, Tic îl văzu pe Tudorel stînd în echilibru pe speteaza băncii, în faţa privirilor înspăimîntate ale unui copil cu vreo doi-trei ani mai mic decît dînsul. Şi cum cei doi păreau antrenaţi într-o convorbire misterioasă, ciufuliciul se gîndi că nu i-ar strica să accepte, măcar pentru cîteva clipe, rolul de martor nevăzut. În două secunde ajunse în spatele boschetului, fără să trosnească o creangă, fără să tremure o frunză, fără să se sperie o gînganie.

— Bine ! se auzi vocea lui Tudorel. Şi ce-a mai spus tăticul după ce s-a sculat de la masă ?... Să zicem... la ora nouă şi douăsprezece minute ?

Răspunse o voce cam miorlăită :

— Tati... adică tăticul a spus... a spus... Dar nu e adevărat !... A spus că sînt cel mai rău copil din oraş...

— Nu tu trebuie să hotărăşti dacă e adevărat sau nu. Să-mi spui numai ce-a spus el. Înţelegi ?... Bine ! Mai departe... De cîte ori a vorbit la telefon după ce-a sosit acasă ?

Puştiul răspunse înfricoşat :

— N-avem telefon...

— Bine... Adică nu e bine ! se răzgîndi Tudorel. De ce n-aveţi telefon ?... Aşa ! Iar acum vine sistemul Piroboridava. O să înţelegi mai tîrziu, peste cîţiva ani, ce importanţă are această categorie... Nu trebuie să răspunzi decît prin *da* sau *nu*. Dacă răspunul nu e clar, atunci ridici mîna dreaptă în sus. Bagă de seamă ! Prin da sau nu ! Începem ! A mai venit cineva în vizită la voi ?

— Nu !

— Scînceşti după ce iei bătaie acasă ?

— Îîîî... Da.

— Ai împlinit nouă ani ?

— Nu !

— Ai trecut de opt ani ?

— Da.

— Ai opt ani şi unsprezece luni ?

— Nu !

— Aaaa ! își aminti Tudorel. Ai opt ani și două luni ?

— Nu ! răspunse puștiul uimit.

— Cum nu ?

— Am opt ani și nouă luni...

— Da... M-am grăbit, spuse Tudorel ca pentru sine. După unsprezece vine nouă... Nu-i nimic. Mai departe ! Ați plecat la gară cu auto ? Stai ! Ați plecat la gară pe jos ?

— Cînd ? întrebă puștiul nedumerit.

— Of... se înfurie Tudorel. De ce nu respecți regulile ? Trebuia să ridici mîna dreaptă !

— Aha ! înțelese puștiul. Ai vrut să mă duci...

Tic nu se mai putea stăpîni. Explodă într-un hohot de rîs care alungă toate păsările din jur. După cele cîteva clipe, necesare, de uimire, cireșarul îi făcu un pașaport fulger examinatului, cu viză specială de ieșire prin poarta parcului. Tudorel părea necăjit :

— Dacă nu erați dumneavoastră... obținea minimum plus două puncte. L-ați salvat de la dezastru !

— Mult mai interesant este, își începu Tic acțiunea, cînd faci aceste exerciții cu oameni mai în vîrstă... cu părinții, de pildă, sau cu oameni apropiați, care nu te iau în bătaie de joc... Știi ce te sfătuiesc ? Să încerci la prînz cu mămica sau cu tăticul.

Mutra prichindelului se posomorî din nou :

— Mămica nu vine la prînz... E în plină campanie, iar tăticul e plecat la București. Așa că trebuie să aștept pînă deseară.

— Da... da... se prefăcu cireșarul că-și amintește. Păcat ! Dac-ai cunoaște pe cineva pe aici, prin apropiere...

Tudorel sări în sus ca un arc :

— Aici ! Chiar aici ! Vizavi ! Moș Costache, paznicul muzeului ! El mă cunoaște... spune că mă cunoaște de cînd locuiam în coș. Și-i și place să stea de vorbă cu mine. El mă provoacă, zice, ca să-i mai treacă timpul. Dar numai în vacanțe...

— E o idee grozavă, îl încurajă Tic. Nu-ți rămîne decît s-o pui în aplicare. Pînă mă întorc eu, cam peste două ore, ai tot timpul. Numai să nu uiți sistemele. Să nu inversezi Fradaburidi cu Piroboridava și să lansezi la momentul oportun premisele spontane. Altminteri, n-o să obții cine știe ce rezultate...

Prichindelul o cam încurcase. Toată figura lui exprima o profundă și arzătoare rugăminte :

— Dacă m-ați ajuta măcar un minut-două să repet, sau să pun la punct sistemele. Prima dată am fost prea emoționat și n-am memorat chiar totul.

— Hm... cumpăni Tic. Trebuia să termin niște schițe... Întotdeauna cînd vin într-un oraș pe care nu-l cunosc, am obiceiul să schițez pe foi de bloc clădirile mai interesante. Aici... m-am oprit la o vilă din partea de sud a orașului... După-masă voi termina teatrul. Și mai am o mulțime : Primăria, o vilă spre răsărit, un pod peste Căprioara, muzeul...

— Muzeul ? se înveseli prichindelul. Nu puteți să faceți acum muzeul și după-masă teatrul ?

— Da, spuse Tic cu indiferență în voce. E o idee. N-o să mă încurce prea tare... dar n-am blocul la mine... Oare o fi deschis la librărie ?

Tudorel o luă la goană, fără să-l mai întrebe pe Tic. După două minute era înapoi cu un caiet de desen în mînă.

— Aoleu ! se sperie el. Am uitat să iau creion...

Cireșarul îl liniști repede :

— De creion nu mă despart niciodată... Da... Cît ai fost plecat, m-am gîndit la un exercițiu. Eu cred c-ar fi bine să-l întrebi pe moș Costache...

Și începu să-și dăscălească elevul, dîndu-i cele mai precise indicații cu privire la metodele pe care trebuie să le aplice în timpul exercițiului și alcătuindu-i un chestionar de bază. Toate întrebările se refereau la o durată de timp foarte scurtă : nouă fără un sfert și nouă fix și ele urmăreau să controleze dacă moș Costache are spirit de observație : dacă-și amintește, de pildă, cine era în muzeu la ora aceea, cum era îmbrăcată fiecare persoană, cine cu cine a vorbit, cu cine s-a întreținut directorul muzeului, ce anume obiecte s-au bucurat de atenția vizitatorilor etc.

— Și ca să fie mai amuzant jocul, îi făcu Tic cu ochiul prichindelului, la unele răspunsuri *vom* scorni alte întrebări, mai încuietoare. Eu voi schița în apropierea voastră și dacă mă vei auzi tușind, să știi că e un semnal. Dacă dau din cap a negație, pui întrebarea „cînd ?", dacă aprob, pui întrebarea „cum ?", dacă stau nemișcat, pui întrebarea

„unde ?“, dacă îmi plec capul în partea dreaptă, pui întrebarea „ce fel ?“, dacă îmi plec capul în partea stîngă, pui întrebarea „cît ?“. Nu-i așa că am stabilit un cod grozav ?

Tudorel era în culmea bucuriei. Niciodată nu participase la un joc atît de ciudat, atît de complicat, atît de interesant. Repeta în gînd semnalele codului.

— Ia să facem un control ! propuse Tic. Uită-te la mine ! Să zicem că moș Costache ți-a răspuns cam așa ! „După aceea a venit și Ilie, am stat puțintel de vorbă, de... ca oamenii, după ce și-au terminat lucrul...“ Uită-te la mine ! Ce-l întrebi ?

Tudorel îl văzu pe Tic negînd cu capul și imediat dădu răspunsul :

— Îl întreb : cînd a venit nea Ilie, moș Costache ?

— Excelent !... Și dacă îmi plec capul în partea stîngă ?

— În partea stîngă ? repetă Tudorel. Atunci... Atunci îl întreb : Bine... Ei, dar poți să-mi spui acum, precis, cîte minute ai stat de vorbă cu el ?

— Și mai excelent ! Bravo !... Numai să știi cum să-l iei, ca să nu refuze jocul.

— Nu v-am spus că-i place să mă iscodească ? Ha-ha ! Mi-a venit și mie rîndul ! Mă duc !

— Stai ! îl opri Tic. Întîi mă duc eu. Și după două minute și... douăzeci de secunde, vii și tu. În nici un caz nu trebuie să observe că sîntem în combinație. Piere tot farmecul jocului...

Cu blocul de desen deschis și fluturîndu-l ca pe-o legitimație, Tic trecu de două ori prin fața paznicului, apoi se duse glonț la el :

— Bună ziua ! Nu vă supărați că vă deranjez ! Ceilalți au venit ? Sau poate că am greșit eu ora ?

— Care ceilalți ? întrebă moș Costache. Pentru ce să vină.

Tic se prefăcu nedumerit :

— Grupa a patra... Ni s-a cerut să facem schița muzeului...

— Ahaaa... A mai fost și un student, acu' două săptămîni, tot ca să facă un desen... D-apăi n-a venit nimeni pînă la dumneata... S-or fi dus la scăldat... De...

vreme frumoasă... Nu-s chiar toți așa de silitori... Da' dumneata...

Moșul nu-și mai termină întrebarea. Apăruse prichindelul și dintr-o dată centrul său de interes se schimbă :

— Ia vin' la moșu', ca să ne mai treacă olecuță timpul... Ori ai venit și mătăluță tot pentru desene ?

Prima parte a conversației nu-l interesa pe cireșar. Mai mult, prefăcîndu-se discret se îndepărtă de paznic, atras de un ornament de la capătul scărilor. Luă o poziție, o atitudine pe care ar fi invidiat-o orice pictor abstracționist și începu să mîzgălească foile de hîrtie. Cînd își termină prima schiță și se mută la celălalt capăt al scărilor, pentru a copia din alt unghi același ornament — adică se apropie la cîțiva pași de banca pe care stăteau moș Costache și Tudorel — îl auzi pe acesta din urmă rostind cu voce foarte veselă :

— Bine ! Atunci începem... Dar te rog, moș Costache, să nu cumva să depășești ora... și să fii sincer, că altfel jocul nu are nici un farmec... Așa ! Începem !

Tic nu mai arunca la întîmplare linii sau bucle pe foaia de bloc. Își nota cu repeziciune răspunsurile care i se păreau utile și importante. Tuși de cîteva ori și de fiecare dată, înțelegînd semnalul, prichindelul punea exact întrebarea care-l preocupa. O singură dată, spre sfîrșitul chestionarului. Tudorel se cam fîstîci. Cireșarul tușise și-și plecase capul în partea stîngă. Moș Costache răspunsese cam așa :

„Și dumneaei (era vorba de cucoana cu joben), și duduița, și mai cu seamă flăcăul acela subțire au mai fost pe la muzeu..."

— Cîți ? întrebase foarte prompt Tudorel.

Tic continua să tușească aplecîndu-și mai tare capul spre stînga. Tudorel tot nu înțelese :

— Cîte ? Cît ? încerca el cu voce tare interpretarea semnalului.

Moș Costache se scărpina în cap și era mai zăpăcit decît examinatorul lui. Tic interveni la țanc, pentru a-i scoate din încurcătură :

— Nu știți *de cîte ori* s-a reparat muzeul pînă acum ?

Moșul căută prin amintiri :

— Tare îmi vine a crede că asta e cea de-a doua reparație.

— Vă mulțumesc foarte mult, spuse cireșarul. Dacă n-au venit pînă acum... o să mă duc și eu la scăldat. Bună ziua !

Prichindelul era în derută. Oare idolul lui se va duce la scăldat ? De aceea se grăbi cu întrebările. Dădu peste cap sistemul Fradaburidi, iar ritualul final îl transformă în simulacru :

— Ergo, moș Costache : ai obținut maximum minus trei puncte. Cu un punct mai puțin decît mine.

— Ehei ! se bucură bătrînul. Atunci matale meriți un ergo și mai mare !

Tudorel nu-l mai auzi. Uitase toate consemnele. Alerga de-i sfîrîiau picioarele. Pătrunse în parc ca o vijelie.

— Am crezut că vă duceți la scăldat... se scuză el gîfîind.

— Astăzi n-am timp de baie, răspunse Tic. Am cîteva treburi foarte urgente. Ce notă i-ai dat ?

— Maximum... minus trei puncte...

— Nu cumva te-ai grăbit ? E o notă foarte mare... Ți-a răspuns și la ultima întrebare ? Ți-a răspuns în amănunt ?

Tudorel încercă să imite vocea moșneagului :

— „Pe dumneaei am mai văzut-o de trei-patru ori. Pe domnul cu barbă a doua oară... Cel mai des vine flăcăul. Săptămîna asta cred c-a fost în fiecare zi... Duduița ?... A fost și ea de vreo trei ori... adicătelea... Și ieri, și alaltăieri... ba *și* răsalaltăieri a fost... Mai înainte nu știu s-o fi văzut."

Tic se sculă de pe bancă și-i întinse solemn mîna prichindelului :

— Foarte bine ! Ai reușit excelent și ca examinator.

— Cu ajutorul dumneavoastră, spuse Tudorel roșu pînă la urechi. Și să vă spun drept, la sfîrșit am cam... am cam rasolit-o, cum se spune. Îmi era teamă că plecați...

— Nu puteam să plec fără să-ți comunic rezultatul. Dacă rămîi în partea asta, poate te mai întîlnesc...

Era convins că prichindelul nu se va dezlipi de bancă. Îi părea rău. Dar își aminti că și el — ehei, de cîte ori ! — așteptase nu ore, ci zile întregi (exagera !) sosirea vreunei vești sau a vreunui prieten.

6

Tic își găsi prietenii la cealaltă extremă a parcului, într-un rondou înconjurat de arbuști și sălcii, pe care-l stabiliseră în comun drept loc de întîlnire. Îl așteptau toți cu sufletul la gură. Cît îi chinuise nerăbdarea ! Nici nu mai avuseseră curajul să emită supoziții. Simțeau nevoia unor clarificări, pentru a da un dram de utilitate și siguranță raționamentelor lor.

— Eu am descoperit hoțul ! îl întîmpină Dan. L-am descoperit de vreo cinci ori pînă acum. Numai că de fiecare dată e altul. Pentru variație m-am hotărît să mă amestec printre suspecți... Și las toate porțile deschise... *Per me se va nella città dolente* [1]... Brrr ! Vorba ta. Ne plîngem de lîncezeală și iată cît de repede am ajuns în infern... Știți doar că în infern cam toți sînt puși la cazne inutile...

— Lasă-mă dracului în pace ! se enervă Tic.

— Pînă acum ți-am făcut preambulul. Așa că...

— Așa că... îl întrerupse Tic. Ascultați-mi mai bine raportul. Nici nu știu cum să încep.

Ciufuliciul n-avea nevoie să mai parcurgă o dată notele. Recapitulase în gînd totul, tot ceea ce îi dezvăluise exercițiul de memorie suportat de moș Costache, și selecționase cu grijă ceea ce i se părea lui mai important.

— Mai întîi, începu el, au fost cinci persoane înăuntru.

— Extraordinar ! aplaudă Dan. Dac-am fi știut asta de la început...

— Ordinar ! ripostă Tic. Și știam asta de la început... Și vă rog să nu mă mai întrerupeți. Va să zică au fost cinci persoane... Cucoana cu joben, așa cum zicea... îîîî (Tic încă nu știa cum să-i spună Ioanei cînd era de față cu ea). Într-adevăr, e profesoară de pian... Ai avut dreptate !

— În sfîrșit ! reluă Maria. Primul punct cîștigat !

Ioana ridică din umeri, dînd a înțelege că n-are nici un merit în identificarea cucoanei cu joben, deși obrajii i se coloraseră. O încolțeau pesemne prea multe priviri.

— Așa... continuă Tic. Scheletul e un fost colonel sau maior, probabil maior, pentru că (Tic imită vocea moș-neagului) „Ehei ! De cînd a ieșit din armată ! De vreo

[1] „Prin mine se intră în cetatea durerii" (Dante „Divina Comedie" — Infernul).

douăzeci de ani". Acum, adică de douăzeci de ani, are altă ocupație : e beţiv. Toată ziua stă prin cîrciumi. Rar, foarte rar, o dată, de două ori pe an e treaz, „ș-apoi ș-atunci, cînd vede halul în care a ajuns, s-apucă iar să bea, ca să uite. Așa o ține..."

— Hopa ! sări Dan cu gura. Ăsta merită locul întîi pe lista suspecților. Adică locul unu-doi. Dar eu tot nu renunț la omul în gri și nici la cucoana cu joben, oricît ar cînta ea la pian. Ce ziceți ? Merge ca să aspire tustrei la locul întîi ?

— Taci odată ! îl înghionti Maria. Avem destul timp să discutăm mai tîrziu. Spune, Ticușor !

— Familiarism... murmură Dan.

Tic își ascultă sora :

— Duduița... așa o numește moș Costache, paznicul... duduița cu mănuși albastre e artistă... Nu știu la ce teatru, dar în mod sigur în București. Marieta...

— Marieta Nicolau ! țipă Ioana. O cunosc, cum să n-o cunosc ! A venit și aici în turneu. Juca un rol... Pssst ! Extraordinar ! Juca rolul unei hoațe...

— Hopa ! interveni iarăși Dan. Un adevărat asalt pentru locul întîi ! Continuă, Ticuleţule ! Devine din ce în ce mai palpitant. Dacă omul în gri a fost scamator, iar ăla cu cicatrice brazilian...

Momentul de veselie nu dură prea mult. Ciufuliciul își continuă raportul :

— S-ar putea ca Dan să aibă dreptate. Despre omul în gri și despre cel cu cicatrice n-am putut să aflăm nimic. Adică... adică nu știm cine sînt... Omul în gri a mai fost o dată la muzeu. Cel cu cicatrice a fost, în ultima săptămînă, aproape în fiecare zi... Artista a fost și ieri, și alaltăieri, și răsalaltăieri... Cucoana cu joben a fost de vreo trei-patru ori în ultimul timp...

— Ce trebuie să înțelegem prin ultimul timp, Ticușorule ?

— Nu știu nici eu, Maria. Ultimul timp... Eu am adăugat ultimul timp. Poate să însemne și un an, și cinci... Nu știu...

— Și scheletul, maiorul ? întrebă Ioana.

Tic încercă să-și amintească. Paznicul nu vorbise despre schelet. Tudorel întrebase precis de cîte ori i-a văzut pe cei cinci la muzeu. Întrucît paznicul nu-l amintise,

probabil că-l văzuse pentru prima dată. Le relată şi celorlalţi presupunerea sa şi toţi îi dădură dreptate.

— Foarte suspect ! medită Dan cu voce tare. Ce-a căutat beţivul la muzeu ? Aşa, nitam-nisam ! Aici e cheia misterului ! O să vedeţi ! El e făptaşul ! Si-gur !

— Cum să n-ai dreptate ? îi răspunse ironic Maria. Nu ţi-a scăpat nici unul : pe fiecare l-ai făcut hoţ. Pînă la urmă, unul din ei va fi dovedit şi tu te vei mîndri cu nemaipomenita ta perspicacitate. Mai adineauri ai declanşat un atac împotriva cititorilor care bănuind la rînd toate personajele cărţii...

— Ei şi ! Eu nu-s un cititor ? Şi nu simţiţi că mi-am asumat un anumit rol ? Eu trebuie să fiu omul simplu pe care îl impresionează fiecare fapt în parte, omul de bunăcredinţă cu resurse de gîndire limitate, care spune ce-i trece prin cap, poate eu o fac mai hazliu, pentru a nu lăsa nici o întrebare, nici o posibilitate, nici o enigmă necercetate... Ştii tu doar ! Spiritele fine, ca tine sau ca alţii, pot să ignoreze, din dispreţ, ca neinteresante, ca prea banale, unele căi, unele întrebări şi poate tocmai pe acolo sau poate de acolo se strecoară adevărul. De aceea mă bag mereu. Ca să ascultaţi opiniile mediocre ale omului simplu... Acordaţi-mi rolul acesta... Dacă nu, mi-l iau singur... sau mi-l menţin...

— Ce teorii faci tu acolo ? îl ridiculiză Tic. Nici măcar n-am terminat... deşi nu mai am mult. Asta e tot ce am putut să aflu despre persoanele care au fost aseară în muzeu... Acum despre tăti... despre director... Chestia cu telefoanele e adevărată. Între cele două telefoane a intrat în muzeu. Cam cinci minute, cam atîta a stat. Din păcate, paznicul nu l-a urmărit tot timpul. L-a văzut salutînd-o pe cucoana cu joben, apoi l-a văzut ducîndu-se spre omul în gri. Ăsta nu era împreună cu ceilalţi vizitatori. Stătea singur în preajma vitrinei.

— Eşti sigur că s-a dus spre omul în gri ? întrebă Ioana.

— Asta n-o mai ştiu. Aşa i s-a părut paznicului. Poate că s-a dus spre centrul potcoavei, să vadă dacă mai e cineva înăuntru.

— Prin urmare, nu ştim ce-a făcut directorul înăuntru... zise Dan. Păcat !... Şi n-ai aflat nimic despre vreo ascunzătoare ?

— Nu ! răspunse Tic. Am strecurat însă o întrebare în chestionar : ce se întîmplă cu obiectele cînd muzeul e închis ? „Ce să se întîmple ? a răspuns paznicul rîzînd. Stau toate la locul lor, așa cum stau noaptea și joia"... Știți ? Joia, muzeul e de obicei închis.

— Atunci e limpede ! triumfă Ioana. Nu se află nici o ascunzătoare în muzeu. V-am spus !

— Nu te grăbi ! o temperă Dan. Nu uita că atunci cînd a răspuns, paznicul rîdea... Rîsul ăsta e enigmatic...

Remarca lui stîrni — și asta era destinația ei — rîsete.

— Mi se pare că ți-ai luat rolul de bufon, îi declară Maria, singura care nu participase la hazul celorlalți. Mie mi se pare foarte gravă situația, tocmai pentru că se limpezește. Toate încercările noastre de a ne opune ideii furtului și de a o transforma într-o dispariție enigmatică se dovedesc cam inutile. Voi mai aveți vreun dubiu ?

Dan răspunse zgomotos. Ceilalți, Ioana și Tic, își plecară capul. Erau impresionați de felul cum vorbise Maria și de subînțelesul vorbelor ei. Ceea ce li se păruse pînă atunci o combinație de joacă și de adevăr, balansîndu-se cînd într-o parte, cînd în alta, devenea o realitate crudă.

— Statuetele n-au fost depozitate într-o ascunzătoare secretă, recapitulă Maria. Directorul nu le-a luat cu el. La ora nouă fără un sfert le-a văzut Tic ; la ora nouă fără șapte minute, sau la ora nouă fără opt minute le-a văzut directorul, altminteri ar fi dat alarma ; *iar la ora nouă fără trei minute nu mai erau în vitrină !* Ultimul om care le-a văzut a fost de bună seamă directorul... Ei bine...

— Asta nu putem ști ! îi întrerupse Ioana pledoaria. Poate că le-a mai văzut, după director, altcineva...

Dan parcă o pîndea. Imediat se repezi asupra ei :

— Formidabil ! Ăsta model de logică ! Tu ce crezi ? Ăla care le-a furat a lucrat cu ochii închiși ?

Ioana se fîstici. Știa că voise să spună altceva, altă idee o îmbiase, dar intervenția ironică a lui Dan și zîmbetele furișe ale celorlalți — mai ales acestea — îi încîlciră gîndurile. Își mușcă buzele de ciudă. Oare ce voise să spună ? Ceva ca un fulger îi luminase capul pentru o clipă. Și totuși, Dan era principalul vinovat.

— Mai bine ţi-ai ţine tu gura închisă, se răzbună ea într-un mod lamentabil.

Maria făcu din nou pace :

— Ei bine ! continuă ea. Ce s-a întîmplat în muzeu între ora nouă fără şapte minute şi ora nouă fără trei minute ? Care persoană anume, din cele cinci, a furat tanagralele ?

— Şi cînd te gîndeşti, adăugă Dan cu tonul său semi-ironic, că nu mai putem folosi metoda eliminării. Nici măcar nu-i mai putem grada pe suspecţi... cu excepţia scheletului. El are gradul de maior sau de colonel.

— Poate că ar fi bine să ne gîndim la felul cum stăteau în sală, cînd i-a văzut paznicul ultima dată... spuse Ioana, îndreptîndu-şi privirile spre Tic. După ce-a ieşit directorul...

Ciufuliciul avea răspunsul pregătit :

— Paznicul s-a uitat în sală, dar pesemne că din locul unde se afla el nu se vedea toată sala. Pe omul în gri nu l-a zărit. Nici pe artistă. Ceilalţi priveau nişte tablouri pe peretele din stînga.

— De unde se poate deduce că omul în gri şi artista, spuse Maria. priveau ceva pe peretele din dreapta.

— Nu ştii, Ticuşor, întrebă Dan, de astă dată serios, cam la ce distanţă erau unii de alţii ?

— N-am putut să aflu. Dar nu erau în grup. Nu priveau toţi acelaşi tablou. Aoleu ! Am uitat să vă spun... În partea dinspre ieşire, şi pe un perete şi pe altul, s-au agăţat nişte tablouri noi. Paznicul se lăuda că sînt foarte preţioase. Nişte donaţii. Nu ştiu de la cine...

— Iată un amănunt important ! reflectă Maria.

— De ce ? întrebă Dan. De ce ? Pentru că vrei tu ?

— Nu, Dan ! Pentru cei care vizitează mai des un muzeu, cred că lucrurile noi prezintă o atracţie deosebită. În orice caz, îi atrag mai mult decît cele cunoscute.

— Doamne, ce aforism ! se încăpăţînă Dan. Manualele de fizică folosesc la însuşirea fizicii. Cam aşa ar veni... Sau... O casă nouă nu e veche ; veniţi s-o vedeţi !

— Exact ! spuse Ioana, dar fără să-i ia apărarea. Veniţi să le vedeţi ! Eu înţeleg ce vrea să spună Maria şi-i dau dreptate. Vizitatorii se uită mai pe îndelete la obiectele noi... Şi nu uita, scumpul meu văr, că ele sînt agăţate lîngă uşă...

— Eu ți-am spus că joc rolul omului simplu, scumpa mea verișoară. Și dacă ar fi agățate în centru ?

— Foarte simplu ! răspunse Maria. Vizitatorii, uitîndu-se la ele, aveau și vitrina în raza vederii. Fără voia lor. Pe cînd așa... Cred că acum înțelegi.

— Înțeleg, recunoscu Dan cu toată sinceritatea. Preocupați să se uite la tablouri, nu mai aveau posibilitatea să vadă ce se petrece în spatele lor, adică la vitrină... Prin urmare...

— Prin urmare, sublinie Maria, absolut toți sînt suspecți. Oricare din ei putea să profite de atenția celorlalți, adică de neatenția lor. E același lucru. Și dacă, așa cum spunea Tic, în zece secunde tanagralele puteau fi luate din vitrină, atunci... atunci,. cu sau fără complici, furtul s-a comis.

— Fiuuuu ! fluieră Tic. Dar cum dracu' s-au putut scoate din vitrină ? Și-a făcut cineva cheie, sau a găsit vitrina descuiată ? Am ajuns iarăși la întrebarea asta...

— Cu alte cuvinte, vrei să întrebi dacă furtul a fost spontan sau premeditat ? insinuă Maria.

Ciufuliciul nu se gîndise la aceasta. Reflecția lui punea însă în discuție una din problemele capitale ale enigmei.

— Spontan sau premeditat ? repetă Ioana cu emoție neprefăcută în voce. Dacă vitrina era descuiată, oricare din cei cinci putea să ia tanagralele... dacă-i considerăm pe toți cinci suspecți.

— Iar dacă furtul a fost premeditat, unul singur este în afara cauzei, sugeră Maria.

— Cine ? se interesă Dan imediat.

— Scheletul ! Maiorul ! răspunse Ioana în locul Mariei. Numai el n-a mai vizitat muzeul. Numai el nu putea să ia tiparul cheii. Toți ceilalți aveau această posibilitate.

— Mai ales artista, mai ales tînărul cu cicatrice, spuse Maria, care au venit cîteva zile la rînd în muzeu... Ia să ne gîndim puțin ! Oare putea să rămînă vitrina descuiată ? Înainte de reparații ? Înainte să plece directorul la București ? Mie mi se pare imposibil ! Poate că directorul a venit special ca să vadă, înainte de plecare, dacă obiectele sînt în siguranță. Și n-ar fi uitat el să controleze tocmai vitrina. Și chiar dacă n-a intrat special pentru asta în muzeu, eu nu cred că nu s-ar fi uitat, măcar pentru o

clipă, la vitrină... Eu sînt aproape sigură că fapta a fost premeditată. Sare în ochi.

— În cazul acesta, se tîngui Dan, îmi ștergi un suspect de pe listă. Tocmai cînd voiam să-l înalț în grad ! L-aș fi făcut general... suspect.

— Logic, cam așa stau lucrurile, îi dădu Maria dreptate. Dacă nu-l ștergem de pe listă, cel puțin îl lăsăm la coadă...

— Cumplită degradare...

— Eu sînt de acord cu tine, Maria, spuse Ioana. Faptele și logica îl arată cel mai puțin suspect. Dar mai e ceva. Dacă s-a lucrat în complicitate ? În cazul acesta ce facem ? Nu apare cu atît mai ciudată prezența lui la muzeu ? Am auzit și eu de el. Tot orașul îl cunoaște. La școală sau în familii, cînd se ceartă un copil, zău că se spune așa : „Vrei să ajungi ca Scarlat ?“ Ce căuta el în muzeu ? Așa, ca să vadă tablourile ?

— Poate că era treaz... sugeră Dan. Tu parcă l-ai văzut, Ticușorule. Cum ți se părea ?

— Acum îmi închipui că era beat. Atunci m-a înspăimîntat pentru că arăta ca un schelet și era galben de parcă îl dezgropaseră din mormînt. Îmi amintesc însă că se clătina...

— Dacă s-o fi obișnuit așa, spuse Dan. Eu cred c-o să se clatine și în mormînt... Și s-ar putea să ajungem și noi acolo...

— Nu ești chiar așa de departe...

— Dacă mă condamnați la moarte prin inaniție... Știți voi cît e ceasul ? Și s-ar putea să mai murim și de altceva. De rușine.

Trecuse ora prînzului. Aproape că o luară la goană. Nu de foame le era lor. La altceva se gîndeau. Adică la altcineva. Nici unul nu se grăbi să intre pe poartă. Bunica însă îi zări, și culmea ! le făcu semn cu mîna să vină mai repede.

— S-a întîmplat o minune... șopti Ioana.

Cînd se apropiară de ea, o văzură veselă. Încruntătura ei era prefăcută. Zîmbetul abia și-l ascundea.

„Tortura prin speranță“, șopti Dan în sinea lui.

— Spălați-vă pe mîini și duceți-vă mai repede în chioșc, îi îmboldi ea. Astăzi luăm prînzul acolo.

— Zău că s-a întîmplat o minune ! repetă Ioana.

Chioşcul nu era gol. Înăuntru îi aşteptau, veseli ca nişte clovni, Lucia şi Ionel...

— Dar aşezaţi-vă odată ! se încruntă bunica. Se răceşte supa. Şi nu vă mai uitaţi aşa !

Bunica se uita însă cu cea mai duioasă privire din lume spre o anumită fiinţă. Acolo era minunea. Lucia o cucerise.

CAPITOLUL V

1

Bunica nu scăpă prilejul să strecoare, în timpul mesei, cîteva complimente Luciei. Mai ales că toți ceilalți, inclusiv Ionel, dădeau semne de nerăbdare : se grăbeau să-și termine porțiile, loveau tacîmurile, vărsau din cînd în cînd cîte un strop de supă sau de sos pe fața de masă albă ca laptele, se foiau de parcă fiecare se așezase pe un loc străin. Numai Lucia, calmă și meticuloasă ca întotdeauna, demonstra un rafinament și o politețe care umezeau ochii bunicii, atît de iscoditori și de încruntați de obicei.

Masa se termină cu un compot făcut din tot felul de poame cu o nemaipomenită artă culinară. Și cum era și ultimul fel, și cum nu mai era mult pînă la clipa cînd vor rămîne singuri, compotul avu un succes extraordinar. Uriașa cratiță se goli atît de repede, de parcă n-ar fi fost niciodată plină.

În sfîrșit, tinerii rămaseră singuri. Întrebările dintr-o tabără și din alta curgeau șiroaie. Pînă ce Lucia își duse mîinile la urechi și începu să țipe :

— Nu mai înțeleg nimic ! Mă ucideți ! Pentru Dumnezeu, hai să procedăm metodic ! Poftim ! Întrebați-ne ! În două minute terminați cu noi...

— Ceilalți de ce n-au venit ? se repezi Tic cu prima întrebare.

— Stai, Ticușor, încercă Dan s-o imite pe Lucia. Să procedăm metodic. De unde ați știut că avem nevoie de ajutorul vostru ?

— De la voi, răspunse Ionel. Voi ne-ați chemat...

Ioana, Tic, Maria, Dan se uitau unii la alții ca la niște suspecți. Cine luase inițiativa ?

— Prin telepatie ? întrebă Dan.

— Nu cred, zîmbi Lucia. Pentru că nu v-aţi gîndit la noi.

— Dac-ai şti de cîte ori m-am gîndit...

— Lasă, Dan. Nu te mai scuza. De aceea am venit. Pentru că nu v-aţi gîndit la noi. Şi atunci (Lucia îşi schimbă tonul) ne-am gîndit noi la voi. Şi ne-am zis : dacă v-aţi fi plictisit, v-aţi fi întors acasă. Nu sînteţi voi oamenii care să accepte plictiseala. Dar nici nu ne-aţi scris, nici nu ne-aţi chemat telefonic sau telegrafic, şi atunci iar ne-am zis : ceva, ceva s-a întîmplat acolo, dacă nici nu vin, nici nu ne cheamă. Au dibuit ceva, sînt abia la început, dar sînt atît de preocupaţi, încît au uitat să ne cheme. Pînă se trezesc ei, hai să le facem o vizită.

— Dar Victor şi Ursu ? întrebă Tic.

— Victor şi Ursu sînt prinşi pînă peste cap în nişte treburi, spuse Ionel. Nu zic că n-ar fi venit şi ei încoace, dac-ar fi fost ceva foarte grav. Dar, precum ştiţi, lucrurile grave se anunţă prin telegrame... Aşa că am hotărît, de comun acord, să venim deocamdată numai noi... Dacă ne acceptaţi, bineînţeles.

— Vai de mine ! se îmbujoră Ioana. Avem spaţiu berechet... Şi n-am văzut-o pe bunica atît de veselă de nu ştiu cînd...

— Mare noroc să ai o asemenea bunică ! o gratulă la rîndul ei Lucia. Eu, din păcate, n-am.

— Mare noroc să ai şi o asemenea Lucie, mormăi Dan cu voce destul de înceată, ca să fie auzit numai de Tic.

Ciufuliciul lansă, fără să-şi dea seama, o insultă generală :

— Ce noroc ar fi să avem un Victor ! Of !

— E chiar atît de grav ? întrebă Ionel. Atunci de ce ne ţineţi pe jeratic ? Noi.. în plus nu mai avem nimic... Banalităţi.

— E grav ! se declanşă Maria. Nu mai pot suporta ! Pînă acum m-am ţinut tare... Tare, e un fel de-a vorbi. Am jucat un rol care nu era al meu... Şi Dan pretinde că ar juca un rol... Eu însă l-am jucat cu adevărat. Am vrut să fiu alta decît ceea ce sînt... adică n-am vrut... M-am gîndit că sînt nevoită... Poate că mă şi alint acum în faţa voastră... De ce să nu recunosc că mi-a plăcut şi că de multe ori nici nu simţeam că sînt în pielea altcuiva...

— Brrrr ! o întrerupse Dan. Eu am impresia că acum încerci tu să joci nişte roluri...

— Taci ! se răsti Maria. Deşi... poate că ai dreptate. Îmi plesneşte capul, Lucia. M-au ucis atîtea întrebări şi atîta necesitate de logică.

— Află că pe noi nu ne-au ucis, o anunţă Tic. Şi ne-au chinuit poate mai mult decît pe tine. Adică tu crezi că noi sîntem nişte cifre şi tu eşti creierul electronic care trebuie să manevreze cifrele. Tot ziceai tu ceva despre rol...

— Nesuferitule ! se înfurie Maria. Tocmai cînd eram să spun că singurul care a făcut ceva...

— De ce nu mi-ai spus înainte ? se înduioşă Tic. Sînt şi eu furios.. Puteam să mă reped asupra altcuiva.

Degetul lui Tic arăta spre Dan. Acesta însă era cu gîndurile în altă parte.

— N-are nici un rost să ne mai lamentăm. Aflaţi de la mine, se adresă el celor noi veniţi, că aţi căzut într-un moment... nici nu ştiu cum să-l calific ? Aţi picat la ţanc !

— Să ne fie de bine, îi mulţumi Ionel, dar eu tot nu înţeleg ce se întîmplă. Parc-aţi interpreta o farsă. Decît să vă pierdeţi bunătate de timp, spuneţi-ne de la început : idioţilor ! Şi daţi-i drumul cu rîsul !

— Ei ! Ne faceţi părtaşi la enigmele voastre ? îi îmboldi la rîndul ei Lucia.

Ce urmă după acest schimb de cuvinte, e greu de redat. Pînă ce Lucia a pus ordine în relatări a trecut multă vreme. Fiecare se repezea cu o întrebare sau cu un amănunt. Mai apoi rolurile se inversară. Rapoartele se dădeau foarte ordonat şi disciplinat, iar întrebările Luciei şi ale lui Ionel erau atît de dese şi de diverse, încît cu greu se putea răspunde. Şi mereu răsăreau fapte, şi mereu se lansau supoziţii, şi mereu apăreau întrebări. Pînă cînd, la un moment dat, unii îşi dădură seama că nu mai au ce să spună, iar alţii că nu mai au ce să întrebe. Cu alte cuvinte, ceea ce în limbajul cireşarilor se numea deocamdată „Enigma tanagralelor" devenise preocuparea tuturor celor şase tineri adunaţi în chioşc. Noii veniţi ştiau toate amănuntele, ştiau toate frămîntările prin care trecuseră ceilalţi. Ba ştiau şi rolul fiecăruia în încercarea desperată de a se clarifica misterul. Ceea ce, ca să fim sinceri, îi crease lui Tic nişte satisfacţii grozave, însă ascunse.

Şi ca întotdeauna după o mare răbufnire, urmă o perioadă lungă de linişte şi de meditaţie. Se însăilau gîn-

duri, se năşteau idei îndrăzneţe, numeroasele firişoare subţiri începeau să se încolăcească pe o axă logică.

Cireşarii erau din nou în miezul unei neaşteptate şi uimitoare aventuri. Aceasta era convingerea tuturor.

2

— Toată speranţa noastră e în voi, rupse Dan tăcerea. Toată speranţa noastră... şi liniştea mea. Am impresia că o parte din grijile mele vor trece asupra voastră. Tic se strîmbă la el :

— Tu n-ai spus pînă acum decît neghiobii... Ce nevoie ai de linişte ?

— La urma urmei, se încăpăţînă Dan, n-am făcut altceva decît să te salvez pe tine şi pe ceilalţi. Unul din noi tot ar fi fost obligat să vînture aiureli.

Maria ignora disputa incipientă dintre cei doi cireşari. Ea se uita cînd la Lucia, cînd la Ionel, şi privirile ei cereau un răspuns neîntîrziat. Acelaşi lucru se petrecea şi cu Ioana. Lucia încremenise. Faţa ei era ca o mască. Nici o tresărire nu-i altera imobilitatea. Ionel, în schimb, tremura ca un vrăbioi iarna. Mereu era pe cale să deschidă gura, dar mereu se oprea în ultimul moment. Cînd se hotărî, în sfîrşit, vălmăşagul de gînduri care-i cutreierau capul se topi ca un nor. Cîteva clipe rămase cu gura deschisă, fără să articuleze un cuvînt.

— Da... spuse el după un mare efort. Unul din cei cinci e autorul. Sau poate unul din cei patru... dacă pornim de la premiza că furtul a fost premeditat. Nu ştiu de ce, eu am impresia că în afacerea asta e implicată o singură persoană... S-a lucrat repede, sigur, fără ezitări... Scheletul n-ar fi fost capabil, n-ar fi avut cînd să gîndească un asemenea plan, o acţiune atît de temerară. Eu aş reduce grupul de suspecţi la patru.

— Eu... spuse Lucia cu o voce care arăta că încă meditează, eu l-aş mări, mai degrabă, la şase... Dacă sînteţi de acord că directorul trebuie exclus din orice combinaţie.

Auzindu-i primele vorbe, toți își închipuiră că Lucia se gîndește la director ca la un eventual suspect. Negarea acestei posibilități avu efectul unei lovituri de teatru.

— Aha ! se învioră Dan. Te gîndești la eroul lui Wells, sau la ăsta mai recent din „Vaillant", la Jacques Flash. Poate că a ajuns și pe-aici omul invizibil.

— Nu ! îl reteză Lucia. Mă gîndesc că nu avem voie să omitem nici o posibilitate. Fără să ajungem la absurd, bineînțeles, cum ar fi cazul cu directorul.

— Stai puțin ! o rugă Dan. Fac eu o socoteală în capul meu și, știți bine, obișnuiesc să gîndesc în tăcere și cu voce tare. Deci : personajul cel mai inocent e directorul. Spun asta, ca să nu-și închipuie cineva că nu vrem să atragem atenția și asupra lui. Gata ! Am terminat. Poți să continui, Lucia.

Cea vizată își continuă raționamentul, fără să se tulbure cîtuși de puțin :

— Numai dacă mărim la maximum cercul suspecților putem să eliminăm, să preîntîmpinăm orice eventuală surpriză.

— În cazul acesta, spuse Tic, nemulțumit că nu dibuie gîndul Luciei, cel mai bun lucru ar fi să suspectăm pe toți oamenii din oraș, pe excursioniști (sînt o grămadă), pe saltimbanci, adică și pe toți cei de la bîlci. Unul din ei tot trebuie să fi dat lovitura.

Diversiunea lui Tic nu avu nici un efect asupra Luciei. Rămînea în continuare impasibilă.

— Mai este un posibil suspect, la care nu v-ați gîndit. În afară de voi, n-a mai pătruns nimeni în muzeu, între nouă fără șapte minute și nouă fără trei minute ?

— Absolut nimeni ! răspunse Tic, culegînd și aprobarea celorlalți. Nici o muscă.

— Dar tocmai tu, Ticușorule, ai dovedit contrariul în informațiile pe care le-ai dat. Cel de-al șaselea suspect nu e o plăsmuire a imaginației mele. Tu ni l-ai făcut cadou. N-ai spus tu că după ce directorul, la ora nouă fără patru minute, a vorbit cu paznicul (mi s-a părut că-l cheamă Ilie), acesta din urmă a intrat în muzeu, după ce mai întîi a descuiat ușa ?

— Aaaaa ! se auziră mai multe exclamații de surpriză.

Imediat însă veni și replica dată în numele tuturor de Maria :

— Știm că a intrat în muzeu, Lucia. Dar a intrat ca să ne dea pe noi afară... Probabil în urma indicațiilor directorului. El nici n-a ajuns pînă la vitrină, acolo unde se aflau statuetele.

— Asta-i problema ! apăsă Lucia cuvintele. A ajuns pînă la vitrină sau nu ?

— E absurd ! interveni brusc Ionel. Chiar dac-a ajuns pînă la vitrină, nu putea s-o vadă altfel decît goală. Așa cum au văzut-o Ioana, Maria, bunica și Dan. Mai mult. Faptul că n-a dat alarma înseamnă că n-a ajuns pînă acolo.

— Sigur că da ! întări Ioana. Noi am văzut vitrina goală. Dacă și el o vedea la fel, în urma noastră, nu era obligat să dea alarma ?

— Da ! Da ! se încăpățînă Lucia. Cînd a văzut vitrina ? După ce-ați trecut voi prin fața ei, sau înainte de asta ? Sau mai bine răspundeți : cine dintre voi l-a văzut intrînd pe ușa muzeului ? Sau măcar amintiți-vă de unde venea, din ce direcție, în momentul cînd v-a cerut să ieșiți !

Dan, Ioana și Maria schimbară priviri interogative. Nici unul nu-și amintea să-l fi văzut pe paznic în momenul cînd intra pe ușă, nici unul nu-și amintea să-l fi văzut din ce direcție venea în clipa cînd i-a acostat. Se pomeniseră cu el, în spate, pe neașteptate. Parcă ieșise din pămînt.

— Dacă mai întîi a trecut pe lîngă voi, continuă Lucia, a ajuns în aripa cealaltă, îndemnat de un motiv oarecare : să vadă dacă mai este lume, să inspecteze vitrina și abia apoi s-a întors ca să vă anunțe că muzeul se închide ?

— Fac o obiecție ! se repezi Ionel. După spusele lui Tic, de la intrarea pazniculuí în muzeu, adică după ce a descuiat ușa, și pînă la ieșirea voastră, s-au scurs în total două minute, să zicem două și jumătate, sau chiar trei. Avea el răgazul să golească vitrina ? Adică să treacă tiptil pe lîngă voi, să sesizeze o situație favorabilă de acțiune, în aripa cealaltă, să scoată statuetele, să le ascundă, sau să le împacheteze, și apoi să se întoarcă la voi ?

— Cînd ai cheia la tine, orice încuietoare e un fleac, zise Tic cam iritat. V-am mai spus doar. Și ce vă uitați la mine ? Duceți-vă cu cheia în mînă, să descuiați bufetul din hol și să luați de acolo cinci pahare aranjate

frumos, cu spații goale între ele. Nu știu de ce voi vă imaginați, gîndindu-vă la vitrină, o casă de fier ? Încercați să faceți experiența pe care v-am propus-o. Eu, dacă-mi dați cheia, fac să dispară cele cinci pahare în cinci secunde. Asta, chestia asta cu timpul nu e o problemă. Totul e să ai cheia.

— Te înțeleg, Tic, îi spuse Ionel. Dar, recunoaște și tu, trebuia să-l servească un concurs de împrejurări foarte favorabil. Să treacă pe lîngă voi neobservat, să nu-l vadă nici ceilalți din aripa dreaptă. Oricît ar fi premeditat el furtul, putea să se bizuie pe un asemenea concurs de împrejurări ?

Argumentele lui Ionel erau foarte convingătoare. Le acceptaseră toți prin tăcere... Adică aproape toți. Pentru că Lucia zîmbea atît de ironic !

— Tu, Ionel, nu faci decît să întărești presupunerile mele, îi replică Lucia. Concursul de împrejurări pe care l-ai etalat tu îi era necesar pentru... finalizare... mai bine zis pentru confirmarea furtului, nu pentru comiterea lui. Pentru că, dragii mei, el era singurul om care nu risca nimic. Chiar dacă l-ați fi văzut trecînd pe lîngă voi, chiar dacă l-ar fi văzut cineva umblînd la vitrină, chiar dac-ar fi fost văzut cînd scotea și ascundea statuetele ! Cui i-ar fi trecut prin cap că în fața lor se comite un furt ? Ce-ar fi gîndit oricine ? Paznicul muzeului își îndeplinește îndatoririle ! Nevăzut însă de nimeni, nici trecînd în aripa dreaptă, nici umblînd la vitrină, nici revenind în aripa stîngă, ceea ce putea fi considerat de oricine o îndatorire se transforma în cea mai abilă și mai premeditată lovitură. Iar alibiul lui era inatacabil. Asta e situația !

— Extraordinar ! se minună Ioana, exprimînd cum nu se putea mai bine starea tuturor.

— Iată, în sfîrșit, suspectul numărul unu ! spuse Dan în rolul pe care îl cunoaștem atît de bine. Ăsta nu mai are nevoie să împartă cu nimeni locul întîi.

— E o simplă presupunere, se retrase modestă Lucia. M-am gîndit că n-ar fi bine să pierdem din vedere și această posibilitate. Prin urmare, lista suspecților se mărește... Sau, mai bine zis, mi se pare că se încheie.

— Chiar paznicul muzeului ? se întrebă cu voce tare Maria. Numai la el nu m-aș fi gîndit. Deși el era cel mai în măsură să-și procure cheia, să pîndească momentul

cel mai favorabil pentru punerea în aplicare a planului său, pentru a face să planeze bănuiala furtului nu asupra lui, pentru că alibiul lui e într-adevăr inatacabil, ci asupra altor cinci persoane.

— Asupra altor nouă persoane, adăugă Ionel. Pentru că voi vă scoateți din cauză. Alții însă nu v-ar fi scos atît de lesne.

— Stați să ne mai gîndim puțin asupra alibiului, spuse Dan, reluîndu-și rolul său de om simplu. De ce să nu cadă vina pe el ? Putea fi acuzat că a luat statuetele după închiderea muzeului !

— Cum după închiderea muzeului ? sări Tic. Păi n-a dus imediat cheile la director ?

— Și nu sînt doi oameni în permanență de pază acolo ? interveni și Ioana. L-ar fi văzut moș Costache, dacă intra după închiderea muzeului.

— Ne batem cu morile de vînt, spuse Lucia. La orice cercetări — și el, închipuindu-ni-l făptaș, știa lucrul acesta — se afla imediat că tanagralele au dispărut între ora nouă fără șapte minute și ora nouă fără trei minute. Pentru că la ora nouă fără opt minute directorul le-a văzut, iar la ora nouă fără trei minute, voi nu le-ați mai văzut. El, cu alibiul lui, era imediat scos din cauză. Voi... tu, Maria, și tu, Ioana, și bunica îi barați drumul spre lista suspecților.

— Este ! acceptă Dan. Ai păşit cu dreptul, Lucia. Într-un timp foarte scurt...

— Nu te grăbi, Dan ! Eu n-am făcut altceva decît să închei lista suspecților, v-am mai spus.

— Stai ! sări Tic. Mai este un fapt. De ce, după ce-a vorbit cu directorul, a mai intrat în muzeu ?

— Ca să vă dea pe voi afară ! îi ripostă Dan.

— Ba nu ! se împotrivi ciufuliciul. Ca să-și pună planul în aplicare. Putea foarte bine să se ducă la celălalt paznic, la moș Costache, sau numai să strige la el, că nu era mare distanță, să-i spună acestuia să închidă muzeul.

— E și acesta un raționament, spuse Lucia. Dar eu din clipa asta mă opun la orice gradații și mai ales la orice ochelari... de cal. Dacă nē uităm într-o singură direcție, putem să ajungem la un eșec cumplit. Paznicul e un suspect ca oricare altul. Dacă nu ne intră asta în cap... Ia gîndiți-vă puțin ! Ce-a căutat în fiecare zi la

muzeu tînărul acela cu cicatrice ? Şi mereu în faţa vitrinei, cum spunea celălalt paznic pe care l-a descusut Tic.

— Nu eu l-am descusut, se apără Tic. Adică l-am descusut prin intermediul unui... unui elev de-al meu.

— N-are a face, continuă Lucia. Ce-a căutat o săptămînă în şir acolo ? S-ar putea ca nici să nu fie din acest oraş. Un simplu vizitator. Moş Costache nu-l cunoaşte. Şi e paznic la muzeu de douăzeci de ani. Adică de cel puţin douăzeci de ani locuieşte în acest oraş. Ce-a căutat acolo ?. Poate că s-a gîndit tot timpul cum să pună mîna pe tanagrale. Şi la momentul oportun, adică găsind momentul cel mai prielnic, a acţionat, după ce în prealabil şi-a confecţionat sculele necesare... De ce să nu fie mai suspect decît paznicul, sau cel puţin la fel ca acesta ?

— Mai că aş înclina să-l trec din nou primul pe lista suspecţilor, spuse Dan convins pe deplin, în rolul pe care şi-l asumase, de noile argumente ale Luciei.

— Şi artista ? izbucni Maria. Ea ce cusur are ? Să zicem că prima dată a venit ca tot omul să viziteze muzeul. A doua oară, ca să revadă un obiect, sau poate mai multe, care i-au plăcut în mod deosebit. Dar a treia oară pentru ce-a venit ?

— Te pui tu cu artistele ! rîse Ionel. Poate că nu-s ca toţi oamenii. Cine ştie ce gînduri li se pot aprinde în cap, cu totul pe neaşteptate, cine ştie ce sentimente le pot scurma... ?

— Tocmai dé-aceea, îl întrerupse Maria. Cine ştie ce gînduri, cine ştie ce sentimente... au încolţit-o. Eu nu zic că n-ar fi putut să viziteze muzeul de trei ori... Unii privesc mai pe îndelete un obiect. Dar chiar de trei ori la rînd, o seară după alta... mi se pare cel puţin suspect...

— Moş Costache spunea că tot prin preajma vitrinei îşi găsea de lucru, îi sări Tic în ajutor.

— Vedeţi ? întări Lucia. Maria are dreptate. Atîtea argumente logice şi psihologice se pot aduce în sprijinul ipotezei ei !

Dan se uita cu oarecare bănuială la Lucia.

— Eu am impresia, scumpa mea, că tu vrei să-l treci pe fiecare suspect, pe rînd, în capul listei, şi făcînd asta, îmi nenoroceşti rolul. Nu-mi mai laşi nici o posibilitate de acţiune, nu-mi dai prilejul să uit acel amănunt, lucru atît de posibil omului simplu pe care-l interpretez, sau acel personaj care ar oferi brusc, eclatant şi uluitor

cheia pentru descifrarea enigmei. Ce surpriză mai poți să-mi aduci ?... Și cînd te gîndești că mie îmi trecea prin cap, în momentele cînd îmi închipuiam că voi deveni autor de romane polițiste, să scriu o carte în care numele făptașului, ca urmare a unei demonstrații logice foarte riguroase, să apară abia pe ultima pagină, el fiind existent în roman ca personaj, dar nimeni să nu se gîndească pînă la ultima pagină la el. Bineînțeles, ultima pagină trebuie să aibă cinci rînduri. Și îmi mai trece prin cap să dau cititorilor cheia cu care se dezleagă întreaga enigmă chiar în ultimul rînd al cărții, ea fiind însă existentă în multe din paginile cărții... Tu ai pornit un asemenea atac, încît, folosindu-mă de datele pe care le oferă aventura noastră, n-aș putea în nici un caz să scriu o asemenea carte.

Oare Dan avea dreptate ?

3

— Ești prea pretențios, Dan, i se adresă Lucia. Surpriza nu trebuie să se bazeze pe inducerea în eroare a cititorului... Nu mă întrerupe ! Știu ce vrei să spui. Că ești hotărît, în cartea ta imaginară, să nu abandonezi nici o clipă logica faptelor. Pe undeva, însă, tot vei strecura niște amănunte de natură să deruteze, cu multă abilitate, raționamentul cititorului.

— Nu ! se opuse Dan. Mă gîndesc că orice fapt poate fi privit din mai multe unghiuri. Și mai cred, e opinia mea personală, că un adevăr, un adevăr adevărat, poate fi urmărit, fără greșeală, în procesul lui, adică în retrospectivă, prin două raționamente opuse, însă perfect valabile. Cu această metodă aș scrie acea carte despre care v-am vorbit. Bineînțeles, e un vis al meu, mai degrabă o teorie, o fantasmă...

— Hai să lăsăm fantasmele astea, propuse Ionel. Să revenim mai bine la oile noastre.

— Eu însă îmi voi păstra mai departe rolul, anunță Dan.

— Da, să revenim la problema noastră, fu și părerea Ioanei. Cum ne comportăm față de cucoana cu joben ?

— Cum să ne comportăm ? răspunse Lucia: Așa cum ne comportăm față de toți ceilalți. În privința ei, cred că Dan are dreptate. Ea este poate singura persoană care putea să scoată, fără să atragă atenția nimănui, statuetele din muzeu. Dacă sîntem de acord că încăpeau în pălărie, și se pare că ați ajuns la această concluzie. Dacă e făptașă sau o simplă complice... aceasta ne-o va spune viitorul.

— Și artista ? se interesă Maria. Oare a fost o simplă figurantă ?

— Figurantă a fost, în orice caz, la începutul carierei sale, încercă Dan să înveselească asistența. Pe deasupra, a mai jucat și rolul unei hoațe, pe scenă, așa că nu ar fi chiar atît de străină într-un astfel de rol, în viață...

— Și omul în gri ? întrebă Ioana, amintindu-și cu cîtă ardoare susținuse culpabilitatea lui, nu cu mult timp înainte.

— Aici nu mai e nimic de adăugat, zise Ionel. L-ați sucit pe toate fețele. E foarte misterios și dacă ne gîndim că e necunoscut în oraș... Pornesc tot de la faptul că paznicul nu-și amintește de el... Un om cu înfățișarea lui nu putea să nu atragă atenția, chiar dac-ar fi numai de o săptămînă-două în oraș... Ce căuta el acolo ? Și-apoi la iarmaroc... Nu s-a interesat de statuia aceea... ?

— Discobolul lui Fradaburidi ! îl ajută Tic.

— Tocmai. Vă repet. Mi se pare foarte misterios. Să nu uităm că a mai fost o dată la muzeu...

Se crezu dator și Tic să intervină cu o părere :

— Și să nu uităm că poartă niște ochelari cu ramele groase de un deget, cu niște lentile prin care nu i se văd ochii... și cu o barbă, și cu niște mustăți care pot să nu fie adevărate. Și ține aproape întotdeauna batista la gură... Așa !

— Și cu scheletul ce facem ? întrebă Ionel.

— Sau îl facem complice cu cineva, sau îl scoatem de pe lista suspecților, spuse Dan, jumătate în glumă, jumătate în serios.

Tăcu subit. Îi venise un gînd în minte și voia, mai înainte de a și-l dezvălui, să-l limpezească.

— Faptul că e bețiv nu-l absolvă, se înflăcără Ionel. Beția a devenit, poate, pentru el o stare firească. Sînt cazuri de bețivi care au făcut isprăvi de geniu. Excepții,

bineînțeles. Dar de ce să nu fie și bețivul nostru o excepție ? S-a întîlnit și el cu un moment extraordinar. Și a acționat cu atîta siguranță și inteligență, cum alții poate n-ar fi fost capabili.

— Moș Costache, adăugă Tic, spunea că în tinerețea lui, maiorul, pe atunci nu știu ce grad avea, putea să vorbească latinește. Amănuntul ăsta am uitat să vi-l spun. Cred că e singurul pe care l-am uitat, se scuză ciufuliciul.

— Cu atît mai mult ! reveni Ionel. Nu putem în nici un caz să-l ștergem de pe lista suspecților, cum ai spus tu, Dan, chiar dacă singurul motiv ar fi acela că în momentul dispariției tanagralelor era în muzeu. Dar, după cum vezi, se adaugă și alte argumente... de ordin logic și psihologic.

Dan se trezi din meditația lui îndelungată :

— Știi ce. Ticușorule ! Parcă spuneai că mai era cineva în muzeu, dar că a plecat înainte ca tu să fi fost dat afară ?

— Aaaa ! își aminti ciufuliciul. Atletul ! Și ce vrei tu să insinuezi ?

— Pentru că plecînd înainte, răspunse Dan, vrem-nu vrem, îl scoatem din cauză... Atunci de ce să nu-l punem în legătură cu scheletul ? El a organizat ceva pe-acolo, prin muzeu, iar scheletul a acționat. Adică au lucrat în complicitate. Mie mi se pare foarte plauzibilă și ipoteza asta...

— Nu mă opun din principiu la ea, spuse Maria. Dar ca să nu ne irosim eforturile în vînt, trebuie să precizăm cîteva lucruri. Și cel mai important este : dacă atletul și scheletul se cunosc. Adică dacă au organizat împreună acțiunea... Nu-mi închipui că ajungi pînă acolo, încît să le sincronizezi gîndurile și acțiunile de la distanță, spontan, separat unul de altul, fără o întîlnire prealabilă... Măcar o dată să se fi văzut, sau să se fi cunoscut foarte bine dinainte. Într-o afacere gravă ca aceasta, nimeni nu se dă pe mîna unui necunoscut...

— Uiți că scheletul e un bețiv ? perseveră Dan. Cu unul de teapa aceasta poți să faci oricînd un tîrg. În jumătate de oră. Atletul a deschis vitrina, adică a descuiat-o și a plecat, pentru a ieși din cauză. Celălalt, într-un moment prielnic, a scos tanagralele din vitrină și a plecat și el...

— Devenind prin aceasta unul din suspecți, îl întrerupse Lucia. Adică s-a înscris cu forța pe lista suspecților.

— Parcă el știa lucrul acesta... spuse Dan. Ce știa el ? Bețiv cum e, a devenit un simplu instrument.

Toți acceptară că ideea lui Dan are o doză de logică. Ioana veni prima cu întrebarea :

— Atunci putea să devină instrumentul oricui. Nu numai al atletului. Un fel de pradă azvîrlită fără nici o milă.

— Cam așa, începu Dan să traducă. Eu îți deschid vitrina și mă car. Am niște treburi importante. Tu iei statuetele, cînd îți dai seama că nu te vede nimeni. Dacă te prinde (asta autorul combinației o spune în gînd), treaba ta. Nu te-am văzut, nu te-am cunoscut. Dacă nu te prinde (tot în gînd), ne întîlnim la ora cutare, în locul cutare (asta cu voce tare). Bravo, nenișorule ! (Apoi tot în gînd.) Cît să-i dau ? Un pol ? Cincizeci ? O sută ? (Apoi cu voce tare.) Ține, nenișorule ! Să-ți cumperi cîteva sticle cu rachiu. E prea mult pentru hîrburile astea mutilate. Ai văzut doar și dumneata cum arată ! Niște jucării puțintel mai vechi... Pe urmă, adio ! Nu te-am văzut, nu te-am cunoscut. Dacă tipul respectiv umbla deghizat, ia spuneți-mi ! Cum o să se apere bețivul ? Poate să țipe oricît, poate să spună oricui că a fost un simplu instrument. Eu cred că nici n-ar ști ce să spună. S-ar bîlbîi și gata ! O să-i curgă vorbele în neștire. N-o să poată să scoată nimeni nimic de la el. Și cine-ar putea să-i dea crezare ? O să-și mai amintească el ceva ? Nici nu se putea un personaj mai ideal, în stare să devină oricînd instrumentul cuiva. Conștient... sau mai degrabă, sau în primul rînd, inconștient. Să căutăm, prin urmare, pe cel care l-a folosit. De aceea mă gîndesc să-l introducem pe lista suspecților și pe atletul lui Tic. Dixi !

Ciufuliciul nu numai că nu era de acord cu Dan. Vorbăria acestuia, teoriile, ideile lui care loveau în ultimă instanță în cunoștința lui simpatică de la bîlci, îl iritau nevoie mare.

— Ești un caraghios ! îi spuse el oratorului, în lipsă de orice argument logic. Atunci de ce să nu ne gîndim și la borțos ? Și la Ursu... Și la Hanibal ?... Ești un caraghios, și Ioana are dreptate. Asta-i !

Abia după ce termină de vorbit, Tic își dădu seama că-i spusese Ioanei pentru prima dată pe nume. Și ca

în urma unei înțelegeri tacite, a unui pact nevăzut, semnat atunci, interveni și ea :

— Și eu sînt de părerea lui Tic. Și v-am mai spus asta. Numai că el, exagerînd, a demonstrat la ce implicații absurde poate duce teoria lui Dan.

— Am impresia că nu pe mine vreți să mă convingeți. Parc-ați fi în slujba unui autor care vrea să adoarmă, la un moment dat, vigilența cititorilor... Treaba voastră ! Numai să-mi răspundeți la întrebarea asta : ce căuta atletul la muzeu ? După cîte mi-am dat seama, el are ce are cu bîlciul. Și cu toate astea, a renunțat la bîlci și a venit la muzeu...

— Și noi n-am făcut la fel ? îi răspunse Maria.

— Nouă... parcă ne-a întocmit altcineva programul, insinuă Dan. Dacă era după noi, am fi preferat bîlciul. Nu-i așa, Tic ?

— Nu ! Nu-i așa ! Nu ne-am fi dus la bîlci, chiar dacă n-am fi avut program de muzeu. Da !

— Tocmai tu spui asta ? Te credeam mai...

— Nu mă interesează cum mă credeai tu ! Pentru că ești un uituc. Nu-ți mai aduci aminte că ieri a plouat ? Ai uitat vijelia ! Aha ! Sigur că da ! Dac-ai stat tot timpul cu capul înfofolit... Ieri seară n-a fost bîlci... Așa, ca să știi... M-am uitat pe geam de cîteva ori. Nu era nici o lumină aprinsă. Cred că era un glod pînă la genunchi....

— Mă retrag... și-mi retrag intenția de insultă. spuse Dan, ridicînd mîinile în sus. Într-adevăr ! Cred că aseară bîlciul a fost închis... Pentru renovare... Nu-i așa, Ticușorule ?

Ciufuliciul se îmbună :

— Bine... Prin urmare, atletul a venit la muzeu, pentru că nu avea ce face...

— Sau pentru că avea o treabă specială, sugeră Ioana.

— De aceea a plecat înainte de a se închide muzeul ? întrebă Tic. Dac-ar fi rămas în preajma clădirii, l-aș fi zărit, sau poate m-ar fi zărit el... Și cred c-am fi schimbat cîteva vorbe, așa cum ne-am obișnuit. A plecat așa cum au plecat și alții înaintea lui.

— Mi se pare că evadăm, că ieșim din subiect, zise Ionel.

— Ba nu ! se amestecă Lucia în vorbă. Nu facem altceva decît să dăm o undă de claritate faptelor și personajelor. Dar ca să concentrăm discuția, înainte de a trece

la acțiune, eu zic să ne gîndim și la schelet ca la un suspect : complice sau autor. S-a făcut atîta risipă de argumente, și de interpretări, și de presupuneri, că n-a ajuns cu nimic mai prejos decît celelalte personaje... În ceea ce privește atletul... Cred că aici ne lipsește un amănunt. (Lucia se uită la Tic.) Încă nu știm dac-a mai fost sau nu la muzeu. E foarte greu de imaginat că, fără să mai fi fost acolo, chiar de la primul lui contact cu muzeul, să găsească imediat mijlocul de a deschide vitrina, sau dacă a găsit-o deschisă, să-și ocheaască imediat un complice sigur printre cele cinci persoane, care să-i urmeze întocmai indicațiile. Să nu uităm că nici scheletul n-a mai fost pînă ieri la muzeu. Spun asta, gîndindu-mă că am putea să-l considerăm pe schelet inițiatorul furtului, fără ca prin asta să-l scoatem din rolul care i se potrivește, teoretic, cel mai bine, și anume acela de instrument. În clipa cînd vom ști (Lucia se uită din nou în direcția în care stătea Tic) dacă atletul a mai vizitat muzeul, atunci vom lua în considerație și posibilitatea unei colaborări dintre el și schelet, sau dintre el și oricare alt personaj care se afla acolo.

— Aflu eu... și chiar foarte repede, se angajă imediat Tic.

— Pînă atunci, continuă Lucia, să ne îndreptăm atenția spre cele șase persoane pe care le-am trecut în revistă. Dacă directorul, care a văzut ultimul statuetele, n-a dat alarma... Nu ! Nu ! Vreau să plec de la faptul aproape sigur că directorul a văzut ultimul statuetele, ca să fixăm ora furtului...

Lucia nu mai avu vreme să-și termine fraza. Ioana, amintindu-și parcă un anumit lucru, sări în sus și făcu un gest de tăcere cu mîinile :

— Acum știu ! Mi s-a limpezit gîndul. M-a mai fulgerat o dată, dar ei nu m-au lăsat. S-au repezit asupra mea, m-am intimidat și l-am pierdut pe drum. Da, da ! Eu zic să nu plecăm de la faptul că ultimul om care a văzut statuetele a fost directorul ! Vă rog, ascultați-mă ! Iar vreți să-mi spuneți că, bineînțeles, hoțul n-a putut să opereze cu ochii închiși. Nu ! Nu-i vorba despre asta. Oare nu putem să aflăm pe adevăratul făptaș, adică pe autorul furtului... nu putem să-l aflăm mult mai repede și mai ușor, dacă știm persoana care a văzut ultima dată

statuetele ? Poate că după director le-a mai văzut cineva... Şi apoi altcineva... Ei bine, cine-a fost ultimul ?

— Ultimul a fost cel care le-a scos ! accentuă Dan.

— Foarte bine ! acceptă Ioana. Dar înaintea lui nu le-a văzut altcineva ? Între ora nouă fără opt minute şi ora nouă fără trei minute ? Cei care le-au văzut în acest interval nu ies automat din cauză ? Şi, prin eliminare, nu ajungem astfel la o listă de suspecţi mult mai restrînsă ? Poate chiar de-a dreptul la făptaş ?

Lucia, de obicei atît de calmă şi de închisă, se înviorase ca un copil. Ideea Ioanei o cucerise cu totul.

— Bravo ! spuse ea. Ideea ta e grozavă ! Ba nu ! E extraordinar de utilă ! E exact ceea ce ne trebuia în clipa de faţă... Cine a văzut ultima dată statuetele ? Aşa vom ajunge să eliminăm rînd pe rînd suspecţii, apropiindu-ne tot mai mult de făptaş.

— Chiar atît de uşor nu va fi, îşi destăinui Maria gîndurile. Pentru că nu toate persoanele de acolo au stat cu ceasul în mînă, pentru a vedea ora la care s-au uitat ultima dată la vitrină. Dacă n-ar fi această durată de timp foarte redusă în care s-a comis furtul, aceste cinci minute... ehei ! Cît de simplu ne-am descurca aplicînd această idee. Din păcate...

Maria rostise un adevăr greu de atacat. Entuziasmul Luciei scăzu. Se vedea aceasta pe faţa ei. În locul bucuriei nestăpînite de adineauri, chipul ei împrăştia un aer de gravitate, de concentrare, de meditaţie.

— Da, da ! încuviinţă Lucia. Ceea ce ni se părea acum cîteva clipe foarte simplu şi uşor se complică rău de tot. Maria are dreptate. Cine va şti ora precisă, minutul, fracţiunea de minut la care s-a uitat la vitrină ? Da ! Durata asta scurtă, de cinci minute e un blestem. Şi chiar dacă, din întîmplare, despărţindu-se de vitrină, s-au uitat la ceas şi îşi amintesc ora la care s-au uitat şi o aflăm, de unde vom şti noi că mergeau bine ceasurile lor ? Nu şi le-au potrivit toţi după ora exactă... Foarte complicat !

— Poate că unii au mania să se uite la ceas şi să-şi memoreze ora cînd au văzut sau cînd n-au văzut ceva, spuse Dan mai mult în glumă.

— Unii... unul, îl luă Lucia în serios. Dar ceilalţi ? Trebuie să aflăm ora asta blestemată, slujindu-ne poate de alte detalii. Cum erau grupaţi în muzeu ? Ce anume obiecte priveau ? Poate că unii discutau între ei, comen-

tau ceva... Se pot confrunta spusele lor şi astfel ies din cauză... Bineînţeles, dacă ideea unei complicităţi ni se pare absurdă. Pentru că, de obicei, aşa se fabrică alibiurile. Două persoane pot spune că la ora cutare, ora crimei, au fost împreună în locul cutare. Gata ! Se strecoară în afara cazului... Cît mai multe amănunte cu privire la mişcarea şi la relaţiile dintre cele cinci personaje în acele blestemate cinci minute trebuie să aflăm. Pentru ca, adunînd datele, să ne formăm o părere generală, comună, asupra situaţiei şi să aplicăm eficient metoda eliminării. Nu ?

Nu mai era nevoie de alte îndemnuri. Fiecare era în muzeu şi încerca să se plaseze în pielea unuia din cele cinci personaje, pentru a-i veni mai uşor să se descurce cu întrebările atunci cînd se va afla, aievea, în faţa lui. Da, da. Tinerii se gîndeau la acţiune, mai ales că ştiau încotro, cum şi cu ce scop urmau să-şi înceapă acţiunea. Vremea întrebărilor trecuse. Aşa credeau ei, sau aşa sperau. În orice caz, simţeau că vehiculul care le depozita întrebările se apropia de capul liniei. De fapt, făcea o simplă escală. Dar asta n-are nici o importanţă.

Mai rămînea o problemă : repartizarea sarcinilor, cum îi plăcea Luciei s-o numească. O problemă deloc uşoară pentru că intrau în joc atîtea gusturi şi temperamente. Înainte de a se trece concret la repartizare, începuseră să se aprindă conflictele. (E drept, deocamdată în priviri.) Lucia procedă însă cu atîta iscusinţă, sau mai bine zis cu un asemenea simţ al realităţii, că se auziră doar cîteva bubuituri, şi acestea surde, nu izbucni, aşa cum se speriase ea, o furtună, o vijelie. Autorul moral al celor cîteva bubuituri era, bineînţeles, Tic. Fusese cuprins de o asemenea frenezie cînd auzise cuvintele : „acţiune", „investigaţii", „urgenţă", „orientare", că la fiecare întrebare se repezea, cu o sinceritate incontestabilă, cerînd să i se încredinţeze neapărat lui sarcina respectivă. Se domoli (însă nu în întregime), cînd i se atrase atenţia că prin comportarea lui îşi subestimează prietenii. O anumită răceală faţă de Lucia (autoarea remarcii) rămase în sufletul cîrnului simpatic şi neastîmpărat.

— Nu uita, i se adresă Lucia, că tu trebuie să afli şi dacă atletul a mai vizitat muzeul.

— Pot să mă duc să-l întreb acum, direct, ripostă el. Ce, e mare lucru ?

Imediat interveni Ionel, cu un gînd care-l păştea de mai mult timp şi pe care vorbele lui Tic i-l amintiseră :

— Mai e ceva ! Ca în toate întîmplările noastre, trebuie să păstrăm cel mai strict secret. Nimeni nu trebuie să afle, nimeni nu trebuie să bănuiască măcar intenţiile şi acţiunea noastră. Să ne prefacem preocupaţi de altceva. Aici, fiecare îşi poate da frîu liber fanteziei. Să aplicăm cu grijă metoda noastră, a cireşarilor : prudenţă şi curaj! Să nu ne pomenim, din pricina unei neghiobii, ridicoli în ochii oamenilor.

— În cel mai rău caz, îl linişti Dan, ne alegem cu un exerciţiu de logică. Cine ştie la ce ne va folosi cîndva acest lucru ! Vorbesc tot cu glasul personajului pe care-l interpretez. Iar mă gîndesc la cartea mea imaginară. Trebuie să-i dau şi această posibilitate cititorului. Să-şi închipuie că tot ce se întîmplă e un simplu exerciţiu de logică. Că nu va ieşi nimic rău pînă la urmă. Totul a fost o farsă. Detectivul sau detectivii au ajuns ridicoli, iar autorul un farsor. Să ne închipuim că noi am fi eroii cărţii. Oare nu ne paşte ridicolul ?

— Of ! Ce rău îmi pare că n-ai scris cartea asta ! se jelui Tic. M-aş fi depărtat la zece metri de tine şi ţi-aş fi aruncat-o exact în creştetul capului. De aproape nu te-ar fi durut...

Dan îi întinse mîna lui Tic în semn că-i acceptă gluma. Şi astfel pericolul unei certe sau al unei simple digresiuni se îndepărtă. Iar Lucia izbuti — cu nu ştim cîte minute mai devreme, pentru că nu ştim cît ar fi durat evadarea de la subiect — să amintească încă o dată sarcinile fiecăruia.

Tic urma să se ocupe de omul în gri ; Maria de artistă ; Ionel de schelet ; Ioana de cucoana cu joben ; Dan de omul cu cicatrice. Lucia rămînea permanent de gardă, pentru a primi rapoarte şi pentru a repartiza, dacă era cazul, noi sarcini, pe baza rapoartelor primite. Sediul cartierului general al cireşarilor era chioşcul din mijlocul grădinii.

Cel mai fericit dintre toţi era Tic. Descoperise o lacună în planul de repartizare al sarcinilor, dar îşi propuse să tacă mîlc. Ca şi cum i-ar fi simţit gîndul, Ionel întrebă :

— Şi Ilie, paznicul chel şi fioros ?

— Rămînerea sau scoaterea lui de pe lista suspecţilor, îi răspunse Lucia, ţin într-o măsură hotărîtoare de ceea ce vom afla de la ceilalţi. Şi apoi, pe el ştim unde să-l găsim, ştim de unde şi cum să-l luăm. Cel puţin aşa cred eu.

Ciufuliciul se întristă. Dar cînd îl văzu pe Dan holbînd ochii spre cer şi ridicînd din umeri ca un neajutorat de soartă, se învioră iarăşi. Cum îl va descoperi Dan pe omul cu cicatrice, unde îl va descoperi, cînd nimeni nu-i cunoştea identitatea ? Tocmai Dan rămăsese să ia legătura cu cel mai enigmatic personaj.

Tic îi făcu un semn de complicitate cu ochiul. Dan îl înţelese. Aşa că nimeni nu porni nehotărît la marele examen.

CAPITOLUL VI

1

Ioana se gudură aproape un sfert de oră pe lîngă bunică-sa, risipind ca niciodată complimente, manifestînd ca niciodată bunăvoință, arătînd ca niciodată docilitate. Bătrîna era sigură că nepoata sa, pe care de altfel o iubea cu dragoste neţărmurită, observase simpatia şi căldura cu care o primise pe Lucia, şi urmărea prin purtarea sa nouă s-o recucerească. De aceea rezistă atîta timp la asalturile ei sentimentale. Convingerea ei se întări şi mai mult cînd Ioana aduse vorba despre pian.

— Ştii ce rău îmi pare, bunicuţo, că am renunţat la pian ? Îmi pare atît de rău că nu te-am ascultat atunci...

Cum să nu-şi amintească bunica ! Cît o bătuse la cap şi pe ea şi pe mama ei, care-i luase apărarea ! Numai că acel „atunci“ era atît de îndepărtat ! Şapte sau opt ani trecuseră. Opt ani ! Era pe vremea cînd se construia clădirea teatrului. Cum să nu-şi amintească ! Profesoara de pian stătea chiar vizavi de teatru. De cîte ori n-o dusese şi n-o adusese pe Ioana de acolo ! Nu-i spusese ea : „Învaţă, fetiţo ! Învaţă pianul ! Cine ştie ! Mîine-poimîine, vei da şi tu un concert. Poate chiar în sala asta care se construieşte acum.“ Ioana, nu ! Încăpăţînată ca întotdeauna, nu voia să facă un lucru la care era silită.

— Am ştiut eu şi ţi-am spus atunci, îi răspunse bunica, ţi-am spus că odată şi odată o să-ţi pară rău şi o să-ţi smulgi părul din cap pentru că nu m-ai ascultat... Şi atunci aveai păr frumos ; toată lumea de pe stradă se oprea ca să te admire. Dar parcă mai frumos îl ai acum...

— Ştii, bunicuţo... Ca să nu mi-l smulg mai tîrziu... Nu spuneai matale ? „Mai bine mai tîrziu decît niciodată“. M-am gîndit că nu-i trecută vremea ca să învăţ pianul...

Cum să-ţi spun ?... Parc-aş fi neisprăvită... Prietenele mele, Maria şi Lucia, ştiu să cînte la pian... Iar eu...

— În sfîrşit, acum înţeleg... Va să zică asta era ? Ei, vezi ! De cîte ori ţi-am spus cît de important este pentru un copil să ştie să-şi aleagă prietenii ! Vezi cum te-au molipsit ? Ei, da ! Prietenii din acestea mai înţeleg şi eu. Să ştii că ai multe de învăţat de la Lucia... şi de la cealaltă, nu zic nu. Poţi s-o opreşti... poţi să le opreşti aici pînă la începerea anului şcolar... Să vezi cît de mult o să te iubească pe urmă bunica...

Ioana ar fi vrut să-i întrerupă sfaturile, dar îi era teamă că prin aceasta i-ar pierde bunăvoinţa. O lăsă să vorbească şi la prima pauză se şi repezi :

— Ştii, bunicuţo ! M-a cuprins o asemenea ambiţie, că aş începe chiar de astăzi să iau lecţii. Nu că mîine m-aş răzgîndi...

Ioana tăcu. Nu era rău, gîndi ea să strecoare şi o mică ameninţare. Bătrîna crezu că sesizează un pericol şi o îmboldi imediat :

— Chiar azi să te duci la profesoară. Chiar acum. Vorbeşte cu ea ! Nu eşti la vîrsta cînd îţi mai trebuie dădacă. Du-te şi vorbeşte singură ! Te cunosc eu. Dacă-ţi dai cuvîntul o dată, nu ţi-l mai retragi... Îţi mai aminteşti unde stă ?... Iar în privinţa costului, asta nu te interesează pe tine...

Ultimele cuvinte abia le auzi Ioana. Era la poartă. Ştia că va trebui să se ocupe de nesuferitul acela de pian, dar marea aventură la care participa merita acest sacrificiu. Avea uşă deschisă la profesoara de pian ; putea să discute orice cu dînsa ; şi profesoara de pian era o femeie cam excentrică ; purta pălării ciudate şi una din ele avea forma unui joben ; şi această pălărie fusese zărită ieri seara, între orele nouă fără opt minute şi nouă fără trei minute, în muzeul oraşului.

Ioana era o fată norocoasă. O găsi acasă pe profesoara de pian. Era singură, nu avea pe nimeni în vizită, nu avea nici un elev la oră. Îşi terminase chiar şi somnul de după-masă, care neîmplinit o irita foarte tare.

Nu se poate şti dacă profesoara era sau nu era în criză de elevi. Fapt este că o primi fără nici o rezervă, măcar de circumstanţă, pe Ioana în rîndurile viitorilor solişti. Îi vorbi cu mare căldură despre muzică, despre marele rol al interpreţilor, fără de care muzica n-ar

exista, şi o întrebă pe noua ei elevă dacă doreşte să înceapă imediat lecţiile. Fata se înfricoşă. Parcă plana un pericol în aer. Figura ei era însă copleşită de interes şi admiraţie cînd dădu răspunsul :

— Începem de azi... dar aş vrea atît de mult să-mi mai vorbiţi despre muzică ! Aş dori să faceţi din prima noastră oră, o oră de... o oră de... Nici nu ştiu cum să mă exprim...

Atinsă cu atîta duioşie în coardele sensibile, profesoara satisfăcu dorinţa elevei şi începu să-i vorbească încet şi emoţionat despre splendoarea şi rolul muzicii în univers. Ioana asculta fascinată, plimbîndu-şi fără întrerupere ochii de la un capăt la altul al camerei. Cerceta toate ungherele, lumina cu privirile ei cele mai întunecate colţuri, deschidea şi răscolea prin dulapuri, prin valize, prin sertare, chiar şi prin nişte cutii nevinovate de fondante. Ca să nu mai vorbim de bibelouri. Toate îndurară privirea iscoditoare, nemiloasă, a viitoarei pianiste. Un singur gest şi ar fi sărit direct în braţele ei, pentru a-şi dovedi autenticitatea sau structura lor placidă, fără enigme, atît de dure şi de pătrunzătoare erau privirile ei. Mai toate bibelourile — destul de puţine de altfel — erau de porţelan şi reprezentau mai ales animale. Cîini, urşi, maimuţe, un hipopotam, un cal nărăvaş şi o veveriţă cu coada spartă la vîrf. (Avea ochi buni eleva !). Pe pereţii camerei erau agăţate cîteva tablouri : o natură moartă, un peisaj înfăţişînd un plop îndoit de furtună, capul unui copil cîrlionţat şi reproducerea unui car cu boi de Grigorescu (perioada albă).

Concluzia Ioanei era clară : profesoara nu era pasionată numai de muzică. Artă plastică nu era ultima dintre preocupările sale. Bibelouri, tablouri, ţesături în culori destul de fine, covoraşe de preţ, mobile vechi, sculptate cu artă... Dar ultimele trei categorii nu făceau parte din arta plastică, recunoscu ea. În acelaşi timp însă încercă să se convingă că nu are de-a face cu o persoană obişnuită. Toată atmosfera din camera aceea i se părea plină de mister. Pînă şi glasul profesoarei, catifelat, nuanţat, pînă şi vorbele ei care aduceau atîtea elogii artei muzicale i se păreau că izvorăsc dintr-un suflet enigmatic.

— Muzica. numai muzica, numai ea, draga mea, putea să creeze acest univers atît de fantastic, îşi termină profesoara pledoaria cerută, în slujba lui Euterpe.

„Univers fantastic ! gîndi Ioana. Prea e îndrăgostită de fantastic profesoara mea ! Mai bine îi ascultam conferința. Cine știe ? aș fi aflat mai multe..."

Poate de aceea Ioana începu să-și apropie pe ocolite profesoara de subiectul care o interesa. Se dovedi foarte abilă și astfel izbuti, nu după multă vreme, să ajungă cu conversația la arta plastică (profesoara vădea cunoștințe serioase), și apoi, ca un rezultat firesc, la podoabele pe care le conținea muzeul.

— Chiar aseară am fost la muzeu, îi spuse Ioana, încercînd să-și pună toată candoarea și naivitatea ei în fraza aceea banală.

„Și v-am văzut și pe dumneavoastră", era cît pe-aci să continue, dar se opri la timp.

Spaima frazei nerostite încă n-o părăsise. Ce greșeală era să facă ! I s-ar fi înfățișat dintr-o dată profesoarei drept o martoră a faptei pe care aceasta o comisese. Cine știe dacă ar mai fi părăsit vie acea locuință ? Poate că într-una din cutiile cu fondante se aflau bomboane otrăvite. I s-ar fi oferit una, ea n-ar fi putut să refuze... Sau poate i-ar fi strecurat, pe neobservate, într-un pahar cu apă, numai o picătură de... Bine că tăcuse la timp !

— Și eu am fost aseară la muzeu, îi zîmbi profesoara. Mi-a spus cineva că au sosit cîteva tablouri noi... Într-adevăr, foarte frumoase ! O nouă donație a profesorului Neștian... Nu vrei o bomboană, draga mea ?... Poate ți s-a făcut sete...

— Nu... știți... eu... se bîlbîi Ioana. Nu sînt obișnuită cu dulciurile... Iar apă nu beau decît la masă...

— Sau poate preferi alunele... ?

„În alune n-are cum să strecoare ceva", gîndi Ioana.

— Da... Îmi plac foarte mult, rosti ea cu voce tare, și rostea purul adevăr.

În clipa cînd le văzu însă pe masă, pline de sare, unele cam arse, într-un coșuleț de argint foarte îmbietor, își propuse să nu le atingă nici măcar cu mîna.

— Ai văzut și dumneata ultimele tablouri ? o întrebă profesoara. Era unul, lîngă ieșire, o pînză de Schweitzer-Cumpănă, o frumusețe... N-am putut să mă dezlipesc de ea. Dacă n-ar fi răsunat vocea paznicului... Se făcuse ora de închidere... Aș fi rămas acolo un ceas și mai bine... Dar de ce nu te servești ! Poți să le spargi în dinți ; li se rafinează gustul...

Prin cîte emoţii trecea Ioana ! Nu găsea nici o scuză şi apoi profesoara rostise o frază care-i făcuse inima cît un purice. Trebuia să ia imediat o hotărîre ! Şi o luă.

— Oare de ce e atît de nepoliticos Ili... paznicul muzeului ? Se poartă atît de urît cu vizitatorii !

— Probabil că are şi el ordine, dispoziţii... Nu poate să aştepte pe toţi vizitatorii. Mai erau şi alţii care, ca şi mine, ar mai fi rămas multă vreme în muzeu...

— Da ? ! întrebă Ioana, uimită. Mai erau şi alţii ?

— Aşa mi s-a părut... Cîteva persoane erau chiar lîngă mine. Nu ştiu cine, mi se pare o femeie, privea un portret nou şi îşi rostea părerile cu voce tare. Nu e frumos, draga mea. Dacă s-ar apuca toţi spectatorii, în timpul unui concert, sau numai cîţiva, să-şi exprime comentariile cu voce tare, unde am ajunge ?

— Era frumos portretul acela ? se grăbi Ioana să întrerupă comentariul despre comentarii.

— Foarte frumos ! Un cap superb de femeie. O candoare subtilă, rafinată în priviri, şi o duritate pe cale de a se naşte în colţul buzelor... Splendid ! Dar asta nu înseamnă neapărat că trebuie să-l elogiezi în plin muzeu. Mai era un domn lîngă ea, care privea tabloul, însă mult mai rezervat.

— Domnul acela înalt, ca un... ca un... Domnul acela cu faţa foarte osoasă ? izbuti cu chiu cu vai Ioana să găsească o expresie mai potrivită.

— Nu... Nu cred... Mi se pare că era un domn mai tînăr... Dar de ce nu te serveşti ?

— Vă mulţumesc foarte mult, sînt foarte bine prăjite, minţi Ioana. N-aţi avut şi dumneavoastră impresia că aseară s-a închis mai devreme muzeul ?

— Vai de mine ! o linişti profesoara. Nu !... Cînd am auzit vocea paznicului, m-am uitat la ceas, cu gîndul ca să-l pun la punct. N-am simţit cînd a trecut timpul în faţa acelui splendid tablou. Şi îl priveam de zece minute încheiate... Nu, draga mea. Era exact ora de închidere. Poate un minut-două mai devreme. Dar nu puteam pentru două minute să-l... să-i fac observaţii... Nu toate ceasurile merg la fel. Poate că al meu rămăsese în urmă.

— Aveţi dreptate... Doar nu era să-i cereţi paznicului să vă arate ceasul... Nici nu cred...

Ioana se opri intenționat. Profesoara căzu în cursa ei :

— Vai de mine ! Cum să fac lucrul acesta ! Și nici nu se putea. El era în fundul sălii, lîngă statuia „maternității".

— Vă mulțumesc foarte mult, vă mulțumesc din inimă, spuse Ioana, deja în picioare, cu pumnul plin de alune. Rareori am simțit clipe atît de plăcute ca astăzi, lîngă dumneavoastră. Iar vorbele, gîndurile dumneavoastră despre muzică nu le voi uita niciodată.

Profesoara o mîngîie înduioșată pe obraji și-i spuse că are un suflet de artistă.

Ioana închise ochii, fericită că aflase ce persoane se găseau lîngă profesoară la o anumită oră blestemată, că mai aflase unde era paznicul muzeului, în clipa cînd a invitat grupul bunicii să iasă afară. Nu se întorcea cu mîinile goale după prima ei incursiune. La drept vorbind, i se părea că deține niște informații extraordinare.

Oare o favorizase norocul, sau propria iscusință ?

2

Ionel descoperise strada și numărul unde locuia scheletul ; nu-i fusese prea greu. Întrebase un camionagiu în centrul orașului, pretextînd că trebuie să-i ducă o scrisoare din partea cuiva. Pornise de la premisa că un asemenea personaj nu se poate să nu fie cunoscut în oraș. Spre marea lui surprindere, locuința scheletului se găsea într-un cartier frumos, pe un bulevard la extremitatea de nord a orașului, și vilele care-l alcătuiau se înșiruiau chiar pe deal, oferind ochilor o priveliște foarte pitorească. Ionel se minună și mai mult cînd ajunse în fața locuinței maiorului. Casa era bine întreținută, cel puțin în exterior, iar grădina era plină de flori și de pomi fructiferi. Nu se aștepta la așa ceva. Poate din cauza aceasta se simți intimidat ; nu reușea să născocească un plan care să-l introducă fără risc în „găoacea" ciudatului personaj. Se plimba prin fața casei parcă în așteptarea cuiva.

Timiditatea lui se transformă în spaimă, cînd își dădu seama că era privit de la una din ferestrele casei. Ce pretext putea să mai scornească pentru a intra înăuntru ? Celui care îl văzuse dînd tîrcoale locuinței i s-ar fi părut cel puțin nefiresc interesul său pentru schelet. Se gîndi că singurul lucru pe care poate să-l mai facă este acela de a-și continua plimbarea, de a se uita tot mai des la ceas, pentru a dovedi că într-adevăr este victima unei întîrzieri la un rendez-vous... amical... sau amoros.

Se complăcu în această situație care-l făcea ridicol în ochii unui străin, gîndindu-se că peste un sfert de oră, cel mult, va trebui să dea bir cu fugiții. Și se blestema și se înjura, de parcă s-ar fi adresat unui dușman lăsat moștenire de bunii și străbunii familiei. Își închipuia că e categorisit cel puțin imbecil, dar asta conta pentru el cel mai puțin în momentul acela. Groaza lui era că nu va duce nici o informație la cartierul general al cireșarilor. Și probabil că va fi singurul cu care se va întîmpla acest lucru.

Tocmai situația aceasta de victimă îl salvă pe Ionel. Arătați-mi omul care să nu încerce din tot sufletul să-și consoleze semenul batjocorit și rănit mișelește cu arma perfidă a rendez-vous-ului ! Mai ales cînd omul acela este un bărbat cam trecut de a doua tinerețe, cu înclinații spre vîrsta albă, începînd să se obișnuiască deja cu retrăirea amintirilor pline de întîlniri, la care el a fost întotdeauna punctual, iar ea sosea cu întîrzieri astronomice, „pentru că oamenii cei mai leneși din lume sînt croitoresele", „pentru că manichiuristele și coafezele au o încetineală de cîrtițe", „pentru că ora de pian s-a prelungit, fir-ar să fie de maimuță îmbătrînită !", „pentru că a așteptat o oră și jumătate la locul unde s-au întîlnit data trecută și abia apoi s-a gîndit că întîlnirea s-a fixat la locul dintîi, deși ea e convinsă că nu greșește" (ce plăcută va fi după această explicație întîlnirea, nu mai e cazul să spunem).

Acest candidat la postul de moșneag părăsise fereastra ; venise la gard, ca să-l vadă mai bine pe nefericitul tînăr cu care se asemănase cîndva și care-i răscolea amintirile.

Ionel nu mai putea suporta. Se mai uită o dată la ceas ; voia să-și joace pînă la capăt rolul de neghiob ; apoi din simplă curiozitate (dar cît curaj i-a trebuit pentru aceasta !)

privi o fracțiune de secundă spre personajul care în mod sigur rîdea de el (părerea lui Ionel). Și deodată auzi o voce cam scorojită :

— Nu mai vine !... Gata !... Dar ți-aș da un sfat. Data viitoare să întîrzii dumneata, ca să-ți iei revanșa. Atunci o să te aștepte ea cel puțin o jumătate de ceas. Ascultă-mă, fiindcă-ți vreau binele. Dacă nu le mai cunosc eu...

Din fericire, Ionel acceptă jocul. Răspunse cu o voce în care mînia nu era deloc prefăcută :

— Așa voi face. O voi lăsa să aștepte, nu o jumătate de ceas, ci o oră întreagă.

— Nu, nu, nu ! îl povățui moșneagul. O oră întreagă nu ! N-o mai prinzi a doua oară. Are și femeia răbdarea ei. Jumătate de oră își va aminti și ea că a întîrziat fără motive, va înțelege ce înseamnă să aștepți, își va face remușcări și își va propune să nu mai întîrzie niciodată. N-ai nici o grijă, că n-o să se țină de promisiune, chiar dacă și-o face ei și nu unui străin. După o jumătate de oră, însă va începe să se enerveze. O să-și aducă aminte că, de fapt, ea n-a întîrziat, sau că n-a avut nici o vină, pentru că matale te-ai grăbit să fixezi ora ; ea ar fi vrut, dacă ai mai fi întrebat-o o dată, să fixeze întîlnirea cu o oră mai tîrziu. Dar așa-s bărbații ! va spune ea în continuare. Nu cer niciodată părerea femeilor. Ce ? Milișor n-a pățit-o cu băiatul ăla. I-a promis că vor merge împreună la schi, o lună întreagă a încîntat-o cu promisiunea asta, înaintea vacanței, și cînd a sosit momentul plecării, hop ! și-a rupt un picior. Desigur că a făcut-o dinadins, ca să plece ea singură și el să rămînă cu Suzica. Pe urmă își va aminti că nota pe care i-a dat-o profesorul de franceză, cînd n-a deschis gura nici măcar pentru un „oui", e din cauza dumitale, că tot din cauza dumitale și-a agățat cu o lună înainte ciorapul, cînd căuta lingura de sarmale, că tot de aceea s-a lovit la ochi cu trei ani în urmă, cînd dumneata locuiai în alt oraș. „Pentru că dacă n-ar fi fost el..." Adio cu întîlnirea viitoare... Sau o să treacă exact la ora fixată, cu cel mai aprig dușman al dumitale la braț, și-i va spune cu voce tare și veselă ca să n-o confunzi cu altcineva : „Nu-i așa că o să mă ierți, puișorule, că am venit cu un sfert de oră mai devreme ?" Așa zic eu ! Data viitoare să n-o lași să aștepte decît o

jumătate de oră. Nici un minut mai mult. Și să vezi pe urmă...

Lui Ionel îi revenise buna dispoziție. Moșnegelul, pe care-l urîse atît de crunt cu puțin timp înainte, îi devenise foarte simpatic și pofta lui de vorbă îi dădea curaj. Poate că pînă la urmă tot va izbuti să afle ceva de la el. Nu știa însă cum să apropie discuția de subiectul care-l interesa. Mai mult ca să spună și el ceva, începu cu o banalitate :

— Aveți o grădină foarte frumoasă. Și casa e parcă mai deosebită decît cele din jur. Se simte de la o poștă mîna gospodarului.

— Mai întîi îmi pare bine că ți-a trecut supărarea, îi răspunse moșnegelul. Se vede și după fața dumitale. Și, nu știu de ce, am impresia că o să-mi asculți sfaturile. Dacă ți-au făcut atît de repede bine, numai auzindu-le, apoi să vezi ce bine or să-ți facă, dacă le vei asculta... Dar vorbele dumitale prea multă bucurie nu-mi aduc. Aș putea spune că din contră. Lasă, nu te speria... Dumneata n-ai de unde să știi... Ehei ! Dacă ai cunoaște povestea casei pe care o vezi, n-ai mai aduce niciodată vorba despre ea, oriunde te-ai afla. Grădina e frumoasă, pentru că o îngrijesc eu și soața mea. Casa, pe dinafară, arată cum arată, tot din pricina asta. De... Stăm și noi în ea. N-o să ne facem de rîsul lumii. Avem și două cămăruțe care n-ar alunga oamenii văzîndu-le. Ba chiar i-ar îmbia să rămînă înăuntru. Și cu asta, gata ! Mai departe e paragină și pustiu. Și jale, de parcă în fiecare zi ar muri cineva aici... Of ! Of ! În toată hardughia asta pe care o vezi găsești un pat, o masă, două scaune și un dulap. Și nu știu cît timp or mai rămîne și ăstea. Și dac-ai ști matale ce-a fost înăuntru ! Muzeu se putea face din casa asta, atîtea minunății avea Și s-au dus toate, toate, toate pe rachiu. Un sfert de veac s-a vîndut, fără contenire, din casa asta. Un sfert de veac, înțelegi matale ? O viață de om ! Și parcă nu se mai termina. Mereu, mereu ! Pînă a sosit ziua cînd n-a mai avut ce să vîndă. Ziua asta a fost acum două săptămîni. A vrut el să dea și lucrurile despre care ți-am vorbit, dar ne-am rugat noi de clienți să nu le ia, să spună că nu-i interesează. Pînă la urmă tot o să treacă unu' peste rugămintea noastră și atunci mă întreb și eu : Unde o să doarmă ? Și de două săptămîni, de cînd nu mai are ce să vîndă, umblă ca un bezmetic. Intră prin cîrciumi, golește

paharele oamenilor de la masă și spune întruna poezii. Din Virgiliu, și din Horațiu, și din Ovidiu... Vai de capu! nostru ! Și poate că nu e vina lui... El a vrut să facă latina... Auzi dumneata ? În clasa a opta de liceu vorbea latinește cu profesorul, mai bine decît el. Toată lumea se minuna. Dar ei, nu ! Să-l facă ofițer, pentru că e înalt și chipeș, ajunge sigur general... A ajuns pînă la gradul de maior, și asta cu proptele, cu intervenții în fiecare lună... Cică făcea niște orgii de se cutremurau orașele. Nu-i păsa de nimeni și de nimic. Pînă a prădat casieria garnizoanei, ca să-și plătească datoriile la un chef. Că el făcea ce făcea, dar dator nu rămînea la nimeni și nici n-a rămas. Atunci, gata ! N-au mai putut să-l scape. Tot regimentul știa. L-au dat afară. Și-a ajuns ce-a ajuns. Ca să vezi și matale ce e viața...

Povestirea îl cutremurase pe Ionel. Îi trebui multă vreme ca să scape de starea de spaimă în care-l cufundase vorbele moșneagului și să-și aducă aminte pentru ce venise pe strada aceea.

— Și ziceți că acum s-a mai domolit ? întrebă el.

— Mai știm noi ce e cu el ? Toată ziua spune poezii. Și afară, și-n casă. Într-o seară l-am văzut războindu-se cu o fantomă, că nu era nimeni înăuntru. Dădea cu pumnii în ea, pe urmă a început s-o caute cu sabia, dar nu avea nimic în mînă. Pe urmă cu pistolul. Și la urmă de tot a îndreptat împotriva ei un tun. Comanda ca la armată. Că a fost ofițer de artilerie. Ca să vezi unde poate să aducă pe un om băutura. Ești tînăr, băiatul meu, și ia aminte ! Să te ferești de alcool ca de diavol. Alcoolul e mai rău decît diavolul. E blestemul lumii !

— N-o să pun o picătură în gură toată viața mea, promise Ionel cu toată sinceritatea.

— Nici chiar așa, îl opri bătrînul. Un pahar-două nu face nici un rău. Cu măsură băut nu strică sănătății. Răul e cînd îi pierzi măsura. Și e atîta viclenie în el,. că nu-ți dai seama la început ce primejdie te paște...

Înfricoșat că ar putea să audă un întreg discurs, întocmit după toate canoanele clasice, cu privire la alcool, Ionel se hotărî să-și întrerupă interlocutorul :

— Și în ultimele zile tot așa a venit acasă ?

— Alaltăieri nici nu l-am văzut, îi mărturisi moșnegelul. Aseară parcă n-a venit așa de tîrziu, ba mi s-a părut

că nici nu e beat. Bodogănea el ceva. Dar nu am înțeles bine despre ce vorbea. Că nu mai vorbea în latină. Parcă în greacă, în greaca veche. Am făcut-o și eu în clasa a opta, dar așa cum am făcut-o, așa am uitat-o. Nu știu ce căuta el prin Beoția, că vorba asta am auzit-o. Și-o fi amintit că a fost în Grecia cînd era tînăr, că o vreme a călătorit mult... Într-un an a plecat împreună cu profesorul Neștian. Erau tineri amindoi... Abia ieșise sublocotenent. Șef de promoție. Familia, de bucurie, l-a trimis în străinătate. Și-a colindat nu știu cîte țări. Eu eram mic pe-atunci. Nu-mi mai aduc aminte. Cînd m-am făcut mai mare, l-am cunoscut cum îl cunosc și astăzi... Ce nenorocire ! Ce nenorocire !

— Și spuneți că aseară vorbea în greaca veche ?

— Așa mi s-a părut. Nu se auzea deslușit. A ajuns să vorbească mai limpede cînd e beat decît atunci cînd e treaz.

— Va să zică aseară nu era beat, spuse Ionel.

— Așa mi s-a părut. A umblat prin toată casa, a răscolit peste tot, cred că și zidurile le-a ciocănit. Căuta probabil rachiu, sau știu eu ce căuta ? Că toată casa e goală. Ce-și închipuia el că o să găsească ? Numai că noi, eu și soața mea, ne-am obișnuit cu toate drăcoveniile lui. Nu ne mai mirăm de nimic. Durerea însă nu se poate șterge. Ea rămîne și ne scurmă, așa cum scurmă găinile prin ogradă gunoaiele...

— Poate că astăzi n-o să mai bea, încercă Ionel să-l consoleze, fără să facă asta cu totul gratuit. Dacă nici la prînz n-a fost beat...

— Dar cine l-a văzut la prînz ? Crezi că mănîncă vreodată la prînz acasă ? Îi lăsăm seara mîncare, dar și pe aceea numai dimineața, cînd se scoală, o mănîncă. Umblă ca-n fiecare zi după băutură. Nu după mîncare. De aceea e slab ca un schelet. Eu nu înțeleg cum de se mai ține pe picioare. Știi dumneata cît de mult s-a schimbat în ultimii ani, de cînd nu mai mănîncă ? Dacă fratele cel mai mic, care nu-l văzuse de cinci ani, nu l-a mai recunoscut ! Și doar e frate, fratele nostru ! Ani de zile am stat împreună...

Durerea care-l cuprinse pe Ionel era așa de mare, că nu mai putu să reziste. Își luă rămas bun de la moșnegel, cu vocea înecată și cu ochii plini de lacrimi.

3

Tic și Dan erau în parc, pe banca din fața muzeului. Îl expediaseră acasă, cu un pretext irefutabil, pe prichindelul care organiza exerciții de memorie cu micii vizitatori ai parcului. Dar asta nu înainte de a-l trimite la moș Costache și de a afla de la dînsul, prin cîteva întrebări meșteșugite, dacă atletul, „tînărul acela înalt, cu tricou de marinar", mai fusese și cu altă ocazie în vizită la muzeu. Răspunsul fusese negativ, așa cum dorise de altfel ciufuliciul.

Scăpați de povara pe care o constituia prezența lui Tudorel, cei doi cireșari încercau să întocmească un plan de bătaie.

— Noi sîntem cei mai oropsiți, se plînse Dan. Din cele cinci personaje, numai două n-au identitate și tocmai în sarcina noastră au căzut amîndouă ! Crezi tu că e întîmplător ?

— Nu, îi dădu Tic dreptate. Pentru că ești prieten cu mine.

— Asta cum trebuie s-o interpretez ? Ca un compliment sau ca... Aaaa ! se dumeri el. Îți faci singur complimente și pe mine mă lași cu gura căscată ! Va să zică tu crezi că Lucia mi l-a încredințat pe ăla cu cicatrice, știind c-o să lucrăm mînă în mînă...

— A vrut, n-a vrut, dar după cum vezi, așa s-a nimerit. Și tu ți-o închipui pe Lucia făcînd lucruri la care nu s-a gîndit cel puțin de cînd avea trei ani ?

— Acum, să-ți spun drept, Ticușor, nu știu ce m-aș fi făcut singur. Cu tine împreună am mai mare curaj. Simt curajul în mine, dar nu știu ce să fac cu el. Îți dau voie să-l exploatezi cum și cînd vrei.

— Curaj ! îl persiflă Tic. Mai degrabă ne trebuia de-aia... Știi tu de care !... Ești doar plin de ea. Tu o numești inteligență spontană...

— Aha ! își aminti Dan. Cîtă vrei, Ticușorule. Mă pricep de minune s-o adaptez în orice împrejurări. Numai să creezi tu împrejurările... Și fiindcă a cam sosit timpul lor, ia spune tu cum crezi că am putea măcar să identificăm cele două personaje ? Eu, ca să-ți spun părerea mea, nu mă tem atît de mult de omul în gri.

— Pentru că e în sarcina mea...

Dan nu dădu prea mare atenţie completării făcute spontan de cireşarul cel cîrn.

— Cum ne descurcăm însă cu celălalt ? Nu ştim absolut nimic despre el. Atîta că are o cicatrice... care, să-ţi spun drept, putea să fie urma unui sărut pe care i l-a dat pe furiş artista, acolo, în muzeu... Nu-ţi mai aminteşti ? Era fardată duduiţa ?

Tic rămase o clipă în cumpănă :

— La asta nu m-am gîndit. Dar nu cred. Imposibil. De ce nu erau împreună ? Nu păreau ei chiar în relaţii care să lase asemenea urme. Nu, Dan. Semnul acela roşu, mai degrabă roz, era în mod sigur o cicatrice.

— De ce ? Pentru că era roz ? Te pui tu cu rujurile astea noi... Dac-ai şti cîte nuanţe de roz, numai cîte nuanţe de roz există ! Eu însă nu mă opun. De ce să eliminăm singurul semn distinctiv, chiar dac-a fost făcut de un ruj contemporan ?

Ce să facă Tic ? Putea să-şi înghită rîsul ?

— Mai bine să ne împărţim sarcinile, propuse el, după ce trecu momentul de veselie. Să începem colinda pe străzile oraşului, că altă posibilitate de a da peste ei nu avem. Mai ales peste ăla cu cicatrice, cum îi spui tu.

— Nu ştiam că eşti un adept atît de fanatic al teoriei hazardului. Eu cunosc un caz, dragă Ticuşor, cînd doi oameni care stăteau în acelaşi bloc nu s-au văzut timp de cinci ani niciodată... Unul era bolnav, iar celălalt nu era medic... Gata ! Gata ! Am terminat cu glumele.

Tic rîse iarăşi cu poftă, dar, ca şi cum i-ar fi venit o idee mare, se potoli subit :

— Pe undeva ai şi tu dreptate. Nu ne putem lăsa pe seama întîmplării. Şi totuşi n-ar strica să cutreierăm măcar pentru puţin timp străzile cele mai populate.

— Nu cred eu, Ticuşor, că la ora asta străzile cele mai populate se află în oraş. Zău că nu fac glume ! Ştii şi tu doar... Străzile cele mai populate se află în iarmaroc.

— Nu se poate să mergem acolo fără aprobarea Luciei, spuse Tic. Nu ni s-a...

— Chiar în caz de forţă majoră ?

Tic nu se lăsă cucerit de pretextul plăcut şi plauzibil oferit de Dan. Simţul datoriei şi al disciplinei erau mai puternice.

— Nu ! Nu ! Dac-o să vedem că batem pasul pe loc în oraş... poate c-o să mergem şi acolo. Dar mai întîi... Ţie nu ţi se pare cam misterios personajul ăsta cu cicatrice ?

— Numai ăsta ? răspunse Dan. Toate mi se par ultra, supra, infra, intra, extra misterioase. Dar şi ăsta. Parcă mai mult decît toţi. În primul rînd, pentru că nu-l cunoaşte nimeni în oraş. Şi cred că eşti de părerea mea că moş Costache reprezintă în cazul nostru oraşul. Avea cumva mutră de scamator, de saltimbanc, de... Ia stai puţin ! Dacă totuşi cicatricea era urma unei deghizări ? Ştii ! E clovn la circ şi nu s-a spălat bine după matineu... Ce-ar fi să-l căutăm totuşi în bîlci ? Zău că nu glumesc...

— Ori ai tu dreptate, îi replică Tic, ori e un oarecare excursionist, ori s-a mutat de curînd în oraş. Altceva nu văd.

— Şi unde să-l căutăm mai întîi ?

— Pentru că sîntem în oraş... să începem să-l căutăm în oraş. Şi dacă nu dăm de el...

— Dac-am şti cum îl cheamă ! se tîngui Dan. Ce noroc au ceilalţi ! Se duc la adresa exactă. sună la uşă. Bună ziua. Îmi daţi voie ? Sînt cutare. Aş vrea să ştiu dacă personajul cutare e acasă. A ! Dumneavoastră sînteţi ? Ce bucurie ! Dacă sînteţi amabil, ce-aţi făcut dumneavoastră aseară, între ora nouă fără opt minute şi ora nouă fără trei minute ?... Aud ?... Aaa ! N-aţi fost în oraş ? Atunci, vă rog să scoateţi imediat tanagralele. Număr pînă la trei... Aşa, domnule ! Mulţumesc... Pe cînd noi, dragă Ticuşorule... Noi trebuie să găsim un om fără nume în furnicarul ăsta. Oare cîţi locuitori are oraşul ?

— Am o idee, spuse Tic.

— Şi eu am cîteva. Dar prea fixe şi prea vechi, ca bancul ăsta imbecil. Gata ! Gata ! Mă las de glume pînă cînd îmi dai tu dezlegarea, pentru că te ştiu mărinimos.

— Nu ştiu dac-o să obţinem vreun rezultat, dar cred că trebuie să încercăm. Cam în ce locuri au obiceiul oamenii să dea buzna ?

— La cinema, la bîlci... răspunse Dan. La magazine, cînd se distribuie peşte, la restaurante... La librării, cînd apar cărţile cireşarilor...

— Să alegem locul unde se află... unde există un reper, Dan. Sigur că da. Hai să mergem la restaurantul principal. Facem acolo prima încercare...

— In calitate de consumatori ? întrebă Dan. Dacă tu îți închipui că ne va lua vreun chelner în serios, îți faci iluzii.

— Ba trebuie să ne ia, se înverșună Tic. Și nu un singur chelner. Toți chelnerii din restaurant și din alte restaurante. Dar pînă ajungem acolo, să deschidem bine ochii pe străzi.

Cei doi cireșari aleseră dinadins străzile cele mai aglomerate. Cercetau toate chipurile pe care le întîlneau. Cu atîta insistență, că nu o dată erau pe cale să cunoască duritatea caldarîmului. Nu se uitau pe unde merg. Se uitau numai la figurile oamenilor. Cîte ciocniri, cîte înghiontiri, cîte apostrofări, cîte epitete, nu mai este cazul să amintim. Din păcate, pasiunea lor pentru fizionomii nu le furnizează nici o satisfacție. Ajunseră la restaurantul principal al orașului, cu speranțele intacte. Se așezară la o masă și comandară, cuminți, două siropuri.

Chelnerul care îi servea era bătrîn, slab și în criză de clienți. Cele două siropuri reprezentau pentru el, în acea zi, un adevărat eveniment.

Tic nu-l acostă imediat. Îi mulțumi doar, însă cu un asemenea gest și cu asemenea priviri, de parcă i s-ar fi oferit acea licoare în mijlocul Saharei, după zece zile de mers prin arșiță. Mutra de obicei servilă a chelnerului se împodobi cu un zîmbet pe care de mulți ani nu-l mai exprimase.

— Să-l mai lăsăm puțin, îi șopti Tic lui Dan, după ce chelnerul se îndepărtă. La a doua comandă pornim la atac.

Însetat. Dan sorbi paharul dintr-o înghițitură. Dar cînd îl așeză gol pe masă, figura lui mărturisea nedumerire :

— Tu crezi că ăsta-i sirop ? Și vrei să mai comandăm încă un rînd ? Nu ! Eu prefer sifon sec. Sau, dacă ești de acord, un țap cu guler, pe care să-l împărțim pe din două...

— Gulerul ? întrebă Tic. Ce să fac cu jumătate de guler ?

— Un suport pentru jumătate de cravată, tăiată pe lung... Tu m-ai provocat... De aceea a ieșit un banc atît de prost. Știi tu. Legea adaptării... Și-acum, gata ! Vreau să-ți spun ceva serios, care mă roade de multă vreme. Știi ce mi-a trecut prin cap ? Brrr ! Bine c-ai lansat expresia asta, care anunță o stare de groază... Încă o

dată brrrr ! Ei bine, Ticușorule ! Eu m-am gîndit că în locul vitrinei, exact în locul acela, între ora nouă fără opt minute și ora nouă fără trei minute a stat o ființă vie. Să zicem un bărbat. O femeie ar fi prea de tot. Și cînd am trecut noi, la ora nouă fără trei minute, prin locul acela, l-am văzut lungit, sau rezemat de perete, sau în orice poziție, după preferință, însă cu un cuțit în spate. Adică în locul omului viu și exuberant, pe care l-ai văzut tu la ora nouă fără un sfert, noi am găsit un cadavru... Cuțitul reprezintă cheia vitrinei. Cît s-a băgat cheia în broască, s-a băgat și cuțitul în spatele sau în pieptul individului. Zece secunde pentru furt, zece secunde pentru crimă... Prin urmare, nu e vorba de tanagrale, ci de un cadavru... Tu crezi că se schimbă cu ceva datele problemei ? Eu sînt convins că rămîn exact la fel. Aceiași oameni, aceleași întrebări, aceleași presupuneri, aceleași piste. Nimic, dar absolut nimic nu se schimbă... Prin urmare, sîntem în căutarea unui asasin, nu a unui spărgător. Hai să ne închipuim lucrul acesta ! Ca în romanele polițiste. Să căutăm ucigașul, odiosul ucigaș !

— Brrr ! se înfioră Tic. Doamne ! Ce imaginație !... Nu știu, Dan, ce să zic, zău că nu știu ! Poate că nu se schimbă nimic, nu vreau să mă gîndesc la asta acum. Eu cred că e mai bine să-l căutăm pe omul cu cicatrice. Asta e sarcina pe care ne-a dat-o Lucia. Și dacă ții cu orice preț la ideea ta... poți s-o discuți cu Lucia, cînd ne întoarcem să-i dăm raportul...

— Mersi ! îi răspunse Dan. Ca să ajung eu în starea ăluia cu care vreau să înlocuiesc vitrina. Nu. Prefer să adulmec urmele omului cu cicatrice. Deși, Ticușor, dacă s-a spălat dimineața și pe față, așa cum obișnuim noi... S-au dus o dată cu săpunul și șansele noastre... Cerem țapul acela, ca să ne mai înviorăm puțintel ? Chelnerul parcă vine spre noi.

— Comandă tu, că ești mai mare, șopti ciufuliciul.

— Vă rog, vă rog... se înfățișă chelnerul, cu aerul unui om fericit că a izbutit să treacă prin mii de bariere pentru a ajunge la timp la cei pe care-i iubește. Încă un rînd ?

Dan făcu un gest superior de negație cu mîna.

— Un țap ! comandă el, cu o voce plictisită, de parcă ajunsese la al zecilea. Un țap de aceeași culoare !

— Nu avem decît blondă — îl anunță chelnerul.

— Foarte bine, acceptă Dan. Un țap înainte de a se duce la banchet. Știți dumneavoastră...

— Și la banchete servim tot în același... în aceleași chestii de sticlă : regale, țapi, halbe... După cum preferă clientul.

— Adică fără guler, traduse Tic limbajul lui Dan.

— Aaaa ! exclamă ospătarul, cu o lucire de neprețuită stimă și recunoștință în priviri. Sigur că da. Imediat !

Și se întoarse imediat, așa cum promisese, aducînd un țap plin, fără guler, și două pahare curate, în care vărsă berea — ca un reprezentant unic al egalității pe pămînt — exact la același nivel în amîndouă. Se uită cu complicitate la Tic, așteptînd parcă un răspuns la gestul său, care nu putea fi interpretat decît ca o dovadă de stimă și considerație.

Ciufuliciul nu pierdu, bineînțeles, prilejul :

— Serviți de mult aici, în oraș ? întrebă el.

— Extraordinar ! Cu patruzeci și cinci de ani în urmă am fost picolo la grădina publică, și tot în același an am fost picolo și la bîlci. La restaurantul „Frunză verde". Dar dumneavoastră cred că nu erați născut pe atunci, dacă-mi permiteți să fac această observație. Extraordinar !

Tic clătină din cap a admirație :

— Cred că nu există om în oraș pe care să nu-l fi servit...

— Dacă-mi permiteți, se înclină ospătarul, l-am servit, desigur, și pe tatăl dumneavoastră... și pe bunicul dumneavoastră. Extraordinar !

— Noi nu sîntem de-aici, interveni Dan. Am venit în vizită la niște prieteni...

— Da ? ! se miră ospătarul. Extraordinar ! Nu mi-aș fi închipuit. Aș fi jurat, dacă-mi permiteți, că sînteți din orașul nostru, după felul cum arătați...

— Aveți dreptate, îi spuse Tic. Semănăm la față... și la îmbrăcăminte... și la vorbă...

— Uneori semănăm și la ochi, completă Dan. Ați observat, desigur, și dumneavoastră, dacă-mi permiteți...

— Desigur, încuviință chelnerul foarte politicos. Cînd v-am văzut la masă, am știut, desigur, că o să comandați ceva. Extraordinar !... Un an mai tîrziu, ba mi se pare chiar după nouă luni și jumătate, am fost angajat, tot picolo, la alt restaurant de pe bulevardul Calomfir. Îi spu-

nea restaurantului, dacă-mi permiteți, „La noi ca la nimenea". Dar n-am rămas acolo decît trei săptămîni, ba mi se pare numai douăzeci de zile, fiindcă m-a luat într-o seară unu' Ghiță Zdrob pentru două luni la el la țară. Avea o crîșmă chiar în mijlocul satului : „La nenea". Și pe urmă... da... dacă-mi permiteți... Extraordinar !

Tic însă nu-i mai permise. Își închipuia că ospătarul, bătrîn cum era, perindase cel puțin o sută douăzeci și trei de restaurante. Îl întrebă direct :

— Ați putea să ne ajutați să ieșim dintr-o încurcătură ?

Ca prin farmec, chelnerul se schimbă la față. Nu mai era omul politicos și servil dinainte. Părea gata să se azvîrle asupra celor doi clienți. Noroc că Dan sesiză, din instinct de conservare, marea primejdie. Scoase o bancnotă de douăzeci și cinci de lei o dată cu batista și se grăbi să-și șteargă nasul. Privirile de Argus ale ospătarului străluciră o fracțiune de secundă, apoi fața lui se îmbogăți cu o expresie pe care nici cei mai duioși bunici n-ar fi capabili s-o arate nepoților ascultători.

— Extraordinar ! Cum să nu vă ajut ? Dacă-mi permiteți, pot să aștept să-mi plătiți mîine consumația. Mi s-a mai întîmplat chestia asta și alte dăți.

Zîmbetul lui era duios, înțelegător. Lui Tic i se păru însă că urechile i se lungesc și i se lățesc, pentru a auzi fără greș răspunsul. De aceea se hotărî să-l liniștească definitiv :

— Nu de bani este vorba. Avem chiar prea mulți. Și s-ar putea să avem și bani străini. Nu știm sigur, pentru că plicul l-am lăsat acasă. Dacă nu reușim să-l găsim pe cel care l-a pierdut...

— Ați găsit un plic cu bani ? întrebă brusc ospătarul, dovedind o foarte vie perspicacitate cînd era vorba de probleme pecuniare. L-ați găsit pe stradă sau acasă ?

— Nu știm dacă are bani în el, răspunse Tic. S-ar putea, pentru că nu e chiar atît de subțire.

— Și nu l-ați desfăcut ? Extraordinar !

De astă dată, expresia lui favorită își găsise locul. Iar uimirea de pe fața lui nu mai era prefăcută.

Dan sesiză planul ciufuliciului și se grăbi să-i sară în ajutor :

— Din păcate, plicul nu are adresă. Nici un semn, ca să știm cui îi aparține.

Chelnerul era pe cale să-şi amintească o întîmplare recentă. Pentru că nu zăbovi decît o clipă. În momentul cînd tresări şi cînd îşi duse mîna la buzunar, pentru a constata că nu mai are o anumită „chestie", probabil un plic, Tic era gata cu completarea :

— Am văzut cînd l-a scăpat cineva, cînd i-a căzut jos din buzunar, dar n-am apucat să i-l dăm. Persoana respectivă se urcase în autobuz şi autobuzul demarase.

— Extraordinar ! se miră iarăşi chelnerul, schimbîndu-şi planul şi fizionomia : Am cîţiva nepoţi care, dacă-mi permiteţi, au prostul obicei să-şi pună banii în plicuri. De cîte ori nu le-am spus să-şi scrie măcar numele pe plic. Desigur că nu m-au ascultat. Aţi văzut pe persoana aceea la faţă ?

— Cum să nu ! spuse Tic, cu hotărîrea de a ucide în faşă orice manevră a ospătarului. Am şi stat de vorbă cu el. E un om tînăr, poate că nici nu are treizeci de ani. Din păcate, nu ştim cum îl cheamă, nici unde stă, nici unde lucrează. Atîta ştim : că are o cicatrice roşie, un semn sub buza de jos... Cum să vă spun ?... Parcă l-ar fi tăiat paharul, jumătatea de jos a paharului... Dumneavoastră nu-l cunoaşteţi ? Cred că s-ar bucura foarte mult dacă i-am înapoia plicul... eventual prin intermediul dumneavoastră. Noi nu avem nevoie de recompensă...

Nu mai era nevoie de răspuns verbal. Figura chelnerului exprima toate stările posibile. La început regret, pe urmă uimire, apoi iar regret, ceva mai slab, apoi interes, apoi siguranţă, apoi iar o undă de regret (şi mai slabă), apoi chibzuială, ezitare şi în sfîrşit, hotărîre :

— Vi-l găsesc eu, n-aveţi nici o grijă, numai dacă-mi permiteţi... Spuneţi că era tînăr, în jur de treizeci de ani ?... Desigur... Desigur că era tînăr... Extraordinar !

Cireşarii plătiră consumaţia, oferind în plus chelnerului un bacşiş generos, apoi părăsiră restaurantul. Parcă mai auzeau cuvintele ospătarului :

— Mai treceţi pe aici. Cît de des. Mă interesez eu, desigur. Nu se poate să nu-l aflu.

Erau din nou pe strada principală şi mai aglomerată acum, la asfinţitul soarelui. Căutau, căutau, dar nici o clipă privirile lor nu tresăreau. Nici omul în gri, nici omul cu cicatrice nu se plimbau la ora aceea pe stradă. Tic era atît de întristat, că Dan simţi nevoia să-l consoleze :

— Nu-ţi mai fă griji, Ticuşorule. Ştii cum urlă acum telefonul fără fir? Nu cred că mai prinde cineva tonul în oraş.

Tic îşi deschise palmele şi i le arătă lui Dan :

— Uite cum ne întoarcem la cartierul general ! Îmi vine să mor de necaz. Şi asta numai din cauza ta !

— Sînt în criză, Ticuşorule, recunoscu Dan. Nu-mi mai vine nici o idee genială în minte. Ce să fac ? Poate că sînt obosit. Gîndeşte-te şi tu ! În două nopţi am dormit cîteva ore şi apoi atîtea emoţii...

— Fiuuu ! îşi aminti ciufuliciul. Era să uit. M-am pregătit de dimineaţă şi era cît pe-aci să uit. Nu vezi că asfinţeşte soarele ? Hai mai repede acasă !

— Dacă vrei tu să obţinem primii felicitările Luciei, hai ! spuse Dan, grăbind pasul.

— Nu vreau asta ! Vreau altceva ! Vreau să dorm la noapte. Dacă pe tine nu te interesează...

— Acum ştiu ce urmăreşti, pricepu Dan. Dar am auzit şi meniul de mîine. Se serveşte viţel. Supă, rasol, şniţel... toate cu concursul unui viţel. Cocoşul nu s-a planificat.

Cireşarii se apropiau de casă. Tic îl îmboldi pe Dan :

— Tu du-te înainte. Caută s-o ţii pe bunica de vorbă. Spune-i.... spune-i ce note a luat Lucia în ultimul trimestru. N-ai nevoie să minţi, că n-a avut nici un nouă.

— Mă duc, dar îmi declin orice... orice... Tu ştii că mie nu-mi place nici ciulamaua, nici pilaful, nici prăjitura de cocoş. Extraordinar ! Dacă-mi permiteţi, bineînţeles...

Dan fugi. După cîteva minute se strecură şi Tic în curte. Orătăniile se pregăteau de culcare. Ochi cocoşul. Era mare, puternic, ţanţoş, aşa cum îi stă bine unui cocoş. Nu l-ar fi prins, o zi întreagă să fi fugit după el. În buzunarul lui se găsea însă o funie subţire, transformată de dimineaţă în lasso, iar în mîini avea amintirea unor exerciţii. Criminalul cu pinteni parcă bănuia ceva. Se îndrepta glonţ spre nuc. Dar nu mai avu vreme să ajungă în prima creangă. Lassoul îi curmă brusc elanul. Nici măcar nu avu vreme să dea un semnal de alarmă. Cîrîielile i se înecară în gît. Tic îl trase cu iuţeală spre dînsul, îl prinse între picioare şi începu operaţia pe care i-o promisese în gînd. Adică scoase din buzunar un rotocol de izolier-band, tăie o bucată cam de zece centimetri, pe care începu s-o înfăşoare cu pricepere în jurul pliscului.

Totul dură zece secunde. Cocoşul sări din mîinile lui ca o ghiulea. Dar se opri undeva năuc şi iritat. Îşi sucea capul în toate părţile. Pliscul însă nu voia să-l asculte. Se transforma parcă într-un gotcan, aşa se sălbăticise. Zadarnic. Ameţit de neputinţă şi de oboseală, se căţără în nuc.

Cînd trecu pe sub pom, Tic i se adresă în şoaptă :

— Nu te speria, puişor cuminte ! N-o să te fac de rîs în faţa găinilor. Mîine dimineaţă îţi redau glasul. Dar seara iar îţi priponesc pliscul... Noapte bună ! Nu ţie îţi spun. Îmi urez singur. Numai că, pînă atunci, of ! cîte nu ne aşteaptă ! Să dea Domnul să nu-ţi fi încuiat pliscul degeaba...

4

Maria aştepta de un sfert de oră în camera artistei. Cînd vecina de hol a anunţat-o că o caută cineva, artista a sărit ca arsă din pat, a înhăţat un maldăr de fuste, bluze, rochii, furouri şi ciorapi, a înfipt în degetele mîiniii libere patru perechi de pantofi şi a alergat într-un suflet în baie. Apoi, deschizînd pentru o clipă uşa, i-a spus vecinei :

— Să mă aştepte numai două secunde în cameră ! Ah ! cum am uitat ? Mă întorc imediat.

Maria aşteptă, dar nu fără folos. Camera nu-i spunea mare lucru. Era o cameră obişnuită, special mobilată pentru vizitatorii de sezon. În graba ei, artista lăsase deschise uşile şifonierului. Dar, în afară de cîteva obiecte vestimentare, nu se afla nimic altceva în compartimente. Sus, pe şifonier, se odihneau două valize uriaşe, cu siguranţă goale sau golite, gîndi Maria. Căuta ascunzişuri posibile în încăpere, dar oricît îi zburda fantezia, nu le descoperea. Toaleta, scaunele, fotoliul, biblioteca mică, adăpostind cîteva vaze fără flori, cîteva albume, două sau trei fotografii înrămate şi cam tot atîtea cărţi, noptierele, toate erau mobile noi, cu linii limpezi, moderne, fără ascunzători secrete. Singurul obiect din cameră, greu de cercetat şi prin aceasta mai dubios, era patul. Dîndu-şi

seama că-i va fi cu neputinţă să sondeze interiorul lui, Maria căută altceva. Şi anume ascunzătoarea ideală, obiectul cel mai simplu şi mai banal, la care nimeni nu se va gîndi ca la o ascunzătoare posibilă. Unde ? se întreba ea. Şi deodată zări într-un colţ o cutie de carton, aruncată la întîmplare. O cutie de pantofi. Capacul i se părea săltat, neglijent pus. Dar cînd atinse cutia cu vîrful sandalei, o simţi goală. Se îndreptă din întîmplare spre fereastră, din necesitatea de a se mişca. Fereastra dădea într-o curte interioară. Un plop subţirel îşi lungea timid crengile pînă în apropierea pervazului. Una din crengi, cea mai apropiată, se îndoia din cauza unei greutăţi neobişnuite. Adică se agăţase de ea o plasă, iar în plasă se afla un pachet înfăşurat în hîrtie de ziar.

Maria nu mai avu răgazul să cerceteze pachetul, pe jumătate acoperit de frunze, pentru că se deschise brusc uşa şi în cadrul ei se ivi o arătare albastră, cu un cerc roşu sîngeriu în partea de jos a feţei, acolo unde de obicei se află gura. Surpriza Mariei era un fleac pe lîngă uimirea artistei.

— Dumneata erai ? ! spuse arătarea, după un lung moment de tăcere. Te-a trimis *el* ?

Atîta duritate suportase bietul şi micul pronume, încît Maria îşi închipui că are, într-adevăr, de-a face cu o actriţă remarcabilă. Încercă să se scuze cu un gest rafinat, adică îşi frecă, abia atingîndu-şi-le, mîinile.

— Nu. Vă rog să mă iertaţi. Nu ştiu la ce vă referiţi. Probabil că e o...

„O confuzie", ar fi vrut să spună Maria, dar se opri la timp. Poate că suspensia o va face pe gazdă să dea cîteva lămuriri suplimentare, pe care le-ar fi suportat cu îngăduinţă. chiar dacă nu s-ar fi încadrat în obiectul preocupărilor ei.

Suspicioasă din fire, sau poate ajunsă astfel pe baza unei intense experienţe, artista depăşi momentul dificil.

— Pe mine mă căutaţi ? întrebă ea cu tonul uneia care a fost vecină cu o familie de aristocraţi şi obişnuia să pîndească, noaptea, prin perdea, ce se petrece dincolo.

— Chiar pe dumneavoastră... răspunse Maria, ca o elevă nepregătită, în faţa unei profesoare severe. Am auzit că sînteţi în oraş... şi am vrut să vă cunosc... (Şi deodată exuberantă :) Atît de mult am vrut să cunosc o artistă adevărată ! (Apoi timidă, dar cu privirile în reverie :) Şi

atît de mult aş vrea să ajung şi eu pe scenă. (Apoi rugătoare, sinceră, emoţionată :) Vă închipuiţi ce se petrece în sufletul meu... Nici nu-mi vine să cred că sînt aici, în faţa dumneavoastră, că aţi putea să-mi întindeţi mîna...

Mărturisirea aceea atît de spontană şi de sinceră („Cînd le voi spune, n-or să mă creadă, invidioşii !") întări brusc oasele artistei, ca după o îndelungată cură de calciu Sandoz, îi mări înălţimea cu cel puţin cinci centimetri şi o făcu să-şi amintească ultimele fotografii („penibile, săraca !") ale Sophiei Loren.

— Da, da... spuse ea, micşorîndu-şi la maximum cercul roşu de deasupra bărbiei, cu convingerea că aşa făcea şi Greta Garbo cînd răspundea admiratorilor. Te rog, ia loc... pe scaun. (Nu putea să-i acorde fotoliul unei admiratoare paralizate. Nici n-ar fi ştiut cum să stea pe el.)

„Vin doică ! Fii statornic, Montague.
Mai stai o clipă-două, mă întorc."

Ce splendid ! (Îşi ridică trei degete de la mîna stîngă, parcă pentru a le număra, apoi privindu-le repetă ultimul vers :)

„Mai stai o clipă-două, mă întorc".

— Splendid ! rosti Maria în adoraţie. Aţi jucat de multe ori rolul Julietei ?

Şi era atîta naivitate, atîta teamă sinceră că întrebarea ar putea să ofenseze o persoană atît de celebră !

— O, da ! spuse artista ca şi cum ar fi răspuns la întrebarea : Citiţi revista „Cinema" ? Şi continuă să recite :

„O inimă de şarpe tăinuită
Sub chip de floare ! A mai stat balaur..."

A mai... a mai stat balaur... balaur... (Şi la examen se încurcase la acelaşi vers.) Balaur... Balaur... îngînă ea meditativ.

Maria îşi plecă vinovată ochii în pămînt :

— ...„În peşteră atît de minunată..."

— Da ! Da ! se repezi ea, ca un copil căruia i se suflă lecţia la tablă.

„Tiran frumos ! Angelică satană !..." (Se opri brusc, uitîndu-se la Maria ca la un călău. E adevărat că nici nu mai știa versurile următoare.)

„În clipa asta ar fi gata să sară la bătaie, gîndi Maria. Mare, mare primejdie ! Nu mi-e de bătaie. Datoria !"

— Am auzit că vă plac versurile acestea, i se destăinui Maria cu inflexiuni și voaluri în voce. O zi întreagă am căutat cartea, ca să le știu cînd vin la dumneavoastră...

— Da, da... acceptă artista explicațiile Mariei și își aminti cu nostalgie că rostise de multe ori primele două versuri, iar la începutul carierei de și mai multe ori ultimul vers : „Tiran frumos ! Angelică satană !"

— Sînteți foarte îndrăgostită de Shakespeare, se spune peste tot în oraș. Vă place atît de mult ?

Ah ! Cît ar fi vrut cea întrebată să poarte acum rochia Ofeliei din scena înecului, așa cum o văzuse în filmul lui Lawrence Olivier ! Numai voaluri albe, dantele... Și să se plimbe prin cameră, chiar cu riscul de a-i provoca o criză de inimă admiratoarei

— Enorm ! Îmi place enorm, formidabil ! răspunse ea.

Maria își mușcă buzele pînă la sînge, chemînd în ajutor durerea împotriva rîsului care se pregătea ucigător, eruptiv, în pieptul ei. Și se gîndea mereu cum s-o apropie de tanagrale. Și pînă la urmă se gîndi să se folosească tot de idolul ei, Shakespeare.

— Știți ce-aș fi vrut să vă mai întreb ? Dar vă rog să-mi spuneți dacă nu vă răpesc timpul.

— Nu ! pronunță actrița un verdict generos, arătînd o favoare cu totul specială, dar uitîndu-se totodată și la ceas.

— Aș fi vrut să vă întreb dacă vă plac și alte piese de Shakespeare... cele scrise în ultima perioadă... Troilus și Cresida... Pericle... Timon din Atena... ?

— Da ! răspunse ea scurt, fără să manifeste o încîntare deosebită. Toate piesele lui îmi plac foarte mult. Da, și Pericle, și... Trolius și Timon... Sînt frumoase, plăcute, interesante.

— Mă gîndeam la Marina, zîmbi Maria cu gingășie. Nu găsiți că e o coincidență interesantă ? Pe ea o cheamă Marina... pe dumneavoastră Marieta... Cred că vi s-ar potrivi foarte bine rolul.

— Da ? surîse aprobator și prietenește artista. Formidabil ! I-am spus și eu regizorului același lucru... Dar el

a preferat-o pe alta... o stri... Vai ! Să nu crezi că e atît de liniştită lumea noastră, a actorilor... Mă refer, bineînţeles, la actorii mari, nu la figuranţi sau la dubluri, sau la cei care joacă roluri episodice. Dac-ai şti cîtă mîncătorie e la noi ! Vai ! Cîte roluri nu se dau după ochi sau după... după... Mi-e şi ruşine să spun. Atît de răi şi de apucaţi sînt unii regizori ; şi fiecare îşi are protejaţii şi protejatele lui ; şi să-i vezi pe aceştia cum şuşotesc pe la colţuri, cînd iese o creaţie mai bună ; mi-e teamă să beau dimineaţa cafeaua ; să nu mă pomenesc cu cianură în ca... Ce mă fac eu dacă mor ? Sau chiar pe scenă, cînd sînt scene cu dueluri, cum e cînd duelează ăla... Cyrano, sau cînd se trage cu pistolul, cum s-a întîmplat într-o piesă în care am avut o admirabilă creaţie, magnifică ; au crăpat toate de necaz ; le vedeam cum îşi muşcă unghiile în sală sau în culise ; una şi-a rupt în zeci de fîşii rochia de seară, chiar pe stradă, în faţa afişului pe care era trecut numele meu ; alta a vrut să bage un glonţ adevărat în pistolul cu care se trăgea în mine, pe scenă ; noroc că a uitat glonţul acasă ; vai ! şi cîte altele, cînd te lansezi ca vedetă ! Dacă le auzi vorbind între ele ! Ştii ? se adună toate în cîte o cabină şi încep să boscorodească bra, bra, bra, bra... fac descîntece acolo, aduc cărbuni şi-i ard în ibricul de ceai ; sau se duc la studio, să spună nu că ele sînt fotogenice, se duc să spună că tu nu eşti fotogenică, şi mai spun că ai un ochi mai mare şi unul mai mic, că nasul se loveşte de bărbie. Şi cînd te duci acasă, zău că te doare capul şi iei cîte două antinevralgice... Vai, vai, vai !... Dacă ar şti Shakespeare, săracul, l-ar pune pe Hamlet să-i ucidă pe toţi artiştii, atunci cînd merge cu ei să joace în faţa lui tată-său vitreg, ăla care l-a ucis pe taică-său... Of ! Şi cît am vrut ca s-o joc pe Ofelia ! Dar iar m-am gîndit că or să crape de ciudă, şi or să pună la cale cine ştie ce ; aşa că m-am lăsat păgubaşă... Şi acum joc într-o piesă în care omor pe cineva, pentru că m-a lăsat pe drumuri. Dar cel puţin le fac în ciudă. Şi ele simt că le spun lor cînd spun : „Ah ! ce v-aş gîtui pe toţi, uite aşa şi aşa şi aşa..." Ultimul *aşa* l-am adăugat eu... Că şi noi, actorii, introducem replici în piese, după temperamentul fiecăruia. Că doar sîntem şi noi creatori...

„Ce potop ! Ce potop ! gîndi Maria. Dacă ar juca un rol ca acesta pe care mi l-a jucat acum, ar înnebuni sala.

Brrr ! Cum a trecut timpul ! Trebuie s-o iau direct, altfel nu mai merge. Dacă mai începe o tiradă din asta, fără cap și fără coadă, mă ține aici pînă mîine dimineață."

— N-ați fost aseară la muzeu ? Parcă v-am zărit... sau poate mi s-a părut numai...

— La muzeu ? se trezi actrița. Da, da. S-a ținut tot timpul un bărbat de mine și, ca să scap de el, am intrat în muzeu. Dar și acolo a intrat după mine. L-aș fi dat afară, dar nu știu pe unde a intrat, că l-am găsit înăuntru. Și n-am putut să văd nici un moment un tablou ca lumea, din cauza lui... Oare cum pot fi așa bărbații ? Cum aud că ești artistă, cum se uită toată lumea la tine și toți, toți numai la căsătorie se gîndesc. Eu nu vreau să mă mărit. Vreau să mă dedic numai artei. Tot sufletul să mi-l dau, toată ființa, să nu mai rămînă nimic pentru altceva, sau pentru altcineva... Și el tot timpul se ținea de mine...

„Ceva tot am aflat, se bucură Maria. Un lucru e sigur. Duduița nu l-a slăbit din ochi pe tînărul acela cu cicatrice nici o clipă. Și probabil de aceea s-a dus în ultimele trei zile la muzeu. Știa că e și el acolo. Alta e problema. Dacă nici el n-a slăbit-o din ochi și ce făcea el acolo în fiecare seară ? Oare premedita dispariția tanagralelor ?"

Și deodată Maria făcu descoperirea ! Tînărul cu cicatrice trebuia scos din cauză. Era singurul care avea un alibi perfect ! Oriunde ar fi fost în muzeu, erau niște ochi care-l urmăreau fără încetare. Deci nu putea să golească vitrina, fără să fie văzut. Și se gîndi că trebuie să se convingă definitiv de lucrul acesta, mai ales că artista era foarte dispusă să fabuleze în jurul personajului. Aproape că n-o mai interesa situația artistei pe lista suspecților... Voia să dovedească alibiul omului cu cicatrice.

— S-ar putea să fie un om serios...

— Te mai îndoiești de lucrul acesta ? se supără artista.

Maria nu făcuse nici o gafă. Premeditase iritarea artistei, cu speranța că va scăpa mai ușor adevărurile pe care le aștepta.

— Vă rog să mă iertați, se scuză ea. M-am gîndit că se acostează atît de ușor pe stradă...

— Cum îți închipui că el e un om care se pretează la așa ceva ? începu actrița. E chiar prea serios. (Și deodată

își aminti că spusese altceva cu cîteva clipe înainte.) Adică... face propuneri foarte serioase. El nu umblă ca alții terchea-berchea pe stradă. Îi place să stea la muzeu, să observe fiecare lucru în parte. Stă în fața unor tablouri sau în fața unor statui cîte un sfert de oră... Era un portret foarte frumos într-un loc și l-a privit fără să se clintească... m-am uitat la ceas... douăzeci de minute...

— Poate că e pictor... sau student la Arte plastice...

— Nu e pictor... Nu ! Mi-a răspuns foarte politicos : „Nu, domnișoară ! Nu sînt pictor... nici sculptor..." Sculptor, a adăugat de la el... Mi-a răspuns foarte serios.

— Și-a stat tot timpul cu dumneavoastră aseară la muzeu ? Probabil că voia să vă cunoască preferințele.

— Da, da ! Ești o fată inteligentă. M-am gîndit și eu la asta. La fiecare tablou la care mă opream eu, se oprea și el. Chiar m-am mirat că ni se aseamănă gusturile...

„Oare cine s-a mirat ? se întrebă Maria în gînd. Prin urmare, iată, în sfîrșit, un personaj scos de pe lista suspecților. Gata ! Nu mai am nici un dubiu. Asemenea ochi nu pot să înșele și mai ales nu pot să obosească. Dar ea, în schimb, a fost oare atrasă numai de cel pe care-l atrăgeau tablourile, acolo, în muzeu ? Trebuie să aduc vorba despre statuete și să văd cum reacționează. Asta înainte de-a pleca. Pînă atunci ar mai fi cîte ceva de clarificat."

— Eu îmi închipui că aveți un gust atît de rafinat, că toate persoanele din muzeu priveau împreună cu dumneavoastră tablourile la care vă uitați.

— Nu știu... răspunse artista, cuprinsă subit de un acces de modestie. Poate că da... Eu n-aveam timp să mă uit la persoanele care se aflau în muzeu. Erau atîtea tablouri acolo !

„Ori spune adevărul, meditä Maria, ori a văzut ceva despre care nu vrea să vorbească, ori e implicată ea în dispariția tanagralelor. La urma urmei, sarcina noastră este să eliminăm suspecții. Dacă prin atitudinea ei preferă să rămînă încă pe listă, treaba ei !" conchise nu fără răutate Maria.

— Vă rog să mă iertați că v-am reținut atît de mult... Dar e atît de plăcut să stai de vorbă cu o persoană cultă și informată și atît de amabilă, că greu, greu îți vine să te desparți de ea !

— Mulţumesc, răspunse artista absentă. Ce păcat că s-a închis muzeul ! Mi-au mai rămas cîteva tablouri de văzut... şi... Îmi place să-mi petrec vacanţele aici... la muzeu... la... Păcat că s-a închis... Îţi mulţumesc, îţi mulţumesc ! Mi-ai făcut mare plăcere...

Maria ajunse la uşă. Înainte de a păşi pragul, puse ultima întrebare, cu aceeaşi voce timidă cu care vorbise la început :

— Da... Voiam să vă mai întreb ceva... În piesele lui Hariton aţi jucat ?

— Hariton ? A, da ! Sigur că da...

— Aţi jucat şi în... Casa cu statuete ?

— Da ! răspunse ea, fără să se jeneze. Dar nu în rolul principal, din cauza unei invidioase. În cel secundar. Chiar am debutat cu acest rol într-o zi ploioasă, de martie.

Maria o privea prin genele întredeschise cu o atenţie cumplită, dar nu observă nici o tresărire pe faţa artistei. Şi plecă mai nedecisă decît intrase. Femeia aceasta avea un talent extraordinar de a minţi fără să clipească. De ce să nu creadă că era implicată în dispariţia tanagralelor ? Nu-i tresărise nici un muşchi al feţei cînd auzise cuvîntul „statuete". Dar nici atunci cînd spusese că jucase rolul secundar într-o piesă care nu exista, din simplul motiv că autorul ei nu existase niciodată.

5

Începea să se întunece cînd tinerii se întîlniră, toţi, în chioşcul din mijlocul grădinii. Trecuţi prin atîtea încercări şi experienţe, cireşarii instituiseră un sistem de informare reciprocă de o mare rapiditate şi precizie. Făceau mai întîi o relatare de ansamblu, extrăgeau apoi esenţa problemei, înfăţişînd-o cu toate argumentele pro şi contra culese, aminteau amănuntele care aparent nu aveau nici o însemnătate, iar la urmă îşi manifestau propriul punct de vedere. Dacă mai existau lacune, ele erau imediat sesizate şi completate. În felul acesta, într-un

timp foarte scurt, ceea ce fusese domeniul unuia singur devenea foarte repede domeniul familiar al tuturor. Sistemul fusese verificat de nenumărate ori și cu timpul încetase să mai fie un sistem. Se transformase într-un obicei de toate zilele.

Și de data aceasta sistemul își dovedi eficiența. Nu mult timp de la întîlnirea din chioșc, toți știau cu precizie ce se întîmplase în perioada cît acționaseră izolat. Rapoartele lor aduceau în esență următoarele precizări :

1. Omul cu cicatrice nu era un locuitor al orașului, sau se mutase de foarte puțină vreme în oraș. Posibilități : a. să fie în concediu de odihnă ; b. să fi venit o dată cu bîlciul. Observații : se exclude posibilitatea de a fi un oarecare turist (o săptămînă la rînd vizitase muzeul).
2. Omul în gri nu era cunoscut în oraș. Încă nu se aflase dacă a plecat sau nu din oraș. Observații : trebuie căutat la bîlci, unde a fost întîlnit de două ori. Urgent.
3. Atletul a vizitat o singură dată muzeul. Pînă la proba contrarie (eventualitatea unei complicități) este scos de pe lista suspecților.
4. Cucoana cu joben oferă un alibi aproape irefutabil omului cu cicatrice și artistei. Observații : vezi raportul despre artistă. Confirmă suspectarea paznicului.
5. Artista oferă un alibi foarte solid omului cu cicatrice.
6. Scheletul e într-o perioadă de luciditate.
7. Paznicul rămîne în continuare pe lista suspecților. Depoziția cucoanei cu joben poate fi interpretată în ambele sensuri : și favorabil și nefavorabil.

Cam acestea erau datele esențiale din rapoartele aduse. Implicațiile erau însă mult mai diverse și mai serioase. Și fiecare cireșar era conștient de lucrul acesta. De aceea nimeni încă nu îndrăznea să spargă tăcerea. Așteptau un imbold. Și el veni bineînțeles de la Lucia, aceea care le centralizase rapoartele și făcuse însemnările de mai înainte.

— Eu propun să începem cu lista suspecților, zise ea. Ca să reducem cîmpul investigațiilor și să ne disciplinăm mai bine raționamentul, deducțiile, ipotezele. Nici atletul, nici omul cu cicatrice n-au ce căuta pe lista noastră. Primul pentru că n-a fost în muzeu în momentul blestemat, al doilea pentru că două persoane, interogate separat, susțin alibiul lui.

— Şi noi, care am pus orăşelul pe ghimpi, ce facem ? întrebă Tic. La ora asta toţi chelnerii de pe o rază de zece kilometri îl caută pe omul cu cicatrice...

— Asta încă nu-i nimic, adăugă Dan. Să nu ne caute mai tîrziu el pe noi. Pe unde scoatem cămaşa ?

— Eu port maiou, ripostă Tic. Am spus asta de la începutul cărţii... Şi chiar să-l ştergem aşa, dintr-o dată ?

— Nu, Ticuşor, îl linişti Lucia. Trebuie găsit. Artista ne-a dat un alibi pentru el. Dar de unde ştim noi că şi el ne va oferi un alibi solid pentru artistă ?

— Dar cucoana cu joben ? interveni Ioana. Ea ne-a dat alibiuri pentru amîndoi. Se pare că în perioada blestemată i-a văzut pe amîndoi uitîndu-se la acelaşi tablou. Să zicem că el nu putea să scape de sub observaţia artistei...

— Sigur nu ! accentuă Maria. Şi m-am gîndit şi eu la ce spui tu. Dar cred că problema cea mai importantă e alta. Excluzînd suspecţii, unul după altul, de pe listă, prin metoda pe care o folosim acum, aceea a alibiurilor personale, individuale, nu excludem în aceeaşi măsură şi posibilitatea furtului prin complicitate ? Dacă artista a colaborat cu drăguţul ei ? Ştiţi cum m-a întîmpinat cînd m-a văzut ! „El te-a trimis ?" aşa mi-a spus. Oare la cine se gîndea ? Mie mi s-a părut că-l aştepta pe el... Se poate să fi fost şi o simplă închipuire a ei. De multe ori vezi totul din jurul tău nu cum este, ci cum ai dori să fie. De aceea susţin ideea Luciei. Omul cu cicatrice trebuie găsit. Dar nu sînt de acord şi cu prima ei idee şi anume de a-l şterge de pe lista suspecţilor. Numai dacă abandonăm ideea complicităţii, şi eu sînt cu totul împotriva abandonării.

— Staţi ! Staţi ! se învolbură Dan. Gata ! Misterul s-a clarificat. Am găsit cheia enigmei ! E formidabilă ! Cea mai ingenioasă idee a secolului. Ştiţi cine a comis furtul ? Cele două cucoane în complicitate. Rujul şi jobenul. Oferindu-i alibi celui mai suspect dintre toţi — nu omul cu cicatrice a venit la muzeu şapte zile la rînd ? — se scot pe ele din cauză. Aia care purta valiza cu tanagralele pe cap spune că a văzut-o pe ailaltă cu tipul în faţa unui tablou, în momentul blestemat. Le oferă alibi la amîndoi. Dar înseamnă că şi ea a fost acolo tot timpul. Deci nu s-a putut mişca. Sau s-a mişcat artista. I-a luat

pălăria, s-a dus la vitrină, a umplut-o de tanagrale și pe urmă i-a pus-o înapoi pe cap. Cîteva minute o să suporte ea greutatea... Vedeți ce ingenios ! Se cunoaște că a jucat rolul unei hoațe.... iar cealaltă a învățat meseria din diverse librete de operă și operetă... Formidabil !

— Nu e nimic formidabil, îl temperă Maria. O simplă posibilitate ca atîtea altele, poate mai trasă de păr ca altele.

— Mă opun ! rezistă Dan eroic. Tu nu vezi că amîndouă se servesc de omul cu cicatrice cu atîta abilitate că ăsta, o să vezi tu, o să le ofere cel mai solid alibi ; pentru că și ele îi oferă lui, fără să-i spună.

— Ce nevoie are el de alibi, dacă e nevinovat ? se încăpățînă Maria. Și ce tot ai cu femeile ? Cu ce au deschis ușa vitrinei ? Cum, cînd au făcut cheia ? Cine le-a făcut-o ? Cum au scos statuetele ?... Mai bine l-ai găsi pe omul cu cicatrice, ca să ne lămurim cu problema alibiurilor !

— Și eu care credeam... se plînse Dan. Nu-i nimic. Îmi susțin mai departe ideea, în calitatea pe care mi-o dă rolul meu vechi. Ofer prin ea ideea celor mai năstrușnice combinații... Și nu te mai rățoi așa, că ea dă apă la moară teoriei tale cu complicitatea. E cea mai ingenioasă întruchipare a teoriei tale. Dixi !

— Aș vrea să spun și eu ceva, se înscrise Tic la cuvînt. Artista zice că a stat mereu împreună cu omul cu cicatrice, fiindcă nu putea să scape de el.... Stai să termin, Maria ! Cucoana cu joben spune că i-a văzut alături, uitîndu-se la un tablou, cu puțin timp înainte de închiderea muzeului... Dar nu uitați că și paznicul a privit în sală după plecarea directorului, probabil în timp ce ieșea directorul. Și el n-a mai văzut-o pe artistă alături de omul cu cicatrice. Așa spunea el. Unde era artista ?

— Unde era ? repetă Maria întrebarea. Era după o statuie și-l urmărea pe omul tău, să vadă dacă va intra sau nu în vorbă cu cucoana. Cum să-l slăbească din ochi ? Numai dacă...

— Ei, vezi ? o îndemnă Lucia. Numai dacă avea ceva mult mai important de făcut, nu ?... Dar eu mai rețin ceva din ceea ce spune Tic. După plecarea directorului din muzeu, trei oameni, în trei momente diferite, plasați în unghiuri diferite, l-au văzut pe omul cu cicatrice privind nu știu ce tablou așezat pe peretele din stînga, la

o distanţă apreciabilă de vitrină. În condiţiile acestea mai putem noi să-l considerăm suspect ?

— Da ! răspunse Ionel. Sînt absolut convins că nu el a scos statuetele din vitrină. Dar un complice de-al lui putea să le scoată. De unde ştim noi că nu s-a amestecat intenţionat printre cei care priveau tablourile, pentru a risipi mai tîrziu orice bănuială că ar fi comis el furtul ? A venit în fiecare zi la muzeu, a confecţionat cheia, a văzut care-i situaţia şi la momentul hotărît a înmînat cheia complicelui... sau complicei.

— Şi el a venit la muzeu şapte zile la rînd, ca să atragă în mod special atenţia asupra lui ? întrebă Lucia.

— Argument psihologic, protestă Maria. Şi apoi eu am văzut la artistă, nu în cameră, ci afară, ascuns între frunzele unui plop, un pachet ciudat.

— Asta seamănă cu un amănunt pus anume de autori în cărţi, pentru a induce în eroare cititorii, spuse Dan. E pentru naivi, Maria. Să-ţi spun eu ce era în pachet ? Cinci roşii şi un sfert de kilogram de brînză telemea, puse la umbră...

— Îmi pare rău că nu m-am interesat dacă e frigider în casă, reflectă Maria. În orice caz, artista asta e foarte dubioasă... Sau e extraordinar de inteligentă şi de talentată... sau e de-o prostie fenomenală.

— Eu aş înclina spre ultima părere, o ajută Dan. Numai nătîngii pot spune cu atîta uşurinţă şi nepăsare prostii de genul celora pe care ţi le-a debitat ea.

— Cum faci tu acum, nu pierdu Tic prilejul să se afirme.

Lucia ceru cu un gest scurt linişte :

— Ca să lămurim misterul ei şi alte mistere, trebuie să-l găsim pe omul cu cicatrice. Şi asta cît mai urgent. Mă gîndesc la un lucru. Dacă paznicul ar fi văzut-o pe artistă lîngă omul cu cicatrice, eliminam dintr-o dată trei suspecţi. Ne-am fi continuat mult mai uşor cercetările...

— N-ai dreptate, se opuse Ioana. Paznicul i-a văzut împreună doar într-una din secundele celor trei minute blestemate. De unde ştim noi ce-au făcut pe urmă ? Poate s-au despărţit... Adică (îşi aminti ea) ai dreptate... Şi cucoana cu joben, şi artista susţin că erau în locul în care le-a văzut paznicul. Da ! Trebuie să aflăm ce a văzut omul cu cicatrice după plecarea directorului...

În clipa aceea descoperi Maria greșeala săvîrșită de toți cei care făcuseră cercetări :

— Am uitat toți un lucru, spuse ea. Trebuia să ne interesăm în primul rînd despre ceea ce s-a întîmplat în muzeu, în timpul în care a fost directorul acolo... Adică să legăm cercetările noastre de momentul directorului.

— Absurd ! se împotrivi Dan. Statuetele s-au furat după ce-a plecat directorul, în cele două sau trei minute care au trecut pînă la apariția paznicului. Nu s-au putut fura în timp ce el era acolo. E la mintea cocoșului.

Tic se gîndi atunci la împintenatul imobilizat, dar vocea surorii sale îi scurtă evadarea :

— Nu te grăbi dumneata cu concluziile ! Lasă-mă să-mi duc ideea pînă la capăt. Noi am uitat că directorul, plecarea lui, mai ales plecarea lui, constituie momentul crucial al enigmei. Nu trebuia să întrebăm : unde erați înainte de închiderea muzeului ? Înainte poate să însemne și trei minute, dar și zece sau douăzeci de minute. Trebuia să procedăm altfel. Să întrebăm pe fiecare în parte dacă l-a văzut pe director în sală, dacă l-a văzut cînd a plecat, mă rog... Și apoi, sub o formulă sau alta, să ne interesăm ce s-a mai întîmplat în muzeu, după ce-a plecat directorul. Să profităm adică de momentul acesta precis pe care-l constituie plecarea directorului și care inaugurează momentul blestemat.

— Eu abia am avut curajul să întreb ceva, mărturisi Ioana. M-am simțit mereu într-o mare primejdie.

— Precizarea Mariei e foarte importantă, susținu Ionel. Cel puțin pentru cercetările viitoare.

Era și părerea Luciei :

— Într-adevăr. Dar să nu uităm că sîntem la primele noastre investigații. Pînă acum n-am făcut decît presupuneri. Am luat, cum s-ar spune, primul contact cu personajele. La al doilea contact sîntem obligați să aplicăm metoda Mariei.

— Eu pot să mă duc chiar mîine, se oferi Ioana. Găsesc un pretext foarte ușor.

— Și e și foarte necesar să te duci, o îndemnă Lucia. Paznicul spunea că directorul a salutat-o pe doamna cu joben, cînd a intrat în sală. Poate că a salutat-o și la plecare. Trebuie să afli care era situația atunci și ce s-a

întîmplat după aceea, pînă cînd paznicul a anunțat închiderea.

Maria strîmbă din nas :

— Pentru mine e de-a dreptul penibil, după chestia cu Hariton. Mi-e teamă să nu...

— Aiurea... încercă Dan s-o liniștească. Spune că ai găsit, sau că ai citit o piesă extraordinară...

— Formidabilă, așa îi place să zică...

— Eu sînt obișnuit cu „extraordinarul", continuă Dan. Spune-i că ai citit o piesă ex... formidabilă de Dantic... Nu te supăra, Ticușorule, că m-am instalat înainte : Ticdan nu prea sună a autor... Dantic, în schimb, aduce a Alighieri... Și poate o să-i dea ăleia prilejul s-o corecteze pe Maria : „Nu Dantic, domnișoară... Vai de mine, se poate să nu știi ?! Dante a scris-o... Àla care a găsit bijuterii la Monte Cristo... Vai ! Ce frumoase bijuterii ! Și cum le împărțea pe gratis tuturor ! Vai ! Ce ghinion ! Nu putea să se nască mai tîrziu ? Of ! Bărbații de azi... Știu eu unul..." Și așa mai departe. O să ai precis succes, Maria.

— O să am pe dracu ! Probabil că directorul nu i-a dat nici o atenție, și atunci o să spună : „Cine ? Directorul ? Nici nu l-am văzut, nici nu știu cum arată. Dar nu cred c-a fost în muzeu. Nu se putea să nu-i facă observații tînărului care se ținea de mine. Bărbații, cînd văd o..." Și așa mai departe. Mai bine du-te tu !

— Înainte sau după ce dau de omul cu cicatrice ? întrebă Dan. Și într-un caz și-n altul, dacă e adevărat ce spune interpreta lui Hariton, riscați să restrîngeți grupul cireșarilor, sau să vă dedicați toți profesiei de medic.

— Dacă vreți, mă duc eu, se oferi Tic. La început mă dau fratele „unui domn care vă cunoaște și vă admiră", și la sfîrșit o întreb, după ce-i spun că-mi caut de cincisprezece ani părinții. Știți... asta ca să-mi măresc vîrsta... O întreb dacă nu sînt cumva copilul ei.

— Voi, ăștia cu glumele, spuse Lucia, uitîndu-se insistent la Tic și la Dan, ar fi mai bine să vă ocupați de personajele voastre. Nu știm nimic despre ele și poate că ele constituie cheia enigmei.

Tic vru să spună ceva, dar Ionel i-o luă înainte :

— Și scheletul ? Uitați că el a fost în Grecia ? Poate c-a vizitat și Beoția ?... Ce-a căutat dintr-o dată la muzeu și încă într-un moment de luciditate ? Ce l-a apucat să vorbească așa, din senin, în greaca veche ? Și să răsco-

lească toată casa, şi să facă exerciţii de atac ? Ascundea ceva ? Se pregătea să întîmpine pe cineva ?

— În privinţa lui, încercă Lucia să aducă o lămurire, în cazul lui ne izbim de un obstacol, dar am mai vorbit despre asta. Premeditarea. Numai dacă a sesizat că vitrina e descuiată... Dar şi atunci se pune întrebarea : ce-a făcut cu tanagralele ? Unde le-a ascuns, ca să poată ieşi neobservat din muzeu ? Era pentru prima dată acolo. Nu-şi adusese nimic pentru...

— Asta e ! o întrerupse Ionel. Ce-a căutat la muzeu ? Dacă s-a dus cu gîndul să fure ceva ? Atunci nu a luat ceva cu dînsul ? O sacoşă, o plasă ? Sau poate nici nu avea nevoie de aşa ceva. Şi-a aplicat pur şi simplu un buzunar mare în interiorul hainei... Cu ce gînduri s-a dus scheletul la muzeu ? Ce anume l-a îndemnat ? Ce anume l-a atras ? E de douăzeci şi cinci de ani în oraş şi iată că-i vine deodată în cap să viziteze muzeul. Oare fără nici un scop ?... Poate c-a venit cu gîndul să fure şi întîlnind un prilej foarte favorabil — vitrina descuiată — şi-a pus planul în aplicare... De unde ştim noi că, dacă vitrina ar fi fost încuiată, n-ar fi dispărut din muzeu un Luchian sau un Andreescu ?

— Dar de unde ştim noi că vitrina a fost descuiată ? întrebă Lucia. Ipoteze, mereu ipoteze. Mă îngrozesc la gîndul că n-am clarificat nimic, că s-au încurcat şi mai mult iţele pe care le ţinem în mînă... De pildă, ideea lui Dan. Şi ea trebuie luată în consideraţie. Pînă mai adineauri mă gîndeam că am putea să-l ştergem măcar pe schelet de pe lista suspecţilor... Singurul lucru care mă face să nu desper e că sîntem abia la începutul cercetărilor noastre. Şi mai este ceva. Tot o speranţă de-a mea. E de-ajuns să aflăm un singur amănunt, care ne scapă acum, dar care poate să ne parvină oricînd : într-un minut, într-un ceas, într-o zi şi care dintr-o dată reduce numărul suspecţilor la unul singur, sau la doi, sau ne dezvăluie direct vinovatul. Amintiţi-vă ! Cînd tu, Ticuşor, pe-atunci erai într-adevăr Ticuşor, ai scos aparatul T.F.F. în Peştera Neagră, imediat ne-am lămurit cine se află în urma noastră ! Sau cînd a sesizat Victor singurul lucru inutil în încăperile din Castelul fetei în alb, coloana aceea maiestuoasă, cît de repede i-am dezlegat misterul ! Căutînd mereu, cu atenţie, fără să ignorăm

nimic, nu se poate să nu ajungem și de astă dată la amănuntul care va oferi cheia enigmei.

Lucia nu vorbise cu căldură, ci cu acea severitate care o caracteriza. Le dăduse celorlalți exact imboldul de care aveau nevoie în situația confuză, încîlcită, în care se găseau. Toți înțelegeau că le trebuie și mai multă tenacitate, și mai multă hotărîre, și mai multă iscusință pentru a parcurge misterul pînă la capăt.

— Am omis două personaje, îi trezi vocea Ioanei. Paznicul și omul în gri. Putem să-i excludem din preocupările noastre ? Profesoara mi-a spus că paznicul n-a străbătut întregul muzeu... A rămas în centrul potcoavei, de acolo a anunțat închiderea...

— N-a pătruns în aripa dreaptă, sau nu l-a văzut nimeni trecînd ? întrebă Ionel. Situația lui rămîne neschimbată. Adică rămîne în continuare suspect.

— Iar despre omul în gri, spuse Tic, eu bănuiesc unde l-am putea găsi. Dacă sînteți de acord, putem să-i facem, în grup, o vizită, după cină.

Ciufuliciul nu uitase, așa cum nu-l uitase pe criminalul cu pinteni, sarcinile suplimentare pe care și le luase în legătură cu roata norocului. Spre bucuria lui, toți ceilalți, în frunte cu Lucia, acceptară să facă o plimbare nocturnă în iarmaroc. Dacă le va da voie bunica, bineînțeles. Iar bunica, uitîndu-se după-masă cu încredere la Lucia, își dădu acordul.

CAPITOLUL VII

1

Feeria şi vacarmul îi ameţiră pe toţi, chiar şi pe Tic şi pe Dan, care nu făceau prima dată cunoştinţă cu bîlciul din orăşelul Ioanei. Uitară pentru o vreme îndatoririle pe care singuri şi le asumaseră, dăruindu-se fără zgîrcenie amuzamentelor atît de diverse şi de stridente din jurul lor. Culorile se schimbau la fiecare pas ; firmele veştejite şi spălăcite înfăţişau mereu alte minunăţii ; trîmbiţele şi vocile de pe fiecare estradă anunţau noi numere, unice, nemaivăzute, nemaipomenite ; orchestrele sugrumate, adăpostite în trunchiurile uriaşe de la căluşei, de la lanţuri, de la roata mare, proiectau în văzduh nişte melodii care păreau din altă lume ; omuleţi de-o şchioapă sau lungani deşiraţi pînă la cer, cu fesuri înstelate pe cap, ţipau, răguşeau şi iar ţipau, îmbiindu-te să le cumperi mărfurile, şi peste tot se rîdea şi oamenii se strîmbau unii la alţii, cu măşti sau fără ; şi o puzderie de mese şi gherete ofereau sigur şi pe gratis : ceasuri, ţigarete, cizme, borcane, baticuri, mingi, ciocolată, becuri, şampanie, pocnitori, ibrice, stilouri, bricege, şireturi şi loţiune de păr. Iar în locul cel mai potrivit, circul cu cortegiul lui de zburători, acrobaţi, luptători, saltimbanci, clovni, jongleri, biciclişti, tigri, cai, urşi, pantere, girafe, lei, rinoceri, crocodili, canguri, struţi şi elefanţi, toate zugrăvite fioros pe cartoane uriaşe, dar din pîlnia mare de tablă, care nu se mai dezlipea de la gură, se auzea mereu : „Ce vedeţi aici pe pînză este viu şi natural. Hai ! Intraţi, intraţi cu toţii — un program fenomenal !“ Şi cîte alte versuri, şi rime, şi onomatopee, şi exclamaţii, şi mai ales muzica, fanfarele entuziaste şi neobosite, şi tobele, bubuind neîntrerupt, pînă la distrugere, şi melodiile îndrăzneţe ca nişte jeturi de

apă risipindu-se în stropi mărunți și inundînd pe nesimțite memoria. Și mai ales cei care vedeau și auzeau toate acestea, devenind toți naivi, copilărești, uitînd ca în urma unui farmec anatomia, fizica și buna-cuviință. Spectacol unic, în care fiecare juca pentru celălalt : actorii pentru spectatori și spectatorii pentru actori.

Cireșarii noștri se opriseră în fața circului. Se anunța cu tobe, tromboane, goarne și țipete începerea spectacolului : „Ultimul salt mortal ! Reprezentația începe !" Acrobatul de pe estradă dispăru după niște perdele, dar după două minute apăru altul, făcu și acesta cîteva tumbe, și iarăși se dădu semnalul de începere, și iarăși după două minute apăru un saltimbanc, apoi un scamator, apoi un clovn, apoi primul acrobat, apoi un vlăjgan cît toate zilele rupînd niște lanțuri de parcă erau panglici de hîrtie, apoi un jongler cu trei făclii aprinse, pînă ce Tic spuse foarte sigur :

— Altceva nu cred că mai au în programul dinăuntru ; poate una care se îndoaie, dar din ălea nu pot să văd...

Și plecară spre alte locuri. Tic și Dan îi conduceau. Mergeau pe căi ocolite spre un anumit loc care-l interesa în mod deosebit pe cel mai tînăr dintre cireșari. Se opriră în apropierea acelor roți verticale, de care se agață scaune și care în limbajul de bîlci se numesc lanțuri. Erau vreo patru mecanisme de acest fel în bîlci, dar Tic îl alesese pe cel mai mare dintre ele, un adevărat uriaș, care domina împrejurimile mobile și colorate.

— Vrei să te dai în lanțuri ? îl întrebă Dan. Eu n-am nici o poftă, Ticușorule.

— Vreau să fac o repetiție, răspunse el. Vreau să fac un mic antrenament și mai vreau să-mi arunc o privire de sus, de la înălțime, asupra bîlciului. Cine știe ce voi descoperi ! Tu spune-i Luciei și Mariei că m-am dus să cumpăr ceva.

Și ciufuliciul dispăru într-o clipă în mulțime. După cinci minute se întoarse cu un fes pe care-l puse pe capul lui Dan.

— Pentru fesul ăsta ne-ai făcut să așteptăm atîta timp ? îl ocărî Maria. Nesuferitule !... De cînd te așteptăm au trecut cel puțin zece vînzători de fesuri pe lîngă noi. La patru fesuri, unul cadou, așa țipau.

— Ei, poftim ! răspunse el. Ia-l de la Dan. Ți-l fac ție cadou. Mie mi l-a pus cineva în cap pentru reclamă. Am

încercat opt și ăla mi-a zis că-mi stă atît de bine cu fesul, încît mi l-a pus pe al nouălea pe cap și m-a rugat să mă plimb așa prin bîlci. E din material mai bun. Și eu zic să mergem în altă parte.

Îl luă pe Dan de mînă, Dan pe Maria. Maria pe Ioana, Ioana pe Ionel, Ionel pe Lucia și astfel, în șir indian, înveselindu-se, porniră spre necunoscut, adică spre locul unde-i ducea Tic, și Tic îi ducea spre roata norocului, în partea opusă aceleia în care îl așteptaseră cinci minute. Din cauza vălmășagului de oameni, cei mai mulți simpli privitori, cireșarii nu zăreau decît vîrful piramidei. Și chiar în vîrf, ca un trofeu unic, se afla discobolul lui Fradaburidi.

— Probabil că a cîștigat cineva un obiect mare, pronostică Dan. De aceea e atîta înghesuială. Trebuie să mai așteptăm puțin.

Tic zări silueta atletului strecurîndu-se prin masa de spectatori, afară. Îi dădu cu cotul lui Dan, acesta Mariei și așa mai departe, pînă la capătul șirului. Apoi începu să funcționeze telefonul fără fir. Atletul nu-i zărise. Părea preocupat. Trecu la un pas de Lucia. Apoi fu înghițit de mulțime. Șirul cireșarilor se transformă în cerc.

— Oare unde se duce ? întrebă Lucia.

— Poate că urmărește pe cineva, spuse Tic.

— Nu cred. Era într-adevăr grăbit, dar nu mi s-a părut că se uită după cineva anume. Privea în sus. Parcă voia să numere stelele.

— Numai poet nu credeam că este, i se adresă Dan Luciei. Să fie iarmarocul un subiect de inspirație pentru poeți ? E a treia oară că venim la bîlci și e tot a treia oară că-l întîlnim.

— Eu am o bănuială... firavă, murmură Tic, dar atît de încet că numai Dan îl auzi.

Iar Dan știind că prietenul său nu vorbește și nu tace degeaba, prin urmare nici nu șoptește fără motiv, găsi în murmurul lui Tic un motiv de tăcere. Atît doar : îl lovi cu cotul. Neinformat, Tic lovi mai departe pînă i se înapoie lovitura. Așteptau toți să li se dezvăluie pricina semnalului de alarmă. Și negăsind răspunsul în priviri sau în vorbe, se uita fiecare într-o anumită direcție.

— Scheletul ! şopti Ioana înfricoşată.

Într-adevăr, în raza privirilor ei, undeva, nu prea departe, se zărea scheletul. Abia atunci făcură şi ceilalţi cunoştinţă cu el. Pentru că, subit, cercul se transformă din nou în şir, potrivind-o pe Ioana la mijloc. Şi Ioana privea fără încetare spre acelaşi punct.

Nici zece metri nu-i despărţeau pe tineri de personajul despre care vorbiseră atîta vreme. Era în faţa lor şi valurile de oameni nu-i puteau ascunde decît trupul. Capul lui rămînea parcă suspendat şi era atît de palid, că se putea asemăna cu un glob slab luminat, aşa cum atîrnau cu sutele prin iarmaroc. Parcă şi părul rar, care-i acoperea creştetul, era galben. Nici un muşchi nu se mişca pe faţa lui. Ochii înfundaţi în orbite şi oasele puternic reliefate, ajutate de jocul de umbre la care era supus tot bîlciul, îi dădeau o expresie fantomatică.

— E neverosimil ! şopti îngrozit Ionel, care-şi vedea pentru prima dată personajul. L-am creat mereu cu imaginaţia, dar nici o clipă n-am îndrăznit să ajung pînă acolo, încît să mi-l reprezint ca pe un mort. Brrr ! se cutremură el. Parc-aş vedea o fotografie de pe sticluţele cu otravă.

Ceilalţi erau mai puţin impresionaţi, dar un fior de spaimă încă li se zbătea în inimă. Scheletul nu se mişca. Parcă era un felinar pe jumătate stins, înfipt în mijlocul iarmarocului. Numai ochii îi rătăceau în neştire, ochi sticloşi, înfundaţi, ca ai unui bolnav în delir.

— Nu mai pot suporta ! se rugă Ionel. Şi nu numai asta. Dacă ne observă ? Dacă vine la noi şi ne întreabă pentru ce-l privim ? Eu cred că aş leşina...

Tic îl înghionti zdravăn în coaste, atît de zdravăn că lui Ionel i se opri respiraţia.

— Nu fi prost ! îl încurajă ciufuliciul în stilul său original. Mai bine fă-te că rîzi de ceea ce-ţi spun...

Mutra lui Ionel exprima însă nu veselie, ci suferinţă. Încă nu-şi recăpătase respiraţia normală.

— Du... După... ce... După ce m-ai... m-ai ucis...

— Aoleu ! Am uitat ! se scuză Tic. Nu mi-am dat seama şi te-am lovit exact acolo unde m-a învăţat Ursu să lovesc, dacă sare vreun vagabond la bătaie. Ultima figură pe care am învăţat-o. Şi am aplicat-o inconştient. Noroc că n-am dat mai tare...

— Ai folosit-o și cu mine, îi aminti Dan. Și tot cam prin aceste locuri. Și tot cam așa. Numai motivul era diferit.

Ciufuliciul se uită și la unul și la altul.

— Mi-a explicat-o teoretic. Și tot teoretic am aplicat-o, ca să-mi obișnuiesc mîna. S-a întîmplat ca s-o experimentez cu voi.

Toți cireșarii, cu excepția Luciei, participau la discuția care se ivise. Incidentul o bucura pe Lucia. Nimeni nu se mai uita la schelet, în afară de ea. Privirile ei însă păreau că urmăresc vîrtejul lanțurilor. Dar și Ionel își aminti misiunea pe care o avea.

Scheletul rămînea în același loc, imobil, straniu în agitația, veselia, mișcarea și larma generală. Părea o amenințare la adresa lumii, întruchiparea unui verdict inevitabil, o primejdie suspendată, gata oricînd să se reverse, încremenind, pietrificînd mișcarea.

Așa îl defini Ionel în gînd, luptîndu-se cu o groază de sentimente nelămurite. Apoi simți că-l cuprinde ura și o dorință nebună de acțiune. Starea aceasta nu ținu decît o clipă.

Oamenii nu mai dădeau buzna spre roata norocului. Țăcănitul ca de mitralieră al corzii de oțel răsuna mai rar. Cercul compact de privitori se mai destrămase. Ionel primi sarcina de a nu-și pierde din ochi personajul. Ceilalți se apropiau de roata norocului. Ajunseră la cîțiva pași de piramida încărcată cu obiecte.

Omul cu pălărie de paie îl salută pe Tic ca pe o veche cunoștință. Îi zîmbi și-i făcu semn cu mîna :

— Poftiți, poftiți ! Încercați-vă norocul ! Nimeni nu pierde. Toată lumea cîștigă. Poftiți ! Încercați-vă norocul ! Care mai trage ? Toate numerele cîștigătoare !

Cireșarii se înțeleseseră între ei să nu stea în grup, pentru a nu observa nimeni că veniseră împreună. Hotărîseră aceasta, pentru a face față oricărei eventualități.

Tic nu rămase indiferent la apelul borțosului. Plăti trei trageri, apoi puse mîna pe șipca de lemn. Oare mai era mîna lui obișnuită cu rezistența cuielor ? Ei și ! Prima dată va face o încercare ; poate că va aduce coarda spre una din porțiunile roții (care-i ofereau mai mare siguranță, pe care le experimentase). Și chiar așa se întîmplă. Împinse ușor. Coarda se opri în dreptul unui șir de numere care, în concepția lui, reprezentau startul ideal pentru tragerile

cu șanse. Cam tot din același loc împinsese și cozorocul cînd îl văzuse cîștigînd ultima dată. Își potrivi cea de-a doua mișcare, fără să se uite la animalul de ghips, mic și diform, pe care i-l oferea borțosul. Împinse scurt și puternic. Cîștigă o lulea. Și tot o lulea negăurită cîștigă și a treia oară... Înfuriat, mai cumpără patru trageri, și apoi încă patru. Abia la penultima cîștigă un obiect mai mare : un iepuraș alb, cum cît pumnul lui. În schimb trecuse de două ori (doar trei numere îl despărțeau) pe lîngă negrul în costum colonial, iar o dată coarda depășise cu numai cinci numere discobolul lui Fradaburidi.

Toate obiectele cîștigate de Tic încăpeau în mîna mare a borțosului. Tic nu voi să le primească, nu voi în ruptul capului, în ciuda îndemnurilor și rugăminților din jurul lui. Neavînd ce face, borțosul le puse într-o ladă, sub roată.

Ciufuliciul era înfuriat la culme. Trăsese de unsprezece ori la rînd, fără nici un folos. Ba se mai și făcuse de rîs în fața celorlalți. O văzuse și pe Maria, și pe Lucia, îl văzuse și pe Dan aruncîndu-i priviri disperate și făcîndu-i semne să înceteze, dar el, cuprins de frenezia jocului, se prefăcu că nu le observă.

— Tot vă iau eu, pînă la urmă, discobolul ! spuse ciufuliciul, ca o amenințare supremă.

— Poftim ? Poftim ? îl întrebă borțosul pe Tic, apoi se adresă înflăcărat privitorilor : Încercați-vă norocul ! Care mai trage ? Nici un număr nu pierde ! Poftiți ! Poftiți !... Ce spuneați dumneavoastră ?

— Despre atletul lui Fradaburidi... răspunse încă supărat marele păgubaș. Tot o să-l iau pînă la urmă...

— Statuia lui Fradaburidi ! țipă ca la un semnal omul cu pălărie de paie. Atletul cu discul ! Bust asiatic, de la ultima olimpiadă ! Autentică, de două mii de ani ! Care mai trage ? Încercați-vă norocul !

Umilit, Tic își îndreptă încercarea în altă direcție :

— Nu l-ați văzut cumva astăzi pe domnul acela bătrîn cu barbă, domnul acela înalt, îmbrăcat în gri... care v-a întrebat alaltăseară, dacă nu e de vînzare discobolul lui Fradaburidi ?

— Îl știu, îl știu, cum să nu-l știu... răspunse proprietarul. M-am obișnuit cu vizitele dumnealui. Aproape în fiecare zi trece pe aici. Și azi a trecut... înainte de prînz... Care mai trage ?

— Îl cunoașteți ? insistă Tic.

— Care mai trage ? Încercați-vă norocul ! Vase, crătiți, lighene, servicii de masă... L-am văzut și eu la bîlci. Nu-l cunosc. Nu știu ce-i cu el. Poate știi dumneata, că nimeni dintre noi n-a reușit să afle ce e cu el... Servicii de masă ! Crătiți cu smalț ! Vase originale... Stă cîte un minut-două în fața mea, se uită nu știu unde... Încercați-vă norocul ! Care mai trage ?... Că nu i se pot vedea ochii prin ochelarii aceia groși... Pe urmă pleacă... Nimeni nu pierde ! Toată lumea cîștigă ! Încercați-vă norocul ! Care mai trage ? Poftiți ! Poftiți !

Dan se strîmba fără încetare la Tic. Dar ciufuliciul nu-i dădea nici o atenție. Îl interesa mult mai mult convorbirea cu borțosul decît orice altceva. Nemairezistînd, Dan îl trase cu toată puterea de mînă. Tic își pierdu echilibrul. Abia în ultima clipă evită să se ciocnească de o persoană care stătea la un metru în spatele lui. Se și gîndi să-l înghiontească pe Dan în același loc dureros ; din fericire însă pentru acesta din urmă, ciufuliciul își ridică privirile și descoperi în persoana pe care era s-o lovească... pe schelet. Picioarele i se înmuiară ; și doar e binecunoscut faptul că Tic nu-și pierde firea cu una, cu două. Ochii scheletului îl priveau. Oare ce exprimau scînteile acelea adînci ? Și mai simți strecurîndu-i-se prin păr și înțepîndu-l o sută de mii de ace. Totul dură poate o secundă. Tic își reveni, iar senzația de atingere îl părăsi. Se strînse lîngă Dan. Avea un zîmbet forțat pe față.

— Ce ți-a făcut ? îl întrebă Dan la ureche. Am crezut că vrea să te strîngă de git...

— Nu știu, răspunse Tic. N-am simțit nimic.

Ciufuliciul nu mințea. Nu-și putea imagina că bețele pe care le simțise o fracțiune de secundă în părul lui fuseseră degetele scheletului.

— Probabil că a vrut să te tragă de urechi... și apoi s-a răzgîndit, încercă Dan să-l liniștească.

Tic își aminti cine provocase posibila ciocnire, își aminti și gîndul lui de atunci. Brațul se destinse parcă fără voia lui. Dan observase însă mișcarea și o pară. Se alese cu o lovitură ușoară, de toate zilele.

Nimic deosebit nu se mai întîmplase la roata norocului în tot acest timp. Își mai încercaseră cîțiva oameni șansa și se aleseseră cu lulele sau cu statuete cît degetul.

Şi deodată, scheletul puse mîna pe şipca de lemn. Borţosul îl întîmpină fără nici o jenă :

— Toată lumea cîştigă ! Nimeni nu pierde !... Plata, vă rog. Mai întîi plata !

Fostul maior scoase din buzunar o bancnotă jerpelită de douăzeci şi cinci de lei. I-o întinse proprietarului, şi faţa acestuia se lumină imediat :

— Poftiţi ! Poftiţi ! Încercaţi-vă norocul !

— Mi-e milă de el, îi şopti Dan lui Tic la ureche. De un sfert de oră se uită şi aşteaptă. Oare ce crede ? O să-şi piardă banii, ca tine. Ai să vezi !

— Mai bine aici decît să-i azvîrle pe băutură, îi răspunse Tic. Eu mai degrabă mă întreb de unde are bani ? Oare nu...

Nu mai apucă să-şi termine cuvintele. Zărise pe cineva în mulţime. Atletul se apropia de cercul de spectatori de la roata norocului. Tic îl părăsi pe Dan fără explicaţii şi porni în întîmpinarea cunoştinţei sale. Atletul îi întinse mîna :

— Cred că astăzi n-ai mai jucat...

— De unsprezece ori la rînd, îi mărturisi Tic. Numai lulele şi iepuraşi. Dar tot îl iau pînă la urmă !

— De unsprezece ori la rînd ?! se miră atletul. Îţi mai aminteşti ce ţi-am spus ? De ce nu mă asculţi ?

Fără să se uite la faţa atletului, cireşarul simţea după tonul cu care i se vorbea că are de-a face cu un om înfuriat. Chiar se simţi prins de umăr şi zgîlţîit. Abia atunci îndrăzni să se uite la atlet. Parcă-i mai trecuse mînia, dar priviri de dojană tot mai avea în ochi, şi capul i se clătina ameninţător. Cel puţin aceasta era impresia lui Tic.

Omul cu pălărie de paie strigă şi mai tare :

— Încercaţi-vă norocul ! Vine, vine norocul ! Care mai trage ? Toate numerele cîştigă !

Scheletul pusese mîna pe şipcă. Borţosul îi făcu însă un semn de aşteptare. Trăsese de patru ori pînă atunci şi cîştigase două lulele şi doi iepuri.

— Încercaţi-vă norocul ! Vine, vine norocul ! Care mai trage ? Nici un număr nu pierde ! Discobolul lui Fradaburidi ! Vine, vine norocul !

— Fir-ar să fie ! înjură atletul. Aştia ar trebui bătuţi ! Da, da ! Sigur că da !

Vorbise printre dinți, dar Tic îl auzi foarte bine. Și ciufuliciului îi părea rău de schelet. Ajunsese la a cincea tragere.

— Poftiți ! Poftiți ! îi spunea proprietarul.

Fostul maior împinse cu o nepăsare totală. Nici nu urmări mersul corzii de oțel. Parcă nici vocea borțosului nu-l trezi din apatia și indiferența lui :

— A luat-o ! Uite cum a luat-o ! Toate numerele cîștigă !

Agita în aer, deasupra capului, o oală uriașă, probabil aceea despre care se spunea că poate adăposti aproape o mie de sarmale. Scheletul parcă nu înțelegea despre ce e vorba. Ridică din umeri. N-avea ce face cu oala. Uimit, borțosul nu știa cum să reacționeze. Se uita spre spectatori, cerînd parcă din partea lor o mînă de ajutor. Sau avea el un plan ? gîndi Tic. Poate vrea să știe dacă au văzut și alții cînd scheletul a cîștigat oala ? Dacă alții n-au observat, atunci... Cît de ușor putea să-l ducă pe omul acela atît de nepăsător ! Dar nu ! hotărî Tic. Nu-l va lăsa. Șase martori erau acolo...

Omul cu pălărie de paie întrebă cu un zîmbet nătîng :

— Dacă doriți, v-o cumpărăm imediat. La prețul de cost.

Celălalt acceptă, plecîndu-și capul. Cît i s-a plătit pe oală maiorului, nimeni nu poate ști. Scheletul și-a pus banii în buzunar și tot fără să scoată nici o vorbă, a plecat de la roata norocului. Nici nu mai putea sta acolo. Oamenii dădeau buzna. Trăgeau, trăgeau, și țăcănea coarda de oțel, și se uitau uluiți la lulelele și la iepurașii pe care borțosul, radios, li-i oferea. Chiar și Tic simți imboldul să mai tragă o dată. Dar mîna care-l prinse de umăr era prea puternică.

— Ți-am spus ce se întîmplă aici ! auzi vorbele șoptite ale atletului, și șoaptele sunau ca o dojană familiară. Lasă-i pe nătîngi să-și piardă banii... N-ai simțit că e o șmecherie ?

— Orice-ar fi ! Discobolul tot îl voi lua !

Se uita la discobol. Oare a cîta oară de cînd era la roata norocului ? Oare a cîta oară în acea seară ? Și iarăși observă asemănarea dintre acel discobol și statuetele pe care le admirase cîteva minute la muzeu. Avea ceva din grația acelor statuete, deși părea mai nou, mai strălucitor. Asociația aceasta îi aduse în minte evenimentele la care

participase şi la care participa. Îi făcu semn atletului să se retragă într-un loc mai izolat. Figura lui era probabil atît de serioasă, că Terenţiu îl ascultă. Se opriră amîndoi în locul indicat de Tic, în apropiere de trunchiul uriaş al lanţurilor.

— V-am văzut la muzeu aseară, îi spuse Tic în şoaptă.

Terenţiu nu înţelegea ce urmăreşte ciufuliciul cu această destăinuire. Nu se încadra în atmosfera conspirativă pe care o sugera şi o cerea tonul lui Tic.

— Aţi văzut şi dumneavoastră tanagralele, nu-i aşa ?

Atletul tot nu înţelese despre ce este vorba :

— Ce tanagrale ? Unde ? Cînd ?

— Eu am crezut că aţi văzut şi vitrina, spuse Tic cam bosumflat.

— Da. Am văzut-o. Nici nu mi s-a părut altceva mai interesant în muzeu.

Auzind aceasta, Tic nu se mai stăpîni :

— Vreau să vă spun un secret... Dar vă rog foarte mult să-l păstraţi... Pe cuvînt de onoare... Statuetele au dispărut... S-au furat... Ştim sigur asta şi sîntem singurii care o ştim. Eu şi prietenii mei.

Terenţiu îl privi la început cu uimire, apoi cu neîncredere. Făcu chiar şi o mişcare de plictiseală cu mîna :

— Te lăudai că eşti deştept. Eu credeam că eşti... Ia spune ! Pentru asta m-ai chemat aici ?

Faţa cireşarului exprima o durere atît de evidentă, încît atletul îşi domoli vocea. Tic profită de răgaz :

— Nu ştie nimeni că s-au furat, pentru că muzeul e închis, cheile sînt la director, iar directorul e plecat la Bucureşti. Noi avem nişte bănuieli şi pînă la urmă tot vom descoperi hoţul ! Am mai făcut fapte din acestea... Noi vrem ca, în ziua cînd se întoarce directorul, să-i spunem cine este hoţul. Pe urmă... treaba lui !

Era ceva în tonul lui Tic care lovea în neîncrederea şi nepăsarea atletului.

— Să nu faceţi zgomot de pomană. E cam primejdios !

— Ştim, răspunse Tic, şi de aceea n-am spus nimic nimănui... pînă acum...

Apropoul aduse un zîmbet fugar pe faţa atletului :

— Îţi mulţumesc pentru încredere. Din păcate, sînt plin de treburi pînă peste cap. Trebuie să fiu cînd într-un

loc, cînd în altul, nici n-am timp să mă odihnesc. Dorm cîte două-trei ore pe noapte... Toate acestea le discutăm între noi, bineînțeles... pentru că-mi ești foarte simpatic. Dacă vei avea nevoie de ajutorul meu... îți stau la dispoziție... Deși eu, din anumite motive, continui să cred că toată povestea e o născocire a minții voastre... Lasă, lasă ! Vom vedea cine are dreptate pînă la urmă... Și îți mai dau un sfat. Nu un sfat. Un ordin ! Nu mai azvîrli banii la roata norocului ! Nu-i mai arunca în vînt... Asta era... Și trebuie să plec urgent... La revedere !

Tic ar fi vrut să dea cîteva explicații, să-și manifeste opoziția față de unele vorbe ale atletului, dar acesta plecă. Numai cînd ajunse în dreptul roții norocului se opri pentru o clipă, se încruntă și făcu din cap un semn inutil de amenințare. Apoi Tic îl pierdu în mulțimea care se îmbulzea.

Omul cu pălăria de paie se agita în mijlocul unor grupuri (erau și cireșarii acolo) care ezitau să-și încerce norocul. Ca și cum ar fi simțit starea lor, începu să-și înșiruie repertoriul :

— Încercați-vă norocul ! Vine, vine norocul ! Care mai trage ? Vase, servicii, lighene, statui ! Discobolul lui Fradaburidi. Încercați-vă norocul ! Vine, vine norocul !

Atrasă de înflăcărarea cu care vorbea borțosul, o gospodină căută în sacoșă și scoase suma cerută. Dar mai iute decît ea fu un tinerel. Puse mîna pe șipcă, privi într-o anumită direcție și împinse încet. Coarda de oțel nu străbătu nici jumătate din roată. Ca atras de un magnet, Tic își făcu drum prin mulțimea de gură-cască. Răzbătu greu. Vocea borțosului îi sfîrteca urechile :

— A luat-o ! Uite, lume, cum a luat-o ! Încercați-vă norocul ! Nimeni nu pierde ! Toate numerele cîștigă. A luat-o ! Uite cum a luat-o !

Și lumea se înghesuia... ca la bîlci. Și Ticușor își zdrelea trupul încercînd să treacă precum un sfredel prin zidul nemilos. Cînd ajunse, în sfîrșit, la loc liber, abia apucă să mai vadă silueta unui băiețandru suptă de mulțimea care se îmbulzea. Abia ieșise din cerc și acum se zbătea ca un desperat să-l străpungă. Cît se chinui ciufuliciul pînă învinse presiunea mulțimii ! I se părea că un veac, deși trecuseră doar cîteva secunde. Cînd ajunse însă, nu mai zări nici urmă de băiețandru. Și băiețandrul nici

măcar nu mai purta șapca aceea cu cozoroc de țiplă, care-i servise altădată ca punct de reper. Îi venea să-și dea cu pumnii în cap. Numai două secunde să fi cîștigat, atîta, și era acum pe urmele norocosului jucător.

Stătea abătut, cu umerii rezemați de peretele unei gherete la care se vînduse pînă nu de mult înghețată. Îl auzea pe omul cu pălărie de paie răcnind ca un apucat, auzea țăcănitul ca de mitralieră al corzii de oțel cînd lovea cuiele, auzea exclamații de surpriză și de nemulțumire, auzea comentarii despre băiatul care cîștigase „în fața mea a cîștigat, domnule, un cogeamite serviciu de ceai", auzea toate acestea, dar nimic nu-l mai interesa. Se simțea obosit, parcă i se amărîse și gura. Cînd o să mai pună mîna pe cozoroc ? Poate că pierduse ultima șansă, ultima, ultima... Simți că se apropie cineva de el și tresări speriat. Era Dan, și el cu o mutră pleoștită, cu umerii scăpați în jos, cu mîinile atîrnîndu-i ca niște mîneci goale.

— L-am scăpat, Ticușorule... Nu știu ce s-a întîmplat cu el. Parc-a intrat în pămînt.

— Ai fost după cozoroc ? se trezi ciufuliciul. Cum de l-ai pierdut ?... Te-a oprit cineva ?

— A cotit pe o uliță. Eram la vreo zece metri în urma lui. Am fugit, dar cînd am ajuns după cot, n-am mai văzut pe nimeni, adică nu l-am mai văzut pe el. Erau niște oameni acolo, cu petromaxuri în mîini... Știi ? Chiar în spatele barăcilor... Nu prea am avut curajul... Aveau niște figuri cam dubioase. Dacă l-aș fi văzut pe el, cred că m-aș fi aventurat.

— Cam prin ce loc a dispărut ? întrebă Tic.

Dan arătă cu mîna într-o direcție, spre un stîlp de încercare a puterii, dar lui Tic locul acela nu-i spuse nimic. Cînd cozorocul scăpase de sub supravegherea lui, apucase într-o direcție diametral opusă.

— Ai aflat ceva de la atlet ? îl întrebă Dan.

— Mai degrabă a aflat el de la mine... dar să nu le spui celorlalți. Habar n-are despre tanagrale. Aș putea să jur că nu e implicat în afacerea asta. Se uita la mine ca la un smintit cînd m-a auzit. Și sînt convins că nu crede că s-au furat... Și iar m-a obligat să nu mai joc la roata norocului...

Dan citi pe fața lui Tic o schimbare profundă și întoarse capul, spre a se uita acolo unde se uita și prietenul său. Nu-i fu greu să zărească în mulțime statura uriașă și

capul chel, fără nici un fir de păr, al paznicului de la intrarea muzeului.

— Ilie ! spuse Tic. Parcă şi-au dat toţi întîlnire aici... Dar pe ăsta nu-l mai scap, în copoi de m-aş transforma...

N-a fost nevoie să se transforme în copoi, ci într-un pitic hazos, cu barbă lungă pînă la brîu şi cu mustăţi pînă la urechi. Şi cu un fes pe cap. Acesta a fost deghizamentul pe care şi l-a putut întocmi la repezeală ciufuliciul, pentru a se învîrti fără riscuri în preajma lui Ilie, şi pentru a fi în nota travestiurilor care se efectuau în seara aceea la bîlci. Faţa artificială, masca lui Tic, era veselă şi nepăsătoare. În dosul măştii însă era zugrăvită, şi nu de mîna unui pictor oarecare, o expresie reală de teamă şi de uimire. Pentru că Ilie, îndepărtînd cu simpla mişcare a coatelor cete de cîte patru-cinci oameni, îşi făcea loc spre roata norocului. Tic nu ezită mai mult de două secunde, înainte de a porni pe urmele uriaşului. Şi obstacolul uman se refăcu parcă şi mai strîns, şi mai greu de învins ! Ei ! Dar acum cireşarul avea experienţă. Se avîntă iarăşi ca un sfredel şi cînd ajunse pe la mijlocul barierei, abia atunci îşi dădu seama că din masca de carton care-i învăluia, dar mai ales care-i ascundea faţa, rămăseseră doar cîteva resturi jalnice. Nici fesul nu-l mai avea pe cap. Îl pierduse în timp ce străbătea zăgazul uman, sau mai bine zis inuman. Totuşi, nu-şi scoase masca de pe faţă în momentul cînd reuşi să răsufle. Şi-o potrivi numai, pentru a înregistra mai limpede, pentru a fotografia scena care se petrecea la cîţiva paşi de el.

Ilie şi omul cu pălărie de paie se băteau pe umeri ca nişte prieteni vechi, de cînd lumea. Şi tot atunci ghici Tic forţa care se ascundea sub înfăţişarea ridicolă a borţosului. Şi, ca din senin, răsăriră în preajma celor doi cîteva persoane care nu-i erau deloc necunoscute lui Tic : Ioana, Dan şi Ionel. Lucia şi Maria priveau scena din alt unghi mai puţin convenabil. Ciufuliciul se văzu nevoit să renunţe la semne şi să folosească, în locul lor, ghionturile, pentru a-i determina pe cei trei curioşi să-şi caute alte locuri în jurul roţii. Abia cînd se convinse că totul e în ordine, acceptă să i se lungească urechile (doar i le ascundea masca), pentru a surprinde o convorbire care-l atrăgea mai mult decît orice dialog cu care se făleau antichitatea. S-o ascultăm şi noi.

— Bine, mă Hultane, de ce nu mi-ai dat veste mai devreme ?

— Încercați-vă norocul ! Care mai trage ? Știam eu c-o să vii... Obiecte pentru gospodărie. Nimeni nu pierde ! Ai reușit bine ? Vase, lighene, crătiți, servicii !

— Cam... Da' tu mai știi cînd te-am învîrtit cinci minute pe umeri ? Te-ai prăvălit ca un dovleac. Așteptam să-ți curgă semințele...

— Semințe, vaze, castroane, statui !... Las' că și eu te-am pus o dată. Icneai ca un bivol... Care mai trage ? Încercați-vă norocul !... Și zi-i ! A ieșit bine pînă la urmă ? Care mai trage ? Poftiți ! Poftiți !

— Cam... Dar ăl mai crunt a fost Neamțu, mă ! Oho ! Cît m-a chinuit ! Îmi intrau picioarele în pămînt, așa greu era...

— Care mai trage ? Nu mai vor, mă ! Toți se codesc... Încercați-vă norocul !

— Dă-le și tu o momeală...

— N-am semnal... Nici un număr nu pierde !... Și dacă n-am semnal, poa' să treacă o zi și... Toate numerele cîștigă ! Care mai trage ?... Tu te-ai aranjat de tot ? Poftiți !

— Cam... Mă, eu aș vrea să-ți spun o vorbă, 'da' nu aici, în gloata asta, cu toți în urechile noastre și cu urechile tuturor la noi... Aș vrea să boscorodim pe îndelete...

— Facem, mă Ilie... Faceți jocurile ! Care mai trage ?... Și cînd vrei tu să fie asta ? Oale, vaze, lighene !

— Păi, acu' cît mai devreme, aș zice mîine noapte, că pe urmă... Cine știe ?

— Statuia lui Fradaburidi ! Te ține rău în hamuri, măi Ilie... De la ultima olimpiadă... Care mai trage ?

— Decît cu pungășiile ăstea mărunte pe care le faci tu... cine-i ăsta Fradaburidi ? Te-ai bătut vreodată cu el ?

— Parcă eu știu ! Fradaburidi ! Marele discobou !

— Discobol, mă ! Te-aude cine știe cine...

— Discobolul ! Cine vrea să-l ia ? Nimeni nu pierde ! Încercați-vă norocul ! Oale, crătiți, vaze, căldări ! Care mai trage !...

— Vas'că mîine noapte vii... adică vin eu... Mergem la o crîșmă... Fac eu cinste, că tu ești pîrlit. Vreau să te fac om, mă ! Numai să ai curaj !

— Trageţi ! Trageţi ! Încercaţi-vă norocul ! Dacă-i vorba de bani buni, cum să nu vin ?... Servicii ! Pentru gospodine !... Că doar mă ştii...

— Nu vezi, mă, că nu trage nimeni ? Dă-le o momeală !

— Care mai trage ? Ţi-am spus că n-am semnalul... N-am voie. Vrei s-o păţesc ? Care mai trage ? Încercaţi-vă norocul !

— Mă Hultane, eu plec. Mîine seară. Pe la unş'p'ce, e bine ?

— Pentru gospodine ! S-a făcut... Poftiţi ! Poftiţi ! La unş'p'ce, Ilie... Vaze, oale, crătiţi, căldări !

Cele două matahale se despărţiră, strîngîndu-şi mîinile cu putere. Îşi scoase şi Tic jalnica mască de pe faţă. Şi cîteva minute mai tîrziu, cireşarii erau în afara cercului, dar nu prea departe, pentru a asculta raportul şoptit al ciufuliciului. Acolo îi descoperi atletul. Îl ameninţă pe Tic, clătinînd din cap, şi-i trecu prin faţa ochilor ceasul de mînă. Era o oră foarte tîrzie. Atletul nu se mai opri la roata norocului. Porni în altă direcţie. Tic îl urmări însă cu privirea şi-l văzu oprindu-se lîngă căluşei, unde îl aşteptau trei bărbaţi. Rămase cu ei.

Hultanul striga de-i ieşeau ochii din cap :

— Încercaţi-vă norocul ! Vine, vine norocul ! Care mai trage ? Poftiţi ! Poftiţi ! Vine, vine norocul ! Care mai trage ?

Şi după o pauză iar se auzi vocea lui, răcnind :

— A luat-o ! Uite cum a luat-o !

Un cetăţean primea din mîinile lui o căldare :

— Păcat că n-am fost acolo ! se tîngui Tic. Aş fi prins şi eu semnalul... Dar tot voi pune mîna pe discobol !

Era tîrziu. Bîlciul încă nu obosise. Larma şi luminile lui şi mai ales fanfarele lui dezlănţuite îi cîntau puterea. Dar cireşarii trebuiau să se întoarcă acasă. Porniră din nou în lanţ, lăsîndu-se conduşi, ca şi la sosire, de cel mai tînăr dintre ei. El nu mergea însă pe o linie dreaptă, ci în zigzag. Dar nu pentru a ocoli aglomeraţiile umane, ci pentru a descoperi noutăţi. Trecură şi pe lîngă căluşei. Atletul era tot acolo. Din cei trei bărbaţi, unul singur rămăsese cu el. Discutau, ascunşi de umbra pe care o proiecta cilindrul central al căluşeilor. Tic îi făcu semn cu mîna. Atletul îi răspunse fluturîndu-şi o clipă palma deschisă.

2

Ioana și Maria adormiră în clipa cînd puseră capul pe pernă. Lucia le mai lăsă un timp pînă se convinse că somnul le învăluise definitiv, ca o cortină groasă de catifea, și abia atunci se sculă din patul ei, luă de undeva o servietă mică de piele, scoase din ea un caiet și cu el în mînă se duse la o măsuță mică de lîngă fereastră, pe care suferea, stinsă, o lampă de citit. Multă, multă vreme rămase nemișcată la masa aceea, cu capul sprijinit în coate. Își aduna și-și disciplina gîndurile. Auzea parcă în depărtare respirația regulată a prietenelor ei, și o ușoară invidie o cuprinse. Dar nu, nu se putea lăsa cucerită de orice gînd. Avea nevoie de limpezime și parcă de aceea stătea în întuneric, ca să simtă fizic lumina, s-o absoarbă, să se lase pătrunsă de ea pînă în cele mai adînci cute ale ființei.

Simțea nelămurit că-i lipsește ceva. Întîmplările prin care trecuse și cele care i se povestiseră nu voiau să se împletească pe un fir logic. Se lăbărțau izolat, refuzau unitatea. Oare era ea obosită, sau se întîlnea în acea tăcere neverosimilă cu un adevăr crud ? Ce anume element esențial, care ar fi realizat unitatea faptelor, lipsea în construcția logică pe care o întrevedea ? Lipsea oare un amănunt esențial, sau era vulnerabilă premisa ?

După ce mai controlă o dată, deși inutil, somnul prietenelor ei, Lucia aprinse lampa. Lumina ei era discretă, nu putea să stingherească pe nimeni. Și, pe caietul de care nu se despărțea niciodată, începu să recapituleze șirul întîmplărilor și să tragă primele concluzii cu privire la personajele implicate în enigma obsedantă. Iată cum sintetiză ea întîmplările și personajele pe foile caietului fidel.

Fapte :

1. La ora nouă fără un sfert, Tic și împreună cu el alte cinci persoane au văzut statuetele în vitrină.
2. La ora nouă fără trei minute, Dan, Ioana, Maria și bunica au văzut vitrina goală. Rămăsese numai eticheta.
3. La ora nouă fără opt sau șapte minute, directorul iese din muzeu, fără să ducă nimic cu dînsul și fără să dea alarma.

Întrebare : Există o ascunzătoare secretă în muzeu ?

Logica, tradiția și unele cercetări verbale dau un răspuns negativ.

Observație în sprijinul răspunsului : Muzeul reparîndu-se în exterior, e absurd să se depoziteze tocmai obiectele cel mai bine apărate.

Concluzie firească : Tanagralele au fost furate.

Observație esențială : Deoarece la ora nouă fără un sfert tanagralele au fost văzute în vitrină, iar la ora nouă fără trei minute n-au mai fost văzute, autorul furtului nu poate fi decît unul din vizitatorii care se aflau în acea perioadă înăuntru. (E vorba de autorul activ, nu de autorul moral).

A doua observație esențială : Se exclud ca făptași posibili următoarele persoane : Maria, Ioana, bunica, Dan.

A treia observație esențială : Nu poate fi exclus paznicul de la intrare.

Suspecți :

1. Scheletul. Argumente : Era în muzeu în perioada B. Vizita pentru prima oară muzeul. E într-un hal de degradare care-l poate transforma foarte lesne în răufăcător. (Poate c-a jefuit și pînă acum. Deci sînt necesare informații suplimentare.) Posedă inteligența necesară pentru a profita de o situație favorabilă. Nu se exclude ideea că a venit la un muzeu mînat de gînduri urîte. Are relații dubioase. Poate fi folosit foarte ușor ca instrument. Să fie văzut în special în această postură.

Întrebare : Dacă se află în stare de luciditate ? (Ceea ce începe să se confirme.) Răspuns posibil : Datele de mai sus nu se anulează. Mai mult : e mai plauzibil în postura de făptaș direct.

Argumente contra : Nu a putut să premediteze furtul și cum e greu de închipuit că furtul a fost spontan, acuzațiile împotriva lui se anulează în foarte mare măsură.

Întrebare esențială : Ce-a căutat la muzeu exact în ziua dispariției tanagralelor ?

Sarcina de bază : Înainte de orice, să se găsească un răspuns la această întrebare.

2. Omul cu cicatrice. Argumente : Era la muzeu în perioada B. A vizitat șapte zile la rînd muzeul, fiind deci personajul care cunoștea cel mai bine situația, obiceiurile, aranjamentul. Date ideale pentru premeditarea furtului. Într-un anumit moment al perioadei B. nu a

fost văzut în grup. Unde era ? În alt moment al perioadei B. a fost văzut împreună cu artista. Prin toată atitudinea lui e foarte suspect.

Argumente contra : A fost urmărit în permanență de un alt personaj : artista. Foarte greu de închipuit că a izbutit să scape de sub supravegherea ei exact în perioada care îi era necesară pentru comiterea furtului.

Întrebare : Se poate vorbi de o complicitate între el și artistă ?

Sarcini : Să se afle identitatea lui.
Să se afle de ce s-a dus șapte zile la rînd la muzeu.
Să se afle adevăratele relații dintre el și artistă.

3. Cucoana cu joben : Argumente : Era în muzeu în perioada B. A mai fost de cîteva ori la muzeu, deci putea să premediteze furtul. Purta cu ea (pălăria) mijlocul de a scoate statuetele din muzeu, fără să atragă atenția. Are predilecție pentru obiecte de artă. Nu e exclusă ideea complicității. Are mîini iscusite, repezi (pianistă).

Argumente contra : A fost văzută într-un moment al perioadei B, într-un grup. În parte îi oferă și artista un alibi. E o persoană distinsă, cultă, cu poziție în societate.

4. Omul în gri : Argumente : Era în muzeu în perioada B. A mai fost și cu o zi înainte. Condiții de premeditare a furtului. Purta un pardesiu gri și deci avea unde să ascundă tanagralele. Personaj enigmatic, necunoscut, se interesează de obiectele de artă.

Întrebare : A vorbit sau nu directorul cu el ? De ce s-a dus directorul spre el ? Sau pur și simplu s-a dus spre vitrină și el fiind în partea aceea i s-a părut paznicului că se duce spre el... Ce-a căutat în muzeu cu o zi înainte ?

Sarcini de bază : Să se afle identitatea lui. Să se răspundă la întrebările de mai sus. Să se afle ce motive îl fac să viziteze zilnic bîlciul.

5. Artista. Argumente : A fost în muzeu în perioada B. A vizitat muzeul trei zile consecutiv (ultima fiind cea în care s-au furat tanagralele). Condiții de premeditare a furtului. Condiții psihologice (a jucat într-o piesă rolul unei hoațe) și poate și condiții fizice : dexteritate, curaj, tupeu. Are obiceiul să denatureze adevărul (aproape o regulă).

Întrebare : Cine i-a făcut cheia ? Ce-a căutat în muzeu trei zile la rînd ?

Argumente contra : Are un solid alibi pentru o parte din perioada B. (poate chiar pentru întreaga perioadă oferit de cucoana cu joben și de paznic.)

Sarcini importante : Să se răspundă la întrebările de mai sus. Să se afle adevăratele ei relații cu omul cu cicatrice. Să se ia în considerare și posibilitatea complicității. (Mai cu seamă între ea și omul cu cicatrice. Fără să se excludă și altele.)

6. Paznicul de la intrare. Argumente : Cunoaște cel mai bine muzeul. Condiții ideale de premeditare. Condiții ideale de a descuia vitrina și a dosi tanagralele. Avea marele atu ca, surprins asupra faptului, să nu poată fi învinuit de furt. Deci nu întîmpina nici un risc. Ideea furtului extrem de ingenioasă, dar nu izvorăște atît din inteligență, cît din observație. Relații dubioase. Vrea să-l atragă într-o combinație (?) pe un fost prieten care lucrează în bîlci (Hultanul). A lucrat și el în trecut la bîlci.

Sarcini : Să se afle ce combinație pune la cale. Să se afle cu precizie dacă a trecut sau nu de centrul potcoavei, cînd a anunțat închiderea muzeului.

Aici se opreau însemnările Luciei. Creionul încă nu-i scăpase din mînă. Capul însă i se odihnea pe masă, furat de somn.

3

Undeva se frămîntau zorii. În camera băieților era liniște. Scăpați de atacurile cocoșului, adormiseră și ei repede. Un somn profund, liniștit. Doar spre zori, Ionel începu să se frămînte în pat. Se chinuia să alunge o vedenie în somn și nu reușea. Vedenia îl îngrozea atît de rău, încît făcu un efort suprem și se trezi, pentru a o alunga definitiv. Îi văzu pe Tic și pe Dan dormind liniștiți în paturile lor. Auzea cum se zbate cocoșul în nuc. Probabil voia să cînte, dar inelul de izolier-band îl împiedica. (Tic îi povestise, înainte de a adormi, cum transformase criminalul cu pinteni într-o oarecare pasăre inofensivă.)

Ionel se plimba prin cameră, încet, tăcut, cu paşi de somnambul. Ştia că nu va mai putea să adoarmă. Şi plimbarea inutilă îl irita. Deodată îşi aduse aminte de sarcinile care i se încredinţaseră. Un gînd obsedant începu să-i dea tîrcoale. Întîi ca o întrebare inofensivă : oare ce face la ora asta scheletul ? Stă singur în camera lui pustie ? Sau poate s-a sculat ? Îl văzu executînd asalturi cu spada. Mînuia arma cu o iscusinţă diabolică. Şi sărea în lături, cînd presimţea un atac, ca un adolescent... Ionel nu mai putea suporta imaginea îndepărtată care se voala. Voia să fie în camera scheletului nu cu gîndurile, cu imaginaţia, ci cu fiinţa lui trează, vie.

Se îmbrăcă la iuţeală. Deşi era frig afară, frigul aurorii, îşi puse doar o cămaşă subţire pe el şi se mulţumi cu nişte pantaloni scurţi, despre care nici nu ştia că-i are în valiză. De teamă că orice ezitare îi va moleşi gîndul, sări imediat pe geam, se agăţă de una din crengile nucului, aşa cum făcuseră Tic şi Dan în prima seară cînd plecaseră la bîlci, şi apoi coborî cu grijă. Numai cocoşul îl privi speriat, şi i se păru că pliscul cocoşului se umflase ca o minge. Cînd simţi pămîntul sub picioare, răsuflă uşurat. Nimic nu-l mai putea împiedica. Nici nu ieşi pe poartă. Sări gardul cu uşurinţa unei pisici. Şi porni în goană pe străzile cunoscute, care-l duceau spre locuinţa maiorului. Fugea ca un bezmetic. Îşi simţea spatele ud, sudoarea îi curgea şiroaie pe faţă, dar nu se oprea. Nici cînd o siluetă înaltă, nedefinită în culoarea zorilor, încercă să-i bareze drumul şi să-l prindă cu mîna, nu se opri. O ocoli ca o sfîrleză şi-şi mări iuţeala. Nu-şi închipuise niciodată că are o asemenea rezistenţă. În fuga lui nebună trecu de locuinţa scheletului, fără să-şi dea seama. Deşi simţea că se întîmplă ceva straniu cu el. Oare îl forţa cineva, necunoscut, să nu se oprească, să nu intre acolo, pentru a-l feri de o cumplită primejdie ? Degete de gheaţă îi frecau spinarea. Fugea, fugea orbeşte spre capătul străzii. Şi deodată, ceva ca un braţ de fier îl opri. Atît de brusc, de parcă l-ar fi curmat o mişcare străină. Ştia ce-l oprise. Gîndul său obsedant de a-l vizita pe maior la ora aceea. Se împotrivea mişcării care voia să-l salveze. Ud leoarcă de transpiraţie, cu picioarele tremurînde, cu răsuflarea sugrumată, cu inima rupîndu-i pieptul, făcu cale-ntoarsă. Mergea încet, încet, de astă dată, pentru a întîrzia primejdia. Se apropia de poarta pe care o cunoştea atît de bine. Era în faţa ei.

Un pas, doi paşi, trei paşi, şi ar fi fost salvat. Va trece oare de poarta care se deschidea încet, trasă de o mînă nevăzută ? N-avu puterea să facă pasul. Un singur pas. Se întoarse încet din călcîie şi intră pe poartă. Prundişul aleii îi tortura tălpile rănite de alergătură. Ce idee stupidă ! De ce alergase ? Ca să-şi irosească forţele, să nu mai aibă nici o putere tocmai în momentul cînd i se cerea luciditate, hotărîre, rezistenţă de fier ? Faţa îi era aprinsă, iar picurii de sudoare reci ca gheaţa. Căută o batistă în buzunar, dar nu găsi. Se şterse cu mîna, dar şi mîna îi era udă. Uşa casei era deschisă. Ştia că rămînînd acolo, în faţa uşii, ar mai fi existat o posibilitate de salvare. Poate c-ar fi ieşit fratele maiorului, l-ar fi văzut şi... Dar nu rezistă. Parcă-l împingea cineva de la spate. Urcă treptele, căutînd cu tălpile rănite smocurile de muşchi, care răsăriseră printre crăpături. Şi pătrunse în casă. Trecu printr-un vestibul strîmt. Se mai vedeau găurile în care fuseseră înfipte odinioară cuiere grele, de coarne de cerb. Acum nu mai era nimic în vestibul. Şi oglinda veche se demontase din perete. Tencuiala şi varul cenuşiu ningeau un praf des, mirositor, care îneca.

Scheletul îl văzu imediat ce trecu pragul holului. Într-o mînă ţinea o statuetă de tanagra. Cealaltă şi-o ascundea la spate. Era mai hidos decît la bîlci. Era aşa de galben, că toată lumina din încăpere iradia din craniul lui.

Lui Ionel i se muiară picioarele :

— Vă rog să mă iertaţi, se bîlbîi el. Cred că am greşit adresa. Am întîlnire cu o... cu o... Fratele dumneavoastră mă cunoaşte. Mi s-a dat o adresă greşită.

Nici buzele nu i se mişcau cînd vorbea. Şi cuvintele lui erau rostite într-o limbă pe care Ionel nu o înţelegea. Nu înţelegea nici un cuvînt, dar erau atît de limpezi, că le citea. Da ! Citea vorbele scheletului. Nu-i mai auzea glasul, deşi ştia că răsună, că umple de sonoritate toată încăperea. Ionel citea şi, ca prin vis, reuşi să traducă totul.

— Să nu-ţi fie frică. Iubesc copiii. Îmi place să-i alint. Îmi place să le spun poveşti... Trebuia să fiu bunic... Ştii cîţi ani am ? Şaptezeci de ani...

Scheletul vorbea, dar Ionel nu-i mai citea cuvintele. Vedea un singur lucru în încăperea aceea. Nici pe maior nu-l mai vedea. Numai sabia pe care o ascundea la spate, o sabie lungă, ascuţită, strălucind ca diamantul. De ce-o

ţinea la spate ? De ce-o ascundea ? Şi de ce ochii lui pluteau parcă fără cap prin cameră ?

— Nu mişca ! îi ordonă maiorul. Stai drept ! Şi ascultă ce-ţi comand eu ! Întoarce-te jumătate spre stînga. Să nu-ţi dezlipeşti privirile de privirile mele ! Şi acum pregăteşte-te ! Vei merge înapoi. Cu spatele. Nu ştii încotro mergi. Cînd ai intrat în casă, nu ai socotit direcţia. Nu vei şti nici o clipă unde mergi. De ce-ai venit aici ? Cine te-a trimis ? Nu trebuie să-mi răspunzi. Vei merge cu spatele şi cu ochii în ochii mei ! Nu aveai voie să pătrunzi în casa asta ! Vei merge înapoi ! Şi nu vei şti unde mergi. Priveşte-mă în ochi ! Şi acum vei începe să mergi. Cu spatele. Fără să ştii unde. Acum ! Primul pas ! Fă primul pas ! Am spus ! Primul pas !

Ionel rămase cu piciorul suspendat în aer. Nu îndrăznea să-l lase în jos. Nu ştia dacă talpa lui va întîlni pămînt sau altceva. Şi privirea lui era sorbită de văgăunile întunecate în care licăreau două scîntei firave, îndepărtate — ochii scheletului. Simţea cum i se fură privirea, cum i se soarbe, cum nu mai vede cu ochii lui. Ce-a căutat în casa asta blestemată ? A vrut să arate celorlalţi că e curajos şi că are personalitate ? Şi de ce-a fugit ? Fuga i-a ucis luciditatea, curajul, prudenţa. Numai fuga. Şi sudoarea care-i îngheţa spatele şi faţa ! Parcă-i curgea şi părul o dată cu şiroaiele de sudoare. Nu mai vedea. Ochii lui nu mai aveau puterea să vadă. Îi închise, pentru a simţi cu genele rotirea globilor. Dar vocea maiorului îi opri mişcarea.

— Priveşte-mă în ochi ! Lasă piciorul jos ! Jos !

Ionel se supuse. Piciorul lui întîlni ceva dur. Podeaua ? Era mai sus decît nivelul la care se afla celălalt picior.

— Priveşte-mă în ochi ! Lasă-ţi toată greutatea corpului pe picior ! Nu ştii unde mergi ! Nu ştii unde calci ! Priveşte-mă în ochi ! Lasă-ţi toată greutatea corpului pe piciorul stîng !

Dă ! Ionel începuse mişcarea comandată, ducîndu-şi înapoi, spre acel necunoscut care-l îngrozea, piciorul stîng. Comanda îl apăsa ca un sac cu plumb. Oare ce căutase în casa asta ? Îşi lăsă încet greutatea corpului pe piciorul stîng. Necunoscutul acela dur, mai ridicat decît podeaua, rezistă apăsării. Piciorul drept se ridica fără voia lui de pe podea.

— Al doilea pas ! ordonă maiorul. Cu dreptul. În spate. Fără să știi unde mergi. Privește-mă în ochi ! Al doilea pas !

Ionel îl făcu. Nu putea să se împotrivească. Dac-ar fi izbutit măcar să-și deschidă buzele, să spună cîteva cuvinte ! Coborî încet piciorul, dar mișcarea nu se mai termina. Talpa nu mai întîlnea nici un obstacol. Trecuse de nivelul podelei. Piciorul era mai jos, dar talpa nu întîlnea nici o împotrivire. Piciorul stîng i se scurta, iar dreptul i se lungea, i se lungea, cobora în gol, mereu în gol. Și abisul nu avea fund. Și piciorul nu întîlnea nimic, și parcă i se subția tot lungindu-i-se, simțea că i-a ajuns ca un fir de pai. Nu-l mai cobora el, cu mușchii lui, cu voința lui. Piciorul i se scurgea ca o șuviță uleioasă, care odată și odată tot se va termina.

— Și acum repede ! ordonă scheletul. Vei merge cu spatele, fără să știi încotro. Repede ! Pas de marș ! Ascultă comanda ! După mine ! Începe ! Stîngul ! Dreptul ! Stîngul ! Dreptul ! Stîngul !

Ionel se supunea comenzilor. Picioarele, unul scurt, mic, parcă-i ajungea pînă la bărbie, altul lung, nesfîrșit, moale ca o ață. executau comenzile ducîndu-l undeva.

— Stîngul ! Dreptul ! Stîngul ! Dreptul ! ordona fără contenire scheletul. Nu știi unde mergi !

Oare unde îl duceau acești pași hidoși ? Spatele înghețat aștepta degete scîrboase, ascuțite, fierbinți, lungi, nesfîrșit de lungi. Undeva, în mersul acesta nebunesc, carnea lui vie va întîlni limbi de reptile, picioare de păianjen, răsuflări de fiare. Și pașii se supuneau comenzilor, fără nici o împotrivire.

— Stîngul ! Dreptul ! Stîngul ! Dreptul ! comanda maiorul. Stîngul ! Dreptul !

Ionel simțea în spate apropierea necunoscutului. Mergea, mergea, mergea și parcă picioarele i se întorseseră din trunchi. Pășeau înainte, nu înapoi, dar privirile lui rămîneau mai departe sorbite de văgăunile scheletului. Și necunoscutul înfiorător îl cuprinse deodată cu zeci de mii de brațe...

Cînd se trezi gemînd, îi văzu pe Tic și Dan îngroziți.

— Ce coșmar înfiorător ! se cutremură el și le povesti visul.

— Lipseau cîteva pagini de groază, îl liniști Dan.

CAPITOLUL VIII

1

— Oare ce s-o fi întîmplat cu cocoşul ? întrebă bunica în timpul micului dejun. Parcă s-a sălbăticit. Aleargă întruna şi cîntă ca un blestemat. Auziţi-l !

Din trei în trei secunde, cocoşul lansa cîte un „cucurigu !" asurzitor şi de fiecare dată folosea alt registru. Parcă se pregătea pentru un concert şi-şi verifica, tenace, toate posibilităţile. Cînd ajungea la acute, urechile mesenilor simţeau atacurile necruţătoare ale unor proiectile.

— Huşşşş ! îl alungă din prag bunica. Huş, dihanie nesătulă ! Ţi s-a făcut dor de tigaie ?

— Iertaţi-l... se rugă Tic, conştient de vina pe care o avea. O fi adormit azi-noapte şi acuma se simte dator...

Cocoşul ghici probabil o ameninţare în vorbele bătrînei, aşa că-şi luă tălpăşiţa şi se aciuă undeva, în fundul grădinii. Nu renunţă însă la antrenamentul său. Adevărul e că fuga lui avea alt motiv, mult mai real. Îl zărise pe ciufulici ieşind din casă şi o amintire nebuloasă îi înfiora mintea de cocoş. Îşi verifică fără ezitare iuţeala picioarelor, dar ajungînd la loc sigur, îl cuprinse setea de răzbunare. Îşi anunţă găinile — prefăcîndu-se generos şi modern — că sînt libere, şi se dedică imediat preocupării sonore.

Tinerii, adunaţi la cartierul general, uitaseră însă de el. Ascultau raportul sintetic făcut de Lucia şi se grăbeau să-l completeze cu alte fapte. Toate „noutăţile" pe care ei le aduceau se integrau însă, sub o formă sau alta, în raportul prezentat.

— Astăzi trebuie neapărat să restrîngem cercul suspecţilor, spuse Lucia. Ori găsim...

— Eu am impresia, draga mea, o întrerupse Dan, că în fiecare zi cercul se lărgeşte, nu se restrînge. Ieri l-a

dilatat nea Ilie, astăzi va fi rîndul lui moș Costache, mîine...

— Ce-ai cu moș Costache ? îl repezi Tic. Pe moș Costache l-am văzut cu ochii mei, în toate cele cincisprezece minute, afară. Nici nu s-a mișcat de la locul lui.

— Poate că era un altul, deghizat, care juca rolul lui moș Costache. Întuneric... penumbră... puțin răgușit... Și directorul putea să se înșele, nu numai tu... Sau... Aoleu ! Cum am scăpat asta din vedere ? Dacă s-a pitit cineva după o statuie, a prins un moment propice, și a înșfăcat tanagralele ? Și după ce s-au stins luminile, și s-a închis muzeul, iar lui moș Costache i-a căzut țigara din gură din pricina moțăielii, a deschis frumușel fereastra, a sărit, a închis-o la loc, și cînd se va observa furtul, vina va cădea pe zidari. Ei ! Acum ce mai spuneți ?

— Foarte ingenios ! îl ironiză Maria. Dar de ce n-a scos tanagralele din vitrină, după ce s-au stins luminile, după ce s-a încuiat muzeul, după ce moș Costache a început să moțăie ?

— Ca să ne dea nouă de furcă ! îi răspunse Dan prompt, deși cam amărît.

— Avem niște întrebări la care trebuie să răspundem, le atrase atenția Lucia, și niște sarcini de bază care trebuie rezolvate. Dacă sînteți de acord, bineînțeles...

— Foarte bine ! o aprobă Ionel. Dar eu nu mă mai duc la schelet... după coșmarul prin care am trecut. Și acum mi se pare că merg cu spatele prin niște locuri pe care nu le cunosc și mă așteaptă undeva niște tentacule cu ventuze tăioase...

Tic îi însoți cuvintele cu expresia binecunoscută :

— Brrr ! Și nu te mai lăuda cu tentaculele. Ia încearcă să mergi cu spatele pe aici, prin curte, după ce te uiți jumătate de oră în direcția spre care vei porni. Să vezi cum te gîndești că vei da peste o groapă, sau peste o cărămidă, sau că te vei izbi de colții unui dulău ieșit din senin... Știu eu, dar tu ai uitat. Am mai făcut noi jocul ăsta odată și ai căzut cît erai de lung, numai pentru că ți-ai proptit piciorul într-o cracă...

Ionel își aminti și zîmbi. Un zîmbet de circumstanță, evident. Pentru că tot îl mai treceau fiori, îi simțea mai

ales în șira spinării, aceea care trebuia să înfrunte, în coșmar, necunoscutul.

— Nu vrei să mergem la schelet ? îl întrebă el pe ciufulici. Parc-aș avea mai mult curaj.

— Eu am treabă cu Dan. Nu uita că singurele personaje despre care nu știm nimic...

Maria îl opri cu un gest brusc...

— Am o propunere ! strigă ea. Să nu mai plece nimeni de unul singur. Să ne împărțim în grupuri de cîte doi, ca să preîntîmpinăm orice eventualitate. Mă gîndesc la absurdități, dar n-are a face. De ce să nu fim pregătiți pentru orice ? Poate că unul din noi, urmărind un personaj, ajunge într-un loc necunoscut. Ce face singur ? Se duce după el. Și dacă nu mai iese ?.. Pe cînd în doi, celălalt poate să stea ascuns undeva și dacă vede că primul nu mai iese, aleargă aici și dă alarma. Sau să presupunem că personajul urmărit se întîlnește cu cineva : un cunoscut sau un necunoscut. În orice caz, un tip dubios. După care să se ducă, dacă la un moment dat cei doi se despart ?... Pe cînd, dacă nu e singur...

Propunerea Mariei fu aprobată cu entuziasm. Numai cînd se formară grupurile avură loc discuții. Unul din grupuri era alcătuit mai demult : Tic și Dan. Nimeni nu avu nici o obiecție. Ceilalți însă nu știau cum să se potrivească mai bine. Dilema fu rezolvată de opțiunea Ioanei :

— Eu aș dori să merg cu Ionel, spuse ea. Întîi la schelet, sau întîi la profesoară... O să ne înțelegem noi.

— Cred și eu, bolborosi Tic. Mai ales că aveți același nume.

Ionel se cam înroși, dar își ascunse emoția prefăcîndu-se cucerit de ideea Ioanei. Lucia și Maria ridicară în același timp din umeri. Erau forțate să acționeze împreună.

— Două femei ca să descoasă una singură ? ! se miră Dan. Îi dați prea mare importanță. Să vedeți voi dacă n-o veți determina, prin admirația pe care i-o veți mărturisi, să refuze chiar rolurile principale : Julieta, Antigona, Nora. Desdemona, Galathea, Salva... Poate că, pe Salva n-o va refuza...

— Asta cine mai e ? întrebă Maria.

— O eroină formidabilă pentru viitoarea piesă pe care Hariton o va scrie special pentru ea. Numai așa o veți cuceri. Dar pentru asta chiar amîndouă trebuie să vă duceți ?

— Îl mai avem și pe paznic în sarcină, îl liniști Lucia. După convorbirea de aseară trebuie să ne ocupăm mai pe îndelete de el... Așa ! Și cîteva detalii... importante. Dacă se ivește ceva deosebit, cu totul deosebit, atunci se lansează o chemare urgentă, un răvaș care se va lăsa aici în chioșc, după scîndura asta. Prin urmare, atunci cînd unul din noi are timp liber, vine la chioșc și controlează ascunzătoarea. Răvașul, după ce e citit, va fi pus la loc.

— Eu cred că ar trebui extins sistemul și pentru lucruri mai puțin deosebite, spuse Ionel. Ca să știm fiecare unul de altul.

Amendamentul lui Ionel fu acceptat fără obiecții. Grupurile se pregăteau de acțiune. Era nervozitate, neastîmpăr, emoție, teamă de necunoscut. Dar de cîte ori nu mai trecuseră prin stări asemănătoare cireșarii ?

2

Primul cuplu care-și luă tălpășița, și-ncă în mare grabă, fu cel format din Tic și Dan. Cînd cei doi ajunseră în centrul orașului și Dan văzu că Tic n-avea de gînd să se oprească, se răzvrăti și își încetini mersul, dar nu fără a-l trage de mînă și pe ciufuliciul grăbit :

— Nu mă mai chinui atît ! Fugi de parc-ai fi în urmărirea unui hoț ! Stai oleacă, să mai răsuflu !

— Crezi că după un om de treabă se grăbește cineva ? îi ripostă Tic.

Dan se uită în urmă și clătină afirmativ din cap :

— Ai dreptate. Nu văd pe nimeni în urma mea. Și cînd mă gîndesc, Ticușor, continuă el, spre a-și trage răsuflarea, că poate nici nu s-au furat tanagralele ! Să vezi dacă n-o să am eu dreptate. Ne agităm ca niște tîmpiți, degeaba.

Tic îl înfruntă cu privirea lui caracteristică, privire care mărturisea o ironie compătimitoare : .

— Cum să n-ai dreptate ? Cred că n-a rămas posibilitate pe care să n-o fi „descoperit". Cu sistemul ăsta... Nu-ţi rămîne decît s-o suspectezi şi pe Ioana, şi gata ! Ai fost primul care ai dibuit enigma...

— Şi de ce să nu mă gîndesc şi la ea ? se întrebă Dan mai mult pentru sine. Eu nu pot să jur că a stat tot timpul lîngă noi. Cunoştea şi ea muzeul... Poate ştia că vitrina e descuiată şi... Aoleu ! Ea e ! În mod sigur e ea ! Ne-a chemat special aici pentru asta ! Ia gîndeşte-te puţin ! La urma urmei, pentru ce ne-a chemat ? Nu ştii cît am suferit noi în prima zi ? Ca să vedem bîlciul ăsta idiot ? Ca să ne tolănim într-o poiană fără nume ?... Nu, Ticuşor ! A organizat furtul, ca să ne pună pe noi la încercare. Să vadă dacă ne descurcăm... Pssttt ! Ce ingenioasă ! Cît de abil a combinat totul ! Dar tot i-am venit eu de hac ! Ai văzut ? Probabil că se plictisea în decorul ăsta monoton şi deodată i-a venit ideea asta. Şi bineînţeles e personajul cel mai inocent. Cum poate să-ţi treacă prin cap s-o bănuieşti tocmai pe ea ?... Asta-i, Ticuşor ! Nu degeaba, în cărţi, adevăraţii vinovaţi sînt persoanele cele mai inocente. Spune şi tu ! Fără ideea asta a mea, ne-am fi gîndit vreo clipă la Ioana ? Şi la urmă, după ce ne-am fi smuls părul din cap, ne-ar fi arătat triumfătoare tanagralele. Ha-ha-ha-ha ! De-o sută de ori ha-ha-ha ! ar fi rîs. Cireşarii ! Poftim ! Aţi vrut să vă puneţi cu mine ? Na ! V-am făcut-o !

— Mai bine fă un pronostic despre omul cu cicatrice, îl povăţui Tic.

— Cum ? Tu nu iei în serios ideea mea ? Nici nu se putea idee mai genială. Mai genială decît a ei. Gîndeşte-te, Ticuşorule ! Nu e Ioana cel mai inocent personaj din cele pe care le cunoaştem pînă acum în acest oraş ?

— Ştii ceva, Dan ? Eu am şterpelit tanagralele şi mă mir cum de nu te-ai gîndit pînă acum şi la asta.

— După ce n-ai fost în stare să descui uşa turnuleţului...

— Păi tocmai experienţa aia m-a determinat să încerc uşa vitrinei, răspunse Tic. Am văzut că era deschisă...

— Lasă bancurile, Ticuşor ! Te cunosc eu foarte bine. Tu nu eşti chiar atît de inocent, ca să oferi un final surpriză...

Băieții ajunseseră în fața restaurantului. Binecunoscutul lor ospătar era, ca și ieri, în criză de clienți. Cînd îi văzu, dispăru ca un popîndău. Apăru însă imediat pe terasă, purtînd cu gesturi de jongler două pahare cu sirop, un țap de bere și două pahare goale. Își zîmbea lui însuși, cu o profunzime netăgăduită, probabil ca Napoleon după bătălia de la Austerlitz.

— Extraordinar ! îi salută el. Dacă-mi permiteți, v-am adus comanda. Desigur și țapul de aceeași culoare ca ieri.

Dar nu pentru acest bun venit își confecționase el zîmbetul victorios, gîndi Tic. Vrea să se joace cu noi de-a pisica și șoarecele. Ei bine ! Și-l opri exact în momentul critic pe Dan, care avea întrebarea pe buze.

— Nu aveți și puțină gheață ? întrebă ciufuliciul. Și v-am ruga și o farfurioară în care s-o puneți. Și cîteva scobitori...

Inteligența chelnerului nu era într-o relație foarte armonioasă cu zîmbetul său napoleonian. Fața lui exprima o nedumerire ca aceea a înaltului personaj la Waterloo, după bătălie. Poate de aceea pierdu și el lupta.

— Știți că am dat de tînărul acela care a pierdut plicul ! Eu personal l-am găsit. Extraordinar ! Desigur că va veni aici imediat după-masă, dacă-mi permiteți... Gheața încă nu a sosit, dar scobitori vă aduc imediat, dacă-mi permiteți... Și farfurioara, desigur.

Primi însă imediat plata, pentru că nici Dan, nici Tic nu erau dispuși să stea acolo pe terasă, în bătaia soarelui nemilos.

— Și-acum ce facem ? întrebă Dan, după ce scăpară de asalturile ospătarului și se așezară pe o bancă la capătul bulevardului principal. Îl așteptăm aici pe omul în gri ?

— Decît aici, mai bine să mergem la bîlci, propuse Tic. Acolo avem mai multe șanse să-l întîlnim.

— Iar la roata norocului ? spuse Dan cu dezgust. Și, ca să-ți spun drept, am uitat banii în ceilalți pantaloni...

— N-am nici un chef să-mi azvîrl banii în vînt, îi răspunse Tic. Și la ai tăi n-am apelat pînă acum. Mă gîndesc numai la omul în gri... și la borțos. Ce strică dacă mai aflăm ceva despre el.

Cîtă deosebire între bîlciul de seară şi cel de dimineaţă ! Totul era jalnic, obosit, fleşcăit. Tot ce nu se vedea noaptea sărea acum în ochi. Pînzele julite ale panoramelor, crăpăturile şi tencuiala veştejită a barăcilor, vopseaua scorojită de pe căluşei, puzderia de hîrtii colorate răspîndite peste tot, ca după o vijelie, figurile oamenilor, palide, încercănate, hirsute, ca după un somn scurt, agitat. Ici-colo, cîteva trompete încercau să învioreze atmosfera, dar sunetele lor răguşite întristau.

Cîţiva puşti se adunaseră la roata norocului. Un individ înalt cît o prăjină, pe care Tic îl mai zărise undeva, poate pe o estradă, încerca să-i ademenească, învîrtind fără încetare şipca de lemn şi arătîndu-le un obiect diform pe care-l înălţase spre nori cu mîna stîngă. Era eternul iepuraş de ghips, iepuraşul dintotdeauna al bîlciurilor, cu singura deosebire că mărimea lui era grotescă.

— Care vrea să-l ia ? Care vrea să-l ia ? striga lunganul. O singură tragere şi e al tău ! O singură tragere ! Cine-şi încearcă norocul ? O singură tragere !

Lunganul ţipa din obişnuinţă, fără nici o pasiune. Nu avea în voce acel îndemn al borţosului, care te obliga să împingi şipca. Era şi el obosit, şi probabil că în pauze rostea cu glas încet înjurături. Şi acestea moi şi fără ţintă. Văzîndu-i pe cireşari, privirea lui deveni mai vie, iar glasul parcă i se mai înviora. Pe la mijlocul chemării îşi dădu seama de inutilitatea efortului şi se adresă din nou puştilor care-şi scotoceau buzunarele.

— Ne mai lipseşte un leu, nene, se rugă unul din ei. Ne lăsaţi să mai tragem o dată ?

Lunganul le făcu semn cu mîna că nu, apoi îşi continuă apelul, plimbîndu-le prin faţa ochilor ameţiţi oribilul iepuraş. Puştii scotociră iarăşi prin buzunare, cîţiva chiar le întoarseră pe dos spre a-şi dovedi sinceritatea şi pînă la urmă reuşiră să adune în monede de cîte cincisprezece şi cinci bani leul trebuincios. Lunganul numără de două ori cantitatea aceea de mărunţiş, care-i umplea palma :

— Încă zece bani ! strigă el cu vocea cu care făcea reclamă. Încă zece bani ! Care vrea să-l ia ? O singură tragere !

Primi şi cei zece bani şi atunci începu conflictul : care dintre ei să tragă ? Cel care oferise cea mai mare parte din sumă îşi reclama întîietatea. Dar el mai trăsese o

dată. Cearta ţinu vreo zece minute, pînă ce se înţeleseră între ei ca să-şi încerce norocul acela care nu trăsese pînă atunci niciodată, un prichindel care stătea amărît şi fără speranţă deoparte.

Tic şi Dan priveau scena din apropiere şi amîndoi se gîndeau la ce se va întîmpla dacă şipca şi coarda de oţel se vor opri în dreptul unui număr mare.

Prichindelul împinse, abia ajungea cu mîna pînă la şipcă. Îi dăduse altul un ghiont, de aceea mişcă şipca. Coarda de oţel abia lovea cuiele. Înainta încet, încet şi Tic ghici, după încetineala cu care oţelul înainta, regiunea în care se va opri. Îl săgetă brusc un fior şi alergă ca un apucat spre roată. Din trei paşi fu acolo. Exact în momentul cînd coarda se opri. Dar chiar în aceeaşi clipă, lunganul îi făcu vînt mai departe, cu o mişcare scurtă din cot. Puştii erau însă foarte atenţi, ştiau toate numerele pe dinafară. Începură să vocifereze, să ţipe, să urle.

— A luat-o ! Uite cum a luat-o ! ţipă lunganul şi scoase din piramida de obiecte un iepuraş de ghips, aproape tot atît de mare ca acela pe care-l ţinea în mînă.

Ceata de puşti era în dubiu. Unii ar fi vrut să ceară obiectul cîştigat, o vază albastră, cu vinişoare aurii, probabil o imitaţie chinezească, alţii erau mulţumiţi şi cu iepuraşul care li se oferea. Şi unora şi altora le era teamă că lunganul se va înfuria şi le va da banii înapoi sau îi va pune să mai tragă o dată.

Ciufuliciul nu mai putea suporta atîta nedreptate. Îşi strînse pumnii şi se răsti la lungan :

— Să le dai vaza ! Am văzut cu ochii mei numărul la care s-a oprit. Şi eu şi prietenul meu.

Lunganul se uită la Dan, apoi din nou, nepăsător la Tic :

— Hai, car-te ! Car-te mai repede, pînă nu-ţi dilesc muia !

Ciufuliciul nu înţelese ce spusese lunganul, mai ales că mutra lui îi era prea indiferentă, ca să se gîndească la o insultă.

— Vă rog să le daţi obiectul, rosti el mai calm. Norocul e noroc. Trebuie respectat !

Lunganul strîmbă din nas, apoi scuipă cu o precizie uimitoare exact în vîrful pantofului lui Tic. O clipă, cireşarul îşi privi pantoful. Era descumpănit. Nu mai

întîlnise asemenea precizie. În următoarea clipă, însă, descoperi situația în care se afla. În jurul lui, puștii rîdeau cu gura pînă la urechi. Gestul lunganului îi copleșise, așa cum era să-l copleșească și pe el. Furia îi congestionă fața. Se repezi în neștire spre lungan, dar acesta, cu o mișcare iarăși foarte precisă, își întinse piciorul și opri cu talpa vîrful pantofului pe care-l scuipase mai înainte, exact în clipa cînd trebuia să se ridice de la pămînt pentru a continua mersul. Tic își pierdu echilibrul și căzu ca un nătărău în praf. În momentul acela nu-și mai pierdu însă cumpătul. Nici nu se ridică imediat — în ciuda rîsetelor care-i răneau urechile — pentru a se gîndi la replica pe care poate să i-o dea lunganului. Să-și încerce forțele cu el, nici vorbă. Era de trei ori mai înalt și mai puternic. Trebuia să se gîndească la altceva. Și văzu nu departe de el o piatră. Ca o sfîrlează se ridică de jos. Într-o secundă era cu piatra în mînă. Dar tot într-o secundă, vlăjganul fu lîngă el și, înainte ca Tic să arunce, îi trăsni o palmă, care-l azvîrli din nou în praf și-l făcu să scape și piatra din mînă. Lovitura îl ameți̦se. Se uita ca prin ceață la lungan. Îl zări pe Dan apropiindu-se de roata norocului și mai zări în mîna lui Dan o scîndură groasă. Oare de unde o luase ? se gîndi Tic. Dar cînd îl văzu pe lungan rotindu-și brațul, înțelese că Dan va avea imediat aceeași soartă ca a lui. Vru să-i strige ceva, pentru a-l feri de lovitură, dar nici nu mai avu timp, nici nu mai era nevoie. O palmă uriașă — și-o imaginâ ciufuliciul — izbi scurt ceafa vlăjganului, aruncîndu-l la cîțiva metri de roata norocului și la cîțiva centimetri de el. Putea Tic să nu profite de prilej ? Își înfipse unghiile în fața lunganului și sfîșie pînă auzi țipete. Durerea îl trezise pe lungan din năuceală. Cireșarul crezu că se va repezi la el. Se sculă imediat și alergă într-un suflet spre cel care-l salvase.

Atletul nu-l întîmpină cu prea mare bucurie :

— Ți-am spus să ai grijă și să te ferești, îl mustră el. Ți-am spus că poți să dai peste vagabonzi. Ai scăpat ușor. Putea să te rupă în bătăi.

Tic încercă să-i explice atletului ce se întîmplase, dar acesta nu voi să-l asculte.

— Acum n-am timp. Altă dată. Și ascultă mai bine sfaturile pe care ți le-am dat.

Lunganul își reluase postul lîngă roata norocului. Lui Tic încă-i mai era teamă de el. Dar cînd îl văzu cum tremură din toate încheieturile, la privirea pe care i-o aruncă atletul înainte de a pleca, se liniști. Era absolut convins că lunganul cu fața julită — parcă i se puseseră gratii pe obraz — nu-l va mai atinge cîte zile va avea, nici măcar cu vorba. Se uită apoi în jur, pentru a vedea ce se întîmplase cu ceata de puști. Și urmele parcă li se șterseseră. Lui Tic i se făcu ciudă. Măcar să-l fi văzut pe lungan dîndu-se de-a rostogolul prin praf.

Dan îl aștepta mai la o parte, cu scîndura încă în mînă.

— Brrr ! Știi cum l-a atins ? Dacă nu-l trezeai tu cu unghiile, stătea acolo, răstignit, pînă la prînz... Dobitocul ! Ar putea măcar să-ți mulțumească pentru asta.

Vorbele lui Dan îi aduceau o foarte vagă consolare ciufuliciului. Niciodată pînă atunci nu fusese atît de înjosit în fața unora mai mici decît el.

— Nu știu de ce faci mutra asta ? continuă Dan. La urma urmei, am scăpat destul de ieftin. Mai ales eu, care eram sigur că-mi voi căuta dinții prin praf. Crezi că i-aș mai fi găsit ?

Tic tot nu se înveseli. Îl ardea încă urma loviturii pe care o primise și, mai mult decît asta, îl durea ca o bătătură vîrful unui deget de la picior. Deasupra degetului, pe pantof, se vedea o pată întunecată. Pata aceea de pe vîrful pantofului îi provoca durerea. Și rîsetele puștilor cărora le luase apărarea.

Mergeau amîndoi abătuți prin praf. Numai cînd ajunseră la unul din podurile care despărțea distracțiile de restaurante se opriră pentru a privi înapoi. Puștii se adunaseră iarăși la roata norocului. Pesemne că-și scotoceau iarăși buzunarele. În dreptul piramidei cu obiecte strălucitoare nu mai era însă lunganul. Acesta se strecura, cu umerii aplecați, ametit, slujindu-se parcă de picioare străine, printre tarabele fără mărfuri, fără proprietari, fără mușterii. Abia acum simțea urma loviturii, gîndi Tic. Dar nu-l urmări multă vreme. Își pironi din nou privirile la roata norocului. În locul lunganului apăruse altcineva. Un individ gros, chel, care-și făcea vînt cu o pălărie de paie.

Cireşarii trecură totuşi podul. Nările lor adulmecau, dezinteresate, mirosul fripturilor. Era mai multă veselie în partea aceasta a bîlciului. Şi îi mai atrăgea ceva acolo. La o masă, singur, în faţa unei sticle de vin neîncepută se afla scheletul.

3

Ioana şi Ionel mergeau tăcuţi pe bulevardul de la marginea de nord a oraşului. De ce-i cuprinsese muţenia ? Nu puteau să-şi răspundă. El îşi închipuise că o va lua vesel de braţ, că-şi vor spune o sumedenie de amănunte hazoase şi astfel va scăpa de ghearele încă nedesfăcute ale coşmarului. Pînă ajunseseră pe bulevard mai schimbaseră cîteva cuvinte. Dar imediat ce se pomeniseră sub umbra deasă a teilor şi castanilor, cuvintele li se împleticiră. Din cînd în cînd tuşea cîte unul, ca şi cum ar fi fost pe cale să înceapă o conversaţie. Şi mergeau la o asemenea distanţă unul de altul, de parcă îi separa o maşină nevăzută, care-şi potrivise viteza după mersul lor. Înfricoşaţi că ar putea să întîlnească o groapă în calea lor, cercetau în permanenţă trotuarul. Şi tuşeau din cînd în cînd, iar el îşi ţinea mîinile la spate ; şi se uitau mereu în pămînt, iar ea îşi împleticise degetele ţinîndu-le strîns în dreptul pieptului.

Ionel zări de departe chipul şi silueta moşneagului. Şi cu cît se apropia de casa blestemată, cu atît creştea emoţia lui. Dar izvorul emoţiei nu era în casa de care se apropiau.

— Trebuie să te iau la braţ ! se hotărî Ionel, fără să ridice privirile din pămînt şi fără să facă acei doi sau trei paşi care l-ar fi apropiat de ea.

— De ce ? întrebă ea, strîngîndu-şi şi mai tare pumnii.

— Ştii... încercă el să explice. Moşnegelul... fratele maiorului... El a crezut că am o întîlnire şi că mi s-a tras chiulul... Trebuia să-i explic de ce stau în faţa casei lui. Altminteri nu intram cu el în vorbă... adică nu intra el în vorbă cu mine... Adică... mi se pare că m-am încurcat... Ştii ? O să creadă că ai venit la întîlnire, şi...

Tot explicîndu-i și bîlbîindu-se se pomeniră amîndoi în fața casei scheletului, fără să-și fi dat brațul unul altuia, ba parcă și mai distanțați. Locul mașinii nevăzute i-l luase un camion, tot nevăzut.

Ionel îl salută politicos pe moșnegelul care-i făcea cu ochiul din poartă.

— Bună ! îi răspunse bătrînul complice. Așa e cînd te mulțumești cu o jumătate de oră. Și încotro ?

Un pretext ideal pentru a se opri. Ioana, însă, în loc să se apropie de poartă, se îndepărtă timidă, rezemîndu-se de trunchiul unui arbore.

— La plimbare, răspunse Ionel. E o dimineață frumoasă, e liniște, nici nu e prea cald, nici lume multă...

„Oare ce-aș putea să-i mai spun ?“ se întrebă cireșarul, îngrozit de banalitățile care-i ieșeau din gură. Iar ea stătea acolo și auzea tot !

— Da, da, îl aprobă moșneagul. Dar noaptea e și mai frumos. Nimic nu e mai frumos decît umbra nopții, vara. Mai fluieră cîte un mierloi sau, dacă ai noroc, o privighetoare, și e mireasma copacilor și e așa de liniște, că se aude și inima cînd bate... Atunci ce nevoie mai ai de vorbe ? Simți părul străin pe obrajii tăi, și degetele străine tremurînd în mîna ta... (și cu voce foarte înceată) : Ai lăsat-o să aștepte mai mult de o jumătate de oră ? (Cu voce foarte tare.) Să știi dumneata, domnișoară, că nu e lucru mai frumos ca plimbarea de seară, după ce guști dimineața umbra castanilor... Seara, să vezi dumneata... Ehei, abia cîte o luminiță, și aia mai mult ca să facă umbră, să-și ia copacii putere de la ea. Și simți nevoia să te sprijini de cineva, de cineva anume, nu de oricine. Și mai auzi și zborul unei gîngănii, și simți cum îți fîlfîie ceva pe la ureche, și-atunci îți ferești urechea, ți-o apropii de un obraz cald și răsufli adînc de două-trei ori. Apoi te uiți la cer și vezi cum cade o stea și iar ți se face frică și te ghemuiești la un piept care nu șovăie. Și fără să fi vrut anume, asculți bătăile unei inimi... (Cu voce foarte joasă :) Spun bine, nu-i așa ?... (Și iar cu voce tare :) Și-ți dai deodată seama că inima aceea bate așa de puternic tot fiindcă nu vrea ea ; și strîngi și mai tare degetele și, fiindcă nu simți nici o durere, te uiți nedumerită la ele și descoperi că strîngi degetele altei mîini... Se mai aude departe și clopotul unui ceas, dar nu te mai

gîndești la oră în momentul acela. Îți dai seama că nu mai mergi de multă vreme... (Cu voce foarte joasă :) Lasă, domnule, nu vezi că nu i-a trecut supărarea... (și iar cu voce tare), dar simți că merge ceva în tine și nu știi unde te duce... De aceea ridici privirile în sus. Și nu mai întîlnești stelele, și nici n-ai vrea să le întîlnești atunci... Între cer și priviri s-a ivit o umbră, și umbra e vie și-o simți cum se apleacă... Închizi ochii și aștepți... Ehei !... Cîtă minune e seara... Numai să nu întîrzii la întîlnire...

Ionel se rezemase de gard. Toată vlaga din oase i se scursese. Pledoaria aceea parcă îl anulase. Bătrînul, văzîndu-l atît de pleoștit, îi șopti imediat :

— Păi dacă acuma, dimineața, fără să se întîmple nimic, te pierzi așa, atunci ce-ai să faci deseară ? Dumneata s-o lași pe ea să viseze, și să fii treaz și tare, că pe urmă te ia cu vorba și să vezi cum te întoarce. Te ține cinci luni de zile pînă te lasă să-ți lipești obrazul de-al ei... Las-o pe ea să viseze. Dumneata să numeri în gînd din trei în trei pînă la nouă sute nouăzeci și nouă și pe urmă să oftezi de cîteva ori și iar s-o iei de la început cu numărătoarea...

Învingîndu-și starea de jenă, sau poate din simplă curiozitate, Ioana se apropie, în sfîrșit, de poartă. Cu un curaj de zile mari îi răspunse moșneagului :

— Vă mulțumesc pentru intențiile dumneavoastră... Dar în privința asta nu se dau sfaturi...

Și dacă e să vorbim drept, oratorul de mai înainte se fîstîci ca un copilandru, așa cum i se întîmplase de nenumărate ori în momentele, veștejite de multe decenii, despre care vorbise cu atîta dezinvoltură și pricepere. Și ca să-și alunge mai repede starea, schimbă imediat subiectul discuției :

— Și, cum îți spuneam aseară, iar a venit tîrziu și iar a început să răscolească toată casa. Uite, nu pot să știu ce căuta. Și nu băuse. Pot să jur că nu băuse. Așa ceva nu s-a mai întîmplat de douăzeci de ani ; să nu bea mai multe zile la rînd. Eu și soața mea ne uitam toată ziua la icoane, rugîndu-ne să-l ție Domnul așa. Da' cine mai poate spera într-o minune la aproape șaptezeci de ani cîți are ? Și iar s-a războit cu o fantomă. Dar nu cu armele. Cu pumnii dădea în ea ! Săracu' ! Cine poate ști prin ce trece

el acum ? Cînd vede casa goală și pustie. Și-o fi amintind cum era în tinerețe.

— Parcă l-am văzut într-o seară la muzeu ? se hotărî Ionel să întrebe. Ieri... Ba nu ! Alaltăieri seara...

— La muzeu ? ! se miră moșnegelul. Ei, asta nu mi-ar fi trecut prin cap ! Dar ce să caute la muzeu ?

Ionel căpătă și mai mult curaj :

— Mi s-a părut că se uita la o vitrină. Nu știu la ce anume, pentru că erau mai multe obiecte acolo...

— La vitrină... La vitrină, repetă bătrînul înduioșat. Știu eu la ce se uita... Nici nu vă închipuiți ce bucurie mi-ați făcut ! Înseamnă că începe să-și aducă aminte... Numai dacă nu s-ar apuca din nou de băutură... Știu la ce se uita. Cum să nu știu... Acu' cincisprezece ani le-a vîndut. Ultimele lucruri de preț care mai rămăseseră în casă. Zece ani le-a ținut lîngă el și casa se golea, dar de ele nu se putea despărți. Așa beat cum era... Dar într-o zi tot le-a dat. Ca să-și plătească niște datorii. Le-a vîndut la un negustor cu a zecea parte din prețul lor... Cum să nu-mi amintesc ?

— Bijuterii de familie ? întrebă Ioana, arzînd de nerăbdare.

— Bijuterii ? repetă bătrînul. Bijuteriile le-a vîndut în primul an. Nu, domnișoară. Nu bijuterii. Ceva mai de preț. Niște statuete mici cît mîna ; li se spune tanagrale, după locul unde au fost dezgropate prima dată. Le-a adus cu el din Grecia, cînd a fost acolo cu profesorul Neștian... O groază de bani trebuie să fi dat pe ele. Dar pe atunci avea bani. Prea mulți chiar. Cred că asta l-a nenorocit. A adus cu el două statuete. Parcă le văd. Un Eros gata să sară asupra cuiva și o dansatoare fără un braț. Niște minunății. Și ținea la ele ca la ochii din cap. Pesemne că-l lega o amintire, dar n-a vrut să spună nimic, nimănui. Nici mie, care-i eram cel mai apropiat... Cît de mult ținea la ele ! Dacă zece ani de zile, așa cum era, că nici pe mine nu mă recunoștea, și tot le-a apărat. Să nu fi venit datornicii aceia pe capul lui, le aveam și astăzi. Că el, în privința datoriilor, era un om de onoare. Și ăia au cerut atît de mulți bani, că n-am avut de unde să-i scoatem. Dar eu și pînă astăzi cred că totul a fost pus la cale. L-au înșelat, l-au pus să iscălească la beție niște chitanțe. A fost o înțelegere la mijloc, altfel cum ar fi apărut, așa, din senin, negustorul acela din București ? Știți cum s-a

tocmit ? Namila aceea cu barbă sură și cu ochi ca de cucuvaie... i-a socotit cinci sticle de rachiu peste suma la care se ridicau datoriile. Auziți ? Cinci sticle de rachiu, atît a dat pe ele. Zicea că datoriile fac la un loc cît o mie de sticle de rachiu, și se arăta generos tîlharul...

Ioana, asemenea lui Ionel, era înduioșată de povestea pe care o auzea. Nu-și pierdu însă luciditatea și pregăti o nouă întrebare, pentru a risipi orice dubiu :

— Credeți că s-a uitat la statuetele donate de profesorul Neștian ? Și nu v-a spus nimic cînd a sosit acasă ?

— Păi la ce altceva să se fi uitat, dacă a intrat în muzeu ? Da' de ce-o fi intrat ? Să-și fi adus aminte ? Așa, din senin, după ce timp de cincisprezece ani a uitat totul ? Încă un lucru pe care nu pot să-l înțeleg. Dar asta nu scade cu nimic bucuria pe care mi-ați făcut-o... Dacă și-a adus aminte de tanagrale, înseamnă că a intrat într-o zodie bună... Oare ce n-au făcut toți doctorii și toate medicamentele cu care a fost tratat să izbutească așa dintr-o dată ? Da, da. Era să uit. Aseară a mîncat. Și nu s-a mai întîmplat lucrul acesta de foarte mulți ani... Abia aștept să mă duc să-i spun soției mele vestea pe care mi-ați adus-o...

Asta era dorința fierbinte și a celor doi tineri. Să scape mai repede de moșnegelul care-i îmbogățise cu atîtea fapte senzaționale. Se retraseră încet, salutînd politicos, mergeau cu spatele spre bordura trotuarului, dar moșnegelul nu-i lăsă să plece fără să mai adauge cîteva cuvinte :

— Aliați-vă cu seara, cu noaptea și umbrele ei... și să nu întîrziați niciodată la întîlnire... Cel mult o jumătate de oră...

Parcă ei mai auzeau cuvintele bătrînului ! Ar fi vrut să alerge, dar își simțeau picioarele moleșite amîndoi. Cînd moșnegelul dispăru de la poartă, Ioana oftă și se uită drept în ochii lui Ionel :

— Te rog să mă iei de braț, sau lasă-mă să mă sprijin de tine.

Alte sentimente provocaseră neașteptata rugăminte. Dar ele nu atenuară cu nimic tremurul și emoția lui Ionel.

Maria şi Lucia fuseseră degeaba la muzeu, Ilie nu era acolo. Un singur paznic supraveghea muzeul. Stătea pe o bancă, lîngă uşa de la ieşire şi răspundea întrebărilor unui prichindel. Ghinionul se ţinea scai de ele. Nici pe artistă n-o găsiseră acasă.

— A plecat de o jumătate de oră cu un domn în vîrstă. A spus că e unchiul dumneaei.

— Unchiul Toader ? întrebă veselă Maria. Un domn înalt, cu pălărie de paie ? Şi cu ochelari cu ramă groasă ?

— Nu mai poartă ochelari cu rame groase... cam de două luni, îi sări Lucia în ajutor.

Iscusinţa fetelor nu duse la nici un rezultat. Vecina, după o clipă de gîndire, răspunse indiferentă :

— Nu ştiu dacă era unchiul dumneavoastră, pentru că nu l-am văzut decît de la fereastră, în stradă. Mi se pare că era cu capul gol... Poate era alt unchi...

Femeia nu trînti uşa, ci o închise încet. Chiar dac-ar fi rămas în prag, fetele tot n-ar mai fi avut curajul s-o întrebe altceva după remarca usturătoare de la sfîrşit. Se întoarseră acasă, cu speranţa că vor găsi un răvaş în ascunzătoare. Dar nici acolo nu era nimic. Păşiseră cu stîngul.

— Hai să mai mergem o dată la muzeu, spuse Maria fără nici o convingere. Poate o fi venit paznicul nostru între timp.

— Haidem ! răspunse Lucia, la fel de neconvinsă. Tot n-avem ce face aici.

Dar n-apucară să facă doi paşi, că ghinionul le ieşi din nou în cale. Bunica le chema să-i dea o mînă de ajutor în bucătărie.

— Dacă n-aveţi vreo treabă importantă, se grăbi ea să adauge. Vreau să pregătim împreună o prăjitură specială. Cu ocazia asta învăţaţi şi voi cum s-o faceţi.

Răspunseră cu atîta promptitudine şi erau atît de bucuroase, atît de vioaie, de parcă mergeau să afle misterul tanagralelor, nu să ajute la aluat şi la bătutul ouălor.

— Cum vă place oraşul nostru ? întrebă bunica, în timp ce ungea nişte tăvi cu un şomoiog de pene îmbibat de untură.

Toate superlativele pe care le puteau găsi cele două ajutoare de gospodine li se păreau sărace pentru a elogia frumusețea orașului. De emoție, bunica era să scape cutia cu scorțișoară. O prinse în aer ca un jongler și fetele se minunară, de astă dată sincer, de îndemînarea ei. Alerga de la un capăt la altul al bucătăriei, neobosită, ca o fetișcană. Și le întreba mereu despre orașul lor, despre părinți, despre profesori, uneori se interesa de cunoștințe, pe care nu le mai văzuse de douăzeci de ani.

— Am fost de multe ori în orașul vostru, le mărturisi ea. Și m-am simțit întotdeauna bine... Nu ! Nu pune așa aluatul. Se întărește și pe urmă... Mai așteaptă două minute. Exact două minute. Numără în gînd pînă la o sută cincizeci.

— Pînă la o sută cincizeci ? întrebă Lucia mirată.

— Da, da. Pentru că mătăluță numeri mai repede decît... (arătă spre Maria)... dumneaei. Dumneaei nu ajunge nici pînă la optzeci. Și dă-i zor cu ouăle. Mai repede, mai cu foc !... Mai e muzeul acela de pe deal la voi în oraș ?

— Nu mai e pe deal, răspunse Lucia. S-a mutat în centru. În vechea clădire a poștei. Nu mai încăpeau acolo obiectele... Unde să pun cratița ?

— Pe scăunel... acolo, lîngă sobă. Așa... Erau trei picturi de Grigorescu, pe vremea mea, în muzeul vostru...

— Acum avem cinci, răspunse Maria, considerînd pauza bunicii drept o invitație.

— Aveți și Luchieni ?... Nu ! Nu te așeza pe scaunul acela. E plin de făină. Și cîți Aman ?

— Doi Luchieni, și... cîți Aman avem, Maria ?

— Șase, răspunse Maria. Dar Luchian numai unul. Celălalt e o copie. S-a descoperit săptămîna trecută.

— Aveți cumva și tanagrale ? întrebă bunica, în timp ce bătea strașnic ouăle.

— Din păcate, nu. Avem puține statui și nici una nu-mi place.

— Mie îmi plac, spuse Lucia. Sînt cîteva... Ne pare așa de rău că n-am văzut tanagralele...

— Dac-aș fi știut că muzeul intră în reparație, v-aș fi dus mai întîi acolo, regretă bunica. Eu le văzusem cu cîteva zile înainte, ba mi se pare chiar cu o zi înainte de a sosi voi aici. Cît de greu trece cîteodată timpul... ! Și m-am gîndit să vă duc mai întîi în aripa stîngă. Păcat !

Nimic nu-mi place mai mult în muzeu ca tanagralele. Sînt unii care vin din alte părți și chiar din alte țări ca să le vadă. Și cînd am fost noi erau doi străini în sală. Un tînăr și un bătrîn. Nu i-am mai văzut pînă acum în oraș.

Maria se uită mirată la Lucia. Cînd îi văzuse bunica pe cei doi străini ? Înfuriată de gestul paznicului, trecuse prin aripa dreaptă cu capul sus, fără să se uite nici în dreapta, nici în stînga. Maria încercă o întrebare hazardată :

— I-ați văzut înainte sau după plecarea directorului ?

Bunica rîse și-o amenință cu degetul :

— Eu credeam că te uitai la tablouri, și cînd colo... Directorul tocmai trecea prin fața ușii de la intrare. Se ducea spre casă. Nici nu știam că fusese în muzeu. A intrat pe dincolo ?

Maria ridică, nepoliticoasă, din umeri :

— De unde să știm noi ? Nu l-am văzut... Dar nici pe dumneavoastră nu v-am văzut cînd ați trecut în partea dreaptă.

Era întrebarea subînțeleasă în care Maria învestise tot curajul și toate speranțele ei. Bunica zîmbi din nou :

— Vă subjugase pe toți Andreescu. Dumneata mi se pare că rămăseșeși tot la Luchian... M-am dus pentru două secunde, ca să văd cine mai e dincolo...

Amîndouă fetele erau să scape cratițele din mînă. Aveau în fața lor persoana care putea oferi cele mai sigure alibiuri. Stătuseră atîta timp lîngă ea și nu știau acest lucru ! Maria aproape mîngîia cojile ouălor pe care le spărsese cu atîta ciudă. Și îi mai veni în minte și o idee bună : exercițiul de memorie de care le povestise Tic. Imediat îi făcu ochi dulci bunicii, veni mai aproape de ea, îi scutură șorțul, îi făcu cîteva complimente cu privire la tinerețea și supleța ei (la care primi răspunsuri duioase), apoi îi propuse exercițiul lui Tic :

— Bunicuțo ! Vrei să facem un joc în timp ce așteptăm să crească aluatul ? Un exercițiu de memorie. Ne întrebăm una pe alta diferite lucruri. Așa cum fac eu cu Lucia.

Cele două tinere experimentară o mostră de asemenea exercițiu, pentru a o pregăti pe bunica. Lucia o întrebă pe Maria cîteva amănunte de la bîlci, din noaptea trecută. Unde stătuse ? Ce obiecte remarcase în piramidă ? Dacă-și amintește chipurile cîtorva norocoși, sau candidați la noroc. Îi veni și rîndul Mariei. O întrebă mai întîi pe bunica dacă-și amintește rochia pe care a purtat-o la aniversarea

Ioanei, cu cinci ani în urmă. Era o întrebare de control, la care bunica răspunse cu o precizie uluitoare.

— Dar rochia pe care ai purtat-o cu patru seri în urmă ? își continuă Maria întrebările.

— Hoață mai ești ! o amenință bunica. Mă întrebi ce rochie purtam la muzeu, ca să mă poți controla ?... Catifea mov, cu guler negru. Am îmbrăcat-o prima dată cu doisprezece ani în urmă...

— Sînt mulțumită, o opri Maria. Dar poți să-mi spui, de pildă... Trebuie să găsesc o întrebare mai complicată... Da ! Am găsit ! Evrica ! Spune, bunicuțo... cîte persoane erau în aripa dreaptă a muzeului, cînd te-ai uitat matale... și mai spune cum erau îmbrăcate... și mai spune cum și unde stăteau ? Ia să vedem, Lucia !

Bunica așeză pe masă castronul care-i încurca mîinile, căzu un moment pe gînduri, apoi se uită fix în ochii Mariei. Își duse și mîinile la cap, albindu-i-se pentru o clipă părul încă negru și lucios. Efortul îi închise ochii. Maria profită de răgaz și-i făcu un semn Luciei.

— Cît răgaz de gîndire am ? întrebă bunica. De fapt, pot să răspund... Cîte persoane erau ? Cinci persoane. Trei bărbați și două femei... Cum erau îmbrăcate ?... Doamna Prosano era în taior negru și avea o pălărie înaltă pe cap... Domnișoara de lîngă ea era într-o rochie de stofă, foartă strînsă pe trup și cam decoltată, o rochie de culoare închisă și avea în mînă... un pulover alb, gros. Tînărul din cealaltă parte a doamnei Prosano... n-avea pălărie... cred că era într-un costum gri... nu știu sigur... Maiorul Scarlat în costumul de toate zilele... N-are nici un rost să vi-l descriu, pentru că îl văd mereu cu el... Și mai era un domn cu spatele, adică în profil, un domn foarte înalt, cu barbă și mustăți, pe care iarăși nu-l cunosc. Era îmbrăcat într-un pardesiu gri, un fel de halat, pentru că părea foarte ușor. Curentul îi clătina poalele... Cum și unde stăteau ? Parcă v-am spus... Doamna Prosano, domnișoara și tînărul parcă formau un grup, în colț, spre ieșire, în partea dreaptă... Maiorul Scarlat lîngă o statuie, cam prin mijlocul sălii... Ba nu ! Mai spre ușă... Pentru că la mijloc e vitrina și el stătea mai încolo de vitrină... cam la jumătatea distanței dintre vitrină și ușă, însă lipit de perete. În fața lui, dar mai spre mijlocul sălii, stătea domnul acela înalt cu pardesiul. Nu știu la ce se uita... Știu însă că maiorul Scarlat

se uita la el. Şi parcă se ferea să fie văzut... Asta m-a frapat în atitudinea lui. De aceea am zăbovit cîteva secunde. Altminteri, după o clipă m-aş fi întors înapoi... Ei, sînteţi mulţumite ?

Şi Lucia, şi Maria o îmbrăţişară, amîndouă odată. Erau fericite cum rareori fuseseră. Bunica le furnizase amănunte foarte sigure şi oferise cîtorva personaje alibiuri greu de clintit. Şi toate acestea cu un preţ derizoriu : una bătuse nişte ouă, alta frămîntase o cocă moale. Şi tot ele se vor înfrupta, nu peste mult timp, din prăjitura care, sigur, va fi delicioasă, o minune a artei culinare.

5

Scheletul era la aceeaşi masă, în acelaşi restaurant, în faţa aceleiaşi sticle de vin, din care nu turnase nici o picătură în pahar. Stătea nemişcat, ca o statuie, parcă i se înţepeniseră oasele. Nici măcar nu se sprijinea cu coatele pe masă. Din cînd în cînd scotea un creion din buzunar şi desena ceva pe o foaie de hîrtie. O dată sau de două ori pusese mîna pe sticlă şi o ridicase în bătaia soarelui, parcă pentru a controla culoarea vinului. Nici cînd ospătarul se opri în faţa lui şi-l întrebă dacă doreşte să mănînce ceva, nu răspunse nimic, nu făcu nici o mişcare.

Tic şi Dan îl urmăreau fără întrerupere, îi înregistrau fiecare gest, fiecare mişcare şi fixau totul în timp, de parcă se oficia un ritual la masa de lîngă ei. Consumaseră pînă atunci o mare parte din bucătăria restaurantului, pentru a-şi păstra masa. Era ora prînzului şi bîlciul — în regiunea aceea — începea să se aglomereze. Acum îşi explicară cei doi cireşari de ce restaurantul central era atît de puţin frecventat. Toate bunătăţile şi trufandalele oraşului, toţi maeştrii artei culinare se mutaseră probabil aici. Constatarea aceasta nu-i mulţumea însă deloc. Se apropia ora care-i obliga să se despartă de schelet, şi convieţuirea cu el nu le furnizase, pînă atunci, nici un amănunt demn de luat în seamă. Ar fi plecat ei, dar îi atrăgea ca un magnet nu atît personajul pe care-l supravegheau ca pe o

lamelă la microscop, cît foaia de hîrtie lăsată cu atîta neglijenţă pe masă. De aproape un ceas maiorul uitase de ea. Şi Tic născocea fel de fel de planuri care s-o aducă în posesia lui.

Un alt chelner decît cel care-i servise pînă atunci veni să le ceară plata. Plictisiţi de atîta aşteptare şi mai ales grăbiţi de întîlnirea pe care o aveau la alt restaurant, acceptară pretenţiile nepoliticoase ale tînărului în halat alb. Inutil să spunem că nota de plată cuprindea şi costul unei baterii pe care cireşarii o văzuseră la altă masă. Ei băuseră numai sifon. Tic se adresă lui Dan cu un zîmbet care cerea socoteală :

— De fapt, trebuia să faci cinste... Ştiţi ? (îi spuse chelnerului) tatăl lui a fost avansat colonel chiar azi la prînz. În miliţie...

Şi astfel nota de plată deveni exact ceea ce trebuie să fie o asemenea foaie de hîrtie : precisă, într-o relaţie foarte sigură cu memoria clientului şi cu posibilităţile din portofel.

Maiorul se sculase de la masă înaintea cireşarilor şi lăsase foaia de hîrtie acolo. Buzunarul lui Tic o înghiţi într-o fracţiune de secundă şi, ca să evite orice hazard, ciufuliciul lăsă în schimb o foaie de hîrtie goală pe masă. Dar şi ea dispăru după cîteva secunde, luată de vînt.

— Ar fi avut aceeaşi soartă, se dezvinovăţi el, mîngîindu-şi buzunarul. Şi să ştii, Dan ! Buzunarul mă arde ca un fier de călcat, dar de uitat nu mă uit pînă nu găsesc condiţii ideale. Presimt că e ceva nemaipomenit şi ar fi păcat s-o rasolim.

Dan acceptă. Ce putea să facă ! Şi astfel, posesori ai unei comori neaşteptate, părăsiră bîlciul. Avură norocul să găsească un autobuz gata de start, drept care, în mai puţin de zece minute, erau în faţa restaurantului central. Omul cu cicatrice se afla pe terasă, singur la o masă.

Fără istorisirea şi reflecţiile Mariei, cei doi ar fi sfeclit-o. Fiindcă omul cu cicatrice nu părea prea vesel, cînd îi văzu la masă, lîngă el. Tic simţi instinctiv cu cine are de-a face. Îi pieri orice teamă. Nici cînd auzi întrebarea răstită a tînărului nu se fîstîci :

— Ce-i cu plicul ăla cu bani pe care l-am pierdut ?

— Un truc, răspunse ciufuliciul plin de curaj. Am vrut să ne întîlnim cu dumneavoastră.

Tînărul fu cuprins subit de un acces de veselie :

— Ia te uită pînă unde ați mers ! Inventați povești cu plicuri, ca să atrageți oamenii în capcană ! De data asta nu se prinde. S-a dus !

„Asta s-o crezi dumneata !" își spuse Tic în gînd.

— Mai avem și altceva, continuă cu voce insinuantă ciufuliciul.

— Nici nu vreau să aud ! Discutați cu directorul fabricii. Dacă îmi dă el voie, poate. În două luni de zile, cît stau aici, nu pot să mă ocup și de voi. Îmi sînteți dragi, dar ce să fac... Mă așteaptă și alte fabrici din țară. Și peste tot specific local. Ce știți voi ? Voi știți atît : să cereți întruna !

— Păcat că nu v-am prins într-o zi mai bună... sau că nu sîntem noi în formă... Nu ne-ați fi scăpat atît de ușor...

Dan îl imitase pe Tic. Voia să cîștige noi amănunte, provocîndu-și interlocutorul.

— Să vedem mîine... Poate îmi fac puțin timp... Dar să nu vă mai prind cu plicuri sau telegrame sau invitații... Îmi dați un telefon la fabrică. Voi lucra toată dimineața la modele, secția întîi, știu toți.

— Vă mulțumim foarte mult, și, pentru că sînteți atît de amabil, vrem să vă spunem și noi ceva, zise Dan.

— Ceva personal, particular, adăugă Tic, și să știți că n-are nici o legătură cu...

Făcu pauza necesară pentru a primi o completare, dar cum ea întîrzia și cum chipul tînărului exprima un aer de neîncredere, cireșarul continuă grăbit :

— Știți... Cînd ați fost la muzeu, era o cuconiță acolo, am auzit-o întîmplător vorbind...

— Aia de la muzeu ? rîse tînărul. Am tăcut mereu, nici măcar nu i-am răspuns cînd m-a întrebat cît e ceasul, și făcea niște remarci de-ți venea să-ți iei lumea-n cap...

— Se lăuda că v-ați ținut de ea, spuse Dan. O prietenă de-a noastră s-a întîlnit cu ea. Spunea că v-ați ținut mereu după ea. Și mai zicea că înainte de închiderea muzeului ați privit împreună vreo zece-cincisprezece minute aceleași tablouri.

Relatarea nu-l indispuse deloc pe tînărul cu cicatrice :

— Treaba ei ! Poate să spună ce vrea. Mie nu-mi plac ăștea care se bagă cu de-a sila în om. Nu-i dați nici o importanță !

Tic se opuse :

— Dumneavoastră faceți ce vreți. Dar noi prestigiul vi-l apărăm. O să-i clocesc eu una... De ce să se laude că, înainte de a se închide muzeul, ați privit aproape un sfert de oră, împreună, aceleași tablouri ?

— Stați ! Nu vă grăbiți cu sentința. Am observat și eu că se uita la aceleași tablouri, mai ales înainte de a se închide muzeul. Erau două pînze noi, foarte frumoase. Mai era o doamnă care se uita la ele... Dar ea nu se minuna în gura mare, lăudînd exact ce nu era în tablouri... De cîteva ori ne-am și înțeles, eu și doamna aceea, din priviri. Mai bine zis rîdeam pe înfundate la remarcile duduiței decoltate...

— Ați văzut și tanagralele ? întrebă Dan.

— Dar pentru ce credeți că m-am dus atîtea zile în șir la muzeu ? De cînd am sosit în oraș, în fiecare seară, acolo mi-am petrecut timpul... Păcat că s-a închis !

— Și nouă ne pare rău, îl imită Tic.

Ciufuliciul se gîndea ce întrebări să mai scornească pentru a afla și alte amănunte de la tînăr. Acesta se sculase însă de la masă. Se uită la ceas, ca pentru a se scuza :

— N-am ce face... Îmi pare rău, dar trebuie să plec. A fost simpatică ideea voastră cu plicul, am știut de la început că e un truc. Cu toate acestea am venit. M-am mai aerisit și eu puțin și am cunoscut doi băieți simpatici și cam timizi. Ei, ne vedem mîine ?... Fiuuu ! Era cît pe-aci să vă chem degeaba la fabrică... Uitasem. Mîine și poimîine sosesc niște delegații străine... Peste trei zile. E mai bine. Dacă nu dați peste mine în nici un chip, organizați-mi o cununie, sau altceva, în afară de înmormîntare. Și tot o să mă scoateți.

Imediat după plecarea tînărului sosi chelnerul. Probabil că-i pîndise în tot timpul convorbirii :

— Extraordinar ! spuse el. I-ați dat plicul ? El nu voia să creadă ! Desigur că l-a primit ! Dacă-mi permiteți, erau mulți bani în el ?

— Ne-am înșelat noi, răspunse Tic. Erau cîteva scrisori de la un unchi care-i murise de două săptămîni. Nici n-apucase să le citească...

— Extraordinar ! Desigur că i-a lăsat ceva avere... Era vesel cînd a plecat...

— Aș, de unde ! se strîmbă Dan. I-a lăsat numai datorii. Îl cunoașteți bine ?

Chelnerul nu înțelese la început despre cine e vorba. Abia mai tîrziu se dumeri :

— Maistrul Andronic ? Extraordinar ! Se spune că este cel mai mare meșter din țară la suflatul sticlei. N-ați văzut ultimele cristale la expoziția fabricii ? El le-a suflat. Desigur, e o plăcere că l-am cunoscut... dacă-mi permiteți, bineînțeles.

— S-au limpezit cîteva lucruri, spuse Tic, după plecarea ospătarului. O dată cu el mai ies două personaje de pe lista suspecților. Cred că nu mai ești împotriva lui acum, după ce l-ai cunoscut ? N-ai văzut ce simpatic este ?

— Nu știu, răspunse Dan evaziv. Nu vreau să mă pronunț. Nici eu nu-l cred vinovat. Dar ți-am atras atenția asupra altui lucru. Uită-te și la personajele inocente din jurul tău. S-ar putea să ne vină de acolo marea surpriză.

— Eu, de pildă, cred că tu ești cel mai inocent... însă din foarte multe puncte de vedere...

— Ticușor, treaba ta. Nu vrei să crezi... n-ai decît. Dar asta nu mă împiedică să-mi fac datoria, în rolul pe care mi l-am ales... Și dacă mai vrei să știi ceva... Ei, uite, îmi fac curaj și îți spun. Am citit cărți în care făptașul, vinovatul, e chiar detectivul. Da, da ! Nu rîde ca un...

— Ce vrei să insinuezi cu asta ? îl întrebă Tic, cu o vagă amenințare în voce. Nu crezi că ești cam... Mă refer la cuvîntul pe care l-ai lăsat adineauri în suspensie... l-ai păstrat pentru tine.

— N-ai nici un motiv ca să te superi, Ticușorule. Totul e să înțelegi rolul meu. De ce nu te gîndești puțin ? Cîți detectivi urmăresc misterul acesta ? Mi se pare că vreo patru, dacă-i excludem pe Ionel și pe Lucia... pentru că ei n-au existat în timpul momentului blestemat. (Cu bunica nu știu ce să facem ? În sfîrșit...) De ce să nu ne gîndim și la unul din aceștia patru ? Fiecare dintre ei, și mai cu seamă unul, puțintel ciufulit și cîrn, avea toate condițiile să escamoteze tanagralele. Nu le lipsea celor patru nici inteligența, nici dibăcia, nici simțul de a se orienta în orice împrejurare... nici simțul farsei... Nu vreau decît să atrag atenția și asupra acestei posibilități și cu asta, dragul meu Ticușor, presimt că am lichidat

toate posibilităţile... Dacă mai născocesc vreuna, necunoscută, o să-mi fac datoria, n-ai nici o grijă... Şi acum, dacă-mi permiteţi, desigur, n-ai vrea să studiem hîrtia aceea misterioasă, care a fost pe masa scheletului ?

Tic scoase hîrtia şi o puse pe masă. Capetele celor doi prieteni se apropiară. Coala era înnegrită de mîzgăleli şi pe o faţă şi pe alta. Tot felul de semne cabalistice, fără nici o noimă, la prima vedere. Linii, cercuri, bucle, ştersături. Privită însă mai cu atenţie, ea oferea cîteva semne distinctive. Şi pentru a reţine tot ceea ce era demn de reţinut, tinerii o cercetară, nu în ansamblu, ci pe porţiuni precise. Ca să-şi uşureze munca, o împărţiră în mai multe dreptunghiuri (sau pătrate), aşa cum fac elevii cînd copiază o hartă. În felul acesta nu putea să le scape nimic aprigilor căutători. Apoi începu migăloasa muncă de cercetare a pătratelor. Nici cel mai puternic microscop, electronic să fi fost, n-ar fi egalat teribila şi riguroasa selecţie pe care o făceau privirile cireşarilor. La capătul unui ceas de încordare şi concentrare supremă, mută — aşa cum conveniseră — pe foaia de hîrtie apăruseră mai multe cerculeţe sau cercuri mai mari, trasate cu creion albastru, care conţineau, în interiorul lor, semnele distinctive, mîzgălelile cu sens, literele sau cuvintele pe care le desenase acolo scheletul, în diversele momente ale meditaţiei sale.

Din literele culese, cireşarii nu izbutiră să închege nici un cuvînt ca lumea. Erau patru B în majuscule, un G uriaş, cîţiva M răspîndiţi peste tot, doi de R, piperniciţi, abia identificabili (Dan susţinea că pot să fie V), şi o singură vocală, un A, care se repeta cel mai des pe cele două feţe ale colii.

Dintre cuvintele distincte (pentru că mai erau pe foaia de hîrtie şi cîteva serpentine, cîteva zigzaguri care puteau fi interpretate ; încercînd să le dezlege, Tic descoperi că există un cuvînt format din şapte litere, probabil cel mai lung din limba română, care poate fi scris numai din linii zigzagate : minimum ; fără puncte acest cuvînt ar părea un exerciţiu liniar, pentru învăţarea lui i, la începutul clasei întîi) deci, dintre cuvintele distincte trei fuseseră, după mari cazne şi interpretări, descifrate. Şi anume : Tanagra... Neştian... şi Scarbat... Ultimul dăduse loc la dispute şi interpretări, pentru că nu se ştia sigur

dacă e vorba de c sau de e, de r sau de v, iar t-ul final nu prea avea la extremitatea de sus liniuța orizontală. Cea mai senzațională descoperire era însă alta. Așa își închipuiau, cel puțin, tinerii. Din mîzgălelile grotești ei selecționaseră un număr de desene, toate foarte copilărești, ridicole, dar care reprezentau fiecare ceva. Nu desenul în sine era interesant — deși în alte condiții putea fi trimis la cine știe ce expoziție extravagantă — ci intenția desenului, strădania autorului de a exprima ceva. Cele șapte desene selecționate reprezentau figuri, unele neterminate — le lipsea o mînă, sau un braț, sau un picior. Aceste amănunte îl determinară pe Tic să facă o asociație ingenioasă : desenele scheletului încercau să reprezinte tanagralele.

— Asta e ! spuse Tic. Tanagralele ! Tanagralele din vitrină ! Parcă le văd. Uite dansatoarea ! O vezi ? Aici ! Asta strîmbă. Și uite și femeia cu amforă... Nu vezi că-i atîrnă ceva în mînă... Uite și zeița fără brațe, uite și ăstea două îmbrăcate... Da, da ! Sînt femeile cu voaluri, pe care le-am văzut eu în vitrină. Scheletul nu le-a putut desena voalurile, le-a îmbrăcat într-o simplă mantie... Tanagralele din vitrină.

— Și ăstea două ? întrebă Dan. Omulețul ăsta aplecat și femeia asta fără o mînă... Astea ce mai sînt ?

— Habar n-am ! răspunse ciufuliciul. O fi încercat altceva și nu i-a reușit.

— Nu cred, Ticușor. Tot ce nu i-a reușit a fost șters. Nu vezi capetele acestea care ies din colaci ? Astea sînt figuri șterse. Se simte furia cu care au fost desființate. Nu i-au reușit, nu i-au plăcut, și atunci le-a șters... Oare ce-or fi ?

Tic ridică din umeri, nedumerit :

— Nu știu... Eu n-am văzut decît cinci statuete în muzeu. Și nimeni altcineva n-a văzut mai multe. Dar să-ți spun drept, nici nu mă mai interesează ce reprezintă. Tu nu-ți dai seama că am descoperit totul datorită amănuntului lunganului. Dacă n-ar fi făcut el șmecheria acolo și nu ne-am fi repezit la el, ne-am fi plimbat ca niște gură-cască prin bîlci, fără să întîlnim scheletul...

— Și dacă nu era atletul... adăugă Dan, stăteam acum la patul unui invalid și căutam să-i alin durerile prin glume... care l-ar fi făcut să sufere și mai mult...

— De astă dată te iert, pentru că sînt foarte bucuros, Dan. Şi cum se potrivesc toate ! Maistrul ne-a dat alibiuri pentru cele două cucoane, şi prin asta şi pentru el... şi hop ! ne cade în mînă hîrtia scheletului ! Ceilalţi oare ce-au făcut ?... Cum vor suporta explozia bombei ?

6

Bunica, veselă şi mai sprintenă ca oricînd, alergă spre chioşc, pentru a anunţa masa.

— Azi am întîrziat olecuţă, dar avem nişte bunătăţi, să-ţi lingi buzele, nu alta. Haideţi ! Repede ! Ceilalţi băieţi sînt în casă ?

Asta era nenorocirea ! Ceilalţi băieţi nu erau în casă. Nu lăsaseră nici un răvaş în ascunzătoare şi nici măcar nu lăsaseră semne că umblaseră acolo şi dăduseră peste semnalul de alarmă şi de urgenţă, binecunoscut în codul cireşarilor : S.O.S., scris în litere uriaşe de mîna Luciei. Bunica aştepta răspunsul şi Maria, cea mai în măsură să dea o explicaţie pentru că era vorba în primul rînd de frăţiorul ei, începu să se bîlbîie :

— Ei... Ticu... Tic şi Dan... s-ar putea să nu vină la masă. Ştiţi ?... S-au dus la nişte prieteni... Şi au spus că ar putea să ia masa acolo.

Vestea o supără la culme pe bunica. De aceea se pregătise ea ? Cîte speranţe îşi pusese în prînzul care de fapt sărbătorea o aniversare tainică ! Se împlineau treizeci şi cinci de ani de cînd la un prînz asemănător, între prieteni, cunoscuse un tînăr timid şi cam stingher, de care nu se mai despărţise pe urmă. Pregătise atunci o prăjitură, aşa hotărîseră sorţii. Şi fistichie cum era, făcuse prăjitura după stilul ei. Tînărul, neputînd refuza din cauza timidităţii şi de teamă că ar putea s-o jignească pe gazdă, pe care o considera autoarea delicioasei prăjituri, mîncă trei porţii uriaşe. Şi de atunci, în fiecare an, la o anumită dată, se repeta întîmplarea veche. Cît o rugase pe bunica mama Ioanei, şi mai tîrziu Ioana, să facă mai des prăjiturile acelea romboidale, sau măcar să le dea reţeta ! Zadarnic ! Demersurile

lor nu avuseseră niciodată succes. Şi nu accepta pe nimeni din familie în preajma ei, cînd se întîmpla evenimentul.

Masa nu fu prea veselă, dar nimeni nu avea asemenea pretenţii. Bătrînul stătea ca şi atunci, timid, emoţionat, numai că de astă dată gusta doar din felurile care i se puneau în faţă. Îşi păstra forţele şi capacitatea pentru cele trei porţii care îl aşteptau semeţe pe o farfurie ascunsă cu grijă în bufet. Pentru că şi farfuria participase la întîlnirea care se petrecuse cu treizeci şi cinci de ani în urmă.

Tinerii stăteau ca pe ace. Se uitau mereu, fie pe fereastră, fie la uşă, întorceau capul, tresăreau la fiecare cîntec de cocoş — şi cînta împintenatul, nu glumă — abia aşteptau să se termine odată masa aceea încărcată de bucate. Cînd văzură prăjitura, îngălbeniră. Nici o alună n-ar mai fi putut să bage în gură, darămite romburile acelea pline de creme şi de cristale ciudate. Încercară chiar un gest de scuză. Ioana însă îl reteză, cerînd tăcere :

— Bunico ! spuse ea. Nu ne aduci şi cîte un păhărel de vin ?

Şi cum bunica zîmbi mulţumită şi plecă în căutarea licorii, Ioana avu răgazul să declanşeze telefonul fără fir. Era o comandă fără echivoc : „Obligatoriu să mîncaţi toată prăjitura !“ Ceea ce, după eforturi desperate, se întîmplă.

Foarte fericită, bunica privea din capul mesei — şi atunci ocupa acelaşi loc — lupta sonoră, din păcate uneori prea sonoră, dar de astă dată acest lucru n-o mai irita — dintre linguriţele nemiloase de metal şi romburile docile. Şi observa ea cum Ioana se uită cu nişte căutături stranii într-o anumită direcţie şi cînd mai descoperi şi timiditatea băiatului pe care-l ţinteau privirile furişe ale nepoatei, fericirea ei nu mai avu margini. O clipă se gîndi că poate sute de ani prăjitura va trece ca o ştafetă din familie în familie, servindu-se o dată pe an... Lîngă ea, bunicul răsufla greu, dar victoria fusese cîştigată. Nici o firimitură nu mai rămăsese în farfurie.

Îndopaţi că abia se mai ţineau pe picioare, tinerii ajunseră cu chiu cu vai în chioşc. O bucată de vreme stătură tăcuţi şi nemişcaţi în şezlongurile cu care mobilaseră chioşcul. Încetul cu încetul, spiritul de acţiune îi cucerea. Prînzul, ale cărui urme dispăreau, îi întrerupsese în mijlocul discuţiei. Preocupările atunci abandonate le dădeau iarăşi tîrcoale. Şi cuvintele — prin care se desfac în lume

adevărurile și neadevărurile — nu întîrziară să izgonească tăcerea moleșitoare, mai întîi prin glasul lui Ionel :

— Nu mai putem înota în supoziții. Ne trebuie și o doză de curaj, pentru a ajunge mai repede la capăt. Restrîngem sau nu cercul suspecților ?

— Ar trebui să luăm hotărîrea în colectiv, îi răspunse Lucia. De unde știm noi ce gînduri, ce bănuieli, ce fapte noi au în clipa asta ceilalți ? Iar să ne pripim ?

— Să ne amintim ce spunea bunica, propuse Maria. Să căutăm să interpretăm cît mai bine observațiile ei... Rareori am întîlnit un asemenea spirit de observație și ar fi păcat să nu profităm de el. În cîteva secunde a fotografiat totul cu precizie de obiectiv. Ai o bunică, Ioana...

— Foarte bine, acceptă Ionel. Să interpretăm spusele ei. Cel mai aproape de vitrină era scheletul. Nu ? Și mai stătea și ascuns. Probabil comisese furtul și voia să se convingă că nu l-a văzut nimeni... și mai ales omul în gri.

— Mai este ceva, se aprinse Maria. Abia acum îmi dau seama. Un amănunt pe care l-a observat bunica la actriță. Nu-ți mai amintești, Lucia ? Actrița avea în mînă un pulover gros, alb, de lînă... Dacă era o simplă mască... Dacă în puloverul acela înfășurase statuetele... sau i le înfășurase altcineva ?

— Nu ! se împotrivi Ionel. Dacă mergem pe linia asta, nu mai ajungem niciodată la capăt. Cele două femei și omul cu cicatrice au alibiuri. Trebuie să excludem aceste personaje din lista suspecților. Să luăm obligatoriu această hotărîre !

— Parcă n-ai fi în toate mințile, îi replică Maria. Cum ne putem permite așa ceva ? Eu nu zic că nu e bine să urmărim mai întîi, repet : mai întîi, o singură pistă, ca să nu încurcăm prea mult ițele, sau ca să nu ne încurcăm pe noi... Dar de aici pînă la a nimici, după inspirație, orice alte posibilități... Asta e o... o nerozie. Tu ce spui, Lucia ?

— Sînt absolut de acord cu tine ! Fiindcă nu știm încă o seamă de lucruri. Nu știm, de pildă, ce amănunte ne vor aduce cei doi întîrziați și neghiobi : Tic și Dan. Dacă omul cu cicatrice dă peste cap toate alibiurile ?...

— Și bunica ? întrebă nedumerită Ioana. Eu o cunosc foarte bine. Ea nu se poate înșela.

Lucia trăi un moment de spaimă neașteptată. Își reveni însă repede :

— Bunica... ? Da, bunica... Bine ! Să lăsăm pentru mai tîrziu grupul celor trei și să ne ocupăm de cei doi bătrîni...

— De ce spui cei trei ? ceru Ionel explicații.

— N-am spus cei trei, ci grupul celor trei, răspunse Lucia. Am vrut să subliniez prin asta că erau împreună în fața unui, sau unor tablouri.

— Și de ce-ai spus cei doi ? fu rîndul Ioanei să întrebe.

— Pentru că... Nu înțeleg întrebarea. Pentru că sînt doi.

— Spune drept, Lucia ! insistă Ioana. Îl bănuiești și pe omul în gri ? Nu te-a convins relatarea noastră despre maior și despre tanagrale ? Mi se pare atît de limpede... Omul și-a dat seama, foarte tîrziu, după cincisprezece ani, că a fost furat și s-a gîndit că ar fi momentul să-și ia înapoi, prin aceeași metodă, lucrurile...

— Uiți un amănunt, o întrerupse Maria. N-au dispărut două tanagrale din muzeu... ci, mi se pare, cinci. Sau... tu crezi că s-a gîndit să-și ia și dobînda acumulată în cei cincisprezece ani ?

Tonul ironic al Mariei o intimidă pe Ioana. Și, pe deasupra, mai sări și Lucia :

— E adevărat ce spui tu, Maria... Iar trebuie să ne adunăm gîndurile... Prin urmare, pentru moment ne despărțim de grupul celor trei. Avem și cîteva motive. Și ne oprim la cei doi... Ca să fiu cît mai clară : eu nu vreau să ne gîndim la un singur suspect, ci la doi... Dacă scheletul stătea ascuns după statuie, nu ca să se ferească de omul în gri... ci pentru a-l pîndi pe omul în gri ?... Poate că-l văzuse pe acesta scoțînd tanagralele din vitrină... Nu putem ști ce anume a cauzat gestul lui... Dar nu putem neglija în nici un caz și această posibilitate.

— Tu crezi că bunica s-a uitat în sală după comiterea furtului ? întrebă surprins Ionel.

— Mai mult ! spuse Lucia. Cred că s-a uitat în sală la foarte puțin timp după comiterea furtului, la cîteva secunde numai. E o intuiție a mea ; se bazează și pe niște date, dar ca să fiu sinceră, așa simt eu. Tabloul pe care ni l-a descris ea înfățișează condițiile ideale pentru furt. Grupul celor trei era în colț, cu spatele...

— Cine știe cît timp or fi stat așa, reflectă Maria.

— ...cu spatele la vitrină, continuă Lucia. Unul din cei doi avea deci posibilitatea să acționeze. În orice caz, cred eu, numai cineva din spatele grupului putea să comită furtul. Ori scheletul, ori omul în gri...

— Bunica spunea că l-a văzut mai aproape de vitrină pe schelet, adăugă Maria. Deci mai plauzibilă ar fi ipoteza că el a comis furtul. Deși... dacă mă gîndesc... da ! Omul în gri, crezîndu-se neobservat, nu s-a mai uitat în spate... Și dacă scheletul era ascuns după statuie, nici nu l-a văzut... S-a dus la vitrină și... gata ! În cinci secunde au dispărut tanagralele în interiorul halatului.

— Iar ajungem la coincidența asta blestemată, se tîngui Lucia. Cum de s-a potrivit ca exact în ziua cînd scheletul, amintindu-și de tanagrale, s-a dus la muzeu, hop ! apare și omul în gri pentru a comite furtul ?

— Dacă sînt complici ? întrebă Ionel. Raționamentul ar duce spre această concluzie. Unul acționa, celălalt pîndea, gata în orice clipă să dea semnalul. Bunica l-a surprins pe schelet încă la pîndă... pentru că... pentru că... așa cum spunea Tic, așa cum ați văzut și voi, omul în gri e atît de înalt, încît din trei pași, adică într-o fracțiune de secundă, a ajuns lîngă ușă.

— Chiar așa de sprinten nu mi-l închipui, spuse Maria. Pare foarte bătrîn, deși spatele și-l ține drept.

— Numai cu oameni lungi ne întîlnim în istoria asta, descoperi Ionel. Și scheletul, și omul în gri, și paznicul, toți sînt niște lungani, niște namile...

Ultimul cuvînt al lui Ionel o făcu pe Ioana să tresară. Îl mai auzise în acea zi... și deodată simți c-o apucă amețeala :

— Stați ! Stați ! se rugă ea. Mi-a venit în cap o idee... Maiorul a fost jefuit de tanagrale... I s-a întins probabil o cursă, așa spunea fratele lui... Fiindcă în ziua cînd au venit la el cu chitanțele pentru datorii, în ziua aceea a apărut și un negustor din București, care s-a oferit să cumpere tanagralele. Adică să plătească polițele, vorba vine, și să-i ofere în plus cîteva sticle de rachiu... Negustorul acela era ca o namilă și avea barba sură... așa a spus fratele scheletului...

Toți se cutremurară. Zeci de idei se aprindeau ca niște fulgere în mintea lor. Și una din ele devenea tot mai obsedantă, le înlătura pe celelalte, se îngroșa, domina.

— Extraordinar ! se înfioră Ionel. După cincisprezece ani, marea întîlnire ! Cum să nu se trezească ? Brrr ! Cum să nu-și amintească de tanagrale ? Cum să nu se ducă la muzeu ? Și acolo îl întîlnește din nou !... Oare cine le-a luat ?

— Asta-i întrebarea ! gîndi Lucia cu voce tare. Cine le-a luat ? Care dintre ei ?

— Ei, acum îi excluzi pe ceilalţi ? reveni Ionel la vechea obsesie. Restrîngem cercul ?

— Pentru moment, răspunse Lucia. Şi nu te mai strîmba aşa ! Ţi-am spus de la început. Să vedem ce veşti ne aduc ceilalţi... Dacă descoperă şi ei nişte amănunte care dau peste cap concluziile noastre ? Ai văzut cum s-a întîmplat cu noi ?... Tu nu te-ai întrebat ? De ce întîrzie ? De ce n-au venit la masă ? De n-au lăsat un mesaj ? De ce n-au venit măcar să caute mesajul nostru. De ce ? Pentru că li s-a întîmplat ceva ! Asta e ! Au descoperit asemenea lucruri care pur şi simplu nu le dau voie să se mişte. Altfel ar fi venit măcar unul dintre ei. Deci prima noastră sarcină, că întotdeauna în asemenea situaţii, e aceea de a afla ce se întîmplă cu ei ! În trei minute plecarea !

Lucia vorbise cu atîta siguranţă şi autoritate, că nu mai crîcni nimeni. Dimpotrivă. Toţi simţeau nevoia de a-i asculta imboldul. După trei minute, chioşcul era gol.

7

Lucia nu greşise. Tic şi Dan nu întîrziaseră fără motive. Unele le cunoaştem. Altele apăruseră după despărţirea noastră de ei. Tocmai se pregăteau să pornească spre casă, sau, ca să fim cu totul sinceri, ajunseseră deja în stradă, cînd deodată îl văzură pe Ilie, paznicul cel uriaş, despărţindu-se de vitrina unui magazin. Se înţeleseră dintr-o ochire. Porniră pe urma lui, cu aerul unor tineri înflăcăraţi şi nerăbdători să comenteze rezultatele sportive din ultimele trei săptămîni, hai să zicem ale unei olimpiade. Şi erau atît de pasionaţi şi într-o dispută atît de aprigă, că nu putea fi vorba decît de aprecierea şanselor unor aşi ai sportului mondial. Ilie era la douăzeci de metri înaintea lor ; dar ei erau convinşi că le aude vorbele, ba

se speriau să nu le miroasă şi intenţiile. În pauza unui comentariu, Dan îi şopti lui Tic un gînd clandestin :

— Parcă ni s-a aranjat totul ! Nu ne întîlnim decît cu personajele care cad în sarcina altora...

— Măcar să avem norocul pe care l-am avut pînă acum, îi răspunse Tic, folosind acelaşi limbaj clandestin.

Previziunea lui Dan se spulberă însă într-o clipă. Subit, fără să-şi explice cum, între ei şi silueta lui Ilie apăru altcineva. Ieşise pesemne dintr-un magazin. Şi acel cineva era personajul pe care cei doi cireşari îl doreau mai mult decît pe oricare altul în acel moment. Înalt ca o prăjină, îmbrăcat într-un pardesiu subţire, de culoare gri, cu o sacoşă verde în mînă, un fel de servietă subţire de material plastic, aşa cum văzuseră cu sutele la bîlci, cu nişte semicercuri groase după ureche, personajul traversa cu paşi lungi (de trei metri fiecare, după calculele nu foarte riguroase ale ciufuliciului) strada principală a orăşelului, îndreptîndu-se spre o direcţie deocamdată necunoscută.

Ilie, în ciuda staturii sale, dispăruse ; parcă fusese înghiţit de o ceaţă, de o cortină groasă de negură. El mergea liniştit după treburile lui, cireşarii însă nu-l mai vedeau. Traversară şi ei strada, transformîndu-se din comentatori sportivi în tineri moleşiţi de căldură, care se duc să facă o baie la Căprioara. (Pentru că omul în gri părea că are această direcţie.)

— Foarte cald, astăzi, se plîngea Dan. Curge sudoarea pe mine şiroaie. N-ai o batistă, sau un prosop ?

— Psssst ! îşi aminti ciufuliciul. Am uitat prosopul acasă. Cu ce ne vom şterge, cînd o să ieşim din apă ? Am să fac astăzi o baie... Aşa, din răzbunare !

Omul în gri era departe înaintea lor. Paşii lui erau domoli. Nu se simţea nici o grabă în mersul lui. Lungimea lor îi obliga însă pe urmăritori la eforturi. Şi ele trebuiau în aşa fel făcute, ca să nu pară că fug după cineva. Personajul care-i trăgea după el, de parcă-i prinsese cu o funie lungă, nevăzută, pe fiecare de cîte un picior de-al lui, îi ignora cu desăvîrşire. Niciodată nu întorsese capul, ca să se uite înapoi. Şi lucrul acesta îi intrigă foarte mult pe cei doi tineri.

— Oare se simte urmărit ? întrebă Dan. Poate că are ochelari speciali, aşa cum am citit în cărţi, şi vede tot ce se întîmplă în urma lui. Ce-ar fi să trecem pe partea cealaltă ?

— Dacă vrei tu, putem să i-o luăm și înainte... (cu voce tare) : Ce bine-ai făcut că n-ai luat prosopul ! Și ce păcat că n-ai luat o pătură ! Nu ți-am spus ?

Omul în gri pornise pe o stradă care, în loc să ducă la ștrandul orașului, se revărsa în poteca principală ce urca spre pădure. Strada aceea avea puține case, și dacă personajul nu se oprea la poarta uneia, atunci în mod sigur va lua calea pădurii. Acesta fu raționamentul lui Tic. Și raționamentul se adeveri.

Omul în gri ieșise din oraș. O luase pe cărarea care ducea la pădure. Mergea încet, cu mîinile la spate, din cînd în cînd doar se uita la dreapta sau la stînga, înapoi însă nu.

— Nici acum nu mai crezi că are ochelari speciali ? se înspăimîntă Dan. De ce nu se uită înapoi ? Acuși o să intrăm în pădure și, din păcate, noi nu visăm, ca Ionel. Dac-aș fi singur... aș crede, poate, și lucrul ăsta.

— Foarte ciudat ! acceptă Tic, și el sub impresia pe care i-o lăsase un fior neașteptat. Dacă ți-e teamă, eu zic să te întorci. Pssst ! Ar fi și cazul să-i înștiințăm pe ceilalți. Știi că ne-am purtat ca niște necireșari ? A trecut atîta timp și nu le-am lăsat nici un mesaj... Zău, du-te ! Eu sînt atît de obișnuit cu pădurile și cu plimbările de unul singur... Parcă nu știi... Mai frică îmi este în cîmp gol. Dar în pădure, dacă vreau eu, nici dracul nu mă poate găsi, darămite omul în gri.

— Ăsta poate fi mai rău decît dracu', Ticușor. Și dacă e să se întîmple ceva, atunci să fim amîndoi, împreună.

— Mi-e teamă să nu mă încurci, Dan, încercă Tic o nouă stratagemă. De unul singur mă strecor mai ușor.

Dan nu acceptă nici în ruptul capului îndemnurile ciufuliciului. Așa că rămaseră amîndoi pe cărarea care urca spre pădure, în urma personajului în gri.

De cînd ieșise din oraș, omul în gri nu-și dezlipise mîinile de la spate. Sacoșa îi atîrna greu, se bănuia aceasta după balansul ei neîntrerupt. Copoii făceau fel de fel de prezumții cu privire la conținutul sacului de plastic, toate în gînd, și mirosul lor era nesigur, capricios. Amîndoi voiau să ajungă mai repede în pădure, ca să scape de o amenințare care le dădea mereu tîrcoale : teama că omul în gri va întoarce totuși capul, măcar o dată, și-i va descoperi pe amîndoi stingheri, fără țel, în plin cîmp. Ce vor face atunci ? Poteca nu oferea nici un ascunziș. Pomii de pe margine erau înalți și aveau trunchiuri subțiri care în

loc să ascundă pe cineva, nevoit să facă această operație, mai degrabă îl scoteau în evidență. Locuitorii orașului nu avuseseră nici pasiunea arbuștilor și nici nu săpaseră șanțuri adînci de un metru jumătate-doi, la marginea potecii.

— Eu zic s-o luăm pe cîmp, să părăsim poteca, suflă Tic la urechea lui Dan. Nu mai pot suporta starea asta. Parc-aș aștepta din clipă în clipă să-mi cadă pantalonii. Oricînd poate să se întoarcă brusc și... Uite ! Aș fi în stare să pariez cu tine pe orice că în mai puțin de trei minute se va uita în urmă.

— Nu-s împotriva ideii tale, răspunse Dan, dar pariul îl țin. Începînd din clipa asta. Mă uit la ceas.

Tinerii părăsiră poteca. Înaintară pe cîmpul gol, în direcție oblică, potrivind în așa fel pasul, ca să ajungă, după un timp, la aceeași distanță de omul în gri, dar nu în spatele, ci la dreapta lui, adică să meargă paralel cu el. În mai puțin de trei minute ajunseră în dreptul lui (e adevărat că alergaseră puțintel), într-un mărăciniș de porumbe, care-i ferea cu multă grijă de orice priviri indiscrete. Cîteva clipe după ce ajunseră acolo, tocmai cînd Dan, generos, voia să anunțe cît a mai rămas pînă la scurgerea celor trei minute, cam vreo zece secunde, omul în gri se întoarse încet din călcîie și privi în urma sa. Dan nu se mai uita la el. Îl privea cu gura căscată pe Tic.

— Asta n-o mai înțeleg, mărturisi el. Că se va uita o dată înapoi, treacă-meargă, dar că va face acest lucru într-un interval precis de trei minute. asta îmi depășește capacitatea de înțelegere, și ca urmare pun totul pe seama hazardului. Pariul l-am pierdut, recunosc. Și cum n-am precizat, poți să-mi ceri orice...

— Îți cer să fii altă dată mai atent, atîta. Și ce spuneai tu cu hazardul, e numai cinci la sută din adevăr. În sensul că am făcut un calcul norocos. Am văzut că poteca duce la o movilă și m-am gîndit foarte simplu că nu e om pe lume care, ajungînd în vîrful unei ridicături, să nu se întoarcă și să nu privească drumul pe care a venit. Pentru mine asta e o regulă și cred că și pentru tine... Am făcut socoteală cam cîți metri sînt pînă acolo, am raportat totul la viteza sunetului, apoi am scos rădăcina pătrată... Hopa ! Iată că nu se duce în pădure ! S-a așezat acolo... Să știi că e o bancă de lemn acolo...

— Eu pariez că e o bancă de piatră, îl întărîtă Dan.

— Primesc !... Oare cum să facem să ne apropiem de el ? Nu prea văd bine ce face acolo... Tu nu vezi ? Parc-ar umbla în sacoşă... Pssst ! Cum să ajung mai aproape ?

Tic suferea de ciudă că nu poate străbate nevăzut platoul descoperit care despărţea insula cu porumbe de movilă. Nici un copac, nici o moviliţă, nici măcar nişte scaieţi nu se zăreau pe platoul despărţitor. Iarbă, iarbă, cîteva smocuri mai înalte, cam de o palmă, probabil pe nişte valuri de pămînt, şi nimic altceva. Desperarea era însă alta. Ar fi ajuns el la movilă, dar răutatea omenească aranjase în aşa fel banca, încît speteaza ei să se sprijine de răsărit şi nu de apus. Adică omul în gri, rezemîndu-se de spetează, stătea cu faţa la ei. Asta îl înnebunea pe ciufulici.

— Auzi ce idee ! S-o aranjeze cu spatele spre răsărit ! E o insultă la adresa soarelui, Dan ! Eu, dac-aş fi în locul lui...

— De ce crezi că amicului tău nu-i place să fie privit cînd asfinţeşte ?

— La cine te referi tu acum ? se mînie ciufuliciul.

— La soare, Ticuşor. Amurgul e mai romantic şi banca s-a pus acolo pentru cei molipsiţi de boala asta...

Tic făcu un semn cu mîna. Dan îşi înghiţi cuvintele. Omul în gri scotea ceva din sacoşă şi acel ceva, întîlnind cine ştie ce rază ciudată, scăpă o lucire scurtă, de o fracţiune de secundă.

— Oare ce-o fi avînd în mînă ? întrebă el în şoaptă. Ia uite ! Parc-a venit special pentru asta. Îşi plimbă mîna, parc-ar da un semnal... Ce face acolo ? Ce are în mînă ?

Hotărît să dezlege misterul sacoşei cu orice preţ şi al îndeletnicirii pasagere a omului în gri, Tic născoci un plan nebunesc. I-l destăinui lui Dan într-o răsuflare şi acesta nu mai avu vreme să-l oprească. Ciufuliciul porni ca un glonţ spre movilă, ţintind cu ochii, în alergarea lui nebunească, mîinile omului în gri. Fugea ca un bezmetic, gata să bată toate recordurile de viteză din lume. Dar înainte de a ajunge la jumătatea drumului, pista necercetată de ochii lui îi devie piciorul stîng într-o ridicătură moale, urmată de o groapă în care n-ar fi încăput nici pumnul lui, şi ţuşt ! de-a dura ! aşa cum i se întîmplase cu mai multe ore înainte. Pămîntul lovit bubui cu atîta putere, încît Dan îşi duse instinctiv mîinile la urechi.

Omul în gri făcu un gest de surpriză. Cu o iuțeală uluitoare introduse obiectul cercetat în sacoșă, ridicîndu-se tot în același moment în picioare, pentru a vedea ce se întîmplă.

Tic era amețit, năucit, îl dureau toate oasele. Spatele parcă-i era rupt în două. Se ridică greu, ținîndu-se cu mîinile de șale și gemînd încet și profund, ca un porc înjunghiat, înainte de a-și da ultima suflare. Șontîc-șontîc, se întoarse spre insula de porumbe, care-l aștepta nepăsătoare.

Omul în gri se sculase de pe bancă. Cobora încet movila, pe cărarea pe care venise. Se înapoia în oraș.

În mărăciniș, Tic făcea exerciții de respirație. Pe fața lui, cîteva minute palidă ca a unui mort, începeau să apară pete roșii. Mai răsuflă o dată, apoi spuse destul de calm :

— Cred că nu mi-am rupt nimic... Iarbă moale și deasă... Nici măcar nu mi-am scrîntit nimic... Noroc nemaipomenit... Și cred că am văzut în mîna lui ceva care semăna cu o statuetă...

— Poate că semăna cu un luceafăr, Ticușor. Sau chiar cu mai mulți luceferi... Erau verzi, roșii, albaștri... dar mai mult verzi...

— Ba nu ! Era ceva ca o statuie... Fir-ar să fie ! Dacă nu cădeam, nu mai avea timp s-o ascundă. Și poți să-mi spui, te rog, dacă nu era statuie, de ce-a ascuns-o ?

— Ai văzut și asta ? îl întrebă Dan. Eu credeam că ești mort. Așteptam să văd dacă mai miști...

— Am văzut. Ochii nu i-am închis nici o clipă. De aceea nu am putut să zăresc luceferii tăi... De ce-a ascuns-o ?

În ciuda mutrei jalnice a prietenului său, Dan pufni în rîs. Nu izbutise să se stăpînească.

— După felul cum ai apărut și mai ales după felul cum ai căzut, Doamne ! ce-a mai bubuit pămîntul ! eu cred că și pălăria și-ar fi ascuns-o. Ar fi luat-o de pe cap și ar fi băgat-o în buzunar, fără să-și dea seama ce face. Păi și eu m-am speriat, Ticușor. M-am pitit și mi-am pus mîinile la urechi...

— Eu totuși cred că avea o statuetă în mînă, se încăpățînă ciufuliciul. De ce n-am căzut cinci metri mai departe ? Aș fi înghițit-o înainte de-a o băga el în servietă.

— Mai bine spune ce facem ! S-a cam îndepărtat personajul nostru. Crezi că mai are rost să mergem după el ? Să nu ni se întîmple și altă pacoste mai mare...

— Bine ! Azi am avut o zi de ghinioane fizice... Bine ! Chiar dacă mi-ar spune cineva c-o să cad într-o fîntînă... Ce s-o mai lungesc ? Parcă tu nu mă cunoști ? Pornim !

— Da ! acceptă Dan. Dar mai întîi să trecem pe la movilă, să vedem din ce e făcută banca.

— Am văzut-o, oftă Tic. Am văzut-o la al treilea rostogol. E făcută din piatră ! Numai ghinioane !

8

Tic era pesimist din cauza întîlnirilor sale neprevăzute cu pămîntul. Alte motive nu avea. Dimpotrivă. Hîrtia descifrată, care se lipise cu atîta dragoste de pieptul lui, personajul care-l purta spre o așezare omenească obișnuită, cu sonerie, cărți de vizită sau oameni dispuși să dea informații, fără să știe că fac acest lucru, erau succese senzaționale în cariera micului cireșar. Tot meditînd în drumul spre oraș, ajunse la această concluzie. Și Dan simți cu bucurie lîngă el pe același Tic vesel, plin de voie bună, așa cum îl cunoștea de ani de zile.

Omul în gri mergea cu pașii săi lungi, fără să se preocupe de ceea ce se întîmplă în spatele lui. Doar cînd ajunse la unul din capetele bulevardului care străjuia dinspre nord orașul, își întoarse privirile, parcă pentru a-și lua cîteva puncte de reper, apoi își continuă drumul. Cireșarii, pregătiți pentru orice eventualitate, avuseseră timp să-și potrivească trupurile lor firave în dreptul unor copaci uriași, așa că prezența lor nu fusese remarcată.

— Doar dacă n-are ochelari cu lentile speciale, repetă pentru a zecea oară Dan.

— Iar mi-a venit o idee, spuse Tic. Eu mă fofilez pînă la el, mă prefac că mă împiedic de ceva și, în timpul căderii, mă agăț de sacoșa lui. Prea o ține la spate, așa, ca o ispită. Nu mai rezist !

— Aș înțelege să mă lași pe mine să fac treaba asta. Tu ai mai căzut o dată lîngă barba lui. Vrei să te ia la ochi ?

— Nu se poate ! Tu nu știi să cazi, Dan. Dacă-ți spargi capul, sau îți rupi un picior ?

— Mă duc ! se hotărî Dan într-o clipă.

Tic îl prinse însă de mînă și-l opri. Exact la momentul oportun. La cîțiva metri în fața lor se deschisese o poartă. Nu fără scop. Ci pentru a permite unui personaj binecunoscut să iasă în stradă. În criză de inspirație, cireșarii priveau cu sete cerul fără nori. Cu coada ochiului se uitau însă la schelet care, după o scurtă oprire în fața porții, păși pe urmele omului în gri. Și traversară strada, pentru a avea sub observație — pe celălalt trotuar — ambele personaje. Printr-un simplu gest își repartizară sarcinile. Tic va merge după omul în gri, Dan după schelet. Și astfel merseră amîndoi aproape o oră pe străzile orașului. Dar nu separat, ci împreună. Pentru că scheletul părea umbra omului în gri. Se ținea în permanență de el. Dacă se oprea omului în gri, se oprea și el. Dacă omul în gri cotea pe o anumită stradă, și el făcea același lucru. Dacă omul în gri se oprea în fața unei vitrine, și celălalt se oprea, la altă vitrină, chiar dacă scria pe geamul mare : „Coafură de dame" ori „Remaiem ciorapi" (pe geamul mic).

Străzile orășelului nu mai aveau taine pentru eroii noștri, așa cum, la aceeași oră, nici o baracă din bîlci nu mai avea taine pentru prietenii lor, care-i căutau de le ieșeau ochii. Chiar trăseseră de cîteva ori la roata norocului, pentru a-și învinge sfiala și a intra în vorbă cu Hultanul, înflăcărat și îmbietor ca întotdeauna. Dar nici acesta nu le dădu informații mai sigure despre cei doi cireșari. Le aminti doar că în cursul dimineții avusese loc un scandal în bîlci, scandal în care fuseseră și ei implicați.

Tic și Dan nu aveau de unde să știe ce spaimă trăiesc, într-un anumit loc, în iarmarocul plin de freamăt și de veselie, prietenii cu care aveau obiceiul să corespondeze în orice situație, uneori chiar și în somnul liniștit al după-amiezii. Poate chiar în momentul în care Hultanul îi înspăimînta, ei își înfiorau gîtlejul ars cu cîte o porție de înghețată, la colțul unei străzi. Vizavi, tot la colț, omul în gri privea nepăsător cerul. La zece metri în spatele lui, scheletul, se uita exact în ceafa omului în gri, parcă pentru a-l hipnotiza. Cireșarii erau la a treia porție de înghețată.

Stăteau de zece minute în colțul străzii, lîngă taraba salvatoare. Apoi Tic și Dan nu-l mai văzură pe omul în gri. Și acest lucru nu se datora unei înceţoșări de moment, ci faptului că în dreptul personajului cu sacoșă se oprise un autobuz. Îl zăreau numai pe schelet, și acesta se întorcea scurt din cîlcîie, milităreşte. Cînd Tic citi firma autobuzului, era prea tîrziu. Șoferul dăduse drumul la motor. Mașina trecu prin fața lor în viteză. Iar locul unde stătuse pînă atunci omul în gri era pustiu. Nici scheletul nu se mai vedea. Cotise probabil după un colț.

— La bîlci ! șopti printre dinți ciufuliciul. Sînt un dobitoc, Dan. Auzi tu ! Sînt cel mai mare dobitoc de pe pămînt ! Și după mine vii tu, și după noi e un pustiu mai mare decît Sahara. Abia pe urmă vin ceilalți.

Era prima erupție, caracteristică lui Tic. O clipă mai tîrziu birui în el simțul practic. Îl favoriza și norocul. La doi pași de el, nu mai departe, tocmai descăleca un băiat de pe bicicletă.

Într-o clipită, ciufuliciul fu lîngă el. N-avea timp de explicații. Trebuia acționat repede.

— L-ai văzut pe prietenul meu ? Am pus cu el un pariu extraordinar. Ia uită-te !

Băiatul se uită, Tic sări pe bicicletă și porni după autobuz într-o goană care, în alte condiții, ar fi smuls tricoul galben de pe trunchiul oricărui campion ciclist.

Posesorul bicicletei veni la Dan, gata de bătaie. Cireșarul îl primi cu mîna întinsă. Celălalt, confundînd mișcarea cu o lovitură de jiu-jitsu, făcu un pas înapoi, parcă pentru a se azvîrli în brațele încărcate cu coșuri și sacoșe ale unei gospodine grijulii, care tocmai trecea atunci. Se iscă un tărăboi cu perspective, pe care numai inocența lui Dan îl stăvili. Cei doi foști viitori rivali se împrieteniră în timp ce culegeau roșiile și cartofii de pe jos :

— Și ouăle ! Și ouăle ! țipa gospodina încă înfuriată.

Incidentul acela îi aduse pînă la urmă cîștig de cauză gospodinei. Pe lîngă cele două ouă pe care le adăugase ea la suma celor sparte, mai primi și un kilogram de roșii, gata ambalate în plastic, gest care o dădu gata, pentru că și ea suferea, ca toate gospodinele de altfel, de obsesia înșelatului la cîntar. Le mulțumi cu entuziasm celor doi băieți, dar îi sfătui să nu se mai ia la harță pe stradă, deși în adîncul sufletului ar fi dorit să se repete povestea.

— Și crezi că va cîștiga pariul ? îl întrebă Mircea (acesta era numele băiatului de la care Tic împrumutase bicicleta) pe Dan. Se pricepe el așa de bine la bicicletă... ?

— A cîștigat un concurs interregional, îi răspunse Dan. E cea mai mare speranță a ciclismului nostru.

— Prea mare handicap... Două sute de metri ?... Mare... Autobuzul nu oprește decît în centru. La celelalte stații, nu. E direct pentru bîlci. Ați știut asta ?

Dan se prefăcu foarte mirat :

— Extraordinar ! Pssst ! Asta n-am știut-o ! Începe și mie să-mi fie frică. Ca să vezi ce șmecher ăla !

— Eu sînt în stare să pariez cu tine că nu ajunge autobuzul. Trebuia să aștepte o mașină... Așa mai avea șanse...

— De unde mașină ? Nu vezi că pînă acum n-a trecut nici una ? Dacă nu erai tu cu bicicleta, gata !

— Păcat că nu mi-a spus...

Dan înghiți în sec. Ar fi decurs oare altfel „întrecerea", dacă Mircea ar fi știut de pariu ?

— N-a avut timp. Pînă să te lămurească, autobuzul mai parcurgea patru-cinci sute de metri. În cazul acesta n-ar mai fi avut absolut nici o șansă.

— Și pe ce anume ați pariat ? întrebă Mircea. Numai asta nu mi-ai spus. Ceva serios, sau o bagatelă ?

— Pe hărți, nenișorule ! Cine pierde, îi desenează celuilalt în tot timpul anului viitor, hărțile la geografie...

— Aoleu ! se sperie Mircea. Știi de ce mi-e frică ? Să nu facă vreo pană de cauciuc...

Dan îl nimerise exact în punctul sensibil.

9

Tic era la vreo trei sute de metri în urmă, cînd autobuzul ajunse la capătul liniei. Pedală din răsputeri și astfel mai apucă să vadă silueta omului în gri traversînd unul din podurile Căprioarei. Era liniștit. O siluetă ca aceea pe care o urmărea nu poate fi înghițită atît de lesne, nici măcar

într-un iarmaroc supraaglomerat. Liniștea lui era însă numai interioară. Pentru că abia își trăgea sufletul. Pedalase ca un nebun, pentru a se putea ține de autobuz.

„Cumplită zi !" gîndi ciufuliciul, cînd își aminti cum era cît pe-aci să se ciocnească de alt autobuz, care se întorcea de la iarmaroc. Scăpase ca prin urechile acului. Mîneca lui atinsese una din aripile mașinii.

Ce-ar fi zis însă dac-ar fi știut că în autobuzul pe care îl evitase în ultima clipă se aflau înghesuiți pe un scaun patru tineri, care își făceau cele mai negre gînduri cu privire la soarta lui ?...

Ciufuliciul lăsă bicicleta în grija unui tarabagiu uluit și mînios de tupeul „neobrăzatului", dar imediat binevoitor și lingușitor cînd auzi rugămintea lui :

— Vă rog să nu dați altcuiva bicicleta. Numai dacă o cere tăticul... Probabil că îl cunoașteți... Inspectorul Ciucă de la regiune. Vă mulțumesc foarte mult.

După care porni la iuțeală spre parcul de distracții, convins că va zări foarte repede silueta omului în gri.

Era în plină zi. Dar era aceeași forfotă ca în timpul nopții. Cu singura deosebire că bîlciul era invadat în aceste ore mai ales de către copii și de însoțitorii lor, părinți sau bunici. Peste tot se anunțau matinee cu prețuri reduse, aceleași strigăte, aceleași fanfare entuziaste, ba erau mai multe tarabe cu dulciuri, cu jucărele, cu pachete pentru farse : „Bucuria copiilor" (cu voce tare), „Spaima bunicilor" (cu voce înceată). Și poate și călușeii, și bărcile, și lanțurile, și roata mare, și avioanele, și bicicletele, și podelele miraculoase, și zidul sau sfera morții, și panoramele, și circul erau mai vii, mai agitate, mai gălăgioase... Și totuși cîtă deosebire față de bîlciul nopții ! Lipseau luminile și insulele de întuneric, și umbrele care dădeau senzația furnicarului. Siluetele de pe estradă nu mai erau fantomatice, mișcările lor nu mai proiectau umbre fantastice, oamenii nu mai trăiau, ca în timpul nopții, numai prin chipuri. Li se vedea îmbrăcămintea, și mersul, și golurile dintre ei, și nicăieri nu mai așteptai mistere, iar culorile, culorile care se nășteau din alianța cu o beznă ciudată, sfîșiată de felinare palide, păreau acum chinuite și ridiculizate de soarele atotputernic.

Tic nu reflectă multă vreme la toate acestea. Înregistră poate pentru amintire cîteva detalii, apoi se dedică cu

trup și suflet preocupării care-l adusese într-un mod atît de neașteptat în bîlciul după-amiezii. Trebuia să-l găsească pe omul în gri. Și apoi să-l urmărească — toată noaptea, dacă va fi nevoie — pînă ce se va întoarce acasă. Nimic mai mult nu dorea cireșarul. Era convins că obiectul pe care-l văzuse în mîna stîngă a omului în gri, sus, pe bancă, la marginea pădurii, fusese o statuetă. Era convins că nimeni altul, ci numai omul în gri luase tanagralele din vitrină. Și mai bănuia că, în timp ce scotea statuetele, fusese văzut de schelet. De aceea îl urmărise scheletul. Și foaia de hîrtie pe care scheletul o mîzgălise cu linii, cuvinte și desene nu reprezenta decît amintirile lui mai îndepărtate și mai apropiate. Îl văzuse pe omul în gri furînd tanagralele, și șocul fusese atît de puternic, încît îl trezise.

Tic era atît de mulțumit de raționamentul lui (dar mai ales fericit că reușise, aproape sigur, să descifreze misterul care îi înveninase pe cireșari), încît își permise luxul să se distreze — nu chiar fără nici un scop — cîteva minute. Voia să se dea în lanțuri. Îi plăcea înălțimea, îi plăcea rotirea aceea iute, care-i aduna aburi de ameteală în jurul capului, îi plăcea să vadă mișcîndu-se, jos, sub el, ca niște pitici, sutele de oameni. I se părea că el stă pe loc, iar ei se învîrtesc. De acolo, de sus, îl zări pe omul în gri, departe, în fața unui bazar cu obiecte vechi. Cît de departe era ! Dar viteza lanțurilor creștea, cercul de scaune se dilata, plutea în văzduh, se apropia de omul în gri, era aproape, aproape, deasupra lui. Probabil că era la douăzeci de metri deasupra pămîntului și tot la douăzeci de metri depărtare de trunchiul lanțurilor. Îl cuprindea ameteala. Închise ochii, parcă pentru a i se părea și mai tulbure lumea, și se gîndi că ar putea să-și desfacă încet chingile de siguranță și să se lase aruncat de mișcare. Ar fi zburat poate chiar pînă lîngă omul în gri. Ameteala îi trecea. Aburii dureroși din tîmple se subțiau. Și mișcarea lanțurilor se încetinea. Cercul se micșorase. Zbura deasupra roții norocului. Hultanul era acolo. Îl văzu cum își făcea vînt cu pălăria de paie. Cît de chel și roșu îi era capul ! Semăna cu al lui Ilie. Cîteva secunde nu-l mai văzu, apoi rotirea i-l aduse din nou în raza vederii. Avea în mînă o cratiță, și de sus, din înaltul cerului, Tic parcă îi auzea vocea :

— A luat-o ! Uite cum a luat-o ! Încercați-vă norocul ! Care mai trage ? ! Toate numerile cîștigătoare ! Nici un număr nu pierde ! Care mai trage ?

Tic nu mai auzea, ci rostea de acolo, din înalt, cuvintele borțosului. Cîțiva oameni se uitară în sus la el. Și el le rîse vesel și le făcu semne prietenești. Ar fi vrut să-și pună un fes pe cap și să pornească în colindă prin bîlci, strigînd reclame, anunțuri, îndemnînd oamenii la veselie. Era vesel ciufuliciul. În mîna lui mică se afla o cheiță nevăzută, de aur, cu care putea să descuie oricînd noua enigmă a cireșarilor. Și tot el fusese acela care chemase o anumită persoană în bîlciul acesta mic, provincial, pentru a-i spune la ureche, că aici se va petrece acțiunea unei noi cărți despre cireșari. Dar își aminti brusc că e în lanțuri, că e în plină acțiune, că e un erou care trebuie să se supună voinței neclintite a autorului. Uită gîndurile de mai înainte, dar veselia îi rămase în continuare pe față, ca o mască.

Cu această figură radioasă îl întîlni el pe atlet, undeva, lîngă o tarabă cu mărunțișuri.

— S-ar putea să ne despărțim, îi spuse el atletului. Și cum n-am avut timp să vă mulțumesc pentru... pentru ce s-a întîmplat azi dimineață, o fac abia acum.

Atletul îl prinse prietenește de umăr :

— Iar ai umblat haihui ! Pe unde ai umblat azi ? Erau foarte îngrijorați prietenii tăi. Te-au căutat ore întregi prin bîlci.

Ciufuliciul îi clipi strengărește din ochi :

— Degeaba sînt îngrijorați ! Dacă eu sînt vesel, gata ! Vreau să vă spun un secret, dar trebuie mare discreție. L-am găsit !

Atletul nu înțelese. Îl zgîlțîi dur, așa cum avea obiceiul :

— Pe cine-ai găsit ? Iar cu mistere ? Ți-am mai spus de cîteva ori... Și dacă nici după cele ce s-au întîmplat azi-dimineață nu te-ai învățat minte...

— E vorba de altceva... Statuetele... Am descoperit hoțul. Le are la el...

Terențiu zîmbi și-l amenință clătinînd capul :

— Tot de bazaconii te ții ! Să n-o pățești odată...

Apoi plecă. Tic ar fi vrut să se ducă pe urmele lui, să-i țipe tare în ureche că nu e o glumă ceea ce i-a spus, dar vocea răsunătoare a Hultanului îl întoarse din drum :

— Încercați-vă norocul ! Vine, vine norocul ! Care mai trage ? Oale, crătiți, vaze, căldări ! Care mai trage ?

Discobolul lui Fradaburidi era la locul lui. Nu va mai rămîne mult timp acolo ! hotărî ciufuliciul. Mîine, sau poimîine, va fi în buzunarul lui și apoi se va odihni în camera lui și, pe urmă, ani și ani de zile, va sta pe colțul unui birou, spre a-i aminti, pînă tîrziu, tîrziu...

Vocea Hultanului îl trezi iarăși din visare :

— A luat-o ! Uite cum a luat-o ! Încercați-vă norocul ! Nimeni nu pierde ! Care mai trage ? A luat-o ! Uite cum a luat-o !

Tic nu se mai înghesui în cercul curioșilor. Dac-ar fi făcut asta, ar fi zărit un băiat cu o șapcă albastră pe cap, cu un cozoroc de țiplă deasupra frunții, primind din mîinile Hultanului o oală mare de supă. Se duse spre bazarul unde-l zărise ultima dată pe omul în gri. Personajul era tot acolo. Se uita nemișcat la niște obiecte vechi, murdare, aparent fără nici o valoare. Și rămase așa nemișcat aproape un sfert de oră. Nu mai ținea sacoșa la spate. De mult i-ar fi pipăit Tic conținutul. O ținea la piept, sus, și pentru a ajunge la ea, Tic ar fi trebuit să se urce pe un scaun.

Omul în gri plecă din fața bazarului, după ce cumpără un pahar de argint, julit și decolorat, cu încrustații indescifrabile în interiorul lui. Tic se luă pe urmele sale și se îngrozi la gîndul că va trebui să se țină iarăși după autobuz. Din fericire pentru cireșar, omul în gri porni pe jos spre oraș. Tic îl urmări cu bicicleta, străduindu-se de astă dată să pedaleze cît mai încet, pentru a nu i-o lua înainte. După zece minute numai de mers bolmojit, ciufuliciul regretă că „obiectivul" lui nu preferase autobuzul. Era mult mai chinuitor, mai obositor, mai plictisitor — brrr ! îi venea să urle — mersul acela la pas, decît viteza. Noroc că, de la un timp, omul în gri iuți pasul. Se simțea mai bine.

Tic îl zări de departe pe Dan. Era în același loc, în compania proprietarului bicicletei. Ajunse în dreptul lor aproape în același timp cu omul în gri.

— Ei, ai cîștigat ? Ai întrecut autobuzul ? îl întîmpină Dan, făcîndu-i cu ochiul.

— Pe ultima sută de metri, răspunse Tic. Ca să fiu sincer, pe ultimii zece metri. Of ! Dar m-am chinuit...

— Bravo ! îl felicită Mircea. Va să zică îți va face el hărțile la geografie ! Formidabil ! Ha-ha ! Un an întreg !

Tic se gîndi să-i mărească veselia. Măcar cu satisfacţia asta să se aleagă :

— A mai fost o clauză secretă în pariu. Foarte secretă. N-o ştim decît noi, altminteri îşi pierde efectul...

— Pe cuvîntul meu de onoare ! se jură Mircea. Uite, jur pe bicicletă şi pe dinam...

— Te cred, îl linişti ciufuliciul. E vorba şi de temele de matematică pe trimestrul trei. Ştii, sînt mai grele.

Mircea era în culmea bucuriei :

— Dom'le, ce bine că nu ai avut pană ! Tot timpul mi-a bătut inima... Ce te făceai ?

Tic îi răspunse printr-un semn rapid de salut. O tuli imediat. Omul în gri dispăru după un colţ. Dar ajunse la timp, pentru a-l vedea intrînd pe o poartă. Cum ar fi putut Tic să uite vreodată poarta aceea ? În faţa ei era un castan atît de deosebit de ceilalţi, pentru că din trunchiul lui se desprindeau două ramuri vînjoase, şi una dintre ele îşi azvîrlise în direcţia porţii un ciot, iar la capătul ciotului i se părea că vede o aşchie ca un deget indicînd spaţiul strîmt prin care dispăruse omul în gri. Putea să uite el vreodată, acest castan atît de deosebit, care păzea ca o santinelă reşedinţa misteriosului personaj ?

„Hm ! Zîmbi ciufuliciul. A fost misterios. Odată, demult. După zece minute voi da raportul şi misterul, misterul..."

Dar cînd se întoarse din călcîie, imitîndu-l pe schelet, pentru a porni spre locul unde i se aştepta raportul, îl văzu mai întîi pe Ilie, la capătul străzii, iar în spatele lui pe Dan, făcîndu-i semne desperate cu mîna. Ilie parcă presimţi că se întîmplă ceva în spatele lui. Se întoarse greoi, văzu un băiat pe care nu-l cunoştea sărind în sus şi aruncîndu-şi mîinile după nişte gîngănii. Veni şi Tic în ajutorul sîrguinciosului elev, care-şi pregătea insectarul. Într-o clipă erau amîndoi după colţ.

Dan, furios la culme, aşa cum nu-l mai văzuse niciodată ciufuliciul, începu să se reverse :

— Ştiai că te urmăreşte ? A venit după tine pînă la colţ.

— Cine ? întrebă Tic, uluit. Ilie ? Abia acum l-am văzut.

— Ce Ilie ? Nu-i vorba de nici un Ilie. L-am văzut din întîmplare după tine. Ilie a apărut dintr-o dată. Parc-a ieşit din pămînt.

Tic nu înțelegea nimic. Se uită la Dan ca la un năuc, dar și Dan avea o mutră asemănătoare.

— Nu poți să-mi spui mai limpede ? Ca la școală, în clasa întîi... Tovarășe profesor, să vedeți...

— Ilie a răsărit din pămînt, repetă Dan. L-am văzut și eu cînd a trecut colțul. Dar înaintea lui te-a urmărit altcineva. L-am văzut mereu după tine, pe partea cealaltă. Cînd te opreai tu, se oprea și el. Ce s-o mai lungesc ! se vedea de la o poștă că se ține după tine.

— Eu cred c-ai avut vedenii, spuse Tic. Dac-ai ști măcar cine este...

— S-a dus Mircea cu bicicleta după el. Eu am venit după tine, să te anunț. L-am îmbrobodit pe Mircea că e tipul cu care ai făcut tu pariul. Și i-am spus să-l urmărească pînă cînd intră undeva.

Tic era convins că Dan exagerează, sau că fusese prada unei halucinații de moment. Vestea, tîmpită, parcă urmărea să-i rănească marea bucurie. Puțintel cam indispus se simțea el.

— Mai bine hai acasă ! se hotărî ciufuliciul. Ne-au căutat ăia și prin bîlci nu știu cîte ore.

— Și cu Mircea ce facem ? Îl lăsăm ca un căraghios, să ne aștepte în mijlocul drumului ?

Tic era pe cale să dea un răspuns afirmativ. Ce-i păsa lui de Mircea ? Să aștepte oriunde, oricît, oricum. Dar cel în cauză își făcu apariția. Era ud leoarcă, iar bicicleta părea luată dintr-un morman de fier vechi.

— M-am nenorocit ! începu el să se jeluiască. Eram în viteză, și deodată văd o mașină. N-am mai putut să frînez. Am intrat în bazin cu tot cu bicicletă...

În altă situație, cireșarii ar fi rîs, să le crape burta. Sinceritatea lui Mircea însă îi emoționă.

— Cine te-a pus să alergi așa ? îl întrebă Dan, abia ținîndu-și rîsul.

— Cum cine ? ! se holbă Mircea. L-am văzut că se urcă în autobuz și am început să gonesc. Nu mi-ai spus să-l urmăresc pînă intră undeva ?

— La care stație s-a urcat ? întrebă Tic, mai mult pentru a-i da oarecare considerație și a-l face să creadă că efortul și accidentul lui n-au fost inutile.

— Chiar în centru. În autobuzul de oraș. N-a simțit că e urmărit. M-a mirat însă un lucru. Înainte de a se urca, a scos din buzunar o șapcă albastră, cu cozoroc de țiplă...

Tic simți că se învîrtește pămîntul sub el. Dan n-avusese halucinații. Oare cozorocul îl urmărise chiar de la bîlci ? Dar pentru ce ? Pentru ce ?

— Pe Ilie cînd l-ai văzut ? îl întrebă el pe Dan.

— Ți-am spus cînd și cum. Altceva în plus nu mai știu.

Tic simți o revoltă cumplită împotriva... împotriva... Nici nu știa împotriva cui se revoltă. Numără în gînd pînă la șaisprezece, își închipui că toarnă dintr-o sticluță într-o linguriță șaisprezece picături, așa cum îl învățase cineva. Cu fiecare picătură se scurgea parcă și revolta lui.

— Cred că e timpul să mergem acasă, îl chemă Dan.

10

Toți erau nervoși, iritați, puși pe gîlceavă. Tic pentru că raportul lui nu produsese nici o senzație. Dan pentru că își încheiase rolul și orice remarcă i se părea că l-ar fi pus în postura unui imbecil. Lucia pentru că simțea undeva o eroare, și oricît își bătea capul, nu putea s-o găsească. Maria pentru că teoria ei era luată în rîs de Ionel, Ionel pentru că Maria îl ridiculiza la orice frază, Ioana pentru că îi vedea pe toți ceilalți necăjiți. Și pe deasupra, ultimii patru își pierduseră ore întregi, fără să facă altceva decît să înghită colbul din iarmaroc.

În adîncul ființei lor, toți își dădeau seama că erau pe cale să dezlege o extraordinară enigmă. Ar fi trebuit să jubileze, să sară într-un picior, să facă tumbe, să-și însăileze, veseli, alte planuri mai cutezătoare, mai grandioase. Și cu toate acestea se uitau unii la alții, și încă pe furiș, cu mutre pleoștite, așteptînd fiecare ocazia să-l contrazică pe celălalt.

— Paralizie generală ! spuse Dan. Trebuie urgent un medic ! Sau un medicament. Ce-ați spune să ne dăm de-a berbeleacul ?

Atîta i-a trebuit lui Dan. Toate trăsnetele cerului se abătură asupra lui ! Dar oare el urmărise altceva ? Voia

să le dea celorlalți prilejul să erupă ; era convins, știa asta dintr-o experiență îndelungată, că după erupție se vor liniști toți. așa cum după o vijelie, oricît de cumplită, tot se înseninează cerul, și toți oamenii care au trăit vijelia, toți, îl văd mai frumos, măcar pentru cîteva clipe.

Numai Tic nu participa la această erupție. Profitase de neatenția celorlalți, pentru a spăla putina. Cînd i se observă lipsa, era prea tîrziu.

— Iar a șters-o, vagabondul ! se repezi Maria cu insulta, dar amintindu-și că doar cu cîteva ore înainte, cînd auzise de scandalul din bîlci, tremurase ca o trestie, își îndulci expresia : Urîciosul ! Nesuferitul !

— Scheletul sau omul în gri ? dădu Ionel glas întrebării care-i obseda pe toți cu o singură excepție, dar din fericire excepția accea nu era prezentă.

Și iarăși începu disputa, și iarăși se cheltuiră argumente, și iarăși logica făcu loc, învinsă, unor explozii care țineau de alte categorii umane.

Adevărul era altul. Toți simțeau că se află la capătul enigmei, dar nici unul nu știa ce trebuie să se facă de acum înainte. O anumită nesiguranță și o teamă nelămurită paralizau în față orice intenție de acțiune. Dar gîndul acesta nici unul n-avea curajul să-l mărturisească. Încercau chiar să-l uite, apelînd la certuri și imprecații. Fiecare în sine voia să uite gîndul tulburător, transformîndu-l astfel, așa cum era firesc, în obsesie.

În sfîrșit, se întoarse și ciufuliciul. Cinci fulgere erau pe cale să se descarce asupra lui. Tic le oferi însă ceea ce căutau toți : acțiunea.

— Vă rog să veniți după mine.

Și fără să ezite vreunul, fără să scoată o vorbă, porniră imediat după el. Îi purtă o vreme pe niște alei necunoscute ale parcului, apoi pe niște poteci strîmte, apoi prin niște desișuri, pînă ajunseră la o oază de lumină. În fața lor se înălța un zid. Tic se cățără primul, folosindu-se de cîteva cărămizi ieșite în afară, ca de niște trepte. Ceilalți îi urmară exemplul. Privirile lor întîlniră o curte, o grădină bine îngrijită. În mijlocul grădinii era o masă. Iar pe masă, în culorile neasemuite ale asfințitului, străluceau cinci statuete.

Erau din nou pe pămînt. Prima vorbi Lucia :

— Să telegrafiem imediat după Victor şi Ursu.

Ea vorbise, dar toţi gîndiră la fel.

— Am telegrafiat, anunţă Tic. Înainte de a descoperi locul acesta. Am spus : „Veniţi urgent", dar i-am chemat fulger.

Departe, spre asfinţit, se auzea un zvon de fanfare.

Aproape, în desiş, cineva îi pîndea de după trunchiul unui copac.

CAPITOLUL IX

1

— Asta nu se poate ! spuse Tic la intrarea în parc. Mai sînt șaptezeci de minute pînă la sosirea trenului. Ce-o să facem pe peron ? Să ne zgîim ochii la cele două locomotive deșelate ? Mai bine stăm aici, pe o bancă.

— Stai tu, dacă vrei, îi răspunse Maria. Poți să stai cît vrei. Dacă ții cu orice chip să faci altceva, n-ai decît. Nimeni nu te împiedică. Dar nici tu nu împiedica pe alții...

— Și nici tu nu-ți da aere de profesoară. De ce-mi vorbești pe tonul ăsta ? Parcă te-ai fi cocoțat în vîrful unui copac scorojit.

Maria vorbise cu tonul ei firesc, dar acuzația frățiorului n-o mai enerva. Se mulțumi doar să strîmbe din gură, ceea ce însemna că făcuse alianță cu muțenia. Tic îi cunoștea obiceiul, așa că o mai blagoslovi cu cîteva epitete nevoalate, după care își duse mîna la un chipiu imaginar, se răsuci scurt pe călcîie și îi lăsă pe ceilalți cu gura căscată. Mersul și gesturile sale erau ale unui pierde-vară. Se uita la flori, admira zborul și culorile fluturilor, căuta insecte prin iarbă, privea agitația puișorilor în cuiburi... (De multă vreme puișorii făcuseră primele antrenamente de zbor.) Și Dan, interpretînd just ultimul gest al ciufuliciului, înțelese că plimbarea acestuia, nedecisă, inutilă, absentă, avea un scop și o destinație foarte precisă. Dar nu era el omul care să-l trădeze pe Tic. Dimpotrivă, îi sări în ajutor :

— Nu-i place deloc să aștepte în gări. Asta e marele lui defect... De, fiecare cu capriciile lui...

— Asta-i marele lui defect ? îl atacă Maria. Prin urmare, altele nu are, nici mai mici, nici mai mari ?

— Ba mai are unul singur, mai mare, o liniști Dan. Pe tine...

Tic, imitîndu-l parcă pe omul în gri, nu se uită nici o clipă înapoi. Scăpă însă de cîteva ori batista, pe care o ținea în mînă, pentru a se șterge de transpirație, și culegînd-o de jos avu timp berechet să vadă care e poziția grupului părăsit. I se părea că prietenii lui se grăbesc, nu mai aveau mult pînă la ieșirea din parc. Dan era ultimul, ținea mîinile la spate, mereu (cît de mult îi influențase „convieţuirea" cu omul în gri !) și palmele lui se agitau întruna. Deși nu conveniseră asupra semnalului, Tic înțelese că Dan îi dădea cale liberă, ceea ce îi făcu plăcere, și mai înțelese, din insistența mișcărilor și din aritmia cu care se roteau palmele, că mirosise un plan, e drept, încă neidentificat (cum știau să vorbească palmele !), ceea ce nu-i mai făcu plăcere, dar nici nu-l abătu din drumul lui.

Ciufuliciul, sau mai bine zis drumul lui, avea nevoie de o escală, planificată de multă vreme, la banca din fața muzeului. Sperase să-l găsească acolo pe Tudorel, dar ajungînd în preajma postului de observație îl primi o asemenea liniște, că i se păru nefirească. În loc să cotească pe altă alee — care l-ar fi dus spre ținta dorită — se apropie tiptil de oaza aceea de liniște care-l intriga peste măsură. Desfăcu ramurile unui arbust și privi.

Șapte copii, probabil cei mai guralivi și mai neastîmpărați din oraș, erau adunați în preajma băncii. Cel mai mare dintre ei, Tudorel, stătea pe spetează, așa cum stătuse și Tic cîndva. Ceilalți, așezați pe niște movilițe de frunziș, anume făcute, ca niște scăunele inspirate din obiceiurile cine știe cărui trib polinezian, stăteau smirnă, cu brațele încrucișate și cu capul în pămînt. Dirijorul îi cerceta nemilos. Bălăngănea cu mîna dreaptă un fel de pendul făcut dintr-un ciot și o sfoară și număra fără glas, mișcîndu-și doar buzele.

— Gata ! anunță el. Începem sistemul Tananarive ! Cine are curaj să ridice mîna ! Nu cele două degete de la școală. Așa cum v-am spus : degetul mare și cel mic. Amîndouă drept în sus și pumnul strîns. Începem !

Numai trei din cei șase examinați aveau curajul să înfrunte cumplitul sistem Tananarive. Ceilalți, ca niște malgași încă analfabeți, ridicară numai capul, dar imediat și umerii, parcă pentru a se feri de primejdia unei lovituri. Asta, deoarece fața dirijorului exprima o anumită nemulțumire.

— Şi mai aveţi pretenţii să ajungeţi la Piroboridava ! îi împroşcă examinatorul cu dispreţ. Drept pedeapsă... să vă amintiţi toate minciunile pe care le-aţi spus într-o săptămînă... Ba nu, că n-am timp... Minciunile pe care le-aţi spus în ultimele două zile. Şi dacă vă prind cu minciuna, vai de mama voastră ! Să nu vă închipuiţi că mă duceţi !

Cei trei codaşi erau atît de fericiţi că primiseră o pedeapsă atît de uşoară, încît Tic îşi imagină, în acea denumire bine găsită, cu sonoritate, un sistem inspirat de Inchiziţie, sau de cine ştie ce alte vremuri istorice cumplite. Din nefericire, nu avea timp să asiste la experimentarea sistemului. Fără să fie văzut, părăsi marginea oazei de linişte, înapoindu-se pe aleea care-l purta spre ţinta evadării sale iniţiale.

Ciufuliciul refăcu singur drumul de ieri, dinaintea amurgului. Se afundă în parcul neregulat, părăsi căile bătute, se strecură prin desişuri, făcînd mereu ocoluri subtile, pentru a cădea în spatele oricărui urmăritor. Cînd se asigură că nu e absolut nimeni pe urmele lui, nici măcar un copoi, se grăbi să ajungă la zidul uriaş, care despărţea parcul de casele învecinate. Poposi exact în acelaşi loc. Era singur în imensitatea aceea umbroasă şi tăcută. Dar cînd îşi opri respiraţia şi ascultă îndelung, îşi dădu seama că viaţa foieşte în jurul lui. Mii de foşnete, de gungureli, de şuierături, de bîzîieli, toate atenuate de o surdină nevăzută. Soarele abia răzbătea pînă la el. Şi deodată i se făcu frică. O clipă se lăsă scuturat de un cutremur violent, apoi se îndîrji, îşi luă inima în dinţi şi începu să se caţere pe cărămizile ieşite din zid.

Grădina care se deschidea privirilor lui era pustie. Nici ţipenie de om. Pe o funie atîrnau rufe : două rochii de vară, nişte bluze, trei cămăşi bărbăteşti mai lungi decît rochiile, cîteva perechi de ciorapi, batiste şi altele, pe care ciufuliciul nu le mai luă în seamă. Masa din mijlocul grădinii, masa aceea înconjurată de pomi, pe care văzuse în lumina asfinţitului reflexele celor cinci statuete, era goală. În jurul ei, cîteva coli de hîrtie. Albul lor era nesigur. Prin urmare erau scrise. Îşi duse instinctiv mîna la piept, pentru a simţi foşnetul unei hîrtii pe care o va păstra multă vreme în amintire. Cît ar fi dorit să le alăture, să-şi cunune coala veche cu una din cele care rătăceau atît de nestingherite în grădină ! Gestul acela instinc-

tiv îl dezechilibră pe cireşar. Ca să nu cadă, făcu o mişcare ca de maimuţă. Şi cu toate acestea căzu. Nu pentru că nu-i reuşise mişcarea, ci pentru că o apariţie neaşteptată i se ivi înaintea ochilor. Şi era aşa de uriaşă acea apariţie, că parcă o văzu la cîţiva metri înaintea lui. Noroc că era cu spatele la el. Ce-ar fi făcut dacă li s-ar fi întîlnit privirile ? Omul care se apropiase de masă, care parcă ieşise din pămînt, care-l speriase pe ciufulici... era Ilie.

Tic o luă la goană spre gară...

2

...Şi ajunse în clipa cînd trenul îşi făcea zgomotos intrarea.

Ionel se văzu nevoit să-i ţipe la ureche, pentru a se face auzit :

— Ai grijă, Ticuşor... Ne-am înţeles între noi să nu le spunem nimic despre ceea ce am văzut ieri seară în grădină. Le povestim absolut totul ; numai despre faptul că ştim unde se află tanagralele nu suflăm nici un cuvînt. Ai înţeles ?

— Am auzit, dar n-am înţeles, îi răspunse Tic. Expli...

Nu-şi mai termină cuvîntul. Sirena locomotivei saluta prelung, întîlnirea tuturor cireşarilor. Victor şi Ursu erau pe scara unui vagon. Săriră din mersul trenului, nu în gol, ci în braţele nerăbdătoare ale celor care-i aşteptau. Tic se întîlni însă cu Ursu la jumătatea drumului, adică îi sărise în braţe. Şi îndemnat de dragoste, dar şi de un gînd care nu-i dădea pace. Gîndul i se prefăcu în şoaptă :

— E ceva grozav, Ursule ! Formidabil !

Apoi, cu aerul unui om încredinţat că şi-a făcut pe deplin datoria, se grăbi să-l scape pe Victor din celula vie în care-l închiseseră ceilalţi. Bineînţeles că-şi începu acţiunea cu Lucia, pe care o scoase brutal din cerc şi o împinse undeva la întîmplare. Dacă n-ar fi fost Ursu acolo, ar fi căzut, sărmana !

În afară de veselie — și aceea simulată — gazdele nu se grăbiră să-i întîmpine cu destăinuiri de genul celor făcute de Tic lui Ursu, sau cu cine știe ce noutăți senzaționale, pe noii veniți. Zîmbeau, zîmbeau fără încetare, întrebau despre felul cum a decurs călătoria, lăudau liniștea și frumusețea orașului, anunțau ca o surpriză că se află și un bîlci, undeva la margine, arătau spre pădurile și poienile de pe dealuri (pe care nu le vizitaseră încă), și mai spuneau și alte lucruri interesante, și mai ales zîmbeau așa de nătîng, că Dan nu se mai putu abține :

— Fiuuu ! Era cît pe-aci să uit ! Există și o școală în oraș, și cîteva străzi... și am mîncat ieri o prăjitură, Ursule... ceva nemaipomenit...

— Ai uitat să le spui că sîntem și noi în oraș, îl completă foarte prompt ciufuliciul.

Așa se face că în momentul cînd grupul pătrunse în parc, nimeni nu mai zîmbea. Numai pe Tic era să-l apuce leșinul (de rîs) cînd văzu șase prichindei înșirați în fața unei bănci, într-o poziție perfectă de „drepți", și-l auzi pe cel de-al șaptelea, cocoțat pe bancă, rostind o comandă solemnă :

— Onor la comandantul Fradaburidi !

Ciufuliciul rămase cîțiva pași mai în urmă, pentru a strînge, tot cu un gest solemn, mîna lui Tudorel și a-i adresa, după ce controlă încă o dată și teribil de încruntat poziția trupei de examinați, felicitările de rigoare :

— Bravo ! Maximum minus zero cinci !

Tudorel nu se așteptase la un asemenea succes. De emoție și surpriză alunecă de pe spetează (și rîndul celor în poziție de drepți ar fi devenit un rînd de spectatori la circ), dar Tic avu fericita inspirație să-i întindă mîna, așa cum se întîmplă după orice felicitare transmisă personal. Onoarea ajutorului de comandant fusese salvată.

Cireșarii tocmai cochetau cu un cerc de bănci care se odihneau la umbra unui stejar uriaș, cînd îi ajunse Tic. Neștiind ce se întîmplase în timpul scurtei sale absențe, neștiind dacă se luase vreo hotărîre sau dacă se rostise vreun cuvînt fundamental, se așeză pe bancă, spunînd el — dar absolut fără nici o intenție — vorba care stătea pe buzele tuturor :

— În sfîrșit !

— Da ! repetară toți, ca un cor disonant : În sfîrșit !

— Aţi trăit momente grele, nu glumă ! le-o luă Victor înainte. Chiar atît de mare e dilema la care v-aţi oprit ?... Sau vi se pare că problemele vă depăşesc ?

Ce puteau să răspundă cei întrebaţi ? Înclinară capul, în semn de aprobare.

După ce le trecu, vesel, mutrele în revistă, Victor continuă :

— Prin urmare, sînteţi în posesia tuturor datelor şi nu vă mai satisface (asta e, desigur, abia o simplă intuiţie a voastră) interpretarea pe care le-aţi dat-o pînă acum. Aşa se naşte microbul paraliziei. La care s-a mai adăugat, sînt sigur, un şoc neaşteptat.

Cît de bine îi cunoştea Victor ! Şi cît de evidentă era pentru ei prezenţa conducătorului Cîte respiraţii începură să-şi găsească ritmul regulat în acele clipe !

— Ei, şi acum aţi putea să vă descuiaţi buzele, îi invită Victor. Ca să fiu sincer... ard şi eu de nerăbdare.

O bună bucată de vreme, nici Victor, nici Ursu nu apelară la întrebări. Ascultau amîndoi, fără să intervină, chiar cînd unele amănunte sau unele interpretări dădeau loc la aprige dispute. Faptele ieşeau parcă mai uşor la iveală în fierbinţeala discuţiei. Atît numai. Pentru că relatările se supuneau acelui sistem binecunoscut de informare. Nu era nici o confuzie, nici umplutură, nici hazard în vorbele pe care le spuneau ei, în rapoartele izolate, sau în încercările de sinteză ale Luciei. Pînă şi Ioana se supunea, fără să-şi dea încă seama, rigurozităţii sistemului. Erau toţi, toţi cei care vorbiseră, satisfăcuţi că nu omiseseră nimic, că nu adăugaseră nimic întîmplărilor extraordinare prin care trecuseră. Victor şi Ursu aveau în faţa lor oglinda multiplicată şi în relief a tuturor evenimentelor la care participaseră prietenii lor. Conştiinţa acestui lucru îi ajuta să fie mai liniştiţi, mai puţin speriaţi, mai încrezători.

Şi deodată, asupra liniştii care începea să-i împresoare, se abătură o sumedenie de trăsnete : întrebările lui Victor. Şi din sacii pe care-i credeau goi scoaseră alte şi alte fapte, alte şi alte gînduri, alte şi alte probleme. Numai Tic, sărmanul, cît se chinui pînă refăcu exact convorbirile lui cu Tudorel ! Dar Maria şi Lucia pînă ce repetară în toate detaliile spusele bunicii ! Dar Ionel şi Ioana pînă redară întocmai întîlnirile lor cu fratele scheletului ! Şi din nou Tic, pentru a-şi aminti minutele trăite în faţa

muzeului, în seara cînd dispăruseră tanagralele ; şi Ioana pentru a relata nu impresiile, ci gesturile şi atitudinea, şi frazele profesoarei ; şi Dan pentru a-şi juca încă o dată rolul şi a da glas pronosticurilor şi teoriilor sale, oricît de absurde păreau ; şi Maria pentru a-şi aminti alte gesturi şi cuvinte din convorbirea cu bunica ; şi iarăşi Ionel pentru a reface discursul ţinut de fratele maiorului în prima zi ; şi mereu alte întrebări, şi mereu alte răspunsuri, şi mere alte detalii, şi, în sfîrşit, capitolul de sinteză al Luciei şi foaia mîzgălită de la pieptul lui Tic.

— Nu-ţi fie teamă, Ticuşor, îi zîmbi Victor. O vei primi înapoi... Vreau să mă uit la ea numai din curiozitate... Sînt convins că ai cules tot ceea ce se poate culege din ea.

Ciufuliciul ii făcu un semn uşor cu cotul lui Ursu. (Lîngă cine altcineva putea să stea Ticuşor ?) Apoi se uită gingaş şi modest către ceilalţi. Parcă voia să vadă cum arată faţa lui, împodobită cu expresia acestor rare sentimente, în oglinda vie pe care o constituiau ochii celorlalţi.

Întrebările lui Victor, la care se adăugau şi cele ale lui Ursu, îi storseseră pe toţi. Nu mai găseau nimic altceva demn de a fi luat în seamă şi istorisit. Oricît îşi scormoneau amintirile. Un singur lucru nu spusese nimeni. Nici chiar Tic. Toate amintirile lor, toate faptele lor, toate gîndurile lor se opreau la o oră, la un moment precis : momentul cînd Tic îi chemase după el, ca să le arate statuetele. Din această cauză, ciufuliciul nu-i înştiinţase — nu avusese cînd şi cum — despre ultima lui incursiune, după ce se despărţise de ei în parc.

Trecuseră ore, dar discuţia nu se termina. Din parc, se mutase în chioşc. Şi Victor tot mai găsea cîte ceva de întrebat. Cu singura deosebire că întrebările lui nu mai cereau date şi amănunte, toate erau în posesia lui, ci mai degrabă interpretări, atitudini, supoziţii. Ionel îşi povesti pînă şi coşmarul. Victor era ghiftuit. Orice nouă întrebare ar fi însemnat repetarea alteia la care se răspunsese o dată.

— Eu nu cred că e o farsă, răsună vocea lui Ursu.

Victor îl aprobă, clătinînd din cap. Dan ridică două degete :

— Vreau să-mi retrag acuzaţia împotriva Ioanei, se scuză el. Eram într-o stare... de rol...

— Multe acuzații îți vei retrage, îi răspunse Victor. Multe presupuneri, multe posibilități, multe teorii... multe teorii...

Era evident pentru toți. Repetițiile lui Victor arătau că e pe cale să înceapă marea erupție, marea lecție de logică, marele moment care se va înscrie printre amintirile de neuitat ale cireșarilor. Se pregăteau toți pentru tăcere. Dan însă o întîrzie :

— Una din teorii se va dovedi pînă la urmă valabilă. Sau măcar posibilitățile pe care le deschide ea. De pildă, teoria vinovatului inocent. Să căutăm făptașul printre cei mai inocenți. Eu am aplicat această teorie la Ioana și la omul cu cicatrice... dar ea se poate aplica și la alții... chiar la unul dintre noi... ducînd-o, bineînțeles, spre hiperbolă.

— Sau spre aberație, Dan, începu Victor. Spre absurd... Și eu cred că una din posibilitățile, una din teoriile pe care le-ai născocit se va potrivi și cazului nostru. Dar sînt convins că nu e aceea la care te-ai gîndit cel mai serios... sau cel mai adesea... Poate că ai amintit-o undeva, în treacăt... Eu aș avea un răspuns imediat la cazul vostru... sau mai bine zis nu un răspuns, ci o întrebare... Mi se pare însă prea crudă întrebarea. O voi lăsa pentru mai tîrziu... Să parcurgem logic drumul pe care l-ați mai parcurs o dată... Bineînțeles, de data asta mai ușor, pentru că o serie de fapte culese ulterior proiectează lumină asupra unor umbre, care, în momentul dat, nu puteau să aibă contururi precise. Eu n-am nici un merit în cele ce voi spune și s-ar putea să fac multe greșeli. Meritul e al vostru... ați adunat multe... ați interpretat multe... poate chiar prea multe... Ați întrebat mult... poate chiar prea mult... Și cu toate acestea ați făcut o greșeală esențială, o greșeală de bază : ați inversat o premisă... Și culmea ! cred că ați ajuns la același rezultat la care v-ar fi dus un raționament solid... Singurul neajuns e acela că ați păstrat, ceea ce era firesc, pe toată durata raționamentului, calitatea premisei. Și ea fiind minus, tot procesul a purtat în permanență acel minus în toate datele lui. Fiți atenți ! Vorbesc în permanență despre calitate...

— Nu asta contează, îl întrerupse Dan. Mai bine să ne spui în ce limbă vorbești, ca să căutăm un dicționar... Eu am cam înțeles pe unde vrei tu să bați și mă gîndesc tot timpul ce teorie de-a mea se potrivește sensului pe care-l întrevăd în preambulul tău.

— În ciuda faptului că l-ați ridiculizat mereu și nu prea l-ați luat în serios, continuă Victor, eu cred că Dan a avut un oarecare rol în inducerea voastră în eroare. Numai că teoriile lui au găsit teren bine pregătit pentru a fi cultivate.... Nu vă speriați ! Procesul a fost aproape inconștient. Și nici nu vă alarmați, pentru că rezultatul, v-am spus-o doar, nu e negativ, în ciuda premisei și împotriva ei... Să pornim de la faptul inițial, sigur, controlabil, verificat : dispariția tanagralelor. Ticușor, prin observațiile lui de cronometru, v-a dat date ideale. Hazardul, starea lui de nerăbdare, plictiseala. l-au făcut să-și controleze mereu ceasul. A legat fiecare mișcare pe care a văzut-o de secundarul ceasului său...

— De minutar, se apără Tic cu modestie.

— De secundar, de minutar, continuă Victor zîmbind, nu are prea mare importanță. Fapt este că v-a pus la dispoziție un film al întîmplărilor, cronometrat la secundă. Precizia lui Tic a fost elementul fundamental care a influențat raționamentul vostru, care de la început v-a creat un fel de reflex : acela al preciziei, al rigurozității. Întîmplarea a făcut să mai întîlniți pe drum și alte elemente dotate cu acest simț al preciziei, caracteristic lui Tic. Mă gîndesc, de pildă, la Tudorel, la bunica, poate și la alții... Și atunci ați văzut tot ceea ce s-a întîmplat prin această prismă... Da, da. Ticușor. Tu i-ai făcut să alunece de pe Everest în jos. Dar considerați asta o figură de stil, ceea ce și este în realitate. Și deodată v-ați văzut înconjurați de date și elemente precise : timpul în care au dispărut statuetele, cele cinci personaje din sală... Dacă erau douăzeci sau treizeci, dacă era aglomerat muzeul, dacă nu puteați aplica regula după care v-ați călăuzit, fără să vă dați seama, puneați alte întrebări, *altă întrebare* și poate ați fi ajuns la dezlegarea enigmei mult mai ușor...

— Teoria ta e foarte.... hazardată, îl opri Lucia. Cum poți spune că am fi descoperit mai repede făptașul, dac-ar fi fost o sută de persoane în muzeu ? Ne-am fi lăsat păgubași din prima clipă...

— Greșești, Lucia. Gîndește-te că se comite undeva... să zicem, o crimă... De ce este descoperit criminalul ? Să ne închipuim că se petrece asta într-un oraș mare, în parcul orașului. Oricine din cei trei sute de mii de locuitori majori ai orașului putea să omoare... Cu toate acestea

se descoperă autorul din cei trei sute de mii. Există, prin urmare, o cale logică de a se ajunge la un cerc restrîns de suspecți și, mai tîrziu, prin eliminare, la autorul crimei. O cale foarte sigură...

— Dar și noi am folosit aceeași metodă, spuse Ionel. Țin minte cît ne-am chinuit ca să putem restrînge cercul suspecților, cît ne-am bătut capul cu alibiurile, pînă s-au confruntat, prin intermediul nostru, bineînțeles, observațiile profesoarei cu ale bunicii și cu ale omului cu cicatrice. Numai așa am ajuns la doi suspecți principali...

— *La doi suspecți care nu vă furnizează hoțul,* spuse Victor cu voce tăioasă.

Ascultătorii înghețară. Toate planurile, toate constatările, toate concluziile lor, toate faptele care sprijineau aceste concluzii erau date peste cap. Și ei îl cunoșteau prea bine pe Victor, pentru a ști că afirmațiile făcute cu un astfel de ton nu erau gratuite, ci întotdeauna absolut riguroase. Deruta în care se aflau îi obliga la mutenie. Victor continuă :

— E adevărat. Ați folosit metoda eliminării, dar ați făcut aceasta slujindu-vă de reflexul pe care vi-l condiționase Tic. Ați transformat metoda într-o formulă algebrică și cum fiecare formulă are nevoie de cifre, ați introdus în ea cifrele pe care le aveați la dispoziție. Mai bine zis, cantitatea de cifre v-a silit să căutați o formulă. Și nu puteați să alegeți decît una greșită ! Relațiile dintre cifre trebuia să vă dea un rezultat... Mă refer la concepția voastră... nu la realitate, la adevăr. Și acest rezultat al îmbinării cifrelor nu putea fi decît *hoțul*... Foarte bine ! Dar ce anume cifre posedați voi ? Posedați cifrele orelor, ale minutelor, cifrele personajelor, nu pe cele ale logicii. Cam așa ați socotit voi. X este egal cu cinci personaje minus patru, dacă adăugăm trei minute, minus o sută șaptezeci de secunde, supra ora nouă fără un sfert, minus ora nouă fără două minute, pe lîngă cinci personaje minus trei plus alte două minute... și așa mai departe. Ei, bine ! Cum putea să iasă un rezultat logic dintr-o asemenea ecuație ?

— Păi tu singur spuneai, îl întrerupse Maria, că rezultatul nostru nu e negativ.

— Rezultatul vostru, nu al ecuației voastre, precizează Victor. Ceea ce e cu totul altceva... Dar să mergem mai departe... Din datele pe care le aveați ați combinat o for-

mulă originală, care să vă slujească la operația de eliminare. la restrîngerea cercului de suspecți, la aflarea făptașului. Trec peste faptul că n-ați găsit *adevărata, singura, cea mai precisă metodă de eliminare.* Purtați cu voi reflexul preciziei cauzat de datele lui Tic. Cu toate acestea nu pot să înțeleg de ce nu ați aplicat în cercetările voastre datele fundamentale ale problemei, *datele cele mai precise* ?... Tic v-a spus că la ora nouă fără un sfert, nouă fără paisprezece, fără treisprezece a văzut, și o dată cu el au văzut și alții, statuetele în vitrină... Să fixăm convențional ora, nu are nici o importanță un minut sau două în plus. Deci *nouă fără un sfert.* La ora aceea, tanagralele erau în vitrină. Element fundamental. La ora *nouă fără două minute,* tot oră convențională, bunica, Maria, Ioana și Dan n-au mai văzut tanagralele. Ei bine ! Asta nu înțeleg eu. De ce n-ați plasat dispariția tanagralelor între ora nouă fără un sfert și ora nouă fără două minute ? De ce-ați redus perioada în care puteau să dispară la patru sau la cinci minute și nu la cincisprezece sau treisprezece minute ?

— Dar e absurd, Victor, protestă Lucia, să ne închipuim că directorul a intrat în muzeu și n-a văzut vitrina goală !

— De ce e absurd ? întrebă Victor la rîndul lui. Argumentează afirmația ta !

Dar nu sosi un răspuns, ci o nouă întrebare, din partea Ioanei de astă dată :

— Pentru că știm în mod sigur că nu se află nici o ascunzătoare secretă în muzeu.

— Sînt absolut de acord, spuse Victor. Dar încă nu mi-ați răspuns la întrebare. Parcă n-ați vrea să puneți punctul pe i.

— De vreme ce directorul n-a dat alarma, spuse Maria.

— Și eu l-am văzut cu ochii mei că nu avea nimic în mînă, adăugă Tic. Și mi s-a confirmat asta cu ajutorul unei metode foarte precise. Zău, nu știu de ce rîdeți !

— Vom mai vorbi noi despre metoda asta, îl amenință Victor. Eu observ că, în loc să-mi răspundeți la întrebare, sau veniți voi cu alte întrebări, sau învîrtiți totul în jurul directorului. E și normal lucrul acesta. Prezența și mai ales plecarea directorului vă oferă vouă durata *precisă* în care s-a putut comite furtul. Încercați să extindeți durata ! Curaj !

— În cazul acesta, descoperi Dan, în loc să restrîngem, nu facem altceva decît să mărim lista suspecţilor.

— Da ! aprobă Victor. Dacă ne supunem logicii voastre, observaţiilor pe care le-aţi cules, de ce oare să nu se fi comis furtul şi în timp ce directorul era acolo ? Aşa cum n-a fost văzut — şi băgaţi de seamă ! nimeni pînă acum nu v-a spus acest lucru — deci aşa cum n-a fost văzut hoţul în timp ce scotea tanagralele din vitrină, în cele patru sau trei minute blestemate — bine le-aţi numit ! — cînd erau încă patru persoane în sală, de ce să fie văzut dacă era o persoană în plus ? În loc de patru : cinci vizitatori, în afara hoţului. De ce să nu poată acţiona şi cu cinci persoane în preajma lui, de vreme ce a putut acţiona cu patru ?

— Pentru că directorul l-ar fi văzut, răspunse Ursu. Eu aşa cred. El n-a intrat ca să vadă tablourile, cum se întîmpla cu celelalte persoane.

— Exact cum am intuit şi noi, spuse Ioana. El ar fi văzut fie vitrina goală, şi în cazul acesta ar fi dat alarma, fie cînd se scoteau statuetele şi iarăşi ar fi dat alarma...

— Bine ! acceptă Victor. Să reţinem deci un alt fapt : directorul n-a dat alarma. Şi să adăugăm la aceasta plasarea dispariţiei tanagralelor în timp : cincisprezece minute. Pentru că, repet, din toate cercetările voastre de pînă acum, nici un vizitator n-a văzut, în cele trei sau patru minute blestemate, acţionînd hoţul. Mai mult : depoziţiile vizitatorilor oferă tuturor alibiuri. Sîntem, prin urmare, nevoiţi să lungim perioada...

— Şi să lărgim cercul suspecţilor, spuse iarăşi Dan.

— Să-l considerăm suspect pe director ? se revoltă Ioana. E profesorul nostru de istorie...

— Dar pe profesoara de pian cum ai bănuit-o ? o întrerupse Dan cu brutalitate.

— Am greşit, răspunse foarte sincer Ioana. Dacă era şi ea în muzeu în perioada aceea blestemată... ? Dar pe director... să-l bănuim pe director mi se pare absurd.

— Şi nici n-a scos statuetele afară, se încăpăţînă Tic.

— Poate că i le-a dat unui complice, insinuă Dan. Ne-am gîndit la atîtea complicaţii, de ce să nu ne gîndim şi la asta ?... El a ieşit cu mîinile goale, fluierînd, purta şi o simplă bluză, ca să vadă toată lumea că nu poate ascunde decît cel mult un plic şi un ziar... Şi de fapt a pasat

statuetele unui complice... oricăruia din cei care se aflau în sală.

— Ești nebun ? săriră Ionel și Lucia în același timp. Ce interes avea el să fure tanagralele ?

— *Dar profesoara de pian, dar omul în gri, dar artista,* spuse Victor din nou cu voce tăioasă, *ce interes aveau ca să fure statuetele* ? Dacă știm că directorul n-avea interes să fure tanagralele, atunci de unde știm că persoanele celelalte din sală aveau interes să le fure ?

Se lăsă o tăcere ca de plumb. Toți simțeau că se ia o ceață de pe ochii lor, dar cîteva voaluri subțiri mai rămîneau. Așteptau ca Victor să continue.

— Da ! spuse el. Ați ajuns singuri la întrebarea fundamentală, la aceea care trebuia să constituie, să condiționeze toate acțiunile, toate supozițiile, toate criteriile voastre de cercetare. *De ce s-au furat tanagralele* ? Aceasta e întrebarea. Nu cînd și cum. Precizia unor date v-a îndemnat să abordați altă întrebare : cînd ? Și ați sucit toate datele și presupunerile și tot raționamentul vostru în jurul acestei întrebări. Trebuia să faceți același lucru, dar în jurul altei întrebări : *de ce* ? Aici trebuia, sau mai bine zis de aici trebuiau să plece acțiunile și ipotezele voastre. În jurul acestei întrebări trebuia să înfășurați toate cercetările. *De ce s-au furat tanagralele* ?... Erau șase persoane în sală, în perioada în care au dispărut. Ei, bine ! Așa cum ați raportat această întrebare la director și găsind-o absurdă ați refuzat-o, așa trebuia s-o raportați și la celelalte personaje suspecte. De ce X sau Y a furat tanagralele ? Nu e cea mai sigură metodă de eliminare ?... Din capul locului, aplicînd această întrebare, l-ați eliminat pe director. Iată cît de ușor se aplică... Amintiți-vă ceea ce v-am spus la început cu crima imaginară. Din trei sute de mii de oameni va putea fi găsit criminalul numai dacă se va aplica această întrebare inițială. Ea e întrebarea de plecare. De ce ? Pentru că un X avea interes ca acel om să dispară. Cine-ar fi putut avea un asemenea interes ?... Lanțul logic continuă, se strînge, se strînge, pînă ce ajunge la autor... De la această întrebare : de ce ? raportată la fiecare din cele șase sau cinci personaje aflate în sală, trebuie să plecăm și noi. Faptele pe care le avem la dispoziție ne vor ușura enorm munca. Aici, trebuie să recunosc, ați dovedit acea iscusință, despre care se vorbește atît, iscusința cireșarilor...

— Am fost o zăludă, recunoscu Lucia. Obsedată de întrebarea aceasta : Cînd ? Și de implicațiile ei, la un moment dat mi-a venit în minte o idee — Doamne ! ce idee ! Ne povestea bunica în bucătărie că a fost și ea în centrul sălii în perioada aceasta blestemată, pentru a arunca o privire. Și mi-a trecut prin cap că și ea ar fi avut vreme și condiții, mai ales după ce ne-a spus că toți vizitatorii se aflau cu spatele la vitrină, să ia statuetele... Nu fi supărată, Ioana ! A fost o idee absurdă... Și Victor are dreptate. Dacă mi-aș fi pus întrebarea : *de ce ?* cum m-aș mai fi putut gîndi la o asemenea posibilitate absurdă ? De ce să fure bunica tanagralele ? Ce interes avea ca să le ia ? Ce să facă ea cu statuetele ? Ce nerozie ! Ce nerozie !

— Aoleu ! își aminti Dan. Eu mi-am pus, fără să vreau și fără să-mi dau seama, întrebarea aceasta. Și știi, Victor, că am găsit imediat răspunsul ?... Adică de la răspuns, ca să fiu sincer, am ajuns la întrebare, dar n-am reținut-o. Atunci cînd ți-am spus, Ticușor, că poate furtul a fost organizat de Ioana, ca să ne pună pe noi la încercare și apoi să ne ridiculizeze. M-am gîndit fără să vreau la un motiv al furtului. Păcat că n-am reținut întrebarea... De ce s-au furat tanagralele ? Ca să-și bată joc Ioana de noi. De ce-a furat artista tanagralele ?... Nu vă amintiți cîtă vreme am învinuit-o ?... Dar întrebarea n-am pus-o.

— Exact așa trebuia să se procedeze, interveni Victor. Și așa vom proceda noi acum. Dar pentru a nu scăpa din vedere nici o posibilitate, trebuie să mai lămurim ceva. Să vedem ce anume reprezintă obiectul dispărut. Care este valoarea lui. Sau cum poate fi el valorificat... Eu cunosc prea puține date despre tanagrale. Știu că s-au descoperit în localitatea de unde își trag numele, pe la sfîrșitul secolului trecut, în niște morminte vechi, în cantități foarte mari, că s-au descoperit apoi și în alte locuri, în Turcia, în Italia, și că valoarea lor a crescut enorm, și datorită numărului totuși limitat, și datorită teoriei emise și acceptată că nu sînt opera unor meșteri casnici, ci a unor artiști de seamă, influențați de școala lui Praxiteles... Altceva...

— Noi am avut o lecție specială la muzeu, interveni foarte timidă Ioana. Ni s-au spus cam aceleași lucruri, dar s-au dat mai multe amănunte. Limitele de mărime sînt între șapte și douăzeci și cinci de centimetri... Ale noastre aveau cam cincisprezece centimetri și se spune că datau

din secolul al patrulea, dinaintea erei noastre... Ce să vă mai spun ? Ştiţi şi voi că sînt făcute din lut ars, acoperite cu un strat subţire de pămînt special pentru pipe, pe care se aşezau culoarea şi detaliile de mişcare şi îmbrăcăminte. Sînt multe, mii... s-au găsit pe dealul Kokkali, la Tanagra pentru prima dată şi... Da !... Reprezintă diferite scene casnice, măşti, întîmplări comice... Sînt foarte multe dansatoare şi aproape toate poartă voaluri... draperii... De fapt, aşa ni s-a spus, arta asta a draperiilor le-a făcut celebritatea... Şi sînt şi multe zeiţe şi zei, şi Eroşi mulţi... Probabil au slujit şi ca jucării şi bibelouri, dar mai ales ca obiecte de cult... De aceea au ajuns în morminte şi s-au păstrat... Altfel... Sigur că au o valoare foarte mare. Muzeul nostru se mîndreşte cu ele şi au venit atîţia să ne facă oferte din toate părţile... Norocul nostru că profesorul Neştian le-a făcut cadou muzeului de aici... Uite ! Abia acum mă întreb de ce ni le-a făcut cadou tocmai nouă ?

— Poate că nu eşti mulţumită ? o întrebă Dan. Ei, află că noi sîntem oricînd gata să le cărăm, oricît ne-ar încovoia spatele şi să le ducem la noi, la muzeu. Mai ales că-l avem şi pe Ursu cu noi...

— Iată-ne deci în posesia cîtorva date precise, reluă Victor. Cunoaştem valoarea obiectelor dispărute, ştim perioada în care au dispărut, acele cincisprezece minute asupra cărora am convenit, ştim că în perioada respectivă se aflau în aripa dreaptă a muzeului şase personaje, fiecare din acestea devenind suspect. Un altul, în afară de aceştia şase, nu poate fi făptaşul.

— Paznicul ! Ilie ! spuse Lucia.

— Foarte puţin probabil, răspunse Victor. Pînă la plecarea directorului n-a intrat în muzeu. După ce-a plecat directorul din faţa uşii de la intrare — bunica l-a văzut atunci pe director plecînd şi mă folosesc de mărturiile ei — el nu mai avea vreme şi nici condiţii să ia tanagralele. S-ar fi ciocnit în calea lui de bunica. Deducţiile pe care le-ai făcut tu, Lucia, cu privire la posibilitatea paznicului de a-şi însuşi tanagralele fără nici un risc, sînt foarte subtile şi ingenioase, dar suferă de o mare lacună. Privit la modul ideal, el putea să acţioneze aşa cum ai demonstrat tu. Să profite de faptul că nu l-aţi văzut voi, de faptul că nu l-a văzut nimeni nici în aripa cealaltă, şi să scoată tanagralele, fără să-i pese. Să zicem c-a reuşit şi a

ascuns undeva tanagralele. S-a întors pe furiș spre ușa de la intrare, nu era nevoie să ajungă pînă acolo, și apoi a venit să anunțe închiderea. Prin urmare, nu putea să ajungă la tanagrale, fără să-l vedeți voi. Avea un alibi solid. Și pe urmă ? întrebă el. Cine știa că el posedă acest alibi, de vreme ce n-a dat alarma, de vreme ce n-a anunțat dispariția statuetelor ? Numai în cazul cînd s-ar fi constatat dispariția tanagralelor în timp ce vă invita pe voi afară, alibiul lui ar fi fost luat în serios. Fără prezența voastră (și el în spatele vostru), în timp ce se constata dispariția tanagralelor, adio cu alibiul. Și deoarece lucrurile nu s-au petrecut așa, eu zic să-l scoatem din cauză, cel puțin pentru o vreme, oricît de suspect ar părea în alte privințe... Să ne oprim la cei șase suspecți. Dar pentru a continua raționamentul nostru, mai avem nevoie de o precizare : să stabilim dacă furtul a fost sau nu premeditat... Voi ați adus argumente și pro și contra. Furtul putea fi spontan, dar pentru aceasta era nevoie de o condiție esențială : vitrina să fie descuiată. Celelalte condiții : posibilitatea de acțiune, timpul de acțiune, obiectul în care să se ascundă statuetele sînt copilării, sînt copilărești. Nici nu ne interesează. Fiindcă, fără ca vitrina să fie descuiată, putea să aibă oricine cele mai ideale condiții. Zero !... Era sau nu era descuiată vitrina ?... Eu încerc să răspund plecînd de la un calcul foarte simplu. Cînd uiți un obiect anume descuiat ? Atunci cînd umbli foarte des la el. Ești atît de obișnuit, încît poți să fii furat de un gînd oarecare și să uiți obiectul descuiat. La vitrină se umbla însă foarte rar și atunci cu mare prudență. Și mai este ceva. Vitrina conținea obiecte de mare preț, era mai bogată decît o casă de bani. Vă închipuiți voi un casier uitînd casa de fier descuiată ?... Dacă nici nu se umblă des la vitrină, nici nu e un oarecare dulap cu cine știe ce mărunțișuri, eu cred că posibilitatea ca vitrina să fi fost descuiată trebuie exclusă definitiv. Și cum aceasta e condiția esențială a furtului spontan, trebuie exclusă și această posibilitate... Mai adăugăm încă o verigă la raționamentul nostru : premeditarea, premeditarea dispariției tanagralelor... Posedăm datele esențiale și metoda : întrebarea „de ce ?“...

— Dacă furtul a fost premeditat, atunci trebuie scos din cauză un personaj, interveni Lucia. Scheletul. El n-a mai fost niciodată în muzeu pînă atunci.

— Nu putem să ne gîndim la el ca la instrumentul ideal ? întrebă Dan.

— După raţionamentul Luciei trebuie scos, după al tău, Dan, trebuie să rămînă. Prin urmare, problema nu se poate rezolva din unghiurile din care o priviţi voi. O vom rezolva probabil în clipa în care o vom raporta la întrebarea noastră de bază... Putem să începem cu el, dacă vreţi, dar pentru că posedă prea multe „posibilităţi", eu propun să lăsăm cazul lui mai spre sfîrşit.

Toţi ceilalţi fură de acord cu propunerea. Aşa că Victor îşi reluă firul expunerii :

— Să începem, de pildă, cu artista. S-o socotim autoarea furtului. De ce-a furat tanagralele ? Asemenea obiecte, şi vreau prin aceasta să fac o remarcă generală, valabilă pentru toate personajele, nu se vînd prea uşor. Aş putea spune că orice încercare de a le vinde e echivalentă cu o sinucidere, cu o autodemascare. Tanagralele nu puteau fi furate pentru a fi vîndute decît de un „specialist" în asemenea spargeri, de un individ care are relaţii sigure şi care poate să le expedieze undeva în străinătate, fără prea mari riscuri. Pentru că în ţară, fiind înregistrate în catalogul operelor de preţ, ar fi riscat foarte mult oferindu-le cuiva. Repet. Remarca aceasta e de ordin general. Nu se aplică numai la artistă... Ei, bine ! o vedeţi voi pe artistă în postura unui asemenea specialist ? E ridicol...

— Dar complice ? întrebă Maria.

— Întrebarea aceasta ne obligă să cercetăm datele culese de voi. Să apelăm la ele. Şi voi răspundeţi, prin depoziţiile pe care le-aţi obţinut de la paznic, de la bunica, de la omul cu cicatrice, de la profesoara de pian, că ea are un alibi cvasiperfect pentru perioada blestemată. Concluzia logică este aceea de a o şterge de pe lista suspecţilor... Au rămas cinci, prin urmare... Să trecem la omul cu cicatrice, la maistrul sticlar... În cazul lui ar exista un mobil... Lasă, Ticuşorule, nu te speria ! Omul s-a îndrăgostit atît de mult de statuete, în plus este şi un amator de artă, încît într-un moment iresponsabil, e drept, mai lung, îşi propune să devină proprietarul tanagralelor, nu vînzătorul lor. Şi aici iarăşi fac o remarcă de ordin general. La întrebarea : de ce s-au furat tanagralele ? sînt posibile două răspunsuri : ca să se valorifice, deci s-au furat de un răufăcător, de un „specialist", sau ca să se păstreze, deci

s-au furat de un maniac. Ar mai fi și un al treilea răspuns : de un om care vrea să distrugă, care vrea să facă rău, dar în cazul acesta ar fi găsit alt mijloc : incendiul, explozia... Deci nu ținem seamă de el... Revenim la cel de-al doilea răspuns : un maniac, și îl raportăm la omul nostru, cel cu cicatrice, cum l-ați numit voi. Să zicem c-ar fi un asemenea maniac. Șapte zile la rînd a privit tanagralele, a avut vreme să premediteze furtul, să prindă cele mai favorabile condiții. Atunci să controlăm aceste condiții care s-au ivit în ziua dispariției. Unde era el în perioada blestemată ? Ce făcea ?... Răspunsul îl avem. Părerea Mariei e întru totul realistă. Omul nostru n-a scăpat nici o clipă atenției artistei. Alibi foarte solid. La care se adaugă și spusele profesoarei de pian și ale bunicii : alibi perfect. La care se adaugă și impresia lui Tic : alibi irefutabil.

— Deci îl scoatem de pe lista suspecților și pe el, conchise ciufuliciul în locul lui Victor. Și voi de ce rîdeți așa ?...

— Lasă, Ticușor, îl domoli Victor, nu întotdeauna simpatiile tale sînt necriticabile...

— Dacă te referi la Dan, sau la... murmură Tic.

— Să trecem la alt personaj, continuă Victor. La cucoana cu joben... Cel puțin pentru asta poți să fii mulțumit, Ticușor. Denumirile tale, după cum vezi, s-au păstrat nealterate. După precizie, e cel de-al doilea element cu care i-ai influențat pe ei. Poți să fii mîndru... Profesoara de pian, prin urmare. După datele pe care le-ați cules, nu pare nici maniacă, poate are mania muzicii, și cu atît mai mult nu poate fi văzută ca autoare sau complice într-un asemenea furt ca acela pe care l-ați descoperit voi. La această impresie se adaugă însă faptele : alibiul ei e confirmat de mai multe persoane... Și astfel, eliminînd, am ajuns la personajele în care v-ați pus atîtea speranțe... Să începem cu scheletul, a cărui poveste despre tanagrale o cunoaștem toți. Ar avea un mobil : să-și ia înapoi tanagralele, sau niște tanagrale care i s-au „furat" cu cincisprezece ani în urmă. Lipsesc însă datele care ar demonstra că a premeditat furtul. Deci nu poate fi considerat autorul furtului. Ce caută totuși la muzeu chiar în ziua cînd dispar statuetele, simbolul unui amor disperat cîndva ? Vă amintiți cu cîtă greutate s-a despărțit de ele... Cum se face totuși că pe hîrtia „dăruită" lui Tic se găsesc dese-

nele celor cinci tanagrale dispărute ? Iată date foarte precise, peste care nu putem trece. La care mai adăugăm și momentul prelungit de luciditate în care se află... Cu omul acesta se întîmplă ceva extraordinar. Aduceți-vă aminte ce ne-au povestit Tic și Dan. Scena din bîlci, de la restaurant. Scheletul a stat cîteva ore în fața unei sticle de vin și nu a gustat nici măcar o picătură din el. Mai mult. După cum spuneți voi, lua sticla în mînă, o ducea în fața ochilor, parcă pentru a fi sigur că se află vin în interiorul ei, și cu toate acestea nu și-a turnat în pahar. Ca un om care s-a lăsat de fumat și, pentru a se controla își pune o țigară în gură. aprinde chibritul, dar nu aprinde țigara. Ei, bine, acolo la bîlci se dădea o bătălie teribilă între voință și ispită. Și scheletul a biruit. Ce șoc extraordinar a suferit el, pentru a ajunge în situația aceasta nesperată, neverosimilă ?... Oare întîlnirea cu tanagralele ? E evident, și foaia de hîrtie culeasă de Tic demonstrează aceasta, că scheletul a suferit șocul la muzeu. S-a întîmplat acolo un lucru atît de extraordinar, încît s-a trezit și s-a hotărît să rămînă treaz. Ce s-a întîmplat oare acolo, la muzeu, în prezența lui ?

— Eu bănuiesc, spuse Ionel. A întîlnit acolo pe cineva.

— Asta e și părerea mea, încuviință Victor. Cu singura...

— Eu cred că șocul i-a fost provocat de altceva ! interveni Lucia. A asistat acolo la comiterea furtului. A fost martor ocular. Cel care a furat n-a ținut seamă de el, îl cunoștea, știa probabil că e permanent inconștient : el cînd a văzut scena furtului s-a îngrozit și asta l-a trezit și de atunci îl caută pe autorul furtului...

— Asta am vrut să spun și eu, sări Ionel. Dar vreau să dau un amănunt în plus, un amănunt plauzibil. El a fost jefuit cu cincisprezece ani în urmă de două tanagrale, care, așa cum spuneai tu, erau un fel de simbol pentru el... Cel care i le-a cumpărat și care era înțeles cu organizatorii jafului era „o namilă de om cu barba sură". Eu cred că a întîlnit pe stradă această namilă de om cu barba sură ; amintindu-și ceva vag l-a urmărit, a intrat după el în muzeu, l-a văzut furînd tanagralele, doar namila mai fusese o dată sau de două ori, pentru a premedita furtul, l-a văzut furînd tanagralele, obiecte asemănătoare acelor pe care i le furase și lui cu cincisprezece ani

în urmă, l-a văzut furînd și șocul a fost atît de puternic, încît l-a trezit. Și de atunci, așa cum spune Lucia...

Victor ceru liniște :

— Am spus că sînt de acord cu voi, dar cu o singură rezervă. Nu m-ați lăsat să termin. Voi spuneți că s-a întîlnit cu *namila aceea de om cu barbă sură*, care-l jefuise cîndva. Eu cred că, în cincisprezece ani, namila de om putea să slăbească și să ajungă la dimensiunile omului în gri, dar tot în cincisprezece ani, barba, din sură, trebuia măcar să albească. Cincisprezece ani nu sînt un fleac, Ionel... Iar un negustor, să zicem un „specialist", nu vine într-un oraș, în care pregătește un furt, pentru a-și etala extravagantele și a-l lua toată lumea la ochi. Și eu cred că întîlnirea maiorului cu omul în gri, care s-a petrecut înainte de a intra în muzeu, a constituit marele șoc care l-a trezit. De aceea a intrat la muzeu, pentru prima dată în viața lui, de aceea îl urmărește și parc-ar vrea să intre în vorbă cu el. Și mai cred că dezlegarea acestei probleme se află pe foaia de hîrtie adusă de Tic... Să ne amintim. În tinerețe, după ce-a ieșit ofițer, sublocotenentul Scarlat și nu Scarbat, Ticușor, dar tu nu aveai de unde să știi numele lui, a plecat împreună cu un prieten de-al lui în Grecia. Prietenul acesta se numea Neștian și era absolvent, probabil, al Facultății de istorie. Nu se poate ști dacă era bogat sau sărac. Au plecat împreună în Grecia — cine știe dacă tînărul ofițer nu l-a ajutat cu bani ? — au vizitat probabil Beoția, au cumpărat cîteva tanagrale și s-au întors în țară. Poate s-a întors numai ofițerul. Absolventul a rămas acolo pentru continuarea studiilor. Sînt simple supoziții. Cert este însă faptul că pe cînd ofițerul Scarlat cobora tot mai adînc în mocirlă, ajungînd cu anii o zdreanță umană, celălalt devenea cu fiecare lucrare publicată tot mai cunoscut, pînă a ajuns la celebritatea de azi. E unul din cei mai mari specialiști ai epocii elenistice din Europa. Amintindu-și probabil într-un moment al vieții de fostul său prieten, care-i făcuse, pesemne, un mare serviciu în tinerețe, și negăsindu-l, sau auzind cine știe ce despre el, și-a revărsat recunoștința asupra orașului, donînd muzeului cele cinci tanagrale. Pe urmă a uitat, așa cum uită toți marii profesori de istorie, faptele mici, banale, cotidiene, pentru a le reține pe cele de care au nevoie pentru știința lor. Și într-o bună zi — eu nu fac aici decît

simple presupuneri — anumite motive, de ordin ştiinţific, cred eu, l-au obligat să vină aici pentru a studia tanagralele... Stai, Ticuşor, nu mă întrerupe... Pe stradă s-a întîlnit cu fostul său prieten, pe care nu l-a recunoscut... Parcă aşa ţi-a spus moşnegelul, Ionel, că fratele lui s-a schimbat în aşa hal, încît nici cei din familie, care nu l-au văzut de cîţiva ani, nu-l mai recunosc... Deci, profesorul Neştian nu l-a recunoscut. Dar fostul maior, da. Şi şocul a fost atît de mare, încît s-a trezit. L-a urmărit la muzeu, l-a văzut acolo privind tanagralele, şi-a adus şi el aminte de cele două care i se furaseră, şi a treia zi, la bîlci, tot treaz fiind le-a desenat pe o foaie de hîrtie, pe care apoi şi-a trecut numele lui necunoscut şi numele celebru al fostului său prieten din tinereţe şi dacă-l mai întîlneşte pe acesta pe stradă, se ia după el gîndindu-se, poate, să-i spună cîteva cuvinte, dar n-are curajul să-şi ducă gîndul pînă la capăt...

Cireşarii erau uluiţi. Povestea lui Victor, deşi oarecum romanţată, cuprindea adevăruri care li se păreau fără echivoc. Prin urmare, toată truda lor fusese în van. Victor avea însă o teamă, pe care nu le-o mărturisi. Şi anume aceea că povestea tanagralelor nu se încheiase.

— Tu ştii că noi am văzut tanagralele ? spuse Tic într-o asemenea stare de admiraţie, că i se putea ierta orice indiscreţie. Le-am văzut acolo unde locuieşte omul în gri, în grădină. Şi...

Ciufuliciul nu fu lăsat să-şi termine fraza. Interveni imediat Lucia :

— Am fost... sîntem nişte... nişte... nici nu ştiu ce calificativ să găsesc !

— Nu vă mai autoflagelaţi, încercă Victor s-o calmeze. La urma urmei, pornind de la o premisă profund greşită, aţi ajuns la descoperirea unui furt... pentru că, într-un fel, tanagralele s-au furat... N-aţi descoperit însă chiar pe autorul furtului, ci pe complicele lui. Folosesc şi eu hiperbole.

— Tu cum crezi că s-a întîmplat „furtul" ? întrebă Dan. Dar vreau să adaug ceva foarte important. Eu am atras atenţia că s-ar putea să nu fie vorba de un furt... Am întrevăzut şi această posibilitate...

— De ce te lauzi ? se înfurie Tic. Cînd ai spus asta ?

— La pagina 131, Ticuşorule... Dar mai bine să ne spună Victor părerea lui asupra furtului.

— Eu cred, răspunse Ursu în locul lui Victor, că profesorul și directorul și-au dat întîlnire la muzeu, la o anumită oră, aceea pe care voi o numiți „blestemată", și i-a înmînat foarte frumos tanagralele.

— Absolut ! întări Victor. Și-au dat întîlnire și, fiindcă muzeul se închidea, nu era nici o pacoste pentru nimeni faptul că tanagralele se aflau la locuința profesorului și nu în vitrină. Poate că le-ar fi scos și dacă nu s-ar fi închis muzeul... dar atunci... nu ne-am fi întîlnit aici și nici voi n-ați fi descoperit...

— Dacă nu erau cîteva coincidențe, spuse Lucia, cîteva blestemate coincidențe...

— Și totul din cauza directorului ! spuse Maria.

— Ba nu ! protestă Tic. Din cauza paznicului. Dacă nu mă dădea pe mine afară... Aoleu ! Era să uit. L-am văzut ieșind ca din pămînt, așa cum are obiceiul, în grădina profesorului. Și nu mai era nici urmă de statuetă pe masă. Nu vă mai amintiți ce-i spunea Hultanului ?

— Iar începi ? îl amenință Maria. Nu ți-a ajuns ce ne-ai făcut pînă acum ? Nu tu ai fost primul care ne-ai aiurit cu tanagralele ? Și cu ceasul tău, și cu exercițiul tău de memorie...

— Foarte bine ! răspunse ciufuliciul. Acum pot să vă spun adevărul. V-am organizat o farsă. Eu am știut chiar a doua zi ce s-a întîmplat cu statuetele, de la Tudorel, dar am vrut să vă pun pe voi pe jeratic și acum... uite chiar acum ! să rîd de voi : ha-ha-ha !

Tic rîdea cu gura pînă la urechi. Dan holbă ochii și se bîlbîi ca un năuc :

— Iată finalul ne... ne..., neprevăzut... Aoleu... Dar parcă am prevăzut și asta, Ticușor... Ideea cu Ioana... Ideea e totul.

Victor nu participa la uimirea și suferința celorlalți. Și nici Ursu, căruia Tic îi făcuse un semn cu ochiul, înainte de a începe să vorbească.

— Mă întreb dacă ai fi fost capabil să organizezi farsa, Ticușor, spuse Victor. Pentru că posibilități aveai. Știi de ce te-am pus să-mi repeți chestionarul pe care l-ai experimentat cu Tudorel ? Deoarece am avut impresia că la un moment dat puteai să ai în mînă cheia întregii probleme. Și nu o dată, ci de două ori.

Tic nu mai rîdea. Se uita nedumerit la Victor. Și ceilalți își reveniseră. Înțeleseseră că gestul lui Tic fusese o simplă

fanfaronadă, un fel de răzbunare împotriva lor și, mai ales, împotriva nesuferitei care-l insultase cel mai rău, uitînd că era să plîngă la bîlci de grija lui.

— Cînd am greșit ? întrebă Tic. Sau cînd crezi tu că am avut putința să pun mîna pe cheie ? Aș fi pus mîna pe ea, chiar dac-ar fi fost o simplă cheie de metal, din ălea pentru cotețe...

— Prima dată, îi răspunse Victor, atunci cînd l-ai oprit pe Tudorel să-ți spună ce-a făcut tăticul după ce a închis telefonul... Ticușor dragă, prea tare suferi de boala preciziei... Și a doua oară, cînd l-ai întrebat ce s-a întîmplat pe peron, în ce împrejurări a auzit cuvîntul telefon. Parcă ți-a spus c-ar mai fi trebuit...

— Îmi amintesc, recunoscu Tic. (Imită vocea lui Tudorel.) „Și i-a spus tăticul mamei că ar mai fi trebuit să dea un telefon..." Și eu, ca un nătîng, i-am spus : „Bine, ajunge !"

— Amintește-ți, îl îndemnă Victor, și despre convorbirea telefonică pe care a avut-o tatăl lui Tudorel, după ce s-a întors acasă... Atunci ai greșit prima dată. Dac-ai fi insistat... Poate că te cert pe nedrept. Ticușor... Sînt simple presupuneri... Ei ! Și acum v-aș ruga să-mi arătați și mie tanagralele... Dar să nu ne uităm peste gard, ci să intrăm pe poartă.

— Asta de unde o mai știi ? ! se miră Dan. De unde știi că am privit tanagralele de după gard ?

— De la Tic, rîse Victor. Cum ar fi putut să iasă un om din senin la masa la care stătuseră tanagralele, și-ncă un om care să-l sperie, fără ca privitorul să fie avertizat ?... Înseamnă că privea masa dintr-un loc incomod, dintr-un anumit unghi, care nu-i oferea posibilitatea să vadă toată grădina. În nici un caz privitorul nu era în grădină... Și cum nici unul dintre voi nu s-a mirat... înseamnă că și voi ați privit la fel... Eu cred că e mult mai simplu să-i facem o vizită profesorului Neștian. Îi spunem cine sîntem și-l rugăm să ne arate și nouă tanagralele...

„Brrr !" era pe cale să exclame Tic, dar își aminti repede că înspăimîntătorul personaj, pe care-l numise „omul în gri", era un ilustru și foarte liniștit profesor de istorie veche.

Porniră tot prin parc, ca să scurteze drumul. Și nu se poate spune că fețele cireșarilor erau prea vesele.

Cînd ajunseră la poartă, un fior de emoție tot mai trecu prin inimile cireșarilor. La urma urmei. Victor făcuse simple presupuneri. Erau ele convingătoare, logice, dar abia acum se verificau. Oare într-adevăr omul în gri era celebrul profesor ? Și emoția lor creștea pe măsură ce se prelungea așteptarea. Băteau în poartă, dar nici un glas, nici măcar un lătrat de cîine nu le răspundea.

În sfîrșit, de după clădirea ascunsă de pomi, își făcu apariția o femeie în vîrstă, cu o figură nu prea ospitalieră.

— Dumneavoastră ce mai vreți ? întrebă ea, văzînd grupul de tineri. A murit cineva ?

— Am vrea să vorbim cu domnul profesor Neștian, o lămuri Victor. Spuneți-i că un grup de elevi...

Toți așteptau răspunsul femeii cu sufletul la gură. Ea însă nu se grăbea. Se uita la ei ca la o marfă. Parcă voia să vadă cîte parale face fiecare.

— Nu s-a întors și nici nu vă pot spune cînd se întoarce, zise femeia, ridicînd din umeri. Îl aștept și eu, ba am și trimis pe cineva după el la iarmaroc. O să-i spun că l-ați căutat.

Altceva nu mai adăugă. Plecă înapoi pe cărarea pavată, cu același mers legănat și obosit cu care le ieșise în întîmpinare.

Pe chipurile cireșarilor se putea citi o undă de triumf. Îl felicitară pe Victor cu privirile și cu tăcerea lor care spuneau mai mult decît orice cuvinte. Și se înapoiară din nou în parc, alegîndu-și o bancă dublă, care dădea spre strada principală, cu gîndul că șansa îi va ajuta și vor zări de acolo, poate, silueta înaltă a profesorului.

Numai Tic se despărți de ei. Se afundă pe niște alei care-l duceau în partea cealaltă a parcului. Avea el gust să se odihnească pe o bancă incomodă (Ah ! măcar banca aia să nu fi fost !), care-i provocase cu cîteva nopți înainte blestemata lui precizie. Dar nici pînă acolo nu ajunse. Pentru că în calea lui se ivi altă bancă, nu prea departe de muzeu, pe speteaza căreia făcea echilibru un prichindel simpatic și activ, nu cu multă vreme în urmă considerat drept candidat de cireșar. Prichindelul îl întîmpină pe Tic cu o figură numai zîmbet. Îi făcu chiar și un salut milităresc, apoi îi clipi strengărește din ochi, precum îl

învățase cireșarul. Tic îl cercetă cu o asemenea privire, că puștiului i se iviră lacrimi în ochi. Își aminti, într-o fracțiune de secundă, că mîncase frumos, că ținuse furculița cum trebuie, că nu spusese nici o minciună, că luase un singur opt, la matematică, pe trimestrul întîi, dar că media îi ieșise tot zece.

— Mai facem un control, îi spuse Tic morocănos, conștient însă că vorbele lui îl vor mai aduce puțintel în fire pe puști. Numai șase întrebări, sistemul Țombi. (Era noul nume, pe care Tic i-l dăduse lui Țîngulică, fidelul său patruped.)

Timp de cinci minute, prichindelul dovedi foarte serioase cunoștințe de geografie, gramatică și zoologie. Tic se prefăcu încîntat. (Pe jumătate era, de, avea spirit sportiv.) Apoi îl întrebă brusc dacă-și amintește chestionarul de la prima lor întîlnire. Prichindelul avea memorie, nu glumă. Îi repeta întrebările ca tabla înmulțirii. Apoi îl puse să-i redea convorbirea telefonică pe care o avusese „tăticul (Tic respecta expresiile) după ce sosise acasă, în seara în care plecase la București. Nici o bilbîială.

— Și după ce-a închis telefonul ce-a spus ?

— I-a spus mămicăi așa : „I-am făcut mare bucurie profesorului cu statuetele... Și cînd te gîndești că sînt donația lui !“

Tic era așa de furios, că-și pierdu controlul :

— Și la gară, înainte de plecarea trenului, cui i-a spus că ar fi trebuit să-i telefoneze ?

— Știu ! răspunse vesel prichindelul. Tovarășului Pricop, ajutorul lui de la muzeu. Să-i spună că a umblat el la vitrină, dacă întreabă cineva...

Lui Tic îi venea să urle. Era exact așa cum prevăzuse Victor. Spiritul de dreptate birui însă în el.

— Ai obținut maximum ! Maximum integral ! Fără minus.

Și prichindelul nu înțelese, în bucuria lui debordantă, de ce examinatorul își duce mîinile la cap ca după o catastrofă.

Tic se întoarse cu coada între picioare la banca dublă de lîngă strada principală. Își recunoscu, franc, eșecul. Ceilalți tăcură o vreme, apoi apelară la banalități, pentru a trece mai ușor timpul. După vreo oră de așteptare își pierdură însă răbdarea și porniră iarăși spre locuința

profesorului. Şi de data asta le ieşi femeia în întîmpinare. Dar nu li se mai păru atît de ursuză.

— Domnul profesor a plecat. le spuse ea. I-am dat telegrama şi a zis că trebuie să plece imediat. La început mă speriasem. Credeam că e vorba de cine ştie ce nenorocire. De aceea nu mai ştiam ce e cu mine. Că e un om aşa de bun, rareori am întîlnit un altul care să-i semene... Dar m-a liniştit el repede. Mi-a spus că trebuie să ţină mîine o conferinţă nu ştiu unde... I-am zis şi de dumneavoastră. M-a întrebat cîţi eraţi şi a dat din cap a bucurie. Neapărat să veniţi, a spus. Că dacă nu, se supără... Dar nu vreţi să gustaţi nişte poame ? Avem nişte pere în grădină... Nu vă speriaţi că sînteţi aşa de mulţi... Eu mi-s obişnuită... Am lucrat ani de zile la un internat... Şi apoi şi domnu' profesor a spus că dacă veniţi, să vă invit în grădină, să gustaţi din poamele noastre. Mai vin oameni la el în vizită. A fost şi o profesoară de pian şi un maistru de la fabrica de cristale... Poftiţi !

Tinerii acceptară invitaţia. Femeia îi conduse la masa din grădină, la masa pe care văzuseră tanagralele. Erau şi nişte bănci acolo ; ei nu le observaseră din cauza poziţiei incomode în care făcuseră primele investigaţii. Şi se pomeniră, după cîteva minute, cu o căldare de poame : mere, pere, prune, amestecate laolaltă, dar tocmai prin aceasta mai îmbietoare.

— Să vă simţiţi ca la dumneavoastră acasă, ca la dumneavoastră în grădină. Dacă vă fac altele cu ochiul din pom... nu vă sfiiţi... Că n-a dat şi peste noi norocul să avem copii... De două ori cîţi sînteţi dumneavoastră să fi fost în jurul nostru şi tot nu ne-am fi săturat... Că el mai are nişte treburi şi prin alte părţi, nu ştiu pe unde, nu mă amestec în ale lui, şi bani, slavă Domnului ! avem destui. De altele ducem noi lipsă...

Cireşarii nu ştiau cum să-i răspundă, nu ştiau ce să-i spună. Nici fetele. Şi ele erau copleşite de purtarea femeii străine, şi mai ales îşi aminteau că, în urmă cu vreo trei ore, o asemănaseră cu o scorpie.

Şi deodată, ca din senin, se treziră cu Ilie lîngă ei. Instinctiv, Tic se ascunse în spatele lui Ursu. Ilie era încruntat şi nu părea că are chef de vorbă. Îi trecuse în revistă pe toţi, dar se uita cel mai adesea la Ursu. Victor îi explică pentru ce veniseră în vizită :

— Am crezut că putem vedea tanagralele.

Ilie tresări și aruncă o privire întrebătoare spre nevastă.

— Parcă le ia toată ziua cu el. Niciodată nu le lasă acasă.

— De data asta le-a lăsat, răspunse ea. Mi-a spus să le încui bine și dacă vor băieții să le vadă, să le arăt. Da' eu am crezut că e mai bine să te aștept pe tine. Doar tu mi-ai spus că n-au preț în lume, așa de scumpe sînt.

— Vas'că le-a lăsat, spuse Ilie. Toată ziua se plimbă cu ele. Dac-ar ști cineva ce are acolo... zău că nu știu ce s-ar întîmpla.

Ilie se mai uită încă o dată la tineri, îi cîntări pe îndelete. apoi îi invită în casă. Nevastă-sa scoase dintr-un dulap, încuiat de două ori, o sacoșă verde.

— Ți-am spus eu, șopti Tic la urechea lui Dan.

— Uitați-vă dumneavoastră, îi invită Ilie. Eu le-am văzut de atîtea ori, că mi le închipui ale mele.

Victor desfăcu sacoșa, dar cînd se uită înăuntru, rămase cu gura căscată. Își roti apoi privirile ca un năuc. În sacoșă se aflau cîteva cărămizi, cîteva pietre și o păpușă hidoasă de ghips.

Zece capete erau aplecate deasupra sacoșei și zece perechi de ochi clipeau ca în fața unei vedenii. Numai Ilie nu-și pierdu cu totul firea :

— Asta a făcut-o domn' profesor. Le-a luat cu el.

— Păi nu l-am dus eu la poartă ? îi răspunse nevàsta. N-avea cu el decît o geantă, în care tot eu i-am aranjat lucrurile.

— Minte de femeie, ripostă el. Îți erau ochii la altele...

Cireșarii aveau însă altă părere.

CAPITOLUL X

1

Amurgul îi adunase pe cireşari în chioşcul din mijlocul grădinii. Amurgul zilei şi răsăritul unei noi enigme. — Nu sînt de acord cu Ilie, spuse Dan. Tanagralele sînt în altă parte, bine ascunse, iar sacoşa e o simplă mască. Povestea tanagralelor s-a încheiat, dragii mei prieteni. Îmi pare rău că n-a avut un final cu totul neprevăzut, aşa cum am sperat pînă în ultima clipă... Cît m-au încălzit vorbele tale, Ticuşor !... Atît de mult, că am crezut sincer în ele... Ştii, Victor ? Am emis o teorie, pe vremea cînd îmi interpretam rolul mai bine. M-am gîndit la o carte, cu un subiect asemănător celui pe care îl trăim noi. Şi atît de mult aş fi vrut ca făptaşul să fie descoperit abia pe ultima pagină, ultima pagină să aibă cinci rînduri, iar în ultimul rînd să se dezvăluie şi cheia cu care a fost dezlegată enigma.

— Să nu ajungem acolo, dragul meu prieten, îl ameninţă Victor. Şi încă ar fi un mare noroc să ajungem la un asemenea sfîrşit. Ar însemna că povestea s-ar încheia bine.

— Tu crezi că tanagralele s-au furat ? îl întrebă Ionel.

— Da ! răspunse Victor, cu tonul care-l însoţea în cele mai grave momente. De astă dată nu mai e vorba de o farsă sau de o interpretare greşită a unor date. Tanagralele s-au furat ! Asta e convingerea mea fermă. Şi tot timpul mi-a fost teamă de această posibilitate. Cînd mi-aţi povestit cum umblă omul în gri cu sacoşa la spate... În sferele în care trăieşte profesorul...

— Stai ! îl întrerupse Lucia. Eu nu sînt chiar atît de pesimistă, Victor. Abia acum putem să aplicăm şi totodată să verificăm metoda pe care ne-ai expus-o mai înainte. Nu se potriveşte furtul acesta real al tanagralelor cu

crima despre care ne-ai vorbit ? Iată că într-un oraș, nu cu trei sute de mii de locuitori, ci numai cu douăzeci de mii, se petrece un furt neobișnuit. Să aplicăm metoda ta pentru a găsi „specialistul" sau maniacul, acel care avea interes...

Victor curmă cu un gest ferm intervenția Luciei :

— Din păcate, datele esențiale ale problemei se schimbă, Lucia. De astă dată, statuetele nu s-au mai furat dintr-un muzeu care le etala valoarea. Ci din sacoșa, sau o dată cu sacoșa unui oarecare cetățean. Dispariția lor poate fi pusă în relație cu intervenția oricărui vagabond, chiar a unui inconștient. Pentru că în sacoșa aceea banală tanagralele nu mai aveau valoare. Erau niște simple obiecte care puteau să tenteze pe oricine, chiar pe un copil dornic să aibă cu ce se juca. Sau pe un vagabond care, neștiind ce se află în sacoșă, căuta o pradă ușoară. Iar profesorul, prin atitudinea lui, putea să constituie acea pradă. Nu înțelegeți destinul pe care ar putea să-l aibă statuetele ajunse în mîna unui inconștient ? E mai grav decît dacă ar fi în mîna unui „specialist", pentru că acesta mai are șanse să fie detectat și prins. Sînt ei cunoscuți „undeva" acești „specialiști", n-aveți grijă. În mîna unui vagabond, însă, a unui vagabond care spera că va găsi în sacoșă cine știe ce obiecte de gospodărie, sau de îmbrăcăminte, sau altele care au în ochii lui o valoare, statuetele, învechite și mutilate cum sînt, vor fi disprețuite ; și de aici pînă la a le arunca într-o groapă sau într-o ladă de gunoi, sau a le împărți unor copii nu e decît un pas. Acest pas mă îngrozește.

— Într-adevăr, e foarte grav, recunoscu Lucia. E ca și cum un nebun sau un borfaș de rînd ar comite acea crimă de care vorbeai tu. Unul fără motiv, dintr-un simplu instinct criminal, altul cu speranța că va da poate o lovitură. Un asemenea făptaș e cel mai greu de descoperit... Cum, de la ce să începem ?... De unde să pornim ?

— Un element totuși avem, spuse Ursu. Decorul, locul unde s-a petrecut furtul.

— Da, Ursule ! E singurul element pe care-l avem la dispoziție. Altceva nu știm.

— Dar bîlciul e un adevărat furnicar, se înspăimîntă Maria. E mai populat decît un oraș. Mereu vin și mereu pleacă oameni. Numai cînd îmi amintesc privelișteа de acolo, înghesuiala, îmbulzeala, țipetele, agitația... mi se

încreţeşte pielea. Acolo nu ai unde să te opreşti, nu poţi să te opreşti, te duce mereu valul împotriva voinţei tale. Ca să stăm ceva mai mult timp la roata norocului — erau acolo Ilie şi scheletul — a trebuit să ne zbatem mai rău decît într-o mare plină de valuri...

— N-avem ce face, îi răspunse Victor. Alte elemente nu există. Să ne gîndim la locurile pe care le frecventa profesorul.

— L-am văzut întotdeauna la roata norocului, sări Dan.

— Eu l-am văzut şi la un bazar cu vechituri, interveni Tic. A stat o groază de timp acolo. Chiar a cumpărat ceva, un pahar de argint vechi şi mutilat...

— Vedeţi ? încercă Victor să-şi încurajeze prietenii. Iată două locuri spre care ne putem îndrepta de la bun început cercetările. Nu mai plecăm de la zero.

— E mai degrabă o încurajare, îl simţi Lucia. Lovitura putea s-o dea oricine, în orice metru pătrat al iarmarocului.

— Oare nu ne pierdem timpul ? întrebă Ioana cu un accent de sfială în voce. Eu cred că în situaţia noastră, cîteva minute în plus sau în minus pot fi salutare, sau fatale.

— Cam aşa e, îi dădu dreptate Ionel. Nu ştiu ce mai aşteptăm. Ar trebui să plecăm imediat la bîlci. Tanagralele nu s-au furat de prea multă vreme. De cîteva ore doar...

Victor era în cumpănă. Simţea nevoia să-şi limpezească mai întîi cîteva gînduri care-l preocupau. I se părea că s-ar duce, fără să fie bine pregătit şi înarmat, într-o bătălie în care nici măcar nu cunoaşte posibilităţile duşmanului. Numai locul bătăliei îl cunoştea. Nimic altceva. Putea să-şi asume un asemenea risc ?

Privirile celorlalţi erau însă atît de însetate de nevoia acţiunii încît Victor se decise. Îi era teamă că orice întîrziere ar putea să potolească acea sete de acţiune, ar putea s-o înlocuiască pe nesimţite cu nelinişte, cu teamă, cu confuzie sau — şi asta ar fi fost cel mai grav — cu pesimism.

— Aveţi dreptate, spuse el. Nu trebuie să pierdem nici un minut. Avem timp să meditäm, să ne clarificăm şi în marş. Pornim imediat. Ne vom împărţi sarcinile pe drum...

Tinerii se pregăteau de plecare. Lucia se apropie de Victor şi-l întrebă în şoaptă :

— De ce ești nesigur ? Crezi că furtul s-a petrecut în altă parte ? Eu sînt sigură că la bîlci s-au furat tanagralele.

— În privința asta nu mai am nici o îndoială. Mă asaltează un gînd nedefinit, Lucia. Și nu pot să-l prind, să-l păstrez. Știi cum mi se întîmplă ? Ca în jocurile noastre, cînd mergeam la Ionel pentru a face experiențe în laborator... Ți-amintești cum ne chinuiam să culegem mercurul cînd curgea cîte o boabă pe masă ?... Mii și mii de oameni, și printre ei un profesor bătrîn, cu o sacoșă în mînă... Și dintre acele mii, unul singur...

— Și dintre acele mii... nouăzeci, poate nouăzeci și nouă la sută sînt oameni cinstiți, pe care nu-i interesează sacoșa banală a profesorului...

— Știu, Lucia... Dar cum îi putem delimita ? Asta mă înspăimîntă pe mine. Știm unde se dă bătălia. Dar în ce direcție să atacăm ? Pentru că noi sîntem cei care atacă... Și cu ce arme să atacăm ? Iată-ne ajunși în situația de a căuta acul în carul cu fîn. Avem noi în mînă arma cea mai potrivită ?... Eu, ca să fiu sincer, mi se pare că pornesc undeva, la o mare înfruntare, orb și cu mîinile goale... Ar trebui să recapitulez de zeci de ori faptele, de la începutul începutului...

— De la începutul începutului ? ! se miră Lucia. Te pomenești că ai iarăși nevoie de lista primilor suspecți...

Dan, care asculta de cîteva minute convorbirea dintre cei doi, nu pierdu prilejul să se amestece și el în vorbă :

— Iar mă simt în rol, dragii mei. Pentru că simt din nou cum înfloresc posibilitățile... Și un teoretician de forță, cum sînt eu, nu poate să rămînă impasibil... Mă gîndesc, de pildă, la schelet... Tu, Victor, l-ai tratat la un mod sentimental, că eram gata-gata să plîng... Să zicem că șocul l-a trezit. Ei, și ! Trebuia să se transforme neapărat într-un înger ? Viața cumplită pe care a dus-o i-a lăsat, poate, urme. De ce să nu-și jefuiască prietenul ?... Să zicem că în tinerețe l-a ajutat pe profesor... Dar de unde știm că, într-un anumit moment al vieții, de pildă atunci cînd l-au asaltat creditorii, nu a apelat și el la profesor și acesta l-a refuzat. Dar să zicem că nici asta nu s-a întîmplat. De ce să nu credem că, în momentul cînd s-a trezit, i s-a trezit și pofta pentru tanagrale ? Nu spunea cineva că ne întoarcem mereu la vechile, la primele iubiri ? Ba a simțit și mai mare pasiune decît în tinerețe și în loc de două statuete, s-a gîndit că n-ar fi rău să

aibă cinci... Sau artista, de pildă... Sau chiar Tic... N-a vizitat el, înainte de a veni la gară, locuința în care stă profesorul ?... Știu că spun aiureli, cînd dau nume concrete, cu excepția teoriei despre schelet, în care cred cu toată sinceritatea. Dar mă gîndesc la artistă, la Ticușor, la Ioana, la moșnegel, la Hultan, la cozoroc — ăsta chiar l-a și urmărit pe Tic — pentru a oferi ideea unor posibilități. Mi se pare că iar pornim de la început și iar se deschid în fața noastră toate posibilitățile... Oare putem noi separa prima dispariție de cea de a doua ?

Victor rămase un moment pe gînduri :

— Dacă o putem separa, dacă o putem separa, repeta el cu voce slabă. Și deodată izbucni : Nu, Dan ! Asta în nici un caz ! Totul, totul intră în unul și același angrenaj. Nu se poate separa nimic. Ar fi o absurditate. Nu pricepi ? Cum de ți-a putut veni ideea asta ?

Din vorbăria lui Dan, conducătorul cireșarilor culesese un amănunt esențial. Nu mai pleca spre locul bătăliei nepregătit. Avea în mînă o armă foarte sigură și, deocamdată, singura posibilă. Oare o va mînui el unde, cum și cînd trebuie ?

Lucia și Dan văzură cum i se luminează fața. Și nu erau singurii care asistau la această schimbare. Toți ceilalți intraseră în chioșc, echipați pentru marea bătălie. Adică erau îmbrăcați în costume curate, călcate ; fetele chiar cu amănunte cochete în îmbrăcăminte. Acesta era tot echipamentul lor. Dar mai aveau inimile, gata oricînd să-și întețească bătăile în fața a ceea ce e nobil și frumos în lume, și mai aveau mințile care, de fapt, nu făceau altceva decît să dirijeze bătăile inimilor.

2

Astfel cireșarii plecară din nou la bîlci.

Și ajunseră acolo o dată cu lăsarea nopții, chiar în clipa cînd sute de felinare palide transformară bîlciul într-un decor fantomatic. Se țineau iarăși unul de altul de mînă, ca să nu se piardă în marea de oameni. Tic deschidea drumul, Ursu îl închidea. Șirul acela șerpuia printre oa-

meni, cu alunecări subtile de reptilă. În momentul cînd cineva din șir dădea un semnal, în prima insulă de liniște care apărea în cale se constituia un cerc viu, însuflețit, de comentarii. Cireșarii își ascunseră preocuparea și neliniștea printr-o veselie de paradă. Își cumpăraseră fesuri și măști, mingi și pocnitori. Primele două obiecte puteau să le fie oricînd necesare ; celelalte făceau parte din recuzita pestriță și veselă la care obliga dintotdeauna bîlciul.

Prima jumătate de oră cireșarii și-o petrecură colindînd iarmarocul (e vorba de regiunea din partea dreaptă a Căprioarei) de la un capăt la altul, străbătîndu-i toate ulițele convenționale, învîrtindu-se prin toate piețele convenționale. Și descoperiră astfel că locul acela — atît de grotesc și imens în închipuire — care constituia parcul de distracții, era un pătrat cu latura de cel mult o sută cincizeci de metri. Numai diversitatea priveliștii și aglomerarea umană îi măreau dimensiunile.

— Facem o simplă recunoaștere, le spusese Victor.

Și toți acceptaseră. Dar în recunoașterea aceea de numai o oră, cîte nu văzuseră cireșarii ! O văzuseră pe artistă, însoțită de un spate cam adus, cu un cap chel în creștet — spatele se remarcase numai pentru că era îmbrăcat într-o haină albă, sclipitoare — intrînd într-o panoramă cu Cleopatre, Napoleoni și Wilhelmi de ceară, cu balauri, caracatițe și țestoase vii, pentru că aveau capete de om, înzestrate cu darul vorbirii ; îl văzuseră pe schelet zgîindu-se la niște bibelouri sinucigașe — figurine de toate soiurile — spînzurate de grinda vopsită în roșu-sîngeriu a unui bazar ; Tic și Dan îl zăriseră chiar pe omul cu cicatrice în mijlocul unui grup vesel, care urca spre zidul morții, pe o scară șubredă de lemn (mai bine i se potrivea ei denumirea) ; pe estrada circului, unde începuseră reclame timpurii, un individ slab și înalt ca o prăjină, cu fața vopsită în alb, care jongla cu niște făclii aprinse, nu se dovedi altcineva decît lunganul ; și Tic se gîndi — amintindu-și o scenă mai veche — cît de ușor ar fi putut să-i șterpelească una din făclii cu ajutorul lassoului care nu-i părăsea buzunarul ; cîțiva metri mai departe se întîlniră nas în nas cu atletul ; ciocnirea fu atît de bruscă și de violentă, încît atletul se sperie ; (oare îi fusese teamă — gîndi Tic — în momentul cînd se văzu în mijlocul cercului, că va înfrunta o răzbunare a lunganului ?) ; ciufuliciul îl salută însă vesel și atletul îi răspunse clipin-

du-i din ochi și prinzîndu-l de umăr, așa cum avea obiceiul ; îl văzură și pe moș Costache, la o tarabă colorată, cumpărînd baloane și fesuri ; și, spre surprinderea lor, dădură cu ochii de profesoara de pian, lîngă o flașnetă, culegînd un bilețel din pliscul unui papagal : éra și ea într-un grup alcătuit din tineri și bătrîni, legați de aceeași trăsătură comună tuturor : veselia ; și pe Mircea îl descoperiră, călare pe o bicicletă, și pedala, pedala în neștire, parcă se lua la întrecere cu cineva ; și se rotea de fapt în jurul unui ax care hotăra singur viteza celor zece biciclete prinse de el prin niște vergele de oțel... („Ceea ce înseamnă — îi șopti ciufuliciul lui Dan — că nu i s-a reparat încă bicicleta... Să sperăm că n-o să ne vadă...")

— Într-adevăr trebuie să găsim acul în carul cu fîn, spuse Ursu, după ce se opriră toți în cerc, într-un colț mai liniștit al iarmarocului.

— Vă mai amintiți păpușa aceea hidoasă, care era în sacoșa profesorului, printre pietre și cărămizi ? întrebă Maria. Am văzut o tarabă cu zeci de surori gemene. Ce-ar fi să mergem acolo ?

— Eu am văzut una aruncată într-un coș de gunoi, spuse Tic. Și acolo nu vreau să merg.

— Iar începi ?

— Pe cuvîntul meu, Maria ! Zău că am văzut o păpușă asemănătoare într-un coș de gunoi... Brrr ! M-am gîndit că și tanagralele noastre pot avea aceeași soartă... În mintea unor copii, cum erau ăia de ieri cu iepurașul, o păpușă ca aceea din sacoșă e o regină pe lîngă tanagrale. La asta m-am gîndit, cînd am văzut păpușa de ghips în coșul de gunoi.

— Ar trebui să ne gîndim la asta, zise Ionel. Mie mi se pare tot mai plauzibilă ideea că tanagralele au fost furate de niște copii. Ei se pot strecura mai ușor în îmbulzeală, nimeni nu le dă atenție, au mîini mai mici, deci pot să cotrobăie mai lesne într-o sacoșă... Au văzut, cine știe cum ? capul unei statuete ieșind din sacoșă... și s-au pus pe lucru...

— Sau au fost folosiți de unii mai mari ca niște unelte, adăugă Ioana. În cazul cînd nu se știa ce este în sacoșă. Și cînd puștii le-au arătat tanagralele vechi și mutilate, ăia le-au aruncat sau au zis : jucați-vă voi cu ele...

Victor nu era deloc mulțumit de ceea ce auzea :

— Iar plecați de la o întrebare neesențială, cel puțin acum, în acest moment. De ce vă gîndiți la felul cum au fost furate ?

— Pentru că e foarte important, Victor, spuse Lucia. Explicîndu-ne cum s-a înfăptuit furtul, putem, în mare, să vedem, să ne imaginăm cam cine anume ar putea fi autorul. Am spus : în mare. Eu, de pildă, după felul cum s-au furat, îi exclud dintr-o dată pe copii de pe lista suspecților... Nu zic că pe niște copii nu i-ar fi putut atrage vederea unei statuete în sacoșa profesorului. Ar fi luat-o, sau le-ar fi luat, profitînd de înghesuială, și gata ! Cu o sută de kilometri pe oră, undeva, la loc sigur, ca să nu-i vadă nimeni ! Mintea mea nu poate să conceapă că, după ce niște copii au luat statuetele din sacoșă, în loc să fugă, s-au apucat să umple sacoșa cu pietre și cu păpușa aceea infamă.

— Ba eu așa aș fi făcut ! strigă Tic. Dac-aș fi fost copil, bineînțeles, și dac-aș fi vrut să-mi bat joc de cineva.

— Și mie îmi vine să cred, spuse Ursu, că furtul nu e opera unor copii. Ticușor a spus singur de ce-ar fi pus altceva în sacoșă. Ca să-și bată joc de cineva. De unde-l cunoșteau copiii pe profesor și ce le-a făcut el, ca să-l batjocorească ?

Tic negă imediat teoria lui Ursu :

— S-a plimbat atîta timp profesorul prin bîlci ! Poate că l-o fi repezit pe unul... Și atunci s-au înțeles între ei... Dacă ați ști ce mi-au făcut mie ieri, cînd am sărit să le iau apărarea !... Rîdeau de mine, pentru că lunganul era șmecher... Niște prichindei amărîți, care-și scotoceau buzunarele și scoteau ca niște scamatori cîte zece sau cincisprezece bani pentru roata norocului.

— Și tu crezi, întrebă Lucia, că s-ar fi despărțit cu atîta ușurință de o păpușă ?

Tic era în dubiu. Își amintea cît de simplu era să-i cîștige lunganul, dîndu-le în locul vazei un iepuraș de ghips, mai hidos decît păpușa. Ridică din umeri :

— Nu știu, Lucia... Adică nu prea cred că niște copii ar fi renunțat atît de ușor la o păpușă... dacă vrei să fiu sincer.

— Atunci ce reprezintă păpușa ? țipă Dan. Ce semnificație are ea în această întîmplare ? Ne dă ea un indiciu ? E gestul unui nebun ? Al unui farsor ? De ce în loc de cărămidă hoțul, sau hoții, au pus în sacoșa pe care o

goleau o păpușă ? Fir-ar să fie ! Parcă nu ni s-ar întîmpla nouă lucrurile acestea. Parcă le-am citi într-o carte... Oare păpușa asta are vreun rol ? Sau e un simplu act al hazardului ?

— Da ! Cred că are un rol, răspunse Victor. Nu a ajuns prin hazard în sacoșă. Tu te întrebai, Dan, dacă ne dă un indiciu. Ei, bine, eu cred că ne dă un indiciu foarte important... Trebuie să mă gîndesc mai mult la acest lucru... Dacă voi reuși să leg cele două idei...

Tinerii tăcură, parcă pentru a-i da posibilitate lui Victor să mediteze în liniște. Nu-și dădeau seama cît de caraghios e gestul lor. Totul zbîrnîia în jur. Larma crescuse. Reclamele erau mai zgomotoase, fanfarele și tobele (mai ales tobele !) rupeau urechile. Uneori, voci mai puternice, mai ascuțite ajungeau pînă la ei. Nu rețineau decît silabe vagi, poate cîte un cuvînt, larma generală îneca orice evadare personală.

— Victor ! rupse Dan tăcerea. Dacă păpușa e un simbol, prezența ei în sacoșă... Nu ! Mi se încîlcesc ideile... Mai bine să spun pe șleau. Numai un om inteligent putea să facă un asemenea gest... nu știu dacă mă înțelegi... Un om... un om cu simțul umorului...

— Unde vezi tu obligația, spuse Maria, ca un om inteligent să aibă și simțul umorului, sau invers ?

— N-o lua și tu așa ad literam, îi răspunse Dan. Nu știu precis ce-am vrut să spun... Dar nu-mi simțiți ideea ?... Păpușa s-a pus acolo pentru ceva... Eu cred că e o răzbunare sau o batjocură... Iar mă gîndesc la niște personaje pe care le-am mai cunoscut. De aceea spuneam că trebuie să fie inteligent...

— Ei, na ! îi reteză Ionel. Poate că a pus-o acolo acel necunoscut la care ne gîndim, pentru că e obișnuit cu asemenea obiecte. Din instinct, fără să-și dea seama... Dacă tot umblă mereu cu statui, cu obiecte de artă, cu tablouri, nu-i trebuie neapărat inteligență pentru a scăpa o păpușă într-o sacoșă...

— După cum văd, înțelese Victor, ați început să aveți preferințe și presupuneri deosebite. Cum spunea Dan în chioșc... Presupuneri... Ipoteze... Și timpul trece... Hai să ne împărțim sarcinile... Fiecare va avea ceva de făcut... Dar mai întîi ar fi bine să trecem toți pe la bazar și pe la roata norocului, locurile preferate ale profesorului.

5

La bazar nu mai era vînzătorul pe care-l văzuseră cînd trecuseră prima dată pe acolo, în recunoaștere, un bătrînel cam bondoc, cu ochi șireți de vulpe și cu nasul ca pliscul unei păsări de pradă. În spatele dughenei, plină și ea de mărunțișuri, se afla lunganul. Pentru a nu fi recunoscut, ciufuliciul își puse repede masca pe față și fesul pe cap. La fel procedase și Dan.

Bazarul de vechituri conținea toate ciudățeniile de pe fața pămîntului. Ce nu era acolo ? Obiecte de fildeș sau imitații ; bibelouri de toate soiurile și de toate dimensiunile, murdare, scorojite, mutilate ; gablonzuri ; cercei, inele, medalioane, unele cu fotografii, broșe, mărgele, coliere, brățări, dar nici una întreagă ; sau fără lanț, sau cu prinzătoarea lipsă, sau fără boabe, sau tocite, sau zgîriate, sau rupte pe undeva ; lădițe, rame, tablouri, casete, sticle de colonie, pudriere, pahare (cu sau fără picior, cu picior întreg, sau numai jumătate), sticle goale, carafe, ilustrate, stilouri (cu sau fără peniță), evantaie, scaune de pian, policioare, tabachere, medicamente în fiole sau tablete, vechi, că ambalajul era îngălbenit și plin de socoteli, becuri, lanterne, pălării, cravate, umerașe, zgărzi pentru cîini, centuri, nasturi, o mașină Yost, o jumătate de binoclu (prezentat drept lunetă), trepiede, aparate de fotografiat fără lentile, coarne de cerb, banderole de doliu, ochelari cu sau fără lentile, borcane, cutii de chibrituri și de cremă de ghete goale, vaze, ibrice, cuțite, bustul lui Traian, un voal de mireasă și o cunună, lumînări de botez, panglici, flori artificiale, albume cu fotografii, portrete de țigănci, cărți fără coperți, serviete, un capac de abanos, acuarele, o bufniță împăiată, ziare vechi, pantofi, ghete, sandale, cizme, pinteni de roșiori, pompoane, cești, ace, rotițe, ceasuri, pipe, șuruburi, rulmenți, pedale și o cască de pompier.

Părea un haos acolo, dar proprietarul cunoștea locul fiecărui lucrușor, de aceea își schimba atît de des vînzătorii, fără să-i fie teamă că va fi înșelat. Cireșarii căscară multă vreme ochii ; credeau că vor găsi printre miile de obiecte unul care i-ar interesa, dar în afară de o pereche de bocanci de fotbal, cu multe crampoane lipsă, care reținu mai multă vreme atenția lui Tic, nimic altceva nu-i

tentă. Lumea se înghesuia la bazar și aproape toate cererile clienților erau satisfăcute. Cît timp stătură ei acolo, înregistrară o seamă de vînzări printre care : un ochi de plită, un batic, mai multe coliere, un sertar de dulap (gospodina controlase cu o ață plină de noduri dimensiunile mai multora, pînă îl găsi pe cel potrivit), niște căpute de cizme și o colivie. Fusese amînat pentru a doua zi un client care ceruse o șa. Iar altul adusese înapoi, pentru schimb, un radiator de calorifer.

Se aflau și cîteva păpuși într-un galantar, dar n-aveau nici forma, nu erau făcute nici din materialul care-i interesa pe eroii noștri. Să stea mai mult în fața bazarului ar fi însemnat pentru ei o inutilă pierdere de timp. Porniră în șir spre roata norocului. Dar mai întîi, la propunerea Ioanei, făcură o escală în preajma unei tarabe la care se vindeau figurine de ghips. Erau acolo sute de păpuși asemănătoare celei pe care o văzuseră în sacoșa profesorului. Și printre ele iepurași, elefanți, cocoși, lulele și păsăruici. Negustorul nu prea era asaltat cu cereri. Trăgea cu sete dintr-o lulea, din care nu mai ieșea fum de multă vreme, iar în pauze striga cu voce răgușită, înecată :

— Raiul copiilor ! Exersarea ochiului ! Amintiri de la bîlci ! Luați ! Luați ! Uite-o că nu se sparge !

După ultima frază arunca, mai mult de ciudă, o păpușă uriașă pe o scîndură groasă. Nu se spărgea. Numai că arunca una și aceeași păpușă. Celelalte obiecte s-ar fi făcut țăndări.

În sfîrșit, cireșarii se opriră la roata norocului. Era îmbulzeală ca întotdeauna. La postul său, Hultanul striga și-și făcea vînt cu pălăria de paie :

— Care mai trage ? Care mai ia ? Nici un număr nu pierde ! Toată lumea cîștigă ! Încercați-vă norocul ! Oale, lighene, vaze, tingiri ! Statuia lui Fradaburidi !

Oamenii trăgeau. Mai ales copiii (după ce se scînceau un sfert de oră la poalele mamelor sau bunicilor), și apoi și aceștia, întărîtați de ghinionul odraslelor. Și mereu, mereu ieșeau aceleași obiecte : lulele, iepurași, figurine fără formă. Din cînd în cînd, după ochi, Hultanul dăruia nenorocosului cîștigător cîte o bomboană. Și cum asta se întîmpla numai cînd trăgeau copiii, răsunau iarăși scîncete neîntrerupte și bolboroseli, mamele sau bunicile își scoteau iarăși gențile, și iar odraslele își încercau zadarnic norocul.

Tic zări lîngă trunchiul lanțurilor silueta înaltă a atletului. Alergă spre el și, fiindcă îl găsi singur, ii spuse vesel și prietenește :

— Nu vă mai răstiți la mine, că nu mai joc. M-am lecuit. Acum știu că nu se poate cîștiga acolo. De o jumătate de oră numai lulele negăurite și iepurași. Și din cînd în cînd, cîte o bomboană.

— Asta îmi place, îi răspunse atletul. Și dacă m-ai fi ascultat mai demult, făceai economii. Ia spune-mi ! Ai fost pînă acuma la circ ?

— Nu ! răspunse ciufuliciul. Am fost foarte ocupat.

— Și în astă-seară ? De ce nu veniți la circ în seara asta ?

— Vă găsim acolo și pe dumneavoastră ?

Atletul zîmbi și clătină din cap în semn de da.

Tic alergă imediat spre grupul de la roata norocului. Într-o secundă fu lîngă prietenii lui.

— Nu vreți să mergem la circ ? Am primit o invitație... Atletul mi-a spus că va fi acolo...

Dar nu auzi răspunsul lui Victor, pentru că vocea Hultanului îl asurzi :

— Încercați-vă norocul ! Vine, vine norocul ! Care mai trage, care mai ia ! Încercați-vă norocul ! Vine, vine norocul ! Oale, crătiți, vaze, tigăi. Statuia lui Fradaburidi ! Care mai trage !

Îndemnul îi atrase pe mulți. Nu se mai vedea nimic în îmbulzeală. Doar Ursu, cu statura lui uriașă, putea să vadă ce se petrece acolo, peste capetele celorlalți. Și iar răsună vocea Hultanului :

— A luat-o ! Uite cum a luat-o !...

— Cine, Ursule ? Ce-a luat ? se rugă Tic.

— Un individ, un cetățean. De unde să-l cunosc ? O cratiță cît toate zilele...

Tic se liniști. Îi spuse din nou lui Victor despre invitația atletului. De astă dată cu mai puțin curaj. Spre surprinderea lui, Victor acceptă imediat :

— Chiar ar fi bine să vă duceți și la circ. Mi se pare că e singurul loc din bîlci la care nu ați fost... Mă și mir, Ticușor !

— Păi... dac-am văzut programul pe estrada de afară ! Chestii din ălea pot să fac și eu...

— Ei, lasă, că n-au arătat ei chiar totul. Au mai oprit ceva și pentru arenă. E și program de lupte, la sfîrșit, parcă așa am citit pe un afiș...

— Nu e program de lupte, răspunse ciufuliciul. M-am interesat eu. Dac-ar fi fost lupte, ehei ! eram în fiecare seară acolo. Oricît s-ar aranja între ei, tot vezi ceva... E numai o provocare... Unul de la circ, nu știu cum îl cheamă, provoacă pe oricine din sală la luptă... contra unui premiu, nu știu cît de mare... Și dacă se găsește cineva... iese crunt bătut... Așa se face reclama : două sute celui care învinge ! Nu i se cere nimic celui crunt bătut !... Știi... asta ca să încurajeze pe eventualii candidați...

Victor rîse cu poftă. Apoi deveni brusc serios :

— Da, Ticușor. A sosit timpul să vă duceți și la circ. Tu și cu Ursu... Noi, cei care rămînem, avem ce face prin bîlci, pînă se termină programul la circ.

Tic încă stătea la îndoială. Era convins că Victor vrea să-i facă o bucurie. Și îi era teamă totodată că ar putea să piardă cîteva acțiuni senzaționale, pe care le-ar întreprinde Victor cu ceilalți. Îi veniră însă în ajutor trompetele și tobele. Parcă bubuia văzduhul, și goarnele parcă sfîșiau îmbrăcămintea cu sunetele lor. Tic știa ce se întîmplă. Se dădea ultimul semnal, pe estrada circului, înainte de începerea spectacolului. Porni împreună cu Ursu în direcția de unde venea zgomotul. De pe estradă, printr-o pîlnie uriașă, un om căruia nu i se vedea fața striga fără încetare :

— Muzica dă ultimul semnal ! Reprezentația începe !

Era mare înghesuială în fața circului. Dar bilete se ofereau din toate părțile.

4

Tic insultase pe nedrept programul circului. Intrarea artiștilor pe arenă era foarte vioaie. Aproape cinci minute de salturi mortale, repetate din diferite unghiuri și diferite poziții, înainte, înapoi, la dreapta, la stînga. Trupa de saltimbanci cuprindea vreo opt inși și printre

aceştia cîţiva mai mici de statură decît ciufuliciul. Săreau prichindeii ca nişte păpuşi de cauciuc. Unul din ei, cam de statura lui Tic, făcu, împins de mîinile împreunate ale şefului trupei, un dublu salt mortal, suplu, graţios, sigur, care stîrni admiraţia cireşarului.

— Ai văzut, Ursule ? Eu n-aş putea să fac aşa ceva. Şi nici tu nu-l faci decît la bară...

— Dacă te-aş antrena cîteva săptămîni la marginea unei ape, să vezi cum l-ai face şi tu, îi răspunse Ursu.

— În fond, care e secretul ? întrebă Tic, în timp ce privea repetarea acelui salt care-l entuziasmase.

— Secretul, Ticuşor, e să simţi cînd l-ai terminat pe al doilea, ca să-ţi împingi picioarele în jos, pentru a-i da direcţie. Altminteri, cazi în cap. Dar nici cu picioarele întinse nu trebuie să rămîi. Să simţi clipa cînd vei atinge pămîntul, pentru a face flexiunea... Altfel îţi zgudui abdomenul şi trebuie să te ridice altcineva de jos.

Victoriosul saltimbanc se îndrepta spre partea unde se aflau cei doi cireşari, pentru a executa saltul a treia oară. Încă înainte ca piciorul lui să fie împins în sus de mîinile împreunate ale şefului trupei, Tic îl recunoscu. Îi făcu semn cu cotul lui Ursu şi şopti uluit :

— Cozorocul, Ursule ! Formidabil ! Gata ! Trebuie să mă antrenezi ! Începînd chiar de mîine. Nu se poate una ca asta !

Extraordinarul saltimbanc nu era altul decît băiatul care cîştiga cu atîta uşurinţă la roata norocului !

Aplauze prelungi, entuziaste, răsplătiră iscusinţa micului acrobat. Şi el răspunse publicului atît de darnic, făcînd o suită uluitoare de salturi mortale, de unul singur, ceea ce la vîrsta lui era desigur o performanţă deosebită, pe care o recunoscu în sinea lui şi cireşarul morocănos. O răsplăti însă cu mai puţin entuziasm decît spectatorii din jur ; braţele, palmele lui nu voiau să se mişte şi să se lovească (sărmanele !) cu aceeaşi ardoare.

Al doilea număr, compus de doi acrobaţi la sol, un bărbat şi o femeie, îl lăsă rece pe Tic. În afară de sincronizarea perfectă a cîtorva mişcări şi de supleţea şi forţa bărbatului nu remarcă nimic altceva. Şi cu toate acestea, aplauzele erau aproape la fel de puternice ca la terminarea primului număr. Înfuriat, ciufuliciul scrîşni din dinţi şi îşi făcu amare remuşcări că nu-şi lovise mai tare

palmele. Parcă aportul lui ar fi mărit intensitatea aplauzelor ! Parcă stînd acum nemişcat, cu mîinile demonstrativ împreunate şi întinse departe, ca să-şi facă atitudinea cunoscută tuturor nepricepuţilor, atenua cu ceva vacarmul din sală !

Ursu îl prinse de umeri şi-i ţipă la ureche :

— Nu te enerva, Ticuşor ! Aşa e la circ. Nu se aplaudă numai iscusinţa. Uită-te la ea ! Nu vezi ce frumoasă e ?

Mai multă înrîurire avu asupra lui Tic gestul decît vorbele lui Ursu. Îşi aminti că, nu cu mult timp în urmă, mai făcuse cineva gestul acela cu el, acolo, lîngă lanţuri, lîngă roata norocului. De aceea era acum la circ. Profită de faptul că urma un număr de contorsionism (Tic nu numai că nu suporta, dar se simţea dezgustat, umilit, jignit, cînd vedea asemenea numere) şi începu să caute, atent şi metodic, prin sală. Căutarea nu-l îngrijora. Era imposibil să nu remarce statura înaltă a atletului printre oameni. Chiar şezînd, ar fi ieşit în evidenţă. Cu toate străduinţile lui — şi numărul de contorsionism se prelungea la infinit — Tic nu zări nici urmă de atlet. Cu siguranţă că se afla sus, în ultimele rînduri, acolo unde era întuneric şi unde se deosebeau foarte greu chipurile şi siluetele spectatorilor.

— Nu-l găsesc, îi spuse el lui Ursu. Ori e sus, ori a întîrziat pe undeva...

— De ce crezi tu că e sus ? Chiar în ultimele rînduri ? Îl vezi tu om pentru cucurigu ?

Tic îi clipi lui Ursu din ochi :

— Sigur că da ! Cine ştie ce treburi are pe-acolo...

— Lasă-l în pace şi mai bine uită-te la căţeluşii ăştia. Dacă te-a invitat şi ţi-a spus că vine şi el... înseamnă că o să te caute el...

— Şi ce-are a face asta cu căţeluşii ?... Să mă uit eu la prăpădiţii ăştia ? Păi, Ţîngulică al meu, Ţombi, cum îi spun de cîteva săptămîni, ar scoate aplauze de la dînşii, cît sînt ei de cîini. Le dă handicap. Tu ştii ce salturi mortale l-am învăţat ? Chestiile astea sînt umplutură, Ursule, zău că da ! Uită-te şi tu la dresori. Nu par mai jigăriţi decît cîinii ?

Dar constatarea aceasta, spusă la început cu un ton de dispreţ, îl transformă imediat pe ciufulici. Se uită cu mai multă atenţie la cei cinci căţeluşi, le descoperi o seamă de calităţi — şi erau atît de prostuţi, săracii ! — încît

chiar aplaudă de cîteva ori, lovind din greşeală pălăria unui grăsan care stătea impasibil în faţa lui ; pălăria fu salvată în ultimă instanţă, altfel s-ar fi prăbuşit printre bănci, jos, sub rotonda de scînduri a circului ; salvatorul dezastrului fu chiar Tic, aşa că se alese nu cu înjurături ci cu mulţumiri.

Tic aplaudă ca un nebun cînd se termină numărul cu căţeluşi. Se sculase în picioare şi aplauda şi striga ; oamenii începeau să se uite la el.

— Nu-i nimic, îi spuse lui Ursu, cînd se aşeză pe bancă. Poate că i-am dat prilej atletului să mă descopere... Ah, Ursule ! Mi s-a făcut o milă... Sărmanii ! La urma urmei, îşi cîştigă şi ei pîinea... şi cred că mai mult de jumătate, poate chiar trei sferturi din ea, o dau căţeluşilor...

Ce putea să răspundă Ursu ? Îl strînse înduioşat la piept.

În arenă apărură doi clovni. Matusalemicul Ciacanica şi un altul, Bimbirică, o mogîldeaţă, o bucată de om, slab ca o scrumbie, cu vreo şapte-opt instrumente muzicale prin buzunare.

— Ursule, mor ! Ala prăpădit o să cînte, Ciacanica o să-i ia instrumentele, unul cîte unul, ăla mic o să scoată mereu altele din buzunar : muzicuţe, fluieraşe, sîrme, linguriţe ; cînd se va aşeza pe scaun, Ciacanica o să i-l tragă şi el va cădea cu picioarele în sus, pe urmă o să apară un căţel cu funduliţă, vor lătra amîndoi la căţel ; o să vină alt căţel cu funduliţă de altă culoare şi ăla mic îi va cînta din armonică, pe urmă Ciacanica va trage cu pistolul şi toţi din sală vor rîde pînă le vor crăpa burţile...

— Taci odată, domnule ! i se adresă grăsanul cu voce răstită. Din cauza dumitale nu mai înţeleg nimic.

Tic bufni într-un hohot de rîs, care ar fi cutremurat sala dacă nu s-ar fi potrivit să rîdă şi spectatorii tocmai atunci ; apăruse în arenă un căţel cu funduliţă şi cei doi clovni lătrau la el. Ciufuliciul începu să recite în gînd Rapsodiile de toamnă. Le recită şi a doua oară, uitîndu-se spre cupola circului şi abia cînd ajunse la jumătate auzi pocnetul pistolului.

— De ce a durat atît de mult ? întrebă pe Ursu.

— I-a tras scaunul de sub el de patru ori și a mai apărut un cățeluș, al treilea, cu funduliță galbenă la gît, răspunse Ursu.

Numărul de jonglerie care urmă i se păru mai acceptabil cireșarului dezamăgit. Unul din cei patru jongleri era un as în materie. Jongla cu șase obiecte diferite ca formă și greutate și învîrtea și două cercuri în jurul picioarelor.

— Dac-ar face asta pe sîrmă, spuse Tic, în echilibru, ar lăsa lumea țuț.

Ceilalți jongleri își cîștigară repede disprețul cireșarului. Mai ales lunganul care mai mult îi încurca, decît îi ajuta pe ceilalți.

După o pauză comică începură să bubuie tobele, așa cum se întîmplă înainte de anunțarea unui număr senzațional. Directorul circului în persoană apăru în arenă și rosti cu o voce voit stîlcită, pentru a da impresia că e importată din străinătate :

— Și acum urmează celebro campione de echilibristica, maestro Torenzo !

Numărul era într-adevăr senzațional sau, cel puțin, aceasta era impresia lui Tic. Maestrul adusese mai întîi o masă, bineînțeles făcînd echilibru cu ea. Apoi patru sticle, fiecare în echilibru pe cîte un deget. Așeză sticlele pe masă formînd un dreptunghi, apoi pe vîrfurile sticlelor așeză picioarele altei mese, apoi aduse alte patru sticle și potrivi deasupra lor altă masă mai mică, apoi cu două scaune într-o mînă și cu altul în echilibru pe bărbie se cățără pe o scară de funie. Cînd ajunse în dreptul ultimei mese, muzica și mai ales tobele dădură un prelung semnal de atenție și de alarmă. Apoi se lăsă tăcere deplină în sală. Maestrul Torenzo așeză primul scaun cu picioarele în sus, pe al doilea îl potrivi pe picioarele primului, iar pe al treilea deasupra. Ultimul scaun avea spetează. Spectatorii nu mai respirau. Pentru că maestrul se așezase pe scaun, pe ultimul scaun, începu să se balanseze încet cu el, apoi rămase oblic, într-o poziție perfectă de echilibru, nemișcat. După trei secunde ucigătoare bubui brusc și năprasnic toba mare, iar maestrul Torenzo se înclină și căzu pe spate, stîrnind un cor de țipete, mai ales printre femei. În cădere prinse scaunul de picioare

și ateriză servindu-se de acest sprijin. Căderea era punctul culminant al numărului.

Aplauzele cutremurau circul. Și cel mai aprig, cel mai entuziast, cel mai gălăgios spectator era ciufuliciul. Îl întrecea de astă dată pînă și pe grăsanul din fața lui. Fiindcă acesta trebuia din cînd în cînd să facă pauze, pentru a-și șterge cu o batistă, mare cît un prosop, fața udă de sudoare. Cum să nu se bucure, cum să nu urle, cum să nu înnebunească Ticușor ? Maestrul Torenzo nu era altul decît prietenul lui, atletul.

După emoția aceea cumplită nu putea să urmeze decît pauza.

Ciufuliciul încă nu-și revenise. Comenta, ca un apucat, nemaipomenitul număr, cu prietenul lui cel mai bun, grăsanul. Se împrieteniseră în timpul căderii maestrului, cînd se pomeniseră unul în brațele celuilalt.

— Da, domnule ! Nemaipomenit ! Numai pe sticle și pe scaune ! Și cînd a căzut, domnule... cînd a căzut... Nemaipomenit...

— Și cînd a stat acolo, în vîrf, ripostă Ticușor. Pe picioarele picioarelor de la picioarele scaunelor...

— Da, domnule ! Nemaipomenit ! Vin și mîine să-l mai văd. Domnule ! Atîtea mese, și atîtea scaune, și atîtea sticle... Și toba, domnule... Cînd a bubuit și l-am văzut cum cade... Mi-a sărit inima.

— Eu îl cunosc foarte bine, i se destăinui Tic grăsanului. Ne întîlnim în fiecare zi. Dar nu-i spun Torenzo... Știți ? Are alt nume pentru prieteni... Terențiu...

— Ce spui, domnule ? ! Terențiu ! Nemaipomenit... Poate îmi faci și mie cunoștință cu el... După terminarea programului... Că acum trebuie să mă duc după nevastă-mea, la bufet... Altminteri nu mă mai lasă mîine la circ.

Abia după ce plecă grăsanul, Tic își aduse aminte de Ursu.

— Ce spui, Ursule, de atlet ? Nemaipomenit !

Ursu ridică din umeri :

— La urma urmei, nu știe altceva decît să cadă de sus, de la patru metri și jumătate.

„Aaaa ! gîndi Tic. De aceea Ursu fusese atît de nepăsător ! De aceea nu participase la entuziasmul sălii ! Va să zică Ursu era invidios pe Torenzo !“

Dar gîndurile acestea cireșarul nu i le spuse prietenului său. Bănuia el de ce e invidios Ursu. Era gelos pentru că... pentru că... Și pentru a-i dovedi că nici un dram din dragostea pe care i-o purta nu se pierduse prin apariția lui Torenzo, se cuibări la pieptul lui Ursu. Acesta, parcă mai liniștit, începu să-i mîngîie părul ciufulit și transpirat.

5

Ceilalți cireșari se împărțiseră în două grupuri. Ionel și Ioana făceau naveta între roata norocului și bazar, și din cînd în cînd dădeau cîte o raită prin bîlci. Ei trebuiau să semnaleze orice prezență a vreunui personaj cunoscut. Victor, Lucia, Dan și Maria nu se dezlipeau de roata norocului. Foarte rar, ultimii doi erau trimiși de Victor la ghereta unde se vindeau păpuși de ghips.

Timpul se scurgea pe nesimțite, fără ca nimic deosebit să se întîmple. Nu se remarcase prezența nimănui, iar la ghereta cu păpuși vînzătorul căsca a somn și trăgea în neștire din luleaua stinsă. Nici la roata norocului nu se întîmplase nimic. Hultanul își făcea datoria, invitînd vizitatorii să-și încerce norocul. Oamenii nu rezistau tentațiilor colorate și chemărilor Hultanului. Trăgeau, trăgeau mereu, dar în afară de lulele și iepurași nu obțineau nimic. Nici bomboane nu li se mai ofereau, pentru că ora copiilor trecuse. De cîte ori Hultanul se pregătea să deschidă gura, Victor le spunea dinainte ce vor auzi. Îi învățase repertoriul pe dinafară. Pentru că Hultanul avea totuși un repertoriu. Erau momente cînd folosea din aceleași cuvinte alte chemări. Uneori începea cu „oale", alteori cu „vaze", alteori strecura la mijlocul frazei „statuia lui Fradaburidi", alteori spunea după „care mai trage", „care mai ia", alteori repeta numai prima expresie. Neavînd ce face altceva, Victor îi învățase repertoriul și-i amuza pe ceilalți, luîndu-i-o înainte Hultanului.

Tocmai cînd făcea o astfel de glumă, se pomeni lîngă el cu Ionel și Ioana, alarmați, nervoși.

— Scheletul ! spuse Ionel. S-a oprit în fața bazarului Acolo unde l-am văzut cînd am făcut recunoașterea

Victor parcă se așteptase la această întîlnire. Nu părea nici intrigat, nici surprins.

— Mă întreb unde a fost pînă acum ? spuse el. Nu s-a plimbat prin bîlci. L-am fi văzut. Nici la circ n-a intrat... așa îmi închipui eu. N-ar fi plecat în plin program... Și cu toate acestea cred că a fost aici.

— De ce aici ? întrebă Ionel. Poate c-a fost dincolo... la restaurante și berării... Să-și exerseze voința, sau să mănînce ceva... Și a încremenit, așa cum l-am văzut eu și Tic, la o masă. Păcat că n-am fost acolo. Poate aș mai fi găsit o coală de hîrtie mîzgălită, care să ne ajute să dezlegăm a doua parte a misterului, că singuri, fără ajutorul lui, nu văd cum ne vom descurca...

— Cred că am făcut o greșeală, recunoscu Victor. Trebuia să ne gîndim și la partea cealaltă. Acolo se întîlnesc de obicei oamenii la o friptură sau la un pahar de vin... Și poate că nici acum nu e prea tîrziu... Ce spuneți ? Formăm trei grupuri ? Tu, Dan, ai mai fost dincolo, așa că nu-ți este străin locul...

— Cu însoțitoare, pretinse Dan. Cum o să mă așez singur la o masă... Dacă dau peste vreun personaj care ne interesează ?

— Ei ! Ce stai așa ? îl îndemnă Maria. Hai să mergem !

Grupurile erau formate. Ionel și Ioana porniră spre bazar, pentru a-l supraveghea pe schelet. Dan și Maria, spre restaurantele bîlciului, adică pe partea centrală a Căprioarei. Victor și Lucia rămaseră în continuare la roata norocului.

— Știi de cît timp nu s-a cîștigat nici un obiect mare? îl întrebă Lucia pe Victor. Dar tot ea răspunse : De aproape o oră și jumătate. Numai mărunțișuri insipide. Ce spui ?

— Ce i-a spus atletul lui Tic ? E o șmecherie toată tragerea și tot norocul pe care-l oferă Hultanul. Cinstit nu se poate cîștiga. Numai prin șmecherie. Eu cred că toate obiectele mari le cîștigă oameni de-ai lor...

— De ce să nimerească ei numărul cîștigător și ceilalți nu ? se miră Lucia.

— Asta mă întreb şi eu, Lucia, de jumătate de oră, după ce m-am convins că norocul nu are nici o valoare aici. Cum aranjează ei să cîştige oamenii lor ?

— Asta te interesează pe tine ? Eu mă întreb cum fac ei să nu cîştige ceilalţi care trag, sutele de oameni. Aproape o sută au tras pînă acum, fără să ia nimic serios. O sută de trageri ! Raportează la şansele posibile... Ei ! Cum aranjează ei ca să nu se oprească niciodată coarda de oţel la un număr mare ?

— La lucrul acesta m-am gîndit aproape o oră, Lucia. Adică prima oră de cînd stăm aici. Şi cred c-am dezlegat misterul. E de o simplitate copilărească. O să vi-l spun eu... misterul. Celălalt e încă mister, din păcate... Uită-te bine la roată, Lucia. Caută numerele cîştigătoare printre cuiele ei. Le cunoşti, nu ? Vaza aceea chinezească, negrul acela în costum colonial, discobolul... lui Tic, capul lui Apolo, cei doi îmbrăţişaţi... Îţi spun eu numerele pe care le au pe etichetă. Vaza are numărul 94, negrul, numărul 101, discobolul, numărul 89, capul lui Apolo, numărul 75, cuplul de pe soclu, numărul 112... Ei, bine, caută numerele acestea printre cuie... Du-te mai aproape şi uită-te... Uită-te numai la două numere, sînt aproape unul de altul...

Lucia urmă sfatul lui Victor şi se apropie de roată, pentru a observa, între cuie, numerele 89 şi 94, cele mai apropiate. În zadar se chinui să deosebească vreun detaliu. Nu izbuti. Se întoarse lîngă Victor mai nedumerită decît plecase :

— Nu ştiu... N-am remarcat nimic.

În momentul acela parcă se produse o oarecare animaţie în bîlci. Erau mai mulţi oameni, mai multă gălăgie.

— Cred că e pauză la circ şi la alte panorame, spuse Victor. Acum să fim atenţi. Să dezlegăm şi cealaltă parte a misterului. Nu se poate să nu ofere Hultanul o momeală, adu-ţi aminte de ceea ce îi spunea Ilie.

Într-adevăr, Hultanul îşi amplifică vocea :

— Încercaţi-vă norocul ! Care mai trage ?

— Acum va spune „care mai ia", îi şopti Victor Luciei.

— Care mai ia ? Oale, vaze, crătiţi, tigăi ! Care mai trage ?

— Acum va repeta, şopti din nou Victor.

— Care mai trage ? continuă Hultanul. Nimeni nu pierde !

Lumea se îmbulzea spre roata norocului. Mitraliera ţăcănea fără încetare. Dar nici un norocos nu se afla printre trăgători. Uitîndu-se la spectatorii care priveau mai de departe ceea ce se petrecea la roata norocului, Victor îl zări şi pe atletul lui Tic. În acelaşi timp îl zări şi atletul, şi îl salută zîmbind. Victor îi răspunse la fel, clătinînd din cap. Gestul lui îl mişcă pe cireşar. Ar fi vrut să se ducă la el şi să schimbe cîteva cuvinte. Dar oamenii veneau buluc. În curînd nu-l mai zări.

— Păcat, spuse Victor. El trebuie să ştie ce e la roata norocului. L-aş fi întrebat şi poate mi-ar fi divulgat secretul.

— Nu cred, îi răspunse Lucia. Mai degrabă e în situaţia ta. Caută să dezlege misterul. De aceea vine uneori pe aici... Numai că tu... Cred că tu eşti mai avansat decît el.

Complimentul Luciei nu-i displăcu lui Victor. Tocmai voia să-i răspundă ceva. Dar îl opri vocea stridentă, răsunătoare, a Hultanului :

— Încercaţi-vă norocul !

— Acum va spune : „Oale, crăţiţi, vaze"...

— Încercaţi-vă norocul... Vine, vine norocul !

— Am greşit, recunoscu el. De data asta am greşit...

— Încercaţi-vă norocul ! Vine, vine norocul ! Care mai trage ? Care mai ia ?

— Acum va spune : „Statuia lui Fradaburidi", şopti Victor.

— Statuia lui Fradaburidi ! continuă vocea Hultanului. Care mai trage ?

Mitraliera ţăcănea fără încetare. Victor o trase de mînă pe Lucia şi se apropiară amîndoi şi mai mult de roata norocului :

— E prea multă lume, şopti Victor la urechea Luciei. Nu se poate să nu ofere o momeală.

Tocmai trăgea o femeie în vîrstă, îmbrăcată ca o gospodină. Părea cam timidă. Coarda de oţel începu să ţăcăne, apoi se opri. Şi deodată vocea Hultanului răsună năprasnic :

— A luat-o ! Uite cum a luat-o !

Ţinea în mînă un lighean mare de rufe şi-l agita arătîndu-l tuturor. Înghesuiala deveni şi mai insuporta-

bilă. Oamenii se repezeau să cumpere trageri. Victor o apucă pe Lucia de braţ. O scoase din marea de candidaţi la noroc. Se opriră într-un loc liniştit. Nu era nimeni lîngă ei. Puteau să vorbească, în sfîrşit, ca oamenii.

— Cred că acum era momentul cel mai important, spuse Lucia. De ce n-am rămas acolo ?

— N-avem de ce, răspunse Victor. Nimeni n-o să mai cîştige nimic, Lucia. Hultanul le-a dat momeala. Oamenii îşi vor spune că au văzut cu ochii lor cum a cîştigat cineva un lighean. Şi vor trage, vor trage. Cel puţin treizeci-patruzeci de trageri... Cine să-şi închipuie că femeia aceea, cu alură de gospodină, e înţeleasă cu Hultanul ?

— Parcă spuneai că vrei să afli...

— Am aflat, Lucia. Am descoperit cum se cîştigă... Sîntem nişte netoţi... M-am gîndit la fel de fel de calcule, aşa cum a făcut şi Tic, după ce l-a văzut pe „cozoroc cîştigînd de cîteva ori. M-am gîndit la rezistenţa cuielor, la viteza care trebuie să i se imprime corzii, la timpul cît durează o turaţie... Prostii... Ştii cît de simplu şi sigur e sistemul ?... Îmi vine să-mi dau cu pumnii în cap... Şi mai ales mă gîndesc la ce-o să spună Tic... O să ceară să-i dea Ursu cu pumnii în cap...

— De ce mă ţii aşa ? Spune-mi !

— Ştii ce se întîmplă, Lucia ? Omul lor trage... Am văzut cînd a tras şi m-am uitat la numărul la care s-a oprit coarda. S-a oprit la numărul 49. O fracţiune de secundă mai tîrziu, adică după ce s-a făcut că se uită la număr, Hultanul a împins şipca şi a început să urle : „A luat-o !“ Şi a scos din piramidă un obiect care avea alt număr : 53... Înţelegi ?... N-am fost noi nişte neghiobi ?... Hultanul se uită cam în ce regiune s-a oprit coarda, o mişcă imediat, ca să nu vadă şi alţii şi pune mîna pe un obiect mare, al cărui număr se află în regiunea în care s-a oprit coarda... Şi pe urmă urlă ca un apucat... Dacă nu mi-ar fi trecut prin cap, exact în clipa cînd femeia a împins şipca, gîndul acesta, n-aş fi observat. Noroc că eram în partea în care s-a oprit oţelul. Adică pieziş, pentru că borţosul acoperea regiunea „norocoasă“ cu trupul, ca să nu vadă cei din spate. Am ochit numărul şi pe urmă m-am uitat la numărul de pe obiectul din mîna Hultanului. Relaţia s-a făcut, instantaneu, ca şi observaţia, de altfel... Doamne ! Ce simplu !

— Într-adevăr, recunoscu Lucia, e foarte simplu, mai ales după ce știi... M-am lămurit cum se cîștigă, dar nu m-am lămurit de ce nu se cîștigă...

— E tot atît de simplu, Lucia. Din cauza cuielor. Toate cuiele au aceeași înălțime, aceeași grosime, e aceeași distanță între ele, au aceeași formă... Trebuie să le privești cu un gînd preconceput ca să observi ceva deosebit în dispunerea lor. Altminteri nu sesizezi nimic, așa cum s-a întîmplat cu tine. De fapt, te-am pus la încercare... Eu am făcut mai întîi un calcul și apoi le-am privit. Știam din experiența lui Ticușor că nu se poate cîștiga la roata norocului. El l-a crezut pe cozoroc. Eu l-am crezut pe atlet. Și atunci m-am întrebat : de ce ? Ce alt răspuns se putea găsi ?. Numai din cauza cuielor. Și m-am uitat mai întîi la numerele cîștigătoare și pe urmă la cuie. E cam greu de observat. pentru că figurile de lîngă cuie lasă niște umbre... Cred că anume e potrivit Petromaxul, ca să lase umbre... Am căutat cuiele în relief, Lucia, și am văzut că unele sînt drepte, cele mai multe, altele sînt puțintel ieșite în afară, altele puțintel supte, trase înăuntru. Diferențele acestea sînt aproape insesizabile. Am căutat printre cuie numerele mari, pe care le văzusem pe etichetele obiectelor și am observat că orice număr mare e plasat între două cuie trase înăuntru, în așa fel ca abia să le atingă coarda de oțel. Două-trei numere mai departe se află un cui mare, un fel de obstacol în calea corzii. Nu e simplu ? Coarda nu se va opri acolo unde nu întîmpină rezistență, ci acolo unde întîmpină. Numerele mari vor fi întotdeauna sărite, iar cuiele ieșite în afară vor opri coarda, într-o regiune unde nu sînt decît obiecte fără preț. Asta e tot secretul. Și nu se observă neregularitatea din cauza uniformității cuielor și a distanței foarte exacte dintre ele. În momentul cînd nu le privești pe întindere, ci în relief, nu se poate să nu descoperi diferența...

— Ce șmecherie ! se cruci Lucia. Și cu toate acestea se poate întîmpla să iasă o dată un număr mare. chiar la o tragere nearanjată... Cine știe ce mișcare, ce viteză... ?

— Ai dreptate, Lucia. Dar șansele sînt foarte mici, minime. Poate la zece mii una...

— Nu mă gîndesc la calcule... Mă gîndesc la întîmplare. Scheletul. de pildă, a cîștigat într-o seară o cratiță, nu mai știu ce... Oare să i se fi aranjat cîștigul... ?

Victor rămase pe gînduri.

— Amănuntul acesta mi-a ieşit din cap, spuse el într-un tîrziu. Nu-ţi mai aminteşti : era multă lume ?

— Cum să nu-mi amintesc ! răspunse Lucia. Era o îmbulzeală cumplită. Mă mir cum de-am scăpat... Brrrr ! La ce te gîndeşti ? Crezi c-a fost o simplă întîmplare, sau, cum spune Ilie, s-a oferit ezitanţilor o „momeală“ ?

— Nu ştiu ce să răspund, Lucia. Mă gîndesc şi eu la întrebarea asta. Să fie el unul din cei zece mii ?... Ne-am luat cu roata norocului şi am uitat de lucrul cel mai important pentru care sîntem aici... Se întoarce grupa de dincolo...

Într-adevăr, Dan şi Maria veneau spre roata norocului. Şi din graba lor se putea deduce că nu vin chiar cu sacul gol.

— Prea mare lucru n-avem, spuse Dan. Am zărit un singur personaj, într-un restaurant... Un singur personaj cunoscut. Ceilalţi, care erau cu el, ne sînt necunoscuţi... Deocamdată... Că după mutre, par de prin părţile astea...

— Ilie ? întrebă Lucia.

— Ia uite ! se miră Dan. Ai devenit şi oracol ! Sigur că era Ilie. La o masă dublă, înconjurat de vreo cinci gealaţi, cam de dimensiunile lui. Era o linişte în restaurantul ăla, că am putut să ne aşezăm şi noi la o masă... fără să ne vadă el, asta e de la sine înţeles.

— Ceea ce înseamnă că nu i-aţi auzit vorbind, îl întrerupse Victor. Iar indivizii ăia vi se par nişte profesionişti...

— Cam aşa... spuse Maria. Ba chiar am impresia că i-am mai văzut pe unii din ei, prin nişte panorame. Se distrează acolo de minune. Dar mai mult vorbesc decît beau, deşi sînt vreo cîteva sticle, goale şi pline, pe masă... Voi ce-aţi făcut ?

— Am dezlegat şi noi nişte mistere, răspunse Lucia. Adică Victor le-a dezlegat. Eu n-am nici un merit... Numai că ele nu sînt prea legate de cazul nostru...

Victor nu se simţea prea bine de astă dată :

— Mai bine să ne întrebăm ce fac ceilalţi ? Cuplul Ionilor ! Pe unde i-o fi purtînd oare scheletul ?

. . . . . .

Cuplul Ionel-Ioana îl urmărea fără întrerupere pe Scarlat. Urmărirea nu le cerea nici un efort, în schimb

o răbdare de dresor de melci. Scheletul se plimba foarte puţin. Se oprea în faţa firmelor şi stătea, stătea nemişcat, fără măcar să dea impresia că le priveşte. Mai făcea doi-trei paşi şi iar se oprea în faţa unei panorame, sau a unei tarabe, şi iar pleca. Îi purtase în acest fel pe cei doi prin tot bîlciul, dîndu-le posibilitatea să-l cunoască — pe dinafară şi după reclame — pînă în cele mai neumblate unghere. Dar oriunde se oprea, scheletul nu arăta nici o reacţie, parc-ar fi vrut să fotografieze cu nişte obiective ascunse în ochii înfundaţi anumite detalii care nu-l impresionau însă cu nimic, detalii care le scăpau celor doi tineri. Nici cînd se oprise în faţa tarabei cu păpuşi — trei minute după ceasul lui Ionel — nu sesizară nici o schimbare în atitudinea lui. Privea tot cu un aer absent ceva ; nu se putea şti ce anume. Capul vînzătorului căzuse pe tarabă şi mişcarea prăvălise o păpuşă peste el. Dar bătrînul nu-i simţea greutatea.

De cîteva ori scheletul se îndreptă spre roata norocului, dar se opri pe la jumătatea drumului, stînd nemişcat ca un stîlp, în mijlocul bîlciului. Multă vreme zăbovi la instalaţia rudimentară pentru încercarea puterii. Proprietarul încercă să-l atragă, la început, oferindu-i reducere, apoi oferindu-i gratuitate. Maiorul nu răspunse nimic şi nici nu se mişcase de la locul lui. Proprietarul ridicase din umeri, apoi îl lăsă în plata Domnului. Ionel şi Ioana imitară gestul lui şi se retraseră cîţiva paşi înapoi, într-un loc întunecos, pentru că scheletul se întoarse pe neaşteptate. Venea drept spre ei. Şi ei rămaseră nemişcaţi şi îngheţaţi de spaimă, lipiţi unul de altul, ca şi cum ar fi vrut să-şi dăruiască şi să-şi caute căldura. Scheletul se opri la cîţiva paşi de ei ; parcă s-ar fi oprit în faţa unor obiecte neînsufleţite, de genul celora pe care le văzuse pînă atunci. Cîteva minute nu se mişcă din faţa lor şi ei nici măcar nu ştiau dacă sînt priviţi sau nu. Ţineau ochii închişi şi aşteptau o lovitură năprasnică, un trăsnet, cuţitul unei ghilotine. În minutele acelea de încremenire îşi căutară încet mîinile şi le împreunară, se strînseră şi mai tare unul de altul, parcă pentru a primi împreună, uniţi, o sentinţă fatală. Şi peste groaza care-i pironise, parcă prin tentaculele ei se apropiau şi nişte adieri calde. Ţineau ochii închişi ; nu voiau ei să-i deschidă ; simţeau contururile dure ale unei umbre rele ameninţîndu-i, dar în acelaşi timp încălzindu-le faţa. Tremurau, şi izvoarele

tremurului se împleticeau, se confundau, se anulau. Cînd deschiseră, în sfîrșit, ochii, nu mai întîlniră nici un obstacol în calea lor, dar nici în interiorul lor nu întîlniră vreun obstacol. Și atunci se întoarseră unul spre altul, își apropiară fețele și Ioana simți gustul amar, dulce, disperat, al primului sărut.

Scheletul fusese înghițit de umbrele nopții.

6

La circ, Tic era în criză de veselie. Aproape toată partea a doua a programului se petrecea după gratii. Apăruseră, pe rînd, patru lei, doi tigri, doi urși albi și se chinuiseră, în fața spectatorilor îngroziți, să facă niște exhibiții jalnice.

— Iată ce nu-mi place mie la circ, spuse ciufuliciul. Contorsionistele și dresurile chinuite.

— Da, domnule, îi răspunse grăsanul din față, nici mie nu-mi plac chestii din astea. Cînd le vezi cum se îndoaie... zău că nu e politicos, domnule, așa, abia îmbrăcate...

„Aha ! gîndi Tic în sinea lui, amintindu-și cu cîtă ardoare aplaudase grăsanul numărul contorsionistei. Probabil că a avut loc la bufet o anumită discuție".

Fioroasele animale se chinuiau să treacă prin cercuri de foc, să sară obstacole, să bea sticle de lapte, să se așeze docile pe niște bănci de lemn. În zadar întărîtase dresorul pe unul din leii cu coamă mare. Animalul nici măcar nu mișcase din coadă. Să ragă ? Nici nu-i trecea prin gînd.

Condițiile erau destul de prielnice pentru ca Tic și grăsanul să înceapă niște tratative cu privire la programele de circ.

— Va să zică, domnule, spunea grăsanul, ridicînd vocea, ălea care se îndoaie. Ălea să fie scoase din program, în primul rînd. Și animalele ăstea, vorba dumitale. Să le ducă la menajerii și să pună preț popular, sau să le dea drumul în junglă. Noi cum ne ducem la serviciu

dimineaţa ?... Şi să bage în program echilibrişti, domnule. Cel puţin cinci numere...

— Şi căţeluşii, spuse Tic încă înduioşat de amintire. Îşi cîştigă şi ei, săracii, pîinea...

— Asta da ! Da, domnule ! Cine ne fereşte de străini şi de dihori ? Nu ei ?... Trei numere cu căţeluşi, ce crezi dumneata, ajung ?...

— Cred că ajung, spuse ciufuliciul atins de nişte bucle nevăzute de ironie. Dacă s-ar găsi şi doi crocodili... şi un cangur, domnule... Pssst ! Dac-ar fi şi un cangur din cei finlandezi...

— Nu cred eu c-o să ne exporte finlandezii canguri ; mai degrabă ăilalţi, suedezii, că ei n-au făcut război... Şi dacă se bagă şi dactilografii... è primo, domnule, ce mai !

— Da' mai tăceţi odată ! răsună o voce supărată de undeva, de la galerie. Doar n-am venit să v-auzim pe voi !

— Ia mai las-o, domnule ! se înfurie grăsanul. Crezi că eu nu ştiu ? Dumneata ai venit pentru ălea care se-ndoaie ! De-aia nu ţi-ai adus nevasta !

— Parcă dumneata nu ţi-ai adus-o pe-ailaltă ? se auzi aceeaşi voce de la galerie.

— Eu pot să-ţi arăt buletinul, domnule ! răspunse grăsanul. Dar dumneata ce arăţi ? Pălăria ?

— Aşa ! Aşa ! Aşa ! răsunară voci încurajatoare.

— Eu cu pălărie, dumneata cu chelie, versifică imediat cel de la „cucurigu".

— Şi crezi că eşti sfîntul Ilie ! nu se lăsă mai prejos grăsanul. Şi unde vezi dumneata chelie ?... Dumneata te scoli la cinci dimineaţa ? Aş... Stai în pat ca o cucoană...

— Aşa ! Bravo !

— Care cucoană, dom'le ! Eu mă scol la patru şi jumătate. Şi fac piaţa cînd dumneata tragi din lulea...

— Las' că ştiu eu, domnule ! Te duci să cumperi „Sportul". Şi eşti din ăia care ţii cu „Progresul". Ha-ha !

— Aşa ! Bravo !

— Eu cu „Progresul" ? Eu mă duc numai la teatru, dom'le. L-am văzut şi pe Birlic. Dumneata ce-ai văzut ? Filmul ăla cu aia care zice că n-are bani ?

— Bani n-ai dumneata ! îi ripostă grăsanul. Eu mi-am cumpărat şi frigider. Şi nu în rate ca dumneata. Panii odată ! Aşa !

— Uite, dom'le, Cecul, uite-l aici ! În mîna mea !

— Și în picioare ce ai ? Tot Cec sau... ceapă ?

— Eu am vorbit frumos, dom'le, se înfurie cel de la galerie. Nu m-am gîndit la părinții dumitale dinspre mamă.

— Asta ai învățat, domnule, de la teatru ? Să-ți fie rușine !

— Ba dumitale ! Că tot vorbești și nu ne lași să vedem animalele. Cu de-alde dumneata sîntem sătui ! Nu vezi c-ai asudat ? Ha-ha !

— Așa ! Bravo ! Așa !

Dar conflictul nu se prelungi, pentru că între timp gratiile se scoseseră, iar tobele anunțau un număr senzațional : zburătorii. Pe Tic și pe Ursu nu-i prea încîntară cei trei zburători. Își făceau semne cu coatele la fiecare salt. O singură dată, unul dintre ei încercă un dublu salt mortal, dar și atunci se prăbuși în plasă. Zîmbi la public, ca și cum saltul i-ar fi reușit, sau ca și cum căderea ar fi punctul forte al numărului, și publicul îl aplaudă îndelung, inclusiv grăsanul.

Iarăși bubuiră tobele și iar apăru directorul circului în arenă, anunțînd cu vocea lui stricată :

— Stimate spectatori ! Direcția circului vă face una provocare : cine își încearcă puterea cu maestro Torenzo ? Mare premio pentru cel care învinge maestro Torenzo ! Toate figurile permiso ! Numai fără pumne și picioare ! Mare premio, mare !... Libero, maestro Torenzo !

Întîmpinat triumfal de orchestră își făcu apariția maestrul Torenzo. Tobele bubuiau fără întrerupere. Chiar dacă ar fi avut cineva curajul, bubuitul lor și sfîșierea goarnelor l-ar fi întors înapoi, sau l-ar fi țintuit pe scaun. Iar cînd l-ar fi văzut apoi pe maestrul Torenzo aruncîndu-și cu un gest elegant hlamida de pe umăr, și-ar fi uitat și gîndul. Atletul, aproape gol, avea o musculatură superbă, pe care lumina unor reflectoare o scotea și mai bine în relief. Numai șerpi și colaci peste tot. Stătea încordat, zîmbitor, sigur, așteptîndu-și rivalul. Părea o statuie a forței, a supleței, a armoniei. Cine să îndrăznească să se înfrunte cu un asemenea campion ?

Și pentru că în cele două minute de așteptare nu se ivi nici un candidat, muzica dădu semnalul. O explozie înfiorătoare de tunete și scrîșneli : sfîrșitul spectacolului.

— Cumplit mai e, Ursule ! Ai văzut ce musculatură ? Brrrr ! Cred că în zece secunde ar fi terminat cu oricine.

Era, bineînțeles, vocea ciufuliciului. Ursu îi spuse dulcios :

— Zău, Ticușor... Nu știe decît să cadă...

Tic strînse mai tare brațul lui Ursu. La urma urmei, Ursu nu voia altceva decît să-l apere și să-l păstreze. Și asta îl bucura cel mai mult pe ciufulici.

Deși se făcuse tîrziu, mai era multă lumea în bîlci. Terminarea spectacolelor umpluse iarăși insulele pustii. Cei care moțăiau la tarabe se treziră ca la o comandă și tot ca la o comandă începură să lanseze chemări. Era ultimul zvîcnet. Peste o oră se va lăsa liniștea, luminile vor începe să se stingă una cîte una, iar întunericul și noaptea își vor împărți ultima pradă.

Roata norocului părea centrul de atracție al bîlciului la ora aceea. Hultanul nu mai contenea cu îndemnurile. Cireșarii, din nou împreună, stăteau mai retrași. Printre cei de la roata norocului Tic întîlni chipuri cunoscute. Le văzuse mai înainte la circ. Își încercă norocul și contorsionista, dar nu cîștigă decît o păpușă, asemenea celei găsite în sacoșa profesorului. Îl zări și pe Torenzo și alergă imediat spre el, pentru a-l gratula.

Victor părăsi brusc grupul cireșarilor. Voia să vadă mai bine ce se petrece la roata norocului și pentru aceasta își căută un post de observație pe care-l găsi pe o tarabă părăsită, ascunsă în întuneric. Privi de acolo tot spectacolul. Îl văzu pe Tic lîngă atlet. Acesta, zîmbitor, îi mulțumea clătinînd capul. Tic era în culmea fericirii și observatorului discret îi părea rău că nu aude conversația dintre cei doi. Îl zări și pe lungan printre cei din jurul roții, și pe vînzătorul cu ochi de vulpe și nas de acvilă, de la bazar. Undeva mai departe stătea ascuns și scheletul. Imobil, absent, straniu. Și auzi peste glasurile nedefinite vocea stridentă a Hultanului ;

— Încercați-vă norocul ! Vine, vine norocul ! Care mai trage ? Care mai ia ?

Un om între două vîrste, cu șapcă pe cap, se desprinse din cerc, ezită un moment, apoi împinse șipca. Cîteva secunde mai tîrziu se auzi iarăși vocea Hultanului :

— A luat-o ! Uite cum a luat-o !

Victor sări jos de pe tarabă. Nu-l mai interesa restul. Ultima figură pe care o văzuse fusese aceea a lui Tic. Ciufuliciul alergase speriat spre roata norocului.

Cireșarii mai rămaseră în bîlci și după ce alți oameni își încercaseră norocul, atrași de momeala oferită de Hultan. Vedeau cum se sting luminile, petromaxurile, cum înaintează întunericul. Hultanul desfăcea piramida. Aranja cu grijă obiectele în niște lăzi care se găseau sub roată. Cînd se umplea o ladă, o încuia grijuliu cu trei lacăte. Și de fiecare dată încerca lacătele, le zgîlțîia. Foarte repede, din piramida strălucitoare nu mai rămăsese nimic. Din ungherul întunecos unde se aflau, cireșarii puteau să observe totul, fără să fie văzuți. Numai patru obiecte nu încuiase Hultanul : capul lui Apolo, negrul îmbrăcat în costum colonial, vaza chinezească și cuplul îmbrățișat.

— Obiectele cele mai de preț, șopti Lucia.

— Dar discobolul ? ! întrebă mirat Tic. Discobolul unde l-a pus ? Discobolul e cel mai frumos dintre toate. I-a plăcut și profesorului. Unde l-a pus ?

— În a doua ladă, răspunse Ionel. Am văzut eu.

Hultanul aranjă cu grijă cele patru obiecte într-un coș de papură, apoi plecă și el. Dispăru repede în întuneric.

Cireșarii încă nu îndrăzneau să se urnească. Asistau la moartea pasageră, dar dramatică totuși, a bîlciului. Icicolo mai pîlpîiau cîteva lumini pe lîngă panorame, în cușetele din preajma circului, la cîte o tarabă întîrziată.

— Ce spectacol jalnic ! se înfioră Maria. Aici se moare prelung, multiplu...

Apoi plecară și cireșarii. Dincolo, la un restaurant, la o masă dublă îl zăriră pe Ilie, alături de Hultan și de alții, pe care nu-i cunoșteau. Noaptea tîrzie îi împinse repede spre casă.

CAPITOLUL XI

1

Cît de neliniştiţi erau cireşarii ! Nimeni nu-şi găsea locul. Şi cel mai nervos, cel mai agitat dintre toţi era Victor. De dimineaţă nu scosese nici un cuvînt. Uneori se posta în faţa lor. se uita la ei fără să-i vadă, parcă voia să le spună ceva, făcea şi gestul, dar întotdeauna se oprea în ultima clipă. Îşi relua plimbarea fără ţintă, se oprea aiurea şi atunci îl vedeau clătinînd din cap, în semn de da sau de nu, sau ridicînd din umeri, sau muşcîndu-şi buzele cu dinţii. Îi respectau tăcerea şi îi împrumutau neliniştea şi frămîntarea.

— Dracu' să le ia de tanagrale ! spuse la un moment dat Lucia. Niciodată n-am suferit atîtea eşecuri, niciodată nu ne-am dovedit atît de neghiobi ca în povestea asta ! Of !

— Ştii teoria lui Hasdeu despre cuvîntul neghiob ? întrebă Dan, cu scopul de a face o digresiune. E foarte interesantă şi ingenioasă. El descoperă, prin nu ştiu ce asociaţii, în nu ştiu care vorbire indică, un cuvînt cu rezonanţa *ghiob* şi caută să dovedească, aşa mi se pare, că plasarea negaţiei înaintea acelui cuvînt a dat naştere unei semnificaţii şi unui nou...

— Tu nu înţelegi că nu pot suferi în clipa asta vorbe? se înfurie Lucia. Ce nevoie avem de discursurile tale ?

— Discursuri ? ! se miră Dan. Ce discursuri ? Eu fac nişte simple teorii... Gîndeşte-te la cuvîntul nebun, sau la...

— Sau la cuvîntul netot, sări Tic, pentru că ţi se potriveşte mai bine.

— Nu ştiu dacă mi se potriveşte, dragă Ticuşor, dar ştiu că ai ridicat o problemă care ar putea să dea de

furcă filologilor... Oare cum s-ar aplica aici teoria lui Hasdeu ?

Se lăsă imediat tăcere. Victor se oprise din nou în fața lor.

— Ticușor ! spuse el. Te-aș ruga ceva. Poți să afli cît timp a stat ieri, la muzeu, Ilie ?... La ce oră a venit, la ce oră a plecat, dacă între timp și-a părăsit postul... Și te-aș ruga să faci asta cît mai repede.

Parcă atîta aștepta ciufuliciul ! Nici măcar nu-i răspunse lui Victor. Ridică din sprîncene, își strîmbă nasul și porni ca din pușcă. În două secunde ajunse la poartă.

— Iar voi, se adresă Victor celorlalți, ar fi bine să vă duceți... să vă plimbați prin bîlci. Tot n-aveți ce face aici.

— Și acolo ce să facem ? explodă Lucia. Să căscăm gura ? M-am săturat pînă în gît de bîlciul ăsta... Dacă vrei să scapi de noi, trimite-ne în altă parte, sau lasă-ne în pace. Găsim noi singuri unde să ne ducem... Te închizi în tine ca o scoică...

Ceilalți tăceau. Unii erau de acord cu Lucia, alții nu. Victor părea din nou absent. Oare nu auzise vorbele Luciei ?

— Să vă duceți în altă parte... gîndi el cu voce tare, aproape silabisindu-și cuvintele... De ce să vă duceți în altă parte ?

Vocea îi suna straniu. Era evident că se gîndește la altceva. Subit, glasul lui căpătă fermitate :

— Trebuie să vă duceți la bîlci, să căscați gura. La bazar, la vînzătorul de păpuși și, mai ales, la roata norocului... Și tu, Ursule... Să nu te desparți de roata norocului. Caută să memorezi precis locul unor numere. Cinci numere : nouăzeci și patru, o sută unu, optzeci și nouă, șaptezeci și cinci și o sută doisprezece. Fiecare număr e între două cuie. Ei, bine, Ursule ! Nu atît numerele, cît cuiele acelea să le memorezi, în așa fel ca să le poți atinge din prima clipă, cu ochii închiși... Șipca poate fi împinsă în ambele direcții, mi se pare...

Ultimele cuvinte fură rostite iarăși cu voce slabă, nesigură. Parcă intrase într-o nouă criză de neliniște.

— Înțeleg gîndurile tale umanitare și sînt de acord cu ele, zise Lucia. Hultanul și toți șmecherii de acolo trebuie să primească o lecție... Dar n-ar fi mai bine să ne gîndim și la statuete ?

— Ba da ! răspunse Victor. Tu, Ursule, știi ce ai de făcut... Voi... Voi trebuie să vedeți ce se întîmplă în locurile despre care v-am vorbit... Da ! Și trebuie să aflați obiceiurile de acolo... Nu atît ceea ce se întîmplă în timpul zilei... cît mai ales ce se întîmplă noaptea, după ce se închide bîlciul... Din ceea ce am văzut noi aseară, nu putem să ne facem o părere precisă...

— Eu am o anumită bănuială, spuse Ionel. Mă gîndesc la relația dintre borțos, dintre Hultan și anumite obiecte... iepurași, păpuși, statuete...

— Foarte bine ! îi răspunse Victor. Atunci supraveghează-l tu pe Hultan... Dac-am ști ce-a făcut aseară, după ce a tăcut roata norocului !

— Dacă nu ne-am fi grăbit să ne întoarcem... insinuă Maria.

Victor fusese acela care grăbise întoarcerea, după ce zăriseră grupul în care se aflau Ilie și Hultanul.

— Și cu scheletul ? întrebă Ionel. Îl abandonez ? Renunțăm la orice idee... ?

— De schelet mă ocup eu, îl asigură Victor. Și ar mai trebui să dăm de urmele cozorocului...

În timp ce Ionel își făcea un motiv de întristare din faptul că Victor îi împrumutase personajul într-un moment atît de important, ceilalți se gîndeau că plimbarea lor prin bîlci urma să se transforme într-o acțiune precisă. Nu se duceau acolo, așa cum crezuseră la început, în postura de gură-cască. (Deși, pentru a-și duce la bun sfîrșit sarcinile, trebuia să împrumute aerul unor asemenea indivizi.)

— Cozorocul lucrează la circ, răspunse Ursu. Așa că de urmele lui am dat... E saltimbanc într-o echipă care deschide programul. Și e foarte dotat.

— Mi-ați spus asta, Ursule. Ar fi bine să știm ce e cu echipa de saltimbanci și care e rolul cozorocului în echipă... înainte și după ce se termină programul ei... înțelegeți ?... Pentru că, lăsînd la o parte intențiile umanitare la care se referea Lucia, bîlciul ne interesează în primul rînd ca decor al enigmei... Și mișună în el cîteva personaje suspecte, care ar putea să aibă legătură cu enigma... Ați văzut aseară ? Într-o simplă recunoaștere am întîlnit o sumedenie de personaje cunoscute. Eu cred că unul din aceste personaje e legat de dispariția tanagralelor. Nu ! Nu cred că m-am exprimat bine. Poate că sînt mai multe perso-

naje legate de dispariţia lor, conştient sau inconştient, însă unul din ele e autorul direct al dispariţiei...

— Să nu ne pomenim iarăşi cu finalul din prima parte a dispariţiei, mormăi Dan. Dacă tot vorbeşti de dispariţie şi nu de furt.

— Stai puţin, Victor ! spuse Maria. După cîte îmi dau seama, după sarcinile pe care ni le-ai expus, tu excluzi din cercul posibilităţilor o anumită teorie, pe care am comentat-o ieri... Văd că nu te mai neliniştesc lăzile cu gunoi şi...

— ...şi rafturile de jucării de prin case, o ajută Lucia. Şi eu mă gîndesc la acelaşi lucru. Maria... Eşti sigur, Victor, că inconştienţii, vagabonzii, copiii pot fi scoşi de pe lista suspecţilor ?... Ieri spuneai că nemaigăsindu-se într-o vitrină de muzeu, ci într-o simplă sacoşă, tanagralele, dispariţia lor... În fine, spuneai că se modifică datele problemei... Ţi-ai schimbat părerea de ieri pînă azi ?

— Şi ce vrei tu ? spuse Dan. Să rămînă cu o idee fixă ? Eu îmi schimb ideile de la o clipă la alta. Un singur element nou...

— Tu n-ai nevoie de elementele noi, ca să ţi le schimbi, îi replică Lucia. Orice părere, orice...

— Degeaba te aprinzi, Lucia. Mai bine să te iei după fapte. Eu am emis ieri o părere cu privire la simţul umorului şi la o anumită doză de inteligenţă, necesare pentru combinaţia dintre dispariţia tanagralelor şi apariţia păpuşii... Victor şi-a însuşit ideea mea... Şi aş mai spune ceva, Victor. Oare n-ar fi mai bine să-l căutăm pe autorul dispariţiei, supunîndu-l la aceste teste de umor şi inteligenţă ? Dintr-un condei putem elimina cîţiva suspecţi... Pentru că imbecilii nu prea au ce căuta în povestea noastră, ca şi inconştienţii de altfel. Şi cînd spun inconştienţi, mă refer la o categorie mai largă, care să-i cuprindă şi pe copii... Ei ! Aplicăm testele de umor şi de inteligenţă ? Eu aş începe, de pildă, cu...

— Şi de ce să nu ne gîndim şi la ură, şi la cruzime, şi la răzbunare ? întrebă Ioana. Tu, Dan, vezi în furtul acesta opera unui rafinat. S-ar putea însă ca şi un om redus, animat de ură, sau de cruzime, sau de răzbunare, să comită gestul pe care tu i-l atribui rafinatului... „Îi plac păpuşile ? va spune el. Na ! Poftim păpuşă ! Să se sature de ele !“

— Pentru asta îţi trebuie ură, nu glumă, spuse Maria.

— Eu rămîn la întrebarea mea veche, reveni Lucia. Excludem categoria inconştienţilor ?

— Da ! răspunse Victor. O excludem !

— Numai pentru a rămîne iluzia că tanagralele mai pot fi găsite ? Pentru asta, Victor ?

Întrebarea Luciei era foarte gravă. Victor însă nici nu clipi din ochi cînd răspunse :

— Nu din cauza asta. Din cauza păpuşii !

Dan îşi freca mîinile de bucurie. Pînă la urmă, teoria lui se va adeveri. Şi ceilalţi, chiar dacă nu erau bucuroşi, deveniseră parcă mai liniştiţi, mai încrezători. Tanagralele mai puteau fi găsite. Acesta era esenţialul. Ajunse pe mîna unor copii sau a unor vagabonzi, pierderea, distrugerea lor era sigură. Constatarea aceasta le mări pofta de acţiune. Se pregăteau de plecare.

Înainte de a părăsi chioşcul, Ionel i se adresă lui Victor :

— Cunoşti adresa scheletului ? Stă pe bulevardul...

— N-am nevoie de ea, îi răspunse Victor. Ţi-am spus să-l laşi pe schelet, pentru un timp, în sarcina mea.

— Şi dacă-l întîlnesc în iarmaroc ?

Victor căzu un moment pe gînduri. Apoi se hotărî :

— Lasă-l tot în seama mea, Ionel. Tu ai altceva de făcut.

Victor rămase singur în chioşc. Stătu o vreme la masă, sprijinindu-se în coate. Clătina mereu din cap. Ştia că îşi luase o mare răspundere. Deodată izbi violent cu pumnul în masă. Apoi se ridică în picioare şi părăsi chioşcul.

2

Graba cu care plecase, nu-l împiedicase pe Tic să fie prevăzător. Îşi luase blocul de schiţe, gîndindu-se că s-ar putea să nu-l găsească în parc pe fidelul Tudorel. Şansele de a nu-l găsi erau de unu la mie, dar putea ciufuliciul, în situaţia gravă în care se aflau cireşarii, să-şi asume un risc, oricît de neînsemnat ar fi fost ? Banca din faţa muzeului — care devenise sediul exerciţiilor de memorie din

oraș — se anunța, din depărtare, plină și gălăgioasă. Iată însă că acel unu la mie își găsi tocmai atunci momentul de a se manifesta. Erau mulți prichindei pe bancă, sub bancă și în jurul ei. Numai Tudorel lipsea.

Moș Costache se pomeni din nou cu un elev sîrguincios lîngă el, care în loc să se ducă la scăldat sau la iarmaroc, prefera să facă schițe, așa cum i se ceruse la cercul pionierilor. Tic nu-și dădu prea mare osteneală pentru a-l cuceri pe paznic. Mai degrabă voia paznicul să-l cucerească pe el. După un preambul puțintel cam lung — așa i se părea lui Tic — moș Costache începu să-i povestească despre avantajele și necazurile meseriei de paznic. Ascultătorul său era însă un ingrat. Ce-i intra pe o ureche îi ieșea pe cealaltă. Nu asculta, ci pîndea momentul potrivit pentru a intra în acțiune. Și cîtă silință își dădea bătrînul să-l convingă pe elevul sîrguincios că meseria de paznic, mai ales la muzeu, are o însemnătate atît de mare și cere calități atît de diverse, încît... Ciufuliciul avea impresia că niciodată nu va fi apt pentru o asemenea meserie.

— Și se mai ivesc prilejuri ca acestea, spuse bătrînul, cînd trebuie să supraveghezi și reparațiile, cînd n-ai voie să pierzi nici o minută, nici măcar ca să-ți aprinzi țigara.

Reparații se făceau o dată la douăzeci sau treizeci de ani, iar bătrînul nu numai că-și aprindea țigara cu toate tabieturile din lume, dar mai găsea cu cale să-și petreacă timpul cu un oarecare elev, venit acolo să facă schițe. Prilejul i se păru foarte potrivit lui Tic :

— Și stați aici de dimineața pînă seara, mereu cu ochii la reparații ?... Mare oboseală... Eu nu știu cum de rezistați...

— Păi... răspunse moș Costache, noroc că facem cu schimbul. O zi, Ilie, o zi eu. Azi e rîndul meu... Ilie mă schimbă la opt seara, dar fiindcă m-a rugat să vin cev. mai devreme, i-am cerut și eu azi același lucru... De ce să rămînem datori ?

„Va să zică Ilie a plecat ieri mai devreme ? gîndi Tic. Da ! Pentru că sosise acasă înainte de opt, înainte de a asfinți soarele...“

— Și cam pe la ce oră vă schimbă ? întrebă el cu voce tare.

— La șapte punct. Noi, în privința orelor, sîntem strașnici. În privința asta, nimic de zis. Ne înțelegem bine amîndoi. Ne mai cocoșim noi cînd e vorba de altceva... despre un pahar de vin... despre o treabă suplimentară. La prima e fruntaș, da' rezistă, că nu cred să-și aibă pereche... La a doua e un catîr... Un ceas mai mult nu stă... Eu l-am mirosit că mai face și altceva, de aceea nu se lasă... Încolo, grijuliu.... și să-l vezi 'mneata cum ține la tablouri... Ca la ochii lui. Un fir de praf nu lasă pe ele... Ca să fiu drept, eu nici nu prea mai am ce face după el.

— Azi parcă sînteți mai liber, încercă Tic să-l abată pe altă cale de discuție.

— Azi, da. Da' ieri nici nu știu cum a răzbătut săracu' Ilie. Ieri a venit toată marfa și restul sculelor și s-au pus și schelele. Am mirosit eu c-o să fie așa, de-aceea am schimbat zilele cu Ilie. Că de fapt el trebuia să fie azi și eu ieri. Da' am zis eu că m-a apucat vătămătura...

— Ieri a venit toată marfa și sculele ? ! se miră Tic.

— Ieri... Și ce-a avut săracu' pe cap. Că la toate trebuia să dea bon de intrare, să iscălească... Și s-au descărcat ieri cam cincisprezece camioane : nisip, pietriș, lemnărie, fier, scule... Ultimul abia se descărcase, cînd am sosit eu... Tocma' iscălea Ilie bonul... Ș-așa am scăpat eu de daravele.

— Bine că măcar în timpul mesei a avut răgaz, spuse Tic cu un accent de bucurie duioasă în voce.

— Masa ?... Cînd îți vin cincisprezece camioane, mai ai timp de masă ? Eu cred că n-a avut timp nici de țigară. Noroc că nu fumează... Pentru mine, ziua de azi e domnie...

Fără să-i mai pese de ceea ce ar putea crede moșneagul, Tic se hotărî să scoată tot ce îl interesa pe dînsul :

— Și ziceți că după toate acestea mai are timp să se ocupe și de alte treburi ?

— Are, da' nu vrea să spună... Eu cred că nu e angajat cu leafă... da' bani primește el, bani buni... Învîrtește ceva și pe la fabrică, și pe la cooperativă. Se ține întruna de bătăi... Ai văzut și dumneata ce zdravăn este. Mai ceva ca un bivol...

Ar mai fi insistat Tic să afle amănunte — mai ales că începea să-l intereseze povestea lui Ilie — dar îl văzu

pe Victor plimbîndu-se gînditor de partea cealaltă a străzii și făcîndu-i cu degetul acel semn imperceptibil, care înseamnă adunare, în codul cireșarilor. Așa că îl părăsi pe moș Costache după cîteva cuvinte de mulțumire și de recunoștință... pentru că-l inițiase în tainele meseriei de paznic de muzeu.

După foarte puțin timp, ciufuliciul îi făcu lui Victor un raport amănunțit despre cele culese de la moș Costache cu privire la Ilie.

— Bine, Ticușor, îi spuse Victor. Maximum integral. Totul e să interpretăm cum trebuie cîteva amănunte furnizate de moșul tău. Dar nu pentru asta am venit după tine. Hai să ne așezăm pe o bancă, pentru că avem multe, multe de discutat.

Găsiră destul de repede o bancă liberă într-un colț mai liniștit al parcului. Deși îndrăzneț, ba chiar prea, Tic simți o oarecare emoție cînd se așeză pe bancă. Pînă atunci Victor nu scosese un cuvînt. Oare ce voia de la el ? Și spre surprinderea lui, Victor îi ceru să-i povestească despre bîlci, despre primele impresii culese la roata norocului, despre programul de la circ, despre tragerile lui nenorocoase (și, cu acest prilej, ciufuliciului i se dezvălui misterul roții ; despre mutra lui nu mai este cazul să spunem ceva), despre plimbările omului în gri și ale scheletului prin bîlci, despre felul cum îl recunoscuse pe Torenzo, despre norocul scheletului și despre oamenii care asistaseră la tragerea lui, despre conflictul pe care-l avusese cu lunganul, despre prima întîlnire cu cozorocul, despre urmărirea infructuoasă... Aici Tic devie de la răspuns :

— Oare ce s-ar fi întîmplat dacă m-aș fi ținut după el pînă cînd intra undeva ?

— Ar fi fost foarte rău pentru noi, Ticușor, îi răspunse Victor. Cred că te păștea o mare primejdie. Amintește-ți ce s-a întîmplat cu lunganul... și la povestea aceea erai un simplu spectator. Ai avut mare noroc, mare, Ticușor, că te-a văzut Torenzo cînd te-ai luat după cozoroc.

— Tu crezi că m-a văzut ? Eu am crezut că a fost o întîlnire întîmplătoare... Va să zică m-a salvat de două ori...

— Şi acum vorbeşte-mi despre Hultan, Ticule, absolut tot ce ai observat la el. Înţelegi tu ? Cum îşi scotea şi cînd îşi scotea pălăria, aminteşte-ţi repertoriul lui... Şi încă o dată aminteşte-ţi discuţia lui cu Ilie. Totul, totul, pînă la gesturi.

Tic era un maestru în arta fotografiatului fără obiectiv. Imaginile pe care i le înfăţişa lui Victor erau fidele, precise, fără pete sau umbre. Şi repertoriul Hultanului parcă era înregistrat pe o bandă sonoră.

— Şi acum fă un exerciţiu de memorie, Ticule. Aminteşte-ţi ce l-ai auzit spunînd prima dată, înainte de a trage tu. Şi apoi aminteşte-ţi ce a spus cînd a tras cozorocul... sau scheletul...

Tic făcu un groaznic efort de memorie, dar avu impresia că-i spune lui Victor exact ceea ce auzise. Victor nu era mulţumit. Calmul şi nuanţa de veselie din vorbele lui dispărură iarăşi. Neliniştea parcă-i întuneca faţa. Îi ceru să-şi amintească alte amănunte dinainte, din timpul şi de după tragerile norocoase. Cît de greu îi venea ciufuliciului ! Parcă trecuseră ani de atunci... Spunea ceea ce credea el că văzuse.

— Şi acum un nou exerciţiu de memorie, Ticule. Aminteşte-ţi cu precizie lă cîte trageri norocoase ai asistat, ce cîştiguri s-au oferit, în ce loc erai, cine era alături de tine, ce personaj cunoscut de noi era în faţa ta sau trecuse pe-acolo... şi toate acestea la fiecare tragere, Ticule.

Tic îi răspunse lui Victor la toate întrebările, fără să piardă, fără să uite nici un amănunt esenţial.

— Mai redă o dată tragerea scheletului, Ticuşor... dar nu numai momentul tragerii. Lungeşte-l puţin... Să zicem cu cinci minute înainte şi cu cinci minute după...

Tic se strădui să răspundă exact. (Dacă Dan ar fi fost acolo, i-ar fi spus ciufuliciului : Închipuie-ţi, Ticuşor, că ai în mînă o carte. Aminteşte-ţi cu asemenea precizie, ca şi cum te-ai uita în paginile cărţii. Pentru că de aceste amănunte, de aceste pagini atîrnă misterul tanagralelor.) Ca şi în celelalte răspunsuri (prin asta vrem să-i liniştim şi pe cititori, nu numai pe Victor), Tic nu omise nici un amănunt esenţial.

— Încă o dată, Ticule, te rog să-ţi aminteşti prima întîlnire cu profesorul Neştian. În toate amănuntele ei

esențiale. Și el, ca și tine, era îndrăgostit de discobolul lui Fradaburidi, parcă așa mi-ai spus. Nu ? Mi se pare că el a vrut să-l cumpere, sau a întrebat dacă e de vînzare ? Plasează-te în peisajul de la roata norocului și răspunde-mi cît mai precis !

După ce termină cu răspunsurile, Tic adăugă :

— Ce hoț, Victor ! Ce șmecher Hultanul ăsta ! Cum a vrut să-i facă în ciudă profesorului ! Știi ? De ciudă, profesorul a împins șipca și a plecat. Și Hultanul imediat : „Discobolul lui Fradaburidi !" ca și cum, dacă ar fi tras serios, profesorul ar fi cîștigat discobolul ! Abia acum îmi dau seama că vorbise din burtă. Cine știe unde se oprise coarda de oțel !... Atletul mi-a spus că nu-i adevărat, chiar atunci. Mi-a spus că e o șmecherie, dar nu l-am crezut nici o clipă. Dacă l-aș fi ascultat... Dar tot iau eu discobolul, chiar dacă nu-mi dai tu voie. Vreau să-l am amintire. Și înainte de a pleca, o să i-l arăt și lui Torenzo.

— Te-am văzut aseară discutînd cu el, Ticule... Erați amîndoi veseli. Ce-i povesteai ?

— Nu-i spuneam nimic, răspunse Tic emoționat. Îl țineam de mînă. Dar mă feream să nu mă vadă Ursu... De-aceea am tăcut mereu.

— Aaaa ! Va să zică ai intrat în conflict cu Ursu !... Bine, Ticule... Aș vrea să-ți mai amintești ceva. Nu știu a cîta oară ți-o cer... Convorbirea lui Ilie cu Hultanul... Și pe urmă caută să-ți amintești dacă ai văzut vreodată ghereta cu păpuși lîngă roata norocului...

Tic se supuse din nou. Cînd ajunse la gheretă, răspunse cam în doi peri :

— Eu am văzut-o întotdeauna la locul ei, așa cred. Dar pentru că n-am luat-o în seamă, nu pot să garantez exactitatea...

— Ia spune, Ticule ! Pe individul ăla cu mutră de vulpe l-ai văzut pe la roata norocului ? A stat vreodată în locul Hultanului ? L-ai văzut măcar printre spectatori ?

— În locul Hultanului nu l-am văzut decît pe lungan. Dar printre spectatori l-am zărit.

— Spuneai că la una din tragerile norocoase, la care ai asistat, o femeie, o gospodină, a cîștigat un obiect oarecare, nu ne interesează obiectul... Nu-ți amintești ce personaje cunoscute erau atunci în jurul tău ?

— Atunci... se gîndi Tic. Nu știu... Nu eram decît eu și atletul... dar parcă am zărit pe cineva cunoscut... Pssst ! Cum de nu mi-am dat seama ? Era artista ! Da ! Era și ea cu un bărbat. Acum îmi amintesc de o tînără cu mănuși lungi, albastre... Ea era !

— Foarte, foarte ciudat... spuse Victor ca pentru sine. Totul s-ar înnoda perfect... dar lipsește una din verigi, Ticule... o verigă esențială... După ce a tras, sau înainte de a trage, l-ai văzut cumva pe schelet vorbind cu cineva ?

— Nu ! A tăcut tot timpul. Parcă era mut. Niciodată nu l-am auzit vorbind... Parcă n-are limbă.

— Nu l-ai văzut niciodată în bîlci vorbind cu cineva ?

— Absolut niciodată ! răspunse Tic foarte sigur.

— Dar pe Ilie, Ticușor, l-ai mai văzut și altă dată în bîlci ?

— Știi cînd l-am văzut ? Atunci seara și aseară la restaurant. Altă dată, nu. Deși se pare că are cunoștințe pe acolo.

Victor era din ce în ce mai nemulțumit :

— Și în seara aceea, Ticule, a mai vorbit Ilie cu altcineva în afară de Hultan ? Bagă de seamă ! E o întrebare esențială.

— Eu nu l-am văzut vorbind cu altcineva. Și pe urmă a plecat... Și-au strîns mîinile și a plecat...

— Brrr ! se înfurie Victor. Bună expresie ai scornit, Ticule... Va să zică a plecat. Ia amintește-ți ce s-a întîmplat pe urmă... Și amintește-ți din nou convorbirea Hultanului cu Ilie... Nu, nu trebuie să mi-o mai redai. Caută să vezi dacă ai uitat vreun amănunt... Și dacă Ilie a mai vorbit cu altcineva... oricine ar fi această persoană, Ticușor, chiar moș Costache, sau chiar nevasta lui... Și scheletul, scheletul, Ticușor, ești sigur că n-a deschis gura, că n-a vorbit cu nimeni înainte de a cîștiga și după ce a cîștigat ?... De ce dracu' a cîștigat ?... Ia amintește-ți ce a spus Hultanul... amintește-ți chemările lui înainte de a trage scheletul... Ești sigur, Ticule ?

Victor simțea că se sufocă. Lacrimi de neputință îi răsăreau în colțul ochilor. Și strîngea pumnii cu o forță sălbatică. Asculta ceea ce-i spunea Tic. Știa dinainte care vor fi răspunsurile. Nimic, nici un alt amănunt nou. Totul era

cunoscut. Doar la ultimul răspuns tresări şi-l puse pe Tic să i-l repete.

— Ţi-am spus şi mai înainte acelaşi lucru, răspunse cam îmbufnat ciufuliciul. N-am uitat nimic. Ţi-am spus. Hultanul a strigat, a repetat de două ori aceeaşi frază : „Încercaţi-vă norocul ! Vine, vine norocul..." Ştii tu ! Reclama lui. A strigat de două ori.

— Cam la ce interval, Ticuşor ? Între prima şi a doua chemare care o repeta pe prima : „Încercaţi-vă norocul ! Vine, vine norocul !" cam cît timp a trecut ? O secundă, două, trei ?

— Ce trei secunde ? răspunse Tic uimit. Poate treizeci de secunde, poate un minut, poate chiar mai bine de un minut... Nu-mi amintesc precis. Dar ştiu că a fost o pauză mai lungă...

— Bravo, Ticuşor ! strigă Victor. Mi-ai relevat un amănunt esenţial, extrem, extrem de important... Din păcate, însă, în loc să se dezlege enigma, o încurcă şi mai rău... Sau, ştiu eu ? Poate că totuşi o simplifică... Dacă v-aţi fi luat atunci după Ilie... Nu ! Înainte de sosirea lui Ilie nu putea să se întîmple nimic. Mă gîndesc la Ilie, Ticule. Mă gîndesc în general. Oare Ilie a plecat imediat din bîlci ?

— Eu cred că s-a dus la restaurant, Victor.

— Asta n-are nici o importanţă, Ticule. Nu ! Dacă a rămas sau nu în bîlci, asta contează... Deşi nu cred, nu cred... Dar cine ştie... Dacă aş găsi încă o verigă, Ticuşor... Una singură... S-ar înnoda totul. Ia spune ! Tu ai putea să furi discobolul ?

— Mai întrebi ? Mi-am şi făcut planul. M-am jurat, Victor. Al meu va fi discobolul !

— De unde o să-l iei ? întrebă Victor.

— De unde ? De acolo, din vîrful piramidei, o să vedeţi voi. Cum o să-l iau ? Asta-i mai interesant...

— Vezi ce relativ e totul, Ticuşor ? De unde ştii tu că e în vîrful piramidei ?

— Păi nu stă tot timpul acolo ? Nu-l văd cu ochii mei ? Tu crezi că n-or să-l scoată din ladă ?... Oare cum de nu le-a fost teamă că o să-l fure cineva ? Celelalte valori le pun la adăpost. Deşi eu cred că discobolul e cel mai valoros dintre toate. Şi profesorul avea aceeaşi părere.

Niște tîmpiți, Victor. Nu-și dau seama de valoarea obiectelor proprii.

— Și eu mi-am spus același lucru, Ticușor, aseară. Dar mi se pare că am sărit peste o problemă. Te-am întrebat de unde o să iei discobolul, nu cum o să-l iei... Ticușor, eu nu pot să răspund la prima întrebare, la a doua, da. Dacă aș putea să răspund la prima întrebare... Ce frumoasă ar fi viața, Ticule !

Tic se uita la Victor cu nedumerire și admirație. Dar îl vedea trist, suferind, cu pumnii încordați.

— Spune-mi ce pot să fac, Victor ! Dacă vrei, îți repet totul încă o dată, de zece ori dacă vrei... Sau altceva...

O duioșie alintătoare se țesea în sufletul lui Victor :

— M-ai ajutat foarte mult, enorm, Ticușor. Îți voi spune mai tîrziu. Vreau să-ți destăinui acum un singur amănunt, care va căpăta poate o importanță excepțională. Ți-am spus *cum* se cîștigă la roata norocului. Acum vreau să-ți spun *cînd* se cîștigă. Deoarece *cine* cîștigă de asemenea știm. Deci *cînd* se cîștigă... În masa de oameni e în permanență un cîștigător, un om care stă acolo, cum e cozorocul, de pildă — tu credeai că face calcule — și așteaptă să fie chemat pentru a cîștiga. E chemat în momentele cheie : cînd e îmbulzeală, cînd e ezitare mare, în pauzele spectacolelor. Omul acesta e chemat printr-o formulă care face parte din repertoriul borțosului, Hultanului. Strigă tare, atît de tare, încît se aude de la mare distanță. Cînd aude formula, omul vine, trage și cîștigă. Am descoperit aseară formula și tu mi-ai confirmat-o. Amintește-ți, sau caută să fii atent de acum înainte cînd treci pe la roata norocului. De cîte ori vei auzi după : „Încercați-vă norocul", aceste trei vorbe : „Vine, vine norocul !" să știi că se va cîștiga la roata norocului. „Vine, vine norocul !" e chemarea pe care Hultanul o adresează celui care trebuie să cîștige, pentru a întinde o momeală, cum spunea Ilie, nehotărîților din jur. Niciodată nu se va cîștiga, sau nu s-a cîștigat la roata norocului, fără să se rostească această formulă. Caută și amintește-ți, dragul meu Ticușor. La vremea lui, acest amănunt va căpăta o importanță excepțională ! Așa îmi închipui, așa sper eu...

Ceilalți cireșari rătăceau prin bîlciul dimineții. Vînzătorul de păpuși era la ghereta lui, mai vioi, mai îndrăzneț, mai încrezător decît în timpul nopții. Încerca să ademenească prin tot felul de chemări și promisiuni prichindeii care-și zgîiau ochii la mărfurile hidoase de pe tarabă. Bazarul avea clienți din belșug, poate mai mulți decît în oricare alt moment al zilei. Mai ales gospodine și țărani, în căutare de obiecte care ajutau la completarea altor obiecte mai mari. Roata norocului era în criză la acea oră. Din cînd în cînd, cîte un puști răzleț, sau cîte un copil agățat de poalele bunicii, atrași de strigătele lunganului, își încercau șansa. Se alegeau cu un iepuraș sau cu o păpușă cam de mărimea degetului mic. Dimineața nu se cîștigau lulele la roata norocului : se respecta specificul clientelei.

Pentru a-și îndeplini misiunea, Ursu se văzu nevoit să tragă de cîteva ori, la intervale rare, parcă pentru a căuta obiectele pe care ar fi dorit să le cîștige. Iepurașii și păpușelele cîștigate le oferi prichindeilor, cască-gură, care stăteau cu duiumul în preajma roții. Ursu, precum se știe, era renumit pentru agerimea privirilor sale. Observă și el, ca și Victor, neregularitățile insesizabile în dispoziția cuielor. Toate cuiele care încadrau numere mari, numere care ofereau cîștiguri „senzaționale", erau într-adevăr aplecate spre interiorul roții. Coarda de oțel nici nu le atingea, aceasta era părerea lui Ursu. Memoră cu precizie locul exact unde se aflau cuiele care încadrau cele cinci numere indicate de Victor. Pentru a fi sigur că nu va greși, făcu cîteva experiențe. Se plasă în cîteva unghiuri diferite, după ce înconjurase roata norocului, mergînd cu spatele spre piramidă — ca și cum ar fi fost atras de cine știe ce spectacol care se petrecea undeva în bîlci (deci nu știa unde se va găsi în clipa cînd se va întoarce). Apoi într-o fracțiune de secundă se orienta și ghicea dispoziția precisă a celor cinci numere excepționale. Era imposibil să greșească. Și cu ochii închiși le-ar fi găsit. Ceilalți îi protejau experiențele, ținîndu-l de vorbă pe lungan. Numai Dan stătuse mai la o parte, de teamă să nu reînvie amintirile lunganului. O simplă căutătură îi aruncase To-

renzo și fusese de ajuns ca lunganul să se transforme în trestie, iar adierea molcomă, ce bîntuia bîlciul, în vijelie. Dan își pierdu orice urmă de teamă sau de jenă și se apropie și el de roată.

Apoi cireșarii se despărțiră din nou în grupe, pentru a colinda bîlciul și a culege informațiile cerute de Victor. Ursu și Lucia rămaseră în preajma roții, Dan și Maria se duseră spre circ, Ionel și Ioana se opreau cînd în fața bazarului, cînd lîngă ghereta vînzătorului de păpuși.

Ioana cumpără o păpușă uriașă, pentru a deschide gura vînzătorului. Dar nu reuși să afle prea multe de la el. În esență le spuse că noaptea se strînge totul și se încuie în lăzi, că ei — vînzătorii — trebuie să se ducă în oraș, unde au gazde, că nu rămîne nimic deschis după miezul nopții, uneori doar ghereta de tragere la țintă de lîngă circ, dar nu mai mult de jumătate de oră, o oră.

— Și nu v-au călcat niciodată hoții ? întrebă Ioana, de parcă ar fi fost în fața unui magazin de bijuterii.

— Pe mine ? răspunse vînzătorul. Păi ce să ia de la mine ? Ghipsul ăsta ? Lada și lacătul ăsta ajung. Acolo unde ar fi ce să ia, nu pot dovedi spărgătorii ; doar cu dinamita.

Arătase cu mîna spre vecinii îndepărtați, de la roata norocului. Și s-ar fi retras în muțenia lui, dacă Ioana n-ar fi continuat cu întrebările. Pentru a-i deschide gustul de vorbă, plecă de la ultima lui afirmație :

— Sînt chiar așa de blindați cei de la roata norocului ?

— Trei lacăte speciale și cheie... Și în pădure ar putea să lase lăzile, că sînt căptușite cu metal.

Ioana se gîndi că sosise momentul să pună întrebarea cheie :

— Vă ajută și pe dumneavoastră, cînd aveți obiecte mai de preț ? Poate că se întîmplă uneori...

— Cine ? Ei ? Tîlharii ăia ? Eu măcar îmi cîștig pîinea cinstit. Cine vrea să cumpere, cumpără ; cine nu, treaba lui. Nu iau banii prin violenie și hoție ca ei... Da' nici nu vreau să mai aud de dînșii. Înainte am stat mai aproape de ei, e vad mai bun acolo... Dar m-au amenințat că-mi distrug marfa, dacă nu mă mut ; cică le făceam concurență... Cred și eu, că eu nu hoțeam lumea ca ei... Decît să tragă la ei, mai bine cumpărau de la mine... mai ales copiii, că pe ei îi atrag păpușile astea... Ce era să fac ? Să mă pun cu ei ? Mi-ar fi spart lada într-o noapte și mi-ar

fi distrus marfa... Iată cum am ajuns în locul ăsta mai ascuns, pe unde nu prea trece lumea... Acolo lîngă ei era în avantajul meu... Lucrurile lor atrag şi mă vedeau şi pe mine copiii cu tărăbuţa asta...

Dan trecu lîngă Ionel, făcîndu-i semnul acela discret de adunare. După două minute, toţi, cu excepţia lui Ursu, care rămînea de pază la roata norocului, se întîlniră lîngă căluşei. Acolo era mai multă animaţie, căluşeii se roteau întruna, nu atrăgeau atenţia nimănui. Dan părea alarmat :

— L-am văzut pe cozoroc ! îi anunţă el. Stă cu cîţiva băieţi de seama lui la ghereta de tir. Trag la ţintă. Din fericire, el nu m-a zărit. Şi nu ştiu ce să facem ? Eu nu pot să intru în vorbă cu el. Mă cunoaşte şi s-ar putea să iasă cu scandal. Dacă n-ar fi atîţia băieţi acolo...

Maria se simţi jignită. Îl întrerupse imediat pe Dan :

— Şi ce dacă sînt atîţia băieţi ? Crezi că mi-e teamă ? Staţi voi aici liniştiţi. Mă duc eu. Gata !

Şi se opri la gheretă, nu ca să se uite la figurile şi scenele mobile, ci ca să rîdă de neîndemînarea unui trăgător. În loc să simtă curaj sau să treacă la golănisme, băieţii, aşa versaţi cum erau ei într-ale circului, se cam intimidară. Gestul ei era neobişnuit, neverosimil. Şi Maria îşi continuă ofensiva. Se adresă direct cozoroculuí (avea şapca pe cap) :

— Dumneata neapărat trebuie să fii la înălţime, ca...

Maria arătă cu mîna spre circ. Cozorocul tocmai se pregătea să tragă şi din cauza emoţiei rată şi el ţinta. Dar Maria era convinsă că va avea în el un aliat în incidentul care se pregătea.

Într-adevăr, revenindu-şi din prima uimire, băieţii îşi pregăteau atacurile. Căutau vorbe grosolane şi chiar acţiuni directe. Dar mai întîi unul din ei lansă provocarea (pe care Maria o aştepta de la început) :

— Arată-ne dumneata, dacă o faci atît pe grozava.

Maria îşi înclină capul, uitîndu-se speriată la vecinul ei, cozorocul. Ceilalţi nu-i puteau vedea figura. Mai ridică o dată din sprîncene, luă o puşcă şi potrivi o ţintă. Ochi mult, multă vreme, pînă simţi că vecinul i-a prins intenţia. Îşi căuta şi el o ţintă.

— Calul şi călăreţul ? spuse Maria zeflemitoare, apoi îşi îndreptă ţeava armei spre micul punct negru.

Ea nici nu apăsă pe trăgaci şi ţinta anunţată începu să se mişte ca urmare a zgomotului sec pe care-l făcu descărcarea unei arme. „Acum se va decide soarta partidei !“ gînd ea. Lăsă arma pe tarabă şi le adresă un zîmbet de dispreţ băieţilor în semn de : „Aţi văzut ?“ Forţase jocul, pentru că nu ştia sigur dacă vecinul ei voise s-o ajute, sau s-o batjocorească. Prin gestul pe care îl făcuse îi strecura însă o anumită îndoială. El putea să-şi închipuie că au tras amîndoi în acelaşi timp sau că el a greşit ţinta şi că ea a nimerit-o. Nu putea fi sigur că el a ţintit şi ea a greşit.

Cozorocul îi zîmbi admirativ. Partida fusese cîştigată. Ceilalţi încercară un atac verbal, dar privirile cozoroculuî îi puseră repede la punct. De unde se vedea că băiatul se bucură de un mare respect printre ei. De aici pînă la a se plimba cu cozorocul prin bîlci era un fleac. Băiatul devenise atît de timid, că ea se văzu nevoită să facă propunerea, după ce strîmbă nasul în direcţia celorlalţi.

Cozorocul nu avea nimic din ceea ce îşi închipuia Maria că trebuia să fie un artist de circ. Nu era nici înfumurat, nici arţăgos, nici nepoliticos, ba mai mult, părea că posedă o numită doză de candoare. Ridica mereu din umeri şi zîmbea chinuit ca un nătîng. La toate întrebările ei răspundea prin da sau prin nu, parcă n-ar fi ştiut să vorbească. Cînd îl atinse de cîteva ori cu mîna se înroşi pînă la urechi. Şi Maria căpătă subit simpatie pentru el. Probabil că şi glasul ei se schimbase, deoarece cozorocul îşi pierdu zîmbetul acela care-l urîţea şi parcă îi pieri şi stinghereala. După un sfert de oră începu să-şi povestească viaţa prin cîteva cuvinte, fără prea multe amănunte. Reda numai esenţialul. Fusese pierdut în timpul secetei într-o gară. Cunoscuţii, care-l luaseră cu ei, spre a-l duce undeva în Muntenia la nişte rude, coborîseră în staţie împreună cu el şi-l pierduseră în aglomeraţia de pe peron. Trenul plecase fără el. Cineva îl văzuse plîngînd, se strînsese probabil lume, îl întrebară cum îl cheamă, dar el nu avea decît trei ani şi răspunsese aşa cum ştia : Andu. În gară era un circ şi el gata de plecare. Cineva îl luase. O dresoare de cai. Îl dusese probabil în cuşeta ei. Îi rămăsese numele. Numai vocala de la sfîrşit i se schimbase. Ando. Şi de atunci trăise în permanenţă la circ. Era

copilul circului. Dresoarea plecase cu cinci ani în urmă în altă parte. De astă dată nu-l mai luase cu ea. Avea trei copii.

— Eşti numai saltimbanc ? îl întrebă Maria.

— Mai fac şi altele... de toate... Pantomimă... Vînd programe... am grijă de animale... Şi altele.

— Şi altele ? prelungi Maria întrebarea.

Dar Ando nu-i răspunse. Îşi plecă ochii în jos şi iar se înroşi pînă la urechi. Şi mersul parcă i se împletici.

— Te-am văzut ! minţi Maria. Şi mi-a plăcut foarte mult cum faci salturile mortale.

Ando ridică timid din umeri. Parcă voia să spună : „Asta-i meseria mea". Dar aproape imediat se produse o nouă erupţie în el :

— Nu vreau să rămîn saltimbanc ! Vreau să mă fac echilibrist ! Asta n-am voie s-o spun nimănui. M-ar călca în picioare şeful trupei. Fac pe ascuns antrenamente cu maestrul Torenzo. Ştii ce bine stau pe patru scaune ? Şi cad jos în salt mortal... Pregătim împreună un număr senzaţional... Dar asta nu trebuie s-o ştie absolut nimeni !

Mai merseră cîteva minute împreună, tăcînd amîndoi. Deodată Ando tresări şi se scuză :

— Trebuie să plec... Dacă vrei să vii şi mîine la aceeaşi oră... tot acolo... Am văzut că n-ai apăsat pe trăgaci... Eu pot să ţintesc şi cu ochii închişi... Numai atunci am greşit, cred că prima dată în viaţa mea... Am văzut că n-ai tras şi... Dar să nu-ţi mai fie frică de ei... Dacă te-au văzut cu mine... La revedere...

Ando zbură de lîngă ea. Nu se ducea spre circ. Ci în altă parte, spre o panoramă, în faţa căreia îl aştepta atletul.

Cînd ajunse la roata norocului, Maria îl zări pe schelet. Stătea cu mîinile la spate, nemişcat, tăcut. I se putea vedea însă, pentru prima dată, direcţia privirilor. Se uita necontenit spre Ionel şi Ioana care se prefăceau interesaţi în ceea ce se întîmpla la roata norocului încercuită de un grup de prichindei. Amîndoi însă tremurau. Şi după ce scheletul părăsi regiunea, cei doi vinovaţi rămaseră cîtva timp nemişcaţi. Pînă cînd Lucia, cu tonul ei care nu accepta opoziţie, anunţă că a sosit timpul plecării.

4

Imediat după-masă — bunica fusese nemulțumită de întîrzierea neanunțată a celor de la bîlci — cireșarii se retraseră în grabă la sediul cartierului general, în chioșc. Victor le ascultă cu multă atenție rapoartele, rugîndu-i încă înainte de a începe să nu omită nici un detaliu. Raportorii erau nemulțumiți de sărăcia și neînsemnătatea informațiilor culese. Dar Victor îi încuraja mereu să vorbească, să spună totul, chiar și amănuntele din îmbrăcămintea celor întîlniți sau a celor cu care intraseră în vorbă. Cea mai mare emoție produsă, așa cum era firesc, povestirea Mariei, deși ea nu insistase la început asupra modului cum intrase în vorbă cu Ando. (După multe insistențe, din partea lui Tic mai ales, ea cedă.) Ciufuliciul, ca și Ursu, ca toți ceilalți, de altfel, erau profund impresionați de povestea saltimbancului. Începeau să-i urască pe cei de la circ.

— A spus chiar așa : că l-ar călca în picioare ? întrebă emoționată Ioana.

— Noroc de maestrul Torenzo ! strigă Tic. O să facă din el cel mai mare echilibrist din lume. Cuplul Ando — Torenzo ! Auziți ce frumos sună ?

— A încăput pe mîna unui maestru, spuse Victor. Cuplul Ando — Torenzo ! Într-adevăr sună frumos, Ticușor...

Victor era vesel. Se ghicea aceasta din toată atitudinea lui. De cîteva ori, însă, figura îi fu bîntuită totuși de o undă de neliniște. Atunci ridica sprîncenele și murmura ca pentru el :

— Tîlharii de la roata norocului !

Repeta cuvintele pe care le rostise vînzătorul de păpuși. Alunga însă de fiecare dată, cu o mișcare a mîinii, gîndurile negre.

— Cam săraci, spuse Lucia. Dacă ar fi fost lume mai multă... poate că am fi aflat lucruri mai interesante. Ne simțeam cam stingheri, Victor. Mereu înfipți în mijlocul bîlciului, putea să ne ia toată lumea la ochi...

— La asta nu m-am gîndit, recunoscu Victor. Mi-e teamă să nu vă fi luat la ochi... tîlharii de la roata norocului... Hultanul nu a apărut nici o clipă pe acolo ?... Și nimeni, nici o dată măcar, n-a cîștigat un obiect mai mare ?

Negație totală, sigură, fără echivoc.

— Mă întreb de ce nu s-a cîştigat ? continuă Victor. Tu, Ursule, ai stat tot timpul lîngă roată ?

— Cam... răspunse cel întrebat. M-am mai mişcat eu, dar tot în apropierea ei... Cred că am greşit...

— Şi scheletul ? întrebă Tic. N-a tras niciodată ? Asta nu se poate ! După ce a cîştigat... Tu ce crezi, Victor ?

— Ce cred eu, Ticuşor ? Eu cred că astăzi nu se va mai cîştiga la roata norocului... Aşa s-a planificat... Dar nu uita că Lucia spunea, dimineaţă, ceva despre nişte intenţii umanitare. Şi tare mi-e teamă, Ticule, că se vor cîştiga nişte obiecte...

Lucia îl întrerupse iritată :

— Noi v-am spus ceea ce aveam de spus... Am fost cam săraci. Dar după bucuria ta, Victor, îmi închipui că voi aţi pus mîna pe nişte date esenţiale... Lasă, că simţim noi...

— Mai întîi că n-aţi fost deloc săraci, răspunse Victor. Dimpotrivă. *Aţi adus cîteva date esenţiale.* Şi am fost convins că le veţi aduce. Noi ? Ce-am făcut noi ? Spune-le tu, Ticule, că tu ai fost cel chinuit. Noi am discutat mereu, mereu. Ore întregi... Hai, Ticuşor, nu-i mai ţine pe jeratic.

Ticuşor relată mai întîi convorbirea pe care o avusese cu moş Costache, apoi concluzia discuţiei cu Victor. Şi trebui să răspundă la o sumedenie de întrebări. Cum ? De ce ? Cînd ? Ce fel ? Suporta un al doilea calvar după cel de dimineaţă, din parc. Rezistă însă eroic pînă la urmă. În sfîrşit, toţi tinerii cunoşteau în aceeaşi măsură datele problemei. Nimic din ce ştia unul nu-i era străin celuilalt.

— Asta e ! spuse Victor în concluzie. Din aceste date va trebui să dezlegăm misterul tanagralelor.

— Lipseşte totuşi o logică, îndrăzni Lucia să-l contrazică.

— Ştiu, Lucia, răspunse el. Lipseşte ceva. O verigă esenţială. Dar cîteva fapte, şi unele din ele culese azi, ne vor ajuta s-o găsim. Eu am impresia, am aproape certitudinea, că unul din noi are această verigă în mînă, dar nu e conştient de ea. Poate că nici nu-şi aminteşte de ea, poate că i se pare atît de mărunt şi de nesemnificativ detaliul, încît îl ignoră, sau poate că nu-l pune în relaţie cu problema noastră. Bineînţeles fără să-şi dea seama. Ei, dar logica va putea suplini, nădăjduiesc, lipsa verigii...

S-ar mai putea și altceva. Poate că n-am avut posibilitatea materială, fizică, de a descoperi acel amănunt esențial... Dar eu înclin spre prima părere...

— Te-ai apropiat atît de mult de dezlegarea misterului ? întrebă Dan. Și tot ce ai scos din mister ai adăugat persoanei tale. De aceea ai devenit atît de misterios. Acum te cred, Victor. Pe baza raționamentului pe care l-am expus. Ca la o balanță. Ce scoți dintr-un taler este egal...

— Iar cu teoriile ? spuse Maria. Am ajuns într-un loc... Eu mă simt în beznă... Parcă aș fi la bîlci, după miezul nopții...

Victor o liniști :

— Nu vom sta pînă la miezul nopții. Dar trebuie să ne pregătim pentru bîlci. Lucia susținea că trebuiesc pedepsiți tîlharii de la roata norocului... Dacă știm totul, nu sînteți de părere că intenția noastră umanitară poate fi transformată foarte ușor într-o acțiune cu același caracter ?

— Ba da ! Ba da ! se înfierbîntă Tic. Am jurat ceva la începutul întîmplărilor noastre și eu îmi țin jurămintele. Cu banii pe care i-am pierdut acolo puteam să organizez o roată a norocului. Măcar la un obiect, la un singur obiect, am și eu dreptul.

— Ai, Ticușor ! Ai din plin dreptul ! îl încurajă Dan. Și dacă vrei, îți pot veni în ajutor.

— Dar pentru a reuși acțiunea noastră umanitară, spuse Victor, trebuie să-i invităm pe bunici la circ, și pe prietenii bunicilor tăi, Ioana, și pe alți prieteni ai bunicilor tăi... Trebuie să fie alături de noi și împreună cu noi oameni în vîrstă, care impun respect... Amintiți-vă scena dintre prichindelul care a cîștigat vaza și lunganul care l-a bătut apoi pe Tic...

— Cînd m-a bătut ? se oțărî ciufuliciul. Mi-a tras o palmă și m-am împiedicat eu. Nu asta-i durerea. M-a scuipat, nemernicul, m-a scuipat de la cinci metri drept pe vîrful pantofului și din păcate chiar acolo a vrut să ochească...

Intervenția lui Tic, cu tot patetismul ei, nu fu luată în serios. Toți se gîndeau la ceea ce spusese Victor. Era nevoie să se preîntîmpine orice conflict și asta nu se putea face decît așa cum propusese el.

— Și chiar crezi că o să-i putem pedepsi pe tîlhari ? întrebă Dan. Cine știe ce șmecherii mai descoperă, sau

cine știe ce obstacole pot ridica în calea acțiunii noastre profund umanitare ?

Era și un ton de zeflemea în spusele lui. Dar Victor parcă nici nu sesiză :

— E obligatoriu, Dan.

— E obligația noastră morală ! îl susținu Lucia. Și decît să ne pierdem timpul, mai bine să lansăm invitații. Eu îi invit pe bunici ! Tu, Ioana, caută pe alții. Ia-ți ajutoare !

Victor rămase singur cu Ursu :

— Tu ai rolul cel mai greu, Ursule. Trebuie la un anumit semnal, dar numai atunci, în cîteva secunde să îndrepți cuiele și chiar să le scoți în față, pentru a le transforma în obstacole. Și cred că și după aceea o să ai o misiune foarte dificilă.

5

Și Lucia, și Ioana, și Maria procedaseră cu atîta iscusință, încît cireșarii porniră spre bîlci, după cină, însoțiți de patru perechi de bunici, care tot timpul drumului lăudară „stima și grija tinerilor de azi. Ehei ! Iată-i că nu-i uită pe cei bătrîni, care le-au îndulcit copilăria. Ieri îi duceam noi de mînă pe la panorame și menajerii, azi ne duc ei. Și să le fie spre cinste și cu noroc !"

— Oare n-am plecat prea tîrziu ? îl întrebă Ursu în șoaptă pe Victor. La ora asta, oamenii au intrat la spectacole. Ba chiar cred că o să ajungem după pauză, Victor.

— Nimic nu e întîmplător, Ursule. Nu știu cine a spus vorba asta pentru prima dată, dar cred că orice om a descoperit-o, măcar la vîrsta de șapte ani...

— Aaaaa ! Va să zică ești vesel... înțelese Ursu.

— Cam așa, Ursule, și sînt un ingrat. Mă gîndesc la tine. Și ar trebui să fiu trist, foarte trist.

— Cuiele alea ? Cu riscul de a-mi rupe degetele, de a-mi zdrobi brațele și tot le scot eu în afară.

— Numai asta nu, Ursule ! Să-ți ferești degetele și brațele ca ochii din cap. Nici o julitură, auzi ?

— Cuiele sînt înfipte cam adînc, răspunse Ursu. Le-am controlat dimineaţă. Şi lemnul e foarte rezistent. N-o să fie chiar aşa de uşor. Mai ales că trebuie făcut totul iute. N-ai spus aşa ?

— Ba da ! Ba da ! În mai puţin de jumătate de minut. Dar nu mi-e teamă mie de asta... Stai puţin mai în urmă... Vreau să discutăm ceva între noi... Nu ştiu de ce am impresia că Ticuşor are gînduri de circ... L-a impresionat atît povestea lui Ando... Pînă s-a înnoptat, a făcut întruna exerciţii. De jonglerie, de echilibru...

— Nu Ando, răspunse Ursu morocănos, Torenzo l-a prins. Tot timpul, aseară, am stat la circ ca pe ghimpi...

— Eşti gelos, Ursule...

— Sînt furios ! De ce să mi-l ia pe degeaba ? Ăla nu ştie decît să cadă, cu bubuituri de tobe. Atît de rău m-am înfuriat aseară, că eram cît pe-aci să răspund la provocare. Numai ca să-i arăt lui Ticuşor...

— Extraordinar ! spuse Victor uluit. Crezi tu că i-ai putea face faţă ?

— Nu ştiu... Dar cu furia pe care o aveam în mine... E antrenat şi e foarte puternic şi are şi mai multă experienţă...

— Cred că ar vui oraşul numai dacă i-ai răspunde la provocare... Dar mi-e teamă, Ursule... Şi tare-aş vrea să-l lecuim pe Ticuşor... Hai mai repede ! Ne apropiem...

Se terminase de mult pauza spectacolelor, cînd circaşarii şi invitaţii lor ajunseră la bîlci. În dosul cartoanelor, scîndurilor şi pînzelor de cort se auzea larmă, vuiete, muzică, aplauze. Spectacolele continuau.

Grupul de tineri şi bătrîni colinda parcă la întîmplare prin bîlci, dar avea o direcţie precisă, e drept, cam lentă : roata norocului. În faţa gheretei cu păpuşi de ghips. Tic se ciocni fără să vrea de un bărbat gras şi înalt, care se uita fără scop la statuete.

— Pardon ! Ce, nu vezi, domnule, pe unde treci ? spuse înfuriat cel lovit. Eu mă scol mîine dimineaţă la...

Dar nu-şi mai termină fraza. Se uita cu ochii mari şi puţintel cam încurcat la ciufulici. Îşi dăduseră doar amîndoi întîlnire la circ, singuri, ca să poată comenta în voie programul.

— Ştiţi... se scuză Tic, sînt cu bunicii... Nu s-a putut...

— Şi eu, arătă el spre nevastă, sînt tot cu... Nu s-a...

Deodată lui Tic îi veni o idee :

— Nu mergeți cu noi la roata norocului ? Săru-mîna...

— Cum să nu ! răspunse grăsanul. Mai luăm și noi oleacă de aer. Nu-i așa, Sofițo ?... Da, domnule ! Toată noaptea m-am gîndit. Extraordinar ! Cîte mese, cîte sticle, cîte scaune ! Și tobele, domnule ! Tobele ! Exact cînd s-a prăbușit. Extraordinar.

— Eu l-am și visat, mărturisi Tic. Parcă săream amîndoi de sus de tot, din cer, ținîndu-ne de mînă... Și coboram lin, fără paraşută și lumea se uita înspăimîntată...

— Da, domnule ! Fără paraşută ! Așa ar trebui să se facă !

Victor îl lovi cu cotul pe Ursu. Auziseră amîndoi conversația filo-echilibriștilor. Ursu răspunse semnului lui Victor, încordîndu-și brațul ca o coardă de oțel. Și Victor se cutremură.

Erau mulți gură-cască la roata norocului dar parcă nimeni nu îndrăznea să-și pună mintea cu șipca de oțel. Hultanul striga, striga fără încetare, chema, ridica și flutura deasupra capetelor celor adunați tigăi, oale, căldări, statuete. Din cînd în cînd își făcea vînt cu pălăria de paie și apoi iar striga. Fața i se congestionase de atîta efort, ochii i se făcuseră cît niște cepe.

Grupul noilor sosiți înconjură roata. Hultanul simțind pradă în apropiere își înteți chemările :

— Încercați-vă norocul ! Care mai trage ! Care mai ia ! Oale, vase, crătiți, tigăi ! Discobolul lui Fradaburidi ! Care mai trage !

Victor lansă semnalul de adunare al cireșarilor. Toți erau în jurul lui și-i ascultau șoaptele. Apoi se răspîndiră în jurul roții. Hultanul striga mereu. Făcea semne cu mîna oamenilor. Cireșarii și însoțitorii lor strîngeau pe nesimțite cercul în jurul roții. Făcuseră un zid între ei și ceilalți privitori. Victor se uită la ceas. Numără în gînd pînă la zece. Voia să-și adune calmul. Cu o mînă îi făcu semn lui Ursu, iar cu cealaltă își aranjă părul.

Atacul porni simultan. Tinerii îl înconjurară pe Hultan, cumpărîndu-i trageri. Nu mai prididea cu împărțirea biletelor. Fiecare cumpăra cîte cinci, cîte șase trageri o dată și se băteau pe rînd. Așa ceva nu i se mai întîmplase nici în zilele cele mai norocoase, în toiul bîlciului. Împărțea întruna bilete, aranja ordinea tragerilor, iar Ursu înconjura roata, trăgînd cu o putere cumplită, disperată,

cuiele care încadrau cele cinci numere mari. În sfîrşit, ajunse în dreptul lui Victor, cu mîinile amorţite de durere. Răsuflă de două ori. Era semnalul convenit. Îl felicită pe Ursu, strîngîndu-i braţul, apoi îi strigă la ureche :

— Şi acum poţi să te răzbuni, Ursule ! Măcar să-i rezişti. Arată-i de ce sînt capabili cireşarii. Să-i rezişti pînă la ultima putere !

Vlăjganului nu-i venea să creadă :

— Chiar ? întrebă el.

— N-a fost asta dorinţa ta ?

Ursu se desprinse ca un fulger din grupul cireşarilor. Era convins că în urma lui aleargă Tic.

6

Ciufuliciului nici nu-i trecea prin cap un asemenea gînd. Începu primul tragerile. Ghinionul îl urmărea însă şi în aceste condiţii noi de „răzbunare umanitară". Primi trei lulele şi doi iepuraşi pentru cele cinci trageri.

— Mai daţi-mi cinci trageri ! ceru Tic.

Hultanul primi banii şi-i înapoie biletele, dar nu izbuti să-i pună şi şipca în mînă.

— La rînd ! La rînd ! se auziră voci nerăbdătoare, şi toate îi erau cunoscute.

— Ce la rînd, domnule ? ! îi luă cineva apărarea. Ce, el n-are voie să tragă cînd vrea ? N-aveţi şi dumneavoastră bilete ?

— La rînd ! ţipă Dan şi împinse şipca.

La a treia tragere, Hultanul se îngălbeni. Coarda se oprise în dreptul cifrei care avea drept obiect cîştigător negrul îmbrăcat în costum colonial.

— Ura ! strigă Dan ca un apucat. Ura !

— A luat-o ! ţipă cu jumătate de gură Hultanul. A luat-o !

Pentru celelalte două trageri, Dan primi doi iepuraşi. Ionel trase de şase ori, fără să cîştige altceva decît iepuraşi şi lulele. Ioana, în schimb, îi arătă Hultanului chiar de la

prima tragere o cifră care-l înverzi de astă dată. Pierduse vaza chinezească.

— Staţi ! spuse el cu un răcnet. Vă dau o oală în loc. O oală de sarmale. Poftiţi oala !

— Vaza ! ţipă Ioana. Să-mi dai vaza ! Am cîştigat-o !

Imediat se ridicară cîteva bastoane şi umbrele. Grupul bătrînilor devenise temut, ameninţător. O voce şi mai groasă decît a Hultanului domină vacarmul :

— Să dai, domnule, vaza imediat ! Ştii cine sînt eu ? Te iau de guler şi te duc imediat ! Auzi ?

Intervenţia aceea autoritară îl dădu gata pe Hultan. Ridică vaza în mînă şi de ciudă începu să urle ca un smintit :

— A luat-o ! Uite cum a luat-o !

Dar nu mai era nevoie să urle. Acţiunea umanitară a cireşarilor strînsese toţi oamenii care erau la ora aceea în bîlci, la roata norocului. Şi în faţă de tot era un zid imens, format numai din oameni respectabili, cu părul alb, cu bastoane argintate la capăt, şi cu un conducător foarte hotărît şi activ, autorul acelui cutremurător „Ştii cine sînt eu, domnule ?“

Îi venea rîndul lui Victor să tragă. El nu era însă fericit şi vesel ca prietenii lui. Se gîndea la altceva. Mîna lui tremura cînd împinse şipca.

7

Ursu răspunsese provocării. Coborî din stal, printre spectatori, în arenă. Directorul circului îi strînse mîna. Torenzo îl întîmpină zîmbitor, ca pe o veche cunoştinţă. Apoi Ursu dispăru după perdele, în culisele circului. În cele două minute de aşteptare, atletul înconjură de cîteva ori arena, făcînd exerciţii de respiraţie. Pectoralii i se umflau ca mingile.

— Aoleu ! se auzi o voce de femeie dintr-o lojă. Ce i-a venit tînărului ăla să se bată ? O să-l omoare. Eu plec. Nu suport.

Apăru în sfîrșit și Ursu, îmbrăcat la fel ca Torenzo, în ținută de luptător. Un murmur de admirație întîmpină sosirea lui. Păcat că era mai scund și mai slăbuț decît adversarul său. Musculatura lui superbă părea mai suplă, mai fină, mai reliefată.

— Ar trebui să-l oprească, se auzi altă voce. E diferență de greutate. Asta nu-i drept. Cel puțin cincisprezece kilograme...

Cei doi adversari și întinseră mîinile și chiar în aceeași clipă porniră atacul. Își căutau umerii, gîtul, picioarele. Dar fiecare se ferea. După cîteva tatonări, pentru a încerca forța și rezistența adversarului, Torenzo îi întinse o cursă lui Ursu. Se lăsă apucat de gît și de brațul stîng, se prefăcu că-și pierde echilibrul, dar se întoarse imediat ca o sfîrlează și căzu în spatele lui Ursu. Sala izbucni în aplauze. Nu era un aranjament, ci o luptă adevărată. Ursu prevăzuse însă manevra. Simulă și el o cădere, dar în plină alunecare prinse brațul drept al adversarului, petrecîndu-și-l după umăr cu iuțeala fulgerului. Torenzo fu azvîrlit în aer, dar efortul îl ameți pe Ursu. Căzu la podea, înaintea atletului. Și se pomeniră amîndoi jos, încolăciți, căutînd prize, puncte vulnerabile, rotindu-se amenințători, apucîndu-se, respingîndu-se, încleștîndu-se, apoi alunecînd din încleștare exact în momentul hotărîtor.

Într-o astfel de alunecare, Torenzo îl prinse pe Ursu de picior cu amîndouă brațele. Partida părea jucată. Și nu-l trase spre el, cum sperase și cum se pregătise cireșarul, ci îi suci piciorul, nemilos, crud, ca un clește de fier, neînsuflețit. Durerea neașteptată, violentă, îl transformă pe Ursu în arc. Nu alunecă, nu se desprinse din teribilul clește, ci sări ca împins de o altă forță. Și fără să-și refacă respirația, se azvîrli asupra atletului. Surpriza îl dezechilibră pe Torenzo. Ursu îi căzu în spate, prinzîndu-l pe sub brațe, parcă voind să-l ducă spre dublul Nelson. Aceasta crezu atletul. Și își căută toate rezistențele împotriva primejdioasei figuri. Se înțepeni, își încordă toți mușchii, se lăsă încet în genunchi, așteptînd acțiunea adversarului, pregătindu-și replica hotărîtoare. Dar Ursu nu urmărea Nelsonul. Îl speria numai pe atlet, prin încordarea mușchilor. Încordarea se petrecea la intervale precise. Și

foarte tîrziu, atletul înţelese că adversarul său urmărise o simplă manevră, o manevră copilărească prin acea mişcare ameninţătoare, atît de temută în lumea luptătorilor. Într-adevăr, Ursu îşi potrivise în aşa fel mişcările, încît ele să-i dea rivalului impresia că încearcă să-l doboare, dar de fapt să-l ajute la refacerea respiraţiei şi la adunarea forţelor. Se odihnise şi atletul în această perioadă tulbure, plină de ameninţări pentru el. Dar odihna lui fusese neregulată, întîmplătoare, parcă impusă anume aşa de adversarul pe care-l ţinea în spate. Cu un efort teribil se eliberă din strînsoare, dar efortul lui fusese în van. Ursu îi dăduse drumul exact în clipa în care simţi încordarea celuilalt. Ştia că explozia lui nu se va întrerupe, ci va continua inutil.

Se aflau din nou la mijlocul podelei, unul în faţa altuia. Parcă abia începeau lupta. Cu deosebirea că amîndoi începeau să-şi cunoască forţele. Cu spatele aplecat, cu umerii şi mîinile întinse înainte se căutau, dar mai ales îşi căutau în gînd metodele, armele cu care să învingă. Primul atac îl porni Torenzo.

8

La roata norocului, bastoanele şi umbrelele se înmulţiseră. Cîţiva „oameni" liberi de la panorame şi de la tarabele întîrziate încercară să intervină în sprijinul Hultanului.

— Se închide ! Se închide ! strigau ei.

Porniră imediat bunicile la asalt :

— Să vă fie ruşine ! Parcă-aţi fi nişte vagabonzi !... Staţi ! Staţi puţin ! Domnule ! Domnule ! Veniţi aici ! Aveţi nişte clienţi !

— Ia staţi, nenişorilor ! strigă grăsanul. Staţi numai o secundă ! N-auziţi ? (Era urlet, nu voce.) Fugiţi, hai ?

„Ajutoarele" nu se gîndiseră pînă atunci la fugă. Dar cînd îi auziră întrebarea (parcă îi era teamă grăsanului că n-o să-i prindă), o tuliră ca nişte potîrnichi.

Victor cîştigase capul lui Apollo. Chiar la ultima tragere. A şaptea. Îl ridică în sus, ca pe un trofeu. Dar, temîndu-se că i l-ar putea lua cineva, îl duse imediat în sacoşa bunicilor, anume pregătită pentru acţiunea „umanitară" a cireşarilor.

Era Maria la rînd. De undeva din cercul privitorilor, cu pumnii strînşi, palid, cu buzele muşcate pînă la sînge, o privea Ando. Tremura ca varga. Maria trase de două ori. Prima dată primi o păpuşă cît degetul. A doua oară coarda se opri la numărul la care fusese vaza chinezească.

Lumea începu să vocifereze :

— Să-i dea altceva în loc ! Altceva ! A cîştigat !

Hultanul se strîmba la toţi. Nu ştia ce să facă. Scoase o păpuşă de ghips de sub tarabă şi i-o întinse. Apoi se rugă de ea :

— Nu mai trageţi, vă rog ! Mă nenorociţi...

Victor îl auzi şi-i făcu semn Mariei să tragă. La a patra tragere, Maria cîştigă cuplul de îndrăgostiţi înălţat pe un soclu de marmură şi abia atunci descoperi că marmura era o imitaţie. Victor luă trofeul şi-l duse vesel spre sacoşa bunicilor.

Hultanul profită de răgaz şi smulse cu o repeziciune uluitoare, de necrezut pentru proporţiile sale, eticheta de pe soclul discobolului şi o lipi în aceeaşi secundă pe un lighean de rufe. Mişcarea fusese atît de fulgerătoare, că nimeni n-o sesiză. Nimeni... cu excepţia ciufuliciului care nu-şi dezlipise nici o clipă ochii de la acel obiect. Mai trebuia oare Tic să-şi amintească jurămintele, suferinţele pe care i le pricinuise discobolul ? Fără ispita pe care i-o produsese acea statuie ar mai fi trăit oare cireşarii extraordinara lor aventură ? Cum ar fi putut să renunţe la ea ? Mai bine... Mai bine...

Discobolul stătea triumfător şi, de cîteva clipe, invulnerabil, în vîrful piramidei. Braţele lui, în efort, se depărtau de umeri ca o cruce, apoi urmau trunchiul şi picioarele suple, subţiri, apoi venea soclul ca o palmă de mare şi subţire ca un deget. Cît timp studiase ciufuliciul detaliile statuii ! Cît de mult îi plăceau braţele întinse ca nişte aripi, apoi linia subţire a trupului şi soclul acela parcă anume potrivit pentru planul său.

Ursu știa că va fi învins. Încercase zadarnic să-și obosească adversarul. Folosise în acest scop o sumedenie de tertipuri și de manevre, care altuia i-ar fi scos sufletul. Dar atletul avea rezistența dură a oamenilor de profesie. Era imposibil să-l doboare. Peste un anumit timp, care nu va fi prea lung, vlaga se va scurge din trupul său și atunci atletul — care se pregătise pentru o asemenea posibilitate, care acceptase și impusese această tactică — îl va răsuci de cîteva ori, îl va lua pe umeri și-l va azvîrli la pămînt, apoi îl va întinde ca pe o zdreanță pe podea, îl va imobiliza acolo, atîta timp cît va voi el. Trebuia să riște un atac surpriză, să strecoare, cît mai era vreme, în mintea atletului, nesiguranța, neprevăzutul. Va face exact ceea ce îi spusese Victor : să reziste cît mai mult. Și porni un atac fulgerător. Se repezi spre gîtul adversarului cu iuțeala și supleţea unei pantere. Atletul se feri printr-o eschivă ușoară, întocmai cum prevăzuse și dorise Ursu. În plin salt, cireșarul schimbă direcția atacului și, de astă dată, Torenzo nu mai avu timp să se ferească. Îi prinse piciorul drept. Îi apucase cu amîndouă mîinile glezna. Și începu să-l împingă și să-l tragă, neregulat, dezordonat, încet sau tare, pentru a nu-i da celuilalt posibilitatea să se apere, pentru a-l face să-și piardă echilibrul. Torenzo nu rezistă multă vreme ritmului dezordonat. Se prăbuși, dar, în cădere, lovi fulgerător cu piciorul liber abdomenul lui Ursu. Durerea înțepă cu mii de ace ochii cireșarului. Respirația i se opri, simți cum i se clatină capul și în cădere i se aprinse fulgerul unui gînd. Toată ființa lui era parcă un singur gînd. Nu mai știa dacă are puteri, simțuri, senzații. Un singur gînd : să mai reziste. Parcă treceau ore. Se zvîrcolea cu ideea că se întîmplă totuși ceva care scăpa oricăror reguli umane. Cînd își reveni din ameţeală, simți că are ceva în mîini, ceva dur și viu, pentru că degetele lui sesizau zvîrcoliri. Prin urmare nu scăpase piciorul, nu-i dăduse drumul. Înțelese că strînsoarea aceea de cleşte, care nu se supunea nici unei reguli, care scăpa oricărei înțelegeri și oricărui experiment, acea strînsoare, transformarea bra-

țelor în cleşte neînsufleţit, dirijat şi susţinut de alte forţe, îl salvase.

Publicul nu înţelegea ce se petrece în arenă. Văzuse un om căzut în genunchi, cu trupul îndoit, cu capul balansîndu-i-se ca un pendul neregulat, ţinînd cu mîinile glezna altuia, care se zbătea să scape, se sucea, se învîrtea, izbea, împingea, trăgea, dar nu reuşea în nici un chip ; piciorul îi părea prins într-o capcană de oţel.

Descleştarea îi trînti pe amîndoi. Torenzo se ridică primul. Chipul lui exprima o decizie neclintită. Ursu îl aştepta în genunchi. Se trezise. Îşi amintea lovitura pe care o primise în abdomen. Nu putea, sau nu voia să creadă, că fusese o lovitură întîmplătoare, o scăpare, un reflex necontrolat al adversarului. Fusese prea dură, prea sigură, îl ţintise exact în plexul solar. Va răspunde cu aceeaşi monedă. Se repezi ca un fulger în braţele adversarului. Şi, în încleştarea aceea, nimeni nu văzu genunchiul lui Ursu izbind în acelaşi loc în care fusese izbit el, nimeni nu văzu cotul lui înălţîndu-se ca un arc spre falca lui Torenzo. Cireşarul ridică pe umeri un corp inert. Iar cînd îl azvîrli pe podea şi-l întinse ca o cruce, corpul nu opuse nici o rezistenţă.

Publicul delira. Se azvîrleau pălării, pulovere, se înroşeau mîinile de aplauze. Ursu nu văzu şi nu auzi nimic. Se retrase cu spatele, ameţit, năucit, abia trăgîndu-şi sufletul, spre culise.

10

Maria trase ultima dată. Coarda de oţel se opri în dreptul numărului dorit.

— Atletul ! ţipă Maria. Am cîştigat statuia lui Fradaburidi ! Ticuşor ! Ţi-am cîştigat discobolul !

Tic n-o auzea, iar Hultanul îi întindea un lighean de rufe.

— Nu se poate ! răcni Maria. Să-mi dai discobolul !

— Să-i dai... ăla, domnule, auzi ! Să i-l dai imediat !

Hultanul, fără să vorbească, arătă cu mîna spre o etichetă.

— Săracul Tic ! îl compătimi Victor. Apoi adresîndu-se Hultanului : N-avem nevoie de lighean. Poți să-l tii pentru dumneata.

Hultanul nu aşteptă să i se repete propunerea. Imediat puse ligheanul la loc, într-o ladă plină cu obiecte asemănătoare.

Săracul Tic ! Dar el nu auzea compătimirile şi lamentările prietenilor săi. El se dădea în lanțuri. Şi de acolo, de la înălțime, privea insula de oameni, care avea în centru roata norocului. Aşa îl descoperi în marea de oameni pe Ilie, aşa o descoperi pe profesoara de pian cu pălăria ei ca un joben, pe maistrul de la fabrica de cristale, aşa îl descoperi şi pe schelet, fix, nemişcat, ca un stîlp. Dar ce-l mai interesa pe ciufulici cine era la roata norocului ! ? El savura înălțimea şi viteza. Roata norocului ajunsese sub el. Vedea piramida de obiecte şi în vîrful ei silueta mică a aruncătorului de disc. Ce inspirație fericită avusese artistul ! Îl sculptase în plină mişcare, cu braţele întinse. Acolo între braţe şi soclu trebuia să ajungă capătul lassoului. Chiar de la prima aruncare. Şi cînd va trage... Tic îşi pregăti momentul, fără să se grăbească. În curînd, scaunul lui va trece iarăşi pe deasupra roții norocului... Azvîrli lassoul încă înainte de a ajunge deasupra cercului de oameni. Nici n-avu timp să vadă dacă discobolul fusese prins. Mişcarea rotativă îl ducea, dar parcă simțea o greutate în mîini. Şi cînd ajunse din nou deasupra roții, totul era la fel, nu se schimbase nimic. Parcă revedea o fotografie. Numai discobolul nu se mai afla în vîrful piramidei. Atîrna la capătul lassoului.

Cînd Victor îl văzu pe Ursu, se înspăimîntă :

— Ce s-a întîmplat, Ursule ? N-ai rezistat ?

— Nu. Victor. L-am doborît. Şi nu cred că-şi va reveni prea repede... Dar... l-am lovit nepermis... Am crezut că şi el a procedat la fel...

CAPITOLUL XII

1

Cireșarii erau toți în chioșc. Becul mare, înșurubat cu cîteva minute înainte, împrăștia o lumină orbitoare. Tinerii își trăiau acolo veselia. Pe masă, în fața lor, sacoșa de piață a bunicii ascundea, vremelnic, roadele acțiunii lor umanitare.

— Mamă dragă, spuse Dan cuprins de frenezie, i-am pedepsit mai ceva ca într-o carte. Cred că nici fantezia celui mai înaripat autor n-ar fi descoperit o metodă mai grozavă. Cîndva voi folosi această întîmplare. Bravo! Bravo tuturor și, dacă-mi permiteți, considerați-mă și pe mine un erou. Extraordinar!

— Brrrr! se răți Tic mai mult în glumă. Potrivești în așa fel cuvintele ca să ne amețești urechile. Noroc că se mai și scriu. Te ajut eu, dacă-mi permiteți... Erou. Punct. Extraordinar.

Probabil molipsindu-se de la Dan, se avîntă și Ioana în discuție, cu un curaj de zile mari :

— Am o propunere! Adică mai întîi o întrebare... Ce facem cu obiectele cîștigate?... Oare n-ar fi bine să le transformăm în amintiri?... Fiecare să-și declare preferința!

— Eu n-am nici o preferință, se repezi Dan. Nu mă interesează nici unul din obiectele cîștigate la roata norocului.

— Nu mai cred eu asta...

— Zău, Ticușor, zău că n-am. Eu îmi voi păstra păpușa. Așa hidoasă cum este, va fi pentru mine cea mai frumoasă amintire. Sau cum ar spune nu știu care franțuz celebru : Păpușa aceasta e cea mai frumoasă zi din viața mea... Cu propunerea Ioanei sînt însă de acord. Și pentru că ea

a făcut-o, să auzim mai întîi preferința ei... Hai, hai ! Nu te mai codi atîta !

Ioana își făcu din nou curaj :

— Eu... Dacă nu vrea altcineva vaza chinezească... —

Dan care își asumase dintr-o dată sarcina de conducător al discuției decretă, fără să asculte părerea celorlalți :

— S-a făcut ! Și vă rog să nu mă acuzați pe mine de familiarism, ci mai degrabă pe Ioana de exces de modestie. Dacă ne gîndim că e gazdă, și că e o verișoară inteligentă, frumușică... Și aș mai da o decizie : Cuplul de îndrăgostiți va aparține lui Ionel ! Am spus și repet : decizie !

Ionel se îmbujoră la față, dar nici un cuvînt de refuz nu ieși din gura lui. Se împărțiră repede și celelalte obiecte. Maria se alese cu capul lui Apollo, Lucia cu negrul îmbrăcat în costum colonial.

Dan își freca mîinile de bucurie :

— Așa ! *Așa* din mai multe puncte de vedere. Mai întîi pentru că am împărțit — animat de niște simboluri ascunse — obiectele cîștigate la roata norocului. Căutați fiecare simbolul, eu nu-l dezvălui... Apoi pentru că sînt într-o vervă grozavă... În al treilea rînd pentru că recunoașteți acest lucru... Apoi...

Și deodată Dan tăcu. Privirile sale făcuseră înconjurul mesei și...

Într-adevăr, mai rămăseseră trei cireșari care nu se alegeau cu nici o amintire materială, drept mărturie a nemaipomenitelor lor întîmplări. Abia atunci, urmărind privirile lui Dan, înțeleseră ceilalți acest lucru.

— Oh, Ticușor ! Tocmai tu... se întristă Maria.

— La mine să nu vă gîndiți, răspunse prompt ciufuliciul. Am și eu o surpriză, dar v-o arăt mai tîrziu.

— Și tu, Victor ? întrebă Ionel. Te-am despuiat de cîștig fără să ne dăm seama.

— Eu mă mulțumesc cu o sacoșă... adică m-aș mulțumi cu ea... Numai dacă o voi căpăta, bineînțeles.

— Cum să n-o capeți ? răspunse Ioana. Știi tu ce mult țin bunicii mei la tine ?

Victor zîmbi și se uită demonstrativ spre Ursu. Îl imitară și ceilalți. Ursu simți privirile tuturor ațintite asupra lui. O clipă de stinghereală, numai o clipă. Își reveni imediat. Îl apucă de umeri pe ciufuliciul care stătea lîngă el și rosti emoționat :

— Eu am... Mi-a rămas și mie ceva... Mult mai frumos.

Ticușor simți îmbrățișarea și se lipi de pieptul lui. Dar nu știa la ce anume „obiect" se referă Ursu.

Dan ridică mîna și ceru tăcere :

— Pentru că e tîrziu... v-aș ruga să-mi dați mie cuvîntul de închidere... E un non-sens voit, Lucia, nu te speria... Mă gîndeam la un somn mai timpuriu... Aoleu, Ticușor ! Ai făcut chestia aia cu cocoșul ?

— Astă-seară, nu, răspunse cel întrebat. Și nu fiindcă am uitat. Am presimțit ceva deosebit și l-am lăsat liber, ca să ne cînte triumful... Dar metoda de amuțire nu-mi aparține, Dan. Am împrumutat-o de la un candidat de cireșar din orașul nostru. Unul Ionuț. Are șanse mari să intre în rîndurile noastre... Dacă ați fi fost atenți, ați fi auzit prima exclamație de bucurie a cocoșului. Chiar cînd am intrat pe poartă. Prin urmare e trecut de miezul nopții...

— Atunci cu atît mai bine, reluă Dan. Ne-am împărțit amintirile, am pedepsit tîlharii... N-or să uite ei lecția cît vor trăi, două secole. Chiar dacă se vor muta pe altă planetă... Și, dacă îmi permiteți, vreau s-o iau înaintea lui Victor. Vreau să vă dezvălui eu enigma tanagralelor. Îmi pare rău că nu vă pot oferi finalul acela de pe ultima pagină, cu cinci rînduri, și cu ultimul care să dea cheia enigmei. Dar nici nu vreau să pierd ocazia de a ieși în relief, după ce am slăbit atîta cu istoriile acestea neroade și în același timp de neuitat. Eu știu cine a luat tanagralele și unde se află ele. S-a întîmplat exact ca prima dată. Profesorul nu s-a plimbat cu tanagralele...

— Nu-i adevărat ! îl contrazise Tic. Nu l-am văzut eu, acolo pe bancă, scoțînd o statuetă din sacoșă ?

— Iluzie optică, Ticușor, continuă Dan imperturbabil. Așa cum am avut și eu astă-seară, la plecarea din bîlci, o asemenea iluzie. Numai că a fost inversă. N-am mai zărit discobolul în vîrful piramidei... Deci, iubiții mei, profesorul nu s-a plimbat cu tanagralele, ci cu o sacoșă încărcată cu pietre și cărămizi. Din spirit de farsă a pus înăuntru și o păpușă. Tanagralele le-a ascuns bine, și Ilie știa aceasta. De aceea n-a părut deloc mirat cînd a văzut sacoșa. Cine știe dacă n-a umplut-o chiar el... Apropo ! Nici nu ne-ai spus, Ticule, ce explicație ți-a dat moș Costache. De ce nu s-a prezentat Ilie la muzeu, să-și ia serviciul în primire ?

— I-am spus lui Victor, răspunse Tic. Moș Costache zicea că așa l-a rugat Ilie. Și cum știa că mîine, adică

azi, se vor descărca alte camioane, a acceptat imediat. Ba mi-a făcut și cu ochiul... Dar să știi că tu ai greșit într-un loc, Dan. Cînd ai făcut teoria iluziilor optice.

Tic își băgase mîna în buzunarul lui fără fund și pipăia fără încetare un obiect dur, care făcea să-i tremure inima.

— Lasă, lasă ! îl ignoră Dan. Și acum, după ce v-am explicat enigma tanagralelor, să-mi dați voie să fac o adăugire. Mai există o tanagra în povestea asta, care nu și-a dezvăluit misterul. Din păcate... Discobolul lui Fradaburidi ! Eu sînt convins că e o tanagra veritabilă...

— Fradaburidi ! rîse Maria. E un nume născocit, Dan. Ca să uimească pe cei nătîngi ca noi. Și nu mai fi tu atît de sigur. Nu e tanagra ! E o imitație. Dacă ar fi fost veritabilă, o cumpăra de multă vreme profesorul Neștian.

— Și eu cred asta ! o susținu Lucia. Cum să lase profesorul Neștian un asemenea obiect pe mîinile unor inconștienți ?

— A vrut s-o cumpere ! se opuse Dan. Eram acolo cînd a întrebat dacă e de vînzare, însă i s-a răspuns negativ.

— E o prostie ! se încăpățînă Lucia. Dacă le oferea o sumă mare, de pildă cîteva mii de lei, tu crezi că ăia n-o vindeau ? Nu, Dan. Discobolul e o imitație. În mod sigur. El voia s-o studieze ca imitație, pentru a-și imagina originalul. De aceea îi dădea mereu tîrcoale. Și cine știe dacă pînă la urmă n-o va cumpăra ?

— Asta nu, Lucia ! strigă ciufuliciul. În mod sigur, nu!

— Treaba voastră, se retrase Dan. Eu mi-am făcut datoria. Pssst ! Dacă stau și mă gîndesc...

— Stai și te gîndește ! îl pofti ciufuliciul. Nu faci decît să mă amărăștii și să... Brrrr !

— Brrr ! Ticule ! spuse Victor. Bună erupție acest brrrr ! Tare cred eu că-l vom mai folosi... poate chiar în noaptea asta...

Era o amenințare în vocea lui Victor. Și atunci descoperiră cireșarii că Victor tăcuse de mult timp. Se uitau la el. El ridică din umeri și începu să vorbească domol, cu tonul acela cu care își pregătea de obicei raționamentele.

— Nici nu știu cum să încep... de la ce să pornesc. Poate de la ceea ce spunea Dan, cu singura deosebire că eu neg teoria lui. Prima dată, furtul tanagralelor a fost o invenție de-a noastră... Am vorbit despre asta, nu mai

trebuie să insistăm. A doua oară, însă, nu a mai fost o *invenție* a cuiva dintre noi, cum s-a întîmplat la început, Ticușor. Nu l-am mai *inventat* noi, Ticușor... Și vă rog să rețineți cuvintele pe care le accentuez. A doua oară, tanagralele au fost furate. *Bel et bien,* cum spun francezii... Cum îți poți închipui, Dan, măcar o clipă, că profesorul Neștian s-ar fi plimbat cu adunătura aceea de pietre la el ? Tic n-a avut nici o iluzie optică, nici prima dată, cînd l-a văzut pe profesor, acolo pe movilă, privind statuetele, nici a doua oară, cînd le-a văzut nu căzînd, ci cocoțîndu-se pe zid. De altfel v-a chemat și pe voi să le vedeți... Și mai cred, dragul meu Dan, că nici tu nu ai suferit de o iluzie optică în momentul cînd n-ai mai zărit discobolul în vîrful piramidei. Cireșarii nu prea suferă de această boală... cel puțin pînă acum...

— Sigur că da ! strigă Tic. Și sigur că nu ! Sau invers, cum vreți voi. Nu mai pot răbda ! Numai voi să aveți amintiri ?

Tic așează în mijlocul mesei — parcă ar fi împlîntat o suliță în miniatură — discobolul lui Fradaburidi, stîrnind o adevărată uimire în rîndurile celorlalți. După ce se potoli efectul surprizei, după ce Tic dădu explicațiile cerute și flutură lassoul fidel în aer, Victor continuă :

— Așadar, tanagralele au fost furate ! A doua oară ! Nu am avut nici o clipă un dram de îndoială. Dacă nu m-aș fi gîndit mereu la acest lucru... Dar mai bine să-mi alung această idee nebună... Cum puteam noi să suportăm ideea că s-au furat, cînd aveam un asemenea rol în *toată* povestea tanagralelor ?... Ne-am fi comportat ca niște lași, ca niște josnici. Cum se pot împăca aceste atitudini cu calitatea de cireșar ?... Nu ! Aveam datoria sacră să descoperim, să dezlegăm enigma tanagralelor... Peste cîteva ore vom merge la profesorul Neștian și împreună cu el vom admira în toate detaliile anticele statuete... Bineînțeles dacă profesorul va fi acasă, dacă se va fi întors din orașul unde și-a ținut conferința...

— N-am spus eu ? profită Dan de răgazul pe care-l făcea Victor, pentru a-și aduna gîndurile.

— Nu te grăbi, Dan ! spuse Victor. Mai avem încă mult pînă la ora aceea fericită pentru toți... Să ne întoarcem la povestea noastră... Furtul tanagralelor era un fapt sigur, de altfel singurul pe care-l posedam. Ba mai era un fapt *Obligația* noastră sacră de a dezlega enigma lor... Cînd am acceptat ideea furtului real și nu a unei dis-

pariţii care poate fi interpretată în fel şi chip, ne-am pomenit — amintiţi-vă discuţiile noastre — în faţa unei întrebări hotărîtoare : *Cine le-a furat ?* Înspăimîntătoare întrebare, pentru că statuetele nu mai fuseseră furate din vitrina unui muzeu în care se aflau cîţiva vizitatori, ci din sacoşa unui profesor necunoscut, înconjurat de un adevărat furnicar uman, la bîlci. Datele problemei se schimbau în *esenţa* lor. Era un furt întîmplător, sau un furt premeditat ? Aceasta era întrebarea la care trebuia să dăm în primul rînd răspunsul. Ideea furtului întîmplător era groaznică. Tanagralele nu mai puteau fi găsite, sau, în cel mai bun caz, nu mai puteau fi recuperate. Am discutat despre aceasta. Şi cred că toţi aveam în faţa ochilor imaginea obsedantă a lăzilor de gunoi, a gropilor, a ogrăzilor, a rafturilor cu jucării stricate... Puteam noi să eliminăm, fără riscul de a greşi, această idee, această posibilitate ? Puteam să ne agăţăm, de asemenea fără riscuri, de ideea unui furt premeditat, idee care ne lăsa totuşi speranţa regăsirii tanagralelor ? Ce elemente aveam ? O simplă sacoşă, cu cîteva pietre şi cărămizi în ea, şi cu o păpuşă hidoasă, care se oferă cu miile la bîlci. Dar mai aveam un element subînţeles : substituirea tanagralelor, înlocuirea lor cu acele pietre. De ce au fost înlocuite tanagralele ? Această întrebare m-a chinuit, la început, cel mai mult. *De ce* ? Care e logica acestei înlocuiri ? Dan avea dreptate. Numai un om cu simţul umorului, răufăcător fiind, sau — adaug eu — un nebun putea să facă acest gest. Nişte copii ? În nici un caz. Nişte vagabonzi, nişte pungaşi din aceia care caută pradă în bîlciuri ? E de necrezut. Răspundeţi ! De ce, într-un asemenea furnicar uman, într-o asemenea îmbulzeală şi înghesuială, în asemenea condiţii ideale de a şterpeli un obiect, fără să fii văzut, de ce atunci, un copil sau un vagabond, sau un pungaş, *în loc să fure sacoşa şi să se strecoare cu ea şi să dispară cu ea în marea de oameni,* fără să-i pese de ţipetele păgubaşului, să aleagă un asemenea mod ciudat de a fura ? De ce să scoată una cîte una statuetele — deoarece toate odată ar fi fost imposibil — şi apoi să vîre una cîte una pietrele şi cărămizile în sacoşă, pentru a nu constata păgubaşul diferenţa de greutate, în loc să smulgă, într-un moment favorabil, sacoşa şi să se piardă cu ea în înghesuială ?... Puteţi da vreo explicaţie logică, o explicaţie care să favorizeze metoda de sustragere folosită de un copil sau de un pungaş oarecare ? Nu ! Şi iată cum o întreagă

categorie, cea mai numeroasă categorie de suspecți posibili, era înlăturată... Dar se ridicau, vai ! se ridicau imediat alte întrebări grave... Sacoșa și conținutul ei trebuiau văzute cu altă optică, dintr-un alt unghi. Acel unghi trebuia să-l descoperim noi, acel unghi care ar fi făcut din sacoșă un ajutor foarte prețios în cercetările noastre. Și acest unghi îl constituia ideea furtului premeditat. Între sacoșă și furtul premeditat era o relație indisolubilă. Amîndouă aceste elemente se susțineau reciproc. Să raționăm. De ce fuseseră introduse acele pietre în sacoșă ?

— Și păpușa ? întrebă Dan. Păpușa nu e o piatră, Victor !

— Va veni și rîndul ei, Dan. Nu te speria ! Cît m-a ucis această păpușă, de cîte ori m-a ucis ? ! De ce fuseseră introduse acele pietre în sacoșă ? Pentru ca profesorul să nu simtă o diferență în greutate... Acesta ar fi răspunsul... Prin urmare, cineva se gîndise, nu întîmplător și nu dintr-o dată, să fure statuetele *pe care le știa în sacoșa profesorului.* Deci premedita un furt. Acționînd astfel și nu smulgînd la înghesuială sacoșa înseamnă că : sau era un mare specialist și ca toți specialiștii nu putea să-și imagineze un furt banal ; sau era un începător *în asemenea furturi*, încît își bătea capul cum să fure neobservat statuetele. Și într-un caz și într-altul, acest cineva avea o idee despre valoarea obiectelor din sacoșă. Și într-un caz și în altul era un individ care prin firea sa, prin natura profesiunii sale, complica lucrurile. Apela la inteligență, nu se folosea de experiență (mă refer la furtul care se comite la înghesuială) ; deci e de crezut că nu avea o asemenea experiență. Gîndind astfel i-a venit ideea sacoșei. Cum puteau fi furate cel mai lesne tanagralele, fără ca proprietarul lor să-și dea seama ? Substituindu-le una cîte una și pentru aceasta fiindu-i necesare cel puțin cinci momente prielnice ? Sau pur și simplu înlocuind o sacoșă dinainte pregătită cu sacoșa profesorului ? Profitînd, bineînțeles, tot de un moment de înghesuială. Iată cum se leagă, în sfîrșit, cele două elemente : sacoșa și premeditarea furtului. *În clipa cînd descoperim ideea substituirii sacoșei, premeditarea furtului devine o certitudine.* Posibilitatea furtului spontan este înlăturată definitiv, cercul suspecților se restrînge enorm. Nu mai orbecăim în întuneric. Încep să vină de la sine, fără să ceară

nimeni indicii, elemente noi. Substituindu-se sacoșa, furtul este în mod cert premeditat.

— Sigur că da ! interveni Lucia. Trebuie să-l fi văzut măcar o dată pe profesor plimbîndu-se cu sacoșa prin bîlci. Ca să-și poată procura una la fel. Și se găsesc — slavă Domnului ! — asemenea sacoșe, cu sutele.

— Și mai trebuia, adăugă Maria, să știe ce avea profesorul în sacoșă. Altminteri de ce ar fi substituit-o ?

— Și mai trebuia, sări Tic, împins de spiritul său de precizie, să știe cam ce greutate au tanagralele.

— Foarte bine, Ticușor ! îl felicită Victor. Da ! Erau necesare aceste amănunte de care ați vorbit. În esență — *și deocamdată* — acel cineva trebuia să știe măcar două lucruri : ce avea profesorul în sacoșă și cam ce greutate aveau acele obiecte. Deci : *cel care premedita furtul văzuse tanagralele, acele tanagrale pe care le avea profesorul în sacoșă și mai poseda și un etalon pentru aprecierea lor materială.* Despre aprecierea lor ca valoare v-am spus mai înainte. Trebuia să aibă măcar o vagă idee. Numai astfel era interesat să substituie sacoșa, numai astfel putea să acționeze fără să riște nimic. Deci : știm unde, de ce și cum s-a petrecut furtul. Apărea, în sfîrșit, problema esențială : cine l-a comis ? Întrebarea esențială : *Cine ?...* Din clipa aceasta nu mai interesează sacoșa, ci *conținutul* ei. Dintr-o dată, păpușa aceea hidoasă capătă o importanță excepțională. Pentru că, printre pietrele și cărămizile care se găsesc pe toate drumurile, păpușa era singurul obiect deosebit. Ce reprezenta oare această păpușă în sacoșa substituită ? Putea ea să ne ofere măcar o pagină, măcar un rînd din carnetul de identitate al celui care comisese și premeditase furtul ? Vă amintiți cîte supoziții s-au făcut. Vă amintiți ideile lui Dan. Oare aveam de-a face cu un nebun ? Cu un individ înzestrat cu simțul umorului ? Cu un maniac ? Cu un om care prin acest gest îi răspundea unui alt gest al profesorului ? Cu un individ însetat de gîndul unei răzbunări rafinate ? Ce reprezenta această păpușă ? O răzbunare ? O glumă ? Un simbol ? O batjocură ? O idee fixă ? Gîndiți-vă și voi și încercați să răspundeți, făcînd o asociație între păpușă și toate personajele pe care le cunoaștem noi, pentru că furtul fiind premeditat și comis din motivele pe care le-am stabilit, autorul lui nu putea fi decît un personaj pe care îl cunoaștem. Condițiile

expuse : să fi fost în muzeu şi să fi văzut tanagralele, să-l fi cunoscut pe profesor, să fi ştiut ce are el în sacoşă, să fi avut o vagă idee măcar despre valoarea tanagralelor, sau măcar dorinţa de a poseda asemenea obiecte, toate aceste condiţii indică un personaj cunoscut de noi, cu care noi într-un fel sau altul am fost în contact. *Individul respectiv era familiarizat cu statuetele şi, pentru un motiv sau altul, voia să intre în posesia lor.* Pentru a le ţine, pentru a le valorifica ? — lucrul acesta nu contează în clipa de faţă. Gîndiţi-vă la un asemenea personaj şi puneţi-l în relaţie cu păpuşa şi cu toate posibilităţile pe care le oferă ea... Cît m-a chinuit, cît m-a obsedat păpuşa asta blestemată !

— Eu ştiu cine este ! strigă Tic.

— Şi eu ştiu ! îl imită Dan. Dar nu e acelaşi personaj, Ticuşor. Eu mă gîndesc la altul.

— Scheletul ! strigă cineva.

— Nu ! Nu putem proceda aşa. Trebuie să mergem pe un fir logic, nu să dăm răspunsuri — şi sînt multe răspunsuri posibile — care ne-ar face nedrepţi faţă de un om sau altul...

Intervenţia lui Victor, făcută cu voce gravă, aduse din nou tăcere. După cîteva secunde, Victor continuă :

— Înainte de a căuta un răspuns, trebuie să ne gîndim, să ne mai gîndim, dacă prezenţa păpuşii nu poate să aibă şi o altă semnificaţie acolo în sacoşă. Oare considerînd-o răzbunare, glumă, simbol, batjocură, idee fixă i-am descoperit toate semnificaţiile ? Oare numai văzînd-o dintr-un astfel de unghi — oricare ar fi el — o putem lega de un personaj sau altul ?... Nu mai e posibilă nici o altă semnificaţie ? Le-am găsit pe toate ? Pentru că, dragii mei, nu ne putem continua drumul, nu avem voie să răspundem la întrebarea *cine* ? dacă nu sîntem siguri că am găsit toate semnificaţiile care pot explica prezenţa păpuşii în sacoşă. Şi eu cred că mai e o semnificaţie posibilă. Cel puţin una. După ce o găsim, ne putem continua liniştiţi drumul mai departe, spre locuinţa făptaşului. Dar nu înainte de aceasta.

Se făcu o pauză. Liniştea era gravă. Toţi căutau — cei mai mulţi apelînd la fantezie — răspuns la întrebarea subînţeleasă, pe care o ridicase Victor. Ce semnificaţie mai putea avea prezenţa păpuşii în sacoşă ?

— Şi eu am căutat semnificaţia cu ajutorul fanteziei, spuse Victor, după ce înţelese că tăcerea se poate pre-

lungi încă multă vreme. Şi nu puteam găsi decît aceleaşi răspunsuri, în esenţă. Deosebiri de nuanţe erau şi sînt. Dar noi nu de nuanţe avem nevoie, ci de un răspuns sigur. Pe care numai logica îl poate da. *Oare prezenţa păpuşii în sacoşă nu putea să reprezinte şi o simplă necesitate* ? Putem noi să eliminăm, să nu luăm în consideraţie şi această posibilitate ?

Toţi rămăseseră atît de uluiţi de spusele lui Victor, încît nu erau în stare să deschidă gura nici măcar pentru silaba sau silabele unei simple întrebări.

— Să apelăm la logică, dragii mei cireşari, continuă Victor emoţionat. La celelalte semnificaţii pe care ar fi putut să le reprezinte prezenţa păpuşii ne-am gîndit destul şi fiecare poate însemna un jalon pe drumul pe care îl mai avem de parcurs. Să încercăm să ne gîndim şi la semnificaţia despre care v-am vorbit. Cum s-ar putea explica prezenţa păpuşii în sacoşa substituită, privind această prezenţă prin unghiul necesităţii ?... Un individ oarecare, să-i spunem X, premeditează furtul şi descoperă ideea substituirii sacoşei. Primul lucru pe care îl va face va fi acela de a-şi procura o sacoşă asemănătoare. Aşa cum spunea Lucia, aceasta nu constituie o problemă. Sînt sute de asemenea sacoşe la bîlci, poate că X şi-a procurat-o chiar de la taraba de la care şi-a cumpărat-o profesorul pe a lui. Amănuntul acesta nu are nici o importanţă. Are sacoşa în permanenţă la el. Aţi văzut-o toţi, e făcută din material plastic, încape cu uşurinţă într-un buzunar. Chiar şi în buzunarul tău, Ticule... Şi, deodată, individul X îl vede pe profesor prin bîlci, poate chiar trecînd pe lîngă el. Momentul i se pare favorabil. E înghesuială — să spunem că profesorul s-a oprit în faţa bazarului — sacoşa poate fi uşor substituită. Se va lipi de profesor, se vor stîlci unul pe altul şi, la un moment dat, va smulge brusc sacoşa din mîna profesorului, ca şi cum aceasta s-ar datora îmbulzelii, şi i-o va pune în aceeaşi clipită în mînă pe a lui. Sînt convins — faceţi experienţe, dacă vreţi — că nici nu s-ar sesiza faptul că sacoşa a dispărut, chiar pentru o fracţiune de secundă, din mîna celui care o ţine. Proprietarul ei se va crede, dacă va simţi, victima unui gest reflex. Era să-i cadă sacoşa din mînă, era să-i fie smulsă de înghesuială, dar a prins-o în ultimul moment. În cel mai rău caz se va uita la sacoşă, apoi îşi va relua liniştit preocuparea de mai înainte, să

zicem, va privi mărfurile din bazar... Acesta e planul lui X, pe această bază a premeditat furtul. Să revenim... X, pregătit pentru furt, îl descoperă pe profesor în condiții favorabile. Ce vă face el atunci ? *Nu va scoate imediat sacoșa din buzunar și o va umple cu ceea ce va găsi în preajma lui, pentru a acționa imediat, pentru a nu pierde minunata ocazie ?* Găsește cîteva pietre, cîteva cărămizi, ceea ce se afla în imediata lui apropiere, dar își dă seama că sacoșa nu a ajuns la greutatea pe care o au tanagralele în închipuirea lui, în calculul pe care îl face spontan. Din întîmplare nu mai vede pietre și cărămizi în apropiere. Și profesorul cu sacoșa lui ispititoare e tocmai în locul și în condițiile pe care și le dorea el. Ce va face ? Va băga repede în sacoșă primul obiect pe care-l va avea la îndemînă — care după calculele lui sumare reprezintă tocmai diferența de greutate — și va fugi spre locul unde se află profesorul. Obiectul care-i satisface *necesitatea* e tocmai păpușa !... Iată cum prezența ei în sacoșă își schimbă imediat și esențial semnificația !

— Extraordinar ! șopti Ioana și vorba ei exprima starea tuturor celorlalți.

— Ei, bine ! continuă Victor. Dintre toate semnificațiile pe care le căuta fantezia, eu am ales această semnificație pe care o furniza logica. Drumul spre X, spre autorul furtului, devenea dintr-o dată mai sigur... dar, din păcate, nu și mai lesne de parcurs, dragii mei.

— De ce ? ! se miră Lucia. Dacă X a luat la repezeală un obiect care se afla în preajma lui, atunci are, într-un fel sau altul, sub o formă sau alta, o anumită relație cu acel gen de obiecte.

— Exact invers decît în romanele polițiste, spuse Dan, încă sub impresia raționamentului lui Victor. În ele, orice păpușă, mai cu seamă una hidoasă ca a noastră, ar fi dus tocmai spre un simbol misterios... În altă ordine de idei, sînt și eu de părerea Luciei, dragul nostru Victor.

— Ceea ce spuneți voi e adevărat, încuviință Victor. Dar ia gîndiți-vă ! Dacă acel X se afla întîmplător lîngă ghereta vînzătorului de păpuși ? Dacă în locul în care stătea era aruncată, pur și simplu aruncată, o păpușă ? Dacă o cîștigase la roata norocului ? Dacă o luase din mîna unui copil, oferindu-i în schimb o monedă sau o bancnotă cu care copilul putea să-și cumpere altceva

mai frumos, mai de preț ?... Iată întrebări, întrebări, întrebări la care nu puteam să dau un răspuns precis...

— Dar nu era mai simplu, spuse Ionel, să te gîndești la posibilitatea despre care au vorbit Lucia și Dan ? Pare cea mai apropiată de adevăr. Eu așa aș fi făcut și aș fi ajuns mult mai repede la domnul X... dacă aș fi descoperit mai întîi, se înțelege, ideile tale, Victor.

— Da ! Da ! Da ! aprobă Victor. Era cel mai simplu, era cel mai logic să mă gîndesc mai întîi la vînzătorul de păpuși, sau la Hultan, sau la vulpoiul de la bazar, sau la lungan, sau la alții care au, într-un fel sau altul, sub o formă sau alta, o relație oarecare cu păpușile de ghips. Acest lucru m-a chinuit cel mai mult. Logica, Ionel, se opunea — încearcă și tu, încercați și voi ! — se opune acestei optici. *Pentru că în momentul cînd ne gîndim la aceste personaje, dispare tocmai elementul care ne-a dus la ele, elementul fundamental pe care se bazează întregul nostru raționament :* p r e m e d i t a r e a... De unde știau toate aceste personaje cine este acel bătrîn excentric, care se plimbă cu sacoșa prin bîlci, și ce anume are el în acea sacoșă ? Adu-ți aminte, Ticușor, cît te-am chinuit cu niște întrebări ! De cîte ori ți-am cerut să-mi repeți ce a discutat Hultanul cu Ilie la bîlci, sau dacă scheletul a vorbit cu cineva, pentru că aceste două persoane — scheletul și Ilie — *erau singurele care știau ce se află în sacoșa profesorului.* Din două una : ori au substituit ele sacoșa, ori, voluntar sau inconștient, le-au vorbit despre conținutul sacoșei celor care puteau s-o substituie : adică personajelor care aveau relații cu păpușile. Cum puteau personajele acestea să premediteze furtul ? Cum ? Dacă nu știau ce este în sacoșă ?

— De aceea l-au răsplătit pe schelet la roata norocului ! țipă Dan. Pentru că le-a vîndut pontul.

— De ce să le vîndă scheletul pontul și să nu ia el sacoșa, dacă tot știa că se va fura ? întrebă Lucia.

— Dar profesoara de pian... sau omul cu cicatrice ? țipă Tic. Ei puteau să știe ce se află în sacoșă. Au fost doar la profesor...

— Dar Ilie ? întrebă Maria. L-am văzut la restaurant cu Hultanul și cu alții. Poate că-și primea răsplata.

— Sau poate că-și sărbătorea reușita acțiunii, spuse Ioana.

— Toate întrebările voastre, ca și ale mele, își reluă Victor raționamentul, vizau aceleași personaje. Și mă gîndeam mereu la aceste personaje, încercînd să mi le imaginez în diferite situații, în care noi nu le observasem, pentru a mă apropia de făptașul real, de acel X. Pînă cînd am descoperit că toate aceste personaje au un element comun. Nu puteam să le judec separat în faptele lor — și ați demonstrat și voi prin întrebările voastre acest lucru — ci numai în relație cu un element comun. În afara lui nu puteau să existe ca suspecți, nu puteau candida la postul X. Și acest element comun, dragul meu Ticușor, era roata norocului... Încercați să vă gîndiți la oricare personaj și să nu-l legați de roata norocului — unde venea profesorul, unde se găseau păpuși, unde Hultanul înșela oamenii, unde Ilie spunea să li se ofere ezitanților o momeală, unde activau „tîlharii aceia", cum spunea moșneagul de la ghereta cu păpuși, unde scheletul cîștiga un obiect însemnat, cînd știm că numai „oamenii" lor puteau cîștiga ceva — încercați deci să dezlipiți suspecții noștri de roata norocului. E foarte greu să ni-i imaginăm, fără roata norocului, ca suspecți. Și, la urma urmei, oare nu acolo își dădeau loc de întîlnire toți suspecții noștri ? Ei, care dintre ei era domnul X ?

— Scheletul ! răspunse Dan. N-a cîștigat ?

— Stai, Dan ! îl opri Victor. Vreau să lămuresc această problemă. De aceea l-am pus pe Ticușor să-mi repete de o sută de ori cum a cîștigat scheletul acolo. Noi știm formula prin care se invitau „oameni" la cîștig. „Vine, vine norocul." Hultanul a lansat formula de două ori, cu un anumit interval între chemări, cam la jumătate de minut, după cîte spune Tic. Înseamnă că nu era ceva în regulă. Hultanul nu se aștepta la asemenea „om". Și a lansat formula a doua oară, ca să se convingă definitiv că despre el, despre schelet este vorba. Hultanul a avut deci o ezitare, care i-a dispărut însă după ce a lansat a doua chemare. Putem trage această concluzie, deoarece pînă la urmă scheletul a cîștigat.

— Deci nu a cîștigat prin noroc, trase Ursu concluzia.

— Nu a cîștigat prin noroc, sublinie Victor. Și se va înțelege, mai tîrziu, de ce a cîștigat scheletul.

— În cazul acesta rămîne principalul suspect, spuse Dan. De ce i-a oferit Hultanul cîștig ? Adică reiese tot ceea ce susțineam eu, și anume că scheletul a vîndut pontul...

— Pînă la această concluzie, îl opri Victor, să revenim la roata norocului, la locul de întîlnire al tuturor suspecților. Și să ne continuăm raționamentul. Prin urmare, enigma nu se putea dezlega decît la roata norocului. De aceea am rămas aseară acolo pînă la închidere, pînă la stingerea bîlciului. Să vedem ce se întîmplă la roata norocului, care sînt relațiile, care sînt obiceiurile de acolo. Le știam pe toate — de dimineață, de după-amiază, de seară — nu le cunoșteam însă pe cele din momentul stingerii. Și s-a întîmplat aseară un eveniment care dovedea că nu greșisem. Că tanagralele s-au furat de cineva care era în legătură cu roata norocului și — ceea ce este mult mai important, esențial — că tanagralele sînt păzite de cei de acolo. Deci tanagralele existau și mai ales exista un mijloc de a intra în posesia lor. De aceea, înainte de a răspunde la întrebarea cine este hoțul ? era mult mai important să luăm înapoi tanagralele. Îmi era teamă să nu-și schimbe destinația... Trebuia acționat rapid și sigur. Nu vă uitați așa ! Amintiți-vă ce am observat aseară și ce mi-ați confirmat apoi dimineața. Toate obiectele de la roata norocului se încuie, după stingere, în niște lăzi care există acolo, sub tarabă. Acesta e obiceiul și păpușarul susținea că lăzile sînt invulnerabile, în graiul lui, cînd spunea că numai cu dinamită ar putea fi desfăcute. Atunci cu ce scop au fost luate aseară cîteva obiecte : vaza, negrul, cuplul, capul lui Apollo ? De ce n-au fost și ele încuiate în lăzi, cum s-a întîmplat cu discobolul lui Tic, cel mai prețios obiect de la roata norocului ? Transportarea lor de acolo nu era deci o obișnuință, ci un accident izvorît dintr-o necesitate oarecare. Care putea să fie acea necesitate ? Să recapitulăm. Tanagralele fuseseră furate în plină zi. Noul lor proprietar n-avusese unde să le ascundă, într-un loc sigur, pe care nimeni nu l-ar fi bănuit. Le purta cu dînsul. Se poate ca ideea ascunzișului să-i fi venit mai dinainte. Asta nu contează. Prin urmare, hoțul nu putea să dosească ziua, pentru că nu avea condițiile necesare, să folosească ingeniosul ascunziș. A preferat să facă operația noaptea, pentru că nu-l vedea nimeni. De aceea, după stingere, la miezul nopții s-au transportat cîteva obiecte mai mari : vaza, cuplul, capul lui Apollo, negrul, spre o destinație care le îmbogățea *conținutul*... Nu rămîneau arătoase numai pe din-

afară... Da ! Dragii mei ! Căutați în ele ! Scoateți capacele acelea provizorii, sau mișcați fundurile... Da ! Da !

Cireșarii se supuseră îndemnului lui Victor. În mai puțin de un minut, cinci tanagrale superbe îmbogățeau masa la care se aflau cireșarii. Încremeniți de admirație, cireșarii nu se uitau atît la tanagrale, cît la Victor. Conducătorul lor făcu un gest de apărare cu mîna, apoi continuă :

— Și acum trebuie să ne ocupăm, să încercăm să răspundem la cea mai gravă întrebare : cine a furat tanagralele ?

— Cum cine ? strigă Lucia. Dar e evident, Victor.

— Da, Lucia. Așa pare la prima vedere. Dar cîtă mizerie conține această întrebare, cîte chinuri, cîte absurdități ! Și mereu, una și aceeași obsesie : de unde au aflat cei de la roata norocului despre plimbarea pe care o făceau tanagralele prin bîlci ? De la Ilie, de la schelet ? Sau poate aceștia doi aveau relații ascunse, neștiute, cu roata norocului ?

— Moș Costache spunea azi-dimineață, îl întrerupse Tic pe Victor, că Ilie are nu știu ce treburi misterioase în alte părți, vorbea și de niște „bătăi"...

— Și femeia lui, aminti Lucia, și ea cînd se referea la bani, spunea că are și alte ocupații...

— Și convorbirea lui cu Hultanul, adăugă Dan. Ilie a fost în mod sigur luptător la bîlci. Nu-i sînt străine lucrurile care se petrec la iarmaroc. Momeală, lupte, vin și alte chestii...

— Asta însă nu l-ar împiedica să fie totuși un om la locul lui, spuse Victor. După experiența bîlciului, și-a găsit altă meserie, paznic de muzeu, iar seara antrenează niște echipe de luptători de la diferite cluburi... E posibil și acest lucru...

— Și scheletul ? întrebă Ioana. De unde știm că nu are și el relații cu bîlciul sau cu unii de acolo, cum ar fi cei de la roata norocului ? Parcă spuneai că nu a cîștigat întîmplător ?...

— Da, răspunse Victor, și îmi susțin mai departe afirmația. Un lucru e cert. Tot raționamentul nostru de pînă acum și faptele acestea care stau pe masă, în fața noastră — tanagralele, dați-mi voie să le numesc fapte — demonstrează că domnul X nu poate fi altul decît proprietarul roții norocului. Numai el, el singur, putea să ascundă

statuetele în obiectele pe care le-am cîștigat noi, împinși, cum spunea Lucia, de un profund sentiment umanitar. Dar ca să premediteze furtul, omul acesta trebuia, repet, să mai fi văzut tanagralele la muzeu, pentru a-și face o idee despre valoarea lor : asta pentru ca în momentul cînd, voluntar sau inconștient, i s-ar fi spus sau i s-ar fi dat a înțelege că tanagralele se plimbă prin bîlci, să pornească la premeditarea și organizarea furtului. Deci trebuia să îndeplinească aceste condiții : să aibă o idee despre valoarea tanagralelor ; să știe că sînt în altă parte decît la muzeu, adică în sacoșa unui bătrîn excentric : și să fie proprietarul roții norocului. Condiții *sine qua non*.

— Hultanul ! țipă Tic.

— Să punem una din condiții : știa, și de la cine știa Hultanul ce conține sacoșa profesorului ?

— Aaaaa ! își aminti Tic. Știi, Dan ?... Atunci cînd cu Mircea... cu bicicleta... Tu l-ai văzut !... Da ! Da, Victor ! Fiuuu ! Cum de nu ne-am gîndit pînă acum ?... Cozorocul. M-a urmărit cozorocul, Victor... Vezi ? L-a trimis Hultanul după mine...

— De ce, Ticușor ? De ce crezi că l-a trimis *tocmai* Hultanul după tine ? Cu ce scop ?

— De ce ? Ca să știe unde mă duc... A observat că-l urmăresc pe omul în gri și l-a anunțat pe Hultan... A doua zi au venit după noi și ne-au văzut cînd ne uitam la tanagrale... S-au uitat și ei... Și au pus la punct combinația...

— Raționamentul tău e valabil, Ticușor, spuse Victor. S-ar putea ca să vă fi văzut cineva uitîndu-vă la tanagrale. Dar ce anume l-a atras pe X acolo ? Ce anume l-a determinat să organizeze urmărirea ta și apoi a celorlalți ? Prin ce ai putut să devii tu un obiect de interes în ochii Hultanului ?

— Păi am jucat atîta acolo, că toți ar fi trebuit să se ia după mine, răspunse ciufuliciul.

— De ce vorbești la plural ? întrebă Victor.

— Tu, Victor, crezi că Hultanul a acționat de unul singur ? ! se miră Dan. În cazul acesta, cozorocul a fost o simplă iscoadă. I-a dat ăluia raportul. Și pe urmă, așa cum spunea Ticușor...

— Imposibil ! se împotrivi Maria. Nu-l văd pe Ando capabil de asemenea gesturi. Nu-i el omul pe care să-l impresioneze și să-l influențeze un individ ca Hultanul...

— De ce ? întrebă Ionel. Nu era unul din „oamenii" care cîștigau la roata norocului ? Nu vezi că toți cei de la bîlci sînt legați între ei ? Pe lungan îl găsești cînd la bazar, cînd la roata norocului, cînd la circ... Aoleu ! Lunganul !

— Stai ! îl întrerupse Dan. S-ar putea ca hoțul să fie chiar cozorocul... Nu e nici prost, a prins obiceiurile de la cei mari...

— Bine ! interveni Victor. Să aplicăm la lungan și la cozoroc una din condițiile esențiale. Poate fi unul din ei — oricare — proprietarul roții norocului ?... Eu cred că nu. Și în nici un caz cozorocul. E doar o mică unealtă, supusă, subjugată, sau inconștientă, în această combinație.

— Atunci tot Hultanul... Sau lunganul ? se răzgîndi Ionel. În orice caz unul din ei. Și s-au servit de Ando ca unealtă.

— V-am mai spus, dragii mei, zîmbi Victor. Hoțul trebuie să fie proprietarul roții norocului. Obligatoriu !... Amintiți-vă încă o dată convorbirea dintre Hultan și Ilie. Paznicul îl sfătuia pe Hultan să ofere momeală, dar Hultanul îi riposta că nu are semnal. Un proprietar nu așteaptă semnal, pentru a oferi cîștiguri „oamenilor" lui. Îi cheamă singur, atunci cînd simte nevoia...

— Cu formula aceea : „Vine, vine norocul !" îl completă Ursu pe Victor. Lucia abia își reținu un tremur de spaimă :

— Dar asta înseamnă că de cîte ori s-a cîștigat la roata norocului, el era acolo. Era printre noi. Înseamnă că și aseară a fost printre noi. Cînd s-a cîștigat prima dată...

— Eu nu știu... se bosumflă Tic. Eu eram cu Ursu la circ. Poate că l-aș fi observat.

— Dar și după circ s-a mai cîștigat o dată ! continuă Lucia. După ce v-ați întors voi. Și nu e de mirare, Ticușor, că nu l-ai văzut. Tu erai amețit de echilibristică și nu aveai ochi decît pentru Torenzo al tău...

— Dacă ai fi fost și tu la circ și l-ai fi văzut... încercă să se apere ciufuliciul.

— Puteai măcar în pauză să ne faci o vizită, Ticușor, îl amenință Victor. Da... Da... De cîte ori se cîștiga un obiect important, proprietarul era în preajma roții norocului. Întotdeauna el dădea semnalul de cîștig. A fost și aseară la roata norocului. A dat și aseară semnale. Roata norocului era și o sursă de cîștig și un fel de pasiune a lui. Îi plăceau obiectele frumoase, mai cu seamă statuetele.

De aceea n-a vîndut imitația de tanagra profesorului. Tot el s-a opus... Ia gîndește-te, Ticușor, tu care ești omul preciziei ! Hultanul i-a răspuns imediat profesorului că discobolul nu e de vînzare ? Sau a avut un moment de nehotărîre ?

Răspunse Dan în locul lui Tic :

— Într-adevăr, Victor. A avut un moment de ezitare.

— Și eu îmi amintesc, spuse Tic la rîndul său.

— Momentul necesar pentru a primi sau nu încuviințarea, accentuă Victor.

— Acum îmi explic limpede ce s-a întîmplat cu scheletul, zise Maria. Hultanul a așteptat un al doilea semnal de la adevăratul proprietar, de teamă că ar putea să greșească... Oare a avut proprietarul un acces de milă atunci cînd l-a obligat pe Hultan să-i ofere un cîștig important scheletului ?

— Nu văd cum s-ar putea explica altfel gestul lui, răspunse Lucia cu un ton cam nesigur.

— Tot ce se poate, spuse Victor. După cum vedeți, era cineva acolo — domnul X — care dirija activitatea de la roata norocului. Nu lăsa nimic la întîmplare. Tanagralele i s-au părut niște obiecte atrăgătoare — nu avea calitatea să cunoască valoarea lor reală — și eu cred, aproape sînt convins, că după ce bîlciul se muta în alt oraș, statuetele ar fi împodobit roata norocului, înconjurîndu-l poate pe discobolul lui Fradaburidi... Da, dragii mei cireșari ! Aseară, proprietarul era printre noi, era lîngă unul dintre noi. Și eram foarte curios să știu dacă vorbesc amîndoi și dacă proprietarul aprobă într-adevăr spusele cireșarului. Am aflat azi-dimineață că n-au vorbit nimic... Deci aproba niște cuvinte care nu se rosteau. Bănuiam acest lucru, dar voiam să ajung la o certitudine... Cum să nu-și însușească acest om tanagralele care erau atît de frumoase — le văzuse doar la muzeu și poate și în grădina profesorului, atunci în amurg — mai ales cînd știa că sînt lucruri de furat. Nu era prea mare păcat — în concepția lui — să le fure de la un hoț... Pentru că există un organizator inconștient al acestui furt, care i-a vorbit cîndva — discret — despre sacoșă, adevăratului proprietar al roții norocului, adică aceluia care dădea semnale de cîștig ; un organizator căruia îi deve-

nise simpatic proprietarul, dar şi proprietarul îl simpatiza, la rîndul său, pe micul inconştient.

— Atletul ? ! şopti ciufuliciul cu ochii în lacrimi.

Victor încuviinţă clătinînd încet capul. Imita gestul cu care atletul dădea semnal de cîştig la roata norocului.

Sfîrşit

CONSTANTIN CHIRIȚĂ

ARIPI DE ZĂPADĂ

4

CARTEA ROMÂNEASCĂ

CAPITOLUL I

1

Uriașa cabană, cocoțată temerar deasupra vechiului burg, cu toate camerele, cu toate paturile, cu restaurantul, bucătăria, holurile și sălile de distracție, dar mai ales cu spațiile albe și cu pîrtiile de schi dimprejur, fusese reținută pentru elevi, ca în fiecare an la începutul primei vacanțe și înaintea sărbătorilor de iarnă. Ninsese mult și mai ningea uneori, noaptea, cu fulgi mari care se împotriveau blînd întunericului ; soarele se dăruia limpede și fără părtinire fiecărei zile, din depărtări prietene ; razele lui nu topeau, dar nici nu înfrigurau prea tare ; vînturile întîrziau mai întotdeauna prin alte hăuri, doar spre dimineață se burzuluiau cîtva timp, înecîndu-se în vîrtejuri albe, pufoase, dar se potoleau repede pentru a nu înspăimînta tinerețea.

„Era vreme frumoasă !“ spuneau toți cei care voiau să dea a înțelege că apucaseră pe-acolo, altădată, răscoale și vijelii cumplite. „Nici nu se putea vreme mai bună pentru concursurile de schi !“ spuneau alții care voiau să dea a înțelege, plimbîndu-și triumfători tuleiele, că erau veterani ai concursurilor școlare de iarnă. „Era grozav !“ spuneau toți, fără excepție. Și într-adevăr era grozav.

Se adunaseră elevi din toate liceele țării. La fiecare minut se făceau noi cunoștințe, se legau și se dezlegau prietenii, se formau grupuri și scăpărau rivalități, se organizau antrenamente și demonstrații de virtuozitate terminate, nu rareori, cu rostogoliri și aterizări involuntare, de un comic irepetabil, se încăierau, mai ales profanii, în pronosticuri vehemente și... nestatornice, iar seara, înainte de culcare, întreaga cabană intra în zodia farselor. Aici, fantezia nu mai avea margini. Chiar în prima seară,

toți elevii se adunaseră în sala de cinema pentru a se întîlni cu celebrul Toni Sailer, în carne și oase, invitat în țară la premiera unui film în care juca rolul principal. Imediat după terminarea filmului apăru și Toni Sailer pe scenă, urmat de un cortegiu întreg de admiratori și admiratoare. Parcă sărise chiar de pe ecran, pentru că era îmbrăcat în costumul ultimei scene. Întrebări și răspunsuri, dar mai ales emoții și autografe, pînă ce faimosul campion olimpic și mai puțin faimosul actor de cinema începu să bată din palme pentru a cere liniște. Cînd se topi și ultima șoaptă se recomandă : Hans Bürger, elev în ultimul an la o școală de artă. Fusese prima farsă care declanșase rafala. Cîte nu se făceau ! De la poștele lui Oșlobanu pînă la ședințe de iluzionism care transformau puștii în părinți, părinții în ciomege, ciomegele în tărgi, tărgile în sicrie, iar din sicrie săreau pisici, căței și mingi de fotbal. Cu două zile înaintea concursului, cineva lipise un afiș care anunța că după cină vor sosi la cabană, pentru o oră de încălzire morală, campioana și campionul național la combinata alpină. Exact la ora promisă năvăliseră în sala de recepție vreo treizeci de perechi de campioni naționali : unii pe uși, alții pe ferestre, alții de sub scaune, alții din cabina suflerului, alții coborînd de pe niște coloane. Dar și spectatorii erau pregătiți să întîmpine farsa. Aduseseră multe cu ei : pungi cu făină, cu zăpadă, cu funingine, cu praf de scărpinat, funii, sfori, bandaje, sîrmă. Odată imobilizați și machiați, campionii fuseseră luați pe sus și duși cu nemaipomenit alai pe terasa uriașă de la etajul întîi, iar de acolo aruncați fără teamă în movilele de zăpadă anume pregătite. Probabil că nu din întîmplare, ci ca o reacție la nesupunerea ei violentă, una din perechi fusese frecată, mustruluită și tăvălită prin zăpadă mai rău decît toate celelalte, de fapt mai bine decît toate celelalte perechi. Pentru că se zbătea și striga cel mai tare : „Noi sîntem adevărații campioni ! Noi sîntem adevărații campioni !“ Și bineînțeles erau... Numai tinerețea veritabililor campioni și spaima galbenă care paralizase brusc spectatorii îndreptaseră pînă la urmă lucrurile.

Nu se putea ca în acel noian de farse, care-l transformase pe directorul cabanei în cel mai mare jocheu englez, iar pe o ziaristă timidă și speriată în soția lui, să nu-i vină cuiva ideea celei mai năucitoare farse : în cabană, chiar printre concurenți, se aflau, incognito, *cireșarii !*

Fusese o farsă de dimineaţă, lansată în restaurant, chiar cînd concurenţii îşi terminau micul dejun. Din clipa aceea, toate denumirile şi chemările se schimbaseră ca prin farmec. Orice elev mai micuţ şi mai blond şi, obligatoriu, cu nasul cîrn, sau împins cu degetul în sus, se numea Tic. Orice vlăjgan cu umeri laţi şi cu mers de atlet se numea Ursu. Brunetele îşi făcuseră la repezeală codiţe, unele mai scurte decît degetul, pentru a se transforma în Maria, blondele îşi îndesau părul sub căciuliţă, lăsîndu-şi numai cîteva şuviţe pe frunte, pentru a se confunda cu Lucia, rotofeii timizi şi cu ochii întrebători îşi retrăgeau capul între umeri şi se strigau Dan... Cei care-şi spuneau Ionel îşi duceau mîna la ceafă şi loveau cu cotul braţul vreunei negricioase. Alţii, cufundaţi în meditaţie, priveau ca din depărtări agitaţia terestră din jur, sau căutau cu licăre de spaime în priviri chipurile unor fete îmbrăcate în alb... În tot restaurantul nu se auzea altceva decît : Victor, Maria, Dan, Tic, Ionel, Lucia, Ursu... Denumiri însoţite de rugăminţi, de destăinuiri, de provocări, de ameninţări. Mănuşi nu se aruncau, pentru că era cam frig afară.

— Ascultă, bă Terchea ! N-o mai fă pe Victor, că-i spun lui Ursu cum l-ai înjurat...

— Mamă dragă ! Crezi că aş deveni şi eu mai interesant dacă m-aş uita toată ziua, ca tine, într-o oglindă albastră ?

— Nesuferitule ! Răule ! Nu puteai şi tu...

— Formidabilă prăjitură ! se întîmpla să se bucure vreun întîrziat oarecare.

— Depinde... Tot proteine, glucide, grăsimi şi vitamine. Ba chiar predomină vitaminele liposolubile...

— Degeaba ! Mă imiţi foarte prost. Mai citeşte o dată cărţile. Şi încă o dată.

— Le-am citit de douăsprezece ori pentru că sufeream de narcisism... înainte de peşteră. Brrrr! !

— Cine mi-a furat vorba ? Asta o spun numai eu !

— Zău, Ticuşorule ? Hai mai bine să facem o gigantică !

Erau atîţia cireşari acolo, şi foloseau cu atîta fidelitate fraze din primele cărţi, şi se priveau unii pe alţii cu atîta complicitate : Tic pe Maria, Lucia pe Ursu, Victor pe Ionel, Dan pe toţi, speriat, aşteptînd trăsnete în creştetul capului, încît s-ar fi pierdut în hărmălaie şi mulţime, fără să fie recunoscuţi, şi mai ales fără să fie luaţi în

serios chiar veritabilii cireşari. Şi, bineînţeles, cireşarii erau ! Da, cireşarii cei adevăraţi, cei care trecuseră prin Peştera Neagră, cei care descoperiseră Castelul celor două cruci, cei care salvaseră tanagralele erau acolo ! Dar nimeni nu-i recunoscuse, pentru că nu voiau să fie recunoscuţi. Iar după farsa de dimineaţă, puteau să strige ei sus şi tare cine sînt, că nu i-ar fi crezut nimeni. Alţi elevi, prin aplomb şi imitaţie, păreau mai veritabili decît ei.

Aşa se face că la antrenamentul de dimineaţă porniră spre pîrtiile de coborîre... vreo două sute de cireşari. Şi asta după ce unii se retraseseră din farsă pentru că aveau o înfăţişare prea anticireşărească. Oare unde erau adevăraţii şapte ?

2

Tinerii urcau spre capul celor două pîrtii de antrenament, în grupuri care se formaseră încă înainte de sosirea la cabană. Erau grupurile care urmau să reprezinte liceele şi şcolile din diferite oraşe la concursuri. Dar oricît de mare ar fi fost încîlceala celor care urcau, oricît s-ar fi amestecat unii cu alţii, două grupuri se distingeau net şi se recunoşteau de la prima aruncătură de ochi. Mai întîi din cauza treningurilor. În sutele de siluete albastre, un albastru închis, aproape negru, culoare obligatorie, apăreau cîteva pete ciudate care chemau privirile mai mult spre a le înseninа. Erau pete galbene, un galben palid, încărcat totuşi de oglinzi şi reflexe, şi pete de azur, dar un azur neobişnuit, acel albastru de baltica, spălăcit şi strălucitor în acelaşi timp. Apoi, după felul cum purtau schiurile cînd nu le aveau în picioare. Galbenul palid ducea schiurile pe umărul drept, dar nu cap la cap, ci cap la coadă ; albastrul de baltica ducea schiurile de asemenea cap la coadă, dar nu pe umărul drept, ci pe umărul stîng. Apoi, după felul cum îi priveau pe ceilalţi concurenţi îmbrăcaţi în banalele şi sîcîitoarele uniforme albastre : cu milă, cu dispreţ, sau în cel mai fericit caz cu indiferenţă. Şi, în sfîrşit, după felul cum se înţelegeau cu schiurile atunci cînd le aveau în picioare : alunecau cu o siguranţă,

cu o îndemînare și cu o eleganță care scoteau exclamații de uimire de pe multe buze și obligau multe priviri să se minuneze. Treningurile galbene reprezentau liceul din Susteni, care cucerise campionatul școlar cu doi ani în urmă. Treningurile de azur reprezentau liceul din Binaia, cîștigătorul ultimului concurs școlar, cel de anul trecut. Uniformele elegante și ispititoare, împreună cu bocancii austrieci și schiurile iugoslave, le fuseseră înmînate odată cu medaliile de campioni școlari.

Cele două grupuri erau în conflict deschis, declarat, cunoscut și ireconciliabil. Un conflict mut, dar cu nimic mai feroce, un conflict în care privirile culeg și revarsă atîta putere ascuțită, încît sînt în stare să sfîșie și să strivească. Și galbenul palid și albastrul de baltica vedeau roșu. Cu cinci zile în urmă, adică în dimineața sosirii la cabană, la primele ciocniri participaseră cu prioritate vocile : glume, negații, insulte, injurii, amenințări. Dar pentru că vocile riscau să se scurgă în brațe, iar brațele să se prelungească în mișcări, iar mișcările să caute anumite ținte : urechi, obraji, păr, iar toate aceste ținte să fie purtate de alții, conducătorii celor două grupuri, într-un moment de inspirație salvatoare, hotărîseră să amuțească total în raporturile reciproce pînă în clipa în care se va termina decernarea titlurilor. Costin, conducătorul celor cinci treninguri galbene, și Alexandru, conducătorul celor cinci treninguri azurii, consfințiseră imediat înțelegerea nu întinzîndu-și mîinile, ci azvîrlindu-și priviri nimicitoare, parcă s-ar fi confundat cu pulberea zăpezii, fiecare.

Cele douăsprezece treninguri distinse și distincte, și galbenul și azurul fiind purtate de cîte trei fete și trei băieți, se urmăriseră cu atîta ardoare și încăpățînare mută în primele două zile, încît nu mai descoperiseră nici un alt adversar capabil să le amenințe titlul la care aspirau. Erau sigure că marea bătălie se va da între ele. Nici un alt grup, îmbrăcat în albastru închis, nu li se părea demn de cea mai mică atenție. În a treia zi însă, Alexandru zărise un concurent absolut necunoscut lansîndu-se cu o viteză ametitoare și trecînd printre obstacole fără să le atingă, parcă i-ar fi purtat niște șopîrle nevăzute schiurile. Din nefericire îl pierduse în masa de uniforme albastre din vale. Imediat, cele cinci treninguri azurii primiseră misiunea să coboare și să afle cine este concurentul

insolent. Și porniseră toate cinci, după Alexandru, într-o superbă trombă de zăpadă.

Scăpate de supravegherea de gheață a rivalelor și de obligația de a răspunde cu o supraveghere de foc, treningurile galbene răsuflaseră ușurate, cîteva minute, pînă ce conducătorul lor, Costin, zărise o siluetă care dansa cu atîta grație printre obstacole și se prăbușea cu o asemenea viteză în vale încît se uitase imediat la Elena, pentru că stilul de dans al alunecării albastre se asemăna cu stilul Elenei, și pentru că mai apucase să vadă două codițe împungînd umerii uniformei comune care erau și ele aidoma cu ale Elenei. Conducătorul fantomelor palide dăduse imediat semnalul de alarmă, indicînd cu degetul o siluetă albastră care tocmai zbura peste o rîpă și pornise cu cortegiul fantomatic pe urmele ei. După primul cot o pierduseră însă din ochi, iar după al doilea, cînd pîrtia de coborîre reapăruse în fața privirilor, nu mai zăriseră nici o săgeată albastră, ci o uriașă adunătură de gîndaci negri foind prin zăpada lovită de soare de la capătul pîrtiei.

Tot restul celei de a treia zi, și ziua a patra în întregime, ambele grupuri de campioni căutaseră cu înverșunare, fără să-și destăinuie o iotă din misterele lor. Azurii căutau un băiat îmbrăcat în albastru, iute ca săgeata. Galbenii căutau o fată cu cozi, la fel de iute. Unii căutau un băiat, alții o fată. Fiecare culoare căuta pe pîrtia pe care și-o alesese din prima zi. Azurii pe pîrtia A, galbenii pe pîrtia B. Se instalaseră în capul pîrtiei și urmăreau cu schimbul, azurii fiecare schior care li se părea mai îndemînatic, galbenii fiecare fată cu cozi și cu grație în alunecare. Căutare zadarnică în ambele tabere. Căutare înverșunată, nervoasă, mai ales spre sfîrșitul zilei a patra. Mai rămînea o zi pînă la concurs, ziua a cincea, și încă nu izbutiseră să-și descopere rivalii cei mai periculoși. Poate chiar în aceeași clipă le trecuse prin minte celor doi conducători același gînd : dacă „ăilalți" s-au deghizat în concurenți obișnuiți pentru a ne induce în eroare și a ne enerva, pentru a ne distruge moralul înaintea concursului ? Răspunsul era mult mai simplu, foarte simplu : misterioșii schiori îmbrăcați în uniforme albastre schimbaseră între ei pîrtiile de antrenament. Fata trecuse pe pîrtia A, iar băiatul trecuse pe pîrtia B, nu din proprie inițiativă, ci pentru că așa îi sfătuise un drăcușor cu păr blond, încîlcit,

și cu nasul cîrn din naștere, care nici în republica de zăpadă nu putea să se dezbare de obiceiul lui de iscoadă.

Marii rivali în costume distinse nu se gîndiseră însă la această soluție simplă și nici nu puteau să se gîndească pentru că nu-și destăinuiseră nimic unii altora. Azurii căutau pe pîrtia A un fenomen albastru, masculin, iar galbenii căutau pe pîrtia B un miracol albastru, feminin. Campionii abia ajunseseră la o întrebare oarecare, transformată brusc în presupunere : probabil că erau trași pe sfoară de „ăilalți", pentru a li se învrăjbi nervii înaintea concursului.

În noaptea celei de a patra zile, fiecare grup luase o hotărîre de ultimă oră : a doua zi dimineața, înaintea primului antrenament, unul din membrii grupului își va căuta un post foarte discret de observație în zona inamică, pentru a vedea ce se petrece acolo, dar mai ales pentru a-și da seama dacă sînt sau nu sînt trași pe sfoară. Și azurii, și galbenii luaseră exact aceeași hotărîre, fără să știe nimic unii de alții. Și pentru a nu fi recunoscuți în rolul lor de spioni *iscusiți*, detectivul voluntar al fiecărui grup primise indicația, sau poate descoperise singur, că ar fi bine să se îmbrace în trening albastru obișnuit. Și pentru a nu bate întru nimic la ochi, azurii se înțeleseseră să trimită în iscoadă o fată, pe campioana lor, Atena, iar galbenii un băiat, pe vicecampionul lor, Tiberiu.

Noaptea trecuse în emoții cumplite, cu somn și vise rele. Iată cum începuse cea de a cincea și ultima zi de antrenament.

3

O groază de tineri transformați în cireșari urcau pe coasta muntelui spre capul celor două pîrtii paralele. De departe, păreau șiruri de furnici albastre-negre cățărîndu-se pe trunchiul unui mesteacăn. Cele cîteva pete galbene și azurii nu mai erau ca în alte zile în frunte, rămăseseră în grosul șirurilor, ba începeau să se împotmolească pe la coadă. Dacă s-ar fi găsit cineva să le numere de undeva de sus, ar fi descoperit cu uimire numai cîte cinci gîngănii

de fiecare culoare : cinci azurii și cinci galbene. Și nu le-ar mai fi văzut strînse laolaltă, ca altă dată, ci disparate printre siluetele albastre, dar alcătuind cu artă niște puncte deosebite, clare, senine, la egală depărtare unele de altele, pe o linie întunecată, mobilă. De aceea nu puteau fi numărate precis decît de undeva de sus. Și undeva sus, la capătul celor două pîrtii, chiar la mijloc, între cei doi uriași oameni de zăpadă, unul cu tichie roșie și altul cu tichie verde, care distingeau într-un fel teritoriile A și B de pe platoul de lansare, se afla cineva, o mogîldeață albastră, care știa să numere, care voia să numere și care chiar putea să interpreteze rezultatul numărătorilor. „Cînd și cum ajunsese acolo mogîldeața albastră ?" era o întrebare la care n-ar fi putut răspunde decît ea și care nu preocupa în clipa aceea decît doi concurenți, cei care-o zăriseră, fruntașii șirurilor angajate pe cele două pîrtii. Pentru că erau doi *albaștri* care lăsaseră în urmă șirurile, strecurîndu-se într-un urcuș discret și îndărătnic cu o țintă foarte precisă : omul de zăpadă. Omul, la singular, pentru că fiecare siluetă era atrasă de un singur om, dar nu de același. Atena se furișa pe pîrtia B, spre omul cu tichie verde, Tiberiu pe pîrtia A, spre omul cu tichie roșie. Amîndoi știau că pe băncile înalte din fața oamenilor de zăpadă se ținea în fiecare dimineață sfatul azurilor, lîngă omul cu tichie roșie, și sfatul galbenilor, lîngă omul cu tichie verde.

Platoul care era străjuit la extremitățile lui de cei doi giganți albi cu tichii colorate, fiecare în capul unei pîrtii, avea forma unui pătrat cu latura de vreo două sute de metri, și era tăiat drept la mijloc de o prăpastie adîncă și abruptă, cu ambele maluri acoperite de brazi. Prăpastia continua pînă în vale, despărțind în două și coasta cu pîrtiile de coborîre, și ducînd pînă jos perdeaua dublă și impenetrabilă de brazi, la adăpostul căreia urcau, nevăzuți unul de altul, cei doi detectivi în albastru. Trecerea dintr-o zonă în alta se făcea pe la marginea de nord a platoului, unde prăpastia se îmblînzea. Pînă acolo însă zonele erau perfect separate și apărate cu strășnicie de priviri indiscrete și de pericolul fofilării vreunui nechemat. Bineînțeles, în condițiile în care deveneau zone rivale.

Iată de ce Atena și Tiberiu preferaseră să gîfîie dis-de-dimineață și să tragă din răsputeri la urcuș, fiecare încredințat că va ajunge prîmul sus pe platou, iată de

ce îi intrigase pe amîndoi apariţia acelei mogîldeţe albastre în cel mai îndepărtat punct al platoului, chiar pe locul de unire al celor două zone, acolo unde se îmblînzea prăpastia... pe cînd ei se aflau abia la jumătatea urcuşului. Fără să ştie unul de altul, fără să se vadă, ambii detectivi în albastru îşi grăbiră suişul.

Dar cînd ajunseră sus, pe platou, fiecare la omul de zăpadă rival, nu găsiră nici urmă din mogîldeaţa albastră, adică nu găsiră urmă vie, pentru că, în zăpadă, erau urme destule, însă atît de încîlcite de parcă se împleticiseră în fiecare zonă vreo douăzeci de beţivi. Hărmălaia celor care urcau se apropia primejdios, aşa că iscoadele în albastru nu mai avură răgaz să descifreze enigma urmelor din zăpadă. Fiecare se grăbi, în zona ei, să-şi găsească un loc sigur de observaţie, şi fiecare îl găsi la adăpostul unor tufe de jnepeni, cam la vreo douăzeci de metri de statuile de zăpadă.

Repede, repede, platourile se lăsară cucerite şi cotropite de siluete şi bucurii albastre şi de cîteva spaime şi nelinişti galbene şi azurii. Deşi aproape toţi erau îndrăzneţi, guralivi şi în căutare de glorie, schiorii în costume întunecate priveau în fiecare dimineaţă cu admiraţie şi chiar cu un fior de teamă spre băncile din faţa paznicilor de zăpadă unde se adunau şi se sfătuiau campionii. Nimeni nu îndrăznea să tulbure consiliul de obicei vesel şi arogant al zeişorilor zăpezii. Îl ocoleau în tăcere, rareori cîte un cutezător saluta în direcţia băncii, aşteptînd cu înfrigurare un răspuns, oricît de fugitiv şi de indiferent, pentru a se lăuda apoi toată ziua. Îl ocoleau mereu, dar în fiecare zi cercul admiratorilor părea că se apropie de centrul olimpului de zăpadă, fără să stîrnească mînia perceptibilă a vreunei zeităţi. Cea de a cincea dimineaţă fusese proclamată în taină de către siluetele întunecate dimineaţa decisivă ; cercul trebuia să se contopească pe nesimţite cu centrul. Dar... mutrele zeilor de pe bănci erau atît de încruntate şi gesturile lor atît de neliniştite, încît se petrecu exact mişcarea contrară : cercul se îndepărtă tot mai mult de centrul său, atingînd un diametru care, de fapt, îl dizolva.

Aşa că sfatul tainic, vegheat de paznicii cu mături în loc de arme, se bucura şi într-o zonă şi într-alta de linişte desăvîrşită... de care însă nu putea să profite nici unul din detectivii ascunşi printre jepi, pentru că zeii vorbeau

numai în şoaptă. Se discutau amănuntele cheie ale concursului de a doua zi, adică se punea la cale însăşi victoria şi nici o ureche străină n-avea voie să audă un singur cuvînt. Dar urechile omului de zăpadă ?

În zona A, sub oblăduirea gigantului cu tichie roşie, Alexandru, campionul cu părul aproape alb şi cu faţa îngustă şi lunguiaţă pe care nu se vedeau sprîncenele, dar cu ochii vii şi strălucitori ca două vîrfuri de cărbune, de statură mijlocie, subţire şi suplu ca o zvîrlugă, dezvăluia marea taină :

— Nimeni n-are voie să sufle un cuvînt ! începu el. Secret absolut sub jurămînt !... Aşa ! Urechile la mine ! Coborîrea se va da pe pîrtia specială, mîine la prînz. Azi după-masă şi mîine dimineaţă se vor face recunoaşteri şi antrenamente de acomodare... Cunosc pîrtia cum îmi cunosc palma. Nici după cinci sute de antrenamente nu-i prinzi punctul nevralgic. Aşa ! Urechile la mine ! La cota 1 150 e o groapă acoperită în care coborîrea se împotmoleşte pe nesimţite şi se pierd cam patru secunde, fără să-şi dea nimeni seama. Acolo-i punctul nevralgic, dar tot acolo-i şi punctul de salvare... Dacă se coboară pe la limita din dreapta pîrtiei, exact pe muchie, se prinde o ridicătură absolut invizibilă, care dă un impuls teribil, ca o catapultă. În loc să se piardă patru secunde, se cîştigă patru secunde, adică în total opt secunde. Asta înseamnă victorie sigură chiar dacă le-am dá handicap !

— O fi aşa, îndrăzni un tînăr cu părul creţ şi ochi albaştri ca azurul treningului, dar de unde ştim noi cînd ajungem la cota 1 150 ? Şi cum vom putea noi în viteza aia să prîndem exact muchia pîrtiei ?

— Asta e ! spuse Alexandru. Asta e marea taină ! Urechile la mine : trebuie să pregătim momentul, să-l anunţăm din timp prin cîteva semnale secrete. Aşa ! Iată ce voi face eu : cu cincizeci de metri înainte de cota 1 150 voi ridica un omuleţ de zăpadă cu tichie roşie pe cap, ca ăsta din spatele nostru, dar mult mai mic, cam un sfert din cît e ăsta. Va fi primul semnal : deci cîrmirea spre marginea pîrtiei. Iar la punctul nevralgic voi înfige în zăpadă două ramuri de brad în formă de X. Voi să vă potriviţi schiurile exact la o palmă de cele două ramuri. Şi să fiţi pregătiţi pentru catapultare, altminteri vă pomeniţi cu capul în groapă... Nici o vorbă, nimănui. Sfînt !

— Şi dacă vreun schior tembel o să nimerească în ramurile de brad şi o să le doboare ? întrebă una din fete, o negricioasă cu codiţe fragile şi chinuite.

— La asta nu trebuie să vă gîndiţi nici o clipă ! răspunse imediat Alexandru. Voi să nu le loviţi ! Ceilalţi ? Imposibil ! Toţi vor căuta muchia de vizavi şi vor trece obligatoriu prin groapa acoperită... Urechile la mine : toată formaţia pîrtiei obligă la cotitura asta. Nimănui nu-i va trece prin cap să încerce marginea din dreapta. Şi dacă din întîmplare va încerca vreunul, fără să cunoască secretul dîmbului, gata ! s-a dus ! Pînă se scoală din groapă trece minutul... Asta-i tot ! Altceva nimic. Nimic decît secret absolut ! Mormînt !

Mormîntul ar fi început, poate, din clipa aceea, dacă băiatul cu părul creţ şi cu ochii de azur n-ar fi simţit nişte fiori electrici în priviri. Îşi întorsese capul fără să vrea şi observase o siluetă albastră trecînd pe lîngă omul de zăpadă.

— Ăsta de unde-a mai apărut ? arătă el cu mîna spre băiatul care se depărta. Din vale n-a venit...

— Şi nici din spate nu putea să vină... se miră Alexandru. Am stat tot timpul cu faţa spre voi...

— Şi dacă el o fi stat ascuns în spatele omului de zăpadă ! ? se îngrozi negricioasa cu codiţe chinuite.

— Imposibil ! o linişti Alexandru, sau mai bine zis încercă s-o liniştească, pentru că nici el nu era dumerit. De unde dracu' a apărut idiotul ăla după el ?

Dar era prea tîrziu... „Idiotul" în albastru ajunsese la locul de întîlnire a celor două zone, acolo unde prăpastia se îmblînzea şi oferea o punte de legătură între maluri. O secundă mai tîrziu dispăru în cealaltă zonă, după perdeaua de brazi. Cu toate acestea, azurii porniră după el, cu Alexandru în frunte. Dar cînd păşiră în zona B, în zona gigantului cu tichie verde, văzură aproape o sută de mogîldeţe albastre zbenguindu-se pe platou.

— Ia-l de unde nu-i ! se enervă Alexandru.

— Adică ia-l de unde e ! îl corijă negricioasa cu codiţe stoarse. Înainte de a începe *discuţia* m-am uitat de jur împrejurul omului de zăpadă. Nu era nimeni !

— Şi eu m-am uitat... spuse băiatul cu ochi albaştri. Nici eu n-am văzut pe nimeni. Şi-am mai făcut un ocol chiar în toiul discuţiei şi n-am zărit nici un albastru pe o rază de cincizeci de metri...

— O fi trecut pe lîngă noi fără să-l vedem... se gîndi Alexandru. Altă explicaţie nu e, că din pămînt n-a ieşit, şi nici fantomă n-o fi...

Silueta misterioasă se apropiase pe nesimţite şi nevăzute de omul alb cu tichie verde. Şi deodată căzu pe zăpadă ca fulgerată. Dar nici nu se ridică şi nici nu rămase acolo. Se împinse într-o alunecare lină spre omul de zăpadă, ajunse cu fruntea la poalele lui... o secundă... două... şi pata albastră începu să se micşoreze, parcă sub influenţa unei vrăji neîndurătoare, pînă ce se dizolvă cu totul în zăpadă. Dacă ar fi urmărit-o cineva cu privirile, de departe, ar fi asistat la acest nemaipomenit spectacol. Dar nimeni n-o urmărise şi n-o văzuse, nici chiar omul de zăpadă, pentru că era cu spatele la ea. Nici chiar iscoada albastră ascunsă în tufele de jnepeni, la douăzeci de metri de omul de zăpadă, pentru că nu avea în ochi decît treningurile palide de pe bancă.

Cinci fantome galbene stăteau pe banca din faţa gigantului cu tichie verde. Parcă aşteptau să se întîmple ceva, pentru că nici una nu era în stare să scoată o vorbă. Feţele începeau să capete tot mai mult culoarea treningurilor, bocancii hîrşîiau cu vîrful sau cu călcîiul zăpada îngheţată de sub bancă, privirile nu se dezlipeau de buza platoului de lansare, tresărind ori de cîte ori vedeau o siluetă albastră ivindu-se acolo. Poate chiar în clipa cînd orice speranţă părea pierdută, apăru pe platou un căţărător în albastru, cu ochelari de soare, fără schiuri pe umeri, asemănîndu-se la mers şi la înfăţişare cu alţi douăzeci, treizeci de tineri care se antrenau în zona omului cu tichie verde. Un singur amănunt îl deosebea, poate, de ceilalţi : căciuliţa verde cu moţ alb-roşu. Dar era exact amănuntul pe care îl aşteptau fantomele galbene, şi mai ales conducătorul fantomelor galbene, Costin. Noul-sosit trecu prin faţa băncii cu mîinile în buzunare şi, fără să privească la cei care tremurau acolo, şuieră printre dinţi :

— Speciala... Mîine la unsprezece şi jumătate...

Şi îşi continuă plimbarea, la fel de liniştit, făcu un ocol prin spatele omului de zăpadă, apoi coborî pe unde venise. Nimeni nu-i dădu vreo atenţie, nimeni nu-i remarcase sosirea şi mai ales înapoierea.

Costin şi fantomele sale se înviorară. Şuierul acela, auzit atît de vag de urechile lor, avusese puteri vrăjite. Costin sări de pe bancă şi începu să-şi desfacă braţele

parcă după un somn greu și tulbure. Dar nici nu se gîndi să deschidă gura înainte de a face un cerc în jurul omului de zăpadă.

— Nu e nimeni în preajmă, se liniști el. Nici un intrus. Ailalți ne privesc de sus, de la punte. Parcă ar avea de gînd să vină încoace. Aha! Își pun schiurile. Să ni le punem și noi cît durează colocviul...

— Adică monologul... se auzi o voce groasă.

— Acum nu mai poate fi monolog... și du-te dracului! se înfurie Costin. Urechile la... Adică așa zice ălălalt... Atenție! Concursul se face pe pîrtia specială și începe mîine la unsprezece și jumătate. Asta am vrut, asta am așteptat. Începînd din clipa asta, ăilalți sînt în mîinile noastre, adică în schiurile noastre. Un singur hop trebuie să trecem, un hop pe care imbecilii nu-l cunosc, pentru că habar n-au de tainele pîrtiei speciale. Frățiorilor, i-am halit!

— Să nu ne halească ei... se auzi aceeași voce groasă.

— Ia nu mai cobi, mă cretinule! Urechi... adică nu... Atenție! Hopul cel mare e la cota 1 300... La insuliță, așa i se spune vara. Pîrtia înconjoară o movilită pe care s-au înfipt doi brăduleți gemeni, ca două lumînări încovoiate la rădăcină, așa ca un fel de U. Exact. Dacă te uiți de departe la ei seamănă cu un U. Ei, bine! Acolo la insuliță e marele hop! Cei mai mulți schiori înconjoară movilița prin dreapta. E mai ușor de cîrmit și mai în firea lucrurilor...

— Aha! descoperi cel cu vocea groasă. Noi trebuie să ocolim prin stînga... Și ce cîștig aduce ocolul prin stînga?

— Nici un cîștig! îl retează Costin. Cel mult o derapare și vreo zece tumbe ca să-ți treacă pentru toată viața pofta de concurs și poate chiar de schi... dacă nu știi să faci bine stînga... Dacă te pricepi, scapi numai cu spaima și cu vreo cinci, șase secunde pierdute.

— Păi atunci ce scofală e dacă o luăm ca și ceilalți prin dreapta? întrebă altă voce cam la fel de groasă, adică tot în schimbare.

— Nu e nici o scofală! Nici dreapta, nici stînga nu aduc vreun cîștig. Dar cine trece prin mijlocul acelui U, cîștigă vreo opt secunde! Parcă i s-ar prinde elice la schiuri, parcă l-ar goni un motor din spate...

— Alții nu știu șmecheria?

— Nu e nici o șmecherie, nerodule ! Moviliţa face parte din traseu. Pe la dreapta, pe la stînga, pe deasupra ei, nu contează. Numai că nimeni nu se gîndeşte să treacă printre cei doi brăduleţi. Cînd îi vezi prima dată în faţă, de după cotitură, dintr-un unghi rău, ţi se par atît de apropiaţi, încît primul gînd e să te fereşti de ei, să nu cumva să intri în ei. Şi din cauza asta nimeni n-a simţit că acolo e o adevărată trambulină...

— Şi tu de unde ştii ? se amestecă una din fete în vorbă. Dacă e o capcană ?

— Nu e nici o capcană, fricoaso ! Şi nu sînt singurul care ştie secretul ăsta. Îl mai ştiu trei persoane, o fată şi doi băieţi, şi toţi trei sînt campioni. De ce să nu fim şi noi ?... Şi dacă anul trecut concursul ar fi avut loc tot pe pîrtia specială, poate că erai şi tu campioană... Acum e clar ? Toată echipa noastră va trece prin U şi vom cîştiga concursul pe echipe... La individual o să vedem noi... Ce-o să-i mai halim pe idioţii ăia !

Azurii se apropiau... Şi erau numai cinci ! Dar şi azurii văzură cu uimire numai cinci galbeni lîngă gigantul cu tichie verde ! Şi deodată se porni de undeva un iureş albastru, o învălmăşeală care cuprinse în centrul ei şi cele zece pete deschise. Larmă, ţipete, mişcare, trombe de zăpadă, toţi concurenţii se adunaseră parcă în zona fantomelor galbene. Două, trei minute ţinuse vîrtejul de pe platou, apoi începură lansările. Unul după altul, la o secundă, se prăvăleau în vale schiorii albaştri. Cînd larma şi agitaţia se potoliră, cele două grupe de campioni şi de candidaţi la victorie se treziră faţă în faţă : cinci galbeni şi un albastru contra cinci azuri şi o albastră. Doar cîteva clipe de surpriză... şi nu mai era nevoie de nici un raport din partea iscoadelor. „Misterul celor două siluete albastre încetase să mai fie un mister !" aşa gîndeau cei doi conducători ai culorilor senine. Fiecare era încredinţat că înlăturase primejdia de a fi tras pe sfoară de celălalt. Galbenii răsuflară uşuraţi văzînd fata în albastru printre azuri, fără să se mai întrebe dacă fata avea sau nu codiţe, iar azurii, văzînd silueta albastră ascunzîndu-se după fantomele galbene, îşi făcură cu cotul, apoi îşi împroşcară rivalii cu priviri dure din care nu lipsea o licărire de dispreţ. Şi pentru că povestea se încheiase, îşi dădură drumul la vale cu o viteză care-i transforma în năluci. Galbenii porniră după ei, ca să nu

rămînă mai prejos. Pe întreg platoul rămăseseră doar două siluete albastre, o fată și un băiat, amîndoi cu figuri posomorîte, încercînd să-și potrivească schiurile, dar de fapt ferindu-se să se uite unul la altul. Se spetiseră urcînd înaintea tuturor, îngheţaseră în nemișcarea lor printre jnepeni, ba se și făcuseră de rîs în costumele albastre, cam jerpelite și cam intrate la apă, și după toate, nimeni nu-i întrebase nimic, și nici măcar un semn sau o vorbă de mulţumire nu-i răsplătise. Prefăcîndu-se că nu se văd, se apropiară de bancă, apoi se așezară pe ea pentru a-și potrivi schiurile. Dar parcă n-aveau chef să coboare. N-aveau chef nici să-și pună schiurile. Nici măcar nu stăteau cum trebuie pe bancă : fiecare la un capăt, abia atingîndu-l. Atena la dreapta, Tiberiu la stînga. Ba la un moment dat își ridicaseră și schiurile între ei, ca o pavăză. Erau subțirei și palizi amîndoi, ea cu priviri mari, mirate, descoperind pretutindeni taine, el înspăimîntat și speriat, sau poate numai supărat, cu ochi negri, scăpărători. Primul izbucni el, cu șuierături rele în glas :

— Costin ăsta e un dobitoc ! Și un caraghios ! Și un îngîmfat fără pereche ! Cîștigă un concurs și apoi trăiește din el un an întreg. Și la română, și la matematică, și la ștrand, deși înoată ca un dezmățat, și la cofetărie, și cu fetele... numai dintr-o coborîre cu schiurile...

— E drăguţ... spuse Atena foarte încet. E drăguţ din partea ta că nu vorbeşti aşa despre Alexandru, deşi ar merita și mai multe...

— Pssss ! Ce-mi mai sărise inima ! mărturisi Tiberiu. Credeam că-ţi place Costin... De nătărăii tăi nu pot să mă leg pentru că nu-i cunosc. Pe-ai mei îi știu însă mai bine decît schiurile... Sînt băieți de treabă, mai ales fetele...

Atena zîmbi fără să vrea și dintr-o dată atmosfera se destinse. Se așezară mai bine la capetele băncii, ba chiar începură să se apropie.

— Și în grupul nostru sînt fete cumsecade, mai ales băieţii... rîse Atena de-a binelea. Dar Alexandru e într-adevăr un nătărău... El ne obligă la rivalitate...

Cîteva clipe nici unul nu scoase vreun cuvînt. Apoi se auzi vocea tremurîndă a băiatului :

— Știi... Am uitat să-ţi spun anul trecut... cînd vi s-au dat premiile. Tot din cauza lui Costin... El ne-a înhățat și ne-a obligat să plecăm imediat... Știi... Ești foarte frumoasă...

Atena tresări și se uită speriată împrejur. Vorbele rostite atît de neașteptat o umpleau cu aer cald, dar parcă o și sufocau. Poate că trebuia să le respingă... Oare ? Sau poate că ar fi avut voie să le audă chiar cu un an în urmă...

— Mulțumesc ! se pomeni că șoptește fără voia ei.

Și în clipa aceea plină de tresăriri și surprize, cu un început firav de melodie, cu respirații nehotărîte, mirate, dar atît de adînci și plăcute, în clipa aceea de gheață și foc, în care două mîini încercau să se caute printre schiuri, exact în clipa aceea se produse catastrofa. Omul de zăpadă, gigantul cu tichie verde se prăbuși ca un nevolnic peste bancă, izbindu-i și aproape îngropîndu-i pe cei doi melancolici, dar și apropiindu-i pînă la atingerea frunților. Cînd izbutiră să se ridice din movila de zăpadă, să-și elibereze trupurile și mai ales capetele, văzură în locul omului de zăpadă un omuleț viu, un băiat speriat, năucit, cu păr blond, acoperit ici-colo de platina zăpezii, și cu un nas cîrn care aducea cu al...

Nu mai avură timp să-și termine gîndul sau să-și înceapă amintirea, pentru că băiatul din spatele băncii se lansă într-o goană nebună pe pîrtia de coborîre.

— Extraordinar ! se minună Atena. Tu nu crezi ca și mine că fugarul ăsta e... el ? Fratele Mariei, Tic...

— Precis ! sări Tiberiu, poate pentru a-i face plăcere fetei. Pun mîna-n foc că e Tic... Dar dacă e el aici, atunci sînt și ceilalți cireșari ! Și noi care am luat totul drept o farsă !

— Ca și în seara trecută cu campionii... își aminti Atena. Oare să fie și Victor, și Ursu, și Lucia ?

— Precis ! Hai după el ! Fără să le spunem celorlalți ! Formidabil, nu ? Ne jucăm mai departe rolul de detectivi. Tu vrei ?

Atena clătină veselă din cap. Amîndoi se grăbeau să-și potrivească schiurile. Și parcă pentru a pecetlui secretul își prinseră mîinile și merseră așa pînă la buza văii. Mogîldeața albastră se apropia vertiginos de forfota neagră de jos.

— Nu-l mai ajungem... se sperie Tiberiu, sau poate încerca o manevră abilă.

Atena îi strînse vîrfurile degetelor cu mîna caldă, apoi se lansă ca o năluca în vale. Parcă voia să doboare toate

recordurile de coborîre. Pe la jumătatea pîrtiei Tiberiu o ajunse. Zburau umăr la umăr. Mogîldeața albastră intrase în furnicarul de jos și poate că ar fi pierdut-o din ochi dacă nu ar fi zărit-o, vreme de o clipă, oprindu-se lîngă o altă siluetă albastră care se deosebea de cele din jur prin statură. De sus, silueta lîngă care se oprise fugarul părea că le domină pe toate celelalte. Mogîldeața dispăruse. Parcă o înghițise pămîntul. Dar uriașul rămăsese. Și pe măsură ce schiorii detectivi se apropiau, gigantul își reducea proporțiile înfiorătoare, transformîndu-se într-un tînăr înalt și solid, așa cum mai erau și alții în furnicar. Și lîngă el se afla o fată blondă, cu părul scurt, tuns băiețește, sprintenă și îmbujorată.

4

Atena și Tiberiu își găsiseră un loc de pîndă la vreo zece metri depărtare de prietenii dărîmătorului de statui, între doi bolovani care-și ascundeau deschizătura după ramurile unui brad. Spațiul de pîndă fiind mic, se lipiseră unul de altul și urmăreau zgribuliți mișcările vlăjganului și ale fetei cu păr de aur, care parcă gravita în jurul lui.

Tiberiu prinse cu mîna brațul Atenei :

— Ai văzut ? Și-au pus amîndoi ochelari de soare...

— După ce s-au uitat în toate părțile... Mi-a fost teamă că ne vor descoperi... El e Ursu și ea e Lucia, nu ?

— Ești foarte perspicace... nu scăpă prilejul unei laude Tiberiu. Ei sînt ! Absolut sigur ! Ursu și Lucia ! Dă-mi mîna și hai să jurăm : să rămînă numai secretul nostru... pînă ce hotărîm amîndoi să le spunem și celorlalți...

Și pentru că Tiberiu se grăbi să-și scoată mănușa, Atena înțelese că trebuie să-l imite. Două mîini calde își schimbară fiori și tresăriri.

— Dacă se despart, spuse Atena, după ce-și recăpătă respirația cea obișnuită, eu mă duc după ea și tu după el...

— Formidabilă idee ! se bucură Tiberiu și-i căută iute mîna pentru a i-o mai strînge o dată, băiețește. Eu mă iau după Ursu și tu după Lucia... și ne întîlnim... adică ne

așteptăm unul pe altul la fiecare *și jumătate* în holișorul cu flori și draperii verzi de la etajul trei...

— Și dacă unul din noi e obligat să-și continue urmărirea, se însufleți Atena, lasă un bilețel cu amănunte... și cu ce crede el... între foile cactusului de lîngă fereastră. Chiar lîngă rădăcina cactusului, între foile care ating fereastra... Sînt două foi gemene care se despart pe la mijloc. eu le cunosc foarte bine. Numai tu să le ții minte. Da ?

Tiberiu nu mai avu vreme să răspundă, pentru că îl văzu pe vlăjganul cu ochelari, care nu putea fi decît Ursu, îndreptîndu-se cu pași grăbiți spre adăpostul mascat dintre cei doi bolovani. Amîndoi șoptiră în aceeași clipă :

— Să nu ne vadă feţele...

Dar cum oare să nu li se vadă fețele, fără să trezească bănuieli ? Dacă și-ar fi întors capetele, sau și le-ar fi aplecat, sau și le-ar fi acoperit cu mîinile, s-ar fi trădat imediat și ireparabil. Exista o singură atitudine firească și frumoasă.

— Doamne, ce noroc ! spuse în șoapte neauzite Tiberiu, în timp ce-și încolăcea mîinile înmănușate în jurul căpșorului împroșcat de jar și își apropia obrazul de obrazul ei, pentru a-i primi și a-i da toate uimirile.

Și cuprins subit de gîndul că s-ar putea, Doamne ferește ! să rămînă descoperită o parte a chipului de care-și lipise obrazul, și pe urmă să fie recunoscută de Ursu, se chinui, cu o spaimă care-i oprise inima, să atingă buzele fetei chiar cu buzele lui, și ceva subțire ca un fir de sîrmă încărcat de scîntei și fiori electrici îi încremeni buzele și-i închise ochii. Și rămaseră amîndoi, așa, cu buzele atinse și uscate, fără măcar să respire, pînă cînd inima, duduind, și pieptul, sufocîndu-se, simțiră nevoia cumplită de aer. Atunci se treziră, abia atunci, și norocul îi copleși iarăși. Lucia și Ursu tocmai se despărțeau și deci trebuiau să se despartă și ei, imediat, amînînd, pentru cine știe cînd, emoția, rușinea și îndrăzneala de a se privi în față.

„Ce bine că ne-am înțeles dinainte !“ se bucură adînc Atena, încă neîndrăznind să se uite, măcar cu coada ochiului, spre Tiberiu. Dar Lucia se îndepărta, și se îndepărta și Ursu și abia mai avură vreme să-și întîlnească mănușile groase și fără fiori. Se despărțiră fără să se uite unul la altul și își începură sub o zodie fericită misiunea lor voluntară și misterioasă.

Fata cu păr blond, tăiat scurt, se plimba pe platoul de la poalele pîrtiei, fără nici o ţintă. Nimeni nu-i dădea vreo atenţie, dar nici ea nu dădea vreo atenţie cuiva. Pur şi simplu se plimba. Tăia platoul în diagonale şi în cruciş, sau făcea cercuri şi volute şi tot felul de sinuozităţi, uneori o speria larma care se aprindea ici-colo ca nişte focuri izolate, sau se oprea în preajma unor grupuri care păreau mai vesele şi mai originale, dar le părăsea repede, cu acelaşi surîs înţelegător zugrăvit pe figură, sau înţepenea pentru cîteva clipe în spaţii libere, fără obstacole, pentru a admira priveliştea grandioasă din depărtare. Se plimba, probabil ca atîtea alte siluete albastre, fără ţintă. Şi nici nu-i trecea prin cap că e urmărită.

Atena n-o scăpă nici o clipă din ochi, dar nu se agăţase de spatele ei ca o umbră sîcîitoare şi vulnerabilă. O urmărea cu iscusinţă, schimbîndu-şi mereu locul, pentru a nu fi observată. Cel mai adesea mergea paralel cu ea, la stînga sau la dreapta, uneori rămînea şi în urma ei sau chiar o lua înainte, alteori o lăsa să se îndepărteze mult pînă se pierdea în grupurile albastre, fără să-i fie teamă că n-o va regăsi. O recunoştea uşor, după căciuliţa roşie cu cercuri albastre spre frunte şi cu cercuri galbene spre creştet, dar mai ales după curcubeul care îi juca în moţ : toate culorile zilei se adunaseră, strălucitoare, în moţul mare, mătăsos, care-i aluneca pe ceafă.

În plimbarea aceea neîntreruptă şi inutilă, Atena auzise de atîtea ori strigîndu-se numele Luciei şi văzuse atîtea fete blonde răspunzînd prin zîmbete sau strîmbături la această chemare, încît începuse s-o roadă îndoiala că urmăreşte o himeră. Mai întîlnise băieţi înalţi şi puternici alături de blonde cu păr scurt, mai întîlnise atîtea tipuri care se puteau asemăna cu cireşarii... Oare nu era într-adevăr o farsă toată povestea ? Oare fără ideea că eroii ei favoriţi se află acolo, l-ar mai fi asemănat pe băiatul care se ascunsese sub omul de zăpadă cu celebrul Tic ? Şi pe blonda în urmă căreia se afla, cu Lucia ?... Dar fără prăbuşirea omului de zăpadă poate că ar mai fi aşteptat un an pînă să i se spună, chiar de către băiatul de la care voia să audă, că e foarte... da ! el spusese singur, fără să-l

obligc nimeni : foarte frumoasă ! „Grozav !" se bucură ea și aproape se izbi de fata cu căciuliță roșie și cu moț multicolor. Noroc că mai avu vreme să se mlădieze și să evite ciocnirea, în ultima clipă.

Scufița roșie nu mai era singură. Fusese atacată pe neașteptate, din dreapta și din stînga, de doi băieți, fiecare o apucase de un braț și o răpiră într-un vîrtej de zăpadă. Dar ea nu scoase nici un strigăt de ajutor, nici măcar o exclamație de uimire, se lăsă purtată pe sus, și apoi trasă ca o povară, cînd își pierdu echilibrul, și apoi se agăță de gîtul lor cînd și-l recăptă. Asta era prea de tot ! se hotărî Atena cu toată convingerea. Prea multe coincidențe ca să rămînă la o simplă bănuială. Fata devenise, cel puțin pentru ea, Lucia cea adevărată. Iar băieții care o răpiseră nu erau decît Dan și Ionel !

Iscoada în albastru se strecură ca o adiere printre neîscoadele care umpleau platoul pentru a se apropia cît mai repede de cei trei cireșari. Apărată de niște gură-cască, merse cîteva clipe în linie cu cei trei, chiar atingînd cotul lui Dan.

— Tic a pățit-o ! spunea Lucia. A dărîmat omul de zăpadă din dreapta. Cel cu tichie verde. Dar a aflat toate tainele.

— Aoleu, mamă dragă ! se sperie băiatul de lîngă Atena. Nu cumva au pus mîna pe el ?

— Nu ! îl liniști Lucia. A scăpat ca prin urechile acului de furia unei perechi. Acum s-a dus după ac...

— După ac ! se miră băiatul slăbuț și puțintel cîrn din partea cealaltă. Aha ! Vrei să spui că și-a deteriorat pantalonii.

— Da... rîse Lucia. Jumătate din pîrtie a coborît-o căzînd. Are o gaură că abia și-a putut-o acoperi cu cipilica. Dar altă șansă de salvare nu avea. Cred că l-ar fi lînșat schiorii... O să stea cîtva timp lîngă Țombi...

— Sssst ! îi avertiză Ionel. Prea folosim cuvinte după care am putea fi recunoscuți...

— Dacă-i pe-așa, spuse Dan, trebuie să mă uit cu mai multă atenție la voi. Dacă sînteți alții ? Am auzit atîția numindu-se Lucia și Ionel și vorbind cu atîta fidelitate în graiul vostru, că s-ar putea să fiți niște mistificatori. Și voi chiar nu bănuiți deloc că m-am deghizat ?

Mai mult nu auzi Atena, pentru că fără nici un avertisment cei doi băieți o smuciră iarăși pe Lucia, obligînd-o

să se lase purtată de ei pe un alunecuș în pantă. La capătul alunecușului, Dan se împiedică, și toți trei se rostogoliră ca niște mingi. Atena evită alunecușul, sau mai bine zis nu ajunse pînă la el. Cireșarii își scoteau dintr-o moviliță de zăpadă schiurile. Prin urmare se pregăteau de plecare.

Iscoada alergă într-un suflet la locul unde-și lăsase schiurile, între cei doi bolovani mascați cu ramuri de brad, dar nu mai găsi acolo decît o singură pereche. Schiurile lui Tiberiu dispăruseră ! Numai o clipă ținu spaima ei. Parcă se vedea un capăt de hîrtie, undeva sub legăturile schiurilor. Într-adevăr, era un bilețel de la Tiberiu :

„El e ! Sigur. Dar nu singur. E și Maria, și Victor. Au pornit toți trei spre platoul de lansare. Pornesc și eu. La revedere și... știi tu... Tibi."

Din tot ceea ce scria în bilețel un singur lucru o uimea și o neliniștea, acel *știi tu...* Oare ce să știe, oare ce știa, sau ce trebuia să știe... ? Întrebările misterioase erau dublate, din fericire, de mișcări harnice și îndemînatice. Nici nu respirase de două ori și schiurile i se prinseseră solid de bocanci. *Știi tu...* șopti ea în loc de rămas bun, apoi porni spre alunecușul unde se rostogoliseră cireșarii. Nu mai era nimeni lîngă moviliția de zăpadă și nici în jurul ei. Și nici pe coasta care urca spre platoul de lansare nu-i zări. Dar pe drumul spre cabană parcă se zăreau trei siluete albastre la marginea unei pădurici. Exact ! O fată, încadrată de doi băieți. Alunecau pe schiuri, lin, ca într-un dans ciudat. Îi ajunse repede, dar pe tot drumul spre cabană nu se mai aflau alți schiori decît cei trei cireșari și iscoada cam neliniștită. Era neliniștită iscoada pentru că nici în urma ei nu se afla vreun schior. Pustiu în față, pustiu în spate... Și ea la zece metri în urma cireșarilor ! Nu mai putea rămîne neobservată și nici nu-i trecea prin cap altă idee de salvare decît aceea de a-și încetini alunecarea. Dacă i-ar fi venit ideea asta numai cu cîteva minute mai înainte... Acum putea să fie cam tîrziu. Și chiar era.

Pentru că și cireșarii își încetiniră alunecarea. Ba unul din înaintași, cel subțire și cu nasul cam în vînt, își întoarse capul și o zări. Și la cîteva secunde își întoarse capul, pentru a privi în urmă, și Dan. Apoi și Lucia. Era evident că discutau despre ea. Dar pentru că se uitaseră înapoi și o priviseră fără să se ascundă, o considerau, probabil, o simplă curiozitate, nu un *caz.*

Atena simți cum cei din față își încetinesc și mai mult alunecarea, abia se tîrau. Erau chiar la punctul de întîlnire dintre poteca de munte și drumul mare, asfaltat, care urca la cabană. Iscoada trecu pe lîngă ei, dar în loc să cotească spre cabană, merse mai departe pe potecă, ba chiar își acceleră alunecarea. După cîteva sute de metri, chiar cînd voia să vadă ce se mai întîmplă în spatele ei, cei trei cireșari o depășiră. Iar după alte cîteva sute de metri se opri, odată cu ei, în fața unei cabane mici, de bîrne.

6

Acolo se oprea și poteca : în fața cabanei „Poienița". Atena rămase un moment năucită. Cei trei cireșari își lepădaseră schiurile și intraseră înăuntru. Ea ce trebuia să facă ? Să se întoarcă, sau să intre și ea în cabana necunoscută ?... Chinuitoare dilemă... Ba nu ! Trebuia să se hotărască imediat !... Și deodată se petrecu miracolul. De undeva din pămînt apăru în fața ei... Tiberiu. Avea schiurile pe umăr. Își duse degetul la buze făcîndu-i semn imperios să tacă, apoi o ajută să-și desfacă legăturile înghețate. Abia atunci îi șopti primele cuvinte :

— Ufff ! De jumătate de oră aștept o minune, începu el cu voce tînguitoare. Am înghețat bocnă. Cel puțin degetele de la picioare mi-au degerat de vreo trei ori... Ufff ! Am găsit un ascunziș formidabil, dar străbătut de toți curenții din lume. Dacă nu veneai tu...

Gata ! Introducerea fusese făcută. Apoi își ridicară și privirile, și le întîlniră. Nu era nici o umbră de jenă în ele, poate un licăr de spaimă, ca să fie totul și mai frumos. Se prinseră brusc de mîini și cu un curaj extraordinar intrară în cabană.

La început nu văzură decît patru mese în sufrageria călduță și întunecoasă, sau mai bine zis una singură, lîngă tejghea, o masă mai mare la care se aflau șapte persoane, adică șapte tineri, cinci băieți și două fete : cireșarii. Dar și sub masă se agita o vietate cu urechi ciulite și cu o coadă încărcată de neastîmpăr : Țombi.

Îşi făcură cu cotul, silindu-se să pară calmi şi indiferenţi, dar inimile le duduiau ca nişte clopote înfăşurate care-şi cer dreptul la sunet. Pentru a scăpa de privirile curioase ale cireşarilor trecură în revistă încăperea şi abia atunci descoperiră cea de a cincea masă, într-un fel de firidă fără fereastră, scobită în peretele opus tejghelii. Un post de observaţie ideal... dacă n-ar fi fost ocupat mai demult, după cum dovedea norul gros de fum prin care se puteau totuşi zări doi bărbaţi, doi veritabili coloşi, fiecare rezemat în coate, fiecare privindu-şi, într-o nemişcare ciudată, farfuria din faţa lui.

Atena şi Tiberiu se aşezară la o masă mică, aşa cum se cuvenea unei perechi, mai ales că măsuţa se afla la doi paşi de sobă şi tot cam la vreo doi paşi de sora ei mai mare la care se îndestulau cireşarii. Gesturile şi întreaga lor atitudine păreau un manifest viu al nepăsării. N-aveau priviri decît pentru ei, cam asta voiau să dovedească, dar trăgeau cu coada ochiului spre un loc anumit, ca într-un film de desen animat, şi îşi încordau auzul mai ceva decît specialistul de sub masă.

— Doriţi masa de prînz ? îi trezi o voce hodorogită. Avem ciorbă de varză, sarmale, varză călită, varză murată şi nişte plăcinte cu... varză, specialitatea casei !... Va să zică... ciorbă, sarmale şi plăcinte... Perfect !

Vocea hodorogită se stinse imediat. Era şi timpul, pentru că la masa vecină se discuta în şoaptă.

— Ce e cu prefăcuţii ăştia ? se interesă Tic. Ăştia au venit cu pîlnii în loc de urechi.

— Aiurea ! i se împotrivi Dan. Azi n-ai fler, Ticuşor. Nu-i vezi cum se topesc privindu-se ? Pe ea am întîlnit-o pe drum. Săraca ! Părea năucită. Nici nu ştia încotro s-o apuce. Cine ştie ? S-or fi certat, iar acum sînt în epoca împăcării...

— Să nu fi tu în epoca aia a... Ştii tu... Cînd sună capul a gol. Pac, pac...

— Zău, Ticule ! sări Ionel tot în şoaptă. Am văzut-o şi eu, şi Lucia. N-a venit ea după noi..., ci noi după ea. Probabil că şi-a dat întîlnire aici cu tipuleţul... Slab de tot ! strigă Ionel. Dacă şi ăsta e banc, unde ajungem ?... Să vă spun eu unul. Şi aplecîndu-se spre urechea lui Tic continuă în şoaptă : Hai să-i lăsăm dracului şi să vorbim despre ale noastre. Tot şoptind abia le atragem atenţia.

Şi Tic şi Dan rîseră ca după o glumă bună. Atena şi Tiberiu nu auziseră nici o silabă din şoaptele schimbate între cei trei cireşari. Numai cuvintele rostite anume de către Ionel ajunseseră la urechile lor.

— Nu ţi se pare ciudat ? întrebă Atena. Să nu auzim chiar nici un cuvînt din bancurile lor ! E prea de tot !

— Dar nici ei nu ne aud pe noi... îi răspunse Tiberiu, nevoit şi el să-şi apropie buzele de cîrlionţii Atenei pentru a nu-i asculta altcineva şoaptele.

— Şi asta ce înseamnă ? se posomorî Atena. Aşa cum ne ferim noi de ei, se feresc şi ei de noi. Ne-au simţit, asta e !

— Nu... zău că nu ! îi şopti Tiberiu. Noi avem dreptul să vorbim în şoaptă, sîntem obligaţi...

— De ce ? se miră Atena, dar imediat se înroşi şi îşi plecă privirile.

La cealaltă masă, Dan îi făcu un semn cu ochiul lui Tic :

— Tot mai spui că-s prefăcuţi ? Uită-te la ei ! Parcă ar fi găsit răvaşe în sarmale, nu carne şi orez, sau cine ştie ce file de album...

— Eşti tu un prost ! se enervă cîrnul. Dacă vrei, uite ! în două secunde îmi schimb în aşa fel mutra că o să-ţi vină să plîngi cu sughiţuri...

— Dacă ar fi toată lumea ca tine, Ticuşor, îl lăudă Dan, n-am mai şti niciodată ce e adevărat şi ce nu...

— Ia fă ochii mari ! îi porunci Tic. Deschide gura ! Aşa ! Scoate şi limba ! Aşa ! Gata !

— La urma urmei ce-ai vrut ? îl întrebă Dan.

— I-am simţit pe ăia că trag cu coada ochiului şi-am vrut să te strîmbi la ei !

— De ce neapărat cu gura căscată şi cu ochii mari ? întrebă surprins Ionel.

— Ca să pară că se strîmbă cu adevărat, fără să ştie că se strîmbă... Şi ca să semene mai bine cu ceea ce este... Pac ! Pac !

Dan mai scoase o dată limba şi îşi holbă ochii în direcţia lui Tic. Se strîmbă de-a binelea, dar grimasa lui părea o imitaţie neizbutită a celei dinainte.

— Cred c-ar fi timpul să ne odihnim, se auzi vocea Luciei. Discutăm mai tîrziu...

— Mai bine acum ! spuse Maria. Eu nu-s obosită deloc.

— Eu sînt ! se repezi Dan. Şi mie nu-mi vin idei decît la orizontală, sau după multă orizontală...

— Credeam că te-ai săturat la schi de amorul tău pentru orizontală...

— Ahaaa ! exclamă Dan, ca şi cum s-ar fi dumerit. Te năpusteşti şi tu asupra mea ca să acoperi înfrîngerea lui frate-tău ! Bine... Atunci vreau să vă amintesc că s-a hotărît odihnă după fie...

— Oricum trebuie să urcăm, îl întrerupse Victor. Aici tot nu putem discuta. E aer prea închis, prea mult fum...

— Şi prea multe urechi ! adăugă cel mai tînăr dintre ei, uitîndu-se ţintă spre masa vecină.

— Apropo de urechi ! îşi aminti Ionel. Vă rog din suflet să nu mai duceţi în camere plăcintă cu varză. Cred c-a intrat mirosul de varză şi-n creioane, şi-n nasturi... Şi-n urechi...

— N-a mai dus nimeni nici o plăcintă... de două zile ! răspunse Lucia, aproape ofensată. Am controlat mereu. Poate că suferi de mania persecuţiei...

— Nu de mania persecuţiei ! se apără Ionel. De persecuţia verzei, pe cinstea mea !

— Poate că există o instalaţie specială, spuse Dan, care răspîndeşte, prin ţevi şi orificii invizibile, mirosul ăsta de varză gătită în fiecare cameră. La urma urmei, de unde ştiţi voi că nu e mirosul viitorului ?

— Eu abia îl aştept seara, mărturisi Ursu. Bineînţeles, înainte de masă... Mai ales cînd se combină cu mirosul de slănină afumată. Îl simt de sus, din capul pîrtiei.

— Apropo de pîrtie ! îşi aminti Ionel. Încă n-am hotărît cum ne prezentăm la concurs.

Tic se ciondănea cu Ţombi sub masă. Auzind însă cuvintele lui Ionel, ţîşni ca un fulger. Din păcate, Victor începuse să vorbească şi pe el n-avea curajul să-l întrerupă.

— Nici nu văd ce am putea să hotărîm... spunea Victor. Ne prezentăm ca toţi ceilalţi... fără să ştim nimic.

— Poftim ? ! ! ! se miră foarte cireşarul cel cîrn şi ciufulit. Adică eu m-am chinuit degeaba ? Şi dacă puneau idioţii ăia laba pe mine ?

Victor ridică neputincios din umeri, dar îi făcu un semn complice, din ochi, lui Ursu. Vlăjganul transmise semnalul mai departe, spre Tic ...

— Lasă, Ticuşor... Nici n-au pus laba pe tine, nici...

— Asta am zis-o şi eu aşa... se apără puştiul cu demnitate. Chiar pe mine să pună laba ? !... Mi-e teamă să n-o fi păţit ăia doi cînd s-a prăbuşit omul de zăpadă peste ei...

— N-ai nici o vină, Ticuşor, încercă Dan să-l liniştească. A fost un semn al justiţiei divine. O pedeapsă...

— Aiurea ! îl întrerupse Tic. Îmi intrase nasul în zăpadă şi-am ridicat prea brusc capul... ca să strănut cum trebuie...

— Strănutul dreptăţii ! îl felicită Dan.

— Aranjăm noi şi dreptatea, Ticuşor, spuse Ursu. Mîine, înainte de concurs, o să facem o inspecţie tainică pe pîrtie. Noi doi... Ca nişte apostoli ai dreptăţii, Ticuşor...

7

Cireşarii părăsiseră de multă vreme sufrageria, dar nici Atena, nici Tiberiu nu aveau curajul să rupă tăcerea pe care o lăsase plecarea lor. Ascultaseră parcă pe ruguri de tortură discuţia cireşarilor, şi ultimele cuvinte îi chinuiau pe amîndoi ca nişte sfredele îndărătnice. O undă de fericire zvîcnea totuşi în ei. Într-o clipă de spaimă, atunci cînd Tic amintise despre prăbuşirea omului de zăpadă, îşi apropiaseră involuntar degetele, parcă pentru a-şi umple braţele de scîntei. Şi rămăseseră aşa, poate că şi muţenia lor urca din întîlnirea, de adieri, a celor două mîini. Nu se uitau unul la altul ; din cînd în cînd îşi priveau mîinile şi atunci degetele li se încordau şi fiorii alergau pînă în pleoape, şi se trezeau tremurînd, cu ochii închişi.

Într-un astfel de moment îi surprinse vocea hodorogită a cabanierului. Parcă i-ar fi împins cineva într-o prăpastie şi se refăceau din bucăţi dureroase. Nu se treziră de-a binelea decît în clipa cînd ajunseră în vestibul. Îi primi un şuvoi rău de aer rece... şi o foaie de hîrtie înfiptă în vîrful unui schi. Foaia aceea le umplu ochii cu gheaţă şi-i trezi definitiv. Conţinea doar cîteva cuvinte

scrise cu litere groase. O amenințare : *„Dacă ați auzit ceva — uitați ! Altminteri...* Apoi semnătura : *Cineva care nu glumește“.*

— Adică ce înseamnă acest altminteri ? simți nevoia să întrebe, foarte curajos, Tiberiu.

— Eu știu ce-o fi însemnînd ? ridică din umeri Atena. Între *altminteri* și semnătură e atît de mult spațiu gol, încît îmi închipui că a vrut să ne dea a înțelege... Adică se va alege pulberea de noi... Uite că mai scrie ceva !

Într-adevăr, chiar la capătul paginii, mai erau cîteva cuvinte, care se descifrau greu, pentru că fuseseră scrise cu litere mici, abia zgîriate pe hîrtie : Un sfat : *„Zău că e bine să uitați. Ăl de sus nu glumește. Un binevoitor“.*

— Ia uite, domnule ! se enervă Tiberiu. Dacă-i pe-așa...

Atena îl întrerupse clipindu-i zîmbitor și discret :

— Sssst ! E o frază cu dublu înțeles : *Ăl de sus nu glumește...* Mie îmi place grozav ! Îmi place totul. Și amenințarea, și sfatul... Tu nu-i simți pe cireșari ?

— Ba da... se bosumflă Tiberiu. Dar nu ți se pare că ne iau cam tare ? Vor cu orice preț să ne sperie...

— Nu cred că vor să ne sperie, rîse Atena. Ba cred că nici nu ne-au observat. Dacă au vorbit cu atîta nepăsare în preajma noastră... înseamnă că ne-am deghizat foarte bine...

— Bine, bine... se înfioră Tiberiu, amintindu-și rolul pe care-l trăise nu cu mult timp înainte. Adică... tu crezi că pur și simplu ne-am deghizat ?

— Nu știu... se retrase Atena. Dar poate că e mai bine să ne închipuim asta... deocamdată. Ca să ne putem gîndi mai în voie la toate întîmplările... Și la cele viitoare.

Tiberiu acceptă invitația, împotriva inimii, și cu un regret care-i aducea fiere în gură :

— Dacă tu spui așa... Cu o condiție : *deocamdată !...* Așa ! Dar de ce crezi că nici nu ne-au observat ? se grăbi el să continue. Atunci ce e cu hîrtia asta ?... Cel puțin doi dintre ei ne suspectează : cel care-a scris avertismentul și cel care ne dă sfatul. După cîte-i cunosc eu, din cărți, îmi cam închipui cine sînt cei doi...

— Nu ! Nu ! îl opri Atena de teamă să nu audă vreo prostie care ar fi îndurerat-o. Mai bine lasă-mă pe mine să ghicesc. Te rog foarte mult...

Tiberiu se înduioșă ca un copil auzindu-i rugămintea. Și îi răspunse cu un zîmbet forțat care voia să ascundă

bucuria năvalnică din pieptul lui, bucuria că poate fi mărinimos cu Atena.

— Sînt convins că și tu gîndești la fel ! o încurajă el. Nu-i așa că... Aoleu ! Uitasem... Spune !

— Îți mulțumesc... Știi... Eu tot cred că nu ne-a observat nimeni, adică nu ne-a luat nimeni în serios. Unul singur dintre ei, mai mult din prudență, a vrut să ne sperie...

— Și celălalt... ? întrebă mirat Tiberiu.

— Celălalt e același... numai că și-a schimbat scrisul și creionul. Ca să ne sperie și mai tare, ca să ne facă să credem în seriozitatea avertismentului... Nu-i așa că și tu te-ai gîndit la același lucru ?

Tiberiu nu se gîndise la aceeași persoană, adică nu se gîndise la o singură persoană. Dar putea el să nu-i facă o plăcere, sau o bucurie Atenei ? Mai ales că s-ar fi putut să aibă dreptate... De aceea se grăbi s-o încurajeze :

— Da... Mi-a trecut și mie prin cap ideea asta... E destul de ingenioasă, demnă de cireșari...

Tiberiu se gîndea la ideea Atenei, fata însă își imagina că Tiberiu laudă ideea biletului.

— Numai Tic putea să facă asta ! șopti Atena. Nu-i așa că și tu te-ai gîndit la el ?

Putea Tiberiu să nu-i dea dreptate ? Clătină din cap și mai închise și ochii, și totul părea atît de grav și de definitiv de parcă ar fi răspuns la cea mai hotărîtoare întrebare a vieții lui. De aceea avu curajul să-i strîngă mîna pentru o clipă.

— Celorlalți nu le destăinuim nimic... șopti Tiberiu la rîndul lui. Nici un cuvînt. Eu o să spun că m-am rătăcit...

— Iar eu voi spune că m-am supărat pe ei. Bravo !

— Și nici despre cireșari nu le vorbim !

— Nici despre cireșari ! consfinți fata prima sa taină.

CAPITOLUL II

1

Deşi de cîteva minute nu-şi dezlipise ochii de la firidă, cabanierul tresări violent în clipa cînd auzi şuieratul scos de unul din cei doi coloşi. Era un şuierat scurt, dens şi puternic, ca o explozie ciudată, fără ecou, un şuierat parcă anume azvîrlit pentru a te ridica în picioare şi a te ţine în stare de alarmă. Aşteptarea nelămurită dură însă foarte puţin. După numai două secunde, celălalt colos îşi mişcă de de cîteva ori arătătorul, fără să-şi întoarcă însă capul spre tejghea, făcînd şi repetînd un semn de chemare, şi categoric şi indiferent, care-l tulbură şi mai tare pe cabanier. Era prea multă vigoare, prea multă poruncă în încordarea braţului şi în mişcarea degetului care chema, dar capul ridicat spre tavan şi imobilitatea trupului voiau parcă să demonstreze o stranie nepăsare. Măcar să nu se fi auzit înainte acel şuierat ca un semnal de alarmă...

Distanţa dintre tejghea şi firidă deveni pentru cîteva secunde o cale de tortură, o cale spre tortură, pe care cabanierul o străbătu parcă împins de cineva.

— Ne cunoşti ? îl întîmpină o voce groasă şi gravă.

Cabanierul se uită mai întîi la stînga, la cel care îl întrebase. Şi deodată i se ivi în faţă imaginea unui luptător de circ. Gros şi mătăhălos, cu ceafă de taur, cu urechile lipite strîns de ceafă, cu bărbia rotundă, fără nici o asperitate, care făcea ca întreaga faţă să pară trasă cu compasul, cu ochii mici, întunecaţi şi iscoditori, acoperiţi de sprîncene negre, dese, stufoase, dar cu craniul lucitor, ras cu briciul, fără nici un fir de păr, individul parcă abia aştepta să iasă în arenă.

— N-ai de unde să mă cunoşti... răspunse tot el. Sau poate că m-ai văzut *undeva*, fără să te văd eu...

Cabanierul, din ce în ce mai speriat, negă prin cîteva mișcări precipitate, apoi, supunîndu-se gestului pe care-l făcu subit arătătorul colosului, își fixă privirile spre celălalt client, spre cel care scosese șuieratul tulburător. Avea o figură comună, care nu se remarca prin nimic, numai ochii cenușii, cu sclipiri de oțel, trădau o energie și o hotărîre neobișnuite. Privea însă cu pleoapele întredeschise, ca un om obosit, și cabanierul se simți mai în largul său. Amintindu-și însă statura lui, care o depășea pe a colosului, și simțindu-se fixat în aceeași clipă de niște luciri ca de oțel, cabanierul era cît pe-aci să facă un gest de retragere.

— Stai... îl invită o voce obosită, calmă, în care se simțea însă și obișnuința de a comanda... Pe scaunul ăsta... Dumneata te numești Miron... Aristide Miron... Dacă vrei neapărat să cunoști și numele noastre...

Cabanierul negă din nou, prin cîteva mișcări precipitate, în timp ce se așeza pe scaunul oferit de omul cu reflexe de oțel în priviri :

— Nu... De ce ?... Vă rog... vă rog...

Cei doi încuviințară în tăcere și cabanierul simți parcă o undă de liniște trecînd prin carapacea de spaimă care-l cuprinsese și în care se sufoca.

— Foarte bine ! continuă omul cu oțel în priviri. Îți voi spune totuși numele meu : Liviu Iordan...

— Iar eu mă numesc Petric... Ion Petric ! adăugă imediat cel cu capul ras și cu înfățișare de luptător.

— Mulțumesc... bîigui cabanierul, ca și cum, destăinuindu-și identitatea, cei doi i-ar fi făcut o mare favoare.

— Îți voi pune cîteva întrebări, spuse Liviu Iordan. Și ca să ne înțelegi de la început, cred că e bine să repet : *Noi* vom întreba. Da... Și încă un lucru : Dacă unul dintre noi va găsi de cuviință să noteze din cînd în cînd răspunsurile dumitale... să nu te sperii. Deocamdată nu urmărim altceva decît să ne *lămurim* asupra unor lucruri. E foarte clar ?

— E foarte clar... răspunse cabanierul tot în neștire.

— Bine... continuă Iordan. De cîtă vreme lucrezi dumneata aici, la cabana asta ?... Dacă vrei, poți să nu răspunzi. Nu asta ne interesează cel mai mult...

Aristide Miron simți din nou tăișul spaimei de-a lungul șirei spinării, deși vocea lui Iordan nu avea nici o nuanță de amenințare, suna obosită și indiferentă. Întrebarea

însă i se părea absolut inutilă, stupidă, urîcioasă, şi tocmai asta îl speria. Toată lumea din împrejurimi, tot oraşul de la poalele munţilor, şi atîţia alţi turişti din atîtea alte regiuni, o groază de oameni ştiau de cînd lucrează el la cabană.

— De la cincisprezece ani... se pomeni el că răspunde. Adică de aproape treizeci şi doi de ani... O viaţă de om.

Ion Petric, cel cu umeri cît uşa şi cu craniul ras, părea că-şi aminteşte ceva :

— Aha !... mormăi el. Cum s-ar spune, aproape că sîntem cu toţii acelaşi leat. Ba chiar sîntem ! N-ai făcut şi dumneata armata la artilerie ? La douăzeci şi trei mortiere ?

— Nu ! răspunse cabanierul. Nici n-am făcut armata. Am avut pe la şaptesprezece ani un accident, sus la Hodoroaga. Mi s-a zdrelit piciorul drept... Şi de-atunci îl tîrăsc...

— Nu prea se cunoaşte, spuse Ion Petric.

— Aproape... părea că se roagă Aristide Miron. Vreo opt ani am făcut în fiecare zi exerciţii. Cîte patru, cinci ore pe zi. Aşa cum m-a învăţat un doctor mare. Dacă nu l-aş fi ascultat, azi nu m-aş mai fi mişcat. De două ori pe an venea să mă vadă. Să-i dea Dumnezeu sănătate, că bun om a fost...

— Doctorul Valeriu Georgescu ? întrebă Liviu Iordan.

— Nu ! Doctorul Atanasie Ianăş. Lui îi datorez faptul că pot să umblu. Îi plăcea să urce pe munţi şi întotdeauna...

Liviu Iordan făcu un semn obosit care spunea fără ocol că nu-l interesează vorbăria cabanierului :

— Altă dată... Ca să fie foarte clar... Prin urmare lucrezi la cabană de treizeci şi doi de ani... Şaptesprezece plus opt... Douăzeci şi cinci... Douăzeci şi doi... Foarte bine !

Aristide Miron nu pricepea nici o iotă din calculele pe care le făcea Iordan, dar cifrele îi sunau înfricoşătoare în urechi. Teama iarăşi se îngroşa şi pentru prima dată de zeci de ani parcă simţea că-l doare piciorul. O încercare de revoltă nestăpînită urca în el.

— Stai ! îl opri Iordan chiar în momentul cînd era să explodeze. Va să zică în 1944 erai aici... Prin iunie, iulie... Da ?

— Da... răspunse iarăşi temător şi retras cabanierul. Aş putea spune că din 1943 n-am mai coborît de aici niciodată...

— Niciodată ? ! se miră a provocare colosul fără păr.

— Nu chiar niciodată... își aminti Aristide Miron. Am coborît de cîteva ori ca să-mi aranjez niște treburi. Dar n-am lipsit mai mult de o săptămînă... poate două...

Liviu Iordan îi făcu un nou semn de tăcere :

— Altă dată... Va să zică începînd din 1943, în fiecare vară ai rămas aici, la cabană...

Aristide Miron clătină capul în semn de încuviințare.

— Bine... continuă Iordan. Și așa cum i se potrivește unui cabanier, ai colindat în acest timp toate împrejurimile... Sau te-au colindat ele pe dumneata... Stai !... Vreau să spun că ai fost la curent cu tot ceea ce se întîmplă în împrejurimi, la celelalte cabane... E foarte clar ?

— E foarte clar, răspunse Aristide Miron. Am mai cutreierat și eu coclaurile... dar mai mult au venit ceilalți pe la mine. Așa că de... Am aflat destule. Și cum sînt destul de vechi pe aici, oamenii, mai ales cunoscuții, au obiceiul să mai schimbe, cîteodată, numele cabanei. În loc să-i zică „Poienița" îi zic și ei „Traista".

— Traista ? ! se întrebă mirat Ion Petric. Asta cam ce-ar vrea să însemne ?

— Adică un fel de traistă cu vești sau cu amintiri. Că mai toți oamenii care poposesc pe aici, fie de-alde noi, fie de-alde dumneavoastră, vor să-și amintească și ei cîte ceva... De cele mai multe ori prostii sau nimicuri : accidente, chiolhanuri, mizilicuri cu tot felul de cuconițe... Dumneavoastră le ziceți aventuri... Și altele : bătăi, spaime, crime... Dar pe dumneavoastră cam ce v-ar interesa ?

Pleoapele lui Iordan se îndepărtară pentru o clipă și cabanierul parcă văzu țîșnind din ele niște proiectile de oțel. Poate că era o simplă părere de o clipă, dar neliniștea începea iarăși să scurme.

— Întrebările le punem noi ! aminti, cu voce înceată și gravă, Liviu Iordan. Ne interesează, mai întîi, un anume Paul Bălan. Ne interesează însă foarte discret. Dacă află că ne interesăm de el, înainte de a-l vedea, e foarte rău. E ireparabil !

— Înțelegi ? spuse foarte amenințător Ion Petric. În asemenea cazuri i r e p a r a b i l e... Ce mai ! Îți dai singur seama cît de rău este. Nimeni nu are voie să audă de acest Paul Bălan ! Nimeni nu trebuie să știe că e căutat !

— Nici acum și nici *după !* amenință la rîndul lui Iordan. În ambele cazuri e la fel de grav ! E foarte clar ?

— E foarte clar... răspunse cam sugrumat Aristide Miron. Nici *după... !* Adică... Asta înseamnă că... ?

— Asta nu înseamnă nimic ! spuse Liviu Iordan. Sau înseamnă un singur lucru : sîntem aici ca să întrebăm, nu ca să răspundem !... Să fie foarte clar ! Ne interesează individul Paul Bălan, iar el nu trebuie să afle că ne interesează ! Scurt !

— Nici nu poate să afle ! se revoltă în felul lui cabanierul. Nu poate să afle... pentru că nu are cine să afle. Eu nu cunosc nici un Paul Bălan și nici nu-mi amintesc să fi cunoscut vreun cetățean cu numele ăsta... care să stea prin împrejurimi...

Liviu Iordan făcu un semn discret, cu degetul, către Petric, un semn care nu putea să-i scape cabanierului. Petric scoase un carnet din buzunar, în care începu să noteze cuvintele pe care le repeta Liviu Iordan :

— ...Nu cunosc și nici nu-mi amintesc să fi cunoscut pe individul Paul Bălan...

— N-am spus așa ! răbufni cabanierul. Am spus că nu cunosc și nici nu-mi amintesc să fi cunoscut *un individ cu numele ăsta*. N-am auzit despre nici uń Paul Bălan prin împrejurimi, asta am spus. De unde știți dumneavoastră că nu și-o fi schimbat numele ?

Cei doi rămaseră o clipă nedumeriți, apoi își ațintiră privirile asupra lui Aristide Miron. Priviri ascuțite, nemiloase. Cabanierul nu le putea suporta. Fața parcă i se făcuse și mai lividă, iar mîinile îi tremurau.

— Deci nu cunoști nici un individ cu numele Paul Bălan, spuse cu voce insinuantă Liviu Iordan. Bine... Dar nu-l cunoști nici pe cel care a avut cîndva numele ăsta ?

— De unde să știu eu cine și cînd și-a schimbat numele ? se dezmetici cabanierul. Nu pot să jur decît pentru numele unui singur om și omul acela sînt eu. Și pe mine mă cheamă Aristide Miron. Și mai știu că niciodată nu m-a chemat altfel...

— Notează ! sună ca o poruncă vocea lui Liviu Iordan. Numitul Aristide Miron nu cunoaște și nici nu bănuiește vreo persoană care are sau care a avut cîndva numele de Paul Bălan. E clar ?

— Așa e foarte clar, acceptă cabanierul. Ce vină am eu dacă nu-l cunosc ?... Și dacă s-a aciuat prin împrejurimi și eu nu-l cunosc, nu văd cine altul ar putea să vă pună pe urmele lui.

— Nici nu ne gîndim la altcineva... se auzi iarăși glasul ciudat al lui Liviu Iordan. Chiar dumneata ne vei pune pe urmele lui... De aceea discutăm cu dumneata!

Din nou pluteau valuri de amenințare și din nou inima cabanierului se făcu cît un purice.

— Dacă nu-l cunosc, începu el să se tînguie. Ce vină am eu ? N-am comis nici o neregulă, nici o...

— Poftim ?! îl întrerupse brutal Ion Petric. Dacă ții cu tot dinadinsul să ajungem la dumneata...

Cabanierul simți că îngheață. Își duse mîinile la frunte, nu atît pentru a-și ascunde privirile, cît pentru a-și sprijini capul, care începuse deodată să-i atîrne greu, ca plumbul, ca un corp străin.

— Ai cel mai bun prilej ca să-ți răscumperi... prostia! spuse Liviu Iordan. Asta ți-o declar eu, cu toată răspunderea. Amintește-ți termenul pe care l-am folosit. Am spus *prostie,* nu altceva... Deocamdată... Numai de dumneata depinde schimbarea termenului. Cred că știi cît de simplu se poate ierta sau uita o prostie oarecare...

Cabanierul ridică din umeri ca un om care nu mai are scăpare :

— Nu știu cum v-aș putea fi de folos... N-am nici o putere... Iar dacă-i vorba despre prostia la care vă referiți...

— Dar nu înțelegi odată pentru totdeauna, imbecilule, că nu ne interesează nici cît negru sub unghie ce-ai făcut dumneata ? izbucni ca un vîrtej Liviu Iordan. Încearcă să-ți amintești ! Gîndește-te la toți cei care s-au aciuat pe-aici, prin împrejurimi. în ultimii douăzeci de ani, în ultimii douăzeci și cinci de ani ! Ne interesează un individ cam de statura dumitale, însă mult mai slab, cu părul castaniu, al cărui nume autentic e Paul Bălan. A ieșit din spital fără un rinichi și cu jumătate din urechea stîngă tăiată...

— Fără jumătate de ureche ?! se învioră subit cabanierul... Cred că-l cunosc... Dar nu-l cheamă Paul Bălan !... Ca să vezi, domnule ! De-aceea umblă zi și noapte cu șapca trasă pe-o ureche. Dacă nu l-aș fi văzut într-o noapte adormit, fără șapcă, n-ați mai fi dat niciodată peste el. Asta s-a întîmplat cu vreo doi ani în urmă... Ba nu ! Chiar acum trei ani... Îi căzuse șapca în timpul somnului și-am văzut că-i lipsește o parte din urechea stîngă. Nici nu-mi mai amintesc dacă era urechea stîngă sau urechea dreaptă,

dar dacă ziceți dumneavoastră că i s-a tăiat urechea stîngă... aia o fi fost... L-am întrebat ce-a pățit și m-a rugat să nu suflu nimănui vreo vorbă despre urechea lui... Aoleu ! Dumnezeule ! Cum de nu mi-am dat seama ! M-a pus să-i jur că o să păstrez taina... și din cauza dumneavoastră...

— Chestiile astea nu ne interesează ! îi respinse Iordan tînguielile. Cum îl cheamă ?

Cabanierul se codea, dar văzîndu-l pe celălalt scoțînd carnetul și cerînd încuviințarea lui Iordan, socoti că e mai bine să răspundă la întrebare :

— Fie ce-o fi !... Licu îi spunem între noi. Iar numele de familie : Balău. Dar toată lumea îl numește altfel : Cucu. Multă vreme am crezut că ăsta i-i numele de familie : Cucu. Pînă i-a venit pe adresa asta o scrisoare. Cu vreo șapte, opt ani în urmă. Știu c-a fost mare tevatură. *Domnului Paul Balău — Cabana Poienița*. Nu era nici un Paul Balău la cabană. Nici în registru n-am găsit vreun client cu numele ăsta ca să-i trimitem scrisoarea acasă. Am început să iau și eu cabanele la telefon și să întreb dacă nu se află pe undeva un Paul Balău. La *Vulturi* am dat peste Cucu la telefon. Și mi-a spus că scrisoarea e pentru el. și a venit într-un suflet aici ca să și-o ia. Dar nu i-am dat-o pînă ce nu mi-a arătat buletinul. Și am văzut cu ochii mei că-l cheamă Paul Balău... Dar nu cred să mai știe altcineva că-l cheamă așa. Toată lumea-i zice Cucu... și cred că i s-a dat porecla asta pentru că nu-și află niciodată cuibul... Rătăcește mereu din cabană în cabană...

Liviu Iordan îi făcu semn lui Petric să închidă carnetul. Apoi se lăsă greoi pe spetcaza scaunului, parcă pentru a-i încerca rezistența, și-l privi pe cabanier cu ochi mari, de copil. Lucirile stranii, de oțel. se topiseră ca prin farmec, făcînd loc altora. mai vii, de mirare și bucurie.

— Cucu... Cucu... repetă el în șoaptă. Cine l-ar fi recunoscut sub numele ăsta ?... Din Bălan — Balău... Un *n* transformat în *u*... Ce poate fi mai simplu ?... Mutarea căciulii pe celălalt *a*... Ce poate fi mai simplu ?... Și apoi cu șapca pe-o ureche și cu alt nume. rătăcind din cabană în cabană... Ce poate fi mai simplu ?... Acum la ce cabană a ajuns ?

— La cabana *Izvoarele*, răspunse Aristide Miron. Mi se pare că a mai fost o dată acolo... Cu vreo... zece... ba nu, chiar cu unsprezece ani în urmă ! Exact ! Un an după

avalanșă... Ba nu ! Chiar în timpul avalanșei... Din ianuarie pînă în aprilie a stat îngropat acolo... Am crezut că n-o să-l mai găsim viu... Doamne ! Ce urgie ! La fiecare zece ani, așa zice lumea, și așa am băgat și eu de seamă, e an de avalanșă la Șaua Morții. Se prăvălește zăpada peste trecătoare și pînă la dezgheț nu e chip să se mai ajungă la *Izvoarele*. Eu am apucat trei avalanșe pînă acum, prima la șaptesprezece ani, atunci cînd cu accidentul... Mare urgie ! Într-un an au prins șapte oameni acolo, adică niște tinerei... Cei bătrîni i-au sfătuit să nu rămînă la cabană, că e an de urgie... așa i se spune prin părțile noastre avalanșei... dar ei nici n-au vrut să audă. Și s-au opintit munții chiar în noaptea de Anul nou. Nimeni n-a putut urca pînă acolo, și nimeni n-a putut coborî pe acolo... La primăvară nu s-a mai aflat suflet în nici unul... De... Frigul, foamea, dihăniile, spaima...

— Bine, bine... îi întrerupse Liviu Iordan amintirea. N-ai idee cum a ajuns din nou Bălan... adică Licu... Cucu... la *Izvoarele* ? S-a mai întors și pe la alte cabane ?

— La asta nu m-am gîndit niciodată... căzu cabanierul pe gînduri. Ca să vezi, domnule ! Iaca ! E întîia oară că se angajează a doua oară la aceeași cabană ! În fiecare an, la o cabană. Și după ce le-a terminat, parc-ar vrea s-o ia de la cap... Oare ce-o fi cu el de nu-și găsește locul ? Chiar așa ca un cuc... Bine i-a zis cine i-a zis... Cucu... Parc-ar căuta un cuib în care să-și lase ouăle...

— Și dacă o fi căutînd ouă pentru un cuib ? întrebă pe neașteptate Ion Petric.

— Asta n-o mai înțeleg, spuse cabanierul. Ce ouă să caute ?... Cum vine chestia asta ?

— Nu vine deloc ! răspunse tăios Liviu Iordan. E un fel de a vorbi. În limbajul nostru are o semnificație foarte precisă, dar care nu trebuie să te intereseze pe dumneata. Nu e bine să te intereseze ! Notează ! Paul Balău, zis Cucu, zis Licu, cu domiciliul temporar la Cabana Izvoarele...

— Cu ce se ocupă acolo ? întrebă Ion Petric.

— Un fel de om la toate, răspunse cabanierul. Cărăuș, om de serviciu, cîteodată bucătar, cîteodată ghid. De mult putea să ia o cabană în primire, dar întotdeauna a refuzat. Nu e nici mai hoț, nici mai cinstit decît alții...

Liviu Iordan se ridică pe neașteptate în picioare. Era foarte înalt, mai degrabă slab, însă supiu și bine legat.

Spatele parcă începea să se încovoaie, iar părul, odată negru, devenise gri. Nu părea să aibă cei 47 de ani pe care îi destăinuise colosul chel și cu capul rotund ca o minge. Mulîndu-și puloverul pe corp, Iordan încercă să camufleze o umflătură la soldul drept. Cabanierul îi surprinse gestul și mai avu vreme să observe conturul foarte precis al unui pistol Parabellum. Își ascunse descoperirea sub masca unui zîmbet forțat care nu putea decît să sporească suspiciunea celor doi.

— Vreți să urcați spre *Izvoarele* ? întrebă mai mult ca să se afle în vorbă cabanierul. Eu nu v-aș sfătui. Nu mai aveți timp să ajungeți pe lumină. Trebuia să porniți mai de dimineață...

Iordan își îmbrăcase vîndiacul care-i ajungea pînă la jumătatea coapselor. Nu i se mai vedea nici o umflătură. Gesturile i se voiau mai degajate, dar pe figură i se întipăriseră cute de supărare :

— Aș vrea să-mi răspunzi foarte exact la cîteva întrebări. Mai întîi : cum se ajunge la Cabana Izvoarele ?

— E un singur drum. Și de vară, și de iarnă. Marcaj metalic cu cerc albastru. Pînă la Șaua Morții sînt vreo patru ore. De la Șaua Morții la cabană vreo două ore. Unii fac drumul în cinci ore și jumătate. Alpiniștii chiar în cinci ore.

— Alt drum nu există ? O potecă, o...

— Pînă la Șaua Morții sînt destule, însă de-acolo e o singură potecă : aceea marcată cu cercul albastru. I se zice Brîna Iadului și-și merită numele. Altă cale nu-i. Numai prăpăstii și prăvăliri de torente. De-aceea, dacă se închide Șaua Morții, nu mai e loc de trecere spre Muntele Înalt. Doar vara se poate urca pe Torentul Magilor cu frînghiile.

— Există telefon la cabană ? întrebă Liviu Iordan.

— Este !... Cum să nu fie ?... Dar se aude ca de pe altă lume... Atunci cînd se aude... Firul urcă pe deasupra unor prăpăstii așa de crunte, că abia s-a găsit loc pentru cîte un stîlpuleț firav. Dacă-și caută cineva de joacă, gata cu legătura.

— Cine răspunde acum de cabană ?

— Apoi nu prea se poate ști. Sînt doi frați acolo, frații Barbu, amîndoi gospodari pe cinste și vînători de prima mînă, dar unul din ei e căsătorit, ăl mai mic,

Constantin, și cum și-a luat și femeia sus, gurile rele zic că ea face și desface totul la cabană. De...

Se ridicase și Ion Petric de pe scaun. Deși puțintel mai scund decît Liviu Iordan, grosimea și lățimea lui îl transformau într-un adevărat colos, așa cum dealtfel era supranumit de cei care-l cunoșteau. Cabanierul se simțea ca un șoarece între doi motani fioroși. „Dac-ar fi și Cucu aici, își spunea el în gînd, că și ăla e o matahală cît toate zilele, ar fi ca într-un film." Aștepta să-i cadă o labă uriașă de piatră în moalele capului sau să se întîmple o minune, tot ca în filme, care să-i prăvălească pe cei doi uriași printre mese și scaune. Dacă i s-ar fi cerut în clipa aceea să-și semneze propria condamnare la moarte, oare n-ar fi dus imediat mîna la toc ? Din fericire i se ceru altceva.

— Ne-am înțeles de la început, îi aminti Liviu Iordan, că n-ai voie să sufli nimănui nici un cuvînt...

— Jur pe toți sfinții !... se grăbi cabanierul.

— Am văzut noi cum îți respecți jurămintele... mormăi Ion Petric. Noi nu sîntem Bălan sau Cucu, auzi ?

Degetele lui Petric se înfipseră pentru cîteva clipe în umărul cabanierului. Nici cînd își zdrelise piciorul nu simțise o asemenea durere.

— Nu vrem să te înspăimîntăm, spuse Iordan. Am apela la alte mijloace. Vrem să-ți pui lacăt la gură. E foarte clar ?

Tremurul cabanierului era cel mai clar răspuns.

2

Ascuns după ușă, Ionel asistase, nevăzut, la ultima scenă a convorbirii dintre cabanier și cei doi uriași, acolo, în firidă. Auzise și memorase cu fidelitate, nu atît din curiozitate, cît dintr-o senzație ciudată de spaimă și uimire, vorbele pe care cel mai înalt dintre ei le rostise, înainte de plecare :

„Nu vrem să te înspăimîntăm. Am apela la alte mijloace. Vrem să-ți pui lacăt la gură. E foarte clar ?"

Ba chiar văzuse cum alunecă din buzunarul colosului cu craniu pleşuv un obiect lucitor, parcă un portofel de plexiglas. Cu gîndul că dacă ar intra, pentru cîteva minute, în posesia acelui obiect extraordinar, lumea s-ar vedea descotorosită, cine ştie ? de una dintre cele mai întunecate enigme ale ei, Ionel rămase într-o aşteptare tainică şi îndelungată.

Uriaşii părăsiseră de mult timp sufrageria, dar cabanierul încă nu se mişcase de la fereastra la care se mutase, probabil pentru a urmări plecarea celor doi. Ionel tocmai se gîndea cum să ajungă, fără primejdii, adică fără să fie văzut, în stăpînirea magnetului de plexiglas, cînd îl văzu pe cabanier păşind în vîrful picioarelor, nesigur, ca pe sîrmă, spre firida cu taine. Tot cu mişcări şi gesturi de om care vrea să se ascundă pînă şi de zei, cabanierul ridică portofelul de sub masă şi se întoarse cu el la fereastra de observaţie. Îşi aduse şi un scaun, se aşeză încet pe el, apoi începu să se închine şi să-şi apese, în pauze, partea stîngă a toracelui. Răsufla prelung, şuierător, se închina, îşi apăsa pieptul, mormăia cuvinte fără rost, dar portofelul de plexiglas, pus în faţa lui pe pervazul geamului, n-avea curajul să-l deschidă. Se ferea de el ca de un scorpion. Pesemne că-l podidise transpiraţia pentru că alergă ca un ţap umflat spre tejghea în căutarea unui şervet. Îl găsi repede şi, după ce-şi frecă de cîteva ori ceafa, reveni la fereastră cu acelaşi mers tăcut şi ţopăitor. Împături şervetul cu grijă... dar Ionel nu mai putea suporta. Părăsi ascunzişul şi bocăni cît mai al dracului în treptele scării, parcă pentru a deştepta toată cabana. Dar cînd ajunse, după două secunde, în sufragerie îl întîmpină. de la fereastra binecunoscută, un zîmbet calm şi o voce numai plăcere :

— Oooo ! Bine v-aţi trezit ! Cu ce vă putem servi ?

Pe pervaz, nici urmă de portofel lucitor. Doar un şervet împăturit cu grijă, însă aruncat neglijent într-un colţ.

— Un pahar de borviz, ceru Ionel arătîndu-şi cu aceeaşi plăcere gingiile. Vreau să iau un antinevralgic. Ştiţi...

— V-am dus, dimineaţă, cîteva sticle de borviz în camere. Mi se pare trei... Ba nu ! Chiar patru...

— S-au consumat, rînji Ionel. Nu ştiu ce-am avut ? Pe toţi ne-a cuprins dragostea de borviz, după masă...

Probabil din cauza sarmalelor sau din cauza ciorbei de varză...

— Aha ! înțelese cabanierul. Vreți un pahar de borviz. Puteți să vă serviți singur. Sînt trei sticle pe tejghea. Una începută și două pline... Și tirbușonul e tot acolo, lîngă sticle...

Ionel n-avea ce face. Se duse la tejghea și bău pe nerăsuflate, pentru a părea mai convingător, un pahar uriaș de borviz. Abia în clipa cînd așează paharul pe tejghea, simți că se întîmplă ceva ciudat, sau că se întîmplase ceva ciudat. Îl lămuri imediat vocea cabanierului :

— Antinevralgicul ! Ați uitat să-l luați !

Ionel se scotoci prin buzunare și deodată se prefăcu că-și amintește :

— Pssst ! L-am uitat sus, sau poate că l-am pierdut pe scări. Fir-ar să fie.

Cabanierul se grăbi să-l scoată din încurcătură :

— Căutați în lădița albă de deasupra tejghelii. Găsiți acolo tot felul de antinevralgice...

De asta dată Ionel respinse cu succes atacul :

— Noi luăm antinevralgice speciale : Buridoane. Dacă doriți și dumneavoastră... Într-un minut scapi de orice durere... și ți se oprește și transpirația...

Cabanierul clătină din cap, căutîndu-și un zîmbet cît mai amabil, și descoperi săgeata împotriva transpirației cîteva clipe mai tîrziu, cînd din arcaș nu se mai vedea nici umbra.

Și se întîmplă cu Ionel exact ceea ce se întîmplase cu cabanierul. Tic îl surprinsese în ultimul moment al scenei :

— Dă-mi și mie un buridon ! îl primi el pe Ionel în capul scării. Am asudat ca un pește. Și mă doare prin toate buzunarele...

Ce putea să facă Ionel ? Nimic altceva decît să i se destăinuie lui Tic. Două minute de șoapte și nu numai că taina ajunse la urechile puștiului, dar se schiță și o întreprindere foarte serioasă pentru *absorbția* portofelului găsit.

— Tu caută cît mai mult mărunțiș, îl îndemnă Tic pe Ionel. Orice și oricît. Eu trebuie să-l dăscălesc pe *mizerabil*.

Prin urmare cireșarul cel cîrn și ciufulit era în conflict cu... Țîngulică ! Ei ! Dar cu cîteva mîngîieri, și mai ales cu cîteva promisiuni, dar mai ales cu cîteva amenințări :

„Te las aici, mizerabile ! Noi urcăm sus și tu o să rămîi aici ca o cloșcă. Și-o să-i spun cabanierului să te țină legat, în cușcă, lîngă jigodia aia lățoasă cu nume de catîr. Așa !“ Țîngulică se transformă în Țombi, și în această calitate ascultă și învață cu un zel nemaipomenit lecția pe care i-o preda, în șoaptă, și mai ales prin gesturi, stăpînul lui.

Cînd Ionel sosi cu pumnii plini de monezi sunătoare, Țombi cel silitor și inteligent era tobă de carte... adică își cunoștea fără greș întreg rolul, în toate nuanțele lui.

Poate că nu trecuseră nici cinci minute de la despărțirea lui Ionel de cabanierul înțepenit pe scaunul de lîngă fereastră, și cei doi cireșari, urmați de un Țombi de umbră, priveau prin crăpătura de la poalele scărilor în sufrageria pustie a cabanei. Parcă nu se schimbase nimic. Cabanierul era în același loc, cu privirile fascinate de obiectul pe care nu îndrăznea să-l atingă, sudoarea îi curgea probabil șiroaie, pentru că șervetul se freca fără încetare de ceafa lui, și dacă vreuna din mîini i se elibera din închinăciune și igienă alerga imediat în partea stîngă a toracelui pentru a apăsa și a slobozi răsuflări șuierătoare.

Ionel urcă treptele în vîrful picioarelor pentru a le coborî zgomotos și a-i da prilej lui Tic să urmărească gesturile cabanierului. Într-adevăr, sărmanul personaj se trezi parcă în craterul unui Krakatau. Zăpăceala, spaima și alarma nu țînură decît o clipă... Cu mișcări de jongler împături șervetul și-l azvîrli peste portofelul lucitor, sări ca un saltimbanc de pe scaun, și asemeni unui clovn își schimbă înfățișarea, împrumutînd masca unui nătîng perfect. Și toate acestea într-o secundă !

Cînd cei doi cireșari își făcură apariția în sufragerie, cabanierul schiță un gest obișnuit de surpriză și plăcere.

„Doamne, ce măgar ! Ce prefăcut !“ șopti mezinul.

— Vă doare și pe dumneavoastră capul ? întrebă cu o bunăvoință tulburătoare cabanierul. Doriți un pahar de borviz ?

— Nu... îi zîmbi Tic foarte cuceritor. Avem sus două sticle neîncepute... Și una pe trei sferturi. Poate ne găsiți altă apă minerală... Zău... Ca să nu vă jignim, deșertăm sticlele, dimineața, la chiuvetă...

Ionel rămăsese atît de perplex, încît nu-și mai găsi puteri și vorbe pentru a opri introducerea lui Tic. La

început crezuse că toată povestea apei face parte din planul pentru absorbția portofelului. Abia spre sfîrșit își aminti că nu-i povestise lui Tic încercarea sa de a-l îndepărta pe cabanier de fereastră sub pretextul unui pahar de borviz.

— Asta cum vine ? întrebă buimac cabanierul. Domnul Ionel moare după apa noastră minerală... A băut pe nerăsuflate. chiar adineauri, o halbă întreagă și mi-a spus că ați golit toate cele patru sticle...

— Unul din noi a glumit... clipi Tic din ochi. Am pus un pariu grozav cu Dan... Cred că-l cunoașteți... V-a povestit aseară bancul cu melcii și hipopotamii...

— Melcii și hipopotamii !... Aseară ! Păi aseară parcă ați venit mai tîrziu...

— Da, da ! părea că-și amintește cireșarul cel cîrn. Nu aseară. Mi se pare că alaltăseară. După ce am spus eu bancul cu melcii și maimuțele...

— Melcii și maimuțele ! ! se miră și mai tare cabanierul. Alaltăseară ?... Păi alaltăseară parcă ați venit după miezul nopții. Nu v-am lăsat cheia de la intrare sub răzătoare ?

— Aveți o memorie extraordinară ! se auzi o voce pe care cei doi cireșari n-o prevăzuseră. Degeaba, Ticușor. Bancul cu melcii și maimuțele încă nu s-a inventat. Hei ! Tombi ! Unde a dispărut catastrofa cu coadă, mamă dragă ?

Și Tic și Ionel erau prinși pe picior greșit. Orice replică, orice gest anti-Dan putea să le năruie planul. Își amînară răzbunarea pentru mai tîrziu. Ionel scoase imediat un pumn de monezi din buzunar și se adresă triumfător prietenilor :

— Vreau să scap de mărunțișul ăsta și fac cinste... spuse el înaintînd cu palma deschisă spre cabanier. Oare cam cîți bani să fie aici ?

Dar nici n-apucă să termine întrebarea și fu cît pe-aci să se prăbușească la picioarele cabanierului. Noroc că se prinse în ultima clipă de colțul unei mese. Din nefericire tocmai cu mîna în care se aflau monezile. Cabanierul se repezi totuși să-l susțină, apoi, împreună cu ceilalți, se apucă să caute monezile care se prăvăliseră ca un șuvoi pe podea.

— Mamă dragă ! Mare neghiob mai ești ! îl învesti Dan fără întîrziere. Nici măcar nu știi să te prefaci ca lumea.

Te cred și eu că-ți convine să faci cinste după ce ne pui să-ți culegem averea de pe jos... Mai bine te cățărai pe-o masă și azvîrleai mărunțișul ăsta nenorocit ca semănătorii... Uite ! Cam așa !

Dar Tic îi puse o piedică neașteptată și Dan nu-și găsi scăpare decît în brațele cabanierului.

— Eu nu mai caut ! se răzvrăti Dan după ce scăpă din îmbrățișarea udă și neașteptată. Nu mai caut... decît monede de un leu. Uite ! Aici... Și aici... Și aici... Și acolo... Și dincolo...

De fiecare dată ridica o monedă de un leu de pe podea, purtîndu-i pe toți, cu vocea și cu descoperirile, prin toată sufrageria. Era cel mai caraghios spectacol de cabană : patru oameni încovoiați, uneori în genunchi, căutînd parcă un loc cît mai potrivit pentru mătănii, ciocnindu-se unii de alții, înghiontindu-se, lăudîndu-se. Norocul nu-i surîdea decît lui Dan. Ceilalți găseau monezi de cincisprezece și douăzeci și cinci de bani. Foarte rar cîte una de un leu.

— Gata ! propuse cabanierul ud de efort și de transpirație. S-or mai fi rătăcit cîteva prin crăpături... Mi se pare că am găsit în total... șaptesprezece lei și patruzeci de bani...

— Cum ? ? ! întrebară cireșarii la unison.

— Exact șaptesprezece lei și patruzeci de bani ! repetă cabanierul. Am adunat în gînd tot ce a găsit fiecare.

— Nu se poate ! se opuse Dan. Șaptesprezece lei și...

— Dumneavoastră ați găsit cel mai mult, îi răspunse cabanierul. Nouă lei și cincisprezece bani...

— Nouă lei ! se sperie cireșarul. Eu ? Poate un leu și cincisprezece bani... Aha ! Înțeleg ce înțelegeți dumneavoastră ! Nu ? Ceilalți lei... erau același : tot primul pe care l-am găsit. Așa cum s-a prefăcut Ionel că a căzut... m-am prefăcut și eu că găsesc. Trebuia să intru și eu în joc...

— Las' că ți-o plătesc eu ! îl amenință imediat Tic, dar cu un ciudat accent de bucurie în glas.

— Ba plătesc eu ! sări Ionel. Eu am anunțat primul ! Plătesc trei sticle de pepsi și o halbă de bere... adică o sticlă de bere, cum se spune pe aici...

Vorbele lui Ionel parcă mai atenuau necazul pe care destăinuirea lui Dan i-l pricinuise cabanierului. La drept vorbind, nici nu visase el mai mult de o sticlă de bere atunci cînd îl auzise pe Ionel, la început, lăudîndu-se că va face cinste cu tot mărunțișul pe care-l avea în palmă.

Și se nimeri că tocmai în momentul cînd lichidele gîlgîiau în gîturile însetate ale căutătorilor de monezi, ușa cabanei se deschise cu putere și un grup de turiști, pornit de jos cu un entuziasm ridicat la un grad pe care numai deznădejdea de la jumătatea urcușului putea să-l egaleze, pătrunse în încăperea încălzită și amețitoare. Cabanierul se scuză chiar înaintea cireșarilor care întîrziaseră gîlgîitul numai pentru a găsi un pretext de scuză. Fiecare urma să-și ia, adică să-și reia în primire calitatea lui de bază, cea a tinerilor, fiind binecunoscută : dezlegători de enigme și mistere. Dar Tic mai întîrzie cîteva secunde la crăpătura de la poalele scării pentru a înregistra, ca pe o peliculă, grija și nepăsarea jucată cu care cabanierul luă șervetul de pe fereastră pentru a-l pune într-un sertar al tejghelii, și apoi gesturile sale degajate, gesturi de invitație, cu mîna stîngă, adresate clienților, în timp ce mîna dreaptă încuia, fără greș, sertarul.

Pușiul, cu părul blond ca grîul copt și ciufulit ca o claie de fîn, întîrziase doar cîteva secunde. Îndeajuns ca toți cireșarii să fie puși de Ionel în stare de alarmă.

3

Portofelul de plexiglas, scos de sub șervet de către Țombi și dus într-o ascunzătoare sigură tot de către el, se afla în mîinile cireșarilor. În locul lui, sub șervet și în sertarul încuiat cu un seif, se afla unica listă de mîncăruri și de băuturi din cabană, care chiar în acel moment era căutată cu disperare prin toate rafturile tejghelei. Tot Țombi operase substituirea.

Absorbția, așa cum numise Ionel operațiunea de răpire a portofelului găsit, stîrnise mari ciondăneli în plenul cireșarilor. Portofelul ar fi fost înapoiat fără să se deschidă... dacă Maria n-ar fi trecut, de la bun început, de partea răpitorilor. Presimțirea că o nouă taină, o nouă enigmă e pe cale să apară în calea lor, o făcu pe Maria să voteze altfel decît Lucia, Victor și Ursu, și-l făcu pe cîrnuleț să-i trimită o clipire plină de duioșie... întîmplare foarte rară în relațiile dintre cei doi bruder-schwester.

— Ei s-au aiurit ca niște nătărăi de-o șchioapă, o apostrofă Lucia, în șoaptă, pe Maria, și tu te apuci să le ții hangul.

— Mai întîi să vedem ce-i acolo... îi răspunse Maria, tot în șoaptă. Și ne războim pe urmă.

— Și cam ce înseamnă *absorbția* asta ? întrebă Victor.

— Un termen de moment și cam inadecvat, încercă Ionel să se scuze. Poate că i s-ar fi potrivit mai bine altul. În loc să botez actul, am botezat metoda...

— Și care ar fi sensul actului ? îl ajută Victor.

— Un simplu împrumut ! răspunse Dan dintr-o suflare. Un împrumut pe scurtă durată. De unde știm noi că peste cîteva minute nu vom înapoia obiectul ?

— În cel mai bun caz e vorba de o mîrșăvie ! se revoltă Lucia. Un furt... o indiscreție grosolană... o... o infamie !

— Zău ! ? făcu Tic, încrucișîndu-și brațele. Zău ! Mi se pare că ai dormit după-masă și te-ai sculat... Știi tu cum... De unde știi tu că n-am *absorbit* portofelul ca să-l păstrăm în siguranță pînă se întoarce cel care l-a pierdut ? Cu ce drept mă faci hoț și infam ?... Sînt sigur că dacă nu era Ionel și noi... cabanierul i-ar fi venit de hac portofelului.

— Bine... acceptă Lucia. Nu ești hoț... Îmi cer scuze. Dar mișel ești. Pentru că nu-mi închipui eu că o să renunți să te uiți în portofel...

— Asta nu înseamnă că sîntem mișei, sări Dan. Sîntem și noi curioși. Asta e... Am luat un portofel străin de la un *poate-hoț*... nu de la stăpînul lui... Am fi niște tîmpiți să nu ne uităm în el...

— Nu tîmpiți, spuse Maria. S-ar putea să fim niște criminali. Dacă în portofel se află o rețetă urgentă... sau o chemare disperată... sau o adresă foarte importantă... sau cine știe ce S.O.S. ?

— Vedeți ? ! se îmbățoșă Ionel. Tu de ce taci, Ursule ? Tu n-ai nici o părere ?

Ursu se uită spre Victor. Părea foarte încruntat, aproape distrus. Dar masca i se destrămă repede. Și un hohot de rîs cumplit umplu încăperea.

— Nu știu ce mai așteptăm, spuse el printre sughițuri. De vreme ce majoritatea a hotărît un anumit lucru, gata ! Avem timp de sfadă mai tîrziu. Ne irosim forțele ca niște... mișei. Zău, parcă am fi furat portofelul și vrem să-l păstrăm pentru noi... Să nu găsim înăuntru vreo listă de bucate...

Atmosfera se mai învioră. Ionel se hotărî să înceapă ritualul. Scoase portofelul de sub un ziar și începu :

— După cum vedeți : patru foițe de plexiglas cu marginile de piele... Probabil piele artificială, sau meșină... Așa ! Acum să-l deschidem. Am impresia că ne-am certat degeaba... Nu se află absolut nimic în portofel... doar o bucată de hîrtie... Așa ! O bucată de ziar... Ba chiar o jumătate de foaie de ziar... Cam galbenă și roasă... ceea ce înseamnă că e ruptă dintr-un ziar cam vechi. Cine știe ce documente au fost ascunse în ea... Ceea ce înseamnă că domnul cabanier e mult mai abil decît ne închipuim noi... Am *absorbit* un portofel gol...

— Tu crezi că signorul de jos a golit portofelul ? întrebă foarte furios Dan.

Ionel era foarte dezolat. Tocmai se pregătea să pună la loc, în portofel, foaia gălbejită și cu miros de mucegai, dar îl opri vocea Mariei :

— Vreau s-o văd și eu. Voi nu ?

— Cred că mai avem și altceva de făcut decît să ne pierdem vremea cu cercetarea ambalajelor și pungilor de hîrtie, spuse Lucia cu vehemență.

Dar Ionel n-o ascultă. Plimbă prin fața tuturor, întorcînd pe o parte și alta sărmana jumătate de foaie de ziar. Una din fețe era aproape albă. Doar cîteva cuvinte uriașe, care terminau, probabil, un apel :

VECHI
NU UITAȚI CETĂȚENI !
E UNA DIN DATORIILE
CEASULUI DE FAȚĂ !

Pe cealaltă jumătate de pagină, sub un titlu care se întindea pe toate coloanele :

FAPTE DIVERSE DIN CAPITALĂ

abia se puteau descifra, din cauza ștersăturilor și rosăturilor, literele și cuvintele unor articole. Pe alocuri nu se putea citi nimic. Hîrtia era plină de găuri și de pete nedefinite.

— Știți de cînd e ziarul ăsta de ambalaj ? întrebă Ursu cînd foaia ajunse în dreptul lui. Mi se pare că din timpul războiului... Uitați-vă ! O știre despre bombardamente... Ce păcat că nu se poate citi mai nimic...

— Te rog, Ursule... se auziră cîteva voci răscolite de închipuiri dureroase.

— Dacă tata avea vîrsta mea, pe vremea aceea, încercă Dan o glumă, cine poate să-mi spună ce vîrstă aveam eu cu trei ani în urmă... ?

— Aceeași vîrstă !... se repezi Tic. Tu de la șapte ani n-ai mai crescut deloc... Păcat... Zău, Ursule...

Vlăjganul, renumit pentru ascuțimea privirilor sale, se chinuia să descifreze literele și jumătățile de litere, care alcătuiau jumătăți de cuvinte, să le găsească sensuri și legături. După o repetiție mută, care nu prea îl satisfăcuse, se hotărî, în sfîrșit, să adune în fraze cuvintele presupuse :

— ... „...*în ciuda numărului mare de avioane, au fost mai puține decît săptămîna trecută... imediat la fața locului* probabil că e vorba de echipele de salvare... *eroismul populației merită toate laudele, dar cele mai frumoase...* aici iar lipsesc cîteva cuvinte... *se cuvin medicilor, neobosiți, mereu la datorie, uimind cu rezistența și spiritul lor de sacrificiu... Și în luna iunie, Capitala a avut cel mai mult de suferit...*" Parcă ar fi un fel de bilanț al bombardamentelor...

— Exact ! spuse Victor. Cred că e comentariul unui comunicat oficial... Și după cele cuprinse s-ar părea că ziarul e din iulie 1944, dintr-o zi de la începutul lunii...

Toți cireșarii se strînseseră ca un buchet în jurul lui Ursu. Toți voiau să citească, toți voiau să privească, să afle cît mai multe din acea zi îndepărtată și încă nedefinită a unei luni și a unui an de pustiire și pîrjol.

— Dacă vă înghesuiți așa, nu mai pot să citesc nimic, se apără Ursu. Și dacă mai rupeți și foaia... Mai sînt niște știri care par mai ușor de descifrat...

Promisiunea vlăjganului îi readuse pe toți la locurile pe care le ocupaseră mai înainte. Încercau să călătorească în trecut, dar nu erau în stare. Îi durea ceva, striga în ei, amar și surd, durerea unui trecut pe care nu puteau să-l vadă în imagini. Era ascuns de flăcări și de fum și de vaiete și de bubuituri. Și nu trecuse prea mult timp de atunci, încă nu se împliniseră două decenii și jumătate, acel sfert de secol care separă generațiile. Sau poate că trecuse prea mult...

— Nu mai e nimic cu războiul, spuse Ursu. Numai întîmplări din Capitală... Probabil că e un ziar de Capitală : Un furt... o crimă... o evadare... o dispariție... Și cel

mai des cuvînt din titluri și din cuprins, cuvîntul *senzațional.*

— Hai, nu mai fi atît de răutăcios ! îl rugă Maria. De ce nu ne citești și nouă ?

— Zău, Ursule !... Hai, să vedem și noi cum a fost atunci.

— Bine... se lăsă Ursu înduplecat. Să încep cu...

— Cu evadarea senzațională ! propuse Ionel.

— ....*O evadare ca-n filme ! O evadare demnă de eroul lui Leslie Charteris. În plin proces, poate în cel mai mare proces al anului. Cine nu-și amintește de arestarea senzațională de la începutul lunii februarie ? Nu fusese ajunsă cu o zi mai înainte ? Nu se ajunsese la un adevărat duel între...* Păcat ! Aici lipsesc cîteva rînduri... *Îi declarase avocatului că va evada atunci cînd nimeni nu se va aștepta. Și iată că s-a ținut de cuvînt...* Iar sînt șterse literele... *Cineva din sală a strigat : Foc ! și chiar în acea clipă s-a auzit și sirena de alarmă, atît de aproape că-ți vîjîiau urechile. O panică de nedescris, zgomotul unei explozii chiar la ușa sălii de judecată...* Scuzați, vă rog. Două rînduri șterse... *...nici urmă de acuzat... pînă s-au dezmeticit gărzile... Și totul n-a fost decît o înscenare : și focul, și alarma, și explozia ! O înscenare fantastică, neverosimilă, ca-n filmele cu James Cagney, și astfel a scăpat... supranumit „Prințul"... pe care... îl socoteau cel mai...* Imposibil ! se dădu Ursu învins. Nu se mai poate descifra nici o literă. Și pînă acum mi-am ucis ochii...

— Formidabil ! se agită Tic. Exact ca-n filme !... Dar oare cine-o fi fost individul ăsta, supranumit „Prințul" ? Cel mai mare : *ce ?*

— În orice caz : un ticălos ! îl temperă Lucia. Un bandit, un tîlhar, un spărgător...

— Probabil un șef de bandă, spuse Victor. Cel puțin patru oameni l-au ajutat să evadeze : cel cu sirena, cel care a strigat : „Foc !", altul care a provocat explozia la ușa sălii de judecată, și în mod sigur un șofer care îl aștepta în stradă, cu mașina pregătită... Numai într-o bandă se poate pregăti o asemenea eva...

— Un moment ! îl întrerupse Ursu. Am mai găsit cîteva rînduri care țin de știrea asta... așa mi s-ar părea... în cadrul coloanei următoare... de-aceea nu le-am dat atenție... Voi ce spuneți ?... Sună cum așa... .....*În ultima cli...pă, am aflat dintr-o scri...*soare so...*sită la red...*acție *că*

evadarea ar fi fost organizată de banda rivală „Mănuşile Negre" ... pentru a smul...ge de la... teribilul sec...ret..." Asta-i tot ! Urmează altă ştire...

— Mamă dragă, ce film ! se entuziasmă şi Dan. Regele bandiţilor se crede liber. Maşina cu un şofer mut şi necunoscut trece ca un fulger pe străzi, undeva spre un loc sigur... Şi cînd colo, ajunge în altă închisoare, şi mai cumplită, plină de unelte de tortură. În faţa lui se află celălalt rege, sau candidatul la tronul bandiţilor... De-aici cum mai evadează ?...

— Poate că s-au înţeles între ei... spuse Maria.

— Sau poate că s-au luat la bătaie, sări cîrnul, şi cel care a învins şi-a pus coroana pe cap...

— ...Şi a primit felicitările sfetnicilor şi chiar pe ale celui învins... îl strîmbă Lucia. Tot nu-ţi dai seamă că e vorba de nişte bandiţi ? Doamne ! Credeam c-ai terminat cu basmele...

— Şi eu credeam c-ai terminat cu răutăţile şi cu oasele. Nu cauţi decît oase şi sîmburi. Cînd te uiţi la mine mi se pare că vrei să vezi dacă e bine prinsă clavicula... Eu cînd mă uit îţi văd toată răutatea... Şi ai buzele ca nişte aţe... Aşa ! Nu te supăra, Ursule, că ea m-a provocat...

Lucia ar fi trecut cu vederea izbucnirea lui Tic... dacă n-ar fi fost ultima frază. Îi aruncă o privire de gheaţă, căutînd în acelaşi timp un gest crud sau cîteva vorbe rele. Din fericire, Maria i se alătură imediat :

— Nesuferitule ! Numai la bandiţi te gîndeşti ! Ce te-aş mai da afară, dacă n-ar fi frig... Hai, Ursule ! Citeşte mai departe, să aflăm şi noi ce se mai întîmpla în Bucureşti pe vremea a...

— Stai ! o opri Tic supărat la culme. *Tu* să mă dai pe mine afară ? Dacă nu te fac eu să cazi de trei ori, mîine, la concurs, şi ultima dată chiar la sosire, să-mi spui „cuţu" sau cum vrei tu !

— Şi după toate astea, asupra mea vor cădea toate trăsnetele... oftă Dan. Parcă nu ştiu !... Vă certaţi, apoi vă antrenaţi puterile cu mine, pînă ce vă săturaţi de ameninţări şi promisiuni... Numai eu rămîn în pagubă. Parcă vă aud mîine : Ticuşorule ! Nesuferitule ! Hai, Măriuţa, zău...

— Idiotule ! şoptiră în aceeaşi clipă Maria şi Tic.

— Nu v-am spus eu ! Hai, Ursule ! Citeşte-ne ! Uite, ştirea asta : „O dispariţie fără urme !"

Tic se strecură totuși lîngă Dan pentru a-i șopti la ureche că i-a plăcut „chestia cu Măriuța", dar și pentru a-l ciupi într-un loc dureros, atît de dureros, că-i amuți strigătul pe buze. Bineînțeles, cireșarul cel cîrn îi zîmbea ca un înger.

Ursu profitase de ceartă : aproape că se familiarizase cu textul ciuntit. Vocea lui era mai sigură, iar pauzele mult mai rare :

— „...*Am informat la timp cititorii noștri despre cele trei scrisori de amenințare primite în cursul lunii trecute... și ne putem mîndri cu faptul că am fost primul ziar care am atras atenția despre primejdia care planează asupra vieții cunoscutului nostru industriaș...* Aoleu ! Ce gramatică !... *Și iată că timpul cel drept și neînduplecat ne dă dreptate, spre disperarea tragică a aceluia care poate fi supranumit, pe drept cuvînt, speranța industriei românești. În ultima scrisoare primită cu zece zile în urmă, amenințarea era foarte vehementă. Abia acum putem da în vileag brutalul ei conținut. «Dacă în seara zilei de 3 iulie nu veți depune, la ora 10,30, la locul indicat în prima scrisoare, suma pe care v-am cerut-o și planul prototipului B 12 (n.r. e vorba de una din cele mai secrete și mai importante invenții ale concernului industrial, care poate avea grave implicații pe întreaga piață europeană) ne vom vedea nevoiți să punem în aplicare, fără milă și întîrziere, un plan diabolic, de furie și răzbunare, care va aduce mult sînge și multe lacrimi în familia dumneavoastră. Numai hotărîrea noastră de a nu șovăi și de a trece imediat la consecințe sîngeroase și, bineînțeles, nevoia de a para eventualele măsuri ale autorităților, ne obligă să trecem sub tăcere și să nu dezvăluim represaliile crunte pe care le-am pregătit. Ar fi păcat să simțiți pe propria piele că știm să ne ținem cuvîntul. Orice măsuri de apărare se vor dovedi zadarnice. Noi știm cînd și unde să lovim și mai ales sîntem hotărîți să lovim fără nici o milă ! Atențiune ! E ultimul avertisment ! Buboiul...»*"

— Brrrr ! exclamă Tic înfiorat. Ce semnătură, Doamne ! și ce amenințări ! Oare cum de nu le-a dat nimeni crezare ?

— Așteaptă, Ticușorule, îl rugă Dan. Zi-i, Ursule !

Și Ursu continuă lectura, parcă și el impresionat, deși nu citea pentru prima dată textul :

— *„...Din păcate, autoritățile și chiar unii confrați au considerat totul o glumă de prost gust. Autoritățile s-au mulțumit să posteze un detectiv în civil în preajma vilei cunoscutului industriaș, și aceasta după mari presiuni din partea opiniei publice pe care cu cinste o reprezentăm. Dar, vai ! Măsura s-a dovedit cu totul ineficace. Detectivul a fost găsit, ziua în amiaza mare, legat fedeleș și cu căluș în gură, pe jumătate mort, într-un boschet din grădina vilei, iar pe pieptul lui, prins într-o agrafă, un carton cu următorul conținut : «Luați aminte ! E doar prima măsură de represalii. Vor urma altele și mai sîngeroase. Buboiul...». Și pentru că detectivul nu era rănit și n-avea nici o urmă de sînge, anchetatorii s-au gîndit la ceva mai rău. Și într-adevăr dînd alarma au descoperit dispariția unicului fiu al industriașului, un tînăr de mare viitor, proaspăt bacalaureat. În camera lui de dormit s-a găsit o scrisoare cu acest emoționant apel, scris cu sînge, nu cu cerneală roșie, așa cum insinuează un jurnal de dimineață : «Tăticule drag, salvează-mă. Nu mă lăsa pradă unei morți crîncene.» În afară de urmele unei încleștări violente, în dormitor, nu s-a mai găsit nici o altă urmă care să ajute la elucidarea dispariției. Respingem cu indignare insinuările provocatoare ale unor confrați, din presa de dimineață, care încearcă să fluture ideea, inadmisibilă, că toată întîmplarea ar fi un truc pus la cale de însăși marele nostru industriaș cu un triplu scop : punerea la adăpost a unei mari părți din averea sa lichidă, disimularea celebrului prototip și salvarea fiului de la încorporare. În ultima clipă aflăm că banditii, folosind cheile luate de la fiul dispărut, au pătruns în locuința celebrului industriaș, sustrăgînd din casa de fier celebrul plan (unic) al prototipului B 12. Vom reveni în numărul de mîine cu toate amănuntele...“*

Nici nu terminase Ursu lectura, adică nici nu apucase să răsufle ca lumea, că Victor se și văzu asaltat de privirile întrebătoare ale celorlalți cireșari. Ce putea să le spună ? Oare nu era mai bine să ridice din umeri și să rămînă în continuare mut ? Parcă ghicindu-i gîndul, Ionel tăbări asupra lui :

— Nu te lăsăm pînă nu ne spui ce crezi !

— Dar e stupid ! răspunse Victor. Ce să cred ? Înainte de orice, cred că Lucia are dreptate. Avem și alte lucruri de făcut decît să comentăm, în neștire și la nesfîrșit, niște fapte petrecute cu aproape un sfert de secol în urmă.

— Totuşi... mi se par interesante, recunoscu Lucia, cu roşeaţa sinceritătii pe faţă. Ca un fel de joc mai neobişnuit.

— Adevărat... acceptă Victor. Dacă n-ar fi mîine concursul şi dacă n-ar trebui să fim odihniţi şi preocupaţi de un singur lucru : „Ce vom face ?“ am putea să ne jucăm şi de-a trecutul...

— Dar eu mă odihnesc de minune cu acest joc, protestă Maria. Şi mai ales nu vreau să mă gîndesc la ceea ce se va întîmpla mîine la concurs... Dacă încep să mă gîndesc... nu mai dorm toată noaptea...

— Asta-i cam aşa... interveni şi Ursu. E ca o boală. cu spaimă şi sudoare. Mai rea ca frigurile. Bîţii toată noaptea şi simţi cum te sufoci, şi gata somnul ! Friguri... Nu-s bune...

— Probabil... spuse Victor. Dar mi se pare atît de inutilă vorbăria asta despre nişte fapte pe care nu le cunoaştem ! Mai mult decît în ziar ce am putea spune ? Şi la ce ar folosi supoziţiile noastre ? Am mai putea să îndreptăm ceva ?... Ce s-ar întîmpla dacă am începe să comentăm fiecare bucată de ziar ? Ne ocupăm de ea în măsura în care interesează sau foloseşte unui scop. cum s-a întîmplat altă dată. în drum spre Castelul celor două cruci... Vă mai amintiţi bucăţile de ziar pe care le-am găsit în cele două scobituri ?... Doar ne-am aruncat ochii pe ele ca să ştim cînd s-au adăpostit acolo ultimii vizitatori. Altceva n-am căutat...

— Fiindcă aveam altele pe cap, îşi aminti Dan. Mai ales eu. Mamă dragă ! Cum mă mai dureau picioarele !

— În sfîrşit ! nu scăpă Tic prilejul. Ai recunoscut şi tu cam pe unde-ţi porţi capul...

— Şi dacă ziarul ăsta îngălbenit şi mucegăit se va lega într-un fel de viaţa noastră ? se auzi vocea tremurîndă a Mariei.

O clipă de spaimă, apoi replica Luciei :

— Asta e o provocare, o aţîţare !

— Ba nu ! se apără Maria. E o presimţire...

Şi iarăşi cîteva clipe de spaimă, de care nimeni nu scăpă, apoi din nou Lucia :

— Nu presimţiri ! Dorinţe ! Fantezii ! Te cunosc eu foarte bine. Nimeni nu te obligă să renunţi la ele, dar înainte de a le preface în vorbe ar fi bine...

— Poate ai pretenţia ca fiecare, înainte de a deschide gura, să ceară voie de la tine ! luă Tic apărarea Mariei.

Atunci, te rog să-mi dai voie să-ţi spun că eşti ca o gheaţă băgată cu forţa în sîn. Mereu mă faci să tremur... Brrrrr ! Şi-ţi mai cer voie să mă laşi să spun că presimt şi eu exact ca Maria. Na !

— Presimţiri negre ? se interesă Dan pe şoptite.

— Tu poţi să te duci dracului... că de tine nu mi-e teamă ! îi răspunse Tic. Presimţiri albastre şi violete, e bine ?

— Am spus eu că asupra mea se vor abate toate trăsnetele, începu Dan să bocească. Şi cam ce legătură ar putea, mă rog, să aibă cu noi evadatul şi dispărutul de acum douăzeci şi nu ştiu ciţi de ani ? Sau Buboiul, sau Mănuşile Negre ?

— Aha ! se prefăcu Tic că pricepe. De pe acum a început să te încolţească frica.

— Dacă tot am ajuns pe făgaşul ăsta, îi trezi vocea lui Ursu, măcar să citim ziarul pînă la capăt. Putem să amînăm puţintel sfada, ce ziceţi ?

Nu răspunse nimeni, aşa că Ursu îşi reluă lectura :

— ... .*Senzaţionale amănunte despre senzaţionalul furt învăluit în tăcere*... Asta e titlul. Şi începe tare !... *Au trecut trei zile de la senzaţionalul şi misteriosul furt săvîrşit în plin centrul Capitalei, în plină zi, sub privirile îngrozite a zeci de cetăţeni, şi cu toate acestea nu am auzit încă o părere autorizată, lăsîndu-se să se răspîndească zvonul că tot ceea ce s-a întîmplat a fost repetiţia unei scene de film... Unii dintre cititorii noştri poate că-şi mai amintesc... chiar pe strada... Vodă..., în spatele...* Fir-ar să fie ! Lipsesc cam multe rînduri aici... *În urma străduinţei întregii noastre redacţii, astăzi sîntem în măsură să dăm cele mai sigure amănunte. Iată cum s-au desfăşurat lucrurile : Ultima maşină a convoiului, o camionetă de fabricaţie germană, a fost oprită brusc de o altă maşină care stopase în mijlocul străzii. Imediat, cinci indivizi înarmaţi cu pistoale obişnuite şi cu pistoale mitralieră au atacat camioneta. Toţi agresorii purtau pălării de paie şi ochelari de soare. Doi dintre ei au imobilizat şoferul şi gardianul din faţă, iar ceilalţi trei s-au năpustit asupra uşii din spate a camionetei, aducînd în stare de nesimţire, doar în cîteva clipe, pe cei doi gardieni care nici n-au avut vreme să-şi scoată armele. S-a sustras din camionetă o singură casetă de fier, cam de mărimea unei maşini de scris de tip Remington, semiportabilă, care a fost transpor-*

tată în goană spre o altă mașină ascunsă într-una din străzile laterale. Pînă să se dea alarma, toate cele trei mașini cu ajutorul cărora s-a comis nemaipomenita agresiune s-au făcut nevăzute. Cei trei gardieni și șoferul, loviți toți cu tocurile pistoalelor în ceafă, se află internați în spital, în stare gravă, însă nu disperată. În ciuda insistențelor repetate ale ziarului nostru, autoritățile nu vor să dea nici un alt amănunt : cu privire la scopul și valoarea furtului, cu privire la stadiul în care se află cercetările și ancheta, cu privire la persoanele fizice sau juridice care vor suferi de pe urma acestui furt, unic la noi, prin temeritatea și precizia cu care s-a săvîrșit. În două minute, o camionetă misterioasă, făcînd parte dintr-un convoi misterios, protejat însă de autorități a fost devalizată în ciuda unei paze excepționale. Care e misterul acestui atac senzațional ? De ce atîta tăcere ? Dacă redactorii noștri n-ar fi văzut cu ochii lor rănile hidoase ale celor loviți și dacă n-am avea la redacție scrisorile atîtor martori oculari, am crede și noi că sîntem victima unei halucinații, sau că pur și simplu am asistat la repetiția unei scene dintr-un film de groază. Faptele sînt însă fapte... În ultima clipă aflăm alte amănunte senzaționale, pe care ne grăbim să le comunicăm cititorilor noștri. Convoiul atacat era un convoi oficial care dispersa depozitul uneia din cele mai mari instituții bancare din țara noastră. Caseta sustrasă conținea bijuterii de o valoare neprețuită, printre care trei coliere princiare și celebra diademă „Dulcineea" pentru care, cu cinci ani în urmă, s-a oferit, de către un colecționar, o vilă cu 14 camere la Monte Carlo. După toate probabilitățile, la săvîrșirea furtului au participat doi spărgători cu renume, celebrul cuplu Negrupop, a căror arestare e o problemă de ore, dacă nu de minute... Aflăm în ultima clipită, ultimissima, un zvon care circulă în brigada judiciară : cei doi necunoscuți ale căror cadavre, oribil mutilate, au fost descoperite pe calea ferată, la punctul Buda, și despre care am relatat în numărul de ieri al ziarului, ar fi fost identificați : Nae Pop și Mihai Negru, adică Negrupop."...

— Nu mai pot suporta ! spuse Dan. Nu găsești nimic vesel ?... Numai crime, jafuri...

— Ba mai e ceva ! încercă Ursu să-l liniștească : „Bombardamentul de ieri"... Cred c-ar fi timpul să plecăm...

4

Cireşarii porniseră spre cabana-mamă, unde obişnuiau să ia cina şi să-şi petreacă serile. Grupul nu era complet. Lipsea Ţombi, care primise misiunea ingrată şi primejdioasă de a transporta sub tejghea, într-un anumit loc, bineînţeles fără să fie văzut, portofelul de plexiglas, şi mai lipsea Tic, care plecase cu vreo zece minute mai devreme, grăbit nevoie-mare şi atît de înfofolit, că nici nasul nu i se vedea.

— Mi se pare că ţi-ai pierdut nasul, Ticuşorule... îi spusese Dan în loc de „la revedere".

— Atunci e foarte bine ! îi răspunsese prompt păgubaşul. Dar să nu-ţi fie teamă, că ştiu eu unde şi cînd să-l găsesc...

Se lăsase întunericul, un întuneric blînd, aproape cald, cu iradieri şi cu reflexe ciudate, şi mai ales cu fulgi mari, care te făceau să scoţi limba, pe furiş, şi să încerci să topeşti cîte unul. Poteca strîmtă obligase grupul să se despartă în perechi. În frunte erau Victor şi Ursu ; undeva în urmă : Dan şi Ionel, iar fetele la mijloc ; la început una în spatele alteia, pînă ce Lucia o apucă pe Maria de braţ, obligînd-o să-şi încetinească mersul :

— Eu ar trebui să fiu supărată, nu tu ! Pentru că te-ai purtat ca o neghioabă. Ce ţi-a venit să scorneşti presimţirile ălea tîmpite ? Am venit aici să petrecem o vacanţă liniştită, toţi ne-am înţeles... Poate că ar fi fost bine să nu ne înscriem nici la concursuri... Şi tu...

— Sigur c-ar fi fost bine ! se enervă Maria. Voi m-aţi obligat, voi mi-aţi mîncat toată liniştea ! Mai ales tu...

— Dar eu te-am rugat... răspunse Lucia foarte mirată. Te-am rugat... gîndindu-mă ce bine o să-mi pară dacă o să cîştigi tu concursul... Eu ştiu ? S-ar putea să ai dreptate... Poate că am fost puţintel egoistă... M-am gîndit la mine, nu la tine...

— Zău, Lucia... tremură Maria, înfiorată de mărturisirea prietenei sale. Nici nu poţi să-ţi închipui prin ce chinuri trec. Nu mă gîndesc decît la concurs... Oare de ce ? Îmi dau seama cît de stupid e totul... Ce-o să se întîmple dacă n-o să cîştig ?... Nimic... N-o să se schimbe nimic... O să fim la fel de buni prieteni, poate chiar mai

buni... Şi cu toate acestea parcă mă îngheaţă ceva la gîndul că n-o să ies prima... Ufff ! Şi cît mă zbat să scap de ideile ăstea idioate şi rele : citesc, vorbesc, spun tot felul de aiureli... Şi nu pot... Undeva mă frămîntă gîndul cel rău...

— Prin urmare tot eu te-am nenorocit...

— Nu ! Nuuuu... Dac-ai şti cît mă rugam să mă rugaţi... Bine că se termină totul mîine !... O să ies ultima, absolut ultima... Adică de ce ultima ? Nu ! Prima o să ies ! Auzi, Lucia ?

— Nu vreau altceva decît să treacă şi ziua de mîine... Pot să-ţi spun şi eu, dacă e vorba să ne spunem totul, că trec prin aceleaşi chinuri ca şi tine... Ştii ceva, Maria ? Hai mai bine să ne gîndim la ce-o să facem începînd de mîine seară ! Ne mai rămîn şase zile, nu ? Ce-ar fi să vizităm fiecare orăşel din împrejurimi ? Să pornim cu schiurile pe lîngă şosea, sau fără schiuri, pe jos, şi să poposim în fiecare orăşel. Sînt chiar şase : două dincoace şi patru dincolo de munţi. Rămînem cîte o zi şi o noapte în fiecare... Toată lumea spune că-s cele mai frumoase localităţi din ţară... Ce zici ?

— Fac orice vrei tu, răspunse Maria. Absolut orice. Numai să treacă ziua de mîine şi să scap de tot ce-i negru...

— Tot te mai apasă presimţirile ălea ? ! se miră Lucia.

— Ce presimţiri ?... Aaaa ! Nu ştiu. În clipa asta nu le simt cu mine... Poate c-a fost o simplă idee...

— Acum încep să mă zgîndăre pe mine... aşa, ca idee, ca abstracţie... Foarte rar îmi lasă cîte un fior.

— Zău ! se miră negricioasa la rîndul ei. Nu mi-aş fi închipuit aşa ceva. Tocmai tu !

Ajunseseră la capătul unei coline şi după cîţiva paşi cabana răsări în faţa lor : uriaşă, strălucitoare, plină de zgomote. Ursu şi Victor aşteptau în faţa intrării. În lumina orbitoare, feţele lor păreau palide, iar privirile trădau nelinişte şi nervozitate. Numai Dan şi Ionel, care se iviră după cîteva clipe, radiau de bucurie şi păreau gata de atac.

— Am dezlegat toate misterele ! începu Ionel să se laude. Ştim tot ce s-a întîmplat cu „senzaţionalii". Şi cu „prinţul"...

— Și cu „Buboiul", și cu „Mănușile Negre"... îl întrerupse Dan, la fel de nerăbdător. I-am aranjat pe toți !... Ia imaginați-vă ce s-ar putea întîmpla cu „Buboiul" ?

Dar nu mai avu vreme să dea și răspunsul pentru că Ionel se prăbuși, din senin, peste el, tîrîndu-l într-un morman de zăpadă. În prăbușirea neașteptată, în vîrtejul din zăpadă, Ionel izbuti totuși să sufle la urechea lui Dan cîteva vorbe :

— E jale ! Ne-au auzit ăia cu portofelul...

Într-adevăr, la cîțiva pași de cireșari, ascunse de umbra streașinei care apăra intrarea în hotel, se aflau două matahale, nemișcate ca două coloane.

Dan se sculă imediat și sărind într-un picior căută sprijinul lui Ursu :

— Idiotul ! începu el să se plîngă. S-a repezit anume ca să-mi spargă buboiul... Auuuuu ! Las' că-i arăt eu...

— „O inspirație magistrală !" îl va felicita mai tîrziu Ionel, care, pîndindu-i pe uriași, văzuse cum uimirea și încruntarea de pe fețele lor se preschimbară mai întîi în zîmbet, apoi în nepăsare. O inspirație magistrală... care-l va obliga însă pe Dan să meargă șontîc-șontîc toată seara.

5

Cireșarii se așezaseră la masa lor, o masă de colț, retrasă, poate cea mai îndepărtată de orchestră. Acolo puteau discuta în voie, iar zumzetul localului devenea o adevărată cortină acustică. Îl așteptau de aproape un sfert de oră pe Tic, și unii începeau să simtă aschii în gît.

— Vine ! anunță Dan. Dar nu întoarceți capul pentru că vine sub formă de detectiv. Fără păr și fără nas... parc-ar fi pe pîrtie... Face un ocol ca să ne cadă în spate...

Detectivul fără păr și fără nas poposi exact în spatele lui Ursu. Nimeni nu-l simți, deși îl așteptau toți. Făcu un semn către Dan și Ionel pentru a-și apropia scaunele, apoi se așeză la locul lui, răsuflînd prelung ca după un efort chinuitor :

— Nu m-au văzut şi nici n-au să mă vadă, dacă voi doi nu vă mişcaţi, clipi el spre noii fraţi siamezi.

— Ai putea să ne scuteşti de misterele astea prefăcute, îl întărîtă Maria. Avem şi aşa destule pe cap...

— Nu prea cred, pentru că nu ai pe ce să ai... se oţărî Tic cel dintotdeauna, adică şi ciufulit şi cu nasul cîrn. Şi dacă vrei să ştii, află că am fost aşteptaţi şi că sîntem şi acum sub observaţie. Na !

— Ăia doi ? îşi aminti Ionel scena de la intrare.

— Chiar ăia ! răspunse Tic, dar imediat tresări : Ăia, dar voi de unde ştiţi ? I-aţi văzut la intrare ?

— Nu numai că i-am văzut, se amestecă Dan, dar i-am şi dus. Din cauza asta sînt şchiop. Mi-a spart Ionel *buboiul*...

— Văd că-l mai ai... îi spuse Tic printre dinţi, arătîndu-i capul cu degetul. Dacă nu vreţi să ascultaţi, treaba voastră.

— Pe cuvîntul meu, Ticuşor ! încercă Ionel să restabilească adevărul şi armonia. Era cît pe-aci să ne ciocnim de ei. Noroc că a avut Dan o inspiraţie de geniu...

Un minut mai tîrziu, confuzia era risipită, dar parcă se simţeau asediaţi de nişte valuri de teamă, sau poate prindeau rădăcini presimţirile Mariei.

— Eu am crezut că i-aţi observat pe „porumbei", se dezmetici Tic. Ăia care se gudurau şi se giugiuleau la prînz, lîngă noi, la *Poieniţa*... Puteam să pariez şi pe schiuri că sînt nişte iscoade idioate...

— Iscoadele cui ? întrebă Victor. Oare nu e o simplă coincidenţă ? Aminteşte-ţi că ni s-a mai întîmplat şi alteori...

— Nu schiurile, îmi pun capul la bătaie că nu e o simplă coincidenţă. I-am simţit de la prînz şi i-am pus la încercare... Le-am lăsat un bilet la schiuri şi în loc să-l arunce l-au luat cu ei... După asta i-am mirosit, şi din cauza asta am plecat mai devreme spre hotel... Să văd cam ce se pregăteşte...

— Şi cam ce s-a pregătit ? întrebă Maria.

— S-au ascuns în nişte fotolii şi nu şi-au luat nici o clipă ochii de la uşă. Stăteau la distanţă, şi se prefăceau că nu se cunosc. Din cînd în cînd, doar, îşi transmiteau semnale cu degetele. Nu s-au mişcat din fotolii nici cînd i-au chemat prietenii... ăia cu treninguri galbene şi azurii.

Pe ea o cheamă Atena și face parte din grupul azurilor. Pe el îl cheamă Tiberiu și face parte din echipa celorlalți...

— Bravo ! îl felicită Dan. Ești cel mai mare detectiv fără nas ! Ai aflat și ce notă au luat la geografie pe întîiul ?

— Nu m-am interesat de nota la geografie... își începu Tic răzbunarea. M-am interesat în schimb...

— Stai, Ticușor ! îl opri Ursu. Mai bine spune-ne ce s-a întîmplat mai departe... Dan a vrut să-ți facă un compliment...

— Și chestia cu nasul ? stărui puștiul. Am eu grijă... Dar dacă mă rogi tu.... Adică nici nu mai am multe de spus... Cum v-au văzut intrînd s-au și ridicat și s-au ascuns după niște coloane. Apoi s-au luat după voi... dar mai întîi și-au pus ochelari de soare.... și eu m-am lipit de ei și i-am auzit cînd el îi șoptea ei : „Vezi ce bine am făcut că nu ne-am schimbat treningurile ? Sînt absolut sigur că n-or să ne recunoască în agitația asta albastră. Iar ideea ta cu ochelarii a fost grozavă..." Cam așa i-a spus. Și erau mereu cu ochii pe voi...

— Ești foarte, foarte sigur că nu urmăreau pe alții ? întrebă Lucia să-l descumpănească.

— S-ar putea să greșesc... continuă Tic cu o voce nesigură. Mai ales că am auzit-o pe ea cînd îi răspundea : „Să fim foarte atenți, Tiberiu. Ăla mic nu e cu ei. Nu-s decît șase..." Stați, stați ! Nu vă grăbiți, că n-am terminat. A mai spus și el ceva, cam așa : „O fi rămas cu Țombi la cabană..." Asta e totul... și încep să cred și eu că e o simplă coincidență...

— Oare să ne fi dibuit ? întrebă Dan. Tot hotelul e plin de cireșari și tocmai pe noi să fi pus ochii ? Mai ales după ce ne-am plimbat mereu în două sau trei grupuri... și fără Țombi.

— Poate că sînt în slujba coloșilor... spuse Ionel.

— E o prostie ! se împotrivi Lucia. Ce avem noi cu coloșii ? I-am văzut azi la prînz pentru prima dată, iar porumbeii ne urmăreau probabil de dimineață. Trebuie să fie altceva... Dar ce ?

— Tot mai sînt acolo ? îl întrebă Tic pe Ursu.

— Chiar în clipa asta se scoală... răspunse Ursu uimit.

— Înseamnă că s-a prins, se înveseli puștiul. Am aranjat cu un picolo să le dea un bilet, fără să spună de la cine l-a primit. Așa că...

— Așa că... ? își trădă Maria nerăbdarea. Ce-ai scris ?

— Cam așa : *„Veniți urgent la «Poienița» și așteptați semnalul meu : trei țipete de cucuvea."* Dacă n-o să se prefacă în oameni de zăpadă... adică ce zăpadă !... în oameni de gheață, să nu-mi mai spuneți Ticușor... O să tot aștepte semnalul...

Victor se uită la prichindelul înveselit și-l întrebă, parcă, într-o doară :

— Asta ce mai înseamnă ? O măsură de prevedere ?

Dar nimeni nu înțelese și nici nu se strădui să înțeleagă sensul întrebării lui Victor. Se mulțumiră să rîdă, în neștire.

6

Spre sfîrșitul mesei, orchestra de amatori își întrerupse concertul pentru a se putea citi la microfon un apel de ultimă oră : toți elevii și instructorii lor, dar în primul rînd toți concurenții, erau rugați să urce în sala de festivități pentru a li se face comunicări extrem de importante. Apelul fu repetat de cîteva ori, și, pentru a i se sublinia importanța, cineva avu ideea să adauge, la sfîrșitul lui, că nu e vorba de o farsă. Așa că din clipa cînd crainicul anunța : *„Atențiune ! Atențiune !"* și pînă cînd încheia cu cuvintele : *„Atragem serios atenția că nu e vorba de o farsă"* tot restaurantul se prefăcea într-o cascadă de rîsete.

— Oare ce se mai pune la cale ? întrebă Dan.

— Să nu se întîmple ca în povestea cu ciobanul și lupul, zîmbi Victor, sau ca alaltăseară cu campionii... Mergem ?

Cireșarii porniră spre sala de festivități tot în trei grupuri, așa cum sosiseră la hotel, dar în altă ordine și cu Tic în ariergardă. După cîteva clipe se pierdură în masa de siluete albastre care se revărsa în două șuvoaie distincte : unul urca treptele interioare ale hotelului, altul le cobora pe cele exterioare : credulii și incredulii.

Victor și Ursu se opriseră în holul de la etajul întîi. Acolo îi găsi Tic, într-un ungher mai întunecos în care se mai retrăseseră în cîteva rînduri.

— Ai avut dreptate... șopti ciufuliciul către Victor. Zău că mai mulți sînt cei care ies afară... Nici Ionel și nici Dan n-au vrut să urce. Mi-au făcut semn să-i las în pace...

— Asta era ? ! se miră Victor. Eu credeam că-mi dai altă dreptate. Credeam că i-ai întîlnit pe cei doi... pe ceilalți...

— Care ceilalți ? tresări pușțiul. Coloșii ? Parcă i-am văzut și pe ei prin hol.

— Nu coloșii, Ticușor, îl înghionti Ursu. Porumbeii...

— I-ați întîlnit voi ? se înspăimîntă fostul detectiv.

— De vreme ce ți-am spus *Ticușor*, încă nu i-am întîlnit, îl liniști Victor.

— Aaaaaa ! înțelese Tic cu întîrziere. La asta ai făcut aluzie cînd cu măsura de prevedere ! Nu mi-a trecut prin cap...

Victor se prefăcu de-a dreptul dezolat :

— Și eu care mi-am închipuit că ai aranjat în așa fel lucrurile ca să nu pierzi prea mult în caz de eșec...

— Nu se poate ! se împotrivi Tic. Dacă tu crezi că eu... Uite ! Și acum, dacă vrei, sînt gata să...

Prichindelul își pierdea însă încetul cu încetul graiul, iar figura lui trecea printr-o adevărată metamorfoză : la început uimire, apoi neîncredere, apoi negație, apoi furie. Prietenii lui cei mari nu mai aveau nevoie să se uite în direcția în care privea el pentru a ști ce se întîmplă. Figura lui era o oglindă fidelă. Și Victor și Ursu încercară în aceeași clipă să-și ducă mîinile spre părul lui groaznic de ciufulit, dar Tic se feri ca de niște gheare.

— Asta înseamnă că de azi înainte ar trebui să-ți spunem Tic, dragă Ticușor, îl iertă Victor prin aranjamentul frazei.

Dar Tic n-avea antene de recepție pentru așa ceva :

— De unde ai știut că n-o să se prindă ? se burzului el către Victor. Sau ți-a avertizat cineva dintre voi ?

— Dacă vrei să spui : *cineva dintre noi toți*...

— Poftim ! Spun ! Pentru că nu mă gîndesc neapărat la voi doi. *Cineva dintre noi*, na !

— În cazul ăsta ai ghicit ! spuse Victor. Dar nu e bine să te superi prea tare pe el... Stai, stai puțintel !... Mai

întîi, Atena și Tiberiu sînt destul de isteți... pentru că ne-au dibuit. Din toată hărmălaia și adunarea asta numai ei ne-au descoperit... Pe urmă, sînt și destul de discreți și de liniștiți... pentru că dacă ne-ar fi recunoscut altcineva... la ora asta trebuia să ne luăm tălpășița. Ar fi dat alarma și nu cred că ne-am fi simțit prea bine... Pe urmă, sînt și destul de inteligenți... Dacă ar fi primit alții biletul tău, la ora asta erau într-adevăr oameni de gheață. Ei însă l-au citit mai atent, l-au interpretat și s-au întrebat cam așa : „Cine ne cheamă ? De ce ne-a trimis un bilet ? De ce nu ne-a luat cu el ? De ce tocmai pe noi ?" O groază de întrebări, Ticușor. Și toate din pricina unui pronume...

— Din cauza unui pronume ? se învolbură pușiul.

— Din cauza unui pronume, care ține locul... unui nume. Uite ! Eu sînt gata să pariez pe ce vrei tu că de la pronume ți se trage eșecul. De la pronumele „meu", și de la ce se subînțelege prin folosirea lui. Dacă în loc să scrii : „Veniți urgent la cabana *Poienița* și așteptați semnalul meu... etcetera", fără să semnezi biletul, ai fi scris : „Veniți urgent la cabana *Poienița* și așteptați următorul semnal etcetera", s-ar fi interpretat altfel mesajul și s-ar fi iscat alte întrebări. Înțelegi, Ticușor ? Ar fi apărut altă întrebare de bază. Nu : *cine ne cheamă* ? Ci : *de ce ne cheamă... Cine ne cheamă* ? îndeamnă la meditație. *De ce ne cheamă* ? îndeamnă la acțiune. Pronumele ține locul unui nume, Ticușor.

— Nu-i adevărat ! spuse Tic cu voce îndurerată, abia auzită. Nu ține locul unui nume, ține locul unui adjectiv : *idiot !*

— Te-am avertizat să nu te superi prea tare pe cel care i-a avertizat, încercă Victor să-l domolească. Și pe urmă, aș mai avea ceva de adăugat despre ei : am impresia că sînt și destul de simpatici.

— Nu-i adevărat ! se încăpățînă Tic. De ce s-au prins la primul bilet ? La biletul pe care l-am agățat de schiurile lor... De ce nu l-au aruncat dacă nu l-au luat în serios ?

De astă dată, Tic nu se mai feri de mîinile prietenilor lui. Ba își aduse și capul între umeri, lăsîndu-se mîngîiat ca Țombi, în zilele lui rele.

— Cine știe, Ticușorule... îl alină Ursu. Poate că s-au gîndit să-l păstreze undeva într-un album, după ce vor scrie pe el, cu litere mici : „Amintire de la... Tic".

7

Cel mai aglomerat spațiu al hotelului era holul în care se aflau cabinele telefonice interurbane. Mai ales seara, după cină. Vocea operatoarelor nu înceta nici o clipă. Comenzi, chemări, apeluri, cifre, proteste, toate lovind timpanele ca scîrțîitul uneia și aceleiași uși neunse. Acolo își găsiseră loc de refugiu Dan și Ionel. Chiar în mijlocul holului, unde tronau patru fotolii, fiecare cît o caleașcă de mare. Cîndva, fotoliile fuseseră un simplu element de decor ; lipite unul de altul, în pereche, și potrivite spate în spate, tot în pereche, toate avînd aceeași culoare roșie, grea, păreau, de departe, un singur ornament, un fel de havuz ciudat în care apa obosise. Vremea și necesitățile le transformaseră însă în ceea ce erau de fapt.

Cei doi cireșari avuseseră marea șansă să găsească două din cele patru fotolii, libere. Bineînțeles, nu cele care ofereau privire spre cabinele telefonice. Acelea erau de multă vreme ocupate de două persoane care și în imensitatea caleștilor de catifea păreau niște matahale. Rămăseseră libere surorile lor siameze, care ofereau perspectivă spre ferestre, și în acea zonă a holului se aflau foarte puține persoane. Marginile fotoliilor erau sculptate în lemn, iar sculptorul fusese un adept al barocului. Atîtea serpentine și șănțulețe și cercuri și tuburi erau sculptate în marginile de lemn, că oriunde ți-ai fi pus urechea întîlneai o pîlnie acustică. Nu trebuia decît să închizi ochii și să te prefaci că moțăi, ba să-ți lași și căciulița pe ochi, din spirit de extraprudență, pentru a auzi absolut tot ceea ce se vorbea în celelalte fotolii, cele cu perspectiva spre cabinele telefonice, chiar dacă s-ar fi vorbit în șoapte de vis. N-ar fi fost o neghiobie nemaipomenită, din partea celor doi cireșari, să se împotrivească unei asemenea șanse ?

Cînd nevăzuți și cu mișcări de nevăstuică, Dan și Ionel ocupaseră cele două daruri ale Fortunei, în partea cealaltă parcă dădea în clocot un cazan.

— Fir-ar să fie de rețea și de telefon și de cabană ! se auzea o voce groasă, îndîrjită. Așteptăm de două ore, și nu mai pot ! Înțelegi dumneata ? Nu mai pot ! Așa e firea mea, ce să fac ? Pot să aștept un ceas întreg fără o scamă de revoltă. Înțelegi dumneata ? Nici nu-mi dau seama că aștept, sau că a întîrziat cel cu care mi-am dat întîlnire sau că trece timpul. Un ceas întreg ! Mă uit la ceas și văd că e șapte. Mă mai uit o dată și văd că e opt fără cinci, sau opt fără un minut. Nu-mi dau seama cînd a trecut ora, parcă atunci am sosit la întîlnire. Dar în clipa cînd se împlinește ceasul, la secundă, dintr-o dată se produce explozia. Simt că mi se preschimbă degetele în gheare și-mi vine să strîng. Orice, absolut orice. O secundă mai mult și gata ! Nu mai pot ! Asta e firea mea !

— Eu nu pot să aștept nici un minut, nici măcar o secundă... se auzi altă voce, mai limpede și mai calmă. Desigur, atunci cînd sînt eu stăpînul timpului, cînd îl fixez eu, sau cînd mi se fixează și eu accept... Dar toate acestea sînt niște accidente... Viața are un singur adevăr : așteptarea. Toată viața nu înseamnă altceva decît o așteptare, împărțită în cîteva capitole... Dacă nu înveți să aștepți, pierzi. Ca să fie foarte clar...

— Cum s-ar spune, trebuie să mă stăpînesc...

— Nu trebuie să te stăpînești... Trebuie să te gîndești. Ca să-ți dai seama ce fleac e ora asta de așteptare. Un fleac, o scamă, cum spui dumneata... Eu aștept de douăzeci și doi de ani această oră de așteptare. Și o savurez, o las să mă umple, ca o baie caldă, cu toate secundele ei...

— Ești atît de sigur că s-a terminat totul ?

— Absolut ! Numai că nu se termină, ci începe totul. Aici e deosebirea. Orice final înseamnă un început... Mai bine zis : orice final devine un început...

— Ești tare, dumneata, în chestii din astea mai complicate. Eu nici nu mă gîndesc la ele... Eu mă învîrtesc mai simplu prin viață. Iau sau dau. Sau : iau și dau. Sau : nici nu dau, nici nu iau. Nu iau și dau. Nu dau și iau... Cam pe-aici începe și se termină filozofia mea... Pînă acum nici nu te-am întrebat cum o să combini firele astea ca să ducă la liman... De fapt, nici nu știu ce fire împletești dumneata...

— Două fire... răspunse vocea calmă. Nimic mai mult. Numai două fire. Nu e clar ?... Cum se pot împleti două fire ? Într-un singur fel. A le împleti nu înseamnă nimic. Orice copil e în stare. Totul e să le găseşti... Da ! Cea mai mare nenorocire a unui om e să ştie că există două fire care, găsite, dau ceva nemaipomenit. Toată viaţa devine o căutare, o nenorocire...

— Eşti tare, zău că da ! spuse a admiraţie vocea groasă... Chiar aşa e... Eu, pînă să ştiu de firele ăstea, eram un om ca toţi oamenii... cu bucurii şi necazuri. Dar de cînd ştiu de ele, parcă m-aş afla într-un iad... Zău că e o nenorocire, exact cum ai spus dumneata... Dar oare cum o fi atunci cînd ştii că firele există, dar nu ştii unde ?... Trebuie să fie mai rău decît într-o mie de iaduri...

— Mult mai rău ! întări celălalt. Nu vorbesc eu, cel din clipa asta. Vorbesc douăzeci şi doi de ani din mine... E o groază, e ca într-o mlaştină în care stai pînă la gît şi nici măcar mîinile nu le poţi scoate afară... Te trage totul în mîl, în afund... Nici nu ştii cum de poţi să mai rămîi cu capul nevătămat afară. Îţi vine să crezi că-l ţin urechile. Altminteri s-ar afunda şi el în mîl...

— Nici nu te-am întrebat pe dumneata cum ai dat de firul ăsta pe care sîntem acum, că de cestălalt nu cred că o să mă încumet vreodată...

— Nu e o poveste prea lungă... A ţinut numai douăzeci de ani. În primii doi ani m-am chinuit să dezleg un semn. De fapt, semnul l-am dezlegat într-o clipă. Mi-au trebuit însă doi ani ca să înţeleg că un anumit lucru reprezintă un semn... L-am văzut cu cîteva clipe înainte de a muri... Nu trebuia să ştie nimeni că-l văd, nu trebuia să mă vadă nimeni altcineva decît el... Şi m-a văzut, m-a recunoscut. Nu putea să vorbească... A întins greu braţele, pînă şi-a transformat trupul într-o cruce. A rămas aşa cîteva clipe. Ochii îi scăpărau, cu ultimele puteri pe care le mai avea... Apoi s-a chinuit să-şi apropie braţele de corp. Făcea eforturi cumplite, dar a izbutit. Şi le-a împreunat şi mă implora din ochi să-l înţeleg. Nu, nu mă implora. Îmi poruncea. Aşa a murit... cu braţele împreunate, dar nu mi-am închipuit altceva în toată mişcarea lui decît o îmbrăţişare interzisă, care mi se trimitea din depărtare, cum fac doi oameni care se despart : unul rămîne pe chei, altul pleacă în larg cu vaporul. Eu rămîneam pe

chei și primeam îmbrățișarea îndepărtată a celui de pe vapor. Cine putea să-și închipuie că îmbrățișarea aceea chinuitoare era un semn, ultimul semn pe care mi-l lăsa : testamentul lui... Eu căutam altceva : scrisori, cuvinte rostite. Zadarnic !... L-au adus în comă la spital. N-a fost în stare să scoată nici o vorbă. I-am întrebat de sute de ori pe toți doctorii, pe toate infirmierele care l-au îngrijit, pe bolnavii cu care a stat în salon. Zadarnic ! Nici unul nu l-a auzit spunînd o singură vorbă... Toți îmi povesteau același lucru. Din cînd în cînd ridica amîndouă mîinile, cu arătătoarele întinse, ca și cum ar fi indicat două direcții... Era un semn ?... Nu puteam să cred... Dar dacă era totuși un semn ? Ce fel de semn ?... Oare o cifră ? Doi ? Douăzeci ? Două sute ? Două mii ? Aproape doi ani de zile am făcut tot felul de combinații cu cifrele pe care mi le închipuiam în semnul lăsat de el... Și am scăpat de obsesia cifrei într-o secundă, la un teatru. Întîrziasem. Se stinsese lumina, spectacolul începuse. Plasatoarea m-a întrebat ridicînd arătătorul : „Un loc ?" I-am răspuns automat, ridicînd arătătorul și mijlociul : „Două". În clipa aceea mi-am dat seama că nu putea fi vorba de o cifră. Parcă mi-a trecut un fulger prin creier. Nici nu-mi mai amintesc ce s-a jucat. Nu vedeam și nu auzeam nimic. Mă gîndeam la un singur lucru : ce a vrut să-mi spună ridicînd mereu cele două arătătoare ? Scăpasem de obsesia stupidă a cifrei doi. Dacă ar fi vrut să-mi sugereze cifra doi, ar fi făcut exact cum am făcu eu cu plasatoarea : ar fi ridicat arătătorul și mijlociul... Nu mai aveam însă nici o îndoială că gestul lui : cele două arătătoare ridicate, reprezenta un semn lăsat anume pentru mine. Știa că voi veni la el. Știa și pentru ce voi veni. Știa că sînt singurul care știu totul. Știa că știind aceasta îl voi căuta. Știa, prin urmare, că trebuie să-mi lase un semn... Dar ce anume reprezenta semnul ?

— Arătătorul de-aceea se numește arătător... îndrăzni celălalt să-l întrerupă. Fiindcă arată o direcție...

— La asta m-am gîndit și eu... Dar nu multă vreme. Ce direcție putea să-mi arate ? Un punct cardinal ? Chiar dacă ar fi fost capabil să se orienteze asupra punctelor cardinale, cu ajutorul soarelui, să zicem, deși era greu de presupus lucrul acesta, în starea în care se afla el, ce indicație precisă ar fi însemnat pentru mine nordul, sau sudul, sau estul, sau vestul ?... La ce mi-ar fi folosit ?

Orice punct cardinal însemna pentru mine un infinit de posibilităţi... Dar nu ridicase un singur arătător, ci pe amîndouă... Era stupid să-mi închipui că-mi indica două direcţii, şi chiar dacă mi-ar fi indicat două direcţii, la ce mi-ar fi ajutat ? M-am debarasat repede şi de ideea direcţiei, n-am mai aşteptat să se transforme în obsesie. Căutam alte sensuri... Zile şi nopţi m-am tot gîndit fără încetare. Uneori nu eram în stare să adorm nici după trei zile şi trei nopţi de gînduri şi chinuri. Şi tot n-ajungeam la vreun înţeles. Ce puteau să însemne cele două arătătoare ridicate ?... Nu ştiu cum am ajuns la întrebarea cea mai simplă, dar şi cea mai importantă : oare cum judecă un om în agonie ?... Nu trebuia să înţeleg semnele lăsate cu judecata mea, ci cu judecata lui, cu judecata unui om în agonie... Oare cum judecă un om ajuns în stare de agonie ?... Nu era mare filozofie să răspund la întrebarea asta : cît mai simplu, ca un primitiv... Iată cum trebuia să judec semnele lui !... Şi iarăşi mi-am amintit de schimbul mut de cifre, de la teatru, dintre mine şi plasatoare. Şi mi s-a aprins brusc nu ideea cifrei, ci ideea formării ei. Cînd vrei să-i spui cuiva, cît mai simplu, cînd vrei să-l înveţi pe cineva, cît mai simplu, cifra doi, nu o arăţi dintr-o dată, ci o compui : unu şi cu unu fac doi. Era cea mai simplistă interpretare a gestului lui : cele două arătătoare nu indicau o cifră, ci modul cum se compune o cifră, chiar dacă cifra în cauză era doi... Semnul lui putea să reprezinte această operaţie : unu şi cu unu fac doi... sau invers : doi este egal cu unu plus unu...

— Dar acest doi ce însemna ? întrebă cu mirare de copil vocea cea groasă.

— Încă nu sosise timpul să mă întreb ce reprezintă acel doi. Sau chiar dacă-mi răsărea întrebarea, o alungam imediat. Trebuia mai întîi să scormonesc în sensul cel mare, să-l înţeleg şi abia pe urmă să-l descompun, dacă va fi nevoie... Ştiam că făcusem primul pas, dînd sens de operaţie, şi nu de cifră fixă, celor două arătătoare. Şi atunci am încercat să combin, sau să alătur, pentru a putea combina mai tîrziu, testamentul lăsat în mîini străine şi cel lăsat în mîna mea... Pentru prima dată începeam să mă îndoiesc de sensul pe care-l dădusem întîlnirii noastre de la spital. Dacă gestul lui nu voia să fie o îmbrăţişare ? Dacă voia să fie într-adevăr un testament ? Cel din urmă semn, cel care trebuia să-mi spună totul... Era logic să

fie așa. Am renunțat la ideea celei din urmă îmbrățișări. Am considerat gestul lui un semn și am încercat să-l interpretez, simplificînd judecata, coborînd-o pînă la primitiv... Găseam tot aceleași elemente în crucea care se desfăcea și se închidea : cifra doi în mișcare. Am alăturat în mintea mea cele două semne și m-am străduit să caut semnificațiile unuia prin celălalt. Și mi-am amintit cum și-a desfăcut brațele, ca o ușurare, și apoi chinul cu care și le-a împreunat. Prin urmare, mi-am zis, gestul nu poate fi interpretat decît în întregul lui. Chinul cu care și-a strîns brațele era o componentă a semnului. Putea să moară liniștit, fără să se mai chinuiască. Dar murind astfel, mi-am zis, nu mi-ar fi destăinuit tot semnul. Așa am descoperit ideea operației duble. Desfacerea brațelor în formă de cruce : doi este egal cu unu plus unu. Revenirea brațelor la poziția dinainte : unu plus unu fac doi... Semnul lăsat conținea ambele operații : desfacerea și refacerea cifrei doi. Numai interpretînd perfect semnul puteam să descopăr marea lui taină. Din fericire știam care este taina lui. Și mai aflasem, după doi ani de chinuri, o idee, ideea unei operații complete, cu dublu sens.

— Simt eu ceva, dar nu înțeleg prea bine... Ți-am spus doar că dumneata ești tare în complicații.

— Eu trebuia să simplific totul, nu înțelegi ?... Trebuia să alătur cele două elemente : taina și ideea operației duble. Știam ce conține taina, dar nu știam nici unde este, nici cum se poate ajunge la ea... Din semnul lui, din întregul semnului : cele două arătătoare desfăcute și apoi împreunate, cele două brațe desfăcute și apoi împreunate, reieșea foarte clar că taina nu poate fi alta decît cifra doi desfăcută și refăcută. Brațele separate, arătătoarele separate, oare nu spuneau că taina fusese împărțită în două locuri ? Semnul lăsat nu începea cu această desfacere ? Revenirea brațelor, revenirea arătătoarelor oare nu spunea că taina nu poate exista decît prin împreunarea celor două părți ?... M-am gîndit la cea mai simplă imagine a unei taine, potrivită pentru o asemenea interpretare : o casă de fier cu două chei. Dîndu-se fiecare cheie altei persoane, fără ca să știe una de alta, fără ca să știe vreuna unde se află casa de fier, poate chiar fără să știe că obiectul din mîna ei este o cheie, poate chiar fără să știe că există o casă de fier, oare în felul acesta taina nu se păstrează cel mai

bine ?... Revenirea braţelor şi a arătătoarelor nu însemna altceva decît regăsirea celor două chei cu care se putea deschide taina... Era foarte clar pentru mine. Atacul morţii îl obligase, pentru a nu se pierde taina, şi pentru a nu ajunge în mîini străine, s-o desfacă în două părţi, ca pe o legătură de chei de la o casă de bani. O cheie într-o parte, o cheie în altă parte. Taina va fi a celui care va găsi cheile, şi unui singur om i-a spus, prin testament, că taina nu poate fi descoperită decît cu ajutorul a două chei : mie. Izbutisem să dezleg testamentul, sensul lui cel mai adînc. Îmi mai rămînea să descopăr ce trebuie să înţeleg prin cele două chei... prin cele două arătătoare, prin cele două braţe... şi cum pot să dau peste ele... Pentru asta mi-au trebuit douăzeci de ani...

Cîteva minute, încîlcitele tuburi acustice ale fotoliilor nu mai aduseră nici o şoaptă la urechile celor doi cireşari. Tăcerea ciudată şi apăsătoare din zona celor două fotolii fu tulburată de o voce de tablă :

— Caabana Izvoarele, vă rog !

— Du-te ! spuse vocea care-i umpluse de emoţii pe cei doi cireşari. Trebuie să-i obligi pe cei trei să coboare. Mîine la prînz să fie aici. Vii sau morţi ! Hai !

Unul din fotolii scîrţîi, apoi şi al doilea. Dan şi Ionel nu se clintiră de la locurile lor. Se prefăceau adormiţi. Nu îndrăzniră să deschidă ochii nici cînd un al şaselea simţ le spuse că sînt observaţi de cineva. Aşteptau să le cadă tavanul în cap. Cînd deschiseră ochii şi priviră hoţeşte printre fotolii văzură doi coloşi părăsind o cabină telefonică, apoi îndreptîndu-se agale spre scara hotelului.

8

Era o oră de seară şi jumătate. Era deci o oră de întîlnire, undeva în holul unui etaj, în preajma unor plante exotice. Prima sosi Atena. Aşa îşi închipui ea. Dar nici n-apucă să se rezeme de pervazul ferestrei, că simţi două mîini calde acoperindu-i ochii şi o răsuflare fierbinte în ceafă. Se lăsă cuprinsă de ameţeală, o clipă numai, apoi

îndepărtă cu gingășie palmele străine de pe ochii aproape înlăcrimați.

— M-ai speriat... bolborosi ea. Știam că ești tu, dar tot m-am speriat. I-ai găsit pe ceilalți ?

— Nicăieri ! Nici urmă din ei. Pînă și-n pod am căutat. Probabil că s-au întors la cabană... Și probabil că ne așteaptă... Tot mai crezi că Tic ne-a trimis mesajul ?

— Nu cred... cochetă Atena un moment. Știu ! Aceeași cerneală, o mulțime de litere care se aseamănă...

— Și crezi că asta ajunge ? o ațîță Tiberiu.

— Dacă nu mă lași să termin... Mai este și stilul biletului. Tu nu simți stilul lui Tic ?... Trei semnale de cucuvea... și pe urmă... Greșeala lui. Nu poate să fie decît greșeala lui Tic ! Așteptați semnalul *meu !*

— Și eu aș fi scris așa ! îi luă apărarea Tiberiu. Tu cum ai fi scris ?

— Eu ? Cred c-aș fi scris cam așa : „Veniți urgent la Poienița și așteptați acest semnal : trei țipete de cucuvea..."

— Și eu aș fi scris așa ! rîse Tiberiu. Dar tot mi-e frică. Tot mă gîndesc că biletul vine de la Dan și de la Ionel. Și ne așteaptă, săracii... Tu i-ai găsit pe ceilalți ?

— S-au strecurat pe furiș în sala de festivități. Mai întîi fetele și după cîteva minute : Ursu, Victor și... Tic.

— De unde-au apărut ? fluieră Tiberiu. Fiuuuu ! I-ai pierdut în sală sau le-ai reperat ascunzișul ?

— Numai să fi rămas acolo unde i-am lăsat, răspunse Atena. În dreptul celei de-a treia ferestre, chiar lîngă perete. Tic stă ascuns după draperie...

Trăsnetul luase forma lui Alexandru. Și imediat izbucni un al doilea : Costin.

— Trădătoare infamă ! se repezi azurul spre fața de lîngă flori. O să te pun să-mi dai schiurile cu ceară și să-mi faci bocancii. Marș, mizerabilo !

Atena porni cu pași înceți, dar cînd ajunse în dreptul lui Alexandru se opri și-l plesni pe obraz cu toată puterea :

— Să-ți fie rușine ! Nu se vorbește așa cu fetele...

Costin nici nu apucase să scoată o vorbă. Se retrase cu spatele împins numai de privirile lui Tiberiu :

— Ce ? începu el să se bîlbîie. Tu crezi că eu sînt ca idiotul ăla ?... Am venit să văd ce mai faci... să... să...

— Dacă nu mi-ar fi milă de tine, hahaleră ! Lașule ! îi șuieră Tiberiu la ureche. Ce te-aș mai pocni. Fugi !

Şi Costin fugi, adică se urni din loc, cu Alexandru pe urmele lui. Nici unul nu radia de bucurie. Păreau amîndoi degeraţi. Dar nici suferinţa, nici durerea nu izbutea să-i împace.

Tiberiu o găsi pe Atena în sala de festivităţi, nu departe de locul în care se aflau cireşarii. Era foarte tristă, întunecată la faţă, aproape plîngea, sau poate plînsese pînă atunci.

— Îmi pare groaznic de rău, se scuză ea. Dacă n-ai fi fost tu acolo, poate că nici nu l-aş fi luat în seamă...

— Ai fost superbă ! se entuziasmă Tiberiu. Dac-ai şti ce frumoasă ai fost după ce l-ai pocnit ! Ţi se înroşise faţa şi...

— Sssst ! îi ceru Atena ducîndu-şi mîna spre buzele lui. Uite-i şi pe ceilalţi : Dan şi Ionel...

Cireşarii erau din nou împreună. Unii pe scaune, alţii rezemaţi de perete, Tic ascuns de draperie.

Atena nu mai putea să reziste imboldului. Îi făcu un semn cu ochiul lui Tiberiu, apoi se strecură printre scaune spre locul unde se aflau cireşarii. Ochise un scaun liber lîngă Maria.

— E liber ? întrebă ea înainte de a se aşeza.

Maria ridică din umeri în semn că nu dispune ea de locul care i se cere. Nici nu se uită prea bine la fata care se aşează lîngă ea. De după draperie, Tic se grăbi să dea semnal de alarmă, prin telefonul fără fir :

— Iscoada ! S-a aşezat lîngă Maria. Aia cu ochii mari.

Semnalul se opri la Dan, sau mai bine zis se întoarse de la Dan spre Tic, sub formă de întrebare :

— Aia cu ochii frumoşi ?

Şi fără să mai aştepte confirmarea mezinului, Dan făcu un mic slalom printre scaune pentru a ajunge viu şi nevătămat chiar lîngă Atena cea cu ochii mari şi frumoşi.

— Dacă-mi permiteţi... luă Dan atitudine de recomandare. Şi dacă nu vă supăraţi : *Eu !*

— Ce coincidenţă ! îi răspunse Atena. La fel.

Încolţit de un mic gînd de răzbunare împotriva lumii, Dan şi-o alese ca victimă pe Maria. O trezi dintr-un vis neliniştitor, apoi făcu recomandările de rigoare :

— Tu !... Ea !...

— Cred că eşti de prisos... îi zîmbi curtenitor Maria. Apoi adresîndu-se Atenei : Dacă nu mă înşel, dumneata umbli pe urmele noastre... În ambele sensuri...

Complimentul neaşteptat o îmbujoră pe Atena :

— Ar trebui să-ţi mulţumesc, dar... încă mi-e teamă de farse şi ironii. N-ar fi mai bine să amînăm pe mîine...

— Noi îţi mulţumim chiar acum... în clipa asta, pentru multe, dar mai ales pentru discreţie...

— Eu v-am mulţumit de mult, mărturisi emoţionată Atena. M-am temut atît de tare de clipa asta... Bine că a trecut cu bine !

— Te-ai înscris la concurs ? întrebă Maria.

— M-am înscris... Şi voiam să vă spun că se pregătesc nişte... nişte şmecherii regulamentare...

— Am aflat prin propriile noastre mijloace. Dar simt nevoia să-ţi mulţumesc a doua oară.

În clipa aceea începu să bîzîie megafonul. Apoi o voce se grăbi să anunţe că din cauza timpului nefavorabil concursul va începe la opt dimineaţa şi se va desfăşura pe cele două pîrtii de antrenament. Sala se umplu de rîsete şi urlete. Prea era cu ochi şi cu sprîncene ultima farsă.

CAPITOLUL III

1

Fusese o noapte rea, mai ales pentru băieți. Dan și Ionel, ca niște benzi de magnetofon, povestiseră pînă la ultimul amănunt convorbirea misterioasă surprinsă în fotoliile cu conducte acustice. Se întrecuseră amîndoi în fidelitate și se completaseră de minune. Toți rămăseseră impresionați, tulburați, uluiți, și erau gata să se repeadă în comentarii și supoziții interminabile, care i-ar fi ținut treji pînă la ziuă, dacă Victor și Lucia n-ar fi trecut la o contraofensivă atît de fermă, că abia în pat căpătaseră glas primele izbucniri de protest. Numai că la orizontală și în pijama orice act de vitejie devine caricatură. Exact la miezul nopții se stinsese lumina. Liniștea se lăsase ca o lege, dar somnul, ca orice lucru personal, nu putea fi impus. La început fusese respins. Mai tîrziu refuzase el să vină. Și astfel, noaptea se transformase în ceva sălciu și nedefinit : trezie, moțăială, veghe, vis, coșmar. Băieții se zvîrcoleau în pat ca niște bolnavi în friguri : gemeau, icneau, șuierau sau se ridicau în capul oaselor ca să se încredințeze că sînt undeva împreună, sub un acoperiș cald. Pînă și Ursu se trezi de cîteva ori împuns și zgîriat de vise rele. Fetele în schimb adormiseră foarte repede. Lucia numărînd oi și fluturi, mai ales fluturi neastîmpărați ; era metoda ei personală și nemărturisită de a se împotrivi insomniei fugind după fluturi ; Maria oscilînd cu gîndurile și senzațiile între cele două forțe : concursul, cu fiorii lui de gheață, și taina coloșilor, cu un roi de ace înroșite. În clipa cînd cele două forțe începuseră lupta pentru a o cuceri, Maria adormise. Lucia încă mai fugea după niște fluturi mari din care picurau tot felul de culori.

La ora șase fix sunase deșteptătorul și zbîrnîitul lui îndărătnic nu mai stîrnise ca altă dată proteste și amenin-

țări. Iar la șase și jumătate toți cireșarii erau jos, în sufragerie, în jurul unui ceainic uriaș care înălța jerbe de aburi spre tavan.

Cabanierul țopăia pe o circumferință invizibilă, dar foarte precisă, făcea fel de fel de propuneri culinare și fiecare suna ca o pledoarie pentru alimentul suveran : varza, și mai ales zîmbea și lăuda ca un fotograf de bîlci înfățișarea fiecărui cireșar.

— Vai, ce bine vă stă cu nasul așa... îi dădea el tîrcoale lui Tic. Și dumneavoastră, cu părul ăsta negru și cu codițele lîngă ureche...

— Și dumneavoastră vă stă foarte bine cu părul rar... îl luă Dan în primire. Probabil că l-ați aranjat special...

Instinctiv, cabanierul își duse mîna la creștet, exact acolo unde nu avea nici un fir de păr.

— Dacă aveți nevoie de un leac pentru... căderea absolută a părului, își continuă Dan ofensiva, pot să vă dau adresa unui frizer din orașul nostru... Un leac sigur, garantat...

Cabanierul simțea că începe să fie luat peste picior, dar Ionel nu-l lăsă să se dezmeticească de tot :

— V-au mai sosit clienți în timpul nopții ?... Parcă am auzit zgomote... Sau alții s-au dovedit mai vrednici decît noi ?

— Ați auzit zgomote ?! se miră cabanierul. Și eu am auzii, dar mi s-a părut că vin de la dumneavoastră... Clienți n-au venit, dar de plecat vor pleca...

— Mi-e teamă că o să rămîneți singur... încercă Ionel o nouă manevră. A intervenit ceva în programul nostru...

— Plecați și dumneavoastră ? întrebă cabanierul cu o voce în care accentul de tristețe nu era deloc prefăcut. Am crezut că rămîneți pînă la sfîrșitul vacanței... Chiar mă gîndeam să îmbogățesc lista de...

— Mai pleacă și alți clienți ? îl întrerupse repede Dan, speriat că vorbele cabanierului vor împrăștia miros de varză.

— Ce pot să vă spun ?... Mai bine nu știu... Dar de clienți nu ducem niciodată lipsă. Cel puțin de trei ori pe zi mi se telefonează de jos și mereu aceeași întrebare : mai sînt locuri libere ?... Cu dumneavoastră, ca să fiu sincer, îmi plăcea. Și veselie, și liniște... Și apoi vă plăcea și dumneavoastră bucătăria. Alții strîmbă din nas cînd aud de varză...

— Nu, nu ! se apără Tic. Eu am nasul așa din naștere...

— Știu, cum să nu știu... Mă obișnuisem și cu glumele dumneavoastră. Unii clienți, în loc să glumească...

Dar cabanierul tăcu brusc, parcă fără motiv. După o clipă auziră și cireșarii zgomotul unor pași care coborau scara spre sufragerie. Pași grei, bolovănoși.

Cînd ușa sufrageriei se deschise, cabanierul ridică vocea, anume ca să fie auzit de cei care intrau :

— Sigur, sigur, spre seară o să se burzuluiască vremea. Poate chiar mai devreme. Sînt semne de vijelie și ninsoare. Aaaaa ! Bună dimineața !

Cei doi coloși, echipați ca pentru plecare, mormăiră un salut nedefinit, fără adresă, și se îndreptară spre masa din firidă. Cabanierul țopăia în urma lor, iar cireșarii îi priveau pe furiș și cu schimbul, ca să nu atragă atenția. Cel mai înalt ceru ceai, cașcaval, unt și două coniacuri mari, iar cînd cabanierul aduse coniacurile, îi mai comandă și cinci pachete de țigări „Carpați". Celălalt încuviința mereu din cap, iar din cînd în cînd își umfla pieptul și răsufla apoi zgomotos, șuierător, parcă făcea exerciții de respirație.

— E timpul ! anunță Ursu. Nu-i nici o pagubă dacă ajungem sus cu zece minute mai devreme. Dimpotrivă...

— Să n-ajungem cu două, trei ore mai devreme. spuse Dan. Sau chiar cu vreo șase... dacă se ține concursul după masă...

Tic se mulțumi doar să-l strîmbe. Avea alte preocupări. Îl urmărea pe Ursu, care tocmai deschidea ușa spre scara interioară, și-i raporta înălțimea și lățimea la anumite puncte de reper, luate atunci cînd pătrunseseră coloșii în sufragerie. Rezultatul calculelor sale tainice îl făcu să clipească uimit din ochi. Cînd Ursu se întoarse și porniră toți spre ieșire. Tic se lipi de el pentru a-i spune în șoaptă :

— Zău, Ursule, pe cuvîntul meu că ești aproape cît ei de înalt. Nici două degete diferență, două degete de-ale mele. Oare de ce par atît de uriași ?

În loc să-i răspundă, Ursu îl împinse afară și întunericul nesigur i se păru ciudat de cald și de prietenos.

Cabanierul privea de la fereastra sufrageriei îndepărtarea șirului indian și parcă un zîmbet începea să se deschidă pe fața lui, fără să-și dea seama, fără să și-l comande. Dar un șuierat sec și fără ecou îl făcu să tresară și cînd întoarse capul spre firidă văzu aceeași mișcare autoritară și indiferentă care chema și înspăimînta în același timp.

— Ce e cu tinerii ăştia ? întrebă Liviu Iordan.

— În vacanţă, la concursul de schi... răspunse cabanierul. Ori ei, ori alţii, aceiaşi lucru.

— Nu ţi s-au părut cam curioşi, cam inoportuni ?... Cine se face că nu te vede, înseamnă că te priveşte pe furiş, şi cine te priveşte pe furiş, vrea sau ştie ceva... sau vrea să ştie ceva...

Cabanierul ridică neputincios din umeri :

— Eu nu-s obişnuit cu calcule din ăstea. Eu cred că-s nişte tineri... şi tinerii, dacă te-ai lua după gesturile şi vorbele lor, pot să te încurce mai rău decît artiştii.

Liviu Iordan se încruntă un moment. Părea în cumpănă, sau era nemulţumit de ceva. Dar nu uită să facă un semn spre Ion Petric, un semn care aducea cu cale liberă. Luciosul parcă atîta aştepta. Îl măsură pe cabanier ca un tăietor de lemne care-şi potriveşte butucul :

— Parcă unul din ei era beteag... Ceva la picior. Mi se pare un buboi. Cum de nu mai şchioapătă ?

— Cine să şchiopăteze ? holbă ochii cabanierul. Beteag ? Cînd asta ?... Aa !... Îmi cam închipui eu ce s-a întîmplat... Se ţin mereu de glume şi de pariuri şi pesemne c-au vrut să-şi bată joc de cineva...

— De ce tocmai cu buboiul ? întrebă Liviu Iordan.

Veselia cabanierului era prea sinceră :

— Au încercat şi cu dumneavoastră să facă glume ? rîse el. Pe mine mă prind întotdeauna cu cîte ceva. Şi adineauri m-au atins cu o aluzie la chelie. Sînt grozavi de isteţi. Şi dacă ai norocul să-i auzi cum se înţeapă între ei, zău că-ţi vine să-i ţii pe gratis... Straşnici băieţi !

— Mie nu-mi plac deloc coincidenţele, spuse Liviu Iordan. Întotdeauna le suspectez şi le controlez, în special. Dar nu cu dumneata vorbesc...

Cabanierul încercă să se retragă. Simţea în aer nişte valuri vagi de ameninţare. Ion Petric îl opri însă cu un şuierat rău, care-l lovi ca o iuşcă peste ceafă. Dar tot Iordan îi vorbi :

— Îţi mai aminteşti unde-ai găsit portofelul ? Dar vreau un răspuns sigur, nu bîlbîieli. Ca să fie foarte clar !

— V-am spus şi aseară... Sub tejghea, într-o ladă cu sticle de bere... Între sticlele goale...

— Noi n-am băut bere ! îl ameninţă Iordan cu degetul. Nici n-am umblat sub tejghea, nici în ladă, nici printre sticle. Cum a ajuns portofelul acolo ?

Întrebarea era ascuțită, sfredelitoare. Fruntea cabanierului se umplea cu broboane de sudoare, iar mîinile parcă aveau nevoie de un sprijin :

— Dacă vă lipsește ceva... Bani sau altceva... Nu știu... Nu știu ce să vă spun ?... N-am nici o vină...

Petric se ridică în picioare, lent, ca într-un film cu încetinitorul, își lipi mîinile de șolduri, apoi se întoarse spre cabanier. Șuieratul scurt și neașteptat îl lovi pe cabanier ca un proiectil. Iar din partea cealaltă se auzi vocea lui Iordan :

— Cum a ajuns portofelul sub tejghea ?

Cabanierul se apără instinctiv, cu mîinile, și făcu un pas înapoi. Dîrdîia din toate încheieturile :

— Vă jur că n-am luat nimic... Vă jur că nici nu l-am deschis... Vă jur că nici n-am citit hîrtiile care se vedeau prin geamurile ălea de cauciuc...

— Unde l-ai găsît, domnule ? întrebă Liviu Iordan cu un ton mai potolit în voce.

— L-am găsit aici... în firidă... chiar sub masa la care stați acum... Vă jur !... L-am pus într-un șervet... Și cînd au sărit clienții pe mine... Știți ? Au venit niște beți din oraș... Cînd au sărit pe mine, m-am gîndit să-l pun la loc sigur, în sertar... Și nu mai știu ce s-a întîmplat... Probabil că am încurcat șervetele. L-am încuiat pe cel în care era lista de mîncăruri... Iar portofelul ? Probabil că l-am scăpat în ladă. Vă jur !

— Și nu puteai să spui asta de la început ? îl apostrofă, cu un început de înțelegere, Iordan. De ce atîtea ocolișuri ? N-ai simțit că nu-ți merge cu noi ?... Dacă vrei, pot să-ți spun și de ce l-ai pus în șervet și nu în buzunar. Fiindcă te-a năpădit sudoarea cînd l-ai găsit, și fiindcă te-ai pomenit cu șervetul într-o mînă și cu portofelul în alta, cînd au năvălit clienții... Dar dacă am lăsat dinadins portofelul aici, ca să te încercăm ?

— Dacă-i așa, nu mai am nici o teamă ! răspunse cu însuflețire cabanierul. Nu se poate să nu fi pus dumneavoastră un semn după care să vedeți dacă a umblat cineva în portofel...

Ion Petric se așeză înapoi pe scaun, sub privirile parcă recunoscătoare ale cabanierului. Dar verdictul pe care acesta îl aștepta veni tot de la Liviu Iordan :

— Asta a fost salvarea dumitale... și norocul dumitale : că l-ai găsit și că ți-ai frînat curiozitatea... Din păcate, coincidența rămîne, dar nu văd ce amestec ai dumneata...

— Absolut nici unul ! se grăbi cabanierul. Nici nu știu despre ce este vorba... Eu pot să mă dau la o parte...

Arătătorul lui Petric nu era însă de acord cu retragerea cabanierului. Privirile acestuia urmăreau cu spaimă mișcările de negație pe care arătătorul colosului le făcea întruna.

— Mai încet... părea că-l sfătuiește Petric... O să-ți spunem noi cînd trebuie să te dai la o parte...

— Dacă n-ar fi coincidența asta ! se revoltă încă o dată Liviu Iordan, apoi se uită fix în ochii cabanierului : A întrebat cineva de noi ? Oricine-ar fi fost : bătrîn, copil, militar... Oricum s-ar fi interesat : pe față, pe furiș, oficial... E foarte clară întrebarea ?

— E foarte clară !... Dar nu s-a interesat absolut nimeni. Nici măcar registrul nu mi l-a cerut nimeni... dar tot nu v-ar fi găsit în el. Încă nu...

— Și nici nu trebuie să ne găsească ! sună tăios glasul lui Iordan. Asta e una !... A doua : Iar dumneata trebuie să uiți ! Absolut totul. Și vizita noastră aici și, mai ales, ceea ce am discutat. Vreau să fie totul foarte clar ! Înțelegi ?... Peste tot ce s-a întîmplat trebuie pus *cruce*, înțelegi ? Ori pui dumneata singur cruce... *ori punem noi.* Asta-i tot !

— Pun eu... răspunse cabanierul, făcîndu-și cruce.

2

Sus, pe platoul de lansare, jalea lumii strălucea nevinovată, sub cel mai frumos soare și pe cea mai frumoasă zăpadă care așteptaseră vreodată un concurs de schi. Era aproape opt, dar nici jumătate din concurenții înscriși nu apăruseră pe platou. Ceea ce însemna că mai mult de jumătate plecase, dis-de-dimineață, spre oraș sau spre alte atracții. De-aici venea toată jalea. Buletinele și alarmele meteorologice erau nemiloase : vremea se va schimba brusc,

temperatura va coborî vertiginos, vor izbucni vijelii și viscole de durată. Abia peste vreo două săptămîni se prevedea îmbunătățirea vremii. Concursul nu putea fi amînat !

Instructorii și antrenorii erau în derută, se agitau întruna și blestemau de mama focului necunoscutul sau necunoscuta care inaugurase „zodia farselor".

— Noi n-avem nici o vină, spuse unul din oficiali. Am anunțat, ne-am făcut datoria. La urma urmei, concursul nu e obligatoriu. Se înscrie cine vrea și participă cine vrea.

— Știu, știu... răspunse un altul, care părea și mai oficial. Dar mi-e teamă că se vor pierde cine știe ce talente...

— Să nu se piardă mai multe dacă nu-l ținem... sună ca un avertisment vocea primului. Începătorii sînt începători... iar avansații, după cît i-am observat, se vor mărgini la același vechi duel : azurii sau galbenii ?

— Și dacă nici ăștia n-au venit ? se sperie șeful oficialilor. Ratăm tot concursul...

— N-au venit... intră un instructor în vorbă. Dar vin chiar acum... Și-e opt fără zece...

Primul oficial părea înconjurat de un nimb, atîta strălucire apăru deodată pe fața lui.

— Gata ! hotărî el. La opt fix începem concursul !... Pe cuvîntul meu că mi se făcuse frică. Credeam că au căzut și ei victimă farsei... Pssst !... Ce spectacol ne așteaptă ! Ca la Cortina, între austrieci și francezi... Bravo !

Veselia primului îi molipsi și pe ceilalți oficiali și se transformă iute în zel și mișcare. În mai puțin de douăzeci de minute, tabelele concurenților, în ordinea lansării, erau în mîinile cronometrorilor. La opt și zece, steagul arbitrului dădu primul semnal de lansare : un albastru oarecare. Își începu coborîrea ca un bolid, înghețînd de spaimă și pe albaștri și pe azuri, dar nu reuși să și-o încetinească la primele porți, sau poate că nu le mai văzu, așa că trecu de-a dreptul, reîntîlnindu-se cu pîrtia abia după cîteva rostogoliri, dealtfel destul de reușite, după cum le categorisi imediat unul din cei mai vioi spectatori : Dan.

Coborîrile se succedau cu regularitate, din minut în minut, timpii realizați de fiecare concurent erau controlați cu cea mai mare strășnicie și apoi înscriși în tabele, dar și sus, pe platoul de lansare, și de-a lungul pîrtiei se mai întîmplau mici răzmerițe sau, dimpotrivă, mici aranjamente, care, altădată, poate că ar fi rămas uitate și necunoscute...

Încă înainte de începerea concursului, Atena îl auzise pe Alexandru felicitîndu-și, cam în șoaptă, echipa :

— Ați fost la înălțime aseară ! Bravo !... Ați văzut că s-a întîmplat cum am spus eu ? S-a prins grozav, nu ?

— Aproape... îndrăznise secundul lui. Abia au venit în păr, mortăciunile... Tu ziceai c-or să coboare în oraș...

— Cu-atît mai bine ! se înfuriase șeful azurilor. O să-i batem de-o să-i stîlcim...

— Oare necunoscuții s-au prins ? se auzise vocea timidă a unei fete.

— Nu s-au prins ! răspunsese Atena în locul lui Alexandru. Și sînteți niște mișei și niște nemernici ! Nu vreau să mai am de-a face cu voi. Asta-i !

Abia atunci descoperise Alexandru că Atena era îmbrăcată în costum albastru ! Era gata să se repeadă la ea... dar o amintire de jar îi zvîcni în obraz și-l țintui locului.

— Tu ce cauți aici, printre noi ? se mulțumise el să întrebe. Du-te la ăilalți, sau unde vrei, sau unde-ți place !

— Te-ai trezit cam tîrziu... îi făcuse ea o reverență zeflemitoare, pentru a i se vedea și mai bine uniforma albastră.

Și în grupul galbenilor se petrecea o scenă asemănătoare. „Mortăciunile" clipeau vesele din ochi și se lăudau pentru marea lor ispravă : alungarea concurenților.

— Noi i-am lichidat ! se bătea Costin în piept. De la noi a plecat zvonul că grăbirea concursului e o farsă !

— Doamne, dar cretini mai sînteți ! le răspunsese Tiberiu. Știți de cine ați scăpat ? De cei care au venit aici pentru distracții, nu pentru concurs. Schiorii urcau oricum la antrenament, ca în fiecare dimineață. În loc să ieșiți pe locul doi din cincizeci de concurenți... o să ieșiți pe locul trei din douăzeci de concurenți...

— Cine, mă rog, o să iasă pe locul întîi ? se zbîrlise Costin. Alexandru ?

— Nu Alexandru, îl liniștise Tiberiu. *Eu !* Și eu, dacă vă uitați mai bine la mine, adică la costumul meu, nu mai vreau să am de-a face cu voi. Asta-i !

Așteptîndu-se la un asemenea deznodămînt, Costin nu schițase nici un gest de protest. Altceva îl rîcîia :

— Și pe locul doi cine o să iasă, mă rog ? Care din ei ?

— Altcineva ! Cel pe care nu-l cunoașteți... nici voi și nici ăilalți. Ba mi-e teamă să nu mă ia și pe mine...

— Numărul șase ! răsună vocea starterului, amplificată de o pîlnie uriașă. Numărul șase la start !

— Aoleu ! își aminti Tiberiu. Eu sînt numărul șase !

Galbenii, azuriii, oficialii, racoleurii, instructorii și concurenții de toate zilele urmăriră cu sufletul la gură coborîrea vertiginoasă, de nălucă, a schiorului cu numărul șase.

— Mi-e teamă că s-a dus cu locul întîi... îi spuse Costin noului secund, un băiat mărunțel, cu aer de mare șmecher. Măcar de n-aș pierde locul doi... Ai văzut cum a trecut prin poarta aia blestemată ?... Acolo-i moartea...

— Acolo va fi ! îi răspunse secundul.

Apoi convorbirea dintre șef și secund continuă cîteva clipe în șoaptă. De fapt era un monolog. Secundul șoptea, iar șeful aproba clătinînd capul.

— Perfect ! se învioră Costin la sfîrșit. Bravo ! Cu nătărăul ăla de Tiberiu nu m-aș fi înțeles.

— Să știi că numai o dată merge... îl avertiză secundul. Dacă nu-mi faci semnul cînd trebuie și la cine trebuie, s-a zis !

Secundul se grăbi să coboare pe o pîrtie lăturalnică, iar Costin se apropie de locul startului, mulțumind cerului și pămîntului că s-a înscris printre ultimii pe tabelul de lansare. Se postă lîngă starter pentru a urmări zvîcnetul fiecărui concurent. Numărul 12 era Alexandru. Zbură ca din săgeată, dar Costin nu făcu nici un semn, nimănui. Știa că pîrtia A era pîrtia care-l enerva cel mai mult pe Alexandru, pîrtia pe care fusese întotdeauna învins. Numărul 13 i se păru un începător cu ifose, numărul 14 un curajos fără tehnică, numărul 15 un oarecare, conștient că este un oarecare. Numărul 16... Încă înainte de a cădea drapelul de start, Costin simți că e un concurent de rasă. După felul cum se oprise la linia de start, după încordarea brațelor, după mlădierea corpului. Iar cînd porni... parcă ar fi zburat din arbaletă... Costin ridică imediat ambele brațe. Parcă se pregătea pentru start.

3

Cireşarii neconcurenţi, adică Ursu, Lucia, Tic, Dan şi Ionel, înşiraţi undeva lîngă linia de sosire, urmăreau cu sufletul la gură coborîrea lui Victor.

— Pînă acum i-a întrecut pe toţi ! şopti Ionel care îşi controla întruna cronometrul.

— Acum e-acum ! îşi strînse Ursu pumnii. Vine cotitura aia sălbatică şi cele două porţi blestemate.

Victor coti superb, ridicînd o trombă uriaşă de zăpadă, dar cînd ajunse la prima dintre cele două porţi blestemate îşi pierdu brusc echilibrul şi se prăbuşi pe o coastă... Ba nu ! În ultima clipă, ca un acrobat pe sîrmă, îşi reveni în poziţie verticală, coborî mai departe, însă clătinîndu-se, ca un om beat, şi tocmai cînd toţi credeau că va pierde cea de a doua poartă, se răsuci şi trecu prin ea, pe la extremă, atingînd stîlpul cu unul din beţe.

Ionel îşi muşcă buzele după ce-şi privi cronometrul, iar Tic se uita la Ursu cerşind parcă o explicaţie.

— L-a lovit cineva ! îi şopti vlăjganul. L-a lovit cu un bulgăre de zăpadă, imediat după cotitură...

— Imposibil ! încremeni puştiul. La viteza asta ?! Nici eu n-aş fi fost în stare să-l ochesc.

— Sssst ! îşi trădă Ionel neliniştea şi speranţa.

Într-adevăr, Victor izbutise, printr-un efort miraculos, să-şi sporească viteza pe ultima parte a cursei. Se apropia ca o furtună de linia de sosire. Ionel apăsă butonul cronometrului, dar nu avu curajul să se uite pe cadran.

— Uită-te tu, Lucia, se rugă el. E după sau înainte de şaptezeci şi patru ?

— Oh ! nu se putu stăpîni Lucia. E după...

Ionel îi smulse cronometrul şi privi cîteva clipe parcă fără să vadă ceva. Acul se oprise între liniile care reprezentau cifrele paisprezece şi cincisprezece, exact la mijloc. Toţi ceilalţi cireşari aşteptau sentinţa lui Ionel.

— A pierdut ! şopti el. Numărul şase abia a depăşit linia. Iar numărul 12 e mai aproape de cincisprezece decît de paisprezece. Cîteva sutimi de secundă...

Victor se feri de felicitări şi de larmă. Îşi înfipse schiurile în zăpadă şi se grăbi să se piardă în noianul de uniforme albastre. După cîteva secunde se apropie, neobservat şi necunoscut, de ceilalţi cireşari.

— Nu știu ce mi s-a întîmplat... spuse el, încă palid și tulburat. Nu pot să-mi închipui. Parcă mi-a plesnit capul. Am crezut că m-am prins cu fruntea de un cîrlig de fier. Dacă nu m-ar fi trăsnit ideea asta idioată, cred c-aș fi evitat dezechilibrul. Noroc că nu mi-am dus mîna la cap...

— Asta te-a salvat ! încuviință Ursu. Dacă după mișcarea de uimire și de apărare ar fi urmat alta, de control, n-ar mai fi rămas nimic din echilibrul tău...

— Foarte ciudat !... reflectă Lucia. Mișcarea a ascultat de trup, nu de cap. De obicei, în asemenea momente reacția e spontană și se subordonează unei singure posibilități... Ori duci mîna la cap... ori o întorci în aer pentru a-ți reface echilibrul.

— Nu crezi că te-a lovit cineva ? întrebă Ursu. Eu parcă am văzut ceva ca o flacără de zăpadă ridicîndu-se din capul tău. Să mi se fi părut ?

Dan cercetă cu degetele fruntea lui Victor. Rădăcina părului, lîngă frunte, era umedă. Dar nu erau numai urmele umede ale zăpezii. Erau și urme de sînge. Lucia se îngălbeni cînd văzu petele roșii de pe vîrfurile degetelor lui Dan. Dar după ce privi cu atenție rana, se liniști :

— O julitură... foarte, foarte superficială. Fir-ar să fie ! Din cauza ei...

Oare cît de emoționată și de întristată era fata dacă nu-și mai putea controla cuvintele !

Tic, în schimb, își lovea întruna pumnii, și toată ființa lui ducea un dialog cumplit, între *da* și *nu*, sau pentru *da* și *nu*. N-avea curajul să ceară părerea celorlalți, pînă ce Victor, îngrijorat, îl întrebă ce i s-a întîmplat.

— Nu știu... răspunse Tic. Adică, nu pot să cred. Eu n-aș fi fost în stare să te lovesc... La viteza asta, trebuie să fii nemaipomenit ca să țintești drept în cap...

Victor nu-și putu stăpîni zîmbetul :

— Exagerezi, Ticușor. Nu zic că nu trebuie să fii un fel de campion, dar dacă te împinge ceva : o dorință, o necesitate, ceva foarte cotropitor, nimerești de la prima lovitură... și în mod sigur de la a doua !... Știi tu ! Acolo sînt niște curbe aparte, ca un fel de opt, și dacă se ascunde cineva în centru, că sînt destui bolovani, are răgaz pentru două, trei trageri... De unde știu eu că nu m-a țintit a doua oară, poate chiar a treia oară ?...

— Eu cred că le-a lovit a treia oară... spuse Tic cu o voce care dovedea că-i venise inima la loc și că se liniștise. Oare cine-o fi ?

Era tocmai ceea ce urmărise Victor, care după atîtea necazuri nu voia să-i facă inimă rea și neîntrecutului campion la ochitul cu mîna sau cu praștia.

— Lasă, Ticușor, că ne răzbunăm cu Maria. Ea o să ne salveze onoarea... Adică, în ea e toată speranța noastră...

— Aiurea... făcu Tic un gest de neîncredere și de indiferență... Nesuferita aia... Nici nu mă interesează. Brrrr ! S-a înscris ultima și ultima o să iasă... Idioata !

— Cred că ultimul e cel mai avantajat, Ticușor, încercă Urșu să-l îmbuneze. Îi vede pe toți coborînd și simte... cum să-ți spun eu ?... simte cu sîngele, cu... un fel de fluid dacă poate și cum poate să-i întreacă...

— Aiurea ! deveni bănuitor puștiul. Zici tu așa... De fapt, nici nu-mi pasă că s-a înscris ultima. Trebuia să se uite pe tabel ca să vadă că sînt numai treisprezece concurente. Nu s-a uitat, treaba ei ! Nu-mi pasă deloc... Na !

— Sssst ! se auzi iarăși protestul lui Ionel. Mi se pare că numărul ăsta, nouăsprezece, vrea să-i facă praf pe toți...

Numărul nouăsprezece era Costin. Cobora nebunește și trecea printre porți cu o iscusință uluitoare. Cînd ajunse la curba blestemată, Ionel își privi cronometrul :

— Formidabil ! Exact același timp ca Victor ! Mi se pare că-l va întrece și pe șase...

Cele două porți rele îl obligară să-și micșoreze viteza. Dar imediat ce scăpă de primejdie zvîcni iarăși ca o săgeată. Mai avea o poartă de trecut și o străbătu prin mijloc, cu o iuțeală amețitoare. Zbura. Și nimeni nu înțelese de ce unul din schiuri îi sare din picior, și după o clipă și celălalt. Fostul schior se prefăcu într-un covrig, din fericire, care nu-și opri rostogolirea decît la cinci metri de linia de sosire. Printre cei care-i săriră în ajutor era și eternul său rival, Alexandru, care, numai cu un minut mai înainte, fusese pe cale să-și gîtuie secundul pentru că nu meșterise cum trebuie schiurile lui Costin. Îl ajută să se ridice din zăpadă și să-și tîrască trupul într-un loc ferit.

— Păcat ! spuse Alexandru. Dacă nu ți-ar fi sărit schiurile, ai fi ieșit pe locul trei... Hai să ne împăcăm ! Sîntem doi învinși glorioși și cinstiți...

— Cine a cîștigat ? se interesă Costin. Tiberiu ?

— El ! Şi pe locul doi un necunoscut. Nici nu şi-a arătat nasul. Un anume Victor şi nu mai ştiu cum...

— Va să zică Tiberiu... clocoti Costin. Ne-a scăpat, mizerabilul ! Vrei s-o laşi şi pe ea să ne scape ?

— Am avut eu grijă... îl potoli Alexandru. Şi acum dă-mi braţul şi hai să ne plimbăm ca doi adversari care se respectă. Ar fi bine să-i dăm tîrcoale ăluia cu ţugui pe şapcă, de lîngă oficiali. Mi-a şoptit cineva că e de la un ziar...

Dar individul cu ţugui pe şapcă nici nu-i luă în seamă. Îl căuta ca un copoi neantrenat pe concurentul cu numărul şaisprezece. Negăsindu-l nicăieri, se întoarse lîngă oficiali. Exact în momentul cînd se dădea startul primei concurente.

Cireşarii îşi reluaseră locurile vechi din preajma liniei de sosire. Erau numai cinci acolo, pentru că al şaselea, Tic, se îndeletnicea cu alte preocupări : privea peisajul, bineînţeles în partea opusă pîrtiei, fredona sau fluiera melodii fără noimă, sau pur şi simplu îşi privea vîrfurile bocancilor.

Ursu se apropie de el şi-i făcu un semn discret :

— Hai. Ticuşor... Chiar dacă te-ai supărat pe ea... Ştii, într-un moment ca ăsta trebuie să uiţi, sau măcar să amîi supărarea. Toată speranţa noastră...

— Aiurea ! se încăpăţînă cîrnul. Trebuia să mă înscriu eu la începători şi atunci aţi fi văzut voi... Nu-mi pasă, gata ! Stai ! Stai că vreau să te rog ceva... Te rog să nu te superi pe mine... Mi s-a întîmplat ceva... O să-ţi spun eu...

Ursu cam bănuia ce i se întîmplase şi se despărţi de el înduioşat. Tic trată cu aceeaşi indiferenţă concursul pînă ce auzi cum se înalţă şi creşte un murmur general de admiraţie. Putea să se uite, pentru că nu cobora nesuferita de soră-sa. Înregistrase fără greş anunţul starterului : concurenta cu numărul nouă. O recunoscu imediat, adică o simţi, pentru că nu vedea decît un punct albastru alunecînd pe zăpadă, ca o rîndunică pe un cer de lapte. Nu putea fi decît Atena, iscoada, adică fosta iscoadă, prietena celui care îl întrecuse pe Victor, şi care voia să se lipească de cealaltă nesuferită, de soră-sa. Tic nu-şi mai putea opri tremurul care-i încerca încheieturile. Atena se apropia de linia de sosire. Ca un fulger albastru. Dar parcă voia să se oprească la cîţiva metri de linie. Pentru că îşi încetini mersul brusc, brutal, dînd senzaţia opririi. Îşi înfipse însă

imediat brațele în zăpadă pentru a-și lua un ultim avînt. Și numai după ce trecu linia îi fugiră schiurile din picioare. Întîi dreptul, apoi și stîngul.

Undeva, printre spectatori, se auzi o exclamație ca un țipăt, apoi chiar un țipăt, și bufnituri, și gemete ; doi tineri se zvîrcoleau în zăpadă. Un galben și un azur. Și nu se slăbiră din încleștare decît în momentul cînd văzură deasupra lor un cap oarecare și pe cap o șapcă verzuie cu moț.

Ursu trase cu coada ochiului spre Tic. Se anunțase numărul treispreżece. Dan chiar voia să se repeadă spre cireșarul dizident, dar Victor, la fel de atent ca Ursu, îl opri. Parcă simțind că se petrece ceva în spatele lui, Tic întoarse capul și se strîmbă spre locul unde se aflau prietenii lui. Niméni însă nu-i văzu grimasa de dispreț. Toți ochii urmăreau fantastica alunecare albastră. Se uită și Tic. cu mutra unuia care strivește o lămîie în gură, cu mutra cu care își acompania de obicei brrrr-ul său celebru. O clipă, cel mult două, după care cel mai curios băiat din lume reveni la atitudinea dinainte, de superioară nepăsare... pînă ce auzi un murmur surd, apoi o exclamație generală de surpriză, apoi țipătul uluit al lui Ionel :

— Prima ! Optzeci și patru !

În clipa aceea toate legăturile puștiului se făcură pulbere. Cu o iuțeală pe care nici n-o visase Maria, în coborîrea ei de campioană, alergă spre locul unde soră-sa, în genunchi, răsuflînd ca după un plonjon disperat în apă, aștepta pe cineva care să-i spună pe ce planetă a ajuns. Ce s-a întîmplat atunci nimeni nu poate ști. Nici chiar Tic. S-a împiedicat ? S-a prefăcut numai ? L-a împins vreun dușman ? L-a împins vreun prieten ?... Fapt e că s-a pomenit în brațele nesuferitei, tremurînd ca un neghiob. Dar și ea tremura...

Ursu l-a luat repede deoparte nu atît pentru a le da celorlalți putința s-o sugrume pe noua campioană, cît mai ales pentru a-l scoate dintr-o încurcătură nevinovată și pentru a-i spune așa, într-o doară :

— Ia zi, Ticușorule, fiindcă sîntem între noi ! N-ar fi fost mai ușor pentru tine să fii în locul Mariei ?

Iar Tic spuse dintr-o dată tot adevărul :

— Aiurea ! Ea ar fi suferit și mai mult...

Oare ce s-ar fi întîmplat dacă o fată oarecare, subţirică şi pistruiată, nu s-ar fi dus la Atena ca s-o întrebe, plină de uimire şi mînie :

— Nu înţeleg de ce te bucuri ?... Ai căpiat ?... Nu-ţi dai seama că ai luat bătaie ?... Smintito !

Era prea mult ! Atena se năpusti asupra ei ca un uliu :

— Tu eşti smintită !... Ştii cine a cîştigat concursul ? Maria !... Maria cireşarilor !

— Şi dacă Victor n-ar fi fost atacat mişeleşte...

Era vocea lui Tiberiu, care se stinse prea tîrziu. Şi pistruiata simţi din jena şi spaima care începea să-i cuprindă pe cei doi apărători că i se oferise, întîmplător, prilejul de a ieşi din anonimat. Dar mai întîi trebuia să scape cu viaţă. Şi o luă la goană înainte ca Tiberiu să se trezească şi să strige spre Atena :

— S-o prindem şi s-o închidem undeva...

Era prea tîrziu, din păcate. Pistruiata se strecura ca o zvîrlugă printre siluetele albastre.

— Mai bine să-i anunţăm pe cireşari ! Fuga !...

Alarma se dădu prin Tic, pe care cei doi îl întîlniră la jumătatea drumului. Puştiul deveni într-o clipă detectivul fără nas. Maria şi Victor primiră semnalul chiar în momentul cînd numele lor începeau să fie strigate. Maria se repezi să-şi potrivească schiurile, dar Victor o opri :

— Fără schiuri... Adică mai bine cu schiurile pe umeri, şi nu spre cabană, ci spre platoul de lansare.

Se înfofoliră la iuţeală şi porniră, cu schiurile pe umeri, spre platoul de lansare. Cînd începu vînătoarea de cireşari, cei doi campioni se odihneau undeva pe nişte bolovani în apropierea porţilor blestemate. De acolo pornea o pîrtie secundară spre hotel. Făcură un semn de rămas bun, apoi se lăsară duşi de alunecuşul pîrtiei.

Jos, vînătoarea era în toi. Strigăte, proteste, mărturii. Primul scăpă Tic. Se fofilă ca un diavol şi ajunse dincolo, printre începători, printre cei de seama lui. Şi ca să se ştie sigur scăpat, izbuti să aţîţe curiozitatea unor prichindei, şi astfel, vreo douăzeci de începători trecură rîpa în partea cealaltă, în căutarea unui Tic îmbrăcat în trening vişiniu şi cu căciulă albă cu dungi roşii. Şi îl căutau cu atîta frenezie, că în cîteva minute hoarde întregi se năpustiră asupra lor

pentru a le controla părul, urechile și mai ales nasul. Și fiindcă nasul nici unuia nu semăna cu al lui Tic, vînătorii se mîniau și începeau să-l frece cu zăpadă. Cam la fel se întîmpla și cu părul lor, și cu urechile, mai ales cu urechile, deși nicăieri nu s-a spus că urechile lui Tic s-ar fi deosebit de ale altor băieți de seama lui.

Ceilalți patru cireșari se transformaseră și ei în vînători, dar înțeleseră repede că nu vor putea rămîne multă vreme nedescoperiți. Ideea salvării veni de la Dan, după un raționament foarte simplu :

— Toți patru nu putem scăpa. Dar e de ajuns să se sacrifice unul singur ca să scape ceilalți trei. Cineva strigă : „eu sînt cutare !" Adică își strigă numele... Toată adunătura se va îmbulzi în jurul lui. Parlamentări, controverse, dubii, suspiciuni, tot felul de chestii, pînă ce se îndepărtează cei trei... Și pe urmă știe el cum să se descurce, dacă e cu adevărat cireșar...

— Bravo ! se entuziasmă Lucia, uimindu-i pe toți. Cred că numai așa putem scăpa... Bravo ! Și sînt convinsă că o să găsești și o idee cu care să ieși din încurcătură...

— Poftim ? ! se răstoi Dan. Adică după ce vă scap de la moarte, voi mă condamnați la moarte !

— Un moment ! interveni Ionel. Ideea ta e grozavă, dar are o mică lacună. De ce să te chinuiești tu să strigi : „Eu sînt Dan !" cînd pot să fac lucrul ăsta chiar eu ?

— Poftim ? ! simți Dan primejdia.

Dar Ionel își transformase mîinile în pîlnie :

— Hei ! strigă el cu toate puterile. Lume ! Veniți aici ! L-am găsit pe Dan ! Aici ! Aici ! Ăsta e ! Dan ! Cireșarul !

— Dacă scap cu viață, îi șopti Dan printre dinți, o să mă răzbun ca și cum aș fi fost ucis. Crunt !

— Urcă iute pe bolovanul ăla ! îl sfătui Ursu înainte de a părăsi, îngheboșat, zona primejdioasă.

Era singura, dar absolut singura salvare în fața talazului zgomotos care înainta. Dan se cățără la iuțeală pe bolovan și în momentul cînd îi atinse crestetul, talazul se desfăcu ca un evantai la poalele stîncii. Părea că un geniu regizase o scenă de mare efect. Se topise, într-o clipă, și avalanșa tunătoare și distrugătoare a mulțimii, și spaima galbenă a cireșarului. Pentru că... de la tribună, un orator urma să se adreseze mulțimii. Dan se descoperi subit în postură de orator, iar avalanșa într-o adunare spontană care așteaptă un discurs.

— Chiar eu sînt... începu Dan, uitîndu-se cu jind și pe furiș după trei siluete albastre care fugeau grăbite, deși nimeni nu le vedea și nu le urmărea. Cred că mă recunoașteți, nu ? Sînt Dan. Ca să vă convingeți definitiv, vă voi spune de ce sînt aici. În misiune de sacrificiu : trebuie să vă țin de vorbă pînă ce se îndepărtează ceilalți...

— Ha ! Ha !... rîse cineva din mulțime, probabil un incredul.

— Un moment ! îi făcu semn cu mîna cireșarul. Mai întîi ascultă versurile astea :

Nu știu dacă voi spune cu adevărat un vers,
Dar știu că din clipa asta ceilalți nu mai pot fi ajunși...

așa că vă puteți uita încolo, spre hotel, așa ! Îi vedeți pe cei trei ? Să vă spun cine sînt ? Numai dacă vreți, bineînțeles...

— Individul vrea să cîștige timp ! descoperi cineva.

— Exact ! recunoscu Dan. V-am spus că sînt în misiune de sacrificiu. Trebuie să vă țin de vorbă pînă ce toți ceilalți cireșari vor fi în siguranță. *Trebuia* la imperfect, pentru că misiunea mea s-a terminat. Cei după care v-ați uitat sînt : Lucia, Ursu și Ionel. Nu-i mai puteți ajunge nici cu avionul, nici măcar cu campionul vostru, Tiberiu, care poate să confirme că eu sînt Dan.

— Pe cuvîntul meu ! ieși Tiberiu în fața mulțimii. Și Atena poate să vă spună că e adevărat.

— Și ceilalți trei ? strigă o fată din mulțime. Ceilalți trei unde sînt ? Nu-s printre noi ? Victor, Maria și Tic. Unde-s ?

Dan ceru liniște, fluturîndu-și brațele de cîteva ori :

— Ceilalți au șters-o mai de mult. Victor și Maria s-au prefăcut în doi schiori care urcă pîrtia... Voi i-ați urmărit numai pe cei care coborau spre hotel... Iar Tic ?... Pe cinstea mea dacă știu ce s-a întîmplat cu el. Dar e singurul de care nu mi-e teamă. Am impresia că toți puștii ăștia pe care i-ați căutat la nas au fost aduși sau trimiși de el ca să vă încurce...

Puștii trecuseră însă rîpa înapoi în căutarea celui de la care li se trăgeau toate necazurile. Erau puși pe răzbunare amarnică. Cineva îl zărise pe Tic și hoarda înfuriată și cu nasuri roșii făcuse un cerc de fier în jurul lui.

Dan n-avea de unde să știe toate acestea. El își continua pledoaria, era în vervă, dar în ce vervă ! și nu mai avea nici o îndoială asupra influenței pe care o proiecta în mulțime discursul său improvizat. „Pot să fac ce vreau cu ăștia..." se bucură el în gînd. „Pot să-i transform în saltimbanci, în bigoți, în chelneri, în olteni, în..." Numai în gardieni nu se gîndise că poate să-i transforme... Unul singur, un băiat mărunțel, cu aer de mare șmecher, țipă cu un glas care asurzea :

— Să-l luăm ostatic pînă se prezintă ceilalți ca să-l elibereze ! Prizonier !

În mai puțin de un minut se petrecu cea mai teribilă schimbare la față pe care o văzuse pînă atunci cireșarul. Cei peste o sută de ascultători veseli și simpatici se transformară într-o ceată de cerberi neîndurători.

— Aici rămîi ! strigau vocile. Pînă la miezul nopții. Și dacă nu vine nimeni să te ia, te ducem noi, pe sus, pînă în oraș.

— Grozav ! își frecă Dan mîinile. Tot n-am mai văzut orașul. Poate că faceți rost și de o litieră...

— O să vedem noi... răspunseră cîteva voci.

Mulțimea se calmase, devenise aproape nepăsătoare, și tocmai atitudinea aceasta îl neliniștea pe Dan. Începea să se simtă ostatic. Tinerii nu se mai uitau la el, păreau că nici nu vorbesc despre el, sau despre cireșari, născeau glume, făceau comentarii despre concurs, unii scoteau ostentativ sandvișuri din buzunare, alții citeau ziarele sau completau scrisori și ilustrate. Numai el rămăsese ca un cocostîrc uitat pe bolovanul asediat.

Din fericire, se formase între timp o ceată de haiducei : „Buboiul Negrubob", sub conducerea „Prințului", care, printre alte datorii sfinte, o avea și pe aceea de a elibera prizonierii nevinovați. Ca niște cîrtițe albastre circulau iscoadele dintr-o zonă în alta, pînă ce, la un semn al „Prințului", se adunase toată ceata într-o văgăună păzită cu strășnicie de doi aghiotanți și de două movile de grenade albe.

— Ei ! Începem acțiunea ? întrebă „Prințul" cercetîndu-și supușii pînă în măruntaie.

— Începem ! îndrăzni unul din haiducei. Dar să nu uiți promisiunea. Ai jurat că veți trece și prin orașul nostru...

Prințul nu mai avu timp să-i oprească și nici haiducelul nu-și dăduse seama că trădează un secret de aur.

Tic cucerise primii trei puști promițîndu-le, în mare taină, că va trece împreună cu ceilalți cireșari prin orașul fiecăruia. Abia după aceea organizase ceata de haiducei.

Nepricopsitul încercă să repare gafa, dar nu făcu altceva decît să sporească neliniștea celorlalți neaghiotanți. Imediat văgăuna de taină se transformă în clocot și vacarm.

— Și la noi ! țipau puștii. Și la noi !

Iar unul mai țîfnos și, bineînțeles, isteț nevoie-mare, descoperi ideea loviturii :

— Adică de ce să nu-l închidem aici ?... Și să-l aducem și pe cel de dincolo de rîpă !

Era momentul cheie. „Prințul" își duse mîinile în șolduri și trecu în revistă cercul amenințător, clătinînd dezgustat și disprețuitor din cap :

— Bravo !... Halal buboi ! Mai sînt sau nu mai sînt „Prințul" ales de voi ?

Dar simțindu-i că se cam codesc, Tic continuă :

— Bine ! Numai două minute mai rămîn „Prințul" vostru ! Apoi se adresă brusc primului din dreapta : Vino aici, să ne luăm rămas bun, pentru că numai tu nu ești de acord cu trădătorul ăla.

Puștiului nu-i trecuse nici o clipă prin cap să nu fie de acord, dar putea el să refuze favoarea nemaipomenită care i se făcea ? Tic se retrase cu el în cel mai întunecat ungher al văgăunii. Acolo își începu contraofensiva :

— De unde ești ? îl întrebă el pe netrădător.

— Din Mitiș... Tata e inspector pe toată zona interzisă.

— Bravo ! îl felicită „Prințul". Numai pentru tine, pentru că ești leal, vom trece prin Mitiș. Dar chiar dacă nu vom putea trece, să le spui tuturor că te-am vizitat ! Auzi ?... Și ca dovadă să le arăți hîrtia asta... Ți-o scriu eu acum... Mi se pare că te cheamă Bogdan, nu ?

— Da ! încuviință fericit puștiul. Petrișor Bogdan.

Adevărul e că Tic îl alesese anume : pentru că-i reținuse numele. Rupse din caiet o foaie pe care scrise foarte citeț : „Lui Petrișor, amintire de la Tic și de la ceilalți cireșari."

— Poftim ! îi înmînă „Prințul" actul de onoare. Dar să-mi juri că pînă poimîine nu-l arăți nimănui.

— Jur ! se gîtui vocea norocosului.

Și puștiul se întoarse la locul lui, năucit și cu ochii plini de diamante.

— Gata ! anunță „Prințul“ foarte solemn. De două minute au trecut cele două minute...

— Vreau și eu să-mi iau rămas bun ! țipă cineva.

— Și eu ! Și eu ! răsunau vocile foștilor haiducei.

— Bine ! acceptă cireșarul. Dar în ordine și fără larmă. Începînd din spatele lui Petrișor.

Carnetul lui Tic se subție cu vreo douăzeci de file, dar ceata de haiducei „Buboiul Negrubob“ era mai unită ca oricînd și gata să-și reia nobila și ingenioasa acțiune de eliberare. Și nu trecuseră mai mult de opt minute de la încercarea de răzvrătire.

— Chiar dacă nu venim, îl dăscălise „Prințul“ pe reprezentantul fiecărui orășel, tu să te lauzi c-am fost. Dar nu înainte de două zile...

Dacă ar fi știut istețul cireșar ce consecințe cumplite va avea gluma lui nevinovată !

5

Haiducii fuseseră la înălțime... și chiar ajunseseră la înălțime. Iar Tic și Dan, cam la jumătate de oră de la întîmplarea din văgăună, se apropiau singuri-singurei, și mai ales nevătămați, de cabana *Poienița.*

Ce se întîmplase ? Un puști oarecare, dar în secret membru al cetei de haiducei, se rostogolea pe pîrtie, de parcă i-ar fi făcut cineva vînt de pe platoul de lansare. Alți puști, amestecați printre gardieni, îndreptaseră atenția tuturor spre cel care se rostogolea. Tunete, urlete, exclamații. Mai ales că la vreo douăzeci de metri în urma lui, un alt haiducel, transformat și el în covrig, venea de-a dura. Cînd ajunse cam la o aruncătură de piatră de locul asediului, puștiul se opri și ridicîndu-și brațele ca niște drapele începu să urle :

— Cireșarii ! Sînt toți sus ! Cu Dan cu tot !

Cel de al doilea mesager îl ajunse pe primul și-i dădu imediat brînci, azvîrlindu-l pe pîrtie ca pe-o minge. Și începu să strige și mai tare :

— Mi-a pus piedică... De-aceea am întîrziat... Eu i-am văzut primul... Dacă nu mă trîntea el...

— Ba eu i-am văzut ! țipă celălalt ridicîndu-se din zăpadă. Tu ai vrut să mă trîntești și-ai căzut singur...

Nu era nevoie de mai mult. Douăzeci de haiducei deghizați în puști luară pîrtia cu asalt, fiecare țipînd mai tare decît celălalt :

— Cireșarii ! Cireșarii ! Să nu-i lăsăm !

Gardienii simțiră, fără voia lor, arcuri în picioare. Doar cîțiva întoarseră capul spre Dan pentru a-i arunca priviri sau vorbe nimicitoare.

— Credeai c-o să ți se prindă... Netotule !

— V-am ținut aici aproape jumătate de oră ? ! Ha ! Ha ! îi persiflă Dan. Chiar dacă m-aș fi dat drept Ursu sau Lucia și tot m-ați fi crezut... Ha ! Ha ! Și mai spuneți că eu sînt netot.

Un bulgăre aruncat exact în gură îl transformă într-o clipă în statuie. Din fericire, Tic mai avu vreme să-l vadă pe marele ochitor. Un băiețaș mărunțel cu aer de șmecher. Tocmai sărea peste o adîncitură cînd îl atinse bulgărele lui Tic, chiar la rădăcina nasului. Saltul lui se transformă brusc în cădere. Într-o cădere cu urlete și cu bufnituri și cu un pleoscăit asurzitor, pentru că adîncitura era plină de apă.

Și astfel, cei doi cireșari de sacrificiu ajunseră vii și liberi la *Poienița* chiar în momentul cînd se discuta foarte pesimist soarta și viitorul lor. Prima echipă de salvare se și formase : Ursu, Victor și Țombi.

— Cam tîrziu ! îi salută Dan din pragul ușii. Eu, cel puțin, mi-am încasat porția de amenințări, înjurături și proiectile. Pînă la prînz vine și rîndul vostru. Nu scăpați voi, în gaură de șarpe de v-ați ascunde...

— Zău... confirmă imediat fostul „Prinț". Toți ăia au pornit atît de cumplit la deal ca să pună mîna pe noi... Fiuuuu ! Duduia muntele... Noroc că le-am spus haiduceilor să se piardă pe la jumătatea urcușului. Nu știu pe cine or să-și verse mînia...

În cîteva minute, Dan și Tic îi puseră la curent pe ceilalți cireșari cu ceea ce se întîmplase în zona sosirii.

— Pînă la prînz ne descoperă ! repetă Dan. Eu zic să ne facem calabalîcul și s-o ștergem cît mai e vreme...

— Asta e ! spuse Victor. Mi se pare că a cam trecut vremea. Mi-e teamă să nu ne fi închis drumul spre oraș...

— Aoleu ! își aminti Maria. Drumul spre oraș trece chiar pe lîngă platoul de sosire. Ce facem ?... Vă mai amintiți ce-am hotărît la plecare ? Dacă dau peste noi, s-a

dus cu odihna... Măcar zilele care ne-au mai rămas...

— Nu te mai tîngui atîta ! o întrerupse Ionel. Eu sînt pentru planul Lucici. Să trecem peste munți și să ne oprim cîte o zi în fiecare orășel.

Un tropăit greoi făcea să se zguduie cabana. Cobora Ursu încărcat de raniţe :

— Mi-am închipuit că o să vă certaţi, spuse el așezînd rucsacurile pe podea. Cred că ăia vor ajunge aici înainte ca noi să luăm vreo hotărîre...

— Fir-ar să fie ! se înfurie Tic după ce privi harta. Toate drumurile și potecile trec prin apropierea cabanei.

Abia atunci se ivi cabanierul în preajma lor. Îi ceru lui Tic harta și după ce o privi fără nici o grabă, pe îndelete, mereu mormăind cîte ceva, o desfăcu de tot și o întinse pe masă. Era mare cît o față de masă. Ţinerii simțeau jar sub tălpi.

— Încă puțin, puțintel... încercă el să-i liniștească. Dacă ne înțelegem cu harta, gata ! aţi scăpat... Așa !... Grozavă hartă, dar nu are decît potecile însemnate... Așa !... Daţi-mi un creion cu vîrful foarte ascuțit. Așa ! Uitaţi-vă foarte bine ! Da... Aici e *Poienița*. Se vede. De aici pleacă o potecuță ciobănească. Nu e marcată. Ocolește Piciorul Caprei... vedeţi, da ?... Așa ! Pe urmă trece pe la buza pădurii, taie colțul pădurii pe aici, așa, pe urmă urcă Stînca Șoimului, apoi se întîlnește cu poteca albastră, așa-i zicem noi, care vine de la hotel. E foarte clar... pardon !... Pînă aici e limpede, nu ?... De aici intraţi pe marcaj. Mai sînt vreo șase sute de metri pînă la Șaua Mică. Bun. Treceţi prin Șaua Mică și de acolo vi se deschid trei drumuri. Două sînt marcate : ăstea. Roșul duce spre oraș, albastrul spre Șaua Mare și de acolo spre Izvoarele. Asta pe care vi-l fac eu, ăsta care începe pe la vreo sută de metri de Șaua Mare, duce la stînga. Dacă ocoliţi pe aici, vă fac semn, pe la Furcile Moșului, și o luaţi apoi la stînga, cam o sută cincizeci de metri, daţi de Bolovanul Miresei, o stîncă rotundă ca o minge : aici. Vă fac semn. Aici puteţi să vă puneţi schiurile. Se coboară ca-n palmă pînă în Mitiș. O coborîre lină, fără nici o primejdie. Nu faceţi mai mult de... să zic cincisprezece minute pînă în Mitiș. Hai să zic douăzeci : de la Bolovanul Miresei pînă la Mitiș. Dar numai spre stînga, pe partea pădurii. Pe dreapta n-aveţi ce căuta.

— Și pînă la Bolovanul Miresei cam cît facem ? întrebă Ursu. Dacă mergem voinicește.

— Voinicește ? se gîndi cabanierul. Cam trei ore, poate chiar patru, să zicem : patru și jumătate... dacă faceți popas.

— Ajungem încă pe lumină, calculă Ionel privindu-și cronometrul. Chiar dacă facem cinci ore pînă la Bolovanul Miresei.

Cabanierul clătină nedecis din cap :

— Ce v-am spus e una. Nu e totul. Dacă vremea ține așa, ajungeți pe lumină. Dar dacă vremea se strică și vă întîrzie și ajungeți pe întuneric la Bolovanul Miresei, nu trebuie cu nici un chip să coborîți spre Mitiș. Dacă pierdeți direcția la coborîre, v-a văzut Dumnezeu. Toată coasta din dreapta e o prăpastie. Asta ar fi a doua...

— Și a treia ? întrebă Dan. Mai este și o a treia ?

— Este... Între Șaua Mică și Șaua Mare. Pe vreme bună și pe lumină e ca pe stradă. Dar pe întuneric și pe vijelie e mai rău decît de la Bolovanul Miresei la Mitiș. Toată poteca e făcută din coturi și dacă nu le vezi la timp, numai Dumnezeu te mai vede. Parc-ar fi pus nu știu cine niște capcane...

— Și a patra ? îndrăzni Tic, simțind ezitarea cabanierului.

— A patra ar fi asta : să nu plecați astăzi, să amînați cu vreo săptămînă...

— O săptămînă ! se sperie Ionel. De ce tocmai o săptămînă. De ce nu două ?

— Poate chiar două... admise cabanierul. Dacă izbucnește vijelia care se simte, nu vă văd eu plecați de aici înainte de o săptămînă... Taman cînd se termină vacanța... Cam așa a socotit cel de sus, s-ar părea...

Cireșarii se întrebară din priviri, mai mult de formă. Toți erau hotărîți să plece.

— Dacă țineți cu orice chip să plecați, se învoi, în sfîrșit, cabanierul, e bine să mai știți cîteva lucruri. Atîta vreme cît e lumină să mergeți vîrtos, să nu vă opriți nici o secundă... Să trageți, iertați-mă, ca niște catîri. Chiar dacă se stîrnește furtuna. Vă legați unul de altul cu o funie și mergeți... Numai că trebuie să ne înțelegem și încotro să mergeți... Dacă furtuna vă prinde înainte de Stînca Șoimului, e musai să vă întoarceți la *Poienița*. Dacă vă prinde după Stînca Șoimului, faceți la dreapta spre

hotel. Dacă vă prinde între Șaua Mică și Șaua Mare, e mai greu. Ori o luați înapoi, ori o luați spre oraș. Numai că trebuie să vă uitați la ceas, să vedeți cît mai rămîne pînă la întuneric. Dacă mai e un ceas, un ceas și jumătate pînă se întunecă, puteți să coborîți și spre oraș și spre Mitiș. Dacă e mai puțin... se încurcă rău socotelile. Ori porniți spre *Izvoarele* prin Șaua Mare, dar așa cum v-am mai spus, vă rog să mă iertați, ca niște catîri... Se face vreo două ore pînă la cabană, și urcușul e ușor, numai la început cînd să treceți prin Șaua Mare, pe Brîna Iadului, trebuie să vă legați cu funia și să fiți cu ochii în patru... Ori n-aveți ce face...

Cireșarii erau copleșiți de avalanșa de amănunte și mai ales de siguranța și bunăvoința cu care cabanierul le oferea. Tocmai se pregăteau să-i mulțumească, dar el le făcu semn să tacă :

— Și mai este ceva... pentru că nu se poate ști ce i se poate întîmpla omului. De aici pînă la Șaua Mare nu e decît un singur loc de refugiu, la Furcile Moșului : o colibă de bîrne, ascunsă după niște stînci. Dar de ce s-a făcut acolo, nimeni nu poate ști... Că dacă te prinde noaptea și vijelia între cele două Șei, nu mai ajungi la locul de refugiu. Alt loc nu mai e, asta-i nenorocirea... Ar fi o stînă după Șaua Mare, dar n-au mai rămas din ea decît niște împletituri de nuiele și un bordei, dacă nu l-or fi suflat vînturile de pe fața pămîntului... Așa că... eu tare aș fi de părere să nu plecați...

— Mergem vîrtos, voinicește ! își dădu Ionel curaj. Dacă n-ajungem în trei ore la Bolovanul Miresei, înseamnă că nu sîntem ci... cineva... Știi matale ?

— Dacă ajungeți în trei ore la Bolovanul Miresei, nu vi se poate întîmpla nimic. Înainte de trei și jumătate nu cred să izbucnească vijelia. Și abia e unsprezece și jumătate... Ba eu aș crede că pe la patru, patru și ceva o să înceapă...

— Atunci avem timp berechet, spuse Ursu.

— Timp aveți, că altfel nu v-aș lăsa eu să plecați, dar parcă nu știți și singuri cum e la drum... Mai o vorbă, mai un minut de răgaz, mai o privire spre cine știe ce ciudățenie, mai o întîmplare rea... și trece timpul... Și

dintr-o dată te înhață întunericul. Și dac-ar fi numai întunericul...

— Credeți că o să fie vijelie mare ? întrebă Lucia.

— Nu mare, răspunse cabanierul. Cumplită ! Mînia lui Dumnezeu, dacă nu s-o abate chiar urgia...

Cireșarii erau gata echipați, gata de plecare și parcă se despărțeau cu o strîngere de inimă de cabanierul, dintr-o dată atît de grijuliu și de cumsecade

— Vă urez : sănătate, putere și curaj ! le spuse el ca o profeție.

CAPITOLUL IV

1

Un singur lucru nu le spusese cabanierul celor şapte tineri neînfricaţi : dacă pe poteca nemarcată puteau fi folosite şi schiurile. Oare uitase să le spună ?

— Nu cred, răspunse Lucia. Nu ne-a spus, pentru că n-avea ce să ne spună. Deci fără schiuri !

Cireşarii scăpaseră de zona primejdioasă a hotelului şi făceau un scurt popas de recunoaştere pe o ridicătură care domina împrejurimile. Cercetau harta şi mai ales porţiunea pe care o completase, cu puzderie de amănunte, cabanierul.

— E stupid ! se enervă Maria. Cu atîta zăpadă şi cu atîtea pante, să mergem cu schiurile pe umeri. Eu cred c-a uitat să ne spună...

— N-a uitat ! interveni Ionel. E altceva : nu-l preocupă sportul ăsta, pentru că are beteşug la un picior, mi se pare că şi-a zdrelit piciorul pe la şaisprezece ani. Aşa că...

— Aşa că vrei să îndemni la imprudenţe ! se încăpăţînă Lucia. Nu-ţi aminteşti ce ne-a spus să facem cînd ajungem la Bolovanul Miresei ? Să ne punem schiurile ! Atunci a vorbit prima dată de schiuri.

Ursu şi Victor priveau relieful, îl raportau la hartă prin tot felul de puncte de reper şi făceau tot felul de calcule. În sfîrşit, îşi familiarizaseră amîndoi privirile şi cu harta şi cu relieful. În ciuda decorului alb, pătat ici-colo de insule rebele de jnepeni, izbutiseră să deosebească şi să urmărească pînă spre bariera munţilor poteca trasată pe hartă, cu un extraordinar simţ al preciziei, de topograful amator. O mulţime de şerpuiri şi neregularităţi care la un moment dat păreau că se datorează tremurului mîinii se dovedeau, în confruntarea directă cu relieful, reale şi însemnate cu bună-ştiinţă.

Poteca însoțea cursul în amonte al unui pîrîiaș obraznic și nestatornic. Urca și cobora, ocolea și revenea, cînd pe dreapta, cînd pe stînga văii.

Ursu nu voia să-și dea acordul pe care i-l cerea Victor pentru folosirea schiurilor... decît cu condiția ca el să fie în avangardă. Erau în toiul disputei cînd se pomeniră cu Lucia lîngă ei, o Lucie pusă pe atac și mișcare :

— Ați înnebunit ?... Nu vă dați seama că pierdem vremea ? Spuneți *da* sau *ba*, și apoi certați-vă în mers.

Grija și furia Luciei îi încălzi pe cei doi cireșari.

— N-am pierdut timpul, Lucia... încercă Victor s-o îmblînzească. Dimpotrivă. Astea cinci minute pierdute aici ne pot aduce un cîștig de jumătate de oră. Dar numai dacă Ursu respectă dreptul campionului de a conduce.

Lucia înțelese că partida era pierdută pentru Ursu. Victor nu era omul care se oferea să conducă de florile mărului.

— Lasă-l ! se întoarse ea spre Ursu. De vreme ce ați căzut amîndoi de acord asupra asasinatului, nu mai contează cine-l comite... Iar chestia cu dreptul campionului nu e chiar o glumă...

— Bine... se retrase Ursu. Vom merge toți pe urmele schiurilor tale. Oriunde ne-ar duce...

— La Bolovanul Miresei ! mai strigă Victor, apoi se lansă ca o năucă pe un drum nou, neumblat, compus din amintirea amănuntelor topografice culese de pe hartă, din aprecierea rapidă și precisă a reliefului real, și mai ales din inspirații de moment și de ultimă clipă.

Urmele lăsate de schiurile lui Victor, pe care alunecau și schiurile celorlalți, chiar și ale Mariei cînd îi obosea fantezia, nu respectau poteca topografului amator, ci numai direcția ei. Pantele erau însă puține și scurte, nu se cobora decît ceea ce se urca, de aceea Victor se străduia să economisească timp și efort pe terenuri plate, legînd tot felul de linii drepte, sau mai bine zis unind segmentele pierdute ale unei drepte generale, ceea ce îl făcu pe Ionel să-i acorde pe loc și titlul de campion al geodeziei. Dar mai ales la urcușuri Victor se dovedi foarte inspirat, conducînd în așa fel înaintarea cireșarilor, încît schiurile să nu ajungă niște obstacole.

— Asta n-a știut cabanierul, spuse Maria apropiindu-se de Lucia. Am uitat să-i spunem că Victor e campion la schi... și la antipodul schiurilor.

— Mie tot mi-e frică, mărturisi Lucia în mare taină. Nu știu ce m-a apucat ?... Niciodată n-am trecut prin asemenea stări. Am impresia că m-am prostit.

Urcau o coastă lină, una lîngă alta. Numai Ursu era undeva în urma lor. Toți ceilalți le-o luaseră înainte.

— Cred că mulți s-au prostit... rîse Maria. Și eu !... Știi ce bine mi-a părut că am cîștigat concursul ? Parcă s-ar fi întîmplat nu știu ce lucru mare în lume... Prostii ! În loc să mă duc la Atena și să-i spun...

— Într-adevăr, ești proastă ! se enervă Lucia. Ori tu, ori Atena, un cîștigător trebuia să fie, cu tot ceea ce se întîmplă în jurul unui cîștigător... Dar să știi că m-am uitat și eu pe cronometrul lui Ionel. Nu a pierdut Atena, ai cîștigat tu... Ceea ce nu pot spune despre Tiberiu...

— Cînd îmi amintesc ce i s-a întîmplat lui Victor... se cutremură Maria. Ce mizerabil ! Brrrrr !... Hai să nu mai discutăm despre dureri și aiureli... Tu simți tot soarele ăsta ? Nu cred să fi existat pe lume o zi de iarnă mai frumoasă. Parcă tot albul ăsta blînd ar urca în mine, parcă l-aș respira, parcă mi-ar curge prin vine... De ce spun oamenii că va fi viielie ?

— Din cauza unor smocuri, tot albe, cum ți-ar place ție, îi răspunse Lucia. Le vezi ? Norii aceia îndepărtați și nemișcați... Parcă ar țîșni din stînca aia ca un vultur, din ciocul vulturului. Trebuie să fie Stînca Șoimului.

Într-adevăr, departe, în zare, pe cerul de un albastru palid, se profila o stîncă semeață, ca un vultur cu aripile desfăcute. Și parcă o aureolă albă îi înconjura crestetul.

Poteca rămăsese undeva în dreapta. Urmele lăsate de schiurile lui Victor urcau, deși tot drumul pînă la stîncă părea o veritabilă pîrtie de coborîre.

— De ce ne duce în sus ? întrebă Dan rămas în așteptare. Vrea să ne apropie de slăvi ? Dacă ne tot forțează așa, tare mi-e teamă că o să aveți un supraveghetor în văzduh. O să-mi dau sufletul...

Nu-i răspunse nimeni, nici măcar Ursu care-i ajunsese din urmă. Dar nici nu mai avea nevoie de răspuns. În depărtare se zărea o siluetă neagră alunecînd la vale, spre Stînca Șoimului, cu o iuțeală fantastică : Victor. Urcase colina anume pentru a coborî pe pîrtia cea mai bună, cea mai sigură, ca dintr-o catapultă.

Ceilalți cireșari, cu Ursu și Țombi în ariergardă, se lansară pe pîrtia deschisă de Victor. Asta nu însemna că

Tombi își trădase stăpînul. Aș !... Se gudura tot timpul pe lîngă schiurile lui, mai ales pe teren neted și la urcușuri. Cum apărea o pantă mai lungă, Tic îi făcea un semn cu degetul, indicîndu-i spatele. Și cățelul se supunea ca un mieluțel... ba chiar își ascundea o senzație vie de plăcere și satisfacție sub o căutătură oarecum încruntată. Știa el ce-l așteptă în spate. Ursu îl certa aspru cu degetul, îl trăgea de ureche, întotdeauna de urechea dreaptă, apoi îl lua subsuoară, sau pe umăr, după nevoie, sau la inspirație. Și coborau împreună, ca doi campioni, ba chiar avea impresia că el e cel care conduce și asigură coborîrea... Și la urma urmei avea dreptate ! Ce s-ar fi întîmplat dacă s-ar fi zbătut în brațele lui Ursu, sau dacă n-ar fi vrut, pur și simplu, să fie luat în brațe ? ...Ei, dar erau simple reflecții canine. Numai o dată să fi țipat Tic la el și s-ar fi prefăcut într-un cățel docil și cuminte, ba chiar într-o blană neînsufletită, dacă țipătul s-ar fi repetat.

După Stînca Șoimului, cireșarii zăriră primele semne de marcaj : era poteca albastră care venea de la hotel. La confluența dintre cele două poteci, una bătătorită și umblată, alta destăinuită numai de schiurile lor, făcură un nou popas, de astă dată însă nepremeditat. Pentru că... se pomeniră cu Tiberiu și Atena în fața lor !

— Le-am lăsat un bilet la cabană, se scuză Lucia. Le-am spus că plecăm pe altă potecă... și le-am mulțumit pentru...

— Noi vă mulțumim că nu ne-ați uitat ! o întrerupse Tiberiu. Am bănuit pe ce potecă ați pornit... adică v-am văzut urmele. Cabanierul n-a vrut să ne spună nimic...

— Și trebuia neapărat să ne luăm rămas bun, adăugă Atena.

— Dar cum de-ați ajuns înaintea noastră ? întrebă Ionel. Pe unde ați venit ?

— Pe poteca principală, poteca albastră, îi răspunse Tiberiu. Cea pe care ați venit voi ocolește teribil... Credeam că o să vă mai așteptăm un ceas, și cînd colo ați sosit cam în același timp cu noi... Ați mers grozav.

— Trebuie să ne grăbim ! își aminti Dan. Localnicii spun că se va schimba vremea. Cică o să fie vijelie... Aiurea ! Dar nu strică să fii prudent...

— Nu numai localnicii susțin că se va schimba vremea, se îmbujoră Atena. Toate buletinele meteorologice au dat alarma. La hotel se repetă din jumătate în jumătate de oră.

Noi am șters-o pe neobservate. Nimeni nu mai are voie să părăsească tabăra. E consemn general. Toate coborîrile spre oraș se fac numai pe șosea și numai în grupuri organizate...

— Grupul nostru pleacă peste o oră... spuse Tiberiu, cu o voce în care se simțea regretul despărțirii.

— Iar grupul nostru pleacă peste un minut ! anunță Victor. Coborîm la Mitiș și de-acolo...

— Vă vizităm și pe voi, vă promitem ! spuse Maria în timp ce-i strîngea mîinile Atenei.

— Atunci trebuie să treceți și prin Binaia și prin Susteni... se bucură Tiberiu. O să ne distrăm grozav !... Să nu vă fie teamă, că ajungeți cu bine la Mitiș, dacă o luați pe la Bolovanul Miresei. Într-o oră și jumătate sînteți acolo și ceasul abia e unu... V-aș conduce eu, dar...

Cireșarii le mulțumiră din tot sufletul și nu se mișcară de la punctul de confluență decît odată cu ei. Porniră în direcții opuse, întorcîndu-se mereu și făcîndu-și cu mîinile semne de rămas bun.

— Foarte simpatici ! spuse Dan care mergea alături de Ionel. Atîta drum și atîtea riscuri pentru o strîngere de mînă !

— Nu cred, îl contrazise Ionel. Nu cred c-au venit numai pentru asta. Tu n-ai simțit nerăbdarea și sfiala lor ? Altceva au vrut, și cam bănuiesc ce... Tu poți să ghicești ?

— Ceva, ceva am simțit și eu. Dar n-au cerut nimic... Aaaaa ! Acum știu ! Au venit să ne invite la ei !

— Le-am promis eu în scrisoare, spuse Lucia care-i ajunse din urmă. N-au venit să ne invite la ei, și nici pentru rămas bun n-au venit...

— Atunci pentru ce ? întrebă Ionel neîncrezător.

— Să răspundă „Prințul" ! spuse Lucia după ce-i făcu semn lui Tic să se apropie. Pentru ce au venit cei doi campioni ?

— Porumbeii ? se înveseli mezinul. Mai întîi : ca să se plimbe amîndoi, singuri... Las' că știu eu... Și pe urmă : ca să ne anunțe că se va strica vremea și că s-a dat alarma...

— Oare nu mai întîi ca să ne anunțe, și pe urmă ca să se plimbe... singuri ? întrebă Lucia cu un ton foarte binevoitor.

Numai din cauza tonului blînd, Tic nu se împotrivi apărării feminine. În schimb, Ionel era aproape furios :

— Atunci de ce nu ne-au anunțat de la început ? De ce ne-au ținut numai cu declarații de rămas bun ?

— Uffff ! făcu Maria, uitîndu-se spre cer. Doamne, dar mare psiholog mai eşti !... N-ai văzut-o pe Atena cum s-a înroşit cînd a început să ne vorbească despre buletinele meteorologice ? Nici acum nu pricepi ? Uf ! Nu înţelegi că le-a fost teamă să nu ne jignească ? De aceea au aşteptat primul prilej ca să ne anunţe. Şi pe urmă e mai frumos să spui că ai venit să-ţi iei rămas bun...

Cireşarii tocmai treceau prin Şaua Mică. Tic, cu Ţombi după el, îşi făcu vînt cu beţele pentru a-l ajunge pe Victor. Îi încolţise o idee şi voia neapărat s-o discute cu el.

— Ştii ce-mi trece prin cap ? începu puştiul gîfîind. Dacă toată alarma asta e o farsă, ca şi celelalte ?

— Nu ştiu, Ticuşor, răspunse Victor. La asta nu m-am gîndit. Dar chiar dacă ar fi o farsă, ce pierdem noi ? De ce să nu ajungem pe lumină la Mitiş ?... Dealtfel sîntem în avans cu... jumătate de ceas, dacă nu mai bine, faţă de orarul cabanierului... Şi mi se pare că ar cam trebui să ne scoatem schiurile.

Poteca se îngustase chiar la ieşirea din Şaua Mică. Urca numai în serpentine, ocolea tot felul de ieşituri şi de bolovani, sărea peste rîpi şi adînciturí, şi nicăieri nu se zăreau netezimi sau coaste care s-ar fi putut transforma în pîrtie pentru schiuri. Înaintarea deveni mai anevoioasă, numai urcuş neregulat, schiurile stinghereau mişcările şi obligau la prudenţă şi la încetinirea pasului, mai apăreau şi platforme false, care acopereau superficial rîpi sau crăpături. Victor îi făcu semn lui Ursu să preia avangarda. După vreo cincisprezece minute de chin prin labirintul de stînci, lumea cea albă şi largă apăru iarăşi în faţa privirilor. Se deschidea o vale lină, fără vegetaţie, doar cu cîteva stînci, stinghere, apoi un platou strălucitor, parcă aruncînd scîntei şi diamante albe, şi în fund, spre orizont, o barieră uriaşă, ca un zid de cetate : munţii, despicaţi drept la mijloc, parcă pentru a lăsa o intrare spre veşnicie. Despicătura aceea, de culoarea cerului, era Şaua Mare.

Cireşarii se opriră doar cîteva clipe pentru a admira priveliştea neasemuită. Şi deodată se auzi vocea lui Ursu :

— Uitaţi-vă repede în vale ! Chiar sub noi. Vedeţi ? Două linii negre, doi oameni. Şi al treilea... Alunecă la vale...

— Da ! ţipă Tic. Îl văd. Dar de ce nu se opreşte ?

— Pentru că a nimerit într-un crater de gheaţă, răspunse Ursu. Ceilalţi doi...

Dar nu mai era nevoie să spună ce făceau ceilalți doi. Urletele lor ajungeau pînă sus, la cireșari. Cel care nimerise în craterul de gheață aluneca, fără să se zvircolească măcar, ca un obiect scăpat într-o pîlnie uriașă de sticlă.

— Parc-ar fi mort, spuse Maria. Parcă l-ar fi lovit cineva în cap. Fantastic ! Ce alunecare !

— Alunecarea morții ! tresări Dan. Vedeți ?

Obiectul se însufleți dintr-o dată, deveni om și viu. În ultima clipă. Pentru că îl înghiți imediat neantul. Urletul lui ajunse la cireșari cîteva secunde mai tîrziu.

— Schiurile ! spuse Victor ca o comandă.

Emoția tuturor era atît de puternică, încît o clipă nimeni nu-l înțelese. Privirile însă nu puteau să se dezlipească de craterul de gheață. Zornăitul legăturilor metalice și mișcările precipitate ale lui Victor îi treziră însă și pe ceilalți cireșari. Își puseră iute schiurile și porniră după conducătorul lor, fără să se abată cu o iotă de la pîrtia pe care acesta o tăia în zăpada presărată cu pulbere de diamante. Alunecau spre crater ca niște năluci, în serpentine vijelioase, care ocoleau cu iscusință capcanele telurice ascunse sub mantia albă și înșelătoare.

La buza de gheață a prăpastiei îi așteptau, cu fețele schimonosite de groază și disperare, o femeie și un bărbat.

— Salvați-l ! căzu femeia în genunchi în fața tinerilor uluiți. Salvați-l ! E omul meu ! Poate că mai trăiește...

Bărbatul părea că-și revenise în fire. Își scuturâ de cîteva ori capul ca și cum ar fi vrut să alunge o vedenie, apoi o ajută pe femeia înnebunită de groază să se ridice din zăpadă.

— Pentru numele lui Dumnezeu, taci odată ! o zgîlții el. Sau du-te undeva să nu te mai aud... E fratele meu, se rugă el de cireșari. Dac-ați avea o frînghie... măcar să ne dăm seama ce s-a întîmplat...

Ursu tocmai scotea colacul de frînghie din rucsac.

— Dumneata treci în spatele meu ! îi spuse vlăjganul bărbatului. Proptește-te în bolovanul ăsta și apucă solid capătul funiei. Eu voi ține din partea astalaltă. Tu, Victor, leagă-te sub umeri cu celălalt capăt și apoi fă o recunoaștere spre interiorul craterului. Te ții tot timpul cu mîinile de funie, ca și cum n-ai fi legat...

Victor confecționă repede un lasou pe care și-l trecu sub umeri, apoi, ținîndu-se de funie, începu să înainteze spre buza prăpastiei, chiar pe dîra lăsată de corpul celui

care alunecase. Înainta încet, prudent, înfigîndu-și călcîiele în zăpadă, dar după cîțiva metri crusta de gheață deveni atît de dură, încît nu mai putea fi spartă. Începu să alunece și abia atunci Ursu simți greutatea și smucitura frînghiei.

Victor ajunse la locul unde omul începuse să urle și se zvîrcolise pentru prima și ultima oară. Acum înțelegea alunecarea aceea ireală, fără împotrivire, neînsuflețită. Gheața era netedă ca oglinda, fără găuri, fără zgrunțuri și orice zvîrcolire ar fi forțat alunecarea. Împotrivirea omului lăsase cîteva semne în oglinda de gheață. Probabil că degetele lui căpătaseră putere de gheare de oțel, dacă izbutiseră să sape gropi și să spargă șănțulețe în gheață.

Victor se întinse pe spate, își lăsă toată greutatea corpului în mîini și în funie, și începu să lovească aprig, cu călcîiele, în crusta de gheață, pentru a scobi un reazem. Abia după aceea își aplecă trupul deasupra prăpastiei. În prima clipă, adîncimea îl cutremură și-l obligă să închidă ochii. A doua oară nu mai privi spre adîncurile prăpastiei, ci de-a lungul peretelui pe care se afla. Își coborî privirile metru cu metru, mai degrabă pentru a se obișnui cu adîncimea decît pentru a căuta. Era convins că omul se prăvălise în fundul prăpastiei, ca un bolovan. Peretele era neted, fără platforme care ar fi putut atenua o cădere, oricum mortală. Nu distinse nimic în cenușiul stîncii sau în albul zăpezii. Nici o formă omenească, nici o mișcare, nici un strigăt. Fundul prăpastiei nu se vedea. Așa cum își coborîse privirile, lent, cercetînd totul, străduindu-se să identifice fiecare pată în albul zăpezii, tot așa și le ridică, dar în zadar. Nu se zărea nici o urmă din cel care căzuse, nici măcar o dîră în zăpada care acoperea pe alocuri, ca o spoială, porțiuni întregi din peretele prăpastiei. Alunecarea îl proiectase, pesemne, departe de perete, nici nu mai atinsese peretele în timpul prăbușirii. Concluzia se impunea nemiloasă... dar Victor mai zăbovi cîteva clipe, acolo, la marginea prăpastiei.

Frînghia tremura, trimitea semnale, oamenii de la capătul ei erau neliniștiți. Nimeni nu-l putea zări pe Victor, mai ales că se întinsese iarăși pe spate, rezemîndu-se cu călcîiele în scobiturile de pe muchia prăpastiei. Atinse de cîteva ori funia încordată : era semnalul de răspuns, semnalul de veghe, nu cel de întoarcere. Îi reținea ceva acolo, un gînd, o întrebare, mai degrabă o undă de neliniște și de nesiguranță. Se întoarse pe o

coastă și cercetă încă o dată urmele lăsate de zvîrcolirea omului. Erau urmele unor degete. Își înfipse și Victor degetele în găurile acelea. Degetele intrau pînă la rădăcina unghiilor, ba chiar pînă la rădăcina falangelor. Probabil că acolo fusese o pojghiță superficială de gheață și degetele omului o întîlniseră, sau... cine știe ?... o așteptaseră. Profunzimea găurilor lăsate de degete îl neliniștea pe Victor. Alunecarea fusese oprită măcar o secundă, două... prin urmare omul nu fusese aruncat ca din praștie în abis. Atunci de ce nu se vedea nici o urmă din prăbușirea lui, nici o dîră în zăpada care spoia pe alocuri pereții ?... Era o singură explicație. Buza prăpastiei, buza pe care stătea el fusese transformată de gheață într-o surplombă... Omul nu căzuse în prăpastie, ci dedesubt, în golul surplombei, și... cine știe ?

Victor mai ciupi de cîteva ori frînghia nemișcată ca o coardă, semnalizînd aceeași veghe, apoi se lăsă într-o alunecare lină, întîrziată, deviind-o de la semnele lăsate de cel care se prăbușise. Depăși încet buza prăpastiei, întîi cu capul, apoi cu trunchiul, își înfășură piciorul în frînghie pentru a-și cîștiga un al doilea punct de sprijin, și alunecă apoi mai departe, pînă ce jumătate din corp rămase suspendată deasupra prăpastiei. Se vedea tot golul surplombei, o scobitură acoperită de zăpadă, și în zăpadă, tot ca Victor, pe jumătate suspendat deasupra prăpastiei, un om. Cum încremenise în poziția aceea „între viață și moarte" era un miracol... Pentru că omul atîrna deasupra prăpastiei la limita ultimă a echilibrului. Cea mai mică mișcare l-ar fi prăbușit în abis. Era în nesimțire. De aceea trăia. Cînd se va trezi însă... Și Victor, văzîndu-l atîrnat între viață și moarte, își închipui că simpla revenire a respirației normale, simpla mișcare a diafragmei, îi putea destrăma echilibrul precar și-l putea trimite în abis.

„Dacă nu s-ar trezi prea devreme !" se rugă Victor în gînd. Își făcuse planul de salvare, singurul, absolut singurul... Mai întîi își încolăci de cîteva ori funia pe braț, apoi își scoase lasoul, apoi, cu mișcări lente, de vis, desfășură funia, pînă la o anumită lungime. Făcu un alt lasou, la mijlocul frînghiei, mai bine zis un colac, pe care și-l trecu sub umeri. În sfîrșit, avea din nou mișcările libere și putea să-și controleze echilibrul. Cu aceeași prudență refăcu alunecarea deasupra prăpastiei, pînă ce se ivi în

cavitatea surplombei cel suspendat între viață și moarte. „Doar cîteva secunde !" se mai ruga Victor. Patru secunde, două secunde... o secundă de nemișcare... Lasoul coborîse, larg deschis, sub mîinile atîrnate ale condamnatului la moarte, apoi se ridică încet, cuprinzîndu-le, își continuă ridicarea, apoi cu o ușoară smucitură ajunse sub umeri, înconjurînd larg și rotund toracele celui inert.

Cireșarul știa că urmează clipa decisivă. Va trebui să smucească de funie, scurt și violent, în așa fel ca lasoul să se strîngă în jurul toracelui, chiar sub umeri, și să-l tragă în interiorul cavității pe cel prăbușit chiar în momentul cînd smucitura îl va trezi. Dacă lasoul nu se va strînge bine, omul se va trezi și prăbușirea lui nu va mai putea fi oprită. Și Victor smuci ! Totul se petrecu în mai puțin de o secundă. Omul ajunsese în fundul cavității, ca într-un cuib, dar Victor atîrna deasupra prăpastiei, așa cum atîrnase cu cîteva clipe mai înainte cel pe care-l salvase. Noroc că în clipa smuciturii lasoului anunțase cu mîna stîngă semnalul de primejdie. Cele două acțiuni se petrecuseră aproape simultan. Ursu smucise funia în aceeași clipă în care Victor smucise lasoul. Restul fusese un fleac. După zece minute de la smucitura lasoului, pe buza craterului de gheață se lăsau tîrîte și trase sus două ființe în loc de una.

Victor sări în picioare îndată ce mîinile lui simțiră crusta de gheață devenind sfărîmicioasă. Știa că se află la marginea craterului, în afară de orice primejdie. În schimb, cel scos din prăpastie nu făcu nici o mișcare, nu dădu nici un semn de viață. Își pierduse a doua oară cunoștința în momentul cînd scăpase de sub surplombă, cînd înțelesese sau simțise că e salvat. Femeia tăbărî ca un uliu asupra lui : disperarea de mai înainte făcuse loc unei fericiri fără seamăn, dar Maria și Lucia o opriră în ultima clipă. Mîinile, dar mai ales fața celui readus în lume erau pline de sînge. Tîrîșul pe gheață îi redeschisese rănile coagulate. Fetele se transformară imediat în infirmiere. Îi pansară mai întîi degetele și brațele, apoi rănile de pe frunte. Chiar la mijlocul frunții avea o tăietură lungă, pe toată adîncimea pielii, ca un început de scalp.

— Nu știu cum să vă mulțumim... începu fratele rănitului, în timp ce fetele își terminau pansamentul. Numai să nu i se fi rupt ceva înăuntru... Mergea înaintea noastră și dintr-o dată s-a împiedicat. Doamne ! Cum mai

aluneca spre moarte. Se uita la noi, că așa a alunecat, cu capul spre noi, se uita și ne întreba ca un copil : „Ce să fac ? Ce să fac ?"... Dacă am fi avut o funie la noi să i-o aruncăm... Doamne ! Vedeam cum se duce spre moarte și parcă eram blestemați să-l lăsăm să moară... Numai păgînilor să le dea Domnul asemenea pedeapsă... Oare o mai trăi ?

Răspunsul îl dădu chiar cel scos din prăpastie. Un geamăt ieși din pieptul lui, ca un început de răsuflare. Apoi deschise și ochii, mai gemu de cîteva ori, își întoarse încet capul și spaima din privirile lui se transforma încetul cu încetul în mirare. Vedea fețe necunoscute : băieți, fete, îl văzu pe frate-său, apoi pe nevastă-sa, gata să se repeadă. Buzele i se mișcară încet, dar cuvintele pe care le rosti sunau foarte clar :

— Tot n-am scăpat de tine, muiere afurisită...

— Precis n-are nimic... clipi Ursu din ochi spre fratele celui înviat. Dacă își aduce aminte de toate...

— I-auzi ! își încleștă pumnii femeia. Credeam că ți-o fi intrat altă minte prin spărtura aia din mijlocul frunții. Te pomenești că te-ai aruncat în prăpastie anume ca să mă faci să te jelesc de pomană... I-auzi !

Dar se duse spre el veselă și grijulie, ajutîndu-l să se ridice în picioare.

— De-acum, gata ! hotărî ea. În vecii vecilor nu te mai las s-o iei înaintea mea. Pînă nu zic eu da, nu te mai miști nicăieri. De cînd ți-am spus că dacă mergi de capul tău, o să dai mereu în gropi ? Și dacă nu erau dumnealor, mai zăceai multe ore în prăpastie...

— Prea multe, nu... o întrerupse bărbatul. M-ar fi prins vijelia acolo și nu mai dădeați voi de mine. Îmi găsisem un culcuș bun, sub o streașină ; aș fi dormit acolo somnul cel de veci...

Cuvintele rănitului îi amintiră lui Victor poziția în care îl găsise. O vrabie dacă s-ar fi așezat pe capul lui, echilibrul ar fi fost destrămat și nimic nu l-ar mai fi salvat de la prăbușire. Darămite vijelia...

Victor tresări. Se uită la ceas și simți cum îl trec fiori prin șira spinării. Oare mai aveau timp să ajungă la Mitiș înainte de a se întuneca, înainte de a se schimba vremea ? Pierduseră mai bine de un ceas cu popasul neașteptat.

— Credeți că va fi vijelie ? întrebă el, uitîndu-se spre fratele rănitului care părea mai în vîrstă și mai așezat.

— Ba să nu fie urgie... răspunse cel întrebat. O să vedeți și o să apucați ce n-a văzut și n-a apucat pînă acum pămîntul ! Nu ne-am fi mișcat din bîrlogul nostru dacă nu ne-ar fi chemat cu atîta stăruință la tribunal... Pe amîndoi și pe muiere... Și urla ăla la telefon, ca majurul la armată... Zicea că dacă nu ne prezentăm la ora cinci după-masă, ne concediază și ne dă și-n judecată... Măcar să ne fi telefonat de dimineață, dar așa, în plină noapte... Dacă aveam lume la cabană ?

— Probabil că vi s-a telefonat pe la zece noaptea ? nu se putu stăpîni Ionel.

— Chiar așa ! răspunse muierea. Dar dumneavoastră de unde știți ?... Le-am spus eu hăndrălăilor ăștia că trebuie să fie o batjocură... Unde se lucrează la zece noaptea, și de ce să ne cheme la cinci după-masa la tribunal ? Vrea să-și bată cineva joc de noi... Că de păcătuit n-am păcătuit cu nimic...

— Dar dumneavoastră unde mergeți ? întrebă fostul condamnat la moarte. Nu cumva la *Izvoarele ?*

— La *Izvoarele ? !* se miră Dan. Ce mai e și asta ?

— Cea mai frumoasă și mai retrasă cabană din munții noștri, răspunse fratele rănitului. Și dacă nu veniți într-o vară să petreceți măcar o lună la noi, să vă arătăm noi niște plaiuri pe care numai cîțiva oameni în țara asta le știu, unde și puiul de vultur se simte stingher, dacă nu faceți asta cu mult amar o să ne umpleți, dar și *'mneavoastră* o să fiți mai săraci...

— Dacă-i pe-așa, spuse Dan, la vară sîntem oaspeții *'mneavoastră*. Toți șapte venim, adică toți opt...

— Dar nu ne-ați spus unde mergeți ? își aminti rănitul.

— La Mitiș ! răspunse Victor grăbit. Și nu știu dacă mai avem timp. Dumneavoastră ce spuneți ?

— Dacă e trei acum, chibzui fratele, cam pe la patru și un sfert ați putea fi la Bolovanul Miresei, așa că timp ar fi să ajungeți înaintea vijeliei și întunericului la Mitiș. Dară e musai să mergeți acolo ? Poate că ar fi mai sănătos să mergeți împreună cu noi în oraș. E drum mai bun, și chiar dacă ne prinde vijelia, răzbim noi pînă la barieră, de-ar fi să pipăim cărarea cu mîinile. E musai ?

— E musai ! hotărî Victor pentru a nu mai pierde timpul. Ne vom face luntre și punte ca să ajunge o înainte de patru la Bolovanul Miresei.

— Asta ar fi cel mai bine ! aprobă fratele mai în vîrstă. Fiindcă mai e o primejdie, de, trebuie să ne gîndim la toate, ca omul la aman. Să nu se înfurie hăurile mai devreme, asta-i ! Pînă acum, de cînd mă știu eu, și sînt ceva ani, vijelia a izbucnit cam după apusul soarelui. Numai cînd e urgie pare mai grăbită. Și dacă vreți un sfat, atunci băgați seamă și feriți-vă să puneți schiurile pînă la Bolovanul Miresei. Nicăieri în munții ăștia zăpada nu e mai înșelătoare ca pe-aici. Sînt mai ales niște lunecușuri de gheață în care poți să te pierzi și fără schiuri, darămite cu ele... Ați văzut și dumneavoastră... Prăpastia asta blestemată, și coaja asta de gheață nu se zăresc decît de sus, de unde ne-ați văzut și dumneavoastră. E mai vicleană decît o muiere... Nu-și arată relele decît după ce te prinde și nu mai ai scăpare. Cam la fel e calea pînă la Bolovanul Miresei... Așa că vă urăm drum bun, noroc și sănătate, și fiindcă ați spus că veniți într-o vară la cabana noastră, altceva nu vă mai spunem în afară de mulțumirile cele grele care se dau de fiecare om numai o dată în viață...

— Eu... începu să se bîlbîie curajosul rănit. Dar mai bine să vă spună muierea ceva... că eu nu pot...

— Să mă iertați că v-am căzut în genunchi... spuse femeia. Dar cred că pentru prima dată în viața mea am căzut cu folos.

Cireșarii se despărțiră cam stînjeniți. Fusese a doua întîlnire neprevăzută. Oare ce-i mai aștepta ?

2

Era aproape patru. În aer se simțea un vînt rece și aburi cețoși, străvezii se ridicau la orizont. Dacă n-ar fi fost avertizați de schimbarea vremii, cireșarii n-ar fi sesizat nici o deosebire. Temperatura era încă blîndă, lumina nu părea mai amenințată decît în alte zile. Dimpotrivă, parcă strălucea mai viu în zăpadă și pe cer, deși se apropia ora asfințitului. Poate că tocmai acesta era semnalul cumplitei vijelii care se apropia, dar tinerii nu aveau de unde să știe. Ajunseseră sub Șaua Mare, după un adevărat marș forțat, condus de Victor și apărat de Ursu în ariergardă. Nimeni

nu scosese un cuvînt în timpul marşului ; fiecare îşi păstrase întocmai locul în şirul indian hotărît la plecare ; nu se acceptase nici o secundă de oprire, nici măcar pentru schimbarea schiurilor de pe un umăr pe altul. Totul trebuia făcut în mers şi în ritm.

Primul moment de oprire, pentru recunoaştere, se hotărî chiar sub Şaua Mare, la punctul ipotetic de unde trebuia să înceapă poteca nemarcată spre Bolovanul Miresei. Pînă acolo se orientaseră foarte uşor ; merseseră în permanenţă pe urmele lăsate de cei trei cabanieri de la Izvoarele. În sens invers. Şi se opriseră acolo unde urmele care-i ghidaseră se întîlneau cu altele, venind din diferite direcţii şi încîlcindu-se într-un talmeş-balmeş imposibil de descifrat. Ursu descoperi imediat, fără să se mai uite pe hartă, punctele de reper ale drumului spre Bolovanul Miresei. Dar nici nu mai era nevoie, pentru că, în sfîrşit, îşi făcu şi Ţombi datoria faţă de grup. Se apucase să mîrîie, într-un fel care-i dădu de gîndit lui Tic. Lăsîndu-se condus de el, mezinul anunţă descoperirea potecii. În harababura de urme de la punctul de popas se întîlneau mai multe direcţii, şi una din ele venea din stînga, dinspre Bolovanul Miresei. Erau urmele dibuite de Ţombi. Bineînţeles că iscusinţa cîinelui îi atrase o suită de laude... lui Tic. Dar nu era prima nedreptate de acest fel care se întîmpla în lume...

— Sîntem salvaţi ! spuse Lucia privind la rîndul ei urmele descoperite de Ţombi. Mergem din nou pe urme sigure.

— Patru oameni au venit de la Bolovanul Miresei încoace, anunţă Tic. Probabil că s-au dus pe alt drum, nu pe cel ales de cabanierii de la Izvoarele. Brrr ! Ce urme uriaşe ! Parcă ar fi trecut pe aici nişte hipopotami !

— Cu-atît mai bine ! hotărî Victor. Nu riscăm să le pierdem. Gata ! Schiurile pe umăr. Spre Bolovanul Miresei.

Victor rămase în capul grupului, aşa cum se înţelesese cu Ursu, căruia îi revenea misiunea de a supraveghea din urmă, deci reperabil, cel de al doilea marş forţat, spre Bolovanul Miresei. Mergeau în şir indian, ca şi pînă atunci, la distanţă şi mai mică unul de altul, paralel cu urmele de ghidaj. Zăpada era adîncă, pe alocuri ajungea la jumătatea gambelor. Făcuseră un fel de semicerc de cîteva sute de metri care-i ducea la o adunătură de stînci golaşe, aruncate ca nişte zaruri. Cînd ajunseră în apro-

pierea stîncilor, văzură în stînga o altă aglomerare. și mai ciudată, care aducea cu o imagine...

— Furcile Moșului ! spuse foarte vesel Ionel. Încă puțin și am ajuns la trambulina cea mare.

Erau atît de veseli, încît se opriră o clipă. Și deodată toți simțiră că-i apucă amețeala. Priveau năuciți spre locul pe care-l arăta mîna lui Victor.

Urmele descoperite de Țombi nu veneau de nicăieri !... Pentru că plecau din apropierea unui bolovan uriaș care n-avea nici văgăuni, nici intrări sau ieșiri secrete.

— Fantastic ! se înfioră Maria. Parcă ar fi căzut din văzduh hipopotamii ăștia. Cum se poate așa ceva ? Au fost lansați cu parașuta ? Au coborît din elicopter, pe o scară suspendată ? Nu mai înțeleg nimic.

— Nu se poate ! negă Lucia cu toată ființa. E absolut cu neputință ! Voi nu simțiți că vi se oprește inima ? Ce fel de oameni ai zăpezilor mai sînt și ăștia ? De unde au ieșit ? Din propriile lor urme ?

— Da ! se cutremură Dan. Zău ! Parc-ar fi ieșit din propriile lor urme. Bine ai spus !

Ursu făcuse un ocol în jurul stîncilor :

— Nici o urmă ! anunță el. Zăpada e neatinsă. De aici încep... și zău că mă doare capul... Numai dacă au coborît din elicopter, cum spune Maria... Tu ce crezi, Victor ?

Victor era într-o stare de mare neliniște, cum rareori îl văzuseră cireșarii :

— Nu știu ce să cred ! Și eu am simțit că mi se zbîrlește părul, în prima clipă... Acum... Acum cred că sîntem în cea mai deplină siguranță dacă pornim imediat spre Furcile Moșului. Atît pot să vă spun...

— Dar nu înțelegi că nu se poate ? se răzvrăti Lucia. Mergem sute de metri după niște urme care încep din senin ! Mă apucă demența... Niciodată n-am simțit atîta spaimă în jur...

— Și eu simt spaimă în jur... recunoscu Victor. Dar nu din cauza urmelor. Sau nu numai din cauza urmelor. Fir-ar să fie de urme ! Parcă m-a lipit cineva cu plumb aici !

— Atunci spune ceva ! țipă Maria la el. Spune ! Ce facem ? Plecăm ! Rămînem ?

— Nu știu... scrîșni Victor. Tu ce spui, Ursule ?

Parcă voiau să-și împletească împreună toate răspunderile și riscurile.

— Cred că aerul se răcește cu fiecare minut care trece, spuse Ursu, învîrtindu-se în loc. Poate că n-ar trebui să vă spun, dar niciodată în viața mea n-am simțit în jurul meu o amenințare mai rea... Se întîmplă ceva... nu știu ce...

— Din cauza urmelor ? țipă iarăși Maria. Ați înnebunit și vreți să ne faceți și pe noi să înnebunim ? Mă sufoc... Nu mai știu ce e cu mine...

— Spune, Victor... se rugă Dan. Spune ce se întîmplă cu noi. Parcă ar fi împrăștiat cineva gaze în jurul nostru...

— Nu cumva suferim de halucinații colective ? mai găsi Ionel o cîtime de luciditate. Poate că urmele nu se opresc aici, poate că nu încep de aici... Oare de ce am spus că nu se opresc aici ?

— Uite-le ! arătă Lucia spre zăpada dintr-o dată orbitoare. De aici încep ! De aici de unde îmi duc eu picioarele...

— Nu ! se repezi Maria spre ea. Nu trebuie să te atingi de urmele astea blestemate !

Dar Lucia căuta cu mîinile prin zăpadă, prin golurile lăsate de pașii de hipopotam. Nu ! Nu căuta ! Luase un pumn de zăpadă ca să-și frece fruntea, ca să scape de arșița care clocotea în pieptul ei.

— De aici încep... bîigui ea, făcînd cu piciorul o cruce în zăpada dintr-o dată albastră.

— Cred că e prea tîrziu... spuse Victor uitîndu-se la Ursu. Dar poate că nu e foarte tîrziu...

— Și mie îmi vine să spun vorbe de pe pereți, pe cuvîntul meu... mărturisi Tic căutînd numai ochii lui Victor. Și Țombi, săracul. Niciodată n-a tremurat ca acum. Ar geme, îl simt eu, dar îl omoară frica... L-au înspăimîntat și pe el urmele.

Victor își redobîndi dintr-o dată tot calmul :

— Trebuie să luăm o hotărîre... Dar mi se pare că am și luat-o... Nu ! Nu spun vorbe de pe pereți. Ticușor... Nu știu ce se va întîmpla ? Poate că aceste urme ne-au salvat viața... Dacă nu ne-am fi luat după ele, și mai ales dacă nu ne-am fi oprit aici... Nu simțiți vîntul ? Niște rafale subțiri, ca niște suliți... Poate că eram acum la Furcile Moșului... Și de acolo pînă la Bolovanul Miresei... Nu știu ? Poate că era mai bine să fi plecat imediat...

— Tu vrei să ne ucizi ? îl fulgeră Maria. Nu simți și tu ce se întîmplă cu noi ? Tu nu vezi că nu mai sîntem noi ? Uită-te la Tic ! Uită-te !

— N-am nimic ! țipă Tic. Și ce ? N-am și eu voie o dată... Nu mi-e frică. zău că nu... E altceva, altceva...

— Gata ! mai găsi Victor forțe în el. Trebuie să ne întoarcem imediat. N-auziți ? Toți cu schiurile pe umăr !

Ultimele cuvinte se transformară într-un răcnet care-i zgudui pe toți. Dar era și un moment de răzvrătire. pe care îl lansă vocea Luciei :

— Mai întîi...

— Mai întîi echiparea ! răcni iarăși Victor. Pînă la trei : Unu... Doi... Trei !

Deși beți. clătinîndu-se, cu privirile răvășite, toți își ridicaseră schiurile pe umeri.

— Urmele dați-le dracului ! începu Victor. Doi indivizi probabil s-au ascuns aici. Nu e nimic misterios.

— Cum nu e nimic misterios ? întrebă Maria. Cum s-au ascuns aici ? De unde au venit ? Din văzduh ?

— Nimeni nu mai are voie să mă întrerupă ! se înfurie Victor. Da ! S-au ascuns aici. venind din direcția din care am venit noi. Numai că în loc să meargă cu fața. au mers cu spatele. Din cauza asta cred că s-au ascuns. N-au vrut să întîlnească pe cineva, au vrut să inducă în eroare pe cineva, nu știu ce să vă spun ? Și nici nu interesează ce-au vrut. Numai prin mersul acesta cu spatele, pentru a se ascunde. se poate explica misterul urmelor. Altfel ajungem la cauze miraculoase... Și nu trebuie să ne pierdem firea... Gata cu urmele ! N-avem nimic cu ele, poate că au fost făcute cu zile în urmă...

— Nu cred... îl întrerupse Ursu. Sînt urme proaspete. Sînt urme făcute nu de mult...

— Și Țombi ? întrebă Tic. De ce ne-a dus Țombi pe urmele ăstea ? De ce nu ne-a dus pe urmele cabanierilor, doar se obișnuise cu mirosul lor ?

— Dă-l dracului pe Țombi ! spuse Maria. Jigodia ! Dacă n-ar fi fost el, căutam altă potecă... De ce nu l-ai lăsat acasă ?

— Mizerabilo ! se cruci Tic. Las-că-ți arăt eu...

Parcă ghicind cu cîtă înverșunare i s-a luat apărarea, Țombi se lipi imediat de gleznele lui Tic.

— Să nu-l dăm dracului pe Țombi, reveni Victor, dar nici să ne gîndim prea mult la el și la urmele lui. Și să nu ne mai gîndim la nici o urmă...

— De ce ne ții cu schiurile pe umăr ? întrebă Lucia.

— Ca să vă doară ceva ! răspunse Victor. Ca să vă treziți. Ca să scăpați de boala asta care... care ne-a apucat...

Acum e totuna... Cîteva minute mai devreme sau mai tîrziu, nu mai contează. Spre Bolovanul Miresei nu mai putem pleca. Ne întoarcem !

— Unde ? se înspăimîntă Ionel. Unde mai putem ajunge de aici ? Nu trebuie să ne întoarcem !

Şi deodată se stinse lumina ! Parcă întorsese cineva un buton şi făcuse întuneric. Era ireal totul, fantastic. Şi se auzi şi întîiul şfichi al furtunii. O şuierătură îndepărtată.

— Ai grijă, Ursule ! strigă Victor. Rămîi la urmă. Toţi să se lege cu frînghia. Imediat ! Trebuie să trecem prin Şaua Mare... Dacă avem noroc, poate că ajungem la cabană...

Şirul porni. Cu puterea groazei. Dar cînd ajunse în Şaua Mare, se dezlănţuiră toate hăurile, toate iadurile : vijelia.

3

De departe păreau doi turişti oarecare. Erau îmbrăcaţi aproape la fel : pantaloni negri şi hanorace cafenii, cu glugi pe cap, cu bocanci mari, negri, şi cu ciorapi de lînă, strînşi pe gambe. Cel mai gros purta un rucsac anemic în spate. Nici unul nu avea schiuri. Urcau cu înverşunare o coastă abruptă, sprijinindu-se în nişte bastoane groase şi ciudate, ca nişte pari. Cînd ajunseră sus pe creastă, se opriră. La doi paşi de ei îşi desfăcea braţele de metal un indicator. Braţul din dreapta, mai mare şi mai lat, era acoperit de zăpadă. Pe braţul mai mic se putea citi foarte clar : *Cabana Izvoarele — 200 metri.*

— Am ajuns ! răsuflă cel mai gros. Am tras tare, dar am ajuns la timp. Mai e pînă se întunecă şi nici vijelia n-a izbucnit.

— Parcă nu-mi vine să cred, răspunse celălalt. La 200 de metri... Nici nu se vede. Trebuie să fie după perdeaua asta de brazi... Parcă s-ar zări un acoperiş cu horn... Sau ... ?

— Ba da ! E un acoperiş. Mult a fost, puţin a rămas. După şase ore şi jumătate, adică după şapte ore, în cap ! N-aş mai fi rezistat încă un ceas. Cum aş mai bea un coniac !... Numai să aibă. Mergem ?

Cel mai înalt cercetă cu atenție împrejurimile, își ațintì privirile într-o anumită direcție, apoi spuse :

— Mai întîi trebuie să facem un înconjur... Vorba dumitale : mult a fost, puțin a rămas. Încă o sută de metri în plus nu mai contează...

Cel mai gros părea edificat :

— Înțeleg cam cum vine treaba. Vrei să încurcăm urmele, ca sub Șaua Mare, cînd am așteptat să treacă mai întîi cabanierii.

— Acolo a fost altceva. Cabanierii erau singurii oameni de care trebuia să ne ferim. Puteau să intre la bănuială dacă vedeau urmele noastre trecînd pe sub Șaua Mare. Dacă simțeau ceva, mai ales după chemarea telefonică din plină noapte, și făceau cale întoarsă ? Se ducea totul dracului, sau se complica în așa hal... Dar nu de urme trebuie să ne ocupăm acum. E altceva mult mai important. Și n-ar strica să începem cu fleacul ăsta... Să nu mă întrebi de ce, pentru că nu pot să-ți dau un răspuns logic...

Și în timp ce rostea ultimele fraze, prinse cu mîinile stîlpul indicator și încercă să-l scoată din pămînt. Se opinti din toate puterile, dar în zadar.

— Fir-ar să fie ! se înfurie el. Ajută-mă, ce stai !

— Lasă-mă numai pe mine ! îl îndepărtă cel cu rucsac în spate. Și stai mai la o parte, să nu-l scap.

Mai întîi răsuflă de cîteva ori, zgomotos, ca o locomotivă, apoi repetă mișcarea celuilalt. Dar stîlpul nu se clinti. Îndărătnic, trase pînă ce i se congestionă fața ca o sfeclă, pînă ce se sperie celălalt.

— Stai, domnule, că mai ai nevoie de forțe. Ți-am spus că e mai bine să tragem amîndoi.

Își uniră puterile, se opintiră ca niște bivoli, dar tot cu același rezultat.

— Trebuie să-l scoatem cu orice preț ? întrebă cel mai gros. Crezi că fără indicator cine vrea nu nimerește aici ?

— Nu știu ; ți-am spus de la început să nu mă întrebi nimic. Simt că trebuie să-l scoatem. Dumneata nu ai niciodată presimțiri ? Poate că e o simplă poftă de a strica, nu știu...

— Ți-am spus că nu mă pricep la chestii din ăstea complicate. Dar ar fi păcat să facem hernie, sau să ne spetim pentru o părere... La urma urmei, cine poate veni aici ?

— Stai ! tresări cel mai înalt. Ia să încercăm altfel !

Prinse cu mîna brațul acoperit de zăpadă și la cea dintîi smucitură îl scoase din stîlp. Nici celălalt braț nu opuse mai multă rezistență.

— Vezi, domnule ? ! spuse el arătînd ambele brațe. Ne-am chinuit ca niște bezmetici, cînd cu puțină glagorie se putea aranja totul. Știi ce scrie pe brațul ăstalalt ? *Atențiune ! Prăpastie la 15 metri.* Poate din cauza asta trebuia să distrugem indicatorul. Ca să nu se știe că e prăpastie la cincisprezece metri...

Se dădu doi pași înapoi, își încordă brațul drept, apoi aruncă una din tăblii spre locul unde se vedea prăpastia. Parcă făcea exerciții de aruncare, ca un copil. Cu aceeași putere și cu aceeași îndemînare aruncă și cealaltă tăblie, însă cu mîna stîngă. Era mulțumit, deși însoțitorul său îl privea năucit.

— Să nu mă întrebi, domnule, spuse el. Poate că e joacă, poate că e control, poate că nu-mi place să știu ce e... Dacă ai fi căutat douăzeci și doi de ani, ca mine, un singur lucru, pretutindeni și întotdeauna, ai fi ajuns să faci și dumneata niște gesturi pe care nu vrei să ți le explici. Cînd duci cu tine o închisoare, și a-ți sufla nasul e un gest de libertate, și este, domnule ! Altfel mori...

Făcuseră un ocol destul de larg. Ajunseseră lîngă un alt stîlp, de lemn, care susținea sîrma telefonului.

— Ia uită-te, domnule ! răsună speriată vocea celui mai gros. Mi s-au stricat mie ochi, sau s-a făcut zăpada albastră ?

— Lasă-mă cu prostiile, ce dra... răspunse celălalt, dar vorba îi rămase în gură. Cum se poate asta ? Zăpada albastră !

— Iar acum parcă s-ar îngălbeni...

Pe neașteptate, sîrma de deasupra capului lor începu să se miște. Amîndoi priveau ca hipnotizați legănarea ei. Cel mai înalt se dădu un pas înapoi, ridică bastonul și-l prăvăli cu toată puterea asupra sîrmei. Nu se întîmplă nimic. Sîrma nu era atît de întinsă ca să se rupă dintr-o lovitură. Mai lovi o dată, și încă o dată, apoi începu și celălalt să lovească, apoi își comandară loviturile : Unu ! Ridicarea bastoanelor. Doi ! Prăvălirea bastoanelor. Unu ! Doi !... Unu !... Doi !... Unu ! Doi !... Parcă ar fi lovit într-o coardă de cauciuc. Izbeau năprasnic : sau unul după altul, sau în același timp, sau neregulat.

— Fugi, domnule ! răcni cel mai gros. Fugi, că-mi vine să te omor. Fugi, cît mai judec !

Celălalt nu-l auzea. Nu mai lovea în sîrmă, izbea cu bastonul în stîlpul de lemn care o susținea, izbea ca un tăietor de lemne, regulat, sacadat, icnind după fiecare lovitură. Haaa ! Bum ! Haaa ! Bum ! Haaa ! Bum !

Individul cel gros își scotocea buzunarele hanoracului. Scoase un obiect lunguieț și lucitor, un briceag neobișnuit, cu lama cît o baionetă. Se înălță în vîrfurile picioarelor și din prima apăsare tăie sîrma. Apoi își potrivi briceagul ca un pumnal. Ochii îi ieșiseră din orbite. Privea cu atenție de leopard către însoțitorul lui, care lovea ritmic în stîlpul de lemn, ridicîndu-și și coborîndu-și spatele. Baioneta se înălță încet în aer... Dar cel care stătea cu spatele se întoarse fulgerător. Un pistol cu țeavă neagră, lungă tremura în mîinile lui.

— Ce e, domnule ? Ce faci ? întrebă el. Am simțit vîntul morții în preajma mea. Ce ai în mînă ?

— Am tăiat sîrma... răspunse cel gros. Am tăiat-o așa : hîrșșșș ! Hîrșșș ! Și vreau s-o mai tai o dată...

— Stai ! Stai acolo ! Auzi ? Întoarce-te cu spatele ! Auzi ?... Așa ! Ca să fie foarte clar ! Aruncă imediat cuțitul ! Auzi ? Imediat !

Cel cu cuțitul nu schiță nici o mișcare decît în momentul cînd vocea din spatele lui se prefăcu în șuier. Simțea că-i îngheață sîngele în vine. Se grăbi să arunce cuțitul, departe, în prăpastie. Apoi se întoarse :

— Păcat... Era un cuțit special... Mi-l dăduse un italian în timpul războiului. Tot într-o iarnă mi l-a dat. Îl aveam de douăzeci și cinci de ani... Dar dacă nu mă forțai să-l arunc... îl băgam în dumneata. Pînă la prăsele și apoi îl învîrteam, îl învîrteam... Și parcă tot mai am poftă să ucid.

— Și eu ! îl amenință cel cu pistolul. Dar eu nu trebuie decît să apăs cu arătătorul. Înțelegi dumneata ? O simplă apăsare, așa cum ai întoarce fila unei cărți, și gata cu dumneata. Nu te mai găsește nimeni, domnule, că te împing cu piciorul în prăpastie. Așa !... Înțelegi ? Ca pe-un butuc, ca pe-o murdărie. Dumneata nu simți cum te duci de-a dura, că eu simt cum te împing cu piciorul drept ?

Dar în loc să tragă, băgă pistolul cu țeavă lungă sub hanorac, apoi își șterse nădușeala de pe față.

— Hai, domnule, hai ! Să intrăm mai iute în cabană... se împotrivi el unei rafale reci, subțiri, ca un bici de

gheață. Hai, că simt ceva în jur... parc-ar fi o otravă, o întunecime care intră în creier și se zvîrcolește și ia mințile... Treci înainte !

Porniră spre cabană, pe o potecă largă, bătătorită, printre trunchiuri de brad îmbrăcate în alb. Se înțeleseră fără vorbe. Fiecare lovea cu bastonul în trunchiurile liliputane pe care le întîlnea în cale. Cel gros în dreapta, cel înalt în stînga. Loveau cu sete, scuturînd zăpada de pe brăduleți dintr-o singură izbitură. După un cot se opriră. La vreo sută de metri în fața lor se zărea, într-o adîncitură, o movilă albă, cu uși și ferestre. Dar poteca pe care veniseră nu ducea într-acolo. Cotea din nou la stînga. Cotiră și ei și văzură, printre brăduleți, chiar la picioarele lor, la vreo douăzeci de metri în vale, o clădire înaltă, cu fundații de bolovani și cu ziduri de bîrne, acoperită de zăpadă : Cabana Izvoarele. În clipa cînd ajunseră în fața ușii, cineva stinse, dintr-o suflare, lampa lumii.

4

Poate chiar în secunda aceea se aprinse lampa în cabană. O lampă de petrol, pe care cineva încerca s-o agațe de un cîrlig înfipt în mijlocul plafonului. Sufrageria se umplu dintr-o dată de umbre mișcătoare. Cel care o aprinse, o adevărată namilă, coborî de pe scaun și se duse la ușă, deschizînd-o fără să se grăbească :

— Poftiți... spuse el. Ați ajuns la timp. Numai un sfert de oră dacă ați fi întîrziat... Ce doriți ? Rom ? Coniac ?

— Coniac ! alese cel gros. Două mari, duble...

— Asta cum vine ? întrebă cabanierul. Două de cîte-o sută ? Sau două de cîte-un sfert ? Sau mai bine să vă dau o sticlă neînceputâ ?

Nu mai așteptă răspunsul lor. Luă o sticlă din raft, apoi două pahare și le așeză pe o masă pe care o alese el, chiar sub lampa de petrol, care parcă începea să-și mărească flacăra.

— Nu ! porunci cel mai înalt. Nu-mi place să fiu privit, fără să văd cine se uită la mine și mai ales cînd se uită la mine.

— Cum poftiți... ridică din umeri cabanierul. Bine că a trecut greul. Dacă reziști pînă la primul semnal...

Așează paharele pe o măsuță retrasă care abia era atinsă de razele lămpii, apoi destupă sticla.

— Și care e primul semnal ? întrebă cel gros.

— Primul semnal e o șuierătură. Dar n-ați mai apucat-o...

Omul se întoarse la tejghea. Deschise un registru, apoi scoase de undeva un toc :

— Fiți buni și spuneți-mi numele. Cine stă mai mult de douăzeci și patru de ore...

— Mîine plecăm, răspunse cel mai înalt. Rămînem numai peste noapte. Așa că...

— Mîine n-o să puteți pleca, și nici poimîine, și nici răspoimîine, și nici...

Cel înalt își strecură mîna sub hanorac, apoi sub pulover. Atinse patul pistolului.

— Și de ce, mă rog, n-o să putem pleca nici mîine, nici poimîine, nici ?... se interesă el cu un accent de amenințare în voce. Aș vrea să știu foarte clar...

— Dumneavoastră nu sînteți muntenі... se dumeri cabanierul. Dacă Domnul e bun și îngăduitor, și după o săptămînă potolește prăpădul care va să vie... Și dacă nu abate urgia... Rămîneți numai o săptămînă în închisoarea asta... Acum cred că-mi puteți da și numele... Așa ni se cere, că eu de felul meu nu sînt deloc curios. Puteți să spuneți ce nume vreți la urma urmei... Măcar să știu cum să vă chem. Că o să trebuiască să ne obișnuim, și eu cu dumneavoastră și dumneavoastră cu mine...

— Ion Petric, spuse cel gros. Trebuie să mă ridic și-n picioare ?

Cabanierul nu-i răspunse. Aștepta numele celuilalt. Și simți în glasul lui un fel de întrebare.

— Iordan Liviu... Inginer... Sau profesor...

— Iar eu mă numesc în mai multe feluri... spuse cu voce nepăsătoare cabanierul. Dar m-am obișnuit să mi se spună Cucu. Doriți o cameră împreună ?

Se pregătea să părăsească sufrageria, dar vocea lui Liviu Iordan îl opri :

— Ce voiai să spui cu semnalul ăla ? Cu șuierătura ?

Cabanierul se apropie de masa lor :

— V-am văzut de sus din pod cînd ați încercat să scoateți indicatorul. Și v-am auzit apoi lovind în stîlpul de telefon.

Iordan își strecură iarăși mîna sub pulover :

— Eu te-am întrebat ceva pe dumneata... spuse încet printre dinți. Și îmi plac numai răspunsurile precise, fără pete. Ca să fie foarte clar.

— Parcă dumneata știi în momentul ăsta ce e foarte clar ? făcu un gest de nepăsare cabanierul. După cum se vede nu ți-a trecut, dar nu mai e mult, acuși se pornește prăpădul, și te liniștești ca prin farmec. Așa se întîmplă întotdeauna... și cu oricine. Oricît de tare ai fi, nu poți scăpa de nebunia dinaintea vijeliei...

— Asta era ? ! se lămuri Petric.

— Asta era... Tot aerul se preface în otravă. Și aerul, și lumina, totul. Ori te doboară spaima, ori te prinde dorința de a sfărîma. Și nu mai știi ce faci... Altul ar fi rîs dacă v-ar fi văzut cum vă opinteați să smulgeți indicatorul, sau s-ar fi gîndit că ați fugit dintr-un ospiciu. Dar eu știu că așa se întîmplă. Și eu am pățit la fel prima dată. Eram singur într-o cabană... N-am știut ce se întîmplă. Am început să arunc cu scaunele în rafturi. Am spart aproape toate sticlele și tot nu m-am săturat. Dacă aș fi avut pe cineva lîngă mine, cred că l-aș fi ucis. M-au lămurit bătrînii, după aceea... Cînd am auzit zgomote la ușă, adineauri, știți la ce m-am gîndit ?...

Cabanierul tăcu, un moment, lăsîndu-și întrebarea suspendată, așa crezu la început Liviu Iordan. Dar îl văzu scotocindu-și buzunarele și apoi aprinzîndu-și țigara.

— M-am gîndit, continuă el, cîți clienți o să am în timpul vijeliei : doi sau unul ?... Dacă nu v-ați fi repezit asupra indicatorului și pe urmă asupra stîlpului, nu știu ce s-ar fi întîmplat... Ați avut mare noroc, nici nu vă dați seama. Știți cum numesc muntenii cei bătrîni vremea asta dinaintea vijeliei ?... Dar mai bine nu vă spun, n-ar fi bine nici pentru mine, nici pentru dumneavoastră. Așa se zice, că nu e bine să se rostească vorbele. Cică în clipele ăstea învață toate dihăniile sălbatice pofta de a ucide. O așteaptă lupii în văgăuni, așa spun cei care i-au văzut, că mai există și oameni din aceștia pe lume, o așteaptă lupii cu botul deschis, încremeniți... Cică stau așa, ore întregi înainte de a începe vijelia, stau cu botul deschis ca și cum s-ar adăpa cu otravă. Și numai dacă prind asemenea vreme învață să ucidă. Și dacă o prind, pofta de sînge nu-i părăsește pînă mor... Că numai la zece ani o dată se întîmplă o asemenea vreme... adică nu se întîmplă, că așa e sortit lumii...

— Poveşti... încercă Iordan să se împotrivească groazei şi neliniştei care-i dădea tîrcoale.

— Or fi poveşti... spuse cabanierul îndepărtîndu-se. Dar ce v-a apucat, acolo sus, la marginea prăpastiei ?... Dumneata de ce crezi că am lăsat braţul drept al indicatorului acoperit de zăpadă ?... Sigur că-s poveşti... Mai bine să vă fac focul... Aici nu se simte frigul, fiindcă aţi uitat să vă dezbrăcaţi tot luîndu-vă cu vorbele şi poveştile ăstea...

Liviu Iordan aşteptă să plece cabanierul, şi numai după ce nu-i mai auzi paşii îl lăsă pe Petric să-şi spună păsul.

— Ăsta parc-ar vrea să ne îngrozească ! explodă el pe şoptite. Îmi venea să sar la el şi să-l strîng de gît...

— N-a vrut să ne îngrozească şi nici nu vrea... Nu e atît de nebun ca să toarne otravă în doi necunoscuţi. A vrut să ne calmeze, dar se vede că dumitale încă nu ţi-a trecut criza...

— Ba da, ba da ! răsuflă Petric uşurat. Am scăpat şi eu cîteva vorbe, ca omul. Nu mai simt teroarea aceea în mine, şi nici pofta aceea de lup flămînd... Dar m-au trecut năduşeli auzindu-l. Şi alte gînduri mă bat... Dumneata crezi că e omul pe care-l căutăm ? După vorbă şi după felul cum se mişcă pare muntean din tată în fiu. Şi după obiceiurile pe care le ştie... Dacă n-a coborît în viaţa lui la oraş ?

— Îmi închipui că întrebi tot aşa, scăpînd vorbele la întîmplare... îl măsură Liviu Iordan. Ia spune-mi, domnule ! De ce atîţia oameni îşi aruncă părerile crezînd că lumea are absolută nevoie de ele ? Nu se întîmplă nimic rău în lume dacă tac, înţelegi dumneata ? Dimpotrivă... Atunci de ce atîtea vorbe ? Ca să te dovedeşti neghiob, sau de-a dreptul imbecil ?... Să ştii una de la mine : în lumea asta n-au existat proşti şi mizerabili decît după ce omul a început să vorbească...

— Ţi-am spus că dumneata eşti tare în chestii din ăstea, se retrase Petric. Dar ştii ce e ciudat ? Că şi filozofia asta a dumitale, care are atîta efect, tot din vorbe se face... Şi dacă eu n-aş spune o prostie, n-ai face nici dumneata filozofie...

Se auzeau paşii cabanierului apropiindu-se şi Petric descoperi pe faţa lui Iordan trăsături care oglindeau un mare zbucium şi o concentrare crîncenă. Stătea ca o pisică gata să sară asupra prăzii. Şi gîtul i se încordase,

şi umerii. Dar aşteptarea şi energia ascunsă în ea dispărură în clipa cînd cabanierul pătrunse în sufragerie.

— V-am aranjat o cameră cu godin, spuse el. Într-un minut se face cald ca-n baie. Vreţi s-o vedeţi... ?

Era o invitaţie pe care Petric se pregătea s-o primească, dar Iordan îl opri, apăsîndu-i mîna. Cabanierul se uita fix la Petric. Îl văzuse schiţînd gestul de ridicare şi, neînţelegînd ce se întîmplă, ridică din umeri, dar tot nu-şi dezlipi ochii de la el.

— E o cameră cu trei paturi... continuă cabanierul, privindu-l cu aceeaşi insistenţă pe Ion Petric. Eu parcă te-aş mai fi văzut undeva, domnule Petric... Mai de mult...

Petric căută răspuns în ochii lui Iordan şi înţelese din căutătura lor încruntată că trebuie să nege.

— Nu ! Nu ! răspunse el ca şi cum s-ar fi apărat de ceva neplăcut. Nu cred că ne-am văzut.

— Dar nu e nici o supărare dacă ne-am întîlnit sau nu în lumea asta mare, spuse cabanierul. Cine ştie pe la ce cabană aţi mai trecut, sau...

— Sau poate că l-ai întîlnit dumneata, în vale... interveni Liviu Iordan. Adică în lume...

— M-aş mira... răspunse imediat cabanierul. De mai bine de douăzeci de ani n-am coborît în lume... Poate în timpul războiului. Dar nu pe front, pentru că n-am fost pe front...

În tot timpul dialogului, nici cabanierul, nici Liviu Iordan nu se clintiră cu un centimetru din locurile în care se aflau. Era ceva ameninţător şi ciudat în atitudinea lor. Liviu Iordan simţi că trebuie să schimbe vorba :

— Parcă am mai văzut o clădire cu hornuri...

— E mai veche şi mult mai mică, spuse cabanierul. Nici nu ştiu dacă a fost vreodată cabană. Vara cînd e multă lume punem acolo paturile de rezervă. Cu puţin interes s-ar putea amenaja...

Cabanierul intrase în joc, dar nu se mişcase de acolo de lîngă tejghea. Petric, crezîndu-se privit, dădea semne de nervozitate. Iordan interveni din nou :

— Nu putem dormi într-o cameră cu trei paturi ! anunţă el, tot fără să se uite spre cabanier. Aşa ne-am obişnuit...

— Eu credeam că o să vă prindă bine un al treilea pat...

— Eu credeam că dumneata eşti cabanier şi trebuie să ţii seama de ceea ce vrea clientul ! spuse sec Liviu Iordan.

Cabanierul rămase doar o clipă în cumpănă :

— Bine ! Atunci o să-l scot. Altă cameră mai mică nu avem... Şi chiar dacă am avea, ar fi păcat, că asta s-a încălzit.

Se auzeau paşii lui îndepărtîndu-se.

— Nu la dumneata s-a uitat tot timpul, spuse Iordan. S-a uitat numai la mine. Probabil că mă vedea într-o fişie de lumină. Probabil că i s-au aprins nişte amintiri. N-o să fie uşor...

Şi deodată cabana fu atacată din toate părţile de forţele vijeliei.

5

Cireşarii se opriseră chiar la începutul Brînei Iadului, îndărătul unor stînci uriaşe care-i apărau ca nişte scuturi. Se opriseră să-şi tragă sufletul, după ce înfruntaseră vijelia prin toată Şaua Mare. Erau sleiţi de puteri, dar scăpaseră toţi de spaima şi nebunia care-i cuprinseseră la Zaruri. În locul unde se opriseră, vijelia devenise o simplă forţă sonoră.

— Parc-am fi într-o sală de cinema, spuse Dan, într-un moment de pauză acustică. Ce-ar fi să rămînem aici ?

Se înghesuiseră toţi într-un cerc spontan, îşi lipiseră unii de alţii umerii şi capetele ca să se poată auzi. Nu erau înfrigurați și aveau, aproape toţi, senzaţia stranie că participă la o întrecere sportivă. Cînd nu vor mai putea, vor spune : „Gata ! Abandonăm !" şi se vor da la o parte. Mai departe nu încercau, sau nu puteau să se gîndească.

„Acum, trebuie să profităm acum ! îşi spunea Victor. Vijelia e abia la început, încă nu şi-a dezlănţuit toate puterile. Mai mult urlă decît atacă. Parcă ar vrea să ne înşele... Sigur că vrea să ne înşele !... Ce vom face cînd va începe viscolul ? Cînd se va lăsa gerul ? Cînd nu se

va mai vedea nimic ?... Toată liniștea asta e o capcană... Aici nu e un adăpost. E un mormînt..."

— Trebuie să plecăm ! spuse deodată Victor. Aici nu mai putem rămîne nici un minut. Gata ! Pregătirea !

— Poate că sîntem mai feriți aici... împrumută Ionel ideea lui Dan. De ce să mergem aiurea ?

Victor ar fi putut să-i răspundă cu gîndurile care-l frămîntaseră pînă în clipa cînd luase hotărîrea plecării. Dar n-ar fi însemnat altceva decît să deschidă gustul discuțiilor. Îl cuprinse un val de mînie și nu făcu nimic ca să i se împotrivească :

— Idiotule ! strigă el. Dacă vrei să te sinucizi, n-ai decît ! Dar nu-i molipsi și pe alții. Gata ! Plecarea ! Și nimeni nu are voie să abandoneze schiurile ! Mai bine să rămînă el decît să-și lase schiurile ! Gata !

— Stai ! îl opri Ursu. Nu putem să pornim orbește.

— Ba da ! se încăpățînă Victor. Pornim orbește. Nu înțelegi că primul lucru pe care trebuie să-l facem este să fugim din capcana asta ?

— Așa nu se poate ! Trebuie să înțelegi și tu că nu ne plimbăm pe asfalt. Ne scoți din capcană, dar unde ne duci ?

— Nu știu ! răspunse Victor. Și nici nu trebuie să știm.

— Victor ! se rugă Maria. Aici începe Brîna Iadului. Nu vezi ce întuneric s-a făcut ? Nici palma nu se mai zărește... Cum putem să trecem iadul ăsta blestemat ?... Mai bine...

— Mai bine taci ! urlă Victor. Vă cer un singur lucru. Probabil pentru prima și ultima dată. Nu știu unde vă duc... Dar lăsați-mă să vă duc. Pînă cînd voi cădea, nimeni să nu facă altceva decît ceea ce spun eu. Atît !

— Da ! spuse Lucia. Daaaa ! Și să plecăm odată !

— Cum o să trecem cu schiurile pe umăr ? întrebă Dan.

— Cum o să trecem ? întrebă Ursu. Schiurile le duc eu. Dar pe unde o să trecem și cum ? Dac-am avea lanterne...

— O să trecem legați, răspunse Victor. Și o să mergem pe potecă, fără nici un risc. Vom călca, pas cu pas, în urmele celor care au coborît de la cabană. Dacă va fi nevoie, vom căuta urmele cu mîinile. Și cred că ar fi bine să treacă Tic în frunte. El are piciorul cel mai mic. Ai înțeles, Ticușor ?

— Cum să nu înțeleg ?... Nici măcar n-o să fie greu. Din șase urme nimeresc eu una. Cel de după mine...

Adică mai bine eu, nu el ! Nu ridic piciorul decît după ce simt piciorul celui de după mine atingîndu-mi glezna. O să fie grozav !

— Da... consimți Ursu. Așa vom putea ajunge... undeva Iar schiurile.... Cred că ar fi bine să facem un fel de sanie din ele. Să le legăm și să le tragem după noi. Funii avem, avem și sfori. Într-un minut terminăm cu ele. Și dacă rămîn ultimul, le trag eu. Mai ușor decît dacă le-aș duce pe-ale mele pe umăr...

— Oare n-am putea să-l folosim și pe Țombi ? spuse Maria, parcă pentru a răscumpăra nedreptatea pe care i-o făcuse cu cîtva timp în urmă, la Zaruri, cățelului.

— M-am gîndit și eu. se bucură Tic. Chiar în clipa cînd ai început să vorbești tu. O să-i fac o zgardă din sfoară și o să-l învăț să ne dea semnale. Auzi, Țombi ? Să nu-ți închipui altceva. Dacă poteca e sigură, mă tragi. Dacă simți gol, te lipești de picioarele mele. Da ?

Cîteva minute mai tîrziu, legați unul de altul, cireșarii începură să urce Brîna Iadului. Nu se vedea nimic. Se lăsau duși de urme. Erau închiși între doi pereți gigantici, care nici ziua nu lăsau să pătrundă lumină în despicătura de iad. Dacă poteca nu s-ar fi strecurat ca un labirint printre stînci, vijelia i-ar fi zvîrlit pe cireșari ca pe niște frunze în prăpastie. Șuierăturile ei erau înspăimîntătoare. Înaintau încet, pas cu pas, parcă-și lipiseră picioarele ; formau împreună o 'lighioană necunoscută, o omidă a nopții și a zăpezii, cu șapte perechi de picioare. Înaintau îngheboșați, cu glugile trase peste cap, ca un convoi orb de fantome, și fiecare pas era o întrebare, aceeași întrebare de groază. De cîte ori nu simțeau goluri sub pașii lor ! De cîte ori nu simțeau în stînga și în dreapta hăuri fără fund ! De cîte ori nu căutau cu mîna și apoi cu trupul reazemul stîncii cînd vijelia răzbătea pînă la ei !

Înaintau încet, fiecare pas era o veșnicie, și frigul se strecura în ei, mai ales în mîini și-n picioare, și n-aveau cum să se apere. Și cel mai mult suferea ultimul, încheietorul convoiului, care de multă vreme nu mai tîra după el vraful de schiuri. Le ridicase pe umăr, în mers, și trebuiau ținute vertical ca să nu le lovească de stînci, să nu-și piardă echilibrul și apoi să-i tragă și pe ceilalți în prăpastie după el. Greutatea poverii îi aplecase umărul, iar teama că ar putea să-i stînjenească

pe ceilalţi îi transformase mersul într-un chin... Brîna Iadului... Brîna Iadurilor...

Dar nu era decît o cărare spre iad. Iadul abia începea. Vuietul surd se apropia, se apropia, se apropia. Întunericul se transformase într-o ceaţă albă, sclipitoare, densă, prin care nu se vedea nimic. Nici degetele care atingeau ochii nu se vedeau. Era halucinant totul. Şi mai ales vuietul cumplit, rău, apăsător. Şi şuierăturile care înţepau şi frigeau auzul. Şi rafalele care se îngroşau şi se transformau în talazuri, izbind furioase în piept şi-n abdomen.

Intraseră în iad, în mijlocul iadului. Cineva se prăbuşise şi după el toţi ceilalţi. Alunecau, alunecau pe o coastă de gheaţă. Cel cu schiurile se azvîrlise înainte, luase el conducerea şirului. Nu se vedea nimic. Ceaţa albă lovea, era aspră şi rece. Albeaţa aerului trecea prin pleoapele închise. Era un infern neverosimil, un infern alb şi crud. Şi alunecarea nu se mai termina. Era o alunecare lungă, o alunecare fără sfîrşit, dar prea lungă pentru a fi rea. Devenise o alunecare lină, înceată, care primea din plin ura şi forţa vijeliei şi mai ales canonada şi şuierăturile ei. Încet, încet alunecarea se opri...

Ursu îşi descolăci de pe braţ funia de care erau legate schiurile, apoi cu o singură mişcare îşi scoase laţul din jurul toracelui. Apoi porni după funie pentru a-i număra pe cei care alunecaseră. Erau toţi. Şi Ţombi. Abia după aceea îşi întoarse spatele împotriva vîntului şi izbuti să deschidă ochii. Era o lumină stranie, albă, străvezie. La început nu zări nimic decît vînzoleala albă. Apoi îşi văzu mîna, apoi zări la picioarele lui o pată întunecată : legătura de schiuri şi beţe. Spatele şi gîtul îl mai dureau, mii de alice foiau în carnea lui, dar schiurile erau acolo, toate. De cîte ori nu crezuse că umărul nu-l va mai asculta, că va azvîrli cu o singură tresărire povara duşmană, că mîna îi va cădea inertă şi liberă... Dar de fiecare dată se aprindea un fulger : erau singurele lor arme în infernul acela alb...

Ursu simţi deodată o lovitură năprasnică în spate, parcă i-ar fi căzut un sac cu nisip din înaltul cerului. Abia mai avu timp să se răsucească pentru a nu se prăbuşi peste schiuri. Se ridică încet, cu spatele împotriva viscolului, împingîndu-se spre locul unde se aflau ceilalţi, într-o groapă salvatoare în care vijelia lovea cu a zecea parte din puterea ei. Îl găsi pe Victor. În spatele lui era Maria. În spatele Mariei era Lucia. Ultimul era Ionel. Înaintea

lui Victor era Dan. Iar primul era Tic, încovrigat peste Ţombi. Se aplecă deasupra lui Victor şi îşi lipi buzele de urechea lui :

— Sîntem într-o groapă, chiar pe potecă, dar abia se mai văd urmele. Le astupă viscolul. Nu ştiu încotro s-o luăm. Cred că nici tîrîndu-ne nu putem înainta...

Apoi îşi duse urechea la buzele lui Victor :

— Ia ochelarii mei, îi răspunse Victor. Mi-a fost teamă că am pierdut poteca. S-ar putea să o pierdem de-acum înainte, dar măcar ştim că alunecarea nu ne-a dus aiurea... Poate că dăm peste stîna aceea. Tu să o iei înainte. Leagă-te de mine cu o sfoară... sînt vreo două gheme în rucsac. Şi dacă mai dai de urme, trimite semnale. Noi vom porni după fiecare semnal. Înţelegi ?

— Înţeleg, spuse Ursu. Trebuie să dibuim urmele pînă nu le astupă viscolul. Dacă smucesc de trei ori la rînd, porniţi pe direcţia sforii. O să trag şi schiurile după mine... Victor ! Mai frămîntă-i pe ceilalţi. Să nu cumva să adoarmă... O să leg sfoara de Tic, ca să nu se încurce şirul...

Victor mai avea să-i spună ceva lui Ursu :

— Nu lua schiurile cu tine. Trebuie să fii liber ca să poţi umbla după urme. Ursule ! Numai de la urme poate să vină salvarea noastră. Dacă va fi nevoie să cauţi prin zăpadă cu mîinile ? Hai, du-te !

Ursu plecă. Legase un capăt al ghemului de sfoară de mîna lui Tic, apoi băgase ghemul în buzunar şi trăsese fermoarul în aşa fel ca să rămînă doar o deschizătură prin care să se desfăşoare sfoara. Victor avea dreptate. Trebuia să aibă mîinile libere. Găsi o urmă chiar lîngă legătura de schiuri. Era bine întipărită în zăpada veche. Viscolul încă n-o astupase. Vîrful încălţămintei era îndreptat spre coasta pe care alunecaseră cireşarii. Era prin urmare o urmă bună, urma cabanierilor. Îşi potrivi, întorcîndu-se şi el cu spatele, bocancul în urma găsită. Calculă în gînd lungimea pasului celui care lăsase urma şi îşi purtă piciorul liber înapoi. Începu să apese zăpada şi acolo unde simţi mai mică rezistenţă, călcă. Era urma veche. Făcuse un simplu control pentru a afla direcţia potecii. Din păcate, poteca înainta împotriva vijeliei. Dar şi aceasta era o direcţie. Cu spatele împotriva vîntului se căzni să meargă pas cu pas pe cărarea presupusă, pe urmele lăsate de cei trei cabanieri, refăcînd în sens invers

mersul lor. Mergea fără să mai cerceteze urmele, se lăsa dus de un fel de instinct. Din loc în loc se oprea pentru a controla poteca. Uneori urmele erau vizibile, sau se lăsau ușor descoperite de căutarea mîinilor prin zăpadă. Alteori însă îl apuca spaima că a pierdut poteca, atît de mult îi trebuia pînă ce îndepărta zăpada pufoasă și dădea de golul unei urme vechi. Mergea numai cu spatele. Cu fața nu ar fi putut să înainteze nici doi pași. Uneori paveze pe care nu le vedea îl apărau de rafalele turbate ale viscolului. Alteori, lovindu-l cu puterea și răutatea unor saci cu nisip, rafalele îl prăbușeau, îl rostogoleau, îi strecurau proiectile de zăpadă pe sub glugă. Nu se vedea nimic, doar o învălmășeală albă, ca niște nouri care nu-și găsesc locul. Un talaz, scăpat de bariere, aproape că-l ridică pe sus și-l azvîrli cîțiva metri, lipindu-l de un bolovan. Se ridică anevoie, năucit și mai ales speriat că a pierdut poteca. Nici nu putea să-și dea seama în ce direcție îl azvîrlise talazul. Dar chiar lîngă el, sub bolovan, zări cîteva urme distincte. Nici măcar nu erau astupate de zăpadă. Își potrivi bocancii în ele, apoi își continuă mersul în sens invers. Urmele erau mari și le găsea mereu, fără să le mai caute. Nu mai coborau, urcau o pantă lină. Vijelia însă își schimbase direcția. Îl izbea în piept și-n abdomen. Și puterea ei creștea mereu. Iarăși se pomeni luat pe sus și aruncat. Nimerise într-o groapă. Întinse mîinile pentru a-și opri rostogolirea și întîlni obstacole, obstacole vii, mișcătoare. Ajunsese în groapa din care plecase, în groapa în care se aflau cireșarii !

Vijelia nu se simțea acolo, dar pe măsură ce ninsoarea se înteța, zăpada se așternea în groapă. Mai devreme sau mai tîrziu, groapa se va umple cu zăpadă...

Tinerii se strînseseră într-un cerc, într-o horă stranie, fantastică. Se învîrteau fără încetare : un minut la dreapta, un minut la stînga. Și țopăiau, țopăiau mereu. Poate că strigau, sau cîntau, dar nu se auzea nimic altceva decît urletul neîntrerupt și lugubru al vijeliei.

Ursu îl căută pe Victor, îi căută urechea pentru a-i spune ce se întîmplase.

— Nu mai înțeleg nimic... Aceleași urme m-au adus înapoi.

— Ești sigur că sînt aceleași ? îl întrebă Victor. Eu nu cred... Trebuie să fie alte urme... Mai uită-te o dată. Poate că nu sînt urme care vin de la cabană... poate că sînt urme care duc la cabană... Altfel nu se poate explica...

— Vrei să spui că... Daaaa ! Să știi că ai dreptate. M-au adus aici niște urme uriașe. Cele pe care le-am întîlnit la Zaruri. Mă iau după ele. N-au unde să ducă decît la cabană !

Ursu le găsi la extremitatea de sus a gropii. Încă nu erau acoperite. Nu se mai întoarse cu spatele. Se încovrigă și căutîndu-le cu mîinile și cu ochii începu lupta disperată cu vijelia. Înaintă prin cortina de zăpadă și urlete, prin groaza și teroarea talazurilor, ca un obiect mînat din spate de o forță și mai cumplită decît a vijeliei. Parcă trecea prin ziduri rele de cauciuc, pe care trebuia să le sfredelească pas cu pas, metru cu metru. Tot trupul îi devenise un sfredel și mergea ca un nebun, sfredelea cu înverșunare talazurile de cauciuc, se opintea, cădea, împingea cu capul, și cu grumazul, și cu spatele, și cu umerii, mai ales cu umerii. Nu mai vedea urmele pe care le căuta. Le simțea cu bocancii în zăpada dură sau moale, le simțea și le călca îndărătnic și nimicitor, parcă le-ar fi căutat cu picioarele goale. Și mereu controla sfoara și o smucea și-i chema pe ceilalți după el. Și-i simțea venind, îi simțea din încordarea sforii cînd îi oprea desfășurarea, și puterile creșteau în el, parcă i le trimiteau ceilalți prin sfoara aceea mai subțire decît o sîrmă de telefon. Ca un sfredel înainta prin cortina rea și vîscoasă, printre proiectilele care-i ciupeau cu țepi otrăviți părțile descoperite ale feței. Și se încălzise, parcă simțea sudoarea pe spate și pe piept, dar se opintea ca un bezmetic, își ducea cu înverșunare jugul de plumb. Cădea și se ridica, și de multe ori mergea în patru labe, sau se tîra, așa cum pesemne se tîrau cei de după el.

Se opri lîngă un perete pe care-l ghici neted și uriaș, se opri pentru că acolo, la rădăcina peretelui, vijelia devenea iarăși o simplă forță sonoră. Ceața era mai străvezie acolo și se vedeau limpede urmele celor care trecuseră ; zăpada veche abia se primenise cu un strat subțire de ninsoare. Erau două feluri de urme : unele care urcau, altele care coborau. După grosimea stratului de ninsoare, cele care urcau, urmele gigantice, erau mai noi decît cele care coborau. Deci, Victor avusese dreptate !...

Ursu se pregăti să dea semnalul convenit... dar nu mai găsi sfoara. Ghemul se desfășurase de tot, iar capătul sforii îi ieșise prin deschizătura buzunarului. În prima clipă crezu că va înnebuni. „Dacă prietenii din urmă vor pierde poteca ? Imposibil !“ își reveni el imediat. Pro-

babil că în momentul cînd nu vor mai simți rezistență, se vor opri. Sau poate că veneau chiar pe urmele lui, și atunci vor înainta cu prudență pînă... „Numai să nu creadă că mi s-a întîmplat ceva !" se înfioră vlăjganul. Gîndul acesta îl trezi. Scoase la iuțeală cel de-al doilea ghem de sfoară, apoi căută un ciot în peretele de stîncă pentru a lega de el unul din capetele sforii. După ce se asigură astfel, porni pe urmele pe care venise. Muntele încă îl proteja de puterea vijeliei. Căuta peste tot, deși știa că nu va găsi sfoara decît în clipa cînd își va întîlni prietenii. Undeva se lovi de un obiect ciudat de metal, înfipt în zăpadă. Era o tăblie. Cîțiva pași mai încolo găsi o altă tăblie, asemănătoare cu prima, poate mai îngustă. Își continuă căutarea, uitînd o clipă pentru ce pornise înapoi. Și mai găsi un obiect, tot de metal, un cuțit uriaș, ca o baionetă, împlîntat în zăpadă. Abia mai tîrziu se dezmetici. În locurile unde găsise cele trei obiecte de metal, nu întîlnise nici o urmă !

N-avu vreme să se gîndească prea mult, pentru că mai găsi ceva în vîrtejul de zăpadă. O pată neagră, mobilă, care i se strecură printre brațe și-i răsuflă cald în obraji : Țombi. Era emisarul celorlalți și strîngea în dinți un creion rupt pe jumătate de care era legat un capăt de sfoară. Ursu trase, trase mult de sfoară pînă ce o simți încordată. Prietenii lui erau pe la jumătatea sforii, adică pe la vreo cincizeci de metri. Îi chemă după el cu smucirile convenite, dar simți și el niște smucituri care nu făceau parte din codul de semnale. Le descifră din prima clipă. Era un mesaj de bucurie, de încredere, de speranță. Reîntîlnirea... Se înapoie la scutul de piatră, gîndindu-se să aștepte cu folos sosirea celorlalți. Mai întîi refăcu ghemul pe care-l avea în buzunar, apoi înfășură în jurul creionului sfoara adusă de Țombi.

Revederea, reîntîlnirea, se transformă într-o horă mută și imobilă. Abia după aceea se prăbușiră, unul după altul, în zăpadă, la rădăcina peretelui de stîncă. Voiau să răsufle, măcar de cîteva ori, ca oamenii. Atît : să răsufle de cîteva ori fără groază că le îngheață plămînii. Vijelia îi zdrobise și-i sufocase.

Ursu dibui repede mecanismul și resorturile cuțitului. Era un pumnal special, cu lamă lungă și ascuțită ca briciul și cu un vîrf subțire ca acul, care ar fi pătruns și prin capătul unghiei. Era o armă redutabilă, care se închidea ca un briceag și se deschidea fulgerător prin simpla

apăsare a unui buton. Celelalte obiecte metalice, cele două tăblii le dădură mult de furcă tinerilor pînă îşi făcură o idee asupra utilităţii şi scopului lor. Dar cînd descoperiră că sînt braţele unui indicator metalic, simţiră poate prima undă de bucurie şi speranţă de cînd părăsiseră acel loc blestemat pe care-l botezaseră „La Zaruri". Descifrarea indicatoarelor se făcu în două secunde, după ce îşi uniră trupurile într-o adevărată sferă, care nu lăsa să pătrundă nici cea mai subţire rafală a vijeliei. Victor şi Ursu aprinseră simultan două chibrituri, fiecare luminînd şi memorînd literele unei tăblii. Pe una din ele scria : *„Atenţiune ! Prăpastie la 15 metri !"* Iar pe cealaltă : *Cabana Izvoarele : 200 metri.*

După ce telefonul fără fir anunţă rezultatul descifrării, cireşarii ţinură cea mai fantastică adunare a vieţii lor. Fiecare primi un număr de recunoaştere, sau un semn de recunoaştere. Tic : un deget, Maria : două, Lucia : trei, Ionel : patru, Ursu : pumnul strîns, Victor : palma întinsă, Dan : tot pumnul strîns. Erau în cerc, un cerc format din trupuri aplecate. Nu se putea auzi nimic decît lipind buzele de ureche şi protejîndu-le cu mîinile. Cel care voia să vorbească trebuia să-şi anunţe mai întîi, în mijlocul cercului, semnul de recunoaştere. Uneori semnele se ciorovăiau între ele, pentru întîietate, alteori erau pauze, sau reveniri, sau retrageri de la cuvînt. Telefonul fără fir, de atîtea ori folosit în joacă, devenise acolo, în infernul de gheaţă, în haosul de urlete şi de şuierături, toată speranţa şi puterea lor.

Iată cum se desfăşurse nemaipomenita lor adunare :

Ursu : Le-am găsit pe o rază de zece metri, poate chiar mai puţin. Tăblia cea lată era înfiptă în zăpadă. Celelalte obiecte păreau trîntite, căzute.

Lucia : N-ai căutat stîlpul ?

Ursu : Din păcate nu ştiam că sînt de la un stîlp. Dar chiar dacă aş fi ştiut şi aş fi căutat anume un stîlp, nu l-aş fi găsit. Nu cred că era în raza aceea.

Ionel : Dacă ai trecut pe lîngă el ?

Victor : Ne pierdem timpul cu întrebări inutile. Nu văd cum se poate răspunde la întrebarea asta... de unde să ştie dacă a trecut sau nu pe lîngă stîlp ?

Ursu : În orice caz, acolo unde am găsit tăbliile nu era nici urmă de stîlp. Sigur.

Tic : Probabil că le-a smuls vijelia...

Victor : Se poate să le fi smuls vijelia. Dar nu puteau să zboare. Trebuiau să cadă lîngă stîlp.

Ursu : De cîte ori să vă spun ? Nu era nici urmă de stîlp. Dacă am găsit un cuțit, cum să nu fi găsit un stîlp ?

Lucia : Argument decisiv !

Maria : Dacă au căzut de pe o înălțime ? De pe o movilă sau de pe o colină care nu se vede ?

Dan : Noroc că nu ți-au căzut în cap. Mi-au înghețat picioarele. Bocnă.

Victor : S-ar putea ca Maria să aibă dreptate. De fapt e singura explicație. Deși...

Lucia : Oare nu ne pierdem timpul ? Ce voiai să spui cu *deși*, Victor ?

Victor : Cuțitul mă pune pe gînduri... Dacă n-ar fi fost cuțitul, eram liberi să credem orice. Așa se complică totul. Trei obiecte în același loc ! Nu vi se pare cam straniu ?

Ursu : Ba da !

Lucia : Cum ai găsit cuțitul ?

Ursu : Nu era înfipt în zăpadă. Era culcat. Și deschis.

Victor : Asta-i ! Un asemenea cuțit nu se poartă deschis decît cu un anumit scop. Bravo, Lucia ! Nu e un cuțit de bucătărie, ci un pumnal...

Tic : Oare nu puteau și tăbliile să se prefacă în arme ? Unul cu cuțitul... altul cu tăbliile...

Ionel : Împotriva cui, Ticușor ? Cine e nebun să înceapă să se bată pe o vreme ca asta ?

Tic : De unde știi că s-au bătut acum ? Poate mai demult.

Ionel : Nu... Două grupuri au trecut pe aici înainte de vijelie. Unul de la cabană, altul spre cabană. Cum de n-au văzut obiectele, în mijlocul potecii, sau în apropierea ei ? Deci nu s-au pierdut și nu s-au aruncat înainte de vijelie.

Victor : Bravo, Ionel ! Și bravo, Ticușor ! De la fiecare trebuie reținută o idee. Una : că obiectele au putut fi folosite ca arme. A doua : că n-au putut ajunge aici decît după o anumită oră. Cu cîtva timp înainte de vijelie, cu foarte puțin timp, sau chiar în timpul vijeliei.

Maria : Nenorocirea e alta. Indicatorul nu ne spune nici un adevăr. Nu e nici o cabană la 200 de metri. Dacă obiectele au căzut de pe o înălțime, de ce să nu fi căzut de pe vîrful muntelui ? Unde ne aflăm ?

Dan : Orice nenorocire cu reversul ei ! Dacă nu e nici o cabană la 200 de metri, înseamnă că nu e nici prăpastie la 15 metri. Bravo, Dan ! Deşi nu pot să vă spun unde ne aflăm...

Victor : Cine îşi aminteşte harta ? Dar nu drumul spre Mitiş. Cine îşi aminteşte relieful de la Şaua Mare în sus ?

Ursu : Nu sînt foarte sigur... Ceva îmi amintesc...

Victor : Nici eu nu sînt foarte sigur, Ursule. De aceea am întrebat. Simt nevoia să confrunt cu cineva amănuntele pe care mi le amintesc. După Brîna Iadului poteca parcă se lasă la vale în serpentine ?

Ursu : Da. Un fel de zigzaguri mai ondulate. Cam aşa : la dreapta, la stînga, la dreapta, la stînga. Da ! De patru ori. Prima dată făcea mult la dreapta... Şi a patra oară mult la stînga.

Tic : Bravo, Ursu !

Victor : Pe urmă parcă urca în serpentine largi între doi versanţi : unul înalt şi altul mai scund, probabil pe valea unui torent... Ba nu !

Ursu : Ba da ! Între doi versanţi şi chiar la poalele celui mai înalt. Cîndva o fi fost un torent...

Victor : Cîndva da ! Ştiţi ce cred eu ? Cred că sîntem salvaţi ! Versantul din stînga, care ne adăposteşte acum, ne va duce pînă sus, la cabana Izvoarele ! Lasă, Ticuşor ! Ştiu ce vrei să spui... Nu trebuie decît să-l pipăim în tot timpul urcuşului...

Dan : Dacă ar fi numai asta...

Lucia : Trebuie să rezistăm. Să ne tîrîm, să ne... Ce să vă mai spun ? Parcă voi nu ştiţi ce înseamnă a rezista...

Ursu : Aici ne apără un munte întreg. Dar cînd vom coti ? E bine să fim pregătiţi...

Ionel : Cred că e bine să ne înarmăm cu beţele...

Maria : Nu cred... Nu că ne-ar încurca, deşi s-ar putea întîmpla şi asta... Să nu-l lovim pe cel din spate...

Lucia : Dublu argument decisiv !

Victor : Concluzii : Pornim spre cabana Izvoarele. Ne ghidăm după versantul din stînga. Mereu şi mereu după peretele din stînga. Mergem în salturi. Oriunde întîlnim o poziţie de apărare, ne oprim. Dar nu ne oprim nici pentru o clipă în calea vijeliei. Să tragem mereu pînă la primul scut... ca nişte catîri... Vă mai amintiţi ?... Cabanierul de la Poieniţa ! El ne-a spus că după ce trecem de

Șaua Mare s-ar putea să găsim un loc de refugiu, o stînă veche... Cine o vede... adică cine o simte, dă alarmă !

Pregătirea plecării se termină foarte repede, iar primele minute de urcuș, la adăpostul meterezului de granit, se transformară în plăcere. Victor conducea grupul. Ursu era în urmă și trăgea după el schiurile. Urcușul era lin și din vijelie nu răzbăteau pînă la ei decît urletele, îngrozitoare, și din cînd în cînd cîte o rafală pierdută care le șfichiuia obrajii și-i obliga să se întoarcă, mai mult din umeri. Dar cărarea coti brusc și-i oferi vijeliei și viscolului. Nici n-apucară să se întoarcă. Talazurile îi prăbușiră la pămînt într-o clipită. Șirul se întoarse ca o omidă, tîrîndu-se. Ursu trecu în frunte, iar Victor în arier-gardă, cu schiurile după el. Vlăjganul se întoarse cu spatele și porni mai departe, aproape lipit de munte, obligîndu-i și pe ceilalți să pornească, smucindu-i, trăgîndu-i după el. Mai mult cădeau decît urcau. Vijelia parcă-i descoperise atunci, prea teferi, și trimitea asupra lor toate proiectilele, toate calibrele. Ursu îi trăgea, îi scula, îi smucea, îi chinuia. În genunchi, pe spate, pe burtă, numai să urce. Dacă i-ar fi scăpat la vale... Trase și mai aprig de funie, pînă ce simți că vijelia se înmoaie. Atunci deschise ochii și zări la cîțiva pași în fața lui, pe o movilă albă, o pată neagră, o jivină a groazei. După o clipă n-o mai zări. Simți și o lovitură în umăr. Îl căutau buzele lui Ionel care-i șopteau că la dreapta se vede stîna.

Dihania neagră reapăruse. Urletele ei de chemare și moarte se pierdeau în vijelie.

CAPITOLUL V

1

Vijelia huia din o mie de guri rele și hămesite, făcea să scîrțiie acoperișul și să zdrăngăne geamurile, dar în cameră era cald, înăbușitor de cald, iar lampa de metal, ca un glob din bîlciurile provinciale, împrăștia o lumină orbitoare, care rănea ochii. Cabanierul rămăsese în ușă. Iordan îi spuse sec, fără să se întoarcă :

— Pregătește-ne masa peste... vreo două ore. Tot ce ai mai bun. Și vinul cel mai bun. Avem cîteva lucruri de lămurit. Ca să fie foarte clar...

Cabanierul rămase iarăși o clipă în cumpănă. Avea sprîncene stufoase. Cînd se încrunta, îi acopereau ochii.

— Bine... se hotărî el. Mai avem cîteva sticle de Fetească neagră și un Pinot negru, de Murfatlar...

Apoi închise ușa încet, fără zgomot. I se auzeau pașii îndepărtîndu-se, apoi bocănind pe treptele scării interioare.

— N-ar fi fost mai bine să mîncăm acum ? întrebă Ion Petric. Măcar o felie de pîine, ceva. Văd negru de foame... Și poate că era mai bine să-l luăm pe nepregătite...

Iordan își lipise urechea de ușă. Asculta. Apăsă încet clanța și la fel de încet crăpă ușa. O crăpătură cît o muchie de cuțit. Nu se vedea nimeni pe coridor. Dădu mulțumit din cap, apoi apropie un scaun de ușă pentru a păstra deschizătura aceea subțire cît o muchie de cuțit. Se dezbrăcă la iuțeală. Hanoracul îl puse la uscat, pe un scaun în apropierea godinului, iar puloverul și-l așeză, desfăcut, deasupra pernei. Își scoase și bocancii, și ciorapii de lînă, apoi se întinse pe pat, cît era de lung, numai picioarele și le așeză pe scaunul care asigura ușa. Din locul unde era, pe pat, putea să vadă o porțiune a coridorului, în diagonală, în așa fel că nimeni nu s-ar fi putut

apropia de ușă pe furiș, fără să fie zărit. Ca să se închidă ușa, nu trebuia decît să împingă scaunul cu piciorul.

Petric se oprise lîngă patul lui :

— Ai grijă, domnule. Se vede pistolul de parcă ar fi o mitralieră... ziceam că poate ar fi fost mai bine să-l luăm pe nepregătite. Nu numai că mi-ar fi fost foame...

— Lasă foamea ! se supără Iordan după ce își ascunse centura și pistolul sub pernă. Rabdă, că nu mori. Înțelegi, domnule ? Gîndește-te că trebuie să rabzi și pe urmă e simplu... Iar cu nepregătitul las-o mai moale. Dacă nu te pricepi, de ce te bagi ? Nu înțelegi că e mai bine pentru noi dacă-l lăsăm să fiarbă în tot felul de gînduri ?... Asta e ! Să-l îndopi cu neliniște, cu întrebări, cu așteptări nesigure. Să-l aduci în așa hal, încît dacă-l atingi cu un creion pe ceafă și-i spui că e gheață, să simtă că e gheață. Iar dacă-i spui că e jar, să simtă că e jar... Acum înțelegi ?... Dumneata treci totul prin burtă, nu prin cap...

Petric îl imitase întocmai pe Iordan. Se dezbrăcase și se întinsese pe pat, ba își așezase și el picioarele pe un scaun. Numai cînd își duse mîna la centură își descoperi teaca goală.

— Am rămas fără armă, oftă el. Fără Silvia... Dumneata îți mai aduci aminte ce s-a întîmplat afară ? Eu nu știu decît că era să înnebunesc... Oare chiar am vrut să te omor ? De ce ?

— Ia drept bun ce-a spus ăsta... Cucu... Nu-s născociri. Sînt niște adevăruri pe care savanții abia încearcă să le explice. Ce voiai să spui cu Silvia... ?

— Pumnalul... se trezi Petric dintr-un vis rău. Cu numele ăsta mi l-a dat italianul și cu numele ăsta a rămas. Mare păcat... Dacă n-ar fi vijelie, m-aș duce s-o caut. Știi dumneata cum mă înțelegeam eu cu Silvia ? Puteam să mă duc la circ cu ea. Puteam să-ți tai țigara din gură. Și-o tăiam, domnule, n-o atingeam. Brici, nu altceva... Mare păcat... N-aș fi dat-o nici pentru o mașină, domnule...

— Faci iar apropouri... îl ținti Iordan. Ți-am spus doar că mașina e un fleac, și ne-am înțeles să nu mai deschidem vorba asupra acestui capitol. N-a fost clar, ce dracu !... Iar la Silvia nu te mai gîndi. Atît pot să-ți spun : n-ai fi intrat în camera asta cu Silvia la dumneata. Nici în cabană n-ai fi intrat cu ea. Nu-mi place să dorm în aceeași cameră cu oameni înarmați, nu-mi place nici să stau cu ei alături. Dacă n-ai fi aruncat-o dumneata, aș

fi aruncat-o eu, domnule. Ca să nu se înfigă în spatele meu cînd nu m-aș fi așteptat...

— Dar dumneata... ? arătă Petric sub perna lui Iordan.

— Am impresia că foamea nu te atinge la burtă, domnule, ci la creier. Cum poți să întrebi asemenea nerozii ? Tot nu e clar ? Tot nu înțelegi de ce umblu cu Silvia asta la mine ? Ca să tremuri, domnule, înainte de a face un pas spre mine. Ca să te sufoci înainte de a încerca vreo prostie. Ca să te gîndești tot timpul că poate să te atingă un glonte sub burtă, puțintel mai jos, pricepi dumneata unde. Acolo voi trage... Să nu-ți iasă asta din cap. Dacă trag, acolo trag : mai jos de burtă, acolo unde te doare numai cînd te gîndești...

Petric parcă simți o pocnitură sub burtă și niște valuri de leșie urcîndu-i spre gît. Într-o clipă îi trecu toată foamea. I se făcu greață și frica începu să pătrundă în el vîscoasă, paralizantă. Se uită spre Iordan și abia atunci, văzîndu-l întins pe pat, descoperi anomalia pe care o simțise de multă vreme în conformația lui. Iordan avea un corp uriaș, osos, puternic, musculos, bine legat. Dar capul îi rămăsese parcă de copil. Poate din cauza trăsăturilor, poate din cauză că era mic, potrivit pentru un altul mult mai scund decît el. Asta era : Iordan parcă purta pe umerii lui un cap străin.

— Am impresia că ți-a trecut pofta de mîncare... spuse Iordan cu voce absentă. Nu e cazul să te sperii. Știu că dumneata o să asculți mereu. M-am convins astăzi, înainte de vijelie. Domnule, păstrează-ți firea ! Nu ți se va întîmpla nimic. Pentru că știi acum totul despre mine. Știi că trag și știi unde trag...

Petric nici nu bănuia că Iordan începuse cu bunăștiință toată discuția și o dirijase în așa fel ca să împrăștie în jurul lui o atmosferă de teroare și spaimă permanentă. „Acuși, acuși — gîndi Iordan — îmi va jura credință cu hotărîrea de a-și respecta jurămîntul." Și chiar așa se întîmplă :

— Eu, domnule, spuse Petric, nu-mi calc cuvîntul. Devreme ce am zis da, merg pînă la capăt, fie ce-o fi. Așa cum mi-ai spus dumneata despre gaura de sub burtă, așa îți spun și eu că merg, fie ce-o fi ! Ca să fie foarte clar, cum spui dumneata...

Iordan se ridicase într-un cot pentru a asculta declarația de supunere a celuilalt. Nu era o declarație formală, știa și simțea asta.

— E mai bine să fie o singură armă... continuă Petric. Cînd sînt mai multe, începi să te gîndești la prostii...

— Asta-i, domnule ! spuse Iordan cu un accent de satisfacție în voce. Asta-i ! Dac-ai ajuns la gîndul ăsta, e ca și cum am fi pornit împreună la drum, de la începutul începutului.

— Dumneata știi să pregătești bine lucrurile ! îl lăudă Petric. Mă gîndesc la ceea ce simte acum ăsta de sub noi... Cred că-și amintește toate păcatele pe care le-a săvîrșit... Cum a fost și cu celălalt, de la *Poieniță*, săracul. Acolo te-am ajutat și eu. Oare ce-o fi fost în capul omului ăluia, că pungaș nu cred că era, ca să se teamă de inspecții și controale... Ce și-o fi spus cînd l-am luat așa ?...

— Domnule, dacă pregătești bine lucrurile, și o faptă bună îți apare drept un păcat. Poate că a găzduit pe cineva pe gratis, ca să facă un bine. Și s-a gîndit, văzîndu-ne cum îl luăm, că omul pe care l-a găzduit, sau cei pe care i-a găzduit, or fi fost niște răufăcători, iar el ar putea fi acuzat de complicitate... Începutul, pregătirea... ăstea sînt hotărîtoare ! Acum e foarte clar ?

— E foarte clar ! acceptă Petric plin de admirație. Dumneata ești un om mare. Psssst ! Precis că s-a gîndit la așa ceva !... Dar ăsta de sub noi ?

— Ăsta are la ce să se gîndească...

— Să nu-i treacă prin cap tot chestii din ăstea cu găzduirea, spuse Petric. O să vezi dumneata, că numai la vremea aia n-o să se gîndească...

— Ba da ! îl asigură Iordan. De la început l-am făcut să se gîndească într-acolo. Ai uitat că și-a amintit imediat perioada din timpul războiului ?

— Ești cumplit, domnule ! Exact ! Chiar așa e !

Dar Iordan îi făcu semn să tacă. Se sculă apoi fără zgomot din pat și se apropie de ușă. Își lipi urechea de crăpătură și ascultă cîteva secunde. Se auzea numai urletul vijeliei și din cînd în cînd scîrțîitul bîrnelor și zdrăngănitul geamurilor.

— Nu era nimeni... spuse el după ce se întoarse la locul lui pe pat. Mi s-a părut că aud zgomote care ies din concertul ăsta al vijeliei. Probabil că m-am înșelat. L-aș fi văzut dacă ar fi urcat scările.

Parcă pentru a i se da o confirmare, auzi, peste cîteva minute, din capul scării, vocea cabanierului :

— Doriți șnițele sau grătar ? Și ce doriți pentru garnitură : cartofi sau fasole albă ?

Iordan făcu iarăși un semn de tăcere către Petric și dădu exact comanda pe care acesta ar fi respins-o :

— Șnițele bine bătute, foarte bine bătute... și fasole albă mestecată. Fără usturoi.

— S-a-nțeles ! răspunse vocea cabanierului.

Mai întîi așteptară să se stingă zgomotul pașilor lui. Bocănea greoi, toată cabana se zguduia.

— De ce n-ai comandat grătar și cartofi ? întrebă Petric foarte mirat. Se face mai repede, e și...

— Din cauza asta ! răspunse Iordan. Ca să nu termine prea repede. Să aștepte pînă fierbe fasolea și să fiarbă odată cu ea. Acum e foarte clar ?... Dar de ce bocănea așa de tare, domnule ? De ce bocănea ?

— Fiecare om merge cum s-a învățat. Dacă așa s-a obișnuit ! Și eu bocănesc la fel...

— Știu... spuse Iordan. Dar dumneata nu ești cabanier, domnule. Nu înțelegi că dintre toți oamenii numai cabanierii nu au voie să bocănească ? Ei trebuie să meargă numai în vîrful picioarelor. Și cine e de douăzeci de ani în meseria asta, n-are voie, domnule, n-are voie să izbească în trepte, nici măcar în glumă !

— Iar e prea complicat pentru mine, recunoscu Petric. Înțeleg că ai dreptate... dar din păcate nu pot să răspund...

— Ia spune, domnule ! se încruntă Iordan. Dumneata l-ai mai văzut vreodată ? Caută să-ți amintești foarte bine !

— Absolut niciodată ! Numai atunci. Pe urmă...

— Nu mă interesează pe urmă. *Înainte* l-ai mai văzut ? Pe urmă știu că nu l-ai mai văzut...

— Niciodată ! Și nici atunci nu l-am văzut prea bine... Doar cîteva minute. Nu-mi amintesc decît că era un om înalt... De fapt nici nu știu dacă e el... Dumneata știi, eu nu !

— Încearcă să-ți amintești totul ! spuse Iordan cu un glas greu, adînc, care fascina. Absolut totul !

— Cred că ți-am povestit de douăzeci de ori totul, răspunse Petric. Nu mai știu nimic în plus... Sigur că nu pot să jur că nu mi-a scăpat absolut nici un amănunt... Dar ce să fac ?... Nu am nici unul nou în minte... Știi ce

mă gîndesc ?... Poate că ar fi bine să mă întrebi dumneata ! Poate că așa răsare ceva nou...

Iordan clătină încet din cap :

— Da... spuse el cu un glas care abia se auzea. Da, domnule. Asta ar fi singura metodă cu care să-ți storc totul. Da... Păcat că o încercăm abia acum... Dar e numai din vina mea... Așa ! *El* unde te-a cunoscut ?

— El... Să știi că semeni cu el... De bună seamă... Pe front. Eram șofer la popota dumnealui. Făceam aprovizionarea. Intrasem într-o poveste...

— Nu mă interesează ! îl opri celălalt. Cum a dat de dumneata ? Cum te-a găsit ?

— Foarte simplu. Atunci cînd cu povestea aia care nu vă interesează, i-am dat și mi-a dat adresa. Ce să vă spun ? Îi datoram totul... Știți cum era pe front... M-a căutat într-o seară. Mi-a spus atît : să fiu la ora cutare într-un anumit loc cu mașina. Și după atîtea minute să plec într-o anumită direcție. Dacă mi se întîmplă ceva, trebuie să rîd. Așa mi-a spus. Să rîd tot timpul, orice s-ar întîmpla.

— Mai era cineva cu el cînd ți-a vorbit ?

— Absolut nimeni ! Am vorbit pe stradă, plimbîndu-ne. Se uita mereu în urmă, dar nu era nimeni. Eram pe lîngă Parcul Carol, pe o străduță oarecare, fără nici un felinar. Camuflaj.

— Și a doua oară ? continuă Iordan întrebările.

— A doua oară ne-am întîlnit la locul pe care-l fixasem prima dată. În fața Patriarhiei. Am coborît pe alee și mi-a spus cam același lucru : să fiu cu mașina acolo, la ora fixată, să nu mă uit nici în dreapta, nici în stînga, să nu mă intereseze ce se întîmplă în jurul meu, absolut nimic, și peste atîtea minute să plec, în aceeași direcție pe care mi-o fixase data trecută...

— Și nu ți-a mai spus nimic ?

— Ba da... Ne-am potrivit ceasurile... De fapt ni le potrivisem de data trecută, dar a vrut să vadă diferența dintre ele. Era o diferență de vreo două minute. Dar și-a aranjat el în așa fel ceasul ca să corespundă exact cu al meu. Și mi-a spus că totul trebuie să se petreacă a doua zi. Da... Și la sfîrșit mi-a dat întîlnire în fața gării, două zile mai tîrziu. Cum ar veni, nu mîine, cînd urma să se întîmple povestea, ci poimîine, la ora unsprezece și jumătate, trebuia să ne întîlnim în fața gării. Eu i-am spus că e oră de bombardament, dar el nici n-a vrut să audă. Mi-a

răspuns că nu e loc mai sigur în București în timpul bombardamentului decît în fața gării. Probabil că se gîndea la adăpost. Era cel mai sigur adăpost din București. A doua zi m-am dus la ora exactă, la secundă, acolo unde mi-a spus... Absolut la secundă...

— Știu ! îl întrerupse Iordan. Știu tot ce s-a intîmplat acolo. Nu mai am nevoie de alte detalii. Dealtfel, dumneata nici nu ai de unde să le știi. Mi-ai spus că nu ți s-a întîmplat nimic.

— La ora fixată am plecat în direcția în care mi s-a spus, continuă Petric. Nu m-am uitat nici în dreapta, nici în stînga, nici în mașină nu m-am uitat. Am ajuns acolo. Am oprit mașina, fără să mă uit în spate, așa cum mi s-a spus, și am intrat în bodegă. Am luat o gustare, am băut o bere, pe urmă încă una, și cînd m-am uitat la ceas și am văzut că a trecut o oră și cincisprezece minute, m-am sculat de la masă și am lovit ca din greșeală, cu cotul, halba, pe jumătate plină, așa cum mi s-a spus. Cîrciumarul a zis că nu-i nimic, de, se mai întîmplă, eu am zis că-i plătesc paguba, și pe urmă m-am făcut că-s supărat. Am zis exact cum am fost învățat : „De un ceas și patruzeci și cinci de minute o aștept, mama ei de muiere, și tot n-a venit. Cred că ești și dumneata martor. Mi-a dat arvună ca s-o duc pînă la Pitești. Cinci sute de lei. Spune și dumneata ce să fac ? Eu i-am spus muierii să nu mă încurce. I-am zis că mai mult de jumătate de oră nu aștept. Ea m-a rugat să stau trei sferturi de ceas. Poftim ! Au trecut de două ori cîte trei sferturi de ceas și n-a venit ! Nu cumva o fi venit înaintea mea acum un ceas și cincizeci de minute ! Spune și dumneata ce să fac ?“ Cîrciumarul mi-a zis că-mi stă martor orișicînd că am așteptat-o acolo două ore încheiate, și a pus-o și pe femeia de serviciu să recunoască în fața mea că m-a văzut intrînd la o anumită oră în bodegă și așteptînd apoi două ore sosirea clientei. Am dat cîte o halbă de bere și-am plecat. Nu am ieșit cu o iotă din cuvîntul lui.

— Asta se cheamă alibi, spuse Iordan. Un alibi perfect. Și la tribunal ar fi jurat ăia doi, că ai așteptat acolo două ore, de la ora cutare la ora cutare, pe cineva. Foarte bine ticluit... Și a doua zi cum a fost ?

— A doua zi... își căută Petric amintirile, fără să-și poată stăpîni un tremur de groază. A doua zi am fost la ora unsprezece și jumătate în fața Gării de Nord. De un

sfert de oră se dăduse prealarma. Două minute după ce am sosit s-a dat și alarma. Toată lumea fugea, numai eu stăteam așa cum îmi spusese el, lîngă cea de-a doua coloană. Mă uitam la ceas și vedeam cum trec minutele și parcă auzeam și zgomotul avioanelor. Trecuseră zece minute de la ora de întîlnire și opt minute de la alarmă. Și deodată l-am simțit în spatele meu. Nu știu de unde a răsărit. „Hai repede să-l luăm și pe celălalt", mi-a spus. Celălalt era în cealaltă parte a gării, la intrarea dinspre Calea Griviței. Era îmbrăcat ca și mine, asta m-a frapat. În cămașă albă și pantaloni de doc, el îmi spusese să vin îmbrăcat așa, cu basc pe cap și cu ochelari de soare. Probabil că-i spusese și lui să vină la fel. Eu nu știu nimic. Știu că l-a numit așa : *celălalt*. Și îmi mai amintesc că era cam tot atît de înalt ca mine... Adică așa cred... pentru că *el* îi ajungea și celuilalt numai pînă la umeri, din asta deduc că era tot atît de înalt ca mine...

— Ai schimbat vreun cuvînt cu *celălalt* ? Ai dat mîna cu el ? Ați făcut cunoștință ? V-ați spus numele ?

— Absolut nimic ! răspunse Petric. Cred că nici nu ne-am uitat unul la altul. Așa îmi spusese mie. Să nu mă uit la cel cu care va fi, dacă va fi cu cineva. Și probabil că-i spusese tot așa și celuilalt. Nici nu ne-am văzut. El ne-a luat pe fiecare de braț și ne-a spus : „Să mergem iute la adăpost, la palat !" Și atunci am văzut că ne ajungea la amîndoi pînă la umeri... Îmi venea să-i spun celuilalt să-l luăm pe *el* pe sus. Mi se părea că aș fi ajuns mai repede. Și deodată au început să curgă bombele. Probabil că l-a lovit o schijă. S-a făcut mic și s-a așezat lîngă un perete. Ne-a făcut semn să ne așezăm lîngă el. Se uita mereu la sîngele care-i curgea pe mînă. Și iar au început să cadă bombele. Ne trîntiserăm toți trei la pămînt. El era la mijloc, între noi. Gemea. Am auzit cum pîrîie ceva. Și a căzut peste noi ceva greu. Atunci și-a apropiat gura de urechea mea. Și mi-a șoptit : *„iulie"*. N-am înțeles nimic. Am vrut să mai întreb ceva. Eram și eu plin de sînge, hăcuit, zdrelit. Dar s-a prăbușit pesemne alt perete și ne-a îngropat. M-am trezit la spital, nu știu unde. Nici n-am întrebat, nici nu mi s-a spus...

— La Spitalul Z. I. 287, îi aminti Iordan.

— Nu știu... Nu m-am interesat niciodată. M-am trezit mai tîrziu la alt spital, adică într-un pavilion de lemn, pe șoseaua Pitești. Acolo mi-au spus că scap.

— La spitalul Z. I. 319. În Pavilionul cinci.

— Eu habar n-am. Dacă n-ai fi fost dumneata, n-aș fi știut niciodată prin ce spitale am trecut și nici cărui medic îi datorez viața.

— Dar eu trebuia să te găsesc, nu înțelegi ? izbucni pe neașteptate Liviu Iordan. Douăzeci de ani am umblat după voi. Știu și femeile care ar fi vrut să se mărite cu voi, știu și sticlele pe care le-ați băut pe jumătate, știu și datoriile pe care le-ați lăsat la brutari, și de cîte ori ați fost bolnavi, și de cîte ori v-ați prefăcut că sînteți bolnavi...

Ion Petric se cutremură auzindu-l. Parcă auzea mugetul și amenințarea vijeliei.

— Trebuia să știu totul... se calmă la fel de brusc Liviu Iordan. Pentru că trebuia să vă găsesc... Da... Te-a salvat doctorul Iftode... Dacă nu-ți făcea o minune de trepanație, nu-și mai amintea de dumneata și eu nu te-aș mai fi găsit în vecii vecilor. Ai murit în ziua de... și ai înviat în ziua de... Asta trebuie să scrie în actele dumitale... Da...

— Altceva nu mai știu, spuse Ion Petric. Sau nu-mi mai amintesc. Nu știu nimic despre pistol. Nu era al meu. L-au pus printre obiectele mele la spital, dar nu era al meu. Mi-au spus că l-au găsit lîngă mine, încărcat, cu un glonte pe țeavă și cu piedica trasă... L-am lăsat spitalului, pazniculuí, pentru că nu era al meu...

— Nu era al dumitale... aprobă Liviu Iordan. Era al lui.

— Al lui ! se înfioră Petric. Cu glontele pe țeavă și cu piedica trasă ! Pentru ce ?

— Probabil că avea un motiv foarte serios ! spuse Liviu Iordan cu un glas rău, încărcat de ură. Și avea ! Dar mai crudă și mai hotărîtoare decît toate a fost întîmplarea...

— Întîmplarea ? ! Nu înțeleg cum vine asta. Adică ce a hotărît întîmplarea ?

— A hotărît altceva ! se încruntă Liviu Iordan. A inversat hotărîrea ! Tot nu e clar ?

Ion Petric era complet năucit :

— Nu înțeleg nimic... Cum să fie clar ? Și nici măcar nu simt ce ar trebui să înțeleg.

— E ceva rău, domnule... făcu un gest de refuz Liviu Iordan. Și e mult mai bine pentru dumneata că n-ai înțeles atunci, și că nu înțelegi nici acum... Cu asta să terminăm, că nu-mi face bine nici mie, nici dumitale... Altceva, domnule. Ai uitat să-mi spui altceva. Și la capi-

tolul ăsta aș vrea să fii foarte clar. Fără nici o amnezie, înțelegi ?... Ca și pînă acum...

Ion Petric răsuflă ușurat. Era prima vorbă plăcută pe care o auzea din gura celuilalt.

— Am spus adineauri, aminti el. Am spuș că merg pînă la capăt, fie ce-o fi. Și pînă la capăt nu se poate merge în alt fel, decît deschizînd toată traista...

— Asta e, domnule. Asta înseamnă să fii înțelept. Bine. Uite ce vreau să-ți amintești : Ce-ai făcut după ce ai plecat de la bodegă ? Caută să-ți amintești totul, tot ce-ai făcut pînă cînd te-ai întîlnit, a doua zi, cu el în fața gării...

— Nu-i deloc greu... rîse ușurat Ion Petric. Nu-i greu, pentru că am făcut exact ce m-a învățat el. N-am ieșit din cuvîntul lui cu o iotă. M-am dus acasă, am oprit mașina în fața casei și m-am dat jos amețit. Au venit cîțiva vecini să mă ajute să ajung în casă. Le-am spus că am o durere la inimă. M-au așezat în pat și i-am rugat să mă păzească cu schimbul. Le-am stîrnit curiozitatea. Și atunci le-am spus că m-a amenințat cineva cu moartea, că a jurat moartea mea în ziua de cutare iulie. Ei au rîs, dar eu m-am rugat de ei și au rămas cu schimbul la căpătîiul meu. Iar a doua zi dimineața i-am dat afară și m-am încuiat în casă. Am ieșit la ora unsprezece și m-am dus la întîlnire, cu tramvaiul, așa cum mă înțelesesem cu el...

— Prin urmare n-ai citit ziarele în ziua aceea...

— N-am mai apucat să le citesc...

— Nu știi de ce ți s-a spus să fii cu mașina într-un anumit loc, la o anumită oră ?

— Nu știu, pentru că mi s-a spus să nu aud și să nu văd nimic. Atît : să mă uit la ceas și după atîtea minute să pornesc în cea mai mare viteză, indiferent ce s-ar întîmpla cu mașina... Am făcut exact ce mi s-a spus !

— Aveai mare încredere în el... spuse Liviu Iordan.

— După felul cum s-a purtat cu mine pe front... începu Ion Petric. Dar mi-ați spus că nu vă interesează povestea...

— Nu mă interesează... Și poate că e în folosul dumitale. Probabil că te-a salvat dintr-o mare încurcătură...

— Nu dintr-o mare încurcătură... De la Curtea Marțială, dacă știi dumneata ce înseamnă așa ceva pe front... Acum înțelegi de ce nu puteam să ies din cuvîntul lui ?

— Încearcă să revii la bombardament, spuse Iordan fără să dea vreo importanță istoriei cu Curtea Marțială.

La momentul cînd s-a întors spre dumneata. N-a mai spus ceva ? Nici o vorbă, absolut nimic ? Nici o cifră, nici un număr ? Nimic ? Nimic ?

Ion Petric simți iarăși un cutremur rece în tot corpul.

— Cred că am repetat de douăzeci de ori, poate de treizeci de ori scena aceea... se împotrivi el. Mă apucă groaza și greața... Și-a apropiat buzele de urechea mea și mi-a spus un singur cuvînt : *iulie*. Fără nici o cifră, fără nici un număr, fără nimic. Atît : *iulie*.

— Nu i-ai văzut buzele ? insistă Iordan.

— Cum să le văd ? ! șuieră cu ură Ion Petric. Cum să le văd dacă și le lipise de urechea mea ? Nu înțelegi și dumneata că prea sfredelești rana omului ?

— Nu înțeleg ! îl imită Liviu Iordan cu același șuier în voce. Nu pot să înțeleg și nici nu vreau să înțeleg. Stai acolo ! Pentru cuvîntul ăsta mă zbat și mă chinuiesc și mă omor de douăzeci și doi de ani. Pentru cuvîntul ăsta și pentru altul și pentru altele pe care încă nu le știu...

Criza îi trecu la fel de repede ca prima dată.

— Da... continuă el mult mai potolit. De la dumneata nu mai am nimic de aflat. Mi-ai spus absolut totul. *Absolut*, așa cum îți place dumitale să zici... Dacă n-ar fi vijelia asta, ți-aș mulțumi și poate că te-aș ruga să mă lași singur aici... Da. Și așa cum te-am găsit prima dată, te-aș găsi și a doua oară... Și ar fi o zi mare pentru dumneata... Dar o să fie, domnule ! O să fie o zi mare pentru dumneata ! Numai oda...

Nu-și mai termină vorba, pentru că sări ca un fulger din pat. La fel de iute deschise ușa, dar nu zări nimic, nici pe coridor, nici în capul scărilor. Era neliniștit. Celălalt îi ghicea neliniștea după felul cum își încleșta pumnii. Își strîngea pumnii, pînă i se înroșeau, apoi îi apropia unul de altul și începea să scapere din degete. Scăpăratul din degete îi trăda neliniștea. Cu cît era mai puternic și mai repetat, cu atît era mai neliniștit.

— Iar mi s-a părut că aud niște note care nu intră în concertul ăsta al vijeliei, spuse el. Rar mi se întîmplă să-mi pierd cumpătul și să mă las dominat de păreri. Trebuie să fii întotdeauna lucid, domnule. Lucid și rece...

Din capul scărilor se auzi vocea cabanierului :

— Poftiți la masă ! Să nu se răcească ciorba...

Și iarăși se auzi bocănitul pașilor greoi.

— Aici e un mister... își clătină amenințător capul Liviu Iordan. De ce se aude bocănitul numai cînd coboară ? De ce nu se aude și atunci cînd urcă scările ?... Bocănitul ăsta e un fel de semnal, domnule... Nouă ni se adresează : *Puteți să vorbiți în liniște. Eu am plecat.* Asta vrea să însemne bocănitul. Dar de ce să ni se dea semnalul ăsta ?

— Tare-mi vine să cred că de astă dată dumneata complici lucrurile fără să fie nevoie, spuse Ion Petric. Poate că are omul o manie... așa cum ai și dumneata. El bocănește cînd coboară scările, dumneata ai mania să complici mereu lucrurile...

— Iar treci vorbele prin burtă și prin coate ! se enervă Liviu Iordan. Ți-am spus de douăzeci de ori că nu-mi plac decît lucrurile foarte simple. Dumitale ți se pare că le complic, dar eu nu vreau altceva decît să despletesc complicațiile... Dacă simt că un anumit lucru nu se potrivește undeva, întreb. Asta-i totul !... Mi se pare ciudat bocănitul ? Atunci întreb : De ce ?... De ce bocănește un om care n-are voie să bocănească ? De ce ? Ca să arate altuia că nu ascultă ceva ! Tot nu înțelegi, domnule ? Ia spune ! Cînd vrei să-i arăți cuiva că nu-l asculți ? Cînd spune ceva ce dumneata nu trebuie să asculți. Dar ca să știi asta înseamnă că ai ascultat. Nu e foarte clar ?

Ion Petric nu răspunse. Nici măcar nu urmărise pînă la capăt raționamentul celuilalt. Auzise doar niște vorbe rostite de un glas dur și amenințător. Își îmbrăcase puloverul și scotocise prin rucsac după papucii de noapte.

— Sigur că e clar... se mulțumi el să aprobe.

Liviu Iordan își încheia centura sub pulover. Pistolul i se lipise de șold.

— Și asta trebuie s-o înveți, spuse el. Dacă vrei, se vede conturul pistolului, dacă nu, nu. Îl ascunzi sau îl arăți dintr-o singură mișcare. Așa cum cere momentul... Așa ! Pistolul trebuie să se vadă, dar chipul nu... Cum e, domnule ?

Petric nu mai văzu fața lui Iordan, ci o pereche de ochelari enormi, cu lentile negre și cu rame mai groase decît degetul ; și iarăși își aminti că Iordan are o față mică, de copil.

— Nu se vede nici bărbia, domnule... aprecie Petric. Dar totul pare o mască, pare aranjat anume...

— Atunci e în regulă. Asta vreau ! Să se simtă masca, dar să nu se știe ce ascunde. Să-i dăm drumul !

Primul ieși Ion Petric. Dar nu făcu nici doi pași și se pomeni tras de mînecă înapoi.

— Stai ! îi șopti Liviu Iordan. Țipă la ăla de jos că venim imediat. Spune-i să ne dea Fetească neagră...

Ion Petric se supuse ca un școlar :

— Venim imediat ! strigă el din pragul ușii. Și să ne dai Fetească neagră.

Liviu Iordan scosese o lanternă din rucsac, apoi părăsi camera, în vîrful picioarelor, făcîndu-i semn celuilalt să-l urmeze fără zgomot. Nu mergeau spre scară, ci în direcție opusă. Doar cîțiva pași. Traversară coridorul și se opriră în fața unei uși pe care fîșia lanternei o descoperi întredeschisă. Liviu Iordan o împinse cu piciorul și ușa se căscă, fără să scîrțîie. În loc să caute prin încăpere, lanterna cercetă mai întîi balamalele ușii. Se vedeau urme de ulei proaspăt, picuri prelingîndu-se de pe metal pe lemn. Abia după aceea pătrunseră în încăpere. Era aidoma cu a lor, numai că avea trei paturi, iar unul din paturi era tras lîngă ușă și se mai putea vedea pe el adîncitura lăsată de cineva care șezuse acolo. În cameră se simțea un miros vag de tutun. Fîșia de lumină mai descoperi două uși în pereții laterali. Una din ele, cea care ducea în direcția scărilor, era ușor întredeschisă.

O clipă mai tîrziu, cei doi se aflau în camera lor. Liviu Iordan își puse din nou masca, ochelarii aceia hidoși și impenetrabili.

— E tare, domnule ! spuse el. Și-a lăsat tot portretul în camera de vizavi. E curajos, prudent și foarte sigur de el. Nu știu ce se întîmpla dacă nu-i întîlneam portretul... Hai !

2

Dihania neagră părăsise iarăși movila. Era un lup uriaș, unul din acei înaintași bătrîni, care adulmecă prada și dau de veste haitei. Ursu știa că atîta vreme cît va fi singur, lupul nu va ataca. Va da mereu tîrcoale și va urmări prada, din apropiere, dar în momentul cînd vor sosi și ceilalți, cînd haita se va întregi, se vor năpusti toți

asupra prăzii, dacă o vor simți fragilă și fără apărare, sau o vor asedia și o vor hărțui necontenit, cu urlete și cu șarje neterminate, dacă vor simți primejdie și putere.

Fiecare secundă putea să fie hotărîtoare. Viața tuturor atîrna de iuțeala cu care puteau să-și găsească un adăpost. Înaintarea trebuia oprită, chiar dacă ar fi fost nevoiți să-și sape un adăpost în zăpadă, chiar dacă ar fi fost nevoiți să aștepte, apărîndu-se cu ceea ce aveau, năvala fiarelor. Ursu se decise imediat. Comunică prin Ionel că trebuie făcut un popas, chiar acolo, din cauza unor obstacole neașteptate, și-l chemă pe Victor la el. Era singurul cu care trebuia să discute amenințarea cumplită din nevăzutul alb.

Victor intui primejdia. Dacă Ursu folosise telefonul cald în loc să vină singur la capătul șirului, însemna că întîlnise o amenințare vie, care-l obliga să rămînă acolo, în față, de pază. Ieși din lanțul funiei și porni cu legătura de schiuri după el, spre locul unde bănuia că se află Ursu. Se înțeleseră mai mult prin gînduri și gesturi decît prin vorbe.

Trebuia căutat bordeiul despre care le vorbise cabanierul de la *Poienița*.

Da ! Erau în zona stînei părăsite. Și Tic și Ionel se ciocniseră, chiar acolo unde se aflau acum, de niște garduri împletite din nuiele.

Cu schiurile implîntate în zăpadă vor face un fel de palisadă. Dacă nu vor găsi bordeiul...

Oare bordeiul nu era chiar movila pe care apăruse dihania ? Ce-ar fi să scotocească mai întîi acolo ? Era totuși un punct de plecare într-o căutare aproape fără nădejde.

— Să vină toți încoace ! șopti Ursu la urechea lui Victor. Să fim un corp compact. Aici trebuie să fie bordeiul...

Victor se întoarse să-i adune pe ceilalți, iar Ursu începu să înainteze, cu șira spinării rece, spre Movila Lupului. Cuțitul, cu lama deschisă, parcă-și tăia drum prin vijelie. Mîna îi înghețase din prima secundă, dar îi înghețase pe cuțit. Cînd ajunse la movilă, simți un tremur în tot corpul. Zărise pata neagră în spatele movilei. Parcă aștepta. O rafală îl izbi în piept și o a doua încercă să-l prăvălească. Se lăsă în genunchi, gata să riposteze la atacul dihăniei. Lupul parcă se apropiase, văzuse prada

clătinîndu-se. Dar se oprise la cîţiva metri de el. Îl vedea mare, uriaş, cu botul căscat, probabil urlînd, îi vedea colţii, lungi cît degetele, şi îl cuprinse ura şi setea, setea crîncenă de a-l ucide. Îşi găsi puteri şi sări prin talazuri asupra fiarei. Cu dinţii, nu cu pumnalul voia s-o ucidă. Dar fiara parcă simţise furia şi puterea agresorului. Fugi.

Ursu rămase acolo. Îngenunche în zăpadă şi rămase în aşteptare. Mîna dreaptă, mîna în care ţinea pumnalul, începea să-şi piardă puterea. Înfipse cuţitul în zăpadă şi îşi băgă mîna îngheţată în mănuşa caldă. Stătea la pîndă, cu simţurile tot atît de treze ca ale fiarei care pîndea şi ea, undeva, aproape, şi urla, urla fără încetare, chemîndu-şi haita.

Movila din spatele lui Ursu era chiar bordeiul despre care le vorbise cabanierul. Cireşarii îi căutau intrarea. Dezlegaseră vraful de schiuri şi fiecare se înarmase cu beţele, aşa cum le spusese Victor. Căutau intrarea bordeiului împungîndu-i suprafaţa albă cu beţele întoarse. Patru dintre ei : Lucia, Maria, Tic şi Dan se ocupau cu dibuirea intrării. Victor şi Ionel cărau schiurile cît mai aproape de movilă. După ce le împlîntară în zăpadă, adînc, transformîndu-le într-o pavăză care rezista furtunii, încercară să mute în apropierea movilei şi gardurile de nuiele. Nu izbutiră. Parcă erau zidite în beton. Victor căută parii cei mai groşi şi îi legă jos, la rădăcină, cu funia liberă. Trase vîrtos, dar nu reuşi altceva decît să se convingă că-i înnodase bine. Era chiar ceea ce urmărise. Apoi se întoarse împreună cu Ionel la cazemata albă, atacată din toate părţile de suliţele cireşarilor.

— Nu dăm peste nici o intrare ! i se şopti la ureche lui Victor. Am bortelit tot învelişul. Peste tot, rezistenţă.

Erau nişte căutări disperate, mînate de groază. Vijelia nu-i iertase nici un moment, mereu îşi trimitea talazurile, rafalele şi proiectilele. Îi răsucea, îi chinuia, îi tăvălea prin zăpadă, îi ameţea uneori cu clipe scurte de linişte, pentru a-i azvîrli apoi, ca pe nişte frunze, departe de movilă. Dar se găseau, se înlănţuiau, se ridicau ca nişte catîri şi se repezeau iarăşi asupra sărmanei movile, împungînd-o mereu, peste tot, ca nişte suliţaşi nebuni, disperaţi. Iar hăurile se năpusteau din nou asupra lor şi ei se chirceau şi apoi iar se repezeau spre movilă, tîrîndu-se sau în genunchi, şi voiau să se prefacă în burghie şi în cazmale

pentru a sparge crustele de gheață. Oare presimțeau amenințarea care-i pîndea ?

Era un atac orb, dement, o explozie de distrugere, se umpluseră toți cu microbii vijeliei. Victor se trezi, poate în clipa supremă :

„Am înnebunit ! își spuse el. În loc să căutăm un bordei, căutăm o cupolă... Vijelia asta ne-a luat mințile. Unde poate fi intrarea într-un bordei ? Numai împotriva vîntului, nu !"

Smulse un schi din palisada improvizată și începu să sape la poalele movilei, în direcția opusă vîntului. Ceilalți îi înțeleseră gîndul și-l imitară imediat. Din fericire, Victor își păstră de astă dată luciditatea. Nu se mai năpustiră ca niște sălbatici asupra înălțimii de zăpadă. Trebuiau s-o păstreze cît mai solidă și mai rezistentă pentru a face față vijeliei și altor primejdii. Săpau ordonat, tăiau zăpada în cuburi adînci, iar cuburile erau rînduite pe marginile șanțului, unindu-se în ziduri și metereze. Parcă-și pregăteau un iglu, ca eschimoșii. Șanțul se adîncea, le ajungea pînă la brîu. Sfărîmaseră trei cruste de gheață și întîlniră o a patra care rezista la împunsăturile bețelor și la presiunea schiurilor. Și deodată, schiul Mariei nimeri în gol. În mai puțin de un minut, intrarea în bordei era degajată.

În momentul cînd văzu deschizătura bordeiului și cînd simți aburi calzi umezindu-i fața, Victor își pierdu și calmul și stăpînirea de sine. Cu gesturi brutale, violente își împinse prietenii înăuntru, apoi începu să smulgă schiurile din palisadă și să le arunce în șanț. Își mai aminti ceva, dar licărul nu ținu nici o clipită. Se simți luat pe sus și trîntit undeva. Apoi cineva îi prinse picioarele și-l trase parcă spre abisuri. Totul se petrecuse prea repede. Nu mai avusese vreme să-și ferească fața. Simți tăișuri și durități pe frunte și pe obraji, apoi o nouă smucitură, și parcă niște bolovani săltîndu-i sub ceafă, apoi auzi, da ! *auzi* o voce, vocea lui Ursu :

— Azvîrliți toate bețele aici. Nu mă puteți lovi.

Sări și el și se izbi de alții. Bețele zburau spre o țintă albă, dar aceeași voce strigă : Gata ! Apoi nu se mai zări nici o pată albă. Intrarea fusese astupată. Vijelia încă urla, dar parcă în depărtări.

— Au venit ? întrebă Victor mai mult pentru a-și auzi vocea. Tu m-ai rostogolit, sau vijelia, sau... ?

Ursu rîse. Un hohot dement, ca o erupție, care ținu cîteva secunde. Era de necrezut. Nu izbuteau încă să scape de urletele vijeliei, nu le aveau numai în urechi, le îmbolnăviseră tot trupul, îi aduseseră în starea de a le fi teamă să vorbească. Și deodată rîsul lui Ursu. Parcă rîdeau toți odată cu el, după ore de chin și groază, după ce fuseseră zdrobiți și biciuiți, după ce unii dintre ei simțiseră veghea și teroarea morții.

— Știi de ce rîd ? spuse Ursu. I-am simțit, nu știu cum dracu', dar i-am simțit. Și în momentul cînd am fugit m-am gîndit că ar putea să mă atace din spate. Și deodată, hop ! simt că-mi sare cineva în spate !... Zău c-ai scăpat de la moarte, Victor. Dacă aveam cuțitul în mînă, îl înfigeam...

— Ce tot vorbiți voi ? întrebă Lucia cu un ton ofensat.

— Lasă-mă, Lucia... se rugă Maria. Lasă-mă să respir și să aud și să simt altceva decît întuneric, și urlete, și frig, și spaimă. Te rog... Lăsați-mă să mă refac, vreau să simt că am inimă și glas și ochi... Oare nu putem scăpa de întunericul ăsta ?

Era o întrebare de toate zilele. Revenise și Maria la viață. Și Tic care-l certa pe Țombi, și Dan care începuse să fluiere ca și cum și-ar fi amintit scene dintr-un film de groază, și Ionel care-și căuta cutia de chibrituri prin buzunare.

— Aoleu, mamă dragă ! I-auzi ce mai bocănește vijelia la sărmana noastră ușă din schiuri... Te pomenești că și-a schimbat direcția !

Țombi începu să scîncească și să se bage în sufletul lui Tic. Mezinul îl mîngîia și-i simțea tremurul neîncetat ; își închipuia că suferă din cauza frigului.

— Cred c-ar fi timpul să vedem unde ne aflăm, spuse Victor. Cine atinge peretele bordeiului ?

— Eu ! răspunse Ionel. Stau rezemat de perete, dacă n-o fi vreun bolovan. Ba nu ! E chiar peretele. Pămînt... da.... Și mai sus niște bîrne, sau niște pari... ba nu ! Niște nuiele... adică parcă ar fi și niște împletituri...

— Eu stau pe zăpadă ! descoperi Lucia. Voi unde ați aterizat ? Eu am căzut prima și m-am dat la o parte ca să vă fac loc.

— Nu se poate ! spuse Dan. Nu se poate să stai pe zăpadă. De unde zăpadă ? Mi-a intrat mîna pînă la cot în salteaua de iarbă și puf de sub mine...

— Aiurea ! se miră Tic. Nu vrei să schimbăm locurile ? Eu am găsit și niște perne și ți le las ție. Hai !

— Trebuie să facem o trecere în revistă a adăpostului, propuse Victor. Să nu fie pe undeva vreo prăpastie sau vreo sălbăticiune...

— Brrrrr ! se înfioră Tic. Vrei să ne țintuiești în locurile în care sîntem... Eu stau pe niște cetini...

— Deocamdată... încuviință Victor. Să rămînem unde sîntem... Nu e chiar foarte obligatoriu. Dar e interzis oricui să se apropie de ușă... În nici un caz...

— Nu-i nevoie să insiști, spuse Ursu. Stau eu chiar în fața ușii. Nu se poate trece.

— Ei na ! dădu Dan semnalul răzmeriței. Și dacă mi se face poftă să ies la aer ? Pe cinstea mea că am uitat vijelia... N-auzi cum bate la ușă ?

— Nu bate vijelia la ușă... își începu Ursu destăinuirea de groază, dar se opri în ultima clipă. Bate vîntul !

— Mai tîrziu, puțin mai tîrziu... îi răspunse Victor. Da ! Bate vîntul... Și noi trebuie să știm unde ne aflăm. O să facem o torță de hîrtie și o vom ține aprinsă. Și ca să observăm tot ceea ce se află în jurul nostru, sau cît mai mult din ceea ce se află, eu cred că ar fi bine să ne fixăm fiecare cîte ceva. De pildă... Ticușor să observe cu atenție acoperișul... Ursu să ne spună în ce stare se află intrarea, deschizătura bordeiului...

— Eu sînt de acord să mă uit la plafon și Ursu la intrare... acceptă Tic. Dar în cazul ăsta, Dan să se uite...

— Vrei să știi cum arăți ! îl întrerupse Dan. În regulă...

— Pe cuvîntul meu că la asta m-am gîndit ! recunoscu Tic. Ți-a prins bine vijelia. Dacă ai mai fi rămas puțin afară...

— Dacă nu vă astîmpărați, se auzi vocea lui Ursu, vă promit că aduc tremurul și spaima în bordei... Hai, Victor !

— Asta era spaima : Victor ? nu se putu abține Dan.

Rîse și Ursu, ba chiar și Tic, înfuriat că nu fusese mai prompt decît „mamă dragă". Numai Țombi scheuna fără încetare.

— Va să zică Tic va observa acoperișul, reluă Victor. Ursu va cerceta intrarea. Ionel, peretele de care e rezemat... Dan și Maria, podeaua... Mi se pare că fiecare ați ajuns la capătul unei diagonale. Lucia...

— Eu vreau să văd ce e cu zăpada asta, spuse Lucia. E mai înaltă decît mine. E ca o coloană... Și tu, Victor ?

— Eu o să caut să văd pe unde sînt bagajele noastre, răspunse Victor. Şi o să le aranjez într-un loc anume... Bineînţeles dacă se observă ceva deosebit... Sînteţi gata ?

— Sîntem gata, spuse Lucia. Dar nu ştiu cum ne vom obişnui cu lumina. O să orbim la început. Şi dacă se aprinde ceva ?... Dacă ia foc bordeiul... ? Brrrrr ! vorba lui Tic. Oare n-ar fi bine să desfacem puţin uşa ?

— De uşă mă ocup eu ! spuse sec Ursu.

— Şi eu stau lîngă un bloc de zăpadă... încercă Victor să-şi liniştească prietenii. Avem unde să stingem torţele. Am făcut trei şi le voi aprinde una de la alta. În primele clipe să ţineţi ochii întredeschişi... Ionel ! Dă-mi chibriturile !

Torţa de hîrtie se aprinse de la primul chibrit, dar flacăra ei arse ochii tuturor. Trecea prin pleoape. Instinctiv îşi duseră toţi mîinile la ochi. Numai Victor era obligat să sufere întreaga tortură. Cînd simţi arsura pe mîini aprinse cealaltă torţă. Resturile de la prima le vîrî într-o scobitură pe care o făcuse mai dinainte în zăpadă. Ridică torţa cît mai sus, pentru a împrăştia o rază mai mare de lumină, dar răsună deodată vocea lui Tic :

— Mai jos, Victor ! Să nu ardă acoperişul...

Cea de-a treia torţă trecu din mînă în mînă, ca o ştafetă. Fiecare purtător îşi lumină, cu zgîrcenia cuvenită, împrejurimile. Nici nu mai ajunse înapoi la Victor. O stinse Lucia în malul de zăpadă de lîngă ea.

— Acum e-acum ! începu Dan. Mai întîi despre Tic : pare pus pe harţă, după cum arată cutele din colţul ochilor... Aşa ! Lasă, că şi tu faci destule glume proaste... Ei, vezi ? Eşti sau nu eşti pus pe harţă acum ?... Încep să-mi îngheţe picioarele, mamă dragă... Aşa ! În partea mea sînt paie, puse anume pentru culcuş. Un strat gros cam de vreun sfert de centimetru. Patul ăsta de paie ar avea vreo doi metri şi jumătate pe doi metri. E lipit de perete...

— N-are doi jumătate pe doi... îl întrerupse Ursu. Cam doi pe doi. Dar lîngă Maria mai este un pat de iarbă cam de aceleaşi dimensiuni... Aşa mi s-a părut...

— Chiar aşa e, spuse Maria.

Fiecare îşi relată observaţiile culese în timpul arderii celor trei torţe de hîrtie, întregind imaginea generală a adăpostului. Se aflau într-un bordei săpat în pămînt cam la un metru adîncime, de forma unui dreptunghi cu

laturile de patru și cinci metri. Acoperișul de scîndură și șindrilă, îndopat din belșug cu cetini și paie, era susținut de doi stîlpi, unul la intrare, iar celălalt în fund, legați între ei printr-o bîrnă groasă, de care erau prinse, oblic, scînduri și bîrne mai subțiri, înfipte în pămînt, de-a lungul malurilor. Intrarea bordeiului nu era chiar la mijloc, ci într-o parte, ca o fereastră, de-aceea evitaseră tinerii ciocnirea cu stîlpul de bază, și de aceea o găsiseră mai greu. Cei doi stîlpi care susțineau acoperișul aveau cam doi metri înălțime, iar între malurile bordeiului și acoperișul de scîndură se împletise un gard de nuiele înalt cam de jumătate de metru. Deși bordeiul era săpat la un metru adîncime, nu se ajunsese încă la piatră, ceea ce o făcuse pe Lucia să emită ipoteza, acceptată și de Ionel, că toată zona aceea era fundul unui lac de munte astupat, cu timpul, de aluviuni. Zăpada se adunase numai la intrarea bordeiului : un morman compact, ca o pavăză interioară, făcut de cine știe ce vijelie trecută, care bătuse din față, dinspre miazăzi. Iar într-un ungher se afla un maldăr de cetini de brad, din care se putea face un foc bunișor, după cum calculase Ursu.

Dan se repezi s-o ia înaintea tuturor :

— Asta nu-i bordei... Asta-i palat ! Are de toate, ba chiar și încălzire centrală... Nu-i așa că vom face focul în centru, ca să ne bucurăm toți de căldura lui ?

— Rezistăm pînă mîine la răsăritul soarelui ? întrebă Victor. Asta e esențial !

— De ce pînă la răsăritul soarelui ? întrebă și Lucia la rîndul ei.

— Pentru că... Pentru că așa mi-a spus cabanierul de la *Poienița*... se hotărî Ionel. Vijelia are un singur moment de odihnă, mi-a spus el. Voi erați sus, după bagaje, nu l-ați auzit. Vijelia nu se oprește decît un ceas, două, la primul ei răsărit de soare. Asta-i o lege, zicea el. Dacă nu profităm de răsăritul soarelui... Dar de unde știm noi cînd răsare mîine soarele ?

— De asta ți-e teamă ? îl luă Dan peste picior. Dacă vrei neapărat să știi, uite : chiar în clipa asta, Lucia poate să-ți spună. Nu-i așa, Lucia ?

— Mulțumesc de invitație !... Mîine soarele răsare fix la ora șapte și cincizeci și trei de minute.

— Numai să putem pleca, mormăi Ursu. Dar cînd l-ai auzit tu pe cabanier spunînd povestea asta cu răsăritul soarelui ?

— Dar nu înţelegi că nu-i vorba despre răsăritul soarelui ? se bosumflă Ionel. E vorba de *primul răsărit de soare* al vijeliei ! Numai atunci îşi slăbeşte forţa, pentru un ceas sau două. Asta a spus cabanierul. Şi tot ce-a spus pînă acum s-a adeverit...

— Din păcate... îl completă Maria. Prin urmare trebuie să rezistăm pînă mîine dimineaţă la ora şapte şi cincizeci şi trei de minute. Numai că mie au început de pe acum să-mi îngheţe picioarele. Mă dor...

— E foarte rău ! se auzi vocea lui Victor. Fiecare să-şi scoată rucsacul şi să-şi învelească picioarele în el. Din tot ce avem, picioarele trebuie ferite cel mai straşnic.

— Cum s-ar zice, profită Dan, se întoarce proverbul : unde nu-s picioare e vai de cap... Bine că li se face şi lor dreptate ! Parcă spuneai ceva cu cetinile ălea de brad şi cu focul...

— Mai întîi ar trebui să mutăm mormanul ăsta de zăpadă în uşă, răspunse vlăjganul după un moment de gîndire. Îl tăiem în cuburi mari şi facem o uşă pe cinste din el. Putem să lăsăm şi un geam pentru aerisire... Lasă, Ticuşor. Stai acolo ! Voi n-aveţi ce căuta aici ! Vino tu, Victor ! În trei minute n-avem ce face...

Victor înţelese că se întîmplă ceva grav la intrarea bordeiului, dar cînd ajunse acolo şi văzu în ce infern se află prietenul lui, îl cuprinse groaza.

Fugărit de lupi sau de ideea că se adunase haita, Ursu abia avusese timp să-l azvîrle pe Victor în bordei şi să ridice vraful de schiuri, cu o singură mişcare, în faţa intrării bordeiului, pentru a baricada goana fiarelor. Schiurile nu erau înfipte în zăpadă, unul cîte unul, pentru a se transforma în stîlpi foarte greu de clintit. Rezistenţa lor era un miracol şi se datora numai braţelor lui Ursu. În repezeală şi-n disperare, vlăjganul nu găsise altă soluţie de a asigura rezistenţa uşii improvizate, decît aceea de a-şi trece braţele prin legăturile de metal ale fiecărui schi şi de a trage apoi cu toată puterea în jos. Şi rămăsese aşa, în genunchi, cu braţele încordate, cu capul la două palme de uşa improvizată, încleştat, auzind şi aproape simţind fiecare urlet şi fiecare şuierat şi fiecare răsuflare a fiarelor de dincolo.

— Sssst... îi căută el urechea lui Victor. Să nu ne simtă ceilalţi. Ar muri de spaimă, săracii.

Emoţionat, cutremurat, Victor îşi lipi capul de fruntea lui Ursu şi-i simţi sudoarea îngheţată.

— Ssssst... continuă Ursu o clipă mai tîrziu. Mi-au scos năduşelile. Cred că mi s-au dublat bătăile inimii... Acum m-am obişnuit. Să vezi cum mă strîmb la ei printre zăbrele.

Pe alocuri schiurile erau îndepărtate, oferind crăpături subţiri prin care se putea vedea vînzoleala dihăniilor. În una din crăpături intrase laba unui lup şi se prinsese ca într-o capcană. Acolo rodeau cel mai tare jivinele.

— Sssst... Sînt o mulţime, fir-ar să fie ! După laba asta trebuie să fie nişte lupi giganţi, sau poate o fi intrat în capcană chiar şeful lor, ăla care ne-a aşteptat pe bordei... Hai să-l sacrificăm ! Scoate cuţitul din buzunarul meu şi taie-i laba ! Ai putere ?... Dacă ăilalţi îl simt rănit, se reped asupra lui şi măcar scăpăm de unul...

— Ce tot sporovăiţi acolo ? întrebă Dan foarte intrigat. Dacă nu mi-ar fi atît de bine în puful ăsta...

— Toată lumea rămîne la loc ! strigă Victor, aproape cu răutate în voce. Mai bine apăraţi-vă picioarele !

Scoase cuţitul din buzunarul lui Ursu, îi dibui resortul şi apăsă. Apoi cu mîna tremurîndă întinse lama spre crăpătura prin care se zărea o pată neagră agitîndu-se. Simţi imboldul lui Ursu din umeri. Lama întîlni rezistenţă. Apăsă tare, cu răutate. Urletul de durere din partea cealaltă sparse canonada vijeliei şi-l făcu pe Ţombi să scheune prelung. Schiurile zăngăniră, iar laba tăiată de lama ascuţită ca briciul căzu chiar la picioarele lui Victor.

— Sssst... Bravo ! Dacă se satură şi pleacă, mîine dimineaţă ieşim şi noi din mormînt... Dă-i drumul, că nu mai ştiu ce se întîmplă cu braţele mele şi mai ales cu gîtul. Trebuie să mă frec după ce scap. Aré Lucia alcool...

Victor folosi cuţitul la tăiat cuburile de zăpadă. În scurtă vreme mormanul uriaş se prefăcu în cuburi mari şi, încetul cu încetul, cuburile se uniră într-un perete gros, de aproape jumătate de metru. Cînd peretele ajunse sus, la două palme de bolta deschiderii, abia atunci Ursu îşi eliberă braţele din kandahare. Prin ferestruica rămasă, trase înăuntru schiurile, unul cîte unul, apoi le aşeză în spatele uşii ca nişte baricade, ca nişte zăvoare uriaşe. Chiar dacă ar fi pătruns prin zăpadă, sfredelind-o, fiarele

ar fi fost oprite de ușa formată din baricadele orizontale. În sfîrșit, putea și el să respire aer, nu duhoarea sălbăticiunilor.

— Psssst... făcu el pentru ultima dată. Am scăpat bine. Înseamnă că sînt ocupate cu ospățul... Am găsit laba... A cui este : a mea sau a ta ? Eu am prins-o în capcană, tu ai tăiat-o...

Încetul cu încetul, atmosfera din bordei se schimbă. Începură glumele, nu mai răsunau rîsete demente, ci rîsete de toate zilele, chiar și Țombi se mai liniștise, după ce Ursu îi trecuse de cîteva ori pe la nas laba însîngerată a fostului șef de lupi. E adevărat că în centrul bordeiului, de fapt mai aproape de ușă și de fereastră, se aprinsese și un foc, care nu împrăștia numai fum. Bordeiul se încălzise. tinerii începură să moțăie, unii se și visau în zori pornind printr-un coridor de liniște spre căldură, spre o casă care să-i primească prietenește. Dar pe la miezul nopții se auzi o bubuitură prelungă, îngrozitoare. Munții se scuturau de zăpadă.

3

— Nu bei și dumneata un pahar de vin ? îl întrebă Iordan pe cabanier. Excepțional vin ! Vechi și autentic...

— Mulțumesc... răspunse cabanierul cu politețe convențională. M-am obișnuit cu vinuri mai ieftine, cu vinuri care se beau, nu care se gustă. Cel negru pe care-l gustați dumneavoastră mergea mult mai bine la grătar...

Iordan se uită spre el ostentativ, dar tot nu-și lepădă ochelarii. Mîncase fără să și-i scoată.

— Dumneata cam vrei să impui niște lucruri, spuse Iordan... Arunci, așa din coadă, parcă la întîmplare, subiecte de discuție... Ai vrea să ne faci să întrebăm : ce înseamnă a gusta, ce înseamnă a bea, la ce se potrivește mai bine vinul negru, sau cel alb, ce se înțelege prin vinul ieftin... O mie de subiecte cu care să treacă vremea... Și toate să pară întîmplătoare, plecate de la noi...

Cabanierul făcu o mutră de om copleşit de puteri prea mari, recunoscîndu-şi parcă neputinţa, inferioritatea :

— Eu nu vreau altceva decît să-mi servesc clienţii... Vorbele cuminţi fac şi ele parte din serviciu... N-o să spuneţi dumneavoastră că am sărit măsura !... Se mai poate întîmpla şi altfel ; nu ştiu cine aruncă o piatră şi nu ştiu cîţi înţelepţi...

— Ia stai, domnule, puţintel ! îl opri Liviu Iordan. Galopezi prea repede. Cum vine asta : nu ştii *cine* aruncă o piatră, şi nu ştiu *cîţi* înţelepţi încep s-o caute ? Cum vine ?... De ce într-un loc foloseşti pronumele, şi în celălalt numeralul... Asta nu-i egalitate, domnule ! Ia spune ! De ce ?

— Nu pricep... răspunse cabanierul. Eu am spus o vorbă, dumneata o răsuceşti pe toate părţile, cu pronume şi numerale. De unde să ştiu eu...

— Sigur că nu ştii... Nu ştiinţa te-a obligat să foloseşti pronumele şi numeralul, ci instinctul, domnule. De ce n-ai folosit egalitatea, domnule ? De ce n-ai spus : un *prost* aruncă o piatră, sau un *nebun* aruncă o piatră... Din cauza instinctului, domnule. Te refereai la dumneata, la vorbele pe care le serveşti clienţilor, şi fără să-ţi dai seama ai folosit pronumele, ca să nu te insulţi singur... Ăsta-i instinctul ! E foarte clar ?

Cabanierul stătea rezemat de tejghea şi privea parcă nepăsător spre clienţii care încercau să-l tulbure. Fuma lacom, întotdeauna avea o ţigară în gură.

— Dacă doriţi cu tot dinadinsul, pot să tac, se retrase el. Eu nu v-am căutat nici o pricină...

— Fumezi mult... spuse ca o constatare Liviu Iordan. Dar probabil că asta ţi-o spune oricine te vede două ore în preajma lui... Sau hai să zicem : patru ore. Da... Vezi, domnule ! Eu puteam să-ţi spun asta fără să te văd, fără să te cunosc. Sau, hai să zicem la... cît a trecut de cînd am sosit ?... Patru ore ?... Puteam să ţi-o spun la patru ore după ce te-am văzut, chiar fără să stai în preajma mea ! Fără să stai *vizibil* în preajma mea... Nu simţi, domnule, din formularea frazei, nimic ?

— Dumneata ai chef de vorbă şi de discursuri şi măcar de unul care să bată din palme ! explodă cabanierul.

— Aha ! Treci la ofensivă ca să pară grosolane acuzaţiile mele ! Eşti tare, domnule ! la spune ! Ce-ai căutat în camera de vizavi ? Ai fost de două ori acolo, în timp ce

noi vorbeam. Te-ai așezat ca la un teatru în aer liber : nevăzut și cu țigara în gură.

Cabanierul scăpă o pufnitură de rîs, ca o răsuflare :

— Dumneata ești pus pe ceartă. Încă n-a ieșit vijelia din oasele dumitale... Cauți pricină... sigur c-am fost în camera de vizavi. Atunci cînd v-am văzut luptîndu-vă cu indicatorul. Am intrat ca să v-o pregătesc. Am uns și balamalele ca să nu scîrțîie. O fi rămas, poate, și miros de tutun...

Petric ar fi vrut să-i spună lui Iordan : „Ai văzut dumneata ? Tocmai la asta nu ne-am gîndit...", dar îi observă pumnii încleștați scăpărînd mai dur ca niciodată. De aceea luă o atitudine de judecată și începu să-l măsoare pe cabanier :

— Va să zică așa, domnule...

— Ce-nseamnă acest „va să zică așa" ? întrebă cabanierul cu aceeași nepăsare iritantă în voce.

— Înseamnă că ai răspuns perfect ! interveni Liviu Iordan. Absolut perfect ! Și pe mine perfecțiunea mă incomodează, domnule, mă neliniștește... E foarte clar ?

— Eu vreau să tac, răspunse cabanierul. Sînt destule chestii perfecte pe lume cu care te poți dumneata certa. Dar nu înțeleg de ce-mi cauți ceartă ?... Faci teorii cu egalitatea, că-i nu știu ce cu pronumele sau cu numeralul, dar de fapt susții neegalitatea de cînd ai intrat aici... Eu nu zic că oamenii nu se pot ciondăni, dar dumneata azvîrli cu piatra ca să provoci cearta, și asta nu-i egalitate, domnule...

— Gata ? ! întrebă surprinzător de calm Liviu Iordan.

— Nu e gata ! spuse celălalt, cu un vag tremur de enervare în glas. Nu-i egal, domnule, nici atunci cînd unul e chemat gol în fața altuia îmbrăcat, ca să i se dea lecții de morală...

— Pe cine vezi dumneata gol ? întrebă Ion Petric.

— Într-un fel pe dumneata ! răspunse ironic Iordan. Dar gazda noastră se gîndea la altceva : eu sînt îmbrăcat și dumnealui e gol. Și ce e cu asta, domnule ?

— Nu-i nimic, dacă ăla care e îmbrăcat nu face pe moralistul și nu provoacă, spuse în silă cabanierul. Dacă m-ați fi găsit mascat în moș Crăciun, cum v-ați fi simțit ?

— Ne-am fi simțit foaaaarte binecee, își lungi vorbele Liviu Iordan. Dacă dumneata crezi că ochelarii sînt o mască... Poftim ! I-am scos !

Vorbise repede, parcă ar fi poruncit altcuiva. Dar cabanierul își întoarse încet capul, ca și cum ar fi săvîrșit o obligație neplăcută, îl privi o secundă pe omul cu fața mică, fără ochelari, apoi ridică din umeri, scăpînd iarăși, din piept, o pufnitură de rîs, ca o răsuflare :

— Te-ai ferit atîta, că mi-am închipuit nu știu ce... Crezusem că ești vreunul din cei care-și au chipul prin ziare...

Liviu Iordan își descleștă încet pumnii. Mîinile i se desfăcură pe masă, uriașe, ca două farfurii. Cabanierul săvîrșise, în sfîrșit, prima greșeală.

— Și de unde știi dumneata că nu sînt unul din aceia... ? întrebă el, rar, făcînd pauze după fiecare cuvînt.

— Asta am zis-o și eu așa...

— Nu ! N-ai zis-o așa ! îl țintui Liviu Iordan. *Ai gîndit* că trebuie să spui așa ! Iar aici se ascunde o siguranță inconștientă. Dacă nu-i cunoști pe toți cei cărora le apare fotografia în ziare, cînd poți să spui despre cineva că nu i-ai văzut fotografia în ziare ? Cînd, domnule ?... Că doar nu citești toate ziarele care apar... *Cînd îl cunoști, domnule !* Cînd știi cine este, cînd știi că nu putea să-i apară fotografia !... Stai, domnule ! Stai, că știu ce vrei să spui. Vrei să spui că nu mă cunoști, că nu m-ai văzut niciodată. Păi asta-i încurcătura în care ai intrat ! Contradicția asta, domnule ! Cum poți dumneata, fără să mă cunoști, să spui că nu mi-ai văzut fotografia în ziare ?...

— Am spus că... am zis-o și eu... așa... începuse să se bîlbîie cabanierul. De ce să despicăm... ?

— Nu despicăm nimic ! îl întrerupse brutal Liviu Iordan. De ce nu recunoști, domnule ?... De ce nu recunoști că ai aflat, adineauri, anumite lucruri care te fac să bănuiești cine sînt... Și cel care îți închipui că sînt. nu putea să aibă fotografia în ziare ; nu putea să fie decît ceea ce *ai auzit* că este : un om care caută, un om care nu trăiește decît pentru a căuta. Dumneata știi cine sînt, știi ce vreau, știi ce caut... Poate că nu știi de cînd te caut ?... De douăzeci de ani !

Cabanierul își pierduse cumpătul :

— Ce tot mă înnebunești, domnule ? De unde să știu eu cine ești ? De unde să știu eu ce cauți dumneata ? De cînd ai venit tot mă freci ca într-o moară, tot mă strecori și mă cauți... Ce vină am eu că ai dumneata idei fixe ? Caută-ți alți clienți !

Liviu Iordan era mulţumit. Degetele lui răsfirate loveau uşor masa, fără zgomot. Petric recunoscu gestul şi azvîrli priviri rele şi ascuţite spre cabanier :

— Gurrrrra ! Hotărîm noi ce trebuie să spui ! Apropie-te de noi ! Hai ! Mişcă-ţi picioarele, domnule ! N-auzi ?

Cabanierul parcă nici nu-l auzise. Rămase lipit de tejghea. Numai mîna lui urca lent spre gîtul unei sticle.

— Începi să fii nerod, domnule ! îi spuse Iordan ridicîndu-se de la masă. Ştii mai bine decît mine că în tot pustiul ăsta sîntem numai noi trei. Dar trebuie să mai ştii ceva : nimeni nu are habar că am urcat aici. Cei care au coborît nu ne-au văzut. Ei ! Începe să fie clar ?

Cabanierul apucă sticla şi turnă din ea într-un pahar. Bău cu mîna stîngă. Dreapta dusése sticla sub tejghea, într-un gest firesc, de gospodar. Dar degetele eliberate căutară, găsiră şi strînseră cu putere capul metalic al unui sifon.

— Mi s-a părut mie curios telefonul ăla la miezul nopţii... îşi aminti cabanierul. Şi toată chemarea aceea grabnică. Dar nu m-am gîndit că se pregăteşte o lovitură aici... N-o să găsiţi mare lucru. Cîteva sute de lei. Şi nişte provizii pe care nu prea văd cum să le duceţi jos... Altceva...

— N-o întoarce, domnule ! Nu fi nerod, domnule. Dă drumul sticlei, dă drumul armei, domnule ! Auzi ?... Ce poţi să ai acolo sub tejghea ? Un cuţit... Un topor... Un sifon... Astea nu-s arme, domnule... Auzi ?

Liviu Iordan înaintă cîţiva paşi, dar nu spre tejghea, ci oblic, spre uşa care dădea în antreu. Parcă înţelegîndu-i intenţia, Ion Petric porni spre cealaltă uşă, care dădea spre dormitoare. Cabanierul nu mai avea unde să se refugieze.

— Nu vreau să te împuşc, domnule... continuă Liviu Iordan, scoţînd pistolul de sub pulover. Dumneata ridică mîinile încet şi aşază-ţi-le pe creştetul capului. Chiar dacă ai un pistol, nu te poţi salva. Unul din noi doi tot te va doborî. Hai !

Ultimul cuvînt şuieră ca un proiectil. Cabanierul îşi ridică încet mîinile, împreunîndu-şi-le pe creştetul capului.

— Acum ieşi de-acolo ! porunci Ion Petric. Aşază-te pe scaunul de lîngă sobă. Şi să nu cobori mîinile de pe creştet... Ca să fie foarte clar !

Liviu Iordan îl aprobă cu un zîmbet ironic. Cabanierul se supuse. Ieşi de după tejghea şi păşi rar spre locul pe care i-l indicase Ion Petric. Colosul se luă după el şi îi controlă, în mers, buzunarele şi ascunzişurile posibile pentru o armă. Nu găsi nimic. Abia după aceea îi făcu semn să se aşeze pe scaun.

— Nu ! se opuse Liviu Iordan. Stai în picioare. În poziţie de repaus, ca la armată în faţa superiorului... Taci ! Ştiu ce vrei să spui : ce-ai spus mai adineauri... cîţi bani sînt în casă... Nu-ţi stă bine în rol de nerod. Nu ţi se potriveşte, domnule. Îţi propun să dăm cărţile pe faţă !

Cabanierul îşi schimonosi figura pentru a-şi dovedi neputinţa. Dacă n-ar fi fost în poziţia aceea obositoare şi caraghioasă, ar fi ridicat simplu din umeri :

— N-am ce să fac... răspunse el. Aţi urcat aici cu nişte idei fixe. Singura mea nădejde este că n-o să ucideţi un om nevinovat. Numai un nebun ucide de pomană...

— Da, domnule ! spuse Iordan aproape în şoaptă, venind către el. Numai un nebun poate să ucidă inutil. De-aceea, domnule, îţi dau cuvîntul meu de onoare că nu sînt nebun şi că nu te voi ucide nevinovat...

Pentru prima dată, muşchii tresăriră pe faţa cabanierului. Şi parcă dîndu-şi seama de slăbiciunea de o clipă, faţa i se înroşi imediat, iar vocea îi deveni rugătoare :

— Mi-e teamă, domnule. Mi-e teamă că vei ucide...

— De ce ? şuieră Liviu Iordan. Pentru că mă crezi nebun, sau pentru că n-ai încredere în cuvîntul meu ?

Cabanierul închise ochii. Omul din faţa lui era un diavol. Intra în el ca o boală şi începea să cotropească. Nu-l putea respinge, orice rezistenţă se transforma în prăbuşire.

— Mi-e teamă, domnule, cum să nu-mi fie ? începu cabanierul. Nu mă cunoşti, nu te cunosc. Vii aici purtat de nişte idei fixe. Crezi că sînt nu ştiu cine care trebuie ucis...

— Iar vrei să mă abaţi pe o potecă lăturalnică... îl dibui Liviu Iordan. Dacă veneam să te ucid, de ce n-am făcut-o ? De ce nu te-am ucis pînă acum ?... Ştiiii dumneata pentru ce am venit... Ţi-am dat cuvîntul că nu te voi ucide nevinovat ! De ce ţi-e frică, domnule ?

Cabanierul nu răspunse. Iarăşi simţi fiori în ceafă şi iarăşi închise ochii.

Liviu Iordan începu să se plimbe nervos prin sufragerie. Nu izbutea să răspundă la cea mai simplă întrebare : „De ce-i era teamă cabanierului ?“ O anumită teamă îl făcea pe cabanier să nu joace cu cărţile pe faţă, aşa cum se întîmplase cu Ion Petric. De unde provenea această teamă ? Să fi ajuns singur la descoperirea tainei ? Să posede el un anumit amănunt, de o importanţă extremă, pe care nu-l mai ştia nimeni altcineva ? De ce se ferea ?... I se părea că pentru prima oară pleacă la atac fără să ştie cum să-l ducă şi fără să ştie cum se va sfîrşi. Trebuia totuşi să pornească atacul !

— Te numeşti Paul Bălan... începu el. De ce ţi-ai schimbat numele ? Cum ai ajuns Paul Balău ?

— Nu mi-am schimbat numele, răspunse cabanierul. Paul Balău e numele adevărat...

— Vrei să spui că numele celălalt : Bălan, provenea dintr-o eroare ? Asta trebuie să înţeleg...

— Chiar aşa este. Mi s-a dat un nou buletin, cînd s-a dat la toată lumea, şi s-a trecut numele adevărat, de pe actul de naştere. Eu nici nu mi-am dat seama...

— Înţeleg... spuse Liviu Iordan. Ştii că aşa ceva este aproape imposibil de verificat. Dar nici nu interesează dacă era greşit vechiul buletin, sau dacă s-a greşit ăstălalt. Principalul e că te-ai numit odată Paul Bălan. De cînd ţi-ai schimbat numele... adică de cînd porţi numele ăsta : Balău ? Am revenit special asupra întrebării ca să nu-ţi închipui că-ţi întind o cursă.

— Am primit noul buletin acum... douăzeci de ani... De-atunci s-au mai schimbat o dată buletinele...

— Hopa ! făcu Liviu Iordan. La asta nu m-am gîndit. Prin urmare, acum douăzeci de ani, ţi-ai schimbat dintr-un anumit motiv buletinul !... Încă nu mă interesează motivul. Vreau să precizezi cum te-ai numit pînă acum douăzeci de ani cînd ţi-ai schimbat buletinul ?

— Paul Bălan... Tot timpul...

— De cînd te-ai retras în munţi ? Vreau răspunsuri foarte precise. Ca să fie clar, foarte clar !

— De douăzeci... şi doi de ani... Imediat după terminarea războiului. Am avut un accident şi...

— Ce meserie ai avut înainte de a urca în munţi ?

— Am fost şofer...

Liviu Iordan încuviinţă, clătinîndu-şi capul :

— Știu... și probabil știai că știu, adică îți închipuiai că știu... Da !... Mai departe... Ai spus c-ai avut un accident... În fața Gării de Nord, pe Calea Griviței, lîngă un chioșc cu răcoritoare...

Cabanierul îngălbeni. Tremura, sau clătina capul repetînd o afirmație ? Era greu de răspuns.

— Ai fost transportat la Spitalul 303, la fostele grajduri regale, în Cotroceni. Cu dublă fractură de claviculă și cu cîteva coaste rupte. Celelalte răni erau superficiale... Convalescența ai petrecut-o într-un sanatoriu de cîmpie, lîngă Slatina... Ai stat acolo, ca invalid de război... pentru că așa ai aranjat lucrurile... pînă în octombrie... Pe urmă ai dispărut. Ca să dau de dumneata, am umblat cincisprezece ani de zile prin toată țara... Am căutat toți oamenii cu care ai stat în pavilion, vreo treizeci de răniți... fiecare cu altă adresă, cu altă profesiune, mutîndu-se dintr-un oraș în altul... și numai doi din ei, cu care te împrietenișeși, mi-au povestit despre mama dumitale și și-au amintit numele satului în care trăia.

Și Paul Bălan și Ion Petric ascultau ca fascinați povestea lui Iordan.

— Da, domnule... continuă el. Cînd am ajuns în satul dumitale, n-am mai găsit nici un Bălan. Mama dumitale murise de trei ani și nimeni nu știa unde ești. Cei mai mulți credeau c-ai plecat din țară. Mai aveai un văr care lucra într-o mină de lîngă Vatra Dornei, într-o mină de mangan. Am mers pe urmele lui prin tot felul de mine și șantiere, prin toată țara. Ajungeam întotdeauna mai tîrziu cu cîteva luni. La Comănești, am ajuns chiar la cîteva zile după ce a plecat. L-am găsit la Uioara. El mi-a spus că ești cabanier în regiunea asta. Îi părea rău, săracul, că nu-mi poate da adresa, dar nu te mai văzuse de vreo opt ani. Nu știa că-mi dă prima și singura veste despre dumneata... Asta s-a întîmplat cu cîteva luni în urmă... Nu-ți fie teamă, că am știut eu cum să vorbesc cu el. Nici nu știe cine sînt, a și uitat că a vorbit cu mine... L-am tras de limbă, domnule, fără să simtă, și l-am întîlnit întîmplător la o cîrciumă... Să n-ai nici o teamă, și nici o nădejde. Nimeni în lumea asta, cu excepția celor care sînt aici, nu știe că *eu* te caut pe dumneata... Mai este cineva care știe, dar nu știe cine sînt *eu*. Am luat toate măsurile, domnule. Ca să fie foarte clar !... Ți-am spus toate acestea ca să-ți intre bine în cap că nu voi da nici un pas înapoi. Jumătate din anii pe care-i am, i-am

petrecut numai în căutări. N-am fost nimic, domnule, înțelegi ?... Nimic ! Un om care caută, nu unul care mănîncă și doarme, care se duce la cinema, care iubește, care rîde, care citește ziarul. Am fost un om care caută. Căutam în fiecare mișcare pe care-o făceam, în fiecare minut pe care-l trăiam... Asta e, domnule : căutam ! La început am crezut că în cîteva luni voi termina căutarea, pe urmă am mai adăugat cîteva luni, așa cum face omul cînd are o întîlnire și se hotărăște să mai aștepte cîteva minute, și iar cîteva minute, pînă pleacă. Eu mai adăugam luni, și alte luni, și pe urmă ani, și alți ani, pînă mi-am dat seama că nu mai pot pleca. Investisem prea multă căutare ca să mai pot renunța. Era ca o greutate care trăgea într-o balanță. Nu mai puteam să renunț. Și nici n-aș fi fost în stare. Îmi intrase căutarea în sînge... Ani ? Douăzeci și doi... Înțelegi, domnule ? Mi se lăsase un testament, pe patul de moarte mi s-a lăsat...

Cabanierul se dădu un pas înapoi, alungat de groază, de o teroare căreia nu putea să i se împotrivească. Liviu Iordan era într-o asemenea stare, că nici nu-i observă mișcarea. Închisese ochii și aștepta să se liniștească. Vocea îi deveni iarăși lucidă și fermă :

— Acum știi mai bine, domnule. Știi că nu voi da înapoi cu nici un pas, știi că nu pot să dau înapoi... Nu mai are rost să te ascunzi... Cînd l-ai cunoscut pe George Iordan ?

— Niciodată ! răspunse prompt cabanierul.

— Poate că l-ai cunoscut sub alt nume ? insistă Liviu Iordan. Poate n-ai reținut că și pe mine mă cheamă Iordan ?

— Ba da... răspunse cabanierul.

— Numele dumnealui l-ai reținut ? întrebă într-o doară Liviu Iordan.

— Mi se pare că... Petrescu sau... cam așa ceva.

— Atunci de ce spui că nu l-ai cunoscut pe George Iordan ?

— Ce-are a face una cu alta ? Pe dumnealui l-am cunoscut, pe domnul Petrescu, sau cam așa ceva, dar pe George Iordan nu l-am cunoscut. Dacă ar fi venit și el la cabană...

— De unde știi că n-a fost la cabană ?

— Dacă dumneata vrei să faci glume cu mine !... Cum să vină la cabană ?

— Dar de ce să nu vină, domnule, la cabană ? întrebă apăsat Liviu Iordan, ridicîndu-se amenințător de pe scaun. De ce să nu urce la cabană ca tot omul ? De unde știi dumneata că n-a fost și el printre miile și zecile de mii de oameni care s-au perindat prin cabanele din țara asta ?

Cabanierul își dădea seama că făcuse o greșeală copilărească. Oare o mai putea repara ?

— Poate că o fi fost, dar nu l-am cunoscut... se retrase el nesigur, încordîndu-și la limită atenția.

— Nu, domnule ! lovi celălalt. Știi bine că nu putea să urce la cabană. Poate că știi mai bine decît mine, sau poate că ai știut înaintea mea... *Cum să vină la cabană ?* Sigur că ți se părea o glumă. Cum să urce din mormînt la cabană ?... Atunci de ce spui că nu-l cunoști, domnule ? De ce spui că nu l-ai cunoscut ? De ce numele Iordan l-ai reținut ? De ce l-ai reținut din prima clipă, fără să ți-l repete cineva ? De ce nu l-ai reținut și pe al dumnealui ?... *Cum să vină la cabană !...* Dacă știi că George Iordan e mort, de ce te încăpățînezi, ca un nerod, în a susține că nu l-ai cunoscut ?

— N-am spus nimic, domnule. Dumneata spui totul. Dacă-i pe teorie, pot să zic și eu că am aflat de la nu știu cine că George Iordan a murit. Nu știu nimic. Nu l-am cunoscut.

— Acum e prea tîrziu ! îl privi cu dispreț Liviu Iordan. Înțelegi, domnule ? *Pentru mine* e prea tîrziu, nu pentru dumneata. Dumneata poți să cauți cîte prostii vrei. Ai și început să te aperi prostește, cu încăpățînări de copil : nu știu nimic... nu l-am cunoscut... Acum știu *eu*, știu că nu pot să greșesc ! Am obținut de la dumneata o mie și una de dovezi și mai ales încăpățînarea asta de la urmă ! Mi-a fost pe undeva teamă că ar putea să fie o coincidență, o teamă minoră, domnule, a mia parte dintr-un adevăr sigur. Dar acum, gata ! A dispărut și fărîma aceea... Dumneata ești cel de-al doilea ! Înțelegi ? Într-o zi, la începutul lui iulie, a doua zi după ce ai plecat cu mașina spre un anumit loc din București, la ora unsprezece și jumătate, ai avut întîlnire cu George Iordan, în fața Gării de Nord, pe Calea Griviței... Erai îmbrăcat în cămașă albă, cu pantaloni de doc...

— Nu-i adevărat ! strigă Paul Bălan. E o cursă ! Nu m-am întîlnit cu nici un George Iordan. Poate că ne-am

refugiat toți trei acolo, la întîmplare, și a căzut casa peste noi. N-am avut întîlnire cu el... Nu l-am cunoscut...

Liviu Iordan se întoarse către Ion Petric :

— Adu funia de sus, din rucsacul meu. Îl ajutăm noi să-și refacă memoria. O să-și amintească și laptele supt de la maică-sa...

Paul Bălan nu opuse nici o rezistență cînd cei doi oaspeți începură să-l lege. Se lăsă moale ca o cîrpă. Fedeleș, ca o mumie, fu rostogolit în antreu, iar acolo i se legară picioarele de un stîlp. După un timp, gerul începu să-i trezească amintirile.

CAPITOLUL VI

1

Gerul îndurat, spaima, oboseala și căldura răspîndită în tot bordeiul de focul de cetini, supravegheat și întreținut cu schimbul, îi adormiseră pe cireșari. Trecuse de miezul nopții și venise rîndul lui Victor să facă de gardă, după Ionel. Focul abia mocnea. Maldărul de cetini era pe sfîrșite. Victor arunca din cînd în cînd cîte-o crenguță în foc, mai mult pentru a păstra o geană de lumină în adăpostul de sub pămînt și a auzi pîrîiturile acelor de brad. Cînd flacăra ajungea la apogeu, își plimba privirile peste paturile de iarbă. Lucia și Maria dormeau una lîngă alta, amîndouă cu picioarele în același rucsac. Brațul Mariei se odihnea pe brațul Luciei. Alături de Maria se întinsese Tic, în diagonală, cu picioarele spre foc și cu capul spre soră-sa, iar Țombi adormise, în sfîrșit, cu botul pe ceafa neînfricatului său stăpîn. Pe celălalt pat de iarbă dormeau : Dan, Ionel și Ursu. Dan cu capul împins în perete, Ionel legănîndu-se și răsuflînd șuierător, Ursu frămîntîndu-se mereu, întorcîndu-se și pe o parte și pe alta, sau ridicîndu-se uneori în capul oaselor.

Cam la un sfert de oră după ce intrase Victor în schimb, apăru și Ursu lîngă foc.

— Nici nu pot să mă gîndesc la somn, șopti vlăjganul. Abia am așteptat să adoarmă toți, și acum Ionel. Tu auzi ? Simți ? Vijelia s-a întețit... Și dacă ar fi numai vijelia... N-avem nimic, nici fărîmă de pîine... Dacă n-ar fi luat Lucia sandvișurile, muream de foame... Și nici foc nu mai avem din ce să facem...

— Ba foc am mai avea din ce să facem, răspunse Victor, tot în șoaptă. Gărdulețele ăstea de nuiele ne ajung pentru cîteva zile. Tot nu folosesc la nimic. Dar cu mîncarea e o nenorocire.

— Oare cît am putea să rezistăm fără hrană ?

— Cam tot atîtea zile cît va ţine focul, adică vreo două, trei zile. Toate nenorocirile se vor abate odată... Ssssst...

Se auzeau foşnete într-un pat. Victor aruncă o crenguţă în foc şi la flacăra ei îl zări pe Tic în capul oaselor.

— Mizerabilul ăsta... se scuză Tic în şoaptă. Iar a început să scheune. Tocmai cînd visam că mănînc cîrnaţi de porc şi răcituri. Nici n-am apucat să simt gustul usturoiului. Jigodia...

Victor era atît de înduioşat (dar mai ales Ursu, care n-avea însă voie să-şi trădeze prezenţa, acolo, lîngă foc), încît îi venea să se ducă la el şi să-i mîngîie părul ciufulit şi plin de paie. Se mulţumi să-i facă un semn de „somn uşor", apoi rămase iar nemişcat aşteptînd să adoarmă ciufuliciul.

— Tu crezi că lupii s-au săturat cu ăla ? întrebă Victor în şoaptă cînd îl simţi pe Ursu iarăşi lîngă el.

— Tare mi-e teamă că nu... Dacă e capul haitei, ne-am dus. Cred că nici nu s-au atins ceilalţi de el. Fără un picior e încă puternic şi ceilalţi ştiu că-i mai poate conduce. De asta mi-a fost teamă... Aşa am citit nu mai ştiu pe unde. Cînd cade unul dintre ei rănit, îl sfîşie cît ai zice peşte, dar am mai citit că se supun întocmai capului haitei... Scîrboase şi crude jivine ! Cînd atacă o stînă, nu ucid numai oile pe care le fură şi le mănîncă. Fac un adevărat măcel. Ucid totul. Sute de oi. Numai din pofta de a ucide... De aceea am sărit asupra ăluia singuratic. Cred că l-aş fi sugrumat...

— Oare sînt mulţi ? se cutremură Victor.

— După bocănituri şi urlete parcă erau sute. Brrrr ! Nu ştiu, Victor. Dar parcă mai contează dacă sînt cinci sau douăzeci ! Sau o sută... Au simţit pradă bună în bordei şi n-or să se mişte de-aici chiar dac-ar muri de foame. Sau dacă-s mai mulţi, se împart. Unii rămîn, alţii pleacă în căutarea altor prăzi... Numai că pe-aici, în afară de noi, nu prea văd ce-or să găsească... Eu aşa îmi închipui, cam asta le trece prin mintea lor de jivine scîrboase : *fraţilor ! am dat lovitura !*... Singura noastră şansă e să stea vijelia şi să înceapă oamenii să bată iarăşi drumurile... Sau să pornească vreo ceată de vînători după lupi... aşa cum se întîmplă pe vremea rea...

— Nu rezistăm pînă atunci, aici... spuse Victor. Tu știi la ce oră a început vijelia ? Exact cînd ne-a spus cabanierul... Și tot el ne-a spus că va ține cel puțin o săptămînă. Cel puțin, Ursule ! Cum putem să rezistăm în bordeiul ăsta o săptămînă ? Chiar dacă n-ar fi lupii ăștia la pîndă și tot ar fi greu pînă la primul adăpost mai ca lumea, pînă la cabana Izvoarele, unde ne-a sfătuit cabanierul de la *Poienița*... Și știi de unde ni se trage toată nenorocirea asta ?

— Știu... își aminti Ursu. Dacă nu ne-am fi grăbit să-l salvăm... Oare n-ar fi putut scăpa singur din prăpastia aia?

— Să scape singur ? ! se înfioră Victor, amintindu-și poziția în care-l găsise pe cabanierul de la Izvoarele. Numai dacă s-ar fi trezit, Ursule... știi, mi-a fost rușine să spun... numai dacă ar fi căscat în leșin, sau dacă i-ar fi căzut un bulgăraș de zăpadă pe spate, și s-ar fi prăbușit... Ufff ! Știi cum stătea deasupra prăpastiei ?... Dacă ar fi avut o batistă în buzunarul de la piept, sau un inel în deget, ar fi căzut... Zău că nu exagerez... Probabil că s-a certat cu nevasta... dar să-l lăsăm dra... adică să-l lăsăm în plata Domnului... Noi sîntem într-o situație mult mai disperată decît a lui... Pentru că pe noi nu are cine să ne salveze...

— Dac-am putea profita de răsăritul de soare al lui Ionel ! spuse Ursu înfuriat de groaznica neputință pe care-o simțea pretutindeni în jur. O oră sau două ore de urcuș...

— E fantastic, Ursule ! Acum îmi amintesc harta în toate detaliile. Nu numai regiunea asta. Toată harta. Parcă o văd în fața ochilor. Fiecare cută, fiecare vale, fiecare înălțime... Oare cum de nu ne-a trecut prin cap să ne uităm pe ea ?... Știu unde sîntem, adică bănuiesc... adică știu cu precizie !

— Stîna nu era trecută pe hartă, își aminti Ursu.

— Știu că nu era trecută, dar într-un fel era... Teoria Luciei cu fundul de căldare îmi dă siguranță. Parcă văd pe hartă fundul de căldare. Și de la fundul căldării pînă la Izvoarele, pe serpentinele de care ți-ai amintit și tu, nu e mai mult de o oră...

— În timp normal, Victor...

— Sigur că da... Și știi ce mai cred ?... Cabana e chiar deasupra noastră. De-acolo, de lîngă cabană, au căzut obiectele pe care le-ai găsit tu. Sînt absolut sigur !

— Pumnalul, Victor ! Un adevărat dar ceresc... Cine știe la ce ne va mai folosi ! Fără el... nu cred că aș mai fi avut curajul să vă păzesc în fața movilei... Stăteam față în față, fir-ar să fie de cotonog ! Abia aștepta să cad sau să vină ăilalți...

— Oare ce fac ? Nu se duc prin alte părți ?

— Știi ce fac ? Stau undeva la adăpost. În zăpadă, sau după vreo stîncă... Stau în cerc și în mijlocul lor se află cotonogul... Sînt sigur că el e șeful și că laba e a lui. A vrut să facă pe viteazul față de ăilalți și și-a repezit laba... Stau în cerc, mizerabilii ! Și mereu unul din ei vine spre bordei să vadă ce se întîmplă. Cu schimbul. Se-ntoarce unul, pleacă altul, mereu, mereu e mișcare. Ca să nu le scape cumva prada. Dacă n-ar fi vijelie, ar înconjura bordeiul și-ar aștepta.

— Dacă scăpăm primul răsărit de soare al vijeliei... se înfricoșă Victor. Poate că nu-s așa de mulți...

Ursu înțelese gîndul lui Victor. De cîte ori nu-i trecuse și lui prin cap ! Dar mai știa, din atîtea povestiri și lecturi, că nu e animal mai crud și mai hămesit ca lupul în haită. Atît de laș cînd e singur, în momentul cînd se adună în haită întrece în ferocitate și în îndrăzneală orice alt animal de pe planetă. Atacă satele, ba ajunge uneori și pe la marginea orașelor mai liniștite. Ba mai citise prin cărți despre lupi care-și caută și chiar își recunosc dușmanii după ani de zile:

— Și cu te-am pus pe tine să-i tai laba ! făcu Ursu haz de necaz. Acum sîntem amîndoi trecuți în catastiful lor... Cred că-s mulți... Dar dacă tu crezi că ar trebui să facem o încercare, eu mă alătur... De fapt m-am gîndit și eu la inversarea masacrului : să-i măcelărim noi pe ei...

— Cum ? Cu ce ? Chiar dacă am avea un pistol mitralieră și tot ar fi greu...

— Dac-am avea un pistol mitralieră ! visă Ursu. Doamne, ce i-aș mai curăța. Aș sta aici în gura bordeiului și i-aș trăsni unul cîte unul... Nu știu de ce-i urăsc atîta... Poate din cauza întîmplării aceleia groaznice din prima iarnă după război ! Brrrr ! Mi-a povestit-o un vînător care a fost în grupul de răzbunători. Cumplită poveste. Era o ceată de turiști. Urcau spre o cabană și i-a prins viscolul. Era un grup mare, vreo cincizeci de băieți și fete... Și deodată i-a atacat o haită de lupi. Vreo zece, doisprezece lupi... cincisprezece... Și știi care a fost nenorocirea ?

I-a cuprins panica pe toţi cei din grup. În loc să facă un cerc şi să se apere cu schiurile şi cu beţele, să facă un fel de gard din schiuri, iar alţii să întîmpine, în spatele gardului, lupii cu beţele, au luat-o la goană, care încotro. A fost un masacru total. Nici unul din cei cincizeci de tineri n-a scăpat. I-au ucis pe toţi. Numai la beregată i-au atacat... Eram mic cînd mi s-a istorisit întîmplarea. Atunci am simţit prima dată în viaţă dorinţa să mă fac ceva. Ani de zile, de cîte ori mă întreba cineva, aşa, de formă, ce vreau să mă fac, nu spuneam nici şofer, nici aviator, nici vînzător de îngheţată. Spuneam mereu : să omor lupi. Măcelar de lupi. Nu ştiu cine mă învăţase cuvîntul ăsta : măcelar.

— Şi pe mine mă trece groaza ! spuse Victor. Şi pentru turiştii aceia... Dar mă gîndesc şi la situaţia noastră... Zău, Ursule... Pentru prima dată, parcă mi-ar părea rău că am avut ocazia să salvăm un om de la moarte... Mă gîndesc la Tic, la Maria, la Lucia... la toţi, la tine... Şi la fiarele astea care aşteaptă în jurul bordeiului... Hai să jurăm ceva, Ursule ! Noi doi... Să jurăm că vom apăra uşa pînă la ultimul nostru strop de putere. Nu împotriva lupilor, că ei nu vor putea să intre aici. Împotriva celor dinăuntru, Ursule ! Să nu-i lăsăm să iasă afară. Şi dacă eu o să înnebunesc şi o să vreau să ies, poţi să faci orice cu mine... Mai bine să mă ucizi tu, decît să ajung în colţii fiarelor...

Ursu era profund impresionat de cuvintele lui Victor. Înţelegea ca şi el în ce situaţie se află cireşarii. Erau apăraţi de dihăniile crude şi hămesite, dar nu erau apăraţi de foame, de ger, de groază...

— Poate că sînt puţini... încercă el să se încurajeze. Poate că sînt mai puţini decît cred eu... Dar nu ştiu cum să facem, pentru că nu avem decît o armă, o armă de mînă... Dacă n-ar ataca în grup, ci unul cîte unul, le-am veni foarte uşor de hac. Eu singur nu m-aş mai sătura să tai cu cuţitul ăsta grozav. Dar dacă sar deodată patru, cinci şi chiar mai mulţi, ce ne facem ? Nici cu puşca nu i-am putea opri. Asta-i nenorocirea... Zău că nu mi-e frică ! Aş da în ei cu toată ura lumii. În fiecare lup parcă văd pe unul din cei care au făcut atunci măcelul... Dar dacă sînt prea mulţi, nici n-apuc să ucid unul şi îmi sar alţi trei, patru în spate... Chiar dacă am fi împreună, fiecare înarmat, şi tot n-am putea să facem mare lucru. Ne-ar doborî repede... Văd că te preocupă grozav...

— Mă preocupă... spuse Victor. Cumplit mă preocupă. Dacă nu scăpăm de fiarele ăstea, dacă nu trecem prin barajul lor, nu mai avem nici o altă şansă de salvare. Ştii care-i groaza mea cea mai mare, Ursule ?... Sîntem în fundul unei căldări, în fundul unei prăpăstii şi ninge întruna şi viscoleşte, Ursule, şi mi-e teamă de avalanşă... Dacă se prăbuşeşte, zăpada de pe munţii de deasupra noastră, cu lupi sau fără lupi, s-a terminat cu noi... Asta-i ! Mereu tremur... şi zău, pe cuvîntul meu, că parcă mă bucur cînd îi aud pe lupi hîrşîind în faţa intrării bordeiului... Înseamnă că încă nu sîntem îngropaţi... Fiecare minut trece prin mine... Fir-ar să fie de accident ! Oare de ce s-a certat idiotul ăla cu nevastă-sa ! Şi de ce nu s-a uitat în jurul lui ? Şi cînd te gîndeşti că acuşi va răsări soarele... peste cîteva ore... acuşi se vor scula ceilalţi şi vor vrea cu orice risc să pornim spre Izvoarele. Ce-o să le spunem ?

Se lăsă o tăcere plină de spaime, apoi se auzi vocea terorizată a Mariei :

— Nu e nevoie să ne spuneţi nimic. Ascultăm, amîndouă, de aproape un ceas şoaptele voastre.

— Şi eu... spuse Tic.

— Şi noi... spuse Ionel. Eu şi Dan... S-a dus cu frumosul şi inspiratul meu răsărit de soare. Ştiţi ce rău îmi pare !

Se auzi de undeva dintr-un ungher şi schelălăitul înăbuşit al lui Ţombi.

— Eu mă opun ! strigă Dan. Ei, na ! Din cauza unor dihănii urîcioase ! De ce nu e Ţombi ăsta un dulău, un tigru ! ? Pssst ! Dac-ar fi Ţombi un tigru ! Ce-ar mai da iama prin ei !

— Din păcate, spuse Ursu, nu e tigru. Şi chiar dacă ar fi, nu cred că i-ar speria. Dacă sînt înfometaţi, sar zece odată asupra lui şi-l fac bucăţi... Şi voi de ce-aţi tăcut ? se înfurie subit Ursu. De ce nu ne-aţi spus că sînteţi treji ? Ce rost avea să auziţi poveştile noastre aiurite ?

— E mai bine aşa... interveni Lucia cu un accent trist în voce. Măcar să ştim pe ce lume ne aflăm. Ne-am fi sculat dimineaţă cu atîta speranţă, încît n-am fi putut rezista la ideea închisorii fără speranţă...

— Oare nu se poate întîmpla o minune ? întrebă în şoaptă Maria. O minune frumoasă şi caldă...

— Dacă am putea să le întindem o capcană... se foia Tic întruna. Să-i trimitem dracului în altă parte...

— Şi eu mă gîndesc la o capcană, Ticuşor, spuse Victor. Dar cu altă direcţie. Uffff ! Mai lăsaţi-mă puţin...

— Nu putem ucide de la distanţă unul sau doi dintre ei ? întrebă Ionel. I-am preface în ospăţ şi între timp am tuli-o...

— Copilării... îl temperă Ursu. Hai să zicem că am putea să ucidem, de la distanţă, unul sau doi. Fie că am arunca pumnalul ăsta grozav în unul mai curajos, care ar veni mai aproape de noi, fie că am prinde cu funia pe al doilea şi l-am răni cu beţele sau cu nişte bolovani... Să zicem că ne-ar reuşi ambele încercări... N-am face decît să-i întărîtăm. Unde s-o tulim ? Ar lăsa totul şi ar veni după noi...

— Eşti sigur că sînt aşa de mulţi ?

— Sînt sigur, Ticuşor... din păcate. Cel puţin zece, doisprezece sînt... Am auzit adineauri vreo douăsprezece urlete... Şi mi se pare că lupii urlă pe rînd... începînd cu şeful şi terminînd cu mezinul... Ba să nu fie mai mulţi...

— Dacă am putea să-i prăbuşim într-o prăpastie, într-o groapă ! se revoltă Dan. Într-o groapă nu prea adîncă. Să ne uităm la ei de sus, şi să-i scuipăm, şi să azvîrlim cu bolovani în ei, şi să aruncăm paie şi pe urmă să le dăm foc. Ha ! Să-i văd cum ard !

— Asta e ! spuse Victor cu o explozie de triumf în voce. Bravo, Dan ! Asta e ! Trebuie să le dăm foc !

— Ai înnebunit ? sări Lucia.

— N-am înnebunit deloc ! Trebuie să-i atragem aici în bordei şi să le dăm foc !

— Şi noi ? ! se cutremură Maria. Noi ce facem ?

— Noi ieşim ! răspunse Victor. În momentul cînd ei intră, noi ieşim. Iau locul nostru şi le dăm foc. Cred că oamenii şi lumea şi văzduhul ne vor ierta pentru crima asta premeditată.

— Şi cum evităm întîlnirea cu ei ? ţipă Ionel. Vreau să ştiu că ard, dar cum trecem pe lîngă ei... ? Zău că aş privi spectacolul, fără să mi se facă, nu milă, greaţă. Dar cum ?

— Spectacolul nu cred că-l vom putea privi... răspunse Victor din ce în ce mai vesel. Dar, aşa cum spunea Dan, vom putea să-i scuipăm, să-i întărîtăm. Gata cu glumele !

— Cum ? ! țipă Tic. Totul a fost o glumă ?

— Nu, Ticușor... N-a fost nici o glumă. Tot nu înțelegeți ? Îi atragem în bordei... Dar pentru asta, mai întîi și mai întîi trebuie să jurăm că o să ne păstrăm curajul și sîngele rece. Pentru că o să locuim cîteva minute împreună cu ei aici, în bordei. Numai că vom fi despărțiți de ei printr-un perete...

— Dar de unde putem lua atîta zăpadă ca să facem un perete care să țină ? întrebă Lucia. Abia ne-a ajuns pentru ușă...

— Zăpadă n-avem de unde să luăm ? sări Tic. Toată lumea e îngropată în zăpadă. Zăpadă este, dar nu știu cum s-o aducem...

— Îți înțeleg planul, spuse Ursu. E formidabil ! Să împărțim bordeiul în două compartimente, să-i atragem pe lupi în cel rezervat lor și pe urmă să-i închidem. Dar nu văd absolut nici o posibilitate de a căra zăpadă înăuntru, fără să fim atacați de lupi... Și știi cîtă zăpadă ne-ar trebui pentru un perete care să reziste ? Vagoane întregi. Să nu-ți închipui că lupii nu vor încerca să străpungă peretele de zăpadă cînd vor simți că sînt închiși. Vor scormoni și vor reuși. Dar pînă vor reuși ei, noi vom fi afară și vom baricada bine ieșirea... Numai dacă am putea aduce zăpada. Cum ? Pe unde ?

— Să spargem bordeiul în partea cealaltă ! propuse Dan. Ar veni singură zăpada, mînată de vijelie... Nu merge ?

— Nu merge, Dan, îi răspunse Victor. N-ar intra numai zăpada, ar intra și vijelia, și prăpădul. Dar de ce credeți că s-ar putea face un perete numai din zăpadă ?

— Din pămînt ? întrebă Lucia. E extraordinar ! Zău că ești un geniu ! Numai că o să ne chinuim îngrozitor. Cum să spargem pămîntul ăsta de piatră ? Măcar dacă am avea un tîrnăcop... Nu știu ce se va întîmpla, Victor. Altceva mă bucură în clipa asta. Nu mi-am închipuit că poate fi scăpare pentru situația noastră. Am crezut că sîntem sortiți pieirii... probabil prin ger și foamete, pentru că nu ne-am fi lăsat uciși de lupi. Vă jur ; am crezut că s-a terminat cu cireșarii. Și deodată ideea asta extraordinară : să facem un zid și să-i închidem pe lupi în bordei ! Nu știu cum, și cu ce, și în cît timp vom face zidul. Poate că nici nu vom apuca să-l terminăm. Dar... Nu știu dacă

mă înțelegeți ?... Nu ne lăsăm doborîți. Ne împotrivim imposibilului. Ba avem și șanse să scăpăm. Asta e !

— Avem ! spuse Victor cu o voce în care cînta bucuria. Întîi m-am gîndit și eu la zăpadă, pe urmă la pămînt... Imposibil. Adică nu chiar imposibil, însă nesigur și primejdios și... Nu ! Avem un zid gata făcut, mult mai bun și mai sigur și mai rezistent. Gardurile de nuiele ! Nu folosesc la nimic. Sînt ca un decor interior. Bordeiul este apărat din toate părțile de acoperiș. Iar zăpada și gheața l-au sudat prin acoperiș de pămînt. Gardurile nu mai folosesc la nimic... Adică nu foloseau la nimic, pentru că începînd din clipa asta sînt cele mai prețioase garduri din lume, din toată lumea. Avem funii, avem sfori, avem bețe și la nevoie chiar schiuri care se pot transforma în stîlpi de legătură, și cu atîtea materiale cred că putem ridica numai în cîteva ore un perete care să cedeze lupilor o parte din bordei, poate chiar jumătate, dacă ne ajunge gardul.

— Știți cum îi atragem înăuntru ? rîse puștiul cu părul plin de paie. Cu ajutorul lui Țombi. Îl fac eu cel mai curajos cățel din lume... dacă se știe apărat de perete. O să-i atragă pe toți în capcană, dacă nu și pe puii lor. Grozav !

— Atunci începem peretele chiar de la mijlocul intrării, spuse Ursu. Lăsăm jumătate pentru ei și jumătate pentru noi. Și aranjăm o ușă, tot din gard, pe care o trîntim imediat ce a intrat ultimul în capcană. Pe urmă o zidim noi cu zăpadă.

— Și focul ? protestă Dan. Eu nu plec din bordei pînă ce nu le dăm foc.

— Aranjăm noi și cu focul ! îl liniști Ursu. Acum. la lucru. Mai întîi să scoatem toate gardurile, să vedem pe ce material ne putem bizui.

— Cineva să se ocupe de foc, spuse Victor. Să pună numai cetini și din cînd în cînd paie, ca să fie lumină bună.

— Eu ! se oferi Maria. Vă fac un foc ca o aureolă. Și pentru mine vor fi cîteva flăcări...

Îi cuprinsese pe toți frenezia. Condamnații de mai adineauri se descopereau dintr-o dată liberi și investiți cu puterile și drepturile unor zei ai răzbunării. Își regăseau puteri cumplite, și energii, și visuri, ba chiar și cîntece și glume. Dan era din nou la cuțite cu Tic, Ionel

arunca din cînd în cînd cîte o săgeată în zona focului, Ţombi renăscuse, făcea de-a dreptul scandal, încît Tic se văzu nevoit să-l tempereze cu cîteva epitete, dintre care nu lipsea şi cel de „laş". Parcă îi era teamă că bucuria neaşteptată a căţelului ar putea să aducă suspiciuni şi precauţii în tabăra lighioanelor, care precis se îmbulziseră la intrarea astupată a bordeiului. Lasă, că acuşi, acuşi o vor găsi deschisă...

Gardurile de nuiele erau smulse cu mare grijă din pereţii bordeiului. Se adeverea ceea ce spusese Victor. Nu folosiseră la nimic. Sudura bordeiului cu pămîntul se obţinuse prin acoperişul ţuguiat şi înfipt în maluri. Lucia făcuse cu calcul sumar şi adunase peste opt metri pătraţi de gard. Din ei se putea ridica un perete de patru metri lungime pe doi înălţime, ceea ce era mai mult decît necesar pentru scopul propus de cireşari.

Gardul trebuia desprins pe toată lungimea lui, adică pe lungimea fragmentelor lui ; era scos din pămînt, smuls, nu rupt, pentru a putea fi folosit la ridicarea noului perete în bucăţi mari, mai solide şi mai uşor de prins. Era smuls cu tot cu ţăruşi.

Lucia şi Ionel îşi asumaseră sarcina de arhitecţi ai peretelui. „Zidul Speranţei şi Răzbunării", cum fusese botezat de Maria. Materialul de bază, gardul, prisosea. Din nefericire, pentru amplasarea lui în condiţiile unei rezistenţe şi soliditâţi fără cusur, practic definitive, după expresia Luciei, erau necesari trei stîlpi, foarte siguri, dintr-un material dur, fără moarte, trei stîlpi de bază, cu înălţime variabilă : unul de doi metri, al doilea de un metru şi optzeci de centimetri, al treilea de un metru şi jumătate, dar se accepta şi un metru şi şaptezeci de centimetri, ca să poată fi folosit schiul metalic al viitorului, sigur, campion de slalom uriaş, Tic. Contribuţia la rezolvarea problemei stîlpilor era, bineînţeles, voluntară. Primele schiuri sacrificate în epopeea albă a cireşarilor fură schiurile lui Ursu, Dan şi Tic. Vlăjganul, constructor şef al zidului, transformă cele trei schiuri, care născuseră atitea invidii pretutindeni unde fuseseră văzute, în trei stîlpi fără de moarte. „Poate numai din cauza arderii vor suferi întrucîtva" adăugase Ursu. Împinşi cu forţa între acoperişul bordeiului şi pămînt, şi potriviţi exact la înălţimea care-i făcea de neclintit, deveniră adevărati stîlpi de bază. Gardurile de nuiele erau prinse cu funii şi sfori,

sau proptite și trecute în sinuozități printre stîlpi, și iarăși legate și asigurate dublu și triplu. Peretele se ridica văzînd cu ochii și pe măsură ce se ridica tinerii îi încercau rezistența, și erau atît de încîntați de neclintirea lui, încît mai adăugaseră un calificativ în denumirea lui : „Zidul Speranței, Răzbunării și Certitudinii". Noua adăugire născuse cîteva dispute filologice și estetice. Cineva spusese că unde e certitudine, nu mai încape speranță, subînțelegîndu-se, altcineva răspunsese că speranța se referea la tentativa generală de salvare, nu numai la ieșirea din bordei, de aceea trebuia să participe la denumirea zidului și încă la început. Numai *Răzbunarea* rămăsese intactă, neatinsă, avînd mereu aprobarea unanimă.

Tinerii glumeau, dar munceau ca niște disperați. Pînă ce se auzi vocea lui Tic :

— Aoleu ! Am uitat dincolo ceva !

— Nu-i adevărat ! îl contrazise Lucia. Am aruncat absolut totul peste zid, cum am fost ultima dată acolo. Special pentru asta am sărit gardul...

Expresiile involuntare ale Luciei stîrniră hazul tuturor, spre surprinderea autentică a proiectantei.

— Am uitat paiele ! o scoase Tic din încurcătură. De ce să le lăsăm bunătate de pat acolo...

— Patul morții, Ticușor ! îl botează Dan la repezeală. De-acolo vor începe flăcările, incendiul cumplit al răzbunării noastre sfinte ! Ce păcat că n-o să-i vedem cînd ard...

— Oare nu vindem noi pielea lupilor din pădure ? întrebă Ionel într-o doară.

— În orice caz, piele nu vom vinde ! îl asigură Ursu. Ceva ce va aduce a scrum... Și dacă-i vorba de proverbe, eu cred că lupii ăștia ai noștri își vor schimba odată cu părul și năravul.

Peretele era gata. Pornea de la deschizătura bordeiului și înainta oblic, lipit în permanență de acoperiș, chiar atunci cînd cobora, și se oprea în malul din dreapta, aproape de unghiul pe care-l formau latura din dreapta și latura din fund. Avea aproape patru metri lungime ; înălțimea varia, urmînd acoperișul. În apropierea deschizăturii înălțimea atingea doi metri. La întîlnirea cu malul lateral, numai un metru. Rezistența lui la împingere fusese verificată de umerii lui Ursu, pe care nici o sută de lighioane înfuriate n-ar fi putut-o egala. Pentru că mai intrau în

calcule și caracteristicile fiarelor. Forța lor nu stătea în împingere, care era, de pildă, caracteristică pentru un taur, ci în năvală și furie, în mușcătură și hîrșîială. De aceea, cel mai riguros control se făcu la legăturile de sfoară și funie și la împletiturile nuielelor. Legăturile dintre stîlpi și gard se realizaseră cu o adevărată risipă de ingeniozitate. Erau făcute aproape toate din spate, în așa fel ca labele și colții fiarelor să nu le poată atinge. Iar în privința împletiturilor și rezistenței nuielelor, tinerii nu aveau decît cuvinte de laudă. De cîteva ori, Ursu apăsase, strînsese și apropiase unele împletituri care i se păreau mai îndepărtate. Doar acul și andreaua puteau să treacă dintr-o parte în alta.

— Zău că începe să-mi pară rău cînd mă uit la peretele ăsta... se tîngui Dan. Nu e păcat să-l prefacem în scrum ?... Dacă ar rămîne așa, tare cred că ar deveni una din mîndriile arheologilor din secolul LII, adică cincizeci și doi...

— Acum ușa ! spuse Victor. În treaba asta eu zic să nu ne amestecăm. Închizătorul ușii va fi și constructorul ei...

Adevărul e că Ursu începuse, în tăcere și cu oarecare gravitate, să-și construiască ușa. Ba din cînd în cînd îl încerca și cîte un firicel de groază. În prima secundă va trebui să țină singur, numai cu mîinile, ușa de nuiele în deschizătura lupilor. Și lupii se vor repezi bineînțeles asupra ușii pe care vor fi intrat. Nu-i era teamă că n-o va putea ține, că nu va avea putere s-o împingă, s-o facă de neclintit, dar va simți fizic vînzoleala dinăuntru, va simți iarăși răsuflările și duhoarea fiarelor și va auzi toate urletele lor de groază. Și mai ales va trebui să aleagă secunda supremă, unică, secunda cînd toți lupii vor fi înăuntru, iar mișcarea lui va trebui să fie definitivă. O întîrziere sau o ezitare, o clipă de spaimă sau de ameteală... fiecare putea să fie fatală. De aceea, văzîndu-l cum își pregătește ușa și simțindu-i parcă încordarea, tinerii se retraseră într-o clipă de tăcere, poate chiar necesară, pe care tot Ursu o îndepărtă :

— Le vin eu de hac... Ca să nu-mi vină ei mie... Că orice s-ar întîmpla, chiar dacă aș scăpa ușa, de mine nu mai reușesc ei să treacă. Mă bag acolo, în deschizătura lor, ca un dop... Dar e mai bine să astup intrarea cu ușa, așa cred eu... Voi ce ziceți ? De rezistat o să reziste... Mai bine decît pămîntul și zăpada... Dar tot cu zăpadă o s-o asigurăm și o s-o cimentăm...

Capcana era gata să-și primească dușmanii. Mai rămînea un singur amănunt de pus la punct, poate cel mai important : deblocarea intrării de zăpadă și transformarea ei într-o ușă mobilă care să-i dea, în orice moment, posibilitatea lui Ursu să astupe, cu ușa lui de nuiele, deschizătura prin care vor intra lupii în compartimentul-capcană. Problema părea foarte complicată și aparent insolubilă. Dacă cele două mișcări nu erau perfect sincronizate, deschiderea ușii cireșarilor și astuparea ușii lupilor, se putea ajunge la o adevărată tragedie. Cine și cum putea să asigure deblocarea ușii reale ? Cine putea să-i dea răgaz și spațiu lui Ursu pentru a astupa în clipa cea unică intrarea iadului ?

— Am găsit ! spuse deodată Dan. Ca să nu ziceți că nu am și eu din cînd în cînd cîte o idee salvatoare, dacă nu genială. Știți care e ușa ideală care poate să închidă două deschizături egale, în dreapta și în stînga... Aoleu ! Mi se pare că răspunsul se află chiar în întrebare. Nu se putea să nu mă prostesc eu pînă la urmă. Ufff !

Dan juca teatru. Formulase anume întrebarea lui de geniu. Toți se năpustiră asupra lui... în afară de păzitoarea focului, pe care ar fi dorit-o cel mai mult...

Da ! Soluția fusese găsită. Cea mai simplă, cea mai sigură, cea mai frumoasă. Soluția care se potrivea cel mai bine cireșarilor. De aceea era și frumoasă. Dar frumusețea ei cuprindea alte valori : îndrăzneală, fantezie, cutezanță... Ursu va manevra o singură ușă. În clipa cînd zăpada va fi degajată și semideschizătura eliberată, Ursu va astupa intrarea în bordeiul cireșarilor cu ușa de nuiele. Cealaltă semideschizătură se va elibera automat. În clipa cînd toți lupii vor pătrunde în bordeiul hărăzit răzbunării, Ursu va muta printr-o simplă rotație ușa de nuiele în cadrul celeilalte semideschizături, astupînd-o. Ușa de nuiele devenea o ușă cu dublă funcțiune. Închidea și deschidea în același timp. Deschidea intrarea cireșarilor și închidea ieșirea lupilor. Printr-o simplă mișcare de semirotație. Foarte simplu ! Dar trebuia să fii Dan pentru a găsi această simplitate desăvîrșită... care se baza însă pe încrederea definitivă a lui Dan în cutezanța și puterea lui Ursu. Ursu era singurul om din lume care putea să-i inspire semenului său o asemenea idee fantastică, nemaipomenită.

— Asta va rămîne în istorie, uşa asta... spuse visătoare Maria. Uşa vieţii şi a morţii. Uşa speranţei şi a groazei. Închipuiţi-vă ! În clipa cînd se deschide la noi, trebuie să se închidă dincolo. Fără balamale, fără resorturi misterioase, fără telecomandă, chiar fără clanţă... Brrrrr ! Uşa cireşarilor !

Se apropia şi acel răsărit de soare pe care-l anunţase Ionel. Calea spre viaţă urma să se deschidă. Dar mai erau necesare cîteva măsuri... pentru a preîntîmpina eventualităţile, pentru a fi gata de ripostă întîmplărilor neprevăzute.

Dacă nu vor intra toţi lupii în bordeiul care brusc li se oferea ?... Dar la întrebarea asta se răspundea foarte greu... Era hotărîtor un amănunt : cîţi lupi vor rămîne afară ? Dacă va rămîne unul sau doi... cireşarii vor ieşi. Mai întîi Victor, înarmat cu cuţitul găsit de Ursu. Apoi Ionel şi Dan, cu beţele de la schiuri ca nişte suliţe. Apoi Maria şi Lucia, înarmate şi ele cu beţe. La orice atac trebuiau să-şi pună în faţă beţele şi să le îndrepte spre abdomenul fiarelor. Iar Tic ?... Tic avea un rol special. El trebuia să-l aprovizioneze pe Ursu cu schiuri pentru a propti uşa de nuiele şi a o face de neclintit. Eliberarea lui Ursu depindea de iuţeala cu care îl va ajuta ciufuliciul.

Se apropia răsăritul speranţei lui Ionel. Ursu se postase lîngă deschizătură cu uşa de nuiele în faţă. Parcă ţinea o platoşă impenetrabilă. Tic îl dăscălea pe Ţombi, care devenea dintr-o dată element cheie în planul cireşarilor. Ionel, Victor şi Dan începuseră deblocarea uşii de zăpadă. Întîi scoaseră schiurile care formaseră baricada şi uşa orizontală. Fiecare schi era trecut înaintea blocului de zăpadă, sau băgat prin blocul de zăpadă, pentru a se apropia cît mai mult de deschizătura reală. Intrarea în bordei era apărată, la un moment dat, numai de schiuri : o uşă orizontală ţinută de Victor, Dan şi Ionel. Fetele dădură zăpada la o parte. Ursu se apropie cu uşa de nuiele de uşa făcută din schiuri, pe care o propteau în mal cei trei cireşari. O lipi de schiuri, o potrivi exact în spaţiul deschizăturii, pe care o depăşea cu mult, şi la strigătul lui, cei trei băieţi coborîră schiurile. Între lumea de afară, lumea de groază, şi adăpostul cireşarilor nu se afla decît uşa de nuiele ţintuită în malul bordeiului de braţele lui Ursu. Se vedea parcă lumina printre zăbrelele de lemn şi mai ales se auzea urletul vijeliei. Sau poate nu urla numai vijelia.

Iscoada cu colți simțise că se petrece ceva în bordeiul asediat și se apropie de intrare atingînd cu botul ușa pe care o ținea Ursu. Abia atunci descoperi că se poate intra în bordei și mai ales auzi lătratul unei jigodii de trufanda, și simți din plin miros îmbelșugat de carne vie, omenească. Și mai ales jigodia aceea care lătra cu o impertinență nemaipomenită. Și în afară de toate, din bordeiul deschis ieșeau și aburi calzi, aburi de om viu cu carne fragedă. Și iarăși jigodia care chema la harță...

Recunoașterea fusese făcută. Lupul se depărtă de bordei și apăru cîteva secunde mai tîrziu însoțit de un altul mai mare, un adevărat uriaș, care șchiopăta. Noul venit sări ca o săgeată în bordei, pentru a se întoarce imediat cu propria-i labă între dinți. Și mușca din ea sălbatec, lupește. Se îndepărtă și el de bordei, mulțumit că simțise cu propriul nas mirosul de carne omenească și unda fragedă a unei trufandale canine, dar și mai mulțumit că simțurile lui foarte versate și antrenate nu percepuseră nici un dram din acea primejdie de moarte pentru neamul său, care era praful de pușcă. Fără multă pierdere de timp, fără prea multe convingeri, se întoarse la intrarea bordeiului însoțit de o adevărată haită de lupi. Toți dădeau tîrcoale bordeiului și din cînd în cînd se repezeau furioși spre poarta de nuiele care le bara drumul spre ospăț și fericire. Și deodată reîncepu și mai stridentă și mai ascuțită și mai obraznică hărmălaia cîinelui. Părea că o haită întreagă de cîini a adăstat în bordei. Și nu erau schelălăituri de groază și de jale, ci provocări nerușinate, probabil înjurături și insulte care nu mai puteau fi suportate. Se mai auzeau și cîteva gemete omenești...

Primul intră în bordei lupul cel bătrîn și beteag. Și începu să se certe imediat la gardul de nuiele cu javra blestemată. Sărea Țombi la el să rupă gardul, nu altceva. Dar și lupul, mai ales că simți și aroma foarte apropiată de carne vie, de om. Urletele lui atraseră în bordei și celelalte fiare. Intrau una cîte una, fără să se grăbească, încă precaute, dar foarte sigure de ele. Intrau urlînd și mîrîind și Ursu se îngrozi numărîndu-le. Le pierdu șirul. Reușise să numere pînă la treisprezece, dar cea de-a treisprezecea se repezi cu atîta putere în ușa de nuiele, încît vlăjganul, nepregătit de atac, era cît pe-aci să scape pavăza.

În sfîrşit nu se mai văzu afară nici un lup, şi nici o pată neagră în depărtare. Se luminase brusc şi se vedea în lume toată furia strălucitoare a vijeliei.

Ursu dădu semnalul, din nefericire printr-un strigăt care întoarse spre deschizătură întreaga haită. Era singurul amănunt la care cireşarii nu se gîndiseră. Ca un fulger roti uşa spre cealaltă deschizătură. Dar tot ca un fulger unul din lupi încercă să iasă. Ursu îi prinse capul între uşă şi malul bordeiului. Şi chiar în clipa aceea începu asaltul fiarelor. Se repezeau bezmetice spre uşa de nuiele, rupeau şi muşcau din beţe, urlau şi se împingeau şi împingeau, şi muşcau şi chiar rupeau aşchii din lemne şi beţe cu colţii şi cu ghearele întărite de o groază de moarte. Simţeau că intraseră într-o cursă. Se năpusteau înnebunite şi turbate asupra uşii şi capul lupului prins între uşă şi mal îi înspăimînta atît de tare pe cireşari, încît timp de o clipă trecură printr-o stare de paralizie colectivă.

— Ucide-l ! ţipă Ursu sfîşiind vijelia şi urletele îngrozitoare din bordei. Ucide-l ! Bagă-i pumnalul ! În ochi, în gît, în urechi, oriunde... Ucide-l ! Să-l simtă că e mort şi să se repeadă asupra lui. Ucide-l ! Nu mai pot rezista !

Victor înţelese. Cu setea de a ucide pe care o simţise Ursu în spatele movilei, se repezi asupra capului de lup, strangulat de uşa de nuiele. Îi înfipse lama cuţitului în gît, după uşă, ca să simtă dihăniile din bordei mirosul şi gustul de sînge. Înfipse şi adînci, şi sfredeli, apoi scoase pumnalul din gîtul fiarei şi înţepă mai sus, sub urechi, într-un loc moale.

— Scoate pumnalul ! ţipă Ursu.

Şi Victor îl scoase în ultima clipă. Capul lupului dispăru în bordei, tras cu o furie turbată de zeci de perechi de colţi. Chiar atunci sosi şi Tic cu schiurile. Şi se îngrozi cînd văzu ce se întîmplase cu uşa de nuiele. Dacă Ursu n-ar fi dublat-o, lupii ar fi trecut prin ea. Muşcaseră cu sălbăticie, cu turbare, din beţe şi nuiele, îşi lăsaseră urme de gingii şi bucăţi din limbă şi colţi în cioturile şi ghimpii beţelor.

— Să nu rupă peretele ! se înfioră Ursu. Altă uşă nu mai avem. Proptiţi repede schiurile !

Victor, Ionel şi Dan se căzniră să facă din schiuri proptele de neclintit. Ursu le încercă cu genunchii şi abia după aceea îşi retrase braţele de la uşă. Îl cuprinse ame-

ţeala. Dar îl trezi lătratul şi mai obraznic, triumfător aproape, al lui Ţombi.

— Opreşte jigodia ! strigă el. Vrei să rupă peretele ?

Se uită în jur după ceva care s-ar fi putut transforma în uşă. Dar nu se vedea nimic decît întinderea albă, strălucitoare şi vînzolită de viscol.

— Unde au dispărut gardurile de nuiele ? întrebă el.

Dar Victor găsi un capăt din funia cu care le legase, noaptea, cînd încercase să le smulgă. Atunci se gîndise că poate îi vor folosi pentru foc sau pentru o pavăză împotriva furtunei, şi voia să le ţină la îndemînă. Funia aceea fusese salvarea cireşarilor. Victor şi Ursu traseră de ea cu puterile groazei. Dan, Ionel, Lucia, Maria şi Tic degajau zăpada din jurul gardurilor. Puterile unite izbutiră să smulgă gardurile din pămînt. Erau doar două bucăţi de garduri, dar care se puteau preface într-o poartă dublă, imposibil de clintit şi de distrus.

— Să umplem mai întîi ambele deschizături cu zăpadă, spuse Victor, şi pe urmă să le punem şi pe ăstea...

— Şi cum dracu' mai dăm foc ? se plînse Dan. Îi lăsăm să moară de foame, atît ?

— Am aranjat eu cu focul, îl linişti Maria. Cîteva beţe vor atinge cîteva cetini şi cînd vor lua foc cetinile se vor aprinde şi paiele şi pe urmă şi gardul şi pe urmă şi lupii... Mai sigur decît cu fitil şi cu pulbere. Hai să astupăm ieşirea...

După ce prăvăliră mormane de zăpadă în şanţul săpat cu o seară înainte şi bătură cu schiurile în zăpadă pentru a o presa, potriviră cu precizie şi cele două porţiuni de gard smulse din pămînt. Apoi din nou răsturnară zăpadă peste ele, mormane întregi, pe care o bătătoriră cu schiurile pînă se prăbuşiră de neputinţă.

— Gata ! S-au dus... spuse Ursu. Putem să punem cruce.

— Numai să fi rămas destul aer ca să poată arde... descoperi Lucia. Ba da ! Mai e şi zăpadă...

— Ce să mai ardă ? se trezi Tic. Trebuie să fie un măcel acolo ! Zău c-ar trebui să venim o dată aici, într-o vacanţă, să dezgropăm mormîntul ăsta... Să vedem cîţi au fost... cum au murit... Oare ard sau se sfîşie între ei ?

— În orice caz, pe şeful ăla cotonog nu-l invidiez de loc, spuse Dan. Cred că l-au halit de multă vreme...

Dar zău că ar fi interesant să mai trecem o dată pe-aici și să căutăm rămășițele măcelului...

— Să-i lăsăm pe alții... spuse Maria. Să caute ei „Zidul Speranței și Răzbunării“... Ufff ! Parcă e mai frumos așa, fără Certitudine...

— E și mai adevărat... spuse Ursu cu voce îngrijorată. Mi se pare că au scăpat cîțiva...

Se uitară și ceilalți în direcția în care privea Ursu. Undeva, în vînzoleala albă, parcă se zăreau cîteva pete negre. Nu, nu era o părere. Privirile lui Ursu nu se înșelau niciodată.

— Mai întîi să ne căutăm armele. spuse Victor. Schiurile și bețele. Și altă cale nu avem decît spre Izvoarele...

Abia în clipa cînd părăsiră movila începură să simtă puterea cumplită a vijeliei. Și mai era și teroarea petelor negre.

CAPITOLUL VII

1

Ion Petric se băgase în pat, sub trei pături. Îi cădeau pleoapele de somn. Totuşi mai avu putere să spună :

— Domnule, să nu îngheţe. Să nu-l găsim, mîine dimineaţă, mort de-a binelea... E frig, domnule...

— Dacă vrea să trăiască, să se dea de-a dura ! răspunse nemilos Liviu Iordan. Să se tăvălească toată noaptea şi scapă cu o simplă răceală. Nu moare, domnule. N-o să moară, pentru că nu vreau eu ! Ca să fie foarte clar !

Celălalt aproape adormise. Dar vocea apăsată şi dură a lui Liviu Iordan îl trezi parcă dintr-un somn lung.

— E foarte clar... răspunse el automat. Mi s-a făcut un somn cumplit. Parcă ar curge carnea din mine...

Liviu Iordan azvîrli cîteva lemne în godin, apoi coborî flacăra lămpii. Era îmbrăcat în pijama şi avea deasupra un halat.

— Eu trebuie să mă mai gîndesc, spuse el. Trebuie să dezleg cîteva noduleţe... Dormi, domnule ?

— Aproape... abia îngînă vocea celuilalt.

— Trebuie să te trezeşti măcar un minut, ridică el vocea. Auzi, domnule ? Un minut... Ca să-ţi intre bine în cap un anumit lucru... Auzi ? Să nu te dai jos din pat în timpul nopţii. Pentru nimic. Dacă ai neapărată nevoie, mai întîi să mă strigi.. Auzi ?... Domnule ! Dacă simt o mişcare în cameră în timpul nopţii, trag fără să întreb. Auzi ? Numai aşa pot să dorm fără teamă. Vreau să mă ştiu în siguranţă. Dumneata ai toate şansele să mă ucizi, pentru că îmi place să dorm... Auzi ?... Dar eu trag dacă simt paşi în cameră... Ca să fie foarte clar !

— Ţi-am spus că merg pînă la capăt... răspunse celălalt complet treaz. N-am nici un motiv să te omor... Am toate motivele ca să trăieşti...

— Așa ar judeca un înțelept... dar și înțelepții comit erori. Eu trebuie să fiu asigurat. Iar dumneata trebuie să știi că trag în oricine se mișcă în cameră. Domnule, să te ferească Dumnezeu să fii somnambul. Dacă n-ai gînduri rele dormi, domnule, în liniște și pace... Dar înainte de a te da jos, dimineață, uită-te în patul meu... Dacă nu m-am sculat, stai liniștit... Altminteri te pomenești cu un glonte acolo... Noapte bună...

După cîteva minute, Ion Petric îi auzi răsuflarea regulată de om care doarme. După alte cîteva minute îi auzi sforăielile de om obosit care doarme. Știa că în patul de lîngă ușă celălalt doarme, dar trecea printr-o asemenea spaimă, că nici nu îndrăznea să se întoarcă pe o parte. Niciodată în viața lui nu întîlnise un om care să împrăștie atîta spaimă și atîta respect ca omul care dormea cu pistolul sub pernă. La urma urmei, îi spusese să se culce liniștit dacă nu are gînduri rele. Și se întoarse, cu mișcări de felină, pe partea care-i convenea în clipa aceea.

— Așa, domnule... se auzi șoapta lui Iordan. De întors poți să te întorci cît vrei. Poți să faci și tumbe în pat. Dar în clipa cînd te dai jos, trag. Culcă-te !

Petric simți cum îi curge nădușeala pe spate. Era leoarcă de sudoare.

Celălalt adormi de-a binelea. Pînă atunci se prefăcuse, așteptînd prima mișcare a lui Petric, pentru a-l face să creadă că doarme iepurește și pentru a băga în el spaima necesară pentru alte nopți. Știa că alături de Petric va putea dormi fără teamă.

2

Era atît de convins că planul îi va reuși ! Singur îl gîndise, singur îl va duce la capăt. Celălalt nu putea să miroasă capcana. N-avea cum. N-avea de unde. Îl va chema pe strada lăturalnică unde lăsase mașina. Nici nu-i va spune pentru ce. Îl va trage de mînă pînă acolo, ca și cum i-ar paște o primejdie gravă pe amîndoi. sau ca și cum ar trebui să-i arate ceva foarte important și urgent.

Va deschide ușa mașinii și-i va arăta ceva înăuntru. Și cînd se va apleca să se uite îl va lovi cu boxul de metal în ceafă. După aceea va ieși afară din București, departe, într-o pădurice pe malul rîului, și în jumătate de oră va obține de la el totul. Nu se putea să nu izbutească !

Era exact unsprezece și jumătate. Își băgă degetele în box și strînse cu putere, pînă simți dureri în tot pumnul. Va lovi exact în ceafă, tare, ca să nu mai poată face nici o mișcare, ca să alunece în mașină. Chiar dacă îl va vedea cineva, nu era nici o primejdie. Pînă să se dea de urma mașinii sau de urma lui vor trece zile, poate chiar luni, se vor încîlci lucrurile, poate că nici nu va mai exista cu numele lui, poate că unul din ei nu va mai exista deloc.

Răgetul lugubru al sirenelor îl cutremură. Alarmă ! Și se afla în cea mai periclitată zonă a orașului. Toată lumea știa că între unsprezece și douăsprezece se bombardează orașul, aproape zilnic, toată lumea știa că zona gării e lovită la fiecare bombardament... și cu toate acestea fixase întîlnirea chiar acolo, chiar la mijlocul orei. De ce ?

Oamenii fugeau spre adăposturi. Se trăgeau obloanele la magazinele pe jumătate prăbușite, mașini și camioane goneau în viteză sinucigașă spre bariere, unii țipau sau se căutau, și parcă tot vacarmul și toată groaza nu ajungeau. Începuseră să șuiere și sirenele locomotivelor. Străzile deveneau pustii. Rar cîte un trecător fugind spre casă sau spre adăpost. Sirenele urlau și șuierau, împlîntînd groaza pînă în oase. Dar nu puteau să acopere un ronronit care se apropia, care creștea, și apoi zgomotele exploziilor din depărtări. Era singurul om în pustiul acela. Lipit, așa cum i se ceruse, de un stîlp de beton. Nu mai era nimeni pe Calea Griviței. Nici măcar mașini nu mai treceau. De unde și cum mai putea să vină la întîlnire ?... Ceasul arăta exact douăsprezece fără un sfert.

Un al șaselea simț îl făcu să se uite în spate. Venea. Îl recunoștea după statură și după hainele albe de buret, și după pantofii albi de piele. Avea ochelari care îi acopereau aproape toată fața. Dar nu era singur. Mai era cineva cu el. Îmbrăcat tot în cămașă albă și în pantaloni albaștri de doc, ascunzîndu-și și el ochii după lentile întunecate. Oare presimțise ceva ? De ce nu venise singur ? Tot planul se spulbera în vînt. Individul care îl însoțea era un adevărat uriaș. Nu mai avu răgaz să-și facă alt plan. Mărunțelul îl luă de braț și îl obligă să fugă,

să traverseze strada, undeva... Mărunțelul făcea exact gestul cu care voia să-l atragă el la mașină.

Ajunseseră la mijlocul străzii cînd auzi șuierul ucigător și văzu explozia primei bombe. Chiar pe strada unde-și lăsase mașina, chiar la colțul străzii, chiar în fața casei care se năruia peste mașina lui. Suflul îi trînti pe toți la pămînt, sau poate se aruncaseră toți, în același timp, într-o clipă a instinctelor. Fusese împroșcat de lovituri, peste tot, simțea și schije în omoplați, dar putea să se miște, să se ridice. Voia să fugă din iadul acela, dar văzu privirile mărunțelului, priviri de moarte, priviri de gheață, și-i mai văzu mîna căutînd în buzunare, și mai văzu pistolul și degetul care trăgea piedica.

Dar chiar în elipa aceea explodă altă bombă, și suflul îi rostogoli, și o ceață de moloz se prăbuși asupra lor. Îl simți în stînga lui, mișcîndu-se, îi simți, cu brațul dezgolit, capul, își lipi cotul de capul lui și lovi năprasnic, cu boxul, chiar acolo unde-și lăsase cotul. Apoi o altă explozie, mai îndepărtată, și din nou îi văzu privirile, nu împrăștiind moarte, ci așteptînd moartea, și îl simți că vrea să-i spună ceva. Își lipi urechea de gura lui și-i auzi horcăitul, și un cuvînt șuierat și horcăit, apoi un trăsnet și noaptea.

3

Amintirea și frigul îl înghețaseră. Începu să se rostogolească, să se chircească, să se zvîrcolească, dar frigul îi pătrunsese în oase și era un frig care adormea și ucidea. Se împotrivi nebunește morții care urca în el, ca un somn, ca o amețeală. Știa că dacă adoarme nu se va mai trezi niciodată. Și iar începu să se dea de-a dura, să caute pereții și să lovească în ei cu picioarele înghețate. Sîngele îi zvîcnea sălbatec în toate încheieturile, inelele de sfoară nu-l lăsau să circule, și-l durea peste tot.

Se izbi cu capul de o treaptă, dinadins, și durerea îl trezi. Înțelese, într-o clipă de luciditate, că nu se poate salva decît făcîndu-și un plan, decît gîndindu-se la salvare, nu împotrivindu-se dement frigului și paraliziei. Trebuia mai întîi să se tîrască pînă la ușa sufrageriei și

să izbească în ea cu picioarele, să se găsească, să-şi prefacă tot trupul într-un tampon, pînă o va deschide. Se rostogoli spre uşă, ca un vierme, ca o lighioană a altei lumi; dar nu ajunse. Îl ţinea funia cu care-i erau legate picioarele. Era treaz, era încărcat de ură şi de disperare. Se încovrigă pînă îi pocni şira spinării, pînă atinse cu bărbia funia care-l priponea. Şi începu s-o roadă, cu ură, cu îndărătnicie, minute şi ore şi veşnicii. Smuci picioarele şi iarăşi smuci pînă începu să se dea iarăşi de-a dura. Rupsese priponul.

Izbi cu picioarele legate în uşă. O singură dată, apoi renunţă. Se lăsă în umeri şi-şi căţără picioarele pe lemnul uşii. Mereu cădea, în stînga, în dreapta, îşi julea obrajii, fruntea, urechile, nasul pe podeaua de lemn, dar nu se lăsa. Îşi căţăra picioarele şi căuta clanţa. Pînă ce o simţi sub tendonul lui Achile. Abia atunci izbi a doua oară.

Uşa se deschise. Se împinse, peste trepte, se făcu iarăşi covrig, se rostogoli, se tîrî, pînă ajunse în mijlocul încăperii calde. Dar nu se apropie de sobă. Nu voia să trăiască, voia mai mult. Voia să se răzbune, să se salveze. Se rostogoli spre tejgheaua învelită cu tablă. Îşi amintea o muchie a tejghelii în care-şi tăiase mîna de atîtea ori, acolo trebuia să ajungă. Numai picioarele putea să şi le mişte. Şi le desfăcu, atît cît îl lăsau legăturile, doar cu un deget se îndepărtară unul de altul, o crăpătură de un deget care-l chinuia şi-i sugea toată vlaga. Dar reuşi să prindă între călcîie muchia de tablă. Începu să frece, rar şi regulat, ca un ferăstrău, şi sfoara se rupea. Între glezne, între genunchi, pînă îşi trase picioarele sub el şi se ridică.

Fără să se grăbească, parcă ar fi slujit un ritual necunoscut şi straniu, se aşeză cu spatele la tejghea şi făcu zeci de flexiuni. Cu îndîrjire, cu răbdare, cu ochii închişi. Funiile trosneau, le simţea cum alunecă de pe el ca nişte şerpi ucişi, şi deodată îi căzură şi mîinile. Era liber.

Abia atunci începu să vadă obiectele din jurul lui, abia atunci îşi recîştigă vederea. Se lumina de ziuă, şi strălucirea de afară îl cutremură. Era liber, putea să se mişte. Sîngele îşi reluase circulaţia, membrele i se dezmorţiseră, numai încheieturile îl mai înţepau. Îşi turnă coniac într-un pahar de vin, pînă sus la buză, şi începu să-l soarbă, rar, inspirîndu-l parcă, gîndindu-se, aproape cu frenezie, la ceea ce avea de făcut.

Știa unde doarme cel cu pistolul. În patul de lîngă ușă. Întîi va unge balamalele, ca să nu se audă nici un scîrțîit, apoi va închide toate ușile, ca să nu răzbată nici o undă din vijelia de-afară, apoi va deschide ușa și va intra tîrîndu-se, aplecat, ba nu ! Lipit de podea se va apropia de pat, se va ridica încet și va izbi cu boxul, tot în ceafă, așa cum făcuse cu celălalt. Nu se va auzi decît o bufnitură. Individul de la fereastră nici nu va simți, și dacă se va trezi îi va spune că i-a mai salvat viața, tot printr-o lovitură de box, cu douăzeci și doi de ani în urmă.

Își căută boxul în lădița cu țigări și chibrituri, sub hîrtia raftului de sus, își băgă degetele în el și strînse pînă simți că-i plesnește pumnul. Ca atunci cînd îl așteptase pe mărunțel în fața gării.

Se întoarse încet și-l văzu pe Iordan rezemat de sobă...

Era îmbrăcat cu pulover, cu pantaloni de schi. numai în locul bocancilor încălțase papuci ușori care nu făceau zgomot.

— Ai dinți tari, domnule... îl gratulă cu admirație batjocoritoare cel de lîngă sobă.

Se auzeau și pașii lui Ion Petric coborînd scara.

Dacă ar fi apucat să-i spună că-l salvase atunci de la moarte ! Dacă ar putea să-i spună...

— Ți-a fost teamă că mori, continuă Liviu Iordan. Fără groaza asta a morții nu ți-ai fi ros priponul și nu ai fi ajuns aici la căldură. Dar n-ai fi murit, domnule. În cel mai rău caz ai fi făcut o pneumonie.

Cabanierul nu răspunse. Își lăsase boxul să alunece de-a lungul pulpei chircite, apoi îl prinse între bocanci. Îl coborî încet pe podea și-l împinse cu vîrful bocancului sub o ladă.

— Cum ai putut să reziști fără țigară ? ! se miră Ion Petric. Credeam că o să te dai cu capul de pereți...

— Da, domnule ! spuse Liviu Iordan. Groaza morții te-a adus aici de-a rostogolul. Guzgan și tîrîtoare ai fost... Dar de ce te-ai eliberat, domnule ?... Nu vrei să deschizi gura... ? Nu e nevoie. Ai vrut să scapi de moarte și ai ajuns aici, la căldură. Ai vrut să omori și te-ai eliberat... Tot nu vrei să deschizi gura... ? Poate că ar trebui să te ucid. Pentru că ai vrut să mă ucizi. Și știi care e legea luptei și a supraviețuirii... Cele mai mari șanse le are cel care ucide primul. Dar e stupid ce-ți spun. N-am nici un

interes să te ucid, pentru că am nevoie de dumneata! Asta e tot secretul...

Cabanierul asculta năucit. Simţea că toate gîndurile şi spaimele lui se transformă într-un haos, într-o ceaţă care începe să se topească.

— Adică... ? îndrăzni el. Atunci... ?

— De ce să te ucid, domnule ? îl măsură cu suspiciune Liviu Iordan. Tot n-ai înţeles ? Vreau să ştiu de la dumneata un singur lucru, jumătatea unei taine. Atît ! Numai dacă taci, numai atunci va trebui totuşi să te ucid. Te voi împuşca în gură. Ca să mai trăieşti cîteva ore, dar fără să poţi spune un singur cuvînt... Dacă ţi-a plăcut rolul de mut, atunci să urci în rolul ăsta la ceruri. Te voi ajuta, domnule...

Nu era nici un pic de glumă sau de ironie în vocea lui Liviu Iordan. Nu numai cabanierul, dar şi Ion Petric simţi tăişul de sentinţă al vorbelor lui.

— Am crezut altceva ! izbucni subit cabanierul. Am crezut că ai venit aici ca să mă execuţi...

Liviu Iordan căzu iarăşi pe gînduri :

— E ceva foarte straniu în optica şi-n spaima dumitale. De ce ţi-e teamă, domnule ?... Nu pot să înţeleg de ce... Numai într-un singur caz...

Broboane de sudoare curgeau pe fruntea cabanierului. Şi parcă simţea cum e gata să-i explodeze gura, dinţii. O singură imagine i se aprinse în minte : parcă se vedea într-o oglindă cu maxilarele încleştate şi parcă vedea şi simţea ţeava unui pistol pătrunzîndu-i printre buze şi ciocnindu-i-se în dinţi. Nu putea să-şi descleştеze maxilarele.

— Numai într-un singur caz, domnule... auzi din depărtare vocea lui Iordan. Dacă ai descoperit singur taina şi ai... Dar aşa ceva e imposibil ! Nu se poate ! N-ai mai fi rămas aici, ca o sălbăticiune...

Paul Bălan, cabanierul fără rădăcini, simţi în acea clipă că i se dă dreptul să trăiască în lume. Faţa i se lumină şi valuri de sînge nou îi pulsau în artere. Căzu pe un scaun.

— Ce mister ascunzi dumneata ? întrebă foarte intrigat Liviu Iordan. La întrebări şi lucruri normale te sperii, iar cînd e vorba de probleme grave, capitale, parcă ai renaşte... Ai dibuit taina ?

Întrebarea voia să cadă ca un trăsnet, dar cabanierul nici nu tresări :

— Nu... răspunse el foarte calm. N-am dibuit-o...

— Îți dai seama că ai răspuns la o întrebare subînțeleasă mult mai gravă. Prin urmare ai căutat-o.

— Da ! spuse cabanierul complet transformat. Am căutat-o și încă o mai caut. De douăzeci... și doi de ani...

— Domnule, am impresia că s-a întîmplat ceva... Poate că ar trebui să caut niște resorturi care-mi scapă... dar mi se pare că nu mă mai gonește atît de aprig timpul... Da... Domnule, s-a întîmplat ceva și începem să ne înțelegem. Cred că vom putea discuta cu cărțile pe față...

— Cu toate ! supralicită Paul Bălan.

— Parcă mi s-ar face și mie cald, răsuflă ușurat Ion Petric. Peste cîtva timp s-ar putea să ciocnim un pahar de vin negru. Adică, mă înțelegeți. Vinul se ciocnește numai între prieteni...

— Atunci s-o luăm metodic, spuse Liviu Iordan. ca să-mi pot da seama de eventualele fisuri, sau... hai să zicem... scăpări... Vreau să se închege totul perfect !

— Am spus ! reveni cabanierul. Cu toate cărțile pe masă. Ca dovadă pun și ultima carte pe masă : arma !

Și înainte de a-și termina vorba, se aplecă sub tejghea pentru a scoate boxul de metal. Cînd se ridică vesel, cu boxul în mînă, văzu țeava pistolului îndreptată spre el. Și iarăși îl îngălbeni groaza.

— Pentru orice eventualitate, auzi vocea lui Iordan.

Cabanierului îi reveni inima la loc. Se apropie de masa celor doi și puse boxul drept în mijloc :

— Poate că vă vine să rîdeți, dar credeți-mă pe mine. E o armă cumplită. Pentru că nu se vede și se poate lovi cu ea pe nepregătite, ca un trăsnet...

— Domnule, eu de pistol nu mă despart. Trebuie să știți amîndoi. La orice mișcare suspectă, voi trage. Oricîte declarații voi auzi. Vă previn, ca să știți... Asta ar fi și ultima mea carte și cea mai tare : spaima. Amîndoi trebuie să știți, în fiecare clipă, că puteți să vă treziți cu un glonte sub burtă sau în gură. Ca să vă feresc de prostii. Sînt cel care comand aici, dar sînt și cel care plătesc. Trebuie să fiți convinși că știu să plătesc sigur și prompt. Cu viață sau cu moarte. Cu tot ce se poate înțelege prin viață sau prin moarte. Ca să fiu foarte clar !

Cuvintele lui Liviu Iordan sunau ca o introducere fermă la o partidă care trebuia jucată pe față. Ceilalți doi acceptară prin tăcere și încordare.

— Domnule, s-o luăm metodic ! începu Liviu Iordan. Cum l-ai cunoscut pe George Iordan ?

— În timpul războiului, răspunse cabanierul. Am avut ghinion. Am încercat ceva și nu s-a prins, dar am fost prins eu... Adică m-a prins el... Și-a dat seama că eram un nepricopsit, un găgăuță... și chiar eram, domnule... și m-a făcut scăpat. Nu eram numai găgăuță... Eram și foarte tînăr... Dar dacă nu mă făcea scăpat, mi se făcea cazier... pentru că mă bîjbîise și mă prinsese o bandă periculoasă, care a și căzut mai tîrziu... I-am jurat că nu se va mai repeta. Probabil că i-am vorbit și de mama și de tata, încă nu murise, săracul... probabil că am și plîns... Nu mai știu... Era prima dată cînd intrasem cu pasul în prăpastie, că era prăpastie, nu groapă. Dacă vreți, pot să vă dau toate amănuntele... M-a împins pe alt drum, asta s-a întîmplat... Abia ieșisem șofer...

— L-ai mai întîlnit după aceea ? întrebă Liviu Iordan, mai mult ca să-i scurteze efuziunile și să-l țină în centrul subiectului. E clar pentru oricine că i-ai rămas foarte îndatorat.

— Nu l-am mai întîlnit. L-am văzut de cîteva ori pe stradă... L-am salutat, mi-a răspuns. Pînă cînd...

— Acum vreau precizie absolută ! îl întrerupse Liviu Iordan. Începînd din momentul ăsta. Deci nu l-ai mai întîlnit, pînă cînd te-a căutat el pe dumneata...

— Exact... M-a căutat într-o seară. Ne-am plimbat împreună la Șosea, după ce am băut cîteva halbe la Bordei. M-a întrebat dacă-mi mai amintesc ce a făcut pentru mine. Și mi-a spus că n-a făcut-o numai din milă, ci și dintr-un anumit interes. „Dacă nu te făceam scăpat, mi-a zis el, te înhăitai cu tîlharii ăia și azi erai în închisoare pentru vreo cinci ani. Asta a fost pedeapsa cea mai mică... Eu n-am nevoie de la dumneata de cinci ani, nici măcar de cinci zile. Îți iau din viață cinci minute și încă vreo cinci, mai tîrziu..." Așa mi-a spus. Și-am spus că-i dau oricîte minute vrea, că înțeleg ce a făcut pentru mine. Numai să nu mă pună să gîtui pe cineva. A rîs cînd a auzit. Ca să scurtez... Mi-a spus că va trece a doua zi seara pe la Șosea, la aceeași oră, și tot în locul

în care eram atunci. Să fiu cu mașina ca să-l iau. La despărțire ne-am potrivit ceasurile...

— Era după nouă seara ? întrebă Ion Petric.

— Cam pe la zece, zece și jumătate... continuă cabanierul, fără să se uite la Petric. Adică întîlnirea era pentru zece și jumătate, dar eu m-am plimbat de pe la zece, ca să fiu sigur că n-o să-l pierd... Să vă spun drept, credeam că-l voi găsi cu vreo cucoană... Dar era singur. Mai întîi mi-a controlat ceasul și l-a găsit cu patru minute în urmă. Pe urmă a spus să-l duc în centru, la „Bavaria". Aproape că n-a vorbit tot timpul drumului. Doar cîteva cuvinte. Trebuia să fiu a doua zi, la o anumită oră, într-o anumită stradă, cu motorul aprins. Cinci minute mai tîrziu trebuia să pornesc cu toată viteza spre Grădina Botanică și să opresc chiar acolo, la intrare. Iar a doua zi la unsprezece și jumătate trebuia să fiu în fața Gării de Nord, la intrarea de pe Calea Griviței.

— La Grădina Botanică ai intrat într-o bodegă ? întrebă iarăși Ion Petric.

— Nu... Am intrat în grădină și m-am legat de o fetișcană. Erau o droaie înăuntru. Toate de meserie. M-am aiurit cu ea, apoi am plimbat-o spre Bolintin. Acolo am intrat într-o cîrciumă. Trebuia s-o fac să creadă că ne întîlnisem la zece și jumătate... Și s-a prins ca la carte... Era convinsă că intrasem în Grădină de pe la zece, ba chiar mi-a făcut și o scenă că mai întîi m-a văzut cu alta, și că m-a urmărit vreo jumătate de oră...

— Asta nu mai contează... interveni Liviu Iordan. Mă interesează altceva : ce-ai făcut în cele cinci minute cît ai stat pe strada aceea ?

— Nimic... Am stat. Am auzit ceva scandal și m-am uitat înapoi. Dar din locul în care eram nu se vedea nimic, absolut nimic... Numai strigăte se auzeau. Eram eu curios să știu ce se petrece, dar mi se spusese să nu mă mișc de la volan și să pornesc mașina după cinci minute orice s-ar fi întîmplat : bombardament, defilare, manifestație, gaze lacrimogene, mitraliere, tancuri, orice ! Ca să spun drept, cam tremuram...

— A intrat cineva în mașină în cele cinci minute ? întrebă, rar și apăsat, Liviu Iordan.

— Nu... N-a intrat nimeni. A vrut să intre cineva, chiar a deschis ușa din spate, dar în ultima clipă s-a răzgîndit. Cînd mi-a spus *„pleacă !"* se împliniseră exact

cinci minute de cînd aşteptam pe strada aceea. Am şi dat drumul maşinii.

— Eşti sigur că n-a intrat nimeni ? Eşti sigur că n-a lăsat cineva un anumit obiect acolo ?

— De intrat n-a intrat nimeni, l-aş fi văzut prin oglinda retrovizoare. Sigur n-a intrat... Dar nu pot pune mîna în foc că nu s-a lăsat ceva în maşină. La asta nu m-am gîndit... Abia acum îmi trece prin cap că s-a deschis uşa pentru a se pune ceva în maşină... Mie aşa mi se spusese : să opresc în faţa Grădinii Botanice, să agăţ o muieruşcă, să mă plimb cu ea vreo jumătate de oră, prin grădină, apoi s-o scot la Bolintin. N-aveam voie să mă uit în spatele maşinii. Asta mi s-a spus foarte clar. Chiar aşa mi-a spus : „Nu ai voie nici o clipă să te uiţi ce se întîmplă în spatele dumitale în maşină. Să fie foarte clar !" De unde ştiu eu că nu mi-au pus o ladă, sau un cîine, sau chiar un om mai mititel ? El, de pildă, ar fi încăput acolo ghemuit, fără să-l văd. Dar cine se gîndea la asta ? Mie îmi treceau altele prin cap... Era sfîrşitul războiului, aşa se vorbea, şi îmi închipuiam că se pune la cale cine ştie ce ispravă...

— E clar, spuse Iordan. După ce te întorceai de la Bolintin ce trebuia să faci ?

— Trebuia să mă întîlnesc cu el în faţa Gării de Nord, asta trebuia. De la Bolintin direct la gară, ăsta era consemnul. Să plec la unsprezece fără un sfert de-acolo, ca să ajung la gară la unsprezece şi jumătate. N-aveam voie să mă mişc din Bolintin. Trebuia să stau tot timpul acolo, la o gazdă oarecare, cu muieruşca aia... Am făcut exact ce mi-a spus...

— Ai rămas tot timpul acolo ? îl fixă Liviu Iordan. N-ai făcut nici un drum, a doua zi dimineaţa ?

Cabanierul ezită o singură clipă :

— ...Ba da... Am plecat dis-de-dimineaţă, cînd aia încă nu se sculase. Şi cînd m-am întors, peste un ceas, tot mai dormea.

— Unde ai fost şi pentru ce ? se încruntă Iordan. De ce ai trădat consemnul ?

— Din prostie... răspunse cabanierul. Din curiozitate muierească. M-am dus pînă la Cotroceni ca să iau ziarele, să văd ce s-a întîmplat în ziua care trecuse...

— Asta era... spuse gînditor Liviu Iordan. Ai făcut bine că ţi-ai amintit... Înţelegi ce vreau să spun. Iar

intrai într-o contradicție, domnule, la fel de gravă ca prima... Și dacă mai colecționai încă una, te împușcam în gură, domnule... după ce mi-ai fi spus totul...

Cabanierul abia își stăpîni tremurul. Dacă ar fi negat, cum avusese de gînd... Nu ! Faptele nu trebuie să le nege, faptele se pot afla... Numai gîndurile pot fi ascunse pînă la moarte.

— Din curiozitate, spuse el, ca și cum și-ar fi cerut iertare. Toată noaptea n-am dormit. Voiam să știu ce s-a întîmplat acolo... Mi-am închipuit că trebuie să fie ceva extraordinar...

— Și ce ai înțeles din ziare ? Te-ai dumerit ?

— Nu prea... Dar o bănuială aveam... adică am ajuns eu la o presupunere... În ziua aceea se întîmplaseră vreo patru evenimente : o răpire senzațională, un atac gangsteresc asupra unui convoi bancar, o evadare ca-n filme și un atentat politic, o chestie de pagina întîi. Cînd am citit ziarele, am simțit numai țepi în ceafă... Și tot făcînd niște calcule, am ajuns la o părere...

— Încă nu e vremea să ne intereseze părerile dumitale, îl opri Liviu Iordan. Cel puțin pe mine nu mă interesează... Altceva vreau să știu... Ce taină cauți dumneata ?

Cabanierul fu luat prin surprindere. Rămase un moment cu gura căscată, în neputință de a articula o vorbă. Apoi începu să se bîlbîie :

— Adică... știi... cum...

— Domnule ! Jucăm cu toate cărțile pe față ! Dumneata de mai bine de douăzeci de ani cauți ceva prin munții ăștia. Toată lumea știe că rătăcești de la o cabană la alta, dar nimeni nu-și închipuie că alergi după ceva... Eu însă știu că dumneata cauți ceva, cauți să descoperi o taină... Dealtfel ai recunoscut singur. Ce taină cauți, domnule ?... Să te ajut eu ca să nu te bîlbîi și să nu te încarci cu cea de-a treia contradicție, că la mine în anumite momente și intențiile contează... Ce fel de taină cauți ? Cum ți-o închipui dumneata ? Un om ? O valoare ? Un document ?

— Nu știu... răspunse cabanierul. N-am decît bănuieli. Dar nu cred să fie un om...

— Nu crezi, domnule, sau nu poate fi un om ?

— Nu știu... se fîstîci iarăși Paul Bălan... Dacă mă crezi sau nu... dar eu mai mult umblu după o idee... Cred că undeva pe aici trebuie să fie o taină. Și încerc să văd ceva

ce nu se potrivește, sau ceva ce s-a uitat, sau ceva ciudat, sau ceva de mare valoare...

— Dar de ce cauți dumneata tocmai pe-aici ? De ce chiar prin locurile astea ?

În momentul acela cabanierul crezu că domină situația. Liviu Iordan nu știa amănuntul pe care-l știa el. Și se hotărî să-l ascundă și mai departe.

— Domnule ! spuse pe neașteptate Liviu Iordan. Eu n-am urcat pînă aici și n-am căutat douăzeci și doi de ani pe cineva care să-mi spună ceea ce știu... Vreau să-mi spui ceea ce nu știu !

— Nu cred să mai fie ceva important... încercă să pareze cabanierul. Niște amănunte...

— Domnule, ești imbecil ! Ești un imbecil de duzină. Te anunț că te-ai agățat de a treia contradicție, dobitocule ! Ridică-te în picioare ! Pune-ți mîinile pe creștet !... Auzi, domnule ? După ce-mi vei spune totul, îți voi îmbogăți dantura cu un plumb. Te voi împușca, domnule ! Am hotărît ! Și-ți spun asta ca să nu mai speri pînă în ultima clipă, ca orice condamnat la moarte, că vei fi iertat, dacă vei mărturisi tot adevărul. sau că vei scăpa printr-un miracol. Auzi ? Te voi împușca ! În gură. Așa cum ți-am promis.

— Te cam grăbești... îi răspunse la inspirație cabanierul. Dumneata prea vezi totul definitiv. Nici nu-mi trece prin cap să mor... Ți-am mărturisit că sînt curios. Puteam să spun că n-am citit ziarele... Cine știa ? Nici fata nu mă văzuse... Domnule, vreau să-ți mărturisesc tot o chestie din astea, care ține de mărunțișurile omenești... Ai văzut dumneata femeie care să nu-și dea ifose cînd are ceva mai acătării ? Ai văzut dumneata artist care să cînte imediat ce-l rogi ?... Pînă și un copil, domnule, zice atunci cînd îl rogi sau îi ceri să facă ceva : „Ce-mi dai ?“ Dumneata n-ai promis nimic... Înseamnă că nici dumneata n-ai dat toate cărțile pe față și pe masă...

— Domnule... s-ar putea să scapi... medită Liviu Iordan. Sau nu ești deloc imbecil... și chiar și în cazul ăsta mai meriți să trăiești... Domnule ! Vei primi ! Nu pot să-ți spun ce, pentru că ar însemna să dezvălui taina. Dar vei primi ! Am spus mai adineauri, dar probabil că n-ai înțeles dumneata : știu să plătesc, prompt și sigur. Și în bine și în rău. Cu viață și moarte. Cu tot ce se poate

înțelege prin viață sau prin moarte. Mi-am închipuit că e foarte clar...

— Acum e foarte clar... îngînă cabanierul. Adică înțeleg și altceva : că taina nu poate fi încă dezvăluită...

— Cam așa, domnule ! îl aprobă Liviu Iordan. *Încă* nu poate fi dezvăluită. Dar la momentul oportun se va întîmpla și asta. Și ca să evităm încîlceala unei a treia contradicții, trebuie să știi, domnule, că taina nu poate fi dezlegată de unul singur. Orice ai ști dumneata nu are nici o valoare fără o anumită combinație. E un simplu element dintr-o formulă... Numai în combinație cu alte elemente constituie cheia tainei... Acum e clar ?

— Mă predau de tot... zîmbi cabanierul, numai că făcu gestul invers. În loc să ridice mîinile în sus, le coborî de pe creștet. Nici o ezitare din clipa asta !

— Așa da ! acceptă Liviu Iordan veselia cabanierului. Și voi căuta să te ajut eu, ca să nu ne mai pierdem timpul... Prin urmare, la unsprezece jumătate ai fost la gară, îmbrăcat cum ți-am spus, și după o întîrziere de nu știu cîte minute a apărut și George Iordan împreună cu domnul aici de față...

Cabanierul făcu ochii mari, se uită la unul, apoi la altul, și deodată începu să bîțîie.

— Credeai c-a murit ? zîmbi pentru prima dată Liviu Iordan, observînd spaima galbenă a cabanierului. Nu, domnule ! N-a murit. L-au dus și pe el la spital ca pe dumneata...

— Poate că n-a murit nici... căută cabanierul să i se confirme un anumit gînd.

— Nu... își plecă încet capul Liviu Iordan. *El* a murit. A murit de tot... O victimă a bombardamentului, ca atîtea altele.

„Oare să fie o cursă ?“ se gîndi cabanierul. Dar își îndepărtă imediat gîndul. Răsuflă cutremurat ca după un coșmar.

— Să revenim, domnule... auzi vocea lui Iordan. După o întîrziere de nu știu cîte minute, v-ați întîlnit toți trei. A început bombardamentul. V-a luat de braț și v-ați trîntit toți trei la pămînt, lîngă o casă... Sau poate că v-a trîntit suflul exploziei. Vreau să știu ce s-a întîmplat din momentul acela. Ce s-a întîmplat între el și dumneata ? Clipă cu clipă, domnule, înțelegi ?

— Nu știu... Nu pot... se rugă disperat cabanierul. A fost prea cumplit... Nu știu... Nu-mi amintesc nimic.

Spaima și groaza cabanierului nu mai erau prefăcute, nu erau o înșelătorie. Și Petric și Iordan se uitară uluiți unul la altul cînd îl văzură pe cabanier tremurînd din toate încheieturile și acoperindu-și fața cu mîinile.

— Stai, domnule... încercă să-l liniștească Petric. Am trecut și eu exact prin ceea ce ai trecut și dumneata. Ba eu am fost și mai rănit decît dumneata. Numai printr-o minune am scăpat. Așa ne-a fost dat. Să scăpăm amîndoi. Lui i-a fost scris să moară de bombe, a murit... Fii bărbat, domnule, ce dracu !

Era un chin. Paul Bălan își amintea mereu scena. Simțea metalul armei în degete și parcă vedea și figura agonică a mărunțelului. Nici n-avea curajul să deschidă ochii. Își astupa cu palmele și gura. Și aștepta gloanțele de răzbunare ale celuilalt Iordan. Nu mai putea răbda !

— E groaznic, domnule ! Nu mai pot suporta. Prea mult iad. Trage odată, să scap !

— Bine, domnule... spuse cu un glas mai blînd Liviu Iordan. O să încerc să te scap... Să trecem peste celelalte... Caută să-ți amintești altceva... Te voi întreba eu... Înainte de a-ți pierde cunoștința, înainte de explozia fatală, a întors capul spre dumneata ?

Paul Bălan își aminti figura mărunțelului după ce lovise năprasnic cu boxul.

— L-am văzut înainte de a...

— N-a murit acolo... a murit la spital, spuse Liviu Iordan. A mai rezistat. De necrezut, dar a mai rezistat. Pînă m-a văzut pe mine. Nu mai putea vorbi. Doar mîinile și le-a mișcat. Cu mîinile mi-a lăsat testamentul. Cu mîinile și cu degetele...

— Cu mîinile și cu degetele ! se înfioră Paul Bălan. Nu înțeleg... Adică a spus... a scris...

— Nu, domnule... A făcut o simplă mișcare, pe care am dezlegat-o după trei ani... Adică am interpretat ideea ei... Și unul din elementele acelui gest de testament ești dumneata !

— Iar ? ! strigă cabanierul. Domnule ! Nu mai pot suporta. Lăsați-mă odată ! N-am ajuns la judecata de apoi !

— Dumneata ești nebun, domnule ! Dumneata ai rămas cu un traumatism după bombardamentul acela... sau

cine știe ce s-o fi întîmplat acolo cu dumneata... Răspunde, domnule! Ce ți-a spus cînd a întors capul spre dumneata ?

Cabanierul se uită cu priviri rătăcite spre cel care întreba. Vorbele îi ieșiră fără voia lui din gură :

— Ce mi-a spus ?... A horcăit... A șuierat un singur cuvînt : c a b a n ă... Pe urmă mi s-a părut că moare... A căzut și bomba lîngă noi...

— Cabană... cabană... c a b a n ă ... șoptea, întruna, ca transfigurat, Liviu Iordan. Iulie și cabană... iulie și cabană... i u l i e și c a b a n ă... Asta e taina lui, descompusă in cele două elemente... cele două brațe, cele două arătătoare. Cum și cînd și dacă se pot compune la loc... ? I u l i e și c a b a n ă... C a b a n ă și i u l i e... În ce ordine? Dar oare ordinea contează ? În iulie s-a întîmplat. Dar în ce cabană s-a ascuns ? Știm că s-a întîmplat în iulie. Sigur. Știm că s-a ascuns la o cabană. Sigur. Dar unde ?

Paul Bălan îi curmă șirul meditațiilor orale :

— Cum a murit ? I-au zdrobit schijele capul ?

— Nu... răspunse Liviu Iordan fără să se gîndească. N-a avut nici o rană la cap. I-a intrat o schijă în inimă... Dumnealui a fost rănit groaznic la cap și l-au salvat printr-o minune chirurgicală...

CAPITOLUL VIII

1

Era lumină. O lumină de lapte, prin care nu se vedea nimic. Nici cu ochelarii ovali și concavi care altă dată ar fi respins așezarea fulgilor. Vijelia nu avea fulgi. Avea numai rafale neîntrerupte, și urlete, și gemete, și șuierături. Totul izbea : fizic, material, concret. Și zăpada, și urletele, și șuierăturile. Toate la un loc erau vijelia.

Cireșarii se lipiseră de peretele muntelui. Nu aveau alt mijloc de orientare. Numai peretele, pe care unul din ei, capul șirului, Victor, îl pipăia, îl izbea cu bățul pentru a-l dezgoli și a-i legitima stînca. Și după fiecare recunoaștere se urneau, cu spatele, trei sau patru pași. Uneori cinci. O singură dată zece. Și pe urmă se stîrnea un talaz care-i zvîrlea înapoi, în locul de unde plecaseră. Pentru fiecare metru cîștigat împotriva vijeliei se făceau cinci înainte și patru înapoi.

Dacă n-ar fi fost spaima neagră din spatele lor, poate că s-ar fi trîntit în zăpadă, sau ar fi căutat vreun adăpost după vreo stîncă. Dar știau că sînt urmăriți de fiare crude și flămînde, știau că la prima oprire vor începe hărțuielile și pe urmă atacul. Și mai știau că, deasupra lor, streșini gigantice de gheață și zăpadă se pot prăvăli din clipă în clipă, cu puteri de milioane de tone, măturînd, ucigînd și înmormîntînd totul. Era an de urgie și streșinile amenințau în fiecare secundă.

Speranța răsăritului de soare !... Stihiile păreau și mai dezlănțuite, furia văzduhului și mai turbată, rafalele și proiectilele și mai răutăcioase, și mai hămesite. Speranța răsăritului de soare ! Din toate părțile se adunau armele, în toate spațiile se premedita crima... Oare ce energii

necunoscute, ce voință supraomenească îi ținea treji și-i împingea spre înalturi pe cireșari ? Oare de ce Maria visa un alt Excelsior ?

Nu mai aveau voie să se oprească. Lupii îi urmăreau pas cu pas. Ursu îi vedea, uneori, la o aruncătură de piatră, prin ceața albă și deasă. Erau patru dihănii. Mergeau încet, prudent, năucite pesemne de dispariția haitei care le trimisese în altă parte pentru a căuta altă pradă și care nu le lăsase nici un semn și nici măcar o iscoadă obișnuită. Mergeau încet, uneori se apropiau înfricoșător, așteptînd întîmplarea, așteptînd să cadă vreunul din cei pe care-i urmăreau, așteptînd un moment prielnic pentru un atac sigur.

Dacă n-ar fi fost poteca strîmtă, săpată în peretele muntelui, de multă vreme lupii i-ar fi atacat pe tinerii cutezători. Dar fiarele miroseau primejdia. Într-o parte era peretele muntelui, în cealaltă prăpastia. Nu puteau să atace decît drept, și atacul drept, fără ocoluri și surpriză, nu era în obiceiul lor. De aceea îi urmăreau pas cu pas și așteptau, așteptau să cadă vreunul, așteptau momentul prielnic pentru atac.

În față, Victor îi trăgea pe ceilalți cu frînghia, dar de cele mai multe ori îl trăgeau ceilalți înapoi. Prăpastia se căsca hidoasă la cîțiva pași în dreapta lor, și pe alocuri erau alunecușuri de gheață, și trebuiau să îngenuncheze și să se tîrască în patru labe pentru a înainta cîțiva pași, sau măcar pentru a sta pe loc. La urmă, Ursu mergea numai cu spatele. Niciodată nu întoarse capul. Cu pumnalul într-o mînă și cu un băț de schi în cealaltă era pregătit împotriva oricărui atac. Și în sinea lui mulțumea oamenilor și naturii pentru că făcuseră poteca atît de îngustă și atît de ușor de apărat. Din nou se vedea în vale o zonă cu ceață străvezie. Și Ursu se cutremură. Mai apăruse o fiară pe lîngă cele patru. Oare scăpaseră cele închise în bordei ? Pînă atunci numărase de fiecare dată numai patru !

Dar nu era numai asta. Fiarele păşiseră pînă atunci. Și deodată le văzu gonind pe potecă, în sus. Oare era momentul să-i oprească și pe ceilalți pentru a face zidul de apărare împotriva dihăniilor ? Nu mai era nevoie. Se opriseră singuri. Apăruse un obstacol, obstacolul de care le fusese atîta frică, obstacolul pe care îl presimțeau.

Poate pentru că-l cunoșteau, începuseră și lupii goana și pregătirea de atac. Era o crăpătură în potecă, o crăpătură numai de un metru, însă cu margini de gheață, iar deasupra crăpăturii alunecoase poteca era tăiată. Continua printr-o treaptă de gheață, înaltă de vreun metru.

Ursu nu mai pierdu nici un minut. Începu să izbească aprig, cu vîrful de metal al bățului, în gheața de pe buzele crăpăturii. Automat, Ionel și Dan trecură de pază cu bețele ca niște sulițe îndreptate în jos, în locul părăsit de Ursu. Victor săpa și el cu bățul în marginea de gheață. În clipa cînd Ursu își termină de săpat găurile pentru picioare, îi făcu semn lui Victor să se apropie. Își lipi buzele de urechea lui :

— Fă pe dracu în patru și urcă, pe spatele meu, dincolo !

Și încă înainte de a-și termina fraza se lăsă oblic deasupra crăpăturii, pînă ce atinse cu mîinile treapta de gheață de dincolo. Nici Victor nu pierdu o secundă. Înfrîngîndu-și orice urmă de emoție și milă, se folosi de prietenul lui ca de o scară și ajunse din două salturi pe treaptă. Imediat începu să sape în gheața de pe treaptă gropi de sprijin în care-și propti picioarele. Apoi aruncă fetelor unul din bețe. Îl prinse Maria și înțelese într-o clipită. Susținîndu-se și trasă de el, izbuti să urce pe spatele lui Ursu, ca pe o scară, așa cum făcuse și Victor. După Maria veni rîndul Luciei să facă ascensiunea ucigașă, apoi Tic, care ajungînd dincolo își furișă o mînă desmănușată și caldă spre obrazul lui Ursu. Apoi Dan și Ionel, ultimul cu Țombi în rucsac. Apoi se răsuci și Ursu, tocmai la timp pentru a se pregăti și a lua poziția de luptă. Dihăniile ajunseseră la cîțiva metri. Rămăsese singur împotriva lor. Tic și Dan căutau, sus, bolovani sau bucăți de gheață, dar Victor îi opri. Fiarele nu trebuiau întărîtate.

Lupii se codeau să atace. Poteca era foarte îngustă. Numai unul ar fi putut să atace și numai în linie dreaptă. Ursu se aplecă în genunchi pentru a ridica schiurile lăsate acolo. Lupii urlau și-și arătau colții. Se vînzoleau, se întărîtau, se pregăteau pentru salt. Deodată rămaseră nemișcați ca într-o fotografie. Ursu simți primejdia. Încremeni și el. Numai bățul pe care-l ținea în mîna stîngă se ridică la înălțimea mijlocului. Își încordă și brațul.

Mîna dreaptă rămase nemișcată, înghețată pe pumnal. Omul și fiarele se priveau în ochi ; îi separau cîțiva metri. Așteptau ceva. Și omul și fiarele. Și acel ceva veni. Un talaz turbat care se năpusti cu urlete și șuierături asupra tuturor. Omul rezistă. Parcă-și zidise genunchii în piatră. Fiarele fură zvîrlite înapoi. Urmă al doilea talaz. Și mai cumplit. Apoi al treilea. Toate hăurile gemeau în el. Apoi o clipă de liniște. Era clipa pe care o așteptau toți. Și oamenii și fiarele. Ursu se transformă iarăși în pod printr-o răsucire care dură o fracțiune de secundă. (Victor abia avu vreme să prindă cuțitul aruncat de mîna vlăjganului.) Apoi cu o putere monstruoasă se aruncă lateral, se răsuci din nou, se împinse în aer, iar cînd picioarele atinseră platforma de sus, de unde cireșarii, îngroziți, priveau scena neverosimilă, trupul zvîcni și înapoie răsucirea dinainte, realizînd în numai o secundă cea mai fantastică poziție de echilibru pe care puteau s-o vadă ochii vreunui muritor. Aproape în aceeași clipă sări asupra lui Ursu, asupra spațiului ocupat de Ursu cu o fracțiune de secundă mai înainte, primul lup, cel mai puternic din haită. Dar pe la jumătatea saltului întîlni bățul de metal împins de Victor cu o forță la fel de sălbatică și de rea ca aceea a dihaniei. Urletul de durere sparse timpanele cireșarilor. Dar fiara rănită nu se prăbuși pe potecă, ci se rostogoli în hăuri. Celelalte dihănii, speriate, se retraseră, fără să se întoarcă, mereu cu fața la ucigași.

Era un moment prelungit, de liniște, în împărăția vijeliei. Parcă și ceața începea să se risipească.

— Poteca se termină... anunță Lucia. Imediat după cotul ăsta vine un platou uriaș

— Asta era ! se înfurie Ursu. Trebuie neapărat să facem o pavăză împotriva fiarelor. Victor ! Ionel ! Să pescuim repede bețele și schiurile de jos.

Într-adevăr, dincolo de crăpătură, acolo unde Ursu se prefăcuse în punte, se afla legătura de schiuri și bețe a cireșarilor. Cu cele trei bețe pe care le aveau, izbutiră să le pescuiască pe celelalte și să le tragă sus, pe platforma de gheață.

— N-au să ne atace acum, spuse Maria. Le simt, le văd după priviri că așteaptă și că sînt însetate de răzbunare...

— Dacă ne prind pe platou, se curemură Dan, cred că nici pielea de la bocanci nu mai rămîne din noi.

Ursu îi arătă lui Victor niște crăpături și fisuri în peretele muntelui :

— Trebuie să sacrificăm cîteva bețe. Le băgăm în fisurile ăstea și le transformăm în zăbrele orizontale. Din schiuri facem zăbrele verticale. Înțelegi... ?

Dar nu mai auzi nici un răspuns. Vijelia își trimise din nou talazurile și urletele. Victor făcu semne celorlalți să fugă spre platou, iar el rămase lîngă Ursu ca să ridice pavăza. Și ca să-l apere cu bățul ucigaș de atacul răzbunător al lupilor. Cinci bețe și șase schiuri urmau să fie sacrificate pentru a înălța pavăza. Și ca să reziste vijeliei, ca să nu fie smulsă, Ursu lăsă distanțe între zăbrelele verticale, adică între schiuri, și săpă un șanț adînc de vreun sfert de metru, în suprafața de gheață a platformei, pentru a înrădăcina în el schiurile. Era o lucrare de o simplitate ingenioasă, toată pavăza aceea construită doar în cîteva minute, sub privirile amenințătoare și însetate de răzbunare ale haitei împuținate.

Ursu și apoi Victor îi încercară rezistența împingînd și trăgînd. Nici măcar nu vibra.

— De rezistat rezistă ! îi șopti Victor la ureche vlăjganului. Numai să nu sară pe deasupra...

— Să dea Dumnezeu să încerce ! îi răspunse Ursu. Știi cît e de la bază, de la rădăcina treptei, pînă la vîrful pavăzei ? Aproape trei metri. Imposibil să sară. Și dacă încearcă din două salturi, sfătuiește-i, Doamne ! nici nu ating buza de gheață a platformei și gata cu ei, în prăpastie se duc !

— E grozav, Ursule ! răsuflă Victor ușurat, întorcîndu-se cu spatele la vijelie. Poate că am scăpat de primejdii...

Ceilalți îi așteptau pe platou, la adăpostul unui bolovan uriaș, parcă scăpat din văzduh acolo, în mijlocul platoului. Acolo sări Tic la urechea lui Ursu :

— Ce ne-ar mai fi mîncat aici ! Oare scapă pe la barieră ? Știi cum am botezat-o ? Pavăza Ursului !

Erau totuși pe platou, fără hăurile hidoase care-i însoțiseră pînă atunci, fără buzele de gheață care așteptau împiedicări și rostogoliri, fără teroarea crudă și lacomă

care-i urmărise pas cu pas. Dar înfruntînd o vijelie de trei ori mai rea și mai vicleană. Nu mai viscolea numai dinspre nord. Intraseră într-o zonă a vîrtejurilor, a unor cicloane năprasnice care-i obligau să-și croiască și să-și sape cotloane și tunele în zăpadă pentru a înainta. Cu cele cinci schiuri care le mai rămăseseră, săpau în zăpadă și se tîrau ca niște cîrtițe. Nu era un platou, era o vale care urca lin spre vîrful muntelui. Înaintau metru cu metru prin cotloanele pe care le săpau cu schimbul. Vijelia încerca să-i acopere, să-i înmormînteze, dar ei săpau mai adînc, și mergeau în genunchi, sau pe burtă, și se apărau, fără să-și dea seama, de alt dușman neîndurător : gerul.

Undeva întîlniră un stîlp de metal, îngropat aproape în întregime. Abia i se mai vedea vîrful. Era un indicator cu disc albastru. Regăsiseră poteca albastră !

Bucuria îi opri. Simțeau că se apropie de ceva. Dar simțeau în jur și ceva neliniștitor, straniu. Își ridicară capetele din zăpadă și spectacolul îi ului. Era cel mai fantastic spectacol pe care-l ofereau munții. Se aflau sub o căciulă de nori, atît de aproape, că i se putcau atinge marginile cu mîna. O căciulă albă, densă, făcută din valuri de vată. Și toată căciula suferea de o stranie nemișcare. Se oprise ca prin farmec orice vînt, orice rafală, orice șuierătură, parcă se oprise în loc rotirea lumii, parcă încremenise întreaga planetă. Nu se auzea nimic, nu se mișca nimic. Și se vedeau sub căciula de nori toate orizonturile. Și totul era cristal și nemișcare. Oare ce magie necunoscută, care se aduna la un mileniu o dată, împrăștiase spectacolul ireal, parcă o proiecție gigantică venită din alte lumi ? !

Era numai nemișcare și liniște.

Era un moment care voia să strîngă într-un spațiu fără margini și dimensiuni toată frumusețea înălțimilor.

Era o clipă din cristalul veșniciei.

Și deodată bagheta căzu. Toată zarea se întunecă și stihiile se dezlănțuiră turbate și ucigașe. Era parcă un urlet de groază al întregii lumi. Și începu canonada. Munții își scuturau umerii. Zăpada se prăvălea cu gheață, cu stînci și bolovani asupra lumii. Milioane, și milioane, și milioane de tone. Venise urgia.

Platoul pe care se aflau cireşarii era scurmat de vîrtejuri. Orice idee de adăpost sau de refugiu imediat trebuia abandonată. Bolovanul devenise un adevărat zid de execuţie. Ionel fusese săltat de uragan şi trimis ca o frunză în stîncă. Noroc că se încovrigase şi noroc că se răsucise în ultima clipă. Se izbise cu spatele de bolovan şi spatele îi era protejat de rucsac. Lovitura fusese atît de puternică, încît leşină. Îl traseră ceilalţi de lîngă bolovan cu gîndul să-l adăpostească într-o groapă în care stăteau Lucia şi Maria. Dar nu mai găsiră groapa şi nu mai găsiră nici fetele. În cîteva secunde groapa fusese transformată în mormînt. Săpară din nou, cu mîinile şi cu schiurile. şi le scoaseră din mormîntul de zăpadă. Apoi veni rîndul lui Dan. Într-o clipă de ameţeală fu luat de un vîrtej şi izbit şi el de bolovanul ucigaş. Ursu îl lăsă pe Ionel, care-şi revenea, în seama lui Victor şi se duse după Dan. Abia îl mai găsi sub lespezile de zăpadă. Îl tîrî după el, pînă căzu în groapa fetelor, uitată cîtva timp de vijelie. Ionel îşi revenise. Dan rămînea însă fără viaţă, inert, ca o cîrpă.

Din nou se legară unul de altul cu frînghia pe care Tic n-o lăsase din mînă nici o clipă. Dar nu-l mai găseau pe Ţombi. În momentul de cristal fusese scos din rucsacul lui Ionel, şi asta îl salvase de la zdrobire, apoi se aciuase în groapa fetelor. Tic se şi repezi într-un plonjon disperat spre fundul gropii... şi ieşi de acolo cu căţelul. Numai Dan continua să zacă fără simţire şi nimeni nu putea să ştie ce i se întîmplase : era rănit sau căzuse într-un leşin prelungit ?

Dar vijelia parcă îi căuta anume pe cireşari. Îi descoperi şi trimise iarăşi talazuri asupra lor. Ionel se simţi din nou luat pe sus şi azvîrlit ; parcă se juca un uriaş nevăzut cu el. De astă dată avu mai mult noroc. Căzu departe de bolovan, atît cît îl lăsase frînghia să zboare, într-o zonă cu zăpadă moale, probabil într-o scobitură. Parcă era mai multă linişte acolo. Le trimise celorlalţi semnale de chemare şi după un minut se aflau toţi în adăpostul ferit de vijelie ca prin miracol. În sfîrşit, dădu şi Dan semne de viaţă. Deschise ochii şi privi năucit în

jur. Parcă i se mișcau și buzele. Victor își apropie imediat urechea de buzele lui. Dar Dan se apără cu mîna.

„Măcar mîinile nu-i sînt zdrobite", gîndi Ursu.

Se repezi și Tic spre el, dar și el fu respins. Încercă Maria, și Dan clătină din cap, fericit.

— N-ai înțeles de la început ? șopti ei cu buze fierbinți la urechea Mariei. Pe cuvîntul meu că vreau să te sărut...

Și chiar o sărută pe obraz, lîngă ureche...

— Ai înnebunit ? schimbă Maria receptorul. Delirezi ?

— Nu... spuse Dan. De cînd am așteptat clipa asta, Doamne ! De cîți ani ! Nu știu ce am la piciorul drept. Nu mi-l mai pot mișca...

Maria se îngrozi. Încercă să-i ridice piciorul drept și i-l simți inert, atîrnînd. Parcă i-l trăgea un bocanc de plumb. Înainte de a le spune celorlalți ce se întîmplase, își apropie buzele de obrazul lui Dan, dar nu pentru a-i șopti ceva, cum își închipuiau toți, ci pentru a-i înapoia sărutul. Un sărut de spaimă și de durere. Și Dan leșină a doua oară.

Ursu pornise în recunoaștere și în înaintare. Desfășurase frînghia pentru a se bucura de o mai mare libertate de mișcare și jalona drumul cu ajutorul schiurilor. Maria trase cu toate puterile de frînghie și vlăjganul alunecă spre groapă.

— Dan... spuse ea aproape plîngînd cînd Ursu își apropie urechea de buzele ei. Cred că i s-a zdrobit piciorul.

Toți cireșarii deveniseră un fir de comunicație. Înțelegeau că se întîmplase ceva grav. Ursu îi transmise vestea lui Victor, acesta lui Ionel, de la Ionel la Tic, de la Tic la Lucia. Totul se petrecu aproape simultan.

Victor schimbă imediat rolul cu Ursu. Porni el în recunoaștere, iar vlăjganul rămase lîngă Dan, la capătul șirului și al frînghiei. Sistemul de noduri era atît de ingenios alcătuit, încît schimbările și mutările se puteau face în orice situație și cu mare iuțeală. Funia era de fapt o împletire de lasouri, cu distanțe mari între ele, ca să nu se simtă nimeni stingherit în mișcări, dar care se puteau micșora atunci cînd apăreau obstacole grele.

Uraganul umbla însă după cireșari, îi căuta pretutindeni, nu numai cu talazuri, ci și cu vîrtejuri îngrozitoare. Trimise tone de zăpadă asupra lor, învelindu-i pînă la gît într-un lințoliu alb și iscoditor. Puful de zăpadă

începuse să pătrundă prin micile crăpături și găuri ale veșmintelor, se topea la primul contact cu căldura corpului, dar se răcea repede sub urmărirea rafalelor înghețate. Hanoracele și pantalonii li se făcuseră ca niște scoarțe. Carapacea de gheață devenea tot mai cotropitoare și mai primejdioasă. Mîinile dureau, degetele parcă erau gata să li se sfarme, și începeau să muște colții gerului și la picioare.

În rol de iscoadă solitară, Victor nimerise pe o pîrtie ciudată, pe un fel de cotlon, protejat parcă de pereți de cristal. În dreapta și-n stînga lui, și deasupra capului, se vînzolea zăpada și urlau toate vîrtejurile lumii și se ridicau adevărate trombe spre văzduh, dar în locul unde se afla el, și pe direcția pe care înainta, în genunchi sau tîrîndu-se, nu se simțea nici o adiere, doar o boare subțire îi atingea fața și se topea, înfiorîndu-l.

În locul unde începea acel miracol al vijeliei, Victor înfipse un schi în zăpadă, transformîndu-l în jalon. Se desprinse și din lasou pentru a lega frînghia de jalon. Apoi făcu semnale repetate de chemare. După ce simți răspunsurile în palme, porni liber pe fantastica potecă. Din loc în loc înfigea cîte un schi-jalon, pentru a nu i se pierde fericitele urme. Dar nu erau decît cinci schiuri, ale lui, ale Mariei, și un al cincilea, stingher, probabil al Luciei. Celelalte fuseseră sacrificate. După ce înrădăcină și ultimul jalon, Victor își continuă mersul prin tunelul de cristal, prudent, atent, încordat. Era ferit de orice lovituri și răsuciri, numai urletele și gerul eternizau vijelia. Oare ce lege necunoscută a naturii domina și ordona spațiul pe care înainta Victor, și după el ceilalți cireșari ?

Era un urcuș acel tunel prin vijelie care ducea pe un platou de vîrf. Fascinat de miracolul care-l atrăsese pe vîrful acela retezat, Victor se ridică în picioare pentru a găsi un semn, pentru a găsi semnul pe care-l presimțea, sau pe care poate numai îl dorea. Și văzu la cîțiva pași de el un stîlp de metal. Era un indicator, dar brațele îi lipseau. Fuseseră smulse. probabil de vijelie. Acolo îl prinse talazul. Victor revăzu ca un fulger, în amintire, cele două brațe de metal cu indicațiile lor : una de viață și alta de moarte. Fu săltat ca un fulg. Se împotrivi, încercă să se arunce în zăpadă, dar talazul îi nimici toată împotrivirea. În aer își încolăci brațele în jurul stîlpului dur și dureros de metal. Mîinile parcă-i ieșiseră din umeri, dar

nu-şi descleştă braţele. Rămase acolo, afundîndu-se cu capul în zăpadă, lăsîndu-se acoperit de zăpadă, sfredelind cu picioarele zidul alb care voia să-l îngroape, dar nu-şi desfăcu braţele. Pînă simţi că slăbeşte puterea vîrtejului. Oare cît rămăsese acolo legat cu braţele de stîlp ? Îşi amintea vise trăite în momentele acelea de turbată împotrivire. Cînd începu să se ridice, mai întîi în genunchi, apoi în picioare, simţi o undă de acalmie. Parcă şi urletele furtunii se îndepărtaseră. Sau i se astupaseră urechile ? Îi venea să rîdă. În faţa lui se aflau ceilalţi. Erau aproape veseli. Urcaseră fără bariere. Numai Ursu părea îngrijorat. Dan atîrna ca o zdreanţă pe umerii lui.

3

Era linişte. Se priveau curioşi, parcă nu s-ar fi văzut de multă vreme. N-aveau curaj să rostească vorbe, de teamă că s-ar destrăma toată vraja. Păzeau liniştea neverosimilă. Şi deodată fură izbiţi mişeleşte. De la spate, fără nici un avertisment. Ca nişte mingi se rostogoliră de-a berbeleacul. Într-o vale, într-o prăpastie ? Numai Ursu îşi căută toate forţele, toată ura, toate instinctele. El nu trebuia să cadă. Se lăsă săltat şi sări ca un cangur, cu povara pe umeri. Salturi de cîte opt, zece metri. Căderi verticale, într-o prăpastie sau într-o vale. Ceilalţi treceau de-a dura pe lîngă el. Se transformaseră toţi în colaci şi se rostogoleau undeva, spre un necunoscut plin de spaime. Ultima cădere a lui Ursu se termină în genunchi, ca o frînă. Ceilalţi se descovrigau şi se ridicau miraţi din zăpadă. Şi schiurile se opriseră într-un obstacol uriaş de zăpadă ; Victor le salvase. Înainte de a fi luat de uragan, le făcuse vînt şi alunecase odată cu ele spre obstacolul nevăzut din vale.

Vijelia parcă se muiase. Se treziseră toţi pe o ridicătură ciudată, o movilă albă care semăna cu buza unei prăpăstii, cu o trambulină, după care urmează vidul.

Tic făcu primii paşi spre creştetul movilei, şi tocmai voia să se întoarcă pentru a spune ceva, cînd îl atrase vidul sau o pojghiţă haină de gheaţă. Într-o clipă nu

mai rămase nimic din el. Nimeni nu auzi țipătul Mariei, sau poate că mai țipaseră și alții. Se priveau pierduți, incapabili să facă un gest. Primul proiectil o izbi pe Maria, al doilea căzu în mijlocul lor. Păreau niște mesaje dintr-o lume adevărată, pentru că semănau cu bulgării de zăpadă, cu acei bulgări rotunzi care înspăimîntă și învesclesc recreațiile. Dar nici nu puteau fi altceva decît bulgări de zăpadă, făcuți de mîna unui om, adică de mîna unui băiat cîrn și blond și vesel, mai ales atunci cînd undeva în lume e cald și frumos. Dar nu erau simpli bulgări, ci niște mesaje vesele, pline de speranță. Unul după altul pășiră pe urmele ciufuliciului, lăsîndu-se să cadă dincolo, la vreo doi metri mai jos, în niște mormane de zăpadă ospitaliere. În fața lor se vedeau spații albe, vînzoliie de vijelie, de vîrtejuri și uragane, și niște lumînări albe, ciudate, triunghiulare, pe care oamenii le cred întotdeauna verzi. Iar în spatele lor, la cîțiva pași, se afla, pe jumătate acoperită de zăpadă... o casă adevărată, cu uși, cu ferestre, cu pereți groși de piatră. Iar în fața caseï, un cub ciudat, de zăpadă, probabil o magazie acoperită, sfredelită însă de cotloane, ca un șvaițer.

Nici Victor nu izbuti să se stăpînească. Se aruncă și el, ca prietenii lui, în zăpadă, într-un plonjon de cumplită bucurie. Dan, întins pe zăpadă, se uita la lighioanele care se tăvăleau în vata albă și își făcea întruna cruce.

— Parcă n-ar fi văzut zăpadă de șapte milenii...

Își îndreptară scoarțele de gheață și se apropiară de ușă. Era prea multă liniște în jur, și mai ales era zăpadă la toate geamurile, ca niște perdele exterioare, și mai ales nu se vedea nici o urmă în fața ușii. Întîi încercă Ionel clanța. Se mișca, dar ușa nu se clintea. Trase mai tare. Nimic. Se uită la Ursu și vlăjganul înțelese. Smuci clanța, dar ușa grea, ca o ușă de închisoare, nici nu se clinti. Numai zăpada se scutură de pe ieșiturile de lemn. Trase cu toate puterile, cu ură, și ajunse la dracu', în zăpadă, cu clanța în mînă. Se înfuriase. În douăzeci de secunde, cu un schi transformat în pîrghie, deschise ușa, fără măcar să-i spargă un geam.

Era emoție, erau și lacrimi, era chiar și teamă în sufletele urgisiților. Prea multe înfruntaseră, prea multe capcane li se aruncaseră, prea multă teroare suportaseră, ah ! cumplita teroare albă !...

Numai după ce Ursu îl potrivi pe Dan în spate pătrunseră cireșarii în locuința misterioasă, plină de tăceri. Dar oare nu aveau dreptul, după atîtea urlete și gemete, nu aveau dreptul la liniște grea, adîncă, multă, odihnitoare ?

Îi primi un antreu gol, poate de aceea părea mare, pardosit cu piatră bolovănoasă, neregulată. Ionel închise ușa și din toată vijelia nu se mai auzi decît un geamăt slab și îndepărtat. În fața lor se înălța, ca un monument, o ușă masivă de lemn, cu zăbrele de fier în fața geamurilor. Iar deasupra ușii, pe zid, litere mari, în relief, se înșiruiau, ordonate, într-un semicerc. Cuvintele nu aveau nici o noimă, la prima vedere, parcă lipseau niște litere :

BI E AȚ ENIT
LA
C S I L A
1900

Dar pentru cireșari era un joc să le descifreze, adică să le interpreteze. În spațiile goale își imaginară litere, anumite litere, căzute de-a lungul deceniilor și pe care nimeni nu le mai înlocuise. Și i se dădu lui Tic întîietatea la bucurie.

— Iar noi vă mulțumim... începu el mai contorsionat, precum îi era obiceiul. La urarea dumneavoastră, prea stimată și veche cabană, la urarea dumneavoastră de BINE AȚI VENIT vi se răspunde cu MULȚUMIRILE CIREȘARILOR !

— Mulțumirile tuturor cireșarilor ! precizâ Dan cu o voce în care se simțeau accente de tristețe și de bucurie.

— Da ! repetă Tic. Vă mulțumesc TOȚI CIREȘARII, sau dacă vreți OȚI CI RE A RI.

— Dar cine ne primește atît de frumos, Ticușor ? întrebă Ionel. Oare ce litere lipsesc în cuvîntul de jos ? Nu crezi că lipsesc cam multe ?

— Ba nu ! țipă Tic bucuros nevoie-mare. Lipsește o singură literă. Cuvîntul a avut spații mai mari. Cine ghicește ?

— Castilia ! spuse Dan într-o doară. Castelul din Castilia... însă nu din cărți de joc.

— Aproape, aproape ! se grăbi puștiul pentru a nu i se fura bucuria descoperirii. BINE AȚI VENIT LA COȘTILA ! Cabana Coștila ! Eu am ghicit !

— Bravo, Ticușor ! îl felicită Ursu. Nici nu sîntem prea departe de Coștila. Cred că ne desparte numai o vale, sau două... Dar chiar pe Coștila nu sîntem...

— Ei și ! Parcă la Trei Brazi sînt neapărat trei brazi, sau la Babele și Furnica sînt babe și furnici...

— Mai bine să intrăm înăuntru ! spuse Lucia arătînd cu mîna spre Dan. Lăsăm pentru mai tîrziu dezlegările.

— Acum e-acum ! spuse Victor uitîndu-se cu teamă spre ușa masivă, apărată de zăbrele. Ar fi păcat s-o distrugem.

Ursu răsuflă adînc de cîteva ori, ca și cum s-ar fi pregătit pentru o luptă crîncenă, își încordă brațele și încercă, apoi să capete aprobarea celorlalți. Dar mai întîi puse mîna pe clanță, apăsă... și ca după un ritual magic ușa se deschise.

Sala în care intrară era complet goală. Numai o sobă mare de teracotă și podeaua de scîndură mărturiseau că încăperea fusese cîndva locuită. Mai erau două camere, la dreapta și la stînga holului sau sufrageriei. Cea din dreapta era de asemenea goală. În cea din stînga se vedeau o sumedenie de lucruri. Mese, scaune, paturi : toate de fier. Era și un godin, într-un colț, iar vizavi un maldăr de saltele de paie.

— Avem dreptul ? întrebă Ursu repezindu-se spre vraful de saltele. Cîte sînt ? Unsprezece, fir-ar să fie. Nu puteau să fie mai multe !

— Sîntem numai șapte ! îi aminti Lucia.

— Știu... răspunse vlăjganul. Sîntem șapte, însă unul e rănit și ceilalți degerați. Eu cred că avem dreptul. Prindeți-o !

Salteaua aruncată de Ursu aterizează chiar lîngă godin. Fusese semnalul. Toți își descoperiră mîinile libere și în două secunde deveniră niște gospodari strașnici. Se apucară să desfacă paturile de fier, să le aranjeze cît mai aproape de godin, dar fără să disprețuiască o anumită ordine și estetică. Tot ce era în plus : paturi, mese, scaune, nu și saltele, treceu din mînă în mînă pentru a fi evacuat de urgență în fosta sufragerie. Camera începea să capete un aspect de locuință, mai ales că pluteau și niște norișori de fum,

încă firavi, proveniţi parcă de la o ţigară... dar aşa încep toate.

Ionel aprinse focul, cu spaimă, pentru că mai avea doar patru chibrituri. Dar paiele şi anvelopa scorţoasă a saltelelor începură să ardă ca pulberea. După cincisprezece minute şi două saltele... în încăpere se făcu cald.

Abia atunci patul lui Dan fu vizitat de medici. Maria şi Lucia scoaseră din rucsac trusa cu medicamente şi priveau, ca şi ceilalţi, gesturile încete şi grijulii cu care Victor îl descălţa pe rănit. Dan suferea cumplit. Se vedea după pumnii încleştaţi, după buzele muşcate pînă la sînge. De cîteva ori gemu surd, înfundat. În sfîrşit, i se traseră şi ciorapii exteriori, umeziţi de căldura care bîntuia camera. Pantalonii îi erau prea strînşi pe gambă ca să poată fi ridicaţi sau coborîţi fără dureri. Interveni Ursu cu pumnalul. Apăsă lama pe cusătură. Parcă tăia cu briciul. Prelungi tăietura pînă la genunchi. Nu mai era nevoie să-i scoată ciorapul interior. Fractura era sus-; la jumătatea gambei. Piciorul era ca un gît de lebădă. Probabil tibia, sau peroneul, sau poate amîndouă. Din fericire, oasele nu spărseseră ţesuturile. Ursu privi spre cele două infirmiere. Piciorul trebuia pus în ghips, dar în trusă nu se găseau decît scîndurele, pentru prim ajutor.

— N-am ce să fac... tremură Ursu fără să se uite la Dan. Ştiu că doare cumplit... pentru că am avut şi eu o fractură tot cam pe-acolo. Ăsta e norocul tău...

— Noroc ! se revoltă Dan. Aş fi avut noroc dacă-şi rupea altul piciorul. Mamă dragă ! Auzi !

Surcelele, benzile şi bandajele erau deja în mîinile celor două infirmiere. Ursu oftă, pipăi încet piciorul lui Dan la locul fracturii, apoi clătină din cap clarificat :

— Dar... Exact ca a mea. Noroc că ţi-s rupte amîndouă oasele...

— Iar începi cu norocul ? ! se oţărî Dan. Ştiu eu cui îi trebuie noroc din ăsta...

— Zău, Dan ! continuă Ursu. Cunosc tipul ăsta de fracturi. Trebuie apucate cele două părţi ale piciorului, uite cam aşa, pe urmă... printr-o singură mişcare trebuie puse la loc !

Dan ţipă din gîtlej, un ţipăt scurt, de o fracţiune de secundă, care-i scoase broboane de sudoare pe faţă şi-l congestionă teribil. Ursu se uită în ochii lui şi-i zări lacrimi.

— Zău, Ursule, te rog ! gemu Dan. Termină odată. Nu mă mai ţine aşa... Te rog...

— Am terminat cam de multişor, răsuflă Ursu ca după un efort cumplit. Şi tare mă tem că oasele s-au prins exact unde au fost...

— Pe cuvîntul tău ? holbă Dan ochii. Zău c-am avut noroc.

— Mare ! îl încurajă iarăşi Ursu. Mai ales că eu, de cînd mă ştiu, n-am avut decît o singură fractură, la mînă...

— Dacă-ţi închipui că eu nu ştiam... îl privi Dan cu ochii plini de lacrimi.

— Gata cu prostiile ! se încruntă Lucia pentru a-şi ascunde propria-i emoţie. Trebuie să-i potrivim scîndurelele.

Dar tot Ursu le legă. Cu atîta artă şi atît de solid, că nu mai era nevoie de ghips.

4

Deşi pereţii erau ca gheaţa, în cameră se făcuse cald ca-n baie... Se încălzise aerul, godinul aproape se înroşise, dar nu mai rămîneau decît două saitele pentru foc.

— Ia spune, Ticuşor ! se auzi vocea rănitului. Crezi că am venit chiar atît de bine cum scrie acolo, deasupra uşii ?

— Da... recunoscu ciufuliciul, cu jumătate de gură. Nu prea avem lemne... Dacă n-o fi în preajma casei, undeva, vreo magazie plină cu lemne. Las-că facem noi o explorare...

— Nu ştiu dacă mai este nevoie, spuse Lucia. De vreme ce nu stă nimeni aici, în cabană, nu văd de ce am găsi magazie cu lemne. Pentru ce şi pentru cine să se fi depozitat lemne ?

— Nu puteţi să-mi explicaţi şi mie la ce ne trebuie lemne ? întrebă Maria. Ce să facem cu ele ?

— Nu te supăra... o căută Dan cu privirile. Nu ţi-ai rupt şi tu ceva, mai sus ?... Mai sus de umeri...

— Eu ?. se supără negricioasa. Voi !... N-am ştiut că lemnele voastre sînt atît de preţioase. Că se pot mînca, şi te poţi înveli cu ele, şi poţi să anunţi un doctor, şi pot să te ducă jos în vale, şi de-acolo la gară, şi de la gară în tren, şi din tren acasă...

— Şi de acasă la şcoală, dar mai întîi în cămară... se rugă Ionel. Dintr-o dată mi s-a făcut foame. Nu foame de lup. Mi-e atît de foame, că *aş* mînca un lup.

Un strigăt, un geamăt, o undă, atît trebuia. Toţi simţiră ghearele foamei, şi dureri şi ameţeli. Îşi amintiră toţi deodată că nu mai mîncaseră de multă vreme, şi mai ales îşi amintiră cît de bine se poate mînca oriunde în lume. Însă în lume...

— Doamne ! se înfurie Tic. Am vrut să cumpăr patru ciocolăţi mari. Am văzut la hotel un vraf uriaş, chiar din cele care-mi plac mie. Dacă n-o simţeam pe Lucia în spatele meu... Mi-a fost ruşine că o să rîdă de mine...

— Şi chiar aş fi rîs. spuse Lucia. Ce păcat că n-am rîs atunci, Tic ! Oare ce s-ar putea mînca pe-aici prin împrejurimi ?... Tu, Victor, ce spui ?...

Victor era abătut. De cîtva timp nu deschisese gura şi nici nu părea că-l interesează ceea ce se vorbea.

— Mi-e teamă să nu fi intrat în altă închisoare... spuse el. Dacă am nimerit la o cabană pustie ?

— Poate că vom găsi alta mai plină prin împrejurimi, se amestecă Ursu în vorbă. Important e că am găsit adăpost... Dar ce spuneai tu de închisoare ? La ce închisoare te gîndeai ?

Victor era în cumpănă. Să-şi destăinuiască sau să nu-şi destăinuiască temerile... ? Oare nu i-ar fi speriat şi mai tare ?

Dar se mai putea speria cineva după ce trecuse prin ceea ce trecuse ?... Poate că era bine să ştie toţi primejdia pe care o presimţea el... Dar era oare o presimţire... sau ceva mult mai grav, mult mai palpabil ?

— Mi-e teamă... se hotărî el. Mi-e teamă de altceva. Voi vă mai amintiţi harta ? Vă mai amintiţi pe unde am urcat ?... Vă puteţi închipui relieful, conformaţia muntelui pe care ne aflăm ? E asemeni unei cetăţi... inexpugnabile... Chiar asta e imaginea ! O cetate inexpugnabilă... cu podul lăsat la Brîna Iadului. Numai pe acolo se poate ajunge pe masivul nostru. Dacă strîmtoarea de la Brîna

Iadului dispare, muntele nostru nu mai are legătură cu lumea... Cel puțin pînă se termină dezghețul...

— Îmi amintesc, sigur că da... spuse Lucia. Dar cum poată să dispară strîmtoarea de la Brîna Iadului ?

— Prin avalanșă, Lucia. Așa poate să dispară și așa cred că a dispărut. Strîmtoarea a fost acoperită de avalanșă...

— Și eu cred asta... oftă Ursu. Cred că strîmtoarea a fost acoperită de avalanșă. Nimeni nu mai poate să urce și nimeni nu mai poate să coboare. Totul a devenit prăpastie și lunecuș.

— Dar noi unde sîntem ? tresări Maria. Unde ? În ce cabană, pe ce munte ? N-am urcat pe urmele celor care au coborît de la o cabană și care au urcat la o cabană ? Nu s-a coborît din pustiu și nici nu s-a urcat spre pustiu... Unde am ajuns ? Pe alt munte ? La altă cabană ?

— E un mister ! spuse Ionel. Pe muntele pe care ar trebui să fim se află o singură cabană : Izvoarele. Asta se cheamă Coștila. Ce s-a întîmplat ? De unde au coborît cei trei cabanieri ?... Dacă am pierdut undeva poteca și am urcat spre Coștila ? Cînd am plecat de la bordei... oare am luat-o pe drumul cel bun ?

Victor era derutat. Se uită la Ursu. Nici vlăjganul nu prea se simțea în apele lui.

— Vă mai amintiți miracolul ? se auzi vocea înfiorată a Mariei. Tunelul acela fantastic în care nu pătrundea nici o undă de vijelie... Dacă este un fel de subspațiu sau de antispațiu în care guvernează alte legi și alte dimensiuni ? Dacă tunelul acela ne-a dus în altă parte ? Nu vă mai amintiți ? Cum se putea cu atîta vijelie în jur, cu atîta sete de crimă în jur, să urcăm ca în vis ? Nici nu simțeam că urcăm. Parcă ne trăgea cineva, parcă zburam... Mi se ridicau umerii. Chiar am vrut să vă spun că simt cum mi se ridică umerii și tot corpul...

— Aiurea... îi sfîșie frățiorul cel cîrn visul. Eu, odată, după un urcuș urît, am lepădat doar un rucsac din spate și am simțit că zbor, pe cuvîntul meu. Zău, parcă mă ridica nu știu cine spre cer... Dar după atîta vijelie !... Crezi că eu n-am închis ochii, acolo, în tunel, și nu mi-am închipuit că zbor ? Mai ales că-mi amintisem de povestea cu rucsacul...

— Dar tunelul ? se întristă Maria. Am trecut toți prin el. Toți ne-am crucit. De ce să nu fie un subspațiu, sau un

superspațiu care ne-a schimbat direcția ? Dar spectacolele pe care le-am văzut ?... Și minunea aceea dinainte de avalanșă ? Cum s-a eliberat dintr-o dată tot cerul ? Și liniștea aceea ? Și universul acela de cristal... ?

— E frumos... spuse Lucia. În amintire va fi foarte frumos, Maria, dacă vom mai avea amintiri... Dar Victor are dreptate. Sîntem în afara lumii și mă îngrozesc... Nu de ceea ce se va întîmpla cu noi... Poate că vom dezlega misterul... Ci de ceea ce se va crede în lume că s-a întîmplat cu noi...

Ursu își izbi cu propriul pumn genunchiul, fără să-și dea seama, și lovitura era cumplită.

— Fir-ar să fie ! spuse el. Unde dracu' e cabana aia Izvoarele ? Acolo este și telefon și de toate.... Vă mai amintiți ? Aia trei care ne-au nenorocit pe noi... că din cauza lor sîntem acum în închisoarea asta... au spus că i-a chemat cineva la miezul nopții la telefon...

— Și coloșii ! își aminti Dan. Și ei au chemat cabana Izvoarele la telefon, seara tîrziu. Dacă ei i-au făcut pe aia trei să coboare ? Înseamnă că din cauza lor ne-am nenorocit noi. Din cauza coloșilor !

— Asta ar fi culmea ! spuse Ionel. Să nu pățim și noi ca Scott. Să nu murim la cîțiva pași de depozitul de alimente și de stația de salvare, adică de cabană...

— E foarte greu să ne orientăm, asta e ! își mărturisi Ursu gîndul. N-avem nici o potecă, nimic. Poate că e mai puțin de un kilometru pînă la cabană, poate chiar mai puțin de jumătate de kilometru. Dar încotro s-o căutăm pe vijelie ?

— Da... aprobă Victor. Sîntem ca un punct în mijlocul unui cerc. Cabana aceea cu viață și cu de toate se află undeva pe circumferință. Vă dați seama ? Cum tragem raza pînă la ea ? Cum găsim direcția razei ? Dacă n-ar fi viscolul ăsta, ni s-ar părea totul un joc foarte nostim...

— Dacă n-ar fi viscolul, se întristă Tic, ne-ar mai ajuta și neghiobul ăsta de Țombi.

— Și dacă n-ar fi și lupii... se înfioră Maria. Dacă s-au aciuat și pe-aici... ? Oare am scăpat de toți ?

— Brrrrr ! îngheță Tic. De la zbor și vis ai ajuns la dihăniile ăstea... Brrrr ! Zău că o să mă fac vînător, Ursule.

— Din ce în ce mai rău ! izbucni invalidul. Și mai sînt și eu pe capul vostru... Lăsați, lăsați morala... Știu

că trebuie să mă salvați și că totul e de la sine înțeles dar sînt înfuriat, și cred că am și eu voie să mă înfurii o dată... Mai aveți vreo drăcie din aia amară... că iar începe să mă doară. Huo !

Infirmierele erau la căpătîiul lui Dan. Îl îndopau cu medicamente.

— Sînt singurul care mai înghit ceva, spuse Dan, după ce dădu pe gît, odată cu medicamentul, un pahar întreg de apă de zăpadă, topită la godin. E caldă, atît...

Ursu se întoarse la căldură după ce trecuse prin celelalte încăperi ale cabanei pentru a cerceta de la ferestre împrejurimile.

— Viscol și iar viscol ! anunță el. Mai sînt și zăbrele la cîteva geamuri. Nu se vede nimic. Oare ce-a fost cu ăștia ? Un geam are zăbrele, altul nu. Cum vine asta ?

— Foarte simplu ! îl ajută Lucia. La început fiecare încăpere a avut numai un geam. Cu zăbrele. Mai tîrziu s-a mai făcut un geam. Și noii proprietari, sau ce-or fi fost, nu au mai pus zăbrele. Li s-o fi părut demodat.

— Mai bine puneau niște cîrnați în loc de zăbrele, spuse Tic. Sau niște șunci...

— Sau o roată de caşcaval, îl completă Dan. Sau niște miere de albine și o supă cu aburi... Pe mine mă puteți scuza. Cred că sînt în stare de delir...

— Asta e o mișelie ! țipă Lucia. Fiecare să-și trăiască singur foamea. Să nu-i mai stîrnească și pe ceilalți ! Mai bine spune ce e cu magazia aia din fața casei !

— Din păcate, nu e magazie, răspunse Ursu. E un cub de piatră găurit ca un șvaițer și acoperit de zăpadă. Păcat că șvaițerul ăsta foarte ciudat nu e veritabil. Mă întreb la ce-o fi folosit aici, în fața cabanei ? Fir-ar să fie !...

Simțiseră toți nevoia să vorbească, să pălăvrăgească și să se audă, să se sature de vorbe de toate zilele, de glume, de tînguiri, de întrebări, de duioșii, de nimicuri, de prostii. Voiau să scape de amintirea urletelor și gemetelor și șuierăturilor rele cu care-i îndopase vijelia. Fiecare jurase, în trecerea sa prin infernul sonor, să repete de zeci de ori cele mai banale cuvinte, ca să le învețe a doua oară, ca să se obișnuiască iarăși cu vocea omenească. Și iată că se întîlneau cu cele mai banale și mai răspîndite și mai scumpe cuvinte din viața omului.

— Staţi puţin... spuse Victor cu un ton ciudat. Eu cred că ne-am prostit... Sau am vrut să facem pe proştii ? De ce să ne considerăm noi, Coştila lui Tic, un centru într-un cerc ? Dacă ar fi aşa, am avea aici telefon şi de toate, cum spunea Ursu. Adică am fi noi cabana... Ia să punem altfel problema ! Cabana Izvoarele e centrul cercului şi noi sîntem undeva pe circumferinţă ! Nu e mai firesc aşa ?

— Şi asta cu ce schimbă situaţia noastră ? întrebă Dan.

— O schimbă, Dan... interveni Lucia. În loc să graviteze circumferinţa în jurul nostru, gravităm noi pe circumferinţă în jurul unui centru, adică al cabanei Izvoarele. Bravo, Victor !

— Învăţaţi-mă şi pe mine, se rugă Tic.

— Hai să traducem, Ticuşor, o problemă foarte simplă. Noi atîrnăm de o cabană adevărată. E obligatoriu. Pentru că în această casă pustie, nelocuită, găsim mobilier de cabană. De vreme ce găsim mobilier de cabană, iar camerele sînt pustii, înseamnă că sîntem sucursala unei cabane, care e locuită numai în cazuri speciale, de pildă cînd e mare aglomeraţie. Vara... Poate şi iarna uneori... Sînt unsprezece paturi, dar puteau să fie şi douăzeci. Şi probabil c-au şi fost...

— Poftim ! spuse Maria. Eu sînt mai generoasă. Eu ofer chiar treizeci. Ce se întîmplă cu asta ?

— Se întîmplă ceva foarte simplu ! răspunse Victor. Gravitaţia are anumite legi. La o distanţă prea mare de centrul de atracţie nu mai gravitezi în jurul acelui centru... Înţelegi ? Nu mai primeşti paturi de la el, nu mai obligi oamenii din paturi, după ce se scoală, bineînţeles, să se ducă la centru să ia masa. Devii tu singur centru cu paturi şi bucătărie. Dacă această Coştilă a lui Tic gravitează, ceea ce e clar, în jurul unei cabane, acea cabană nu poate fi decît Izvoarele, şi nu poate fi decît foarte aproape ! Dacă punem la socoteală reperul einsteinian de sus, de deasupra noastră, stîlpul metalic, eu aş avea curajul să afirm că adevăratul centru de gravitaţie a acestei zone, cabana Izvoarele, se află la mai puţin de două sute de metri de Coştila noastră. Poate chiar la mai puţin de o sută de metri.

— Ai putea să-mi spui ce s-a întîmplat cu tine ? întrebă Lucia.

— Ce s-a întîmplat cu noi toţi, Lucia ? zîmbi Victor. Cu atîtea elemente în jurul nostru, cu aceste saltele, cu

godinul acesta intact, cu burlane, şi mai ales cu pustietatea asta care urlă la cer, cum de ne-am gîndit la subspaţii şi crezii ?

— Eu aş fi preferat subspaţiul sau extraspaţiul ! se încăpăţînă Maria. E mai frumos.

— E mai frumos, Maria... o imploră Dan. Dar nu duce direct şi sigur la şuncă şi cîrnaţi.... cum duce teoria asta banală a gravitaţiei victoriene. Zău...

— Numai să găsim pe cineva la cabană... spuse Lucia.

— Nu cred că este obligatoriu... se învioră Ionel. Totul e să găsim cabana. Uşă de fier să aibă şi tot răzbim prin ea, chiar dacă ar trebui să mă prefac în dinamită.

— Acum pot să vă spun şi eu că mor de foame, mărturisi Tic.

CAPITOLUL IX

1

La cabana „Izvoarele", în sufrageria caldă şi aerisită, era pe terminate ospăţul de prînz. O roată uriaşă de caşcaval fusese atacată cu un cuţit lung de bucătărie care-i aminti imediat lui Ion Petric pierderea Silviei. Se mîncase totuşi cu zgîrcenie.

— Domnule, eşti sigur că s-a închis drumul ? întrebă a zecea oară Liviu Iordan. Nu se poate, domnule, să rămînem aici pînă în primăvară.

— Mi s-a mai întîmplat odată, acum zece ani... răspunse cabanierul. Şi am răbdat, ba chiar m-am simţit bine... Singur, fără să dai socoteală nimănui, fără să fii la cheremul cuiva... Dar dacă ţineţi cu orice preţ, putem să chemăm helicopterul... De-atunci ne-am mai modernizat...

— N-avem nevoie de nici un helicopter. Scurt !

— Tot va trebui să-l chemăm, se încăpăţînă cabanierul. Helicopterul sau un avion sanitar... Trebuie să ne parașuteze alimente. Ce avem în magazie nu ne ajunge mai mult de o lună... Pentru mine ar fi fost prea destul... dar cine ştia că or să mai fie doi oaspeţi... Şi încă nişte uriaşi...

— Nu trebuie să chemăm nici un avion ! se încruntă Liviu Iordan. Ce o să explici dumneata ? De ce nu-ţi ajung alimentele ? Ştii ce se întîmplă în cazuri din ăstea ? Toată lumea, toate ziarele vor întreba cine mai e la cabană... Or eu nu am nevoie de publicitate, domnule. Ca să fie foarte clar !

— Eu v-am spus că nu ne ajung alimentele, se spălă pe mîini cabanierul. O să mă rugaţi ca să chem avionul. Numai cu vin şi cu coniac n-o să putem trăi...

— Mai termină, domnule, cu avioanele ăstea, se înfurie Liviu Iordan. Pînă să le chemăm, trebuie să reparăm telefonul. S-a rupt sîrma chiar aici, sus...

Cabanierul nu păru deloc surprins :

— Am ştiut eu că aţi tăiat-o. Am şi simţit cînd, că stăteam cu telefonul la ureche.

— Cum s-ar spune, bănuiai ceva... îl ameninţă amical Ion Petric. Dar să ştii că am tăiat-o tot la furie. Nici nu ştiam ce facem. Am tăiat-o ca să stricăm ceva ; eram otrăviţi de vijelie.

— Asta n-o mai cred, rîse cabanierul. Aţi tăiat-o ca să nu pot eu să dau alarma dacă se întîmplă ceva aici... După asta am dibuit că nu trebuie să mă bucur de sosirea dumneavoastră. Mai ales că venea după chemarea celorlalţi la telefon. Prea se înnodau toate...

Liviu Iordan nu era mulţumit. Părea cufundat în gînduri şi mereu nega ceva, cu gesturi repetate, înverşunate.

— De ce nu se rupea ? întrebă, subjugat de amintirea scenei demente, Ion Petric. De ce nu s-a rupt cînd am tras cu băţul în ea ? Am tras pînă mi s-au umflat mîinile. Dacă nu scoteam pumnalul, nici dracu n-o mai tăia.

Cabanierul tresări brusc. Parcă se dădea o luptă în el, parcă voia să se opună unei presimţiri sinistre :

— Unde ai tăiat dumneata sîrma ?

— Cum unde ? se miră Ion Petric. Păi n-ai spus că ne-ai văzut ? N-ai spus că ne-ai urmărit din pod şi de la fereastră ?

— Eu ştiam că aţi tăiat-o în spatele casei, aici, la legătură. Nu cred că v-aţi apucat s-o tăiaţi chiar acolo, la stîlp ?

— De ce nu, domnule ? Chiar acolo am tăiat-o...

Cabanierul se ridicase de la masă. Era galben ca ceara şi se simţea cît de tare se stăpîneşte. Părea gata să facă explozie dintr-o clipă în alta.

— Ce s-a întîmplat, domnule ? întrebă Liviu Iordan. Iar vechiul dumitale traumatism ?

Dacă nu l-ar fi apucat groaza trădătoare ! Nu mai putea să dea înapoi. Liviu Iordan i-ar fi smuls pînă la urmă mărturisirea. Era singurul lucru la care nu s-ar fi aşteptat.

— Sîntem nenorociţi... şopti el. Absolut nenorociţi ! Legătura telefonică nu se mai poate reface. Aţi tăiat firul chiar deasupra prăpastiei. Cine zboară dincolo, pe malul celălalt, la o sută de metri, ca să-l aducă înapoi ?

— N-o să-l aducă nimeni, domnule... îi răspunse Liviu Iordan nepăsător. Vom rămîne fără telefon. Ei şi ?

— Am spus că nu ne ajung alimentele nici o lună de zile. Cine ne aprovizionează ? Cum cerem alimente ?

Liviu Iordan se uită dispreţuitor spre cabanier :

— Lasă odată dracului alimentele ! O să facem raţii mai mici, o să ne organizăm, nu fi imbecil !

— Dumneata eşti imbecil ! explodă cabanierul. Un dobitoc, un nebun !

Liviu Iordan îşi duse mîna sub pulover. Dar cabanierul nici nu se sinchisi de gestul lui.

— Trage, domnule ! Trage ! În gură să tragi ! Dumneata eşti cel tare, pentru că ai arma. Şi eu oricum voi fi sacrificat. N-o să mori dumneata de foame pentru mine. Cînd o să vezi că se duc alimentele, în mine o să tragi primul, ca să scapi de o gură. Trage odată. În gură să tragi. Că tot n-o să am ce să mai fac cu ea. Idioţilor !

Explozia nefardată îl impresionă pe Liviu Iordan. Nici nu scoase pistolul. Se uită cu priviri înţelegătoare la cabanier.

— Da, domnule... îşi aplecă el capul. Ai toate motivele să crezi că se va întîmpla aşa... Pentru că eu sînt cel înarmat şi pentru că eu comand. Oricine ar fi fost în situaţia dumitale ar fi gîndit la fel... Da, domnule ! Mi-ai plăcut. Ştii să mori şi ăsta e un lucru frumos. Dar nu ştii altceva, domnule. Un amănunt nu ştii. Nu cunoşti un om. Nu mă cunoşti pe mine... Eu sînt altfel. Dacă va fi să murim de foame, vom muri toţi, domnule. Poate că eu voi muri înaintea dumitale. Am spus că ştiu să plătesc. Şi eu nu pot să te condamn, nevinovat, la moarte prin inaniţie, sau prin glonte... Dar asta e o teorie, domnule, un principiu. Nu m-am chinuit douăzeci şi doi de ani ca să mor de foame...

— Şi totuşi vom muri de foame... spuse cabanierul.

— Nu, domnule... Vom trăi. Cu ce avem şi cu ce vom avea. Vom mînca zăpadă, dacă va fi nevoie, ne vom mînca bocancii, hainele, vom trăi din vin, din ramuri de brad... Nu se moare de foame atît de uşor, în ziua de azi...

— Am mai trăit, tot aici, în cabana asta, o urgie. V-am spus. Am avut mai multe alimente decît acum... Mi-am mîncat şi cîinele, m-am hrănit cu vin şi ţuică, şi era mai multă băutură decît acum... şi cînd m-au găsit primele echipe de alpinişti, aproape mort, nu mîncasem de zece zile nimic, pentru că nu mai aveam ce... Mi-am ros şi bocancii... Trei luni... Nouăzeci de zile.

Ion Petric era cutremurat de cele ce auzise și mai ales de tonul de nepăsare din vocea cabanierului. Parcă povestea întîmplarea altcuiva. Liviu Iordan nega mereu din cap :

— Nu, domnule ! Nu vom muri de foame. E stupid să ne gîndim la asta. Dar vom trece din momentul ăsta la rații minime. La gram. Numai ca să ne ținem zilele. Și cine nu le respectă... Atunci, da ! Atunci ne vom îmbogăți rațiile, eu și cel dintre voi care va rezista ispitelor. Pentru că într-un astfel de caz nu încape iertare și înțelegere. Execuție pe loc ! Vom suferi toți !

— Și totuși vom muri de foame... spuse cu același glas obosit și indiferent cabanierul. Vă jur...

— Poate că se vor alarma cei de jos... își dădu cu părerea Ion Petric. Cînd vor vedea că nu răspunde nimeni la telefon.

— Nu se va alarma nimeni... Înainte de a coborî cei pe care i-ați chemat, am vorbit cu ei chiar despre urgie. Le-am spus că de astă dată o înfrunt și că o să rezist. Le-am spus că abia o aștept ca să mă odihnesc o iarnă întreagă. Le-am jurat că dacă se abate urgia voi tăia firele telefonului... Și n-am glumit, și ei știu că n-am glumit... Nimeni n-o să se intereseze de cabana asta... O să vedeți... Vom muri de foame... Zăpada o să ne acopere... Nici n-o să mai putem ieși din casă. Dar nici n-o să avem de ce. Ne vor păzi lupii... Poate că o să mîncăm carne de lup... dacă n-or să mănînce ei carne de om... Acum zece ani îi priveam de la geam. Treizeci și patru erau... N-aveau pe unde să coboare în vale și se adunaseră în jurul cabanei... Știți cîți au rămas din ei pînă cînd am mai putut să mă ridic la geam și să mă uit ? Șase... Șase din treizeci și patru... Întîi la o zi, mai tîrziu la două zile, apoi la trei zile săreau asupra unuia dintre ei și-l sfîșiau. Iar cînd au venit alpiniștii n-au mai găsit decît patru. Noroc că au avut arme la ei... De foame o să murim...

Tînguirile cabanierului începeau să-l enerveze pe Liviu Iordan. Se răsti la el :

— Deocamdată trăim, domnule. Taci ! Gata ! M-am săturat ! Trecem la rații. Cine nu le respectă, moare imediat. Și ca să nu moară, dintr-o eroare, vom duce toate alimentele în magazie, și băutura, și vom încuia magazia cu trei lacăte. Fiecare va avea cheia unui lacăt. Numai toți trei, împreună, vom putea să descuiem magazia

și să scoatem alimente. Ne vom lua în fiecare dimineață rația. Și vom scăpa de tentații. Ai trei lacăte ?

Erau mai multe lacăte noi și fiecare avea cîte două chei. Le aleseră pe cele mai sigure. Cheile de rezervă le azvîrliră aiurea în zăpadă. Nu se duseră cu mîinile goale spre magazie. Mai întîi dădură jos din rafturi toate alimentele : cutii de conserve, zahăr, ciocolată, salam, biscuiți, bomboane, sticle cu diferite băuturi, covrigi, alune. Le încărcară cu grijă în coșuri, ca să nu se spargă sau să se rupă ceva.

— Ce tot spuneai, domnule, că o să murim de foame ? arătă Liviu Iordan spre coșurile încărcate. Păi numai aici cîte provizii avem !...

— O să vezi dumneata peste două săptămîni... cînd o să ajungem numai la zahăr și la caşcaval, sau peste o lună de zile, cînd o să ajungem numai la bomboane sau la alune... dacă o să mai ajungem...

Magazia era lipită de spatele cabanei, o construcție greoaie, făcută numai din bolovani sudați cu mortar. Se intra în ea numai prin interiorul cabanei, iar aerisirea se făcea prin două ferestruici pătrate, cu latura cam de jumătate de metru, fiecare zăbrelită cu drugi de fier și apărată cu plase de sîrmă. Interiorul ei îl cam dezamăgi pe Liviu Iordan. Rafturile erau aproape goale, doar cîteva cutii de conserve și niște săculeți cu făină, alături de borcane cu murături și tuburi de cicoare. Pe o grindă erau agățate două șunci, un șir de cîrnați și trei plase cu cartofi.

— Mai e niște ceapă și usturoi și o mulțime de morcovi acolo, în nisip, arătă cabanierul spre un ungher al magaziei. Morcovi o să roadem...

Se întoarseră cam abătuți în sufragerie, mai ales Ion Petric, care se așteptase la un adevărat depozit de alimente. Numai bucatele de pe masa lor de prînz uitaseră să le încarce și să le transporte.

— Cunoști istoria cabanei ăsteia ? întrebă Liviu Iordan.

— Din fir în păr... răspunse cabanierul. Nu există cabană în munții ăștia pe care să n-o cunosc pînă la ultimul secret.

— Și de ce te-ai întors dumneata tocmai la asta ? Mi se pare, dar de fapt ai spus și dumneata, că e prima cabană la care ai revenit.

Paul Bălan știa că ar fi o neghiobie să mai tăgăduiască :

— Pentru că e singura cabană din părţile ăstea care are o pivniţă dublă. Cele mai multe nici n-au pivniţă... Mi-am spus şi eu : şi pivniţă şi magazie şi pivniţă dublă... ciam ciudat !

— N-ai avut timp prima dată s-o cercetezi ?

— Am avut destul timp... răspunse cabanierul. Mai ales că m-a prins urgia singur. Dar pînă anul trecut n-am ştiut că are pivniţă dublă.

Liviu Iordan tresări. Era un amănunt la care nu s-ar fi aşteptat. Dar oare ajungea un singur amănunt ? Şi cum se integra el în acel testament foarte concis : I u l i e şi C a b a n ă ?

— Ai coborît pînă acuma în cea de-a doua pivniţă ?

— N-am avut cînd... Şi nici nu ştiu pe unde se coboară. Nu eram prea grăbit. Am o întreagă iarnă înainte.,

— Da... înţelese Liviu Iordan. Vom începe cercetarea metodic, dacă vom găsi de cuviinţă să căutăm aici. Domnule... înainte de a căuta trebuie să gîndeşti : unde să cauţi ? Cum să cauţi ?

— Ce să cauţi ? îl completă Ion Petric.

— Dar lucrul cel mai important este să te gîndeşti. domnule, să nu te repezi la întîmplare. Să te gîndeşti cu anii, dacă este nevoie. Să cauţi idei şi să le potriveşti unei situaţii. Să stai cu ochii închişi o lună de zile, aici. în cabana asta, şi pe urmă să te duci într-un loc şi să spui : aici e taina. Şi taina să fie chiar acolo...

Iarăşi vorbea cu pasiune şi iarăşi cei doi îi simţiră forţa şi hotărîrea.

— Numai că s-ar putea să nu fie nici o legătură între taină şi cabana asta... continuă el. Pentru că cheile nu se potrivesc, domnule. În *iulie* s-a întîmplat istoria aceea mare... şi la o *cabană* s-a consumat ultimul act... dar asta e prea... e ca o clanţă, domnule, nu e o cheie... E prea banal. Nu e o taină ! Nu se combină cum ar trebui, cum le-aş fi dorit... De ce să-mi transmită cu atîta înverşunare şi vehemenţă ceva ce ştiam ? Ceva care nu mă lămureşte deloc... Sau n-aţi înţeles dumneavoastră bine ceea ce v-a spus *el,* sau încă n-am dat eu peste combinaţia cea bună... *Cabană şi iulie. Iulie şi cabană !* Ce poate fi, domnule ?

Se lăsă o clipă de tăcere, dar tot Liviu Iordan părea cel mai grăbit, cel mai preocupat :

— Nu înțeleg ceva... Da... Dumneata spuneai că știi ceva despre cabana asta. Cine a construit-o, domnule ? Cine a fost proprietarul ei ? Cine s-a perindat pe aici ? Cine a avut interese aici ? Cum putem noi să aflăm ?

— Prea multe nu știu, răspunse cabanierul. Știu ceea ce cunosc și alții... Poveşti în jurul ei există destule... Se zice că a ridicat-o un mare industriaș pentru fiica sau pentru nora lui... Sînt numai zvonuri... Dar a fost a unui om mare din Bucureşti... Asta sigur... Dacă vă interesează numele...

— Și pe urmă ? întrebă Liviu Iordan.

— Pe urmă... cam vreo zece ani și mai bine... adică pînă la război și primul an după război, a fost a unei bănci mari din București... Dacă vă interesează numele...

— Și pe urmă ?

— Pe urmă... ca toate cabanele. Cîțiva ani a rămas pentru salariații băncii, pe urmă, ca toate celelalte, pentru toți turiștii...

— Încă nu știu ce înseamnă, încă nu știu ce combinație trebuie să dea cele două cuvinte, meditä Liviu Iordan. Dar abia acum încep să cred și să mă conving că aici, în cabana asta, se află taina...

În clipa aceea se auziră bătăi puternice în ușa cabanei.

2

Liviu Iordan își duse fulgerător mîna sub pulover. Privirile îi luceau ca oțelul și-l țintеau pe cabanier :

— Cine e, domnule ? întrebă el cu același șuier rău și amenințător în voce. De ce n-ai spus, domnule ?

— Să mă trăsnească Dumnezeu ! începu să se jure cabanierul. Eu singur am rămas aici, iar altcineva n-a venit înaintea dumneavoastră. Ați fi găsit urme dacă ar fi venit cineva și s-ar fi ascuns. Iar pe vijelie nu poate să urce nimeni ; încă nu s-a pomenit o asemenea ispravă... Să nu fi fost o părere.

Dar nu fusese o părere. Pentru că bocăniturile se înceţiră : nu se mai ciocănea cu mîna, ci se izbea cu vîrful bocancului. Şi parcă se deosebeau două sunete simultane.

Cei trei nu se mişcaseră de la locurile lor, atît de năuciţi erau. Cînd Iordan îi făcu semn lui Petric să dispară, se auzi uşa de la intrare deschizîndu-se, adică se auzi închizîndu-se zgomotos, zdrăngănind şi bubuind, pesemne împinsă de vijelie.

— De ce n-ai încuiat uşa, imbecilule ? mai avu vreme să scrîşnească Liviu Iordan în direcţia cabanierului.

— Păi cine s-a gîndit c-o să avem oaspeţi ? răspunse Petric în locul celui insultat.

Cu aceste cuvinte fură întîmpinaţi la cabana Izvoarele cei doi cireşari care porniseră de pe un oarecare punct al unei circumferinţe spre un centru gravitaţional... Ursu şi Victor.

Surpriza era mare pentru ambele părţi, cu oarecare deosebire : tabăra Coştilei era uimită, cea a Izvoarelor de-a dreptul stupefiată.

— Cum aţi ajuns aici ? întrebă cabanierul, uitîndu-se la cei doi cireşari ca la două arătări căzute din cer.

— Asta ne întrebăm şi noi... zîmbi Victor. Am crezut tot timpul că poteca nu poate duce decît în iad.

— Nu cumva vreţi să spuneţi că aţi urcat pe vijelie ? întrebă din ce în ce mai neîncrezător cabanierul. Păi unde v-a prins vijelia ? Veneaţi spre Izvoarele ?

— Nu... răspunse Ursu. Nici nu ne-am gîndit să urcăm spre Izvoarele. Mergeam ca tot omul de la *Poienița* la Mitiş, dar spre seară, mai încoace de Furcile Moşului, ne-a prins vijelia. Şi-am căutat refugiu la o stînă părăsită, după Şaua Mare, într-un bordei nenorocit.

— Dar cine v-a învăţat aşa de bine locurile ? Că dacă porneaţi pe vijelie spre oraş sau spre Mitiş, nu mai eraţi la ora asta în viaţă...

— Poate că nici nu mai sîntem... zîmbi din nou Victor. Cabanierul de la *Poienița* ne-a învăţat. Şi tot el ne-a spus să profităm de primul răsărit de soare al vijeliei, de prima ei dimineaţă, cînd se mai domolesc stihiile, şi să căutăm un adăpost mai ca lumea, o cabană, sau cam aşa ceva...

— Nu se poate ! spuse cabanierul. Aristide v-a dat o asemenea povaţă ? Nu se poate ! Asta ar fi fost mai rău decît să vă spună să vă tăiaţi gîtul. Nu-i moarte mai sigură

decît să pornești la drum odată cu primul răsărit de soare al vijeliei. Atunci ajunge ea la turbare, la culmea turbării... Asta nu putea să v-o spună Aristide !

— Am înțeles noi pe dos... se retrase Victor.

— Să nu vă fi pus cineva gînd rău, își dădu cabanierul cu presupusul. Dar nu Aristide, asta în nici un caz... Altcineva...

Atunci interveni în discuție și Liviu Iordan :

— E inutil, domnule... i se adresă mai întîi cabanierului. De vreme ce dumnealor au ajuns aici, înseamnă că au fost învățați bine, sau au avut inspirație bună. În doi se urcă întotdeauna mai ușor...

— Dar nu urcușul contează aici ! îndrăzni cabanierul să-l contrazică. Toată nenorocirea și răutatea e în vijelie. Poate să fie drum ca-n palmă și te zdrobește ca pe-o coajă de ou... Ați făcut o ispravă nemaipomenită ! Numai că...

— Numai că... nu sîntem numai noi doi ! spuse Ursu. Sîntem exact șapte, și dacă-l adăugăm și pe Țombi, cățelul...

Cabanierul căută un reazem în sobă, într-atîta îl cuprinsese ameteala. Șapte persoane ! Nu două, nu patru... Încă nouă persoane... ! Zece în total... Dumnezeule !

Chiar și Liviu Iordan tresări cînd auzi cifra și parcă deveni incredul. Numai Ion Petric se strîmbă strengărește la ei :

— Adică vreți să spuneți că ați urcat toți cei șapte de la *Poienița*... Și cele două fete... Asta e glumă !

— Toți cei șapte... admise Ursu cu un oftat în voce.

— Și ceilalți unde-s ? întrebă cabanierul.

— Dincolo, la Coștila... răspunse Victor. Avem și un rănit printre noi : o fractură a gambei...

— Unde e Coștila ? Pînă la Coștila sînt...

— Mai puțin de o sută de metri... îl întrerupse Ursu pe cabanier. Acolo am poposit, adică am căzut acolo, și am plecat în recunoaștere ca să găsim o cabană adevărată.

— Ați nimerit la Izvorașul, aici, în vale ? se interesă cabanierul. Păi cum ați deschis ușă ?

Liviu Iordan se uită cu milă la cabanier :

— Asta te preocupă pe dumneata ? Cum se deschide ușa unui adăpost ? După ce răzbesc prin iad îi întrebi cum au sărit pîrleazul... Mai bine aranjează-ți tejgheaua. Ca să fie clar !

Cabanierul înțelese că trebuie să-și țină gura și mai înțelese asta și Petric. Dar și cei doi cireșari simțiseră în vorbele lui Iordan un ordin subînțeles.

— Cred că se găsește o cameră cu mai multe paturi, trecu Victor la atac. Ne-ar trebui una cu vreo opt... Cu șapte nu prea se obișnuiește...

— Nici cu opt, în anumite situații... îl avertiză Liviu Iordan. Și nici cu patru... Și nici cu douăsprezece. Bineînțeles numai în anumite situații.

— N-am știut că toată cabana e ocupată... glumi Victor. Am fi ales alta... mai pustie și mai ospitalieră.

— Eu credeam că v-ați instalat în ea, ripostă imediat Liviu Iordan. Credeam că ați venit într-o vizită de curtoazie...

— Păi de ce să nu stea aici ? ! se miră Ion Petric. Sînt atîtea camere libere...

— Știi dumneata foarte bine pentru ce ! îl fulgeră Liviu Iordan. Știi de ce ești aici ! Știi ce dispoziții sînt ! Du-te sus și controlează aparatul !

— Care aparat ? întrebă Ion Petric ca un nătîng.

— Cel mic ! îi făcu semn de „șterge-o !" Liviu Iordan. Cel cu antenă dublă. Tot nu e clar ?

Ion Petric se supuse cu greu, parcă ezitînd, alungării sale atît de evidente, în ciuda unui camuflaj abil. Dar nimeni nu auzi pașii lui bocănind pe trepte.

— E o situație specială... părea că se scuză Liviu Iordan. Cabâna trebuie să rămînă așa cum este. E o asemenea situație, că explicațiile sînt imposibile și chiar primejdioase. Altceva nu pot să vă spun și nici nu ar fi bine pentru dumneavoastră să știți. Principalul e că ați găsit adăpost.

Victor începu să se scarpine în cap :

— Dacă spuneți dumneavoastră că e o situație specială... probabil că este... Dar și la noi, acolo, la sucursală, e o situație destul de specială.

— Ați găsit-o ocupată ? simulă mirare Liviu Iordan.

— Nu ! spuse Victor cu un început de zîmbet în colțul buzelor. Înseamnă că nu vă interesează gestiunea cabanei și că nu e o stare generală de inventar... Alta trebuie să fie cauza situației speciale din zona dumneavoastră... La noi cauza e tocmai pustietatea... Adică în afară de cîteva paturi de fier, și de cîteva saltele, și de cîteva scaune de fier, și de cîteva mese de fier nu se mai găsește nimic

altceva. Adică mai este şi un spălător, dar altceva nu mai este. Nici măcar o surcea. Nici măcar un fir de la o pătură. Nici măcar o cutie goală de conserve... Deşi la intrare, deasupra uşii, ne-a primit o urare optimistă : Bine aţi venit !

Liviu Iordan clătină din cap :

— După cîte înţeleg eu, aţi avea nevoie cam de următoarele obiecte : şapte pături, adică paisprezece pături, şapte cearşafuri, adică paisprezece cearşafuri, şapte prosoape, adică...

— Adică prosoape avem... spuse Ursu.

— Nu-i nimic... se dovedi foarte generos Liviu Iordan. Ca să fie tot paisprezece. Să zicem şi două feţe de mese...

— Mai bine ceva peste feţele de mese... zîmbi Ursu.

— Bine, bine, înţelese Liviu Iordan. Deci şapte tacîmuri complete : cu pahare, cu solniţe... Mă rog, complete...

— Mai avem şi noi nişte ustensile pentru transportul alimentelor de pe masă la gură, zîmbi iarăşi Ursu.

— Cu atit mai bine, aprobă celălalt, fără să i se mişte un muşchi de pe faţă. Şi probabil aţi mai avea nevoie de cîteva braţe de lemne...

— Mai bine zis de lemne ! spuse Victor înfricoşat de semiprecizia primejdioasă a raţiei.

— Sînt destule lemne ? întrebă Liviu Iordan spre cabanier. S-a auzit ?

— Sînt destule ! răspunse cabanierul. Dacă s-ar putea preschimba în altceva...

— Încă n-am ajuns la comentarii ! îi atrase atenţia Liviu Iordan. O întrebare precisă, un răspuns precis ! E clar ?

— Lemne sînt... Pentru că sînt libere camerele din cabană... adăugă Paul Bălan. Ca să se priceapă de ce unele chestii pot fi şi unele nu vor mai fi. E clar ?

Liviu Iordan se încruntă doar, auzind comentariul îndărătnic al cabanierului, dar întrebarea de la sfîrşit îi aprinse scîntei în priviri.

— Domnule ! Mi se pare că trebuie să faci ordine în magazie şi în pivniţă. Lasă tejgheaua... Aşa... Cred că vă puteţi instala bine... pentru un timp... cu ceea ce vi se va da...

— Da ! făcu politicos Victor. Dar ştiţi... Mai avem nevoie de ceva, tot atît de important ca lemnele. Tot pentru combustie, pentru combustia internă a fiecăruia...

— Din păcate, la capitolul ăsta sîntem neputincioşi, ridică din umeri Liviu Iordan. Nu vă putem oferi nimic...

— Poftim ! ? tresări Ursu. Dar aici nu sîntem la cabana Izvoarele ? Şi cabana nu trebuie să-şi hrănească oaspeţii ?

— V-am spus care este situaţia, spuse calm şi ferm lunganul cu figură mică, de copil. N-a sosit la cabană transportul de alimente... şi după cum, probabil, vă imaginaţi, nu poate să mai sosească... pînă în primăvară... Altă situaţie specială...

Victor devenise dintr-o dată bănuitor şi atent :

— Dar asta nu înseamnă, de fapt, un fel de condamnare la moarte ? Ce să facem cu lemnele ? Bine, scuzaţi... Cu lemnele avem ce face... Dar cu tacîmurile ce să facem ?... Nu e cam crudă farsa dumneavoastră ?

— Domnule, eşti în eroare. Nu e farsă...

— Dar dumneavoastră cît timp rămîneţi aici ? întrebă Victor aproape zăpăcit, neînţelegînd bine ce se întîmplă.

— Domnule, nu am obiceiul să primesc întrebări în anumite situaţii... răspunse Liviu Iordan cu subînţeles. Iar anumite întrebări nu le primesc în nici o situaţie.

Era un ton ferm, neclintit, care trăda o energie şi o hotărîre de oţel. Iar figura omului rămînea imobilă, chiar atunci cînd accentua exagerat unele cuvinte.

— Nu am fost nepoliticoşi, interveni Ursu. Omul nu se miră cu gura închisă sau vorbind în gînd. Mai ales cînd nu e singur... N-am mîncat de multă vreme şi am venit la *cabană* să cumpărăm alimente... De fapt am venit să locuim aici, dar pentru că dumneavoastră spuneţi că e o situaţie specială...

Cei doi tineri priveau ostentativ bucatele de pe masa la care prînziseră locatarii cabanei-centru. O roată de caşcaval abia atinsă, o pîine uriaşă din care se tăiase un sfert, un salam cît braţul unui copil, tot cam pe un sfert amputat. Şi cutiile goale de conserve, şi sticlele pe care Ursu izbutise să descifreze : Fetească Neagră de Urlaţi.

— Asta e tot ce avem ! răspunse Liviu Iordan privirilor celor doi. Şi bineînţeles că vom ceda... să zicem jumătate. Dar nu cred să vă ajungă nici pentru o zi...

— Şi dumneavoastră o să vă ajungă restul pînă la primăvară ? nu se mai putu abţine Victor.

Liviu Iordan cumpăni un moment situaţia :

— Înţeleg... Da... Domnule, aş putea să te dau afară...

— Sîntem împreună... îl întrerupse Ursu.

— Da. Aș putea să vă dau afară pe amîndoi, dar înțeleg că sînteți într-o situație disperată, înțeleg că sînteți flămînzi, și că toate cuvintele vă trec prin burtă. Asta e una. A doua : foarte rar, numai în momente capitale, cînd e vorba literalmente de viață sau moarte, îmi schimb părerile și-mi retrag hotărîrile...

— Vă înțeleg și eu, începînd din momentul ăsta, răspunse Victor. Tot ce este în jurul dumneavoastră nu există în afara dumneavoastră, ci în raport cu dumneavoastră... Adică : adevărul sau eroarea este ceea ce credeți sau ceea ce hotărîți dumneavoastră... Bineînțeles în momentele esențiale, adică în singurele momente care contează în viață...

— Cred că e chiar așa ! acceptă Liviu Iordan. Ai înțeles foarte clar. Stai, domnule ! Știu ce vrei să spui. Vrei să spui că așa începe, sau așa supraviețuiește tirania...

— Sau așa sfîrșește... adăugă Victor. Ca să fie ciclul complet. Eu am căutat să fiu politicos...

— Asta mă interesează destul de puțin ; e ceva insignifiant pentru mine. Dumneata ai căutat altceva și ai obținut. Ai căutat o adeverință. Da, domnule ! Ești un tînăr inteligent... Dacă nu mulțumești, înseamnă că te simți jignit. Nici asta nu mă interesează... Altceva ?

— Cred că știți în ce situație ne aflăm... începu Ursu.

— Nu mai e nevoie ! îl opri Liviu Iordan. Veți primi ceea ce vi s-a promis. Altceva nu este... Nu înțelegeți ? *Nu este !*

— Înțeleg ! se înfurie Ursu. Înțeleg și ceea ce vreți sau nu vreți să se înțeleagă. Și să nu vă închipuiți dumneavoastră că ați reușit să ne impresionați. Cu voce, cu gesturi, cu autoritate... Astea-s bune pentru alții. Ce vreți să ne arătați ? Că ați ocupat cabana ? Că sînteți nu știu cine ? E inuman ce se întîmplă aici. Asta e !...

Liviu Iordan nu părea deloc ofensat sau atins :

— Puteți să găsiți orice calificativ, spuse el. Atîta vreme cît nu se transformă în acțiune, pur și simplu nu mă interesează. Și eu pot să spun despre o carte sau despre un autor orice-mi trece prin cap. Ei și ! Prietenul dumitale a sesizat foarte bine...

— Da... interveni Victor. Dar a explica nu înseamnă a accepta. Asta e totuși un adevăr în afara dumneavoastră.

— Deocamdată nu-l simt, răspunse foarte calm Liviu Iordan. Încă nu a intrat în relaţii cu mine acest adevăr. Dar cred că ar trebui să ne grăbim. Nu vă puteţi plînge că n-aţi fost primiţi cu destul interes. Sînteţi prea tineri pentru convorbiri definitive, şi cu toate acestea... Îmi menţin părerile favorabile. Şi ca să fiţi pe deplin edificaţi, nu mi-am făcut nici o părere proastă despre dumneavoastră. Dimpotrivă... Îmi dau perfect seama în ce situaţie vă aflaţi şi asta pentru mine înseamnă întotdeauna *a scuza*. Ca să fie foarte clar ! Dar să nu uitaţi totodată că acţiunea naşte contraacţiune. Prompt şi dur ! Deci !

Ultimul cuvînt fusese rostit ca o poruncă : „Luaţi ce vi s-a dat, înţelegeţi ce vi s-a spus", cam acestea erau semnificaţiile voite ale cuvîntului.

Şi Ursu şi Victor erau nesiguri şi neliniştiţi. Omul impusese anumite lucruri, ca nişte adevăruri definitive, şi părea greu de clintit din convingerile lui. Şi parcă împrăştia prin fermitate şi forţa lui o undă de fascinaţie. Dar dincolo se aflau prieteni bolnavi şi flămînzi care nu puteau să înţeleagă şi să accepte situaţiile speciale şi nu aveau cum să simtă puterea cvasihipnotică a omului cu faţa mică, de copil.

— Şi pentru o convorbire telefonică urgentă sînt necesare explicaţii ? întrebă Ursu, apropiindu-se de telefon.

— Da ! răspunse Liviu Iordan după ce ezitase o clipă.

Ezitarea îl surprinse pe Victor şi se străduia să înţeleagă cauza ei. Dar părea de neînţeles. De ce erau necesare explicaţii, în situaţia în care se aflau, pentru a se obţine o convorbire telefonică ? Explicaţiile erau atît de firești şi de subînţelese. Cum să nu se telefoneze pentru a se anunţa...

Dar Ursu începuse să dea explicaţiile :

— Nu ştie nimeni unde sîntem, spuse el. Aveam cu totul altă direcţie cînd am plecat de la *Poieniţa*. E de la sine înţeles că vrem să ne anunţăm părinţii, ca să nu-şi închipuie nu ştiu ce...

— Nu ştie absolut nimeni că aţi urcat spre Izvoarele ?

— Absolut nimeni ! spuse Ursu.. Dar nu vrem numai să-i anunţăm pe cei de-acasă. Vrem să facem şi ceea ce n-aţi făcut dumneavoastră... Adică să cerem ajutor.

În clipa aceea Victor găsi cauza ezitării lui Liviu Iordan şi simţi un fior rece pe şira spinării. Dar izbuti să se

domine. Şi mai ales izbuti să-şi ascundă emoţia care voia să-i altereze vocea :

— Lasă, Ursule... Legătura telefonică e tăiată...

Şi pentru prima dată de la începutul convorbirii, pe figura lui Liviu Iordan se ivi o tresărire care se prelungi într-o cută de nemulţumire.

— De unde ştii dumneata că legătura e întreruptă ? întrebă el, cu aceeaşi voce impasibilă.

— N-am spus că e întreruptă, preciză Victor. Am spus că e tăiată... Ceea ce presupune o intenţie, nu un accident...

— Domnule ! se încordă Liviu Iordan. Raţionamentul e desăvîrşit. E cutremurător, domnule ! Ştiu de la ce ai pornit. De la o ezitare... Şi cu toate acestea, domnule, desfiinţarea legăturii telefonice se datorează unui accident !

Victor negă. Era convins că nu greşeşte. Nu putea să se gîndească la otrava nebuniei dinaintea furtunii.

— Sau poate că e o simplă întîmplare concluzia dumitale, continuă Liviu Iordan. Poate că n-a existat raţionamentul. De ce am ezitat, domnule ?

Victor ezită la rîndul lui, tot o ezitare de o clipă :

— Din aceeaşi cauză care m-a făcut pe mine să ezit, răspunse el. Ca să se afle mai multe. Ca să aflaţi care este situaţia noastră reală. în cazul dumneavoastră. Ca să ştiţi dacă se cunoaşte soarta noastră... Ca să aveţi cît mai multe atuuri în mînă.

— Şi dumneata de ce-ai ezitat ?

— Exact pentru acest lucru ! răspunse Victor. Ca să aud această întrebare. Ca să aud o întrebare, nu un raţionament, ca să vă aud pe dumneavoastră întrebîndu-mă de ce am ezitat...

Liviu Iordan căzu pe gînduri, apoi spuse cu o voce care şoptea :

— Vrei să spui... dar se opri cu intenţie.

— Da... îl continuă Victor. Vreau să spun că am aflat şi eu ceva despre dumneavoastră. Nu vă puteţi impune întotdeauna adevărurile, chiar cele proprii. Aveţi şi momente de nesiguranţă şi... probabil că ştiţi : orice cantitate din infinit este egală cu infinitul...

De cîteva minute, cabanierul era martorul mut şi vizibil al convorbirii dintre Liviu Iordan şi cei doi cireşari. Simţind o pauză rece în convorbire, intervenea cu ceea ce-l frămînta pe el :

— V-am pus la o parte aşternuturi, tacîmuri şi celelalte, anunţă el. Lemne puteţi să luaţi din spatele cabanei, de lîngă magazie, cîte vreţi... Sînt acolo pentru doi ani... Tot acolo o să găsiţi şi o sanie, adică o ladă pe tălpici, ca să faceţi mai uşor transportul.

Cabanierul părea binevoitor şi prietenos, dar cînd ajunse la împărţirea alimentelor, deveni viclean şi avar. Împărţi totul, tot ce se afla pe masă, pe din două, dar la fiecare aliment folosi cîntarul şi la fiecare cîntărire folosi vicleşuguri.

— Asta-i tot ce avem... se tînguia el întruna. Şi băuturile s-au terminat. De-aceea s-au dus ceilalţi la oraş. Ca să aducă provizii...

— Dacă mai găsim ceva, împărţim, îi asigură Iordan.

— De unde ? Unde să găsim ? se răstea la cer cabanierul.

3

Erau vreo optzeci de metri de la cabana-centru la sucursală, de la Izvoarele la Coştila, cum începuseră să fie denumite. Optzeci de metri cu nămeţi cît casa, cu vijelie necurmată, cu obstacole sub care se ghiceau bolovani sau jnepeni. Şi trebuia făcută pîrtie pentru sanie. Cei patru băieţi valizi munciră pe rupte, aproape un ceas, pînă izbutiră să taie în zăpada îndopată o pîrtie ca vai de lume. Primul transport de lemne fu mai greu. Pe urmă pîrtia se mai adînci, se mai lărgi, şi ca nu cumva să fie nevoiţi s-o mai facă o dată, umplură sania de şase ori cu cele mai bune lemne care se aflau în spatele cabanei. Numai butucei unul şi unul, aleşi pe sprînceană, îndesaţi într-o sanie care nu mai avea fund. Tot antreul Coştilei era plin de lemne, aranjate în grămezi şi grămăjoare, după mărime şi calitate.

Abia după aceea sună clopoţelul neauzit care vestea prima masă a zilei. Din caşcaval, salam, muştar, ceapă, ceai, zahăr, fasole verde de conservă, cicoare cu ghiotura şi pîine, fetele izbutiră să pregătească un adevărat festin.

Din fiecare cîte puţin, e adevărat, dar cu atîta artă tăiat, şi mai ales pîine în felioare şi bucăţele prăjite, şi feliuţe de salam tăiate în patru, şi năsturei de caşcaval, şi boabe, şi păstăi de fasole, răspîndite în farfurii pe toată suprafaţa lor... oh ! nu mai părea puţin. Părea mult, pentru că se mînca încet, rar, fără vorbe, parcă se oficia o rugăciune a gesturilor şi a atitudinilor. Dacă n-ar fi fost totul atît de bine drămuit şi împărţit, dacă nu s-ar fi calculat raţiile cele mai exacte şi mai estetice, n-ar mai fi rămas nimic din proviziile sărace aduse de la nerudele bogate. Dar pregătite, prezentate şi mai ales mîncate după ritualul impus de cele două gospodine, proviziile parcă nici nu fuseseră atinse. Mai rămîneau pentru cel puţin încă două mese foarte estetice. Festinul se încheie cu un ceai foarte generos în apă de cea mai bună calitate.

Apoi începu revolta. Prima izbucnire avea forma cu păr scurt şi blond a Luciei.

— E o mişelie ! îşi încleştă ea pumnii. Eu dacă aş fi fost în locul vostru...

— Mai bine că n-ai fost ! spuse Ursu, care de cînd ieşise din cabană fără alimente era mereu încruntat şi neliniştit.

— De fapt care este situaţia noastră reală ? se trezi Maria. Avem vreo şansă ca să supravieţuim ?

— Dacă am scăpat noi din bordei... îşi aminti frăţiorul. Pînă cînd terminaţi voi cu filozofia, o să termin şi eu cu ceva...

— Stai, Ticuşor, numai o secundă, îl rugă Victor. Ca să afli şi tu cum era să ne ucidă cabanierul de la *Poienița*... Ai ştiut, şi voi aţi ştiut, că perioada cea mai cumplită a vijeliei este chiar în primele ore ale primului răsărit de soare ?

— Cum ! ! ? sări Ionel ca ars. Vrei să spui că...

— Da... confirmă Ursu. Aşa au zis ăia din palat, că nu e timp mai rău şi mai turbat într-o vijelie decît atunci cînd îi răsare soarele, cînd primeşte binecuvîntarea răsăritului... Dacă scăpăm, trebuie să ne răfuim cu cabanierul de la...

— Staţi un moment ! îi rugă Ionel.

— Nu prea avem unde să fugim, îl lămuri Dan. Eu nici nu pot să fug... Cum ai reuşit tu să înţelegi aşa anapoda... ? Dacă am fi murit... ? Dacă unul dintre noi şi-ar fi rupt ceva ?

Ionel se apropie de patul invalidului :

— Eu sînt călăul, mărturisi el cu tristeţe cumplită în priviri. Mi-a fost teamă că ne va prinde somnul şi îngheţul în bordei şi mi-a venit în minte... adică am scornit povestea cu răsăritul soarelui care îmblînzeşte vijelia... Dacă v-aş fi spus că am citit undeva, nu m-aţi fi crezut... Aşa că...

— Aşa că... trebuie să-ţi mulţumim toţi ! îl împunse Dan cu degetul. Poate că am fi scăpat oricum, că nu ne lăsam noi pe colţii lupilor, dar oricum ne-ai activat... ne-ai făcut să ne fie teamă că vom pierde clipa cea mai prielnică...

— Eşti un scîrbos ! îl strîmbă Maria pe Dan. De ce nu recunoşti adevărul ? Dacă nu ne era teamă că o să pierdem clipa cea mai prielnică, am fi rămas în bordei, aşteptînd să plece lupii. N-am mai fi născocit planuri de salvare imediată şi poate că nici Victor nu s-ar fi gîndit la „Zidul Speranţei şi Răzbunării". Aţi uitat cum adormisem acolo... Două ore dacă mai întîrziam, tot muntele se prăvălea peste noi...

Îi uni pe toţi acelaşi tremur, aceeaşi imagine. Dacă Ionel nu i-ar fi grăbit cu născocirea lui, cu „Răsăritul Speranţei", ar fi aşteptat în bordei nu plecarea lupilor şi viaţa, ci urgia, lespezile gigantice de milioane de tone ale mormîntului de zăpadă.

Dar cireşarul erou îşi ascunse capul între umeri şi spuse de undeva din spatele apărătoarei cu codiţe :

— Da... Şi ce dac-am ajuns aici ? Mi se pare că tot peste nişte lupi am dat. Iar în bordei, dacă ne-ar fi ocolit avalanşa, n-am fi murit de foame ? Am mutat mormîntul mai aproape de cer...

Ursu şi Victor povestiră în toate amănuntele strania convorbire de la Izvoarele.

— Hopa ! se auzi vocea lui Dan. Acum chiar că-mi pare rău de nătărăul ăsta de picior. Am impresia că ne aflăm în preajma unui mister formidabil...

— Eu cred că e ceva mult mai simplu ! reveni Lucia. Ce spunea Ionel cu lupii, asta e. Ăia sînt hotărîţi să ne lase să murim de foame. Dacă nu i-aţi fi găsit cu bucatele pe masă, ne-am fi supt degetele...

— Oare nu găsim ceva asemănător cu planctonul oceanic în imensitatea asta albă ? întrebă Ionel. Nu se

poate să nu fie nutritivă. E prea multă... Și prea seamănă cu zahărul, cu laptele și cu făina.

— Mai degrabă lemnele, spuse Ursu. Cel puțin cu ele se mai hrănește cîte cineva... Tu ce crezi ?

Toți se uitară la Victor și-l ghiciră îngîndurat.

— Sînt două întrebări, răspunse el, și nu știu cum se leagă, sau dacă trebuie să se lege între ele, măcar prin răspunsuri : Ce se întîmplă la cabană ? și : Cum putem scăpa de foame ? Două întrebări arbori, de care atîrnă întrebările crengi. Cine poate ști ce crenguță oarecare poate duce la adevăr ?... Cei doi coloși n-au venit întîmplător la Izvoarele. De aici trebuie să plecăm, și de la ce știm despre ei... Dar dintr-o dată răsare o altă întrebare : Foamea noastră se datorează coloșilor ? Fir-ar să fie !

— Ce vină au ei ? întrebă Maria. De unde au știut ei că va fi vițelia și că vom fi noi aici ?

— Sigur că da ! întări Dan. Și dacă sînt puțintel mai rudimentari e de înțeles poziția lor. De ce să moară zece oameni de foame cînd pot să moară numai șapte ?

— Aiurea ! răsări Tic de undeva. Toți sînt grași și au de unde să slăbească. L-am văzut și pe celălalt pe care nu-l cunoșteam. Are niște fălci, parcă i le-ar fi umflat Ursu.

Victor nu luă în seamă gluma lui Tic. Îl preocupau ca o obsesie cuvintele lui Dan : De ce să moară zece oameni de foame, cînd pot să moară numai șapte ?

— Nu știu, Dan... răspunse el. E o întrebare îngrozitoare. Pentru că există și un drept al primului venit, aici... Totuși nu e întrebarea fundamentală. Nu ! Bine c-am scăpat de groaza asta ! Alta e întrebarea și cu asta se termină toate sau mai bine zis încep toate. Cum de nu m-am gîndit pînă acum... ? De ce zece oameni au ajuns în situația să moară de foame ?... Asta e întrebarea cheie, de aici trebuie să pornim.

— Și vrei să tragem la răspundere vițelia ? întrebă Lucia. Sau ne întoarcem la vechiul nostru blestem ? La întîlnirea cu cei trei, la povestea cu prăpastia...

— Aoleu ! făcu Dan. Uitasem. Ce dracu' le-a venit celor trei să se certe la marginea prăpastiei ?... Dacă ăla mai mic a fost împins în prăpastie...

— Chiar bolnav cum ești, nu pot să te las să aiurezi întruna ! îl luă Lucia la rost. Eu am vrut să fiu ironică...

— Și tu crezi că eu am vrut să fiu serios ? ! se miră Dan. Poftim ! Mai rupe-mi o dată piciorul ! Știu eu de ce...

Şi mai ştie cineva... Acuma chiar aiurez, altfel se supără Maria...

— Poate am putea să fim şi noi o dată serioşi, se rugă Ionel. Victor a spus ceva foarte...

De astă dată se zborşi Tic :

— De ce zici că nu sîntem serioşi, şi cum vine asta că vrei să fim şi noi o dată serioşi ? Dacă am fi ca tine sau ca Lucia n-am mai fi eireşari. Aşa că...

— Gata ! interveni Victor. Hai mai bine să ne gîndim la întrebarea cheie. De ce zece oameni au ajuns în situaţia să moară de foame ?

— Dar nu zece oameni vor muri de foame, Victor... parcă se ruga Maria. Numai şapte sînt condamnaţi la moarte...

— De ce din zece oameni, şapte trebuie să moară de foame ? rectifică Victor întrebarea pe care o considera cheie.

— Pentru că ăilalţi trei sînt nişte lupi ! răspunse imediat Lucia. Pentru că sînt nişte mişei.

— Asta cade ! se opuse Victor. Cade pentru că apare întrebarea îngrozitoare a lui Dan : De ce să moară zece cînd pot să moară numai şapte ?... Trebuie să găsim răspunsul real. Şi unul singur : Pentru că nu ne ajută nimeni ! Nimeni de dincolo, din lume. Din atîţia prieteni pe care-i avem, nimeni nu...

— Cum poţi să vorbeşti aşa ? îl fulgeră Lucia. Cum să ne ajute dacă nu ştiu ce e cu noi ? Aaaaa ! Vrei să spui că din cauza distrugerii firului nu putem să ne adresăm lumii ! ?

— Aici e misterul ! se răzvrăti Victor. Firul a fost tăiat. Asta e sigur. Mi-a spus-o în faţă. Într-un anumit fel care nu mai poate fi pus la îndoială. A folosit chiar cuvinte mari. Şi cu toate acestea a fost un accident ! Cum poate fi tăiat un fir telefonic într-un accident ? Ori îl tai, ori se rupe...

— E atît de importantă întrebarea ? se auzi vocea lui Ursu. Nu ajunge faptul că nu există nici o legătură cu lumea ?

— E foarte importantă ! se încăpăţînă Victor. E îngrozitoare ! Dacă a fost tăiat din greşeală ? Dacă a fost tăiat temporar ? Dacă a fost tăiat cu premeditare ? Dacă a fost tăiat din farsă ?... Atît se poate spune : că a fost tăiat înainte de vijelie. Atît ! Dar numai cînd vom găsi întrebarea cea adevărată, adică răspunsul cel adevărat, numai

atunci vom şti cu ce fel de oameni ne-am întîlnit aici, pe munte. Numai atunci vom şti... Stai ! Staţi ! Parcă încep să înţeleg ! Firul a fost tăiat. Şi totuşi întreruperea legăturii se datorează unui accident. Aşa ne-a spus uriaşul ăla cu mutră de copil. Cum se împacă aceste două elemente ? Cînd se pot împăca ? Fir-ar să fie ! De ce a spus aşa ?... Da ! Am găsit ! Cînd spui, de pildă, despre o carte : „Am distrus cartea aceea. Totuşi a ars din întîmplare". Cînd ai vrut s-o distrugi şi te-ai pomenit cu ea arzînd... Poate că ai aruncat-o singur în foc fără să-ţi dai seama. Şi văzînd-o arzînd, ţi-ai amintit că ai vrut s-o distrugi... Numai atunci poţi să spui : totuşi a ars din întîmplare !... Prin urmare, întreruperea legăturii telefonice era premeditată ! Şi cine se gîndeşte la o asemenea faptă înseamnă că se fereşte de lume, şi cine se fereşte de lume înseamnă... Dar mai bine să rămînem la întrebarea : Cine se fereşte de lume ?... Acum vă daţi seama ?... Noi facem parte din lume, noi, cireşarii... Tare mi-e teamă că nu sîntem condamnaţi la moarte prin foame, aşa cum s-ar putea înţelege şi justifica rudimentar prin întrebarea lui Dan : De ce să moară zece, cînd pot să moară numai şapte ? Mi-e teamă că nu sîntem condamnaţi la moarte prin foame... ci sîntem pur şi simplu condamnaţi la moarte !

— Oare nu exagerăm ? se îngrozi Lucia. De ce să fim condamnaţi la moarte ? Cine ce are cu noi ? De ce ?

— Pentru că facem parte din lume... răspunse Victor. Şi pentru că întîmplarea ne-a adus aici.

— Da ! se întristă Ursu. Aşa e. Am simţit şi eu. Nu pot să-mi dau seama cum şi de ce... Dar am simţit că e o condamnare şi o execuţie rece, calmă, fără tresăriri. Probabil că ni se va şi spune într-o zi.

— De ce într-o zi ? întrebă Dan. De ce nu imediat ?

— Nimeni nu se grăbeşte, răspunse Victor. Sîntem în cea mai sigură închisoare. Orice încercare de evadare înseamnă moartea... dar şi supunerea înseamnă tot moartea. Iată cum mişcarea şi repausul se identifică.

— Eu cred că sîntem încă sub impresia atîtor urgii, zise Maria. De ce să nu fie totul o farsă ? Sau nişte întîmplări pe care starea noastră şi amintirile noastre foarte recente le îmbracă în culori întunecate...

— Eu cred că Victor are dreptate, reveni Ursu. Nu vedeţi ce se întîmplă în preajma noastră ? Trei oameni

ocupă o întreagă cabană. Au distrus legătura telefonică. Au ascuns proviziile. Sînt înarmați. I-am zărit unuia pistolul sub pulover, și a vrut anume să i se vadă... Știți care e tot norocul nostru ? Că am simțit întrebarea cea grea și i-am găsit imediat răspunsul. Și de aceea trebuie să fim mereu în gardă... Nimeni nu se va grăbi. Și eu cred asta...

— Dar eu sînt grăbit ! spuse Tic. Eu nu vreau să mor de foame. Eu sînt convins că în magazia din spatele cabanei se află șuncă și cașcaval și mi-am făcut un plan...

CAPITOLUL X

1

Erau toți trei la aceeași masă. Petric și Bălan își trădau prin gesturi neterminate și priviri întrerupte neliniștea și nehotărîrea. Iordan rămînea impasibil, absent, numai pumnii îi scăpărau fără încetare. De cîtva timp stătea cu ochii închiși și cu nările dilatate, parcă așteptînd o mișcare, un sunet.

— Asta ne mai trebuia ! începu să-și reverse năduful cabanierul. De ce au căzut pe capul nostru ?

— Șapte inși... murmură ca pentru sine Ion Petric. Adică cinci băieți și două fete. Pssst !...

— Închipuiți vă că n-ar fi ! le răspunse Liviu Iordan. Și nici nu sînt ! Pentru mine au încetat să mai existe... Au murit înainte de a muri de tot. Sînt morți, gata ! Lăsați-i acolo și nu vă mai gîndiți la ei. Gata !

— Nici la fete ? se aprinse Ion Petric la față. Sînt vii și nu pot să nu mă gîndesc la ele. Sînt la doi pași de noi, domnule. Și în chestia asta nu dau înapoi ! Ca să fie clar ! Așa cum ne înveți dumneata...

Și cabanierul aștepta ca pe ghimpi hotărîrea lui Liviu Iordan. Se uita spre el, rugător, ca un cîine.

— Înțeleg totul... spuse el privindu-i și măsurîndu-i fără ură pe cei doi. Vă înțeleg pentru că și eu simt. Scurt și clar ! Dar toate la timpul lor, și timpul îl fixez eu. Dacă se sare numai cu un minut peste ceea ce fixez eu, trag jos, sub burtă. Bau în gură... Mai întîi trebuie să găsim ceea ce căutăm !

— Și dacă nu găsim ? se congestionă Ion Petric. Și dacă ceea ce căutăm nu se găsește aici ? De ce să le lăsăm ?

Liviu Iordan își ascunse sclipirea de oțel îndărătul pleoapelor obosite. Vorbi rar și încet, cu ochii închiși, cu un glas fără accent :

— Domnule !... Îmi dau seama că ești flămînd. De aceea am rămas cu mîna dreaptă pe masă. Înțelegi, domnule ? Te frige ceva și strigi : „Au !" Asta s-a întîmplat. Te-a fript ceva, domnule, *te-a fript*, pentru că s-a terminat. Gata ! Crezi că numai dumneata arzi ?... De-aceea înțeleg și stau cu mîna dreaptă pe masă. Ca să fie clar... Iar acum trebuie să-ți arăt de ce ești dobitoc. Fiindcă ceea ce căutăm e de o mie și de un milion de ori mai important decît fleacurile ăstea cu codițe. Și fiindcă este o lege, domnule : cine aleargă după doi iepuri, sau după un iepure și o iepuriță, nu prinde nimic... și dacă nu prinde nimic, dacă nu prinde mai întîi iepurele, în mod sigur va prinde un glonte sub burtă ! Și fiindcă ospățul e mult mai vesel cînd nu mai ai pe cap altă grijă decît grija lui. Și e și mai sălbatic dacă flămîndul e mai flămînd... Poți să pui de pe acum la o parte vin pentru ospăț. Pune vin și uită de el... ca să uit și eu că dumneata adineauri n-ai uitat. Gata ! Vă învăț să fiți civilizați și înțelepți, asta se întîmplă acum. Ca să fie foarte clar !

— Domnule, numai să dea Dum...

Liviu Iordan se ridică în picioare, se apropie de scaunul pe care stătea Ion Petric, și oțelul din privirile lui întîlni parcă o groapă în privirile celuilalt :

— Te-ai fript odată și ai strigat : „Au !" Știi de ce nu trag în clipa asta...

Dar înainte de a-și termina fraza îl izbi năprasnic pe celălalt, îl izbi cu muchia palmei pe ceafă, de-a lungul unei cicatrice adînci și mereu congestionate. Petric se rostogoli pînă în mijlocul încăperii.

— Știi de ce nu trag, imbecilule ? continuă Liviu Iordan. Pentru că s-ar putea să mai am nevoie de dumneata. Poate chiar pentru a păzi iepurițele ălea... Te mai frige ?

— Nu... răspunse Petric, ridicîndu-se de pe podea. A trecut. Nu știu nici eu ce s-a întîmplat...

Parcă-și cerea iertare, și chiar își cerea.

— Da, domnule. De aceea n-am tras. Fiindcă trebuia mai întîi să încerc să te trezesc. Dar să știi că ai fost la un pas de moarte, la un centimetru, domnule. O singură silabă dacă scoteai...

— Nu... că m-am trezit, îl asigură celălalt, frecîndu-se cu mîna la ceafă. Năprasnic ai mai izbit, domnule !

Paul Bălan privise toată scena ca hipnotizat. Lovitura aceea cumplită parcă o primise şi el. Îi trecuseră ca sub vrajă toate arsurile. Şi se uita şi el la Liviu Iordan, oferindu-i aceleaşi priviri care cereau iertare.

— Dacă ai fi lovit cu un box, domnule, spuse el ca prostit, i-ai fi spart capul, i-ai fi fracturat baza craniului...

— V-am spus... îşi plimbă Liviu Iordan privirile de la unul la altul. Fiecare lucru la timpul lui. Cine sare peste timp piere şi pierde. Şi mi-e teamă să nu piară el şi să pierd eu. Cred că ai simţit şi dumneata lovitura...

Într-adevăr, cabanierul îşi dusese mîna la ceafă şi se freca ; parcă fusese el cel lovit. Răspunse ca şi Ion Petric, acceptînd supunere totală. Parcă-şi plecau amîndoi umerii în faţa unui idol.

— Domnule ! începu cabanierul să-i folosească şi expresiile. Mergem. Fără să crîcnim. Eşti tare, domnule, şi mai ales ştii cînd şi cum să loveşti. Sînt clipe cînd omul simte nevoia să aibă lîngă el pe cineva ca dumneata. Dar vrem să ştim şi noi unde mergem şi ce ne aşteaptă la capătul drumului. Numai unul cu ochii deschişi nu cred că mai ajunge... Mai mulţi ochi văd mai multe lucruri...

— Nu-i vorba de ochi şi nu din cauza ochilor... răspunse Liviu Iordan. Tainele nu se descoperă cu ochii, v-am mai spus. Dar pentru că au apărut şi muribunzii din vale, pentru că s-au mai ivit nişte neprevăzute, pentru că... în sfîrşit... pentru că am căpătat convingerea că nu vor mai fi răzmeriţe...

Dar se auziră iarăşi bocănituri puternice în uşă. Zornăiau toate geamurile cabanei, atît de tare se lovea în uşă.

— Ei sau alţii ? întresări Liviu Iordan.

Erau ei, dar nu aceeaşi, adică unul fusese înlocuit. Victor era însoţit de Ionel, nu de Ursu. Cabanierul se văzu nevoit să coboare drugul de siguranţă şi să tragă zăvorul interior. Cei doi cireşari pătrunseră în sufragerie, pe urmele cabanierului, întîrziind însă o clipă pentru a-şi curăţi bocancii de zăpadă.

— V-aţi gîndit că e ora cinei, îi întîmpină superior Liviu Iordan, şi că o să ne găsiţi cu masa plină de bucate... Aţi greşit de două ori. Încă n-am mîncat şi nici alte provizii nu avem, aşa cum v-am spus mai înainte.

— Ar fi fost bine să vă găsim la masă... îi răspunse Victor pe jumătate fistîcit, pe jumătate vesel. Poate mai ciuguleam ceva de la dumneavoastră. Dar n-am venit pentru asta... Am venit să mai împrumutăm niște lucruri. Ne-ar trebui încă două saltele și... dacă se mai poate... cîteva pături...

— Saltele ! se miră cabanierul. Pentru ce ? Nu vă ajung cele care sînt acolo ? Au mai sosit și alți oaspeți ?

— Nuuuu... spuse Ionel. Am rămas singuri. Dar avem un invalid care are nevoie de o saltea în plus ca să-i stea mai bine piciorul. Dacă nu-l ține ridicat, nu i se face circulația...

— Bine... Înțeleg... simți totuși ceva neclar cabanierul, în ciuda vorbelor rostite. N-ați găsit acolo unsprezece saltele ? Unsprezece paturi, patru mese și șapte scaune ?

— Am găsit unsprezece saltele, răspunse Victor. Dar patru din ele s-au transformat în căldură, mai demult, cînd nu știam că există un depozit de lemne în apropiere...

— Cum ! ? se repezi cabanierul. Și gestiunea ? Și inventarul ?... Cum puteți să ardeți bunurile statului ?

— Mi se pare că și lemnele sînt bunurile statului, încercă Victor să-l calmeze. Și ard mai cu folos decît saltelele... N-aveți nici o grijă, că vi le plătim...

— Cum o să le plătiți ? își pierdu firea cabanierul. Cînd o să le plătiți ? Adică...

Spusese prea mult. Liviu Iordan interveni după ce trecuse momentul, alungîndu-l cu un gest de dispreț pe cabanier :

— Vă trebuie două saltele... spuse el parcă recitînd o frază celebră. Dacă vi se vor da din cele care se găsesc pe paturi și nu din stocul care se află în magazie ?

Era o întrebare cu capcane, cu mai multe capcane. Nu se putea ca oaspeții cei naivi să nu rătăcească măcar printr-una. Ionel părea consternat, iar Victor scăpă o tresărire veselă, pe care și-o ascunse însă imediat printr-o încruntare :

— Cum vreți dumneavoastră... De oriunde ar fi, numai saltele să fie. Ni le aduceți dumneavoastră ?

Era o întrebare care parcă încerca să provoace. Cabanierul voia să se zborșească la ei, dar Liviu Iordan îl calmă cu un singur gest. Apoi se adresă căutătorilor de saltele :

— Nu e prea politicos să cereți asemenea servicii unor oameni mai în vîrstă... dar vă înțeleg. Sînteți într-o situație aproape disperată... prietenul invalid vă așteaptă, nu vă mai trec toate cuvintele prin minte... Le veți lua singuri, de sus, din camera ultimă, de pe paturile care vă plac... Numai să le așterneți la loc, înainte de a părăsi camera. Condu-i dumneata...

Cabanierul parcă înțelese semnul misterios pe care i-l făcuse Liviu Iordan pe furiș. Porni înaintea tinerilor. Trebuia să-i țină sus cu vorba. Așa i se poruncise.

— Crezi că au venit pentru saltele ? întrebă Ion Petric după ce nu se mai auzi zgomotul celor care urcau scara.

— Nu știu... răspunse Iordan. Adică nu cred. De ce au schimbat echipa ? De ce n-au venit tot cei dinainte ?... Aha ! Înțeleg. Iau măsuri de prudență. L-au lăsat pe cel mai puternic dintre ei acolo, să apere fetele... Prin urmare au venit cu un scop foarte precis aici. Nu pentru saltele. N-au nevoie de saltele pentru ca piciorul invalidului să stea ridicat. E o nerozie... Oare au crezut că le vom deschide magazia ?... Nu sînt chiar atît de neghiobi, deși... Nu ! Au venit ca să vadă cum e orînduirea aici, cum sînt împărțite camerele, au venit să pregătească un anume lucru. Probabil o spargere la alimente. De aceea ne-au provocat cu întrebarea...

— Eu credeam că vor să fie politicoși... că nu vor să pară indiscreți, spuse Ion Petric. Cam acesta a fost tonul ăluia mai deștept...

— Nu, domnule. Au zvîrlit o nadă complicată, ca să poată prinde cu una simplă. Ei au discutat cu mine, nu cu voi. S-au gîndit că voi alege instantaneu direcția cea mai complicată a întrebării. Și m-am prefăcut că o aleg... Vezi ?... De cîtă vreme trebuiau să fie jos... Hai, domnule, sus ! Să mergem și noi. Să-i lăsăm singuri un moment, că asta vor. Pentru asta au venit. Pentru a pregăti ceva. Să-i lăsăm singuri într-o cameră și să-i pîndim... Înțelegi ?... Dumneata îl vei scoate pentru două minute pe cabanier din dormitor. Vei simula o ceartă la ușa închisă a dormitorului. O chestie în care să-i înjuri și pe ei, în așa fel ca să te audă. O să pară o ceartă autentică... Să spui cam așa : „Mama lor de șnapani ! Au venit aici cu o șmecherie. Vezi să nu te ducă, bă nene !“ Cam așa să-i spui, auzi ? Eu o să-i pîndesc prin geamul de sticlă al celeilalte uși...

— Şi dacă nu se vede ? întrebă Ion Petric.

— Se vede, nu se vede, nu interesează, răspunse aproape înfuriat Liviu Iordan. Eu nu ştiu ce aveţi voi pe urneri... Nu înţelegi, domnule, că vor să fie măcar un minut singuri, şi că e bine să fie singuri ? Dacă au venit cu un scop, vor lăsa urme, domnule. Şi urmele se pot găsi dacă te gîndeşti că există ! Acum e clar, domnule ? Hai, şterge-o !

Dar nu plecă numai Ion Petric. Urcă şi Liviu Iordan scara. Era în papuci şi nu făcea nici un zgomot. Primul merse drept înainte pe coridorul dormitoarelor. Liviu Iordan deschise o uşă, la dreapta, o uşă care nu scîrţîia, pentru că fusese unsă nu de multă vreme. Din dormitorul cel mic trecu în alt dormitor mai mare, care comunica, în fund, cu un alt dormitor, şi mai mare, printr-o uşă, jumătate lemn, jumătate geamuri. Din fericire, geamurile erau astupate cu hîrtie albastră şi hîrtia fusese lipită din încăperea în care se afla el. Desprinse uşor cu degetul marginea hîrtiei şi îi văzu pe toţi cei patru în mijlocul camerei. Rîdeau ca după un banc bun.

— Hai, domnule, să aprinzi lampa în camera noastră ! se auzi vocea lui Ion Petric. A intrat şeful înăuntru. Într-un minut eşti înapoi... şi n-are ce să ţi se fure de-aici... Mă scuzaţi dumneavoastră, dar ştiţi cum sînt ăştia care au gestiuni...

„Perfect ! îşi spuse Liviu Iordan. În rol de neghiob e desăvîrşit. Numai acum să nu facă vreo boacănă..."

Tinerii rămaseră singuri. Îi vedea prin mica deschizătură albastră. Îi văzu cum se uită ca nişte copoi în toate părţile, chiar şi spre uşa cu geamuri, în spatele căreia se afla el, apoi unul din ei dispăru din raza vederilor. Celălalt, puţintel mai slăbuţ şi parcă mai speriat, încremenise într-o poziţie oblică, de om în stare de alarmă. De pe coridor se auzeau cuvinte înăbuşite :

— ...Mama lor de şnapani ! Au venit aici ca să şterpelească vreo chestie. Bă nene, vezi să nu te ducă. Atenţie la pături, şi la cearşafuri, că altceva nu au ce să ia... Şi fă-te, bă nene, că nu observi nimic...

Liviu Iordan îl văzu pe cel mai înalt revenind la locul pe care-l părăsise şi frecîndu-şi mîinile ca după o ispravă grozavă. Nu-i trebuia mai mult. Ieşi pe coridor, apoi coborî scările şi se aşeză, mulţumit, la masa pe care-o

părăsise cu cîteva minute mai înainte. Avea dreptul să bea chiar un pahar de vin.

Așa îl găsiră cei patru cînd se întoarseră în sufragerie toți încărcați de poveri :

— Le-am dat mai multe pături, părea că se scuză cabanierul. Am primit și garanție, așa că totul e în regulă...

— Ați fost deosebit de amabil, îi mulțumi Ionel.

— Și foarte încrezător... adăugă Liviu Iordan. V-a lăsat singuri în dormitor...

— Dar dumneavoastră de unde știți ? se interesă Victor. N-ați rămas tot timpul aici ?

Parcă, parcă era un accent de provocare în vocea tînărului. Sau o undă de mirare și de surpriză ?

— Ați avut chiar atît de mare nevoie de saltelele astea ? întrebă brusc Liviu Iordan pe un ton foarte ciudat.

Victor se opri chiar în ușa sufrageriei. Ionel îl precedase. Era și el curios ce va răspunde Victor.

— Da... Am avut mare nevoie... răspunse cireșarul. Și vă mulțumim pentru amabilitate și pentru celelalte.

Liviu Iordan clătină din cap, dar gestul lui aducea cu o nedumerire, cu o întrebare :

— Va să zică *ați avut nevoie... ?* Vrei să fii tare, domnule.

2

Cabanierul trase zăvorul, apoi potrivi un drug uriaș de fier în două scoabe, de-a lungul ușii, ca o ultimă pavăză împotriva nechematilor. După ce se întoarse, controlă și geamurile sufrageriei. Toate erau închise și zăvorîte.

Liviu Iordan îi urmărea indiferent mișcările.

— Aici controlezi dumneata ? întrebă el într-o doară. Tot nu-ți dai seama pentru ce au venit ?

— Ba cred că da, răspunse cabanierul. Au scos o hartă cît un cearșaf și m-au rugat să le arăt potecile de coborîre. Ziceau că din curiozitate vor să cunoască regiunea, dar eu îmi închipui ce le trece prin cap. Vor s-o șteargă, măcar unul din ei, și să ceară ajutor... Elicopterul... Au și făcut apropouri...

— Și dumneata ce le-ai spus ?

— Le-am spus ce e adevărat : că nu e nici un drum, nici o potecă, că a fost odată unul pe la Vadul Lupilor, o punte care unea malurile unei prăpăstii, dar la ultima avalanșă s-a dus și puntea și s-au dus și malurile... Era o căscătură de vreo patru metri, peste care trecea puntea, dar s-au surpat malurile și a ajuns la vreo douăzeci de metri deschiderea prăpastiei, dacă nu și mai bine. Brrrr ! Numai cînd îți amintești ce e acolo te apucă groaza. Le-am spus ce e adevărat... de... Mai bine să stea aici cu fetele lîngă noi...

— Și dumneata crezi că pentru asta au venit ? îl persiflă Liviu Iordan. Știau ei mai bine decît dumneata că nu e nici o posibilitate de scăpare din închisoarea asta. Ne-au și spus-o aici, sau poate le-am spus-o noi, ceea ce totuna face : înseamnă că nu pentru asta au venit...

— Nici eu nu cred, intră celălalt în vorbă. Asta a fost un pretext. Nu i-ai simțit dumneata, nene...

— N-ați auzit cum ne-am despărțit ? întrebă Liviu Iordan. Printr-o întrebare și un răspuns. Dar amîndouă la trecut. I-am întrebat dacă *au avut* nevoie de saltele, nu dacă *au* nevoie. Și deșteptul lor mi-a răspuns tot la trecut : „*Am avut*". Și n-a răspuns întîmplător. Am vorbit ca într-un limbaj cifrat. Numai că se crede prea tare. A răspuns arogant, domnule ! A recunoscut într-un moment de înfumurare că saltelele au fost un simplu pretext. Că odată plecați de-aici cu ele în mînă, au încetat să mai aibă nevoie de ele. Nu mi-a răspuns întîmplător...

— Eu cred că iar învîrtiți niște posibilități, îndrăzni Ion Petric să-l contrazică. Iar complicați lucrurile... Ce puteau să facă acolo sus, în dormitor...

— Un singur lucru... răspunse Liviu Iordan cu un oarecare dispreț în toată atitudinea lui. Unul singur : au venit să pregătească o spargere. N-au venit pentru altceva. Aș fi în stare să merg la a-mi pune capul sub tăietor, că au venit pentru asta. Domnule ! Dacă nu găsesc urmele sau semnele unei asemenea pregătiri, îmi zbor creierii aici, în fața voastră. Vă jur !

Era unul în sufragerie care se ruga să nu se adeverească presupunerea lui Iordan și să audă împușcătura eliberatoare. Nu avea nici o îndoială, și tonul vocii lui Iordan era o chezășie mai sigură decît o semnătură, că jurămîntul nu va fi călcat.

— V-am spus că mai întîi trebuie să gîndești un lucru, continuă Liviu Iordan. Vă voi trimite exact la urmele pregătirii. Dumneata, domnule Petric, du-te sus, în dormitorul în care ați căutat saltelele. du-te și cercetează geamul camerei. Vă dau cuvîntul meu de onoare că n-am văzut nimic. Du-te și spune ce ai găsit acolo. Eu pun pistolul pe masă și trag piedica. Ca să fie clar.

Ion Petric se întoarse după două minute. Se apropie de masă fără să spună un cuvînt. Toți cei trei coloși erau galbeni, dar cel mai nepăsător părea Iordan. Își puse pistolul la loc sub pulover chiar în clipa cînd Petric aruncă pe masă un capăt de sfoară, lung de vreo doi metri.

— L-am găsit legat de zăvorul interior al ferestrei... începu el să-și dea raportul. Dar atîrna în exterior. Amîndouă geamurile erau închise, dar descuiate, cu zăvoarele trase în sus. Dacă nu-mi spuneai dumneata să mă uit la geamuri, n-aș fi găsit capătul de sfoară...

— Da, domnule, răsuflă Iordan ușurat. Ați trecut printr-o primejdie cumplită... Mi-aș fi descărcat arma în tîmplă... dar mai întîi vă trimiteam cîte un glonte : dumitale sub burtă... iar dumitale în gură...

Cei doi se făcură și mai livizi. Încercară să îngîne ceva, dar nu izbutiră.

— Toți răspundem... se auzi vocea lui Iordan. Ori toți, ori nici unul. Ar fi fost caraghios să dispar dintr-un nimic. Dar să nu vă speriați. Eram mai sigur de pregătirea spargerii decît de existența mea. De aceea aș fi suprimat-o ! Ori toți, ori nici unul ! Și dacă am ajuns la asta, înseamnă că a sosit timpul să dau și ultima carte pe față : cartea cea mare...

Ceilalți doi își reveniseră din spaimă. Dar înainte de a asculta destăinuirea șefului, își umplură paharele cu coniac. Liviu Iordan refuză să i se toarne. Nu voia să i se altereze cu nici un dram luciditatea, mai ales cînd urma să-și reverse năduful unei vieți întregi.

— Da... Trebuie să știți totul, absolut totul. Voi amîna un singur amănunt. Acela nu poate fi destăinuit... acum. Numai după ce se vor termina toate și totul... Dar e un amănunt care nu are nici o importanță pentru treburile și mișcările care ne așteaptă imediat... Da... Povestea începe de mult. Poate că începe cu mine. Eram doi frați, eu mai mic cu doi ani. Semănam ca două picături de apă.

Parcă am fi fost gemeni. Mai ales între patru și șapte ani; cînd absolut nimeni nu putea să ne deosebească. Și părinților le jucam renghiuri. Dar după ce eu am împlinit șapte ani și el nouă, am început să ne deosebim. Îl întrecusem în înălțime și lui i se spunea George mărunțelul. După zece sau doisprezece ani, eu ajunsesem la un metru nouăzeci, el la un metru șaizeci. Din cauza înălțimii și a proporțiilor, din cauza unghiurilor diferite din care eram priviți, nu mai semănam aproape deloc, nici frați nu mai păream, dar dacă ne ascundeam după un paravan, sau ne acopeream cu o pătură, lăsîndu-ne numai capetele afară, iarăși deveneam ca doi frați gemeni, și iarăși nimeni nu ne putea deosebi. Cîte farse nu le-am făcut prietenilor... și mai ales prietenelor !

— Acum îmi dau seama, îl întrerupse Ion Petric, de ce mi s-a părut mereu ceva ciudat în înfățișarea dumitale.

— Și mie ! interveni celălalt. Mai ales atunci cînd ți-ai scos ochelarii, am simțit că mă fulgeră și mă trăsnește fără zgomote drept în moalele capului... dar nu simțeam pricina...

— Asta înseamnă că știi să te prefaci bine ! descoperi Liviu Iordan. Da... Eu eram un leneș, așa credea toată lumea și așa mi se spunea. Dar mie îmi plăcea să mă gîndesc. Grozav îmi plăcea. Citeam cîte o carte și aproape la fiecare frază mă opream. Dacă, de pildă, citeam : „Și era cald în seara aceea", închideam cartea și începeam să mă gîndesc. Fel de fel de gînduri. Dacă era cald însemna că era vorba de o seară de vară, altminteri ar fi spus : și era frumos... Dar pentru că spunea „*și era cald*", începea să mă obsedeze *și*-ul. Oare voia să arate o așteptare, sau o surpriză ? Ceva trist sau ceva plăcut ? Tot felul de gînduri, că niciodată nu puteam să citesc o carte pînă la capăt. Și pe urmă am dat de cifre, și am început tot felul de combinații, dar nu erau atît de frumoase ca vorbele. Am început, cu timpul, să găsesc sensuri absolut noi, și uneori foarte ciudate, în cele mai banale fraze. Ce să mai lungesc vorba ? Mă simțeam foarte bogat... George era altfel. Era harnic, muncitor, energic, plin de voință. Dar era îngrozitor de trist. Mereu. Niciodată nu l-am văzut vesel. Și asta din cauza înălțimii. Dacă n-aș fi fost eu fratele lui, pesemne că nici nu și-ar fi dat seama că e mărunțel. Dar și-a dus toată copilăria lîngă mine și întotdeauna auzea rîsete și ironii. Se războia cu toți cumplit, domnule, se bătea pînă cădea jos și cea mai

mare groază a lui era să-i sar eu în ajutor. De cîteva ori a vrut să se omoare pentru că am sărit să-l apăr. Nu s-a prefăcut. A vrut pur și simplu să se omoare. Și mi-a și spus că dacă-i mai sar în ajutor se împușcă. Tata era plutonier major și aveam o mulțime de arme în casă. Ceilalți băieți din mahala parcă aflaseră toate astea și săreau la el numai cînd eram împreună. Prin ce dureri am trecut cînd vedeam cum îl bat pînă îl umplu de sînge... și eu nu puteam să fac nici o mișcare... cred că vă puteți închipui... Din cauza asta mie mi se spunea *Lungulașul*. Într-un cuvînt, nimeni n-avea curajul să sară la mine la bătaie ; mai ales după ce am zdrelit cîțiva. Nu îndrăznea unul să mă provoace. Și toată ura și răzbunarea lor se revărsau asupra lui frate-meu. Îl băteau în fața mea pînă începeam să mă izbesc cu capul de caldarîm.

— Cumplit, domnule... răsuflă ca dintr-un vulcan cabanierul. Nici eu nu știu ce-aș fi făcut...

— Dumneata... Dumneata ți-ai fi omorît fratele. pentru că te-ar fi subjugat faptele. Eu trebuia să-l gîndesc, domnule, ca să-l înțeleg. Altminteri s-ar fi omorît... Eu am rămas în orășelul nostru de lîngă graniță... el a fugit în București să se ascundă, să scape de teroarea celor din oraș, și m-a pus să jur că n-o să-l caut niciodată. Nu l-am căutat niciodată. Dar mai bine de doi ani de zile m-am răzbunat. Pentru asta am trăit în orășelul ăla prăpădit doi ani, după ce am terminat liceul. Ca să mă răzbun. I-am bătut pe toți cei care ne-au batjocorit, i-am bătut crunt. Am rămas și după ce orășelul a fost cedat altei țări, tot pentru asta. Ca să mă răzbun pe toată tinerețea. Nu mi-a scăpat nici unul și fiecăruia voiam să-i las un semn. Sau îi sfărîmam nasul... asta am făcut-o cu cei mai mulți... sau îi rupeam bărbia, sau îi scoteam dinții din gură. La început am făcut-o cu scîrbă și numai din răzbunare, dar cu vremea am început să învăț să bat, a început să-mi placă bătaia, a început să-mi placă să lovesc. Cînd îi vedeam cum se tăvălesc, și cum se roagă, și cum vor să mă plătească, mă apuca disprețul, dar și un fel de mîndrie pentru puterea mea. Ajunsesem teroarea orașului. Pe trotuarul pe care mergeam eu nu mai mergea altcineva. Dacă ieșeam seara în grădina publică, fugeau toți pe alei și căutau toate porțile de ieșire. Pentru că îmi plăcea să bat. nu mă mai gîndeam la răzbunări... Pesemne că de multă vreme toți cei care ne batjocoriseră își luaseră răsplata.

Băteam pe oricine întîlneam, oricine-ar fi fost, mai ales dacă era și voinic, sau dacă se asocia cu alții... Să nu vă închipuiți că n-am luat și eu bătaie. Cumplită ! De vreo trei ori nimeni n-a crezut că voi mai scăpa. Și sicriu mi se făcuse. Am fost dus bucăți la spital, cules pe făraș, cum se zice. Dar asta nu făcea decît să mă întărîte... Într-o noapte m-au atacat cinci. Undeva pe un pod. Voiau să mă arunce în apă, adică în rîpă, peste bolovani. Dacă ar fi izbutit, nu mai eram astăzi aici. Erau toți zdraveni, am și recunoscut vreo doi... Din fericire pentru mine, prima lovitură de ciomag nu mi-a atins capul, cum au țintit ei, adică unul din ei, ci umărul. M-am ferit, așa, din instinct. Ne-am bătut crunt. Dar după ce am izbutit să-l arunc pe al doilea peste pod, în mormîntul care mi se pregătise, ceilalți au luat-o la goană. Trei secunde să mai fi rămas, mă făceau ferfeniță. Nu mai puteam nici eu. Ei fugeau și eu cădeam ca o cîrpă. M-am tîrît undeva, m-am dat de-a rostogolul în rîpă, apoi în apă și cînd m-am trezit mi s-a părut că ăia pe care-i aruncasem eu muriseră. Nu știu, nici pînă în ziua de astăzi n-am aflat dacă au murit sau nu. Am fugit din oraș, cum am putut, mai mult tîrîndu-mă ; era noapte și nu prea era voie să se circule, așa că nu m-a întîlnit nimeni. Și m-am oprit la vreo doi kilometri afară din oraș, la un cantonier căruia îi făcusem un bine, îl scăpasem de la bătaie la un iarmaroc. El m-a pus pe picioare. Dar de fapt eram mai mult obosit decît rănit. Am plecat în zori și am trecut granița înot. Și direct la armată am ajuns... Și pe urmă pe front... și pe urmă în spital... și din spital în spital, am ajuns și-n București. Nu știam nimic despre frate-meu, absolut nimic. Pînă s-a repezit într-o zi o femeiușcă la mine, eram lungit în pat. îmi petreceam convalescența într-un spital de la marginea Bucureștiului, s-a repezit să mă mîngîie și chiar am lăsat-o, că era frumușică. Pînă ce am auzit-o spunîndu-mi :

„Ah ! Dragă George, să nu-mi dai nici o știre... Cum ai putut să te superi pentru o..."

N-am mai aflat pentru ce s-a supărat cu George. Am azvîrlit-o de lîngă mine, adică am împins-o, dar ea nu se aștepta și a căzut. Mă rog... Mi-am cerut scuze, și i-am spus că nu mă cheamă George și abia atunci și-a dat și ea seama că pe George îl întîlnise ultima dată cu vreo lună în urmă, și că se întorsese de mai bine de un an de pe front. Nu i-am spus nimic. Nici cum mă cheamă. Nici

măcar n-am întrebat-o ce e cu frate-meu. I-am spus răstit să mă lase în pace.

— După atîţia ani de zile să nu vrei să-ţi revezi fratele ! se miră cabanierul.

— Da, domnule ! După atîţia ani. Pentru că-i jurasem. Îi jurasem că nu-l voi căuta niciodată şi eu de pe-atunci eram obişnuit să-mi ţin jurămintele. Ştiam că e undeva în oraşul cel mare, poate chiar la cîţiva paşi de mine, dar n-am vrut să mă interesez şi n-am vrut să ştiu nimic. Şi aş fi avut nevoie de multe. Mai ales că urma să mă eliberez şi n-aveam nici un rost, nici o cunoştinţă, părinţii muriseră, rude nu prea aveam, în oraş nu mă mai puteam întoarce. În afară de altele, îmi era teamă că m-ar fi zdrobit oamenii... Îmi petreceam vremea în grădina spitalului fumînd şi gîndindu-mă. Începeam să mă gîndesc ca în copilărie. Desfăceam frazele cele mai banale şi le căutam tot felul de sensuri care altor oameni le scăpau. Mulţi rămîneau uluiţi şi încremeniţi cînd le spuneam ce am simţit eu că se ascunde îndărătul unei vorbe oarecare scăpată de ei. Unii chiar îmi prinseseră frica. Doctorii îmi spuneau Platonius... Şi deodată m-am pomenit cu frate-meu în grădină. Muierea îi povestise întîmplarea... şi ea a fost prima care a murit, pentru că era singura care ştia cît de bine semănăm amîndoi într-o anumită poziţie... Da ! A venit frate-meu. Mi-a făcut rost de o cameră mobilată în oraş, undeva într-un cartier periferic. Ne întîlneam la două zile o dată şi duminica prin parcuri şi grădini, sau la o halbă de bere, ca să punem la cale lovitura. El era şeful pazei secrete la una din cele mai mari bănci din Bucureşti, în felul ei cea mai mare bancă din ţară. Aşa...

— Uite, nici pînă în ziua de azi n-am ştiut asta... îl întrerupse Paul Bălan. Am văzut eu că ordonă unor paznici şi am crezut că e un tip de la poliţie, ceva mare. Eu căzusem ca musca în lapte, şi dacă nu mă aducea în faţa lui...

— A fost o întîmplare, pesemne... îl opri Liviu Iordan. Dacă nu erai dumneata, era altul. Cred că avea mulţi oameni în rezervă, pentru că gîndea de mulţi ani lovitura... Domnule, cred că nu s-a organizat de cînd e lumea o lovitură mai perfectă şi mai bine pusă la punct ca a noastră... Pentru că l-am ajutat şi eu, şi cu idei, poate cu cele mai importante idei, şi l-am ajutat şi direct, domnule... Deci ne întîlneam regulat să discutăm lovitura. Niciodată în acelaşi loc şi întotdeauna unul din noi sosea mai înainte,

adică eu soseam mai înainte, ca să văd dacă el nu e cumva urmărit. Dar mai întîi a trebuit să scape de muierușca aceea care mă văzuse la spital. Nu știu cum. Nu mi-a spus și nu l-am întrebat. Așa era între noi înțelegerea. Să spunem ceea ce credem că trebuie spus. Și să nu se întrebe... Domnule, devenise foarte crud. N-am văzut om mai fără milă ca el.. Cumplit. Pe cei pe care îi ajuta, îi ajuta cu scop, ca să se folosească de ei, așa cum a făcut cu dumneata și cu dumneata... Deci ne întîlneam regulat ca să discutăm lovitura... Dar mai întîi trebuie să vă spun cîteva cuvinte despre *caseta albastră*. Nu știu decît ce mi-a scăpat el, am adunat povestea din vorbele pe care le-am prins în zbor de la el... Caseta albastră era un seif special în care nimeni nu știa ce se află. Numai directorul general al băncii și cîțiva oameni fără nume din afara băncii. Altcineva nimeni. Era ținută ca orișicare altă casă de valori, dar întotdeauna cînd se umbla la ea, se luau măsuri speciale de pază. Numai directorul general umbla acolo, și cînd el cobora în depozit, frate-meu era anunțat să pregătească pază suplimentară. La început nu l-a interesat ce se întîmplă în depozit. Pe urmă a început să ia seama... Dar valoarea *casctei albastre* eu am descoperit-o, prin calcule, așa cum, prin calcule, un matematician francez a descoperit una din planetele sistemului nostru solar... Da... El voia să dea o lovitură, dar nu știa ce anume să ia : aur ? Devize ? Bijuterii ? Și atunci l-am pus să-mi povestească ce se întîmplă în depozit, și i-am cerut să-mi socotească frecvența directorului general în depozit... Directorul general nu putea să coboare decît pentru valori cu totul excepționale. Mi-a socotit frecvența și-am ajuns la un rezultat fals. Directorul general controla, la fiecare coborîre în depozit, un seif în care se aflau valorile unui oarecare industriaș și niște lingouri de aur ale altui bogătaș. Era prea banal. Controlul directorului era o farsă, un simulacru pentru a ascunde ceva excepțional. Un secret sau o mare valoare. La început n-a vrut să mă creadă. Dar n-a trebuit decît să-i deschid ochii, mai ales că de la o vreme directorul general cobora aproape în fiecare zi în depozit. Și întotdeauna se prefăcea că inspectează depozitele cele mai banale. De fapt, deschidea și punea cîte ceva într-o oarecare casetă, nu prea mare, cam cît o mașină de scris de birou, nu semi-portabilă, cum s-a scris nu știu unde ; deschidea caseta pe furiș și punea ceva acolo. Pe-

semne un obiect mic, un obiect care încăpea în buzunar. Dar înainte de a coborî în depozit, directorul chema paza secretă și cerea, mereu, cîte doi agenți. Mereu alții, pînă se termina rotația. De cîteva ori, și-a amintit frate-meu, directorul a coborît cu cîte o persoană străină, necunoscută, deghizată ca să nu fie cunoscută, de cele mai multe ori purtînd ochelari negri și mustăți. Dar nu era întotdeauna aceeași, asta a observat frate-meu după înălțimea persoanelor care-l însoțeau pe director. Numai deghizamentul era același, stereotip. Cum știa că sînt alte persoane ? După înălțime. Cred că n-a fost om pe lume care să poată ghici ca el înălțimea altuia. Nu la centimetru, cred că la milimetru o ghicea...

— Înțeleg... dădu Petric din cap. Era obsedat de înălțimea lui și se simțea mereu... Adică îi intrase în instinct...

— Asta nu mai interesează... Deci a văzut și alte persoane însoțindu-l pe director în depozit, prefăcîndu-se că se interesează de alte valori, dar de fapt umblînd la caseta albastră. Și după ce umblau, sau înainte de a umbla, se retrăgeau într-un colț al depozitului și vorbeau. Cîte jumătate de oră, ba chiar și cîte un ceas. I-am spus să facă orice ca să asculte ce se vorbește acolo. Și o dată a reușit. Nici nu mi-a spus cum, nici nu l-am întrebat. Dar cînd a sosit la întîlnire în Parcul Carol, era transfigurat. Domnule, parcă mîncase diamante, așa îi strălucea fața.

„Ai avut dreptate, a început el să-mi spună. Va fi cea mai mare lovitură care s-a dat vreodată în țara asta și poate în lume... Nu știu ce e în caseta aceea... Dar e ceva mai însemnat și mai valoros decît tot depozitul băncii. Poate că nici nu e aur, sau poate că sînt cele mai scumpe bijuterii din lume, sau poate că sînt acte pentru care s-ar plăti averi nemaipomenite... Nu știu. Dar probabil că sînt de toate acolo. Pentru că i-am auzit vorbind și despre valoarea caratului la anumite diamante în America, dar și despre acte care ar putea să însemne ruina sau gloria unor personaje din țară și din străinătate, căderi de guverne și nu mai știu ce... Ăla cu ochelari a spus cu gura lui : «Săptămîna viitoare îți voi aduce celălalt fragment. Trebuie și el pus în siguranță. Tot în caseta albastră. Dacă facem rost și de al treilea fragment, timp de douăzeci de ani avem în mînă bagheta industriei de...» N-am înțeles cuvîntul. Și l-am auzit și pe director, parcă lăudîndu-se : «Numai cu ce avem în compartimentul al cincilea al casetei

albastre se poate cumpăra jumătate din plaja de la...» Iar n-am auzit... Dar nu era vorba de plaja de la Mamaia, pentru că individul cu ochelari și-a amintit de-o aventură mai veche cu o contesă din Extremadura și de nu știu ce prinț pe care l-a cunoscut acolo... Și de la un prinț au ajuns la un document din caseta albastră pentru care un anumit guvern, sau un anumit suveran ar oferi o flotă întreagă"... Cam așa mi-a vorbit frate-meu și în sinea mea eram mulțumit. Eu descoperisem *caseta albastră* : caseta puterii și bogăției unor personaje care circulau numai deghizate și în Rollsuri. Dar cine știe ce mai conținea caseta ! Pentru că frate-meu a mai surprins, cu altă ocazie, cîteva fraze în care era vorba despre necesitatea de a se ascunde în cel mai sigur loc, un loc care să nu bată la ochi „această valoare inimaginabilă", care nu se afla depozitată la Banca Națională, numai pentru că acolo era căutată cu înverșunare de tot felul de personaje sus-puse, deși se prefăceau că se interesează de altceva. Numai cinci persoane știau unde se află *caseta albastră*, dar despre conținutul ei de fericire și teroare știau mult mai multe, mai ales cele de vază. „O voi depozita eu foarte bine, mi-a spus frate-meu. Dar mai întîi trebuie să învăț ceva zidărie." Mai tîrziu, peste vreo lună, mi-a spus că a terminat și ascunzișul. Era foarte satisfăcut.

— Și n-a spus nici un cuvînt despre ascunziș ? sări imediat cabanierul.

— Absolut nici unul. Mi-am închipuit că trebuie să fie un ascunziș grozav, pentru că era foarte mulțumit. Iradia de bucurie, ca atunci cînd mi s-a părut că înghițise diamante.

— N-ai încercat să întrebi, din curiozitate... ? păru foarte mirat Ion Petric.

— Ba da... răspunse cam jenat Liviu Iordan. Probabil că a fost prima întrebare după nu știu cîți ani, mulți, mulți ani... S-a supărat cumplit. Nu din cauza întrebării, mai mult din cauză că am călcat principiul. M-am scuzat, așa cum era adevărat, spunîndu-i că aveam ideea unor ascunzători sigure, cu neputință de dibuit. I-am vorbit și despre o scorbură sau despre o fîntînă părăsită, și a început să rîdă de mine. „Nu avem nevoie de ascunzișuri pentru o noapte, mi-a zis el. De ascunzișuri pentru opt generații sau măcar pentru cîteva decenii. Ce ? a continuat el. Tu crezi că vom putea exploata imediat valoarea *cutiei albas-*

tre ? Mai întîi trebuie să se liniștească timpurile, să vedem toate tainele ei, și abia pe urmă să începem marea valorificare... Poate că o oferim unui singur personaj sau unei puteri, poate că o valorificăm succesiv și parțial..." Mi-am dat seama că mai aflase cîte ceva despre *cutia albastră*, dar nu l-am mai întrebat ce anume. Mi-a mai spus să nu am nici o grijă despre ascunziș. Altul mai sigur și mai ingenios nu se putea găsi. Visam amîndoi *cutia albastră*, el îmi mai scăpa cîte o vorbă despre valoarea ei, despre anumite secrete excepționale pe care le ascunde, și despre valori fantastice, care nu cred că v-ar putea interesa, pe dumneata și pe dumneata... În orice caz în *cutia albastră* se găseau și se găsesc și valori de toate zilele cu care omul poate să-și fericească zilele, dar mai mult ca niște ornamente, sau ca niște indicații false pentru priviri și controale indiscrete. *Cutia albastră* era împărțită în compartimente secrete și în compartimente de suprafață. Fiecare valoare era contrafăcută, așa cum peste un Tizian sau peste un Rembrandt ai picta nu știu ce lucru frumos pentru a înșela privirile și a feri tabloul, adevărata lui valoare, de toate primejdiile. Iată ce mai aflase despre *caseta albastră*... Dar toate erau niște visuri, pentru că scoaterea casetei din depozitul băncii, ca și scoaterea oricărei alte valori, era practic imposibilă... Și deodată apare iarăși frate-meu ca după un ospăț cu diamante. „Gata ! îmi spune el. *Caseta albastră* e a noastră !" Și mi-a spus că în urma bombardamentelor și a altor primejdii depozitul băncii, dar în primul rînd *caseta albastră*, va fi dispersat într-un loc necunoscut. El bănuia că în străinătate, dar nu sînt sigur. În orice caz, convoiul trebuia să ajungă la prima gară după Chitila, la Buftea, și abia acolo urma să fie îmbarcat în vagoane speciale. „Ori dăm lovitura în cîmp, dar pentru asta ne trebuie forțe imense, ori o dăm în oraș, cu oameni puțini și cu multă surpriză", spuse el. Am ales cea de-a doua idee. Și tot planul loviturii, tot planul atacului l-am făcut eu. La secundă, la cronometru. I-am arătat planul și era foarte mulțumit. Nu erau necesari decît cinci oameni. Doi trebuiau să atace în față și trei în spate. Și mai trebuiau doi șoferi, cu mașinile gata să pornească, instalați undeva pe străzile laterale... Ei nu trebuiau să știe nimic despre lovitură. Absolut nimic...

— Noi eram ! spuse Ion Petric. Va să zică la asta am participat noi, la lovitura asta !

— Tot la asta m-am gîndit și eu, mărturisi Paul Bălan, dar după ce am citit ziarele, la Bolintin. Cîte năduşeli m-au apucat fără să-mi treacă măcar o dată prin minte ce lovitură am dat ! Vorba vine, că n-am dat-o eu. Dar cine ştie care din noi a transportat *caseta albastră ? !*

— Asta a fost ! reluă Liviu Iordan firul povestirii. Numai că dumneata ai trădat consemnul. Te-ai apucat să citeşti ziarele... În sfîrşit... El s-a ocupat de tot. Cum a aflat despre planul dispersării, cum a început organizarea atacului. A făcut rost de cei cinci, adică de cei patru oameni care trebuiau să atace convoiul, pentru că şi el lua parte la atac... Numai un lucru uitasem, dar n-a uitat el : cine va deschide *caseta albastră ?* Numai un mare specialist putea să izbutească treaba asta, probabil unul singur în țară : perechea Negrupop. Şi ca să facă economie de oameni, i-a transformat şi pe ei în atacanţi. Prin ce metode a reuşit să-i atragă, nu ştiu. Nu mi-a vorbit despre nimeni altcineva decît despre perechea Negrupop, o să înţelegeţi mai tîrziu de ce... Despre altcineva nu mi-a vorbit şi asta a fost singura lui eroare. Dar era atît de sigur că va reuşi atacul ! Şi dealtfel i-a reuşit... A aflat toate amănuntele despre dispersare şi despre mersul convoiului. Nu direct, pentru că era bolnav, ci prin alte mijloace, care singure ar putea constitui un roman... El era bolnav în pat, foarte bolnav, o intoxicaţie cumplită, în fiecare zi avea cîte o criză, şi în fiecare zi veneau alţi medici la căpătîiul lui. Mai ales în seara dinaintea atacului, şi în dimineaţa atacului a avut două crize îngrozitoare. Erau o mulţime de oameni la căpătîiul lui. Paznici, funcţionari, numai oameni de la bancă. Mereu erau cîte doi, trei, parcă ar fi făcut cu schimbul. Gemea şi cerea din cînd în cînd cîte un medicament sau un pahar de apă, şi iar gemea şi voia să dea a înţelege că fusese otrăvit. La ora atacului erau vreo trei funcţionari de la bancă în camera lui. Pe toţi trei i-a prins acolo ora atacului. El s-a înspăimîntat cel mai tare cînd a auzit vestea. A şi spus „Negrupop" şi a vrut să sară din pat, dar l-au ţinut ceilalţi. De sărit n-ar fi sărit nici în ruptul capului, pentru că era prea înalt şi n-ar mai fi semănat deloc cu cel pe care-l interpreta în pat.

— Mi-am închipuit că erai dumneata ! spuse cabanierul. Acum mi-am închipuit. Deci dumneata îi asigurai ăsta, cum se zice, chestia asta judecătorească...

— Alibiul ! îl ajută Liviu Iordan. Da ! Eu aveam rolul alibiului și l-am interpretat bine... Atacul știți cum s-a dat. Doi indivizi au oprit camioneta cu o mașină furată din fața ambasadei italiene, iar alți trei, frate-meu și Negrupop, au atacat în spate, unde se afla *caseta albastră*... De atunci nu l-am mai văzut decît la spital. Nu știu unde s-a deschis *caseta albastră*, nu știu nici dacă s-a deschis. Știu doar că a plecat spre munte. Eu trebuia să aștept perechea Negrupop la Cîmpina și s-o arunc din tren. El urma să-i lichideze pe ceilalți. Așa ne înțelesesem dinainte. Trebuia să ne întîlnim a doua zi după atac, la ora douăsprezece și jumătate, în Grădina Icoanei...

— După ce ne lichida și pe noi... ! spuse Paul Bălan. De asta ne-a chemat în fața gării, la oră de bombardament, ca să nu se audă cînd va trage în noi... Tot nu l-ar fi văzut nimeni, că erau pustii toate străzile. Cumplit, domnule !

— Nu se poate ! se împotrivi Ion Petric mai mult de formă. Cum să ne lichideze, așa, fără să fim vinovați... ?

Liviu Iordan făcu un gest de neputință :

— Asta era situația... Nimeni nu trebuia să afle despre lovitură. Nu trebuia să știe nimeni cine e autorul loviturii... Și cel mai sigur lucru era să-i facă pe toți să tacă pentru totdeauna. Jumătăți de măsuri nu ajungeau...

— Dar eu eram nevinovat, domnule. Nu știam nimic și nici măcar nu citisem ziarul, ca dumnealui...

Gîndul că fusese la doi pași de moarte îl teroriza pe Ion Petric. Sudoarea îi umpluse fruntea, iar masa tremura de zguduiturile pe care le făceau picioarele lui.

— Și dumneata... pe Negrupop ? întrebă Paul Bălan, îngrozit și el de răceala cu care fuseseră sau trebuiau să fie executați toți martorii crimei.

Liviu Iordan răspunse mai întîi prin același gest de neputință, desfăcîndu-și brațele.

— Era hotărît totul, domnule... spuse el. Nici n-a fost nevoie să-i arunc din tren. Au sărit singuri. Îi chemasem pe platformă printr-un gest discret. Eram cu ochelari... și cu șapcă pe cap. Am scos pistolul și i-am somat să se predea. ..Comisarul Vasiliu ! le-am spus. Va să zică voi ați atacat convoiul..." Atît le-am spus și au sărit din tren. Comisarul Vasiliu era celebru prin cruzimea lui, era spaima pegrei. La cel mai mic gest, trăgea, dar de cele mai multe ori trăgea fără să observe vreun gest. Și toți pungașii știau

asta. Cînd auzea unul de comisarul Vasiliu, știa că s-a curățat. Singura șansă a celor doi spărgători era să scape sărind din tren. Am știut că se va întîmpla așa cînd voi rosti numele comisarului Vasiliu și mai ales parola : „Voi ați atacat convoiul !" Numai comisarul Vasiliu putea să-i dibuie atît de iute pe agresori... Am fost nevoit să trag semnalul de alarmă ca să văd ce s-a întîmplat cu ei. Dacă unul din ei scăpa ?... Căzuseră amîndoi sub roțile trenului. Nimic nu se mai cunoștea din ei... Fantastic a fost altceva : comisarul Vasiliu era în tren ! Luase urma lor. Cum ? Asta a rămas o enigmă pentru mine... L-am auzit cînd s-a legitimat în fața personalului ceferist care se adunase la locul accidentului. L-am auzit apoi, mă pierdusem și eu prin mulțimea de gură-cască, șoptind un cuvînt pe care numai eu l-am sesizat : Negrupop !... Asta e povestea *casetei albastre*. Cam roșie povestea acestei *casete albastre*...

— Cam roșie... aprobă printr-un oftat cabanierul. Și putea să fie și mai roșie...

— Oare nu s-a răzbunat vreo forță de sus ? se cutremură Ion Petric. Prea mulți au pierit...

Pînă atunci, Liviu Iordan povestise, transformat parcă în alt om care își amintește niște întîmplări nici prea triste, nici prea vesele. Rareori, în cursul povestirii, vocea lui trădase un sentiment propriu, de spaimă sau duioșie, de regret sau de ură. Fusese vocea unui elev care citește corect, cu intonațiile învățate de la profesor, o lecție din manual. Și deodată redeveni acel Liviu Iordan cu mișcări rare, cu priviri sigure, mereu treaz, mereu în alarmă, cu un aer vag de superioritate și ironie pe față, redeveni omul care trebuie să ajungă la țintă.

— Da, domnule ! spuse el. Aceasta e povestea. Au trecut douăzeci și doi de ani și abia începe... *Cutia albastră*... Undeva se află *cutia albastră*. În testamentul pe care mi l-a lăsat prin dumneata și prin dumneata se află cheia... Dumitale ți-a șoptit cuvîntul : *cabană*. Iar dumitale ți-a șoptit cuvîntul : *iulie*. Lovitura s-a dat în *iulie*. Știm. Toată lumea știe. Iar *cutia albastră*, sau conținutul ei, se află undeva la o *cabană*.

— Dar dacă a vrut să spună altceva. sau dacă aiura... ? întrebă iarăși Ion Petric.

— Nu, domnule ! răspunse sec Liviu Iordan. Au fost ultimele cuvinte pe care le-a rostit. A simțit că e pe moarte, altminteri n-ar fi suflat nimic. Și-a închipuit că

voi da peste dumneata și peste dumneata și că, împreunînd cuvintele rostite, voi închega cheia. A fost ultima măsură de prevedere pe care o putea lua. A fost o idee genială... Dar nu și-a închipuit că fiecare va ajunge la alt spital. Din cauza echipelor de salvare, am pierdut douăzeci și doi de ani, pînă v-am găsit și am aflat testamentul pe care vi l-a lăsat. A fost singurul lucru care nu i-a trecut prin minte. Dar cui putea să-i treacă prin cap, mai ales în starea în care se afla el, că echipele de salvare ar putea să transporte pe fiecare din cei trei răniți la alt spital ?... *Iulie* și *Cabană ... !* Ce semnificație pot să aibă cuvintele astea ? Fără îndoială că la o cabană s-a ascuns *cutia albastră*. Fără îndoială că în iulie s-a ascuns. Dar asta nu e o cheie...

— Sigur, sigur la o cabană ? întrebă Ion Petric.

— Absolut sigur ! Nu mai încape nici o îndoială, am spus odată. A învățat zidărie ca să poată construi singur ascunzișul. Iar în perioada cînd mi-a spus că pregătește ascunzișul, a fost plecat. Și mi-a spus că se duce undeva spre munte, abia acum îmi amintesc... Și mai e ceva, foarte important... deși poate că ar fi fost mai bine să nu știți și asta... Nu, nu e vorba de amănuntul acela esențial pe care-l veți afla la sfîrșit... E vorba chiar de cabana aceasta... Înainte de război și în timpul războiului, deci și în timpul loviturii, a aparținut chiar băncii la care era depozitată *caseta albastră*. Era cabana băncii, el o cunoștea foarte bine, și probabil că era aici ca la el acasă... Șeful pazei secrete...

— Dacă ne-am interesa, s-ar putea să aflăm că în acel iulie a murit, prin accident, îngrijitorul cabanei acestea... insinuă Paul Bălan.

— Nu mai este nevoie, dacă te gîndești că prin acest amănunt ne-am întări convingerea că aici s-a ascuns *cutia albastră,* răspunse nepăsător Liviu Iordan. E foarte posibil să se fi întîmplat ceea ce spui dumneata. Dar nu mai avem nevoie de un amănunt în plus. Asta e ! *Cutia albastră* se află undeva aici !

— Dacă se află în cabană, o găsim ! se răsti către pereți Ion Petric. Nu se poate ! O vom găsi ! Fir-ar să fie de cutie !

— Și dacă se află în apropierea cabanei ? Dacă se află în zona cabanei ? întrebă Paul Bălan.

Liviu Iordan se ridică subit în picioare. Părea transfigurat. Îi tremurau pleoapele și buzele.

— Da ! spuse el. Am complicat stupid lucrurile ! Nici nu se putea o cheie mai simplă și mai sigură ! Nu ! Ascunzișul nu se află în jurul cabanei, nu se află în munți sau în pădure. E stupid ! Pentru asta nu trebuia să învețe zidărie. Și cum ar putea să fie lăsată o asemenea valoare pe seama hazardului ? ! S-o scoată la iveală orice furtună, orice întîmplare... El nu putea să gîndească așa cum ar fi gîndit un simplu spărgător. Absolut sigur. Sînt convins că a ascuns cutia într-un loc elegant, sînt convins că a făcut o adevărată operă estetică din ascunziș. Pentru a sparge ceva nu trebuie să înveți zidărie... Mi s-a lăsat o cheie foarte simplă și clară : *În iulie am fost la cabană !* Asta e cheia definitivă ! *În iulie,* ca să știu că e vorba de lovitura din iulie, așa cum o numisem... și la *cabană,* ca să știu că s-a ascuns totul la casa de munte a băncii ! Asta e tot secretul ! *Cutia albastră* se află aici, în această cabană ! Nu în altă parte ! Aici ! E cel mai clar testament care mi se putea lăsa ! De aceea putem spune că sîntem posesorii *cutiei albastre !* Deocamdată atît ! Mai tîrziu vă voi destăinui și ultimul amănunt... Dar mai întîi să găsim *cutia albastră !* Și nu se poate să n-o găsim !

— Dacă e aici, și în mod sigur e aici, spuse cabanierul impresionat de pasiunea cu care vorbise Liviu Iordan, nu se poate să n-o găsim ! Mă gîndesc la cea de-a doua pivniță...

— Da, domnule ! Vom face planul întregii cabane și-l vom gîndi, și vom gîndi mai ales ascunzătoarea, ideea ascunzătoarei. Vom proceda prin eliminare. Sînt locuri în care nu pot fi ascunse obiecte de felul *cutiei albastre.* În sobe, care se dărîmă și se refac. Sobele nu ne interesează. Și nici zonele în care nu sînt posibile lucrări de zidărie, de pildă în bîrne sau în tot ce e parte lemnoasă. Sau în obiectele mobile, cum ar fi paturi, scaune, mobile, lucruri deteriorabile. Trebuie să căutăm un ascunziș care să reziste cîtorva decenii de uzură. Iată deci și ideea lucrărilor și zonelor imobile. Dintr-o dată, înainte de a începe căutarea, înainte de a avea planul cabanei, am redus imens de multe zone... Nu vom mai orbecăi, ci vom căuta să mergem la sigur !

Îl ascultaseră amîndoi hipnotizați. Simțeau puteri și energii și hotărîri urcînd în ei.

— Numai să rezistăm pînă la primăvară ! se rugă cabanierul. Dacă am avea ce mînca... Dar...

— Spune, domnule ! îl invită Liviu Iordan. Bănuiesc ce vrei să spui ! Ai dosit undeva alimente...

Celălalt rămase năucit. Simți același șuvoi rece și cutremurător care-l zguduise în clipele cînd crezuse că va fi acuzat de moartea lui George Iordan.

— Da... nu putu el să suporte oțelul scăpărător din privirile lui Liviu Iordan. Uitasem... De fapt nici nu știam... Pentru că sînt proprietate personală... Sînt ale celor doi frați și ale femeii... și sînt încuiate într-o ladă, în pivniță. Un sac cu făină și... mi se pare jumătate de porc afumat... Vreo șaizeci de kilograme de carne, că era un porc uriaș, ca un vițel...

— Șaizeci de kilograme ! îl privi cu dispreț Liviu Iordan. Știi greutatea, știi și cum arăta porcul... dar nu știai că sînt depozitate în pivniță...

— Poate din respect pentru proprietatea altuia, găsi cabanierul altă scuză.

Liviu Iordan rîse de-a binelea și tăinuitorul se simți în sfîrșit în apele lui. Lui Ion Petric i se înroșiseră și fălcile și chelia lucioasă.

— Dacă e bucurie generală, aș vrea și eu...

— Știu, domnule, ce vrei să spui. Te gîndești iar la fetele de dincolo... O să grăbim treburile, domnule. O să facem ospăț unic, domnule. De asta puteți fi siguri. Un ospăț cum nu s-a mai pomenit. Atunci vă voi destăinui și ultimul amănunt ! Dar pînă atunci trebuie să găsim *cutia albastră*... și înainte de asta, s-ar părea că am avea dreptul să luăm masa de seară ! Puteți să aduceți ceva mai multă mîncare...

Petric și Bălan porniră la iuțeală spre magazie. Dar fură opriți înainte de a ajunge la ușa care ducea spre dependințele cabanei.

— Ați uitat un amănunt esențial ! rîse Liviu Iordan. Ați uitat să luați cheia mea. Și fără ea nu puteți să deschideți magazia. Prindeți-o !

Se ridicase și Liviu Iordan de la masă. Fața i se luminase. Începu să se plimbe prin sufragerie, parcă pe o alee, fără să se grăbească. Din cînd în cînd îl pufnea rîsul. Alteori scăpa și murmure, și exclamații. Unul din murmure deveni deodată voce :

— Da, domnule ! Imbecilii !... Amănuntul esențial. La sfîrșit îl vor auzi. Va fi un singur cuvînt : Gata !... Unul în gură, altul sub burtă... Amănuntul esențial...

Apoi din nou începu să se plimbe, așteptînd fără interes sosirea celorlalți.

Cabanierul se dovedi, de astă dată, foarte generos. Aduse o pîine cît roata carului, tot șirul de cîrnați, un caşcaval neîncepu, tot felul de cutii de conserve și o șuncă de toată frumusețea. Mai poposiră pe masă și cîteva sticle de vin. Banchetul era pe cale să înceapă. Dar parcă se auzise un pocnet ușor în ușa care ducea spre dormitoare. Toți ciuliră urechile. Cîteva secunde, nimic. Apoi o trosnitură, sus, pe coridorul dormitoarelor.

— Ssssst ! făcu Liviu Iordan. S-ar putea să fi intrat.

— Domnule ! Să-i luăm ostateci. Și facem schimb cu fetele. Îi eliberăm dacă ne dau fetele pentru cîteva zile.

— Sssssst ! Imbecilule ! Fetele le putem lua oricînd și oricum... Poate că a fost vîntul...

Dar nu fusese vîntul. Se auzi un zgomot distinct de ușă care se închide. Apoi un altul de ușă care se deschide, scîrțiind.

— E ușa de la camera dumneavoastră ! anunță în șoaptă cabanierul. Precis. Îi cunosc scîrțîitul dintr-o mie.

Liviu Iordan făcu un semnal mut de atac. Porniră toți în vîrful picioarelor, lăsîndu-se conduși de cabanier. Cînd ajunseră la ușa care dădea spre scara interioară, cel din ariergardă își scoase de sub pulover pistolul. Apoi traseră ușa după ei și o zăvorîră pe dinafară, ca să întîrzie la nevoie fuga spărgătorilor.

Dar mai exista un zăvor geamăn și în interior. Înainte de a se trage acel zăvor. ușa se crăpă de o palmă pentru a face loc de trecere unui cățel cu urechi inteligente și cu întrebări în priviri. Deși graba era o problemă vitală, mogîldeața care ieșise de sub tejghea, dintr-o ladă întoarsă cu fundul în sus, își pierdu o secundă pentru a strînge foarte ceremonios laba cățelului, care acționase cu o precizie extraordinară, așa cum fusese învățat, la cel dintîi semnal pe care i-l dăduse zeul lui drag : o pocnitură în lemnul tejghelei.

Apoi Tic trase zăvorul pe dinăuntru și mai pierdu o clipă în fața mesei încărcate.

— Doamne ! Cum aș putea să fac să iau totul ? !

Își scoase iute cureaua și o puse pe masă, apoi găuri pîinea drept la mijloc cu primul obiect mai lung pe care-l zări în fața ochilor : cleștele de sobă. Trecu prin tunelul făcut în pîine cureaua, îi încheie catarama și-și agăță noul obiect de gît ca o tobă. Cîrnații îi azvîrli spre Țombi.

— Să nu cumva să... pierzi vreunul... Dar Țombi făcu o mutră atît de ofensată, încît bravul cireșar își țuguie buzele în semn de sărut. Echipat astfel, fugi spre ușă. Deschise repede ușa de la tindă și o lăsă căscată. Cu ușa de la intrare avu mai mult de furcă. Scoase drugul din scoabele strîmte și mai trebui să tragă vreo două zăvoare. Se întoarse iarăși în sufragerie, mereu cu toba bălăbănindu-se, înșfăcă șunca cea frumoasă, cașcavalul pe care mai întîi trebui să-l găurească și să-l sfredelească pentru a-l pune pe mînă ca pe o brățară, și își umplu brațele cu cutiile de conserve. Ba mai tîrî după el, legată cu o sfoară, tot de gît, o sticlă de Fetească Neagră. Încărcat astfel, că abia se putea mișca, porni pe calea pe care tot el și-o deschisese. Parcă auzea tropote de pași pe scară.

Chiar se opri o secundă, contrariat, în ușa antreului. Așa de repede să se fi dezmeticit ăia ? Ba nu ! Cotiseră, la începutul scării, spre dependințe. În sfîrșit, spărgătorul nesătul ajunse la ușa care-i asigura libertatea și viața. O deschise și porni cu cățelul lui drag spre casa din vale, unde șase prieteni sufereau tortura foametei. Și deodată îngheță. Auzi o bubuitură care-i zdruncină spatele. Și Țombi se sperie.

Oare a tras cineva ?... „Ufff ! Ce prost mai sînt ! își reveni pușțiul. Asta n-a fost bubuitură de pistol, ci de tun. Știu eu ce s-a întîmplat ! S-a închis ușa cabanei !"

Într-adevăr, cu o bubuitură năprasnică se închisese ușa cabanei. Pînă și în fundul pivniței, unde se aflau cei trei căutători de borfași, se auzise cumplita bubuitură.

— Asta ce-a fost ? se sperie Ion Petric. Parcă s-a tras cu tunul ! Oare n-au dinamită sau arme la ei ?

Liviu Iordan nu-i răspunse nimic, nici măcar nu-i aruncă o privire. Ultimele evenimente, zgomotele de sus și căutarea, îl nelinișteau. Rămase nemișcat cîteva secunde, obligîndu-i și pe ceilalți să stea locului, apoi porni spre sufragerie. Dar fu nevoit să se oprească odată cu ceilalți. Ușa era zăvorîtă de dincolo.

Se opintiră toți trei, adunîndu-și toate puterile, ca să scoată ușa din țîțîni. Și abia reușiră să evite, în ultima clipă, o prăbușire rea, odată cu ușa.

Petric și Bălan începură să gesticuleze și să urle ca niște apucați. Alergau la uși, la ferestre, trăgeau zăvoarele, căutau în sobă, sub mese, sub tejghea. Numai Liviu Iordan încremenise undeva în mijlocul sufrageriei. Nu vedea și nu auzea nimic. Se gîndea la o singură frază, la un răspuns pe care-l primise cu cîteva ore mai înainte : *Am avut mare nevoie... Am avut !*

— Ne-au luat absolut toate alimentele ! îl trezi vocea îngrozită a cabanierului. Tot ce-am adus din magazie. Probabil că ne-au invadat toți șapte, și invalidul....

— Lasă, domnule, fleacurile astea... îi răspunse cu un calm uluitor Liviu Iordan. Asta mai contează acum ! După ce ai găsit un porc întreg în pivniță...

— Numai jumătate... se grăbi să precizeze manipulatorul balanței. Ne-au luat și-o sticlă de vin. Oare-au avut și complici ?

Ion Petric se înfuriase groaznic. Era congestionat tot. Chelia lucioasă părea o sfeclă smălțuită.

— Eu zic să mergem după ei ! își strînse el pumnii și începu să-i scapere, așa cum făcea uneori Liviu Iordan. Mergem și aranjăm totul încă din noaptea asta...

— Domnule ! Imbecil să nu fii ! Dispariția alimentelor e un fleac, domnule, o aiureală. Le-aș da și tot porcul dacă aș ști că n-au stat aici în timp ce noi discutam despre *cutia albastră*. Le-aș da tot ce avem aici, și mi-aș mînca bocancii, și după ce s-ar termina, mi-aș roade piciorul... Nu mai contează alimentele ! Ca să fie foarte clar !

— Au fost aici ? Au stat aici ? se îngrozi cabanierul.

— Unul dintre ei în orice caz ! răspunse Liviu Iordan. Cel care le-a dat drumul. Cel mic, pesemne. Deci ni s-a declarat război !

CAPITOLUL XI

Ursu îl aşteptase pe Tic pe la jumătatea drumului. Era îngrijorat, înghețat şi deodată văzu ceva ca o minge înaintind prin vijelie. Se repezi înaintea arătării în formă de sferă, pentru că era precedată de o alta, mică şi lunguiață, urmată de un şarpe nesfîrşit.

— Ticuşor ! se încălzi subit vlăjganul.

— Ursule ! Te rog din tot sufletul. Te rog aşa cum nu te-am rugat niciodată... Du-te înainte, du-te singur, şi repede, şi nu le spune nimic. Intră şi fă-te îngrijorat. Te rog...

— Dar cu ce te-ai îmbrăcat ? întrebă Ursu, orbit de vijelie sau poate numai prefăcîndu-se orbit. Nu vrei să te ajut şi eu ? Dacă nu... uite, plec.

Îi vorbise la ureche, şi parcă simțea un miros foarte neobişnuit. Parcă de un veac nu-l mai simțise.

— Te rog, Ursule... Hai, du-te !

Putea Ursu să nu-l asculte pe cireşarul la care ținea mai mult decît la lumina ochilor ? Plecă imediat şi încă într-o goană care-l uimi pînă şi pe Țombi.

Bineînțeles că Tic nu intră în cabană imediat. Îşi aranjă mai întîi obiectele cu care era încărcat, în aşa fel ca să pară umflat sau cărăuşul unei întregi orchestre lăutăreşti. Ursu lăsase uşa crăpată. O deschise încet. Mai întîi trecu Țombi, apoi încăpu cu mare greutate şi el. Apoi începu să păşească în vîrful picioarelor prin antreu... dar uşa cabanei bubui ca o canonadă.

Toți cireşarii erau în prag. Ba şi Dan, în spatele lui Ursu. Se întîmplase ceva, pentru că Ursu aprinsese şi cea de-a doua lampă, luată de la cabana-centru, şi-i mărise flacăra aşa de tare, că părea un reflector. Şi toată lumina celor două lămpi cădea pe el, probabil tot pentru că le

aranjase Ursu într-un fel anumit. Și toți îl priveau cu ochi holbați, se cruceau și iar îl priveau, și se frecau la ochi, iar cuvintele le amuțiseră pe buze.

— Asta nu-i nimic ! se răsti foarte vesel cireșarul. O să vedeți voi mai tîrziu !

— Nesuferitule ! se auzi glasul cel mai drag. Ce-ai făcut acolo ? I-ai cucerit ? I-ai adormit ?

Abia atunci se strecură printre picioarele lui Tic politicosul Țombi. Dar nu se opri, ci merse, merse înainte pentru a i se putea admira isprava. Tîra după el vreo zece metri de cîrnați.

— Eu cred că suferim de sugestie colectivă, se resemnă Lucia. Spun și eu cum spunea cel din Kon-Tiki cînd i s-a arătat peștele necunoscut : Așa ceva nu poate să existe... Zău, Ticușorule...

În clipa aceea Ticușor scăpă jos tot ceea ce ținuse în brațe. Rămase numai cu sticla, agățată de umăr ca o goarnă, cu pîinea care-i atîrna ca o tobă și cu cașcavalul ca o armonică neobișnuită. Oare-i mai spusese vreodată Lucia : *Ticușorule ?* Trebuia neapărat să recitească romanele cireșarilor, ca să vadă...

— Răspunde, Ticușor ! îl somă Victor. Ți s-au dat toate acestea, sau le-ai luat ? E cea mai importantă problemă. Zău că-ți facem pe urmă triumful.

— Le-am luat ! I-am încuiat sus și le-am luat totul. Au mai rămas două sticle cu vin. Am pus mîna și pe o cutie de chibrituri, fiindcă stătea degeaba pe masă.

— Înseamnă că e foarte grav, Ticușor... spuse Victor.

— Foarte, Victor. Foarte, foarte grav ! încuviință teribilul spărgător.

2

Tic își depănase fantastica lui povestire pe întuneric absolut. Lămpile se stinseseră, după ce geamurile fără zăbrele fuseseră baricadate, și ușa de la intrare zăvorîtă și de asemenea baricadată cu paturi, mese și scaune de fier. Focul abia mocnea în godin. Lemnele se puneau rar,

camuflîndu-se fiecare rază. În preajma fiecăruia se aflau lemne, butuci mai mari sau mai mici, care la primul semnal se puteau preface în proiectile.

Relatarea lui Tic îi ținu pe toți cu sufletul la gură și îi duse iarăși într-un univers de spaime și neliniști, într-un univers amenințat de groază și teroare.

Se lăsă tăcere în încăperea întunecoasă și ca întotdeauna în clipele cele mai grele, în clipele decisive, așteptau cuvintele aceluia care trebuia să devină imediat conducătorul lor.

— Doamne ! exclamă Maria. Iarăși, iarăși groaza. De jur împrejur numai groază... Și această teroare albă !

— Nu, Maria ! se auzi vocea lui Victor. Începînd din momentul acesta, vijelia devine cel mai prețios aliat al nostru. Nu înțelegi ? Cine poate sta în vijelie măcar un minut, pentru a pîndi o mișcare de-a noastră, o imprudență, ceva de care ar putea să profite criminalii de dincolo ? Vijelia îi împiedică și cu cît va fi mai tare, cu atît va fi mai bine pentru noi... Și nu e numai asta. Nu-și pot face ascunzișuri, și nu pot să atace prin surprindere. Întotdeauna le vom vedea urmele... Vijelia e numai în avantajul nostru.

— Și crezi că ei nu știu asta ? spuse Lucia. Crezi că nu vor căuta alte mijloace ?

— Nu, Lucia. Deocamdată nu... Cred că ne vor lăsa în pace. Bineînțeles că vom fi foarte prudenți... Dar cred că ne vor lăsa în pace... adică ne vor lăsa să murim... Pentru că sîntem condamnați la moarte... în raport cu ei... și chiar de către ei. Mai devreme sau mai tîrziu. Prin foamete, prin îngheț... Din clipa aceasta nu ne mai putem bizui decît pe ce avem aici : pe alimentele pe care ni le-a adus bravul nostru Ticușor, și pe lemnele pe care le avem... Dar și alimentele se vor termina odată... și se vor termina și lemnele... Deci în fața lor noi sîntem condamnați la moarte. Cale de scăpare nu e... Numai dacă apare cineva din văzduh... Abia atunci vom fi în primejdie directă, abia atunci ne vor ataca... Dar fiindcă nimeni nu știe că am rătăcit prin părțile astea... pînă se va trezi cineva, va trece timp și...

— Nu e absolut nici o cale de scăpare ? se îngrozi Maria. Nu putem să fugim pe undeva ? Nu e o trecătoare, o pîrtie secretă, un tunel, orice ?

— Știți foarte bine că nu... răspunse Victor. Am căutat să-l tragem de limbă pe cabanierul de aici, care cunoaște cel mai bine drumurile și situația, mai ales că l-a prins o avalanșă tot la cabana asta... Și zău că era interesat să scape de noi... ca să nu ne dea din alimentele lor... Și atunci cînd noi discutam cu el despre hartă, știau că nu știm absolut nimic din tainele lor. Deci n-avea nici un motiv să ne mintă... Și ne-a spus că nu e nici o cale de ieșire, nici o potecă, nici un drum, nici măcar pentru alpiniști. A fost unul, cu zece ani în urmă, care trecea peste o prăpastie, la Vadul Lupilor mi se pare... Brrrr ! Iar lupii !... Dar l-a distrus avalanșa. Din prăpastia de vreo patru, cinci metri peste care era aruncată o punte, s-a făcut o prăpastie de peste douăzeci de metri și, zicea el, oblică și cu margini de gheață. Deci n-avem nici o scăpare, decît hazardul... rezistența noastră și slăbiciunea lor, dar aici mă îndoiesc, pentru că șeful lor e foarte sigur și cu un sînge rece nemaipomenit... deși numai din siguranță și superîncredere în el în raport cu noi am putut să-l cambriolăm și să-i aflăm extraordinara taină... Rezistența noastră, erorile lor... și hazardul ne pot salva din situația în care sîntem acum...

— Numai să nu comitem și noi erori... se auzi vocea invalidului. Trebuie să fim de-o prudență... Mă gîndesc mai ales la Maria și la Lucia...

— O să vedem noi... spuse Ursu.

— Au cel puțin un pistol... aminti Victor. Dacă ajung să tragă în noi... Vă închipuiți ce ar însemna să fie unul din noi rănit, sau... Uf ! Trebuie să luăm imediat cîteva măsuri ! Mai întîi să mutăm dormitorul în cealaltă aripă...

— Ne vor ghici după coș, după fum... descoperi Ionel.

— Nu... își aminti Ursu. Tu nu știi, Ionel. Am deszăpezit eu coșul. E unul singur, pentru toate cele trei sau patru sobe, că se mai poate pune una și în spălător. Lui Victor i-am spus, adică el mi-a spus mie...

— Mutăm camera acolo... reveni Victor. Cred că la asta nu se vor gîndi. Și primul atac, chiar înarmat, va fi fără urmări.

— Bun ! spuse Dan. Am găsit și eu ceva ! Avem cu ce baricada geamurile ! În așa fel ca să nu se poată trage prin ele. Ia ghiciți !

— Cu suprafețele meselor ! spuse Tic. Dar tu m-ai făcut să mă gîndesc la ele, se dovedi foarte generos aducătorul șuncilor și cutiilor de conserve.

— Mai sînt și-n spălător niște tăblii, își amînti Lucia. Le putem transforma tot în baricade. Prin urmare, nu se poate trage prin geamuri.

— Gata ! Deocamdată ajunge ! hotărî Victor. Mutăm dormitorul și întreg sediul cireșarilor în aripa cealaltă. Dar mai întîi, pînă se răcește godinul, facem baricadele. Ce zici, Ursule ? Putem să aprindem lampa, cu flacără mică ? Să știm pe ce lume sîntem. Ar fi prea mare coincidența să vină tocmai acum în recunoaștere... Dar nu cred. Imposibil ! Sînt prea siguri pe ei...

— Putem, răspunse Ursu. O să fac eu o mică recunoaștere. Împreună cu Țombi...

— Atunci o fac eu ! sări Tic. Eu și cu Țombi...

— Zău, Ticușorule ! se rugă Ursu la rîndul lui. Prea multă glorie vrei. Te rog din tot sufletul...

— Uffff ! făcu băiatul cel blond, încălzit de duioșie.

Ursu nu ieși imediat. Se postă la una din ferestre și așteptă cîteva minute. Se obișnui cu viscolul de-afară și putea să deosebească orice siluetă pe fondul alb al vînzolelii. Nu trecuse nimeni, prin urmare putea să iasă. Mai întîi îi dădu drumul lui Țombi, apoi reveni în cameră, pentru o clipă, și luă ceva de pe patul lui. Îl chemă pe Tic să facă de gardă la fereastra la care stătuse el mai înainte, apoi conveni cu ceilalți să aprindă lampa, cu flacără mică, chiar în clipa cînd va ieși pe ușă.

Deschise încet crăpătura, după ce-l învățâ pe Tic să pună drugul de siguranță. Țombi îl salută cu coada, nu cu capul care trebuia să rămînă de veghe. Apoi ieși și Ursu. Tic îl zări de la geam, îl văzu înaintînd cîțiva pași prin zăpadă, apoi nu-l mai zări. Subit. Parcă l-ar fi înghițit pămîntul. Dar pentru că Țombi înainta liniștit prin zăpadă, puștiul nu-și făcu nici o grijă.

Ursu sacrificase totuși un cearșaf. Îl sparse la mijloc, apoi și-l trase pe gît ca pe o foaie de cort. Peste glugă își legă o batistă albă. Nu se mai putea distinge din zăpadă. Simți și pumnalul în buzunar și prinse parcă mai mult curaj. Dacă se va ivi o situație excepțională, va arunca pumnalul... pentru că din apropiere nu i se putea întîmpla nimic. Numai de la distanță, cu pistolul, putea fi doborît. Oh ! Dacă l-ar ataca vreunul de aproape ! Merse pe poteca

aproape acoperită iarăși de zăpadă, înfruntînd vijelia. Țombi, dresat, era mereu înaintea lui cu cîțiva metri. La cabană se vedeau lumini. Două camere erau luminate, sus. Dar cu nămeții uriași din jurul clădirii nu exista *sus*. Ursu se opri un moment undeva în fața cabanei ; rămase nemișcat, cu privirile încordate. Apoi își începu ascensiunea pe nămeți. Încet, încet, pînă ajunse în dreptul primei ferestre luminate. Se uită înăuntru și zări... o cameră goală. Un instinct fulgerător îi comandă mișcarea următoare : se aruncă în zăpadă ca un nebun, chiar în clipa cînd auzi pocnetul, o clipită, o sutime de secundă mai înainte. Și chiar în cădere își calculă mișcarea următoare. Adică își prelungi căderea printr-un dublu salt rostogolit care-l scoase din raza ferestrei ucigașe. Încă două salturi și ajunse pe pîrtie, în deplină siguranță, dar la picioarele lui se tînguia un Țombi foarte neliniștit.

— Am fost un neghiob, Țombișor, începu Ursu să se spovedească. Am căzut în cursă. Au luminat o fereastră falsă, ca să tragă de după una sigură. Noroc că m-a fulgerat camera aceea goală. Nu știu cum dracu s-au aprins așa de repede gîndurile. „Dacă-i goală e o cursă", așa mi-am zis. Și m-am trîntit.

Cam aceleași cuvinte i le spuse Ursu, cîteva minute mai tîrziu, lui Victor, pe șoptite, în noul dormitor care începea să se încălzească.

— Îmi vine să te strîng de gît ! îi răspunse Victor tot în șoaptă. Nu-ți dai seama că tu ești toată puterea noastră ? Fără tine ar fi fost toți trei aici. Brrr ! Jură-mi că nu mai faci o imprudență ca asta... Dacă măcar mi-ai fi spus mie, sau lui Ionel, ți-am fi atras atenția asupra ferestrei... Fir-ar să fie ! Și mai am o teamă... Știi ce s-ar putea întîmpla ? Ar putea să creadă că e cel mai bun moment psihologic pentru atac. Tu ce crezi ?

— Eu știu... răspunse Ursu cam stînjenit. Cred că așa se va întîmpla, dar mi-e teamă că nu-mi dai voie să-i aștept afară...

Victor știa, simțea mai bine zis, că de afară s-ar fi apărat cel mai eficace. Dar era și un risc, care putea să se transforme într-o catastrofă.

— Zău, Victor... șarjă Ursu cînd îi simți ezitarea. Ți-l aduc aici... adică de ce să-l aduc, că n-avem cu ce să-l hrănim, dar pistolul în orice caz ți-l aduc, și jumătate din mîna lui dacă aveți nevoie... Ah ! Ce l-aș mai trăsni... Tu

înțelegi că a vrut să mă împuște ? A tras ca să mă omoare. Ai văzut gaura din cearșaf ? Zău că mi-a răzuit pielea de pe umăr. Lasă-mă !

— Nu ! răspunse Victor scurt și Ursu înțelese că partida e pierdută. E nu știu cît la sută risc să tragă iarăși în tine. Și chiar dacă ar fi un milion, tot nu te-aș lăsa. Gata ! S-a încheiat !

Ursu se retrase în dormitor. Ceilalți orbecăiau prin întuneric. Făceau paturile, își aranjau noua locuință.

Și deodată se auzi un zgomot asurzitor în camera pe care o părăsiseră de jumătate de oră. Ursu alergă ca un fulger la fereastra lui de veghe. Și văzu trei umbre îndepărtîndu-se grăbite pe pîrtie. După o secundă dispărură în vîrzoleala albă.

— *Acum* să mă lași... îi șopti iarăși lui Victor. *Acum* ar fi contramomentul psihologic.

— Dacă mai insiști, se enervă Victor, voi fi nevoit să mă sfătuiesc cu Lucia.

Era dureros, era neloial că-l amenințase astfel pe Ursu, dar trebuia neapărat să-i reteze elanurile care puteau să-i coste pe toți viața. Fără Ursu... Dar Victor nu mai avu putere să se gîndească mai departe. Se cutremură și simți cum îl gîtuie cineva.

Atacul celor trei fusese mișelesc. Aruncaseră prin fereastra nebaricadată trei sticle pline cu benzină.

— Doamne ! spuse Maria. La asta nu ne-am gîndit. Au vrut să ne dea foc. Și dacă nu erai tu, Victor, cred că am fi ars ca niște paie...

— Își răzbună frații din bordei ! spuse Dan.

3

Cei trei erau sus, în camera cabanierului. Își mutaseră acolo locuința și sediul. Camera era ca un turn și mai ales ziua se putea transforma într-un post de observație ideal.

— N-a luat foc ! N-au luat foc ! spuse cabanierul. Și am aruncat fiecare în altă direcție. Dumneata ziceai că nu există să nu se aprindă... Cum vine asta ?

— Dacă vreți neapărat să-i prăjiți sau să-i faceți să iasă din bîrlog, atunci veți reuși mîine... Dacă mai aveți benzină, aveți toate șansele...

— Adică dumneata nu vrei să vii ? înțelese Ion Petric.

— Pe mine nu mă interesează, domnule. E prea barbar, și prea inestetic.... și ca să fiu sincer : absolut inutil ! V-am spus că sînt condamnați la moarte oricum. Vreți neapărat să moară imediat ? Parcă aveați alte intenții cu domnișoarele de acolo. Să vedeți cît de frumos vor ieși cînd vor intra în conflict cu stomacul... Ca niște mironosițe vor bate la ușa noastră...

— Dar adineauri de ce n-am reușit să-i aprindem sau să-i scoatem din casă ?

— Fiindcă s-au mișcat foarte repede, răspunse Liviu Iordan, aproape cu admirație în voce. Trebuie să avem și un pic de sportivitate, cînd situația ne avantajează, bineînțeles. Au mutat dormitorul, domnule, asta au făcut. L-au mutat în aripa cealaltă. Noi am aruncat benzină într-o cameră pustie și probabil răcită. Foarte repede s-au mișcat. Și încep să mai cred ceva... Ia spune, domnule Bălan ! Ce fel de paturi și mese au acolo la... cum îi ziceți ? Mi se pare Izvorașul ?

— Paturi de metal, cu somiere și mese tot de metal, de tip vechi, mese grele...

— Mese de cabană, înțelese Liviu Iordan. Cred că nu mai e nevoie să atacăm. Suprafețele de metal ale meselor s-au și transformat în baricade la ora asta... E inutil să ne pierdem vremea cu ei... Gata ! Să nu riscăm să ne atingă vreun butuc după ceafă...

— Cum, domnule ? se revoltă cabanierul. Adică...

— Ce adică ? se umplu iarăși cu dispreț vocea lui Iordan. Aveți mare poftă să spargeți ? Duceți-vă ! Numai să nu vă întoarceți cu capul spart... Nu e foarte clar ?... Nu se înțelege ? Ce avem noi cu ei ? Să-i lăsăm să moară în pace... De atacat, nu vor ataca în nici un caz !

— Dar ăla îmbrăcat în alb care s-a urcat pe acoperiș ? întrebă Ion Petric. Ăla de ce-a venit ?

— Ăla a venit în recunoaștere și a căzut în cursă ca un neghiob. Îmi vine să cred că a făcut-o de capul lui... Oare l-am atins sau nu ? A căzut înainte sau după ce am tras ? Asta e ! S-ar putea să-l fi rănit... Dacă nu... am pierdut un glonte... și la ora asta gloanțele au asemenea

valoare, că pot fi depozitate în *cutia albastră*. Ăsta e adevărul. Ca să fie foarte clar...

— Da, domnule ! recunoscu cabanierul. Fără pistol nu știu ce-am face...

— Ar trebui să-i gîtuim...

— De ce nu înțelegeți odată că nu mai avem nimic cu ei ? se înfurie Liviu Iordan de-a binelea. Numai imbecilități aud, și asta nu se mai poate suporta ! Sîntem inatacabili ! Scurt ! Sîntem stăpîni pe situație ! Clar ! Avem cea mai redutabilă armă ! Clar ! Nu pot să scape ca să devină primejdioși pentru noi ! Clar ! Atunci de ce ne lamentăm ?... Cînd vor sosi în fața ușii noastre, fiindcă în altă parte nu au unde să se ducă, vom vedea ce e de făcut. Pînă atunci trebuie să ne ocupăm exclusiv de *cutia albastră*. Și asta nu mai e, începînd de acum, o simplă părere. Ca să fie clar !

4

Cireșarii făceau de gardă cu schimbul. Cineva venise cu ideea ca fetele să fie scutite... pentru a regreta, zece secunde mai tîrziu, amarnic. Niciodată Lucia și Maria nu fuseseră mai furioase și mai agresive.

Făceau de gardă cu schimbul, dar oare cine se odihnea și dormea cu adevărat ? Poate că ațipeau pentru cîteva minute, dar îi atacau fără încetare gînduri și spaime, iar minutele de somn erau minute de coșmar. Mai bine rămîneau cu ochii deschiși, mai bine șușoteau unii cu alții, sau se lăsau furați de gînduri, de care puteau să se apere cu alte gînduri mai limpezi, cînd primele se întunecau și începeau să scormonească inima.

Visau o *cutie albastră* din care, ca în basm, ieșeau de sub capacul ei cele mai îngrozitoare lighioane de pe fața pămîntului, sau cele mai gingașe și mai scumpe frumuseți ale lumii. Oare ce era această *cutie albastră* ? Ce se ascundea în pîntecele ei, în compartimentele ei fantastice ? Imaginea unei cutii albastre pline de taine și necunoscut îi ducea cu fantezia spre lumi stranii, totuși îi odihnea, îi

ferea de teroarea care colcăia în jurul lor. Uitau că sînt condamnaţi la moarte, că mai devreme sau mai tîrziu vor trebui să părăsească adăpostul, destul de sigur încă, pentru a căuta undeva în lume lemne şi hrană. Şi atunci... *Cutia albastră* le atrăgea gîndurile ca un magnet şi-i ferea de tortura groazei de mai tîrziu.

Numai Victor nu putea, sau nu voia, să se gîndească la calmantul efemer. Povestea *cutiei albastre,* povestea cutiei roşii, povestea cutiei însîngerate îl ataşase cumplit în cursul povestirii. Îl ispiteau tainele cutiei, şi tainele dispariţiei tainei, era o istorie fantastică, plină de drame şi tragedii omeneşti, era o poveste de groază, era o poveste care nu se terminase, care poate că abia începea, şi acest gînd îl trezise şi-i descoperise situaţia precară în care se aflau. Cum vor putea părăsi închisoarea ? Cum vor putea transmite un mesaj lumii bune ? Ce se va întîmpla cînd vijelia va înceta ?... Poate că nu vor fi atacaţi, dar asta nu însemna salvarea lor. Îşi prelungeau agonia. Şi cînd puterile îi vor părăsi, atunci vor apare şi ceilalţi... Poate că pînă atunci cei de dincolo nici nu se vor sinchisi. Îşi vor căuta liniştiţi taina, aşteptînd semnele de moarte din tabăra cireşarilor... Dar dacă vor descoperi mai devreme *cutia albastră* ? Oare ce se va întîmpla ?... Acelaşi lucru. Singurii care nu se vor grăbi, singurii în favoarea cărora timpul lucra neîncetat erau cei de dincolo... Victor tresărea mereu, se cutremura... Numai hazardul putea să-i salveze... O întîmplare binefăcătoare, o întîmplare prietenoasă, un dar din văzduh... Era cumplit ! Se aflau într-o închisoare şi sentinţa fusese dată. O sentinţă fără drept de apel, o sentinţă crudă, sigură, neîndurătoare ! Erau în închisoare. Îşi petreceau agonia într-o închisoare uriaşă, care le răpea pînă şi dreptul de a evada.

Apăruseră zorii. Ca şi la primii zori ai vijeliei, se aflau tot într-o închisoare şi tot pîndiţi de lupi... Dacă le-ar putea întinde şi acestor lupi o capcană definitivă... Dar erau înarmaţi, cu o armă teribilă, şi probabil că primul glonte îl vor trage asupra lui Ursu... Îl şi trăseseră. Şi tot asupra lui vor trage a doua oară... Şi pe urmă...

— Bună dimineaţa ! se auzi vocea lui Dan. Oare nu-i putem atrage şi pe lupii ăştia încoace ?

Auzindu-l pe Dan, parcă refăcîndu-i gîndul, Victor se simţi fulgerat de o idee năprasnică, de o idee de groază. Dacă hazardul va fi de partea celorlalţi ? În loc să le

întîrzie agonia, hazardul ar putea să le grăbească agonia, să le-o transforme în execuție imediată. Era numai o idee, ideea răutății hazardului, ideea răzbunării hazardului... Și Victor simți nevoia să i se împotrivească dur, cu toate forțele pe care le avea. Cum ar putea hazardul să fie împotriva lor, să poarte nu semnul plusului eliberator, ci semnul minusului amenințător ? Cum ?

Era o simplă idee care-l obliga însă pe conducătorul cireșarilor să scormonească, să caute, să întrebe, să afle, să simtă cum ar putea să-i persecute și să-i amenințe hazardul pentru ca să nu-i prindă nepregătiți.

Era ideea care urma să-l ducă pe Victor, după un raționament chinuitor, la îngrozitoarea descoperire.

Toți îl văzură neliniștit, chinuit, într-o stare cum rareori îl mai văzuseră. Încetaseră glumele, chiar și discuțiile, chiar și șoaptele. Era o atmosferă de tensiune rea, cu mii de cîrlige nevăzute care înțepau și loveau numai înăuntru.

— Doamne ! îl auziră ei și-i simțiră durere și groază în exclamație. Ar fi prea nedrept ! De ce ?

Toți se uitau la el, dar nimeni n-avea curajul să-l întrebe ceva. Parcă dîndu-și seama că-i molipsește și pe ceilalți cu starea lui, făcu un groaznic efort ca să se domine.

— Nu se vede nici o mișcare ? îl întrebă el pe Ursu.

Vlăjganul tocmai se întorcea din camera cu miros de benzină care avea vedere spre cabana cealaltă. Îi cedase locul de veghe lui Ionel, printr-o înțelegere tacită, pentru că-i venea rîndul lui Victor. Dar nici unul nu voia să-l tulbure.

— Nici o mișcare... răspunse Ursu cam abătut. Sînt atît de siguri de ei și pe ei, încît nu încearcă și nu vor încerca nimic. Înțelegi de ce sînt atît de siguri ? Adică...

— Nu sînt siguri de ei... se revoltă Victor. Sînt siguri de noi, Ursule. Asta e ! Și-au dat seama că drumul nostru duce obligatoriu într-o singură direcție : iadul... moartea...

— Las-că și al lor va duce acolo ! se auzi vocea lui Dan. Am mai întîlnit noi și alți lupi...

— Au arme, Dan... se înfioră Ursu. Pot să tragă de la zece, de la douăzeci, de la patruzeci de metri în noi și să ne doboare. Asta e nenorocirea.

— Aiurea ! apăru Tic cu o mutră cam răvășită. N-or s-o scoată nici ei la capăt cu un sfert de porc și cu jumătate de sac de făină...

— Adică ai vrea să mai dai o lovitură... înțelese Maria.

— Nu, Ticușor ! hotărî Victor. Acolo nu mai ai ce căuta. Orice s-ar întîmpla, Ticușor. Va trebui să ne juri că nu vei ieși din cabana asta fără să ne spui.

Pușiul se lipisè de Maria și tremură o clipă lîngă ea, molipsind-o. Dar tot el se întoarse spre soră-sa ca s-o liniștească și s-o încurajeze :

— Nu-ți fie frică ! O să vezi tu ce le fac... Găsesc eu niște metode și de la distanță... Las-că...

— Pînă atunci, Ticușor, aș avea nevoie de altceva... îl rugă Victor. Trebuie să te urci pe umerii lui Ursu !

— Bravo ! îl felicită invalidul pe Victor. E ca și cum ai spune în tramvai : „Scuzați, domnișoară, luați piciorul dumneavoastră delicat de sub bocancul meu cu ținte !“ Îi ceri voie lui Tic să se urce pe umerii lui Ursu !

Gluma lui Dan nu izbuti să-l înveselească pe Victor. Era la fel de abătut. Nici măcar un zîmbet de circumstanță nu se ivi pe fața lui.

— De ce să mă urc, Victor ? întrebă Tic. Adică unde să ne aranjăm în piramidă ?

— În antreu, răspunse Victor. Mi-e teamă, Ticușor. Mi-e teamă că urarea aceea de „BINE AȚI VENIT !“ trebuia scrisă altfel : „RĂU AȚI VENIT“... Haideți...

Se adunaseră toți în antreu, chiar și Ionel, care putea să-și continue veghea, privind printr-un geamlîc lateral spre cabana dușmană, chiar și Dan care-și făcuse cîrje din două bețe de schi. Nu era numai curiozitate, era și o presimțire rea în sufletele lor. Accentele din glasul lui Victor și figura lui din ce în ce mai întunecată nu promiteau nimic bun.

— Uite despre ce e vorba, Ticușor, începu Victor să-l dăscălească. Cu BINE AȚI VENIT și cu data *1900* nu avem nici un conflict. Literele ălea mari în relief nu pot să dea decît urarea pe care ai descifrat-o tu. BI E AȚ ENIT. Nu pot să lipsească decît : din primul cuvînt litera N, din al doilea litera I, iar din al treilea litera V. E limpede ca lumina zilei. Au căzut trei litere în aproape trei sferturi de secol. Nu le-a pus nimeni la loc, așa că urarea a rămas știrbă... Cu data iar n-avem nici o problemă... Dar cu ultimul cuvînt nu mă împac deloc, Ticușor. Nu știu

de ce cred că ideea ta nu merge. COSTILA. Uită-te mai bine la litere. Întîi e un C, apoi un spațiu liber. Apoi un S, iar cu spațiu liber după el, parcă puțintel mai mare. Pe urmă un I, tot cu spațiu liber, un L cu spațiu liber și la sfîrșit un A. Cam așa ar ieși : C S I L A. După ideea ta, ar trebui să transcriem cam așa cuvîntul, linioarele vor ține locul literelor sau spațiilor goale de după litere : C—S—x—I—L—A... De aceea primul cuvînt care sare în ochi e COSTILA. Mai ales că și muntele se află pe undeva prin apropiere. Ei, știi care e problema, Ticușor ? Mie mi se pare că între Ș și I, adică între Ș—x—I, spațiul e mai mic, nu mai mare.

— Și dacă ar fi așa, ce s-ar întîmpla ? întrebă puștiul.

— Nu pot să-ți răspund înainte de a controla, Ticușor. N-are nici un rost. Mai întîi să vedem cine are dreptate...

Tic se înălță pe umerii lui Ursu și abia ajunse cu mîinile sub literele care constituiau cuvîntul presupus COSTILA.

— Ce trebuie să fac ? se uită el spre Victor.

— Trebuie să măsori din ochi sau cu o bucată de sfoară, dacă ai la tine, distanța dintre literele C și S, sau dintre literele I și L, sau L și A și s-o compari cu distanța dintre literele S și x, sau x și I. Cred că înțelegi, Ticușor. X-ul ține locul literei pe care tu o crezi, T, din cuvîntul tău : C O S T I L A.

Tic nu măsura nici din ochi, nici cu sfoara, ci pur și simplu cu degetele. Făcu o mutră cam înțepată cînd îi răspunse lui Victor :

— E o diferență foarte mică... doar de cîteva degete. Adică distanța dintre S și x, ca și distanța dintre x și I sînt puțintel mai mici, cu două degete, decît distanțele dintre celelalte litere... Vrei să-ți măsor și distanțele dintre literele astea mari de deasupra ? B I E AȚ ENIT ? Sînt exact cît brațul meu și se pot măsura mai ușor.

— Nu e nevoie ! răspunse Victor sec. La literele mari nu e nici o eroare. Poți să cobori.

Tic coborî cu o figură bosumflată :

— Adică tu vrei să zici că n-am descifrat bine decît urarea de sus : BINE AȚI VENIT ? Literele de jos nu alcătuiesc cuvîntul COȘTILA ?

— Stai ! Să încercăm să ne reprezentăm distanțele, după măsurătoarea pe care ai făcut-o. Mi se pare că literele

s-ar distanța cam așa : după C spațiu liber, apoi S, după S spațiu liber, apoi iar spațiu liber, pe urmă I cu spațiu liber, apoi L cu spațiu liber, apoi A. Deci cam așa : C — S — — I — L — A. Ia spune, Ticușor ! Nu e mai corectă reprezentarea asta ?

— Exact așa ! se miră pușliul. Dar de unde știi ? Și se schimbă ceva ?

— Știi ce se schimbă ? își trecu Victor prietenii în revistă. Se schimbă întreg cuvîntul. Primul spațiu liber de după S ar trebui să facă legătura cu litera X, acel T al lui Tic, dar atunci înseamnă că nu mai rămîne spațiu liber între X și I. Și atunci nu iese simetria, se sfărîmă legea după care au fost fixate literele. Înțelegeți ?

— E foarte încîlcit... ridică Dan din umeri. Teoria lui Tic era mai simplă : C O S T I L A și gata ! După teoria ta, parcă ar veni așa : C gol, S gol, gol, I gol, L gol, A. Cam ce ar vrea să însemne asta ? Ce lipsește ?

— Lipsește spațiul liber dintre X și I, răspunse Victor. Nu înțelegeți că litera T în cuvîntul COSTILA nu încape acolo ?

— Ba mie mi se pare că e prea mare spațiul ! sări Lucia.

— Tocmai din cauza asta nu încape, se încăpățînă Victor. Sînteți pradă unei iluzii optice, provocată de Tic prin găsirea cuvîntului C O S T I L A. Dacă vă fixați asupra imaginii exacte : C — S — — I — L — A... fără să vă gîndiți la COSTILA, o să descoperiți că literele de mai sus nu formează un singur cuvînt, ci două cuvinte. C gol, S gol, X gol, apoi spațiul de despărțire dintre două cuvinte : un singur gol, apoi celălalt cuvînt : I gol, L gol, A. Deci două cuvinte : primul format din patru litere, al doilea din cinci litere.

— Extraordinar ! exclamă Maria. E chiar așa ! Spațiile goale ale lui Tic nu sînt spații goale dintre litere, ci litere căzute ! Extraordinar ! Cum de ți-a venit în minte ?

Dar răspunse Ionel în locul lui Victor :

— E absolut exact și e un rezultat matematic, nu o teorie. Cele zece locuri din spațiu nu pot fi matematic explicate și înțelese decît prin două cuvinte cărora le-au căzut literele. Bravo, Victor !

— Dacă am mai găsi jocuri din acestea, spuse Dan, ca să treacă mai interesant timpul... pînă murim de foame !

— E foarte grav ! se cutremură Victor. Din cauza jocului ăstuia s-ar putea să nu mai murim de foame... ci de o moarte mai rapidă și mai violentă...

Ceva din vocea lui Victor îi făcu pe toți să tresară și să se reîntîlnească fulgerător cu spaime vechi.

— Poate că ai vrut să faci o glumă... se rugă Ionel.

— Din păcate nu ! răspunse Victor. S-ar putea să greșesc... nu știu, dar aș dori tare mult să greșesc... Nu în ceea ce privește transformarea cuvîntului lui Tic în două cuvinte de cîte patru și cinci litere. Nu ! Aici e lege, e matematică precisă, cum a spus și Ionel. S-ar putea să greșesc în interpretarea celor două cuvinte... Primul, de patru litere, se impune aproape de la prima privire. Mai ales dacă-l legăm de cuvintele uriașe de deasupra : BINE AȚI VENIT, după care urmează un *la* mic dedesubt... Deci : BINE AȚI VENIT la CASA... Mi se pare cuvîntul cel mai firesc. Apoi urmează spațiul gol care nu înlocuiește o literă, cum credea Tic, ci separă primul cuvînt de cel de al doilea : I, literă căzută, L, literă căzută, A, literă finală. Fără îndoială că e vorba de numele casei, al vilei în care ne aflăm, construită după cum se știe în 1900. Era mai mică, pesemne că i se spunea casă. BINE AȚI VENIT la CASA I gol L gol A. Un cuvînt din cinci litere cu aceste jaloane sigure... Dacă n-ar fi fost povestea *cutiei albastre*, poate că nu aș fi căutat să interpretez într-un anumit fel cuvîntul. Vă mai amintiți, din povestirea lui Tic, de testamentul lăsat de fratele lui Liviu Iordan prin cei doi șoferi ? Unuia i-a șoptit : iulie. Celuilalt : cabană. Adică unuia i-a șoptit : *Cabana*, celuilalt : *Iulia. Cabana Iulia.* Cabana asta în care stăm noi e *Casa Iulia.* Eu cred că acesta este testamentul lui George Iordan : *Cabana Iulia*, care e totuna cu Casa Iulia. Aici este ascunsă *cutia albastră*, nu la Izvoarele.

— Doamne ! se îngrozi Maria odată cu ceilalți. Doamne ! Poate că nu-și vor da seama. Poate că nu vor afla...

— Mă gîndeam la o întîmplare bună... mărturisi Victor cu glasul încărcat de tristețe. Mă gîndeam că întîmplarea ne va veni în ajutor... Ufff ! Bine că mi-a trecut prin minte și ideea întîmplării rele... Situația s-a schimbat... Tu ce zici, Ursule ?

Vlăjganul era mai neliniștit decît Victor. Își strîngea neputincios pumnii și se plimba fără întrerupere prin încăpere, zguduind podeaua :

— Zic prost ! răspunse prompt vlăjganul. Zic foarte prost ! Dacă mi s-ar da voie să ajung dincolo... aș face, aș zice și aș crede mult mai bine... Asta e ! Acum nu mai putem aștepta cu mîinile în sîn. Ăia precis vor tăbărî pe noi... Și eu cred că trebuie să le-o luăm înainte. E singura noastră șansă !

— Mai este o șansă ! aproape că țipă Lucia. Mai este șansa despre care vorbea Maria. Poate că n-o să-și dea seama. Dacă pînă acum n-au descoperit cabana, de ce să fim atît de siguri că o vor descoperi de acum înainte ?

— Asta nu e o șansă, Lucia ! îi răspunse Victor. Asta e o rugăminte, o dorință, o rugăciune. Pe asta nu ne putem bizui nici o clipă. Iar tu, Ursule...

— Știu, se retrase imediat vlăjganul. Am spus și eu o rugăciune. Nu voi părăsi cabana fără să vă anunț.

— Trebuie să luăm cîteva măsuri, printre care și interdicția de a se părăsi cabana. Aici nu încape nici o excepție. Trebuie să ne așteptăm la orice atac și să fim gata să-l preîntîmpinăm. De aceea veghea și pînda trebuie dublate... Un mic avantaj, foarte, foarte mic, avem. Lor nu le poate trece prin cap că am aflat ascunzișul *cutiei albastre*. De aceea vor crede că ne atacă prin surprindere. Îi vom lăsa să se apropie, în așa fel ca să putem scoate măcar unul din luptă... Dar mai întîi : atenție !

În sfîrșit, Ursu se mai înviorase. Tic era însă pe jăratic :

— Unde poate să fie aici, în pustiul ăsta, *cutia albastră* ?

5

Toată noaptea căutaseră. Prin toate încăperile. Ciocăniseră pereții, bocăniseră în lespezile de piatră, în plafoane, în toate excrescențele sau în scobiturile care puteau să adăpostească un obiect asemănător *cutiei albastre*. Ca să

aibă o idee cît mai precisă și mai vie despre mărimea obiectului, Liviu Iordan alese din vraful de lemne un butuc paralelipipedic „absolut identic ca dimensiuni". De multe ori îl cărau cu ei, îl potriveau deasupra lespezilor de piatră sau în anumite colțuri ale zidurilor, își imaginau perimetre, apoi ciocăneau și iar ciocăneau. Nici în dependințe nu găsiseră nimic. Erau prea plate, prea netede, prea banale, prea lipsite de fantezie.

— Ar trebui să dărîmăm toată cabana să găsim cutia... spuse Ion Petric. Poate că tocmai în locurile astea comune a fost ascunsă și zidită...

— Domnule ! El n-a dărîmat-o ca să ascundă cutia. Trebuie să ne transpunem în situația lui, trebuie să gîndim, domnule, ascunzătoarea. Și o scoatem într-un minut...

Se făcuse ziuă de-a binelea. Ei tot căutau. Intraseră în pivniță, în prima pivniță.

— În pivniță nu are nimeni voie să intre... își începu scuzele Paul Bălan. Numai cei doi frați Barbu și nuierea. Eu n-am intrat decît de vreo șase, șapte ori, întovărășind pe unul sau pe altul. Dar am observat unde ascund cheia...

Pivnița nu era prea adîncă. Toți trei trebuiau să meargă aplecați pentru a nu-i atinge plafonul. Dar nu se întindea decît pe jumătate din suprafața cabanei. Avea cîteva rafturi pline cu tot felul de alimente, nu numai cu două jumătăți de porc și cu mai mulți saci de făină de grîu. Se mai vedeau movile întregi de cartofi și de zarzavaturi, totul orînduit cu multă grijă și chiverniseală.

— Cînd am intrat eu ultima dată, își continuă scuzele cabanierul, nu era mai nimic. Nici nu știu cînd s-a adus cealaltă jumătate de porc și sacii...

Liviu Iordan nu-l auzea. Privea pereții pivniței și căuta ascunzișuri posibile. Era dezamăgit.

— Unde e, domnule, cea de-a doua pivniță ? întrebă el.

— Asta n-o știu ! Să mă trăsnească Dumnezeu. Numai am aflat că este o a doua pivniță, dar nu știu unde. Trebuie să căutăm un chepeng.

Liviu Iordan lovi cu piciorul în podea. Era stîncă, nimic altceva, stîncă naturală.

— Nu chepeng trebuie să căutăm, domnule, spuse el. Ci o ușă. O ușă simplă ca toate ușile. Cea de-a doua pivniță trebuie să fie în continuarea ăsteia. Acum e clar ?

O găsi Ion Petric chiar în spatele rafturilor. Era mascată de sacii de făină. O ușă de lemn, sigilată, o ușă groasă, solidă, cu belciuge și lacăt. Lacătul era uriaș, cît o palmă, iar belciugele pe măsura lui.

— N-avem ce face, domnule ! spuse Iordan cu vădită părere de rău. Trebuie să mai sacrific un glonte. Dar mai rămîn...

Potrivi țeava pistolului chiar în deschizătura în care intra zăvorul și trase. Lacătul se deschise ca un cercel. Paul Bălan trecu primul pragul noii încăperi. El ducea lampa. Nici unul nu se aștepta să găsească bogățiile de acolo și era un mister cum rămăseseră neatinse. Numai rafturi, de-a lungul pereților, și în rafturi sticle cu vin și coniac. Vinuri fără etichete, cu dopurile învelite în catran. În fiecare compartiment se afla o tăbliță pe care scria soiul vinului și vechimea. Cel mai „tînăr" avea 25 de ani. Dar în afară de rafturi și sticle nu se mai vedea nimic. Aduseră și o a doua lampă și se făcu lumină ca ziua în pivnița de atîta vreme necolindată. Sticle, sticle, sticle... Rafturile nu aveau fund de scîndură, ci se sprijineau direct pe stîncă.

— Aici nu poate să fie nici o ascunzătoare... spuse cabanierul. Oare ce e cu misterul sticlelor ăstea ? Auzi, domnule ! Să stea aici sute de sticle, ce sute ? Mii de sticle...

— Termină, domnule, cu prostiile ! îl fulgeră Liviu Iordan. Lasă dracului sticlele ! Acum ai găsit altă obsesie ? Mai bine mînă-ți creierii spre alte gînduri !

Fiecare era înarmat cu cîte un baston pentru a putea răscoli și ciocăni de la distanță. Dar toate strădaniile lor păreau zadarnice. Dacă n-ar fi fost strălucirea uneia din lămpi, nimeni n-ar fi zărit reflexul metalic dintre două rafturi. Bastonul lui Liviu Iordan atinse suprafața metalică și apoi ciocăni. Era chiar metal. În sfîrșit, îl văzură și ceilalți doi cu fruntea plină de sudoare. Pipăi îndelung ascunzișul dintre rafturi, își lăsă mîinile în jos, rămase o clipă încremenit, apoi cu o mișcare de fulger scoase obiectul ascuns acolo. Era o cutie de tutun, lunguiață și plată, care scăpase ca prin minune ruginei. Altceva nu mai găsiră nici în cea de-a doua pivniță.

Se întoarseră în sufragerie cam pleoștiți. Liviu Iordan ducea cutia și o ținea cu două degete, ca pe-o lighioană

spurcată. Ceilalți doi aveau brațele încărcate cu sticle de vin. Din fiecare soi luaseră cîte-o mostră.

Cu un gest plictisit, Liviu Iordan răsturnă cutia pe masă. Și căzură din ea numai ilustrate, fotografii și cărți poștale.

— Ar fi trebuit s-o arunc pe foc, spuse el. Ar fi trebuit s-o arunc fără s-o deschid...

— Și dacă se află vreun semnal acolo ? întrebă Ion Petric. Dacă e vreun indiciu ?

— Domnule ! Eu nu mă las pe seama hazardului ! răspunse Liviu Iordan. Și mai ales urăsc prostia. Pivnița s-a închis probabil în primul an de război și închisă a rămas pînă în ziua de azi. Cum s-a putut întîmpla asta ? Nu mă interesează ! Scurt. Important este altceva : nici el n-a intrat în pivniță, deci nu putea să ascundă acolo *cutia albastră*.

Se auzeau zgomotele unor pași care coborau în grabă scara interioară.

— Oare ce-o mai fi găsit dobitocul ăla ? întrebă Liviu Iordan, fără să caute să-și ascundă dezgustul.

Cabanierul, întors dintr-o scurtă recunoaștere, părea lovit de dambla.

— Nu mai înțeleg nimic... reuși el să bîlbîie. Știți ce fac ăia ? După ce am tras în ei... după ce am aruncat cu sticlele de benzină... știți ce fac ? Își fac un om de zăpadă. Un uriaș !

Nici de astă dată Liviu Iordan nu-l auzi. Privea la întîmplare ilustratele și fotografiile.

— Dacă n-aș avea altceva de făcut, începu el, aș încerca să refac povestea de dragoste a unor imbecili. Numai *„săruturi și sărutări cu miile și jurăminte..."* Auzi, domnule ! *„Ca stînca pe care-am urcat să fie dragostea noastră. Semeață și veșnică și cu fruntea în curatul cerurilor..."* Și după o lună : *„De ce nu-mi scrii, iubito, nețărmuritul meu amor ?... Oare e adevărat ce se spune despre tine și Biri ? Nu se poate ! Mă sinucid... Pînă atunci te sărut de mii de ori, ah ! știi tu, iubito"*. Domnule ! Cumplit de imbecili mai sînt oamenii !

— Oare ce s-o fi ales de capul lor ? întrebă Petric, uitîndu-se cu jind la una din sticlele pe care le luase din raftul : Tămîioasă Tohani — 1940.

— Cînd s-a ridicat cabana asta în care sîntem noi ? întrebă brusc Liviu Iordan. Cabana Izvoarele...

— În 1931... răspunse cabanierul. Atunci i-a luat locul celeilalte din vale : Izvorașului... Au terminat omul de zăpadă !

Un pocnet ca de pistol răsună deodată în sufragerie. Liviu Iordan lovise cu degetele făcute pumn în masă. Lovi a doua oară. Și mai năprasnic. Era un miracol cum de nu i se zdrobiseră degetele. Ceilalți îl priveau îngroziți.

— Ia vino încoace, domnule ! îl chemă pe cabanier. Vino și privește fotografia asta în care un imbecil îi jură unei imbecile amor veșnic. Vino, dobitocule !

Cabanierul se supuse fără să crîcnească. Înainta spre Liviu Iordan ca un om împins de o forță supranaturală. Toată fața îi era apă și i se îngălbenise ca lămîia. Se uită la fotografia pe care i-o întindea Liviu Iordan.

— Ce cabană e asta ? șuieră vocea celui care-l chemase.

— Cabana asta din fotografie ? tremură vocea lui Paul Bălan. Păi nu se vede ? E Izvorașul. Singurul acoperiș...

— Izvorașul ? ! îl întrerupse Liviu Iordan. Atunci de ce scrie, domnule, pe spatele fotografiei : „Amintire de la cabana Iulia" ? De ce scrie, domnule, cabana Iulia... ?

— Habar n-am... ridică din umeri parcă mai ușurat Bălan. I s-o fi spus vreodată Iulia. Noi așa am apucat-o : Izvorașul...

— Iar ai scăpat de la moarte, domnule ! șuieră Liviu Iordan. Auzi, domnule ? Cabana Iulia...

— De ce, domnule ? întrebă uluit Paul Bălan. Nu înțeleg. Pentru că n-am știut numele vechi al unei cabane ?

Liviu Iordan se ridică în picioare. Avea numai oțel în ochi. Dar și gesturile iradiau ceva metalic :

— Domnule ! Ce cuvînt ți-a șoptit George Iordan înainte de a muri ? Acolo, sub bombe...

— *Cabană*... se retrase cîțiva pași înapoi Paul Bălan.

— Și dumitale ? se întoarse brusc înspre Ion Petric.

— *Iulie*... Atît mi-a șoptit. Nici o silabă în plus...

— Și dacă se împreunează cuvintele astea două... rosti ca transfigurat Liviu Iordan. Ce se întîmplă ? Din cuvîntul *cabana* și din cuvîntul *Iulia* ce iese, domnule, dacă le unim ? Trebuie să vă învăț ca la școală ?

— *Cabana Iulia !* șoptiră amîndoi în același timp.

— Acum înțelegeți ? explodă Liviu Iordan. *Cabana Iulia.* Ăsta a fost testamentul lui. Un testament sigur,

limpede, două cuvinte care, împreunate, dau marea cheie ! *Cabana Iulia !* Acolo e *cutia albastră !*

— Dar e imposibil ! se trezi Paul Bălan. Cunosc cabana aia cum îmi cunosc palma. Aproape întotdeauna e goală. Doar cîteva paturi de fier. Trei camere și un spălător. Spălătorul s-a făcut acum vreo zece, doisprezece ani. În el nu se putea ascunde. Un antreu, două dormitoare și între ele o sufragerie. Și mai era afară o bucătărie de bîrne, care s-a dărîmat de mult... Unde se putea ascunde *cutia albastră* acolo... ?

— Chiar dacă ai spune că e o singură cameră acolo și tot nu m-ar interesa ce crezi dumneata, se înfierbîntă Liviu Iordan. Eu cred ce spune el. Și el spune foarte clar că acolo, la *cabana Iulia* s-a ascuns *cutia albastră !* Altceva nu mă mai interesează. Acolo vom căuta și o vom găsi !

— Așteptăm pînă ăia... făcu un semn de prăbușire Ion Petric. Că eu nu mai am curajul să propun nimic ca să nu credeți...

— Ți-a venit și dumitale timpul ! îi azvîrli parcă un os Liviu Iordan. Nu așteptăm nimic ! Trebuie să ajungem la cabană. Adică trebuie să luăm cabana. Nu vreau ca hazardul să-mi încurce socotelile. Cu cît sîntem mai repede acolo, cu atît mai bine... Mai ales acum cînd ei nici nu se gîndesc că-i vom ataca...

— De aceea au făcut omul de zăpadă, spuse cabanierul. Se cred feriți de orice primejdie și se apucă de joacă.

— Omul de zăpadă... reflectă Liviu Iordan de la geam. Hm ! L-au făcut din joacă ! Nu mai e vremea calului troian...

6

Omul de zăpadă nu fusese ridicat din joacă, ci avea un rol foarte important în planul de apărare a Casei Iulia, în care trăiau cireșarii. Mai ales că viforița se domolise, ninsoarea aproape încetase, iar gerul mușca mai blînd.

Era un om gigantic, de peste doi metri și gros ca un halterofil de categorie grea, de două ori cît Ursu. Avea o mînă îndoită în care ținea ceva ce semăna cu un baston, iar pe cap o cipilică făcută din cîteva batiste colorate, umplute probabil tot cu zăpadă. Se înălța ca o statuie la cîțiva metri de geamul prin care fuseseră aruncate sticlele cu benzină. Era un paznic de nădejde al cireșarilor.

Reîntorși în locuința încălzită, după isprava lor care unea utilul cu esteticul, încercară să se mai gîndească și la altceva, dar în ciuda ofensivei abile a lui Dan și a Luciei, care complotaseră împreună un plan al digresiunilor, nu izbutiră altceva decît să revină la amara și prea adevărata lor obsesie. Se făceau comentarii foarte iscusite, dar încheiate mereu cu ofuri și rugăciuni, despre posibilitățile de a scăpa din groaznica închisoare. Erau comentarii în mers, pentru că de fapt se amenajau locuri de atac și apărare, se întăreau baricadele, mai ales în dormitorul încălzit, care nu mai lăsa nici o fisură la geamuri, nici măcar pentru razele unui soare cald atît de dorit. Citadela de dormit devenise, după expresia lui Dan, inexpugnabilă. Și lemnele fuseseră mutate tot în dormitor. Cireșarii se temeau cel mai tare de un nou atac cu benzină, de aceea puseseră la adăpost, în dormitor sau în spălător, tot ceea ce era obiect de lemn. Din fericire, toate camerele aveau podele de piatră. Primejdia unui incendiu nu mai era atît de amenințătoare.

Fiecare loc de atac sau de apărare era aprovizionat din belșug cu proiectile ocazionale, adică mai ales lemne. Undeva exista și o armă teribilă, cu tragere lungă, o praștie ca o catapultă, făcută din benzile de cauciuc ale unui rucsac, care fusese abia cu cîteva zile în urmă mîndria cireșarilor, unic în toată zona concursurilor de schi. Era arma secretă care trebuia să lovească precis și necruțător. Și se mai amenajaseră și alte redute, în locuri tainice, în afara cabanei, care trebuiau ocupate la anumite semnale de alarmă.

Abia după ce totul fu gata, cireșarii acceptară un moment de odihnă, ba chiar și cîteva îmbucături.

— Oare de ce nu ne atacă ? întrebă cu naivitate Maria. Numai pentru că nu știu că aici se află ascunsă *cutia albastră* ?

— Ar mai fi și altceva... îi răspunse Victor. Dar cred că în primul rînd din cauza asta : n-au descoperit încă as-

cunzișul cutiei. Îl caută acolo. Nu știu că *Iulia* e numele cabanei noastre.

— Eu am tras peste tot cu ochiul, spuse Tic. Și nu văd unde ar putea fi *cutia albastră*. Poate numai sub una din lespezile astea care pardosesc camerele...

— Eu chiar am căutat în toată legea, mărturisi Dan. M-am dus șontîc, șontîc în fiecare încăpere. Am bătut cu bețele în aproape toate lespezile. Nimic. De fapt nu știu ce am vrut să aud. Dacă s-a scos o lespede, s-a ascuns în adîncitură cutia și apoi s-a pus lespedea la loc, cum poate să sune decît ca ălelalte sub care nu e nici o cutie ?... În pereți nu văd unde... Înseamnă că numai sub vreo lespede... Știți cîte sînt ? Le-am numărat cît ați făcut voi paznicul de zăpadă... Ia ghiciți ! Vă spun eu : două sute șaptezeci și două. Ca să vedeți că nici eu nu mi-am pierdut timpul degeaba. Și din astea două sute șaptezeci și două, o sută nouăzeci și cinci sînt îndeajuns de mari ca să poată fi ascunsă sub ele *cutia albastră*. Și din astea aproape două sute, vreo optzeci au dimensiuni regulate, ca niște cuburi sau paralelipipede. Și din astea optzeci simetrice, vreo cincizeci sînt de cremene...

— Ești mare ! îl felicită Ionel. Și din astea cincizeci, cam unde crezi tu că ar fi ascunsă *cutia albastră* ?

— Sînt vreo optsprezece mai curioase și mai ispititoare, răspunse foarte serios Dan. La astea n-am mai putut să fac nici o reducere. Optsprezece în cap, cu poziții foarte bune și chiar discrete. Pe urmă...

— Poftim ? ! se sperie Tic care vedea cum îi descresc șansele ca să devină el marele descoperitor al neasemuitei cutii. Nu cumva ai cercetat și pereții ?

— Numai doi prezintă interes și emit niște sunete ciudate... își continuă Dan năucitoarea ofensivă. Iar în ceea ce privește plafonul... Lasă, Ticușor ! Tu ai adus cîrnați și șuncă și cașcaval, îți ajunge... Așa... Plafonul nu e interesant decît în camera cu benzină și în antreu, deasupra ușării de BINE AȚI VENIT. Deasupra ușării am bătut eu cu un băț de schi, așa că mai rămîne porțiunea de lîngă gaura burlanului din camera cu benzină. Deci : optsprezece lespezi, doi pereți și un plafon. Dacă găsiți în altă parte *cutia albastră* puteți să scoateți tot ce e într-însa și să mă băgați pe mine în loc.

— Ai vrea tu ! îl atinse Tic. Acolo capeți luciu...

— Sau mucegai, îl completă Dan. Dacă or fi și nu știu ce documente pe-acolo ? Tu ce crezi, Victor ?

— Cred c-ai făcut o eliminare foarte bună, dar încă nu prea severă. Ar trebui să elimini rînd pe rînd toate elementele care ți-au mai rămas. Să rămînă pustiu !

— Adică tu crezi că nu se află aici la noi *cutia albastră !* se miră Dan. Doar tu singur ai demonstrat...

— Știi ce trebuie să facem noi ? spuse Victor. Să le întindem tot felul de capcane ca să-și irosească gloanțele. Cred că de aceea întîrzie să atace... Au o singură armă și o singură încărcătură. Dacă am putea să-i facem să tragă cît mai multe gloanțe, dar numai în vînt !... Iar despre *cutia albastră*...

— Vin ! se auzi vocea lui Ursu care era de veghe. Toți trei... Au bastoane... Fiecare are un baston... Ce facem ?

Victor ezită o singură clipă :

— Planul unu ! Tic și Ursu. Gata !

Tic părăsi imediat dormitorul. Se auzeau și pașii lui Ursu, apoi o ușă, ușa de-afară, deschizîndu-se. După două secunde sosi și Victor la ușă. Trase ambele zăvoare și puse și drugul de siguranță. Planul numărul unu prevedea ca numai Victor, Ursu și Tic să participe la apărarea directă și imediată. Victor în antreu ca supraveghetor și conducător al întregii operații, Tic și Ursu în anumite locuri, fiecare cu o misiune secretă. Ceilalți erau obligați, pînă la semnalul special al lui Victor, să rămînă în dormitor. Acolo erau feriți de orice primejdii și de orice surprize.

Victor privea din antreu printr-o crăpătură, invizibilă de afară, înaintarea celor trei coloși.

Se opriseră cam la jumătatea distanței dintre cele două cabane. Priveau în toate părțile, chiar și în spate, dar parcă nu mai îndrăzneau să înainteze.

— De acolo, spuse Victor, cu voce înceată, neauzită, glontele ucide. Uh ! Dacă nu s-ar mișca înainte de semnal...

Începea să regrete că optase pentru planul unu, cel mai riscant, dar și cel mai eficace, cel care transforma într-o clipă apărarea în atac.

Îl văzu pe Liviu Iordan scoțîndu-și pistolul din buzunar și încărcîndu-l. Gest ostentativ. Se bănuiește pîndit, poate

de aceea s-a şi oprit, şi vrea să impresioneze. Dar asta mai înseamnă ceva : în mod sigur n-au decît o singură armă. De aceea şi-o etalează atît de evident... Cei trei începură iarăşi să înainteze. „Uh ! tremură Victor. Să nu se grăbească Tic şi Ursu. Uhhhh !"

7

După ce se opriseră pentru cîteva minute la jumătatea pîrtiei care lega cele două cabane, Liviu Iordan îi îndemnă pe ceilalţi doi să treacă înaintea lui şi să-şi reia înaintarea.

— Lăsaţi-mi spaţiu să trag ! spuse el. Şi fiţi atenţi ca o sută de draci. Orice glonte e mai scump decît averea unui oraş. Şi acum, hai !

Porniră, dar după zece metri se opriră din nou, la semnalul lui Petric. Erau în apropierea unui bolovan.

— Să nu ne fi întins vreo capcană, vreo groapă... avertiză Petric. Ăştia n-au cu ce altceva să se apere...

Vorbeau în şoaptă şi se uitau fiecare în altă direcţie. Petric la stînga, Bălan la dreapta, Liviu Iordan înainte. Pentru a observa la timp orice mişcare suspectă.

— Imposibil să nu fi ieşit unul sau doi afară, pentru a avea mai multă libertate de mişcare... Altfel nu pot para atacul. Oare să-şi închipuie că avem mai multe arme ?

Nu se vedea de nicăieri nici o mişcare. Vijelia se transformase într-un vînt obişnuit. Parcă totul îngheţase şi încremenise. De la vreo douăzeci şi cinci de metri, omul de zăpadă uriaş îi privea cu ochi de cărbune şi parcă-i invita să se apropie.

— Fiţi atenţi la omul de zăpadă ! le şopti Liviu Iordan. Să nu fie cineva în spatele lui... Deşi ar însemna o sinucidere... Nu ! Mai bine uitaţi-vă numai în dreapta şi-n stînga... Lăsaţi-mi mie omul de zăpadă ! Hai ! Încă zece metri. Ni se măreşte raza vizuală. Şi ochii în patru...

Mai înaintară zece metri. Parcă ar fi călcat pe jăr, deşi mersul încet şi opririle le îngheţaseră picioarele.

Aveau bastoane groase în mînă, bastoane cu care se putea omorî un lup, iar în buzunare tot felul de greutăți de fier și plumb care se puteau oricînd transforma în proiectile. Petric și Bălan înaintau pe aceeași linie, cam la un pas distanță, lateral unul de altul. Iordan era ferit de trupurile lor, oferindu-i-se în același timp și o deschidere destul de largă pentru a putea trage nestînjenit cu pistolul.

Mai făcură o haltă la zece metri de omul de zăpadă. Rămaseră nemișcați, fiecare cercetîndu-și zona, fiecare cu mîna încordată pe baston. Și Liviu Iordan avea un baston. În mîna stîngă.

Nu se auzea de nicăieri nici un sunet, nici măcar șuieratul vîntului nu se mai auzea. Și nici o mișcare nu se vedea, nici măcar o pasăre nu zbura în văzduh.

Liviu Iordan privea țintă omul de zăpadă, îi privea mîna îndoită și bățul care-i atîrna parcă în mînă. Chiar lîngă băț, ca o ață, se zărea un luciu metalic. Liviu Iordan își îndreptă încet, insesizabil, țeava pistolului spre burta omului de zăpadă. Degetul arătător atinse ca un abur trăgaciul. Privea lucirea metalică de lîngă bățul omului de zăpadă, vedea cum se deplasează încet, încet spre dreapta, transformîndu-se în lama unui cuțit. Nu, nu era o iluzie. Luase și un punct de reper : distanța dintre muchia lucitoare și băț. La început fusese de un centimetru. Se mărise la aproape cinci centimetri. Nu era o iluzie. Le făcu celorlalți semn cu vîrful bastonului și țeava pistolului : să înainteze. Încet, încet : doi, trei pași. Din nou se opriră. Erau la vreo șapte metri de omul de zăpadă. Ceilalți nu-l vedeau. Își cercetau zonele lor. Dar Liviu Iordan nu-l slăbea din ochi, și țeava pistolului fixa tot burta lui. Lama cuțitului nu se mai depărtase. În schimb se ridicase, cu aproape zece centimetri, îi urmărise mișcarea, se ridicase parcă pentru a lua poziție de atac.

Și deodată lama cuțitului se mișcă violent. În aceeași clipă Iordan trase două focuri în burta omului de zăpadă. În aceeași clipă, Petric azvîrli bastonul tot în omul de zăpadă care ridicase brusc bățul. Tot în aceeași clipă un butuc uriaș se abătu asupra celor trei agresori și tot în aceeași clipă un proiectil mic, dar cumplit de dureros izbi pe unul din agresori în coșul pieptului. Numai Liviu Iordan scăpase cu o simplă zgîrietură. Butucul îi atinsese fruntea. Dar același butuc îl lovise pe cabanier în unghiul

dintre umăr și gît. prăbușindu-l în zăpadă. Și în aceeași clipă încetă totul. Doar omul de zăpadă începu să se prăbușească lent, lent ca o parașută.

Liviu Iordan, cu pistolul încă fumegînd, se retrase cîțiva pași tîrînd cu mîna stîngă corpul lui Petric. Cabanierul se rostogolea singur, scrîșnind din dinți și gemînd în șoaptă, parcă ferindu-se să nu fie descoperit acolo, pe pîrtie. Petric își reveni. Fusese o lovitură năprasnică în plexul solar. Probabil cu o piatră sau cu o bucată de fier. Cabanierul se umpluse de sînge. Dar și pe fața lui Liviu Iordan se prelingea o șuviță roșie.

— Înapoi ! porunci Liviu Iordan. Atît, deocamdată. Voi luați-o înainte. Cît mai repede. Eu vă acopăr retragerea.

Ceilalți găsiră puteri să se tîrască mai iute spre adăpostul sigur și cald. Liviu Iordan se retrăgea cu spatele, fără să-și lase arma din mînă, privind mereu spre ceea ce mai rămăsese din omul de zăpadă : o movilă informă de sub care nu mișca nimic. Doar după ce ajunse la jumătatea drumului dintre cele două cabane își iuți pasul.

Îi prinse pe cei doi tocmai cînd se chinuiau să intre pe ușă. Îi ajută să se ridice, să pășească în antreu, apoi zăvorî singur ușa cabanei. Nu scoase nici o vorbă tot timpul cît îl pansă pe cabanier. Găsise tot ceea ce îi trebuia în lădița cu medicamente și trebăluise cu îndemînare de medic. După ce termină cu Bălan și cercetă locul loviturii pe care o primise Petric chiar în plex, respingînd cu un gest de nepăsare și dezinteres pata vineție, își aplică un plasture pe zgîrietura de pe frunte. Pumnii începuseră să-i scapere, iar maxilarele păreau că mestecă plumb.

— Cam ăsta-i rezultatul atacului... începu el. O rană mai gravă, dar nu foarte, și alte două extrem de superficiale... Ăsta e rezultatul *bun* al atacului. Pentru că mai este un rezultat *rău*, aproape o catastrofă.

— N-ai împușcat decît unul ? întrebă Ion Petric.

— Nu, domnule ! se crispă Liviu Iordan. Am pierdut două gloanțe ! Asta e catastrofa. Două gloanțe !

— Cum, domnule ? se înspăimîntă cabanierul. Nu i-ai nimerit ? N-ai nimerit nici unul ? Ai tras de două ori...

Liviu Iordan nu răspunse imediat. Începu să se plimbe de-a lungul și de-a latul sufrageriei. Cîteva minute nu-

mai. Cînd se aşeză la masă, faţa lui, întreaga lui atitudine exprimau un calm şi o nepăsare care îngrozeau.

— Domnule, eu sînt de vină ! Eu răspund... Am pierdut două gloanţe... şi cu celelalte două : patru. Mi-au mai rămas deci cinci gloanţe... Nu mai pot să mai pierd nici a mia parte dintr-un glonte. Omul de zăpadă a fost o batjocură, domnule. O fantomă pe care o mişca de după fereastră cineva. Au lucrat foarte ingenios. Mi-au dat răgazul să iau şi puncte de reper ca să nu-mi închipui cumva că totul e o iluzie optică. Dar nu puncte de reper groteşti... asta a fost toată ingeniozitatea, ci abia sesizabile, ca să mă prind ca un imbecil. Şi am tras de două ori ca să fiu sigur... Domnule, numai unul dacă e împuşcat sau rănit, ei au pierdut partida ! Sau dacă i se întîmplă ceva unuia singur, vor pierde partida. Vor veni singuri şi vor face mătănii în faţa noastră. Şi fetele, toţi ! Jur, domnule !

Vorbea cu un calm otrăvitor. Ceilalţi erau iar fascinaţi. Uitaseră rănile şi ruşinea înfrîngerii.

— Vom mai da un atac după-masă, probabil, vom vedea noi. Şi măcar unuia dintre ei i se va întîmpla ceva. Eu singur voi ataca !

8

În tabăra cireşarilor era bucurie. În sfîrşit. Şi oare cine putea să fie cel mai bucuros, cel mai invidiat, mai ales de către Dan, cel mai aplaudat ? Cine altul decît puştiul cel drag, cu păr de aur, şi cu nasul chiar mai sus puţintel decît în momentele lui de toate zilele, pentru că, de... îi mai plăcea şi lui să-şi dea din cînd în cînd aere.

Cîrnul ridica mereu două degete, parcă ar fi cerut cuvîntul. Le ridica, apoi se uita în ochii fiecăruia :

— Două ! Două gloanţe ! Le-au tras cu o precizie cumplită exact în burta omului de zăpadă ! Păcat că n-am putut să văd cum se mişcă pumnalul... dar simţeam că merge bine totul, după ochii lui... Cum l-am mai dus !...

Şi pe ăllalt l-am făcut cnocaut. Aţi văzut ? Dar şi Ursu l-a ochit, fiuuuu ! Cum mai zbura butucul !

— Taci, nesuferitule ! îl lua Maria la rost din cînd în cînd. Prea te lauzi, de parcă numai gura ar fi de tine. Nu-i a bună lauda asta prea multă...

— Las-că ştiu eu cam ce e în sufletul tău... îi răspundea frăţiorul. Nu mai poţi de bucurie...

— Uffff ! Doamne ! se înduioşa negricioasa pînă la lacrimi. Eşti un nesuferit. Nici nu vreau să te mai văd...

Ursu, în schimb, era posomorît. Nici nu îndrăznea să se uite în ochii Luciei. Nu-i izbutise lovitura. Şi numai din cauză că voise să-i izbească pe amîndoi. Dacă şi-ar fi ales o singură ţintă, unul din ei era scos din luptă pentru mult timp. Dar voise să doboare doi odată... Asta era...

Nici Victor nu era tare bucuros. Îi era teamă să nu se repete atacul. Dacă nici unul din ei nu fusese rănit grav. atunci se vor pomeni cu un atac furibund. Vor sări asupra cabanei cu tot ce aveau la ei, cu toate armele posibile. De aceea, cînd toţi păreau a fi în culmea bucuriei. decretă stare de alarmă generală. Atît de autoritară era vocea lui, încît amuţiră toţi într-o clipă.

— Pază la ferestre ! spuse el. Şi să discutăm măsurile pentru la noapte ! Precis vom fi atacaţi !

— Nu avem voie să-i mai aşteptăm înăuntru ! trecu Ursu la atac. Eu cred că am putea să-i respingem chiar lîngă cabana lor. Ne căutăm posturi de pîndă, bune şi sigure. Nu mai e frig...

— E o prostie ! sări Lucia. Şi dacă nu-l loveşti ? Dacă tragi pe alături sau îl răneşti uşor ? Nu te ucide imediat ?

— Nu-mi mai scapă a doua oară ! scrîşni vlăjganul. În moalele capului îi ating.

Şi Victor era de părerea Luciei :

— Nu cedez, Ursule ! Atîta vreme cît mai au gloanţe în pistol, nu accept să fie atacaţi decît de la distanţă, sau să se riposteze din locuri sigure la agresiunile lor. Cum am făcut la primul atac. Ne-a reuşit totul !... Gîndeşte-te ce înseamnă să ai o armă de foc. Îl loveşti, îl dobori, dar nu trebuie să-i mai rămînă decît un dram de putere şi luciditate şi te ucide... Întîi să facem totul, să folosim toate vicleniile ca să le lichidăm gloanţele ! Asta e !...

— Vine ! se auzi vocea lui Dan care era de gardă la postul de observaţie. Unul singur. Cel cu pistolul !

Parcă trecu un curent electric prin toți. Numai Ursu se uita la Victor cerșind voie. Conducătorul cireșarilor se prefăcu că nu-l vede. Victor dădu un semnal de așteptare. Agresorul era singur. Nu putea să încerce, singur, asaltul cabanei.

Dar dacă era o cursă ? Dacă ăilalți veneau prin ocoluri pentru a cădea în spatele cabanei ? Victor îl chemă pe Ursu ca să se sfătuiască, în antreu. Imediat sosi și Tic.

— Oare nu vor să ne înconjoare ? întrebă Victor.

— E același lucru, îi răspunse Ursu în șoaptă. Ca să ne atace cu oarecare șansă, tot prin fața noastră trebuie să treacă. Eu totuși aș crăpa ușa... poate se aventurează și-i putem sări în spate... Ce zici ?

Și pentru că Victor nu răspunse nimic, Ursu crăpă ușa.

Agresorul se apropiase la vreo zece metri de cabană. Avea pistolul în mînă, cu degetul pe trăgaci. Era un pistol mare, cu țeavă lungă, un Parabellum, o armă rea. Rămase nemișcat și cu privirile fixate spre o fereastră. Spre fereastra de unde se manipulase omul de zăpadă.

Tic vru să spună ceva, dar Victor îl opri. Și șoaptele puteau să trădeze.

Liviu Iordan mai înaintă doi pași. Deveni și mai prudent, și mai încordat, gata să sară ca un leopard. Și tot spre fereastra care-l batjocorise privea. Mîna parcă-i tremura pe pistol.

„Oare nu-și dă seama că este văzut și urmărit ? se gîndi Victor. Cum de poate fi atît de sigur ? Și mai ales ce anume urmărește ? Parcă ar vrea să se răzbune orbește. Oare nu a înnebunit ? Singur... Pentru ce ?"

Liviu Iordan mai înaintă un singur pas. Pistolul parcă i se ridicase odată cu mîna.

„Doamne ! se îngrozi Victor. Să nu fie cineva la fereastra aceea ! Și nici nu mai am cum să dau semnalul..."

Liviu Iordan ținti spre fereastră și trase. Bubuitura răscoli toate ecourile. Imediat după ce trase se lăsă în jos, fulgerător, parcă pentru a se feri de o lovitură. Dar se ridică la fel de fulgerător, țintind cu pistolul spre aceeași fereastră. Însă nu mai trase. Se întoarse și își băgă pistolul în buzunar. Dar arma îi alunecă pe alături. Nu-și dădu seama. Continuă să se retragă și abia cînd ajunse la vreo zece metri de locul unde-i căzuse arma, se întoarse iarăși și din nou privi spre fereastră. Tresări ca și cum

ar fi văzut ceva şi îşi duse din nou mîna spre pistol. Tresări şi mai violent, pentru că nu-şi mai găsi pistolul în buzunar. Se uită înapoi cu ochii holbaţi de spaimă. Şi zări pistolul, în zăpadă, la vreo zece metri înaintea lui.

Avu numai o secundă de ezitare. Se lansă în goană spre pistol, în aceeaşi clipă în care se lansase şi Tic. Dar puştiul avea mai puţin de fugit şi era şi mai iute. Ajunse înaintea lui Liviu Iordan la pistol.

Victor şi Ursu îl văzură cum ridică pistolul de jos. Liviu Iordan se oprise la vreo cinci metri de armă. Privirile lui şi ale lui Tic se întîlniră. Amîndouă luceau de bucuria triumfului.

Dar deodată puştiul îngheţă. Auzi vocea lui Liviu Iordan şuierătoare, şoptită :

— Poţi să-l şi iei de jos. E o bucată de lemn. Pistolul e în mîna mea. Şi dacă nu vii spre mine, imediat îţi găuresc scăfîrlia. De la cinci metri nu pot să greşesc. Hai ! Unu...

Tic se apropie cu pistolul de lemn în mînă spre Liviu Iordan. Se lăsă luat de umăr. Ţeava pistolului lui Iordan cădea perpendicular pe creştetul puştiului. Ca să fie văzută de toţi.

Şi o văzură toţi. Mai întîi Victor şi Ursu. Vlăjganul sări ca un arc, dar Victor îl apucă şi-l strînse de picior cu toată puterea pe care-o avea.

— Stai, Ursule ! îi şopti el. Îl ucizi. Ăla nu glumeşte.

Ursu închise ochii şi înţelese. Se lăsă în genunchi alături de Victor. Era moale, fără un pic de vlagă. Dar tremura şi simţea că se sufocă şi de pe buze i se prelingeau şuviţe de sînge.

Era şi Maria în spatele lor. Nu scoase nici un cuvînt. Dar din ochi îi curgeau întruna lacrimi. Era şi Lucia. Şi ea plîngea. Victor oftă greu, apoi spuse :

— Poate că ne cer numai *cutia albastră* în schimbul lui. Va trebui să le-o dăm...

CAPITOLUL XII

1

Tiberiu își dăduse întîlnire cu Atena la Răsdeal. Voiau să se plimbe singuri și necunoscuți pe străzile orășelului, să ia masa de prînz la cabana de pe ghebul Cioaca, apoi să coboare în parc pentru jumătate de oră, să intre la cinema și să se întoarcă acasă cu trenul de șapte seara, care-i lăsa la o distanță de șase minute pe unul de celălalt. Pînă la cabană, planul lor merse ca pe roate. Dar la cabană li se înfundă. Erau foarte mulți sportivi care-i cunoșteau și mai ales erau mulți prichindei din toate orașele văii, care, din nefericire, asistaseră la concursul interșcolar de schi. Tiberiu devenise de multă vreme, de vreo două zile, idolul lor absolut, iar Atena, visul și bucuria lor caldă din clipele de vis. Se pomeniră înconjurați de prichindei și se văzură nevoiți să susțină o discuție interminabilă... ah ! cum mai fugea filmul !... despre toate amănuntele unei vacanțe sportive de iarnă, însă a unei vacanțe ideale. Pentru că li se cerea părerea despre mărcile de schiuri, despre calitatea bețelor cu zgardă roșie, despre bocancii cu șanțuri neterminate, despre culoarea cea mai favorabilă slalomului... la ciorapii exteriori, despre ultimele performanțe ale schiorilor francezi și despre șansele lor la Olimpiada albă. Și bineînțeles și despre pregătirea amîndurora în vederea viitoarei Olimpiade albe din Japonia. Și dacă un idol nu știe să stea pe soclu, mai ales în asemenea situații... Dar și Atena și Tiberiu, la început cam speriați și cam ostili, deveniră cu timpul fermecători, mai ales că în clocotul și pasiunea discuției se întrebau din priviri sau din vorbe, își atingeau întîmplător mîinile, ba uneori și le țineau una într-alta secunde întregi. Și-și spuneau, printre sau deasupra

vorbelor cu care răspundeau prichindeilor, atîtea și atîtea înțelesuri înfiorate !

Și așa cum se întîmplă întotdeauna într-o discuție, se lăsă deodată și momentul de tăcere, acel moment inexplicabil despre care un mare scriitor francez, bineînțeles prin unul din eroii săi, spunea că apare întotdeauna la ora x și douăzeci de minute, sau la ora x fără douăzeci de minute.

— E abia șase fără douăzeci ! se miră unul din prichindei după ce se uită la ceas. Mîine, pot să jur, vin și la noi cireșarii... Cu trenul de șapte seara...

Tiberiu și Atena tresăriră. Da ! Cireșarii le promiseseră că îi vor vizita ! Oare nu-i căutau chiar în clipele acelea în orășelele lor ? Amîndoi se albiră la față.

— Au fost cireșarii pe la voi ? izbuti să îngîne Tiberiu. Cînd au plecat ?

— Dar de ce ne întrebi cînd au plecat ? se interesă unul oacheș, cu ochii numai neastîmpăr.

— Pentru că dacă ar fi cireșarii în orășelul vostru, răspunse Atena în locul lui Tiberiu, n-ați mai fi voi în momentul ăsta aici, la cabană.

După atîtea declarații de dragoste, prichindeii nu mai puteau să dea înapoi. Nu spuseră nimic, doar își căutară niște zîmbete care, din păcate, nu li se potriveau deloc : erau false. Ei, dar momentul trecu. Unul mai politicos își aduse aminte că uitaseră să răspundă la o întrebare frumoasă și isteață.

— Încă n-au sosit. Dar îi așteptăm din zi în zi. Am luat toate măsurile. De la doi kilometri vom fi informați prin băiatul unui cantonier, care e și el în legătură cu băiatul unui șef de gară, care și ăsta are legătură cu băiatul unui alt cantonier de la Mitiș. În clipa cînd s-au urcat în tren răsună la comandantul nostru semnalul de alarmă...

— Și de unde știți voi că au poposit cireșarii la Mitiș ? întrebă Tiberiu cu un ton în care se putea ghici suspiciune.

Prichindeii se priviră la început speriați și întrebători, apoi fiecare plecă ochii în pămînt, pentru că fiecare voia să răspundă... adică să trădeze un secret grozav. Și juraseră...

— Ne-a spus Petrișor Bogdan... se auzi vocea primului trădător simpatic. El e din Mitiș și știe precis...

— Aiurea ! interveni hazardul prin persoana unui pici, cu un an mai mic decît ceilalţi, adică neluat în seamă şi deci neîncrezător. Aiurea ! Ăla se laudă mereu. Las-că ştiu eu ..

Piciului însă nu i se mai putea trăda nici un secret. De aceea se lăsă o clipă de tăcere în care ceilalţi prichindei se înţeleseră prin unde nevăzute să nu scape o iotă mai mult. Doar unul din ei privi spre Tiberiu şi îşi luă inima în dinţi :

— Pe cuvîntul nostru că nu minţim... Ne-a spus Petrişor. Şi nu numai că ne-a spus, că l-am suspectat şi noi. Pe cuvîntul nostru că ne-a dovedit. Cireşarii au stat chiar la el !

— Cînd ? întrebă emoţionată Atena.

— Alaltăseară şi ieri dimineaţă... răspunse un altul. Şi mai mult nu vă putem spune.

— Sigur, sigur ? se interesă iarăşi Tiberiu.

— N-am spus pe cuvîntul meu, reveni cel care-şi luase inima în dinţi. Am spus pe cuvîntul nostru... Zău ! Pe cuvîntul nostru că ne-a dovedit la toţi şase !

Cinci prichindei ridicară imediat mîinile în sus, ca nişte conjuraţi, pentru a susţine spusele şefului lor.

Atena şi Tiberiu mai avură o brumă de prezenţă de spirit sau de bun-simţ pentru a păstra aparenţele. Se prefăcură speriaţi, îşi amintiră că au uitat să cumpere ceva, aoleu ! şi dacă va fi coadă vor pierde trenul... deşi parcă stăteau pe arcuri şi ar fi fost în stare să sară pe geam şi să se dea de-a rostogolul pînă la gară, în vale.

Norocul îi ajută. Un personal întîrziat tocmai pleca din gară în momentul cînd ajunseră pe peron. Săriră în el, adică Tiberiu o ajută pe Atena să sară pe scară şi ea acceptă, fără să-şi dea seama, şi uitînd că e campioană la sărituri. În sfîrşit... Se ghemuiră pe un culoar cam gol, dar aveau noroc şi aici. Din cînd în cînd mai trecea cîte cineva spre vagonul restaurant, sau dinspre vagonul restaurant, obligîndu-i să facă loc, adică să se subţieze şi să se strîngă, nevinovaţi şi îmbujoraţi, unul în altul. Nici unul nu mai regreta parcul, cinematograful, filmul grozav, dar aveau numai vorbe de laudă şi admiraţie pentru prichindeii care-i ţinuseră sus pe Cioaca şi care, fără să ştie, le organizaseră toate spaimele şi bucuriile prin care treceau.

Coborîră mai întîi în orășelul lui Tiberiu și alergară amîndoi, într-un suflet, pe strada mare, spre locuința lui. Nu le mai păsa dacă-i vede cineva. Din păcate, cireșarii nu sosiseră. Întorcîndu-se spre gară, se interesară despre cireșari la unul din puștii care se fandoseau pe stradă. Dar puștiul nu numai că le răspunse printr-o afirmație, dar se și lăudă că Tic îi lăsase o amintire. Într-adevăr, pe o foaie de hîrtie se vedeau cîteva cuvinte : „*Amintire de la Tic*".

— E scrisul lui ! atîta mai avu vreme Atena să spună, pentru că Tiberiu o și smuci cu brutalitate.

Se auzea sirena unei locomotive. Trenul de șapte. Se urcară în el tot în ultimă clipă. Cireșarii îi așteptau de bună seamă în orășelul Atenei. Dar nici acolo nu-i găsiră. Nicăieri. La nici o cabană. Și îi cuprinse pe amîndoi o dezamăgire ucigătoare. Cireșarii nu-și respectaseră promisiunea. Nu-i vizitaseră...

2

Tic, cireșarul care lăsase atîtea amintiri prichindeilor din toate orășelele celor două văi, stătea în mijlocul sufrageriei de la Izvoarele. Era legat de mîini și de picioare nu cu brutalitate, ci cu artă. Putea să-și miște și mîinile și picioarele, cîțiva centimetri, în orice direcție. Și mai era legat de un scaun uriaș, lăsîndu-i-se și cu această legătură un joc de cîțiva centimetri. Dar aceasta era toată libertatea lui. Cîțiva centimetri. Legăturile erau imposibil de forțat. Nu se putea scăpa din ele decît cu ajutorul cuiva. Singur, imposibil. Cel mult putea să se prăvălească odată cu scaunul, să provoace prăbușirea scaunului, dar asta ar fi însemnat o sinucidere. S-ar fi izbit cu capul de podeaua de piatră, dacă ar fi căzut în față, și cine știe ce i s-ar fi întîmplat dacă ar fi provocat prăbușirea în spate. Acestea erau gîndurile care treceau prin mintea ciufuliciului, pentru că era teribil de ciufulit. N-avea nici o scăpare.

— Să n-ai nici o teamă... se adresă Liviu Iordan cabanierului. Cînd te-am legat pe dumneata, ți-am lăsat în-

tenționat o șansă de scăpare, ca să nu înghețî. Dumnealui nu are nici una.

Tic își dădea seama că într-adevăr nu are nici o șansă. Jocul de cîțiva centimetri parcă nu făcea altceva decît să-i amintească mereu că e legat bine, că e legat și că e în mîinile dușmanilor.

Petric și Bălan stăteau tot timpul la pîndă. Nu se dezlipeau de ferestre. Pînă ce Liviu Iordan nu se mai putu stăpîni :

— E crunt, domnule, să ai de-a face cu neghiobi ! spuse ca pentru sine, apoi vocea i se înăspri : Degeaba stați acolo, de pomană... Puteți să lăsați și ușile și ferestrele deschise, puteți să scrieți mare, pe o placardă, LIBER — DESCHIS. Nimeni nu va îndrăzni să intre atîta vreme cît nevolnicul ăsta e legat lîngă mine; iar pistolul se află în mîna mea. Nu înțelegeți ? Orice mișcare s-ar face din partea cealaltă, orice încercare... gata ! Nevolnicul ăsta mic s-a dus. Și ăilalți, de dincolo, își închipuie că nu glumesc.

— Aiurea... spuse Tic, deși cuvintele gangsterului cu pistol îi frecau încă șira spinării pe dinăuntru. Aiurea... Ăia sînt atît de fricoși !... Parcă-i interesează pe ei ce mi se întîmplă mie... Ei să scape, mai ales lunganul ăla laș, care nu vrea nici un moment să sară la bătaie.

— Te înțeleg, nenișorule... îl luă Liviu Iordan în zeflemea. Te simt eu. Ai vrea să ne adormi, să ne amețești, vrei să faci pe șmecherul cu noi... V-am prins pe toți... Vă am în vîrfurile degetelor... Numai prin viclenii vă apărați, pentru că puterea e de partea noastră, de partea mea... M-ați făcut să pierd două gloanțe cu omul vostru troian, două gloanțe care fac mai mult decît diamantele de mărimea lor... Dar nu le-am pierdut în zadar. V-am descoperit puterea : viclenia.

— Noi îi spunem iscusință și ingeniozitate... îl întrerupse prizonierul ciufulit.

— Da, domnule ! îl privi Iordan cu mai mult interes. Puteți să-i spuneți cum vreți. Eu îi zic șiretenie, viclenie... Și dacă am văzut că asta e arma voastră, m-am conformat... Să știi de la mine ceva... E o lege, o convenție nescrisă între oameni... Cel șiret îl duce pe omul de rînd pentru că acesta nu se gîndește că semenul lui ar putea să-l înșele. Cel foarte viclean îl duce pe cel viclean pentru că acesta cade în greșeala omului de rînd : nu crede că altul ar putea să-l înșele... De aceea ați căzut voi în capcana mea... Nu v-ați închipuit că sînt mai viclean decît voi și că o să vă

pregătesc o capcană și mai cumplită... De aceea, nenișorule, am sacrificat și un glonte, deși poate că n-ar fi fost nevoie. Am rămas cu patru gloanțe, am sacrificat un diamant de cartuș, pentru că știam că voi știți în ce situație ne aflăm cu armele, știam că voi știți cît preț are pentru noi un glonte...

— Asta de unde-o mai știați ? se interesă din pură curiozitate pustiul.

— Dintr-o chestie care se numește gîndire... îi răspunse Liviu Iordan. Erați prea inteligenți ca să nu vă întrebați, după spargerea pe care ați dat-o, și după ce ați aflat niște secrete cumplite : de ce nu vă atacăm ? V-ați întrebat : de ce nu ne atacă ? Dacă am fi tăbărît toți trei cu pistoalele și cu încărcături de rezervă asupra voastră, ați fi rezistat mai mult de cinci minute ? Nici pomeneală... Faptul că v-am condamnat la moarte prin ger și foamete nu însemna altceva decît că nu sîntem bine înarmați... Asta s-a întîmplat. M-am gîndit la felul cum *trebuia* voi să gîndiți. Iată de ce știați cît preț are un cartuș. Și l-am sacrificat. Dacă nu aș fi tras și dacă în aceeași secundă nu m-aș fi prefăcut că mă apăr, aplecîndu-mă, de fapt pentru a substitui pistolul, și a vă da apoi impresia și certitudinea că am rămas cu același pistol în mînă, ar mai fi alergat unul dintre voi să-l ia din zăpadă ? Dacă n-aș fi tras cu același pistol pe care apoi l-am scăpat, poate că s-ar fi bănuit o capcană. De aceea trebuia să sacrific un cartuș. Știi cum spune francezul ?

— *Au voleur, un voleur et demi...* răspunse Tic uluit de abilitatea cu care Liviu Iordan își pregătise capcana.

— Exact ! Trebuia să vă năucesc, să vă fascinez, să fiu în ultimă instanță mai viclean decît voi. Și totul s-a întîmplat exact așa cum am prevăzut... Unul din voi trebuia să cadă în cursă și a căzut cel mai interesant. Poate că era și mai bine dacă ar fi căzut o fată... Negricioasa aia cu codițe...

— Aiurea, spuse Tic, deși voia să aibă jar în mîini și să i-l toarne pe gît ăluia. Soră-mea e o fricoasă fără pereche...

— Poftim ! ? sări Liviu Iordan de pe scaun chiar în clipa cînd Tic înțelese ce groaznică gafă a făcut. Va să zică e și surioara dumitale acolo ! Hopa !

— E soră vitregă... e soră de caritate... începu Tic să se bîlbîie, aproape să plîngă. Las-că...

— Era tot ce trebuia să mai știu ! își reluă locul pe scaun Liviu Iordan. Toți o să ajungeți aici, în genunchi o să vă tîrîți. Întîi sora dumitale și după ea ceilalți...

Nu soarta lui, ci soarta nesuferitei sfîșia inima lui Tic. Imaginile pe care și le închipuia și în care o vedea pe Maria terorizată, cu fața. Brrrrr ! Era o groază, un iad.

— Și dacă vă dăm *cutia albastră* ? spuse ciufuliciul în ultimul moment al groazei sale din imaginație, în care mai putea să-și păstreze ceva omenesc în voce.

— Și asta mai voiam să știu ! țîșni ca o goarnă de triumf glasul lui Liviu Iordan. Voiam să știu dacă ați aflat despre *cutia albastră*... dar eram sigur de asta... pentru că individul care a dat drumul celorlalți cînd s-a făcut spargerea a rămas tot timpul în sufragerie și a auzit o discuție foarte secretă... despre *cutia albastră*... Dar nu-mi închipuiam că ați aflat locul în care se află cutia... Acum mi-ai spus... De unde dracu' știți că acolo la voi a fost ascunsă cutia ?... Numai dacă ați găsit scrisă pe undeva denumirea veche a cabanei... Numai atunci ați putut să faceți o relație între testamentul verbal lăsat de frate-meu... și denumirea cabanei voastre... Da ! Mi-am închipuit, sau trebuia să-mi închipui mai devreme. Nu sînteți deloc proști... Numai că ați dat peste cineva care vă întrece, așa cum întrece muntele ăsta colinele din jur...

Raționamentul lui Liviu Iordan îl impresionase pe Tic, dar lauda de la urmă îl cam necăjea și-l cam aținea.

— Dar să știți că un anumit lucru nu l-ați ghicit. Na ! Eu singur am făcut spargerea. Eu singur am cărat totul...

— Nu, domnule ! Asta e o minciună. Nu ai făcut spargerea singur. Poate că ai stat singur ascuns aici, poate că ai cărat sau ai scos singur alimentele, dar asta e altceva. Ai avut complici, sus, complici care ne-au scos pe noi de aici...

— Ei bine, dacă vreți să știți...

Dar spre fericirea vieții lui și a atîtor altora, bravul cireșar se opri în ultima clipă. Doamne ! Ce era să spună !

— Spune, domnule ! Sau vrei să te ajut eu ?... Cine a deschis geamurile ? Cine le-a deschis cu sfoara ? Cine a intrat sus în camera mea ?... Degeaba îți ascunzi complicele... Nu ești la tribunal... Aceeași pedeapsă o va primi și el, aceeași soartă o va avea, cu sau fără martori... Toți veți avea aceeași soartă !

— Chiar dacă vă dăm *cutia albastră* ? insistă, terorizat, ciufuliciul. Chiar dacă v-o aducem aici neatinsă ?

— Nu, domnule ! Nu veţi putea găsi voi *cutia albastră*. Nu aveţi minte pentru ascunzişul ei... Şi nu aveţi, poate, nici mijloace, domnule...

— Şi dacă unul dintre noi o va găsi ? întrebă Tic. Dacă va închide ochii şi va spune, după un ceas : „Uite ! Acolo, sub a opta lespede din dreapta, e *cutia albastră*. Săpaţi !" Dacă unul dintre noi va face aşa ?

Liviu Iordan îl ascultă aproape năucit. Dar îşi reveni :

— Asta nu se poate !... Nu poate nimeni să gîndească aşa, pentru că nu ştie că aşa trebuie să gîndească ! Numai hazardul ar putea să vă ajute s-o găsiţi.

— Şi dacă hazardul ne va ajuta ? continuă Tic.

— Atunci vom face schimbul, domnule. Mi se va aduce *cutia albastră*, pe cuvînt de onoare. Îţi voi da drumul dumitale, conform cuvîntului de onoare, şi-i voi lua ostatici pe cei care mi-o vor aduce. Nu-i voi împuşca pentru că îmi trebuie gloanţele. Îi voi ucide altfel. Pînă îţi va veni din nou rîndul...

3

Era jale mare în Casa Iulia, în casa care-i primise pe cireşari cu optimistul BI E AŢ ENIT. Urarea ştirbă de bun venit îi persecutase teribil pe tineri. Numai necazuri, şi spaime, şi nelinişti, şi teroare, iar acum lovitura cea mai mişelească : răpirea celui mai drag dintre ei.

— Ne-a hipnotizat ! se înfioră Lucia. Cum de nu a bănuit nimeni nici o primejdie ? Cum de n-am presimţit capcana ?

— Pentru că toată atitudinea şi mai ales gestul lui de a veni singur, cu pistolul în mînă, spre noi, erau ale unui halucinat... Uh ! Dacă n-ar fi tras cu pistolul ! Asta m-a indus în eroare, mărturisi Victor în continuare. Asta m-a făcut să cred că a înnebunit. Cum să-şi irosească gloanţele ? Nu mi-am închipuit nici o clipă că a substituit pistolul. Mai ales cînd l-am văzut că descoperă pistolul pierdut

şi aleargă după el... Dacă nu mi-o lua Tic înainte... Am sărit aproape în aceeaşi clipă cu el... Dar el a fost mai iute...

— Eu sînt de vină ! bodogăni Ursu. Eu ! Eu trebuia să sar primul. Şi chiar dacă ar fi avut pistolul adevărat şi ar fi tras toate gloanţele în mine, tot l-aş fi gîtuit...

— În tine ar fi tras ! răspunse Victor. Nu ştiu dacă ar fi tras toate gloanţele, dar sînt sigur că ar fi tras. Iar pe mine cred că m-ar fi luat ostatic. Dar pe tine nu ! Dacă scăpa de tine, ne lua pe toţi...

— Eu tot nu-l las ! se încăpăţînă Ursu. Tot voi pune mîna pe el. Chiar dacă o să aibă o mitralieră în mînă...

— Şi Tic ? întrebă Dan. Ce facem ? Cum îl scoatem de acolo ? N-o să-l lăsăm în mîinile lor...

— Deocamdată lui Tic nu i se poate întîmpla nimic ! spuse Victor. Pe Tic îl ţin ca ostatic. Pînă nu intră sau nu intrăm noi în tratative cu ei, nu i se poate întîmpla nimic lui Ticuşor.

— Daaa... îngînă Maria. Spui tu aşa...

— Nu ! interveni Ionel. Nu spun aşa, ci e chiar aşa. Vor încerca probabil un schimb. Precis. Vor cere cutia în schimbul eliberării lui...

— Numai să fie aşa... oftă Maria.

— Numai să fie aşa... repetă Victor. Dacă află că eşti şi tu aici, atunci vor fi şi mai răi, şi mai siguri. Să nu ceară în schimb pe altcineva dintre noi... Unul sau mai mulţi... Dacă fac un asemenea schimb, oricum va fi şi cutia în mîinile lor...

Toţi simţeau ghearele groazei scormonindu-le pînă în măruntaie. Cine nu se va duce dincolo dacă lupii de-acolo vor propune un schimb ? Cine nu se va duce ca să-l scape pe Tic ?

— Poate că nu le vine gîndul ăsta, spuse Ursu. Poate că sînt înnebuniţi de cutie şi se gîndesc numai la cutie...

Victor clătină încet din cap :

— El probabil că nu se gîndeşte decît la cutie. Altceva îl interesează cît negru sub unghie. Dar sînt ceilalţi, Ursule, brutele acelea cu ochii în flăcări. Şi chiar el. Siguranţa lui, siguranţa vieţii lui e în mîinile noastre. Ştim prea multe despre el ca să ne lase în viaţă... Singurul lucru pe care l-ar putea face ar fi acela de a ne lăsa condamnaţi la foame sau la îngheţ. Adică tot la moarte. Dar sînt ceilalţi pe care-i simt cum caută otravă.

— Niciodată n-am fost într-o asemenea situaţie, spuse invalidul. Dacă aş putea să fac ceva... Să mă duc eu în locul lui Ticuşor. Tot nu mai sînt bun la nimic...

— Ba ai fost foarte bun, încercă Victor să-l consoleze, cînd te-ai apucat să calculezi ascunzişurile posibile ale *cutiei albastre*. Nu înţelegi că singurul atu care ne-ar mai putea îmbunătăţi situaţia ar fi să găsim *cutia albastră*? Şi tu ai făcut foarte mult pentru asta. Toată suita ta de eliminări e o capodoperă, Dan. Numai de la ea putem să plecăm la teribila idee a ascunzişului propriu-zis...

— Cuvînt de ordine! se trezi imediat Lucia. Toată lumea să înceapă să caute cutia, adică ascunzişul *cutiei albastre*.

— Oare nu ni se poate întîmpla nimic? întrebă Ionel. Să nu fim luaţi prin surprindere, să nu pierdem totul...

— Deocamdată nu ni se poate întîmpla nimic, răspunse Victor. Cei de dincolo sînt prea stăpîni pe situaţie, cred că îşi fac un plan de acţiune şi aşteaptă iniţiativele noastre.

— Adică de ce crezi că aşteaptă iniţiativele noastre? întrebă Maria. De ce nu încep ei tratativele?

— Ţi-am spus numai o părere, continuă Victor. Poate că vor începe ei tratativele... Dar s-ar putea să le aştepte de la noi... dacă Tic le va spune ceva despre *cutia albastră*. De bunăvoie sau de nevoie... Trebuie să ne aşteptăm la orice, să fim în gardă tot timpul... Dar primejdie imediată nu cred că va fi.

Tinerii începuseră căutările. Dan le conducea. Aprinseră ambele lămpi, cu flacără mică, şi căutau după indicaţiile pe care le dădea invalidul. Numai Victor rămăsese nemişcat, la fereastra care avea vedere spre cabana Izvoarele. Veghea şi se gîndea, era concentrat la intensitate supremă, gîndea cu atîta furie, încît uneori simţea cum nu mai poate, cum îi pier toate gîndurile. Auzea zgomotele făcute de ceilalţi, dar toate se integrau într-o partitură sonoră fără nici o identitate. Gîndurile îl fulgerau, i se întreţăiau ca un roi de fulgere, trebuia să gîndească într-o oră pentru toate orele cumplite ale lumii.

— Am ajuns aici... îl trezi vocea lui Dan. Ne-am oprit asupra cîtorva lespezi, vreo şase... Şi a mai rămas plafonul din sufragerie... şi o porţiune dintr-un perete... De fapt numai lespezile selecţionate devin interesante. Restul e mai mult din conştiinciozitate. Ca să nu lăsăm nimic necercetat... Şi ar mai fi ceva. Asta mă chinuie cel mai rău, Victor.

E un bloc uriaș în fața cabanei. Parcă ar fi fost o fundație sau așa ceva. Dacă pe vremea cînd s-a ascuns cutia, blocul făcea parte din cabană ? Nu ar fi bine să se ducă Ursu să-l miroase puțintel ?

Victor încuviință, clătinînd capul. Ursu era în spatele lui. Înțelese răspunsul lui Victor și ieși, precaut, afară. Abia atunci se apropie Țombi de picioarele lui Victor și începu să schelălăie încet, parcă rugîndu-se să fie luat și el în seamă. Victor se aplecă și începu să-l mîngîie blînd și cățelul stătea nemișcat, cu trupul încordat ca o săgeată, parcă pentru a-și arăta toată energia și puterea.

Ursu se întoarse după vreun sfert de oră. Victor îl urmărise prin geam tot timpul. Întîrzierea lui acolo la bolovan îl cam puncea pe gînduri. Oare ce era cu șvaițerul acela ?

— E un bolovan foarte ciudat... își dădu el raportul. E plin de scobituri, ca un copac scorburos. Unele mici, că abia încape pumnul, altele prin care ar încăpea și Tic, dacă nu și Ionel. Dar nu mi se pare că a fost fundație, ci mai degrabă o stîncă adusă sau găsită la locul acela și ținută ca ornament. Trebuie să fie foarte interesant vara, cu verdeață în jur...

— De asta mi-a fost teamă ! spuse Dan cu un accent de triumf in glas. Tu nu crezi că acolo ar putea să fie ascunzișul ?

— Mă gîndesc mai departe pe firul eliminării tale... îi răspunse Victor. Va să zică am rămas la șase lespezi și la bolovanul-curiozitate de-afară. Trebuie s-o găsim...

— Numai să fi fost ascunsă aici, se rugă Ursu.

— Aici a fost ascunsă... spuse Victor aproape în șoaptă.

— Cum poți să fii atît de sigur ! îl fixă Dan cu încredere. Numai dacă ai și unde se află cutia...

— Cred că știu... răspunse tot în șoaptă Victor. Tu m-ai ajutat cu eliminările tale și cu chinul tău de a căuta. Nu ți-a rămas nimic necercetat. Și am făcut ultima eliminare, Dan... Din clipa asta avem un atu în mînă... Dacă am putea să-l folosim... Oare cum să-i convingem că ei nu vor găsi niciodată cutia ?

— E chiar atît de bine ascunsă ? ! se miră Dan.

— N-o vor găsi niciodată, Dan. Așa cum tu nu puteai s-o găsești. Pentru că și ei, ca și tine, pleacă de la o premisă falsă. Și cu premisa aceasta cutia nu poate fi găsită decît

printr-o pură întîmplare... Cum aș putea să-i conving că n-o vor găsi ?

Discuția fusese auzită și de ceilalți, dar nimeni nu îndrăzni vreun comentariu. Îl cunoșteau toți pe Victor și știau că are nevoie de liniște în asemenea clipe. Doar Maria se lipi de el și-i căută mîna. Iar la picioare, ca și cum ar fi presimțit ceva bun, Țombi începuse să se miște, gudurîndu-se.

— Din păcate nu putem fi siguri pe nimic ! reîncepu Victor. Dacă Tic nu l-ar fi auzit pe Iordan, singur, cînd își condamna la moarte complicii, poate că am fi sperat... Dar așa nu trebuie să avem încredere în nimic, în nici o promisiune. E prea viclean, prea inteligent, într-un fel e un geniu... Numai capcana pe care ne-a întins-o și în care a căzut Tic... Nu ! Trebuie să luăm toate măsurile... Nu trebuie să ne bazăm numai pe ideea schimbului : *cutia albastră*, contra Tic. Chiar dacă îl voi convinge că n-o va descoperi... Nu ! Trebuie să atacăm din două... ba nu, din trei direcții...

Victor era iarăși cel dintotdeauna în momentul cheie. Dar era cel mai greu prin care trecuseră cireșarii vreodată. Niciodată primejdia nu fusese atît de cumplită, atît de groaznică. Victor părea în transă. Nu mai vorbea. Gîndea cu ochii închiși. Apoi îi ceru lui Ursu, cu voce calmă, harta. Și o chemă pe Maria alături ca s-o studieze împreună. Apoi îi spuse lui Ionel să se pregătească pentru a porni, împreună, la tratative, dincolo.

4

Parcă nu se schimbase nimic. Liviu Iordan stătea la aceeași masă, în aceeași atitudine de meditație și concentrare, iar Tic era legat de același scaun uriaș și făcea aceleași mișcări regulate, reduse și chinuitoare, pentru a nu-i amorți membrele. La altă masă, parcă în fața aceleiași sticle de vin, stăteau ceilalți : Petric și Bălan.

— Să nu puneți la cale vreo prostie, îi avertiză Liviu Iordan. Veți rămîne sub teroarea mea pînă cînd voi vrea eu.

Auziţi ? Să nu încercaţi nici o răzvrătire, nici o nesupunere. Chiar dacă voi rămîne cu un singur glonte în pistol şi tot veţi trăi sub teroare, pentru că nici unul dintre voi nu va şti cui îi este destinat. Cine îl va primi ? Dumneata ? Sau dumneata ? De aceea vă avertizez. Ca să fie clar !

Cei doi se sculară de la masă. Nici nu le trecea prin gînd să se răzvrătească. Liviu Iordan îi hipnotizase, îi fascinase pe amîndoi. Aveau o groază cumplită de el, mai ales cînd tăcea nemişcat, cînd îl simţeau că gîndeşte. Se duseră amîndoi la fereastra care dădea spre cabana Iulia, parcă pentru a anunţa că se observă o mişcare. Cabanierul anunţă primul :

— Vin... Sînt doi... Şi parcă duc un băţ cu o batistă albă în vîrf. Da, da. Au un băţ cu o batistă albă.

Liviu Iordan tresări. Tic îl urmărea cu ochi de drac. Voia să-i surprindă orice mişcare, orice gest, orice clipire a pleoapelor. Îl văzu tresărind, aproape uimit, aproape neîncrezător. Dar numai după cîteva secunde faţa i se destinse, transformîndu-se în aceeaşi mască impasibilă.

— Luaţi-l ! porunci el celor doi. Duceţi-l sus imediat. Nu vreau să le facă vreun gest, vreun semn, chiar din ochi. Unul să-l păzească, să stea lîngă el cu cuţitul pregătit. Dacă aude semnalul convenit, să-i taie imediat beregata. Celălalt să rămînă lîngă uşa scării interioare ca să prelungească semnalul dacă va fi nevoie. Gata !

Cei doi coloşi îl transportară pe sus, cu tot cu scaun, pe prizonier. Cabanierul se întoarse chiar în clipa cînd începuse să se bată în uşă. Liviu Iordan îi făcu semn să rămînă lîngă uşa scării. Se duse el să deschidă.

Aşa cum îşi închipuise, vlăjganul rămăsese iarăşi de pază la cabana Iulia. Erau cei doi care fuseseră ultima dată cînd pregătiseră cambriolajul : Victor şi Ionel. Le deschise uşa şi odată cu ei se strecură în antreu şi un căţel zgribulit şi speriat.

— Dumnealui rămîne aici ! arătă Liviu Iordan spre căţel.

Apoi le indică scurt cu mîna, fără cuvinte, uşa sufrageriei. Zăvorî uşa, fără să mai pună drugul de siguranţă, ameninţă cîinele zgribulit printr-o încruntătură din ochi, apoi pătrunse în sufragerie. Cireşarii se opriseră undeva în mijloc.

— E un act de mare curaj din partea voastră că aţi venit aici ! îi luă în primire Liviu Iordan. Dacă vă

sechestrăm și pe voi ? La asta nu v-ați gîndit ? Credeți că întotdeauna și toți respectă, în timp de război, consemnele de onoare ? Dacă vă reținem și pe voi sau dacă vă ucidem, ni se ușurează misiunea... Pe ce vă bazați tot curajul ?

— Pe un amănunt de mare importanță pe care vi-l vom spune la momentul potrivit ! răspunse Victor foarte calm.

— Nu e nevoie să mi-l spuneți. Îl bănuiesc. Ați aflat că în cabana în care stați se află *cutia albastră*. Am aflat și noi că ați aflat taina asta. Dintr-o mică eroare sau indiscreție a mezinului vostru, fratele uneia dintre fetele de la cabană, a celei negricioase, mi se pare...

Liviu Iordan voia să-și arate întreaga putere și Victor simți în același timp cu Ionel furnici de gheață pe spate.

— După cum vedeți, continuă Liviu Iordan, surpriza voastră nu mai este surpriză, atuul vostru e o mică eroare... Prin urmare, ați venit să vă predați.

De acolo, de lîngă ușă, cabanierul nu putea să nu-și exprime întreaga admirație. Dar văzu privirile de oțel ale lui Liviu Iordan fulgerîndu-l. Își duse mîna la gură, ca o babă.

— Am venit pentru tratative, spuse foarte calm Victor. În nici un caz ca să ne predăm. Și în nici un caz gîndindu-ne că una dintre părți va respecta codul onoarei...

— Domnule... începu nepăsător parcă Liviu Iordan, astea sînt vorbe. Oricît de frumoase și oricît de demne ar fi, se transformă dintr-o dată în apă de ploaie atunci cînd se ridică un pumn de fier sau un simplu pistol, chiar dacă mai are numai patru cartușe. Apă de ploaie, domnule. Nici nu trebuie să trag. Pot să pun pe unul să-l ucidă pe celălalt, pentru a-și salva viața, și pe urmă să-l ucid și pe el pentru că a fost atît de crud și și-a ucis prietenul. Nu fac joc de cuvinte, domnule ! Ca să fie clar ! Situația voastră adevărată e asta : ați venit să vă predați !

— Poate că mai este un atu ! ripostă Victor. Un atu mai puternic, mai important. Cred că vă închipuiți la ce mă gîndesc.

Liviu Iordan deveni dintr-o dată neliniștit, dar pe fața lui încă nu se produse schimbarea. Numai pumnii îi scăpărau. Își dădea seama că nu-și va putea ascunde tulburarea. De aceea își puse ochelarii, numai pentru o clipă. Descoperise imediat că făcuse sau că era să facă

o primă eroare : își trăda starea de neliniște în fața unor prizonieri.

— Știam că nu veți rămîne nepăsător ! îl ațîță Victor.

— Nu se poate, domnule ! aproape răcni Liviu Iordan, dar iarăși izbuti să se domolească. Ați venit aici cu o născocire și cu intenția de a pregăti o nouă spargere cu un obiectiv mai mare.

— Vă înțeleg... îi spuse Victor cu compătimire în voce. Ați dorit și ați visat și ați vrut să faceți totul cu propriile dumneavoastră mîini pînă la ultimul act, pînă la ultima scenă. Și tocmai la sfîrșit sînteți scos de pe scenă, pentru ca altul să rostească replica finală, apoteoza...

Era fantastic ! Cabanierul abia aștepta să se tragă cu pistolul asupra tînărului care provoca. Și în loc de aceasta, Liviu Iordan se așează pe scaun, complet stăpîn pe sine.

— Mi-ai spus prea mult, domnule... încuviință el. Să sperăm că nu mi-ai spus foarte mult... Da... Nu puteai să vorbești astfel în fața mea, dacă nu ai fi găsit *cutia albastră*. Nici un om de pe lume nu ar fi avut acest curaj. Nu pentru că i-ar fi fost frică de viața lui, ci pentru că i-ar fi fost frică de viața altuia, nevinovat.

Liviu Iordan arătă cu degetul spre plafon, spre etaj, unde Victor și Ionel înțeleseră că se află Tic, supravegheat.

— Prin urmare, ați găsit *cutia albastră*... Ar trebui să vă felicit... Și chiar o fac... Da ! Meritați felicitări. Probabil că se află într-un ascunziș extraordinar...

Dar nici unul din cei doi nu răspunse. Ionel pentru că nu știa. Victor din alte motive.

— Nu, domnule... Să nu vă fie teamă că vă trădați... Sînteți naivi... Nu se trădează printr-o tresărire un ascunziș care a dăinuit un sfert de secol. Nu, domnule... Și cam ce tratative ați vrea să încheiați ?

— Vă dăm *cutia albastră* în schimbul eliberării prietenului nostru, spuse Ionel cu vocea tremurîndu-i de emoție.

— Nu e scump, domnule... răspunse Liviu Iordan după o foarte scurtă pauză. N-ar fi fost scump... în alte împrejurări. Ați fi meritat poate mai mult. *Cutia albastră* valorează de o mie și de un milion de ori mai mult decît spărgătorul vostru...

— E un punct de vedere... spuse Victor politicos.

— Nu e un punct de vedere, accentuă Liviu Iordan. Se pare că ai uitat discuția noastră anterioară, cam cifrată spre final. Nu e un punct de vedere. E un adevăr. Ai uitat, dom-

nule, că adevărurile există în raport cu mine ? Eu le impun ! Cum vă închipuiți, în condițiile date, că mă puteți invita la tratative ? Încep să-mi schimb părerea despre inteligența voastră...

— Cred că faceți o eroare... spuse Victor. Nu ați ascultat pînă la capăt argumentul cu care ne prezentăm la tratative. Nu vă oferim numai *cutia albastră*. Vă oferim unica posibilitate de a intra în posesia *cutiei albastre*. Dumneavoastră n-o veți găsi niciodată !

— E un punct de vedere... zîmbi superior Liviu Iordan.

— Nu e un punct de vedere, răspunse Victor. E un adevăr care există în afara dumneavoastră, de astă dată. Un adevăr definitiv !

— Cum, domnule ? se înfurie Liviu Iordan. Dumneata îți închipui că nu voi fi în stare să găsesc *cutia albastră* ?

— Absolut niciodată ! îi răspunse foarte calm Victor. Pentru că tot raționamentul dumneavoastră se bazează pe o premisă falsă. Din cauza construcției dumneavoastră. Nu sînteți maleabil ca să puteți descoperi altă premisă și alt raționament. Sînteți ca un puț de petrol din care nu poate ieși altceva decît petrol. Cu sistemul dumneavoastră de a raționa nu veți descoperi niciodată *cutia albastră !* Nu înțelegeți că trebuie să descoperiți o altă idee despre premisă ? Asta în afara subiectului. *Deci nu veți putea niciodată să descoperiți cutia albastră, ascunzișul cutiei albastre.* Îmi pot pune viața !

Nu numai Liviu Iordan, dar și ceilalți care se aflau în cameră rămaseră uluiți și de vorbele lui Victor, dar mai ales de tonul pasionat, vibrant, aproape suprauman cu care le rostise.

— M-ai impresionat, domnule ! recunoscu Liviu Iordan. Dar îmi vine foarte greu să te cred... M-ai impresionat și pînă acum un singur om m-a impresionat în viața mea : cel care a ascuns cutia. Dar emoțiile trec, trec foarte repede, uneori cu un simplu drog, domnule. Eu nici nu am nevoie să caut droguri. Le posed la centură, în tocul ăsta de piele în care se află un pistol cu patru cartușe ucigătoare... Dumneata ai mizat pe o dispută a inteligenței loiale, domnule, a unei inteligențe de onoare, domnule. Iar eu mizez pe o inteligență de război ! O inteligență susținută de armă. Aici ai greșit dumneata !

— N-am greșit ! răspunse Victor.

— Ai greşit, domnule. Să spunem că ai dreptate şi *încep să cred că ai dreptate.* Nu voi putea să găsesc cutia. Eu nu voi putea s-o găsesc. Dar ai uitat un singur lucru, domnule. *Că voi aţi găsit-o.* Înţelegi, domnule ?

— Nu înţeleg, răspunse Victor.

— Scurt ! se ridică Liviu Iordan în picioare. Vă voi face prizonieri. Vă voi duce legaţi în faţa cabanei Iulia. Şi acolo, în faţa cabanei, vă voi tortura. Pînă cînd cel mai slab... sau cea mai slabă dintre voi va începe să ţipe. Poate chiar sora celui care stă sus cu cuţitul la beregată. Va ţipa şi va spune unde se află cutia. Şi după ce va spune, nu vă voi mai tortura. Vă voi ucide ! Asta ai uitat, domnule. Inteligenţa de război.

— Nu ! răspunse Victor cu un calm care teroriza. Nimeni nu cunoaşte ascunzişul cutiei. Numai eu. Nu l-am spus şi nu-l voi spune nimănui. Acesta a fost atuul meu. Şi acesta rămîne atuul meu şi al nostru al tuturor. Vă dau cutia dacă eliberaţi prizonierul. Altminteri puteţi să faceţi un măcel, dar cutia n-o veţi avea. Cred că vă daţi seama că nu voi scoate un cuvînt...

Liviu Iordan devenise livid. Răspunse fără vlagă :

— Să amînăm tratativele pînă mîine dimineaţă...

5

Prizonierul fusese coborît din nou, cu tot cu scaun, în sufragerie. Îşi reluaseră toţi locurile. Liviu Iordan singur la o masă, cu un pahar de coniac în faţă, ceilalţi despărţiţi parcă de aceeaşi sticlă de vin.

Prizonierului nu i se dăduse nimic, nici de mîncat, nici de băut. Nimeni nu se uita la el, dar nici el nu se uita la nimeni. Din cînd în cînd se foia în legături şi ciocănea cu degetele în lemnul scaunului. Uşile şi ferestrele fuseseră toate zăvorîte, baricadate şi controlate. Nici o muscă nu putea să pătrundă în cabană. Tăcerea era apăsătoare şi nimeni nu îndrăznea s-o spargă.

— Nu se poate, domnule ! se răzvrăti într-un tîrziu Liviu Iordan. Am avut o simplă clipă de ameţeală, de

slăbiciune... Nu trebuia să cedez ! Nu înţelegeţi ? I-am avut în mînă şi le-am dat drumul ! Ba chiar eu am propus amînarea tratativelor ! De ce, domnule, de ce ?

Se uita spre cabanier, dar cabanierul îi răspunse cu o privire înfricoşată şi supusă. Vorbe n-avea curajul să rostească.

— Nu se poate, domnule ! se îndărătnici Liviu Iordan. Umblu un sfert de secol după o taină, fac adevărate minuni ca să ajung la ea, şi chiar la mal să mă înec ? M-a sugestionat, asta s-a întîmplat ! M-a făcut să cred că nu pot prin raţionament normal să găsesc ascunzişul. M-a sugestionat ! Şi eu nu pot să renunţ la *cutia albastră*. De aceea am cedat. Mi-a fost teamă că voi pierde *cutia albastră*. Nu mă interesează măcelul, nu mă interesează prizonierul, mă interesează un singur lucru : *cutia albastră !* Pe asta a mizat el. M-a simţit şi m-a prins !

Abia atunci îndrăzni cabanierul să-l întrerupă :

— Dar ce puteţi face cu *cutia albastră*... dacă, dacă... dacă n-o aveţi... Dacă ei scapă...

Era tocmai întrebarea care-i venise în minte cireşarului şi pe care o ura cu toată fiinţa.

— Asta e, domnule ! recunoscu Liviu Iordan. Nu se poate ajunge şi nu se poate folosi *cutia albastră* fără măcel. La asta nu m-am gîndit... Dar dacă-i măcelăresc fără s-o găsesc ? Domnule, ăla m-a hipnotizat ! Şi acum mai am în minte teama că n-o voi găsi... Cum s-ar putea să n-o găsesc ? Să fie el singurul om din lume care să poată găsi ascunzişul *cutiei albastre*, şi încă fără să caute, pentru că altfel l-ar fi aflat şi ceilalţi ? Aici e clar. N-a spus nimănui nici un cuvînt... Să fie el singurul... ?

Parcă din altă lume se auzi vocea lui Tic :

— V-am spus că numai el poate să găsească ascunzişul *cutiei albastre*. V-am spus şi cum va face... Va închide ochii şi va începe să se gîndească...

— Taci ! se răsti Liviu Iordan care simţea că începe să-şi iasă din fire. Ştiu singur cum se procedează... Domnule, e cumplit ! A băgat frica în mine... Dar dacă a folosit şi el o inteligenţă de război ? !... Dacă nu cunoaşte nici un ascunziş şi a vrut numai să scape de aici ca să ia măsuri de apărare... Domnule, m-a hipnotizat, m-a sugestionat... Ştie sau nu ştie... ?

— Poate că ar mai fi o soluţie... spuse Ion Petric cu voce cam timidă. Să daţi prizonierul pentru cutie... Ca să

scăpaţi de obsesie... Şi pe urmă aranjăm noi... Tot sînt condamnaţi la moarte prin ger sau foame... Nu se schimbă cu nimic situaţia...

— Ba da, domnule ! se enervă Liviu Iordan. Înseamnă că am fost înfrînt... Cum spunea ăla, ultima replică, replica de triumf, o va rosti altcineva.

— Dacă va fi ultima lui replică ? interveni iarăşi Ion Petric. Tot trebuia să facem ceva ca să ajungem la *cutia albastră*. Am pus mîna pe individul ăsta mic şi ni se aduce cutia plocon...

— Da, domnule... admise Liviu Iordan. E şi ăsta un raţionament de război... Vom face schimbul şi-l vom lua prizonier pe cel care va aduce cutia... Şi vom începe iarăşi teroarea... Numai să nu-l aleagă pe invalid, sau pe cine ştie, care nu i-ar îngrozi prea tare cînd vom începe să-l torturăm în faţa cabanei... Vreau să iasă toţi de acolo ! Toţi, domnule. Şi fetele ! Da ! Asta vom face. Vom primi schimbul. Şi vom pregăti atacul. Ca în vechime, domnule. Vom face berbeci şi vom izbi în geamuri, şi vom face torţe pe care le vom arunca înăuntru. Vor ieşi toţi, toţi, aprinşi şi umiliţi. Mîine dimineaţă vom pregăti armele pentru atac... La cîteva minute după schimb, îl vom porni... Gata !

Trecuse de miezul nopţii. Tic fu ridicat cu tot cu tron şi dus în camera unde dormea Liviu Iordan, singur. Acolo fu aşezat scaunul, în mijlocul camerei. Liviu Iordan controlă toate zăvoarele şi încuietoarele geamului, unicul geam al camerei. Dar nu rămase înăuntru. Se aşeză pe un fotoliu, luat din camera cabanierului, în faţa uşii deschise, cu privirile spre prizonier. Şi ceilalţi doi îşi aduseseră cîte un fotoliu, postîndu-se unul în faţa uşii care dădea spre dormitoare, altul la capătul scării. Nimeni, absolut nimeni nu putea să pătrundă în coridor, spre camera prizonierului, fără să treacă mai întîi prin faţa celor doi coloşi şi apoi prin faţa lui Liviu Iordan. La capetele coridorului agăţară cîte o lampă, cu flacără mică. O altă lampă fu agăţată în camera prizonierului, chiar deasupra lui, dar tot cu flacără mică. Tot etajul cabanei, dar mai ales coridorul şi camera prizonierului deveniseră un joc de umbre şi lumini.

Primele ore de după miezul nopţii trecură fără să se întîmple nimic. Paznicii, cu armele lîngă ei, moţăiau în fotolii. Moţăia şi Liviu Iordan. Urechile lor obosite începuseră să se obişnuiască, încetul cu încetul, cu zgomotele provocate de vînt, de furtună, cu scîrţîitul şi zdrăngănitul

uşilor şi ferestrelor împinse de vijelia care parcă se trezise după miezul nopţii. Era ora somnului dulce şi aţipiseră toţi. Abia atunci începu să înainteze pe scări şi pe coridor umbra fără suflare şi fără zgomot, umbra care primise prin pocnituri de degete toate semnalele şi tot planul temerar al prizonierului.

Umbra se furişă pe lîngă primul fotoliu, cel din faţa scării, apoi şi pe lîngă cel din faţa camerei cu lumină săracă. Umbra ajunse lîngă scaunul prizonierului şi acolo deveni Ţombi. Adică îşi frecă mai întîi botişorul de mîinile stăpînului, apoi îşi începu munca şi chinul. Rodea, rodea ca un castor, ca o armată de castori, mereu cu privirile spre fotoliul în care sforăia încet o matahală în papuci.

Tic nu se mişcă nici o clipă. Îi era teamă să nu scîrţîie scaunul, îl încercase şi ştia că scîrţîie. Îşi lăsa legăturile roase de colţii căţelului. Doar cînd simţi cum îi cad sforile de la picioare, îşi ridică genunchii, dar scaunul scîrţîi şi în fotoliu se produse o mişcare. Ţombi alunecă sub pat, trăgînd după el toate legăturile roase, iar Tic rămase nemişcat. Probabil că Liviu Iordan deschisese ochii şi-l zărise nemişcat pe scaun, iar pe urmă pleoapele îi căzuseră.

Ţombi îşi reluă chinul. Cînd se simţi aproape liber, Tic încercă să-l ajute. Iarăşi scîrţîi scaunul, dar de astă dată în fotoliu nu se mai făcu nici o mişcare. Cireşarul simţi că este complet liber. Cum trebuia să acţioneze în clipa cea mai grea ? Încet sau brusc ? Se sculă de pe scaun, se duse încet la geam şi începu să manevreze deschiderea lui. Trase toate zăvoarele, deschise primul rînd, dar cînd ajunse la al doilea, zgomotul inevitabil se produse. Liviu Iordan tresări, dar în aceeaşi clipă un vultur se repezi asupra lui, răsturnîndu-l. Cireşarul sărise, şi nu căzu în zăpadă, ci în nişte braţe vînjoase care nu-l mai lăsară jos, ci îl purtară mult, pînă îl primiră alte braţe mai calde şi auzi cuvîntul pe care-l aştepta atîta : „Nesuferitule..."

CAPITOLUL XIII

1

Tiberiu o condusese pe Atena acasă. Stătea la vreo sută de metri de gară. Dar... pentru că totuşi Tiberiu pleca mai departe, cu trenul, îl conduse şi ea la gară, dar... pentru că nu se cade ca o fată să conducă un băiat... Tiberiu o conduse iarăşi acasă, şi asta se întîmplă de cîteva ori, pînă ce, pe la jumătatea drumului dintre gară şi casă, se auzi fluieratul unei locomotive : era ultimul tren al serii. Cei doi se despărţiră brusc, sub un felinar neobişnuit de luminos... printr-o simplă strîngere de mînă, deşi aşteptau momentul despărţirii cu inimile numai fiori, pentru că îşi închipuiau că-i va prinde undeva în întuneric şi...

Despărţirea de Tiberiu o întristă pe Atena, pentru că îi amintea ceva la care se gîndise pînă atunci doar în treacăt : promisiunea nerespectată a cireşarilor. Cum au putut să fie capabili de un asemenea gest ? îi judecă foarte aspru Atena. Dacă n-ar fi promis... nu s-ar fi întîmplat nimic, dar după ce promiseseră atît de solemn, după scrisoarea pe care le-o lăsase Lucia, după repromisiunea de la Stînca Şoimului... gestul lor era într-adevăr necireşăresc. Nici nu le va mai scrie ca să-i mustre...

Tocmai gîndea aşa, şi luase hotărîrea de pe urmă, cînd se auzi strigată de o voce pe care parcă o cunoştea. Era Bili, cel mai sîrguincios elev al ei la schi şi la pian, care ca întotdeauna la ora aceea înaintată nu dormea. Ehei ! De cînd o aştepta Bili ca să se laude ! Dar o văzuse plimbîndu-se întruna cu cel mai mare inamic al oraşului : cîştigătorul concursului de schi, cel care-l detronase pe Alexandru, şi furia lui împotriva lui Tiberiu crescuse teribil.

— Atenaaaa ! şopti el de la o ferestruică a unei camere mici, probabil a băii sau a cămării, că numai acolo se putea ascunde la ora aceea. Am o surpriză grozavă !

— Aoleu ! se prefăcu Atena supărată. Tu erai ? Şi încă nu te-ai culcat ? Mîine nu mai facem coborîrea ! Gata !

— Mai bine poimîine nu mai facem pianul... se rugă Bili. Dar dacă ai şti ce surpriză am, cred că m-ai ierta... Am fost obligat să stau pînă la ora asta treaz, pe cuvîntul meu... Ştii cine m-a ţinut de vorbă şi-a rîs ca un nebun de bancurile mele ? Tic !

— Care Tic ! se încruntă Atena. Cel de sus de pe Galba, care-l imită pe Tic al lui Chiriţă ?

— *Aiurea !...* Ştii ?... Asta e ultima expresie a lui Tic. Nu cu idiotul ăla am stat de vorbă. Chiar cu Tic cireşarul ! *Na !* Şi asta-i tot expresia lui.

— La revedere ! îi spuse Atena. N-am vreme de glume idioate. Iar mîine facem lecţie suplimentară la pian.

— Nu mă crezi ? se bosumflă amarnic Bili. Bine ! Atunci poftim dovada ! Chiar Tic mi-a lăsat-o ca să dovedesc oricui.

Era o hîrtie de caiet pe care scria : „Amintire de la Tic". Era aidoma celeilalte, arătată la Suşteni, era chiar scrisul lui Tic pe ea, scrisul de pe biletul de ameninţare. Asta era prea mult ! În patru minute de ameninţări şi promisiuni, Bili rămase fără cuvînt. Adică începu să-i povestească Atenei tot ceea ce se întîmplase în mica grotă unde se organizase salvarea lui Dan.

Aşa, din senin, Atena se simţi cuprinsă de ameţeală, sau poate că o ataca o presimţire urîtă. Se despărţi de Bili după ce-i promise că va suspenda lecţia de pian, cea suplimentară, bineînţeles, şi ajunse acasă atît de neliniştită, încît tatăl ei, medic, ca şi mama ei o priviră foarte îngrijoraţi. Întrebări precise, răspunsuri nesigure, ocheade între părinţi, apoi şoapte : „Pesemne că s-a îndrăgostit... e la prima ei dragoste"... pînă ce fata ceru voie să dea un telefon. Era foarte tîrziu, dar nu puteau să-i refuze rugămintea... Tiberiu sosise şi cînd auzi istorisirea Atenei, probabil că se făcu alb la faţă, aşa îl simţea ea, şi îi ceru voie s-o cheme peste jumătate de oră. Părinţii îi îngăduiră, dar pentru că ei trebuiau să se scoale foarte devreme, se duseră în dormitor. Pînă să sune telefonul lui Tiberiu, adormiră amîndoi, amintindu-şi, înduioşaţi, că trecuseră şi ei prin clipe asemănătoare, dar că nu avuseseră telefon ca să-şi spună, de la distanţă, „noapte bună" şi celelalte. În sfîrşit, se auzi şi zbîrnîitul foarte încet, ca un bîzîit de muscă, al telefonului. Era Tiberiu. Îl sculase din somn pe

prichindelul cu dovadă și aflase exact aceeași poveste pe care o aflase Atena de la Bili. În noaptea aceea linia telefonică dintre Binaia și Susteni fu foarte solicitată. Cei doi tineri nu puteau să închidă ochii și mereu le veneau alte gînduri și alte presimțiri, din ce în ce mai întunecate. Spre ziuă, amîndoi ajunseseră la convingerea că grupul cireșarilor fusese surprins de vijelie undeva pe la Șaua Mare... dacă nu a izbutit să coboare la Mitiș. Deci primul lucru pe care trebuiau să-l facă amîndoi era să se urce în primul tren spre Mitiș. Dar... după jumătate de oră, Atena veni cu altă idee. Pînă ajung la Mitiș, pînă dau de băiatul acela la care trăseseră cireșarii, Petrișor Bogdan, pînă își găsesc prietenii, pînă dau alarma... oare nu va fi prea tîrziu ? Orice minut contează în asemenea situații. Tiberiu își dădu imediat acordul și telefonul fiecăruia se puse în funcțiune... pe linie locală. Răspundeau numai părinții sculați pentru treburi, care-și chemau imediat odraslele la telefon cînd auzeau că e vorba de un concurs special pentru niște titluri extraordinare. Astfel se face că înainte de a apărea zorii, zeci de tineri schiori de pe toată valea erau în stare de alarmă. Cu parole, cu discreție, cu promisiunea că foarte repede li se va spune cauza. Toți acceptaseră fără să crîcnească : Atena și Tiberiu, fiecare în orașul lor, deveniseră, mai ales după concursul de schi de la Poiana, idolii tuturor. Ba cei doi campioni se pomeniră chiar cu telefoane de la Alexandru și Costin care voiau cu orice chip să ia parte, sub conducerea lor, la misterioasa acțiune.

Atena se urcă în primul tren spre Mitiș. La Susteni, încă din mers, sări în vagonul ei Tiberiu. Nici nu mai aveau ce să-și spună. Toată noaptea, la fiecare frază și la fiecare convorbire, în pasiunea argumentației nu-și spuseseră altfel decît : „Draga mea, dragul meu, scumpa mea, nu se poate ! Crede-mă, tu, dragule"... Erau cam îmbujorați, dar pe drum, mai ales în tunel, își găsiră mîinile, își auziră inimile cum bat, apoi închiseră ochii și li se întîlniră buzele, dar fără să vrea... Cînd deschiseră ochii văzură că nu mai sînt de mult în tunel și mai văzură niște prichindei ițindu-și capetele de după ușa unor compartimente. Noroc că se apropia Mitișul...

Pe Petrișor Bogdan îl găsiră destul de repede. Cine nu-l cunoștea pe prietenul lui Tic, singurul din orășel căruia Tic îi lăsase o amintire semnată.

Cum îl văzură, cei doi înțeleseră că prin metodele obișnuite nu vor scoate nimic de la el. Dar cînd se pomeni în fața lui cu Atena și cu Tiberiu, spuse totul. Aceeași poveste auzită la Binaia și la Susteni. Mai rămînea de telefonat la *Poienița*. Nici acolo nu erau cireșarii. Nici în oraș nu poposiseră. Doar o secundă de ezitare, ca înaintea marilor decizii, apoi Atena și Tiberiu hotărîră să dea semnalul de alarmă. În cîteva minute toți elevii schiori de pe cele două văi porniră în căutarea celor mai buni prieteni ai lor : cireșarii.

2

Nici la Casa Iulia nu se dormi în noaptea aceea. Toți așteptașeră pe Tic și... pe Ursu, care căpătase, în sfîrșit, aprobarea să plece în întîmpinarea lui.

Dar ciufuliciul scăpă pînă la urmă din brațele Mariei și ale celorlalți, ba chiar lovise, în nerăbdarea lui, piciorul lui Dan, care, săracul, își închipuia, din cauza durerilor, că va mai suferi o a doua repunere la loc a oaselor.

— Acum să vă spun totul ! explodă mezinul cireșarilor după ce scăpă definitiv de primejdia strangulării. Ne așteaptă tot iadul de pe lume ! Na !

Și se apucă să le povestească tot ceea ce auzise la cabana Izvoarele, tot planul care li se pregătise și care li se pregătea. „Brrrr !“ făcea din cînd în cînd ciufuliciul. Dar și ceilalți făceau la fel.

— După evadarea ta ce va fi ? spuse Dan. Cred că vor tăbărî asupra noastră cu unghiile și cu dinții...

— Uh, dac-ar fi așa ! se rugă Ursu. Dar își vor schimba planul, Ticușor... O să vezi tu...

— Și eu cred că și-l vor schimba, spuse Victor. Nu vor turba, din cauza șefului care se stăpînește și știe să stăpînească. Cred că vor pregăti un atac general și total. Vor căuta să ne nimicească. Și din cauza asta cred că nu-l vor da dimineața, ci mai tîrziu, după ce-l vor pune la punct în toate amănuntele. Vor căuta să meargă la sigur, nu la viclenii și la hărțuieli.

— Exact așa cred și eu ! tremură Ursu. Vor căuta să ne măcelărească, să ne mîntuie. Cu cele patru gloanțe, cu topoare, cu ce vor găsi pe-acolo. Cu torțe, cu șomoioage înmuiate în benzină...

— Cu sania le vor aduce ! spuse Ionel. Va fi un adevărat atac... Brrrr ! Ce se va alege de capul nostru ? Oare cît timp vom putea rezista ?

— Dar dacă nu vor mai ataca ? spuse Lucia. Poate că nu vor voi să rişte nimic și atunci ne vor condamna la moartea de la început : prin îngheț și foamete.

— S-ar putea și asta, Lucia... răspunse Victor. Dar între timp a intervenit un factor nou... Am găsit *cutia albastră* și ei știu c-am găsit-o... Știi de ce cred că vor ataca decișiv ? De teamă că am putea să ascundem noi, în alt loc, sau să azvîrlim undeva într-o prăpastie *cutia albastră*... Nu vor lăsa să treacă prea mult timp...

— Cum de-ai fost atît de rău și nu ne-ai spus unde este *cutia albastră* ? sări Dan, cu gura, bineînțeles... După ce eu ți-am dat toate ideile...

— Poate că n-am găsit-o, Dan, rîse Victor. Poate că e o simplă inteligență de război toată teoria mea. În orice caz nu vă voi spune... Și dacă v-aș fi spus, n-aș fi avut argumentul decisiv, care l-a înfrînt pe Iordan...

— Înțeleg, Victor, spuse Lucia. N-ai vrut să ne spui pentru a avea tu posibilitatea sacrificiului, pentru a te putea sacrifica și a ne salva pe noi... Nu cred că se poate face un gest mai frumos în lume... Dar de ce nu ne *vei spune* ?

— Pentru că nu a sosit timpul, Lucia. Pentru că va trebui să plec. Nu putem aștepta aici execuția. Trebuie să încercăm ultima șansă. Știți că de doborît nu-i putem doborî... Trebuie să plec în lume și să cer ajutor. Veți rămîne cu Ursu...

— Unde vrei să pleci ? îl opri Lucia. Ești nebun ? Nu înțelegi că nu se poate scăpa de pe muntele ăsta înconjurat peste tot cu prăpăstii ? Mai mult ne ajuți aici, decît încercînd să te sinucizi. Nu e nici o altă posibilitate decît aceea să rezistăm...

— Asta nu e posibilitate, Lucia. E agonie ! Mai devreme sau mai tîrziu vom fi uciși... Trebuie să încercăm chiar și o posibilitate de vis, Lucia, chiar și o dorință... Nu înțelegi ?

— Ba da, Victor... șopti ea aproape plîngînd. Dar...

nu știu ce va fi... Dacă ni se întîmplă ceva tuturor, parcă e... nu știu... parcă e mai ușor, mai frumos...

— Trebuie să se ducă... se rugă Ursu. Dacă Victor se gîndește la ceva... atunci există posibilități, există șanse... Știi, Victor... Eu am vrut să te opresc, cu forța, cînd am auzit că te duci cu Ionel la ăia de dincolo, pentru tratative... Am fost sigur că vă vor face prizonieri. Pe cuvîntul meu dacă nu mi-a trecut prin minte gîndul că vă vor aduce aici, în fața noastră, la ferestre, și vă vor tortura... Am vrut să te lovesc și să te țin aici cu forța... Dar am știut, nu știu cum să spun, m-a oprit ceva... Am simțit că nu poți să te duci acolo ca să ne faci rău, că porți cu tine o armă teribilă, mai teribilă decît pistolul lui... Și nu m-am înșelat...

Victor era emoționat. Și Tic mai ales, care se lipi pe nesimțite de el. Și ceilalți.

— Pe unde vrei să încerci ? întrebă Maria. Pe la Vadul Lupilor ? Dar acolo e o prăpastie uriașă, Victor. Nu e nici un loc de trecere. Mai bine ar fi pe poteca pe care am urcat...

— Știu... spuse Victor. Dar acolo există un obstacol îngrozitor : lupii. Cei care au rămas în spatele pavăzei noastre.

— Nu cred ! se opuse Maria. Sînt absolut convinsă că au fost îngropați de avalanșă. Nu ! Lupi nu mai sînt !

— Are dreptate Maria ! interveni Ursu. Lupii au fost în mod sigur îngropați de avalanșă. Poate că sînt mai multe șanse pe poteca noastră, adică prin locurile pe unde a fost poteca...

— Eu am altă părere ! răsună ferm vocea Mariei. Să încercăm prin ambele locuri ! Sînt mai multe șanse de salvare. Sînt mai multe șanse ca unul dintre noi să ajungă undeva. Și de acolo va da alarma. Și pentru salvarea celor de la Casa Iulia și pentru salvarea celuilalt.

— Da... acceptă Ursu în șoaptă. E mai bine cum spune Maria. Se dublează șansele de salvare ale fiecăruia... pentru că asta e cel mai important. Nu, Victor ? Unul din voi trebuie să scape. Dacă pleacă numai unul singur și are un accident, nimeni nu va ști și accidentul va fi fatal. Dacă pleacă doi...

— Da ! spuse și Dan.

Tic răspunse altfel. Se ghemui la pieptul Mariei pentru a-și lua cel mai cald rămas bun pe care și-l luase vreodată

de la ea. Ionel răspunse printr-un oftat. Lucia, căutîndu-i mîna.

— Bine... spuse Victor încet, cu vocea gîtuită.

Dar Maria îl scoase imediat din starea de neliniște :

— Tu sari mai bine decît mine, Victor. Ți-am înțeles planul. Vrei să sari peste prăpastie. Dacă ai noroc și pe malul celălalt e zăpadă, nu gheață, și așa cred că va fi... atunci ne vom întîlni la Zaruri. Pentru că vei ateriza aproape de Zaruri.

— Va să zică și tu ai studiat harta ! descoperi Victor. Bine, Maria ! Din fericire, tocmai schiurile noastre au rămas...

— Nu din fericire, Victor, îl lămuri Ursu. Le-am păzit tot timpul ca ochii din cap. Schiurile campionilor !... Ar fi bine să plecați înainte de ivirea zorilor, ca să nu vă observe cei de la Izvoarele, să nu știe că ne-am împuținat forțele...

— Ești sigur că nu sînt lupi pe valea aceea a lupilor ? întrebă Victor, parcă fără să fi auzit ceea ce-i spunea Ursu.

— Sînt absolut sigur ! răspunse Ursu.

Și Victor scăpă de cumplita obsesie. Își aduseră schiurile din antreu și începură să le ceruiască.

— Și voi cum veți organiza apărarea ? întrebă Victor. Dacă vă atacă mai înainte de sosirea ajutoarelor ? Cum o să vă apărați ?... Nu uita, Ursule ! Patru gloanțe !

— Trei gloanțe ! precizâ Tic. Unul trebuie să-l oprească pentru a-i ține pe ăilalți doi sub teroare. Doamne ! Dar cumplit individ mai e ! Cum spuneai tu, Victore. În felul lui e un geniu !

— M-am gîndit la o metodă specială de apărare... începu Ursu. Nu ți-o spun, de teamă că vei sări asupra mea și-mi vei măcina încrederea în ea. Degeaba, Victor... Nu-ți spun nimic. Așa cum nici tu nu ne-ai spus unde ai găsit *cutia albastră* și astfel ai putut să ne salvezi. Nu-ți spun ! Atît doar : Îți jur, Victor, că nu voi fi doborît ! Nu mă vor ucide ! Și cred că înțelegi ce înseamnă asta. Dacă eu nu voi fi doborît, nu i se va întîmpla nici unuia dintre noi nimic !

Înainte de a pleca, Victor îl chemă totuși pe Ursu în antreu. Și pentru a-i strînge mîna, dar și pentru altceva.

— Nu știu, Ursule, ce se poate întîmpla... Dacă se vor ivi primejdii cumplite, dacă pentru salvarea oricăruia dintre voi va trebui oferită *cutia albastră*, te vei duce și o vei

lua, Ursule... Într-un singur loc se poate afla. Nu știu. Nu m-am uitat nici eu... Dar acolo este.

Și Victor îi șopti, la ureche, locul unde trebuia să se afle *cutia albastră*. Ursu rămase năucit.

— Nu se poate... îngînă el. E fantastic...

— Așa pare... v-am spus. Pentru că în raționamentul vostru plecați de la o premisă greșită. Gîndește-te la mărimea ei, Ursule. O casetă de fier, nu o casă de fier. O casetă cît o valiză, mai mică decît un violoncel, cît o mașină de scris de birou. Înțelege sensul acestei mărimi, Ursule... Gîndește-te la atacul convoiului, la cei care l-au dat, la cei care au fost uciși... Dar asta nu mai are importanță acum ; mai tîrziu... dar oare cît de tîrziu va fi ?

Peste cîteva minute, încă pe întuneric, Victor și Maria porniră împreună pe colina de deasupra casei. Dar cînd ajunseră în vîrf se despărțiră.

3

Toate drumurile și potecile munților fuseseră invadate de cei mai tineri și mai buni schiori. Fiecare știa că se întîmplase ceva cireșarilor, că fuseseră surprinși de vijelie, poate chiar surprinși de avalanșă. Două direcții principale fuseseră indicate de cei doi conducători ai echipelor de salvare, Atena și Tiberiu : Șaua Mare cu Brîna Iadului și pîrtia de la Furcile Moșului spre Mitiș, pe lîngă Vadul Lupilor. Erau zeci de tineri, pentru care cireșarii se confundau cu visul și idealul lor, zeci de tineri care nu-și închipuiau prieteni mai buni decît cireșarii. Gîndul că ar putea să ajungă totuși la timp *undeva* și să-i salveze parcă le dădea aripi. Tiberiu conducea grupul mare care pătrunsese prin Șaua Mare și urca, poate pentru prima dată în istoria avalanșelor, trecătoarea de la Brîna Iadului. Atena era în fruntea grupului care cerceta prăpăstiile din stînga pîrtiei de coborîre spre Mitiș și care avea ca punct final abisul de la Vadul Lupilor.

Și mereu veneau rapoarte din alte locuri, de la alte echipe, care se formaseră spontan auzind despre nenoro-

cirea care se abătuse asupra cireşarilor. Vuiau munţii de energii tinereşti, şi toate obstacolele erau trecute cu un curaj cum nu se mai pomenise. Deodată sosi vestea că au intrat în acţiunea de salvare şi elevii şcolii de schi cantonaţi lîngă *Poienița*. Alţi zeci de căutători, din toate colţurile ţării, toată tinereţea ţării străpungea munţii şi barierele de gheaţă în căutarea cireşarilor.

Primele echipe conduse de Tiberiu ajunseră la o movilă de zăpadă de după Şaua Mare. Dacă se adăpostiseră acolo prietenii lor ? Imediat lopeţile şi schiurile începură să sape şi apăru bordeiul şi o duhoare groaznică începu să iasă pe orificiile şi crăpăturile lui. Căutătorii îngheţară. Nici n-aveau curajul să se uite înăuntru. Era duhoare de hoituri. Mai ales cînd Tiberiu recunoscu, proptite în uşă, schiurile cireşarilor... Dar cum se putea aşa ceva ? Cum puteau să se închidă pe din afară cu propriile schiuri ? Deschiseră uşa şi aşteptară să mai iasă duhoarea. Erau lupi înăuntru. Sfîşiaţi şi pe jumătate arşi. Tiberiu avu curajul să intre înăuntru şi să-i numere : nouăsprezece lupi ! Dar nici urmă de cireşari... Nouăsprezece lupi fuseseră atraşi acolo de cireşari ! Oare cum ? Era încă un mister. „Zidul Speranţei şi Răzbunării“ arsese. Doar cele trei schiuri îşi mai păstrau osatura de metal. Oare nu fuseseră şi cireşarii înăuntru ? Doamne ! Dar era imposibil. Lupii fuseseră închişi pe din afară şi nimeni altcineva nu-i putea închide acolo. Numai cireşarii... După ce se întăriră cu această convingere, tinerii salvatori porniră mai departe, pe fundul prăpastiei, spre coama de gheaţă. Şi parcă se trezise şi vîjelia. După un timp tinerii mai găsiră hoiturile cîtorva lupi, dar şi un schi cu marca prietenilor lor, şi asta iar le încreţi carnea. Oare să-i fi atacat pe cireşari şi să... Sau schiul era o armă care-i prăvălise pe lupi în prăpastie ? Se uitară spre culmile de gheaţă, şi toţi căutătorii recunoscură mai tîrziu că Tiberiu văzuse, primul, o siluetă care aluneca, sau care poate cădea pe deasupra prăpăstiilor. Maria se prăbuşise. Îşi pierduse un schi într-o prăpastie de gheaţă. Abia se salvase în ultima clipă. Dar văzuse în vale roiul de schiori. Şi se lăsase să alunece, sau pur şi simplu se dădea de-a rostogolul ca o minge. Cîte nu învăţase în cumplita vijelie ! Ca o minge venea la vale...

Grupul Atenei nu întîmpinase mari obstacole, dar nici nu găsise vreo urmă care să-i dea speranţa sau să-i in-

sufle groaza că prin locurile acelea trecuseră cireșarii. Nimic. Nici o urmă, nici un semn. Nici un schi. Nici un băț măcar. Grupul ajunsese la Vadul Lupilor, la îngrozitoarea prăpastie de acolo, cînd sosi din urmă vestea — oare prin ce miracol ? — că se dăduse de urmele cireșarilor. Veștile curgeau cu duiumul. Cincizeci de lupi fuseseră uciși de cireșari... Poate nu chiar cincizeci, dar douăzeci și cinci fuseseră numărați de Tiberiu... Apoi, după cîteva minute numai, cea mai fantastică și mai așteptată veste : Unul dintre cireșari fusese găsit viu ! Apoi imediat alta : Grupul lui Tiberiu se întîlnise cu Maria cireșarilor ! Nu avea decît cîteva zgîrieturi....

Dar chiar cînd sosi ultima veste. Atena zări sus, pe panta de gheață a masivului care se înălța în cealaltă parte a prăpastiei, o siluetă care se mișca... Nu, care aluneca vertiginos pe schiuri, spre prăpastie. Țipătul ei îi făcu pe toți să se uite într-acolo. Era un schior care se lăsase spre prăpastie pe o platformă de gheață, sclipitoare ca oglinda. Atena îi înțelese într-o clipă intenția, dar mai înțelese că aterizarea lui, din direcția în care venea, se va face printre stînci, pe un alunecuș mai dur decît cremenea. Și-și dădu drumul mai la vale, într-o zonă plină de zăpadă. Dacă ar mai avea timp să-i atragă în partea aceea săritura. Se opri acolo și începu să urle și să facă semne disperate. Imediat o imitară și ceilalți. Corul de urlete ajunsese probabil la urechea schiorului, pentru că îl văzură schimbînd direcția în ultima clipă. Săritura îi reuși și aterizâ la cîțiva metri de Atena. Și bucuria lui era atît de mare, dar și bucuria ei, încît se pomeniră unul în brațele celuilalt. Și era bineînțeles și un fotograf printre salvatori, care după ce imortalizase fantastica săritură a lui Victor, imortalizase și scena îmbrățișării dintre Victor și Atena. Noroc că printre martori era și Tiberiu, care tocmai atunci sosise, împreună cu întreg grupul lui, dar mai ales împreună cu Maria.

Și fără prea multe cuvinte, fără nici o explicație, la semnalul lui Victor se lansară toți, ca niște năluci, spre Mitiș.

Și poposiră chiar la casa lui Petrișor, prima casă cu telefon care le ieși în cale. Maria rămase cu ceilalți afară. Și ca să nu-l stînjenească pe Victor, porni într-o plim-

bare fără țintă cu cei mai buni prieteni ai ei de pe meleagurile acelea : Tiberiu, Atena și toți ceilalți care îi urmau. sau îi înconjurau. Și erau mulți... Victor ceru Bucureștiul și legătura i se dădu aproape instantaneu. Pentru că Petrișor avusese grijă să spună nu numai instituția care era chemată, ci și numele celui care cheamă. Și după numele lui Victor mai adăugase el un cuvînt.

Trei sferturi de oră mai tîrziu se auzi deasupra stațiunii bîzîitul unui elicopter. Undeva aterizâ. Iar schiorii salvatori se dovediră destul de bine crescuți ca să nu dea buzna la locul aterizării.

Victor și Maria izbutiră să scape din insula vie, după ce împărțiră tot felul de promisiuni, una din ele însă sfîntă : tot ceea ce li se întîmplase în fantastica lor aventură va fi cunoscut de fiecare. Știau ei cui să se adreseze pentru asta. Mai ales că zăriseră coborînd din elicopter un bărbat cu un zîmbet cam ciudat, cu fața lunguiață și bărbia pătrată, ba avea și capul gol, parcă anume pentru a i se vedea părul, odată blond. rărit, și foarte rar spre creștet. Avea alura unui bărbat puternic, bine clădit, spre deosebire de cel de lîngă el, mai scund și mai în vîrstă, cu o figură obosită, teribil de obosită, parcă nu dormise de multe nopți. Cel pe care-l cunoșteau veni lîngă ei pentru a-l prezenta pe bărbatul mai în vîrstă cu figura foarte obosită :

— Doctorul Alexandru Tudor... Victor... Maria...

Cei doi cireșari tresăriră. Mai ales Victor :

— Chiar dumneavoastră ? Doctorul Alexandru Tudor ? Atunci înseamnă că această *cutie albastră* e ceva foarte important.

— Nu foarte, dragul meu Victor, spuse ceralaltă voce. Nu există calificativ. Dar mai bine să urcăm în elicopter.

4

Atacul începu mai devreme. Un atac calculat, decisiv. Veneau cu sania după ei. Și sania era încărcată cu tot felul de proiectile. Drugi uriași de fier care puteau să pătrundă prin orice obstacol de tablă sau

care puteau să dărîme orice obstacol, dacă erau împinşi cu putere, butuci de lemn care trebuiau să spargă toate geamurile, cocoloaşe de carton şi smoală băgate în petrol, care trebuiau să ardă mocnit, sticle cu benzină şi torţe care trebuiau aruncate prin geamurile sparte.

Liviu Iordan, cu pistolul în mînă, proteja înaintarea cărăuşilor. Sania fu oprită la vreo zece metri în faţa antreului. Se pregăteau să atace lateral, pentru a avea în raza vederii toate uşile şi ferestrele prin care se putea evada.

Toţi cireşarii priveau prin crăpături înaintarea convoiului de atac. Tic nu se mai duse la catapultă ca să-i întîmpine de la distanţă cu proiectile fără prea mare efect. Deşi Ursu era foarte calm, foarte liniştit, toţi simţiră cum îi cotropeşte groaza, spaima. Abia după ce sania se opri în faţa antreului, Ursu spuse în şoaptă :

—-Voi să rămîneţi înăuntru orice s-ar întîmpla. Nu ieşiţi decît dacă vă chem eu. Altminteri nu ! Înţelegeţi ? Orice s-ar întîmpla, nu aveţi voie să ieşiţi afară din cabană. Dacă nu sînt sigur că se va întîmpla aşa, nu cred că-mi va reuşi planul...

— Ba da ! Rămînem înăuntru ! îşi uniră toţi şoaptele.

Grupul de la Izvoarele se pregătea de atac. Liviu Iordan, ferit de sanie şi de trupurile celor doi coloşi, supraveghea cu pistolul în mînă intrarea cabanei. Parcă aştepta ceva. Şi văzu un băţ cu o batistă în vîrf strecurîndu-se afară prin deschizătura uşii. Le spuse celorlalţi să se dea la o parte şi făcu un gest de invitaţie, cu mîna stîngă. Ursu ieşi. În clipa cînd ieşi afară, dădu drumul băţului şi ridică mîinile sus.

— Lipeşte-le de creştet ! porunci Liviu Iordan. Şi să nu faci mai mult de trei paşi. Spune ce vrei !

— Vă dăm *cutia albastră* dacă ne lăsaţi în pace... spuse Ursu cu vocea tremurîndă şi cu priviri speriate.

— Mai întîi spune de ce ai ieşit dumneata afară cu vestea asta ? întrebă foarte atent Liviu Iordan.

— Ştiam că primul care iese este cel mai periclitat. Am tras la sorţi. Şi sorţii au căzut pe mine...

— Da... Asta e o posibilitate... Dar mai întîi vreau să te asigur că sorţii m-au favorizat. Pe dumneata te voiam

primul. Trebuie să vă predați toți. Iar *cutia albastră* o voi lua eu după ce veți ieși toți, cu mîinile pe creștet, din cabană. Îmi vei spune unde e și o voi lua eu. Anunță-i să iasă afară...

— Le voi spune... se supuse Ursu. Dar *cutia albastră* nu e înăuntru. E afară... Dar nu v-o putem oferi fără nici un...

— Asta o hotărăsc eu, nu dumneata ! îl întrerupse Liviu Iordan cu dispreț. Dumneata vei pieri chiar aici, în fața ușii.

— Numai eu și celălalt cunoaștem locul unde e ascunsă *cutia albastră*, spuse Ursu. Și nici celălalt nu va spune. Așa că ne veți măcelări fără să dați de *cutia albastră*...

Din nou o mască de dispreț și superioritate se suprapuse pe fața lui Liviu Iordan :

— Aici ați greșit... Ați destăinuit, fără să vă dați seama, *ideea* ascunzișului. Hm. Dacă ascunzișul e afară, nu poate fi decît bolovanul ăsta ciudat.

Și arătă sigur de el cu țeava pistolului spre bolovanul găurit în zeci de locuri, ca un fagure de miere, ca un șvaițer.

Atunci se petrecu acel miracol pe care nimeni nu-l va putea dezlega. Erau aproape șapte metri între Ursu și Liviu Iordan. Ursu nu avea nevoie decît de fracțiunea de secundă în care țeava pistolului va fi îndreptată în altă parte, ca și atenția celui cu arma. Sări ca din arc, ca din catapultă, ca un proiectil. Iar în timpul fantasticului salt își schimbă direcția printr-o smucitură neverosimilă. Glontele trecu pe lîngă el. Aterizează la mai puțin de un metru de Liviu Iordan, dar mîna lui se prelungi în săgeată și lovi mîna care ținea pistolul. Arma zbură cîțiva metri în aer. Ca un cangur, Ursu porni într-un nou salt. Luă arma de jos și o aruncă departe peste prăpastie. Se întoarse apoi spre cei trei coloși care încă nu-și reveniseră din miracol. O ură sălbatică se citea pe fața lui.

— Acum să vă văd ! Poate că mai vreți ceea ce voiați...

Nu mai avură vreme să-și ia arme din sanie. Ursu poposi ca un bolid în mijlocul lor. Și începu o bătaie cumplită, în care se trăsnea, nu se lovea. Era un vălmășag

de trupuri acolo, o încîlceală. Ursu voia să fie lovit ca să-i crească furia, ca să-și ierte cîndva că izbise cu atîta violență și ură. Zece să fi fost acolo, zece să fi fost, nu trei, și i-ar fi sfărîmat pe toți. Auzea cum trosnesc și simțea cum se rup oasele la fiecare lovitură de pumn pe care-o dădea. Se lupta pe viață și pe moarte acolo. Toți știau și toți își mai găseau puteri și rezistențe. Nimeni nu mai auzea și nu mai vedea nimic. Se băgau toți ca nebunii în încîlceala albă. Și pocneau maxilare, și pocneau oase, și se auzeau gemete înfundate și icnituri. Și Ursu se băga ca să simtă lovituri grele, să simtă cum i se rup și lui oasele. Și pumnii lui loveau scurt, dar ca niște ciocane, în maxilare și-n pometi, în nas și-n gură, peste dinți. Era un pumn de plumb, care zdrelea și zdrobea. Scurt. Din orice poziție. Și numai la față, ca să rămînă urme și amintiri pentru toată viața. Dacă i-ar fi lovit în alte locuri, de mult se termina lupta. Dar trăgea numai la față, unde durea și unde rămîneau urme. Scurt și năprasnic. Ca un ciocan de oțel. Pînă cînd simți o mînă zgîlțîindu-i umărul. Cine putea să fie ? Cei trei coloși gemeau în zăpadă sub el.

Era Victor. Și Ursu, beat, îl îmbrățișă, mînjindu-l cu sînge. Scutură din cap și se trezi într-o clipă :

— Nu e sîngele meu, Victor. I-am zdrobit. I-am sfărîmat.

Cei trei încercau să se ridice din zăpadă. Erau zdreliți toți trei. Nu puteau. Nu-i țineau genunchii. Îi ajutară alții. Cei care veniseră cu Victor și cu Maria în elicopter. Nici unul nu scosese arma. Tîrau niște zdrențe în urma lor.

— Trebuia să-i bat... se scuză el în fața bărbatului solid, cu păr rar și cu zîmbet ciudat. Vă rog să mă iertați, dar dacă ați ști ce gînduri aveau cu noi !

— Vom ști imediat... îi zîmbi bărbatul cu păr rar și începu să spele fața lui Ursu cu zăpadă. Te-am urmărit și noi de multă vreme. Am văzut cum căutai pumnii lor. Se va ști și asta.

Se adunară toți în Casa Iulia. Toți cireșarii. Ursu abia era zgîriat și parcă atunci se sculase din somn, atît de odihnit părea. Și împreună cu ei erau și cei doi bărbați care coboriseră primii din elicopter : prietenul lor și doctorul Alexandru Tudor.

— Ei, Victor! sări de undeva cireșarul cu părul de aur și cu nasul cîrn. Acum poți să ne spui și nouă unde e ascunsă *cutia albastră*. Dar să le urăm mai întîi oaspeților noștri : BI E AȚ ENIT la Casa Iulia !

Victor se simțea stingherit :

— Nu a fost deloc complicat. Mai întîi m-a frapat că la atacul convoiului au participat doi spărgători renumiți care pe urmă au fost uciși...

— Cuplul Negrupop... părea că-și amintește doctorul Tudor. S-a crezut tot timpul că a fost accident sau sinucidere.

— Și una și alta, spuse Victor. Eu am căutat să creez o altă *cutie albastră*, nu aceea care era căutată de Liviu Iordan, o altă imagine a *cutiei albastre*, mult mai adevărată, nu aceea care-l fascina pe Liviu Iordan. Era o casetă. O cutie mică. Nu puteau să se ascundă acolo valori grele : lingouri de aur sau de platină, sau cine știe ce pachete cu acțiuni fabuloase greu de manipulat. M-am gîndit la conținutul *cutiei albastre*... pentru că la atac au participat și doi spărgători. Pentru ce ? Ca să deschidă *cutia albastră*. După aceea și pentru aceea au murit. Nu m-am mai gîndit la *cutia albastră*, ci la conținutul *cutiei albastre*, care putea fi ascuns mult mai ușor și mai ales fragmentar. Nu într-un singur loc, ci în mai multe locuri. Și unde sînt în casa asta mai multe locuri, aranjate simetric, locuri făcute de un zidar, în care puteau fi ascunse fragmentele care constituiau cutia *mea* albastră ? Unde, Ticușor ? Într-o singură zonă. În antreu. În literele mari care ne-au urat : BI E AȚ ENIT. De ce lipsesc cîteva ? Ca să dea senzația vechimii și autenticității. N-au căzut literele acelea. Nici n-au fost puse vreodată. Împreună cu data, dădeau un fel de sigiliu în timp ascunzișului. Cred că acolo se află *cutia albastră*...

— V-aș ruga ceva... se auzi vocea doctorului Alexandru Tudor. Și eu cred că acolo se află *cutia albastră*. Raționamentul e strălucit, așa cum i se potrivește lui Victor. Dar n-ar fi bine să se vorbească despre cei care au găsit *cutia albastră*. Sînt mulți oameni la noi și în alte părți, care, auzind că s-a găsit *cutia albastră*, ar fi capabili să se răzbune groaznic pe cei care au descoperit-o. Nici

voi nu trebuie să știți ce se află acolo. E absolut tulburător... De aceea ar fi bine să-l rugați pe cel care vă povestește isprăvile să nu pomenească niciodată numele orășelului vostru... Și atunci nu vă va găsi nimeni. Sînt atîția tineri care vi se aseamănă în țara asta ! Mi se pare că unii din ei vă și așteaptă jos, la Mitiș.

Cui îi fusese teamă o clipă că isprava asta nu va fi cunoscută ?

Sfîrșit

CONSTANTIN CHIRIŢĂ

DRUM BUN, CIREȘARI!

5

CARTEA ROMÂNEASCĂ

CAPITOLUL 1

1

Peronul era ticsit de lume. Şi era agitaţie, larmă, şi atîtea gesturi şi vorbe inutile. Îmbrăţişări şi mîngîieri grăbite, lacrimi şterse pe furiş, zîmbete curajoase, sau de-a dreptul eroice, şi sfaturi, sfaturi repetate de zeci de ori, spuse în clipe de stînjeneală, pentru a ascunde o emoţie, pentru a întrerupe un oftat, sau pentru a aminti realitatea despărţirii.

— Dragul meu, ai grijă, să nu cumva să...

Nu trebuia mai mult nici pentru cel care rostea cuvintele, nici pentru cel căruia îi erau adresate. Şi unul şi celălalt găseau în această frază banală, neterminată, inutilă, prilejul de a respira cîteva clipe liniştite, de a se întîlni cu alte gînduri, pînă simţeau din nou, poate în aceeaşi fracţiune de secundă, cum îi asaltau furnicile emoţiei. Dar atunci răsuna încet invariabilul răspuns :

— Ştiu, n-ai nici o grijă, dar nici tu...

Şi iarăşi cîteva clipe linişte, pînă ce fluieratul unei locomotive, de undeva, din depărtare, oferea pretextul unor îmbrăţişări fără vorbe, unor îmbrăţişări furate, şi toţi aveau convingerea culpei, pentru că ochii urmăreau fără încetare ceasul mare al gării, şi acele lui, din fericire, înaintau încet, încet. Şi erau necesare doar cîteva vorbe pentru ca mulţimea să se deznoade şi să-şi destrame toate legăturile naive pe care şi le crease în îndelungata aşteptare, să se transforme în ceea ce era iniţial : părinţi, copii, fraţi, surori, prieteni, cunoscuţi. Adică să se sfărîme în îmbrăţişări, să-şi elibereze toate lacrimile, să spună totul, totul într-un gest sau într-un cuvînt. Dar vorbele acelea întîrziau, parcă anume reţinute, pentru a se rosti — deşi toţi le simţeau ca o ameninţare aproape fizică, materială — pe neaşteptate.

Vorbele întîrziau și mulțimea trăia cu fidelitate emoțiile prelungite, care există pesemene înaintea oricăror despărțiri, oriunde, în orice gară a lumii. Cum să nu se supună acestor reguli și gara orășelului nostru de provincie ?

În masa aceea de oameni puteau fi recunoscuți undeva și cireșarii. Se deosebeau ei de ceilalți care urmau să plece cu același tren ? Nu se poate răspunde sigur, dintr-o dată, la această întrebare. Dar ei erau acolo, toți, cu excepția lui Ionel, care-i aștepta undeva pe malul mării, pentru a-i antrena într-o nouă și fantastică aventură. Erau toți acolo și, cu toate acestea, trăiau clipele unei despărțiri. Își luaseră rămas bun de la părinți, îi rugaseră să nu-i petreacă la gară, așa cum făcuseră și cu prietenii și cunoscuții lor. Părinții acceptaseră, poate numai formal, poate unii se aflau ascunși pe undeva prin mulțime. Prin urmare, cireșarii se aflau singuri în apropierea vagonului lor, probabil așteptau și ei cuvintele pe care le așteptau toți cei de pe peron. Dar acolo se oficia o despărțire. Unii o trăiau intens, alții mai puțin. Ursu era cel mai trist și, cum nu avea obiceiul să-și ascundă sentimentele, oricine putea să-i citească tristețea pe față sau în gesturi. Pentru că el vorbea întotdeauna cel mai puțin dintre toți. Maria căuta mereu cu privirile cerul, poate stelele care începeau să se vadă, și absența, izolarea ei tăcută în freamătul care vuia nu indicau oare o stare neobișnuită ? Ce pricinuia această stare : despărțirea sau altceva ? Victor era aproape nepăsător, prea calm, prea atent la ce se petrecea în jurul său, prea lucid pentru a i se putea atribui emoții prea mari. De aceea Ursu, văzîndu-l, clătina uneori imperceptibil din cap și privirile lui, din triste, deveneau dojenitoare și apoi parcă mai triste. Lucia, mai devreme foarte sigură, se îmbujorase la față și se simțea parcă stingherită de cînd își descoperise tatăl în mulțime. Ducea o luptă cu sine însăși, aproape că făcea un exercițiu de logică. Căuta o formulă care să fixeze un echilibru între sentiment și rațiune. Dan, încercînd să se adapteze pe rînd stărilor celorlalți, scornea glume vesele sau duioase, dar valoarea lor rămînea numai în intenție. Adevărul e că-l chinuia pe ici pe colo gîndul despărțirii.

— Să vă spun una ! zise el la un moment dat, ridicînd învins din umeri. Asta, e, dragii mei. Toți sîntem la fel, numai eu sînt un prost !

Victor sesiză imediat incoerența celor spuse de Dan și, văzîndu-i mai ales și mutra plouată izbucni într-un hohot de rîs. Iar Tic, cel mai nepăsător, cel mai calm dintre toți cireșarii de pe peron, da, Tic, posesorul ad-hoc al unui zîmbet degajat, înțelegător, al unor mîini care se aciuaseră arogante în buzunare, al unor umeri care descoperiseră o înclinație oblică de înțeleaptă superioritate, răspunse cu o voce fără nici o intonație, ca și cum ar fi rostit formula algebrică a ecuațiilor de gradul doi cu două necunoscute:

— Ai dreptate, dar nu mai era nevoie s-o spui.

— Da, da, da ! acceptă Dan cu nestrămutată convingere. Să știi însă că numai din cauza ta. Sau... uite, îți jur că-mi retrag cuvintele, dacă, dacă-mi faci o surpriză...

O idee, o speranță neașteptată trecu ca un fulger prin mintea celorlalți cireșari. Se uitau toți la Tic și privirile lor deveniseră dintr-o dată rugătoare.

Tic își scoase alene mîinile din buzunare și le propti în șold și, înainte de a spune ceva, își apropie încet, încet pleoapele, pînă i se împreunară. Privirile lui, străbătînd greu prin mica deschizătură a genelor, se ațintiseră asupra lui Dan. Vorbi leneș, ca un om ghiftuit :

— De ce să-ți retragi cuvintele ? Atît de rar te cuprinde dorul de autocritică...

— Nu-i adevărat, se răzvrăti Dan. Eu, eu recunosc întotdeauna orice, fără să mă oblige nimeni. Dacă-i vorba pe-așa, atunci tu ești cel care, cel care... brrr... stai... adică... Adică tu faci experiențe cu mine ! Asta-i ! Vrei să-mi întuneci gîndurile, să mi le întortochezi, și-n loc să răspunzi tu la întrebarea pe care ți-am pus-o, mă faci pe mine să vorbesc despre altceva...

— E foarte adevărat, recunoscu Tic, fără să-i piară plictiseala din glas. Cu tine, așa cum te-ai calificat mai înainte, se poate prinde orice. Îți spun asta ca să vezi cît de prieten îmi este și mie adevărul. Și eu sînt capabil să recunosc orice. Amintește-ți numai...

— Nu, nu te mai las să ne duci cu vorba. Zău, Tic, nu-i așa că ne pregătești o surpriză ?

Ceilalți cireșari urmăreau schimbul de cuvinte dintre Dan și Tic, și în larma gării lucrul acesta nu era prea ușor. Mai mult ghiceau vorbele după mișcările buzelor decît le auzeau.

— Hai, Ticușorule, aproape se rugă Ursu. Nu ne mai ține așa. Toți am fi bucuroși...

Tic se înduioșă pentru o clipă. De aceea își strînse și mai tare pleoapele. Dar, ca întotdeauna, găsi imediat o idee în stare să-i mențină măcar pentru puțină vreme vajnica lui încăpățînare. Știa că-l va întrista, știa mai ales că-l va nedreptăți pe Ursu, dar se gîndise prea mult timp să-și demonstreze bărbăția. Avu chiar impresia că e în fața celui mai greu examen.

— Amintiți-vă ! Atunci cînd ați plecat la Peștera Neagră voi nu m-ați vrut...

— Și abia acum te-ai hotărît să ne dai replica ? i se împotrivi pe neașteptate Lucia. Nu te mai preface. Știu eu de ce cochetezi cu noi. Știu eu pe unde-ți umblă gîndurile cele adevărate.

Lucia rosti ultimele vorbe cu voce tremurată. Zărise privirile aproape poruncitoare ale lui Victor, înțelese că face o mare greșeală, dar inerția îi condusese fără voia ei destăinuirea pînă la capăt.

Tic simți încă o dată gustul amar al unei grele înfrîngeri. Se întoarse brusc, cu intenția să-și părăsească fără nici un cuvînt prietenii, dar, într-o fracțiune de secundă, își schimbă gîndul. La urma urmei hotărîrea lui nu era rezultatul unui capriciu, ci... În clipa aceea nici el nu știa cum să-și justifice hotărîrea. Știa numai că trebuie să-și treacă ultimul și cel mai greu examen. Se întoarse alene și se uită la Maria înainte de a răspunde :

— Mai sînt cinci minute pînă la plecarea trenului, dacă orologiul gării nu merge înainte... Să vă spun drept, sînt foarte plictisit, și am atîta de învățat... O să vă fac o surpriză, da ! O surpriză extraordinară, însă atunci cînd o să vă întoarceți... adică după ce o să descoperiți farsa lui Ionel.

Tic era mulțumit în sinea lui. Nici nu putea să găsească scuze mai bune pentru purtarea sa. Neîncrederea în chemarea lui Ionel și... izvorîtă din această neîncredere, dorința de a le face celorlalți o „supriză extraordinară". „Grozav !" se felicită el în gînd.

— Vrei să repeți aventura de acum doi ani ? Vrei cumva să te duci iarăși la Castel ? întrebă cu naivitate Dan.

Tic simți cum i se scurge sîngele din obraji. Aflase întîmplător, și era singurul care aflase, că arheologii au revenit la Cetatea Vulturilor. Și mai era cineva cu ei...

Oare de aceea luase el hotărîrea eroică ? Oare de aceea rezistase ispitei necunoscutului ?

— Du-te, Tic ! îl îndemnă Maria cu voce pierdută. Du-te spre visuri, spre...

Oare ce s-ar fi întîmplat cu cireşarii dacă în acel moment nu ar fi răsunat acele cuvinte menite să destrame mulţimea de pe peron ?

— Urcaţi în vagoane, vă rog ! Urcaţi în vagoane, vă rog !

Parcă se împletea şi se despletea ceva acolo pe peron. Cîteva clipe de tăcere, de uimire. apoi revărsarea unei mări agitate. Înainte, înapoi, înainte. înapoi. Şi strigăte, voci, plînsete, oftaturi ; cine oare le mai auzea ?

— Fii cuminte ! Să nu ieşi în larg ! Promite-mi, spune-mi... Şi să-mi scrii, să-mi scrii...

— Aoleu ! Puişorul mamei ! Am uitat să-ţi pun pieptenul în valiză.

— Faceţi loc ! Faceţi loc ! Mesageria... Mesageria...

— Să te mai sărut o dată, numai o dată...

— Cel puţin şapte sute de lei. Cu mandat telegrafic.

— Şi în fiecare zi, măcar o oră de exerciţii la latină.

— Telefonează-mi mîine din Bucureşti. La nouă seara. La opt şi jumătate.

— Va să zică dulceaţa... merele, lanterna, roşiile, untul, farfurioara... în coş. Şi sarea, şi sarea...

— Să vii negru ca o... ca un... Ptiu, Doamne, numai năzdrăvănii îmi vin în minte.

— Şi n-ar strica o jumătate de oră la algebră. Îţi găseşti tu tovarăşi.

— Urcaţi în vagoane, vă rog ! Urcaţi în vagoane, vă rog !...

— Florile, florile ! Uite că ţi-au scăpat... of... Să nu cumva să faci aşa şi în apă.

— Să-mi trimiţi bani. Îţi telegrafiez eu adresa. O mie...

— Dac-ar pleca mai repede trenul...

— Puişor, puişor scump... Micuţul mamei. Odoraşule... Vezi să nu te tai cu briciul...

— Nu ţi-ar strica nici o oră de fizică, şi mi se pare că nici la chimie.

— Să nu cheltuieşti toţi banii pe dulciuri... şi să nu te bagi în apă...

— Iubitule ! Nu-i aşa c-am să-ţi lipsesc mult trei săptămîni ? Să fii cuminte !

— Eu ? !

— Pune-ţi jacheta ! Nu vezi ce frig e ?... Doamne ! Ce-o să fac eu dacă răceşti acolo ? !...

— Mai ştii anul în care a căzut Constantinopolul... Hm... Vezi, istoria...

— Urcaţi în vagoane, vă rog ! Urcaţi în vagoane, vă rog !

Trenul totuşi porni. Tic îşi salută cu mîna prietenii, le ură „drum bun" şi, ca să-şi dovedească lipsa oricărei emoţii, reflectă cîtva timp la vorbele conductorului. Descoperise în ele o inadvertenţă gramaticală, sau poate o doză de personalitate.

2

De mult se mistuise trenul în întuneric şi-n depărtare, de mult nu i se mai auzeau ecourile ; peronul devenea tot mai sărac în oameni, lacrimi şi şoapte. O singură fiinţă rămăsese undeva la capătul peronului, o siluetă nemişcată integrîndu-se parcă în decorul semiîntunecat al gării. Era Tic, dar semăna atît de puţin cu băiatul vesel gata oricînd să facă o şotie, o năzdrăvănie ! Gînduri, frînturi de gînduri necontrolate, neterminate i se încolăceau în minte. „Oare ce-o fi cu mine ?" reuşi să se întrebe după un timp. Dar n-avu curajul să-şi dea răspunsul sau îşi închipui că nu găseşte răspuns la întrebarea pe care şi-o pusese în şoaptă. „La urma urmei mi s-a năzărit o întrebare neroadă. Gata ! Au plecat, eu am rămas. Mîine sau chiar astă-seară..." Parcă-l apuca din nou tremuriciul. Şi, ca să se stăpînească sau măcar să încerce să se stăpînească, îşi găsi o preocupare în a privi nişte fluturi de noapte care se roteau în jurul unui bec. Privi cîteva minute intens jocul fluturilor, dădu de cîteva ori din umeri, pentru că nu descoperea nici un sens în el, pînă ce i se strecură în cap o idee insinuantă, absurdă, obsedantă : i se părea că din hora aceea care se înfiripase în jurul becului lipseşte un fluture. De ce-i venise acest

gînd ? De unde știa el că lipsește un fluture ? De ce-l obseda gîndul ? Totul era atît de absurd ! Erau zeci de fluturi, de musculițe, de gîndaci. Zeci și zeci de gîngănii. De unde putea ști el că lipsește din roiul acela o ginganie ?... „Brrr ! Oare ce-o fi cu mine ?“ se pomeni repetînd prima întrebare. Și, ca să nu mai cadă din nou în aiureli, luă o hotărîre bruscă. Își înfundă mîinile în buzunare, își verifică umezeala și elasticitatea buzelor și cu un fluierat vesel părăsi peronul moleșit, obosit și trist (dar acest sentiment nu voia să și-l recunoască). Știa că va fi gratulat cu mișcări ale capului de către cei cîțiva funcționari care populau coridoarele gării, știa că va părea un caraghios, dar mai știa că pornise la drum, că făcuse un început. Evadase din starea aceea de paralizie care-l fixase ca un stîlp pe peron.

Dar, cînd păși pragul gării afară, Tic deveni din nou ceea ce fusese pe peron. Se simți din nou paralizat, incapabil să facă vreo mișcare. Zărise ceva, departe, în fața lui. Mai degrabă simțise decît văzuse. O siluetă albă despica iute, delirant întunericul străzii. Se apropia repede și în ochii lui Tic silueta căpătă proporțiile unei arătări gigantice, din altă lume. Era într-adevăr Laura, fata în alb. Ca întotdeauna (ca întotdeauna mai ales în închipuirea lui Tic), era și de data asta — după doi ani de zile — fata în alb, prizoniera, zîna, superba stăpînă a castelului din Munții Afurisiți.

Cu părul răvășit, cu fața desfigurată, cu lacrimi de deznădejde în ochi, Laura se opri în fața lui Tic. Abia își mai trăgea răsuflarea. Tic, dintr-o dată duios, bun, cu o blîndețe de catifea în priviri, vorbea, îi venea în ajutor:

— Odihnește-te... Nu mai este nevoie să întrebi. Au plecat. Au plecat de mult. Au plecat departe...

Fata în alb își duse mîinile la piept, parcă pentru a-și stăpîni bătăile inimii. Respiră de cîteva ori îndelung și-i mulțumi lui Tic din ochi. Apoi începu să vorbească încet, cu vocea tristă a unei ființe învinse :

— Din vina mea... M-am grăbit. În loc să iau trenul am preferat o mașină... un camion... Credeam că voi ajunge mai repede.

— Un camion ? se pomeni că întreabă Tic, simțind cum îl gîdilă ceva pe dinăuntru. Un camion cu un șofer năsos care... care pomenea mereu de pămătuf ?

Amintirea schimbă brusc starea tînărului. Fața i se destinse și hohote de rîs erau gata de năvală. Și, fără să-și dea seama de situația caraghioasă în care se afla, începu să rîdă, abia reușind să îngîne cîte ceva printre sughițuri.

— Ha, ha, ha... ha... Întîi a explodat cauciucul... ha, ha... Pe urmă i-a sărit acumulatorul... ha, ha, ha... Pe urmă... ha, ha... Pe urmă iar cauciucul din spate, amîndouă, odată...

Cireșarul avea lacrimi în ochi. Și Laura avea lacrimi în ochi. Dar, văzînd, simțind aceasta, lui Tic nu-i trebui decît o fracțiune de secundă pentru a-și schimba cauza lacrimilor. Se pomeni dintr-o dată trist, profund, așa cum fusese înainte :

— De fapt sînt trist, recunoscu el într-un suprem gest de remușcare. Mi-a venit în minte o întîmplare... o întîmplare stupid de veselă, dar sînt trist, zău.... foarte trist.

— Înțeleg, șopti Laura cu o intonație ciudată în glas. Înțeleg mai mult decît îți închipui. Știu ce-i cu tine... Îți spun imediat.

— Nu ! se rugă Tic aprins de rușine. Mai bine să vorbim despre altceva. Nu vrei să ne plimbăm prin parc ? Sau prin... sau prin...

Tînărul își dădea seama că e la capătul puterilor. Descoperise pe neașteptate, că, pentru această întîlnire, nu-și urmase prietenii. Voise să provoace el întîlnirea, să se ducă la Castel, să apară brusc în fața zînei în alb, să rîdă, să plîngă, să privească sau să nu facă nimic, nimic. Să se arunce pentru cîteva clipe cu ochii închiși în necunoscut, cu senzația unui salt orb în gol. Nu-l preocupase viitorul, ceea ce va fi, ceea ce se va întîmpla, ci numai acele cîteva clipe de necunoscut care i se dăruiau acum. Nu le furase el, ci i se dăruiau.

Laura tresări și se pomeni vorbind, întrebînd și răspunzîndu-și totodată :

— Au plecat... au plecat toți ? Da... de bună seamă. Au plecat toți, toți.

De fapt se gîndea la unul singur din cei care plecaseră. Prin toți îl înțelegea pe el.

— Voi veni și eu ! aproape se răsti fata în alb, de parcă ar fi vrut s-o oprească cineva. Voi veni acolo, departe și voi răscoli mările, pentru că și mările sînt frumoase... Și sînt atît de albastre !

Tic se uită în jurul său. Parcă-i era frică să nu audă cineva acele vorbe. Sau poate ar fi vrut să le știe auzite numai de el. Întinse încet mîna, rugător, spre fata în alb:

— Haide ! Alungă-ți tristețea... Eu... dar vocea lui suna atît de trist.

Într-un gest impulsiv de bunătate, de solidaritate, fata în alb întinse și ea mîna spre Tic. Dar nici n-o atinse pe-a acestuia. Palma ei înainta blînd în părul ciufulit al tînărului. Mîngîierea dură doar cîteva clipe, dar Tic își oferi capul cu gestul docil al unui cățeluș.

— Ești un copil, Ticușorule... rosti Laura. Ești un copil bun, duios și... foarte, foarte copil. Zău, Ticușorule, tu n-ai dreptul să fii trist. Eu... eu... Dar nici eu n-am dreptul ! Nu ! se răzvrăti Laura. De ce ? De ce ? Niciodată nu e prea tîrziu. La revedere, la revedere tuturor, tuturor celor care au plecat, care vor pleca.

Fata în alb se întoarse brusc și porni în goană undeva prin întuneric. Tic rămase cu gîtul întins ca o ființă nedreptățită căreia i s-au furat mîngîierile. Își apropie încet mîna de păr, dar, în loc să simtă arsură sau răcoare pe palmă, simți deodată un gust amar în gură, vederea i se întunecă și picioarele i se înmuiară.

Arătarea de scurtă durată se topise în noapte. Poate fusese un vis, un vis straniu, trăit cu ochii deschiși. Știa însă că totul se întîmplase aievea. Dacă ar fi putut transforma acea adiere în ceva material, în ceva care să poată fi păstrat... Pentru că adierile mîinii în părul său existaseră cîndva, fuseseră clipe prezente. De ce e nedreaptă lumea ? De ce să se piardă asemenea simțiri ? Orice, o haină, o carte, o foaie de hîrtie, un cui, o bucată de sfoară, o piatră, o așchie, orice poate fi păstrat, încuiat, păzit, ferit de timpuri, de necunoscut. Dar acele clipe, dar clipele fericite ale tuturor oamenilor de ce nu pot fi păstrate și păzite ?

Lui Tic îi era teamă de timp și de necunoscut. Simțea parcă o șovăială într-însul. Fusese bolnav, bolnav de vise și de închipuiri. Întîlnirea materială cu visul acționa asupra lui ca un leac.

„Poate că sînt încă un copil, își spuse el cu un zîmbet încă amar în colțul buzelor. Sau, poate, cine știe ? ca să nu regret mai tîrziu, vreau să mai trag puțin de copilărie, s-o mai îmbrac ca pe o haină care nu este a mea, dar care

mi se potriveşte. Dar se poate face, oare, lucid lucrul acesta ? Nu cred, nu cred..."

Oare erau gîndurile lui Tic acolo, în noapte ?

Deodată răsună de undeva un bubuit de tobe şi o fanfară începu să ţipe, cu multe acorduri false, un cîntec vesel. Parcă se repeta în imagini mai mari scena ieşirii lui Tic din gară. Cireşarul porni la drum, potrivindu-şi pasul după bubuitul tobei, cu direcţia spre cîntec. Se înseninase oare oraşul, sau cineva, învîrtind un comutator uriaş, aprindea prozaic luminile pe străzi ? Tic uitase, sau voia să uite de problema eternităţii simţirilor, sau, mai bine zis, a clipelor. Cîntecul vesel, cu multe intonaţii false, era azvîrlit lumii cu atîta entuziasm şi toba cutremura atît de obsedant noaptea, încît tînărul nu mai şovăi.

— Uite-l, uite-l pe Tic... Tică ! ţipă un prichindel care se zgîia la lume de la poarta unei case. Te duci şi tu, Tică ?

Cireşarul îi aruncă prichindelului o privire atît de severă, încît acesta îşi duse mîna la burtă. Dar, cuprins pe dată de milă, se opri în faţa lui şi începu să-l mîngîie pe păr. Prichindelul încercă să bîiguie cîteva cuvinte :

— Zău, dar... dar cum să-ţi zic... Tic ? Aşa cum am auzit că vrei să ţi se spună ? Nene ? Zău că nu pot...

— Dacă şi tu îmi spui că sînt un copil, atunci, atunci... Gata ! Drepţi ! Înainteeee... marş !

Prichindelul se supuse, dar, după cîţiva paşi, îndrăzni să iasă la raport în plin mers.

— Vă rog să-mi daţi voie să-mi iau un pulover. În cîteva secunde sînt înapoi. Altminteri nu mă lasă mama să plec. Aşa de formă pentru că tot nu-l îmbrac.

După cîteva secunde prichindelul se întoarse cu un pulover sub braţ. Îşi potrivi pasul după pasul lui Tic şi porni vesel spre fanfară, strigînd din cînd în cînd :

— Băieţi ! A venit Tic. S-a-ntors Tic. Toţi după el ! Să nu-i mai spuneţi Tică !... Tic !... Toţi după el ! Ta, ta, ta, ta, ta, ta !

Tic se plimbase şi pînă atunci în oraş, dar nici un prichindel nu avusese curajul să-l acosteze şi să-l tutuiască. Pe faţa lui apăruse din nou copilăria. Dacă zîmbetul şi seninătatea cireşarului nu erau firele dantelate, vaporoase ale unei iluzii...

3

Trenul gonea în noapte. Cireșarii își aranjaseră bagajele în compartiment, treabă nu prea ușoară din pricina mulțimii și greutății lor. Fără Ursu, fără puterea și îndeminarea lui, n-ar fi scos-o prea lesne la capăt. Răsuflînd ușurați, părăsiseră în grabă compartimentul, pentru a ocupa locuri bune la ferestrele de pe culoar. Numai Maria rămăsese singură într-un colț, surdă la chemările celorlalți și oarbă la peisajul fantomatic care defila în fața ei. Închipuindu-și că trăiește, pesemne, durerea despărțirii de fratele ei, prietenii o lăsaseră singură. Se repeziseră la ferestre și, tăcuți, își îndopau privirile cu imagini fugare, care se iveau stranii printre zăbrelele de lumină și întuneric. Poate și gîndurile și simțirile lor erau aidoma peisajelor. Dungi de lumină și de întuneric. Realitate și vis, bucurie și tristețe.

Fusese de ajuns ca unul singur dintre ei, Dan, acuzînd frigul nopții și al vitezei, să se refugieze în compartiment, pentru ca toți ceilalți să-i urmeze exemplul. Spre bucuria lor se descoperiseră singuri acolo. Cel de-al șaselea loc, de lîngă ușă, nu era ocupat de nimeni.

— Ura ! se bucură Dan. Ăsta zi și eu noroc. Sau cine știe ? Poate că șeful gării, în mod intenționat, n-a vrut să fim stingheriți. De, cireșarii !

— Nu fi chiar atît de entuziast, încercă să-l domolească Lucia. Mai sînt alte gări și în consecință mai sînt și alți șefi de gară. Sau, dacă vrei, norocul nostru poate să dea, sau poate chiar a dat peste vreun călător întîrziat...

— Așa ești tu întotdeauna, pesimistă. Eu, eu sînt un optimist incorigibil, dar nu declarat. Și în consecință... pun locul neocupat la dispoziția cireșarilor.

Și ca să evite alt răspuns, sau ca să-și exprime cît mai plastic siguranța, Dan își scoase sandalele și se întinse fără grabă, ca un bătrîn tacticos, pe cele două locuri. Nu uită, bineînțeles, să facă o grimasă de plăcere și să ofteze ușurat :

— Aaaaa !... Și acum, pentru că oricum cineva trebuie să întreprindă ceva, îmi dau cuvîntul și ridic problema cheie, problema fundamentală : De ce Tic nu a venit cu noi ?

— Asta-i problema cheie ? întrebă insinuant Victor.

Ursu tresări fără voia lui şi se uită întrebător la Victor, dar nu descoperi pe faţa acestuia nici o urmă de glumă sau de ironie. Victor părea foarte serios, parcă preocupat de o problemă gravă. I se putea citi aceasta din încruntarea feţei. De aceea vlăjganul se posomorî şi hotărî în sinea lui să nu scoată nici un cuvînt. Absenţa lui Tic îl întrista. Pînă la ultima clipă sperase că prîslea cel neastîmpărat se va urca în tren. Nu-şi putea închipui veselie, aventură, peripeţii, nu-şi putea închipui lumea din jur fără Tic. Dar, mai mult decît aceasta, atitudinea lui Victor provoca o adevărată durere. Oare Victor putuse renunţa atît de uşor la cel mai tînăr şi mai vesel dintre cireşari ?

— De ce nu-i problema cheie ? răsună parcă din depărtare vocea Mariei. Sau poate că nici nu este...

— Eşti şi tu pe ici, pe undeva o problemă cheie, încercă s-o ironizeze Dan. O cheie mai mică, aşa ca o cheiţă, care nu prea îşi găseşte locul în broască...

— Sau nu poate să intre, îl corijă Maria cu glas domol, pentru a se cufunda apoi din nou în muţenie.

Dan se ridică într-un cot, se uită la Maria cu priviri vădit şi forţat uluite :

— Se pare că urmaşii familiei Florescu au căzut în... în ce ? în melancolie ? Sau suferă de... de ce ? De amnezia perspectivei ?

— Ce tot spui tu acolo ? interveni Lucia. Suferi tu, mi se pare, de amnezia limbii române.

— Sau poate ţi-a jefuit ţie cineva inteligenţa. Trebuie să-ţi explic băbeşte. De vreme ce Maria închide ochii la ceea ce se petrece în jur, înseamnă că un timp va trăi în eter şi nu-şi va procura deci, printre altele, amintiri pentru mai tîrziu. Asta, în formula mea originală, se numeşte amnezia perspectivei. Dixi ! Nu, nu-i nevoie să te opui. Cam ştiu eu ce vrei să rosteşti. Injurii sub formă de raţionamente delicate. Şi, pentru că sînt în vervă, vreau să vă spun un banc grandios... Ştiţi de ce au cîinii coadă ?... Ei ? !... Pentru că n-au ceas ! Banc original, propriu, zău. Paternitate absolută.

— Cred că şi temperatură absolută, adăugă Lucia.

— De ce ? Eu n-am văzut pînă acum nici o fiinţă şi cu ceas şi cu coadă. Bineînţeles cu coadă originală. Sau altul... De ce au boii coarne ?

— Pentru că n-au ghete, stilouri, cămăşi, portofel, castraveţi muraţi şi fotolii.

— Aş, de unde. Pentru că au şi viţeii. Şi cum viţelul este un bou în devenire... Vezi, Lucia... aceeaşi paternitate.

— Doamne ! îl întrerupse Lucia. Cu logica asta, o să compui nişte bancuri...

— Dac-ar fi fost Tic aici, brrrr ! Ce replică mi-ar fi dat.

Stratagema lui Dan izbutise pentru o vreme să-i scoată pe ceilalţi cireşari din gînduri, dar, cînd pronunţă numele lui Tic, iarăşi se schimbă atmosfera din compartiment.

— Da ! Problema cheie, se retrase Dan cu sentimentul unui om înfrînt.

Şi iarăşi se auzi, spre uimirea lui Ursu mai ales, întrebarea oarecum ciudată a lui Victor :

— Asta-i problema cheie ? E alta mult mai importantă, crede-mă, Ursule.

Cel căruia îi fuseseră adresate vorbele se strădui să scape de starea sa de tristeţe, dar nu reuşi. Ridică din umeri, de parc-ar fi vrut să spună „nu ştiu", dar imediat dădu neîncrezător din cap. Victor zîmbi puţin stingherit, căzu o clipă pe gînduri, apoi îşi scoase carneţelul şi creionul din buzunar. Începu să scrie ceva pe o foaie de hîrtie. Maria îşi aţintise privirile asupra lui :

— Problema cheie... De ce n-a venit Laura la gară ?

Creionul îşi opri mersul pe foaia de hîrtie. O secundă, două, trei. Apoi şi-l continuă tremurînd.

Atentă la ceea ce se petrecea, Lucia interveni salvator :

— Te gîndeşti, Victor, la ceea ce ne-a spus Tic pe peron ?

— Ce-a spus ? sări în sus Dan. A încercat să ne împuie capul... Aoleu !

Cu ochii bulbucaţi şi cu gura căscată, Dan ar fi stîrnit în alte împrejurări hazul tuturor. Mai ales dacă ar fi fost Tic de faţă cu nelipsitele-i încondeieri. De astă dată, mutra lui caraghioasă parcă nici nu fusese zărită. Văicăreala lui însă produse tuturor gînduri febrile. Pînă şi Ursu încercă să-şi adune alte gînduri, iar Maria se trezea parcă încet din amorţeală.

Victor terminase de scris. Rupsese din carnet foaia pe care trecuse doar cîteva cuvinte, o împături cu grijă

şi, cînd o aduse la dimensiunile unei gume mici de şters, i-o întinse lui Ursu :

— Ţine asta, Ursule. Te rog s-o citeşti numai poimîine dimineaţă. Pînă atunci nu-ţi cer altceva decît să-mi acorzi încredere. Scutură-te, trezeşte-te şi consideră-te laolaltă cu toţi, da, cu *toţi* cireşarii. Problema cheie constă în ceea ce ne-a spus Tic pe peron !

Vocea lui Victor crescuse în amploare şi fermitate. Cireşarii simţeau în mijlocul lor conducătorul. Ursu se gîndi o clipă la Tic, apoi la ceea ce spusese Maria cu privire la Laura, îşi aminti ezitarea şi tremurul mîinilor lui Victor, îi ghici dintr-o dată durerea învinsă — sau poate numai ascunsă. Primind bileţelul şi auzind glasul lui Victor şi cererea lui aproape poruncitoare, trăi, aproape lucid, senzaţia trezirii. Nici nu mai avu vreme să-şi facă remuşcări. Încerca să afle, să ghicească ceea ce spusese Tic pe peron înainte de despărţire.

— Aoleu ! continuă Dan să se tînguiască. Chemarea lui Ionel ! Dacă e o aiureală ? Dacă e o farsă ? Oare nu ne-am pripit ? De ce i-am dat atît de lesne crezare ?

Aceasta era problema cheie. Ce însemna mesajul lui Ionel ? Telegrama pe care acesta o trimisese cireşarilor la frizeria „Higiena" conţinea doar cîteva cuvinte. Îşi aminteau toţi foaia de hîrtie pe care fusese lipită banda telegrafică :

„Veniţi urgent stop descoperire senzaţională stop toţi cu corturi cu barcă stop.

Ionel".

Telegrama era adresată dintr-un sat cu nume ciudat pe care cireşarii îl identificaseră lesne pe harta Dobrogei, undeva la nord de Constanţa. După cîteva zile de pregătire, cireşarii hotărîseră plecarea. Îi întîrziase însă procurarea biletelor. Abia la o săptămînă după ce terminaseră pregătirile, izbutiseră să se urce în tren. O înştiinţaseră şi pe fata în alb despre expediţia lor, dar ea nu putea să-i însoţească. Avea încă de lucru la Castelul celor două cruci. Îi scrisese însă lui Victor că va căuta să vină la gară, pentru a asista la plecarea lor.

Tinerii îşi aminteau toate acestea, refăceau conţinutul telegramei, controlau înţelesul cuvintelor, înţelesul propoziţiunilor. Era o simplă chemare, un apel imperios, foarte

concis, fără nici o explicație suplimentară. Dan, Ursu, Maria căutau tot felul de sensuri cuvintelor binecunoscute. Pe Lucia o intriga mai ales preocuparea lui Victor. De aceea nu se sfii să-l întrebe :

— Tu chiar crezi că Tic știe ceva ? Vorbele lui chiar au avut darul să te descumpănească ? Poate că n-a făcut decît o simplă glumă, așa cum obișnuiește el...

— De asta sînt sigur, răspunse Victor. Tic a descoperit o explicație de moment, pentru a-și justifica... hai să zicem, capriciul său... Nu vreau să spun hotărîrea lui, cum voia el să ne dea a înțelege.

— Atunci ? interveni Dan. De ce ai căzut pe gînduri ? Și de ce mai ales crezi că aceasta e problema cheie ?

Gînditor, Victor bătea cu degetele un tact pe genunchi. Se vedea că nu e hotărît, că nu are nici un răspuns :

— Am spus că e vorba de o problemă, nu de o certitudine. O problemă nu e altceva decît o întrebare. Or dreptul de a întreba îl avem. E adevărat că mă preocupă un lucru. Ionel ne-a adresat un apel urgent. Să facem un mic calcul. Patru zile ne-a așteptat telegrama. Am pierdut trei zile cu pregătirile. O săptămînă, pînă ne-am procurat bilete. În total, două săptămîni. Ce părere aveți ?

— Aaaa ! descoperi Lucia. Avînd în vedere urgența mesajului și întîrzierea noastră, te intrigă faptul că Ionel n-a revenit cu o a doua telegramă.

— Întocmai, confirmă Victor. Două săptămîni înseamnă ceva. Și cu toate acestea...

Victor văzu un semn de tăcere în ochii lui Dan. Urmărind privirile acestuia, întoarse capul spre ușă. Ochii tuturor cireșarilor erau ațintiți într-acolo. În fața ușii compartimentului se oprise cineva. Încerca să deschidă ușa și, după mari sforțări, reuși. Dan se sculă repede de la locul lui și se trezi față în față cu un om căruia nu putea să-i ghicească vîrsta. Era un bărbat aproape înalt, voluminos, cu un cap mic, lunguieț, acoperit de o coamă deasă, sură. Figura îi era palidă, cadaverică, iar ochii îi erau ascunși de niște lentile fumurii, neobișnuit de groase. Bărbia i se termina printr-un cioc ascuțit, care mări uimirea lui Dan. Ciocul nu cobora în jos, dimpotrivă, înainta orizontal și parcă voia să atingă vîrful nasului cînd se mișca bărbia. Personajul era însoțit de o valiză mică, elegantă, de piele și de un rucsac de-a dreptul gigantic.

Pătrunzînd în compartiment, noul pasager își scoase pălăria și salută politicos, dar fără vorbe, apoi căută cu ochii un loc pentru rucsacul său. Ursu se repezi să-l ajute și, profitînd de mișcare, ceilalți cireșari părăsiră compartimentul.

— Pe cinstea mea dacă nu-i adevărat, spuse Dan în șoaptă, după ce închise ușa. Poartă perucă. Am observat cînd și-a scos pălăria. I s-a rotit părul ca o aureolă, ca un nimb. Iar ochelarii au lentile groase cît degetul. Și ciocul, ciocul... să mor eu dacă nu-i lipit cu pap. Și-ncă a fost lipit greșit, că a intrat în conflict cu nasul. Și rucsacul, zău dacă nu are în el o barcă sau chiar un submarin. I-am văzut periscopul. Ciudat, prea ciudat personajul ăsta.

— Parcă ziceai ceva de noroc la început, fatalistule, îl apostrofă Lucia.

— Pun un „ne" înainte și gata. Rămîn fatalist. Numai că personajul ăsta nu-i nenoroc. Ar fi simplu. E... e... zău dacă nu e o problemă fundamentală...

— Poate pentru familia lui, sau pentru sine însuși, zise Victor. Hai, nu mai exagera.

Dan luă expresia unui om profund jignit :

— Bine... Eu nu mai insist. Dacă nu vreți. Dar o să vedeți voi. Ascultați-mă pe mine. Așa ceva n-am văzut în viața mea. Fiecare părticică pe care o posedă cetățeanul e în conflict cu alta. Ciocul cu nasul, ochii cu ochelarii, chelia cu peruca, valiza cu rucsacul, șezutul cu locul, pentru că îmi închipui că posedă bilet pentru loc. O să vedeți... Nu e o întîmplare.

În clipa aceea ieși pe ușă Ursu. Pe fața lui nu era nici urmă de mirare. Spuse doar ca o constatare :

— Parcă-i mai grea valiza decît rucsacul. Și a trebuit să fac ceva schimbări printre bagaje ca să-i încapă rucsacul în plasă. L-am legat, altminteri putea să se prăbușească.

— Ați văzut ? sări Dan. Mai grea valiza decît rucsacul. Un nou conflict, ce vă spuneam...

— Mai bine să ne preocupăm de ale noastre, îl îmboldi Victor. Sînt lucruri mult mai importante și mai urgent de dezlegat.

— Mie mi-e foame, spuse Dan care, privind cu coada ochiului prin fereastră, îl văzuse pe noul pasager sugînd tacticos un baton de ciocolată lung și subțire ca un creion.

Alt conflict : între ciocolată şi gură. Eu un asemenea baton n-am mai văzut, iar o gură care să ameninţe în fiece clipă urechile cu exterminare totală nici atît. V-am spus eu...

Toţi făcură haz de spusele lui Dan. Şi, pentru că-l vedeau pe acesta înghiţind în sec, se gîndiră şi hotărîră că e momentul să ia masa de seară.

4

Circul poposise de cîteva zile în orăşel, dar Tic se afla pentru prima dată în preajma lui. Înconjurat de o ceată de prichindei, cireşarul cel cîrn şi ciufulit înjghebase acolo o adevărată insulă a veseliei. Nimic din ceea ce se întîmpla pe estrada din faţa circului nu scăpa comentariilor sale caustice, spre hazul puştilor. Întîi apăruse pe estradă un individ cu bluză galbenă şi şalvari albaştri, cu un turban, cîndva alb, uriaş, pe cap, şi cu o barbă ca de catran. Se recomandase : Ali Ben Kali. Se jucase mai întîi cu nişte mingi de ping-pong, cărora le mărea sau le reducea numărul, îşi înfipsese apoi cîteva cuţite în mînă, în burtă şi în gîtlej, scosese dintr-o cutie de chibrituri nişte şoricei albi şi un boboc de raţă, apoi învîrtise un iatagan lucitor, în timp ce un individ slab şi deşirat anunţase, printre bubuiturile tobei :

— Urmează acum un numero extraordinare a lui maestro maestrisimo Ali Ben Kali. Uitate, bine, lume ! Giniţi, vă rog ! Despărţirea lui capul de gîto ! Dintr-una lovitura. Maestro !

— Un moment ! strigase Tic. Mai bine executaţi figura înăuntru.

Maestrul rămăsese cu iataganul în aer, iar individul deşirat, cu limba afară din gură. Cireşarul le-o luase înainte şi, cum inteligenţa nu prea era în favoarea celor doi, schimonoseala lor împietrită ţinuse cîteva minute, îndeajuns ca grupul de puşti să se cutremure de rîs. Tot Tic fusese acela care-i scosese din încurcătură pe cei doi :

— Atinge-l, maestre ! Înfige-i iataganul în spate. Unu, doi, trei !...

Maestrul care descoperise dintr-o dată că știe limba română, se repezise de-a dreptul furios spre prezentatorul său, agitînd sabia prin aer. Lunganul își desfăcuse la iuțeală cracii lungi ca niște picioroange. Din trei mișcări ajunsese după perdelele din spatele estradei, dar iataganul îi atinse fundul și-ncă împins de o forță cumplită, spre stupefacția celui care-l mînuia. Izbucniseră niște răcnete înfiorătoare, așa cum n-ar fi scos niciodată Polonius, se auziseră niște zgomote înfundate, iar pe estradă apăruseră în zbor planat o eșarfă albă, care fusese cîndva un turban și un obiect ca o cioară cu aripile desfăcute, care fusese cîndva o barbă. Rîsul prichindeilor fusese atît de delirant, că lui Tic îi era teamă să nu li se încurce intestinele.

Fanfara atacă imediat un marș voios care te-ar fi obligat să alergi cu nouăzeci pe oră, în care Tic descoperi o melodie blajină despre o fată plîngîndu-și iubirea neîmplinită. Urmă apoi o bucată de vals inspirată din refrenul unui tango vechi și în final niște acorduri desperate, care aduceau foarte vag pe undeva cu uvertura la „Bărbierul din Sevilla". Bineînțeles, conducătorul fanfarei avusese grijă să cearâ solemn instrumentiștilor :

— Acum e-acum, băieți. Să zicem aia cu cavalerii *răspicani*. Aia tare.

Pe estradă apăru un individ gras, îmbrăcat cu niște veșminte ciudate, care ar fi semănat cu cele preoțești, dacă n-ar fi fost foarte portocalii, despicate în spate și cam sfișiate pe la poale. Comitea acolo ceva între săritura în înălțime și aruncarea discului. Uneori mișcările lui aduceau cu cele ale unui vînător încolțit de trei leoparzi, care nu găsește cale de fugă. Conducătorul fanfarei făcuse cu ochiul mulțimii și șoptise misterios spre orchestră, în așa fel, ca să audă însă și lumea :

— Dans clasic ! Din „Văduva vîndută" de Rigoleto. Gata ! Unu, doi, trei, patru !

Și dintr-o dată Tic descoperi că individul în portocaliu era de fapt o femeie. Din spirit antimisogin se feri să facă vreun comentariu. În schimb se apucă de niște scamatorii, folosind doar cîteva monede și o cutie goală de chibrituri. Cutia se umplea cînd cu monede, cînd cu chibrituri, iar dacă era goală, chibriturile și monezile se aflau în buzunarele sau în pantofii puștilor. Ba, la un moment

dat, trei discuri de douăzeci și cinci de bani se odihneau docile pe borul larg al pălăriei unui țăran. Dansatoarea mișca furtunos din șolduri, dar nici cei din fanfară nu se mai uitau la ea. Erau atît de fascinați de scamatoriile cireșarului, încît suflau în trompete și în tromboane, într-adevăr cu entuziasm, însă fără nici o noimă. Pînă și femeia în portocaliu începu să-și miște tot mai des gîtul, pentru a vedea ce se întîmplă acolo jos.

Cutia de chibrituri dispăruse. Toți își controlau buzunarele, pălăriile, șepcile, ba unii duceau mîna la nas și urechi. Se uitau mirați în jur, se pipăiau, se scărpinau în cap. Cutia se înfipsese însă în vîrful baghetei dirijorului. Și, cum dirijorul mișca bagheta fără să se uite la orchestră, iar orchestra sufla în alămuri fără să se uite la dirijor, nimeni nu văzuse, o bucată de vreme, unde poposise cutia. O descoperise de la înălțimea estradei dansatoarea.

Toată lumea rîdea... ca la circ. De teamă să nu-și piardă spectatorii, se ivi pe estradă lunganul gonit mai înainte de iatagan și începu să strige cu atîta putere, că nu mai era mult pînă să-i iasă ochii din cap :

— Poftiți, lume ! Într-un minut începe. Minunile globului. Capete care zboară. Omul cu nasul de un sfert de metru și douășcinci de vați. Iataganul lui Ali Papa. Femeia călăreț. Șarpele cu coadă. Duo Tamburino Rino ! Mortul fără cap, îngropat de viu. Trupa de zburători Palmiero, care a dat spectacole în toată lumea și la Buhuși. Poftiți, lume ! Nemaivăzut, nemaipomenit ! Parabambca ! Cel mai mare crocodil atlantic din Oceanul Pacific. Poftiți, poftiți ! Pînă la optsprezece ani reducere juma' la sută. De la opșpce ani în sus, doi pe un bilet. Marșul, maestro ! Poftiți, poftiți ! Trio Scampolo începe numărul din junglă. Acrobați, rinoceri, fachiri, elefanți și gorila aproape vie, Pimpirina. Marșul, maestro !

Înduioșat, Tic dădu semnalul de plecare trupei de prichindei. Și, cum cetățenii riscau să rămînă fără distracții, se îmbulzirăspre casa circului.

Cireșarul poposi cu ceata lui în parcul din centrul orașului. Erau încă veseli puștii, dar nu prea aveau curajul să-l bombardeze pe Tic cu întrebări, pentru că observaseră pe fața acestuia un aer de gravitate. Încet, încet, în jurul celor două bănci alăturate se așternu tăcerea.

— Așa, spuse Tic. Acum să trecem la chestii serioase. Mai întîi să vedem pe cine alegem în rîndul candidaților de cireșari. Aveți ceva propuneri ?

Toți tăceau mîlc. Nici nu se gîndeau să deschidă gura. Fiecare se voia candidat, fiecare credea că va fi propus de celălalt. Tic îi cercetă cu privirea. Întotdeauna în asemenea momente împrumuta un aer solemn, sever. Pielea puștilor era parcă împunsă de mii de țînțari.

— Va să zică aveți aceleași propuneri ca și mine. Mi-am închipuit. Să rămînă aici... Matei... Sănducu și Adrian. Ceilalți sînt liberi pînă mîine dimineață. Întîlnirea la șase și jumătate în fața strandului. Dacă eu am treburi, îl trimit pe Țîngulică la ora fixată... Așa că... Despărțirea !

Prichindeii nu așteptară o a doua poruncă. Părăsiră în liniște adunarea. Erau atît de înfiorați, că pînă la ieșirea din parc pășiră în vîrful picioarelor. Pe stradă însă începură ciorovăiala. Se certau cumplit, pentru că nu avuseseră curajul să se propună unul pe altul.

Tic și cei trei candidați, cei care-l ajutaseră la scamatorii, pufniră fără voia lor în rîs. În clipa cînd cireșarul își schimbă expresia feței, ceilalți făcură la fel. Parcă repetau un exercițiu de mimică.

— Așa ! Problema numărul unu este cum să ne petrecem timpul mai frumos. Mai avem destul pînă la sfîrșitul vacanței. Ce-ați spune de organizarea unei expediții la Cas... la... la Peștera Neagră, de pildă ? Mai luăm cîțiva necireșari cu noi... Ei ?

Cei trei candidați la titlul de cireșari înghițiră în sec. Se uitau cu coada ochiului unul la altul, simțeau noduri în gîtlej, dar nu îndrăzneau să scoată o vorbă. În capul lor totul era vraiște. Tic și-i închipui copleșiți de emoție și încercă să-și alunge severitatea :

— Bine. bine... Răgaz de gîndire pînă mîine dimineață. La ora șase fix, în fața strandului.

Prichindeii îl părăsiră pe Tic și mai aiuriți. Fiecare porni în altă direcție. Oare de ce voiau să fie singuri ? Întrebarea îl zgîndărea pe cireșar. Dar nu găsea nici un răspuns.

„Cine știe ce-o fi cu ei ?... Sau mai degrabă cine știe ce-o fi cu mine ?“

Tic știa de fapt ce urmărește. Ceea ce le spusese puștilor : Să-și petreacă din plin restul de vacanță. Să plece

undeva, să facă o descoperire, să pregătească o surpriză Cu orice eforturi. Cam simțea el că nu va fi pe de-a-ntregul bucuros, că umblă după un surogat de aventură și de satisfacție, dar nu-și putea păta nici orgoliul, nici prestigiul.

În drum spre casă își aminti momentele prin care trecuse de la sosirea în gară. Parcă mergeau alături două ființe, două vieți. Care era cea adevărată ? Laura îi mai rătăcea din cînd în cînd prin păr, dar nu ca o flacără, ci ca o adiere. Dar parcă trecuse atîta timp de atunci ! Giumbușlucurile din fața circului îi mai aduceau din cînd în cînd zîmbete pe față. Dar parcă trecuse atîta timp de atunci ! Uneori simțea că are nevoie de singurătate, de o cameră, de un pat și o fereastră prin care să privească albastrul cerului. Alteori simțea nevoia unor ființe în jurul său, cu sau fără identitate, voia să audă glasuri, rîsete. Dar cel mai mult simțea parcă nevoia unor emoții care puteau să se ivească undeva, în lume. Și-i era teamă că el nu le va trăi. I se strecura teama în suflet ca un șarpe. Cu toată împotrivirea lui, veninul înainta sigur. Își aminti hora fluturilor în jurul becului și-i reveni gîndul obsedant că din hora aceea lipsește o gînganie.

Ajunsese acasă preocupat. Tatăl lui încă nu sosise de la uzină. Maică-sa broda prea liniștită într-un fotoliu, pentru ca Tic să nu ghicească în gesturile și privirile ei nerăbdarea cu care-l așteptase. Se așeză cuminte pe un scaun, lîngă pian, și așteptă să se întîmple ceva.

— Da, bună seara, Ticușorule.

Abia atunci Tic își dădu seama că nu salutase și se împurpură ca o floare de mac. Încercă să bîiguie ceva, dar n-avu putere. Se mulțumi doar să-și frămînte neputincios degetele.

— Înțeleg, Ticușorule, înțeleg. Prin urmare, ai rămas. Și ce ai de gînd să faci ?

— Multe, multe ! se hotărî tînărul ca prin farmec. O să descopăr cinci cetăți și zece... zece... zece...

— Zece naivități în purtarea ta, îl ajută maică-sa. Sau una singură, dar mare, Ticușorule, mare de tot. Uite-atît de mare !

Tic văzu brațele mamei sale desfăcîndu-se larg, cît puteau de larg. Cuvintele, tonul și gestul ei îl emoționară. Se duse încet spre dînsa, îi prinse duios capul în mîini, își lipi obrazul de părul ei și întrebă cu voce șoptită :

— Oare chiar sînt un copil ?

— Of, Ticușorule... Dacă pui asemenea întrebare ! ? Du-te la culcare, pentru că ai nevoie de somn și de vise.

Înainte de a porni spre camera lui, Tic se codi puțin, dar tot se destăinui pînă la urmă :

— Dacă sînt copil, înseamnă că mi se iartă mai ușor păcatele mici, de altfel destul de drăgălașe...

— Of, of, of, Ticușorule, rîse adînc, duios și reconfortant mama celui mai neastîmpărat dintre cireșari.

5

După o masă abundentă și veselă, care-i pricinuise o dublă satisfacție lui Dan, deoarece — așa cum îi plăcea să spună — făcea două lucruri în același timp : mînca și mergea, tinerii începuseră o discuție destul de aprinsă, deși vorbeau aproape în șoaptă. După primele cuvinte, Lucia avusese grijă, bineînțeles, să se adreseze noului venit cu întrebarea politicoasă : dacă nu cumva îl deranjează discuția. Personajul cu ciocul orizontal negase alene din cap și încuviințase cu mîna printr-un gest aproape elegant continuarea convorbirii. Nu catadicsise nici de astă dată să miște buzele, de parcă ar fi fost mut, ceea ce îl intrigă iarăși pe Dan. Se mulțumise doar să răspundă prin cele două gesturi, după care își reluase lectura. Citea dintr-o carte groasă (ajunsese cam pe la jumătatea ei), căreia Dan — simulînd că-și descheie sandalele — încercase să-i descifreze titlul. Dar nu reușise, pentru că era scris într-un alfabet pe care nu-l cunoștea. Tînărul își frecă bărbia cu înțeles și făcu cu ochiul celorlalți. Ar fi vrut să le spună că misterul se complică și mai mult. Se amestecase apoi în conversația prietenilor, fără să-l slăbească însă din ochi pe „pasionatul cititor".

Printr-o stratagemă bine ticluită, cireșarii își discutau problemele, prefăcîndu-se că analizează subiectul unei anumite cărți. Inventaseră chiar și un titlu cărții care ar fi putut inspira cine știe ce autor : „Drum bun" ! Începuseră cu amănunte menite să convingă pe cel mai necredincios dintre oameni. Întîi ridiculizaseră prologul, apoi aruncaseră anatema asupra unuia dintre eroi și,

bineînțeles, asupra autorului. Cineva își aduse aminte că din volumul său lipsește fila 34—35, aceea în care Veronel (eroul nesuferit) se unge cu mîl pentru a speria niște fetițe cuminți, cu codițe și șorțulețe pepit.

— Știți, continuă Dan, fetițele, ca să se răzbune, i-au pus în pat o broască țestoasă.

— Imposibil ! se împotrivi Lucia. Așa ceva nu există.

— Înseamnă că n-ai citit cartea. Dacă vrei, pun rămășag. Pe orice.

— Eu nu zic că tu n-ai citit-o. Dar e imposibil să lipsească fila 34—35.

— Extraordinar ! Cum poți să știi tu mai bine decît mine ? ! Doar e cartea mea. Am cumpărat-o de la anticariatul numărul doi, de pe strada...

— Poftim ! îi întinse Lucia o carte. Caută fila 34—35.

— Păi de ce-mi dai altă carte ? Eu vorbeam de „Drum bun".

— Caută, caută ! îl îndemnă în continuare Lucia. Dacă găsești o asemenea filă în vreo carte din lume, sînt în stare să mănînc toate exemplarele din „Drum bun".

Dan nu mai avea nevoie să caute. Înțelese care fusese greșeala sa. Se dădu repede bătut :

— Da, da, da ! Ai dreptate. E vorba de fila 33—34. Sigur. Acum îmi aduc bine aminte. *Mea culpa.* Dar în legătură cu telegrama, ce părere aveți ? Cifrată nu era în nici un caz. De ce credeți că n-a trimis și o a doua, după atîta întîrziere ?

— Pur și simplu pentru că aștepta din zi în zi sosirea prietenilor, răspunse Lucia. Cam așa încercase să explice. Dacă nu vin mîine, sau în orice caz poimîine, vin în mod sigur răspoimîine. Și așa în fiecare zi așteptînd să vină „mîine", a trecut timpul. Nici nu se observă.

— Sau poate că s-a rătăcit cea de-a doua telegramă, se amestecă Ursu. Se mai întîmplă și asemenea lucruri, deși destul de rar.

Fu rîndul lui Victor să intervină în discuție :

— Fiindcă am creat acest proces literar, să-l continuăm. Amîndouă ipotezele sînt plauzibile, mai ales cea redată de tine, Lucia. Așteptarea amestecată cu speranța sau cu certitudinea constituie un bun mijloc de trecere a timpului. Dacă însă izvorul, cauza care a determinat trimiterea telegramei e gravă, importantă, atunci așteptarea

se transformă în nerăbdare și nerăbdarea stă de multe ori la baza acțiunilor.

— Atunci din două una, pledă Lucia. Ori cauza nu e gravă, ori trebuie să apară o a doua telegramă. Cum se pot împăca aceste două lucruri ? Am impresia că se exclud.

Maria, care pînă atunci ascultase cu interes crescînd discuția, se hotărî să revină la vechea ei preocupare :

— Dar dacă totul e o farsă ? Fiind vorba de proces, îmi permiteți să aduc faptele la prezent și vă sfătuiesc și pe voi să faceți același lucru. Oare n-ar trebui să considerăm și această ipoteză ?

— De vreme ce discutăm alte ipoteze, spuse Victor, înseamnă că pe aceasta am eliminat-o de la bun început.

— Și am făcut oare bine ? se încăpățînă în continuare Maria.

— Eu cred în autenticitatea mesajului, onorată curte. Cred, pentru că simt.

— Acesta nu-i un argument, Dan. Eu, de pildă, simt undeva o primejdie. Acesta este un argument în favoarea deraierii trenului nostru ?

Dan observă o mișcare neobișnuită în ținuta celui pe care-l calificase căutător și posesor de conflicte. Oare auzise vorbele Mariei ? Îl urmărea în continuare cu coada ochiului, în timp ce atenția urechilor era îndreptată spre Victor. Acesta căuta să fie, ca întotdeauna, clar :

— Și eu cred în autenticitatea mesajului, însă pe bază de logică. De ce ? Pentru că mesajul conține o chemare urgentă, indicații precise și este adresat tuturor. Veniți imediat ! Veniți toți ! Aduceți cutare și cutare lucru !

— Poate în vederea unei excursii, a unei vacanțe plăcute, a unei întîlniri în grup, încercă Maria să explice. O zi de necaz și apoi totul se uită.

— În asemenea situații nu se folosesc telegrame, ci scrisori amicale.

— Chiar cînd e vorba de farse, Victor ?

— Crezi că e neapărat nevoie de o farsă pentru a se realiza o vacanță în grup ? Farsele nu au ca scop plăcerea, ci insatisfacția. Chiar dacă trimițătorul mesajului ar fi un X, un necunoscut și tot așa ar trebui să judecăm. Darămite atunci cînd persoana e cunoscută și pot fi lesne dibuite posibilitățile ei de a face o farsă sau de a fi subjugată de o realitate ? E adevărat, gravitatea faptului nu poate fi cîntărită la precizie. Orice descoperire poate fi

senzațională pentru X și în același timp banală pentru Y. Aceasta e însă altă problemă. În măsura în care X este sincer, în măsura în care curtea îi acordă această calitate, pentru el descoperirea este într-adevăr senzațională. Altminteri nu ar fi trimis mesajul și nu ar fi pus pe drumuri atîția oameni.

— Totuși, Victor, remarcă Lucia, tu ai fost acela care ai ridicat primul problema întîrzierii... la procesul pe care-l dezbatem aici.

— Într-adevăr, întîrzierea aceasta necesită o explicație. De ce nu a sosit a doua telegramă ? Dacă... dacă nu s-a rătăcit, sau dacă nu este, să spunem, pentru că vorbim la prezent, pe drum...

Ursu se foia pe locul său. Mereu voia să spună ceva, dar nu se încumeta. Victor îi sesiză starea și-l invită cu un gest prietenesc :

— Să vedem ce idee are Ursu.

— Poate își închipuie că prietenii lui sînt plecați undeva și deci nu au dat peste telegramă.

— E într-adevăr un punct de vedere, încuviință Dan. Dar de ce n-a lăsat o adresă unde să i se poată răspunde ? S-a mulțumit să trimită chemarea și gata.

Victor îi zîmbi lui Dan și-l bătu prietenește pe umăr :

— De aici pleacă ultima mea ipoteză, pe care o cred cea mai plauzibilă. De ce nu a lăsat o adresă ? Pentru că eroul respectiv era în trecere prin locul unde a făcut descoperirea și prin locul de unde a trimis telegrama.

— Crezi neapărat că sînt două lucruri diferite ? întrebă Lucia.

— Cam spre asta înclin. Telegrama n-a fost trimisă dintr-un punct de destinație, ci dintr-un punct de întîlnire. Sînt sigur că la oficiul poștal eroul a lăsat un semn, o vorbă, poate chiar un alt mesaj, în care indică locul descoperirii, dacă între timp l-a identificat cu precizie.

Victor atrăsese asupra lui un buchet de priviri uimite. Lucia se dezmetici prima :

— Aaaa ! Tu crezi că, dacă locul ar fi fost identificat cu precizie, în telegramă ar fi existat și o adresă ?

— De bună seamă, confirmă Victor. Eroul a aflat ceva, s-a grăbit să comunice vestea prietenilor, subînțelegînd prin locul de expediere a telegramei un punct de întîl-

nire, și a plecat mai departe sau pentru a culege informații suplimentare, sau pur și simplu din obligație.

— Cum din obligație ? întrebă Dan. Din obligația de a culege informații ?

— Pur și simplu din obligația de a-și urma școala, tabăra, familia... Poate că nu era de capul lui.

— Înțeleg, înțeleg, se dumeri cel care întrebase. Sigur că da. Atunci întîrzierea...

— Întîrzierea poate căpăta și o astfel de explicație. Poate că a trebuit să plece într-o croazieră, sau într-o excursie de mai lungă durată, adică a fost obligat să plece. Din moment ce locul din care a expediat mesajul era un simplu loc de trecere...

— Păi în cazul acesta, spuse Ursu, poate că el e cel care tremură și-și smulge părul din cap, gîndindu-se de undeva, aiurea, că noi îl așteptăm acolo...

Văzînd mutra schimonosită a lui Dan, Ursu descoperi greșeala pe care o comisese. Timid, roșu la față, încercă să se corijeze :

— Adică... adică... ăia cu telegrama, ăia care au primit-o, că noi... noi doar... Hî... zău că nu-mi place să ne fofilăm așa gîndurile printre degete, cum fac scamatorii cu mingile.

Victor făcu haz de încurcătura lui Ursu, spre disperarea lui Dan. Acesta descoperea mereu în atitudinea persoanajului cu cioc gesturi stranii : tresăriri, clipiri din ochi, clătinări ale capului.

— Doarme, șopti Ursu la urechea Luciei și ca-n jocul „de-a telegraful" cuvîntul răsună în urechile fiecăruia și se întoarse la Ursu preschimbat în „moare".

Dan făcuse schimbarea, pentru că nu era de acord cu observația lui Ursu. Avea părerea sa bine definită asupra persoajului, și tot ceea ce Ursu considera manifestări ale unui somn de noapte în tren la el se transforma în șiretlic, simulare sau scăpare de sub control.

Fără să întrebe pe cineva, Ursu întoarse comutatorul, Compartimentul fu învăluit într-o lumină albastră, confuză. Personajul cu cioc clătină încet din cap, de parcă ar fi vrut să mulțumească. Dorința de a vorbi le pierise tuturor. Fiecare dorea în schimb cîteva ore de somn, cu excepția lui Dan, care se voia santinelă vigilentă dar care

adormi primul. Ceilalţi se molipsiră de la el. Pleoapele deveneau tot mai grele, gîndurile tot mai încîlcite. Se iviră într-un tîrziu şi visele. Ape albastre, valuri, sirene. Lui Dan însă îi da mereu tîrcoale un peşte-spadă. Îl ameninţa furios şi, din cînd în cînd, spada ascuţită îi zgîria faţa. De mult îşi odihnea Dan capul pe umărul vecinului său, iar ciocul acestuia se proptise în obrazul cireşarului.

Trenul gonea, gonea neobosit prin noapte, spre marea cea albastră, care ascundea pesemne o taină mare, menită să fie dezvăluită lumii de cutezătorii cireşari.

CAPITOLUL II

1

Tic se sculă cu noaptea în cap. Îşi făcu la repezeală un pacheţel cu de-ale gurii, scrise pe o bucată de hîrtie cîteva cuvinte, prin care-şi înştiinţa părinţii că se duce la ştrand, şi cu amintirea unor vise ciudate, încîlcite, porni în pas vesel spre locul întîlnirilor. Ţîngulică, fidel, se luă pe urmele lui fără să aştepte vreo invitaţie specială. Ajunseră la ştrand cu aproape jumătate de oră mai devreme. Graba cireşarului avea o explicaţie anume, nu se datora nu ştiu cărui zel. Tic era pe deplin convins, pe baza unei experienţe îndelungate, că prichindeii cărora le conferise într-un moment de slăbiciune titlul de „cireşari" vor sosi la întîlnire cu cel puţin un sfert de ceas înainte de ora fixată şi voia să-i observe pe ascuns. Atitudinea lor din parc, mai ales în momentul despărţirii, îl cam intrigase. Ceva se întîmpla cu ei, gîndea Tic, şi nu putea lăsa atitudinea lor pe seama emoţiei. Îşi găsi un ascunziş într-un boschet, destul de aproape de intrarea ştrandului, pentru a-i vedea şi a-i auzi bine pe cei trei candidaţi de cireşari. Ţombi, observînd manevrele stăpînului său, îşi găsi singur un refugiu, trecînd cu o nepăsare definitivă pe lîngă nişte javre care făceau tot felul de eforturi pentru a-şi scoate în evidenţă graţiile canine.

Cireşarul nu greşise de loc în previziunile lui. Cam cu un sfert de ceas înainte de ora întîlnirii, sosiră din direcţii diferite cei trei puşti („Puşti" era denumirea predilectă pe care le-o dăduse Tic, în ciuda diferenţei de vîrstă destul de mică dintre ei şi dînsul). Şi, aşa cum îşi închipuise Tic, puştii se aşezară pe banca de lîngă intrare, parcă anume pusă acolo ca să poată fi observaţi în toate mişcările şi vorbele lor. Ceea ce cireşarul însă nu prevăzuse era încremenirea şi muţenia celor trei. Stăteau ca bătuţi

în cuie pe bancă, toți cu mutre de blegi și cu buzele lipite, de parcă le-ar fi cusut cineva cu ață cizmărească. Nici măcar nu se uitau unul la altul, nici nu-și dăduseră mîna cu aerul acela de oameni mari care le era specific, nici nu-și spuseseră bună dimineața. Stăteau încremeniți, așteptînd parcă să le cadă un par în cap. Nici cînd Tic azvîrli cu îndemînare o piatră în mijlocul lor nu se sinchisiră să se miște. Cîreșarul nu mai putea răbda. Îi dădu o comandă scurtă lui Țombi și cîinele, înțelegînd planul stăpînului, își părăsi locul, făcu un ocol iscusit pînă ajunse în spatele băncii. Întîi lătră ca un apucat, apoi luă o poziție caraghioasă de saltimbanc șchiop. Prichindeii întoarseră ca la o comandă capul spre dînsul. Știau al cui e cîinele.

Două secunde mai tîrziu Tic fu lîngă ei. Tușă provocător și cei trei, surprinși de neașteptata apariție, holbară ochii ca în fața unei arătări din altă lume.

„Doamne, ce blegoși !" gîndi în sinea lui Tic. Trebuie să-i destitui imediat.

— Hei, cetățenilor ! spuse el cu voce tare. După cîte văd, punctualitatea nu e inamicul vostru numărul unu. Va să zică v-ați gîndit toată noaptea...

Tic nu mai avea nevoie să-i întrebe. Constatase după fețele lor trase și după cearcănele din jurul ochilor că somnul nu reușise să-i învingă decît în zori.

„Ce să fac eu cu mortăciunile astea ? Să-mi retrag cuvîntul ?... Unde vi-i entuziasmul ? Las' că v-arăt eu !"

— Așa, continuă iarăși cu voce tare, v-ați gîndit, ați chibzuit, dar de ce nu apelați puțintel și la vorbe, sau sînteți poate adepții aceluia care spunea că vorbele au fost date oamenilor pentru a-și ascunde gîndurile ?

Și, pentru că vorbitorul încercă un zîmbet, ascultătorii voiră să-l imite, dar schimonoseala lor îi transformase parcă în niște bufnițe cărora li se smulgeau penele. Tic rîse de-a binelea. Prichindeii în schimb începeau să-și apropie buzele de nas.

„O fi ceva cu ei dacă sînt pe cale să scîncească... Ia să-i iau mai degrabă cu binișorul."

Și, cum „binișorul" în concepția lui Tic însemna îndepărtarea unor primejdii, începu sentențios :

— Mai întîi vă retrag candidaturile. Pe urmă vă interzic să mă mai strigați pe nume. Pe urmă : anularea expedi-

ției ; interzicerea antrenamentelor la groapa cu nisip ; defăimare în public ; cîteva șoapte la urechea Cristinei ; niște anonime părinților, știți voi, despre povestea aia cu brînza pe care ați ascuns-o în biserică, lîngă strană, ca să nu poată cînta dascălul „Preasfîntă Născătoare" ; iar ca o ultimă hotărîre, concurs de înot și de salturi la trambulină. Fiecare salt mortal — retragerea unei sancțiuni. Fiecare traversare a bazinului, pe sub apă, de-a latul — retragerea altei sancțiuni. Ne-am înțeles ?

Deși nu prea era mulțumit de nivelul entuziasmului manifestat de cei trei candidați, Tic îi lăsă totuși să intre pe poarta ștrandului.

— Intrați ! le porunci el, apoi se adresă portarului uimit de severitatea cu care vorbea : Sînt elevii mei la cursurile de înot.

— Dar dumneavoastră ? își luă inima în dinți portarul.

— O clipă, se scuză tînărul și se aplecă spre Țombi pentru a-i da niște indicații.

Cîinele clătină din cap de cîteva ori, apoi se înălță cît era de lung, ducîndu-și labele dinainte la urechi. Tic îi mai făcu cîteva semne cabalistice cu mîna, din dreptul gheretei portarului, apoi, pășind pragul ștrandului, spuse cu convingere :

— Mai vin zece băieți. Tot la cursul de înot. Să nu cumva să-i confunzi cu nu știu ce derbedei. O să-i conducă Țombi, geniul acesta canin. Să nu uiți, Țombi...

— Zece... Țombi... Păi... Păi cum vine asta, domnule ? De ce Țombi ?

Tic era însă departe, iar Țombi făcu vreo trei tumbe pentru a nu-i da posibilitate portarului să se dezmeticească prea repede.

Cireșarul se dezbrăcă din mers. Avea chiloții de baie pe dînsul. Cînd ajunse la vestiar, cei trei puști îl așteptau gata de concurs. Fețele lor parcă mai prinseseră culoare. Parcă și privirile le luceau ceva mai vesele. Felul cum îi introdusese Tic la ștrand îi trezise din amorțeală, iar gîndul la concursul salvator îi înviorase de-a binelea.

— Așa ! începu să-i dăscălească Tic, după ce ieși din vestiar. Întîi, atenție la mine. Nu uitați că eu sînt elevul lui Ursu. Și e de ajuns să spui, nu că ești elevul lui, hei ? E de ajuns să spui că Ursu te-a salvat de la înec ca să devii peste noapte un erou al întregului oraș. Pentru că

în locurile unde face baie Ursu, ehei... în locurile acelea nici peștii nu se încumetă... Va să zică atenție și... și...

O idee fugară trecu prin mintea lui. Oare pe unde-i Ursu acum ? Pe unde se scaldă ? Dar se descotorosi repede de ea, de teamă să nu-l cuprindă tristețea.

— Așa ! Atenție. De la trambulina mare, un salt și jumătate cu cădere de măturică japoneză.

Tic nu se lăuda întotdeauna degeaba. Făcu un salt, care stîrni admirația fără rezerve a spectatorilor, pentru că, alături de cei trei puști, mai erau acolo cîțiva cetățeni veniți pentru cura iluzorie a ultravioletelor de dimineață sau pentru alte îndeletniciri mai puțin sanitare. Un tînăr care în București ar fi primit titlul cu rezonanțe cosmopolite de „bulevardier", dar care în orășel era numit în limbaj autohton „terchea-berchea", dornic să culeagă admirația și alte daruri mai puțin spirituale ale unei „duduițe" cu gene mov și păr albăstrui, tolănită pe nisipul gros de un deget de la marginea bazinului, surîse cu oarecare dispreț după saltul lui Tic și se adresă junei colorate :

— Permiteți să pun pe prosopul dumneavoastră portțigaretul meu de aur ? Că cu derbedeii ăștia nu știi dacă cumva poți scăpa nețerpelit.

Țanțoș își purtă apoi trupul, care aștepta parcă de zece ani un fier de călcat pentru a-i netezi cutele, spre trambulină. Ajuns pe platforma de sus, se uită cîteva clipe fascinat și fascinant spre capul de lîngă portțigaret, își umflă pieptul cu aer și se azvîrli în gol. Filmat, saltul putea fi reprezentat cu mari șanse la un festival de imagini suprarealiste. Speriat de căzătură, un picior se ridică în sus, altul căută o direcție aiurea spre burtă. O mînă acoperise nasul, alta se repezise spre chiloții cărora mișcarea le rupsese elasticul. În această primă parte a saltului, mișcările, cu toate contradicțiile lor, aveau, măcar inițial, oarecare ținută. În partea a doua, însă, fiecare parte a trupului căpătă o deplină independență. Totul era răschirat, aiurea, desprins, descompus. Din fericire risipa aceea de carne și oase nu avu vreme să trimită burta în recunoaștere, sau poate că burta dispăruse pe undeva printre picioare. Contactul cu apa îl suferiră simultan o parte din spate, fața, mîna stîngă și, nu se poate ști cum, amîndoi genunchii. Miracolul zburător

se agăță de o bară de fier, pentru a-și trage răsuflarea și chiloții care coborîseră pînă la genunchi. După ce ieși cu chiu cu vai din apă, ținîndu-și cu o mînă chiloții, se îndreptă furios spre juna înspăimîntată, smulse ca o rădăcină portțigaretul de pe prosop și scrîșni printre dinți o înjurătură, în care erau amestecate fel de fel de neamuri, pînă la strămoșii cei mai îndepărtați ai femeii cu părul albăstrui și ochii bulbucați, fel de fel de obiecte, pînă la candelă și briceag și bineînțeles niște chestii care nu prea se obișnuiesc în literatură, care țin de anatomie, de botanică și de birjari.

După acest divertisment gratuit, cei trei puști începură concursul sub supravegherea lui Tic. În vreo două ore își recîștigară toate titlurile și drepturile. Cireșarul îi îndemna și-i îmboldea fără contenire. Din cînd în cînd se amesteca printre dînșii, sărea o dată cu ei de pe trambulină, dar stătea mai ales la marginea bazinului. Într-un astfel de moment campionul cu portțigaretul de aur și cu pasiune pentru cacofonii se apropie de el cu gîndul să-l împingă cu piciorul în apă și apoi să rîdă de fapta lui cu gura pînă la urechi. Dar, tocmai cînd se pregătea să ridice piciorul, simți cum cineva îi coboară cu un băț chiloții. Se întoarse furios, dar văzu un cîine cu labele ridicate, cu priviri compătimitoare și cu niște colți ascuțiți, ieșiți, așa ca din întîmplare, afară.

— Ce e, ce vrei ? întrebă încet zburătorul. Ce te uiți așa ?

Tic se întoarse și înțelese într-o clipă ce fusese pe cale să se întîmple.

— E un cîine inteligent. Are atîta compătimire în ochi ! Nu, n-a văzut saltul. Dar se gîndește la ceea ce s-ar putea întîmpla cu anumiți indivizi, dacă... dacă renunță la salturi în favoarea altor îndeletniciri. Bravo, Țombi !

Nu Țombi, ci zburătorul se retrase cu coada între picioare. Tic profită de momentul de răgaz pentru a-și chema prietenii. Îi felicită cu entuziasm, căută chiar să exagereze, acordînd fiecăruia un alt calificativ, care de care mai generos, mai de invidiat.

— Bravo ! Aveți șanse mari. Aproape că sînt mîndru de voi.

Puștii nu mai puteau de bucurie. Țopăiau în jurul cireșarului ca niște popîndăi, își lingeau buzele de plăcere

și se uitau în preajmă după admiratori, care chiar existau în ceata cealaltă de prichindei, convocați la strand jumătate de oră mai tîrziu.

— Și acum să trecem la lucruri serioase, propuse Tic. Știu că v-ați gîndit toată noaptea...

Parcă intrase soarele în nori și se lăsase dintr-o dată întunericul. Chipurile celor trei candidați deveniră dintr-o dată posomorîte, jalnice, distruse. Tic nu putea să-și creadă ochilor :

— V-a luat cineva mințile ? Sau ce s-a întîmplat cu voi ? Adrian ! În calitatea pe care o ai de candidat de cireșar ești obligat să răspunzi. Nu-ți poruncesc. Un cireșar nu poruncește altui cireșar.

Adrian își luă inima în dinți și răspunse cu o spaimă de moarte în glas :

— Știi... plecăm la mare, în tabără. Asta e... Deseară la șapte și jumătate pleacă trenul...

— Toți trei ? întrebă Tic mai mult emoționat decît uimit.

— Toți trei ! răspunse același Adrian. Ne-am înscris cu două săptămîni în urmă...

— Unde plecați ?

— Pe malul mării... lîngă Constanța... Dacă am fi știut...

Tic se scărpină o clipă în cap, apoi gînditor își încrucișă brațele :

— Va să zică plecați și voi... Asta era... Ce pot să vă spun ? Să petreceți frumos și să vă comportați ca niște adevărați cireșari... Deși... să vă spun drept... îmi cam pare rău... Sau, știu eu ?... Drum bun !

Îi făcu apoi un semn lui Țombi și se retraseră împreună la umbra unui copac.

— Ce ne facem, Țombi ? Ce ne facem ? Am rămas singuri și, să mor eu, dacă nu sînt mai dobitoc decît tine. Asta e !

Cîinele clătină încet din cap a încuviințare, dar se pomeni imediat apucat de urechi și scuturat cu îndîrjire. Și-n loc să scheune, se gudură pe lîngă stăpînul său. Știa el, de multă vreme, că supărările preced bucuriile. Mai ales cînd se manifestă atît de acut. Îl cunoștea oare cineva pe Tic mai bine decît el ?

2

Din fericire pentru cireşari, satul din care Ionel expediase telegrama era în dreapta gării, spre mare. Mergînd spre sat, tinerii se apropiau de mare. Norocul le surîse încă o dată prin aceea că le trimise în cale un camion al unei cooperative agricole. Şoferul nu mai aşteptă vreun semn din partea lor. Opri singur şi-i invită pe toţi să urce în camion. Satul era cam la cinci kilometri de gară, dar pînă la mare, aşa cum spunea şoferul, mai erau vreo zece, doisprezece kilometri.

În cîteva minute camionul ajunse în mijlocul satului. Tinerii coborîră, îi adresară şoferului mulţumirile cuvenite şi, după plecarea acestuia, căutară oficiul poştal. Era chiar în faţa lor, la o aruncătură de băţ. Într-adevăr, aşa cum prevăzuse Victor, la oficiu îl aştepta un plic lăsat acolo de Ionel. Scrisoarea, deşi lungă, nu era prea edificatoare, dar confirma întru totul concluziile discuţiei din tren. Iată cum arăta :

„Prieteni dragi,

Vă scriu în grabă, dar, chiar dacă nu m-aş grăbi, nu v-aş putea spune prea multe în clipa aceasta. Întîmplarea a făcut să aflu un lucru de-a dreptul senzaţional. Cum să vă explic... E o poveste veche, pierdută şi regăsită, despre nişte taine pe care marea le scoate din cînd în cînd la iveală. Nu cred că e o scornire, un fruct al imaginaţiei, ci ceva real. Cel care îmi povesteşte e un bătrîn marinar, care se pare că a văzut cu ochii lui taina sau o cunoaşte în mod sigur de la alţii care au văzut-o. De ce nu pot să vă dau amănunte ? Pentru că trebuie să plecăm imediat şi pentru că povestirea încă nu s-a sfîrşit. Profit de o clipă de răgaz, pentru a vă telegrafia şi pentru a vă lăsa aceste rînduri. Chiar dacă totul ar fi o născocire, nu vă supăraţi că vă chem. Vom petrece împreună cîteva zile plăcute undeva, pe malul mării. Dar eu cred cu atîta convingere în povestea aceasta căreia nici nu-i ştiu sfîrşitul... Sînt pe un vapor care ne duce în deltă şi în care am dat întîmplător peste marinarul acesta bătrîn, posesor al atîtor taine. În mijlocul istorisirii s-a defectat motorul, sau nu

știu, poate că s-a împotmolit vasul în vreun banc de nisip. Cînd am văzut că se coboară șalupa pentru a-l duce pe căpitan la mal (pesemne vrea să ceară ajutor în sat, sau cine știe ce treburi are ?), m-am rugat de tata să mă lase și pe mine. Tata a acceptat, iar căpitanul, foarte amabil, m-a luat cu dînsul. Gîndul meu a fost să vă telegrafiez și să vă las cîteva rînduri.

Sînt convins că marea ascunde o taină, nu prin locurile acestea, undeva mai departe, dar nu prea departe... Iată, trebuie să plec... Mi se face semn. Și cînd mă gîndesc că trebuie să pierd două săptămîni prin deltă... Altădată m-aș fi bucurat. Acum... Așteptați-mă. Mă întorc și voi face totul ca să mă întorc cu vești sigure. Eu nu cred că e o născocire. V-aș fi dat toate amănuntele... Dar eram în dilemă. Dacă aș fi rămas să ascult pînă la capăt povestirea, n-aș fi avut posibilitatea aceasta atît de norocoasă de a vă chema. Judecați voi dacă am procedat bine. Numai să nu fie o născocire... Dar nu, nu...

La revedere, peste două săptămîni, vineri, pe malul mării, prieteni dragi,

Ionel"

După ce citi scrisoarea cu glas tare, Lucia adăugă ca pentru sine :

— Vineri... peste două săptămîni. Adică mîine. Ce s-ar fi întîmplat dacă am fi sosit imediat ?

Răspunsul la această întrebare părea cel mai puțin util și important în acea clipă. Înțelese și Lucia. De aceea nu mai insistă. Urmă o lungă perioadă de tăcere.

— Ce ne facem ? întrebă într-un tîrziu Dan. Eu mă simt pe undeva dezumflat, așa cum sînt de obicei mingile pe maidane.

— Pentru că ești un optimist incorigibil, îl ironiză în sfîrșit Maria.

— Deocamdată avem alte treburi, interveni Victor. În primul rînd, să ne organizăm timp pentru reflecții, că, în privința asta, slavă Domnului, nu sîntem în minus. Scrisoarea lui Ionel parcă e anume făcută... Toate reflecțiile pentru mai tîrziu, dacă sînteți de acord, bineînțeles. Trebuie să ajungem la malul mării și cu atîtea bagaje și pe căldura asta nu mi se pare prea ușor.

— Să căutăm o căruță, propuse Lucia. Numai pentru bagaje și pentru Dan.

— Mulțumesc. Chiar simțeam nevoia unei plimbări pe roți. Numai că nu știu cum o să găsim și unde o să găsim o căruță.

— Căruțele de obicei se găsesc în sate, dar cum noi sîntem pe vîrful muntelui...

— Bine, Lucia. Mă duc să caut. Numai, dacă ești bună, arată-mi și mie satul.

Dan nu glumea. Pentru că, de cînd sosiseră în sat, tinerii, în afară de cîțiva copii ascunși pe după porți, nu zăriseră nici o altă țipenie de om.

— Să întrebăm la oficiu. Trebuie să știe cineva. Cine se duce ?

Ursu se întorcea însă de acolo și figura lui nu arăta o încîntare deosebită :

— Toți oamenii sînt la cîmp, în partea cealaltă, dincolo de gară. Ar fi o cotigă la unul Hodoroabă, la numărul 46. numai dacă o fi cineva acasă.

Victor, Lucia și Dan porniră spre casa lui Hodoroabă. Era pe o uliță paralelă cu cea principală, chiar în spatele oficiului poștal. Bătură în poartă, dar, în afară de lătratul îndepărtat al unei javre, nu răspunse nimeni. Bătură mai cu sete și, după un timp, de undeva, din spatele casei, se ivi un țînc de vreo patru ani, negru ca tăciunele și fără nimic pe el.

— Da' se vleți, matale, să lupeți galdul ? Las' că v-alată mamale...

— Mamale ! se miră Dan. Cine-i, mă prichindelule, mamale... Aaaa ! Mama mare ! Ia cheam-o repede, că-ți dau bomboane...

— Las'... spui numai'asa, stiu eu că nu-mi dai nimic...

— Atunci, uite ban ! Da' cheam-o repede, că-ți mai dau unul.

— Păi mamale nu-i acasă... E la Plofila, acolo lîngă biserică.

— Ia uite ce isteț devine omul, oricît de mic ar fi, în contact cu banul ! Păi să mergem la Profira.

De la Profira, cireșarii fură nevoiți să meargă la Aglaia, apoi la Săftica. Aici dădură însă peste „mamale", o bătrînică de treabă, vioaie și meșteră la aranjatul lucrurilor.

Le împrumută cotiga, ba le mai găsi și un flăcău, de vreo zece ani, care s-o aducă goală înapoi.

— Mergeți cu bine și, mai cu seamă, să vă înapoiați cu bine, le ură băbuța, cu lacrimi în ochi, de parcă s-ar fi despărțit cine știe pentru cît timp de toți fiii și nepoții ei.

După aproape trei ore de mers prin soare, prin scaieți, prin nămol și foarte rar prin iarbă, cireșarii ajunseră la malul mării. Ursu cărase tot timpul cotiga încărcată cu bagaje, dar obosise mai puțin decît ceilalți. Căldura, nesomnul, nădușala îi cam moleșiseră pe aceștia.

Pe malul mării se produse însă o schimbare cu ei. Parcă era mai răcoare, pluteau și niște adieri prin aer, iar pe alocuri, pe solul acoperit din belșug cu nisip, se vedeau mici covorașe verzi. Băiatul cu cotiga luă calea înapoi, plin de daruri, în timp ce cireșarii, chinuiți de foame, începură să monteze cele două corturi, pe două covorașe verzi, apropiate unul de altul. Obișnuiți de multă vreme cu campingul, montarea decurgea ca pe roate. Ursu săpase o groapă adîncă, chiar la marginea mării pentru a adăposti în ea cele două bidoane uriașe, pline cu apă.

Colonia se înfiripase repede. Fiecare își știa rostul, rolul, obligațiile. Abia cînd totul fu gata, corturile instalate, lucrurile aranjate cu chibzuială, se gîndiră la masă. Le era o foame crîncenă. Mîncară în cort, la umbră, apoi ieșiră la soare, gata pentru plajă, pentru a privi peisajul, pentru a reflecta.

Locul în care poposiseră tinerii era la marginea unui intrînd adînc, aproape ca un golf, pe care-l făcea acolo marea. Peisajul era stereotip, plat, arid, fără nici o ridicătură, fără nici un copac, fără nici o zidire. Nici o barieră nu se ridica în fața privirilor de jur împrejur. Satul, cu oaza lui de verdeață, abia se mai zărea în depărtare. Li se părea că sînt atît de departe de lume ! Pînă și marea, întîmplător, foarte liniștită în acea zi, nu aducea nici un zgomot. Era o liniște tulburătoare.

Nimeni nu rezistase tentației albastre a mării în căldura care devenea, pe măsură ce soarele se ridica spre zenit, tot mai aprigă. Intrară în apă și începură să se zbenguiască, să înoate, să-i cerceteze adîncimea. De la mal pînă hăt ! departe, apa nu trecea de umeri. Loc ideal pentru scăldat și înot. Ursu se aventură în larg și, abia după cîteva sute de metri, nu mai atinse cu picioarele

fundul mării. Acolo unde ajunsese el, marea se adîncea brusc. Se cufundă în apă pentru a da de fund şi, după calculele lui, adîncimea mării era de vreo opt metri. Mai departe nu era nevoie să meargă. Ştia că marea se adînceşte mereu.

Apa era rece, poate chiar prea rece. În părţile acelea pesemne că marea era în zodia unor curenţi reci, trecători. Tinerii ieşiră cam zgribuliţi pe mal, dar, după cîteva exerciţii, după cîteva minute de fugă, îşi recăpătară căldura, buna dispoziţie şi chiar gustul de baie. Mai cochetară de cîteva ori şi cu apa, poate prea des pentru prima zi la mare, în valuri reci, aşa că simţiră oboseala. După somnul scurt şi agitat din timpul nopţii, după drumul lung prin soare, după ce apa le supsese vlaga, un timp oricît de scurt de odihnă li se părea binecuvîntat.

— Ei, ce spuneţi, ne retragem în corturi ? întrebă Lucia. Mie, să vă spun drept, mi s-a făcut somn.

— Mie nu, răspunse Dan. Dar simt că-mi îngheaţă pleoapele. Aoleu... şi picioarele.

Se retraseră toţi în corturi. Maria şi Lucia într-un cort mic, cochet, destul de încăpător însă pentru ele. Cortul băieţilor era mai mare, aproape dublu, aşa că era loc berechet înăuntru pentru toţi trei.

— Şi mie mi-e somn, Ursule, spuse Victor, căutîndu-şi locul. Parcă m-a trăsnit dintr-o dată.

— Aşa-i la mare. De aceea adorm cu atîta uşurinţă unii pe plajă. Eu... eu am dormit bine în tren. Şi înotul parcă m-a înviorat.

— Parcă tu eşti om ? se auzi vocea lui Dan. Tu eşti un fenomen. Parcă-ai fi alcătuit din şerpi, pe cinstea mea. Nu mă refer la interior, ci la exterior... Brrrr....

— Sssst ! Dacă am hotărît să dormim...

— Mă gîndeam la ăla cu cioc. Am uitat să vă spun. Fuma ţigări străine. Papastratos. Cînd s-a dat jos în gară la Constanţa, m-am uitat după el... Şi-a schimbat ochelarii... şi-a pus alţii, cu rame negre şi cu lentile negre... Şi nu ştiu de unde a scos un baston cu capăt de fildeş... Şi un aparat de fotografiat... Şi s-a întîlnit pe peron cu o namilă, care ar face parale prin bîlci... Şi... Aţi adormit ?

Victor adormise. Ursu se furişase afară din cort fără să facă vreun zgomot.

— Ce dracu' nu mă pocneşte şi pe mine somnul... Şi cînd mă gîndesc la scrisoarea lui Ionel ! Brrr... Cîte aiureli acolo, cîte...

— Sssstt...

Străduindu-se să afle cine ceruse tăcere ultima dată, Dan adormi. Afară, înfipt parcă în mal, ca o statuie de marmură, Ursu cerceta cu privirile marea nesfîrşită.

3

Deşi trecuse de mult ora prînzului, Tic nu simţea vreo atracţie deosebită pentru arta culinară. Abia se atinsese de pachetelul pe care şi-l pregătise de dimineaţă, aşa că Ţombi avusese parte de o hrană bogată şi variată. Cireşarul era atît de apăsat de gînduri, încît uitase să mai intre în apă. Stătea de multă vreme la umbra copacului, nesimţitor la tîrcoalele pe care i le dădeau fără încetare prichindeii conduşi la ştrand de Ţombi. Roiau ca albinele în jurul său, dar n-aveau curajul să şi bîzîie. Se mulţumeau să-l observe cu privirile şi să se încadreze fideli în cercul rotitor din jurul cireşarului.

După ce calculă ora cu ajutorul umbrei şi stabili pentru sine că timpul se cam grăbeşte, Tic îşi trimise cîinele acasă cu un gest scurt care n-admitea replică. Se îmbrăcă la iuţeală şi părăsi ştrandul cu hotărîrea de a trece mai întîi pe la uzină, în vederea unei convorbiri cu tatăl său. Cînd ajunse la poarta uzinei, sirena anunţa terminarea primului schimb. Paznicul răspunse vesel la salutul lui ştrengăresc, grăbindu-se să-i spună că inginerul Florescu n-a plecat încă. „Parcă eu nu ştiam — îşi spuse Tic în sinea lui — dar, de, a crezut omul că-mi face o bucurie." Şi-i mulţumi portarului cu gestul unuia care primeşte o veste mare. „Cum s-ar spune, i-am redat sau i-am creat buna dispoziţie." Nu-şi căută părintele în birou, ştia că la ora aceea n-are ce să facă acolo. Trecu prin secţii şi prin hale spre atelierul de montaj. Acolo, în biroul maistrului principal, îl zări prin fereastră, gesticulînd în faţa unui grup de muncitori şi tehnicieni.

„Aha, şedinţă. Înseamnă că pînă deseară nu scapă. Prea par toţi odihniţi..."

Deschise încet uşa încăperii, strecurîndu-şi numai capul înăuntru în aşa fel, ca să fie zărit de cel care conducea şedinţa, ceea ce se întîmplă într-o fracţiune de secundă.

— Un moment, se scuză inginerul Florescu ridicîndu-se de la masă. Revin imediat.

Tic se retrase cîţiva paşi, oprindu-se în apropierea unei maşini care scotea un zgomot infernal.

— După cîte se vede, nu prea ai gust de vorbă, ţipă tatăl său pentru a fi auzit. N-ai nevoie decît să dau din cap în semn de „da" sau de „nu".

— În semn de „da", spuse Tic pe şoptite, dar destul de rar ca să i se poată înţelege cuvintele după mişcările buzelor. Şi, ca să fie sigur de aceasta, îşi repetă fraza în acelaşi stil.

— Hm... Adică vrei s-o iei razna, aşa... şi mîna inginerului indică o direcţie oarecare prin mişcări intermitente, în care Tic ghicea ritmul roţilor de tren.

Privirile băiatului deveniră sfioase şi şăgalnice, emanînd un farmec şi o intenţie de cucerire irezistibile. Părea un copil blînd, supus, cel mai ascultător şi mai cuminte din lume.

— Ai noroc că sînt în şedinţă, altminteri am discuta mai mult... nu despre plecare, ci despre întîrziere.

Tic se agăţă brusc de gîtul tatălui său, acoperindu-i cu părul ciufulit buzele şi ochii.

— Mai greşesc şi eu, îi şopti apoi la ureche. Dar sînt atît de... copilăreşti greşelile mele...

— Hai, fugi ! Fugi că mă emoţionezi şi şedinţa asta nu prea îmi dă voie la aşa ceva. Şi, la urma urmei, nu de mine depinde reversibilitatea sau ireversibilitatea unei hotărîri. Mai este cineva...

Inginerul văzu în faţa lui o expresie care spunea cu atîta convingere : „Las' că dacă ne-am înţeles între noi nu mai avem obstacole în toată lumea", încît simţi nevoia să-şi gonească încă o dată odrasala.

— Fugi şi nu mai crea atmosferă de complicitate. Ştiu eu că vrei să-mi dai iluzia unei satisfacţii. Fugi, gata !

Tic fugi, de astă dată prin curtea uzinei, şi se opri să-şi tragă sufletul doar la cîţiva metri de poartă.

Cireşarul nu se duse însă direct acasă. Avu inspiraţia (dar în clipele acelea orice ar fi făcut era inspirat) să

treacă pe la frizeria „Higiena", Tatăl lui Dan cînta cu frenezie celebra cavatină a Bărbierului, jucînd în fața ochilor uimiți ai unui client nou cel mai ascuțit brici din oraș. Nu întrerupse nici aria, nici bărbieritul cînd își văzu oaspetele. Își duse mîna liberă în buzunar, apoi și-o azvîrli cu o mișcare generoasă pînă la ușă, pentru a-i dărui lui Tic o coală de hîrtie împăturită. Cealaltă mînă mișca briciul cu o siguranță înspăimîntătoare printre niște fire izolate de pe gîtul clientului.

Hîrtia din mîna lui Tic era o telegramă de la Ionel. Își aținti privirile lacome asupra ei :

„Noi amănunte stop nici un dubiu stop nemaipomenit stop Ionel".

„E ceva în toată povestea asta, reflectă Tic, după ce citi telegrama. E ceva confuz. Nici un reproș pentru întîrziere, nici o... Ia stai ! Cum vine asta ! Va să zică a fost expediată acum două zile de la Sulina. Întîrzierea nu mă preocupă. Dar de ce de la Sulina... ! ? Ei, spuneți preaonorați cireșari ! Ce v-ați fi făcut voi dacă n-aș fi rămas eu aici ? Iar Ionel e puțin, puțintel cam prostuț... Sau cine știe... În sfîrșit totul e în regulă."

Abia în acele clipe Tic scăpă de orice jenă, își alungă orice remușcare, iar îndrăzneala care-l călăuzise pînă atunci se topi în sfera simțirilor firești. Ajunse acasă alt om. E adevărat că aerul său grav de preocupare pe care-l exprima plimbîndu-se de la un capăt la altul al camerei sale era, pe ici pe colo, exagerat, impus. Știa că prin ușa deschisă îl privește maică-sa și vroia să creeze atmosfera pe care o considera necesară înainte de începerea discuției.

— Poftim ! zise Tic, pătrunzînd în camera alăturată și întinzînd maică-si telegrama. Pot eu să-ți las în încurcătură ? Hm ! Asta-mi trebuia acum !... Dacă sînt niște... niște... Zău că și-au pierdut calitățile lor cele fără de reproș. E cam trist...

— Crezi că și-au pierdut chiar toate calitățile ? Poate numai cele care privesc organizarea...

— Ai dreptate, dar asta e o calitate foarte mare, spuse extrem de grav Tic. Și mă mir că i s-a întîmplat asta tocmai lui Victor. Dacă ar fi aflat și acest lucru, tata i-ar fi criticat aspru.

Tic de obicei spunea „tăticul", dar în rolul acela de judecător sever (pe care şi-l asumase şi pe care-l interpreta exact ca un actor, adică pentru o perioadă limitată) cuvîntul i se părea disproporţionat. I-ar fi ştirbit, i-ar fi pătat personalitatea.

— Vrei să spui, cu alte cuvinte, că ai trecut pe la uzină, în timpul şedinţei.

Cireşarul se feri să scape vreun gest de mirare. Făcu o oarecare mişcare cu mîna :

— Am trecut pentru nişte probleme... formale. Ştii, în anumite situaţii, e necesară şi puţină diplomaţie...

— Depinde cînd o faci, unde şi cu cine... Acolo, aici... sau în amîndouă locurile...

— În amîndouă locurile ?

Întrebarea lui Tic începuse cu tonul unei confirmări, apărută într-o clipă de sinceritate necontrolată. Ultimul cuvînt însă transformase confirmarea în întrebare.

— De fapt vreau să-ţi mărturisesc un lucru, continuă el. Dacă fac ceva, sau dacă nu fac ceva, totul se întîmplă pentru că am fost înzestrat cu oarecare gingăşie. Cum să-ţi explic ?...

— Nu e nevoie, Ti... Tic. Înţeleg. Cînd vrei să cucereşti pe cineva, foloseşti gingăşia. Şi, cînd vrei să fii tu cucerit, faci acelaşi lucru. Nu e o zestre, Tic. E o metodă.

— Sînt foarte supărat, dar nu vreau să te jignesc cu vreo vorbă care ţi s-ar părea nelalocul ei.

— Adică nu vrei să mă superi, pentru că în momentul acesta ai vrea să fiu blîndă şi înţelegătoare.

— Mai degrabă înţelegătoare, pentru că blîndă, bună şi duioasă eşti întotdeauna.

— Doamne ! Cît de bine te cunosc şi totuşi cît de uşor poţi să mă emoţionezi. Noroc că eşti totuşi un copil cu suflet frumos, altminteri, cu posibilităţile tale de a fermeca, ai putea deveni un adevărat tiran.

— Ai dreptate, mămico. Şi eu cred că am un suflet foarte frumos...

Tic rosti vorbele cu atîta sinceritate neprefăcută, că, în loc de lacrimi, obţinu un zîmbet duios şi nişte oftaturi care-i schimbau speranţele în realităţi sigure.

— Ca să nu mai joci teatru în faţa mea, vreau să-ţi mărturisesc singura mea îndoială. Şi-ncă ar fi bine să fie îndoială. Nu cred că vei găsi bilet.

— Cum ? ! sări Tic în sus. Să nu găsesc bilet ? ! Chiar dacă s-au dat pentru o lună înainte toate biletele, sînt capabil să-l fac pe orice călător, chiar pe mecanicul locomotivei, dacă vrei, să-mi cedeze locul...

Îi venea să zburde, să sară peste mese, să intre sub pat, dar, văzînd că maică-sa îl priveşte cu un aer dojenitor, se lipi de ea şi-i şopti :

— Ştiu de ce te uiţi aşa la mine. N-am vrut să-ţi mulţumesc imediat, de teamă... de teamă că ai să te emoţionezi prea tare. Zău, mămico...

— Fugi, fugi mai repede ! Că mai am şi bolnavi care au nevoie de... de ceea ce spui tu... de emoţiile mele... Nu-mi trebuie nici măcar mulţumiri... Bagajele sînt în biroul *tatii*.

Accentuase asupra ultimului cuvînt, pentru a-l scoate pe Tic din jocul copilăros în care se avîntase.

„Va să zică mi-a făcut şi bagajele, se dezmetici Tic. Fuge şi de mulţumiri. Ce mamă ideală ! Dar şi tăticul... şi tata... Amîndoi. Şi copiii. Mai ales băiatul... că nesuferita de Maria... Dar şi ea e atît de scumpă şi de... nesuferită."

Într-adevăr, în biroul mare, Tic îşi găsi rucsacul, plin, închis şi un sac mic, elastic, elegant şi foarte util în călătorii. Ştia că nu trebuie să mai controleze bagajele. Nu putea să-i lipsească nimic, nimic din ceea ce-i era necesar, dar nici nu putea să fie ceva inutil acolo. Înşfăcă bagajele, dar ajuns în curte dădu cu ochii de Ţombi. La cîine nu se gîndise. Putea să renunţe la el ? Dar cum, cum să-l transporte cu trenul ? Dacă s-ar fi gîndit dinainte...

— Zău, Ţombi, n-am ce face, se tîngui Tic. N-am cum să te iau. Sînt un ingrat, un criminal... sînt tot ce vrei tu... dar nu stă în putinţa mea...

Cîinele se prefăcu trist, abătut, nedreptăţit, jignit. După ce-şi frecă labele de ochi, se întoarse în cuşcă, fără să scoată capul afară, pentru a-şi urmări stăpînul cu privirile.

Pentru Tic, urma un mare examen şi, ca să fim drepţi, trebuie să recunoaştem că-i cam ţiţîia inima. Mai ales după despărţirea neprevăzută de Ţombi. Va putea el să facă rost de bilet ? Nu-l preocupa întrebarea, ci metoda cu care să rezolve favorabil întrebarea. Negăsind o soluţie imediat, hotărî să se dăruiască inspiraţiei de moment. Trecu prin faţa casei de bilete mai mult de formă. Era o

tăbliță acolo care de cîteva zile nu se mai schimba : „La acceleratul de Constanța nu mai avem bilete".

„Bilete aveți destule, îndreptă Tic, pe tăcute, greșeala. Locuri nu mai aveți. Dar asta o știam."

Ajuns lîngă biroul șefului de gară, văzu doi cetățeni ieșind bosumflați pe ușă.

— Ce ne facem, domnule ? spunea unul. Ăsta-i curat ghinion. Dacă s-ar fi reținut două locuri oficiale, le obțineam sigur și puteam pleca astăzi. Dar așa, unul singur... Vrei să pleci tu ?

Tic nu trase mai departe cu urechea. Din moment ce ieșiseră amîndoi din birou însemna că ultima întrebare pe care-o auzise fusese pusă cu totul inutil... Nu mai avea voie să piardă timp. Exista un loc și mai ales riscul de a fi cedat, altcuiva. Înainte de a intra în biroul șefului de gară, se gîndi la atitudinea pe care ar fi bine s-o ia și căută un pretext incendiar care să-i obțină biletul. Emoția stîrnise însă o asemenea încîlceală de gînduri în capul lui, că nu găsi pentru moment nimic.

Șeful de gară era un bărbat înalt, voinic, cu părul sur și cu o mustață neagră, deasă. Văzîndu-l pe Tic, își aminti parcă brusc ceva și-l primi zîmbitor :

— Ai venit pentru biletul tovarășului Bretcu ? Bine că l-am oprit din timp.

Norocul îi părea prea favorabil lui Tic. De aceea, cu un act nemaipomenit de curaj, îl respinse. Știa că joacă o carte mare și se convinse că n-o poate juca decît într-un anumit fel.

— Nu, n-am venit din partea lui, răspunse Tic. Și cum obișnuiesc să mă reprezint singur... și cum văd că aveți un loc disponibil, v-aș ruga să mi-l cedați mie.

— Cum ? Ha, ha, ha ! începu să rîdă, fără speranță pentru Tic, șeful gării. Știi dumneata cîți jinduiesc acest loc ? Poftim lista : douăzeci și trei de persoane ! Ești al douăzeci și patrulea.

Faptul că șeful gării vorbea totuși cu el era un punct cîștigat pentru cireșar.

— Și nu, așa, că vor să plece la mare. Unuia i-a murit soacra, că dacă n-ar fi avut părinți aici i-ar fi ucis repede în fața mea ; altuia i s-a înecat logodnica la Eforie, dar îl aștepta în fața ușii mele ; altul chiar își procurase două cîrje, ca să mă convingă că pleacă la sanatoriul din Agigea. L-am văzut mai tîrziu ieșind de la bufet, fără cîrje, deși

ar fi avut nevoie de ele ; vreo patru mi-au spus că le-au murit unchi, veri, mătuşi, fraţi, surori, de parcă s-au abătut toate necazurile asupra oamenilor din oraşul nostru. Şi măcar de-ar fi sigur biletul... Aştept din moment în moment să sune telefonul...

Şi chiar în acea clipă sună telefonul. Tic îşi făcu imediat planul. Totul depindea de acel telefon. Înţelese din vorbele şefului de gară că locul devenise liber. Exact în momentul cînd receptorul se aşeză în furcă porni la atac :

— V-am ascultat, vă rog să mă ascultaţi şi dumneavoastră. Mai întîi, puteam să iau biletul şi cum norocul, adică telefonul, era de partea mea... nu mai aveaţi ce face În al doilea rînd, nu mi-a murit nimeni, nu s-a îmbolnăvit nimeni în familie. Toţi sîntem sănătoşi, veseli, mai ales părinţii mei, care mă aşteaptă cu nerăbdare pe malul mării. Iar în al treilea rînd mă numesc Tic, sînt cel mai bun elev din liceu... aşa, exagerînd puţin... şi îndeajuns de isteţ şi de rutinat ca să născocesc şiretlicuri şi istorii cu care să obţin nu un bilet, ci zece bilete... dus şi întors.

— Ia uite-te, domnule ! Vrei să mă iei... adică pe ici, pe colo ai dreptate... Şi zici că eşti teribil de şmecher. Ei, bine ! Cu mine să nu te pui. Vrei să-ţi dovedesc ?... Ei, bine ! Te-am recunoscut de cînd ai intrat pe uşă. Şi te-am pus la încercare. Şi convorbirea telefonică a fost o înscenare. Adică m-a chemat cineva, dar, după ce-a închis, m-am făcut că vorbesc mai departe cu cel care renunţă la bilet... Locul e liber de dimineaţă, domnişorule, dar m-a rugat pe la prînz o cunoştinţă, mi se pare o doctoriţă din cartierul Cireşului, să-l reţin pentru cineva din familie, mi se pare un fecior de-al ei. Şi mai e un cetăţean cu numele de Adrian, care e băiatul meu. Mi se pare că e ceva de capul lui, pentru că l-a făcut, nu ştiu cine, candidat la.... nu ştiu ce. Dar toată noaptea n-a vorbit decît despre asta, ceva cu vişine, gutui, piersici, cam aşa ceva. Ei, e bine ?

— E grozav ! recunoscu Tic. Ce să spun ? Adrian are mari şanse...

— Lasă, nu mă mai duce cu zăhărelul... Poftim biletul şi scoate repede banii. Să nu ne vadă cineva şi să creadă că facem vreo afacere. Eu nu-s casier, aşa că n-am măruntiş.

Tic scoase din buzunar un plic, în care se afla suma exactă, pînă la ultimul ban, care reprezenta costul biletului, al suplimentului şi al tichetului.

— Ia uite, domnule ! Va să zică aveai banii pregătiţi ! Cum s-ar spune erai sigur de loc !

— Eram foarte sigur ! Puteam eu să stau departe de ei ? Şi, după cum vedeţi, nu m-am înşelat. Şi vă mulţumesc foarte mult.

Locul lui Tic era lîngă fereastră. Compartimentul, deşi ocupat în întregime (după numărul şi felul cum erau aranjate bagajele), rămăsese gol. Cetăţenii se postaseră toţi la ferestrele de pe culoar în aşteptarea plecării trenului. Se duse şi Tic pentru cîteva clipe la unul din geamuri, dar, întrucît trăise numai cu o zi înainte o plecare, aidoma cu cea a lui, se retrase în compartiment, îşi luă locul în primire şi încercă să se gîndească, pentru început, la o istorie veselă. Dintr-o dată simţi că se mişcă ceva la picioarele lui. Înspăimîntat îşi duse mîinile la faţă :

— Nemernicule ! Nu-ţi dai seama că poţi fi condamnat pentru clandestinaj ?

Spaima lui Tic era o prefăcătorie. În adîncul lui era teribil de bucuros. De sub bancă ieşi pentru o clipă coada lui Ţombi, mişcîndu-se în semn de : „las' că mi te cunosc eu". Coada însă dispăru cu iuţeala fulgerului, înainte ca un cetăţean ivit pe neaşteptate în faţa uşii compartimentului să atingă clanţa.

— Va să zică ştii, derbedeule, că te afli aici clandestin...

4

Soarele cobora spre asfinţit. Marea se mai învolburase, schimbîndu-şi din loc în loc culorile. Cînd era albastră de parcă reflecta cerul în ea, cînd era verde ca de smarald, cînd căpăta culoarea cernelii, sau un verde închis, ciudat. Ursu şi Victor se îndepărtaseră de corturi spre un loc cu vegetaţie şi bolovani, unde îşi închipuiau că vor găsi ceva de pescuit. Maria se plimba singură în direcţie opusă. Tolănit la umbra cortului mare şi acoperit cu un cearşaf albastru, dens, Dan o urmărea cu privirea.

— E grozavă, zău că e grozavă, Lucia. Uite-te şi tu. Priveşte-o ! O adevărată Venus din Millo...

Lucia aţinti asupra lui Dan nişte priviri de medic psihiatru.

— Am impresia că piramidoanele nu ţi-au ajutat cu nimic. Nici alcoolul, nici umbra... Dacă ai ajuns în stadiul de delir... Mai bine ai întoarce lemnele de lîngă tine.

— Numai să pot să mă întorc şi să mă scol eu, oftă Dan. Dar, spune drept, nu eşti puţin geloasă ?

Lucia nu dădu atenţie întrebării lui Dan, pe care o califică neroadă. Făcea nişte schiţe pe un blocnotes. Îşi aruncă totuşi pentru cîteva clipe privirile asupra siluetei Mariei, dădu admirativ din cap, apoi îşi continuă cu şi mai mare zel lucrul.

Dan, roşu ca un rac scos din clocot, se străduia să întoarcă nişte lemne putrezite culese de Ursu la marginea mării. Icnea din greu şi-şi sufla din cînd în cînd pe umeri.

— De ce m-ai făcut să le întorc de pomană ? Dacă pînă şi eu simt că soarele nu mai are putere ! Şi oricum tot n-o să ardă putreziciunile astea.

Nu departe de locul în care se aflau lemnele la uscat se înălţa un morman uriaş de scaieţi. Uitîndu-se într-acolo, Dan îşi simţi spatele zgîriat şi ars în mii de locuri.

— Brrr ! De-ar coborî mai repede noaptea, să nu-i mai văd înaintea ochilor. Cum de i-a venit lui Ursu ideea să adune aici obiectele astea de tortură ? Parcă spuneai...

Lucia însă nu mai era la locul ei, ca să-i răspundă. Cu blocnotesul în mînă se apropiase de apa mării, pentru a observa mai bine contururile malului. Dan o privi mirat. Era mai subţire decît Maria, dar atît de fină şi de mlădioasă, că nu-şi putu reţine un oftat de admiraţie.

„Sărmanul de tine, se înduioşă Dan. Cîte bucurii ai pierdut ! Abia acum să descoperi graţia şi gingăşia lor ? Şi sînt prieten cu ele de cînd eram un ţînc ! Dar parcă tot Maria... of... parcă tot ea e aşa cum mi-aş închipui eu o sirenă... Brrr ! E ceva cu mine ! Întîi i-am anulat braţele... acum îi anulez picioarele. Da' ce mi-a venit mie să mă uit la ele ?... Nu mă mai pot opune. Mă las în seama delirului".

După acest monolog rostit în gînd, Dan se întoarse la locul lui, se înfăşură în cearşaf pînă peste cap şi se întinse cît era de lung pe prosopul uriaş de lîngă cort. O ameţeală haină, cu frisoane şi cu senzaţii de greaţă, îl chinuia drăceşte, cu intermitenţe.

— Sînt mort ! țipă el de sub cearșaf, cînd auzi vocile lui Victor și Ursu. S-au deschis porțile iadului și joacă de-a valma peste mine circa trei sute douăzeci și șase de draci. Mă înțeapă, mă sufocă, îmi dau chinuri și mă ung cu catran clocotit. Au mai sosit, chiar acum, vreo treizeci și cinci și vreo paisprezece dihănii cu coarne, copite și harnașamente. Și e unul cu ciocul ca o spadă, mamă, mamă, și cu ochi de bufniță. Acum e sigur ! Aiurez. Să mă treziți cînd voi ajunge în stadiu de comă... Noroc, drăcușorule, iubitule. Dar de ce-ți înghiți cioculețul ?...

— L-a trăsnit soarele, se dumeri Victor. S-a insolat și încă grav. Să-i mai dăm niște piramidoane.

— Se preface, pun mîna în foc că se preface, spuse Maria. Uitați-vă la el !

Dan se ridicase în capul oaselor. Era într-un moment scurt de semiluciditate.

— Mă prefac. Sigur că mă prefac... Brrr ! Și eu care te-am preferat Venerei. Nu aiurez, acum nu. Dar simt cum începe. Apar cioculețele, codițele, ochii de bufniță... Salvați-mă !

Lucia îl ajută să înghită două piramidoane, dar, cînd Maria începu să-l fricționeze pe spate cu alcool, îl cuprinse iarăși delirul. Mai bîigui cîteva minute, apoi căzu într-un somn salvator.

— Mîine nu mai are nimic, își asigură Ursu prietenii. Nu zic că nu aiurează, dar cred că-i și place s-o facă.

Dan se trezi cînd simți în nări mirosul peștelui prăjit. Își revenise, dar continua să-și închipuie că nu scăpase de delir. La cîțiva metri de el, în plin întuneric, se afla o oază de lumină. O adunătură de jar, pe care sfîrîiau niște pești, iar puțin mai departe, niște limbi de flăcări care împrăștiau lumini nesigure. Cîteva ființe păreau că dansează printre flăcări. Se frecă la ochi, apoi își ciupi pulpele, obrajii, pieptul. Nu era pradă unei halucinații, Tot ce vedea era aievea. Și mai ales mirosul care-i ataca atît de înverșunat nările și-i umplea gura de salivă. Va să zică, Ursu izbutise să aprindă putreziciunile. Înțelese că limbile de flăcări erau produse de scaieți. Din cînd în cînd, zbura cîte o tufă prin aer pentru a ateriza apoi în mijlocul flăcărilor.

— Poftă bună ! se milogi el. Să știți că nu mi-e foame. Am pus însă rămășag cu niște draci că voi mînca astă-

seară peşte prăjit. Ce să-i faci ? Dacă sînt ghinionist ? Nici pînă acum n-am cîştigat vreun rămăşag.

— Poţi să vii singur aici, sau vrei să te servim noi ? întrebă Lucia.

— Cam ciudată gramatică, descoperi Dan. Dacă nu pot să vin singur, în mod normal ar trebui să mă ajute cineva. Sau poate faci eliptică. Nu, pot să vin singur. Dar am vrut să vă demonstrez, manipulînd logica, aşa, că nu mai prezint nici un pericol. De dracii cei închipuiţi am scăpat.

— Hai ! Lasă insinuările. Vino la masă că sîntem pe sfîrşite.

— Asta n-o mai cred. Nu sînteţi voi oamenii care să vă înfruptaţi din bunătăţi fără mine.

Într-adevăr, masa încă nu începuse. Totul era însă pregătit. La primele văicăreli şi gemete ale lui Dan, Ursu se grăbise să pună peştii la prăjit pe jeratic. Pofta era bună, mîncarea, mai ales peştii, din belşug. Ca din senin apăru şi o sticlă de vin. Un adevărat ospăţ. Vremea era răcoroasă, plăcută, cerul, bosumflat un timp, îşi alungase cu vigoare norii. Se ivea luna, se iveau stelele, se închega, pe nesimţite, poezia nopţii de vară pe malul mării. Foşnirea apei cu sare era mătăsoasă, încăpătoare, precum visase odinioară un poet.

Focul se stinsese. Din mormanul de scaieţi nu mai rămăsese nimic. Un nor negru, îndărătnic fugea după lună şi aceasta, cochetă, se lăsa uneori cucerită. Atunci noaptea devenea de catran. Şi misterele parcă se materializau, parcă fîlfîiau în jur, parcă şopteau. Îşi trăgeau viaţa din glasul mării, din culorile închise care nu admiteau decît plutire, nu profunzime, din freamătul neîncetat care închega şi dizloca într-o clipă miliarde de vietăţi nevăzute.

Subjugaţi de misterul nopţii şi al mării, de misterul acestei osmoze, multă vreme tinerii nu îndrăzniră să scoată un cuvînt. Dar, cînd luna îşi recuceri supremaţia pe cer, cînd stelele începură să clipească în libertate, cînd marea se transformă în oglindă, iar valurile nu mai erau foşnete şi gemete nevăzute, ci se ofereau privirilor ca spinările unor peşti uriaşi, atunci viaţa se trezi prin oftaturi, rîsete şi vorbe. Încetul cu încetul tinerii deveniră lucizi, iar în locul misterelor îndepărtate, ascunse, neidentificabile se iviră probleme şi întrebări reale, concrete, care cereau de multă vreme limpezire.

— Asta-i problema ! Scrisoarea, spuse Dan. Tare mă rîcîie la inimă ! Dacă Ionel nu şi-ar fi exprimat de atîtea ori nesiguranţa, îndoiala, în scrisoare...

— Te înţeleg, îi răspunse Victor. Dar, vezi tu, Dan, orice îndoială, cum să-ţi spun eu, orice îndoială se naşte din ceva cîtuşi de puţin real. O născocire nu poate să nască nesiguranţă. Ea piere aşa cum apare. Nu adună în jurul ei întrebări. Pe cînd Ionel e frămîntat, teribil de frămîntat. Ca un om care a văzut ceva, dar n-a fost în stare să identifice acel ceva. De aici îndoielile lui. Pentru că a văzut totuşi ceva, ceva nesigur.

— Tu îţi închipui că el a văzut ceva ? întrebă Lucia. Scrisoarea nu lasă să se înţeleagă acest lucru.

— Prea bine lămurit nu sînt nici eu, Lucia. A văzut, a auzit ? Să spunem că numai a auzit, că n-a văzut nimic, că n-a pipăit nimic. Iar povestea pe care a auzit-o e şi ea neterminată şi nu conţine nimic, nimic concret, palpabil. Atunci de ce ne cheamă ?

— Nu v-am spus eu ? De aceea mă rîcîie la inimă scrisoarea. Telegrama conţine totuşi un apel. un apel imperios, pe cînd scrisoarea... am impresia că scrisoarea anulează apelul, cel puţin pînă la jumătate.

Dan nu greşea în aprecierile sale. Fiecare simţise acelaşi lucru citind scrisoarea lui Ionel.

Lucia se străduia să găsească o explicaţie cîtuşi de puţin acceptabilă :

— Dacă Ionel ştie mai mult decît ne spune scrisoarea ? Ce înseamnă „descoperire senzaţională" ? De ce foloseşte şi în scrisoare şi în telegramă acest termen ? Şi de ce, avînd totuşi posibilitatea să fie mai explicit, refuză s-o folosească, mărginindu-se doar să repete termenul cu care ne-a chemat aici ? De ce ?

— Dacă ne gîndim totuşi la răspunderea pe care trebuie s-o aibă faţă de prietenii lui...

— Stai, Victor ! sări Dan bătăios. Nu spune el într-un loc că orice s-ar întîmpla, chiar dacă povestea ar fi o născocire, nu vom regreta cîteva zile petrecute împreună pe malul mării ?

— Ştiu. Mă gîndesc mereu la această cale de ieşire din impas. Dar ceva mă face să-i dau dreptate Luciei. Nu repetîndu-i întrebarea, ci răspunzînd afirmativ : Da ! Ionel ştie mai mult decît spune în scrisoare.

— E un răspuns sau mai degrabă o speranță ? întrebă visătoare Maria.

— E și o speranță, dar mai degrabă un răspuns. Din lectura scrisorii se poate deduce că Ionel a trimis mai întîi telegrama. A fost primul său impuls, determinat de tot ceea ce el știa, adică nu de un zvon, ci de o descoperire, cum să spun, aproape materializată. Aproape, nu de tot. Ca și cum ar fi văzut niște contururi pe care urma să le vadă încă o dată și încă o dată pentru a le identifica... În momentul cînd s-a apucat să ne scrie... Scrisul înseamnă a te așeza cu un creion în mînă în fața unei coli albe, înseamnă timp de gîndire, nu azvîrlirea unor vorbe grăbite telegrafistei. Atunci, pesemne, și-a simțit răspunderea și s-a trezit... și-a dat seama că n-a văzut decît niște contururi vagi, mai ales în cazul cînd aceste contururi i-au fost sugerate de vorbe străine, nu zărite de ochii lui. Normal, a început să șovăie. Cel puțin, această șovăială pe care o conține scrisoarea atestă totala lui sinceritate. În farsă n-am crezut nici o clipă. Scrisoarea anulează definitiv ideea farsei. Presupunînd în ultimă instanță că descoperirea, sau ceea ce credea el că e o descoperire senzațională, s-a dovedit mai tîrziu un simplu zvon, eu cred că Ionel a făcut atîtea strădanii și a trăit atîtea clipe de suferință, încît și-a răscumpărat singur pripeala.

— Foarte logic și... foarte uman ceea ce ai spus tu pînă acum, reflectă Lucia cu voce tare. Dar, dacă știe mai mult, de ce n-a spus totul în scrisoare ? Putea să spună totul și cred că s-ar fi potrivit mai bine cu șovăielile și cu nesiguranța lui. Nu e aici o contradicție ?

— Este... recunoscu Victor. Îmi bat capul s-o înțeleg și nu reușesc. Cîteva cuvinte doar în fuga condeiului și i-am fi acceptat toate îndoielile, chiar eventualul eșec.

— Pentru că judeci scrisoarea prin optica obiectivă a cititorului, nu prin cea subiectivă a autorului.

— Nu cred, Maria. Și autorul și cititorul au o logică. Și ea e cu atît mai necesară în clipe grave... Aș găsi o explicație în ezitarea lui Ionel de a ne destăinui totul, adică tot ceea ce știa în acea clipă. O explicație cam nesigură, mai degrabă ajutătoare, oarecum exterioară, sau poate nu exterioară.

— Sînt foarte curios s-o aflu. Că eu, oricît mă străduiesc, nu găsesc decît o mică înjurătură la adresa lui.

— Adresa ! Adresa ! se lovi Victor cu mîna peste frunte. Cum am putut uita ! ? Să-mi aminteşti, Ursule !

— Mai bine oferă-ne explicaţia. Sau vrei să te fofilezi ? Sau... sau o cauţi acum ?

Dan părea pus pe gîlceavă. E adevărat că, din cauza unei afurisite de scrisori şi a unui afurisit de autor, în loc să stea întins pe pat cu trei piramidoane într-însul...

Victor îi întrerupse gîndurile :

— Repet, e o explicaţie secundară, auxiliară... Poate că Ionel a aflat ceva atît de fantastic, încît orice aluzie la acel ceva ne-ar transforma în nişte increduli.

— Ei şi ? se auzi ca un ecou vocea Mariei.

— Acest „ei şi !" mă omoară şi pe mine. Şi ce dacă o să devenim increduli ? N-o să-l aşteptăm, n-o să-l primim cu braţele deschise ? De vreme ce tot ne-a chemat... Sau ce, şi-a închipuit că ne vom apuca să căutăm altceva ? Nu înţeleg.

— Dar dacă i-a fost teamă că ne-am putea apuca de cercetări fără el... înainte de a se întoarce el ?

Întrebarea lui Ursu, rostită încet şi timid, avu efectul unei explozii.

— Asta era ! sări Dan. Auu ! Aoleu... Mi-a crăpat şi pielea, şi carnea, şi toate oasele spatelui...

— Da, s-ar putea să fie asta explicaţia, întări la rîndul ei Lucia. Cunoscîndu-l pe Ionel... Deşi, eu cred că fiecare dintre noi ar fi procedat la fel.

Şi Victor înclina să-i dea dreptate lui Ursu. Cu cît se gîndea mai mult, cu atît trecea de partea acestuia.

— E foarte posibil. Mai întîi reconfirmarea descoperirii, apoi fantasticul ei, apoi teama că, pînă s-ar înapoia el, ar găsi — cine ştie ? — povestea limpezită, toate acestea l-au influenţat să ne scrie scrisoarea aşa cum a scris-o.

— În cazul acesta înseamnă că sînt multe şanse să fie ceva real în povestirea la care se referă...

— Asta cred şi eu, Maria... Dar, aşa cum spuneai tu mai înainte, ar putea fi o dorinţă, o speranţă.

— Eu n-am spus „dorinţă". Am spus „speranţă"... Dorinţele... dorinţele sînt mai ascunse, mai intime...

Sfatul de noapte al cireşarilor începea să se dizolve. Maria pornise să se plimbe singură pe plajă, Lucia dispăruse în cort, cu Dan pe urmele ei, pentru a primi piramidoane şi alcool. Numai Ursu şi Victor rămaseră pe locul vechi. Rămaseră fără vreun scop, mai mult din inerţie.

— Mi-ai spus să-ți amintesc ceva de adresă. Nu știu despre ce adresă era vorba.

— Da. Am uitat ceva. Am uitat să-i lăsăm un răspuns lui Ionel la adresa din Constanța. Dacă i-am fi trimis măcar o telegramă din sat.

— Pentru ce ? Nu ne-a spus în scrisoare că vine aici vineri, adică mîine ?

— Da, dar trebuia să-l ajutăm și noi. Ce-o să le spună părinților ?

— O să le spună că vine la noi. Foarte simplu. Nu văd de ce să nu-l creadă ?...

— Pentru că Ionel nu știe sigur că noi am sosit. Nu uita că nu i-am confirmat primirea telegramei, deși îi cunoaștem adresa din Constanța.

— E cam încîlcită povestea. O să spună și el că pleacă la un prieten, la Eforie, la Mamaia. Are și el destulă imaginație.

— Cu bagaje, cu echipament, cu... cine știe cu ce mai vine !...

— Atunci să mergem mîine dimineață la gară. Dacă nu vine, cineva se urcă în trenul cu care am făcut noi cruce și îl caută la Constanța.

— La gară, oricum trebuie să te duci, Ursule. Voi veni și eu... poate și una din fete...

— De ce oricum ? Adică, dacă tu crezi... sigur c-am să mă duc.

— A, nu, nu, nu-ți cer eu să faci asta. Așa mi-am închipuit... La plecarea din oraș, ți-am dat mi se pare un bilețel și ți-am cerut un anumit lucru...

— Mi-ai cerut să citesc bilețelul mîine dimineață, iar pînă atunci...

Împovărat de o emoție ciudată, Ursu tăcu. Își mișcă stînjenit palmele uriașe în aer, dar întunericul îi ascundea gestul. Auzi de departe vocea lui Victor :

— Poți să-l citești acum. Ia-o din nou, așa cum îți place ție, înaintea timpului.

Ursu dibui biletul, îl despături și-l descifră la lumina lanternei. Erau două rînduri acolo, dar îi produseră atîta bucurie, că începu să se uite la stele și să fixeze ora. Mai era încă mult pînă la ivirea zorilor.

CAPITOLUL III

I

În cortul fetelor era încă întuneric. Lumina palidă a zorilor, atît cît se putea strecura printr-o ferestruică, era prea firavă ca să poată cîştiga lupta cu tenebrele. Maria o simţi însă, deschise încet ochii, încercă să uite visele nopţii, pînă se simţi trează. Ieşi din sacul de dormit fără zgomot, îşi căută halatul de baie şi, înainte de a părăsi cortul, se aplecă deasupra Luciei. Prietena ei dormea un somn lin, calm, profund, de dimineaţă. O privi înduioşată, deşi se înţeleseseră de cu seară ca prima care se scoală s-o trezească şi pe cealaltă.

Plaja era răcoroasă şi goală. Se înfăşură şi mai strîns în halat şi porni încet spre marginea mării. Cînd atinse cu vîrful degetelor apa, se opri. Apa era caldă, se schimbase pesemne curentul, sau poate era aerul prea răcoros. Îşi purtă apoi privirile în zare aşteptînd răsăritul. În ocolul privirilor, descoperi departe o siluetă învăluită în ceaţă. Tresări şi-şi duse mîna la piept, dar imediat rîse de spaima ei. Silueta nu putea fi decît a lui Ursu. Şi-l închipui aşteptînd răsăritul soarelui cu undiţa în mînă.

Ceaţa începea să se risipească şi departe, departe la orizont aurora generoasă oferea privirilor voalurile ei înfiorate de neînchipuite culori. Părea că se săvîrşeşte o taină în acele depărtări ireale şi Maria o simţea prin arsurile care-i înfierbînţeau trupul. Îşi desfăcu larg braţele ca nişte aripi, se aplecă lin înainte, pentru a simţi cum îi alunecă halatul de pe trup, îşi îndreptă apoi statura, închise ochii şi se lăsă toată învăluită şi pătrunsă de adieri şi culori. Toate misterele care se oficiau departe, la marginea lumii, curgeau slobode prin trupul ei. Rămase nemişcată, pînă ce simţi arsura soarelui în pleoape. Nu voia să vadă răsăritul, voia să-l trăiască, să-l primească

prin porii măriți, prin buzele întredeschise. Nu auzise nici o șoaptă în jurul ei, sau poate nimeni nu voise să-i tulbure voluptatea.

Cînd se întoarse în lume, își zări prietenii înviorîndu-se în lumina bogată și în căldura firavă.

— Iartă-mă, Lucia, șopti ea. Dar era atîta gingășie și liniște în somnul tău...

Lucia își plecă oarecum jenată privirile, ceea ce nu era în firea ei. Își reveni repede aducîndu-i la cunoștință, în linii mari, programul zilei :

— Victor și Ursu pleacă la gară în întîmpinarea lui Ionel. Eu și cu Dan rămînem la corturi.

— Voi m-ați uitat pe mine sau eu v-am uitat pe voi ? se străduí Maria să zîmbească.

— Tu ? ! Victor spunea că tu vei dori să mergi la gară. Uitasem să-ți spun.

— Dacă s-a hotărît, dacă a hotărît așa majoritatea bineînțeles că mă supun.

Luciei nu-i scăpă nuanța fină de ironie pe care Maria o strecurase în vorbele sale și, deși avea o replică tăioasă pe buze, nu reuși s-o rostească. Tăcu și de astă dată, ceea ce iarăși nu era în firea ei.

Cele două tinere își găsiră, tăcut, de lucru, pregătind masa de dimineață. Încălziră ceaiul la mașina de spirt, întinseră untul pe pîine, tăiară brînză, roșii, ardei. Masa decurse în tăcere, fiecare era asaltat de gînduri. Numai Ursu care trebăluise fără încetare de la ivirea zorilor, pescuind, adunînd lemne, scaieți, improvizînd o vatră pentru masa de prînz, numai el în loc de preocupare și emoție manifesta o bucurie abia stăpînită. Înconjurat însă de atîta tăcere, hotărî să amuțească și el. În acele clipe, sosirea lui Ionel cu veștile și misterele sale, cu menirea de a-i transforma pe toți din simpli vilegiaturiști în cercetători, în descoperitori, în dezlegători de taine, îl preocupa pe Ursu nedrept de puțin. Altul era izvorul bucuriei lui. Acel bilețel pe care Victor mîzgălise în grabă, la plecare, cîteva rînduri. Deși-i știa pe de rost conținutul de la prima lectură, îl citise și-l recitise de nenumărate ori : „*Vineri dimineață, cu același tren cu care am plecat noi, va sosi și Tic*". Credea din tot sufletul, credea mai ales cu toată puterea speranței în adevărul celor scrise de Victor pe foaia aceea mică de hîrtie.

— Ei, n-aţi terminat de mîncat ? întrebă rîzînd Ursu, care de mult îşi consumase bucatele. Dacă întîrziem prea mult, scăpăm cu siguranţă trenul.

— Ai descoperit şi tu nişte adevăruri... se grăbi Dan să-l înţepe. Ziua e lumină, noaptea e întuneric...

— ...Iar tu eşti incapabil să consumi şi alte bancuri în afară de cele pe care le scorneşti tu... N-ai auzit de domnul de la Palisse ?

— Aaaa !... se dumiri Dan. Va să zică astăzi eşti pus pe glume. O să se schimbe sigur vremea...

— Cam pe la prînz, nu se dădu bătut Ursu. O dată cu mutrişoara ta. Noroc că a înroşit-o bine soarele...

— Uite, domnule, că ai şi vervă. Să nu se cutremure pămîntul, să nu se despice marea în două...

Nici nu-şi închipuia Dan cu cîtă fervoare va dori peste cîtva timp să se împlinească una din aceste glume. Se străduia în continuare, pe ascuns, să dibuie cauza veseliei lui Ursu. Din păcate însă, nu mai avea timp. Imediat ce se termină masa, grupul se despărţi în două. Lucia şi Dan rămaseră la corturi, Victor, Maria şi Ursu porniră spre gară.

Ursu îşi obligă tovarăşii să meargă în tempo rapid. As în calcule de distanţe şi de timp, făcuse în gînd nişte socoteli care dădeau ca rezultat sosirea lor la gară, chiar în momentul cînd trenurile făceau cruce. Ca să cîştige cele „zece minute nesigure" îşi iuţi paşii forţîndu-i şi pe ceilalţi să facă la fel. Ajunseră la gară cu cinci minute înainte de ora întîlnirii trenurilor, după aproape trei ceasuri de drum prin arşiţă.

„Noroc că n-am adăugat în calcule şi o ocazie, aşa cum îmi dădea ghes inima, îşi spuse Ursu în gînd. Şi noroc c-am iuţit paşii. Altminteri pierdeam trenurile".

Victor se repezi la casă. Trebuia să scoată un bilet pentru Constanţa, în cazul cînd Ionel n-ar fi coborît din trenul care venea de la Constanţa. La casă află însă un lucru care-i dădu tot planul peste cap şi-l determină să nu mai scoată bilet.

Văzîndu-i figura neputincioasă, Ursu şi Maria alergară spre dînsul :

— Ce s-a întîmplat ? Ai aflat cumva vreo...

— Nu ! le răspunse Victor. O mare încurcătură. Trenul de Constanţa are un sfert de oră întîrziere.

În acea clipă se auzi un pufăit de locomotivă. Trenul de Tulcea sosea în gară.

— Această posibilitate n-am prevăzut-o, se căină Victor. Cine și-ar fi închipuit ! ? Ce-i de făcut acum ? Spune, Ursule ! Dacă nu vine Ionel ?

Vlăjganul era atît de nepăsător, că nici nu răspunse la întrebarea pe care i-o adresase Victor.

— De ce să nu vină ? întrebă la rîndul ei Maria. Nu ne-a lăsat răspuns că vine vineri ?

Trenul de Tulcea părăsi gara. Tinerii se uitară în urma lui, pînă dispăru din raza ochilor. Apoi, tăcuți, începură să se plimbe de-a lungul peronului, fiecare purtîndu-și altă stare. Victor, preocupat, nervos își aplecase ochii în pămînt. Maria, visătoare, melancolică căuta alte zări. Ursu, vesel, nerăbdător se uita mereu la ceasul gării.

În sfîrșit se auzi din depărtare șirena trenului de Constanța, apoi zgomotul roților, apoi pufăitul locomotivei. Peronul era aproape gol. Doi țărani, un milițian — și impiegatul de mișcare. Cu mult înainte de a intra trenul în gară, Ursu cercetase cu privirile geamurile de la toate vagoanele.

— Nu-i nimeni, Victor, constată el cu o doză de spaimă în glas. Cel puțin la geamuri nu-i nimeni. Să fie înăuntru, în compartiment ? Nu prea cred.

Trenul oprise. Din vagoane coborîră cîțiva călători, dar printre ei nici urmă de Tic sau Ionel. Ursu se aplecă pentru a privi pe sub vagoane în partea cealaltă a peronului. Coboriseră și pe acolo niște călători, însă țărani după încălțări și pantaloni.

— Tic ! strigă dintr-o dată Ursu cu o voce care făcu să zornăie geamurile gării.

Chemarea atrase la ferestrele vagoanelor toți călătorii. Se întrebau mirați cine poate să posede o asemenea voce și ce însemna acea chemare. Poate că ea urnise trenul din loc. Cei așteptați nu se vedeau însă nicăieri.

— De ce l-ai strigat pe Tic ? întrebă Maria, după ce se potoliră zgomotele.

— Pentru că, după calculele mele, trebuia să sosească astăzi, răspunse Victor în locul lui Ursu. Mai mult de o zi nu putea să rabde despărțirea de noi. Să mă fi înșelat ?... Să nu fi găsit bilet ? Dar nu-i el omul care să nu poată face rost de bilet... Să mă fi înșelat ? Dar nu numai el. Și Ionel... Ionel de ce n-a sosit ? Încurcătură după încurcătură.

— Acum înțeleg de ce ai vrut să vin la gară... Nu știu ce să-ți răspund, Victor. Nu m-am gîndit pînă acum la venirea lui Tic, și-mi dau seama... că nu-mi dau seama de nimic. Nu, nu fac jocuri de cuvinte. Dar nu pot înțelege cum de nu m-am gîndit... În fond ai dreptate. Mai mult de o zi nu poate Tic să suporte despărțirea. Nu, nu cred că te-ai înșelat... Dar după cum vezi...

Toată jalea lumii se putea citi pe chipul lui Ursu. El nu mai credea nimic, nu mai întreba nimic. Își trăia cu fidelitate durerea.

— Ce ne facem acum ? se întrebă din nou Victor. Să ne întoarcem, să așteptăm ? Trenul următor de la Constanța sosește peste două ore. Să-l așteptăm ?

O licărire de speranță se ivi în privirile lui Ursu. Poate că Tic va veni cu trenul acela... Maria ridică din umeri. Ea era dispusă să accepte orice propunere.

Victor făcu un mare efort pentru a-și alunga neliniștea :

— La urma urmei poate că exagerăm. Dacă Ionel a venit cu o ocazie sau a plecat cu o ocazie ?

— Și Tic ? întrebă Ursu cu un ton care cam cerea socoteală.

— Tic... Poate că n-a plecat... Nu, asta n-o cred. Poate că s-a oprit să se plimbe prin Constanța.

Victor vorbise mai mult ca să se afle în treabă, pentru că nu credea nici o iotă din ceea ce spunea.

2

Și totuși cei doi cireșari se plimbau braț la braț pe străzile Constanței.

Ionel sosise în oraș cu zece ore înaintea lui Tic, încărcat de vești și de enigme. Spre profunda lui disperare, nu găsise nici o telegramă, nici o scrisoare de la prieteni. Părinții îi observaseră mutenia, tristețea, dezamăgirea, încercaseră să-l descoasă, dar, în afară de răspunsul că-l doare capul, nu reușiseră să scoată nimic altceva de la dînsul. Petrecuse îngrozitor noaptea, chinuit de neliniști, de coșmaruri, încercînd să dea tot felul de răspunsuri,

care de care mai absurde, întrebărilor care-l chinuiau. Abia spre dimineață îl înghesui somnul cu atîta bruschețe și ferocitate, că avusese o clipă senzația unei decapitări definitive. Apoi nu mai știuse nimic. Noroc că-și pusese lîngă el deșteptătorul. Sărise din pat ca un arc, se băgase sub un duș rece, se îmbrăcase la iuțeală și sfrrrr... în goană spre gară. De ce spre gară, de ce la o asemenea oră ? Nu putea nici el să-și răspundă. Poate că fusese ceva în capul lui cînd se culcase, însă era atît de buimac, că nu putea să judece mai adînc la ora aceea matinală. Ajunsese în gară o dată cu sosirea unui tren. Încă în timpul mersului zărise la geamul unui compartiment chipul iscoditor al lui Tic. Țipase cît îl țineau puterile : „Tic !" și începuse să alerge ca un nebun sărind printre bagaje și despărțind grupurile de oameni de pe peron.

Tic îl văzuse, îi făcuse un semn cu mîna, înviorat și el de bucuria neașteptatei întîlniri. Se îmbrățișaseră, se sărutaseră, de parc-ar fi fost cei mai buni prieteni din lume.

— Trebuie să trecem neapărat pe acasă, se rugase Ionel de Tic. Altminteri e jale.

— Și cu bagajele ce fac ? Și apoi pierd legătura... Și... Ia stai puțin. Mai întîi să-mi spui....

— Mai întîi să lăsăm bagajele la magazie, apoi avem noi timp de întrebări și răspunsuri. E grabă mare, Tic. Dacă nu-l prindem pe tata, trebuie să așteptăm pînă deseară.

— Ce să așteptăm ? Am impresia că unul din noi n-a dormit în noaptea asta.

— Gata ! Ai și început. Uite aici e magazia de bagaje. Două tichete, vă rog !

Mai cu voie, mai fără voie, Tic se supuse. Înmînase bagajele, primise tichetele, apoi își lăsase brațul apucat de Ionel.

— Acum ești tu obligat să te conformezi dorințelor mele, spuse Tic. Ai văzut, eu nici n-am crîcnit.

— Încă n-am terminat. Urmează sarcina cea mai grea. Să-mi ceri mîna de la părinți. Adică s-o obții. Adică să mă răpiți de la căminul vechi și să mă luați cu voi.

— S-a făcut ! Cu condiția să-mi oferi două casate la cea mai elegantă cofetărie din oraș.

— După, Tic. După ce ne îndeplinim sarcina. Dar nici nu mi-ai spus de ce ai venit singur ?

— Singur ? Aoleu, se sperie Tic ! Ţombi ! Unde-i Ţombi ?

Crezîndu-se chemat, cîinele apăru brusc în faţa lui Tic. Era foarte mîndru şi grav. Care javră de pe meleagurile lui făcuse o asemenea călătorie şi se plimbase pe străzile unui asemenea oraş ?

— Credeam că te-am pierdut, vagabondule, înamoratule de plăceri clandestine. Nu, zău că n-am vrut să te jignesc. Eşti cel mai deştept cîine pe care l-am văzut.

Cu toate că era nerăbdător, Ionel asistă zîmbitor la scena dintre Tic şi Ţombi. Prin prezenţa lui, cîinele devenea un argument de bază. Ţombi singur i-ar fi putut convinge părinţii de apariţia cireşarilor pe litoral.

— De ce ai venit singur ? repetă Ionel întrebarea. Eşti avangardă sau ariergardă ? Sau poate inamic ?

— Dar tu ce eşti ? Autor de farse sau explorator veritabil ? Sau poate prozator ratat ?

— Ei, află că n-o să-ţi răspund. Nu-ţi spun nimic. Ori tuturor, ori nimănui.

— Atunci rup logodna. Îţi redau libertatea, adică închisoarea căminului. Alege pe altcineva. De pildă pe cetăţeanul de vizavi. Ăla cu picioare de crocodil şi cu cap de girafă. Da, da, ăla care s-a uns cu gumarabic pe cap. Sau dacă nu-ţi convine... Spui ori nu ?

— Vrei să-ţi spun chiar totul ? îl atinse Ionel la coarda sensibilă.

— Văd că te-a isteţit marea. Să-mi răspunzi numai dacă nu cumva ai avut halucinaţii.

— Nu ! Dacă asta e singura întrebare !

— Stai puţin. Te-a apucat cumva gustul de farse sau de scris literatură ieftină ?

— Nu. Pentru că nu te-am avut în apropiere şi nici Dan nu mi-a făcut vizite.

— Atunci înseamnă că într-adevăr ai dat peste ceva.

— Ceva extraordinar, Tic. Fantastic. N-o să-ţi vină să crezi. Şi eu mă mai îndoiesc.

— Măi, măi, măi ! Gata ! Mai mult nu trebuie să-mi spui. De altfel am şi ajuns. Numărul 16, nu ?

Pe Ionel nu-l mai mira de multă vreme perspicacitatea prietenului său mai mic. Clătină admirativ din cap, ca să-i facă plăcere, apoi îi şopti :

— Acum e-acum ! Să-ţi văd talentele de cuceritor, că ai cu cine să te înfrunţi.

Părinții lui Ionel tocmai luau cafeaua de dimineață pe terasă. Tic se înarmă cu zîmbetul său irezistibil și, după o introducere politicoasă, începu să flateze gazda vorbind despre binefacerile și plăcerile unei vacanțe pe malul mării. Foarte repede trecu însă la obiectul principal al vizitei :

— Grupul nostru a găsit un loc foarte bun pe malul mării. E un soare plăcut, umbră, apă mică. Și foarte multă liniște. Ne-am găsit și ocupații. Foarte plăcute. Victor face exerciții de algebră. Maria ne recită poezii clasice... Lucia organizează concursuri de istorie, Ursu se ocupă de gimnastica noastră zilnică. Păcat că n-avem pe cineva care să ne dezvăluie tainele fizicii.

Tatăl lui Ionel dibui manevrele lui Tic și-i sări imediat în ajutor :

— Cine e cel mai bun din școală la fizică ? Nu cumva Dan ?

— Dan ? sări mama cireșarului. Nici atîta lucru nu știi ? Ionel e cel mai bun ! De trei ani de zile ia premiu special.

— Da ! Da ! întări Tic cu gravitate. Nici vorbă. Dan se laudă numai că-l întrece pe Ionel.

— Ce tupeu ! Ar trebui să te duci acolo, Ionel, și să-i arăți tu lui !

— De fapt ne-ați dat o idee strașnică ! Cum de nu ne-am gîndit la ea ? Să organizăm pe nesimțite și pe nespuse o întrecere între Ionel și Dan. Extraordinar ! Vă mulțumim foarte mult.

Pusă în fața faptului împlinit, mama cea grijulie nu mai avea puterea să obiecteze. Ba chiar începea să simtă satisfacție pentru strașnica ei idee.

— Numai să aveți grijă. Să nu mergeți prea departe în larg... și să nu săriți cu capul în jos...

Tic deveni și mai cuceritor :

— Vă închipuiți dumneavoastră că, avîndu-l în mijlocul nostru pe Ionel, o să ne mai preocupe altceva în afară de fizică ?

Tatăl lui Ionel clipi complice din ochi, apoi făcu un gest de afirmație către soția lui.

Trei sferturi de oră mai tîrziu cei doi tineri terminaseră de mîncat casatele la restaurantul gării. Erau amîndoi veseli, nevoie mare. Jumătate autocritic, jumătate acuzator, Tic îi explicase lui Ionel în stilul său de ce anume întîrziase.

Procedase cu atîta dibăcie, că pînă la urmă Ionel ajunse la concluzia că Tic întîrziase anume pentru a-i aștepta telegrama și-l felicită zgomotos pentru previziunea și modestia lui. Își mai povestiră și altele, așteptînd din clipă în clipă să fie anunțat trenul de Tulcea. Cel de-al doilea tren din acea dimineață.

În tren se mulțumiră să privească peisajul. Le pierise gustul de vorbă. Amîndoi simțeau cum le bate inima. Amîndoi presimțeau emoții, neliniști, încercări.

Maria, Victor și Ursu îi așteptau, fără speranțe, pe peron. Cînd auziră trenul, nu se uitară spre direcția din care acesta sosea. Se priviră unul pe celălalt, clătinînd dezorientați din cap. Trenul era încă departe, cînd printre picioarele celor trei se strecură fericit Țombi, trimis de stăpînul său în recunoaștere.

În întîlnirea veselă se furișară și cîteva lacrimi. Începură apoi întrebările, tot felul de întrebări, aproape toate inutile. La întrebarea fundamentală nu se gîndea nimeni. Sau poate se gîndeau toți, dar nu voiau s-o rostească.

Soarele era la zenit și împroșca săgeți de foc. Tinerii pășeau însă grăbiți spre locul de popas de la marginea mării. În urma sau înaintea lor, Țombi făcea tot felul de giumbușlucuri. Îl necăjea mai ales pe Ursu, care, deși încărcat de bagaje, fluiera și pășea vesel în fruntea grupului.

3

Marea se înfuriase. La adăpostul nopții de păcură ataca fără încetare pămîntul. Valurile — cavalerie fluidă, neobosită — năvăleau ritmic, dirijate de forțe nevăzute. Frămîntarea zgomotoasă umplea de spaimă văzduhul negru. Era un vuiet înfricoșător, pe care vînturile îl năpusteau asupra pămînturilor. Era un cîntec violent de luptă, între forțele naturii, menit parcă să înspăimînte oamenii.

Undeva pe malul mării, undeva în întuneric, undeva în lume se aprinsese un rug. Flăcările şerpuitoare muşcau din carnea nopţii, sfîrtecau tenebrele. În jurul rugului străluceau priviri, tremurau inimi, se aprindeau speranţe, se trezeau îndrăzneli. Marea năvălea acolo cu vuietele ei, înălţînd o teribilă ameninţare. Se apăra ca întotdeauna cînd oamenii încercau să-i smulgă tainele. Presimţea parcă în tinerii aceia căutători neînfricaţi, cutezători care nu se abat din cale.

Toţi cireşarii erau acolo, toţi cei şapte tineri, care, fără să ştie, fără să vrea anume, urmau să înscrie în legendă numele unui cartier cu zile şi nopţi liniştite dintr-un mic oraş de provincie. După ce-şi purtaseră veselia şi îndrăzneala prin scorburi şi prăpăstii de piatră, se întîlniseră la marginea unei mări ameninţătoare, hotărîtă să-şi apere castitatea adîncurilor.

Hotărîrea mării suna aprig în talazuri, dezvăluia puterea întinderilor şi profunzimilor cu care era gata să se opună oricui.

— Ameninţarea mării !...

Erau şoaptele unei fete încolţite de vise şi melancolii.

Ameninţarea gemea, zvîrcolindu-se în noapte.

Vîntul, rotindu-se pe nesimţite în jurul rugului, alungă ameninţarea spre larg.

Întunericul era la fel de negru, dar liniştea care recucerise pămînturile nu era rănită decît departe, la graniţele ei. Foşnetele acelea îndepărtate păreau şoaptele unor taine. Erau nedesluşite, tremurătoare, muribunde, ca nişte margini de linişti.

Viclenie ?

Pentru că marea îşi antrena mai departe, pe toate întinderile şi adîncimile ei, puterea.

4

Ore întregi Ionel ascultase emoţionat păţaniile prietenilor săi. Îi întrerupse rareori cu cîte o întrebare. Castelul fetei în alb nu mai ascundea nici o taină cireşarului care nu participase la descoperirea lui. Regretele adînci pe care le

simţise în suflet, în decursul povestirii, se topiseră încetul cu încetul în lungul răstimp de tăcere care urmă. Era rîndul lui să povestească şi-i părea rău că întunericul nu-i va da voie să observe chipurile prietenilor săi.

— În ziua aceea — începu el — voi trebuie să fi fost în apropierea Castelului. Poate că vă aflaţi chiar pe drumul subteran care ducea la intrarea principală. Simţeam eu ceva. Eram tare neliniştit, nervos, mi se părea că m-a bătut cineva în cuie pe un panou de ţintă. Poate exagerez. Dar zilele erau atît de obişnuite, atît de monotone, atît de asemănătoare una cu alta... Totul era îngrozitor de calm. Parcă aş fi fost o plantă, care nu ştie de ce se află pe lume, dacă se află pe lume, care nu ştie nimic, care, mai ales, nu poate nimic, absolut nimic. Poate pentru că simţeam, presimţeam că se întîmplă undeva fapte extraordinare la care eu nu sînt părtaş. Mama era convinsă că m-am îmbolnăvit, dar tata care cam bănuia ce se petrece cu mine...

— Am văzut eu că te protejează, răsună vocea lui Tic. Imediat a devenit aliatul meu... Dar mai bine continuă.

— Da... Ne pomenim cu el pe terasă, vesel, scoţînd un plic din buzunar. „Pregătiţi-vă — ne spune el — după-amiază — plecarea !“ L-am privit uimiţi, i-am cerut precizări. N-a putut rezista. Voise pesemene să ne ţină sub presiune pînă în port, pînă la debarcader, dar a cedat în cele din urmă. „Dacă sînteţi atît de curioşi ! Numai femeile şi copiii se comportă ca voi. Ei bine, aflaţi. Plecăm într-o croazieră. De la Constanţa la Sulina, cu o scurtă plimbare prin deltă, şi înapoi la Constanţa“. Nu ştiu ce figură a făcut mama. Pentru că eu am sărit din cuie drept în braţele lui şi am început să-l scutur, să-l înghiontesc, să mă agăţ de gîtul lui. Nu mai ştiam nici eu ce fac. Redevenisem pentru o clipă copil.

— Adică trecuseşi din stadiul de ţînc la acela de puşti, şopti foarte încet cineva căruia nu trebuie să i se mai precizeze identitatea. De fapt nu regres, ci evoluţie...

— Vă spun drept, nu mai puteam de bucurie. Începusem deja să-mi închipui nişte aventuri fantastice. În zelul şi-n fierbinţelile mele cred că o salvasem şi pe mama de la înec de cîteva ori. Devenisem ofiţer de cart, scafandru, timonier, evitasem nu ştiu cîte catastrofe şi bineînţeles descoperisem comoara fabuloasă de pe o insulă scufundată... pentru că din nefericire...

— Ne subestimezi, să răţoi, de astă dată, cu voce tare, Tic. Vrei să spui că, din nefericire, Marea Neagră e cumplit de săracă în insule. O ştim şi noi, de mult...

Cel mai tînăr cireşar era înfuriat că Ionel, în loc să spună ceea ce avea de spus, făcea un antrenament retoric sau poetic.

Ionel îi răspunse ca un om sîcîit :

— Dacă mă tot întrerupi... Crezi că nu ţi-am auzit şoaptele ?

— Dacă aş fi vrut eu, nu le-ai fi auzit în vecii vecilor... Aşa că nu-ţi mai lăuda urechile.

— Încă o dată îţi spun, Ticuşorule...

— Ehehei ! De cîte ori mi-ai spus aşa ! Numai Ticuliţă nu ţi-a venit niciodată în minte.

— Vorbesc serios, Tic. Dacă mă mai întrerupi, nu ştiu ce-o să fac... dar fac altceva.

— Fă ! Şi consideră că m-am adresat surioarei mele... pentru că are pesemne nevoie să fie trezită.

— Zău, Tic, ce dracu' !... Nu-ţi dai seama că se pierde atmosfera ? Te rog din suflet.

Dacă Dan n-ar fi adăugat cu o voce tînguitoare rugămintea, ar fi primit o săgeată unsă de la cap pînă la coadă cu cele mai eficiente produse caustice. Tic se stăpîni însă şi Ionel, după o clipă de tăcere, reluă firul povestirii întrerupte :

— Daţi-mi voie să respir puţin şi să înnod bine şirul amintirilor... Aşa... Eram teribil de bucuros, atît de bucuros, că oricît aş repeta acest lucru tot n-aş putea reda starea mea din clipele acelea. Lăsam gîndurile să zboare în voie, mă logodeam cu toate închipuirile... Lasă-mă, Tic, zău... În sfîrşit eram convins că pe undeva, cîndva, visele, speranţele, dorinţele, fanteziile se vor confunda cu realitatea. Eram tot un ghem de speranţe şi iluzii. Prima călătorie pe mare, cu vaporul, după atîta vreme de groaznică monotonie, durata călătoriei... Vă închipuiţi şi voi. Şi-mi părea rău că nu sînteţi lîngă mine, era singurul lucru care mă întrista. Dacă aş fi ştiut ce se întîmplă cu voi, atunci cu siguranţă că m-aţi fi avut alături şi... şi astăzi n-am fi aici împreună pentru a încerca să deslušim o taină atît de... atît de stranie şi de fantastică !... N-am stat nici o secundă în cabină în ziua aceea, ca aproape toţi călătorii. Mă uitam cînd la ţărmurile galbene,

pustii, cînd la întinderea necuprinsă a mării. Cîțiva delfini se luaseră după vaporul nostru și ne ofereau, fără încetare, spectacole ca la circ. Salturi elegante, comice, singulare, în grup, și alte năzdrăvănii, care ne amuzau teribil. Nu știu cine a spus atunci pe punte că delfinii sînt cele mai inteligente animale de pe pămînt. Au tot felul de însușiri : matematice, sportive, muzicale, ba, uneori, cînd văd că vreun om e pe cale să se înece, se reped la el și, săltîndu-l, împingîndu-l izbutesc să-l transporte la mal... Din păcate, o dată cu apropierea înserării, delfinii ne-au părăsit. Și m-am trezit dintr-o dată singur, rezemat de parapet, privind spuma valurilor. Nici nu vă puteți închipui cîtă forță de impresionare posedă peisajul necuprins al mării. Nu se vede nimic altceva. Mereu aceleași spinări spumoase, aceeași vînzoleală. Și cu toate acestea, trăiești niște emoții ! Poate puterea imensității, poate vînzoleala aceea necontenită care se transmite în gînduri, în simțiri. Mă întrebam, mă întreb și acum dacă marea are vreodată măcar o singură clipă de liniște, o singură, o singură clipă ?

— Acum n-o să te superi că te întrerup, zise Tic. Pînă afli răspunsul, pot să-ți amintesc că în lume există o știință și în acea știință există un principiu : doi și cu doi fac patru.

— Și ce are a face aceasta cu liniștea mării ? întrebă Dan în locul lui Ionel.

— Nu m-am referit la liniștea mării, ci la liniștea mea, răspunse Tic. Îți explic la urmă ca să nu mă acuzi iarăși de tentativă de asasinat la adresa balonului... adică a atmosferei.

Ionel se reculese. Nu dăduse atenție spuselor lui Tic. Îl năpădeau amintirile.

— Eram neliniștit ca marea. Simțeam că trebuie într-un fel să comunic cu ea. Se înnsera. Totuși o vedeam. Și în întuneric, auzind-o, o vedeam. Zgomotele îmi iscau imagini. A trebuit totuși s-o părăsesc, să mă duc în cabină, să mănînc, să mă culc. Nu știu cîte ceasuri am stat ascultînd-o. Nu căutam somnul. Voiam să simt, îmi plăcea să simt neliniștea mării. M-am furișat din cabină pe punte. Noaptea era deasă, adîncă, și marea vuia. Nu-mi explic nici pînă astăzi cum rezista vasul la asaltul mării. Poate că erau valuri de suprafață. Dar eu le zăream uriașe în țesătura slabă de lumină pe care o scăpa luna de după nori, niște adevărate talazuri. Mă prinsesem cu mîinile de

o bară de fier, chiar lîngă uşa salonului de zi. Nu vedeam parapetul din cauza culorilor lui întunecate. Oare de ce nu era vopsit în alb ? Pentru că reuşeam să zăresc, în noapte, o pînză albă în spatele tubului de aerisire. Priveam din locul meu marea. Talazuri cu creste albe de spumă agitîndu-se... Oare în zadar ? Mă întrebam de ce atîta putere irosită, dăruită atît de inutil nopţii ? De ce atîta frămîntare ? Oare nu se întîmpla ceva cu marea ? Atunci am început să caut, am început să caut cu disperare, voiam să străpung cortina deasă a nopţii, să deslușesc nişte taine pe care le presimţeam aproape. Tremuram tot şi mă uitam uneori în direcţiile în care auzeam spărgîndu-se cel mai tare talazurile, pînă îmi încremeneau privirile, pînă mă dureau ochii. Alteori încercam să cuprind panorama acoperită de păcură. Nu ştiu de cînd mă luptam cu tenebrele. Deodată... Ah ! Cît m-am speriat atunci ! Am zărit undeva departe prima coloană de marmură. Apoi a doua, a treia, a patra. Se înălţau din mare înalte, maiestuoase, puternice. Nu ! Nu era o halucinaţie. Îmi înfipsesem unghiile în carne pînă la sînge, ca să mă conving că sînt treaz, că nu visez. Dar coloanele erau în faţa ochilor mei şi talazurile se năpusteau spre ele, şi nu puteau să le înghită. Vuia cumplit marea, parcă îşi trimitea toată puterea ei spre coloanele mele, dar ele rezistau... Bubuiau valurile şi deodată un talaz uriaş îmi acoperi vederea. Am închis ochii de durere. Cînd i-am deschis, coloanele dispăruseră. Şi parcă şi marea se mai liniştise. Fusesem treaz, ştiam că fusesem tot timpul treaz. Îmi aminteam fiecare gest, aş fi putut pune pe note, imediat, vuietul mării, exact cum răsunase în clipele care trecuseră, atît de treaz fusesem. Nu era nici vis, nici halucinaţie, nici născocirea unei minţi febrile. Văzusem coloanele. Le văzusem aşa cum văd aceste flăcări în întuneric...

Se lăsase o tăcere, că parcă se auzea în aer dansul flăcărilor. Pocnetele scaieţilor care ardeau păreau nişte bubuituri. Chipurile tuturor tinerilor, la lumina văpăilor, exprimau o emoţie stranie. Deveniseră toţi una cu povestitorul. Acesta tăcuse, doborît de fiorul amintirii. Cine ar fi putut spune cîtă vreme n-au vorbit decît inimile ? Numai cînd focul fu pe cale să moară, mişcarea lui Ursu îi trezi din împietrire şi din nemişcare. Acesta înşfăcase un morman de scaieţi şi-i ducea în braţe către foc. Nici nu simţi miile de ace care-i împungeau braţele goale şi

pieptul gol. Aruncă scaieții peste ultimele licăriri de jar. Lumina izbucni ca o explozie. Toți simțiră puterea flăcărilor. Tresăriră. Și noaptea începea să audă iarăși vorbe.

— Coloanele... Coloanele albe de marmură... Coloanele de marmură albă, șopti Maria, căutînd parcă o melodie.

— Hm ! începu Dan să-și manifeste incredulitatea. Coloanele fanteziei...

Tic își apropie buzele de urechea lui Dan și-i șopti foarte blajin :

— Te rog să-ți muți gura sub talpă, ca să nu ți-o calc eu în picioare.

Ursu, care luase brațul de scaieți anume pentru a se trezi din niște închipuiri ce gîfîiau în el, se mulțumi doar să ridice din umeri, deși îl încolțeau presimțiri ciudate.

Victor și Lucia se uitau unul la altul. În ochii lor lucea aceeași expresie de neîncredere. Totuși ceva îi reținea să și-o manifeste. Lucia fu prima care își învinse reținerea :

— E cu neputință, Ionel. E o fantezie, o halucinație, e născocirea unei anumite stări. Nu trebuie să fii medic pentru a înțelege acest lucru. Însuși felul cum ai povestit, atmosfera pe care ai reușit s-o redai, în ciuda împotrivirii *cuiva*, duceau obligatoriu spre această fantezie.

— Te înțeleg, Lucia. Vă înțeleg pe toți. Credeți că eu nu mi-am spus același lucru, credeți că eu nu mi-am pus aceleași întrebări ?

— Dacă aș fi fost eu sau Ursu — se amestecă Tic — mai întîi am fi privit marea de la parapet, apoi dacă am fi zărit coloanele... le-am fi făcut pur și simplu o vizită. Ca să demonstrăm... cum se zice ?... autenticitatea lor. În ciuda împotrivirii *cuiva*...

Intenția lui Tic fusese aceea de a o înțepa pe Lucia și de a lua apărarea lui Ionel. Acționînd în stil propriu, în loc să-l apere pe Ionel, îl lovise însă și mai tare. Pricepînd că făcuse o nedreptate, căută repede s-o repare :

— Sau măcar să fi avut un aparat de fotografiat cu tine, Ionel...

— Crezi că nu m-am gîndit și la asta, Ticușorule ? Nu, nu încerc să te subestimez, te alint. M-am gîndit, dar... clipa trecuse... Ceea ce resping însă, nu față de voi, ci față de mine... pentru că eu am fost și mai crud cu mine în întrebări și presupuneri... Ceea ce respîng este ideea halucinației. Nu înțelegeți că-mi băgasem unghiile în

carne... mai puteți vedea pe fața mea urmele zgîrieturilor... Zău dacă n-am început să-mi clănțănesc dinții că să-mi dau seama că aud...

— Iartă-mă, Ionel, dar nu pot să nu te întrerup, se rugă Tic. Cînd mă mai întîlnesc cu o asemenea ocazie... Dinții ți-au clănțănit singuri, fără ordinul tău... Nu e cazul să mă întrebi de unde știu...

— Ești un nesuferit ! Dar crezi că mă preocupă acum ironiile tale ? Nu... Mă controlasem tot timpul, ba, să vă spun drept, mi-am controlat pe urmă și temperatura. Și dacă pot să afirm un lucru cu toată certitudinea e acela că am fost treaz, absolut treaz. Nu știu cum aș putea să vă conving... Dacă aș fi avut măcar un dram de îndoială... Dar parcă niciodată nu fusesem mai treaz ca atunci. Nu, nu le născocisem, nu mi se năzăriseră, văzusem cu ochii mei, în cele mai ascuțite clipe de trezie, coloanele albe de marmură de lîngă țărmul mării. Nu-mi retrag înapoi nici un cuvînt. Văzusem coloanele... Tu ce crezi, Victor ?

De multă vreme așteptau cireșarii cuvintele lui Victor. Își puneau atîtea speranțe în ele ! Tic, văzîndu-i chipul într-o clipă de erupție luminoasă, fu cît pe-aci să-și ducă mîinile la urechi.

— Eu am mari îndoieli, răspunse Victor. Am aproape certitudini, însă în sens contrar. De ce nu au văzut și alți oameni ceea ce ai văzut tu, Ionel ? Nu atunci, în acea clipă, ci în miliardele de clipe ale atîtor și atîtor ani ?... Dar nu cred că acesta e lucrul principal...

— Ba eu cred că acesta e lucrul principal, fundamental, stărui Lucia. Aceeași întrebare există și în mine. Pentru că totuși, cel puțin pînă acum, n-am umblat niciodată după fantome ! Mă refer la noi toți.

— Nu, Lucia, nu e lucrul principal... în momentul acesta. Poate că vom reveni asupra lui... și în mod sigur vom reveni. Deocamdată însă nu putem da nici o sentință...

— Sigur ! Sigur că da ! sări Tic. Victor are perfectă dreptate. Ce tot îți lustruiești ălea... cum se cheamă oare ? Da, da... silogismele ?

— Stai, Tic, nu te grăbi, încercă Victor să-l domolească. Eu nu renunț la întrebarea mea de bază. S-ar putea însă ca ea să fie anulată. Ea este o întrebare care se încadrează într-o situație de moment, dar s-ar putea ca în procesul general să sune distonant. Ionel abia și-a

început povestirea... dar nu ne-a chemat aici pentru acest început, ci pentru ceea ce s-a întîmplat mai departe, mai tîrziu. De bună seamă că începutul își are rolul lui în povestire și în acțiunile lui Ionel, dar nu e elementul hotărîtor. E elementul inițial. Tu ai vrut să ne convingi pînă acum, Ionel, de întîlnirea ta cu coloanele. Întrucît erai treaz, precum susții, coloanele nu puteau să fie o năzărire. Să știi însă că sînt două elemente aici, care nu trebuie să se combine în mod obligatoriu. Unul e starea ta de luciditate, al doilea e imaginea coloanelor, subliniază, *imaginea coloanelor*, nu existența lor, pentru că din moment ce nu le-ai palpat... În sfîrșit, nu cred că e cazul să insist acum, în momentul acesta...

— O clipă ! se rugă Ionel. Eu te văd pe tine aici, la doi pași de mine, la lumina flăcărilor. Te văd *numai* cu privirile. Trebuie neapărat să te pipăi ca să-mi dau seama că exiști ?... Dacă am pipăi fiecare lucru pentru a-i dovedi existența ?

— Cînd îl vezi numai tu, poate că ai această obligație, pentru a-i convinge și pe alții, sau chiar numai pentru a te convinge definitiv pe tine însuți. Dar tu pari atît de convins, încît... e cazul să continui povestirea pentru a ne oferi și celelalte argumente. Vreau totuși să precizez, Ionel. Demonstrația ta de pînă acum, cel puțin pentru mine, a fost o demonstrație pentru a ne dovedi luciditatea ta într-un anumit moment. E adevărat, un moment esențial în „procesul coloanelor", ca să-l numim așa. Tu ai vrut poate să ne convingi de existența coloanelor prin luciditatea acelui moment. Eu totuși vreau să despart elementele. Permite-mi, deocamdată, să nu opresc decît un singur element ca valabil și verificat : starea ta de luciditate.

— Cu alte cuvinte, crezi deplin în sinceritatea spuselor mele ! Îți mulțumesc.

— Cred, Ionel ! Cred și simt că în acel moment, în momentul apariției coloanelor, erai treaz, erai lucid și că ți-ai controlat, sîngeros aproape, starea.

— Atunci de ce separi cele două elemente ? Dacă eram treaz, și recunoști lucrul acesta, ce puteau să fie coloanele altceva decît o imagine reală ? Aceste două elemente nu pot trăi separat, nu pot fi separate.

— Nu pot fi separate în povestirea ta, dar trebuie să le separăm, Ionel, altminteri riscăm să nu deosebim ade-

vărul adevărat. Impunem un adevăr, nu zic, poate să fie cel bun, dar îl impunem. nu-l constatăm. Nu înțeleg de ce ții atît de mult la îmbinarea acestor două elemente, pentru că îmi închipui că posezi alte argumente — cele care te-au determinat să ne chemi pe noi aici — pentru a dovedi existența coloanelor. E atît de importantă îmbinarea acestor elemente ?

— E esențială, Victor. E hotărîtoare, fundamentală !

Victor rămase dezamăgit auzind răspunsul aproape dramatic al lui Ionel. Hotărî totuși să facă o ultimă încercare :

— E fundamentală pentru a dovedi existența coloanelor ? întrebă dînsul aproape cu teamă.

— Mai grav, Victor. Mult mai grav. Pentru a fixa locul !

Aceste cîteva cuvinte avură darul să-i emoționeze pînă la lacrimi pe tineri. O mulțime de dubii se risipiră. Prin urmare existența coloanelor nu mai trebuia pusă la îndoială. Abia așteptau să audă continuarea povestirii. Tăcerea care se lăsă suna ca o invitație pentru Ionel.

— Da, continuă dînsul. Mult m-a chinuit această problemă și mă chinuie încă și acum și probabil că vă voi molipsi și pe voi cu microbul acestui chin... Dar mai bine să spun totul așa cum s-a petrecut în timp... Da... Rămăsesem lîngă ușa salonului de zi cu aceeași întrebare pe buze : Fusesem sau nu treaz ? Îmi răspundeam mereu : *„Da da, da“*, dar întrebarea tot persista din cauza acelei imagini care conținea atîta fantastic într-însa. Vaporul își continua cursa lui în noapte, sau așa credeam eu. Marea parcă se mai liniștise, valurile, parcă mai multe, dar mai mici, se vedeau bine la lumina unei luni mai darnice ca înainte. Nu puteam scăpa de obsesie, dar cred că oricine ar fi fost în locul meu ar fi trăit stările mele. Scăpasem însă puțin de subjugarea mării. Mă simțeam mai liber, mai despărțit de mare. Nu vedeam numai marea, n-o simțeam numai pe ea în jurul meu. Începeam să mă simt între oameni, deși nu-i vedeam. Dar mă știam între ei. Poate de aceea am început să-i caut. Am descoperit și cîteva luminițe pe vapor, pe care pînă atunci nu le văzusem. M-am îndreptat tăcut, prudent spre una din ele. Îmi căutam puncte de sprijin, pentru că vasul, deși bătut cu mai puțină putere de valuri, așa mi se părea mie cel puțin,

dansa mai tare decît înainte cînd îl loveau talazurile. Lumina spre care mergeam provenea de la cabina cîrmaciului, de la timonă. O clipă m-am speriat. Am vrut să mă întorc repede. M-am încăpăţînat însă şi am rămas pe loc. N-aveam curajul să urc în cabină. Încremenisem, rezemat de o scară de fier, aşa cum mi se întîmplase mai înainte lîngă uşa salonului. Mi-am amintit dintr-o dată chipul cîrmaciului. Îl văzusem înainte de lăsarea nopţii luînd cîrma în primire. Era un bătrîn aproape chel, doar cu o coroană subţire de păr alb în jurul capului. Faţa îi era atît de plină de cute, că părea de pergament. Parcă o bătuseră şi o arseseră vînturile tuturor mărilor din lume. La prima vedere părea un om posac, care nu vedea pe nimeni în jur, dar, dacă te uitai mai atent, descopereai în privirile lui nişte luciri blînde, duioase. Îmi aminteam aceasta pentru că mă uitasem mult timp la el după ce-şi luase postul în primire şi de cîteva ori chiar ni se întîlniseră privirile. Nu, nu putea fi un om rău.

— Marinarul din scrisoare, rosti Tic în şoaptă, şi-l înghionti pe Dan cu cotul.

— Da... Marinarul din scrisoare... Ce să fac ? Nu puteam să rămîn acolo, mai ales că începeam să simt frigul nopţii. Şi, tocmai cînd eram în pragul unei hotărîri, mi-a venit norocul în ajutor. Am auzit uşa de la cabină deschizîndu-se, am auzit un răsuflet greoi şi cîteva pufăituri de nemulţumire. Era timonierul. Parcă se răfuia cu vremea. Auzindu-l apoi tuşind, aşa ca să se afle în treabă, m-a cuprins subit un moment de mare curaj... Am răspuns la tusea lui tuşind şi eu, aşa cum i-aş fi răspuns la un salut...

— Deştept, nu putu Tic să rabde. Nu curaj, ci isteţime, prezenţă de spirit. Bravo !

— Mulţumesc... Aşa... De fapt, imediat după ce am tuşit, mi s-a făcut inima cît un purice. Aşa, din senin. Ce, nu aveam voie să mă plimb noaptea pe punte ? Îmi interzicea cineva să tuşesc ? Fapt e că mă descopeream cam copil. Şi numai ce-aud vocea bătrînului :

„Asta-i tuse cam tinerească... Hei, mînzule ! Ia dă-te la lumină, să te identific !“

Ce să fac ? M-am mişcat spre lumină pentru a fi identificat. Probabil că făcusem o mutră de bleg, pentru că bătrînul nu şi-a putut ţine rîsul. El rîdea, eu tăceam. Pînă ce a tuşit iar şi, luînd un aer ceva mai grav, a început

să mă ţintuiască. El era sus, pe balconul acela circular din jurul cabinei... nu i-am aflat nici pînă acum numele... eu jos, cu gîtul lungit spre dînsul. Cam caraghioasă poziţie pentru mine.

„Şi-ai putea, mătăluţă, să-mi spui de ce dai tîrcoale timonei la unu noaptea ?“ mă întrebă dînsul.

Voisem să-i şi ripostez că pot să fac ce vreau, dar m-am speriat de-a binelea cînd am auzit ora. Mi-era teamă să mă cert cu dînsul, ca nu cumva să-i scapte a doua zi, adică în ziua aceea, să nu-i scape mamei vreo vorbă. I-am răspuns şi eu cu primul pretext care mi-a venit în minte :

„Sufăr de insomnie şi, decît să stau în cabină, am ieşit să văd... noaptea...“

— Slab... De astă dată slab. Puteai să-i spui şi tu altceva. De pildă... că ai venit să-i oferi nişte ţigări...

— Nu mergea ! Pentru că pufăia din lulea.

— Mi-am închipuit eu. Tocmai din cauza asta mergea. Pentru că, dacă ţi-ar fi acceptat ţigările, de unde le scoteai ?

Intervenţia isteaţă a lui Tic îi făcu pe toţi să rîdă, mai ales pe Ursu care îl şi gratulase, în felul său, strîngîndu-i cu putere umărul.

— Bravo ! îi întoarse Ionel felicitarea. Dar dă-mi voie să continui...

— Te rog însă de pe acuma să mă ierţi pentru ocaziile favorabile...

— Bine, bine, se grăbi Ionel să-i răspundă. Aşa... Unde rămăsesem ? Da... La pretextul meu prostesc care l-a făcut bineînţeles să rîdă şi să dea din cap dojenitor. Îl vedeam bine în lumina care ieşea pe uşa deschisă a cabinei.

„Care va să zică eşti chinuit de mare, mă ghici imediat bătrînul. Prea bine nu-i... Dar să ştii că pe cine nu l-a chinuit, măcar o dată în viaţă, marea, acela e văduv de multe simţiri. Da, da... Da' nu-i bine nici să te chinuie prea mult, că pe urmă începi să amesteci chinurile cu bucuriile şi gata !... Te-a înhăţat marea... Şi dacă te înhaţă nu-ţi mai dă drumul.“

Îmi plăcea cum vorbeşte. Nu ştiu.... Parcă nu dădea nişte sfaturi, parcă vorbea despre dînsul, despre ceva ce eu nu cunoşteam. Aş fi vrut să-l ascult, să-l provoc la vorbă, dar nu ştiam cum să procedez... Lasă, Tic... Eram uimit, eram într-o situaţie specială... Bine ! Fie şi permanentă... cum mă acuzi tu pe tăcute... Ce puteam să fac ?

Să-i cer voie să urc ? Să plec ? Tot el m-a scos din încurcătură :

„E cam tîrziu, spuse el ca o constatare. Nu zic că e tîrziu pentru mătăluță, ci pentru părinții dumitale. Da' dacă vrei să mai stăm de vorbă... eu nu mă împotrivesc..."

Nu mai puteam de bucurie. Mă și pregăteam să urc în goană scările, dar îl auzii continuînd :

„Numai că nu acuma. Mai avem și zile, mai avem și nopți... Mîine, de la prînz încolo, mă găsești în partea cealaltă a vasului, lîngă niște odgoane, am eu un fel de hamac... Că despre marea asta știu prea multe ca să le țin numai pentru mine. Și, dacă vrea cineva să primească botezul mării, apoi eu îl pot da cu prisosință... Așa... Și poate ți-o mai da tîrcoale și somnul..."

Iarăși pufăi de cîteva ori, iarăși tuși. Tușii și eu și, cu acest salut convențional, ne-am despărțit. Am ajuns pe furiș și fără zgomot în cabină. Știam că nu-mi fusese observată lipsa pentru că dormea și mama. M-am suit în pat și... iarăși am început să mă gîndesc la coloane. M-am gîndit, nu știu cîtă vreme, pînă s-au înmulțit. Așa se face că m-am trezit la Acropole... M-am dezmeticit însă repede. Ziua era frumoasă, nici un nor, soarele strălucea cum strălucește la sărbătorile noastre mari, marea avea doar niște crețuri ușoare. În orice altă situație m-aș fi simțit fericit. Numai eu știu însă cum a trecut dimineața aceea. Parcă eram pus pe jeratic. Mă foiam încoace și încolo, nu-mi găseam locul. Și mama, scai după mine. Credea că sînt bolnav. La masa de prînz nu știu dacă am mișcat fălcile de două ori. Îl văzusem pe bătrînul timonier ducîndu-se spre hamacul lui. Avusesem eu grijă să inspectez locul în cursul dimineții. Ardeam de nărăbdare. Voiam să reiau convorbirea întreruptă și aveam și alte gînduri pe care o să vi le destăinuiesc la vremea lor. Mama se uita chiorîș la mine. Era convinsă că sînt bolnav. „Dacă n-are nici poftă de mîncare ?" spunea ea. Între timp vremea se mai învrăjbise. Cerul era tot frumos, dar marea scosese nu știu de unde, nu știu cum, niște talazuri care înfiorau privirile. Și dintr-o dată mama se îngălbenește, se clatină, dă ochii peste cap. Cei de la masă se sperie. Tata o duce repede în cabină. După un timp vine și un doctor. „Nu-i nimic — spuse el — o criză ușoară, trecătoare. Pe vremea asta se manifestă cel mai lesne răul de mare." Eu m-am liniștit îndată. Ba ca să fiu sincer simțeam puțină bucurie.

Eram în sfîrșit liber și mai ales mă convinsesem că nu sînt și nu voi fi niciodată un client al răului de mare. M-am înțeles cu tata dintr-o privire și, țușt, către hamac. Am tușit încet cu gîndul că, dacă doarme, nu-l voi trezi pe timonier din somn. Nu dormea. Mi-a răspuns tot tușind și ne-am amuzat amîndoi de felul acesta curios și original de a ne saluta. Se închegase parcă o legătură aparte, un fel de complicitate mutuală între noi. Nu știu de ce, dar mi s-a părut că s-a bucurat văzîndu-mă... Lîngă hamac era un scăunel rotund. Bătrînul mi-a făcut semn cu mîna și m-am așezat pe scăunel. Ei, acuma surpriza. Mai întîi m-a întrebat dacă sînt elev și a insistat să-i spun cum stau cu învățătura și să-i spun ce preferințe am. Mi-a cerut să-i spun notele la fiecare obiect.

„Nu cumva te lauzi ? mi-a iscodit el. Chiar numai doi de nouă în tot anul ?“

I-am dat cuvîntul de onoare și dintr-o dată l-am văzut posomorîndu-se. Am aflat imediat care era cauza. Dezamăgirea pe care-o avusese cu un nepot de-al lui. Fiul fetei sale mai mici. Avusese șase copii. Numai fete. Iar cinci dintre ele născuseră tot numai fete.

„Tocmai vine pe lume un băiat, mi-a spus el. Bucurie că nu mai vedeam pe unde trec. De altminteri, pe mare nu riști cine știe ce dacă nu vezi pe unde treci. Pe lîngă țărmuri sau prin anumite locuri e primejdie. Dar locurile acelea le cunosc ca-n palmă. Uite, pe unde trecem acum, e un loc primejdios. Sînt niște bancuri de nisip... Și așa cum îți spun cu nepotul. Ce să mai lungesc vorba... A ieșit din el un derbedeu. Eu am vrut să-l fac căpitan de vas și el... ce-ți închipui mătăluță ? Îl apucă patima pămîntului și se face agronom“.

Îl ascultam, dar n-aveam curajul să-l contrazic. Era mai bine să-l las să-și deschidă sufletul. Pesemne că avea și chef de vorbă în ziua aceea sau acesta o fi fost obiceiul lui.

„Și cîte n-ar fi învățat de la mine, a continuat bătrînul. Făceam amiral dintr-însul dacă i-aș fi spus numai un sfert din ce știu... Ehei, șaizeci și unu de ani pe mare nu-i glumă. Nu-i mare pe tot pămîntul ăsta care să aibă taine pentru mine. Ba nici multe din rîurile cele mari. Am fost și pe Nil și pe Amazoane și pe Volga, iar Dunărea... Dunărea o cunosc cum îmi cunosc pipa... Na !

Că iar s-a stins. Fir-ar să fie ! Așa face mereu cînd mă iau cu vorba. O fi și ea geloasă."

Mă uitam la el cu cîtă migală își curăță pipa, dar gîndurile îmi erau în altă parte. Ce să fac ? Să-l întreb sau nu ? Sau să-i povestesc ceea ce văzusem noaptea trecută ?... Tu, Victor, ce-ai fi făcut ?

— Eu știu foarte bine ce aș fi făcut, răspunse Tic în locul lui Victor. Ba știu ce-ar fi făcut și dînsul. Dacă nu m-ar fi dus el cu vaporul la coloane... ba dacă ar fi fost nevoie ar fi angajat și un submarin numai să-mi facă plăcere. Hai, continuă !

— Bine, mă supun. Eram gata să-i povestesc. Tocmai își aprinsese pipa, o pipă uriașă, groasă cît mîna și care scotea un fum, de parcă era coșul vaporului. Eram gata, gata să-i povestesc, dar, deodată, mi se oprește răsuflarea. Dacă o să rîdă de mine în cazul cînd ceea ce văzusem nu era decît o năzărire ? Pe-atunci încă mai aveam îndoieli. Dacă o să-i fac cadou o taină nemaipomenită pe care el n-o știa ? Ne-am mai fi întîlnit noi aici, am mai fi putut noi organiza expediția ? Și într-un caz și-n altul era rău. Trebuia să-mi fi făcut de dimineață un plan de discuție în așa fel, încît să aduc pe nesimțite vorba despre coloane. Eram atît de furios pe mine însumi, că-mi venea să mă arunc cu capul în apă...

— Nu, acum nu pot să rezist. Crezi că, dacă te-ai fi aruncat cu picioarele, nu era același lucru ?

— Văd că nu pot să scap de tine, Ticușorule. Ei, bine, află că pînă la urmă... Pînă la urmă n-am avut nici un merit. A început el să povestească tot felul de lucruri. Niște întîmplări că s-ar putea scrie zece romane palpitante de aventuri. Bineînțeles nu numai ceea ce a spus atunci, ci și ceea ce mi-a povestit în tot timpul călătoriei. Nu știu ce-i venise atunci să înceapă cu Pacificul. Cînd m-am gîndit cît e de mare, cîte drumuri de navigație sînt pe dînsul, cîte arhipelaguri, cîte insule și insulițe, m-a apucat groaza. Într-un an de zile nu l-ar fi terminat și eu ardeam de nerăbdare să aflu ceva despre coloane, în cazul cînd știa ceva, bineînțeles. Am profitat de extazul cu care-mi vorbea nu știu despre care loc din Pacific și brusc îi și pun întrebarea pe care mi-o pregătisem, că-mi făcusem un plan între timp:

„Dar marea noastră, Marea Neagră, are oare taine și frumuseți ?"

Cum i-am auzit oftatul, cum m-am bucurat. Eram sigur că n-o să reziste. Și așa s-a întîmplat.

„Are și taine și frumuseți, mi-a răspuns el. Cu duiumul. Numai să știi să le vezi, numai să știi să le descoperi. Ehei !“

Și-a-nceput să-mi povestească. Spre ghinionul meu a început cu frumusețile. Cel puțin așa credeam eu, că am ghinion. Pornise cu povestirea de la Constanța spre deltă. Eram totuși norocos. Dacă ar fi plecat de la Dardanele spre Bosfor ?... Dar, cînd începe să-mi descrie locurile metru cu metru, iar zic în sinea mea că am ghinion. Cînd ajunge la Mamaia, unde spune :

„Mamaia... Frumoasă s-a făcut, Doamne. Parcă-i o mireasă. Și dac-o mai vezi și noaptea...“

„Gata ! îmi zic. Altă ocazie favorabilă.“ Și-l întreb așa într-o doară :

„Dar prin locurile prin care trecem acum ? Cum o fi oare marea noaptea ? O fi avînd taine ?“

Și numai ce-l văd căzînd pe gînduri. Mi se părea că visează. Și tace, tace... Deodată se dă jos din hamac, se întoarce cu capul spre țărm și privește toată panorama din fața ochilor. Nu știam ce-i cu el. Rămăsese nemișcat, de parcă cerceta marea cu toată ființa. Și-l văd cum îl cuprinde subit neliniștea.

„Sînt multe taine și frumuseți și pe-aici, îmi spune el, cu o voce cam grăbită. Și ziua și noaptea. O să-ți vorbesc eu altă dată despre un oraș sau despre un palat... nu se știe ce-i... că nimeni n-a văzut decît ziduri, sau coloane, sau turnuri, unii ziua, alții noaptea, da' numai pe vijelie... și asta cu mulți, cu mulți ani în urmă... Altă dată însă... Poate mîine, poate mai devreme, acum chiar, dacă n-o să se întîmple ceva cu vaporul, că blegul ăsta de timonier... Tare mi-i teamă că a greșit direcția cu vreo zece, douăzeci de metri...“

Și dintr-o dată, halt ! Fluierături, mișcare pe punte. Bătrînul zdup, ca un copilandru, fuga spre timonă. Eu rămîn împietrit acolo lîngă hamac... Să vă mai spun în ce stare eram ?... Îmi venea să urlu, să mă arunc în mare de bucurie, cu capul în jos, cu picioarele, pe burtă, oricum. Va să zică nu mă înșelasem. Coloanele mele existau... Vă mărturisesc sincer, sincer de tot, m-am gîndit imediat la voi, la toți. Doream atît de mult să fiți lîngă mine ! Și dacă ați ști ce imagini fantastice născocea fan-

tezia mea !... Sînt convins că aveam febră. Dar parcă mă mai gîndeam atunci la mine ?... Toate gîndurile mele se concentraseră în unul singur : cum să fac să vă anunț ? Și asta cît mai repede. Dacă aș fi avut un telegraf, un radioemițător ! Știu că eram absurd. Chiar dacă aș fi avut aceste obiecte, cum puteam să comunic cu voi, dacă nu eram înțeleși ? Dar ce nu-mi trecea prin minte ?? M-am gîndit și la porumbei mesageri. Mă bîțîiam acolo pe punte, mă întrebam, căutam și, dintr-o dată văd că se coboară șalupa și aud un marinar spunîndu-i altuia că va pleca spre uscat căpitanul pentru niște treburi. Mai departe știți ce s-a întîmplat. V-am relatat în scrisoare. Dacă ați ști în ce hal eram cînd m-am apucat să scriu ! Fantasticul descoperirii și mai ales posibilitatea ei de confirmare... Ceva, ceva totuși mi se confirmase, dar puteam eu să știu dacă nu e o simplă coincidență ?... Era prea fantastic totul, uluitor, absolut de necrezut. Cel puțin așa îmi închipuiam eu în acele clipe... Chiar și acum tot mai răzbat în sufletul meu firicele de spaimă, firicele mici, mici de tot...

Ionel se opri din povestit. Simți nevoia imperioasă de a răsufla cîteva clpe. Dar și ceilalți simțeau la fel. Descoperirea lui începea să capete contururi clare. Oare ce surprize îi mai așteptau ?

— Ionel ! spuse brusc Lucia. Vreau să te întreb ceva. Dacă vrei, răspunzi, dacă nu, nu. În momentul cînd ne-ai scris nu ți-a trecut prin cap că, dîndu-ne mai multe amănunte asupra descoperirii, s-ar putea ca noi, sosind înaintea ta, să începem cercetările fără tine ?

— Sigur că m-am gîndit, răspunse Ionel cu toată sinceritatea. Dar nu într-un sens rău. Acum, ba chiar nu mult după ce v-am scris, mi-am dat seama de absurditatea acestui gînd. Dacă eu, care văzusem primul coloanele, nu aș fi avut inima să încep ceva fără voi, cum ați fi putut atunci să începeți voi fără mine ? Dar în clipele acelea mai puteam să judec limpede ? Atîta voiam atunci : să începem toți împreună cercetările și cît mai repede. Să ne strîngem toți aici, toți cireșarii. Chiar mă gîndeam că dacă Tic, de pildă, sau altcineva n-ar putea veni, să-l așteptăm sau să-l aducem și pe el.

— Asta o spui așa, ca să mă măgulești, îi ripostă cu foarte mare blîndețe Tic.

— Voi ce-ați fi făcut în locul meu ? se adresă Ionel celorlalți cireșari.

— Ceea ce ai făcut și tu ! îi răspunse Lucia. Poate cu unele mici deosebiri. Dar în linii mari am fi procedat așa cum ai procedat tu... Ne-ai dat multă bătaie de cap cu scrisoarea ta, am încercat să-ți explicăm atitudinea, am ajuns și la justificări. Poate că ne-a mirat atitudinea ta, dar nu ne-a jignit nici o clipă.

— Coloanele albe de marmură ! De ce să nu fie și în marea noastră un palat de cleștar ?

Toți tresăriră auzind vorbele Mariei care plutiseră o clipă ca un cîntec. Imaginea făurită era tare îndepărtată. Palatul de cleștar !...

— Nu știu ! se înfioră Ionel. Eu am văzut coloane albe. Mi le-am închipuit de marmură. Dar de ce să nu-i spunem așa ? Să numim expediția noastră „Palatul de cleștar".

— Parcă-i un cîntec de demult, visă Maria cu voce tare. Parcă-i un basm vechi. Parcă m-aș plimba prin ograda misterioasă a copilăriei. Voi nu simțiți ?

— Pe mine mă tulbură realitatea, se scutură Victor din visare. Cele două elemente pe care le-am separat pentru a fi fideli adevărului s-au împreunat în sfîrșit, formează amîndouă adevărul. Știm deci că Ionel era lucid în momentul viziunii, dar de acest lucru nu m-am îndoit, și mai știm că imaginea care i-a apărut în fața ochilor era o imagine reală. Sau măcar o bănuială reală, pentru că, într-un fel, a fost atestată de la sine.

— Cum adică de la sine ? întrebă Lucia. Există mărturia lui Ionel și mărturia marinarului.

— Întocmai. Mărturia bătrînului n-a fost însă cerută, nici măcar provocată. Ea a venit ca o destăinuire și s-a transformat în confirmare prin prezența lui Ionel. Ea există însă ca mărturie în afara lui Ionel, adică făcînd excepție de persoana lui.

— Te înțeleg, Victor. Prin urmare Palatul de cleștar se află undeva la marginea mării.

— Dar cum de nu l-a mai văzut nimeni ? întrebă Ursu. Cum poate să ascundă marea o asemenea taină atîtor și atîtor oameni ?... Credeți-mă, sînt și eu emoționat, sînt gata să fac orice, absolut orice, dar, nu știu de ce, mă sîcîie groaznic aceste întrebări.

— Nu numai pe tine. Pe toți ne sîcîie, răspunse Lucia. Poate ne vom limpezi mai mult ascultînd continuarea povestirii.

Ionel își adună amintirile. În jurul mormanului de cenușă, prin care mai licăreau, ici, colo, mici puncte de foc, se așternu iarăși tăcerea. Vocea povestitorului răsună din nou în urechile celorlalți, făcu din nou să bată inimile tuturor.

— În ziua aceea n-a fost chip să mai dau ochii cu bătrînul marinar. S-a lucrat tot timpul la despotmolire. Din fericire numai botul vasului se înfipsese într-un banc de nisip. Spre seară vaporul era gata de plecare. Bătrînul intrase de serviciu la timonă. Mi-am amintit vorbele lui cînd s-a despărțit atît de brusc de mine. Era limpede că amînase discuția pentru a doua zi. Așa că mi-a fost teamă să-l deranjez. M-am dus devreme în cabină, m-am străduit să fiu mai atent, mai vorbăreț cu părinții. Nu prea am reușit. Mă gîndeam tot timpul la orașe și la palate scufundate. Am aflat mai tîrziu că bătrînul marinar așteptase multă vreme să-l vizitez la timonă. Mă așteptase pînă după miezul nopții, dar de unde puteam eu să știu ?... Inutil să spun cum a trecut dimineața. Mă străduiam să urmăresc peisajele de pe țărm, să mă amuz privind giumbușlucurile delfinilor care ne-au însoțit în călătorie pînă la Sulina, dar nu reușeam. Nu aveam nimic altceva în cap decît imaginea nopții cu coloane și ultimele vorbe ale bătrînului. Imediat după prînz am fugit la hamac. Sosisem probabil mai devreme, pentru că marinarul meu nu era acolo. Mă întrebam chiar dacă nu i s-o fi întîmplat ceva, cînd, hop, îl văd apărînd pe punte. Venea agale spre mine, uitîndu-se mereu la țărm. Bineînțeles am tușit, cum stabilisem între noi, fără vorbe, salutul. Am tușit eu mai întîi ca să-i dovedesc respect. „Hm. Am trecut, am trecut de punctul pe care mi-l închipui eu, spuse el continuînd povestirea exact din locul în care o întrerupsese, precum mi-am dat seama imediat. Da, mai în urmă, chiar binișor mai în urmă, cred eu că e locul. Locul sigur nu-l știe însă nimeni, poate c-or mai fi doi oameni în toată delta care să-și mai amintească așa cîte ceva. Eu cu ochii mei n-am văzut, dar era o vreme cînd s-a vorbit mult despre asta. Eram însă prea mic, abia pusesem piciorul pe vapor, nu prea înțelegeam eu ce se vorbește. Va să zică sînt aproape șaizeci de ani de atunci. Cîțiva mai mult, cîțiva mai puțin... Era o vreme cu cumplite

vijelii. Se războia marea cu țărmurile, de te mirai cum de mai rezistă. Prăpădul lumii, nu altceva. La pescuit în larg nu se încumetau decît vitejii de la Jurilovca. Și, cînd dădea peste ei vijelia, aruncau lopețile, și se legau cu funiile de barcă, ca să nu li se piardă trupurile în mare, și după trei, patru zile, bărcile, împinse de valuri, le aduceau leșurile la mal. Dar nu lepădau lopețile așa lesne. Numai atunci cînd simțeau că nu le mai rămîn puteri decît pentru a-și lega funiile. Ehei, ce oameni ! Ce înțelegere cu marea ! Atunci, în timpul acelor vijelii, s-a răspîndit zvonul. Întîi a văzut unul, apoi altul, fără să știe de primul, și apoi altul, fără să știe de ceilalți doi, că fiecare era din altă parte a deltei. Dar ce anume au văzut nici pînă astăzi nimeni nu știe... Un oraș, un palat, un turn, un zid, o coloană ? Fiecare însă văzuse ceva. Și numai noaptea. Ziceau că văzuseră cum se cască marea în fața lor și cum se înalță din pămînt blocuri albe, ca de marmură. Puteai să nu-i crezi, dacă toți spuneau c-au văzut ceva și tot cam prin aceleași locuri, cam prin preajma acestor lacuri furate din mare ? Că nu numai marea fură din pămînturi, mai fură uneori și pămîntul din mare..."

Cred că tremuram în fața lui auzindu-i povestirea, pentru că se oprise din vorbit și se uita lung la mine. Eram teribil de fericit, dar simțeam și o oarecare neliniște. Oamenii, despre care-mi povestea el, văzuseră Palatul de cleștar... Îi spun așa pentru că așa am hotărît să numim aceste necunoscute albe de sub apă... în preajma lacurilor salmastre. Eu îl văzusem însă înainte de lacuri, chiar la o distanță bunicică. Nu știam ce să cred. Să mă fi înșelat eu ? Era cu neputință, pentru că eu cu mîinile mele am notat pe hartă locul unde l-am văzut. Să se fi înșelat oamenii aceia de acum șaizeci de ani ?... Eu eram înclinat, și chiar și acum cred că s-au înșelat ei... Cum pot altminteri să-mi explic deosebirea de locuri, distanța mare de aproape douăzeci de kilometri dintre un loc și altul ?

— Da ! se auzi vocea lui Victor. E într-adevăr o problemă gravă. Dacă ai rămas la această întrebare, și așa mi se pare, înseamnă că plutim într-un mare necunoscut. Să fie două locuri diferite și-n amîndouă locurile să existe ceva asemănător ?... Să-ți spun drept, Ionel, par cam încurcate locurile...

— Și eu cred la fel. Dacă ai ști cît mă roade această întrebare. Da, și astăzi mă roade. A rămas încă fără

răspuns. cu toate străduințile mele... În zilele care au urmat am căutat să aflu alte amănunte. Nu știu ce n-am făcut ca să-i pot aprinde bătrînului marinar toate amintirile. Din păcate însă prea multe lucruri noi nu am aflat. Cam repeta ceea ce îmi spusese prima dată. Da, da. Și-a amintit ceva foarte important. Cică s-au auzit pe vremea aceea atîtea vorbe despre orașul din adîncul mării, că niște oameni de știință au pornit cercetări. Se convinseseră cică și ei că în zvonul care circula în toată delta exista ceva adevărat. Au făcut cercetări, pe malul mării, în interiorul lacurilor salmastre, dar toate cercetările au rămas fără nici un rezultat. N-au mai dat de urma orașului. Se mai spune că un grup de pescari a fost surprins de vijelie în larg, într-o barcă mare pescărească, din cele care se foloseau pe atunci. Barca s-a scufundat în apropierea malului și printr-o minune au scăpat toți cei care se aflau în ea. Atunci s-a văzut ultima dată palatul. L-a văzut cîrmaciul înainte de a se scufunda barca. El singur, că el era cu fața spre mal. De-atunci nimeni, nimeni n-a mai văzut Palatul de cleștar.

— Stai ! strigă Lucia. Înseamnă că avem un indiciu foarte sigur. Palatul trebuie să fie în apropierea locului unde s-a scufundat barca. Nu este acesta un indiciu foarte prețios ?

— Întocmai ! întări Victor. În sfîrșit, al doilea element concret. Primul este cel adus de tine, Ionel. Al doilea, epava bărcii pescărești. Mă gîndesc la elementele care ne pot ajuta pentru a identifica locul cu pricina.

— Și eu m-am gîndit la asta. Bătrînul nu cunoștea decît povestea accidentului și anul în care s-a petrecut. Despre loc nu știa nimic. Cel puțin pînă atunci nu știa nimic.

— Poate că știa ceva despre pescarii care s-au salvat, aproape se rugă Tic.

— Cît m-am agățat de speranța asta ! Din păcate nu cunoscuse nici un pescar din cei care naufragiaseră. L-am rugat să-și amintească, l-am bătut pesemne atîta la cap, că a început să se mire.

„Nu cumva ai vrea să faci și mătăluță cercetări ?“ mă întrebă el mai mult în rîs.

Nu știu ce s-a întîmplat cu mine. Eram pesemne într-un moment de exaltare. I-am răspuns sincer. I-am răspuns că aș vrea tare mult să știu totul, că aș fi în stare

să caut prin toată marea numai să dezleg taina. I-am spus că am și cîțiva prieteni care m-ar ajuta. El a rîs și mai tare. Se uita la mine ca la un țînc :

„Știi mătăluță ce înseamnă un ochi de mare ? m-a întrebat el. Nu e numai lărgime, ci și adîncime. Știi ce înseamnă bucățica asta de apă din fața satului ăsta ? Știi cît necuprins e în ea ?... Și mai spui c-ai vrea să răscolești toată marea ! Nu cred eu că o să ajungi marinar dacă nu-ți poți închipui nemărginirea mării și, mai mult decît asta, adîncimea ei..."

Mi-am dat seama atunci cîtă dreptate are. Gîndisem într-adevăr ca acel copil din poveste care voia să mute cu căldărușa marea în groapa lui din nisip. Dar pesemne că era atîta rugăminte în ochii mei, că s-a simțit și el mișcat. Lăsase pipa jos și-și freca fără încetare bărbia și, cînd înțepenea cu mîna pe bărbie, clătina, clătina din cap.

„O fi fost poate o vedenie a acelor oameni, dacă de șaizeci de ani nimeni n-a mai văzut nimic ! Da' cine știe ? Că prea mulți au văzut. Și ce rost aveau să se apuce, după un simplu zvon, atîția oameni cu doxă la cap, să caute prin fundurile mării ?... Știu eu ?"

Eu tot îl întrebam despre pescarii aceia care s-au salvat, tot îi ceream să-și amintească numele vreunuia din ei. Nu-mi trecuse prin cap să fac socoteli.

„Crezi mătăluță că după atîția ani au mai rămas măcar oasele întregi din vreunul ? mă întrebă timonierul. Pe vremurile acelea nu prea treceau oamenii de șaizeci de ani. Dacă nu-i ucidea marea, îi ucidea mai lesne pămîntul. Foamea, necazurile, jandarmii, războaiele scurtau mult din viața omului."

„Cine știe ? insistam eu ca un neghiob. Poate că s-a strecurat vreunul prin viață. Mai există și oameni cu noroc pe lume..."

„Și mătăluță ai vrea tare, tare de tot să fii unul din aceștia ?" mi-o întoarse bătrînul.

Puteam să-i spun că nu ? Mă rugam fără vorbe cu toată ființa mea. Pesemne că iar l-oi fi înduioșat. Pentru că iar și-a lăsat luleaua jos și a început să-și frece bărbia.

„Ce pot să fac pentru dumneata ? mă întrebă el. Te văd așa de frămîntat ! Dar să știi că n-are nici un rost să te frămînți. Crezi că tocmai mătăluță ești chemat să dezlegi taina asta ? Așa, acum c-am început trebuie să și isprăvesc. Nu pot să te las, hodoronc-tronc, în mijlocul

drumului. Mi-a venit un gînd, cum vin uneori gîndurile cele bune, tocmai cînd nu le aştepţi. O să mă interesez la Sfîntul Gheorghe sau la Sulina despre povestea naufragiului... Cine ştie ? Poate dăm de urmele vreunui norocos care s-a strecurat prin viaţă şi a ajuns vremurile de azi..."

— Şi nu i-ai sărit de gît ? întrebă Tic emoţionat, cu răsuflarea tăiată.

— Zău că nu ştiu ce-am făcut. Pentru că am simţit că ameţesc. Se învîrtea totul cu mine şi nu aveam conştiinţa nici unui act, nici unei vorbe. Pesemne că oi fi făcut eu ceva, pentru că l-am auzit tuşind... A coborît la Sfîntul Gheorghe. Mi-a fost, nu ştiu de ce, ruşine să mă duc după el, mai ales că nici el nu m-a chemat. Vă spun drept, n-am văzut satul, nici cherhanaua, nici vasele de pescuit. Mă uitam tot timpul la promontoriul lung de scîndură pe care păşise bătrînul. Mă uitam, mă uitam, de mă dureau ochii, pînă ce, după cîteva ore, l-am văzut pe marinar întorcîndu-se. Pe faţa lui, printre miile acelea de cute, puteai parcă să descifrezi ceva ? ! Nimic. Iar ochii... Sprîncenele lui groase parcă se lăsaseră peste ochi. M-a bătut pe umăr ca pe un copil şi mi-a spus :

„Am mai găsit cîte unul care şi-a amintit de naufragiul acela. Da cică nu era nici un om din sat în barca aceea. Aşa că n-am putut să scot de la ei nici un nume. Să vedem acum la Sulina... Poate dăm acolo peste cineva. Cine ştie ? Să nădăjduim, că pentru nădejde nimeni nu-ţi poate face nimic... Este un loc unde nu se poate să nu se ştie mai multe. Dar pe-acolo vasul nostru nu trece, pentru că nici nu e în drum şi nici n-o să poată vreodată. E vorba de Jurilovca. N-avem altceva de făcuţ decît să aşteptăm Sulina."

În sfîrşit am ajuns şi la Sulina. Am intrat cu vaporul pe braţul Dunării pînă în port. Am coborît în orăşel, am băut apă... Vă spun asta pentru că e cea mai bună apă din ţară acolo. Ne-am înapoiat pe vas. Bătrînul a venit abia către seară. Şi, cum a venit, s-a şi urcat în cabină. A plecat vasul şi tîrziu, noaptea, m-am dus la el în cabină. Mai fusesem de cîteva ori şi ştiam care e cea mai bună oră pentru vizite. L-am găsit parcă mai vesel.

„Ai făcut bine că ai venit mai tîrziu, mi-a spus el. Pe aici e mai grea navigaţia şi trebuie mare atenţie... Dar ca să ajungem la oile noastre... Mare noroc n-ai avut nici aici. Am trecut prin multe case şi a trebuit să refuz multe

pahare cu vin sau cu țuică. M-am întîlnit cu vechi cunoștințe și chiar cu niște neamuri, despre care nu mai știam că sînt pe lume."

Eram tare nerăbdător să primesc dramul acela de noroc pe care mi-l promisese, într-un fel, la început și el simțea asta. Dar jocul lui, pentru că miroseam eu că e un joc, nu voia oare să-mi pregătească o veste bună, o bucurie ? Ce puteam să fac altceva decît să aștept ? Îi plăcea pesemne să procedeze așa, să mă pună la încercare, să vadă cît mă ține răbdarea. Dar, dacă așteptasem atîta, puteam eu să-l necăjesc tocmai la spartul tîrgului ? L-am lăsat să-mi spună singur, cînd o vrea, ceea ce a aflat. Mă rugam însă în gînd să-mi spună multe, multe lucruri noi. Și numai ce-l aud că zice :

„Așa... Dacă te ții atît de tare ! Da' să știi că-mi pare bine. Înseamnă că respecți omul bătrîn și metehnele lui. E un lucru frumos. Acum, numai să fie și bătrînii oameni înțelegători și cumsecade... Am dat într-o casă peste niște bătrîni, așa cam de seama mea, care cunoșteau bine povestea naufragiului acela. I-am desțusut cum am putut și eu, cu toată dibăcia... Pentru că bătrînii sînt tare curioși. Dacă dibuie ceva care nu le vine lor bine, mai ușor scoți vorbe de la un mort din mormînt decît de la ei. Da' i-am luat eu așa, că am făcut traistă din sufletele lor. Și le-am deschis de tot... Așa... Mare lucru nu mi-au spus ei. Și-au amintit însă de numele unora care au fost în barca aceea..."

Vă închipuiți cum îmi bătea inima, parcă nu mai era a mea...

— Așa cum ne țiții nouă acum... spuse Dan din întuneric. Hai, zi mai repede ! Sau faci și tu ca bătrînul tău ?

— Lasă că și-acum mai trăiesc emoțiile acelea, reluă Ionel povestirea. Parcă-l văd pe timonier. Pufăia alene din pipă și se uita la mine printr-o deschizătură mică a pleoapelor, probabil ca să nu-i văd clipirile de satisfacție. De astă dată însă nu m-a ținut prea mult. A continuat cu o voce parcă mai veselă :

„Așa... Cei mai mulți dintre ei au ajuns oale și ulcele. Să le fie țărîna ușoară, deși nu mai are la ce să le ajute... Vreo doi, cică, mai trăiesc. Erau tineri pe vremea naufragiului. Erau cei mai tineri pescari din barca aceea. Acum au bine peste optzeci de ani, dacă nu s-or fi apropiat de nouăzeci. Unuia îi zice Rapaliuc și s-a aciuat, cică pe lîngă Vălurele. Își așteaptă acolo sfîrșitul la o strănepoată de-a

lui. Altuia îi spune Ciornega... cică a fost un pescar cum nu s-a mai pomenit în toată delta, da' acum e cam rebegit săracul... Se zice că ar fi fost văzut ultima dată, acum vreo doi ani, la o nuntă în Dunărel. La nunta unuia Axente."

Am mai vorbit şi pe urmă cu bătrînul, dar despre alte lucruri. Cîte nu mi-a spus ! Îl ascultam, dar gîndul meu era cum să ajung mai repede la Constanţa, ca să mă întîlnesc cu voi şi să vă spun toată istoria aceasta...

Ionel îşi încheie povestirea cu un oftat adînc. Nimeni nu îndrăznea să tulbure tăcerea care urmase vorbelor. Tot el, amintindu-şi de ceva, îl întrebă pe Tic :

— Ce-ai vrut să spui atunci cu „doi şi cu doi fac patru", că n-am înţeles ?

— O prostie, răspunse Tic. Am vrut să-ţi sugerez să fii mai concret. Mi se părea că faci poezie. Dar să ştii că mi-a plăcut cum ai povestit. Mi-a plăcut grozav. Zău că ai talent.

CAPITOLUL IV

1

Vremea se schimbă brusc o dată cu ivirea zorilor. Răcoarea nopții făcu loc unui vînt călduț, iar marea se lăsă cuprinsă și împinsă spre țărmuri de un curent cald. Toți cireșarii erau la marginea mării. Îi priveau depărtările calme, căutau să-i străpungă adîncurile. Erau clipe cînd suprafața mării, pînă departe în zare, se asemăna cu o oglindă albastră. Nici o cută nu-i tulbura netezimea. Alteori se încrețea pe alocuri, de parc-ar fi vrut să-i răspundă cerului senin cu surîsuri copilărești.

— Ce zi frumoasă! se bucură Maria cu voce tare. Uitați-vă cum ne surîde marea.

— Frumoasă zi, repetă Ursu cu mai puțină convingere, descoperind undeva, la marginea orizontului, cîteva dungi alburii, pe care alți ochi nu le-ar fi putut vedea. Spre seară, însă, poate chiar mai repede, vremea se va burzului rău de tot.

— Nu se poate! se împotrivi Maria. De ce îți asumi rolul de barometru? O asemenea zi nu poate să trădeze... numai dacă o întărîtă cineva... Din răzbunare.

— Uită-te la orizont! Vezi dungile acelea subțiri ca niște linii trase cu creta?

— Nu văd nimic, răspunse Maria. Și nici nu vreau să văd...

— Și nici n-ai putea să vezi, completă Tic. Pentru că nici eu nu zăresc nimic. Dar dacă nici pînă azi n-ai învățat să te servești de binoclul lui Ursu...

— Eu cred c-ar trebui să ne procurăm un barometru, propuse Lucia. S-ar putea să avem nevoie de el.

— Cumpără tu! se oțărî Tic. Adică, stai! De ce să mai cumperi? Mi s-a părut, odată, că ți-ai ales cel mai bun barometru din lume. Ți-a înșelat previziunile?

Tic făcuse o gafă şi nu ştia cum s-o repare. Lucia se posomorîse, Ursu se înroşise, Dan îi făcea cu ochiul, Ionel, care nu ştia nimic despre povestea dintre Ursu şi Lucia, se pregătea să ceară lămuriri. Tic nu reuşi altceva decît să-i facă semn cu buzele să tacă. Ionel tot nu înţelese.

— Despre asta...

„...Despre asta... nu mi-aţi vorbit nimic, misterioşilor...", ar fi vrut să spună Ionel.

Tic însă, negăsind altă soluţie, alese în disperare sacrificiul. Ţipă cu toată puterea, întrerupîndu-l pe Ionel şi alarmîndu-i pe ceilalţi :

— Auuuu ! Mi-am hotărît soarta ! Cine vrea să mă urmeze.

Şi se aruncă în apă. Îl urmă numai Ţombi. Ceilalţi îl căutau cu privirile, dar nu-l zăreau nicăieri. Şi Ţombi, acolo în apă, părea disperat. Vremea trecea, dar Tic nu apărea la suprafaţă.

— Optzeci de secunde ! se alarmă Lucia. Nu poate să reziste atîta.

Toţi săriră în apă după Tic, toţi cu excepţia lui Ursu. Ceilalţi nu-i observaseră nemişcarea. Înotau pe sub apă, căutîndu-şi prietenul.

— Tocmai tu, Ursule ! se auzi de undeva vocea lui Tic. M-ai deziluzionat.

— Las' că ţi-am văzut nasul lîngă coada lui Ţîngulică...

— Nu-i adevărat ! Nasul meu era lîngă bot nu sub coadă... Sau... Aaaa... Faci glume ?

Tic se lăsă repede pe spate şi-şi mişcă vijelios braţele de cîteva ori. Văzuse capul lui Dan ieşind la suprafaţa apei. Curînd se iviră alături şi capetele celorlalţi cireşari. Sinucigaşul, căruia îi căutaseră trupul, se afla departe în larg. Experimenta un nou sistem de refacere a respiraţiei, un sistem original care n-avea altă menire decît aceea de a face zgomot. Inspira şi expira gălăgios, agitîndu-şi braţele (că să-i convingă pe ceilalţi că stătuse tot timpul sub apă). Văzîndu-şi prietenii nedumeriţi, se prefăcu şi el nedumerit :

— Cînd am ieşit la aer, nu v-am mai văzut pe mal... (pauză pentru refacerea respiraţiei). Dar să ştiţi că n-aţi stat... (altă pauză) prea mult timp... (pauză). Mai aveţi nevoie de antrenament.

Lucia, care purta la mînă un ceas antiacvatic, întrebă mirată :

— Cam cît am stat ? De cînd ai ieşit tu, bineînţeles !

— Dan, vreo cinci secunde... Foarte slab... Voi, ceva mai bine. Zece, unsprezece secunde...

— Imposibil ! spuse Lucia, privindu-şi fără încetare ceasul. Înseamnă că tu ai rezistat o sută de secunde fără aer ! O sută cinci secunde ! Extraordinar !

— Numai atît ? ! ! se miră cumplit eroul. Eu credeam că am stat cel puţin zece minute. Vai, ce greu trece timpul sub apă ! Noroc că am dat peste cîţiva peşti. Unul avea aripioarele dorsale lungi şi cu ţepi multe ca nişte ace. Şi două dungi închise pe laturi. Ce specie o fi fost, Lucia ?

Victor zîmbi cînd auzi amănuntele. Văzîndu-l şi pe Ursu pe plajă, înţelese că povestirea lui Tic era reală numai pînă la jumătate. Lucia şi Ionel în schimb îşi băteau capul pentru a afla specia văzută de Tic. Făceau tot felul de presupuneri. Lui Tic i se făcu milă :

— Gata ! strigă el. Am găsit... Mi-am amintit. (De fapt căuta o denumire.) Da ! Exact : *Tingus Licensis.*

— N-am auzit de specia asta, mărturisi Ionel, după ce o văzu pe Lucia mişcînd sprîncenele în semn de ignoranţă.

— Eu am citit despre ea, răspunse Tic, făcîndu-i semn lui Ţîngulică să se apropie.

Se aruncă şi Ursu în apă. Saltul acestuia îl determină pe Tic să înoate cu toată iuţeala spre Lucia, care urmărea mersul secundarului pe cadran. Tic se alătură observaţiei, după ce Lucia îi arătă cu unghia degetului mic locul unde se împlinea un minut de la dispariţia lui Ursu în apă. Mai trecură şaptezeci de secunde pînă ieşi Ursu la aer.

— Două minute şi zece secunde ! Bravo, Ursule. Îţi recunosc superioritatea.

— Stăteam mai mult ! răspunse vlăjganul. Dar n-am putut rezista la o asemenea tentaţie.

Braţul său drept scoase la suprafaţa apei un peşte ciudat, cu botul lung şi ascuţit, care putea să aibă vreo trei kilograme.

— Se încăierase cu altul la fundul apei, aşa că l-am luat prin surprindere.

— E un morunaş ! spuse Dan.

— Ba nu ! se opuse Tic din obișnuință. Un nise... nise... nisetruț.

— E o păstrugă în toată regula ! se convinse Ionel, după ce căpătase și aprobarea Luciei. Prin urmare vom beneficia de un prînz copios.

Baia matinală, înviorată de aceste incidente vesele, luă sfîrșit. Întinși pe nisip, în cerc, cireșarii primeau căldura unui soare darnic. Odihna lor, sau cel puțin a doi dintre ei, luă însă repede sfîrșit.

— Acum, fiind mai înviorați, spuse Victor, e cazul să ne începem activitatea. Primul act : asigurarea mijloacelor de transport. Dacă aveți propuneri...

Invitația lui nu căpătă imediat răspuns. Pe buzele cîtorva stătea aceeași întrebare. O rosti Dan :

— Pentru ce ? Adică... Încotro trebuie să pornim ?

— Avem tot timpul să alegem direcția, răspunse Victor. Pînă atunci trebuie să ne asigurăm mijloacele de transport. De fapt avem unul singur. Dar cum putem oare face rost de el ?

— Cotiga ? ! încercă Tic să ghicească. Vreau să fac și eu cunoștință cu ea. Am mania obiectelor de muzeu.

Tic era dornic de o plimbare, bineînțeles, după ce-i făcuse cu cotul lui Ursu și căpătase aprobarea acestuia din ochi.

— Primul voluntar, dădu a înțelege Victor. Ar mai fi nevoie de unul.

Ursu ridică mîna. Dan își manifestă repede neîncrederea, cu gîndul ca să-l provoace pe Tic.

— N-o să vă fie prea ușor s-o obțineți, dacă o mai fi existînd la ora asta. Pentru că se colectează și pe aici fier vechi.

— Dacă s-ar colecta și gîndurile tîmpite, am fi mai fericiți pe lumea asta, răspunse Tic. Sau — cine știe ? poate ne-am plictisi. De, fără buruieni florile nu ni s-ar părea atît de frumoase... Lasă, Dan, nu te mai frămînta. Pînă găsești tu replica, noi sîntem înapoi cu cotiga. Eu sînt gata de plecare.

Cîteva minute mai tîrziu, Ursu și Tic părăsiră tabăra de la marginea mării, Țombi se luă pe urmele lor. Ceilalți cireșari se strînseră la umbra cortului mare. Numai capetele le erau la umbră. Trupurile li se prăjeau la soare. Doar Dan, pățitul, își aruncase peste umeri un prosop, e adevărat un prosop subțire.

Tic pornise la drum cu pași de plimbare. De-aceea se mira cînd îl simți pe Ursu înviorînd ritmul. Se opri brusc și izbi cu călcîiul în nisip.

— De ce te grăbești ? Pe soarele ăsta... zău, parc-ai vrea să mă deshidratezi...

— Nu-ți fie teamă. O să ai vreme să-ți pui apa la loc.

— Nu vreau să mă umplu cu apă sărată. Am și așa atîta sare în mine, că s-ar putea să devin veninos.

— Nu-i vorba de asta, Ticușorule. Ți se va oferi din belșug apă bună, sănătoasă, de ploaie.

— Aaaa ! pricepu Tic. Ți-i teamă de ploaie ? Păi n-avem corturile ?

Ursu își prinse prietenul de braț și-l îndemnă la drum :

— Să nu ne prindă ploaia pe drum, Ticușorule. Nu te uita că ziua e frumoasă și cerul senin. În cîteva minute poate să toarne cu găleata. Și cine știe cît avem de mers.

— Aaa ! Tu te gîndești la celălalt drum, spuse Tic, iuțind pasul. Sigur că da, să ne grăbim. Dar oare unde plecăm, unde ne instalăm definitiv ?

Ursu ridică din umeri. Părea că nu-l interesează răspunsul.

— Eu nu sînt de acord cu tine, continuă ciufuliciul. Dacă nu știu unde merg, unde mergem, măcar să căutăm să ghicim.

— Așa, din spirit sportiv ? Ca să faci puțină gimnastică ? La ce ți-ar folosi ? Soarta noastră se hotărăște acolo, la corturi. Noi n-o mai putem schimba.

— Asta-i va să zică. Cum de au renunțat ăia atît de lesne la o inteligență atît de fină și ascuțită ? Și la... la... la...

— La, la, la... Lasă, Tic. N-ai făcut nici o gafă, nu te bosumfla... Eu am toată încrederea în Victor. Și în... în.... în...

— Lu, lu, lu... Tra, la, la... Frumoasă combinație de sunete. Nu ? Mi-a venit mie așa. Da, și Ionel, și Lucia... sînt acolo capete care conțin în ele ceea ce avem și noi. Oricum însă îmi place să dau idei, sau măcar să strecor pe ici, colo cîte o viperușcă... după ce i-am dezghiocat dințișorii.

— Hm ! mormăi Ursu. O să ai destul de furcă şi cu cotiga... Ne împărţim de pe acum sarcinile. Tu o obţii, eu o trag. Mai greu o să fie pentru tine.

Ursu spusese toate acestea ca să-şi mai învioreze prietenul, să-i atenueze regretul că nu participă la sfatul de lîngă corturi.

— Zău, e chiar atît de dificilă problema cotigăi ? Trebuie să ne facem dinainte un plan de atac, sau ne lăsăm conduşi de inspiraţia momentului ?... Sau sîntem din capul locului obligaţi s-o împrumutăm — cum să spun ? — cu mulţumiri postume ?

— Vedem noi. Dacă bătrînica e bine dispusă...

Tic ceru relaţii despre bătrînă. Exagerînd puţin în răspunsuri, Ursu îi făcu un portret nu prea binevoitor. Mintea lui Tic îl hiperboliză însă. Era convins că va trebui să înfrunte pe muma mumelor pădurii.

— N-am văzut nici o pădure pe-aici, Ursule. Nici din tren, nici...

— Ce ţi-a venit acum să te gîndeşti la pădure, în pustiul ăsta galben de nisip ?

— Aşa, ca să... Ca să avem de unde aduna vreascuri pentru focul de seară... Sau să avem din ce face o plută. Nu crezi că ne va trebui o plută ?

— Nu cred, deşi pluta rezistă cel mai bine la valuri, ştii tu, din Kon-Tiki... Ne ajunge şi barca de cauciuc...

Amîndoi tinerii mergeau greu prin nisipul care se înfierbîntase. Îşi scoseseră sandalele din picioare, dar drumul nu li se uşurase prea mult. Sudoarea curgea şiroaie pe dînşii.

— Ia spune, Ursule ! se pomeni Tic întrebînd fără altă intenţie decît aceea de a redeschide convorbirea. Am impresia că nu prea eşti în apele tale ?

Uimit, Ursu întoarse capul şi se uită iscoditor la tovarăşul său de drum :

— De unde ai dedus tu asta ? Adică... de ce să mă ascund ? E adevărat că nu prea mă simt în apele mele. Nu ştiu nici eu de ce... Şi... zău, Ticuşorule, m-ar amărî amănuntele.

— Zău ? ! se miră la rîndul său Tic. Eu te-am întrebat aşa, într-o doară... N-am ştiut că ai rezerve faţă de povestirea lui Ionel.

— Ce spui tu ? Povestirea lui Ionel ? De ce să n-o cred ? Sigur că sînt unele amănunte care nu s-au lămurit,

care *încă* nu s-au lămurit. Dac-ar fi totul limpede, n-am avea ce să căutăm aici.

Planul lui Tic izbutise pe jumătate. Neliniștea lui Ursu nu era provocată de expediție. Rămînea o singură cauză, una singură. Nu numai pentru că-l aţîţa curiozitatea — cel puţin aşa se scuza el — dar mai ales pentru că nu putea răbda să-l vadă pe Ursu suferind din *cauza aceea* idioată (tot părerea lui personală) Tic îşi făcu un plan de acţiune pe care-l puse imediat în aplicare.

— Nici eu nu prea sînt în apele mele, Ursule. Mă preocupă starea Mariei. N-ai văzut-o ? Parcă ar fi o domnişoară de pension, în vacanţă, preocupată să culeagă din ălea... — cum le spune ? — Da... melancolii.

Făcuse într-adins pauzele pentru că-l văzuse pe Ursu oprindu-se brusc şi aţintindu-şi privirile asupra lui. Căută la repezeală o explicaţie pentru gestul lui Ursu şi bine-înţeles o găsi. Procedase ca un copil. Dar, de vreme ce intrase în horă, n-o mai putea părăsi.

— Acuma, Ursule, dacă tot ne-am întîlnit într-un punct... Să dăm înapoi sau să dezlegăm nodul ?

Tic văzu cum se împurpură faţa lui Ursu. Prin urmare *cauza* era clară, nu greşise. Doamne ! Pentru o asemenea *cauză... !* Cu aerul unui om foarte stăpîn pe sine, trecut prin toate ciururile şi dîrmoanele vieţii, începe să peroreze ca un înţelept. (Oare cîtă vreme trecuse de la întîlnirea lui cu Laura în faţa gării ?... Oare chiar o uitase de tot ?)

— Hm. În cazurile astea trebuie să fii indiferent. Altminteri orice gest pe care-l faci poate fi considerat un gest de slăbiciune, chiar de te-ai scărpina în cap din motive de mîncărime, nu din motive de meditaţie, chiar de ţi-ai apropia pleoapele, pentru că te ustură lumina soarelui, nu pentru că ai vrea să observi o siluetă anume... orice gest...

Tic nu avu puterea să termine. Simţise brusc în păr o adiere. Închise ochii. I se plimbau oare degetele sau vreun vîrtej mic, rătăcitor, hotărîse să cocheteze o clipă cu cîrlionţii lui ? Întinse gîtul şi... „Brrr ! îşi spuse în gînd. Acuma ce mă fac ?“ Căută salvare într-un ciulin, pe care, negăsindu-l nicăieri, îl scoase din talpa piciorului.

— Da, continuă el. Orice gest se poate interpreta cum vrei... Nu ştiu cine spunea că adevărul nu este ceea ce este, ci ceea ce vrem noi să fie... Nepăsarea, Ursule, ne-

păsarea e mama... mama cui ?... Na ! Au ajuns să mi se transforme și concluziile filozofice în înjurături... Poate că în cazul și pentru *cauza* noastră e ceea ce trebuie.

— Ce tot bîigui tu acolo ? Mai bine ne-am gîndi la altceva. Nu vezi că ne apropiem de sat ?

Tic se simți deodată cuprins de remușcări cumplite.

— Sînt un mișel, Ursule. Dar asta pentru că țin prea mult la tine. De aceea am și atîta curaj și nu mă ascund de tine. E adevărat că uneori încerc să te... nu să te înșel... ci să te protejez... am observat și eu că s-a schimbat parcă... E altfel...

— Ai observat și tu, se întristă Ursu. Credeam că numai eu...

— Stai, stai, că nu ne înțelegem ! zise Tic, devenind pe loc lucid. Eu nu mă refeream la nu știu ce schimbare pe dinăuntru, mă refeream la... la asta, că s-a făcut mai frumoasă. Parcă a crescut dintr-o dată.

Ursu simți și mai multă amăreală într-însul și nici măcar nu se strădui să-și ascundă expresia feței. Scăpă un oftat ușor și spuse ca pentru sine :

— Bine c-am ajuns în sat și-o să scăpăm de gîndurile astea.

— Nu ! se răzvrăti Tic. Nu, Ursule. Nu pot să te văd trist tocmai pe tine. O fi ea Lucia unică pe pămînt, *așa cum vrei tu* („așa cum vrei tu" nu se mai auzi însă), dar tu ești de zece ori unic, sau măcar de cîteva ori... Îți spun drept, nu te-aș schimba decît pe mine. Și tu crezi că Lucia nu știe ? Am văzut eu. Te soarbe din ochi... chiar cînd nu ești în preajma ei...

Ultimele cuvinte avură darul să nască pe chipul lui Ursu o expresie de incredulitate. Tic repară imediat exagerarea :

— Știi... asta ți-o spun așa, fiindcă sîntem între noi. Cînd te-ai cufundat în apă, eram lîngă ea. Ne uitam amîndoi la ceas. Adică ea nu. Numai eu. Ea număra secundele după bătăile inimii.

Ursu apucă mîna lui Tic. Pătrunseră în sat mînă în mînă. Ciufuliciul știa că gestul lui Ursu trăda o bucurie adîncă. „Va să zică, gîndi el, se petrec mai multe expediții în lumea cireșarilor. Și cine știe ce alte surprize ne mai dau tîrcoale..."

3

Sfatul de lîngă corturi era în plină desfășurare. Probabil avuseseră loc dispute aprinse, dacă ar fi fost să ne luăm după Dan, căruia de mult îi alunecase prosopul de pe umeri.

— Așadar — perora el — îi declarăm război inamicului public numărul unu : nehotărîrea și aliatului său principal, neîncrederea.

— Neîncrederea e pe moarte, îl corijă Lucia. Situația era mult mai dezavantajoasă, de pildă, atunci, cînd am dat urmare mesajului Laurei. Ionel aduce o mărturie proprie, confirmată, cum spunea Victor, fără provocare și necesitate, de un alt șir de mărturii. N-avem voie să fim neîncrezători... Nehotărîrea însă persistă. Încotro ?

— Stați, stați puțin ! ceru Ionel. *Încotro* ? Cu ce scop punem întrebarea ?

— Nu te înțeleg, spuse Dan. Păi care poate fi scopul decît acela de a autentifica descoperirea ?

— Ionel are dreptate, interveni Victor. Nu e vorba de scopul direcției, ci de scopul întrebării.

— Mi se pare unul și același lucru. Dar, dacă voi vreți complicații, eu nu mă opun.

— Nu, Dan, nu vrem complicații, ci, dimpotrivă, evitarea lor, continuă Victor. Ca să înțelegi mai bine cum stau lucrurile, răspunde tu la acest „încotro ?"

— Sînt două direcții posibile, se grăbi Dan să răspundă. În sus sau în jos. Adică spre coloanele văzute de pescari sau spre cele văzute de Ionel.

— Cunoști tu bine locurile ? îl întrebă de astă dată Lucia. Arată-le pe hartă !

— De ce să le cunosc eu ? Le cunoaște Ionel. Nu spunea el, nu spuneai tu că ai însemnat pe hartă locul unde presupui că le-ai văzut ? Să mergem acolo !

— Mai întîi, răspunse Ionel, locul nu este sigur, ci, așa cum ai spus tu, presupus. Totuși, într-un anumit perimetru posibil. L-am întrebat pe timonier, în timp ce ne întorceam, cam prin ce loc ne aflam în timpul primei noastre convorbiri nocturne. I-am spus că vreau să am o amintire. Și mi-a arătat locul. Am făcut niște calcule și

am ajuns la concluzia că văzusem coloanele cam în dreptul unei movile cu un punct topometric în vîrf.

— Oare n-ai confundat punctul topometric cu coloanele ? întrebă înfiorată Maria.

— Punctul topometric e format dintr-o prăjină subţire cu nişte aripi de scîndură în vîrf. Nici ziua nu se vede bine de pe vapor, darămite noaptea. Dar să lăsăm asta... De pornit trebuie să pornim. Încotro ? Mergem să căutăm date noi, sau mergem să căutăm Palatul de cleştar ?

— Sau, mai bine zis, preciză Victor, pornim să *culegem* date noi sau să *cercetăm* Palatul.

— Acum înţeleg, recunoscu Dan. Dar de ce totuşi atîta fermitate în folosirea verbelor ?

— Pentru că înţelegerea noastră „încotro" nu arată direcţii de loc, ci direcţii de acţiune.

Dan nu se dădu bătut cu una, cu două. Era convins că întrebările sale nu-i enervau pe ceilalţi, ci, dimpotrivă, le erau necesare. De aceea se încăpăţînă mai departe :

— Şi alegerea unei direcţii nu înseamnă implicit acţiune ? Nu ne ducem sau nu ne vom duce *undeva* aşa, numai ca să privim marea, deşi unora le-ar face poate plăcere şi acest lucru...

Înţepătura aceasta era la adresa Mariei, dar pornise cu întîrziere. Povestirea lui Ionel avusese un efect destul de puternic şi asupra ei.

— Ştiu eu, Dan ? căzu Victor pe gînduri. În clipa aceasta, a porni *undeva* pentru a acţiona înseamnă a porni într-o singură direcţie. N-am mai avea nevoie de acel „încotro ?"

— Să se ducă dracului cu toate neamurile lui trecute şi viitoare. Nu trebuie să-mi mai daţi explicaţii. A înflorit şi dovleacul meu. Văd totuşi că ne pregătim de plecare.

— Pentru că oricum trebuie să plecăm din acest loc inutil, răspunse Lucia. Ştiam dinainte că e un simplu loc de întîlnire.

Dan mormăi ceva neînţeles. Ridică neştiutor din umeri şi-şi propuse, măcar pentru o perioadă scurtă, să nu mai deschidă gura. Ionel, în schimb, se văzu nevoit să facă o precizare :

— Eu sînt, într-un fel, subiectiv. Nu pot să pledez... sau, dacă pledez, pledez după glasul inimii. Aşa că nu

trebuie să vă luaţi după mine. Dacă ar fi să hotărăsc eu... Întrucît nu am nici un dubiu asupra realităţii celor văzute de mine şi întrucît locul este identificat sau identificabil... Nu mai e nevoie să continui...

Lucia şi Victor îşi întîlniră pe undeva aceleaşi gînduri sau, mai bine zis, aceleaşi întrebări. Victor fu cel care recapitulă datele :

— Va să zică, tu, Ionel, ai văzut într-un anumit loc nişte coloane, adică Palatul de cleştar, cum am convenit. Nu ştim încă dacă denumirea e prea umflată sau dimpotrivă prea avară. Vom vedea noi. Palatul a mai fost văzut şi de alţii, altădată, însă în alte locuri. *Ceva* există deci. În existenţa acestui *ceva* cred cu toată convingerea. Unde există ? În punctul X sau în punctul Y ! Sau există separat şi asemănător în ambele puncte ?

— Dar castelul celor două cruci, Victor ? întrebă Maria. Nu-ţi aminteşti că ne-a pus aceléaşi probleme ? Îmi vin în minte ecuaţiile tale.

— Nu, Maria, ripostă Lucia. Castelul celor două cruci există într-unul şi acelaşi loc. Victor a alăturat atunci, prin calcule, cele două castele pe care le întrezărisem la un moment dat. De data aceasta însă trebuie, tot prin calcule, să le separăm. Aceasta pentru... pentru siguranţa adevărului. Dacă nu le separăm, mai bine rămînem aici şi ne prăjim la soare.

— N-ai imaginaţie, Lucia, se rupse Dan din tăcere. Putem deschide un curs de pescuit „gen Ursu". Sistem original, garantat.

Cu un gest scurt, Victor concentră iarăşi gîndurile tuturor :

— Putem credè în existenţa a două palate ? Aceasta mi se pare acum, în prag de plecare, întrebarea principală. Repeţ : în clipa asta.

— Eu în existenţa Palatului meu cred. Fără cel mai mic „dubiu de îndoială", cum ar spune Tic.

— Iar celălalt — sublinie Lucia — e atestat la rîndul lui de o sumedenie de factori... Înţeleg de ce Victor consideră existenţa celor două palate, în clipa asta, drept problema principală. Cred că nici n-am mai întreba „încotro ?" ci am porni spre locul însemnat de Ionel pe hartă.

— Da ! întări Victor. Am pleca într-acolo, pentru că avem date certe în mînă.

— Tu, Victor, crezi că apariţia celui de-al doilea palat exclude palatul meu ? Neapărat trebuie să se excludă unul pe altul ?

— Nu ştiu ce să cred, răspunse Victor. Sau mai bine zis nu vreau să mă gîndesc prea mult la această problemă. Am ridicat-o pentru că ea totuşi există. Ştiu că ar fi foarte simplu, şi foarte logic, şi foarte firesc să mergem spre punctul topometric, adică spre palatul tău. Dar nu pot să nu dau glas unei întrebări care ne-ar putea obseda mai tîrziu.

Ionel se îngălbeni. Parcă i s-ar fi redeschis o rană. Avu totuşi curajul să fie sincer :

— Prin urmare te îndoieşti de existenţa palatului meu... Dar l-am văzut, Victor.

— Nu, nu mă îndoiesc de ceea ce ai văzut tu, Ionel. Ţi-am spus de atîtea ori. E însă ceva care întunecă întreaga ecuaţie, care-o tulbură. Dacă m-aş gîndi mai mult, poate aş afla ce. Dar, aşa cum a spus Dan, trebuie să învingem inamicul cel mai primejdios : nehotărîrea. Ca să nu rămînem aici războindu-ne între noi şi prăjindu-ne la soare...

Ionel tot nu era mulţumit de explicaţiile primite :

— Numai din această cauză trebuie să acţionăm, trebuie să alegem o direcţie ?

— Nu ! Mai este una, foarte importantă : timpul. Sîntem spre sfîrşitul vacanţei, din păcate, nu la începutul ei. Şi dacă lucrurile se vor complica pe parcurs... vom fi nevoiţi să renunţăm...

— E adevărat, spuse Lucia. Timpul, de astădată, nu este un aliat prea darnic cu noi. Dar, acţionînd astfel, spun *orbeşte* cu conştiinţa că exagerez, nu riscăm să transformăm aliatul în inamic ?

Victor ridică neputincios din umeri. Se gîndea la decepţia pe care anumite idei, apărute în ultima clipă, i-ar putea-o provoca lui Ionel. Dar şi ideile erau confuze şi starea lui era plină de nelinişte. Se mulţumi doar să-i dea dreptate Luciei :

— Ştiu, Lucia. E un pericol, îl simt. Dar, complicînd lucrurile de la început, nu ne paşte acelaşi risc ?

— Explicaţi-mi şi mie, se rugă Dan. Astăzi sînt în conflict cu inteligenţa. Ce-i cu istoria asta în care timpul poate deveni din aliat rival ?

Victor n-avu curajul să rostească cuvîntul. Îl rosti Lucia :

— Eșecul... Dacă eșuăm în prima noastră tentativă...

Ionel nu mai putea suporta atîtea nedreptăți. Își strînsese pumnii, își mușcase buzele pînă la sînge :

— Nu vă înțeleg. Nu vă înțeleg. Dacă nu credeți în ce v-am spus, de ce nu strigați în fața mea ?

— Exagerezi, Ionel, încercă Dan să-l calmeze. Pe cinstea mea că exagerezi. Dar și ăștilalți exagerează. Fără complicații, mor. Așa s-au obișnuit.

— Te-a jignit cuvîntul ? întrebă Victor. E o copilărie. Eu îți înțeleg starea. Ți-am repetat și convingerile mele. Dar un eșec e foarte simplu, Ionel. Gîndește-te ! Cîteva sute de metri, nu cîteva, o sută de metri mai sus sau mai jos de la locul unde presupui că ai văzut Palatul și locul real. O eroare de cîteva sute de metri și putem căuta zadarnic, nu zile, ci săptămîni. Îmi amintesc ce-ți spunea marinarul. Marea nu e numai întinsă. E și adîncă.

Ionel căzu pe gînduri. Problema pe care-o ridicase Victor nu-i venise pînă atunci în minte. Trăise tot timpul într-o stare de exaltare. Întrebarea însă exista și era dureroasă.

— Ai calculat sigur, Ionel ? întrebă Lucia înfricoșată și ea de vorbele lui Victor.

— Am calculat bine, dar mi se pare că undeva am făcut o greșeală. N-am verificat datele.

— În ce sens ? se înspăimîntă Dan la rîndul lui.

— În sensul că... M-am slujit în calculele mele de următoarele elemente : viteza vaporului, pe care-o știam dinainte, locul sigur pe care mi l-a indicat marinarul, locul în dreptul căruia ne aflam în timpul convorbirii și ora sigură la care s-a petrecut convorbirea. Elemente nesigure : cantitatea de timp care a trecut de la apariția coloanelor pînă la convorbire... Aici era eroarea, nu poate fi decît de un minut, două... poate chiar mai puțin...

— În cazul acesta, spuse Lucia, nu poate să apară o eroare exagerată în ce privește locul...

— Știu, Lucia. Am calculat pe rînd cu trei elemente separate de timp. Nu consider nici eu prea gravă eroarea... Limitele în sus și în jos nu depășesc o sută de metri.

— Ești sigur de ora pe care ți-a dat-o marinarul ? întrebă Dan. Poate ți-a dat-o cu aproximație.

— Sînt absolut sigur. Am verificat-o de cîteva ori, stînd cu el în cabină. Exact la unu noaptea are obiceiul să deschidă ușa cabinei și să ia, cum zice el „un pic de aer".

— Să-ți spun drept, răsuflă ușurat Victor, mi-a fost și mie teamă. Acum însă m-am liniștit. Prin urmare n-avem altceva de făcut decît să așteptăm sosirea unicului mijloc de transport care ne stă la îndemînă. Dacă nu se vor ivi și acolo cine știe ce surprize...

4

Într-adevăr, cei doi cireșari plecați voluntar după cotigă nu fuseseră scutiți de surprize. Mai întîi, nu găsiseră pe nimeni acasă la locuința cu pricina. Tic bătuse în poartă, pînă ce învrăjbise la culme toți cîinii din împrejurimi, spre marea bucurie a lui Ţombi. În al doilea rînd, n-o găsiseră pe muma mumelor pădurii nici la Aglaia, nici la Profira, nici la Săftica. Mai mult. Nu le găsiseră nici pe acestea acasă. În al treilea rînd, nu reușiseră, cu toată iscusința lui Tic, să descopere un alt mijloc de transport și nici măcar un om capabil să le furnizeze un asemenea mijloc. Erau amîndoi în culmea disperării, mai ales după ce la poștă aflaseră că bătrîna familiei Hodoroabă e plecată la cîmp cu mîncare.

„Dar cred că se întoarce degrabă, spusese funcționara, dacă nu i s-o întîmpla să se întîlnească pe drum cu vreo băbuță. Că-i place să stea la umbră și să sporovăiască." Funcționara voise să mai adauge ceva, dar plecarea grăbită a tinerilor nu-i mai dăduse răgaz. Își amintise în ultima clipă de un bătrîn cu cioc negru, lunguieț, care se interesase, nu cu mult timp înainte, despre sosirea tinerilor și despre locul unde se aciuaseră pe malul mării.

„Oare ar fi trebuit să le spun și asta ?" se întreba ea, în timp ce urmărea cu privirea cele două siluete care se îndepărtau.

Ursu și Tic se așezaseră pe marginea șanțului lîngă casa cu cotiga. Își bîțîiau picioarele de nervozitate și

se uitau tot timpul la capătul uliței. (Dacă ar fi știut și întrebarea nemărturisită a funcționarei...) Uneori îl trimiteau în recunoaștere pe Țombi.

— Ar trebui făcută puțină ordine prin părțile astea, spuse Tic. De pildă, cine are nevoie de copaci pe marginea drumului ?... Omul, dacă merge, merge cu un scop, undeva, ce-i trebuie umbră ?... Și pe urmă chestia asta cu babele. De ce să ducă tocmai ele mîncare la cîmp ? N-au altceva de făcut acasă ? Eu, dac-ar fi după mine, le-aș obliga să stea toată ziua la poartă. Dacă intră cineva, un străin, într-o casă ? Ce, noi n-am putea foarte ușor să...

Tic făcu o pauză. Îi venise o idee năstrușnică, dar îi era teamă să nu i-o respingă Ursu. De aceea îl luă încet cu binișorul :

— Îmi povestea odată un bătrîn, chiar astă-iarnă. Era viscol cumplit afară și o coadă la cinema... Nu știu cum se întîmplase să stau tocmai lîngă el. Fuma țigări „Mărășești", una după alta, și mă înneca fumul lor.

Tic făcu o pauză pentru a-și verifica puterea amănuntelor.

— Și ? întrebă Ursu. De fapt ce vrei tu să povestești ? Vreo istorie de-a ta ?

— Aș ! O întîmplare oarecare... Tocmai voiam s-o șterg de lîngă bătrînul cu ghetre galbene, cînd mă oprește și mă întreabă dacă-s elev. Eu îi răspund, el mai departe : ce note am, cum stau cu purtarea, dacă-mi place să mă joc și tot felul de chestii din astea. Ce să fac ? Din politețe, din respect, răspund. Nu știu cum vine vorba despre cinste și necinste și se apucă să-mi povestească o istorie. Cică i s-a întîmplat lui — știu eu ? — poate c-o fi adevărat... pe cînd era tînăr... profesor de latină și greacă, adică om serios... Cică într-o zi, chiar ziua-n amiaza mare, apare, în satul în care era, un sat mai mare, că avea școală, un lup. Atacase un staul. Prin împrejurimi, numai el. Ce să facă ? Un vecin avea pușcă încărcată, dar nu era acasă. Ce să facă ? Să ia pușca, intrînd pe geam sau pe ușa din dos, sau să lase lupul să omoare vitele ?... Mi se pare că erau chiar vitele lui. Adică îi trebuia pușca pentru nevoile lui... Pe scurt : îmi spune c-a luat pușca... intrase pe ușa din dos, era deschisă... țac-pac, gata lupul !... „Am făcut bine ?" mă-ntreabă el... Eu ce să-i spun : „Foarte bine ! Vă felicit !"... El de colo : „Păi am luat lucru străin,

am intrat în casă străină". „Ei şi ?" zic eu... Tu ce spui, Ursule ?

— Eu zic să n-o luăm, Ticuşorule. Nu-s nici lupi, nici vite, nu sîntem nici profesori de latină şi greacă... Nici măcar nu fumăm ţigări „Mărăşeşti"...

— Dac-ar rămîne numai chestia cu „Mărăşeştile" în picioare, aş face eu rost repede de ţigări. Dar chiar eşti cu totul împotrivă ? Nici măcar aşa, un firicel de aprobare ? Tu poţi să te duci la poştă, tu nu ştii nimic şi las eu un bileţel în locul cotigăi.

— Nu, Tic. Dac-ar da lupii peste noi...

— Atunci la ce-am avea nevoie de cotigă ? Smulgem un par din gard şi-i faci ferfeniţă. Of... Ia mai du-te o dată, Ţombi, la capătul uliţei... Marş !

Ţombi se supuse ordinului şi o zbughi. Apăru la capătul uliţei abia după un sfert de oră. Şi-l aşteptau nişte sudalme şi nişte epitete îndelung şi stăruitor căutate... Dar nu se ivi numai el. Înaintea lui alerga un prichindel, ţipînd cît îl ţinea gura. Şi în urma prichindelului o babă cu o surcică în mînă, ameninţînd de mama focului. Cîinele aduse ţîncul pînă în faţa casei, apoi fugi spre capul satului, pentru a nu trăda identitatea stăpînului său. Sosi şi băbuţa, leoarcă de sudoare, gîfîind, de părea că-şi trage sufletul.

— Auzi, Doamne ! Mînca-i-s-ar toate oasele şi zgîrciurile chiar din faţa cuştii lui ! Încolţi-l-ar trei sute de viespi şi optsprezece lilieci ! Auzi, dihanie scîrboasă ! Of... Of... Of... Să-mi trag răsuflarea... Of... Auzi ?... Bună ziua, maică.. Şedeam şi eu la umbră, de, cum se întîmplă cu omul la drum... dădusem peste vreo trei neamuri, mai de departe... of... că mi-o ieşit sufletul de, ne mai spuneam şi noi de-ale noastre... băiatul se juca liniştit în nisip... cînd deodată javra asta afurisită sare la el... Băiatul fuge, javra după el să-l omoare, nu alta... Eu ce să fac ? După javră... Că nu-mi lăsa de loc băiatul în pace... Nici în zilele mele de horă n-am alergat şi n-am ţopăit atîta... Unde te-o muşcat, mă ?

— Nu m-a muscat. Mă împinzea meleu cu botul, aici în...

— Şi de ce nu i-ai dat una peste bot, nătăfleţule ? De ce n-ai luat o piatră ?

— Da ! Îsi convine matale. Da' cui i-al fi hăcuit culisolul ?

Tic făcu la început haz auzind răspunsurile prichindelului. rîse cu multă artă, pentru a-şi calcula şansele. Văzînd mulţumirea bătrînei, rîsul său se prefăcu pe nesimţite într-o expresie de nemărginită satisfacţie şi admiraţie. Numai chipul lui era în stare să farmece băbuţa. Dar mai erau şi vorbele.

— Ce copil drăgălaş ! Un înger, nu altceva ! Are un năsuc ca o... ca un... ca o piersică medievală... Şi nişte ochi... Cîtă isteţime, cîtă tandreţe, cîtă moronitate străluceşte în ochişorii lui ! E nepotul dumneavoastră ?

— Nepot ? ! zise băbuţa foarte măgulită. Ehei, e strănepot, domnişorule.

— Nu se poate ! Asta o spuneţi aşa... ca să-l întineriţi...

Prichindelul, care nu prea înţelegea ce se spune cu privire la el, se aciuase în poala băbuţei. Aceasta îi mîngîia fericită părul.

— Şi ziceţi c-aţi venit iar după cotigă ? întrebă cu voce binevoitoare bătrîna.

— Nu... Am venit să... Am venit cu... cu nişte treburi, dar auzind că strănepoţelul dumneavoastră e atît de isteţ, aşa că...

— Dacă n-aveţi nevoie de ea... Tot mi-o ceruse cu împrumut un fin de-al meu de peste deal...

Tic o sfecli. Îşi blestemă bunăvoinţa şi era cît pe-aci să se căiască de drăgălăşeniile pe care i le spusese ţîncului. Noroc că-i strecurase şi cîte o „realitate". Încercă să repare gafa :

— De fapt... Nu ne stă la inimă să vă refuzăm. Nu-i aşa, Ursule ? Dacă ţineţi atît de mult să ne-o împrumutaţi... Ştiţi... Nu-i bine să nu asculţi oameni mai în vîrstă...

— Apoi să ştii, drăguţule, că eu îţi dau cotiga, spuse rîzînd bătrîna. Dar să nu mă faci să-ţi şi mulţumesc pentru treaba asta... Că dacă mai stau mult de vorbă cu mătăluţă o să mă faci să-ţi umplu cotiga cu poame... Da' acu spune-mi drept. Chiar are băiatul meu ochi de morun ?

— Morun ? ! se miră Tic. Aaaa... Cred că n-am observat bine... Vai, cum să aibă ochi de morun. L-am confundat cu... linul. Are ochişori de lin.

— Hai. luaţi cotiga şi mai scuturaţi şi pomii aceia din grădină... Iar de adus înapoi o aduceţi atunci cînd n-o să mai aveţi nevoie de ea.

— Și finul dumneavoastră ? încercă Tic să fie politicos.

— Păi uită-te și mătăluță de jur împrejur și vezi dacă e vreun deal pe aici.

Tic înghiți în sec. În timp ce încărca poame în cotigă îi șopti lui Ursu :

— Strașnică băbuță. Da' și eu strașnic ! Ai văzut cum am făcut-o din „muma pădurii" „pîine caldă" ?

5

Cînd cotiga ajunse la marginea mării, corturile de mult erau prefăcute în baloturi. Un morman uriaș de bagaje aștepta să fie încărcat pe platforma aceea de scînduri susținută de două roți de fier. Treaba aceasta dură însă foarte puțin.

— Să orînduim schimburile pentru cărat, spuse Victor. Eu cu Tic, Ionel cu Dan, Ursu... singur.

— Și noi ? întrebară în același timp Lucia și Maria. Pe noi de ce ne excludeți ?

Victor desfăcu brațele în sens de : „voi, dacă vreți neapărat, n-aveți decît". Cel care se împotrivi, atît participării fetelor, cît și participării celorlalți la trasul cotigăi, fu Ursu. Nici nu voi să audă de ajutor. Aproape că-și goni prietenii :

— Lăsați-mă pe mine. Asta-i treaba mea. O iau pe nisipul ud. Nici n-o să simt greutatea. Hai, dați-i drumul. Să nu ne prindă ploaia.

Cînd se convinse că nu poate clinti cu un dram hotărîrea lui Ursu, Victor dădu semnalul de plecare. Porniră pe nisip în direcția Constanța. Numai Ursu rămase cîteva clipe pentru a aranja ceva la hulube. Prinsese de hulube o funie ca să poată trage cotiga și cu pieptul.

Vremea era atît de frumoasă, cerul atît de senin și marea atît de calmă, că nimeni nu mai credea în previziunile lui Ursu. Mergeau alene, visători, pe malul mării. După calculele lui Tic, aveau de mers pînă la punctul topometric vreo cincisprezece kilometri. Chiar fără să se grăbească erau siguri că vor ajunge acolo înainte de

apusul soarelui. După cîtva timp de mers, Ursu o luă înaintea celorlalți. Trăgea cotiga și cu brațele și cu pieptul. Tic făcu o glumă văzîndu-l cum se opintește ca un cal la ham, și pentru și mai mult haz se agăță de cotigă, strigînd vesel :

— Di, roibule, că-ți dau deseară fulgi de ovăz și zahăr cubic.

— Mai bine mi-ai da acum, îi răspunse cu toată seriozitatea Ursu, oprindu-se din mers.

Tic rămăsese pe cotigă. Se întreba dacă Ursu făcuse sau nu o glumă.

— Chiar vrei să-ți dau ? Sau ai spus numai așa ca să mă dau eu jos ?

— Și una, și alta. Ticușorule. V-am spus că o să ne apuce ploaia pe drum.

Tic sări din micul vehicul, dar uită, sau poate nu dădu importanță rugăminții lui Ursu. Acesta trăgea zdravăn la cotigă, obligîndu-și prietenii să țină pasul cu el. Cînd văzu că rămîn în urmă, îl chemă cu voce tare pe Victor. Victor alergă spre dînsul, urmat de întregul grup.

— Ce s-a întîmplat, Ursule ? întrebă Victor ajungîndu-l din urmă.

— Ce să se întîmple ? Nici nu mi-ați spus unde mergem. Dacă mă rătăcesc ?

— Da ! asta era... Hm, ai dreptate. Din grabă am uitat să discutăm cu voi, să vă punem la curent cu ceea ce am hotărît sau mai bine zis cu ceea ce am stabilit... Dar de ce fugi așa ?

— Mai bine răspunde-mi... Tic ! Vino și tu ca să ne pună Victor la curent cu...

O dată cu Tic sosiră lîngă Ursu și Ionel, și Lucia. Numai Dan și Maria rămaseră în urmă. Avîndu-i însă pe ceilalți lîngă el, Ursu izbuti să schimbe ritmul mersului, impunîndu-l pe cel hotărît de dînsul. Aceasta, pe nesimțite, în timpul conversației. Pînă și Dan o îmboldea pe Maria să iuțească pasul.

— Nu vezi cît de departe au ajuns ceilalți ? Abia se mai zăresc.

— Dacă vor să facă întrecere de marș, n-au decît. E foarte greu să ne rătăcim, dar să știi că nu te reții... Dimpotrivă.

— Dimpotrivă ! ! ! Cîtă franchețe ! Sau e numai cochetărie ? Știi tu cît de cavaler sînt. Nu te-aș părăsi, chiar de-aș ști că mă duci la marginea iadului...

— Poate că tocmai într-acolo mergem... Dar dacă vrei neapărat să rămîi în urmă...

— Mi-ai permite din cînd în cînd să-ți fac niște complimente foarte meritate ? Ca să nu simțim scurgerea timpului...

— Ești un caraghios, Dan, și mă faci să rîd. Îmi promiți complimente, și de fapt mă jignești, cavaler galant ce ești. Deși mă ai alături și-ți ofer satisfacția tăcerii, te plictisești...

Dan se opri din mers :

— Stai, stai. Ce-am zis am zis. Înseamnă că mi s-au tulburat mințile, ceea ce e puțintel cam grav. Adică, e mai mult decît un compliment pentru tine... Pe urmă tu mi-ai spus ceva cu plăcerea de a sta alături... Nu prea am înțeles eu bine... că m-am tulburat prea tare... Acum ce să fac ? Să tac, să vorbesc, să sper ? Să cred ? Mai bine mă transform într-o coloană de marmură. Mi-e teamă să fac ceva... Mă cuprinde spaima... Ce să fac ?

Maria se uită la Dan cu atîta atenție, de parcă îl vedea pentru prima dată în viața ei. Simțea o emoție nouă în vocea lui, și mai ales simțea că trebuie să și-o ascundă.

— Ce să faci ? Să-ți spun sincer, Dan ? Dacă-mi promiți că nu te superi. Să te iei la harță cu Tic și să mai aștepți trecerea timpului. Nu minute, ore, zile, ci ani. Vreo cîțiva ani.

— Vorbești serios, Maria ? Știi adineauri cum se aprinseseră cerurile în inima mea ? Prin urmare, absolut nici o speranță...

Maria se înveselise, sau poate că zîmbetul ușor, care i se ivise pe fața atît de îngîndurată pînă atunci, aducea a veselie.

— Știi ce-o să se întîmple atunci, peste cîțiva ani, cînd *cu adevărat* se vor aprinde cerurile în inima ta ?... Melodia asta mi-a plăcut... Știi ce-o să se întîmple ? N-o să mai spui nici o vorbă. Nici n-o să ai nevoie. Pentru că va țîșni totul din tine ca o erupție.

— Doamne ! se tîngui Dan cu voce tare. Ce rușine o să-mi fie deseară !... Dacă am ajuns să-ți spun asta, înseamnă că sînt lecuit definitiv.

Maria simți un ușor regret auzind ultimele cuvinte ale însoțitorului ei. După cîteva clipe uită însă totul. Nici nu-l mai vedea pe Dan alături. Visa.

În jurul lui Ursu se purtau altfel de conversații. Mult mai prozaice, sau poate mult mai poetice. Pentru că subiectul discuțiilor era Palatul de cleștar. Tic și Ursu fuseseră puși la curent cu tot ceea ce se petrecuse la corturi în timpul dimineții. Dacă Tic mai ceruse uneori vreo explicație. sau pusese vreo întrebare, sau făcuse vreo remarcă în stilul lui, Ursu în schimb tăcuse tot timpul. Nici măcar nu spusese „da" sau „nu". Tăcea și trăgea la cotigă și lăsa sudoarea să-i curgă șiroaie prin păr, pe față, pe gît. pe trunchi, pe picioare. Era lac de sudoare. Numai cînd auzi calculul făcut de Ionel pentru fixarea locului, se opri din mers și gestul lui fu atît de brusc, că era să se răstoarne cotiga cu tot cu bagaje. Se străduí din răsputeri să nu gîfîie în timp ce vorbea :

— După tine, care-i elementul de calcul cel mai nesigur, Ionel ? Mi se pare că timpul de la apariția coloanelor pînă la întîlnirea cu marinarul, nu ?

— Da, recunoscu Ionel. Celelalte sînt date precise. Ora, viteza vasului, distanța parcursă în timp de la un loc la altul... Dar ce-i cu tine ?

Ursu înconjură cu privirea orizontul. Fața i se întunecase. Întoarse apoi capul și se uită atent înapoi. Ceilalți nu-i zăriră pe Maria și pe Dan. Abia deosebiră niște pete în depărtare. Ursu în schimb îi văzu și clătină nervos din cap :

— Acum se grăbesc ei, dar să nu fie prea tîrziu. Vijelia, Victor ! Vine o vijelie cumplită ! Uitați-vă pe mare, în zare. Niște dungi negre. Și aerul... Nu simțiți șuvoaie reci în zăpușeală ?

Nimeni nu văzu dungi negre la orizont, dar în aer simțeau ceva neobișnuit. Se uitară de jur împrejur. Nici un adăpost. La cîteva sute de metri în fața lor, spre marginea mării, se înălța singuratic un salcîm uriaș.

— Ești sigur. Ursule ? Poate că...

— Nu mai putem pierde nici o secundă ! se răsti el. Spre salcîm !

Porniră aproape în goană. Aerul devenea din ce în ce mai rece. La marginile ei, marea arunca spre cer niște trombe negre, uriașe. Ursu opri cotiga în dreptul salcîmului, cam la vreo cincizeci de metri de copac.

— Corturile ! răcni el.

Cireşarii începură, în grabă, să instaleze corturile. Ursu le verifică soliditatea şi, nemulţumit, ceru funii pentru a face nişte ancore suplimentare.

— Noi, între timp, să aducem bagajele, spuse Victor. Să împingem cotiga lîngă corturi.

Victor, Ionel şi Tic se opintiră să mişte cotiga despovărată pe trei sferturi de încărcătură. Nu izbutiră s-o clintească nici un centimetru. Nisipul acţiona ca o frînă cu neputinţă de învins. Abia în clipa aceea înţeleseră de ce ceruse Ursu cu atîta vehemenţă să fie lăsat singur la trasul vehiculului. Toţi ceilalţi n-ar fi putut, adunîndu-şi laolaltă puterile, nici măcar s-o urnească din loc.

— Şi eu, care te-am obligat să mă cari, se căi Tic. Iartă-mă, Ursule.

— Cred c-am dat zece litri de apă din mine, spuse vlăjganul. Credeam c-o să-mi crape tendoanele, c-o să mi se spargă vinele... Bine că...

În clipa aceea începu vijelia. Cerul deveni dintr-o dată de păcură. Răsună un bubuit în depărtare, marea porni să geamă şi să se zguduie. Cîteva suliţe de foc azvîrlite în zigzag pe cer, primele picături, urletul crescînd al valurilor, alte bubuituri mai apropiate... Maria şi Dan alergau ca nişte bezmetici. Mai apucaseră să vadă corturile. Apoi întunericul deveni de nepătruns şi ploaia se revărsă cu puterea unui torent. Cerul tremura din toate încheieturile. Ursu se pregătea să pornească în întîmpinarea întîrziaţilor. Aceştia, cu ajutorul fulgerelor, ajunseră la corturi. Erau uzi leoarcă. Dan mai avu totuşi putere să facă o glumă :

— Tot ţi-am promis că merg după tine pînă la marginea infernului... Mi-am ţinut promisiunea. Dar nici tu nu m-ai lăsat să cad înăuntru.

Maria însă nu-l auzea. Era în celălalt cort. Lucia o fricţionă cu alcool, apoi o ajută să se îmbrace şi, preventiv, o obligă să ia nişte tablete.

— Eşti atît de fierbinte, Maria, că mi-i teamă să nu te îmbolnăveşti...

— Ce dar cumplit ! se înfioră ea. Am stat nemişcată pînă mi-a pătruns tot trupul. Dacă nu-l vedeam pe Dan prăbuşindu-se...

— Ești nebună sau ce-i cu tine ?... Îmbracă halatul ăsta. Repede.

Maria devenită subit docilă, se supuse vocii poruncitoare care străpungea întunericul.

În cortul celălalt, Dan trecuse prin momente asemănătoare. Numai că el acceptase de la bun început tratamentul care i se aplicase. Fricțiuni, masaje, rufărie uscată. Se simțea din ce în ce mai bine dispus.

Afară, vijelia era cumplită. Fulgerele despicau fără întrerupere cerul, orbind și înspăimîntînd totul. Tunetele și vuietul talazurilor se contopiseră într-un zgomot infernal. Natura se dezlănțuise. Trăsnetele țipau tot mai aproape. Numai ele săreau ca niște acute din cornul infernului. Unul lovi atît de aproape, că, în corturi, fiecare simți pe limbă săgeata electrică.

— Salcîmul ! spuse Ursu. Am scăpat. Dacă ne-am fi oprit sub el... Așa am redus riscul la jumătate. Ori corturile, ori salcîmul. Am scăpat, în sfîrșit.

Ca întotdeauna în clipele grele, primejdioase, Ursu își dovedise luciditatea.

Prin deschizătura de un deget a unei ferăstruici, băieții văzură salcîmul arzînd. Era un spectacol de necrezut, fantastic. Torentele de ploaie nu reușeau să-i stingă toate flăcările. Ardea ca o lumînare și deodată se frînse de la jumătate. Priveliștea de foc aduse pentru multă vreme tăcere în corturi. Vijelia își continua aprigă dezmățul. Dar se stinse tot atît de brusc precum începuse. Atîta doar că lăsă în urma ei înserarea.

Cina avu loc în cortul cel mare, la lumina lanternelor. După cină, se reluară discuțiile.

— Ce-ai vrut să spui, Ursule, atunci, înainte de furtună, despre calculele mele ? întrebă Ionel.

— Nu despre calcule. Calculul e foarte frumos și foarte bine făcut. Mă gîndeam însă la elementele de calcul.

— Da, îmi aduc aminte, zise Ionel. Ai descoperit un element nesigur ?

— Știu eu ? răspunse Ursu. Mă întreb. Ești absolut sigur de viteza vaporului ?

— Absolut sigur : atîtea noduri pe oră.

— Dar dacă s-a modificat în timpul nopții ?

Lumina era difuză, așa că nimeni nu observă paloarea de pe fața lui Ionel.

— Înțeleg, Ursule, spuse Ionel cu voce stearsă. N-am verificat viteza din noaptea aceea. Am considerat viteza ca o constantă și am folosit-o în calcule ca element sigur. Crezi că se poate modifica în timpul mersului ?

— Nu cred, Ionel. Sînt absolut convins. De aceea m-am speriat cînd te-am auzit.

La marile întrebări pe care și le puseseră pînă atunci cireșarii se mai adăuga una. Și ea avea nevoie de un răspuns imediat.

CAPITOLUL V

1

În mica tabără de lîngă salcîmul trăsnit, rămăseseră numai Ursu și Tic. Ceilalți plecaseră dis-de-dimineață spre Constanța. Pentru a se aproviziona cu alimente și cu unele obiecte necesare expediției submarine (Lucia pînă la urmă renunțase la barometru în fața argumentului „Ursu", rostit în cor de toți cireșarii — bineînțeles cu excepția celor în cauză), dar mai ales pentru a-l găsi pe bătrînul timonier și a-i cere informații suplimentare cu privire la viteza vasului în noaptea marii descoperiri. Sarcinile și repartizarea grupurilor se stabiliseră de cu seară. Ursu își urmărise prietenii cu privirea pînă la șosea și nu-i slăbi din ochi nici atunci. Numai cînd îi văzu urcîndu-se în camion se liniști și-l anunță pe Tic de norocul celor cinci călători.

— Știi ce bine îmi pare că sîntem iarăși împreună! se bucură cu glas tare Tic. Și mai ales neavînd altceva de făcut decît paza acestor corturi, pe care o las fără grijă în seama potăii... Auzi, Țombi... Înseamnă că sîntem liberi de orice corvoadă pe ziua de azi.

Țombi auzise insulta și se întristă groaznic, căutînd totuși în mintea sa de cîine un moment, un gînd, un prilej de răzbunare. Supus, dar frămîntat de întrebări și de gînduri chinuitoare, acceptă locul de pază pe care i-l arătase poruncitor și sever stăpînul său.

„Prea, prea ciudat se comportă potaia la ora asta, zîmbi Tic. Să fi căpătat oare în ultimele zile o atît de mare considerație față de persoana mea, încît nu mai are curajul să crîcnească ?"

Țombi simți insulta repetată și-n gîndurile lui Tic, pentru că făcea parte dintr-un neam de cîini cu inteli-

genţă superioară, care, printre altele, este înzestrat cu darul de a ghici gîndurile oamenilor. Se resemnă din nou, dar şi mai obsedat de ideea răzbunării.

— Ei, Ursule, te-ai gîndit ? Cum să folosim clipele acestea de libertate ?

— Păi eu zic să ne antrenăm rezistenţa sub apă. Dar fără să-l chemi ca ieri în ajutor pe Ţombi.

— În regulă. Dar să nu rîzi de mine. Mai mult de treizeci de secunde nu rezist.

— Ieri ai stat patruzeci de secunde, după ceas, ceea ce pentru început înseamnă foarte mult.

— Chiar m-ai văzut imediat ce am ieşit ? Am întîrziat pentru că nu-l găseam pe Ţombi.

— Te-am văzut cînd îl căutai, Ticuşorule. Altminteri poate că mă înşelai şi pe mine.

Tic rîse. Faţă de toţi ceilalţi era ironic, se purta uneori chiar obraznic, lîngă Victor şi lîngă Ursu se simţea însă intimidat. Erau de altfel favoriţii lui. Pe unul însă îl stima şi-l admira, pe celălalt îl iubea. Încercînd să le pună în balanţă calităţile (voia să facă din această comparaţie o ecuaţie cu cifre precise, cum îl obişnuise Victor, ca să obţină un rezultat pur, matematic), dar nestatornic sau poate numai distrat, lăsă un gînd să-i zboare aiurea. Ecuaţia se fărîmiţă imediat, în schimb se pomeni îmbogăţit cu o idee grozavă, menită să-i umple cu plăcere clipele libere.

— Ursule ! De ce sîntem noi proşti ? Înţelegi, „proşti" e un fel de a vorbi. De ce nu umflăm barca de cauciuc ? Pssst ! Ce plimbare am face şi poate chiar şi nişte cercetări, aşa, fără scop.

Ursu primi fără reţineri propunerea lui Tic. După un sfert de oră, barca, umflată pînă la limită, îşi aştepta pasagerii. Înfiorat de plăcerea anticipată a unei plimbări cu barca pe mare (exista oare în tot oraşul cineva asemenea lui care să se fi bucurat în toată ascendenţa şi descendenţa neamului său de o asemenea cinste şi plăcere ?), Ţombi făcu o ultimă încercare de a se face ascultat de Tic, renunţînd, cu jurăminte solemne (dar tăcute, fără martori), la toate gîndurile de răzbunare. Fu însă alungat la locul său cu indignare şi însoţit de epitetul care-l jignea cel mai mult pe lume ; javră... leneşă („leneşă" era termenul îndulcit de Ţombi, pentru a nu crăpa cu totul de ruşine). Replica o dădu imediat. Cînd îl văzu pe

Tic gata să se urce în barcă, scoase un urlet atît de năprasnic, că stăpînul său își pierdu echilibrul, căzu în apă și răsturnă barca totodată. Dar, cînd zări capul lui Tic ieșind din apă, începu să se uite mirat și neliniștit în jurul său, parcă pentru a-l descoperi pe autorul urletului. Trăgea însă cu coada ochiului la pumnul strîns care-l amenința și-și spuse în interiorul ființei sale cîinești: „Asta nu-i nimic ! O să vezi mai tîrziu..“ Încă nu știa ce va vedea stăpînul său, dar nu asta era important. Importantă era hotărîrea lui de a-l face să vadă...

Barca plutea lin pe apa mării. Două lopeți mici, mînuite cînd de Ursu, cînd de Tic, loveau apa dînd viteză și direcție bărcii de cauciuc. Pînă în clipa aceea, navigatorii nu se gîndiseră la ceva anume. Se mulțumeau doar să facă o plimbare. Deodată se auzi un schelălăit, urmat de un lătrat furios. În convenția Tic-Țombi, combinația acestor sunete indica un semnal de primejdie pentru cineva. Cei doi întoarseră barca spre mal mărindu-i viteza. Țombi se bătea de zor cu niște gîngănii, sau se prefăcea — hoțul ! — că se bate. Ba, la un moment dat, începu să se tăvălească în nisip, de parcă i s-ar fi înfipt în blană un roi întreg de bîrzoi.

— Își bate joc de noi javra, descoperi Tic. Trebuie să fac rost de niște nuiele. Dacă a ajuns să schimbe sensul semnalelor din codul nostru... Îți arăt eu, potaie afurisită !

După acest incident, navigatorii își reluară ocupația. Plimbare, apoi scufundări, antrenamente de rezistență sub apă, de viteză și de vedere sub apă. Ursu îl învăță pe Tic vreo cîteva mișcări care-l ajutară atît la mărirea vitezei de înaintare sub apă, cît și la simplificarea și dozarea eforturilor, ceea ce-i întărea rezistența la presiune și lipsă de aer.

— Grozav ! spuse el, după ce prinse mișcările. Nu vrei să mă cronometrezi ?... Stai ! Mi se pare că Lucia și-a lăsat în cort ceasul antiacvatic...

În clipa aceea Țombi lătră de cîteva ori aprig, apoi schelălăi. Era semnalul că se apropie cineva cu intenții dușmănoase. Tic îl lăsă pe Ursu în apă și cîrmi cu grijă spre mal. Trase barca la țărm și se duse mai întîi la Țombi. Acesta, cu picioarele răschirate și cu botul întins, privea un anumit loc de pe nisip, de parcă urma să vină de acolo un ditamai balaur hotărît să înghită corturile,

bagajele. barca și o parte din mare. Tic se opri lîngă el și văzu în nisip, într-o groapă mică, un crab mort. aruncat cine știe de cîtă vreme acolo. Nu spuse nimic. Porni cu pași lenți spre corturi, dar se întoarse brusc și-l văzu pe Țombi tăvălindu-se prin nisip de rîs. Bineînțeles că. imediat ce zări privirile stăpînului său, se prefăcu iarăși atacat de albine.

„Bun ! își zise Tic. Las' că vedem noi cine rîde mai bine pînă la urmă !"

Ți-ai găsit ! Cîinele respinse cu o nonșalanță definitivă presupusa amenințare. Și-și continuă planul.

Tic ajunse cu ceasul și cu barca la locul unde se scălda Ursu. Acolo marea făcea un intrînd. iar pămîntul, bătut mai cu furie de valuri, își scosese afară niște căpățîni stîncoase. Apa era la început mică, pînă la gît, dar după cîțiva metri se adîncea brusc. Nu i se mai vedea fundul, în locul acela își continuară tinerii antrenamentele. La prima cufundare, Ursu rezistă. sub apă, o sută treizeci și patru de secunde. Era recordul său de pînă atunci. Cufundările următoare, probabil din cauza oboselii, nu depășiră. în timp. o sută de secunde. După un lung răgaz de odihnă, la cea de-a noua cufundare reuși să reziste o sută patruzeci și cinci de secunde. Tic era atît de mîndru, de parcă el ar fi fost autorul recordului.

— Acum e rîndul meu, Ursule. Ține ceasul. Repede. Vreau să stabilesc și eu un record.

Ursu răsuflă din greu. Era vizibil, sau, dacă vreți, auzibil efortul făcut. De aceea primi cu bucurie invitația lui Tic, îi luă ceasul... Dar îl rugă să aștepte cîteva minute.

— De ce ? întrebă surprins Tic.

— Ca să... Parcă l-am auzit pe Țombi lătrînd.

— Dă-l dracului ! E un farsor, o lichea, un trișor. Las' că-i tăbăcesc eu pielea de la coadă pîn' la vîrful nasului. Ești gata ?

— Imediat, Ticușorule. Stai numai să mă obișnuiesc cu ceasul.

Cînd își reveni cu totul în fire, cînd își regăsi toate puterile, Ursu îi făcu semn lui Tic să sară. Apoi încordat, cu ochii atenți, urmări înotul pe sub apă al acestuia. Îl urmărea cu barca de la suprafața apei. Nu voia să supună ființa aceea atît de dragă nici celui mai mic risc.

După patruzeci de secunde, Tic ieşi triumfător. Se agăţă de barcă şi întrebă în pauzele respiraţiei :

— Cît... cît am... cît am stat... Ur... Ursule !

— Aproape şaizeci de secunde.

— Cum ? Numai atît ? Eu credeam că am stat mai mult de un minut.

— Mai puţin, Tic. Dar asta n-are nici o importanţă.

— Chiar mai puţin decît cincizeci de secunde ? Spune drept, Ursule !

— Ai stat exact patruzeci de secunde... pentru că te-ai dus prea la fund şi te-a obosit presiunea apei.

— Asta era ! se înveseli Tic. Dar ştii tu ce frumos e fundul ? Şi ştii ce mulţi peşti foiesc printre pietre ? Fii atent ! Mă mai duc o dată.

Ursu îl urmări iarăşi de la suprafaţa apei. Îl văzu apropiindu-se de ţărm, strecurîndu-se printre bolovani, întorcîndu-se în loc, rotindu-se de cîteva ori în jurul unui punct, apoi ridicîndu-se cu un bolovan în mînă la suprafaţă. Rămăsese sub apă treizeci de secunde.

— Ai prins un peşte de piatră ? îl luă în primire Ursu.

Tic transportă bolovanul la ţărm şi ţîşni ca un popîndău din apă.

— Iute, Ursule ! strigă el. Am descoperit o cetate, un oraş, o... Vino repede !

Într-adevăr, bolovanul lui Tic nu era un bolovan obişnuit. Era un fragment de granit, mai mult lat decît gros, şlefuit cîndva de o mînă omenească, pentru că pe una din feţele lui se aflau săpate nişte litere ciudate. Nu mai era nici o îndoială. Bolovanul făcea parte dintr-o masă mare pe care se gravase o inscripţie.

— Ursule ! Ursule ! sări Tic în sus. Lasă, lasă... O să spunem că l-am găsit împreună.

— Ticuşorule ! şopti duios Ursu. Asta-ţi trece ţie acum prin cap ?... Nu-ţi dai seama ce comoară ai găsit ?

— Păi tocmai din cauza asta !... Hai să-l ducem lîngă corturi şi să ne continuăm cercetările. Pînă se întorc ceilalţi, poate găsim şi restul.

Lăsară bolovanul lîngă corturi şi se întoarseră la locul cu pricina. Ţombi încerca să le tulbure căutările (şi nu chiar fără motiv de astă dată). Lătra, lătra ca un apucat.

Nemaiputîndu-i suporta apucăturile rebele, Tic hotărî să-l pedepsească. Dar, cînd ajunse lîngă corturi, nu mai zări bolovanul. Parcă-l înghiţise pămîntul. Mai întîi îl năpădi o spaimă soră cu moartea, dar se reculese repede. Începu să caute cu atenţie în nisip. Bolovanul era acolo. Se afundase singur în nisipul ud. Nu se mai vedea decît inscripţia.

De astă dată Tic nu mai ţinu seamă de codul manierelor elegante. Pocni cu piciorul gol de cîteva ori javra, în locul cel mai cărnos şi mai dureros. Cu sentimentul datoriei împlinite reveni la locul descoperirii.

2

În oraş grupul celor cinci cireşari se împărţi în două. Victor şi Ionel porniră spre port, pentru a da de urmele timonierului, iar Maria şi Lucia, însoţite de Dan, începură să colinde magazinele. Dan întocmise lista obiectelor trebuincioase expediţiei. Pentru a le achiziţiona trebuiau să intre pe rînd : într-un magazin sportiv, într-un magazin de fierărie, într-o farmacie şi bineînţeles prin cîteva „aprozaruri" şi „alimentare". Duceau cu ei doi saci mari de voiaj, care conţineau la rîndul lor cîteva sacoşe şi cîteva plase de nailon.

— Pentru treaba asta, anticipă Dan, trebuia să-l luaţi cu voi pe Ursu, nu pe mine. Sau aveţi de gînd să angajaţi un camion ?

— Las' că te mai ajutăm şi noi, nu te speria, încercă să-l liniştească Lucia. Şi apoi nu uita că ne-am dat întîlnire în parc cu băieţii. Dacă o să fii prea încărcat, îi aştepţi tu înainte acolo, iar noi cumpărăm restul obiectelor.

Primul magazin în care intrară era un magazin de confecţii. Dan îşi privi nedumerit însoţitoarele :

— Am uitat eu ceva ? Pe lista mea nu e trecut un asemenea magazin.

Văzîndu-le însă pe amîndouă preocupate să privească din toate unghiurile un manechin îmbrăcat într-un taior

albastru, tăcu, sau, mai bine zis, făcu o anumită reflecție în tăcere. Dumerit, se retrase într-un colț cu convingerea că va avea timp să citească ziarul sportiv, pe care-l cumpărase la intrarea în magazin, pentru că erau vreo cincizeci de manechine răspîndite prin toate raioanele, și de vreo cinci, șase ori mai multe modele de rochii, taioare, fuste, bluze, șorturi, paltoane, pardesie, raglane, pălării, balonseide, tricouri, costume de plajă și altele, cărora Dan nu le dădu, din jenă, denumirea.

Fetele își terminară însă raita prin magazin mai repede decît presupusese el. Le acostă la ieșire cu un zîmbet de mulțumire și le însoți cavalerește pînă în dreptul unei florării. Acolo încetă să mai fie cavaler. Rămase afară în stradă. Dar și ele încetară să se grăbească. Ieșiră după un sfert de oră, bineînțeles tot cu mîinile goale. Dan le aștepta însă după colț. Cei doi saci de călătorie se aflau la picioarele lui. Ținea mîinile la spate și părea că face un antrenament de înghițit noduri. Cînd fetele se opriră în fața lui, contrariate, își adună tot curajul și, cu un gest sigur, le întinse cîte un buchet de flori. Buchetele tremurau însă în mîinile lui. Ca să scape de jenă spuse ceva :

— Din colț, de la concurenta aceea oacheșă cu țigara în gură.

Surprinse și vesele, amîndouă fetele îi făcură cu ochiul și-l încadrară în mijlocul lor, luîndu-l de cîte un braț. Dan ținea sacii de parcă aveau ouă în ei.

— Așa nu știu dacă voi rezista... Nu vedeți că se uită toată lumea la noi ?

Dar, după primele minute de jenă, se pomeni pe nesimțite, cuprins de plăcere. Ba le convinse să se mai plimbe puțin pe stradă :

— Pînă dau „ăia" de port, pînă dau în port de vapor, pînă dau pe vapor de timonier, pînă dau la timonier de un moment favorabil, pînă dau... „Ferometalul" ! N-avem ce face. Trebuie să intrăm.

Vizavi de „Ferometal" era un magazin sportiv, iar lîngă magazinul sportiv era un șir de „alimentare" și „aprozaruri". Lista lui Dan se scurta, iar sacii de călătorie se îngreuiau. Apoi veni rîndul sacoșelor, al plaselor de nailon, începură tîrguielile cu posesorii unor roșii cît pumnii lui Ursu, discuții în contradictoriu la o tejghea cu ardei grași, pipărați la preț, cochetării cu niște piersici

și cu niște caise prea mari și prea coapte, ca să nu se transforme pe drum în sirop, compătimiri în fața unor puișori de găină care semănau a ciulama, și altele și altele care-l transformaseră pe Dan din viitor candidat la filologie într-un junior înzestrat cu aptitudini serioase de halterofil. Dar apăru pînă la urmă și parcul, parcul atît de dorit și de așteptat. Se duse la prima bancă, stăteau liniștiți acolo doi bătrîni, o pereche, dar Dan nu mai avea putere :

— Nu vă supărați... Banca e rezervată pentru tineri... Pezevenghiul ăla care se joacă în nisip a șterpelit placarda de pe spetează...

Bătrînii zîmbiră încurcați, căutară altă bancă, dar, înainte de a se așeza, se convinseră că nu e atîrnată nici o placardă de spetează. Dan puse pe bancă tot calabalîcul, își făcu pernă dintr-un sac plin cu zarzavaturi și pîine și se întinse cît era de lung, după ce-și așternu ziarul la picioare. Fetele își făcură cu chiu cu vai loc în adunătura aceea de pachete.

În cealaltă parte a orașului, în port, Ionel și Victor întrebau din om în om și din cabină în cabină unde e ancorat vasul „Sulina". Informațiile primite pînă atunci îi purtaseră de la un cap la altul al portului, dar nicăieri nu dădură cu ochii de vas.

— Am procedat ca niște copii, se răzvrăti Victor. Trebuia să ne interesăm de la bun început la căpitănie. Ne-am pierdut timpul de pomană.

Victor nu greșise. La căpitănie li se spuse imediat că vaporul se află în port și li se indică unde este ancorat. După o scurtă căutare descoperiră vasul și în același timp și punctul de pe mal care ținea legătura cu el : o cabină în care un cetățean, aplecat deasupra unei mese mici de lemn, punea fără încetare ștampile pe un vraf de hîrtii.

Victor se duse la ghișeu și întrebă foarte politicos cînd pleacă vasul „Sulina" în croazieră.

— La ora patru ! îi răspunse funcționarul, fără să ridice ochii de pe hîrtii și fără să întrerupă ștampilarea lor.

— Iertați-mă... N-ați putea să-mi spuneți dacă rămîne același echipaj de săptămîna trecută ?

Funcționarul catadicsi în sfîrșit să-și ridice nasul din hîrtii. Era un bătrînel slab, cu nasul coroiat și cu niște ochelari mici, cu rame subțiri de metal.

— Adică pe dumneata te interesează echipajul ? Păi de ce nu spui așa ? Credeam că vrei să faci rost de vreun loc și locuri nu mai sînt de trei zile. Și pe cine cauți, mă rog ?

Victor tuși de cîteva ori, ca să cîștige timp.

— Voiam să las un răspuns cuiva de la timonă...

— Cui ? Nu cumva lui Ispir ? A fost retrogradat și dat la alt vas...

Într-o clipită, Victor pricepu că Ispir trebuie să fie timonierul vinovat de ciocnirea vasului cu bancul de nisip.

— Aa ! Nu lui... Nu e vorba de Ispir...

— Atunci te pomenești că ai ceva cu moș... cu „Rechinul" ?... Așa-i zicem noi de cînd cu povestea lui din Zanzibar.

— E pe vas, nu știți ?

— Stai puțin, răspunse funcționarul și începu să calculeze cu voce tare. Va să zică la nouă... (Victor nu reuși să descifreze ce trebuie să fie la nouă în mormăitul funcționarului.) La nouă și jumătate... (același mormăit), la zece... (alt mormăit)... Cît e ceasul acum ?

Funcționarul duse mîna la buzunar, dar Victor îi dădu mai repede răspunsul, privindu-și ceasul de mînă :

— Zece și treisprezece minute. Foarte exact.

Omul de la ghișeu nu-i ascultă răspunsul. Își scoase tacticos ceasul său, îi deschise capacul, se uită de departe la cadran și abia după aceea rosti, scărpinîndu-se în cap :

— Zece și treisprezece minute... Da... (Iar mormăi ceva neînțeles.) Da ! E pe vas ! La magazia de combustibil, la ușa a patra. La zece și douăzeci de minute se urcă la timonă ca să fumeze o pipă.

Victor era foarte mulțumit, dar fîstîcit. Nu știa ce e mai bine de făcut. Să ceară încuviințare pentru a urca pe vas, sau să roage pe cineva să-l cheme pe timonier ! Îl scoase din încurcătură funcționarul.

— Ilie ! strigă el cu o voce surprinzător de groasă și de puternică. Ilie ! Ai un pasager pentru „Sulina".

— Sîntem doi... îndrăzni Victor.

— Doi pasageri, Ilie... Îi așteaptă „Rechinul" la „și douăzeci".

Un marinar lung și deșirat, rezemat de un stîlp de fier, le făcu tinerilor semn cu mîna și, cînd se apropiară de el, le arătă o bărcuță :

— Poftiți ! Dacă sînteți așteptați de moș Novacu, apoi e mai ceva ca un ordin.

3

Tic și Ursu continuaseră cu un zel nemaipomenit cercetările. Se scufundaseră de zeci de ori cînd unul, cînd altul, scoseseră la suprafață și transportaseră pe mal zeci de bolovani, unii de dimensiuni uriașe (opera lui Ursu), dar nu izbutiră să găsească pe nici unul vreo altă inscripție. O adevărată movilă de piatră se înălțase la marginea apei. Erau numai bolovani rupți de furia apei din pămîntul stîncos. Nici unul nu era dăltuit de mîna omului. Zelul cufundătorilor era însă prea mare ca să se mulțumească cu ideea unui eșec și să întrerupă cercetările. Curățind în partea aceea fundul apei de bolovani („Avem cel puțin un loc grozav pentru sărituri de pe trambulină", spusese Tic, pentru că orînduiseră bolovanii în așa fel ca movila să poată fi folosită drept platformă), hotărîră „în unanimitate" să continue cercetările în altă direcție.

În timpul cufundărilor, Țombi mai încercă vreo cîteva stratageme, folosind semnale din codul convenit cu Tic, dar nu-i mai reuși nici una. Nu primi altceva decît niște amenințări, mai mult în glumă decît în serios. (La planul său cumplit de răzbunare nu renunțase însă definitiv.)

Cei doi cercetători porniră cu barca de-a lungul țărmului, îndepărtîndu-se de corturi. Încovoiați, ca două cîrje, căutau să străpungă cu privirea adîncurile.

— Stai, Tic ! șopti Ursu emoționat. Ia uită-te acolo lîngă ieșitura aceea. Nu vezi ceva lunguieț ?

— Unde ? întrebă Tic, urmărind direcția mîinii lui Ursu. Acolo ? Nu văd nimic, nici urmă de fund. Dac-aș avea ochii tăi, aș desființa lunetele.

— Uită-te bine, Tic, la fund. Precis e ceva acolo. Ceva ca un paralelipiped.

Tic tresări, își încordă privirile, se uită în apă, pînă i se umplură ochii de lacrimi, dar nu fu în stare să descopere fundul.

— Fii atent că sar ! îl anunță Ursu. Lasă-te în partea cealaltă a bărcii.

Îi ascultă sfatul, aplecîndu-se pentru menținerea echilibrului bărcii. Îl urmări pe Ursu afundîndu-se, pînă ce-l înecară culorile apei. După numai douăzeci de secunde, Ursu apăru la suprafața apei, ținînd ceva în mîna stîngă.

— O bîrnă, Tic ! spuse Ursu dezamăgit. Nimic altceva decît o bîrnă groasă, cu niște ciocuri de fier în ea. Eram convins că am dat peste o coloană sau peste ceva asemănător. Ce să fac cu ea ?

— Scoate-o la mal ! Poate o să ne folosească la amenajarea trambulinei Altceva ?

După ce aruncă bîrna departe, pe mal, Ursu răspunse cu un glas nu prea mulțumit :

— Nimic, absolut nimic. Numai pești cu duiumul. Dar ce ne trebuie nouă pești ? Hai s-o luăm în cealaltă direcție.

Cealaltă direcție însemna înapoi la movilă și de acolo, în stînga, într-o buclă ușoară pe care-o făcea marea. Ajungînd cu barca în dreptul movilei, lui Tic îi veni o idee :

— Ce-ar fi să amenajăm trambulina ? Numai bine timpul care ne-ar trebui pentru refacerea respirației.

Ursu primi cu bucurie propunerea. Simțea și el că are nevoie de odihnă. Cufundările dese îl obosiseră. Nu reușea să rămînă sub apă mai mult de treizeci-patruzeci de secunde. Iar Tic, sărmanul, la fiecare cufundare, după două, trei clipe, își simțea plămînii în stare de explozie. Cei doi săpară întîi la marginea apei, pînă dădură de pămînt tare, stîncos. Se așteptau la așa ceva. Prima bază o făcură din pietre mici, culese de pe mal, puseră apoi bolovani mijlocii, apoi bolovani mari, obținînd un turn cam de un metru. După aceea așezară și bîrna. O acoperiră apoi cu un strat gros de nisip și deasupra fixară trei bolovani mari, ultimii și cei mai mari care rămăseseră pe mal. Bîrna lungă de un metru și jumătate și lată de vreo douăzeci de centimetri ajungea deasupra apei.

— Oare ține ? întrebă Tic nerăbdător. Pe mine sigur că mă ține, dar mă gîndesc la tine.

Ursu se ridicase pe turnul de piatră. Inainta, fără teamă pe bîrnă. Lemnul parcă ar fi fost înfipt în munte și ancorat de pămînt. Nici nu se clintea. Ursu își desfăcu de cîteva ori brațele, își luă elan și făcu un salt mortal, neghemuit. Se roti în aer ca o linie dreaptă și dispăru în apă, aproape fără să se audă.

În clipa aceea începu să latre Țombi, dar Tic nici măcar nu întoarse capul. Înainta pe bîrnă cu mișcări grațioase de dansator. Țombi lătra ca un apucat, folosind toate semnalele posibile din codul convenit, ba inventase altele și mai alarmante. Înfuriat, Tic întoarse capul și furia lui se schimbă în uimire. Nu departe de corturi poposise o mașină și din mașină coborau... Nu avu vreme să vadă cine cobora. Piciorul ud îi alunecă numai cu un centimetru. Simți golul, își pierdu echilibrul și căzu în cel mai caraghios stil pe care și-l putea imagina. Cu picioarele crăcănate, cu mîinile în căutarea unui sprijin, cu capul zgîit spre corturi. Ba mai atinse apa și cu burta. Și, colac peste pupăză, urechile lui blestemate înregistrară niște hohote de rîs. Era prea mult, mult prea mult. Imediat ce ieși la suprafață, se îndreptă glonț spre Ursu :

— Te rog din suflet. Numai zece minute. Hai să le-arătăm noi ! Dacă nu-i fac să-și ceară scuze, în genunchi și cu capul în nisip, să-mi spui mie „cuțu".

Tic avusese timp să-i observe pe cei care se desfătaseră cu „căzătura" lui. Erau doi bărbați, unul înalt și slab adus din spate, cu o pălărie albă de paie, albă ca omătul și cu niște ochelari, cărora le luceau în soare ramele groase de aur. Altul, bondoc și chel, parcă-și făcuse meserie din a poza pentru caricaturiști, atît de caraghios era. Și alături de ei își mlădia silueta grațioasă o femeie înaltă, cu fața ca o păpușă, pe care niște copii încercaseră toate acuarelele cu nuanțe de roșu. Erau, evident, toți străini. În fața corturilor, Țombi mîrîia la ei. Vizitatorii erau preocupați să privească panorama vastă care li se oferea ochilor.

Tic îl invită imediat pe Ursu la trambulina improvizată. Vlăjganul înaintă pe bîrnă cu fața spre mare, dar brusc, prin mișcarea unui singur picior, se roti, ajungînd cu fața la țărm. Tic trase cu coada ochiului și-i văzu pe străini interesați. Femeia mai ales făcea niște comentarii foarte aprinse. „Cred și eu, își spuse Tic, asemenea corp n-ați văzut voi nici în filmele trucate." Și atunci se petrecu

minunea. Putea fi oare numit altfel saltul lui Ursu de pe bucăţica aceea de trambulină ? Corpul lui Ursu se înălţă în aer ghemuit, ca împins de un resort. Cînd atinse limita înălţimii, se întinse drept ca o luminare. Imediat se roti în linie dreaptă, la jumătate se ghemui, tot rotindu-se, apoi din nou în linie dreaptă, din nou ghemuit şi, înainte de a atinge suprafaţa apei, făcu şi o dublă mişcare de pendul. Apa nici nu clipoci cînd îi primi trupul.

„Ah, dacă aş fi avut un aparat de fotografiat la mine, îşi spuse Tic în gînd. Nu pentru saltul lui Ursu, pentru mutrele ăstora. Cînd o să mai aibă lumea un asemenea noroc ! ? Salt ca al lui Ursu s-o mai obişnui în lume. La urma urmei n-a fost decît dublu, dar l-a prefăcut el în cvadruplu, prin ghemuiri şi întinderi. Saltul, gata. Dar mutre ca ale ăstora sînt unice şi ele reprezintă un moment în univers."

Cireşarul era bineînţeles într-un moment de exagerare. Mutrele, dacă ar fi să vorbim obiectiv, meritau însă atenţie şi chiar un clişeu din partea unui maestru fotograf. Pentru că numai urechile rămăseseră nemişcate şi în poziţia lor dintotdeauna. Restul era anormal şi răvăşit descompus şi contribuia la acea atmosferă de pauză între două numere de circ.

Era rîndul lui Tic să-şi arate măiestria şi să ofere şi el caricaturistului nevăzut cîteva trăsături inspirate. Merse spre capătul bîrnei cu spatele, prefăcîndu-se că se uită pe cer în căutare de nori. Cînd simţi c-a atins punctul terminus, se roti cu patruzeci şi cinci de grade. Rămase într-o parte şi execută, pentru prima dată în viaţa lui, un salt şi jumătate pornit de pe coastă, cu şurub întreg. Cînd îşi scoase capul afară din apă, văzu gestul de felicitare al lui Ursu şi se mulţumi cu atît. Era convins că vizitatorii rămăseseră „ţuţ".

Aţiţat şi mîndru, Tic făcu un gest cu mîna în semn de repetiţie şi Ursu clătină afirmativ din cap. Cireşarii erau la „înălţime" şi în aer, şi în cădere. Repetiţiile continuară fără încurajări de „bis", dar cei doi saltimbanci de moment nu aveau nevoie de asemenea stimulente. Nimic nu-i amuza şi nu-i îndîrjea mai mult să-şi continue salturile decît mutrele spectatorilor. După o vreme însă nu mai ţinură seama nici de asta. Săreau de amorul artei, inventînd

de fiecare dată mișcări noi, unele de un comic grotesc, reparat și înnobilat doar în clipita cînd mîinile începeau să despice apa.

Țombi trăi cîteva momente de confuzie. Se uita cînd la săritori cînd la spectatori. Observă el la un moment dat o mișcare printre spectatori, dar, mai repede decît datoria, birui în el gelozia. Nu pentru mult timp, dar și o secundă, în anumite perioade ale vieții, poate constitui un timp îndelungat. Gelos de succesul stăpînului său (la care se adăuga și amintirea unor momente în care jurase răzbunare), furios că nu poate să-și demonstreze măcar o parte din calitățile sale reale (rolul de paznic îi repugna), Țombi închise ochii pentru cîteva secunde, sau mai bine zis (pentru a avea o justificare) își mută privirile de la mașină la trambulină pentru a „savura" (mincinosul !) un salt ireproșabil făcut de stăpînul său pe spate, cu revenire înșurubată în față (avusese grijă și la amănunte). În acel moment se petrecu ceva, care în alte condiții nu i-ar fi scăpat. Cînd începu să latre știa și el (potaia, javra scîrboasă !) că e prea tîrziu. Cei trei spectatori se urcaseră în mașină, după ce mai întîi salutară cu mîinile (lunganul cu pălăria) pe cei doi actori saltimbanci. Păreau veseli și saluturile lor nu erau de loc lipsite de admirație.

Așa că Tic nu avu satisfacția unor scuze cerute în genunchi cu capul în nisip. Se mulțumi și cu amintirea mutrelor nefotografiate, ba găsi amintirea de o mie de ori mai valoroasă decît niște scuze care, foarte bine, puteau fi forțate și nesincere. Țombi însă lătra de zor și, în lătratul lui, Tic descoperi accese de sinceritate. Auzi duduitul motorului, văzu mașina pornind, întîi în *marche-arrière,* apoi rotindu-se acolo unde drumul îngust făcea un ochi. Ajunsă cu botul spre șosea, mașina țîșni ca din catapultă.

— Ce-i cu tine, mă neghiobule ? își întrebă Tic potaia cînd se apropie de ea.

Țombi îl conduse pe plajă într-un anumit loc și începu să scormonească. Într-o fracțiune de secundă, Tic pricepu ce se întîmplase :

— Ursule ! țipă el. Ne-au luat piatra. Mașina ! Numărul !

Mașina era departe de șosea. Nici cu ochianul nu i s-ar mai fi putut citi numărul. Truda lui Ursu fu zadarnică. Nu mai era nici o speranță.

— Imbecilule ! Cretin absolut ! se răsti Tic la cîine. Acum îmi spui ? Marfă infamă de hingher !

Ţombi era atît de nenorocît, încît îşi jură ca toată viaţa lui de cîine să nu-şi mai trădeze stăpînul. Se fofilă fără zgomot pe lîngă Tic şi se duse la corturi. Drept pedeapsă îşi propuse să stea tot timpul în soare şi să nu pună în gură, în ziua aceea, nici un strop de apă.

4

Timonierul îşi primi cu vădită plăcere oaspeţii. Le strînse mîna cu putere. Îl scutură prietenește pe Ionel de umeri, se îndepărtă de ei, îi măsură încă o dată de la cap la picioare şi iarăşi pînă la cap, apoi îi pofti să ia loc pe o bancă îngustă ca o laviţă.

— Aşa ! Va să zică tot te-ai gîndit mătăluţă să-mi faci o vizită, spuse dînsul, uitîndu-se drept în ochii lui Ionel. Bun ! Da' despre tovarăşul dumitale nu prea ştiu mare lucru.

La început timid, stîngaci, roşu ca focul (primele vorbe ale timonierului descopereau tocmai lacunele sale), Ionel îşi reveni, ba se simţi cuprins de zel, cînd auzi invitaţia subînţeleasă de a-şi caracteriza prietenul. Şi începu să îndrugе la repezeală tot felul de calificative : „faima noastră", „mîndria şcolii", „eminent" şi altele, care-l stînjeneau teribil pe Victor. De cîteva ori acesta îi făcu semn să tacă, dar Ionel continua, repetînd de fapt cu alte cuvinte, ceea ce spusese o dată. Victor interveni pînă la urmă, îndrumînd, pe nesimţite, discuţia spre capitolul care-l interesa, scăpînd totodată de jena pe care o născuseră în el laudele lui Ionel. Vorbi tot timpul foarte limpede, cu o nuanţă de stimă în voce şi cu logica fermă care-l caracteriza.

Bătrînul timonier era atît de interesat de prezenţa lui Victor, de purtarea sa şi de felul cum vorbise, încît nu-şi mai putea stăpîni bucuria. Căuta mereu ceva cu care să răspundă, neştiind că ochii lui plini de lumini calde, duioase, admirative oferă cel mai frumos răspuns :

— Mă gîndeam adineauri că poate aş fi izbutit să strecor duhul mării în dumneata. Duhul cel bun al mărilor, că marea are şi un asemenea duh...

— La toţi ne place marea, spuse Ionel. Din prima clipă ne-am înţeles cu ea.

Bătrînul căzu un moment pe gînduri. Închise alene ochii. Cînd îi deschise, în ei erau lacrimi ciudate.

— Da... da... Multor oameni le place marea, fiindcă văd într-însa atîta libertate şi atîta necuprins... Hm... ar vrea să fie ca ea.

Victor descoperi în cuvintele acelea parcă un ecou dintr-un vers scris cîndva de unul din marii poeţi ai lumii : *Homme libre, toujours tu chériras la mer... La mer est ton miroir*" [1]... Nu spuse însă nici un cuvînt. Îşi încrucişă braţele la piept într-o atitudine şcolărească.

— Da... da... continuă timonierul. Eu am văzut multe din întîlnirea asta necontenită dintre om şi mare. Că am trecut prin toate mările lumii şi peste tot unde-s mări sînt şi oameni... Odată, pe marea Caraibelor...

Bătrînul nu putea să scape de vechea lui meteahnă. Începu să depene un şir de istorii care zugrăveau mări, oameni, obiceiuri. Îi plăcea mai ales să vorbească despre pămînturile acelea înconjurate din toate părţile de apă, „pămînturi dăruite şi apărate de mare", cum le numea el.

Cei doi tineri ascultători aveau impresia că le trec prin faţa ochilor pagini din jurnalul căpitanului Cook. Se străduiau să-şi asculte cu atenţie gazda, dar, cu toate eforturile lor, nu reuşeau să se concentreze. Fără voie, gîndurile le zburau în altă parte. Şi amîndoi aveau sentimentul vinovăţiei. Numai ochii lor erau aţintiţi asupra bătrînului, dar de multe ori nici ochii nu-l vedeau. Vorbele care umpleau încăperea veneau parcă din altă lume. „Cîtă ingratitudine din partea noastră !" îşi spuse în gînd Victor.

— Da' mi se pare că timpul trece, se trezi bătrînul şi scoase leneş un ceas mare din buzunar. V-aş fi spus eu lucruri şi mai multe şi mai minunate dacă n-ar trebui să ne facem şi obligaţiile. Că-mi închipui că şi-mneavoastră aveţi treburi.

Ionel îşi luă inima în dinţi şi întrebă cu un ton de timiditate în glas :

---

[1] „Om liber, mereu vei îndrăgi marea. Marea este oglinda ta..."

— N-ați putea să ne mai dăruiți cîteva minute ? Am vrea să vă cerem niște lămuriri.

După ce se mai uită o dată la ceas, vrînd parcă să dea a înțelege că timpul e foarte grăbit, timonierul clătină din cap :

— Dacă v-am spus atîtea istorii, cum să nu vă dau și lămuriri ? E chiar mai plăcut și i se potrivește mai bine unui bătrîn cînd stă de vorbă cu tinerii.

— Acum mi-a venit în minte o întrebare, se scuză Ionel. Cînd se face o croazieră, viteza vasului e aceeași ziua și noaptea ?

— Asta depinde, răspunse timonierul, uitîndu-se din nou la ceas. Nu că ar fi vreo deosebire în circulația de zi sau de noapte. Depinde... Și ziua și noaptea se pot întîmpla o seamă de neprevăzute. De pildă, în croaziera noastră, într-o noapte, din cauza unor defecții la mașini, am stat aproape tot timpul pe loc. Ziua a trebuit să recuperăm timpul pierdut, numai că neghiobul ăla de timonier de zi a băgat vasul într-un banc de nisip. Am avut mare noroc. Puteam rămîne acolo multă vreme.

Ionel și Victor, care memorase aproape întreaga povestire a generosului cîrmaci, oscilau între spaimă și bucurie. Spaimă pentru că-și dădeau seama de eroarea strecurată în calcule, bucurie pentru că aveau în fața lor singurul om care putea să înlăture această eroare.

Ionel se prefăcu foarte mirat auzind vorbele timonierului, sau poate că nici nu era nevoie să se prefacă :

— Vreți să spuneți că în prima noapte... atunci cînd ne-am întîlnit... vasul a stat mai mult pe loc ?

— Întocmai. S-a întîmplat ceva la cazane. Un nepricopsit de fochist...

— Probabil că ați uitat să-mi spuneți, atunci noaptea... îl stîrni Ionel.

— Păi nu-i așa... Abia după ce-ai plecat mătăluță... Stai, stai că eu observasem ceva nelalocul lui și în timp ce vorbeam. Ai dreptate. Vasul își domolise viteza.

Tot calculul lui Ionel fusese în zadar. Se hotărî brusc să întrebe deschis, în față :

— Mă bate un gînd, începu el. Cam cu cinci minute înainte de a ne întîlni la cabină, în prima noapte, puteți să calculați pe unde eram ?

— Foarte precis ? întrebă la rîndul său bătrînul. Sau mai cu aproximație ?

— Știu eu ? se intimidă Ionel. Dacă ați putea „foarte precis"...

Timonierul se cufundă în gînduri. Pesemne calcula pentru că apela deseori la degete. Le sucea, le răsucea, le împreuna, le separa, le strîngea în pumn.

— Da' ia spune drept ! se hotărî el. în sfîrșit. De ce vrei așa de precis ? Ai văzut ceva pe-acolo ?

Inimile cireșarilor se făcură ca niște purici. Amîndoi se străduiau să rămînă calmi. Victor se roși. Ionel, care trebuia să dea răspunsul, se făcu livid la față :

— Da... recunoscu el. Am văzut ceva, cu cinci minute înainte de a ieși dumneavoastră din cabină.

— Atunci nu m-am înșelat asupra locului. Da, da ! se bucură bătrînul. Eram în dreptul locului la Ochiuri. Așa-i zice țărmului acolo, fiindcă, de departe, scobiturile din țărm seamănă cu doi ochi. Tot acolo-i un salcîm mare, uriaș, pe acela trebuie să-l fi văzut în noapte, dacă s-o fi aprins vreun fulger pe cer.

Ionel ieșise parcă din mormînt. Din lividă, fața i se făcu dintr-o dată roșie ca purpura. Știa unde se afla Palatul de cleștar, dar nu numai atît. Printr-o fericită întîmplare, cireșarii își făcuseră tabăra chiar în acel loc, Numai salcîmul dispăruse.

— Nu mai e acolo salcîmul, spuse el. L-a lovit azi-noapte trăsnetul și l-a retezat de la jumătate.

— Sărmanul ! oftă bătrînul. Îmi plăcea să mă uit la el de pe mare. Era tare mîndru și impunător... După cum văd eu, acolo v-ați sălășluit... O să vă salut de pe vas... dar asta la întoarcere, că atunci vom trece pe acolo în plină zi. Numa' dac-o să mai rămîneți...

Cine putea să ia în seamă. atunci, prezicerea bătrînului ? Cei doi cireșari erau atît de fericiți, că nu știau cum să zboare ca să ajungă mai repede la Ochiuri... adică la Palatul de cleștar. Pînă la Ochiuri, trebuiau să mai facă însă o escală în oraș.

Dan dormea sau poate dormita, în clipa cînd Victor și Ionel începură să-l zgîlțîie.

— Scuzați, răspunse cel trezit din somn. Rezervat pentru tineri și cu ziar la picioare... Ce ? ! !

Sări, buimac, holbînd ochii. Doi băieți și două fete rîdeau în fața lui, dar nu cu un rîs ironic. Parcă toată bucuria lumii strălucea în privirile lor.

— Adică... începu să se bîlbîie Dan. Deci... cum... cam... Mă ! urlă el. Nu cumva aţi descoperit Palatul în timp ce eu dormeam ? V-aţi inspirat poate din visul meu...

— Hai, hai mai repede la Palat, îl scutură Victor. Nu l-am descoperit încă, dar ştim unde e...

Deodată Dan tresări şi-şi lungi gîtul într-o anumită direcţie :

— Cioculeţul ! arătă el cu mîna. Să mor dacă nu-i cioculeţul meu.

Fostul lor vecin de călătorie se afla chiar la intrarea parcului. Nu-şi arăta decît profilul. Pentru că se uita cu atenţie la trei persoane care coborîseră dintr-un taxi. Doi bărbaţi şi o femeie. Nu se uita atît la ei, cît la un obiect ciudat, pe care unul din bărbaţi îl ţinea în amîndouă mîinile. Un bolovan.

— Ia uitaţi-vă la el ! Zău că ne urmăreşte pe noi. Se preface ca un nătîng că-l preocupă un bolovan, dar trage cu coada ochiului încoace.

Victor îl împinse cu forţa înainte. Îi arătă o sacoşă. Fiecare cireşar avea ceva în mîini. Porniră. Dar, cînd ajunseră la poarta parcului, Dan nu-l mai zări nici pe posesorul cioculeţului, nici pe cei cu bolovanul.

5

Cîtă tristeţe era în schimb la colţurile de lîngă salcîmul trăsnit ! Ursu se aşezase la umbra cortului mare, Tic, la umbra cortului mic. Se separaseră parcă pentru a-şi trăi fiecare tristeţea proprie. Din cînd în cînd, se uitau unul la altul, dar de fiecare dată îşi vedeau mutrele jalnice şi-şi închipuiau, pe bună dreptate, că trebuie să arate la fel. Schimbul de priviri semăna cu nişte căutături în oglindă. Undeva, la mijlocul plajei, Ţombi se autoflagela. Îşi clătina fără încetare capul, cu o încuviinţare la toate insultele pe care i le adresase stăpînul său, iar limba îi atîrna afară din gură, de parcă ar fi vrut s-o transforme în carne friptă.

— Tic ! se hotărî brusc Ursu, ridicîndu-se în picioare. De ce să ne tînguim ? ! Nu crezi că ar fi mai bine să căutăm în continuare ? Poate găsim altă piatră.

Lui Tic i se făcuse lehamite de viață. Răspunse ca un om care-și pregătește mormîntul :

— Și ce dac-o să găsim altă piatră ? O să fie alta... nu aceeași. Asasinul !

Auzindu-l, Țombi își ascunse capul în nisip.

— Hai, Țicușorule ! Lîncezeala duce întotdeauna la pesimism. Hai să căutăm, ce dracu' !

Tic se sculă, dar pașii care-l duceau spre barcă păreau ai altcuiva. Nici nu puse mîna pe lopeți. Nici măcar privirile nu-i mai erau atrase de cortina mișcătoare a apei.

— Ultimul salt a fost extraordinar, Ticușorule, încercă Ursu să-l înveselească și să-i transporte gîndurile în altă parte. Șurubul de la sfîrșit...

— Atunci ne-au șterpelit comoara... Și banditul de Țîngulică, potaia, javra, cretinul... Iar eu ? Cel mai mare neghiob de pe pămînt. Vezi, Ursule, unde duce înfumurarea ?...

Era atîta sinceritate și atîta convingere în spusele lui, că pe Ursu îl apucă rîsul.

— Da, continuă Tic. Noroc că sîntem toți la fel. Știi tu ce-mi trece prin cap ? Sîntem niște neghiobi, Ursule... Unii mai mici, alții mai mari, dar nu după vîrstă...

Ursu rîse și mai tare, deși constatarea lui Tic îl privea și pe dînsul.

— Chiar neghiobi, sau niște simpli candidați la negiobie ? întrebă el. Te gîndești la descoperirea lui Ionel sau la altceva ?

— La altceva, Ursule. Întotdeauna cînd mi se întîmplă ceva rău, îmi vin gîndurile bune, dar nu gînduri de viitor. Gînduri întîrziate, adică fără nici o valoare.

Ursu se oprise din vîslit. Se uita undeva în fundul apei și părea că nu-l ascultă pe Tic.

— Hei, Ursule ? zise acesta. Mă auzi ? Ție nu-ți spune nimic barca asta nenorocită ?

— Barca ? ! se trezi Ursu. Ce să-mi spună ? Ce-ai zis și tu. Că e cam nenorocită.

— Ei, bine, javra asta de barcă mi-a dezvăluit un gînd bun, bineînțeles un gînd întîrziat.

Ursu ridică din umeri neputincios. Nu bănuia ce gînduri pot să treacă prin mintea tinerelului.

— Ia spune tu ! Nu sîntem noi niște nătărăi ! Și cu ce-ai greșit tu ieri ca să-ți dăm o asemenea caznă ? Și cînd mă gîndesc că m-am mai urcat și eu în cotigă !

Vîslașul se lovi cu mîna peste frunte, lăsînd să-i scape lopata în apă :

— Ce să-ți spun ? Poate că ne-a cuprins o psihoză în masă. Chiar nimănui să nu-i treacă prin cap ? Și, dac-ai ști, Ticușorule, cît m-am chinuit ! N-am vrut să-ți spun, dar să știi că am febră musculară.

— Vezi ? Umflam barca... o încărcam cu bagaje... Dacă mai încăpea, cineva lua vîslele... Dacă nu, o trăgeam simplu, prin apă, cu o frînghie... Sau o împingeam... Și asta din vina ta, Ursule.

— Știu, acceptă Ursu. Dar nici altora nu le-a trecut prin cap.

— Păi de asta zic că-i vina ta. Dacă ne-ai fi lăsat și pe noi să tragem cotiga, cine știe... Ideile bune se nasc în fața greutăților.

— Nici n-ați fi putut-o urni, Ticușorule. Chiar dacă v-ați fi unit eforturile... De asta n-am vrut să vă las.

— Și mi-a mai venit o idee... Tot bună... tot întîrziată...

— N-o mai spune ! De ce să ne necăjim ? Mai bine hai să ne cufundăm în apă. Parc-aș zări ceva pe fund.

— De ce să n-o spun ? E vorba de Țîngulică. Dacă l-aș fi dat jos din tren...

— Da' ieri cînd ți-a adus baba acasă nu mai spuneai așa...

— Tot geniul crimei a vorbit în el. Dacă nu puneam mîna pe cotigă, pînă la urmă îi venea cuiva ideea transportului cu barca.

Ursu își întoarse privirile spre țărm și ochii lui ageri observară departe, lîngă șosea, un nor de praf. „Acu' e acu' !" își spuse în tăcere.

— Ticușorule... Vin ! Într-un sfert de oră sînt aici...

Tic tresări. O clipă crezuse că se întorc cei care-i luaseră piatra. Dar, încă înainte de a se uita, ghici după privirile lui Ursu, după mutra lui, cine sînt cei care vin. Și simți că-l apucă amețeala.

— Stai puțin, se forță Ursu să-i vină în ajutor. Trebuie să găsim ceva. Știi ce cred eu ? La urma urmei ce-a

fost ? Un bolovan acolo. O piatră. O fi scrijelit-o cineva din joacă.

Ursu nu era convins de o iotă din ceea ce spunea. Cu atît mai mult Tic.

— Era o inscripție, Ursule. O inscripție veche. Dacă n-am putut să-i descifrăm literele...

— Hai mai bine să ne înțelegem. Gata ! Să nu le spunem nimic. Sau să amînăm mărturisirea pentru mai tîrziu. N-ai văzut și tu că piatra a ajuns aici printr-o întîmplare ? Cît am căutat și n-am găsit urmă de altă piatră... cu inscripții.

Tic era în mare dilemă. De mințit știa că n-are voie să mintă. Dar, pe undeva, propunerea lui Ursu îi convenea. Îi răspunse acestuia, aproape speriat :

— Știu eu, Ursule... Doar... dac-am amîna cu o zi, două. Poate că piatra chiar a ajuns aici din întîmplare. Pînă la locul Palatului... Cît crezi tu că mai este pînă acolo ?

— Cel puțin zece kilometri. Poate chiar unsprezece. După cum vezi, destul de mult. Nu poate să aibă nici un amestec Palatul cu piatra noastră.

Mai de voie, mai de nevoie, Tic admise argumentele vlăjganului.

— Te-aș ruga însă ceva, Ursule... Dacă vezi că după două zile tot nu spun nimic, te rog să-mi amintești de înțelegerea noastră... Nu de alta... Dar și înfumurat și mincinos, e cam mult.

Cu această înțelegere cei doi porniră în întîmpinarea prietenilor lor. Aceștia veneau parcă în ritmul unui vals. Își fluierau singuri melodii și agitau sacii, coșurile și plasele cu roșii, castraveți, ridichi, ardei și ceapă, ca pe niște trofee.

— Te pomenești c-au achiziționat totul cu ajutorul unui pariu ! se învioră Tic.

— Ura ! Ura ! strigă Dan din toți rărunchii, înainte de a i se împletici picioarele în nisip și de a se întinde cît era de lung în fața corturilor.

— Ura ! strigă la rîndul său Ionel, după ce-și înfipse bine picioarele în nisip.

— Ura ! răspunse Tic cu voce extrem de slabă, ca o obligație, ca un ecou îndepărtat. Ați cîștigat la loz în plic, sau ați invadat vreo grădinărie ? Sau ați renunțat la cinste ?

— Veste mare, băieți ! se îmbujoră Lucia. Gata ! Nu mai plecăm.

Ursu nu înțelese. Nici Tic. Cei veniți lăsară coșurile jos, făcură apoi cerc în jurul năpăstuiților și, prinzîndu-și mîinile, începură să țopăie ca la horă. Pînă și Maria participa cu tot sufletul la acea descărcare de voioșie și bucurie.

— Hai ! Lăsați mutrele de înmormîntare ! strigă Dan. Intrați în horă și jucați.

— Stați ! strigă deodată Maria, oprind jocul. Priviți Palatul.

Mîna ei întinsă într-un gest superb indica țărmul mării. Toți își ațintiseră privirile într-acolo. Și-n ochii celor cinci se aprinseră licăriri ciudate.

— Palatul de cleștar ! continuă Maria. Da, Ticușorule ! Aici e palatul. Nu simțiți că e gata să vă ofere toate misterele și saloanele lui ? !

Marea era calmă, obsedant de calmă. Dar era și adîncă, obsedant de adîncă. Își păstra tainele în adîncimi. Nu voia să le ridice la lumina zilei.

— Adică ? întrebă Tic, într-un țipăt care sfîșie brusc poezia din jur. Spuneți !

— Aici e Palatul, Tic, încercă Ionel să-l liniștească. Adică aici trebuie să fie. În aceste locuri, lîngă pleoapele acestea ale țărmului.

Dar cum ochii lui Tic și ai lui Ursu cerșeau mai multă limpezime, Ionel se apucă să le relateze întîlnirea și convorbirea cu timonierul. Toți așteptau să vadă înflorind bucuria pe fețele ascultătorilor. Dar, în loc de aceasta, pe măsură ce vorbele răsunau, chipurile lor se întunecau. Tic se uita la Ursu, Ursu la Tic. Ce puteau să facă ? Văzîndu-l pe Ursu că tace, Tic își ascunse cu un gest copilăresc capul între umeri și începu să vorbească :

— Din păcate, noi am aflat lucrul ăsta înaintea voastră, numai că n-am știut...

— Dac-ai participa la un concurs de nonsensuri, îl întrerupse Dan.

— Pe care l-ai cîștiga tu, nu uită să adauge Tic. Și lasă-mă în pace ! Acum sînt pe picior greșit... Da !... Am descoperit Palatul și l-am pierdut, adică ni s-a furat... Pentru că eu sînt un înfumurat, javra aia un cretin, iar voi, și eu, niște... niște neghiobi, după chestia de ieri cu barca...

Toată supărarea, toată furia, toată ciuda din el izbucnise. Se potoli repede, dar cu sentimentul unui om care merge spre eșafod. Povesti tot ceea ce se întîmplase la corturi de la plecarea pînă la înapoierea prietenilor, fără să uite vreun amănunt, fără să exagereze și, mai ales, fără să se ierte.

— Asta-i ! Studiile acelea de caricatură ne-au furat inspirația !

— Cioculețul ! sări în sus Dan. Cioculețul. Nu l-ați văzut ? Se uita la noi și la ăia cu piatra. Ah, Tic ! Dac-ai ști că i-am avut în fața ochilor ! Și am văzut bolovanul în mîna lor !

— Cum ? sări la rîndul său Tic. Și nu... Și n-ai fost nici măcar curios... Eu... dacă aș fi fost în locul tău aș fi înlocuit bolovanul cu... cu un pepene...

— Dac-am fi cumpărat pepeni... se tîngui Dan, apoi continuă adresîndu-se Luciei și Mariei : Vedeți dacă n-ați ascultat ? Ați spus că o să ne fie prea greu la cărat... Ce ne facem ?

— Stai o clipă, Tic ! interveni Victor. Eu nu cred că piatra s-a furat... Așteaptă !... Ăia au văzut piatra îngropată în nisip... Au crezut poate că ei au descoperit-o. Plaja e proprietate publică. Dacă piatra ar fi fost afară din nisip, lîngă corturi... da... îi puteai acuza. Pierderea însă e cumplită, Tic. Într-un fel e și o confirmare venită exact la timp... Înseamnă că Palatul de cleștar se află aici... Cine știe însă ce cuprinde inscripția ? Voi nu vă puteți aminti ?

— Erau doar cîteva litere, răspunse Ursu. Niște litere ciudate, pe care nu le-am mai văzut nicăieri... Unele crestături erau acoperite de nisip. Le-am curățat noi cu niște bețișoare. Pe acelea ni le putem aminti.

— În loc să ne bucurăm... spuse Lucia. Dar de ce-au luat totuși piatra ? Dacă sînt turiști de genul celora care au apărut la Atena, știți. care și-au însușit cu bună știință tot felul de antichități ? De ce-au luat piatra ?

— Pentru că era îngropată în nisip, v-am mai spus. De ce să complicăm lucrurile ? Acum, gata ! N-avem ce face.

— Eu nu-s de acord ! se împotrivi Tic. Era piatra noastră ? Era ! Chiar dacă n-am pus pe ea eticheta proprietarului. Avem sau nu dreptul s-o aducem înapoi ?

— De unde ? întrebă Ionel. Și mai ales cînd ? Și, mai ales, cum ?

— Şi mai ales cine ? întrebă Tic. Ăsta-i lucrul cel mai important. Restul nu contează. Eu !

— Chiar dacă ai da peste străini, Ticuşorule, cum o să-i poţi convinge că n-au descoperit ei piatra ?

— Asta nu mă interesează, Lucia. Am sau nu dreptul să aduc piatra înapoi ?... Ei bine, Tic vă jură aici că va aduce înapoi piatra, chiar de-ar trebui să se transforme pentru o vreme în Arsène Lupin... Bineînţeles, trebuie să mă mai gîndesc puţin...

CAPITOLUL VI

I

Tic fusese optimist, pradă unui acces de moment, cînd adăugase cu cel mai firesc și mai dezarmant ton din lume că, pentru a-și relua dreptul de proprietate asupra inscripției, va trebui să se gîndească „puțin". Nu voise altceva decît să obțină permisiunea de a se folosi de un anumit timp pentru întocmirea unui plan de acțiune. „Puținul timp" cerut de el se prefăcuse în lungi ore de nesomn, adică de meditație și de căutare. În mintea lui, gîndurile făcură cele mai nebunești și mai fantastice acrobații. Dar, din nefericire, în clipa cînd îl cuprinse somnul, sau, ca să-i respectăm personalitatea, în clipa cînd dădu voie somnului să-l cucerească, gîndurile îi încremeniseră undeva printre aparatele de gimnastică ale creierului, fără să se fi dizolvat într-un atît de necesar plan de acțiune. „Așa sînt eu făcut, pesemne, se consolă Tic înainte de a adormi. Trebuie să las totul în seama inspirațiilor de moment."

Prima inspirație de acest fel, cînd se sculă în zorii zilei, fu aceea de a-i ierta lui Țombi păcatele și de a-l invita cu dînsul în temerara întreprindere. Țombi îi răspunse printr-o încuviințare de o înaltă demnitate canină și abia după aceea se duse să golească cu clefăituri regulate strachina cu apă, de care nu se atinsese nici cu coada măcar. Așa se face că, o dată cu răsăritul soarelui, două ființe, un tinerel cu părul ciufulit și cu nasul obraznic și un cîine obișnuit, banal, dacă te luai după blană, coadă și urechi, porniră voinicește spre șoseaua încă pustie.

De la primul contact cu șoseaua, apăru în fața celor doi cutezători norocul, sub forma unei motociclete, pe

care se lăfăia în huzur o singură persoană. Tic medită o singură clipă și dădu cu piciorul (și la propriu și la figurat) acelei forme sărăcăcioase de noroc.

— Din cauza ta, pezevenghiule, se adresă el lui Țombi. Mi-a fost milă să te văd alergînd cu limba scoasă în urma motocicletei. Deși ai fi meritat cu vîrf și îndesat. Ba cred că nici un avion de cursă lungă nu ți-ar ajunge — dus și întors — pentru pedeapsa pe care o meriți...

În ziua aceea Țombi era dispus să accepte orice. Mai ales că „orice"-ul era foarte indulgent față de atitudinea lui din ziua care trecuse. Dacă stăpînul său nu folosea acele „epitete scîrboase", care-l trimiteau cu atîta dispreț în lumea cîinilor „de toate zilele" — și pe care le ura atît de feroce Țombi — însemna că a început ziua sub zodie bună. Cu multă grijă se străduia să-și păstreze demnitatea, fiind sigur că în felul acesta va intra din nou — mult mai repede — în grațiile stăpînului.

A doua ocazie se prezentă sub forma unei mașini luxoase, în care s-ar fi putut găsi un loc și pentru Tic. Acesta îi făcu însă semn de „liber" cu mîna și încă printr-un gest deosebit de elegant. (Dacă gestul ar fi avut altă semnificație, de pildă, oprire, în mod sigur că s-ar fi găsit un loc și pentru Țombi în interiorul limuzinei sau măcar în portbagaj.) A treia ocazie se lăsă foarte mult așteptată, dar pînă la urmă, apăru și ea. Un camion plin de zarzavaturi, care urmau să fie desfăcute pe piață la Constanța. Șoferul opri din inițiativă proprie și-l invită pe Tic în față, unde mai rămăsese un loc liber. Lui Țombi i se făcu loc pe platforma din spate. Astfel ajunseră cele două ființe în centrul celui mai mare oraș de pe litoral.

După ce lăsă în cabina șoferului mulțumirile de rigoare și-l dădu jos de pe platformă pe Țombi, cireșarul se interesă la primul milițian cum se poate ajunge în parc. Primi indicațiile și, un sfert de oră mai tîrziu, plimbăreții matinali din ochiul acela de verdeață se desfătară privind mersul și gesturile unui tînăr și talentat filozof, sau, precum ziceau unii, ale unui fecior de filozof. Mai tîrziu, văzînd atenția cu care privea fiecare pom, fiecare frunză, fiecare pasăre, îl decretară naturalist, pe urmă meteorolog, iar după un schimb de cuvinte cu Țombi și, mai

ales după un schimb de gesturi, începură să se facă pariuri, unu contra zece, că tînărul este dresor de circ (tocmai se anunţase sosirea unui circ în oraş).

La ce concluzii ajunsese Tic în reflecţiile lui ? La una singură, şi anume aceea că vizitatorii care-i luaseră fragmentul de inscripţie călătoriseră cu un taxi. Faptul acesta îi fusese semnalat de Ursu şi confirmat de Dan. Transformarea singurului fapt sigur, concret, în concluzie însemna pentru Tic a acţiona.

— Ei, acum să te văd, deşteptule, se adresă el lui Ţîngulică în limbajul cel mai secret. „Aia" au coborît din taxi aici, în faţa parcului, ieri la prînz. Eşti tu în stare să le miroşi urmele ?

Cîinele se mişcă de cîteva ori de jur împrejur, făcu din labe nişte semne disperate, dar, văzînd că nu este înţeles, îşi întipări labele în nisipul aleii, apoi le stropi într-un mod foarte discret.

— Aaa ! pricepu Tic. Ţi-i teamă că s-au spălat străzile. La asta nu m-am gîndit.

Prin cîteva întrebări iscusite puse unui controlor de autobuze, află că străzile se stropesc de trei ori pe zi. Prin urmare mirosul lui Ţombi nu-i era de nici un folos. N-avea alte resurse decît inteligenţa proprie.

Oraşul devenea tot mai animat şi lui Tic lucrul acesta îi convenea. Aşteptase cu nerăbdare să treacă primele ore ale dimineţii. Şansele de a zări, el sau Ţombi, din întîmplare, unul dintre personajele care se făliseră pesemne într-un hol de hotel, sau undeva pe plajă, cu talentele lor arheologice, creşteau. Tic repeta cu voce înceată fraza pe care o rostise în gînd, cu cîteva clipe înainte, şi reţinu din ea două elemente : „hotel" şi „plajă". Era extrem de bucuros.

— Vezi, mă caraghiosule ! Un raţionament bun, o frază oarecare şi startul e gata. Degeaba dai din coadă că n-ai nici un merit. Acum fuga la O.N.T. ca să luăm adresa celor cîteva hoteluri din oraş.

Cele „cîteva hoteluri" din oraşul Constanţa erau răspîndite pe o distanţă de vreo şaizeci de kilometri şi se însumau într-o cifră cam astronomică pentru posibilităţile de investigaţie ale cireşarului. Folosind însă metoda reducerii (cu destulă dărnicie) reţinu pe lista sa din creier vreo douăzeci de hoteluri, cea mai mare parte aflîndu-se

la Mamaia. Era bucuros. Cînd află că fiecare hotel are sute de camere, își propuse să fie mai prudent în exprimarea sentimentelor, nu pentru alta, dar ca să nu-l inducă în eroare pe Țombi. „Prostul ar putea să creadă că treaba e ca și rezolvată și am prea mare nevoie de atenția și vigilența lui la ora asta."

Cireșarul se urcă în primul firobuz, după ce-și mărturisi printr-un gest blajin neputința. Cîinele nu avu nevoie de altă recomandare. Cu demnitatea-i binecunoscută, alergă după vehicul. Cînd întîlnea cîte o javră în drum se prefăcea că se află în întrecere cu firobuzul. Așa se face că în urma vehiculului, sau pe aceeași linie cu el, alergau la un moment dat vreo șapte, opt dulăi.

Cînd coborî din firobuz exact în centrul stațiunii, Tic rămase multă vreme mut de admirație. Tot ce vedea în jurul său era elegant, semeț, vioi, ispititor. Ca o diademă strălucitoare, cochetă, pe fruntea unei fete frumoase.

— Vezi, mă ingratule, în ce paradis te-am adus ? În sfîrșit voi lăsa și eu o maximă în enciclopedii ca ăla de la picioarele Vezuviului : „Să vezi Mamaia și apoi să trăiești". Ca să nu fiu egoist... Ce spui ? Păcat că n-am timp s-o admir așa cum merită... Va să zică, dragă Țombi, trebuie să descoperim în hotelurile astea grozave trei persoane printre atîtea alte mii. Dac-ar fi un singur hotel în care să căutăm, n-am apela la „noi", ar ajunge pentru asta chiar și Dan. Dar pentru că sînt atîtea... Adică, de ce să nu căutăm noi într-un singur hotel ?... Pentru asta trebuie să descoperim mai întîi un anumit taxi. Vezi dacă lucrăm cu metodă ?

Erau mai multe stații de taxi în Mamaia. În fața fiecărui hotel se afla una.

— Cam multe taxiuri, Țombi. Așa să întrebăm din șofer în șofer, prea grea treabă și prea puține șanse. Nu vezi ? Un du-te vino necontenit. Hai să inventăm o metodă, ce zici ?... o metodă infailibilă... Rîzi, hoțomanule, ai simțit c-am dibuit-o ?... Dar mai întîi avem nevoie să intrăm la un debit.

Tînărul intră într-un debit, cumpără ceva, înfășură acel ceva într-o foaie albă de hîrtie pe care o primise cadou de la debitant. „Ceea ce înseamnă că am o înfățișare cuceritoare — bun indiciu pentru început", își

spuse el în sinea lui, apoi cu un aer foarte senin, foarte vesel și foarte sigur opri primul taxi care trecu prin fața lui.

— *Bonjour, monsieur,* se repezi șoferul. *Desirez vous une toute petite promenade ?... Oui, ma foi, c'est un temps excelent et si vous n-avez pas vu la splendide station d'Eforie ou l'autre étoile de la Mer Noire, pas trop loin d'ici, Mangalia...* [1]

Tic lăsă șoferul să-și decline cunoștințele de limbă franceză și talentul de negustător, convingîndu-se și mai mult de strălucirea înfățișării sale, atît de necesară, după părerea lui, în situațiile care vor urma, sau mai bine zis care vor trebui să urmeze. Răspunse cu o prestanță calmă, sigură în vorbe și mai ales în mimică :

— *Vous êtez très gentil, monsieur, et pour ça je vous remercie. Mais, s'il vous plait, nous pouvons continuer notre conversation dans votre langue maternelle... Je la connais aussi. Si vous êtez d'acord...* [2]

— Cu multă plăcere, răspunse șoferul. La fel aștept și dorințele dumneavoastră.

Tic folosi un accent stricat, stîlci de asemenea cîteva cuvinte. Șoferul însă înțelese despre ce este vorba. În dimineața zilei care trecuse, la kilometrul douăzeci și trei (era exact în fața taberei), căzuse dintr-un taxi un „stilou străin". „Poate că aparține chiar șoferului", sugerase Tic. (De fapt acesta era nodul problemei.) Păgubașul se poate adresa la hotelul „Albatros", întrebînd acolo de *„le petit monsieur Cerise"*, care probabil va discuta cu cineva în fața hotelului. Șoferul mulțumi, demară și plecă în căutare de clienți. Un sfert de oră mai tîrziu „stiloul străin" al domnișorului Cerise de la „Albatros" era pe buzele tuturor șoferilor de taxi din Constanța.

— Țombi dragă, ne așteaptă cîteva momente grele, se tînguia Tic, în timp ce se plimba distins, cu mîinile la spate, prin fața hotelului.

---

[1] Bună ziua, domnule. Doriți să faceți o mică plimbare ?... Pe cinstea mea, e un timp excelent și, dacă n-ați văzut superba stațiune Eforie, sau cealaltă stea a Mării Negre, nu prea departe de aici, Mangalia...

[2] Sînteți prea amabil, domnule, și pentru aceasta vă mulțumesc. Dacă vreți, putem discuta în limba dumneavoastră maternă. O cunosc. Dacă sînteți de acord...

Prima mașină care opri în fața „Albatros"-ului era o Volgă. Șoferul veni glonț la Tic.

„Va să zică s-au difuzat cele mai precise semnalmente", zîmbi cireșarul.

— Domnișorul Cerise ? se hotărî în sfîrșit șoferul în românește, după ce folosi cîteva fraze prinse lăutărește în engleză, germană și spaniolă, care în loc de identitate cereau indicații despre vreme, cartofi sau țigări.

— Exact ! Aveți cumva vreo dorință ? întrebă Tic cu un accent imposibil.

— Nu ați găsit dumneavoastră ieri, pe șoseaua spre Tulcea, un stilou... Parker ?

— Parker ? se prefăcu Tic iscoditor. Ce fel de Parker ? Aveați și pasageri în mașină ?

— Doi gemeni, îmbrăcați în salopete albastre, și bunica lor. Mergeam spre...

— Nu vă supărați, zîmbi Tic fermecător. Nu e stiloul dumneavoastră. Poate că l-ați pierdut la stația de benzină...

— S-ar putea. Chiar vă mulțumesc pentru idee și mă iertați pentru deranj.

Al doilea șofer pierduse, conform previziunilor lui Tic, tot un Parker cu capac și cu peniță de aur, dar, cum transportase o pereche de tineri, fu îndrumat să-și caute stiloul la biroul obiectelor găsite.

Al treilea șofer pierduse un Parker de culoare albastră cu țeavă de supt în peniță. Acesta se plimbase pur și simplu cu mașina goală, pe șosea. Mulțumi politicos pentru ideea de a căuta stiloul la bariera orașului.

Al patrulea șofer era colecționar de stilouri și le pierduse pe toate. Probabil că-i căzuseră unul cîte unul, din sută în sută de metri, dintr-o servietă, prin portiera pe care-o uitase deschisă.

— N-aveați pasageri în mașină ? întrebă Tic oarecum îndurerat de neșansa colecționarului.

— Nu, din păcate. Duceam niște medicamente la un spital. Tot felul de drajeuri și de fiole.

— Mare noroc ați avut, îl consolă Tic. Dacă s-ar fi prăpădit medicamentele...

După ce colecționarul plecă, Tic îi șopti lui Țombi :

— Asta era să mă dea gata, urîtule. Păcat că are structura unui creion roş-albastru. Jumătate e deştept, jumătate moron.

Al cincilea părea cel mai sigur dintre toţi cei care se prezentaseră pînă atunci :

— Dragă domnule, începu el, nu ştiu marca stiloului, nu ştiu cum arată, nu ştiu ce culoare are. Mi l-a făcut cineva cadou chiar ieri dimineaţă după o cursă lungă. Mi l-a dat învelit în hîrtie.

„Ce uşor ar fi să-l prind pe ăsta, îşi spuse Tic. Ia să-i întind o cursă, una mititică."

— Şi nu v-aţi uitat, măcar de curiozitate, să vedeţi dacă într-adevăr e un stilou în pachetelul acela ? întrebă Tic foarte naiv.

Şoferul trecu printr-o clipă de fistîceală. Îşi chemă în ajutor o tuse năprasnică, zguduitoare, care-l obligă să-şi caute batista prin toate buzunarele, fără s-o găsească.

— Păi... cum să vă spun... Adică da... Oamenii trebuie să aibă încredere unul în altul. Şi apoi imediat am fost chemat în cursă de alţi pasageri.

— Frumos gest ! îl felicită Tic. Apreciez foarte mult încrederea dintre semeni. Şi unde l-aţi pierdut ?... Nu mă refer la gest... la stilou. („Tare aş vrea să fie ăsta şoferul în cauză, se rugă Tic în tăcere, ca să-i verific gestul şi să-l oblig să-l repete.")

Şoferul nu sesiză gimnastica tinerelului. În ochii lui se aprindeau licăriri de speranţă.

— L-am pierdut exact la kilometrul douăzeci şi trei, spuse el cu toată siguranţa în voce. Coborîsem din maşină... să cercetez cauciucurile. Ştiam că am pus stiloul în buzunar. Imediat ce am urcat, am văzut că nu-l mai am. Pasagerii erau însă atît de grăbiţi, încît... încît...

— Erau mai mulţi ? îşi încercă Tic încă o dată şansa.

— Erau trei. Toţi străini. Doi bărbaţi şi o femeie. Să ştiţi că eu nu inventez, ca şoferii ceilalţi, care vor să acapareze un obiect străin.

— Adică obiectul dumneavoastră ! preciză Tic, spre stupefacţia absolută a şoferului.

— Cum ? Cum ? ! Aa ! Sigur. E categoric stiloul meu. Pasagerii... domnul cel gras de pildă...

— Nu era în maşină şi un domn înalt şi slab, puţin cam cocoşat şi cu o pălărie albă, de paie, pe cap ? *C'est une vieille cannaissance*... E o veche cunoştinţă.

— Exact ! Exact ! Puteți să-l întrebați dacă n-am fost împreună la kilometrul douăzeci și trei. Domnul Fernand. Stă la hotelul „Pescăruș".

Tic îi întinse mîna șoferului.

— Nu am nici o îndoială. Și figura unui om vorbește. Și mai ales încrederea pe care ați avut-o cînd vi s-a dat stiloul împachetat. ...Aceasta înseamnă în primul rînd cinste... Un asemenea om nu poate să vină cu... *J'ai oublié... Vous ne savez pas ?... Des mensonges...* Poftiți stiloul !

Tic îi întinse pachețelul lunguiet de hîrtie albă.

— Vedeți ? V-am spus eu. Era învelit în hîrtie. Vă mulțumesc din tot sufletul. Sînteți un adevărat... un adevărat... am uitat cum se spune în franțuzește... gentlîmen... mi se pare.

Șoferul era gata să desfacă pachetul, dar, observînd privirile lui Tic ațintite asupra lui, își opri mișcarea, mulțumindu-se să-și schimonosească mutra într-un rîs caraghios.

— Ești liber ? îl întrebă Tic. Poți să mă duci pînă la „Pescăruș" ?

— Vai de mine ! Se poate ? Vă rog să poftiți în mașină...

Șoferul îi transportă pe Tic și pe Țombi la „Pescăruș".

— Nu ! Vă mulțumesc... Nu vreau să-mi plătiți. Măcar cu această plimbare să vă răsplătesc... Și, dacă mai aveți vreodată ocazie, vă stau la dispoziție cu plăcere...

— Și eu vă stau la dispoziție, îi răspunse tînărul, căruia nici prin cap nu-i trecuse să-și plătească drumul.

Țombi îl mustră în felul său pe Tic pentru gestul său exploatator.

„Asta nu se face, părea el că spune. Se poate ? Trebuia să-i plătești drumul !"

— Stai, mă prostule ! Nu te grăbi cu criticile. Bine c-am rezolvat problema. Parcă simt bolovanul în mîna mea...

În fața „Albatros"-ului, toți șoferii care-și încercaseră șansa făcuseră roată în jurul norocosului.

— V-am spus eu că voi pune mîna pe stilou ? Dacă voiam, îi luam și izmenele de pe el. Spuneam că le-am pierdut cînd am avut treisprezece ani, la Mangalia, pe dig. Știu eu cum să iau omul.

— Arată-ni-l, bă, și nouă și nu te mai fuduli. Dacă aș fi vrut eu... Da' mi-a fost milă de tine...

Șoferul își linse mai întîi buzele cu limba. Apoi scoase pachețelul din buzunar.

Toate capetele se adunaseră într-un mănunchi strîns, că nu mai răzbătea lumina zilei. Șoferul desfăcu pachetul cu mișcări foarte încete. Hîrtia căzu undeva jos. În mîna lui rămase un creion cu pastă, de culoare roșie, care nu depășea costul cursei făcute cu Tic.

3

Chiar din clipa cînd pătrunse în holul hotelului și văzu portarul, Tic înțelese că va avea de dus o luptă grea. Omul din fața lui avea o înfățișare extrem de ciudată. Era înalt, era și slab, foarte slab, la limita la care poate ajunge un om viu. Picioarele îi începeau de la piept și parcă din mijlocul lor apărea o burtă mai mult lunguiață, care, printr-un miracol al naturii, sau poate printr-un accident, fusese împinsă în mod cu totul inutil înainte, ca o proeminență străină lipită de corp. Mîinile foarte lungi și slabe nu-și găseau astîmpărul și se ridicau mereu în sus, încercînd parcă să ascundă pîlnia urechilor. Dacă în atitudine avea prestanța rănită și confuză a unui conte scăpătat, silueta îi amintea lui Tic de cineva foarte cunoscut, pe care însă nu reușea cu nici un chip să-l identifice. „Cu cine seamănă ?“ se întreba fără încetare ciresarul. Avea răspunsul pe vîrful limbii, pe buze, dar silabele care îl alcătuiau sau literele nu se împreunau bine.

Tic regreta pripeala lui de a intra imediat în hotel fără o recunoaștere prealabilă. Portarul părea atît de plin de persoana lui și atît de convins de superioritatea lui față de întreaga lume, încît cu greu ar fi putut ceda insistențelor unei persoane minore. De sentimentalism nici nu putea fi vorba în întîlnirea cu el. De mult i se sclerozaseră sentimentele. Grimasele și expresiile pe care le afișa nu-i puteau ascunde micimea și meschinăria. Iar inteligența lui era amintirea a ceva ce dorise cu sete odată în viață și Tic bănuia că, în asemenea cazuri, numai aroganța și impertinența, oferite în doze mai mari decît

le poseda celălalt, pot avea şanse de reuşită. Dar cum putea el, cu vîrsta, cu statura, cu îmbrăcămintea lui, fără să apeleze la tezaurul său de bază, isteţimea minţii, să înfrunte cangurul din faţa sa ? *Cangurul !* Acesta era tizul portarului nesuferit. Semăna ca două picături de apă cu un cangur. Pînă şi botişorul lui „avansat înainte", ca şi burta se încadrau perfect în imaginea născută de mintea cireşarului.

Cangurul îşi fixă ochelarii pe nas şi întrebă cu o semipolitеţe desăvîrşită :

— Locuiţi aici ? Sau aveţi rude aici ? Vă stăm la dispoziţie !

Tic hotărî să folosească metoda directă.

— Sînt aşteptat de... Don Fernando. Pentru ora... (se uită cu coada ochiului la ceasul din hotel, ca să nu i se observe mişcarea mîinii) pentru ora unsprezece şi cincisprezece minute.

Portarul îşi lungi ca un cangur gîtul spre panoul cu chei, apoi, fără să se mişte, îşi deşiră mîna spre cutiuţa de sub numărul 342, dar, negăsind nimic acolo, şi-o retrase pe birou.

— Autentificare scrisă nu avem, anunţă el cu un ton în care politeţea coborîse exact la sfert. E nevoie de o confirmare telefonică ?

Fără să treacă de la plural la singular, pentru a evita orice urmă de risc şi eroare, cangurul insinuase solicitantului ideea de a pleca basma curată, dacă într-adevăr nu fusese chemat de Don Fernando. Tic stărui în folosirea metodei directe :

— E o chestiune confidenţială, pe care Don Fernando ar fi bine s-o cunoască.

— Confidenţială, repetă cangurul cu nişte valuri în voce, care sugerau dispreţ, aroganţă şi compătimire pentru interlocutor. Nu eşti prea tînăr pentru confidenţe ?

Dacă trecuse la singular, partida era pierdută. Cangurul se convinsese probabil, prin mijloacele lui misterioase, că tînărul din faţa ghişeului nu este nici măcar băiatul unui şef de secţie de la Întreprinderea de gospodărire a hotelurilor.

— Tinereţea nu e neapărat în contratimp cu seriozitatea şi cu inteligenţa, răspunse prompt Tic.

Cangurul făcu un gest care conținea atîta plictiseală, de parcă jumătate din viața lui și-o petrecuse dăscălindu-i pe Platon și pe Kant.

— În cazul tău, zise el, ușile trebuie închise pe dinafară, Și adăugă ironic : Don Fernando te așteaptă deseară la restaurant, la ora opt. Pînă atunci... ușa !

Și făcu un gest cu mîna, de parc-ar fi trimis în fața plutonului de execuție un ucigaș de duzină.

Tic totuși stărui :

— Nu vreau să inventez motive. Puteam să găsesc oricîte. De pildă că sînt fiul responsabilului cu aprovizionarea de zarzavaturi. Și atunci aș fi intrat. De teamă că aș putea fi prieten cu fata responsabilului cu ordinea de aici... și vi s-ar putea întîmpla neplăceri dacă nu mi-ați da drumul. Am vrut să vă rog.

Cangurul se arătă în toată lungimea lui. Își ieșise din fire. Tic scoase o șuierătură scurtă, apoi trei și mai scurte și una lungă. Țombi știa ce înseamnă asta : amenințare și imobilizarea inamicului. Din trei salturi, cîinele ajunse în ghereta cangurului. Se ridică repede pe labele de dinapoi. Ajungea pînă la burta cangurului. Dar, cînd începu să sară și să țopăie în jurul lui, îi atingea cu limba fața.

Atacul neașteptat îl amuțise pe cangur. Credea că e pradă unei halucinații. Singura reacție fu aceea de a-și feri fața de limba fierbinte care-l spăla fără încetare. Nu mai vedea, nu mai auzea nimic.

Tic nici nu voia să obosească urcînd scările. Zărise ascensorul în timpul conversației cu portarul. Se duse parcă fără să se grăbească într-acolo. Știa două lucruri esențiale. Cunoștea numărul camerei colecționarilor de obiecte găsite de alții. Și știa că sînt acasă. Ascensorul îl lăsă la etajul III. Încă înainte de a-l părăsi, ghici ordinea numerelor la camere. Așa că se duse direct spre camera 342. Sună scurt de cîteva ori, apoi își aranjă ținuta. Îi deschise personajul scurt și gras. Tînărul îi surîse ca unei cunoștințe vechi, înfruntînd cu un zîmbet și mai cuceritor aerul de mirare al celui care ținea încă mîna pe clanță.

— Don Fernando...

Bondocul, luat pe neașteptate, buimăcit de întîlnire, zîmbi la rîndul său și pofti înăuntru oaspetele necunoscut. Tic îl urmă într-un hol cam întunecos, apoi se pomeni

într-un salon mare, elegant, plin de lumină. In jurul unei mese, pe o sofa și două fotolii, se aflau trei persoane, două din ele cunoscute tînărului musafir nepoftit, a treia, nu. În primul tur de orizont Tic zări și piatra. Era pe o etajeră într-un colț al salonului.

Personajul cel înalt se ridică surprins în picioare și întrebă ceva într-o limbă care nu-i suna străină lui Tic, însă din care nu înțelese nici o iotă. Tic ridică din umeri, încercă să ofere o scuză în franțuzește, pe care-o împodobi pe la mijloc cu o expresie autohtonă.

— Aha ! Ești indigen ! spuse cel de-al treilea personaj, pe care nu-l identificase pînă atunci. Atunci să vorbim în românește. Cărui motiv datorăm această vizită ino... neașteptată ?

Personajul vorbea destul de bine românește, așa că Tic nu putea ști dacă e un simplu translator sau un străin care cunoaște limba română la perfecție.

— Vă rog să primiți scuzele cuvenite, spuse demn Tic. Am venit să discut cu Don Fernando un eveniment neplăcut, care s-a petrecut ieri, cu ocazia unei plimbări afară din oraș.

Necunoscutul traduse vorbele lui Tic, dar, în afară de o surprindere și mai pronunțată, cei trei străini nu mimară altceva. Pesemne că oaspetele încă nu fusese recunoscut.

— S-a întîmplat ieri, pe o plajă pustie la douăzeci și trei de kilometri de Constanța, dădu Tic lămuririle necesare.

Abia după traducerea acestor cuvinte, se petrecu o schimbare pe fața gazdelor. Femeia se învioră și rosti cîteva vorbe, în care Tic descoperi aprecieri destul de măgulitoare. De altfel aprecierile i se traduseră, precum și întrebarea femeii dacă a venit singur.

Cireșarul nu știa ce să creadă. Timpul se scurgea repede în convorbirea aceea politicoasă (care mai trebuia și tradusă). Portarul putea să apară dintr-o clipă în alta. Și totuși cei trei păreau că nu știu nimic despre obiectul care-l interesa. Folosi iar metoda directă :

— Eu și prietenul meu am scos din mare o piatră pe care am îngropat-o în nisip. Un fragment de inscripție (și-l arătă cu degetul). Dumnealor, văzîndu-l în nisip și crezînd probabil că-l descoperă atunci, și l-au însușit. Fragmentul e proprietatea noastră.

Încă înainte de a termina traducerea integrală, Tic văzu accentuîndu-se pe chipurile celor trei străini o expresie de dezonoare și de indignare. De aceea adăugă cît se poate de calm :

— Vreau să se înțeleagă. Totul se datorește unei erori. Nu acuzăm pe nimeni. Fragmentul ne aparține. Altminteri de unde am fi știut că s-a luat din nisip ? Ultima literă, *sigma*, am curățit-o noi de nisip. Puteți să verificați.

Tic era fericit că Victor, pe baza liniilor trase de Ursu, putuse identifica litera. Argumentul i se părea hotărîtor în dovedirea proprietății.

Gazdele nu acceptară însă nici un argument. Indignarea lor era atît de profundă și de naturală, că Tic trăi un moment senzația că oamenii sînt cu desăvîrșire sinceri. Momentul dispăru însă imediat. Dacă sînt sinceri, de ce nu pun în balanță și argumentele adverse ? Nu cedau cu nimic din convingerea că ei au descoperit piatra și că li se cuvine deci lor.

Tic mizâ totul pe o carte. Trebuia să fie scurt și concret și mai ales curajos :

— Inscripția nu se vede de aici. Pentru a se verifica adevărul, dați-mi voie s-o redau pe o foaie de hîrtie...

Și acest act de curaj fu respins. I se răspunse că unii oameni au darul de a vedea și în întuneric, nu numai de la depărtare. Tic nu găsea calificative pentru cei cu care discuta. Nu știa ce să mai facă, nu mai vedea nici o soluție. Și, deodată, zbîrnîi cu putere și soneria. Era portarul care foarte politicos, dar foarte ferm, cerea să fie predat răufăcătorul pe mîna miliției.

Nu această cerere a cangurului îl ului pe cireșar, ci mai ales indignarea cu care gazdele primiseră această cerere. Îi porunciră portarului să părăsească apartamentul și să nu insulte pe musafirii lui Don Fernando. Cangurul își roti încet capul, mișcă de cîteva ori pleoapele și apoi părăsi salonul cu aerul unui om căruia i se înfige cuțitul pe la spate.

Tic înțelese că are de a face cu oameni ciudați, care caută în fapte și în acțiuni paradoxuri, care pesemne sînt din naștere adversarii logicii. Judecînd astfel, i se aprinse deodată o idee. Lansă cu o siguranță copleșitoare provocarea :

— Noi considerăm că fragmentul e proprietatea noastră. Şi, pentru a ne reface această proprietate, vom întreprinde tot ce ne stă în putinţă. Dacă va fi nevoie să devenim invizibili pentru a pătrunde aici şi a lua înapoi bunul nostru, dreptul nostru, vom face şi acest lucru.

Rezultatul era exact cel scontat de Tic. Tustrei izbucniră în hohote de rîs, care sunau în urechile cireşarului ca o invitaţie, ca un răspuns la provocare. Un firicel de teamă i se strecura lui în suflet, deşi lansase provocarea după ce-şi clădise un plan ingenios. Salută politicos ca un om sigur de victorie, dar primi în salutul de răspuns o siguranţă asemănătoare. Îl conduse la uşă chiar Don Fernando şi — culmea ! — îi mai strînse şi mîna.

Tic ieşi repede din hotel, pentru a evita o întîlnire neplăcută cu portarul. Îl găsi pe Ţombi ascuns după un boschet, suportînd cu stoicism amintirea şi urmele unor lovituri cumplite, cu o vergea de metal, primite de la cangur. Ţeasta, deasupra ochiului, îi sîngera abundent.

— Prostule ! Şi tu n-ai putut să te aperi ? Ştii tu cîtă nevoie am de tine ?

Veştejit, dezolat, Ţombi îi răspunse că nu primise altă poruncă decît aceea de a ameninţa şi a imobiliza. Dacă ar fi primit şi alt semnal, şi-ar fi lăsat inamicul fără pantaloni.

Tic nu putea suporta atîta nedreptate. Se duse la portar şi-i spuse ca o sentinţă ireversibilă :

— Marsupial deshidratat !

4

Pentru reuşita planului său, pe care-l calificase, într-un moment de antimodestie, „teribil de ingenios", Tic trebuia să suporte mai întîi trecerea timpului. Avea atîtea ore libere în faţa lui, că simţi cuprinzîndu-l disperarea. Trebuia să aleagă între a se înapoia la corturi pentru a reveni mai tîrziu în oraş şi a-şi petrece timpul în oraş. Optă pentru ultima soluţie. Începu să colinde oraşul, dar nu haihui, fără nici o ţintă. Aceasta nu se potrivea cu firea lui. Să nu uităm că prîslea familiei cireşarilor era

înzestrat, sau considera el că este înzestrat, cu un supra-simț practic. Nimeni nu iubea mai mult acțiunea ca dînsul. De aceea în loc să-i ofere frunze lui Țombi, crezu că e mai bine să viziteze cîteva din instituțiile orașului. Așa se face că în ziua respectivă cîteva monumente și așezăminte de cultură cîștigară un vizitator foarte atent și entuziast : muzeul „Vasile Pîrvan", acvariul „Ion Borcea", farul genovez, moscheea, edificiul cu mozaic și statuia lui Publius Ovidius Naso. Pe drumul dintre acvariu și far, Tic vizită, pentru cu totul alte scopuri, un „bufet expres", care nu-i produse, de asemenea, nici o insatisfacție.

Din păcate mai trebuia să suporte timp liber, și setea de a-și îmbogăți tezaurul spiritual i se cam potolise. Voia și un pic de distracție, care să nu necesite neapărat participarea lui. Cu alte cuvinte, voia să se așeze în fața unui ecran. Cel mai simplu lucru. Dar cînd citi într-un ziar titlurile filmelor, descoperi că doar la Mangalia rulează un film pe care nu-l văzuse și acesta din cauza unei epidemii de gripă ivită în cartierul Cireșului, cu trei ani în urmă. Ca să nu fie nevoit să plece pînă la Mangalia, pentru a-și satisface poftele de cinefil, hotărî să vadă pentru a patra oară o comedie („Cursa de 100 de kilometri"), chiar cu riscul de a deveni după aceea cinefob.

Era coadă mare la casa cinematografului, dar nu-și făcea griji cu procurarea biletului. Văzuse în față cîteva bătrînele de la care ar fi obținut biletul și pe gratis, pentru că ar fi născut în mintea lor imaginea ideală a tuturor nepoților de pe pămînt — aceasta era cel puțin convingerea lui Tic. Dar tocmai atunci se opri în fața cinematografului un autobuz și din el coborîră veseli pionierii. Și, pentru că erau veseli, nu se putea — își spunea Tic — să nu fie printre ei un cunoscut. Într-adevăr, nu greșise. Pe la mijlocul șirului care ocupase trotuarul îl zări pe Adrian, alături de un băiat mai înalt și mai voinic decît dînsul, cu o figură numai zîmbet. Se știe ce se întîmplă la asemenea întîlniri neașteptate, pentru că fiecare le trăiește cel puțin o dată pe zi. Într-un singur minut toate privirile pionierilor se înmănunchează într-un buchet oferit cu admirație cireșarului. Adrian nu rostise decît o dată, în șoaptă, unui țînc din fața lui : „E Tic, mă, știi, ăla de care ți-am vorbit..." Foarte, foarte greu se lăsară prichindeii convinși să

mai intre la cinema. Dacă n-ar fi intervenit Tic, ferm, cu autoritatea lui cîştigată dinainte de a fi cunoscut, nu se ştie ce s-ar fi întîmplat. Le spuse doar cîteva cuvinte despre necesitatea şi obligaţia unui pionier de a respecta programul şi... gata ! Prietenul lui Adrian, se pare cel mai în „vîrstă" din şirul acela şi, sigur, cel mai vesel, obţinu însă de la instructor învoirea să se plimbe cu Tic prin oraş, scuzîndu-se că nu poate suporta să vadă un film de patru ori.

— Şi eu l-am văzut de trei ori, se prezentă Tic. De trei şi un sfert. Tic F.

— Eu de patru fără douăzeci, se prezentă celălalt. Teodor T.

— Tobă ?

— Tecuci !

Veseli, infatuaţi, se înţeleseră fără vorbe, din cîteva clipiri de ochi, să cucerească oraşul în termen de două ore.

— Numai şoferii nu trebuie să ne preocupe, spuse Tic. Ei sînt atît de înfrînţi, încît cucerirea lor nu ne-ar da nici o satisfacţie. Mă refer la şoferii de taxiuri.

Cuceriră mai întîi cîţiva responsabili de librării şi cîteva vînzătoare cerînd aventurile cireşarilor.

— Nu le avem.

Tic făcu nişte apropouri vesele, clipi de cîteva ori din ochi, apoi zise din pragul uşii :

— Atunci... vă promit o nouă aventură.

— Hm ! spuse un responsabil vînzătoarelor. Ce băiat isteţ ! Mi-a plăcut mai ales siguranţa lui. Parc-ar fi... Tică [1] !

Pretutindeni pe unde treceau cei doi tineri cucereau bunăvoinţă şi admiraţie. În cofetării li se dădea de două ori mai multă frişcă (sau poate porţia exactă), paharele cu citronadă li se ofereau pline ochi, iar la cîntărirea bomboanelor de ciocolată se adăuga peste greutate şi punga groasă de hîrtie. La un „Aprozar" obţinură piersici dintr-o ladă desfăcută parcă în cinstea lor. Cînd se aşezară pe terasa unui restaurant pentru a încerca gustul berii, li se aduse imediat o sticlă obişnuită (nu specială, 14%), ba, apărînd ca un scamator în mare formă, chelnerul descoperi în numai două minute un obiect de fier care le deschisese sticla şi două pahare curate de pe care dispă-

[1] Evident, responsabilul încă nu putea şti că Tic îşi schimbase numele.

ruse amintirea unor buze roșii. Intr-un „Feromelal" repurtară nemaipomenitul triumf de a li se împacheta trei baterii pentru lanterne vînătorești și un metru de ventil de bicicletă (ultimul obiect îl ceruseră numai pentru a-și încerca puterea de seducție).

— Eu cred, spuse la un moment dat Tic, înviorîndu-se, că am putea găsi și pantofiori numărul 22, albi, cu talpă obișnuită. Și dacă vrei, uite, intrăm în cooperativa asta metalo-casnică și-ți obțin un instalator pentru repararea robinetului din baie. În trei zile !

— Dar bilete la concertul de arii și duete din opere poți să obții ?

— Stai să văd distribuția... Numai două clipe... Imposibil ! Pentru că la „bis" se vor cînta prea multe cantonete și serenade.

— Eu pot... Dacă schimb cu un creion data. In loc de sîmbătă, pun duminică... Pentru că duminică, are „Farul" meci și joacă Socescu.

— Parc-am auzit de el... Înscrie chiar atît de multe goluri ?

— Dimpotrivă ! Ratează. Dar oamenii așteaptă un miracol.

— Hm. Dacă aș fi eu antrenor la „Farul", l-aș face pe Socescu să bage două goluri dintr-un șut.

— E veche ! spuse Teodor T. Am auzit-o demult, nu știu unde.

— Tot de la mine. Am rostit-o eu sau Lucia în al doilea volum al cireșarilor, mi se pare în primul capitol...

Cei doi veseli cuceritori ai lumii se opriseră, așa într-o doară, în fața unei asociații sportive. Poate că acolo avusese loc discuția lor de mai înainte. Își zgîiau ochii la un afiș care anunța un mare concurs, mare, cu multe premii, undeva pe un lac din apropierea orașului.

— Te pomenești că știi să înoți ? întrebă cireșarul cu un asemenea ton, de parcă i-ar fi pus la încercare posibilitățile de a zbura în Cosmos.

— Eu ? am cîștigat șapte concursuri mari și trei de juniori, ba am arbitrat și un meci internațional de polo între Slobozia și Ciulnița. Adică pe la mijloc.

— Ha ! îl ridiculiză Tic pe celebrul înotător și arbitru. Primul concurs l-am cîștigat în celebrul bazin „Cristelnița". Aveam vreo șapte zile...

Teodor T. își privi provocator noul prieten.

— Ce rău îmi pare că n-am o mănușă la mine. Aș arunca-o de aici drept în lac.

— Ți-ar trebui patru. Una pentru provocare... două ca să-ți ascunzi unghiile și ultima ca s-o ții în mînă... pentru că așa cere codul manierelor elegante... Mai ales că n-o să-ți vadă nimeni unghiile...

— Răspunsul meu la insultă ? Poftim ! Duel pe lac... Da ! Simbătă la ora patru. Parcă așa scrie pe afiș... Cîștigătorul are voie să facă orice cu invinsul. Chiar să-i ofere un pahar cu lapte... bătut.

Mai mult din glumă, tinerii intrară în birourile asociației. Cu un aer foarte serios, cerură să fie înscriși la unul din concursurile de înot. Ca să preîntîmpine orice dificultăți, Tic își mări vîrsta cu trei ani. Celălalt, crezînd că e vorba de un banc, și-o mări cu patru. Funcționarul se uită mirat la dînsul :

— Sînteți cam... mic pentru vîrsta asta...

— De aceea mi-a recomandat doctorul înotul, ca să mă mai lungesc, răspunse prompt Teodor T.

Completară repede două fișe, pe care le înmînară aceluiași funcționar gras și cu ochelari. „Are mutră de melc miop", șopti Tic la urechea lui Teodor T. Funcționarul parcă simțea ceva, dar, văzînd mutrele foarte serioase ale celor doi solicitanți, luă fișele și le parcurse meticulos.

— Teodor T. ? ! întrebă el mirat. De ce n-ați completat în întregime prenumele ?

— Nu e prenume... e postnume ! răspunse cel întrebat. Teodor-Tecuci. Știți, eu sînt din fostul județ Dorohoi, dar nu e nevoie să treceți și adăugirea natală.

În stradă, Tic încercă să-și compătimească prietenul cu voce tare :

— Tecuci ! Ha ! Nu puteai și tu să găsești niște rezonanțe celebre ? Temistocle... Tacitus... Tic... M-ai făcut de rușine ! Impas în fantezie, dragul meu.

Nici nu bănuia cireșarul cît va mulțumi cerurilor, apelor și pămînturilor, cîteva zile mai tîrziu, pentru momentul de impas din fantezia noului său prieten.

Cele două ore „libere" se scurseră însă. Prietenii trebuiau să se despartă. Teodor, pentru a prinde în ultima clipă autobuzul care transporta pionierii la tabără, iar Tic... pentru că începea să vadă la orizont cum se ridică aburii înserării.

Pentru reușita planului său, Tic avea nevoie de înserare, nu de noapte, de înserare și de cîteva obiecte destul de banale : o pereche de ochelari de soare (pe care din fericire îi avea în buzunar), o șapcă, o coală de carton, o coală mare de hîrtie, un halat cenușiu, cîteva ziare. Dacă șapca, ziarele, cartonul și hîrtia se aflau de asemenea în buzunarul lui, deocamdată în stadiul inițial de bani, halatul, procurarea lui era în schimb o problemă nu prea ușoară de rezolvat. Tic își procură la iuțeală ceea ce putea fi procurat cu bani și porni cu Țombi după el spre hotelul „Pescăruș". De halat făcu rost chiar în fața hotelului. Îl împrumută foarte lesne de la un lustragiu, folosind cîteva pretexte, cîteva zîmbete, o promisiune și un sfert din ea, adică un acont. Dar nu era vesel. Pentru că-i lipsea un anumit obiect, despre care crezuse că va fi cel mai ușor de găsit și pe care nu-l vedea nicăieri, oricît își încordase privirile.

— Am crezut că sîntem în orășelul nostru, Țombi, se plînse Tic. Unde, unde găsim noi un bolovan ?

Tic avea nevoie de un bolovan, un bolovan obișnuit, nu pentru că planul lui era în primejdie fără acel obiect, Doamne ferește ! Fără bolovan însă (ce să-i faci ? Acesta era stilul lui Tic) întîmplarea de mai tîrziu parcă n-ar fi avut nici un haz. Bodogănind anumite cuvinte la adresa celor care se ocupau cu îngrijirea și curățenia stațiunii, tînărul se văzu nevoit să facă o incursiune pe plajă. Și, cum ceața serii cobora asupra orașului, simți că adie și în sufletul său o neguriță de spaimă. Iar cînd ajunse pe plajă și o văzu goală (el nu căuta oameni atunci), fără nici o hîrtie, fără nici o coajă de pepene, spaima din sufletul lui crescu. Nu avea nici aici noroc să găsească un bolovan. Să renunțe... Nu ! Nici nu voia să se gîndească. Și atunci îi veni ideea cea bună. Mai erau șantiere în Mamaia și dacă nu găsea nici acolo un bolovan, găsea, cel puțin, ceva care să-i țină locul cu competență. Adică o cărămidă, pe care și-o alese după multă (multă e un fel de a spune) căutare dintr-un morman. I se părea lui că e cea mai mare și cea mai frumoasă.

Înarmat pînă-n dinți cu tot ceea ce-i era necesar, se retrase la adăpostul unui boschet.

— Acum, dragă Țombi, începe rolul tău. În piesa pe care-o jucăm tu nu ești un simplu actor. Ești însăși con-

știința. Știi că ieri ai greșit, știi că astăzi trebuie să-ți repari greșeala. Deci...

Putea Tombi în fața unor asemenea argumente și onoruri să nu-și memoreze rolul pînă în cele mai mici amănunte ? Ba, în timp ce exersa, mai adăugă și de la el rolului cîteva „îmbunătățiri" care îl entuziasmară pe regizor.

— Bravo ! îl felicită Tic. Și acum putem începe această piesă într-un act cu epilog... vesel. Cortina !

Pe ce se bazase Tic făcîndu-și ingeniosul său plan ? În parte pe posibilitățile lui, în parte... pe pasiunea pentru paradoxuri a celor trei străini. Tic le spusese răspicat că va căuta prin orice mijloace să reintre în posesia fragmentului de inscripție. Spusese aceasta cu intenția precisă de provocare. Era convins că se vor lua măsuri de prevedere pentru siguranța inscripției. Tic insistase anume asupra posibilității de a pătrunde în apartament (nu le dovedise în fața lor că poate trece de cangur ?), pentru ca piatra, atît de prețioasă, să nu fie lăsată în salon, să fie luată cu ei. Tînărului îi repugna ideea cambriolajului. Ca să obțină fragmentul, trebuia neapărat ca „proprietarii" să nu se despartă de el. Și pentru că la ora opt seara grupul lui Don Fernando lua masa la restaurant (pentru prima dată Tic îi mulțumi cangurului), în mod sigur pe terasa parc, la marginea mării, nu se putea ca fragmentul să nu fie pe masă sub supraveghere directă. Cei trei se amuzau pesemne că sînt părtași la o întrecere pe care *nu puteau* s-o piardă, fiindcă țineau prea mult la piatră.

Acesta fusese raționamentul tînărului cireșar. Pe această bază își întocmise planul său de acțiune. Dacă previziunile lui nu se confirmau, putea să-și ia adio de la piatră.

Terasa restaurantului era plină. Doar cîteva mese, cele apropiate de mare, nu se ocupaseră încă. Erau rezervate unor clienți permanenți. Exact la ora opt, la una din acele mese rezervate, se opri un grup compus din trei bărbați și o femeie. După o privire fugară, aruncată de la înălțimea mării, cei patru clienți își luară locurile la masă. Unul din ei așeză cu grijă pe un colț al mesei un obiect greu învelit în hîrtie albă. Imediat își făcu apariția un ospătar care, în zelul de a aranja cît mai elegant masa, atinse din greșeală pachetul. În aceeași clipă două mîini, aparținînd fiecare unei alte persoane, se întinseră ca

zvîrlite de arcuri. Chelnerul se sperie, dar, văzînd zîmbetele de la masă, își reveni repede în fire. Și clienții, văzînd spaima naturală a chelnerului, se liniștiră.

Nimeni altcineva nu fu martor la această scenă decît un tînăr și nepricopsit vînzător de ziare, care, parcă absolut din întîmplare, apăruse pe terasa restaurantului exact la ora opt. Era un băiat cu mutră bleagă, cu ochii acoperiți de niște ochelari de soare, cu un halat albastru și cam murdar pe dînsul, cu un vraf de ziare la subsuoară. Din cartonul alb ca laptele nu ieșeau afară decît vreo zece, douăzeci de ziare, deși, lîngă îndoitură, ambalajul devenea voluminos. Mersul și gesturile vînzătorului nu puteau să nască decît compătimire, oricine l-ar fi privit. La cîteva minute de la apariție, în timp ce trecea pe la marginea terasei, i se putu auzi și vocea. Dar nu pentru că ar fi strigat el ceva. De la o masă pe care se afla un pachet alb, cineva îi făcu semn să se apropie :

— Times !

Din gura vînzătorului ieșiră niște scîncete, cîteva bîlbîieli, un „non" repetat de cîteva ori și iar niște bîlbîieli și scîncete, care-l determinară pe cel ce ceruse ziarul să ducă mîna la portmoneu. Vînzătorul părăsi însă repede locul (repede în felul lui, adică tîrîndu-și piciorul stîng și ridicîndu-și la intervale regulate umărul drept), parcă pentru a satisface chemarea unui alt client. Dacă i-ar fi privit cineva mersul mai cu atenție, ar fi observat în mișcările acelea caraghioase o măiestrie de balerin. Tic (Se putea să nu fie recunoscut ? Nu ! Nu vă speriați ! Numai de către voi, dragi cititori) nu putea să joace rolul unui schilod oarecare, ci al unui schilod deosebit. În felul acesta considera că oferă o mare șansă adversarilor săi. Dacă aveau perspicacitate, îl puteau descoperi în mișcările acelea aparent caraghioase, dar extrem de greu de executat.

Într-un loc, nu departe de masa cu pricina, vînzătorul se rezemase de un copac și privea cu ochii holbați nemaipomenitul spectacol artistico-acrobatic pe care-l oferea un cîine cu mască pe ochi. (Tic îl mascase în mod intenționat pe Țombi, pentru a-l face și mai misterios în ochii persoanelor care-l interesau. Întinsese deci două semnale de alarmă. Dacă nu s-a tras de ele... !) După cîtva timp nu mai erau priviri, acolo la marginea dinspre mare a terasei, decît pentru cîinele minune. Ba se adunaseră și

oameni de la alte mese, făcînd cerc în jurul arenei de spectacol.

Ţombi, urmînd exact indicaţiile stăpînului său, îşi alese arena între două mese de la marginea terasei. Una din mese avea într-un colţ un pachet alb. Pe acel pachet se aşezase un cot omenesc. Posesorul cotului şi cei de lîngă el priveau cu gîturile întoarse extraordinarele invenţii ale actorului ambulant.

Urma momentul cheie. Cîinele făcu primul salt mortal. De undeva din apropierea mesei, vînzătorul de ziare văzu cum tresare cotul de pe pachet. Urmă al doilea, al treilea, al patrulea salt mortal. Privirile tuturor erau fascinate. Picioarele sau mîinile tuturor tresăreau la fiecare salt. Se formau reflexe. Cotul care-l interesa pe Tic nu scăpa nici el reflexul general. Ţombi pregătea cu toată arta momentul decisiv. Făcu primul salt mortal dublu. Reflexul cotului de pe pachet fu acelaşi ca la saltul dinainte. Din cauza surprizei. La al doilea salt, cotul se înălţă cu totul de pe pachet. Cîinele se pregătea pentru al treilea. Cotul se ridică înaintea saltului cu o infimă fracţiune de secundă. Depăşise saltul în timp. Pentru că Ţombi nu-l mai făcu. Se strecură iute printre picioarele oamenilor şi dispăru în noapte. Tic operase schimbarea pachetelor (mai avea cineva priviri pentru mişcarea lui ?) în acel moment psihologic creat de Ţombi. Într-o fracţiune de secundă. Cotul se lăsă, aproape căzu, pe un obiect la fel de tare, îmbrăcat tot în hîrtie albă, iar cireşarul avu satisfacţia unei victorii cîştigate cu mijloacele cele mai loiale. Schimbase pachetele în afara spectacolului. Mişcarea cotului depăşise intenţia actorului. Cotul era suspendat în aer, în timp ce Ţombi trecea printre picioarele spectatorilor.

Vînzătorul de ziare nu părăsise scena. Ascuns după trunchiul unui arbore, aştepta epilogul.

La masa cu pachetul alb era veselie. Încă un cot poposise pe pachet, aparţinînd altei persoane. Ospătarul primi o comandă care singură ar fi mărturisit bucuria. Mai erau şi vorbe, dar, din nefericire, pe acestea nu le putea auzi cireşarul. În schimb văzu destupîndu-se două sticle de şampanie în acelaşi timp (preferinţele se pare că erau deosebite) şi auzi pocnetul făcut de dopuri. Văzu savurîndu-se primele înghiţituri, şi mai văzu... Da ! Reuşi să vadă, de acolo de unde era, nişte ochi care creşteau enorm în dimensiuni. Parcă-i umfla cineva.

— Acum e-acum, Ţombişor ! şopti cireşarul cîinelui fără mască de lîngă el.

Pe una din feţele pachetului păzit cu atîta străşnicie, persoana cu ochii în creştere îşi zărise desenat propriul chip (se vede că Tic izbutise pînă la urmă caricatura) şi, culmea ! cu nişte ochi care-i alergau afară din cap. Adică în postura, în expresia care abia urma să fie caricaturizată.

Pachetul fu imediat desfăcut. Pe cărămida roşie era lipit un bileţel. Translatorul traduse cu mutra unui om care bîiguie :

— *Vechime autentică de zeci de mii de ani. Poate că undeva în praful acesta concentrat s-au întîlnit strămoşi comuni. Amintire de la Tic.*

Tăcere... stupefacţie... uimire...

— Iar acum, Ţombişorule, eu închid ochii. Dacă nu se întîmplă ceea ce am prevăzut, fă-mi vînt cu laba spre ieşire.

Ţombi nu-i făcu vînt, aşa că Tic deschise ochii. La masa cu o cărămidă roşie în mijloc era un haz nebun. Cineva turnă cîteva picături de şampanie pe cărămidă, ceea ce avu darul să-l întoarcă pe ospătar, pentru o clipă, cu zeci de ani în urmă, pe vremea cînd era cu totul neştiutor şi-şi ţuguia buzele după lapte.

— Ţi-am spus eu, Ţombilică ! Ţi-am spus ce fel de epilog vom avea ? Probabil că sînt mai veseli acum decît ieri, cînd „ne-au descoperit" inscripţia.

CAPITOLUL VII

(în care autorul, cedînd unei vechi pasiune, își ia permisiunea să ofere, aici, cititorilor, cîteva date despre arheologie, despre Histria și despre unul din cei mai iubiți poeți ai vechii așezări)

1

La corturi... Ce putea să fie la corturi dacă Tic, în drumul de întoarcere, se lua la trîntă cu Țombi și, de prea mare bucurie, se tăvălea cu el prin nisip ?... La corturi era o dezamăgire generală și de aici pînă la tristețe și jale nu rămînea decît un pas. Ziulica întreagă cireșarii cercetaseră locurile. Dar nu la întîmplare, ci după un plan bine gîndit și chibzuit. Ionel și Dan făcuseră sondaje. Aruncau în apă sfori cu bucăți de plumb la capăt și calculau adîncimea. Lucia, pe mal, nota rezultatele comunicate de Dan (printr-o pîlnie de carton) pe un carnet intitulat „Palatul de cleștar — schiță topografică". Victor și Ursu stabiliseră un perimetru anume, însemnat prin niște geamanduri ocazionale, pe care-l cercetau prin scufundări periodice. Maria, la umbra corturilor, pregătea masa de prînz și visa cu ochii deschiși saloane, arcade si coloane.

Toate acestea se întîmplaseră în cursul dimineții. Cu ocazia pauzei de prînz, Lucia și Ionel întocmiseră, pe baza sondajelor de pînă atunci, o schiță sumară a fundului mării în acele locuri. Fundul nu arăta prea mari diferențe de nivel. În cîteva locuri adîncimea neregulată indica niște gropi și niște ridicături, pe care speranța și dorința cercetătorilor le decretaseră „ciudate".

Toată după-amiaza avuseseră loc scufundări în X-urile ciudate. Gropile erau cu vreo cinci metri mai adînci decît nivelul obișnuit al mării. Ridicăturile, cu cîțiva metri mai sus, adică la două lungimi de om de suprafața apei. Ele puteau fi cercetate direct din barcă, sarcină pe care și-o asumaseră Lucia și Ionel. Privirile lor nu descoperiseră decît nisip, nisip, nici urmă de bolovani sau măcar de pietre obișnuite. La X-uri operațiile de cercetare deveniseră tot mai primejdioase. Victor rezistase o bună bucată

de vreme la presiunea apei în fundul unor gropi. După cîteva scufundări pînă la opt metri, se declarase neputincios. N-avea timp decît să ajungă pînă la fund, uneori nici nu atingea fundul, numai îl zărea prin ochelarii de sticlă şi imediat se grăbea să iasă la suprafaţă. pentru a scăpa de menghinea de fier care-i strîngea pieptul şi capul şi pentru a inspira aer curat, sănătos. Descoperise adevăratul preţ al aerului cu prilejul plonjoanelor sale.

Ursu, în schimb, continua cercetările cu toată împotrivirea celorlalţi. Era hotărît ca pînă la asfinţitul soarelui să termine de explorat toate X-urile. Cireşarii acceptaseră cu mare greutate hotărîrea lui şi numai după ce se lăsase convins să fie prins cu o funie de piept. Victor, şi ceilalţi o dată cu el, nu voia să admită nici un risc, mai ales că ultimele gropi depăşeau adîncimea de zece metri. În explorările sale submarine Ursu făcu apel la toată puterea de rezistenţă. Presiunea îi spărgea timpanele şi-i strîngea ca într-un cleşte trupul. În cea din urmă şi cea mai grea scufundare, pe care-o lungise ca durată pînă la limita rezistenţei, simţise că e prins într-un cleşte de fier. Îşi închipuia că funia îi dă această senzaţie. Şi-o deznodase şi continuase astfel explorarea. Cleştele îl strîngea şi mai tare. Cei de sus, din barcă, nervoşi că Ursu nu făcea semnalele cuvenite, hotărîseră din proprie iniţiativă să-l tragă la suprafaţa apei. Se scursese prea mult timp de cînd dispăruse în apă. Şi, cînd simţiseră funia uşoară, îi cuprinsese disperarea... Noroc că Ursu nu întîrziase prea mult. Ieşise la suprafaţă, cu faţa congestionată, de parcă tot sîngele îi năvălise în cap. Nu zărise nimic, absolut nimic, în afară de cîţiva peşti de mare.

Ambele ochiuri fuseseră cercetate, explorate cu atenţie şi migală, fără nici un rezultat însă. Vlăguit, Ursu se tăvălise pe un cearşaf gros în apropierea corturilor. Ceruse ceai, alcool, cafea, avea poftă de tot felul de alimente şi băuturi neobişnuite. Răsufla greu şi parcă simţea cum se încrucişează fulgere în capul lui.

O dată cu seara se ivise şi dezamăgirea la corturi. Cel mai disperat dintre toţi era Ionel. Cel mai liniştit — în măsura în care se putea vorbi de linişte în acele locuri — era Dan. Toţi se întrebau, toţi meditau, toţi căutau răspunsuri. Cu excepţia lui Ursu care-i rugase să-l lase în pace :

— Eu sînt mort pentru cîteva ore... Nici viu nu v-aş da cine ştie ce ajutor... Aşa că...

Așa că Ursu se străduia să-și refacă puterile, iar ceilalți să-și refacă moralul.

După o lungă pauză de tăcere, se auzi în întuneric vocea furioasă a lui Victor :

— Ce tot vorbiți de mister ? Mister, mister, mister. E atît de mult mister aici, că s-ar putea să nu fie nici un mister.

Nimeni nu-l auzise pînă atunci pe Victor vorbindu-le cu un asemenea ton. Pînă și Ursu tresări pe cearșaful lui de suferință. Cea mai surprinsă era însă Maria. Nu se sfii să-i spună în față :

— De ani de zile mă uit la tine ca la un erou ideal. Și ai cîștigat admirația mea. Pentru prima dată te simt altfel. Și...

Maria își termină vorbele cu un gest pe care nu-l văzu nimeni. Își plimbă o clipă degetele prin părul lui Victor. Dar nu-i trebui mai mult pentru a-l simți cum tremură.

— Poate că mi-am ieșit din fire, se reculese Victor. Dar e prea meschină recompensa pentru eforturile și mai ales pentru speranțele noastre. Împodobirea epidermei cu un strat de bronz.

— Pentru că sîntem naivi, spuse Lucia. Suferim de idei fixe. De ce neapărat aici să fie Palatul ?

— Adică ce vrei să zici ? întrebă Ionel cu un ton iritat.

— De ce neapărat aici ?... repetă Lucia. Pentru că ne-am pus ochelari de cal. Să-i scoatem...

— Și să-i valorificăm la...

— De ce neapărat la Ochiuri ?

— Lucia are într-adevăr idei fixe, șopti Dan pentru sine. Repetă a treia oară aceeași frază.

— A calculat cineva cu rigla distanța ? A văzut cineva chiar aici, aici coloanele ?

— Eu le-am văzut cu ochii mei, fără să fi avut ochelarii la care ai făcut aluzie.

— Tu nu le-ai văzut aici, Ionel, interveni Victor. Lucia are dreptate. Locul în care căutăm noi e un loc prezumtiv. Aici presupui tu că ai văzut coloanele, pentru că timonierul crede că în ziua X, ora X, minutul X, vaporul se afla în direcția acestui loc. Dar e o presupunere, nu înțelegi că e o presupunere ? Palatul se poate afla, foarte bine, la o sută de metri în stînga sau în dreapta acestui loc.

— Mă îndoiesc, răspunse Ionel. Aici şi regiunea, conformaţia ei, aceste două ochiuri, ca două golfuleţe, ţărmul stîncos de la margine, adîncimea apei, totul ar indica un loc ideal pentru o aşezare omenească. Pe cînd la stînga sau la dreapta...

Şi Victor făcuse acest raţionament cu mult înainte. Dar mai dorise să se hrănească cu o iluzie, înainte de a-şi închipui un gol, un pustiu în faţa gîndurilor şi speranţelor sale.

— Nu ştiu ce să spun, zise el. Nu ştiu. Mai avem timp de gîndit, dar mi-i teamă să nu închinăm tot timpul care ne-a mai rămas numai gîndurilor...

Şi dezolarea începu iarăşi să bată din aripi, deasupra lor, ca o pasăre gigantică, nevăzută... Dar, de undeva de pe plajă, răzbătu pînă la ei un fluierat vesel, atît de vesel, încît îşi amintiră că mai au un prieten pe care-l uitaseră cu totul.

— Tic ! ţipă Dan. Ce nemernici sîntem ! Nu ne-am gîndit nici o clipă la el. Ticuşoooor !

Cineva se gîndise însă. Se ridică de pe cearşaf, proiectîndu-şi umbra gigantică pînă la marginea apei. Fluieră ascuţit şi prelung, de parc-ar fi vîjîit o săgeată prin aer. Din depărtare răsună un şuierat asemănător.

— Poftim ! spuse cel aşteptat, cînd ajunse lîngă focul de noapte şi azvîrli drept în mijlocul focului un pachet alb. Nu vă fie teamă, că nu arde decît hîrtia. Felicitări primesc începînd din clipa asta.

Şi bineînţeles că primi felicitări sub toate formele. Coturi, ghionturi, scuturături şi o ploaie de întrebări cu torente şi averse.

— Da' ce-s eu ? Paratrăsnet ? făcu Tic pe bosumflatul. Salvează-mă, Ursule. S-au năpustit barbarii asupra unui om civilizat, plin de rafinamentele viitorului.... Mai bine vedeţi să nu se afume inscripţia...

— Ai adus-o ? ! întrebă Dan uimit. Eu credeam că faci bancuri.

— La corturi, Ţombi, rosti tinerelul cu voce jalnică. La corturi ! Nici Ahile, cînd i s-a luat Briseis, n-a îndurat mai mare ofensă. Dacă nu găsiţi un Patrocle pe care să-l jertfiţi, nu mai ies din cort. Iar tu, dihanie, căreia lumea s-a obişnuit să-i spună Dan, fugi la Neptun şi-ţi comandă arme...

— La ăla de la Eforie, Ticușorule ? întrebă Dan cu prefăcută naivitate.

Și, după această glumă, viața, la corturi, reveni la normal. Adică noul venit se văzu obligat să-și povestească odiseea, ceilalți iliadele, iar Ursu călătoria în infern, dus și întors, fără să zărească nici un deget din Euridice.

— Și, acum, după ce-am creat atmosfera de mitologie și helenism — spuse Dan — putem să ne dedicăm în sfîrșit epigrafiei.

Ursu scosese de mai mult timp, cu ajutorul unui băț, bolovanul din jar. Se aduseră lanterne, deși ar fi ajuns și lumina flăcărilor, se făcură și alte preparative, apoi i se dădu mînă liberă lui Victor, singurul dintre ei care avea cunoștințe de elină. Victor cercetă piatra pe toate fețele, cu multă atenție și încetineală, oferindu-i astfel Luciei posibilitatea de a face cîteva schițe care să-i reprezinte forma și fețele. Ca să poată descifra mai ușor literele, le copie întocmai, fiecare separat pe o foaie de carnet. Nu erau decît șase semne, dăltuite adînc în piatră.

— Le poți descifra ? întrebă nerăbdător Tic. Dacă aș fi știut că-ți va fi greu, aș fi obținut de la „ăia" traducerea... în orice limbă.

— Sînt litere vechi, îi răspunse Victor. Și cunoștințele mele în materie sînt cumplit de sărace... Nici o literă nu se aseamănă cu alta. Stați să mă gîndesc...

— Dacă vrei, spuse Dan cam cu șovăială, putem să ne gîndim și noi...

Tic îi dădu un ghiont, dar simți în el prietenie, nu răutate. Victor răsfoia mereu foile carnetului, cerceta fiecare literă în parte, căutînd să găsească imagini corespondente cu cele din mintea lui. Se dumerise, înainte de a descifra toate literele, că inscripția, cel puțin la prima vedere, nu poate să facă prea mare lumină în problema care-i preocupa pe ei. După ce identifică toate semnele, rămase încă multă vreme gînditor. Alte idei îi treceau prin minte, dar, din respect pentru prietenii lui care-i așteptau vorbele, le abandonă pentru un timp. Luă fragmentul de jos și-l duse cu fața scrisă în dreptul luminii :

— Notează, Lucia ! spuse el în sfîrșit. Prima literă e sigur *O*. Subliniaz-o, pentru că nu am nici un dubiu. A doua *C*... Sigură și ea. Și *L*-ul care urmează e de asemenea sigur.

— OCL... Alimentara... rîse Dan, lovind cu cotul spatele cireșarului cu părul ciufulit.

— Trei litere sigure, continuă Victor : OCL... Urmează un semn care aduce a *E*... Mici dubii. Subliniază cu o linie tremurată... În sfîrșit ultima... da... un *S*... sau nu știu. Parcă totuși un *S*. Subliniază cu o linie punctată.

Tic își părăsi locul de lîngă Dan, venind în spatele Luciei. El fu acela care împreună, pentru prima dată, literele. La urma urmei avea și dreptul. El descoperise și încă de două ori fragmentul.

— OCLES, spuse el cam nedumerit. Parc-ar fi sfîrșitul unui nume.

— Și chiar este, Tic, da. da ! confirmă Victor. Vezi ? După *S* de aceea e și cam ștearsă, cam roasă litera — vine marginea pietrei, deci cuvîntul se termină aici. Înainte de *O*, însă, piatra are neregularități, e deci ruptă dintr-un bloc mai mare. Avem prin urmare în mîna noastră sfîrșitul unui rînd sau poate al unei inscripții, dacă nu chiar o semnătură...

— Cum ? întrebă Ionel dezolat. Crezi că-i o simplă semnătură ?

— E o presupunere, Ionel. Gîndindu-mă că OCLES, de pildă, e terminația unui nume la vechii greci, s-ar putea într-adevăr să avem de-a face aici cu un simplu nume.

— Ce păcat ! spuse Maria. Eu credeam că vom descoperi cine știe ce mesaj cifrat, sau cine știe ce indicații enigmatice.

— Dac-ai ști cît am sperat eu ! se desumflă Tic. Așa, un simplu nume. Săracul Țombi !...

— Nu te jelui ca un prost, încercă să-l consoleze Lucia. Cine știe ce importanță poate să aibă această piatră, acest fragment de inscripție !

— Pentru noi ? își încercă Tic încă o dată speranțele.

Dar nu-i răspunse nimeni la această întrebare și se comitea o mare nedreptate acolo. Ursu îl mîngîie cu mîna lui mare pe creștet.

— Ce să facem cu fragmentul ? întrebă Lucia. S-ar putea să aibă o mare valoare.

Victor se îndoia tocmai de valoarea reală a fragmentului :

— Știu eu ? răspunse el. Poate că ar completa o inscripție într-un muzeu. Și, în acest caz, chiar dacă nu ar avea o mare valoare, ar fi fost foarte necesar. Cei care

posedă partea cealaltă trebuie să facă tot felul de deducţii pentru a afla întregul nume, lungimea fragmentului lipsă, cîte litere puteau să încapă în el...

— ...Ocles... Ocles... meditä Maria cu voce tare. Staţi puţin ! Vă mai amintiţi de povestea Iphigeniei ?

— Iphigenia ! ? se miră Dan. Ce ţi-a venit să te gîndeşti la ea ? Te-a inspirat focul ?... Dacă vrei să compari focul nostru cu un rug şi tu să imiţi gestul Iphigeniei, adică să te sacrifici voluntar pentru reuşita expediţiei noastre, cum a făcut ea pentru reuşita expediţiei troiene... Numai că nici nu eşti fiica lui Agamemnon, nici nu ştim care zeiţă te va salva... Şi nici nu găsim pe-aici prin împrejurimi o căprioară cu care să te înlocuim.

— Tu ştii unde a dus-o Artemis pe Iphigenia ? întrebă Maria.

— În Taurida, răspunse Lucia în locul lui Dan. A făcut-o preoteasa templului ei din Taurida.

— Şi unde vine... adică unde se afla Taurida ?

În întrebarea Mariei se simţea o notă de insinuare.

— În Crimeea, pe malul... pe malul Mării Negre, se auzi vocea lui Tic.

— Poate că s-a plimbat şi pe-aici, prin aceste locurî, surîse Maria. Ea sau legenda ei.

— Dacă-i vorba de legendă, de locurile pe unde s-a plimbat legenda ei, zise Dan, atunci pot să te asigur c-a ajuns şi în Madagascar, şi în Islanda, şi în Filipine... Prin intermediul lui Euripide, al lui Goethe...

— Cum ! ? se sperie Maria. Euripide ?... Da, ai dreptate... Euripide... Sigur că da... Sofocles a scris Electra şi Antigona...

— Şi Oedip rege, şi Oedip la Colonna...

— Şi Hercule şi Ajax, îl completă Ursu pe Dan.

— Aaaa ! Ţi-ai căutat corespondenţii din mitologie ? Păcat că i-ai întîlnit în timp ce mureau. Dar la urma urmei ce-avem noi cu Sofocles ? A scris şapte piese...

— Nu ştiu ce-avem cu Sofocles, interveni Victor. Dar n-a scris numai şapte piese. A scris mult mai multe, Dan.

— Ei şi ! se ofensă Dan. Şi o sută de piese să fi scris...

— A scris chiar mai mult de o sută... S-au păstrat însă numai şapte.

— Se pare că sînt cam ignorant în materie, totuşi nu pot să te cred... O sută de piese ! Cînd le-a scris ?

— Nu uita că a trăit aproape un secol, spuse Lucia. Secolul al cincilea înaintea erei noastre. A murit un an după Euripide, adică în 406.

— Știam și eu că Euripide a murit în 405, și...

— Stai ! îl întrerupse Ionel. Euripide a murit în 407, pentru că secolele dinaintea erei noastre...

Dacă n-ar fi fost întuneric, Maria ar fi văzut de bună seamă fulgerele din ochii lui Dan !

— Uite, în clipa asta ți-aș dori soarta Iphigeniei. Măcar să te gîdile puțin flăcările. Eu fac o faptă bună, apăr moștenirea lui Euripide și voi mă faceți de rîs cu Sofocles. Mai bine vă lăsam de la început în ignoranță...

— Nu se poate să nu fi existat și o Iphigenie într-o sută de piese, sări Tic în ajutorul Mariei. Sînt în stare să...

— Să străbați Marea Neagră, nu ? Vrei să te asemeni lui Oreste, să-ți salvezi sora...

— Mi se pare că Iphigenia l-a salvat pe Oreste, spuse Maria.

— Și tu acum faci altceva ? adăugă Dan cu subînțeles. Numai că eu nu sînt nici Egistos, nici Aletes...

— Nici Aristide... adăugă Tic cu compătimire.

— Asta cine mai e ?

— Un coleg de-al meu. Tocește o sută de pagini și reține două rînduri. Tu...

— Eu ? Simt că-mi întunecă zeii mintea... Să nu ajung ca Ajax... Unde-mi sînt armele ?.. Unde sînt turmele... Unde-i Sofocles ?

— Aici ! răspunse Maria, arătînd spre fragmentul de inscripție.

Abia în clipa aceea înțeleseră cireșarii ce urmărise Maria cu întrebările ei.

— ...*OCLES !*... strigă Ionel. *SO-F-OCLES ! SOFOCLES !* Cum de nu ne-am gîndit ! Oare să fie chiar terminația numelui său ?

— O presupunere ca oricare alta, spuse Victor. Poate că există și alte nume vechi grecești care se termină în *OCLES*.

— Și de ce nu Sofocles ? se îndîrji dintr-o dată Dan. Dacă tot m-am făcut de rîs, măcar să mi se fi întîmplat asta pentru o cauză nobilă. Gata ! Mă bat pînă la moarte pentru el. S-o găsi vreo Antigonă care să-mi îngroape leșul, sau un Tezeu care să mă conducă pînă la intrarea în Hades, sau o Electră care să mă răzbune... sau...

— ...Sau un Hillos care să-ţi dea foc, încercă Ursu să-l tempereze.

— Numai o zi din viaţă să fiu ca Hercules, şi-aş accepta un asemenea sfîrşit... Şi de altfel am argumente în favoarea lui Sofocles. Vreau să transform presupunerea în certitudine !

— Eu nu vreau ! se opuse Maria. Mai bine să rămînem la visuri.

— Aa ! vrei să te visezi ca Iphigenia oficiind slujbe, noaptea, pe malul mării, în templul lui Artemis ! Nu te invidiez. Iphigenia mi se pare c-a rămas toată viaţa preoteasă. Şi nici nu ai şanse de reuşită. Şi mi se pare că ea avea părul roşcat şi era foarte frumoasă şi aparţinea lui Euripide, nu lui Sofocles.

— Eu cred c-am putea fi serioşi măcar cîteva clipe, zise Lucia. Să lăsăm la o parte tragediile...

— Dacă tu crezi că apelînd la comedii devenim serioşi... gata ! Am terminat. Vă servesc argumente în favoarea tezei Sofocles. Pe cinstea mea că sînt serios, Lucia. Amintiţi-vă de Dionisii, de serbările cele mari ale Athenei... Şi Sofocles, şi Euripide, şi Eschil au participat la ele... Nu ştiu cine-a cîştigat mai multe... Mi se pare... Tu nu ştii, Victor ?...

— Eschil sau Sofocles... Mi se pare Sofocles.

— Cu atît mai bine, deşi eu înclin spre Euripide. Dar nu-i nimic... Să trecem peste asta. Aşa... La Dionisii — serbări în cinstea zeului Dionisos — se reprezentau piese de teatru. Dionisos era un zeu trac, adoptat de greci. Concluzia : de ce să nu fie cunoscut, admirat, reprezentat şi cioplit în piatră marele Sofocles aici, pe malurile Pontului Euxin, în patria lui Dionisos şi a unor greci iubitori de teatru ?

— Ceva adevărat este aici, spuse Ionel. Dionisos e cel puţin rudă cu zeul trac Sabazius, dacă nu chiar reprezentarea acestuia în Grecia.

— De asemenea, adăugă Lucia, în coloniile milesiene de pe malurile Pontului se pare că aveau loc concursuri şi spectacole de teatru. La Calatis şi la Tomis s-au găsit figurine de teracotă, care reprezentau eroi de teatru, inscripţii închinate lui Dionisos... Iar la Histria s-au dezgropat trei bănci de marmură, care nu-şi puteau găsi locul decît într-un amfiteatru.

— Numai că acestea din urmă, adăugă Victor, aparţin epocii romane. Să nu ne pripim în afirmaţii. Mai bine să visăm, cum spunea Maria. S-ar putea ca fragmentul să facă parte dintr-un imn închinat lui Sofocles, sau mai degrabă să fie un vers dintr-o tragedie a lui... Dar s-ar putea să fie şi altceva... Mîine cred că vom lămuri enigma lui.

— Mîine ! ? se miră Dan. Te gîndeşti la zicala aia franţuzească, şi-ţi închipui că pînă mîine vom deveni mai deştepţi ?

— Nu. Mă gîndesc din nou că fragmentul ar putea fi foarte necesar într-un muzeu.

— Atunci să-l predăm unui muzeu ! propuse Lucia. Cred că avem datoria aceasta.

— Nici nu începe discuţie, întări Ionel. La ce muzeu să-l ducem ?

— Ştiu eu ? răspunse Victor zîmbind. Poate că la Histria. Cu ocazia aceasta vizităm şi noi cetatea...

Propunerea lui Victor fu acceptată pe loc. Se hotărî plecarea în grup, a doua zi, dis-de-dimineaţă, la Histria. Către prînz grupul urma să fie înapoi la Ochiuri.

— Şi cine rămîne de pază la corturi ? întrebă cu teamă Dan.

— Rămîn eu, spuse Ursu cu glasul unui om bolnav. Tot nu mă simt bine.

— Atunci rămîn şi eu ! hotărî Tic foarte ferm pentru a evita orice împotriviri.

— Trăiască prietenia salvatoare ! şopti Dan cam pentru el. Parc-ar fi Ahile şi Patrocles... Aoleu ! Patrocles... OCLES... Noroc că l-a ucis Hector sub zidurile Troiei.

— Ce tot bîigui acolo ? întrebă Tic.

— Mă străduiam să-mi amintesc cine l-a ucis pe prietenul lui Ahile.

— Greu de răspuns, rîse Victor. Nici Homer nu spune limpede. Mai întîi l-a lovit Euforbos, pe la spate cu suliţa. Dar, înaintea lui Euforbos, intervenise şi un zeu...

— Te rog, Victor ! Iar m-ai prins pe picior greşit. Pînă azi credeam că sînt un băiat deştept...

— Culcă-te, Dan ! se auzi vocea rugătoare a lui Tic. Mîine dimineaţă o să fii iar...

Şi, pentru că se crease o anumită atmosferă, în noaptea aceea, la corturi, nu-şi făcu apariţia un moşneag autohton, cunoscut sub numele de moş Ene, ci zeul cel tînăr şi frumos, Hypnos.

— Am fost sigur că vei rămîne, îi spuse Ursu lui Tic a doua zi dimineaţă, după ce grupul cu destinaţia Histria se pierdu din vedere. Cînd m-am propus paznic, mă simţeam mai în formă ca oricînd.

— Crezi că eu nu te-am dibuit ? Dar nu puteam să te las singur. Mai ales că eu văzusem un muzeu de arheologie cu cîteva ore înainte... Mare deosebire nu poate să fie. Şi chiar dacă ar fi... Dacă în atîtea zeci de secole nu s-a mutat Histria de la locul ei, nu cred eu c-o să se mute în cîteva zile.

Ursu dispăruse în cortul mare. De acolo ascultă vorbele lui Tic şi tot de acolo lansă întrebarea :

— Ia spune, Ticuşorule, nu cumva ai aceleaşi gînduri ca şi mine ?

— Numai în cazul cînd cauţi uneltele de scafandru, răspunse fără teamă cel întrebat.

Ursu ieşi înainte ca Tic să-şi termine fraza cu uneltele de scafandru în mînă : două perechi de labe şi o pereche de ochelari.

— Nu le-au ajuns fetelor banii pentru a doua pereche ? întrebă uimit Tic.

— Aş ! A scăpat-o Dan în apă şi eram prea obosit s-o caut. Dar cum mi-am însemnat în cap locul...

Ursu conduse banca, în care, în afară de lopeţi, se aflau doi colaci de frînghie şi un pieptar de plută, spre un anumit loc la întîlnirea celor două ochiuri. Scoase ochelarii la prima scufundare, e adevărat, după vreo şaptezeci de secunde de la intrarea în apă. Ceilalţi ochelari se aflau pe fruntea lui Tic.

— Şi acum ? întrebă Tic. Spre stînga sau spre dreapta ? Tragem cu banul ?

Dar, cum n-aveau nici un ban la dînşii, porniră, la inspiraţie, în regiunea din dreapta Ochiurilor. Mai întîi, însă, Tic se ridicase în picioare şi-i fluierase de cîteva ori lui Ţombi. Acesta îi răspunse printr-un lătrat scurt, care însemna : „Nici o grijă, m-am încarnat în Cerber !“ Tic ştia că şi fără ordinul lui, după amara experienţă din zilele trecute, Ţombi va fi la post.

În ziua aceea vremea era senină, soarele puternic, iar marea calmă, atît de calmă și de limpede, că i se vedea fundul la mari adîncimi. Explorarea devenea o joacă pentru cei doi scafandri. Numai în locurile prea adînci Ursu apela la calitatea lui de scafandru. Dar și în aceste cazuri nu trebuia să se afunde decît pînă la jumătatea distanței care separa suprafața apei de fund. De acolo se vedea bine, pînă în cele mai mici cute, fundul mării. Treaba aceasta era atît de ușoară, că primi și Tic aprobarea de a face explorări.

Pentru a avea puncte (imaginare) de reper, pentru a-și ușura sarcina și a face totuși o cercetare minuțioasă, scafandrii operau după un anumit plan. Făceau cercetările pe o linie paralelă cu țărmul, lungă cam de o sută de metri. În momentul cînd ajungeau la capătul liniei, înaintau cu barca spre larg cîțiva metri, apoi iar trăgeau o paralelă pe lungimea stabilită și așa mereu, pînă se pomeniră în larg, cam la vreo cincizeci de metri de țărm.

— Chiar să nu dăm peste nimic ? ! se miră cel mai tînăr scafandru. Tu crezi că mai departe poate fi ceva ?

— Drept să-ți spun, Tic, nu prea cred. Apa e cam adîncă... Numai dacă n-o fi existînd un adevărat palat de cleștar. Atunci putem să-l căutăm și în mijlocul mării.

— Vîrsta Palatului de cleștar am cam depășit-o, Ursule. Așa, ca denumire poetică, îmi place. Țțțț ! Știi ce rău îmi pare ?... Oare să dăm noi chix în această expediție, care ni s-a părut atît de promițătoare la început ? Nu vreau, Ursule ! Hai să mai visăm puțin. La urma urmei putem da ordin mării să scoată și un palat de cleștar... Crezi că ne pierdem vremea ?

— Parcă nu știi, Ticușorule ? Tocmai cînd nu te aștepți poate să iasă ceva în cale. Ne poate împiedica, prin urmare, cineva, să sperăm ?

Pe nesimțite Ursu dusese barca spre regiunea din stînga Ochiurilor. Tic urmărea cu privirea silueta unui vapor care se pierdea în zare.

— Hm, spuse el. Îmi vin în minte gînduri de om mare. Ia să le dau dracului ! Atenție, Ursule !

Săritura lui fu atît de bruscă, încît barca se dezechilibră. Tic se prăbuși în apă ca o mortăciune, drept pe burtă, iar Ursu se pomeni cu barca întoarsă pe capul lui, ca o pălărie gigantică.

— Am făcut-o ! țipă Tic, iţindu-şi capul din apă. Acum măcar avem de lucru.

Pentru că o dată cu barca se răsturnase în apă tot ceea ce era într-însa. Şi cum scafandrii se dezechipaseră şi, cum în afara pieptarului de plută, nimic altceva nu voia să plutească la suprafaţă, şi cum apa era destul de adîncă în acel loc, truda celor doi nu se anunţa prea uşoară. Barca îşi recîştigă poziţia dinainte, întoarsă dintr-o singură mişcare de Ursu, dar celelalte obiecte luaseră toate drumul fundului.

— Dacă apa are o sută de metri aici ? întrebă Tic, după ce se agăţă cu mîinile de barcă.

— Atîta n-are, răspunse Ursu. Dar, dacă tai un zero şi adaugi un doi sau un trei, nimereşti întocmai adîncimea ei... Aşa că...

— Dac-aş fi ştiut dinainte, se tîngui Tic, dar adăugă imediat cu hotărîre : Eu am făcut-o, eu trebuie să repar.

— Tu urcă-te în barcă ! îi spuse aproape poruncitor Ursu. Sau pune-ţi pieptarul pe tine. Nu vezi că mi s-a dus şi colacul de frînghie la fund ?

Ursu fu nevoit să se cufunde de trei ori, pentru a scoate obiectele căzute în apă. A treia oară, o dată cu o pereche de ochelari, scoase la lumina soarelui o bucată de marmură rotunjită şi îndoită ca un fragment de şarpe.

— Braţul lui Venus, Ursule ! strigă Tic, atît de entuziasmat de descoperire, că era să răstoarne iarăşi barca.

Jumătate de adevăr tot rostise Tic. Fragmentul de marmură era într-adevăr un braţ.

3

Histria nu era obişnuită cu vizite la o oră atît de matinală ca aceea la care sosiseră cireşarii. Bufetul de lîngă cetate nu era încă deschis, iar paznicul îşi mai freca ochii de somn.

— Nu-i voie ! le spuse el tinerilor. Şi să scol acuma profesorii nu face. Numai dacă s-o fi trezit prichindelul. Că el cam are asemenea obiceiuri.

Într-adevăr, prichindelul se trezise. Era un băiat cam de vîrsta cireşarilor, dar cu o asemenea aroganţă în gesturi, că părea cu mult mai tînăr.

— Dumneavoastră ? întrebă cu tonul unui profesor care cere răspunsuri precise la un examen de admitere în facultate.

— Dacă n-o fi cu păcat, am vrea să vizităm cetatea şi să discutăm ceva cu maeştrii, răspunse Dan.

Crezîndu-se poate eliminat de pe lista „maeştrilor", prichindelul îi făcu un semn portarului :

— Spune-le că vizitarea e permisă de la ora zece, în grupuri de cel puţin douăzeci de persoane.

— Poate trebuie să ne procurăm şi papuci de pîslă, continuă Dan.

— Şi o anumită cantitate de biberoane, grăi cu totul grav şi nejustificat prichindelul.

— Şase, spuse Dan. Printre care unul cu clopoţei pentru respectabila dumneavoastră vîrstă. Şi o funduliţă roşie, ca să nu vă deoache vreun entuziast precocitatea.

Era prea mult. Prichindelul îl măsură pe Dan din cap pînă-n picioare :

— Dacă aş avea la mine o monedă oarecare, ţi-aş da-o ca să-ţi cumperi acadele.

— Poate ne oferiţi capul Demetrei cu văl, din Calatis... sau ciorchinele cu struguri din Philippopolis, spuse Victor cu un ton foarte degajat. V-am oferi şi noi ceva în schimb.

Prichindelul căscă întîi nişte ochi mari cît cepele, dar, ca şi cum şi-ar fi văzut mutra caraghioasă într-o oglindă, îşi refăcu imediat înfăţişarea dinainte. Se uită apoi cu atenţie la Victor, la Ionel, dar, cînd dădu cu ochii de fete, îi pieri unda de lumină care-i fulgerase o clipă chipul. Ba deveni grav, important.

— Eşti student la istorie ? îl întrebă el pe Victor.

— Nu ! răspunse acesta zîmbind. Şi nici nu am de gînd să candidez.

— Aaaa ! se dumeri prichindelul. Pardon ! Atunci poate din diletantism...

— Mi se pare că şi Schliemann şi Evans au fost la început nişte diletanţi. Troia şi Knossos-ul...

— Mulţumesc ! zîmbi prichindelul cu superioritate. Dumneata ştii că în ritualul Dioscurilor şi în ritualul lui Esculap, după informaţiile pe care ni le dă...

— Informaţii putem să dăm şi noi, îl întrerupse Dan. De pildă, cu privire la o inscripţie din epoca attică sau helenistică, secolul e încă discutabil, căreia-i lipseşte un fragment.

În timp ce Dan vorbea, Victor desfăcea alene pachetul. Cînd rămase numai cu piatra în mînă, văzu cum se zgîiesc nişte ochi printre zăbrelele porţii. De astă dată prichindelul nu-şi mai refăcu expresia. Avu chiar un moment de cumpănă. Nu ştia ce să facă. Noroc că-i sări portarul în ajutor :

— De la ora zece sînt permise vizitele în grup de cel puţin douăzeci de persoane. Dar dumnealor sînt cinci. La o oră pot să intre cinci oameni.

După cinci minute se împrieteniră. După zece minute prichindelul se oferi să-i conducă prin cetate şi-şi găsea loc numai în preajma Mariei.

Plimbarea în cetate dură mai bine de trei ore. Nimic care merita să fie văzut nu fu evitat. Zidurile de înconjor, porţile, templele, termele, locuinţele, pieţele, străzile, apeductele, monumentele, toate fură trecute în revistă şi însoţite de comentarii atît de precise şi atît de clare, încît prichindelul reuşi să cucerească simpatia şi admiraţia cireşarilor. Uneori nu uita bineînţeles să adauge la un comentariu mai amplu, alături de opiniile unor savanţi cu renume, şi opinia sa personală, căreia însă îi adăugă, şi asta se întîmpla pentru prima dată, precizarea că este „umilă". Alteori, în porţiuni recent cercetate, descoperea, cu ajutorul unor întîmplări norocoase, fragmente de obiecte, pe care căuta imediat să le clasifice, enunţînd cu acest prilej o sumedenie de categorii şi de tipuri înrudite cu alte categorii şi alte tipuri şi făcea totul cu o precizie uluitoare. Un asemenea obiect, o bucată de toartă de ulcior, fu înmînat, cu un uşor compliment, Mariei :

— De la un ulcior de mică dimensiune, cu gura în formă de pîlnie şi toartă disproporţionat de groasă, lipită imediat sub buza vasului. Ştiţi... Pansa vasului variază de la ovalul obişnuit, piriform, pînă la un diametru care aproape ajunge înălţimea vasului. Secolul al şaselea, era noastră...

După ce ascultă cu amabilitate acest bombardament, Maria încercă să-i înapoieze bucata de ceramică. Prichindelul rămase atît de uimit, de parcă i s-ar fi refuzat o declaraţie de dragoste.

— Puteți s-o păstrați, insistă el. Face parte dintr-un exemplar unic, cu gîtul și forma de trunchi de con, subliniat, cum se remarcă frecvent la alte categorii, de un brîu de culoare roșie...

— Dar ce să fac cu ea ? întrebă Maria, ca o ființă căzută din lună.

Prichindelul încercă o întreagă gamă de culori pe fața lui, primi fragmentul și, fără să-și dea seama de gafă, îl întinse Luciei, adăugînd cîteva cuvinte despre caracteristicile ceramicei. Confuzia care se năștea fu înlăturată datorită intervenției lui Dan :

— N-ai putea să ne spui cîteva lucruri despre Sofocles, pentru că sîntem într-o aprigă dispută ?

— Despre Sofocles ? ! tresări prichindelul. Într-adevăr, a fost unul din prietenii lui Herodot, dar nu s-a ocupat de istorie. Dacă vreți, putem apela la maestrul Atticus. El știe tot ceea ce poate ști un muritor despre Sofocles. Trebuie să sosească azi la noi, așa ne-a spus ieri la telefon.

Vizitarea cetății era pe sfîrșite. Pentru Ionel, Victor și Lucia fusese extrem de interesantă și de instructivă. Lucia avu chiar senzația că o atrage magnetul arheologiei. I se părea cea mai interesantă și mai complexă disciplină. Dan încercase tot timpul să-și imagineze cum arătau locurile înainte, le mai coloră și el pe ici, pe colo cu amănunte proprii, personale și, pesemne, foarte originale, unice în felul lor, așa că se alese și el cu ceva. Maria, în schimb, trăise o profundă dezamăgire. Se așteptase să treacă prin palate, să admire monumente, statui și, cînd colo, nu văzuse decît niște gropi, niște ziduri, niște fragmente de statui și, mai ales, niște straturi de pămînt, în care era prea violent și prea nedrept concentrată istoria. În loc să ia în mînă ulciorul purtat altădată — cu sute și sute de ani în urmă — de o amazoană tînără și viguroasă, trebuia să se mulțumească doar cu un ciob de culoarea pămîntului, asemănător atîtor cioburi pe care călcaseră picioarele ei. Era mult mai frumoasă istoria antică în cărți decît pe pămînt... Meditînd astfel, Maria se depărtase de grup. Se pomeni undeva într-o adîncitură prin care nu mai trecuse. Cînd ajunse la marginea unui șanț, fu cît pe-aci să se ciocnească de cineva. Evită ciocnirea în ultima clipă și abia după cîțiva metri întoarse capul înapoi, exact în momentul cînd și cealaltă persoană făcu la fel. Era un bărbat

înalt, bine legat, cu fața colțuroasă, arsă de soare și cu o mare putere de supunere în priviri. Se uitară cîteva clipe unul la altul, apoi își văzură de drum, dar întoarseră iarăși, în aceeași clipă, capul. Bărbatul zîmbi mai întîi, apoi se încruntă și-și continuă calea. Maria se înroșise ca un bujor și, de emoție, rămase cu capul întors. Neobișnuitul vizitator merse însă înainte, fără să se mai întoarcă, pînă dispăru după un colț.

Maria rătăci cîteva minute, cu gîndurile aiurea, prin labirintul acela săpat în pămînt. Se opri la marginea unui șanț larg și adînc, răsuflă o clipă, apoi coborî în goană treptele de pămînt, oprindu-se în mijlocul gropii, la cîțiva pași de bărbatul pe care-l întîlnise și de care se despărțise atît de bizar. Acesta parcă nici nu observă sosirea Mariei: N-avea ochi decît pentru malul șanțului din fața lui, un mal abrupt, despicat parcă dintr-o singură lovitură dată de o spadă gigantică. Fără voia ei, Maria îi imită gesturile. Își încrucișă brațele și începu să se uite atentă la malul abrupt, dar nu descoperi nimic altceva decît straturi de pămînt de diferite culori.

Un baston se ridică în aer, pînă atinse buza malului. Apoi începu să coboare încet, pe măsură ce se auzeau vorbe :

— Nu-i nimic frumos aici. Numai pămînt. Straturi, straturi, straturi. De diferite culori. Și, din cînd în cînd, un ciob, și, din cînd în cînd, o monedă. Aceasta-i arheologia. Și, totuși, aici, în acești cîțiva metri de pămînt, sînt îngropate zece secole de istorie. Viață, moarte. bucurii, tragedii, cataclisme, speranțe, necunoscut... Sus, între pămînt și cer, cîteva fire de iarbă. Apoi, o scoarță subțire de depuneri, un strat de pămînt vegetal... Apoi începe arheologia.

Vîrful bastonului se oprise în mijlocul unui strat gros de culoare cenușie, din care răsăreau la întîmplare cioburi.

— Un strat de culoare cenușie... Aici au trăit ultimii oameni de pe aceste meleaguri... Pata care coboară din acest strat, în jos, reprezintă o groapă. O groapă săpată în acele timpuri. Cît de bine se văd în jurul ei aceste straturi subțiri, regulate, unul cenușiu, altul negru, și-încă unul cenușiu, și-încă unul negru... Nu ? E cu neputință ca atîta simetrie să fie opera întîmplării. Nu e ! Nici întîmplarea, nici natura n-au stratificat cu atîta migală acest pămînt. E opera oamenilor. Oare de ce ?... Mai jos... Un

strat gros, roşcat, cu urme de arsură, cu bucăţi de cărbune, cu cioburi... Aşadar la nivelul acesta s-a trăit, a dominat şi a erupt viaţa... Mai jos... Un strat de cenuşă amestecată cu nisip, un strat dens... ca o temelie. Nici un ciob, nici o urmă de arsură... nimic... nimic... Mai jos. Din nou pămînt roşcat, din nou urme de arsură şi de cărbune, din nou cioburi. Al treilea strat de viaţă. Şi mai jos, sub acest strat de nisip şi cenuşă, sub această temelie fără viaţă, aici la picioarele noastre, alt strat roşcat, cu urme de cărbune, cu cioburi, cu urme de viaţă... Oare într-adevăr în aceste straturi sînt cuprinse zece secole de istorie ?

Întrebarea nu era pusă nimănui. Vîrful bastonului scormonea pămîntul, jos, la picioarele celor doi. Lutul frămîntat dădu la iveală un ciob. Mîinile curăţară ciobul de pămînt. Era o bucată de lut ars, de culoare neagră, mai mică decît o palmă, cu două bucle roşii, încă strălucitoare, pe ea.

— O bucată de lut ars, un ciob, şi întunericul începe să se destrame. Vasul din care a rămas acest ciob a fost un vas atenian. Lacul negru şi dungile roşii autentifică şi originea, şi data. Fără nici o posibilitate de eroare. Acest ciob, cu caracteristicile lui, are puterea de convingere pe care o are o monedă. Ne aflăm deci în plină perioadă attică, în secolul al IV-lea dinaintea erei noastre. La începutul secolului al IV-lea, la sfîrşitul secolului al V-lea. Între moartea lui Socrate şi naşterea lui Aristotel. Prin urmare, cu douăzeci şi cinci de secole în urmă, aici au trăit oameni. Ce putem şti despre ei ? Vasul era frumos, elegant, lucrat cu artă. Deci oamenii care au trăit aici nu erau nevoiaşi, aveau dezvoltat simţul esteticului, foloseau uleiuri scumpe... Suprafaţa interioară a ciobului mai păstrează pojghiţa de ulei. Dar ne aflăm într-un cartier periferic, nu în cetatea Histriei, ne aflăn în Asty, nu în Polis. Cît de multe se pot deduce ! În secolul al IV-lea Polisul era plin. Oameni cu stare erau nevoiţi să-şi clădească locuinţe în afara cetăţii. Histria era într-o perioadă de mare înflorire şi mai ales, în jurul ei, se aflau neamuri paşnice sau pacificate. Oamenii puteau locui fără teamă şi în afara zidurilor.

Privirile Mariei încercau să străpungă straturile de pămînt şi uneori parcă întîlneau pagini pe care puteau

citi cuvinte și fraze limpezi, pînă ce culoarea pămîntului întuneca iarăși istoria.

— Mai sus. Un strat de nisip și de cenușă densă, solidă, o temelie specifică vremii, pentru clădiri mai mari, poate cu etaj... Stratul de viață de deasupra, cu cioburi și cu urme de cărbune, și cu bucăți de piatră, și cu gropile acestea care puteau fi pivnițe... Dar, mai bine, să luăm cîteva cioburi... Un fragment de vas... Un fragment dintr-un tipar pentru cercei... Dacă am găsi și o monedă cum s-ar simplifica totul ! Nu mai avem date sigure, ci aproximative. Ne aflăm însă, în mod cert, în plină epocă elenistică. Puterea Atenei a rămas în istorie. În lume a apărut o nouă putere, cea a Macedoniei. Poate trăim în epoca marelui Alexandru, elevul lui Aristotel. În cartierul nostru conviețuiesc laolaltă, în clădiri mari cu ziduri de piatră și cu ornamente interioare, oameni cu stare care folosesc amfore scumpe și meșteșugari, care confecționează podoabe pentru femeile Histriei. Cetatea deși cunoaște mai departe o epocă de înflorire, de pace și de bunăstare... Să ne continuăm drumul. Mai sus... deasupra acestei temelii cam șubrede, de astă dată făcută tot din nisip și cenușă... Alt strat de viață, tot roșcat cum erau celelalte, adică format din pămînt obișnuit și din clădirile prăbușite, distruse, acoperite la vremea lor cu țiglă roșie și împodobite înăuntru cu ornamente de teracotă, cu vase de lut ars... Aceasta e taina pămîntului roșiatic, a stratului de viață... Cioburile nu mai au eleganța, lacul și ornamentele din epoca attică, sau din prima epocă elenistică. Provin de la obiecte lucrate grosolan, de mîntuială, de către meșteri indigeni... Cei care folosesc asemenea obiecte nu mai sînt oameni cu stare, sînt mai degrabă nevoiași, care și-au ridicat la repezeală locuințe modeste în afara cetății... Dar asta înseamnă că și cetatea trece printr-o criză economică... Locuințele nu mai sînt durabile, ci mai degrabă de trecere... Prin urmare pacea a fost, este sau va fi atacată prin împrejurimile Histriei... Să vedem ce ne spune viitorul...

Maria parcă se afla într-un trecut îndepărtat. Privirile ei se opriseră asupra acelor straturi ciudate simetrice, asupra acelor brîuri deschise și închise care se succedau regulat pe o mare adîncime.

— Da... Ne aflăm în necunoscut. Aproape trei secole de neant. Viața a dispărut. Nimic, nimic, nimic. Trei sute de

ani. Numai aceste straturi de zebră răsturnate și bătătorite de către oameni peste ceea ce a fost cîndva viață. Ce s-a întîmplat ? Ce evenimente groaznice au zguduit viața cetății noastre ? Nu știm... Încă nu știm... Cartierul periferic a dispărut. Pînă ce, într-o zi, histrienii s-au adunat aici și au început să dureze această temelie de zebră, această temelie olbiană. I-au dat duritatea betonului. Pentru ce ? Pentru ca să susțină edificii uriașe. E singurul răspuns. Peste tot, în antichitate, aceste temelii se foloseau ca fundament pentru mari construcții... Histrienii au terminat temelia, dar... n-au ridicat nici un edificiu... Alte evenimente groaznice s-au abătut asupra cetății și din nou tăcerea a luat în stăpînirea ei cartierul mărginaș, altădată plin de viață... Iar mai tîrziu tăcerea i-a cedat locul de stăpînă... morții... Groapa aceasta e un mormînt. Și cea de dincolo... și cealaltă... și altele... Morminte sărace, cu cîteva cioburi în ele, morminte pentru oameni sărmani. Un cimitir al nevoiașilor. Și peste el straturi de tăcere, tăcere... o nivelare de nisip și apoi stratul de viață al ultimilor oameni de pe aceste meleaguri... Pămîntul nu mai este roșcat, e de culoare cenușie. Prin urmare nu s-au ridicat clădiri, ci simple colibe acoperite cu stuf. Cei care trăiau aici erau foarte săraci. Cioburile ? Provin de la vase de sticlă de strictă necesitate, lucrate grosolan de meșteri indigeni. Ne aflăm în plină epocă romană... Da... Aici s-a pierdut o monedă... Acum putem stabili cu precizie data... Antonius Pius... Urmașul lui Hadrianus, blîndul, înțeleptul Antonius. Prin urmare am ajuns în secolul al II-lea al erei noastre... Puterea romană încă sprijină cetățile Pontului. Un filozof din școala stoicilor se înalță pe tronul Romei : Marcus Aurelian. Imperiul roman pare fără sfîrșit. Dar, peste o sută de ani, toate locurile acestea vor fi părăsite. Iar copitele cailor și pașii oștirilor pedestre vor vînzoli atît de aprig acest pămînt, că sute și sute de ani viața se va retrage speriată în locuri necunoscute. Intrăm în mileniul cel negru al istoriei...

Era întuneric în fundul șanțului, sau poate numai părea noapte acolo. Fără să spună un cuvînt, Maria fugi spre lumină. Bastonul și apoi brațul care-l ținuse răscoleau însă pămîntul dens, pentru a scoate la lumină un chip cenușiu, cît o cutie de chibrituri, cu o volută neagră, lucioasă pe el.

4

Maria își găsi prietenii în incinta cetății, într-o scobitură adîncă și vastă, care semăna cu un amfiteatru. Se îngrămădiseră toți pe două bănci albe de marmură și stăteau nemișcați, cu gîturile întinse într-o poziție caraghioasă. Tocmai voia să le spună ceva care să-i trezească, dar nici nu apucă să deschidă gura. Prichindelul sări în întîmpinarea ei, făcîndu-i un semn categoric de tăcere, după care adăugă în șoaptă :

— Maeștrii... Au o controversă.

Maria se așeză în tăcere alături de ceilalți și abia atunci auzi vocile care răzbăteau de undeva din apropiere. Cei care vorbeau erau ascunși de un mal înalt de pămînt, brăzdat pe alocuri de brîie pietroase. Se uita la straturi, dar urechile căutau să surprindă disputa maeștrilor.

— Dragă colega — răsună o voce amplă de bariton — regret, dar nu pot considera afirmațiile dumitale decît niște opinii... nu întru totul hazardate, însă în orice caz foarte discutabile.

— Discutabile ! răspunse o voce nervoasă, subțire. Sigur că sînt discutabile. Și afirmațiile dumitale, scumpe colega, sînt discutabile. Dumneata argumentezi cu cetatea, cu șantierul. Foarte bine. Spune-mi însă : ai găsit măcar un fragment de ceramică din perioada arhaică ?... Știu, știu, am văzut. Hîrburile acelea provin de la vase de tip attic cu influență ioniană. Din prima perioadă attică. Vrei să înfrunți și să mă înfrîngi cu un etern argument : ceramică tip Fikellura... Unde ai găsit-o ?... Nu în primul strat attic ?... Arată-mi fragmente arhaice ! Eu îți pun în fața ochilor zece drahme arhaice grele. Toate găsite la Mahmudia. Arată-mi una singură găsită la Histria și-mi scot pălăria. Cum de n-ați găsit nici una dacă s-au bătut aici prima dată ?... Și cum de-au ajuns la Mahmudia ?

— E totuși cam hazardat, dragă colega, să muți Histria arhaică la Mahmudia, numai pentru că s-au găsit acolo zece drahme arhaice histriene. Pe măsură ce vom înainta cu săpăturile, vom găsi și mărturii arhaice. Și monede, și ceramică.

— Voi săpa și eu acolo, scumpe colega, și-ți voi dovedi, cu alte monede pe care le voi găsi, și cu ceramică, și pe bază de stratigrafie că prima alcătuire a Histriei a fost

la Mahmudia. Histria arhaică... N-o căuta aici ! Vino cu mine la Mahmudia !

— Dragă colega...

— Un moment ! N-am terminat. Mai am un argument. Cu totul personal. Cum îți explici denumirea Histriei ?

— Întrebare de școală primară, dragă colega...

— Nu ți se pare totuși ciudat, scumpe colega, să se dea numele bătrînului Istros unei cetăți de pe malul Pontului ?... Ei, asta-i ! Prima colonie milesiană s-a făcut pe malul Istrosului, da, acolo pe brațul Sf. Gheorghe, unde e astăzi Mahmudia. După ce corăbierii au găsit un loc mai favorabil, colonia s-a mutat aici, iar locuitorii i-au păstrat vechiul nume. Primele drahme histriene s-au bătut în Istrosul vechi, arhaic, adică pe malul bătrînului fluviu, nu aici. Histria e formată din două așezări. Cea arhaică — pe brațul Istrosului. Argument : monede, nume ; cea atticâ, și elenistică, și romană — pe malul lacului Sinoe. Dixi !

O clipă mai tîrziu răsună o voce, care era foarte cunoscută Mariei :

— Aveți un moment de răgaz, maestre ?... Am găsit un fragment de ceramică ioniană, veritabilă, din secolul al șaselea înaintea erei noastre.

— Iar o Fikellură ! ? se auzi vocea nervoasă și subțire. Scuză-mă un moment, scumpe colega. Mă întorc imediat ca să-ți ascult contraargumentele...

Cireșarii se ridicară ca la o comandă în picioare. Voiau să se împrăștie în amfiteatru pentru a-și schimba rolul de auditori cu acela de privitori, dar prichindelul îi opri :

— Acum e momentul, spuse el în șoaptă. A rămas singur.

Înarmați cu fragmentul de inscripție, cireșarii, conduși de prichindel, ocoliră malul care-i apărase de privirile maeștrilor și se pomeniră într-un amfiteatru mai mic, podit cu lespezi de marmură, plin de blocuri de piatră, cu statuete, cu amfore și fragmente de ceramică. Din mijlocul locașului descoperit îi privea mirat un bărbat între două vîrste, cu părul încărunțit la tîmple, cu ochi mari și sprîncene negre, stufoase. Prichindelul îl numi excesiv de politicos „tovarășe profesor" și, abia după ce aerul de severitate îi dispăru de pe față, îndrăzni să-și prezinte tovarășii.

— Prietenii mei au găsit un fragment de inscripție.

Dan desfăcu pachetul cu gesturi de scamator și-i înmînă profesorului fragmentul. Într-o clipă, pe fața acestuia se succedară două expresii. Prima, de nemaipomenită surpriză, apoi bucuria unui om care regăsește o veche cunoștință.

— Extraordinar ! spuse el. Unde l-ați descoperit ?... Pariez că... la Ochiuri.

Uimirea cireșarilor nu scăpă profesorului. Întinse arătătorul mîinii drepte spre dînșii, cu gestul caracteristic al unui pedagog :

— Să nu treceți pe lîngă adevăr... dar după cîte văd nici nu aveți de gînd. Vă mulțumesc foarte mult, dragi tineri. După atîția ani mi-ați oferit bucuria de a regăsi singurul fragment care ne-a rămas din celebra inscripție despre înțeleptul Agathocles.

Parcă se abătuse un trăsnet asupra cireșarilor.

— Agathocles ? bîigui Victor. Agathocles, tiranul Siracuzei ?

— Nu ! răspunse profesorul. Altul. Înțeleptul Agathocles, fiul lui Antiphilos, histrianul, salvatorul cetății. Nu are nimic comun cu siracuzanul Agathocles, cel care din simplu olar a ajuns regele Siciliei.

— Agathocles evergetul ? își permise prichindelul să întrebe mai mult pentru a-l atîța pe profesor.

— Da. Unul din binefăcătorii orașului. Poate nu atît de bogat ca Protogeneas din Olbia, sau ca Aristagoras, concetățeanul lui. Dar, sigur, cel mai înțelept. Și, pentru noi, cel mai de seamă. Inscripția închinată lui de către locuitorii Histriei oferă date de o excepțională însemnătate cu privire la raporturile dintre cetate și populația geto-dacă din jur. Din nefericire inscripția s-a pierdut înainte de a se publica și refacerea ei, oricît de fidelă, din memorie, nu are totuși putere de document.

— Mi se pare că el sau Artemi... începu prichindelul.

— Nu Artemidoros ! se încruntă profesorul. El, Agathocles, e adevăratul everget al Histriei. El a mediat conflictele dintre partidele politice din interiorul coloniei. Pînă atunci șeful trac Zoltes atacase de mai multe ori Histria, pentru că era slăbită de luptele politice interne. Cînd și-a pus în gînd s-o cucerească, așa cum făcuse cu orașul Bizone, nu s-a lovit numai de unitatea dinăuntru. Agathocles reușise, prin diplomație și daruri, să cîștige bunăvoința și ajutorul puternicului șef geto-dac Rhemaxos.

A trecut Dunărea la acesta, ca sol al Histriei, și mai ales ca un înțelept. Astfel a scăpat Histria în anul 200 înaintea erei noastre de asediul și distrugerea ei de către Zoltes. Șefii geto-daci erau sau puteau fi adevărații protectori ai Histriei. Acest lucru l-a înțeles Agathocles, și despre această faptă a lui vorbea inscripția. Iată de ce ne doare pierderea ei. Pentru că o asemenea inscripție poate da semnificație unei întregi epoci. În cazul nostru, epoca în care Histria își datora existența legăturilor sale strînse cu regii geto-daci... Mare, mare păcat că s-a pierdut acel document.

Vorbele profesorului îi întristaseră pe cireșari. În sufletul fiecăruia creștea dorința de a regăsi întreaga inscripție. Dan clătină de cîteva ori din cap și spuse ca pentru sine :

— Și noi care credeam că e vorba de Sofocles...

— Sofocles ? ! se miră prichindelul cu voce tare.

— Sofocles ? se auzi o voce nervoasă, subțire în spatele cireșarilor. Ce-aveți dumneavoastră cu Sofocles ?

Tinerii se întoarseră și rămaseră năuciți. În fața lor se afla... cioculețul. Iar lîngă el un bărbat înalt, puternic, cu un ciob de lut ars în mînă.

— Aaaa ! Ați ajuns și aici ? întrebă cioculețul. Și ce aveți dumneavoastră cu Sofocles ? Ce-aveți cu fericitul Sofocles ? De dînsul n-aveți voie să vă atingeți. Îl vedeți ? E cît cerul ăsta de mare. Nimeni nu l-a întrecut în antichitate. La douăzeci și opt de ani a cîștigat prima victorie la Dionisii. La cincizeci și cinci de ani i s-a jucat Antigona. Era a treizeci și doua piesă. În următorii treizeci și cinci de ani a mai scris nouăzeci și una.

— Îl îmbogățești cu trei piese, dragă colega...

— Nu eu, scumpe colega. Suidas [1] îl îmbogățește și eu în Suidas cred, ca și dumneata de altfel. De optsprezece ori a cucerit victoria la Dionisii și niciodată n-a ieșit pe locul trei. Chiar dacă n-a cîștigat locul unu, era pe locul doi. Eschil a cîștigat numai treisprezece victorii... Euripide numai cinci.

— Ultima însă după moarte, dragă colega, care face mai mult decît zece în viață.

— Știam că vei replica așa, scumpe colega. Dar Sofocles a cîștigat și șase victorii la Laneene. Douăzeci și patru de victorii în total. Peste șaptezeci de piese laureate. Bănuiesc ce vrei să spui. Că i s-au încoronat peste nouă-

[1] Gramatician grec din sec. al X-lea.

zeci de piese. Știu, colega, știu. E de nivelul școlii primare. La Dionisii candidații prezentau obligatoriu trei tragedii și o dramă satirică. Dar pe mine dramele satirice nu mă interesează. Și nici pe antici nu i-au interesat. Doar două s-au strecurat pînă la noi, una a lui Sofocles, alta a lui Euripide.

— Euripide, dragă colega...

— Și Sofocles ? N-a fost prietenul lui Pericle și al lui Nicias ? N-a participat alături de Pericle la expediția din Samos ? N-a fost ales de cîteva ori strateg al Atenei ? N-a fost ales comisar după dezastrul lui Nicias din Sicilia ? N-a organizat el, împreună cu ceilalți probuli, apărarea orașului și victoria de pe coastele Asiei ?

— Și mi se pare că după aceea, împreună cu ceilalți probuli, a favorizat revenirea regimului oligarhic la putere.

— Evrika ! sări cioculețul. Asta am așteptat. Am găsit cu cîtva timp în urmă în Aristotel reproducerea unei discuții dintre Sofocles și Pisandru, oligarhul. Știi ce spunea Sofocles ? Recunoștea deschis că hotărîrea pe care-o votase era detestabilă, dar că atunci, fii te rog atent, reproduc citatul : „nu era ceva mai bun de făcut". Nu, scumpe colega ! Sofocles a fost un democrat și în purtarea de toate zilele. Nu trăia izolat și nu teoretiza izolarea gînditorilor, cum făceau Eschil și Euripide. Era mereu în mijlocul mulțimii, așa cum nici un alt poet atenian n-a fost. Și în religie a fost democrat. Ținea cultul unui zeu al mulțimii, Alcon. Și nu e Sofocles cel care a introdus cultul lui Asclepios, cultul lui Esculap, al zeului medic, în Atena ? Nu în casa lui a stat statuia lui Esculap adusă din Epidaurus pînă a fost ridicată la rangul marilor zei în Eleusinion ? Să nu uităm, dragă colega, cultul lui Esculap era un cult popular, nu aparținea religiei oficiale. Care poet al Atticei dansa în stradă și cînta din chitară în mijlocul mulțimii ?... Da ! Nimeni ca dînsul n-a înțeles și n-a zugrăvit mai bine ceea ce e omenesc, strict omenesc, și mai ales, citez, scumpe colega : *„revolta, care este sfîntă și legitimă cînd ea reprezintă erupția unei conștiințe umane convinsă de dreptatea ei"*... Da !... Și dumneavoastră, dumneavoastră ce aveți cu Sofocles ?

Înfiorați de ceea ce auziseră pînă atunci, tinerii nu izbutiră să dea nici un răspuns. Profesorul îi scoase însă repede din încurcătură :

— Era să uit, dragă colega. Dumnealor au găsit, adică au regăsit, fragmentul din Agathocles. La Ochiuri.

Cioculeţul deveni brusc sever. Îi trecu în revistă pe cireşari, apoi îşi pironi privirile asupra prichindelului. Acesta era teribil de fîstîcit şi de încurcat.

— Va să zică, spuse cioculeţul, s-a-ntors acasă Agathocles, după zece ani.

— Da ! rîse profesorul, adresîndu-se cireşarilor. Dumnealui l-a aruncat în mare, în timp ce transportam roadele unei munci de ani de zile spre vas. L-a aruncat din barcă în apă. Pentru ce ?... Mi se pare ca să vadă dacă e adîncă apa, nu ? Şi braţul ? Braţul Afroditei ? Tot pentru asta ?

— Aveam cinci ani pe atunci, răspunse foarte jenat prichindelul.

— Dar asta nu te împiedica să te plimbi ca un prinţişor printre studenţi.

Prichindelul prinse dintr-o dată curaj :

— Ei erau de vină. Ei mă corupeau. Ca să vă măgulească pe dumneavoastră, tovarăşe profesor.

— Bine, bine, acceptă încruntat profesorul. Le-ai arătat prietenilor cetatea ?

Cireşarii înţeleseră că întrevederea era încheiată. Îi părăsiră pe cei doi maeştri şi pe asistentul lor, după ce primiră şi oferiră mulţumirile de rigoare. Cînd tinerii ajunseră destul de departe ca să nu mai poată auzi nimic, cioculeţul parcă se înveseli :

— Nişte neastîmpăraţi. M-a rugat unul din părinţii lor să-i supraveghez din cînd în cînd.

Cireşarii erau veseli, satisfăcuţi. Aflaseră o sumedenie de lucruri : la unele nici nu se gîndiseră. Cunoşteau povestea lui Agathocles, ştiau cum a ajuns bolovanul în mare, bănuiau că se făcuseră cercetări arheologice la Ochiuri, sau în preajma acelui loc. Şi mai ales cîştigaseră un prieten, care putea să le dea tot felul de informaţii cu cea mai sigură competenţă. De la el aflară cireşarii că Ochiurile fuseseră cercetate, cu vreo zece ani în urmă, de o echipă de arheologi condusă de tatăl prichindelului şi că nu se găsise acolo decît fragmentul de inscripţie histriană şi o statuie a Afroditei, adică nişte frînturi din statuie : torsul, un picior, braţele şi gîtul.

— Fără cap ? se repezi Maria. Trebuie să fie oribilă o statuie fără cap.

Prichindelul îi dădu imediat dreptate :

— Și pe mine m-a îngrozit. De aceea am vrut s-o arunc în apă. Întîi am încercat adîncimea apei, apoi am început acțiunea. Dar m-a observat Traian... tovarășul asistent. Pe-atunci era student în anul întîi. Promitea.

Oare spunea adevărul, sau numai voia să-i facă plăcere Mariei ?

Prichindelul se oferi să-i conducă pe cireșari pînă aproape de șosea, dar, văzînd cum intră pe poartă un grup numeros de vizitatori, deveni dintr-o dată trist :

— Aș fi vrut să mai stau cu voi... dar trebuie să-mi reiau ocupația. Îmi pare foarte rău, foarte, foarte rău și dacă vreți... vă fac o vizită la Ochiuri !

Nici nu mai avu curajul să se uite la Maria. Fugi subit de lîngă ei, ca un copil gonit de un cîine.

Cireșarii se uitară o clipă în urma lui, dar nu scoaseră nici o vorbă. Erau plini de alte gînduri și aveau nevoie de liniște, de tăcere, pentru a și le organiza, pentru a le selecționa, pentru a le găsi pe cele mai bune. Tăcerea le fu cel mai fidel însoțitor în drumul de întoarcere. Îi așteptau însă în fața corturilor două mutre vesele, mai ales una din ele.

— Dacă e pe-așa, îi întîmpină Tic, văzînd aerul lor jalnic, apoi pregătiți-vă să săriți din sicriu. Ei, Ursule ! Ești de acord ? Să le spunem sau nu ?

— Știu eu ! Dar pentru că au nevoie de un tonic... Spune-le !

— Ia ghiciți ce-am găsit în mare ? întrebă Tic însetat de triumf.

— Un braț de marmură al Afroditei, îi răspunse fără nici o bucurie Lucia.

5

Se lăsase o tăcere mormîntală la corturi. Focul de noapte abia pîlpîia. Marea nu îndrăznea decît să-și sune foșnirea ei mătăsoasă. Era o noapte frumoasă, înnobilată de un cer care-și acoperise epoleții cu toate stelele emisferei, o noapte mare, care nu se va șterge niciodată din amin-

tirea cireşarilor. Aşteptau toţi vorbele care urmau să demonstreze încă o dată extraordinara capacitate de deducţie a conducătorului lor.

— Trecem printr-un moment hotărîtor, răsună glasul lui Victor în noapte. Ursule, poţi să dai mai multă viaţă focului. Avem nevoie de lumină, avem teribilă nevoie de lumină...

Şi Ursu şi Tic se repeziră asupra mormanului de scaieţi. Capetele lor se ciocniră cu atîta putere, că Tic rămase cîteva clipe paralizat. Palma mare a lui Ursu îi atinse fruntea. Îşi scutură şi el capul pentru a-şi alunga durerea, apoi luă cu mîna dreaptă un singur scaiete pe care-l aruncă, de acolo de unde era, în foc. Cu palma stîngă îşi freca locul unde se lovise... Se auziră cîteva pîrîituri, apoi focul izbucni cu putere. Limbi de flăcări se înălţau şi dansau fără încetare, împrăştiind o lumină orbitoare.

— Întrebarea cheie, continuă Victor, se referă la existenţa Palatului de cleştar, adică la existenţa a ceea ce credem noi că ar putea face parte din Palatul de cleştar. Pentru că Palatul în întregime nu l-a văzut nimeni. Nici Ionel, nici pescarii de la începutul secolului. S-au văzut ziduri, turnuri, coloane. Există oare cu adevărat aceste fragmente ?

— Aici ? întrebă Lucia pentru mai multă claritate.

— Nu, Lucia ! Din păcate nu am ajuns încă la această întrebare. În clipa de faţă trebuie să găsim un răspuns, singurul răspuns la întrebarea dacă marea ascunde o enigmă, o taină încă nedezlegată...

— În privinţa asta, spuse Maria, pot să te asigur că marea nu ascunde o singură taină, ci nenumărate taine...

— Nu-i tocmai acum momentul să confunzi tainele mării cu visele tale, se amestecă Dan.

— Amîndoi aveţi dreptate, căută Victor să-i liniştească. Marea ascunde nenumărate taine, precum spune Maria, dar nu-i momentul potrivit să ne gîndim la ele, aşa cum sugerează Dan. Noi ne întrebăm dacă marea ascunde taina cu care — cum să spun ? — o însărcinăm noi. Taina pe care o presupunem, încercă Victor să refacă speranţele undeva rănite.

Lucia nu era însă de acord cu revenirea lui Victor, sau poate voia să afle izvorul incertitudinii pe care acesta o scăpase cu cîteva secunde înainte.

— ...*Cu care o însărcinam noi*, spui tu. Ce înseamnă asta ? Crezi cu adevărat că noi sîntem aceia care îi atribuim mării o anumită enigmă ? În acest caz am putea simplifica lucrurile. Să ne imaginăm că vedem un pom și unul dintre noi spune : „Hai să culegem merele !“ Noi ne apucăm de cules, adică ne pregătim de cules, fără să verificăm dacă pomul acela e într-adevăr măr... sau dacă vedem că e într-adevăr măr, fără să ne uităm dacă are fructe...

— Și totuși eu am văzut coloanele ! Cu ochii mei... răsună tînguitoare vocea lui Ionel.

— Probabil că și Galileo Galilei a spus la fel ca tine... atunci cînd cu inchiziția, aminti Dan.

Victor făcu un semn cu mîna spre Dan. Îi dădea a înțelege că momentul e prea grav pentru glume :

— Lasă, Dan... Ionel a văzut totuși coloanele... Și le-au mai văzut și pescarii... Da ! Cred că am greșit de la bun început. Nu trebuia să separăm cele două imagini, ci să le privim ca pe un întreg.

— Imposibil, Victor ! Distanța, timpul... Nu noi le-am separat.

— Ba le-am separat noi, Lucia. Din criză de timp. Indiferent dacă am vrut sau nu, indiferent dacă am spus-o sau nu. Prin urmare, iată că reiau ideea ta, Lucia, pomul e identificat și... L-ai auzit pe Ionel... și-a arătat și fructele...

— Dar de ce numa' lui ? repetă Ursu întrebarea care-l obseda de cînd ascultase povestirea lui Ionel.

— Să reținem întrebarea asta ca extrem de importantă, propuse Victor. Pentru a vedea, mai tîrziu, dacă poate sau nu poate fi eliminată... Pomul... adică marea... a arătat într-un fel fructe asemănătoare și altora, cu mult timp înainte...

— Însă pe altă cracă, își luă Tic inima-n dinți.

— Exact imaginea care ne trebuie, îi răspunse Victor, ca o felicitare. Da, pe altă cracă. Marea a arătat deci, în două locuri diferite, cam același lucru, la două... persoane diferite, în două epoci diferite. Ce putem deduce de aici ? Singurul element comun al problemei e imaginea văzută. Singurul element comun, dar nu și absolut identic. Pescarii au văzut ziduri, turnuri, coloane. Ionel n-a văzut decît coloane. Cu oarecare indulgență putem apropia ima-

ginile, ferindu-ne însă să le confundăm. Pentru că deosebirile de loc, de timp, și de persoane ne obligă la asta.

— Totuși complici prea mult, Victor. Poți să crezi sau să nu crezi în coloanele mele, deși eu știu sigur că le-am văzut. Dar, de ce, avînd trei elemente deosebite și unul singur comun, nu aplici legea adevărului prin frecvență, sau... cum să-ți spun eu ? Trei e mai mare decît unu, deci trei e mai aproape de adevăr.

— Din o mie și una de motive, răspunse Victor aproape furios, dar imediat se străduí să se calmeze. Ionel ! Mai întîi trebuie să răspundem la întrebarea dacă marea ascunde taina Palatului — să folosim totuși această denumire — și pentru aceasta trebuie să ne slujim de absolut toate elementele pe care le aveam, fără să le separăm de la bun început. Să nu căutăm, acum, să dăm dreptate ție sau pescarilor. Să vedem dacă putem da dreptate mării pe baza existenței unei mărturii vechi, care n-a devenit legendă, și a unei mărturii noi, prezentă aici, în mijlocul nostru.

— De ce să nu existe două palate diferite, fiecare în alt loc ? întrebă Ionel.

— Tu nu vezi cît mă zbat ca să nu separ problema noastră în două elemente distincte ? Nu fac altceva decît asta !

— De ce ? Pentru că e împotriva logicii ? se înfierbîntă Ionel. Procedeul tău e antilogic. Două, două, două, una ! Nu sare în ochi ? Dacă factorul comun apare mereu de cîte două ori, poate nu sîntem noi obligați, pe baza celei mai simple logici, să separăm problema în două elemente distincte, fiecare din ele devenind problemă separată ? De ce să întoarcem logica ?... Există un palat văzut de mine. De ce să nu existe, aiurea, un palat văzut de altcineva ?

Lucia îi dădu dreptate lui Ionel. Cam la aceeași concluzie ajunsese și ea.

— De multă vreme m-am gîndit și eu la posibilitatea existenței a două palate.

— Unde ? se înfurie din nou Victor. Voi nu înțelegeți că mai întîi trebuie să admitem, în principiu, existența tainei ? Există două palate... Cine le-a văzut ?

— Eu ! răspunse cu un ton supărat Ionel. Eu am văzut unul din ele.

— Și înainte de tine ? Și după tine ? întrebă Victor.

— Pescarii ! răspunse Lucia. Și pescarii au văzut unul din ele.

— Și înainte de ei ? Și după ei ? întrebă din nou Victor. Voi nu vedeți că imaginile zărite s-au văzut fiecare o singură dată și pe urmă au dispărut ? Nu sîntem copii ca să credem în fantome. În privința aceasta, mărturia lui Ionel e mai demnă de crezare. Poate că pescarii de la începutul secolului au avut halucinații, sau au inventat fantome... Acum pot să vă mărturisesc. Acest raționament m-a determinat să cred în viziunea lui Ionel, cînd am privit elementele problemei separat. Dar acum îmi dau seama că, pornind de la o premisă dublă, sau mai bine zis de la două premise aproape identice, nu poți ajunge fără șovăieli la adevăr, dacă ajungi la adevăr, Ionel spune X, pescarii spun X. Ambele X-uri se susțin reciproc, dar se deosebesc prin timp și loc. Acceptînd un X, trebuie să-l negăm pe celălalt. Cu ce drept putem accepta unul și respinge altul ? Nu e mai bine atunci să determinăm mai întîi valoarea reală a X-ului, considerîndu-l un tot, deci fără să-l separăm ? Ascunde marea o taină ? Taina Palatului de cleștar ? Da sau nu ? Cu ce argumentăm afirmația sau negația ?

— Cu dorințele, cu speranțele, cu visele noastre, spuse Maria.

— Da ! se înclină Victor. Acesta e răspunsul. Visele noastre îi atribuie mării o taină superbă. Nu pornim de la un adevăr, ci de la un vis care se sprijină totuși pe niște piloni subțiri de adevăr. Dacă am porni de la un adevăr, am avea în fața noastră, în mod sigur, reușita, victoria, triumful, gloria. Spun aceste cuvinte anume ca să înțelegeți ce s-ar putea întîmpla dacă am porni de la un vis. Fără îndoială, și visul ar putea să sfîrșească printr-o apoteoză... dar și printr-un eșec. Pentru că ne lipsesc elementele sigure ale adevărului, ne folosim de cele ale visului. Și acestea pot duce nu la un singur rezultat, ci la două : triumf sau eșec. De aceea am ținut să nu separăm elementele problemei noastre. Pentru a ne gîndi nu numai la glorie, ci și la decepții... Avem noi puterea să urmărim visul pînă la capăt ?... Visul cu care am înnobilat marea...

Cireșarii înțeleseră. Victor voia să-i pregătească pentru acțiune și încerca să-i înarmeze cu puterea de a su-

porta și triumful, și eșecul. Da, erau foarte nesigure elementele marii lor probleme.

— Poate că e ultima dată cînd ne întîlnim, continuă el aproape în șoaptă, aproape tremurîndu-i șoaptele. Sîntem în pragul lumii mari. Încă un pas și vom pătrunde în lumea mare. Vom deveni alți oameni, cu alte preocupări. Întîmplările noastre se vor strecura în amintire. Și poate în clipe mai liniștite ni se vor înfățișa, dar atunci nu vor avea decît puterea de a ne înduioșa... Ne făurim aici, acum, amintirile. Am putea să ne înveselim, să ne distrăm, să facem ultimele nebunii, să încheiem copilăria noastră cu un moment fericit, fără griji, care va răsuna plăcut în amintire. Locul e frumos, marea ar putea fi fără taine... Sau vrem să ne lăsăm conduși de un vis, de ultimul vis al copilăriei noastre... Sînt trist că nu pot spune, în loc de vis, adevăr. Marea n-a vrut să ne șoptească, însă, pînă acum, nici un adevăr... Avem de ales...

Tăcerea se așternu iarăși, copleșitoare, acolo în jurul focului. Ea nu pregătea însă o înfrîngere. Toți tinerii aleseră. Fără să șovăie o clipită. Aleseră calea visului. Oare vor reuși să-l transforme în adevăr ? Încetul cu încetul, duioșia din sufletele lor se risipi. Se simțeau iarăși plini de energie, de cutezanță, gata să pornească în căutarea unui vis.

— Da. Am trăit mereu senzația unui vis, spuse Victor. Frînturi mici, disparate de adevăr, așa cum se întîmplă în vise. În cîte vise nu ne apar imagini ale vieții reale ! Și așa cum se întîmplă în vise, tocmai cînd ești pe cale să crezi în autenticitatea imaginilor, apare un val care șterge totul... Pescarii au văzut ceva. Imediat tremuri. Palatul ! Acolo e Palatul. Cercetătorii pornesc la lucru. Caută, dar nu găsesc nimic. Tremuri din nou. S-a spulberat visul... Ionel vede ceva... Toți simțim, sperăm, voim... Palatul... Cercetăm, căutăm... Nimic... Iarăși se spulberă ceva... Și, în toate acestea, imagini autentice... Fragmente de inscripție... Brațul Afroditei... Salcîmul... Trăsnetul... Ochiurile... Imagini autentice... Imagini de vis... Cum să nu trăiești senzația unui vis ?... Ei, dar trebuie să ne trezim... Pentru că un vis, în măsura în care poate fi adevărat, nu poate fi cucerit de somnoroși... Și nouă nu prea ne place somnul.

— Acum putem separa fiecare element. se învioră Ionel. Putem să-l întoarcem pe toate feţele, să-l sucim, să-l învîrtim pentru a-i da valoarea cuvenită în problemă.

— Victor ! sugeră Ursu. N-am putea să-i acordăm visului, măcar în cadrul discuţiei noastre, valoarea adevărului ?

— Fără această „*operaţie*" nici n-am putea discuta, îl asigură Lucia. Mi-ai luat-o înainte... în vorbe...

Tic sări imediat în ajutorul celui mai bun prieten al său :

— Mie mi-a spus asta acum două zile... Ba nu, că eram în oraş... Acum trei zile... Aşa, ca să ştii !

— Să dăm o altă valoare visului... meditä Victor cu voce tare. Sigur că da !... Palatul nu e deci un vis, ci un adevăr. Dar pentru că în situaţia noastră nu putem alerga după două adevăruri...

— Cine aleargă după doi iepuri... se auzi de undeva vocea lui Dan.

— Trebuie, cu toată cruzimea, să anulăm, să negăm prin logică unul din adevăruri...

— Şi o replică extraordinară, se plînse Tic, care nu mai prinsese ocazia să-i răspundă lui Dan.

— Eu am văzut coloanele cu ochii mei !

— Da, confirmă Victor. Ai văzut coloanele... cu ochii tăi. Am venit în locul unde le-ai văzut, am cercetat, au cercetat şi alţii înaintea noastră. Rezultatul : nimic.

— Poate că se plimbă coloanele pe sub apă, dintr-un loc în altul, îşi permise Dan o glumă.

— Dacă Palatul e *dincolo* ? întrebă Lucia.

— Pe ce te bazezi ? îi ripostă Ionel. Pe vorbe, pe legendă ? Eu îmi pun ca martori ochii !

— Căutăm mai departe aici ? întrebă Maria. Avem dreptul să părăsim acest loc !

— Ştim măcar unde e locul celălalt ? se aprinse Dan.

— De ce înaintea lui Ionel n-a văzut nimeni nimic aici ?

— De ce după naufragiul pescarilor n-a mai văzut nimeni, nimic, dincolo ? întrebă Ursu la rîndul său.

— De ce şi într-un loc şi-n altul — prinse curaj Tic — s-au făcut cercetări ştiinţifice ?

Victor îşi desfăcu larg ambele braţe. Ca un semn de neputinţă sau ca şi cum ar fi vrut să primească toate în-

trebările ? Maria, care era lîngă el, îl auzi cum oftează încet înainte de a vorbi.

— Întrebări... întrebări... întrebări... Și trebuie cu orice preț, dar numai prin logică, să ne apropiem cît putem mai mult de un adevăr. Adică să-l anulăm pe celălalt. Și ne trebuie o mare doză de cruzime...

Ionel înțelese că se apropie clipa de care îi era atîta spaimă. *Cruzime.* Cruzimea nu se putea referi la niște pescari din trecut, care poate nici nu mai erau în viață.

— Continuăm cercetările aici, sau începem altele ? spuse Victor. Plecăm de la această întrebare. Aici am cercetat pe un perimetru destul de vast. N-am descoperit nimic care să autentifice existența Palatului. Dar putem părăsi noi acest loc ? Dacă s-a strecurat o eroare în calculele noastre ? Dacă locul Palatului se află la un kilometru în dreapta sau în stînga Ochiurilor ? Pentru că, totuși, Ionel a văzut ceva, a văzut niște coloane. *Pe care însă nimeni, în afară de el, nu le-a mai văzut vreodată.* Deocamdată discutăm problema Palatului lui Ionel. Cealaltă încă nu există pentru noi în acest moment. Nu ne ocupăm deci decît de povestirea lui Ionel. Aici, numai aici se află dezlegarea enigmei. *Ce a văzut Ionel ?...* Răspunsul îl știm. *Cînd a văzut ?* Cînd i-a apărut imaginea coloanelor ?... Din fericire putem răspunde și la această întrebare. În plină noapte, după miezul nopții. Și acum pun întrebarea cea mai grea. *De ce a văzut Ionel, în plină noapte, acel ceva ?* Nu ! Lăsați-mă să-mi continui raționamentul. Voi folosi și eu ca și voi răspunsurile cele mai simple. Pentru că nu dormea, pentru că era pe puntea vasului, pentru că se uita pe mare, așteptînd să-i apară o taină. Pentru că, așa cum spunea el, cerceta marea pe toată panorama pe care-o puteau cuprinde privirile lui. Își pregătea oare un vis ? Se pregătea oare pentru halucinații ? Nu ! Nu mă întrerupeți. Voi folosi absolut toate elementele povestirii. Am memorat-o pînă în cele mai mici amănunte... De ce a văzut, deci, Ionel, atunci, acel ceva ? Pentru că era pradă unei halucinații, sau într-adevăr a văzut ceva ? A născocit sau a văzut ?... Eliminăm, bineînțeles, orice posibilitate de necinste, de nesinceritate. Născocirea nu putea fi decît inconștientă... Imaginea văzută aparține minții lui, aflată într-o anumită stare, sau realității ? Pentru că îl cunoaștem pe Ionel, pentru că sinceritatea lui nu poate fi pusă nici o clipă la

îndoială, să începem cu cea de-a doua posibilitate. Numai atunci cînd răspunsul nu ne va satisface, vom lua în considerare și prima posibilitate... pentru că prietenul cel mai bun ne este totuși adevărul... Imaginea văzută de Ionel aparține prin urmare realității. Ce ne certifică acest lucru ? Starea de moment a lui Ionel. Nu starea generală care putea duce la o năzărire. Ci starea lui de moment. Văzînd acea imagine fantastică, Ionel și-a *controlat* trezia, luciditatea. Însuși faptul că s-a gîndit să-și controleze starea demonstrează că era treaz. Un fapt, deci. Al doilea. Controlîndu-și starea, *convingîndu-se* deci că e treaz, a văzut în continuare imaginea. Apoi imaginea a dispărut, acoperită de un talaz... Ce putem deduce de aici ?... Într-o atmosferă propice năzăririlor, în plină noapte, apare o imagine fantastică, uluitoare. Cel care o vede este lucid. Subliniez și repet. *Este lucid, perfect lucid.* El controlează autenticitatea imaginii prin controlul propriei sale stări, nu prin mărturia altor stări, aparținînd altor persoane. Într-adevăr, e singur pe punte și, chiar dacă n-ar fi fost singur, n-ar fi apelat la altcineva de teamă *că trăiește o halucinație,* de teamă că ar putea *transmite o taină a mării.* Îl înțelegem și-l aprobăm... Coloanele există deci în raportul dintre ele și om, pentru că omul le vede treaz. Dar în afara acestui raport există ele cu adevărat ? Da ! Aceasta e întrebarea... dar trebuie s-o las pentru mai tîrziu... Coloanele deci se arată omului, apoi dispar. *De ce apar și de ce dispar coloanele în acea oră tîrzie de noapte ?...* Pare o întrebare neghioabă, știu. În aparență. În problemă însă e o întrebare fundamentală. *De ce apar coloanele ? De ce dispar după un timp atît de scurt ?* Să luăm prima întrebare. De ce apar ? Pentru că nu credem în fantome, nu putem răspunde decît folosind explicația cea mai firească, singura posibilă : starea mării. Prin talazuri marea le-a dezgropat pentru o clipă și le-a arătat privirilor omului... Ce reiese de aici ? Ori talazurile erau atît de mari, încît în gropile create să poată apărea coloanele, ori coloanele erau atît de înalte, încît chiar talazuri mai mici puteau să le scoată la iveală ? Apelăm deci la ajutorul matematicii. În primul caz. Ce înălțime trebuiau să aibă talazurile pentru a dezgropa niște coloane obișnuite implîntate în fundul mării ? Opt, zece metri ? Cel puțin zece metri. Prin urmare coloanele nu pot să se afle imediat la marginea mării, ci mai spre larg, unde

apa e mai adîncă. Să lăsăm însă aceasta. Să verificăm înălțimea talazurilor. Puteau să se ridice la zece metri ? Nu ! Categoric nu ! Să luăm deci al doilea caz. Talazurile erau mai mici. Trei, patru, poate, deși nu cred, cinci metri... Dacă adăugăm și înălțimea coloanelor, să zicem trei, patru metri... Nu ! Să operăm cu dimensiuni medii. Trei metri înălțimea talazurilor, trei metri înălțimea coloanelor. Șase metri. Coloanele s-ar afla deci undeva mai aproape de marginea mării, dar nu la o adîncime mai mică de zece metri. Pentru că altminteri ar fi fost scoase la iveală în timpul oricărei furtuni mai puternice. Cine, și cînd, și pentru ce a înălțat asemenea coloane în largul mării ? De ce nu s-a izbit nici un vas de ele ? De ce nu le-a văzut niciodată — și vijelii au mai fost și poate mult mai mari, și noi am trăit una din ele — de ce nu le-au văzut ochii altui om ? Nu putem da un răspuns... Să luăm cea de-a doua întrebare. *De ce au dispărut coloanele după un timp atît de scurt* ? De ce Ionel le-a văzut doar cîteva clipe ?... Vijelia nu și-a slăbit intensitatea și el le-a căutat mai departe cu privirile. De ce au dispărut atît de repede ? Le-au acoperit talazurile ? Dar tot ele le-au descoperit. Iar vasul nu mergea cu o viteză atît de mare, încît în cîteva clipe să-l alunge pe cel care privea din raza în care puteau fi văzute. *Dacă au fost scoase la iveală de talazuri, coloanele nu puteau fi acoperite decît de liniștea mării.* Talazurile continuau să dezgroape, să agite marea, însă fără să mai arate coloanele. Aceasta nu se poate explica decît prin prăbușirea lor — ținînd seama de elementele date : locul privitorului, viteza, sau, mai bine zis, staționarea vaporului — printr-un cutremur care le-a sfărîmat temeliile. Pentru că lucrul acesta nu s-a petrecut însă, dispariția coloanelor într-un timp atît de scurt rămîne un mister mai mare decît apariția lor neașteptată, sau poate că apariția și dispariția lor se datoresc unui fenomen care ne scapă, care nu se supune legilor firești ale realității. Cumulînd răspunsurile apărute și cele subînțelese, putem ajunge la o singură concluzie, știu, foarte dureroasă pentru noi toți : coloanele nu există prin ele însele, ci prin raportul dintre ele și om. Ele există, sau au existat, fără îndoială, undeva, dar nu în mare, nu printre talazuri.

Victor făcu o pauză de care profită imediat Lucia :

— Dacă nu există, atunci cum pot totuși să existe, Victor ? Te-am urmărit, îți dau dreptate, dar concluzia ta parcă reduce la jumătate tot ceea ce ai demonstrat și, dacă m-aș lua după legile gramaticii, aș spune că e o demonstrație de nonsens. Te rog, iartă-mă, dar... Cum au putut să existe undeva dacă nu în mare ? Numai în cazul cînd accepți ceea ce ai respins de atîtea ori... că ele sînt o năzărire a lui Ionel.

— Nu știu ce să mai cred ! mărturisi cu voce tristă Ionel. Îmi dau seama de aberația viziunii mele... cu toate acestea am văzut ceva și eram lucid, perfect lucid în acele clipe.

— Atunci să căutăm coloanele ! spuse Victor cu un accent vesel în voce. Întîi să recapitulez datele problemei, pentru a satisface setea de logică a Luciei. Coloanele nu puteau fi scoase la iveală de talazuri și acoperite tot de ele decît pentru cîteva clipe. Dacă ar fi existat cu adevărat, trebuia să le vezi, Ionel, cînd acoperite, cînd descoperite, de talazuri, așa cum se vede un vas pe o mare agitată. Tu ne-ai spus că ele stăteau drepte, maiestuoase, mîndre în talazuri. Oare prin aceasta nu înseamnă că le vedeai deasupra talazurilor și nu printre talazuri ?

— Da, Victor ! recunoscu Ionel. Acum cînd îmi amintesc, aceasta mi se pare imaginea adevărată. De aceea mi se păreau atît de mîndre și de maiestuoase.

— Te înțeleg. Acesta a fost principalul element care m-a convins că nu trăiai un moment de halucinație, că nu erau o năzărire coloanele tale.

— E de neînțeles, Victor, interveni iarăși Lucia. E un nonsens grotesc în ceea ce spui.

— La prima vedere, Lucia. Să vă explic. Dacă Ionel ar fi văzut un palat răscolit de talazuri, dacă ar fi văzut coloane și turnuri luptîndu-se cu furia mării, l-aș fi crezut, în ciuda afirmațiilor lui categorice, pradă halucinațiilor. În atmosfera pe care i-o crease marea, noaptea, vijelia, fantezia proprie, apariția unei singure coloane, *a unei imagini care se repetă*, așa cred eu, nu putea să fie o năzărire, o halucinație. De ce nu un întreg palat, cu sirene, cu culori, cu lumini ?... Cînd ești singur într-o pădure și te gîndești la muma pădurii, nu ți se năzare un deget, un nas sau o șuviță de păr, ci făptura ei în întregime... Mă gîndesc la unele clipe ale copilăriei noastre.

— Știu, știu foarte bine, confirmă Tic. Mie mi s-a întîmplat odată...

— Și cu toate acestea, continuă Victor, în acea noapte, Ionel n-a văzut decît o coloană. El crede că a văzut mai multe. Eu cred că era aceeași coloană. Numai că se repeta imaginea ei... Nu-ți poți aminti vreo caracteristică, Ionel ?

— Îmi amintesc... Într-adevăr, fiecare coloană era înclinată, era arcuită la capătul ei de sus. Un capitel ciudat și fără nici un zorzon. Da, da... Fiecare se asemăna perfect cu cealaltă.

— Mi-am închipuit, spuse Victor. Era imposibil, cu totul imposibil, să fi văzut patru coloane identice. Și toate drepte, deasupra talazurilor. Se repeta o singură imagine, imaginea unei singure *coloane*. Știi, Ionel, cînd am început să bănuiesc adevărul ? Atunci cînd l-ai parafrazat pe Galileu. După parafrază, cînd ai adăugat : „*cu ochii mei*". Știu *de ce* ai văzut coloana, dar încă nu știu *cum* ai ajuns în situația de a o vedea. Înainte de a face demonstrația, amintește-ți cum ai ajuns să privești marea... Stai ! Îmi amintesc eu ! Da ! Da !... Îmi explic fenomenul. Cum ai privit marea ?

Ionel răspunse ca un școlar :

— Mă uitam în fața mea. Căutam ceva în panorama întunecoasă. Spuma talazurilor.

— Nu ! Spuma nu explică fenomenul. Din cînd în cînd însă nu-ți fixai privirile într-un punct imaginar ? Parcă spuneai că te usturau ochii uneori ? Ochii nu te ustură cînd îți miști privirile, *ci numai atunci cînd te uiți, fără să clipești, într-un punct fix.*

— Da. Uneori simțind talazuri mari undeva, sau auzind bubuituri mai puternice undeva, îmi ațintеam privirile într-acolo, căutînd să străpung întunericul acela atît de dens. Nu vedeam însă decît albul spumei, apărînd și dispărînd.

— Nu ! Nu ! Ți-am spus doar. Spuma nu poate explica fenomenul. Altceva alb n-ai văzut ?... Stai ! Parcă spuneai că albul era vizibil în noapte și te plîngeai că parapetul vasului nu e vopsit în alb ca să-l poți distinge... *Deci ai văzut ceva alb, acolo pe vas, nu numai spuma mării.*

— V-am spus doar. Era o pînză albă undeva în fața mea pe care o distingeam foarte bine.

— Şi în faţa pînzei nu era nimic, Ionel ? întrebă Victor de-a dreptul vesel.

— Ba da... Pînza era în spatele unui tub de aerisire...' Mi se pare că v-am spus.

Victor sărise în picioare. Îşi frecă palmele de bucurie. Se duse apoi spre Ionel şi-l prinse de umeri. Începu să-l scuture cu putere. Ursu aruncă repede în foc un braţ de scaieţi, care făcură imediat explozie.

— Acum avem şi mai multă nevoie de lumină... rîse Victor. Asta era ! Numai optica putea să explice apariţia coloanelor tale, Ionel. Numai optica. Ochii tăi n-au văzut nici o coloană, ci ţi-au fotografiat una.

Şi Ionel şi Lucia scoaseră în acelaşi timp aceleaşi exclamaţii de mirare.

— Ai făcut Daguerreotipie, Ionel, aşa cum a făcut probabil prima dată nu Daguerre, ci Alexandre César Charles, numai că în loc să te serveşti de cîteva sticle şi de cîteva foi de carton, te-ai servit de propriii tăi ochi, care, ca orice ochi, constituie cel mai perfect aparat de fotografiat. Negativul coloanei s-a transformat pe cortina de întuneric a nopţii în pozitiv... Înţelegi ?... Tubul de aerisire se proiecta negru pe pînza albă. Tu nici nu vedeai tubul. Vedeai pînza cu pata neagră în mijloc. Ai privit probabil într-un anumit moment un punct din mare, în direcţia pînzei albe. De fapt ochii au înregistrat pînza albă cu pata neagră a tubului de aerisire... Vezi de ce coloanele tale aveau un capăt înclinat ? Pentru că tubul se arcuieşte la capăt... Ai fotografiat deci pînza albă cu tubul la mijloc şi, în clipa cînd ţi-ai întors privirile spre alt loc, fotografia fixată în priviri s-a proiectat pe întuneric inversînd culorile. Negrul — fostul alb — s-a confundat cu întunericul. N-a mai rămas decît pata albă — fosta pată neagră a tubului de aerisire. Şi ea, ajutată de imaginaţia ta, a devenit coloana de marmură deasupra talazurilor... Daţi-mi o foaie albă de hîrtie, repede ! Şi...' Lucia, ai o sticluţă cu tuş negru ?

După ce i se aduseră cele cerute, Victor trecu la demonstraţia practică a teoriei sale. În mijlocul unei foi albe de hîrtie trase contururile unei coloane, apoi înnegri desenul cu tuş gros.

— Ei, şi acum — spuse el — priviţi fix şi mai multă vreme coloana neagră. Apoi aruncaţi-vă privirile undeva în noapte, unde vi se pare întunericul mai gros. Hai, Tic !

Cel chemat urmă întocmai instrucțiunile lui Victor.

— Ura ! strigă el, descoperind o pată albă ca o coloană pe cortina neagră a nopții. Gata ! S-a dus. Dar era cam mititică. O coloană în miniatură.

Făcură și ceilalți experiența, care reuși tuturor de minune. Bucuria descoperirii se mistui însă repede. Dezlegarea enigmei însemna abandonarea locului.

— Și acum ce facem ? întrebă cineva.

— Mi se pare, răspunse Victor, că va trebui mai întîi să plecăm în deltă. Cîțiva dintre noi. Acolo trăiesc doi pescari bătrîni... Și ei cunosc un loc în mare, unde visul nostru s-ar putea transforma în adevăr. Dacă Tic n-ar fi adus înapoi fragmentul de inscripție și am fi rămas numai cu brațul Afroditei, am fi căutat tot aici Palatul de cleștar.

Tic se dusese după Ursu la marginea mării, pentru a-i spune în șoaptă acestuia :

— Știi cum mi-aș dori eu să fiu în viață ?... Ca Victor și ca tine...

— Lasă, Ticușorule. Eu... Mai mișc și eu cîte ceva...

— Ehei, Ursule... ce ne-am fi făcut noi fără tine, de atîtea ori... Și cine știe cîtă nevoie o să mai avem de tine.

Tic parcă dădea glas unor grave presimțiri.

CAPITOLUL VIII

1

Dan era înfuriat la culme. În conclavul care avusese loc o dată cu ivirea zorilor, se stabiliseră două echipe care urmau să plece în deltă : Victor şi Ionel la Dunărel, în căutarea lui Ciornega, Tic şi Ursu la Vălurele, în căutarea lui Rapaliuc. La început îşi dăduse acordul la fel ca toţi ceilalţi. După jumătate de oră însă, cînd văzu că preparativele de plecare sînt pe sfîrşite, îl cuprinse brusc un dor nemărginit pentru deltă. Sate şi lotci pescăreşti, prîndoaie, plauri, peşti, ciorbă pescărească, pelicani, cormorani. Un adevărat vîrtej se stîrni în capul lui. Se duse întins la Victor — acesta apărûse în deschizătura cortului — şi-i spuse cu un curaj de zile mari :

— Eu nu rămîn aici ! Vreau să merg în deltă ! Să stea aici... Tic !

Ar fi vrut să spună Ionel, dar acesta se afla în faţa lui. De aceea rostise numele lui Tic, avînd însă grijă să-l spună destul de încet. Subestimase totuşi fineţea auzului lui Tic. Nici nu-şi termină bine fraza, că simţi prima lovitură în piept. O pereche de ochelari de scafandru. Apoi a doua în burtă. O talpă de cauciuc. Se feri cu mîinile de a treia, ca un boxer în gardă. Degeaba. A treia lovitură vîjîi o clipă în aer, apoi i se lăsă pe umeri. Era un colac de frînghie care se strîngea tot mai tare în jurul gîtului. Sugrumătorul rămînea nevăzut.

— Mă predau, zise în cele din urmă Dan. Rămîn ! Nu pot suporta torturile. Priviţi-mă ! Sînt încarnarea celui mai sublim sacrificiu care s-a pomenit vreodată pe pămînt. Ah... superba mea logodnică, tu cea cu pelicani şi crapi la proţap, cu stîrci negri şi broaşte ţestoase, cu... Acum poţi să-mi dai drumul.

— Neghiobule ! se auzi vocea lui Tic din cort. Crezi că noi ne gîndim la asemenea fleacuri ? Uite, îţi promit ! Dacă am răgazul să văd un singur pelican, ţi-l aduc aici, fript, sub formă de peşte.

— Şi dacă miroşi o ciorbă ?

— Ţi-aduc sub formă de amintire... ca să nu spun altceva. Gata ! Te-ai dezmeticit ?

Echipele erau gata de plecare. Dan făcu o ultimă încercare.

— Şi ce mă fac eu singur aici ? Dacă vine cineva peste noi ?

Şi Lucia şi Maria se uitară la dînsul ca la o fosilă pe jumătate îngropată în pămînt.

— Nu te speria, că n-o să-ţi dea nici o fată tîrcoale, îi răspunse Lucia. Iar noi ne putem apăra şi fără tine. Adică te putem apăra şi pe tine.

— Dacă una din voi îmi dă tîrcoale ?... Aoleu ! La asta nu m-am gîndit. Să nu se petreacă o tragedie aici, în lipsa voastră, Victor. Maria o ucide pe Lucia din gelozie, eu pe Maria din spirit de justiţie şi apoi mă sinucid spre a găsi scumpele-mi cadavre. Ca într-o tragedie de Sofocles... Nu ştiţi, sînt rechini în Marea Neagră ?

— Destul, că m-ai năucit, se burzului Maria. Dacă de pe-acum ne iei minţile !...

— Bine... Tac ! Veţi găsi la întoarcere o excrescenţă kantiană. Teza : Intrigă despre intriganţi. Şi, gata, am tăcut definitiv şi pur.

— Vi-l las pe Ţombi ! îi anunţă Tic pe cei care rămîneau la corturi. Auzi, dom' Cerber ? Cu el să nu vă fie teamă de nimeni. Vă apără şi de duhuri. Îmi pare rău că-l cunoaşte pe Dan...

Urmară îmbrăţişări, urări de drum şi rămas bun, o mlădiere gingaşă a Luciei, în timp ce Ursu o privea mai de departe, o privire fugară a Mariei, în timp ce Victor îşi punea ochelarii de soare, un scîncet destul de trist al lui Ţombi, în timp ce Tic se scărpina în cap şi un strănut neaşteptat al lui Dan, în timp ce echipele porniră la drum. Cîte despărţiri asemănătoare nu trăiseră pînă atunci cireşarii !

Ca să ajungă la cea mai apropiată gară, viitorii cutreierători ai deltei aveau nevoie de un autostop. Erau însă

atît de obișnuiți cu acest mod de a parcurge distanțe, încît nu dădură atenție primului camion care se zări pe șosea. Ar fi trebuit să alerge ca să-l poată opri. Și regretară amarnic cei treizeci de metri nealergați. Timp de jumătate de oră nu se ivi nici o ocazie.

— De-atunci ajungeam la gară, spre Ursu. Sau eram în cel mai rău caz la jumătatea drumului. Eu zic să pornim. Dacă vine vreo ocazie, ne prinde din urmă.

Abia după cinci kilometri de mers prin arșiță, îi prinse din urmă o ocazie. Dar, cum pînă la gară mai rămăsese un kilometru, din spirit de încăpățînare, o refuzară și pe aceasta. Camionul nu-i depășise nici cu o sută de metri cînd Ursu auzi în urma sa zgomotul unui tren.

— Oare n-o fi trenul de Tulcea ? întrebă el cu teamă. Nu prea sună a marfar.

Trenul se vedea în depărtare. Era un tren de persoane.

— Ce facem ? întrebă Victor. Dacă s-a modificat mersul trenurilor ? Eu aș propune să ne încercăm șansa.

O bună bucată de timp cireșarii fugiră paralel cu trenul, pînă ce acesta îi depăși. Atunci iuțiră și mai mult pasul. Cînd ajunseră la gară, leoarcă de sudoare, trenul pleca. Nu se mai gîndeau să scoată bilete. Abia reușiră să se agațe de ultimul vagon. După două minute, sau poate mai devreme, sosi în vagon conducătorul care dădu foarte amabil explicațiile cerute și cu aceeași amabilitate le făcu bilete de mînă. Trenul mergea însă pînă la prima stație (pe care o cunoșteau bine cireșarii), iar biletele cuprindeau în costul lor și o anumită suprataxă pentru călători neglijenți sau prea îndrăzneți.

— Cum s-ar spune — zise Tic frecîndu-și bărbia — am pășit cu stîngul. Nu ni s-au stors numai puterile, ci și buzunarele. Cine știe ce surpriză ne așteaptă „acolo" ?

Pînă la Tulcea drumul nu le oferi, în afară de priveliștile care nu prea îi entuziasmau pe cireșari, nici o altă surpriză. În port însă aflară că primul vas pentru Sfîntul Gheorghe urma să plece a doua zi dimineața în zori.

— Asta nu ! se împotrivi Tic. În Constanța, treacă, meargă. Dar aici, să stăm, nu opt ore, ci optsprezece ore, e prea de tot. Mai bine mergem la Sulina ! Stați puțin ! De-acolo mergem pe mare la Sfîntul Gheorghe și de-acolo

pe brat pînă la Dunărel și Vălurele. E drept că ocolu-i cam mare... Dar...

O clipă ideea lui Tic riscă să fie luată în serios. Din fericire, numai o clipă.

— Iarăși spre incertitudini ? spuse Victor. Nu ne ajunge ce-am pătimit dimineața ? Rămîneți aici. Eu mă duc să fac o încercare la căpitănia portului.

„Mai bine m-aș duce eu, își zise Tic în gînd. Eu aș face rost de cîte un vaporaș pentru fiecare. Dar dacă-i așa firea mea... Lîngă Victor mă intimidez întotdeauna".

Victor se duse direct în biroul comandantului. Acesta tocmai dădea dispoziții unui marinar :

— Pînă la ora unu, adică la treisprezece, ca să nu înțelegi greșit ora, năvoadele trebuie să ajungă la Sfîntul Gheorghe. Iar la ora patru, adică la șaisprezece, ca să nu înțelegi greșit, șalupa trebuie să fie înapoi, pentru că la ora șapte, adică la nouăsprezece, ca să nu înțelegi greșit, sînt așteptat la Mila 23. E clar ?

— Să trăiești, foarte clar ! răspunse marinarul. La ora patru, adică, la șaisprezece, ca să nu înțelegem greșit, trebuie să fie șalupa aici, fiindcă dumneavoastră, la ora...

— Bine ! Nu mai pierde timpul... Și dumneavoastră ? se adresă comandantul lui Victor.

— Sîntem patru prieteni care la ora unu, adică la treisprezece, trebuia să fim la Sfîntul Gheorghe.

— Și eu cu ce vă pot servi ! Vaporul a plecat la ora cinci dimineața, adică la...

— Mi se pare că ați dat ordin unei șalupe să pornească spre Sfîntul Gheorghe.

Căpitanul se uită lung și atent la Victor, de parcă atunci ar fi pătruns în birou :

— Aaaa ! Vreți să plecați cu șalupa ? Dacă insistați atîta...

Comandantul, sau ajutorul, sau ajutorul ajutorului de comandant, luă o foaie de hîrtie de pe birou, scrise fără nici o grabă cîteva rînduri pe ea și i-o întinse lui Victor :

— Poftim ! Fără aprobarea aceasta nu vă veți putea însă urca pe șalupă. Numai să aveți noroc.

Norocul îl aștepta pe Victor la ușa biroului în persoana lui Tic :

— Hai ! Hai mai repede că nu-l mai pot ține. Am dat peste o șalupă care pleacă imediat, adică trebuia să plece

imediat la Sfîntul Gheorghe. Marinarul bîţîie de frică să nu-l vadă şeful navigaţiei. Hai !

Şalupa mică, zveltă şi foarte rapidă îşi luă zborul pe apă, imediat ce ultimul cireşar sări pe bord. Echipajul ei era format dintr-un căpitan (marinarul pe care-l văzuse Victor în biroul comandantului) şi un mecanic. Erau la doi metri unul de altul, dar comenzile se dădeau prin pîlnie şi în cel mai strict limbaj de navigaţie : „Atenţie ! Măriţi viteza !" şi alte formule devenite sacre printre marinari.

Căpitanul, pe care-l dăscălise atît de şcolăreşte şeful navigaţiei, era un om, pîinea lui Dumnezeu. După cîteva schimburi de cuvinte, descoperi parcă în toţi cei patru tineri propriii lui copii. Le numi toate locurile prin care treceau, le dădu amănunte despre gîrle, ostrovuri, plauri, despre floră şi faună. Îşi întrerupea explicaţiile cam din cinci în cinci minute, pentru a comanda prin pîlnia de tablă ordine ferme, precise echipajului. Începu să le spună o istorie din deltă despre nişte briganzi, sau era pe cale să înceapă, cînd deodată, ca şi cum şi-ar fi amintit ceva, îşi întrebă călătorii :

— Dar dumneavoastră cu ce treburi la Sfîntul Gheorghe ? Sau numai aşa în plimbare ?

— De fapt, răspunse Victor, nu mergem la Sfîntul Gheorghe. Unii coboară la Vălurele, alţii, la Dunărel.

— Unde ? La Vălurele ? Acum două minute am trecut de Vălurele. N-aţi văzut satul, pentru că vă uitaţi la malul celălalt al braţului.

Înviorat, parcă, duse pîlnia la gură şi începu să dea nişte comenzi drastice de manevră. Opriri. întoarceri, porniri. Viteză mică, viteză mare, toată viteza. Iar opriri. Şalupa îşi lipi trupul de un podeţ de lemn.

— Vălurele ! spuse foarte mîndru căpitanul.

Tic şi Ursu coborîră din şalupă. Mulţumiră, salutară şi mulţumiră iarăşi, auzind urarea căpitanului :

— Noroc mare la pescuit. Un crap de douăzeci de kile şi un somn dublu.

Nu mult mai tîrziu, în faţa altui podeţ de lemn, căpitanul făcu exact aceleaşi urări celorlalţi doi cireşari. Apoi duse pîlnia la gură pentru a da echipajului comenzile necesare.

Cireşarii ajunseră cu bine în deltă.

Tic, înfipt ca un stîlp în mijlocul debarcaderului, i se jeluia lui Ursu că nu e în formă.

— Nu știu ce mi s-a-ntîmplat, dar nu simt nici o tragere de inimă. Unde să mergem ? Cum să trecem așa tamnisam printr-un sat în care nu cunoaștem pe nimeni ? Pînă la urmă tot o s-o scoatem noi la capăt, da', zău, Ursule, că mă simt cam nesigur. Parcă n-aș sta pe picioarele mele.

— Pe picioare văd că stai bine, Ticușorule, chiar prea bine. N-ar strica să ți le mișți puțin.

— În ce direcție ? La sfat ? La maternitate ?... La cooperativă ? Ce-ar fi să spun că m-am născut aici și am venit să caut actul de naștere ?

— Nu merge, Tic. Părinții, neamurile...

— Numai așa ca pretext... Dacă aș fi cu doi ani mai mare, m-aș da ziarist. Gata ! Am găsit ideea. Tu ești ziaristul. Eu un fel de secretar. Am venit pentru... pentru școală... Mi se pare că mi-am revenit, Ursule. A doua idee ! Glonț la școală ! Pe învățători știu eu cum să-i iau. Am experiență. Ce zici ?

— Și eu m-am gîndit să mergem mai întîi la școală. Ca și cum ne-am interesa pentru o excursie aici.

— Bravo ! În sfîrșit m-am liniștit. Îi dăm drumul.

Cei doi prieteni nedespărțiți porniră spre sat. Nu făcuseră nici zece metri, cînd ramurile unor sălcii de pe mal se dădură la o parte, pentru a face loc unei lotci pescărești. În ea se afla un băiețandru, cam de vîrsta lui Ursu, vînjos, înalt, cu părul ca spicul grîului. Vîsli fără zgomot spre debarcader și de acolo se uită pe furiș în urma celor cărora le auzise conversația. După ce clătină de cîteva ori din cap, își propti bine picioarele în lotcă, puse mîna pe lopeți și începu o cursă care ar fi făcut cinste unui campion.

În drum spre școală, Tic și Ursu ajunseră la cherhana. Îi atrăsese într-acolo mirosul puternic de pește. Oamenii erau atît de preocupați cu sortarea și împachetarea peștelui, că nu-i blagosloviră cu cea mai mică privire pe vizitatorii de la ușă. Aproape toți cei din cherhana erau oameni în vîrstă, lipoveni cu bărbi lungi și brațe vînjoase, lipsiți de orice altă curiozitate decît acelea care priveau

pescuitul. Oarecum stingheriți, cei doi cireșari părăsiră cherhanaua, încercîndu-și norocul pe ulița principală a satului.

Curiozitatea într-ale vieții care lipsea bărbaților se cuibărise, probabil, cu mult peste limita obișnuită, în femei, mai ales în cele tinerele. La toate gardurile, la toate porțile, la toate ușile, la toate ferestrele își iteau capul. Și nu cu jenă, nu prefăcîndu-se preocupate de condițiile meteorologice, sau în goană după o rețetă culinară la vecină. Aș ! Se uitau la cei doi trecători cu intenția de a-i lua parcă modele pentru însușirile lor misterioase și necunoscute de pictorițe. Îi cercetau cu atîta atenție, că Tic nu se stăpîni să nu-i spună lui Ursu în șoaptă :

— Bine că nu mi-a căzut vreun nasture de la cămașă ! Doamne, ce rîs ar mai fi în sat !

Ursu se simțea însă într-o asemenea stare, că invidia cu toată ființa nu știu ce zeitate indiană, înzestrată cu nu știu cîte brațe, pe care și le-ar fi dorit în număr dublu, pentru a-și ascunde locurile care-i ardeau pe tot trupul.

— Ticușorule, am impresia că mi-au făcut îmbrăcămintea zdrențe... Și au niște ochi, fir-ar să fie, că te ard ca jeraticul.

Privirile fetelor erau însă prea puțin pentru calitatea oaspeților. Începură chicotele, parcă guițau niște purcelușe gîdilate sub burtă, cu o pană de rață, sălbatică, din trei în trei secunde. „Hi, hi hi !“ „Hi, hi, hi !“ „Hi, hi, hi !“ Chicotelile erau asemenea unor stropi reci azvîrliți cu un aparat de suflat exact în mijlocul unor răni fierbinți, deschise. Iar după chicote veniră vorbele. Rostite cu glas tare, anume ca să fie auzite de cei cărora le erau adresate.

— Ăla mic parcă-i Tălpuță de la margine, de sus. Numa' că ăla umbla-n izmene lungi.

— I-ai văzut, fă, nasul ? Săracul nas ! Oare de ce-o fi vrînd să se șteargă de frunte ?

— Ursule ! M-au ucis ! șopti Tic.

Ursu aștepta însă cu gîtul întins. Presimțea că se va abate și asupra lui cuțitul ghilotinei.

— Tu mai vezi, fă, casa lui Gîrdău ? O acoperă numa' noaptea și nu știu care dihanie.

— Săracul ! Or fi fost doi în burtă și s-or fi băgat unu-n altul...

— Oare de ce duce coșcogea sac în spinare ? De ce nu-l lasă-n poalele tale, fă Catrino ?

— Hi, hi, hi ! L-ai văzut ? Ş-a vopsit faţa cu cerneală roşie ! Ca ăia de la bîlci.

— Săracul ! I-o fi ruşine, fă. Da' de ce umblă cu vi-ţelul alături ?

— Mai ai curaj acum să-l cauţi pe Rapaliuc ? întrebă Tic, îngheboşat de ruşine.

— Unde dracu' o fi şcoala ? bodogănea Ursu. De ce n-au făcut-o undeva în mijlocul satului ?

Tic avu totuşi curajul să întrebe o femeie tînără, care i se părea mai serioasă, unde este şcoala. Cu o amabilitate uimitoare, tinerica îi arătă o casă mai arătoasă, înapoi, spre celălalt capăt al satului. Tic îi mulţumi politicos, cu atît mai mult cu cît nu i se puse nici o întrebare. Ursu rămase în mijlocul drumului, înfăţişînd cerului o figură de martir.

— Ne-am ars, Ursule, îi spuse Tic. Trebuie să facem drumul înapoi.

— Înapoi ? se înspăimîntă vlăjganul. Păi tu nu vezi că nu plouă ?

Tic rămase aiurit. Se uită la Ursu ca la o fiinţă de pe altă lume.

— Cu găleata ar trebui să toarne ! continuă Ursu. Şi cu trăsnete. Ca să fugă o dată de la porţi.

— Ar deschide geamurile şi ar ţipa de acolo. N-avem ce face, trebuie să mergem la şcoală.

Şi porniră spre şcoală ca nişte oameni care se duc să-şi primească osînda. Rîsetele şi vorbele circulau ca prin telegraf. O glumă mai bună rostită în dreapta se auzea imediat în stînga. Ceea ce auziseră spre capul satului le sosea în întîmpinare din partea cealaltă. Rîsetele deveniră hohote.

— Ursule ! Am impresia că s-a comis o nouă crimă cu noi... Şi unele ucigaşe sînt ca nişte flori...

Ursu nu văzuse nici măcar porţile caselor. Se uita cînd în pămînt, cînd în cer.

Cei doi martiri se opriseră în faţa şcolii. Rămaseră tot în mijlocul drumului. Pentru că din şcoală răzbăteau pînă la ei nişte orăcăituri, care nu lăsau nici o putinţă de eroare cu privire la destinaţia clădirii. Cînd mai văzură şi două fete în halate albe şi cu bonete pe cap guiţînd la ferestrele închise, îi apucă damblaua.

— Săracii ! Da-i vina lor ? Dacă nu s-ar fi uitat la Zîna, ci la hardughie n-ar mai fi întrebat. Ar fi văzut unde-i școala.

— Nu mai cred, Ursule ! Mai bine rămîn aici în mijlocul drumului. N-auzi ? Vor să ne întoarcă înapoi la celălalt capăt al satului.

— Ia uită-te, Ticușor, așa cu coada ochiului. Nu cumva mi s-au rupt pantalonii în spate ? Că simt cum mă ia cu rece pe-acolo...

— Te-au înnebunit, Ursule, zău. Astupă-ți urechile. Uite ! Eu îmi lipesc palmele de urechi. Să văd ce-or să mai facă. Hai, curaj !

Tic într-adevăr își duse mîinile la urechi. Ursu însă nu mai apucă să facă gestul. Pentru că auzi un hohot de rîs, care cutremura satul din temelii. Rămase cu mîinile suspendate în aer.

— Ia uite, fă ! Dihania a-ntins brațele către a lu'Pișcuroiu. Aia Marița...

Ursu făcu un gest ca la teatru. Își desfăcu larg brațele ca pentru a spune : „Faceți ce vreți"...

Tic își luase mîinile de la urechi. Se uită în dreapta, în stînga, apoi începu să se scarpine în cap.

De undeva, de pe o uliță, apăru pe neașteptate un milițian. Și-n urma lui, un băiețandru cu părul ca spicul grîului.

— Salvarea, Ursule ! În ultima clipă !

3

Victor și Ionel scăpaseră mult mai ușor de fetele din Dunărel. Nu că erau ele mai miloase, dar își dăduseră seama de la primele priviri că n-au cui se adresa. Puteau să rîdă cît le poftea inima, puteau să vorbească trei zile la rînd, cei doi tineri n-aveau ochi și urechi pentru ele.

Așa că oaspeții Dunărelului puteau să se plimbe în voie, oricîtă vreme, pe orice uliță, fără cea mai mică amenințare. Împinși de aceeași inspirație, cei doi tineri se opriră la școală. Învățătoarea, o femeie de vreo patruzeci

de ani, cu o droaie de copii în jur, îi primi cu brațele deschise, ca o mamă. Parcă aștepta de ani de zile vizita lor.

— Mai întîi stați jos ! Nu, nu aici. Dincolo, că-i mai curat. Maricica ! strigă ea prin fereastra deschisă a camerei în care își poftise oaspeții. Maricica ! Adă două pahare cu apă și chiseaua cu dulceață. Aia de cireșe amare, că aia place „domnilor" de la oraș. Și spune-i lui Petrică să mai prindă un pui, că avem oaspeți. Iar pe Sandu trimite-l la Stegov. C-au prins băieții lui aseară scrumbii la Sîn Gheorghe. S-aducă vreo două, trei kile...

— N-am vrea să vă deranjăm, spuse Ionel. Și n-avem de gînd să stăm mult...

— Dac-ați venit, gata ! Nu-i frumos să deschideți, și să-nchideți poarta fără să bateți olecuță curtea.

Maricica intră în încăpere cu o tavă acoperită cu un ștergar alb ca spuma laptelui. Pe tavă : o cană de apă, două pahare și un borcan uriaș cu dulceață. Borcanul era neînceput, ceea ce mări sfiala și jena cireșarilor. Dar, cînd văzură gesturile bucuroase ale gazdei, își făcură semne cu coada ochiului să accepte totul.

— Așa ! spuse gazda desfăcînd celofanul de pe gura borcanului. Tot tovarășul inspector v-a trimis încoace ?

Victor și Ionel se uitară uimiți unul la altul. Ce puteau să răspundă ?

— Sîntem numai în trecere, îngînă Ionel. Știți... pentru un concurs despre deltă...

— Un concurs literar... cu tema „Din trecutul deltei", îi sări în ajutor Victor.

Gazda întinse în fața fiecăruia o farfurioară în care se afla atîta dulceață cît ar fi consumat o familie întreagă într-un an. Clipi apoi șiret din ochi și unuia și altuia și spuse misterios :

— Concurs... De ce să nu fie concurs ?... Despre trecutul deltei ? De ce despre trecut ? Mai bine despre delta de azi sau despre delta de mîine. Eu care am copilărit pe aici...

— E o temă mai mare, o întrerupse Ionel. Exact cum ați spus dumneavoastră : ieri, azi, mîine. Nouă ne-a căzut trecutul, așa că am vrea să stăm de vorbă cu bătrînii.

Aici voia Ionel să ajungă. Dar gazda nu se lăsă cu nici un chip.

— Să vă spun eu, ca să vedeți cum se împletește și cum se desparte trecutul și viitorul... De pildă, școala

noastră. Na ! că a venit Sandu cu scrumbiile... Numai o clipă să le spun fetelor cum să le curețe... Mă-ntorc îndată.

Ionel abia aștepta să plece gazda. Nu se atinsese de dulceață. Cu o iuțeală de necrezut răsturnă conținutul farfurioarei în borcan.

— Dacă se întoarce imediat ? O să creadă c-ai mîncat atît de repede toată dulceața ?

— Înapoi nu pot s-o mai iau. Dă-mi tu de la tine. În felul ăsta te salvez și pe tine.

Tocmai cînd Ionel înjumătățea porția lui Victor, apăru pe ușă gazda.

— Vai de mine ! spuse ea. Se poate ? N-am știut că vă place atît de mult. Și nici nu pot să-l las pe dumnealui păgubit.

Ceea ce avu drept urmare umplerea farfurioarelor cu niște cantități care li se păreau tinerilor mai înalte decît Everestul.

— Și dacă mai vreți, le recomandă gazda, în timp ce acoperea borcanul cu celofan, mai cereți, nu vă sfiiți. Apoi adresîndu-se lui Ionel : Nu credeți că ar fi bine să tăiem și-o rățușcă ? Varză avem în grădină...

— Nu ! se rugă Ionel cu toată disperarea lumii în priviri. Rațele... am eu o... o aversiune... adică un... un sentiment de milă... încă din copilărie.

— Da' cele sălbatice ? întrebă învățătoarea. Mi se pare c-au împușcat aseară vreo două alde Gîtlan. Un moment numa' — se scuză iar gazda cea activă — să văd ce au de gînd fetele cu puiul. Să-l facem cu smîntînă, că la cuptor am pus doi mai dinainte...

Ionel avea o mutră jalnică. Se uita la Victor cu ochii unui om căruia i s-a diagnosticat o boală fără remediu. Și vorbele-i erau blazate :

— Pesemne că sînt înzestrat cu talentul de a naște peste tot cele mai profunde sentimente materne. Mama mă ucide cu grija și cu dragostea ei, și, după cum vezi, asasinatul continuă prin telepatie.

Gazda se înapoie fericită în casă. Își lăsase șorțul în bucătărie și încălțase în locul papucilor de curte niște sandale.

— Așa... Acum pot să mai răsuflu și eu... Au crescut și copiii, mai fac treburile noastre. Maricica, pesemne c-a auzit cînd vorbeam, că a și adus rața de la Gîtlan. Zicea că vrea s-o prepare ea... Dacă vrea... Așa...

Ionel se ruga în gînd cu toată ființa : „Iată de ce trebuie să inventăm un Dumnezeu sau un diavol. Ca să facă rața scrum, puii cenușă și scrumbiile tăciune".

— Așa... De pildă școala noastră, își regăsi, cu precizie, vorbele învățătoarea. Cu cîțiva ani în urmă, e drept cam multișori, că-s mai bine de zece ani și noi de la zece încolo le dăm atenție, aici în școala noastră învățau laolaltă, în aceleași clase, bunicii, tații și copiii. Asta nu spune dintr-o dată totul ? Ce era în trecut și ce este azi... Să nu ne luăm după hrană, că, de, se zice că țara noastră-i bogată. Dar faptul acesta : bunici, părinți și copii în aceeași școală oare nu zice foarte mult ?

— Bunici ? ! se prefăcu Ionel mirat. Aveți mulți bunici în sat ?

— Avem și străbunici, nu numai bunici. Ba a fost și unul din ei la școală. Și-a-nvățat carte la... aproape optzeci de ani. Și minte ascuțită, că ne minunam noi, învățătorii. Iar lumea zice c-a fost un pescar, la viața lui, la tinerețea lui, un pescar cum nu prea se pomeneau mulți prin deltă.

Ionel și Victor schimbară între ei clipiri vesele. Dăduseră totuși repede peste Ciornega, peste pescarul care scăpase de la naufragiu și care — cine știe ? — fusese poate chiar cîrmaciul bărcii.

— Da' să știți că tinerețea pescarilor ține mulți ani. Peștele îi simte pe cei bătrîni, neputincioși, și trece pe lîngă ei. Așa zic pescarii și zic și eu ca ei.

— Străbunicul de care ne-ați amintit mai trăiește ? întrebă cu oarecare teamă Victor.

— Dacă mai trăiește ? Poate nu m-ați crede. Merge și astăzi la pescuit. Nu, nu mai trage el năvoadele, nu fiindcă n-ar putea, fiindcă nu-l lasă tovarășii lui. Dar mintea lui, ochii lui — știu eu ce ? — dibuie peștele ca nimeni altul. Capcanele pe care le pune el se scot de patru ori pe zi, pline ca niște burdufuri. Mai trage și el cîte oleacă de monopol, de... dar nu prea... așa ca să-și mai amintească de tinerețe, cel puțin așa zic fetele... mai ales văduvele...

— El trebuie să știe multe despre trecutul deltei, insinuă Victor.

— Cine ? Moș Eftime ? El să nu știe ? Păi cunoaște toată delta ca palma lui. Știe niște istorii, că ți se ridică părul din cap. O să vedeți singuri, adică o să-l auziți.

— E în sat ? Nu e cumva plecat la pescuit ? întrebă Ionel cu oarecare teamă de astă dată.

— Astăzi nu știu de ce n-a plecat. L-am văzut dimineață pe la sfat. Pesemne cu treburi. Vă duc eu la el... Numa' să luăm masa...

Iarăși îl cuprinse jalea pe Ionel. Orice bucurie trebuia neapărat să-i aducă o suferință. Tocmai cînd gîndea așa, o văzu pe Maricica intrînd speriată pe ușă.

— Ce ? Gata ? Ați terminat ? Bravo !

— Nu, mamă ! tremură Maricica. Rața... S-a ars !

Gazda și Ionel săriră deodată de pe scaune. Învățătoarea ca să se crucească, Ionel ca s-o îmbrățișeze pe Maricica. Și fata nu era chiar așa de mică pe cît o arăta numele.

4

În ciuda hazului anticipat, milițianul fusese într-adevăr salvarea cireșarilor. Acest lucru datorîndu-se într-o anumită măsură și lui Tic. Poate că milițianul venise cu alte intenții spre cei doi tineri, cine știe ce-i spusese băiețandrul cu părul de grîu ? Tic se duse însă în întîmpinarea lui și începu să i se jeluiască, bineînțeles, în stilul său :

— Am mai văzut noi fete în lume, dar mai drăcoase ca acestea din satul dumneavoastră nu cred că există pe tot pămîntul. Ne-au numărat și firele de păr din cap ca să ne poată preciza chelia. Dar și fără să le numere tot cheli și gheboși ne-ar fi decretat.

Milițianul nu-și pierduse încă nimic din gravitatea inițială.

— Mi se pare că unul dintre noi a uitat să spună „bună ziua", zise el.

— Am uitat și cum mă cheamă, dacă n-or fi știind ele numele, prenumele și toate poreclele. Nu v-au spus ele puțină bună ziua și în numele nostru ? Că nu prea ne lasă timp să vorbim.

— Hm, hm ! își continuă milițianul jocul. Și cam ce căutați prin satul nostru ?

— În clipa asta nu mai vrem nimic. Dac-aţi putea să ne scăpaţi de aici... Nu găsiţi vreun mijloc legal să ne închideţi şi să ne transportaţi undeva ? Într-un fel am cam tulburat liniştea satului... Cred că pe la prînz în multe case vor izbucni certuri.

— Asta cum vine ? întrebă miliţianul, fluturîndu-şi mîinile. O glumă sau ceva care merge spre mijloc legal ?

— Mă gîndeam la oalele care-au dat în foc şi la fripturile care s-au ars. Or mai fi scăpat şi nişte porci prin grădină şi vreun dihor la păsări...

— Ia uite-l, dom'le ! Dar ştii că eşti isteţ !

— Am fost... Pînă-n satul dumneavoastră. Aici, după ce m-au lăsat fetele în costum de baie şi mi-au mutat nasul după ureche, gata ! s-a dus isteţimea mea.

— Şi tovarăşul dumitale ? întrebă miliţianul. El tot aşa ? (În loc de cuvinte, omul ordinii publice flutură din nou mîinile.)

— Mai rău, răspunse Tic. El e mai sensibil decît mine. Ursule ! Vino aici ! Am aranjat să ne închidă pentru previziuni meteorologice greşite... Ştiţi ce se ruga să vină ploaia ?

Ursu făcu o impresie deosebită miliţianului. Îmbrăcat în maiou i se putea vedea cu uşurinţă musculatura.

— Dumneata eşti sportiv ? îl întrebă miliţianul care, precum se va vedea, era mare amator de sport.

— Poliţsportiv ! răspunse Tic în locul lui. În orice disciplină încearcă, e campion. Junior, pentru că nu-i permite vîrsta. Box, gimnastică, înot, lupte. La lupte a cîştigat anul acesta titlul.

Miliţianul se dădu cu un pas înapoi pentru a-l privi mai atent pe Ursu :

— Ce vorbeşti, dom'le ? Dumneata l-ai învins pe Năstase, prin tuş, în repriza întîi ?

Ursu rămase atît de mirat, că nici nu reuşi să mişte din cap în semn de aprobare.

— Dumneata eşti Teodoru Teodor ? Păi de ce nu zici aşa, dom'le ? Ia ! Vezi-ţi de treburi, mă caricatură !

Băieţandrul cu spice de grîu în cap se făcu repede nevăzut.

— Dar de unde ştiţi dumneavoastră că l-am învins pe Năstase ? întrebă în sfîrşit Ursu.

— Păi cum să nu ştiu ! ? Năstase e doar din Tulcea, e, cum să spun, eroul nostru. Pe-aici prin regiune nu-şi are pereche. Păi cum să nu ne întrebăm atunci cine l-a-nvîrtit

și l-a pus jos în două minute ? Că-n „Sportul“ nu dădea decît rezultatul. Nici măcar două cuvinte despre luptă...

Ursu făcu un gest de retragere cu mîna.

— Va să zică dumneata eşti... Ce tot vă hliziţi aşa ? strigă miliţianul către un grup de fete. Dumnealui e cel care l-a bătut pe Năstase la Bucureşti. L-a aşezat pe pămînt ca pe-un plod.

Ursu se înroşi şi mai tare. Şi pielea de pe trup şi-o simţea fierbinte.

— Am avut şi eu norocul să dau mîna cu un campion, spuse miliţianul. Da' meriţi. Eu însă te-aş ruga ceva... Aşa, fiindcă tot ne-am întîlnit. O rugăminte personală. Dar mai bine ţi-o spun la despărţire.

Miliţianului îi era jenă să-l mai întrebe pe Ursu ce treburi îl aduseseră în sat, ar fi dorit din tot sufletul să-i fie de folos, mai ales că se gîndea la rugămintea pe care urma să i-o facă. În loc de altceva, se mulţumea să-i poftească pe cei doi tineri la masă. Înainte de a lansa invitaţia, auzi un zumzăit de vorbe femeieşti în preajma lor. Parcă se pregătea ceva. Cei doi păţiţi se apropiară, instinctiv, şi mai mult de miliţian.

— Ce vi s-a mai năzărit ? se adresă acesta unui grup de fete care şuşoteau mai aproape.

— Iacă, răspunse o drăcoaică mlădioasă, au început fetele să se certe între ele, dar eu nu mă bag. Catrina, Ileana, Maria, Zîna, Simina, ba şi cele trei ale lui Dudău. Nu ştiu dacă n-o să fie nevoie să intervii dumneata pînă la urmă. Nu le-auzi cum se sfădesc ?

— Da' ce mai vor ? Nu le-a ajuns cît au batjocorit oameni străini ? Mai mare ruşinea !

— Păi cică ar vrea să-i invite pe dumnealor la masă. Eu ştiu că-i mai ales vorba de dumnealui... care l-a făcut zob pe Năstase... Şi se bat între ele, care să-l cheme. Chiar dacă pleacă pînă-n seară...

— Dumnealor sînt invitaţi la mine la masă, răspunse miliţianul. Tot timpul cît or să stea aici. Prin urmare...

Fetele îşi adunară atîtea văpăi şi atîtea suliţi şi atîtea săgeţi în priviri cînd auziră răspunsul, că Tic nu invidia de loc soarta miliţianului. Una din ele avu chiar curajul să spună, e adevărat, ca o constatare oarecare :

— Dumnealor pleacă... dumneata rămîi... Rămînem şi noi. Iar timpul nu fuge pe gîrlă.

— Acum, acum v-aţi trezit ? se burzului miliţianul. Ce-aţi făcut mai înainte ?

— Păi de un' să ştim noi că dumnealui l-a cotonogit pe Năstase ? Da'ncalte i-a hăcuit bine oasele ? Că Năstase ăsta a sfărîmat pînă-acum cinci flăcăi din satul nostru, la aia... cum îi spune, Mario ?... finala, concursul ăla mare... Să ştii, Leano, că de-aceea de vreo juma' de an n-a mai zdrelit pe nimeni.

— Şi dacă te mai înfrunţi o dată cu el, spuse o altă fată, buşeşte-l bine la pămînt, ca să se sature pentru vecie. Aşa să-i faci !

În drum spre casa miliţianului, Tic reuşi să-i strecoare acestuia întrebarea care-l chinuia de atîta vreme. Profită de o pauză din discuţia celor doi :

— Mai trăieşte pescarul acela bătrîn, mi se pare că-i spune... Rapaliuc ?

— Moş Eftime ? se miră miliţianul. Cînd l-am văzut eu ? Nu de mult. Să fi trecut vreo două luni de zile. Poate chiar mai puţin. Da ! Vreo lună juma'... La pescuit mergea. Oamenii zic că se ţine tare bine. Şi nu-ş' cine mai zicea c-a mai învăţat şi carte. La etatea lui !

Tic nu prea înţelegea atitudinea miliţianului faţă de Rapaliuc. De ce nu-l văzuse de atîta timp ? Şi de ce vorbea despre el ca despre un om pe care nu-l cunoştea bine ?

— Locuieşte aproape de maternitate ? întrebă el aşa într-o doară, pentru că văzuse la poarta unei case un bătrîn cu părul alb, tăifăsuind cu nişte babe.

— Cine ? Moş Eftime ? Păi ce să caute aici ? El stă, mi se pare, prin Sfîntul Gheorghe, sau prin Dunărel. Pe aici n-a mai fost, ehehei, de cînd...

Cireşarii erau profund întristaţi auzind răspunsul. Pierduseră atîta timp pentru a afla că mai au încă timp de pierdut. Cînd ajunse acasă, miliţianul găsi o chemare urgentă (f.f.) pentru o comună din apropiere. Înainte de a se despărţi de Ursu, îi şopti la ureche, parcă pentru a nu-l auzi Tic :

— Te rog eu ceva... Înscrie-te la Dinamo !

Cireşarii porniră spre debarcader. Erau amîndoi lihniţi de foame. Dar trebuiau să rabde şi mai ales trebuiau să plece în căutarea lui Rapaliuc. Tic oftă îndelung cînd puse piciorul pe podeţul de lemn :

— Cînd mă gîndesc, Ursule, ce bucate grozave ne-ar fi pregătit fetele...

La Dunărel, în casa învățătoarei, Victor și Ionel suportau și ei niște chinuri cumplite. Se războiau cu o masă atît de îmbelșugată, cum rareori le fusese dat să vadă. Supa de pui era atît de bună, încît goliră spre nenorocul lor farfuriile. Gazda, foarte atentă, atîta aşteptase. Le umplu din nou la repezeală farfuriile, în timp ce-i spunea Maricicăi să pună la cuptor a doua tavă cu prăjituri. Veniră la rînd scrumbiile, care erau aşa de moi, de parcă li se topea unt în gură. Fericită, gazda o sculă iarăși pe Maricica de la masă, pentru a pune la foc o oală pentru compot.

— Nici nu terminăm masa și e gata compotul, își asigură ea oaspeții. Poamele-s coapte, culese adineauri de Sandu.

Puiul cu smîntînă devenea o problemă aproape irezolvabilă, iar puii fripți, un baraj cu neputință de treçut. Maricica mai aduse și o cratiță cu pilaf, opera ei, ca să-și răscumpere rața arsă.

— Ați văzut ? o lăudă maică-sa. Ați văzut ce surpriză ? Nici mie nu mi-a spus. Bravo ! Dar de ce vă uitați așa ? Te pomenești că n-a fost proaspătă smîntîna. Și doar azi-dimineață am scos-o din oale.

Maricica, foarte activă și cu niște priviri care nu mai aveau altă țintă în lume decît pe Ionel, aduse repede și tăvile cu prăjituri.

— E-n clocot și compotul, îi șopti maică-si, uitîndu-se printre genele lungi la cel care-o îmbrățișase.

„Doamne ! gîndea Ionel. Dacă măcar ar răsturna cratița cu friptură ! M-aș preface că vreau s-o ajut și-aș lovi cu cotul tăvile cu prăjituri."

Din păcate Maricica nu reuși o astfel de ispravă, pentru care Ionel îi promisese în gînd o scrisoare de trei pagini și jumătate, trimisă într-un plic parfumat, cu căptușeală indigo.

— Salata ! se înspăimîntă învățătoarea. Ați uitat s-aduceți salata.

În cîteva secunde apăru pe masă un castron uriaș, umplut cu toate legumele și zarzavaturile de pe pămînt.

„Măcar să nu fi mîncat dulceața ! se căina Ionel în gînd. Poate c-aș fi trecut de primul pui. Ce mă fac însă

acum cu pulpele astea gigantice care, sigur, mi se pregătesc mie."

Cu speranța disperatului, Ionel rosti cu voce tare :

— Știți... Numai carnea de curcan și de gîscă... Nu m-am obișnuit cu ea...

— Nici noi, îl liniști învățătoarea. Nici nu ținem în curte. Creștem numai găini și rațe. Și numai rasă bună. Gustați și o să vedeți.

Victor era în aceeași situație. Mai stoic însă, înfrunta chinurile fără să crîcnească. Nici gîndurile nu și le aduna. Dar cînd văzu hălcile de carne friptă punîndu-i-se în față, începu să scornească și el fel de fel de posibilități de scăpare. Deodată se ivi o ocazie grandioasă. Cineva bătu la poartă. Ca puii după cloșcă, o dată cu mama porni într-acolo și ceata de copii. Numai Maricica rămase alături de ținta privirilor sale. Și era atît de absorbită de preocuparea ei sfîntă de a-l privi pe Ionel, încît nu observă mișcările, mai ales că erau foarte calme, ale celuilalt comesean, care prefăcîndu-se că s-ar mai servi din oale și cratițe, ascundea în pilaf și în cartofi, cît se poate mai la fund, pulpele, pieptul, aripioarele, tot ceea ce i se dăruise în farfurie.

Ionel se uita ca un arhanghel în ochii Maricicăi, dar o blestema în gînd cu toată puterea ființei lui. Născocea adevărate camere de tortură pentru trupul ei plăpînd, abia înflorit.

— Nu vrei să ne aduci puțină apă ? răsună vocea lui Victor.

Instinctele de gazdă și de gospodină biruiră în Maricica. Sări ca împinsă de un resort, fără să încerce să dezlege enigma cănii cu apă, plină ochi, din care nimeni nu turnase un strop. Rațele care sosiseră în jurul mesei de vară, măcănind și plimbîndu-și ciocurile în balta din apropiere, puteau da răspunsul. Ionel profită de moment și-n cîteva secunde fața îi fu inundată de un val de fericire care-o făcu pe Maricica să scape cana din mînă. Ingratul n-o mai îmbrățișă de astă dată, dar o ajută să strîngă hîrburile și să le arunce peste gard. Ea avusese însă grijă să-și atingă, absolut din întîmplare, căpșorul nevinovat de părul lui Ionel. Și de fiecare dată închise ochii cu gîndul că, procedînd astfel, nimeni nu-i va vedea flăcările care-i biciuiau obrajii.

Gazda se întoarse de la poartă cu prichindeii după ea. Avusese grijă să treacă mai întîi pe la bucătărie, pentru a aduce prăjiturile.

Musafirii reușiră să termine cu bine masa. Se fereau însă de laude prea mari de teamă să nu descopere gazda vreun nou desert în ultima clipă. Incidentul cu cana spartă trecuse neobservat, ca, de altfel, și purtarea neobișnuită a Maricicăi. Și Victor și Ionel căutau un pretext cu care să ducă vorba spre moș Eftime. Făcîndu-și pînă la capăt datoria de gazdă, învățătoarea îi scuti de eforturi.

— Chiar i-am spus lui Rădău, cel care m-a căutat adineauri, să-l întrebe pe moș Eftime, dacă-i bucuros de oaspeți. Asta fiindcă așa-i obiceiul pe la noi. Altminteri oamenii sînt foarte primitori. Numa' să nu te pună dracul să le refuzi ospitalitatea. Atunci, gata ! Sînt în stare să trimită cîinii după tine... Cam așa-i obiceiul pe la noi, de... Dacă nu vă e greu, putem pleca spre moș Eftime.

Pe Ionel îl săgeta un gînd înspăimîntător și nu știa cum să se descotorosească de el. Foarte pe ocolite încercă să tragă de limbă gazda :

— Unii bătrîni au tabieturi. Oare nu-l deranjăm pe moș Eftime ? Poate că s-o fi culcat, sau...

— Aș ! încercă să-l liniștească învățătoarea. Moș Eftime își are rosturile lui. Mai doarme el cîteodată, dar numai după-masă.

Spaima lua proporții în sufletul lui Ionel.

— Doarme numai după-masă ? întrebă el cu noduri în gît. Adică...

— Adică, îl ajută învățătoarea aruncîndu-i o privire cam ciudată, după ce mănîncă.

Asta era ! Tinerii abia trecuseră de poarta iadului. Ionel își imagină o masă încărcată cu munți de pui și cu bazine de pește, cu coveți de salate și cu cuptoare de prăjituri. Și exact la mijlocul ei rîdeau cu gura pînă la urechi trei „O"-uri uriașe de pe eticheta unei sticle cu monopol. Victor, fără să hiperbolizeze ca Ionel, simți imediat o amețeală în cap, care-i dădu și ideea salvatoare :

— Prietenul meu v-a întrebat din jenă dacă moș Eftime doarme după-masă. Știți... și el, uneori, e adevărat, foarte, foarte rar are acest obicei. Vara mai ales, spre sfîrșitul vacanței.

— Maricica ! strigă învățătoarea în loc de orice alt răspuns. Pregătește paturile în odaia mare... Și cu moș Eftime

aranjez eu. O să-i pară rău că n-a avut musafiri la masă... dar, de, nu dă peste om bucuriile chiar în fiecare zi...

Ionel găsi sub perna patului care i se pregătise pentru somnul de după-amiază o crenguță cu frunzulițe mici și rotunde ca bănuții și cu o aromă care-l trimise imediat într-o lume de vis. Și Victor adormi repede, un somn scurt, dar foarte adînc.

Se treziră amîndoi odată. Dormiseră cam un ceas. Se grăbiră să iasă în ogradă. Acolo îi aștepta gazda cu chipul numai lumină :

— Ca doi ingerași ați dormit. Puteam eu să vă scol ? A trecut pe-aici moș Eftime, dar cam grăbit. Zicea că-l cheamă niște pescari la o capcană care nu prea merge. Da' ce-i cu dumneavoastră ?

Victor înghiți în sec, Ionel la fel. Regretau cumplit lipsa lor de curaj. În acea clipă ar fi fost în stare să înfulece, în furia lor, toți puii din ogradă, fierți, fripți, chiar vii.

— Și nu știți cînd se întoarce tovarășul Ciornega ? întrebă Victor într-o doară.

— Ciornega ? Care Ciornega ? Aaaa ! Vă referiți la bătrînul, la... moș Albu ? Așa îi spunem noi, că are un păr ca spuma laptelui. Da' ce, el v-a adus încoace de întrebați cînd se întoarce ? Eu credeam că veniți de la Tulcea, nu de la Vălurele...

Era un ton cam amar în spusele învățătoarei. Dar gustul cel mai amar din lume era în gura cireșarilor. Pricepeau ei ceva, dar nu le venea să creadă. Cu riscul de a accentua uimirea învățătoarei, Victor se hotărî totuși să întrebe :

— To... Moș Albu stă în Vălurele ? Noi credeam... Vorbesc de tovarășul Ciornega, nu de...

— Ciornega, bătrînul, moș Albu, spuse gazda într-adevăr uimită. Păi cine nu-l cunoaște în deltă ? ! Despre el se spun niște lucruri... Și moș Eftime, cîtu-i el de mîndru, cînd se aduce vorba despre Ciornega, vorbește cu un respect... Poate c-o fi mai bătrîn. La vîrstă, nu știu... dar la port, la umblet, e cam dus...

Nu mai rămăsese nici o îndoială, nu mai era posibilă nici o confuzie. Ciornega locuia deci la Vălurele. Nu era totuna cu moș Eftime, așa cum își închipuiseră cei doi cireșari. Se uitau unul la altul cu ochii blegi. Tot ce mîncaseră le venea parcă în gît. Invocară la repezeală cîteva pretexte despre necesitatea de a fi la o anumită oră la

Tulcea, pretexte cusute vădit cu ață albă, ceea ce spori uimirea învățătoarei. Se prefăcură că-și aduc aminte de o adunare pe care trebuia s-o prezideze Victor. Deveniră brusc nerăbdători.

— De... Eu nu pot să vă țin... Da' lui moș Eftime ce să-i spun ? Poate că s-a pregătit omul pentru deseară...

— Spuneți-i că venim, venim sigur altădată, crezu Ionel că minte.

— O să-i spun... da... Da' eu v-aș întreba ceva. Cu ce-o să plecați la Tulcea ?

Nerăbdarea cireșarilor era atît de mare, că răspunseră fără să se gîndească.

— Cu orice... Dacă va fi nevoie, vom pleca înot... Trebuie s-ajungem neapărat pînă deseară acolo...

Maricica se îngălbeni cînd auzi răspunsul, și-l petrecu pe Ionel cu o privire jalnică pînă la poartă și de la poartă pînă la capătul satului. Acolo se întîlniră cireșarii cu doi tineri cam de seama lor care-i întrebară unde se află casa învățătoarei. Victor le explică și-i întrebă la rîndul lui cu ce au venit la Dunărel.

— Cu o șalupă, răspunse unul din ei, cel mai înalt, și adăugă apoi cu un aer de superioritate : O șalupă specială.

— Și, nu știți, a plecat ?

— Dacă era specială pentru noi... Sigur că a plecat. Dar nu spre Tulcea, spre Sfîntul Gheorghe.

Era un răsuflet de ușurare pentru starea atît de amărîtă a cireșarilor. Ca o mulțumire, Victor le spuse celor doi cîteva cuvinte despre ospitalitatea învățătoarei și-i sfătui să treacă pe la un pescar bătrîn ca să afle o sumedenie de povestiri.

— Se numește moș Eftime, precizâ Victor. De altminteri o să vă spună tovarășa învățătoare. Asemenea gazdă nu prea am văzut pînă acum.

— Ne pare bine, răspunse de astă dată cel mai scund. Trebuia să sosim în sat mai devreme, dar am întîrziat pînă s-a pregătit șalupa.

Cireșarii nu scoaseră nici o vorbă pînă la debarcader. Erau uluiți de evenimentele prin care trecuseră într-un timp atît de scurt. Lîngă podeț nu se afla însă nici o ambarcațiune. Ce ne facem ? întrebă Victor. Tare aș fi vrut să-i mai găsim pe Ursu și pe Tic la Vălurele. Oare or fi dat peste Ciornega ?

CAPITOLUL IX

1

Pe un debarcader asemănător, dar la o distanță bunicică în susul apei, cam în aceeași situație deznădăjduită, poate amplificată prin asaltul necontenit și ascuțit al foamei, se aflau „învinșii" glorioși de la Vălurele. Speranța ivită sub forma unui băiețandru cu părul ca spicul grîului, care stătea tolănit la soare într-o barcă, durase doar cîteva clipe. Înainte ca Tic sau Ursu să-i facă propunerea amabilă și avantajoasă de a-i duce spre Dunărel, băiețandrul puse mîna pe lopeți și, după cîteva mișcări iscusite, dispăru pe o gîrliță acoperită de sălcii.

— Mi se pare, Ticușorule, că ne-am înpotmolit la mal, fără să intrăm măcar în apă. De ce-o fi fugit bezmeticul ăla ? Mă flăcăule ! strigă Ursu cu o putere în voce, care făcu să se agite Dunărea pe o bună distanță. Stai să-ți spunem ceva.

Cel strigat, care se ivise pentru o clipă într-un ochi al gîrlei, hăt departe, lovi cu și mai mare îndîrjire apa cu lopețile, de parcă se luase pe urma lui o întreagă escadră de torpiloare.

— Gata ! S-a dus ! constată Tic cu glas amar. Ce ne facem ? Oare pe mal n-o fi vreo potecă ?

Poteci erau pe mal, dar cum sînt toate potecile în deltă. Gîrle, gîrlițe, gîrlișoare, împreunate într-un labirint atît de încîlcit, că o întreagă ceată de Tezei ajutați de nu știu cîte Ariadne n-ar fi fost în stare, odată intrați înăuntru, să iasă la un capăt.

— Ar fi o posibilitate, sugeră cam cu teamă Ursu, dar mi se pare prea primejdioasă.

— Și cu hainele ce facem ? întrebă Tic, imediat ce dibui ideea tovarășului său.

— Hainele ? Nici o problemă, Ticușorule. Le-aș ține în mînă și aș înota pe spate. Nu vezi cum curge apa ? Nu trebuie decît să plutești, să te menții la suprafață, că te duce ea singură.

Tic era dezbrăcat cînd Ursu își termină vorbele. Își făcu din haine un pachet mic, pe care-l legă strîns cu o bucată de sfoară. Îi întinse apoi lui Ursu un ghem de sfoară de care nu se despărțea niciodată.

— Fă și tu un pachet ca să-ți vină mai ușor. Și ce dacă o să intrăm în sat cu hainele șifonate ? De fete nu-mi mai este frică. Fug înainte și strig de la capătul satului : „Omul care l-a boșorogit pe Năstase !" Deși îmi închipui că ar fi inutil. Crezi tu că în clipa asta nu s-a răspîndit zvonul de la Chilia la Sfîntul Gheorghe și înapoi ? Crezi tu că semnalmentele noastre nu circulă acum pe toate gurile ? Bine că ai căzut cu el în finală ! Dar de ce te codești ?

Lui Ursu îi păru rău de propunerea făcută. Încă de pe șalupă observase că brațul are din loc în loc ochiuri și vîrtejuri periculoase. Nu se gîndea la el. Îi era teamă de Tic. Pentru a scăpa de vîrtejuri, nu ajunge să înoți bine. Trebuia în același timp să opui o mare rezistență la „trasul" apei și mai ales să ai experiența ieșirilor la suprafață, din burghiele care te împingeau.

— Nu glumesc, Ticușorule, spuse el. E foarte periculos. Și cu barca, darămite fără. Sînt vîrtejuri.

— Vîrtejuri ? rîse Tic disprețuitor. Sînt cel mai mare amator de vîrtejuri. Nici eu nu glumesc, Ursule. Știi ce-mi plăcea să mă bag în ele ?

— Nu-i același lucru, Tic. Rîurile și pîrîurile „noastre" nu-s Dunărea. Puterea vîrtejurilor pe aici e de zece, douăzeci de ori mai mare.

— Atunci să le evităm, spuse foarte serios Tic. Îți dau cuvîntul meu că nu mă bag în ele. Dar tu ?... Tu o să te poți descurca ?

Ursu făcu un asemenea gest cu mîna, că Tic nu mai insistă. Se dezbrăcă și el, își făcu din haine un pachet, legă apoi strîns ambele pachete și, cînd termină operațiunea, și le atîrnă de gît.

— Chiar n-o să le uzi, Ursule ? Ei și ce dac-o să le uzi ! se răzgîndi Tic. O să primim și mai multe invitații.

— Nu-ţi fie teamă, îl asigură Ursu. Nici un strop de apă n-o să ude pachetul... Gata ?... Fii atent, Ticuşorule. Eu voi înota cu cîţiva metri înaintea ta, pentru a te avertiza. Ţi-ai dat cuvîntul...

Ursu intră prudent în apă, ţinînd mîna stîngă cu pachetul în aer. Cînd îşi potrivi bine trupul în apă, pe spate, îi făcu semn lui Tic să-l urmeze :

— Hai !... Aşa cum ne-am înţeles. Dacă mă vezi pe mine că dispar în apă şi ţin pachetul deasupra mă ocoleşti.

Cei doi tineri porniră la vale, duşi repede de curentul apei. Tic se amuza ca un broscoi. Înota pe spate, pe burtă, pe o coastă. Cîteva mişcări ale mîinilor şi picioarelor şi apa-l ducea cu o viteză uimitoare. Se ferea însă să-l depăşească pe Ursu. Pentru acesta înotul era mult mai greu. Pachetul acela mic cu haine îi încurca fiecare mişcare. Nu-şi închipuise că îi va da atîta de furcă. Dacă ar fi avut o greutate mai mare de dus, un butuc, un om, orice altceva, i s-ar fi părut o jucărie. Pachetul însă îi incomoda mişcările. Trebuia să-l ţină mereu sus, ca să nu-l atingă apa şi braţul îi anchiloza de nemişcare. Dar nu era numai asta. Trebuia să-şi găsească şi o anumită poziţie, pe o coastă, cu capul întors şi la o înălţime oarecare de suprafaţa apei, pentru a vedea calea şi a descoperi din timp ochiurile şi vîrtejurile. Observase cîteva bulboane destul de mari, pe care le ocolise însă cu artă, trăgîndu-l şi pe Tic după el. Înainta repede, dar nemişcarea braţului şi a gîtului, menţinerea poziţiei în apă îi produceau înţepături în tot corpul. În plus îi era teamă cumplită să nu-l prindă vreun cîrcel. Se gîndea mai cu seamă la Tic. Mergeau la o distanţă destul de mare de mal, evitau apropierea de mal, pentru că prin acele părţi erau bulboanele cele mai primejdioase. Îşi opri mişcările de înaintare şi se lăsă purtat numai de curentul apei. Apoi îi făcu semn lui Tic să se apropie.

— Ticuşorule ! spuse el. Ai cumva vreun ac, vreun bold în haină ?

— Am, sigur că am. Chiar sub reverul cămăşii am o agrafă. Dar pentru ce-ţi trebuie ?

— Îmi trebuie, fiindcă-mi trebuie. Ai putea tu s-o scoţi cu o mînă dacă eu îţi ţin pachetul ?

Ursu începu să calce apa, oferindu-i lui Tic pachetul cu haine. Acesta operă cu multă grabă şi atenţie pentru a

nu-l obosi prea mult pe Ursu. Cotrobăi cu degetele printre haine şi reuşi, cu preţul cîtorva înţepături adînci, să scoată agrafa. Ursu deschise gura, adică îşi desfăcu numai buzele, dîndu-i a înţelege lui Tic unde trebuie să-i pună agrafa. Tic se supuse tot fără vorbe. Îi strecură agrafa între buze şi dinţi.

— Ce te-a apucat să-ţi coşi buzele ? rîse Tic. Nici altminteri nu eşti vorbăreţ din fire... Stai ! Nu răspunde că s-ar putea să înghiţi agrafa... Şi alta, zău, că nu mai am.

Tinerii îşi continuară călătoria pe apă, evitînd tot mai greu vîrtejurile tot mai dese pe care Ursu le simţea adînci şi îndîrjire. După o întîlnire neaşteptată cu un vîrtej care-l întoarse de cîteva ori, Ursu îi propuse lui Tic să iasă la mal. Erau însă într-o zonă de bulboane. Cînd depăşiră zona, apa se linişti ca prin farmec. Braţul se vedea pînă în depărtare, neted, drept, fără nici un cot. Ursu, care înfipse agrafa în pachetul cu haine, îşi refăcu curajul.

— Puţintel mai putem merge. Dar dacă încep iar învolburările, ieşim, Ticuşorule. N-are nici un rost să riscăm. Poate întîlnim noi o barcă.

— Pînă acum de ce n-am întîlnit ? îi răspunse Tic prompt. Se cunoaşte că nu mergem pe un braţ navigabil... Iar, Ursule, iar !...

Tic aproape ţipase, iar Ursu, de spaimă, era să scape pachetul din mînă.

— Cîrcel ? întrbă el grăbit. Ţine-te la suprafaţă numai o secundă.

— Nu ! rîse Tic. Nu. Iar mi-am dat seama că sîntem nişte imbecili. Şi iar din cauza bărcii. Să ştii că tot ghinionul nostru vine de la mîrşăvia aceea de barcă. Spune, Ursule ! De ce n-am luat-o cu noi ? De ce am lăsat-o să se prăjească la soare pe plajă ?

Ursu rîdea cam mînzeşte. Îi înţepenise gîtul, îi înţepenise mîna stîngă şi simţea în plus nişte zvîrcoliri mici, dar profunde la şoldul drept.

— Hai spre mal, Ticuşorule. În diagonală, spre salcia aia pletoasă, aia cu două trunchiuri.

Porniră amîndoi, duşi de curent, ajutîndu-se de mişcările corpului numai pentru a-şi menţine direcţia. Cînd ajunseră la vreo treizeci de metri de mal, Ursu îşi simţi

șoldul tras de un cleşte de fier. Circelul. Dar, tot în aceeaşi clipă, zări o pată rotundă, care părea că se menţine pe suprafaţa apei prin forţa centrifugă. Spre centrul ei se căsca o pîlnie uriaşă. Tic, senin, se lăsa dus de curent spre pata întunecoasă.

2

Victor şi Ionel stăteau de aproape o oră pe podeţul îngust de lemn. Braţul Sfîntul Gheorghe nu era însă o şosea naţională şi nici măcar principalul braţ navigabil al Dunării, pentru ca tinerii să-şi facă „iluzia" unui „autostop" rapid. Se resemnaseră şi stăteau acolo mai mult din inerţie. Dacă Victor n-ar fi zărit, cam după o jumătate de oră de aşteptare, un anumit obiect, într-un anumit loc, poate că s-ar fi înapoiat în sat, sau şi-ar fi găsit ceva de lucru. Obiectul pe care-l zărise Victor era o lotcă pescărească destul de încăpătoare, iar locul unde-l zărise era o adunătură de păpuriş, cam la vreo cincizeci de metri de debarcader. Din clipa în care obiectul fusese identificat, începuse un nou chin pentru cireşari. Un sfert de oră se scursese mai uşor. El le dăduse însă o indicaţie foarte precisă. Cum nu-şi luaseră ochii de la barcă nici o secundă, ajunseseră la concluzia că stăpînul ei nu se află prin apropiere. Un alt sfert de ceas avusese darul să nască în minţile lor ideea că poate barca e uitată acolo de cine ştie cîtă vreme. Reflecţiile care gravitau în jurul acestui gînd începură să capete glas vorbit.

— Cam ciudat, spuse Ionel. A trecut atîta vreme şi nici o umbră omenească în preajma bărcii. Ce zici ?

— Destul de ciudat, răspunse Victor, sau dimpotrivă foarte clar. Să analizăm. Barca, evident, e ascunsă. Pentru că nu se zăreşte decît dintr-un anumit unghi şi încă un unghi foarte strîmt. Totuşi nu e lăsată acolo pentru un timp scurt. Ar fi venit stăpînul. Deci pentru mai multă vreme. Atunci ce caută lopeţile în barcă... Le-ai văzut şi tu, nu ?... Un asemenea obiect nu se lasă, *pentru mai multă vreme*, dacă nu e făcut indisponibil. Fără lopeţi...

gata !... Ne-am fi gîndit noi la el dacă nu i-am fi văzut lopeţile ? Putem noi oare trage concluzia că obiectul e părăsit, e uitat, sau în orice caz nu are un stăpîn grijuliu ? Să zicem că părăsit, uitat e cam mult. În orice caz nu are un stăpîn grijuliu.

Şi Ionel căuta cu înfrigurare argumente care să întărească într-un fel concluzia lui Victor. Trăgea mereu cu ochii la barcă şi i se făcea gura apă.

— Să ne gîndim că plouă, spuse Ionel. Nu că s-ar deteriora obiectul, pentru că e obişnuit cu apa. Dar lăsat mai multă vreme acolo, înfruntînd cîteva ploi, s-ar putea umple cu apă şi scufunda... E cam tras de păr, nu, Victor ?... Dar şi eu cred că stăpînul ar trebui „educat". La urma urmei nu e o barcă atît de pretenţioasă... Cîteva scînduri, cîteva cuie. cîteva kilograme de catran...

Obiectul, devenit dintr-o întîmplare problema pasionantă a unor minţi ascuţite, îşi vedea însă foarte liniştit de treabă, adică se lăsa bine ţinut de funia care-şi înfăşurase un capăt de un trunchi de salcie. Din cînd în cînd doar sălta uşurel, gîdilat sub burtă de vălurele nebunatice.

Înainte de a lua o hotărîre decisivă, sau mai bine zis în vederea luării unei asemenea hotărîri, cei doi amici se gîndiră să facă o plimbare pe malul braţului. Imuni la orice tentaţie lumească, se dăruiau cu trup şi suflet naturii. Căutau gîngănii, plante, arome. Dacă prindeau cine ştie ce muscă banală sau dacă rupeau o floare din cele mai obişnuite, le ridicau deasupra capului şi le priveau îndelung în soare, pentru a demonstra lumii zelul lor de naturalişti. După vreo zece minute de cercetări pasionate, după cîteva descoperiri senzaţionale, însoţite de expresii care ar fi entuziasmat un Fabre sau un Miciurin, ajunseră în sfîrşit lîngă barcă. Bineînţeles că se aplecară deasupra unor tufişuri pentru a culege ceva deosebit de rar, deoarece rămaseră cîteva minute pe vine. Cînd se ridicară, cheful de naturalişti le pierise cu totul. Se uitau stupefiaţi unul la altul. În barcă... dormea cu o pasiune rar întîlnită un om cu o barbă lungă pînă la piept şi cu nişte degete la picioare de dimensiuni pantagruelice. Era singura ipoteză care nu le venise în minte.

Zgomotul unor crengi rupte şi nişte fluierături scurte îi transformară din nou pe tinerii noştri în naturalişti entuziaşti. Ionel îi arătă triumfător lui Victor o gînganie nemaipomenită, mai mică decît o musculiţă, subţire, cu o

trompiță în vîrful capului și cu niște aripi care ar fi bîzîit ucigător, dacă n-ar fi fost ținută de ele.

— Cred că e un exemplar rar ! spuse el cu un aer foarte serios.

— Da' ce-ați găsit acolo ? răsună o voce dintre sălcii. Că pe-aici mișună mai ales țînțari printre alte lighioane. Numa' că le-a cam trecut sezonul. Cu vreo două-trei săptămîni înainte, ehei...

Omul avea deci gust de vorbă. Se arătă și la față. Nu se deosebea prea mult de cel din barcă, numai că nu-i trecea de umeri, după calculele sumare ale lui Victor. Băieții îl salutară destul de respectuos. Pe amîndoi îi impresionau oamenii cu barbă. Noul venit trînti un sac plin la capul celui din barcă. Lovitura zgudui mica ambarcațiune.

— Bre Filip ! strigă el. Scoală, bre, că ți-am adus o pernă ! Să nu te doară capul. Ș-au venit și doi domnișori să te fotografieze pentru gazetă...

Filip se ridică în capul oaselor. Era într-adevăr un uriaș. Își frecă ochii cu niște pumni cît mingile la care se antrenează cei care se bat cu pumnii, căscă de vreo două ori, că trosni și barca sub el, iar cînd deschise gura parcă bubuiră mesagerii ploii.

— Ce-i, bă ? Ce-i cu perna ! Ți s-o fi făcut dor de bunică-ta ?... Bă Colțune, bă. Ce scoli omul după trudă ?

— Las' că știu eu unde-ai trudit az'noapte, îi răspunse Colțun. Ne-au telefonat ăi din Zgîndăraș să le trimitem niște sare. Iute, bre, că-i musai să săreze peștele.

— Păi de ce nu le dau ăi din Vălurele, că-s mai aproape ? De ce să mă scol eu ?

— Treaba ta ! Eu nu te forțez. Numa' să văd ce-o să-i spui deputatei, că ea m-a trimis.

Cînd auzi de deputată, Filip sări în sus. Capul îi ieșea printre ramurile sălciilor, de parcă era înfipt într-o prăjină. Atunci îi zări și pe cei doi cireșari.

— Și'mneavoastră ? întrebă el. Mergeți tot spre Zgîndăraș ?

Din schimbul de cuvinte dintre Filip și Colțun, tinerii înțeleseră că Zgîndărașul trebuie să se afle pe la jumătatea drumului dintre Dunărel și Vălurele. Nici nu li se putea oferi ocazie mai bună. Dacă la Zgîndăraș era telefon, însemna că e așezare omenească și deci posibilitatea de a găsi acolo nu o barcă, ci mai multe. Acceptară cu bucurie

invitația uriașului, numai că fură nevoiți să se înghesuie pe un spațiu cam strîmt, cam mic, la unul din capetele lotcii. Era însă prea larg dacă își aminteau de intențiile lor criminale.

Curentul apei era puternic, dar, pentru Filip, a duce barca împotriva lui era o jucărie. Lopețile mînuite cu putere și măiestrie purtau barca pe apă ca o săgeată. Barcagiul nu era chiar atît de bătrîn cum presupuseră la început pasagerii lui. Chipul lui era acela al unui om blînd, cam molatic, predispus la calm și liniște. După cîteva schimburi banale de cuvinte cu pasagerii lui ocazionali, prinse dintr-o dată chef de vorbă. Deși mișca mereu din lopeți, respirația îi era cea din timpul somnului.

— Și ziceți că vă duceți la Vălurele... Apoi să vă feriți de fetele de-acolo, că după o noapte numa' ieșiți și însurați și cu doi-trei copii care știu să zică tată... Sau aveți alte treburi ?

Era o invitație pe care n-o puteau refuza. Ionel îi făcu semn cu cotul lui Victor și răspunse :

— Vrem să stăm de vorbă cu cineva, cu moș Albu...

— Moș Albu Ciornega ? se minună uriașul, dîndu-le astfel cireșarilor confirmarea mult dorită. Ehei ! Cine-a fost moș Albu la viața lui ! Acum, de... Acum o mai ține doar cu vorbele... că puterile i s-au cam dus, cum se duce apa asta pe Dunăre în mare... E la noi unul, moș Eftime, l-ați văzut pesemne, de o seamă cu moș Albu... Ei, da' nu-ș cum face că se ține. Se ține mai dihai ca mine. E o taină mare aici. Dacă ne-ar spune-o și nouă... Lui moș Albu se pare că nu i-a cam spus-o... de... s-o fi certat vreodată... că prieteni au fost... și-ncă la toartă...

— Cam ce vîrstă are moș Albu ? încercă Victor să aducă din nou discuția spre subiectul care-l interesa.

— Moș Albu ? Păi numa' să văd... Așa... Cam optzeci... ba și vreo doi, așa buni, dacă n-or fi chiar trei. Gura-i e bună... și capu-i e bun. Cînd e mai greu cu peștele, trag oamenii la el mai ceva ca la moș Eftime. Numai puterile nu-l mai țin. Nu că n-ar mai țopăi el în ciubote la vreun praznic, da' la tras năvodul și la lopătat în sus cam gîfiie. Încolo ăl mai... Mintea lui, mamă ! Dac-aș avea-o eu, m-aș face brigadier peste toți brigadierii... Dacă vorbiți cu el, să nu cumva să spuneți pescar, că se face mama focului. Pentru el peștele e vînat, iar pescarul e vînător. El e de pe timpurile acelea cu capcane, cu bărci și năvoade.

Și peștele, să știți, că-i mai isteț ca vulpea. Ca să-l prinzi, trebuie să fii mai isteț ca el... Și moș Albu... Eu zic, și ar fi păcat să nu zic, că e ăl mai mare vînător care s-o pomenit în deltă de cînd e ea deltă. Și, dacă e unul care cunoaște năzbîtia asta de deltă, încurcată ca mațele tuturor peștilor din ea, atunci acela e moș Albu Ciornega... Lui, de fapt, i se zice Teodor. Da' de vreo douăzeci de ani, de cînd i s-a albit părul, așa i-a rămas numele. Ehei !... Eu eram un copilandru pe-atunci... Dar cine nu știe povestea lui ? Dacă vreți să v-o spun... că, pînă ajungem la Zgîndăraș, numa' bine o termin... Sau cum vă e voia... Cu o poveste timpul trece parcă mai ușor.

Tinerii nu numai că acceptară bucuroși cea de-a doua invitație a barcagiului, dar îi și mulțumiră cu anticipație.

— Apăi, de ce i-a albit părul lui moș Teodor Ciornega... continuă uriașul... Istoria a-nceput, așa precum știm noi, prin 42. Au venit trei jandarmi acasă la moș Albu. De... om peste șaizeci de ani, trei jandarmi ajungeau, mai ales că la șalupa care aștepta mai erau vo trei. Așa că intră ei în casă și zic ceva cu legea... Moș Albu nu-i el așa un zdrahon, e cam ca toți oamenii, dar vînos tare. Putea să bată cuiul în scîndură cu pumnul. Închipuiți-vă și 'mneavoastră... Cînd odată îl pălește pe unul peste ceafă, apoi, uite, pe crucea mea ! Au căzut doi... I-o fi ciocnit capul celuilalt, cine știe ? Al treilea jandarm umple casa de putoare și-ncepe să se roage că n-are nici o vină, că e ordin, mă rog, cred că-i tremura în mațe și mîncarea pe care trebuia s-o-nghită a doua zi. Și, fiindcă era mai mare în grad, îi scăpă mai multe lui moș Albu. Că vor să-l pună la zid ăia de la stăpînire. Moș Albu avea el ceva cu stăpînirea. nu degeaba au venit jandarmii. De, ce să facă, a trebuit să fugă. Ei, aici începe povestea... L-au căutat doi ani prin toată delta. Numai militari și tot felul de bărci. Că nu era vorba numai de el. El cică ducea de-ale gurii și altele, hîrtii, nu știu ce, la partizani. Dacă puneau mîna pe el, era lucru mare. că el știa poteci prin deltă, din cele tăinuite, numai el le știa. Da' cum să-l prindă ? ! Numa' c-a venit iarna. S-a ascuns moș Albu la cineva în Jurilovca, ș-a trecut-o. Și iar a-nceput o dată cu primăvara hărțuiala. El avea treburile lui, misiunile lui. Jandarmii să pună mîna pe el... Și mereu, mereu, după el, da' tot nu putea să-l înșface. Știți cît se dădea pe capul lui ? Apoi bani mulți, o avere. Ba știți ce-au mai

făcut ăi mari ? Au dat literă scrisă că, dacă se predă, îl iartă. Da, el s-a-nverșunat și mai tare. Să-și închipuie asta despre el, că s-ar preda !... Da' iar a venit iarna... Ei, și iarna aceea n-a mai putut Ciornega să intre în nici un sat, că erau toate amarnic păzite. Ș-a rămas o iarnă întreagă în delta-nghețată, cu ce avea pe el, cu lotcuța lui și c-un amnar. Cum a trăit el așa, unde a trăit ? Numa' el știe... Primăvara l-au văzut oamenii pe ici, pe colo. Îi dădeau ori tutun, ori de-ale gurii. Și primul om care l-a văzut atunci i-a spus moș Albu, pentru că i se albise tot părul, i se făcuse ca zăpada iernii pe care-a îndurat-o acolo... Cristelnița mamei lor de dușmani !... Și-așa i-a rămas de-atunci numele de moș Albu.

Povestirea lui Filip îi impresionase profund pe cireșari. Abia așteptau să-l cunoască pe omul care reușise să scape de sute de jandarmi, care înfruntase atîtea drumuri și îndurase atîtea suferințe, fără să dea un pas înapoi din calea pe care apucase.

— Iaca se vede și Zgîndărașul, anunță Filip și arătă cu mîna spre un cot al brațului.

Parcă era o pădure de sălcii acolo, însă în mijlocul ei se zărea ceva care aducea a colibă. Din vîrful unei sălcii țîșnea o prăjină, iar în vîrful prăjinii flutura un cearșaf alb.

— Ăla-i telegraful lui Zgîndăraș, continua vîslașul... Prăjina aia. Dacă-i alb înseamnă că are nevoie de sare. Dacă-i negru înseamnă că are încărcătură. Dacă nu-i de loc înseamnă că n-are nici o nevoie. Mai sînt și alte semne, le știu mai bine ăia din sat... Așa-i cum v-am spus cu moș Albu, că aici ni se cam desparte calea... Să nu-i spuneți lui moș Albu că Rapaliuc se ține bățos, că-i cam gelos moșul.

— Rapaliuc ! sesiză Victor. Nu l-am văzut pe moș Rapaliuc...

— Adică 'mneavoastră ați fost la noi în sat și n-ați stat de vorbă cu moș Eftime ? Asta n-o cred ! Păi el și cu moș Albu sînt mîndria deltei... Ați pierdut lucru mare..! Bă, Zgîndăraș !

Din colibă nu răspunse însă nimeni. Înainte de a mai striga o dată, Filip se întoarse spre pasagerii lui de ocazie și văzîndu-le mutrele jalnice, își închipui altceva.

— Ei na ! Eu nici nu m-am gîndit la plată, spuse el. Mie, să vă spun drept, mi-a făcut mare bucurie să vă am în barcă. Am mai avut și eu cu cine schimba o vorbă..!

Zgîndăraş însă e cam avar. El are barcă bună şi are şi cinci haidăi prin preajma lui. Da'să vă tocmiţi, că altminteri e în stare să vă ia şi izmenele... Nu cumva să spuneţi că s-a-ntîmplat vreo nenorocire... că vă stoarce... Mai bine să ziceţi că faceţi o plimbare şi vine să vă ia şalupa... Atunci se mai moaie el... Bă Zgîndăraş !

La acest strigăt apăru de după colibă un omuleţ chel, cu barba pînă la brîu, sprinten în mişcări şi cu nişte ochi care-i jucau în cap ca argintul viu. Îi ajungea însă lui Filip pînă la brîu.

— Na, bre, un sac cu sare... îi spuse uriaşul şi ţi-am adus domnişorii în plimbare... da' vezi c-o să vină şalupa să-i ia... Şi cu sarea ai grijă, prea multă, bre, pentru bocceluţele acelea cu peşte....

3

Ursu mai apucă să strige „Stai !" cu o voce înfiorătoare, dar ştia dinainte că Tic nu va mai putea scăpa de vîrtej. Luciditatea aceea groaznică a clipelor de mare primejdie puse din nou şi subit stăpînire pe dînsul. Se săltă din apă cu tot trupul, scoase încă în timpul saltului acul din pachetul cu haine şi-l duse în gură ; apoi, în timpul căderii îşi roti braţul şi azvîrli cu o putere fantastică pachetul cu haine pe mal. Nu se mai uită după el. L-ar fi văzut prăbuşindu-se nu pe mal, ci într-o barcă din apropierea malului din care cineva privea cu ochii holbaţi scena.

Tic fusese prins în vîrtej atît de brusc şi atît de aprig, că nu mai avu timpul să scoată nici un cuvînt. Văzîndu-l cum dispare în apă ca un şurub, Ursu îşi înfipse cu toată puterea acul desfăcut în şoldul anchilozat şi, înainte de a simţi durerea, se avîntă în vîrtej. Şi se petrecu acolo, pe tăcute, o luptă pe viaţă şi pe moarte între om şi natură. Apa, haină, se repezi parcă la el, începînd să-l înşurubeze şi să-l ducă spre fund. Ursu îşi umpluse pieptul cu aer înainte de a se lăsa furat de apă. Ştia că trebuie să se lase înşurubat şi dus la fund. Numai astfel îl putea ajunge

pe Tic. Drumul spre fund părea că nu se mai termină. În zadar deschise el ochii, mîlul dens îi acoperea vederea. Era parcă învăluit într-o pătură groasă de smoală şi apa, înşurubîndu-l, nu voia să-i sugă numai trupul, voia să sugă şi toată vlaga din el. De aceea se lăsă moale, nu opuse nici o împotrivire. Îi trebuia putere pentru lupta cu apa, atunci cînd va încerca să iasă la suprafaţă. Nu singur ! Singur nu va ieşi niciodată. Îşi desfăcu braţele cît putu mai larg, îşi desfăcu picioarele, pînă şi capul şi-l sucea, în speranţa că va întîlni cu o parte a corpului pe cel pe care-l căuta. Nu simţea încă fundul tare al apei şi urechile îi ţiuiau, nu simţea pe braţele, pe picioarele sale, pe trunchiul său nimic altceva decît apă. Groapa parcă nu avea fund. Şi-o imagina adîncă, o adevărată prăpastie, de aceea era atît de puternic vîrtejul. Încercă şi chiar reuşi cîteva clipe să se întindă orizontal, pentru a cerceta mai mult spaţiu cu trupul. Apa îl întoarse însă repede, pentru a-l prinde în şurub. Şi rotaţiile ei deveneau mai dese. Se apropia fundul ! Gîndul se aprinse în mintea lui ca un fulger. Dar în aceeaşi clipă se aprinse un altul înspăimîntător. Dacă apa îl tîrîse pe Tic în altă parte ? Nu ! Era cu neputinţă. Gîndul înspăimîntător nu apucă să se termine cînd simţi cu piciorul drept, cel care-i fusese anchilozat, ceva moale. Era fundul, mîlul de pe fund, sau... ? Nu, nu era fundul ! Piciorul drept, deşi mai jos, nu atinsese nimic. Apa îl întoarse brusc, încercînd să-l ducă în altă parte. Se împotrivi pentru prima dată apei. Piciorul însă nu mai atingea nimic.

Cu toată bruscheţea întorsăturii, păstrase ideea direcţiei. Se smuci într-acolo. Şi iarăşi atinse ceva. Pentru a scăpa de un nou atac al apei, se împinse cu toată puterea spre ceea ce atinsese cu piciorul. Şi atunci se întîmplă minunea. Piciorul lui fu prins ca într-un cleşte de două mîini mici. Bucuria îl fulgeră o singură clipă. Avea nevoie de picioare, de braţe, avea nevoie de fiecare deget pentru lupta teribilă cu apa. Îşi încovoie trupul, pînă ce atinse cu braţele celălalt trup. Apa începu să rotească ambele trupuri, ducîndu-le mereu spre fund. Îl smuci cu atîta violenţă pe Tic, încît acesta dădu drumul piciorului. Tocmai această eliberare o urmărise Ursu. Mîinile lui prinseseră braţele lui Tic şi alunecară pe ele pînă la coate. Apa îl trăgea mereu, mai aprigă, spre fund. Picioarele însă

îi erau libere și putea să lupte cu ea. Întoarse corpul lui Tic, ducîndu-l spre spate, împinse apoi în sus, pînă simți niște mîini apucîndu-l de gît. Mîinile nu aveau încă putere, pentru că erau în cleștele mîinilor sale. Eliberă încet strînsoarea și, pe măsură ce o elibera, mîinile lui Tic se strîngeau în jurul gîtului său, pînă îl prinseră ca într-un cleşte. Se întîmpla exact ceea ce urmărise Ursu, ceea ce își imaginase în primul moment de luciditate. Ca să-i rămînă liber întregul trup, ca să aibă picioarele și brațele libere și toată puterea corpului liberă, trebuia să se lase prins de gît. Pentru a putea ieși din vîrtej, pentru a putea înfrînge cumplita împotrivire a apei, știa că mîinile care i-au prins gîtul nu se vor mai desprinde singure de acolo... Și începu lupta dintre omul care voia să simtă aer și lumină, care voia să-și scoată cea mai dragă ființă din lume la viață și apa haină, puternică, dușmănoasă, neiertătoare în cruzimea ei. Omul nu se împotrivi nebunește furiei dezlănțuite de deasupra capului său. Pe acolo n-o putea învinge. Trebuia s-o răzbească prin flancurile slabe, s-o străpungă într-o parte. acolo unde puterea ei slăbea. Presimțea clipa cînd capul congestionat de strînsoarea cleștelui de fier nu va mai putea judeca. Atunci corpul se va supune instinctului vieții. Capul cîștigase lupta. Urma s-o ducă la victorie deplină trupul. Cu forța ultimei clipe de luciditate, se avîntă în luptă. Parcă izbea cu brațele și cu picioarele într-un perete de cauciuc. Trupul înainta ca un sfredel, ca un cui în peretele gros. Mușchii se prefăcură în corzi de oțel. Apa încerca să-i sfărîme, să-i zdrobească, să le sugă energia, puterea. Dar omul rezista. Sfredelea fără încetare în peretele gros, nesfîrșit de gros, urmînd drumul pe care îl arătase ultima clipă de luciditate. Un drum oblic, care fugea din centrul vîrtejului spre suprafața apei, drumul de la moarte spre viață. Singurul drum. Apa își aduna ultima putere, cea mai teribilă, marginea vîrtejului. Dar omul o aștepta, sau poate hotărîse o dată, de mult, că va trebui s-o înfrîngă, pentru că puteri noi, crîncene, puterile limitei de viață se declanșară groaznic. Peretele fu străpuns... Ultima încrîncenare, ultima zvîcnitură îi dădu omului un mers de săgeată prin apa blîndă, prietenă. Cînd lumina răsări din nou, cînd aerul îi invadă fața, fără să-i umple

însă plămînii, omul se pregăti pentru ultima clipă, sau poate se pregătise dinainte, îi hotărîse trupului, odată de mult, în ultima clipă de luciditate, acolo în centrul vîrtejului, ruperea cleştelui de fier. Dar cleştele se desprinse singur şi omul se trezi şi inspiră aerul vieţii şi înţelese că, în mintea celui pe care-l scosese în lume, conştiinţa rămăsese mereu trează, că se căutaseră la fel de lucizi, unul pe altul, acolo, la marginea dintre viaţă şi moarte.

4

— Cînd ţi-am auzit strigătul — spuse Tic, în timp ce ocolea vîrtejul în spatele lui Ursu pentru a ajunge la mal — am tras imediat aer în plămîni. M-am lăsat luat de vîrtej. Ştiam că nu pot să scap singur, şi ştiam, eram atît de sigur, Ursule, ştiam că vei veni după mine. Altminteri m-aş fi lăsat pradă apei. Nici nu-ţi închipui la ce m-am gîndit în primele clipe ! La haine, Ursule. Ne vedeam amîndoi goi prin deltă, cu fetele în urma noastră. Brrrr ! Şi m-am lăsat în vîrtej. Aproape că mi-a plăcut drumul. Cădeam spre fund învîrtindu-mă, cădeam parcă de la o mare înălţime, fără teamă că-mi voi rupe ceva. Teribilă senzaţie. Şi am început să mă învîrtesc cu gîndul că trebuie să dau de tine... Tot acolo, pe lîngă mine trebuia să ajungi şi tu. Vîrtejul urma să ne ducă pe amîndoi în aceeaşi groapă. Dar se vede că n-a fost săpată pentru noi.

— Ah, Ticuşorule, spuse Ursu. Am simţit că te voi scoate, dar tot era să mă sugrume spaima. Eu eram vinovatul.

— Lasă, lasă, îl întrerupse Tic. Eu eram să te sugrum. Dar am ştiut că vrei să te apuc de gît, ca să-ţi las corpul liber. De aceea te-am prins atît de tare... Cît timp crezi că am stat în vîrtej ? M-am uitat la ceas... ca să vezi cît de lucid eram... în clipa cînd m-am lăsat înşurubat.

— Cît timp a trecut ? se întrebă Ursu. Parcă am rămas o veşnicie acolo.

— Şi mie mi s-a părut la fel. Ştii cît am stat în vîrtej ? Ştii cît am stat, de tot, în apă ? Nici treizeci de secunde ! Dacă nu m-aş fi uitat la ceas... Lucia nici nu ştie că i l-am luat.

Cei doi eroi ajunseră la mal, la cîţiva metri de barca în care căzuse pachetul cu haine aruncat de Ursu. Cu genunchii pe fundul bărcii, un flăcău de vreo optsprezece, douăzeci de ani, o namilă de om cu păr negru ca pana corbului, rămase încremenit, cu ochii holbaţi, ca o statuie, în aceeaşi poziţie în care-l surprinsese pachetul azvîrlit de Ursu. Văzîndu-i atît de aproape pe cei pe care-i crezuse dăruiţi altei lumi începu deodată să facă în neştire semnul crucii şi să bolborosească vorbe fără nici o noimă.

— Mai bine ai fi venit cu barca după noi, îi zise Ursu.

Atunci parcă se trezi matahala, pentru că era un munte de om. Se frecă la ochi şi spuse cu voce atît de piţigăiată, încît părea că se strîmbă.

— Să viu cu barca acolo la „groapă" ? Păi ce, 'mneavoastră credeţi că barca se ţine acolo ? Cine se duce, gata ! — de aia îi zice „Groapa". Eu nici nu pot să-mi cred ochilor că aţi scăpat. Oare chiar 'mneavoastră sînteţi ? Şi cum de-aţi putut arunca hainele de-acolo, de la marginea gropii, pînă aici ?... Aşa ceva ochii mei încă n-au văzut.

Namila sărise din barcă pe mal. Stătea în picioare, cu mîinile în buzunare şi se uita, dînd din cap a neîncredere, la cei doi tineri tolăniţi pe iarbă.

— Da' ce ai matale acolo la şold ? îl întrebă el pe Ursu.

Ursu parcă simţea o împunsătură în şold. Cînd se uită mai bine, zări acul pe care şi-l înfipsese în muşchi, pentru a scăpa de cîrcel. Şi nodul îi intrase în carne, nu numai partea ascuţită. Îl scoase iute, dar Tic i-l luă din mînă cu gîndul să-l păstreze ca amintire. După ce prinse acul în gulerul cămăşii care atîrna între hainele din pachet, Tic se întoarse spre matahală şi întrebă :

— De aici pînă la Dunărel mai e mult ?

Vlăjganul se schimbă dintr-o dată la faţă. Se aşeză întîi pe iarbă lîngă ceilalţi, apoi începu să-şi scarpine obrazul cu gestul unui copil.

— Pîn' la Dunărel... Ehehei... E mult, mult.., Ce spun eu ? O groază de apă pîn-acolo. Cam de aici la Vălurele... ba chiar mai mult.

— Şi nu ne-ai putea duce dumneata pînă acolo ?... întrebă Ursu. Nu pe degeaba.

— Ştiu eu că nu pe degeaba... dar, de... Vedeţi... Dacă tata are nevoie de barcă şi nu dă de ea ? Scoate trei piei de pe mine şi-mi rupe şalele.

— N-o fi om atît de rău tatăl dumitale, încercă Tic să-l cucerească.

— Rău nu-i el aşa, întotdeauna. Da' cînd are vreo nevoie şi nu te află, se mînie mai rău ca trăsnetele lui Sfînt Ilie... Îţi face capul baniţă, nu alta...

— Şi crezi că ar avea nevoie de barcă pe vremea asta ? insistă Tic. Poate că s-o fi culcat.

Vlăjganul începu să se scarpine iar pe obraz. Părea că e în cumpănă.

— Ştiu eu ? De culcat s-a cam culcat el, dar de, poate să se scoale... Ş-atunci ia-l pe Trăian de unde nu-i. Ce s-alege pe urmă de cotonoagele mele ?

Tic voia să-i facă într-un fel curaj găliganului. Încercă altă metodă :

— Trăian te cheamă ? Şi numele meu începe tot cu T. Şi al prietenului meu. Ba chiar am un coleg pe care-l cheamă Traian. Tizul dumitale. Dar nu-i atît de voinic ca dumneata. În schimb e tare îndrăzneţ.

— Coraj am şi eu, răspunse Traian. Dac-aş vrea, l-aş vinde la tarabă la bîlci. Da' cu tata nu merge corajul. El nu iartă. Cine-mi dezdoaie pe urmă spatele ?

Tic se gîndea dacă i-a mai rămas vlăjganului vreo parte a trupului neamenințată de distrugere şi-şi imaginâ un Hercule izbind cu o bîtă cît un stîlp de telegraf trupul lui Hercule mai mic. Se înfioră văzînd imaginea şi căută altă cale.

— Dar nu l-am putea noi îmbuna pe tatăl dumitale ? O sticlă de rachiu, sau...

În ochii lui Traian se aprinseră nişte lumini :

— Păi, de... spuse el. Dacă i-aş aduce, cînd m-aş întoarce înapoi, o sticlă de rachiu, una aşa mai mare, eu cred c-aş scăpa nejupuit. Că are el meteahna să-şi ardă gîtul, şi o sticlă plină taman bine îi ajunge. Eu... din partea mea... mie mi-s destule cîteva pachete de tutun din ăla ieftin, că ţigări... nu mă dau în vînt după ele.

Va să zică tîrgul era aranjat sau era ca și aranjat. Dar, cînd făcu un calcul în gînd, Tic descoperi o sumă cu care-ar fi putut să-și ia bilet de la Tulcea la Constanța. I se părea cam mult.

— Chiar o sticlă mare îi trebuie ? Una așa mai de jumătate nu-i ajunge ? Acum e și cald, se dispune omul mai repede.

— Păi de... asta-nseamnă pentru mine măcar o ureche schiloditâ... Da' știu eu... Ce nu face omul pentru tutun...

Abia atunci Tic puse la socoteală și țigările. Și iarăși i se păru suma cam mare.

— Fumezi mult ? îl întrebă cu compătimire pe vlăjgan. Doctorii nu prea recomandă tutunul. Cică... îi slăbește bărbatului puterea... tăria lui bărbătească.

Traian nu dădu nici un semn de spaimă. Rămase la fel de nepăsător.

— Păi de ce ? răspunse el. O fi... Da' eu îl fumez ziua, nu noaptea...

În fața acestor argumente, Tic se simți răstignit. Spuse pe șleau :

— Ce-nseamnă la dumneata cîteva pachete ? Noi... mai mult de două, trei... și jumătate de sticlă...

Namila se prefăcu gînditoare. Iar începu să-și scarpine obrazul.

— Păi de... Știu eu ?... Juma' de sticlă și trei pacuri de tutun... Atîta cale... De...

— Mare lucru nu-i. Numai cîrma trebuie s-o ții. Apa doar curge la vale.

— Și la-ntors ? Ce mă fac la-ntors ? Cine-o să-și tragă sufletul... De... Juma' de sticlă...

Tic își stăpîni greu erupția rîsului care plesnea într-însul. Parcă i-ar fi vorbit un țînc de patru ani. Matahala făcu un semn ca un preludiu al încheierii tîrgului, cînd răsună o voce, în apropiere, într-un desiș de sălcii tinere :

— Trăiane ! Unde ești, Trăiane ! Ia fă-te-ncoa'. Ai de dus pe cineva la Vălurele.

Tic și Ursu voiră să spună ceva, dar, exact în clipa în care vlăjganul spuse „tata !", din desișul de sălcii ieși un omuleț complet chel, cu barba pînă la brîu, sprinten, cu ochii ageri. Îi ajungea lui Traian exact pînă la brîu.

Deşi nu se despărţiseră de prea multe ore, întîlnirea dintre cele două echipe pornite în cutreier prin deltă fu salutată cu strigăte de bucurie şi de o parte şi de alta. Ea avu darul să atenueze amintirea necazurilor şi chinurilor prin care fiecare trecuse. În foarte puţină vreme peripeţiile fiecăruia deveniră un bun comun. Moş Eftime şi moş Albu căpătară identitate şi domiciliu precis. întîmplarea de la „Groapă" fu amintită de Tic printr-o frază care nici nu se luă în seamă. („Era cît pe-aci să ne prindă un vîrtej".) Numai cînd Ionel concentră în cîteva vorbe toţtura belşugului de la masa învăţătoarei, Ursu şi Tic îşi amintiră că nu puseseră de dimineaţă nimic în gură şi îi apucă brusc o foame cumplită. Dar exista într-o raniţă un pachet uriaş de prăjituri, care se desfăcu la iuţeală şi se topi în cîteva minute în gurile flămînzilor. Odată foamea şi curiozitatea astîmpărate, începură preocupările.

— Oare cum de-au nimerit tocmai pe dos ? întrebă Ionel. Cel pe care-l căutam noi la Dunărel e la Vălurele şi cel pe care-l căutaţi voi la Vălurele e la Dunărel. Să fi greşit timonierul sau să fi înţeles noi greşit ?

— N-avem decît să ne uităm în carte, rîse Tic.

— Pînă una alta, ce facem ? întrebă Victor. Se înapoiază fiecare echipă la locul de unde a plecat sau îşi continuă noua cale.

Bineînţeles că toţi optară pentru cea de-a doua soluţie. Şi, cum timpul era destul de grăbit, se hotărî plecarea imediată, după ce, mai înainte, se stabiliră locul şi orele de întîlnire la Tulcea, ţinîndu-se seama de toate posibilităţile : sosirea noaptea, a doua zi dimineaţa, la prînz a doua zi, sau seara, în cazul cînd moş Eftime sau moş Albu nu vor fi găsiţi acasă şi va trebui să se pornească în căutarea lor, sau se va aştepta întoarcerea lor.

— Şi plecarea ? întrebă Tic. Mi se pare că am tocmit fiecare acelaşi unic mijloc de locomoţie.

Din fericire Filip nu se desprinse de mal cu barca lui. Simţise el ceva în aer şi nu voia să-i lase pe băieţi, care-i deveniseră atît de simpatici, jefuiţi de Zgîndăraş

și de liota acestuia. Cînd auzi despre ce-i vorba, făcu un semn cu coada ochiului spre Victor, și-i spuse ca un fel de scuză lui Zgîndăraș :

— Apoi, cu aș zice că dacă tot i-am adus... să-i duc eu pînă la Vălurele, și de-acolo tot trebuie să mă-ntorc la Dunărel... De ce să te mai obosești matale, om bătrîn.

Zgîndăraș deveni pe loc tigru, panteră, sau, cum remarcă Tic mai tîrziu, rechin.

— Ce te bagi tu ? Ce, eu mă bag în ale tale ?... Ce, știi tu că o să-i duc eu ?... Ce, n-am băieții aici lîngă mine ?... Ce, nu m-am înțeles cu dumnealor ? Tu n-ai decît să te-ntorci și să mulțumești lui Traian că ai găsit clienți.

Filip își mișcă umerii ca un om care trebuie să se supună. Așa că Tic și Ursu își făcură vînt în barca lui, în timp ce Victor și Ionel se instalară în cealaltă, în care Traian, pentru mai multă siguranță, puse imediat mîna pe lopeți și o întoarse împotriva curentului. Tinerii își făcură semne cu mîna, pînă ce una din bărci dispăru după un cot. Era barca lui Traian, iar cotul era în apropierea „Gropii", așa că pasagerilor li se dărui cea mai fidelă relatare a scenei petrecută cu un ceas înainte, scenă îmbogățită cu o sumedenie de comentarii și încadrată printre niște istorii menite să facă părul măciucă celui mai curajos dintre oameni.

Traian se dovedi un barcagiu priceput și rezistent, nu la înălțimea lui Filip, dar nici mult mai prejos decît el. E drept că și pasagerii îl puseseră la ambiție înșirîndu-i calitățile „extraordinare" ale primului lor vîslaș. Nu știa săracul că, prin mijlocirea celui pe care voia să-l umbrească în fața clienților, toată cursa se făcea pentru „un pac de tutun". Dacă ar fi știut taică-său ce găină bună de jumulit scăpase din mînă fiu-său, fără îndoială că una din amenințările cu care acesta îi îngrozise pe Tic și pe Ursu s-ar fi pus în practică, probabil cu ajutorul celorlalți fii. Neștiind însă prețul cu care se încheiase cursa, vîslea ca un apucat pentru a cîștiga admirație în ochii pasagerilor, dar și pentru a cîștiga și altele care nu țineau tocmai de domeniul spiritual. Și nu greșea de loc în presimțirile sale.

Fetele din Vălurele, ca să evite vreo nouă surpriză, se arătară mult mai puțin curioase față de noii vizitatori.

Nu scăpară ele ocazia de a face cîteva remarci cu privire la unul sau la altul şi poate şi-ar fi dat frîu mai liber gurii, dacă n-ar fi simţit totala nepăsare a celor doi.

— Ăştia ori nu s-au născut, ori au murit, zise una dintre ele şi părăsi repede poarta, pentru a nu mai păţi ca înainte de prînz, cînd s-au trezit cu purceii din mocirlă în odaia cu radio şi covoare noi.

Moş Albu era în faţa porţii. Stătea pe o bancă îngustă, înconjurat de vreo şase, şapte tineri. Pesemne că povestea ceva, pentru că feţele tinerilor exprimau cea mai mare atenţie.

— Ei, aşa ! auziră cireşarii. Opt sute de ocale am prins atunci la un singur tras. Aţi priceput ? Ei s-au ferit de capcane, da' eu am pus capcane de formă... Şi mai-marii lor, că au şi peştii bătrîni isteţi şi trecuţi prin multe, vrînd să-i ferească de capcane, au căzut taman în capcana cea mare, cea adevărată, pe care le-o pregătisem eu. Ei hoţi, eu şi mai... Ei, aşa... Că mi se pare c-au venit nişte musafiri de care mi-a vorbit miliţianul... Voi puteţi să mă găsiţi în fiecare zi.

Elevii lui moş Albu înţeleseră aluzia şi, după ce îşi luară rămas bun cu vorbe şi gesturi care trădau un neasemuit respect, se împrăştiară prin sat.

— Ei, aşa ! Vas-că tot aţi venit pînă la urmă... se întoarse moş Albu spre cireşari. Nu-ş cine spunea că v-aţi fi dus... Da' staţi ! Staţi aici pe bancă, unu-n stînga, unu-n dreapta, şi deschideţi-vă sufletele, că sînteţi prea gingaşi în ani ca să le ţineţi ferecate.

Tinerii musafiri simţiră atîta blîndeţe şi căldură în vorbele şi mai ales în felul cum moş Albu le rostise, că de emoţie nu ştiau cum să înceapă.

— Ei, na ! Pîn-amu' n-am izbutit să bag spaimă decît în oamenii răi, da' aceia erau mari şi aveau puteri şi-mi plăcea să mă bat cu ei. Cu cei buni... Mă doare inima că nu-i a mea lumea să le-o dau toată pentru vecii vecilor.

Victor şi Ionel simţiră în acelaşi timp mîinile bătrînului cuprinzîndu-le umerii. Ionel prinse curaj şi începu să îngăime ceva.

— Ştiţi... am fi vrut să ne istorisiţi ceva de pe vremea tinereţii dumneavoastră...

— Cam lungă vreme, răspunse moş Albu. Fiindcă tinereţea mea a durat mai mult de şaizeci de ani... şi chiar

s-a mai întors olecuță și pe urmă... Dacă vreți ceva anume... că doar pentru snoave de toate zilele nu cred eu să fi venit.

— Poate vă mai amintiți, spuse Victor, de o întîmplare de la începutul veacului. Parcă ați fost pe o corabie care s-a scufundat într-o noapte.

Bătrînul părea că-și răscolește amintirile. Deodată chipul i se întunecă.

— Da, da ! spuse el. La începutul veacului ?... Că m-am mai scufundat eu și cu alte corăbii... Da' cine v-a vorbit de vijelia aceea cumplită ?

— Moș Eftime ! răspunse prompt Ionel. Am trecut odată și pe la el.

— Ia uite, moșneagul ! Vrea să-și aducă aminte de vremea cînd mai avea puteri ! ?... Da, da... El era cîrmaciul corăbiei. Asta era treaba pe care le-o dădeam noi tinerilor mai isteți... Cumplită vijelie. N-am mai pomenit de-atunci una așa. Veneau niște talazuri cît casa. Și corabia, dacă nu-i ținei bine cîrma, gata ! Se dădea peste cap. L-am scos pe Eftime de la cîrmă și m-am dus eu. N-avea nici doi ani mai puțin ca mine, da' doi ani la etatea aceea însemna mult... șapte sute de zile de vînat, de vîslit, și cîte furtuni înfruntate... adică doi ani de viață... Am trecut la cîrmă. Și-am dus cu bine corabia...

Cireșarilor li se făcură inimile ca niște purici. Sosise marele moment.

— Și n-ați văzut nimic ? îndrăzni Ionel să întrebe.

— Dac-am văzut ceva ? Ce fulgere erau ! Puteai să citești, dacă aveai ce și dacă te ținea curajul... și dacă mai întîi știai să citești... Da, da, orbea lumina. Ș-am văzut și eu cu ochii mei ceea ce au spus și alții c-au văzut. Cînd se ridica un talaz mai mare, răsărea ceva alb din apă. Ceva ca un turn. De trei ori l-am văzut... Da' pe urmă a-nceput marea să ne-mpingă înapoi. Ne duceau talazurile spre larg. Și eu trebuia să găsesc altele care să ne ducă la mal. Vîslașii își rupeau mîinile trăgînd, da' degeaba. Fără ajutorul talazurilor nu puteau răzbi. Ș-am prins eu, bine, vreo două, trei, care ne-au dus spre mal ca pe-o săgeată... Și iată că nici azi nu-mi dau seama cum s-a putut întîmpla. Eram pe val, pe creasta lui, cu botul corăbiei spre mal, așa cum trebuie. Ș-unde se-naltă talazul și parcă ne scapă într-o groapă în loc să ne ducă înapoi. Da' parcă n-am căzut în apă, parcă ne-a izbit alt

talaz care venea dinspre mal ș-am strigat cît m-au ținut puterile : „Gata ! Săriți." Nu credeam c-or să mă audă oamenii. Mai degrabă au văzut, după cum mi se mișcau buzele, că fulgera mereu. Și, cînd corabia s-a-ntors din pricina izbiturii, am sărit toți... Ș-am scăpat, că eram aproape de mal... Da, mare pacoste... Vreme ca aceea n-am mai apucat.

Cireșarii ascultaseră povestea cu atîta atenție, că și-o reprezentaseră în imagini. Văzuseră tot naufragiul. Îl trăiseră o dată cu amintirea bătrînului. După a lungă pauză de tăcere, Ionel întrebă în șoaptă pentru a-și ascunde emoția :

— Și unde s-a întîmplat nenorocirea ?

— Unde s-a întîmplat ?... Păi chiar lîngă țărmul mării. E un loc acolo, îi zice lumea, de cînd e lumea, Gorganul.

6

Filip îi ținu cu istorii și povești vesele pe cei doi pasageri, pînă la sosirea în Dunărel. Tic și Ursu, lecuiți de chinurile foamei, făcură haz nebun, mai ales cînd vîslașul se apucă să le povestească despre Zgîndăraș și băieții lui. Hazul lui Filip fu și mai mare atunci cînd Tic îi povesti felul cum se tocmise cu Traian. Nu rîdea atît de tocmeală, cît de scena pe care o prevedea seara, la întoarcerea lui Traian, cînd taică-său va primi rapoartele zilei de la băieți.

Buna dispoziție, a cireșarilor nu ținu însă multă vreme. De la primii pași pe care-i făcură pe uliță, simțiră în aer ceva neobișnuit. Nu numai că fetele nu chicotiră și nu rostiră nici o vorbă de duh, dar privirile cu care se uitau la ei erau de-a dreptul dușmănoase. Iar dușmănia satului creștea parcă pe măsură ce înaintau pe uliță. Pe la unele case se adunaseră grupuri de femei și bărbați, care se uitau cu figuri încruntate după ei. Ba la o răscruce de drumuri, ieșiră în fața lor vreo trei zdrahoni cu ciomege în mînă. Și, fiindcă cei doi trecură foarte

calmi și liniștiți pe lîngă dînșii, fără să-i ocolească, dar și fără să-i întărîte, începură ei să tușească și să mormăie. (De unde să fi știut cireșarii că un anumit zvon ajunsese înaintea lor în sat ?) Unul din ei avu chiar curajul să spună cîteva cuvinte la adresa lui Ursu. Dacă le-ar fi rostit o fată, Ursu nu le-ar fi dat nici o atenție, dar, auzindu-le din partea unui „bărbat", ignorarea lor ar fi însemnat lașitate. Tic vru să-l oprească, în prima clipă, pe urmă se răzgîndi și el. Amîndoi se întoarseră și se duseră drept în fața celor trei vlăjgani. Erau toți cam de talia lui Ursu. Tic știa că, fără ciomege, Ursu i-ar fi împrăștiat în două secunde ca pe niște iepuri. Cele două tabere erau așa de aproape una de alta, că-și simțeau răsuflările. Totul se petrecu în tăcere. Întrebarea cruntă, din ochi, a lui Ursu, răspunsul unuia dintre vlăjgani, care întinse o ghioagă în semn de „o vezi ?", gestul lui Ursu care-i luă ghioaga, cum ia o gospodină acul din perină. Se auzi un singur zgomot, atunci cînd Ursu, proptind bățul în genunchi, îl rupse în două. Parcă făcuse o demonstrație de circ. Tot în tăcere își luară cei trei tălpășița. Și tot în tăcere își continuară cei doi cireșari drumul. Noroc că le spusese Filip unde șade moș Eftime. Nu aveau nevoie să apeleze la nici unul din locuitorii care-i priveau cu atîta dușmănie.

— Nu înțeleg ce s-o fi întîmplat ? ! se miră Tic. Să fi făcut Victor sau Ionel niște pozne pe care au uitat să ni le spună ?

Moș Eftime era acasă, dar și el părea contaminat de boala care cuprinsese brusc satul. Îi primi pe cei doi în curte, fără nici un pic de bucurie. Ba nici nu-i pofti în casă. Le arătă doar niște scaune fără spetează la o masă sub un arbore, în mijlocul curții. Tinerii îl salutară cît se poate de politicos și, mai ales, Tic făcu uz de toate farmecele pe care știa că le posedă pentru a risipi încruntarea de pe fața gazdei. Minunea aproape se produse. În privirile moșneagului se aprinseră cîteva licăriri de duioșie. Dar, cînd se uită la Ursu, fața îi deveni din nou gravă. Acesta avea însă un chip cît se poate de pașnic și de blajin. Tic simțind că prima cucerire e gata să se ducă pe copcă, profită de momentul unei noi întîlniri de priviri dintre el și moșneag și spuse cu o voce în care își adunase toată gingășia :

— Am auzit atîtea vorbe de laudă despre dumneavoastră și atîtea întîmplări cu care v-a fericit viața, încît nu e greu să înțelegeți de ce ne simțim atît de stingheriți.

Nu putea exista pe pămînt om, oricît de înfuriat, de nenorocit, care, auzind gingășia cu care vorbise Tic și văzîndu-i chipul (parcă luat dintr-un tablou cu îngeri pictat de cel mai mare maestru al culorilor), să nu capete din nou poftă de viață, să nu-și simtă sufletul ca o grădină în care mai pot înflori bucuriile. Nu scăpă nici Moș Eftime de această vrajă.

— Hm, mormăi el. V-au adus aici necazuri sau altele...

— Altele, se grăbi Tic să răspundă. Sîntem prea tineri ca să punem necazurile la suflet...

— Zău, matale ! Și cam care vi-i dorința ? Așa despre toate, sau despre ceva anume ?

— Despre ceva anume, spuse Tic, lăsîndu-se condus de întrebările care i se puneau. Că despre toate nu ne-ar ajunge o viață de om.

— Zău, matale ! Din vremea care-a trecut de mult sau din aceea de astăzi ?

— Din cea care a trecut de mult, că pe cea de astăzi o trăim din belșug și noi...

— Zău, matale ! Ce-oi fi auzit, sau ce-am trăit eu cu zilele mele ?

Aici Tic ezită și ezitarea de o clipă îi dădu timp bătrînului să se uite iarăși la Ursu. Și iarăși se întunecă la față. Și iarăși Tic porni atacul său însoțit de farmece :

— Am vrea să vă amintiți de zilele dumneavoastră, poate cam grele... am vrea să vă amintiți de o noapte trecută de mult, dar pe care nu cred c-ați putut-o uita...

— Zău, matale. Și cam ce-o fi cu noaptea aceea ?... Ceva anume.

— O noapte în care s-a răsturnat o corabie la marginea mării.

Bătrînul clătină din cap, cufundat în gînduri. Descoperise imediat amintirea.

— Hm... Eram cîrmaci pe corabia aceea... Și ne scutura vijelia ca pe o nucă...

— Erați cîrmaci ? tremură Tic de emoție.

— Hm... Eram... Da' era unul pe corabie mai cumplit decît noi toți ceilalți la un loc. I-am dat lui cîrma, că eu nu mai puteam ține în seama mea corabia... Și, dacă

nu era el la cîrmă, oasele noastre n-ar mai fi rămas pe pămîntul acesta. Nu știu cum a găsit valuri care să ne ducă la țărm, nu știu cum de ne-a dus pînă la țărm. Da' acolo nu știu ce-a mai fost, că n-am văzut nimic decît semnalul lui, și am sărit în apă. Ne-a luat un val și ne-a dus pînă am simțit pămînt sub picioare... E bun, e bun și pămîntul, nu numai apa...

— Mai știți unde s-a întîmplat asta ? întrebă Tic, încet, cu vocea tremurîndă.

— Cum nu ?... Cum să uiți un asemenea loc ? Păi acolo am murit și am înviat. Locului îi zicea pe atunci „La Gorganul". E un mormînt vechi acolo, de mii și mii de ani... Acolo a vrut să ne bage marea.

Bătrînul tăcu. Oftă, apoi iar tăcu. De la Tic își duse privirile la Ursu și, văzîndu-i fața blîndă, și-și duiosia din ochi, îl întrebă cu voce înceată, dar hotărîtă :

— E adevărat că dumneata l-ai omorît pe unul Năstase ?

CAPITOLUL X

1

La Ochiuri, prima parte a zilei se scursese în liniște. Țombi fusese lăsat paznic de încredere la corturi, iar cei care rămăseseră, Lucia, Dan, Maria, se plimbaseră toată dimineața cu barca de cauciuc prin cele două scobituri făcute de mare în țărm. Din inițiativa Luciei, plimbarea se transformase repede în explorare. Toți trei știau că fac o treabă zadarnică, fără nici un rezultat pozitiv (de cîte ori nu fuseseră explorate și sondate, cu mai multă competență, cele două golfulețe ?), dar speranțele, de multe ori, nu pot fi alungate cu ajutorul logicii. Ore întregi căutaseră fără întrerupere, cu ajutorul privirilor și al sondelor de mînă și nu o dată Lucia sau Maria se cufundaseră în apă, în locurile unde sondele întîlniseră fundul „ciudat de aproape". În profunzimi se fereau să se scufunde. Lucia nu admitea nici o imprudență. Cu fermitate de nezdruncinat, tăiase în cîteva rînduri gustul Mariei de adîncimi. Cu ocazia plonjoanelor, Lucia descoperise dispariția ceasului și, fără prea mare efort de gîndire, dedusese că nu se poate afla la nimeni altcineva decît la Tic. Oricine altul i-ar fi cerut voie și mai ales își amintise cum îi făcuse Tic un semn de complicitate cu ochiul înainte de despărțire.

Prînzul, frugal, fusese „îmbogățit", cum se încăpățîna cineva să spună, sau „sărăcit", cum decretase Lucia, cu cîteva glume (sărate sau nu, pipărate sau nu, după preferință), care nu puteau să aibă alt autor (în lipsa cireșarului cîrn și ciufulit, pierdut undeva în deltă) decît pe Dan. Din fericire, arșița neîmblînzită îi obligase pe tineri să intre în corturi, adică să gîndească, să viseze cu ochii deschiși, apoi să închidă ochii, pentru a visa mai frumos și fără eforturi de gîndire și imaginație. Somnul se pre-

lungise, pînă cînd o adiere răcoroasă se hotărîse să pătrundă prin ferestruicile cortului. Tinerii se pregăteau să înceapă o nouă explorare în cele cîteva ore care mai rămăseseră pînă la asfinţit, cînd, fără nici un aviz prealabil, Ţombi se porni pe un lătrat asurzitor în care se puteau deosebi lesne două accente : unul de bucurie, altul de ameninţare sau de avertizare. (Numai Tic le putea deosebi fără greşeală.)

Surpriza, extraordinara surpriză, o anunţă cu ochii ieşiţi din orbite, prin gura pînă la urechi, Dan :

— Sculaţi, cîntaţi ! E mare sărbătoare ! (Folosise, adhoc, acordurile „marşului triumfal" din „Aida".) Dacă aţi şti cine vine ! Dacă aţi şti cine vine ! Priviţi şi vă minunaţi !

Cu un gest eroic de teatru, dădu la o parte pînza cortului care ţinea loc de uşă, invitînd fetele la lumină, aer, răcoare şi surpriză.

Pe poteca de la marginea plajei veneau, aproape goneau, în ciuda oboselii, a transpiraţiei şi a gîfîielii, două fiinţe, la care nimeni nu se aştepta. Prichindelul şi... Laura. Ca întotdeauna, Laura era îmbrăcată în alb. Dan se pomeni în braţele unui bărbat pe care abia îl cunoştea şi cît ar fi vrut el să simtă la piept altă fiinţă ! Şi cel din braţele lui Dan trăia aceeaşi stare. Oare le făcuse vînt cineva ? Una din fete ? Se uitară spre ele, prichindelul parcă pentru a-şi confirma calitatea rafinată a gustului (mai ales că Maria era în costum de baie), Dan parcă pentru a anticipa nestatornicia gustului (mai ales că Laura avea în priviri o căutare stranie, ca o vrăjitoare). Fetele nici nu-i vedeau pe cei doi băieţi, predispuşi la „un lung prilej pentru durere". Ele aveau să-şi spună atît de multe, atîtea taine, atîtea confidenţe ! Rochia albă se desprinse ca aripile unui fluture şi băieţii avură ocazia să vadă, înainte ca juriul valurilor să-şi dea verdictul, trei naiade care ar fi oprit în loc nu numai braţele, dar şi inima lui Neptun. Concursul de amintiri începu în apă şi continuă pe plajă. Se transformă în concurs de visuri, de speranţe.

Dan şi oaspetele lui, văzîndu-se atît de ignoraţi, căutau de jumătate de oră subiecte de discuţii, dar abia atacate, subiectele erau abandonate, uitate. Stăteau pe plajă ca doi caraghioşi ; nici măcar nu se dezbrăcaseră pentru a le veni ideea să se răcorească în apă. Mormăiau, conversau numai în „hm"-uri, „ţ"-uri", în „pss"-uri, apelînd din cînd

în cînd și la o tuse pitorească. Numai cînd văzu brațul Laurei rotindu-se în aer, Dan își aminti ceva și începu, din senin, să-și zgîlțîie, ca un besmetic, musafirul :

— Psss ! Îți amintești ? Înțeleptul Agathocles ! Știi ce-am găsit ? Brațul Afroditei ! Pe cinstea mea ! Și trase după el zdreanța de om care supraviețuise zgîlțîieli, cu o putere pe care nu și-o cunoscuse pînă atunci. Îl duse la cortul mare și-i arătă triumfător brațul de marmură, scos de Ursu din cea mai adîncă groapă de la Ochiuri. Brațul Afroditei ! continuă Dan inspirat. Să-l sărutăm, să ni-l punem după gît, pe piept, pe păr, pe buze. N-avem nevoie de pămîntene. Trăiască Afrodita !

Brațul însă era rece, dur, nesimțitor. Și cum Dan îl confundase o singură clipă (clipa în care îl dusese la gură) se pomeni cu o lovitură strașnică, dureroasă, care-i umflă imediat buzele.

— Nici ăsta nu-i pentru mine, spuse cel lovit. M-a lăsat cu buzele umflate. Ține-l tu, poate ai mai mult noroc. Rămîn mai bine la muritoarele care-o imită pe Afrodita.

Prichindelul luă brațul din mîna lui Dan și începu să-l cerceteze cu atenție mare. Cireșarul era însă convins că „micul savant" face o simplă comparație între marmura șlefuită și un anumit braț de pe plajă cu care ar putea să semene. Crezînd că muza e tot Laura, se gîndi că a sosit momentul să-l descoase. Află, astfel, din vorbele foarte precise ale viitorului savant, că Laura sosise la Histria în cursul dimineții împreună cu tatăl ei și că va pleca pentru cîteva zile la Mangalia, la muzeul de acolo. Mai auzi ceva despre un conclav de arheologi în fostul Callatis, dar nu asta îl preocupa, ci săgețile subtile pe care prichindelul le arunca Laurei, ori de cîte ori venea vorba de ea.

— Dac-ar avea o trenă, și-ar căuta mereu paji. Toți să fie în urma ei, nici unul alături. Nu știu cum a reușit să fie „invitată" la Mangalia.

„Invidie la nivel înalt, constată Dan în sinea lui. Savanții între ei..."

— Tu n-ai fost invitat ? întrebă Dan, cu teama că făcuse o gafă.

— Eu ? Aaa ! Sigur... Mai ales că asistentul tatii, tovarășul asistent, intră de poimîine în concediu... Trebuie să colecționez eu notele, documentele, opiniile altora... De

pildă, în secolul al patrulea înaintea erei noastre, în perioada cînd Histria...

Îngrozit că ar putea auzi o conferință doctă, pe care mintea lui, în acele clipe, o refuza cu îndîrjire, Dan luă un aer misterios și întrebă în șoaptă :

— Lasă Histria ! Spune-mi, așa ca între bărbați, din care ți-ai făcut regina visurilor ?...

Niciodată Dan n-ar fi aflat răspunsul, dacă în acel moment Maria n-ar fi fugit în salturi de căprioară spre apa albastră a mării. Îi ajunse să vadă ținta privirii fugare a prichindelului și apoi valul de roșeață care-i invadase fața, pentru a renunța de bună voie la răspuns. În sufletul lui se petrecu atunci o schimbare. Îl înțepau parcă niște ghimpi fierbinți. Da ! Trăia pentru prima dată sentimentul geloziei. Nestatornicia lui fusese un mic capriciu de moment. Așa cel puțin gîndea el.

Prichindelul, roșu, galben, verde își continua verbal conferința (avusese grijă mai înainte să tușească superior, ca un savant căruia un confrate îi spune baliverne) și Dan, din instinct de conservare, se abandonă unei lumi, în care, poate, gelozia nu fusese descoperită, iar femeile săreau, singure, de pe socluri, sau din amfore, direct în brațele efebilor.

Nu departe de ei, fetele își terminaseră tot ce aveau de spus, inclusiv impresiile dintr-un mare magazin de confecții și speranțele unei revederi după conclavul de la Mangalia.

— Dacă-ați ști ce rău îmi pare că nu pot să stau cu voi ! se tînguia Laura, căreia i se relatase toată povestea Palatului de cleștar. Dar voi veni ! Voi veni !

— Cine știe unde vom fi peste cîteva zile ! ? se întrebă visătoare Maria.

— Oriunde veți fi, vă găsesc ! Aici nu v-am găsit ? Ah ! De ce trebuie să plec ?... Dar trebuie, trebuie !

Era aceeași visătoare, aceeași romantică, aceeași pasionată dintotdeauna. Fața îi era mai slabă, mai trasă, ochii îi luceau ca sticla. Și deodată fără să spună ceva, se aruncă în apă, ca și cum ar fi voit să caute pe cineva, sau urmele cuiva, în clopotele valurilor. Întîlnirea cu apa rece o dezmorți. Lucia și Maria erau în preajma ei, Dan, evadînd din închisorile subterane ale Histriei, azvîrli un „tra, la.la.la,la.la.la" în aer atmosfera se înseninâ, se organiză un concurs vesel de înot, între sirene. Băieții, arbitri, nu

voiau să dea nici o cîștigătoare. Fetele tăbărîră asupra lor și ei se lăsară chelfăniți, fără să opună cea mai mică rezistență.

— Cine ? Cine ? Cine ? întrebau ele.

Ei tăceau mîlc, lăsîndu-și urechile și părul pradă unor degete mici, subțiri, fierbinți.

Dar soarele cobora tot mai jos. Oaspeții trebuiau să plece. Cerul se desfăta în culori, marea foșnea, în suflete se înfiripau taine, speranțe, vise, dorinți. Și neliniști, și triști.

2

Țombi era într-o dilemă groaznică. Știa că ființele din corturi sînt binecuvîntate de un somn adînc, cel mai frumos, cel mai liniștitor, cel mai dulce somn : somnul dimineții. Pentru că, undeva în lume, se hotărîse ivirea zorilor. Dar mai știa că undeva, nu prea departe, alte ființe uitaseră de somn și se înveseleau într-un cîntec, într-un marș, pe care *cineva* i-l fredonase prima dată după ce-l așteptase, pe acel cineva, două ore în fața unui cinematograf. O singură ființă putea să dea tonul acelui marș vesel, ființa pe care-o iubea și o slujea ca pe nimeni altul în lume. Își băgase botul în nisip, pentru a nu i se auzi scîncetele de bucurie și tremura ca un apucat pentru hotărîrea pe care știa că o va lua. Văzînd țîșnind o săgeată de foc la marginea cealaltă a mării, Țombi uită dilema care-l paralizase, sau în sfîrșit ieși din ea, și se repezi cu strigăte de triumf (ah, de ce le spun oamenii urlete ?) spre ființele care mărșăluiau prin nisip.

Cei din corturi dădură buzna afară, întîlniră zorii, răcoarea mării și umbre pe nisipul plajei, niște umbre care țopăiau. Dan uită marșul triumfal, uită că se află în pijama, așa că ajunse pe plajă înaintea fetelor. După cîteva clipe sosiră și ele, învești mîntate în albul halatelor, ca niște fantome ale zorilor. Și deodată totul deveni viață, lume, natură.

— Învinşi sau învingători ? urlă Dan, căutînd să-şi amintească un „alegretto" dintr-o odă a dansului şi o odă a bucuriei dintr-un „allegro" al vieţii.

— Direcţia spre victorie ! spuse Tic, deja cucerit de bucuria triumfului.

— Spre speranţă ! adăugă Ionel, desfăcîndu-şi braţele ca pentru un zbor.

— La Gorgan ! spuse Ursu, uitîndu-se o clipă în ochii Luciei.

— Amiralii viselor, la datorie ! adăugă Victor, parcă rostind primul vers dintr-un nou marş.

3

Bagajele umplură iarăşi cotiga. Ursu se opinti iarăşi, trăgînd-o la şosea. Tic se aşeză iarăşi pe piatra kilometrului douăzeci şi trei, în speranţa unui autostop. Gorganul fusese identificat în spusele celor doi pescari. Era undeva în preajma lacurilor salmastre şi acolo nu se putea ajunge decît pe şosea. Primul camion îi duse în satul cunoscut. Acolo predară cotiga, lăsară mulţumiri, primiră poame, dăruiră alte mulţumiri. Al doilea camion îi lăsă în locul denumit Streaşina. O căruţă plină cu lăzi goale de zarzavaturi le transportă bagajele pînă la fîntînă. Vizitiul, un ţăran cu vreo şaptezeci de toamne în spate, le arătă cu mîna un gheb de pămînt care se ridica la marginea mării:

— Gorganul ! spuse el. V-aş duce pînă acolo, dar nu răzbate căruţa prin nisip.

Pe o întindere pustie de pămînt, netulburată de nici o cută, neînveselită de nici un pom, în faţa unei mări nepăsătoare, albastră şi nesfîrşită, trona, ca un stăpîn dintotdeauna al locurilor, Gorganul. Cu cît se apropiau de el, cu atîta creşteau neliniştea, emoţia înfiorarea în sufletele cireşarilor. Oare acolo se afla taina necunoscută a mării, în preajma acelui mormînt vechi, care amintea trecutul şi prezicea viitorul ? Îşi va îngropa marea pentru totdeauna taina cea mare, precum o invita mormîntul de

la marginea ei ? Sau şi-o va lăsa smulsă de braţele şi minţile cutezătorilor care se apropiau de ea ?

Cireşarii înaintau greu prin nisipul fierbinte. Toţi erau încărcaţi cu bagaje. Abia răsuflau şi apa curgea şiroaie pe trupurile lor. De departe, Ursu părea o dihanie ciudată, pe spatele căreia cineva aşezase o casă. Sau poate o fiinţă care-i ferea faţa de soare cu ajutorul unei umbrele uriaşe. Tot ce era mai greu se afla în spatele lui. Picioarele i se înfundau în nisip pînă la glezne, din cauza greutăţii, Mergea însă fără să se oprească, pentru că ţinta era aproape şi orice oprire l-ar fi dărîmat ca pe o pînză. Era greu drumul, dar speranţele erau lanţuri puternice, care nu se rupeau prea lesne. Şi-i trăgeau pe cireşari spre Gorgan şi de acolo la marginea mării, într-o oază mică de verdeaţă, apărută, prin cine ştie ce miracol, în pustiul de nisip. Acolo le căzură bagajele din mîini şi de pe umeri, acolo, fără să aştepte să le revină răsuflarea, înălţară corturile. Era al treilea popas făcut de cireşari în numai cîteva zile. Era oare ultimul ?

Toţi se urcaseră pe Gorgan, lăsîndu-se un timp asaltaţi de nelinişti, de emoţii, care parcă urcau din pămîntul de sub picioarele lor, de gînduri, care se înapoiau uneori tăcute în mormîntul de la marginea mării. Speranţele, dorinţele, visele lor erau însă vii. Contemplaţia mută le-ar fi ucis, le-ar fi transformat în fulgi uşori pradă tuturor vînturilor. Timpul îşi cerea acolo, ca pretutindeni în lume, tributul : mişcarea, acţiunea.

4

Gorganul, prin înălţimea sa, oferea un post ideal de cercetare şi recunoaştere. De acolo tinerii văzură, pînă departe, marginea mării, coasta cu toate încreţiturile ei, limbile de pămînt şi, mai ales, descoperiră că apa de la nord care li se părea mare, nu era decît oglinda unui lac salmastru. Între lac şi mare se întindea o fîşie îngustă de pămînt, al cărei capăt nu se zărea nici de pe Gorgan. Pe acea fîşie văzură, departe, o altă oază mică de verdeaţă,

asemănătoare cu aceea în care își instalaseră ei corturile. Gorganul se afla în locul unde lacul se apropia cel mai mult de mare și era ca o barieră în calea unor priviri indiscrete.

Cîteva clipe, cireșarii se sfătuiră dacă n-ar fi mai bine să mute corturile pe limba de pămînt care despărțea lacul de mare, în oaza de verdeață pe care-o descoperiseră acolo. Cineva veni cu ideea protecției pe care le-o asigura Gorganul față de orice priviri străine și astfel locul de popas se stabili definitiv în fața Gorganului. După ce se fixară, convențional, cîteva puncte de orientare, Victor dădu semnalul recunoașterii generale. Se făcură echipe, fiecăruia încredințîndu-i-se o sarcină anume, Ursu și Tic urmau să exploreze, cu ajutorul bărcii, țărmul mării în preajma Gorganului, notînd orice încreștitură a coastei ; Victor și Maria aveau sarcina cercetării fîșiei de pămînt care despărțea marea de lac ; Ionel și Dan trebuiau să traseze marginea lacului de la Gorgan spre nord, iar Lucia, la corturi, pregătea o schiță a locurilor străbătute pînă atunci de cireșari. Pentru a se evita imprudențe și îndepărtări prea mari, explorarea nu trebuia să se facă în distanțe, ci în timp. Fiecărei echipe i se fixase un anumit timp pentru îndeplinirea sarcinii, ținîndu-se seama de importanța și greutatea explorării.

Cireșarii trăiau parcă pentru prima dată, de cînd sosiseră pe litoral, adevărata nervozitate și agitație care prevestesc acțiunile. Își începură munca, toți cu zel, cu seriozitate, cu răspundere. Notau fiecare amănunt, calculau distanțele, căutau, fără încetare, lucruri ieșite din comun. Uitaseră de foame, de odihnă, de somn. Cei care fuseseră în deltă nu apucaseră să doarmă nici un minut. Se mulțumiseră cu odihna din tren, cu somnul obositor, intermitent, neliniștit, care-i înșelase în timpul întoarcerii.

Ursu și Tic își prezentară primii rapoartele. Lucia adăugă notele și însemnările lor schiței pe care o pregătea. Sosiră apoi Dan și Ionel cu observațiile lor. Apăru în sfîrșit și ultima echipă, cea formată din Victor și Maria, care cercetase limba de pămînt dintre lac și mare. Avînd toate datele necesare, Lucia, ajutată de Victor și de Ionel, începu să schițeze, pe o foaie mare de bloc, harta regiunii de pe litoral, străbătută de cireșari.

Iată cum arăta harta în jurul căreia se adunaseră tinerii cutezători : ——————————→

5

Cu cîteva ore înainte de asfinţitul soarelui, cireşarii începură cercetările propriu-zise. Dan se crezu dator să împărtăşească şi celorlalţi ideea care-i venise în minte :

— Oare n-ar fi mai bine să începem treaba de dimineaţă ? Mai ales că mîine e sîmbătă...

Privirile surprinse ale celorlalţi îl făcură să înţeleagă că e în pasă proastă şi că rostise o neghiobie cît el de mare. Tocmai era pe punctul să-şi facă o autocritică sinceră şi deschisă, cînd deodată se declanşă cu violenţă contraofensiva lui Tic :

— N-ar fi mai bine să începem de luni ?... Sau, şi mai bine, să amînăm cu o săptămînă, ca să pornim tot într-o sîmbătă... Iar tu, Dănuţ, pînă atunci, bagă-te într-un poloboc, îţi dăm şi o lanternă şi ia marea, băiatule, calea mării, poate dai de un peşte.

— Peşte ? ! se miră Dan. Ce să fac eu cu peştele ?

— Să-i ceri cu împrumut nişte icre... Lasă că-ţi spun mai tîrziu pentru ce. Acum sînt grăbit... Ursule ! Nu ştiu de ce am impresia că icrele seamănă cu creierii cuiva.. Cînd sînt trecute, fac rău la stomac... Iar cînd sînt proaspete se bat cu lingura... De ce-ai rupt ciomagul ăla ? !

Dan făcu un semn care-l arăta pe Tic „zurliu", dar, de teamă că i s-a zărit gestul, alergă spre Lucia, din echipa căreia făcea parte. Se întîmplă însă că Ţombi îi ieşi în cale şi astfel ajunse la picioarele Luciei în genunchi.

— Tot trebuia să ceri iertare cuiva, îl consolă Tic. Hai, Ţombi !

Ţombi îşi petrecu stăpînul pînă la marginea mării. Tic nu-l pofti în barcă, lăsîndu-l uimit pe mal, ca un filozof preocupat să dezlege enigma „recunoştinţei". În barca de cauciuc se mai aflau Ursu, Victor şi Ionel. Bătrîna barcă suporta cam greu atîta încărcătură. Şi, cum nimeni nu-i auzea plînsetul, răbdă tortura, dar pregăti în tăcere un plan de răzbunare. Ajunşi la o bună distanţă de mal, cei patru cireşari făcură primul sondaj. Apa era adîncă, trecea de zece metri.

— Ce crezi, Ursule ? întrebă Victor. Restrîngem aria de cercetări ?

Ursu nu se grăbi să dea răspunsul. Privea într-una apa mării și clătina din cînd în cînd din cap.

— Cam ciudată adîncimea, spuse el. Sau o fi locul cam ciudat. Uitați-vă la culoarea apei. Are un albastru spălăcit. Parc-ar fi mult nisip în ea.

— Vrei să spui că e fundul aproape, că e impregnată de nisip ?

Ursu se mulțumi să miște capul în semn de „da" la întrebarea lui Victor. Privi iarăși apa și mormăi ceva de neînțeles.

— Eu cobor ! spuse el pe neașteptate. Aplecați-vă în partea cealaltă.

Și, fără să aștepte confirmare și fără să-i lase pe ceilalți să facă mișcarea de echilibru, sări în apă, dar cu atîta ușurință, că barca abia se clătină. Trupul lui dispăru în apă, dar nu ieși la suprafață după două minute, cum își închipuia Tic, ci aproape imediat, pentru că douăzeci, treizeci de secunde pentru Ursu nu însemnau mare lucru.

— Am nimerit cu sonda într-o groapă, anunță el. Așa cum am bănuit. Veniți încoace să am un punct de reper. Vreau să fac niște sondaje pe viu.

Vreme de jumătate de oră Ursu purtă barca în diferite direcții și, la fiecare oprire, se scufunda în apă, anunțînd rezultatul sondajului. Exploratorii de pe apă își putură astfel face o idee sumară a caracteristicii fundului. Victor și Ionel notaseră într-un carnet toate comunicările lui Ursu, deși acesta ar fi putut să și le amintească fără nici un efort.

— Păcat că n-am luat puncte de reper, Victor, spuse Ionel. Ne-ar fi ajutat mult la întocmirea unei hărți a fundului. Eu zic să pregătim pentru mîine niște balize. Mai ales că adîncimea apei e atît de mică.

Ionel avea dreptate. Pentru o explorare adevărată, precisă, aveau nevoie de geamanduri fixe. Cu ajutorul lor puteau să se orienteze în orice împrejurare. Propunerea lui nu întîmpină nici o împotrivire. Schițele pe care le făcuseră pînă atunci erau iluzorii, puncte azvîrlite în infinit, sau, chiar dacă unele puncte se bazau pe anumite relații de direcție, erorile erau posibile, ba chiar probabile. Singura constatare pe care explorarea lor sumară o făcea evidentă — aceasta datorită plonjoanelor lui Ursu și celor ale lui Tic, pe care nu-l răbdase inima să asiste la scufundări ca un simplu spectator — era aceea a neregularității

fundului mării. În aparență, apa nu era adîncă. Trei, patru, cinci metri și aceasta pe o distanță mare, pînă departe în larg. Dar existau atîtea gropi adînci, încît erai tentat să spui că ele constituie veritabilul fund al mării. Aceasta era, cel puțin, situația în sectorul explorat de echipa din barca de cauciuc.

Soarele tocmai se ascundea după Gorgan, cînd barca ajunse la mal. Ursu o trase după el pînă la corturi, apoi se duse după ceilalți care se urcaseră în vîrful Gorganului. Priveau de acolo asfințitul. Nu-i lăsă însă prea multă vreme înecați în culori și reverie.

— O s-avem mult de furcă aici cu cercetările, îi trezi el. Sînt atît de multe gropi și atît de apropiate unele de altele, că, fără un sistem de geamanduri, bine pus la punct, n-o să știm niciodată dacă am cercetat o groapă sau n-am cercetat-o.

— Tu crezi că visul nostru se află într-un asemenea mormînt ? întrebă surprinsă Maria.

— Dacă se află aici — îi răspunse Ursu — nu poate să fie decît într-o groapă...

— Sau sub un dîmb submarin de nisip, completă Victor.

— Sau... admise Ursu. În orice caz o să avem bătaie de cap, nu glumă. Cred că sînt sute, poate chiar mii de gropi în perimetrul care ar putea adăposti taina. Vă închipuiți că ne așteaptă.

Victor făcu un tur de orizont din vîrful movilei. Își opri multă vreme privirea asupra lacului. Devenise gînditor, dar nu spuse nimic nimănui despre gîndurile sale. Nu făcu altceva decît să întărească părerea lui Ursu.

— Într-adevăr, ne așteaptă multe căutări, iar timpul e foarte, foarte grăbit. Cred că nici unul dintre noi n-o să fie scutit de eforturi.

Lucia se lumină subit la față. Parcă ar fi dat peste dezlegarea problemei :

— Ce-ar fi să-i chemăm aici pe Laura și pe prichindel ?

Reflexele asfințitului erau roșii, așa că nimeni n-ar fi putut să deosebească îmbujorarea feței lui Victor. Toți se uitau la el, așteptînd o confirmare.

— Cînd se întorc de la Mangalia ? întrebă Ionel. Pînă atunci n-avem ce face.

— Pleacă mîine dimineață la Mangalia, întoarse Lucia răspunsul.

— Tu vrei să-i oprim ? se dumeri Dan... Păi... Nu ne-au spus amîndoi că sînt invitaţi acolo ? Adică, ştiu eu că s-au lăudat... dar un fel de secretari ai babacilor lor pesemne că sînt...

Interveni şi Maria în discuţie şi încă vehement :

— E o nerozie, Lucia. Nu că s-ar îngreuna lucrările consfătuirii. Dar nu-ţi dai seama, că, dacă ar fi avut cea mai mică posibilitate de a scăpa, dacă nu ar fi avut *obligaţia* de a participa, Laura, aşa cum o ştim noi, nici n-ar mai fi plecat la Histria, ar fi rămas la noi, la corturi... Dacă vrei neapărat s-o răpim... Poate că pri... prichindelul...

— Nici atît ! spuse Dan. A rămas el mîna dreaptă a lui taică-său... Tovarăşul asistent e concediat, în mod sigur...

— Cum adică e concediat ? întrebă Maria.

— Am vrut să văd dacă întreabă cineva. Nu te speria. Intră de mîine în concediul său legal...

— Iar tu ai intrat de astăzi în concediu de gîndire, replică Maria. Sau poate eşti în concediu permanent.

Victor înţelese că n-are altceva de făcut decît să mai îngroaşe puţin punctul de pe i :

— Dacă vor sosi la noi, vor fi bine veniţi ! Pînă atunci însă nu trebuie să aşteptăm. Avem atîtea de făcut, încît nici cu ei aici n-am putea răsufla uşuraţi. Gîndiţi-vă la ce ne-a spus Ursu : sute, poate mii de gropi... şi mi-e teamă că mai sînt alte sute şi mii...

Victor îşi opri vorbele aici. Nu voia încă să-şi destăinuie ultimele observaţii, pentru că nu deveniseră concluzii. Îi era însă teamă să nu devină concluzii peste noapte.

Cireşarii aveau nevoie de odihnă, mai ales acei care călătoriseră noaptea cu trenul. După o cină bogată, se retraseră în corturi şi somnul pe care îl aşteptau de mult îi luă repede în stăpînire. Se petrecu însă un eveniment înainte de ivirea zorilor, care le tulbură somnul şi le puse în cale o nouă problemă, mult mai grea, mult mai spinoasă.

Aproape de ivirea zorilor, se auzi o bubuitură groaznică. Parcă ar fi făcut Gorganul explozie, atîta spaimă le produse în somn. Ieşiră toţi afară din corturi, buimăciţi, speriaţi, dar nu văzură nici o flăcără, nici o lumină. Doar undeva la marginea mării se desfăcea uriaşul trandafir roşu al aurorei. Nu văzură altceva nimic, nimic. Nimeni n-avu ideea să se uite în locul unde se afla barca de cauciuc. Ar fi văzut acolo o îngrămădire de zdrenţe. Se retraseră

în corturi, se chinuiră mult cu gîndurile, dar somnul tot îi cuceri.

Mai era însă cineva, care, nu departe de Gorgan, ieșise în deschizătura unui cort, auzind groaznica bubuitură. Se retrase apoi pentru a-și relua locul în sacul de dormit. Somnul îl cuprinse greu și gîndi în sinea lui că nu și-a început prea bine ziua.

6

Toți cireșarii se aflau în jurul bărcii de cauciuc, în jurul a ceea ce fusese cîndva o barcă de cauciuc. O priveau ca pe o ființă care se topea sub ochii lor, pentru că nici unul nu putea să creadă că viața ei s-a sfîrșit cu totul. O priveau în tăcere, căutînd în fel și chip un leac pentru a-i prelungi viața. În fața lor era însă o îngrămădire de zdrențe. Explozia se produsese într-un singur loc, dar forța ei se propagase în toate compartimentele, molipsindu-le cu microbul sinuciderii.

— Oare se mai poate face ceva ? se auzi glasul unei speranțe zadarnice.

Și, împotriva realității, împotriva bunului simț, se apucară toți s-o doftoricească. Ore întregi se învîrtiră în jurul ei, pînă ce se convinseră că fosta lor comoară nici pentru petice nu mai era bună.

— Dac-ați ști cît am urît-o ! mărturisi Tic, ajuns la capătul puterilor. Eu cred că ura mea a sfărîmat-o. Întotdeauna s-a ascuns de noi și acuma, pentru că știa că n-o să scape, a preferat calea sinuciderii, decît aceea a colaborării cu noi.

— Și noi ce ne facem fără barcă ? răsună glasul celei mai triste realități prin gura lui Dan. Ori îi urmăm exemplul și alegem ca mijloc marea... ori...

— Ori ce ? se răți Tic. Chiar de-aș ști că mă fac eu barcă, nu plec de-aici, pînă ce...

Atunci Ionel anunță cea de-a doua surpriză cu vocea unui om care asistase la explozia celei de-a doua bărci de cauciuc :

— A apărut un cort în partea cealaltă, pe limba de nisip !

Cireşarii alergară într-un suflet la Gorgan. La cîteva sute de metri de movilă, exact în mijlocul oazei de verdeaţă pe care o zăriseră cu o zi înainte, se afla un cort de mărime mijlocie. În jurul cortului, nimeni. Însă, departe în larg, se vedea o cască albă, probabil unul din proprietarii cortului.

Uimirea cireşarilor nu cunoştea margini. Cine puteau fi intruşii ? Să le fi făcut o surpriză prichindelul şi Laura ? Ursu înlătură imediat posibilitatea norocoasă. După ce privi cîteva minute punctul alb de pe mare, spuse destul de intrigat :

— Nu ! Înotătorul e un om în toată firea. Şi după chip, şi după braţe, şi după felul cum înoată. Foarte ciudat !

— Da' de unde-i vezi tu chipul ? întrebă Ionel. Ai tu un binoclu special, că eu, oricît mă forţez, nici casca n-o văd prea bine.

— Să lăsăm discuţia asta inutilă, spuse Victor. Ursu ne-a spus ceea ce a văzut... Mai bine să trecem în revistă situaţia. Cînd a apărut cortul ? Cine sînt locatarii lui ? Ce caută aici, lîngă noi, lîngă *locul* nostru ?

— Cam greu de răspuns, îşi dădu Dan cu părerea. Ar trebui să-l acostăm pe cetăţean.

— În orice caz, continuă Victor, n-au venit în cursul nopţii. Cred că spre ziuă...

— Parcă l-am auzit pe Ţombi lătrînd, îşi aminti Tic. Nu cu mult timp înaintea bubuiturii. Un singur defect are javra asta. Nu ştie să vorbească.

— Ciudat, reflectă Victor. Înainte de zori... Prin urmare cunosc locurile... Şi nu stau departe de aici, sau nu vin de departe...

— Poate i-a adus o maşină, zise Ionel. I-a lăsat unde ne-a lăsat pe noi căruţa.

Dar nici el nu prea era convins de ceea ce spunea. Lucia îi respinse imediat ideea :

— Căruţa abia avea loc pe cărarea aceea... Cum să încapă, cum să se încumete o maşină, mai ales noaptea, printre atîtea gropi cu nisip ? Eu cred că Victor are dreptate. Vin de undeva din apropiere.

— Mai întîi să facem o recunoaştere, propuse Tic. Să vedem dacă *vin* sau *vine*. Să profităm că ăla e în larg.

— Ești nebun ? se opuse Maria. Cum să te duci la cortul omului ? Cu ce drept ? Poate că e un om serios, poate că are treburi aici...

Tic își privi sora cu aer trist, compătimitor :

— Întotdeauna m-ai subestimat. Tu crezi că pe lume există un singur farmec, farmecul frumuseții pe care, fie vorba între noi, ți-l atribui cam ilicit... Există și farmecul inteligenței, personificat de scumpul tău frățior... Țombi !... Marș !

Tic își însoți comanda cu trei fluierături ca un tril scurt. Țombi o zbughi spre cortul vrăjmaș, într-o goană nebună. Îl văzură pitindu-se în nisip. După cîteva secunde, reapăru și-și reluă goana în sens invers. Cînd ajunse pe Gorgan, lepădă la picioarele lui Tic ambalajul elegant al unui pachet de țigări.

— Prin urmare, explică Tic, cortul are un singur proprietar, cel cu cască albă, un individ care fumează țigări „Tomis", chel, cu dinți galbeni și fără degetul arătător de la mîna stîngă. Șiretul de la pantoful drept e înnodat dublu...

Glumele lui Tic nu reușeau totuși să risipească valul de neliniște care se abătuse asupra cireșarilor. El deveni și mai simțit în clipa cînd Sherlock Holmes-ul de ocazie anunță cu vocea serioasă :

— Ia uitați-vă ce scrie aici pe pachet ! Precis cu un creion cu pastă... *Gorganul — mormînt dac suprapus. Tumul scit la bază.* Oare nu ne-am ars ?

Probabil că le era dat cireșarilor să treacă din uimire în uimire în ziua aceea. Pachetul gol trecu din mînă în mînă, pînă ajunse din nou la Tic. Acesta, văzînd casca albă ieșind undeva la țărm, făcu imediat o propunere îndrăzneață.

— Eu mă duc pînă la ăla prin apă și ies pe mal lîngă el, ca să-mi trag răsuflarea... Așa, de formă, că nu oboseșc eu dintr-un fleac...

Tăcerea celorlalți semăna cu o aprobare. Tic se aruncă în apă, înainte ca să aibă vreunul din ei vreme să se răzgîndească. Începu prin a se bălăci, apoi se avîntă în înot rapid. Se cam plictisi el pînă ajunse în dreptul căștii albe, pentru că era cale destul de lungă. Ieși la mal ca un om care abia își trage sufletul. Mergea împleticindu-se, cu ochii închiși, și se prăbuși ca un sac la cîțiva metri de posesorul căștii. Sufla cu atîta putere, că năștea vîrtejuri

de nisip. Cu coada ochiului înregistra însă înfățișarea personajului de lîngă el. Mai întîi statura și musculatura vecinului. Impresia era favorabilă. Apoi chipul lui de bărbat energic, sigur. Iarăși aviz favorabil. Între el și vecin se afla o îngrămădire de bețe și vergele de fier, de rotițe, sîrme și corzi.

— N-aveți cumva o barcă ? se pomeni Tic întrebînd fără voia lui.

Vecinul cu cască albă pe cap rîse la început auzindu-i întrebarea, apoi se strădui să ia un aer de om deranjat. Se încruntă și întrebă cu voce severă :

— Ești iscoadă profesionistă sau de circumstanță ?

„Aha, e un om cu carte, gîndi tînărul. Și merge drept la țanc, nu cu ocolișuri. Și parcă n-ar fi nici împotriva glumelor. Ia să-l încerc."

— N-am știut că vă ocupați cu astrologia, de aceea am venit la dumneavoastră cu o întrebare.

— Zău ! rîse cu poftă casca albă. Nu puteai de pildă să mă întrebi dacă pot să răspund la bună ziua ?

— Vă ofer scuze și pretextul că eram obosit mort. Nici acum nu mi-am revenit.

— Dacă vrei să pari obosit, trebuie să înoți mai prost. Ești de la corturile celelalte ?

— N-aveți o țigară „Tomis" sau „Callatis" ?

Casca albă începu să se uite la Tic mai bănuitor. Acesta însă cerceta cerul în căutarea unor nori, dar, negăsindu-i, se mulțumi cu valurile mării.

— Nu știu dacă o țigară poate să autentifice precocitatea unui copil...

Tic își întoarse brusc privirea spre vecinul său, dar era rîndul acestuia să cerceteze cerul și marea.

— Cum vă închipuiți că aș fi făcut o asemenea cerere unui profesor... chiar dacă beneficiem de apropierea sau de depărtarea vacanței...

Casca albă deveni mai iscoditoare. Tic își reluă activitatea de astronom.

— Chiar și în vacanță timpul are un anumit preț.

Invitația era clară. Tic trebuia să facă ceva pentru a repara „relațiile", folosind metoda forte :

— Am pus rămășag cu prietenii mei de la „celelalte corturi" că în cinci minute vom ajunge la astfel de relații, că nu ne vom supăra de la o mică neînțelegere.

— Zău ? ! rîse iarăşi casca albă. Pe mine se pare că mă cunoşti. Eu în schimb nu ştiu nimic despre dumneata.

„Va să zică nu toţi cei care-l cunosc îi sînt cunoscuţi, deci e profesor", gîndi Tic.

— Eu sînt din aceia care vă cunosc fără să-i cunoaşteţi. Numele nu v-ar zice nimic.

— Ei, asta n-o mai cred, îi spuse casca albă. Eşti prea tînăr.

„Va să zică nu e profesor de liceu. Prin urmare e din ăia mari, raţionă Tic în gînd. Mi se pare că am cam feştelit-o. la să mai încerc o dată."

— S-ar putea să audiez şi eu cursuri interesante. Anumite discipline...

— Zău ? ! Dar cine ţi-a insuflat pasiune pentru arheologie ?

Tic rămase trăsnit. Casca albă era deci un rival. Un arheolog care... Dar ce căuta el aici cu atîtea unelte de pescuit ?

— O întîmplare, răspunse Tic fără nerv. Aveţi pasiunea pescuitului ?

— Şi a liniştei, mai ales a liniştei.

Noua invitaţie era şi mai limpede prin calmul cu care fusese rostită. Dar, pentru a nu se întoarce cu coada între picioare, cireşarul repetă cu totul inutil prima întrebare :

— N-aveţi cumva o barcă ? Vă rog să mă credeţi că nu fac nici o glumă.

Tonul lui Tic ar fi avut darul să convingă un întreg consiliu pedagogic. Casca albă îl privi puţin cam chiorîş, deşi în sinea lui era convins că întrebarea fusese o glumă sau un pretext pentru ceva. Totuşi, ca să nu se dea întîi el bătut, încercă să-şi încondeieze musafirul :

— Dacă eşti atît de bun înotător, de ce nu te-ai înscris la concurs ?

Tic făcu mai întîi o mutră de bleg, apoi sări brusc, ca o lăcustă. Cuvintele îi explodau din gîtlej.

— Vă rog. Nu fac glume. Ce zi e azi ? Şi ce oră ?

Spaima de pe faţa lui nu putea fi jucată. Profesorul îl crezu în pragul unei nenorociri.

— Azi e sîmbătă. Şi e ora... unul şi treizeci de minute.

Tînărul rosti un mulţumesc năprasnic şi se azvîrli în apă ca o săgeată. Trebuia să bată toate recordurile de înot, pentru a-i da altuia posibilitatea să le bată. Ajunse la

corturi gîfîind cu adevărat și într-o agitație de nedescris. Se repezi ca un hultan la Ursu :

— Barca, Ursule ! Repede ! Îmbarcă-te. Premiul întîi e o barcă de cauciuc.

Parcă era în delir. Ceilalți încercară să-l calmeze, dar el se azvîrlise deja în pantaloni și-n pantofi. Cămașa parcă-i intra singură pe trup.

— Ăla-i arheolog și nu mă interesează. Băteți-vă voi capul.

Ursu, văzîndu-l cu cîtă grabă se îmbrăca, îl imită ca un copil.

— Spune-mi ce-i, Ticușorule ! Spune-mi mai lămurit.

— Repede, Ursule ! E unu și nu știu cît. La patru începe concursul... Aoleu ! Știi să înoți ?

7

Tic porni din pușcă, înainte ca Ursu să-și fi pus pantofii în picioare. După vreo cincizeci de metri, se prăbuși în nisip. Ursu îl ajunse, îl ridică și începu să-l scuture cu putere.

— Chiar dacă ești nebun, tot trebuie să mă iau după tine. Dar. dacă nu ești nebun, să știi că ești un neghiob, Ticușorule. Mai întîi descalță-te și pe urmă... Dacă vrei să ajungi undeva cît mai repede, să nu fugi așa. După două sute de metri cazi mort și numai targa te mai poate salva. Acum spune ce ai de spus. Limpede, ca să înțeleg.

Tic se supuse, deși simțea cum îl arde nerăbdarea. Era bucuros că Ursu își iuțise pașii, fără să alerge însă.

— E un concurs, Ursule ! Un concurs de înot pe un lac lîngă Constanța. Premiul întîi la o sută de metri, o barcă da cauciuc. Scrie pe toate afișele.

— Atîta scrie, sau mai scrie și altceva ?

— Doar nu vrei să cîștigi un vapor. Nici n-avem ce face cu el în sărăcia asta de apă.

Cei doi mergeau în ritm rapid. Tic era nevoit să alerge, pentru a ține pasul cu Ursu.

— Te-am întrebat ce mai scrie ! Să nu ne irosim forţele degeaba, Ticuşorule.

— Mai scrie ceva, dar nu e important... Înscrierile s-au terminat ieri... Dar aranjăm noi.

— Asta nu-i important ? spuse-Ursu fără să încetinească însă pasul, deşi vestea, în alte condiţii, l-ar fi făcut să se întoarcă la corturi.

— Parcă nu m-ai cunoaşte ! Am atîta forţă în mine, că, nu ştiu, zău, dacă n-aş fi în stare să cîştig eu „suta". Dacă nu te primeşte, fac un tămbălău, că se amînă concursul cu un an de zile.

Mergeau, mergeau prin nisip. În sfîrşit dădură de o potecă bătătorită.

— Numai să ajungem la timp, Ursule. Nu vezi nici o ocazie ?

Ursu nu vedea nici o ocazie, pentru că nu alesese drumul de ţară care făcea un mare ocol, ci o potecă strîmtă care scurta calea spre şosea.

— Vedem noi cînd ajungem la şosea, răspunse el. Inspiră pe nas şi expiră pe gură. Rar ! Şi calcă pe toată talpa piciorului, că nu faci sprint.

Tic îi urmă sfaturile. Realiză astfel un ritm uniform în mers, iar plămînii deveniră încetul cu încetul mai indulgenţi, mai înţelegători faţă de eforturile lui.

— Tot nu vezi o ocazie ? Ascute-ţi ochii, Ursule, că a trecut de două.

Pe şosea, departe, în stînga se zărea într-adevăr un nor de praf.

— Acum e-acum, Ticuşorule ! Sprint ! Deşi nu cred că vom ajunge la timp.

Ca alungaţi de o haită de lupi, amîndoi fugeau spre şosea, în întîmpinarea unui camion care se zărea departe. Nici nu mai avură timp să raţioneze în goana lor nebună. Poate că, dacă ar fi făcut un semn cu mîinile, i-ar fi văzut şoferul. Camionul însă trecu în viteză, înainte ca ei să ajungă la şosea.

— Sîntem pierduţi ! urlă Tic disperat. Dacă am fi plecat cu un minut mai devreme... Hait !

Camionul se oprise la vreo sută de metri mai departe.

— Numai să nu fi rămas în pană ! spuse Ursu, reluîndu-şi fuga.

Nici vorbă de aşa ceva. Şoferul, pur şi simplu, îi aştepta. Îi văzuse fugind şi-şi închipuise că aleargă după o ocazie.

îi pofti în față, în cabină. Prin cîteva fraze iscusite, Tic îl determină să-și arate calitățile. Gigantul zbura pe șosea cu o asemenea viteză, că întrecea toate autoturismele pe care șoferul le prindea în raza vederii. Se ivi bineînțeles și inevitabila barieră. Dar, pentru că șoseaua nu întretăia nici o cale ferată, bariera o constituia o cireadă de vaci. Obișnuite cu claxoanele, vacile nu se sinchiseau de graba celor din camion. Toate turismele pe care șoferul le întrecuse făceau coadă în urma camionului. Abia la capătul cirezii Tic dădu cu ochii de văcar.

— Să dea Domnul să ajungi cît mai repede cu ele la abator ! îl blestemă Tic.

— Mulțăm' mult, domnișorule, îi răspunse văcarul, că tocmai acolo le ducem.

Camionul își reluă goana pe șoseaua asfaltată. De astă dată ținea piept sau spate autoturismelor care voiau să-l depășească.

După trei sferturi de ceas de mers, șoferul opri.

— Pană ! se îngrozi Tic.

— Aș ! Dar, dacă vreți să scurtați drumul spre lac, eu zic s-o apucați pe aici. Nu se poate să nu găsiți o ocazie.

Tic se uită cu asemenea ochi la șofer, încît acesta se văzu nevoit să adauge :

— Cum vreți. Eu vă duc și pînă-n oraș. Că pe drumul ăsta nu-ncap nici turismele. Altminteri v-aș fi dus eu, nici o grijă.

Cei doi pasageri îi mulțumiră din toată inima șoferului și îl rugară să le spună numele, pentru a-l aminti în carte. Îl chema Ioniță Buclă.

Drumul spre lac pe care îl indicase șoferul era o potecuță pietruită, pe care într-adevăr nu încăpea o mașină obișnuită. Tăblia indicatoare, înfiptă pe locul unde drumul se întîlnea cu șoseaua, se purtă extrem de crud cu cireșarii. Șoferul își închipuia pesemne că pasagerii lui vor să prindă focul de artificii, nu concursul de înot. Nici trei ore nu le-ar fi fost destul pentru a ajunge la lac.

— Ne predăm ? întrebă Tic dezolat, aproape resemnat. Tovarășul șofer din bunătate ne-a făcut cel mai mare rău. În oraș găseam mai ușor o ocazie.

— Poate greșește indicatorul ! își dădu Ursu cu părerea, fără să pună nici un preț pe vorbele sale.

În depărtare se auzea însă un zgomot de motocicletă. Pentru a-şi scuza planul pe care-l întocmise într-o clipă, Tic spuse cu toată convingerea.:

— Mi se pare foarte liniştit şi sigur drumul... Tu opreşte motociclistul, Ursule, dacă nu are pe cineva în spate.

În timp ce Ursu ieşea la şosea, Tic meşteri ceva în tăcere pe lîngă stîlpul cu tăbliţa indicatoare. După două secunde, apăru radios. Prima motocicletă avea ambele locuri ocupate. Cea de-a doua însă era liberă la spate. Tic făcu un semn cu mîna. Motociclistul opri fără voia lui :

— Ce vrei, dom'le ? Nu vezi că-s în întrecere cu celălalt ? Am pus pariu că ajung mai repede la lac.

Tic îi arătă drumul mai scurt şi motociclistul se uită cu ochii căscaţi spre tăbliţa indicatoare :

— Ia uită-te, dom'le ! Neghiobul n-a văzut că s-a dat drumul la motociclete ? L-am luat ! O damigeană de Murfatlar !

Ursu se scărpina de zor în cap. Fu cît pe-aci să deschidă gura, dar Tic i-o luă înainte :

— V-am ruga şi noi ceva, se adresă el motociclistului. Nu ne duceţi pînă la lac ?

— Cu plăcere. Dar nu pot lua decît un pasager.

— Urcă-te, Ursule ! îşi îmboldi Tic prietenul. Apoi către motociclist : Aveţi toate taloanele ?

— Mi-au mai rămas vreo două. Dar le păstrez ca ochii din cap. Poftim, dom'le, că-i dau drumul.

— Succes, Ursule ! Şi ţin-te tare. Dacă nu vor să te înscrie, spune-le la ce eşti campion.

Motocicleta care-l avea pe Ursu în spate porni de la bun început cu toată viteza. Parcă ar fi catapultat-o cineva. Tic rămase la marginea şoselei, aşteptînd o ocazie pentru sine. Maşini, mereu maşini. În sfîrşit, o motocicletă. Dar nu una. Un şir întreg. Şi multe cu locuri libere în spate. Tic voia să aleagă. Şi ochii lui căzură pe un „Simpson" în exces de viteză. Pesemne că făcuse el un gest aparte (sau poate din cauza unei maşini care se ivise pe şosea din direcţie contrară, exact cînd „Simpson"-ul voia să depăşească o „Java"), pentru că motociclistul opri şi ascultă rugămintea lui Tic.

— S-a dat drumul pe-aici la motociclete ? ! întrebă el mirat. Da' ştii să te ţii bine ? Că eu gonesc cu o sută, mai ales pe drumul ăsta.

Tic se urcă în spate, dar, la două secunde după ce motocicleta porni, îi făcu semn șoferului să oprească.

— Mi-am uitat ceasul, se scuză el și alergă repede spre șosea.

Cînd ajunse lîngă stîlpul indicator se opri. Se uită în dreapta, în stînga, apoi scoase dintr-un boschet un alt stîlp cu un disc în vîrf și cu o motocicletă frumos desenată pe disc. Desenul interzicea circulația motocicletelor pe drumul acela strîmt, pietruit, care ducea la lac. Puse stîlpul în locul în care fusese cu cîteva minute înainte, ca să nu încurce circulația, apoi o zbughi spre „Simpson".

Motocicleta zbura, nu alt, pe drumul neted ca-n palmă, și fără nici o cotitură. Mergea cu o asemenea viteză, încît prinse din urmă cealaltă motocicletă, care-l avea pe Ursu în spate. Dar nu pentru că proprietarul ei ar fi voit să fie ajuns, ci pur și simplu pentru că avea o pană de motor. Tic opri „Simpson-ul" și schimbă locul cu Ursu. Începea chiar să-l amuze jocul. Nu mai avea nici o teamă că marele favorit va întîrzia la concurs. Altceva îl preocupa. Înscrierea la concurs. În sfîrșit „M.Z."-ul de 175 care-l dusese pînă atunci pe Ursu fu pus în stare de funcționare. Proprietarul, gelos pe „Simpson"-ul care-l depășise, acceleră la maximum. Cam la un kilometru de lac (se vedeau deja instalațiile sportive), „M.Z."-ul ajunse „Simpson"-ul. Bineînțeles pentru că acesta din urmă era în pană. Tic făcu o asemenea pledoarie la urechea conducătorului său despre solidaritatea dintre motocicliști, încît acesta opri și se duse să-și ajute confratele a cărui motocicletă avea într-adevăr o pană gravă.

— Acum e momentul, Ursule! Avem timp s-ajungem și pe jos.

După ce mulțumiră călduros celor doi conducători, preocupați să schimbe un ax, cireșarii își continuară pe jos aventurosul lor drum către lac. Pe la jumătatea căii care le mai rămăsese de parcurs, întîlniră un milițian foarte grăbit, ceea ce nu-l împiedică însă să se oprească și să-i întrebe pe pașnicii pedestrași dacă nu cumva au întîlnit în drumul lor niște motociclete.

— Un „Simpson" și un „M.Z.", răspunse Tic prompt. Sînt în pană la cinci sute de metri de aici.

— Mărcile le-am dibuit eu după sunet. Vas' că vin încoa'.

După cîțiva metri de mers, Tic se întoarse pentru a-și face datoria :

— Dar să știți că n-au nici o vină motocicliștii. S-a jucat cineva cu semnul de circulație. Nu era bine înfipt în pămînt.

După mai mulți metri se întoarse și milițianul :

— Dar dumneavoastră de unde știți ?

Tinerii cireșari dispăruseră însă printre boschetele din apropierea bazei sportive. Mergeau veseli, fără să se grăbească, siguri că toate căile le sînt deschise. Auziră însă din depărtare o voce rostind niște cuvinte care-i transformară pe loc în ogari.

„Atenție ! Seria a treia la start."

Trebuia să se întîmple și asta. Ceasul lui Tic se oprise, iar Ursu, în graba plecării, nu se mai gîndise să și-l ia pe al lui. Trecură în goană printre mese și scaune, prin săli și coridoare, străbătură în diagonală postamentul ocupat de fanfară, despărțiră în două un grup de spectatori, pînă ajunseră, în sfîrșit, la masa juriului. Cum nimeriseră acolo, ce miros îi dusese exact acolo, asta n-o mai puteau ști. Curajul însă li se topi cînd dădură cu ochii de oamenii de la masă, cînd văzură mulțimea de gazetari și de fotografi, aparatele de filmat, steagurile, cupele, insignele... Dar undeva pe o masă mare se afla și o barcă de cauciuc nouă, nouță, frumoasă, elegantă, încăpătoare.

Tic se înfățișă la cel pe care-l credea președintele juriului și-și expuse cu atîta căldură cauza, că omul acela, bătrîn și serios, cu atîtea hîrtii și diplome în față, asaltat de atîți oficiali, gazetari și fotografi, începu să caute cele mai alese cuvinte de scuze. Nu putea face nimic. Mai rămăseseră în concursul pentru o sută de metri două serii cu toate locurile ocupate. Nu era nici o posibilitate.

— Poate la concursul de sărituri de pe trambulină. Într-o oră reușesc eu (îi spuse în șoaptă) să te adaug pe listă. Te trec eu pe listă...

— Nu știți ce premiu e ?

— Un echipament de scafandru cu pușcă...

Înfrînt, distrus, Tic se întoarse la Ursu, dar, uitîndu-se printre spectatori, descoperi o cunoștință veche, între alte cunoștințe. Pionierii erau în tribune ! Și, în mijlocul lor, da, în mijlocul lor era... salvatorul ! *Teodor T. !*

Din doi pași Tic ajunse la președintele juriului. Figura lui luată parcă dintr-un tablou de Murillo îl făcu pe omul bătrîn și serios să abandoneze pentru o clipă oficialii.

— V-aș ruga să-mi citiți numele din ultimele două serii...

Rugămintea fusese rostită cu o asemenea voce, încît singura scuză pe care o găsi președintele fu aceea de a ridica din umeri în semn că nu se poate împotrivi. Ultimul nume, da, ultimul nume din ultima serie era Teodor T. Cireșarul arătă cu mîna spre Ursu și-i spuse președintelui ca o mîngîiere :

— Eu l-am înscris. Numele lui e Teodoru Tudor, dar mi se pare că funcționarul a uitat să treacă un „u" și a scurtat pronumele... și, mi se pare, l-a întinerit cu vreun an...

— Asta n-are nici o importanță, se bucură președintele, rectificînd pe loc erorile funcționarului. Să se pregătească repede. În două minute se dă startul.

În fața întregii adunări Tic îl sărută pe obraz pe extraordinarul președinte care nu părea de loc nemulțumit de gest, mai ales că auzise un glas printre spectatori rostind o zicală cu privire la copii și părinți foarte măgulitoare pentru el. Văzîndu-l pe Ursu îndreptîndu-se spre start, Tic, ușurat, își spuse numele pentru a fi trecut pe lista candidaților la plonjoane. Președintele îi făcu un semn complice din ochi și chiar îi spuse în șoaptă :

— Fac și eu parte din corpul de arbitri...

Ultima serie urma să hotărască soarta bărcii de cauciuc, deși se părea că învingătorul seriei a doua nu va mai fi întrecut. Era un înotător cunoscut. Parcursese suta exact într-un minut. Privea spectatorii rezemat cu coatele de barca de cauciuc. O fată frumoasă. cu părul roșu, se ridică din tribună și-i făcu semn cu mîna. Tînărul o văzu și-i răspunse prin bezele și printr-o mișcare largă care indica plăcerea unei plimbări în doi cu barca...

„N-ar fi păcat ! ? își spuse Tic. Asta nu-i barcă pentru două persoane..."

Suta se alerga în linie dreaptă pe niște culoare despărțite de panglici albe. Sosirea avea loc chiar în fața mesei juriului. Cronometrorii de la sosire își potriviră ceasurile. Fiecare răspundea de un culoar. Cu toate aces-

tea, privirile lor țînteau concurentul de pe culoarul III. Și acesta era un înotător cu renume, component al unei echipe fruntașe de polo și deținător al cîtorva cupe pentru performanțe, care cu cîțiva ani în urmă constituiseră recorduri.

Ursu avea culoarul IV. Statura lui atletică, musculatura impresionantă atrăseseră ca un magnet privirile multor spectatori.

— Oare cine o fi ? se auziră șoapte în mulțime. Asemenea mușchi n-am văzut nici la circ.

Ursu era atît de emoționat de tot ceea ce i se întîmplase în ultimele ore, de prezența lui acolo în fața unei asemenea mulțimi, încît i se părea că trăiește un vis. Își închipuia cursa ușoară, nu credea că e un concurs la care participă campioni și recordmeni. De la celălalt capăt, Tic simțise ceva. De aceea îi făcu semn cu mîna. Cînd se crezu observat, își duse arătătorul la ceas, apoi îl ridică în sus. Voia să spună să parcurgă suta în mai puțin de un minut. Ursu se frămînta, neînțelegînd ce înseamnă gesturile din ce în ce mai crispate ale lui Tic. Se uită și mai atent și atunci văzu trei degete ridicate în sus. „Trei ?" gîndi el și pricepu îndată. Culoarul III. Dar în acea clipă se dădu startul. Toți concurenții săriră în apă în același timp, numai Ursu sări cu cel puțin o secundă în urma lor.

Toți spectatorii observară întîrzierea lui Ursu. Parcă ar fi pierdut startul. Parcă ar fi așteptat anume să sară ceilalți înaintea lui. Tribunele comentau cu predilecție acest eveniment. In față, la sosire, Tic își dusese disperat mîinile la ochi. Așa trebuia probabil să se întîmple. Să fie a altcuiva barca de cauciuc.

Pe culoare se dădea o bătălie cumplită. Seria era foarte puternică. Înotătorul de pe culoarul III luase un avans apreciabil față de ceilalți concurenți. Ursu venea însă vijelios din urmă. Nu se vedea decît casca albastră de pe culoarul III și ea era la vreo patru metri înaintea lui. Făcu apel la toate forțele lui. Și deodată tribunele se ridicară în picioare. Începură să se audă strigăte. Un om slăbuț, cu pălărie de paie pe cap, ridicase amenințător pumnii spre un individ uriaș de lîngă el, care urla ca un trombon :

— Hai, trei ! Hai, trei ! Hai, Mircea ! Ha ! Ha ! Hai, trei ! Ha ! Ha ! Hai, trei !

Cronometrorii, juriul, gazetarii uitaseră de celelalte culoare. Toţi ochii erau aţintiţi spre lupta care se dădea între III şi IV.

— Iese record ! striga un gazetar. Cum a putut să piardă startul ? !

Cu vreo zece metri înainte de linia de sosire, casca neagră de pe culoarul IV era la un sfert de metru în urma căştii albastre de pe culoarul III. Apoi căştile dispărură în apă şi nu mai ieşiră decît pe firul liniei de sosire. Casca albastră rămăsese cam la un metru în urma căştii negre.

Mulţimea delira. Cronometrorul de pe culoarul IV sări ca apucat, cu ceasul în mînă, de pe platforma lui, drept în apă. Fotografii se-mbulzeau, iar în tribune un cetăţean mic şi slab, cu pălărie de paie, îi spunea unui uriaş care pînă atunci urlase ca din trombon :

— Ce ţi-am zis eu ! Ai văzut că le-a dat handicap ! Ca la curse, dom'le ! Ha ! Ha ! Handicap ! Ha ! Ha ! Handicap !

— Ei şi ! ? îi răspunse trombonul. Ce, a doborît recordul mondial ?

Slabul îi aruncă o privire care exprima un profund sentiment de milă şi compătimire.

Ursu se descotorosi de armata de gazetari şi fotografi care-l înconjuraseră. Ochii îi erau numai la barcă. Preşedintele îi strînse mîna :

— Dacă nu pierdeai startul, cădea recordul. Îmi pare foarte rău. Mi se pare că l-ai egalat...

Tic înţelese. Prin urmare barca le aparţinea. Înaintă juriului legitimaţia de sportiv a lui Ursu şi, după ce-şi văzu prietenul semnînd pe nişte hîrtii şi tabele, se apropie şi-i spuse la ureche :

— Acum trebuie să mă aştepţi şi tu... Am mari şanse să pun mîna pe un echipament de scafandru cu puşcă...

CAPITOLUL XI

1

Cei de la Gorgan nu se puteau împăca de loc cu ideea neputinței. Din cele cîteva cuvinte rostite de Tic înțeleseseră că există undeva șanse pentru procurarea unei bărci. Șansele li se păreau însă atît de iluzorii (nu pentru că și-ar fi subestimat prietenul, ci din pricina valorii obiectului), încît organizară ei un concurs de idei — fără premii — avînd ca temă unică găsirea unui „surogat" de barcă, a oricărui obiect, care putea să țină locul celei de care aveau atîta nevoie. Știau, erau convinși că fără barcă, sau un obiect asemănător era cu neputință să-și continue cercetările.

— Auzi ! se înfurie Dan. Să ni se zădărnicească expediția din cauza unei nenorocite de bărci. Zău, parcă aș visa că sînt în pragul paradisului, că e un tigru în urma mea, că nu trebuie să fac decît un pas pentru a mă scălda în fericire și a scoate limba la tigru, cum ar spune Tic, dar picioarele nu vor să mă asculte, îmi atîrnă inerte, parcă n-ar fi ale mele. Voi n-ați trăit asemenea visuri ?

— Lasă în pace visurile ! se răsti Lucia la el. Mai bine gîndește-te la o soluție !

Nu era nevoie însă de o asemenea invitație. Fiecare își bătea capul pentru a găsi ideea cea mai bună. Cîte propuneri, unele absurde, nu se făcură în acele ore ! Tot ce le venea în minte era rostit cu glas tare. Pentru plute nu aveau lemne („Oare nu era vreun șantier prin apropiere ?" întrebase Lucia) ; pentru o barcă rudimentară nu aveau scule, scînduri și catran („Oare nu e vreun loc de promenadă cu barca ?" întrebase Dan) ; cineva venise chiar cu ideea îmbogățirii pieptarului de plută cu mingi, cu camere de bicicletă, de motocicletă.

— O bărcuță cît de mică ! se tot ruga Ionel. Și o jucărie ar fi bună în situația noastră.

— O bărcuță ! strigă Dan. Întîi să pun cîteva lucruri la punct. Primo : să nu vă mai legați de visurile mele ! Secundo : să-mi încredințați fetele pentru treaba asta. Terzo : să-mi spuneți, după calculele voastre, dacă drumul acesta de țară e frecventat de vehicule.

Numai „terzo"-ul lui Dan fu luat în considerare, aceasta pentru că tinerii se agățau de orice idee, oricît de absurdă ar fi fost.

— Ce ai cu drumul ? îl întrebă Ionel. Vrei să te faci tîlhar de drumul mare ? Vrei să jefuiești vreun țăran de căruță ?

— Dacă nu-mi răspundeți imediat, îmi „sinucid" ideea. Unu, doi, trei !

La trei, îi răspunse Lucia, după ce făcuse cu mîna un semn nu prea favorabil la adresa lui Dan :

— Vehicule ? ! Nu trec decît care țe — cam două, trei pe zi.

— Atunci sîntem salvați ! Bineînțeles dacă o aprobați pe Lucia și vă declarați astfel complici cu geniul meu. Nu-i așa că animalele rabdă de sete mai ușor decît oamenii ?

— Ești nebun ? îi spuse Maria, dar cu un ton de întrebare. Vrei să furi fîntîna ? N-ai văzut că e făcută din ciment ?

— Dar ciutura ? se prefăcu Dan bucuros.

Toți se uitau la el cu compătimire. Victor însă îi prinsese ideea :

— La urma urmelor vitele pot să bea și din ciutură, spuse el rizînd.

— Ideea ! descoperi Ionel, lovindu-se cu mîna peste frunte. Dan, ești un geniu !

— În lipsa lui Tic, îl corectă cel lăudat. E cam mică bărcuța, dar tot înseamnă că avem ceva care plutește.

Își aminteau toți teica de lîngă fîntînă. Nu era mult mai mare ca o covată, dar, în disperarea lor, îi exagerară dimensiunile, transformînd-o în transatlantic.

— Acum spuneți dacă-mi dați fetele în echipă și dacă mă proclamați șef. Vreau să mă simt și eu o dată în viață în pielea unui șef.

Dan plecă imediat spre fîntînă cu Maria și cu Lucia după el. Era un „șef" modern. Întîi el și pe urmă fetele.

Dar augurii nu-i erau favorabili (în postura aureolată pe care şi-o cucerise).

Din vîrful Gorganului Victor şi Ionel priveau regiunea înconjurătoare. Se uitau mai ales după prietenii lor care mergeau în marş forţat spre fîntînă ; din cînd în cînd însă făceau şi cîte un tur de orizont. O dată sau de două ori privirile lor trecură de la cortul străin la proprietarul lui, care abia se zărea undeva departe pe malul mării.

— Toată ziua n-a dat pe la cort, oare ce face acolo ? întrebă Ionel.

Dar Victor nu-l asculta. El avea alte preocupări. Şi cum faţa lui nu trăda nici un semn de bucurie sau măcar de bună dispoziţie, Ionel înţelese că preocupările lui erau grave. Se codea să-l întrebe. Se mulţumea să se uite la el cu coada ochiului, să-l observe pe furiş. Dar nu se alese cu altceva decît cu concluzia că Victor compara culoarea mării cu culoarea lacului salmastru. Pentru că nu făcea altceva decît să-şi poarte privirile cînd la lacul din spate, cînd la marea din faţă. Nu se sinchisi să-l întrebe :

— Crezi că nuanţele de culoare se apropie între ele ?

Spre surprinderea lui, îl văzu pe Victor tresărind şi auzi un răspuns care-l făcu, la rîndul său, să tresară.

— Vom vedea noi imediat ! Eşti dispus, Ionel, să facem o plimbare în larg ? Pentru mai multă siguranţă să luăm pieptarul de plută cu noi.

Prin urmare Victor nu făcea o propunere, ci îşi exprima o dorinţă, poate chiar o hotărîre. Ionel se declară de acord şi astfel cei doi porniră într-un înot de lungă distanţă. Îşi treceau unul altuia pieptarul de plută cu schimbul. Depăşiră linia cortului străin, depăşiră mai tîrziu linia proprietarului cortului. Se opriră din înot departe, cînd Gorganul se văzu ca o moviliţă.

— Acum dă-mi mie pieptarul, spuse Victor. Eu mă transform în plută, iar tu fă tot ce poţi ca să te urci pe spatele sau pe pieptul meu şi să stai drept cîteva secunde... În acele secunde de echilibru trebuie să te uiţi drept înainte şi să fotografiezi totul.

Propunerea lui Victor era cam ciudată, mai ales că n-o îmbogăţi cu nici o explicaţie. Cei doi începură jocul de-a pluta şi de-a catargul. Se răsturnau însă mereu, mereu, fără să reuşească nici o clipă de echilibru perfect. Într-un moment al jocului, cînd Ionel reuşi să se urce în genunchi pe spatele lui Victor, văzu ceva care-l dez-

echilibră, retezîndu-i prima încercare cu şanse reale de reuşită. După ce ieşi din apă, îi spuse lui Victor :

— Ăla mi se pare că a pornit spre noi. Vine rapid încoace.

— Pînă ajunge aici, îl linişti Victor, mai avem vreme să încercăm. Gata ?

Ionel se mai chinui de cîteva ori fără nici un rezultat, dar tot reuşi pînă la urmă să stea cîteva secunde drept ca o lumînare, pe spatele lui Victor, privind, aşa cum acesta-i ceruse, drept înainte.

— Fotografiază, Ionel ! Fă-ţi o imagine precisă.

Dar nu apucă să termine fraza, pentru că, bîldîbîc, Ionel îşi pierdu echilibrul şi se prăbuşi în apă. Ieşi însă repede la suprafaţă, pentru a-şi anunţa victoria.

— Am făcut o fotografie sigură, Victor. Să n-ai nici o grijă.

Casca albă se apropiase între timp la vreo cincizeci de metri de ei. Dacă ar fi avut un ochean, tinerii ar fi citit în ochii celui ce se apropia nedumerire, surpriză, poate chiar şi spaimă. Cireşarii porniră însă înapoi spre ţărm, unul după altul, într-un înot economic, şi, pentru ca nu cumva casca să-şi închipuie că fac asta de teamă, îşi aleseră o direcţie de întoarcere care trecea prin apropierea punctului alb. Încă înainte de a ajunge în dreptul lui, cireşarii îşi recunoscură vecinul. Îl salutară politicoşi, dar primiră un răspuns cam mormăit. Era asistentul de la Histria !

— Oare ce caută aici ? întrebă Ionel cînd ajunseră destul de departe ca să nu mai poată fi auzite vorbele lui.

— După cîte îmi amintesc, prichindelul spunea că asistentul şi-a luat concediu. Poate a venit pur şi simplu pentru odihnă... poate pentru anumite preocupări arheologice... Ciudat, ciudat !

— Foarte ciudat ! întări Ionel opinia lui Victor. Trebuie să-l iscodim.

— Deocamdată să-l lăsăm în pace. Acum, te rog să developezi fotografia. Cu mare grijă.

Ionel deveni dintr-o dată trist. Ce putea să-i răspundă lui Victor ?

— N-am văzut nimic, absolut nimic. Bucuria cea mare a fost c-am reuşit să stau în echilibru.

Victor nu părea surprins de răspunsul pe care-l auzea.

— Gîndește-te bine, Ionel. Amintește-ți bine ! În ce constă acest nimic ?

— În apă. Atît. Numai apă. Gorganul era o movilită undeva în stînga. Abia se zărea. Încolo un întins de apă. Țărmul nici nu se vedea.

— Mi-am închipuit, răspunse Victor. Eram sigur. Dar e mai bine c-am verificat... Da, da... Se complică enorm lucrurile. Nici barcă n-avem, pentru că teica aceea nu e bună decît pentru comicării. Și, chiar dacă am avea o barcă bună, nu prea văd cum am ieși din complicațiile acestea...

— Ce complicații ? Și de ce să nu ieșim ? Am fost în situații mult mai grele, Victor.

— Știu, Ionel. Dar de astă dată avem împotriva noastră cel mai puternic inamic : *timpul*. V-am mai spus. Și să știi că nu exagerez. Și-a mai căzut și pacostea asta cu barca pe capul nostru.

Pacostea fusese însă alungată, precum bine se știe. Tandemul Tic-Ursu, o preschimbase în fericire. Într-o fericire care, din fericire, nefericea pe unul dintre cireșari.

Dan, Maria și Lucia făcuseră o adevărată baie de nămol pînă reușiseră să miște teica. Erau toți negri și pe trupuri și pe fețe. Chipul lui Dan părea însă luminat de nimbul triumfului.

— Pentru un purceluș ca Tic, e tocmai nimerită, spuse el, frecîndu-și mîinile de bucurie.

Dacă ar fi știut el cît de perspicace era rostind cu anticipație drăgălașa insultă !

Teica se eliberase din chingile care o țineau prinsă de niște trunchiuri groase de lemn, înfipte în pămînt. Era însă cam mică. Nu putea cuprinde decît trupul firav al unui băiat sau corpul grațios al unei fete. Starea ei cam murdară îl determinase pe Dan să aleagă prima destinație.

Purcelușul însă nu era departe de locul insultei. Văzînd mogîldețele negre care scormoneau pămîntul, se opri în loc, pentru a căuta cu privirea niște tufișuri în care să se ascundă.

— Ce drum ! se înciudă el. Tare aș fi vrut să-i surprind pe dracii aceia negri de lîngă fîntînă, Ursule. Unde să mă ascund ?

— După mine ! îl invită Ursu. Sau după barcă. Mi se pare că ai în față concurența.

— Probabil că m-au tîmpit săriturile în apă și aplauzele. N-ai putea să fii mai limpede și să-mi spui, așa ca să înțeleg și eu, ce se petrece acolo ?

Ursu îi satisfăcu rugămintea spunîndu-i că, dacă nu-l înșeală privirea, fetele și Dan au mutat teica de la locul ei și se pregătesc s-o transporte ca pe o targă. Tic pricepu și-l cuprinse brusc un rîs nebun. La fel de brusc însă rîsul încetă.

— Ursule ! Hai să ne ascundem după barcă. Ține-o în față ca pe-o pînză. Ah ! Ce păcat că n-am umflat-o ! Zău ! Hai să ne ascundem și să țipăm la ei. Să treacă măcar cîteva minute prin stările pe care de atîtea ori mi le-au batjocorit.

Ursu se prinse în joc și-n tăcerea amurgului răsună un „ho" gros, înfiorător. Dracul și drăcoaicele de la fîntînă scăpară teica din mîini și întoarseră într-o clipă capetele spre direcția din care venise strigătul. Privirile lor întîlniră în cale un obiect ciudat, umblător, pe care spaima și ceața amurgului îl transformară în ceva dătător de moarte. Într-o clipă dracii se făcură nevăzuți, alegînd unica ofertă de ascunziș : fîntîna.

— Și dacă-i tanc ? întrebă Dan, tremurînd ca bătut de friguri.

— Să nu fie cineva de la miliție ! șopti Lucia înspăimîntată, dar bîntuită ca întotdeauna de luciditate.

Tic nu prelungi jocul. Bucuria lui era prea mare ca să nu i se facă milă de niște bieți nenorociți. Ursu azvîrli un semnal binecunoscut pe care Tic îl însoți cu cîteva fluierături. Dracii erau de astă dată furioși. Cu mîinile în șolduri așteptau să se răfuiască. Dar mai era și barca de cauciuc, mai era și costumul de scafandru și mai ales pușca lui Tic, așa că noii veniți, în loc de vorbe de ocară, primiră pe față, pe brațe, pe piept niște pete de noroi care nu le întunecă însă strălucirea.

— Tot trebuia să vă mînjiți și voi, îi consolă Dan, Noi ne-am scurs toată vlaga scoțînd din chingi covata asta blestemată... așa că...

Dan era cam bosumflat. Ideea lui căpătase valoarea unei cepe degerate.

— Nu mi-e dat mie să ajung șef... Asta-i ! Trebuie să mă mulțumesc cu rolul de supus.

Luă totuși parte alături de ceilalți la acțiunea de repunere a teicii în funcțiunile ei de toate zilele.

Apariția bărcii schimbă atmosfera de la corturi. Pînă și lui Victor i se înseninase fața. Trofeul cucerit cu atîta trudă deveni repede obiectul predilect al fiecăruia. I se lăudau calitatea, mărimea, confortul, eleganța. Mai ales după ce barca fusese umflată. O parte a tandemului care-l cucerise era uimită de ingratitudinea celor salvați de la moarte. Cealaltă parte îi făcu însă semn cu ochiul și arătă cu mîna în direcția unde fusese zvîrlit superbul costum de scafandru. Tic își strînse imediat antenele care umblaseră cîteva clipe în căutarea laudelor și propuse o vînătoare de pești cu pușca. Aceasta, din entuziasm. Pentru că era aproape seară și nu se mai putea vedea sub apă.

— Atunci măcar să facem o plimbare cu barca în liniștea serii, se rugă el.

Dar nici această propunere nu fu acceptată. Cireșarii nu aveau răgaz pentru distracții inutile. Trebuiau să se sfătuiască, să facă planuri, să ia hotărîri. Tic se uită cu jind la barcă înainte de a intra în cort. Tare l-ar fi atras o plimbare în noapte !

Tîrziu, tîrziu, după ce toți adormiseră, la ora de mijloc a nopții, barca se legăna, sub o lumină cețoasă, pe apele foșnitoare ale mării. Dar nu silueta lui Tic se înălța din apă, ca o statuie. Era silueta unei fete care-și lăsa trupul alintat de razele lunii. De după un cort, doi ochi de jeratic o zăriră și omul avu senzația că asistă la nașterea Afroditei din spuma mării. Horele îi ascunseseră însă părul de aur într-un voal negru.

2

O dată cu ivirea dimineții, barca primi însă destinația pe care i-o hărăziseră cireșarii. În timp ce ceilalți rămaseseră la mal pentru a confecționa geamandurile, Victor și Ionel refăcură, cu ajutorul ei, plimbarea din ajun. Fiecare cu cîte o lopată în mînă lovea apa cu putere, imprimînd bărcii o viteză amețitoare. Depășiră punctul pe care-l atinseseră în ajun (își dădură seama de acest lucru trăgînd niște coordonate imaginare care legau țăr-

murile golfuleţului) şi, numai cînd ajunseră în afara deschizăturii pe care urmau s-o cerceteze, făcură cale întoarsă. Victor se ridica din cînd în cînd în picioare pentru a privi mereu înainte. Părea că ţărmurile golfului, din dreapta şi din stînga lui, nu-l interesează. Nu avea ochi decît pentru movila de pămînt care se mărea văzînd cu ochii (aceasta era, cel puţin, impresia lui Ionel). Dar nici drumul acesta cu barca şi observaţiile culese nu avură darul să-l debaraseze pe Victor de preocupările sale nemărturisite. Ionel îl vedea în continuare abătut şi ghicea că aerul de bună dispoziţie de pe faţa lui era rezultatul unor eforturi de voinţă, nu era expresia adevăratei sale stări. De aceea, într-un moment de tăcere, Ionel hotărî să afle cauza preocupărilor prietenului său, sau măcar să-i dea a înţelege că, oricît se va strădui, nu-şi va putea ascunde cu totul frămîntarea :

— Eu cred că, dacă ne-am mărturisi toţi gîndurile, oricît de grave ar fi ele, am găsi mai uşor o soluţie de... cum să-ţi spun... E mai bine să dăm pe faţă tot ceea ce gîndim !

Pe Victor nu-l surprinseseră de loc vorbele lui Ionel. Făcu gestul unui om care nu are ce să ascundă.

— Mă preocupă într-adevăr un lucru foarte grav, Ionel. O idee apărută din senin, care s-a transformat în obsesie. Nu vreau altceva decît să mă conving de adevărul sau neadevărul ei, sau, mai bine zis, vreau să mă conving dacă e bine s-o luăm în considerare. Nu fug de colectiv, să nu-ţi treacă prin cap aşa ceva. Eu nu mă simt viu decît între voi toţi. Numai atunci îmi înfloresc gîndurile. Cînd sînt singur, zău, Ionel, parcă mă simt copil. Am temeri, sfieli, incertitudini... Dar nici nu e bine, aşa cel puţin cred eu, să transformi în subiect de discuţie orice gînd. Mai am de făcut o ultimă verificare, înainte, poate, de a vă oferi linişti sau nelinişti... Ah... dacă s-ar fi petrecut totul cu cîteva săptămîni mai devreme !

— Atunci eram în căutarea Laurei, îşi aminti Ionel. Cine ştie peste ce sirenă vom da acum !

Norii unei nostalgii trecătoare acoperiră pentru o clipă vederea lui Victor. Ionel îl văzu cum îşi scutură capul, parcă pentru a se descotorosi de o greutate. Cînd ajunseră în dreptul cortului străin, cei doi îl zăriră pe asistent umflînd o saltea de cauciuc. Rezemat de cort se aflau o sumedenie de unelte pentru pescuit. Făcură amîndoi

semne de salut cu mîna, dar nu primiră nici un răspuns.

— Sînt sigur că ne-a văzut, şopti Ionel. L-am zărit cînd şi-a întors capul spre noi. Ciudat !

La ţărm îi aştepta Tic. Prîslea era cam supărat. Furat de nişte treburi care-l îndepărtaseră de corturi, nu asistase la plecarea bărcii în prima ei misiune. Şi nimeni altul nu dorise cu atîta ardoare să-i facă botezul. Din mîndrie nu-şi mărturisi supărarea. Victor însă îl pricepu şi-l invită la o plimbare de recunoaştere, cu barca, pe lac.

„Un surogat de plăcere, îşi spuse Tic în sinea lui. Eu trebuia să inaugurez barca. Eu şi cu Ursu."

Bineînţeles că primi invitaţia lui Victor, ba chiar se prefăcu bucuros. Victor profită de faptul că erau singuri şi-i spuse pe şoptite :

— Nu fi supărat, Ticule. N-am făcut noi prima incursiune cu barca. A mai folosit-o cineva astă-noapte. Nu ştiu cine, nu ştiu pentru ce. Nu ştiu decît că Ţombi n-a lătrat... Dar asta o ştii şi tu...

Tic trecu fulgerător în revistă pe toţi cei de lîngă corturi, apoi se uită în ochii lui Victor. Dar, văzînd nepăsarea acestuia, tăcu şi nu găsi altceva mai bun de făcut să-i urmeze exemplul.

Lîngă corturi se confecţionau geamanduri din nişte trunchiuri găsite undeva pe malul mării de Ursu. Tot el le cărase. Tot el le tăiase în bucăţele cu securea care nu lipsea niciodată din bagajele cireşarilor, tot el, la sugestia Luciei, le dăduse anumite forme (cuburi, paralelipipede, piramide, sfere), pentru a fi mai lesne deosebite, dar mai ales pentru a fi transformate în elemente precise de direcţii şi calcule.

Ideea ingenioasă a Luciei îl mai învioră pe Victor, fără să-i alunge cu totul frămîntarea.

— Ar fi bine să le şi numerotăm, sugeră el. Cubul 1, cubul 2, cubul 3 şi aşa mai departe... Sau mi se pare că am sosit cu întîrziere.

Balizele fuseseră numerotate. Numai că numerele nu se distingeau prea bine, pentru că în ambele corturi nu existau decît pantofi negri sau maron.

— Şi tenişii mei albi ! ţipă Ionel. Voi credeţi că mama nu mi-a pus în bagaje vopsea albă ? Dacă într-un minut nu sînt cu ea înapoi...

Se întoarse triumfător, ţinînd în mînă un borcan plin, care ar fi ajuns pentru vopsitul ambelor corturi, nu pentru

imprimarea cîtorva numere pe lemn. Existau și frînghii pentru legarea balizelor (fetele cumpăraseră din oraș cîțiva colaci în plus), și cuie pentru a fi preschimbate în scoabe, prin care să se treacă frînghiile, și securea cu care să bată cuiele, dar nu existau bolovani care să fixeze geamandurile pe fundul apei. Aceasta era problema. Pietricele și chiar pietre mai mari se găseau pe plajă, dar bolovani care să atîrne greu nu se vedeau nicăieri. Țărmul nu era pietros în acele locuri, sau poate era mai în adînc.

— Poate găsim în Gorgan, spuse Victor. Nu trebuie neapărat să dezgropăm morți, dar n-ar strica să scrijelim scoarța Gorganului.

Fetele și Dan rămaseră la legatul funiilor și numerotarea geamandurilor, iar ceilalți plecară, în cap cu Ursu, spre Gorgan. Lopata mică, mînuită însă cu îndemînare de Ursu, făcu la iuțeală cîteva gropi de sondaj. Într-una din aceste gropi, la poalele movilei și foarte aproape de învelișul ierbos, lopata se izbi de ceva tare. În cîteva minute apăru, în toată splendoarea lui, un bolovan, pe care însă nici Atlas nu l-ar fi putut ridica pe umeri. Din fericire, în jurul gigantului se aflau o sumedenie de puișori, adică niște bolovani cît toate zilele.

— Putem să-i cărăm cu barca, spuse Tic insinuant.

— Și pînă la barcă ? întrebă Ionel. Mă doare inima cînd mă gîndesc la cineva...

— Tot cu barca ! spuse Tic. Pentru că pe mine mă doare cu adevărat inima, nu poetic. Dar nu cu barca aia. Cu zdreanța. Măcar să facă și ea ceva înainte de a o îngropa.

Ursu, care de cîteva clipe se uita într-o anumită direcție, spuse oarecum alarmat :

— Asistentul se uită cu binoclul la noi. Aici, unde sîntem noi acum.

— Poate că binoclul lui e mai slab dect al tău, Ursule, se grăbi Ionel să facă o rectificare, cu care rămăsese, nu de mult, dator.

Victor și Tic se aflau cu barca pe lac. Ultimul își luase și aparatul de scafandru, în speranța că va avea cîteva clipe de răgaz, pentru a-și verifica aptitudinile de pescar subacvatic. Mai cu voie, mai fără voie, Victor îi ucise însă zelul.

— Avem treabă, Ticule. Trebuie să organizăm la repezeală cîteva sondaje în diferite puncte ale lacului, pentru a ne face o idee asupra fundului. De echipament poate c-o să avem nevoie, dar de pușcă nu prea cred.

— Şi puşca face parte din echipament. Dar dacă tu crezi...

Pauza suna ca o rugăminte, dar Victor n-o lua în seamă. Părea foarte grăbit în tot ceea ce făcea.

— N-avem timp de pierdut nici o secundă, Ticule, înţelegi ? Mi-e teamă că timpul va căpăta şi mai mult preţ după explorarea noastră aici.

Şi sondajele cu sfoară şi scufundările confirmară temerea lui Victor. Rezultatul lor era aidoma rezultatului primei explorări a mării făcută în ziua sosirii.

— Să încercăm mai departe, spuse el, nu pentru că mai am vreo speranţă, dar ca să ne facem datoria pînă la capăt.

Barca înaintă spre largul lacului. Sforile aruncate din loc în loc indicau aceeaşi adîncime şi aceeaşi neregularitate a fundului. Erau gropi şi dîmburi submarine de nisip la fel de adînci, la fel de înalte ca gropile şi dîmburile de la marginea mării.

— Asta-i, Ticule, oftă Victor. Am bănuit şi, din nefericire, bănuiala s-a adeverit. Fundul mării şi fundul lacului seamănă ca două picături de apă. De fapt, nu e nimic ciudat în asta. Era o lege să se prezinte aşa.

— Nici mie nu mi se pare ciudat, spuse Tic. Nu ştiu ce te face pe tine să afişezi... expresia asta.

(Ar fi vrut să spună „mutra asta", dar îşi corectase expresia în ultima clipă.)

— Tic ! Vezi bucla asta pe care-o face lacul ? Ochiul acesta spre care mergem ?

— Da ! Seamănă exact cu ochiul pe care-l face marea la Gorgan, ochiul pe care trebuie noi să-l cercetăm, adică ochiul în care trebuie să găsim... Palatul de cleştar.

Ultimele cuvinte Tic le rostise în şoaptă. Emoţie ? Neîncredere ?

— Oare avem noi timp să-l cercetăm pe îndelete ? În aşa fel, ca să nu rămînă nici o groapă necunoscută, nici un dîmb nescurmat ?

— Ştiu că e nevoie de mult timp, răspunse Tic serios. Dar, de, poate mai dă şi norocul peste noi. Putem să facem cu totul abstracţie de factorul noroc ?

Întrebarea lui Tic fusese rostită cu acelaşi ton grav. Victor schiţă un zîmbet înainte de a răspunde :

— De bună seamă că intră şi norocul în calculele noastre. Dar ştii cum e norocul acesta ? Cum să-ţi spun eu ?

Ca şi cum ai avea o carte de trei sute de pagini, să spunem, în care ştii că o pagină e esenţială pentru tine. Deschizi cartea la întîmplare. Ai şanse unu la trei sute, să dai exact peste pagina care te interesează. Dar dacă nu dai peste ea şi continui cu acelaşi sistem ? Nu, Ticule ! Şansele nu se dublează, ci se împuţinează. Poţi să deschizi cartea de zece ori la aceeaşi pagină, continuînd sistemul.

— Înţeleg ce vrei să spui şi sînt de partea ta. E mai bine, mai sigur, să pornim de la început, să căutăm pagină cu pagină...

— Sau de la sfîrşit, adăugă Victor. În cazul nostru putem să începem şi de la sfîrşit şi de la mijloc şi din orice loc, cu condiţia să punem semn în acel loc şi să continuăm căutările sistematic, pentru a nu ne întoarce înapoi, pentru a nu ne irosi timpul şi puterile. Ochiul din faţa Gorganului e cartea noastră. Putem deci începe cercetările din orice loc.

— Cu condiţia să însemnăm locul şi să le continuăm sistematic. În acest scop se fac geamandurile, nu ? Avem mari şanse să dăm peste... Ştii tu peste ce...

— Nu, încă nu ştiu... Dar să revenim la ceea ce ne doare. Pînă acum cîteva minute situaţia era aceea pe care ai rezumat-o tu, Ticule.

— Nu eu, tu ai făcut raţionamentul... Şi de ce pînă acum cîteva minute ?

— Pentru că o anumită temere a mea s-a confirmat definitiv acum cîteva minute, prin cercetările pe care le-am făcut aici...

Pauza intenţionată de la sfîrşitul frazei îi dădu răgaz lui Tic să se gîndească. Şi, deodată, simţi cum îl apucă un tremur. Gîndul făcuse circuitul prin corp.

— Da, Ticule. Acum nu avem o singură carte. Asta-i. De ieri mi-am dat seama, de cînd Ionel mi-a spus că a văzut din larg numai apă şi în depărtare ţărmul. Iar eu, astăzi dimineaţă, din barcă, am văzut acelaşi lucru. Apă, apă, apă. Limba de pămînt e atît de îngustă aici, la Gorgan, încît din larg nu se vede nici măcar o linie. Parc-ar fi peste tot aceeaşi apă, apa mării. Turnurile acelea au fost văzute în apă, Ticule, nu în mare sau în lac. Prin urmare ele pot să existe şi în mare şi în lac.

— Doamne ! se înfioră Tic. Atunci, atunci... ce e de făcut ?

— Asta-i ! Acum avem două cărți. Știm că într-una din ele se află o pagină esențială pentru noi. În care din ele ? Putem noi să aruncăm una sau alta ? Putem noi să reținem una sau alta, la întîmplare ? În care din ele e pagina noastră ? Pentru că n-avem timp să le răsfoim cu atenție pe amîndouă..

Tic era profund îndurerat. Parcă întreaga sarcină a alegerii cădea pe umerii lui. Își frămînta mintea în fel și chip.

„Trebuie să fac ceva ! Trebuie neapărat să fac ceva !" își jură cu toată ființa.

3

Geamandurile erau gata. Semnele de lemn fuseseră legate cu funii lungi de bolovani.

— Mai bine mai lungi decît mai scurte, spuse Lucia. Ca să ajungă semnele pînă la suprafață.

Nu se făcu însă risipă de frînghie. Lungimea funiilor nu era aceeași la toate geamandurile. Varia, e drept, cu diferențe mici. Dan se îngrozi la un moment dat gîndindu-se că, dacă numai zece balize au nevoie de zece metri de frînghie, s-a irosit de la bun început întreaga provizie.

— Ce ne facem cu gropile ? întrebă el. N-o să ne ajungă funia.

— Foarte simplu, îi răspunse Lucia. În gropi nu punem geamanduri. Nu înțelegi că ele nu trebuie să ne indice adîncimea, ci locul cercetat, sau care trebuie cercetat ?

— Aaaa ! pricepu Dan. Astăzi sînt cam neghiob. Gata ! Gata ! Am priceput. Stați să le număr.

— Optsprezece ! îl ajută Ionel. Patru piramide, patru pătrate, patru paralelipipede, patru conuri și două sfere !

— Și credeți că ne vor ajunge ? întrebă din nou Dan.

— Și zece ne-ar putea ajunge, îi răspunse tot Lucia, privindu-l cu un aer întrebător. Pe măsură ce terminăm de cercetat o porțiune n-avem decît să mutăm geamandurile, lăsînd doar una sau două pentru recunoaștere.

— Într-adevăr, sînt în plină criză de cretinism, recunoscu Dan. Noroc că nu-i Tic aici.

Lucia și Ionel întocmiră un plan de așezare a geamandurilor în apă. O linie de piramide, zece metri mai departe, o alta de pătrate, după zece metri, una de paralelipipede, după alți zece metri, ultima linie de conuri. Sferele urmau să fie folosite în locurile „interesante". Planul de dispunere a balizelor intră în posesia lui Ursu, care deja transportase în barcă primul grup de geamanduri.

Înainte de a porni în larg, Ursu se mai uită o dată la cortul străin, apoi le spuse celor care rămîneau pe mal:

— De astă dată asistentul se uită cu binoclul la noi. Adică și la corturi, și la barcă.

— Prea indiscret ! se înfurie Dan. Aș face o propunere, dar mi-e teamă să nu mă acuzați de tembelism. Ei și ! Cu orice risc... Ce-ar fi să se ducă cineva în vizită la el ? Cineva mai serios, nu Tic... Bine că nu-i aici !... Ce spuneți ?... Nu, nu o vizită oficială, mai degrabă una oficioasă, așa, o trecere întîmplătoare pe acolo... „Bună ziua, bună ziua... e cald, e apa bună... am văzut un pește... un rinocer"... mă rog, un subiect de conversație... O fată poate mai ușor să-l tragă de limbă.

— Prin urmare ai propuneri concrete, îl zgîndări Ionel.

— Aș rosti eu numele Mariei, dar mi-e teamă de urechi... nu de-ale mele... de-ale frățiorului... Dacă aude c-am propus-o eu... atunci pot să mă gîndesc și la urechile mele...

Maria părea nehotărîtă, dar nehotărîrea ei însemna un mare cîștig pentru cauza cireșarilor. Din moment ce nu se simțise ofensată, din moment ce nu manifestase nici un gest de repulsie...

— Gîndește-te ! o încurajă Dan. Poate scapă vreo vorbă, poate zărești tu ceva... În orice caz e timpul să știm limpede ce e cu el. Din moment ce face parte din peisajul înconjurător, a devenit, volens-nolens, un loc care trebuie explorat. Eu cred că avem datoria...

— Și eu cred că trebuie să ne limpezim, îi susținu Ionel ideea. E un aliat, un dușman, un rival, sau un simplu om în concediu ?

— Cu binoclu și cu drăciile alea pe care voi le credeți unelte de pescuit ? îl persiflă Dan. Aici se ascunde o taină... Nu e vorba de ce căutăm noi, ci de tip... Zău, Maria, dacă aș fi în locul tău, l-aș face acum să care bolovani și,

după ce termină de cărat, să ne gătească prînzul... că m-a apucat o foame de parcă aș fi făcut eu ceea ce am spus că ar face el, dacă aș fi în locul tău...

— Și cum vreți să mă duc pînă acolo ? Înotînd ?

— Psss ! sări Dan, fericit că Maria îi acceptase ideea. Te duci înotînd pînă acolo, îți bagi capul în apă. Ei și ce dacă o să-ți uzi puțintel părul ? Și începi să strigi : „Ajutor ! Dan..." Numai să nu-l cheme și pe el Dan !... Atunci intră la idee...

— E tot ce ai găsit rău în planul tău ? rîse Maria. Chiar dacă aș fi pe cale să mă înec, n-aș deschide gura nici pentru o literă...

— Vrei să spui pentru o vocală... Sau du-te pe plajă ca și cum ai avea ceva treburi într-acolo... De pildă, să vezi dacă e mai cald... Exact ! Poți chiar să-l întrebi : „E mai cald aici decît la noi ?" Și, dacă se uită chiorîș la tine, îi explici : „Doar v-ați uitat cu binoclul..." Glumă, rîsete, zîmbete și gata ! Discuția a și început... Dar nu, nu, să nu vorbești la plural... Așa la persoana a treia... Să nu-l întrebi, de pildă : „Cum vă numiți ?" Ci să spui cam așa : „Ce bine e cînd omul are nume"... Sau : „Numele se poate rosti și cu voce tare..." Sau : „Nu-i așa că Maria e un nume frumos ?" În sfîrșit, se poate vorbi multă vreme la persoana a treia.

Maria însă plecase. Mergea pe țărmul mării, prin apa care-i ajungea pînă la glezne, încovoiată, cu capul plecat. Căuta scoici. Dar în loc de scoici, găsi altceva. Poate că s-ar fi întors să-și anunțe prietenii. Era însă atît de absorbită de căutare, că uită repede de orice altceva. Întîi văzuse o mărgea roșie, pe urmă alta, tot roșie, apoi alta, tot roșie, apoi una verde, una iar roșie, una albastră, una albă și iar roșii, multe, multe. Erau mărgele, unele găurite la mijloc, parcă pentru a se trece ața prin ele. Unele rotunde, altele cilindrice, altele ca niște mosorele, altele îngemănate. Erau boabe de mărgean. O dată la zece, douăzeci de ani, marea le lua de cine știe unde, le prindea în rădăcini de plante și le arunca împreună cu rădăcinile la țărm.

— Va să zică a ales o altă cale, spuse Dan. Numai să nu-i anchilozeze spatele.

Maria nu simțea însă nici o durere, deși poziția în care căuta era extrem de incomodă. Ea n-avea ochi, n-avea gînduri decît pentru mărgelele acelea ascunse prin tufe,

prin nisip, sau chiar plutind prin apă. Descoperi și mărgele de alte culori și mărimi : albe-străvezii, gri, albe ca laptele sau translucide, unele mari cît un bob de mazăre. Nu mai văzuse pînă atunci asemenea daruri ale mării. I se părea că a dat peste cel mai prețios tezaur din lume. Culegea boabă cu boabă, degetele scormoneau în nisip, scuturau tufe, strecurau apa mării. Fiecare boabă îi umplea inima de bucurie. Scoase din nisip și o scoică. Carapacea unei scoici, pentru a-și depozita prețiosul tezaur. Le număra una cîte una. Erau multe, dar voia și mai multe, și mai frumoase, și mai mari.

— Doamne, ce înfumurată ! spuse Dan, care o urmărea cu privirile. S-a-ntors cu spatele la el. Brrr ! Na ! A plecat mai departe, și tot cu capul în jos. Am avut și eu o dată o idee genială și... Dacă nu s-a găsit cine să mi-o interpreteze !

Maria căuta și strîngea boabă cu boabă și, de la un timp, nu se mai uita la mărgelele roșii. Erau prea multe. Căuta boabe verzi, boabe albe, boabe roz, albastre, gri, translucide, transparente și mai ales boabe mari, pe care le numise „giganți" și mai ales boabe gemene, cîte trei, patru unite într-un singur corp.

Asistentul se uita după ea și clătina capul cu compătimire :

„Atît de tînără și atît de... Cîtă îndrăzneală !"

Ultimele silabe i se opriră în gîtlej. Ajunsese și el la marginea apei și privirile lui descoperiră, cu totul întîmplător, o boabă roșie, apoi alături una verde, și încă una roșie, și încă una roșie, și una albastră, și alta verde. Era bucuros ca un copil de școală. Știa că sînt boabe de mărgean, știa că de douăzeci de ani marea nu mai adusese mărgean pe țărmuri. Începu să caute și el, smulse și el o scoică din nisip pentru a-și depozita tezaurul. Căuta mereu aplecat, uneori îngenunchea, scutura tufe, rostogolind în nisip zeci de boabe de toate culorile.

— Fantastic ! își spuse Dan de la postul lui de observație. Așa ceva nici în filme nu poate fi văzut ! Și el se preface că ar căuta scoici și se duce drept către ea... Am înnebunit eu sau ei ?

Cei doi căutau cu înfrigurare prin nisip și prin tufe. Se văzuseră ca niște umbre, dar nici nu ridicară privirile

unul spre celălalt. Căutau cu înverşunare. Din cînd în cînd doar se priveau cu coada ochiului şi îi cuprindea o sfîntă invidie pentru succesul celuilalt. Se apropiau de o tufă plină de mărgele de toate culorile. Ajunseră amîndoi în acelaşi timp la tufă şi nu mai putură evita, ca acolo la Histria, ciocnirea. Amîndoi scăpară scoicile din mînă. Boabele culese cu atîta trudă se amestecară între ele şi apoi toate cu nisipul. Atunci abia îndrăzniseră să se privească, dar privirile amîndurora exprimau o teribilă ură.

— Acum gata !... spuse Dan de la acelaşi post de observaţie. Dac-au ajuns să se şi sărute într-un timp atît de scurt ! Sau cîştigăm un aliat, sau avem prilejul să admirăm o iscoadă dublă.

4

Problema lui Victor deveni imediat problema tuturor cireşarilor. Şi în timpul prînzului, dar, mai ales după-masă, nu se discutase nimic altceva decît problema celor două cărţi, după denumirea pe care i-o dăduse Tic.

— Şi totuşi trebuie să facem ceva ! spuse Lucia. Nu putem să contemplăm cele două cărţi, mulţumindu-ne doar cu bucuria de a şti că în una din ele se află o pagină superbă *adresară nouă*. Trebuie să căutăm pagina !

— În care carte ? întrebă Ionel. În cea din dreapta sau în cea din stînga ?

— Mai multe şanse am avea în cea din dreapta, răspunse Lucia. Aşa cred eu... Aşa simt eu...

— Şi eu aş fi înclinat să caut în cea din dreapta, spuse Victor la rîndul său. Rămîne totuşi o carte necercetată. Dacă nu m-ar îngrozi acest gînd ! Cum aş putea să scap de el ? Şi dacă tocmai în stînga se află pagina noastră ?

— Visul nostru, şopti Maria.

— Da, visul nostru, repetă Dan, uitîndu-se cu coada ochiului în direcţia cortului străin.

Mişcarea lui Dan nu scăpă neobservată.

— Mai bine am culege mărgean, spuse Maria. Nici nu vă închipuiţi cît de uşor te cuprinde pasiunea culesului. E de ajuns să vezi o singură boabă în nisip.

— De aceea propun să se voteze interdicţia acestei îndeletniciri ! aproape ţipă Lucia, care experimentase pe pielea ei pasiunea. Mi-am pierdut o oră întreagă căutînd prostii din acestea prin nisip.

— Altă problemă ? zise Ursu. Parcă n-am avea atîtea pe cap. Ei, ce carte alegem ?

— Timpul ! Timpul ! repetă Victor obsesia sa. Şi sîntem prea puţini şi avem prea puţine mijloace de cercetare... Şi groaza permanentă că pagina ar putea să fie în cealaltă carte, nu în cea pe care o răsfoim !

— Poate că ne vin ajutoarele, îşi aminti Lucia. Prichindelul şi Laura. Dar cînd vin şi cu ce ne pot ajuta ei ?

În clipa aceea se aprinse fulgerul unei idei în mintea lui Tic.

— Eu trebuie să plec, spuse el. Simt nevoia să iau aer. Pînă deseară mă întorc.

Toţi se uitară la el ca la un smintit. Tic era însă foarte grav.

— Nu cred c-o să vă lipsesc. M-a prins cheful de plimbare. V-am spus. Mă întorc deseară.

— Singur ? întrebă Dan într-o doară, sau cu...

— Sau cu... ce ? îl imită Tic, îngroşîndu-şi vocea. Sigur că singur. Mă întorc deseară singur... Parc-ar fi titlul unui film, nu ? Dar e numai primul act al filmului. Hai, Ţombi !

5

Şi Tic porni din nou singur prin arşiţă. Iarăşi invocarea zeiţei celei oarbe, Fortuna, iarăşi autostopuri, drumuri încîlcite, colb, mulţumiri, saluturi, alte drumuri (de fapt exagera Tic, pentru că drumul era destul de drept şi asfaltat) şi în sfîrşit un portar mustăcios, înalt, cu cizme în picioare...

— Sînt fratele lui Teodor T. Fratele mai mare. Tic F.

— Aha ! Al pezevenghiului ăla ! Mi se pare că l-au ales responsabil cu nu știu ce. Că a plecat azi cu un instructor după niște autobuze. E la pavilionul trei.

— Mulțumesc ! Aveți niște mustăți invulnerabile !

— Și cizmele ?

— De-a dreptul mustăcioase... Dacă mă caută o mașină, îi spuneți să m-aștepte. Am lăsat-o în pană.

Teodor T. era în pavilionul trei. Sări de pe o estradă, de unde conducea un cor, direct în brațele lui Tic. Adrian și Matei, deși amîndoi altiști, lansară accente de sopran :

— Tic ! Ura ! Tic !

Dirijorul corului, Teodor T., le dădu voie să tacă în apropierea lui Tic. Ceilalți membri ai corului primiră recreație, cu indicația de a-l găsi pe Sandu. În trei minute, cincisprezece copii cu numele de Sandu se prezentară la pavilionul trei. Rămase cel veritabil.

— Ce faceți în grădinița asta cu flori și portar ? întrebă Tic.

— Minuni, răspunse Teodor T., adică de toate și mai ales veselie. Ca-n vacanța mare. Voi ?

— La fel... cu mai multă variație. Adică mai facem și puțină știință, nu numai distracție.

— Ha, ha, ha ! În vacanță ?... De ce nu așteptați școala ?

— N-ai nici o grijă, că nu disecăm scoici și nu cercetăm sistemul nervos la pești. Facem explorări.

— Ce explorați ?... Valurile, întinsul mării...

— Nu ! Fundul mării. Cu sonde de sfoară, cu scafandri, cu bărci de cauciuc. Așa ne-am propus noi. Să întocmim o hartă a fundului dintr-un golfuleț al mării. Fiecare groapă, fiecare dîmb de nisip. Precizie, calcule, centimetri. Curiozități. Am găsit pînă acum trei sticle cu mesaje. Dar nu în mare. Într-un lac. Trebuie să mai fie cîteva, dar ne-am plictisit.

— Ce fel de mesaje ? De la cine ?

— De la niște marinari de prin 1820. Unele chiar din 1819... Probabil le-a depozitat acolo apa.

Parcă se așternuse în fața lui Tic un covor de jar, iar cei cu care vorbea stăteau cu picioarele goale pe acel covor.

— Şi ce scrie în mesaje ? În ce limbă ?

— Fiecare era scris în trei, patru limbi. Dar s-ar putea să nu mai fie... Noi n-am mai găsit.

— Da ! Spui tu aşa... şi ce scrie ?

— Salutări, felicitări... Nu contează ce scrie... Mai mult emoţia. Cauţi fundul... Dai peste o sticlă... Indici pe hartă exact locul unde ai găsit-o... Nu-mi închipui că mai sînt... aşa cred eu... Dar e un profesor, un specialist în mesaje, care şi-a instalat cortul acolo. El ar putea să ştie mai bine şi ar putea să le descifreze. Nu sînt sigur, dar eu cred că pentru mesaje a venit. Incognito...

— În ce loc ? Unde ? Hai, spune-ne şi nouă.

— N-am voie. Dacă spun şi se află... Ştiţi, gata, mi-am pierdut cuvîntul. Şi nici nu cred să se mai găsesc sticle ! Precis nu se mai găsesc... Aşa, ca să facă nu ştiu cine o hartă a fundului mării, nu merită...

— Hai spune ! Nu scăpăm nimănui nici un cuvînt. Ca mormîntul ! Ce, nu putem şi noi să facem o hartă ? Cine o să ştie că mergem după mesaje ?

Tic deveni brusc categoric :

— Nu ! Imposibil. Trebuie bărci, supraveghetori, autobuze... Doar nu vreţi să fugiţi din tabără ?

— Avem de toate. Şi bărci, şi supraveghetori, şi autobuze. De ce să n-avem şi mesaje ?

— Nu se poate ! V-am spus. Dacă se află ? Nu ! Nu pot să-mi pătez obrazul.

Numai după ce se rugară de el cu lacrimi şi promiseră de o sută de ori solemn că nu vor scăpa nimănui vreun cuvînt despre mesaj, Tic parcă se îndură şi deveni mai indulgent :

— Ştiu eu ? Şi dacă nu găsiţi nimic ? V-am spus doar...

— Ne alegem cel puţin cu o hartă a fundului. Trebuie să fie foarte interesantă. Relief submarin, gropi, dîmburi, vegetaţie... Cum de nu ne-a venit în gînd pînă acum ?... Şi — cine ştie ? — poate găsim pe undeva o sticlă de două sute de ani... Spune-ne, hai ! Nu mai fi atît de crud.

Tic oftă învins şi le spuse locul. Apoi vorbiră despre altele. Dar simţea, din nerăbdarea gazdelor, că vizita lui, chiar dacă nu era cu totul neagreată, în orice caz se cam prelungise. Plecă, după ce le atrase şi mai ferm atenţia să nu scape nici un cuvînt despre mesaje.

Jumătate de oră după plecarea lui, în toată tabăra se vorbea numai în şoapte. Un sfert de oră mai tîrziu, se

prezentă un băiat în biroul instructorului cu propunerea ca a doua zi, pentru că tot trebuia să se facă o excursie spre Histria, să se oprească cu autobuzele la marginea unui lac pentru a se întocmi o hartă a fundului.

— Instruire și delectare, spuse în încheiere băiatul, care nu era altul decît Teodor T.

Veniră apoi alții și alții. Apoi doi instructori care avuseseră program. Apoi directorul taberei, cu un aer vesel :

— Ce-ați spune să ne oprim mîine la marginea unui lac și să-i punem pe băieți să facă o hartă a fundului ? Bărci doar avem. Mi se pare vreo douăsprezece, nu ?

6

Cireșarii descoperiseră un petic de verdeață pe fîșia îngustă de nisip care despărțea Gorganul de lac. Se așezaseră toți acolo în așteptarea lui Tic. De acolo priviseră asfințitul, acolo simțiseră cum le dau tîrcoale primele umbre ale înserării, acolo îi găsise primul val de întuneric. Silueta fîntînii dispăruse în noapte și valurile de întuneric se apropiau tot mai mult.

— Dacă n-a venit pînă acum, spuse Ionel, eu cred că va aștepta dimineața pentru întoarcere.

— Și eu cred la fel, întări Lucia.

Ursu clătină din umeri, dar nu spuse nimic. Înțelese că prietenii lor vor să se întoarcă la corturi, dar nimeni n-avea curajul să facă primul pas. Rămaseră mai departe la poalele tumulului scitic, înconjurați de o tăcere deplină. Liniștea nu dură însă multă vreme. De undeva, din partea cealaltă a Gorganului, dinspre mare, răzbătea un zgomot de pași. Cînd întoarseră capul, tinerii avură impresia că în vîrful vechiului mormînt se înălțase o statuie neagră Identificară repede apariția neașteptată. Era asistentul. Dar și acesta îi descoperise acolo, în grup, la poalele Gorganului.

Surpriza ținu doar cîteva clipe. Cineva trebuia să facă un gest de apropiere. Îl făcu asistentul. Coborî fără grabă din vîrful movilei și se așeză, după un „bună seara“ rostit

cu voce înceată, lîngă cireşari, la marginea peticului de verdeaţă. Cu toate acestea, stinghereala neaşteptatei întîlniri nu se risipi. O simţeau şi toţi voiau s-o îndepărteze. Dan făcu prima tentativă :

— Am întîrziat aici discutînd despre... Ovidiu.

— Da, spuse asistentul. Uneori despre el e bine să se vorbească în şoaptă...

Dan înţelese imediat eroarea pe care-o făcuse. Noaptea, pe marginea unei mări liniştite, în pustiu, vorbele se aud de la mari distanţe. Dar nu se gîndi să repare eroarea. De vreme ce conversaţia tot începuse, de vreme ce oaspetele nu numai c-o acceptase, dar într-un fel o şi încuraja, simţi imboldul de a mai spune ceva :

— Ne închipuiam că poate s-a uitat şi de-aici uneori la corăbiile care-i aduceau veşti şi care-i purtau tristeţile. Dumneavoastră credeţi c-a stat tot timpul în Tomis ?

Asistentul nu răspunse imediat, dîndu-i răgaz lui Dan să-şi descopere inabilitatea.

— Aaa ! Da ! Îmi aduc aminte, se repezi Dan. Undeva, Ovidiu parcă spune : „*Oraşele vecine îmi dau aceeaşi cinste*“ [1]... acolo unde se laudă că e „scutit de dări“.

— Da, confirmă asistentul. În scrisoarea către Graecinus din cartea a patra.

— Cunoaşterea lui Ovidiu, întrebă Lucia într-un elan sincer, e obligatorie pentru arheologi ?

Asistentul întîrzie iarăşi cu răspunsul, de astă dată căutînd să descopere dacă întrebarea Luciei nu ascundea şi ironie.

— Am vrut... cum să vă spun ? începu să se bîlbîie Lucia, ceea ce nu era de loc în firea ei.

— Nu, răspunse asistentul convins de sinceritatea întrebării. Nu e obligatorie, dar e necesară. Pentru că... pentru că e singurul mare poet al antichităţii, în opera căruia abundă informaţii despre aceste meleaguri şi mai ales despre cei care le stăpîneau, despre geţi.

— Oare chiar a scris o carte de versuri în limba geţilor ? întrebă Ionel.

— Răspunsul se află în opera lui Ovidiu. E afirmativ, clar, sigur.

---

[1] Versurile citate sînt extrase din volumul OVIDIU — „Scrisori din exil“, traducere de Teodor Naum, E.S.P.L.A., Bucureşti, 1957.

— Îmi aduc și eu aminte, spuse Ursu. Dar îmi aduc aminte și de gustul amar pe care mi l-au lăsat poeziile lui. Atît de frumoase și atît de jalnice și de tînguitoare !

— Da, asta-i drama noastră, reluă asistentul. Poate că e mai mare decît drama lui Ovidiu. Tot ce a scris aici, pe țărmurile Pontului, e jalnic, tînguitor. Fiecare zi pe care a trăit-o aici, fiecare vers pe care l-a scris aici, aproape totul era legat de marea speranță a reîntoarcerii. Aproape fiecare poezie pleda pentru revenirea lui în patrie. Și, ca să nască înțelegere, compasiune, zugrăvea totul în culori întunecate, jalnice. Fiecare cînt pare argumentul unui discurs neîntrerupt, cu care un mare orator își susține cauza. Dacă versurile lui nu s-ar fi supus toate și nu s-ar fi integrat în această pledoarie, am fi rămas cu informații mult mai numeroase și mai adevărate despre „geții cei sălbatici".

— Da' nu era de înțeles ? se răzvrăti Maria. Cel mai gingaș suflet poetic al Romei să fie azvîrlit cu atîta cruzime... Cum să nu strige ? Cum să nu plîngă ?

— E adevărat că versurile lui se scriau pe ziduri și se recitau în piețe publice ? întrebă Dan.

— Da. Dar nu versurile din *Metamorfoze* sau din *Faste*, ci cele din *Amores* și din *Ars amatoria*.

Îndurerată, Maria încercă încă o dată să ia apărarea lui Ovidiu :

— Dar nu spune el undeva că aceste versuri... mi se pare că spune așa :

„...nu calcă nici legile romane
Nici rău nu le învață pe junele soții".

— Da, zîmbi asistentul. Și mi se pare că mai adaugă cîteva versuri :

„Eu cînt numai amorul cel după cuviință :
Nici un păcat nu este în ceea ce eu cînt."

În pledoaria pe care i-o trimite de pe țărmurile Pontului lui August, are grijă Ovidiu să invoce aceste argumente. Dar se pot citi și alte versuri : galante, frivole,

pline însă de grație și de gingășie. Ovidiu nu se sfiește să spună undeva :

„Dar să termin : pe toate frumoasele din Roma,
Pe toate le dorește amorul meu aprins !"

— Doamne ! se înfioră Maria. Cum putea să spună așa ceva ?

— Pentru că era răsfățatul Romei. Pentru că, de la publicarea primei opere, numele lui a devenit un nume de legendă. Pentru că, într-o vreme cînd trăiau în lume toate gloriile literare : Tibul, Horațiu, Properțiu, Virgiliu, el devenise celebru, cucerise, așa cum îi plăcea să spună : *„toată gloria care nu se acordă decît morților"*. Versurile lui se scriau pe ziduri, se citeau în piețe publice la vîrsta cînd... dar să-l lăsăm pe el să ne-o declare : *„abia mă răsesem o dată sau cel mult de două ori"*. Era tînăr, bogat, frumos, era celebru, era idolul tineretului roman. Își permitea orice. Nu voia să respecte tradițiile, nu voia să-și cîștige prin arme *„cununa prăfuită"*, nu voia să-și *„prostitueze glasul"* în luptele din for.

— Aceste concepții, întrebă Lucia, nu l-au pus oare în conflict cu August, cu concepțiile severe, austere ale acestuia ?

— Greu de răspuns. Dacă ne străduim să-l înțelegem pe August, care n-a pregetat să-și exileze fiica și apoi nepoata pentru încălcarea legilor morale, trebuie să ne străduim să-l înțelegem și pe Ovidiu. Nu vreau să-l idealizez. Eu însă cred că Ovidiu nu a văzut dragostea ca un scop în sine, ci s-a considerat cîntărețul ei. Amintiți-vă de celebrul epitaf :

„Sub astă piatră zace Ovidiu, cîntărețul
Iubirilor gingașe..."

El a cîntat dragostea poate cu ajutorul unor note care depășeau epoca, a cîntat dragostea ca o permanență a lumii și în aceasta constă universalitatea și eternitatea operei sale. Secole după secole, Ovidiu a subjugat și a

influențat literatura lumii cu *Metamorfozele* și *Fastele*. A ajuns pînă în timpurile moderne. Se credea că steaua lui a pălit. Și deodată Ovidiu e din nou descoperit, de astă dată în versurile sale despre dragoste, ca o simțire modernă. E etern și prin acest sentiment etern în slujba căruia a oficiat. A și spus cîndva :

„Aceasta mi-e averea : să preamăresc femeia,
Să-i fac iubitei mele renumele etern.
Veșminte, pietre scumpe și aur s-or distruge,
Dar faima ei, în versuri, etern va străluci."

Ovidiu a creat-o pe Corinna, întruchiparea femeii dintotdeauna și i-a jertfit acestei necunoscute galanterii, capricii, frivolității. Dar dragostea lui profundă, adevărată a dăruit-o unei singure femei, cu conștiința și mai ales cu dorința de a o înălța prin dragostea lui la nemurire. Ei îi închină aceste versuri :

„Tu care-mi ești mai dragă decît îmi sînt eu mie
Cusururi multe soarta îmi va găsi ; se poate
Dar tu vei fi vestită prin chiar talentul meu.
Tu ai putea acuma să pari nefericită,
Dar multe-au să dorească să fie ce ești tu ;
Fiindcă-ai fost părtașă la chinurile mele,
Te-or ferici pe tine și te-or invidia.
De ți-aș fi dat avere, nu ți-aș fi dat atîta.
Nimic nu ia cu sine cînd moare cel bogat,
Dar eu un nume veșnic ți-am dat : un dar mai mare
Decît acesta-n viață eu nu puteam să-ți fac."

Și aceste versuri le-a închinat soției lui.

— Atunci de ce n-a venit după el la Tomis ? întrebă Maria.

— Aceasta e una din cele trei mari enigme ale dramei lui Ovidiu. Opinia îndeobște admisă este că nu i s-a dat voie. Să nu uităm că Fabia, soția lui, descindea dintr-una din cele mai celebre familii romane. Era rudă și cu August.

— Și cea de-a doua enigmă ? întrebă Ionel.

— Cauza reală a exilului lui Ovidiu, răspunse Dan în locul asistentului.

— Da, spuse acesta. În edictul de relegare — relegarea era o pedeapsă mai ușoară decît exilul, pentru că celui relegat nu i se confisca averea și nu i se lua cetățenia, Ovidiu era pedepsit pentru *Ars amatoria*. Dar, cum trecuseră zece ani de la publicarea operei, e puțin probabil ca aceasta să fi fost singura cauză. Chiar Ovidiu spune undeva :

„Perdiderunt me duo crimina : carmen et error..."

„Un cîntec și o greșeală". Cîntecul este cunoscut : „Manualul de dragoste". Care o fi fost însă acel *error*... cunoscut de toți contemporanii lui Ovidiu, dar care n-a străbătut istoria pînă la noi ? Zeci de savanți, în zeci și zeci de volume, s-au ocupat de acest *error*, încercînd să-l descopere.

— Dacă nu mă înșel, spuse Victor, Voltaire susține că Ovidiu ar fi descoperit o anumită legătură incestuoasă între August și fiica acestuia, Iulia.

— Supoziția aceasta nu rezistă nici la fapte, nici la logică, răspunse asistentul. Voltaire reia o calomnie pusă în circulație de Caligula cu un scop precis și anume acela de a dovedi că descinde din August și după mamă, și după tată. Caligula era fiul lui Agrippina, care la rîndul ei era fiica Iuliei. Incestul dintre Iulia și August i-ar fi dat lui Caligula calitatea dorită. Nu e de mirare acest lucru la un împărat nebun, care și-a făcut templu și statuie de aur, pe care o îmbrăca în fiecare zi, așa cum se îmbrăca el. Datele demască însă în mod clar calomnia. Cînd Ovidiu a fost relegat, Iulia era de zece ani în exil... Dar și logica e împotriva acestei explicații calomnioase. Cum ar fi putut Ovidiu să-i amintească mereu lui August, în scrisorile pe care i le trimitea din Tomis, despre o asemenea fărădelege ? *„Nu vreau să-ți mai deschid rănile"*, îi scria Ovidiu împăratului, deci August era o victimă, nu un autor... Cea mai mare parte a savanților înclină spre explicația în care e vorba despre cea de-a doua Iulie, nepoata lui August și soția lui Emilius Paulus. Se crede

că Ovidiu ar fi mediat relațiile, interzise de legi și de August, dintre Iulia-minor și un tînăr aristocrat, Iunius Silanus. Roma era scandalizată, August a aflat... Poate așa se explică de ce au fost exilați în același timp și Iulia, și Iunius, și Ovidiu. Poate așa se explică de ce August a rămas surd la tînguielile poetului. Iulia, nepoata atît de iubită, fusese exilată pe viață și împăratul rămînea neînduplecat, neîndurător în hotărîrea lui. Putea el să-l ierte pe Ovidiu ?

Nimeni nu răspunse la întrebare. O rafală de vînt, stîrnită cine știe cum, atacă o clipă liniștea și întunericul. Dar tinerilor li se păruse că trecuse cineva și-i atinsese cu poalele togăi. Parcă vedeau o umbră pășind în noapte spre marginea mării, pentru a-și cînta acolo tristețile. Parcă vedeau și alte umbre furișîndu-se amenințătoare încă spre marginea mării.

— Oare erau atît de sălbatici geții ? întrebă cineva cu teamă.

— Nu ! răspunse o voce liniștită. În descrierea geților, sinceritatea lui Ovidiu e foarte fragilă. Poetul e plin de contradicții. Cînd vorbește despre Tomis, spune cu spaimă :

„Rău te-ngrădești cu zidul, dar chiar și înăuntru
Duci frica unor barbari amestecați cu greci."

și adaugă în versurile imediat următoare :

„Căci doar cu noi de-a valma barbarii își duc viața :
Mai mult de jumătate din case le au ei."

E greu de crezut că într-un oraș înfloritor ca Tomisul, în care mai mult de jumătate era locuit de daci, aceștia să fi fost niște sălbatici. Poate că era impresionat de felul lor aspru de a se purta, de puterea și vitejia lor, de rezistența și tăria lor sufletească. Dacă ar fi fost atît de sălbatici, precum spune, de ce le-a învățat limba și cum a putut să le-o învețe ? De ce s-a apucat să scrie versuri în limba lor ? Și de ce s-a dus în mijlocul lor sau i-a adunat în piețe publice să le citească versurile ? Și cum

puteau să le placă unor barbari, unor sălbatici versuri gingașe, mlădioase, așa cum numai Ovidiu știa să facă ? Cît de dureros se contrazice Ovidiu :

„Ah, mi-i rușine-a spune : am scris în graiul getic,
Cuvintele barbare le-am pus în vers latin !
A și plăcut poemul ; tu poți să mă feliciți :
Aici, între sălbatici am nume de poet.“

Poate că e mai sincer atunci cînd spune ca o consolare :

„Și mi-i destul că-n locul în care-mi duc viața
Aicea între geții sălbatici sînt poet !
Ce-aș cîștiga să-mi caut în altă lume faima ?“

Nu ! N-a trăit pe aceste meleaguri printre niște sălbatici primejdioși, așa cum încearcă să-i prezinte la Roma pentru a-și înspăimînta cunoscuții și a obține iertare. Este subînțelesul întregii lui opere scrisă pe malurile Pontului. A trăit printre oameni demni, dîrzi, aspri, austeri, poate cu totul opuși firii lui fragile, nestatornice, temătoare. Dacă acești oameni ar fi fost într-adevăr sălbatici, fioroși, dacă nu l-ar fi iubit, dacă nu l-ar fi admirat, cum ar fi supraviețuit zece ani în mijlocul lor ? Zece ani ! Poate că de multe ori l-au și apărat, poate că atunci cînd a primit cununa de iederă a poeziei, în Tomis, printre mîinile care i-au întins-o se afla și brațul puternic al unui luptător dac. A speriat Roma cu sălbăticia geților; dar nici o săgeată, nici o suliță, nici un pumn dac nu l-a atins, nu i-a atins nici măcar toga. Nu ! *Geții cei sălbatici* l-au iubit, l-au apărat și Ovidiu a răspuns la aceasta învățîndu-le limba, făcîndu-le versuri, devenind *primul lor poet.* Poate că în adîncul sufletului său i-a iubit. Dacă lumea ar fi păstrat cartea sa de versuri în limba getă, cine știe cu cîte adevăruri s-ar fi îmbogățit istoria noastră veche... !

— Poate că ei l-au înmormîntat ! spuse Dan în șoaptă.

— Oare mormîntul lui a rămas în pămîntul geților ? întrebă Ionel tot în șoaptă.

— E cea de-a treia enigmă a dramei poetului, răspunse asistentul. Mormîntul lui Ovidiu... Nimeni, nimeni nu știe

unde a fost înmormîntat. Cîte ipoteze nu s-au emis ! Unii susţin că ar fi fost înmormîntat în Panonia, alţii la Belgrad, alţii la Roma, pe Via Flaminia. Cea mai plauzibilă dintre toate este cea tradiţională : Ovidiu a fost înmormînat aici, pe aceste meleaguri. Un episcop din secolul al treilea, Eusebiu de Cezareea, pe baza unor izvoare care s-au pierdut, ne-a lăsat chiar şi amănunte cu privire la înmormîntarea lui Ovidiu, aici, pe ţărmurile Pontului Euxin. El susţine că locuitorii acestor meleaguri i-au făcut funeralii solemne marelui poet de alt neam şi de alt sînge decît dînşii... Şi mai există un argument. Se pare că stăpînii acestor pămînturi au păstrat mult timp amintirea locului unde a fost înmormîntat poetul. Pe multe hărţi vechi geografice se găsea un punct, între Tomis şi Histria, denumit *Sepulcrum Ovidii* — mormîntul lui Ovidiu. Pînă acum însă nimeni n-a identificat acel punct. Oare va reuşi, în viitor, cineva să-l descopere ?...

— *Sepulcrum Ovidii*... şopti cineva.

Şi tăcerea coborî pentru multă vreme acolo, la poalele Gorganului.

CAPITOLUL XII

1

Cînd Tic și Țombi se înapoiară la Gorgan, toți dormeau, în afară de Ursu, care, auzindu-i venind, închise ochii și adormi și el împăcat.

Înainte de a intra în cort, Tic avu inspirația să privească marea în care se aciuaseră toate stelele și toate razele lunii. Pe apa mării se mai vedea însă ceva. O barcă binecunoscută lui Tic, iar în barcă, o ființă foarte cunoscută. Tic mișcă încet capul, apoi intră în cort. Dacă s-ar fi uitat spre cortul străin... dar, oricum, întunericul l-ar fi împiedicat să-l zărească pe cel care aștepta o nouă naștere a Afroditei cu văl negru pe cap. Deși adormi ultimul (ultimul în acel cort), Tic, prin mijlocirea lui Țombi, se sculă totuși primul. Avea niște treburi speciale de făcut. Aproape jumătate de oră meșteri ceva cu cuțitașul și cu cutiile de cremă. Apoi căută un anumit lucru prin bagaje. Se auziră niște clinchete care-i treziră pe ceilalți. Tic se furișă însă repede afară din cort. Cînd Dan își iți capul prin ferestruică, îl văzu, cu Țombi pe urmele lui, luînd drumul șoselei. Tic se întoarse cam peste o oră obosit, asudat, dar foarte vesel. Și, ca și cum s-ar fi deșteptat atunci și n-ar fi lipsit o secundă din mijlocul lor, se alătură celorlalți în gînduri, acțiuni și preocupări.

Geamandurile instalate de Ursu se legănau pe valuri, atrăgînd privirile cireșarilor. Numai Tic și Maria preferau să se uite unul la altul.

— Tu pe unde-ai umblat haihui ? îl întrebă Maria pe Tic, folosind tonul de autoritate la care-i dădea dreptul calitatea ei de soră mai mare.

— Eu am umblat haihui ? Poate... Mi-am amintit că n-am văzut un film cu una care juca rolul zînei nopții... de altfel destul de nesuferită... și m-am dus să-l văd.

Maria tăcu, înghițind în sec. Și, pentru a da alt curs discuției începute, care-i displăcea vădit, se întoarse spre Lucia și o întrebă :

— Deschidem sau nu cartea ? Cineva zicea că nehotărîrea e cel mai mare cusur al omului.

— Începem ! spuse Victor. Cu inima îndoită, dar începem. Să invocăm Fortuna ?

— Știu eu o zeiță, interveni Tic, o zeiță interesantă, care, fiind plecată pentru un timp în concediu, i-a dat mîna liberă în sectorul ei unui mic zeu, mi se pare CIT. Voi nu ați întîlnit povestea asta în mitologie ? Nu se poate. Să invocăm deci zeul cel mic CIT. Fortuna se dăruie fără discernămînt. Pe cînd zeul cel mic, care e de o gingășie și de o...

— Unde ai citit tu asta ? îl întrebă Dan.

— În cartea asta în care ne căutăm pagina de vis, sau în cartea care se va scrie despre această carte.

Cireșarii se împărțiseră în trei echipe. Scafandri : Ursu, Victor și Tic ; operatori topometrici : Lucia și Ionel ; operatori de sondaje cu mîna : Dan și Maria. Explorarea începea de la un capăt al țărmului spre celălalt, pe linia balizelor. Acolo unde sondele indicau neregularități flagrante, începea munca scafandrilor. Pînă la o anumită adîncime, activau Tic și Victor. La adîncimi primejdioase, Ursu. Folosirea cordoanelor de siguranță de către scafandri era obligatorie. Acesta era planul explorării. Totul era pus la punct pînă la ultimul amănunt.

Timerii se îmbarcară. După ce se depărtară de țărm, Dan îl întrebă pe Tic :

— Crezi c-o să răzbim noi ? Cîtă întindere ! Aoleu !

— Ți-am vorbit de un zeu. Gata ! Acum n-am timp. Scafandrul la datorie !

Tic sări în apă nu din proprie inițiativă, ci din spirit de imitație. Îl văzuse pe Victor sărind. Se întîlniră amîndoi în fundul apei, pe un dîmb de nisip. Dar, afară de un smoc de vegetație marină, nu găsiră nimic altceva. O altă sondă aruncată de Ionel, care reduse ghemul din mîna acestuia la jumătate, necesită intervenția lui Ursu. Dar nici acesta nu descoperi nimic. Cercetările continuară astfel cîteva ore, fără nici un rezultat. Deși nimeni nu

se gîndise că va descoperi ceva de la prima explorare sistematică, un oarecare sentiment de neliniște încerca să se cuibărească în inimile cireșarilor. Cel mai neliniștit dintre toți era însă Tic. Nervozitatea lui nu scăpă celorlalți. Strîngea din pumni și se uita fără întrerupere spre Gorgan.

— Ce tot cauți acolo ? îl întrebă Dan. Parc-ai răsfoi o carte proastă. Poate-i cartea cu micul zeu...

— Păcat că nu datează din epoca de piatră. Știi tu pentru ce...

Dan își duse cu un gest instinctiv mîna la cap, ceea ce avu darul să stîrnească oarecare veselie printre posesorii bărcii de cauciuc.

Tic, pentru că el își ascuțise cel mai tare auzul, pentru că el era singurul pregătit, dădu primul semnal vesel de alarmă. Ridică mîna și arătă spre Gorgan :

— Vin ! Micul zeu CIT și-a pogorît darurile cerești asupra noastră. Nu-i auziți ?

Parcă se auzea ceva în depărtare. O rumoare, asemenea unei agitații dintr-o sală de spectacol, dintr-un teatru în aer liber, de pe stadion. Și deodată răsunară trompetele.

— La mal ! răcni Tic. Imediat la mal ! Ne-au sosit ajutoarele și trebuie să le îndrumăm. Știți cîte bărci au ? Douăsprezece, dacă n-au mai făcut rost și de altele.

Veneau pionierii. Puțintel cam obosiți, dar voioși cum îi îndeamnă salutul. Autobuzele se opriseră într-un loc la șosea, unde un stîlp șubred, cu o tăbliță de scîndură putrezită indica o direcție anumită și anunța cu litere foarte frumoase și îngrijite (scrise cu cremă de ghete neagră) : *Spre lac — 1 kilometru.* Indicatorul de lemn era un entuziast în felul lui și nu voia decît să răspundă inimilor care tresăltau de bucurie văzîndu-l. Pentru că pînă la lac erau trei mii de fragmente asemenea fragmentului de meridian binecunoscut care stă la baza sistemului metric.

Flotila de bărci pionierești luă imediat cu asalt nu fața lacului, ci fundul lui. Și cu atîta zel, că în cîteva ore nu rămase nici un punct imaginar în ochiul lacului necercetat, nesondat. Micii canotori, micii sondori, micii geografi își transmiteau unii altora în gura mare rezultatele sondelor și calculelor lor și întrebarea esențială : „Ai găsit mesajul ?“ Căutau de zor sticle, dar întocmeau

hărți pe care cireșarii le copiau pe loc și le băgau în dosarul întocmit de Lucia : „*Fundul ochiului de lac — schiță topometrică*". Tușul de pe coperțile de carton abia se uscase.

Micul zeu CIT, neschimbat la față, adică ciufulit și cîrn ca întotdeauna, îi înveselea cu tot felul de glume și le mărea zelul cu tot felul de promisiuni. Furați de pasiunea geografiei submarine, aproape toți uitaseră tentația misterioasă care-i adusese acolo, începeau să caute scoici, să culeagă mărgean, atunci cînd își terminau sarcinile de topometri, pentru a da altor schimburi locurile din bărci. Numai cîțiva dintre ei se încăpățînau în ideea de a căuta sticle cu mesaje. Micul zeu CIT prevăzuse însă și lucrul acesta. Azvîrli harul unei bucurii de moment în calea încăpățînaților căutători. În cea mai mică adîncime a lacului, Teodor T. văzu gîtul unei sticle. Ochii îi ieșiră din orbite și căută repede ceva cu care să ascundă, să acopere nemaipomenitul tezaur. Și cum nici el, nici alții la care se uita nu aveau la îndemînă pentru această operație decît chiloți de baie, apelă în cele din urmă la acest mijloc îndrăzneț. Reuși să iasă din apă numai cu prețul dezvăluirii tainei celui mai bun prieten al lui, Adrian. Acesta trebui să se îmbrace și să-i arunce în apă propriii lui chiloți. Se ascunseră apoi amîndoi într-o groapă de nisip scurmată la repezeală pe plajă, se lungiră pe burtă pentru a nu fi zăriți de nimeni și, cu gesturi de ritual, traseră sticla din pînza chiloților. Oare ce putea să conțină mesajul ?

Adrian, ca un adevărat candidat de cireșar, luă sticla, o întoarse pe toate colțurile, apoi i-o întinse dezamăgit prietenului său :

— Nu vezi că e o sticlă contemporană ? Scrie STAS pe ea.

— Dar tu nu vezi că e o hîrtie înăuntru ? Uită-te ! Se distinge prin sticlă.

Se mai chinuiră o vreme să scoată hîrtia. Adrian o citi cu glas tare :

— „*Dacă n-o să găsiți pînă la urmă un meaj autentic, măcar să trăiți cîteva clipe bucuria că l-ați găsit. Tic.*"

În spatele lor izbucniră hohote de rîs. Un grup de băieți îi văzuseră cum se furișează și îi urmăriseră.

Teodor T. și Adrian își pleoștiră în prima clipă mutrele. Apoi n-avură ce face. Începură să rîdă și ei.

— Mai bine haideți să măsurăm ! propuse cineva.

Și porniră spre bărci cîntînd. Un ceas mai tîrziu, cireșarii aveau harta fundului gata.

2

Micul zeu CIT *se întoarse* din văzduh sub înfățișarea lui dintotdeauna, aceea a lui TIC. Era marele erou al zilei, dar, spre deosebire de alte dăți, împrumută un aer de excesivă modestie. Prietenii lui hotărîră să-l lase să guste din plin această frumoasă satisfacție — modestia. Îl chemară deci în mijlocul lor și, fără să repete laudele și felicitările, îl atraseră în munca de studiere a hărții. Numai Ursu îi făcuse pe furiș cu ochiul un semn de triumf, ceea ce îi ajunse cireșarului cîrn. După cîteva clipe uită cu totul de zborul — dus și întors — de pe Olimp. Harta fundului mării, pe care o întocmiseră Lucia și Ionel, avea însușiri magnetice. Dan încercă totuși să-l sustragă pentru un moment din ocupațiile sale pămîntești:

— Ce-ai fi făcut, Ticușorule, dacă „voioșii" dădeau peste Palat ?

— Cum să dea peste Palat, dacă nu-l căutau ? Un vapor să fi descoperit și tot nu-i dădeau atenție. Ei căutau sticle, nimic altceva. Ia apucă-te tu și caută boabe de mărgean, că am fost prins și eu cîteva clipe de patima asta... Te asigur că, dacă ar exista pe plajă o pereche de pantofi, chiar ai lui Gargantua, nu i-ai vedea. Nu ți-ar fi ochii, gîndurile decît la mărgean. Poate ai spune așa, într-o doară : ce caută „chestiile" astea aici ? Așa ar fi făcut și ei. M-ar fi chemat și mi-ar fi spus : ce-i cu hardughia asta aici ? Fir-ar să fie ! Din cauza ei nu găsim sticlele. Dar, te rog să mă lași în pace. Am altele mult mai importante...

Studierea hărții dură vreme îndelungată. Chiar și în timpul prînzului, spre disperarea celor care-o lucraseră, harta trecea din mînă în mînă, colecționînd și alte linii,

o groază de bucle încîlcite, fără cap și coadă, cele care formau amprentele cireșarilor. Comentariile aprige din timpul mesei se moleșiră spre sfîrșit, nu din cauza diminuării poftei de dispută a tribunilor înarmați cu linguri și farfurii, ci pentru că se formulaseră cîteva păreri bine argumentate, cu șansa de a deveni concluzii. Harta lacului era foarte bogată în neregularități : zeci și zeci de dîmburi și de gropi de toate dimensiunile. Liniile trase de topografi erau sinuoase, încîlcite ; pe undeva aduceau cu petele de grăsime de pe marginea hărții. Dar nu era greu să deosebești printre aceste linii locurile mai ciudate, demne, sau obligatorii de cercetat. Acolo unde un dîmb părea nefiresc de înalt, în raport cu relieful înconjurător, acolo unde o groapă părea prea adîncă față de gropile vecine, se făceau mici semne cu un creion roșu. Bineînțeles că mica unealtă se aciuase în mîna Luciei, bineînțeles că semnele pe care le zgîria pe hîrtie erau X-uri. Cîteva X-uri fuseseră înconjurate cu un cerc. În vederea acestei operații, Lucia întoarse creionul, nu pentru că noul vîrf era mai ascuțit, ci pentru că avea altă culoare. X-urile roșii, înconjurate de cerculețe albastre, erau punctele cele mai ciudate de pe hartă. Erau patru asemenea semne în bucla pe care o făcea lacul la Gorgan.

— Prin urmare, spuse Ionel, avem datoria să descifrăm aceste patru pagini, pentru a vedea dacă nu cumva una dintre ele e pagina pe care o căutăm.

Minunea se produse. Cireșarii erau toți (cu o singură excepție, dar această excepție nu privea problema lor capitală) liniștiți, încrezători, aproape siguri că expediția lor, atît de incertă, atît de fantomatică la început, va duce, fără doar și poate la un anumit rezultat. Rezultatul îl întrevedea fiecare altfel. Unii își imaginau palate de cleștar, alții orașe scufundate, alții rămășițele mai modeste ale unei vechi și frumoase civilizații, alții zidiri ciudate, cu scopuri misterioase, lîngă țărmul mării, alții... Visul căpăta însă contururi, adică se apropia de realitate. Clipele se cereau toate calculate și umplute cu mișcare, cu acțiune.

— Și dacă nu descoperim nimic în lac ? întrebă Dan, mai mult ca să se afle în treabă. Nu înseamnă că ne-am pierdut vremea degeaba ?

— Mai întîi — sări Tic — să nu spui descoperim, pentru că, folosind astfel verbul, te propui participant la ex-

plorare, lucru la care eu, personal, mă opun. Şi, în al doilea rînd, păstrează-ţi reflecţiile pentru jurnalul pe care-l ţii cu atîta hărnicie, dar pe care nu ştii să-l ascunzi. Şi, în al treilea rînd, cred că n-o să-ţi ajungă nici pînă diseară timpul pentru a umple cele zece pagini din jurnal, care au menirea să zugrăvească, măcar la jumătate, calităţile superbe ale micului zeu CIT.

— Cum s-ar spune, îmi dai sarcina să-ţi completez un capitol din biografie. Capitolul olimpian. Bine ! Voi alege acest titlu... Poate ai de gînd să-mi stimulezi talentul şi entuziasmul.

— Prin daruri interioare, răspunse prompt Tic. Ca să nu-ţi mai fac teoria misiunii artistului... Nici nu e loc în barcă, Dănuţ. Nu ştiu la cine trebuie să mai renunţăm. A, da... Mi se pare că ne-am pricopsit cu un renunţ voluntar.

Întruchiparea acestui renunţ era Maria, căzută din nou în patima mărgeanului. Dan, la rîndul său, se duse în cort şi acolo, trîntit pe burtă, începu să scrie în jurnal capitolul promis.

Barca de cauciuc ajunse la primul X, adică la prima geamandură. Noile sondaje de mînă identificară un dîmb de nisip care se ţuguia ca o colibă pe fund. Dimensiunile colibei nu erau prea încurajatoare, dar, ca orice loc ciudat, trebuia cercetat în amănunţime. Toţi scafandrii expediţiei luară parte la explorarea submarină. Tic avea misiunea să cerceteze vîrful dîmbului, Victor şi Ursu baza, fiecare la capătul unui diametru imaginar. Primul ieşi la suprafaţă Tic. Avea în mîini o scoică uriaşă, încă deschisă.

— Asta-i tot ce-am găsit mai acătării. Încolo, numai nisip şi scoici rahitice. Păcat că nu căutăm perle.

Nici Ursu, nici Victor, care îşi scoseseră capetele din apă, la puţin timp după apariţia lui Tic, nu găsiră altceva în mormanul de nisip.

— Prea mult nisip şi prea mic dîmbul pentru a îngropa ceva, raportă Victor.

— Nici în profunzime ? întrebă Lucia, cu conştiinciozitatea unui adevărat savant.

— Eu am scurmat în jos, către fund, răspunse Ursu. Nu cred că se afla ceva aici.

Lucia tăie cu un X roşu, mare punctul cercetat. Se gîndi o clipă să adauge un mic semn de întrebare, dar

renunță. Barca, împinsă de cei trei scafandri, înainta spre un alt loc indicat de Lucia.

— Aici e o mare profunzime — spuse ea după ce barca se opri — prin urmare, dîmburi înalte de jur împrejur. Cred că în groapă nu avem ce căuta.

Ursu nu ținu însă seama de recomandarea Luciei și se aventură pînă în fundul gropii. Nici nu trebui să facă eforturi pentru a ajunge acolo. Îl atrăgea apa. La ieșire îi fu mai greu, pentru că trebuia să înfrîngă rezistența apei, ajutîndu-se de o singură mînă. În cealaltă ținea un bolovan în formă de cub. Scafandrii se mai scufundară de cîteva ori, fără să descopere însă mare lucru. Vegetație, scoici, pietre. Singurul lor trofeu era bolovanul adus de Ursu. Îl întoarseră pe toate părțile, îl studiară cu atenție și ajunseră la concluzia unanimă că bolovanul nu era o piatră obișnuită adusă de mare, ci un bolovan dăltuit de mînă omenească. Lucia înscrie pe hartă, deasupra X-ului cercetat, un mare semn de întrebare.

Celelalte două X-uri nu puseră scafandrii la prea mari încercări. Ele reprezentau un dîmb de nisip și o groapă nu prea adîncă. Cercetătorii își făcură însă pînă la capăt datoria. Plonjară de cîteva ori, pînă se convinseră definitiv că locurile nu prezintă nici o importanță.

— Prin urmare, le ștergem și pe acestea, spuse Ionel, grăbindu-se să ia harta din mîna Luciei și să facă el operația de anulare.

— Și cu semnul de întrebare ce facem ? întrebă Lucia. Adîncimea e mare, malurile gropii sînt înalte și în plus s-a descoperit și un bolovan în genul acelora care au servit la vechile construcții.

— Parc-ar fi luat din Gorgan, reflectă cu voce tare Victor. Dar în ce scop, pentru ce ?

— Oare n-a făcut parte, cîndva, dintr-o zidire de pe fund ? întrebă Ionel.

— Nu-mi vine să cred... Poate că Ursu sau Tic... Eu după cît am văzut cu ochii mei...

Și ceilalți scafandri numiți de Victor înclinau să-i dea dreptate acestuia. Lucia, însă, riguroasă ca un secretar perpetuu al unui for academic, propuse să se întreprindă o explorare suplimentară. Scafandrii se supuseră. Se scufundară de mai multe ori. Ursu mai făcu o dată drumul spre fundul gropii. Victor și Tic își ciocniră capetele

ieşind din nişte tufe care-i ascunseseră. De fiecare dată însă nu aduseră la suprafaţă nici o nouă indicaţie, nici măcar o explicaţie cu privire la proveniența bolovanului. Lucia se văzu nevoită să taie X-ul misterios, dar adăugă pe furiş în dreptul lui un mic semn de întrebare.

3

Degetele Mariei treceau nepăsătoare pe lîngă boabele mici, colorate. Scormoneau nisipul, alintau nisipul, trasînd dîre subţiri. Privirile ei căutau în acele dîre perle mari, translucide, giganţi, pe care-i voia înşiruiţi pe un colier în jurul gîtului. Giganţii se găseau rar, rar, după căutări îndelungate.

Torturată de durerea nemişcării, se străduia să-şi înalţe trupul, oferind pieptul îndrăznet adierilor. Închise ochii, îşi desfăcu braţele şi cu gura întredeschisă sorbi încet, îndelung aerul în care se contopiseră toate miresmele apei, cerului şi pămîntului. Îşi mai lungi de cîteva ori braţele, ca o pasăre obosită care caută zadarnic puteri, dar trupul i se frînse. Simţi nisipul arzîndu-i spatele. Îşi afundă şi părul în nisip, îşi desfăcu şi braţele. Părea că se răstignise pe nisip. Adierile o înconjurau cu un vîrtej sau, poate, plutea în sînul visurilor ei.

Într-un tîrziu, Maria simţi că se apropie cineva de ea. auzi cum nisipul zgîrie trupul celui care se apropie, îi auzi parcă şi răsuflarea, dar nu făcu nici o mişcare. Doar degetele desfăcute se înfigeau încet şi adînc în nisip. Vocea care răsună lîngă ea venea parcă din depărtări, dar sfîşia nemilos ţesătura vaporoasă a poeziei :

— Marea se agită în adîncuri... Îşi prevesteşte vijelia...

— Marea nu se agită în adîncuri... Se agită visurile ei.

Bărbatul îşi desfăcu braţele şi se răstigni cu Maria pe nisip. Degetele lui parcă simţeau căldura altor degete. Se înfundară în nisip, pînă întîlniră bariera rece a apei.

— Noi împrumutăm zvîcnirile şi frămîntările mării... pentru că e imensă, adîncă, puternică.

— Marea ne caută visurile, gîndurile, speranţele... pentru că vrea să ne semene.

Trupul puternic de lîngă Maria îşi scutură nisipul, ca o ploaie. Simţi nisipul pe trupul ei. Şi atunci deschise ochii. Apa înghiţise săgeata unui corp. Bărbatul redevenise casca albă. Îi căuta parcă locul naşterii în spuma mării. Dar cînd se întoarse pe ţărm, era treaz, lucid, înfrigurat. Îşi căută locul vechi. Urmele corpului se întipăriseră adînc în nisip. Cînd auzi din nou foşnetul nisipului, Maria se ridică, îmbrăţişă zarea cu trupul, înaintă cu ochii închişi, pînă se prăbuşi în mare. Răceala apei i se strecura în corp. Ochii de pe ţărm o priveau. Redevenise adolescenta care urca prea îndrăzneţ pe scara lumii. Cînd se întoarse la locul ei, apa, cerul; pămîntul reintrau în fizică şi geologie.

— E rece şi sănătoasă apa şi necesară ca un ceas deşteptător.

Maria îşi înfundă din nou părul şi degetele în nisip.

— Altădată, demult, cînta cu clopotele-i verzi.

— Cunosc poezia. Şi pe cealaltă o cunosc, cea pe care ai recitat-o înainte.

— ...Sînt prea tînără. Şi aş vrea să fiu sigură, încăpăţînată, obraznică. Să iau un pumn de nisip şi... şi, să-l arunc oriunde !

— Eşti tot ceea ce ai spus, dar mai mult ceea ce n-ai spus. Un copil care, în loc să urce, sare.

— Iar alţii, în loc să danseze, coboară... Prefer persoana a treia... Vreau să te privesc... în lumină...

— Pentru ce ? Pentru a descoperi visuri în loc de meditaţii, speranţe în loc de nostalgii ?

— În care parte a lumii ?

— În cea acoperită cu un cearşaf de nisip, sau cu amintirea unor adieri.

— Şi cu toate acestea nu eşti făcută numai din visuri.

— Nu ! Pentru că eu însămînţez visurile. Le arunc unde vreau, ca pumnul acesta de nisip.

Nisipul se răspîndi în aer, apoi coborî ca stropii fini ai unei ploi obosite pe trupurile amîndurora. Poate că nici nu-i simţiră căderea.

— Oare tinereţea să fie cel mai frumos dar al vieţii ?

— E o căutare sau o simplă folosire a impersonalului ? întrebă Maria.

Bărbatul se ridicase. Silueta lui trimitea umbre peste trupul Mariei.

— Iar mîine îţi vei împleti codiţele în faţa oglinzii, te vei război cu trigonometria, vei sorbi cu paiul citronada oferită de un coleg şi vei scoate din sărite profesorul cu o întrebare stupidă.

— De ce ai acceptat, de ce ai *dorit* această conversaţie... ? Iată întrebarea stupidă cu care vreau să scot din sărite profesorul. Şi eu urăsc dansul.

Maria sări ca un arc din nisip şi se azvîrli cu toată hotărîrea în apa mării. De pe ţărm privirile o urmăreau. Gîndurile însă roiau în jurul unei întrebări stupide, la care nimeni, niciodată, n-a putut şi nu va putea să răspundă.

4

Lucia părea oarecum surprinsă. Se uita cînd la Victor, cînd la Ionel.

— Voi vreţi să excludem cu totul ipo... cealaltă carte. Poate că n-am citit bine o anumită pagină.

Nervozitatea Luciei îl făcea pe Victor să zîmbească.

— Ieri, spuse el, eram înspăimîntaţi, cu speranţele ca nişte rufe bătute de vînt. Iar astăzi, nu numai că ne-am liniştit, dar am devenit şi pretenţioşi. Tratăm timpul ca pe un cerc nesfîrşit, unii dintre noi chiar îl ignoră cu desăvîrşire. Cei care numără boabele... de nisip.

— La sugestia voastră, răspunse Maria. Şi la urma urmei pot să vă spun că respectivul e un înfumurat în vacanţă... adică... nu-l preocupă nimic altceva decît... vacanţa... Şi, din cînd în cînd, cîte un curs în faţa unor admiratori.

— Pentru că e la început, insinuă Dan. Uite, eu garantez, pot să fac un pariu fabulos...

— Să nu ne pierdem vremea cu... aiureli, strigă Lucia. Da ! Da ! Da ! Am scăpat de spaimă, sîntem liberi, de ce nu alergăm mai repede după speranţe ?

— Păi mai adineauri le încetineai tu mersul, răspunse Dan, uimit de transformarea Luciei.

— Știu... Dar parcă s-a petrecut ceva cu mine. La urma urmei, eu am totul... Nu e cazul să vă explic acum. M-ați convins că ne-a rămas de citit o singură carte. Vreau să fiu romantică, dar mai înainte vă rog să-mi promiteți că o vom citi cu toată atenția, ca niște corectori...

— Corectorii caută greșelile, Lucia, zise Ionel. Noi căutăm frumusețile.

— Da, asta-i ! meditâ Dan cu voce tare, gîndindu-se la jurnalul zilnic. Trebuie să evităm erorile, pentru a descoperi frumusețile. Cam banal, dar merge.

— Nu merge, Dan, se oprise Tic. Șchioapătă ca un olog. Ia cîrja asta de la mine și îndreaptă-l ! Frumusețile nu se nasc din spuma mării ca Afrodita, ci din adîncuri. Spuma e o eroare, Dan. Ca și Afrodita, de altfel. Dar oamenilor le-au plăcut erorile la fel de mult cum îți plac și ție. Și vă rog să-mi spuneți dacă nu cumva am devenit ridicol de precoce. Mai bine, scafandru. E vocea realității.

Era într-adevăr chemarea realității. Cutezătorii se înarmau pentru luptă, pentru etapa finală. Ținta lor — visul. Stindardul lor nevăzut — speranța. Armele lor — inimile. Aceasta pentru că vorbim la modul ideal. În realitate, grupul era scuturat și dezbinat (cuvîntul e prea tare) de controverse. De fapt, o singură controversă îi zbuciuma. Uitaseră de bucla lacului care-i îngrozise pînă atunci. Ea fusese aruncată ca o hîrtie nefolositoare. Devenise o hartă cu un loc al ei undeva într-un dosar. Dar cum cireșarii erau pasionați după probleme... de ce să nu inventeze una ? Altminteri totul li s-ar fi părut prea ușor. Controversa se iscase în jurul punctului imaginar de unde trebuia începută explorarea ochiului de mare, în care presupuneau că se află taina. Lucia, Dan și Ursu susțineau ca explorarea să înceapă de la marginea mării. Argumente găseau berechet. Ionel, Tic și Maria propuneau să se înceapă din larg. Nici ei nu duceau lipsă de argumente. Victor, ca arbitru, stătea deoparte și le urmărea jocul. Își dădea seama că problema este o simplă invenție. De oriunde s-ar fi început explorarea, ar fi dus la același rezultat, dacă exista undeva un rezultat. Mai gospodărește era să se pornească de la margine. Mai poetic era să se înceapă din larg. Li s-ar fi părut că vin spre țărm

ca niște cuceritori. Se folosiseră și aceste argumente în controversă.

Părțile se țineau tare, fiecare, pînă ce Dan scăpă prima vorbă „extraargument". Tic azvîrli două, Dan nu se lăsă mai prejos și descoperi trei, Tic, vreo șase. Vorbele deveneau pe nesimțite insulte subînțelese, mascate. Era un carnaval, o jonglerie de insulte din cele mai rafinate. Nici o minge de lemn, îmbrăcată în staniol colorat, nu scăpa însă din mîinile jonglerilor. Și mereu descopereau altele. Nimeni nu mai zicea nimic. Urmăreau toți întrecerea celor doi isteți.

— Cam asta ați făcut și voi, spuse Victor rîzînd. Ei, cu rafinamentele, nu fac decît să demonstreze grotescul jocului. Putem să începem de oriunde, putem să dăm cu banul, deși ar fi insultător acest mod de a alege, putem să ne împărțim în două tabere, numai timpul nu putem să-l pierdem.

— Și cum rezolvăm dilema ? întrebă Ionel. Noi am pus atîta suflet...

Pînă și Ursu rîse auzindu-i întrebarea rostită cu atîta seriozitate. Dan și Tic în schimb ajunseseră la ceartă. Unul cerea să i se ofere scuze, celălalt îl trimise pe Țombi spre a primi scuze.

— Nu primesc scuze decît prin ambasadori, îl anunță Tic. Dacă nu i le dai, te privește. N-ai decît o pereche de pantaloni scurți.

— Și dacă n-o să găsim nimic ? !

Cu tot pesimismul pe care-l conținea, intervenția Mariei fu salvatoare. Toți își făcură autocritica, în gînd, și după cîteva minute umflară barca, alegînd soluția care li se părea cea mai economică în graba și nerăbdarea lor. Să se mai ducă în larg și mereu în fiecare zi în larg... Mai bine să pornească imediat de la marginea mării, de la prima linie de geamanduri. Lucia avu bunul simț să nu rostească nici o vorbă, așa că explorarea ochiului de mare începu, după ce Dan anunță solemn ziua și ora.

Vioiciunea pe care cu cîtva timp înainte cireșarii o dovediseră în vorbe își trimise microbii în mișcări. Tinerii deveniră ca prin farmec harnici, zeloși, ca niște boabe de argint viu. Și era o deplină unitate și colaborare în acțiunile lor. Parcă dirija cineva o orchestră, în care fiecare își făcea datoria, fără să greșească, fără să scape o notă falsă. Poate că uneori trompetele acopereau melodia

flautelor, dar aceasta nu răsuna distonant, mai ales că fiecare cînta pe rînd la toate instrumentele. Astfel şi fetele cunoscuseră senzaţia scufundărilor, o transformară în pasiune, în întrecere. Băieţii erau însă destul de atenţi şi de grijulii, pentru a nu se ivi o dispută între ele. Nu de teamă că n-ar suporta una sau alta rezultatul, ci pentru a nu le încuraja pe calea imprudenţelor. Le trăgeau cu ajutorul cordoanelor de siguranţă la suprafaţă, chiar dacă simţeau împotrivire.

Nu era totuşi un joc acolo. Cercetările erau riguroase, calculele fără greşeală, observaţiile analizate cu grijă, concluziile bine chibzuite. După cîteva ore de muncă, în acea după-amiază lungă care se apropia de sfîrşit, regiunea ochiului de mare însemnată de primul rînd de geamanduri devenise hartă. Era numai o schiţă făcută de Lucia cu creionul, dar ea cuprindea în amănunt toate datele oferite de exploratori. Toate ciudăţeniile fundului fuseseră însemnate : gropi, dîmburi, neregularităţi. Adîncimea regiunii cercetate nu depăşea cîţiva metri. Într-un anumit loc însă marea se adîncea brusc, de parcă apele ar fi furat din pămînt. Diferenţa era doar de cîţiva metri, dar se propaga pe o linie întinsă, aproape dreaptă, care unea cele două maluri ale ochiului. Pînă acolo ajunseră cireşarii cu cercetările în momentul cînd Victor dădu glas gîndului său :

— Eu cred că aici s-a produs o prăbuşire. Şi nu de multă vreme. O prăbuşire recentă.

Ionel şi Lucia păreau uimiţi de afirmaţia lui Victor. Amîndoi sondaseră regiunea unde marea se adîncea brusc şi observaseră pe peretele submarin urme de vegetaţie acvatică şi scoici.

— Chiar în condiţiile în care noi am văzut cu ochii noştri peretele plin de tufe ? Doar şi tu te-ai scufundat. Cum poţi vorbi de o prăbuşire recentă ?

— S-ar putea să greşesc, spuse Victor. Eu nu înţeleg însă prin prăbuşire recentă un cataclism care s-a produs ieri sau alaltăieri, ci un „recent" geologic. Adică o prăbuşire care s-a petrecut poate în secolul trecut, poate acum două secole, poate mai devreme. Nu sînt hidrogeolog şi nu vreau să mă aventurez în ipoteze hazardate fără toate datele. Aceasta a fost prima mea impresie. Din cauza conformaţiei peretelui submarin, din cauza lungimii sale, a formei sale rectilinii. Ar fi prea ciudat ca în sute şi sute

de ani apa mării să nu-l fi dantelat. Mai ales că nu are o bază stîncoasă.

— În formularea aceasta sînt de partea ta, preciză Lucia, ca şi Ionel de altfel. Şi... tu crezi că acest lucru îngreuiază sau uşurează cercetările noastre, sau mai bine zis şansele noastre de a scoate la lumină ceea ce au văzut pescarii ?

Victor căzu pe gînduri. Încercă să pună în balanţă cele două posibilităţi, dar nu reuşi. Eforturile făcute sub apă, desele scufundări îl obosiseră. Simţea că-i vîjîie capul.

— Nu ştiu, spuse el. Nu ştiu ce să răspund. Şi mai ales nu ştiu dacă e cazul să căutăm un răspuns la întrebarea pe care ai pus-o tu, Lucia. Dacă va fi nevoie să facem uz de hidrogeologie pentru a descoperi ceea ce căutăm... Am fost şi altădată în situaţii grele. Deocamdată arma noastră principală e căutarea.

Luciei îi displăcea raţionamentul lui Victor, sau mai bine zis fuga lui Victor de a judeca. Aceasta cu atît mai mult cu cît nu se potrivea firii sale.

— De ce să nu evităm erori dacă ne stă în putinţă ? întrebă ea. De ce să porţi singur povara apăsătoare a unor gînduri aşa cum s-a întîmplat cu problema celor două cărţi ? Tu nu crezi că, destăinuindu-te, te-ai uşura şi tu şi... da !... am putea găsi mai uşor o soluţie ?

Tic se pregătea să sară în sprijinul lui Victor mai ales că-l vedea pe Ionel dîndu-i dreptate Luciei. Victor făcu însă un gest degajat cu mîna şi vorbi cît se poate de calm:

— E adevărat că observaţia, nu vreau să spun problema, mă preocupă. Dar mai mult din spirit de curiozitate. Pe undeva, *simt*, nu sesizez raţional o anumită relaţie între observaţie şi căutarea noastră, dar nu sînt capabil să transform observaţia în problemă, pentru că, pur şi simplu, mă simt cam obosit. În principiu îţi dau dreptate, Lucia. Dar, pînă ne limpezim, eu cred că ar fi bine să mai cercetăm puţin peretele submarin. O dată cu apusul soarelui devenim inapţi pentru cercetări subacvatice.

Într-adevăr, soarele cobora spre asfinţit. Înserarea îşi cînta preludiile prin adiere şi răcoare.

— La noapte va fi vijelie mare ! anunţă Ursu. Numai să nu se prelungească şi ziua.

Avertismentul lui Ursu îi puse în mişcare pe cireşari. Voiau să folosească răgazul de lumină pe care-l mai aveau pînă la asfinţit cît mai cu folos. Sondajele de

mînă nu mai erau necesare pentru treaba pe care urmau s-o facă. Tot greul cădea pe capul scafandrilor. Cel mai activ scafandru era Ursu. Victor, cu oboseala în oase, cobora mai rar și stătea mai puțină vreme sub apă. La fiecare scufundare își controla cordonul de siguranță. După cîteva plonjoane, obosi și Tic. Se urcă în barcă, abia trăgîndu-și sufletul. Își găsi un loc alături de Victor. Gîfîiau amîndoi ca niște locomotive.

Ursu dispăruse în apă de mai bine de un minut și tot nu ieșea la suprafață.

— Cum poate rezista atîta ? ! se mira Dan. Zău că e un fenomen.

— Tu vorbești ? Ia bagă capul în apă două secunde să vezi cum e. Tu faci cum fac criticii rataţi... care spun despre o carte că e bună sau nu, fără să fi încercat să scrie un singur rînd. Sau poate tocmai fiindcă au încercat. Dar ce știu ei cum se scrie ? Ce știi tu cum e în apă ?

Colacul de frînghie din mîna Luciei se desfășura mereu. Ajunsese în capăt. Ursu tot nu apărea. Lucia începu să tragă cu putere, după ce se uită de cîteva ori la ceas. În sfîrșit, apăru și scafandrul. Fața îi era congestionată și avea atîta nevoie de aer, că rămase multă vreme cu gura căscată.

— Am descoperit o ridicătură foarte curioasă în fața peretelui submarin. Tocmai începusem să scurm în clipa cînd ai început să mă tragi, se adresă Luciei. De ce nu m-ai lăsat ? Pînă-mi revin, eu zic să mai înaintaţi cîţiva metri cu barca.

Din cîteva mișcări de lopeți, barca parcurse aproape zece metri.

— Cam pe-aici, zise Ursu. Am reușit să fac aproape jumătate de ocol. Forma dîmbului e ciudată. Nu e ca o movilă. Parc-ar fi un mormînt. Un mormînt uriaș.

Cuprins de o inspirație subită, Ionel îi ceru lui Victor costumul de scafandru, adică ochelarii, labele și cordonul. Cu un gest teatral se aruncă în apă.

— Dan ! rîse Tic. Pariezi că în mai puțin de paisprezece secunde iese la suprafață ?

— Sînt sărac, Ticușorule, zău. Dacă vrei, cînd se scufundă Ursu...

Dar Ionel nu ieși după paisprezece secunde, nici după douăzeci de secunde, nici după treizeci. Ieși mai tîrziu, atunci cînd Victor începu să tragă de cordon. Încă înainte

să-i iasă capul cu totul din apă, deschise gura, dar un val mic îi trecu peste cap. Se agăță cu mîinile de barcă, parcă pentru a tuși. Voia să spună ceva, dar tusea îl împiedica. Ochii i se umplură de lacrimi. Exprima chinurile pe care le face un mut în momente de furie. În sfîrșit reuși să articuleze primele cuvinte :

— Un vapor !... O barcă... nu știu ce... O epavă... I-am simțit pereții... în două locuri... Și... i-am văzut... lemnul !

Cum de nu s-a răsturnat barca atunci e de domeniul miracolului ! Nici un țipăt nu s-a auzit. Toți care erau în barcă, și Dan printre ei, se aruncară ca niște bezmetici în apă. Roiau sub apă ca peștii în jurul nadei. Scurmau dîmbul de nisip, treceau dintr-un loc în altul, se întorceau la locul părăsit, apa îi trăgea în sus, funiile li se încolăceau pe picioare ca niște șerpi, dar ei tot nu ieșeau. Numai cînd simțiră că le plesnesc ochii în cap, că le explodează plămînii, numai atunci începură să urce, dar, cum pînă la suprafață erau cîțiva metri, unii dintre ei simțiră gustul apei de mare. Se agățară cu mîinile de barcă șapte tineri. Păreau petalele unei flori ciudate scoasă la aer de puterile mării. Făcuseră prima lor mare descoperire. Nădejdile, în sfîrșit nădejdile începeau să se transforme în certitudini.

Și, pentru că bucuria era prea mare, amurgul azvîrli deodată asupra lor o puzderie de culori.

5

Cireșarii traseră barca la mal. Erau veseli toți. Le venea să țopăie de bucurie. Nici unul nu mai avea vreo îndoială. Descoperiseră locul naufragiului, descoperiseră epava. Epava nu era alta decît vechea barcă pescărească, eșuată cu mulți ani în urmă la începutul secolului. Unul din supraviețuitorii naufragiului văzuse cu ochii lui Palatul, turnurile albe ale Palatului (puteau să viseze cireșarii !). Îl văzuse din locul acela, unde se scufundase barca. Palatul era lîngă ei. Și dacă era lîngă ei, îl vor dezgropa, îl vor descoperi, îl vor dărui lumii.

Ionel se apăra de privirile tuturor. Își ducea mîinile la ochi și striga :

— Nu l-am descoperit eu ! Ursu l-a văzut primul. Eu l-am văzut în altă parte, în vis, în priviri. Nu știu. Dar l-am văzut. Nu cu ochii, cu inima.

— Unde e ? Unde e ? întrebă Lucia. Nu poate fi decît aici, lîngă noi. De cîte ori am trecut cu barca pe deasupra lui, de cîte ori am înotat în apropierea lui !

— Vreau să-l văd acum, noaptea, șopti Maria. Nu în vis, nu în imaginile visului. Vreau să-i văd contururile în apă, tremurînd sub razele lunii. Oare acesta e visul meu acum ?

— Dacă n-ar fi fost pînza aceea albă pe vas, spuse Dan. Și dacă marea n-ar fi fost vijelioasă ! Și dacă Ionel n-ar suferi și de puțin romantism !...

— Și dacă nu ne-am fi dus cu piatra la Histria ! își aminti Lucia.

— Adică dacă Tic n-ar fi descoperit și redescoperit piatra, ca să știm pe ce lume ne aflăm, zise Victor.

— Da, pentru că eu n-am fost cu voi la Histria. Și dacă Ursu n-ar fi făcut atîtea !...

Ursu nu putea să suporte laudele. Se feri și de astă dată :

— Mai bine să ne gîndim unde poate fi... De ce n-am văzut nimic pînă acum ?

Era o nouă chemare la realitate. Începeau iar întrebările.

— Oare vom avea deziluzii ? se întrebă Lucia. Stai ! Victor ! Peretele acela submarin din fața epavei ? Tu spuneai că s-a produs o prăbușire recentă ! Oare nu e zidul Palatului ? Dacă s-a prăbușit în urma unui cutremur?

— Și de unde putem noi ști aceasta, Lucia ? întrebă Ionel. Cine a înregistrat cutremurul ? În ce ziare, în ce țări, în ce limbi s-a scris despre cutremur ?

— Dar de ce trebuie să știm asta ? strigă Lucia. Trebuie să răscolim peretele submarin, să-l scurmăm, să facem cotloane, pînă dăm de ziduri.

Părerea lui Victor era alta. Dar nu voia s-o destăinuie în toiul acelei bucurii.

— Poate e un palat, poate sînt numai niște turnuri, poate niște monumente, zise el. Ceva însă este.

— Și-l vom scoate la lumină ! se învioră Dan. Îl vom

arăta lumii. Cine-a spus asta ? Parc-am auzit vorbele acestea adineauri.

Victor ceru tăcere. Se strădui să-şi ascundă o anumită neliniște înainte de a vorbi :

— Da... Mîine trebuie să începem explorarea dis-de-dimineață...

— Dacă n-o să dureze vijelia, îl avertiză Ursu încă o dată. Pentru că va fi vijelie la noapte.

Dar noaptea se ivise. Flutura în jurul lor. Îi învăluia în întuneric.

— Ne vom supune vremii, continuă Victor. Vom explora porțiunea din fața corăbiei și, în primul rînd și foarte riguros, peretele submarin. Dacă nu se află acolo dezlegarea tainei atunci nu văd unde se poate afla. Arătarea de piatră s-a ivit în fața corăbiei, iar epava corăbiei e descoperită. În altă parte unde poate fi pagina noastră ? Sau...

— Sau ce ? sări Lucia, care devenise visătoare, romantică.

— Sau... acel ceva a fost o năzărire... O apariție fugară...

— Imposibil ! țipă Ionel. Dacă l-ar fi văzut un singur om, dar atîția oameni l-au văzut. Și cu unul din ei am stat de vorbă noi doi.

— Știu, Ionel. Cred chiar mai mult. Că martorul nostru nu a avut o vedenie. Pe vijelia aceea, dacă i se năzărea ceva, nu putea fi decît ceva înspăimîntător, nu o izbucnire albă de marmură, bătută de talazuri. Îți amintești ? Nu plutea deasupra talazurilor ca fotografia ta, ci era acoperită și descoperită de talazuri.

— Atunci de ce ai îndoieli ? Ce fel de apariție fugară ?

— De ce n-a văzut-o nimeni pînă într-o anumită epocă, de ce n-a mai fost văzută de nimeni după acea epocă ? Nu vreau să vă rănesc bucuriile, vreau să vă feresc de deziluzii. Mîine vom cerceta, poate vom descoperi ceva și pînă mîine nu mai este mult.

— Crezi c-a fost un animal marin gigantic, un cașalot alb ? întrebă Lucia.

— Avem nevoie de odihnă. Nu vă gîndiți ? Mîine va fi prima zi în care vom pleca spre o certitudine ! Pînă acum am căutat speranțe.

— Dar ce-i cu tine, Victor ? îl întrebă Lucia. Crezi sau nu crezi ?

— Nu știu, Lucia. Sînt groaznic de obosit. Avem toți nevoie de odihnă. Va trece și noaptea asta și va veni prima dimineață.

Toți voiau să treacă mai repede noaptea. Dar se întîmplă cu ei ceea ce se întîmplă, oriunde și oricînd, oricui trăiește apropierea unui mare vis. Timpul se scurgea ca dintr-un orologiu obosit. Își eterniza secundele. Din fericire le veni în ajutor somnul.

6

Vijelia se pregătea undeva în tăcere. Răspîndise în aer adieri calde, înșelătoare. Urgia ei tremura însă în adîncurile mării, așteptînd explozia. Valurile erau încă timide și cîntau ademenitor. Dar cît de mult voiau să se prefacă în talazuri...

Fata care se îndrăgostise de lună și de mare plutea în larg pe barca ei de culoarea valurilor. Dansa printre coloanele de marmură, pe care închipuirea ei le scotea din apă. Auzea în depărtări și o melodie stranie care se apropia, se apropia...

Cerul dădu brusc primul semnal. Un fulger despică bolta. Melodia stranie și îndepărtată deveni dintr-o dată vuiet. Valurile se zvîrcoliră de cîteva ori, apoi se prefăcură în talazuri. Primul talaz azvîrli barca în larg. Fata se făcuse una cu barca. Se aprinse al doilea fulger. Și imediat după el un altul. Apoi se rostogoli din cer spre pămînt un bubuit înfricoșător.

Tic își duse, în somn, mîinile la urechi. Plumbul somnului îi îngreuna trupul, pleoapele. Lumina fulgerului îi răni însă ochii închiși. Ca prin vis se ridică în picioare. Cu mîinile întinse ca un somnambul porni spre cortul celălalt. Maria nu era acolo ! Iar cînd ieși afară, lumina unui fulger îi arătă într-un loc, la marginea mării, pustiul. Fugi înapoi spre cort, pentru a-l trezi pe Ursu. Nu mai era nevoie. Toți ieșiseră afară, în noapte, în vijelie.

— Maria ! țipă Tic printre tunete. Maria ! Barca !

Ursu așteptă o clipă, apoi țîșni ca un fulger după lumina unui fulger. Nu fugea pe nisip. Fugea pe marginea

mării, prin apa pînă la glezne, pe care valurile i-o ridicau uneori pînă la piept. Barca era purtată spre larg de talazuri. Sălta pe crestele albe de spumă și cobora în gropile negre ca noaptea.

Maria se ținea, cu puterea disperării, lipită de fundul bărcii. Visul alb de marmură se preschimbase în coșmar. Talazurile o azvîrleau parcă spre fulgere, iar apoi o coborau în prăpăstii fără fund.

Undeva însă o privire de foc asistase iarăși la nașterea Afroditei. Aceeași apă, aceleași valuri, aceleași valuri de spumă voiau s-o ucidă. Imaginea crimei cutremură privirile.

Pe malul mării, acolo unde apa se întîlnea cu pămîntul, acolo unde nisipul era mai tare, Ursu fugea, urmărind fulgerele și marea.

Un talaz înspăimîntător răsturnă barca ! Al doilea o despărți pe Maria de barcă. Al treilea o luă pe creastă, o purtă ca pe o frunză, apoi o azvîrli în neant. Se împotrivi furiei ucigătoare. Un fulger complice îi descoperi un talaz. Se feri de el, străpungîndu-l jos, la bază, ca o săgeată. Al doilea talaz o întoarse și o înșurubă în adîncuri. Se împotrivi iarăși cu toate puterile. Un alt fulger lumină peretele de apă care se prăbușea peste capul ei. În aceeași clipă simți două brațe puternice ridicînd-o de la marginea gropii, purtînd-o prin apă. Cînd simți pămîntul sub picioare, se lăsă inertă, pentru că voia s-o doară strînsoarea brațelor străine. Și se lăsă purtată în noapte, și numai cînd auzi strigătele lui Tic, răsunară șoapte la urechile ei.

— Tot timpul ți-am simțit bătăile inimii.

Și Maria cuprinse cu amîndouă mîinile fața care o căuta.

În mare, Ursu se lupta cu talazurile. Era o luptă titanică între om și natură. Străpungea talazurile, sărea peste ele, se lăsa purtat de ele. Pînă ajunse barca. Pe Maria o văzuse purtată în brațe printre fulgere. Cînd se înapoie la corturi, o căută pe Lucia cu mîinile și o chemă spre el. O strînse la piept și trupul lui dur, rece, ud cutremură trupul ei mlădios și fierbinte.

CAPITOLUL XIII

I

Ziua goni vijelia din aer, dar nu izbuti să potolească furia mării. Cerul era albastru, de cristal, soarele era darnic în lumină și căldură, dar marea continua să se agite și să geamă înălțînd talazuri uriașe și căscînd prăpăstii fără fund. Băieții erau toți pe marginea mării, asistau neputincioși la răzvrătirea ei.

— Parcă ar ști că vrem să-i smulgem taina și se apără, zise Ionel.

Era vreunul dintre ei care să nu fi gîndit aceasta de zeci de ori ?

Somnul nopții îl înzdrăvenise pe Victor. Gîndurile i se limpeziseră, fața i se luminase. Tăcea însă și nu-și lua privirile de la talazuri. Parcă ar fi căutat în ele dezlegarea enigmei care-i frămînta pe cireșari.

Dan se lăsase cuprins de pasiunea mărgeanului. Vijelia nopții și a dimineții inundase plaja cu mărgean. Înainta pe nisipul ud în genunchi și scormonea fără încetare prin tufele verzi aruncate de apă la mal. Din cînd în cînd tresărea și se ferea de stropii de apă cu care-l împroșca un val mai cutezător.

Tic îl urmărise o vreme cu privirile, apoi se întoarse către Ursu, care se lungise pe nisip.

— Asta-i o boală, Ursule. Să nu cumva să ridici o mărgică de jos. Imediat te contaminezi. Începi căutarea cu soarele în fața ochilor și o termini abia cînd simți soarele pe ceafă.

— Dacă asta-i o lege, îi răspunse Ursu, atunci n-ai decît să te întorci cu ceafa la soare, după ce ai cules cîteva boabe.

— Și noi ce facem acum ? întrebă Tic. Întotdeauna sînt

în conflict cu natura. Stai ! Voiam să te întreb ceva. Cum ai prins barca ?

— Mai bine să nu mă întrebi, Ticușorule. Cîștigarea ei, acolo la concurs, a fost un fleac, o floare la ureche. De cîteva ori am crezut că n-o să mai simt pămîntul sub picioare.

Tic își duse mîna la ochi auzind vorbele lui Ursu. Voia parcă să alunge o vedenie.

— Trebuia s-o lași dracului, Ursule ! Dacă ai văzut că Maria a scăpat... Nebuna ! Idioata ! Dacă ai ști ce spaimă am tras !... Cînd am văzut-o adusă de ăla în brațe, întîi mi-a sărit inima, dar, pe urmă, cînd am văzut că mișcă, zău dacă n-am vrut s-o trag de păr.

— Asta de bucurie, Ticușorule. Ți-am văzut eu chipul cînd ai intrat în cort.

— Lasă că ți l-am văzut și eu pe-al tău nu numai în cort... și afară... Ei, dar ce rost mai are să ne amintim ? Ce ne facem ? Tu crezi că se termină repede vijelia ?

— Nu mai durează mult. Dintr-o dată se potolește marea. Nici n-ai timp să vezi cu ochii... Hai, că ne cheamă Victor.

Victor le făcea într-adevăr semne. Cînd ajunseră lîngă el, le arătă cu mîna o regiune a ochiului mării, unde se ridicau cele mai mari talazuri.

— Uită-te bine, Ursule ! Acolo e peretele nostru. Nici nu mai trebuie să-l cercetăm.

— Din locul nostru se vedea mai bine, îi răspunse Ursu, Din față, nu de pe coastă.

— Și ce crezi ? se amestecă Ionel. Cu binoclul tău de aur...

— Nu e nevoie de binoclu... Da, peretele e aproape drept și acum, lovit de talazuri, pare și mai drept. Știu eu ce-o fi cu el ? Dar am văzut ceva. Niște pete galbene, jos, la baza peretelui.

— Epava ai zărit-o ? îl întrebă Victor. Noi numai bănuim unde este.

— Nu ! N-am văzut-o nici eu. Și, dacă nici asemenea talazuri n-o descoperă, înseamnă că nu prea stă acolo pentru a fi văzută.

— Și petele galbene ? îi iscodi Ionel. Variații de culoare, sau...

— Cu bombardamentul de nisip pe care-l fac valurile mai poți vorbi de variație de culoare ? Nu. Eu cred că

sînt niște „ceva", dezgropate de valuri, de furia valurilor. Poate niște bolovani. Numai că au o anumită formă.

— Ce fel de formă ?

— Pătrată. Fiecare pată e asemănătoare cu cealaltă. Mă gîndesc că sînt bolovani, pentru că rămîn ficși. Uneori îi acoperă nisipul, alteori îi descoperă. Știu eu ? Poate că-s niște bolovani simpli și atîta tot. În orice caz, o să avem ce scurma acolo pînă dăm de ei.

— De ce să scurmăm ? întrebă Tic. Crezi că o să-i acopere nisipul ?

— Nu cred. Sînt sigur. Ieri de ce nu i-ai zărit ? Pentru că erau acoperiți de nisip. Cînd o să se termine furtuna, o să fie și mai îngropați.

— Și dacă e zidul unei clădiri ? Dacă e zidul Palatului nostru ? se aventură Tic, o clipă, cu imaginația.

— Înseamnă că Palatul a fost zidit în mare, în apă, îi răspunse Ionel. Ceea ce nu cred. Numai dacă teoria prăbușirii de care vorbeai tu, Victor, se confirmă.

— Ceva totuși s-a întîmplat ! S-a întîmplat. S-a întîmplat, repetă Victor ca un refren. Parcă-ar fi izbit cineva în mal cu o sabie uriașă, despicîndu-l în două. O parte a dăruit-o mării, cealaltă a rămas țărmului. Aici s-a petrecut totuși o prăbușire. Și, în cazul acesta, nu înțeleg un lucru. De ce n-am găsit nimic, nici un semn de piatră, pe platoul submarin pe care-l putem numi plafonul peretelui ? Adîncimea e mică, orice semn s-ar putea vedea și cu ochii.

— Poate pentru că s-a așternut un strat de nisip deasupra, sugeră Ionel.

— Dar de ce, de ce apa n-a dislocat zidul ? De ce n-a azvîrlit la mal nici un semn ?

— Care zid ? sări Ionel. Unde vezi tu zid ? ! Sau ai descoperit ceva ce nu știm noi ?

— Nu ! N-am făcut decît să formulez o idee... Stați ! Oare e posibil ? Ursule ! Unde e bolovanul pe care l-ai găsit în lac ?

— E lîngă cort. Dar nu mai este nevoie să-l aduc. Petele pe care le-am văzut seamănă cu el. Și la mărime și la culoare.

Victor alergă totuși după bolovan. Nu reuși însă să-l ridice. În loc să vină bolovanul la cireșari, se duseră cireșarii la bolovan. Din nou îl întoarseră pe toate fețele, din

nou îl studiară. Aerul cald îl uscase. Nisipul care-i umpluse scobiturile începea să curgă. Tic aduse un cearșaf, iar Ursu rostogoli bolovanul pe el. Îl curățiră de nisip cu mîinile, cu marginile cearșafului, cu niște tulpine de ciulini găsite în apropiere. Victor îl șterse pe toate fețele cu batista și, cînd se uitară din nou la el (Tic îl denumise bolovanul fercheș), descoperiră pe una din fețe cîteva semne încrustate în piatră, niște semne ciudate, ca niște litere dintr-un alfabet necunoscut. Uimirea le încîlcise privirile, emoția le zgîndărea inimile.

— Ce semne pot fi acestea ? se întrebă Victor. Fragmente dintr-o inscripție nu sînt, pentru că se află exact în mijlocul feței. Dar nu seamănă cu nici un semn din nici un alfabet pe care-l cunosc. Nu e nici latin, nici grec, nici paleoslav, nu, nici gotic... Sau știu eu ? Ce semne pot fi, ce reprezintă ?

— Dar dacă sînt semne figurative, întrebă Ionel. Poate că sînt imaginea unei ființe, a unui lucru...

— Vă lămuresc eu îndată, îi asigură Tic. Stați puțin să le copiez pe o foaie de hîrtie.

2

Cele două fete stăteau în cort. Maria trăise senzația deplină a groazei, abia după ce fusese salvată. Oboseala o adormise repede. Un coșmar o trezi după cîteva ore de somn și de atunci nu mai reușise să adoarmă. Amintirea clipelor prin care trecuse o umplea de groază. Fusese la un pas de moarte. Dimineața o găsise desfigurată, încercănată, tremurînd din tot corpul, ca zgîlțîită de friguri. Lucia îi căutase niște calmante, o frecționase cu alcool, încercase s-o liniștească, și, pînă la urmă, hotărîse în sinea ei să rămînă la căpătîiul Mariei. Era convinsă că, înaintea oricărui leac, Maria avea nevoie de o prezență omenească lîngă ea. Își simți mîna prinsă și strînsă ca într-un clește. Rămaseră așa ore întregi, pînă ce fața

Mariei se eliberă de spectrul groazei și respirația îi deveni mai liniștită.

— Mulțumesc, Lucia, șopti ea. Prin ce-am trecut ! Nu atunci, acum...

— Nu trebuie să te gîndești, îi spuse Lucia poruncitor. Înțelegi ? Nu trebuie să te mai gîndești ! Uită ! A trecut !

— Asta încerc. Nu fac nimic altceva. Și de ce ? De ce ?

— Băieții sînt în plină activitate. Cercetează marea cu ajutorul talazurilor.

— Încă nu pot să mă gîndesc la ei, Lucia. Mai vreau să rămîn puțin în amintire. Pentru că e și ceva cald, luminos, acolo. Oare pot să-ți spun ?

Își aminti și Lucia ceva și își duse cu un gest instinctiv mîinile la piept.

— Știi că mi-ai dăruit o clipă frumoasă, Maria ? Poate cea mai frumoasă din viața mea. Oare pot să-ți spun ? De ce mă ustură obrajii ?

— Și pe mine mă ustură, Lucia. Și obrajii, și palmele, și... Știu c-aș fi mai senină dacă ți-aș spune. Cred că aș fi în stare să cînt. Nici nu știu de cînd n-am mai cîntat... Dar e atîta prostie, atîta nebunie ! Nici măcar vis nu e. Dar trebuie, pesemne, să trecem o dată toate prin asemenea clipe... și atunci visăm cu ochii deschiși și devenim proaste, și înfumurate, și nebune... Și iluzii, Doamne, cîte iluzii poate să-și facă un om !... Nici nu știi cît de fericită sînt că pot să-ți vorbesc astfel. Înseamnă că m-am dezmeticit, nu ?

Lucia ridică din umeri. Nu știa ce să răspundă. De unde să știe ? Nu voia să fie creditoarea unei taine. Aceasta o stînjenea cel mai mult.

— Nu știu, Maria. Dacă viața ar fi continuarea unei simple clipe... Eu acum... cred, cred nebunește. Știu că iubesc și cuvintele mi se par meschine și parcă mă sfîșie pe dinăuntru. Știu și ce simte el, pentru că-mi dăruie toată simțirea. Dar nu știu, nu știu ce va fi mai tîrziu... pentru că viața nu e continuarea unei singure clipe.

— Și nici nu poate fi, Lucia. Pentru că toți creștem. Firul devine plantă, mugurele, frunză, bobocul, floare. Creștem, dar nu mai sîntem aceiași. Noi poate ne simțim la fel, dar alții ne simt altfel, așa cum îi simțim și noi. Aș vrea să dorm, nu acum, Lucia, acum m-am trezit prea tare. De aceea aș vrea să dorm, ca să mai visez o dată.

Nu știu dacă emoția și înfiorarea unei clipe se repetă vreodată în altă clipă. Poate că rămîn unice. Dar sînt frumoase, Lucia, pentru că sînt blînde și crude, pentru că sînt reci și fierbinți, pentru că sînt vis și realitate. Și eu sînt o neghioabă, pentru că vreau să mă asemăn cu o petală ruptă dintr-un trandafir. De ce o petală, de ce ruptă, de ce dintr-un trandafir ?... Ah, senzațiile acestea de gust, de culoare... Tu nu le simți în gură, în priviri, cînd te întîlnești c-o amintire ?

Lucia căuta, căuta ceva înăuntrul ei, dar nu-și amintea decît friguri și fierbințeli.

— Nu știu, răspunse ea. Eu am amintirile aproape, Maria. Încă sînt prezente, încă nu se prefac în amintiri și nici nu aș vrea aceasta. Ne uităm cînd vrem unul la altul și mi se întîmplă uneori să cred că aceasta e cea mai mare fericire a vieții. Aseară i-am simțit brațele reci, dure, și amintirea lor m-a înfrigurat toată noaptea. Dar cînd mi-am amintit în zori că înainte de a se scufunda în apă s-a uitat la mine și a rîs, fără să știe de ce și, apoi, cînd a ieșit afară iar s-a uitat la mine și iar a rîs fără să știe de ce... cînd mi-am amintit acestea, am simțit niște valuri pe dinăuntru și am adormit cu gînduri de copil.

Maria închisese ochii. Clătina încet capul, și-l clătina, și-l clătina...

— De cînd sîntem prietene ? întrebă ea. Dintotdeauna. Ne-am jucat prin iarbă de-a bușilea, probabil că și mai înainte ne-am întîlnit în cărucioare... Totuși, niciodată nu ne-am spus totul... Oare de ce, de ce ?

— Acum îți închipui asta, Maria. Și mie îmi venea să cred la fel. Dar eu știu și trebuie să știi și tu că ne-am spus totul. Tot ceea ce am trăit pînă acum. Toate bucuriile, toate supărările. Acum ni s-au îmbogățit, Maria, și unele, și altele. Și ni se pare că întotdeauna am fost la fel de bogate și ni se pare că am uitat să ne cunoaștem toate bogățiile.

— E adevărat, e adevărat, e adevărat ! Știi la ce mă gîndesc, Lucia ? Mă gîndesc că poate chiar astăzi, peste o oră, poate, sau mîine — știu eu cînd ? — îmi voi aminti ceea ce am discutat și voi roși și mă voi rușina. De pe acum încep. De ce ? Oare sînt anumite lucruri care trebuie

să rămînă numai ale noastre ? Dar cei care le scriu în cărţi de ce nu le păstrează pentru ei ? Nu e o lege... şi vezi, vezi... Poate pentru că sînt proastă... Ştii ce vreau ? Vreau să uit că am discutat ! Dé ce ?

Se îmbujorase şi Lucia. Obrajii îi ardeau, degetele îi tremurau.

— Nu eşti proastă, dar acum eşti rea, eşti crudă ! Pentru că eşti sinceră, Maria, atît de sinceră, că nu-mi voi căuta altă prietenă în viaţă. Aş vrea şi eu să uităm... Poate că mîine sau chiar azi ne vom aminti discuţia aceasta, tu vei simţi arsuri, eu voi simţi friguri, dar clipa va trece şi pe urmă vom uita de ea şi ne vom aminti cum ne-am certat cînd Tic a sărit în apă şi ne-a stropit, cum ne-am strîns mîinile cînd Victor a dezlegat taina castelului celor două cruci, cum... cum ne-am mărturisit odată nişte gînduri ale unor clipe care ne ajută să creştem...

— Iar eu aş vrea, zise Maria în şoaptă, să se mai repete clipele, sau să mai întîrziem noi în ele, să nu le facem prea repede amintiri. Mi-e teamă să nu le plîng cîndva iuţeala... Mi-e teamă să nu părăsesc prea repede adolescenţa... nu de teama viitorului, de teama să nu regret odată graba... Cu fiecare clipă ne întîlnim o singură dată în viaţă... Hai să ieşim afară, Lucia ! Hai să ne mai strecurăm o dată în vise !

3

Tic îl găsi pe asistent lungit pe un cearşaf, aproape de cort. Încolăcea pe un mosor de metal un fir de aţă pescărească. Alături de el, în nisip, ardea de multă vreme o ţigară. Scrumul neatins arăta că o dusese poate o singură dată la gură. Apariţia vizitatorului îl surprinse. Prin urmare nu-l văzuse, deşi nu se putea să nu fi apărut măcar de cîteva ori în raza vederii sale.

— Mai întîi vreau să vă mulţumesc, spuse Tic, fără nici un accent fals în voce.

— Mi se pare că şi astă-noapte...

— Nu ! îl întrerupse Tic. Astă-noapte v-au mulţumit alţii. Eu... mi-am pierdut pentru prima oară firea... Şi, dacă m-aţi cunoaşte, aţi înţelege ce preţ are această mărturisire.

Asistentul zîmbi fără voia lui şi căută un pretext pentru a-şi întoarce faţa :

— Da, se potoleşte vijelia. În mai puţin de jumătate de oră...

Tic îl întrerupse încă o dată. Şi din nou vocea lui răsună grav :

— Fiinţa pe care aţi salvat-o... e sora mea !

Asistentul îi aruncă o privire fugară, parcă pentru a-i verifica spusele, apoi începu să învîrtească ghemul de aţă. Se simţi deodată stînjenit şi lucrul acesta îl înfurie. Îşi aminti brusc primele vorbe ale musafirului, ridică din umeri şi-i adresă cîteva cuvinte banale :

— Oricui i se poate întîmpla... Oricine are datoria să-şi ajute semenul... Am citit o carte în care un om a sărit după altul în apă ca să-l salveze numai din instinct. Nu ştia să înoate.

— Ştiu. Am citit-o şi eu... Şi s-a înecat. E un simbol.

Asistentul îşi aminti iarăşi primele vorbe ale lui Tic.

— Mi se pare că vrei să discutăm altceva, îl invită el. După cum vezi, n-am nici o ocupaţie specială. Îţi stau cu plăcere la dispoziţie.

— Vă mulţumesc. Dar să ştiţi că asta nu mă scuteşte să adaug că sora mea e o neghioabă şi o... Ar fi trebuit să-i faceţi morală după aceea... Şi mai aveţi timp.

Gazda se înroşi pînă în vîrful urechilor. Îi era ciudă că se trădează faţă de musafir.

— Da ! Se potoleşte vijelia... Mi se pare că ţi-am mai spus. Ce vîrstă ai dumneata ?

— Nu prea are importanţă, pentru că sînt precoce.

— Dar îţi dai seama că prin această afirmaţie te declari copil ? Precocitatea caracterizează o anumită vîrstă.

— Mulţumesc. Iar eu pot să afirm că nu sînteţi chiar atît de bătrîn pe cît vreţi să păreţi.

Asistentului îi convenea cursul pe care-l luase discuţia. De aceea îl încurajă :

— Nicidecum. Chiar îmi face plăcere. Uneori, cînd văd copii bătînd mingea pe stradă, sau pe maidane, mai că-mi vine să trag şi eu un şut, aşa pe furiş.

— Pe furiș ! ? se miră Tic. De ce ? Și mai ales de ce n-o faceți ? Eu n-aș sta la îndoială. Mă gîndesc la viitor, cînd voi avea vîrsta dumneavoastră.

— La vîrsta dumitale toți ne închipuim așa viitorul.

—. Înseamnă că pe undeva se comite o trădare... ca să folosim persoana a treia...

— Cum ai spus ? tresări asistentul. Adică... dumneata ești puțin cam prea precoce...

— Atunci cînd găsesc un prilej, răspunse Tic.

— Cu profesorii cum te porți ?

— Foarte disciplinat. Model de cumințenie în clasă... și în manifestările exterioare. Pe stradă îi salut politicos... În discuțiile particulare însă... cam precoce... Dar dumneavoastră cum vă purtați cu... student... tăi ?

Tic făcuse pauza cu vădită intenție, observîndu-și foarte atent interlocutorul. Sesizîndu-i tresărirea, căută repede s-o dreagă.

— Dacă doriți, pot să trec imediat la al doilea obiect al vizitei mele. De altfel e și timpul...

Marea într-adevăr se liniștise brusc. Parcă ar fi fost așa întotdeauna. Gazda făcu un gest către musafir, invitîndu-l să-și expună scopul vizitei.

— E cam profesional, se scuză cireșarul de la bun început. Am găsit ceva într-o carte, niște semne aiurite. Poate că reușiți dumneavoastră să le descifrați.

Tic îi întinse hîrtia pe care reprodusese întocmai semnele de pe piatră.

Asistentul întoarse foaia de hîrtie în toate direcțiile.

Tic îi arătă cum trebuie s-o țină. Dar și după aceea asistentul continuă s-o întoarcă. O rotea în fața ochilor închiși, făcînd vădite eforturi de memorie și clătina mereu din cap cînd a afirmație, cînd a negație.

— Ei, bine ! îl dăscăli gazda cu degetul. Ca să-ți pot răspunde sigur, trebuie să-mi spui mai întîi de unde ai copiat semnele și apoi de ce ții atît de mult să știi ce reprezintă. Adică să nu mai faci aici elogiul indiferenței. Da ?

— Pur și simplu nu am dezlegarea să vorbesc.

Asistentul îl privi cu compătimire :

— Nu-ți dai seama că accentuezi și mai mult un mister pe care vrei să-l ascunzi ?

— Nu știu ce să fac. V-aș ruga să-mi înapoiați foaia de hîrtie.

— Aceasta se cheamă antiprecocitate. Din moment ce mă preocupă semnele, e evident că le cunosc. Și chiar dacă nu le-aș cunoaște, a le memora ar fi o jucărie... Îți menții încăpățînarea ?

— Nu e încăpățînare, e înțelepciune.

— În fața unui asemenea „Înțelept" nu mai pot insista. Dar vreau să-l avertizez, după cum vezi folosesc persoana a treia, că atitudinea lui ar putea însemna o cumplită neghiobie.

— De ce vreți neapărat să știți „unde" și „de ce" ? Nu ajunge că v-am arătat semnele ? Sau măcar de-ar rămîne o singură întrebare, deși nu cred că aș accepta-o.

— Ți-am dat un avertisment. Să ți-l traduc. Dacă semnele acestea sînt luate dintr-o carte și descifrarea lor se dorește din joacă, nu înseamnă nimic. Dar, dacă sînt luate din altă parte, adică dacă se văd pentru prima dată și se încearcă descifrarea lor pentru că există și alte semne asemănătoare găsite în aceleași împrejurări, atunci, ei bine, atunci ne putem afla în pragul unei descoperiri de o importanță excepțională pentru istoria noastră. De aceea nu sînt în stare să-ți dau o explicație precisă... Poți să-mi răspunzi la o întrebare : Ați găsit semnele pe un inel ?

— Nu, răspunse Tic, uimit.

Uimirea îi confirma asistentului sinceritatea.

— Atunci într-adevăr e vorba de o descoperire extraordinară. Eu nu vreau să culeg nici un merit. Dacă vreți, îmi spuneți, dacă nu, nu. Mai cu seamă că sînt și în vacanță. V-aș propune să vă gîndiți bine la ceea ce faceți. Uite, scriu pe hîrtia voastră, pe verso, două nume. E vorba de două persoane, cele mai competente din țară în materie, care ar da foarte mult să știe ce e cu semnele voastre. Adresați-vă lor.

Asistentul scrise pe hîrtia lui Tic două nume. Cînd Tic le citi, făcu ochii mari. Cele două persoane erau tatăl Laurei și tatăl prichindelului. Rămase cîteva clipe în incertitudine, apoi se hotărî. Plecă spre corturi cu toată viteza.

4

Cireşarii erau pe mare în punctul unde o geamandură sferică indica locul epavei.

Barca în care stăteau cele două fete şi Dan părea fixată de fund, nu trebuia ca în alte dăţi să fie menţinută într-un anumit perimetru, cu ajutorul lopeţilor. Tic sări în apă şi, din cîteva mişcări ale braţelor, ajunse la barcă. Mai întîi hotărî să-şi satisfacă propria-i curiozitate şi după aceea s-o aţîţe pe-a celorlalţi.

— Cu ce-aţi ancorat barca ? întrebă el. Nu cumva cu bolovanul misterios ?

— Ba chiar cu el, îi răspunse Dan. Şi, ca să fie mai bine fixată, Ursu a mai adăugat un bolovan. Nu vezi ? Parcă am sta în vîrful unui turn.

— De unde a luat Ursu bolovanul ?... Aaa ! Din apă. Şi n-aţi găsit nici un semn pe el ?

— Eşti cam zgîrcit în pretenţii, iubitule. Un semn ! Vreo trei, patru semne... Mai precis, trei. Stai ! Nu te speria. Victor a dibuit unul sau două şi pe urmă s-a dumerit şi asupra celorlalte.

— Asta nu se poate ! se răsti cel din apă. Tu ştii ce reprezintă aceste semne ?

Dan, apoi Lucia şi Maria slăbiră o clipă cordoanele de siguranţă ale scafandrilor (de fapt aceştia erau la suprafaţa apei în acel moment), pentru a-l privi pe Tic şi, mai ales, pentru a pricepe cauza agitaţiei lui.

— Dar tu ştii ? îl întrebă Lucia. Dacă ştii de ce nu ne spui ? Urletele nu exprimă gînduri, Ticuşorule, ci instincte. Ştii ceva ?

Tic reuşi între timp să se salte în barcă. Nu pierduse însă nici un cuvînt din spusele Luciei. De aceea părea cam dezarmat cînd se pomeni printre pasagerii bărcii imobile.

— Nu ştiu nici eu ce reprezintă, dar se pare că, anumite combinaţii de timp şi de loc, înseamnă ceva extraordinar. Nu cumva bolovanii sînt dispuşi în formă de cerc ?

— De cerc ? ! se miră Dan. Pentru ce ? Ca la sanctuarele de la Grădiştea Muncelului ?

— Nu știu, zise Tic. Dar am mai auzit ceva despre un inel. Inelul nu e ca un cerc ?

— Inelul poate să aibă și piatră, răspunse Maria. Dar mai bine întreabă-l pe Ursu ! Uite-l că vine cu o nouă piatră... de inel.

Ursu venea spre barcă, încadrat de Victor și de Ionel. Înota pe spate. Nici ochii nu-i ieșeau din apă, din pricina greutății pe care o avea în mîini și care-l trăgea la fund. Tic nu vedea ce anume cară prietenul său, dar își închipuia că nu poate fi decît un bolovan asemănător celui de pe care copiase semnele. Bolovanul, spălat bine de furia apei, își divulgă imediat încrustațiile. Erau tot trei semne, într-un fel asemănătoare cu cele pe care le cunoștea Tic cu celelalte pe care nu le cunoștea, din cauză că piatra aceea fusese transformată în ancoră. La vederea lor, Tic nu mai ezită. Povesti pe scurt, în rezumat, convorbirea pe care-o avusese cu asistentul, adică ultima parte a convorbirii. Nimeni nu-și ascunse uimirea în urma celor auzite. Numai Victor avea altă părere și nu întîrzie să și-o expună :

— Problema aceasta o putem discuta și rediscuta în liniște la noapte. Liniște e un fel de a spune. Poate că va fi foarte aprinsă și vehementă. La noapte însă nu putem, din păcate, să facem nici un fel de cercetare în apă. Așa că... propun amînarea discuției și continuarea cercetărilor. Să nu uităm că vijelia ne-a mîncat toată dimineața. Acum îmi dau seama că ar trebui să facem o lozincă uriașă, care să se vadă de pe Gorgan. Timpul e foarte scurt. Fixați-vă în fața ochilor imaginea lozincii : „Atenție ! Timpul fuge ! Nici o secundă irosită !"

Tic și ceilalți îl cunoșteau prea bine pe Victor, ca să nu-și dea seama din felul în care acesta vorbise că se petrecuse în el o mare schimbare. Da, Victor era vesel, era bucuros, era nerăbdător. Prin urmare, se apropia clipa marii descoperiri. Nimeni nu se împotrivi propunerii lui. Își simțeau toți conducătorul, și-l simțeau activ, viu, lucid, plin de idei.

— Pentru ușurarea și sistematizarea cercetărilor, continuă Victor, propun să ne împărțim în trei echipe. Cei din barcă — prima echipă — cu sarcina de a strînge rezultatele, de a le studia, de a calcula, de a gîndi, și de a ne

înfățișa în orice clipă, pe o hartă, o imagine precisă a fundului. A doua echipă — scafandrii fruntași, Tic și Ursu — cu sarcina să cerceteze peretele submarin și să scoată de acolo toți bolovanii care ni se vor prăbuși în cap în timpul discuției de la noapte. A treia echipă — Ionel și oratorul de circumstanță, de altfel simpatic și vesel, uneori chiar inteligent, ca să dovedesc influența lui Tic, influența verbală — va studia regiunea din jurul epavei, mai precis partea dintre epavă și zid, pentru că taina nu poate fi ascunsă în altă parte. Ori în zidul subteran, ori între zid și epavă, dacă admitem teoria unei prăbușiri recente... Dan ! Semnalul ! Cu trompetele inimii. Deocamdată n-avem nevoie de flaute și de viori, dar sînt convins că nu peste mult timp ne vor cînta la ureche ; poate vom dori și harfe și... Gata ! Toți. Pentru ultimul asalt !

Oare era ultimul asalt ? Dar cine-și mai punea această întrebare ? Chemarea lui Victor, siguranța din vocea lui, bucuria din privirile sale, veselia gesturilor sale îi molipsise pe toți. Într-adevăr, parcă se dădea un asalt în ochiul acela de mare. Scafandrii parcă aveau aparate de oxigen cu ei. Cîte recorduri de copii, de juniori, de seniori n-au căzut în acea zi ! Marea era iscoditâ în toate ascunzișurile ei. Și părea atît de învinsă, că nu mai opunea nici o rezistență. Apa ei se transformase într-o oglindă. Reflecta înălțimi albastre și tinerii, coborînd în adîncurile ei, păreau că se ridică spre acele înălțimi.

Ursu dezgropase un alt bolovan și, ca să-și ușureze munca de scafandru, îl lăsase acolo, pe fund. Se ridică apoi la suprafață, luă un capăt de funie și se repezi iar în adîncuri. Funia înconjură bolovanul într-un nod strîns, care se prelungi cu un colăcel ca o toartă. În acel colăcel își potrivea Ursu glezna, cînd trebuia să scormonească peretele. Greutatea îl ținea pe fund, nu trebuia să-și mai piardă vremea războindu-se cu apa care-l împingea sus, la suprafață.

Vorbele lui Victor nu ceruseră numai eforturi, grabă, rezistență. Ele impuseseră un anumit stil de lucru, sigur, economic, care să nu ducă la epuizare. De cîteva ori, Victor temperă zelul lui Tic în doborîrea recordului de rezistență pînă la o anumită vîrstă, și intențiile aceluiași Tic de a-l antrena și pe Ursu pe acest drum.

— Nu vreau să ne tragem sufletul la noapte, zise el. Vreau să fim veseli, sănătoși, poate va fi nevoie să rezistăm la anumite bucurii, care, Ticușorule, de multe ori te consumă mai rău decît bolile.

Tic îl înțelese, îi zîmbi, așa cum știa el să zîmbească în marile clipe ale vieții, și trecu imediat la acțiune. Adică îi făcu o severă morală lui Ursu, care întîrziase o groază de timp într-un cotlon săpat de mîinile lui în peretele submarin. Drept răspuns, uriașul îl prinse de mijloc, îl săltă în aer și-l azvîrli undeva în apă. Tic avusese însă vreme să-și refacă poziția corpului, pentru a se prăvăli în apă ca o suliță scăpată din cer.

Ore, ore întregi de activitate, de căutare, de iscodire, de hotărîre. Parcă niciodată marea nu primise un asalt atît de încăpățînat. Și rămînea docilă, poate pentru că era prea sigură de taina ascunzișurile sale. Nici un val nu tulbura luciul oglinzii, doar departe, în larg, se iveau uneori dantele albe, ca o revoltă împotriva monotoniei. Era oare marea atît de sigură de supunerea tainelor sale ?

Scafandrii activau fără oboseală, se scufundau, căutau, ieșeau la aer, iar se scufundau, apoi veneau la barcă, pentru a-și da raportul. Atingeau cu degetul anumite puncte ale hărții mari, pe care Lucia o acoperise cu o coală transparentă de nailon, însoțindu-și aproape întotdeauna gestul de cîteva cuvinte :

— Loc cercetat. Adîncimea, patru metri. Relieful variat. Nimic.

Fiecare rostea aceeași frază, numai dimensiunile variau uneori. Nimicul era rostit ca un punct obligatoriu la sfîrșitul fiecărei propoziții.

Scafandrii erau veseli, se scufundau într-una, aduceau aceleași rapoarte și iar se scufundau, dar cei din barcă, mereu cu harta în fața ochilor, se simțeau cuprinși de neliniște. Pentru că se apropia amurgul, pentru că trebuiau oprite cercetările, pentru că, mai ales, trebuiau, în mod firesc, să se oprească. X-urile de pe hartă încetaseră de mult să mai fie X-uri. Erau toate cunoscute, dar nici unul din ele nu părea să ascundă pagina marelui vis. Sau poate că pagina aceea nu fusese scrisă, sau poate că fusese ruptă, ascunsă, distrusă, sau poate că era o pagină închipuită. Dan își manifestă primul neliniștea.

— Ei sînt veseli. Dar, dac-ar vedea că noi harta, oare cc-ar spune ?

— Nu ştiu, ridică Lucia din umeri. Mă crucesc şi eu. N-au mai rămas pe toată harta decît două puncte neexplorate. Uite, aici în stînga epavei, şi aici, la baza zidului, unde Ursu ne-a semnalat o oază de vegetaţie marină.

— Mi se pare că se cercetează acum, îşi aminti Maria. Uite-i ! Vin. Toţi, toţi scafandrii.

Încă înainte de a ajunge la barcă, Victor şi Ursu tăiară aerul cu mîinile, ca şi cum ar fi vrut să tragă o linie orizontală. În limbajul convenţional, stabilit dinainte, însemna că nu există nimic.

— Ştiţi, le spuse Dan scafandrilor în clipa cînd se prinseră cu braţele de barcă, s-a cam terminat cu harta. Se aseamănă teribil cu cea a lacului.

— Cum poţi să spui asta ? sări Lucia. Asemănarea e de principiu, deosebirile sînt strigătoare la cer.

— Nu, drăguţo, o calmă Dan. Nu mă refer la ceea ce îţi închipui tu. Mă refer la asemănarea, cum să-i zic... Programatică... Adică nici un rezultat, nici un folos...

— Cum gata cu harta ? ! se miră Tic. Am terminat toată regiunea ? Şi ei ?

— Totul ! îi răspunse Maria. Ne-a rămas numai să răzuim fundul.

— N-a mai rămas nimic necercetat ? întrebă Victor cu un ton prea liniştit, de parcă ar fi ştiut dinainte răspunsul, de parcă ar fi aşteptat răspunsul pe care i-l dădu Lucia.

— Nu, Victor, se cam tîngui ea. Aţi făcut o treabă nemaipomenită, dar...

Era un dar trist, care nu se prea potrivea acelei superbe înserări, dar care exprima gîndurile şi simţirile tuturor. Nu ale tuturor, pentru că Victor se lăsase învăluit de fiorii amurgului. Închise ochii şi chipul lui prevestea parcă o mare bucurie.

— Să acostăm, zise el după cîteva clipe de tăcere. Mi se pare că totuşi sîntem puţintel obosiţi... şi cel puţin pe mine nu mă satură numai aceste culori superbe... Dacă am putea să le ţinem pe cer... Nu ! Cred că ne vor desfăta mai mult cele ale răsăritului... Da ! A asfinţit, în sfîrşit, o taină... adică a pierit o taină... Haideţi ! Pentru că nici noaptea nu este fără de sfîrşit.

6

Cireşarii îşi adunau din nou gîndurile în jurul unui foc de noapte. În ochii lui Victor dansul flăcărilor părea vesel. În ochii celorlalţi însă părea enigmatic, ca o luptă între lumină şi beznă.

— Expediţia noastră se apropie de sfîrşit, începu Victor. Eu, cel puţin, îi simt sfîrşitul aproape. Şi cred că şi voi trăiţi aceeaşi stare. Am colindat mult litoralul, am trăit deziluzii, speranţe, bucurii trecătoare, ne-am făurit vise, pe care ni le-au atacat mereu decepţiile, în sfîrşit, n-am fost scutiţi de nelinişti, de supărări.... Pînă am ajuns aici, pînă am ajuns în această clipă decisivă... A sosit momentul să facem o recapitulare nu atît a expediţiei noastre, cît a rezultatelor la care am ajuns...

Victor făcu o pauză de cîteva clipe de care profită imediat Dan :

— Chiar cu riscul de a mă considera un pesimist incurabil, vreau să spun că, în afară de... de fragmentul acela de inscripţie, de braţul Afroditei şi de bolovanii lui Ursu, eu n-am trecut altceva în jurnal. Vorbesc de rezultatele ştiinţifice ale expediţiei noastre, la acelea la care cred că te referi şi tu, Victor, în primul rînd.

— Şi hărţile noastre ? adăugă Lucia ofensată. Ele nu înseamnă nimic ?

— Ele nu constituie un rezultat, Lucia, spuse Ionel. Ele constituie un mijloc. Dacă ne-am gîndi la ele ca la un rezultat... atunci aş fi foarte trist.

— Da, hărţile, parcă-şi aminti Victor. Eu înclin spre părerea lui Ionel... deşi n-are nici un rost să dezbatem acum necesitatea lor. Un scop, un mijloc, o amintire... Dan a înfăţişat rezultatele de pînă acum. Nu cred că a greşit sau că a fost zgîrcit în aprecierile lui. Nu, Dan, eu te cunosc foarte bine. Tu nu eşti ceea ce vrei să pari. Eşti poetul care-şi verifică visele din jurnalul său, sau din cărţile pe care le va scrie cîndva, aici printre noi. Tu te lupţi cu tine însuţi, folosindu-te de noi, conştient de riscul pe care-l înfrunţi. Eu îţi simt, ţi-am simţit mereu efervescenţa *dinăuntru,* în ciuda expresiei tale contemplative. Poate că din această cauză unii dintre noi greşesc subestimîndu-ţi gîndurile şi simţirile. Dar tu eşti

conștient de acest risc și l-ai acceptat. Cauți adevărul jertfindu-ți uneori frumusețea. Să nu te înspăimînți. Frumusețea aceea pe care ți-o jertfești e aparentă, dar prin aceasta jertfa nu e mai puțin dureroasă. Poate că ești prin felul tău de a fi cel mai devotat și cel mai apropiat prieten al nostru.

Emoția îi încolțise pe toți cireșarii. Emana parcă din cel care vorbea. Dan simți o mînă atingîndu-i mîna și abia atunci îl zări pe Tic lîngă el și-i văzu ochii lucioși și pricepu că și ochii lui erau la fel.

— N-am vrut să vă spun aceasta, continuă Victor. Știam însă de multă vreme că sînt dator să v-o spun. Și pentru că s-a ivit momentul... Da ! Rezultatele sînt cele pe care ni le-a comunicat Dan. A ales din juranl rezultatele, nu visele.

— Da ! întări Tic. Eu știu foarte bine...

Ultimele cuvinte le rosti însă în șoaptă, înțelegînd pesemne că indiscreția făcută într-un scop nobil demonstra o față mai puțin nobilă.

Victor își duse mîna la față, pentru a-și ascunde zîmbetul, deși întunericul era o pavăză bună.

— Da. Rezultatele sînt cele pe care le-am auzit. Rezultatele de pînă acum. Să le trecem în revistă puțintel mai pe larg, ca să nu fim prea avari cu ele, sau, mai bine zis, cu noi înșine... Fragmentul de inscripție și brațul Afroditei își au rolul lor. Nu vreau să-l exagerez. Înțeleptul Agathocles și-a reluat locul în muzeu, iar Afrodita în întrecere cu Venus din Millo... Eforturile pentru descoperirea sau redescoperirea lor le mărește uneori enorm valoarea, sau chiar le-o stabilește. Așa că....

Tic se simți înduioșată de atenția pe care i-o dădea Victor, iar cînd simți și mîna lui Dan răspunzînd gestului său dinainte, nu mai puse stavilă emoției...

— Așa că... se auzi vocea lui Victor. pentru noi cel puțin valoarea lor e foarte prețioasă... S-au ivit însă aici, la Gorgan, bolovanii. Cel din lac și cei trei din ochiul de mare. Ei, bine, acești bolovani ar putea într-adevăr să constituie o descoperire științifică de cea mai mare importanță. De acest lucru mi-am dat seama după ce Tic ne-a relatat convorbirea cu asistentul. Vă amintiți ? Tic ne-a spus că asistentul l-a întrebat dacă a găsit semnele acelea pe inel. Între timp am stabilit și noi că semnele reprezintă litere din greaca veche. Alăturînd

aceste două elemente, am ajuns la o idee care într-adevăr zdruncină prin... ceea ce ar putea ea să însemne. Nu, ideea nu este a mea. Eu n-am făcut decît să împreunez cele două elemente. Întrebarea asistentului — adică elementul *inel* și identificarea semnelor, adică alfabetul grec antic. Pentru că m-au preocupat, și mă preocupă în continuare cercetările care se fac pentru descoperirea unei perioade esențiale din istoria poporului nostru — perioada geto-dacă. Citind cîteva studii despre limba dacilor, am putut să fac relația despre care v-am amintit. Posibilitățile noastre sînt însă foarte reduse... Trebuie deci să dăm aceste relații în seama celor competenți, celor pe care i-a amintit asistentul și chiar lui, pentru că se află aici în preajma noastră...

— Mi-a spus că e în vacanță, spuse Tic. Poate că...

— Vom vedea noi cum o să-i priască vacanța alături de aceste semne, răspunse Victor cu subînțeles. În sfîrșit... să încercăm să lămurim cu puterile noastre relația aceasta. Fără întrebarea asistentului nu știu ce-am fi făcut. De bună seamă că am fi predat pietrele unui muzeu. Cînd am aflat însă întrebarea... Semnele îi erau deci familiare asistentului, dar și nouă ne deveniseră familiare între timp. Atunci de ce punea atît de mare preț pe descoperire ?... Pentru că cele cîteva semne îi aminteau nu simple litere, pe care și noi le identificasem și care există cu duiumul încrustate pe pietre prin aceste regiuni, ci o împreunare anumită de litere. Împreunarea literelor l-a uimit pe asistent. Deci mai văzuse undeva acea împreunare sau una asemănătoare. Unde ? A spus-o el singur în acea întrebare pusă lui Tic. Pe un inel. Și într-adevăr relația care se naște e tulburătoare... Din limba geto-dacă n-au rămas decît un anumit număr de nume proprii și de nume de plante. S-a descoperit însă în Bulgaria, pe la începutul acestui secol, mi se pare prin 1910—1915, prima și singura inscripție certificată de toți savanții ca o inscripție tracă, reprezentată în caractere grecești. Sînt, mi se pare, vreo șaizeci de semne, cărora nimeni nu le-a putut, pînă acum, descifra înțelesul adevărat. Rămîn mai departe o mare enigmă, închid în ele enigma limbii trace. Geto-dacii, cea mai avansată ramură tracă, foloseau, de bună seamă, limba acelei inscripții. Din păcate inscripția rămîne în continuare o enigmă, ca și limba strămoșilor noștri. Semnele care alcătuiesc inscripția au fost gravate pe un

obiect de aur masiv. În limbajul ştiinţific obiectul acela este numit *INELUL DE LA EZEROVO*... Probabil că grupul de semne de pe primul bolovan există, în aceeaşi formaţie, undeva pe inelul de la Ezerovo ! Iată de ce, dacă nu e o simplă întîmplare, descoperirea noastră poate căpăta o valoare excepţională.

Cîteva clipe, în jurul focului nu se auzi decît foşnetul mării, poate ca să ascundă zgomotul pe care-l făceau inimile în pieptul cireşarilor.

— Ah ! De ce nu sînt arheolog ! izbucni Tic şi vocea lui exprima în acea clipă dorinţa tuturor. Gata, însă ! Ştiu ce-o să fac în viaţă !

— Tu crezi, Victor, întrebă în şoaptă Lucia, că grupele de semne de pe bolovani ar putea sluji la descifrarea inscripţiei de pe inel ?

— Nu ştiu, răspunse Victor. Putem face multe presupuneri. Adevărul nu poate fi stabilit decît de cei care au posibilitatea de a-l stabili. Poate că e o simplă întîmplare asemănarea semnelor, poate că nu e o întîmplare. Poate că inelul de la Ezerovo va fi descifrat, poate că va rămîne mai departe o enigmă. Bolovanii însă încetează să mai fie ai noştri, adică vor înceta în curînd, aşa sper eu. Poate că nu-i vom folosi prea multă vreme ca ancore.

— Nu e păcat, spuse Tic, să-i aruncăm în apă ? Asemenea valori...

— Sînt obişnuiţi cu apa, Ticuşorule. Cine ştie ? Poate pentru această menire au fost făcuţi... Prin urmare, dacă ne gîndim bine, putem spune că prima parte a expediţiei noastre nu a fost chiar atît de săracă în rezultate. Speranţele legate de aceste rezultate nu s-au consumat de tot, nu au murit de tot, cum ar fi spus un mare poet al antichităţii.

Tinerii aşteptau cu înfrigurare părerea lui Victor cu privire la cea de-a doua parte a expediţiei, aceea care-i atrăsese pe ţărmul mării. Oare exista şi a doua parte ?... Harta Luciei nu mai avea nici măcar un mic semn de întrebare pe tot cuprinsul ei.

— Şi acum să trecem la visul nostru, la pagina pe care am căutat-o cu atîta disperare... Păcat că n-avem în faţa ochilor harta Luciei... sau poate că toţi o avem. Harta a rămas fără X-uri şi fără semne de întrebare. Explorarea noastră s-a terminat. S-a terminat o dată cu lăsarea amurgului... Vă rog să nu mă întrerupeţi. Sînt şi

eu la fel de emoţionat ca voi. Vreau să vă expun, în toate amănuntele, problema aşa cum o văd eu în acest moment, aşa cum mi-a apărut ea într-un anumit moment al cercetărilor, aşa cum mi s-a verificat la terminarea cercetărilor... Aşteptam, aşteptam mereu să se şteargă ultimul X de pe hartă. Cînd s-a şters ultimul, am răsuflat uşurat. Ipoteza pe care o întrevăzusem într-un anumit moment rămînea deci singura valabilă. Dacă nu ne aflăm, bineînţeles, în faţa unei erori a simţurilor noastre. Prima dată s-a înşelat Ionel, dar, fără acel fenomen optic pe care l-a trăit, n-am fi fost azi aici. Oare s-au înşelat şi pescarii ? Nu numai cei care ne-au povestit, ci şi ceilalţi dinaintea lor ? Toţi să fi născocit acel ceva pentru identificarea căruia au plecat la începutul secolului echipe de cercetători ? Pare puţin probabil. Şi, cu toate acestea, cercetările noastre nu ne-au dezvăluit în aparenţă nimic... Bolovanii... Sigur, bolovanii. Dar ei nu pot împlini, oricît i-am înălţa noi, oricît le-am mări dimensiunile, adăugînd alţii, pe care încă nu i-am descoperit, nu pot împlini acea viziune albă, marmoreană, pe care au mărturisit-o pescarii. S-o numim coloană sau turn ? Cum vreţi voi. Poate turn. Unde e turnul alb de marmură ? Sau nimeni nu l-a văzut, ci numai şi l-a închipuit ?... Turnul a fost zărit numai în zilele şi nopţile de mare vijelie. E simplu de răspuns. Talazurile gigantice, ca o cortină a vijeliei, îl dezvăluiau, îl dezveleau. Iată primul element care atestă realitatea imaginii. Repet ce v-am spus altădată. Dacă ar fi apărut în valuri un palat, un oraş, ceva foarte precis, identificabil, aş fi avut îndoieli. Spaima vijeliei poate să nască năzăriri... Dar acel ceva ca un turn, ca o coloană, ivindu-se mereu în acelaşi loc, ivindu-se numai în timpul marilor vijelii, văzut de mai mulţi oameni, nu putea fi o năzărire, ci o realitate. În sinea mea n-am mai pus, de la un anumit moment, la îndoială realitatea imaginii. Mi-a fost însă teamă să nu se fi zărit cumva în lacul care, de departe, pare o prelungire a mării. Cînd cu ajutorul micului zeu CIT... poţi să te foieşti, dragă Ticuşorule, da, cînd cu ajutorul lui am eliminat cartea lacului... atunci teama mea şi-a găsit sursă de existenţă în alt factor : *timpul*... Şi... Iată că începem cercetările pe mare, sau, mai bine zis, le reluăm. Atunci s-a născut o nouă întrebare. De ce, la un anumit moment, de la o anumită dată, turnul n-a mai fost

văzut ? Cu toate că... vă rog să notaţi : vijelii au mai fost pe mare, navigaţia s-a înteţit de-a lungul anilor, iar malul a fost bătut şi chiar cercetat. Posibilitatea de a fi văzută imaginea crescuse, totuşi ea n-a mai apărut. De ce ? De ce ? Oare nu s-a petrecut o prăbuşire recentă în mare ? Şi am întîlnit acel perete submarin în faţa epavei, care părea că ne dă răspunsul. Şi atunci s-a ridicat problema cea mai cumplită. Vă rog să mă credeţi. Aş fi vrut să-mi demonstraţi că nu s-a petrecut nici o prăbuşire, v-aş fi sărit de gît de bucurie. Dacă a avut loc prăbuşirea, şi acum pot spune că a avut loc, atunci turnul nu putea să fie decît în faţa peretelui, între perete şi epavă, culcat pe fund, acoperit, poate, de nisip, dar foarte uşor de identificat. Totuşi nici un semn de pe fund nu indica prezenţa turnului. Atunci unde putea fi ? Să-l fi înghiţit pămîntul ? Era cu neputinţă. Dacă un bolovan, o cîtime dintr-un turn, nu putuse fi ascuns de nisip, cum putea fi înghiţit un turn ? ! Mi-am amintit ce-au spus pescarii, ce ne-a spus cîrmaciul bărcii, Ciornega, ultimul care a zărit turnul. L-a văzut de trei ori printre talazuri înaintea bărcii, apoi a survenit naufragiul. *Deci turnul nu putea fi decît între epavă (în faţa căreia apăruse) şi zidul submarin, care se prăbuşise*. Adică în regiunea pe care am explorat-o astăzi. Nedescoperirea lui n-ar putea să însemne decît inexistenţa lui. Deci toată vina noastră era aceea că ne dăruisem speranţele nu unei născociri străine, ci unui vis de-al nostru. O deziluzie, dar nimeni nu e scutit de asemenea întîmplări. Am căutat toată ziua, regiunea. Totuşi nu am găsit turnul. De ce ?

— Dar bolovanii ? întrebă Ionel. Dacă bolovanii, bineînţeles mai mulţi şi mai uniţi, constituiau turnul alb în spuma talazurilor ?

— Da, Ionel. Era singurul răspuns. Bolovanii fuseseră cîndva constituiţi într-un turn. *Părea* singurul răspuns. Puteam să ne mulţumim însă cu el ? Am apleat încă o dată la amintirile cîrmaciului... Dezlegarea tainei putea să fie numai acolo. Numai şi numai acolo, în cuvintele pe care ni le spusese el. Văzuse turnul, îl văzuse alb, printre talazuri. Dar, dacă-l văzuse alb printre talazuri, *înseamnă că era mai alb decît spuma talazurilor*. Era deci marmură albă, nu piatră îngălbenită de apă şi nisip. Deci nu putea fi constituit din bolovani. Era primul element

sigur, care deosebea, fără echivoc, imaginea turnului de prezența bolovanilor găsiți de noi. Fără îndoială că o relație între bolovani și turn exista. Poate că bolovanii constituiau baza turnului, sau un zid înconjurător. Cîrmaciul văzuse, prin urmare, un turn alb, care nu putea fi decît din marmură. Pentru că numai marmura putea să reziste curată, albă atîtor zeci de secole... Și ce ne-a mai spus pe urmă Ciornega ? Am căutat să-mi amintesc toate cuvintele lui. Ce ne-a spus ?... Talazurile au dus barca înapoi, în larg. Iar el a căutat alte talazuri care s-o aducă înapoi, spre țărm. Le-a găsit și, cînd a ajuns în apropierea țărmului, s-a produs naufragiul. Am descoperit astfel al doilea element al problemei. *Din clipa azvîrlirii bărcii în larg pînă la naufragiu, turnul n-a mai fost văzut.* Prin urmare turnul putea să se afle tot atît de bine și în urma bărcii, *în urma epavei*, nu neapărat *în fața ei !*

— Atunci, se înspăimîntă Dan, înseamnă că mai avem o groază de cercetat...

— Mi se pare, zîmbi Victor, că spui aceasta pentru a oferi pauza necesară uneori în cărți. Da... Apăruse al doilea element al problemei. Al treilea îl constituia zidul. Zidul demonstra o prăbușire. Prăbușirea probabilă a turnului. Încurca foarte mult datele problemei. Sau, mai bine zis, ne trimitea cu cercetările în spatele epavei, mai spre larg. El ne tăia orice speranță de a găsi turnul în fața epavei. Și iarăși am apelat la amintirile lui Ciornega. Mi-am imaginat naufragiul așa cum ni l-a povestit el. Un talaz a ridicat corabia în înălțimi, apoi a coborît-o într-o groapă. *Dar a simțit atunci un alt talaz venind din față și izbind corabia.* N-a avut timp decît să-i îndemne pe oameni să sară. Și oamenii s-au salvat pentru că era malul aproape. Am constatat și noi acest lucru, descoperind epava. Oamenii au simțit repede pămîntul sub picioare. S-au salvat. Refăcînd povestirea mi-am pus întrebarea : De ce talazul n-a aruncat barca în bancul de nisip pe care-l constituia zidul submarin ? Ce a stat în calea bărcii purtată de forța talazului ? Ciornega spusese : *„Un alt talaz venind dinspre mal ne-a izbit"*... Această imagine mi-a rămas în minte. În loc să cadă în groapă, barca a fost lovită de un talaz care venea dinspre mal. Căutam să-mi imaginez în fel și chip momentul naufragiului. Cum, de unde a venit acel talaz ?

Victor făcu anume pauza. Voia parcă să audă un răspuns. Era chiar cel pe care-l aştepta el. Îl formulase Ionel :

— De aceea te uitai la talazuri azi-dimineaţă ? Le vedeai cum se izbeau de mal, cum se întorc şi se ciocnesc de cele care vin din urmă ?

— Da, spuse Victor. Ore întregi m-am uitat la mişcarea lor. Unele erau gigantice, se izbeau de ţărm şi se întorceau pentru a se izbi de talazul care venea. Se ridicau trombe mari, dar toate, toate împingeau spre mal. Şi nici unul nu ajungea nici măcar pînă la sfertul distanţei dintre mal şi epavă. Am mărit puterea vijeliei în imaginaţia mea. Nu puteam totuşi să dau un răspuns. Nu puteam vedea valul care să vină atît de gigantic dinspre mal pînă la locul epavei. Barca, ajunsă la întîlnirea dintre talazuri, nu putea fi azvîrlită decît pe mal, adică, în cazul nostru, pe zidul submarin. Acolo trebuia să eşueze.

— Totuşi nu s-a întîmplat aşa ! spuse Ionel. Doar ştim unde este epava.

— Nu s-a întîmplat ! Însă împotriva legilor apei, a furtunilor. *De ce n-a ajuns epava în bancul de nisip* ? De ce n-a eşuat acolo ? *De ce, după naufragiu, n-a fost înfiptă în bancul de nisip* ? Un singur răspuns. Epava s-a izbit de ceva, de ceva dur, puternic şi acel ceva a răsturnat-o şi a ţinut-o locului pînă în ziua de azi. Un val nu putea să facă aceasta. Atunci ?... Să ne amintim. Din perioada naufragiului turnul alb a dispărut ! Trageţi singuri concluzia, dar nu poate fi decît aceasta : *Turnul alb s-a prăbuşit o dată cu corabia şi s-a ascuns în pîntecele ei.*

CAPITOLUL XIV

1

Marea îşi trimise iarăşi turmele de valuri împotriva ţărmului. Era un asalt disperat, parcă o erupţie a ultimelor puteri. Cireşarii priveau neputincioşi de pe mal spectacolul vijeliei. Timpul însă nu li se mai părea atît de grăbit. Ştiau că oricît se va opune marea, tot îi vor smulge taina pe care o ascundea de atîta vreme, tot îşi vor sărbători triumful. Şi simţeau aproape momentul marii victorii, a marii sărbători.

Concluzia lui Victor devenise concluzia tuturor. Taina de la marginea mării se afla în pîntecele corăbiei scufundate. Nu putea să fie în altă parte. Dar mai era o întrebare, ultima, cea mai mare, întrebarea care-i frămînta pe toţi, care-i însoţea mereu, şi ziua şi noaptea, căreia îi căutau mereu răspunsuri şi ele erau mereu altele şi toate aveau puterea de a înfiora, de a înfricoşa, de a pregăti răsăritul unei bucurii cum nu mai trăiseră pînă atunci. Oare ce taină furase marea din ţărmuri ? Oare ce taină îngropase a doua oară corabia scufundată ? Ce vor citi pe pagina ascunsă cu atîta străşnicie în adîncul mării, în pîntecele mort al corăbiei ? În ce se va întruchipa visul lor atît de naiv la început ?

Toţi erau obsedaţi de întrebarea cea mare, toţi căutau răspunsuri, toţi îşi simţeau inimile zbătîndu-se mai tare în piepturi, toţi trăiau emoţia ultimului pas spre necunoscut. Dar era printre ei unul care refuzase visurile nopţii cu învălmăşeala lui de gînduri, de imagini, de închipuiri. Se retrăsese dis-de-dimineaţă într-un loc, mai departe de corturi, la marginea mării şi stătea acolo singur cu ochii ţintă la sfera care ţîşnea din valuri. Acolo, la capătul sferei, se afla corabia scufundată, acolo se afla marea taină. Şi ar fi vrut să se repeadă în valuri, să se afunde sub clopo-

tele care clocoteau și cu puteri titanice să ridice epava. Și apoi... Își chinuia, necontenit, neobosit imaginația pentru a plăsmui forma materială a tainei. Tăia în marmura fanteziei sculpturi, monumente, coloane, turnuri. Dar formele lor se împleticeau și mereu apăreau altele ciudate, fantastice, unele purtînd în ele puterea spaimei, altele, culorile fericirii. Ce era acolo în pîntecele corăbiei scufundate ? De ce era atît de crudă marea, de ce nu asculta rugăminţile micului zeu, atît de frămîntat de neliniști, atît de chinuit de întrebări ?

Cineva însă îl căuta de multă vreme pe micul zeu cu privirea și, cînd îl descoperi ascuns în groapa de nisip pe care o scurmase cu mîinile lui, veni spre dînsul și se așeză lîngă el, acoperindu-i părul ciufulit cu mîna mare, puternică. Cîtva timp, cel mai bun prieten al micului zeu nu-i tulbură trecerea, dar, cînd îi simți tremurul trupului, îl scutură cu un gest brusc și-i suflă în ochi ca unui iepuraș care nu vrea să-și desfacă pleoapele.

— Hai ! Scoală-te, Ticușorule ! Nu te lăsa molipsit de frămîntarea mării. Acuși, acuși, se domolește și... cine știe ce emoții te mai așteaptă !

— Spune-mi, Ursule, ce este acolo ? Știu că nu știi, dar spune-mi ceva !... De ce a trebuit să treacă atîta vreme ca să ajung din nou copil ?... Ție pot să-ți spun totul, în fața ta nu mă rușinez. Știi cum îmi bate inima ?... Îmi amintesc că, odată, îmi povestea mama un basm. M-am ținut, m-am ținut treaz pînă aproape de sfîrșit. Dar am adormit. Ah ! Ce noapte am trăit ! Numai sfîrșituri, sfîrșituri... Și m-am trezit și, tot timpul, toate secundele îmi aduceau închipuiri. Am trezit-o pe mama să-mi spună sfîrșitul. Mi l-a spus... Pe urmă n-a mai fost frumos... Era atît de simplu și de firesc.... Eu vreau un sfîrșit... Știi tu ce sfîrșit o să fie ?... O să fie un sfîrșit cumplit, Ursule !

— Eu nu mă gîndesc la asta... Mă gîndesc c-o să fie un sfîrșit frumos. Dar n-ar fi oare mai bine să-l lăsăm în pace ? De ce să-l zgîndărim ?... Să nu pățești ca-n amintirea aceea. S-ar putea să-ți pară prea simplu, prea firesc...

— Nu, nu cred ! Pentru că nu e și nu a fost firească toată povestea asta a mării. N-o vezi cît de furioasă e ?... Zău, Ursule, îmi dai voie să mai fiu copil cîtva timp ?

— Parcă nu prea ţi-aş da voie, Ticuşorule. M-am obişnuit cu tine altfel. Crezi că eu n-aş fi vrut să te întreb cîte ceva ?... Crezi că n-aş fi vrut să mai vorbim şi despre altele ?

Tic parcă frămînta cu degetele o pastă subţire, nevăzută. Nu ştia ce să facă. Nu voia să-şi abandoneze întrebările şi mai ales răspunsurile, nu voia nici să-l lase pe Ursu singur cu cine ştie ce aiureli caraghioase.

— Eu ştiu ? răspunse el fără să-şi dea un răspuns. De ce nu încerci mai întîi să-ţi închipui ce-i acolo, Ursule ?... Ia ! Gîndeşte-te o clipă şi spune-mi ce ţi-a venit prin cap.

Ursu se îmbujoră la faţă. Totuşi îi răspunse :

— M-am gîndit la Lucia, Ticuşorule. Ce se va întîmpla mîine ? !

— La Lucia te-ai gîndit ? spuse Tic oarecum dezamăgit. Ce înseamnă „ce se va întîmpla mîine" ? O să se scoale de dimineaţă, în zori, va ieşi din cort cu halatul roz pe umeri... Se va duce la depozitul nostru de apă ca să ia o sticlă... Şi să ştii că apa de mare e foarte bună pentru spălatul pe dinţi... Mai departe...

— Nu, Ticuşorule ! Nu la acest mîine m-am gîndit... La cel mare, la cel îndepărtat...

— De ce să te gîndeşti la el... cînd e taina asta atît de aproape de noi ? Îţi răspund şi eu cum mi-ai răspuns şi tu. Va fi frumos, Ursule. Va fi un sfîrşit frumos. Pentru că... Să nu te superi că-ţi spun... tu meriţi cel mai frumos răs... Nu ştiu ce anume, dar ştiu că meriţi tot ce este frumos. Şi noi... dar tu cel mai mult.

— Brrr ! se scutură Ursu. De s-ar domoli mai repde vijelia...

2

Ca să scape de întrebările lui Ionel, care nu se deosebeau prea mult de cele ale lui Tic, Victor îl invită să facă, împreună, o plimbare pînă la asistent :

— Cred că aveam obligaţia să facem această plimbare din prima zi. Totuşi sîntem singurii vecini pe acest ţinut de mare. Din fericire, acum avem un pretext.

Ionel se văzu nevoit să renunțe la întrebările chinuitoare.

— Vrei să-i povestim totul... sau numai să-i facem cadou bolovanii... În copii, bineînțeles.

— Nu știu. Nu sînt hotărît. Dacă nu-i istorisim totul, totul, în cele mai mici amănunte, ar putea să rîdă de noi, să ne considere niște copii. Iar dacă-i spunem totul, nu fac glume, s-ar putea să înfruntăm același risc. Mai bine îi povestim totul după ce ne limpezim noi.

Ionel nu pierdu prilejul de a da glas pentru a suta oară, poate, obsedantei întrebări :

— Oare ce este acolo, Victor ? Ce taină ascunde marea ?

— Poate chiar astăzi ne vom limpezi, Ionel. Dacă vrei neapărat să afli un răspuns, sau dacă-ți place să repeți mereu întrebarea, te-aș sfătui să te împerechezi cu Tic. El și-a ales ca aliat pentru chinurile sale singurătatea. În doi poate v-ați stimula fantezia, sau poate v-ați da seama că sînteți niște copii. Rezultatul va fi același în oricare dintre cazuri...

— Tu chiar nu te gîndești de loc ? Sau ne rezervi o nouă surpriză ?

Mergeau amîndoi, fără să gîndească, spre cortul asistentului. Furia mării se dezlănțuise cu toată violența. Bubuitul talazurilor îi opri. Adevărate trombe de apă se ridicau în regiunea zidului submarin. Gropile se căscau înfricoșătoare. Unele talazuri se ridicau înainte de a se izbi de perete. Parcă s-ar fi ciocnit de o insulă nevăzută.

— Acolo-i epava ! spuse Victor. E de necrezut cum rezistă la un asemenea bombardament. Cum de nu se răstoarnă, cum de nu revine în poziție normală ? Cum de n-o aruncă valurile în zid ? Pe tine nu te preocupă această întrebare ?

Ionel ridică din umeri. N-avea nici un rost să-și repete unica frămîntare.

Cînd li se păru că furia mării se mai potolește, își reluară plimbarea către cortul asistentului. Acesta însă era la o mică distanță de ei. Părea că le vine în întîmpinare.

— Mi se pare că și astăzi marea vă cam încurcă socotelile, spuse dînsul în loc de bună ziua. Și tare mi-e teamă că numai tîrziu, după-masă, se va potoli.

Victor și Ionel îl salutară înclinînd capul. Asistentul le întinse mîna și continuă zîmbind :

— Tocmai veneam spre dumneavoastră. Era timpul să oficializăm relaţiile de bună vecinătate.

— Şi noi spre dumneavoastră, zise Victor. Subînţelegînd calitatea relaţiilor, veneam cu alte scopuri, poate puţin cam egoiste.

— Dacă sînt cele la care mă gîndesc eu, prin vizita aceasta capătă altă valoare. Îmi închipui că trăiţi o bucurie prin descoperirile dumneavoastră. Împărtăşindu-mi-le, îmi creaţi şi mie o bucurie, deci scopurile pot fi socotite altruiste.

Urmă un moment de tăcere, care, prelungit, risca să devină penibil. Victor înţelese că era de datoria lui să răspundă ceva atît la cererea limpede de a se relata descoperirile, cît şi la cererea subînţeleasă, de a fi văzute nu prin copii, ci la faţa locului. Se grăbi să răspundă cît mai repede.

— Tocmai veneam să vă facem o invitaţie. Ne-am gîndit că pe o asemenea vreme nici pescuitul nu e prea favorabil...

— Întrucît ne-am întîlnit cu gîndurile, poate şi cu dorinţele, la jumătatea drumului...

Gestul pe care-l făcu asistentul era acela de a-şi continua călătoria. Victor intră direct în subiect :

— Aţi văzut o copie după una din descoperirile noastre. Cîteva semne din alfabetul grec. Am mai găsit trei bolovani cu asemenea încrustaţii. Toţi în acelaşi loc. Primul l-am găsit în lac. Cum a ajuns acolo, nu ne putem explica. În orice caz, numai în urma unei acţiuni omeneşti, pentru că locul său era în mare alături de ceilalţi bolovani, în regiunea unde se sparg talazurile. E o cădere a malului acolo, ca o surpare, formează un fel de zid în care am găsit pietrele. În afară de acestea, patru la număr, n-am găsit altele.

— Semnele sînt asemănătoare ? întrebă asistentul. Sau pe fiecare bolovan s-a încrustat alt grup de semne ? De altminteri, cred că îmi veţi permite să le studiez *de visu*.

— Un bolovan a rămas în mare, îşi aminti Ionel. Dar avem copia semnelor pe hîrtie.

Victor răspunse cu oarecare întîrziere la prima întrebare a asistentului :

— Toate semnele aparţin alfabetului grec. Unele litere apar şi pe alţi bolovani. Semnificaţia lor bîneînţeles ne

scapă... şi toată strădania noastră constă în aceea de a pune descoperirile la dispoziţia arheologilor.

— Aceasta mă bucură foarte mult. Unul din prietenii dumneavoastră, mi se pare cel mai tînăr, a venit la mine cu intenţii cam enigmatice. Dar, după cîte îmi dau seama, în grupul dumneavoastră e cunoscută scrierea greacă.

Victor profită de moment pentru a lansa întrebarea care-l preocupa :

— Credeţi că prima împerechere de semne are vreo relaţie cu inelul de la Ezerovo ?

Asistentul rămase uimit. Îşi opri mersul, obligîndu-i şi pe ceilalţi să se oprească.

— Extraordinar ! N-am ştiut că vă preocupă asemenea probleme.

Victor se scuză imediat, pentru a nu-i face o impresie exagerată viitorului oaspete :

— E numai o întîmplare. Cunoaştem doar povestea inelului, nimic altceva, iar apropierea am făcut-o, adică aţi făcut-o dumneavoastră prin întrebarea pe care i-aţi pus-o prietenului nostru.

— Da, îmi aduc aminte. La prima vedere, relaţia e uluitoare. Abia aştept s-o confrunt pe viu. Curios e altceva. Am venit în vacanţă, în timp ce la Mangalia se discută într-un cadru restrîns exact asemenea probleme. S-au descoperit alte nume noi, de plante, geto-dacice, şi se încearcă o nouă versiune în interpretarea inscripţiei de la Ezerovo. Întîmplarea a făcut să întîlnesc şi aici aceeaşi problemă... Dar vă datoram un răspuns. Prima împerechere de semne, aceea pe care am văzut-o pe hîrtie, corespunde unui fragment de pe inscripţia de la Ezerovo. Grupul SKO legat, împreunat, care nu-şi are corespondenţa în nici o altă limbă. Ce semnifică ? Un cuvînt din limba tracă ? E o simplă coincidenţă ? În orice caz, o coincidenţă curioasă.

Grupul celor trei ajunse la corturi. Nu mai era nimeni acolo. Lucia şi Maria, însoţite de Dan, plecaseră spre Gorgan. Tic şi Ursu rămăseseră la locul lor vechi, de unde priveau într-una marea. Victor îi arătă asistentului primul bolovan, acela pe care-l găsise Ursu în lac. Musafirul privi îndelung semnele, dar nu spuse nici un cuvînt în plus cu privire la ele, în afară de ceea ce afirmase pe drum. Alţi doi bolovani se găseau lîngă barcă, la marginea

mării. Erau încă legaţi cu funii, gata de a se transforma în ancore.

— Văd că le-aţi dat o destinaţie practică, rîse asistentul. Nu-s buni numai pentru arheologie, ci şi pentru distracţie... sau poate tot pentru arheologie.

— Unul dintre noi, şi nu ştiu dacă e singurul, cel care v-a vizitat şi-a manifestat, dacă nu cunoştinţe în materie, cel puţin dorinţa de a se dedica acestei ştiinţe.

— Acestui complex de ştiinţe, îl corectă asistentul pe Victor, fără intenţii pedagogice. E într-adevăr o disciplină atît de bogată, de variată, de activă, de complexă, încît poate satisface şi gusturile, şi aptitudinile multor oameni, începînd cu cele strict practice şi terminînd cu cele care ţin de domeniul fanteziei, al poeziei. Dar, decît să fac elogiul arheologiei mai bine să încerc s-o servesc practic.

Asistentul memoră semnele de pe cei trei bolovani, apoi rămase un timp nemişcat, cu ochii închişi, ca într-o reverie. Cînd deschise ochii, văzu, departe, pe vîrful Gorganului, silueta Mariei. Încercă să-şi ascundă cauza tresăririi, reluînd discuţia :

— Da... Sînt două ipoteze. Numai două. A treia e imposibilă. Ori sînt fragmente din limba tracă, avînd semnificaţii banale sau excepţionale, şi atunci studierea lor în comparaţie cu inscripţia de pe inelul de la Ezerovo devine o problemă de bază a arheologiei şi lingvisticii, ori... Mai întîi trebuie să vă spun însă că la construcţiile antice la care participau meşteri greci, în anumite locuri, meşterii băteau în piatră nişte semne, ca nişte litere, într-un scop pe care nu-l putem încă înţelege. Există numai supoziţii. Sau reprezintă o semnătură, sau un anumit semn convenţional pentru lucrători, indicînd baza clădirii, un colţ, o arcadă a clădirii. Sau reprezintă alte înţelegeri legate de meseria lor... Deci a doua ipoteză ar fi aceasta. Pentru a şti în ce parte să ridicăm balanţa, ar fi nevoie de cercetări foarte grele şi aceste condiţii submarine...

Şi Victor şi Ionel se luptau cu nehotărîrea. Îşi căutau privirile numai în intenţie, ca într-un joc. Cînd unul le simţea pe ale celuilalt, fugea de ele.

— S-ar putea, de pildă, să facă parte din baza unui zid ? se hotărî Victor pînă la urmă.

— Fără îndoială, îi răspunse asistentul. Dar nu văd zidul. Nu ignor ipoteza dumitale, aceea a unei prăbuşiri recente. Aceasta s-ar fi putut întîmpla. Un zid însă e o

construcție uriașă, care, mai ales, se face cu un scop precis, acela de a apăra sau de a susține ceva. Să acceptăm că zidul s-a prăbușit în mare. Dar scopul pentru care a fost făcut nu a lăsat nici o urmă ?... Dacă zidul surpat ne-a lăsat urme, scopul să nu lase nici o urmă ?

— Poate s-a prăbușit și scopul, sugeră Ionel.

— Se poate. Dar în acest caz avem de-a face cu o construcție mică. Zidul nu mai este zid. Dacă vreți să aveți o imagine... mi-l închipui ca un soclu înfipt undeva, pentru a susține ceva pe malul mării.

— O statuie ? întrebă Ionel.

— Nu e neapărat o statuie, în înțelesul precis al acestui cuvînt. Un monument, un locaș funerar, poate un sanctuar... dar a face ipoteze științifice doar cu cîteva date... e un fel de elogiu al hazardului... Dacă nu sînt inoportun, v-aș ruga să mă țineți la curent cu rezultatul cercetărilor dumneavoastră, bineînțeles cel care... Pentru a lăsa un cîmp mai larg de interpretare, aș prefera să le numesc... cele care pot naște scopuri altruiste. Și dacă aveți nevoie de un dascăl în disciplina reconfortantă a pescuitului, vă stau cu toată plăcerea la dispoziție.

Asistentul plecă, după ce rosti aceste cuvinte, lăsînd o impresie foarte favorabilă celor doi cireșari.

— Un soclu... murmură Victor. Iată o idee care nu mi-a trecut prin cap.

— Soclu ? întrebă Ionel surprins.

— Nu soclu, Ionel. Nu ! Greutatea pe care o susține un soclu. Forma acestei greutăți.

3

Asistentul nu se înapoie la cort, ci porni cu pas de plimbare spre Gorgan. Imaginea pe care o văzuse dispăruse. Ceva îl purta însă într-acolo, fără voia lui. Urcă încet Gorganul, ca un om obosit, dar, cînd ajunse în vîrf, se opri ca paralizat. La poalele Gorganului se afla Maria și se uita la el ca o statuie. Nici măcar nu simula sur-

priza întîlnirii. Îndrăzneala tinereții, sau poate iluzia unei statornicii, care aparține tot tinereții, birui în Maria :

— Ar trebui să urc eu, pentru a-mi închipui că zbor spre... spre un vis. Vreau să trăiesc într-o lume materială, pentru că are durata visului... E foarte scurtă.

Asistentul însă coborî spre Maria. Ea nu se mișcă. Se opri la un pas în fața ei.

— Există și vise adevărate, spuse el, care conțin în ele veșnicia.

— Sau oferă într-o clipă, într-o *anumită* clipă, iluzia veșniciei.

Cînd el întinse brațele, Maria se retrase cîțiva pași înapoi, fără să se întoarcă. Nu-și mai simțea răsuflarea, dogoarea din ei.

— Mai întîi trebuie să vă mulțumesc, spuse ea. Cuvintele par uneori groaznic de goale.

El închise ochii, ca pentru a-și aminti clipa. Simți brațele de atunci înconjurîndu-i gîtul.

— Nu mai este nevoie, răspunse. Au existat acele cuvinte într-un gest. Nu, nu erau goale.

— Știu că datorez foarte mult, datorez totul. Îmi amintesc și gestul. L-am pierdut atunci. Și aș vrea să mi-l iau înapoi. E teribilă ingratitudinea, dar știu, știu că e foarte necesară.

Bărbatul clătină din cap. Mișcarea lui era fermă. Maria se cutremură, cînd o simți. Ar fi vrut să-și astupe urechile. Îi era teamă să n-o ucidă cuvintele pe care le va auzi :

— Nu e necesară ! silabisi el. Pentru ce să fie necesară ?

— Pentru că mi-e teamă de iluzii, răspunse ea, imitîndu-i fermitatea.

— Mie nu mi-e teamă de iluzii. Le urăsc. Sînt îndrăgostit de certitudini.

— Nu se poate, se opuse Maria. Eu nu sînt o certitudine. Nici pentru mine însămi. Mai ales pentru mine însămi.

Bărbatul făcu cîțiva pași înapoi, fără să se întoarcă. Distanța dintre ei se mărise.

— Nu mă apăr, spuse el în șoaptă. Vreau să te văd mai bine.

— Eu vreau să mă apăr, se împotrivi ea, apropiindu-se de dînsul.

El mai făcu o încercare. Întinse mîna. Maria își desprinse o șuviță de păr și se aplecă, lăsînd-o pentru o clipă în palma lui. Apoi reveni la loc. Bărbatul închise pumnul și rămase cu el așa.

— Afrodita cu păr de noapte, murmură el.

Ea nu auzi. Îl privea și-l căuta în rănile lui ascunse.

— Nu ! N-aș vrea să te mai văd o dată furată de valuri. Trebuie să mă lupt cu mine însumi.

— Nici eu n-aș vrea ! Nu mi-e teamă de valuri. Trebuie să mă lupt cu mine însămi.

— *Mie mi-e teamă de valuri...*

Închise din nou ochii, dar nu pentru a dori o amintire, ci pentru a alunga o amintire. Spaima rămăsese însă în priviri cînd deschise ochii, o spaimă care i se transmise și Mariei.

— Urăsc de-atunci valurile, șopti Maria ca un copil. Dar nu le-am vrut nici atunci. Mă duceau spre razele mele de lună.

— Știu ! Am vrut să-ți spun că, a treia oară, marea se va răzvrăti. Dar am preferat să mă ascund în întuneric, ca în toate nopțile.

Maria mai făcu cîțiva pași înapoi. Îi vedea numai forța.

— Dar sînt o iluzie, strigă ea. Un oarecare vis al lumii. O clipă din imaginația ei.. N-am nici un soclu, nici o rădăcină...

— Ai. Dar acum cresc și altele. Cresc și alte rădăcini. Rădăcini, nu flori.

— Eu ? se înfricoșă Maria. Sînt prea tînără și aș putea să beau și mi-e teamă de venin. N-ai văzut niciodată cum se sparge un pahar cînd cade pe ciment ?... Acum, astăzi, poate și mîine, dar acum, acum știu că sînt prea tînără.

— Ți-e teamă că ai putea să crezi ? Ți-e teamă că ar putea să ia cineva paharul, că ar putea să-l ducă la buze și pe urmă și-ar desface degetele ?

— Da ! răspunse Maria. Mi-e teamă că paharul ar fi plin, plin, plin. M-aș umple toată în el.

— Să nu-ți fie teamă ! Nu e un pahar. E o lume. Își împletește cu altă lume rădăcinile. *Să crezi !*

Maria își duse mîinile la față. „Cred", își spuse în gînd. Mai auzi o dată porunca și-l văzu pe cel care i-o rostise plecînd cu pumnul strîns. Credea.

4

Soarele cobora spre asfinţit. Şase tineri se strînseseră cerc în cortul cel mare. Mai mult tăceau. Fiecare îşi căuta gîndurile. Şi le căutau sau şi le găseau în marea agitată.

— Toate tainele se ascund în epavă, spuse unul din ei.

— Toate tainele se zbuciumă în mare, adăugă una din fete.

Tăcerea se aşternu din nou, dar pentru scurtă vreme. Cel de-al şaptelea tînăr, cel care ceruse socoteală în fiecare clipă mării năvăli în cort.

— Gata ! ţipă el. Şi-a potolit furia ! Veniţi s-o vedeţi ! E ca o oglindă. Parc-ar aştepta s-o prefacem în cioburi.

Ieşiră cu toţii afară din cort. Nici o cută nu mai tulbura suprafaţa mării. Se uitară spre soare. Ziua încă nu se terminase. Nici o fanfară nu le însoţi totuşi asaltul. Marea îi primea fără să se răzvrătească. Accepta cucerirea.

5

Scafandrii, ca nişte peşti ciudaţi, roiau în jurul epavei. Furia talazurilor dezbrăcase corabia de învelişul de nisip. Îşi arăta în multe locuri suprafaţa de lemn. I se vedeau şi scoabele de metal. Scafandrii căutau o spărtură, o fereastră prin care să poată vedea, prin care să poată pătrunde, dar n-o zăreau nicăieri. Corabia părea zidită pe fundul mării. Părea că face parte din mare.

Toţi cireşarii erau la barca de cauciuc. Unii în barcă, alţii în jurul ei, agăţaţi de marginile ei. Căutau un mijloc de cercetare a interiorului epavei.

— De urnit, cel puţin astăzi, n-o putem urni, spuse Ursu. Dac-am putea s-o găurim într-un loc, să-i spargem o fereastră...

— Cu ce, cum, unde ? întrebă Tic. Parcă-i un zid, n-ai văzut ?

— Am încercat și eu în cîteva rînduri rezistența scîndurilor, spuse Victor. Parc-ar fi un corp compact de metal. Cum a putut rezista atîta vreme apei ?

— Pentru că a fost făcută pentru apă, îi răspunse Ursu. Sînt însă locuri pe pereții ei unde s-au infiltrat scoicile. Pesemne locurile care au fost acoperite superficial cu nisip. Să încercăm acolo. Poate că nu sînt atît de rezistente.

— Sau poate și-au întărit rezistența, se înfricoșă Victor.

— Duceți-vă și căutați locurile, îi îndemnă Ursu. Unul din ele e chiar aici, în față, la mijlocul epavei. O îngrămădire de scoici în jurul unei găuri pentru vîslă. Eu trebuie să-mi car mai întîi bolovanul.

Victor, Ionel și Tic își umplură plămînii cu aer, apoi se scufundară. Ursu se duse după bolovan. În locul lui era o movilă. Fusese acoperit de nisip. Scormoni nisipul, pînă ajunse cu mîinile la bolovan. Îl trase afară din mormînt și porni cu el spre epavă. Își transporta propria-i ancoră. Cînd ajunse acolo nu mai găsi pe nimeni. Dar nici el nu mai putea să reziste. Ieși la suprafață pentru a se aproviziona cu aer. Își găsi prietenii lîngă barcă. Ionel avea mîinile pline de sînge. Se zgîriase în scoici.

— E o ferestruică, Ursule, îl anunță Victor. Încape pumnul prin ea. De aceea s-a zgîriat Ionel. Crezi că se poate mări ?

— Trebuie să văd cu ochii mei, răspunse Ursu. Între timp ar fi bine să-mi aduceți o rangă, un par... Este lîngă cort o bîrnă, pe care am găsit-o azi-dimineață pe mal.

Ursu făcu un semn Luciei, apoi se scufundă. Îl urmă numai Tic. Victor plecase după bîrnă. În cîteva secunde cei doi scafandri ajunseră la epavă. Ursu pipăi gaura văzută de cei dinaintea lui. Se ancoră, apoi încercă rezistența scîndurilor. Nu cedau. Tic se apropie de el și-i făcu un semn. Întinse mîna spre o altă îngrămădire de scoici, la cîteva palme de cea care fusese răzuită. Ursu îl împinse cu o mișcare puternică pe Tic în sus și acesta înțelese. După cîteva secunde apăru cu obiectul cerut. Mica lor lopată de campanie. Din cîteva lovituri, Ursu descongestionă locul. Se ivi o nouă gaură, cam de aceeași mărime ca prima. Tic, tras de apă în sus, își înfipse mîna în părul lui Ursu, încercînd să-l ridice. Ursu înțelese. Își desprinse glezna din colac și ieși la suprafață.

Avea nevoie de aer și mai ales avea nevoie de un obiect dur, rezistent, cu care să lărgească cele două găuri pentru a le transforma în una singură.

Victor aruncase parul în mare și sări și el, împingîndu-l pînă la barcă. Numai atunci Ursu începu să-i lămurească :

— Sînt două găuri, una lîngă alta. Dacă reușim să spargem, să desprindem scîndura care le unește, avem mari șanse să tăiem o fereastră. Numai să reziste parul.

— Vrei să bagi parul înăuntru, sau să lovești ? întrebă Victor. Mi-e teamă că nu încape.

— Dacă nu încape, trebuie să forțăm. Măcar să găsim un punct de sprijin. Pornim ?

Tic și Victor porniră după Ursu. Nu se puteau stabili pe fund. Trebuiau să se țină de el, pentru a rămîne mai multă vreme într-un loc. Apa îi trăgea mereu în sus. Pentru a nu-l stînjeni pe Ursu, se depărtară de el și făcură ocoluri. Ursu reuși într-un efort suprem să introducă bîrna într-o deschizătură. Începu apoi să împingă, să succască, să tragă. Lemnul nu ceda. Parcă fusese zidit. Înainte de a ieși la aer, mai făcu o încercare. Vîrî mai adînc parul în interiorul epavei și începu să apese. Era uimit. Parul găsise în interior un punct de sprijin. Ursu trase cu toată puterea și simți cum se desprinde scîndura. Mai trase o dată din răsputeri. Simți și smuciturile cordonului de siguranță. Avu senzația că i se rupe parul, dar nu se mai uită într-acolo. Își desprinse piciorul din ancoră și mai avu doar puterea să se împingă la suprafață. Cînd ieși la aer, văzu fețele prietenilor lui livide.

— Ce-ai făcut ? îl întrebă Lucia. De ce, de ce ne-ai speriat ? Știi cît ai stat în apă ?

Ursu abia îi auzea vorbele. Nu se mai sătura trăgînd aer în piept.

— Cred c-am făcut ceva, bolborosi el. Duceți-vă voi să vedeți pînă îmi revin.

Se trase apoi lîngă barcă. Simțea că renaște. Lucia își băgă mîinile fierbinți în părul lui ud. Ursu își prelungi cu voie clipele de odihnă.

Victor și Tic se întoarseră repede la suprafață. Abia scoaseră capul din apă și începură să țipe :

— S-a desprins scîndura, Ursule ! Cred că-mi trece și pulpa prin deschizătură.

— Dar parul, parul ? întrebă Ursu, încercat de spaimă.

— Parul face echilibrul în gaură, zise Victor. Acum cred și eu că avem șanse să spargem o ușă.

Auzind vestea cea bună, Ursu nu mai întîrzie. Se scufundă imediat, pentru a-și relua activitatea. Bîrna care-și dovedise rezistența începu să facă minuni. După trei scufundări, fereastra era gata.

— Mai mult nu se poate ! spuse Ursu. Cu mijloacele pe care le-avem e imposibil. Știu eu ?... După cîte îmi dau seama, s-ar putea ca...

Ursu își trecu în revistă prietenii înainte de a continua. Tic îi vorbea atît de concludent cu privirile. De altminteri, numai Tic și încă altcineva puteau să încapă prin acea ferestruică.

— Da... s-ar putea ca Tic să treacă prin deschizătură. Dar numai cu dublu cordon de siguranță și cu angajamente solemne.

Tic era în culmea bucuriei :

— Vă promit tot ce vreți. Nu-l mai jignesc pe Dan, nu-l mai bat pe Țîngulică, nu mai visez dacă vreți, adică nu mai dorm ca să nu mai pot visa.

Era primul care va pipăi taina, care o va vedea, pentru că Lucia îi întinse lanterna de apă. Își trase aer în plămîni, o dată, de două ori, apoi se scufundă cu Ursu alături de el. Nu zăboviră multă vreme la ferestruică. Își făcu vînt și intră ca o săgeată în trupul epavei. Și deodată simți că-l pocnește ceva în cap. Parcă se scurgea viața dintr-însul. Raza lanternei se izbi de ceva alb, ca o lespede de marmură. Atît văzu Tic. Cu ultimele zvîrcoliri dinaintea leșinului, se întoarse spre deschizătură. Reuși numai să-și scoată capul. Ursu îl trase afară și îl împinse cu o mișcare în sus, apoi porni după el la suprafață. Tic își reveni repede, în drum spre barcă. Fruntea îi era însă plină de sînge, iar trupul plin de julituri. Întîi se întinse pe fundul bărcii și apoi vorbi :

— Am văzut ! Nu știu ce-am văzut. Ceva alb, de marmură. Poate un turn. Nu știu. Am văzut ceva. Ca pescarii. Nu-mi dau seama ce poate fi. Nu știu. Dacă nu m-aș fi izbit cu capul de el... Asta pentru că m-am grăbit. Parcă mi-a dat cineva cu un par în cap. Las' că mă răzbun eu... Numai să-mi trag sufletul.

— Stai cuminte ! îl domoli Maria. Deocamdată să te îmzdrăvenești.

— N-am nimic ! țipă Tic. Trebuie să mă duc înapoi.

— Nu, Ticușorule, îi spuse Ursu cu voce blîndă. Ești tot numai sînge. Și pe trup și pe față.

Victor apăruse cu trusa de medicamente. În cîteva minute, Tic deveni un ghem de bandaje. Îl ustura tot corpul și urla :

— Da ! Vreți să vă răzbunați ! M-ați legat cu cîrpele astea ca să nu pot intra în apă. Fără mine tot n-aveți ce face ! Numai eu încap acolo.

Ființa care mai putea să încapă prin deschizătură, mult mai ușor decît Tic, vorbi însă, spre disperarea lui Ursu.

— Și eu, Tic ! Eu încap mai ușor. Și nici nu sînt atît de imprudentă ca tine.

Lucia vorbise cu atîta calm, încît toți îi simțiră hotărîrea. Nimeni nu încercă s-o împiedice. Își prinse de tălpi labele de scafandru, își puse ochelarii, își prinse cordonul de siguranță, apoi se înălță în barcă. Trupul ei subțire, mlădios, era gata pentru marea încercare. Sări în apă ca o săgeată. Ursu o urmă și, înainte de a o îndrepta spre deschizătură, o strînse sălbatic în brațe, ca înspăimîntat de o presimțire sinistră.

Lucia se strecură ușor, fără să atingă marginile deschizăturii. Numai degetele picioarelor atinseră ceva. Nu știa că erau buzele lui Ursu. Apăsă butonul lanternei. Lumina țîșni cu putere. Simți parcă și în palmă scînteia electrică. Raza lanternei se izbi de același perete alb pe care-l văzuse Tic. Apa o trăgea în sus. Cu mîna liberă căută ceva de care să se agațe. Făcu o mișcare de înaintare și mîna atinse marginea zidului alb. Era dur. Degetele se strînseră, dar în acea clipă se produse o prăbușire care o trînti la pămînt. Parcă un munte de plumb îi strivea pieptul. Apoi nu mai simți nimic.

Ursu auzi zguduitura și o simți în mîini. Peretele corăbiei se cutremurase. Deschizătura fusese acoperită pe dinăuntru de un zid alb. Lucia era prizonieră în epavă. Nu rămăsese afară decît cordonul de siguranță. Dar prin acel cordon Lucia nu putea primi aer. O clipă de întuneric, de apropiere a morții, apoi Ursu redeveni lucid. Dintr-o singură mișcare ajunse la suprafață. Cei din jurul bărcii și cei din barcă nu citiră pe fața lui nimic.

— Cît poate să reziste ? întrebă el. O jumătate de oră ? Nu ! Într-un sfert de oră trebuie să răstorn epava ! Dar nu voi putea ! Altceva ! Trebuie să încerc altceva.

Abia atunci ceilalţi înţeleseră. Toată groaza lumii se adunase în privirile lor.

— Eu sînt de vină ! ţipă Tic. Eu, pentru că m-am azvîrlit în epavă ca un nebun. Dacă nu m-aş fi rănit...

Ursu nu-l asculta. Îşi făcea un plan. Într-un sfert de oră Lucia trebuie scoasă. Nu avea putere să răstoarne epava. Ştia că n-are asemenea putere. Şi conştiinţa aceasta, în loc să-l omoare, îl trezea. Trebuia să încerce unicul mijloc de a o salva.

— Voi scoate ancorele bărcii, gîndi el cu glas tare. Nici nu mai este nevoie de ele. E ancorată prin cordonul Luciei. Dar îmi trebuie bolovani. Va trebui să lucrez economic. Să nu stau mai mult de un minut sub apă.

Se uită apoi la ceilalţi. Îi văzu lîngă el şi-i simţi parcă în trupul lui. Ştia că şi-ar da toţi viaţa, că n-ar pregeta o clipă.

— Voi să mă ţineţi de cordon, le spuse cu voce înceată. Să nu mă lăsaţi mai mult de un minut sub apă. Am nevoie de puteri pentru cea din urmă scufundare. *Cea din urmă...*

Apoi dispăru în apă. Întîi dezlegă bolovanii care serveau de ancoră bărcii şi-i transportă la un capăt al epavei. Cordoanele îl smuceau. Ieşi la suprafaţă şi trase aer. Îşi aduse apoi propria-i ancoră la capătul corăbiei. Îşi băgă glezna în inel şi începu să sape tunelul.

Braţele scurmau în nisip ca nişte gheare. Dar apa crudă acoperea mereu cu alt nisip găurile pe care le făcea. Parcă trăia un coşmar. Tot ceea ce făcea în apă se surpa după ce venea înapoi de la aer. Nu ! Nu-i ajungeau minutele.

— Lăsaţi-mă o singură dată să rămîn în apă atîta cît pot. Nu vă fie teamă ! Voi ieşi, pentru că trebuie să ies !

Ştia că minutele trec, ştia că viaţa dinăuntrul epavei atîrnă de cele cîteva minute pe care le va putea smulge sau nu veşniciei atît de bogată în minute, fără de sfîrşit... Scurma, scurma cu mîinile, cu capul, cu trupul. Nu voia să-şi închipuie că se lasă furat de o iluzie. Nu ! Pentru că atunci i-ar fi fost mai uşor să răstoarne barca. Apa ducea înapoi nisipul. Nu ! Numai la suprafaţă apa era ca o oglindă În adîncuri se zbuciuma. Dacă ar fi încremenit un minut, jumătate de minut... Scurma, scurma şi deodată simţi marginea epavei. Simţi cum îşi strecoară mîna pe sub ea.

Cu şi mai mare disperare trase nisipul. Se ghemui, şi băgă un genunchi în gaură. Cu o mînă scurma, cu cealaltă trăgea primul bolovan spre gaură. Scoase genunchiul şi băgă în locul lui bolovanul. Apoi, cu ultimele puteri se întoarse la aer. Rămase multă vreme, aşa îşi închipuia el, lîngă prietenii lui.

— Şase minute...

Mai rămăseseră cîteva minute de care atîrna viaţa Luciei. Firele erau slabe, ca ţesute de păianjeni.

— Mai lăsaţi-mă o dată... Şi pe urmă... ultima dată.

Deschizătura aproape se umpluse cu nisip. Dar stratul care o acoperise era subţire. Îl prăvăli cu talpa piciorului. Îşi trase şi celălalt bolovan aproape şi începu din nou munca la tunel. Parcă treceau zile, parcă treceau secunde. Întîi îşi băgă picioarele, apoi trupul, înăuntru, în epavă. Cu mîinile trase bolovanul şi-l puse în gura tunelului. Ştia că Lucia era undeva lîngă el, dar nu se duse spre ea. Se împinse afară şi ieşi la aer. Faţa lui Tic îi spuse totul. Timpul... timpul voia să fugă. Nu se grăbi. Trase cu sete aer în piept, închise ochii, respiră iarăşi profund, parcă pentru ultima oară în viaţă. Apoi dispăru în adîncuri.

Străpunse tunelul cu forţa trupului. Cei doi bolovani de pe margine îi sfîşiară carnea. Înainta încet în pîntecele corăbiei, ferindu-se cu mîinile de obstacolele pe care nu le vedea. Ajunse acolo unde ştia că e trupul Luciei. Era noapte acolo. Dar ştia precis locul. Pipăi lespedea care o acoperea pe Lucia. N-o strivise. Ştia. Se băgă sub lespede, îşi înălţă spatele, sau poate ridică epava. Abia atunci dezleagă funia. Funia o salvase pe Lucia. Lespedea se oprise în funie. Cîţiva milimetri despărţeau viaţa de moarte. O scoase încet pe Lucia de sub lespede. El se smuci brusc, pentru a înşela blocul de marmură. Prăbuşirea nu-l atinse. Cu povara în braţe se îndreptă apoi spre tunel. Îl străpunse din nou cu corpul. Pe Lucia o trase afară cu picioarele. Îi cuprinsese corpul cu picioarele. Apoi îi înlănţui trupul. Apoi îi făcu vînt spre viaţă.

— Trăieşte ! spuse în şoaptă, cînd ajunse la barcă.

O săltă înăuntru, iar el porni spre mal. Se trînti pe nisip şi deveni pentru mult timp materie.

CAPITOLUL XV

1

Era o dimineață senină, frumoasă, părea dimineața tuturor nopților lumii. Dar era și o umbră de nostalgie în aer. Parcă se oficia o despărțire. Cireșarii erau însă prea fericiți ca să simtă acea adiere lină, misterioasă, care le va înfiora cîndva amintirile... Ei se dăruiau clipelor prezentului, și prezentul își desfăcea petalele ca o floare mîngiiată de primele raze ale soarelui. Era ca o floare albă, născută dintr-un vis alb de marmură, care deschidea, sau poate închidea un vis.

Groaza fusese înmormîntată de liniștea nopții, fusese destrămată de culorile răsăritului, se dizolvase în lumina marelui prieten al lumii : soarele. Se înseninau fețele, renășteau zîmbetele, răsunau iarăși clopoțeii visului. Și se desfăceau, acoperind zarea, pînzele albe ale speranței, ca pînzele umflate de vînt prielnic ale unei corăbii care se apropia de țintă.

Lucia venise lîngă Ursu, care trăia zorii pe marginea mării. Tînărul părea o statuie, o întruchipare a forțelor neobosite pe care le posedă marea. Își sprijini capul pe umărul lui, își lăsă pieptul înconjurat de brațele lui reci și dure ca de marmură și șopti, cu tremurul unei amintiri de demult, în șoapte :

— În clipa aceea, în ultima clipă, mi-a fost frică... Mi-a fost frică pentru tine.

Ursu o strînse și mai tare la piept și ea se lăsă ucisă de puterea care-o cutremură. Erau amîndoi cu fața spre mare, el în spate, înalt, puternic, înlănțuind-o cu brațele ca un protector al veșniciei. Și deodată o ridică în aer ca pe un fulg și fugi cu ea în brațe spre mare. Părea că-și poartă victorios unicul, eternul trofeu pe care-l cerusc vieții, pe care i-l dăduse viața.

— Și acum te arunc, Lucia, te arunc sus și, dacă vrei, te prind în brațe, și, dacă vrei, te las să cazi în mare și, dacă vrei, mă înalț după tine și rămînem suspendați în văzduh.

Lucia rîse din înaltul cerului, pentru că i se părea că zboară în înălțimi, se îndoi, își întinse brațele, se prăvăli, despică apa și se îndoi iarăși, lăsîndu-se cucerită de valurile albastre. Porniră amîndoi spre larg, spre sfera de lemn și de acolo le făcură semn celor de pe mal. Primiră chiote și fluturări de mîini și de undeva, din mister, răsări lîngă el un cap ciufulit și niște ochi sclipitori, care nu mai puteau suporta bucuria.

Era o clipă în care nimeni nu se mai gîndea la visuri, la viață, la lume. Era o clipă irosită de mare veșnicie. Timpul se lăsase jefuit de acea clipă. Apoi timpul începu să numere iarăși clipele lumii, clipele vieții. Nimeni, nimeni în lume nu simțise însă că timpul își pierduse o clipă.

2

Sfera de lemn sălta lină în valuri. Tinerii o priveau de pe țărm. Curiozitatea nu mai avea putere să-i trimită acolo inactivi. Făceau planuri pentru răsturnarea epavei, pentru descoperirea tainei albe de marmură.

— E un miracol, spuse Ionel. Cum a putut să înțepenească astfel barca ?

Ursu bănuia însă cauzele miracolului și nici nu-i trecea prin gînd să le păstreze pentru el.

— Victor a avut dreptate, după cîte îmi dau seama pînă acum. Barca s-a izbit de turn. În prăbușire turnul a intrat în corpul corabiei, s-a prins în bîrnele transversale, a răsturnat barca și a tras-o în adînc, proptind-o de fund. De aceea a rămas în poziția aceasta nemaiîntîlnită.

— Și crezi că putem s-o răsturnăm ? întrebă Dan. Dacă n-ai încercat ieri...

— Ieri n-aveam timp, răspunse Ursu înroșindu-se. N-aveam puteri pentru acel timp. Astăzi însă avem vreme

să organizăm răsturnarea bărcii cu proptele, cu funii, cu bîrne şi mi se pare că... vom avea şi puteri mai mari, puteri noi.

Ursu zărise pe creasta Gorganului două siluete. Îşi întoarseră şi ceilalţi privirile într-acolo. Le văzură şi ei, le identificară şi ei. Şi, în timp ce cireşarii porniră în goană spre Gorgan, cele două siluete din vîrf se prăbuşiră spre plajă.

— Laura ! strigară fetele, prinzînd zborul alb în braţe.

Prichindelul se pomeni în braţele lui Dan. Încercă să se desprindă, tuşi de cîteva ori, apoi începu să ţopăie, fără să ştie pentru ce.

— Cum ne-aţi găsit ? întrebă Ionel. Ştiu că v-am lăsat un bileţel acolo, la Ochiuri, sub un bolovan. L-aţi descoperit ?

— Eşti un... un mincinos, îi răspunse fata în alb. Şi nu numai tu. Şi ceilalţi. Ceilalţi sînt mai răi.

— Am vrut să mă scuz, se ruşină Ionel. Eram atît de grăbiţi, c-am uitat.

— Nu te mai preface ! se oţărî prichindelul. Am găsit biletul. În nisip, între bolovani. Exact în locul unde a fost cortul mare.

Ionel şi toţi ceilalţi cireşari, în afară de unul singur, rămaseră uluiţi.

— Da, l-am găsit, întări Laura, uitîndu-se la Victor cu coada ochiului. Am recunoscut şi scrisul, dar... nu vreau să spun. E secretul meu ! În apă !

Ajunseră la ţărmul mării, lîngă corturi. În cîteva clipe erau toţi în apă. Înotau, strigau, se scufundau. Victor o zări pe Laura, îi văzu mîna ridicată ca un semnal, o văzu dispărînd în valuri. Se cufundă şi el în apă. Se întîlniră la jumătatea drumului şi se înlănţuiră cîteva clipe numai, pentru că apa îi ridica în sus. Nu voiau să facă o taină din acea îmbrăţişare care îi înfiorase.

Undeva, lîngă sfera de lemn, un cap ciufulit căuta cu priviri sticloase pe cineva. Îl găsi. Ieşiră şi nişte braţe din apă, apoi trupul. Braţele se înfipseră în umărul lui Ursu. Un salt, şi în locul braţelor se căţărară genunchii pe umerii laţi şi puternici. Înainte ca mîinile să caute echilibrul pe capul acelei trambuline umane, înainte ca picioarele să ajungă pe umerii trambulinei, căpşorul ciufulit se apropie de capul lui Ursu şi o şoaptă veselă răsună în urechea acestuia :

— Ah, Ursule ! Ce copil am fost !

Apoi trupul ciufuliciului se întinse drept pe umerii care nu tremurau.

— Salt mortal ! răsună pînă în depărtări vocea lui Ursu, obligîndu-şi prietenul să încerce acolo, de pe acea trambulină improvizată, mica nebunie.

Entuziasmul, bucuria săritorului erau, pesemne, atît de mari, încît mai avu vreme, după primul salt, să se mai ghemuiască o dată, despicînd apa cu mîinile, nu cu picioarele.

— Un salt şi jumătate ! ţipă el cînd reveni la suprafaţă.

Ursu avusese însă grijă să anunţe cu voce mult mai puternică nemaipomenita performanţă.

— Cu saltul acesta, în împrejurările acestea, Ticuşorule, ai fi cucerit costumul de scafandru, fără să fie nevoie să cucereşti mai întîi pe preşedintele juriului.

Ursu vorbise, bineînţeles, în şoaptă. Şi de bucurie, Tic încercă şi izbuti un al doilea salt.

Era nevoie de această înviorare generală, pentru a se uita unele amintiri, pentru a se face loc altor amintiri şi, mai ales, pentru a se pregăti viitorului o mare amintire.

Ieşiră toţi la mal. Erau în cerc. Depănau amintiri, pregăteau visuri.

— Să ştiţi că v-am detectat înainte de a găsi biletul vostru, începu prichindelul. Biletul a fost un fel de verificare.

— Nu se poate ! rosti Dan ca o sentinţă, sau mai bine zis ca o provocare, cum observă Tic.

— Ba da ! se oţărî din nou prichindelul. Şi nici nu ne-a fost atît de greu. Numai că a trebuit să apelăm fiecare la părintele celuilalt.

— Da, da, da ! întări Laura, toată numai zîmbet. Din cîteva întrebări am aflat. Să ştiţi că există într-o carte un fel de rezumat al cercetărilor care s-au făcut la Gorgan, pe la începutul secolului. Numai cîteva rînduri. Se vorbeşte acolo despre apariţia misterioasă a unui turn alb în timpul vijeliilor. Concluzia e cu semn de întrebare, adică nu e nici o concluzie.

Ursu auzi din nou şoapte la urechea lui :

— Mă fac arheolog, Ursule. N-o să caut decît semne de întrebare.

— Dac-aţi ştiut că sîntem la Gorgan, de ce-aţi trecut mai întîi pe la Ochiuri ? întrebă Maria.

— Pentru... pentru a vedea dacă ne-ați lăsat vreun mesaj, răspunse Laura după o scurtă ezitare. Ați descoperit pînă la urmă turnul cel alb ?

Tic își duse mîna la cap pentru a-și pipăi cucuiul din creștet :

— L-am găsit, dar se opune. Nu vrea să se arate. Cum trece cineva pe acolo, cum îl pocnește în cap. Trebuie neapărat să răsturnăm epava.

— Epava ! ? se miră Laura. De ce ne lăsați așa ? De ce nu ne spuneți și nouă ?... Sau, sau am venit în ultima clipă ?

Cu un salt ușor se ridică din nisip și începu să valseze.

Tic, urmărind-o, clătina mereu din cap. Îl uimea grația sau silueta superbă a dansatoarei ? Îl intriga gestul ei copilăresc ? Clătina din cap, dar cauza uimirii rămînea secretul ei.

— Am venit în clipa cea mare ! strigă Laura. Povestiți-mi totul !

Deodată își opri rotirea capului. Privea cu o expresie de surpriză și de uimire, de neîncredere aproape, bărbatul care apăruse ca din senin în fața ei.

— Tu ? șopti ea. De ce ai venit aici ?

— Ca să întineresc ! răspunse el tot în șoaptă.

Apoi se retrase cîțiva pași, fără să se întoarcă, își plecă umerii și capul într-un gest de salut aristocratic, își desfăcu brațele și spuse cu voce tare :

— Dansați ? Bucuriile se reped și în mișcări, nu numai în vorbe.

Victor și Maria asistară înfiorați la scena întîlnirii dintre cei doi. Inimile le erau înțepate de acele spaimei. Laura își înțepeni picioarele în nisip și răspunse cu răutate în voce :

— Nu, nu vreau să mai dansez. Vreau să... vreau să ascult !

Se așeză apoi în locul pe care-l părăsise. Parcă-și pierduse buna dispoziție. Își alungă însă cu un gest o vedenie, apoi căută privirile lui Victor. Acesta se apropiase de Ursu, pentru a face un nou loc în cerc. Asistentul se așeză în spațiul astfel oferit, fără să ceară altă încuviințare. Oare bucuria de mai înainte fusese rănită ?

— Povestiți ! se scuză Laura. Vreau și alte emoții, vreau și alte bucurii !

Victor avea senzația că-l privesc două puncte de jar. Și era atîta lumină în ziua aceea ! Voia să spună ceva, dar se pomeni că o roagă pe Lucia cu privirile. Numai de cîteva clipe dura rana aceea adusă bucuriei Tic n-o putea suporta. Sări ca un arc.

— Vreți să vă fac să rîdeți ? întrebă el. Repet spectacolul pe care l-a dat gratuit, la un restaurant, cea mai inteligentă și mai nedreptățită ființă extraumană de pe tot globul. Tot trebuia să-l sărbătorim, odată, că e și el un erou... Țombi !... Fără mască !

Țombi își începu salturile sale măiestre. În timpul spectacolului, prichindelul îi șopti Mariei, misterios :

— Laura e certată cu fratele ei. Sînt rivali.

Dan tresări brusc, pentru că simțea că-i strînge cineva mîna ca un clește. Era mîna Mariei. Și atunci uită toate cărțile, toate cetățile și orașele vechi ale lumii. De undeva, Tic îl privea îndurerat.

Fetele aduceau la marginea apei bîrne, bețe, funii.

Spectacolul se terminase. Lucia începu să povestească. Victor rămase multă vreme cu privirile în pămînt, pînă veni Tic și-i șopti la ureche :

— Ăla e fratele ei...

3

Tăcerea care urmă povestirii nu dură mult timp. Asistentul se simțea mai tînăr ca oricînd :

— Ciudată enigmă ! Oare ce ascunde epava ?

Tic se uită la el ca un om matur. Și vocea parcă-i suna mai gravă, dar accentele de veselie tot zvîcneau într-insa :

— Orice taină ar ascunde, totul e frumos. Povestea mai ales e frumoasă... Nu-i așa, Dan ? Atîtea peripeții, atîtea surprize, atîtea... Da... au fost și multe pericole.

— Eu vreau un sfîrșit frumos, apoteotic, spuse Laura. Să simt toată bucuria voastră în acest sfîrșit.

Ursu se uită la Victor. Știau amîndoi că, pentru a întîlni sfîrșitul, mai aveau de înfruntat greutăți și primejdii. Dar și ceilalți știau aceasta.

— Cum vreți să răsturnați epava ? întrebă asistentul. Nu avem nici un punct de sprijin.

Făcuse oferta de a participa la ultimele lor eforturi. Cireșarii o acceptară.

— Trebuie să ne conjugăm eforturile, să ni le organizăm, zise Victor vesel, bucuros, zdravăn. Avem cîteva bîrne, pe care le putem băga sub marginile corăbiei. Avem cîteva deschizături, prin care putem lega funii, avem brațe în plus, cu care putem împinge...

— Și-avem puterea lui Ursu ! adăugă Tic adevăratul punct.

Ultimul asalt începea. Toți băieții deveniră scafandri. Și Dan, și prichindelul, și asistentul.

Fetele aduceau la marginea apei bîrne, bețe, funii. Scafandrii se scufundau cu ele în apă. Le depozitau sub bolovanii lui Ursu. Acesta scurma găuri pentru prăjini. Introducea bîrnele în găuri, pînă la jumătatea lungimii lor, și le încerca rezistența. Rezistau. Își pregătea locul de ridicat la bîrne. În stînga și în dreapta lui, la mică distanță, săpase două găuri, în care introdusese cei mai groși și mai rezistenți pari. Într-un moment de singurătate îi apucă pe amîndoi cu palmele și începu să tragă. Îi era teamă că parii se vor rupe. Epava nici nu se clintea. Anii o zidiseră de fund și greutatea turnului dinăuntru îi sporea împotrivirea. Renunță după această încercare la eforturi singulare. Ieși la suprafață, inspiră cu nesaț aer, apoi își reluă treburile. Șase bîrne ca șase capete de lopeți ieșeau pe sub marginea bărcii. De două din ele trebuia să tragă el — adică de cele de la mijloc. Victor, Ionel, Tic și prichindelul trebuiau să tragă de celelalte. De pe mal, asistentul urma să smucească frînghia.

Toți scafandrii se adunaseră pe mal.

— Nu trebuie decît s-o clintim din loc, s-o rupem de fund, spuse Ursu, cîțiva milimetri, un singur milimetru. Pe urmă se întoarce singură. O ridică apa.

— Luați-vă provizii serioase de aer, continuă Tic instrucțiunile. Nu-i așa, Ursule ? „Acum am și eu voie să mă întreb, își spuse el în gînd, ce surpriză ne așteaptă."

Scafandrii ajunseră în jurul sferei de lemn. Ursu dădu semnalul. Se scufundară toți odată. În cîteva secunde ajunseră la locurile pe care le cunoșteau. Începură să tragă. Dar apa îi ridica în sus. Traseră zvîcnind din corpuri, împingîndu-se în sus. Epava însă nu se clintea.

— N-am făcut nimic, spuse Tic, după ce ieşiră toţi la suprafaţă. Şi nici nu ştiu dacă o să putem face ceva. Parcă ne-am juca. Fir-ar să fie...

Tinerii înţeleseră că n-au puncte de sprijin pentru a-şi face simţit efortul, pentru a-şi aduna puterile împotriva navei scufundate. Nu încercau s-o răstoarne. Mai degrabă o alintau. Ursu era obsedat de ideea lui :

— Dacă am clinti-o cu un singur milimetru, ar răsturna-o apa. N-ar trebui decît s-o împingem cu piciorul. Dar cum s-o clintim ? Parcă s-ar fi turnat beton la marginile ei.

Mai încercară o dată. Izbutiră chiar să se sprijine. Dar, pînă la urmă, alunecară pe lîngă corpul epavei, scăpînd bîrnele din mînă. Numai Ursu rămase la fund, ţintuit de ancorele sale. Nu mai ţinea parii în palmă. Îi prinsese între braţ şi antebraţ. Se opinti şi trase din răsputeri. Nimic. Încercă să scuture parii. Nimic. Se mai opinti o dată şi trase, pînă simţi tendoanele gata să-i plesnească. Nimic. Ieşi ameţit la suprafaţă.

— Imposibil. S-o ia dracu' ! înjură el, imitîndu-l pe Tic. Parc-ar fi de plumb.

Se uitau unii la alţii, neputincioşi. Îşi dădeau seama că fac eforturi zadarnice.

— Ce-ar fi să încercăm şi-n partea cealaltă, Ursule, unde-aï făcut deschizătura ? propuse Victor.

— Staţi ! se lumină Ursu la faţă. Parc-am fi, nu ştiu ce... De ce să răsturnăm epava ? Asta nu-i treaba noastră, Ticuşorule. S-o răstoarne apa.

Tic se uită la el cam curios. Înghiţi de cîteva ori în sec, apoi îi răspunse :

— Parcă ne-ai mai spus asta. Mi se pare că...

— Ţi se pare că... îşi îngroşă Ursu vocea ca un clovn, care imită pe cineva. Ce ţi se pare ?

Ursu se înveselise. Toţi simţeau aceasta. Prin urmare descoperise un nou sistem.

— Să încercăm s-o clintim, continuă el cu glas obişnuit. Dar de ce dintr-o singură parte ? Şi de ce cu braţele şi cu parii ? De ce nu cu frînghiile ?

— Cum ? întrebă Ionel. Dac-am avea o roată suspendată în văzduh, prin care să trecem funiile...

Cireşarii ajunseră la mal, unde îi chemase Ursu pentru a le explica planul.

— Băgăm cîte trei pari sub fiecare margine a corăbiei. Îi legăm cu frînghii la capete și tragem...

Dan, care se apropiase de grupul de scafandri, rîse cu o poftă nebună cînd auzi cuvintele lui Ursu.

— De ce trageți ?... De...

— De funii, îi răspunse Tic, întrerupîndu-l. Deși eu personal aș vrea să trag de altceva. Nu simplu, ci învîrtind, cum fac unii cu urechile altora.

— Stai, Ticușorule ! încercă să-l potolească Dan. Trageți ca să scoateți parii de sub epavă... ? Ce mai spui acuma?

Victor pricepuse ideea lui Ursu. Era simplă și foarte practică.

— Nu, Dan ! începu el să explice. Nu tragem în direcția din care am legat funiile. Nu înțelegi încă ? Azvîrlim fiecare funie de care e legat fiecare par peste epavă. Și tragem din partea opusă. Atunci parii vor sălta trupul navei, nu vor ieși afară. Ei, acum ați priceput ?

Sistemul era limpede și avea toate șansele să-i vină de hac epavei.

— Și... și-o fi să ajungă funiile pînă la mal ? întrebă Dan. E cam lungă distanța.

— Dacă nu ajung pentru șase pari, nu-i nimic, îi răspunse Ursu. Folosim numai patru. Și de altfel nu e nevoie să ajungă funiile pînă la mal. E bine dacă ajung pînă acolo unde picioarele ating fundul și capul e afară din apă. Ca să se poată trage.

— Știți ceva ? descoperi Ionel. Funiile vor forma un fel de X-uri deasupra epavei. Deci X-ul va exista în expediția noastră pînă în ultima clipă...

Scafandrii își reluară munca în jurul epavei. Foarte repede parii fură înfipți sub corabie, tot pînă la jumătate, și legați zdravăn la capete cu funii. Funiile încolăciră epava, apoi tinerii le scoaseră afară din apă. Le înnodară, la prelungiră pînă aproape de marginea mării, pe ambele țărmuri ale ochiului. Grupul cireșarilor și al prietenilor lor se împărțiră în două echipe de trăgători, fiecare pe un alt mal. Capul echipei de pe malul stîng era Ursu. Din echipa lui făceau parte : Tic, Maria, Lucia și Dan. Ceilalți constituiau echipa de pe malul drept. Asistentul era cap de funie. Ambele echipe începură să tragă în aceeași clipă, la comanda lui Ursu. Epava opunea în continuare rezistență.

Traseră pînă ce funia din stînga plesni. Ursu se feri ca să nu-l strivească pe Tic în cădere. Ceilalți se amestecară de-a valma în nisip. Dar și în cealaltă parte se produse o prăbușire compactă, fără să se rupă funia. Ursu, care observase mișcarea, sări în sus și strigă :

— S-a mișcat epava ! De aceea ați căzut !

Tinerii erau amețiți de căzătură. Surpriza și puterea reculului îi afundase în nisip. Ursu nu luă însă seama la aceasta. Se aruncă în apă înotînd cu toată viteza spre sfera de lemn care indica locul epavei. Îl urmă doar Tic, pe care-l evitase în cădere și care nu se alesese decît cu o mică sperietură.

Ursu ajunse la epavă și, aproape imediat, sosi și Tic.

Ursu însă nu-l observă. Epava se clintise, dar nu se răsturnase. Unul din boturile ei se ridicase însă de pe fund. Era ceva, o greutate în interiorul epavei, care o menținea în aceeași poziție.

Ursu nu mai stătu la îndoială. Se lipi de fund, înaintă spre capătul clintit, își întoarse corpul și se strecură cu picioarele înainte sub botul corăbiei. Cînd simți marginea la mijlocul spatelui, se propti cu mîinile de fund și începu să ridice. Tic îl observase. Ursu însă nu-l văzuse pe Tic. Pentru că închisese ochii în cumplita lui încrîncenare. Parcă-i apăsa un munte spatele. Prin urmare clintise mai mult corabia. Îl apăsa epava, nu o ridica el. Se împotrivi cu ultimele puteri, înainte de a țîșni din locul primejdios.

Tic, amețit de lipsa de aer, se împinse spre suprafață. N-avusese putere să reziste la ultimul efort al prietenului său. Acesta înfrînse puterea muntelui, simți o zguduitură năprasnică, o apăsare ucigătoare, parcă voia să-l bage cineva cu forța în pămînt. Știa că nu va putea să reziste la greutatea aceea. Dar dintr-o dată, ca prin minune, se simți eliberat. Se săltă spre aer printr-o zvîcnire instinctivă. Încă înainte de a ajunge la suprafață înțelese ce se petrecuse cu epava.

Redevenise lucid. Inspiră cu nesaț aer, aer mult, aer rece, apoi îi spuse lui Tic printre gîfîieli :

— Gata, Ticușorule, gata ! S-a răsturnat epava.

Tic îi privea însă spatele pe care creștea un brîu lat de-o palmă, format din dungi vinete.

4

Cei de pe mal se sculau cu greutate din nisip. Unii dintre ei rămăseseră lungiţi. Erau încă ameţiţi. Şi Victor şi Laura. Dar pe ei îi ameţise mai mult întîlnirea sfioasă a braţelor şi a frunţilor. Nimeni încă nu ştia ce se petrecuse acolo, pe fundul mării.

Tic, de după sfera de lemn, îi făcu din ochi lui Ursu şi-i spuse în şoaptă :

— Mergem să vedem ? Lor nu le spunem nimic. Să creadă... să creadă că n-am fost.

În loc de răspuns, Ursu se lăsă înghiţit de apă. Înainte de a-l urma, Tic îşi umplu conştient plămînii cu aer. Voia să bată toate recordurile de rezistenţă. Se scufundă, se duse spre locul unde ştia că este epava, dar n-o zări. Epava dispăruse. Fusese dusă de curent spre zidul submarin. În locul unde fusese epava, se zărea o pată mare albă şi parcă un peşte uriaş dădea tîrcoale acelei pete. Tic îşi făcu vînt într-acolo şi-l văzu mai întîi pe Ursu, apoi turnul de marmură albă. Se prinse cu mîinile de el, aşa cum făcuse Ursu, şi începu să-l înconjoare, să-l pipăie, să-l recunoască. Era ca un bazin mare, gol înăuntru. Ursu pătrunsese în el. Începea în toată lungimea lui. Lîngă una din laturile bazinului, Tic zări o lespede mare, tot albă, tot de marmură. Parcă era capacul acelui bazin. Se apropie de lespede, o pipăi, dar în loc de netezimi întîlni şanţuri în care degetele i se afundau. Se întoarse iarăşi la bazin. Ursu ieşise dintr-însul. Se prinseră amîndoi de mînă, dar în loc să iasă afară, la aer, porniră spre peretele submarin. Acolo dădură peste epava proptită în zid. Stătea cuminte, în poziţia în care stau toate epavele de corăbii. În interiorul ei nu se afla însă nimic. Toată taina pe care-o ascunsese era acolo, sub sfera de lemn. Cei doi scafandri îşi făcură vînt cu mîinile şi cu picioarele şi ajunseră la suprafaţă. Pe ambele ţărmuri echipele îşi căutau funiile. Tic voi să strige, dar se răzgîndi. Se uită în ochii lui Ursu, îi citi bucuria şi se bucură şi el pînă în adîncul inimii.

— Nu, Ursule, şopti el, n-am văzut nimic. Nu-i aşa c-am visat ? Nici n-am fost în apă.

— Poate c-am fost în apă, Ticușorule, dar aici unde este epava...

Își prinseră mîinile, parcă pentru a consfinți o taină, și înaintară așa pînă la țărm.

5

— S-au rupt funiile ! îi întîmpină Dan ca sculat din morți. Ce v-am spus eu ?

— Am dat peste epavă, urîciosule ! îi răspunse Tic. Am descoperit epava !

Dan clipi de cîteva ori din ochi, încercînd să înțeleagă. Se așeză apoi în nisip și începu să-și frece fruntea.

— Cred că sînt încă buimac. Nu mi-am revenit. Nu știți cum mă cheamă, că mi se pare că nu sînt eu...

Ursu își bătu de cîteva ori palmele și strigă tare, pentru a fi auzit de cei de dincolo :

— Gata ! epava a ajuns la zidul submarin.

— Și taina ? întrebă Victor de pe malul celălalt.

— Taina ? ! se repezi Tic. Taina... trebuie s-o vedem... Să ne scufundăm. Noi n-am urmărit decît epava. Nici n-am avut... alt gînd.

— Barca ! strigă Victor. Veniți cu barca ! Sau, mai bine, opriți-vă cu ea la mijloc.

Echipa care-rupsese frînghia se îmbarcă. Ajunse o dată cu înotătorii la sfera de lemn.

— În epavă nu e absolut nimic, raportă Tic. Să vedem ce-o fi lăsat ea aici.

— Nu mai e nici un pericol, spuse Ursu. Toată lumea poate să se scufunde. În sfîrșit mergem în plimbare, fără nici o sarcină.

— Cred că anticipezi, îi șopti Tic. Eu am dat peste ceva la lespede. Lasă c-o să fac descoperirea a doua oară.

Se scufundară toți, fete și băieți la un loc. Toți se îngrămădiră spre bazinul de marmură. Numai Tic se duse în altă parte. Își plimbă încă o dată degetele pe suprafața lespezii și încă o dată simți șanțurile adînci, regulate.

Cînd ieșiră prima dată la suprafața apei, nu scoase

nimeni nici un cuvînt. Trasceră cu nesaț aer în piept și coborîră din nou. A doua oară cîteva glasuri șoptiră uimite :

— Ce poate fi ?... Ce taină a fost acolo ?

A treia oară părăsiră sfera. Se înapoiară la țărm pentru a-și ordona avalanșa de gînduri. Se priveau cu uimire, căutau răspunsuri.

— E un mormînt !

— O criptă !

— Un sarcofag !

— Un monument funerar. Nici o îndoială. E un monument funerar.

Într-adevăr, nu mai putea fi nici o îndoială. Încăperea de marmură era un mormînt.

— Oare să rămînă mormîntul acesta o taină ? întrebă Maria.

— Nu vreau ! strigă Laura. Știu că n-am nici un drept să mă amestec. Dar aș fi la fel de tristă ca voi. Cui i s-a cioplit acest mormînt ?... Cine l-a cioplit ?...

Tic însă tăcea. Nu știa nici el de ce. Dar mai voia să tacă. Oare devenise crud ? Sau voia să împrăștie cu amîndoi pumnii semințele ultimelor bucurii și emoții ?

— E monumentul funerar al unui mare personaj, spuse asistentul. După toate datele arheologice pe care le avem, asemenea zidiri se făceau pentru cei mai mari oameni... Pentru cezari, pentru eroi, pentru idoli.

— Poate că e închinat unui idol, zise ciufuliciul. De ce să fie neapărat un mormînt ? De ce să nu fie un locaș de rugă, sau un mic sanctuar ?

— Nu vreau ! strigă încă o dată Laura, dar vocea i se domoli repede. Da... ar putea fi un sanctuar închinat unui idol local... unui idol casnic.

— Aici, pe malul mării, în bătaia valurilor, în calea vijeliilor ? întrebă Lucia. Departe de orice așezare omenească...

Asistentul negă nu toată întrebarea, ci ultima parte a ei :

— Așezări omenești au fost în aceste părți. Poate nu atît de mari. Gorganul e o dovadă. La început au fost sciții. apoi geții, apoi romanii... E o continuitate. Deci chiar în acest loc, unde stăm acum, sau lîngă noi, au fost așezări. Iar la nord și la sud de acest loc se aflau cele mai mari orașe de pe țărmurile Mării Negre : Tomis și Histria.

Gorganul e ca un semn geografic, care împarte în două distanța.

— E monumentul unui idol sau mormîntul unui om ? întrebă Ionel. E un sanctuar sau un sarcofag ? Va rămîne oare o taină ?

Tic însă tăcea. Se gîndea la lespedea de marmură în care își încurcase degetele.

— Poate că odată, de mult, spuse Maria, veneau aici sălbatici cu plete, geții cei războinici, ca să închine rugi idolilor lor, lui Zamolxis...

— Nu, Maria, spuse Laura. Sanctuarele dace sînt altfel. Le-am văzut. Nu seamănă cu acestea. Sînt deschise spre cer, spre Zamolxis, spre ideea divinității, nu spre divinitate.

— Dar și eu vreau, Laura, și eu vreau să visez. Lasă-mi idolul cu poporul pletos în jurul lui, azvîrlindu-și săgețile spre cer. De aceea e atît de mare această taină. Fiecare poate să-și închipuie ce vrea.

Băiatul cu părul de aur o ruga cu privirile să nu mai viseze. Visurile ei nu puteau oferi date științei lui.

— Trebuie să ne mai ducem o dată, sau de două ori, sau de trei ori, spuse Victor. Nu se poate să nu găsim ceva care să limpezească taina.

Abia atunci Tic hotărî să vorbească, să spună ceea ce numai el știa :

— Mi se pare că am văzut puțin mai departe o lespede, o placă mare de marmură.

— Atunci e un mormînt ! strigă Victor. Un mormînt care a fost acoperit de o lespede !

Victor se sculase în picioare. Îl imitară toți. Ursu își adună puterile. Poate va trebui să întoarcă lespedea. Renunțau pentru cîtva timp la visuri. Poate ca să și le îmbogățească.

6

Lespedea nu trebuia întoarsă. Taina mormîntului se afla încrustată pe suprafața pe care o arăta cireșarilor. Fiecare pipăi șanțurile. Știau că degetele lor întîlnesc litere săpate cu zeci de secole în urmă. Dar cum puteau să le vadă

sus, la lumină ? Trebuiau să imprime fiecare literă pe degete şi s-o ducă sus, în caietul Luciei. Era ultima trudă pe care o închinau mării.

Şi, atunci din adîncuri, izbucni vijelia...

Marea înălţa talazuri gigantice. Huia, gemea. Voia să rupă toate chingile care-i ţineau puterea în adîncuri. Dar ziua era senină, luminoasă, rîdea şi încălzea, şi îmbelşuga pămînturile.

Tinerii se plimbau pe malul mării. Ştiau că furia talazurilor se va potoli, ştiau că ultima parte a tainei din adîncuri le va aparţine mai devreme sau mai tîrziu.

. . . . . .

Tic şi Dan stăteau pe vîrful Gorganului. Nici nu mai priveau furia care clocotea în faţa lor.

— Tu ştii că totul e din vina mea ? spuse Tic. Eu am ştiut de lespede, am pipăit-o, i-am simţit literele în vîrful degetelor, dar m-a reţinut ceva. Nu ştiu ce anume. Sau poate că ştiu...

— Eşti un... un... nu ştiu cum să te calific. O să vezi tu. Îţi dedic o pagină din jurnal.

— Şi nu e frumos ?... Şi la urma urmei ce vrei ? Toţi, toţi aţi făcut cîte o neghiobie. De ce să nu fac şi eu una ? Mai ales că n-am făcut-o din prostie.

— Zău, Ticuşorule, strici atmosfera. Uite cum se zbuciumă marea ! Cîtă putere e în hoardele ei ! Şi cît de nepăsătoare e ziua !... Nu vrea să se alieze cu ea.

— Ah ! Cîte ne-a făcut şi marea ! Dar am o satisfacţie, o văd cum se agită de pomană... Gata ! Nu ne mai poate face nimic... Gata !... Tu vrei să ajungi scriitor ?

Dan rămase uluit auzind întrebarea neaşteptată a lui Tic.

— Ce te-a apucat, Tic ? Ce ţi-a venit să mă întrebi aşa ceva tocmai acum ?

— Dragă Dan, trăiesc o spaimă cumplită. Cred că a sosit momentul să te întreb... Dacă vrei să-mi răspunzi, da. Dacă nu, nu... Dar trebuia să te întreb... Nu ca să-mi răspunzi mie. Altora... Aşa cred eu... E momentul să dăm fiecare cîte un răspuns.

— Eşti rău, Ticuşorule. Parcă m-ai întristat. Parcă ai pregăti o despărţire... Eram între mare şi vis... Tu m-ai adus aici pe Gorgon şi mă obligi să scapăr în viitor... Nu

știu, Ticușorule. Vrem frunze și vedem flori. Vrem flori și vedem fructe... Vrem ceva și vedem mereu altceva și mai frumos... Dar tu ?

— Eu ?... Eu sînt prea neastîmpărat, Dan. Și din păcate am crescut, nu știu cînd... și din fericire am rămas neastîmpărat, nu știu de ce... Odată am crezut că sînt îndrăgostit... Și poate că am fost. A trecut ca un nor. A lăsat undeva stropi, care au rodit un pămînt. Și astfel creștem, Dan... Dacă vei fi un scriitor mare, să te gîndești la neastîmpăratul tău prieten... Iar dacă voi fi eu un erou mare...

— Ți-am început de pe acum biografia... Poate că ne creăm unul prin celălalt...

— Nu-i așa că am făcut bine așteptînd vijelia ?

Cei doi prieteni coborau încet pe coasta Gorganului...

. . . . . .

Ionel se plimba cu prichindelul. Primul era vesel. Al doilea trist. Primul visa, al doilea medita. Ionel descoperea în visuri taine ale științei. Ani, cifre, celule, atomi. Prichindelul descoperea simțiri. Tristețe, dragoste, melancolie, speranță.

— Oare ne vom mai întîlni vreodată ? întrebă prichindelul. Și cum ne vom uita unii la alții ?

— Nu știu dacă ne vom mai întîlni. Dar ne vom uita unii la alții prin ceea ce vom fi atunci.

— Nu se poate ! Ne vom uita prin ceea ce am fost.

Ionel zîmbi. Își amintea întîmplări vechi :

— Creștem, ne ducem undeva, ne descoperim alții și cresc și cei de lîngă noi. Nu putem rămîne la fel. Mîine chiar vom fi alții.

— Dar amintirile, Ionel ? Amintirile oare vor rămîne ca o imagine fără gust, fără forme, fără culori ?

— Nu știu... Uneori mi se pare că toți creștem, fără să ne dăm seama, din amintiri...

. . . . . .

Lucia și Ursu erau departe, departe, se contopeau cu zarea. Se țineau de mînă, de vîrful degetelor, se lăsau însoțiți de vuietul aprig al mării.

— Noi, Lucia, ne-am spus totul...

. . . . . .

Victor și Laura înscriau în nisip o linie dreaptă. Stăteau lungiți unul în fața altuia. Aproape își atingeau frunțile.

— Ai vrut ca să te găsesc, îi spuse Laura.

— Am știut că mă vei căuta, îi răspunse Victor.

— Tu vrei să știi totul, Victor ? Răspunde-mi, deși e absurdă întrebarea.

— Nu poți să știi decît ceea ce vrei să știi, Laura. Și întotdeauna vrei mai mult decît poți să știi.

— Atunci înseamnă că umbli, umbli mereu. După ce, Victor ?

— Poate după niște scîntei. Dacă nu le prinzi la timp, se sting. Dacă le prinzi...

— Dar focurile nu arumcă scîntei ? Le aruncă, nu au ce face cu ele...

— Noi adunăm scîntei ca să facem focuri. Le căutăm. În flori, în minereuri, în Cosmos, în noi...

— Nu vreau, Victor. Adică vreau, dar... Sînt și alte flăcări care ard... în flori, în minereuri, în Cosmos, cum ai spus tu, însă *prin noi*... Și sînt flăcări, Victor, nu scîntei ! Și culorile ard prin noi...

— Aș vrea să-ți spun ceva, Laura. Mi-e sete de oameni buni. Aș vrea ca toți oamenii să fie buni.

— Dacă ar simți cum îi ard înăuntru ideile... Dar de ce să-i judecăm noi ?...

— Nu-i judecăm, Laura, îi dorim.

— E tot o judecată, Victor. Îi dorim în raport cu idealul. Deci îi judecăm în fața idealului.

— E departe, Laura. Zarea parcă e la capătul mării. Dar cînd ajungi la capătul mării, nu întîlnești zarea. Corăbiile noastre caută mereu zarea...

— Și tu vrei s-o întîlnească, să poposească acolo... Acolo de unde răsar toate culorile... Uită-te, Victor ! Acum s-au mutat la asfințit.

— Le văd în ochii tăi...

— Știu... S-au îmbătat de culori...

. . . . . .

Părul Mariei flutura în vînt, buzele ei căutau adieri :

— Aș vrea să știu un nume... Toți oamenii au nume. Dar nu ! Nu mi-l spune ! Numele ți-l dau eu. Vei fi *tu*. Nu te voi numi altfel. Înțelegi ? Și, ca să mă răzbun puțin,

dar mai ales ca să condensăm între noi timpul... Pentru că totuși sînt un copil.

— Și eu ți-am găsit un nume. Dar nu ți-l voi spune. M-aș simți și eu un copil.

— Nu vreau ! Nu vreau să fii copil, pentru că nu trebuie să fii.

— Știi ce se întîmplă ? Ce se întîmplă întotdeauna. Copilul devine tiran.

— Numai dacă i se dă voie, se îmblînzi Maria. Dar dacă i se dă voie înseamnă că... nu poate să nu i se dea voie... Nu ?... Da, da ! Știu ! Pentru că n-aș putea să suport cuvintele. Cînd le aud, sau cînd le citesc... Sună fals...

— Nu pentru cei care le rostesc, Maria. Eu nu știu că sună fals. Dragostea nu are nici un cuvînt fals. Atunci cînd se dăruie.

— Acum sînt proastă. Nu știu de ce. Poate pentru că pot să-ți iau mîna, pentru că pot să-ți cuprind capul, să-ți dau liniștită brațul meu, să-ți cer tot viitorul... Nu știu ce-mi dai, dar știu că pot să cer. Și de aceea sînt proastă.

Bărbatul închise ochii. Îi luă numai mîna.

— Tot ceea ce îmi ceri tu îți cer și eu.

— Nu-i așa că proștii sînt foarte îndrăzneți ? N-am știut că am atîta îndrăzneală... Dar nu-i adevărat. Nu am îndrăznit. Proastă sînt, dar nu am îndrăznit. Am crezut. Vezi ? Nu-ți poruncesc eu, îți ascult poruncile...

— Nu-s porunci, sînt credințe, dorințe, idealuri.

— Oare am ajuns la ideal ? întrebă Maria înfiorată. Tu ai ajuns la ideal ?

— *Tu* ai ajuns la ideal.

— Nu ! Nu se poate ! Dacă tu crezi așa, atunci am ajuns prin tine. Și voi spune, în gînd, cuvintele pe care le-au spus toți îndrăgostiții lumii. Sau mai bine la persoana a treia, dar în gura mare : *e dragoste !...* Și adaug încet, în șoaptă, ca să auzi numai tu : prima dragoste...

. . . . . .

Tic îl ajunse pe Ursu. Acesta se oprise singur lîngă corturi, la marginea mării. Se înserase.

— Oare cît va ține, Ursule, vijelia ?

— Mult, Ticușorule, zile, poate săptămîni. S-a înfuriat rău marea.

— Nu se poate ! Nu-i aşa că nu-i adevărat ? Vrei numai să mă înspăimînţi. Sau poate vrei să mă pedepseşti...

— Nu ! N-aş putea niciodată să te înspăimînt sau să te pedepsesc, Ticuşorule.

— Atunci ? Ştii că sînt un criminal ? Dacă aş fi spus de la început. De ce am aşteptat vijelia ?... Ştii ce trist sînt ? Îmi vine să plîng.

Ursu se uită la Tic. Ochii acestuia înotau în lacrimi.

— Fir-ar să fie ! se înfurie Ursu. N-o să te las să plîngi din cauza vijeliei.

— Ursule ! ţipă Tic. Nu plîng ! Uite rîd, rîd cu hohote dacă vrei.

Dar nu rîdea. Plîngea cu hohote. Ursu se azvîrli în mare.

7

Ursu ducea o luptă turbată împotriva talazurilor. Nu putea să le salte, trebuia să le străpungă. Şi i se păreau nesfîrşite. Nu le vedea înălţimea. Se trezea uneori în fundul unor prăpăstii întunecoase. Atunci sorbea aer, puteri pentru a continua lupta. Îl oprise bariera de la zidul submarin. Acolo erau cele mai înfricoşătoare talazuri. Ştia c-ar fi putut s-o evite, că ar fi putut să sară în mare, în spatele barierei. Putea încă s-o evite. Dar nu voia. Se războia cu ea. O înfrunta. Voia s-o străpungă. Îl îndîrjea furia aceea turbată, şi simţea în el puteri pe care nu şi le cunoscuse niciodată. Uneori talazul îl arunca cu zeci de metri înapoi, dar atunci se căţăra pe altele care-l duceau spre zid cu aceeaşi iuţeală şi furie cu care fusese aruncat înapoi. Era lucid, conştient. Ştia că se bate conştient cu împotrivirea groaznică a mării. Şi era vesel. Şi voia să iasă victorios din înfruntare. Aştepta parcă cel mai mare talaz, pentru a trece prin el dincolo, în alte talazuri. Valul veni. Ursu se aruncă în el jos, în prăpastia pe care-o căscase şi pe acolo îl străpunse. Cînd simţi zecile de ciocane frămîntîndu-l, îşi dădu seama că trecuse. Ieşi

la aer. Talazurile pe care le întîlnea nu mai aveau puterea să-l oprească. Își umplu plămînii cu aer și coborî în adîncuri. Nu vedea nimic în marea care reflecta noaptea de deasupra ei. Dar la fund marea era calmă, înfricoșător de calmă. Parcă nu știa nimic de frămîntarea aprigă de sus. Nu-și închipuise că va întîlni atîta liniște acolo, pe fundul mării. Liniștea parcă păzea mormîntul acela vechi de zeci de secole.

Ursu atinse cu mîinile marmura sicriului. Trecu mai departe, pînă simți lespedea sub mîinile sale. Cu mîna stîngă se prinse de o margine a lespezii. Cu mîna dreaptă căuta șanțurile. Le simți în vîrful degetelor. Apa îl trăgea în sus, dar nu-l putea urni din locul în care se ancorase. Degetele căutau șanțuri. Degetele descifrau litere. Erau puține. Mai căută o dată pe toată suprafața lespezii, dar nu mai întîlni nici un șănțuleț. Și mai pipăi o dată literele cunoscute, pentru a rămîne definitiv în memoria degetelor. Apoi se zvîrli la suprafață, în dreptul unui talaz uriaș ; se înălță în vîrful lui și se lăsă dus de creastă zeci de metri, pînă aproape de mal. Acolo îl așteptau toți, toți, și printre ei Lucia, și printre ei Tic, ridicîndu-și sprîncenele, lăsîndu-i să-i curgă lacrimile în ultima geană de lumină a serii.

8

Toți cireșarii și prietenii lor erau strînși în jurul focului de noapte. Ursu desenase pe o foaie de hîrtie literele pe care le culesese și le memorase în vîrful degetelor. Lîngă marginea de sus a lespezii, la mijloc, pipăise un o mic parcă neterminat, parcă tăiat drept în una din părți. Alături de acest o mic descifrase tot un o, însă un O mare, întreg, rotund. Cîteva palme mai jos degetele lui se plimbaseră în trei șănțulețe, legate, care formau împreună o singură literă : *N*. Lîngă aceasta pipăise un semn ca un unghi : *A*. Mai departe o literă formată dintr-o singură buclă șerpuitoare : *S*. Ultima literă pe care-o pipăise îi

era cunoscută. Degetele lui o memoraseră. Era un *O*. Pe foaia albă de hîrtie memoria degetelor însemnase aidoma cele șase litere : *P O NASO*.

PUBLIUS OVIDIUS NASO

Marele poet din Sulmona, neasemuitul cîntăreț al gingășiilor și tristeților, rază de lumină în Roma, umbră a nopții pe malurile Pontului. Ovidiu.

— Mormîntul lui Ovidiu ! răsună o voce înfiorată în noapte.

— *Sepulcrum Ovidii !*

Acolo, lîngă tineri, în vijelia care urla, în marea care se zbuciuma, printre talazuri, în întunericul hăurilor, zăcuse atîtea și atîtea secole mormîntul primului poet al acestor pămînturi, mormîntul primului poet al limbii dace.

— Mormîntul lui Ovidiu... Oare aici a fost înmormîntat Ovidiu ?... Ovidiu...

Și deodată, cu voce înceată, cineva îi rosti epitaful :

„Sub astă piatră zace Ovidiu, cîntărețul
Iubirilor gingașe, răpus de-al său talent.
O, tu, ce treci pe-aicea, dac-ai iubit vreodată,
Te roagă pentru dînsul : să-i fie somnul lin !“

Se lăsă o tăcere grea, ca o rugă imensă a istoriei. Într-un tîrziu se rostiră primele vorbe. Apoi altele, altele. Înfiorări, emoții, gînduri...

Cireșarii țeseau pînza de mai tîrziu a amintirii.

Parc-ar fi o amintire dintr-un film văzut de mult, sau care se va vedea cîndva. Prin genele întredeschise, în acest început de seară cu lumină difuză, parcă se vede mai limpede. Un orășel, străzi, un cartier liniștit, un parc, alei strîmte, bănci goale. Vremea e nelămurită. Parcă nu se petrece totul în timp. Poate că e toamnă, sau, ar trebui să fie toamnă, să cadă frunze, să se ridice în depărtări dîre subțiri de fum din hornuri, să scîrțîie trist pietrișul pe alei, iar florile să se retragă după ferestre.

Oamenii stau în case, îngînduraţi. Da, sînt îngînduraţi. Poate citesc în cartea deschisă din mîinile lor rînduri asemănătoare, poate-şi privesc copiii mai liniştiţi, mai cuminţi. Orele se aud bătînd într-un turn vechi şi sînt răguşite, obosite şi vestesc seara.

În parc, pe o alee, se plimbă singur un tînăr. Se plimbă de multă vreme. Privirile întîlnesc urmele paşilor vechi. Îşi potriveşte paşii în ele. Parcă ar vrea să se lege de pămînt, să existe. E trist. Simte că se rupe ceva dintr-însul, ceva ce-i aparţine de mult. Şi vrea cu disperare ca urmele în care calcă să fie ale lui, să rămînă ale lui. În spatele său răsună o voce :

— Bună seara, Victor.

— Bună seara, răspunde el, cu spaima că urarea prezice apropierea întunericului care-l va dizolva. Ar fi vrut să audă „bună dimineaţa".

Dar nu e nimeni lîngă el, nu e nimeni în faţa lui, în spatele lui. E atît de trist, că nici uimirea nu-l mai poate atinge. Sau n-o mai poate trăi. A rămas pe loc, ţintuit în urmele unor paşi vechi. Privirile lui parcă deosebesc totuşi o siluetă în înserare. Sau poate e o oarecare umbră a înserării. Clatină încet din cap şi spune în şoaptă :

— Dar eu nu vă cunosc, nu v-am văzut niciodată.

— Ne cunoaştem de mult, Victor, de la începutul începutului. Nu-ţi aminteşti ? Am fost împreună în Peştera neagră, am străbătut împreună saloanele de marmură din Castelul Laurei tale... Am numit-o împreună „fata în alb"... Am căutat înspăimîntaţi tanagralele celebre ale oraşului vecin... Am trăit împreună momentele de groază de pe munte : teroare albă... Am colindat, împreună, nu de mult, ţărmurile mării în căutarea Palatului de cleştar...

— Dumneavoastră ! ? Dar nu v-am văzut. Nu v-am văzut nicăieri.

— Cu toate acestea am fost împreună cu voi, printre voi. Pretutindeni şi întotdeauna. Nu v-am lăsat niciodată singuri.

— Aaaa ! Acum ştiu cine sînteţi. Cum să vă numesc ? Cum să vă spun ? Îmi pare atît de rău că sînt singur, că nu sînt şi ceilalţi aici, împreună cu noi.

— Nu te întrista şi mai mult, Victor. Vor veni şi ceilalţi. Vrei să-i chemăm ?... Uite-i ? Tic a şi sosit, fără să-l cheme nimeni. Pînă se apropie el, pot să-ţi spun în şoaptă. Mi-e drag, foarte drag. Numai să nu afle... Să nu-i spui.

— Credeţi că nu ştie... Tic ?... Ştie dinainte totul.

Sosesc pe rînd toţi : Tic, Ursu, Maria, Dan, Ionel, Lucia, Laura. Şi se apropie şi alţii. Dar de ce sînt atît de cuminţi ? De ce sînt atît de tăcuţi ? Pînă şi Tic, neastîmpăratul, a încremenit cu zîmbetul neterminat pe faţă.

— Am venit, spun ei. Ne-aţi chemat şi, ca întotdeauna, v-am ascultat. Foarte, foarte rar am făcut altceva decît ceea ce aţi dorit. Probabil că în acele clipe eraţi obosit... Ce se va întîmpla cu noi ?

— De cîte ori am auzit întrebarea aceasta, dragii mei !... Am vrut să discutăm... înainte de...

— Înainte de... ?

— Înainte de a ne despărţi...

Parcă totul se dizolvă în întuneric. Nu se mai vede nimic. Nici aleea, nici parcul, nici orăşelul. Se aud numai vocile lor.

— Ne despărţim ? Trebuie neapărat să ne despărţim ? Din păcate noi nu putem face nimic. Trebuie să ne supunem. Dar ne doare cumplit despărţirea.

— Şi pe mine. Poate chiar mai mult.

— Știm. Pentru că o simțim prin dumneavoastră... Deci n-o să mai fim. Nici Tic, nici Ursu, nici Victor... Nimeni, nimeni... Dar prietenii noștri, ce vor spune prietenii noștri ?... Știți că avem prieteni ?

— Prietenii voștri ? ! Dar ei există în voi... Așa cum sînt. Sau așa cum vor să fie... Au fost și ei cu voi... Știți, nu-i așa ?

— Știm. Dar ce vor spune ? Oare îi veți convinge ?

— De aceea v-am chemat aici. Ca să ne despărțim în fața lor. Pentru că, la urma urmei, ei hotărăsc viața voastră.

— Mă lăsați fără ei ? Dar eu nu mai sînt nimic fără ei. Sînteți crud. Sînteți singurul om pe care nu l-am putut cuceri. Tocmai dumneavoastră !

— Trebuie să ne despărțim, dragul meu Ticușor. E tîrziu.

Noaptea se făcu și mai groasă, și mai adîncă. Nu se mai vedea nimic.

— Acuși se vor aprinde luminile și viața va erupe pretutindeni. Se vor vedea orașe, case, pămînturi, copaci, flori, culori. Și se vor vedea oameni. Viața curge, dragi cireșari. Nu știu cine dintre voi spunea : Sîntem o clipă din imaginația lumii... Acum ne despărțim, la fel cum ne-am întîlnit, în liniștea unei nopți. Poate că vă veți duce la prietenii voștri. Și simt nevoia să vă spun cu toată dragostea, în fața lor : Drum bun, cireșari !

Cireșarii ar fi vrut să răspundă altceva. Dar nu izbutiră decît să repete aceeași urare, adunîndu-și șoaptele într-un cor duios :

— Drum bun !

Sfîrșit

— *Ce se mai întîmplă cu mine ? Parcă m-aș întuneca... Nu vreau ! Eu în locul dumneavoastră aș mai găsi o vacanță, aș mai găsi un loc necercetat... Dac-ați ști cît v-am iubit !...*

— *Iar începi, Ticușorule ? Nu înțelegi că nu mai sîntem în carte ?...*